

**BIBLIOGRAFIA
HISTORII POLSKIEJ
ZA ROK 2017**

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII – PRACOWNIA BIBLIOGRAFII BIEŻĄCEJ

BIBLIOGRAFIA HISTORII POLSKIEJ ZA ROK 2017

OPRACOWALI
STEFAN GAŚSIOROWSKI, PAWEŁ GOŁDYN,
ANNA GRUCA, STANISŁAW JĘDRYKA,
JACEK ANDRZEJ KABATA

PRZY WSPÓŁPRACY
ALICJI JARKOWSKIEJ-NATKANIEC

Redaktor naukowy:
dr hab. Anna Gruca, prof. IH PAN

W zbieraniu opisów bibliograficznych współpracowali:
Katarzyna Frazikowa
Mariusz Ryńca

Pracownia Bibliografii Bieżącej IH PAN
31-016 Kraków, ul. Sławkowska 17
e-mail: gruca@ih.pan.krakow.pl
www.bibliografia.ipn.gov.pl

Praca naukowa finansowana w ramach programu
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki”
w latach 2018-2023

NARODOWY PROGRAM
ROZWOJU HUMANISTYKI

Korekty:
Wojciech Frazik

© Copyright by Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk,
Warszawa 2020

ISSN 0067-6721
ISBN 978-83-65880-78-9

Wydanie I
Instytut Historii PAN
Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 Warszawa
tel. 22 8310261-62, wew. 44
www.ihpan.edu.pl
wydawnictwo@ihpan.edu.pl

SPIS RZECZY

Przedmowa	IX
Wykaz skrótów	XI

Układ bibliografii

A. Ogólne

I

1. Bibliografie	1
a) Zagadnienia ogólne. Historia bibliografii	1
b) Bibliografia ogólna. Bibliografia bibliografii	1
c) Bibliografia historii	1
d) Bibliografie regionalne	2
e) Bibliografia dziedzin i zagadnień	3
f) Bibliografie osobowe	3
Zbiorowe	3
Poszczególne	4
g) Bibliografie czasopism i kalendarzy	5
Ogólne	5
Poszczególne tytuły	5
2. Encyklopedie. Informatory. Słowniki	6
3. Czasopisma i wydawnictwa ciągłe	8
4. Organizacja nauk historycznych	20
a) Organizacja i prace PAU	20
b) Organizacja i prace PAN	20
c) Komitety i instytuty naukowe PAN	20
d) Fundacje naukowe	21
e) Towarzystwa i instytuty naukowe	21
f) Polskie Towarzystwo Historyczne	23
g) Towarzystwa specjalistyczne	23
h) Towarzystwa regionalne	23
i) Zagraniczne instytucje naukowe	25
j) Konferencje naukowe międzynarodowe i polskie	25
Konferencje międzynarodowe	25
Konferencje polskie	31
k) Jubileusze, nagrody naukowe	39

II

1. Metodologia i metodyka badań historycznych	41
2. Historia historiografii, organizacja i stan badań historycznych	45
3. Dydaktyka i popularyzacja historii	63
a) Opracowania dydaktyczne	63
b) Programy, podręczniki szkolne i uniwersyteckie	64
c) Studencki ruch naukowy	66
d) Popularyzacja historii	67

B. Nauki pomocnicze historii

1. Archiwa	69
a) Ogólne	69
b) Poszczególne archiwa krajowe i zagraniczne	75
Archiwa krajowe	75
Archiwa zagraniczne	80
2. Biblioteki	81
a) Ogólne	81
b) Poszczególne biblioteki krajowe i zagraniczne	83
Biblioteki krajowe	83
Biblioteki zagraniczne	83
3. Muzea i wystawy historyczne. Kolekcjonerstwo	88
a) Ogólne	88
b) Poszczególne muzea krajowe i zagraniczne	91
Muzea krajowe	91
Muzea zagraniczne	104
Kolekcjonerstwo	104
c) Wystawy historyczne krajowe i zagraniczne	105
Wystawy krajowe	105
Wystawy zagraniczne	120
4. Materiały ikonograficzne	120
Albumy, fotografie	120
Opracowania ikonograficzne	125
5. Pomniki i symbole narodowe	127
6. Pamięć i polityka historyczna	129
7. Ochrona i konserwacja zabytków	134
8. Poszczególne nauki pomocnicze	141
a) Ogólne	141
b) Źródłoznawstwo	142
c) Paleografia	146
d) Epigrafika	146
e) Dyplomatyka	147
f) Genealogia	148
g) Heraldyka	150
h) Sfragistyka	151
i) Falerystyka i medalierstwo	152
j) Weksylologia	152
k) Numizmatyka	153
l) Chronologia i metrologia	155
m) Geografia historyczna	155
n) Kartografia	157
o) Onomastyka i toponomastyka	158
p) Archeologia prawna	161

9. Archeologia	161
10. Nauki o społeczeństwie	166
a) Socjologia	166
b) Etnografia	168
c) Demografia i statystyka	174

C. Historia powszechna

I. Ogólne

1. Źródła	177
2. Opracowania	177

II. Poszczególne okresy

1. Okres do 476	186
2. Okres 476–1492	190
3. Okres 1492–1918	193
4. Okres 1918–2017	198

D. Historia Polski

I. Ogólne

1. Źródła	211
2. Opracowania	213
a) Historia Polski	213
b) Historia mniejszości narodowych	224
c) Historia Polonii i emigracji	230
d) Historia nauki	236
e) Historia oświaty i wychowania	242
f) Historia języka	257
g) Historia literatury	262
h) Historia książki	280
i) Historia prasy, radia i telewizji	287
j) Historia sztuki	291
k) Historia architektury i urbanistyki	304
l) Historia teatru i filmu	324
m) Historia muzyki	329
n) Historia sportu i turystyki	338
3. Poszczególne zagadnienia	343
a) Zagadnienia kultury materialnej	343
b) Zagadnienia społeczno-gospodarcze	347
c) Zagadnienia prawno-ustrojowe	365
d) Zagadnienia polityczne	368
e) Zagadnienia historii wojskowej	378
f) Zagadnienia historii kościołów i religioznawstwa	387
g) Zagadnienia historii kultury	414
h) Zagadnienia historii mentalności	422

4. Biografie.....	424
a) Ogólne.....	424
b) Poszczególne.....	444
5. Poszczególne regiony i miejscowości.....	485

II. Poszczególne okresy

1. Okres do połowy I tysiąclecia n.e.	518
2. Okres od VI wieku do 1505.....	522
a) Źródła.....	522
b) Opracowania.....	523
3. Okres 1506–1795.....	542
a) Źródła.....	542
b) Opracowania.....	550
4. Okres 1795–1918.....	583
a) Źródła.....	583
b) Opracowania.....	592
5. Okres 1918–2017.....	630
a) 1918–1939.....	630
Źródła.....	630
Opracowania.....	635
b) 1939–1945.....	663
Źródła.....	663
Opracowania.....	676
c) 1945–1989.....	696
Źródła.....	696
Opracowania.....	708
d) 1989–2017.....	753
Źródła.....	753
Opracowania.....	754
Skorowidz.....	769

PRZEDMOWA

Siedemdziesiąty czwarty rocznik *Bibliografii historii polskiej*, jaki trafia do użytkowników, jest zarazem trzecim, który będzie udostępniany w postaci pliku pdf. Liczy 10732 pozycje. W zasadach jego opracowania zaszły dość istotne zmiany. Podobnie jak w ubiegłych latach zostały w nim zarejestrowane książki oraz artykuły z czasopism i prac zbiorowych dotyczące historii Polski w jej historycznych granicach, opublikowane w Polsce i poza jej granicami przede wszystkim w 2017 roku oraz takie, które ukazały się wcześniej, lecz z różnych względów nie znalazły się w poprzednich rocznikach *Bibliografii*. W tym tomie zakres ten został w ramach realizowanego grantu ze środków Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki poszerzony. Oprócz prac dotyczących polskiej historii uwzględniliśmy bowiem publikacje polskich historyków dotyczące historii powszechnej. W związku z tym zaszły też pewne zmiany w układzie *Bibliografii*. Tworzą go obecnie cztery zasadnicze części.

W części A – ogólnej zostały zamieszczone bibliografie, encyklopedie i słowniki, sprawozdania z konferencji krajowych i międzynarodowych, opracowania dotyczące organizacji nauki, publikacje z zakresu metodologii historii i historii historiografii, opracowania dydaktyczne i podręczniki do historii dla różnych stopni kształcenia oraz prace popularyzujące historię.

Część B zawiera – podobnie jak w poprzednich rocznikach – prace z zakresu nauk pomocniczych historii, publikacje omawiające zbiory archiwów, bibliotek i muzeów, sprawozdania i katalogi wystaw historycznych. Zostały tu ponadto dodane dwa nowe działy: Archeologia oraz Pamięć i polityka historyczna. Jest to wynikiem obserwowanego od pewnego czasu wzrostu liczby prac z tego zakresu, które lokowane były dotychczas w różnych działach *Bibliografii*. Sądzimy, że utworzenie wspomnianych działów pozwoli użytkownikom zainteresowanym tymi zagadnieniami na łatwiejsze dotarcie do informacji o nowych publikacjach.

Część C obejmuje obecnie prace polskich historyków dotyczące historii powszechnej. Zostały w niej wyróżnione działy chronologiczne. Nie zostały one, tak jak w części obejmującej polską historię, podzielone na źródła i opracowania, a to ze względu na niewielką liczbę zarejestrowanych edycji źródłowych. Wszystkie wydania źródłowe zostały zgrupowane w dziale Ogólne, w którym wyróżnione zostały: Źródła i Opracowania.

W części D zgromadzone zostały prace z zakresu historii Polski, w układzie chronologicznym, według powszechnie obowiązującej periodyzacji, w podziale

na źródła i opracowania. Na początku tej części umieszczono działy obejmujące poszczególne zagadnienia. Grupują one te pozycje, które dotyczą więcej niż jednego okresu historycznego, wyróżnionego w części chronologicznej. W tej części mieszczą się ponadto działy zawierające ogólne i poszczególne biografie oraz dzieje regionów i miejscowości.

W większości działów i poddziałów pozycje ułożone są alfabetycznie, według haseł autorskich lub tytułowych. Tylko w niektórych zastosowano układ według innych zasad, bardziej odpowiedni do znajdujących się w nich pozycji: chronologiczny (konferencje krajowe i międzynarodowe), według nazw państw, miejscowości lub regionów (działy obejmujące opracowania dotyczące archiwów, bibliotek, muzeów, katalogi i sprawozdania z wystaw historycznych oraz historię regionów i miejscowości), według nazwisk osób (bibliografie osobowe oraz biografie). Opisy zostały w razie potrzeby uzupełnione adnotacjami odnoszącymi się do treści publikacji. Staraliśmy się zaopatrzyć w objaśnienia przede wszystkim pamiątniki i wspomnienia, jeśli tytuł nie wskazywał jednoznacznie na ich zawartość. W ich przypadku staraliśmy się podać informacje dotyczące autora, określić skrótowo treść oraz zasięg chronologiczny. Opisy prac zbiorowych zostały natomiast uzupełnione wykazem artykułów składających się na ich zawartość.

Bibliografię uzupełnia skorowidz, obejmujący w układzie alfabetycznym nazwiska autorów i współpracowników, nazwiska osób, występujących w tytułach bądź adnotacjach, nazwy geograficzne oraz nazwy zgromadzeń zakonnych. Zwracamy uwagę, iż numery przy poszczególnych hasłach są aktywne, co znacznie ułatwia dotarcie do poszczególnych pozycji.

Mamy nadzieję, że *Bibliografia* w poszerzonym zakresie i w zmienionym nieco układzie będzie lepiej służyła użytkownikom. Wdzięczni bylibyśmy za wszelkie uwagi, które mogłyby udoskonalić *Bibliografię*. Można je nadsyłać na adres gruca@ih.pan.krakow.pl.

Pragniemy przypomnieć, że materiały zgromadzone w rocznikach *Bibliografii historii polskiej* za lata 1980–2015 dostępne są także w formie bazy danych pod adresem www.bibliografia.ipn.gov.pl.

Niniejszy rocznik został opracowany przez stały zespół Pracowni Bibliografii Bieżącej Instytutu Historii PAN w składzie: dr hab. Stefan Gąsiorowski, dr Paweł Gołdyn, prof. nadzw. dr hab. Anna Gruca (redaktor naukowy), mgr Stanisław Jędryka, mgr Jacek A. Kabata. W opracowaniu *Bibliografii* uczestniczyła także dr Alicja Jarkowska-Natkaniec, zatrudniona w ramach grantu NPRH. Trudu wykonania recenzji wydawniczej podjął się prof. nadzw. dr hab. Karol Sanojca, któremu za cenne uwagi składamy serdeczne podziękowania.

Anna Gruca

Kraków, 30 VII 2019 r.

WYKAZ NAJCZĘŚCIEJ UŻYWANYCH SKRÓTÓW

a. – année	cz. – część
AAN – Archiwum Akt Nowych	czes. – czeski
abp – arcybiskup	częśc. – częściowy
abstr. – abstrakt	demogr. – demograficzny
acad. – academie, académie, academy	diec. – diecezja, diecezjalny
adm. – admirał	dod. – dodatek
admin. – administracja	dodr. – dodruk
AGAD – Archiwum Główne Akt Dawnych	dot. – dotyczy
AK – Armia Krajowa	dr. – druk
akad. – akademia	dypl. – dyplomowany
ang. – angielski	dyw. – dywizja
antropol. – antropologiczny	ed. – edition, edycja
AP – Archiwum Państwowe	éd. – édition
AON – Akademia Obrony Narodowej	egz. – egzemplarz
archeol. – archeologiczny	Einf. – Einführung
archidiec. – archidiecezja, archidiecezjalny	ekonom. – ekonomiczny
archiw. – archiwalny	erw. – erweitert
argm. – argumentum	etnogr. – etnograficzny
Aufl. – Auflage	f. – für
aut. – autor	F. – Folge
B. – Buch	fasc. – fasciculus
b.m. – brak miejsca	filol. – filologiczny
b.r. – brak roku	filoz. – filozoficzny
b.w. – brak wydawcy	fol. – fotografie
Bd. – Band	found. – foundation
Bearb. – Bearbeitung, bearbeitet	fr. – francuski
Beih. – Beiheft	fragm. – fragment
białorus. – białoruski	fund. – fundacja
bibl. – biblioteka, bibliotheca	gen. – generał
bibliogr. – bibliografia, bibliograficzny	geneal. – genealogiczny
bibliol. – bibliologiczny	gł. – główny
BJ – Biblioteka Jagiellońska	gm. – gmina, gminny
bl. – błogosławiony	gosp. – gospodarczy
BN – Biblioteka Narodowa	graf. – graficzny
bp – biskup	grec. – grecki
bryg. – brygada	H. – Heft
bull. – bulletin	hebr. – hebrajski
č. – číslo	hist. – historyczny
čas. – časopis	hiszp. – hiszpański
CAW – Centralne Archiwum Wojskowe	hrsg. – herausgegeben
centr. – centralny	Hrsg. – Herausgeber
chor. – chorąży	humanist. – humanistyczny

- IAiE PAN – Instytut Archeologii i Etnologii PAN
 IBL PAN – Instytut Badań Literackich PAN
 IFiS PAN – Instytut Filozofii i Socjologii PAN
 IH PAN – Instytut Historii PAN
 IHN PAN – Instytut Historii Nauki PAN
 IJP PAN – Instytut Języka Polskiego PAN
 il. – ilustracje
 inform. – informacyjny
 inst. – instytut
 IPN – Instytut Pamięci Narodowej
 ISP PAN – Instytut Studiów Politycznych PAN
 J. – Jahr
 Jb. – Jahrbuch
 jęz. – język
 Jg. – Jahrgang
 Jh. – Jahrhundert
 k. – karta; koło
 kan. – kanonik
 kard. – kardynał
 katol. – katolicki
 KŚZpNP – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
 kl. – klasa
 kol. red. – kolegium redakcyjne
 kom. – komitet
 kom. red. – komitet redakcyjny
 kpt. – kapitan
 kraj. – krajowy
 krajozn. – krajoznawczy
 krypt. – kryptonim
 ks. – ksiądz
 księg. – księgarnia
 KUL – Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
 kult. – kulturalny
 kw. – kwartalnik
 l. – lata
 lek. med. – lekarz medycyny
 Lfg. – Lieferung
 lit. – litewski
 liter. – literacki
 LO – Liceum Ogólnokształcące
 lud. – ludowy
 łac. – łacina, łaciński
 m. – miasto
 m. st. – miasto stołeczne
 MBP – Miejska Biblioteka Publiczna
 MHPRL – Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego
 miej. – miejski
 międzynar. – międzynarodowy
 miłośn. – miłośników
 min. – ministerstwo
 Mitarb. – Mitarbeiter
 MON – Ministerstwo Obrony Narodowej
 n. F. – neue Folge
 n. R. – neue Reihe
 nacz. – naczelny
 nakł. – nakład
 nar. – narodowy
 nauk. – naukowy
 nazw. – nazwisko
 NDAP – Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych
 niem. – niemiecki
 niepubl. – niepublikowany
 niereg. – nieregularny
 nlb. – nieliczbowany
 nr – numer
 Nr. – Nummer
 nt. – na temat
 numizmat. – numizmatyczny
 o. – ojciec
 odb. – odbitka
 oddz. – oddział
 og. – ogólny
 og. zb. – ogólnego zbioru
 ok. – około
 okręg. – okręgowy
 omów. – omówienie
 oo. – ojców
 oprac. – opracował, opracowanie
 oryg. – oryginał, oryginalny
 ośr. – ośrodek
 p.n.e. – przed naszą erą
 p.w. (pw.) – pod wezwaniem
 PAN – Polska Akademia Nauk
 państ. – państwowy
 PAU – Polska Akademia Umiejętności
 pedagog. – pedagogiczny,
 pl. – plan
 płk – pułkownik
 pocz. – początek
 podst. – podstawa
 podtyt. – podtytuł
 pol. – polski
 polem. – polemika
 polit. – polityczny
 politech. – politechnika
 politol. – politologiczny
 poł. – połowa
 pomn. – pomnożony
 popr. – poprawiony
 por. – porucznik
 port. – portugalski
 posł. – posłowie
 poszerz. – poszerzony
 pow. – powiat, powiatowy
 powiększ. – powiększony
 poz. – pozycja
 pr. – prace

- pr. zbior. – praca zbiorowa
 przedm. – przedmowa
 przedr. – przedruk
 przeds. – przedsiębiorstwo
 przejrz. – przejrany
 przekł. – przekład
 przeł. – przełożył
 przewodn. – przewodniczący
 przygot. – przygotował
 przyj. – przyjął
 pseud. – pseudonim
 PTH – Polskie Towarzystwo Historyczne
 PTL – Polskie Towarzystwo Ludoznawcze
 PTPN – Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk
 PTTK – Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze
 publ. – publiczny
 r. – rok
 R. – rocznik
 rec. – recenzja
 red. – redakcja, redaktor, redakcyjny
 red. nac. – redaktor naczelny
 red. nauk. – redaktor naukowy
 region. – regionalny
 rel. – religijny
 repl. – replika
 Rh. – Reihe
 ros. – rosyjski
 rozdz. – rozdział
 rozm. przepr. – rozmowę przeprowadził
 rozsz. – rozszerzony
 równol. – równoległy
 rum. – rumuński
 RP – Rzeczpospolita Polska
 sb. – zbiór
 SB – Służba Bezpieczeństwa
 ser. – seria
 SGGW – Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego
 SGH – Szkoła Główna Handlowa
 słow. – słowacki
 socjol. – socjologiczny
 społ. – społeczny
 sprost. – sprostowanie
 stan. – stanowisko
 statyst. – statystyczny
 stow. – stowarzyszenie
 streszcz. – streszczenie
 szp. – szpalta
 św. – święty
 ŚZŻAK – Światowy Związek Żołnierzy AK
 t. – tom
 tab. – tabela
 tabl. – tablica
 techn. – techniczny
 teol. – teologiczny
 Tl. – Teil
 tłum. – tłumaczenie, tłumaczył
 tow. – towarzystwo
 transl. – translation
 tyt. równol. – tytuł równoległy
 uaktual. – uaktualniony
 UAM – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
 UB – Urząd Bezpieczeństwa
 Übers. – Übersetzung
 UJ – Uniwersytet Jagielloński
 UJK – Uniwersytet Jana Kochanowskiego
 ukr. – ukraiński
 UL – Uniwersytet Łódzki
 UMCS – Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej
 UMK – Uniwersytet Mikołaja Kopernika
 Univ. – university, Universität
 UŚ – Uniwersytet Śląski
 uniw. – uniwersytet
 uzup. – uzupełnienie, uzupełniony
 vol. – volume, volumen
 vyp. – wypusk
 WBP – Wojewódzka Biblioteka Publiczna
 węg. – węgierski
 wł. – włoski
 właśc. – właściwy, właściwie
 woj. – województwo, wojewódzki
 wojsk. – wojskowy
 wprow. – wprowadzenie
 WSiP – Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne
 współaut. – współautor
 współpr. – współpraca
 współprac. – współpracownik
 współudz. – współudział
 współwyd. – współwydanie
 wyd. – wydanie, wydał
 wydaw. – wydawnictwo
 wydz. – wydział
 z. – zeszyt
 zakł. – zakład
 zał. – założony
 zbior. – zbiorowy
 zdj. – zdjęcia
 ZHP – Związek Harcerstwa Polskiego
 ZKRPIBWP – Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych
 zlec. – zlecenie
 zm. – zmieniony
 ZNP – Związek Nauczycielstwa Polskiego
 ZNiO – Zakład Narodowy im. Ossolińskich
 zob. – zobacz
 zw. – związek; zwany
 ŻIH – Żydowski Instytut Historyczny
 żyd. – żydowski

A. OGÓLNE

I

1. BIBLIOGRAFIA

a) Zagadnienia ogólne. Historia bibliografii

Zob. poz. 8102, 8877.

1. GĘBOŁYŚ Zdzisław: Cieszyńskie bibliografie terytorialne od końca XIX do początku wieku XXI. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 333–357, streszcz. ang.

2. GOŁDA Agnieszka: Informacje bibliograficzne na łamach czasopisma „Fides – Biuletyn Bibliotek Kościelnych” (1995–2015). *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 115–130, streszcz. ang.

3. KUROWSKA Małgorzata: Historia powstania kartoteki głównej Zakładu Bibliografii Polskiej 1901–1939. *Rocznik Biblioteki Narodowej*. T. 48: 2017 s. 83–108, streszcz. ang.

4. ŁUKASZ Gołębiowski – Kurs bibliografii, 1831. Oprac. Elżbieta Maruszak, Jacek Puchalski. Warszawa 2017 Pol. Bractwo Kawalerów Gutenberga 8° ss. 203, il. + 1 dysk optyczny (CD-ROM). Uniw. Warszawski. Wydż. Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii.

5. PRZYCHODNIAK Zbigniew: Jak powstała Korbutowa bibliografia Adama Mickiewicza? *Biblioteka*. Nr 21: 2017 s. 181–204, streszcz. ang.

T. 10 „Nowego Korbuta”.

6. STARNAWSKI Jerzy: Koncepcja bibliografii diecezji przemyskiej. Uwagi wstępne. *Premisla Christiana*. T. 17: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 163–167.

7. WESOŁOWSKA Sylwia: Ludność rodzima Pomorza Zachodniego w piśmiennictwie

polskim i niemieckim od reformacji do współczesności. Omówienie bibliograficzne. *Przeгляд Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 3 s. 21–36, streszcz. ang.

Projekt bibliografii.

8. ZNAJOMSKI Artur: Z dziejów rejestracji piśmiennictwa polskiego. Przyczynek do historii bibliografii lokalnej Krakowa i Lwowa. *Bibliotheca Nostra*. Nr 3(41): 2015 s. 136–158, streszcz. ang.

b) Bibliografia ogólna. Bibliografia bibliografii

9. WYKAZ publikacji Towarzystwa Naukowego Warszawskiego (1983–2013). *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*. [T.] 76: 2013 [dr.:] 2014 s. 93–99.

Toż (1983–2015). *Tamże*. [T.] 78: 2015 [dr.:] 2016 s. 86–91.
Toż (1983–2016). *Tamże*. [T.] 79: 2016 [dr.:] 2017 s. 85–90.

c) Bibliografia historii

Zob. poz. 1418, 6750, 6786.

10. BERTMAN Wisława: Kopalnia „Wujek”, 16 grudnia 1981. Bibliografia za lata 1981–2016. Katowice 2016 Bibl. Śląska 8° ss. 98, tabl. k. 7, il.

11. EGZEKUCJA w Zgierzu 20 marca 1942 roku i inne wydarzenia wojenne w Zgierzu i w powiecie zgierskim. Oprac. Edyta Stasińska; współpr. Piotr Boczkowski. Zgierz 2017 Miejs.-Pow. Bibl. Publ. im. B. Prusa 8°

ss. VIII, 166, nlb. 1, il. (Prace Bibliograficzne Miejsko-Powiatowej Biblioteki Publicznej im. B. Prusa w Zgierzu; z. 3).

12. FRAZIK Wojciech: Materiały do bibliografii Zrzeszenia WiN. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 45 s. 239–240.

Toż. *Tamże* nr 46 s. 237–244.

13. GRUCA Anna: Bibliografia historii wychowania, szkolnictwa i myśli pedagogicznej w Polsce za rok 2016 (z uzupełnieniami za lata poprzednie). *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 37: 2017 s. 183–242.

14. MATERIAŁY do bibliografii ruchu ludowego za lata 2003–2012. Oprac. Zenon Kaczyński. *Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2013 s. 321–402.

15. MROZOWICZ Wojciech: Anonim zwany Gallem i jego kronika. Materiały do bibliografii. [W:] Nobis operique favete. *Studia nad Gallem Anonimem*. Warszawa 2017 s. 453–482.

d) Bibliografie regionalne

Zob. poz. 6572.

16. DUBIS Anna, Romanowska Anna: Bibliografia miasta Chełma. *Rocznik Chełmski*. T. 21: 2017 s. 453–473.

17. BIBLIOGRAFIA historii regionu [chojeńskiego] za lata 2015–2017 (wybór). Zestawiły Grażyna Kostkiewicz-Górska, Danuta Zielińska. *Rocznik Chojeński*. T. 9: 2017 s. 329–344, streszcz. niem.

18. MATERIAŁY do bibliografii Galicji za rok 2012. Oprac. Christoph Augustynowicz, Agnieszka Kawalec, Natalia Kolb, Szczepan Kozak, Jerzy Kuzicki, Natalia Kurniawka, Iryna Orlevycz, Paweł Sierżęga, Beata Wasser. *Galicja*. T. 3: 2017 s. 483–515.

19. MATERIAŁY do bibliografii historii regionu [gorzowskiego] za rok 2016. Oprac. Grażyna Kostkiewicz-Górska i Danuta Zielińska. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 24: 2017 s. 603–647.

20. FURMAŃSKA Katarzyna: Bibliografia grudziądzka za rok 2015. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 373–405.

Toż za rok 2016. *Tamże* s. 406–426.

21. [ANDRYSIK Ewa]: Wydawnictwa Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk

1989–2017. Bibliografia. Oprac. ... Kalisz 2017 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 87, nlb. 1.

22. KAROLEWSKA Henryka: Bibliografia Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 17: 2017 s. 382–383.

23. KAROLEWSKA Henryka: Wydawnictwa Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 17: 2017 s. 375–381.

24. KLIMASZEWSKA Irena: Przegląd publikacji regionalnych z lat 2015–2016 (z uzupełnieniami za 2014 rok). Wybór. *Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej*. [Z.] 14: 2017 s. 177–192.

Kłodzkie.

25. KOWAL Anna: Bibliografia regionu kosczańskiego w wyborze (I I 2012 r. – 31 XII 2012 r.). *Rocznik Koszaliński*. Nr 41: 2013 s. 273–292.

Toż (I I 2013 r. – 31 XII 2013 r.). *Tamże*. Nr 42: 2014 s. 167–189.

Toż (I I 2014 r. – 31 XII 2014 r.). *Tamże*. Nr 43: 2015 [dr.] 2016 s. 187–214.

Toż (I I 2015 r. – 31 XII 2015 r.). *Tamże*. Nr 44: 2016 [dr.] 2017 s. 187–216.

26. BIBLIOGRAFIA Historii Kujaw za rok 2011 wraz z uzupełnieniami za lata poprzednie. Oprac. Tomasz Krzemieński, Tomasz Łaskiewicz. *Ziemia Kujawska*. T. 25: 2016 s. 195–213.

27. BIBLIOGRAFIA Kujaw wschodnich i ziemi dobrzyńskiej za rok 2015 (wybór). Oprac. Barbara Ziółkowska. *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 31: 2016 s. 269–277.

Toż za rok 2016. *Tamże*. T. 32: 2017 s. 269–276.

28. KASPERCZYK Justyna, Lech-Jabłońska Bożena: Przegląd publikacji o Regionie [lubelskim] za 2017 r. *Bibliotekarz Lubelski*. R. 60: 2017 s. 195–204.

Bibliografia adnotowana.

29. HAPTAŚ Krzysztof: Wydawnictwa historyczne wydane na terenie powiatu mieleckiego w latach 2014–2015. *Rocznik Mielecki*. T. 18/19: 2015/2016 [dr.] 2016 s. 189–214.

Bibliografia wraz ze spisami treści.

30. BIBLIOGRAFIA historii Pomorza Wschodniego i Zachodniego oraz krajów regionu Bałtyku za rok 2015 wraz z uzupełnieniami z lat poprzednich. Oprac. Adam Biedrzycki, Wojciech Szramowski. Toruń 2017 TNT 8° ss. 367, nlb. 1. Tow. Nauk. w Toruniu. Wyd. Nauk Hist., Bibl. Uniwersytecka w Toruniu.

31. KURZYŃSKA Marta: Materiały do bibliografii archeologii Pomorza Zachodniego. Wstęp. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 13: 2017 s. 269–270.

Toż za 2014 rok. Supplement. *Tamże* s. 271–272.

Toż za 2015 rok. *Tamże* s. 273–318.

Toż za 2016 rok. *Tamże* s. 319–359.

32. MAGIERA Agnieszka, Tomanek Anita: Piśmiennictwo o Śląsku w wyborze (2014–2015). *Zaranie Śląskie*. Seria Druga. [T.] 3: 2017 s. 139–171.

33. BIEDRZYCKI Adam, Zaborska Urszula: Bibliografia miasta Torunia za rok 2013 wraz z uzupełnieniami. *Rocznik Toruński*. T. 41: 2014 s. 299–379.

Toż za rok 2016 wraz z uzupełnieniami. *Tamże*. [T.] 44: 2017 s. 289–395.

Części za 2014 i 2015 zob. Bibliografia historii polskiej za rok 2016.

34. MACIEREWICZ Hanna: Varsaviana. *Kronika Warszawy*. 2017 nr 1 s. 189–202.

Toż. *Tamże* nr 2 s. 182–196.

Dot. Warszawy.

35. ORZEŁ Małgorzata: Materiały do bibliografii Wrocławia za lata 2009–2010 oraz uzupełnienia (do t. 11) za lata 2006–2008. *Rocznik Wrocławski*. [T.] 12: 2011 s. 332–340.

e) Bibliografia dziedzin i zagadnień

Zob. poz. 893, 4837, 5901.

36. BINASIAK Marcin: Bibliografia piosenki literackiej. Cz. 1. *Piosenka*. Nr 4: 2016 s. 484–491.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. Nr 5: 2017 s. 404–415.

Zawiera: Wykaz antologii, wydawnictw nutowych, zbiorów tekstów i śpiewników piosenki literackiej, jej kompozytorów i autorów.

37. PISAREK Wanda: Bibliografia materiałów prasowych na temat Jarmarku Folkloru w Węgorzewie (1985–2016). *Studia Angerburgica*. T. 16: 2017 s. 101–106.

38. PISAREK Wanda: „Święto Wiosny” w Węgorzewie. Bibliografia wybranych materiałów prasowych z lat 1977–2017. *Studia Angerburgica*. T. 16: 2017 s. 94–100.

39. PRZYBYSZ Marzena: Bibliografia wydawnictw Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Warszawa 2017 Wydaw. SBP 8° ss. 308. SBP.

Za l. 1915–2016.

40. STAWISZYŃSKI Wojciech: Bibliografia patrystyczna (1901–2016). Polskie tłumaczenia tekstów starochrześcijańskich pierwszego tysiąclecia. Wyd. 3, rozsz., popr. i zm. Kraków 2017 Tyniec Wydaw. Benedyktynów 8° ss. 1098, streszcz. ang.

Wyd. 1. 2005.

41. SZUMIŁ Halina Irena: Teologiczna myśl ks. Wincentego Granata w pracach dyplomowych z lat 1972–2016. *Studia Sandomierskie*. T. 24: 2017 s. 315–330, streszcz. ang.

42. SZUPPE Paweł: Prace dyplomowe, licencjackie, magisterskie inspirowane myślą pedagogiczną Edmunda Bojanowskiego [1814–1871]. *Roczniki Pedagogiczne*. T. 9: 2017 nr spec. s. 251–257.

43. SZYMANOWICZ Maria: Polska bibliografia organów. T. 1–2. Lublin 2011–2014.

Rec.: Łubocki Jakub M.: Uwagi bibliografa nad Polską bibliografią organów Marii Szymanowicz. *Roczniki Biblioteczne*. T. 61: 2017 s. 305–316.

44. ŻMUDA Ryszard: Bibliografia publikacji o bibliotekach kościelnych w Polsce za lata 1945–2015. Łódź 2016.

Rec.: Mateczuk Alicja, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 425–432; Warzchowska Bogumiła, *Fides*. [R. 23]: 2017 nr 2 s. 181–184.

45. ŻMUDA Ryszard: Dokumentacja stanu badań bibliologicznych o bibliotekach kościelnych w Polsce za lata 1945–2015. Łódź 2017 Uniw. Medyczny 8° ss. 418, streszcz. ang. (Biblioteki Kościoła w Polsce. Cz. 2: Stan badań bibliologicznych; t. 3).

f) Bibliografie osobowe

Zbiorowe

Zob. poz. 895, 1199, 1402.

46. JAKÓBCZAK Zofia: Bibliografia publikacji pracowników Archiwów Państwowych w Lublinie za lata 2008–2016 z uzupełnieniami za lata 2000–2008. *Studia Archiwalne*. [T.] 4: 2017 s. 213–248.

47. LENARTOWICZ Izabela, Orłowska Karolina: Bibliografia publikacji pracowników Archiwum Państwowego w Katowicach za lata 2007–2016. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 14: 2017 s. 207–243.

48. STANASZEK Bogdan: Materiały do bibliografii księży diecezji sandomierskiej za

lata 2015–2016. *Studia Sandomierskie*. T. 24: 2017 s. 331–358, streszcz. ang.

49. STRZEBOŃSKA Anna: Bibliography of the scientific output of International Cultural Centre researches 1991–2016. Bibliografia dorobku naukowego pracowników Międzynarodowego Centrum Kultury 1991–2016. Tł. Tomasz Bieroń. Kraków 2017 Międzynar. Centrum Kultury 8° ss. 297, nlb. 3, il.

Tekst równol. ang., pol.

50. WALKUSZ Jan, Gómiak Marek Robert: Bibliografia podmiotowa polskich historyków Kościoła za rok 2015 z uzupełnieniami za lata 2000–2014. *Kościół w Polsce*. [T.] 16: 2017 s. 263–314.

Poszczególne

Zob. poz. 682, 714, 846, 895, 1290, 1399, 1402, 1551, 2292, 3712, 3749, 5194, 5599, 5748, 5765, 5801, 5836, 5914, 5970, 6148, 6171, 6230, 6253, 6352, 6370, 9589.

51. BIBLIOGRAFIA prac drukowanych profesora Zbigniewa Anusika. Oprac. Małgorzata Karkocha. [W:] *Sic erat in votis*. Studia i szkice ofiarowane Profesorowi Zbigniewowi Anusikowi w sześćdziesiątą rocznicę urodzin. Europa i świat w czasach nowożytnych. Łódź 2017 s. 21–36.

Toż [w:] *Sic erat in votis*. Studia i szkice ofiarowane Profesorowi Zbigniewowi Anusikowi w sześćdziesiątą rocznicę urodzin. Rzeczpospolita w czasach nowożytnych. Łódź 2017 s. 21–36.

52. BIBLIOGRAFIA publikacji naukowych prof. dr. hab. Andrzeja Macieja Brzezińskiego. [W:] *Politycy, dyplomaci i żołnierze*. Studia i szkice z dziejów stosunków międzynarodowych w XX i XXI wieku ofiarowane Profesorowi Andrzejowi Maciejowi Brzezińskiemu w 70. rocznicę urodzin. Łódź 2017 s. 15–27.

53. BIBLIOGRAFIA publikacji prof. dr. hab. Antoniego Cetnarowicza. [W:] *Europa Środkowa, Bałkany i Polacy*. Studia ofiarowane profesorowi Antoniemu Cetnarowiczowi. Kraków 2017 s. 17–25.

54. STAŃCZYK Zbigniew: Jan Długosz. Bibliografia podmiotowo-przedmiotowa. *Ziemia Częstochowska*. [T.] 43: 2017 s. 87–123, streszcz. ang.

55. BIBLIOGRAFIA publikacji profesora Stanisława Dubisza z lat 1972–2017. Warszawa 2017 Dom Wydaw. Elipsa 8° ss. 92, il. Pracownia Językoznawstwa Stosowanego. Inst. Polonistyki Stosowanej. Uniw. Warszawski.

56. BIBLIOGRAFIA publikacji Jerzego Eislera za lata 1980–2016. [W:] *Yesterday*. Studia z historii najnowszej. Księga dedykowana prof. Jerzemu Eislerowi w 65 rocznicę urodzin. Warszawa 2017 s. 23–49.

57. ORACKI Tadeusz: Uzupełnienie do bibliografii Kasprowiczowskiej. *Rocznik Kasprowiczowski*. [T.] 14/15: 2016 s. 182–188.

Bibliografia literatury polskiej – Nowy Korbut. T. 18 vol. 2: Jan Kasprowicz. Oprac. Roman Loth. Warszawa 1994.

58. WYKAZ publikacji prof. dr hab. Elżbiety Kowalczyk-Heyman. [W:] *Fines testis temporum*. Studia ofiarowane Profesor Elżbiecie Kowalczyk-Heyman w pięćdziesięciolecie pracy naukowej. Rzeszów–Warszawa 2017 s. 13–34.

Z l. 1967–2017.

59. WAŻNIEJSZE publikacje profesora Kazimierza Kozłowskiego dotyczące Pomorza i spraw archiwów. Oprac. Danuta Zdulska. [W:] *Pomorze i archiwa*. Księga pamiątkowa z okazji 75. urodzin Profesora Kazimierza Kozłowskiego. Szczecin 2017 s. 569–585.

60. BIBLIOGRAFIA prac Profesor Hanny Kóćki-Krenz. [W:] *Gemma gemmarum*. Studia dedykowane profesor Hannie Kóćce-Krenz. Cz. 1. Poznań 2017 s. 73–89.

61. GRABOWSKI Tomasz, Piegoń Maciej, Kołoczek Bartosz [Jan]: Bibliografia publikacji profesora Aleksandra Krawczuka za lata 1953–2017. [W:] *Florilegium*. Studia ofiarowane profesorowi Aleksandrowi Krawczukowi z okazji dziewięćdziesiątej piątej rocznicy urodzin. Kraków 2017 s. 7–11.

62. BIBLIOGRAFIA prac prof. dr hab. Barbary Kubis. [W:] *Amor patriae nostra lex*. Oblicza polskiej niepodległości w literaturze dokumentu osobistego, dydaktyce i edukacji historycznej. Studia i materiały dedykowane Profesor Barbarze Kubis z okazji pięćdziesięciolecia pracy naukowo-dydaktycznej. Opole 2017 s. 15–30.

63. GOLEC Ewa: Bibliografia prac profesora zwyczajnego doktora habilitowanego Michała Lisa za lata 2005–2015. *Studia Śląskie*. T. 76: 2015 s. 19–30.

64. CIEŚLIKOWA Aleksandra, Nobis Iwona, Przybytek Rozalia: Prace naukowe Profesor Marii Malc. *Onomastica*. R. 61: 2017 [cz.] 2 s. 11–26.

65. BIBLIOGRAFIA prac opublikowanych przez Profesora Janusza Małka w latach

2012–2017. Oprac. Michał Białkowski. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 2 s. 11–19.

66. BIBLIOGRAFIA prac prof. dr hab. Marty Młynarskiej-Kaletynowej za lata 1952–2017. Zestawiła Lidia Nowacka. [W:] Cum gratia et amicitia. Studia z dziejów osadnictwa dedykowane Pani Profesor Marcie Młynarskiej-Kaletynowej z okazji 65-lecia działalności naukowej. Warszawa–Wrocław 2017 s. 20–29.

67. BIBLIOGRAFIA prac prof. Mirosława Nagielskiego. Przygot. Dariusz Milewski. *Biblioteka Epoki Nowożytnej*. T. 5: 2017 s. 23–39.

Za lata 1979–2017.

68. BIBLIOGRAFIA publikacji Tadeusza Orackiego za lata 1951–2014. Gdańsk 2015.

Rec.: Matuszewski Adam: Bibliografie Tadeusza Orackiego. *Analecta*. R. 25: 2016 z. 1 s. 189–192.

69. WYKAZ publikacji profesora dr. hab. Michała Parczewskiego. Zestawiła Barbara Chudzińska. [W:] Od Bachorza do Światowida ze Zbrucza. Tworzenie się słowiańskiej Europy w ujęciu źródłoznawczym. Księga jubileuszowa profesora Michała Parczewskiego. Kraków–Rzeszów 2017 s. XIII–XXVI.

Za lata 1970–2016.

70. PUBLIKACJE profesora Edwarda Pietraszka. Oprac. Magdalena Bednarek, Mieczysław Trojan. [W:] W kręgu tradycji kulturowych Środkowo-Wschodniej Europy. Tom poświęcony pamięci Prof. Edwarda M. Pietraszka. Wrocław 2017 s. 259–270.

71. KOŁODZIEJSKI Stanisław, Bukowski Waldemar: Bibliografia prac Franciszka Sikory. [W:] Sikora Franciszek: Małopolskie późne średniowiecze. Ludzie i instytucje. Wybór pism. Warszawa 2016 s. 24–36.

Od 1964 r.

72. WYKAZ publikacji Profesora dr. hab. Tadeusza Srogosza. Oprac. Andrzej Stroynowski. [W:] Historia na źródłach oparta. Studia ofiarowane Profesorowi Tadeuszowi Srogoszowi w 65. rocznicę urodzin. Częstochowa 2017 s. 15–33.

73. JERZY Starnawski (1922–2012) in memoriam. T. 2: Bibliografia osobowa. Oprac. Maria Wichowa. Łódź 2014.

Rec.: Znajomski Artur, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 451–457.

74. ROSOŁOWSKI Marcin: Bibliografia staszicowska 1990–2016. Warszawa 2017

Inst. Staszica 8° ss. 48. Fund. Książąt Czartoryskich.

Stanisław Staszic (1755–1826).

75. BIBLIOGRAFIA prac prof. dr. hab. Piotra Staweckiego. Oprac. Marek Jabłonowski. [W:] Piotr Stawecki. Z archiwum historyka wojskowości. Warszawa 2017 s. 371–392.

76. HRYNIEWICZ Iwo: Robert Reuven Stiller (1928–2016) jako orientalista. Bibliografia prac autorskich i przekładów. Wstęp I. Hryniewicz i Nina Stiller. [Kraków] 2017 Vis-a-vis Etiuda 8° ss. 28.

Za l. 1951–2017.

77. ZESTAWIENIE publikacji dr. Stanisława Talarczyka i o nim. [W:] Historyczna Nowa Marchia w historiografii, kulturze, sztuce i architekturze – wczoraj, dzisiaj i jutro. In memoriam doktora Stanisława Talarczyka. Szczecin 2017 s. 51–60.

78. GRABARCZYK Tadeusz: Bibliografia prac Zdzisława Włodarczyka za lata 1983–2017. *Rocznik Wieluński*. T. 17: 2017 s. 345–360.

79. BIBLIOGRAFIA prac naukowych profesora Joachima Zdrenki. [W:] Pomerania et alia. Opuscula Joachimo Zdrenka dedicata. Toruń 2017 s. 17–44.

g) Bibliografie czasopism i kalendarzy

Ogólne

80. ORACKI Tadeusz: Bibliografia scailonych spisów zawartości czasopism za lata 1966–2012. Tematyka humanistyczno-społeczna. Gdańsk 2014.

Rec.: Matuszewski Adam: Bibliografie Tadeusza Orackiego. *Analecta*. R. 25: 2016 z. 1 s. 189–192.

Poszczególne tytuły

81. ZAKRZEWSKI Leszek, Skrzypiec-Dagnan Izabela: Zestawienie autorów „Almanachu Sądeckiego” numery 1–101 (1992–2017). *Almanach Sądecki*. R. 26: 2017 nr 3/4 s. 128–163.

82. LUBCZYŃSKA Aleksandra: „Ateneum Polskie” 1908, „Przegląd Narodowy” 1908–1914. Adnotowana bibliografia zawartości. Kielce 2017 Kieleckie Tow. Nauk. 8° ss. 226.

83. BORAWSKA Hanna: Kwartalnik Artystyczny. Bibliografia 1993–2017. Bydgoszcz 2017 Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury 8° ss. 251, nlb. 1.

84. GUMUŁA Teresa, Nowak Joanna: Bibliografia zawartości „Przeglądu Historyczno-Oświatowego” za lata 2007–2017. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 3/4 s. 239–282.

85. OLCZAK-KARDAS Monika: „Przegląd Księgarski” 1918–1939. Adnotowana bibliografia zawartości. T. 2: 1926–1928. Kielce 2017 Ludowe Tow. Nauk.-Kult. Oddz. 8° ss. 447, nlb. 5.

T. 1. 2016.

86. HANAS Waldemar: Bibliografia „Przewodnika Miłosierdzia” – „Ruchu Charytatywnego” (1925–1939). Poznań 2017 Inst. Studiów Kościelnych Lubrancianum 8° ss. 70. Inst. Studiów Kościelnych Lubrancianum w Poznaniu. (Studia i Materiały; t. 8).

87. SKWARCZEWSKA Jolanta: Bibliografia zawartości „Rocznika Chełmskiego” t. 16–20. *Rocznik Chełmski*. T. 21: 2017 s. 509–524.

88. ZAŁĘCZNY Stanisław: Bibliografia zawartości „Rocznika Legionowskiego” (t. I–t. IX). *Rocznik Legionowski*. T. 10: 2017 s. 295–312.

89. WŁODEK Marzena: Bibliografia zawartości Rocznika Polskiej Akademii Umiejętności

za lata 1989/1990–2013/2014 z suplementem za rok 2014/2015. Kraków 2017 Archiwum Nauki PAN i PAU. PAU 8° ss. 306, nlb. 2. PAU.

90. GULDAN-KLAMECKA Bożena, Nowak Romuald: Spis zawartości „Roczników Sztuki Śląskiej” w latach 1959–2016. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 25: 2016 s. 21–33.

91. PACUŁA Andrzej: Piosenka i kultura piosenki w „Studencie”. (Bibliografia zawartości za lata 1967–1981). *Piosenka*. Nr 5: 2017 s. 416–430.

92. SPIS zawartości nr 1–10 Zeszytów Muzeum Stutthof z lat 1976–1992. *Stutthof*. [Z.] 1(11): 2013 s. 259–266.

93. BIBLIOGRAFIA zawartości „Zeszytów Muzealnych” I–XV. *Zeszyty Muzealne Muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego*. T. 16: 2014 s. 87–96.

94. WIDEL Anna, Marcinová Františka: Spis tekstów – „Zeszyty Sądecko-Spiskie” (ZSS) I–IX. *Zeszyty Sądecko-Spiskie*. T. 10: 2017 s. 154–159.

95. BIBLIOGRAFIA „Znad Chocieli” 1997–2016. Zespół red. Anna Malazdra, Bronisław Malinowski, Jan Tarasewicz, Janusz Koczkodaj. Bobolice 2017 Tow. Ekologiczno-Kult. 8° ss. 73, il. Tow. Ekologiczno-Kult. w Bobolicach.

2. ENCYKLOPEDIA. INFORMATORY. SŁOWNIKI

Zob. poz. 5259, 5264, 5280, 5291, 5300, 5301, 5324, 5383, 5399, 5408–5410, 5447, 5464, 5479, 5480, 5497, 5504–5511, 5522, 5537, 9054.

96. ABRAMSKI Jerzy: Encyklopedia Zawiercia. [Cz. 1]. Wyd. 2 uzup. Cieszyn 2015 Logos Press 8° ss. 381, il.

Toż. Cz. 2. Wyd. 2 uzup. Cieszyn 2015 ss. 336, il.

Toż. Cz. 3. Cieszyn 2016 ss. 416, il.

Wyd. 1. Zawiercie 2002.

97. BURSZTYN Maria, Radzyńska Katarzyna: Literatura polska. Słownik. Poznań–[Żychlin] 2017 Wiedza 8° ss. 368.

XIII–XXI w.

98. CYGAL-KRUPA Zofia, Choińska Krystyna, Pachowicz Małgorzata: Słownik tematyczny uczniowskiej polszczyzny. Słownictwo rzadsze. T. 1–2. Tarnów 2016 Wydaw. Diec.

Tarnowskiej Biblos 8° s. LXIV, 728; LXV–LXX, 729–1441.

99. [CYWIŃSKI Piotr M[ateusz] A[ndrzej]], Lachendro Jacek, Setkiewicz Piotr]: Auschwitz von A bis Z. Eine illustrierte Geschichte des Lagers. Autoren der Stichworte Piotr M. A. Cywiński, Jacek Lachendro, Piotr Setkiewicz. Oświęcim 2017 Państw. Muzeum Auschwitz-Birkenau 4° ss. 212, il.

Wyd. pol. Oświęcim 2013.

100. ENCYKLOPEDIA Chełma. T. 2: Miejsca. Cz. 1: A–K. Zespół red. Zygmunt Gardziński [i in.]. Chełm 2017 Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa; Chełmskie Tow. Nauk. 4° ss. 245, il., mapy.

T. 1. Chełm–Lublin 2011.

101. ENCYKLOPEDIA ekumenizmu w Polsce (1964–2014). Red. Józef Budniak, Zygfryd Glaeser, Tadeusz Kałużny, Zdzisław J. Kijas. Kraków 2016.

Rec.: Brzuszek Bogdan, *Studia Franciszkańskie*. T. 26: 2016 s. 366–369.

102. ENCYKLOPEDIA książki. T. 1: Eseje, A–J. Pod red. Anny Żbikowskiej-Migoń i Marty Skalskiej-Zlat. Wrocław 2017 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego 4° ss. 776, il.

Toż. T. 2: K–Z. Wrocław 2017 ss. 770, nlb. 2, il.

Rec.: Puchalski Jacek, *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 487–498; Wojciechowski Jacek, *Przeгляд Biblioteczny*. R. 85: 2017 z. 4 s. 553–561.

103. GDAŃSKA encyklopedia Güntera Grassa. Red. nauk. Marek Jaroszewski, Mirosław Ossowski. [Gdańsk] 2017 Oficyna Gdańska 8° ss. 285, il.

104. HISTORIA – słownik. [Aut.] Marek Czaplinski, Zbigniew Frasz, Stanisław Rosik, Jacek Piotrowski, Jerzy Maroń. Poznań–[Żychlin] 2017 Wiedza 8° ss. 564, il.

105. KOZINA Irma: Ilustrowany leksykon historii mody. Chorzów 2017 Grupa Arkadia 4° ss. 447, nlb. 1, il.

106. KRUCZEK Józef: Ino nie szolić czyli Słownik gwary używanej w Huciskach. Wilkowie–Huciska–Bielsko–Biała 2017 Stow. Kult. Huciska 8° ss. 152, il.

107. KWAŚNIEWICZ Włodzimierz: Encyklopedia dawnej broni i uzbrojenia ochronnego. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 629, nlb. 3, il.

108. LEKSYKON polskich partii politycznych. Red. nauk. Rafał Głajcar, Agnieszka Turska-Kawa, Waldemar Wojtasik. Toruń 2017 Adam Marszałek 8° ss. 746, il.

109. LEŚNIAK Jerzy: Nowa Encyklopedia Sądecka. Nowy Sącz 2017 Urząd M. 4° ss. 1012, il.

110. MACIAK Artur: Leksykon filmu światowego. Poznań–[Żychlin] 2017 Horyzonty 8° ss. 63, il.

Lata 1924–2017.

111. MAŃCZAK Witold: Polski słownik etymologiczny. Kraków 2017 PAU 8° ss. 238. PAU. Wyd. I Filologiczny.

112. OSIP-POKRYWKA Magda, Osip-Pokrywka Mirek: Leksykon zabytków architektury Kresów północno-wschodnich. Warszawa 2017 Arkady 4° ss. 391, nlb. 1, il., mapy.

113. PERZYŃSKI Benedykt Zygfryd: Powiat działdowski. Zarys encyklopedyczny (osoby, miejsca, miejscowości, instytucje, czasopiśma, organizacje, wydarzenia). Działdowo 2017 Starostwo Pow. 8° ss. 415.

XI–XXI w.

114. SŁOWNIK gwar małopolskich. T. 1: A–Ó. Pod red. Jadwigi Wronicz. Kraków 2016 IJP PAN 8° ss. 205, nlb. 1, il.

Toż. T. 2: P–Ż. Kraków 2017 ss. 178, mapa.

115. SŁOWNIK gwar śląskich. T. 16: (Krawcowa–Kyzia). Red. nauk. Bogusław Wyderka; zespół aut. Małgorzata Izykowska, Agata Haas, Anna Jedynak, Krzysztof Kleszcz, Marzena Muszyńska, Kamila Nowak, Bogusław Wyderka. Opole 2017 Państ. Inst. Nauk. – Inst. Śląski 8° ss. 275. Państ. Inst. Nauk. – Inst. Śląski w Opolu.

Tyt. równol.: Dictionary of Silesian dialects. T. 1. 2000.

116. SŁOWNIK gwary i kultury Kujaw. T. 1: A–H. Oprac. Zofia Sawaniewska-Mochowa (hasła A–C), Włodzimierz Moch (hasła D–H); zespół red. Anna Paluszka-Bronka, Zofia Sawaniewska-Mochowa, Mirosława Wronkowska-Dimitrowa, Krzysztof Kołatka, Włodzimierz Moch; red. nauk. Zofia Sawaniewska-Mochowa. Bydgoszcz 2017 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 335, mapy.

117. SŁOWNIK historii doktryn politycznych. T. 1–6. Red. nauk. Krystyna Chojnicka, Michał Jaskólski. Warszawa 1997–2015.

Rec.: Sylwestrak Andrzej: Artykuł recenzyjny. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 1 s. 283–299.

118. SŁOWNIK stereotypów i symboli ludowych. T. 1: Kosmos. [Cz.] 2: Ziemia, woda, podziemie. Koncepcja całości i red. Jerzy Bartmiński; zastępca red. Stanisława Niebrzegowska. Lublin 1999 Wydaw. UMCS 8° ss. 481.

Toż. [Cz.] 3: Meteorologia. Lublin 2012 ss. 521.

Toż. [Cz.] 4: Świat, światło, metale. Lublin 2012 ss. 395.

Toż. T. 2: Rośliny. [Cz.] 1: Zboża. Lublin 2017 ss. 404. UMCS. Inst. Filol. Pol., PAN. Inst. Sławistyki.

T. 1 cz. 1. 1996.

3. CZASOPISMA I WYDAWNICTWA CIĄGŁE

119. ACTA Archaeologica Lodziensia. Red. Mariusz Mielczarek. Nr 61. Łódź 2015 Łódzkie Tow. Nauk. ss. 120, il., streszcz. ang., pol. Łódzkie Tow. Nauk., Fund. Badań Archeol. im. Prof. Konrada Jażdżewskiego.

Nr 61 pt.: Pieniądz na pograniczach. Currency in borderlands. Toż. Nr 62 pt.: Varia archaeologica et numismatica. Łódź 2016 ss. 117, streszcz. ang., pol., ukr.

120. ACTA Militaria Mediaevalia. Red. nacz. Piotr N. Kotowicz. T. 13. Kraków–Sąnoł–Wrocław 2017 Komisja Prehistorii Karpat PAU; Uniw. Wrocławski; Muzeum Hist. 4° ss. 211, nlb. 5, il., streszcz. ang. Komisja Prehistorii Karpat PAU, Uniw. Wrocławski, Muzeum Hist. w Sanoku.

121. ACTA Poloniae Historica. Ed. Maciej Górny. [T.] 115. Warszawa 2017 IH PAN; Semper 8° ss. 418, nlb. 2, il. PAN. Kom. Nauk Hist., IH.

Toż. [T.] 116. Warszawa 2017 ss. 510, nlb. 2, il.

122. ACTA Universitatis Lodziensis. Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8°.

Folia Historica. [Vol.] 98: Studia i szkice z dziejów Polski i powszechnych XVI–XX wieku. Pod red. Zbigniewa Anusika ss. 212, streszcz. ang.

Folia Historica. [Vol.] 99: Oblicza wojny. Wojsko w drodze. Pod red. Jarosława Kity i Magdaleny Pogońskiej ss. 322, streszcz. ang.

Folia Librorum. [Vol.] 1(24). Red. nacz. Magdalena Przybysz-Stawska ss. 178, nlb. 1, streszcz. ang.

123. ADHIBENDA. Rocznik Archiwum Diecezjalnego w Zielonej Górze. Pod red. Roberta Romualda Kufła. [Nr.] 4. Zielona Góra 2017 Archiwum Diec. 8° ss. 201, il., streszcz. ang.

124. ALMANACH Częstochowy. Red. Maciej Batorek, Juliusz Sętowski. [T. 30]. Częstochowa 2017 Tow. Przyj. Częstochowy 8° ss. 202, il.

125. ALMANACH Historyczny. Przewodn. kolegium red. Ryszard Gryz. T. 19. Kielce 2017 Wydaw. UJK 8° ss. 343, il., streszcz. ang.

126. ALMANACH Muszyny. Red. nacz. Bożena Mściwujewska-Kruk. [R. 27]. Muszyna 2017 Bibl. Almanachu Muszyny 8° ss. 72, il.

127. ALMANACH Nowotarski. Rocznik. Red. Stanisława Trebunia-Staszela. Nr 21. Nowy Targ 2017 Podhalańskie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 444, il.

128. ALMANACH Sądecki. Red. nacz. Leszek Migrała. R. 26. Nowy Sącz 2017 Urząd

M. Nowego Sącza; Starostwo Pow. nr 1/2–3/4 ss. 140; 164. Katol. Stow. „Civitas Christiana” Oddz. w Nowym Sączu; Muzeum Okręg. w Nowym Sączu.

129. ALMANACH Warszawy. Red. nacz. Aleksandra Sołtan-Lipska. T. 8. Warszawa 2014 Muzeum Warszawy 8° ss. 402, nlb. 2, il., streszcz. ang. Muzeum Warszawy.

Toż. T. 9. Warszawa 2015 ss. 382, nlb. 2, il., streszcz. pol., ang.

Toż. Red. nacz. Katarzyna Wagner. T. 10. Warszawa 2016 ss. 559, nlb. 1, il., streszcz. pol., ang.

Toż. T. 11. Warszawa 2017 ss. 476, nlb. 2, il., streszcz. pol., ang.

130. ANALECTA. Studia i materiały z dziejów nauki. Red. nacz. Halina Lichočka. R. 25. Warszawa 2016 Wydawnictwa IHN PAN; Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° z. 1–2 ss. 192, nlb. 2, il., streszcz. ang.; 253, nlb. 3, il., streszcz. ang.

Toż. R. 26. Warszawa 2017 z. 1–2 ss. 232, nlb. 2, il., streszcz. ang.; 202, nlb. 2, il., streszcz. ang.

131. ANNALES Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sec. F: Historia. Red. Joanna Aleksandra Sobiesiak. Vol. 71. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 250, streszcz. ang.

132. APARAT Represji w Polsce Ludowej 1944–1989. Red. nacz. Dariusz Iwaneczko. [T.] 14. Rzeszów 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 534, nlb. 2, il., streszcz. ang.

133. ARCHEION. Red. nacz. Władysław Stępnik. T. 118. Warszawa 2017 NDAP 8° ss. 694, il., streszcz. ang., fr., ros. NDAP.

134. ARCHIWA, Biblioteki i Muzea Kościelne. Organ Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. Półrocznik. Red. Artur Hamryszczak. T. 107. Lublin 2017 Wydaw. KUL 8° ss. 502, il., streszcz. ang. KUL JPII.

Toż. T. 108. Lublin 2017 ss. 499, nlb. 3, il., streszcz. ang.

135. ARCHIWA, Kancelarie, Zbiory. Red. nacz. Waldemar Chorążyczewski. Nr 7(9). Toruń 2016 UMK 8° ss. 278, streszcz. ang.

Toż. Nr 8(10). Toruń 2017 ss. 300, streszcz. ang.

136. ARCHIWARIUSZ Zamojski. Przewodn. kol. red. Jakub Żygawski. T. 15. Zamość 2015/2017 [dr.:] 2017 AP 8° ss. 247, il.

137. ARCHIWISTA Polski. Red. nacz. Eugeniusz Borodij. R. 22. Bydgoszcz 2017 Stow.

Archiwistów Pol. 8° nr 1/2–4 ss. 139, streszcz. ang.; 140, streszcz. ang.; 166, streszcz. ang.

138. ARGUMENTA Historica. Czasopismo naukowo-dydaktyczne. Red. nauk. Anna Paner. Nr 4. Gdańsk 2017 Nauk. Koło Doktorantów Uniw. Gdańskiego 8° ss. 182, streszcz. ang.

139. BIAŁORUSKIE Zeszyty Historyczne. Red. nac. Eugeniusz Mironowicz. [T.] 47. Białystok 2017 Białoruskie Tow. Hist. 8° ss. 272, il., streszcz. ang., pol., białorus. Białoruskie Tow. Hist.

Toż. [T.] 48. Białystok 2017 ss. 286, il., streszcz. ang., pol., białorus.

140. BIAŁOSTOCKIE Teki Historyczne. Red. nac. Halina Parafianowicz. T. 15. Białystok 2017 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 298, streszcz. ang., pol.

141. BIBLIOTEKA. Red. nac. Artur Jazdon. Nr 21. Poznań 2017 Bibl. Uniwersytecka 8° ss. 322, il., streszcz. ang.

142. BIBLIOTEKA Epoki Nowożytnej. Red. nac. Mirosław Nagielski. T. 1: Hołd carów Szujskich. Pod red. Juliusza A. Chrościckiego, Mirosława Nagielskiego Warszawa 2014 Neriton 8° ss. 176, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Toż. T. 2: Sobieski wokół spisków i konfederacji. Pod red. Mirosława Nagielskiego. Warszawa 2015 ss. 202, nlb. 1, streszcz. ang.

Toż. T. 3: Bitwa pod Orszą. Pod red. Mirosława Nagielskiego. Warszawa ss. 242, il., streszcz. ang.

Toż. T. 4: Liberum veto. Pod red. Urszuli Kosińskiej. Warszawa 2016 ss. 217, streszcz. ang.

Toż. T. 5: Hortus bellicus. Studia z dziejów wojskowości nowożytnej. Prace ofiarowane profesorowi Mirosławowi Nagielskiemu. Pod red. Konrada Bobiatyńskiego, Przemysława Gawrona, Krzysztofa Kossarzeckiego, Piotra Krolla, Dariusza Milewskiego. Warszawa 2017 ss. 606, nlb. 1, tabl. 1, il., streszcz. ang.

143. BIBLIOTHECA Bielaviana. Red. Rafał Brzeziński. [R. 8]. Wrocław–Bielawa 2016 [dr.:] 2017 ATUT – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 710, il.

144. BIELSKI Almanach Historyczny. Pod red. Zbigniewa Romaniucha. [T. 2]. Bielsk Podlaski 2017 Fund. Ochrony Dziedzictwa Ziemi Bielskiej 8° ss. 254, il.

145. BIEŻUŃSKIE Zeszyty Historyczne. Przewodn. kol. red. Wiktor Mieszowski. Nr 31. Bieżeń 2017 Muzeum Małego Miasta 8° ss. 276, il. Muzeum Małego Miasta w Bieżuniu. Oddz. Muzeum Mazowieckiego w Sierpcu.

146. BIULETYN Historii Sztuki. Red. nac. Stanisław Mossakowski. R. 79 Warszawa

2017 Inst. Sztuki PAN; Stow. Hist. Sztuki 8° nr 1–4 s. 194, il., streszcz. niem., ang.; 195–408, il., streszcz. niem., ang.; 409–634, il., streszcz. niem., ang.; 635–820, il., streszcz. niem., ang.

147. BIULETYN Historii Wychowania. Red. nac. Wiesław Jamrożek. [Nr] 37. Poznań 2017 PTPN; UAM. Zakład Historii Wychowania; Zarząd Gł. Tow. Historii Edukacji 8° ss. 247, nlb. 1, streszcz. ang. PTPN; Wyd. Historii i Nauk Społ. we współpr. z Zakładem Historii Wychowania UAM.

148. BIULETYN Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej. Red. nac. Jacek Bardan. Nr 4. Kolbuszowa 2017 Muzeum Kultury Lud. 8° ss. 244, il., streszcz. ang.

149. BIULETYN Polskiej Misji Historycznej. Bulletin der Polnischen Historischen Mission. Red. nauk. Renata Skowrońska, Helmut Flachenecker. Nr 12. Toruń 2017 UMK 8° ss. 482, nlb. 2, il., streszcz. pol., niem., ang. Pol. Misja Hist. przy Uniw. Juliusza Maksymilliana w Würzburgu.

150. BIULETYN Szadkowski. Pod red. Tadeusza Marszałka. T. 17. Szadek 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. 271, il., streszcz. ang.

151. BIULETYN Uniejowski. Pod red. Elżbiety Kobjojek. T. 6. Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. 256, il., streszcz. ang.

152. CIECHANOWIECKI Rocznik Muzealny. Red. Norbert Dariusz Tomaszewski. T. 13. Ciechanowiec 2017 Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka 8° ss. 388, nlb. 2, il.

153. CZAS Przeszły. Poznańskie Studia Historyczne. Red. prowadzący Maciej Dorna; red. nac. Przemysław Matusik. T. 4. Poznań 2017 Inst. Historii UAM 8° ss. 202, streszcz. ang.

Tom pt.: W średniowiecznej rzeczywistości.

154. CZASOPISMO Prawno-Historyczne. Red. nac. Małgorzata Materniak-Pawłowska. T. 69. Poznań 2017 Wydaw. Nauk. UAM w Poznaniu 8° z. 1–2 ss. 321, streszcz. ang., fr.; 409, streszcz. ang., fr. IH PAN, Wyd. Prawa i Admin. UAM.

155. CZASOPISMO Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich. Red. nac. Adolf Juzwenko. Z. 28. Wrocław 2017 ZNiO 8° ss. 235, il., streszcz. ang.

156. CZASY Nowożytne. Red. nac. Jacek Wijaczka. T. 30. Warszawa 2017 Zarząd Gł. PTH 8° ss. 280, nlb. 2, il., streszcz. ang., pol.

157. CZASYPIŚMIO. O historii Górnego Śląska. Red. nac. Adam Dziurok. Katowice 2016 IPN-KŚZpNP 4° nr 2(10) ss. 208, il.

Toż. Nr 1(11). Katowice 2017 ss. 208, il.

Toż. Nr 2(12). Katowice 2017 ss. 216, il.

158. CZĘSTOCHOWSKIE Teki Historyczne. Red. nac. Maciej Trąbski. T. 7. Częstochowa 2017 PTH Oddz. 8° ss. 249, tabl. 1, il., streszcz. ang. PTH Oddz. w Częstochowie.

159. DARŁOWSKIE Zeszyty Naukowe. Pod red. Leszka Wałkiewicza. Nr 12. Darłowo 2017 Tow. Przyj. Ziemi Darłowskiej 8° ss. 126, il. Tow. Przyj. Ziemi Darłowskiej.

159a. DZIEJE Najnowsze. Kwartalnik poświęcony historii XX wieku. Red. nac. Tadeusz Wolsza. R. 49. Warszawa 2017 IH PAN 8° [nr] 1–4 ss. 321, streszcz. ang.; 344, streszcz. ang.; 379, streszcz. ang.; 317, streszcz. ang. PAN IH.

160. DZIKOVIANA. Rocznik Muzeum Historycznego Miasta Tarnobrzega. Red. nac. Tadeusz Zych. T. 3. Tarnobrzeg 2017 Muzeum Hist. Miasta Tarnobrzega 8° ss. 135, il.

161. ECCLESIA. Studia z dziejów Wielkopolski. Red. t. Feliks Lenort, Piotr Franciszek Neumann. T. 11. Poznań 2016 UAM w Poznaniu 8° ss. 330, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. Wyd. Teol.

Toż. T. 12. Red. t. Piotr Franciszek Neumann. Poznań 2017 ss. 207, il., streszcz. ang.

162. ECHA Przeszości. Red. nac. Witold Gieszczyński. [T.] 18. Olsztyn 2017 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 386, streszcz. ang.

163. FOLIA Historica Cracoviensia. Red. nac. Bogusław Krasnowolski. Vol. 23. Kraków 2017 Wyd. Historii i Dziedzictwa Kulturowego Uniw. Papieski Jana Pawła II 8° z. 1 ss. 221, il., streszcz. pol., ang.

164. FOLIA Toruniensia. Red. nac. Janusz Tandecki. [T.] 17. Toruń 2017 Woj. Bibl. Publ. Książnica Kopernikańska 8° ss. 301, il., streszcz. ang., niem. Woj. Bibl. Publ. Książnica Kopernikańska w Toruniu; UMK. Wyd. Hist. Inst. Historii i Archiwistyki.

165. FORUM Historyczno-Społeczne. Rocznik Polskiego Towarzystwa Historycznego – Oddział w Gorzowie Wielkopolskim. Red. nac. Paweł A. Leszczyński. Nr 3. Gorzów Wielkopolski 2015 Muzeum Lubuskie im. Jana Dekerta; PTH – Oddz. w Gorzowie Wielkopolskim 8° ss. 164, il.

Toż. Nr 5. Gorzów Wielkopolski 2017 ss. 164, streszcz. ang.

166. GALICJA. Studia i materiały. Czasopismo Instytutu Historii Uniwersytetu Rzeszowskiego. Red. nac. Szczepan Kozak. T. 3. Rzeszów 2017 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 515, streszcz. ang.

200 lat Ossolineum.

167. GENS. Rocznik Towarzystwa Genealogiczno-Heraldycznego. Red. Piotr Maciej Dziembowski. [T. 15]. Poznań 2017 Tow. Genealogiczno-Heraldyczne 8° ss. 131, il., streszcz. ang.

168. GÓRNIK Polski. Zeszyty Naukowe Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze. Red. nac. Jan Jurkiewicz. Nr 10/11. Zabrze 2017 Muzeum Górnictwa Węglowego 8° ss. 399, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.

169. GRONIE. Historia, kultura, sztuka. Wydawnictwo poświęcone Żywiecczyźnie i Beskidom. Red. nac. Mirosław Miodoński. Nr 17. Żywiec 2017 Tow. Miłośn. Ziemi Żywieckiej 8° ss. 360, il.

170. HISTORIA i Polityka. Półrocznik poświęcony myśli politycznej i stosunkom międzynarodowym. Red. nac. Patryk Tomaszewski. Nr 1. Toruń 2009 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 226, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Toż. Nr 2/3. Toruń 2009/2010 [dr:] 2010 ss. 330, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Toż. Nr 4. Toruń 2010 ss. 269, nlb. 3, il., streszcz. ang.

171. HISTORIA Slavorum Occidentis. Czasopismo historyczne. Časopis historický. [R. 1]. Toruń 2011 Adam Marszałek 8° nr 1 ss. 219, streszcz. ang.

Toż. [R. 2]. Red. nac. Józef Dobosz. Toruń 2012 nr 1–2 ss. 185, nlb. 3; 280, il.

Toż. [R. 3]. Toruń 2013 nr 1–2 ss. 224; 188, streszcz. ang.

Toż. [R. 4]. Toruń 2014 nr 1–2 ss. 176, streszcz. ang.; 264, il., streszcz. ang.

Toż. [R. 5]. Toruń 2015 nr 1–2 ss. 284, il., streszcz. ang.; 302, streszcz. ang.

Toż. [R. 6]. Toruń 2016 nr 1–2 ss. 320, streszcz. ang.; 324, il., streszcz. ang.

Toż. [R. 7]. Toruń 2017 nr 1–4 ss. 146, il., streszcz. ang.; 160, streszcz. ang.; 132, il., streszcz. ang.; 153, il., streszcz. ang.

172. HISTORYKA. Studia metodologiczne. Red. Maciej Salamon, Krzysztof Zamorski. T. 47. Warszawa 2017 PAN – Oddz. w Krakowie; Inst. Historii UJ 8° ss. 374, nlb. 7, streszcz. ang.

173. IN GREMIUM. Studia nad historią, kulturą i polityką. Red. nac. Andrzej Gillmeister. [T.] 11. Zielona Góra 2017 Oficyna Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego 8° ss. 288, streszcz. ang.

174. JUDAISTA. Studenckie Czasopismo Naukowe. Red. nac. Sławomir Pastuszka; opieka nauk. Ewa Węgrzyn. Nr 2. [Kraków] 2016 Kasper 8° ss. 60, il.

Toż. Nr 3. [Kraków] 2017 ss. 65, nlb. 1, il.

Toż. Nr 3 [właśc. 4]. Red. Klaudia Kwiecińska, Ewa Mermer, Karolina Sierzputowska; opieka nauk. Stefan Gąsiorowski. [Kraków] 2017 ss. 78, nlb. 2, il.

175. KLIO. Czasopismo poświęcone dziejom Polski i powszechnym. Red. nac. Krzysztof Mikulski. T. 40. Toruń 2017 UMK 8° nr 1 ss. 198, streszcz. ang., pol. Inst. Historii i Archiwistyki UMK.

Toż. T. 41. Toruń 2017 nr 2 ss. 186, streszcz. ang., pol.

Toż. T. 42. Toruń 2017 nr 3 ss. 271, streszcz. ang., pol.

Toż. T. 43. Toruń 2017 nr 4 ss. 187, streszcz. ang., pol.

176. KOŁO Historii. Red. nac. Damian Podoba. Nr 20. Lublin 2017 Koło Nauk. Historyków Studentów UMCS 8° ss. 248, streszcz. ang., fr., pol.

Toż. Nr 21. Lublin 2017 ss. 195, nlb. 1, il., streszcz. ang., ros.

177. KOŚCIERSKIE Zeszyty Muzealne. Red. Krzysztof Jażdżewski. [Z.] 11. Kościerzyna 2017 Muzeum Ziemi Kościerskiej im. dra Jerzego Knyby 8° ss. 236, il.

178. KOŚCIÓŁ w Polsce. Dzieje i kultura. Red. Jan Walkusz. [T.] 16. Lublin 2017 Wydaw. KUL 8° ss. 324, il., streszcz. ang.

179. KRAKOWSKI Rocznik Archiwalny. Red. nac. Kamila Follprecht. [T.] 22. Kraków 2016 [dr.:] 2017 Archiwum Nar. 8° ss. 279, tabl. 20, il., streszcz. ang. Archiwum Nar. w Krakowie.

180. KRAKOWSKI Rocznik Historii Harcerstwa. Red. nac. Wojciech Hausner. T. 13. Kraków 2017 Zarząd Okręgu Małopolskiego ZHR 8° ss. 211, il., tabl. 8.

181. KRONIKA Bydgoska. Przewodn. kol. red. Włodzimierz Jastrzębski. T. 38. Bydgoszcz 2017 Tow. Miłośn. M. Bydgoszczy 8° ss. 616, streszcz. ang., niem.

182. KRONIKA Miasta Poznania. Red. Przemysław Matusik. [R. 85 nr] 1: PTPN 1857–2017. Poznań 2017 Wydaw. Miej. Poznania 8° ss. 381, nlb. 1, il.

Toż. [Nr] 2: Taniec. Poznań 2017 ss. 286, nlb. 2, il.

Toż. [Nr] 3: Wielkie Garbary. Poznań 2017 ss. 360, nlb. 2, il.

Toż. [Nr] 4: Mieszczanie. Poznań 2017 ss. 295, nlb. 1, il.

183. KRONIKA Szczecina. Red. Urszula Chęcińska, Tomasz Czapiewski. Nr 35. Szczecin 2016 [dr.:] 2017 Wyd. Humanist. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 271, il.

184. KRONIKA Zamkowa. Roczniki. Seria nowa. The Castle Chronicle. Annals. New series. Red. Przemysław Mrozowski; przewodn. rady red. Andrzej Rottermund. [Nr] 2(68). Warszawa 2015 [dr.:] 2016 Arx Regia. Ośr. Wydawniczy Zamku Królewskiego w Warszawie – Muzeum 8° ss. 460, il., streszcz. ang., pol. Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum.

Toż. [Nr] 3(69). Warszawa 2016 [dr.:] 2017 ss. 467, il., streszcz. ang.

185. KRZYSZTOFORY. Zeszyty Naukowe Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. Red. Anna Biedrzycka. [T.] 34. Kraków 2016 Muzeum Hist. M. Krakowa 4° ss. 418, nlb. 2, il., streszcz. ang.

186. KUTNOWSKIE Zeszyty Regionalne. Red. nac. Karol Koszada. T. 21. Kutno 2017 Tow. Przyj. Ziemi Kutnowskiej 8° ss. 514, il.

187. KWARTALNIK Bellona. Pismo naukowe wydawane przez Ministerstwo Obrony Narodowej. Red. nac. Izabela Borańska-Chmielewska. R. 11. Warszawa 2017 Wojskowy Inst. Wydaw. 8° nr 1–4 ss. 240, il.; 240, il.; 160; 120.

188. KWARTALNIK Historii Kultury Materialnej. Red. Elżbieta Mazur. R. 65. Warszawa 2017 IAiE PAN 8° nr 1–4 ss. 527, nlb. 5, streszcz. ang. IAiE PAN dawniej Inst. Historii Kultury Mater. PAN.

189. KWARTALNIK Historii Nauki i Techniki. Red. nac. Stefan Zamecki. R. 62. Warszawa 2017 Wydawnictwa IHN PAN; Retro-Art 8° nr 1–4 ss. 127, nlb. 3, il., streszcz. ang.; 216, il., streszcz. ang.; 195, nlb. 1, il., streszcz. ang.; 237, nlb. 1, il., streszcz. ang. PAN. IHN.

190. KWARTALNIK Historii Żydów. Jewish History Quarterly (do 2000 r. Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego). Red. nac. Jan Doktor. [R. 17]. Warszawa 2017 ŻIH im. Emanuela Ringelbluma; Stow. ŻIH w Polsce 8° nr 1–4 s. 1–150, nlb. 2, il., streszcz. ang.; 151–303, nlb. 5, il., streszcz. ang.; 304–574, nlb. 6, il., streszcz. ang.; 273–500[!], nlb. 4, il., streszcz. ang.

W nr 4 błędna numeracja stron.

191. KWARTALNIK Historyczny. Założony przez Xawerego Liskego w 1887 roku. Red. Roman Michałowski. R. 124. Warszawa 2017 Semper 8° nr 1–4 s. 203, nlb. 1, il., streszcz. ang.; nlb. 4, 208–405, nlb. 1, streszcz. ang.; nlb. 4, 410–655, nlb. 1, streszcz. ang.; nlb. 4, 660–861, nlb. 1, streszcz. ang. PAN. IH, PTH.

192. **LIBRI** Gedanenses. Red. Aleksander Baliński. T. 34. Gdańsk 2017 PAN. Bibl. Gdańska 8° ss. 187, nlb. 3, il., streszcz. ang., niem.

193. **ŁAMBINOWICKI** Rocznik Muzealny. Jeńcy wojenni w latach II wojny światowej. Red. nac. Violetta Rezler-Wasielewska. [R.] 39. Opole 2016 Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach–Opolu 8° ss. 228, nlb. 8, il., streszcz. ang., niem.

194. **MAŁOPOLSKA**. Regiony – regionalizm – małe ojczyzny. Red. nac. Zdzisław Noga. [T.] 18. Kraków 2016 Małopolski Zw. Region. Tow. Kultury; WBP 8° ss. 293, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Toż. [T.] 19. Kraków 2017 ss. 359, nlb. 1, il., streszcz. ang.

195. **MATERIAŁY** Zachodniopomorskie. Rocznik Naukowy Muzeum Narodowego w Szczecinie. Nowa Seria. Red. nac. Anna B. Kowalska. T. 13. Szczecin 2017 Muzeum Nar. w Szczecinie 8° ss. 396, streszcz., ang.

196. **MERITUM**. Rocznik Koła Naukowego Doktorantów-Historyków Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Red. nac. Mateusz Klempert. T. 9. Olsztyn 2017 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 300, nlb. 2, il., streszcz. ang.

197. **MIĘDZY** Wisłą a Pilicą. Studia i materiały historyczne. Red. Jacek Pielas. T. 18. Kielce 2017 Wydaw. UJK 8° ss. 181, nlb. 1, streszcz. ang.

198. **MISCELLANEA** Historico-Archivistica. Red. nac. i nauk. Jacek Krochmal. T. 24. Warszawa 2017 DiG 8° ss. 361, nlb. 1, streszcz. ang., il. AGAD.

Tom ku czci prof. Andrzeja Tomczaka (1922–2017).

199. **MISCELLANEA** Historico-Iuridica. Red. nac. Piotr Fiedorczyk. T. 16. Białystok 2017 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° z. 1–2 ss. 244, nlb. 9, streszcz. ang.; 250, nlb. 9, streszcz. ang. Uniw. w Białymstoku. Wyzd. Prawa. Katedra Filozofii i Historii Prawa.

Z. 1: W stulecie rewolucji rosyjskich. Pod red. Mariusza Mohyluka, Karola Kuźmicza i Piotra Fiedorczyka.

Z. 2. Pod red. Piotra Fiedorczyka i Karola Kuźmicza.

T. dedykowany doc. Władysławowi Teofilowi Kuleszy z okazji Jego Jubileuszu.

200. **MISCELLANEA** Oleśnickie. Red. nac. Anna Zasada. [R. 3]. Oleśnica 2017 Bibl. i Forum Kultury 8° nr 1–2 ss. 75, il.; 67, il.

201. **MUZEALNICTWO**. Red. nac. Piotr Majewski. [Nr] 58. Warszawa 2017 Nar. Inst. Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów ss. 349, nlb. 7.

202. **NADWARCIAŃSKI** Rocznik Historyczno-Archiwalny. Red. nac. Dariusz A. Rymar. Nr 24. Gorzów Wielkopolski 2017 NDAP; Woj. Lubuskie; M. Gorzów Wielkopolski 8° ss. 654. AP w Gorzowie Wielkopolskim, Tow. Przyj. Archiwum i Pamiątek Przeszłości w Gorzowie Wielkopolskim.

203. **NASZA** Przeszłość. Studia z dziejów Kościoła i kultury katolickiej w Polsce. Red. nac. Waław Umiński. T. 127. Kraków 2017 Inst. Wydawniczy Księży Misjonarzy „Nasza Przeszłość” 8° ss. 344, nlb. 6, il., streszcz. ang.

Toż. T. 128. Kraków 2017 ss. 300, nlb. 8, il., streszcz. ang.

204. **NASZE** Korzenie. Półrocznik popularnonaukowy Muzeum Mazowieckiego w Płocku poświęcony przyrodzie, historii i kulturze północno-zachodniego Mazowsza. Red. nac. Tomasz Kordala. Nr 12. Płock 2017 Muzeum Mazowieckie w Płocku 4° ss. 107, il.

Toż. Nr 13. Płock 2017 ss. 91, il.

205. **NASZE** Pomorze. Rocznik Muzeum Zachodniokaszubskiego w Bytowie. Red. nac. Tomasz Siemiński. Nr 18. Bytów 2016 [dr.] 2017 Muzeum Zachodniokaszubskie 8° ss. 157, il.

206. **NAUTOLOGIA**. Red. nac. Bolesław Hajduk. R. 51. Gdynia 2016 Pol. Tow. Nautologiczne 4° ss. 101, nlb. 3, il., streszcz. ang. Pol. Tow. Nautologiczne.

R. 52. Gdynia 2017 ss. 107, nlb. 1, il., streszcz. ang.

207. **NIEPODLEGŁOŚĆ**. Czasopismo poświęcone najnowszemu dziejom Polski. Red. nac. Arkadiusz Adamczyk. T. 65. Warszawa 2016 Inst. Józefa Piłsudskiego Poświęcony Badaniu Najnowszej Historii Polski; Nar. Centrum Kultury 8° ss. 265, nlb. 1, il., streszcz. ang.

208. **NOWA** Kronika Wałbrzyska. Red. Sylwia Bielawska. T. 5. Wałbrzych 2017 Fund. Museion 8° ss. 287, il., streszcz. ang.

209. **ODRODZENIE** i Reformacja w Polsce. Red. Wojciech Kriegerseisen. T. 61. Warszawa 2017 Semper 8° ss. 403, nlb. 12, streszcz. ang., pol. PAN. IH.

210. **OPUSCULA** Musealia. Red. nac. Krzysztof Stopka. Z. 24. Kraków 2016 Wydaw. UJ 8° ss. 186, nlb. 2, tabl. 52, il., streszcz. ang. (Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego).

211. **OSTRÓDZKI** Przegląd Historyczny. Red. nauk. Ryszard Sajkowski. T. 2. Ostróda 2016 Muzeum w Ostródzie 8° ss. 150, il., streszcz. ang.

212. PAMIĘĆ i Sprawiedliwość. Pismo naukowe poświęcone historii najnowszej. Red. nac. Sławomir Poleszak. [T.] 27. Warszawa 2016 IPN-KŚZpNP 8° ss. 485, nlb. 11, il., streszcz. ang.

Toż. [T.] 28. Warszawa 2016 ss. 603, nlb. 5, il., streszcz. ang.
Toż. [T.] 29. Warszawa 2017 ss. 602, nlb. 6, il., streszcz. ang.
Toż. [T.] 30. Red. nac. Mirosław Szumiło. Warszawa 2017 ss. 544, il., streszcz. ang.

213. PAMIĘTNIK Biblioteki Kórnickiej. Red. nac. Barbara Wysocka. Z. 34. Kórnik 2017 Bibl. Kórnicka PAN 8° ss. 282, tabl. 58, il., streszcz. ang. PAN. Bibl. Kórnicka.

214. PŁOCKI Rocznik Historyczno-Archivalny. Red. nac. Tomasz Piekarski. T. 6. Płock 2014 AP 8° ss. 130, nlb. 2, il. AP w Płocku.

Toż. T. 7. Płock 2015 ss. 204, il., streszcz. ang.
Toż. T. 8. Płock 2016 ss. 194, il., streszcz. ang.
Toż. T. 9. Płock 2017 ss. 168, il., streszcz. ang.

215. POLIN. Studies in Polish Jewry. Ed. by Natalia Aleksyūn, Brian Horowitz and Antony Polonsky. Vol. 29: Writing Jewish history in Eastern Europe. Oxford-Portland, Oregon 2017 The Littman Library of Jewish Civilization 8° ss. XV, nlb. 3, 525. The Institute for Polish-Jewish Studies.

216. POLISH Biographical Studies. Red. nac. Adam Wątor. Nr 5. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. GRADO 8° ss. 192, streszcz. ang. Ośr. Badań Biograficznych Uniw. Szczecińskiego.

217. POLONIA Maior Orientalis. Red. nac. Piotr Gołdyn. T. 1. Kalisz 2014 Kaliskie Tow. Nauk. 8° ss. 188, streszcz. ang.

Toż. T. 2. Kalisz 2015 ss. 176, streszcz. ang.
Toż. T. 3. Kalisz 2016 ss. 212, streszcz. ang.
Toż. T. 4. Kalisz 2017 ss. 310, streszcz. ang.

218. POLSKA 1944/45–1989. Studia i materiały. Red. nac. Tomasz Szarota. [T.] 15. Warszawa 2017 IH PAN 8° ss. 409, nlb. 1, il., streszcz. ang.

219. PRACE Historyczne. Red. nac. Zdzisław Zblewski. [T.] 143. Kraków 2016 Wydaw. UJ 8° z. 1–4 s. VI, 1–236, nlb. 4, il., streszcz. ang.; X, 237–380, nlb. 4, streszcz. ang.; VIII, 381–614, nlb. 4, il., streszcz. ang.; VIII, 615–804, nlb. 4, il., streszcz. ang. (Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego).

Z. 2 pt. Ukraina, Ruś w epoce nowożytnej. Instytucje i elity.
Z. 4 pt. Asymetryczne działania wojenne od starożytności po wiek XX.

Toż. [T.] 144. Kraków 2017 z. 1–4 s. VI, 1–216, nlb. 2, il., streszcz. ang.; VIII, 215[!]-426, nlb. 4, streszcz. ang.; VI, 427–646, nlb. 2, il., streszcz. ang.; VIII, 645[!]-856, nlb. 4, il., streszcz. ang.

Z. 2 pt. Kształty galicyjskich tożsamości.

Z. 4 pt. Zajrzeć za fasadę. Studia z najnowszej historii Polski.

220. PRO Lusatia. Opolskie studia łużycoznawcze. Red. nac. Piotr Pałys. T. 15/16. Opole 2017 Stow. Pol.-Serbołużyckie Pro Lusatia; Inst. Historii Uniw. Opolskiego 8° ss. 145, nlb. 3, streszcz. ang.

221. PRZEGLĄD Archiwalno-Historyczny. Red. nac. Krzysztof Strykowski. T. 4. Poznań 2017 AP w Poznaniu; UAM 8° ss. 298, il., streszcz. ang.

222. PRZEGLĄD Historyczno-Oświatowy. Kwartalnik Związku Nauczycielstwa Polskiego poświęcony dziejom oświaty i wychowania. Red. nac. Witold Chmielewski. R. 60. Kielce 2017 Wydaw. Pedagog. ZNP Spółka z o.o. 8° nr 1/2–3/4 ss. 238, nlb. 1, il., streszcz. ang.; 282, nlb. 1, il., streszcz. ang.

223. PRZEGLĄD Historyczno-Wojskowy. Red. nac. Daniel Koreś. R. 18. Warszawa 2017 Wojsk. Biuro Hist. im. gen. broni Kazimierza Sosnkowskiego 8° nr 1–4 ss. 221, nlb. 3, streszcz. ang., ros.; 236, il., mapa, streszcz. ang., ros.; 212, streszcz. ang., ros.; 240, mapy, streszcz. ang., ros.

Na nr 1 omyłkowo podany rocznik 19 zamiast 18.

224. PRZEGLĄD Nauk Historycznych. Red. nac. t. Zbigniew Anusik. R. 16. Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° nr 1–3 ss. 475, nlb. 1, il., streszcz. ang.; 343, nlb. 1, il., streszcz. ang.; 341, nlb. 1, il., streszcz. pol.

Nr 3 zawiera angielskojęzyczną wersję zawartości nru 2.

225. PRZEGLĄD Zachodniopomorski. Red. nac. Radosław Gaziński. R. 30. Szczecin 2015 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego z. 1–4 ss. 164, streszcz. ang.; 156, streszcz. ang.; 163, nlb. 1, streszcz. ang.; 135, nlb. 1, streszcz. ang. Uniw. Szczeciński.

Toż. R. 31. Szczecin 2016 ss. 281, nlb. 1, streszcz. ang.; 207, nlb. 1, streszcz. ang.; 199, nlb. 1, streszcz. ang.; 253, nlb. 1, streszcz. ang.

Toż. R. 32. Red. nac. Radosław Skrycki. Szczecin 2017 ss. 168, streszcz. ang.; 229, nlb. 1, streszcz. ang.; 305, nlb. 1, streszcz. ang.; 233, nlb. 1, streszcz. ang.

226. PRZESZŁOŚĆ Demograficzna Polski. Materiały i Studia. Red. nac. Dariusz K. Chojcecki. [T.] 38. Szczecin 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego nr 1–4 ss. 136, il., streszcz. ang.; 144, streszcz. ang.; 215, nlb. 1, streszcz. ang.; 146, il., streszcz. ang. PAN. Kom. Nauk Demogr. Zespół Demografii Hist.

Toż. [T.] 39. Szczecin 2017 ss. 375, nlb. 1, il., streszcz. ang.

227. RADZYŃSKI Rocznik Humanistyczny. Red. nac. Dariusz Magier. T. 15. Radzyń

Podlaski 2017 Radzyńskie Stow. Inicjatyw Lokalnych 8° ss. 344, il., streszcz. ang.

228. RES Gestae. Czasopismo Historyczne. Red. nac. Mariusz Wołos. [T.] 4. Kraków 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 245, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang.

Toż. [T.] 5. Kraków 2017 ss. 136, il., streszcz. ang.

229. RES Historica. Czasopismo Instytutu Historii UMCS. Red. nac. Krzysztof Latawiec. Nr 43. Lublin 2017 Wydaw. UMCS 8° ss. 451, streszcz. ang., pol. Inst. Historii UMCS.

Toż. Nr 44. Lublin 2017 ss. 344, il., streszcz. ang., pol., ros.

230. ROCZNIK Antropologii Historii. Red. nauk. t. Ewa Klekot. T. 6. Toruń 2016 PTH 8° ss. 408, streszcz. ang.

Dziedzictwo kulturowe.

231. ROCZNIK Białkopodlaski. Red. t. Paweł Borek. T. 25. Biała Podlaska 2017 MBP 8° ss. 245, nlb. 3, il., streszcz. ang. MBP w Białej Podlaskiej.

232. ROCZNIK Biblioteki Narodowej. Red. nac. Tomasz Makowski. T. 48. Warszawa 2017 BN 8° ss. 404, il., streszcz. ang.

233. ROCZNIK Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie. Red. nac. Karolina Grodziska. R. 62. Kraków 2017 PAU-Wydaw. 8° ss. 356, nlb. 4, tabl. 50, il., streszcz. ang. PAU. Bibl. Nauk. PAU i PAN w Krakowie.

234. ROCZNIK Biblioteki Uniwersyteckiej. Pod red. Jolanty Drążyk. T. 4/5. Kielce 2017 Wydaw. UJK 8° ss. 300, il., streszcz. ang.

235. ROCZNIK Chełmski. Red. nac. Emil Horoch. T. 21. Chełm 2017 Stow. Rocznik Chełmski; Chełmska Bibl. Publ. im. M. P. Orsetti; Państ. Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie 8° ss. 538, nlb. 2, il., streszcz. ros., ang. Stow. Rocznik Chełmski, Chełmska Bibl. Publ. im. M. P. Orsetti, Państ. Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie.

236. ROCZNIK Chojeński. Pismo historyczno-społeczne. Red. nac. Michał Gierke. T. 9. Chojna 2017 Stow. Hist.-Kult. „Terra Incognita” 8° ss. 362, nlb. 2, il., streszcz. niem. Stow. Hist.-Kult. „Terra Incognita” w Chełmie.

237. ROCZNIK Działdowski. Red. nac. Kazimierz Grążawski. T. 9. Działdowo 2014 Tow. Miłośn. Ziemi Działdowskiej 8° ss. 328, il., streszcz. pol.

Wydanie jubileuszowe z okazji 670-lecia nadania praw miejskich.

Toż. T. 10. Red. nauk. Piotr Bystrzycki. Działdowo 2017 ss. 352, il.

238. ROCZNIK Gostyński. Oprac. red. i techn. Robert Czub, Maciej Kretkowski, Maria Walkowiak. T. 1. Gostyń 2014 Muzeum w Gostyniu 8° ss. 122, il. Muzeum w Gostyniu.

Toż. T. 2. Gostyń 2015 ss. 160, il.

Toż. T. 3. Gostyń 2016 ss. 181, il.

Toż. T. 4. Gostyń 2017 ss. 206, il.

239. ROCZNIK Grudziądzki. Red. nac. Wiesław Sieradzan. [T.] 25. Grudziądz 2017 Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi 8° ss. 425, nlb. 3, il., streszcz. ang. Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu, Inst. Historii i Archiwistyki UMK w Toruniu, PTH – Oddz. w Grudziądzu.

240. ROCZNIK Historii Prasy Polskiej. Red. nac. Jerzy Jarowiecki. Vol. 20. Kraków 2017 No 1–4 ss. 156, streszcz. ang.; 166, streszcz. ang.; 142, streszcz. ang.; 144, streszcz. ang.

241. ROCZNIK Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego. Przewodn. kol. red. Janusz Gmitruk. Nr 33. Warszawa 2017 MHPRL 8° ss. 337, tabl. 12, il.

242. ROCZNIK Jeleniogórski. Pismo regionu Karkonoszy. Red. Ivo Łaborewicz. T. 49. Jelenia Góra 2017 Tow. Przyj. Jeleniej Góry 8° ss. 391, il., streszcz. ang., czes., niem. Tow. Przyj. Jeleniej Góry.

243. ROCZNIK Kaliski. Red. Monika Sobczak-Waliś. T. 43. Kalisz 2017 PTH – Oddz. ss. 360, il., streszcz. ang. PTH – Oddz. w Kaliszu.

244. ROCZNIK Kolski. Przewodn. kom. red. Aleksandra Kowalska. Nr 8. Koło 2015 Pow. i Miejs. Bibl. Publ. [i in.] 8° ss. 173, nlb. 3, il.

Toż. Nr 9. Koło 2016 ss. 141, nlb. 3, il.

Toż. Nr 10. Koło 2017 ss. 257, nlb. 7, il.

245. ROCZNIK Koszaliński. Przewodn. kol. red. Bogusław Polak. Nr 42. Koszalin 2014 [dr:] 2015 Koszalińska Bibl. Publ. 8° ss. 189, nlb. 1, il. Koszalińska Bibl. Publ. w Koszalinie.

Toż. Nr 43. Koszalin 2015 [dr:] 2016 ss. 214, nlb. 2, il.

Toż. Nr 44. Koszalin 2016 [dr:] 2017 ss. 216, nlb. 2, il.

246. ROCZNIK Krakowski. Red. Jacek Purchla, Jerzy Wyzumski. T. 83. Kraków 2017 Tow. Miłośn. Historii i Zabytków Krakowa 4° ss. 312, il., streszcz. ang. Tow. Miłośn. Historii i Zabytków Krakowa.

247. ROCZNIK Legionowski. Red. nac. Aleksander Łuczak. T. 10. Legionowo 2017 Tow. Przyj. Legionowa; Muzeum Hist. w Legionowie 8° ss. 315, il.

248. **ROCZNIK Leszczyński.** Red. merytoryczna Stanisław Sierpowski. T. 17. Leszno 2017 Leszczyńskie Tow. Przyj. Nauk. ze środków przyznanych przez Urząd M. Leszna oraz wsparcia finansowego Starostwa Pow. i z funduszy własnych 8° ss. 335, il. AP w Lesznie.

249. **ROCZNIK Liwski.** Red. nac. Mirosław Roguski. T. 4. Liw–Siedlce 2008/2009 [dr.:] 2010 Muzeum Zbrojownia na Zamku w Liwie; Stow. Zamek Liw. Stow. Kult. Ziemi Liwskiej; Fund. Rozwoju Badań Region. Sigillum 8° ss. 141, nlb. 3, il. Muzeum Zbrojownia na Zamku w Liwie, Fund. Rozwoju Badań Region. Sigillum, Zamek Liw. Stow. Kult. Ziemi Liwskiej.

Toż. T. 6. Liw 2012/2013 [dr.:] 2013 Muzeum Zbrojownia na Zamku w Liwie; Stow. Zamek Liw. Stow. Kult. Ziemi Liwskiej ss. 322, il. Zamek Liw. Stow. Kult. Ziemi Liwskiej, Muzeum Zbrojownia na Zamku w Liwie.

Wydanie specjalne z okazji jubileuszu 50-lecia Muzeum Zbrojownia na Zamku w Liwie.

Toż. T. 7. Liw 2014 ss. 263, nlb. 1, il.

250. **ROCZNIK Lwowski.** Red. nac. Janusz Wasylkowski. Warszawa 2017 Inst. Lwowski 8° ss. 302, nlb. 6, tabl. 20, il.

251. **ROCZNIK Łódzki.** Wydawnictwo poświęcone dziejom Łodzi i ziem województwa łódzkiego. Red. nac. Jarosław Kita. T. 66. Łódź 2017 Druk Księży Młyn Dom Wydawniczy 8° ss. 234, il., streszcz. ang. PTH. Oddz. w Łodzi, AP w Łodzi.

Toż T. 67. Łódź 2017 ss. 309, il., streszcz. ang.

252. **ROCZNIK Mazurski.** Red. Zbigniew Kudrzycki. T. 21. Szczytno 2017 Starostwo Pow. 8° ss. 175, nlb. 1, il.

253. **ROCZNIK Mielecki.** Red. nac. Jerzy Skrzypczak. T. 18/19. Mielec 2015/2016 [dr.:] 2016 Muzeum Region. w Mielcu 8° ss. 299, nlb. 1, il. (Biblioteka Muzeum Regionalnego w Mielcu; nr 47).

254. **ROCZNIK Muzeum Górnoląski Park Etnograficzny w Chorzowie.** Red. nac. Agnieszka Przybyła-Dumin. [R.] 5. Chorzów 2017 Muzeum Górnoląski Park Etnogr. w Chorzowie 8° ss. 238, il., streszcz. ang.

255. **ROCZNIK Muzeum Narodowego w Kielcach.** Pod red. Roberta Kotowskiego. T. 32. Kielce 2017 Muzeum Nar. 8° ss. 264, il., streszcz. ang.

256. **ROCZNIK Muzeum Papiernictwa.** Red. nac. Maciej Szymczyk. T. 10. Duszniki-Zdrój 2016 Muzeum Papiernictwa 8° ss. 191, il., streszcz. ang., niem., czes.

Toż. T. 11. Duszniki-Zdrój 2017 ss. 199, il., streszcz. ang., niem., czes.

257. **ROCZNIK Muzeum Regionalnego w Dębicy.** Red. nac. Jacek Dymitrowski. T. 1. Dębica 2016 Muzeum Region. 8° ss. 154, il.

Toż. T. 2. Dębica 2017 ss. 192.

258. **ROCZNIK Muzeum w Gliwicach.** Red. prowadzący Damian Reclaw. T. 27. Gliwice 2017 Muzeum w Gliwicach 8° ss. 558, il., streszcz. niem., ang.

259. **ROCZNIK Niebylecki.** Red. nac. Antoni Chuchla. T. 4. Niebylec 2016/2017 [dr.:] 2017 Tow. Miłośn. Ziemi Niebyleckiej 8° ss. 459, il.

260. **ROCZNIK Polskiego Towarzystwa Heraldycznego.** Pod red. Sławomira Górzyńskiego. T. 15(26). Warszawa 2016 DiG 4° ss. 156, nlb. 1, il., streszcz. ang.

261. **ROCZNIK Przemyski.** Red. nac. Tomasz Pudłocki. T. 53. Przemysł 2017 Wydaw. Nauk. Tow. Przyj. Nauk 8°.

Z. 1: Historia. Red. nac. z. Tomasz Pudłocki, Maria Stinia, Wiktor Szymborski ss. 409, nlb. 4, il., streszcz. ang., pol.

Z. 2: Literatura i język. Red. nac. z. Piotr Borek ss. 249, nlb. 3, streszcz. ang.

Współwydaw. z. 2: Wyd. Filolog. Uniw. Pedagog. im. KEN w Krakowie.

262. **ROCZNIK Skrzatuski.** Red. nac. Tadeusz Ceynowa. T. 5. Koszalin–Radom 2017 Bibl. Wyższego Seminarium Duchownego; Inst. Technologii Eksploatacji – PIB 8° ss. 262, nlb. 2, il., streszcz. ang.

263. **ROCZNIK Sokołowski.** Red. nac. Bartosz Walicki. Nr 13. Sokołów Małopolski 2016 Tow. Miłośn. Ziemi Sokołowskiej 8° ss. 458, nlb. 2, il. Tow. Miłośn. Ziemi Sokołowskiej.

Toż. Nr 14. Sokołów Małopolski 2017 ss. 463, nlb. 1, il.

264. **ROCZNIK Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia.** Red. wyd. Jan Domka. T. 23. Jarosław 2017 Stow. Miłośn. Jarosławia 8° ss. 304, il., streszcz. ang.

265. **ROCZNIK Świdnicki.** Oprac. red. Anna Rudnicka. T. 44. Świdnica 2016 [dr.:] 2017 Tow. Region. Ziemi Świdnickiej 8° ss. 260, nlb. 1, il. Tow. Region. Ziemi Świdnickiej.

266. **ROCZNIK Świętochłowicki.** Pod red. Mariana Piegzy. T. 8. Świętochłowice 2015 Muzeum Powstań Śląskich 8° ss. 319, nlb. 9, il.

Toż. T. 9. Świętochłowice 2015 ss. 174, nlb. 7, il.

Toż. T. 10. Świętochłowice 2017 ss. 112, nlb. 12, il.

267. **ROCZNIK Tarnowski.** Red. nac. Janusz Kozioł. [T.] 20. Tarnów 2015 Tarnowski Tow. Kult.; Muzeum Okręg. w Tarnowie 4° ss. 196, nlb. 1, il.

Toż. [T.] 21. Tarnów 2016 ss. 198, nlb. 1, il.

268. ROCZNIK Toruński. Red. Agnieszka Zielińska. [T.] 44. Toruń 2017 Tow. Miłośn. Torunia; UMK 8° ss. 399, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.

269. ROCZNIK Towarzystwa Naukowego Płockiego. Red. nac. Andrzej Kansy. [T.] 9. Płock 2017 Tow. Nauk. Płockie 8° ss. 718, nlb. 2, il., streszcz. ang.

270. ROCZNIK Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Red. nac. Ewa Wolnicz-Pawłowska. [T.] 76. Warszawa 2013 [dr.:] 2014 DiG 8° ss. 99, nlb. 1, il. Tow. Nauk. Warszawskie.

Toż. [T.] 78. Warszawa 2015 [dr.:] 2016 ss. 91, nlb. 1, il.

Toż. [T.] 79. Warszawa 2016 [dr.:] 2017 ss. 90, il.

271. ROCZNIK Wieluński. Red. nac. Lubomira Tyszler. T. 17. Wieluń 2017 Wieluńskie Tow. Nauk. 8° ss. 370, nlb. 2, il., streszcz. ang.

272. ROCZNIK Wrocławski. Red. Adolf Juzwenko. [T.] 13/14. Wrocław 2016 ZNiO 8° ss. 336, streszcz. niem.

273. ROCZNIKI Biblioteczne. Red. nac. Maciej Matwijów. R. 60. Wrocław 2016.

Toż. R. 61. Wrocław 2017 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 384, nlb. 1, streszcz. ang.

Rec. [R. 60]: Wojciechowski Jacek, *Biblioteka*. Nr 21: 2017 s. 259–270.

274. ROCZNIKI Dziejów Ruchu Ludowego. Red. nac. Janusz Gmitruk. Nr 36. Warszawa 2013 Zakł. Historii Ruchu Lud. 8° ss. 418. Zakł. Historii Ruchu Lud.

275. ROCZNIKI Dziejów Społecznych i Gospodarczych. Red. Dariusz Jarosz. T. 77 (specjalny). Poznań–Warszawa 2016 PTPN; IH PAN 8° ss. 460, il., streszcz. ang. PTPN. Wyd. Historii i Nauk Społ., IH PAN.

Toż. T. 78. Poznań–Warszawa 2017 ss. 460, il., streszcz. ang., pol.

276. ROCZNIKI Historyczne. Założone przez Kazimierza Tymienieckiego. Red. Tomasz Jurek. R. 83. Poznań–Warszawa 2017 Wydaw. PTPN; IH PAN 8° ss. 324, nlb. 2, il., streszcz. ang., pol. PTPN. Wyd. Historii i Nauk Społ., IH PAN.

277. ROCZNIKI Sztuki Śląskiej. Red. nac. Bożena Guldán-Klamecka. [T.] 25. Wrocław 2016 Muzeum Nar. we Wrocławiu 4° ss. 313, streszcz. niem., ang., fr.

Toż. [T.] 26. Wrocław 2017 ss. 198, Zsg., sum., rês.

278. ROZPRAWY z Dziejów Oświaty. Pod red. Joanny Schiller-Walickiej. T. 54. Warszawa 2017 Inst. Historii Nauki PAN 8° ss. 244,

streszcz. ang. PAN. Inst. Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów.

279. RYDWAN. Roczniki muzealne Muzeum Ziemi Kociewskiej w Starogardzie Gdańskim. Red. Andrzej Błażyński. Nr 11. Starogard Gdański 2016 Muzeum Ziemi Kociewskiej 8° ss. 448, il.

Toż. Nr 12. Starogard Gdański 2017 ss. 255, nlb. 1, il., streszcz. ang.

280. SAECULUM Christianum. Pismo historyczne. Rocznik. Red. nac. Waldemar Graczyk. R. 24. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. UKSW 8° ss. 320, streszcz. ang., pol.

281. SCRIPTA Historica. Przewodn. kom. red. Robert Kuśnierz. Nr 23. Słupsk 2017 Wydaw. Nauk. Akad. Pomorskiej 8° ss. 332, nlb. 2, il., streszcz. ang. Akad. Pomorska w Słupsku.

Dostępne także w wersji elektronicznej.

282. SENSUS Historiae. Studia interdyscyplinarne. Red. nac. Anna Pałubicka. Vol. 26. Bydgoszcz 2017 Epigram 8° [nr] 1 ss. 131, il., streszcz. ang.

Toż. Vol. 27 [nr] 2: Europa Środkowa. Pamięć i tożsamość w (prze)budowie. Tom pod red. Marty Cobel-Tokarskiej oraz Izabeli Skórzyńskiej. Bydgoszcz 2017 ss. 177, il., streszcz. ang.

Toż. Vol. 28 [nr] 3: Doświadczenie sacrum jako uniwersum cywilizacyjne. Bydgoszcz 2017 ss. 251, il., streszcz. ang.

Toż. Vol. 29 [nr] 4: Idee filozoficzne, pluralizm metodologiczny, praktyki społeczne. Red. tematyczna: Karolina Nowak, Krzysztof Nowak-Posadzy. Bydgoszcz 2017 ss. 225, il., streszcz. ang.

283. SLAVIA Antiqua. Rocznik poświęcony starożytnościom słowiańskim. Red. Andrzej Michałowski. T. 57. Poznań 2016 Wydaw. PTPN 8° ss. 264, il., streszcz. ang. Wyd. Historii i Nauk. Społ. PTPN, Inst. Prahistorii UAM.

Toż. T. 58. Poznań 2017 ss. 191, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Tom dedykowany prof. Hannie Kóćce-Krenz z okazji 70. urodzin.

284. SOWINIEC. Półrocznik Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego. Red. nac. Tomasz Gąsowski. Nr 49. Kraków 2016 Fund. Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego; Kom. Opieki nad Kopcem Józefa Piłsudskiego przy Tow. Miłośn. Historii i Zabytków Krakowa 8° ss. 161, nlb. 3, il., streszcz. ang.

285. STARGARDIA. Rocznik Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie poświęcony przeszłości i kulturze Pomorza oraz innych ziem nadbałtyckich. Red. nac. Marcin Majewski, red. t. Jolanta Aniszewska. T. 11. Stargard 2016 [dr.:] 2017 Muzeum w Stargardzie 8° ss. 308, il., streszcz. niem.

286. STRZYŻOWSKI Rocznik Muzealny. Red. nac. Monika Bober. T.3. Strzyżów 2017 Muzeum Samorządowe Ziemi Strzyżowskiej 8° ss. 319, il., streszcz. ang. Muzeum Samorządowe Ziemi Strzyżowskiej im. Zygmunta Leśniaka.

287. STUDENCKIE Zeszyty Historyczne. Red. nac. t. Wojciech Micygała, Natalia Olaszewska. Z. 22. Kraków 2016 UJ 8° ss. 191, nlb. 1. Koło Nauk. Historyków Studentów UJ.

288. STUDIA Angerburgica. Red. nauk. Jerzy M. Łapo. T. 16. Węgorzewo 2017 Muzeum Kultury Lud. 8° ss. 193, nlb. 3, il.

289. STUDIA Archiwalne. Red. Piotr Dymmel. [T.] 4. Lublin 2017 AP 8° ss. 288, il., streszcz. ang. AP w Lublinie.

290. STUDIA Artyleryjskie. Pod red. Mirosława Giętkowskiego, Łukasza Nadolskiego. T. 7. Bydgoszcz 2017 Muzeum Wojsk Lądowych 8° ss. 236, il.

291. STUDIA Geohistorica. Rocznik historyczno-geograficzny. Red. nac. Bogumił Szady. Nr 1–4. Warszawa 2013–2016.

Toż. Nr 5. Warszawa 2017 PTH; Inst. Historii KUL 8° ss. 309, il., streszcz. ang.

Omów. [Nr 1–4]: Kowalczyk-Heyman Elżbieta, *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 2 s. 279.

292. STUDIA Historiae Scientiarum. Red. Michał Kokowski. [T.] 16. Kraków 2017 PAU 8° ss. 470, streszcz. pol., ang. PAU.

293. STUDIA Historyczno-Wojskowe. Red. Marek Wagner. T. 4. Siedlce 2014 Uniw. Przyrodniczo-Humanist. 8° ss. 288. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach. Inst. Historii i Stosunków Międzynarodowych.

Toż. T. 5. Siedlce 2015 ss. 262.

Toż. T. 6. Red. Katarzyna Maksymiuk, Marek Wagner, Józef Piłatowicz, Marek Plewczyński, Wojciech Włodarkiewicz, Adam Lech Kubik. Siedlce 2015 ss. 240, il.

294. STUDIA i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce. Studies and Materials for the History of the Saltworks in Poland. Red. nac. Jan Godłowski. T. 32. Wieliczka 2017 Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka 8° ss. 327, nlb. 1, il. Min. Kultury i Dziedzictwa Nar. Departament Dziedzictwa Kulturowego.

Tekst równol. pol., ang.

295. STUDIA Judaica. Półrocznik. Red. nac. Marcin Wodziński. Vol. 20. Kraków 2017 Wydaw. UJ 8° nr 1–2(39–40) ss. 413, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Red. gościnni nr 1(39): Artur Markowski, Scott Ury.

Red. gościnni nr 2(40): Agnieszka Jagodzińska, Monika Jaremków.

296. STUDIA Lednickie. Red. nac. Andrzej M. Wyrwa. T. 15. Dziekanowice-Lednica 2016 Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy 8° ss. 185, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Toż. T. 16. Dziekanowice-Lednica 2017 ss. 163, nlb. 7, il., streszcz. ang., pol.

297. STUDIA Łomżyńskie. Pod red. Doroty K. Rembiszewskiej, Krzysztofa Sychowicza. T. 26. Łomża 2016 Łomżyńskie Tow. Nauk. im. Wągów 8° ss. 205, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Toż. T. 27. Pod red. Tomasza Dudzińskiego, Krzysztofa Sychowicza. Łomża 2017 ss. 272, il., streszcz. ang.

298. STUDIA Maritima. Red. nauk. Adam Makowski. Vol. 30. Szczecin 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 286, streszcz. ang. Komitet Nauk Humanist. PAN, Uniw. Szczeciński.

299. STUDIA Muzealne. Red. Wojciech Suchocki, Adam Soćko. Z. 22. Poznań 2017 Muzeum Nar. 4° ss. 147, nlb. 1, il.

300. STUDIA Muzealno-Historyczne. Red. nac. Jan Główka. T. 7. Kielce 2015 Muzeum Historii Kielc 8° ss. 320, il., streszcz. ang. Muzeum Historii Kielc.

Toż. T. 8. Kielce 2016 ss. 288, il., streszcz. ang.

Toż. T. 9. Kielce 2017 ss. 230, il., streszcz. ang.

301. STUDIA nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem dawniej Studia nad Faszyzmem i Zbrodniami Hitlerowskimi. Pod red. Marka Maciejewskiego i Tomasza Schefflera; red. nac. Marek Maciejewski. [T.] 39. Wrocław 2017 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego 8° nr 1–4 ss. 180, nlb. 4, streszcz. ang.; 135, nlb. 5, streszcz. ang.; 82, nlb. 5, streszcz. ang.; 79, nlb. 5, streszcz. ang. (Acta Universitatis Wratislaviensis; no 3779, 3780, 3806, 3824).

Nr 1–2 dedykowane profesor Marii Zmierczak z okazji jubileuszu 70. urodzin.

Nr 4 pod red. Marka Maciejewskiego i Radosława Antonowa.

302. STUDIA Śląskie. Założone przez Seweryna Wystoucha. Red. nac. Bernard Linek. T. 80: Wokół problemów demograficznych i społeczno-ekonomicznych. Opole 2017 Agencja Wydawnicza PAJ-Press 8° ss. 250. Państw. Inst. Nauk. – Inst. Śląski w Opolu.

Toż. T. 81: Kościół na Śląsku. Opole 2017 ss. 245, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.

303. STUDIA Waweliana. Red. Jan K. Ostrowski. T. 17. Kraków 2016 Zamek Królewski na Wawelu – Państw. Zbiory Sztuki 4° ss. 217, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Toż. T. 18. Kraków 2017 ss. 131, il., streszcz. ang.

304. **STUDIA z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej.** Red. Zbigniew Pilarczyk. T. 18. Poznań 2017 UAM. Inst. Historii 8° ss. 230, streszcz. ang. (Prace Instytutu Historii; 155).
305. **STUDIA z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej.** Editor-in-chief Andrzej Nowak. Vol. 51. Warsaw 2016 IH PAN 8° no 1 (special issue) ss. 224, il. PAN. IH.
 Toż. T. 51 z. 2. Warszawa 2016 ss. 212, il., streszcz. ang., ros.
 Toż w jęz. ang.: Vol. 51 no 2 (special issue). Warsaw 2016 ss. 190, il.
 Toż. T. 52 z. 1. Warszawa 2017 ss. 300, streszcz. ang., ros.
 Toż w jęz. ang.: Vol. 52 no 1 (special issue). Warsaw 2017 ss. 223, nlb. 1.
 Toż. T. 52 z. 2. Warszawa 2017 ss. 266, il., streszcz. ang., ros.
 Toż w jęz. ang.: Vol. 52 no 2 (special issue). Warsaw 2017 ss. 220, il.
 Toż no 3 (special issue). Warsaw 2017 ss. 236, il., streszcz. pol.
306. **STUDIA z Dziejów Wojskowości.** Red. nac. Karol Olejnik. T. 6. Białystok 2017 Ośr. Badań Historii Wojsk.; Muzeum Wojska 8° ss. 452, il., streszcz. ang., ros. Ośr. Badań Historii Wojsk., Muzeum Wojska w Białymstoku.
307. **STUDIA z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX Wieku.** Pod red. Jarosława Kity i Wojciecha Marciniaka. T. 17. Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. 227, streszcz. ang.
308. **STUDIA Zachodnie.** Red. nauk. Robert Skobelski. [T.] 19. Zielona Góra 2017 Oficyna Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego 8° ss. 276, nlb. 2, il., streszcz. ang.
309. **STUDIA Zielonogórskie.** Pod red. Andrzeja Toczewskiego. T. 22. Zielona Góra 2017 Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze 8° ss. 300, il.
310. **STUDIA Źródłoznawcze.** Commentationes. Red. Maria Koczerska, Andrzej Rachuba. T. 55. Warszawa 2017 IH PAN 4° ss. 324, il., streszcz. ang. PAN. IH.
311. **STUTTHOF.** Zeszyty Muzeum. Red. nauk. Andrzej Gąsiorowski. [Z.] 1(11). Sztutowo 2013 Muzeum Stutthof 8° ss. 268, streszcz. ang.
 Toż. [Z.] 2(12). Sztutowo 2014 ss. 301, streszcz. ang.
 Toż. [Z.] 3(13). Sztutowo 2015 ss. 245, il., streszcz. ang.
 Toż. [Z.] 4(14). Sztutowo 2016 ss. 216, il., streszcz. ang.
312. **SZKICE Archiwalno-Historyczne.** Red. nac. Piotr Greiner. Nr 14. Katowice 2017 AP ss. 248, il., streszcz. niem., ang. AP w Katowicach.
313. **SZKICE Człuchowskie.** Red. nac. Wiktor Zybajło. T. 8. Człuchów 2016 Urząd Miejski; Tow. Miłośn. Ziemi Człuchowskiej; Muzeum Region. 8° nr 16/17 ss. 193. Urząd Miejski w Człuchowie; Tow. Miłośn. Ziemi Człuchowskiej; Muzeum Region. w Człuchowie.
314. **SZKICE Legnickie.** Pod red. Wojciecha Konduszy. T. 37. Legnica 2016 TPN 8° ss. 472, streszcz. niem. Tow. Przyj. Nauk w Legnicy.
315. **ŚWIATOWID.** Rocznik Muzeum PRL-u (w organizacji). Red. Dorota Strojnowska. [R.] 3. Kraków 2016 Muzeum PRL-u 4° ss. 184, il., streszcz. ang.
 Toż. [R.] 4. Kraków 2017 ss. 188, il., streszcz. ang.
316. **ŚWIĘTOKRZYSKIE** Studia Archiwalno-Historyczne. Red. nac. Wiesława Rutkowska. T. 6. Kielce 2017 AP 8° ss. 363, nlb. 1, tabl. 32, il., streszcz. ang., pol. AP w Kielcach; Kieleckie Tow. Nauk.
 Tyt. równol.: Świętokrzyskie Archival and Historical Studies.
317. **TEKI Archiwalne.** Seria Nowa. Przewodn. kom. red. Tadeusz Krawczak. T. 12. Warszawa 2017 AAN 8° ss. 332. AAN.
318. **WADOVIANA.** Przegląd historyczno-kulturalny. Pismo Wadowickiego Centrum Kultury. Red. nac. Piotr Wyrobiec. Nr 20. Wadowice 2017 Wadowickie Centrum Kultury im. Marcina Wadowity 8° ss. 208, il., streszcz. ang. (Biblioteka Zbiorów Historycznych im. Marcina Wadowity; t. 47).
319. **WARSZAWSKI** Pamiętnik Numizmatyczny. Rocznik Oddziału im. Karola Beyera w Warszawie Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego. Red. Zbigniew Galus. Nr 5. Warszawa 2016 Oddz. PTN im. K. Beyera w Warszawie 8° ss. 180, il., streszcz. ang. PTN. Oddz. im. K. Beyera w Warszawie.
320. **WIADOMOŚCI Archeologiczne.** Red. nac. Wojciech Brzeziński. T. 67. Warszawa 2016 Państ. Muzeum Archeol. w Warszawie 4° ss. 269, nlb. 3, il., streszcz. ang., pol.
 Toż. T. 68. Warszawa 2017 ss. 310, nlb. 2, il., streszcz. ang., pol.
321. **WIADOMOŚCI Numizmatyczne.** Red. nac. Borys Paszkiewicz. R. 61. Warszawa 2017 Dom Wydawniczy Elipsa 8° z. 1/2 ss. 224, nlb. 2, il., streszcz. ang. Kom. Nauk Hist. PAN.
322. **WIEK Oświecenia.** Red. nac. Teresa Kostkiewiczowa. [T.] 33: Uniwersytet. Warszawa 2017 Wyzd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 403, il., streszcz. ang., fr.
323. **WOLNOŚĆ i Solidarność.** Red. nac. Jan Skórzyński. Nr 9. Warszawa 2016 Collegium

Civitas; Europejskie Centrum Solidarności 8° ss. 244, streszcz. ang.

324. WROCŁAWSKI Rocznik Historii Mówionej. Red. nac. Wojciech Kucharski. R. 7. Wrocław 2017 Ośr. „Pamięć i Przyszłość” 8° ss. 515, streszcz. ang.

325. Z BADAŃ nad Książką i Księgozbiornami Historycznymi. Red. Jacek Puchalski. T. 11. Warszawa 2017 8° ss. 595, il., streszcz. ang.

Toż. Tom specjalny: Polonika w zbiorach obcych. Warszawa 2017 ss. 597, streszcz. ang.

326. ZAGŁADA Żydów. Studia i materiały. Pismo Centrum Badań nad Zagładą Żydów IFiS PAN. Red. nac. Dariusz Libionka. Nr 13. Warszawa 2017 Stow. Centrum Badań nad Zagładą Żydów 8° ss. 890, nlb. 6, il., streszcz. ang. Centrum Badań nad Zagładą Żydów, IFiS PAN.

327. ZAPISKI Historyczne. Poświęcone historii Pomorza i krajów bałtyckich. Red. Piotr Z. Oliński. T. 82. Toruń 2017 TNT 8° z. 1–4 ss. 177, nlb. 9, il., streszcz. pol., ang., niem.; 241, nlb. 5, il., streszcz. ang., niem., pol.; 181, nlb. 5, il., streszcz. ang., niem.; 192, nlb. 4, il., streszcz. pol., niem., ang. Tow. Nauk. w Toruniu. Wydz. Nauk Hist.

Z. 2 poświęcony prof. Januszowi Małkowi z okazji 80. rocznicy urodzin.

Suplement: Bibliografia historii Pomorza Wschodniego i Zachodniego oraz krajów regionu Bałtyku za rok 2015 wraz z uzupełnieniami z lat poprzednich. Oprac. Adam Biedrzycki, Wojciech Szramowski. Zob. poz. 30.

328. ZAPISKI Kujawsko-Dobrzyńskie. Rocznik. Red. Mieczysław Wojciechowski. T. 31: Wsie kujawskie i dobrzyńskie. Włocławek 2016 Włocławskie Tow. Nauk. 8° ss. 288.

Toż. T. 32: Wisła w życiu regionu. Włocławek 2017 ss. 288.

329. ZARANIE Śląskie. Seria Druga. Red. nauk. t. Grażyna B. Szewczyk. [T.] 3. Katowice 2017 Wydaw. Nauk. Śląsk 8° ss. 171, nlb. 5, il., streszcz. niem. Inst. Badań Śląskich. Bibl. Śląska.

330. ZESZYT Naukowy Muzeum Wojska w Białymstoku. Przewodn. zespołu red. Tomasz Wesołowski. Nr 30. Białystok 2017 Ośr. Badań Historii Wojsk. Muzeum Wojska 8° ss. 251, il., streszcz. ang.

331. ZESZYTY Gdyńskie. Tożsamość kulturowo-cywilizacyjna Gdyni. Pod red. Mirosława Gawrona i Heleny Głogowskiej. Nr 12. Gdynia 2017 Wyższa Szkoła Komunikacji Społ. 8° ss. 272, nlb. 2, il., streszcz. ang. Wyższa Szkoła Komunikacji Społ. w Gdyni.

332. ZESZYTY Historyczne Miasta Jaworzna. Red. nauk. Adrian Rams. Nr 14. Jaworzno 2017 Muzeum M. Jaworzna 4° ss. 43, nlb. 1, il.

333. ZESZYTY Historyczne WiN-u. Red. nac. Wojciech Frazik. R. 26. Kraków 2017 Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość”. Komisja Hist. 8° nr 45–46 ss. 253, nlb. 3, streszcz. ang.; 253, nlb. 3, streszcz. ang.

334. ZESZYTY Muzealne Muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego. Red. Piotr A. Czyż. T. 16. Włodawa 2014 Muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego 4° ss. 96, il.

335. ZESZYTY Muzeum Ziemi Kłodzkiej. Red. t. Irena Klimaszewska. [Z.] 14. Kłodzko 2017 Muzeum Ziemi Kłodzkiej 8° ss. 290, streszcz. niem., streszcz. ang.

336. ZESZYTY Myszkowskie. Red. nauk. Jarosław Durka i Kazimierz Miroszewski. Nr 4. Myszków 2017 Urząd M. Myszkowa. Referat Promocji, Kultury i Sportu 8° ss. 216, streszcz. ang.

337. ZESZYTY Radomszczańskie. Prace z dziejów Radomska i powiatu radomszczańskie. Red. t. Tomasz Andrzej Nowak. T. 13. Radomsko 2017 PTH. Oddz. 8° ss. 393, nlb. 1, il. PTH. Oddz. w Radomsku.

338. ZESZYTY Sądecko-Spiskie. Sandeccko-spišké zošity. Red. nac. Dalibor Mikulík. T. 10. Nowy Sącz–Stará L’ubovňa 2017 Muzeum Okręg.; L’ubovnianske múzeum 4° ss. 159, nlb. 1, il., streszcz. ang., pol., słowackie.

339. ZESZYTY Wiejskie. Red. nac. Andrzej Lech. [T.] 23. Łódź 2017 Wydaw. UEŁ 8° ss. 299, nlb. 1, il., streszcz. ang. Uniw. Łódzki. Interdyscyplinarny Zespół Badania Wsi.

340. ZESZYTY Wojnickie. Pismo Historyczno-Kulturalne Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Wojnickiej. Red. zespół: Teresa Duman, Paweł Nosek, Anna Pachowicz, Małgorzata Pachowicz, Robert Wróbel. R. 23. Wojnicz 2014 Tow. Przyj. Ziemi Wojnickiej nr 1–2 ss. 122, il.; 114, il.

Toż nr spec. 1 pt.: Krajewski Wojciech: Halifax spod Wojnicza. Historia zestrzelenia samolotu Halifax JP 181, FS-X ze 148. Dywizjonu RAF w Dębnie Zakrzowskiej w nocy 4/5 sierpnia 1944 r. Wojnicz 2014 ss. 94, il.

Toż nr spec. 2 pt.: O kolegiacie i kapitule kolegiackiej w Wojniczu. Wojnicz 2014 ss. 110, il.

Toż. R. 24. Wojnicz 2015 nr 1–2 ss. 122, il.; 90, nlb. 2, il.

Toż. R. 25. Wojnicz 2016 nr 2 ss. 102, nlb. 2, il.

Toż nr spec. 1 pt.: Od Szkoły Rolniczej do Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych 1936–2016. W 80. rocznicę powstania szkoły. Wojnicz 2016 ss. 142, nlb. 2, il.

Toż. R. 26. Wojnicz 2017 nr 1–2 ss. 102, nlb. 2, il.; 95, nlb. 1, il.

Toż nr spec. 1 pt.: Historia działalności sportowej w Wojniczu w 70. rocznicę powstania LKS „Olimpia” Wojnicz. Wojnicz 2017 ss. 179, nlb. 1, il.

341. ZIEMIA Częstochowska. Pod red. Cezarego Gębickiego i Beaty Urbanowicz. [T.] 43. Częstochowa 2017 Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Akad. im. Jana Długosza

8° ss. 367, il., streszcz. ang. Częstochowskie Tow. Nauk., Akad. im. Jana Długosza w Częstochowie.

342. ZIEMIA Kujawska. Red. Tomasz Łaskiewicz. T. 25. Inowrocław–Włocławek 2016 PTH. Oddziały w Inowrocławiu i Włocławku 8° ss. 215, streszcz. ang.

4. ORGANIZACJA NAUK HISTORYCZNYCH

a) Organizacja i prace PAU

343. MACIUK Marcin: Z myślą o przyszłości nauki Ojczyzny. Ofiarodawcy na rzecz Polskiej Akademii Umiejętności. Kraków 2017 PAU; Archiwum Nauki PAN i PAU 4° ss. 151, nlb. 2, il.

344. PO DROGACH uczonych. Z członkami Polskiej Akademii Umiejętności rozmawia Andrzej M. Kobos. T. 5. Kraków 2012 PAU 8° ss. X, 583, nlb. 2, tabl. 22, il.

Toż. T. 6. Kraków 2017 ss. X, 714, nlb. 2, tabl. 26, il. T. 1. 2007.

345. ROCZNIK Polskiej Akademii Umiejętności. Rok 2016/2017. Red. t. Szczepan Biliński. Kraków 2017 PAU 8° ss. 275. PAU.

Z treści: Skład Polskiej Akademii Umiejętności (według stanu w dniu 24 czerwca 2017) s. 11–31; Działalność PAU od czerwca 2016 do kwietnia 2017 s. 35–157.

346. STAWOWY-KAWKA Irena: Komisja Środkowoeuropejska Polskiej Akademii Umiejętności i jej rozwój pod kierunkiem prof. dra hab. Jana Machnika. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 25: 2017 s. 7–11.

W l. 1991–2016.

b) Organizacja i prace PAN

347. BODZEK Jarosław: Kronika Sekcji Numizmatycznej Komisji Archeologicznej Polskiej Akademii Nauk Oddział w Krakowie (2016). *Notae Numismatae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 12: 2017 s. 303–304.

Toż w jęz. ang.: The Chronicle of the Numismatic Section of the Commission on Archaeology of the Polish Academy of Sciences (Krakow Branch of the Polish Academy of Sciences) (2016). *Tamże* s. 305–306.

348. MYŚLIWIEC Karol: Quo vadis PAN? *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 26: 2017 s. 13–18.

349. ZAJĄC Renata [M.]: Z prac Komisji Prasoznawczej Oddziału PAN w Krakowie. *Kalendarium – część XXI (październik 2016 – czerwiec 2017)*. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 3 s. 131–133.

c) Komitety i instytuty naukowe PAN

Instytut Historii

350. GOCHNA Michał: Słownik historyczno-geograficzny ziemi liwskiej w średniowieczu. *Rocznik Liwski*. T. 7: 2014 s. 225–229.

Opracowywany od 2012 r.

351. RADECKA-MIKULICZ Kamila, Żubka-Chmielewska Zuzanna: Antropologia historyczna w Instytucie Historii PAN w Warszawie. *Rocznik Antropologii Historii*. T. 6: 2016 s. 389–391.

Seminarium prowadzone od 2011 r.

Instytut Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów

352. SPRAWOZDANIE z działalności Instytutu Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN w roku 2016. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 3 s. 129–195.

Instytut Studiów Politycznych

353. MATERSKI Wojciech: Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 2: 2012 s. 196–200.

Lata 1990–2012.

Instytut Sztuki

354. KRESOWE afisze w zbiorach Dokumentacji Teatru Instytutu Sztuki PAN. Oprac. Marzena Kuraś. *Pamiętnik Teatralny*. R. 66: 2017 z. 4 s. 158–183, streszcz. ang.

Z l. 1849–1936.

Komitet Historii Nauki i Techniki

355. PIEKARSKI Michał: Sprawozdanie z posiedzenia plenarnego Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN z okazji 100-lecia urodzin Aleksandra Gieysztora. *kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 1 s. 119–123.

Warszawa, 14 IV 2016 r.

Komitet Nauk Demograficznych

356. SPRAWOZDANIE z posiedzeń Zeespołu Demografii Historycznej Komitetu Nauk Demograficznych PAN w 2015 roku. Oprac. Piotr Rachwał. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 38: 2016 nr 2 s. 141–144.

Tóż w 2016 roku. *Tamże*. [T.] 39: 2017 s. 372–375.

d) Fundacje naukowe

357. INFORMATOR o zbiorach archiwalnych Fundacji Generał Elżbiety Zawackiej. Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek. Guide to the collection of the archive of the Foundation of General Elżbieta Zawacka. Pomeranian Archives and Museum of Home Army and the Military Service of Polish Women. Pod red. Katarzyny Minczykowskiej; transl. by Agnieszka Chabros. Toruń 2017 Fund. Generał Elżbiety Zawackiej. Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek 8° ss. 350. (Biblioteka Fundacji „Archiwum Pomorskie Armii Krajowej” w Toruniu. The Library of the Foundation „Pomeranian Archives of the Home Army” in Toruń; t. 72).

Tekst równol. pol., ang.

358. MIKULSKA Anna, Mikulska Joanna: Katalog muzealiów ze zbiorów Fundacji Generał Elżbiety Zawackiej Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek. Catalogue of the collections of the Foundation of General Elżbieta Zawacka The Pomeranian Archive and Museum of the Home Army and the Military Service of Polish Women. Pod red. Katarzyny Minczykowskiej. Toruń 2017 Fund. Generał Elżbiety Zawackiej. Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojsk. Służby Polek 8° ss. 260, il. (Biblioteka Fundacji „Archiwum Pomorskie Armii Krajowej” w Toruniu. The Library of the Foundation „Pomeranian Archives of the Home Army” in Toruń; t. 71).

Tekst równol. pol., ang.

359. SCHILLER-WALICKA Joanna: Sprawozdanie z działalności Kasy imienia Mianowskiego – Fundacji Popierania Nauki w latach 2015–2016. *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 25: 2016 s. 164–173.

360. SCHILLER-WALICKA Joanna: Sprawozdanie z działalności Kasy imienia Józefa Mianowskiego – Fundacji Popierania Nauki od października 2016 do października 2017 roku. *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 26: 2017 s. 147–154.

e) Towarzystwa i instytuty naukowe

Białystok

Zob. poz. 919.

361. ŁYSKO Marcin: Kronika Katedry Nauk Historycznoprawnych i Komparatystyki Prawniczej (rok 2016). *Miscellanea Historico-Juridica*. T. 16: 2017 z. 2 s. 247–250.

Uniwersytet w Białymstoku.

Częstochowa

362. GĘBICKI Cezary: Sprawozdanie merytoryczne z działalności Częstochowskiego Towarzystwa Naukowego w okresie od 25 lutego 2013 r. do 27 lutego 2017 r. *Ziemia Częstochowska*. [T.] 43: 2017 s. 357–363.

Kalisz

363. ANDRYSIAK Ewa: Dr inż. Mieczysław Arkadiusz Woźniak – Honorowy Członek Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 17: 2017 s. 371–374.

Katowice

364. [KUBICA Anna, Fic Maciej]: Między nauką i propagandą. O Instytucie Śląskim w Katowicach i Śląskim Instytucie Naukowym z Anną Kubicą i Maciejem Ficem rozmawia Sebastian Rosenbaum. *CzasyPismo*. 2017 nr 1 s. 99–110.

Lublin

365. KATALOG mikrofilmów Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Oprac. Maria Dębowska. Kraków 2017 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 677. (Biblioteka Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; nr 43).

366. KRONIKA Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej [za rok 2015]. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 13: 2015 z. 1 s. 245–256.

Toż za rok 2016. *Tamże*. R. 14: 2016 z. 1 s. 217–230.

Toż za rok 2017. *Tamże*. R. 15: 2017 z. 1 s. 219–232.

Olsztyn

367. MAKARCZYK Irena: Promocje Wzrostu Humanistycznego UWM w Olsztynie w roku akademickim 2016/2017. *Echa Przeszłości*. [T.] 18: 2017 s. 384–386.

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski; także z historii.

Poznań

368. NOWICKI Michał: Sprawozdanie z obchodów Jubileuszu 50-lecia Zakładu Historii Wychowania UAM. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 37: 2017 s. 247–248.

25–26 IX 2017 r.

369. PTPN 1857–2017. *Kronika Miasta Poznania*. [R. 85]: 2017 [nr] 1 s. 11–362.

Treść: Wojtkowski Andrzej: Powstanie Towarzystwa Przyjaciół Nauk i skład Zarządu do lipca 1857. Wprow. i oprac. Przemysław Matusik s. 11–24; Bątkiewicz-Szymanowska Edyta: „Służmy pocziwiej sławie, aż do upadku”. Aktywność Tytusa Działyńskiego w Poznaniu. Towarzystwie Przyjaciół Nauk na podstawie wybranych źródeł ze zbiorów Biblioteki Kórnickiej s. 25–32; Korespondencja i materiały Tytusa Działyńskiego do dziejów PTPN. Wstęp i oprac. Edyta Bątkiewicz-Szymanowska s. 33–48; „Wyrazy szczerzego szacunku od powołanego sługi”. Listy w sprawach Towarzystwa Przyjaciół Nauk Poznańskiego z lat 1856–1888. Wybór, wstęp i oprac. Joanna Pietrowicz s. 49–70; Grabski Tadeusz, Murawska Agnieszka, Siejkowska-Askutja Ewa: Seweryn Mielżyński. Prezes honorowy Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk s. 71–83; Materiały źródłowe do donacji Seweryna i Franciszki Mielżyńskich dla Towarzystwa Przyjaciół Nauk Poznańskiego. Wstęp i oprac. Agnieszka Murawska, Ewa Siejkowska-Askutja s. 84–95; Hinc Alina: W pruskich oczach. Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk w świetle raportu naczelnego prezesa prowincji poznańskiej Williama Barstowa von Günthera z 1885 roku s. 96–108; Skuratowicz Jan: Architektura budynków PTPN s. 111–118; Gućia Dobrosława, Wojtczak Jakub: Nieznana historia kamienic Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk – ich mieszkańcy i najemcy s. 119–146; Matusiak Jarosław: Współpraca Poznańskiego Oddziału Archiwum Polskiej Akademii Nauk z Poznańskim Towarzystwem Przyjaciół Nauk s. 147–159; Deskur Paweł: W mieszkaniu przy Mielżyńskiego 26/27 s. 160–178; Gaspar Jan: Pamięć o wspólnym dziedzictwie, czyli PTPN w życiu Zbigniewa Zakrzewskiego s. 181–190; Kowalski Jacek: Pani profesor Alicji Karłowskiej-Kamzowej portret w siedmiu odsłonach s. 191–206; Jakóbczyk Stanisław: Dwadzieścia lat w dobrym towarzystwie s. 207–218; Matusiak Przemysław: Pani Małgosia [Kałasz] s. 219–220; Pietrowicz Joanna: Donatorzy Biblioteki Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk s. 223–233; Borszewska Barbara: Skarbnica ksiąg na Trakcie Królewsko-Cesarskim s. 234–248; Boksa Michał: Archiwum Sulkowskiich w zbiorach Biblioteki Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk s. 249–256; Jazdon Artur: Profesor Ryszard Marciniak. Dyrektor Biblioteki Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w latach 1980–2009 s. 257–273; Pihan-Kijasowa Alicja, Gućia Dobrosława: Wydawnictwo Poznańskiego

Towarzystwa Przyjaciół Nauk – ludzie i dzieła s. 274–286; Warkoczevska Magdalena: Zbiory Muzealne Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk 1857–1922 s. 287–303; Wajroch Agnieszka: Działalność pod opieką Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu 1912–1914 s. 304–310; Prinke Andrzej: Od studenta do profesora. Rola Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w karierze człowieka polskiego prehistoryka – Józefa Kostrzewskiego (1885–1969) s. 311–322; Muleczyński Jarosław: „W pracowni, zdjęty ukradkiem przez przyjaciela”. Zdjęcia ze zbiorów Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Muzeum Historii Miasta Poznania s. 323–331; Piotrowska Monika: „Świeże gniazdo krajowych szerszeni...”. Jak Muzeum Przyrodnicze w Poznaniu powstawało s. 332–244; Gulczyński Andrzej: PTPN 2017. Potencjał interdyscyplinarności s. 347–362.

370. WIERZBICKI Jacek: Prof. dr hab. Hanna Kóčka-Krenz członkiem honorowym Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. *Slavia Antiqua*. T. 58: 2017 s. 175–177.

Poznań, 13 XI 2017 r.

Przemysł

371. KLEBOWICZ Grzegorz: Działalność Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemysłu w okresie kadencji 28 czerwca 2014 – 25 marca 2017. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 1 s. 371–380.

Toruń

372. KOWALEWSKI Jacek: Antropologia kulturowa i archeologia: etnoarcheologia w Toruniu. *Rocznik Antropologii Historii*. T. 6: 2016 s. 349–387.

Organizacja badań i studiów w Instytucie Archeologii UMK.

373. SPRAWOZDANIA Towarzystwa Naukowego w Toruniu. [T.] 70: 1 I 2016 – 31 XII 2016. Red. nac. Grażyna Halkiewicz-Sojak; oprac. red. Bożena Sołtys. Toruń 2017 TNT 8° ss. 39, nlb. 5.

Warszawa

374. GMITRUK Janusz: 50-lecie Zakładu Historii Ruchu Ludowego – i co dalej? *Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2013 s. 3–14.

375. INSTYTUT. 70 lat historii ŻIH w dokumentach źródełowych. Wybór i oprac. Helena Datner, Olga Pienkowska. Warszawa 2017 ŻIH im. Emanuela Ringelbluma 8° ss. 287, nlb. 1, il.

Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma.

376. RYKAŁA Andrzej: Żydowski Instytut Żydowski jako instytut i stowarzyszenie. Profil działalności i zmiany prawno-organizacyjne. *Studia Judaica*. Vol. 20: 2017 nr 2 s. 333–388, streszcz. ang.

377. SKŁAD Towarzystwa Naukowego Warszawskiego (kadencja 2011–2013). *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*. [T.] 76: 2013 [dr.:] 2014 s. 29–55.

Toż (kadencja 2014–2016). *Tamże*. [T.] 78: 2015 [dr.:] 2016 s. 33–61.

Toż (kadencja 2014–2016) [!]. *Tamże*. [T.] 79: 2016 [dr.:] 2017 s. 57–65.

378. SPRAWOZDANIA z działalności Towarzystwa. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*. [T.] 76: 2013 [dr.:] 2014 s. 56–85.

Toż. *Tamże*. [T.] 78: 2015 [dr.:] 2016 s. 62–78.

Toż. *Tamże*. [T.] 79: 2016 [dr.:] 2017 s. 66–77.

Włocławek

379. SPRAWOZDANIA z działalności sekcji naukowych Włocławskiego Towarzystwa Naukowego za rok 2017. *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 32: 2017 s. 248–265.

Z treści: Gałczak-Froch Agnieszka: Sekcja Nauk Historycznych s. 256–259.

380. ZASADA Zdzisław Jan: Sprawozdanie zarządu Włocławskiego Towarzystwa Naukowego z działalności za rok 2016. *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 31: 2016 s. 227–254.

Toż za rok 2017. *Tamże*. T. 32: 2017 s. 229–247.

Wrocław

381. KRÓL Witold: Prace doktorskie Technische Hochschule przechowywane w Centrum Wiedzy i Informatyki Naukowo-Technicznej we Wrocławiu. Wprowadzenie do problematyki. *Forum Bibliotek Medycznych*. R. 9: 2016 nr 2 s. 233–245.

Politechnika Wrocławska.

f) Polskie Towarzystwo Historyczne

382. 90 LAT Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Historycznego. *Rocznik Łódzki*. T. 66: 2017 s. 9–150, streszcz. ang.

Treść: Kita Jarosław: Dziewięćdziesiąt lat działalności Polskiego Towarzystwa Historycznego w Łodzi s. 9–34; Puś Wiesław: XIV Powszechny Zjazd Historyków Polskich w Łodzi w 1989 roku (wspomnienie) s. 35–44; Szymczak Jan: Prawie pół wieku z Polskim Towarzystwem Historycznym s. 45–62; Tomczak Jan: Olimpiada Historyczna w okręgu łódzkim w latach 1974–2017 s. 63–92; Daszyńska Jolanta: „Walcząca” Prezes s. 93–110; Waś Anna: Źródła do dziejów Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Historycznego w zasobie Archiwum Państwowego w Łodzi s. 111–116; Wojniłowicz Jerzy, Wróbel Andrzej: Koło Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Historycznego w Tomaszowie Mazowieckim s. 117–134; Budyński Piotr: Studenckie Koło Naukowe Historyków Uniwer-

sytetu Łódzkiego jako członek zbiorowy Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Historycznego s. 135–150.

383. BILIŃSKI Piotr: Działalność Władysława Konopczyńskiego w Polskim Towarzystwie Historycznym (1913–1939). *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 1 s. 43–77, streszcz. ang.

384. FLORCZAK Iłona: Sprawozdanie z uroczystego zebrania poświęconego 90. rocznicy powstania Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Historycznego (Łódź, 9 grudnia 2017 r.). *Rocznik Łódzki*. T. 67: 2017 s. 300–302.

385. STOLARCZYK Tomasz: Sprawozdanie z odczytu pt.: „Orzeł Biały – herb państwa polskiego. Wczoraj – dziś – jutro” wygłoszonego w czasie zebrania naukowego Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Historycznego (Łódź, 17 stycznia 2017 r.). *Rocznik Łódzki*. T. 67: 2017 s. 291–292.

g) Towarzystwa specjalistyczne

386. JARZĄBEK Marcin, Żłobicka Karolina: Sprawozdanie ze Zjazdów Polskiego Towarzystwa Historii Mówionej w 2016 i 2017 r. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 7: 2017 s. 265–268.

387. SZAJDA Marek: Spuścizna dra Jana Piotra Dekowskiego w Archiwum Naukowym Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. *Zeszyty Wiejskie*. [T.] 23: 2017 s. 53–72, streszcz. ang.

388. KRAJKOWSKI Leszek: 30 lat działalności Towarzystwa Genealogiczno-Heraldycznego. *Gens*. [T. 15:] 2017 s. 1–10, streszcz. ang.

389. MYKOWSKI Grzegorz M.: 35-lecie Starogardzkiego Oddziału Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza. *Rydwan*. Nr 11: 2016 s. 406–421.

Lata 1980–2015.

h) Towarzystwa regionalne

Bielawa

390. GLURA Ewa: Z działalności Towarzystwa Przyjaciół Bielawy 2016. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 8]: 2016 [dr.:] 2017 s. 445–457.

Bydgoszcz

391. DERENDA Jerzy: Kronika działalności TMMB 2016/2017 rok. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 577–616.

Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy.

Chojna

392. MIGDAŁSKI Paweł: Sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia Historyczno-Kulturalnego „Terra Incognita” za rok 2016. *Rocznik Chojński*. T. 9: 2017 s. 323–327, streszcz. niem.

Człuchów

393. DZIUBA Edyta: Kronika działalności Towarzystwa Miłośników Ziemi Człuchowskiej za lata 2012–2013. *Szkice Człuchowskie*. T. 8: 2016 nr 16/17 s. 181–191.

394. DZIUBA Edyta: Regionalizm na przykładzie współpracy Towarzystwa Miłośników Ziemi Człuchowskiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Człuchowie. *Szkice Człuchowskie*. T. 8: 2016 nr 16/17 s. 79–87.

Darłowo

395. WALKIEWICZ Leszek: Kronika TPZD 2015–2017. *Darłowskie Zeszyty Naukowe*. Nr 12: 2017 s. 121–122.

Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Darłowskiej.

Działdowo

396. SOTOMSKA Ewa: Towarzystwo Miłośników Ziemi Działdowskiej 2000–2016. *Rocznik Działdowski*. T. 10: 2017 s. 10–47.

Gorzów Wielkopolski

397. SPRAWOZDANIE Towarzystwa Przyjaciół Archiwum i Pamiątek Przeszłości za rok 2016. Oprac. Dariusz A. Rymar. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 24: 2017 s. 495–499.

Gostyń

398. KAMIŃSKI Zdzisław: 10 lat działalności Towarzystwa Miłośników Gostyńskiej Fary. *Rocznik Gostyński*. T. 3: 2016 s. 131–136.

Kościół farny pw. św. Małgorzaty z XIV/XV w., towarzystwo zał. 8 IX 2006 r.

Grudziądz

399. HINZ Janusz, Rauchfleisz Tadeusz: Sprawozdanie Koła Miłośników Dziejów Grudziądza za lata 2016–2017. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 329–336.

Jelenia Góra

400. FIRSZT Stanisław: Sprawozdanie z działalności Karkonoskiego Towarzystwa Naukowego za lata 2016–2017. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 292–293.

401. ŁABOREWICZ Ivo: Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Przyjaciół Jeleniej Góry za lata 2016–2017. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 291.

Kraków

402. FISCHER Andrzej: Sprawozdanie z działalności Komitetu Opieki nad Kopcem Józefa Piłsudskiego w 2016 roku. *Rocznik Krakowski*. T. 83: 2017 s. 273–274.

Przy Towarzystwie Miłośników Historii i Zabytków Krakowa.

403. FOLLPRECHT Kamila: Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa w okresie od kwietnia 2016 do marca 2017 roku. *Rocznik Krakowski*. T. 83: 2017 s. 265–272.

404. ROKOSZ Mieczysław: Czynnosi Komitetu Kopca Kościuszki w Krakowie od 6 kwietnia 2016 do 22 marca 2017 roku. *Rocznik Krakowski*. T. 83: 2017 s. 239–245.

Przy Towarzystwie Miłośników Historii i Zabytków Krakowa.

Kutno

405. KRONIKA Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej za 2016 rok. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 21: 2017 s. 505–512.

Legnica

406. GAŹOWSKA Anna: Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Legnicy za rok 2015. *Szkice Legnickie*. T. 37: 2016 s. 457–463.

Łomża

407. REMBISZEWSKA Dorota Krystyna, Frąckiewicz Małgorzata Krystyna: 40 lat Łomżyńskiego Towarzystwa Naukowego im. Wągów w Łomży. *Studia Łomżyńskie*. T. 26: 2016 s. 189–197, streszcz. ang.

Skawina

408. SKAŁUBA Kazimiera: Towarzystwo Przyjaciół Skawiny – w 35-lecie działalności. *Małopolska*. [T.] 19: 2017 s. 331–339.

Lata 1981–2016.

Sokołów Małopolski

409. WALICKI Bartosz: Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Miłośników Ziemi

Sokołowskiej w roku 2015. *Rocznik Sokołowski*. Nr 13: 2016 s. 341–366.

Toż w roku 2016. *Tamże*. Nr 14: 2017 s. 359–385.

Toruń

410. IWANISZEWSKA Cecylia: Działalność Towarzystwa Miłośników Torunia w okresie od 2 lipca 2013 r. do 29 maja 2014 r. *Rocznik Toruński*. T. 41: 2014 s. 289–294.

411. IWANISZEWSKA Cecylia: Działalność Towarzystwa Miłośników Torunia w okresie od 3 czerwca 2016 r. do 25 maja 2017 r. *Rocznik Toruński*. [T.] 44: 2017 s. 277–283.

Wieluń

412. WŁODARCZYK Zdzisław: Sprawozdanie z działalności Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego za rok 2016. *Rocznik Wieluński*. T. 17: 2017 s. 361–370.

i) Zagraniczne instytucje naukowe

Dania

413. EKDAHL Sven: Das Institut Polsko-Skandynawski in Kopenhagen (IPS). Ein Überblick. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 2 s. 193–199, streszcz. pol., ang.

Niemcy

414. CHRONIK der Polnischen Historischen Mission 2016. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 12: 2017 s. 7–15.

415. STIPENDIATEN und Gäste der Polnischen Historischen Mission 2016. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 12: 2017 s. 17–24.

Wielka Brytania

416. DOWGIAŁO Karol: Zespół Korporacja Akademicka Konwent Polonia w Instytucie Polskim i Muzeum im. gen. Sikorskiego. Uwagi. *Teki Archiwalne*. T. 12: 2017 s. 259–290.

Działała na Uniwersyteckie w Dorpacie.

j) Konferencje naukowe międzynarodowe i polskie

Konferencje międzynarodowe

417. BIENKOWSKA Alicja, Błaszczak Tomasz: Ogólnopolska Konferencja naukowa

„Lata Wielkiej Wojny – Rok 1918 w Europie Środkowo-Wschodniej”, Białystok, 23–24 października 2008 r. *Historia i Polityka*. Nr 1: 2009 s. 177–181.

418. DANIELEWSKI Marcin: IV polsko-czesko-niemieckie forum młodych mediewistów. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 3]: 2013 nr 1 s. 210–212.

Gniezno, 23–26 V 2012 r.

419. KONIECZKA-ŚLIWIŃSKA Danuta: Międzynarodowa konferencja naukowa „Wzajemny obraz sąsiada w polskich i czeskich podręcznikach szkolnych”, Ostrawa, 24–25 maja 2013 roku. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 3]: 2013 nr 2 s. 179–181.

420. SZYMCZAK Damian: Międzynarodowa konferencja naukowa Wielkopolska, Galicja i Królestwo Polskie. Jedna czy trzy historie? *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 3]: 2013 nr 2 s. 172–178.

Poznań, 9–11 X 2013 r.

421. KARDYNI-PELIKÁNOVÁ Krystyna: Polonoznawczy Kongres Interdyscyplinarny w Pradze. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 3]: 2013 nr 1 s. 213–217.

Nt.: Czeskie badania nad Polską w europejskim kontekście, Praga, 11–12 X 2013 r.

422. TOMCZAK Robert [T.], Wojtczak Jakub: Czwarta Międzynarodowa Konferencja Młodych Sławistów, Budapeszt 25 kwietnia 2014 roku. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 4]: 2014 nr 1 s. 166–168.

423. SZYMCZAK Damian: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „O wojnę powszechną za wolność ludów... Pierwsza wojna światowa na ziemiach polskich – aspekty społeczne, polityczne i militarne, Kielce, 11 czerwiec 2014. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 4]: 2014 nr 2 s. 247–250.

424. SEKUŁA Mateusz: III Konferencja Historii Morskiej i Rzecznej (Gdańsk, 20–21 marca 2015 r.). *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 1 s. 219–223.

425. WOJTCZAK Jakub: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Tradycje i nowoczesność – początki państwa polskiego na tle środkowoeuropejskim w badaniach interdyscyplinarnych”, Poznań, 10–12 czerwca 2015 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 2 s. 289–292.

426. POLAK Michał: War in History and Memory – międzynarodowa konferencja z okazji

70. rocznicy zwycięstwa Chin w wojnie przeciwko Japonii – sprawozdanie. *Rocznik Koszaliński*. Nr 42: 2014 [dr.:] 2015 s. 154–156.

Taipei, 7–9 VII 2015 r.

427. WOJTCZAK Jakub: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Chryścianizacja „Młodszej Europy””, [Poznań], 16–18 września 2015 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 1 s. 304–306.

428. WOJTCZAK Jakub: Sprawozdanie z konferencji pt. „Władca i sacrum w Młodszej Europie we wczesnym średniowieczu (IX–XII wiek)”, Gniezno, 21 października 2015 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 1 s. 307–308.

429. SROGOSZ Tadeusz: Konferencja międzynarodowa „Recepcja twórczości Jana Długosza w historiografii krajów europejskich”, Częstochowa, 22–24 października 2015. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 1 s. 124–127.

430. MARCHLEWICZ Krzysztof: „Polska – Irlandia”. Wspólna historia? Poland & Ireland. A common history?”. Międzynarodowa sesja naukowa w Instytucie Historii UAM w Poznaniu. *Czas Przeszły*. T. 4: 2017 s. 201–202. 17 XI 2015 r.

431. MICHALSKA Monika, Wasilewicz Marek: Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Wykształcenie uniwersyteckie grup społecznych i zawodowych w Europie Środkowej w XV–XVIII w.” (Kraków, 19–20 listopada 2015 r.). *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 1 s. 229–232.

432. BITTNER Karolina: Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej: „Not Just Chernobyl. Ecological Dimensions of the History of Communism / Nie tylko Czarnobyl. Ekologiczne wymiary historii komunizmu” – Poznań, 21–22 IV 2016 r. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 78: 2017 s. 445–448.

433. FLUDA-KROKOS Agnieszka: Sprawozdanie z Piątej Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Książka, biblioteka, informacja – między podziałami a wspólnotą” (Kielce, 25–26 kwietnia 2016 roku). *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 211: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 14: 2016 s. 406–410.

434. WOJTCZAK Jakub: Sprawozdanie z „Szóstej Międzynarodowej Konferencji

Młodych Sławistów”, Budapeszt, 5 maja 2016 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 2 s. 302–304.

435. KOBYLANSKIJ Andrij, Opoka Paulina: I Międzynarodowe Seminarium Naukowo-Dydaktyczne „Aktualne problemy archiwistyki i zarządzania dokumentami”. Lublin, 21 V 2016 r. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 183–190.

436. SZAMOCKI Grzegorz: Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej „Colloquia Gedanensia VIII” „Wkład chrześcijaństwa w cywilizacyjno-kulturowy rozwój Polski” zorganizowanej przez Wydział Historyczny Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańskie Seminarium Duchowne oraz Gdańskie Towarzystwo Naukowe. [W:] 1050. rocznica Chrztu Polski. Gdańsk 2017 s. 332–334.

Gdańsk, 28 V 2016 r.

437. KAWALEC Agnieszka: Międzynarodowa konferencja naukowa: Lwów. Miasto – społeczeństwo – kultura (Kraków, 1–2 czerwca 2016 r.). *Galicja*. T. 3: 2017 s. 471–473.

438. ARABAS Iwona, Więcek Marcin: Jubileusz polskich historyków farmacji. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 1 s. 115–118.

XXV Jubileuszowe Sympozjum Historii Farmacji, Krapkowiec k. Opola, 2–5 VI 2016 r.

439. MAZUR Przemysław: „Obszar Europy Środkowej w geopolityce mocarstw – od Mitteleuropy do integracji europejskiej”. Międzynarodowa konferencja, Oświęcim 3 czerwca 2016 r. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 224: Studia de Securitate et Educatione Civili. [T.] 6: 2016 s. 245–252.

440. PLESKOT Patryk: Europa na walizkach. Międzynarodowa konferencja „Totalitarianism, Deportation and Emigration”, Viljandi, 28–30 czerwca 2016 r. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 27: 2016 s. 479–485.

441. KLIMASZEWSKA Anna, Gałędek Michał: Fourth Biennial Conference of the European Society for Comparative Legal History „Culture, Identity and Legal Instrumentalism”, Gdańsk – Gdynia, 28 czerwca – 1 lipca 2016 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 1 s. 309–312.

442. MICHALUK Dorota: Międzynarodowa konferencja naukowa „Archiwa dyplomatyczne jako źródło historyczne”, Odessa, 8–10 września 2016 r. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 646–649.

443. WOJTCZAK Jakub: Sprawozdanie z konferencji towarzyszącej „20. rocznicy powstania czasopisma »Quaestiones Medii Aevi Novae«”, Poznań, 13 IX 2016 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 3 s. 119–120.

444. KACPERCZYK Urszula: III Kongres Badaczy Osiemnastego Wieku (Poznań, 15–17 IX 2016). *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 339–340.

445. TARNOWSKA Anna: Konferencja „From Golden Liberty to Golden Age. New order through normativity vs. instrumentalisation of old liberties”, Passau – München, 19–21 września 2016 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 1 s. 312–313.

446. GOCHNA Michał: XX Międzynarodowa i Ogólnopolska Konferencja Onomastyczna „Onomastyka – Neohumanistyka – Nauki Społeczne” – Kraków, 21–23 września 2016 r. *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 295–297.

447. MAGDA-CZEKAJ Małgorzata, Dudek Paweł: XX Międzynarodowa i Ogólnopolska Konferencja Onomastyczna „Onomastyka – Neohumanistyka – Nauki Społeczne” (Kraków, 21–23 września 2016 r.). *Onomastica*. R. 61: 2017 [cz.] 1 s. 321–326.

448. KRASKA Ziemowit: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Chrzest Mieszka I i chrystianizacja państwa Piastów”, Poznań, 21–23 września 2016 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 2 s. 309–312.

449. KWIATKOWSKI Krzysztof: Sprawozdanie ze zjazdu Międzynarodowej Komisji Historycznej do Badań nad Zakonem Niemieckim (Würzburg, 21–24 IX 2016 r.). *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 1 s. 173–177.

450. GAŁĘZIOWSKI Jakub: Sprawozdanie z warsztatów Memory, remembrance and forgetting: Construction of Identity, Warszawa 28–30 września 2016 r. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 7: 2017 s. 471–476, streszcz. ang.

451. WAWRYSZUK Paweł, Stambolija Nebojša: Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej „Stosunki jugosłowiańsko-polskie w XX wieku”, Belgrad, 29–30 IX 2016 r. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 2 s. 341–344.

452. BONAR Barbara, Jaśko Agata: „Książka dawna i jej właściciele – stan badań, opracowanie, perspektywy”. Sprawozdanie z konferencji w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich.

(Wrocław, 29 września – 1 października 2016 roku). *Fides*. [R. 23]: 2017 nr 1 s. 235–244.

453. KARLAK Weronika: „Książka dawna i jej właściciele = Early printed books and their owners”, 29.09–1.10.2016, Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu. *Roczniki Biblioteczne*. R. 61: 2017 s. 351–355.

454. SIDOROWICZ-MULAK Dorota: Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji „Książka dawna i jej właściciele. Early printed book and their owners”. *Czasopismo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*. Z. 28: 2017 s. 227–232.

Wrocław, 29 IX – 1 X 2016 r.

455. WARZĄCHOWSKA Bogumiła: „Książka dawna i jej właściciele – stan badań, opracowanie, perspektywy”. Konferencja naukowa (Wrocław 29 września – 1 października 2016 r.). *Przegląd Biblioteczny*. R. 85: 2017 z. 1 s. 85–92.

456. PLESKOT Patryk: O opozycji w Paryżu. Międzynarodowa konferencja naukowa „Les mouvements non-violents en Pologne, 1945–1990”. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 28: 2016 s. 601–603.

Paryż, 7–8 X 2016 r.

457. CIBULKA Pavel: Zpráva z konference „Współpraca naukowa Poznania i Brna – rekonensans, perspektywy”, Poznań. 12.–13.X.2016. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 1 s. 129–132.

458. TOMCZAK Robert T.: Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej pt. „Stretnutie mladých historikov VI.: Migračné procesy v dejinách Európy. Kríza alebo úsvit civilizácie?”, Košice, 12 października 2016 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 2 s. 144–147.

459. ŁAWSKI Jarosław: Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Iwan Franko i kultura polska”, Kijów, 13–14 października 2016 roku. Sprawozdanie. *Bibliotekarz Podlaski*. Nr 34: 2017 s. 321–327.

460. KRASKA Ziemowit: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Europa Christiana. Konwersja władcy, sakralizacja władzy, chrystianizacja poddanych. Colloquia Mediaevalia Gnesnensia IV”, Gniezno, 19–20 X 2016 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 1 s. 133–135.

461. PUDŁOCKI Tomasz: Międzynarodowa konferencja naukowa „Intellectuals and the

First World War: Central European perspective” (Kraków, Polska, 20–22 X 2016). *Studia Historiae Scientiarum*. [T.] 16: 2017 s. 447–454, streszcz. ang.

462. STRZYŻ Piotr, Skóra Kalina: The 13th Professor Andrzej Nadolski International Arms and Armour Colloquium „Borderland on fire. War, weaponry and borderland in the Middle Ages and the early Modern Era”, Łódź, 21–22 października 2016 r. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 2 s. 285–288.

463. RODZIK Marek: Polsko-fińska konferencja historyków „In the Shadow of Russia. Poland and Finland in the 20th Century”. Warszawa, 24–25 października 2016 r. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 1 s. 287–291.

464. BARON Roman: Wydarzenie w kontekście polsko-czeskich kontaktów naukowych (I Kongres Czechoznawstwa Polskiego – Od Szczecina do Cieszyna, jesień 2016 r.). *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 2 s. 137–143.

24–26 X 2016 r.

465. ROKITOWSKA Justyna: „Migracje w doświadczeniach śląskich, polsko-niemieckich i europejskich” XXI Seminarium w Kamieniu Śląskim. *Studia Śląskie*. T. 79: 2016 s. 223–228.

26–28 X 2016 r.

466. ZAWANOWSKA Marzena: Warrior, Poet, Prophet, and King: The Character of David in Judaism, Christianity, and Islam. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 1 s. 137–150.

Warszawa, 26–28 X 2016 r.

467. JANICKA Anna: Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Pamięć kultury: wiecznie żywe słowo Orzeszkowej. W 175 rocznicę urodzin Pisarki”, Grodno, 27–28 października 2016 roku. Sprawozdanie. *Bibliotekarz Podlaski*. Nr 34: 2017 s. 315–320.

468. WOJTCZAK Jakub: Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji pt. „Konferencje młodych slavistů XII. Neslovanské elementy v kulturách a jazycich Slovanů”, Praga, 3–4 XI 2016 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 3 s. 121–122.

469. HÜBNER Mateusz: Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej „Akt 5 listopada 1916 r. – konsekwencje dla Polski

i Europy”, Toruń, 4–5 XI 2016 r. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 1 s. 307–310.

470. MAZIARZ Jakob: Sesja naukowa „Constitutional History 2000–2015: New Research, New Ideas, New Perspectives” upamiętniająca 10. rocznicę śmierci Profesora Stanisława Płazy, Kraków, 8 listopada 2016 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 1 s. 313–314.

471. KUZICKI Jerzy: Międzynarodowa konferencja naukowa „Rok 1846 w Krakowie i Galicji – odniesienia, interpretacje, pamięć”, Kraków, 16–17 listopada 2016 r. *Galicja*. T. 3: 2017 s. 474–482.

472. SUPRONIUK Jarosław: II międzynarodowa interdyscyplinarna konferencja naukowa z cyklu „Wieś Zaginiona” pt. „Wieś miniona, lecz obecna: ślady dawnych wsi i ich badania” – Chorzów, 16–17 listopada 2016 r. *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 287–295.

473. GOŁASZEWSKI Łukasz: Międzynarodowa konferencja naukowa „II Statut Litewski: terytorium Themis i Clio”, Wilno, 17–18 listopada 2016 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 1 s. 315–317.

474. KREINER Jerzy M.: Konferencja międzynarodowa „Historia światowych kalendarzy i tworzenia kalendarzy” (Korea Południowa, 29 XI – 2 XII 2016). *Studia Historiae Scientiarum*. [T.] 16: 2017 s. 455–462, streszcz. ang.

475. KOTRYS Natalia: Międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Europejki w polityce od czasów nowożytnych do współczesności”/”Europäische Frauen in der politischen Sphäre der Frühen Neuzeit bis zur Gegenwart”, Wrocław 1–2 XII 2016 r. *Studia Śląskie*. T. 80: 2017 s. 239–242.

476. WIŚNIEWSKA Dorota: Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji pt. Europejki w polityce od czasów nowożytnych do współczesności / Europäische Frauen in der politischen Sphäre der Frühen Neuzeit bis zur Gegenwart, Wrocław, 1–2 grudnia 2016 r. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 1 s. 450–454.

477. DOMAŃSKI Tomasz, Majcher-Ociesa Edyta: Konferencja „Policja polska »granatowa« w Generalnym Gubernatorstwie w latach 1939–1945”, Kielce, 6 grudnia 2016 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 311–318.

478. PILARCZYK Piotr M[ilosz]: Sympozjum naukowe „Wokół Wielkiego Księstwa Litewskiego i jego tradycji”, Poznań, 9 grudnia 2016 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 1 s. 317–318.

479. CHLEWICKA Katarzyna: Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej „Spectators in Europe” (Düsseldorf, 9–11 grudnia 2016). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 4 s. 133–137.

480. URBAŃCZYK Michał: II Międzynarodowa konferencja naukowa „W poszukiwaniu europejskiej doktryny wolności słowa”, Poznań, 23–24 marca 2017 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 395–399.

481. KOŚCIELNIAK Marcin: Sprawozdanie z VI Międzynarodowego Forum Doktorantów „Historyk – Fakt – Metoda”, Częstochowa 5–6 kwietnia 2017 roku. *Koło Historii*. Nr 21: 2017 s. 183–185.

482. PLESKOT Patryk: Historia, sprawiedliwość i polityka. Międzynarodowe seminarium z cyklu „Histoire de la mémoire” (Tunis, 8 IV 2017 r.). Spostrzeżenia i impresje. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 29: 2017 s. 593–599.

483. RÓŻAŃSKI Tomasz: Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Ścieżki edukacyjne Polaków za granicą” (Ciechocinek, 27–28.04.2017). *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 438: Pedagogika. [Nr] 33: 2017 s. 141–146.

484. SIEDLECKI Michał: III Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu „Odessa i Morze Czarne. Polsko-ukraińskie związki kulturowe”. Muzyka i opera w polsko-ukraińskim dialogu literackim i kulturowym. *Bibliotekarz Podlaski*. Nr 35: 2017 s. 257–264.

Białystok, 4 V 2017 r.

485. KULCZYŃSKA-KRUK Joanna: Okolice Zegadłowicza. Sucha Beskidzka, 10–12 maja 2017 r. (Sprawozdanie z konferencji). *Wadoviana*. Nr 20: 2017 s. 176–178.

486. WOJTCZAK Jakub: Sprawozdanie z konferencji pt. „7th Conference for Young Slavist”, Budapeszt, 11 V 2017 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 4 s. 129–130.

487. KOZAK Szczepan: Konferencja „Teoria, praktyka i historia wydawania źródeł XIX w.”, Warszawa, 12 maja 2017 r. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 660–662.

488. KOŁODZIEJCZAK Piotr: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Quelleneditionen zur Geschichte des Deutschen Ordens und anderer geistlicher Institutionen”, Würzburg, 12–13 V 2017 roku. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 3 s. 175–177.

489. CASTRUM Bene 15. A castle as a status symbol. 15th International Castellological Conference. Book of abstracts and study tour guide. Burg als Statussymbol. 15. Internationale Konferenz für Burgenforschung. Zusammenfassungen der Vorträge und Studienfahrtführer. Zamek jako symbol statusu. 15. Międzynarodowa Konferencja Kastellologiczna. Księga abstraktów i opis wyjazdu studyjnego, Zamek Książ, 16.05–19.05.2017. Ed. by Artur Boguszewicz, Janina Radziszewska. Wrocław 2017 Uniw. Wrocławski. Wydz. Nauk Humanist. i Pedagog. Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej 4° ss. 53, il.

Dedykowana prof. Leszkowi Kajzerowi (1944–2016).

490. KIERSKI Krzysztof Andrzej: Sprawozdanie z konferencji pt. „Der Regierungsbezirk Zichenau unter deutscher Besatzung 1939–1945”, Warszawa 17–19 maja 2017 roku. *Meritum*. T. 9: 2017 s. 293–296.

Rejencja ciechanowska.

491. SIŃCZAK Tomasz: Sprawozdanie z IV Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego, Toruń, 17–19 V 2017 roku. *Klio*. T. 40: 2017 nr 1 s. 187–193.

492. OBAŁA Ewa: Lwowska Biblioteka Uniwersytecka organizatorem konferencji pn. „Biblioteka Uniwersytecka jako przestrzeń komunikacji społeczno-kulturalnej”. Lwów, 18–19 maja 2017 r. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 17: 2017 s. 348–351.

493. CHAMERA-NOWAK Agnieszka: „Polskie/polonijne dziedzictwo piśmiennicze w zbiorach zagranicznych – problematyka i warsztat badawczy, rezultaty i perspektywy badań” (Warszawa, 25–26 maja 2017 r.). *Przegląd Biblioteczny*. R. 85: 2017 z. 2 s. 206–218.

494. WOJTCZAK Jakub: Sprawozdanie z międzynarodowej doktoranckiej konferencji pt. „International Conference of Young Historians: Middle-East Europe in historical research of PhD students”, Poznań, 26–27 V 2017 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 4 s. 131–132.

495. ROTT-URBAŃSKA Julia: Sprawozdanie z konferencji „500 lat Reformacji na Gór-

nym Śląsku”. *Zaranie Śląskie*. Seria Druga. [T.] 3: 2017 s. 134–137.

Sprawozdanie z dwóch międzynarodowych konferencji naukowych: „My Waclaw Adam, książę cieszyński uznaliśmy reformację religii i nabożeństwa przeprowadzić... Przemiany wyznaniowe w księstwie cieszyńskim od XVI do początków XVIII wieku”, Cieszyn, 27 V 2017 r.; „500 lat Reformacji na Górnym Śląsku”, Katowice, 28–29 IX 2017 r.

496. CEMBRZYŃSKI Paweł, Sawicki Jakub [Jan]: „Migracje w miastach Królestwa Polskiego, Pomorza i Śląska w epoce przed-przemysłowej na tle porównawczym”, konferencja naukowa, Wrocław, 2–3 czerwca 2017 r. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 4 s. 519–523.

497. JEZIOROWSKA Emilia: XIV Polsko-Niemieckie Seminarium Wrocław–Halle–Siegen, „Mazury – wędrówka szlakiem dziedzictwa kulturowego pierwszego protestanckiego państwa w Europie”, Mikołajki 5–10 VI 2017 roku. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 4 s. 190–192.

498. PIÓRKOWSKA Joanna: Międzynarodowa konferencja naukowa „Londyńska reduta. Prezydenci RP na uchodźstwie 1939–1990”, Toruń–Warszawa–Londyn, 6–7, 11 VI 2017 roku. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 3 s. 177–181.

499. KRASKA Ziemowit: Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji pt. „U źródeł piastowskiej państwowości. Miejsce i rola grodów w formowaniu się struktury wczesnopanstwowej”, Grzybowo, 7–8 VI 2017 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 4 s. 133–136.

500. MAŚLAK-MACIEJEWSKA Alicja: Międzynarodowa konferencja naukowa „Żydzi w Galicji”, Boguchwała–Rzeszów, 8–9 czerwca 2017 r. *Galicja*. T. 3: 2017 s. 479–482.

501. ZABIELSKI Łukasz: VI Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Żydzi wschodniej Polski”: Żydzi Białostoczczyzny od początków do 1939 roku. Kontekst środkowoeuropejski, Białystok 12–13 czerwca 2017 roku. *Bibliotekarz Podlaski*. Nr 36: 2017 s. 363–370.

502. KUC-CZEREP Marta: Ethnic and religious diversity in the Polish-Lithuanian Commonwealth: A comparative perspective. A report on the conference held 19–21 June 2017. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 116: 2017 s. 497–500.

W Warszawie.

503. ŚLADAMI kobiet w matematyce w 100-lecie urodzin profesor Heleny Rasiowej,

Rzeszów, 22–24 czerwca, 2017. Program & streszczenia. Rzeszów 2017 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 122.

504. PODOBA Damian: Sprawozdanie ze spotkania polskich i niemieckich mediewistów z okazji 700-letniej rocznicy lokacji miasta Lublin, Lublin 26–28 czerwca 2017 r. *Koło Historii*. Nr 20: 2017 s. 240–244.

505. CZAPNIK Marianna: Międzynarodowa konferencja naukowa „The printed book in Central Europe”, St. Andrews (Szkocja), 29 VI – 1 VII 2017 r. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 552–556.

506. SZOPA Adrian: Sprawozdanie z Międzynarodowego Kongresu Mediewistycznego w Leeds. *Res Gestae*. [T.] 4: 2017 s. 242–245, streszcz. ang.

3–6 VII 2017 r.

507. IWAŃCZAK Wojciech: „Nowe wyzwanie kartografii”, 27 Międzynarodowa Konferencja Historii Kartografii, 9–14 lipca 2017 r., Belo Horizonte, Brazylia. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 4 s. 524–527.

508. GARBATOWSKA Adriana: Konferencja Europejskiego Stowarzyszenia Muzeów na Wolnym Powietrzu. *Studia Lednickie*. T. 16: 2017 s. 161–168.

West Midlands (Wielka Brytania), 21–25 VIII 2017 r.

509. ANDRYSIAK Ewa: Dni Polskie w Suczawie po raz XIX. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 17: 2017 s. 356–360.

Konferencja, 7–9 września 2017 r.

510. KOWKIEL Lilia: Międzynarodowy Kongres „500 lat białoruskiego drukarstwa” („500 gadoŭ belaruskaga knigadrukavania”) Mińsk (Białoruś), 14–15 IX 2017 r. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 564–566.

511. KOŁODZIEJCZAK Piotr: Sprawozdanie z dziesiętnastej konferencji „Ordines Militares. Colloquia Torunensia Historica”, Toruń, 20–23 IX 2017 roku. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 4 s. 187–189.

512. BALCEREK Mariusz: Międzynarodowa konferencja naukowa „Twierdze osiemnastowiecznej Europy. Spotkanie 2: Od Vaubana do Montalemberta”, Częstochowa, 22–23 IX 2017. *Klio*. T. 42: 2017 nr 3 s. 267–271.

513. STEBELSKA Olga: Konferencja międzynarodowa pt. „Legal concepts of Hersch Lauterpacht [1897–1960] in the theory and practice of international law”, Żółkiew, 6 października 2017 r. *Palestra*. R. 62: 2017 nr 10 s. 111–112.

514. PRZYBYSZEWSKA Małgorzata: Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej „Rzym i Warszawa. Tradycja klasyczna i edukacja artystyczna w epoce oświecenia”. *Almanach Warszawy*. T. 11: 2017 s. 459–463.

Warszawa, 9–12 X 2017 r.

515. GOŁASZEWSKA-RUSINOWSKA Dominika: Sprawozdanie z III Kongresu Zagranicznych Badaczy Dziejów Polski, Kraków, 11–14 X 2017 roku. *Klio*. T. 43: 2017 nr 4 s. 167–173.

516. JANICKA Anna: II Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Dwujęzyczni pisarze litewscy i polscy XIX i XX wieku. Perspektywa komparatystyczna. W kręgu inspiracji Mickiewicza i Baranuskasa”, Wilno – Onikszty 12–13 października 2017 roku. *Bibliotekarz Podlaski*. Nr 37: 2017 s. 361–384.

517. MILEWSKA-KOZŁOWSKA Joanna: Znaczenie oprow w Augsburgu. 22. Kongres zorganizowany przez Arbeitskreis für die Erfassung, Erschliessung und Erhaltung historischer Bucheinbände, Biblioteka Uniwersytecka w Augsburgu, 12–14 X 2017 r. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 575–579.

518. FRAN CZYK-CEGŁA Agnieszka: Konferencja naukowa „200 lat Ossolineum”, Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 18–20 X 2017 r. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 567–574.

519. BARAŃSKA Iwona: Konferencja międzynarodowa „Życie artystyczne prowincji środkowoeuropejskiej w drugiej połowie XIX i początkach XX wieku: przemiany, formy, funkcje”. Artistic life of a Provence in central Europe in the second half of the nineteenth and at the beginning of the twentieth century: transformations, forms and functions. Kalisz, 19–20 X 2017. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 17: 2017 s. 361–362.

520. REDZIK Adam: Międzynarodowy program: Rights, Justice and Memoires of the City, Lwów, 9–10 listopada 2017 r. *Palestra*. R. 62: 2017 nr 12 s. 109–114.

521. CELER Bogumiła: Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Ekslibris: znak własnościowy – dzieło sztuki”, Kraków, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN, 15 XI 2017 r. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 580–586.

522. KOLENDA Dorota: „Ekslibris: znak własnościowy – dzieło sztuki. Tradycja, współczesność, perspektywy”. Międzynarodowa konferencja naukowa, Kraków, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej, 15 listopada 2017. *Roczniki Biblioteczne*. R. 61: 2017 s. 359–365.

523. MIĘDZY NARODOWA Konferencja Naukowa „Ekslibris. Znak własnościowy – dzieło sztuki. Tradycja, współczesność, perspektywy”, 15 listopada 2017, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie. Księga abstraktów. International Science Conference „Exlibris. Mark of ownership – piece of art. Tradition, contemporaneity, perspectives”, 15th November 2017, Pedagogical University of Cracow. Book of abstracts. Red. Agnieszka Fluda-Krokos. Kraków 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 66, nlb. 1.

Tekst równol. pol., ang.

524. SCHABIENSKA Ida: Konferencja Naukowa: „Poszukiwanie wspólnych korzeni kulturowych Polski i Ukrainy”, Suwałki 2 grudnia 2017 roku. *Bibliotekarz Podlaski*. Nr 37: 2017 s. 375–384.

Konferencje polskie

525. KOSTRZEWA Dominika: Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Problematyka prawna ochrony zabytków i rynku sztuki”. Bydgoszcz, 24–25 października 2013 r. *Ochrona Zabytków*. T. 66: 2013 nr 1/4 s. 347–350, streszcz. ang.

526. WOJTCZAK Jakub: Konferencja Europa Środkowa – podobieństwa, różnice, perspektywy, Poznań 9 maja 2014 roku. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 4]: 2014 nr 1 s. 162–165.

527. SKOTARCZAK Dorota: Ogólnopolska konferencja „Sport w kulturze PRL”, Poznań, 3–4 czerwca 2014 roku. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 4]: 2014 nr 2 s. 251–253.

528. DANIELEWSKI Marcin: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Chryścianizacja Europy. Kościół na przełomie I i II tysiąclecia”, Poznań, 25–26 września 2014 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 2 s. 286–288.

529. GOCHNA Michał: Konferencja „Węgrów i Liw – 600 lat sąsiedztwa”, 23–24 X 2014 r., Węgrów i Liw. Sprawozdanie i kilka refleksji. *Rocznik Liwski*. T. 7: 2014 s. 231–235.

530. WOŹNICA Kamila: Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej „Wiktuały, kuchnia, kultura jedzenia w przestrzeni historycznej”. *Studia Historyczno-Wojkowe*. T. 6: 2015 s. 211–214.

Kraków, 9–10 IV 2015 r.

531. BIENIECKI Ireneusz: Konferencja naukowa o drugiej wojnie światowej i jej konsekwencjach. *Nautologia*. R. 51: 2016 s. 87–88.

Nt.: „Wpływ doświadczeń II wojny światowej na kierunki rozwoju i organizacji Wojska Polskiego w nowej rzeczywistości społeczno-politycznej (konsekwencje społeczne, polityczne i gospodarcze)”, Węgorzewo, 6–8 V 2015 r.

532. ROGULSKI Jakub: „Pieczęcie kościelne” – IV i V Seminarium Sfragistyczne (Kraków, 12 VI 2015 i 18 XI 2016). *Studia Źródloznawcze*. T. 55: 2017 s. 311–314.

533. PŁAŻYŃSKA Katarzyna: II Ogólnopolskie Seminarium Prawa Ochrony Zabytków dla młodych naukowców, doktorantów i studentów im. Profesora Jana Pruszyńskiego. *Ochrona Zabytków*. T. 68: 2015 nr 2 s. 255–257.

Luboń, 21–23 września 2015 r.

534. STOLICKI Jarosław: Konferencja „Edycje źródłowe akt sejmikowych. Problemy i perspektywy edytorskie” (Warszawa, 15 października 2015 r.). *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 1 s. 225–228.

535. SŁOWIAK Jarema: II Konferencja Naukowa „Wojny i konflikty zbrojne po 1945 roku” (Bydgoszcz, 23–24 listopada 2015 r.). *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 1 s. 233–236, streszcz. ang.

536. FIJUTH-DUDEK Agata: Relacja z konferencji naukowej „Ojczyzna obrońcy swemu. Weterani i kombatancki jako problem społeczny i polityczny w Polsce w XX wieku”, zorganizowanej przez IPN Oddział w Lublinie oraz IH PAN, Lublin, 25–27 listopada 2015 r. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 27: 2016 s. 473–478.

537. WAJLER Anna: „Narodziny miasta. W 725. rocznicę lokacji Grudziądza (1291–2016)”. Sprawozdanie z interdyscyplinarnej konferencji naukowej inaugurującej obchody 725. rocznicy lokacji Grudziądza, Grudziądz, 27 listopada 2015 r. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 337–342.

538. KŁECZEK-WALICKA Ewa: Konferencja naukowa o ks. Ludwiku Ruczce i powstańcach styczniowych „Ks. Ludwik Ruczka (1814–1896) – Ojciec Sybiraków”. Kolbuszowa, 29 stycznia 2016 r. *Rocznik Sokolowski*. Nr 13: 2016 s. 305–312.

539. RUDZIK Jerzy: Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych. Koszalińscy historycy w krajowej debacie o naszych bohaterach. *Rocznik Koszaliński*. Nr 44: 2016 [dr.:] 2017 s. 147–148.

Nt.: „Żołnierze Wyklęci. Niezlomni Bohaterowie nienazwanego powstania”, Warszawa, 1 III 2016 r.

540. SZEMPLIŃSKI Łukasz: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Mieszko I i jego epoka”, Gniezno, 10 marca 2016 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 2 s. 300–301.

541. SOBICZEWSKI Hubert: Podkarpacie Władysławowi Szaferowi w 130. rocznicę urodzin. *Rocznik Mielecki*. T. 18/19: 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 215–226.

Mielec, 14–15 IV 2016 r.

542. PEPŁOWSKA Katarzyna: VI Wiosenne Spotkania Archiwalne „Zarządzanie dokumentacją w badaniach naukowych, dydaktyce i praktyce”, Toruń, 21–22 kwietnia 2016 r. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 165–172.

543. RUDZIK Jerzy: Jeszcze jedna wieczornica historyczna. Triumf Żołnierzy Wyklętych. *Rocznik Koszaliński*. Nr 44: 2016 [dr.:] 2017 s. 149–150.

Nt.: „Przeciw zniewoleniu, w obronie honoru Polaków, Żołnierze Niezlomni – Wyklęci 1944–1962”, Koszalin, 22 IV 2016 r.

544. SZCZECINA Grzegorz Kamil: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej „Chrzest i jego dziedzictwo” z okazji 1050-lecia chrztu Mieszka I. *Kościół w Polsce*. [T.] 16: 2017 s. 317–321.

Kielce, 10–11 V 2016 r.

545. WOJTCZAK Jakub: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Mediewiści rocznik 1916. W stulecie urodzin Aleksandra Gieysztor i Gerarda Labudy”, Warszawa–Poznań, 11–13 maja 2016 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 2 s. 305–308.

546. II OGÓLNOPOLSKA Konferencja Naukowa „Polska Ludowa” 1944–1989 – geneza, stabilizacja, kryzys, upadek. Abstrakty. Red. Filip Polakowski, Kamil Maciąg. Lublin

2017 Fund. na Rzecz Promocji Nauki i Rozwoju Tygiel 8° ss. 31.

Lublin, 19 V 2016 r.

547. DRZEWIECKI Przemysław, Malendowicz Ludwik K.: XXIII Konferencja Naukowa Polskiej Akademii Filatelistyki. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 56: 2016 nr 1/4 s. 5–7.

Ciechocinek, 20–22 V 2016 r.

548. MIKULEC Sebastian: Sesja edukacyjna pt. „Jeśli nie pamięć, to co? Edukacja w miejscach pamięci narodowej”. Opole, 7 czerwca 2016 r. *Łambinowski Rocznik Muzealny*. [R.] 39: 2016 s. 193–196, streszcz. ang., niem.

549. SEREDOCHA Izabela: Sprawozdanie z konferencji naukowej nt. Ziemie nad dolną Wisłą: historia i współczesne wyzwanie rozwojowe. W 550. rocznicę II pokoju toruńskiego. *Acta Elbingensia*. T. 32: 2017 nr 1: Prawo, Administracja, Bezpieczeństwo publiczne. Z. 12 s. 149–152.

Elbląg, 10 VI 2016 r.

550. ANDRYSIAK Ewa, Obała Ewa: Nowe Ogólnopolskie Forum Bibliotek Pedagogicznych „Czytelnictwo – nowa jakość” (Kraków, 16–17 czerwca 2016 r.). *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Librorum*. [Vol.] 1(24): 2017 s. 149–154.

551. NOWOSIELSKA-SOBEL Joanna: Konferencja naukowa „Bolesławianie – nie przybyli znikąd. Wokół krajobrazu osadniczego Dolnego Śląska”. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.:] 2017 s. 103–104.

Bolesławiec, 17–18 VI 2016 r.

552. DĄBROWSKA Eliza: Konferencja „Dni Digitalizatora”, Warszawa, 20–21 czerwca 2016 r. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 633–635.

553. CHYŁA Dariusz, Ciechanowski Hadrian: Ogólnopolska Konferencja Archiwistów i Historyków „Educare necesse est...” Ale jak i dlaczego? Warszawa, 21–22 VI 2016 r. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 195–197.

554. ZIOBER Aleksandra: Sprawozdanie z konferencji krajowej „Staropolski ogląd świata – sarmackie kody kulturowe” (Wrocław 22–23 czerwca 2016). *Rocznik Antropologii Historii*. R. 7: 2017 s. 373–376.

555. ZABIELSKI Łukasz: Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Historia, kultura i piśmiennictwo protestantów na Mazurach od

XVI do XXI wieku”, Elk, 23 czerwca 2016 roku. *Bibliotekarz Podlaski*. Nr 34: 2017 s. 309–313.

556. GALIK Elżbieta: Konferencja metodyczna „Zasada przynależności zespołowej w praktyce archiwów państwowych” – NDAP, Warszawa, 27 czerwca 2016 r. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 638–646.

557. KURYŁOWICZ Beata: Sprawozdanie z konferencji „Socjolekt – idiolekt – idiosyl. Historia i współczesność”. *Slavia Occidentalis*. T. 73: 2016 [nr] 1 s. 225–228.

Białystok, 27–29 VI 2016 r.

558. GULDON Łukasz, Majcher-Ociesa Edyta: Obchody 70. rocznicy pogromu w Kielcach z 4 lipca 1946 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 319–322.

Gł. sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji, Kielce, 6 VII 2016 r.

559. SESJA „190-lecie Biblioteki Kórnickiej” (Zamek w Kórniku, 5 września 2016 roku). Oprac. Redakcja. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 34: 2017 s. 247–252.

560. ANDRYSIAK Ewa, Obała Ewa: Czasopisma towarzystw naukowych tematem konferencji w Płocku (16–17 września 2016 r.). *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 17: 2017 s. 343–347.

561. KOWAL Dominika: „Czasopisma naukowe w bibliotekach – zmierzch czy świt?” (Gdańsk, 19–20 września 2016 r.). *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Librorum*. [Vol.] 1(24): 2017 s. 157–160.

562. FRANZ Maciej: Forum „O powinnościach żołnierskich” – XIII Forum Historyków Wojskowości. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 18: 2017 s. 215–220.

Gdynia, 21–24 IX 2016 r.

563. RYBAK Robert: XIII Forum Historyków Wojskowości. *Kwartalnik Bellona*. R. 11: 2017 nr 1 s. 225–227.

Gdynia, (21)22–24 IX 2016 r.

564. MALINOWSKA Agnieszka: Konferencja popularnonaukowa „Dzieje powiatu starachowickiego w ostatnim stuleciu 1915–2016”, Starachowice, 22 września 2016 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 301–304.

565. KLUBA Jolanta: Sprawozdanie z panelu: „Historia mówiona – etnografia – antropologia

kulturowa: strategie, paralele, kontrasty” w ramach konferencji naukowej „Jaka refleksja o kulturze jest dzisiaj potrzebna Europie? Wyzwania, dylematy, perspektywy Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego”. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 7: 2017 s. 481–486.

Wrocław, 22–23 IX 2016 r.

566. WOJTCZAK Jakub: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Transdyscyplinarne badania nad śląskim dziedzictwem kulturowym. Świadectwa ducha czasów – nekropolie i pochówki Piastów Śląskich”, 24 września 2016 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 2 s. 148–149.

567. NIEŚCIORUK Kamil: 39. Ogólnopolska Konferencja Kartograficzna „Wizualizacja kartograficzna w nauce i praktyce” – Zwierzyniec, 26–28 września 2016 r. *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 297–299.

568. SZANIAWSKA Lucyna: Tematyka historii kartografii na konferencji kartograficznej w Zwierzyńcu w dniach 26–28 września 2016 r. *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 299–303.

569. GIZIŃSKI Piotr: Sprawozdanie z konferencji: „Pomorskie archiwa społeczne. W służbie historii”, 28 września 2016 r., Nadbałtyckie Centrum Kultury w Gdańsku. *Archiwista Polski*. R. 22: 2017 nr 1/2 s. 127–131.

570. JÓŹWIAK Monika: Dokumenty życia społecznego w badaniach i praktyczne ich wykorzystanie. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. R. 10: 2017 nr 1 s. 199–203.

Wrocław, 6–7 X 2016 r.

571. WARZĄCHOWSKA Bogumiła: Dokumenty życia społecznego w badaniach i praktyczne ich wykorzystanie: sprawozdanie z konferencji. (Wrocław, 6–7 października 2016 roku). *Fides*. [R. 23]: 2017 nr 1 s. 245–250.

572. LIS Aleksandra: „Zamek Książąt Mazowieckich w Ciechanowie – nowe spojrzenie”, konferencja w Ciechanowie, 10 października 2016 r. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 1 s. 135–136.

573. PRZYBYSZ Milena: Sprawozdanie z konferencji pt. Spotkania i reminiscencje w 70. rocznicę powstania Instytutu Literackiego, Rzym–Paryż–Łódź, 10–13 października 2016 r. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 1 s. 445–449.

574. DOMAŃSKI Tomasz, Majcher-Ocieś Edyta: Konferencja „Żydzi i wojsko polskie

w XIX i XX wieku”, Kielce, 11–12 października 2016 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 305–309.

575. JÓZEFIAK Piotr: „Współczesna dokumentacja – współczesne archiwa”, Poznań, 13–14 października 2016 r. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 275–280.

576. OSTROWSKI Jerzy: „Kartografia wojkowska krajów Młodszej Europy XVI–XX wieku”. XXX Ogólnopolska Konferencja Historyków Kartografii – Toruń–Grudziądz, 13–15 października 2016 r. *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 282–287.

577. LEWANDOWSKA Dorota: III Ogólnopolska Konferencja Genealogiczna (Brzeg, 14–16 X 2016). *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 341–344.

578. MATUSZEWSKA Agnieszka, Gid Jacek: Konferencja w Sułkowie. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 13: 2017 s. 379–382.

Poświęcona dziedzictwu archeologicznemu terenów leśnych, 18 X 2016 r.

579. HINTZ Marcin: „1050. rocznica Chrztu Polski. Wydarzenie historyczne, religijne, kulturowe i społeczne”. Konferencja naukowa 21–22 października 2016 roku. Sprawozdanie z I dnia obrad. [W:] 1050. rocznica Chrztu Polski. Gdańsk 2017 s. 320–321.

580. KALINOWSKI Zygmunt: III kolokwium dotyczące basenów chrzcielnych na Ostrowie Lednickim. *Studia Lednickie*. T. 15: 2016 s. 153–160.

Ostrów Lednicki, 24 X 2016 r.

581. ROGUT Dariusz: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. „W 100-lecie bitwy pod Kostiuchnówką. Marszałek Józef Piłsudski – Droga do Niepodległej”, Bełchatów, 27–28 X 2016 r. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 2 s. 338–340.

582. ZIOBER Aleksandra: Sprawozdanie z konferencji krajowej „Między obowiązkami, przywilejami a prawem Rzeczypospolitej XVI–XVIII wieku. Społeczeństwo w obronie państwa polsko-litewskiego” (Ustroń 27–28 października 2016). *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 18: 2017 s. 209–214.

583. OLENDER Mieczysław: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Dzieje pogranicza. Wielowiekowe relacje kurpiowsko-mazowiecko-

-warمیński” Olsztyn, 9 listopada 2016 roku. *Echa Przeszłości*. [T.] 18: 2017 s. 372–375.

584. HAMRYSZCZAK Artur: Jubileuszowa sesja: „60. lat Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Dorobek i perspektywy”, Lublin 14 XI 2016. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 464–468.

585. HAMRYSZCZAK Artur: Sześćdziesiąt lat Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Dorobek i perspektywy. *Fides*. [R. 23]: 2017 nr 2 s. 185–189.

Lublin, 14 XI 2016 r.

586. BOŁDYREW Aneta: Sprawozdanie z Konferencji Naukowej „Zachować dla przyszłości. Sprawy oświaty, edukacji i nauki w przekazie prasowym XIX i XX wieku” (Łódź, 14–15 XI 2016). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 1 s. 123–129.

587. BIERNAT Kamila: Problemy nauczania ustawicznego po studiach historycznych, archiwistycznych i pokrewnych. *Archiwista Polski*. R. 22: 2017 nr 1/2 s. 119–123.

Lublin, 16–17 XI 2016 r.

588. WĘCŁAWOWICZ-GYURKOVICH Ewa: Podsumowanie ogólnopolskiej konferencji „Ochrona dziedzictwa architektury polskiej II połowy XX wieku”. Warszawa 16–17 XI 2016. Resume of a national conference „Protecting the heritage of polish architecture of the 2nd half of the 20th century”. Warsaw 16–17.11.2016. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 49: 2017 s. 7–14.

Tekst równol. pol., ang.

589. LEWKOWICZ Piotr: II Ogólnopolska Konferencja Oprawoznacząca „Intrologatorzy i ich klienci” (Toruń, 17–18 listopada 2016 r.). *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Librorum. [Vol.] 1(24): 2017 s. 163–169.

590. ORZELEK Ariel: Sprawozdanie z IV Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Lokalna społeczność żydowska”, Ostrów Wielkopolski, 17–18 listopada 2016 roku. *Meritum*. T. 9: 2017 s. 289–291.

591. MADEJ Beata: Konferencja naukowo-konserwatorska pt. „Pozostałości Stalagu 318/VIII F (344) Lamsdorf na tle problemów badań, ochrony i zagospodarowania materialnych śladów niemieckich obozów i więzień w Polsce”. Łambinowice, 18 listopada 2016 r.

Łambinowicki Rocznik Muzealny. [R.] 39: 2016 s. 197–198, streszcz. ang., niem.

592. ANDRYSIAK Ewa, Obała Ewa: Ogólnopolska konferencja naukowa „Kultura książki w humanistyce współczesnej” (Wrocław, 23–24 listopada 2016 r.). *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Librorum. [Vol.] 1(24): 2017 s. 171–182.

593. AUGUSTYN Kamila: „Kultura książki w humanistyce współczesnej”. Konferencja naukowa (Wrocław, 23–24 listopada 2016 r.). *Przegląd Biblioteczny*. R. 85: 2017 z. 1 s. 80–84.

594. JÓZEFIAK Piotr: Rola archiwów w procesie wprowadzania Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją – cele i założenia oraz realizacja. Z doświadczeń archiwów szkół wyższych, instytucji naukowych i kulturalnych (Katowice, 25 listopada 2016 r.). *Archiwista Polski*. R. 22: 2017 nr 1/2 s. 132–134.

595. ORZELEK Ariel: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. „Trzeźwi entuzjaści – szlachetni realiści. Praca organiczna wczoraj – dziś – jutro”, Lublin 29–30 listopada 2016 r. *Koło Historii*. Nr 20: 2017 s. 233–236.

596. MARTINEK Ewa: Sprawozdanie z konferencji naukowej „W kręgu kultury PRL. Poradnictwo” – Poznań, 30 XI–2 XII 2016 r. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 78: 2017 s. 453–456.

597. BIS Wojciech: „Inter arma non silent musae. Rezydencja i wojna”, XI konferencja naukowa z cyklu „Interdyscyplinarne badania założeń rezydencjonalnych i obronnych”, Warszawa, 6 grudnia 2016 r. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 1 s. 131–134.

598. FALKOWSKA Joanna, Grabowska-Pieńkosz Dorota: Sprawozdanie z sympozjum pt. „Polska myśl pedagogiczna II połowy XX wieku i początków XXI wieku. Stan badań – kierunki poszukiwań – projekty badawcze”, Toruń, 6 grudnia 2016 roku. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 1/2 s. 231–234.

599. SZAFRAŃSKI Mateusz: Sprawozdanie z sympozjum pt. „Polska myśl pedagogiczna II połowy XX wieku i początku XXI wieku. Stan badań – kierunki poszukiwań – projekty badawcze” (Toruń, 6.12.2016). *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 438: Pedagogika. [Nr] 33: 2017 s. 137–140.

600. HÜBNER Mateusz: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Depozyt Niepodległości – Rada Narodowa RP na uchodźstwie (1939–1991)”, Warszawa, 8 XII 2016 r. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 1 s. 311–315.

601. JĘDRZEJAK Dawid: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Gospodarka w PRL”. *Echa Przeszłości*. [T.] 18: 2017 s. 369–372.

Olsztyn, 8–9 XII 2016 r.

602. STACH Stephan: Forum for Researchers of Contemporary History. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 115: 2017 s. 411–418.

Warszawa, 10 XII 2016 r.

603. LASZUK Anna, Urbaniak Violetta: X Zjazd Internetowego Forum Archiwalnego, Warszawa, 15–16 grudnia 2016 r. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 649–659.

604. PAŁYS Piotr: Śladami pamięci prof. Leszka Kuberskiego (Namysłów, 19 grudnia 2016). *Pro Lusatia*. T. 15/16: 2017 s. 145.

605. SPAŁEK Robert: Założenia, przebieg i cele naukowo-edukacyjne konferencji „Sprzeczne narracje. Historia powojennej Polski”, zorganizowanej przez Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN w Warszawie 19–20 stycznia 2017 roku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 30: 2017 s. 511–529.

606. BOROWIAK Żaneta: Sprawozdanie z konferencji pt. Międzymorze. Historia, polityka, prawo, Łódź, 22 stycznia 2017 r. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 1 s. 455–457.

607. FRANZ Maciej: Między niebem a ziemią. Dęblińska konferencja jako nowy punkt na mapie spotkań historyków wojskowości. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 18: 2017 s. 224–226.

Dęblin, 22–23 II 2017 r.; nt.: „Między niebem a ziemią – współdziałanie sił powietrznych i wojsk lądowych na polach bitew XX i XXI wieku”.

608. KONOPA Bartłomiej: Sprawozdanie z seminarium o archiwizacji Internetu w Laboratorium Cyfrowym Humanistyki UW (Warszawa, 2 marca 2017 r.). *Archiwista Polski*. R. 22: 2017 nr 1/2 s. 124–126.

609. SKÓRA Kalina: Mazowieckie Spotkania Archeologiczne. Spotkanie 3 – „Archeologia i historia żydowskiego Mazowsza”, Warszawa, 21 marca 2017 r. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 3 s. 435–440.

610. BIELECKI Tomasz Eugeniusz: Sprawozdanie z IV Konferencji Historii Morskiej

i Rzeczej (Uniwersytet Gdański, 24–25 marca 2017 r.). *Argumenta Historica*. Nr 4: 2017 s. 177–178.

611. KOLANKOWSKA Joanna: Sprawozdanie ze spotkania „Brygada Świętokrzyska Narodowych Sił Zbrojnych w źródle archiwalnym”, Kielce, 29 marca 2017 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 287–289.

612. GOLA Beata, Pauluk Dorota: III Seminarium Polskiej Myśli Pedagogicznej „Kierunki rozwoju myśli i praktyki pedagogicznej w Polsce lat 1939–2016”, Kraków, 3 kwietnia 2017 roku. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 1/2 s. 235–237.

613. STĘPKOWSKI Dariusz: III Seminarium Polskiej Myśli Pedagogicznej „Kierunki rozwoju myśli i praktyki pedagogicznej w Polsce lat 1939–2016” (Kraków, 3 kwietnia 2017 roku). *Polska Myśl Pedagogiczna*. Nr 3: 2017 s. 250–255.

614. ŁATKA Rafał: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Stefan Wyszyński wobec oporu społecznego i opozycji 1945–1981”, Warszawa, 3 kwietnia 2017 roku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 30: 2017 s. 530–533.

615. MIELNIK Hubert, Szewczak-Daniel Mariola: Sympozjum naukowe z okazji Jubileuszu Profesora Wojciecha Witkowskiego „Od prawa przeszłego do współczesnego”, Lublin, 10 kwietnia 2017 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 1 s. 318–321.

70. urodziny.

616. CIEŚLAK Stanisław: Spotkanie księży profesorów i wykładowców historii Kościoła, Warszawa 20 IV–21 IV 2017. *Nasza Przeszłość*. T. 127: 2017 s. 331–339.

617. GŁUSZAK Marcin: II Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Wiosenne Spotkania Młodych”, Łódź, 24 kwietnia 2017 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 401–402.

618. KWIECIŃSKA Klaudia: Sprawozdanie z konferencji. III Ogólnopolska Studencko-Doktorancka Krakowska Konferencja Judaistyczna pt. „Żydzi polscy na przestrzeni wieków”, Kraków, 24–25 kwietnia 2017 r. *Judaista*. Nr 3 [właśc. 4]: 2017 s. 69–78.

619. GOŁASZEWSKA-RUSINOWSKA Dominika: Rzym a Półwysep Iberyjski. Różnorodność relacji od starożytności po współcze-

sność, Łódź 27–28 kwietnia 2017 roku. *Klio*. T. 41: 2017 nr 2 s. 177–181, streszcz. ang.

620. GOŁASZEWSKA-RUSINOWSKA Dominika: III Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Historia a media”, Toruń 9–10 maja 2017. *Klio*. T. 42: 2017 nr 3 s. 263–266.

621. SZYMAŃSKI Andrzej: XIII Colloquium Prawno-Historyczne „Miasto – idea, historia, prawo. W 800-lecie lokacji miejskiej Opola”, Brzeg, 10–11 maja 2017 roku. *Roczniki Nauk Prawnych*. T. 27: 2017 nr 3 s. 163–165.

622. GOSZCZYŃSKI Artur: „Źródła do dziejów staropolskich podróży edukacyjnych”. Konferencja naukowa. Poznań 11–12 maja 2017 roku. Sprawozdanie. *Res Historica*. Nr 43: 2017 s. 445–451.

623. KOCHANIEC Sebastian: I Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Ironia Modernistów”, Białystok 12–13 maja 2017 roku. *Bibliotekarz Podlaski*. Nr 35: 2017 s. 265–270.

624. GRABOWSKI Andrzej: Sprawozdanie ze studencko-doktoranckiej konferencji naukowej pt. „III Lubelska Wiosna Historyczna”, Lublin 19 maja 2017 r. *Koło Historii*. Nr 20: 2017 s. 238–240.

625. STARCZEWSKI Patrick: Komunikat z konferencji: „Mundurowi i cywile – społeczno-gospodarcze relacje na ziemiach polskich na przestrzeni wieków” – Sobótka, 19–21 V 2017 r. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 78: 2017 s. 449–452.

626. SZOT Adam: Ku utrwaleniu polskości na kresach... *Wiadomości Kościelne Archidiecezji Białostockiej*. R. 45: 2017 nr 4 s. 178–179.

Białowieża, 23 V 2017 r.

627. BRYKAŁA Dariusz: Interdyscyplinarne Seminarium Naukowe „Młyny wodne w dorzeczu dolnej Wisły od początku XIX do początku XXI wieku” – Toruń, 26 maja 2017 r. *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 275–277.

628. POGOŃSKA-POL Magdalena: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Życie codzienne żołnierzy na przestrzeni dziejów. Wojsko w drodze”, Łódź, 1 czerwca 2017 r. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 2 s. 325–327.

Toż w jęz. ang.: A report on the scientific conference entitled „Everyday life of soldiers throughout history. An army en route”, Łódź, June 1, 2017. *Tamże* nr 3 s. 323–325.

629. POGOŃSKA-POL Magdalena: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Życie

codzienne żołnierzy na przestrzeni dziejów. Wojsko w drodze”, Łódź, 1 czerwca 2017 r. *Rocznik Łódzki*. T. 66: 2017 s. 219–220.

630. PREJS Roland: Bonawenturiański system myślenia. Pytanie o aktualność. Konferencja naukowa z okazji 800-lecia urodzin św. Bonawentury z Bagnoregio, Kraków, 1–2 czerwca 2017 r. *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 417–419.

631. GAWROŃSKI Eryk: Sprawozdanie z III edycji Ogólnopolskiej Konferencji „Wojskowość pozaeuropejska na przestrzeni dziejów. Wizerunek obcego w świetle wojny”. Poznań, 2–3 VI 2017 r. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 18: 2017 s. 221–223.

632. ŁACH Halina: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Powstanie, organizacja, walki oraz powrót do Polski armii gen. Józefa Hallera. W 100. rocznicę utworzenia Błękitnej Armii. Artyleria – historia – terażniejszość – przyszłość”. *Echa Przeszłości*. [T.] 18: 2017 s. 379–383.

Toruń, 6 VI 2017 r.

633. FILIPEK Agnieszka: II Ogólnopolska Konferencja Archiwistów i Historyków „Educare necesse est...” Warszawa, 6–7 VI 2017 r. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 8(10): 2017 s. 185–189.

634. PEKACKA-FALKOWSKA Katarzyna: Seminarium Międzywydziałowej „Pracowni Pytań Granicznych” UAM Aktualność historii nauki. *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 26: 2017 s. 157–159.

Poznań, 7 VI 2017 r.

635. RYMAR Dariusz A[leksander]: Episcoporum Poloniae coetus. W 45. rocznicę powstania Diecezji Gorzowskiej oraz w 25. rocznicę powołania Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 24: 2017 s. 505–510.

Gorzów Wielkopolski, 9 VI 2017 r.

636. SOBCZAK-WALIŚ Monika: I Ogólnopolska konferencja naukowa historyków XIX wieku „Druki ulotne na ziemiach polskich do 1918 roku. Funkcje, znaczenia, zasoby”. Warszawa, 16–17 czerwca 2017 roku. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 17: 2017 s. 352–355.

637. FLISIAK Dominik: Ogólnopolska konferencja „Człowiek nie jest aniołem, ale winien być istotą kulturalną. Kultura i jej aspekty

w II Rzeczypospolitej”, Kielce, 17 czerwca 2017 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 297–299.

638. MUSIAKA Łukasz: Konferencja naukowa „Współczesne badania geograficzno-historyczne krajobrazu kulturowego” – Łódź, 22–23 czerwca 2017 r. *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 277–282.

639. TRAFALSKI Grzegorz: Sprawozdanie z obrad I Kongresu Heraldyki Polskiej (Warszawa, 22–24 czerwca 2017 r.). *Rocznik Łódzki*. T. 67: 2017 s. 292–295.

640. BOGUSZ Kazimierz: Konferencja popularnonaukowa: Akcja „Wisła” – mazurskie aspekty, Ełk 14 VII 2017 roku. *Bibliotekarz Podlaski*. Nr 36: 2017 s. 371–374.

641. KONOPA Bartłomiej: Spotkania warsztatowe „Archiwizacja Internetu” zorganizowane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Warszawa, 25 VIII 2017 r. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 8(10): 2017 s. 189–191.

642. KONOPA Bartosz: Sprawozdanie ze spotkania warsztatowego „Archiwizacja Internetu” zorganizowanego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Warszawa, 25 sierpnia 2017 r.). *Archiwista Polski*. R. 22: 2017 nr 4 s. 75–77.

643. RYMAR Dariusz A[leksander]: Konferencja pn. Przeciwno stanowi wojennemu: wspomnienia i perspektywy. W 35. rocznicę największej demonstracji politycznej w historii Ziemi Lubuskiej: Gorzów 31 sierpnia 1982. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 24: 2017 s. 517–521.

Gorzów Wielkopolski, 30 VIII 2017 r.

644. CZARNOTA Tomasz: II Kongres Archiwów Społecznych, Warszawa, 9 września 2017 r. *Archiwista Polski*. R. 22: 2017 nr 4 s. 93–101.

645. JÓZEFIAK Piotr: II Kongres Archiwów Społecznych, Warszawa 9 września 2017 r. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 291–293.

646. WIŚNIEWSKA-DREWNIAK Magdalena: II Kongres Archiwów Społecznych. Warszawa, 9 IX 2017 r. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 8(10): 2017 s. 193–204.

647. BIEŚ Andrzej Paweł: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Nauczyciele: zasłużeni, niedoceniani, zapamiętani”, Kraków 19–20.09.2017. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 20: 2017 [nr] 4 s. 141–147.

648. FALKOWSKA Joanna: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Nauczyciele. Zasłużeni – niedocenieni – zapamiętani”. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 3/4 s. 228–231. Kraków, 19–20 IX 2017 r.

649. FALKOWSKA Joanna: Sprawozdanie z konferencji naukowej nt. „Nauczyciele. Zasłużeni – niedoceniani – zapamiętani”. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 37: 2017 s. 243–246. Kraków, 19–20 IX 2017 r.

650. WŁOCH Anna, Wojniak Justyna: Sprawozdanie z Konferencji naukowej „Nauczyciele. Zasłużeni – niedocenieni – zapamiętani” (Kraków, 19–20.09.2017 r.). *Acta Universitatis Nicolai Copernici. Nauki Humanistyczno-Społeczne*. Z. 440: Pedagogika. [Nr] 34/2: 2017 s. 267–275.

651. MAPA w służbie nauki. XL Ogólnopolska Konferencja Kartograficzna, Wrocław 19–20 września 2017 roku. Streszczenia referatów i posterów. Oprac. red. Waldemar Spallek, Tomasz Niedzielski. Wrocław 2017 Inst. Geografii i Rozwoju Region. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 50, il.

652. BŁASZCZYK Cezary: XVI Ogólnopolski Zjazd Katedr Doktryn Polityczno-Prawnych „Rewolucjonizm i ewolucjonizm w doktrynach polityczno-prawnych, Warszawa, 19–22 września 2017 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 403–406.

653. ZIEMIE polskie i ich sąsiedzi w czasach pól popielnicowych. Księga abstraktów z konferencji, która odbyła się w dniach 20–22 września 2017 r. we Wrocławiu. Pod red. Dagmary Łaciak, Marcina Maciejewskiego, Kamila Nowaka. Wrocław 2017 Inst. Archeologii Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 51, nlb. 6. Inst. Archeologii Uniw. Wrocławskiego.

654. HAMRYSZCZAK Artur: Książd profesor Bolesław Kumor. Historyk Kościoła i dydaktyk. Sesja naukowa w 15. rocznicę śmierci. Lublin 21 IX 2017. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 473–476.

655. BIAŁY Łukasz: Sprawozdanie z V Ogólnopolskiej Sesji Naukowej pt. „Życie prywatne Polaków w XIX wieku – Prywatne świąty zamknięte w listach”, Olsztyn, 21–22 września 2017 r. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX Wieku*. T. 17: 2017 s. 223–227.

656. CZAJKA Anna, Klemba Urszula: Sprawozdanie z V Ogólnopolskiej Sesji Naukowej pt. Życie prywatne Polaków w XIX wieku

„Prywatne światy zamknięte w listach”, Olsztyn, 21–22 września 2017 r. *Rocznik Łódzki*. T. 66: 2017 s. 223–227.

657. KARA Michał: Multidyscyplinarna konferencja naukowa w Poznaniu „Od archeologii Józefa Kostrzewskiego do współczesnych nauk o przeszłości społecznej”. Przegląd poruszonych problematyki. *Slavia Antiqua*. T. 58: 2017 s. 179–188.

Poznań, 21–22 IX 2017 r.

658. RATYŃSKI Mateusz: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Oświata i szkolnictwo na wsi w II Rzeczypospolitej. Najnowsze badania historyków” (26 IX 2017 r.). *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 321–323.

Warszawa.

659. KONFERENCJA „Szlak Króla Kazimierza Wielkiego w województwie łódzkim”. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 19: 2017 s. 156–158.

Opczno, 29 IX 2017.

660. MATERNIAK-PAWŁOWSKA Małgorzata: Ogólnopolska konferencja naukowa „100-lecie sądownictwa polskiego 1917–2017”, Płock, 5–6 października 2017 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 408–409.

661. HÜBNER Mateusz: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej „»Nie wierząc nam, że chcieć – to móc!« Legiony i ich wpływ na sprawę polską w latach 1914–1918”, Toruń, 19–20 X 2017. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 4 s. 313–317.

662. JUSZCZAK Bartłomiej: „Reżyserzy scen krakowskich lat 1945–1989: znani, mniej znani, godni przypomnienia” (sprawozdanie). *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 228: *Studia Historicolitteraria*. [T.] 17: 2017 s. 267–269.

Kraków, 19–20 X 2017 r.

663. TOMASZEWSKI Mikołaj: Konferencja naukowa „Społeczne, polityczne, gospodarcze i kulturowe skutki reformacji w państwie polsko-litewskim w XVI–XVIII wieku”, Toruń, 19–21 X 2017. *Klio*. T. 43: 2017 nr 4 s. 173–176.

664. WESZPIŃSKI Paweł E.: XXXI Ogólnopolska Konferencja Historyków Kartografii. *Almanach Warszawy*. T. 11: 2017 s. 469–473.

„Dawne mapy i atlasy historyczne”. Warszawa–Nieborów, 19–21 X 2017 r.

665. ROKITOWSKA Justyna: XXII Seminarium Śląskie „Sami swoi? Wielokulturowość

we współczesnej Europie”. *Studia Śląskie*. T. 81: 2017 s. 233–236.

Kamień Śląski, 25–27 X 2017 r.

666. RATYŃSKI Mateusz: Sprawozdanie ze spotkania z okazji 60. rocznicy powstania Związku Młodzieży Wiejskiej na Uniwersytecie Warszawskim (6 listopada 2017 r.). *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 329–330.

667. POGOŃSKA-POL Magdalena: Sprawozdanie z II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej z cyklu: „Oblicza wojny” pod tytułem „Wojsko w obozie i koszarach” (Łódź, 16–17 listopada 2017 r.). *Rocznik Łódzki*. T. 67: 2017 s. 295–298.

668. SŁOMSKI Michał: Seminarium „Historia środowiskowa. Teoria i praktyka” – Warszawa, 23 listopada 2017 r. *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 304–305.

669. KONFERENCJA naukowa „650 lat Prokocimia”, Kraków, 24–26 listopada 2017 r. Streszczenia. Red. nauk. Tomasz Ścieżor. Kraków 2017 Tow. Przyj. Prokocimia im. Erazma i Anny Jerzmanowskich 8° ss. 37.

670. SZCZERBIK Zbigniew: III Sympozjum regionalistów – Praszka [25 XI] 2017. *Rocznik Wieluński*. T. 17: 2017 s. 319–321.

671. KACPRZAK Marta M.: Konferencja naukowa „Hinc Omnia. Zbiory historyczne, artystyczne i specjalne w bibliotekach oraz innych instytucjach kultury: Zbiory XIX-wieczne. Organizacja, terminologia, metodyka badań, konserwacja”, Warszawa, 29–30 XI 2017 r. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 587–595.

672. NIEZNAŃSKA Joanna: Sprawozdanie z konferencji „Wczesnonowożytna medycyna, historia naturalna i filozofia przyrody (XVI–XVIII wieku): miejsca spotkania, miejsca konfliktu”, Poznań, 7–8 XII 2017 roku. *Klio*. T. 43: 2017 nr 4 s. 177–183.

h) Jubileusze, nagrody naukowe

Zob. poz. 615.

673. BARON Roman, Madecki Roman: Slavnostní udělení řádu za zásluhy o Polskou republiku prof. Krystyně Kardyni-Pelikánové a prof. Jarmilu Pelikánovi. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 1 s. 262–270.

Order Zasluzi RP, Brno, 5 IX 2015 r.

674. BOSIACKI Adam: Jubileusz Profesora Marii Zmierzak, Warszawa, 20 września 2017 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 406–408.

Pracy naukowej i dydaktycznej.

675. CHMIELEWSKI Witold [Jan]: Jubileusz księdza profesora Edwarda Walewandra. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 1/2 s. 166–180, streszcz. ang.

70. urodziny, 24 V 2017 r.

676. CZEKALSKA Adrianna: Sprawozdanie z Jubileuszu 60-lecia urodzin Profesora Zbigniewa Anusika (Łódź, 8 grudnia 2017 r.). *Rocznik Łódzki*. T. 67: 2017 s. 298–300.

677. DZIESIEĆ edycji honorowej Nagrody „Sądecka” im. Szczęsnego Morawskiego 2007–2016. *Almanach Muszyny*. [R. 27]: 2017 s. 21–71.

Treść: Nagroda za rok 2007: Łopatkiewicz Piotr, Łopatkiewicz Tadeusz: Stanisława Tomkowiaca Inwentarz zabytków powiatu sądeckiego s. 22–23; Nagroda za rok 2008: Leśniak Jerzy: Szkoła Chrobrego 1908–2008 s. 24–25; Nagroda za rok 2009: Giza Jerzy: Nowosądecka lista katyńska. Pomordowani w Rosji Sowieckiej s. 26–27; Nagroda za rok 2010: Skrabski Józef: Kościoły Grybowa. Monografia historyczno-artystyczna s. 28–29; Nagroda za rok 2011: Kudelka Jan: Kościół na Sądecku w godzinie próby 1939–1945 s. 30–31; Nagroda za rok 2012: Olszewski Grzegorz: Więźniowie KL Auschwitz z powiatu nowosądeckiego s. 32–33; Nagroda za rok 2013: Janota-Strama Anna: Stadniccy herbu Szreniawa z Nawojowej. Dzieje rodu s. 34–35; Nagroda za rok 2014: Olszewski Grzegorz: Ziemia Sądecka. Monografia historyczna administracji lokalnej s. 36–37; Nagroda za rok 2014 dla pracy zbiorowej: Dawid Golik (red.): Masz synów w lasach, Polsko... Podziemie niepodległościowe i opór społeczny na Sądecku w latach 1945–1956 s. 38–39; Nagroda za rok 2015: Hetmańczyk Janusz: Koloniści józefińscy w Zagorzynie koło Łącka s. 40–41; Nagroda za rok 2015 dla pracy zbiorowej: Grzegorz Olszewski (red.): Nowy Sącz i Sądecko w czasie I wojny światowej (tekst: Leszek Zakrzewski) s. 42–43; Nagroda za rok 2015 dla pracy zbiorowej: Leszek Migrała (red.): Niepokalanki w Nowym Sączu (tekst: Anna Florek) s. 44–45; Nagroda za rok 2016: Wróblewski Sławomir: Rycerstwo ziemi sądeckiej w średniowieczu s. 46–47; Nagroda za rok 2016: Potoniec Bogdan: Ślady powstania styczniowego na Sądecku s. 48–49; Nagroda specjalna za rok 2016: Florek Anna, Stasiak-Harabin Justyna: Edmund Cieczkiewicz. Melancholia s. 50; O organizatorach konkursu o Nagrodę „Sądecka” s. 51; Zakrzewski Leszek: Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Nowym Sączu s. 53–56; Kruk Ryszard: Stowarzyszenie Przyjaciół Almanachu Muszyny s. 57–59; Marciniowska Maria: Ważne daty w historii nowosądeckiego Muzeum [1892–2017] s. 60–65; Ślusarek Robert: Nowa siedziba Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu s. 66–68; Regulamin Nagrody „Sądecka” im. Szczęsnego Morawskiego s. 69–70; Sądecka Biblioteka Publiczna im. Józefa Szujskiego. Oprac. Dział Zbiorów Regionalnych i Zabytkowych SBP w Nowym Sączu s. 71.

678. GŁUSZAK Marcin: Dziewięćdziesiąt rocznica urodzin Profesora Zygryfda Rymaszewskiego, Łódź, 22 maja 2017 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 402.

679. JANICKA Danuta: Jubileusz Profesora Stanisława Salmonowicza, Toruń, 15 listopada 2016 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 1 s. 314–315.

85. urodziny.

680. JASIŃSKI Maciej: Rozstrzygnięcie IV edycji Nagrody im. Jana Jędrzejewicza. *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 25: 2016 s. 175–176.

Za najlepszą pracę z zakresu historii nauki i techniki; laureat: Zbigniew Tucholski za książkę „Profesor Antoni Xięzopolski. Twórca polskiej szkoły budowy lokomotyw” (Warszawa 2015).

Toż: V Edycja Nagrody Jana Jędrzejewicza. *Tamże*. T. 26: 2017 s. 155–156.

Laureat: Jan Parafiniuk za książkę „Dwa wieki nauk mineralogicznych na Uniwersytecie Warszawskim” (Warszawa 2016).

681. JASIŃSKI Maciej: Rozstrzygnięcie piątej edycji konkursu o nagrodę im. Jana Jędrzejewicza. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 4 s. 232–234.

Laureat: Jan Parafiniuk za książkę „Dwa wieki nauk mineralogicznych na Uniwersytecie Warszawskim” (Warszawa 2016).

682. JAŚKOWSKA-JÓZEFIAK Zuzanna: Profesor UAM dr hab. Irena Mamczak-Gadkowska – w jubileusz 65-lecia urodzin. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 9–21.

Zawiera też bibliografię prac, oprac. Magdalena Biniś-Szkopek.

683. KARKOCHA Małgorzata: Sprawozdanie z Jubileuszu 60-lecia urodziny profesora Zbigniewa Anusika, Łódź, 8 grudnia 2017 r. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 2 s. 328–335.

Toż w jęz. ang.: A report on the Jubilee of the 60th Birthday of Professor Zbigniew Anusik, Lodz, December 8, 2017. *Tamże* nr 3 s. 326–333.

684. KIWERSKA Jadwiga, Koszel Bogdan: Pasjonat rzeczy wielkich i małych. *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 7–9.

Prof. Stanisław Sierpowski z okazji jubileuszu 75. rocznicy urodzin.

685. KORDEL Paweł: Relacja z jubileuszu 40-lecia pracy naukowej i 65-lecia urodzin prof. dr hab. Romualda Turkowskiego, 23 czerwca 2017 r. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 325–328.

W Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego.

686. ŁOSOWSKI Janusz: Toruński jubileusz 70-lecia Profesor Haliny Robótki i księga jubileuszowa Jej poświęcona. *Studia Archiwalne*. [T.] 4: 2017 s. 275–279.

687. MACIUK Marcin, Mrówka Małgorzata: Wokół 200. rocznicy powołania Towarzystwa Naukowego Krakowskiego (1815–1872). *Krakowski Rocznik Archiwalny*. [T.] 22: 2016 [dr:] 2017 s. 240–242.

Formy uczczenia jubileuszu.

688. MORAWEK Małgorzata, Święch Hermina: Sprawozdanie z uroczystości wręczenia książki pamiątkowej o. Anzelmowi Szteinke OFM. *Studia Franciszkańskie*. T. 26: 2016 s. 333–335.

Warszawa, 30 I 2014 r.

689. NAGRODY im. Adama Heymowskiego przyznane przez Polskie Towarzystwo Heraldyczne w latach 2014–2016. Oprac. Redakcja. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 15(26): 2017 s. 153, streszcz. ang. s. 155.

690. OLEJNIK Tadeusz: Jubileusz 80-lecia urodzin kapłana i naukowca – ks. prof. zw. dra hab. Jana Związka – Honorowego Członka Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego. *Rocznik Wieluński*. T. 17: 2017 s. 339–343.

691. PASTUSZKA Stefan Józef: Jubileusz Profesora Romualda Turkowskiego. Warszawa 23 czerwca 2017 r. *Zeszyty Wiejskie*. [T.] 23: 2017 s. 241–245.

Uzup.: Turkowski Romuald: Wystąpienie Jubilata. *Zeszyty Wiejskie*. [T.] 23: 2017 s. 246–249.

692. PASZKIEWICZ Borys: Laudacja ku czci Profesora Stanisława Suchodolskiego

z okazji wręczenia Mu nagrody Lednickiego Orła Piastowskiego nad Lednicą, 30 maja 2017 roku. *Studia Lednickie*. T. 16: 2017 s. 153–156.

693. RUDZIK Jerzy: 70-lecie urodzin, 45 lat pracy twórczej prof. zw. dr hab. Bogusława Polaka podczas konferencji naukowej „Bezpieczeństwo Polski w Europie” w Politechnice Koszalińskiej. *Rocznik Koszaliński*. Nr 44: 2016 [dr:] 2017 s. 145–146.

Koszalin, 26 II 2016 r.

694. SENFT Stanisław: Sylwetka profesora doktora habilitowanego Michała Lisa [ur. 1935] w osiemdziesięciolecie urodzin i półwiecze pracy naukowej. *Studia Śląskie*. T. 76: 2015 s. 15–18.

695. SUPADY Jerzy: Wybitny uczony krakowski przez pryzmat: Kroniki Jubileuszu 90-lecia Profesora Henryka Gaertnera. *Archivum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 76: 2013 z. 2 s. 94–95, streszcz. ang.

Kraków, 23 V 2012 r.

696. WRZESIŃSKI Jacek: Profesor Antoni Gąsiorowski ósmym laureatem Nagrody Lednickiego Orła Piastowskiego. *Studia Lednickie*. T. 15: 2016 s. 181–185.

Wręczenie 25 V 2016 r.

697. WRZESIŃSKI Jacek: Profesor Stanisław Suchodolski dziewiątym Laureatem Nagrody Lednickiego Orła Piastowskiego. *Studia Lednickie*. T. 16: 2017 s. 149–151.

Wręczenie 30 V 2017 r.

II

1. METODOLOGIA I METODYKA BADAŃ HISTORYCZNYCH

Zob. poz. 6913.

698. ÁLVAREZ GONZÁLEZ Cristina: Loss, fatalism and choice: The moral component in the narratives of Polish dissident historians in the 1980s. The case of Krystyna Kersten and Jerzy Holzer. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 116: 2017 s. 301–331.

699. ANTROPOLOGIA – folklor – historia. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 7: 2017 s. 7–106, streszcz. ang.

Treść: Kowalewski Jacek: Antropologia – folklor – historia. Piotr Kowalski (1952–2011) – in memoriam s. 7–9; Toż w jęz. ang.: Anthropology – folklore – history. Piotr Kowalski (1952–2011) – in memoriam s. 11–13; Jastrzębski Jerzy: Literatura – folklor – antropologia. Piotr Kowalski o sobie w swojej wczesnej twórczości s. 17–28; Górny Konrad: An-

tropologia Piotra Kowalskiego, czyli o konsekwencjach pewnego przewrotu w folklorystyce s. 29–33; Kowalewski Jacek: Kultura w historii. Piotr Kowalskiego koncepcja antropologii historycznej s. 35–48; Rydlewski Michał, Woźny Aleksander: Antropologia historyczna Piotra Kowalskiego a wrocławski projekt antropologii mediów s. 49–70; Ługowska Jolanta: Być „niepowołanym odbiorcą” s. 71–85; Libera Zbigniew: „Historia rozumienia świata” Piotra Kowalskiego s. 87–94; Leńska-Bąk Katarzyna: Meandry kultury popularnej s. 95–106.

700. BADANIA biograficzne i narracyjne w perspektywie interdyscyplinarnej. Aplikacje, egzemplifikacje, dylematy metodologiczne. Red. Magdalena Piorunek. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 313, il. (Badania Interdyscyplinarne; nr 43).

Z treści: Piorunek Magdalena: Liczby i słowa w badaniach humanistycznych i społecznych. (Nie)dychotomiczność

paradygmatów badawczych s. 7–16; Jonda Bernadette, Sackmann Reinhold: Koherencja badań biograficznych i analiz biegu życia. Perspektywy. Metody s. 17–43; Skórzyńska Izabela, Dobre Claudia Florentina, Jonda Bernadette, Wachowiak Anna: O złożonej relacji badaczek i narratorek w kontekście badań historii życia kobiet w Polsce, Rumunii i byłej NRD okresu komunizmu s. 45–57; Beszterda Rafał: Pułapki wywiadu w badaniach biograficznych. Doświadczenia etnologiczne s. 85–97; Dróżka Wanda Maria: Z doświadczeń badawczych nad pamiętnikami i autobiografiami nauczycieli s. 119–138; Teusz Grażyna: Rzeźczość budowana słowami. Narracja jako proces współtworzenia tożsamości rodziny polskiej na emigracji s. 157–177; Bożewicz Marta: Powołany do kapłaństwa – struktura biograficzna wymykająca się z koncepcji Fritza Schützego s. 207–221.

Rec.: Kluba Jolanta, *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 7: 2017 s. 433–439.

701. BUGAJEWSKI Maciej: Między empirią i teorią. O metodologicznej dyskusji historyków, siedemdziesiąt lat później. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 2 s. 210–224, streszcz. ang.

Na VII Powszechnym Zjeździe Historyków Polskich we Wrocławiu, 19–22 IX 1948 r.

702. BYKOWSKA-WITOWSKA Milena: Zdjęcia lotnicze i materiał DNA w procesie identyfikacji skazanych na karę śmierci i rozstrzelanych w Polsce w latach 1944–1956 – zarys problematyki. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 15: 2017 s. 337–352, streszcz. ang.

703. GAŁĘZIOWSKI Jakub, Urbanek Joanna: „Etyczny zwrot” w polskiej historii mówionej. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 7: 2017 s. 7–34, streszcz. ang.

704. GEDIGA Bogusław: Doświadczenia metodyczne i metodologiczne badań milenijnych oraz ich rola społeczna. *Przegląd Archeologiczny*. T. 65: 2017 s. 35–44, streszcz. ang.

705. GODŁÓW-LEGIEDŹ Janina: O naturze zjawisk gospodarczych i pożytkach płynących z interdyscyplinarności w naukach społecznych. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 78: 2017 s. 345–366, streszcz. ang.

706. HISTORIA w kulturze ponowoczesnej. Koncepcje, metody, perspektywy badawcze. Pod red. Miłosa Řeznika, Magdaleny Saryusz-Wolskiej, Sabine Stach i Katrin Stoll. Kraków 2017 Universitas 8° ss. 265, nlb. 2, il. Niemiecki Inst. Hist.

Treść: Řeznik Miłoš, Saryusz-Wolska Magdalena, Stach Sabine, Stoll Katrin: Historia w późnym kapitalizmie: wprowadzenie s. 7–28; Brook Madeleine: Historia, narracja historyczna a „rekonstrukcja historyczna”: krótki zarys dotychczasowych zjawisk i debat s. 31–42; Arendes Cord, Tomann Juliane: Wytaczanie dróg ku sferze publicznej: czym są „public history” i historia stosowana? s. 43–60; Damm Veit: Historia i funkcje jubileuszy historycznych w świecie biznesu i pracy od XIX wieku po współczesność s. 63–79; Grieger Manfred: Historia przedsię-

biorstw jako „zagospodarowanie przeszłości”: niemiecka historia i komunikacja historyczna w XXI wieku s. 81–102; Stach Sabine: Czas podróży w czasie. O turystyfikacji historii najnowszej w XXI wieku w Warszawie s. 105–123; Spirtova Marketa: Jubileusz jako wydarzenie: „aksamitna rewolucja” w popularnej kulturze pamięci s. 125–139; Keilbach Judith: „Nowe obrazy” w telewizji historycznej. O zastosowaniu i waloryzacji nagrań z czasów narodowego socjalizmu s. 143–163; Schwarz Angela: „Niedźwiedzie, które jeżdżą na rowerach jednokolowych”? Historia i jej funkcje w grach komputerowych o XX-wiecznych dziejach Europy Środkowo-Wschodniej s. 165–190; Severin-Barbottie Bettina: Opowiadanie historii przez komiks: sprawozdanie z badań s. 191–208; Heinemann Monika: Muzeum historyczne jako fabryka pamięci – polski „boom” muzealny z perspektywy nowej muzeologii s. 211–225; Napiórkowski Marcin: Powtarzanie rewolucji. Analiza strukturalna debaty sejmowej z 10 listopada 1997 r. nad exposé premiera Jerzego Buzka i uchwałą z okazji rocznicy odzyskania niepodległości s. 227–251.

707. HISTORIOGRAFIA w kontekstach nieoczekiwanych? Wobec zmiany i ciągłości. Pejzaże współczesnego dyskursu historycznego. Red. nauk. Ewa Solska, Piotr Witek, Marek Woźniak. Lublin 2017 Wydaw. UMCS 8° ss. 156.

Z treści: Solska Ewa, Witek Piotr, Woźniak Marek: Wstęp s. 7–9; Masnenko Vitalij: „Minliv kraievǐdi” Klio: epistemologiczni problemi vizualizacii istoričnogo znannǐa s. 11–26; Witek Piotr: „Pokolenie” Andrzeja Wajdy jako narracja historyczna s. 45–58; Solska Ewa: Rekonstrukcja w świetle badań metodologicznych s. 45–58; Radomski Andrzej: Narracja historyczna czy historyczna baza danych? s. 59–70; Zaskilniak Leonid: O tym jak pisać „trudną” historię s. 71–80; Pomorski Jan: W poszukiwaniu modelu historii transnarodowej – studium przypadku: „Skrwawione ziemie. Europa między Hitlerem a Stalinem” Timothy Snydera s. 81–97; Łukasiewicz Sławomir: „Badanie przeszłości należy zostawić historykom” – czyli esej o polityce bez historii lub historii bez polityki s. 99–109; Kolesnik Irina: Ukraina: nekonwencjonal’na istoriǐa s. 121–131; Suhovers’ka Irina: Rosijs’ka istoriografii Drugoi svitovi vjini i sučasnǐa politika pam’ǎti v Rosii s. 133–142; Tel’vak Vitalij, Pedič Vasil’: Pro deǎki stereotipi v živčenni l’viv’skoi školi Mihajla Gruševs’kogo metodologični uvagi s. 143–156.

708. KAŁWA Dobrochna: Historia mówiona w polskich badaniach dziejów najnowszych. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 7: 2017 s. 163–183, streszcz. ang.

709. KLIMCZAK Ewelina: „Opowiem Ci ciekawą historię...” – o pożytku opowiadania historii przez uczestników i świadków wydarzeń dziejowych. *Historia i Polityka*. Nr 17: 2016 s. 41–54, streszcz. ang.

„Oral history”.

710. KONECZNY Feliks: O wielości cywilizacji. Wyd. 6. Warszawa 2015 Capital 8° ss. 410.

Wyd. 1. Kraków 1935.

711. KONOPCZYŃSKI Władysław: Historia. Oprac. Maciej Janowski. Warszawa 2015.

Rec.: Petryszak Karol: Spóźniona ocena. Na marginesie „Historyki” Władysława Konopczyńskiego. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 1 s. 105–110.

712. KOWALSKA Barbara: O „sacrum” w rozważaniach historyka. *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Zeszyty Historyczne*. T. 16: 2017 s. 277–291, streszcz. ang.

713. LOUTHAN Howard: Irenicism and ecumenism in the Early Modern world: a re-evaluation. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 61: 2017 s. 5–30, streszcz. ang.

714. MIĘDZY nauką a sztuką. Wokół problemów współczesnej historiografii. Pod red. Ewy Solskiej, Piotra Witka, Marka Woźniaka. Lublin 2017 Wydaw. UMCS 8° ss. 459, il.

Prace dedykowane prof. Janowi Pomorskiemu z okazji czterdziestolecia pracy naukowej.

Treść: Solska Ewa, Witek Piotr, Woźniak Marek: Wprowadzenie s. 11–14; Woźniak Barbara: Piśmiennictwo prof. dr. hab. Jana Pomorskiego. Bibliografia podmiotowa s. 15–36; Polasik-Wrzosek Karolina, Wrzosek Wojciech: W poszukiwaniu czasu historycznego. Od metamorfozy magicznej do metafory genety s. 37–56; Solska Ewa: Czy Platon wyszywałby poetów cybernetycznych? s. 57–71; Brzechczyński Krzysztof: Jak narracje wyjaśniają? Wokół Paula A. Rotha koncepcji narracji historycznej s. 73–91; Kula Marcin: „...wszystkim się zdawało, że Wojski wciąż gra jeszcze, a to echo grało”. Ku historycznej socjologii porozumiewania się s. 93–106; Domańska Ewa: Źródła, dowody i „zwrot forenseyczny” s. 107–125; Ziebińska-Witek Anna: Zwrot performatywny w muzeach – między teorią a praktyką s. 127–141; Bugajewski Maciej: Zagadka pamięci mimowolnej. Uwagi o teorii pamięci Paula Ricoeura s. 143–149; Radomski Andrzej: Humanistyka cyfrowa w badaniu świata obrazów s. 151–162; Witek Piotr: Narodowe kino historyczne w poszukiwaniu pozytywnej wizji przyszłości na przykładzie „W ciemności” Agnieszki Holland s. 163–180; Werner Wiktor: Wolne oprogramowanie (GNU/Linux) z perspektywy historii intelektualnej s. 181–188; Kolasa-Nowak Agnieszka: Przeszłość i historia we współczesnej polskiej refleksji socjologicznej s. 189–202; Piasek Wojciech: Historia poza akademią. Przeszłość w przemysłach kreatywnych s. 203–226; Zamorski Krzysztof: Czy dzisiaj historia jest nauką użyteczną? s. 227–236; Woźniak Marek: Granice wyobraźni, czyli o tym, czy/jak nauka krępuje wyobraźnię (historyczną) s. 237–249; Mazur Mariusz: Między informacją a oceną. Tytuły monografii dotyczących dziejów historii najnowszej jako źródło analizy historycznej s. 251–277; Wierzbicki Andrzej: Echa sporu o germańsko-normańskie początki państwa polskiego. Z dziejów historiografii w Polsce Ludowej s. 279–299; Pleszczyński Andrzej: Od „króla-rybaka” do „króla-sodomity” – „bricolage” średniowiecznej historiografii polskiej s. 301–316; Zaskilniak Leonid: Historia Polski w ukraińskiej perspektywie s. 317–326; Stobiecki Rafał: „Sprawa Pawła Szandruka” na lamach „Kultury” s. 327–339; Łukasiewicz Sławomir: Emigracyjni krytycy marksizmu s. 341–357; Kolbuszewska Jolanta: Droga kobiet na naukowy olimp. Garść refleksji w oparciu o wspomnienia łódzkich historyczek s. 359–372; Chwalba Andrzej: Nierozłączna para: plotka i szpieg. Polska 1914–1918 s. 373–381; Litwiński Robert: Kreowanie wizerunku polskich służb policyjnych jako próba budowania zawodowej tożsamości s. 383–405; Zaporowski Zbigniew: Pracownicy i studenci Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej internowani i uwięzieni w stanie wojennym (1981–1983) s. 407–416; Pałubicka Anna: Kultura ponowoczesna: dyslocacja czy nowy typ kultury? s. 417–436; Wrona Janusz: Godność człowieka – moje doświadczenia ze spotkań z ks. arcybiskupem Józefem Życińskim s. 437–445; Julkowska Violetta: Esej o dawnym i współczesnym wymiarze dziedzictwa kulturowego s. 447–456.

715. MŁYNARSKA-KALETYNOWA Marta: Założenia i pytania badawcze programu badań milenijnych. *Przegląd Archeologiczny*. T. 65: 2017 s. 7–12, streszcz. ang.

Badania nad początkami państwa polskiego.

716. MUCHOWSKI Jakub: Polityka piarstwa historycznego. Refleksja teoretyczna Haydena White’a [ur. 1928]. Warszawa–Toruń 2015.

Polem.: Bugajewski Maciej: Dialektyka realizmów historiograficznych. Lektura książki... *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 2 s. 266–276.

717. POMORSKI Jan: Spoglądając w przeszłość... Studia i szkice metahistoryczne. Lublin 2017 Wydaw. UMCS 8° ss. 397.

Treść: Cz. 1. O formach obecności historii w sferze publicznej: Przed „Sierpniem” był „Lipiec” s. 13–20; Doświadczenie „lubelskiego Lipca” z perspektywy trzydziestolecia s. 21–27; Jakiej historiografii Polacy dzisiaj potrzebują? s. 29–51; Przyszli historycy o historii. Z badań nad świadomością historyczną Polaków w latach 1987–1988 s. 53–87; Edukacja historyczna u progu XXI wieku s. 89–101; „Wyrzec się złudzeń, nie rezygnować z marzeń”. Jerzego Giedroycia rozumienie historii s. 103–116; Metodologiczny „dekalog” Jerzego Topolskiego s. 117–125; Ucieczka od historii jako element poprawności politycznej s. 127–135; „Wybieram czerwona pigułkę...”, czyli Historia i Matrix s. 137–149; Spoglądając w przeszłość. Codziennosc w pamięci narodowej s. 151–164; Cz. 2. Metodologia a historiografia. W poszukiwaniu sprzężeń zwrotnych: Metodologia historii a historia historiografii s. 167–181; Środowisko historyczne jako przedmiot badań historiograficznych s. 183–192; Myśl historyczna jako kategoria i przedmiot badań historiograficznych s. 193–207; Paradigmat historiograficzny, czyli raz jeszcze o przedmiocie historii historiografii s. 209–221; Koncepcja i zakres badań nad polską metodologią historii dwudziestolecia międzywojennego s. 223–233; W poszukiwaniu klucza do syntezy: polska refleksja metodologiczna w dziedzinie historii s. 235–240; Jak uprawiać metodologię historii? Wokół koncepcji Jerzego Topolskiego s. 241–251; Cz. 3. Spory, kontrowersje i punkty widzenia w teorii historii: Współczesne spory wokół teorii faktu historycznego s. 255–280; O dwu poziomach niewspółmierności ontologicznej teorii uniwersalnych s. 281–291; Czas jako wartość i wartościowanie czasu historycznego w historiografii s. 293–309; Historiografia jako autorefleksja kultury poznającej s. 311–316; Punkt widzenia we współczesnej historiografii s. 317–335; Metodologiczne problemy historii najnowszej s. 337–351; Historiografia dziejów najnowszych – wyzwania metodologiczne s. 353–373; W poszukiwaniu modelu historii transnarodowej – przypadek Timothy’ego Snydera s. 375–390.

718. POMORSKI Jan: W poszukiwaniu klucza do zrozumienia historii XX stulecia. Teoria historii i metodologia stosowana Timothy Snydera. *Historyka*. T. 47: 2017 s. 245–302, streszcz. ang.

719. PRZEDMIOT, źródła i metody badań w biografii. Red. Ryszard Skrzyniarz, Lucyna Działkowska, Danuta Opozda. Lublin 2016 Episteme 8° ss. 518, il. KUL. Wyd. Nauk Społ., Fund. „Biografie Codziennosci”.

Treść: Skrzyniarz Ryszard, Działkowska Lucyna, Opozda Danuta: Wstęp s. 11–16; Krynicka Tatiana: „Poemat dziękczyn-

ny” Paulina z Pelli – opowieść o codzienności poety – Bożego tułacza s. 19–38; Catek Anita: Narrator biografii naukowej: między refleksyjnością a fikcją s. 39–59; Kubiński Grzegorz: Narracja o życiu Błogosławionej Poznańskiej Piątki [Czesław Józwiak, Edward Kaźmierski, Franciszek Kęsy, Edward Klinnik, Jarogniew Wojciechowski] – jak relikwiarz w przestrzeni kultywacyjnej s. 61–78; Głogowska Helena: O badaniu biografii białoruskich działaczy narodowych i twórców kultury (na przykładzie biografii Jazepa Najdziuka – Józefa Aleksandrowicza) s. 79–103; Opozda Danuta: Pedagogiczna analiza doświadczeń rodzinnych w narracjach s. 105–119; Szuster Gabriel: Biografia przez epoki. Wincenty Danek (1907–1976). Trajektoria biograficzna i podstawa źródłowa s. 133–152; Chodubski Andrzej: Specyficzne ogniwa metodologii badań biograficznych. Przykład biografii Witolda Zglenickiego (1850–1905) – „polskiego Nobla” s. 153–167; Kulakowska Katarzyna: Improwizacja jako źródło badań biografii twórców postgrotowskiej tradycji teatralnej na przykładzie pracy Zofii Bartoszewicz i Erdmunte Sobaszk nad spektaklem „Prolog komedii. Sceny pomiędzy poezją a dokumentem” s. 168–181; Kusiak Krystyna: Rekonstrukcja doświadczeń dotyczących własnych nauczycieli w budowaniu tożsamości zawodowej nauczyciela s. 183–196; Jabłońska Anna, Kowalska-Pietrzak Anna: Obraz duchowieństwa w świetle źródeł staropolskich s. 199–215; Skrzyński Ryszard: „Miechowitza” Samuela Nakieńskiego źródłem do biografii prepozytów miechowskich s. 217–239; Jędrzejewski Przemysław: Akta krakowskich Komisji Porządkowych Cywilno-Wojskowych jako źródło do biografii urzędniczych i zbiorowych s. 241–251; Kolbuszewska Jolanta: Listy prywatne jako źródło do badań nad przeszłością. Kilka uwag o potencjale informacyjnym, ograniczeniach, sposobach wykorzystania s. 253–264; Chrobot Agata: Listy poetyckie Jerzego Sabinusa jako źródło informacji biograficznych s. 263–277; Nadolnik Izabela: Fakty, ludzie, wydarzenia. Dokumenty szkolne jako źródło wiedzy do poznania działalności dydaktyczno-wychowawczej dyrektorów i nauczycieli szkół średnich powiatu brzeskiego w latach 1945–1975 s. 291–307; Gołdyn Piotr: Wątki biograficzne nauczycieli w kronikach szkolnych. Przykład Wielkopolski wschodniej s. 309–322; Krzyżanowska Urszula Maja: Twórczość autoportretowa jako źródło biografii. Przykład Fridy Kahl s. 323–335; Rudenko Oleh: Pracownia artysty jako źródło w badaniach historyka sztuki s. 337–352; Sikorska-Kowalska Marta: Socjalista w kręgu rodziny. Fotografie z archiwum domowego w biografii Zygmunta Herynga [1854–1931] s. 353–366; Łobacz Małgorzata: „Dzienniczek” świętej siostry Faustyny Kowalskiej – źródłem poznania słabego człowieka s. 367–389; Walewander Edward: Hagiografia dawniej i obecnie s. 393–404; Kosiński Łukasz: Hagiografia jako typ biografii na podstawie wczesnośredniowiecznych żywotów świętych irlandzkich z terenu Ulsteru (VII–VIII wiek) s. 405–414; Bartkowski Jerzy: Problemy metodologiczne w badaniach karier działaczy lokalnych s. 415–435; Działkowska Lucyna: Metoda biograficzna w badaniach pedagogicznych s. 437–451; Ślaska Ewa Maria, Fetzi Tomasz: Eugenia Lublinerowa [1869–1940] i jej dzieło: pogranicze biografii literackiej i monografii pedagogicznej s. 453–465; Chrzęszczyk Katarzyna: Strategie Agaty Tuszyńskiej w „spotkaniu” z Wierą Gran, czyli o estetyczności biografii s. 467–485; Burzyńska-Kaniewska Krystyna: W poszukiwaniu wartości – analiza biografii w doradztwie personalnym s. 485–492; Szymonczek Joanna: Fotografia w procesie identyfikacji poległych. Dokumentacja Deutsche Dienststelle i Niemieckiego Ludowego Związku Opiek nad Grobami Wojennymi s. 493–505.

Rec.: Legutko Justyna, *Polska Myśl Pedagogiczna*. Nr 3: 2017 s. 245–255.

720. RÓŻYCKI Sebastian, Michalski Marek, Kopówka Edward: Obóz Pracy Treblinka I. Metodyka integracji danych wieloźródłowych. Warszawa–Treblinka 2017 Min. Kultury i Dziedzictwa Nar.; Wyd. Geodezji i Kartografii.

Politech. Warszawska; Muzeum Walki i Męczeństwa 8° ss. 188, il., streszcz. ang., niem.

721. RUDNICKA Maria: Czy istnieje życiorys mówiony? O przenikaniu gatunków mówionych i pisanych – próba genologii na przykładzie analizy wypowiedzi autobiograficznych. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 7: 2017 s. 69–101, streszcz. ang.

722. SENS humanistyki dzisiaj. Red. nauk. Jerzy Brzozowski, Agnieszka Hennel-Brzozowska, Mirosław Lenart. Kraków 2016 Scriptum Tomasz Sekunda 8° ss. 178.

Z treści: Brzozowski Jerzy: *Czy rzeczywiście „bankructwo humanistyki”?* s. 7–19; Franaszek Piotr: *Co w obliczu „końca historii” daje dziś studiowanie historii?* s. 21–31; Geniusz Andrzej: *Znaczenie historii dla wiary. Przypadek badań nad Jezusem historycznym* s. 33–48; Lenart Mirosław: *„Padawczy” a kształtowanie się humanistycznych wzorców w polskiej kulturze umysłowej* s. 69–103.

723. SIERADZKA-BAZIUR Bożena: *Semantyka historyczna – zakres badań i ich wyniki. Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 234: *Studia Linguistica*. [T.] 12: 2017 s. 226–237, streszcz. ang.

724. SOLSKA Ewa: *Projekt „e-TV-Historia” wobec audiowizualnego idiomu współczesnych badań i edukacji historycznej. Res Historica*. Nr 44: 2017 s. 243–258, streszcz. ang., pol.

725. SOWA Jan: *Fantomowe ciało króla. Peryferyjne zmagania z nowoczesną formą. Kraków 2011.*

Rec.: Matuszewski Jacek, Urszula Waclaw: *O symulowanej nauce, czyli o niekompetentnej, nieudolnej i nieudanej rekonceptualizacji społecznej, kulturowej, gospodarczej i politycznej historii I Rzeczypospolitej, nierzetelnym postępowaniu habilitacyjnym i groźnym pomruku metodologicznym à la Otwock. Zeszyty Prawnicze*. [T.] 17: 2017 [nr] 1 s. 177–223, streszcz. ang.

726. STOLARZ Agata: *„Dzielenie się pamięcią”. Praktyka i teoria historii mówionej. Lublin 2016.*

Rec.: Kubiszyn Marta. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 15: 2017 z. 1 s. 189–201.

727. TOPOLSKI Jerzy: *Paradoksy badań regionalnych. Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 35–40.

728. URBAN Gabriel Piotr: *Normy etyczne w pracy naukowej historyka w kontekście specyfiki poznania historycznego. Polish Biographical Studies*. Nr 5: 2017 s. 153–167, streszcz. ang.

729. VANĚK Miroslav: *Słuchać, poszukiwać, rozumieć. Nie tylko o dialogu interdyscyplinarnym i „oral history”. Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 7: 2017 s. 103–117, streszcz. ang.

730. WILCZYŃSKA Elwira: *Możliwość wykorzystania tekstów folkloru w dociekaniaach historycznych. Uwagi badacza kultury wsi polskiej XIX i początku XX wieku. Rocznik Antropologii Historii. R. 7: 2017 s. 107–130, streszcz. ang.*

731. WNEK Konrad: *Metoda badania wiarygodności masowych źródeł historycznych, baz danych i opracowań badawczych. Przeszłość*

Demograficzna Polski. [T.] 38: 2016 nr 4 s. 119–134, streszcz. ang.

Zastosowanie prawa Benforda.

732. ZASZTOWT Leszek: *Historia tradycyjna czy postmodernistyczna? Różne interpretacje dotyczące nowszej historii Europy Środkowo-Wschodniej. Obóz. Nr 56/57: 2017 s. 64–76, streszcz. ang.*

2. HISTORIA HISTORIOGRAFII, ORGANIZACJA I STAN BADAŃ HISTORYCZNYCH

Zob. poz. 691, 714, 717, 885, 1049, 1062, 1832, 2192, 2214, 2445, 2451, 2470, 2635, 2790, 2795, 2836, 2845, 2848, 2851, 2852, 2877, 2902, 3198, 4889, 5636, 5661, 5698, 5712, 5741, 5789, 5828, 5829, 5880, 5956, 5957, 6000, 6025, 6061, 6097, 6212, 6214, 6237, 6245, 6248, 6255, 6269, 6270, 6314, 6329, 6440, 6444, 6762, 6766, 6786, 6854, 6869, 6870, 6913, 6922, 6941, 6963, 7115, 7329, 7346, 7414, 7431, 7942, 8194, 6758, 9463, 9995, 10022, 10054, 10275, 10408, 10440.

733. 25 LAT wspólnych badań nad pograniczem polsko-niemieckim. Red. Edward Jaworski, Grażyna Kostkiewicz-Górska, Krzysztof Wasilewski; przekł. Marcin Wichrowski. Gorzów Wielkopolski 2017 Woj. i Miej. Bibl. Publ. im. Zbigniewa Herberta 8° ss. 199, nlb. 1, il., streszcz. niem. Woj. i Miej. Bibl. Publ. im. Zbigniewa Herberta.

Treść: Jaworski Edward: Wstęp s. 7–8; Ryman Edward: *Polskie badania nad średniowiecznymi i wczesnonowożytnymi dziejami Nowej Marchii w ostatnim ćwierćwieczu* s. 11–35; Skrycki Radosław: *Historia kartografii i geografia historyczna Nowej Marchii – stan i potrzeby badań i edycji źródeł* s. 37–47; Neitmann Klaus: *Die Geschichte und des Lebusser Landes – eine gemeinsame Aufgabe von deutschen und polnischen Archivaren und Historikern* s. 49–54; Toż w jęz. pol.: *Historia Nowej Marchii i Ziemi Lubuskiej – wspólne zadanie polskich i niemieckich archiwistów i historyków* s. 55–60; Ryman Dariusz A.: *25 lat badań regionalnych. Działalność badawczo-wydawnicza Archiwum Państwowego w Gorzowie i jego przyjaciół w latach 1991–2016 w zarysie* s. 63–71; Migdałski Paweł: *Nowa Marchia w badaniach Stowarzyszenia Historyczno-Kulturalnego „Terra Incognita” w Chojnie* s. 73–97; Czarnuch Zbigniew: *25 lat badań nad pograniczem polsko-niemieckim postrzeganiem w perspektywie malej ojczyzny na przykładzie Witnicy* s. 99–126; Tureczek Marceł: *Międzyrzecz i Ziemia Międzyrzecka na tle przemian oraz badań polsko-niemieckiego pogranicza (1945–1991–2016)* s. 129–149; Wasilewski Krzysztof: *Rola i funkcja gorzowskiej księżnicy w procesie „odkrywania” kulturowego dziedzictwa pogranicza polsko-niemieckiego* s. 151–163; Czabańska-Rosada Małgorzata, Kalin Arkadiusz, Lipińska Małgorzata, Taborska Katarzyna: *„Literatura pogranicza” jako przedmiot akademicki* s. 163–177; Klatta Piotr: *Bibliografia literatury współpracy polsko-niemieckiej obszaru województwa lubuskiego* s. 179–199.

734. AL BEKRI o Polakach i ich sąsiadach. *Lista władców Polaków według literatury niemieckiej. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. 50*

wiele liczbowań. (Biblioteka Tradycji Słowiańskiej; nr 48).

Repr., zawiera oryg.: Co Al Bekri opowiedział o Słowianach i ich sąsiadach. Podał Władysław Lebiński. Poznań 1886; Piekosiński Franciszek: *Al Bekri o Polakach. Kraków 1900; Die Theilung Polens in den Jahren 1773, 1793, 1796 und 1815 nebst einer Dynastien-Titel der Könige von Polen und der Wiener Kongress im Jahre 1815 von F. v. S. Berlin 1864.*

Bakri Abu Ubayd Abd Allah ibn Abd al-Aziz (1040–1094): *Księga dróg i królestw.*

735. ALEKSANDER Gieysztor w pamięci i badaniach historycznych. Red. nauk. Alicja Kulecka. Warszawa 2017 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 182, il., streszcz. ang.

Treść: Kuźnicki Leszek: *Aleksander Gieysztor [1916–1999] – rozważa i konsolidacja* s. 11–19; Kozłowska Zofia T.: *Fundacja im. Aleksandra Gieyszтора* s. 20–27; Chodkowska Anita: *Spuścizna archiwalna Aleksandra Gieyszтора w zasobie Archiwum Polskiej Akademii Nauk* s. 28–39; Gadomska Beata: *Archiwum prof. Aleksandra Gieyszтора w zbiorach Zamku Królewskiego w Warszawie* s. 39–45; Arvaniti Joanna: *„Byłem i będę. O historyku, który tworzył historię” [wystawa, 2016 r.]* s. 46–56; Kulecka Alicja: *Aleksander Gieysztor – dyrektor Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego (1955–1975)* s. 59–124; *Programy studiów na kierunku historia w Instytucie Historycznym UW (1956–1974). Zestawiła Alicja Kulecka* s. 125–139; Rottermund Andrzej: *Wkład Aleksandra Gieyszтора w badania nad Zamkiem Królewskim w Warszawie* s. 140–148; Tyszkiewicz Adam: *Aleksander Gieysztor – opiekun akademickiego ceremoniału „Universitatis Varsoviensis”* s. 149–174.

736. ANTONÍN Robert: *Model středoevropského typu středověkého státu jako interpretační problém české a polské mediévistiky. Historia Slavorum Occidentis. [R. 1]: 2011 nr 1 s. 65–76, streszcz. ang.*

737. ARŽAKOVA Larisa: *Russkij istorik A. L. Pogodin ob istorii Pol’ši i pol’skom voprose. Przegľad Wschodnioeuropejski. [T.] 8: 2017 [nr] 2 s. 35–45, streszcz. ang.*

Aleksandr L’vovič Pogodin (1872–1947).

738. [ASH Mitchell G.]: *Historia nauki a historia ogólna: zwroty, trendy i historiografia zaangażowana. Rozmowa z Mitchellem*

G. Ashem. Rozm. przepr. Jan Surman. *Historyka*. T. 47: 2017 s. 303–324, streszcz. ang.

739. BARAN-KOZŁOWSKI Wojciech: Wokół warsztatu średniowiecznego dziejopisa – uwagi na marginesie badań nad „Kroniką świata” Mariana Szkota. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 2]: 2012 nr 1 s. 22–36.

740. BARCIAK Antoni: Współpraca polsko-czeska oraz polskie zainteresowania dziejami Czech i stosunków polsko-czeskich w badaniach okresu średniowiecza u progu XXI wieku. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 1]: 2011 nr 1 s. 9–15, streszcz. ang.

741. BARON Roman: Dobrze czy źle? Stan badań nad dziejami stosunków czesko-polskich w XIX wieku. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 1]: 2011 nr 1 s. 149–163, streszcz. ang.

742. BARTOSZEWICZ Julian: Dzieje kościoła ruskiego w Polsce. Szkic. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. 493, nlb. 3.

Repr., oryg. pt.: Szkic dziejów kościoła ruskiego w Polsce. Warszawa 1880.

743. [BARTOSZEWICZ Kazimierz]: Opis powstania kościuszkowskiego na ziemi chełmskiej według Kazimierza Bartoszewicza. [Wyd.] Andrzej Wawryniuk. *Rocznik Chełmski*. T. 21: 2017 s. 391–396, streszcz. ros., ang.

744. BECZEK Adrianna: Badania w Szaflarach – perspektywa antropologiczna. *Almanach Nowotarski*. Nr 21: 2017 s. 173–182.

Projekt badań dot. działalności Sekcji Rasowo-Ludoznawczej Instytutu na Rzecz Niemieckiej Pracy na Wschodzie w Szaflarach w okresie 18 VI–25 VII 1942 r.

745. BIELAWSKI Jerzy: Polskie piśmiennictwo filatelistyczne – przegląd wydawnictw zwartych. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 56: 2016 nr 1/4 s. 11–15.

746. BIOGRAFISTYKA we współczesnych badaniach historycznych. Teoria i praktyka. Pod red. Jolanty Kolbuszewskiej, Rafała Stobieckiego. Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. 225, nlb. 2, il.

Treść: Wstęp s. 7–12; Julkowska Violetta: Dawne i współczesne cechy konstytutywne biografii jako gatunku historiograficznego s. 13–26; Zaskilniak Leonid: Trudności biograficznego badania albo jak za drzewami zobaczyć las? s. 27–36; Solarska Maria: Pleć biografii? s. 37–50; Pawelec Tomasz: Biografistyka w obrębie historii historiografii – uwagi z doświadczenia płynące s. 51–68; Maternicki Jerzy: Materiały autobiograficzne i ich rola w badaniach historiograficznych s. 69–92; Wierzbicki Andrzej: Jakiej żony historyk potrzebuje, by badacz jego myśli historycznej mógł tę myśl zrozumieć? Kilka refleksji na marginesie życia rodzinnego historyków lwowskich w II połowie XIX wieku s. 93–104; Kolbuszewska Jolanta: Korespondencja małżeńska historyka – potencjał informacyjny i propozycja odczytania (na przykładzie listów Leokadii z Mitraszewskich

i Henryka Schmitta) s. 105–118; Michalska-Bracha Lidia: (Auto)biograficzne konteksty badań nad listami polskiej emigracji we Francji w II połowie XIX wieku – spuścizna Józefa Gałęzowskiego (1833–1916) s. 119–130; Telwak Witalij: Postać Mychajła Hruszewskiego w ówczesnej „Kulturze śmiechu”: problem metodologiczny i praktyka historiograficzna s. 131–148; Nowak Magdalena: Refleksje o pracy badawczej nad monografią o metropolii Andrzeju Szeptyckim s. 149–164; Toborek Tomasz: „Wyklęci”, czyli kto? Biografistyka żołnierzy podziemia antykomunistycznego s. 165–176; Czyżewski Andrzej: Franciszek Zubrzycki „Mały Franek” – biografistyka w służbie komunistycznej polityki pamięci s. 177–194; Witek Piotr: Strategie autobiograficzne w historycznych filmach Andrzeja Wajdy. Zarys problematyki s. 195–216; Bibliografia s. 217.

747. BLISKO i daleko. Sympozjum Regionalistów, Praszka 2015. [T. 1]. Pod red. Zbigniewa Szczerbika i Zdzisława Włodarczyka. Wieluń–Praszka 2016.

Rec.: Kasprzyk Damian, *Rocznik Wieluński*. T. 17: 2017 s. 309–317.

748. BOBRZYŃSKI Michał: Geneza społeczeństwa polskiego na podstawie kroniki Galla i dyplomatów XIIgo wieku. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. nlb. 2, 84, nlb. 1.

Repr., oryg.: Kraków 1881.

749. [BOBRZYŃSKI Michał]: Stańczyk. Odczyt publiczny Michała Bobrzyńskiego mianiny w Krakowie dnia 24 lutego 1883 r. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. nlb. 2, 31.

Repr., oryg.: Kraków 1883.

Stanisław Stańczyk (ok. 1470?–po 1556), błazen królewski.

750. BOČEK Pavel, Knoz Tomáš: Polska okresu nowożytnego a czeska wiedza historyczna (do końca XVII wieku). *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 1]: 2011 nr 1 s. 99–134, streszcz. ang.

751. BRIESEWITZ Gernot: Raum und Nation in der polnischen Westforschung 1918–1948. Wissenschaftsdiskurse, Raumdeutungen und geopolitische Visionen im Kontext der deutsch-polnischen Beziehungsgeschichte. Osnabrück 2014.

Rec.: Olstowski Przemysław, *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 3 s. 165–173.

752. BUKOWSKI Waldemar, Wroniszewski Jan, Zdanek Maciej: Akta grodzkie i ziemskie z terenu dawnych województw krakowskiego i sandomierskiego. Edycja krytyczna ksiąg sądowych z XIV–XV wieku. *Klio*. T. 43: 2017 nr 4 s. 135–147.

Omówienie projektu.

753. BULAK Jan: Wsłuchani w przeszłość – podsumowanie prac Sekcji Historii Mówionej na Uniwersytecie Jana Pawła II w Krakowie w roku akademickim 2015/2016. *Wrocławski*

Rocznik Historii Mówionej. R. 7: 2017 s. 477–479.

754. [BULIŃSKI Melchior]: *Historia Kościoła polskiego od czasów pogańskich do śmierci króla Bolesława Śmiałego*. Przez Melchiora Bulińskiego. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. nlb. 5, 96, nlb. 1. (Biblioteka Tradycji Słowiańskiej; nr 46).

Repr., oryg.: Kraków 1873.

755. CABAN Wiesław, Wiech Stanisław: *Badania nad stosunkami polsko-rosyjskimi XIX wieku w środowisku kieleckich historyków*. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 13: 2015 z. 1 s. 83–113, streszcz. ang.

756. ČAPSKÝ Martin: *Polská medievistika na české (moravské a slezské) půdě uplynulého desetiletí*. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 1]: 2011 nr 1 s. 77–84, streszcz. ang.

757. CETWIŃSKI Marek: *Drogi i bezdroża dziejopisarstwa*. Olsztyn 2017 Studio AB 8° ss. 456.

758. CHMIEL-CHRZANOWSKA Marta, Fetner Rafał [A.]: *Problemy i perspektywy badań paleodemograficznych nad kulturą wielbarską na przykładzie cmentarzyska w Kowalewku*. *Przeszość Demograficzna Polski*. [T.] 38: 2016 nr 3 s. 7–29, streszcz. ang.

759. CHODYŃSKI Ignacy: *Dykcjonarz uczonych Polaków i Polek*. T. 1–3. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. nlb. 4, 397; nlb. 4, 383; nlb. 4, 421.

Repr., oryg.: Lwów 1833.
XII–XIX w.

760. CHRZANOWSKI Bogdan: *Czego jeszcze nie wiemy o Polskim Państwie Podziemnym na Pomorzu?* *Stutthof*. [Z.] 2(12): 2014 s. 7–14, streszcz. ang.

761. DANEK Adam: *Ewolucja ustrojowa państw europejskich w pismach Zygmunta Cybichowskiego (1879–1946)*. *Historia i Polityka*. Nr 1: 2009 s. 26–46, streszcz. ang.

762. DANIELUK Janusz: *Majątki instrukcyjne na ziemiach byłego Wielkiego Księstwa Litewskiego: stan badań oraz postulaty badawcze*. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 3: 2017 s. 239–257, streszcz. ang.

763. DĄBROWSKA Małgorzata: *Problem Nowej Marchii w historiografii polskiej 1945–1970*. *Rocznik Chojęński*. T. 9: 2017 s. 173–200, streszcz. niem.

764. DEKÓWNA Maria: *Badania nad początkami szklarstwa i wyrobami szklanymi na ziemiach polskich: problemy i metody badań*. *Zarys. Przegląd Archeologiczny*. T. 65: 2017 s. 69–88, streszcz. ang.

765. DOMAŃSKA Ewa, Makowski Krzysztof A.: *XXIII Międzynarodowy Kongres Nauk Historycznych w Poznaniu (2020)*. *Geneza, przygotowania, szanse i wyzwania*. *Historyka*. T. 47: 2017 s. 89–112, streszcz. ang.

766. DORMUS Katarzyna: *Galiczyjska prasa pedagogiczna jako źródło wiedzy o rozwoju polskiej myśli pedagogicznej – stan badań, postulaty*. *Acta Universitatis Nicolai Copernici. Nauki Humanistyczno-Społeczne*. Z. 438: *Pedagogika*. [Nr] 33: 2017 s. 9–25, streszcz. ang.
XIX–XX w.

767. [DYAMENTOWSKI Przybysław] Prokosz: *Kronika polska*. Wyd. 2. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. nlb. 4, XVIII, 292. (Biblioteka Tradycji Słowiańskiej; nr 53).

Repr., oryg.: Warszawa 1825.

Tzw. kronika słowiańsko-sarmacka napisana rzekomo przez Prokosza w 936 r., w rzeczywistości sfałszowana przez P. Dyamentowskiego (1694–1774).

Wyd. 1. 2015.

768. [DYAMENTOWSKI Przybysław] Prokosz: *Kronika słowiańsko-sarmacka*. Wstęp Janusz Bieszk. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. nlb. 4, XVII, nlb. 1, 202.

Kronika rzekomo napisana przez Prokosza w 936 r., w rzeczywistości sfałszowana przez P. Dyamentowskiego.

769. DYGDAŁA Jerzy: *Obraz Saksonii w Rzeczypospolitej w czasach saskich*. Stan badań i postulaty badawcze. *Czaszy Nowożytny*. T. 30: 2017 s. 109–128, streszcz. ang.

770. DZIEDUSZYCKI Maurycy, Dembołęcki Wojciech: *Dzieje Lisowczyków*. T. 1–4. Sandomierz 2017 Armoryka 8° s. nlb. 6, 372, nlb. 1, il.; 259, nlb. 1; nlb. 2, 261–593, nlb. 1; 161 (wiele liczbowań).

Repr., oryg.: Kraków 1843–1859.

771. *DZIEDZICTWO książąt mazowieckich*. Stan badań i postulaty badawcze. Materiały z sesji naukowej zorganizowanej przez Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum i Archiwum Główne Akt Dawnych, 27–28 października 2016 r. Red. nauk. Janusz Grabowski, Rafał Mroczek, Przemysław Mrozowski. Warszawa 2017 Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum; AGAD; NDAP; Arx Regia Ośr. Wydawniczy Zamku Królewskiego w Warszawie 8° ss. 384, il., streszcz. ang. Zamek

Królewski w Warszawie – Muzeum. (Studia i Materiały; 7).

Treść: Mrozowski Przemysław: Wprowadzenie s. 7–8; Samsonowicz Henryk: Dziedzictwo Piastów mazowieckich s. 9–16; Teterycz-Puzio Agnieszka: XII-wieczni Piastowie mazowieccy – książęta nieudolni czy niedoceniani? Próba oceny s. 17–34; Nowakowski Tomasz: Jan Długosz jako kronikarz dziejów piastowskiego Mazowsza (do początku XV w.) s. 35–60; Jasiński Tomasz: Rola Piastów mazowieckich w handlu hanzeatycko-ruskim na przełomie XIII i XIV w. s. 61–90; Grabowski Janusz: Małżeństwa niedynastyczne Piastów mazowieckich w XIV–XV w. s. 91–113; Cetwiński Marek: Czy tylko genealogia? Związki Piastów mazowieckich s. 115–126; Piber-Zbieranowska Marta: Żony Piastów mazowieckich. Znaczenie polityczne księżnych w późnym średniowieczu (XIV–XVI w.) s. 127–140; Zygmunt Leszek: Piastowie mazowieccy na stolicach biskupich s. 141–158; Mrozowski Przemysław: Patronat artystyczny Piastów mazowieckich s. 159–171; Lasek Piotr: Zamki domeny książęcej na Mazowszu na przełomie średniowiecza i epoki nowożytnej s. 173–197; Trzeciaki Maciej, Polak Zbigniew: Miasta na Mazowszu książęcym – spojrzenie archeologów s. 199–220; Mroczek Rafał: Na pograniczu dwóch światów. Refleksje na temat kontaktów handlowych i rozwoju Mazowsza w dobie władztwa Piastów s. 221–239; Herod Patrycja Ewa: Działalność ustawodawcza książąt mazowieckich na gruncie prawa karnego (1377–1526) s. 241–252; Włodarski Łukasz: Nieznana pieczęć biskupa płockiego Henryka Siemowitowicza z 1391 r. s. 253–261; Hlebionek Marcin: Nieznana pieczęć księcia Kazimierza II przy dokumencie pokoju brzeskiego z 1435 r. s. 263–271; Szuba Konrad: Siemowit III i sprowadzenie zakonu augustianów-eremitów na Mazowsze s. 273–282; Szybkowski Sobiesław: Korespondencja książąt mazowieckich z radą miasta Gdańska w latach 1466–1526 s. 283–304; Szweda Adam: Mazowiecko-pruskie sądy graniczne po 1466 r. s. 305–314; Nikodem Jarosław: Mazowsze w polityce litewskiej I. połowy XIV w. (do śmierci Giedymina) s. 315–319; Jaszczolt Tomasz: Ziemia drohicka i bielska pod rządami księcia mazowieckiego Bolesława IV w latach 1440–1444 s. 331–360; Drzewo genealogiczne Piastów mazowieckich s. 361.

772. THE ENDURING legacy of Salo W. Baron. Ed. Hava Tirosh-Samuelson, Edward Dąbrowa. Kraków 2017 Jagiellonian Univ. Press 8° ss. 335, nlb. 1.

Materiały konferencji „From Galicia to New York. Salo W. Baron and his legacy”, Kraków, 26–29 V 2015 r.

Treść: Tirosh-Samuelson Hava: Editor's introduction. A tribute to Salo W. Baron [1895–1989] s. 9–35; Baron Tancer Shoshana: The Baron family: a personal perspective s. 39–45; Polonsky Antony: Salo Baron's legacy and Polish-Jewish history today s. 47–66; Gawron Edyta: Salo W. Baron at Jagiellonian University s. 69–80; Manekin Rachel: Being Jewish in „Fin de siècle” Galicia. The view from Salo W. Baron's memoir s. 81–98; Rozenblit Marsha L.: A zionist who spoke hebrew: Salo Baron in Vienna s. 99–114; Aleksium Natalia: Salo Baron and Jewish historiography in Galicia s. 115–130; Schwartz Seth: Jewish communities in the Roman diaspora. Why Salo Baron still matters s. 133–151; Dąbrowa Edward: Salo Wittmayer Baron on the history of ancient Israel s. 153–165; Chazan Robert: Jewish history in American Academia. The roles of Salo Baron s. 167–176; Endelman Todd M.: Salo Baron on the transformative power of early capitalism s. 177–190; Engel David: Salo Baron and Poland: the limits of influence s. 191–199; Galas Michał: Polish Jewry in the research and activities of Salo W. Baron and his protégé Abraham Gordon Duker [1907–1987] s. 201–208; Horowitz Brian: Salo Baron's interpretation of Soviet Russia in a cold-war context s. 209–223; Baker Zachary M.: The landscape of Jewish studies, 1930–1955 gleaned from

Salo Baron's correspondence s. 227–243; Diner Hasia: Salo Baron: an American s. 245–258; Wenger Beth S.: Salo Baron and the vitality of American Jewish life s. 259–271; Goldstein Eric L.: The reluctant evaluator: Salo W. Baron as an historian of American Jews s. 273–300; Adunka Evelyn: Salo W. Baron's efforts to rescue Austrian colleagues and students s. 301–320.

Dostępne także w wersji elektronicznej.

773. ESSEN Andrzej: Stosunki polsko-czeskie (czechosłowackie) w historiografii polskiej po 2000 roku. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 1]: 2011 nr 1 s. 187–199, streszcz. ang.

774. FAHEY John E.: Blood, lost worlds, and commemoration: Przemysł in English language scholarship. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 1 s. 203–214, streszcz. pol.

775. FALKOWSKA Joanna, Grabowska-Pieńkosz Dorota: Myśl pedagogiczna w badaniach naukowych toruńskich historyków wychowania. *Acta Universitatis Nicolai Copernici. Nauki Humanistyczno-Społeczne*. Z. 438: Pedagogika. [Nr] 33: 2017 s. 27–46, streszcz. ang.

776. FIJAŁKOWSKI Paweł: Emanuel Ringelblum o handlu drukami hebrajskimi i księgozbiorach żydowskich w Warszawie za czasów Stanisława Augusta Poniatowskiego. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 3 s. 495–504, streszcz. ang.

777. FOX Robert, Kokowski Michał: History of science and technology in focus. A discussion with Professor Robert Fox. *Studia Historiae Scientiarum*. [T.] 16: 2017 s. 69–119, streszcz. pol.

778. FRANZ Maciej: Wojna na Morzu Śródziemnym 1939–1945 w polskiej historiografii wojskowej – część 2 – próba analizy. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 18: 2017 s. 107–162, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. T. 17: 2016.

779. FRANZ Maciej: Zapomniany fragment polskiej historiografii „na uchodźstwie”. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 18: 2017 s. 63–70, streszcz. ang.

Uniwersytet Jana Kazimierza we Lwowie.

780. FRĄCKIEWICZ Małgorzata K[rystyna]: Laboratorium badań dziedzictwa kulturowego Mazowsza i Podlasia – projekt pozyskiwania i centralizacji źródeł historycznych i integracji środowiskowej. *Studia Łomżyńskie*. T. 27: 2017 s. 261–268, streszcz. ang.

781. FRIEDL Jiří, Němeček Jan: Česká historiografie z let 2007–2010 k československo-polským vztahům ve 20. století. *Historia*

Slavorum Occidentis. [R. 1]: 2011 nr 1 s. 200–210, streszcz. ang.

782. FUDALEJ Krzysztof: Współpraca Reichswehry i Armii Czerwonej przed 1933 rokiem – fakty a mity polskiej historiografii. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 1 s. 55–76, streszcz. ang.

783. [GAWROŃSKI Franciszek Rawita-] Rawita Gawroński Fr.: Żydzi w poezji ludowej i historii ruskiej. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. nlb. 2, VIII, 28.

Repr., oryg.: Lwów 1910.

784. GAŚSIOROWSKI Stefan: Włodzimierz Zajączkowski biografista. Współpraca krakowskiego turkologa z „Polskim Słownikiem Biograficznym” w latach 1947–1976. *Almanach Karaimski*. [T.] 6: 2017 s. 7–16, streszcz. ang.

785. GIERKE Michał: Kto wymyślił „Chojnę”? Sprawozdanie z przebrzmiałej debaty. *Rocznik Chojęński*. T. 9: 2017 s. 159–172, streszcz. niem.

Poglądy na nazwę i lokalizację, XIX–XX w.

786. GMITEREK Henryk: Problemy czasów wczesnonowożytnych w polskich badaniach nad dziejami Czech i relacji polsko-czeskich. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 1]: 2011 nr 1 s. 85–98, streszcz. ang.

787. [GOŁĘBIOWSKI Łukasz]: Ubiory w Polsce od najdawniejszych czasów aż do chwil obecnych. Sposobem dykcyonarza ułożone i opisane przez Łukasza Gołębiowskiego. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. nlb. 4, 308.

Repr., oryg.: Warszawa 1830.

788. GONTAREK Alicja: Królowie cygańscy w II Rzeczypospolitej. Wokół dorobku Jerzego Ficowskiego na temat sprawy cygańskiej w okresie międzywojennym. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 219: *Studia Historicolitteraria*. [T.] 16: 2016 s. 145–158, streszcz. ang.

789. [GORZKOWSKI Marian]: O rusińskiej szlachcie przez Maryana Gorzkowskiego. Sandomierz 2017 Wydaw. Armoryka 8° ss. 320.

Repr., oryg.: Kraków 1876.

790. GROMADA Thaddeus V.: My years in and out of „The Ivory Tower”. Chronological review of noteworthy events and deeds with selected public statements. Hasbrouck Heights, NJ 2014.

Autobiografia polonijnego historyka (ur. 1929) oraz wybór jego tekstów.

Rec.: Grondelski John M., *Studia Polonijne*. T. 36: 2015 s. 131–132.

791. GROMADA Thaddeus V.: Oskar Ha-lecki, 1891–1973. Eulogies and reflections. Hasbrouck Heights, NJ 2013 Tatra Eagle Press 8° ss. VIII, 71, il.

Rec.: Grondelski John M., *Studia Polonijne*. T. 36: 2015 s. 131–132.

792. HESS Cordelia: The absent Jews. Kurt Forstreuter and the historiography of medieval Prussia. New York–Oxford 2017 Berghahn 8° ss. 324.

Rec.: Maleszka Mateusz, *Roczniki Historyczne*. R. 83: 2017 s. 321–324.

793. HIRSCHBERG Aleksander: Maryna Mniszchówna. Wyd. 2. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 339, tabl. 13, il.

Repr., oryg.: Lwów 1906 nakł. Księg. Gubrynowicza i Schmidta.

794. HISTORIA dnia codziennego jako przedmiot badań naukowych. Red. Beata A. Nowak, Kamil Maciąg. Lublin 2017 Tygiel 8° ss. 112, il., streszcz. ang.

Treść: Mielnik Daniel: Chleba naszego powszedniego..., czyli o chlebie w starożytności s. 7–32; Budzeń Anna: Magia i jej czelowi krytycy w antycznej Grecji okresu klasycznego s. 33–43; Morawska Karolina: Miłość dworna w średniowiecznej Polsce? Perspektywy badawcze s. 44–61; Rak-Idzikowska Daria: Sprzeczne modele wzorowego małżeństwa w kontekście średniowiecznego pojmowania miłości s. 62–69; Ressel Marianna: Narodziny dziecka w kulturze dawnej Polski, a zmiany czasów współczesnych s. 70–91; Pęgier Małgorzata: Aspekty życia codziennego w relacji siedemnastowiecznej kroniki Stefana Ranatowicza CRL [1617–1694] i jej wartość dla historiografii s. 92–103; Zdeb Katarzyna: Kwerenda archiwalna w wybranych rodzajach dokumentacji przyczynkiem do badań archeologicznych nad kulturą materialną i życiem codziennym s. 104–111.

795. „THE HISTORY Manifesto” i współczesna historiografia. *Historyka*. T. 47: 2017 s. 113–135, streszcz. ang.

Treść: Wrzosek Wojciech: „The History Manifesto” Jo Guldi i Davida Armitage’a s. 113–120; Falkowski Tomasz: Recepcja „The History Manifesto” Davida Armitage’a i Jo Guldi w środowisku skupionym wokół czasopisma „Annales” s. 121–126; Muchowski Jakub: Długie trwanie, warsztat historyka i publiczna rola historii. Anglojęzyczna recepcja „The History Manifesto” s. 127–135.

796. HOŁUB Jacek Marian: Mieszkańcy Jarosławia w II Rzeczypospolitej – zagadnienia religijne i narodowościowe. Stan badań i postulaty badawcze. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 1 s. 131–154, streszcz. ang.

797. JANECZEK Zdzisław: Jak zostałem historykiem. Siemianowice Śląskie 2017 Urząd M.; Muzeum Miejskie. 8° ss. 211, il., streszcz. niem.

798. JANKOWSKI Robert: Bitwa pod Kaliszem w świetle polskiej historiografii lat 1954–2013 i wątpliwości z nią związane. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 5: 2015 s. 195–208.

799. JARNO Witold: Włodzimierz Kozłowski (5 III 1944 – 14 I 2017) – historyk wojskowości i kierownik Katedry Historii Polski i Świata po 1945 roku. *Rocznik Łódzki*. T. 67: 2017 s. 303–309.

800. JASIEWICZ Krzysztof, Malesiński Wojciech, Zieliński Jarosław: Sowietyzacja Polski w latach 1944–1953 jako proces permanentnego zabijania i upadłania człowieka. *Studia Polityczne*. Nr 44: 2016 s. 263–276.

Przegląd literatury.

801. JASIŃSKA Dorota: Kaplica św. Małgorzaty w Krakowie – stan badań. *Nasza Przeszłość*. T. 128: 2017 s. 155–185, streszcz. ang.

802. JEDYNAK Zdzisław: Publikacja: „Regesty dokumentów przechowywanych na Górnym Śląsku / Regesty listin ułożonych v Horním Slezsku” jako efekt współpracy polsko-czeskiej. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 14: 2017 s. 157–165, streszcz. niem., ang.

803. JERZAK Magdalena: Zbrodnie okupanta hitlerowskiego w czasie powstania warszawskiego na ludności cywilnej w polskiej historiografii. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 18: 2017 s. 89–106, streszcz. ang.

804. KAMIŃSKA Krystyna: Książki z 2016 r. o regionie gorzowskim i o jego mieszkańcach. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 24: 2017 s. 587–599.

805. KAMIŃSKI Hadrian: Narracja o Polsce i Pomorzu w kronice Thomasa Kantzowa w świetle zapożyczeń z IX księgi „Annales” Jana Długosza. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 2 s. 129–142, streszcz. ang.

806. KASSOW Samuel D.: Kto napisze naszą historię? Ukryte Archiwum Emanuela Ringelbluma [1900–1944]. Przekł. Grażyna Waluga, Olga Zienkiewicz. Wyd. 2, popr. i uaktualnione. Warszawa 2017 ŻIH im. Emanuela Ringelbluma 8° ss. 692, tabl. 36.

Wyd. 1. 2010.

807. KAWA Magdalena: Narracje o Holokauście. Dyskurs naukowy a debata publiczna w Polsce. Chełm 2017 Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa 8° ss. 229, streszcz. ang.

808. [KLIMASZEWSKA Irena]: Słynni dziejopisarze ziemi kłodzkiej i ich dzieła. Oprac. Irena Klimaszewska. Kłodzko 2017 Muzeum Ziemi Kłodzkiej 8° ss. 39, nlb. 1, il., streszcz. czes.

809. KŁOCZOWSKI Jerzy: Władysław Bartoszewski (1922–2015). *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 13: 2015 z. 1 s. 275–276.

Wspomnienie o pracy na KUL-u.

810. KNOPEK Jacek: Wydawnictwa człuchowsko-chojnickie jako wyraz lokalnych inicjatyw naukowo-twórczych. *Szkice Człuchowskie*. T. 8: 2016 nr 16/17 s. 55–69.

Przegląd publikacji.

811. KOŁODZIEJ Robert: Z najnowszych badań nad parlamentaryzmem szlacheckim Rzeczypospolitej w XVI–XVII wieku. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 3]: 2013 nr 2 s. 43–57.

812. KONECZNY Feliks: Dzieje Polski opowiedziane dla młodzieży. Wyd. 2. Warszawa 2016 Capital 8° ss. 404, nlb. 1, il., mapy.

Czas powstania dzieła: 1922.

813. KONECZNY Feliks: Dzieje Polski opowiedziane dla młodzieży. Rys. Mikołaj Kamler. Wyd. 1 w tej ed. Poznań 2017 Zysk i S-ka 8° ss. 462, nlb. 1, il.

814. KONIECZKA-ŚLIWIŃSKA Danuta: Posiedzenie Polsko-Czeskiego Zespołu ds. Podręczników Szkolnych, Poznań, 14–15 kwietnia 2014 roku. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 4]: 2014 nr 2 s. 244–246.

815. KORNAT Marek: Historiografia wobec Action Française. *Historia i Polityka*. Nr 1: 2009 s. 82–98, streszcz. ang.

816. KORNAT Marek: Piotr Wandycz. Historyk polskiej dyplomacji. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 4 s. 305–311.

817. KOROLOV Gennadii: „Dwie Europy Środkowe” Oskara Haleckiego w „cieniu imperializmów”. *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 4 s. 677–698, streszcz. ang.

818. KOSMAN Marcelli: Aleksander Gieysztor and Gerard Labuda for the 100th anniversary of two great historians birthdays (1916–2016). *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 2 s. 243–264, streszcz. ang.

819. KOSONOWSKI Mateusz: Stanisław Wyspiański [1869–1907] zapomnianym autorem

hipotezy o aktywnej roli Władysława Hermana w procesie obalenia władzy królewskiej Bolesława Szczodrego. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 2 s. 73–97, streszcz. ang.

820. KOT Stanisław: Rzeczpospolita Polska w literaturze politycznej Zachodu. Oprac. Lech Szczucki i Janusz Tazbir. Warszawa 2017 IHN PAN; Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 211, nlb. 2, il. IHN PAN, Tow. Nauk. Warszawskie. (Fontes Rerum ad Historiam Scientiae Spectantium. Series Recentior; 8).

Czas powstania dzieła: 1919.

821. KOWALCZYK-HEYMAN Elżbieta: Średniowieczne grodziska północno-wschodniego Mazowsza (Wysoczyzna Kolneńska). Zarys stanu badań i problematyki badawczej. *Studia Łomżyńskie*. T. 27: 2017 s. 9–29, streszcz. ang.

822. KOWALSKA Barbara: W poszukiwaniu symboliki Długoszkowskich Roczników... Częstochowa 2017 Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Akad. im. Jana Długosza 8° ss. 503, streszcz. ang. Akad. im. Jana Długosza w Częstochowie.

Jan Długosz (1415–1480) – *Annales seu cronicae incliti Regni Poloniae*.

823. KOZIK Tomasz: Postawa historiograficzna wielkopolskich historyków harcerstwa. Wyszaków 2017 Altmedia 8° ss. 56.

1911–2010.

824. KOZŁOWSKI Michał: Emanuel Halicz [1921–2015] – sylwetka nie tylko naukowa. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 1 s. 251–261, streszcz. ang., ros.

Toż w jez. ang.: Emanuel Halicz – More than Scientist's Profile. *Tamże*. Vol. 52: 2017 no 1 (special issue) s. 213–223, streszcz. ros.

825. KOZŁOWSKI Stefan Karol, Szymczak Karol: Projekt wydania „Słownika biograficznego archeologów polskich”. *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 287–290.

826. KRAKOWSKA szkoła historyczna a Polskie Towarzystwo Historyczne. *Studia historiograficzne*. Red. Piotr Biliński, Paweł Plichta. Warszawa–Kraków 2017 PTH; Inst. Studiów Międzykulturowych UJ 8° ss. 368, streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk., Kraków, 21–22 XI 2016 r.

Treść: Biliński Piotr, Plichta Paweł: Krakowska szkoła historyczna a Polskie Towarzystwo Historyczne s. 5–12; Zamorski Krzysztof: Krakowska szkoła historyczna a zagadnienie periodyzacji rozwoju historiografii s. 13–25; Janowski Maciej: Krakowska szkoła historyczna na środkowoeuropejskim tle

porównawczym (Michał Bobrzyński, Josef Pekař, Gyula Szekfü) s. 27–45; Durčanský Marek: Historyk Jaroslav Bidlo (1868–1937) – łącznik między krakowską szkołą historyczną i czeską szkołą historyczną Jaroslava Golla (1846–1929) s. 47–59; Michalska-Bracha Lidia: Krakowska szkoła historyczna wobec powstania styczniowego s. 61–73; Dybiec Julian: Krakowskie środowisko historyczne w kształtowaniu świadomości przeszłości narodowej 1795–1918 s. 75–115; Kondracki Tadeusz: Miejsce ośrodka krakowskiego w Polskim Towarzystwie Historycznym w latach II Rzeczypospolitej s. 117–130; Rutkowski Tadeusz Paweł: Środowisko historyczne Krakowa a Polskie Towarzystwo Historyczne w początkach Polski Ludowej (1945–1958) s. 131–145; Kita Jarosław: Związki założycieli Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Historycznego z Uniwersytetem Jagiellońskim s. 147–163; Romek Zbigniew: Wizja dziejów Polski według krakowskiej szkoły historycznej a podręczniki szkolne III RP s. 165–182; Stobiecki Rafał: O pewnej współczesnej, brawurowej próbie odczytania dziedzictwa krakowskiej szkoły historycznej s. 183–192; Zielińska Zofia: „Przymierze polsko-pruskie” Szymona Askenazego – miejsce w historiografii s. 193–216; Słoczyński Henryk Marek: Krytyczna interpretacja dziejów narodowych Józefa Szujskiego a „Upadek Polski” Jana Matejki s. 217–240; Kolbuszewska Jolanta: Spór o wizję dziejów, metode, wartości – Tadeusz Korzon wobec „krakowskiej szkoły historycznej” s. 241–254; Cieślak Stanisław: Ks. Stanisław Bednarski SJ (1896–1942) i środowisko krakowskich historyków s. 255–268; Skrzydlewski Paweł: Feliks Koneczny (1862–1949) – historyk i filozof na drodze sapiencjalnego poznania człowieka i dziejów s. 269–285; Sierżega Paweł: Teofil Emil Modelski i jego współpraca z Polskim Towarzystwem Historycznym s. 287–301; Sokolski Marcin: Początki drogi naukowej i szkoła krakowska w oczach Władysława Czaplińskiego s. 303–320; Lis Małgorzata: Mały ojczyźnie życie poświęcone. Krakowskie inspiracje w życiu i działalności Michała Marcza (1886–1945) s. 321–335; Wojtanowska Natalia: Prace naukowe Macieja Loreta (1880–1949) w ramach „Ekspedycji Rzymskiej” w latach 1904–1913 s. 337–361.

827. KRAUSHAR Aleksander: Dzieje Krzysztofa z Arciszewa Arciszewskiego, admirała i wodza Holendrów w Brazylii, starszego nad armatą koronną za Władysława IV i Jana Kazimierza 1592–1656. T. 1–2. Red. Adrian Leszek. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 367, nlb. 2, il., mapa; 266.

Reedycja wyd. z 1893 r.

828. KRAWCZUK Wojciech: Itinerarium Karola XII – problemy badawcze. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 2 s. 335–342, streszcz. ang.

Król Szwecji.

829. KROLL Piotr: Filip Orlik (1672–1742) w polskiej historiografii (345 rocznica urodzin). *Studia Polsko-Ukraińskie*. [T.] 4: 2017 s. 145–157, streszcz. ang. s. 13.

830. KRZYŻAŃSKI Piotr: Koń bojowy epoki Odrodzenia w polskiej historiografii wojskowej. Zarys problematyki. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 18: 2017 s. 37–45, streszcz. ang.

831. [KUBALA Ludwik]: Wojna szwecka [!] w roku 1655 i 1656. Z 19 rycinami. Napisał

... Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. nlb. 8, 495, tabl. 76, il.

Repr., oryg.: Lwów–Warszawa–Poznań 1913.

832. KUK Leszek: Polska z bliska i oddali. Przypadek Daniela Beauvois [ur. 1938] w świetle jego wspomnień. *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 4 s. 805–820, streszcz. ang.

833. KULWICKA-KAMIŃSKA Joanna: 620 lat Tatarów w historii, religii i kulturze Białorusi, Litwy i Polski. (Uroczyste obchody oraz inicjatywy badawcze). *Rocznik Tatarów Polskich*. Ser. 2. T. 4(18): 2017 s. 75–89.

834. KURKOWSKI Jarosław: Dzieje Rosji w piśmiennictwie stanisławowskim po pierwszym rozbiore. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 4 s. 7–44, streszcz. ang.

835. KWIATKOWSKI Krzysztof: Zakon niemiecki w późnośredniowiecznych Prusach i jego tamtejsze władztwo – XX-wieczna wizja Karola Górskiego. *Rocznik Działdowski*. T. 9: 2014 s. 136–164.

836. LANGER Beata: The current state of research on the life and creative work of Stanisław Wasylewski in years 1945–2015. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 211: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 14: 2016 s. 274–289, streszcz. ang.

837. LEHNSTAEDT Stephan: Akcja „Reinhardt” w świetle najnowszej niemieckiej literatury przedmiotu. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 719–733.

838. [LEPSZY Leonard]: Lud wesolków w dawnej Polsce. Napisał ... Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. nlb. 6, 116, il. (Biblioteka Tradycji Europejskiej; nr 89).

Repr., oryg.: Kraków 1899.

839. LEWASZKIEWICZ Tadeusz: O potrzebie przygotowania „Słownika polskich sorabistów i miłośników Łużyc”. *Pro Lusatia*. T. 15/16: 2017 s. 21–33, streszcz. ang.

840. LEWASZKIEWICZ Tadeusz: Zainteresowania sorabistyczne Joachima Leleweła. *Pro Lusatia*. T. 15/16: 2017 s. 101–118, streszcz. ang.

841. LOYOLA OPIELA Maria: Kompendium edukacyjne Edmunda Bojanowskiego [1814–1871]. Założenia i realizacja projektu badawczego. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne.

Z. 438: *Pedagogika*. [Nr] 33: 2017 s. 63–84, streszcz. ang.

842. LUDWIK Kolankowski [1882–1956]. Dzieło i życie. Indywidualny przypadek historiograficzny. Red. Piotr Oliński, Wojciech Piasek. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 211, il. (Scientia, Universitas, Memoria; 1).

Treść: Oliński Piotr, Piasek Wojciech: Dzieło i życie – antropologiczna perspektywa. Propozycja lektury s. 9–11; Brzezińska Anna: Historyk jako świadek historii. Ludwik Kolankowski w świetle „Zapisków pamiętnikarskich” s. 13–21; Gierowska-Kallaur Joanna: Między polityką a nauką. Ludwik Kolankowski w pierwszym półroczu 1919 roku s. 23–40; Żukowski Przemysław M.: Uniwersytety we Lwowie, Krakowie i Wilnie na naukowej drodze Ludwika Kolankowskiego. Życie naukowe Ludwika Kolankowskiego do 1939 roku s. 41–100; Stokowiecki Robert: Działalność Ludwika Kolankowskiego jako dyrektora Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu (1949–1955) s. 101–112; Malczewska-Pawelec Dorota, Pawelec Tomasz: Początki idei Jagiellońskiej (o problemie badania konceptu „misji cywilizacyjnej” w myśli historycznej oraz praktyce badawczej Karola Szajnochy) s. 113–129; Kempa Tomasz: Ludwik Kolankowski jako badacz dziejów Wielkiego Księstwa Litewskiego i Jagiellonów z perspektywy współczesnej historiografii s. 131–150; Oliński Piotr: Osobowości Jagiellonów w opiniach Ludwika Kolankowskiego s. 151–161; Piasek Wojciech: Historiograficzno-metodologiczna diagnoza piśmiennictwa historycznego Ludwika Kolankowskiego – historyk nieortodoksyjnego historyzmu s. 163–185; Fotografie s. 187–190; Aneks źródłowy. Do druku podał Przemysław M. Żukowski s. 191–210.

843. LŪTYNSKIJ Anton Mečislavovič: Ssyl'nye Polaki w Vologodskoj gubernii w 19 veke: rossijskaâ istoriografii i perspektivy issledovaniâ. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX Wieku*. T. 17: 2017 s. 91–102, streszcz. ang.

844. ŁAWSKI Jarosław: „Żydzi wschodniej Polski” – pięćdziesiąt lat projektu naukowego i cyklicznych konferencji: 2012–2016. Sprawozdanie. *Bibliotekarz Podlaski*. Nr 34: 2017 s. 293–300.

845. MACHALEK Małgorzata: Migracje ludności na Pomorzu Zachodnim w latach czterdziestych i pięćdziesiątych XX wieku – przegląd literatury. *Przeszość Demograficzna Polski*. [T.] 38: 2016 nr 3 s. 107–128, streszcz. ang.

846. MAĆKOWIAK Krzysztof: Stefan Janowski [1934–1997] a rozwój badań regionalnych nad dziejami ziemi gostyńskiej. *Rocznik Gostyński*. T. 4: 2017 s. 75–88.

Zawiera także bibliografię prac. S. Jankowiaka za l. 1992–1997.

847. MADAJCZYK Piotr: Badania nad historią mniejszości niemieckiej w PRL. *Rocznik Polsko-Niemiecki*. Nr 25: 2017 z. 2 s. 135–142.

Na podst. kilkunastu wydawnictw dotyczących tematu z l. 2002–2017.

848. MAJEWSKI Marcin, Rębkowski Marian, Simiński Rafał: Pielgrzymki pomorskie w średniowieczu. Stan i perspektywy badań. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 1 s. 129–168, streszcz. ang.

849. MAKOWSKI Krzysztof A.: Research and education in Slavonic studies in Poland – past and present. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 4 s. 88–98.

850. MARESZ Teresa: Polska i Polacy w radzieckiej szkolnej narracji podręcznikowej. Bydgoszcz 2017 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 351, streszcz. ang., ros.

851. MARSZAŁEK Katarzyna: Przegląd prac naukowych i popularno-naukowych osób ze stopniem doktora habilitowanego z tematyki dotyczącej organizacji harcerskich w latach 1969–2016. Cz. 3. *Studia z Teorii Wychowania*. T. 8: 2017 s. 125–146.

Cz. 1 pt.: Doktoraty i habilitacje z tematyki dotyczącej organizacji harcerskich w latach 1969–2016. *Tamże*. T. 7: 2016 nr 2.

852. MATERNICKI Jerzy: Wanda Moszczeńska (1896–1974) współtwórczyni polskiej historii historiografii. Rzeszów 2017 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 189, il.

853. MATLA Marzena: Opowieść Kosmasa o Pięciu Braciach Męczennikach i jej potencjalne źródła – krótki przyczynek do dyskusji. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 4]: 2014 nr 2 s. 13–38, streszcz. ang.

854. MAZUREK Monika: Po co mniejszości własna historia, czyli spór o wersje wydarzeń (na przykładzie Kaszubów). *Sensus Historiae*. Vol. 27: 2017 [nr] 2 s. 77–91, streszcz. ang.

Lata 1918–2015.

855. MICHALSKI Grzegorz: Kronika „Dzierzwy” z kolekcji historycznej Macieja z Grodziska. Krótko o cennym zabytku średniowiecznego pisarstwa i jego kulturowym znaczeniu. *Bibliotekarz Lubelski*. R. 60: 2017 s. 49–68, streszcz. ang., ros.

Rękopis zachowany w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie.

856. [MICKIEWICZ Adam]: Pierwsze wieki historii polskiej. Dzieło pośmiertne Adama Mickiewicza. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. 151, wiele liczbowań. (Biblioteka Tradycji Słowiańskiej; nr 51).

Repr., oryg.: Paryż 1868 Księg. Luksemburska.

857. MIRONOWICZ Marcin: Spór o genezę bractw cerkiewnych w literaturze historycznej.

Białostockie Teki Historyczne. T. 15: 2017 s. 97–118, streszcz. ang.

W polskiej i rosyjskiej historiografii.

858. MŁYNARCZYK-TOMCZYK Anita: Wydarzenia węgierskie 1956 roku w historiografii polskiej i w szkolnej edukacji historycznej z lat 1956–2016. *Almanach Historyczny*. T. 19: 2017 s. 231–252, streszcz. ang.

859. MOKROSZ Janusz: Historia i fikcja. Prywatne życie Aleksandra Zawadzkiego [1899–1964] w peerelowskiej historiografii i w dokumentach partyjnych. *CzasyPismo*. 2016 nr 2 s. 74–82.

860. [MORACZEWSKI Jędrzej]: Dzieje Rzeczypospolitej Polskiej do piętnastego wieku. Ułożone przez Jędrzeja Moraczewskiego. Wyd. 2 popr. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. nlb. 1, IV, 350. (Biblioteka Tradycji Słowiańskiej; nr 52).

Repr., oryg.: Poznań 1882 nakł. i dr. N. Kamińskiego i spółki.

861. [MORACZEWSKI Jędrzej]: Starożytności polskie. Ku wygodzie czytelnika porządkiem abecadłowym zebrane. T. 1–4. Sandomierz 2017 Armoryka 8° s. nlb. 2, 290, il.; nlb. 2, 291–591, nlb. 2; nlb. 2, 400; nlb. 2, 401–800.

Repr., oryg.: T. 1–2. Poznań 1842, T. 3–4. Poznań 1852.

862. MORAWSKI Szczęśny: Lechia. Sarmaty, puny i ślachta. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. nlb. 2, 78. (Biblioteka Tradycji Słowiańskiej; nr 55).

Przedr., oryg.: Kraków 1896.

863. MURAWSKA Agnieszka: O potrzebie powstania Polskiego Słownika Muzealników. *Muzealnictwo*. [Nr] 58: 2017 s. 302–305, streszcz. ang.

864. NOBIS operique favete. *Studia nad Gallem Anonimem*. Pod red. Andrzeja Dąbrówki, Edwarda Skibińskiego i Witolda Wójtowicza. Warszawa 2017 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 515, nlb. 4, il., streszcz. ang. (Studia Staropolskie. Series Nova; t. 46 (102)).

Materiały z 27. Spotkań Mediewistycznych, 4–6 czerwca 2014 r., Warszawa.

Treść: Dąbrówka Andrzej, Skibiński Edward, Wójtowicz Witold: Wstęp s. 7–18; Gacka Dorota: Przegląd koncepcji dotyczących pochodzenia Galla Anonima. Od Kromera do badaczy współczesnych s. 23–57; Eder Maciej: Autorstwo „Kroniki” Anonima zwanego Gallem w świetle badań stylometrycznych: rekonesans s. 59–74; Krawiec Adam: Koncepcja przestrzeni w tekście „Kroniki” Galla Anonima, geografia mentalna jej autora i ich znaczenie w dyskusji nad jego pochodzeniem s. 75–91; Söndel Janusz: Elementy prawa rzymskiego w „Kronice” Galla

Anonima s. 95–110; Cetwiński Marek: Idee gregoriańskie w „Kronice” Anonima tzw. Galla s. 111–117; Grzesik Ryszard: Bolesław Chrobry a ziemie naddunajskie w oczach Galla s. 119–130; Delestowicz Norbert: Rządy Bolesława II Szczodrego w świetle „Kroniki polskiej” Anonima tzw. Galla s. 131–150; Rosik Stanisław: O pożytku z lektury Galla Anonima w badaniu po-Gallowych czasów. Na przykładzie pomorskich podbojów Bolesława Krzywoustego s. 151–160; Tapolcai László: „Tribus diebus et noctibus”. Długa podróż księcia Bolesława Krzywoustego od morza do nieba (i z powrotem) s. 161–179; Koziol Paweł: „Gesta” o pokucie. Konstrukcja „Kroniki” Galla a jej wymowa ideowa s. 181–190; Chmielewska Katarzyna: Hektor i Mojżesz. Reminiscencja świata antycznego w „Kronice polskiej” Anonima tzw. Galla s. 193–209; Wiszewski Przemysław: Dlaczego jedna kronika? O nieunitarystyczną analizę genezy dzieła Anonima s. 211–222; Skibiński Edward: „Kronika” Galla w świetle poetyki. Uwagi wstępne s. 223–240; Jasiński Tomasz: Utwory poetyckie Galla Anonima s. 241–263; Stępień Piotr: Heurystyczna imitacja strofki safickiej w „Kronice” Galla? s. 265–272; Bering Piotr: Czy istnieje komunikacja parateatralna w dziele Galla Anonima? s. 273–279; Wojtowicz Witold: „Nobis hoc opus recitate”. Kilka uwag o fikcji oralności w „Kronice” Anonima tzw. Galla s. 281–304; Mrozowicz Wojciech: „Sicut eadem narrat cronica”. W sprawie recepcji „Kroniki” Anonima zwanego Gallem na średniowiecznym Śląsku s. 307–314; Kazańczuk Mariusz: Paprocki na tle Galla. „Kronika polska” i „Gniazdo cnoty” s. 315–323; Gaździcka Maciej: Dzieje Polski według Galla a powieść historyczna Józefa Ignacego Kraszewskiego s. 325–348; Dyskusja. 27. Spotkania mediewistyczne, 4–6 czerwca 2014 r. s. 349–431; Dąbrowka Andrzej, Skibiński Edward, Wojtowicz Witold: Epilog s. 433–447.

865. NOWICKA-FRANCZAK Magdalena: Niechciana debata. Spór o książki Jana Tomasa Grossa. Warszawa 2017 Akademię Sedno 8° ss. 434, nlb. 2. (Biblioteka Dyskursu Publicznego: kultura, retoryka, demokracja).

866. OD ZJAZDU w Łodzi do zjazdu w Szczecinie. Bilans badań nad dziejami szlachty i ziemiaństwa na ziemiach polskich w XIX wieku. Pod red. Krzysztofa A. Makowskiego i Kazimierza Karolczaka. Warszawa 2017 DiG 8° ss. 230, streszcz. ang. PTH. (Szlachta i Ziemiaństwo na Ziemiach Dawnej Rzeczypospolitej).

Treść: Karolczak Kazimierz, Makowski Krzysztof A.: Przedmowa s. 7–10; Molik Witold: Stan badań nad dziejami ziemiaństwa na ziemiach polskich w okresie zaborów s. 11–45; Caban Wiesław: O możliwościach przygotowania syntezy dziejów ziemiaństwa w Królestwie Polskim w latach 1795–1918; Epsztejn Tadeusz: Ziemiaństwo polskie na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej w XIX wieku (Litwa, Białoruś, Ukraina – zabór rosyjski) w historiografii polskiej po 1989 roku s. 59–69; Michaluk Dorota: Szlachta i ziemiaństwo na Litwie i Białorusi w XIX i na początku XX wieku w historiografii litewskiej, białoruskiej i rosyjskiej s. 71–99; Karolczak Kazimierz, Sroka Łukasz Tomasz: Arystokracja i ziemiaństwo galicjskie w historiografii polskiej po 1989 roku s. 101–115; Wierzchostawski Szczepan: Bilans badań nad dziejami ziemiaństwa na ziemiach polskich pod zaborem pruskim w XIX wieku s. 117–131; Stępiński Włodzimierz: Wielka własność ziemna na Pomorzu Zachodnim w XIX i w pierwszej połowie XX wieku w historiografii PRL i III Rzeczypospolitej, obu państw niemieckich i Republiki Federalnej Niemiec – przegląd stanu badań s. 133–153; Rembalski Tomasz: O drobnej szlachcie kaszubskiej w piśmiennictwie historycznym s. 155–191; Górzyński Sławo-

mir: Jedenaście części Słownika ziemian polskich XX wieku s. 193–195; Filipowska Karolina: „Postscriptum” – streszczenie dyskusji s. 197–199.

Rec.: Kita Jarosław, *Rocznik Łódzki*. T. 66: 2017 s. 212–215.

867. OPACKI Zbigniew: Problematyka rosyjska w badaniach historyków gdańskiego środowiska naukowego w drugiej połowie XX i początkach XXI wieku. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 13: 2015 z. 1 s. 115–126, streszcz. ang.

868. ORDON Longina: Spory o Tadeusza Kościuszkę w polskiej historiografii i literaturze. Warszawa 2017 Pol. Fund. Kościuszkowska 8° ss. 422, nlb. 1, il., streszcz. ang., ros., fr., niem.

869. ORZEŁEK Ariel: „Suplement” do „Dziejów głupoty”. Publicystyka Aleksandra Bocheńskiego dotycząca powstania warszawskiego. *Koło Historii*. Nr 20: 2017 s. 153–165, streszcz. ang., fr.

Lata 50.–60. XX w.

870. OŹÓG Krzysztof: Kontakty personalne i instytucjonalne Jana Długosza z krakowskim środowiskiem uniwersyteckim. Uwagi o stanie i perspektywach badań. *Studia Źródłoznawcze*. T. 55: 2017 s. 163–172, streszcz. ang.

871. PAŁYS Piotr: Prof. dr hab. Mečislav Borák (1945–2017). *Studia Śląskie*. T. 81: 2017 s. 241–242.

872. PAŁYS Piotr: Program Badawczy dla Ziemi Zachodnich i Północnych (2016). *Studia Śląskie*. T. 79: 2016 s. 219–222.

873. PAMIĘĆ o przeszłości w prywatnych narracjach i historiografii. Red. nauk. Anna Warakomska. Warszawa 2017 Wydaw. Uniw. Warszawskiego 8° ss. 321, il., streszcz. ang.

Materiały konferencji „Kultury i języki pamięci / Kulturen und Sprachen der Erinnerung”, Warszawa, 25–26 IX 2015 r.

Treść: Warakomska Anna: Pamięć o przeszłości w prywatnych narracjach i historiografii. Wprowadzenie s. 9–17; Nowikiewicz Elżbieta: Der Erste Weltkrieg. Ereignis und Erinnerung in den autobiographischen Texten von Clara Viebig und A. E. Johann s. 18–32; Zmijewska Jagoda: Sophie Scholl in Erinnerungen ihrer Schwester Elisabeth Hartnagel. Ein Leben gegen die Indoktrination der Jugend im Dritten Reich s. 33–49; Söhner Felicitas: Sprachliche Darstellung und Wahrnehmung des Patienten in medizinischen Aufzeichnungsverfahren – zu psychiatrischen Krankenakten sog. „Ostarbeiter” s. 50–78; Pogoda-Kotodziejak Adriana: „Ocalałe nie po to, żeby żyć. Masz mało czasu. Musisz dać świadectwo”. Myśl Herberta we wspomnieniach Augusta Kowalczyka „Refren kolczastego drutu. Trylogia prawdziwa” s. 79–90; Schramm Wolfgang: Das Ende der Kindheit. Die Flucht von Danzig über Dänemark nach Dorfchemnitz s. 91–102; Warakomska Anna: Die unerträgliche Leichtigkeit der Erinnerung – der Zweite Weltkrieg in Narrativen der Täter s. 103–127; Ostrowski Marek: Granica na Odrze i Nysie w polityce historycznej PRL s. 127–148; Wojtaszyn Dariusz:

Instrumentalizacja nazistowskiej przeszłości Niemiec przez skrajnie prawicowe środowiska młodzieżowe w NRD s. 149–168; Pszczółkowski Tomasz G.: Deutsch-polnische Biographiegespräche als Forum gegenseitiger Annäherung zwischen Deutschen und Polen s. 169–179; Garczewski Krzysztof: XX wiek w niemieckim dyskursie społeczno-politycznym (2014–2016) – wybrane aspekty s. 180–203; Gołaszewski Marcin: Joseph Roths Alltag im Exil nach seiner Privatkorrespondenz und seinen Feuilletons. Die Gastländer und sein Freundeskreis s. 204–240; Jamiołkowski Michał: Daleka bliskość, bliska dalekość – Witold Gombrowicz w i o Berlinie s. 241–249; Czejarek Karol: Hans Hellmut Kirst, autor nie tylko „08/15” s. 250–260; Schulte Frederic: Die Darstellung der polnischen Aufstände durch Gustav Freytag in seinem Roman „Soll und Haben” (1855) s. 261–281; Gawor Katarzyna: Kultura pamięci, czyli subiektywne pojmowanie historii przedstawione na podstawie rozbieżności opisu ośmiu habsburskich królowych w dziełach historycznych i literaturze pięknej s. 282–292; Wojciechowska Natalia: Katedra kolońska jako przykład dziedzictwa kulturowego s. 293–300; Dobrowolski Mateusz: Piotrków Trybunalski – 800 lat miasta s. 301–309.

874. PÁNEK Jaroslav: Czechoznawstwo polskie – charakter i sens jednego kierunku badawczego. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 1 s. 99–113, streszcz. ang.

875. PÁNEK Jaroslav: Historici mezi vědou a vědní politikou. Historians between science and science policy. Pardubice 2016 Univerzita Pardubice 4° ss. 729, nlb. 3, il.

Rec.: Tomczak Robert T., *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 3 s. 113–116.

876. PASISZ Piotr: Historia kultury w twórczości historycznej Jana Ptaśnika (1876–1930). *Almanach Historyczny*. T. 19: 2017 s. 121–134, streszcz. ang.

877. PATEK Artur: W Czechach o Polsce w kontekście Europy Środkowej i Wschodniej. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 1 s. 89–98, streszcz. ang.

Najnowsza historiografia.

878. PAWELEC Mariusz: Tadeusza Czackiego [1765–1813] spotkania z Karaimami. *Almanach Karaimski*. [T.] 6: 2017 s. 135–162, streszcz. ang.

Dot. głównie pracy „Rozprawa o Karaitach” (Wilno 1807).

879. PAWIŃSKI Adolf: Skarbowość w Polsce i jej dzieje za Stefana Batorego 1576–1586. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 322, streszcz. ang.

Przedr., oryg.: Warszawa 1881.

880. PAWLAK Małgorzata: Historia starożytna w polskim piśmarstwie podręcznikowym. 100 lat doświadczeń. *Opinie Edukacyjne PAU*. T. 15: 2017 s. 73–86, streszcz. ang.

881. PERŁAKOWSKI Adam: Dwór królewski w Rzeczypospolitej polsko-litewskiej

w epoce panowania Wettinów. Opinie polskiej historiografii. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 2(68): 2015 [dr.:] 2016 s. 165–199, streszcz. ang.

882. PETRÁSEK Jan: České dějiny ve světle strategie vyprávění Annales Jana Długosze. *Mediaevalia Historica Bohemica*. Roč. 20: 2017 č. 1 s. 181–206, streszcz. ang.

883. PIELAS Jacek: Pamięci Profesor Jadwigi Muszyńskiej. *Między Wisłą a Pilicą*. T. 18: 2017 s. 179–181.

Działalność naukowa.

884. PIENKOWSKI Maciej Adam: Opinia szlachecka wobec wojska koronnego w latach 1648–1655. Stan badań oraz postulaty badawcze. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 5: 2015 s. 157–176.

885. PIETRZKIEWICZ Iwona: Teksty historiograficzne w środowisku dominikanów Prowincji Litewskiej – wybrane przykłady. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 211: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 14: 2016 s. 328–347, streszcz. ang.

XVII–XVIII w.

886. PIJAJ Stanisław: Problematyka czeska w badaniach polskich historyków XIX wieku (stan obecny i perspektywy). *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 1]: 2011 nr 1 s. 135–148, streszcz. ang.

887. [PIŁSUDSKI Józef] Piłsudski Iozep’: Ianvris ajanqebis militaruli istoriis mimoxilva. (1863 clis Polonet’is ajanqeba). Warszawa 2017 Studium Europy Wschodniej Uniw. Warszawskiej 8° ss. 97, nlb. 1, il.

Tyt. oryg.: Zarys historii militarnej powstania styczniowego. Wykłady wygłoszone w 1912 r. w Szkole Nauk Społeczno-Politycznych w Krakowie.

888. PIOTR Stawecki [1930–2015]. Z archiwum historyka wojskowości. Pod red. Marka Jabłonowskiego. Warszawa 2017 Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 436, il.

Tręść: Jabłonowski Marek: Słowo wstępne s. 7–14; W opiniach przyjaciół i współpracowników: Bulhak Henryk: Mój przyjaciel s. 17–23; Jabłonowski Marek: Archiwista i historyk wojskowości s. 25–48; Klimecki Michał: W Zakładzie I Wojskowego Instytutu Historycznego s. 49–55; Kornat Marek: Polityka wojskowa a polityka zagraniczna. Piotr Stawecki i jego studia nad armią II Rzeczypospolitej s. 57–97; Łossowski Piotr: Piotr Stawecki w moich wspomnieniach. Zaczęliśmy rozmawiać s. 99–106; Majewski Wiesław: Studia historyczne i akademik na Narutowicza s. 107–114; Nowik Grzegorz: Profesor Piotr Stawecki. Moje z nim spotkania i potyczki s. 115–122; Polak Bogusław: Kilka odsłon z relacji Bogusława z Piotrem s. 123–131; Rezmer Waldemar: Piotr Stawecki w mojej perspektywie polskiej nauki historyczno-wojskowej s. 133–162; Rzepniewski

Andrzej: Piotr s. 163–170; Wojtasik Janusz: Zmarł prof. dr hab. Piotr Paweł Stawecki s. 171–182; Wrzosek Mieczysław: Dawne lata s. 183–193; Zuziak Janusz: Mistrz i nauczyciel. Profesor Piotr Stawecki w mojej pamięci s. 195–204. Z teki wspomnień: Stawecki Piotr: Dzieciństwo i studia s. 207–302; Stawecki Piotr: Garść wspomnień z pracy w Wojskowym Instytucie Historycznym s. 303–353; Stawecki Tomasz: Ojciec w oczach syna s. 355–365.

889. POLAK Anna: Początki klasztoru Benedyktynów w Sieciechowie w świetle „Herbów rycerstwa polskiego”. Z badań nad warsztatem Bartosza Paprockiego. *Studenckie Zeszyty Historyczne*. Z. 22: 2016 s. 27–43.

890. POLEK Krzysztof: Problematyka czeńska i stosunki polsko-czeskie we wczesnym średniowieczu w polskich badaniach historycznych i archeologicznych w ostatnim piętnastolecu. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 1]: 2011 nr 1 s. 16–64, streszcz. ang.

891. POLSKIE dziewiętnastowieczne pamiętniki i listy z Ziem Zabrzanych. Rola i miejsce w badaniach historycznych. Red. Wiesław Caban, Lidia Michalska-Bracha. Kielce–Warszawa 2017 UJK; DiG 8° ss. 535, nlb. 3, streszcz. ang.

Materiały konferencji „Rola i miejsce dziewiętnastowiecznych pamiętników i listów w badaniach historycznych i literackich”, Kielce–Podzamecze-Chęciny, 9–10 VI 2016 r.

Treść: Caban Wiesław, Michalska-Bracha Lidia: Wstęp s. 9–10; Caban Wiesław: Pamiętniki i listy polskich autorów z Ziem Zabrzanych – charakterystyka projektu naukowego Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki – stan realizacji i perspektywy badawcze s. 13–22; Molik Witold: Jak daleko można masakrować zasady edytorstwa dziewiętnastowiecznego pamiętnikarstwa? s. 23–30; Kargol Tomasz: Pamiętniki i listy autorów polskich z Ziem Zabrzanych w zbiorach Archiwum Narodowego w Krakowie 1795–1918 s. 31–44; Śnicarčuk Lidia: Pol's'komovni memuary XIX st. u fondah L'viv's'koj nacional'noj biblioteki Ukraïni imeni V. Stefaniaka s. 45–56; Pajak Jerzy Z., Szecepański Jerzy: Pamiętniki i listy autorów polskich z XIX wieku w zasobach lwowskich s. 57–67; Vovk Ol'ga: Listi i šodenniki v kolekcij Central'nogo deržavnogo istoričnogo arhivu Ukraïni u Kiev'i s. 69–86; Epsztejn Tadeusz: Zbiory rękopisów podzielone i rozproszone na przykłady kolekcji podworskich z Ukraïny – problemy archiwalne i edytorskie s. 87–99; Putova Ganna: Listuvannâ pol's'kih insurgentiv-v'âzniv Kiïvs'koj forteci 1860-h rokiv u fondi 489, Kolekcij sprav pro Pol's'ki povstannâ, Central'nogo deržavnogo istoričnogo arhivu Ukraïni, m. Kiïv s. 101–106; Karnauhov Dmitrij: Pol's'kij i rossijskij vzgljady na vospominannâ polâkov, soslannyh v Sibir' v XIX v. s zemel' Reči Pospolitoj, vküčennyh v sostav Rossijskoj imperii s. 107–116; Kulecka Alicja: List i pamiętnik w środowisku koterii petersburskiej (1841–1845). Refleksje źródłoznawcze s. 117–135; Korybut-Marciniak Maria: Polacy w służbie cywilnej Imperium Rosyjskiego w świetle korespondencji Artura Dolińskiego ze Stanisławem Dolińskim (1849–1869) s. 137–149; Szymt Andrzej: Polacy w systemie szkolnictwa Imperium Rosyjskiego w pierwszej połowie XIX wieku s. 151–161; Dolinov's'kij Volodimir: Rik 1831 u svïdčennâh polâkiv z Volini ta Podillâ – nevidomi dżerela u fondah Central'nogo deržavnogo istoričnogo arhivu Ukraïni u L'vovi s. 163–174; Pajak Jerzy Z., Szecepański Jerzy: Problemy identyfikacji i interpretacji źródeł pamiętnikarskich z Ziem Zabrzanych w XIX w. (casus Jana Bispinga i Jana Witorta) s. 175–189;

Ślusarek Krzysztof: Antoniego Mikoszewskiego „Wspomnienia łowieckie” jako źródło do dziejów ziemiaństwa polskiego na Wołyniu i Polesiu s. 191–205; Kowalczyk Rafał [Wiktor], Kravčenko Svïtlana: Obraz polskiej ziemiarki w listach i pamiętnikach z lat 1795–1918 znajdujących się w Centralnym Archiwum Historycznym w Kijowie (Dziennik Adeli Kieniewicz, 1888–1915, t. 1–38) s. 207–217; Czapiewski Edward: Kresy w korespondencji Józefa Ignacego Krzszewskiego s. 219–232; Karlina Oksana: Volin' Źufeja I. Kraešvs'kogo u listah pis'mennika do rodini s. 233–243; Czapiewski Edward: Kresy Wschodnie a Polska Zachodnia w korespondencji Józefa Ignacego Krzszewskiego s. 245–263; Fedorowicz Irena: Artysta rzeźbiarz wśród swoich i obcych. Listy Bolesława Jacuńskiego do Jana Karłowicza z lat 1879–1881 i 1887–1896 s. 265–277; Arcun Ūliâ: Privatne žittâ misevoï šlâhti pid čas „kiïvs'kih kontraktiv” v dzerkali pol's'kih memuariv XIX stolittâ s. 277–283; Leonczyk Sergiusz: Pol's'ko-beloruskie kontakty v Vitebske pervoj poloviny XIX v. po vospominaniâh ssl'noho v Sibir' Maksimilana Marksa s. 285–298; Gorbačeva Ol'ga: Evstafij Anuševič i ego rukopisnoe nasledie v fondah Muzeâ literatury im. Adama Mickeviča v Varšave: pis'ma iz iemigracii i Galicii s. 299–309; Radzûk Aleksandr: Dnevnik Karolâ Boženckiego i ego avtor na stranicah rukopisi s. 311–321; Przeniosło Małgorzata: Dzienniki i pamiętniki jako źródło do dziejów Wilna i Wileńszczyzny w latach I wojny światowej s. 323–335; Tarasiuk Dariusz: „Dziariusz” Michała Stanisława Kossakowskiego jako źródło do badań nad dziejami uchodźstwa w latach I wojny światowej s. 337–344; Korzeniowski Mariusz: O kijowskich Polakach w latach 1905–1918 w świetle wspomnień s. 345–353; Krih Anna Aleksejevna: Vostočno-Sibirskââ korespondencijâ pol's'kih katoržnikov (po materialam perliščacij vtoroj poloviny 60-h godov XIX veka) s. 357–361; Mulina Svetlana Anatolevna: Kontakty ssl'nyh učastnikov vostočnâ 1863 goda s istoričeskoj rodinoj (na primere korespondencii Mihaïla Źaby i Eduarda Radvanskogo) s. 363–373; Mosunova Tat'ana Petrovna: Perepiska nastoâtelej katoličeskich prihodov Sibiri s archiepiskopatom Mogilevskim kak istočnik ocenki moral'nogo klimata pol's'kich migrantov i ih vzaïmnođejstvâ s mestnim naseleniem s. 375–386; Michalska-Bracha Lidia: O potrzebie edycji krytycznej listów Stanisława Miaszkowskiego (1840–1868). Aspekty metodologiczne s. 387–396; Legieć Jacek: Pobyt Zygmunta Sierakowskiego w Orenburgu w świetle jego listów do Włodzimierza Spasowicza s. 397–406; Wójcik Zbigniew: Marian Dubiecki – z Wołynia na Syberię s. 407–417; Hanevič Vasilij Antonevič: Sem'â Ožeško v Tomске s. 419–428; Nowak Mariusz: Opisy Syberii w pamiętniku Józefa Bogusławskiego s. 429–438; Śliwowska Wiktoria, Brus Anna: Nie ma dzienników, nie zachowały się listy. A jednak była... O Emilii Michalskiej, ukochanej Szymona Konarskiego s. 441–450; Bairašauskaitė Tamara: Kobieta samotna: pamiętnik i korespondencja Kazimierzy Białożorówny-Tańskiej z lat 40.–80. XIX wieku s. 451–461; Bankauskaitė-Sereikienė Gabija, Statkeviciūtė Karolina: Egodokumenty pisarzy litewskich z końca XIX – początku XX wieku s. 463–474; Ilgiewicz Henryka: Helena Romer-Ochenkowska (1875–1947) i jej pamiętniki s. 475–488; Kowalik Lilia: Obraz kobiety-czytelniczki z prowincji litewsko-białoruskiej w listach do wileńskich księgarzy Zawadzkich s. 489–500; Domańska-Nogajczyk Maria, Wójcik Tomasz: Listy Tekli Bolunowskiej i Róży Sobañskiej jako źródło do badania postaw patriotycznych ziemiarek z Podola s. 501–518.

892. [POTKAŃSKI Karol]: Lachowie i Lechici. Napisał ... Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. nlb. 2, 74. (Biblioteka Tradycji Słowiańskiej; nr 53).

Repr., oryg.: Kraków 1897.

893. PRASA w warsztacie badawczym historyka. Pod red. nauk. Kazimierza Karolczaka

i Konrada Meusa. Kraków 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 235, nlb. 3, streszcz. ang. Uniw. Pedagog. im. KEN w Krakowie. (Prace Monograficzne; 771).

Treść: Karolczak Kazimierz, Meus Konrad: Wstęp s. 5–8; Follprecht Kamila: „Gazeta Krakowska” jako źródło do badań nad dziejami krakowskich kamienie i ich właścicieli w pierwszej połowie XIX wieku s. 26–37; Sroka Łukasz Tomasz: Prasa w warsztacie badacza historii miast s. 38–59; Meus Konrad: Prasa prowincjonalna w badaniach nad miastami galicyjskimi doby autonomicznej. Geniza – charakterystyka – interpretacja s. 60–91; Śleziak Katarzyna: „Przewodnik Powiatu Żywieckiego” w latach 1900–1909 s. 92–101; Röskau-Rydel Isabel: Powstanie „Evangelisches Gemeindeblatt für Galizien und die Bukowina” (Ewangelickiej Gazety Gminnej dla Galicji i Bukowiny) i jej znaczenie s. 102–110; Kawalla Iwona: „Kupiec Polski” i „Przegląd Kupiecki” jako źródła do badań handlu w międzywojennym Krakowie s. 111–128; Trojański Piotr: „Rękodzieło i Przemysł” jako źródło do badań nad życiem społeczno-gospodarczym rzemieślników żydowskich Krakowa w okresie międzywojennym s. 129–150; Majewski Mariusz W.: Elity Drugiej Rzeczypospolitej w ikonografii „Światowida. Ilustrowanego Kuriera Tygodniowego” s. 151–169; Bednarowska Aleksandra: Świat kobiet w świetle prasy żydowskiej w Niemczech w latach 1933–1938 s. 170–186; Chłosta-Sikorska Agnieszka: Zmiana procesu myślenia, czyli „pranie mózgu” na przykładzie „Gazety Krakowskiej” 1949–1956 s. 187–205; Bibliografia s. 206–220.

894. PROCHASKA Antoni, Kujot Stanisław: Rok 1410. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 263, nlb. 3, il., mapy.

Reedycja z 1910 r.

895. PROFESOR Marek Gedl. Życie i dzieło. Professor Marek Gedl. Life and work. Ed. by Jan Chochorowski. Kraków–Pekowice 2016 Inst. Archeologii. UJ; Wydaw. i Pracownia Archeol. Profil-Archeo 8° ss. 400, il., mapy, streszcz. ang. UJ. Inst. Archeologii. (Prace Archeologiczne. Studia; z. 68).

Materiały konferencji naukowej, Kraków, 11 II 2016 r.

Treść: Chochorowski Jan: Professor Marek Gedl [1934–2014] – życie i dzieło. Konferencja naukowa w Instytucie Archeologii UJ (11 II 2016) s. 9–11; Chochorowski Jan: Professor Marek Gedl (1934–2014) – biografia naukowa s. 13–34; Wykaz publikacji Profesora Marka Gedla za lata 1996–2014. List of Professor Marek Gedl’s publications for 1996–2014. Oprac. Anna Gawlik, Karol Dziegielewski, Jerzy Trzebiński s. 35–44; Wykaz prac doktorskich i magisterskich napisanych w Instytucie Archeologii UJ pod kierunkiem Profesora Marka Gedla. List of Ph.D. and Master Theses written under the direction of Professor Marek Gedl in the Institute of Archaeology of Jagiellonian University. Oprac. Anna Gawlik, Karol Dziegielewski s. 45–49; Kasińska Justyna: Studia Profesora Marka Gedla nad początkiem epoki brązu w dorzeczu górnej Odry s. 51–58; Blajer Wojciech: Starszy okres epoki brązu na ziemiach polskich w perspektywie badań Profesora Marka Gedla s. 59–65; Chochorowski Jan: „Łużycki” wariant kultur pól popielnicowych w badaniach Profesora Marka Gedla s. 59–65; Czopek Sylwester, Trybała-Zawiślak Katarzyna: Tamobrzeska kultura łużycka w świetle badań i opracowań Profesora Marka Gedla s. 147–157; Dziegielewski Karol: Strefa południowośląska w epoce brązu i wczesnej epoce żelaza w refleksji badawczej Profesora Marka Gedla s. 159–172; Madyda-Legutko Renata: Dorobek Profesora Marka Gedla w badaniach nad okresami lateńskim i rzymskim na ziemiach

polskich s. 173–191; Wojenka Michał: Średniowiecze w zainteresowaniach badawczych Profesora Marka Gedla s. 193–210; Bąk Urszula: Kietrz jako poligon badawczy Profesora Marka Gedla s. 211–253; Dziegielewski Karol, Bąk Urszula: Dziełnictwo epoki brązu i półwiecza wykopalisk Profesora Marka Gedla – uwagi o komentarzku w Zbrojewsku s. 255–287; Gil-Drozd Agnieszka: Obrządek pogrzebowy w perspektywie badań Profesora Marka Gedla nad genezą i taksonomią kultury łużyckiej s. 289–306; Blajer Wojciech: Zabytki brązowe w badaniach typologicznych i taksonomicznych Profesora Marka Gedla s. 307–312; Zyzman Armand: Metalurgia epoki brązu i wczesnej epoki żelaza na ziemiach polskich w badaniach Profesora Marka Gedla s. 313–322; Mazur Michał: Studia osadnicze w dorobku badawczym Profesora Marka Gedla s. 323–333; Trzebiński Jerzy: Osiedla obronne epoki brązu i wczesnej epoki żelaza w badaniach profesora Marka Gedla s. 335–346; Korczyńska Marta: Wpływ archeologii niemieckiej na prace Profesora Marka Gedla i recepcja Jego dorobku w niemieckim środowisku archeologicznym s. 347–382; Przybyła Marcin S.: Refleksja metodologiczna w badaniach Profesora Marka Gedla s. 383–389; Wspomnienia o Profesorze Marku Gedlu. Professor Marek Gedl as remembered by colleagues: Gediga Bogusław: Moje lata przyjaźni z profesorem Markiem Gedlem s. 391–396; Lenarczyk Leszek: Professor Marek Gedl – Wspomnienie s. 396–397; Taras Halina: Wspomnienie o profesorze Marku Gedlu s. 397–398; Górski Jacek: Marek Gedl – pierwszy przewodniczący Rady Muzeum Archeologicznego w Krakowie s. 398–400; Kłosińska Elżbieta Małgorzata: Wspomnienie profesora Marka Gedla s. 400.

896. PRZYMUSZAŁA Lidia, Światała-Trybek Dorota: O powstającym leksykonie dziedzictwa kulinarnego Śląska. *Studia Śląskie*. T. 81: 2017 s. 217–231.

897. PTAŚNIK Jan: Dagome Iudex. Przyczynek krytyczny do genezy świętopietrza w Polsce. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. 56, tabl. 5, il.

Repr., oryg.: Kraków 1911 Spółka Wydawnicza Polska.

898. PUŁAWSKI Michał: Problemy XX-wiecznej historiografii stosunków polsko-czeskich. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 1]: 2011 nr 1 s. 182–186, streszcz. ang.

899. RACHWAŁ Piotr: Ruch naturalny na Lubelszczyźnie w XVI–XIX wieku. Stan i perspektywy badawcze. *Przeszość Demograficzna Polski*. [T.] 39: 2017 s. 31–47, streszcz. ang.

900. RĄCZY Elżbieta: Historiografia polska przełomu XX/XXI stulecia wobec zagłady Żydów oraz stosunków polsko-żydowskich. Żarys problematyki. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 15: 2017 s. 249–268, streszcz. ang.

901. REICHENBACH Karin: The research program on the beginnings of the Polish State between Polish Western thought and historical materialism: structural developments and political reorientation. *Przegląd Archeologiczny*. T. 65: 2017 s. 19–34.

902. REMBALSKI Andrzej: Jana Pazdura koncepcja „Wypisów historycznych regionu

świętokrzyskiego dla klasy II gimnazjum”. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 9: 2017 s. 47–58, streszcz. ang.

Lata 1934–1936.

903. REZMER Waldemar: Garnizon wojska polskiego w Grudziądzu 1920–1939. Stan badań i postulaty badawcze. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 105–128, streszcz. ang.

904. ŘEZNÍK Miloš: Devatenácté století a české a polské dějepisectví – rozdílné perspektivy bez sporných temat? *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 1]: 2011 nr 1 s. 164–181, streszcz. ang.

905. ROGUSKI Mirosław: Spisy szlachty ziemi liwskiej. *Rocznik Liwski*. T. 4: 2008/2009 [dr.:] 2010 s. 127–130.

Przegląd literatury.

906. ROSZAK Stanisław: Historia społeczna i historia kulturowa epoki nowożytnej. Doświadczenia oraz perspektywy ukrywania i odkrywania jednostki. *Historyka*. T. 47: 2017 s. 77–88, streszcz. ang.

907. RZEPA Krzysztof: Pionierzy badań nad zbąszyńską małą ojczyzną. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 1 s. 33–38.

XIX–XX w.

908. [ŠAJDUROV Vladimír Nikolaevič] Shaidurov Vladimír: The Siberian Polonia in the second half of the 19th – early 20th century in the Polish historiography. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 8: 2017 [nr] 1 s. 11–21.

909. [ŠALANDA Aláksej] Šalanda Alaksiej: Sąd grodzki grodzieński za czasów Wazów (1587–1668). Stan badań i źródła. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 3: 2017 s. 47–80, streszcz. ang.

910. SAMP Mariusz: Problematyka historyczno-wojskowa na łamach „Studiów i Materiałów do Dziejów Wielkopolski i Pomorza”. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 18: 2017 s. 163–183, streszcz. ang.

W I. 1955–1994.

911. SANÓJCA Karol: Gimnazjalne podręczniki do historii (1999–2019). Próba bilansu. *Opinie Edukacyjne PAU*. T. 15: 2017 s. 59–72, streszcz. ang.

912. SIEDZIAKO Michał: Kampania wyborcza i wybory do Sejmu PRL w 1957 roku: stan badań, aktualne ustalenia i perspektywy badawcze. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 28: 2016 s. 279–310, streszcz. ang.

913. SIERADZAN Wiesław: Stefan Hartmann (1943–2016), niemiecki historyk i archiwista. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 313–315.

914. SIEWIERSKI Tomasz: Marian Małowist [1909–1988] i krąg jego uczniów. Z dziejów historiografii gospodarczej w Polsce. Warszawa 2016.

Rec.: Komorowski Paweł, *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 26: 2017 s. 125–129.

915. SIKORSKI Andrzej: Dama archeologii (wielko)polskiej. *Slavia Antiqua*. T. 58: 2017 s. 9–14.

Hanna Kóčka-Krenz (ur. 1947).

916. SIKORSKI Tomasz: Karykatura polityczna jako źródło do badań nad historią Drugiej Rzeczypospolitej. Postulaty badawcze. *Historia i Polityka*. Nr 1: 2009 s. 63–81, streszcz. ang.

917. SŁOCZYŃSKI Henryk Marek: Światło w dziejarskiej ciemnicy. Koncepcja dziejów i interpretacja przeszłości Polski Joachima Lelewela. Kraków 2010.

Rec.: Janowski Maciej: Król nie jest nagi. Wokół kryteriów ocen klasyków historiografii. *Kwartalnik Historyczny*. R. 121: 2014 nr 4; Polem.: Słoczyński Henryk Marek, *Kwartalnik Historyczny*. R. 123: nr 3 s. 523–551; Repl.: Janowski Maciej, *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 3 s. 563–567.

918. SŁUPECKI Leszek P.: Dlaczego polska historiografia cierpi na obsesję korony królewskiej pierwszych Piastów? Różnice w postrzeganiu władzy królewskiej i jej funkcji u nowo ochrzczonych Słowian i Skandynawów. Esej. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 3 s. 58–67, streszcz. ang.

919. SMAKOWSKA Monika, Leszczyński Kamil Marek: Wybrane źródła do historii Łomży i ziemi łomżyńskiej w dyspozycji Łomżyńskiego Towarzystwa Naukowego im. Wągów. Projekt „Laboratorium Badań nad dziedzictwem kulturowym Mazowsza i Podlasia” realizowany w programie „Dialog” w ramach dofinansowania MNiSW. *Studia Łomżyńskie*. T. 27: 2017 s. 211–221, streszcz. ang.

920. SMOLIŃSKI Aleksander: Polskie formacje wojskowe okresu I wojny światowej i Wojsko Polskie z lat 1918–1939 – węzłowe problemy oraz stan badań i postulaty badawcze. *Studia z Dziejów Wojskowości*. T. 6: 2017 s. 179–295, streszcz. ang., ros.

921. SMOLIŃSKI Aleksander: Stan badań oraz literatura dotycząca dziejów garnizonów

wojskowych na ziemiach polskich w XX w. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 13–35, streszcz. ang.

922. SMOLKA Stanisław: Najdawniejsze pomniki dziejopisarstwa rusko-litewskiego. Rozbiór krytyczny. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. nlb. 4, 55. (Biblioteka Tradycji Słowiańskiej; nr 43).

Repr., oryg.: Kraków 1889.
Lata 1395–1520.

923. [SOKIŃSKA Władysława Włodzimierzówna] Sokyrka Władysława W., Srogosz Tadeusz: Hajdamacy i koliszczyna w historiografii polskiej i ukraińskiej. *Polsko-ukraiński dwugłos. Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 2 s. 7–41, streszcz. ang.

Toż w jęz. ang.: The haidamaks and Koliyivshchyna in the Polish and Ukrainian historiography. The Polish-Ukrainian duet. *Tamże* nr 3 s. 7–40, streszcz. pol.

924. [SOKOŁOWSKI August]: Dzieje powstania styczniowego 1863–1864 napisał ... Warszawa 2017 Grafika Usługi Wydawnicze, Iwona Knechta 8° ss. nlb. 2, 344, tabl. 19, il.

Przedr. fotoofsetowy, oryg.: Berlin ok. 1910.

925. SOWIŃSKA Ewa: „Środkowoeuropejska mapa gułagu” – międzynarodowy projekt z historią mówioną w tle. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 7: 2017 s. 269–270.

926. SPÓR o początki państwa polskiego. Tradycja, mit, propaganda. Red. Wojciech Drelicharz, Dominika Jasiak, Jacek Poleski. Kraków 2017 Tow. Hist. „Historia Iagellonica” 4° ss. 240, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Drelicharz Wojciech, Jasiak Dominika, Poleski Jacek: Wstęp s. 7–11; Buko Andrzej: Małopolska i Wielkopolska IX–X wieku w perspektywie badań archeologicznych s. 15–36; Kara Michał: Problematyka genety państwa Piastów w nowszych poglądach archeologów s. 37–48; Poleski Jacek: Kontakty plemion zamieszkujących tereny Polski z państwem morawskim i państwem czeskim w IX i X wieku a problem kształtowania się państwa pierwszych Piastów s. 49–98; Tietz Bartosz: Upadek grodów wschodnich części strefy Tornow-Klenica a proces budowy władztwa Piastów s. 99–117; Chudziak Wojciech: Początki państwowości piastowskiej na Pomorzu Nadwiślańskim – główne problemy w świetle źródeł archeologicznych s. 119–138; Stanisławska Błażej M.: Udział Wikingów w powstawaniu państwa wczesnopiastowskiego s. 139–167; Sikorski Dariusz Andrzej: O co chodzi w sporze historyków o początki państwa polskiego s. 169–177; Nowak Przemysław: Regest dokumentu „Dagome iudex” w świetle najnowszych badań interdyscyplinarnych s. 179–189; Grabowski Antoni Tadeusz: Wizje początku Niemiec s. 191–197; Kołpak Piotr: Wizja państwa i początki państwa polskiego w Komentarzu Jana z Dąbrówki s. 199–207; Słoczyński Henryk Marek: Pierwotne wartości Słowian a chrystianizacja Polski w interpretacji Joachima Lelewela s. 209–225; Nitka Maria: Edwarda Raczyńskiego poglądy na początek państwa polskiego w świetle realizacji kaplicy Królów Polskich w katedrze w Poznaniu s. 227–240.

927. SPYRA Janusz, Szelong Krzysztof: Bibliotheca Tessinensis – seria edycji źródłowych Książnicy Cieszyńskiej i Ośrodka Dokumentacyjnego Kongresu Polaków w Republice Czeskiej. *Z Badań nad Książką i Księgozbiornami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 359–376, streszcz. ang.

928. STACH Stephan: „Duch czasu wycisnął jednak na tej pracy swe piętno”. Historia Zagłady w badaniach Żydowskiego Instytutu Historycznego w okresie stalinowskim. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 138–159, streszcz. ang.

929. STAN badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej. T. 7. Pod red. Wojciecha Walczaka i Karola Łopateckiego. Białystok 2017 Inst. Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy 8° ss. 548, il., streszcz. ang. (Zachowanie Polskiego Dziedzictwa Narodowego; 13).

Materiały z Międzynarodowego Kongresu Naukowego, Białystok, 30 IX – 2 X 2015 r.

Treść: Topolska Maria Barbara: Historia wspólna czy rozdzielna. Polacy, Litwini, Białorusini, Ukraińcy w ich dziejowym stosunku (XV–XX w.) s. 17–29; Panfil Rafał: Pierwsi jezuici w Malborku jako reprezentanci multietnicznego społeczeństwa Rzeczypospolitej Obojga Narodów s. 31–83; Mariani Andrea: Proweniencja geograficzna i koncepcje językowe jezuitów prowincji litewskiej. Przyczynek do badań nad wielokulturowością Rzeczypospolitej XVII–XVIII w. s. 85–112; Balcerek Mariusz: Ustawienie walczących stron względem rzeki w bitwie pod Kircholmem w 1605 r. s. 113–149; Łopatecki Karol: „Szwedzkie napoje” czyli rzecz o wysadzeniu zamku w Sandomierzu w świetle grafiki Gesta ad Sandomiriam Erika Dahlbergha s. 151–179; Nikitić Anatol': Beraace, maj 1657 g. Śwedska namaganja i transilwanská rospać s. 181–216; Krokosz Paweł: Sunt mihi quae valeant in talea pondera. Opanowanie wschodnich nadbałtyckich prowincji szwedzkich przez armię rosyjską w 1710 r. s. 217–275; Norkärks Reisnis: The Dominican friars in Polish Livonia and the Duchy of Courland: between history and the Black legend s. 277–293; Jeziorski Paweł A.: Uwagi do tajemniczej biografii Idziego Hylzana (+1800) s. 295–333; Drozdowski Mariusz R.: Wojsko kozackie w okresie panowania Zygmunta III Wazy w historiografii polskiej po 1945 r. s. 335–355; Buczyło Andrzej: Sieć kerkiewna na terenie klucza poleskiego ekonomii brzeskiej w XVI–XVIII w. s. 357–372; Wereda Dorota: Hierarchowie Cerkwi unickiej w Rzeczypospolitej – stan badań i postulaty badawcze s. 373–387; Orzeł Joanna: Poszukiwanie rodowodu Rzeczypospolitej Obojga Narodów przez autora Skarba rozmaitych sciencyi... s. 389–414; Skłodowski Jan: Zapomniane ucelnie Rzeczypospolitej: Kroże – Ateny Żmudzkie, Krzemieniec – Ateny Wołyńskie, Podoliniec – Spiski Oksford s. 415–465; Danieluk Janusz: Niemiecka rodzina na Podlasiu – dziedzictwo Artura Hasbacha (1864–1940) s. 467–492; Kozakewych Olena: Edukacja artystyczna i zawodowa kobiet w Galicji od końca XIX do lat trzydziestych XX w. – dziesięć lat s. 493–538; Chomik Piotr: Kościół prawosławny w PRL. Stan badań i postulaty badawcze s. 539–548.

T. 1. 2010.

930. STAN badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej. T. 8. Pod red. Wojciecha Walczaka i Karola Łopateckiego. Białystok 2017 Inst. Badań nad

Dziedzictwem Kulturowym Europy 8° ss. 521, il., streszcz. ang. (Zachowanie Polskiego Dziedzictwa Narodowego; 14).

Materiały z Międzynarodowego Kongresu Naukowego, Białystok, 30 IX – 2 X 2015 r.

Tręść: Lewicki Jakub: Nowe obszary badań nad architekturą kresów na przykładzie studiów nad dorobkiem lwowskiej szkoły architektonicznej s. 15–85; Dolistowska Małgorzata: „Mile miasto” między tradycją a awangardą. Architektura Wilna w dwudziestoleciu międzywojennym – zarys problematyki s. 87–149; Linda Svítana, Mychajłyszyn Olga: Neoklasykistyczne trendy w architekturze województwa lwowskiego i wołyńskiego w czasach II Rzeczypospolitej s. 151–172; Uchowicz Katarzyna: Kresy modernizmu. Architektoniczne koncepcje grupy Praesens s. 173–214; Pszczółkowski Michał: Architektura Łucka w dwudziestoleciu międzywojennym s. 215–252; Bednarczyk Piotr: Kaplica Moskiewska – co zobaczył Erik Dahlbergh? s. 253–277; Piramowicz Dorota: Nieistniejące kościoły Pińska s. 279–298; Kolendo-Korczak Katarzyna: Parafia św. Andrzeja Boboli w Janowie Poleskim – ludzie, historia i zabytki s. 299–327; Gabrylewicz Krzysztof, Różańska Anna: Charakterystyka stylistyczna, konstrukcyjno-materiałowa oraz technologia wykonania niezachowanej drewnianej bożnicy w Zabłudowie s. 329–371; Poudziukiēnė Dalė: Drewniana architektura dworska na Litwie po 1990 r. Rewitalizacja dworu w Birżynianach s. 373–400; Wildner-Nurek Iwona: Poszukiwanie myśli twórczych Éduarda François André. Analiza kompozycji ogrodowych ze szczególnym uwzględnieniem dawnej rezydencji Tyszkiewiczów w Zatroczu na Litwie s. 401–432; Rychkov Petro: Badania dziedzictwa urbanistycznego i architektonicznego ksiąg Ostrogskich: osiągnięcia i problematyka s. 433–462; Dworzak Agata: Udział lwowskich artystów w modernizacji cerkwi Bazylianów w Krechowie za przełożenia superiora Sylwestra Łaszczewskiego s. 463–503; Bertašūtė Rasa: Dwór Orwistowo (Aristavėlė) – więzy dziedzictwa materialnego i niematerialnego s. 505–521. T. 1. 2010.

931. STAN badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej. T. 9. Pod red. Wojciecha Walczaka i Karola Łopateckiego. Białystok 2017 Inst. Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy 8° ss. 438, il., streszcz. ang. (Zachowanie Polskiego Dziedzictwa Narodowego; 15).

Materiały z Międzynarodowego Kongresu Naukowego, Białystok, 30 IX – 2 X 2015 r.

Tręść: Krupska Aleksandra, Szpor Joanna, Orkowska Anna: Technika i technologia XVIII-wiecznego portretu staropolskiego na przykładzie imaginacyjnego Portretu Leona Tyszkiewicza, kasztelana lubelskiego, z kolekcji rodowej z Łohojska ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie s. 17–40; Szpor Joanna: Odształcone w formie plaskorzeźby portrety Tyszkiewiczów z Łohojska. Weryfikacja badań fizykochemicznych przez odkrycia konserwatorskie s. 41–81; Potocka Anna Dorota, Rzeszutek Aleksandra: Problematyka deformacji portretów z kolekcji Tyszkiewiczów z Łohojska jako przyczynek do badań nad malarstwem staropolskim z końca XVIII wieku s. 83–106; Górecka Katarzyna: Mierzyć znaczy badać. Pomiar nietypowych deformacji obrazu z kolekcji rodowej Tyszkiewiczów za pomocą prototypowego skanera laserowego 3D s. 107–115; Omieczńska Lucyna: Wstępne rozpoznanie problematyki konserwatorskiej i historycznej kamiennego tryptyku z 1470 r. pierwotnie wmurowanego w ścianę katedry Zaśnięcia Bogurodzicy – soboru Uspieniego (obecnie w Wielką Dzwonnicę) Ławy Peczerskiej w Kijowie, Ukraina s. 117–129; Szalęgin Jerzy: Prace konserwatorskie przy wyposażeniu kościoła rzymskokatolickiego pw. św. św. Piotra i Pawła w Tbilisi, Gruzja s. 131–164; Ochno

Monika: Relikty galerii rodowych polskich w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie s. 165–182; Łopatecki Karol: Stan badań nad oceną wiarygodności grafik autorstwa Erika Dahlbergha s. 181–203; Boluyk Oleh: Chrześcijańskie ideogramy w cerkwiach Zachodniej Ukrainy: różnorodność oraz plastyka dzieł rycerstwa s. 205–221; Rudzka Anna: Polska grupa Kapitol w Zrymnie Mussoliniego s. 223–256; Ogle Kristine: Our Lady of Victory of Jelgava s. 257–288; Feliks Anna: The plaques with portraits of famous people by Kazimierz Chodźziński (1861–1921) on the background of the collection from the Coins Cabinet of the National Museum in Warsaw s. 289–334; Tomalska Joanna: Związek Artystów Zachodniej Białorusi w Białymstoku s. 335–356; Dmytrenko Alla: Lwowska kolekcja szkiców teatralnych Andrzeja Pronaszki – problem atrybucji s. 357–382; Goch Marcin: Zapomniane malarstwo polonika w zbiorach muzeów Ukrainy s. 383–394; Kałamajska-Saeed Maria: Grodzieńska rzeźba Jezusa Nazareńskiego s. 395–408; Mielecki Stanisław Stefan: Stolarze łachewscy i czuczewicy s. 409–438. T. 1. 2010.

932. STAN badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej. T. 10. Pod red. Wojciecha Walczaka i Karola Łopateckiego. Białystok 2017 Inst. Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy 8° ss. 529, il., streszcz. ang. (Zachowanie Polskiego Dziedzictwa Narodowego; 16).

Materiały z Międzynarodowego Kongresu Naukowego, Białystok, 30 IX – 2 X 2015 r.

Tręść: Szalęgin Jerzy: Inwentaryzacja polskich nagrobków na cmentarzach Gruzji. Zasoby, stan zachowania, problematyka konserwatorska s. 17–34; Czyż Anna Sylwia: Tablica z wileńskiego kościoła pw. św. Kazimierza z roku 1630 na cmentarzu na Rossie s. 35–49; Klymieniuk Tetiana, Kowalczuk Khrystyna, Kowalczuk Olena: Inwentaryzacja zabytków Rezerwatu Historyczno-Kulturalnego „Cmentarz Łyczakowski” we Lwowie w latach 2008–2015 s. 51–89; Olbromska Urszula: Placzkci, żalobnicy i geniusze śmierci ręką mistrza i kamieniarza prostego łamane... Nagrobki figuralne na polskich mogiłach obecnego pogranicza polsko-ukraińskiego. Wybrane zagadnienia s. 91–152; Wierzbicka Elżbieta: Archiwa rodu Łosiów – przykład dziedzictwa rozproszonego s. 153–180; Walczak Wojciech: Kolekcja 114 iz Sankt-Petersburgskiego instytutu historii Rosyjskiej akademii nauk w Sankt-Peterburge s. 181–251; Gawron Przemysław: Źródła do dziejów wojny w Inflantach w latach 1625–1629 w Rosyjskiej Bibliotece Publicznej w Sankt-Petersburgu s. 251–267; Polejowski Karol: Zasoby francuskich Archiwów Narodowych w Paryżu dotyczących królów Polski do końca XVII w. s. 269–293; Ziemska Anna: Spuścizna rękopiśmienna Karola Lanckorońskiego w zbiorach Austriackiej Biblioteki Narodowej s. 285–293; Lorens Beata: Inwentarze bibliotek bazylikańskich w XVIII w. jako źródło do badań nad kulturą Rzeczypospolitej s. 295–313; Ciesielski Tomasz: Archiwum Księżki Ludwika Gruna Hessen-Homburga jako źródło do dziejów polskiej wojny sukcesyjnej w latach 1734–1735 s. 315–350; Zeromska-Ciesielska Monika: Dwa pamiętniki sapieżyńskie z XVIII w. – Diarium vitae... Józefa Stanisława Sapiehy i Dziennik Michała Ksawerego Sapiehy s. 351–373; Rozen Fryderyk: Kolekcja starych druków w Bibliotece Muzeum Polskiego w Ameryce (Chicago) s. 275–400; Horban Iryna: Wielokulturowość środowiska muzealnego Lwowa w projekcie wystawowym SWOJE/OBCE – o czym milczą zabytki muzealne s. 401–408; Wyka Ewa: Zapomniana kolekcja naukowa Stanisława Augusta – gdzie jej szukać? s. 409–422; Jarczykowa Mariola: Literatura okolicznościowa dotycząca Radziwiłłów w rękopisach ze zbiorów Biblioteki Baworowskich we Lwowie s. 423–438; Rączka-Jeziorska Teresa: Wokół rękopiśmiennego modlitewnika Emilii z Broel-Platerów (1806–1831) s. 439–452; Danek Danuta: „Nieznany wielki pisarz” Stanisław Morawski [1802–1853] z Litwy i inne spojrzenie na romantyzm

s. 453–471; Hejke Krzysztof: Z notatnika fotografa s. 473–481; Budzyński Radosław: Oskar Kolberg i Gustaw Manteuffel – spotkanie, do którego nie doszło s. 483–498; Kalczyńska Maria, Melczewski Paweł: Emigracyjne kresowiana prasowe w Bibliotece Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii Zagranicznej im. ks. Jana Jabłońskiego TChR. [Poznań]. Rozzeczania badawcze s. 499–529.

T. 1. 2010.

933. STOBIECKI Rafał: *Historycy polscy wobec wyzwań XX wieku*. Poznań 2014.

Rec.: Pasisz Piotr, *Almanach Historyczny*. T. 19: 2017 s. 317–329.

934. STOBIECKI Rafał: *Klio za wielką wodą. Polscy historycy w Stanach Zjednoczonych po 1945 roku*. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 381, nlb. 1, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Polska Emigracja Niepodległościowa 1945–1990).

935. SURMAN Jan: Leon (sic!) Thun in der polnischen Historiografie: zur Tradition der Geschichte. [W:] *Die Thun-Hohenstein'schen Universitätsreformen 1849–1860. Konzeption – Umsetzung – Nachwirkung*. Wien–Köln–Weimar 2017 s. 317–346.

936. SZKARADNIK Katarzyna: *Historyk, pisarz, uczestnik dziejów wobec tekstualizacji doświadczenia. Wokół „Moich przygód z historią” Mariana Brandysa. Sensus Historiae*. Vol. 26: 2017 [nr] 1 s. 9–22, streszcz. ang.

937. SZUJSKI Józef: *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. 166, nlb. 2.

Na podstawie wyd.: Warszawa 1880.

938. SZUMSKI Jan: *Polityka a historia. ZSRR wobec nauki historycznej w Polsce w latach 1945–1964*. Warszawa 2016.

Rec.: Jasiński Michał Stanisław, *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 25: 2016 s. 145–147.

939. ŚMIECHOWSKI Kamil, Sikorska-Kowalska Marta, Fukumoto Kenshi: *Robotnicy Łodzi drugiej połowy XIX wieku. Nowe kierunki badawcze*. Łódź 2016.

Rec.: Woźniak Krzysztof Paweł: Łódzcy robotnicy z trzech perspektyw oglądani. Na marginesie książki ... *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX Wieku*. T. 17: 2017 s. 179–198; Repl.: Śmiechowski Kamil: W kwestii pewnego nieporozumienia. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX Wieku*. T. 17: 2017 s. 199–212.

940. ŚMIGIEL Kazimierz: *Tradycje powstania prymasostwa polskiego. Zagadnienie historiograficzne. Kościół w Polsce*. [T.] 16: 2017 s. 129–148, streszcz. ang.

XIV/XV w.

941. TARGOSZ Karolina: *Heveliana 2011–2016. Studia Historiae Scientiarum*. [T.] 16: 2017 s. 407–444, streszcz.

Omówienie publikacji dot. Jana Heweliusza (1611–1687).

942. [TIETZ Johann Daniel] Tietz vel Titius Johann Daniel: *Całkowite poddanie ziem pruskich na rzecz Polski. Die gänzliche Ergebung der Lande Preussen an Polen*. Red. nauk. i posł. Igor Kąkolewski. Chojnice 2017 Urząd Miej.; Fund. Inicjatywy Obywatelskich Marcina Fuhrmanna 8° ss. 144, nlb. 1, il. (Historyczne Pomniki Chojnic; 2).

Tekst równol. pol., niem – dot. traktatu toruńskiego (1466) – czas powstania dzieła: 1766.

943. TRĘBACZ Michał: *Z problematyki najnowszych badań nad gettem łódzkim. Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 1 s. 107–122, streszcz. ang.

944. TYMOWSKI Michał: *Czy w historiografii polskiej istnieje „szkoła Małowista”?* *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 1 s. 79–118, streszcz. ang.

Marian Małowist (1909–1988).

945. *W KRĘGU badań nad Polonią i duszpasterstwem polonijnym. Istota i metodologia*. Red. Sławomir Zych, Bartosz Walicki. Lublin–Sokołów Małopolski 2015.

Rec.: Kleczek-Walicka Ewa, *Studia Polonijne*. T. 37: 2016 s. 115–117; Ozóg Piotr, *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 16: 2016 s. 483–487.

946. WACŁAW Tokarz (1873–1937). *Z Legionów Polskich na Uniwersytet Warszawski*. Pod red. Tadeusza Pawła Rutkowskiego i Tomasza Siewierskiego. Warszawa 2017 Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej im. płk. dypl. Mariana Porwita 8° ss. 272, tabl. 1, il., streszcz. ang. (Klasyki Historiografii Wojskowej).

Treść: Siewierski Tomasz, Rutkowski Tadeusz Paweł: Wstęp s. 5–8; Wisłocka-Sieprawska Katarzyna: *Życie rodzinne Wacława Tokarza* s. 9–15; Biliński Piotr: *Krakowskie lata Wacława Tokarza* s. 16–68; Kaliszewski Piotr: *Wacław Tokarz – historyk w służbie Legionów* s. 68–82; Komorowski Krzysztof: *Płk prof. Wacław Tokarz – twórca i redaktor „Bellony”* s. 83–97; Kolbuszewska Jolanta: *Od Tadeusza Korzonia do Wacława Tokarza – przemiany w sposobach uprawiania historii wojskowości* s. 98–110; Maroń Jerzy: *Wacław Tokarz jako badacz armii Królestwa Polskiego i powstania listopadowego* s. 111–138; Maroń Jerzy: *Wacław Tokarz jako badacz insurekcji kościuszkowskiej*. *Historiograficzna „bagatelle”* s. 139–147; Wojtasik Janusz: *Wacław Tokarz jako badacz powstania 1863–1864 roku* s. 148–159; Rutkowski Tadeusz Paweł: *„Daleko pada jabłko...”* Rafał Gerber (1909–1981) s. 160–187; Kiper Daniel: *Henryk Jabłoński [1909–2003] jako uczeń Wacława Tokarza* s. 188–212; Siewierski Tomasz: *Warszawscy uczniowie Wacława Tokarza* s. 213–229; *Fotografie* s. 230–239.

Rec.: Kozłowski Michał, *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 4 s. 218–224.

947. WALASZEK Adam: Czy historiografia wędruje ponad granicami? Historycy o transatlantyckich migracjach i diasporze polskiej w USA. *Historyka*. T. 47: 2017 s. 213–233, streszcz. ang.

948. WENKLAR Michał: Okręgi Stanisławów i Tarnopol ZWZ-AK. Stan badań i postulaty badawcze. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 46 s. 73–87, streszcz. ang.

949. WESOŁOWSKI Adrian: „Celebrity studies” jako narzędzie dla historyka. *Historyka*. T. 47: 2017 s. 325–332, streszcz. ang.

950. WIERZBICKI Mirosław Stanisław: Nauczyciel-wychowawca w instytucjach salezjańskich. O projekcie badań pedeutologicznych. *Acta Universitatis Nicolai Copernici. Nauki Humanistyczno-Społeczne*. Z. 438: Pedagogika. [Nr] 33: 2017 s. 85–103, streszcz. ang.

Gł. w Polsce, XX w.

951. WIEŚ zaginiona. Stan i perspektywy badań. Red. nauk. Przemysław Nocuń, Agnieszka Przybyła-Dumin, Krzysztof Fokt. Chorzów 2016.

Rec.: Jaworski Krzysztof: Refleksje nad książką Wieś zaginiona. Stan i perspektywy badań. *Rocznik Muzeum Górnoląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [R.] 5: 2017 s. 231–238.

952. WIJACZKA Jacek: Historiografia polska epoki wczesnonowożytnej po 1989 roku. Próba oceny. *Historyka*. T. 47: 2017 s. 7–75, streszcz. ang.

953. WITCZAK Jan Krzysztof: Michaił N. Pokrowski [1868–1932] i Dawid B. Riazanow [1870–1938]. Historycy a bolszewizm. *Historyka*. T. 47: 2017 s. 235–244, streszcz. ang.

954. WOLNIEWICZ Marcin: On the process of de-Stalinization of Polish historiography – Stefan Kieniewicz (1907–92) and the insurgent tradition. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 115: 2017 s. 235–271.

955. [WOLNIEWICZ Marcin] Vol'nevič Marčín: Sovetskaâ diskusii o makete vtorigo toma „Istorii Pol'si”. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 54: 2017 s. 147–181, streszcz. ang.

W 1957 r.; tom obejmujący okres 1764–1864.

956. WOŁOSZYN Marcin: Zaraz po wojnie: z historii badań nad pograniczem polsko-ruskim w latach 1945–1956 (ze szczególnym

uwzględnieniem Grodów Czerwieńskich). *Przeгляд Archeologiczny*. T. 65: 2017 s. 199–224, streszcz. ang.

957. WRITING Jewish history in Eastern Europe. *Polin*. Vol. 29: 2017 s. 1–350.

Tręś: Aleksium Natalia, Horowitz Brian: Introduction s. 1–17; Bartal Israel: The „Pinks”: from communal archive to total history s. 19–40; Bauer Ela: ‘Constructing the shrine of our people’s history’: „Hatsefirah” and the historiography of Polish Jewry s. 41–60; Horowitz Brian: ‘Building a fragile edifice’: A history of Russian Jewish historical institutions, 1860–1914 s. 61–76; Manekin Rachel: Constructing Polish Jewry’s ‘Shrine of history’: Galician beginnings s. 77–88; Meir Natan M.: Charting the outer provinces of Jewry: the study of Eastern European Jewry’s margins s. 89–104; Bemporad Elissa: Dubnow’s wayward son: Israel Sosis and the legacy of Russian Jewish historiography s. 105–120; Kassow Samuel: The historiography of the Bund s. 121–140; Pisulińska Joanna: Scholars of Jewish origin in the community of historian in Lwów, 1918–1939 s. 141–156; Zarow Sarah Ellen: Object lessons: art collection and display as historical practice in Inter-War Lwów s. 157–176; Kozińska-Witt Hanna: Broken traditions? Jewish presence on the city councils of Kraków, Poznań, and Warsaw, 1919–1939 s. 177–194; Aleksium Natalia: Female, Jewish, educated, and writing Polish Jewish history s. 195–216; Dreifuss Havi: Jewish historiography of the Holocaust in Eastern Europe s. 217–246; Gąsiorowski Stefan: Conversion in the work of Jakob Goldberg s. 247–254; Levin Vladimir: Denying tradition: academic historiography on Jewish orthodoxy in Eastern Europe s. 255–284; Dynner Glenn: Jewish traditionalism in Eastern Europe: the historiographical gadfly s. 285–300; Adler Eliyana R.: Out of the ghetto? Historiography on Jewish women in Eastern Europe s. 301–318; Katsis Leonid F.: Problems in the study of Russian Jewish literature s. 319–326; Polonsky Antony: The POLIN Museum of the History of Polish Jews in Warsaw: a new approach to the history of the Jews in the Polish Lands s. 327–350.

958. WYLEGAŁA Anna: O perspektywach badania chłopskiego doświadczenia reformy rolnej. Z warsztatu badawczego. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 7: 2017 s. 273–305, streszcz. ang.

959. ZAŁĘSKI Stanisław: Czy jezuici zgubili Polskę? Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. 492, nlb. 2, il.

Repr., oryg.: Lwów 1874.

960. ZIELIŃSKA Zofia: Polemika Szymona Askenazego i Bronisława Dembińskiego (1903–1904). *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 1 s. 5–42, streszcz. ang.

Dot. publikacji wyd. przez B. Dembińskiego: Źródła do dziejów drugiego i trzeciego rozbioru Polski (Lwów 1902).

W aneksie: List Aleksandra Andriejewicza Bezborodka do Siemiona Romanowicza Woroncowa z października 1789 r.

961. ZWIERZYKOWSKI Michał: Sejm i sejmiki Rzeczypospolitej w XVIII wieku w dorobku historiografii. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 3]: 2013 nr 2 s. 58–75.

3. DYDAKTYKA I POPULARYZACJA HISTORII

a) Opracowania dydaktyczne

Zob. poz. 1052, 1143, 4265.

962. ARCHIWISTYKA cyfrowa i nauki pomocnicze historii w edukacji archiwalnej. Problemy dydaktyki archiwistyki. Red. nauk. Alicja Kulecka. Warszawa 2016.

Rec.: Biernat Kamila, *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 8(10): 2016 s. 211–216.

963. BIAŁOKUR Marek: Józefa Piłsudskiego „droga do niepodległości” w świadomości historycznej młodzieży. (Na przykładzie zadań z historii w arkuszach egzaminów zewnętrznych). *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 2 s. 65–79, streszcz. ang.

964. BURSZTA Wojciech J.: Uciszenie przeszłości dla teraźniejszości. Strategie i techniki szkolnej edukacji historycznej. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 7: 2017 s. 355–369, streszcz. ang.

965. DRABIK Anna: „Tylko guziki nieugięte przetrwały śmierć...” – pamięć o zbrodni katyńskiej w edukacji szkolnej. *Ziemia Częstochowska*. [T.] 43: 2017 s. 217–223, streszcz. ang.

Scenariusz uroczystości szkolnej.

966. FIC Agnieszka, Wojdon Joanna: Obraz historii Polski w narracjach dolnośląskich maturzystów. *Klio*. T. 41: 2017 nr 2 s. 13–29, streszcz. ang.

Z 2015 r.

967. HISTORIA Polski oczami Jana Pawła II. Konspekty zajęć dla nauczycieli szkół ponadpodstawowych. Red. prowadzący Justyna Słowińska. Warszawa 2017 Centrum Myśli Jana Pawła II – Instytucja Kultury m.st. Warszawy 8° ss. 111.

968. KACZMAREK Katarzyna: „Wiadomości Historyczne” źródłem wiedzy o wybranych metodach nauczania historii. *Meritum*. T. 9: 2017 s. 209–218, streszcz. ang.

Lata 1948–2017.

969. [KACZMAREK Ryszard, Steinbach Matthias, Wiatr Marcin]: Oswajanie inności. O Górnym Śląsku w podręcznikach szkolnych, edukacji regionalnej i entuzjazmie w nauczaniu. Rozmawia Ryszard Mozgol. *CzasyPismo*. 2016 nr 2 s. 166–174.

970. KARKUT Dorota: Miejsce i rola historii w edukacji polonistycznej. Badania i refleksje

nad świadomością historyczną uczniów. Rzeszów 2017 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 278.

971. KAWKA Dorota: Powiatowy Konkurs Wiedzy o Katyniu. „W tablicach katyńskich pamięci zapisane”. *Ziemia Częstochowska*. [T.] 43: 2017 s. 225–231, streszcz. ang.

Od 2013 r.

972. KOŻYCKOWSKA Adela: Wiedza o przeszłości jako kontekst (de)konstrukcji tożsamości: kaszubska tożsamość zapośredniczona. *Acta Universitatis Nicolai Copernici. Nauki Humanistyczno-Społeczne*. Z. 440: Pedagogika. [Nr] 34/2: 2017 s. 33–71, streszcz. ang.

Poradniki dla nauczycieli, XX–XXI w.

973. LIS Małgorzata: Historia 4. Szkoła podstawowa. Poradnik nauczyciela. Scenariusze lekcji, odpowiedzi do zadań, wskazówki metodyczne. Warszawa 2017 WSiP 4° ss. 88, il.

974. MAŁKOWSKI Tomasz: Historia 4. Podręcznik dla klasy czwartej szkoły podstawowej. Wersja dla nauczyciela. Gdańsk 2017 Gdańskie Wydaw. Oświatowe 4° ss. 191, nlb. 1, il. (Podróże w Czasie).

975. MAŁKOWSKI Tomasz: Historia 7. Podręcznik dla klasy siódmej szkoły podstawowej. Wersja dla nauczyciela. Gdańsk 2017 Gdańskie Wydaw. Oświatowe 4° ss. 288, il. (Podróże w Czasie).

976. PLUMIŃSKA-MIELOCH Anita: Historia 7. Szkoła podstawowa. Poradnik nauczyciela. Scenariusze lekcji, odpowiedzi do zadań, wskazówki metodyczne. Warszawa 2017 WSiP 4° ss. 140, il.

977. POLSKA – Rosja. [T.] 1: XIV–XVIII wiek. Red. t. Jacek Chachaj, Leonid Gorizontow, Kirył Koczegarow. Lublin 2017 Inst. Europy Środkowo-Wschodniej 8° ss. 343, nlb. 1. (Polska – Rosja, Materiały do Nauczania Historii).

Toż w jęz. ros.: *Rossia – Pol'sha*. [T.] 1: XIV–XVIII vek. Lublin 2017 ss. 247, nlb. 1, il.

Dla nauczycieli historii.

978. POLSKA – Rosja. [T.] 2: XIX wiek. Red. t. Wiesław Caban, Leonid Gorizontow, Piotr Głuszkowski. Lublin 2017 Inst. Europy Środkowo-Wschodniej 8° ss. 375, nlb. 1, il. (Polska – Rosja, Materiały do Nauczania Historii).

Toż w jęz. ros.: *Rossia – Pol'sha*. [T.] 2: XIX vek. Lublin 2017 ss. 251, nlb. 1, il.

Dla nauczycieli historii.

979. SZKOLNE gry z historią. Pod red. Doroty Obidniak i Anny Dzierzgowskiej. Warszawa 2017 ZNP 8° ss. 318. (Czytanki o Edukacji; 4).

Treść: Obidniak Dorota, Dzierzgowska Anna: Od redakcji s. 11–14; Broniarz Sławomir: Miałem przyzywoć nauczycieli s. 17–20; Dzierzgowska Anna, Laskowski Piotr: Dlaczego polityka historyczna nigdy nie jest „nasza”? Historia w podstawach programowych s. 21–43; Obidniak Dorota: Demagogdy wykorzystują wolność słowa, by stać się tyranami... Rozmowa z prof. Timothy Snyderem s. 45–60; Dzierzgowska Anna, Laskowski Piotr: Trzeba wydrościć. Rozmowa z prof. Karolem Modzelewskim s. 61–76; Dzierzgowska Anna, Laskowski Piotr: Nie da się uciec od historii. Rozmowa z Agnieszką Arnold s. 77–94; Laskowski Piotr: Historia wielogłosowa. Rozmowa z prof. Martą Petruszewicz s. 95–107; Ostolski Adam: Naród muzeum i polityka traumy. Yad Vashem, Terror Háza i Muzeum Powstania Warszawskiego s. 111–126; Laskowski Piotr: Chodzi o punkt widzenia mniejszości. Rozmowa z Heleną Datner s. 127–141; Dzierzgowska Anna: Wspólna historia, która dzieli. Rozmowa z dr Elżbietą Janicką s. 143–170; Dzierzgowska Anna: Historia w bluzce w kwiatki. Historia, szlaki kobiet i inne przodkinie. Rozmowa z Anną Czerwińską s. 171–187; Chmura-Rutkowska Iwona, Głowacka-Sobiech Edyta, Skórzyńska Izabela: Niegodne historii? O nieobecności i stereotypowych wizerunkach kobiet w podręcznikowych narracjach historycznych s. 189–219; Matuszewski Sebastian: Wszystkie miłości i wszystkie płci w szkole. Wsparcie i przywracanie szkole narracji o historii osób nieheteronormatywnych s. 221–236; Sielatycki Mirosław: Europa – nasza historia wspólnie opisana przez Polaków i Niemców s. 239–245; Obidniak Dorota: Obecność nieobecnego – historia pewnej wystawy s. 247–259; Dąbrowska Anna: „Podobało mi się wszystko”, czyli rzecz o oswojeniu trudnej pamięci s. 261–266; Gauza Michał: Żyjiesz w mieście rewolucji: przywracanie pamięci Rewolucji 1905 roku w Łodzi s. 267–277; Pogorzelska Marzanna: Dwa patriotyzmy: koncepcje bohaterstwa i wizje patriotyzmu w polskich i amerykańskich projektach edukacyjnych s. 279–285; Gajek Elżbieta: Ponad granicami. Historia, języki obce i technologie informacyjne s. 287–301; Pinker Magdalena: Czy islam to brzydkie słowo? Czyli o nauczaniu o kulturze arabsko-muzułmańskiej w liceum s. 303–309.

Dostępne także w formie elektronicznej.

980. TELICKA-BONECKA Antonina, Bonecki Jarosław: Walka o Polskę. Materiały dydaktyczne. Warszawa 2017 Fund. Tow. Projektów Edukacyjnych 8° ss. 103, il. + dysk optyczny (DVD).

Materiały pomocnicze dla nauczycieli historii w szkołach średnich.

981. TOMCZAK Jan: Olimpiada historyczna w okręgu łódzkim w latach 1974–2017. *Rocznik Łódzki*. T. 66: 2017 s. 63–87, streszcz. ang.

982. WITCZAK Olga: „Mogilami jest znaczona historia Polski...” – zbrodnia katyńska w edukacji szkolnej. *Ziemia Częstochowska*. [T.] 43: 2017 s. 211–216, streszcz. ang.

Scenariusz lekcji historii.

983. WYDARZENIA Marca 1968 roku w pamięci i edukacji historycznej. Pod red. Anny Gołębiowskiej i Małgorzaty Świder. Opole 2017 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 133, il.

Treść: Gołębiowska Anna, Świder Małgorzata: Wstęp s. 7–13; Świder Małgorzata: Rok 1968 jako zjawisko międzyna-

rodowe s. 15–23; Mander Martina: Młodzież polska w przededniu wydarzeń marcowych s. 25–34; Patelski Mariusz: Studenci i władza. Wydarzenia marcowe 1968 roku w środowisku akademickim Opola s. 23–34; Leżak Marzena: Losy uczestników wydarzeń Marca 1968 s. 49–59; Brzoska Damian: Samospalenie Ryszarda Siwca jako przejaw protestu s. 61–67; Gołębiowska Anna: Czterdziesta rocznica Marca 1968 na łamach wybranych opiniotwórczych tygodników w Polsce s. 69–76; Kaczmarek Katarzyna: Wydarzenia Marca 1968 roku w szkolnych programach oraz podręcznikach do nauczania historii z lat 1970–1999 s. 77–86; Jonek Małgorzata: Miejsce treści dotyczących Marca 1968 roku w polskim systemie edukacyjnym po 1999 roku s. 87–93; Zawadzki Piotr: Polski Marzec 1968 roku na kartach wybranych szkolnych podręczników historii w latach 1999–2015 s. 96–104; Płaczek Anna: Wydarzenia marcowe 1968 roku w wybranych materiałach edukacyjnych do nauczania historii s. 105–111; Szenawa Justyna: Gra miejska: Marzec 1968. Scenariusz zajęć s. 113–124; Pawlak Bartosz: (Nie)świadomość historyczna polskich studentów w kontekście Marca 1968 roku s. 125–133.

b) Programy, podręczniki szkolne i uniwersyteckie

984. ATLAS historii Polski. Red. prow. Elżbieta Meissner. Kalisz 2017 Martel 4° ss. 139, nlb. 1, il., mapy.

985. ATLAS historyczny. Historia Polski. Dla klasy 4 szkoły podstawowej. Red. i oprac. Izabela Hajkiewicz, Aleksandra Malara-Winiarz, Dorota Kaczmarek, Jarosław Jakubiak, Teresa Dzieniszewska, Renata Sarna. Warszawa 2017 Nowa Era 4° ss. 34, il.

986. ATLAS historyczny dla klas 4–8 szkoły podstawowej. Red. merytor. Aleksandra Gotlib. Kielce 2017 Grupa MAC 8° ss. 96, il.

987. BAZANIAK Rafał, Krzywańska Małgorzata, Ledzion Mirosława: Historia do 1918 r. Podręcznik do nauki języka polskiego dla cudzoziemców. Teksty dla grup ekonomicznych. Łódź 2017 Wydaw. UE 8° ss. 199, nlb. 2, il. (W Wieży Babel po Polsku. Podręczniki Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców UE; 7).

988. BENTKOWSKA-SZTONYK Zofia, Wach Edyta: Historia. Podręcznik dla klasy czwartej szkoły podstawowej. Wrocław 2017 Wydaw. Edukacyjne Wiking 8° ss. 168, il.

989. BLIŻEJ historii. Gimnazjum. Zeszyt ćwiczeń. Klasa 2. Modyfikacja i uzup. materiałów Marek Zieliński; oprac. merytoryczne i red. Łukasz Marks, Elżbieta Mochocka. Wyd. 5. Warszawa 2017 WSiP 8° ss. 127, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2012.

990. BLIŻEJ historii. Gimnazjum. Zeszyt ćwiczeń. Klasa 3. Oprac. merytoryczne i red. Łukasz Marks, Elżbieta Zarzycka, Elżbieta

Mochocka; modyfikacja i uzupełnienie. Marek Zieliński. Wyd. 5 zmienione. Warszawa 2017 WSiP 8° ss. 102, nlb. 2, il.

Wyd. 1. 2013.

991. CIECHANOWSKI Szymon: Historia. Podręcznik dla klasy czwartej szkoły podstawowej. Kielce 2017 Grupa MAC 8° ss. 144, il.

992. DOLECKI Rafał, Gutowski Krzysztof, Smoleński Jędrzej: Po prostu historia. Szkoły ponadgimnazjalne. Zakres podstawowy. Wyd. 6. Warszawa 2017 WSiP 8° ss. 408, il.

Wyd. 1. 2012.

993. EUROPA nasza historia. T. 2: Czasy nowożytne (do 1815 roku). Autorki i autorzy Asmut Brückmann [i in.]; pod red. merytoryczną Wspólnej Pol.-Niem. Komisji Podręcznikowej Historyków i Geografów, w kooperacji z Centrum Badań Hist. PAN w Berlinie oraz Inst. Międzynar. Badań Podręcznikowych im. Georga Eckerta w Brunzwicku (członek Stow. Leibniza). Warszawa–Wiesbaden 2017 WSiP; Eduversum 4° ss. 259, il.

Dodatek: Gutowski Krzysztof: Europa nasza historia. Historia w źródłach, obrazach i odwołaniach do współczesności. T. 2. Warszawa 2017 WSiP ss. 95, il.

Podręcznik do szkoły podstawowej i gimnazjum.

994. HISTORIA. Klasa VII i VIII, gimnazjum, liceum, technikum. Wyd. 13. zaktualizowane. Warszawa 2017 Grupa Wydawnicza Adamantan 8° ss. 71, streszcz. ang. (Małe Tablice).

Stanowi zaktualizowany wybór materiałów z książki: Tablice historyczne. Wyd. 1. Warszawa 1996.

995. HISTORIA. Szkoła podstawowa. Podręcznik dla klasy siódmej. [Aut.] Zofia Bentkowska-Sztonyk, Edyta Wach, Małgorzata Jastrzębska, Jarosław Żurawski. Wrocław 2017 Wydaw. Edukacyjne Wiking 8° ss. 180, il.

996. JADCZAK Maria: Poradnik jak przygotować się do matury rozszerzonej z historii? Toruń 2017 Wydaw. „Aksjomat” Piotr Nodzyński 8° ss. 84, il.

997. KALWAT Wojciech, Lis Małgorzata: Historia 4. Szkoła podstawowa. Podręcznik. Warszawa 2017 WSiP 4° ss. 183, nlb. 1, il.

998. KALWAT Wojciech, Lis Małgorzata: Klucz do historii 6. Podręcznik do historii i społeczeństwa dla szkoły podstawowej. Wyd. 4 zm. Warszawa 2017 WSiP 4° ss. 248, il.

Wyd. 1. 2014.

999. KĄKOLEWSKI Igor, Kowalewski Krzysztof, Plumińska-Mieloch Anita: Historia 7.

Szkoła podstawowa. Podręcznik. Warszawa 2017 WSiP 4° ss. 256, il.

1000. KŁACZKOW Jarosław, Łaskiewicz Anna, Roszak Stanisław: Wczoraj i dziś 7. Podręcznik do historii dla klasy siódmej szkoły podstawowej. Warszawa 2017 Nowa Era 4° ss. 271, nlb. 1, il.

Nowa podstawa programowa.

1001. LIS Małgorzata: Historia 4. Szkoła Podstawowa. Zeszyt ćwiczeń. Warszawa 2017 WSiP 4° ss. 80, il.

1002. LIS Małgorzata: Klucz do historii 5. Zeszyt ćwiczeń do historii i społeczeństwa dla szkoły podstawowej. Wyd. 4. Warszawa 2017 WSiP 4° ss. 84, il.

Wyd. 1. 2013.

1003. LIS Małgorzata: Klucz do historii 6. Zeszyt ćwiczeń do historii i społeczeństwa dla szkoły podstawowej. Wyd. 4. Warszawa 2017 WSiP 4° ss. 127, il.

Wyd. 1. 2014.

1004. LOLO Radosław, Pieńkowska Anna: Historia wokół nas. Podręcznik do historii i społeczeństwa dla szkoły podstawowej. Klasa 6. Wyd. 4 zm. Warszawa 2017 WSiP 4° ss. 260, il.

Wyd. 1. 2014.

1005. LOLO Radosław, Pieńkowska Anna: Historia wokół nas. Zeszyt ćwiczeń do historii i społeczeństwa dla szkoły podstawowej. Klasa 6. Wyd. 4. Warszawa 2017 WSiP 4° ss. 99, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2013.

1006. LOLO Radosław, Pieńkowska Anna, Towalski Rafał: Historia wokół nas. Zeszyt ćwiczeń do historii i społeczeństwa dla szkoły podstawowej. Klasa 5. Wyd. 4. Warszawa 2017 WSiP 4° ss. 68, il.

Wyd. 1. 2013.

1007. MAĆKOWSKI Tomasz, Olszewska Bogumiła, Surdyk-Fertsch Wiesława: Wczoraj i dziś 4. Zeszyt ćwiczeń do historii dla klasy czwartej szkoły podstawowej. Warszawa 2017 Nowa Era 4° ss. 104, il.

Nowa podstawa programowa.

1008. MAŁKOWSKI Tomasz: Historia 4. Podręcznik dla klasy czwartej szkoły podstawowej. Gdańsk 2017 Gdańskie Wydaw. Oświatowe 4° ss. 159, nlb. 1, il. (Podróże w Czasie).

1009. MAŁKOWSKI Tomasz: Historia 4. Zeszyt ćwiczeń dla klasy czwartej szkoły

podstawowej. Gdańsk 2017 Gdańskie Wydaw. Oświatowe 4° ss. 79, nlb. 1, il. (Podróże w Czasie).

1010. MAŁKOWSKI Tomasz: Historia 7. Podręcznik dla klasy siódmej szkoły podstawowej. Gdańsk 2017 Gdańskie Wydaw. Oświatowe 4° ss. 255, nlb. 1, il. (Podróże w Czasie).

1011. MAŁKOWSKI Tomasz: Historia 7. Zeszyt ćwiczeń dla klasy siódmej szkoły podstawowej. Gdańsk 2017 Gdańskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 78, nlb. 1, il. (Podróże w Czasie).

1012. MARKOWICZ Marcin, Pytlińska Olga, Wyroda Agata: Historia i społeczeństwo. Europa i świat. Podręcznik do liceum i technikum. Wyd. 4. Warszawa 2017 WSiP 8° ss. 104, il.

Wyd. 1. 2013.

1013. MARKOWICZ Marcin, Pytlińska Olga, Wyroda Agata: Historia i społeczeństwo. Ojczysty Panteon i ojczyste spory. Podręcznik do liceum i technikum. Wyd. 5. Warszawa 2017 WSiP 8° ss. 256.

Wyd. 1. 2013.

1014. MARKOWICZ Marcin, Pytlińska Olga, Wyroda Agata: Historia i społeczeństwo. Rządzący i rządzeni. Podręcznik do liceum i technikum. Wyd. 4. Warszawa 2017 WSiP 8° ss. 104, il.

Wyd. 1. 2013.

1015. MARKOWICZ Marcin, Pytlińska Olga, Wyroda Agata: Historia i społeczeństwo. Wojna i wojskowość. Podręcznik do liceum i technikum. Wyd. 4. Warszawa 2017 WSiP 8° ss. 104, il.

Wyd. 1. 2013.

1016. MATURA. Historia na maturze. Arkusze maturalne wraz z odpowiedziami. [Aut.] Szymon Cydzik [i in.]; red. Wojciech Bednarczyk, Daniel Szałkiewicz. Warszawa 2017 Ius Vitae 4° ss. 397, il.

1017. MATURA. Historia na maturze. Wypracowania maturalne wraz z materiałami źródłowymi. [Aut.] Szymon Cydzik [i in.]; red. Wojciech Bednarczyk, Daniel Szałkiewicz. Warszawa 2017 Ius Vitae 4° ss. 457, il.

1018. OLSZEWSKA Bogumiła, Surdyk-Fertsch Wiesława: My i historia. Historia i społeczeństwo. Szkoła podstawowa [kl.] 6. Podręcznik. Warszawa 2017 Nowa Era 4° ss. 120, il.

1019. OLSZEWSKA Bogumiła, Surdyk-Fertsch Wiesława: My i historia. Historia i społeczeństwo. Szkoła podstawowa [kl.] 6. Zeszyt ćwiczeń. Warszawa 2017 Nowa Era 4° ss. 119, il.

1020. OLSZEWSKA Bogumiła, Surdyk-Fertsch Wiesława, Wojciechowski Grzegorz: Wczoraj i dziś 4. Podręcznik do historii dla klasy czwartej szkoły podstawowej. Warszawa 2017 Nowa Era 4° ss. 152, il.

Toż. Wyd. 2.

Nowa podstawa programowa.

1021. PANIMASZ Katarzyna, Fuks Ewa: Śladami przeszłości [kl.] 3. Zeszyt ćwiczeń do historii dla gimnazjum. Warszawa 2017 Nowa Era 8° ss. 128, il.

1022. PLUMIŃSKA-MIELOCH Anita: Historia 7. Szkoła podstawowa. Zeszyt ćwiczeń. Warszawa 2017 WSiP 8° ss. 108, il.

1023. „POWTÓRKA przed...”. XI Spotkania z Historią dla Uczniów Szkół Ponadgimnazjalnych, 25–26 września oraz 27–28 września 2017 r. Red. Józef Dobosz i Danuta Konieczka-Śliwińska. Poznań 2017 Inst. Historii UAM 16° ss. 180, nlb. 1. Inst. Historii UAM, PTH. Oddz. w Poznaniu.

1024. ROSZAK Stanisław, Łaszkiwicz Anna: Śladami przeszłości 3. Podręcznik do historii dla gimnazjum. Warszawa 2017 Nowa Era 4° ss. 283, nlb. 1, il.

1025. ROSZKOWSKI Wojciech: Historia Polski 1914–2015. Wyd. 12. rozsz. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 658.

Wyd. 1. 1991.

1026. WALKOWICZ Barbara, Ciechanowski Szymon: Historia. Zeszyt ćwiczeń dla klasy czwartej szkoły podstawowej. Kielce 2017 Grupa MAC 8° ss. 62, nlb. 1, il.

1027. WERNER Wiktor: Wprowadzenie do historii. Warszawa 2012.

Rec.: Sikorski Dariusz Andrzej, *Czas Przeszły*. T. 2: 2015 nr 2 s. 149–162; Polem.: Werner Wiktor, *Czas Przeszły*. T. 3: 2016 nr 1/2 s. 191–197; Sikorski Dariusz Andrzej, *Czas Przeszły*. T. 4: 2017 s. 149–156.

c) Studencki ruch naukowy

1028. DZIENIAK Dawid: Sprawozdanie z działalności Koła Historycznego Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach za 2015

rok. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 291–296.

Istnieje od 2011 r.

1029. KASPRZAK Liliana: XXV Ogólnopolski Zjazd Historyków Studentów, „Nilhil novi in historia”, Poznań, 19–23 kwietnia 2017 r. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 286–291.

1030. KOPEĆ Rafał: Sprawozdanie z działalności Studenckiego Koła Naukowego Edukacji dla Bezpieczeństwa za rok akademicki 2015/2016. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 224: *Studia de Securitate et Educatione Civili*. [T.] 6: 2016 s. 239–244.

1031. KURDEK Paulina: Sprawozdanie z XIX Ogólnopolskiego Zjazdu Studentów Archiwistyki „Informacja – Nośnik – Dokument”, Kraków, 5–7 kwietnia 2017 r. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 280–286.

1032. KWIECIŃSKA Klaudia: Sprawozdanie z działalności Koła Naukowego Studentów Instytutu Judaistyki UJ w roku 2016. *Judaista*. Nr 2: 2016 s. 56–58.

1033. NASTROŻNY Paweł: Sprawozdanie z XIV Ogólnopolskiej Konferencji Studentów Historyków Wojskowości (Wrocław, 17–19 listopada 2016 r.). *Argumenta Historica*. Nr 4: 2017 s. 179–180.

1034. PERA Justyna: Sprawozdanie z XVIII Ogólnopolskiego Zjazdu Studentów Archiwistyki w Poznaniu (11–13 maja 2016 r.). *Archeion*. T. 118: 2017 s. 629–633.

1035. SIEBIESZUK Damian: Sprawozdanie z XII Ogólnopolskiej Konferencji Studentów

Historyków Wojskowości. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 6: 2015 s. 215–217.

Białystok, 27–29 XI 2014 r.

1036. SMOCZYŃSKI Marcin: XXIV Ogólnopolski Zjazd Historyków Studentów. Panel archiwistyczny. Kraków, 22 IV 2016 r. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 173–182.

d) Popularyzacja historii

Zob. poz. 1722.

1037. CZEKALSKA Adrianna: Sprawozdanie z inscenizacji bitwy nad Wartą z września 1939 r. (2 września 2017 r.). *Rocznik Łódzki*. T. 66: 2017 s. 221–223.

1038. HERMANOWICZ Jakub: Napoleon na ziemiach polskich. Przewodnik historyczny. Gdynia 2017 *Novae Res* 8° ss. 106, nlb. 2.

1039. LIWOCH Sebastian: Działalność Stowarzyszenia Historycznego „Reduta Częstochowa”. *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 7: 2017 s. 237–243.

Stowarzyszenie o charakterze rekonstrukcyjnym powstałe w 2010 r. w celu odbudowy pamięci o miejscach działań obronnych w kampanii 1939 r. oraz opieki nad nimi.

1040. NAWROCKI Wojciech: Działalność statutowa stowarzyszenia. XI Walne Zebranie Sprawozdawcze Stowarzyszenia Króla Kazimierza Wielkiego w Kowalu. *Zapiski Kaziemierzowskie*. Nr 18: 2017 s. 72–82.

23 VI 2017 r.

1041. PIETRUCHA Dariusz: „Pro Fortalicium”. Spojrzenie przez ramię. *CzasyPismo*. 2016 nr 2 s. 190–194.

Grupa rekonstrukcyjna zarejestrowana w 2001 r., obejmuje działaniem Obszar Warowny „Słask”.

B. NAUKI POMOCNICZE HISTORII

1. ARCHIWA

a) Ogólne

Zob. poz. 387, 1250, 1509, 8558.

1042. VII Powszechny Zjazd Archiwistów Polskich, Kielce 20–21 września 2017 r. *Archiwista Polski*. R. 22: 2017 nr 3 s. 7–140.

Treść: Jaroszek Kazimierz, Strykowski Krzysztof, Zawilski Piotr, Majchrzak Andrzej, Borodij Eugeniusz, Topolewski Paweł: Tezy sprawozdania z pracy Zarządu Głównego Stowarzyszenia Archiwistów Polskich z kadencji 2012–2017 s. 7–21; Jabłoński Andrzej: Sprawozdanie z działalności Sekcji Archiwa Zakładowe SAP w kadencji 2012–2017 s. 23–29; Kulecka Alicja: Sprawozdanie z działalności Sekcji Edukacji Archiwalnej SAP w kadencji 2012–2017 s. 30–31; Sprawozdania z działalności oddziałów terenowych Stowarzyszenia Archiwistów Polskich s. 33–134; Delegaci Oddziałów Terenowych SAP na XV Krajowy Zjazd Stowarzyszenia Archiwistów Polskich, Kielce 22–23 września 2017 r. s. 135–140.

1043. ARCHIWA Polski i Europy. Wspólne dziedzictwo różne doświadczenia. Red. nauk. Alicja Kulecka. Warszawa 2017 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 334, il., streszcz. ang.

Treść: Kulecka Alicja: Słowo wstępne s. 7–8; Kulecka Alicja: Napoleon Bonaparte i Archiwum Europy s. 11–22; Laszuk Anna: Europejski Portal Archiwalny – efekt współpracy i działania opartego na standardach międzynarodowych s. 23–34; Krochmal Anna: Archiwa zjednoczonej Europy w świetle projektu APEX s. 35–43; Urbaniak Violetta: Archiwa zagraniczne jako przedmiot zainteresowania „Archeionu”. Refleksje wstępne s. 44–51; Prinke Andrzej: ARENA i AREA – dwa projekty europejskie (program CULTURE 2000) poświęcone archiwaliom archeologicznym. Z doświadczeń polskiego uczestnika s. 52–69; Chmielewski Zdzisław: Dojrzwianie tożsamości naukowej archiwistyki w systemach totalitarnych międzywojennej Europy s. 100–125; Stravinskienė Vitalija: Władza sowiecka i archiwa Wilna: trudny okres (1939–1941, 1944–1945) s. 126–136; Koller Stanisław: Wykaz akt oraz zarządzenia, wytyczne i decyzje kierownictwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w procesie brakowania i niszczenia akt operacyjnych Służby Bezpieczeństwa w latach 1956–1989. Analiza porównawcza s. 137–194; Mamczak-Gadkowska Irena: Rozwój szkolnictwa archiwalnego w Polsce w XX wieku s. 197–212; Kwiatkowska Wiesława: Tradycyjny opis polskich archiwaliów a standardy międzynarodowe

s. 213–226; Roman Wanda Krystyna: System informacji archiwalnej wobec współczesnego użytkownika s. 227–243; Mielnik Marcin: Archiwalia Ministerium Policji Księstwa Warszawskiego s. 244–257; Słojkowska Katarzyna: „Spaleniżna Przędziczek”. Kilka słów o Archiwum Przędziczek s. 258–264; Zmudzki Mateusz: Opracowanie akt parafialnych i dekanalnych na przykładzie Archiwum Akt Dawnych Diecezji Toruńskiej s. 265–279; Karolewski Łukasz: Crowdsourcing w opracowaniu fotografii – zarys zastosowania s. 280–290; Ciechanowski Hadrian: Rejestry publiczne w archiwach. Problem gromadzenia i opracowania zespołów wytworzonych przez Urzędy Stanu Cywilnego s. 291–300; Wajs Alicja: Pamiątki, wspomnienia i relacje – zagadnienia z zakresu gromadzenia w latach powojennych i opracowania w świetle materiałów archiwalnych Archiwum Państwowego w Warszawie s. 301–307; Heruday-Kielczewska Magdalena: Archiwum idealne? Archiwum Narodowe w Pierrefitte-sur-Seine s. 311–318.

1044. ARCHIWA przejściowe i zbiorcze w Polsce. Organizacja i funkcjonowanie. Pod red. Doroty Drzewieckiej i Marleny Jabłońskiej. Toruń 2016.

Rec.: Waleczuk Sonia, *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 8(10): 2016 s. 207–210.

1045. ARCHIWISTYKA uniwersalna, archiwistyka lokalna. Pod red. Waldemara Chorążyczewskiego i Agnieszki Rosy. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 335. (Toruńskie Konfrontacje Archiwalne; t. 5).

Treść: Chorążyczewski Waldemar: Archiwistyka lokalna, archiwistyka uniwersalna. Wprowadzenie do problemu s. 7–13; Kowalczyk Urszula: Recepcja francuskiej myśli archiwalnej w archiwistyce polskiej – przejaw uniwersalizacji dziedziny? s. 15–25; Laszuk Anna: Projekty narodowe i międzynarodowe czyli archiwistyka stosowana. W czym polska specyfika stanowi przeszkodę? s. 27–40; Kulecka Alicja: Uniwersalność i lokalność w systemie ustrojowym i aktach Królestwa Polskiego (1815–1867) s. 41–55; Białiański Aliaksandr, Łatuszkin Andrzej, Prudnikov Aleksander: Białoruska archiwalna teoria i praktyka: jedność realna czy wirtualna? s. 57–67; Kwiatkowska Wiesława: Jedna metodyka opracowania archiwalnego, różne odmiany. Przyczyny i ocena s. 69–83; Błażejewski Stanisław: Przystosowanie opracowania archiwaliów do potrzeb użytkowników Archiwum Państwowego w Bydgoszczy s. 85–108; Roman Wanda K.: Archiwalny opis informacyjny – od lokalności do

uniwersalizmu s. 109–123; Mazur Hubert: Uniwersalny monolit czy lokalna różnorodność? Od czego zależy charakter i jakość działalności edukacyjnej archiwów w teorii i praktyce? s. 125–145; Urbaniak Violetta: Archiwa w edukacji, edukacja w archiwach s. 147–159; Czajka Elżbieta: Specyfika „łódzkiej” archiwistyki na przykładzie rozwiązań wdrażanych przez pracowników Archiwum Państwowego w Łodzi przy gromadzeniu i porządkowaniu akt fabrycznych s. 161–171; Matuszak Tomasz: Czy istnieje uniwersalizm w archiwistyce wojskowej? Przyczynek do dziejów kancelarii i archiwów Wojska Polskiego s. 173–190; Zmudziński Mateusz: Udostępnianie archiwów w diecezjalnych archiwach kościelnych: podobieństwa i różnice s. 191–201; Wojciechowski Marek: Wartościowanie dokumentacji w sądach powszechnych – wybrane zagadnienia s. 203–209; Rosa Agnieszka: Publiczność archiwów – zasada uniwersalna czy lokalna s. 211–223; Czarnota Tomasz: O archiwistycę społeczną i jej możliwych drogach rozwoju s. 225–242; Wiśniewska-Drewniak Magdalena: Badania archiwów społecznych: w poszukiwaniu „lokalnych archiwistów” s. 243–261; Konstantkiewicz Marek: Wybrane aspekty międzynarodowe polskiego prawa archiwalnego s. 263–273; Syta Krzysztof: Nazewnictwo zespołów archiwalnych proweniencji prywatnej w zasobach archiwów państwowych – próba analizy s. 275–299; Colbecka Monika: Archiwistyka eksperymentalna s. 301–312; Karolewski Łukasz: Szanse i zagrożenia crowdsourcingu w opracowaniu fotografii s. 313–326; Ciechanowski Hadrian: O spuściznie inaczej czyli nieświadomości otwarta w archiwach s. 327–335.
Rec.: Konopa Bartłomiej, *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 8(10): 2016 s. 289–295.

1046. CEYNOWA Tadeusz: Zakony i instytuty życia konsekrowanego w dokumentach archiwów kościelnych diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej. *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie*. Nr 23: 2016 s. 339–354, streszcz. ang.

Wykaz zespołów w archiwum diecezjalnym i w archiwum kurii biskupiej.

1047. CHMIELEWSKI Zdzisław: Problemy archiwistyki podzielonej Europy. Selekcja i opracowanie dokumentacji 1918–1991. Warszawa 2017 NDAP 8° ss. 355, streszcz. ang.

1048. CHMIELEWSKI Zdzisław: Z archiwistyką po Europie XX wieku. Szczecin 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 303. (Historiografia Pomorska; t. 3).

1049. CIECHANOWSKI Hadrian: Projekt „Źródła genealogiczne mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego” jako przykład upowszechniania dostępu do materiałów archiwalnych przez archiwa państwowe. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 232: *Studia Sociologica*. [T.] 9: 2017 [vol.] 1 s. 115–122, streszcz. ang.

Lata 2013–2015.

1050. CZAJKA Elżbieta: III Spotkanie Forum Edukatorów Archiwalnych. Warszawa, 23 VI 2016 r. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 199–201.

1051. DRZEWIECKI Bartosz: Digitalizacja i udostępnianie zdigitalizowanych materiałów

archiwalnych w polskich archiwach państwowych – ewolucja polityki i przepisów prawa. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 232: *Studia Sociologica*. [T.] 9: 2017 [vol.] 1 s. 83–92, streszcz. ang.

Lata 2006–2016.

1052. EDUCARE necesse est – ale jak i dlaczego? Przykłady dobrych praktyk edukacyjnych. Red. nauk. Violetta Urbaniak. Warszawa 2017 AP 8° ss. 315, nlb. 1, tabl. 24, il. AP w Warszawie.

Treść: Urbaniak Violetta: Po co komu archiwum w edukacji – słów parę tytułem wstępu s. 9–12; Stachurska-Maj Teresa: Źródła archiwalne potrzebne czy konieczne w szkolnej edukacji historycznej s. 15–27; Gredecka Julita: Nie tylko Archiwum X – o czym chcieliby uczyć się moi uczniowie, co może im zaoferować archiwum? s. 29–31; Glinka Małgorzata: Wykorzystanie źródeł archiwalnych w szkole i poza szkołą s. 33–35; Kaźmierczak Magdalena: Wykorzystanie źródeł historycznych w pracy nauczyciela szkoły podstawowej s. 37–39; Orłowska Mariola: Typy źródeł archiwalnych mało obecnych na lekcjach historii s. 41–44; Lewandowski Przemysław: Kilka refleksji nad publikacjami zawierającymi scenariusze lekcji o tematyce warszawianistycznej s. 45–51; Kulecka Alicja: Nauki pomocnicze historii a działalność edukacyjna i popularyzacyjna archiwów s. 55–66; Szczepaniak Marek, Tyrchan Grażyna: Popularyzacja i edukacja w archiwach. Głos w sprawie hierarchii priorytetów s. 67–73; Grunwald Urszula: Doświadczenia edukacyjne archiwów francuskich s. 75–83; Tyska Paweł: Wykorzystanie materiałów archiwalnych w edukacji muzealnej s. 85–92; Husar Bożena: Dokument wiarygodnym świadkiem historii – z doświadczeń w działalności edukacyjnej i popularyzatorskiej Archiwum Państwowego w Katowicach s. 93–100; Modzelewski Szymon: Film jako źródło historyczne s. 101–104; Chyła Dariusz: Wystawa archiwalna jako środek dydaktyczny w nauczaniu historii na przykładzie doświadczeń Archiwum Państwowego w Toruniu s. 105–113; Słoma Jacek: „Polskie drogi przez Szwajcarię” – album, wystawa i archiwum online poświęcone internowanym żołnierzom 2. Dywizji Strzelców Pieszych s. 115–124; Mazur Hubert: Projekt edukacyjny w archiwach – oczekiwania, możliwości, realia s. 125–137; Sokół Anna, Warzecha Aldona: Projekt „Dawne pismo” oraz edukacja w dziedzinie paleografii i neografii za pośrednictwem Internetu s. 139–143; Bialek Stefan: Projekt „Niebieskie ptaki” jako sposób prezentowania różnorodności zasobu archiwalnego Instytutu Pamięci Narodowej s. 145–153; Matuszak Tomasz: Nowe perspektywy i działalność archiwum państwowego w świetle realizowanych projektów edukacyjnych – z doświadczeń piotrzkowskiego archiwum s. 155–172; Bednarek Jerzy: Formy działań edukacyjnych Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w latach 2000–2015 s. 173–183; Jaszczyńska Marta: Projekt „Domowa szuflada” jako przykład działalności popularyzacyjno-edukacyjnej s. 185–187; Wojciechowski Przemysław: „Popołudnie z dokumentem” oraz „Forum Wielkopolskich Konserwatorów Papieru i Skóry” – z doświadczeń popularyzacyjnych i edukacyjnych Archiwum Państwowego w Poznaniu s. 189–198; Sowińska Justyna, Starczewska-Wojnar Aleksandra: „Śladami św. Wojciecha w Opolu. Od chrzcicielni do dokumentu” – współpraca i edukacja, projekt wzajemnych korzyści s. 199–204; Arvaniti Joanna: Jak Archiwum Polskiej Akademii Nauk upowszechnia wiedzę o osiągnięciach polskiej nauki s. 205–209; Sobieczko Mateusz: Działalność edukacyjna i popularyzacyjna archiwów na przykładzie doświadczeń Archiwum Polskiej Akademii Nauk w Warszawie Oddział w Katowicach s. 211–214; Grochowski Łukasz: 25 lat doświadczeń Archiwum Komisji Krajowej Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”

w dziedzinie popularyzacji jego działalności i zgromadzonego zasobu s. 215–221; Konieczna Maria, Świątek Wiesław: Archiwalia Służby Bezpieczeństwa: ciekawostka czy furтка do zrozumienia przeszłości – działalność edukacyjna pionu archiwalnego krakowskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej s. 223–229; Mazur Hubert, Rosa Agnieszka: Przegląd edukacyjnych inicjatyw w polskich archiwach s. 231–243; Matuszak Tomasz, Hubka Maciej: „Odpowiedni dać rzeczy obraz...”, czyli archiwiści w roli twórców filmu s. 245–257; Jabłońska Marlena: Edukacyjny i promocyjny wymiar public relations w archiwach s. 261–269; Wojtylak Marek: Małe archiwum, duże możliwości – z doświadczeń łowickiego oddziału Archiwum Państwowego w Warszawie s. 271–277; Louchin Jolanta: Archiwum w Milanówku w społeczności lokalnej – działalność edukacyjna i popularyzacyjna s. 279–288; Konstankiewicz Agnieszka: Idea, program i doświadczenia w realizacji akcji „Archiwum rodzinne” w lubelskim archiwum s. 289–297; Koller Stanisław: Służba Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w świetle brakowania i niszczenia akt operacyjnych w latach 1956–1989 s. 299–313.

Rec.: Bestian-Zajac Anna, *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 8(10): 2016 s. 229–257; Czerwińska Magdalena, *Studia Archiwalne*. [T.] 4: 2017 s. 255–260.

1053. EDUCARE necesse est – powrót do źródeł. Przykłady dobrych praktyk edukacyjnych. Red. nauk. Violetta Urbaniak. Warszawa 2017 AP 8° ss. 294, nlb. 1, il., streszcz. ang. AP w Warszawie.

Materiały z II Ogólnopolskiej Konferencji Archiwistów i Historyków, Warszawa, 6–7 VI 2017 r.

Treść: Urbaniak Violetta: Wstęp s. 9–11, Jaworski Piotr: Założenia programowe nauczania historii w szkole podstawowej s. 15–21; Stachurska-Maj Teresa: Projektowanie pracy dydaktycznej nauczyciela historii w świetle reformy edukacji w ośmiolletniej szkole podstawowej – wybrane aspekty s. 23–33; Pleskot Mirosława, Staszewska-Mieszek Agnieszka: Treści historyczne w wychowaniu przedszkolnym i edukacji wczesnoszkolnej w nowej podstawie programowej s. 35–39; Siemiński Daniel: Teksty źródłowe w nauczaniu historii z perspektywy nauczyciela s. 41–45; Lewandowski Przemysław: Archiwum jako warsztat badawczy nauczyciela historii s. 47–53; Urbaniak Violetta: „I Warszawa nie zawiodła. W 90. rocznicę Bitwy Warszawskiej” oraz komiks „Koniec lata 1939” jako propozycja archiwalnych pomocy edukacyjnych s. 55–72; Otmianowska Marianna, Zajkowska Katarzyna: Szukaj w Archiwach jako źródło s. 73–78; Mazur Hubert: Wystawy wirtualne archiwów państwowych – wybrane zagadnienia s. 81–101; Chyła Dariusz: Przygotowanie wystaw w Archiwum Państwowym w Toruniu s. 103–112; Jaszczyńska Marta: Doświadczenia z realizacji projektów wystawienniczych finansowanych z funduszy europejskich s. 113–116; Karpowicz Jolanta: „Niepokorni-Zapomniani NSZZ „Solidarność” 1980–1981” jako przykład wieloaspektowego projektu edukacyjnego dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych s. 117–121; Stępień Robert: Działalność edukacyjno-popularyzacyjna archiwów brytyjskich na przykładzie kampanii „Explore Your Archive” s. 125–133; Dawidowicz-Stan Agata: Mit archiwalnego fartucha. Wybrane formy popularyzacji wiedzy o Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej s. 135–142; Dziatczyk Anna: Projekt edukacyjny „Z rodzinnego archiwum” – od pomysłu do realizacji s. 143–151; Wilczewska Sylwia, Brzozowska Jolanta: „Cudze chwalicie... swoje poznajcie”, czyli o działalności popularyzacyjno-edukacyjnej Oddziałowego Archiwum IPN w Białymstoku s. 153–161; Filipek Agnieszka: Projekt edukacyjny „Gra Sąddecka” – konkurs wieloetapowy z elementami gry miejskiej. Metodyka pracy s. 163–166; Ciechanowski Hadrian: Warsztaty genealogiczne w archiwum z wykorzystaniem metody e-learningu s. 167–173;

Matuszak Tomasz: Film jako forma działań edukacyjnych s. 175–188; Techmańska Barbara, Skotnicka-Palka Małgorzata: O filmie i jego walarach... inaczej s. 189–196; Wojtylak Marek: Współpracować – ale z kim i jak? Z doświadczeń łowickiego oddziału Archiwum Państwowego w Warszawie s. 197–204; Kulecka Alicja: Idea niepodległości a zasób archiwów polskich i projekty edukacyjne (esej) s. 207–214; Kacperczyk Urszula: Tadeusz Kościuszko – człowiek i bohater w świetle materiałów archiwalnych przechowywanych w Archiwum Głównych Akt Dawnych w Warszawie s. 215–221; Lewandowska Dorota: Źródła do dziejów powstania styczniowego w zasobie AGAD oraz przedsięwzięcia archiwum w zakresie organizacji obchodów rocznicowych związanych z wybuchem powstania s. 223–233; Lajdenfrost Adam: Drogi do niepodległości – archiwalia z zasobu Archiwum Państwowego w Łodzi i sposoby ich wykorzystania s. 235–248; Czerniszewski Paweł, Chojnowska Zaneta: Józef Piłsudski, Legiony i obóz pilsudczykowski w dokumentach Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej – udostępnianie do celów naukowo-badawczych i edukacyjnych s. 249–256; Szczepaniak Marek, Tyrchan Grażyna: Przykład wykorzystania w pracy edukacyjnej źródeł do dziejów powstania wielkopolskiego z zasobu Archiwum Państwowego w Poznaniu i jego oddziału w Gnieźnie s. 257–269; Reczek Rafał: Poznański czerwiec 1956. Źródła jako ważny element edukacji szkolnej i akademickiej s. 271–281; Grunwald Urszula: Korespondencja Jerzego Giedroycia oraz wydawnictwa Instytutu Literackiego w Maisons-Laffitte jako przykład źródeł historycznych do badań dziejów Polski i Polaków w XX w. s. 283–289.

1054. GAZIŃSKI Radosław: O potrzebie powołania do życia Centralnego Archiwum Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Przegląd Zachodniopomorski. R. 31: 2016 z. 3 s. 5–15, streszcz. ang.

1055. GRY miejskie w działalności edukacyjnej archiwów. Pod red. Huberta Mazura i Agnieszki Rosy. Kielce–Toruń 2017 Forum Edukatorów Archiwalnych 8° ss. 100, il.

1056. HISTORIA, pamięć, tożsamość w edukacji humanistycznej. T. 4: Archiwum jako „strażnik pamięci”. Red. Bożena Popiołek, Agnieszka Chłosta-Sikorska, Agnieszka Słaby. Kraków 2016.

Rec.: Wiśniewska-Drewniak Magdalena, *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 8(10): 2016 s. 259–262.

1057. JABŁOŃSKA Marlena: Nowe wyzwania archiwów. Komunikacja społeczna i public relations. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 201, nlb. 4, il.

Rec.: Kwiatkowska Wiesława, *Folia Toruniensia*. Nr 17: 2017 s. 261–268; Mamczak-Gadkowska Irena, *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 263–266; Szulińska Agnieszka, *Studia Archiwalne*. [T.] 4: 2017 s. 260–263.

1058. JANUSZKO-SZAKIEL Aneta: Archiwistyka cyfrowa. Długoterminowa ochrona dziedzictwa nauki i kultury. Warszawa 2017 Wydaw. Stow. Bibliotekarzy Pol. 8° ss. 240. (Nauka, Dydaktyka, Praktyka. Science, Didactics, Practice; 181).

Tyt. równol.: Digital archiving. Long term preservation of scientific scholarly and cultural heritage.

1059. KAPRALSKA Łucja: Digitalizacja przeszłości i dziedzictwa kulturowego w społecznościach lokalnych – znaczenie i funkcje. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 232: *Studia Sociologica*. [T.] 9: 2017 [vol.] 1 s. 123–135, streszcz. ang.

1060. KOMPUTERYZACJA i digitalizacja w archiwach. Pod red. Rafała Leśkiewicza i Anny Żeglińskiej. Warszawa 2016.

Rec.: Cołbecka Monika, *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 225–232.

1061. KONOPA Bartłomiej: Witryna internetowa jako materiał archiwalny. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 113–120, streszcz. ang.

1062. KOPICZKO Andrzej: Archiwa kościelne na ziemiach zachodnich i północnych a badania regionalne. *Studia Elckie*. [T.] 19: 2017 nr 4 s. 419–432, streszcz. ang.

1063. KRAJNIAK Wiktor: Źródła do dziejów hydrotechniki i energetyki wodnej w dorzeczu rzeki Bóbr w XX w. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 439–458, streszcz. ang., fr., ros.

Zawiera omówienie źródeł rozproszonych w różnych archiwach oraz dzieje hydrotechniki i energetyki wodnej.

1064. KWIATKOWSKA Wiesława: Metodyka opracowania zasobu archiwalnego ze szczególnym uwzględnieniem akt spraw. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 233, il.

Rec.: Strykowski Krzysztof, *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 8(10): 2016 s. 269–273.

1065. MAGIER Dariusz: Problematyka rozpoznania przynależności zespołowej i zespołów rozbitych w opracowaniu akt sądów powszechnych Rzeczypospolitej Polskiej okresu międzywojennego z terenu byłego Królestwa Polskiego. *Res Historica*. Nr 44: 2017 s. 227–241, streszcz. ang., pol.

1066. MAZUR Hubert: Z problematyki badań nad działalnością oświatową archiwów. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 22–47, il., streszcz. ang., fr., ros.

1067. NOWIK Andrzej Marek: Projekt digitalizacji akt notarialnych na przykładzie najstarszych kancelarii węgrowskich. *Rocznik Liwski*. T. 7: 2014 s. 221–224.

1068. NOWOŻYCKI Bartosz: Procedury i wymagania techniczne przejmowania dokumentacji elektronicznej – rozwiązania węgierskie i amerykańskie. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 69–85, il., streszcz. ang., fr., ros.

1069. NOWOŻYCKI Bartosz: Teoria i praktyka archiwistyki USA. Warszawa 2017 NDAP 8° ss. 285, streszcz. ang.

Od 1934 r.

1070. NOWOŻYCKI Bartosz: Theodore R. Schellenberg. Model porządkowania i opracowania materiałów proveniencji prywatnej. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 15–28, streszcz. ang.

1071. PAMIĘTNIKI i listy polskich autorów z Ziem Zabrzanych (Litwa, Białoruś, Ukraina) w latach 1795–1918. Materiały do katalogu. T. 1: Pamiętniki rękopiśmienne i drukowane. Oprac. i red. nauk. Maria Domańska-Nogajczyk, Tomasz Wójcik, Wiesław Caban, Lidia Michalska-Bracha. Kielce 2017 Wydaw. UJK 8° ss. 446. UJK w Kielce.

Toż. T. 2: Listy rękopiśmienne i drukowane. Kielce 2017 ss. 516.

Toż. T. 3: Indeks osobowy autorów wspomnień, autorów listów i ich adresatów. Oprac. Maria Domańska-Nogajczyk, Tomasz Wójcik. Kielce 2017 ss. 114.

1072. PENCARSKI Kacper: Źródła do dziejów Człuchowa z lat 1807–1945 w zbiorach archiwów polskich i niemieckich. *Szkice Człuchowskie*. T. 8: 2016 nr 16/17 s. 91–100.

1073. PEPEŁOWSKA Katarzyna: Archiwa cyfrowe w wybranych krajach europejskich, USA i Australii. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 193, nlb. 2, il. (Biblioteka Zarządcy Dokumentacji; t. 8).

1074. POMORZE i archiwa. Księga pamiątkowa z okazji 75. urodzin Profesora Kazimierza Kozłowskiego. Pod red. Marii Frankel i Radosława Gazińskiego. Szczecin 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 567, nlb. 25, il. Uniw. Szczeciński. (Rozprawy i Studia; t. (1065) 991).

Treść: Włodarczyk Edward: Wstęp s. 9–10; Frankel Maria, Gaziński Radosław: O prof. Kazimierzu Kozłowskim i poświęconej Jemu publikacji s. 11–14; Kozłowski Kazimierz: Pomorze Zachodnie i archiwa w moim życiu s. 15–44; Białecki Tadeusz: Dla Profesora Kazimierza Kozłowskiego na Jego 75. urodziny s. 47–48; Biernat Andrzej: Z głowy. Cwierć wieku na Długiej i Rakowieckiej, kilka okrucich wspomnień s. 49–68; Borzyszkowski Józef: Refleksje archiwalno-biblioteczne za późno i za wcześnie urodzonego historyka – Kaszuby, Pomorzana... s. 69–82; Chrobak Piotr: O działalności naukowej i popularnonaukowej s. 83–86; Dąbrowska Danuta: Z badań nad literaturą i życiem społecznym Pomorza Zachodniego s. 87–92; Faryś Janusz: W kręgu badań historycznych s. 93–101; Faszcza Dariusz: W kręgu „Pomorza militarnego” i 12. Dywizji Zmechanizowanej s. 103–106; Kornek Jan: Słowa do Przyjaciela s. 107–108; Kozłowska Urszula: Socjologia niejedno ma imię. O peregrynacjach socjologii w obszarach innych nauk s. 109–120; Krasucki Eryk: Wypowiedź klona. O spotkaniu z profesorem Kazimierzem Kozłowskim i badawczych zamierzeniach (niekoniecznie z tego spotkania wynikających) s. 121–130; Krawczak Tadeusz:

Archiwum – przygoda czy miłość? s. 131–148; Kwiatkowski Stefan: O historycznych odmianach świadomości wśród społeczności Pomorza s. 149–158; Leszczyński Paweł A.: Kwerendy archiwalne dotyczące historii administracji, prawa wyznaniowego, ugrupowań politycznych i osobistości życia publicznego, a także badania naukowe dotyczące Pomorza Zachodniego s. 159–164; Obracht-Prondziński Cezary: Człowiek z pogranicza buszujący na marginesach, czyli o wyzwaniu interdyscyplinarności w badaniach regionalnych i etnicznych s. 165–169; Pałgan Jan: O administracji wojskowej i nie tylko s. 171–176; Paziewski Michał: W Archiwum s. 177–187; Plewka Czesław: O drodze do odkrywania historycznej prawdy o polskiej oświacie Pomorza Zachodniego s. 189–192; Potkowski Edward: Moje zainteresowania dziejami Pomorza s. 193–203; Romanow Zenon: Moje spotkania z historią s. 205–215; Rymar Dariusz A.: Związki profesora Kazimierza Kozłowskiego z gorzowskim Archiwum Państwowym w mojej pamięci s. 217–223; Sierpowski Stanisław: Archiwalne peregrynacje dwudziestowiecznego powszechnika (elefante, scatole nere, archivio segreto, séances secrètes) s. 225–240; StaniewicZ Józef: Mój udział w badaniach nad problematyką pomorzoznaczą i bałtycką s. 241–246; Stepiński Władysław: W świecie archiwistyki, historii i współpracy międzynarodowej s. 247–259; Strykowski Krzysztof: Archiwa i archiwalia regionalne s. 261–271; Szukała Maciej: Refleksje na temat własnych badań nad dziejami życia intelektualnego regionu s. 273–278; Szultka Zygmunt: Moje kontakty z archiwami i ich wpływ na badania naukowe s. 279–290; Walczak Henryk: O zainteresowaniach badawczych oraz kwerendach archiwalnych w Polsce i za granicą s. 291–302; Wejman Grzegorz: Aktywność kierownika Katedry Historii Kościoła i Patrologii Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego w zakresie badań regionalnych s. 303–314; Ziejewski Aleksander: Na 75. urodziny prof. Kazimierza Kozłowskiego s. 315–317; Basta Jan: Rozwój infrastruktury archiwalnej w Polsce. Potrzeby i doświadczenia inwestycyjne archiwów państwowych s. 321–340; Gut Paweł: O pomocach archiwalnych – tradycyjnych i nowoczesnych s. 341–349; Kopiczek Andrzej: Zasób archiwum akt nowych Archidiecezji Warmińskiej i jego wykorzystanie w badaniach naukowych. Zarys problematyki s. 351–361; Małek Małgorzata: O roli archiwum w edukacji historycznej na przykładzie Archiwum Państwowego w Szczecinie s. 363–372; Mameczak-Gadkowska Irena: Uwagi na temat stanu badań nad dziejami archiwów w II Rzeczypospolitej s. 373–386; Tałasiewicz Marek: Rola Archiwum Państwowego w Szczecinie w kształtowaniu tożsamości regionalnej społeczności Pomorza Zachodniego s. 387–398; Wajs Hubert: Archiwum Główne Akt Dawnych w przestrzeni publicznej s. 393–398; Chmielewski Zdzisław: Rok 1956, czyli kumulacja społeczności w finalnej fazie reform wspólnotowych s. 401–424; Gaziński Radosław: Z problematyki badawczej miast pomorskich w dobie wczesnonowoczesnej. Kronika Paula Friedenborna jako źródło do dziejów Szczecina s. 425–237; Gwiazdowska Małgorzata: Szczecin po 1945 roku stał się miastem wielu zabytków... s. 439–446; Jankowiak Stanisław: Dlaczego Szczecin musiał być polski? s. 447–456; Makowski Adam: Refleksje o kondycji nauki historycznej w Szczecinie i w Polsce na kanwie wniosków z XIX Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich „Polska – Bałtyk – Europa” s. 457–467; Osękowski Czesław: Czy potrzebne są dalsze badania nad powojennymi dziejami Ziemi Odzyskanych? s. 469–487; Ptaszyński Radosław: Elementy realizmu politycznego środowiska „Tygodnika Powszechnego” 1945–1953. Profesorowi Kazimierzowi Kozłowskiemu z podziękowaniem s. 489–503; Ruszkowski Janusz: Pomorze Zachodnie w studiach europejskich. Uwagi o badaniach własnych s. 503–513; Sokalski Ireneusz: Dziennikarze i media szczecińskie po 1945 roku – „Kurier Szczeciński”, Polskie Radio Szczecin, Radio AS i Telewizja Polska. Przyczynek do dziejów prasy na kanwie jubileuszu 75-lecia prof. Kazimierza Kozłowskiego s. 515–526; Stanuch Zbigniew: Kościół rzymskokatolicki na Pomorzu Zachodnim i Ziemi Lubuskiej w latach 1945–1989. Refleksja nad aktualnym stanem badań s. 527–538;

Wedel Joachim: Partizipationsstärkung durch Pomoranisierung – der Beitrag der Geschichtswissenschaft s. 539–550; Wojtaszak Andrzej: Badania nad elitami funkcjonalnymi Wojska Polskiego z perspektywy Pomorza Zachodniego s. 551–567; Było, minęło, pamiętać warto – fotografie s. 586–592.

1075. PROBLEMY archiwalnego opisu informacyjnego. Pod red. Waldemara Chorażyckiego i Agnieszki Rosy. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 205, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Symposia Archivistica; t. 4).

Materiały z sympozjum nauk., Olsztyn, 27–28 X 2016 r.

Treść: Chorażycki Waldemar, Rosa Agnieszka: Wprowadzenie s. 9–11; Chorażycki Waldemar: Evolucja standardów opisu archiwalnego s. 13–21; Ryszewski Bohdan: Metodyka opisu archiwalnego w archiwalnych systemach informatycznych s. 23–29; Rosa Agnieszka: Języki informacyjno-wyszukiwawcze jako podstawa budowania charakterystyk wyszukiwawczych całosci archiwalnych s. 31–43; Bednarek Jerzy: Archiwalny System Informacyjny Instytutu Pamięi Narodowej – struktura i funkcjonowanie s. 45–60; Leśkiewicz Rafał: Problemy opisu archiwalnego w systemie „Cyfrowe Archiwum” Instytutu Pamięi Narodowej s. 71–93; Perzyna Paweł: Typowe i specyficzne formy zasobu Instytutu Pamięi Narodowej s. 71–93; Filipowicz Stawomir: Standardy opisu archiwalnego w praktyce polskich archiwów państwowych s. 95–106; Żeglińska Anna: Wyszukiwanie w Zintegrowanym Systemie Informacji Archiwalnej (ZoSIA) – wniosek dla modyfikacji opisu archiwalnego s. 107–134; Kubicka Katarzyna: Wykorzystanie standardów opisu archiwalnego do opracowania zasobu w archiwach niemieckich s. 135–145; Majka Roman: Specyficzne elementy wyszukiwawcze w zasobie archiwów zakonardzie Noark s. 161–177.

1076. PRZENIOSŁO Małgorzata: Materiały biograficzne dotyczące profesorów międzywojennych polskich uniwersytetów w archiwach polskich, ukraińskich i litewskich. *Rocznik Łódzki*. T. 67: 2017 s. 231–244, streszcz. ang.

1077. REGESTY dokumentów przechowywanych na Górnym Śląsku. T. 3: (1451–1475). Oprac. zespół pod red. Antoniego Barciaka i Karla Müllera. Opole–Katowice–Opava 2017 AP; Zemsky Archiv 8° ss. 175, il.

T. 1. Wrocław–Opava 2004.

1078. ROMAN Wanda K[rystyna]: Archiwa Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 49–75, streszcz. ang.

1079. ROMAN Wanda K[rystyna]: Od opisu archiwalnego do metadanych. *Archiwista Polski*. R. 22: 2017 nr 1/2 s. 7–30, streszcz. ang.

1080. ROSA Agnieszka: Działalność edukacyjna archiwów w kształceniu archiwistów na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 77–90, streszcz. ang.

1081. STRYJKOWSKI Krzysztof: Kilka uwag o kancelarii polskich przedsiębiorstw

prywatnych. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 141–151, streszcz. ang.

Współczesnych.

1082. STRYJKOWSKI Krzysztof, Strykowska Sylwia: Usługi archiwalne i „outsourcing” oraz ich wpływ na działalność i zasób archiwów. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 48–68, il., streszcz. ang., fr., ros.

1083. STULCZEWSKI Jarosław: Dokumentacja stowarzyszeń i związków kombatanckich. *Archiwista Polski*. R. 22: 2017 nr 1/2 s. 31–41, streszcz. ang.

1084. TANDECKI Janusz: Archiwa w Polsce w latach 1944–1989. Zarys dziejów. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 261, tabl. 9, il.

Książka poświęcona pamięci prof. Andrzeja Tomczaka.

1085. WEISS Monika: Narastająca dokumentacja elektroniczna wytwarzana wśród pracowników naukowych. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 135–143, streszcz. ang.

1086. WIŚNIEWSKA-DREWNIAK Magdalena: Cyfrowe Archiwum Łódzian Miastoda.pl i Bronowickie Archiwum Społeczne – studium porównawcze dwóch cyfrowych archiwów społecznych. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 91–111, streszcz. ang.

1087. WOLNICKI Paweł: Współpraca organów państwa odpowiedzialnych za narodowy zasób archiwalny z archiwami polonijnymi – formą zaspokajania informacyjnych potrzeb społeczeństwa. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 9–21, il., streszcz. ang., fr., ros.

1088. ZABEZPIECZANIE i udostępnianie archiwalnych zasobów archiwów kościelnych. Pod red. Anny Laszuk. Warszawa 2016 NDAP 8° ss. 307, il. NDAP.

Materiały konferencji, Falenty, 19–21 X 2015 r.

Treść: Laszuk Anna: Wstęp s. 7–13; Wolnicki Paweł: Państwo i Kościół wobec narodowego dziedzictwa archiwalnego s. 16–23; Kopiec Jan: Potrzeba wydawania źródeł historycznych na przykładzie relacji „ad limina Apostolorum” 24–32; Sierocka-Pospiech Maria: Zasady udostępniania materiałów archiwalnych widziane z perspektywy Archiwum Głównego Akt Dawnych s. 33–38; Różański Mieczysław: Podstawy prawne udostępniania materiałów archiwalnych na przykładzie Archiwum Archidiecezjalnego w Łodzi s. 39–45; Kufel Robert [Romuald]: Proces udostępniania materiałów archiwalnych pracownikom naukowym oraz innym zainteresowanym na przykładzie Archiwum Diecezjalnego w Zielonej Górze s. 46–50; Szmerek Agnieszka: Udostępnianie w archiwach zakonnych na przykładzie Archiwum Polskiej Prowincji Zakonu Pijarów s. 51–57; Dudala Halina: Archiwalia parafialne w zasobie Archiwum Archidiecezjalnego w Katowicach s. 60–73; Komborska Marta: Stan opracowania i zasady udostępniania zasobu Archiwum Służebniczek Starowiejskich s. 74–79; Kowal Błażej M.: Historia i działalność Muzeum i Archiwum Marii Angeli

Truszkowskiej w Krakowie s. 80–87; Frącek Teresa Antonietta: Powojenna rekonstrukcja Archiwum Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi s. 88–118; Kęszka Sławomir: Archiwum Księży Polskich byłych Więźniów Obozów Koncentracyjnych przy Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu s. 119–128; Kolasa Krzysztof, Wąsowicz Jarosław: Archiwum ks. Wiktora Jacewicza SDB, badacza martyrologii polskiego duchowieństwa w czasie drugiej wojny światowej, w zasobie Archiwum Salezjańskiego Inspektorii Piłskiej s. 129–147; Umiński Wacław: Gromadzenie i charakterystyka zbiorów w Archiwum „Naszej Przyszłości” s. 148–158; Wojciechowski Przemysław: Czynniki mikrobiologiczne w archiwach zagrażające zbiorom i ludziom s. 160–181; Pronobis-Gajdzis Małgorzata: Od prewencji do restauracji – opieka konserwatorska Zakładu Konserwacji Papieru i Skóry UMK w Toruniu nad zabytkowym księgozbiorem starych druków mniszek zakonu św. Benedykta w Krzeszowie s. 182–198; Jabłońska Elżbieta: Współpraca Zakładu Konserwacji Papieru i Skóry Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z archiwami i bibliotekami kościelnymi oraz klasztorami w latach 2012–2015 s. 199–208; Czajka Anna: Przygotowanie konserwatorskie oraz ochrona archiwaliów w procesie digitalizacji s. 210–219; Wlazlak Władysław P.: Stan zdigitalizowania akt metrykalnych w archidiecezji częstochowskiej s. 220–235; Rassalski Bolesław: Projekt „Źródła genealogiczne mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego” s. 236–245; Kuśka Maksymilian: Pozyskiwanie środków na konserwację zbiorów na przykładzie Archiwum i Biblioteki OO. Bonifratrów w Cieszynie s. 248–257; Sołomienik Michał: Praevenire et restaurare. Inicjatywy Archiwum Archidiecezjalnego w Gnieźnie na przestrzeni wieków s. 258–269; Nowicki Tomasz: Kształcenie archiwistów kościelnych na KUL s. 272–282; Marecki Józef: Kształcenie archiwistów kościelnych na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie s. 283–295; Zmudziński Mateusz: Przegląd aktualnej literatury fachowej ze zwróceniem uwagi na archiwa kościelne s. 296–307.

1089. ZASADA zespolowości w praktyce Archiwów Państwowych. Studia i materiały. Pod red. nauk. Ewy Rosowskiej. Warszawa 2017 NDAP 8° ss. 198.

Treść: Rosowska Ewa: Wstęp s. 7–10; Mamczak-Gadkowska Irena: Zasada przynależności zespolowej w praktyce polskich archiwów państwowych. Wprowadzenie do problematyki s. 11–26; Filipowicz Sławomir: Ewolucja roli zasady proveniencji w polskiej metodyce archiwalnej s. 27–37; Niestrój Henryk: Zasób archiwalny s. 38–48; Strykowski Krzysztof: Zespoły a zbiory. Kształtowanie zasobu i jego opracowanie w archiwach s. 49–58; Laszuk Anna: Zasada zespolowości w praktyce archiwów państwowych s. 59–84; Stępnik Władysław: Ład wewnętrzny w archiwum w świetle legislacji UNESCO s. 85–93; Nowożycki Bartosz: Zasada proveniencji w dobie dokumentacji elektronicznej s. 94–109; Magier Dariusz: Genetyczne związki materiałów archiwalnych Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej a problem zespolowości s. 110–121; Dąbrowski Adam Grzegorz: Problemy ustalenia właściwej przynależności zespolowej na przykładzie wybranych zespołów, zbiorów i kolekcji z zasobu Archiwum Akt Nowych w Warszawie s. 122–128; Janowski Włodzimierz: Współczesne uwarunkowania proveniencji zespolowej w świetle doświadczeń Archiwum Akt Nowych w Warszawie s. 129–137; Sytko Barbara: Problematyka przynależności zespolowej w Archiwum Państwowym w Opolu na przykładzie opracowania materiałów wyłączonych z rozsyphu s. 138–144; Ciechanowski Hadrian: Problem zespolowości materiałów archiwalnych wytworzonych przez urzędy stanu cywilnego w latach 1874–1945 s. 145–166; Targońska Edyta: Problematyka zespolowości w spuściznach archiwalnych s. 167–182; Błażejewski Stanisław: Realizacja zasady zespolowości w kontekście potrzeb informacyjnych współczesnych użytkowników materiałów archiwalnych s. 183–198.

b) Poszczególne archiwa krajowe i zagraniczne

Archiwa krajowe

Zob. poz. 1207, 1286, 6456, 6566, 6658, 8372, 8928, 9847, 10230.

Brodnica

1090. MACIEJKO Karol: Archiwum kościelne w Brodnicy. Historia oraz analiza zasobu na tle dziejów miasta i parafii farnej. Olsztyn 2015.

Rec.: Zmudziński Mateusz, *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 243–248.

Bydgoszcz

1091. DERESZYŃSKA-ROMANIUK Melania: Vistulana w zasobie Archiwum Państwowego w Bydgoszczy. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 439–449, streszcz. ang., niem.

Drohiczyn

1092. HAŁABURDA Marek: Katalog rubrycel diecezji pińskiej 1926–1939 znajdujących się w księgozbiornie Archiwum Diecezjalnego w Drohiczyźnie. *Studia Teologiczne*. [T.] 35: 2017 s. 241–260, streszcz. ang.

Gdynia

1093. REGLIŃSKI Andrzej: Akta dotyczące Gdyni w zasobie Archiwum Państwowego w Gdańsku Oddział w Gdyni. *Rocznik Gdynski*. Nr 28: 2016 s. 177–181.

1094. REGLIŃSKI Andrzej: Gdynski oddział Banku Gospodarstwa Krajowego i jego akta w Archiwum Państwowym w Gdańsku Oddział w Gdyni. *Rocznik Gdynski*. Nr 29: 2017 s. 119–125.

Gliwice

1095. MAŁUSECKI Bogusław: Archiwalia o tematyce przemysłowej z okresu 1870–1945 w Oddziale Gliwickim Archiwum Państwowego w Katowicach. *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 27: 2017 s. 271–281, streszcz. niem., ang.

Janów Lubelski

1096. TYLEC Piotr: Spuścizna historyczna ks. Franciszka Trochonowicza [1906–1969]. *Fides*. [R. 23]: 2017 nr 1 s. 23–48, streszcz. ang.

Przechowywana w Archiwum Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Jana Chrzciciela w Janowie Lubelskim; dot. parafii.

Jarosław

1097. LEŃ Kazimierz: Rekonstrukcja archiwum dawnego kolegium jezuitów św. Jana w Jarosławiu. Jarosław 2017 Stow. Miłośn. Jarosławia 8° ss. 226, il., streszcz. fr.

Jelcz-Laskowice

1098. BABIŃ Paweł: Dzieje archiwum zakładów samochodowych w Jelczu. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 185–208, streszcz. ang., fr., ros.

Funkcjonujące od 1957 r. jako Składnica Akt, od 1964 r. jako Archiwum Zakładowe Jelczańskich Zakładów Samochodowych, od 1995 r. jako Archiwum w Zakładach Samochodowych Jelcz S.A., obecnie jako Archiwum Jelcz Sp. z o.o.

Jelenia Góra

1099. ŁABOREWICZ Iwo: Sprawozdanie z działalności Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze za rok 2016. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 285–290.

Kalisz

1100. ARCHIWUM Państwowe w Kaliszu. Przewodnik po zasobie archiwalnym. Oprac. Grzegorz Waliś. Kalisz 2016.

Rec.: Laszuk Anna, *Rocznik Kaliski*. T. 43: 2017 s. 331–337; Palkowski Piotr, *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 8(10): 2016 s. 217–220.

1101. KĘSZKA Sławomir: Kaliskie Archiwum i Muzeum Księży – Byłych Więźniów Obozów Koncentracyjnych. *Polonia Maior Orientalis*. T. 3: 2016 s. 123–133, streszcz. ang.

1102. SCHLENDER Grażyna: Kaliskie Archiwum Filmowe jako przykład zmian systemu wartości, życia rodzinnego i pojęcia patriotyzmu. Goście Archiwum Państwowego w Kaliszu, świadkowie historii wspominają okres okupacji i PRL-u. *Archiwista Polski*. R. 22: 2017 nr 4 s. 78–93.

1103. SCHLENDER Grażyna: Kaliskie Archiwum Filmowe jako przykład zmian systemu wartości, życia rodzinnego i pojęcia patriotyzmu (Goście Archiwum Państwowego w Kaliszu, świadkowie historii wspominają okres okupacji i PRL-u). *Rocznik Łódzki*. T. 67: 2017 s. 245–263, streszcz. ang.

Katowice

1104. GREINER Piotr: Sprawozdanie Dyrektora Archiwum Państwowego w Katowicach za 2016 rok. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 14: 2017 s. 185–205.

1105. KWAŚNIEWICZ Katarzyna: Badanie stanu zachowania zasobu w Archiwum Państwowym w Katowicach. *Szkie Archiwalno-Historyczne*. Nr 14: 2017 s. 119–128, streszcz. niem., ang.

Kielce

1106. KARDYŚ Piotr, Medyński Marcin: Inwentarz akt parafialnych dekanatu Bodzentyn, przechowywanych w Archiwum Diecezjalnym w Kielcach. (Cz. 1). *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 9: 2017 s. 73–111, streszcz. ang.

1107. KONARSKA-ZIMNICKA Sylwia: Ze zbiorów Archiwum Diecezjalnego w Kielcach. Rubrycele i schematyzy diecezji tyrańskiej (1858–1913). *Archeion*. T. 118: 2017 s. 341–364, streszcz. ang., fr., ros.

W aneksie inwentarz.

1108. KWAŚNIEWSKI Andrzej: Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Przyjaciół Archiwum Diecezjalnego im. bł. Wincentego Kadłubka w Kielcach za rok 2016. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 477–481.

1109. KWAŚNIEWSKI Andrzej: Statut Towarzystwa Przyjaciół Archiwum Diecezjalnego imienia błogosławionego Wincentego Kadłubka w Kielcach. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 469–477.

Zal. 9 X 2012 r.

1110. POSZAŁSKA Monika: Sprawozdanie z realizacji cyklu „Spotkania ze źródłem archiwalnym” w 2016 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 279–282.

Projekt Archiwum Państwowego i Instytutu Historii UJK w Kielcach.

1111. POSZAŁSKA Monika, Wołczyk Łukasz: Sprawozdanie z realizacji cyklu „Spotkania ze źródłem archiwalnym” w 2015 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 275–277.

Projekt Archiwum Państwowego i Instytutu Historii UJK w Kielcach.

1112. RUTKOWSKA Wiesława: Sprawozdanie z działalności Archiwum Państwowego w Kielcach za rok 2016. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 257–274.

1113. WOŁCZYK Łukasz: Sprawozdanie z piątego w 2016 roku „Spotkania ze źródłem archiwalnym” pt. „Edukacja w źródle archiwalnym”, 28 września 2016 roku. *Świętokrzyskie*

Studia Archiwalno-Historyczne. T. 6: 2017 s. 283–286.

W Archiwum Państwowym w Kielcach.

Kłodzko

1114. WIDUCH Gabriel: Problemy wartościowania akt ewidencyjnych kierowców na przykładzie Starostwa Powiatowego w Kłodzku. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 99–129, il., streszcz. ang., fr., ros.

Koszalin

1115. CHOJECKA Joanna: Przegląd źródeł kartograficznych Koszalina od XVIII wieku do 1952 roku w zasobie Archiwum Państwowego w Koszalinie. *Rocznik Koszaliński*. Nr 42: 2014 [dr.:] 2015 s. 41–56.

1116. CHOJECKA Joanna, Janczewska Anna: Historyczne jubileusze Koszalina w Archiwum Państwowym w Koszalinie. *Rocznik Koszaliński*. Nr 42: 2014 [dr.:] 2015 s. 71–76.

Lata 2014–2016.

1117. JANCZEWSKA Anna: Rok 2015 w Archiwum Państwowym w Koszalinie. *Rocznik Koszaliński*. Nr 43: 2015 [dr.:] 2016 s. 71–81.

1118. MARCZYK Ryszard: Źródła do dziejów Koszalina w aktach Miejskiej Rady Narodowej w Koszalinie z lat 1973–1990. *Rocznik Koszaliński*. Nr 43: 2015 [dr.:] 2016 s. 51–69.

W zasobie Archiwum Państwowego w Koszalinie.

1119. WIECZORKOWSKA Małgorzata: Księgi metrykalne parafii w Skrzatuszu przechowywane w Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołońskiej. *Rocznik Skrzatuski*. T. 5: 2017 s. 51–76, streszcz. ang.

Kraków

1120. BABICZ Beata, Kubisz Daniel, Wojtal Piotr: „150 lat tradycji badawczych i muzealnych”. Spotkanie archiwistów zakładowych instytutów Polskiej Akademii Nauk, 12 października 2015 r. w Instytucie Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN w Krakowie. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. [T.] 22: 2016 [dr.:] 2017 s. 243–247.

1121. BIENKOWSKA Irena: Inwentarz muzykaliów sanguszkowskich z II połowy XVIII wieku. *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 1 s. 48–89, streszcz. ang.

W aneksie: Inwentarz muzykaliów.

Obecnie w zbiorach Archiwum Narodowego w Krakowie, Oddz. I – Zamek Wawel.

1122. GRUDZIEN Sebastian: Jaroslav Valenta [1930–2004] a historycy polscy w zbiorach Archiwum Nauki Polskiej Akademii Nauk i Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 1 s. 236–248, streszcz. ang.

1123. GRZEBIEN Ludwik: Inwentarz Archiwum Prowincji Polski Południowej Towarzystwa Jezusowego w Krakowie. Rękopisy do 1820 roku. Kraków 2017 Akad. Ignatianum 8° ss. 375, nlb. 2, il., streszcz. ang. (Źródła do Dziejów Kultury. Inwentarze i Katalogi; nr 6).

1124. ŁATAK Kazimierz: Zespół staropolskich ksiąg metrykalnych parafii podkrakowskiego Kazimierza przechowywany w archiwum klasztoru Bożego Ciała kanoników regularnych laterańskich. *Echa Przeszłości*. [T.] 18: 2017 s. 155–169, streszcz. ang.

Opis zasobu.

1125. MAJKOWSKA Rita: Z archiwum rodzinnego polonistki profesor Mieczysławy Mityry-Dobrowolskiej [1900–1992] – archiwalia brata, legionisty Stanisława Mityry [1890–1915]. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. [T.] 22: 2016 [dr.:] 2017 s. 173–189, streszcz. ang.

W Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie.

1126. STREJCZEK-JAŻWIŃSKA Paulina, Jaźwiński Jakub: Repozytorium AGH – doświadczenia i postawy pracowników naukowych Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 8(10): 2017 s. 147–172, streszcz. ang.

Kutno

1127. LEŚNIEWSKA Jolanta: Koniec II wojny światowej, początek nowej epoki. Materiały źródłowe kutnowskiego archiwum. *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 7: 2015 s. 147–160, streszcz. ang.

Legnica

1128. LABOREWICZ Edyta: „Polski zasób” Archiwum Państwowego w Legnicy. Źródła archiwalne do badań nad współczesną historią Legnicy. *Szkice Legnickie*. T. 37: 2016 s. 167–182, streszcz. niem.

Leszno

1129. OLENDER Elżbieta: Powstanie Powiatowego Archiwum Państwowego w Lesznie jako element rozwoju sieci archiwalnej. *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 139–152.

Lata 1948–1976.

Lublin

1130. JOP Robert: Indeksy do ksiąg ziemskich, grodzkich i podkomorskich z wieków XVIII i XIX w Archiwum Państwowym w Lublinie. *Studia Archiwalne*. [T.] 4: 2017 s. 47–68, streszcz. ang.

1131. ZAWADA Michał, Krzykała Marek: Piętnaście lat digitalizacji w Archiwum Państwowym w Lublinie. *Studia Archiwalne*. [T.] 4: 2017 s. 115–152, streszcz. ang.

Łódź

1132. CZAJKA Elżbieta: Źródła do dziejów Końskich i powiatu koneckiego w zasobie Archiwum Państwowego w Łodzi. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 29–41, streszcz. ang.

1133. DRAKONIEWICZ Andrzej: Materiały do dziejów szkolnictwa w zespołach aktowych Archiwum Państwowego w Łodzi. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 209–229, streszcz. ang., fr., ros.

1134. PAWEŁCZYK-DURA Kamila: Materiały archiwalne dotyczące Częstochowy w zasobie Archiwum Państwowego w Łodzi (na przykładzie zespołu Rząd Gubernialny Piotrkowski). *Ziemia Częstochowska*. [T.] 43: 2017 s. 13–38, streszcz. ang.

1135. UGOROWICZ Izabela: Archiwalia łódzkich zgromadzeń zakonnych rzemieślniczych w zasobie Archiwum Państwowego w Łodzi – dzieje, charakterystyka, zawartość. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 230–249, streszcz. ang., fr., ros.

Nowy Targ

1136. MRUGAŁA Magdalena: Archiwum zakładowe Urzędu Miasta Nowy Targ – organizacja i funkcjonowanie. *Almanach Nowotarski*. Nr 21: 2017 s. 73–82.

Piotrków Trybunalski

1137. JAŻDŹ Jacek: Kształtowanie narastającego zasobu archiwalnego na przykładzie przedsiębiorstwa Tomaszowskie Kopalnie Surowców Mineralnych „Biała Góra” w Smardzewicach w latach 1978–2006. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 150–161, streszcz. ang., fr., ros.

W l. 1986–2006 pod nadzorem AP w Piotrkowie Trybunalskim.

Płock

1138. BAŃKA Krystyna: Działalność Archiwum Państwowego w Płocku w latach 2012–

2013. *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 6: 2014 s. 112–121.

Toż w 2014 roku. *Tamże*. T. 7: 2015 s. 177–186.

Toż w 2015 roku. *Tamże*. T. 8: 2016 s. 165–175.

Toż w 2016 roku. *Tamże*. T. 9: 2017 s. 135–144.

1139. BAŃKA Krystyna: Źródła do dziejów Wisły w zasobie Archiwum Państwowego w Płocku. *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 9: 2017 s. 59–78, streszcz. ang.

1140. FRANCISZKIEWICZ Przemysław: 95 lat Archiwum Państwowego w Płocku. Przeszłość – Teraźniejszość – Przyszłość. Sprawozdanie z obchodów. *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 6: 2014 s. 124–127.

1141. PIEKARSKI Tomasz: Rok 1945 w dokumentach z zasobu centrali Archiwum Państwowego w Płocku. *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 7: 2015 s. 137–146, streszcz. ang.

1142. PIEKARSKI Tomasz, Wojtylak Mariusz: Materiały źródłowe do dziejów I wojny światowej w zasobie Archiwum Państwowego w Płocku. *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 6: 2014 s. 77–86.

1143. RADECKA Agata: Sprawozdanie z przebiegu Rejonowego Konkursu Historycznego „Źródła historyczne bogactwem kulturowym narodu”. *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 6: 2014 s. 122–123.

Organizowany przez Archiwum Państwowe w Płocku dla uczniów gimnazjów.

1144. STOGOWSKA Anna Maria: Źródła do badań przemian polskiej wsi po II wojnie światowej – akta Powiatowego Urzędu Ziemskiego w Płocku w Archiwum Państwowym w Płocku. *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 7: 2015 s. 161–174, streszcz. ang.

1145. WIŚNIEWSKA Anna: Opracowanie akt gminnych rad narodowych z lat 1973–1990 na przykładzie Gminnej Rady Narodowej w Bedlnie. *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 8: 2016 s. 127–155, streszcz. ang.

W Archiwum Państwowym w Płocku.

Poznań

1146. IGNASIAK Maria: Gostyńskie księgi miejskie w zbiorach Archiwum Państwowego w Poznaniu. *Rocznik Gostyński*. T. 3: 2016 s. 99–106.

72 jednostki archiwalne zespołu z l. 1593–1790.

1147. JANECZEK Michał: Katalog starych druków Archiwum Państwowego w Poznaniu. Współpr. Magdalena Stanek; tł. Marek Rajch. Poznań 2016.

Rec.: Małecka Monika, *Biblioteka*. Nr 21: 2017 s. 287–290; Małecka Monika, *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 299–301; Olejniczak Julia, *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 266–269.

1148. JÓZEFIAK Piotr: Metody porządkowania akt klasztornych na przykładzie zespołu Benedyktyni Lubiń przechowywanego w Archiwum Państwowym w Poznaniu. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 1 s. 56–73, streszcz. ang.

1149. KIEREMKAMPT Wacław: Inwentarz akt miasta Ostrowa. Ostrow Wielkopolski 2017 Ostrowskie Tow. Geneal. 4° ss. 232, il. (Biblioteka OTG).

Archiwum Państwowe w Poznaniu; W aneksie dokumenty z 1769 i 1835 r. z wykazami mieszkańców Ostrowa.

1150. KOBUS Justyna: Archiwum Pracowni Dialektologicznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – historia, organizacja, działalność. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 165–183, streszcz. ang.

Od 1946 r.

1151. OLEJNICZAK Julia: Wydarzenie „Zabytek Otwarty w Archiwum Państwowym w Poznaniu” jako przykład regionalnej inicjatywy popularyzacji zasobu, Poznań, 19 sierpnia 2017 r. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 288–290.

1152. ZBIÓR tłoków i stempli pieczętnych w zasobie Archiwum Państwowego w Poznaniu. Oprac. Michał Górny [i in.]. Poznań–[Warszawa] 2015.

Rec.: Danielewski Marcin, *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 1 s. 124–126.

Przemysł

1153. ARCHIWUM nie jest nudne – z zasobu Archiwum Państwowego w Przemysłu. Red. prowadząca Anna Nowak. Przemysł 2017 AP 8° ss. 111, nlb. 1, il., nuty.

Katalog zbiorów.

Pszczyna

1154. BRAŃKA Tomasz, Buraczewski Grzegorz, Dyrda Elżbieta: Katalog Archiwum Muzeum Militarynych Dziejów Śląska w Pszczynie. Pszczyna 2017 Pro Memoria. Stow. „Bitwy pod Pszczyną 1939” 8° ss. 175, il. (Pszczynskie Epizody Historyczne; t. 9).

Racibórz

1155. KRUPA Sławomira: Z dokumentem przez dzieje. Raciborskie archiwa i archiwalia. Katowice 2017 AP w Katowicach 4° ss. 80, il., streszcz. czes., niem.

XIV–XXI w.

Rzeszów

1156. RZESZOWSKIE archiwum. Historia, zasób, archiwiści. Red. Grzegorz Zamoyński. Rzeszów–Warszawa [2017] AP; NDAP 4° ss. 63, nlb. 1, il.

Szczecin

1157. KOZŁOWSKI Łukasz: Dokumentacja przedsiębiorstw w zasobie Archiwum Państwowego w Szczecinie. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 459–480, streszcz. ang., fr., ros.

Toruń

1158. KRAJNIAK Weronika: Rys historyczny Archiwum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 153–164, streszcz. ang.

Od 1948 r.

1159. RÓŻYŃSKA Marta: Dokumentacja elektroniczna w spuściznach archiwalnych na przykładzie spuścizny Stanisława Gorgolewskiego [1926–2011]. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 121–133, streszcz. ang.

W Archiwum UMK w Toruniu.

Warszawa

1160. BIERNAT Kamila: Projekty digitalizacyjne archiwaliów Policji Państwowej z lat 1918–1939 w Archiwum Akt Nowych w Warszawie. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 8(10): 2017 s. 175–184.

1161. DAŃCZAK Przemysław: Kreowanie wizerunku Archiwum Akt Nowych. Doświadczenia i wnioski. *Teki Archiwalne*. T. 12: 2017 s. 37–62.

1162. DĄBROWSKI Adam Grzegorz: Dopyły do zespołów akt Armii Krajowej oraz Delegatury Rządu Rzeczypospolitej Polskiej na Kraj przechowywanych w zasobie Archiwum Akt Nowych. *Archiwista Polski*. R. 22: 2017 nr 4 s. 7–15, streszcz. ang.

1163. [DRAĞ Kaja]: Przewodnik po „Zbiorze akt 1939–1945” oraz „Zbiorze spuścizn” z zasobu archiwum Muzeum Harcerstwa w Warszawie. T. 2. [Oprac.] Kaja Drağ; współpr. Halina Jankowska, Julia Tazbir, Rafał

Toczek, Katarzyna K. Traczyk. Warszawa 2017 Muzeum Harcerstwa; Continuum 8° ss. 199.

1164. [DRAĞ Kaja]: Przewodnik po zbiorach „Zespół 1911–1939” oraz „Zespół wspomnień i historii lokalnych” z zasobu archiwum Muzeum Harcerstwa w Warszawie. [T. 1]. [Oprac.] Kaja Drağ; współpr. Julia Tazbir, Katarzyna K. Traczyk, Rafał Toczek. Warszawa 2016 Muzeum Harcerstwa; Continuum 8° ss. 136.

1165. DZIEGIELEWSKI Tomasz: Ochotnicze Hufce Pracy Komenda Główna. Organizacja, zawartość zespołu, metody porządkowania. *Teki Archiwalne*. T. 12: 2017 s. 291–298, streszcz. ang.

AGAD.

1166. JASZCZYŃSKA Marta: Archiwalia do dziejów mniejszości narodowych z terenu Warszawy i dystryktu warszawskiego z okresu drugiej wojny światowej w zasobie Archiwum Państwowego w Warszawie. *Kronika Warszawy*. 2017 nr 1 s. 100–111, streszcz. ang.

1167. KACPERCZYK Urszula: Akta Deputacji Indagacyjnej z 1794 roku w zasobie Archiwum Głównego Akt Dawnych. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 263–258, streszcz. ang.

W aneksie spis.

1168. KALISZ Katarzyna: Spuścizna audiowizualna Jerzego Ficowskiego w zasobie Narodowego Archiwum Cyfrowego. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 219: *Studia Historicolitteraria*. [T.] 16: 2016 s. 263–269, streszcz. ang.

1169. KOŚKA Małgorzata: Inwentarze zespołów i zbiorów archiwalnych zatwierdzone przez Komisję Metodyczną AGAD w roku 2016. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 345–349.

1170. [KROCHMAL Jacek]: Kronika Archiwum Głównego Akt Dawnych za rok 2016. Oprac. Jacek Krochmal. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 350–357.

1171. KROCHMAL Jacek: Polonika z Centralnego Państwowego Archiwum Historycznego Ukrainy we Lwowie w AGAD. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 325–326. Kopie dokumentów.

1172. KRONIKA Archiwum Akt Nowych. *Teki Archiwalne*. T. 12: 2017 s. 299–330.

Treść: Nabytki archiwalne s. 299–305; Sesje naukowe s. 306–319; Udostępnianie i popularyzacja zasobu s. 320–324;

Szkolenie archiwistów zakładowych s. 325; Spotkania i uroczystości s. 326–330.

1173. PIĘTKA-HADAŁA Dorota: VII Warszawski Piknik Archiwalny. Relacja z Pałacu Staszica. Warszawa, 11 VI 2016 r. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 191–194.

1174. PIĘTKA-HADAŁA Dorota: Sprawozdanie z udziału Polskiej Akademii Nauk Archiwum w Warszawie w XX Festiwalu Nauki w Pałacu Staszica. Warszawa, 1 X 2016 r. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 203–206.

1175. SIEROCKA-POŚPIECH Maria: Księga inwentarzowa cechu kuśnierzy warszawskich z lat 1666–1932. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 291–294, streszcz. ang.

W zasobie AGAD.

1176. WITECKA Małgorzata: Zbiór Józefa Władysława Kobyłańskiego w Archiwum Głównym Akt Dawnych. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 295–303, streszcz. ang.

Wrocław

1177. KUMOR-GOMUŁKA Bożena: Od sporu do księgozbioru, czyli o posekularyzacyjnej genezie i rozwoju gromadzenia literatury fachowej w dawnym Archiwum Państwowym we Wrocławiu (Staatsarchiv Breslau). *Roczniki Biblioteczne*. R. 61: 2017 s. 161–178, streszcz. ang.

Zamość

1178. KRONIKA wydarzeń [Archiwum Państwowego w Zamościu]. *Archiwariusz Zamojski*. T. 15: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 219–243.

Treść: Kronika wydarzeń 2016 s. 219–228; Kronika wydarzeń 2017 s. 229–243.

1179. PANASIEWICZ Janusz: Hipoteka miasta Hrubieszowa. *Archiwariusz Zamojski*. T. 15: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 143–192.

Opis zasobu i tabelaryczne zestawienie jednostek w Archiwum Państwowym w Zamościu.

Zebrzydowice

1180. [KUŚKA Maksymilian, Marecki Józef]: Inwentarz archiwum Konwentu Bonifratrów w Zebrzydowicach. Oprac. Maksymilian Kuśka, Józef Marecki. Zebrzydowice 2017 Konwent Bonifratrów p.w. św. Floriana 8° ss. 127, il. (Monumenta Historica Fratrum Misericordiarum Zebrzydowicensis; vol. 1).

Lata 1599–1983.

Zielona Góra

1181. KUFEL Robert Romuald: Sprawozdanie z działalności Archiwum Diecezjalnego w Zielonej Górze za rok 2016. *Adhibenda*. [Nr] 4: 2017 s. 185–190.

1182. MYKIETÓW Bogusław, Zegzula Weronika, Kufel Robert [Romuald]: Wykaz metrykaliów parafii rzymskokatolickiej pod wezwaniem św. Wawrzyńca w Babimoście w zbiorach Archiwum Diecezjalnego w Zielonej Górze (1681–1945). *Adhibenda*. [Nr] 4: 2017 s. 141–154, streszcz. ang.

Archiwa zagraniczne

Zob. poz. 1286, 6658, 8372, 1074.

Austria

1183. GAUL Jerzy: Józef Piłsudski. Źródła z lat 1914–1918 w Austriackim Archiwum Państwowym w Wiedniu. T. 2: Ogólne Archiwum Administracji, Archiwum Domu, Dworu i Państwa. Quellen von 1914–1918 im Österreichischen Staatsarchiv in Wien. Bd. 2: Allgemeines Verwaltungsarchiv, Haus-, Hof- und Staatsarchiv. Warszawa–Wiedeń 2017 AGAD, NDAP; DiG; Stacja Nauk. PAN 8° ss. 494, il.

Tekst równol. pol., niem.

1184. GAUL Jerzy: Polonika w zespole „Urząd Nadzoru Wojennego” w Archiwum Wojny w Wiedniu. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 311–323.

Belgia

1185. RUDNIK Paulina: Archiwum Główne Rady Unii Europejskiej. *Archiwista Polski*. R. 22: 2017 nr 1/2 s. 55–68, streszcz. ang.

W Brukseli.

Niemcy

1186. MICHNA Radosław: Źródła do dziejów Bydgoszczy z lat 1772–1806 w zasobach Tajnego Archiwum Państwowego w Berlinie-Dahlem (Geheimes Staatsarchiv Preussischer Kulturbesitz in Berlin-Dahlem). *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 483–515, streszcz. ang., niem.

Słowacja

1187. JOP Robert: Archiwa słowackie w oczach archiwistów spiskich – historia i stan dzisiejszy. *Studia Archiwalne*. [T.] 4: 2017 s. 201–209, streszcz. ang.

1188. WYBRANE sandecjana w zbiorach Archiwum Państwowego w Lewoczy. Opracowanie ze wstępem naukowym. Wybrane sandecjana vo fondoch Štatneho archívu v Levoči. Spracovanie s vedeckým úvodom. Red. nauk. Ewa Danowska, Józef Marecki; aut. wstępu, nagłówków, przypisów rzeczowych, indeksów osobowych i geogr., bibliografii Beata Wierzbička, Piotr Wierzbički; edycja w jęz. łac., przypisy tekstowe i tł. na jęz. pol. Katarzyna Gara, Robert Sochań; tł. na jęz. słowac. Miroslav Števík, tł. na jęz. ang. Małgorzata Walczak. Nowy Sącz 2017 Muzeum Okręgu 4° ss. 67, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., słowac., ang.

Stany Zjednoczone Ameryki

1189. DŁUGAJCZYK Edward: Wstęp do projektowanego „Inwentarza analitycznego Archiwum Powstań Śląskich”. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 14: 2017 s. 103–118, streszcz. niem., ang.

Przechowywane w Instytucie Piłsudskiego w Nowym Jorku, zmikrofilmowane dla Archiwum Państwowego w Katowicach.

Ukraina

1190. INWENTARZ akt wydziałów i studiów Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie do roku 1939. T. 1–3. Oprac. i podał do dr. Józef Wołczański. Kraków 2009–2010.

Rec.: Redzik Adam, *Rocznik Lwowski*. 2017 s. 294–296.

Wielka Brytania

1191. ADAMCZEWSKI Przemysław: Documents related to the Caucasus during the Second World War in the archive of the Po-

lish Institute and Sikorski Museum in London. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 3 (special issue) s. 138–156, streszcz. pol.

1192. KLAS Wojciech: Archiwum Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie w Londynie. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 414–426, streszcz. ang., fr., ros.

Włochy

1193. I POLACCHI e le loro storie private negli archivi italiani e vaticani. Atti del convegno, Roma 20–21 ottobre 2016. Roma 2017 Accademia Polacca delle Scienze. Biblioteca e Centro di Studi a Roma 8° ss. 162, il. Accademia Polacca delle Scienze. (Conferenze; 136).

Treść: Lenart Mirosław, Salwa Piotr: Premessa s. 7–9; Woźniak Wojciech: The archival information system in Poland and Polish archives abroad s. 11–15; Kopiec Jan: I „polonica” nell’Archivio Vaticano s. 16–24; Platania Gaetano: „Le donne di Casa Sobieski” nei fondi archivistici romani s. 25–40; Boccolini Alessandro: La figura di Maria Casimira Sobieska attraverso l’inedito diario di viaggio conservato presso l’Archivio di Stato di Roma s. 41–55; Wrana Magdalena: Documentazione polacca presso l’Archivio Antici Mattei s. 56–70; Lenart Mirosław: I „polonica” negli archivi patavini s. 71–81; Danieluk Robert: I polacchi negli archivi della Curia Generalizia della Compagnia di Gesù s. 82–97; Morawski Stanisław: L’archivio della Fondazione Romana Marchesa J. S. Umiasztowska s. 98–104; Fokeński Hieronim: Storie private: Il Pontificio Istituto di Studi Ecclesiastici (Polacco) a Roma s. 105–117; Herling Marta: L’archivio di Gustaw Herling a Napoli. Il progetto con la Biblioteca Narodowa s. 118–130; Jaworska Krystyna: Attività degli esuli polacchi documentata e conservata in fondi archivistici torinesi s. 131–145; Zahorski Witold Jr: Gli archivi di Witold Zahorski (1912–1989), un esule polacco a Roma s. 146–154; Marchel Sławomir: Maciej Loreť’s legacy in the collection of the National Ossolinski Institute in Wrocław and in Polish archives s. 155–162.

2. BIBLIOTEKI

a) Ogólne

Zob. poz. 1071, 9661.

1194. DOKUMENTY życia społecznego w badaniach i praktyczne ich wykorzystanie. Materiały z ogólnopolskiej konferencji „Dokumenty życia społecznego w badaniach i praktyczne ich wykorzystanie”, Wrocław, 6–7 października 2016 r. Red. t. Aneta Firlej-Buzon. Warszawa 2017 Wydaw. SBP 8° ss. 267, nlb. 1, il. SBP. (Propozycje i Materiały; 95).

Treść: Firlej-Buzon Aneta: Dokumenty życia społecznego w badaniach polskich humanistów s. 13–20; Jamrozik Katarzyna, Korczyńska-Derkacz Małgorzata: Jednodniówka jako przedmiot badań i źródło wiedzy praktycznej (na wybranych przykładach jednodniówek z okresu międzywojennego) s. 31–

44; Nieć Grzegorz: Dokumenty życia społecznego w praktyce wtórnego rynku książki s. 45–62; Alberska Agnieszka: Polityka gromadzenia, opracowanie i przechowywanie dokumentów życia społecznego s. 65–72; Słomianowska-Kamińska Emilia: Gromadzenie dokumentów życia społecznego – z doświadczeń biblioteki akademickiej s. 73–82; Smaga Teresa Ewa: Specyfika gromadzenia i opracowania dokumentów życia społecznego w Sekcji Regionalnej DZS Dolnośląskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu w ostatnim piętnastolecu s. 83–87; Filas Małylda: Wydawnictwa ciągle w zbiorach Gabinetu Dokumentów Życia Społecznego Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie s. 89–96; Zaremba Małgorzata: Dokumenty życia społecznego w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Rzeszowie – przeszłość i teraźniejszość. Zarys problematyki s. 97–102; Kwiatkowska Aneta: Efemera w zbiorach PAN BG – charakterystyka działalności Pracowni s. 103–109; Zawadzka Anna: Katalogowanie papierów wartościowych i telegramów patriotycznych w katalogu centralnym NUKAT: ustalenia bibliograficzne, instrukcje, procedury s. 111–123; Lech-Jabłońska Bożena: Dylematy doboru i opracowania dokumentów życia

społecznego w bibliografii regionalnej s. 125–137; Orlowska Maria: Dokumenty życia społecznego – zbiory niezwykle Leżnickiej Biblioteki Publicznej s. 141–148; Ziętał Katarzyna: Archiwum społeczne w bibliotece a. 149–155; Mleczak Róża: W trosce o zachowanie świadectw naszej lokalnej przeszłości – zbiory regionalne w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Nowym Tomysłu s. 157–169; Lipińska Agata: Dokumenty życia społecznego problemy ochrony i propozycje metod konserwacji s. 171–180; Matysiak Joanna: Dokumenty życia społecznego w zbiorze Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy – charakterystyka i ochrona zasobu s. 181–198; Janczulewicz Katarzyna: Kolekcje dokumentów życia społecznego w Bibliotece Śląskiej i ich digitalizacja s. 199–242; Kowalska Małgorzata: Formalne, techniczne i praktyczne aspekty ekspozycji dokumentów życia społecznego w bibliotekach cyfrowych s. 245–267.

1195. MAKOWSKI Tomasz: Rękopisy w zbiorach kościelnych. Przy współpr. Patryka Sapały. Warszawa 2014.

Rec.: Prokop Krzysztof R., *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 441–448.

1196. POLONIKA w zbiorach obcych. Red. Jacek Puchalski. Z Badań nad Książką i Księgozbiorem Historycznymi. T. specjalny s. 13–597, streszcz. ang.

Treść: Puchalski Jacek: Od redakcji s. 13–14; Mieczkowska Halina: „Polonicum” – the concept and its potential application in bibliographical works s. 17–23; Bienkowska Barbara, Maruszak Elżbieta, Puchalski Jacek: Registration of the Polish Collections Abroad – with special consideration for our threatened heritage – the endangered heritage in particular (2006–2015) s. 25–39; Potkowski Edward: Średniowieczne polonika rękopiśmienne w zbiorach obcych s. 41–46; Paszkiewicz Urszula: Źródła do zawartości bibliotek z ziem wschodnich Rzeczypospolitej od XVI wieku do 1939 roku – biblioteki rodowe: stan, wybrane problemy dokumentacyjne i perspektywy poszukiwań s. 47–60; Wagner Arkadiusz: Dzieła dawnych polskich introligatorów w zbiorach zagranicznych – refleksje i spostrzeżenia s. 61–70; Tadeusiewicz Hanna: „Słownik pracowników książki polskiej” – wydawnictwo z zakresu biografistyki bibliologicznej – jako źródło do badań nad dziejami instytucji książki za granicą s. 71–80; Kuzmina Dariusz, Sypuła Paweł: Polonijna Biblioteka Cyfrowa 2017 s. 81–93; Matwijów Maciej: Rękopiśmienne zbiory materiałów życia publicznego XVII–XVIII w. w bibliotekach i archiwach wileńskich s. 95–107; Vaitkeviciūtė Viktorija: Kolekcja Joachima Lelewela w Dziale Druków Rzadkich Biblioteki Uniwersytetu Wileńskiego s. 109–120; Pavecvičius Arvydas: Dar carski z 1829 r. – książki Uniwersytetu Wileńskiego przekazane Bibliotece Abowskiej w Helsinkach s. 121–138; Ilgiewicz Henryka: Biblioteki polskich towarzystw naukowych w Wilnie w pierwszej połowie XX wieku s. 139–146; Supruniuk Anna, Supruniuk Mirosław A.: Archiwum Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie (1919–1939/1942). Historia, stan i perspektywy badawcze s. 147–169; Kowkiel Lilia: Polskie księgozbiory i polonika w zbiorach białoruskich s. 171–184; Lauryk Jury: Bernardyński pisarz z XVIII wieku Michał Paszkiewicz i jego książki w zbiorach Narodowego Muzeum Historycznego Republiki Białorusi w Mińsku s. 185–194; Sauczuk Allesia: Wybrane kolekcje książek w zbiorach Grodzieńskiego Państwowego Muzeum Historyczno-Archeologicznego s. 195–210; Razwanowicz Elena: Biblioteka Ordynacji Massalańskiej w zbiorach Państwowego Muzeum Historyczno-Archeologicznego w Grodnie s. 211–221; Tatianina Iuliana: Polish old printings dedicated to the Uniate bishop and metropolitan Atanazy Szepcycki (1715–1746) in the light of Uniate memorial theology s. 223–228; Ciborowska-Rymarowicz Irena: Polonika w księgozbiornie klasztornej karmelitów bosych w Berdyczowie (na podstawie katalogu rękopiśmiennego

z 1781 r.). Zarys problemu s. 229–237; Konopka Maria: Źródła rękopiśmienne do badania polskiego rynku wydawniczego Lwowa w XIX w. w zbiorach Lwowskiej Biblioteki im. Wasyła Stefanyka s. 239–249; Karyova Tetiana: Book collections which belonged to Polish families living in the Eastern Podolia province in the forepart of the 20th century: general description of the owners and composition of collections (according to the library stocks of the Vinnytsia Regional Scientific Library named after K. A. Timiriaziev, Ukraine) s. 251–262; Kosszarzecki Krzysztof: Z prac Biblioteki Narodowej nad inwentarzem zachowanych rękopisów z dawnej Biblioteki Załuskich s. 263–270; Nikolaev Nikolaj Viktorovič: Izučenie knižnoj „poloniki” sotrudnikami Rossijskoj Nacional’noj biblioteki v Sankt-Peterburge v XXI veke s. 271–276; Guseva Olga: Polska kolekcja w Oddziale Słowiańskim Biblioteki Rosyjskiej Akademii Nauk: historia i badania s. 277–286; Caban Wiesław: Pamiętniki i listy zesłańców postycyziowych w zbiorach archiwów rosyjskich (centralnych i syberyjskich) s. 287–294; Sielicki Aleksander: Biblioteka polska przy parafii rzymskokatolickiej w Jekaterynodarze (Krasnodarze) z przełomu XIX–XX wieku w świetle zachowanych źródeł s. 295–302; Aleksandrov Aleksej: „Pol’skaâ kollekciâ” v fonde Samarskoj oblastnoj universal’noj naučnoj biblioteki s. 303–308; Juda Maria: O potrzebie dalszych badań nad polonikami bibliologicznymi w Szwecji s. 309–318; Sjøkvist Peter: Books from Poznań at the Uppsala University Library s. 319–328; Kruszewski Eugeniusz S.: Archiwum i księgozbiór Naukowego Instytutu Polsko-Skandynewskiego s. 329–336; Hamann Olaf: Die „Polonica”-Sammlung der Staatsbibliothek zu Berlin – Preussische Kulturbesitz und Aspekte der Provenienzforschung s. 337–344; Kunz Norbert: „Polonica” der Bayerischen Staatsbibliothek – Bestände und digitale Dienstleistung s. 345–355; Garsztecka Karina: Materiały samizdatu i polskiego drugiego obiegu wydawniczego w zbiorach Instytutu Badań Europy Wschodniej przy Uniwersytecie Bremenskim i ich gromadzenie w latach 80. XX wieku s. 357–369; Španová Marta, Lichnerová Lucia: Digital science in context of book culture history research: „Polonica” of the 16th–18th centuries in selected databases of written cultural heritage concerning the Kingdom of Hungary s. 371–380; Škovierová Angela: „Polonica” in the library of the Slavic Institute in Bratislava s. 381–386; Walle Elisabeth: Polonika w zbiorach francuskiej Biblioteki Narodowej (Bibliothèque nationale de France) s. 387–402; Daszkiewicz Piotr: Książki gdańskich przyrodników w zbiorach rękopisów Biblioteki Głównej Narodowego Muzeum Historii Naturalnej (Muséum National d’Histoire Naturelle) s. 403–412; Pugaczewicz Iwona H.: Polonika francuskie w zbiorowej świadomości organizatorów i członków pierwszych towarzystw i instytucji Wielkiej Emigracji s. 413–428; Koredeczuk Bożena: Polski socjolog i bibliograf Wiktor Stanisław Żółtowski (1900–1969) – założyciel francuskiej szkoły historii statystycznej twórczości intelektualnej s. 429–439; Wrede Maria: Doświadczenia i refleksje wynikające z realizacji projektu „Inwentarz Archiwum Instytutu Literackiego i Kultura” w latach 2009–2015 s. 441–450; Szukta Magdalena: Katalog starodruków polskich w zbiorach Biblioteki Brytyjskiej (British Library) s. 451–457; Kaczorowski Jan: Londyńskie archiwum artysty emigracyjnego Jerzego Hima – omówienie zawartości oraz potencjału badawczego zbioru s. 459–468; Chwastyk-Kowalczyk Jolanta: Pułapki czyhające na badacza polskiej prasy emigracyjnej na obczyźnie w XX i XXI wieku s. 469–479; Fokończyk Hieronim: Polsko-emigracyjne i polonijne dziedzictwo piśmiennicze w zbiorach rzymskich i włoskich s. 481–494; Soliński Krzysztof: Doświadczenia Zakładu Starych Druków Biblioteki Narodowej w Warszawie w zakresie rejestracji poloników w bibliotekach rzymskich w latach 1974–2016 s. 495–506; Ptasńska Małgorzata: Z dziejów polskiego dziedzictwa piśmienniczego w Szwajcarii po II wojnie światowej. 20 lat Fundacji „Archivum Helveto-Polonicum” we Fryburgu s. 507–516; Czapnik Marianna: Polonika starodrucze w bibliotekach naukowych Nowego Jorku s. 517–525; Mikoś Michał J.: Archiwalne kartograficzne i fotograficzne polonika w zbiorach Biblioteki Amerykańskiego Towarzystwa Geograficznego na

Uniwersytecie Wisconsin w Milwaukee s. 527–535; Wojdon Joanna: Zbiory polonijne w Immigration History Research Center w Minneapolis (Minnesota) oraz w innych wybranych instytucjach amerykańskich s. 537–546; Siekierski Maciej: Zarys historii polskich zbiorów Biblioteki i Archiwum Instytutu Hoovera w Kalifornii s. 547–556; Krupa Barbara, Nafpaktitis Margarita: Polonika w Bibliotece Uniwersytetu Stanforda w Kalifornii: unikalne kolekcje, trudności w gromadzeniu i udostępnianiu s. 557–566; Sieradzka Danuta: Kalendarze polonijne Związku Narodowego Polskiego w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej (wybrane zagadnienia) s. 567–577; Brzóska Robert, Smolana Krzysztof: Biblioteki polonijne w krajach Ameryki Łacińskiej, ze szczególnym uwzględnieniem Argentyny s. 593–597.

1197. ZACHODNIOPOMORSKIE Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich z perspektywy dziesięcioleci (1946–2016). Pod red. Agnieszki Borysowskiej. Szczecin 2017 Książnica Pomorska 8° ss. 179, il. Stow. Bibliotekarzy Pol.

b) Poszczególne biblioteki krajowe i zagraniczne

Biblioteki krajowe

Zob. poz. 1261, 1271, 1962, 3521, 3528, 6658, 8372, 9286, 10156.

Bielawa

1198. BRZEZIŃSKA Anna: Kalendarium Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bielawie 2016. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 8]: 2016 [dr.:] 2017 s. 261–291.

Bielsk Podlaski

1199. CIEŚLA Wiesław: Z przeszłości Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bielsku Podlaskim w latach 1928–2016. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 2]: 2017 s. 71–86.

Bolesławiec

1200. MAJEWSKA Halina: 70 lat Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bolesławcu. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.:] 2017 s. 62–69.

Bydgoszcz

1201. APIECIONEK Magdalena: Biblioteka parafialna przy bazylice mniejszej św. Wincenego a Paulo w Bydgoszczy. *Fides*. [R. 23]: 2017 nr 2 s. 89–107, streszcz. ang.

W l. 1997–2015.

1202. MATYASIK Joanna: Biblia na przestrzeni wieków. Najstarsze polskie przekłady Pisma Świętego w zbiorach Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 461–481, streszcz. ang., niem.

1203. MATYASIK Joanna: Bibliotheca Bernardina – cymelia i unikaty księgozbioru bydgoskich bernardynów. *Universitas Gedanensis*. R. 28: 2016 t. 52 s. 7–34, streszcz. ang.

W zbiorach w Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy.

Częstochowa

1204. CAŁUS Krzysztof: Rewolucja ku bańska – w księgozbiorze Biblioteki Głównej Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. *Ziemia Częstochowska*. [T.] 43: 2017 s. 77–86, streszcz. ang.

Dzierżoniów

1205. GLIWA Krystyna, Horanin Jadwiga, Karaszewska Jolanta: Historia i terażniejszość Miejsko-Powiatowej Biblioteki Publicznej w Dzierżoniowie. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 26: 2016 [dr.:] 2017 s. 263–267.

Gdańsk

1206. KRONIKA Biblioteki Gdańskiej 1596–2016. Pod red. Aleksandra Balińskiego, Anny Frąckowskiej, Marii Otto. Gdańsk 2017 PAN. Bibl. Gdańska 4° ss. 297, nlb. 2, il.

1207. LICZMAŃSKA Regina: Archiwum Biblioteki Gdańskiej jako źródło wiedzy przydatne badaczom. *Libri Gedanenses*. T. 34: 2017 s. 175–187, streszcz. ang., niem.

1208. OBOWIĄZEK piękna. Wzorniki i traktaty architektoniczne w zbiorach PAN Biblioteki Gdańskiej. Wybór i oprac. Grzegorz Boros przy współudziale Anny Frąckowskiej i Franciszka Skibińskiego. Gdańsk 2017 Fund. Terytoria Książki; Słowo/Obraz Terytoria 4° ss. 318, nlb. 2, il.

Katalog zbiorów, XVI–XVII w.

1209. SIEK Bartłomiej: Dysertacje lekarzy gdańskich w zbiorach Biblioteki Gdańskiej. Perspektywy badawcze. *Libri Gedanenses*. T. 34: 2017 s. 91–101, streszcz. ang., niem.

Zawiera też spis dysertacji z XVII–XVIII w.

1210. SYCHTA Stefania: Uniwersyteckie księgi immatrykulacyjne w zbiorach Biblioteki Gdańskiej. Bibliografia. *Libri Gedanenses*. T. 33: 2016 s. 97–124, streszcz. ang. niem.

1211. SZYBOWSKA Urszula, Madeja-Grzyb Magdalena: Herbaria i florilegia od XV do XVIII wieku ze zbiorów PAN Biblioteki Gdańskiej. Pruszcz Gdański 2017 Jasne 8° ss. 79, il.

1212. TYLEWSKA-OSTROWSKA Zofia: Sprawozdanie z działalności PAN Biblioteki

Gdańskiej z 2016 roku. *Libri Gedanenses*. T. 34: 2017 s. 159–174, streszcz. ang., niem.

1213. WALKUSZ Marta: Kolekcja muzyczna Kazimierza Czekotowskiego (1901–1972) w zbiorach Biblioteki Głównej Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 277–297, streszcz. ang.

Grójec

1214. MATYJAS Remigiusz: Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Wacława Skarbimira Laskowskiego w Grójcu. Tradycje i współczesność. Grójec 2017 Miej.-Gm. Bibl. Publ. im. Wacława Skarbimira Laskowskiego 8° ss. 271, il.

XV–XXI w.

Katowice

1215. GAWINEK Anna: Polskojęzyczna część księgozbioru ks. profesora Józefa Krętosza [ur. 1949] w Bibliotece Teologicznej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. *Fides*. [R. 23]: 2017 nr 1 s. 61–74, streszcz. ang.

Przekazany w 2013 r., liczy ponad 3 tys. pozycji.

1216. GAWLIK Marta: Dokumenty życia społecznego w Bibliotece Teologicznej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Analiza dokumentacyjna. *Fides*. [R. 23]: 2017 nr 1 s. 105–120, streszcz. ang.

Ok. 600 jednostek obejmujących okres ostatnich 100 lat.

1217. MARESZ Barbara: Digitalizacja zbiorów specjalnych Biblioteki Śląskiej. *Bibliotheca Nostra*. Nr 3(41): 2015 s. 159–167, streszcz. ang.

Kórnik

1218. JASTRZĄB Łukasz: Inwentarz ekslibrisów Biblioteki Kórnickiej. Z. 1: Sygnatury 1–2310. Kórnik 2014.

Rec.: Gąsiorowski Antoni: Nad inwentarzem ekslibrisów Biblioteki Kórnickiej. *Studia Źródłoznawcze*. T. 55: 2017 s. 237–254; Wagner Arkadiusz, *Studia Źródłoznawcze*. T. 55: 2017 s. 254–256.

Kraków

1219. CATALOGUS codicum manusciporum medii aevi Latinorum qui in Bibliotheca Jagellonica Cracoviae asservantur. Vol. 11: Numeros continens inde A 1501 usque AD 1575. Composuerunt Anna Kozłowska, Lucina Nowak, Anna Sobańska, Adalbertus Świeboda, Richardus Tatarzyński, Wladimirus Zega. Cracoviae 2016 Bibliotheca Jagellonica;

Officina Editoria „Księgarnia Akademicka” 8° ss. XXXVIII, 504, nlb. 3. UJ. Bibliotheca Jagellonica, Academia Scientiarum Polona. Institutum Philosophiae et Sociologiae.

Vol. 1. Vratislaviae 1980.

1220. DANOWSKA Ewa: Sandecjana w zbiorach rękopiśmiennych Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie. *Zeszyty Sąddecko-Spiskie*. T. 10: 2017 s. 70–79, streszcz. ang., słowackie.

1221. MOTYKA Jan: Dar grafik dla Gabinetu Rycin w roku 2016. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 62: 2017 s. 257–284, streszcz. ang.

Anonimowy dar 49 grafik dla Biblioteki Naukowej PAU i PAN.

1222. ORŁOWSKA-WĘGIEL Urszula, Łukawski Łukasz: Wymiana zagraniczna wydawnictw Biblioteki Naukowej PAU i PAN w latach 2000–2016. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 62: 2017 s. 237–242, streszcz. ang.

1223. RAK Dorota: Stare druki w zbiorach Biblioteki Muzeum Etnograficznego w Krakowie. *Bibliotheca Nostra*. Nr 3(41): 2015 s. 98–115, streszcz. ang.

1224. SPRAWOZDANIE z działalności Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie za okres od I I do 31 XII 2016 r. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 62: 2017 s. 285–306.

1225. TRUSZCZYŃSKA Marta, Walska-Golowska Anna: Edukacyjna rola Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Krakowie. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 1: 2017 s. 269–285, streszcz. ang.

Lublin

1226. FIGIEL Grzegorz: 110 lat Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie. *Bibliotekarz Lubelski*. R. 60: 2017 s. 9–30, streszcz. ang., ros.

1227. KORDYBACHA Paweł: Kronika za 2016 r. *Bibliotekarz Lubelski*. R. 60: 2017 s. 215–222.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie.

1228. MODLIŃSKA-PIEKARZ Angelika: Sekcja Rękopisów Biblioteki Uniwersyteckiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego – historia i współczesność. *Bibliotheca Nostra*. Nr 3(41): 2015 s. 45–61, streszcz. ang.

1229. RADWAN Marlena: „Lubelski” księgozbiór Bolesława Prusa. *Bibliotekarz Lubelski*. R. 60: 2017 s. 87–124 streszcz. ang., ros.

W Bibliotece Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego; w aneksie spis.

Łódź

1230. JÓZEF Piłsudski w zbiorach Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi. Katalog nabytków z lat 2008–2016. Wybór, red., wstęp Piotr Boczkowski. Łódź 2017 WBP im. Marszałka Józefa Piłsudskiego 8° ss. 379, nlb. 1, il. (Z Prac Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów WBP w Łodzi).

Nowy Sącz

1231. DROŹDZIK Iwona: Józef Wieniawa Zubrzycki – darczyńca Sądeckiej Biblioteki Publicznej. *Rocznik Sądecki*. T. 45: 2017 s. 209–230.

Olsztyn

1232. GARWOLIŃSKI Tomasz: Wypożyczenie starego druku „Agenda Parva” do Estonii. *Fides*. [R. 23]: 2017 nr 1 s. 9–22, streszcz. ang.

Druk 1622 r. z drukarni Georga Schömfelsa w Braniewie (w 5 językach). Egz. z Biblioteki WSD Metropolii Warmińskiej „Hosianum” w Olsztynie, wypożyczony do Estońskiego Muzeum Narodowego.

Płock

1233. BANASIAK Joanna: Książnica Płocka im. Władysława Broniewskiego (1937–2017). *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 9: 2017 s. 127–144, streszcz. ang.

Poznań

1234. ANDRYSIAK Ewa, Walczak Krzysztof: Rosyjskie księgozbiory kaliskich gimnazjów jako przykład kolekcji Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu. *Roczniki Biblioteczne*. R. 61: 2017 s. 179–189, streszcz. ang.

1235. JAZDON Artur, Skutecki Jakub: Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu. Poznań 2017 Wydaw. Miej. Posenania 8° ss. 163, il. (Biblioteka Kroniki Miasta Poznania. Zabytki Poznania).

Lata 1898–2016.

1236. [PIETROWICZ Joanna]: Inwentarz rękopisów Biblioteki Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. (Sygn. 1951–2325). Oprac. Joanna Pietrowicz. Poznań 2017 Wydaw. PTPN 8° ss. 247. PTPN.

1237. PRZYBYSZEWSKA Alicja: Archiwum literackie Wincentego Różańskiego w świetle założeń krytyki genetycznej. *Biblioteka*. Nr 21: 2017 s. 101–122, streszcz. ang.

W Bibliotece Raczyńskich.

1238. SOBĄŃSKA Alicja: Oddział Opracowania Multimediów Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu – struktura, zadania, baza programowa. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 185–204, streszcz. ang.

1239. TOMASZEWSKI Roman: Biblioteka Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu 1926–2016. *Biblioteka*. Nr 21: 2017 s. 155–180, streszcz. ang.

Przeworsk

1240. PROCHOWSKI Henryk: 70 lat Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Juliana Przybosa w Przeworsku. Przeworsk–Rzeszów 2017 MBP im. Juliana Przybosa; Edytorial 8° ss. 64, il.

Od 1946 r.

Sieradz

1241. ŁĄCZY nas miłość do książek. Zespół red. Hanna Krawczyk, Krystyna Brodowska, Grażyna Łacina, Małgorzata Szymlet-Piotrowska; red. Ita Turowicz. Sieradz 2016 Prof-Art; na zlec. Fund. Wspierania Kultury M. Sieradza 8° ss. 279, il.

Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Władysława Broniewskiego w Sieradzu.

Szczecin

1242. KOSMAN Janina: „Fonts sapientiae” – przykłady XVII- i XVIII-wiecznych druków szkolnych ze zbioru biblioteki Archiwum Państwowego w Szczecinie. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 87–108, streszcz. ang.

Zawiera też katalog.

1243. KOSMAN Janina: Ze zbiorów biblioteki Archiwum Państwowego w Szczecinie. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 250–274, streszcz. ang., fr., ros.

1244. STARE druki XV–XVII wieku w zbiorach Biblioteki Archiwum Państwowego w Szczecinie. Katalog. Oprac. Janina Kosman. Szczecin 2017 „Dokument” Oficyna Archiwum Państwowego 8° ss. 171.

1245. WALUŚ Justyna: Starodruki trzebiatowskie – ogólna prezentacja zbioru. *Fides*. [R. 23]: 2017 nr 2 s. 21–36, streszcz. ang.

Zbiór 404 druków z Biblioteki Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego.

Świdnica

1246. 70 LAT Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Cypriana K. Norwida w Świdnicy. Red. Małgorzata Szewo. Świdnica 2017 MBP im. Cypriana K. Norwida 8° ss. 126, nlb. 1.

Z treści: Bartela Krystyna, Szewo Małgorzata: Miejska Biblioteka Publiczna im. Cypriana K. Norwida w Świdnicy 1947–2017 s. 18–21; Bartela Krystyna: Olimpia Toczyłowska, pionierka świdnickiego bibliotekarstwa s. 30–32; Andrzejewska Małgorzata: „Jedynka” – najstarsza filia biblioteczna w Świdnicy s. 33–35; Wojciechowska Marta: Polsko-czeskie biblioteczne więzi s. 45–48; Kowancka Ewa: Pracownia Regionalna Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Cypriana K. Norwida w Świdnicy s. 49–53; Kotelko Stanisław: Miejska Biblioteka Publiczna im. Cypriana K. Norwida w Świdnicy a regionalizm s. 54–55; Turzańska Monika: Pałac cystersów krzeszowskich w Świdnicy – historia i architektura s. 61–65; Sawicka Barbara: Krótka historia przejęcia przez miasto Świdnicę pałacu cystersów przy ul. Franciszkańskiej 18 i jego adaptacji na siedzibę Miejskiej Biblioteki Publicznej s. 66–69; Oddajmy głos czytelnikom... [Wspomnienia] s. 77–120; Ludzie biblioteki s. 121–127.

1247. SZWEDO Małgorzata: Miejska Biblioteka Publiczna im. Cypriana K. Norwida w Świdnicy w latach 1990–2000. *Rocznik Świdnicki*. T. 44: 2016 [dr.:] 2017 s. 134–146.

Toruń

1248. BURNICKA Katarzyna: Biblioteka Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Zarys problematyki. *Fides*. [R. 23]: 2017 nr 2 s. 57–70, streszcz. ang.

Lata 2001–2014.

1249. MYCIO Andrzej: Archiwum rodziny Szwojnickich z Borkłojnia. *Folia Toruniensia*. [T.] 17: 2017 s. 31–43, streszcz. ang., niem.

W Bibliotece Uniwersyteckiej w Toruniu; materiały z XVIII–XX w.

1250. SUPERCZYŃSKI Mateusz: Biblioteki w archiwach państwowych – problemy gromadzenia i udostępniania zbiorów na przykładzie Archiwum Państwowego w Toruniu. *Archiwista Polski*. R. 22: 2017 nr 4 s. 17–32, streszcz. ang.

1251. TONDEL Janusz: Książ i królowa jednej nocy w Bibliotece Uniwersyteckiej. *Reminiscencje*. Toruń 2016.

Rec.: Supruniuk Anna, *Folia Toruniensia*. [T.] 17: 2017 s. 269–277, streszcz. ang., niem.

Warszawa

1252. BIBLIOTEKA Uniwersytecka w Warszawie 1817–2017. *Miscellanea*. Red. Dorota Mazek. Warszawa 2017 Wydawnictwa Uniw.

Warszawskiego 8° ss. 557, il. (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016).

Treść: Talbierska Jolanta: Wprowadzenie. 200 lat Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. Tradycja i współczesność s. 9–18; Ptaszyk Marian: Biblioteka Publiczna przy Królewskim Uniwersytecie Warszawskim w latach 1817–1831 s. 21–226; Biernacka Maria Magdalena: „...na publiczny użytek...”. Biblioteka Publiczna przy Królewskim Uniwersytecie Warszawskim w autografach Joachima Lelewela s. 229–244; Lelewel Joachim: Projekt utrzymania i urządzenia biblioteki s. 247–262; Lelewel Joachim: Urządzenie biblioteki s. 265–288; Olczak Zbigniew: Źródła do dziejów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie w archiwach Petersburga: sprawozdanie z kwerend s. 291–332; Kobińska-Maciuszko Ewa: Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie 1981–2012 s. 333–400; Kalendarium Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie 1803–2017. Oprac. Zbigniew Olczak, Ewa Piskurewicz, Marek Świeżewski, Anna Wirkus. Uzup. Jolanta Talbierska s. 403–521; Dyrektorzy BUW w latach 1817–2017 s. 523–539.

1253. BŁĘKITNA Armia i jej dowódca generał Józef Haller w zbiorach Centralnej Biblioteki Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego. Red. nauk. Jan Tarczyński i Juliusz S. Tym. Warszawa 2017 Centralna Bibl. Wojskowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego 4° ss. 325, il.

1254. BOJCZUK Hanna: Wkład członków Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego w rozwój jego Biblioteki (1820–1944). *Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego*. T. 152: 2016 nr 20 s. 23–59, streszcz. ang.

1255. KATALOG druków XVI wieku w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. T. 7: Sla–Ż, Addenda. Pod red. Haliny Mieczkowskiej; materiał proweniencyjny oprac. pod kierunkiem Marii Cubrzyńskiej-Leonarczyk. Warszawa 2017 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 801, nlb. 5, tabl. 24, il. (Prace Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. Acta Bibliothecae Universitatis Varsoviensis; 38).

Tyt. równol.: Catalogue of the XVI century printed books from the collections of the Warsaw University Library.

T. 1. 1994.

1256. KATALOG rękopisów Biblioteki Narodowej. T. 24: Archiwum Zygmunta Mścielskiego: sygnatury 13997–14416. Oprac. Michał Klubiński. Warszawa 2017 BN 8° ss. 342, nlb. 2, il.

Toż. T. 25: Archiwum Agnieszki Osieckiej. Oprac. Magdalena Nosal. Warszawa 2017 ss. 631, il.

T. 1. 1929.

1257. ŁAZOWSKA Bożena: Modernizacja Centralnej Biblioteki Statystycznej. *Wiadomości Statystyczne*. R. 67: 2016 nr 7 s. 94–100.

1258. WOJNOWSKA Elżbieta: Katalog tematyczny utworów w siedemnastowiecznych

tabulaturach organowych z legnickiej kolekcji Bibliotheca Rudolphina. Red. nauk. Tomasz Jeż. Warszawa 2016.

Rec.: Popinigis Danuta, *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 61: 2017 s. 372–379.

1259. ŻÁK-CAPLOT Katarzyna: Rozwój kolekcji biblioteki Muzeum Warszawy do roku 1986. *Almanach Warszawy*. T. 11: 2017 s. 345–355, streszcz. ang.

Od 1935 r.

Wrocław

1260. KUMOR-GOMUŁKA Bożena: Biblioteka Miejska we Wrocławiu (Stadtbibliothek) 1865–1945. Wrocław 2017 Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 513, il. (Biblioteka Rady Miejskiej Wrocławia).

1261. NAWROT-ŁAKOMIEC Liliana: Wra-tislavia Cantans na plakacie. *Rocznik Wrocławski*. R. 13/14: 2016 s. 121–174, streszcz. niem.

W zbiorach Ossolineum, od 1966 r.

1262. OTWINOWSKA Barbara, Skotnicka-Palka Małgorzata: Wystawy Zakładu Narodowego im. Ossolińskich z lat 1947–2016. *Czasopismo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*. Z. 28: 2017 s. 9–12, streszcz. ang.

1263. PIOTROWSKA Maria: Druki prote-stanckie z lat 1546–1800 w zbiorach Biblioteki Muzeum Narodowego we Wrocławiu. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 26: 2017 s. 149–166, streszcz. niem., ang., fr.

1264. RUCKA Joanna: „Księga henrykow-ska” – materialne dobro kulturowe Polaków w zbiorach Muzeum Archidiecezji Wrocławskiej. Ochrona zbiorów a popularyzacja. *Fides*. [R. 23]: 2017 nr 2 s. 9–20, streszcz. ang.

1265. SIDOROWICZ-MULAK Dorota: „Katalog starych druków XVI wieku z historycznej kolekcji Ossolineum” – projekt realizowany w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki na lata 2014–2018. *Czasopismo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*. Z. 28: 2017 s. 119–125, streszcz. ang.

Biblioteki zagraniczne

Zob. poz. 1275, 1286, 8256.

Francja

1266. HERUDAY-KIEŁCZEWSKA Magdalena: Archiwum Association Solidarité France-Pologne w Bibliotece Polskiej w Paryżu. *Folia*

Toruniensia. [T.] 17: 2017 s. 175–189, streszcz. ang., niem.

Z lat 1980–2004.

1267. KATALOG rękopisów Biblioteki Polskiej w Paryżu. T. 11: Rękopisy nr 2064–2556. Oprac. Monika Jaglarz, Urszula Klatka, Janusz S. Nowak, Janusz Pezda; przy współpr. Moniki Junkiewicz. Paryż–Kraków 2017 Bibl. Pol.; PAU 8° ss. 333, nlb. 3. Tow. Hist.-Liter. w Paryżu, PAU.

T. 1. 1995.

1268. PAJOR Elżbieta: Sprawozdanie z re-alizacji prac w Bibliotece Polskiej w Paryżu w ramach projektu „Ochrona dziedzictwa archi-walnego za granicą”. *Płocki Rocznik Historycz-no-Archiwalny*. T. 6: 2014 s. 128–131.

Od 2011 r.

Litwa

1269. DIRSYTĖ Rima: Kolekcja pergami-nów ze zbiorów Litewskiej Biblioteki Naro-dowej im. Martynasa Mažvydasa. *Bibliotheca Nostra*. Nr 3(41): 2015 s. 10–44, streszcz. ang.

151 jednostek dot. Wielkiego Księstwa Litewskiego; w anek-sie spis dokumentów.

Ukraina

1270. [KAČUR Irina Bogdanivna] Kachur Iryna: Inkunabuły z historycznej kolekcji Osso-lineum w zbiorach Lwowskiej Narodowej Bi-blioteki Ukrainy im. Wasyla Stefanyka. *Czasopismo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*. Z. 28: 2017 s. 41–52, streszcz. ang.

Zawiera też spis inkunabułów.

1271. KATALOG druków XVI wieku z hi-storycznej kolekcji Ossolineum. Pod red. Do-roty Sidorowicz-Mulak; zbiory wrocławskie oprac. Agnieszka Franczyk-Cegła, Małgorzata Minkowska, Grażyna Rolak; zbiory lwowskie oprac. Iryna Kachur. Wrocław 2017 Ossoli-neum 4° ss. 567, nlb. 1, tabl. 32. (Osso Wczo-raj i Dziś).

Rec.: Chamera-Nowak Agnieszka, *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 505–510.

1272. MALICKA Wiktoria: Wrocławskie Ossolineum w dzisiejszym Lwowie. *Rocznik Lwowski*. 2017 s. 245–248.

1273. SOROKO Anita: Kwerenda rysunku polskiego z Muzeum Książąt Lubomirskich w zbiorach Lwowskiej Narodowej Naukowej Biblioteki Ukrainy im. Wasyla Stefanyka – komunikat z realizacji grantu MKiDN (2015–

2016). *Czasopismo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*. Z. 28: 2017 s. 223–225.

Włochy

1274. HENCZEL-WRÓBLEWSKA Ligia: Polskie książki (zbiory) w bibliotekach Rzymu. Wybór. *Folia Toruniensia*. [T.] 17: 2017 s. 15–30, streszcz. ang., niem.

3. MUZEA I WYSTAWY HISTORYCZNE

a) Ogólne

Zob. poz. 1071, 8762.

1276. IV KONFERENCJA Muzeów Górniczych i Skansenów Podziemnych w Polsce. Fourth Conference of Mining and Underground Museums in Poland. Oprac. red. Elżbieta Bednarowska, Małgorzata Piera. Wieliczka 2017 Muzeum Żup Krakowskich 8° ss. 251, il. Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka.

Tekst równol. pol., ang.

Materiały konferencji, Wieliczka, 22–23 X 2015 r.

Treść: d'Obym Kajetan: Rola obiektu pogórniczego w kulturowym dziedzictwie regionu s. 12–39; Zięba Krzysztof: Zabytkowa kopalnia „Bochnia” inspiracją dla lokalnych społeczności s. 40–51; Jurkiewicz Jan, Potyka Urszula: Między popularyzacją a komercją. Muzeum Górnictwa Węglowego w poszukiwaniu drogi s. 52–75; Olejarz Barbara: Muzeum w Bóbrce – axis mundi przemysłu naftowego? s. 76–95; Bednarek Monika: Od emalierni „Rekord” do Muzeum Schindlera – jak powstała fabryka „Emalia Oskara Schindlera”, Oddział Muzeum Historycznego Miasta Krakowa s. 96–111; Karcz Stanisław: „Głęboka sztolnia Fryderyk”. Ochrona miejsca i dziedzictwa regionu s. 112–135; Wójcik-Lużycki Adam: Utrwalanie dziedzictwa górnictwa siarkowego s. 136–153; Międzybrodzka Małgorzata: Szlakiem solnego dziedzictwa. Mobilne projekty Muzeum Żup Krakowskich „Wieliczka” s. 154–175; Marek Aneta: Niewykorzystane dziedzictwo górnicze ziemi kłodzkiej s. 175–203; Smolorz Lucjan: Społeczne zaangażowanie Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Muzeum Energetyki a zachowanie pamięci o historii industrialnej regionu s. 204–229; Dziadosz Stefan: Centrum Dziedzictwa Szklania w Krośnie – mieście szklania s. 230–251.

1277. ABC ochrony muzeów techniki. Warszawa 2017 Nar. Inst. Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów 8° ss. 63, il. (Szkolenia Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów; 11/2017).

Treść: Osiewicz Krzysztof: Wstęp s. 5; Barwik Monika: Zagrożenia zabytków w muzeach techniki s. 6–11; Wyka Ewa: Ewidencja zabytków techniki – regulacje prawne i praktyka muzealna s. 12–17; Kocewiak Sławomir: Ochrona fizyczna muzeów techniki s. 18–22; Osiewicz Krzysztof: Zabezpieczenia techniczne w muzeach techniki s. 23–27; Dziuba Michał: Ochrona muzeów techniki za granicą s. 28–36; Wyka Ewa: Bezpieczeństwo zbiorów i zwiedzających podczas udostępniania i ożywiania ekspozycji w muzeach techniki s. 37–42; Godłowski Jan: Ochrona kopalni-muzeów na przykładzie Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka s. 43–48; Litwin Jerzy: Ochrona morskich zabytków techniki w Polsce – uwarunkowania prawne, stan

1275. WAGNER Arkadiusz: Stare druki o sztuce w zbiorach Biblioteki Stacji Naukowej PAN w Rzymie. Fot. Piotr Jamski, Arkadiusz Wagner. Roma–Warszawa 2016 Accademia Polacca della Scienza. Biblioteca e Centro di Studi a Roma; PAN 4° ss. 160, il.

Rec.: Soliński Krzysztof, *Z badań nad Książką i Księgozbiórami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 510–516.

obecny i perspektywy. Doświadczenia Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku s. 49–60; Feliński Andrzej Wojciech: Praktyka działań edukacyjnych w muzeach techniki s. 61–71; Zdanowski Marcin: (Bez)bezpieczne formy i środki prezentacji dziedzictwa technicznego i (post)industrialnego (nie tylko) w muzeach s. 72–84.

1278. BARAŃSKA Katarzyna: Misja i cele zarządzania dziedzictwem ziemianstwu w muzeach. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 9: 2017 s. 93–105, streszcz. ang.

1279. BARBARZYŃSKIE tsunami. Okres Wędrówek Ludów w dorzeczu Odry i Wisły. Barbarian tsunami. Migration period between the Odra and the Vistula. Red. Aleksander Bursche, Krzysztof Kowalski, Bartłomiej Rogalski; tł. Anna Kinecka, Monika Witek. Warszawa–Szczecin 2017 Inst. Archeologii. Uniw. Warszawski; Muzeum Narodowe 8° ss. 143, il.

Wystawa objazdowa po Polsce w latach 2017–2020; tekst części. równol. pol., ang.

1280. BOGUS Marzena: Szersznik w Cieszynie i Kluk w Ciechanowcu, czyli o pierwszych muzeach księży, a nie książąt, na ziemiach polskich. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 63–88, streszcz. ang.

Leopold Jan Szersznik (1747–1814) i Jan Krzysztof Kluk (1739–1796).

1281. DZIEDZICTWO i pamięć Kresów Wschodnich Rzeczypospolitej. II Muzealne Spotkanie z Kresami. Red. Tadeusz Skoczek. Warszawa 2017 Muzeum Niepodległości 4° ss. 628, nlb. 2, il.

Treść: Pijanowska Kamilla: Album widoków Wołynia Henryka Peyera s. 7–16; Milicer Ewa: Wileńskie albumy kolekcjonerskie Marii Celestyny Boczkowskiej [1840–1931] jako przykład zainteresowania grafiką i rysunkiem w 2 połowie XIX w. s. 17–31; Kibort Piotr: Laszki, Lubieszów, Łabuń, Malejowice... Rezydencje i dwory w rysunkach architektonicznych ze zbiorów Mniszców z Wiśniewca s. 33–49; Kasprzak Mariusz Andrzej: Pamiętki kresowe w zbiorach Muzeum Mazowieckiego w Płocku s. 51–74; Buldys Barbara: Rezydencje kresowe książąt Sanguszków w zbiorach Muzeum Okręgowego w Tarnowie s. 75–98; Soltys Kinga: Portrety książąt Sanguszków z pałacu w Sławucie w zbiorach Muzeum Okręgowego w Tarnowie s. 99–111; Garlicka Aleksandra: Artystyczna fotografia kresowa

w okresie międzywojennym. (Komunikat) s. 115–120; Rybicki Andrzej: Na Kresach, w okopach legionów polskich rodził się polski reportaż wojenny s. 121–139; Florczak Małgorzata: Henryka Poddebskiego [1890–1945] fotograficzne wyprawy na Kresy s. 141–154; Górecka Beata: Świat, który przeminął – życie na Wołyniu lat 30. XX w. w dokumentacji fotograficznej Adama Juliana Łukaszczyńskiego [1906–1973] s. 155–160; Kwiatek Filip: Korpus Ochrony Pogranicza w zbiorach fotograficznych Narodowego Archiwum Cyfrowego s. 161–172; Rybicki Andrzej, Skrejko Magdalena: Wilno po akcji „Burza” w obiektywie Jana Bulhaka [1876–1950]. Klisze ze zniszczonego Wilna z 1944 r. s. 173–181; Czyż Piotr P.: Ryciny heraldyczne XVII–XVIII w. w kolekcji Józefa Ignacego Kraszczyńskiego w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie s. 185–196; Klupp Krzysztof: Kresy Józefa Ignacego Kraszczyńskiego; zbiory kresowe Pracowni-Muzeum J. I. Kraszczyńskiego w Poznaniu s. 197–224; Koniarek Łukasz: Panorama Plastyczna Dawnego Lwowa [autorstwa Janusza Witwickiego (1903–1946)] w Ossolineum s. 225–242; Wiórkiewicz Helena: Pamięci lwowskiej rodziny Drexlerów w zbiorach Muzeum Niepodległości w Warszawie s. 243–299; Milewska-Młynik Anna: Z archiwum Mieczysława Zadróznego [1899–1960], bibliotekarza Liceum Krzemienieckiego s. 301–315; Dolińska Magdalena: Stanisław Jakubowski [1885–1964] i jego kresowa kolekcja w zbiorach Muzeum Etnograficznego im. Seweryna Udzieli w Krakowie s. 319–328; Bartuszek Joanna: Wizerunek Huculów i Huculszczyzny w archiwaliach i fotografiach z XIX i XX w. w zbiorach Działu Dokumentacji Archiwalnej, Fotograficznej i Filmowej Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie s. 329–343; Graff Grzegorz: Rusini Karpaccy na archiwalnej fotografii w zbiorach Muzeum Etnograficznego im. Seweryna Udzieli w Krakowie s. 345–357; Skoczeń-Marchewka Beata: Litewskie, białoruskie i ukraińskie ozdoby z papieru w zbiorach Muzeum Etnograficznego im. Seweryna Udzieli w Krakowie s. 359–371; Sielicka-Baryłka Klara: Pamięć serca, pamięć rąk – tkaniny przesiadlenców z Kresów na Ziemię Zachodnie w zbiorach Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie s. 373–379; Koniarek Łukasz: Ossolińskie pamiętki polsko-ukraińskich walk o Lwów. Wystawa „Boje Lwowskie 1918–1919” (ZNiO, luty–marzec 2009) s. 383–396; Kubit Bożena: Z Kresów do Gliwic – prezentacja projektu badawczego i wystawy „Gliwicy Kresowianie” s. 397–410; Blacharska Wiktoria: Muzeum Kresowe – czy i komu potrzebne? Spojrzenie muzealnika – organizatora wystaw kresowych s. 411–414; Wolczański Józef: Wybrane przykłady troski Kościoła rzymskokatolickiego archidiecezji lwowskiej o zachowanie dziedzictwa kulturowego w latach 1991–2011 s. 415–442; Brykowski Ryszard, Smaza Janusz: Prace ratownicze konserwatorsko-rekonstrukcyjne przy lwowskim pomniku gen. Józefa Dwernickiego (1997–2000) s. 443–458; Mączewska Katarzyna: Znaczenie studium historyczno-konserwatorskiego w procesie konserwacji zabytków na przykładzie restauracji kościoła parafialnego pw. św. Andrzeja Apostoła w Słonimiu s. 459–475; Kybaljuk Mykola: Narodowy Rezerwat „Zamki Tarnopolszczyzny” i jego rola w zachowaniu i odbudowie zabytków architektury na przykładzie renowacji założenia pałacowo-parkowego w Wiśniowcu s. 477–485; Trojanowska Marta: Kresowe Madonny z Orłami Białymi – motywy narodowe i patriotyczne w wizerunkach Matki Boskiej w kościołach łacińskich s. 487–507; Olbromski Mariusz: Wołyń w poezji polskiej okresu dwudziestolecia międzywojennego s. 509–515; Murawska Halina: Czasopisma kresowe wydawane w Polsce w latach 1989–2009. Materiały do bibliografii s. 517–575.

1282. DZIEŻYC Longin: Muzealnictwo na Ziemi Lubuskiej w latach 1945–2000. Zielona Góra 2014 Muzeum Ziemi Lubuskiej; Tow. Przej. Muzeum Ziemi Lubuskiej 8° ss. 393, nlb. 3, il.

Rec.: Skobelski Robert, *Studia Zachodnie*. [T.] 19: 2017 s. 273–276.

1283. GRABOWSKI Michał: Edukacja i zabawa w muzeum – ludyczne formy partycypacji. *Zabawy i Zabawki*. R. 13: 2015 s. 227–243, streszcz. ang.

1284. KALKOWSKA Magdalena: Przyczynki do przeglądu kociewskich muzeów, izb oraz kącików regionalnych. *Rydwani*. Nr 11: 2016 s. 395–401.

1285. MACEK Alicja: Sprawozdanie z pracy nad wystawą „U źródeł Wisły”. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 14: 2017 s. 167–169.

Bielsko-Biała, 20–21 V 2017 r.; Cieszyn, 26 V 2017 r.; Wisła, 1 VI–31 VIII 2017 r.

1286. MAŁE miasta. Ślady przeszłości. Red. Mariusz Zemło. Lublin–Strzyżów–Supraśl 2017 Wydaw. KUL; Muzeum Samorządowe Ziemi Strzyżowskiej; Collegium Suprasliense 8° ss. 551, il. (Acta Collegii Suprasliensis; t. 22).

Treść: Leń Kazimierz: Muzeum księży jezuitów w Starej Wsi s. 15–26; Grabowski Tomasz: Muzeum Diecezjalne w Łomży – powstanie i działalność s. 27–41; Bober Monika: Muzeum Samorządowe Ziemi Strzyżowskiej im. Zygmunta Leśniaka w Strzyżowie s. 43–71; Rydzewski Marcin: Muzeum Przyrody w Drozdowie w dziedzictwie historycznym miejscowości s. 73–85; Łaziuk Krzysztof: Historia z przyrodą w tle. Małe Muzeum Historii Puszczy Knyszyńskiej s. 87–98; Kolder Andrzej: Muzeum Kultury Szlacheckiej w Kopytowej – miejsce przywrócone s. 99–112; Rybka Augustyn: „Potoki” w przysiółku Wilczak – prywatne muzeum kultury materialnej wsi podkarpackiej w gminie Białowa s. 113–128; Kulesza-Woroniecka Iwona: Kolekcje magnackie na Podlasiu w XVIII wieku s. 131–143; Waczyński Józef: Obok Orła znak Pogoni. Pamiętki powstaniowe w zbiorach Muzeum Wojska w Białymstoku s. 145–159; Weiss Anja: Sztuka islamu w kolekcji Weissów s. 161–179; Ormian Krzysztof: Kolekcja numizmatyczna profesora Zygmunta Leśniaka w zbiorach Muzeum Samorządowego Ziemi Strzyżowskiej s. 181–198; Tomaszewski Norbert Dariusz: Niezwykły kolekcjonerzy, niezwykła kolekcja. Wanda i Honore Heroes – z Brukseli na Podlasie s. 199–216; Wodzińska Izabela: Karty dań zakładów gastronomicznych ze zbiorów Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej – jako źródło do badań nad kulturą żywienia czasu PRL s. 217–231; Dobrowolski Radosław: Gabinet i kolekcje w szkołach oo. Bazylianów w guberni grodzieńskiej w latach 1803–1839 s. 235–256; Wróbel Wiesław: Biblioteka klasztoru dominikanów w Choroszowie w 1828 r. i starodruk St.47 ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej im. Jerzego Giedroycia w Białymstoku s. 257–273; Wnęk Sławomir: Inkunabuły i starodruki w zbiorach Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie. Zarys problematyki s. 275–314; Szot Adam: Wydawnictwa Akcji Katolickiej na terenie archidiecezji wileńskiej s. 315–362; Haptaś Krzysztof: Biblioteka Muzeum Regionalnego w Mielcu. Historia i zasób s. 363–377; Borowik Przemek: Archiwum Fary Witoldowej w Grodnie w roku 1783 s. 381–440; Bach-Szczawińska Cecylia: Inwentarze skarbowe w Litewskim Państwowym Archiwum Historycznym w Wilnie – źródła do dziejów Krynek XVIII wieku s. 441–465; Rutkowski Marek: Podłoże komasacji polskich archiwaliów Ziemi Zabranych w aspektach naukowym, językowym, prawnym i instytucjonalnym s. 467–491; Wróbel Marta: Materiały do przygotowania i przebiegu wizyty generalnej 1828 r. w wybranych parafiach dekanatu sokólskiego archidiecezji białostockiej s. 493–532; Załęski Wojciech: O Archiwum Stowarzyszenia „Collegium Suprasliense” w Supraślu s. 533–551.

1287. MUSEUMS in Poland. Reports based on data from the Museum Statistics Project (2013–2015). Project coordinator Katarzyna Figiel; translator Małgorzata Nosowska. Warsaw 2017 National Inst. for Museums and Public Collections 8° ss. 121, il.

1288. MUZEA uczelniane. Katalog. Red. Hubert Kowalski, Magdalena Grassmann, Marek Bukowski, Joanna Ślaga, Marta Piszczatowska. Warszawa 2017 Stow. Muzeów Uczelnianych 4° ss. 364, il.

1289. MUZEA w poobozowych miejscach pamięci. Tożsamość, znaczenia, funkcje. Red. Tomasz Kranz. Lublin 2017 Państw. Muzeum na Majdanku 8° ss. 342.

Treść: Kranz Tomasz: Wstęp s. 9–15; Kranz Tomasz: Krajobrazy pamięci – podmioty kultury – obiekty turystyczne – przestrzenie edukacyjne. O współczesnych znaczeniach muzeów w poobozowych miejscach pamięci s. 19–67; Banach Krzysztof: Muzeum martyrologiczne jako muzeum konstruktywistyczne s. 69–102; Stepnik Andrzej: Czy muzea martyrologiczne są miejscami historii? s. 107–118; Knoch Habbo: Spotkania z teraźniejszością. Muzeum upamiętniania a materialny wymiar miejsca historycznego s. 119–143; Ziębińska-Witek Anna: Miejsca Zagłady jako przestrzenie ekspozycyjne s. 145–163; Lutz Thomas: Muzea upamiętniania jako miejsca przedstawiania historii s. 165–178; Radonić Ljiljana: Narracje muzealne w miejscach historycznych s. 179–192; Perz Bertrand: Miejsca upamiętniania jako ośrodki badawcze s. 197–208; Wysok Wiesław: Muzea martyrologiczne jako podmioty i środowiska edukacji s. 209–233; Taborska Halina: Sztuka w miejscach Zagłady – forma i funkcje s. 237–247; Radecka Katarzyna: Założenie pomnikowe w Treblince s. 249–266; Jedlińska Eleonora: Pomnik – Miejsce Pamięci w dawnym niemieckim obozie zagłady w Bełżcu s. 267–281; Pampel Bert: Muzea upamiętniania i ich prezentacje historyczne w percepcji odwiedzających s. 285–302; Stec Katarzyna: Muzea martyrologiczne i ich narracje z perspektywy zwiedzających s. 303–326.

1290. MUZEUM etyczne. Księga dedykowana profesorowi Stanisławowi Waltośowi w 85. rocznicę urodzin. Red. Dorota Folga-Januszewska. Kraków 2017 Universitas 8° ss. 249, nlb. 1, tabl. 42, il. (Muzeologia. Teoria, praktyka, podręczniki; t. 15).

Treść: Muzea w moim życiu. Opowiada Stanisław Waltoś. Spisła Grażyna Polkowska-Nowak s. 11–20; O Profesorze Stanisławie Waltośiu słów kilka. Oprac. Grażyna Polkowska-Nowak s. 21–26; Na urodziny Profesora Stanisława Waltośia. List od Krystyny Zachwatowicz i Andrzeja Wajdy s. 27–28; Folga-Januszewska Dorota: Dylematy etyczne w muzeach, czyli o prawdach s. 31–53; Szmelter Iwona: „Ethos, pathos, logos” a stymulacja ochrony dziedzictwa kultury s. 55–70; Woźniak Michał F.: Dlaczego powinniśmy wystrzegać się muzeów narracyjnych s. 71–76; Bartosz Antoni: Muzeum dla realnego świata s. 77–83; Borusiewicz Mirosław: Etyka tekstu muzealnego s. 85–97; Potocka Anna Maria: Antropologia alternatywy s. 99–101; Suchan Jarosław: Muzeum jako happening s. 103–109; Gołubiew Zofia: O wartościach i znaczeniach – Jubilatowi s. 113–117; Jasińska Anna: Ogród nauk i sztuk – rzecz o Collegium Maius s. 119–131; Stopka Krzysztof: Kilka uwag na temat fundacji obrazu „Ukrzyżowanie” w Collegium Maius s. 133–139; Wyka Ewa: Muzeum uczelniane a akademickie dziedzictwo naukowe s. 141–150; Ziejka Franciszek:

Zaniemy prochy Mickiewicza na Wawel! Czy Karol Estreicher (st.) był pomysłodawcą sprowadzenia prochów poety do Krakowa? s. 151–170; Niezabitowski Michał: Muzeum i urok opowieści s. 171–177; Zybort Elżbieta Barbara: Polacy i Droga Krzyżowa w Jerozolimie s. 181–194; Rosset Tomasz F. de: Nowoczesne paryskie kolekcjonerstwo artystyczne s. 195–203; Majewski Piotr: Dziedzictwo kulturowe Polski w czasach post-socrealistycznej odwilży, czy szkic o Etyce zmarginalizowanej przez Historię s. 204–217; Steinborn Bożena: Kozłówka – zwierciadło muzealnych wątpliwości s. 219–224; Rottermund Andrzej: Zamek Królewski w Warszawie – pomnik czy muzeum? s. 225–231; Stanisław Waltoś – publikacje z zakresu dziejów kultury. Oprac. Grażyna Polkowska-Nowak s. 233–236.

1291. PÓLTURZYCKA Maria, Półturzycki Józef, Półturzycki Marek: Muzea kobiet polskich. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Inst. Technologii Eksploatacji – PIB 8° ss. 249, il., streszcz. ang.

Muzea biograficzne w l. 1840–2017.

1292. [SKOCZEK Tadeusz, Engelgard Jan]: Ignacy Jan Paderewski (1860–1941). Polak, Europejczyk, Mąż stanu, Artysta. Pod red. Tadeusza Skoczka; aut. tekstów Tadeusz Skoczek, Jan Engelgard. Warszawa 2012 Muzeum Niepodległości 8° ss. 62, nlb. 2, il.

Toż. Wyd. 2 uzup. Warszawa–Ziębice 2017 Muzeum Niepodległości; Wydaw. Edukacja ss. 68, nlb. 2, il.

Katalog wystawy objazdowej.

1293. STOBIECKA Monika: Sztuka czy kultura? Słowa wstępne na temat percepcji archeologii w polskich kolekcjach i muzeach. *Opuscula Musealia*. Z. 24: 2016 s. 159–172, streszcz. ang.

1294. SWAROWSKA Maja: Muzea w elektronicznych mediach społecznościowych. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 21: 2016 s. 163–168.

1295. SZKURŁAT Anna: Szkła z warsztatu Johanna Sigismunda Menzla [1744–1810] w kolekcjach muzealnych i prywatnych. Konteksty. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 2(68): 2015 [dr:] 2016 s. 265–295, streszcz. ang.

1296. SZTUKA w muzeum. Red. nauk. Inga Kopciwicz, Michał F. Woźniak. Bydgoszcz–Warszawa 2017 Muzeum Okręg. im. Leona Wyczółkowskiego; Nar. Inst. Muzealnictwa i Ochrony Zabyorów 8° ss. 232, nlb. 2, il., streszcz. ang., pol.

Treść: Woźniak Michał F.: Wstęp s. 7–8; Folga-Januszewska Dorota: Polski Komitet Narodowy ICOM s. 9–13; Orosz Márton: The self-reflecting museum as a discursive space. How exhibition can change the ontology of a collection? s. 16–26; Jedlińska Eleonora: Israel Museum Jerusalem – metodologia i metodyka tworzenia kolekcji dzieł sztuki s. 27–41; Chodyński Antoni Romuald: Kolekcje militariów w zamku w Malborku od Josepha Theodora Blella do Lecha Kobylńskiego, 1882–2012 s. 42–58; Woźniak-Wieczorek Agnieszka: Jakże są konsekwencje rozproszenia kolekcji dzieł sztuki? – na przykładzie kolekcji gołuchowskiej s. 59–64; Lebensztejn Anna: Zagadnienia

dematerializacji w koncepcji rozbudowy Kolekcji Bunkra Sztuki s. 65–74; Olesiejuk Kinga: Konserwacja zapobiegliwa w kolekcji sztuki zdematerializowanej s. 76–88; Cześniak Lesław: Materia – Twórca – Muzeum s. 89–98; Kopciewicz Piotr: Instalacje artystyczne w kolekcji muzealnej. Problemy konserwacji na wybranych przykładach s. 99–105; Holc Jerzy: Namioty tureckie na Wawelu – dylematy konserwacji i wyzwania ekspozycyjne s. 106–114; Sarkowicz Karolina: Dwa ozdobne komplety łoża z Zamku w Pieskowej Skale – historia, konserwacja, ekspozycja s. 115–121; Jankowska Małgorzata: Lis w muzeum. Widzieć czy odczuwać czyli co jeszcze może się wydarzyć w muzealnej przestrzeni s. 124–132; Kucharzewska Joanna: Budynek muzealny jako element współczesnej przestrzeni miejskiej s. 132–144; Rut Michał: Fasada muzeum – architecture parlante XXI wieku? s. 144–157; Bończuk-Dawidziuk Urszula: Dziedzictwo rozproszone. Formy i środki prezentacji dawnych kolekcji uniwersyteckich na przykładzie Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego s. 158–167; Żak Justyna: Muzea wirtualne na drodze konfliktu i dialogu z rzeczywistością s. 168–173; Radecki Gerard: Muzeum (ruchomych) obrazów. Filmy na ekspozycjach muzealnych w Polsce s. 174–182; Pater Renata: Twórczość i edukacja w muzeum (nie tylko) sztuki s. 184–198; Siejkowska-Askutja Ewa: Drogi i bezdroża edukacji w muzeum sztuki s. 199–206; Krasznai Réka, Sepsey Zsófia: Museum Experience Outside Museum Walls – new Challenges and Opportunities in Museum Education – through the example of the exhibition Hyperlinks s. 207–212; Głowacz Aleksandra: Smak rzeczy pięknych – edukacja estetyczna w muzeum s. 213–218; Mikulska-Wernerowicz Małgorzata: Muzeum – niekończące się źródło inspiracji. Kierunki i zadania współczesnej edukacji muzealnej na przykładzie działalności Działu Edukacji Muzeum Okręgowego w Toruniu s. 219–232.

1297. ZAWADZKI Michał: Wystawa „Preamiando Incitat. Order Świętego Stanisława 1765–1831. W 250. rocznicę powołania orderu”. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 2(68): 2015 [dr.:] 2016 s. 409–414.

Zamek Królewski w Warszawie 8 V, Zamek Królewski na Wawelu, 14 IX 2015 r.

1298. ZIĘBIŃSKA-WITEK Anna: Victims of the Holocaust in Museum Exhibitions. New Ways of Representation. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 14: 2016 z. 1 s. 135–152, streszcz. ang.

1299. ZINKIEWICZ Jacek: Miejsce i rola rekonstrukcji historycznych w muzeum. *Krzysztofory*. [T.] 34: 2016 s. 371–382, streszcz. ang.

b) Poszczególne muzea krajowe i zagraniczne

Muzea krajowe

Zob. poz. 1314, 1712, 1916, 2097, 2098, 2136, 2333, 3848, 5929, 6416, 6456, 7894, 8936, 9327, 9373.

Białystok

1300. DĘBOWSKA Alina, Sołub Katarzyna, Sołub Jerzy: Katalog rękowników ludowych gminy Boćki, Brańsk, Rudka, Wyszki. *Catalogue*

of folk decorative towels of Boćki, Brańsk, Rudka and Wyszki Communes. *Katalog narodnych rušnikov Boc'ki, Bran'sk, Rudka, Vyški*. Białystok 2017 Muzeum Podlaskie 4° ss. 218, nlb. 1, il., streszcz. ang., ros.

1301. GAJEWSKI Marek: Wojskowi w fotograficznym atelier. *Katalog zbiorów*. Białystok 2017 Muzeum Wojska 16° ss. 220, il. *Muzeum Wojska w Białymstoku*.

Muzeum Wojska w Białymstoku.

1302. GRASSMANN Magdalena: Obiekty życiowej pasji – kolekcja medyczna Muzeum Historii Medycyny i Farmacji Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku jako zbiór indywidualnych historii. *Opuscula Musealia*. Z. 24: 2016 s. 25–32, streszcz. ang.

1303. MUZEUM Pamięci Sybiru. Oprac. Zespół Muzeum Pamięci Sybiru. Białystok 2017 Muzeum Pamięci Sybiru 8° ss. 68, il.

Tekst równol. pol., ang., ros.

Bielawa

1304. BRZEZIŃSKA Anna: Bielawska Placówka Muzealna 2016. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 8]: 2016 [dr.:] 2017 s. 479–484.

Bytom

1305. ORZEŁ Zuzanna: Wampiry, zmyry i upiory w służbie propagowania wiedzy o regionie? Możliwości rozwoju regionalnej edukacji muzealnej na przykładzie praktyk dydaktycznych Muzeum Górnosląskiego w Bytomiu. *Rocznik Muzeum Górnosląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [R.] 5: 2017 s. 107–119, streszcz. ang.

Bytów

1306. KOSZELA Barbara: Sprawozdanie z działalności Muzeum Zachodniokaszubskiego w Bytowie za rok 2016. *Nasze Pomorze*. Nr 18: 2016 [dr.:] 2017 s. 137–157.

Chorzów

1307. BULLA Krzysztof: Chałupa z Kaliny. Chorzów 2017 Muzeum „Górnosląski Park Etnograficzny w Chorzowie” 16° ss. 92, il., streszcz. ang. (Historia, Ludzie i Miejsca. Zeszyty budownictwa drewnianego Muzeum „Górnosląski Park Etnograficzny w Chorzowie”; nr 17).

1308. KUREK Jacek: Dotknąć piosenki? Kilka myśli o paru ekspozycjach... *Piosenka*. Nr 5: 2017 s. 436–443.

Muzeum Gruba Bluesa w Chorzowie, od 2016 r.

1309. ROSZAK-KWIATEK Paweł: Wiatrak z Grzawy. Chorzów 2017 Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie” 16° ss. 53, il., streszcz. ang. (Historia, Ludzie i Miejsca. Zeszyty budownictwa drewnianego Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie”; nr 15).

1310. RYGUS Piotr: Chałupa groniowa i chałupa tkacza z zespołu pasterskiego z Brennej. Chorzów 2017 Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie” 16° ss. 63, il., streszcz. ang. (Historia, Ludzie i Miejsca. Zeszyty budownictwa drewnianego Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie”; nr 14).

Ciechanowiec

1311. SPRAWOZDANIE merytoryczne z działalności Muzeum Rolnictwa im. ks. K. Kluka w Ciechanowcu za 2016 rok. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 13: 2017 s. 339–388.

1312. TOMASZEWSKI Norbert Dariusz: Archiwum Kresowe Bortkiewiczów. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 13: 2017 s. 235–239.

W zbiorach Muzeum Rolnictwa im. ks. K. Kluka; omówienie zawartości.

1313. WIŚNIEWSKI Marek: Rumely Oil-Pull – ciągnik na naftę z wodą. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 13: 2017 s. 211–216.

W zbiorach Muzeum Rolnictwa im. ks. K. Kluka.

Dąbrowa

1314. DĄBROWA. Dzieje wsi, majątku i Muzeum Ziemiaństwa. Red. nauk. Sławomir Kordaczuk. Siedlce 2017 Muzeum Region. 16° ss. 112, il., mapy, streszcz. ang.

Muzeum Ziemiaństwa w Dąbrowie Oddział Muzeum Regionalnego w Siedlcach.

Treść: Matuszewicz Andrzej: Wstęp s. 5; Toż w jęz. ang.: Introduction s. 6; Kordaczuk Sławomir: About s. 7; Leszczyńska Alicja: Jak powstawało muzeum w otoczeniu pięknej przyrody s. 9–30; Leśniczuk Anna: Ekspozycja stała wewnątrz dworskich przelomu XIX i XX wieku s. 31–48; Kordaczuk Sławomir: Historia wsi Dąbrowa i majątku Natolin s. 49–98; Kordaczuk Sławomir: Zaproszenie na weekend s. 99–112.

Dobrzyca

1315. BALCER Kazimierz, Borowiak Stanisław: Muzeum w Dobrzycy – 15 lat działalności jako instytucji kultury Samorządu Województwa Wielkopolskiego. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 3 s. 64–73.

Od 2002 r.

Duszniki-Zdrój

1316. KRONIKA Muzeum Papiernictwa [2015]. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 10: 2016 s. 133–186.

Treść: Kacperowska Dagmara: Kronika 2015 roku s. 133–170; Klonowska Ewa: Wystawy czasowe w Muzeum Papiernictwa s. 171–181; Wykaz pracowników Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju zatrudnionych w 2015 roku. Oprac. Dorota Stojanowska-Ciastek s. 185–186.

1317. KRONIKA Muzeum Papiernictwa [2016]. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 11: 2017 s. 137–194.

Treść: Kacperowska Dagmara: Kronika 2016 roku s. 137–176; Klonowska Ewa: Wystawy czasowe w Muzeum Papiernictwa w 2016 roku s. 177–191; Szymczyk Maciej: Statystyka 2016 roku s. 192; Stojanowska-Ciastek Dorota: Wykaz pracowników Muzeum Papiernictwa zatrudnionych w 2016 roku s. 193–194.

Dzierżoniów

1318. ZAPOTOCZNA Maria: Działalność Muzeum Miejskiego Dzierżoniowa w 2016 roku. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 26: 2016 [dr.:] 2017 s. 209–214.

Garki

1319. WEISS Marek: Prywatne muzeum etnograficzne w dawnej karczynie w Garkach. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 2 s. 96–100.

Gdańsk

1320. CIEŚLIŃSKA-LOBKOWICZ Nawojka: Muzeum Pomnik Tragedii Drugiej Wojny Światowej. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 840–853.

Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku.

1321. GAŁĄŻKA Arleta: Gdyńskie zabytki techniki. Jednostki pływające. *Rocznik Gdyński*. Nr 29: 2017 s. 53–62.

Narodowe Muzeum Morskie.

1322. JANIKOWSKI Paweł: 1958 będzie muzeum! Założyciele Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku. Cz. 1. Gdańsk 2015.

Rec.: Koperkiewicz Adam, *Nautologia*. R. 52: 2017 s. 103–105.

1323. MACHCEWICZ Paweł: Muzeum. Kraków 2017 Znak 8° ss. 299, nlb. 2, tabl. 16, il.

Dostępne także jako e-book.

Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku.

Gdynia

1324. BUDZBON Przemysław, Twardowski Marek: Statki z gdyńskich stoczni 1990–2010. Zapowiedź publikacji Narodowego Muzeum Morskiego. *Rocznik Gdyński*. Nr 29: 2017 s. 63–92.

1325. GDYNIA dzieło otwarte. Gdynia an open work. Red. Jacek Friedrich, Anna Sliwa; tł. Soren Gauger. [Gdynia] 2017 Muzeum Miasta Gdyni 4° ss. 335, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy stałej w Muzeum Miasta Gdyni.

Treść: Szczurek Wojciech: Wstęp. Introduction s. 6–7; Friedrich Jacek: Wstęp. Introduction s. 8–9; Szczerski Andrzej: Gdynia i konsekwencje. Gdynia and its consequences s. 12–23; Daniluk Jan: Gottenhafen – trudne miasto. Gdynia w latach okupacji niemieckiej (1939–1945). Gottenhafen – a hard city. Gdynia during the German occupation (1939–1945) s. 26–39; Aksamit Bożena: Nikt nie chce pamiętać o Stuttgarcie. No one wants to remember the Stuttgart s. 42–54; Grzebałkowska Magdalena: Sekretne życie Nataszy. The secret life of Natasha s. 58–71; Kochanowski Jerzy: Morze bogaci. Nieoficjalna ekonomia portowego miasta. Sea of the wealthy. The gray economy of the port city s. 74–89; Dymnicka Małgorzata: Kiedy myślę Gdynia... Obraz miasta w opinii mieszkańców. When I think of Gdynia... A picture of the city according to the inhabitants s. 92–107; Stegner Tadeusz: Gdynia w oczach mieszkańca i historyka. Gdynia through the eyes of a resident and a historian s. 110–128; Softysik Maria Jolanta, Stępa Marek, Friedrich Jacek: Dziecko Dwudziestolecia. Rozmowa o architekturze Gdyni. A child of the interwar period. A talk about architecture of Gdynia s. 152–169; Katalog s. 171–335.

1326. MIEGOŃ Tomasz: ORP „Batory” – jeden z najciekawszych i najcenniejszych obiektów Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni. *Rocznik Gdyniński*. Nr 28: 2016 s. 97–104.

Giżycko

1327. KARCZEWSKI Maciej: Muzeum w mieście Lötzen. Historia i zbiory (1916–1944). Białystok 2017 Ośr. Badań Europy Środkowo-Wschodniej 4° ss. 518, il.

Giżycko.

Gliwice

1328. KWIECIENŃ Anna: Żeliwo. Odlewnictwo artystyczne w dawnych Gliwicach (1796–1945). Wystawa ze zbiorów Muzeum w Gliwicach. Cast iron. Art casting in the old Gliwice (1796–1945). An exhibition from the Gliwice Museum collection. Gliwice 2017 Muzeum w Gliwicach 4° ss. 318, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

Wystawa stała pt. Słusznie słyną dziś Gliwice...

1329. ZDANIEWICZ Radosław: Średniewieczne militaria ze zbiorów przedwojennego Oberschlesisches Museum in Gleiwitz. *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 27: 2017 s. 491–503, streszcz. niem., ang.

Zawiera też katalog.

Głogów

1330. [WAWRYSZEWICZ Anna, Matysiak Renata]: Kolekcje Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Głogowie. Zbiory rzeźby

i rzemiosła Inuit. Oprac. Anna Wawryszewicz, Renata Matysiak. Głogów 2017 Muzeum Archeol.-Hist. 8° ss. 114, il.

Eskimosi.

Gorlice

1331. MUZEUM Dwory Karwacjanów i Gładyszów w Gorlicach 2007–2017. [Teksty] Zdzisław Thol [i in.]. Nowy Sącz–[Gorlice] 2017 Flexergis; na zlec. Muzeum Dwory Karwacjanów i Gładyszów 4° ss. 113, il.

Gorzów Wielkopolski

1332. NOWAKOWSKA Zofia: Moja praca w Muzeum w Gorzowie Wielkopolskim. *Forum Historyczno-Społeczne*. Nr 3: 2015 s. 53–64.

Muzeum Lubuskie im. Jana Dekerta; w l. 1968–2004.

1333. SANOCKA-TURECZEK Katarzyna: Depozyt prawnika Johanna Gottlieba Hermana Pauckscha w Muzeum Lubuskim w Gorzowie Wielkopolskim. *Forum Historyczno-Społeczne*. Nr 5: 2017 s. 179–186.

Zawiera też wykaz dokumentów.

Gostyń

1334. BANASZAK Paulina: Edukacja regionalna Muzeum w Gostyniu. *Rocznik Gostyński*. T. 1: 2014 s. 7–17.

Grudziądz

1335. PACUSZKA Wioletta, Wesołowski Marian: Sprawozdanie z działalności Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu za rok 2016. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 343–369.

1336. WAJLER Anna: Wojsko w mieście. Zbiory poświęcone historii wojskowości w Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 267–274, streszcz. ang.

Gryfino

1337. SKRZYPEK Ignacy: Dzieje dawnego Muzeum Regionalnego (Heimatmuseum) w Gryfinie (Greifenhagen) na Pomorzu Zachodnim. *Nasze Pomorze*. Nr 18: 2016 [dr.:] 2017 s. 19–28.

Jelenia Góra

1338. KULAKOWSKA Katarzyna, Szczodrak Anna: Friedrich August Tittel (1782–1836). Katalog grafik ze zbiorów Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze. Jelenia Góra 2017 Muzeum Karkonoskie 8° ss. 156, il.

1339. WIERZCHUCKA Justyna: Szkła z cieplickiej pracowni Schneidera w zbiorach Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 49–58, streszcz. ang., czes., niem.

Z XVIII w.

Katowice

1340. ZDZIŚLAW Stanek [1925–1996]. Katalog zbiorów Muzeum Historii Katowic. Oprac. Natalia Kruszyna. Katowice 2017 Muzeum Historii Katowic 4° ss. 131, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Kielce

1341. CHUDZIK Marlena: Zabawki z historią – eksponaty w zbiorach Muzeum Zabawek i Zabawy. *Zabawy i Zabawki*. R. 15: 2017 s. 189–197, streszcz. ang.

1342. KOLASA Marcin: Nabytki Muzeum Historii Kielc w 2014 r. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 7: 2015 s. 269–292.

Toż w 2015 r. *Tamże*. T. 8: 2016 s. 261–272.

Toż w 2016 r. *Tamże*. T. 9: 2017 s. 193–204.

1343. OTWINOWSKI Konrad: Proch i żelazo – strzelecka broń palna w zbiorach Muzeum Historii Kielc. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 9: 2017 s. 113–126, streszcz. ang.

1344. ŚNIEGULSKA-GOMUŁA Magdalenka: Ceramika ċmielowska w zbiorach Muzeum Narodowego w Kielcach. Od manufaktury mañackiej do przemysłu. Kielce 2015.

Rec.: Myślińska Anna, *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 8: 2016 s. 251–254.

1345. TAMBOR Bartłomiej: Materiały do dziejów Huty „Ludwików”. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 9: 2017 s. 127–136, streszcz. ang.

W Muzeum Historii Kielc.

1346. WYSTAWY przygotowane przez Muzeum Historii Kielc w 2014 r. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 7: 2015 s. 283–291, streszcz. ang.

Toż w 2015 i 2016 r. *Tamże*. T. 9: 2017 s. 205–214.

Kłodzko

1347. MISZKIEWICZ Krzysztof: Kalendarium wydarzeń w Muzeum Ziemi Kłodzkiej w Kłodzku w latach 2015–2016. *Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej*. [Z.] 14: 2017 s. 250–259.

1348. ŚWIST Lucyna: Sprawozdanie z działalności Muzeum Ziemi Kłodzkiej w latach

2015–2016. *Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej*. [Z.] 14: 2017 s. 229–249.

Kolbuszowa

1349. CHOLEWIANKA-KRUSZYŃSKA Aldona: Leśnictwo Zerwanka-Biedaczów. Materiały do scenariusza ekspozycji w Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej. *Biuletyn Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej*. Nr 4: 2017 s. 167–178, streszcz. ang.

1350. DRAGAN Jolanta, Karkut Lucyna: To już dwadzieścia lat... Prezentacje Twórczości Ludowej w Parku Etnograficznym Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej. *Biuletyn Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej*. Nr 4: 2017 s. 191–216, streszcz. ang.

1351. RZESZUT-BARAN Urszula, Zimny Marcin: Zagroda Józefa i Rozalii Sudołów z Lipnicy. *Biuletyn Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej*. Nr 4: 2017 s. 149–166, streszcz. ang.

W Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej, otwarta 15 VIII 2016 r.

Koszalin

1352. SZEWCZYK Danuta: Działalność edukacyjna koszalińskiego muzeum. Istota zmian w formule programowej na przestrzeni ostatnich 20 lat. *Rocznik Koszaliński*. Nr 41: 2013 s. 166–176.

Po 1989 r.

Kościerzyna

1353. PAKUŁA Michał: Od parowozowni do kolejnictwa – 25 lat kolejowej ekspozycji w Kościerzynie. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 11: 2017 s. 119–129.

Skansen.

Kraków

1354. BIBLIOTEKA Sapiehów z Krasiczyna w Zamku Królewskim na Wawelu. T. 2/2: Katalog starych druków, druki obce z wieku XVIII. Red. nauk. Iwona Pietrzakiewicz; oprac. zespół Alina Baran [i in.]. Kraków 2017 Zamek Królewski na Wawelu 8° ss. XV, nlb. 9, 479. Zamek Królewski na Wawelu. Państw. Zbiory Sztuki.

T. 1. 2013.

1355. BŁOŃSKA Diana: W obliczu kataklizmu. Zabezpieczenie zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie przed pierwszą i drugą wojną światową. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 1 s. 27–53, streszcz. ang.

1356. [BODZEK Jarosław]: *Sylloge nummorum graecorum. Poland. Vol. 3: The National Museum in Cracow. P. 4: Sarmatia – Bosphorus.* Ed. by Jarosław Bodzek. Kraków–Warszawa 2016 The Polish Academy of Art and Science 4° ss. 111, nlb. 2, il.

Toż. P. 2: The Northern Black Sea coast Bosphoran rulers. Ed. by Eliza Walczak. Kraków–Warszawa 2017 The Polish Academy of Art and Science; The Institute of Archaeology and Ethnology. The Polish Academy of Sciences; Muzeum Nar. ss. 176, il.

1357. GRYGLEWSKI Ryszard W[itold]: *Ponadstuletnia historia Muzeum Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Opuscula Musealia. Z. 24: 2016 s. 33–52, streszcz. ang.*

1358. HAPANOWICZ Piotr: „Cyberteka. Kraków – czas i przestrzeń” – nowa wystawa stała Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. Tematyka wystawy i podsumowanie realizacji projektu. *Krzysztofory*. [T.] 34: 2016 s. 249–266, streszcz. ang.

Otwarta 30 X 2014 r.

1359. HENNEL-BERNASIKOWA Maria, Piwocka Magdalena: *Katalog arrasów króla Zygmunta Augusta.* Red. nauk. Jan K. Ostrowski. Kraków 2017 Zamek Królewski na Wawelu 4° ss. 627, il. (Katalog Zbiorów – Zamek Królewski na Wawelu Państwowe Zbiory Sztuki; 9/11) (Kolekcja arrasów króla Zygmunta Augusta w zbiorach Zamku Królewskiego na Wawelu; t. 2).

1360. JANCZYK Agnieszka: *Portret młodej kobiety autorstwa Marcina Jabłońskiego [1801–1876] w zbiorach Zamku Królewskiego na Wawelu.* *Studia Waweliana*. T. 17: 2016 s. 189–200, streszcz. ang.

Zakupiony w 2008 r.

1361. [KOLEKCJA Lanckorońskich]. *Studia Waweliana*. T. 18: 2017 s. 7–117, streszcz. ang.

Treść: Skubiszewski Piotr: Karolina Lanckorońska [1898–2002] w moich wspomnieniach s. 7–17; Kuczman Kazimierz: *Wawelska historia daru Karoliny Lanckorońskiej* s. 19–27; Marchi Andrea de: *Pittura devozionale e secolare nell'arte italiana tra XIV e XV secolo: alcuni casi di studio nella collezione Lanckoroński* s. 29–48; Tracz Szymon: *Wybrane problemy z ikonografii chrześcijańskiej w wawelskiej części kolekcji Lanckorońskich* s. 49–64; Paoli Marco: *Sogno di Giove di Dosso Dossi. Nuova interpretazione di un capolavoro del Rinascimento* s. 65–72; Wilkojć Ewa: *Program badawczo-konserwatorski obrazów z kolekcji Lanckorońskich w Zamku Królewskim na Wawelu* s. 73–88; Miziołek Jerzy: *Kolekcja malarstwa cassonowego Karola Lanckorońskiego [1848–1933] w świetle „Einiges über italienische bemalte Truhen”* s. 89–102; Korczyński Adam: *Karolina Lanckorońska i zbiór fotografii jej ojca* s. 103–110; Szymanowicz-Hren Aleksandra: *Karola*

Lanckorońskiego młodzieńcze wędrowki po Włoszech (1874 i 1875) s. 111–117.

1362. KRONIKA Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie (2016). *Notae Numismatae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 12: 2017 s. 279–288.

Toż w jęz. ang.: *The Chronicle of the Numismatic Cabinet of the National Museum in Krakow* (2016). *Tamże* s. 289–301.

1363. KRUK Mirosław P.: *The icon of the holy unmercenaries Cosmas and Damian, as bequeathed by Zofia Ruebenbauer [1913–2010], in the collection of the National Museum in Cracow.* *Ikonotheke*. T. 27: 2017 s. 27–54, streszcz. ang.

1364. KWIECIŃSKA Magdalena: *Miasto i muzeum. Dobre praktyki Muzeum Historycznego Miasta Krakowa w dziedzinie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego.* *Krzysztofory*. [T.] 34: 2016 s. 343–354, streszcz. ang.

Dot. krakowskiej szopki i pochodu Lajkonika.

1365. NOWAK Edward E.: *Współpraca Stowarzyszenia Sieć Solidarności z Muzeum PRL-u (w organizacji).* *Światowid*. [R.] 3: 2016 s. 159–163.

1366. PILCH Daria: *Kolekcja negatywów i przeźroczy stereoskopowych do fotoplastikonu w zbiorach Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. Inwentaryzacja i ocena stanu zachowania.* *Krzysztofory*. [T.] 34: 2016 s. 309–324, streszcz. ang.

1367. RZOŃCA Bartosz: *Pamiętki związane z harcerstwem podgórskim 1911–1939 w kolekcji harcerskiej Muzeum Historycznego Miasta Krakowa.* *Krzysztofory*. [T.] 34: 2016 s. 295–308, streszcz. ang.

1368. SALWIŃSKI Jacek: *Kronika działalności Muzeum Historycznego Miasta Krakowa w 2015 roku.* *Krzysztofory*. [T.] 34: 2016 s. 383–412.

1369. SALWIŃSKI Jacek: *Kronika Muzeum PRL-u w organizacji za okres I I – 31 XII 2015.* *Światowid*. [R.] 3: 2016 s. 165–179.

Toż za okres 1 stycznia – 31 grudnia 2016. *Tamże*. [R.] 4: 2017 s. 179–188.

1370. SMAGA Magdalena: *Krakowskie wzornictwo po 1945 roku w zbiorach Muzeum Historycznego Miasta Krakowa – próba kreacji kolekcji.* *Krzysztofory*. [T.] 34: 2016 s. 325–342, streszcz. ang.

1371. SZCZERSKI Andrzej: *Nowe dziedzictwo. Hotel Cracovia, czyli muzeum designu*

i architektury w Krakowie. *Światowid*. [R.] 4: 2016 s. 43–59, streszcz. ang.

1372. SZEWCZYK-WOJTASIEWICZ Magdalena: Fajki z badań archeologicznych w zbiorach Zamku Królewskiego na Wawelu. Clay pipes found in excavations in the collections of the Wawel Royal Castle. Kraków 2017 Zamek Królewski na Wawelu – Państw. Zbiory Sztuki 4° ss. 496, il., streszcz. ang.

Katalog zbiorów.

1373. SZOKA Andrzej Iwo: Lajkonik jako obiekt muzealny. *Krzysztofor*. [T.] 34: 2016 s. 355–370, streszcz. ang.

1374. THESAURUS Cracoviensis – Centrum Interpretacji Artefaktów. Kolekcje Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. Red. Marcin Baran, Anna Bednarek. Kraków 2017 Muzeum Hist. M. Krakowa 8° ss. 68, il.

1375. Z ZIEMI polskiej do włoskiej. 2 Korpus Polski i Armia Krajowa. Album wystawy. Red. merytor. Piotr Makuła. Kraków 2017 Muzeum AK im. gen. Emila Fieldorfa „Niła” 8° ss. 140, tabl. 1, il., streszcz. ang. (Biblioteka Muzeum Armii Krajowej w Krakowie; 3).

Wystawa stała w Muzeum AK w Krakowie.

1376. ZABYTKI muzyczne w zbiorach Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Katalog, konteksty, album. Red. Renata Suchowiejko. Kraków 2016.

Rec.: Dahlig Piotr, *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 2 s. 121–126.

Krotoszyn

1377. [MIKOŁAJCZYK Piotr]: Muzeum Regionalne imienia Hieronima Ławniczaka w Krotoszynie 1957–2017. Informator w 60-tą rocznicę istnienia. Tekst Piotr Mikołajczyk. Krotoszyn 2017 Muzeum Region. im. Hieronima Ławniczaka 8° ss. 64, il.

Leszno

1378. MICHALAK Grażyna: Kolekcja portretów królów kurkowych ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Lesznie. Leszno 2017 Muzeum Okręgowe 4° ss. 188, il. Muzeum Okręgowe w Lesznie.

Leżajsk

1379. OBRUŚNIK Andrzej Efreim: Katafalk rodziny Potockich w Muzeum Prowincji Niepokalanego Poczęcia NMP w Leżajsku. *Studia Franciszkańskie*. T. 26: 2016 s. 237–267, streszcz. ang.

Z XVIII w.

Liw

1380. DMOWSKI Rafał: Muzeum Zbrojownia na Zamku w Liwie oraz „Zamek Liw. Stowarzyszenie Kulturalne Ziemi Liwskiej” jako animatorzy badań naukowych regionu w latach 2005–2012. *Rocznik Liwski*. T. 6: 2012/2013 [dr:] 2013 s. 301–322.

1381. POSTEK Roman: Kalendarium 2013–2014. *Rocznik Liwski*. T. 7: 2014 s. 249–263.

Muzeum Zbrojownia na Zamku w Liwie.

Lublin; Majdanek

1382. KOT Katarzyna: Zapomniane symbole pamięci. *Światowid*. [R.] 4: 2016 s. 27–41, streszcz. ang.

Miniatury pomników w zbiorach Muzeum na Majdanku.

Łambinowice–Opole

1383. REZLER-WASIELEWSKA Violetta: Museum in a site of remembrance. Opole 2017 Centr. Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach–Opolu 8° ss. 64, il.

Centralne Muzeum Jeńców Wojennych.

Łódź

1384. BORUCKA-PIECH Joanna: Utracone – odzyskane. Katalog zbiorów odzyskanych z Getyngi. Łódź 2017 Muzeum Archeol. i Etnograf. 4° ss. 214, nlb. 2, il. Muzeum Archeol. w Łodzi.

Tekst równol. pol., ang.

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi.

1385. GLICA Sebastian, Jaskulski Mirosław: Ocalić od zapomnienia. Katalog najcenniejszych zbiorów Oddziału Sportu i Turystyki Muzeum Miasta Łodzi. Łódź 2017 Muzeum M. Łodzi 8° ss. 194, nlb. 1, il.

Katalog wystawy stałej w Oddziale Sportu i Turystyki Muzeum Miasta Łodzi.

1386. [MIELCZAREK Mariusz]: Sylloge nummorum graecorum. Poland. Vol. 1: The Archaeological and Ethnographical Museum in Łódź. P. 3: Bosphorus – Cilicia. Ed. by Mariusz Mielczarek; with the assistance of Piotr Komorowski. Kraków–Warszawa 2016 The Polish Academy of Art and Science; The Institute of Archaeology and Ethnology 4° ss. 122, il.

Toż. P. 4: Galatia – Zugitana. Ed. by Mariusz Mielczarek. Kraków 1998 The Polish Academy of Art and Science 4° ss. 12, tabl. 25, il.

1387. NA WSPÓLNYM podwórku. Łódzki tygiel kultur i wyznań. In a common courtyard. Łódź, the melting pot of cultures and religions. Red., wybór zdjęć i podpisy Anna Walaszczyk;

aut. artykułów Anna Walaszczyk, Krzysztof Paweł Woźniak, Krystyna Piątkowska, Wiesław Puś, Violetta Wiernicka. Łódź 2017 Muzeum M. Łodzi 8° ss. 278, nlb. 2, il.

Katalog wystawy stałej w Muzeum Miasta Łodzi, od 11 X 2017 r.

Tekst równol. pol., ang.

Myślenice

1388. KOLEKCJA Muzeum Regionalnego „Dom Grecki” w Myślenicach. Od A do Z. Aut. tekstów Bożena Kobiałka, Justyna Łętocha, Agnieszka Turska. Myślenice 2017 Muzeum Region. „Dom Grecki” 8° ss. 107, nlb. 1, il.

Katalog zbiorów.

Nysa

1389. BUŁKA Agnieszka: Okucia skrzyń cechowych XVII i XVIII w. Zbiory Muzeum w Nysie. Nysa 2017 Oficyna Wydawnicza PWSZ 8° ss. 89, il.

Opole

1390. TORZECKI Mateusz, Wasik Jarosław: Multimedialna wystawa stała w Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 232: *Studia Sociologica*. [T.] 9: 2017 [vol.] 1 s. 148–156, streszcz. ang.

1391. WASIK Jarosław: Od idei do otwarcia drzwi. Krótka historia Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu. *Piosenka*. Nr 4: 2016 s. 383–387.

Od 2007 r., otwarte w 2009 r.

Ostróda

1392. IWIN-KOT Emilia: Działalność Muzeum w Ostródzie w latach 2005–2015. *Ostródzki Przegląd Historyczny*. T. 2: 2016 s. 135–149.

Ostrów Lednicki

1393. RASZEJA Elżbieta, Skóra Agnieszka: Wykorzystanie walorów krajoznawstwa w kształtowaniu przestrzeni Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy. *Studia Lednickie*. T. 16: 2017 s. 107–131, streszcz. ang., pol.

Pińczów

1394. URBAN Renata: Judaica w Muzeum w Pińczowie. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 8: 2016 s. 161–173, streszcz. ang.

Muzeum Regionalne.

Płock

1395. KMOCH Maria Weronika: Wieś Jednoróżec w powiecie przasnyskim w świetle

zbiorów Muzeum Mazowieckiego w Płocku. *Nasze Korzenie*. Nr 12: 2017 s. 89–94.

Z 1. pol. XX w.

1396. SECESJA. Zbiory i ekspozycje Muzeum Mazowieckiego w Płocku. Red. nac. Leonard Sobieraj, red. nauk. Michał Burdziński, red. prow. Zbigniew Chlewiński. Płock 2017 Muzeum Mazowieckie w Płocku 4° ss. 279, nlb. 1, il.

Treść: Sobieraj Leonard: Przedmowa s. 7–11. Autoreflexje; Sobieraj Leonard: Zarys dziejów muzeum s. 13–21; Kasprzak Mariusz Andrzej: Kronika 1967–2017 s. 23–35; Rydzewska Barbara: Tumsko s. 37–41. Skarby kamienicy – wnętrza mieszkalne: Burdziński Michał: Pokój stołowy s. 43–59; Dylicka Anna: Salon s. 61–71; Dylicka Anna: Gabinet s. 73–77; Dylicka Anna: Biblioteka s. 79–83; Dylicka Anna: Buduar s. 85–91; Kasprzak Mariusz Andrzej: Pokój dziecięcy s. 93–96; Kasprzak Mariusz Andrzej: Sypialnia s. 99–105. Kolekcje: Burdziński Michał: Malarstwo s. 107–125; Kasprzak Mariusz Andrzej: Grafika s. 127–141; Burdziński Michał: Piękne druki s. 143–153; Dylicka Anna: Rzeźba s. 155–165; Tryka Grażyna: Medalierstwo s. 167–179; Dylicka Anna: Szkło s. 181–196; Burdziński Michał: Ceramika s. 199–215; Kasprzak Mariusz Andrzej: Metal s. 217–227; Adamska Mariola: Biżuteria s. 229–237; Burdziński Michał: Tkanina s. 239–247; Szadkowska Małgorzata: Moda s. 249–259; Bibliografia s. 261–268.

Poznań

1397. LANGE Tadeusz Wojciech: Komandor Wincenty Raczyński [1771–1851] i jego portrety w zbiorach MNP. *Studia Muzealne*. Z. 22: 2017 s. 57–68, streszcz. ang.

Muzeum Narodowe.

1398. MUZEUM Powstania Poznańskiego – Czerwiec 1956. Red. merytoryczna Kinga Przyborowska; oprac. relacji kombatantów Jacek Maruniewicz, Kinga Przyborowska. Poznań 2017 Wielkopolskie Muzeum Niepodległości 4° ss. 255, il.

Treść: Łęcki Tomasz: Wprowadzenie s. 5–6; Przyborowska Kinga: Słowem wstępu s. 7–8; Przyborowska Kinga: Poznański czerwiec 1956 – przyczyny, przebieg, skutki s. 11–37; Przyborowska Kinga, Skrzypczak Maria: Poznański Czerwiec 1956 – ocalić od zapomnienia s. 39–57; Skrzypczak Maria: Muzeum Powstania Poznańskiego – Czerwiec 1956 s. 59–87; Paprocki Dariusz: Zbiory Muzeum Powstania Poznańskiego s. 89–115; Przyborowska Kinga, Skrzypczak Maria: 60. rocznica Powstania Poznańskiego s. 117–171; Przyborowska Kinga, Skrzypczak Maria: Najważniejsze aspekty działalności Muzeum Powstania Poznańskiego – Czerwiec 1956 s. 173–207; Wspomnienia s. 209–248.

Toż w jęz. ang.: Museum of Poznań Uprising – June 1956. Transl. Dorota Rychlewska-Serwa. Poznań 2017.

Toż w jęz. węg.: A Poznańi Felkelés – 1956 Júni Múzeuma. Poznań 2017.

1399. RATAJKIEWICZ Jolanta: Sprawozdanie z działalności Muzeum Archeologicznego w Poznaniu w 2015 roku. *Fontes Archaeologici*

Posnanienses. Vol. 52: 2016 s. 273–285, streszcz. ang.

W Aneksie: Publikacje pracowników Muzeum Archeologicznego w Poznaniu w 2014 roku.

1400. ROŚCISZEWSKA Danuta: Grafika niemiecka XV i XVI wieku. German prints of the 15th and 16th centuries. Poznań 2014.

Uzup.: Rościszewska Danuta: Aneks do publikacji „Grafika niemiecka XV i XVI w. *Studia Muzealne*. Z. 22: 2017 s. 141–[148].

1401. SKRZYPCZAK Maria: Muzeum Powstania Poznańskiego – Czerwiec 1956. Historia i charakter funkcjonowania. *Światowid*. [R.] 3: 2016 s. 21–41, streszcz. ang.

1402. WOLFF Paweł: Sprawozdanie z działalności Muzeum Archeologicznego w Poznaniu w 2016 roku. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 53: 2017 s. 345–354.

W aneksie: Publikacje pracowników Muzeum Archeologicznego w Poznaniu w 2016 roku.

Prudnik

1403. DOMINIĄK Wojciech: Lato umarłych snów – rok 1945 na Ziemi Prudnickiej w świadomości jej mieszkańców. Działalność edukacyjna Muzeum Ziemi Prudnickiej. *Muzealnictwo*. [Nr] 58: 2017 s. 30–41, streszcz. ang.

Radom

1404. KWARCIŃSKA Małgorzata Joanna: Tkaniny w zbiorach Muzeum Wsi Radomskiej w Radomiu. Tkaniny okryciowe dekoracyjno-użytkowe, ubiór i strój ludowy. Radom 2017 Muzeum Wsi Radomskiej 8° ss. 254, nlb. 1, il. Muzeum Wsi Radomskiej.

1405. MUZEUM Wsi Radomskiej jakiego nie znacie. Pod red. Ilony Jaroszek; oprac. Tomasz Dzikowski [i in.]; teksty Zbigniew Skuza; fot. Barbara Polakowska [i in.]. Radom 2009 Muzeum Wsi Radomskiej 4° ss. 175, nlb. 1, il.

Toż. Wyd. 2 uzup. Radom 2017 ss. 191, nlb. 1, il. Tekst równol. pol., ang., ros.

Radomsko

1406. MUZEUM Regionalne im. Stanisława Sankowskiego w Radomsku. Radomsko [2017] Muzeum Region. im. Stanisława Sankowskiego 8° ss. 44, il.

Sandomierz

1407. STEPIEŃ Urszula: „Finis coronat opus”. Karol Ęstreicher jun. – twórca ekspozycji Muzeum Diecezjalnego w Domu Długosza

w Sandomierzu. *Między Wisłą a Pilicą*. T. 18: 2017 s. 11–29, streszcz. ang.

Zrealizowana w l. 1936–1937.

Sanok

1408. JARA Renata Kinga: Plebania z Ropy czyli Z wizytą u księdza plebana w sanockim skansenie. Sanok 2017 Muzeum Budownictwa Ludowego 8° ss. 65, nlb. 4, il.

XVIII–XXI w.

Sidzina

1409. CZARNY Jadwiga: Skansen w Sidzinie. *Małopolska*. [T.] 19: 2017 s. 195–200.

Sokołów Małopolski

1410. OŹÓG Łukasz: Sprawozdanie z działalności Społecznego Muzeum Ziemi Sokołowskiej w latach 2015–2016. *Rocznik Sokołowski*. Nr 14: 2017 s. 321–341.

Stalowa Wola

1411. GURBA Stanisław: Muzeum Jana Pawła II w Stalowej Woli – kościelna placówka muzealna przy parafii pw. Matki Bożej Królowej Polski. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 459–464.

Otwarte 16 X 2010 r.

Stargard

1412. NABYTKI [Muzeum w Stargardzie]. *Stargardia*. T. 11: 2016 [dr.:] 2017 s. 213–308.

Treść: Janowski Andrzej: Wczesnośredniowieczne okucie rzemieni uzdy ze Stargardu s. 213–220; Janowski Andrzej: Wczesnośredniowieczna zawieszka grzebieniowata ze Stargardu s. 221–230; Janowski Andrzej: Sowa, żaba czy litera – kilka uwag o nowej zapince ze Stargardu s. 231–242; Ogiewia-Sejnota Monika: Tłok pieczęci suchej Emila Dannenfeldta s. 243–246; Ogiewia-Sejnota Monika: Carte de visite i carte de cabinet w zbiorach stargardzkiego muzeum s. 247–260; Tarnowski Piotr: Akcesoria łucznicze i materiały dokumentacyjno-fotograficzne dotyczące historii polskiego łucznictwa sportowego ze zbiorów Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie s. 261–276; Odkrycia i badania archeologiczne – 2016 s. 277–308.

1413. Z ŹYCIA Muzeum [w Stargardzie]. *Stargardia*. T. 11: 2016 [dr.:] 2017 s. 151–210.

Treść: Aniszewska Jolanta: Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie w roku 2016 s. 151–152; Stań Karolina, Pławiak Klaudia: Sprawozdanie z działalności Działu Archeologii w roku 2016 s. 153–168; Ogiewia-Sejnota Monika: Sprawozdanie z działalności Działu Historii i Badań nad Społecznością Lokalną w roku 2016 s. 169–180; Bierca Andrzej: Sprawozdanie z działalności Działu Dokumentacji Zabytków w roku 2016 s. 181–194; Fijałkowska Joanna: Sprawozdanie z działalności Działu Upowszechniania Sztuki, Edukacji i Promocji w roku 2016 s. 195–208; Matwiejczuk Agnieszka: Sprawozdanie z działalności Biblioteki Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie w roku 2016 s. 209–210.

Strzyżów

1414. KRZEMIŃSKI Michał: Zabytki krzemienne i kamienne z kolekcji Muzeum Samorządowego Ziemi Strzyżowskiej. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 3: 2017 s. 7–54, streszcz. ang.

1415. ORMIAN Krzysztof: Brązowe grociki scytyjskie w zbiorach Muzeum Samorządowego Ziemi Strzyżowskiej. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 3: 2017 s. 55–62, streszcz. ang.

Szczecin

1416. GWIAZDOWSKA Ewa: Od wzlotów ducha po światło rozumu. Grafika francuska ze zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie. Szczecin 2017 Muzeum Nar. 8° ss. 656, il.

Katalog zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie.

1417. KUHCINIŃSKA-KURCZ Agnieszka: Centrum Dialogu Przełomy – oddział Muzeum Narodowego w Szczecinie. *Kronika Szczecina*. Nr 35: 2016 [dr.:] 2017 s. 163–180.

Otwarte 25 I 2016 r.

1418. POMPA funebris książąt z dynastii Gryfitów. Red. nauk. Maria Łopuch; współpr. merytoryczna Jolanta Rybkiewicz, Renata Zdero. Szczecin 2017 Zamek Książąt Pomorskich 4° ss. 325, nlb. 3, il., streszcz. ang., niem.

Katalog wystawy stałej w Zamku Książąt Pomorskich.

Treść: Łopuch Maria: Funeralia pomorskich Gryfitów s. 9–35; Kościelna Joanna A.: Nowożytny ceremoniał pogrzebowy Gryfitów (1531–1654) s. 37–71; Borysowska Agnieszka: Poezja kunsztowna w drukach żałobnych dedykowanych Gryfitom s. 73–99; Ochenkowska-Grzelak Barbara: Sarkofagi szczecińskie s. 101–129; Głodek Marzena: Sarkofagi wologoskie s. 131–165; Głodek Marzena: Sarkofagi dartołowskie s. 167–191; Sujcka Anna O.: Sarkofagi słupskie s. 193–229; Teksty źródłowe: Życiorys księcia pomorskiego Bogusława XIII z kazania pogrzebowego wygłoszonego na jego pogrzebie 9 kwietnia 1606 roku. (Przełożył i opracował Tomasz Grzelak) s. 233–250; Procesja, która urządzona została i odbyła się, aby złożyć do grobu spoczywającego w Bogu, Wysoce urodzonego księcia i pana, pana Bogusława, księcia pomorskiego na Szczecinie. (Przełożył i opracował Tomasz Grzelak) s. 251–267; Noty katalogowe s. 269–314; Bibliografia s. 317–325.

Świdnica

1419. MUZEUM Dawnego Kupiectwa. Półwiecze działalności (1967–2017). Red. wyd. Wiesław Rośkowicz. Świdnica 2017 Muzeum Dawnego Kupiectwa 4° ss. 215, il.

W Świdnicy.

Świebodzin

1420. LINKOWSKI Zdzisław: Kanwa dla świebodzińskiego muzeum. Wspomnienia i anegdoty. Świebodzin 2017 Muzeum Regionalne 8° ss. 25, nlb. 2, il.

Muzeum Regionalne w Świebodziźnie w l. 1945–2017.

Tarnobrzeg

1421. ZYCH Tadeusz, Korczyca Krzysztof: Informacje o działalności Muzeum Historycznego Miasta Tarnobrzega w 2016 roku – Kalendarium. *Dzikoviana*. T. 3: 2017 s. 112–132.

Tarnowskie Góry

1422. WOKÓŁ dziedzictwa przemysłowego ziemi tarnogórskiej. Skansen Maszyn Parowych przy Zabytkowej Kopalni Srebra w Tarnowskich Górach. Koncepcja modernizacji. About industrial heritage of Tarnowskie Góry land. The Open-Air Steam Engine Museum at the Historic Silver Mine in Tarnowskie Góry. Modernisation concepts. Red. nauk. Magdalena Żmudzińska-Nowak, Rafał Radziejewicz-Winnicki. Gliwice 2017 Wydaw. Politech. Śląskiej 8° ss. 294, nlb. 2, il. Politech. Śląska. (Monografia; 675).

Treść: Żmudzińska-Nowak Magdalena: Wstęp s. 5–6; Żmudzińska-Nowak Magdalena: Introduction s. 7–8; Pawlak Zbigniew: Dziedzictwo poprzemysłowe Ziemi Tarnogórskiej i jego ochrona s. 11–40; Pawlak Zbigniew: Post-industrial heritage of Tarnowskie Góry land and its protection s. 41–49; Rudnicki Grzegorz: Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Tarnogórskiej – Historia, cele i działania stowarzyszenia, powstanie i rozwój Muzeum Kopalni Srebra. Idea i powstanie Skansenu Maszyn Parowych s. 50–84; Rudnicki Grzegorz: Tarnowskie Góry Land Lovers Association: the history, goals and activities of the association, the establishment and development of the Silver Mine Museum. The idea and establishment of the Open Air Steam Engine Museum s. 85–101; Nakonieczny Ryszard: Muzeum Zabytkowej Kopalni Srebra – dziedzictwo modernizmu i lekcja architektury współczesnej w aspekcie związków z Politechniką Śląską s. 102–115; Nakonieczny Ryszard: Historic Silver Mine Museum – modernist heritage and a lesson on contemporary architecture in terms of the relationship with the Silesian University of Technology s. 116–124; Żmudzińska-Nowak Magdalena: „Koncepcja projektowa rozwoju Skansenu Maszyn Parowych na terenie Zabytkowej Kopalni Srebra w Tarnowskich Górach” – omówienie założeń, problematyki i przebiegu konkursu s. 125–129; Żmudzińska-Nowak Magdalena: „Desing concept for the development of the Open-Air Steam Engine Museum at the Historic Silver Mine in Tarnowskie Góry” – Presentation of the objectives, subject and course of the competition s. 130–134; Żmudzińska-Nowak Magdalena: Architektura drogi – narracja jako metoda badań i kreacji architektonicznej na przykładzie studenckich prac konkursowych s. 137–148; Żmudzińska-Nowak Magdalena: Route Architecture – Narration as an architectural and research method on the example of student competition entries s. 149–157; Rostański Krzysztof M.: Skansen maszyn parowych w kreacji postmodernistycznej przestrzeni wystawienniczej s. 158–167; Rostański Krzysztof M.: The Open-Air Steam Engine Museum in the post-modernist creation of the exhibition area s. 168–174; Adamczyk-Bomersbach Teresa: Skansen – stagnacja czy nowoczesność – konkursowa odpowiedź na przykładzie Skansenu Maszyn Parowych w Tarnowskich Górach s. 175–187; Adamczyk-Bomersbach Teresa: The Open-Air museum – stagnation or modernity – a competition answer on the example of the Engine Open-Air Museum in Tarnowskie Góry s. 188–196; Malzacher Maria: Koncepcja rozbudowy i aranżacji przestrzeni Skansenu Maszyn Parowych w obrębie Zabytkowej Kopalni Srebra w Tarnowskich Górach ukazana na przykładach konkursowych prac studenckich

s. 197–212; Malzacher Maria: The concept of space extension and arrangement at the Open-Air Steam Engine Museum of the Historic Silver Mine in Tarnowskie Góry on the examples of student competition entries s. 213–223; Radziejewicz-Winnicki Rafał: Współczesne muzeum techniki na podstawie studenckiego konkursu architektonicznego s. 224–239; Radziejewicz-Winnicki Rafał: A contemporary museum of technology on the basis of a student architectural competition s. 240–250; Wojtas-Swoszowiecka Justyna: Rola turystyki przemysłowej w tworzeniu koncepcji projektowej rozwoju Skansenu Maszyn Parowych na terenie Zabytkowej Kopalni Srebra w Tarnowskich Górach na przykładzie konkursu studenckiego s. 251–271; Wojtas-Swoszowiecka Justyna: The role of industrial tourism in the creation of the design concept for development of the Open-Air Steam Engine Museum at the Historic Silver Mine in Tarnowskie Góry on the example of a student competition s. 272–286; Żmudzińska-Nowak Magdalena, Radziejewicz-Winnicki Rafał: Skansen Maszyn Parowych w Tarnowskich Górach – cenne dziedzictwo kulturowe w pracach konkursowych studentów Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej – refleksja końcowa s. 287–290; Żmudzińska-Nowak Magdalena, Radziejewicz-Winnicki Rafał: Open-Air Steam Engine Museum in Tarnowskie Góry – valuable cultural heritage in competition entries by the students of the Faculty of Architecture of Silesian University of Technology – final reflection s. 291–294.

Tarnów

1423. STADNICKA-HOFFMAN Manuela: Historia manufaktury wiedeńskiej i jej przykłady z kolekcji Muzeum Okręgowego w Tarnowie. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 20: 2015 s. 123–130.

Toruń

1424. BANASZAK Marta, Supruniuk Mirosław [Adam]: Marian Kościółkowski [1914–1977]. Malarstwo, rysunek i rzeźba. Katalog prac ze zbiorów Muzeum Uniwersyteckiego w Toruniu. T. 1–2. Red. nauk. Ewa Bobrowska. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 478, il; 132, il. Bibl. Uniwersytecka w Toruniu. Archiwum Emigracji. (Źródła i Materiały do Dziejów Emigracji Polskiej po 1939 roku; t. 60) (Katalogi Zbiorów Muzeum Uniwersyteckiego i Archiwum Emigracji w Bibliotece Uniwersyteckiej w Toruniu; t. 4).

1425. BOKINIEC Ewa, Garbacz-Klempka Aldona: Materiały kultury jastorfskiej z Pomorza Zachodniego w zbiorach Muzeum Okręgowego w Toruniu. *Pomorania Antiqua*. T. 25: 2016 s. 123–150, streszcz. ang.

1426. CYBULSKA-JĘDRASZEK Katarzyna A.: Zdzisław Ruszkowski (1907–1991). Katalog prac ze zbiorów Muzeum Uniwersyteckiego w Toruniu. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 132, il. Bibl. Uniwersytecka w Toruniu. Archiwum Emigracji. (Źródła i Materiały do Dziejów Emigracji Polskiej po 1939 roku; t. 60) (Katalogi Zbiorów Muzeum Uniwersyteckiego i Archiwum Emigracji w Bibliotece Uniwersyteckiej w Toruniu; t. 6).

1427. LEWANDOWSKA Katarzyna: Janusz Eichler (1923–2002). Katalog prac ze zbiorów Muzeum Uniwersyteckiego w Toruniu. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 185, il. Bibl. Uniwersytecka w Toruniu. Archiwum Emigracji. (Źródła i Materiały do Dziejów Emigracji Polskiej po 1939 roku; t. 60) (Katalogi Zbiorów Muzeum Uniwersyteckiego i Archiwum Emigracji w Bibliotece Uniwersyteckiej w Toruniu; t. 1).

1428. LEWANDOWSKA Katarzyna: Marian Kratochwil (1906–1997). Katalog prac ze zbiorów Muzeum Uniwersyteckiego w Toruniu. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 185, il. Bibl. Uniwersytecka w Toruniu. Archiwum Emigracji. (Źródła i Materiały do Dziejów Emigracji Polskiej po 1939 roku; t. 60) (Katalogi Zbiorów Muzeum Uniwersyteckiego i Archiwum Emigracji w Bibliotece Uniwersyteckiej w Toruniu; t. 5).

1429. SIENKIEWICZ Jan Wiktor: Stanisław Frenkiel (1918–2001). Katalog prac ze zbiorów Muzeum Uniwersyteckiego w Toruniu. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 416, il. Bibl. Uniwersytecka w Toruniu. Archiwum Emigracji. (Źródła i Materiały do Dziejów Emigracji Polskiej po 1939 roku; t. 60) (Katalogi Zbiorów Muzeum Uniwersyteckiego i Archiwum Emigracji w Bibliotece Uniwersyteckiej w Toruniu; t. 2).

Wadowice

1430. WITKOWSKI Marcin: „Wadowicka Szkoła Genealogów” – projekt Muzeum Miejskiego. *Wadoviana*. Nr 20: 2017 s. 179–182.

Warszawa

1431. DĄBROWSKA Agnieszka: Galanteria patriotyczna – nowe nabytki do kolekcji pamiątek historycznych Muzeum Warszawy. *Almanach Warszawy*. T. 10: 2016 s. 467–475, streszcz. ang.

12 obiektów biżuterii patriotycznej z XIX w.

1432. DĄBROWSKA Agnieszka: Nakrycia głowy w zbiorach Muzeum Warszawy. *Almanach Warszawy*. T. 9: 2015 s. 317–333, streszcz. ang.

1500 obiektów, gł. z XX wieku.

1433. DĄBROWSKA Agnieszka: Obuwie w zbiorach Muzeum Warszawy. *Almanach Warszawy*. T. 11: 2017 s. 325–344, streszcz. ang.

Moda obuwnicza i szewstwo warszawskie na przykładzie ok. 70 par obuwia z XVIII–XX w.

1434. DĄBROWSKA Agnieszka: Tkaniny i projekty tkanin zakardowych Zofii Matuszczyk-Cygańskiej [1915–2011] – nowe nabytki do kolekcji pamiątek po Warsztatach Tkackich Spółdzielni Artystów „Ład”. *Almanach Warszawy*. T. 11: 2017 s. 399–407, streszcz. ang. „Ład” istniał w l. 1926–1996.

1435. GALERIA Sztuki Średniowiecznej. Przewodnik. Red. nauk. Antoni Ziemia. Warszawa 2017 MN 8° ss. 295, nlb. 2, il.

Toż w jęz. ang.: The Gallery of Medieval Art. Guidebook. Warsaw 2017 ss. 293, nlb. 3, il.

Muzeum Narodowe w Warszawie, zbiory z l. 1350–1530.

1436. HOROSZEWICZ Michał Tadeusz: Orgelbrandiana w zbiorach Muzeum Drukarstwa Warszawskiego. *Almanach Warszawy*. T. 8: 2014 s. 289–311, streszcz. ang.

Omówienie zbiorów i historia rodziny Orgelbrandów: Samuela (1810–1868) i Maurycego (1862–1904) oraz ich firmy: Samuel Orgelbrand i Synowie (1872–1896) i Towarzystwo Akcyjne Odlewni Czcionek, Drukarni i Litografii S. Orgelbranda i Synów (1896–1919).

1437. JAKUBOWSKI Tomasz: Grafika. Portrety. Katalog zbiorów. Warszawa 2017 Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum; Arx Regia Ośr. Wydawniczy Zamku Królewskiego w Warszawie – Muzeum 4° ss. 620, il. Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum, Fund. Zbiorów im. Ciechanowieckich.

XVI–XIX w.

1438. KATALOG rękopisów Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie. T. 5: Sygnatury 2001–2180. Archiwa Marii Dąbrowskiej, Anny Kowalskiej, Stanisława Stempowskiego. Oprac. i red. Wiesława Kordaczuk. Warszawa 2017 Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza 8° ss. 343, nlb. 1, tabl. 20, il.

T. 1. 1996.

1439. KWIATKOWSKA Emilia: Nowe nabytki. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 331–334.

Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego.

1440. MLECZEK Tomasz: III Archiwum Szymona Konarskiego. [Cz. 1:] Korespondencja Szymona Konarskiego z Bernardem Pilewskim z lat 1950–1973. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 2(68): 2015 [dr:] 2016 s. 345–403, streszcz. ang.

Omówienie zawartości.

Toż. Cz. 2: Korespondencja. *Tamże*. [Nr] 3(69): 2016 s. 369–405, streszcz. ang.

Regesty.

1441. MUZEUM Andrzeja Struga. Dom zbudowany z pamięci. Red. Katarzyna Piktel, Alicja

Szóstka. Warszawa 2016 Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza 8° ss. 45, nlb. 3, il.

W Warszawie.

1442. POWSTANIE Kościuszkowskie i jego naczelnik. Tradycja i współczesność. Zbiory Muzeum Wojska Polskiego. Warszawa 2017 Muzeum Wojska Pol. 4° ss. 215, il. Muzeum Wojska Pol.

Wydawnictwo przygotowane dla upamiętnienia 200. rocznicy śmierci Tadeusza Kościuszki.

Katalog zbiorów Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie.

Treść: Buława Adam: Wstęp s. 7–9; Wasilewska Ewa: Kalendarium życia Tadeusza Kościuszki s. 10–12; Siciński Mieczysław: Wojsko powstania kościuszkowskiego, jego uzbrojenie i ubiór s. 13–35; Matuszewski Roman: Kościuszkowski – narodziny legendy s. 37–49; Buława Adam: Obecność kościuszkowskich wzorców i tradycji w dobie powstania styczniowego s. 51–69; Wasilewska Ewa: Tadeusz Kościuszkowski bohater uniwersalny s. 71–77; Zbiory Muzeum Wojska Polskiego s. 81–215.

1443. ROZCIECHA Agnieszka, Różycka Aleksandra: Dorobek artystyczny Olgierda Szlekysa [1908–1980] w zbiorach Muzeum Warszawy. *Almanach Warszawy*. T. 10: 2016 s. 477–488, streszcz. ang.

1444. RZECZY Warszawskie. Książka towarzyszy wystawie głównej „Rzeczy Warszawskie”. Koncepcja Jarosław Trybuś; autorzy tekstów Małgorzata Berezowska [i in.]. Warszawa 2017 Muzeum Warszawy 4° ss. 171, nlb. 3.

Toż w jęz. ang.: The things of Warsaw. Warsaw 2017 ss. 172, nlb. 3, il.

Katalog wystawy stałej w Muzeum Warszawy.

1445. SIWIŃSKA Monika: Fabryka Wyrobów Srebrnych Karola Filipa Malcza na tle kolekcji sreber Muzeum Warszawy. *Almanach Warszawy*. T. 10: 2016 s. 399–419, streszcz. ang.

75 obiektów z 2. poł. XIX w.

1446. SIWIŃSKA Monika: Projekty metaloplastyczne Julii Keilowej w kolekcji platerów Muzeum Warszawy. *Almanach Warszawy*. T. 9: 2015 s. 335–352, streszcz. ang.

18 obiektów z l. 30. XX w.

1447. SIWIŃSKA Monika: Przedmioty użytkowe od Braci Łopieńskich w zbiorach Muzeum Warszawy. *Almanach Warszawy*. T. 8: 2014 s. 335–351, streszcz. ang.

Założyciel firmy Jan Łopieński (1838–1907) i jego synowie: Grzegorz (1863–1939) i Feliks (1865–1944). Firma istnieje od 1862 r.

1448. TWORZOWSKA Magdalena: Program edukacyjny poprzedzający otwarcie Ogrodu Górnego Zamku Królewskiego w Warszawie – Muzeum (marzec–czerwiec 2015 r.). *Kronika Zamkowa*. [Nr] 2(68): 2015 [dr:] 2016 s. 431–435.

1449. [WALCZAK Eliza, Krzyżanowska Aleksandra]: Sylloge nummorum graecorum. Poland. Vol. 2: The National Museum in Warsaw. P. 1: The Northern Black Sea Coast Chersonesus – Bosporus. Ed. by Eliza Walczak, Aleksandra Krzyżanowska. Kraków–Warszawa 2015 The Polish Academy of Art and Science 4° ss. 129, nlb. 1, il.

Toż. P. 2: The Northern Black Sea coast Bosporan rulers. Ed. by Eliza Walczak. Kraków–Warszawa 2017 The Polish Academy of Art and Science; The Institute of Archaeology and Ethnology. The Polish Academy of Sciences; Muzeum Nar. ss. 176, il.

1450. WIERUCH-JANKOWSKA Ewa: Klamka i świecznik, czyli o wybranych projektach warszawskiej wytwórni „Bracia Łopieńscy” w zbiorach Muzeum Warszawy. *Almanach Warszawy*. T. 11: 2017 s. 357–366, streszcz. ang. 76 projektów z l. 1900–1930, zakupionych w 2017 r.

1451. WILANOWSKI informator konserwatorski 2017. Red. merytoryczny Tamara Przygońska. Warszawa 2017 Muzeum Pałacu Króla Jana III 4° ss. 163, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Jaskanis Paweł: Wstęp s. 3–5; Sowińska-Pasek vel Paszkowska Martyna: Integracja opieki nad zasobami zabytkowymi w granicach pomnika historii. O założenia do masterplanu rozwoju Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie s. 9–16; Grygiel Elżbieta: Muzeum otwarte – popularyzacja wiedzy i pomnażanie pamięci s. 17–23; Walewska Marta: Na styku konserwacji i dostępności, czyli technologie wspomagające osoby z niepełnosprawnością wzroku w muzeum s. 25–34; Szlenkier Zofia: Wolontariat na rzecz ochrony dziedzictwa s. 35–40; Dobrzańska Julia: Edukacja przyrodnicza w historycznych ogrodach Wilanowa s. 41–46; Laudy Agnieszka: Różnorodność biologiczna ogrodów królewskich w aspekcie przemian i rozwoju miasta s. 47–61; Pawlak Agnieszka: Magazyny Zbiorów otwarte dla publiczności – nowa koncepcja profilaktyki muzealnej s. 63–71; Świtek Agnieszka, Fuks-Rembisz Irma: Ratunek dla niszczących zabytków. Kopie rokokowych rzeźb Johanna Chryzostoma Redlera s. 73–85; Martusewicz Jacek, Fuks-Rembisz Irma: Konserwacja i restauracja fliz w Gabinetie Farfuruwym a historyczne metody ich wytwarzania s. 87–99; Kwiatkowska Anna, Wankrac-Kowalczyk Bożena, Czaja Barbara: Meble siedziskowe z apartamentów królewskich pałacu w Wilanowie s. 101–115; Kwiatkowska Anna, Borkowska Krystyna T., Guzowska Anna: Zegary angielskie dekorowane imitacją markieterii. Badania i konserwacja s. 117–128; Koryciarz-Kitamikado Joanna: Laka orientalna w służbie królewskiej. Różnice w podejściu do konserwacji między Wschodem a Zachodem s. 129–136; Przeździecki Małgorzata, Jakubowska-Smagieł Ewa, Domańska Kamila, Pytka Piotr: Budowa i wykorzystanie systemu GIS w Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie s. 137–154.

1452. ŻYWEK Łukasz: Vilniana w zbiorach Muzeum Niepodległości w Warszawie. Pod red. Tadeusza Skoczka. Warszawa 2017 Muzeum Niepodległości 4° ss. 362, il.

XIX–XX w.

Wasilków

1453. GAWĘŁ Artur: Podlaskie Muzeum Kultury Ludowej. Przewodnik. Wasilków

2017 Podlaskie Muzeum Kultury Ludowej 8° ss. 80, il.

W Wasilkowie w l. 1836–2017.

Węgorzewo

1454. ŁAPO Jerzy Marek: Badania archeologiczne Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie w latach 2015–2016. *Studia Angerburgica*. T. 16: 2017 s. 115–123.

Wieliczka

1455. FRAŚ Jarosław M., Pawlikowski Szymon: Badania archeologiczne prowadzone przez Muzeum Żup Krakowskich w roku 2016. Archaeological studies conducted by the Cracow Saltworks Museum in 2016. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 32: 2017 s. 250–270.

Tekst równol. pol., ang.

1456. MRÓZ Urszula: Kronika Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka za rok 2017. Chronicle of the Cracow Saltworks Museum in Wieliczka for the year 2017. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 32: 2017 s. 286–319.

Tekst równol. pol., ang.

Wielka Nieszawka

1457. PRARAT Maciej: Koncepcja Ołęderskiego Parku Etnograficznego w Wielkiej Nieszawce. Głos w dyskusji o roli skansenów w ochronie zabytków architektury drewnianej. *Ochrona Zabytków*. T. 66: 2013 nr 1/4 s. 233–263, streszcz. ang.

Wieluń

1458. GOGOLA Marek, Książek Jan: Sprawozdanie z konferencji naukowych i wystawy o średniowiecznym Wieluniu zorganizowanych przez Muzeum Ziemi Wieluńskiej. *Rocznik Wieluński*. T. 17: 2017 s. 331–338.

W 2017 r.

Włocławek

1459. KOTULA Krystyna: Stanisław Noakowski (1867–1928). Kolekcja Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku. Włocławek 2017 Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej 8° ss. 111, nlb. 1, il.

Katalog zbiorów.

1460. ZAPORA Adam: Pięć wieków konwiarstwa. Kolekcja Andrzeja Wójcika w zbiorach Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku. Włocławek 2017 Muzeum Ziemi

Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Wrocławku 8° ss. 375, il.

XVI–XX w.

Wrocław

1461. CHUDZIK Patryk: Sztuka starożytnego Egiptu. Kolekcja odlewów gipsowych ze zbiorów Uniwersytetu Wrocławskiego. Tł. Tadeusz Szałamacha. Wrocław 2017 Oficyna Wydaw. Atut 8° ss. 135, nlb. 1, il. (Skarby Uniwersyteckich Kolekcji; t. 2).

Tekst równol. w jęz. pol., ang.

1462. FERCOWICZ Tadeusz: Zabytki metrologiczne. Katalog zbiorów. Historical measurement instruments. Wrocław 2017 Muzeum Nar. 4° ss. 309, nlb. 3, il. (Katalogi Zbiorów Muzeum Narodowego we Wrocławiu).

1463. MUTOR Marek: Centrum Historii Zajeżdźnia – przygoda z powojennym Wrocławiem. *Światowid*. [R.] 4: 2016 s. 7–25, streszcz. ang.

1464. MUZEUM Medycyny Sądowej przy Katedrze Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu – przeszłość, terażniejszość, przyszłość. [Aut.] Dominika Pluta, Jędrzej Siuta, Robert Susło, Tadeusz Dobosz. *Opuscula Musealia*. Z. 24: 2016 s. 69–75, streszcz. ang.

1465. STEINBORN Bożena: Zapamiętane. 1. Muzeum Narodowe we Wrocławiu i jego zbiory. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 25: 2016 s. 219–234.

Wspomnienia od 1955 r.

1466. SYROKA Andrzej: Wrocławski Dom Śląskiego Aptekarza – jego funkcja i rola. *Opuscula Musealia*. Z. 24: 2016 s. 77–83, streszcz. ang.

Muzeum, otwarte w 2011 r.

1467. ŻAK Izabela: Dawna grafika włoska. Old Italian prints. Katalog zbiorów. T. 1–2. Wrocław 2017 Muzeum Nar. 4° ss. 336, nlb. 2, il.; 337, nlb. 3, il. (Katalogi Zbiorów Muzeum Narodowego we Wrocławiu).

Muzeum Narodowego we Wrocławiu.

Zabrze

1468. FRUŻYŃSKI Adam: Materiały do historii górnictwa z lat 1870–1945 w zbiorach Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu. *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 27: 2017 s. 227–270, streszcz. niem., ang.

1469. JURKIEWICZ Jan [Gustaw]: Kronika działalności Muzeum Górnictwa Węglowego

w Zabrzu w roku 2016. *Górniki Polski*. Nr 10/11: 2017 s. 383–397.

1470. OKOŃ Jacek: Rozbudowa kolekcji sztuki nieprofesjonalnej w zbiorach Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu w latach 2015–2017. *Górniki Polski*. Nr 10/11: 2017 s. 319–344, streszcz. ang., niem.

Zbąszyń

1471. BORDYCH Urszula: Muzeum inne niż wszystkie. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 1 s. 184–189.

Muzeum Ziemi Zbąskiej w Zbąszyniu, XX–XXI.

Żory

1472. BUCHALIK Lucjan: Nowe oblicze Muzeum Miejskiego w Żorach. Historia i kolekcja. *Muzealnictwo*. [Nr] 58: 2017 s. 125–131, streszcz. ang.

Od 2001 r.

1473. NASZA tożsamość. Kolekcja Działu Historii i Kultury Regionu Muzeum Miejskiego w Żorach. Our identity. Collection of the Regional History and Culture Department of the Municipal Museum in Żory. Pod red. Lucjana Buchalika, Jacka Struczyka, Katarzyny Podymy. *Żory 2017 Muzeum Miej*. 4° ss. 359, nlb. 1, il., streszcz. niem. Muzeum Miej. w Żorach.

Tekst równol. pol., ang.

Publikacja towarzysząca wystawie stałej.

Treść: Buchalik Lucjan: Wstęp. Introduction s. 7–11; Buchalik Lucjan: Tożsamość Ślōnzoka. The identity of Ślōnzok s. 12–39; Wieczorek Marcin: Żory u swych średniowiecznych początków. Między tradycją i wyobrażeniem a realiami badań historycznych. Medieval origins of Żory. Tradition and notion versus the reality of historical research s. 41–52; Delowicz Jan: Od rzemiosła do podsferi ekonomicznej. Dzieje gospodarce Żor. From craftsmanship to the subzone. The economic history of Żory s. 53–103; Grudniewski Jakub: Zwyczajnie świętowania, zachowania ludyczne i życie kulturalne mieszkańców Żor na przełomie XIX i XX wieku. The celebration customs, ludic behavior and cultural life of Żory citizens at the turn of the 19th and 20th century s. 86–103; Delowicz Jan: Żory. Jedno miasto, trzy religie. Żory. One city, three religions s. 104–133; Buchalik Lucjan: Tożsamość i identyfikacja narodowa a sport. Wybory reprezentacyjne i klubowe piłkarzy górnośląskich. Identity and national identification and sport. The national team and club choices of Upper Silesia football players s. 151–169; Buchalik Lucjan, Struczyk Jacek: Słowo o wystawie. Information about the exhibition s. 170–173; Buchalik Lucjan: Historia kolekcji śląskiej w Muzeum Miejskim w Żorach. The history of the Silesian collection of the Municipal Museum of Żory s. 174–187; Górecki Tomasz: Płyta nagrobna Janka i Ewy. Janek and Ewa's tombstone s. 188–189; Bogdan Magdalena: Z kart konserwatorskich... From the exhibit maintenance sheet... s. 190–191; Struczyk Jacek: Słowo kuratora, czyli o ważności sznurka z papieru. A word from the curator i. E. The meaning of paper string s. 192–193; Struczyk Jacek, Buchalik Lucjan, Podyma Katarzyna: Katalog zbiorów. Catalogue of collections s. 194–320;

Cyganek Joanna: W Gościnie... Visiting... s. 321–330; Struczyk Jacek, Buchalik Lucjan, Podyma Katarzyna: Katalog zbiorów c.d. Catalogue of the collections cont. s. 331–330; Struczyk Jacek: Spojrzenie z oddali. Kolekcja pocztówek żorskich. A view from afar. A collection of Żory themed postcards s. 338–343; Struczyk Jacek: „Malowidło i rzecz nigdy nie są tym samym”. O kolekcji sztuki. „A painting and an object are never the same”. About the collection of art s. 344–348; Delowicz Jan: Sztandar Towarzystwa Matek Polek w Żorach. Flag of the Polish Mother Association in Żory s. 349–351; Struczyk Jacek: Pieniądz zastępczy na Śląsku. Replacement money from Silesia s. 352–353; Struczyk Jacek: Medale okolicznościowe. Occasional medals s. 354–355; Buchalik Luchan: Stephanie Zweig [1932–2014]. Z Żor w daleki świat... Historia jednego eksponatu. From Żory to a distant world... A story of an exhibit s. 358–359.

Żywiec

1474. FIRLEJ Dorota: 80 lat Muzeum Miejskiego w Żywcu. *Gronie*. Nr 17: 2017 s. 337–340.

Lata 1936–2016.

Muzea zagraniczne

Francja

1475. DASZKIEWICZ Piotr, Chiappero Pierre-Jacques: Minerale podarowane przez Seweryna Zdzitowieckiego (1801–1879) Narodowemu Muzeum Historii Naturalnej w Paryżu. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 3 s. 73–76.

Izrael

1476. MALINOWSKI Jerzy, Brus-Malinowska Barbara: Katalog dzieł artystów polskich i żydowskich z Polski w muzeach Izraela. Malarstwo, rzeźba, rysunek. Warszawa 2017 Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata; Muzeum Hist. Żydów Pol. Polin 4° ss. 616, nlb. 3, il. (Sztuka Żydowska w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej; t. 5 B).

Toż w jęz. ang.: A catalogue of works by Polish artists and Jewish artists from Poland in museums in Israel. Paintings, sculptures, drawings. Transl. from the Polish by Wojciech Ziółkowski; transl. rev. by Krzysztof Z. Cieszkowski. Warsaw 2017.

Niemcy

1477. REISINGER-WEBER Jutta: Silber-schmiedearbeiten im unteren Weichselland. Bestandskatalog der Gold- und Silberschmiedearbeiten im Westpreussischen Landesmuseum. Münster 2016 Nicolaus-Copernicus-Verlag 4° ss. 196, il.

Rec.: Woźniak Michał F., *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 4 s. 154–167.

Portugalia

1478. JASIŃSKA Anna, Jasiński Artur: Muzeum Kalusta Gulbenkiana [1869–1955] w Lizbonie. *Muzealnictwo*. [Nr] 58: 2017 s. 238–251, streszcz. ang.

Rosja

1479. CHODKOWSKA Wiesława, Sablik-Oleędzka Monika, Adamiec Zuzanna: Geschichte des Ostpreussischen Heimatmuseums in Königsberg (Kaliningrad). Olsztynek 2017 Muzeum Budownictwa Lud. – Park Etnogr. 8° ss. 115, il. (Seria pod Śparogami).

Włochy

1480. STRAGIEROWICZ Beata: „Qvo vadis” i zapomniane kapryjskie muzeum. W 120. rocznicę wydania powieści Henryka Sienkiewicza. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 25: 2016 s. 261–273, streszcz. niem., ang., fr.

Museo Qvo vadis na Capri z dziełami Jana Styki, istniejące do ok. 1928 r.

Kolekcjonerstwo

Zob. poz. 1281, 1286, 1295, 1771, 3696, 3710, 4973.

1481. BARTOS Ewa: Marzyciel i pragmatyk. Emil Zegadłowicz jako kolekcjoner. *Wadoviana*. Nr 20: 2017 s. 7–21, streszcz. ang.

1482. BOCHEŃSKA Katarzyna: Zbiory Puśłowskich – początki formowania się zbioru. *Opuscula Musealia*. Z. 24: 2016 s. 107–125, streszcz. ang.

XIX w.

1483. DUBIŃSKI Krzysztof, Świetlicka Ewa Katarzyna: Leopold Binental [1886–1944] i losy jego kolekcji. *Muzealnictwo*. [Nr] 58: 2017 s. 111–124, streszcz. ang.

Chopiniana, dzieła sztuki.

1484. GŁUSZEK Inga, Krueger Michał: Dzieła sztuki i zabytki archeologiczne. Dwa oblicza kolekcji Izabeli z Czartoryskich Działuńskiej. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 53: 2017 s. 291–300, streszcz. ang.

W aneksie: Alfreda Luisa Delattre z dnia 13 maja 1895 roku do nieznanego adresata w sprawie zabytków z Kartaginy przekazanych hrabinie Izabeli Działuńskiej; List Alfreda Luisa Delattre z dnia 27 maja 1895 roku do nieznanego adresata w sprawie zabytków z Kartaginy przekazanych hrabinie Izabeli Działuńskiej s. 298.

1485. JAMROZIK Maria Magdalena: Pasja opleciona winną latoroślą. Cz. 2: Ety-

kiety. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 20: 2015 s. 107–122.

Cz. 1. *Tamże*. [T.] 19: 2014.

1486. KŁUDKIEWICZ Kamila: Kolekcjoner obrazów w Warszawie na przełomie XIX i XX wieku. O zbiorach malarstwa Juliusza hr. Ostrowskiego [1854–1917]. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 2 s. 313–344, streszcz. ang.

W aneksie: I i II Inwentarz kolekcji obrazów z 1917 r. z AGAD w Warszawie i Archiwum Państwowego w Poznaniu.

1487. KUROWSKI Jerzy: Słynne płyty, słynne okładki. Olsztyn 2017 Jerzy Kurowski 8° ss. 263, nlb. 1, il.

Okładki i koperty płytowe z kolekcji autora.

1488. RADOŚĆ gromadzenia, sztuka porządkowania. Dawne kolekcje, wykazy, katalogi w perspektywie badawczej. The joy of collecting, the art of organising. Old collections, lists and catalogues from an investigative perspective. Red. Leszek Wojciechowski. Lublin 2017 Werset 8° ss. 303, il., mapy. KUL JP II. Wyd. Nauk Humanist. Inst. Historii. Katedra Historii Średniowiecznej.

Treść: Wojciechowski Leszek: Wprowadzenie s. 9–14; Wojciechowski Leszek: Introduction s. 15–19; Piotrowski Marcin: Badania dawnych kolekcji i kolekcjonerów w świetle rozwoju współczesnej humanistyki s. 21–26; Piotrowski Marcin: Karol Bołsunowski [1838–1924] i jego kolekcja plomb typu drohiczyńskiego. Ilustracja do rozważań o sprawczości rzeczy s. 27–115; Kalinowski Damian: Genealogia potomków Edypa w tragedii greckiej V wieku p.n.e. s. 117–149; Michnicka-Gajek Joanna: Sztafaż widoków miast Rzeczypospolitej, Pomorza i Śląska w „Civites terrarum” Hogenberga i Brauna s. 151–191; Łosowski Janusz: Spisy majątku czy ewidencja zbiorów? Rejestry księgozbiorów szlachty ziemi chełmskiej XVII–XVIII wieku s. 193–209; Nastalska-Wisnicka Joanna: Justyn z Miechowa (+1649) i najdawniejszy wykaz maryjnych miejsc świętych w dziele „Discursus praedicabiles” (1642) s. 211–229; Wojciechowski Leszek: Benedykta Chmielowskiego [1700–1763] katalog cudownych krucyfiksów s. 231–244; Brodacki Tomasz: Benedykta Chmielowskiego katalog wizerunków maryjnych zamieszczony w „Nowych Atenach” s. 245–267; Binko Katarzyna: Okiem zakonnika – historia i duchowość polskich reformatów w świetle osiemnastowiecznych zakonnych katalogów hagiograficznych s. 269–279; Torenc Marcin: Zapomniane kazanie Ignacego Krasickiego w zbiorze „Ozdoba i obrona ukraińskich krajów” s. 281–303.

1489. SZULER Adam: Zorganizowany ruch filatelistyczny w Oleśnicy w latach 1959–2016. *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 3]: 2017 nr 1 s. 43–56.

1490. WÓJCIKOWSKI Wiesław, Bil Antoni: Sprawozdanie z działalności Koła Polskiego Związku Filatelistycznego nr 2 w Jeleniej Górze. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 294–298.

Od 1945 r.

c) Wystawy historyczne krajowe i zagraniczne

Wystawy krajowe

Zob. poz. 2324, 3552, 3894, 7777, 7992, 8626.

Białystok

1491. KIETLIŃSKI Marek: Amnestia z 22 lutego 1947 r. Katalog wystawy. Białystok 2017 Prymat Mariusz Śliwowski 8° ss. 112, il. + dysk optyczny (CD-ROM).

Wystawa banerowa przy Rynku Kościuski w Białymstoku, otwarta 22 II 2017 r.

1492. KIETLIŃSKI Marek: Białostocki drugi obieg wydawniczy w latach 1980–1989. Katalog wystawy. Białystok 2017 Wydaw. Prymat Mariusz Śliwowski 8° ss. 169, il.

Archiwum Państwowe w Białymstoku, czerwiec 2017 r.

1493. KIETLIŃSKI Marek, Siłkowska Urszula: Białostockie nekropolie. Katalog wystawy. Białystok 2017 Wydaw. Prymat Mariusz Śliwowski 8° ss. 161, il.

Archiwum Państwowe w Białymstoku, otwarta 15 XII 2017 r.

Bolesławiec

1494. [BOJANOWSKA Agata, Rajczakowski Krzysztof, Dudek Kamilla]: Skąd przybyliśmy? Bolesławieccy osadnicy po II wojnie światowej. Teksty Agata Bojanowska, Rajczakowski Krzysztof, Kamilla Dudek. Bolesławiec 2016 Muzeum Ceramiki 8° ss. 19, nlb. 1.

Publikacja towarzysząca wystawie w Muzeum Ceramiki w Bolesławcu, maj–czerwiec 2016 r.

Omów.: Strauchold Grzegorz, *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.:] 2017 s. 223–224.

Bydgoszcz

1495. CZARNO-BIAŁY świat lat 60. w fotografii Ildefonsa Bańkowskiego. The black-and-white world of 1960s in the photography of Ildefons Bańkowski. Red. Agnieszka Gorzaniak, Barbara Bańkowska. Bydgoszcz 2017 Galeria Miejs. BWA 8° ss. 255, nlb. 1, tabl. 20, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Bydgoszcz, 12 IX – 19 XI 2017 r.

Bytom

1496. IMIOŁCZYK Ewelina, Kawka Wojciech: Ślązacy pod Grunwaldem. Rekonstrukcja przeszłości. Katalog wystawy. Bytom 2017 Muzeum Górnośląskie 8° ss. 49, nlb. 1, il.

Wystawa: Muzeum Górnośląskie w Bytomiu, 2 II – 31 V 2017 r.

Ciechanowiec

1497. BIAŁONOWSKA Magdalena: *Andrzej Ciechanowiecki [1924–2015] – kolekcjoner i darczyńca. Wystawa w Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu, 7 kwietnia – 11 czerwca 2017.* Warszawa-Ciechanowiec 2017 Arx Regia Ośr. Wydawniczy Zamku Królewskiego w Warszawie; Fund. Zbiorów im. Ciechanowieckich; Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka 8° ss. 27, nlb. 3, il.

Częstochowa

1498. GOLONKA Jan, Rudziński Stanisław, Żmudziński Jerzy: *Maryja Królowa nieba i nasza. Pamiątka jubileuszu 300-lecia koronacji obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej 1717–2017.* Częstochowa 2017 Paulinianum 4° ss. 140, nlb. 4, il.

Wystawa: Klasztor Paulinów na Jasnej Górze – Arsenal, Częstochowa, od 3 V 2017 r.

Dobrzyca

1499. BOROWIAK Stanisław: *Józef Wybicki [1747–1822] i jego czasy. Hymn – legiony – Księstwo Warszawskie.* Katalog wystawy 23 kwietnia – 1 października 2017 r. Dobrzyca 2017 Muzeum Ziemiaństwa – Zespół Pałacowo-Parkowy 8° ss. 56, nlb. 8, il.

1500. ECHA Młodej Polski. *Malarstwo przełomu XIX i XX wieku z kolekcji prywatnej.* Red. Stanisław Borowiak, Sylwia Kuźnicka. Dobrzyca 2017 Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzycy Zespół Pałacowo-Parkowy 8° ss. 34, nlb. 2, il.

Katalog wystawy, Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzycy Zespół Pałacowo-Parkowy, Dobrzyca, 27 XI 2017 – 2 IV 2018 r.

Gdańsk

1501. AUTOCHROM. *Triumf koloru. W 110 rocznicę wynalazku fotografii barwnej. L'autochrome. Le triomphe de la couleur. Pour les 110 ans de l'invention de la photographie couleur.* Gdańsk 2017 Muzeum Narodowe 8° ss. 130, nlb. 2, il.

Tekst równol. pol., fr.

Wystawa: Muzeum Narodowe w Gdańsku, I VII – 24 IX 2017 r.

1502. [DARGACZ Janusz, Kurkowska Katarzyna]: *Gdańszczanin na plaży. Gdańskie kąpieliska morskie do 1939 roku.* Aut. Janusz Dargacz, Katarzyna Kurkowska; red. Janusz Dargacz. Gdańsk 2017 Muzeum Hist. M. Gdańska 4° ss. 107, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Gdańsk, 22 VI – 29 X 2017 r.

1503. GDAŃSK protestancki w epoce nowożytnej. W 500-lecie wystąpienia Marcina Lutra. T. 1: *Eseje.* Pod red. Edmunda Kizika i Sławomira Kościelaka. Gdańsk 2017 MN 8° ss. 290, nlb. 2, il.

Wystawa: Muzeum Narodowe, Gdańsk, 2 XI 2017 – 31 I 2018 r.

Treść: Kizik Edmund, Kościelak Sławomir: *U źródeł reformacji w Europie i w Rzeczypospolitej s. 16–39; Kriegseisen Wojciech: Protestantyzm w Rzeczypospolitej szlacheckiej s. 40–63; Kościelak Sławomir: Dzieje wyznaniowe Gdańska od XVI do początku XIX wieku s. 64–91; Müller Michael G.: Między niemieckim konfesjonizmem a polską tolerancją. Konflikty wyznaniowe między luteranami a ewangelikami reformowanymi w Gdańsku w drugiej połowie XVI wieku s. 92–109; Kizik Edmund: Prawo i administracja Kościoła luteranckiego w Gdańsku i na terytorium wiejskim miasta w XVI–XVIII wieku s. 110–133; Tylicki Jacek: To, co widzimy. Inspiracje formalne gdańskiego malarstwa i rysunku XVI–XVIII wieku s. 134–157; Ziemia Antoni: To czego nie widzimy. Protestanckie kontrowersje wyznaniowe w malarstwie i rzeźbie gdańskiej w latach 1590–1620 s. 158–179; Birecki Piotr: Architektura i wyposażenie kościołów protestanckich w Gdańsku i w Prusach Królewskich s. 204–223; Otto Maria: Z dziejów gdańskiej literatury kaznodziejskiej w XVII–XVIII wieku s. 224–245; Kociumbas Piotr: Muzyka kościołów protestanckich w nowożytnym Gdańsku s. 246–267; Kizik Edmund, Kościelak Sławomir: Finansowanie kościoła luteranckiego w Gdańsku i wiejskim terytorium miasta od drugiej połowy XVI do początku XIX wieku s. 268–[291].*

Toż. T. 2: *Katalog.* Red. nauk. Piotr Paluchowski, Agata Larezyńska, Monika Płuciennik ss. 395, nlb. 1, il.

1504. LUX in Oriente – Lux ex Orienta. *Polska i Stolica Apostolska – 1050 lat historii. Poland and the Holy See – 1050 years of history.* Red. nauk. Marek Rostkowski; przekł. na jęz. ang. Piotr Łuba. Gdańsk 2016.

Rec.: Kosman Marceli, *Nasza Przeszość.* T. 128: 2017 s. 291–296.

1505. PIERWSZA dekada (po burzy nad starym światem). *Malarstwo na Wybrzeżu w latach 1945–1955.* Red. Wojciech Zmorzyński. Gdańsk 2017 MN 8° ss. 219, il.

Wystawa: Muzeum Narodowe w Gdańsku – Oddział Sztuki Nowoczesnej (Pałac Opatów), 15 X 2017 – 30 I 2018 r.

Treść: Zmorzyński Wojciech: *Pierwsza dekada s. 7–17; Katalog s. 19–212; Indeks prac prezentowanych na wystawie s. 214–219.*

1506. *POD królewską koroną.* Kazimierz Jagiellończyk a Gdańsk w 560. rocznicę wielkiego przywileju. Katalog wystawy zorganizowanej przez Muzeum Historyczne Miasta Gdańska w dniach 26 maja – 1 października 2017 roku. Pod red. Ewy Bojaruniec-Król. Gdańsk 2017 Muzeum Hist. M. Gdańska 4° ss. 132, il.

Treść: Bojaruniec-Król Ewa: *Wprowadzenie s. 6–7; Grulkowski Marcin: Przywileje Kazimierza IV Jagiellończyka z lat 1454–1457 s. 9–11; Możejko Beata: Czyny gdańskie s. 12–14; Śliwiński Błażej: Początki herbu Gdańska s. 15–20; Katalog s. 21–120; Bibliografia s. 122–130.*

1507. ROSTKOWSKI Marek A.: Raport z wystawy „Lux in Oriente – Lux ex Oriente. Polska i Stolica Apostolska – 1050 lat historii”. [W:] 1050. rocznica Chrztu Polski. Gdańsk 2017 s. 335–339.

Gdańsk, 24 VII – 20 X 2016 r.

1508. UCZNIOWIE Hipokratesa nad Motławą. Pod red. Adama Szarszewskiego i Marii Otto. Gdańsk 2017 MN; PAN Bibl. Gdańska 8° ss. nlb. 2, 97, il.

Wystawa: Muzeum Narodowe, Gdańsk, 15 XI 2016 – 5 II 2017 r.

Lekarze gdańscy w l. 1450–1800.

1509. WISŁA w dokumencie archiwalnym. The Vistula in archival documentary. Red. Lidia Potykanowicz-Suda; wybór dokumentów Marcin Kurr, Lidia Potykanowicz-Suda, Janina Strehlau. Gdańsk 2017 AP 4° ss. 238, nlb. 1, il., mapy.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Gdańsk, 21 VI – 13 VII 2017 r.

Treść: Charakterystyka rzeki Wisły. Characteristics of the Vistula River s. 11–33; Historia i gospodarka od średniowiecza do końca Rzeczypospolitej szlacheckiej. History and economy from the Middle Ages to the end of the Noble Republic s. 35–63; Historia i gospodarka do 1939 roku. History and economy to the year 1939 s. 65–89; Miasta nadwiślańskie. Cities on the Vistula s. 91–123; „Gniew” Wisły i próby jej ujarznienia. „Anger” of the Vistula and attempts of its taming s. 125–155; Wypoczynek i rekreacja nad Wisłą. Recreation and leisure on the Vistula s. 157–183; Wisła współcześnie. The Vistula today s. 185–202; Źródła do dziejów Wisły w zasobach archiwów państwowych uczestniczących w wystawie. Sources for the Vistula history in the resources of the State Archives participating in the exhibition s. 203–238.

Gdynia

1510. [RECZYŃSKA Anna, Drewniak Dagmara, Petelska Michalina]: Polacy w kanadyjskiej mozaice. 150 lat historii. Poles in the Canadian mosaic. 150 years of history. Polonais dans la mosaïque canadienne. 150 ans d'histoire. Teksty Anna Reczyńska, Dagmara Drewniak, Michalina Petelska. Gdynia 2017 Muzeum Emigracji 4° ss. 159, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang., fr.

Katalog wystawy w Muzeum Emigracji w Gdyni, 1 VII – 15 XII 2017 r.

Jaworzynka

1511. OBRZĘDY rodzinne u górali w Istebnej, Jaworzynce i Koniakowie. Red. Katarzyna Rucka-Ryś, Magdalena Łacek. Jaworzynka 2017 Tow. Przyj. Muzeum Region. „Na Grapie” 8° ss. 106, nlb. 2, il. Tow. Przyj. Muzeum Region. „Na Grapie”.

Wystawa: Muzeum Regionalne „Na Grapie”, Jaworzynka, 2017 r.

Katowice

1512. [RYŚ Sylwia]: Świadomość lalki. Teatr form Jadwigi Mydlarskiej-Kowal. Tekst Sylwia Ryś. Katowice 2017 Muzeum Śląskie 4° ss. 183, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Katowice, 15 X 2016 – 15 I 2017 r.

Kazimierz Dolny

1513. MIĘDZY treścią a formą. Zakopiańska kolonia artystyczna. Between the content and the form. The Zakopane artistic colony. Red. Dorota Seweryn-Puchalska. Kazimierz Dolny 2017 Muzeum Nadwiślańskie 4° ss. 160, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Muzeum Nadwiślańskie, Kazimierz Dolny, 15 X 2017 – 14 I 2018 r.

Treść: Zadura Agnieszka: [Wstęp] s. 6–7; Chrudzimska-Uhera Katarzyna: Odnaleziona tradycja. Wyobrażona wspólnota. Modernistyczne utopie a mit Zakopanego s. 9–16; Toż w jęz. ang.: Tradition found. Community imagined. Modernist utopias and the myth of Zakopane s. 17–23; Puchalska-Seweryn Dorota: Zakopane jako część tradycji europejskiej s. 25–34; Toż w jęz. ang.: Zakopane as a part of European tradition s. 35–44; Geron Małgorzata: Formiści w środowisku zakopiańskim s. 45–52; Toż w jęz. ang.: Formists in the Zakopane environment s. 53–60; Pastwa Marcin: „Wszystko inne – literatura” s. 61–67; Toż w jęz. ang.: „Everything else – literature” s. 69–76; Katalog. Catalog s. 77–160.

Kielce

1514. FLISIAK Dominik: Otwarcie wystawy „Akademia Górnicza w Kielcach” w Muzeum Historii Kielc, Kielce, 17 czerwca 2016 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 323–325.

Zamknięta 28 X 2016 r.

1515. KORBAN Andrzej: Otwarcie wystawy „Nasi sąsiedzi – Żydzi”, Muzeum Diecezjalne w Kielcach, 17 stycznia 2017 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 327–329.

1516. ŻOŁĄDEK Paweł: Otwarcie wystawy „Bronisław Piłsudski. Niezwykły brat Marszałka” oraz „Józef Piłsudski. Niezwykły brat Bronisława”, Kielce, 1 lutego 2017 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 331–333.

Muzeum Historii Kielc, 1 II – 21 V 2017 r.

Kórnik

1517. KOZIELEC Tomasz: Konserwacja i rekonstrukcja XIX-wiecznych fotografii pochodzących ze zbioru Polskiej Akademii Nauk Biblioteki Kórnickiej. Katalog wystawy. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 4° ss. 87, nlb. 1, il., streszcz. ang., franc.

Biblioteka Kórnicka, 22 VIII – 2 IX 2016 r.

1518. WYSTAWY czasowe. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 34: 2017 s. 253–256.

Treść: „Wystawy z różnych stron świata ze zbiorów Biblioteki Kórnickiej”. Wystawa czeska i brytyjska [20 V 2017 r.] s. 253–254; Małecka Monika: „Oprawy i oprawy, czyli w świecie introligatorskim Biblioteki Kórnickiej” (I V – 31 VIII 2017) s. 255–256.

Kraków

1519. BANASZKIEWICZ Magdalena: Muzeum PRL-u w kontekście potencjału turystycznego Nowej Huty. *Światowid*. [R.] 4: 2016 s. 151–159, streszcz. ang.

W Krakowie.

1520. THE BASTION of tradition. [Aut.:] Elżbieta Długosz, Eugeniusz Duda, Anna Jodłowicz-Dziedzic, Dariusz Niemiec, transl. Tomasz Bieroń. Kraków 2017 Muzeum Hist. M. Krakowa 8° ss. 255, il., mapy.

Katalog wystawy.

Stara Synagoga w Krakowie, architektura i sztuka żydowska, XV–XXI w.

1521. BEDNAREK Monika, Zimmerer Katarzyna: Okupanci. Niemcy w Krakowie 1939–1945. Kraków 2017 Muzeum Hist. M. Krakowa 8° ss. 318, nlb. 1, il.

Toż. w jęz. ang.: The occupiers. The Germans in Kraków 1939–1945. Kraków 2017 ss. 318, nlb. 1, il.

Publikacja towarzysząca wystawie: Okupanci. Niemcy w Krakowie 1939–1945, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, 27 IV – 29 X 2017 r.

1522. [BIRÓ Ákos, Wencel Anna, Meus Konrad]: Węgierskie Lwy Judy w Galicji. Katalog wystawy. Hungarian Lions of Judah in Galicia. Exhibition catalogue. Teksty Ákos Biró, Anna Wencel, Konrad Meus. Kraków 2017 Żydowskie Muzeum Galicja 4° ss. 125, nlb. 3, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Żydowskie Muzeum Galicja, Kraków, grudzień 2016 – czerwiec 2017 r.

1523. BURY Katarzyna: „Od frontu i od kuchni” – cykl wystaw czasowych w Kamienicy Hipolitów. Podsumowanie, próba analizy. *Krzysztofory*. [T.] 34: 2016 s. 283–294, streszcz. ang.

Kraków, 6 XI 2008 – 23 VIII 2015 r.

1524. CHMELINOVA Katarina, Betlej Andrzej, Kusa Aleksandra: Skarby baroku. Między Bratysławą a Krakowem. Red. nauk. Tomasz Zaucha. Kraków 2017 Muzeum Nar. 4° ss. 318, nlb. 5, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang.

Wystawa: Muzeum Narodowe w Krakowie, 10 II – 23 IV 2017 r.

Lata 1620–1800.

1525. CZUBIŃSKA Magdalena, Podniesińska Katarzyna: Ekslibris polski. Między herbem a obrazem. Kraków 2016.

Rec.: Fluda-Krokos Agnieszka: 500-lecie polskiego ekslibrisu (1516–2016) – rozważania przy lekturze: ... *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 211: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 14: 2016 s. 391–401.

1526. DZIEDZICTWO. Heritage. Red. Andrzej Szczerski; tł. Marta Białecka, Marta Herudzińska-Oświecimska. Kraków 2017 Muzeum Nar. 4° ss. 603, nlb. 4, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Muzeum Narodowe w Krakowie, 23 VI 2017 – 14 I 2018 r.

Z treści: Szczerski Andrzej: #dziedzictwo. #heritage s. 19–26; Nowak Andrzej: Polska i Europa Środkowo-Wschodnia: narodziny gwiazdy (XIV–XV wiek). Poland and Central-Eastern Europe: A star is born (14th–15th century) s. 30–45; Koehler Krzysztof: Dziedzictwo Sarmacji. The heritage of Sarmatia s. 46–54; Cieśla-Korytowska Maria: Polsko ty moja! Gdy już nieprzytomni będziemy – wspomnij ty o nas! o! wspomnij! My Poland! When we are no longer here – Remember us! Oh! Remember! s. 55–64; Wnuk-Nazarowa Joanna: Polskie dziedzictwo muzyczne. Polish musical heritage s. 65–66; Dybciak Krzysztof: Wolność dla wspólnego dobra w stuleciu wielkich przemian. Freedom for the common good in the century of momentous changes s. 67–76; Spiewak Paweł: Nasze dziedzictwo: między powagą a hereżją. Our heritage: between solemnity and heresy s. 77–86; Werner Mateusz: Dziedzictwo w nowych czasach. Heritage in new times s. 87–91; Grabowski Artur: Po co pisał Witkacy? What did Witkacy write for? s. 92–103; Kwaśnicka Marta: Smętna Dobrodziejka, czyli odnawianie znaczeń. The wistful benefactress, or renewing meanings s. 104–114; Dakowicz Przemysław: Mebłocianka Kowalskich a sprawa polska. Notatki do nienapisanego esaju. The Kowalski's wall unit and the Polish cause. Notes for an unwritten essay s. 115–123; Katalog s. 125–589; Bibliografia s. 590–599.

1527. DZIURZYŃSKA Ewa: Polscy uczeni w świecie. Wymiana inspiracji i wiedzy w kontaktach uczonych Europy Środkowej. Kraków 2017 PAU 8° ss. 59, nlb. 1, il. PAU, Archiwum Nauki PAN i PAU.

Pałac Sztuki w Krakowie, 17 X – 3 XI 2017 r.

1528. GĄSIOROWSKA Patrycja: Wystawa „Bogactwo ubóstwa. Święte kobiety Polski i Węgier w średniowieczu”. Krużganki klasztoru oo. franciszkanów w Krakowie 19 lipca – 14 października 2016 r. *Studia Franciszkańskie*. T. 26: 2016 s. 329–331.

1529. GOŁOGÓRSKA-KUCIA Ewa: Profesorem i studenci. Nauczanie rysunku odręcznego na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej w latach 1945–1982. Professors and students. Teaching freehand drawing in the years 1945–1982 The Faculty of Architecture Cracow University of Technology. Kraków 2016 Zakł. Rysunku, Malarstwa i Rzeźby. Wydz. Architektury. Politech. Krakowska 8° ss. 64, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Kraków, 16–20 V 2015 r.

1530. GRZECHNIK-CORREALE Grażyna: Krakowskie wariacje w fotografii Antoniego Pawlikowskiego i Franciszka Kleina. Kraków 2017 Muzeum UJ; Wydaw. Kier 8° ss. 302, nlb. 1, il. (Katalogi Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego).

Katalog wystawy, Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 21 VI – 21 VIII 2017 r.

1531. HAPANOWICZ Piotr: Rozważny i romantyczny. W 200 rocznicę śmierci Tadeusza Kościuszki. Kraków 2017 Muzeum Hist. M. Krakowa 8° ss. 155, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, 3 X – 17 XII 2017 r.

1532. HEKSEL Bartosz, Kocik Katarzyna: Żegota. Ukryta pomoc. Kraków 2017 Muzeum Hist. M. Krakowa 8° ss. 350, nlb. 2, il.

Toż w jęz. ang.: Code name Żegota. The hidden aid. Kraków 2017 ss. 346, nlb., 2, il.

Katalog wystawy, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa – Fabryka Emalia Oskara Schindlera, Kraków, 16 XI 2017 – 8 VII 2018 r.

1533. KANTOR Ryszard: Nowoczesność, połączenie i mała historia. Trzy wystawy z dziejów Krakowa. *Malopolska*. [T.] 18: 2016 s. 243–253.

„Wolne Miasto Kraków – w poszukiwaniu nowoczesności”, Kraków, 9 V – 15 XI 2015 r.; „Dwa miasta, dwa brzegi. W 100. rocznicę połączenia Podgórze i Krakowa (1915–2015)”, Kraków, 3 VII – 27 XII 2015 r.; „Wielka (i mała) historia Wielkiej Łąki”, Kraków, 14 V – 18 X 2015 r.

1534. KOBIECE spojrzenie. O aktorstwie Antoniny Hoffmann. Red. Izabela Kraśnicka-Wilk. Kraków 2017 Muzeum Hist. M. Krakowa 8° ss. 96, il., streszcz. ang.

Katalog wystawy, Kamienica Hipolita, 29 VI 2017 – 4 II 2018 r.

Treść: Niezabitowski Michał: Przedmowa s. 7–8; Tadecka Ewelina: Kobiectwo spojrzenie. O aktorstwie Antoniny Hoffmann [1842–1897] s. 11–20; Menz Mariusz: Antoniny Hoffmann portret prywatny s. 23–32; Radecka Ewelina: Diament teatru krakowskiego s. 35–44; Wybrana bibliografia s. 47–49; Noty katalogowe wybranych eksponatów s. 53–72; Repertuar ról Antoniny Hoffmann s. 74–82; Spis eksponatów s. 84–92.

1535. KOŚCIÓŁ krakowski 1939–1945. Red. Łukasz Klimek. Kraków 2014.

Rec.: Sołga Przemysław, *Studia Historyczne*. R. 59: 2016 z. 3 s. 383–387.

1536. [KOWALEWSKI Paweł, Sosnowski Jacek, Flak Bartosz]: Moc i piękno. Bardzo subiektywna historia Polskich Matek. Strength and beauty. A very subjective history of Polish Mothers. Teksty Paweł Kowalewski, Jacek Sosnowski Bartosz Flak. Kraków 2017 Muzeum Fotografii 8° ss. 63, nlb. 1, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang.

Katalog wystawy, Muzeum Historii Fotografii, Kraków, 21 V – 30 VII 2017 r.

1537. KURZ Iwona, Kulesza Magdalena, Wodarska-Ogideł Katarzyna: Lagertheater. Przekł. Anda MacBride. Kraków–Warszawa 2017 Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK; Opera Nar. Muzeum Teatralne; Inst. Teatralny im. Zbigniewa Raszelewskiego 8° ss. 79, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK w Krakowie, 20 X 2017 – 28 I 2018 r.

1538. LANG Elżbieta: Soter Jaxa-Małachowski [1867–1952]. W 150-lecie urodzin artysty. Kraków 2017 Muzeum Hist. M. Krakowa 4° ss. 71, il.

Katalog wystawy, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, pałac Krzysztofora, Kraków 7 X 2017 – 7 I 2018 r.

1539. LEMPART Maria: Prawie wszystko o Zwierzycu. Kraków 2017 Muzeum Hist. M. Krakowa 4° ss. 98, nlb. 2, il.

Katalog wystawy, „Dom Zwierzyniecki” w Krakowie, 24 III – 3 IX 2017 r.

Dzielnica Krakowa.

1540. LWÓW nowoczesny. Lviv and modernity. Red. nauk. Łukasz Galusek, Jacek Purchla. Kraków 2017 MCK 8° ss. 357, nlb. 3, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang.

Publikacja towarzysząca wystawie: „Lwów, 24 czerwca 1937. Miasto, architektura, modernizm”, Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie, 30 XI 2017 – 8 IV 2018 r.

Treść: Purchla Jacek: Lwów – przestrzeń znacjonalizowanych pamięci. Lviv – a space of nationalised memories s. 9–19; Szczerski Andrzej: Lwów i mapa modernistycznej Europy Środkowo-Wschodniej. Lviv and the map of modernist East-Central Europe s. 20–33; Cherkes Bohdan: Metropolitarne marzenia – rozwój urbanistyczny Lwowa w okresie międzywojennym. Metropolitan dreams – the urban development of Lviv s. 49–60; Lwów nowoczesny. Teksty Julia Bohdanova, Żanna Komar. Fot. Paweł Mazur s. 61–353.

1541. MACIUK Marcin: Wspólnota umiłowania nauki. 200. rocznica powołania Towarzystwa Naukowego Krakowskiego. Współpr. Małgorzata Mrówka. Kraków 2015 PAU; Archiwum Nauki PAN i PAU 8° ss. 101, nlb. 3, il. PAU, Archiwum Nauki PAN i PAU.

Katalog wystawy otwartej 19 VI 2015 r.

1542. MIEZIAN Maciej: Czyżyny. Zapomniane dziedzictwo Nowej Huty. Kraków 2017 Muzeum Hist. M. Krakowa 8° ss. 79, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang.

Katalog wystawy, Muzeum Historyczne M. Krakowa. Oddz. Dzieje Nowej Huty, 6 IV – 2 VII 2017 r.

Dzielnica Krakowa.

1543. NA WSPÓLNEJ drodze. Kraków i Budapeszt w średniowieczu. Katalog wystawy. Kraków 2017 Muzeum Hist. M. Krakowa 4°

ss. 366, il., mapy. Muzeum Hist. M. Krakowa, Muzeum Hist. Budapesztu.

Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, Kraków, 6 VI – 20 VIII 2017 r.

Treść: Tarlós István: Przedmowa s. 14; Majchrowski Jacek: Przedmowa s. 15; Farbaký Péter: Przedmowa s. 16; Niezabitowski Michał: Przedmowa s. 17; Walas Łukasz, Zinkiewicz Jacek, Szczerba Michał, Benda Judit: Wstęp s. 18–21; Wprowadzenie: Szende Katalin: Kraków i Buda w sieci szlaków handlowych średniowiecznej Europy s. 23–29; Draskóczy István: Gościńce między Budą a Krakowem s. 30–33; Sroka Stanisław S.: Kontakty Budy (i Pesztu) z Krakowem w wiekach średnich s. 35–46; Od redakcji s. 45–46; Geneza: Spekner Enikő: Buda – na drodze ku stolicy. Od schyłku XII do początków XIV wieku s. 49–56; Walas Łukasz: Kraków legendarny i przedlokacyjny s. 57–63; Noty katalogowe s. 64–83; Klęska: Szabó János B.: Najazd mongolski w 1241 roku s. 85–87; Walas Łukasz: Najazd mongolski na Polskę w 1241 roku – zniszczenie Krakowa s. 89–97; Noty katalogowe s. 98–99; Kreacja: Végh András: Społeczności Budy i Pesztu w średniowieczu s. 101–103; Nikolicza Erika: Wpływ prawa magdeburskiego w Krakowie na genezę „Kodeksu praw Budy” s. 105–107; Zinkiewicz Jacek: Lokacja Krakowa na prawie magdeburskim 1257 roku s. 117–123; Noty katalogowe s. 124–131; Gloria: Végh András: Topografia późnośredniowiecznej stolicy Węgier s. 133–137; Spekner Enikő: Szkoły w Budzie s. 139–141; Sarbak Gábor: Relacje zakonników paulińskich z Budy i Krakowa w średniowieczu s. 143–145; Kelényi Borbála: Akademia Krakowska i jej węgierscy studenci s. 147–151; Zinkiewicz Jacek: Kraków w późnym średniowieczu s. 153–163; Noty katalogowe s. 164–211; Splendor: Szczerba Michał: Splendor Krakowa s. 213–219; Benda Judit, Zádor Judit: Późnośredniowieczne kamienice i sklepy w Budzie s. 221–223; Szczerba Michał: Renesans w Krakowie s. 225–227; Magyar Károly: Zamek w zamku s. 229–231; Petneki Áron: Węgrzy w średniowiecznym Krakowie s. 233–235; Noty katalogowe s. 236–293; Upadek: Papp Adrienn: Transformacja Budy w miasto osmańskie s. 295–297; Szczerba Michał: O stołeczności Krakowa s. 299–301; Noty katalogowe s. 302–315; Aneks: Mapy s. 318–321; Bibliografia s. 324–350.

1544. NOWOBILSKI Andrzej Józef: Święty Brat Albert 1845–1916. Kraków 2017 Muzeum Archidiec. Kard. Karola Wojtyły 4° ss. 190, nlb. 2, il. Muzeum Archidiec. w Krakowie.

Katalog wystawy, Muzeum Archidiecezjalne Kard. Karola Wojtyły, Kraków, 22 XII 2016 – 30 III 2017 r.

1545. [NOWOBILSKI Andrzej Józef]: Święty Brat Albert 1845–1916. Wystawa plenerna. Kraków 2017 Muzeum Archidiec. Kard. Karola Wojtyły 4° ss. 19, nlb. 1, il. Muzeum Archidiec. w Krakowie.

Katalog wystawy, Muzeum Archidiecezjalne Kard. Karola Wojtyły, Kraków, 22 XII 2016 – 30 III 2017 r.

1546. OSTOJA tradycji. Kraków 2016.

Rec.: Ryś Natalia, *Rocznik Krakowski*. T. 83: 2017 s. 283–285.

1547. OSTROWSKI Jan K., Janczyk Agnieszka: Mundury Stanów Galicyjskich. Wystawa w dwudziestolecie ustanowienia. Kraków 2017 Zamek Królewski na Wawelu 4° ss. 39, il., streszcz. ang.

Katalog wystawy na Zamku Królewskim na Wawelu, 31 I – 30 IV 2017 r.

1548. PIEKARSKI Adam: Droga ku nieznanemu... Śladami wyprawy Lewisa i Clarka na Zachód Ameryki. Road to the unknown... Tracing Lewis and Clark's historic expedition across the Western United States. Tł. Paweł Siemianowski; fot. Adam Piekarski. Kraków [2017] Muzeum UJ – Collegium Maius; Konsulat Generalny Stanów Zjednoczonych Ameryki 8° ss. 40, il. Muzeum UJ – Collegium Maius, Konsulat Generalny Stanów Zjednoczonych Ameryki w Krakowie.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Muzeum UJ, 22 IX – 31 XII 2017 r.

1549. POCHWAŁSKA Lilianna: „Krakowski koloż. 60. rocznica powstania Kabaretu Piwnica pod Baranami 1956–2016” – wystawa zorganizowana przez Archiwum Narodowe w Krakowie. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. [T.] 22: 2016 [dr.:] 2017 s. 224–225.

Prezentowana w dn. 13–27 VI 2016 r., Plac Szczepański w Krakowie; 1 VII – 10 X 2016 r., Dziedzicze Archiwum Narodowego przy ul. Siennej 6; 2–30 XI 2016 r. na 8. Festiwalu Piotra Skrzyneckiego w Mińsku Mazowieckim.

1550. POD przewodnią gwiazdą nauki. W stulecie śmierci Mariana Smoluchowskiego. Oprac. katalogu Maciej Kluz, Maria Pawłowska. Kraków 2017 UJ. Wydz. Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej 8° ss. 146, il. Muzeum UJ w Krakowie, Wydz. Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej UJ.

Tekst część. równol. pol., ang., niem.

Publikacja towarzysząca wystawie, Kraków, 3 IX – 15 X, 19 X – 21 XII 2017 r.

1551. ROZWAŻNY i romantyczny. W 200 rocznicę śmierci Tadeusza Kościuszki. Red. Agnieszka Kutylak-Hapanowicz. Kraków 2017 Muzeum Hist. M. Krakowa 4° ss. 303, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, 3 X – 17 XII 2017 r.

Treść: Majchrowski Jacek: Przedmowa s. 7; Niezabitowski Michał: Przedmowa s. 9–11; Rokosz Mieczysław: Przedmowa s. 13–17; Baczkowski Michał: Tadeusz Kościuszko jako wojskowy s. 19–49; Gąsowski Tomasz: Kościuszko jako polityk s. 51–114; Hapanowicz Piotr: Kościuszko prywatnie s. 117–157; Pula James S.: Tadeusz Kościuszko w amerykańskiej pamięci historycznej s. 159–192; Rokosz Mieczysław: Kopiec Tadeusza Kościuszki w Krakowie – znak wiecznotrwały s. 193–212; Skrócone kalendarium życia i działalności Tadeusza Kościuszki. Oprac. Piotr Hapanowicz s. 213–227; Wybrana bibliografia o Tadeuszu Kościuszcze. Oprac. Piotr Hapanowicz s. 229–239; Hapanowicz Piotr: O wystawie „Rozważny i romantyczny”. W 200 rocznicę śmierci Tadeusza Kościuszki s. 241–285; Spis obiektów prezentowanych na wystawie. Oprac. Piotr Hapanowicz, Walery Bubiń s. 283–297.

1552. [SALWIŃSKI Jacek, Żłobeczka Karolina]: Paczka z Ameryki. Koncepcja katalogu Jacek Salwiński, Karolina Żłobeczka. Kraków 2017 Muzeum PRL-u 8° ss. 162, il.

Wystawa w Muzeum PRL-u, Kraków, 21 VI 2017 – 10 II 2018 r.

1553. ŚWIĘTY Brat Albert – patron 2017 roku. Oprac. i red. katalogu Jan Malik. Kraków 2017 Wydaw. i Drukarnia Tow. Słowaków w Polsce 8° ss. 75, il.

Albert Chmielowski (1845–1916).

Wystawa filatelistyczna w krężankach klasztoru franciszkanów w Krakowie, do 20 VI 2017 r.

1554. [WAŁEK Janusz, Betlej Andrzej]: Najcenniejsze. Kolekcja książąt Czartoryskich. [Teksty] Janusz Wałek, Andrzej Betlej. Kraków 2017 Muzeum Nar. 4° ss. 134, nlb. 2, tabl. k. 1, il.

Toż. w jęz. ang.: The treasures. The Prince Czartoryski Collection. Kraków 2017.

Katalog wystawy, Muzeum Książąt Czartoryskich – Oddział Muzeum Narodowego, Kraków, 7 IV 2017 – 8 IV 2018 r.

1555. WYSPIAŃSKI. Katalog wystawy dzieł ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie. Catalogue of the exhibition of works from the collection of the National Museum in Krakow. Red. Danuta Godyń, Magdalena Laskowska. Kraków 2017 Muzeum Nar. 4° ss. 453, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

Wystawa, 28 XI 2017 – 20 I 2019 r.

Treść: Betlej Andrzej: Na tę wystawę czekaliśmy... s. 9–12; Słowo od kuratorów wystawy s. 13–16; Skowron Filip, Mrugała Katarzyna: Kalendarium życia i twórczości Stanisława Wyspiańskiego s. 13–16; Godyń Danuta, Laskowska Magdalena: Katalog s. 33–424; Sobczyk Joanna, Hoyo-Meléndez Julio M. del, Świt Paweł: Światło a projekty witraży. Jak chronić dzieła Stanisława Wyspiańskiego w kontekście wyników badań fizycznych s. 425–438; Haduch Bartosz: Dialog sztuki i przestrzeni s. 439–441; Bibliografia s. 442–449.

1556. ŽARNOVSKÝ Peter: Výstava „Hrad L'ubovňa ako sídlo spišského zálohu”. *Zeszyty Sąddecko-Spiškie*. T. 10: 2017 s. 146–147, streszcz. ang., pol.

Wystawa „Zamek Lubowla jako siedziba zastawu spiskiego”, Kraków, 26 X 2016 – 26 I 2017 r.

1557. ZBIORY z byłej Pruskiej Biblioteki Państwowej w Berlinie przechowywane w Bibliotece Jagiellońskiej. Stan i perspektywy badań. Katalog wystawy, 2–30 czerwca 2017. Bestände der ehemaligen Preussischen Staatsbibliothek zu Berlin in der Jagiellonen-Bibliothek. Forschungsstand und -perspektiven. Ausstellungskatalog, 2.–30. Juni 2017. Red. tekstów Katarzyna Jaśtał, Monika Jaglarz. Kraków 2017 BJ 8° ss. 80, il. Inst. Filologii Germańskiej UJ, BJ.

Lublin

1558. BANACH Krzysztof: Dzielnice zagłady. Niemieckie getta dla Żydów w okupowanym Lublinie. Katalog wystawy. Districts of extermination. Ghettos for Jews in German-occupied Lublin. Exhibition catalogue. Wprow.

Tomasz Kranz; tł. Witold Wojtaszko. Lublin 2017 Państw. Muzeum na Majdanku 8° ss. 287, il.

Tekst równol. pol., ang.

Wystawa plenerowa, otwarta 24 III 2016 r.

1559. BARTNIK Renata: Portret miasta. Lublin w malarstwie, rysunku i grafice (1618–1939). Wyd. 2 popr. i uzup. Lublin 2017 Muzeum Lubelskie 4° ss. 293, il., streszcz. ang.

Katalog wystawy, Muzeum Lubelskie, 30 VI – 31 VIII 2017 r. Wyd. 1. 2009.

1560. L'VIV u graficì. Lviv in the graphic works. Lwów w grafice. Lvov v grafike. Red. Bogdan Čajkovs'kij, Olena Roman. Lublin 2017 Muzeum Lubelskie 8° ss. 114, nlb. 2, il.

Tekst równol. ukr., ang., pol., ros.

Wystawa w Muzeum Lubelskim, 13 V – 18 VI 2017 r.

1561. ZŁOTNICTWO lubelskie ze zbiorów muzealnych i kolekcji prywatnych. Katalog wystawy. Red. Barbara Czajkowska. Lublin 2017 Muzeum Lubelskie 4° ss. 191, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Zamek Lubelski, 11 III – 7 V 2017 r.

Lwówek Śląski

1562. CHMIELEWSKA Mieczysława: 800 lat historii Lwówka Śląskiego w dokumencie (1241) 1316–1930. 800-jährige beurkundete Geschichte von Lwówek Śląski (1241) 1316–1930. Tekst Mieczysława Chmielewska. Lwówek Śląski 2017 Pow. i Mieję. Bibl. Publ. 8° ss. 54, il.

Tekst równol. pol., niem.

Lwówek Śląski, 28 X – 29 XII 2017 r.

Łęczycza

1563. WIĘZIENNICTWO w Łęczycy. Red. Jolanta Górka-Sieradzka, Lucyna Sztompka. Płock–Warszawa 2013.

Rec.: Gołębiowski Grzegorz, *Płocki Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 6: 2014 s. 107–111.

Łódź

1564. KACPERSKI Andrzej: Banderia prutenorum. Chorągwie zwycięskie. Polskie viktorie. Łódź 2017 Muzeum Tradycji Niepodległościowych 8° ss. 32, il., streszcz. ang.

Wystawa plenerowa: Muzeum Tradycji Niepodległościowych, Łódź, od 15 V 2017 r.

1565. KOŚKA Tadeusz: Od Grzepskiego do...? 450-lecie wydania pierwszego w języku polskim książki technicznej „Geometria to jest miernicza nauka”. Łódź 2017 Politech. Łódzka 8° ss. nlb. 4, 45, nlb. 3, il., streszcz. ang.

Publikacja towarzyszy wystawie „Od Grzepskiego do...?”, Biblioteka Politechniki Łódzkiej, luty–marzec 2017 r.

Nowy Sącz

1566. NIEPOKALANKI w Nowym Sączu. Katalog wystawy, październik–grudzień 2015. Oprac. red. Leszek Migrała. Nowy Sącz 2015.

Rec.: Jurkiewicz Jerzy, *Rocznik Sądecki*. T. 45: 2017 s. 361–362.

1567. TOTOŃ Anna, Bobrowski Rafał: Zachowajmy w pamięci. Katalog wystawy, Sądecka Biblioteka Publiczna im. J. Szujskiego, październik–grudzień 2014. Nowy Sącz 2014.

Rec.: Aleksander Tadeusz, *Rocznik Sądecki*. T. 45: 2017 s. 350–352.

Odry

1568. KAJDA Kornelia, Kobiałka Dawid, Kostyrko Mikołaj: Między pamięcią a zapomnieniem. Archeologia pierwszowojennego obozu jenieckiego w Czersku. Katalog wystawy. Poznań–Chojnice 2017 Inst. Archeol. UAM; Muzeum Hist.-Etnogr. im. Juliana Rydzkowskiego 8° ss. 44, il.

Odry, zamiejscowa siedziba Muzeum Historyczno-Etnograficznego w Chojnicach, 28 VI – 30 IX 2017 r.

Olsztyn

1569. MEBLE w czasach Kopernika. Na przełomie epok. Tekst Małgorzata Okulicz, Stanisław Stefan Mieleszkiewicz, Dorota Gutkowska, Arkadiusz Wagner. Olsztyn 2017 Muzeum Warmii i Mazur 4° ss. 67, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie, 29 VI – 1 X 2017 r.

Opatówek

1570. KŁYSZ Ewa: Żakardy. Dzieła sztuki użytkowej XIX–XXI w. Wystawa w Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku (6 październik 2017 – 6 styczeń 2018). *Rocznik Kaliski*. T. 43: 2017 s. 299–305.

Opinogóra Górna

1571. POLONIA Restituta. Polskie drogi do niepodległości. Katalog wystawy. Poland's independence efforts. Exhibition catalog. Pod red. Romana F. Kochanowicza i Tadeusza Skoczka; aut. tekstów Magdalena Bral, Roman F. Kochanowicz, Jolanta Niklewska, Tadeusz Skoczek, Beata Woźniak. Opinogóra–Warszawa 2017 Muzeum Romantyzmu; Muzeum Niepodległości 4° ss. 116, il.

Katalog wystawy w Muzeum Romantyzmu w Opinogórze, 12 XI 2017 – do końca 2019 r.

Tekst równol. pol., ang.
Lata 1768–1920.

Opole

1572. ADAM Śmietański [1919–1992]. Fotografie. Opole 2017 Muzeum Śląska Opolskiego 8° ss. 160, il.

Wystawa: Muzeum Śląska Opolskiego, Opole, 28 X 2017 – 25 II 2018 r.
Opole w l. 1952–1969.

Ostrów Lednicki

1573. BANASZAK Danuta: Wystawa „Z głębi wód. Rybołówstwo na Ostrowie Lednickim we wczesnym średniowieczu”. *Studia Lednickie*. T. 15: 2016 s. 161–162.

Ostrów Lednicki, 21 V 2016 r.

Płock

1574. KASPRZAK Mariusz Andrzej: Album kresowe. Ziemie wschodnie Rzeczypospolitej Obojga Narodów w grafice ze zbiorów Muzeum Mazowieckiego w Płocku. Płock 2017 Muzeum Mazowieckie 16° ss. 351, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Płock, 15 XII 2016 – 26 II 2017 r.

1575. PIEKARSKI Tomasz: Skarby płockiego archiwum – wystawa w Archiwum Państwowym w Płocku połączona z promocją publikacji Krystyny Bańki „Archiwum Państwowe w Płocku. Informator o zasobie archiwalnym”, wyd. Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, Archiwum Państwowe w Płocku, Płock 2015. *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 8: 2016 s. 183–186.

Otwarta 25 II 2016 r.

1576. PREZYDENCI Płocka (do 1939 r.). Katalog wystawy. Oprac. Krystyna Grochowska-Iwańska, Agnieszka Wojciechowska; współpr. Zofia Boglewaska-Hulanicka, Ewa Borodzicz. Płock–Warszawa 2015.

Rec.: Stogowska Anna Maria, *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 8: 2016 s. 176–179.

1577. SŁAWOJ Felicjan Składkowski (1885 Gąbin – 1962 Londyn). Lekarz, generał, premier. Katalog wystawy zorganizowanej w 130. rocznicę urodzin ostatniego premiera II Rzeczypospolitej 9 czerwca 2015 r. Oprac. Krystyna Bańka. Płock–Warszawa 2015.

Rec.: Gołębiowski Grzegorz, *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 6: 2015 s. 187–191.

Poznań

1578. ELEKTROWNIA Garbary. Dokument potencjalny. Red. Michał Kępski. Poznań 2017 CTK Trakt 8° ss. 167, nlb. 1, il.

Wystawa: CTK TRAKT, Poznań, 23 VI – 29 X 2017 r.
Obecnie część Poznania, w l. 1928–2017.

1579. SIUDA Kamila: Podwójne życie archiwaliów. Egodokument w przestrzeni muzealnej na przykładzie listów emigrantów w Muzeum Etnograficznym w Toruniu. *Archiwista Polski*. R. 22: 2017 nr 4 s. 33–37, streszcz. ang.

Wystawa: „Wszyscy jesteśmy emigrantami. Listy polskich emigrantów z Ameryki końca XIX w.”, Poznań, 7 III – 30 IV 2017 r.

Przasnysz

1580. [DREJERSKI Bartosz, Miłoszewska Monika]: Z kart historii Przasnysza. 590 rocznica nadania praw miejskich. Scenariusz wystawy Bartosz Drejerski, Monika Miłoszewska. Przasnysz 2017 Muzeum Hist. 4° ss. 137, nlb. 5, il., streszcz. napisane alfabetem Braille’a.

Katalog wystawy, Przasnysz, 15 IX – 15 XII 2017 r.

Przeworsk

1581. PRZYLIICKI Krzysztof, Szlązak Anna: Jerzy Turnau (1869–1925). Ars e(t) terra. Lublin 2017 Wydaw. KUL 4° ss. 136, il.

Publikacja towarzysząca wystawie: Muzeum w Przeworsku Zespół Pałacowo-Parkowy, 3 VI – 10 VII 2017 r.

1582. WOŁOSZYN Małgorzata: Historia Ordynacji Przeworskiej Książąt Lubomirskich. Katalog wystawy. Rzeszów-Przeworsk 2017 Wydaw. Edytorial; Muzeum w Przeworsku Zespół Pałacowo-Parkowy 4° ss. 121, il.

Muzeum Zespół Pałacowo-Parkowy, 1 XII 2017 – 31 I 2018 r.

Radom

1583. MAJSTEREK Ewelina, Kitlas Doro-ta: Radom trzech wyznań. Historia miasta od zaborów do wybuchu II wojny światowej. Radom 2017 Archiwum Państw. 8° ss. 123, nlb. 1, il. Archiwum Państw. w Radomiu.

Wystawa w Archiwum Państwowym w Radomiu, 24 XI 2017 r.

Słupsk

1584. PRZYWIEZIONE w kufrach, przechowane w szufladach. Bagaż osadników. Oprac. katalogu Gabryela Włodarska-Koszu-towska. Słupsk 2017 Muzeum Pomorza Środkowego 8° ss. 55, il.

Katalog wystawy, Muzeum Pomorza Środkowego, maj-wrzesień 2017 r.

1585. „SOLA scriptura”. Biblijne malarstwo i grafika pomorskich protestantów od XVI do XX wieku. „Sola scriptura”. Malerei und Grafik mit biblischen Motiven bei Pommerschen Protestanten vom 16. zum 20 Jh. Wystawa 24 października 2015 – 28 lutego 2016, Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku –

Zamek Książąt Pomorskich. Oprac. katalogu Anna O. Sujecka; tł. tekstów Robert Kupisiński. Słupsk 2015 Muzeum Pomorza Środkowego 4° ss. 125, nlb. 3, il.

Tekst równol. pol., niem.
Tłż. Wyd. 2. 2017.

Sopot

1586. ARCHITEKTURA willi i rezydencji sopockich. Projektanci, inwestorzy i użytkownicy w latach 1870–1945. T. 1. Red. Małgorzata Buchholz-Todoroska. Sopot 2017 Wydaw. Muzeum Sopotu 4° ss. 97, nlb. 3, il., streszcz. ang.

Katalog wystawy, Muzeum Sopotu, 12 X – 31 XII 2014 r.

Treść: Buchholz-Todoroska Małgorzata: Charakterystyka sopockich posiadłości. Usytuowanie, zabudowa i funkcje w okresie 1870–1939 s. 6–10; Kościelniak Sławomir: Gdańscy patrycjusze z sopockich dworów w XVI–XVIII wieku. Sylwetki, rodzinne powiązania s. 11–23; Gibbs Justyna: Wilhelm Lippke [1869–1933] i jego sopockie realizacje willowe s. 24–33; Noty katalogowe s. 34–[99].

1587. JAN Ciagliński [1858–1913]. Polski impresjonista. Teksty Igor Chomyn, Bogusław Deptuła. Sopot 2017 Państw. Galeria Sztuki 4° ss. 128, il.

Na okł. podtyt.: Prace z kolekcji Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki im. B. G. Woźnickiego. Część tekstu równol. w jęz. pol., ang.

Katalog wystawy, Państw. Galeria Sztuki w Sopocie, 29 VI – 1 X 2017 r.

1588. STANISŁAW Teisseyre (1905–1988). Twórcy i założyciele Szkoły Sopockiej. Red. Andrzej Zagrobelny. Sopot 2017 Muzeum Sopotu 4° ss. 103, nlb. 1, il.

Katalog wystawy w Muzeum Sopotu, 3 III – 11 IV 2017 r.

Treść: Zagrobelny Andrzej: „Spotkanie” Stanisława Teisseyre’a s. 5–15; Kal Elżbieta: O osamotnieniu malarstwa i o melancholii. Twórczość Stanisława Teisseyre’a w okresie realizmu socjalistycznego i odwilży s. 16–29; Mulczyński Jarosław: Profesor Stanisław Teisseyre w Poznaniu s. 30–41; Zelmańska-Lipnicka Anna: Znaczenie obecności. Miejsca, ludzie, zdarzenia s. 42–49; Spis prac na wystawie s. 50–52; Reprodukcje s. 54–103.

Sosnowiec

1589. [KEMPARA Monika, Altman Robert]: Zakład fotograficzny Bracia Altman. Fotografujemy wszystko i wszędzie. The Altman Brothers photographic studio. We photograph everything and everywhere. Teksty Monika Kempara, Robert Altman; tł. na jęz. ang. Sławomir Konkol. Sosnowiec 2017 Sosnowieckie Centrum Sztuki – Zamek Sielecki 4° ss. 38, nlb. 2, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Sosnowieckie Centrum Sztuki – Zamek Sielecki, Sosnowiec, wrzesień – listopad 2017 r.

Bronisław Altman (1877–1944), Stanisław Altman (1874–1943).

Stalowa Wola

1590. COP i miasto. Nowoczesność i dziedzictwo. Katalog wystawy. Oprac. tekstów Katarzyna Zarzycka. Stalowa Wola 2017 Muzeum Region. 8° ss. 160, il. Muzeum Region. w Stalowej Woli.

Centralny Okręg Przemysłowy; Wystawa: Stalowa Wola, 8 IX – 31 X 2017 r.

1591. COP w obiektywie przedwojennych reporterów. The COP through the lens of pre-war photojournalists. Oprac., wybór tekstów i zdj. Katarzyna Zarzycka; współpr. Wojciech Chudzik. Stalowa Wola 2017 Muzeum Region. 4° ss. 139, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.
Centralny Okręg Przemysłowy; Wystawa plenerowa, Stalowa Wola, V–XII 2017 r.

Szczecin

1592. PRZESZŁOŚĆ odkryta. Powiat kamiński w świetle archeologii. The past uncovered. Kamień country in the light of archeology. Red. Ewa Górkiewicz-Bucka; tł. Monika Czyż. Szczecin 2017 Muzeum Nar. 8° ss. 129, il. (Pomorskie Zbiory Archeologiczne Muzeum Narodowego w Szczecinie. Pomeranian Archaeological Collections of the National Museum in Szczecin; t. 3).

Katalog wystawy, Muzeum Narodowe w Szczecinie, 29 VI – 24 IX 2017 r.

Treść: Karwowski Lech: Wstęp. Introduction s. 7–9; Kowalski Krzysztof: Epoka kamienia s. 13–20; Toż w jęz. ang.: Stone Age s. 21–25; Kozłowska Dorota: Epoka brązu i wczesna epoka żelaza s. 27–32; Toż w jęz. ang.: Bronze Age and Early Iron Age s. 33–36; Rogalski Bartłomiej: Okres wpływów rzymskich i wędrowek ludów s. 37–40; Toż w jęz. ang.: Roman Period and Migration Period s. 41–42; Kowalska Anna B.: Średniowiecze s. 43–48; Toż w jęz. ang.: Middle Ages s. 49–52; Horoszko Genowefa: Wczesnośredniowieczny skarb z Kamienia Pomorskiego s. 53–56; Toż w jęz. ang.: Early Medieval hoard from Kamień Pomorski s. 57–58; Górkiewicz-Bucka Ewa: Droga zabytku do gabloty s. 59–64; Toż w jęz. ang.: The artifact's way to the glass-case s. 65–70; Luczak Marek: Evakuacja skarbcia kamińskiego w 1945 roku s. 71–76; Toż w jęz. ang.: Evacuation of the Kamiń treasure in 1945 s. 77–80; Katalog. Catalogue s. 81–123; Wybrana literatura s. 125–129.

1593. SUKIENNICKA Izabela: Archeologiczne świadectwa kultu maryjnego w średniowiecznym Gdańsku. Wystawa czasowa. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 13: 2017 s. 371–374.

Muzeum Tradycji Regionalnych w Szczecinie, 17 III – 30 IX 2016 r.

1594. SUKIENNICKA Izabela: Civitas et urbs Stetinum. Karty z dziejów północnej części miasta. Wystawa czasowa. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 13: 2017 s. 361–366.

Muzeum Narodowe w Szczecinie, 26 III – 4 X 2015 r.

1595. SUKIENNICKA Izabela: Skarb z Mołtowa. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 13: 2017 s. 375–377.

Pokaz odnalezionej części zbiorów przedwojennego Pomorskiego Muzeum Krajowego, Szczecin, 21 V 2016 r.

1596. SUKIENNICKA Izabela: Wędrowki archeologiczne po ziemi łobeskiej. Wystawa czasowa. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 13: 2017 s. 367–370.

Muzeum Tradycji Regionalnych Muzeum Narodowego w Szczecinie, 19 XI 2015 – 15 II 2016 r.

Tarnowskie Góry

1597. GOŁASZ Zbigniew, Gwóźdź Krzysztof: Na straży porządku publicznego. Policja Województwa Śląskiego w latach 1922–1939. Tarnowskie Góry 2017 Muzeum w Tarnowskich Górach 8° ss. 219, nlb. 1, il. Muzeum w Tarnowskich Górach.

Książka towarzysząca wystawie z okazji 95. rocznicy powstania Policji Województwa Śląskiego i 100-lecia odzyskania niepodległości, 15 XII 2017 – 19 V 2018 r.

Toruń

1598. PRONOBIS-GAJDZIS Małgorzata: Od projektu do konserwacji. Sztuka konserwacji zabytkowych kodeksów – woluminy, księgozbiory, biblioteki. Katalog wystawy habilitacyjnej. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Mikołaja Kopernika 8° ss. 69, nlb. 1, il.

Wystawa: Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. Wydział Sztuk Pięknych. Galeria „Forum”, 25 IV – 4 V 2017 r.

1599. PSZCZÓŁKOWSKI Michał: Stefan Narębski 1892–1966. Architekt, konserwator, profesor. Toruń 2017 Tow. Przyj. Muzeum Okręgowego 4° ss. 95, nlb. 13, il., streszcz. ang.

Wystawa: Muzeum Okręgowe, Toruń, 25 XI 2017 – 1 IV 2018 r.

1600. REFORMACJA w Toruniu. Wpływ kultury ewangelickiej na rozwój miasta. Katalog wystawy w Muzeum Okręgowym w Toruniu, 9 czerwca – 15 października 2017 r. Red. katalogu Joanna Arszczyńska, Liliana Lewandowska, Aleksandra Mierzejewska. Toruń 2017 UMK. Bibl. Uniw. 8° ss. 286, il. (Prace Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu).

Treść: Lewandowska Liliana, Mierzejewska Aleksandra: Przedmowa s. 7–9; Lewandowska Liliana, Mierzejewska Aleksandra: Preface s. 10–12; Małek Janusz: Reformacja i protestantyzm w Toruniu w latach 1521–1817 s. 13–29; Birecki Piotr: Życie toruńskiego luteranina między chrztem a pogrzebem s. 30–42; Birecki Piotr: Sztuka w służbie toruńskiego protestantyzmu s. 43–56; Klaczek Jarosław: Kościoły ewangelickie w Toruniu w XIX i XX wieku s. 57–81; Katalog s. 82–278; Wybór literatury s. 281–286.

Wałbrzych

1601. [HARDOUIN Louis]: Książ od kuchni. W obiektywie Louisa Hardouina [1877–1954] nadwornego kucharza Hochbergów. Red. merytoryczna Beata Lejman; wybór zdjęć Beata Lejman, Mateusz Myktyszyn. Wałbrzych–Wrocław 2017 Oficyna Wydaw. Atut 8° ss. 245, nlb. 3, il.

Album towarzyszący wystawie otwartej 14 II 2017 r.

Toż w jęz. ang.: A gourmet's view of Książ. The lost world of Książ Castle through the lens of Louis Hardouin, chef of the von Hochberg Court. Transl. Rob Pritchard. Wałbrzych–Wrocław 2017.

Toż w jęz. niem.: Geschmack des Lebens auf Schloss Fürstenstein im Objektiv von Louis Hardouin dem Küchenchef der Familie von Hochberg. Übersetzung Maciej Utecht. Wałbrzych–Wrocław 2017.

Warszawa

1602. [ARABAS Iwona]: Karo. Dziedzictwo kulturowe warszawskiego farmaceuty Ferdynanda Karo na tle inwentaryzacji świata. Katalog wystawy. Cultural legacy of a Warsaw pharmacist Ferdynand Karo in the context of cataloguing the world. Exhibition catalogue. Konceptcja i oprac. Iwona Arabas. Warszawa 2015 Muzeum Warszawy 8° ss. 119, nlb. 4, il., mapy.

Warszawa, 11 VI – 10 XII 2015 r.

1603. BAKAŁA Krzysztof, Skoczek Tadeusz, Sołobodowski Marian: Gaude Mater Polonia. 1050. rocznica Chrztu Polski widziana poprzez pryzmat kolekcji pocztówek Mariana Sołodowskiego. Wstęp i red. T. Skoczek. Warszawa 2017 Wydaw. Muzeum Niepodległości 8° ss. 122, nlb. 2, il.

Wystawa: Muzeum Niepodległości, Warszawa, 18 XI 2016 – 31 III 2017 r.

XX–XXI w.

1604. BIAŁONOWSKA Magdalena, Przylicki Krzysztof: Wystawa „100 na 100. Sto najcenniejszych dzieł sztuki ze zbiorów KUL na stulecie KUL.” 13 października 2016 – 31 stycznia 2017. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 3(69): 2016 [dr.:] 2017 s. 419–424.

Zamek Królewski w Warszawie.

1605. BOCHEŃSKA Agnieszka: Wystawy Działu Archeologii Zamku Królewskiego w Warszawie – Muzeum w 2015 r. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 2(68): 2015 [dr.:] 2016 s. 431–435.

„Zamek Warszawski – historia nieznaną”, 15–21 VI 2015 r. na Dziedzińcu Wielkim oraz „Szachy w średniowieczu, średniowiecze w szachach”, 15 X–30 XII 2015 r.

1606. CZYTAJ i osądź czystym sercem. Wystawa ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie w ramach ogólnopolskich obchodów 500 lat Reformacji, zorganizowana we

współpracy z Kościołem Ewangelicko-Augsburskim w RP, Warszawa, 20–29 października 2017. Katalog. Read and judge with a pure heart. An exhibition from the collection of the University of Warsaw Library as part of the nationwide celebration of the 500 years of the Reformation, organised in cooperation with the Evangelical Church of the Augsburg Confession in Poland, Warsaw, 20–29 October 2017. Catalogue. Red. nauk. i koncepcja układu Joanna Milewska-Kozłowska; aut. haseł katalogowych Elżbieta Bylina [i in.]. Warszawa 2017 Bibl. Uniwersytecka 8° ss. 264, il.

Tekst równol. pol., ang.

1607. DELES Przemysław: Wystawa „Sacrum Poloniae Iubileum 966–2016.” 23 czerwca – 7 sierpnia 2016. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 3(69): 2016 [dr.:] 2017 s. 407–411.

W Izbie Wieży Grodzkiej Zamku Królewskiego w Warszawie.

1608. DOMENICO Tintoretto. Obrazy z Tarnogrodu. Red. nauk. katalogu Artur Badach. Warszawa 2017 Zamek Królewski 8° ss. 59, nlb. 2, il., streszcz. ang. (Galeria Jednego Obrazu).

Katalog wystawy, Warszawa, 18 XI 2017 – 18 II 2018 r.

1609. DZIKA grafika. Pół wieku ulicznej dywersji wizualnej w Polsce 1967–2017. Red. Michał Warda; tł. tekstów Richard J. Bialy. Warszawa 2017 Muzeum Plakatu w Wilanowie. Oddz. MN w Warszawie 8° ss. 165, nlb. 11, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang.

Wystawa: Muzeum Plakatu, Warszawa, 10 III – 7 V 2017 r.

Treść: Knorowski Mariusz: Wstęp. Introduction s. 9–12;

Rypson Piotr: Palimpsest wolności. A palimpsest of freedom s. 14–21; Rutkiewicz Marcin: Dzika grafika. Pięć dekad ulicznej dywersji wizualnej w Polsce. Wild graphics. Five decades of visual subversion on the streets of Poland s. 22–62; Sikorski Tomasz: Sztuka na ulicach w Polsce. Samowolne formy graficzne 1967–2017. Art on the streets in Poland. Illegal and spontaneous graphic forms 1967–2017 s. 64–150; Katalog obiektów. Catalogues of objects s. 165–[174].

1610. ENKE Roland, Juszcak Dorota: Wystawa jednego obrazu. Malarstwo z kolekcji Staatliche Kunstsammlungen Dresden i Hamburger Kunsthalle. „Ariadna opuszczona przez Tezeusza” Angelika Kauffmann [1741–1807], Gemäldegalerie Alte Meister Staatliche Kunstsammlungen Dresden, 1 maja – 30 lipca 2017. „Portret holenderskiego patrycjusza i jego rodziny” Abraham van den Tempel [1622/1623–1672], Hamburger Kunsthalle, 4 sierpnia – 30 listopada 2017. Tł. Ewa Stroik. Warszawa 2017 Muzeum Łazienki Królewskie 8° ss. 59, nlb. 3, il.

Wystawa: Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie.

1611. FEDISZ Marcin, Olszański Michał, Piętka Aleksandra: Cały teatr na naszej głowie.

Theatre it's on our head. Teksty Marcin Fedisz, Michał Olszański, Aleksandra Piętką; red. Marianna Dąbrowska. Warszawa 2017 Teatr Wielki – Opera Narodowa 4° ss. 129, nlb. 7, il.

Wystawa: Teatr Wielki – Opera Narodowa, 16 V – 30 VI 2016 r.

1612. FRANK Stella i synagogi dawnej Polski. Frank Stella and synagogues of historic Poland. Koncepcja i red. Artur Tanikowski; tł. Dominika Gajewska, Marcin Wawrzyńczak. Warszawa 2016 Muzeum Historii Żydów Pol. Polin 4° ss. 237, nlb. 3, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Polin, Warszawa, 19 II – 20 VI 2016 r.

Treść: Stola Dariusz: Słowo wstępne. Foreword s. 8–9; Turowski Andrzej: Symulowany konstruktoryzm w minimalistycznej rozgrywce Franka Stelli. Simulated constructivism in Frank Stella's minimalis game s. 10–37; Tanikowski Artur: Pamięć architektury, architektura pamięci. Frank Stella i fenomen bóżnic drewnianych. Memory of architecture, architecture of memory: Frank Stella and the phenom of wooden synagogues s. 40–60; Frank Stella o cyklu „Polskie miasteczka”. Frank Stella on the „Polish village series” s. 62–66; Bóżnice były wspólnym wyborem... Maria Piechotka w rozmowie z Arturem Tanikowskim, o ratowaniu świata bóżnic, studiach na Politechnice Warszawskiej, mężu Kazimierzu Oskarze Sosnowskim i Szymonie Zajczyk. Synagogues were a common choice... Maria Piechotka in conversation with Artur Tanikowski on rescuing the world of synagogues, studying at the Warsaw Polytechnic, her husband Kazimierz Oskar Sosnowski, and Szymon Zajczyk s. 66–77; Wólkowski Wojciech: Między Warszawą a Łuną Wolą. Zakład Architektury Polskiej a inwentaryzowanie bóżnic drewnianych. Between Warsaw and Łunna Wola: The Department of Polish Architecture and surveying wooden synagogues s. 76–83; Jamski Piotr: „Polskie miasteczka” Franka Stelli i ich fotograficzne inspiracje. Frank Stella's „Polish villages” and their photographic inspirations s. 84–93; Chanin Clifford: „Polish villages” Franka Stelli w Polsce. „Polish villages” Frank Stella's in Poland s. 94–95; „Polskie miasteczka” na wystawie. „Polish villages”. „Polish village” in the exhibition s. 97–143; „Polskie miasteczka” a „Bóżnice drewniane”. The „Polish village Series” and „Wooden synagogues” s. 144–193; Przed Stellą: Od Sosnowskiego do Piechotków. Before Stella: from Sosnowski to the Piechotkas s. 194–227; Mioduszewski Jan: Salto w synagodze. Somersault in a synagogue s. 226–233; Kijek Katarzyna, Adamski Przemysław: Dekonstrukcja. Deconstruction s. 234–235; Wybrana bibliografia. Selected bibliography s. 236–237.

1613. [GMITRUK Janusz, Skoczek Tadeusz, Załączny Jolanta]: Sienkiewicza drogi do niepodległości. Katalog. Pod red. Janusza Gmitruka, Tadeusza Skoczka; [aut. tekstów] Janusz Gmitruk, Tadeusz Skoczek, Jolanta Załączny. Warszawa 2017 Muzeum Niepodległości; MHPRL 8° ss. 142, nlb. 2, il.

Wystawy: „Ku pokrzepieniu serc. Sienkiewiczowskie inspiracje”, Muzeum Niepodległości, Warszawa, 4 IV – 26 V 2017 r. oraz „Sienkiewicza drogi do niepodległości”, Galeria Brama Bielańska Cytadeli Warszawskiej, 7 VI – 2 VII 2017 r.

1614. HISTORIOFILIA. Sztuka i polska pamięć 20.05–06.08.2017. Warszawa 2017 Nar. Centrum Kultury 8° ss. 159, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Warszawa, 20 V – 6 VIII 2017 r.

1615. JAKUBOWSKI Tomasz: Malarze, rzeźbiarze, architekci i rytownicy na Zamku Królewskim w Warszawie. Relacja z wystawy „Portrety artystów w grafice. Ryciny z kolekcji Adama Broża”. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 2(68): 2015 [dr.:] 2016 s. 405–408.

Zamek Królewski w Warszawie, 17 II – 10 V 2015 r.

1616. JÓZEF Piłsudski w 150 rocznicę urodzin. On the 150th anniversary of the birthday of the First Marshal of Poland. Katalog wystawy. Oprac. tekstów Anna Szacon; współpr. Beata Czekał-Wiśniewska, Rafał Szabała-Chelmiński. Warszawa 2017 Centr. Bibl. Wojsk. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego 8° ss. 129, nlb. 5, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Muzeum Wojska Polskiego, otwarta 7 XII 2017 r.

1617. JUSZCZAK Dorota: Galeria Jednego Obrazu. Georges de La Tour „U lichwiarza”. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 2(68): 2015 [dr.:] 2016 s. 421–424.

Wystawa na Zamku Królewskim w Warszawie, 6 XI 2015 – 6 I 2016 r.

1618. KREW łączy i dzieli. Blood uniting & dividing. Koncepcja merytoryczna i red. katalogu Małgorzata Stolarska-Fronia. Warszawa 2017 Muzeum Historii Żydów Polskich Polin 8° ss. 255, nlb. 9, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Warszawa, 13 X 2017 – 29 I 2018 r.

Treść: Rosenthal Joanne: Krew. łączy i dzieli. Wystawa w Muzeum Żydowskim w Londynie s. 12–20; Stolarska-Fronia Małgorzata: Krwiobieg kultury s. 22–35; Andrzejewska Natalia: Esencja s. 36–50; Białe David: Krew jako kluczowy symbol w kulturze żydowskiej s. 62–75; Krakowski Tomasz: Rola krwi we współczesnej praktyce stosowania prawa żydowskiego s. 76–100; Rosik Mariusz: Krew w religijności Żydów i chrześcijan s. 108–119; Teter Magda: Ikonografia oskarżeń o mord rytualny. Historia europejska s. 120–149; Linkiewicz Olga: Żydzi, rasa i rasizm w międzywojennej Polsce s. 156–174; Tuszewicki Marek: Krew w medycynie ludowej Żydów aszkenazyjskich s. 176–193; Grynberg Marcin: Żydowski gen – prawda czy fałsz? s. 194–209; Kozieł Stawomir, Czerwiński Marcin: Klasyfikacja rasowa a serologia s. 210–238; Janion Maria: Krew i duch. Żydzi romantyków s. 240–255.

1619. MALANOWSKA Elżbieta: Wystawa „1956: Polska–Węgry. Historia i pamięć.” 19 sierpnia – 26 października 2016. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 3(69): 2016 [dr.:] 2017 s. 413–418.

Na dziedzińcu Wielkim Zamku Królewskiego w Warszawie.

1620. MAŁACHOWICZ Hanna: Galeria Jednego Obrazu. Josef Grassi „Portret Anetki Tyszkiewiczówny.” 30 listopada 2016 – 28 lutego 2017. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 3(69): 2016 [dr.:] 2017 s. 443–449.

1621. MARJAN Fuks – pierwszy fotoreporter II RP. Wybór i opis zdj. do katalogu Krzysztof Wójcik. Warszawa 2017 Dom Spotkań z Historią 8° ss. 47, nlb. 1, il.

Dom Spotkań z Historią, 27 XI 2017 – 8 IV 2018 r.

1622. MOLIERE Bohdana Korzeniewskiego [1905–1992]. Red. Marta Zembrzuska-Kasprzak. Warszawa 2017 Teatr Wielki – Opera Nar.; PIW 8° ss. 53, nlb. 3, il.

Wystawa: Teatr Collegium Nobilium, Warszawa, 16 XII 2017 – 14 I 2018 r.

1623. MROCZEK Rafał: Wystawa „Dzieciństwo Piastów mazowieckich.” 28 października – 4 grudnia. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 3(69): 2016 [dr.:] 2017 s. 425–429.

Zamek Królewski w Warszawie.

1624. MYSZOR-CIECIELĄG Monika: Wystawa „Ostatni druh Adama Mickiewicza. Antoni Edward Odyniec i jego pamiętki.” 4 listopada 2016 – 8 stycznia 2017. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 3(69): 2016 [dr.:] 2017 s. 431–437.

Zamek Królewski w Warszawie.

1625. NIE tylko Orient. Nabytki Fundacji Teresy Sahakian 2007–2017. Red. nauk. Katarzyna Połujan. Warszawa 2017 Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum; Arx Regia Ośr. Wydawniczy Zamek Królewskiego w Warszawie – Muzeum 4° ss. 239, il. Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum.

Katalog wystawy, Pałac pod Blachą, 19 XII 2017 – 30 XI 2018 r.

1626. OPERA Chopina. Fryderyk w Teatrze Narodowym. I część wystawy czasowej poświęconej związkom Fryderyka Chopina z operą, 21.03.–25.06.2017. Koncepcja, red. prow., koordynacja Anna Adamusińska-Tasak; współpr. Maciej Janicki, Marta Tabakiernik, Iwona Senica. Warszawa 2017 Nar. Inst. Fryderyka Chopina 8° ss. 112, il.

Treść: Adamusińska-Tasak Anna: Opera Chopina – Fryderyk Chopin w Teatrze Narodowym s. 6–25; Żórawska-Witkowska Alina: Związki Fryderyka Chopina z Teatrem Narodowym w Warszawie s. 28–47; Adamusińska-Tasak Anna: Tłumaczenia librett operowych dla Teatru Narodowego na placu Krasińskich w latach 1799–1833 s. 50–65; Lisiecka Katarzyna: „Będą latać...”. O stwarzaniu teatralnego światobrazu s. 68–103.

Toż. w jęz. ang.: Chopin’s opera. Fryderyk at the National Theatre. The first part of an exhibition devoted to Fryderyk Chopin links with opera. 21 March to 25 June 2017. Engl. transl. John Comber.

Toż w jęz. fr.: L’opéra de Chopin. Frédéric au Théâtre National. Ier volet d’une exposition consacré aux liens entre Fryderyk Chopin et l’opéra. 21.03.–25.06.2017. Trad. fr. Matthias Lakits.

1627. PIERWSZA kadrowa nurkowa 1919–1939. Służby nurkowe. Dowódcy i instruktorzy.

Katalog wystawy. Wstęp Karina Kowalska. Warszawa [2017] Muzeum Nurkowania przy Stow. Warszawski Klub Płetwonurków 8° ss. 27, nlb. 1, il.

Muzeum Polskiej Techniki Wojskowej, 2 XI – 27 XI 2017 r.

1628. POETA odchodzi. Tadeusz Różewicz [1921–2014]. Wystawa w Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie 24 listopada 2016 – 30 czerwca 2017. Red. tekstów Alicja Szóstka, przy współpr. Małgorzaty Górzynskiej. Warszawa 2017 Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza 8° ss. 223, nlb. 5, il., streszcz. ang.

Katalog wystawy.

1629. [POLAŃSKA Hanna]: Tramwaje konne 1866–1908. Początki komunikacji miejskiej w Warszawie. Jubileusz 150-lecia Warszawskich Tramwajów Konnych. Tekst katalogu Hanna Polańska. Warszawa 2017 Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa 8° ss. 99, il.

Wystawa: Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa w Warszawie, 12 XII 2016 – 12 III 2017 r.

1630. SKALSKI Paweł: Druki okresu sarmatyzmu na przykładzie eksponatów ze zbiorów Biblioteki Głównej Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie zaprezentowanych na wystawie „Biblioteka sarmacka”. *Fides*. [R. 23]: 2017 nr 1 s. 191–199.

Warszawa, 11–16 IV 2016 r.

1631. SYRENA herbem twym zwodnicza. Warszawa 2017 Muzeum Sztuki Nowoczesnej 4° ss. 61, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Muzeum nad Wisłą – Muzeum Sztuki Nowoczesnej, Warszawa, 25 III – 18 VI 2017 r.

1632. SZAFĄ grająca. Żydowskie stulecie na szelaku i winyłu. Historie z Polski. Koncepcja i red. Tamara Sztyma, Magdalena Prokopowicz; tł. Dominika Gajewska, Zofia Sochańska. Warszawa 2017 Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN 8° ss. 191, il.

Tyt. równol.: Jukebox, Jewkbox! A Jewish century on shellac and vinyl. Stories from Poland.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Warszawa, 3 II – 20 V 2017 r.

Treść: Loevy Hanno: Szafa grająca! Żydowskie stulecie na szelaku i winyłu s. 10–13; Lerski Tomasz: O udziale Żydów w dziejach polskiej fonografii przedwojennej s. 14–44; Wolański Ryszard: Jak drogie są wspomnienia. Twórcy polskiej kultury popularnej przed II wojną światową s. 48–77; Sztyma Tamara: Od „Kol Nidre” do Azazel Shimmy”. Czego słuchała żydowska publiczność w Polsce przed II wojną światową? s. 78–113; Shapiro Eleanor: Muzyka żydowska w Polsce od 1945 roku do dziś s. 114–141; Historie z Polski [wspomnienia] s. 145–191.

1633. TARASZKIEWICZ Tomasz: Wystawa „Andrzej Wajda.” 21 grudnia 2016 –

22 stycznia 2017. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 3(69): 2016 [dr.:] 2017 s. 439–442.

Zamek Królewski w Warszawie.

1634. W WARSZTACIE niderlandzkiego mistrza. Holenderskie i flamandzkie rysunki z kolekcji Muzeum Narodowego w Warszawie. In the workshop of a Netherlandish master. Dutch and Flemish drawings from the collection of the National Museum in Warsaw. Red. nauk. Antoni Ziemia; tł. Aleksandra Szkudłapska. Warszawa 2017 Muzeum Nar. 4° ss. 300, nlb. 4, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, 18 V 20 VIII 2017 r.

1635. ZA DRUTAMI... W oflagach niemieckich 1939–1945. Rudolf Fryszowski. Akwarele. Aut. wstępu i tekstów wprowadzających Alina Jurkiewicz-Zejdowska, Andrzej Fryś i Grzegorz Pawlikowski. Warszawa 2017 Muzeum Wojska Pol. 8° ss. 159, il.

Katalog wystawy, Muzeum Wojska Polskiego, 19 VII – 30 IX 2017 r.

1636. ZARAZ po wojnie. Pod red. Joanny Kordjak i Agnieszki Szewczyk. Warszawa 2015 Zachęta – Nar. Galeria Sztuki 8° ss. 362, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Publikacja towarzysząca wystawie, Warszawa, 3 X 2015 – 10 I 2016 r.

Treść: Oś czasu. [Lata 1943–1949] s. 9–21; Kordjak Joanna, Szewczyk Agnieszka: Zaraz po wojnie s. 22–30; Włodarczyk Wojciech: Pięć lat. [Lata 1944/1945–1949/1950] s. 32–51; Krasucki Eryk: „Rewolucja łagodna” – nieostry program kulturalny pierwszych lat powojennych s. 52–59; Szewczyk Agnieszka: Kongres wrocławski s. 60–61; Leopold Julia: Powstanie CBWA. [Centralne Biuro Wystaw Artystycznych] s. 62–63; Komornicka Magdalena: Wystawa „Warszawa oskarża”, Muzeum Narodowe w Warszawie s. 64–71; Leśniakowska Marta: Przed obrazem ruin. Widmowość i melancholia s. 72–81; Micewicz Monika: Bal wśród ruin s. 82–85; Manicka Anna: „Kamień krzyczą” Bronisława Wojciecha Linkego s. 86–89; Kordjak Joanna: „Elektra” w Teatrze Wojska Polskiego w Łodzi s. 90–91; Kordjak Joanna: Chłopiec z posągiem s. 92–93; Baraniewski Waldemar: Ruiny, krew i (nie)pamięć s. 94–103; Jarecka Dorota: Słońce i inne groby. O pomniku Żydów walczących w II wojnie światowej projektu Leona Marka Suzina w Warszawie s. 104–121; Uchowicz Katarzyna: Eksperyment. Pracownia rzeźbiarska w ramach Wydziału Architektury i Inżynierii BOS. [Biuro Odbudowy Stolicy] s. 122–131; Sołtys Maria: Wycieczka architektów. [Wizyta w Polsce architektów ze Stanów Zjednoczonych, 1947 r.] s. 132–133; Rytel Grzegorz: Szklane domy na Kole [w Warszawie] s. 134–147; Frąckiewicz Anna: Meble do małych mieszkań s. 148–151; Frąckiewicz Anna: Jak zrobić coś z niczego s. 152–159; Frąckiewicz Anna: Piękno rzeczy codziennych s. 160–163; Lewicki Marcin: Wydział Plastyki Przestrzennej. [Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych w Łodzi] s. 164–165; Jarecka Dorota: Tym, co walczyli o realizm s. 166–193; Nader Luiza: Neurorealizm. Powidoki Władysława Strzemińskiego s. 194–203; Słodkowski Piotr: Wystawa Prac Plastyków Nowoczesnych (1947) wobec Wystawy Sztuki Nowoczesnej (1948/1949). Rewizja wizji nowoczesności s. 204–215; Pietrasik Agata: Antagonizm w polu sztuki: działalność Klubu Młodych Artystów i Naukowców (1947–1949)

s. 216–227; Szewczyk Agnieszka: „Nurt” s. 228–229; Słodkowski Piotr: Dwa obrazy Marka Włodarskiego s. 230–235; Kordjak Joanna: Muzeum Auschwitz-Birkenau. Pierwsza ekspozycja s. 236–237; Pijarski Krzysztof: Przekrój tygodnia: „Dokumenty” między propagandą a przepracowaniem. [Rubryka w „Przekroju”] s. 238–251; Rypson Piotr: Mieczysław Berman – twórca komunistycznego idiolektu s. 252–271; Krasucki Eryk: Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik” – fenomen kulturalny lat 1944–1948 s. 272–279; Micewicz Monika: Kobieta po wojnie. [Na łamach pisma „Kobieta”] s. 280–283; Komornicka Magdalena: Warszawskie kina s. 284–285; Świdziński Wojciech: Recepcja kina zachodniego w powojennej Polsce s. 286–299; Szymanowicz Maciej: Odkrywanie terytoriów. Fotograficzne objazdy Mieczysława Orłowicza po Ziemiach Odzyskanych s. 300–307; Szymanowicz Maciej: Poznański ośrodek fotografii w latach 1945–1949 s. 308–309; Kordjak Joanna: Instytut Zachodni s. 310–311; Szewczyk Agnieszka: Wystawa Ziem Odzyskanych s. 312–317; Szewczyk Agnieszka: Pawilon Osiedla Żydowskiego. [Na Wystawie Ziem Odzyskanych] s. 318–319; Włodarczyk Wojciech: Jan Cybis na Wystawie Ziem Odzyskanych s. 320–321; Szewczyk Agnieszka: Pomnik na Górze Świętej Anny Xawerego Dunikowskiego s. 322–325; [Materiały źródłowe] s. 332–359.

1637. ZDAŃKOWSKA Marta: Wystawa „Napoleon i sztuka. 11 września – 13 grudnia 2015”. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 2(68): 2015 [dr.:] 2016 s. 415–419.

Zamek Królewski w Warszawie.

Wieliczka

1638. CICIORA Barbara: Recenzja wystawy „Słony chleb”, 14.10 – 7.12.2016. Review of the exhibition „Salted bread” („Słony chleb”), 14/10/2016 – 07/12/2016. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 32: 2017 s. 272–285.

Tekst równol. pol., ang.

W Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce.

Wrocław

1639. 200 LAT Ossolineum 1817–2017. Wystawa jubileuszowa. Informator. Oprac. Łukasz Koniarek, Marta Pękalska. Wrocław 2017 ZNiO 8° ss. 79, nlb. 1, il.

Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław, 5 VI – 30 XI 2017 r.

1640. BRUDER Małgorzata, Degler Janusz: Budynki i wnętrza teatrów w Europie na dawnej pocztówce z kolekcji Janusza Deglera. European theatre buildings and interiors on old postcards from Janusz Degler’s collection. Tł. na jęz. ang. Anna Szoc, Aneta Ziółkowska, Tomasz Borkowski, Marcin Biedny. Wrocław 2017 Muzeum Miejskie Wrocławia 4° ss. 342, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy w Muzeum Teatru im. Henryka Tomaszewskiego, otwarta 29 III 2017 r.

Rec.: Komorowski Jarosław, *Pamiętnik Teatralny*. R. 66: 2017 z. 1/2 s. 323–327.

1641. CHMIELEWSKA Mieczysława: „W kręgu śląskiej kultury heraldycznej – nadania herbów, nobilitacje, indygenaty 1464–1918” – wystawa w Archiwum Państwowym we Wrocławiu. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 625–629.

9 XII 2015 – 11 I 2016 r.

1642. CHUDZIK Patryk: Tajemnice egipskich grobowców. Tł. Barbara Majchrzak. Wrocław 2016 Uniw. Wrocławski 8° ss. 123, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang.

Wystawa w Muzeum Miejskim Wrocławia, 8 X 2016 – 19 II 2017 r.

1643. DAWNE instrumenty muzyczne Wrocławia. Red. Maciej Łągiewski, Halina Okólska; fot. Tomasz Gąsior, Paweł Passowicz. Wrocław 2017 Gajt 1991 8° ss. 48, il. Muzeum Miej. Wrocławia.

Wystawa: Pałac Królewski we Wrocławiu, 11 IX 2016 – 29 I 2017 r.

1644. GRZYBKOWSKA Teresa: Bartholomeus Strobel [ok. 1591–po 1647] Młodszy „redivivus” – między barokową reprezentacją a videoartem. Wystawa „Wrocławska Europa” w Muzeum Narodowym we Wrocławiu. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 42: 2017 s. 231–243, streszcz. ang.

19 IX – 31 XII 2016 r.

1645. INNE strony rękopisu Pana Tadeusza. Red. Iwona Gawryś. Wrocław 2017 Muzeum Pana Tadeusza ZNiO; ZNiO 4° ss. 91, nlb. 1, il. + dodatek nlb. ss. 68.

Katalog wystawy w Muzeum Pana Tadeusza Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu, 17 XII 2016 – 30 III 2017 r.

1646. KORŻEL-KRAŚNA Małgorzata: Dla prestiżu i potomnych. Śląskie skrzynki cecho-we. Wrocław 2017 Muzeum Nar. 8° ss. 41, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Katalog wystawy, Wrocław 4 IV – 23 VI 2017 r.

1647. KU NOWEMU życiu. Żydzi na Dolnym Śląsku w latach 1945–1970. Towards new life. Jews in Lower Silesia in 1945–1970. Pod red. Tamary Włodarczyk. Wrocław 2017 Muzeum Nar. 4° teka ss. 175, 95.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Wrocław, 12 XI 2017 – 11 III 2018 r.

1648. LISOWSKI Piotr, Piotrowicz Paweł: Czarna wiosna. Wokół wrocławskiej niezależnej sceny muzycznej lat 80. Black spring. On Wrocław's independent music scene of the 1980s. Tł. Karol Waniek. Wrocław 2017 Muzeum Współczesne 8° ss. 175, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Wrocław, 27 IV – 25 IX 2017 r.

1649. MACHOMETA-DRAGUN Izabela: Współczesne spojrzenie na metaloplastykę artystyczną okresu modernizmu. Omówienie wystawy „Stwórcze ręce – sztuka metalu doby modernizmu we Wrocławiu”. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 25: 2016 s. 289–300.

Muzeum Narodowe, Wrocław, 16 III – 15 VI 2015 r.

1650. MAX Wislicenus. Malarz wrocławskiej secesji. Katalog. Wyd. przez Macieja Łągiewskiego; przy współpr. Piotra Łukaszczyca, Johanny Brade i Anny Kani-Saj; tł. Jerzy Pasieka, Monika Morawska. Wrocław 2015.

Rec.: Nowosielska-Sobel Joanna, *Rocznik Wrocławski*. R. 13/14: 2016 s. 308–310.

1651. SIELICKI Tomasz: Przez Sępólno, Zalesie i Krzyki... Historia tramwajów we Wrocławiu. Wrocław 2017 Muzeum Miej. 8° ss. 220, nlb. 1, il., streszcz. niem.

Wystawa: Muzeum Miejskie Wrocławia, 15 IX – 19 XI 2017 r.

1652. SŁUGA Boży ks. Aleksander Zienkiewicz [1910–1995]. [Aut.: Joanna Lubieniecka, Maria Lubieniecka, Maria Chomik, Dariusz Godlewski, Jadwiga Wartalska]. Wrocław 2017 Ośr. „Pamięć i Przyszłość” 8° ss. 158, nlb. 2, il.

Katalog wystawy, Centrum Historii Zajezdnia, Wrocław, 2 X – 12 XI 2017 r.

1653. ŻAK Izabela: Inwencja i naśladownictwo. Dawna grafika włoska ze zbiorów Muzeum Narodowego we Wrocławiu. Przewodnik po wystawie. Wrocław 2017 Muzeum Nar. 8° ss. 35, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Muzeum Narodowe we Wrocławiu, 17 X – 17 XII 2017 r.

Wschowa

1654. VERBUM Domini manet in aeternum. Wschowski Syjon – centrum wielkopolskiego protestantyzmu. Katalog wystawy. Red. merytoryczna Marta Tatiana Małkus. Wschowa 2017 Muzeum Ziemi Wschowskiej 4° ss. 307, nlb. 1, il., streszcz. niem.

Wystawa: Muzeum Ziemi Wschowskiej, Wschowa, 18 V – 31 XII 2017 r.

Treść: Czwojdrak Dariusz: Wschowski Syjon – protestanci we Wschowie i na ziemi wschowskiej w XVI–XVIII wieku s. 9–32; Kiec Olgierd: Parafie luterzańskie we Wschowie w XIX i XX wieku. Historia, tożsamość i polityka pamięci na pograniczu Wielkopolski i Śląska s. 33–59; Kalbarczyk Adam: Przydomki pastora Valeriusa Herbergera [1562–1627] s. 61–74; Hübner Thomas: ANTE OMNIA IESUS. Pobożne wiersze anagramatyczne wschowskiego diakona Johannesa Timaeusa [1567–1614] s. 75–88; Holste Karsten: Pietyzm. Nowa forma pobożności we Wschowie w początkach XVIII wieku s. 89–97; Soliński Krzysztof: „Bibliotheca Fraustadiensis Herbergeriana” – co wiemy dziś o dawnej bibliotece przy kościele Żłóbka Chrystusa (Kripplein Christi) we Wschowie? s. 99–123; Szymańska Kamila: Drukarnie Wschowy

i Szlichtyngowej w XVII i XVIII wieku w służbie Słowa s. 125–136; Małkus Marta Tatiana: Znaczenie kościoła Żłóbka Chrystusa (Kripplein Christi) we Wschowie oraz kościoła w Szlichtyngowej w dziejach architektury protestanckiej s. 137–155; Katalog s. 157–297.

Zielona Góra

1655. MAKSYMOWICZ Anitta: W drodze do niepodległości. Kanadyjski przystanek. Obóz Kościuszko w Niagara-on-the-Lake (1917–1919). Zielona Góra 2017 Muzeum Ziemi Lubuskiej 8° ss. 71, nlb. 1.

Katalog wystawy w Muzeum Ziemi Lubuskiej, Zielona Góra, 10 XI 2017 – 18 II 2018 r.

Wystawy zagraniczne

Białoruś

1656. NAPOLEON Orda (1807–1883). Ilustrowana encyklopedia kraju. Wystawa z kolekcji Muzeum Narodowego w Krakowie w Narodowym Muzeum Sztuki Republiki Białorusi. Napoleon Orda. Ilüströvannaä äncyklapedyâ kraïny. Vystava z kalekcyî Nacyâl'naga muzeä ü Krakave ü Nacyâl'nym mastackim muzei Respubliki Belarus'. Napoleon Orda Illustrated encyclopaedia of the country. Exhibitonfrom the collection of the National Museum in Krakow at the National Art Museum of Republic Belarus, 15.09-03.12 2017. [Teksty] Andrzej Betlej [i in.]; tł. Katarzyna Konczewska, Nastassia Kharak, Marta Herudzińska-Oświe-

cimska. Kraków 2017 Muzeum Narodowe 8° ss. 160, il.

Niemcy

1657. MAJEWSKA Justyna: Technicy „ostatecznego rozwiązania”. Topf & Söhne – konstruktorzy pieców dla Auschwitz. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 854–859.

Wystawa poświęcona rodzinnej firmie Topfów w Erfurcie, otwarta w 2011 r.

1658. WÓYCICKA Zofia: Buchenwald revisited. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 829–839.

Sprawozdanie z wystawy „Wykluczenie i przemoc. Buchenwald 1937–1945” w Muzeum i Miejscu Pamięci Buchenwald, 2016 r.

Ukraina

1659. BARTNIK Renata: Dawny Lublin. Davnij Lûblin. Old Lublin. Tł. Myrosław Pobereżny, Marcin Michniowski. Lublin 2017 Muzeum Lubelskie 8° ss. 152, il.

Tekst równol. pol., ukr.

Katalog wystawy. Lwowskiemu Muzeum Historycznemu, Lwów, 8 IX – 22 X 2017 r.

1660. MUZEUM Książąt Lubomirskich (nie)zapomniana historia. Katalog wystawy. Muzej knâziv Lûbomirs'kih (ne)zabuta istoriâ. Katalog vistavki. The Lubomirski Museum (un) forgotten history. Exhibition catalogue. Oprac. Igor Chomyn. Wrocław 2017 Wydaw. Ossolineum 8° ss. 239, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang., ukr.

Lwów, 5 X – 17 XII 2017 r.

4. MATERIAŁY IKONOGRAFICZNE

Albumy i fotografie

1661. ADAMCZYK Błażej: Czerwionka-Leszczyny. Dawne widoki miasta i okolicy. Czerwionka-Leszczyny 2017 Węgloton Błażej Adamczyk 4° ss. 180, il.

Lata 1875–1942.

1662. ARASIMOWICZ Robert: Teatr Komedia w Warszawie 1957–2017. Warszawa 2017 Teatr Komedia 4° ss. 265, il.

1663. AUGUSTÓW. 460 lat królewskiego miasta. Album wydany z okazji 460-lecia Augustowa. 460 years of a royal town. Album issued on the 460th anniversary of Augustów. Red. Janina Osewska; tł. na jęz. ang. Elżbieta Madden. Augustów 2017 Urząd Miej. 4° ss. 79, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

1664. BEŁCHATÓW na karcie pocztowej. Pod red. Moniki Basińskiej i Cezarego Bukowca; wybór Monika Basińska, Cezary Bukowiec, Krystyna Członka; oprac. merytoryczne Cezary Bukowiec. Bełchatów 2017 Muzeum Region. 4° ss. 160, teka tabl. k. 3, il. Muzeum Region. w Bełchatowie. (Wydawnictwo Muzealne; 5).

Tekst równol. pol., ang.

Od 1893 r.

1665. BIAŁECKI Tadeusz: Z aparatem fotograficznym po Polsce w latach 50. i 60. XX w. Cz. 2. Szczecin 2017 Szczecińskie Tow. Kultury 8° ss. 383, nlb. 1, il.

Architektura Ziemi Odzyskanych w l. 1956–1962.

Cz. 1 pt.: Pomorze Zachodnie w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX w. w fotografii Tadeusza Białeckiego. Chojna 2013.

1666. BOGDZIEWICZ Ryszard: Fotografia na Lubelszczyźnie na tle fotografii europejskiej

i krajowej w latach 1939–1918. Lublin 2017 Wyższa Szkoła Społeczno-Przyrodnicza im. Wincentego Pola 4° ss. 412, il.

1667. BRYGADA Świątokrzyska NSZ w fotografiach i dokumentach. Oprac. Leszek Żebrowski. Wyd. 2 popr. i uzup. Warszawa 2017 Capital 8° ss. 234, il.

Wyd. 1. 2014.

1668. CHROSTOWSKI Waldemar: Święty Jan Paweł II na znaczkach pocztowych świata 1978–2005. Kraków 2017 Biały Kruk 4° ss. 439, nlb. 3, il.

Ze zbiorów autora.

1669. DOBKIEWICZ Andrzej: Gmina Dobromierz na dawnych pocztówkach. Gemeinde Hohenfriedenberg in alten Postkarten. Tł. na jęz. niem. Grzegorz Szwegler. Świdnica–Piaseczno 2017 Wydaw. Errata 4° ss. 126, il.

Tekst równol. pol., niem.

1670. DOBKIEWICZ Andrzej: Gmina Świdnica na dawnych pocztówkach. Tł. Grzegorz Szwegler, Zbigniew Malicki. Wyd. 2. Świdnica–Piaseczno 2017 Errata – Kubara Lamina 4° ss. 136, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang., niem.

Wyd. 1. Świdnica–Wałbrzych 2015.

1671. DOBKIEWICZ Andrzej: Katedra świdnicka na dawnych pocztówkach. Tł. Grzegorz Szwegler. Świdnica–Piaseczno 2017 Errata – Kubara Lamina 4° ss. 152, il.

Tekst równol. pol., niem.

Katedra św. Stanisława i Wacława.

1672. [DOBKIEWICZ Andrzej]: Powiat wałbrzyski na dawnych pocztówkach. Kreis Waldenburg in alten Ansichtskarten. Wałbrzych County on old postcards. Aut. Andrzej Dobkiewicz; tł. Grzegorz Szwegler. Świdnica–Piaseczno 2017 Errata – Kubara Lamina 4° ss. 192, il.

Tekst równol. pol., niem., ang.

1673. DOBKIEWICZ Andrzej: Wałbrzych na dawnych pocztówkach. T. 1. Waldenburg in alten Ansichtskarten. Bd. 1. Wałbrzych on old postcards. Vol. 1. Tł. Grzegorz Szwegler, Alina Fornal. Świdnica–Piaseczno 2017 Errata – Kubara Lamina 4° ss. 152, il.

Tekst równol. pol., ang., niem.

XIX–XX w.

1674. DOBKIEWICZ Andrzej, Nowotny Sobiesław: Kościół Pokoju w Świdnicy na dawnych pocztówkach. Die Friedenskirche zu Schweidnitz in alten Ansichtskarten. Tł. na jęz.

niem. Sobiesław Nowotny. Świdnica–Piaseczno 2017 Errata – Kubara Lamina 4° ss. 152, il.

Tekst równol. pol., niem.

1675. DUDEK-BUJAREK Teresa: Julian Fałat [1853–1929] – życiorys pędzłem zapisany. Kolekcja Muzeum Historycznego w Bielsku-Białej. Julian Fałat – a life story told in brushstrokes. The collections of the Historical Museum in Bielsko-Biała. Przekł. na jęz. ang. Philip Palmer. Bielsko-Biała 2017 Muzeum Hist. 4° ss. 263, il.

Tekst równol. pol., ang.

1676. DULIK Leszek, Zieliński Konrad: Świat utracony. Żydzi polscy. Fotografie z lat 1918–1939. Lublin–Warszawa 2015.

Rec.: Czachowska Kinga, *Niepodległość*. T. 65: 2016 s. 247–251.

1677. DURCZYKIEWICZ Leonard: Dwory polskie w Wielkim Księstwie Poznańskim. Warszawa–Bochnia 2017 Graf_ika Usługi Wydawnicze Iwona Knechta; przy współpr. Gopher u.r.p. Andrzej Famielec 4° ss. 42, nlb. 132, il.

Przedr., oryg.: Poznań 1912 nakł. L. Durczykiewicza.

1678. DZIEDZIC Krzysztof: Pozdrowienie z powiatu oleśnickiego. Pocztówki z lat 1898–1943 z kolekcji Autora. Gruss aus dem Kreis Oels. Postkarten von 1898 bis 1943 aus der Sammlung des Autors. Oleśnica–Wrocław 2013.

Rec.: Pisarski Grzegorz: 46 lat powiatu oleśnickiego na widokówkach. *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 3]: 2017 nr 1 s. 64–67; Polem.: Dziejcz Krzysztof: Ad vocem. *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 3]: 2017 nr 1 s. 67–68.

1679. DZIEDZIC Leszek: Najstarsze fotografie Kielc (do 1878 r.). *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 7: 2015 s. 171–182, streszcz. ang.

1680. DZIEDZIC Leszek: Najstarsze fotografie Kielc (do 1885 roku). [Kielce] 2017 Muzeum Historii Kielc 8° ss. 44, il., streszcz. ang.

1681. GDAŃSK. Historia i stara pocztówka. Oprac. hist. Lech Brywczyński, Marzenna Bracka-Kondracka; opisy widokówek Grzegorz Krzyżowski. Gdańsk 2017 Uran Michał Kondracki 4° ss. 265, nlb. 2, il.

Wstęp także w jęz. ang., niem.

Lata 1801–1939.

1682. GDZIE były Bakany i Lasanek, a kto grał w piłkę w Małpim Gaju? Suwałki i suwalczenie lat 1947–1969 w obiektywie Jana Roszkowskiego i Romualda Szwejkowskiego. Koncepcja i oprac. tekstu Piotr Kuczek. Suwałki 2017 Fund. Art-SOS 4° ss. 23, nlb. 1, il.

1683. GEMBARZEWSKI Bronisław: Husarze. Ubiór, oporządzenie i uzbrojenie 1500–1775. Red. Dariusz Marszałek. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 82, il.

1684. GLUGLA Paweł: Wojnicz w 20-leciu międzywojennym na starej fotografii. *Zeszyty Wojnickie*. R. 25: 2016 nr 2 s. 45–51.

1685. [GŁOWACZEWSKI Maciej, Seichter Leonard]: Pławniowice, Pławniowitz, Flössingen. [Autorzy tekstów] Maciej Głowaczewski, Leonard Seichter; tł. Matthias Burczyk. Pławniowice–[Pszczyna] 2017 Śląska Oficyna Drukarska 4° ss. 283, il.

Tekst równol. pol., niem.
Album fotografii, lata 1884–1945.

1686. GOLICKI Józef: Album tczewski. Fotografie po 1945 roku. [Cz.] 4. Tczew 2017 Gazeta Reklamowa, Agencja Impresaryjna „Pop&Art” 8° ss. 95, nlb. 1, il.

Cz. 1. 2014.

1687. GOLICKI Józef: Album tczewski. Tczewski most przez Wisłę. 160 lat historii. Tł. na jęz. ang. Anna Szulc. Tczew 2017 Gazeta Reklamowa. Agencja Impresaryjna „Pop&Art” 8° ss. 95, nlb. 1, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang.
Most drogowo-kolejowy w l. 1842–2017.

1688. [GÓRALCZYK Ryszard]: Witanowice na starej fotografii. Ludzie, miejsca, wydarzenia. Tekst i oprac. Ryszard Góralczyk. Tomice 2017 Wydaw. Prasa Beskidzka; na zlec. Urzędu Gm. Tomice 4° ss. 200, il.

1689. GRABOWSKI Zbigniew: Fotografie ze Srebrnej Góry. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 4 s. 69–74.

Z pocz. XX w. (do 1912 r.).

1690. GRUDZIĄDZ i okolice na starej karcie pocztowej. T. 2. [Red.] Ryszard Bogdan Kucharczyk. Wyd. 2 popr. i uzup. Grudziądz 2017 Ryszard Bogdan Kucharczyk 16° ss. 120, il.

Wyd. 1. [T. 1–2] Grudziądz–Toruń 2006.

1691. GRYSZPANOWICZ Piotr: Płockie mosty na Wiśle. Płock 2017 Tow. Nauk. Płockie 4° ss. 431, il.

XIX–XXI w.

1692. HISTORIA pleszewskiego sportu w fotografii. Zespół redakcyjny Witold Hajdasz, Katarzyna Rutkowska, Adam Staszak, Iwona Wieruszewska. Pleszew 2017 Muzeum Region. 8° ss. 99, nlb. 1, il.

Od 1901 r.

1693. HISTORIA Polkowic zdjęciami mieszkańców pisana 1945–1990. T. 1–2. Wspomnienia i zdj. zebrane i wybrane przez Grzegorza Kardysia. Polkowice–Głogów 2017 Tow. Ziemi Polkowickiej; Druk.-Wydaw. „Druk-Ar” 8° ss. 320, il.; 320, il.

1694. IGNACY Krieger [1820–1889]. Wybór fot. i oprac. Ewa Gaczoł i Teresa Kwiatkowska; wstęp Ewa Gaczoł. Kraków 2017 Muzeum Hist. Miasta Krakowa 8° ss. nlb. 2, 119, nlb. 1, il.

Toż w jęz. ang. Kraków 2017.
Fotografie Krakowa.

1695. ILUSTRACJE archiwalne z terenu powiatu bielskiego. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 2]: 2017 s. 246–253.

1696. JABŁONKA na starej fotografii. Red. Aneta Bylicka, Grażyna Karlak. Jablonka 2016 Stow. 450-lecia Jablonki 8° ss. 192, il.

Od 1907 r.

1697. JĘDRZEJEWSKI Łukasz: Górka Duchowna na przedwojennych pocztówkach i fotografiach. Lipno 2017 Agencja Jagart Jarosław Glapiak 8° ss. 104, il.

1698. JÓZEF Piłsudski [1867–1935]. Album. Pod red. Tadeusza Skoczka. Warszawa–Proszówki 2017 Muzeum Niepodległości; Prowincjonalna Oficyna Wydaw. 4° ss. 245, nlb. 3, il. (Wielcy Polacy – Prowincjonalna Oficyna Wydawnicza; 4).

1699. JURKIEWICZ-ZEJDOWSKA Alina, Wilkosz Piotr: Sztuka Legionów Polskich. Kraków–[Warszawa] 2017 Muzeum Nar.; Muzeum Wojska Pol. 4° ss. 194, il.

1700. KACZMARSKI Krzysztof, Muszyński Wojciech J., Sierchuła Rafał: Generał Józef Haller 1873–1960. Warszawa 2017 IPN–KSZpNP 4° ss. 392, il., mapy, streszcz. ang., fr.

1701. [KALKA Piotr, Syrocki Piotr]: Świątynie powiatu wejherowskiego. Koncepcja, tekst i wybór zdjęć Piotr Kalka, Piotr Syrocki. Wejherowo–Gdynia 2017 Starostwo Pow.; Region Jarosław Ellwart 4° ss. 174, nlb. 1, il.

1702. KAŃCZUGA w starym i nowym obiektywie. Red. Marzena Szlachta, Monika Mazur. Rzeszów 2017 Edytorial 4° ss. 39, nlb. 1, il.

Lata 1917–2017.

1703. KOTKOWSKI Mariusz: Ungewöhnlicher Alltag. Breslau auf historischen Postkarten. Deutsch von Małgorzata Słabicka. Wrocław 2017 Via Nova 4° ss. 255, nlb. 1, il., mapy.

XIX–XX w.

1704. KRAKÓW w starej fotografii. Tekst i podpisy Magdalena Skrejko. Olszanica 2017 Bosz Szymanik i wspólnicy 4° ss. 111, nlb. 1. (Foto Retro).

Z lat 1865–1939.

1705. KROSNO. Miasto i ludzie w fotografii Stanisława Nawracaja z lat 60.–80. XX w. Fot. Stanisław Nawracaj; tekst Kazimierz Wojewoda. Krosno 2017 Graffia Agencja Wydawniczo-Fotograficzna 8° ss. 203, nlb. 1, il.

1706. KURAS Marzena: Dawny afisz teatralny w zbiorach Instytutu Sztuki PAN. Warszawa 2017 Inst. Sztuki PAN 4° ss. 199, nlb. 3, il., streszcz. ang.

1707. KUTNO – miejsca i ludzie. Obrazy zachowane w pamięci mieszkańców. Kom. red. Karol Koszada, Elżbieta Świątkowska, Bożena Gajewska; red. nacz. Karol Koszada. Kutno 2017 Tow. Przyj. Ziemi Kutnowskiej 4° ss. 346, il. Tow. Przyj. Ziemi Kutnowskiej.

Album ku pamięci Marka Wojkowskiego (1955–2017).

1708. LIGOTA w obiektywie. Red. Małgorzata Kwaśniak. Ligota–Czechowice-Dziedzice 2017 Tow. Przyj. Ligoty 8° ss. 150, nlb. 2, il.

Lata 1910–2017.

1709. LWÓW w starej fotografii. Tekst Janusz Majewski; wybór fot., podpisy i oprac. red. Jan Łoziński. Olszanica 2017 Bosz Szymanik i wspólnicy 4° ss. 111, nlb. 1. (Foto Retro).

Z lat 1865–1939.

1710. [MATROS Bernard]: Dawna Brynica w fotografii. W jubileuszowym roku konsekracji kościoła pw. św. Szczepana w Brynicy dawne fotografie zebrał i podpisami opatrzył Bernard Matros. Brynica 2011 Wydaw. Maria 8° ss. 192, il.

Toż. Cz. 2. Brynica–Nowa Ruda 2017 Usługi Poligraficzne Bogdan Kokot vel Kokociński ss. 231, nlb. 7, il. XX–XXI w.

1711. MATYSEK Kazimierz: Pobiedziska i okolice na dawnych pocztówkach. Pobiedziska 2017 Libro W. Adamski 16° ss. 140, il.

Lata 1898–1945.

1712. MUZEUM Zamek Górków w Szamotułach. Album. Teksty, wybór i oprac. Michalina Janaszak, Anna Król, Michał Kruszońska, Monika Romanowska-Pietrzak. Szamotuły 2017 Muzeum – Zamek Górków 8° ss. 159, il.

1713. [NIEMCZAK Paweł, Szczupaj Bogdan]: Żołynia na starej fotografii w obiektywie Pawła Niemczaka i Bogdana Szczupaja. Tekst

i wybór zdjęć Magdalena Kałtnik-Kowalewska, Janina Puchalik. Żołynia 2017 Gm. Ośr. Kultury 4° ss. 159, il.

1714. [NOWAK Zdzisław]: Zbąszynek na dawnej pocztówce i fotografii. Cz. 1. Zbąszynek 2017 Literat Andrzej Chmielewski 16° ss. 84, il.

Z lat 1920–1945.

1715. NOWELLI Kamil: Nadwiślańskie kadry – fotografie ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego. *Kronika Warszawy*. 2017 nr 2 s. 142–148.

Z lat 30. XX w.

1716. [OGIŃSKI Janusz, Starzomski Adrian]: Nisko dawniej i dziś. Teksty Janusz Ogiński, Adrian Starzomski; zespół red. Adam Domański [i in.]. Stalowa Wola–Nisko 2017 Sztafeta; na zlec. Gm. i M. Nisko 8° ss. 100, il.

1717. OTTA Damian: Stacja Chojnice – węzeł z tradycją. Chojnice 2017 Urząd Miejski. 8° ss. 136, il.

1718. OTTO Marcin: O zębów biel i świeży oddech. Przegląd polskiej reklamy prasowej preparatów do higieny jamy ustnej 1890–1939. Kraków 2017 Pol. Tow. Stomatologiczne 4° ss. 76, il.

1719. [PEÇHERSKI Karol]: A Phoenix city. Warsaw 1945–50. Through the lens of Karol Peçcherski. Texts Jerzy S. Majewski, choice of photographs Joanna Lang. Warsaw 2017 Warsaw Rising Museum 4° ss. 230, nlb. 2, il., mapy.

Tyt. oryg.: Czekaając na odbudowę. Warszawa 1945–1950 w obiektywie Karola Peçcherskiego. Warszawa 2016.

1720. POLONIA Restituta 1914–1918. Album. Pod red. Tadeusza Skoczka. Warszawa–Proszówki 2017 Muzeum Niepodległości; Prowincjonalna Oficyna Wydawnicza 4° ss. 246, nlb. 2, il. (Polskie Powstania Narodowe; 5).

1721. POLSKA przedwojenna. Pre-war Poland. Tekst, wybór fotografii i oprac. red. Jan Łoziński. Olszanica–Warszawa 2017 Bosz Szymanik i Wspólnicy; Nar. Archiwum Cyfrowe 4° ss. 189, nlb. 2, il.

Tekst równol. pol., ang.

1722. POMYKAŁO Cezary: Moje historie w migawkach. Współczesne grupy rekonstrukcyjne w dziejowych wydarzeniach okiem artysty. Aut. tekstów Paweł Rozdżestwieński. Warszawa 2017 Wojsk. Inst. Wydawniczy 4° ss. 218, nlb. 1, il. (Biblioteka Polski Zbrojnej).

1723. PRARAT Waldemar: Wrzawy. Obrazy z życia minionych pokoleń. Tarnobrzeg 2017 Neiko Print & Publishing 16° ss. 100, il.

Lata 1914–1960.

1724. PUCK. Retrospekcje na starych fotografiach. Retrospection in old photographs. Pomysł albumu i wybór zdjęć Andrzej Dolny; tł. Joanna Bełch-Rucińska. Gdynia 2017 Region Jarosław Ellwart 4° ss. 151, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.
Z l. 1920–1980.

1725. PUCK na starych fotografiach. Puck in old photographs. Pomysł albumu i wybór zdjęć Andrzej Dolny; tł. Joanna Bełch-Rucińska. Gdynia 2016 Region Jarosław Ellwart 4° ss. 104, il.

Tekst równol. pol., ang.
Od 1895 r.

1726. [RUTOWSKA Grażyna]: PRL Grażyny Rutowskiej. Fotografie z Narodowego Archiwum Cyfrowego w Warszawie. Tekst Łukasz Karolewski; tł. Urszula Rybak. Warszawa 2016 NDAP 8° ss. 205, nlb.3, il.

Rec.: Jabłońska Marlena, *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 249–254.

1727. [RYDET Zofia]: Zofia Rydet. Zapis socjologiczny 1978–1990. Tekst i wybór zdjęć Wojciech Nowicki. Gliwice 2016 Muzeum w Gliwicach 4° ss. 300, nlb. 4, il.

Album fotografii Z. Rydet (1911–1997).

1728. RYPIN w starej fotografii. T. 2: Ludzie w przestrzeni miasta. Red. Andrzej Szalkowski. Rypin 2017 Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej 8° ss. 99, nlb. 1, il.

Z l. 1919–1987.
T. 1. 2016.

1729. SKRZYPCZAK Jerzy, Halisz Janusz: Pozdrowienie z Mielca. Ziemia Mielecka na dawnej pocztówce. Mielec 2017 Stow. Społeczno-Edukacyjne „Orzeł Biały-Strzelec”; Muzeum Region. SCK 8° ss. 114, il., streszcz. ang., ros., wł.

Od 1890 r.

1730. SZCZERBIK Zbigniew: Praszka na starej pocztówce i fotografii. Praszka-Częstochowa 2017 Urząd. Miej.; Muzeum; Miej.-Gm. Ośr. Kultury i Sportu; Wydaw. Precjoza 4° ss. 71, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang., niem.

1731. SZYNWAŁD – tak było. Historia Szynwałdu na starych fotografiach i dokumentach. Red. Anna Mądel; aut. Bartłomiej Mąciór,

Anna Mądel, Stanisław Podraza, Ewelina Wójtowicz, Piotr Zięba. Szynwałd 2017 Stow. Mój Szynwałd 4° ss. 329, nlb. 3, il., mapy.

1732. ŚWIĘTOCHŁOWICKIE pocztówki z lat 1956–1978. *Rocznik Świętochłowski*. T. 9: 2015 s. [175–180].

1733. TACY byliśmy jeszcze wczoraj... Tarczynian portret własny. Wybór zdj. i red. Alfred Kohn. Tarczyn 2017 Gm. Ośr. Kultury 4° ss. 176, il.

1734. TOMCZYK Kazimierz: Ocalić od zapomnienia. Przeginia na dawnej i współczesnej fotografii. Przeginia-Raławice 2017 Kazimierz Tomczyk 4° ss. 480, il.

1735. TRZCIANKA minionej epoki. Red. Elżbieta Wiśnicka. Trzcianka 2017 Muzeum Ziemi Nadnoteckiej im. Wiktora Stachowiaka 16° ss. 111, tabl. 2, il.

Tekst równol. pol., niem.
Album fotografii, 1900–1940.

1736. TWARZE szczecińskiej Melpomeny Ludwika Piosickiego. Szczecin 2017 Książnica Pomorska im. Stanisława Staszica 4° Teka (tabl. 118, tabl. k. XII) + książka: 8° ss. 63, nlb. 1, il.

Dokument towarzyszący: Z życia artysty Ludwika Piosickiego [1914–2010]; Piosicki Ludwik: Twarze szczecińskiej Melpomeny; całość w tece.

1737. [TYLZA-JANOSZ Marta]: Czaniec na starych fotografiach i w dawnych dokumentach. Czaniec 2017 Stow. Sympatyków Czańca 8° ss. nlb. 2, 32, nlb. 2, il.

1738. W POWOJENNY czas. Prabuty na zdjęciach z lat 1945–1989. Zespół red. Piotr Pilewski, Włodzimierz Wiśniewski. Prabuty 2017 Urząd Miasta i Gm. 8° ss. 183, nlb. 1, il.

1739. WARSZAWA. Warszawskie pocztówki 1887–1939. Warszawa 2017 Fund. „Stara Warszawa” 4° ss. nlb. 160, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang.

1740. WARSZAWA lata 30. Słowo wstępne Jerzy S. Majewski; red. Jan Łoziński. Olszanica-Warszawa 2017 Bosz Szymanik i Wspólnicy; Nar. Archiwum Cyfrowe 4° ss. 111, nlb. 1, il. (Foto Retro).

1741. WEISS-NOWINA KONOPKA Zofia: O Kamockim, Kolbergu i dworze Konopków w Modlnicy. Kraków 2017 Inter Line, Piotr Hrehorowicz, Małgorzata Punzet 16° ss. 47, il.

Stanisław Kamocki (1875–1955), Oskar Kolberg (1814–1890).

1742. WESOŁOWSKI Andrzej: Kolbuszowskie pocztówki. Wstęp Paweł Michno. Kolbuszowa 2017 Miejski i Powiatowy Biblioteczny. 4° ss. 140, il.

1743. WĘSIERSKI Adam: Za mundurem panny sznurem. Toruń 2017 Machina Druku 16° ss. 96, il.

Żołnierze ze Śliwic na fotografiach z l. 1915–2001.

1744. WITKOWSKI Krzysztof: Koło na dawnej pocztówce. Koło 2017 Stow. Przyj. M. Koła 8° ss. 108, nlb. 2, il.

Część tekstu równol. pol., ang., niem.
Lata 1905–1945.

1745. ZAJCHOWSKI Zbigniew: Elbląg wczoraj, Elbląg dziś. Elbląg 2015 Uran Michał Kondracki 4° ss. 219, il.

Toż. Wyd. 2 pt.: Elbląg. Wczoraj, dziś. Gestern, heute. Yesterday, today. Gdańsk 2017 ss. 219, il.

1746. ZEMBRZYCKIE szaflikowanie... czyli Historia Zembrzyc zapisana na starych fotografiach i dokumentach. Album fotografii dawnej. [Teksty Tadeusz Paleczny, Natalia Zborowska]. Wadowice–Zembrzyce 2017 Grafikon; na zlec. Stow. Bractwo Zbójników spod Babiej Góry 4° ss. 155, nlb. 5, il.

1747. ZIELIŃSKI Jerzy: Karmelici boski na dawnej fotografii. Kraków 2017 Wydaw. Karmelitów Bosych 8° ss. 299, nlb. 4, il.

Z l. 1890–1970.

1748. ZIELIŃSKI Wiesław: Dzieci w PRL-u. Wstęp Filip Łobodziński. Olszanica 2017 Bosz Szymanik i wspólnicy 4° ss. 139, nlb. 5, il.

Opracowania ikonograficzne

Zob. poz. 916, 1281, 1378, 1560, 2149, 3737, 3754, 3756, 6416, 6432, 6553, 6580, 6659, 7385, 7931.

1749. CZARNOWSKI Adam: O tatrzańskich pocztówkach. Oprac. merytoryczne Wiesław Siarzewski. Zakopane 2017 Wydawnictwa Tatrzańskiego Parku Nar. 4° ss. 535, il.

1750. CZYŻ Anna Sylwia: Program ikonograficzny wystroju wnętrza kościoła pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i św. Augustyna w Kraśniku (wiek XVII i XVIII). *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 63–98, streszcz. ang.

1751. DANIELEWSKI Marcin: Photographs from 1887. New sources for the study of the architecture of the Romanesque Church of the Blessed Virgin Mary in Inowrocław.

Historia Slavorum Occidentis. [R. 5]: 2015 nr 2 s. 137–149.

Zbiór fotografii wykonanych w 1887 r. przez fotografa opisanego w „Kurjerze Poznańskim” jako Meydenlender (wg aut. Albrecht Meydenbauer), obecnie w zbiorach Biblioteki UAM w Poznaniu; pomoc do odtworzenia pierwotnego wyglądu kościoła z XII/XIII w.

1752. DARECKA Katarzyna: Detale architektury „Drogi Królewskiej” w Gdańsku na obrazie Antona Möllera „Grosz czynszowy”. Architectural details of the „Royal Route” in Gdańsk in the painting „The Tribute Money” by Anton Möller. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 52: 2017 s. 49–58.

Tekst równol. pol., ang.
Obraz z 1601 r.

1753. ESSEN Andrzej: Znaczek pocztowy jako źródło ikonograficzne. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 25: 2017 s. 191–206, streszcz. ang.

1754. FIGURSKI Paweł: Obraz władcy liturgiczną modlitwą za króla? Nowa perspektywa dla interpretowania miniatury koronacji Henryka II z Sakramentarza Ratyżbońskiego (München, Bayerische Staatsbibliothek, Clm 4456, fol. 11r). *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 4]: 2014 nr 2 s. 107–129, streszcz. ang.

1755. GELLNER Joanna: Miasto i jego prezydent. Kraków w okresie prezydentury Mieczysława Kaplickiego na fotografiach w zbiorach Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. Cz. 1: Miasto wiatów i serdecznych powitań. *Krzysztofory*. [T.] 34: 2016 s. 153–180, streszcz. ang.

1756. [GIERKE Michał, Skrycki Radosław]: Regina Regiomontana. Kościół Mariacki w dawnej ikonografii. Regina Regiomontana. Ikonographische Darstellungen der Marienkirche. [Oprac.] Michał Gierke, Radosław Skrycki; tł. na jęz. niem. Michał Gierke. Chojna 2016 Stow. Hist.-Kult. „Terra Incognita” 16° ss. 21, il., streszcz. ang.

Tekst równol. pol., niem.
Kościół Mariacki w Chojnie.

1757. GLINIECKI Tomasz: Koniec Wojny na Mierzei Wiślanej i oswobodzenie obozu Stutthof w maju 1945 r. w zdjęciach Michała Sawina. *Stutthof*. [Z.] 3(13): 2015 s. 221–245.

1758. GŁUSZEK Inga, Mosiejczyk Jakub: Ossuarium ze zbiorów Muzeum Narodowego w Poznaniu – falsyfikat czy autentyk? Analiza ikonograficzna i perspektywy badawcze.

Studia Muzealne. Z. 22: 2017 s. 7–19, streszcz. ang.

Pojemnik na prochy.

1759. H NATYSZYŃ Piotr: Fotografie przemysłu górnośląskiego autorstwa Maksa Steckela. Wydawnictwa. *Rocznik Muzeum w Gliwicach. T. 27: 2017 s. 209–226, streszcz. niem., ang.*

1760. JANCZYK Agnieszka, Kucia Dariusz: Portret Hipolita Czajkowskiego (?) i wizerunki członków Stanów Galicyjskich w mundurach stanowych. *Studia Waweliana. T. 17: 2016 s. 171–188, streszcz. ang.*

Pędzla lwowskiego malarza Marcina Jabłońskiego (1801–1876), zakupiony w 2008 r. przez Zamek Królewski na Wawelu.

1761. JASTRZĘBSKI Tadeusz: Ikonografia marynistyczna w sztuce sakralnej na Pomorzu. Szczecin 2015 Tadeusz Jastrzębski 4° ss. 254, il.

Toż. Wyd. 2. Wejherowo 2017 Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej.

1762. KŁOSKA Maria Monika: Dziecięca ikonografia księżniczek Okresu Amarnéńskiego. *Folia Praehistorica Posnaniensia. Vol. 22: 2017 s. 85–110, streszcz. ang.*

1763. [KOMOROWSKI Jarosław]: Teatry kresowe na dawnych pocztówkach ze zbioru Jarosława Komorowskiego. *Pamiętnik Teatralny. R. 66: 2017 z. 4 s. 237–256, streszcz. ang.*

Od pocz. XX w. do lat 30.

1764. KORNILUK Izabela: Budowa kościoła pw. Zbawiciela (Erlöserkirche) w Zielonej Górze na nieznanymi fotografiach. *Studia Zielonogórskie. T. 22: 2017 s. 169–182.*

W l. 1915–1917.

1765. KOTECKI Andrzej: Ziemie Odzyskane w plakacie ze zbiorów Muzeum Niepodległości w Warszawie. *Światowid. [R.] 3: 2016 s. 7–19, streszcz. ang.*

1766. KOWALSKI Jacek: Sejmiki polskie według Jana Piotra Norblina [1745–1830]. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej. Z. 34: 2017 s. 83–148, streszcz. ang.*

1767. KOZIEŁ Andrzej: Do kogo strzelali brzescy mieszczanie? „Kronika Bractwa Kurkowego w Brzegu” i jej ilustracje. *Roczniki Sztuki Śląskiej. [T.] 26: 2017 s. 71–93, streszcz. ang., franc., niem.*

XVI–XIX w.

1768. KRAKÓW 1940. Kampania fotograficzna Staatliche Bildstelle. Pod red. Wojciecha Walanusa. Kraków 2017 Universitas 8° ss. 137,

tabl. 238, il., streszcz. ang. (Skarby Fototeki Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego; t. 3).

1769. KUŚNIERZ-KRUPA Dominika: Przekazy ikonograficzne Jana Matejki jako źródło wiedzy o miejscowościach Zachodniej Galicji. Uwagi wstępne. *Ochrona Zabytków. T. 66: 2013 nr 1/4 s. 299–309, streszcz. ang.*

1770. LACHOWICZ Krzysztof: Tadeusz Kościuszko w filatelistyce. Wrocław 2017 Muzeum Nar. 8° ss. 141, il., streszcz. ang.

1771. MALIŃSKI Piotr: Kolekcja filokartystyczna Rafała Kubicy z Mieszkowic i jej wartość źródłowa dla badań przeszłości regionu. *Rocznik Chojęński. T. 9: 2017 s. 221–247, streszcz. niem.*

1772. MARCINEK Roman: Austriackie „Kriegsmappe” – zapomniane źródło do ikonografii polskich zabytków architektury – na przykładzie „Galizien 1915” Luigiego Kasimira. *Ochrona Zabytków. T. 67: 2014 nr 2 s. 5–22, streszcz. ang.*

1773. POKORA Jakub: Jak oglądać Rolkę? *Biuletyn Historii Sztuki. R. 79: 2017 nr 1 s. 109–129, streszcz. ang.*

Rolka sztokholmska – gwaz, przedstawiający wjazd Zygmunta III do Krakowa z okazji małżeństwa z arcyksiężną Konstancją w dn. 4 XII 1605 r., znajduje się w Zamku Królewskim w Warszawie.

1774. PONIKIEWSKI Bartłomiej: Fotografie gdyńskich obiektów architektonicznych na przykładzie niemieckich kart inwentarzowych z lat 1939–1944. *Rocznik Gdyński. Nr 29: 2017 s. 157–174.*

1775. POSTEK Roman: Galeria portretu sarmackiego w zakrystii bazyliki mniejszej w Węgrowie. *Rocznik Liwski. T. 7: 2014 s. 175–209.*

XVIII w.

1776. PRZYBYSZEWSKI Wojciech: Waldemar Świerzy i Witold Mysłowicz kontra Jan Matejko. *Zapiski Kazimierzowskie. Nr 18: 2017 s. 5–11.*

W. Świerzy (1931–2013) – autor „Pocztu królów polskich” i W. Mysłowicz (ur. 1947) – twórca „Pocztu monarchów polskich”.

1777. STALA Klaudia: Najstarszy widok łobzowski „castellum” Kazimierza Wielkiego z 1536/1537 roku. The oldest view of the Łobzów „castellum” of Casimir the Great from 1536/1537. *Wiadomości Konserwatorskie. Nr 46: 2016 s. 119–124.*

Tekst równol. pol., ang.

1778. SYPEK Wojciech: Tarnów i okolice na pocztówkach z I wojny światowej. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 20: 2015 s. 45–58.

1779. SZELAĞ Adam: Zespół portretów właścicieli duszniczkiej papierni w zbiorach Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 10: 2016 s. 43–56, streszcz. ang., niem., czes.

1780. TROJANOWSKA Marta Wiktor: Porcelanki nagrobne z lat 1896–1945 na cmentarzu rzymskokatolickim przy ul. B. Li-manowskiego w Radomiu – próba systematyki. *Radomskie Studia Humanistyczne*. T. 4: 2017 s. 65–76, streszcz. ang.

Fotografie nagrobne.

5. POMNIKI I SYMBOLE NARODOWE

Zob. poz. 1788, 6416, 6620, 7788.

1781. ARENT Leszek Andrzej: „Dąb Niepodległości” w Mławie. Mława 2016 Stacja Nauk. im. prof. Stanisława Herbsta 8° ss. 99, il.

W Parku Miejskim, od 1877 r.

1782. BARTKOWSKA Teresa: Krzyże mi-lenijne w parafii Horodyszczce i okolicy. Horodyszczce–Siedlce 2016 Wydaw. Diec. Siedlecciej Unitas 8° ss. 194, il.

1783. BURZYŃSKA Agnieszka, Piotrowski Rafał: Historia powstania placu Katyńskiego w Częstochowie. *Ziemia Częstochowska*. [T.] 43: 2017 s. 175–188, streszcz. ang.

Miejsce pamięci od 2010 r.

1784. CZERNER Anna, Nieroba Elżbieta: Na styku historii i codzienności. Społeczność lokalna wobec miejsca pamięci. Opole 2017 Centr. Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach–Opolu 8° ss. 335, il. Centr. Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach–Opolu.

1785. CZOP Edyta, Bonusiak Andrzej, Grata Paweł: Tropem rzeszowskich miejsc pamięci. Rzeszów 2017 Urząd M.; Libra PL. 8° ss. 146, nlb. 1, il., mapy.

Toż w jęz. ang. pt.: Tracing Rzeszów's memorial sites. Rzeszów 2017.

XVII–XXI w.

1786. GADECKI Bartłomiej: Ochrona Zna-ku Polski Walczącej. *Ochrona Zabytków*. T. 69: 2016 nr 2 s. 55–68, streszcz. ang.

1787. GETKA-KENIG Mikołaj: Pomniki publiczne i dyskurs zasługi w dobie „wskrze-szonej” Polski lat 1807–1830. Kraków 2017 Universitas 8° ss. 418, tabl. 32, il., streszcz. ang. (Ars Vetus et Nova; t. 45).

1788. GIRZYŃSKI Zbigniew: Śpiący Rycerz. Zapomniana historia „Niezananego Żołnierza”. Toruń 2017 Adam Marszałek 8° ss. 100, nlb. 1, il.

Grób Niezananego Żołnierza w Warszawie.

1789. GORZELIK Jerzy: Drewniany kościół na Górnym Śląsku jako miejsce pamięci (do 1945 roku). *Studia Śląskie*. T. 81: 2017 s. 49–64, streszcz. ang., niem.

Od XIII w.

1790. GROCHOWSKA Ewa: Pomnik maryjny w Dusznikach-Zdroju. Cz. 1. Zarys dziejów i problem ikonografii. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 10: 2016 s. 81–96, streszcz. ang., niem., czes.

1791. GRZESIUK-OLSZEWSKA Irena, Olszewski Andrzej K.: Pomniki Fryderyka Chopina. Warszawa 2017 Wydaw. Salix Alba 8° ss. 69, nlb. 3, il.

1792. GUT Anna: Pomniki i miejsca pamięci w twórczości Zygmunta Wujka. Wybrane reali-zacje artysty. *Rocznik Koszaliński*. Nr 43: 2015 [dr.:] 2016 s. 41–50.

1793. [JAWORSKI Franciszek]: Pierścienie historyczne polskie. Zebrał i opisał Franciszek Jaworski. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. 95, nlb. 1, tabl. VII kart, il.

XVIII–XIX w.

Repr., oryg.: Lwów 1912.

1794. KACZYŃSKI Zenon: Ponary – Gol-gota Wschodu. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 205–209.

1795. KAMIENSKI Stanisław Zygmunt: O pomnikach radomskich – najstarszych i nowych. *Radomskie Studia Humanistyczne*. T. 4: 2017 s. 175–187, streszcz. ang.

1796. KIEŁBASA Bartosz: Pomnik pod-pułkownika Józefa Byszewskiego [1787–1841] w Kłodawie. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 1 s. 108–111.

1797. KOWALSKI Tomasz: Pomniki walk niepodległościowych w międzywojennym Sierpcu. *Nasze Korzenie*. Nr 13: 2017 s. 48–52.

1798. LANG Elżbieta: Z dziejów krakowskich pomników. Michał Bałucki [1837–1901] i jego pomnik na Plantach. *Krzysztofor*. [T.] 34: 2016 s. 109–118, streszcz. ang.

Z l. 1901–1911.

1799. LESZCZYŃSKI Kamil Marek: „Białe plamy” na liście miejsc pamięci powiatu wysokomazowieckiego. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 11: 2015.

Leszczyński Kamil Marek: Sprostowanie. *Tamże*. T. 13: 2017 s. 335–336.

1800. ŁAPO Jerzy Marek: Depozyt z węgoborskiego pomnika seminarzystów. *Studia Angerburgica*. T. 16: 2017 s. 84–92.

Z 1924 r.

Węgobork to obecnie Węgorzewo.

1801. MITURA Maria: Dom Pomnik pamięci Dzieci Zamojszczyzny. Siedlce 2017 Stowarzyszenie Domu Dziecka – Pomnika im. Dzieci Zamojszczyzny 8° ss. 143, nlb. 1, il.

Od 1983 r.

1802. MODRZEJEWSKA Agnieszka: Losy pomnika z pszczyńskiego rynku. Pszczyzna 2017 Wydaw. Muzeum Zamkowego 8° ss. 80, il.

Pomnik Józefa Piłsudskiego.

1803. MUSIAŁ Filip: Upamiętnienie o. Władysława Gurgacza [1914–1949] SJ. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 46 s. 227–231.

Odsłonięcie tablicy pamiątkowej w Jabłonicy Polskiej 23 IX 2017 r.

1804. NADOLSKI Przemysław: Przemysłowcy górnośląscy uczczeni pomnikami – przykłady z Chorzowa, Rudy Śląskiej i Ozimka. *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 27: 2017 s. 283–300, streszcz. niem., ang.

1805. NOWACZYK Joanna: Losy pierwszego wielkopolskiego pomnika Tadeusza Kościuszki w Mosinie. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 2 s. 61–72.

Od 1924 r.

1806. OŻÓG Kazimierz S.: Święty z brązu. Pomniki Jana Pawła II w Polsce. Głogów 2017 Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa 8° ss. 208, il., mapa. Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa w Głogowie.

1807. POLAK Bogusław: Pomnik „Byliśmy, Jesteśmy, Będziemy” w nowej lokalizacji. *Rocznik Koszaliński*. Nr 42: 2014 [dr.:] 2015 s. 91–96.

W Koszalinie, l. 2012–2014.

1808. POLSKIE symbole narodowe. Szkoła polskiego patriotyzmu. Red. Adam Buszko, Anna Martin. Warszawa 2017 Caritas Ordynariatu Polowego Wojska Polskiego 8° ss. 95, nlb. 1, il. + dysk optyczny (CD-ROM).

XI–XXI w.

1809. POMNIK Tadeusza Kościuszki, niemy świadek stuletniej historii Chodcza. W dzieściolecie Bractwa Miłośników Ziemi Choddeckiej. Kol. red. Andrzej Grabarczyk [i in.]. Chodecz–Włocławek 2017 „Expol” P. Rybiński, J. Dąbek 4° ss. 119, il. Bractwo Miłośn. Ziemi Choddeckiej.

1810. POMNIKI pamięci – miejsca niepamięci. Pod red. Katarzyny Chmielewskiej i Aliny Molisak. Warszawa 2017 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 225, il.

Treść: Chmielewska Katarzyna: Człowiek-pomnik. Instytucjonalizacja i przejęcie bohaterów na przykładzie Marka Edelmanna s. 11–34; Molisak Alina: Sprawiedliwi w kaplicy s. 35–54; Żukowski Tomasz: Co widzieli świadkowie? s. 55–94; Czaplinski Przemysław: Metanoja albo postoświeceniowe filmy o Zagładzie s. 95–118; Borowicz Jan: Identyfikacje i zaprzeczenie. Perwersyjne miejsca pamięci s. 119–132; Adamczak Katarzyna: Między projektem edukacyjnym a atrakcją turystyczną. Funkcja i znaczenie miejsc pamięci we współczesnym niemieckojęzycznym dramacie i filmie s. 133–156; Beiersdorf Leonie: Zbliżenie do Szoa. O zmianach w kulturze pamięci w Niemczech Wschodnich s. 157–180; Golczewski Frank: Zmienione spojrzenia na pomniki i ich wykorzystanie – na przykładzie pomników wojen w Niemczech północnych s. 181–196; Artwińska Anna: „Walizka nie zawsze jest symbolem podróży”. Historia i pamięć w Zbąszyniu s. 197–218.

1811. POPIOŁEK Elżbieta: Dzieje pomnika na placu Wolności w Rębowie. *Nasze Korzenie*. Nr 13: 2017 s. 17–22.

Od 1928 r.

1812. RAUDNER Sabina: „Wujkowy” Krzyż. *CzasyPismo*. 2017 nr 1 s. 175–177.

W Katowicach w l. 1981–1991.

1813. ROK Piłsudskiego. Red. Gustaw Romanowski. Łódź 2017 Urząd M. Biuro Informacji i Komunikacji Społ. 8° ss. 92, il. (Biblioteka Kroniki Miasta Łodzi; t. 13).

Materiały z konferencji „Zjazd miast Piłsudskiego”, Łódź, 22–23 IX 2017 r.

Z treści: Daszyńska Jolanta: Piłsudski – Legiony – Niepodległość s. 11–18; Waingartner Przemysław: Łódź w biografii i micie Marszałka Józefa Piłsudskiego s. 19–27; Bogalecki Tadeusz: Legiony Polskie w Łodzi i okolicy w latach 1914–1918 s. 28–31; Bogalecki Tadeusz: Popularyzowanie i pielęgnowanie tradycji legionowych w Łodzi w latach 1918–2017 s. 32–35; Rogowski Grzegorz: Marszałek Piłsudski na ekranie s. 36–42; Górecki Jarosław: Kostiumówka i inne ślady Legionów Polskich na Wołyniu s. 43–49; Romanowski Gustaw: Odtwarzanie mieszkania Józefa Piłsudskiego w Łodzi s. 50–74; Wybrane cytaty z publicystyki i wystąpienia Józefa Piłsudskiego s. 75–80; Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku s. 82–86; Akt Uroczystego Odsłonięcia Pomnika Legionisty s. 87–91.

1814. ROKOSZ Mieczysław: Kraków Kościuszcze. 1817–2017. *Rocznik Krakowski*. T. 83: 2017 s. 5–20, streszcz. ang.

Kopiec i inne formy upamiętnienia.

1815. SALA Bartłomiej Grzegorz: Kurhany chwały. O kopcach krakowskich, podkrakowskich i nie tylko. Warszawa 2017 Wydaw. CM 8° ss. 348, tabl. 16, il.

1816. SANOCKA-TURECZEK Katarzyna: Pomniki przedwojennego Gorzowa Wielkopolskiego – zarys problematyki. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 24: 2017 s. 139–158, streszcz. ang., niem.

1817. SKRZYPEK Ignacy: Zapomniana tablica pamięci. *Rocznik Koszaliński*. Nr 41: 2013 s. 11–18.

Tablica upamiętniająca koszalińskich żołnierzy poległych w bitwie pod Sadową (Königgrätz) w 1866 r.

1818. STEFAŃSKA Dorota: Gdy ginie ludzka pamięć, mówią kamienie – rzecz o obelisku w starostwie Szadek. *Biuletyn Szadkowski*. T. 17: 2017 s. 149–159.

1819. STO lat kopca Kościuszki w Borysławicach Kościelnych. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 4 s. 135–138.

Od 1917 r.

1820. SYPEK Wojciech: Pomnik CK 4. Armii w Tarnowie. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 21: 2016 s. 49–56.

XX w.

1821. SZAJDA Marek: Pomniki i tablice pamiątkowe w Jeleniej Górze w latach

2012–2017. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 119–138, streszcz. ang., czes., niem.

1822. SZENFELD Józef: O dwóch tablicach profesora Stanisława Kirkora [1905–1963] – piórem świadka. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 24: 2017 s. 243–250, streszcz. ang., niem.

W Poznaniu i Gorzowie Wielkopolskim.

1823. VERTRIEBENE 1939... Deportationen von polnischen Bürgern aus den ins Dritte Reich eingegliederten Gebieten. Ausstellungsführer. Hrsg. von Jacek Kubiak, Agnieszka Łuczak; Mitarbeit Małgorzata Schmidt; Nachworte Andrzej Porawski, Robert Traba, Katarzyna Woniak. Wyd. 2. Poznań 2017 Zw. Miast Pol.; IPN–KŚZpNP; Wydaw. Miejskie. Posenia 8° ss. 213, il.

1824. WAINGERTNER Przemysław: Odślonięcie Pomnika Legionisty w Łodzi, 23 września 2017 r. *Rocznik Łódzki*. T. 66: 2017 s. 227–228.

1825. WOJCIECHOWSKI Jerzy S.: Mauzoleum generała Józefa Bema w Tarnowie. *Studia Artyleryjskie*. T. 7: 2017 s. 9–53.

Lata 1926–1930.

1826. ŻAK Paulina: Tablica upamiętniająca Jakoba Steinhardta [1887–1968] w Żerkowie. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 3 s. 126–130.

1827. ŻMUDA Michał: Wadowickimi śladami niepodległości. *Wadoviana*. Nr 20: 2017 s. 154–164.

6. PAMIĘĆ I POLITYKA HISTORYCZNA

Zob. poz. 8133, 9219, 10312, 10323, 10440, 10713.

1828. II WOJNA światowa. Historia, która nie chce przeminąć. Dyskusje o polskim doświadczeniu w wieku XX i polityce pamięci. Red. prowadzący Leszek Zaborowski. Warszawa 2017 Ośr. Badań nad Totalitaryzmem im. Witolda Pileckiego 8° ss. 174, nlb. 2.

Treść: Kozłowski Wojciech, Stefanek Tomasz: Wprowadzenie s. 9–15; Kornat Marek: Wojna, która nie chce przeminąć. Dylematy i zadania polskiej pamięci s. 17–61; Prawda historyczna, narracje, kody pamięci. Dyskusja wokół eseju Marka Kornata. [Rozmawiają:] Łukasz Adamski, Sławomir Dębski, Wanda Jarząbek, Marek Kornat, Paweł Skibiński, Piotr Skwieciński s. 62–77; Doświadczenia totalitaryzmu: badania, edukacja, pamięć (Nieborów, 22–23.06.2016): II wojna: główne narracje. [Dyskutują:] Grzegorz Bębniak, Magdalena Gawin, Małgorzata Gmurczyk-Wrońska, Waldemar Grabowski, Aneta Hoffmann, Wanda Jarząbek, Marek Kornat, Eugeniusz Cezary

Król, Grzegorz Mazur, Martyna Rusiniak-Karwat, Paweł Skibiński s. 81–99; Terror i okupacja: źródła, pytania, perspektywy. [Dyskutują:] Grzegorz Bębniak, Tomasz Ceran, Anna Czocher, Magdalena Gawin, Dawid Golik, Waldemar Grabowski, Paweł Libera, Grzegorz Mazur, Sebastian Piątkowski, Marcin Przegiętka, Martyna Rusiniak-Karwat, Mirosław Sikora, Piotr Stanek, Ewa Wiatr, Anna Zapalec s. 101–123; Totalitaryzm: edukacja, kultura, upamiętnienie. [Dyskutują:] Tomasz Chinciński, Małgorzata Gmurczyk-Wrońska, Aneta Hoffmann, Wanda Jarząbek, Paweł Libera, Piotr Madajczyk, Grzegorz Mazur, Sebastian Piątkowski, Marcin Przegiętka, Paweł Skibiński s. 125–141; Historia w ujęciu globalnym: spojrzenie na wiek XX. [Dyskutują:] Richard Butterwick-Pawlikowski, Wojciech Kozłowski, Alexandra Richie, Klaus Ziemer s. 143–161.

1829. BIAŁOKUR Marek: Pierwsze lata batalii o miejsce Gabriela Narutowicza w pamięci historycznej. *Polish Biographical Studies*. Nr 5: 2017 s. 33–59, streszcz. ang.

1830. CZUBALA Dionizjusz: Pamięć Zagłady w narracji folklorystycznej. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 203–229, streszcz. ang.

1831. DAWIDEJT-DROBEK Ewa, Drobek Wiesław: Pamięć a przestrzeń publiczna na przykładzie wybranych miast Górnego Śląska. *Studia Śląskie*. T. 79: 2016 s. 75–104.

1832. DOBROSIELSKI Paweł: Spory o Grossa. Polskie problemy z pamięcią o Żydach. Warszawa 2017 Wydaw. IBL PAN 8° ss. 333.

Jan Tomasz Gross (ur. 1947).
Rec.: Leociak Jacek, *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 822–825.

1833. FRANKL Michal: Wreszcie w kalendarzu? Tereziński obóz rodzinny w Auschwitz-Birkenau w czeskiej świadomości historycznej. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 734–746.

1834. FUDZIŃSKA-BORKOWSKA Hanna: Pamięć historyczna we współczesnym społeczeństwie. Pamięć o czasach wojny. *Rocznik Gdynski*. Nr 29: 2017 s. 215–218.

1835. GŁOWACKA-GRAJPER Małgorzata: Diaspora pamięci i emocji. Pamięć przesiedleń z dawnych Kresów II Rzeczypospolitej we współczesnej Polsce. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 3: 2013 s. 66–74, streszcz. ukr., ros., ang.

1836. GMITRUK Janusz, Skoczek Tadeusz: Insurekcja kościuszkowska i jej naczelnik. W legendzie, historiografii i sztuce. Warszawa 2017 MHPRL; Muzeum Niepodległości 8° ss. 92, nlb. 3, il.

1837. GOŁEMBKA Mateusz: Stanisław Leszczyński w świadomości historycznej Wielkopolan. *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 59–66.

1838. GROSS Jan Tomasz: Czy Zagłada jest ich historią, czy naszą? („Plaidoyer” w przedmiocie ustanowienia w Polsce miejsca pamięci poświęconego Zagładzie). *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 679–689.

1839. JARKIEWICZ Katarzyna: Znaki pamięci. O komemoratywnym charakterze obrazka religijnego. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 167–179, streszcz. ang. XV–XX w.

1840. JARZĄBEK Marcin: Legioniści i inni. Pamięć zbiorowa weteranów I wojny światowej w Polsce i Czechosłowacji okresu międzywojennego. Kraków 2017 Universitas 8° ss. 309, nlb. 2, il.

1841. JAWORSKA Agata: Pamięć zbiorowa i procesy „zapominania” o Zagładzie Żydów w powojennej Polsce. *Judaista*. Nr 3: 2017 s. 48–65.

1842. KMAK-PAMIRSKA Aleksandra: Zmienność pamięci. Biskup Carl Maria Splett [1898–1964] w polskiej i niemieckiej pamięci historycznej. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 501, nlb. 1, streszcz. niem. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 131).

1843. KOBIELSKA Maria: Polska kultura pamięci w XXI wieku. Dominanty: zbrodnia katyńska, powstanie warszawskie i stan wojenny. Warszawa 2016 IBL PAN 8° ss. 422, nlb. 1, streszcz. ang. (NH Nowa Humanistyka; t. 30).

1844. KRWAJY cień genocydu. [Cz. 1]: Interdyscyplinarne studia nad ludobójstwem. Red. nauk. Beata Machul-Telus, Urszula Markowska-Manista, Lech M. Nijakowski. Kraków 2011 Oficyna Wydawnicza Impuls 8° ss. 305.

Treść: Zimbaro Philip G.: Słowo wstępne s. 11–16; Machul-Telus Beata, Markowska-Manista Urszula, Nijakowski Lech M.: Wprowadzenie. Wiele ludobójstw, jeden dyskurs? s. 17–22; Nijakowski Lech M.: Wiek XX stuleciem ludobójstw. Podstawowe definicje, spory i fakty s. 23–62; Jaworska Manana, Olechowski Mateusz, Bilewicz Michał: Ludobójstwo i jego społeczno-psychologiczne następstwa: od korzeni zła do przeprosin i procesu przebaczenia s. 63–94; Zajadło Jerzy: Koncepcja Responsibility to Protect jako strategia zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa s. 95–114; Kucharczyk Grzegorz: Pierwsze ludobójstwo i pierwszy negacjonizm – eksterminacja Ormian w Turcji na początku XX wieku s. 115–136; Bartuś Alicja: Ludobójstwo po Auschwitz s. 137–154; Gerlich Marian Grzegorz: Romski porażymos i kulturowe konsekwencje zagłady s. 155–180; Bieniek Karolina: Never again! Problematyka kwestii ludobójstwa w Ruandzie w 1994 roku s. 181–198; Markowska-Manista Urszula: W międzykulturowym zwierciadle traum. Ludobójstwa, rzezie, masakry i zbrodnie przeciwko ludzkości na kontynencie afrykańskim w XX i XXI wieku s. 199–236; Machul-Telus Beata, Markowska-Manista Urszula: A świat milczy... Jak i dlaczego uczyć o ludobójstwach? s. 237–272.

1845. KRWAJY cień genocydu. Cz. 2: Ludobójstwa – pamięć, dyskurs, edukacja. Red. nauk. Beata Machul-Telus, Urszula Markowska-Manista, Lech M. Nijakowski. Warszawa 2017 Inst. Wydaw. Książka i Prasa 8° ss. 537, nlb. 1, streszcz. ang.

Treść: Zimbaro Philip: Wstęp s. 7–13; Machul-Telus Beata, Markowska-Manista Urszula, Nijakowski Lech M.: Wprowadzenie s. 15–19; Machul-Telus Beata, Markowska-Manista Urszula: Edukacja o ludobójstwach – historia, pamięć, rozumienie s. 21–65; Nijakowski Lech M.: Czy ludobójstwo się oplaca? Społeczno-ekonomiczne efekty ludobójstw i ich reprezentacje w dyskursie publicznym s. 65–101; Bartuś Alicja: Rafał Lemkin – zapomniany polski prawnik s. 103–128; Oledzka Justyna: Relatywizacja ludobójstwa jako instrument stosunków geopolitycznych na przykładzie politycznego dyskursu o ludobójstwach Ormian i Czerkiesów s. 129–155; Ickiewicz-Sawicka Magdalena: Konflikt pamięci, czyli trudna edukacja o ludobójstwach i wychowaniu do pokoju na Bałkanach, ze szczególnym uwzględnieniem Chorwacji (perspektywa

kryminologiczna) s. 157–194; Talewicz-Kwiatkowska Joanna: Temat zagłady Romów i Sinti w szkolnych programach edukacyjnych s. 195–224; Bieniek Karolina: „Wymazywanie błędów przeszłości” – analiza rekonstrukcji systemu szkolnictwa oraz tworzenia polityki historycznej w Rwandzie po 1994 roku s. 225–272; Poplawski Błażej: Prawda stała się obrazą. Pamięć o ludobójstwie jako instrument legitymizacji separatystów białoruskich s. 273–307; Poplawski Błażej, Zuchowski Damian: Przełamać zмовę milczenia. Analiza funkcjonowania instytucji zaangażowanych w upowszechnianie narracji o ludobójstwie w Papui Zachodniej s. 309–353; Weigl Barbara, Szuchta Robert: Polskie nauczanie o Holokauście w wymiarze szkolnym s. 355–379; Suszkiewicz Katarzyna: Edukacja i pamięć o Holokauście na przykładzie wizyt studyjnych młodzieży izraelskiej w Polsce s. 381–429; Stefańska Magdalena: Od międzynarodowego prawa humanitarnego do działań na rzecz ochrony ludności cywilnej – stanowisko Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża dotyczące zbrodni ludobójstwa s. 431–468; Bibliografia s. 469–529.

1846. KUBISZYN Marta: Granica – różnica kulturowa – tożsamość: przestrzeń lubelskiej dzielnicy żydowskiej we wspomnieniach przedwojennych mieszkańców. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 7: 2017 s. 329–353, streszcz. ang.

1847. KWIATKOWSKI Piotr Tadeusz: Pamięć rewolucji 1905 roku po upadku PRL: wykluczanie z narodowej tradycji i próby nowej interpretacji. *Przegląd Humanistyczny*. R. 61: 2017 nr 2 s. 61–75, streszcz. ang.

1848. [LASTOŪSKĪ Alaksej] Lastouski Aliaksei: The historical memory of ethnic Poles in Belarus: a cultural and ideological palimpsest. *Historia i Polityka*. Nr 12: 2014 s. 9–21.

XX/XXI w.

1849. LINEK Bernard: Stosunek mniejszości na Górnym Śląsku do pamięci powstań śląskich (cz. 1). *Studia Śląskie*. T. 77: 2015 s. 75–106.

Cz. 2. *Tamże*. T. 78: 2016 s. 149–172.

1850. ŁAGOWSKI Bronisław: Fałszywa historia, błędna polityka. Warszawa 2017 Fund. Oratio Recta 8° ss. 321.

1851. MALICKI Krzysztof: Poza wspólnotą pamięci. Życie i zagłada Żydów w pamięci mieszkańców regionu podkarpackiego. Warszawa 2017 Wydaw. IFiS PAN 8° ss. 363, il., streszcz. ang.

Rec.: Winiarczyk Gabriela, *Kolo Historii*. Nr 21: 2017 s. 172–174.

1852. MATERSKI Wojciech: Od cara do „cara”. Studium rosyjskiej polityki historycznej. Warszawa 2017 ISP PAN 8° ss. 371, nlb. 1, streszcz. ang., ros.

XV–XXI w.

1853. MOJ Magdalena: Krasiejów. Obrazy z współczesnej pamięci zbiorowej. Krasiejów

2017 Stow. Dolina Małej Panwi; Stow. Miłośn. Krasiejowa 8° ss. 175, tabl. 16, il.

1854. (NIE)OBECNE dziedzictwo. Rozważania o kręgu z Krzyżowej. Pod red. Tomasza Skoniecznego. Wrocław–Krzyżowa 2017 Fund. „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego 8° ss. 142.

Treść: Żurek Robert, Skonieczny Tomasz: Wstęp s. 7–13; Żurek Robert: Partyzanci bez karabinów. Szkic o Kręgu z Krzyżowej s. 15–21; Fikus Sebastian: Sprzeciw był dla nich moralnym obowiązkiem. Powstanie i działalność Kręgu z Krzyżowej s. 23–34; Weber Pierre-Frédéric: O (nie)pamięci o Kręgu z Krzyżowej we Francji i wielości kultur pamięci w Europie s. 35–44; Miodek Marcin: Krzyżowa – miejsce pamięci i dialogu o oporze wobec totalitaryzmów s. 45–58; Ukielski Paweł: Niemiecki ruch oporu z polskiej perspektywy s. 59–63; Kaczorowska Katarzyna: Dlaczego w III Rzeszy opór był indywidualny a w Polsce systemowy? „My” kontra „oni” s. 65–71; Skonieczny Tomasz: Nieprzystawalne narracje – polska i niemiecka pamięć o zamachu [Claus von] Stauffenberga s. 73–79; Jędrzejczak Helena: Program Kręgu z Krzyżowej w kontekście ideowym, duchowym i intelektualnym środowisk niemieckiej opozycji antynazistowskiej s. 81–91; Nijakowski Lech M.: Zbrodnia, kara i Krąg z Krzyżowej s. 93–103; Widmaier Benedikt: Nowe myślenie o Krzyżowej. Fragmenty eseistyczne s. 105–114; Śliwa Janusz: Dziedzictwo Kręgu z Krzyżowej dla dzisiejszej Europy s. 115–120; Biekhart Stephen: Dziedzictwo Kręgu z Krzyżowej dla współczesności s. 121–132; Skonieczny Tomasz: Nie nieobecne dziedzictwo. Postowie s. 133–138.

1855. NOWAK Jacek: Pamięć kulturowa i zapominanie Żydów. *Sensus Historiae*. Vol. 27: 2017 [nr] 2 s. 63–76, streszcz. ang.

XX–XXI w.

1856. OBRAZY wojny w mediach, pamięci i języku. Pod red. Heleny Sojki-Masztalesz, Marcina Poprawy, Tomasza Piekota. Wrocław 2017 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego; we współpr. z Wyd. Filol. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 182, streszcz. ang. (Acta Universitatis Wratislaviensis; no 3846) (Oblicza Komunikacji; 10/2017).

Z treści: Kładozny Piotr: Odgłosy wojny w przekazach prasowych i literackich s. 9–22; Rzymowska Luiza: Sprawa honoru. Przemówienie Józefa Becka, wygłoszone 5 maja 1939 roku w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej, na tle zasad retoryki s. 23–56; Poprawa Marcin: Prasa konspiracyjna w służbie kontropropagandy – funkcje, cele, zjawiska językowe (na przykładzie gazet podziemnych 1939–1945) s. 57–98; Lorenc Magdalena: „Oczy szeroko zamknięte” – czyli o tym, co jest, a czego nie widać w nowych polskich muzeach o II wojnie światowej s. 99–118.

1857. OŻÓG Piotr: Pamięć historyczna o mordzie turzańskim. *Rocznik Sokolowski*. Nr 13: 2016 s. 57–77.

Dot. mordu w lesie w Turzy w 1944 r.

1858. PASTERNAK Gil, Ziętkiewicz Marta: Subwersywna moc prywatnych kolekcji fotografii. Żydzi w polskiej pamięci zbiorowej po upadku komunizmu. *Konteksty*. R. 71: 2017 nr 3 s. 213–224, streszcz. ang. s. 262.

1859. PASTUSZEWSKI Stefan: Demokracja związkowa lat 1980–1981 w pamięci i ocenie członków NSZZ „Solidarność” Regionu Bydgoskiego. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 363–379, streszcz. ang., niem.

1860. PAWLETA Michał: Past in the present: Mount Ślęza according to Pierre Nora’s „sites of memory” (lieux de mémoire) concept. *Folia Praehistorica Posnaniensis*. Vol. 22: 2017 s. 157–181, streszcz. pol.

1861. POLLACK Martin: Topografia pamięci. Przeł. Karolina Niedenthal. Wołowiec 2017 Wydaw. Czarne 8° ss. 238, nlb. 2, il. (Sulina).

1862. POMIĘDZY jubileuszami. Polityka historyczna w polsko-niemieckiej codzienności. Red. Klaus Ziemer, Joanna Andrychowicz-Skrzeba. Warszawa 2017 Friedrich-Ebert-Stiftung. Przedstawicielstwo w Polsce 8° ss. 342, il.

Treść: Feicht Roland: Przedmowa s. 7–9; Ziemer Klaus: Wprowadzenie s. 10–20; Becker Manuel, Hill Michael: Polityka historyczna w Niemczech. Historia i systematyka pojęcia. Perspektywy historyczne i polityczne s. 23–56; Andrychowicz-Skrzeba Joanna: Polityka historyczna z polskiej perspektywy. Uwagi dotyczące terminu i tworzenia nowych polskich mitów s. 57–76; Hill Michael: Świadomość historyczna – „niemiecka choroba”? Perspektywy na Republikę Federalną Niemiec w 2017 roku s. 77–88; Trutkowski Dominik: Od konsensusu do niezgody. Początki polaryzującej polityki historycznej w prasie i w polskiej codzienności parlamentarnej po 1989 roku s. 89–105; Zaborski Marcin: Przeszłość, pamięć, historia. Wizja polityki historycznej w programie politycznym PiS s. 106–121; Warakomska Anna: Obraz PRL-u w dyskursie politycznym III Rzeczypospolitej s. 122–143; Kaminsky Anna: Komunizm jako pasierb kultury pamięci? s. 144–167; Düben Ann Katrin, Zachmann Anna: Konkurencja „podwójnej przeszłości” – czy Saksonia podąża własną drogą? s. 168–184; Reuschenbach Julia: Polityka historyczna i „wystawianie historii” – spojrzenie na krajobraz niemieckich muzeów i miejsc pamięci s. 185–204; Kobielska Maria: Model „nowego” polskiego muzeum historycznego: muzeum jako urządzenie polityczne s. 205–220; Reuschenbach Julia, Müller Sandra: Napaść na Polskę w niemieckich podręcznikach do historii od 1949 roku s. 221–241; Hörbelt Christian: Konflikt pamięci? Powstanie warszawskie 1944 i powstanie w getcie warszawskim 1943 w polskiej i niemieckiej kulturze pamięci s. 242–262; Malicki Krzysztof: Perspektywy polityki historycznej w kontekście postaw wobec przeszłości młodego pokolenia Polaków s. 263–277; Szpociński Andrzej: Historie żywe – dwie okupacje: niemiecka i sowiecka s. 278–299; Czachur Waldemar: Msza Pojednania w Krzyżowej – wyraz zgnitego kompromisu polsko-niemieckiej polityki historycznej? s. 300–315; Trutkowski Dominik, Hörbelt Christian: Granica na Odrze i Nysie w kulturach pamięci miasta Görlitz-Zgorzelec. Od lokalnego transnarodowego do europejskiego miejsca pamięci? s. 316–334; Zaleceni dla polityki historycznej w Polsce i Niemczech s. 335–340.

1863. POWSTANIE styczniowe w pamięci zbiorowej. Red. nauk. Agnieszka Kawalec, Jerzy Kuzicki. Rzeszów 2017 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 609, il., streszcz. ang.

Treść: Wstęp: 7–9; Łysiak Wojciech: Pamięć zbiorowa a świadomość historyczna s. 13–23; Michalska-Bracha Lidia:

Powstanie styczniowe – przestrzenie pamięci w XIX–XX wieku s. 24–38; Kulecka Agata: Konstrukcje i destrukcje pamięci 1863 roku: czas polemik 1865–1878 s. 39–62; Menz Mariusz: Powstanie styczniowe w szkolnej edukacji historycznej od końca XIX wieku do czasów współczesnych s. 63–90; Rusin Joanna: Legenda Traugutta i jubileusze. Wybrane przykłady s. 91–104; Noiński Emil: Polskie Termopile. Bitwa pod Węgrowem 3 lutego 1863 roku w historiografii, tradycji i świadomości Polaków s. 105–120; Nowak Mariusz: Broszura Zygmunta Wielopolskiego „Do J. W. Hr. Stanisława Tamowskiego” przykładem polemiki o kontekst interpretacyjny powstania styczniowego między ugodowcami z Królestwa a stańczykami (1878–1880) s. 121–133; Pasternski Bartosz: Życie codzienne w Warszawie w czasie powstania styczniowego w świetle wybranych pamiętników s. 134–149; Kostrzevska Ewelina Maria: Wina i pokuta. Powstanie styczniowe w pamięci środowisk kobiecych Królestwa Polskiego przełomu XIX i XX wieku s. 150–161; Markiewicz Agata: „Jakie ja zorze widziałam w tej drodze, jakie miejsca krwawe, jakie słońce”. Pamięć o żonach powstańców – dobrowolnych zesłankach i tych, co odważyły się zostać w kraju s. 162–172; Nabywaniec Stanisław: Problematyka powstania styczniowego w homilii i katechezie s. 173–195; Hinc Alina: Obchody rocznic powstania styczniowego w ocenie administracji pruskiej w Poznańskim w latach 1864–1914. Uwagi wstępne s. 196–208; Hoff Jadwiga: Pamięć powstania na prowincji galicyjskiej s. 209–214; Trąbski Maciej: Bolesław Rozwadowski – wspomnienia z powstania styczniowego s. 215–248; Pustelak Danuta: Powstanie styczniowe w świetle kronik parafialnych łacińskiej diecezji przemyskiej (do 1918 roku) s. 249–265; Biesiadecka Elżbieta: Wizerunki bohaterów powstania styczniowego na łamach galicyjskiej prasy dla ludu doby autonomicznej s. 266–276; Rejman Sabina: Rocznicowa pamięć o powstaniu styczniowym na łamach polskiej prasy lwowskiej s. 277–289; Lazorak Tetiana: Istorična pam’at’ pro Sičneve povstannā v seredovišī profesoriv ta učniv deržavnoī gimnazij imeni Franca Josifa I v Drohobičī (1870–1939 rr.) s. 290–303; Lazorak Bogdan: Sičneve povstannā 1863 r. v istoričnij pam’ati gromadnā mīsta Drohobič (1880–1939 rr.) s. 304–324; Szkutnik Piotr: Powstanie styczniowe na łamach „Ziemi Siardzkiej” w okresie międzywojennym s. 326–336; Malicka Alicja: Pamięć powstania styczniowego w latach 1918–1939 w województwie kieleckim s. 337–351; Budzyński Zdzisław: Kamienie pamięci. Pomniki, miejsca i symbole powstania styczniowego w województwie podkarpackim. Studium porównawcze s. 352–373; Genik Mikola: Ideā spil’nosti vizvol’noī borot’bi narodiv Balto-Čornomors’kogo regionu āk prodovžennā tradicij Sičevogo povstannā s. 374–392; Polaczek Janusz: Między batalistyką, realizmem, malarstwem rodzajowym a polityczną dydaktyką i propagandą. O przemianach sposobu obrazowania powstania styczniowego w malarstwie polskim od ostatniego ćwierćwiecza wieku XIX po wiek XX s. 395–420; Święicki Kladiusz: Teatr Śmierci jako miejsce pamięci i postpamięć zrywów niepodległościowych okresu zaborów. Tadeusz Kantor a Adam Mickiewicz, Stanisław Wyspiański i Jacek Malczewski s. 421–440; Redzik Adam: Powstanie styczniowe i X muza w okresie II Rzeczypospolitej s. 441–453; Uljasz Adrian: Dwa filmy o powstaniu styczniowym. „Wiarna rzeka” Tadeusza Chmielewskiego i „Szwadron” Juliusza Machulskiego s. 454–473; Skrzyżczak Jerzy: Między Podlasiem, Syberią i Galicją. Wąsorscy w powstaniu styczniowym i ich losy s. 477–496; Wąsacz-Krztoń Jolanta: Muzycy powstania styczniowego i ich losy s. 497–508; Kuzicki Jerzy: Książa – uczestnicy powstania styczniowego i emigracji w świetle materiałów Archiwum Archidiecezji Paryskiej s. 509–524; Borys Marcin: Duchowni – uczestnicy niepodległościowego zrywu 1863 roku i ich działalność wśród Polonii chicagowskiej w ostatnich dekadach XIX stulecia s. 525–543; Micał Stanisław: Powstanie styczniowe w pracy „Dzieje Polski porobizorowe: 1795–1921” Mariana Kukieła s. 547–561; Wykaz wykorzystanych źródeł i opracowań s. 563–609.

1864. ROK 1945 (nie-)powroty. Inne opowieści o historii Polski. Gdańsk 2017 Pracownia 8° ss. 185, nlb. 3, tabl. 36, il.

Materiały cyklu spotkań „TeKa refleksji”, Sopot, X–XI 2015 r.

Treść: Kopiczyński Tomasz: Wstęp s. 5–7; Traba Robert: Ante scriptum s. 9–11; Traba Robert: (Nie-)powroty. Esej o doświadczeniu i pamięci roku 1945 s. 13–59; Lawaty Andreas: Rozstania po powrotach s. 61–80; Müller Michael G.: Kiedy skończyła się historia starego Gdańska? s. 83–109; Menewel Andrzej: Mała niania w Górach Olbrzymich s. 111–157; Orłowski Hubert: Samotność na Warmii s. 159–178; Traba Robert: Postscriptum s. 181–184.

1865. SAGAŁO Monika: Pamiętanie i zapominanie w kulturze. Przypadek Tadeusza Sadowskiego [1922–1944], pseudonim Tomo. *Małopolska*. [T.] 19: 2017 s. 229–240, streszcz. ang.

Walczył w jugosłowiańskiej partyzance Josipa Broz Tity.

1866. SROCZYŃSKA Jolanta: Polska polityka historyczna i jej wpływ na kształtowanie się praktyki konserwatorskiej w pierwszych latach powojennych. Polish historical policy and its impact on the development of conservation practice during the first years after the war. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 48: 2016 s. 74–84.

Tekst równol. pol., ang.

1867. SZYMBORSKI Wiktor: Pamięć o św. Jadwidze w Uniwersytecie Jagiellońskim. *Nasza Przyszłość*. T. 127: 2017 s. 161–184, streszcz. ang.

1868. THINKING symbols. Interdisciplinary studies. Ed. by Joanna Popielska-Grzybowska & Jadwiga Iwaszczuk. Pułtusk 2017 Acad. of Humanities 8° ss. 324, tabl. 53, il. Department of Anthropology and Archaeology. (Acta Archaeologica Pułtuskiensia; vol. 6).

Materiały z konferencji, Pułtusk, 30 VI 2015 r.

Z treści: Nowakowski Paweł F.: Two symbols of spiritual struggle in the Hussite ideology – John Hus and the Antichrist s. 193–198; Okupnik Małgorzata: Death, dying, bereavement and their symbols in the Polish art cinema s. 199–209; Pawlik Jacek Jan: Turning into symbol. Head of state as a political icon during the dictatorial regime in Togo, 1967–2005 s. 211–218; Szajewski Tomasz: Attributes of the authorities of the national contingent – Polish army in the 17th and 18th centuries. The symbolism of the military authorities – an attempt to systematise s. 273–282; Śmieja Agata: How to create the symbol of beauty? The process of shaping the image of Cleopatra VII concerning both antique and modern sources s. 293–296; Zych Robert: Kujavian long barrows through time – the symbolism of the cemeteries s. 319–324.

1869. TOMCZOK Marta: Czyja dzisiaj jest Zagłada? Retoryka, ideologia, popkultura. Warszawa 2017 IBL PAN 8° ss. 358, nlb. 1, streszcz. ang.

1870. TWARDY Elżbieta: Historia – pamięć – literatura. O kilku aspektach trudnego

związku. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 2 s. 15–24, streszcz. ang.

1871. TYSZKIEWICZ Adam: Legenda Tadeusza Kościuszki w murach Szkoły Rycerskiej i Uniwersytetu Warszawskiego. *Almanach Warszawy*. T. 11: 2017 s. 173–187, streszcz. ang.

1872. „WE LWOWIE byłem szczęśliwy...”. Dziedzictwo Jana Karskiego, absolwenta Uniwersytetu Lwowskiego. Konferencja naukowa, 20 listopada 2017 r. Zapis wystąpień i dyskusji. Warszawa 2017 [b.w.] 8° ss. 65.

J. Karski (1914–2000).

1873. WIĘCKIEWICZ Agnieszka: Nie nastał jeszcze czas żałoby. Treblinka jako miejsce nie-do-pamiętane. *Judaista*. Nr 3: 2017 s. 38–47.

1874. „ZIEMIA skrywa kości”. Zapomniane krajobrazy pamięci – cmentarze protestanckie w Wielkopolsce po 1945 roku. Pod red. Jerzego Kołackiego i Izabeli Skórzyńskiej. Poznań 2017 Inst. Historii UAM 8° ss. 429, il., streszcz. niem.

Treść: Molik Witold: Przedmowa s. 7–9; Oxford Magdalena: Słowo wstępne s. 11–13; Owczarek Hubert: Uwagi wstępne s. 15–17; Kołacki Jerzy, Skórzyńska Izabela: Wprowadzenie s. 19–30; Domańska Ewa: Cmentarze jako przedmiot historii ratowniczej („rescue history”) s. 33–45; Kołacki Jerzy: „Ziemia skrywa kości”. Cmentarze ewangelicko-augsburskie w Wielkopolsce jako (nie)wspólne polsko-niemieckie miejsca pamięci. Modele obchodzenia się z zaginionymi krajobrazami przeszłości – zarys projektu badawczego s. 49–60; Skórzyńska Izabela, Wachowiak Anna: „Cmentarze nieistniejących cmentarzy”. Między obowiązkami oddawania szacunku zmarłym i polityczną dyspozycją ich pamięcią s. 61–79; Budzińska Justyna: Między estetyką znikania a kontr-pomnikiem s. 81–89; Wałkowska Joanna: Cmentarze ewangelickie z perspektywy archeologii: problemy i możliwości badawcze s. 91–103; Frąckowiak Maksymilian: Archeologia w służbie pojednania. Prace archeologiczno-ekshumacyjne na niemieckich grobach wojennych w zachodniej Polsce s. 105–119; Kiec Olgierd: Kościoły ewangelickie w Wielkopolsce w XX i XXI wieku s. 123–132; Białecki Konrad: Działania władz wobec cmentarzy ewangelickich w Wielkopolsce w latach 1945–1989 s. 133–143; Filipowska Karolina: Cmentarze żydowskie w Wielkopolsce po 1945 roku s. 145–155; Owczarek Hubert: Cmentarze ewangelickie w fotograficznych zbiorach internetowych s. 157–165; Woniak Katarzyna: Z cmentarza ewangelickiego do polsko-niemieckiego miejsca pamięci. Przykład Złotowa s. 167–175; Makosch Dominik: „Ci tylko godni są lepszej przyszłości, którzy umieją czcić i szanować swych przodków przeszłości” s. 179–183; Wiczorek Katarzyna, Lange Krzysztof: Rewitalizacja cmentarza ewangelickiego w Czempiniu s. 185–193; Kowalski Przemysław: Budowa tożsamości obszaru Puszczy Pyzdrowskiej w oparciu o ołędzkie dziedzictwo kulturowe s. 195–204; Mierzejewski Przemysław: Cmentarze ołędzkie w powiecie nowotomyskim. Dla tych, którzy odeszli przed nami s. 205–210; Osypuk Jerzy: Nekielscy ołędzy i ich cmentarze s. 211–219; Tureczek Marceili: Cmentarz ewangelicki w Brójcach. Kilka refleksji na temat aktualnych przemian pamięci w perspektywie stosunków polsko-niemieckich s. 221–233; Malinowski Adam: Rewitalizacja cmentarzy ewangelickich w powiecie obornickim s. 235–241; Wunsz Waldemar: Cmentarze w parafii ewangelicko-augsburskiej

w Koninie s. 243–245; Staemmler Johannes: OKR Johannes Staemmler aus Posen im Lichte seiner Erinnerungen s. 247–252; Brauer Helmut: Die deutsch-polnische Zusammenarbeit im Kreis Obornik s. 353–269; Boelter Christfried: Die Gemeinschaft Evangelischer Posener als Mitglied des Konventes der ehemaligen evangelischen Ostkirchen und die Aktivitäten dieses evangelischen Dachverbandes s. 271–274; Ziegeler Karin: Die Aktivitäten der Gemeinschaft Evangelischer Posener s. 275–283; Hinz Klaus: Die evangelischen Friedhöfen in Kreis Kalisch s. 285–291; Sternel-Rutz Renate: Die Zeit fügt zusammen, was zusammen gehört. Vergessene Steine auf einem vergessenen Friedhof s. 293–295; Putensen Birgitt: Ehemalige Friedhöfe als Lernort der Geschichte s. 297–301; Zawila Małgorzata: Czym jest cmentarz? O wielowymiarowości cmentarzy uwag kilka s. 305–318; Ciesielska Natalia: Zapomniane cmentarze Wielkopolski – opuszczone, (z)niszczone, (u)ratowane s. 319–326; Górski Karol, Blumczyńska Magdalena: Cmentarz ewangelicki w Pobiedziskach. (Nie)zapomniane

miejsce w polsko-niemieckim krajobrazie pamięci s. 327–344; Małkus Marta [Tatiana]: Staromiejski cmentarz ewangelicki we Wschowie – miejsce harmonii kultury i natury s. 345–356; Małycha Wiesława, Zabroni Beata: Cmentarz ewangelicko-augsburski w Strzyżewicach (Striesewitz) s. 357–361; Kielbasa Bartosz: Rola Towarzystwa Przyjaciół Konina w pielęgnowaniu i zachowaniu dawnego dziedzictwa ewangelickiego w Wielkopolsce Wschodniej s. 363–369; Urbaniak-Kmiecik Emilia: Ratowanie XVIII-wiecznego cmentarza niemieckiej rodziny Kelmów w Wierzycach s. 371–377; Łączak Bartosz: Cmentarze ewangelickie w gminie Mosina. Kilka uwag – przyczynek do dalszych badań s. 379–386; Karolczak Urszula: Czy cmentarze ewangelickie zostały zapomniane? (Pamięć o cmentarzach ewangelickich w okolicach Koła) s. 387–396; Wiśniewski Michał: Grupa „Lapidaria – zapomniane cmentarze Pomorza i Kujaw”, czyli o społecznym ratowaniu cmentarzy w województwie kujawsko-pomorskim s. 397–407.

7. OCHRONA I KONSERWACJA ZABYTKÓW

Zob. poz. 1281, 1451, 1555, 1598, 1866, 2272, 3834, 4275, 4282, 9793, 10612.

1875. BABULEWICZ Barbara, Porycki Janusz: Sprawozdanie z przebiegu prac renowacyjnych pomników nagrobnych na cmentarzu w Bielsku Podlaskim. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 2]: 2017 s. 217–220.

1876. BIAŁKIEWICZ Joanna Jadwiga: Kontrowersje wokół ochrony dziedzictwa po wojennego modernizmu w Krakowie na przykładzie hotelu Forum. *Controversies around protection of postwar modernism in Cracow upon the example of the Forum hotel. Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 48: 2016 s. 95–105.

Tekst równol. pol., ang.

1877. BIRANOWSKA-KURTZ Alicja: I co dalej z tym zabytkiem? Problemy konserwatorskie zabudowy mieszkaniowej zespołu „Braunsfelde” w Szczecinie, pochodzącej z początków XX wieku, na przykładzie budynku przy ul. Marii Konopnickiej 27. *Ochrona Zabytków*. T. 66: 2013 nr 1/4 s. 127–146, streszcz. ang. Z 1902 r.

1878. BLOCH-POGODZIŃSKA Marta, Pogodziński Paweł Marek: Rekonstrukcje na grodziskach – szansa i zagrożenie (na przykładzie woj. pomorskiego). *Rydwany*. Nr 12: 2017 s. 220–233, streszcz. ang.

1879. BŁĄŻEJEWSKA Marta, Olejniczak Daria: Ochrona prawna dziedzictwa archeologicznego a rzeczywiste możliwości służb konserwatorskich na przykładzie stanowisk wpisanych do rejestru zabytków w Lednogórze, Moraczewie i Goślinowie. *Studia Lednickie*. T. 16: 2017 s. 9–35, streszcz. ang., pol.

1880. BOJEŚ-BIAŁASIK Anna: Dawna młynówka w opactwie Cystersów w Mogile. *Badania – projekt – restytucja. The old mill-leaf in the Cistercian Monastery in Mogiła. Research – project – restitution. Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 52: 2017 s. 36–48.

Tekst równol. pol., ang.

1881. [CZUBIEL Łucjan], Lewandowska Izabela: *Konserwatorskie zwierzenia. Rozmowy z Lucjanem Czubiłem konserwatorem zabytków w Olsztynie 1956–1993. Wywiad-rzeka, materiały źródłowe*. Olsztyn 2015.

Rec. Kudela-Świątek Wiktoria: Rozważania na marginesie książki Izabeli Lewandowskiej pt.: *Konserwatorskie zwierzenia. Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R.7: 2017 s. 425–432.

1882. DĄBROWSKI Jacek: Zakłady „Telefunken” na warszawskim Kamionku. Cz. 1. „Telefunken” factory in Kamionek in Warsaw. P. 1. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 51: 2017 s. 7–14.

Tekst równol. pol., ang.

1883. DĘBSKA Agnieszka: Remonty kościoła Mariackiego po 1945 roku. *Forum Historyczno-Społeczne*. Nr 3: 2015 s. 71–87.

W Gorzowie Wielkopolskim.

1884. DOMINO Maurycy Hadrian: Retrowersja w Elblągu – próba krytycznego spojrzenia na tendencje w odbudowie miast historycznych. *Ochrona Zabytków*. T. 70: 2017 nr 1 s. 103–127, streszcz. ang.

Lata 80.–90. XX w.

1885. DOMŻAŁ Robert: *Zabytkowe statki w Polsce*. Gdańsk 2017 Nar. Muzeum Morskie 8° ss. 106, il. (Studia i Materiały Narodowego

Muzeum Morskiego w Gdańsku. Ser. B: Materiały Źródłowe; nr 17).

Lata 1880–2017.

1886. DUDKOWSKI Michał: Odbudowa dworców Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej i linii Warszawsko-Kaliskiej po I wojnie światowej: Pruszków – Grodzisk Mazowiecki – Żyrardów – Radziwiłłów oraz Teresin/Szymanów – wybrane wydarzenia. *Ochrona Zabytków*. T. 68: 2015 nr 1 s. 77–94, streszcz. ang.

1887. DZIEDZICTWO w Polsce. *Ochrona Zabytków*. T. 70: 2017 nr 2 (dodatek specjalny) s. 27–190, streszcz. ang.

Treść: Kunkel Robert: Krajobraz architektoniczny ziem Polski s. 27–40; Lipska Dąbrówka: Opieka i ochrona dziedzictwa kulturowego na ziemiach Polski s. 41–54; Piotrowska Katarzyna: Ochrona światowego dziedzictwa w Polsce s. 55–66; Siwek Andrzej: Historyczne centrum Krakowa – między ochroną a wyzwaniami współczesności s. 69–74; Zięba Krzysztof: Podziemne muzeum nie przestaje być kopalnią s. 76–78; Krzyściak-Kosińska Renata: Żubr – gatunek uratowany od zagłady s. 80–82; Cywiński Piotr [Mateusz] [Andrzej]: Auschwitz Birkenau: rite de passage dla współczesnego człowieka s. 84–87; Popławska-Bukalo Ewa: Odbudowa Starego Miasta w Warszawie s. 89–94; Zamowski Marcin: Ochrona Zamościa – renesansowego miasta idealnego s. 96–99; Romaniszyn Mirosława: W trosce o zabytki toruńskiego Starego Miasta s. 101–106; Hochleitner Janusz: Prace konserwatorskie w sakralnej przestrzeni zamku w Malborku s. 108–112; Furmanik Barbara: Krajobraz i ludzie parku pielgrzymkowego w Kalwarii Zebrzydowskiej s. 114–118; Schaaf Ulrich: Zagadnienie autentyczności konstrukcji szkieletowej Kościołów Pokoju w Jaworze i Świdnicy w kontekście współczesnych rozważań nad definicją autentyczności dziedzictwa s. 120–124; Fortuna-Marek Anna: Szlak Architektury Drewnianej i jego rola w ochronie oraz zarządzaniu dziedzictwem s. 126–129; Stachańczyk Renata: Muskauer Park / Park Mużakowski – konserwacja i reintegracja s. 130–135; Grajewski Grzegorz: Hala Stulecia – katedra demokracji s. 137–140; Czuba Mariusz: Drewniane cerkwie – wspólne dziedzictwo s. 142–147; Lec Tomasz: Nieopisana kolonia artystów s. 150–155; Górski Krzysztof Robert: Fenomen warszawskiej Starówki s. 156–160; Janiak Józef Mateusz: Warszawskie Stare Miasto z perspektywy urzędnika s. 161–164; Stokowski Marek: Nauka czytania świata s. 165–168; Glińska-Holcer Ewa, Biesiada Dominika: Jak Miasto Kraków opiekuje się zabytkami s. 169–171; Augustyn Aneta: Szansa, której nie zaprzepaściliśmy s. 172–176; Stawiak Tomasz: Światowe dziedzictwo kultury z punktu widzenia zarządcy na przykładzie ewangelickiego Kościoła Pokoju w Jaworze s. 177–181; Komorowski Tomasz: Zaangażowanie Polski w działania UNESCO dotyczące dziedzictwa dokumentacyjnego s. 183–190.

1888. FORTUNA-MAREK Anna: Dziesięć lat „Drewnianych Kościołów Południowej Małopolski” na Liście światowego dziedzictwa UNESCO. *Ochrona Zabytków*. T. 67: 2014 nr 2 s. 139–153, streszcz. ang.

1889. FURMANIK Barbara: Historyczne parki i ogrody na Liście światowego dziedzictwa UNESCO. *Ochrona Zabytków*. T. 69: 2016 nr 1 s. 259–312.

Także w Polsce.

1890. GACZOŁ Andrzej: Kryteria dotyczące wpisu obiektów architektonicznych z drugiej połowy XX wieku do rejestru zabytków. Teoria i praktyka. Criteria for entering architectonic objects from the second half of the 20th century into the monument register. Theory and practice. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 49: 2017 s. 163–180.

Tekst równol. pol., ang.

1891. GACZOŁ Andrzej: Możliwości i ograniczenia wojewódzkich konserwatorów zabytków w pierwszej połowie XX wieku (na przykładach z terenu obecnego województwa małopolskiego). Responsibilities and limitations of voivodeship monument conservators in the first half of the 20th century (examples from the contemporary Lesser Poland Voivodeship). *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 47: 2016 s. 87–105.

Tekst równol. pol., ang.

1892. GADECKI Bartłomiej: Wraki statków-mogił wojennych jako zabytki podlegające szczególnej ochronie. *Ochrona Zabytków*. T. 67: 2014 nr 2 s. 109–117, streszcz. ang.

Zatopione w 1945 r. na polskich obszarach morskich: Wilhelm Gustlof, Goya, General von Steuben.

1893. GAŁECKA Marzena, Sarzyńska-Janczak Renata: Żegary słoneczne astronoma Jana Baranowskiego [1800–1879] – w Zamościu, Lublinie i Kozłowie. *Ochrona Zabytków*. T. 69: 2016 nr 2 s. 161–189, streszcz. ang.

1894. GARBACZ Krzysztof: Zmienne losy starego cmentarza w Biłgoraju. *Ochrona Zabytków*. T. 69: 2016 nr 2 s. 219–257, streszcz. ang.

XVIII–XIX w.

1895. GAWEŁ Artur: Niematerialne dziedzictwo kulturowe wsi podlaskiej – współczesny stan zachowania oraz główne problemy jego ochrony. *Ochrona Zabytków*. T. 67: 2014 nr 1 s. 41–51, streszcz. ang.

XVIII–XX w.

1896. GIERLASIŃSKI Janusz: Problemy odbudowy kościoła pw. św. Mikołaja w Wolinie w latach 1989–2000. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Zabytkoznawstwo i konserwatorstwo. [Nr] 47: 2016 s. 59–92, streszcz. ang.

1897. GORĄCZKO Marcin, Gorączko Aleksandra: Stan zachowania dworku Marii Konopnickiej w Gusinie w kontekście jego potencjalnej rewitalizacji. *Biuletyn Uniejowski*. T. 6: 2017 s. 51–63, streszcz. ang.

1898. GOSZTYŁA Marek, Gołda Łukasz: Cerkiew w Nowym Brusnie – próba rekonstrukcji, problematyka badawcza. Orthodox church in Nowe Brusno – attempt at reconstruction, research issues. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 45: 2016 s. 22–32.

Tekst równol. pol., ang.

1899. GÓRSKA Iwona: Meczety i mizary w Bohonikach i Kruszynianach pomnikiem historii. *Ochrona Zabytków*. T. 67: 2014 nr 1 s. 175–184, streszcz. ang.

XVII–XVIII w.

1900. HOCHLEITNER Janusz: Restoration of the monumental sculpture of Madonna in the Castle of the Teutonic Order in Malbork (Marienburg). *Echa Przeszłości*. [T.] 18: 2017 s. 117–127.

1901. HRYSZKO Helena: Tkaniny z grobu królowej Jadwigi [1374–1399]. Warszawa–Kraków 2017 ASP; Archiwum i Biblioteka Krakowskiej Kapituły Katedralnej 8° ss. 264, il.

Konserwacja tkanin i ubiorów w l. 1887–2008.

1902. HUGNO-CEBRAT Urszula, Syska Anna: Mosiężny kandelabr – czyli o złożoności pracy konserwatora słów kilka. *Rocznik Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [R.] 5: 2017 s. 196–209, streszcz. ang.

1903. JANKISZ Marek: Historia i ochrona drewnianej architektury sakralnej Królówki, Łapanowa, Łososiny Górnej. Wybrane problemy konserwatorskie. *Jastrzębie-Zdrój 2016 Black Unicorn* 8° ss. 242, il., streszcz. ang.

XVI–XXI w.

1904. JEDYNAK Artur: Projekt planu ochrony konserwatorskiej zespołu pradziejowych kopalń krzemienia nad dolną Kamienną w województwie świętokrzyskim. *Ochrona Zabytków*. T. 67: 2014 nr 2 s. 193–210, streszcz. ang.

Dzieje badań i ochrony stanowisk pogórnicznych w l. 1921–2004.

1905. JELEC Paweł Albert: Przebieg odbudowy i stan techniczny Pałacu Kanclerza Andrzeja Zamoyskiego w Bieżuniu. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 31: 2017 s. 99–116.

1906. JOSIŃSKA Barbara: Rewitalizacja wież wyciągowych szybów I i II kopalni „Polska” na tle losów zabytków górnictwa z terenu Świętochłowic. *Rocznik Świętochłowicki*. T. 9: 2015 s. 5–33.

1907. KADŁUCZKA Andrzej: Posłowie do Ogólnopolskiej Konferencji „Ochrona dzie-

dzictwa architektury i urbanistyki II połowy XX wieku”. Afterword to the National Conference „Protection of the heritage of architecture and urban planning of the 2nd half of the 20th century”. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 49: 2017 s. 15–18.

Konferencja w Warszawie, 16–17 XI 2016 r.

Tekst równol. pol., ang.

1908. KLAJMON Barbara: Kompleksowa konserwacja kolekcji negatywów szklanych znajdujących się w zbiorach Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze. *Komunikat. Górniki Polski*. Nr 10/11: 2017 s. 357–362, streszcz. ang., niem.

1909. KONARZEWSKI Łukasz: Wpływ administracji publicznej na jakość przestrzeni na przykładzie działań konserwatorskich w latach 90. XX wieku w Cieszynie. *Ochrona Zabytków*. T. 69: 2016 nr 2 s. 31–54, streszcz. ang.

1910. KONSERWACJA tkanin ze skarbcza katedry na Wawelu dawniej i dziś. Red. merytoryczna tomu Barbara Kalfas. Kraków 2017 Archiwum i Bibl. Krakowskiej Kapituły Katedralnej 8° ss. 363, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Biblioteka Kapitulna na Wawelu; t. 9).

Treść: Kalfas Barbara: Wstęp s. 8–11; Kalfas Barbara: W trosce o narodowe dziedzictwo. Historia konserwacji tkanin ze skarbcza katedry na Wawelu s. 13–90; Naruszewicz Magdalena: Konserwacja ornatu z tkanin XIV-wiecznych ze skarbcza katedry na Wawelu – komunikat konserwatorski s. 91–130; Krupa Natalia: Komplet szat liturgicznych fundacji Jana Aleksandra Lipskiego – opracowanie stanu zachowania i przebiegu prac konserwatorskich s. 131–174; Kalfas Barbara, Krzywicka Beata: Tkaniny z obicia ścian kapitułarza s. 175–196; Kalfas Barbara: Badania źródeł w pracy konserwatora na przykładzie ornatu fundacji Stefana Batorego z herbem Wilcze Zęby s. 197–212; Krupa Natalia: Wykorzystanie interdyscyplinarnych badań naukowych w datowaniu tekstyliów na przykładzie tkanin z ornatu o nr.inw. KKK tk/238 s. 213–252; Krupa Natalia, Ziąbka Magdalena: Metalowe wątki ozdobne w dekoracji tekstyliów – wykorzystanie metodyki badawczej w odniesieniu do kontekstu historycznego s. 253–286; Lech Tomasz: Wykorzystanie materiału polietylenowego o dużej gęstości w profilaktyce przechowywania tkanin historycznych s. 287–304; Lech Katarzyna: Współczesne spojrzenie na XV-wieczny ornat – wstępna identyfikacja barwników za pomocą HPLC-UV-Vis-ESI MS/MS s. 305–330.

1911. KONSERWACJA zapobiegawcza środowiska. [T.] 2: Krajobraz kulturowy. Pod red. Jacka Wysockiego. Warszawa–Zielona Góra 2014 Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego; Fund. Archeol. Wydaw. Fund. Archeol 4° ss. 187, il. (Archeologia Hereditas. Prace Instytutu Archeologii Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie; 03).

Z treści: Wysocki Jacek: Wprowadzenie s. 5–6; Kobyliński Zbigniew: Krajobraz jako pamięć s. 13–22; Gutowska Krystyna: Konserwacja zapobiegawcza środowiska wobec krajobrazów brzydkich i niezrozumiałych – problemy społecznej akceptacji s. 37–46; Wróblewski Paweł: Krajobrazowe obiekty archeologiczne

między Nidą a Nidzicą s. 53–68; Charowska Ewa M.: Parki i skanseny archeologiczne jako forma ochrony i prezentacji relikwów w kontekście środowiskowym s. 69–80; Lewicka Maria Ludwika: Konserwatorska ochrona warownego krajobrazu typu nizinnego z ruinami zamku lub z zamkiem częściowo zachowanym s. 81–91; Sikora Dorota: Barokowy krajobraz Wilanowa s. 93–102; Pałubka Katarzyna: Rola historycznego krajobrazu fortecznego w rozwoju systemu przyrodniczego Warszawy s. 103–115; Żywiczyński Adam: Zabytki fortyfikacji stałych i techniki kolejowej jako element krajobrazu kulturowego Krainy Wielkich Jezior Mazurskich – powstanie, zmiany, zniszczenie i wtórne zagospodarowanie s. 117–137; Stanaszek Łukasz Maurycy: Elementy krajobrazu kulturowego nadwiślańskiego Urzeczca s. 139–145; Bogdanowska Monika: Lecą żurawie, czyli portale społecznościowe w ochronie i ratowaniu krajobrazu kulturowego s. 147–157; Wysocki Jacek: „Gargamelizacja” przestrzeni zabytkowej jako cecha krajobrazu kulturowego Polski w XXI wieku s. 159–165; Kobylńska-Bunsch Weronika: Zapis nieistniejącego – fotografia jako konserwacja krajobrazu kulturowego s. 177–185.

T. 1. Warszawa–Zielona Góra 2012.

1912. KONSERWACJA zapobiegawcza środowiska. [T.] 5: Dziedzictwo militarne. Pod red. Wojciecha Borkowskiego, Wojciecha Brzezińskiego, Jacka Wysockiego. Warszawa 2017 Inst. Archeol. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego; Państw. Muzeum Archeol. 4° ss. 342, il., mapy, streszcz. ang. (Archaeologica Hereditas. Prace Instytutu Archeologii Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie; 09).

Treść: Borkowski Wojciech, Brzeziński Wojciech, Wysocki Jacek: Przedmowa s. 5–6; Kobylński Zbigniew: Dziedzictwo militarne: próba definicji zjawiska s. 9–13; Gawroński Radosław Andrzej: Materiał genetyczny koni jako bank informacji dla rekonstrukcji przebiegu zdarzeń militarnych s. 15–24; Grabowski Waldemar: Polskie chorągwie i sztandary w Armémuseum w Sztokholmie s. 25–44; Gutowski Jacek: Karaceny polskie – Armamentarium Heroicum Sarmatorum s. 45–54; Kobylńska-Bunsch Weronika: Fotografia wojenna jako dziedzictwo militarne: wizualne świadectwo Powstania Warszawskiego Eugeniusza Hanemana s. 55–61; Potrzuski Kamil: Infrastruktura sportu strzeleckiego w międzywojennej Warszawie i jej współczesne pozostałości s. 63–77; Święch Andrzej W., Hac Benedykt: Wraki z wojen światowych w ujęciu interdyscyplinarnym s. 79–86; Zalewska Anna I., Cyngot Dorota, Kłęczar Bartłomiej: Cel-pal: ulotność żołnierskiej codzienności na Froncie Wschodnim Wielkiej Wojny nad Rawką i Bzurą. Między archiwum ziemi a archiwum miejskim (1915–2015) s. 87–106; Czajka Grzegorz: Historia Twierdzy Warszawa s. 109–111; Hrynczyszyn Michał: Badania fortów Twierdzy Warszawa s. 113–121; Sobczak Piotr Artur: Badania archeologiczne w ramach rewitalizacji Fortu V (Włochy) s. 123–129; Włoszek Monika: Krótkie wprowadzenie do archeologicznych badań Fortu VIII (Służew) Twierdzy Warszawa – sezon 2011–2012 s. 131–135; Kasprzycka Marzenna: Badania archeologiczne dawnego Konwiktu Pijarów na Cytadeli Warszawskiej s. 137–144; Chrapek Jarosław: Nieznane forty Twierdzy Warszawa s. 145–150; Nowicki Jan: Obiekty powojenne niemieckiego garnizonu Kamp (Rogowo) – grzech zaniechania czy celowa destrukcja? s. 151–159; Pardela Łukasz: Kształtowanie krajobrazu z wykorzystaniem maskowania roślinnego w nowoczesnej fortyfikacji niemieckiej w świetle przepisu technicznego nr A 27 (1905) s. 161–173; Poduczny Grzegorz: Nowożytne fortyfikacje polowe na Śląsku – zarys problematyki badawczej i konserwatorskiej s. 175–187; Szostek Konrad, Zdeb Katarzyna: Fort w Beniaminowie – problematyka zagospodaro-

wania i ochrony jedynej ocalałego fortu linii Zegrze – Wawer s. 189–197; Żywiczyński Adam: Trwale zmiany w krajobrazie Mazur na przykładzie Giżyckiej Pozyycji Polowej s. 199–206; Wysocki Jacek: Zanikanie fortyfikacji polowych s. 207–213; Borkowski Wojciech: Projekt archeologiczno-historyczny „Reduta Ordona” s. 217–236; Migal Witold, Paczkowski Michał: Bitwa o Redutę Ordona w świetle strategii wileczych dołów s. 237–255; Konczewski Paweł, Szczurowski Jacek, Zawadzki Paweł, Kobielski Jacek: Krajobrazy wojenne Puszczy Zgorzeleckiej s. 257–272; Stachowiak Paweł: Bitwa pod Kijami (23 lipca 1759 r.) – z badań nad zapomnianą bitwą s. 273–279; Wrzosek Jakub: Pola bitew w Polsce – niechciany element dziedzictwa archeologicznego (?) s. 281–289; Augustyniak Hubert: Badania archeologiczne na terenie byłego hitlerowskiego obozu jenieckiego Stalag IB Hohenstein (Królikowo, st. 8, gm. Olsztyn, pow. olsztyński, woj. warmińsko-mazurskie) s. 293–305; Oleńczak Piotr: Fort III w Pomiechówku. Lata zaniebań i pilna potrzeba działań s. 307–314; Piasecki Karol: Pamięć Wielkiej Wojny. Cmentarze wojenne z I wojny światowej w Puszczy Kozienskiej i Stronieckiej s. 315–323; Chrapek Jarosław, Rutyna Magdalena: Wraki statków – mogiły wojenne. Aspekty prawne s. 327–332; Grajewski Adam: Przestępczość przeciw zabytkom archeologicznym: zagrożenia, zapobieganie i metody zwalczania s. 333–340.

T. 1. Warszawa–Zielona Góra 2012.

1913. KOPALNIA Soli „Wieliczka”. Ratowanie zabytku. Natura i technika. Monografia pod red. Andrzeja Goneta. Wieliczka 2017 Kopalnia Soli „Wieliczka” Trasa Turystyczna 4° ss. 128, il., mapy.

1914. KOPCIOWSKI Dariusz: Archikatedra Lubelska – prace konserwatorskie, historia i teraźniejszość. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 19: 2017 s. 157–166, streszcz. ang.

XIX–XXI w.

1915. KOROPAŁA Małgorzata: Nowe w starym – o dosłownej interpretacji Karty Weneckiej na przykładzie wybranych aranżacji malowideł ściennych w zabytkach architektury. *Ochrona Zabytków*. T. 69: 2016 nr 2 s. 129–143, streszcz. ang.

1916. KORYCIARZ-KITAMIKADO Joanna, Łukaszczyk Janusz: Konserwacja i restauracja japońskich zbroi samurajskich z okresu Edo z kolekcji Muzeum w Gliwicach. *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 27: 2017 s. 389–329, streszcz. niem., ang.

1917. KRASNOWOLSKI Bogusław: Prace konserwatorskie w Krakowie w roku 2016 dofinansowane ze środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa. *Rocznik Krakowski*. T. 83: 2017 s. 247–264, streszcz. ang.

1918. KRUPA Michał: Krajobraz kulturowy Ziemi Nowotarskiej – wybrane zagadnienia. *Cultural landscape of Nowy Targ region –*

selected issues. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 47: 2016 s. 61–70.

Tekst równol. pol., ang.

1919. KUBISZEWSKA Katarzyna: Regionalne zróżnicowanie wydatków gmin na ochronę zabytków w Polsce. *Ochrona Zabytków*. T. 68: 2015 nr 2 s. 213–227, streszcz. ang.

W l. 2004–2011.

1920. KURPIK Wojciech, Farke Matthias: Wyposażenie sejfu chroniącego wizerunek Matki Boskiej na Jasnej Górze w nową szybę kulooodporną, system klimatyzacyjny i specjalne oświetlenie. *Ochrona Zabytków*. T. 68: 2015 nr 1 s. 213–217, streszcz. ang.

Także wcześniejsze zabezpieczenia od 1910 r.

1921. KUŚNIERZ Kazimierz, Kuśnierz-Krupa Dominika, Krupa Michał: Problematyka ochrony dziedzictwa architektury polskiej 2 połowy XX wieku na wybranych przykładach. Protecting the heritage of Polish architecture from the 2nd half of the 20th century on selected examples. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 48: 2016 s. 40–48.

Tekst równol. pol., ang.

1922. KWIATKOWSKA Magdalena: Problemy współczesnej restauracji polichromii klasycystycznej na przykładzie komputerowej aranżacji malowideł w kamienicy Pod Aniołkiem w Krakowie. *Ochrona Zabytków*. T. 66: 2013 nr 1/4 s. 23–38, streszcz. ang.

Z l. pol. XV w.

1923. KWIATKOWSKA-WYRWISZ Elżbieta: Pięć lat Fundacji Museion. Subiektywne podsumowanie. *Nowa Kronika Wąbrzyska*. T. 5: 2017 s. 191–201, streszcz. ang.

Zał. w 2012 r. w celu ochrony dziedzictwa kulturowego pogranicza polsko-czesko-niemieckiego.

1924. LASKOWSKI Andrzej: Wieś Bartne w powiecie gorlickim – konserwatorska kłęska bez happy endu. *Ochrona Zabytków*. T. 67: 2014 nr 1 s. 89–118, streszcz. ang.

Dzieje wsi w XVI–XXI w. wpisanej do rejestru zabytków.

1925. LUBRYCZYŃSKA Maria: Konserwacja i restauracja renesansowych malowideł ściennych drewnianego kościoła pw. św. Stanisława biskupa w Boguszycach koło Rawy Mazowieckiej. *Ochrona Zabytków*. T. 66: 2013 nr 1/4 s. 201–234, streszcz. ang.

Z 1558 r.

1926. MARCINEK Roman, Myczkowski Zbigniew: Czas na Nową Hutę – o planie ochrony Parku Kulturowego Nowa Huta.

Ochrona Zabytków. T. 70: 2017 nr 1 s. 129–161, streszcz. ang.

W Krakowie.

1927. MARCINÓW Aleksandra: Konserwacja i odbudowa zamków, pałaców i dworów Kotliny Jeleniogórskiej w XIX i XX wieku. Wybrane zagadnienia. *Ochrona Zabytków*. T. 68: 2015 nr 2 s. 41–63, streszcz. ang.

1928. MATERIAŁY z IV Ogólnopolskiej Konferencji Konserwatorskiej – Jeżów 2015. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 20: 2015 s. 159–193.

Treść: Jędrzejczyk Janusz: Wstęp s. 159–160; Marecka Agnieszka: Odkrycie i konserwacja tronu przepożyta pochodzącego z przełomu XVI i XVII w., z kościoła św. Marka w Krakowie s. 161–164; Wabnik Barbara: Narożnikowy element architektoniczny z motywem meduzy. Projekt i wykonanie w technice modelarsko-odlewniczej s. 165–168; Halska Daria, Samborska Justyna: Konserwacja XIX-wiecznego ołtarzyka dworskiego s. 169–172; Sarkowicz Janusz: Zabytkowe miejskie nekropolie. Wybrane aspekty problematyki konserwatorskiej obiektów sepulkralnych s. 173–177; Smaza Janusz: 25 lat pracy młodzieży polskich uczelni konserwatorskich w katedrze żółkiewskiej – „Trzeciej Świątyni Rzeczypospolitej”, Ukraina s. 179–184; Lis Karol: Święta Anna Samotrzec według Leonarda da Vinci w obramieniu architektonicznym s. 185–187; Zdeb Sylwia: Renowacja macewy z cmentarza żydowskiego w Tarnowie s. 189–193.

1929. MATERIAŁY z V Ogólnopolskiej Konferencji Konserwatorskiej – Jeżów 2016. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 21: 2016 s. 173–196.

Treść: Jędrzejczyk Janusz: Wstęp s. 173–176; Smogorzewska Justyna: Historia obiektu w kontekście działań konserwatorskich, na przykładzie konserwacji rzeźby drewnianej, polichromowanej Świętej Anny Samotrzec, z kościoła pw. św. Mikołaja w Witanowicach s. 177–182; Michalik Izabela: Konserwacja i restauracja XVIII-wiecznych malowideł ściennych w kościele św. Franciszka Salezego w Krakowie s. 183–185; Pawlińska Magdalena: Kopia z elementami rekonstrukcyjnymi figury Najświętszej Maryi Panny z dziedzica Klasztoru OO. Franciszkanów w Kaliszu s. 187–190; Kalembska Sylwia: Kariatyda pomiędzy tradycją a współczesnością s. 191–196.

1930. MERTA-STASZCZAK Adriana: Rola gmin w zagospodarowaniu zabytkowych nieruchomości na Dolnym Śląsku. *Ochrona Zabytków*. T. 69: 2016 nr 2 s. 191–217, streszcz. ang.

1931. MILECKA Małgorzata: Działania konserwatorskie w parku zabytkowym w sytuacji silnej degradacji substancji zabytkowej na przykładzie Białaczowa. *Ochrona Zabytków*. T. 69: 2016 nr 1 s. 215–242, streszcz. ang.

1932. MOSIEJCZYK Jakub, Prager Jakub, Wałaszewska Magdalena: Zapomniana nekropolia w centrum Starogardu. Ratownicze badania archeologiczne u zbiegu al. Jana Pawła II i ul. Kościuszki w 2016 roku. *Rydwani*. Nr 12: 2017 s. 68–79, streszcz. ang.

1933. MOTAK Maciej: Ochrona architektury Krakowa z lat 80. i 90. XX wieku. Protection

of Krakow 1980s and 1990s architecture. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 49: 2017 s. 91–101.

Tekst równol. pol., ang.

1934. MYCZKOWSKI Zbigniew, Siwek Andrzej: Park Kulturowy Nowej Huty – nowa formuła ochrony urbanistyki i architektury 2. połowy XX wieku. Cultural Park Nowa Huta – a new formula for the protection of urban planning and architecture of the 2nd half of the 20th century. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 49: 2017 s. 113–124.

W Krakowie.

Tekst równol. pol., ang.

1935. NA RATUNEK katedrze. Historia ocalenia od ruiny. Świdnica 2017 Stow. Rewaloryzacji i Konserwacji Architektury M. Świdnicy 4° ss. 139, nlb. 3, il.

Katedra św. Stanisława Biskupa i Męczennika i św. Wacława Męczennika w Świdnicy.

1936. NOWE życie dziedzictwa przemysłowego. Materialne/niematerialne. Red. Łukasz Gawęł, Weronika Pokojka, Agnieszka Pudelko. Kraków 2017 Attyka 8° ss. 287, il., streszcz. ang. (Biblioteka Zarządzania Kulturą; t. 22).

Z treści: Dębowska Danuta: Statek Europejskiego Centrum Solidarności zwodowany w Nowym Mieście, w Gdańsku s. 14–51; Gawęł Łukasz: Krakowskie przestrzenie poprzemysłowe – adaptacja na cele kulturalne s. 52–83; Pokojka Weronika: Kultura i przedsiębiorczość na terenie Speicherstadt – potencjał dziedzictwa a nowa tożsamość s. 87–117; Przybyła Christine Maria: Stare kolonie robotnicze jako atrakcja turystyczna – szanse i zagrożenia s. 118–153; Pudelko Agnieszka: Poprzemysłowy kwartał kreatywny – zarządzanie dziedzictwem w procesie rewitalizacji krakowskiego Zabłocia s. 154–191; Pudelko Agnieszka: Zachować „niezachowalne”? – zarządzanie dziedzictwem poprzemysłowym Wałbrzyska s. 224–261; Wądołowski Marcin: Od natury do kultury – kulturotwórcze płaszczyzny działalności kopalni na przykładzie Michalkowic s. 262–295.

1937. OCHRONA zabytków sakralnych. Pod red. Mieczysława Różańskiego. Łódź 2017 Archidiec. Wydaw. Łódzkie 8° ss. 248, il., streszcz. ang.

Z treści: Wstęp s. 5–6; Nikolajew Jerzy: Ochrona zabytków sakralnych na Ukrainie. Obowiązek państwa czy organizacji religijnych? s. 35–51; Różański Mieczysław: Ochrona nieruchomości zabytków sakralnych w diecezji łódzkiej w latach 1945–1975 s. 53–63; Żywucka-Kozłowska Elżbieta, Opalska Agata: Bezpieczeństwo stanowisk archeologicznych s. 65–73; Stepnowska Julia: Międzynarodowa restrycja dóbr kultury zrabowanych z obiektów sakralnych podczas II wojny światowej s. 75–82; Majer Tomasz Tadeusz, Błażejczyk Paweł: Pojazd biorący udział w uroczystościach religijnych jako dobro kultury s. 83–92; Hubka Maciej: Zamek prymasa Macieja Drzewickiego h. Ciołek w Drzewicy. Dole i niedole zabytku s. 93–102; Ziółkowska Krystyna: Obowiązki i odpowiedzialność wojewódzkiego konserwatora zabytków w odniesieniu do zabytków sakralnych s. 125–134; Paszkowski Marek: Renowacja gotyckiego kościoła św. Anny i św. Szczepana w Barczewie jako przykład zachowania dziedzictwa kulturowego s. 135–145; Garwoliński Tomasz: Ochrona zabytkowego księgozbioru Biblioteki Wyższego

Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum” w Olsztynie s. 149–166; Zmudzński Mateusz: Archiwum Akt Dawnych Diecezji Toruńskiej – instytucja przechowująca i chroniąca kościelne archiwalia s. 167–177; Brzozowski Janusz: Ochrona dóbr archiwalnych w Polskiej Prowincji Zgromadzenia Słowa Bożego s. 179–187; Matuszak Tomasz: Materiały archiwalne proveniencji kościelnej w zasobie Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim. Uwagi na marginesie zabezpieczenia i ochrony dóbr kultury s. 189–201; Daszyńska Jolanta: Dwie nekropolie: Stary Cmentarz przy ul. Ogrodowej i wojenny cmentarz z I wojny światowej na Gadce Starej. Pamięć i zapomnienie s. 205–219; Antolak Mariusz, Miszczyk Kamila: Stan zachowania oraz wytyczne do rewaloryzacji wybranych cmentarzy ewangelickich na terenie gmin Chełmno i Kijewo Królewskie s. 221–231; Bibliografia s. 233–245.

1938. ODBUDOWY i modernizacje miast historycznych w pierwszej połowie dwudziestego wieku w Europie. Naród, polityka, społeczeństwo. Pod red. Iwony Barańskiej, Makarego Górzyńskiego. Kalisz 2016 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 520, il., mapy.

Z treści: Górzyński Makary, Barańska Iwona: Wprowadzenie s. 9–32; Martyn Peter: Podobieństwa i rozbieżności w metodach odbudowy i restauracji miast zniszczonych podczas I wojny światowej w Belgii i francuskim regionie Nord s. 35–66; Dettloff Paweł: Problem odbudowy historycznych miast zniszczonych w czasie I wojny światowej w Polsce w kontekście ówczesnej teorii konserwatorskiej s. 89–106; Lewicki Jakub: Regulacja i odbudowa miast Galicji jako źródło nowoczesnej teorii urbanistycznej w Europie Środkowej s. 107–140; Tejszerska Anna: Styl narodowy w odbudowie Polski po I wojnie światowej – teoria i praktyka s. 143–171; Czapski Marek: Odbudowa polskiego miasteczka we wschodnich województwach II Rzeczypospolitej – między solidarystyczną wizją a elitarną kolonią s. 172–188; Błotnicka-Mazur Elżbieta: Budowanie tożsamości narodowej przez negację – problem cerkwi w okresie II Rzeczypospolitej s. 189–205; Zubowski Piotr: „...wrzeszczą w środku miasta: patrzaj na mnie!” Zmiany w przestrzeni urbanistycznej miast centralnych województw II Rzeczypospolitej w związku z likwidacją cerkwi prawosławnych s. 206–229; Szymański Wojciech: Mapa i terytorium. Gorlickie miasto umarłych jako kolonialny tekst s. 230–257; Korpala Małgorzata: Rekonstrukcje malowideł w zabytkach architektury na ziemiach polskich, zniszczonych podczas Wielkiej Wojny – zarys problematyki s. 258–275; Popiołek Małgorzata: Niemiecki Kalisz 1914–1918. Plany odbudowy i przebudowy miasta w czasie I wojny światowej s. 279–297; Sobczak-Waliś Monika: Materiały źródłowe związane z polską odbudową Kalisza po sierpniu 1914 roku s. 298–322; Bruś Joanna: Środowisko architektoniczne Kalisza w procesie odbudowy miasta po 1914 roku s. 323–335; Salm Jan: Przyczynek do odbudowy Ostrołki po zniszczeniach 1914 roku s. 336–348; Ruszała Kamil: Przygotowania do odbudowy i plany regulacji Gorlic z lat I wojny światowej s. 349–371; Małusecki Bogusław: Odbudowa i rozbudowa miast górnośląskich po I wojnie światowej na przykładzie polityki inwestycyjnej Gliwic, Zabrze i Bytomia s. 389–410; Grzeszczuk-Brendel Hanna, Marciniak Piotr: Reforma miasta a styl narodowy. Koncepcje przebudowy Poznania w pierwszej połowie dwudziestego wieku s. 411–430; Płócienniczak Dominika: Miasto i jego zabytki w koncepcji bolszewicko-socjalistycznej na przykładzie Moskwy lat 1917–1941 s. 454–474; Oleński Maciej: Rekonstrukcja czy kreacja? – zjawisko „replikacji” w odbudowie zabytkowych gmachów Warszawy w świetle doktryn konserwatorskich Karty Ateńskiej s. 475–487.

Rec.: Bieniecki Ryszard, *Rocznik Kaliski*. T. 43: 2017 s. 346–355.

1939. PODUBNY Bartosz: Drewniane świątynie odzyskują blask – prace konserwatorskie

przy wybranych zabytkach północno-wschodniego dorzecza Sanu (północnej części województwa podkarpackiego) na przykładzie Ulanowa, Dąbrówki, Krzeszowa i Huty Krzeszowskiej. *Ochrona Zabytków*. T. 67: 2014 nr 1 s. 119–140, streszcz. ang.

1940. POLAK Krzysztof: Problemy i postępowanie konserwatorskie przy restrukturyzacji zespołu broni dalekowschodniej w Muzeum w Gliwicach. *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 27: 2017 s. 367–388, streszcz. niem., ang.

1941. PRONOBIS-GAJDZIS Małgorzata, Kłosiewicz Marta, Nehring Grzegorz Bożydar: Rola zabytkoznawczej analizy wartościującej w ustalaniu priorytetów konserwatorskich. Przypadek księgozbioru starych druków z Opactwa Benedyktyn w Żarnowcu. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. R. 10: 2017 nr 2 s. 9–26, streszcz. ang.

1942. [PRZEGLĄD prac konserwatorskich w województwie lubelskim w roku 2016]. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 19: 2017 s. 7–144.

1943. PYTLARZ Elżbieta: Stalle w Kalwarii Zebrzydowskiej w świetle odkryć dokonanych podczas ostatniej konserwacji. *Ochrona Zabytków*. T. 66: 2013 nr 1/4 s. 61–74, streszcz. ang.

Z 1. poł. XVII w.

1944. RACZKOWSKI Juliusz: Nowe uwagi o stylu i technice wykonania posągu Salomei Głogowskiej (na marginesie prac badawczych i konserwatorskich). *Studia Muzealne*. Z. 22: 2017 s. 20–35, streszcz. ang.

Kamienna rzeźba księżnej, wykonana po 1290 r.

1945. RAPP Piotr, Jasieńko Jerzy: Rozbudowa kościoła pw. św. Wawrzyńca w Wonieściu w latach 1887–1890 i późniejsza konieczność wzmocnienia więźarów dachowych. Extension of St. Lawrence Church in Wonieść in 1887–1890 and subsequent requirement to reinforce its roof girders. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 52: 2017 s. 121–130.

Tekst równol. pol., ang.

1946. RUDY Maria: Problematyka badawczo-konserwatorska ozdobnego sarkofagu miedzianego Hedwig Elizabeth von Arnim z 1661 roku z bazyliki pw. św. Jadwigi Śląskiej i św. Bartłomieja Apostoła w Trzebnicy. *Ochrona Zabytków*. T. 70: 2017 nr 1 s. 183–221, streszcz. ang.

1947. RUSEK Beata, Smoleńska Anna: Charakterystyka i przejawy zniszczeń kamieni

budowlanych i dekoracyjnych zastosowanych w kościele pw. Świętego Krzyża w Krakowie. *Ochrona Zabytków*. T. 66: 2013 nr 1/4 s. 99–112, streszcz. ang.

Z ok. 1200 r.

1948. SABACIŃSKI Marcin: Relikty archeologiczne Wielkiej Wojny. Znikające dziedzictwo, poza nawiasem nauki i konserwatorstwa. *Ochrona Zabytków*. T. 68: 2015 nr 1 s. 131–140, streszcz. ang.

1949. SIKORA Dorota: Zarys historii ochrony i konserwacji zabytków sztuki ogrodowej w Polsce. *Ochrona Zabytków*. T. 69: 2016 nr 1 s. 105–142, streszcz. ang.

XX–XXI w.

1950. SIWEK Andrzej: Reprezentatywne czy wyjątkowe – dylematy ochrony dziedzictwa 2. połowy XX wieku. Representative or unique – dilemmas in protecting architecture of the 2nd half of the 20th century. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 49: 2017 s. 125–133.

Tekst równol. pol., ang.

1951. STARE Miasto w Poznaniu. Zniszczenia, odbudowa, konserwacja 1945–2016. Red. i konsultacja nauk. Iwona Błaszczyk. Wyd. 3. zmienione i uzup. Poznań 2017 Wydaw. Miej. Poznań 4° ss. 406, nlb. 2, il.

Wyd. 1. 1971.

1952. SZCZEPIŃSKA Kinga: Historia, stan aktualny i potrzeby konserwatorskie wyposażenia kościoła pw. Trójcy Przenajświętszej w Dzierzgoniu. Rozważania na kanwie prac przeprowadzonych w latach 2008–2015. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Zabytkoznawstwo i konserwatorstwo. [Nr] 47: 2016 s. 169–199, streszcz. ang.

Z XIII w.

1953. SZELIŃSKA-KUKULAK Małgorzata, Kukulak Józef: Ochrona zabytków techniki transportowej w południowo-wschodniej Polsce. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 221: *Studia Geographica*. [T.] 10: 2016 s. 223–243, streszcz. ang.

1954. TOMASZEWSKI Filip, Walczak Bartosz M.: Młyny w gminie Uniejów – zarys problematyki historyczno-konserwatorskiej. *Biuletyn Uniejowski*. T. 6: 2017 s. 5–23, streszcz. ang.

XX–XXI w.

1955. URBAŃSKI Bartłomiej: Archeologiczne badania ratunkowe przy dawnym Domu

Kapelana w klasztorze Klarysek w Starym Sączu w 2012 roku. *Zeszyty Sądecko-Spiskie*. T. 10: 2017 s. 53–61, streszcz. ang., słow.

XVII–XIX w.

1956. W SŁUŻBIE zabytków. Pod red. Janusza Hochleitnera, Karola Polejowskiego. Malbork 2017 Muzeum Zamkowe 8° ss. 458, il., streszcz. ang., pol.

Księga pamiątkowa ofiarowana Mariuszowi Mierzwińskiemu w 40-lecie pracy muzealnej w Malborku.

Z treści: Hochleitner Janusz, Polejowski Karol: Wstęp: 7–13; Bibliografia prac Mariusza Mierzwińskiego (wybór). Zestawiła Aleksandra Siuciak s. 15–18; I. Mariusz Mierzwiński w oczach przyjaciół i współpracowników: Bogdanowicz Tomasz: Kolega Naczelný s. 21–37; Cygański Janusz: O Mariuszu Mierzwińskim w jubileuszowym tonie, także o współpracy Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie z Muzeum Zamkowym w Malborku – słów kilka s. 39–49; Kylsberg Bengt: Mariusz Mierzwiński and the Association of Castles and Museums around the Baltic Sea s. 51–52; Poviliūnas Virgilijus: Troki – Malbork. Virgilijus i Mariusz s. 53–58; II. Zakon krzyżacki i Prusy w średniowieczu: Arnold Udo: Deutscher Orden und Musik in Preussen s. 65–81; Borchardt Karl: The papacy and the collation of lower benefices in the four Prussian dioceses during the 15th century s. 83–94; Długocki Wiesław: Urząd mistrza świątyni (der Tempelmeister) w komturstwie malborskim s. 95–99; Jurkowlaniec Tadeusz: Grób wielkich mistrzów w Malborku s. 101–118; Morton Nicholas: Why did some military orders become great international institutions while others remained small scale? (1120–1314) s. 119–127; Murray Alan V.: The Devil among the Teutonic Knights: Temptations, Miracles and Spiritual Armour in the Chronicles of Peter von Dusburg and Nicolaus von Jeroschin s. 129–137; Polejowski Karol: Charles of Trier in the Teutonic Order until 1305 s. 139–150; Smith Thomas W.: An Unknown Fragment of Peter von Dusburg's Chronicon terrae Prussiae in Dublin, Trinity College Library MS 516 s. 151–154; III. Zamek malborski w epoce nowożytnej i współcześnie: Dygo Marian: „Z Maryjensburkiej wieży zadzwoniono...”: Adam Mickiewicz o Malborku s. 157–167; Litwin Jerzy: Modele okretów na zamku w Malborku. Zarys tła historycznego s. 169–187; Kontrakt na ekonomię malborską z 1663 r. [Wyd.] Rafał Panfil s. 189–199; Pospieszna Barbara: Produkcja kaflí w malborskich gamarniach w XVII–XVIII wieku s. 201–216; Sierdzan Wiesław: Początki warsztatu naukowo-konserwatorskiego Bernharda Schmida (1872–1947). Uwagi na marginesie albumu „Rathaus in Marienburg” s. 217–230; Siuciak Aleksandra: Biblioteka Muzeum Zamkowego w Malborku – historia i krótka charakterystyka księgozbioru s. 231–241; IV. UNESCO – archeologia, rekonstrukcja, konserwacja: Arsyński Marian: Wczesne przejawy zainteresowania zabytkami Prus – przyczynek do rozważań nad początkiem ich naukowego rozpoznania i konserwatorskiej ochrony s. 245–265; Dzikowski Arkadiusz: Konserwacja,

rekonstrukcja, edukacja s. 271–281; Fudzińska Ewa: Dorobek Muzeum Zamkowego w Malborku w dziedzinie badań archeologicznych s. 283–302; Golembnik Andrzej: Współczesna archeologia w przestrzeni muzealnej s. 303–320; Hochleitner Janusz, Rekuć Izabela: O „ożywianiu historii” i współczesnych rycerzach na malborskim zamku s. 321–333; Jonakowski Mirosław: Aktywizacja turystyczna wschodnich terenów zespołu zamkowego w Malborku: uwarunkowania historyczne i konserwatorskie odbudowy s. 335–357; Kozarzewski Marcin: Omne trinum perfectum – triady [Maciej] Kilarskiego s. 359–373; Leśny Marian: Rozwój ruchu turystycznego w polskich obiektach UNESCO na przykładzie Kopalni Soli „Wieliczka” s. 375–384; V. Varia: Dumanowski Jarosław, Gałązka Bogdan: „Dobry pasztet”. Królewiecka książka kucharska czytana na dwa głosy s. 413–422; Kowalski Krzysztof Maciej: Klamry pasów rycerskich w średniowiecznej heraldyce niemieckiej s. 423–441; Śliwiński Błażej: O pogodzie w Polsce w sierpniu i wrześniu 1109 roku s. 443–450.

1957. WIECZOREK Krzysztof: Kościół ewangelicki z Bytomia-Bobrka. Wybrane problemy konserwatorskie w obiekcie o charakterze tymczasowym wykonanym z materiałów nietrwałych i nietypowych. *Rocznik Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [R.] 5: 2017 s. 177–195, streszcz. ang.

1958. WÓJTOWICZ Ryszard, Grajewski Grzegorz, Błaściak Józef: Konserwacja ołtarza głównego w kościele parafialnym pw. św. Jerzego w Dzierżoniowie. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 26: 2016 [dr.] 2017 s. 5–13.

1959. ZYLIK-LUBASIŃSKA Joanna: Konserwacja i restauracja obrazu Bartholomaeusa Strobla „Matka Boska Różańcowa” oraz wynikające z nich odkrycia. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 25: 2016 s. 275–287, streszcz. ang., fr., niem.

Z kościoła św. Jadwigi w Grodzisku Wielkopolskim.

1960. ŻYCHSKA Anna: Dekoracja malarzka na fasadzie kamienicy przy ul. Długiej 1 w Gdańsku – problematyka technologiczno-konserwatorska. *Acta Universitatis Nicolae Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 441: Zabytkoznawstwo i konserwatorstwo. [Nr] 48: 2017 s. 303–324, streszcz. ang.

XX–XXI w.

8. POSZCZEGÓLNE NAUKI POMOCNICZE

a) Ogólne

1961. ARCHIWALNE dziedzictwo. Red. Adam Szot. Białystok 2017 Wydaw. św. Jerzego 8° ss. 432, il. (Białostockie Studia Historyczno-Kościelne; 18).

Treść: Szot Adam: Od redaktora s. 15–20; Krahel Tadeusz: Trochę wspomnień o Księdzu Ryszardzie Winkiewiczzu s. 21–23;

Szot Adam, Wróbel Marta: Sumariusz zawartości Archiwum Archidiaconatu Białostockiego z lat 40. XIX wieku s. 27–76; Dacewicz Leonard: Księgi metrykalne dekanatu Białostok, Grodno i Sokółka z drugiej połowy XIX w. jako źródła do historii społeczeństwa polsko-wschodniosłowiańskiego pogranicza s. 77–89; Woronowicz Ewa: Antroponimia mieszkańców parafii Goniądz w 1875 r. s. 91–104; Szczapa Ewelina: Antroponimia parafii Zabłudów w 1875 r. s. 105–120; Baranowska Agnieszka: Początki parafii Janów i jej funkcjonowanie w XVIII i pierwszej połowie XIX w. s. 121–149; Magdziuk Urszula: Rejestracja metrykalna

chrtów w Knyszynie w drugiej połowie XVIII i pierwszej połowie XIX w. s. 151–180; Bielawska-Puchalska Anna: Śluby w parafii Korycin w XVIII w. w świetle rejestracji metrykalnej s. 181–220; Popławska-Radziszewska Joanna: Zgony w parafii Dobrzyńniewo Kościelne w XVIII w. w świetle analizy rejestrów metrykalnych s. 221–238; Wilczewski Waldemar F.: Tercjarstwo franciszkańskie w parafii pw. Antoniego Padewskiego w Niewodnicy Kościelnej w okresie międzywojennym i w latach II wojny światowej s. 239–252; Kukło Cezary: Dwory i dworki oraz ich mieszkańcy w parafii Trzcinne w końcu pierwszej połowy XIX w. s. 253–261; Wróbel Wiesław: Rodowody mieszczan białostockich – Malinowscy (szkie biograficzno-genealogiczny) s. 263–306; Popławski Edward: Stare rody parafii dobrzyńskiejskiej – Kamińscy s. 307–333; Popławski Edward: Stare rody parafii dobrzyńskiejskiej – Popławscy s. 335–364; Jamiolkowski Jerzy: Moja przygoda z genealogią, czyli o wyższości archiwum archidiecezjalnego s. 365–372; Szot Adam: Obsada parafii archidiecezji wileńskiej w granicach Białoruskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej w świetle materiałów archiwalnych znajdujących się w Archiwum Archidiecezjalnym w Białymstoku s. 373–415; Bibliografia s. 417–432.

1962. FOLWARNIAK Marek: Monety i medale Karola Ferdynanda Wazy. Warszawa 2017 Pol. Tow. Numizmatyczne 8° ss. 84, il., streszcz. ang., niem.

Żył w l. 1613–1655.

1963. LIETUVOS XVII–XIX a. pradžios ikonografijos ir kartografijos šaltiniai Švedijoje. Sud. Ernestas Vasiliuskas, Gintautas Zabiela. Klaipėda 2013 Klaipėdos universiteto leidykla 8° ss. 129.

Rec.: Bucevičiūtė Laima: Lietuva Švedijos žemėlapiuose ir istoriniuose vaizduose. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2013 [nr] 1 [dr.:] 2014 s. 179–184.

1964. RIMŠA Edmundas: Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytauto sfragistika ir heraldika. Vilnius 2016 Lietuvos istorijos institutas 8° ss. 192, il.

Rec.: Hlebionek Marcin, *Studia Źródloznawcze*. T. 55: 2017 s. 295–296.

1965. ZNAMIEROWSKI Alfred: Heraldyka i weksylogia. Współpr. i red. Janusz L. Kaczmarek. Warszawa 2017 Arkady 4° ss. 509, nlb. 3, il., mapy.

b) Źródłoznawstwo

Zob. poz. 534, 780, 1961, 2845, 6712.

1966. BAIRAŠAUSKAITĖ Tamara: Materiały tatarskie w zbiorach Władysława Syromkomi vel Ludwika Kondratowicza. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 3: 2017 s. 223–238, streszcz. ang.

1967. BARAN-KOZŁOWSKI Wojciech: Rękopis „Digestum vetus” ze zbiorów Biblioteki Kórnickiej PAN. *Historia Slavorum*

Occidentis. [R. 4]: 2014 nr 2 s. 39–62, streszcz. ang.

Dzieło Justyniana, rękopis z XII/XIII w.

1968. CETWIŃSKI Marek: Styl „Księgi henrykowskiej”. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 2]: 2012 nr 1 s. 118–125.

1969. CHOJNOWSKA Marta: Charakterystyka ksiąg metrykalnych parafii prawosławnej pw. św. Trójcy w Łomży. *Studia Łomżyńskie*. T. 27: 2017 s. 223–231, streszcz. ang.

Z l. 1858–1912.

1970. CHOMENTOWSKA Edyta: Schematyzmy zakonów męskich z ziem dawnej Rzeczypospolitej z lat 1718–1918. Studium źródłoznawcze. Lublin 2016.

Rec.: Gługła Paweł, *Fides*. [R. 23]: 2017 nr 2 s. 167–174.

1971. DOMŻAŁ Zbigniew, Wałkowski Andrzej: Zarys dziejów skryptorium klasztoru cystersów w Mogile od XIII do początków XVI wieku. *Echa Przeszości*. [T.] 18: 2017 s. 43–75, streszcz. ang.

Analiza Kroniki Mikołaja z Krakowa.

1972. EDITIONES sine fine. T. 1. Pod red. Krzysztofa Kopińskiego, Wojciecha Mrozowicza i Janusza Tandeckiego. Toruń 2017 Tow. Nauk. w Toruniu 8° ss. 260, il. Tow. Nauk. w Toruniu, UMK w Toruniu.

Treść: Kopiński Krzysztof, Mrozowicz Wojciech, Tandecki Janusz: Wprowadzenie s. 7–10; Superczyński Mateusz: Edycja ksiąg miejskich Chelмна – różnorodność metodologii i szkół edytorskich s. 11–24; Możdżeń Julia: Projekt edycji kodeksu Bernta Stegmanna (1528) – najstarszego zводу gdańskich kronik s. 25–49; Follprecht Kamila: Kontynuacja edycji ksiąg przyjęć do prawa miejskiego w Krakowie 1612–1800 s. 51–66; Zdanek Maciej: Edycje ksiąg urzędowych Uniwersytetu Krakowskiego – dzieło na nowo podjęte s. 67–89; Rosik Stanisław: Czy za pierwszych Piastów istniał „pagus Silensis”? O nowożytniej genezie dzisiejszych problemów interpretacyjno-translatorskich (na przykładzie badań nad wątkiem Słęży w „Kronice Thietmara”) s. 91–98; Żerelik Rościsław: „Carmen miserabile” magistra Rogera z Apulii – edycje i przekłady (na marginesie nowego rosyjskiego przekładu „Pieśni żalostnej”) s. 99–110; Barciak Antoni: Cykl wydawniczy „Regesty dokumentów przechowywanych na Górnym Śląsku” s. 111–116; Grabowski Janusz: Księga skarbowca Janusza II. Prace nad nową edycją rachunków dworu książęcego s. 117–130; Stoń Marek: „Sine initio et sine fine”. Edycja źródła jako proces zawsze otwarty s. 131–141; Zajchowska Anna: „Monumenta Vaticana” – koncepcje edycji późnośredniowiecznych źródeł papieskich. Przyczyny sukcesów i porażek s. 143–162; Kozak Adam: W poszukiwaniu metody edycji późnośredniowiecznych kościelnych źródeł sądowych s. 163–175; Szady Bogumił: W sprawie metody opracowania repertoriów wizytacji kanonicznych epoki staropolskiej s. 177–188; Zygnier Leszek: „Concilia Poloniae” – niedokończona seria wydawnicza s. 189–201; Związek Tomasz: Wydawać, ale jak? Propozycja cyfrowej edycji staropolskich ksiąg sądowych XV–XVIII wieku s. 203–226; Łosowski Janusz: Problem modernizacji instrukcji wydawniczej dotyczącej źródeł historycznych z okresu staropolskiego s. 227–243; Madejski Paweł: „Metoda edytorska” Szymona Starowolskiego s. 245–260.

Rec.: Fraś Marcin, *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 8(10): 2016 s. 221–227; Mollin Hanna, *Archiwista Polski*. R. 22: 2017 nr 4 s. 69–74.

1973. EDITIONSWISSENSCHAFTLICHES Kolloquium 2017. Quelleneditionen zur Geschichte des Deutschen Ordens und anderer geistlicher Institutionen. Hrsg. von Helmut Flachenecker, Krzysztof Kopiński und Janusz Tandecki. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 311, il. (Publikationen des Deutsch-Polnischen Gesprächskreises für Quellenedition. Publikacje Niemiecko-Polskiej Grupy Dyskusyjnej do Spraw Edycji Źródeł; 9).

Z treści: Tandecki Janusz: Quelleneditionen zur Geschichte des Deutschen Ordensstaates in Preussen – Forschungsstand und Forschungsperspektiven s. 13–27; Arnold Udo: Die Deutschordensurkunden des Landeshauptarchivs Koblenz (Balleien Koblenz und Lothringen) und des Historischen Archivs der Stadt Köln (Kommende St. Katharinen). Regesteneditionen s. 29–48; Homann Mats: Regesten zu den Briefregistern des Deutschen Ordens. Von bewährten Methoden und neuen Funden – die Ordensfolianten 10 und 11 s. 49–63; Kołodziejczak Piotr: Description of Prussia, Lithuania and Livonia in the Writings of Enea Silvio Piccolomini s. 65–78; Flachenecker Helmut; Gregor Spiess – Sekretär, Kanzler und Geschichtsschreiber des Deutschen Ordens in der ersten Hälfte des 16. Jahrhunderts s. 79–95; Weber Dmitriy: Quellen zur Geschichte des Deutschen Ordens aus St. Petersburger Sammlungen s. 97–108; Skolimowska Anna, Żołędziowska Isabella: A review of bishop Ioannes Dantiscus' correspondence with representatives of monastic congregations s. 123–150; Duży Wiesława: Ecclesiastical sources for the settlement Network in Warmia (Ermland) in the 16th century s. 151–161; Kleinhagenbrock Frank: Die Kommunikation zwischen polnischen und deutschen Bischöfen nach dem Zweiten Weltkrieg s. 189–195; Oliński Piotr: Bemerkungen zu den Quellen zur Erforschung des Klimas vom 13. bis zum 15. Jahrhundert auf dem Gebiet des Deutschordensstaates s. 198–205; Zynger Leszek: Bemerkungen zu Problemen von Quelleneditionen am Beispiel der Veröffentlichung des letzten Bandes der Werkausgabe von Nikolaus Kopernikus s. 221–228; Kopiński Krzysztof: Beurteilungen der mittelalterlichen und frühneuzeitlichen Quelleneditionen zur Geschichte Preussens in polnischen Zeitschriften s. 271–292.

1974. EDYTORSTWO źródeł: różne drogi – wspólny cel. Pod red. Adama Perłakowskiego. Kraków 2017 Historia Jagellonica 8° ss. 319, il., streszcz. ang. (Studia Edytorskie; t. 3).

Treść: Wstęp s. 7–9; Gruchała Janusz S.: Głos w sprawie komentarza s. 11–33; Danowska Ewa: Edycja testamentów staropolskich – zarys problematyki s. 35–47; Chachaj Marian: Metryki studenckie i spisy promowanych Uniwersytetu Krakowskiego od XV do XVIII wieku: przegląd edycji i postulaty s. 49–67; Markiewicz Anna: „Podróżnym nanotuję piórem”. O edycji nowożytnych relacji podróżniczych na przykładzie diariusza Jana Michała Kossowicza s. 69–85; Krawczuk Wojciech: Szwedzki plan Krakowa z roku 1704 – potrzeby edytorskie s. 87–95; Follprecht Kamila: Edycja rejestrów podatku miejskiego zwanego szos jako źródła do dziejów krakowskich nieruchomości s. 97–109; Łaskiewicz Hubert: Sprawa Franciszka Szczygłowskiego. Lublin 1681 r. Propozycja zasad edycji s. 111–122; Dygdała Jerzy: Czy i jak wydawać gazety pisane w XVIII wieku? s. 123–141; Toičkin Denis: Mečī z vlasnic'koū simvolikoū u kolekciī L'vīvs'kogo Istorīnogo

Muzeū s. 143–168; Dzwulska Joanna: Rękopisy Biblioteki Tulczyńskiej w zbiorach Towarzystwa Naukowego Krakowskiego – badania proveniencyjne kolekcji s. 169–205; Socha Klaudia: Layout edycji czy edycja layoutu? Problemy projektu książki dawnej s. 207–222; Wysocka Justyna: Wydanie dwudziestowiecznych listów – wybrane problemy s. 223–238; Smoliński Aleksander: Najnowsze rosyjskojęzyczne publikacje źródeł dotyczących wojny domowej w Rosji oraz Robotniczo-Chłopskiej Armii Czerwonej z lat 1918–1941 s. 239–267; Fischer Iwona: Wokół historii najnowszej. Archiwa Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej – źródło niewykorzystane. Przyczynek do edytorstwa akt najnowszych s. 269–294.

1975. EGODOKUMENTY. Tradycje historiograficzne i perspektywy badawcze. Red. Waldemar Chorążyczewski, Arvydas Pacevičius, Stanisław Roszak. Toruń 2015.

Rec.: Klonder Andrzej, *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 1 s. 124–125.

1976. EPSZTEIN Tadeusz: Pełna edycja dokumentów z Archiwum Ringelbluma. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 4 s. 483–494, streszcz. ang.

1977. FIRSZT Stanisław: Wyniki kwerendy w sprawie rozproszonych zbiorów Schaffgotschów, przeprowadzonej w okresie od 2015 do poł. 2017 r. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 161–204, streszcz. ang., czes., niem.

1978. GAŁUSZKA Tomasz: Donos na dominikanina. Studium historyczne i edycja tekstu listu denuncjacyjnego Stanisława ze Skarbimierza i akt sprawy brata Mikołaja z Brześcia z około 1421 roku. *Roczniki Historyczne*. R. 83: 2017 s. 7–64, streszcz. ang.

1979. GDAŃSK 1945–1990. Materiały, studia, analizy. T. 1. Pod red. nauk. Edmunda Kizika i Mirosława Golona. Gdańsk–Warszawa 2017 IH PAN; IPN 8° ss. 267, il., streszcz. ang.

Materiały konferencji „Gdańsk 1945–1960. Problemy źródłoznawcze”, Gdańsk, 2 XII 2016 r.

Treść: Kizik Edmund, Golon Mirosław: Słowo od redaktorów s. 7–14; Kizik Edmund: Źródła statystyczne dla pierwszych dekad powojennego Gdańska (1945–1960) s. 15–44; Bykowska Sylwia: Masowe migracje gdańszczan w latach 1945–1960. Przegląd źródeł archiwalnych s. 45–69; Loew Peter Oliver: „Unser Danzig” jako źródło poznania losów gdańszczan w latach pięćdziesiątych XX wieku s. 70–81; Hałagida Igor: Gospodarka komunalna Gdańska w latach 1945–1956 (rekonstruacja źródłoznawczy) s. 82–90; Poświata Bartosz: Żuławy Wiślane w publicystyce „Jantar” w latach 1946–1949 s. 91–99; Chinciński Tomasz: Pamięć świadków historii jako źródło do poznania najnowszej historii Gdańska s. 100–109; Gogol Bogusław: Pomorzanie Gdańskie w zapiskach i ingerencjach peerelowskiej cenzury na przykładzie materiałów Wojewódzkiego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk w Gdańsku w latach 1945–1970 s. 110–134; Gucewicz Daniel: Źródła do dziejów Kościółów i związków wyznaniowych w Gdańsku po II wojnie światowej s. 135–154; Berendt Grzegorz: Skład Miejskiej Rady Narodowej w Gdańsku w latach 1945–1954. Źródła informacji i pierwsze ustalenia badawcze s. 155–187; Mosakowski Janusz: Literackie kreacje przeszłości Gdańska w beletrystyce polskiej lat 1945–1960

s. 188–212; Dąbrowski Bartosz, Młynarczyk Radosław: Koniunkturalizm i bunt – proza gdańska 1945–1960 s. 213–227; Nowaczewski Artur: W cieniu Bim Bomu. Kształtowanie się gdańskiego środowiska poetyckiego (1954–1960) s. 228–239; Brzeziński Piotr: Czerwiec 1976 r. w Gdańsku – rekonesans źródłowy i postulaty badawcze s. 240–249; Kriegseisen Anna: „Starogdańskie kamieniczki pełne nowej treści” – dekoracje fasadowe czasu odbudowy 1945–1960, czyli technologia w służbie ideologii s. 250–264.

1980. GMURCZYK Zbigniew: Księgi metrykalne parafii dekanatu lipnowskiego w Archiwum Diecezjalnym we Włocławku jako źródło do opracowania lokalnych monografi historycznych. *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 31: 2016 s. 133–141, streszcz. ang.

1981. JARONIEC Paweł: Analiza „Proto-kołów badania jeńców” w niewoli żołnierzy „ludowego” Wojska Polskiego podczas walk na ziemiach polskich pomiędzy sierpniem 1944 a kwietniem 1945 r. *Studia z Dziejów Wojskowości*. T. 6: 2017 s. 365–386, streszcz. ang., ros.

1982. KALNOJ-ZIAJKOWSKA Ewa, Lisiecki Adam: W domu, na aukcji, w urzędzie – gdzie szukać materiałów do rekonstrukcji praskich kamienic. *Kronika Warszawy*. 2017 nr 2 s. 129–141, streszcz. ang.

1983. KOTECKI Radosław: Aleksander z Malonne – „persona mixta”. Wojowniczy biskup na krancach chrześcijańskiego świata i jego kronikarski portret. *Studia Źródłoznawcze*. T. 55: 2017 s. 51–78, streszcz. ang.

Omówienie fragmentu kroniki Mistrza Wincentego poświęconej biskupowi płockiemu (1129–1156).

1984. KOZAK Adam, Łukaszeński Jakub: Dokumentacja konsystorska z XV i początku XVI wieku odkryta w katedrze gnieźnieńskiej. *Roczniki Historyczne*. R. 83: 2017 s. 203–227, streszcz. ang.

Aneks źródłowy.

1985. LALAK Danuta, Ostaszewska Aneta: Źródła do badań biograficznych. Listy, dzienniki, pamiętniki, blogi, materiały wizualne. Warszawa 2016 Wydaw. Akad. Zak 8° ss. 224.

1986. LEŃCZUK Mariusz: Dwa staropolskie zaklęcia z XV w. *Studia Źródłoznawcze*. T. 55: 2017 s. 217–228, streszcz. ang.

1987. LICKEVIČ Oleg: Russkie letopisnye istočniki „Letopisca velikih knázej litovskih”. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [T.] 48: 2017 s. 35–79, streszcz. ang., pol.

Z XV w.

1988. MATWIJÓW Maciej: Tradycja rękopiśmienna „Rokoszu gliniańskiego” w XVII-

XVIII w. *Studia Źródłoznawcze*. T. 55: 2017 s. 173–191, streszcz. ang.

1989. MISIARCZYK Leszek: Teksty Hieronima, Sedulusza Szkota i Bedy Czcigodnego w płockich kodeksach biblijnych z XII wieku. *Studia Płockie*. T. 44: 2016 s. 23–38, streszcz. ang.

1990. MYKIETÓW Bogusław: Najstarsza księga metrykalna parafii rzymskokatolickiej w Babimoście w zbiorach Archiwum Diecezjalnego w Zielonej Górze jako źródło dla genealogów i regionalistów. *Adhibenda*. [Nr] 4: 2017 s. 131–140, streszcz. ang.

1991. NICKO-STĘPIEŃ Paulina: Źródła dla komentarza tekstowego Nowego Testamentu w tłumaczeniu Jakuba Wujka z roku 1593. *Studium Dz 2*, 14–36. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 61: 2017 s. 235–257, streszcz. ang.

1992. PIECHOWIAK-LAMPARSKA Joanna: Dobór źródeł w badaniach empirycznych z zakresu stosunków międzynarodowych. *Historia i Polityka*. Nr 17: 2016 s. 79–87, streszcz. ang.

1993. PIECZARA Jakub: Staropolskie księgi metrykalne Parafii Świętego Klemensa w Wieliczce jako źródło do badań nad historią lokalną. *Małopolska*. [T.] 19: 2017 s. 41–52, streszcz. ang.

XIV–XVIII w.

1994. RACHWAŁ Piotr, Szady Bogumił: Obszar parafii jako czynnik źródłotwórczy rejestracji metrykalnej w dekanacie Kazimierz na przełomie XVIII i XIX wieku. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 38: 2016 nr 2 s. 35–72, streszcz. ang.

Kazimierz Dolny.

1995. SESJA naukowa: „Pandekta Justiniana Corpus iuris civilis digestum vetus cum glossis” (Zamek w Kórniku, 19 grudnia 2016 roku). *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 34: 2017 s. 9–80, streszcz. ang.

Treść: Jasiński Tomasz: Słowo wstępne s. 9–10; Dajczak Wojciech: Justyniańskie „Digesta” jako inspiracja argumentacji prawniczej. Od kórnickiego rękopisu „Digestów” po współczesne spory o granice interpretacji s. 11–32; Baran-Kozłowski Wojciech: Ogólna charakterystyka oraz dzieje rękopisu „Digestum vetus cum glossis” ze zbiorów Biblioteki Kórnickiej s. 33–60; Frońska Joanna: Ilustracje marginesowe a praktyka czytelnicza w kórnickich „Digestach” Justyniana s. 61–80.

1996. SKIBIŃSKI Edward: Projekt źródłoznawstwa według Brygidy Kürbis. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 2]: 2012 nr 1 s. 11–21.

1997. SKIBIŃSKI Edward: Średniowieczny kronikarz wobec tradycji oralnej – walka Luchan z Czechami w „Kronice Czechów” Kosmasa. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 2]: 2012 nr 1 s. 85–93.

1998. SOSNOWSKI Miłosz: Nowe świadectwa rękopiśmienne „Żywota drugiego św. Wojciecha” w benedyktyńskim klasztorze w Rajhradzie na Morawach. *Studia Źródłoznawcze*. T. 55: 2017 s. 79–100, streszcz. ang.

Wprowadzenie do dyskusji nad tradycją rękopiśmienną żywota „Nascitur” autorstwa Brunona z Kwerfurtu.

1999. SOSZYŃSKI Jacek: Glossa biblijna jako problem badawczy. *Studia Źródłoznawcze*. T. 55: 2017 s. 127–137, streszcz. ang.

2000. STRÓŻYK Paweł: Źródła ikonograficzne w badaniu źródłoznawczym na przykładzie drzwi gnieźnieńskich. Heureka i krytyka zewnętrzna. Poznań 2011.

Rec.: Gil Mateusz, *Studenckie Zeszyty Historyczne*. Z. 22: 2016 s. 187–192.

2001. STRZELCZYK Jerzy: Źródła o chrzcie Mieszka I. *Kościół w Polsce*. [T.] 16: 2017 s. 15–27, streszcz. ang.

2002. SZELEST Marcin: W obronie „Praeludium” [Jana] Podbielskiego. *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 1 s. 3–47, streszcz. ang.

Z XVII/XVIII w.

2003. SZYMAŃSKI Jarosław: Znaczenie tytułatury książąt brzeskich w świetle kopiarza „Codex Vindobonensis Palatinus” 5105. *Studia Źródłoznawcze*. T. 55: 2017 s. 139–162, streszcz. ang.

XIV–XV w.

2004. TAJEMNICE kompaturek. Księga metrykalna z Mszany (1638–1775). Red. nauk. Halina Dudała. Katowice 2016 Edycja – Książki Nauk. i Specjalistyczne 8° ss. 218, il. + dysk optyczny (CD). (Źródła do Dziejów Kościoła Katolickiego na Górnym Śląsku; nr 14).

Z treści: Kopiec Jan: Nieprzemijająca wartość dokumentów pisanych s. 11–15; Dudała Halina: Analiza źródłoznawcza najstarszej księgi metrykalnej z Mszany s. 16–26; Ciesielczyk Aleksandra: Problematyka konserwatorska księgi metrykalnej z Mszany. Zaskakujące odkrycia, nowe źródła s. 27–32; Grajewski Czesław: Analiza liturgiczno-muzykologiczna pergaminowej karty z Mszany s. 33–47; Reginek Antoni: Przenikanie tradycji liturgiczno-muzycznych na Górnym Śląsku na podstawie zapisów na okładkach wybranych przekazów źródłowych s. 48–57; Witkowski Sławomir: Rekonstrukcja antyfony „Gloriose rex Oswalde” z karty pergaminowej z Mszany s. 58–65; Gaj Beata: Wartość historyczna i literacka rękopisów łacińskich z Mszany s. 66–72; Sobczykówna Joanna: Cechy językowe rozważania maryjnego z okładki księgi metrykalnej z Mszany s. 73–84; Mrozowicz Wojciech: Fragmenty niemieckojęzycznych kazań

przypisywanych o. Anzelmowi Kekerowi z oprawy księgi metrykalnej z Mszany s. 85–92; Dylus Daniela: Uwagi o polszczyźnie mszańskich zabytków językowych s. 93–104; Gojniczek Waclaw: Księga metrykalna z Mszany jako źródło do dziejów szlachty w wodziślawskim państwie stanowym s. 105–130; Schäffer Wojciech: Czy najstarsza zachowana księga pochówków w Polsce pochodzi z Mszany? s. 131–155; Dudała Halina: Autorzy wpisów w księdze metrykalnej z Mszany (1638–1775) s. 156–167; Aneks s. 177–218.

2005. TANDECKI Janusz, Kopiński Krzysztof: Edytorstwo źródeł historycznych. Warszawa 2014.

Rec.: Jurek Tomasz, *Kwartalnik Historyczny*. R. 123: 2016 nr 1 s. 357–362; Polem.: Słoń Marek: W odpowiedzi na uwagi Tomasza Jurka zawarte w recenzji książki... *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 1 s. 119–121.

2006. WIECZOREK Szymon: Piętnastowieczny rękopis „Vita sancti Adalberti prior” ze zbiorów biblioteki klasztornej w Herzogenburgu (z aneksem w sprawie niektórych lekcji kodeksu Klosterneuburg, Stiftsbibliothek 707). *Studia Źródłoznawcze*. T. 55: 2017 s. 101–125, streszcz. ang.

2007. WIĘCH Arkadiusz S.: Księgi pamięci jako źródło historyczne do badań społeczności żydowskiej na terenie obecnego województwa podkarpackiego. *Biuletyn Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej*. Nr 4: 2017 s. 53–71, streszcz. ang.

2008. WOKOŁ edytorstwa dziewiętnastowiecznych źródeł. Pod red. Jolanty Sikorskiej-Kuleszy. Warszawa 2017 Inst. Hist. Uniw. Warszawskiego 8° ss. 172, il. (Edytorstwo Źródeł XIX i XX Wieku. Teoria i praktyka).

Materiały z konferencji, Warszawa, 12 V 2017 r.

Treść: Kulesza-Sikorska Jolanta: Wstęp s. 7–10; Karpińska Małgorzata: Dzienniki z podróży ks. Adama Czartoryskiego 1820–1827. Horror edytora, z aktualnych prac s. 11–19; Caban Wiesław, Mulina Swietlana A.: Syberyjskie listy zesłańców postyczniowych – problemy edytorskie s. 21–44; Prašmantaitė Aldona: W sprawie modelu edycji plakatów rozpowszechnionych na Żmudzi w przededniu powstania styczniowego s. 45–69; Miknys Rimantas, Zasztowt Leszek: Dzienniki Michała Römera. Historia i prace nad edycją s. 71–83; Kasparek Norbert: Edycje Feliksa Wrotnowskiego o powstaniu listopadowym na Litwie s. 85–102; Barańska Anna: Edycje dziewiętnastowiecznych źródeł proveniencji kościelnej lub dotyczącej Kościoła katolickiego na ziemiach polskich s. 103–131; Kowalska-Sikorska Marta: Edycje XIX-wiecznej publicystyki prasowej. Zarys problemu s. 133–147; Kulik Mariusz: „Zielona seria” jako przykład edycji XIX-wiecznych źródeł s. 149–156; Sikorska-Kulesza Jolanta: Kilka uwag o przypisie rzeczowym s. 157–172.

2009. WRÓBLEWSKA Urszula: Gromadzenie i ochrona źródeł szkolnych. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 37: 2017 s. 37–52, streszcz. ang.

2010. ZYCH Ewelina: „Regestrum Perceptorum et Expositorum Proventuum Venerabilis

Capituli Cracoviensis” – księgi rachunkowe kapituły katedralnej w Krakowie z lat 1513–1812 (sygn. R.Cap.1-R.Cap.145). *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 349–366, streszcz. ang.

2011. **ŹRÓDŁA** historyczne. Nowe konteksty – badania – interpretacje. Red. Violetta Julkowska, Sabina Jakutović, Piotr Krajewski. Poznań 2017 Inst. Historii UAM 8° ss. 268, il., streszcz. ang. (Analizy i Interpretacje).

Z treści: Julkowska Violetta: Historyk i dydaktyk historii w kręgu źródeł i tekstów kultury. Wprowadzenie s. 7–10; Julkowska Violetta: Pamiętniki jako źródło do badania kultury historycznej kobiet w XIX i na początku XX wieku s. 13–34; Hajdrych Łukasz: Księga wójtowska miasta Kleczewa jako źródło do polskich badań mikrohistorycznych s. 35–44; Gumper Małgorzata: „Konfederacja barska” Władysława Konopczyńskiego – analiza i interpretacja źródła historycznego w kontekście badań nad recepcją s. 45–66; Ziółkiewicz Wojciech: Dzieje osady kolonizacyjnej Ruchocin (Neuzedlitz) w świetle archiwaliów Królewskiej Komisji Kolonizacyjnej dla Prus Zachodnich i Poznańskiego s. 67–83; Budzińska Justyna: Hermeneutyka obrazu s. 145–160; Piesiak-Robak Anna: Cyfrowa Dziecięca Encyklopedia Wielkopolan jako przykład nowatorskiego podejścia do pracy ze źródłem historycznym w szkole podstawowej s. 161–167; Jakutović Sabina: Fotografie Jana Bulhaka jako źródło historyczne do dziejów polskiego dziedzictwa kulturowego w XX wieku s. 169–180; Kopczyńska Izabella: Karykatura jako źródło historyczne do okresu dwudziestolecia międzywojennego s. 181–195; Krajewski Piotr: Historia audialna z Theresienstadt. Muzyka jako źródło wiedzy historycznej o Zagładzie s. 195–210; Trzoss Adrian: Cyfrowe źródło historyczne w kontekście społecznego i politycznego wymiaru Web 2.0 s. 211–227; Terlecka Weronika: Komparatystyczna refleksja nad wybranymi przykładami wizualizacji powojennej historii Polski oraz Czechosłowacji do roku 1989 w książkach dla dzieci s. 229–242; Dębicki Adrian: Analiza wizerunku Adama Giedrysa, krawca astronoma ze Szczecinka, na podstawie filmów dokumentalnych oraz filmu fabularnego „Planeta Krawiec” s. 243–253; Kuleszewicz Anna: Źródła do badania polskiego szkolnictwa na Białorusi w latach 1991–2016 s. 255–263.

2012. **ŹMUDZKI** Paweł: Wędką króla Rusinów (Gall Anonim, ks. 1, rozdz. 7). *Studia Źródloznawcze*. T. 55: 2017 s. 27–50, streszcz. ang.

c) Paleografia

2013. **LISZEWSKA** Weronika: New methods of leafcasting in the conservation of historic parchments. Transl. Wojciech Ziółkowski. Warszawa 2017 Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata; ASP 8° ss. 296, il. Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata. (Technologia, Sztuka, Konserwacja).

Pergaminy, XV–XXI w.

2014. **SUŁECKI** Szymon: Rekonstrukcja dokumentu lokacyjnego Nowego Sącza z 8 listopada 1292 roku. *Zeszyty Sądecko-Spiskie*. T. 10: 2017 s. 20–24, streszcz. ang., słowackie.

d) Epigrafika

Zob. poz. 1821, 6459, 6484, 6584.

2015. **CMENTARZE** dawnego powiatu tarnopolskiego. Kaplice, grobowce i nagrobki z inskrypcjami zapisanymi w alfabecie łacińskim (1800–1945). Kładoviša kolišn’ogo ternopil’skogo poovitu. Kaplicī, grobnicī i nadgrobnicī z napisami zapisanymi latins’kimi literami (1800–1945). T. 1. Pod red. Anny Sylwii Czyż i Bartłomieja Gutowskiego; tł. Halyna Stadnychuk. Warszawa 2017 Fund. Świętokrzyska – Góry Historii; Inst. Historii Sztuki UKSW 8° ss. 246, il., mapy.

Tekst równol. pol., ukr.

Wersja elektroniczna bezpłatna.

Z treści: Gutowski Bartłomiej: Historia cmentarzy na terenie dawnego powiatu tarnopolskiego w świetle dotychczasowych prac dokumentacyjnych s. 29–97; Czyż Anna Sylwia: Klasycystyczne nagrobki na cmentarzach dawnego powiatu tarnopolskiego s. 99–136; Barańska Joanna, Urban Zofia: Jezuiści w Tarnopolu i ich kwatery na cmentarzu mikulinińskim s. 137–169; Gutowski Bartłomiej: Kaplice, grobowce i nagrobki z inskrypcjami łacińskimi na cmentarzach powiatu tarnopolskiego w świetle dotychczasowych prac inwentaryzacyjnych s. 171–215.

2016. **CZYŻEWSKI** Bartłomiej: Nagrobki przy kościele Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i św. Jakuba Apostoła w Szadku – ciąg dalszy. *Biuletyn Szadkowski*. T. 17: 2017 s. 207–209.

Cz. 1. *Tamże*. T. 16: 2016.

2017. **ĆWIKŁA** Łukasz: Walerian Olszowski herbu Prus II (zm. 1650), ojciec prymary Andrzeja Olszowskiego i dobrodziej rodziny w pamięci potomstwa wyrażonej na nagrobku ojca w Stolcu. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 98: Studia i szkice z dziejów Polski i powszechnych XVI–XX wieku: 2017 s. 9–23, streszcz. ang.

2018. **GRABOWSKA** Bożena: „Iam seges est ubi Troia fuit”. Inskrypcje z nieistniejącej sali klasztoru cystersów w Bledzewie. *Nasza Przyszłość*. T. 128: 2017 s. 71–85, streszcz. ang.

XVIII–XIX w.

2019. **HARASIMOWICZ** Zofia, Patryk Bogdan: Epitafium Adama Augustinusa, proboszcza w Strzyżowie w latach 1597–1636. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 3: 2017 s. 63–67, streszcz. ang.

Ufundowane przez Augusta Nahlika w 1866 r.

2020. **INSKRYPCJE** nagrobne cmentarza katedralnego w Sandomierzu (do 1945). Oprac. Katarzyna i Paweł Madejscy. Zielona Góra 2017 Eternum 4° ss. 233, nlb. 3, tabl. 34, il.

XIX–XX w.

2021. KICH-MASŁEJ Olga: Nomen mortui. Próba odczytania cmentarza greckokatolickiego w Wierzbicy (kultura polsko-ukraińskiego pogranicza). Kraków 2016 Scriptum Tomasz Sekunda 8° ss. 433, il.

2022. KOWALCZYKOWA Alina: Tablica Stefana Starzyńskiego w archikatedrze. *Kronika Warszawy*. 2017 nr 1 s. 127–137, streszcz. ang.

Z 1981 r.

2023. LESZCZYŃSKI Kamil Marek: Odkrycie XVI-wiecznej tablicy inskrypcyjnej w ogrodzeniu zabytkowego kościoła pw. Św. Jana Chrzyciela w Wiźnie. *Studia Łomżyńskie*. T. 27: 2017 s. 155–157, streszcz. ang.

2024. PASTUSZKA Sławomir: Przyczynek do inwentaryzacji cmentarza żydowskiego w Mysłowicach. *Judaista*. Nr 3 [właśc. 4]: 2017 s. 32–65.

2025. RUDNICKI Daniel B.: Symbole cmentarne – formy trwałe i roślinne. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 313–325, streszcz. ang., niem.

XIX–XX w.

2026. SKAWIŃSKA Krystyna: Skąd Fortunat Dąbmski przywiózł „Nadgrobek swoiey Family do Wojnicza”. *Zeszyty Wojnickie*. R. 26: 2017 nr 2 s. 5–17.

Dot. epitafium prawdopodobnie z nieistniejącego kościoła karmelitów bosych pw. św. Michała w Krakowie.

2027. STAREK Elżbieta, Kotłowski Grzegorz: Łacińskie inskrypcje w kościołach Warmii. Katedra we Fromborku. Zdj. Lucyna Lewandowska. Pelplin–Frombork 2017 Bernardinum; Muzeum Pomnika Historii „Frombork Zespół Katedralny” 8° ss. 405, nlb. 3, il.

2028. TRZCIŃSKI Andrzej: Świadkiem jest ta stela. Stary Cmentarz Żydowski w Lublinie. Lublin 2017 Wydaw. UMCS 8° ss. 861, tabl. 36, il., streszcz. ang.

e) Dyplomatyka

Zob. poz. 1971, 6924.

2029. BARAN Aleksander: Dokument księcia Ilii (Eliasa) Konstantynowicza Ostrogskiego z 1531 r. (ze zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie). *Bibliotekarz Lubelski*. R. 60: 2017 s. 69–80, streszcz. ang., ros.

Zawiera też tekst dokumentu i jego tłumaczenie na jęz. pol.

2030. CHORAŻYCZEWSKI Waldemar: Kancelarie centralne państwa w XIV–XVIII wieku. [W:] *Dyplomatyka staropolska*. Warszawa 2015.

Rec.: Rutkowska Grażyna, *Studia Źródloznawcze*. T. 54: 2016; Polem.: Chorażyczewski Waldemar: Odpowiedź na recenzję Pani Doktor Grażyny Rutkowskiej. *Studia Źródloznawcze*. T. 54: 2016; Repl.: Rutkowska Grażyna, *Studia Źródloznawcze*. T. 55: 2017 s. 315–316.

2031. CIECHANOWSKI Hadrian: Kancelaria królewska Stanisława Leszczyńskiego z lat 1705–1710. Zarys problemu. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 145–162, streszcz. ang.

2032. KRAWCZUK Wojciech: Metryka Koronna i Metryka Litewska. [W:] *Dyplomatyka staropolska*. Warszawa 2015.

Rec.: Rutkowska Grażyna, *Studia Źródloznawcze*. T. 54: 2016; Polem.: Krawczuk W.: Odpowiedź na recenzję Pani Doktor Grażyny Rutkowskiej. *Studia Źródloznawcze*. T. 54: 2016; Repl.: Rutkowska Grażyna, *Studia Źródloznawcze*. T. 55: 2017 s. 315–316.

2033. LOCA scribendi. Miejsca i środowiska tworzące kulturę pisma w dawnej Rzeczypospolitej XV–XVIII stulecia. Red. nauk. Anna Adamska, Agnieszka Bartoszewicz, Maciej Ptaszyński. Warszawa 2017 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 201, nlb. 3, il., streszcz. ang.

Dostępne także w wersji elektronicznej.

Materiały konferencji naukowej, Warszawa, 18–19 VI 2015 r.

Z treści: Adamska Anna: „Loca scribendi”: geniza pojęcia, definicje i granice użyteczności s. 9–26; Okniński Piotr: Uwagowania początków rozwoju polskich kancelarii miejskich na przykładzie Krakowa (do 1312 r.) s. 27–45; Bartoszewicz Agnieszka: Warszawskie „loca scribendi” w drugiej połowie XV w. s. 46–62; Warda Katarzyna: Małomiasteczkowy „locus scribendi” w późnym średniowieczu. Przykład Radziejowa s. 63–99; Grulkowski Marcin: Podatki miejskie a księgowość w Głównym Mieście Gdańsku w późnym średniowieczu s. 100–125; Kozak Adam: Miejsca w działalności konsystorza generalnego w Poznaniu i jego pisarzy w pierwszej ćwierci XV w. s. 126–151; Dembiński Paweł: „Nietypowe” miejsca aktów prawnych rejestrowanych w księgach czynności biskupa poznańskiego Andrzeja Bnińskiego (1438–1479) s. 152–170; Zachara-Związek Urszula: Dwór królowej jako „locus scribendi”. Analiza wybranych aspektów funkcjonowania na przykładzie korespondencji Elżbiety Habsburżanki z Zygmuntem Augustem s. 171–182; Ptaszyński Maciej: Protestantka parafia jako miejsce pisma: Rzesza i Rzeczpospolita na przełomie XVI i XVII w. s. 183–201.

Rec.: Kamler Anna, *Z badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 498–504.

2034. POLIĆSKA Ewelina: Kancelaria księcia Władysława II Opolczyka – organizacja, personel, zadania. *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 7: 2017 s. 11–41, streszcz. ang.

2035. ROGUSKI Mirosław: Kancelaria ziemiska i grodzka liwska w XV–XVIII wieku.

Rocznik Liwski. T. 6: 2012/2013 [dr.:] 2013 s. 55–83.

2036. SŁOWIŃSKI Konrad: Kancelaria miasta Radomia w latach 1915–1939. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 352, il. KUL Jana Pawła II. Wydz. Nauk Społ.

2037. SOBUCKI Władysław, Jeżewska Elżbieta: Wiedza o papierze dla konserwatorów zbiorów. Warszawa 2015 BN 4° ss. 213, il.

Rec.: Kędzierska Marzanna, *Studia Archiwalne*. [T.] 4: 2017 s. 268–270.

2038. STARZYŃSKI Marcin: Średniowieczny Kazimierz, jego ustrój i kancelaria. Kraków 2015.

Rec.: Wójtowicz Artur, *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 255–261.

2039. URKUNDENFORMELN im Kontext. Formen der Schriftkultur im Ostmitteleuropa des Mittelalters (13.–14. Jahrhundert). Hrsg. von Sébastien Rossignol, Anna Adamska. Wien 2016 Böhlau Verlag 8° ss. 200. (Veröffentlichungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung; Bd. 65).

Z treści: Rossignol Sébastien: Introduction. Text and context – praeamble and formulary s. 19–33; Adamska Anna: Studying praeambles today: a paradigm shift in diplomatic? s. 35–45; Rossignol Sébastien: Praeambles and politics: ducal and princely charters in Silesia, Western Pomerania, and Rügen s. 95–118; Wójcik Marek L.: Diploma Opoliense. Das formular der Opolner Herzogsurkunden im 13. Jahrhundert s. 119–147; Wilk-Woś Zofia: Memoriae commendae. Memorative Arengen in den Urkunden der Gnesener Erzbischöfe im 14. Jahrhundert s. 149–163; Szweda Adam: Das Urkundenformular der grosspolitischen Ritterschaft im 13./14. Jahrhundert s. 165–185.

Rec.: Starzyński Marcin, *Roczniki Historyczne*. R. 83: 2017 s. 292–294.

f) Genealogia

Zob. poz. 577, 1961, 1990, 2423, 2821, 3175, 4473, 6519, 6584, 6924, 7466, 7560.

2040. ANUSIK Zbigniew: Kim była hrabianka Dorota von Helfenstein? Przyczynek do genealogii rodzin Kurzbachów i Helfensteinów w XV wieku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 2 s. 227–243.

Żona Zygmunta von Kurzbacha, pierwszego barona na Żmigrodzie i Miliczu.

Toż w jęz. ang.: Who was countess Dorothea von Helfenstein? A contribution to the genealogy of the Kurzbach and the Helfenstein families in the 15th century. *Tamże* nr 3 s. 225–240.

2041. ANUSIK Zbigniew: Zapomniana panna Lanckorońska. Przyczynek do genealogii kilku rodów kresowych. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 1 s. 301–324.

Anna Lanckorońska, XVI w.

2042. CHOROWIEC Oleg: Herbarz szlachty wołyńskiej. T. 7. Radom 2017 Oleg Chorowec 8° ss. 577, il.

T. 1. 2012.

2043. DUNIN BORKOWSKI Jerzy [Sewer]: Almanach błękitny. Genealogia żyjących rodów polskich. Książęta, kniaziowie, hrabiowie i baronowie. Cz. 1–2. Sandomierz 2017 Armoryka 8° s. VII, nlb. 1, 563, il.; nlb. 5, 564–1127, il.

Repr., oryg.: Lwów–Warszawa 1909.

2044. EBERTOWSKI Karol: Praktyczne aspekty gromadzenia, opracowania i udostępniania informacji specjalistycznej. Casus informacji genealogicznej. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. R. 10: 2017 nr 1 s. 149–174, streszcz. ang.

2045. JOPEK Zbigniew: W poszukiwaniu własnych korzeni: Stupia Nadbrzeżna, Lasocin, Sandomierz. Sandomierz 2017 Wydaw. Diec. i Drukarnia 8° ss. 320, tabl. 2, il.

2046. KAMIŃSKI Arkadiusz: Starostowie czarnańscy (1466–1772) – ich herby, pochodzenie, urzędy, koligacje rodzinne. Szkic heraldyczno-genealogiczny. *Szkice Człuchowskie*. T. 8: 2016 nr 16/17 s. 129–159.

2047. KLEMPERT Mateusz: Wywód szlachecki „Familii hrabiów Korwin Kossakowskich”. *Echa Przeszłości*. [T.] 18: 2017 s. 337–349.

W aneksie: Wypis z ksiąg szlacheckich Guberni Litewsko-Wileńskiej wywodu familii urodzonych Grafów Korwin Kossakowskich.

2048. KNIEJSKI Olgierd: Anna Kamięncowa z Kamienia na Woźnikach, małżonka Melchiora Kiczki z Płużnicy na Połomi. Woźniki–Kędzierzyn–Kozłe–Kalety 2017 Kędzierzyńsko-Kozielskie Tow. Hist.; Wydaw. Piotr Kalinowski 8° ss. 48, il., mapy. (Biblioteczka Wiedzy o Mieście i Gminie Woźniki).

2049. KRUSZEWSKI Tomasz: Rodowód pierwszych Piastów wielkopolskich (potomstwo Mieszka III Starego i jego synów) na tle rodowodu książąt pomorskich. Studium historycznoprawne i genealogiczne. Wrocław 2017 E-Wydaw. Prawnicza i Ekonomiczna Bibl. Cyfrowa. Wydz. Prawa, Administracji i Ekonomii Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 141. Uniw. Wrocławski.

Dostępne także w formie elektronicznej.

2050. KURTYKA Janusz: Tęczyńscy. Studium z dziejów polskiej elity możnowładczej w średniowieczu. Kraków 2017 Societas

Vistulana 8° ss. 674, nlb. 3, tabl. 22, il., streszcz. ang.

Repr., oryg.: Kraków 1997 Wydaw. i Drukarnia Secesja.

2051. KUZIO-PODRUCKI Arkadiusz: Hra-biowie ze Strachowic, Wielkiej Suche i Kamieńca. *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 27: 2017 s. 77–149, streszcz. niem., ang.

2052. LADEK Marcin: Postać podpułkownika Stanisława Krzepińskiego [1879–1938] jako inspiracja do dalszych poszukiwań genealogicznych. *Gens*. [T. 15]: 2017 s. 17–33, streszcz. ang.

2053. LUBIERSKA Joanna, Gucia Dobrosława: Skonfliktowany z prawem przodek. Listy gończe końca XVIII wieku i pierwszej połowy XIX wieku jako źródło w badaniach genealogicznych. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 23–36, streszcz. ang.

2054. MAKIEŁA Marek: Wężykowie Osinścy z ziemi ostrzeszowskiej – część 3. *Gens*. [T. 15]: 2017 s. 35–61, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. [T. 13:] 2013/2014 [dr.]: 2014.

2055. NASZE gene-historie. Pomysł, inspiracje, wybór tekstów Kornelia Major. Kielce 2017 Świętokrzyskie Tow. Genealogiczne „Świętogen” 8° ss. 164, il.

Genealogia rodów kieleckich w l. 1811–2017.

2056. PŁAWSKA Barbara: Franciszek Solnicki [1757–1816] – burmistrz kielecki i jego najbliższa rodzina. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 8: 2016 s. 55–61, streszcz. ang.

2057. PRZYBYLIŃSKI Ryszard: Ród książąt Glińskich. Bunt Michała Glińskiego [ok. 1470–1534]. Czasy, ludzie i miejsca. T. 1–2. Tarnowskie Góry–Zabrze 2017 *Inforteditio*ns 8° ss. 315, nlb. 5, il.; 431, nlb. 1, il. (Bitwy / Taktyka; 94).

2058. RADOMYSKI Jarosław: Nieznane materiały do genealogii generała artylerii konnej Marcina Kazimierza Kańskiego (około 1635–1710). *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 4: 2014 s. 279–288.

2059. RYCHLIK Grażyna: Data urodzenia Fryderyka Chopina [1810–1849]. Ewaluacja źródeł, analiza informacji, konkluzja. Warszawa 2017 Grażyna Rychlik 8° ss. 139. (Praktykowanie Genealogii).

2060. RYMAR Edward: Ród von Steglitz (Szczygliczów?) w ziemi stargardzkiej i w Nowej Marchii w średniowieczu. *Stargardia*.

T. 11: 2016 [dr.]: 2017 s. 37–55, streszcz. niem.

XIV–XV w.

2061. SIKORSKI Andrzej: Sobiescy. Linia szlachecka w XVI–XX wieku. *Rocznik Litwski*. T. 6: 2012/2013 [dr.]: 2013 s. 97–120.

2062. SKAWIŃSKA Krystyna: Joanna z Jordanów Dąbska [1818–1888] i jej rodzina. *Zeszyty Wojnickie*. R. 23: 2014 nr 2 s. 4–37.

Zawiera też akt małżeństwa Joanny (Artemizji) Jordan z Władysławem Dąbskim z 29 VI 1839 r.

2063. SÓWKA Jerzy: Nasza genealogia. Ostrów Wielkopolski 2017 Zielona Żyrafa 8° ss. 122, il.

Rodzina Sówków, XIX–XXI w.

2064. [SROKA Ferdynand]: Dzieje rodziny Sroków. Pamiętniki Ferdynanda Sroki. Oprac. Teresa Sroka-Bigaj. Chrzanów 2017 MBP 8° ss. 241, nlb. 4, il. (Biblioteczka Regionalna Ziemi Chrzanowskiej; 1).

XIX–XX w.

2065. SZMYT Karolina: Z Bonikowa do Biskupic Ołobocznych. *Rocznik Ostrowskiego Towarzystwa Genealogicznego*. Nr 12: 2017 s. 249–259.

Rodzina Zębskich.

2066. TOMASZEWSKI Mikołaj: Linia swarozżyńska rodu Czapskich herbu Leliwa w czasach nowożytnych. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 4 s. 31–51, streszcz. ang., niem.

2067. VORONČUK Irina [Oleksiiwna]: Rodovodi volins’koï śláhti XVI – peršoï polovini XVII st. Rekonstrukciã rodninoh struktur. Metodologiiã, metodika, dżerela. Kiïv 2009 Viša Škola 8° ss. 510, nlb. 2, tabl. 4, il.

Rec.: Rzemieniecki Konrad, *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 2 s. 122–129.

2068. ZAWADZKI Tomasz: Mieszczanie, rycerze, burgrabio wie. Kariera śląskiej rodziny von Reussendorf w czasach przedhusyckich. *Roczniki Historyczne*. R. 83: 2017 s. 123–140, streszcz. ang.

XIII–XV w.

2069. ŻYWICKA Małgorzata: Czwarty Brzeg oraz Zbigniewa Nalichowskiego epizody kuchni. Teksty il. dopełnił Mariusz Żebrowski, a fot. wzbogacili Mieczysław Łaptaszyński [i in.]. Mnichowo–Gniezno 2017 Wielkopolskie Tow. Geneal. Gniazdo 8° ss. 63, nlb. 1, il. + dysk optyczny (CD lub DVD).

Relacja z IV Ogólnopolskiej Konferencji Genealogicznej w Brzegu w kwietniu 2017 r.

g) Heraldyka

Zob. poz. 639, 1506, 1961, 1965, 2272, 3308, 3390, 3514, 6461, 6519, 6575, 6617, 6661, 7281, 7466.

2070. CHMIELEWSKA Mieczysława: Dokument herbowy Gregora i Georga Kretschmerów, 13 VIII 1607 – nobilitacja czy tylko herb? *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 11: 2017 s. 109–123.

2071. GUT Agnieszka: Geneza i symbolika herbu Koszalina z 1938 r. *Scripta Historica*. Nr 23: 2017 s. 161–179, streszcz. ang.

2072. KALINOWSKI Rafał: Protoheraldyczny znak na portalu kościoła w Wysociach. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 15(26): 2017 s. 5–52, streszcz. ang. s. 155.

2073. KĘSIK Jan: W sprawie nowego herbu Pieszyc. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 26: 2016 [dr.:] 2017 s. 14–20.

2074. KRASKA-LEWALSKI Andrzej: Herb Wrocławia w zbiorach Gabinetu Numizmatyczno-Sfragistycznego Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu. *Rocznik Wrocławski*. R. 13/14: 2016 s. 73–80, streszcz. niem.

2075. ŁUKOMIAK Karol: Przedstawienia heraldyczne na kaflach gotyckich z większych kolekcji wielkopolskich. Łódź 2017 *Archaeograph* 8° ss. 184, il.

XV–XVI w.

2076. MICHTA Jerzy: Adopcje i nobilitacje litewskie (Litwinów) w XV–XVIII wieku. Kielce 2017 *Herb* 8° ss. 350, streszcz. ang., niem., ros.

2077. MICHTA Jerzy: Heraldyka nobilitowanych w Rzeczypospolitej szlacheckiej. Kielce 2017 *Herb* 4° ss. 422, il., streszcz. ang., niem., ros.

W aneksie teksty źródłowe.

2078. MICHTA Jerzy: Heraldyka samorządowa Polski. Projekt systemu [!]. Kielce 2017 *Herb* 8° ss. 159, il.

Od 1990 r.

2079. MICHTA Jerzy: Herb miasta Kielce a herb krakowskiej kapituły katedralnej. Kielce 2017 *Herb* 8° ss. 135, il., streszcz. ang., niem.

XVI–XVIII w.

2080. MICHTA Jerzy: Herb ziemi sandomierskiej i województwa sandomierskiego. Kielce 2017 *Herb* 8° ss. 111, il.

XII–XXI w.

2081. MICHTA Jerzy: Nobilitacje żołnierzy obrony potocznej i wojska kwarcianego na Podolu: Maksyma Przepiórczyńskiego, Malisza i Iwana Arnalta Karyszewskich. Kielce 2017 *Herb* 8° ss. 138, il., streszcz. ang., niem.

2082. MICHTA Jerzy: Średniowieczny i współczesny orzeł biały. Godło państwa polskiego w państwowej i terytorialnej heraldyce. Kielce 2017 *Herby* 8° ss. 126, il.

2083. MOŻEJKO Beata, Śliwiński Błażej: Dzieje herbu Gdyni. *Rocznik Gdynski*. Nr 28: 2016 s. 11–30.

2084. PACZESNY Artur: Legendarne początki Międzychodu i jego herbu. Z rozważań nad lokalną tradycją historyczną i heraldyczną. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 3 s. 5–15.

XVI–XX w.

2085. PIECHOCKA-KŁOS Maria: Postaci św. Michała Archanioła i św. Gabriela Archanioła w herbach polskich miast. *Studia Redemptorystowskie*. [T.] 15: 2017 s. 587–599, streszcz. ang.

2086. PINIŃSKI Piotr: Tajemniczy herb wnuczki księcia Karola Edwarda Stuarta. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 15(26): 2017 s. 93–99, streszcz. ang. s. 155.

Maria Wiktorina (1779–1836).

2087. PISKAŁA Magdalena: Polski świat znaków. *Studia o herbarzu Szymona Okolskiego [1580–1653]*. Warszawa 2017 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 333, streszcz. ang. IBL PAN. (Studia Staropolskie. Series Nova; t. 47(103)).

2088. ROGULSKI Jakub: Ikonografia herbu ziemi liwskiej i kwestia jego genezy. *Rocznik Liwski*. T. 4: 2008/2009 [dr.:] 2010 s. 81–93.

XVI w.

2089. SEROKA Henryk: W sprawie realizmu godeł i stylizacji heraldycznej na przykładzie herbu gminy Janowiec nad Wisłą. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 15(26): 2017 s. 141–151, streszcz. ang. s. 155–156.

2090. TROJANOWSKA Maria: Wizerunek herbu miasta Lublina w źródłach archiwalnych z XV–XVIII wieku. *Studia Archiwalne*. [T.] 4: 2017 s. 11–29, streszcz. ang.

2091. TUTAK Wojciech: Zespoły herbów miejskich w Warszawie – [Cz.] 2. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 15(26): 2017 s. 101–140, streszcz. ang. s. 155–156.

Cz. 1. *Tamże*. T. 9: 2010.

2092. WIDLAK Barbara: Herbarz 1999–2016. Kraków 2017 Wydaw. ASP im. Jana Matejki 8° ss. nlb. 2, 167, il.

Herby miejskie woj. małopolskiego i śląskiego.

h) Sfragistyka

Zob. poz. 532, 2272, 3749, 4936, 6416, 6440, 6461, 6480, 6661, 6956.

2093. BOBOWSKI Bogdan: Gmerki oraz pieczęcie herbowe mieszczan (uwagi w związku z odnalezieniem na terenie badań archeologicznych w Gdańsku przy ulicy 3 Maja dwóch nieznanymi dotychczas zabytków sfragistyki mieszczkańskiej o metryce XV- i XVI-wiecznej). *Studia Zachodnie*. [T.] 19: 2017 s. 9–16, streszcz. ang.

2094. DAWNE pieczęcie. Typologia – metody badań – interpretacje. Pod red. Zenona Piecha. Warszawa 2015 DiG 8° ss. 608, il. PTH.

Treść: Piech Zenon: Wstęp. Seminaria sfragistyczne a systematyczne badania sfragistyki polskiej s. 9–13; Piech Zenon: Uwagi o typologii i nazewnictwie pieczęci w polskich i zagranicznych badaniach sfragistycznych s. 15–46; Hlebionek Marcin: Systematyka polskich pieczęci królewskich. Wybrane zagadnienia s. 47–69; Palkij Henryk: Stosowanie pieczęci w kancelariach koronnych w czasach saskich. Zarys problematyki s. 71–98; Adamczewski Marek: Uwagi w sprawie systemów sfragistycznych i typologii pieczęci miejskich s. 99–144; Pokora Piotr: Typologia i nazewnictwo pieczęci biskupich s. 145–196; Stróżyk Paweł: Klasyfikacja pieczęci benedyktyńskich i cysterskich z ziem polskich s. 197–206; Piech Zenon: Pieczęcie herbowe w systemach sfragistycznych dawnej Rzeczypospolitej s. 207–253; Stróżyk Paweł: O możliwych inspiracjach ikonografii niektórych pieczęci Piastów w XIII wieku s. 255–266; Kuś Agnieszka: Notariusze jako interpretatorzy przedstawień napieczętych. Uwagi nad metodologią badań ikonograficznych w sfragistyce s. 267–284; Knapek Elżbieta: Średniowieczne i wczesnonowożytne pieczęcie oficjów i wikariuszy generalnych krakowskich s. 285–325; Szymoniak Marcin: Pieczęcie klasztoru bożogrobców w Miechowie s. 327–412; Wójcik Marek L.: Rogi, haki czy widlaki? O właściwą postać herbu śląskich Landeskrönów w średniowieczu, czyli raz jeszcze o sfragistyce w służbie heraldyki s. 413–433; Rogulski Jakub: Pieczęcie herbowe książąt Sanguszków od XVI do XVIII wieku s. 435–476; Bokota Piotr: Pieczęcie miast Kujaw brzeskich jako źródło do dziejów i procesu heraldyzacji znaków miejskich s. 477–491; Gut Paweł: System sfragistyki państwowej w Prusach w XIX i XX wieku s. 493–506; Gut Paweł: Pieczęć urzędu pruskiej administracji prowincjonalnej w latach 1808–1945 s. 507–527; Hlebionek Marcin: Pieczęcie na ziemiach polskich pod zaborem pruskim. Zarys problematyki s. 529–551; Fabijański Władysław: Próba klasyfikacji i nazewnictwa pieczęci używanych w kancelariach urzędów oraz instytucji polskich XX wieku s. 553–579; Kozaczekiewicz Ewa: Kierunki badań współczesnej sfragistyki francuskiej s. 581–608.

Rec.: Okniński Piotr, *Studia Źródłoznawcze*. T. 55: 2017 s. 260–262.

2095. DUDEK Andrzej: Stemple okolicznościowe stosowane przez Poczta Polską w Gostyniu w latach 1962–2017. *Rocznik Gostyński*. T. 4: 2017 s. 143–150.

2096. HLEBIONEK Marcin: Nieznana pieczęć króla elekta Stanisława I. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 15(26): 2017 s. 71–83, streszcz. ang. s. 155.

2097. HRYNIEWICZ Artur: Trzy inwentarze śląskich typariuszy posekularyzacyjnych. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 25: 2016 s. 235–260, streszcz. ang., fr., niem.

Stemple do wyciskania pieczęci z zbiorów Muzeum Narodowego we Wrocławiu.

2098. HRYNIEWICZ Artur: Wizja Konstantyna Wielkiego na późnośredniowiecznym typariuszu franciszkańców obserwantów. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 26: 2017 s. 129–148, streszcz. ang., fr., niem.

W zbiorach Muzeum Narodowego we Wrocławiu.

2099. MAŁACHOWSKA Bożena: Sfragistyka miejska Gliwic na tle pieczęci miast górnośląskich (od początków miasta do wojen śląskich). *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 27: 2017 s. 11–75, streszcz. niem., ang.

2100. MATEJKO-PETERKA Ilona: Książęta, pieczęcie i władza. Studium ze sfragistyki Piastów legnicko-brzeskich. Warszawa 2016 DiG 8° ss. 300, il. Pol. Tow. Heraldyczne.

Rec.: Hlebionek Marcin, *Studia Źródłoznawcze*. T. 55: 2017 s. 286–295.

2101. PIECZĘCIE przy dokumentach Związku Pruskiego. Akt erekcyjny i dokumenty akcesyjne. Wyd. Marcin Hlebionek. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 4° ss. 400, nlb. 1, tabl. 48, il., streszcz. ang., niem.

2102. SIPAVIČIŪTĖ Justina: Pieczęcie sądów ziemskich w Wielkim Księstwie Litewskim w latach 1564–1792. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 3: 2017 s. 27–46, streszcz. ang.

2103. STRÓŻYK Paweł: Raz jeszcze o pieczęci wielkiej miasta Sandomierza. *Roczniki Historyczne*. R. 83: 2017 s. 103–122, streszcz. ang.

W nawiązaniu do niepublikowanego referatu prezentowanego na konferencji w 2008 r.

Pieczęć z XIII/XIV w.

2104. SUŁECKI Szymon: Pieczęcie Wacława II z dokumentu lokacyjnego Nowego Sącza. *Zeszyty Sądecko-Spiskie*. T. 10: 2017 s. 24–28, streszcz. ang., słow.

2105. SZCZEPANOWSKI Mariusz: Współczesne wizerunki napieczęte parafii częstochowskich. *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie*. Zeszyty Historyczne. T. 16: 2017 s. 415–432, streszcz. ang.

2106. VOCABULARIUM internationale sigillographicum. Eds. Karel Müller, Ladislav Vrtel, Marcin Hlebionek, Veronika Keresztes. Bratislava 2016 Veda, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied 8° ss. 618, il.

Rec.: Kałuski Tomasz, *Studia Źródłoznawcze*. T. 55: 2017 s. 257–260; Krejčík Tomáš, *Genealogické a heraldické informace*. Roč. 21(36): 2016 [dr.:] 2017 s. 180–181.

2107. WŁODARSKI Łukasz: Pieczęć sufragana płockiego Jakuba (1475–1495). Przyczynek do badań nad średniowiecznym episkopatem tytularnym na Mazowszu. *Archiwista Polski*. R. 22: 2017 nr 1/2 s. 69–74, streszcz. ang.

i) Falerystyka i medalierstwo

Zob. poz. 1962, 5880.

2108. FILIPEK Bogumił, Otremba Zbigniew: Medale Gdyni. Gdynia [2017] Akad. Morska; Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 615, il.

Poprzednio ukazało się pt.: Medale Gdyni i z Gdynią związane 1920–2006. Gdynia 2007.

2109. GIERGIELEWICZ Jerzy: Kazimierz Wielki i jego czasy w twórczości artystycznej. [Cz. 15:] Tematyka kazimierzowska w medalierstwie. (Cz. 10). *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 18: 2017 s. 88–91.

Cz. 1 [gł. tematu]. *Tamże*. Nr 1: 2008 [dr.: 2009].

2110. GOŁDYN Piotr: Konkurs na odznakę Związku Nauczycielstwa Polskiego (1932 rok). *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 3/4 s. 122–135, streszcz. ang.

2111. JĘDRUSIK Jerzy: Odznaczenia, odznaki, medale Straży Pożarnych w Polsce 1900–2017. Historia straży w pigułce. Zawiercie 2017 PW Marken 4° ss. 167, nlb. 1, il.

2112. KLAUZO Rafał: Dystynkcje Poczty Polskiej 1923–2013. Warszawa 2016 [b.w.] 8° ss. 146, il.

Mundury, odznaki, oznaki.

2113. ORDER Świętego Stanisława. 250 lat historii. Praca zbiorowa. Pod red. Dariusza Nawrota. Będzin–Katowice 2017 Progres 8° ss. 169, il. Stow. Dam i Kawalerów Orderu Św. Stanisława Komandoria Zagłębiowska w Będzinie, Inst. Historii Uniw. Śląskiego w Katowicach.

Treść: Nawrot Dariusz: Wstęp s. 9–12; Sperka Jerzy: Kult świętego Stanisława s. 13–32; Rolnik Dariusz: Order świętego Stanisława w Rzeczypospolitej – jego dzieje i znaczenie (1764–1795) s. 33–69; Złotowski Dariusz: Kawalerowie orderu św. Stanisława w okresie Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego (zasługi drugiego planu) s. 70–102; Madziar Dawid,

Rychel-Mantur Dominika: Insygnia orderu świętego Stanisława w czasach stanisławowskich, Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego (1765–1831) s. 103–113; Nawrot Dariusz: Cesarsko-królewski order św. Stanisława w cesarstwie rosyjskim w latach 1831–1917 s. 114–130; Ćwiąg Bogdan, Bebak Henryk: Order św. Stanisława po roku 1918 i możliwości jego oddziaływania na doskonalenie wyczulenia społecznego w Polsce XXI wieku s. 131–148; Bibliografia s. 149–160; Ilustracje s. 161–169.

2114. ROKITA Jan Gustaw: Medal upamiętniający podpisanie traktatu Grzymułtowskiego, wybity przez Giovanniego Battistę Guglielmadę (Guglielmadę) z 1686 roku. Uwagi ikonograficzne. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 3 s. 557–574, streszcz. ang.

2115. ROKITA Jan Gustaw: Medale upamiętniające osobę Marii Kazimiery pochodzące z okresu koronacji i peregrynacji pary królewskiej po Pomorzu Gdańskim. (Uwagi ikonograficzne). *Studia Sandomierskie*. T. 24: 2017 s. 109–128, streszcz. ang.

2116. ROKITA Jan Gustaw: Uwagi o medalu Johanna Neidhardta upamiętniającym zwycięstwo pod Wiedniem z roku 1683. *Almanach Historyczny*. T. 19: 2017 s. 49–66, streszcz. ang.

2117. SAWICKI Zdzisław: Odznaki Wojska Polskiego. Kawaleria 1921–1939. Warszawa 2017 Zdzisław Sawicki 8° ss. 133, il.

2118. SAWICKI Zdzisław: Odznaki Wojska Polskiego. Piechota 1921–1939. Warszawa 2017 Zdzisław Sawicki 8° ss. 224, il.

2119. SAWICKI Zdzisław, Strynowicz Jan: Wojsko Polskie. Ordery i odznaczenia, odznaki pamiątkowe – oznaki rozpoznawcze. Katalog zbioru falerystycznego. Warszawa 2017 Zdzisław Sawicki 8° ss. 480, il.

III RP.

2120. SMOLIŃSKI Aleksander: Rozważania o odznakach, proporczykach i innych kawalerskich oraz konno artyleryjskich imponderabiliach. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 6: 2015 s. 108–134.

II RP.

j) Weksylologia

Zob. poz. 1564, 1965, 2272, 6459, 6617.

2121. FLAGA, naród, tożsamość. Praca zbior. Warszawa 2017 Wydaw. Akad. Pedagogiki Specjalnej; NCK 4° ss. 84, nlb. 3, il.

Z treści: Łaszczuk Jan: Słowo wstępne s. 7–9; Aravot Nili: Z dziejów flagi Izraela s. 11–26; Malinowski Ludwik: Białoczerwona s. 27–37; Weiss Szewach: Flaga – społeczny barometr

s. 39–43; Paluch Michał: „W kiedy(m)jeiscu” wieszamy flagę? Dialogi oikologiczne z Szewachem Weissem s. 53–75; Pietrzak Małgorzata Ewa: W (nie)woli rytuału i symbolu s. 76–85.

2122. GOŁDYN Piotr: Sztandary „Solidarności” myszkowskich zakładów przemysłowych i ich symbolika. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 4: 2017 s. 71–80, streszcz. ang.

2123. KOSTUSIAK Andrzej: Jest taki sztandar... Oddział Sabotażowo-Dywerysyjny Armii Krajowej w Skierniewicach i jego symbol. *Skarniewice 2017* Wydaw. Ester Zbyszek Gradowski 8° ss. 98, il.

k) Numizmatyka

2124. AWIANOWICZ Bartosz B[ogusław]: Gramatyka monet rzymskich okresu Republiki i Cesarstwa. T. 1: Kompendium tytulatur i datowania. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 424, il.

III w. p.n.e. – V w.

2125. BOCHNAK Anna, Woźniak Mateusz: Skarb fałszywych monet Władysława Jagiełły z Łucka. *Notae Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 12: 2017 s. 187–204, streszcz. ang.

2126. BODZEK Jarosław: A new achaemenid coin. Several comments on a unique tetradrachm of the type „Great King/Prow” and some other issues of the satraps. *Notae Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 12: 2017 s. 33–50, streszcz. pol.

2127. [BOJKO-GAGARIN Andrii Sergijowicz] Boyko-Gagarin Andrii: Home-Made counterfeits of the tymfs („złotówki”) of John II Casimir (1648–1668) from finds in the historical region of Volhynia. *Notae Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 12: 2017 s. 221–228, streszcz. pol.

2128. BUTENT-STEFANIAK Barbara: Monety z wykopalisk archeologicznych w Ryczyńcu, gm. Oława, woj. dolnośląskie. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 61: 2017 z. 1/2 s. 197–207, streszcz. ang.

Uzup.: Butent-Stefaniak Barbara, Baran Elżbieta: Katalog monet z wykopalisk w Ryczyńcu. *Tamże* s. 209–225.

2129. CHABRZYK Piotr: Naśladownictwa denarów krzyżowych, czyli pochwała brzydoty. *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny*. Nr 5: 2016 s. 45–51, streszcz. ang.

X–XIV w.

2130. CHŁOPEK Wiesław: Pieniądz żagańskiej firmy Mos. Löw Beer. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 15: 2017 s. 47–52.

Z 1923 r.

2131. CHŁOPEK Wiesław: Żeton firmowy Paula Wengera z Żagania. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 15: 2017 s. 79–82.

Z l. 20.–30. XX w.

2132. CHMIELECKI Grzegorz: Pieniądz zastępczy Darłowa, Koszalina, Polanowa, Sianowa i Sławna. Darłowo 2017 gcl.pl 8° ss. 196, il., streszcz. ang., niem.

Z l. 1917–1923.

2133. DYMOWSKI Arkadiusz: Nummi ser-rati, bigati et alii. Coins of the Roman Republic in East-Central Europe north of the Sudetes and the Carpathians. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 341, nlb. 3, tabl. 88, il., mapy.

Rec.: Zając Barbara, *Notae Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 12: 2017 s. 257–262.

2134. DYMOWSKI Arkadiusz: A small hoard of Roman denarii found in the region of Kuyavia. The provenance of imitative coins of Roman Imperial denarii found in the territory of Poland. *Notae Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 12: 2017 s. 111–124, streszcz. pol.

Niewielki skarb denarów rzymskich znaleziony na Kujawach. Pochodzenie naśladownictw rzymskich denarów cesarskich znalezionych na terenie Polski.

2135. FISHER-BOSSERT Wolfgang, Bodzek Jarosław: Ancient Sicilian coins in the National Museum in Krakow. *Notae Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 12: 2017 s. 13–32, streszcz. pol.

2136. GAŁĘZOWSKA Alicja: Monety rzymskie w zbiorach Muzeum Archeologicznego w Poznaniu. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 52: 2016 s. 207–272, streszcz. ang.

2137. GARBACZEWSKI Witold: Książę, król i cesarz. Denary Bolesława Kędzierzawego i Władysława II (I) Przemysłidy z wizerunkiem Fryderyka Barbarossy. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 61: 2017 z. 1/2 s. 135–151, streszcz. ang.

2138. KĘDZIEŃSKI Adam: Jak dzielić denary krzyżowe? *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny*. Nr 5: 2016 s. 35–44, streszcz. ang.

X–XII w.

2139. KOZICZYŃSKI Jerzy: Dawny warszawski zastępczy pieniądz papierowy.

Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny. Nr 5: 2016 s. 117–125, streszcz. ang.

XIX–XX w.

2140. KOZŁOWSKI Ryszard: Monety wschowskie czy poznańskie? Propozycja nowej systematyki wschowskich monet królewskich z okresu panowania Zygmunta III Wazy. *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny*. Nr 5: 2016 s. 78–105, streszcz. ang.

2141. KSIAŹEK Krystian: Skarb średniowieczny z Głogowa a „skarb hutnika” – analiza porównawcza wybranych typów monet. *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny*. Nr 5: 2016 s. 52–77, streszcz. ang.

2142. KSIAŹYŃSKA Agnieszka, Łyczak Monika: „Pecunia non olet”? An analysis of the remnants of 16th-century silver coins from a cesspit on the property at 28 Floriańska St. / 18 Saint Mark St. in Krakow. *Notae Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 12: 2017 s. 205–219, streszcz. ang.

2143. MARKOWSKI Marcin: Typy przedstawień Demeter (Ceres) w szacie graficznej banknotów świata w latach 1901–1939. *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny*. Nr 5: 2016 s. 126–143, streszcz. ang.

2144. MARZĘTA Dariusz: *Varia numizmatyczne*. Lublin 2016 Wydaw. „Galeria u Marzęty” 8° ss. 112, il.

2145. MILEJSKI Paweł: Skarb groszy polskich z Błażejowic gm. Wielowieś – ponowna analiza. *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 27: 2017 s. 433–489.

Zawiera też katalog.

2146. MUSIAŁ Andrzej: O bonach obozowych Wehrmachtu raz jeszcze. *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny*. Nr 5: 2016 s. 144–161, streszcz. ang.

Pieniądze obozów jenieckich z czasów I i II wojny światowej.

2147. NAKIELSKI Witold: „Nomen” i „signum” św. Jana Chrzciciela na monetach Bolesława III Krzywoustego, księcia śląskiego w latach 1097–1107. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 61: 2017 z. 1/2 s. 111–133, streszcz. ang.

2148. PIENIĄDZ na pograniczach. *Currency in borderlands*. Red. Mariusz Mielczarek. *Acta Archaeologica Lodziensis*. Nr 61: 2015 s. 7–117, streszcz. ang., pol., ros.

Treść: Jankowska Aleksandra: Między Bliskim Wschodem a Grecją – pieniądź w okresie archaicznym s. 7–12; Mielczarek Mariusz: Pomiędzy Wschodem a Zachodem. Mennictwo ośro-

ków Rodos w okresach archaicznym i klasycznym s. 13–22; Talmatchi Gabriel Mircea: New considerations about meaning of the form and the conventional symbols found on monetary tokens (6th–5th centuries BC) s. 23–37; Solarewicz Barbara: Pieniądź na pograniczu trzech kultur. Monety z kościoła w Hippos, w Dekapolis (Izrael) s. 39–48; Rakoczy Jacek: Monety brązowe w rzymskich prowincjach nad dolnym Dunajem w połowie III wieku. Studium obiegu s. 49–61; Chabrzyk Piotr: Skarb monet wczesnośredniowiecznych z Kartuz na Pomorzu s. 63–66; Musiałowski Adam: Niespokojne lata. Pieniądź na pograniczu Królestwa Polskiego i Zakonu Krzyżackiego w latach 1410–1466 s. 67–76; Kocur Viktor: Talery i efimok s. 77–80; Kustarnye poddelki monet Avgusta III Saksonca (1733–1763) i Stanisława Avgusta Ponatowskiego (1764–1795) v nahodkah Ukrainy s. 81–84; Morawski Wojciech: Banki komercyjne na wschodnich ziemiach II Rzeczypospolitej s. 85–94; Bieniasz Juliusz, Lipinin Joanna: Dalekowschodnie emisje pieniądza Banku Rosyjsko-Chińskiego i Banku Rosyjsko-Azjatyckiego na przełomie XIX i XX wieku. Pogranicze rosyjsko-chińsko-mongolskie s. 95–110; Maćkowski Tomasz: Numizmatyka na pograniczu różnych specjalności. Żetony czy tokeny? Uwagi o nazewnictwie nowożytnych numizmatów s. 111–117.

2149. ROKITA Jan Gustaw: Dwa żetony koronacyjne upamiętniające koronację Jana III Sobieskiego w Krakowie, autorstwa nieznanych medalierów, pochodzące z 1676 roku. Uwagi ikonograficzne. *Res Historica*. Nr 43: 2017 s. 59–96, streszcz. ang., pol.

2150. SAROSIEK Jacek: *Money of the Łódz Ghetto 1940–1944*. Transl. Elżbieta Rodziewicz-Leśnikowska. Białystok 2017 Jacek Sarosiek 8° ss. 311, il.

2151. SUCHODOLSKI Stanisław: *Moneta polska i obca w średniowieczu*. Wybór prac. Warszawa 2017 Wydaw. IAiE PAN 8° ss. 641, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem. IAiE PAN.

Treść: Wstęp: 13–16; Czy moneta polska ma już tysiąc lat? s. 19–40; Uwaga, fałszerstwo! O rzekomych znaleziskach denarów z legendą GNEZDYN CIVITAS i innych monetach z czasów Bolesława Chrobrego s. 41–58; Jeszcze o brakteatach Bolesława Krzywoustego s. 59–76; Chronologia monet Władysława II i Bolesława Kędzierzawego s. 77–98; Zmiany chronologii i atrybucji monet polskich z XII/XIII wieku w świetle skarbu z Głogowa. Aneks: Skarb monet z XII i początku XIII wieku z Głogowa (informacja wstępna) s. 97–126; [C]AZI-MIR DVX – brakteat Leszka Białego? s. 127–134; Kilka uwag o brakteatach małopolskich z końca XII i z pierwszej połowy XIII wieku s. 135–148; Uwagi o monecie Pomorza Gdańskiego w XIII wieku s. 149–172; Kościan – nieznaną mennica okresu kwartnikowego w Wielkopolsce s. 173–182; Skarb z Ostrowa Lednickiego i problem kwartników śląskich s. 183–252; Nowy typ kwartnika śląskiego z Vidnawy s. 253–260; Skąd pochodzili mincerze mennicy krakowskiej na przełomie XIV i XV wieku? s. 261–270; Pierwsza moneta z czasów regencji cesarzowej Teofano. Skład i data ukrycia skarbu z Maurzyc pod Łowiczem s. 271–286; Monety świętego Wojciecha s. 287–300; Ikonografia monet Sobiesława Sławnikowicza s. 301–322; Mennictwo kobiet w X/XI wieku s. 323–336; Włócznia świętego Stefana s. 337–354; Wschód czy Zachód? O wzorcach ikonograficznych węgierskich monet miedzianych tzw. typu bizantyjskiego s. 355–364; Drogi rzeczne i morskie handlu bałtyckiego: świadectwo

monet z IX–XI wieków s. 365–386; Kontakty między ośrodkami nadmozańskimi a Polską w X i XI wieku w świetle źródeł numizmatycznych s. 387–398; Monety z X i XI wieku z Moguncji, Spiry i Wormacji znalezione w Polsce. Przyczynek do datowania oraz określenia dróg napływu i obiegu s. 399–416; Znaleździ monety Ethelwulfa króla Wessexu w dawnym Truso s. 417–426; Skarb monet z XI wieku z miejscowości Mniszki pod Łęczycą (ukryty po 1027 roku) s. 427–446; Monety, odważniki i waga z badań archeologicznych w Łądzie s. 447–458; Monety z badań wykopaliskowych w Łeknie w latach 1987–1996 s. 459–490; Nowa bulla Bolesława Krzywoustego i problem ołowianych pieczęci w Polsce wczesnośredniowiecznej s. 491–526; Dawne skarby na nowo odnalezione. Próba rekonstrukcji zespołu za pomocą badań genealogicznych s. 527–546; Najdawniejsze monety ziemi lechickiej. Jak powstawała klasyfikacja najstarszych monet polskich s. 547–562; Feliks Łoyko – pionier badań nad historią pieniądza w Polsce – rówieśnik Mikuláša Adauka Voigta s. 563–570; Tadeusza Wolańskiego zwycięstwo z za grobu, czyli nowy typ denara Bolesława Chrobrego s. 571–584; Rzekomy denar Bolesława Chrobrego, czyli co [Karol] Beyer napisał o Lelewelu s. 585–594; Kazimierza Stronczyńskiego metody badania monet wczesnośredniowiecznych s. 595–604; Epilog. Refleksja o jubileuszach s. 605–608.

2152. SUCHODOLSKI Stanisław, Bogucki Mateusz: Inwentaryzacja wczesnośredniowiecznych znalezisk pieniądza kruszcowego w Polsce. *Przegląd Archeologiczny*. T. 65: 2017 s. 53–68, streszcz. ang.

2153. SZCZUREK Tadeusz: Późnośredniowieczne skarby monet z pogranicza Królestwa Polskiego, Śląska i Brandenburskiej. (Toporów, Strzelce Krajeńskie, Goraj, Międzyrzecz, Kunowice, Gorzów Wielkopolski). Gorzów Wielkopolski 2017 Muzeum Lubuskie im. Jana Dekerta 8° ss. 272, il., mapy, streszcz. niem.

2154. SZCZUREK Tadeusz: Skarb denarów zachodniopomorskich (Vinkenaugen) i groszy praskich ze Strzelec Krajeńskich (około 1410 roku). *Forum Historyczno-Społeczne*. Nr 3: 2015 s. 89–98.

l) Chronologia i metrologia

Zob. poz. 474, 1462, 7216.

2155. MAŁEK Eliza: Marcina Stanisława Słowakowica Nowy i stary kalendarz świąt rocznych i biegów niebieskich na rok pański MDC-LXXXIX. Próba rekonstrukcji. Warszawa 2017 Bel Studio 8° ss. 118, nlb. 2. (Biblioteka Przekładów Rosyjskich XVII–XVIII Wieku z Literatury Staropolskiej. Biblioteka Russkikh Perevodov XVII–XVIII vv. Drevnepol'skoj Literatury).

2156. RODAK Sylwia: Podstawy datowania grodów z końca X – początku XIII wieku na Dolnym Śląsku. Wrocław 2017 Uniw. Wrocławski. Inst. Archeol. 8° ss. 288, il., streszcz. ang. Inst. Archeol. Uniw. Wrocławskiego.

(In Pago Silensi. Wrocławskie Studia Wczesnośredniowieczne; 4).

2157. WĄSOWICZ Henryk: Chronologia średniowiecza. Wyd. 3 uzup. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 699.

Rec.: Wałkowski Andrzej, *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Librorum*. [Vol.] 1(24): 2017 s. 141–145. Wyd. 1. 2013.

m) Geografia historyczna

Zob. poz. 733, 2842, 2845, 6519, 6905, 7252, 8624.

2158. ADAMCZYK Mieczysław J[erzy]: Karpaty Polskie. Przyroda, człowiek, karty z przeszłości. Nowy Targ 2017 Zw. Euroregion „Tatry” 8° ss. 384, il., streszcz. ang., słow.

XVIII–XX w.

2159. ARNOLD Stanisław: Geografia historyczna, jej zadania i metody. (Wstęp). Uwagi wstępne: Tomasz Siewierski, oprac.: Marcin Morawiec. *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 7–19.

2160. BOCHENEK Witold: Termiczne pory roku w Symbarku (1968–2013). *Prace Geograficzne*. Z. 147: 2016 s. 67–80, streszcz. ang.

2161. BUCEVIČIŪTĖ Laima: Regionalna specyfika pojęcia granic i pograniczy Wielkiego Księstwa Litewskiego w XV–XVI wieku. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 3: 2017 s. 7–25, streszcz. ang.

2162. CHMIEL-CHRZANOWSKA Marta: Struktury osadnicze w okresie wpływów rzymskich na Nizinie Pyrzyckiej – próba interpretacji. *Rocznik Chojęński*. T. 9: 2017 s. 9–41, streszcz. niem.

2163. CHODĚJOVSKÝ Jan: Česko-polské kontakty v oblasti přírodních věd. Sonda do archivních fondů. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 1 s. 168–177, streszcz. ang.

Ochrona przyrody i parki narodowe od pocz. XX w.

2164. CHUCHLA Antoni: Przynależność Jawornika do administracji cywilnej i kościelnej oraz jego ludność w latach 1860–1945. *Rocznik Niebylecki*. T. 4: 2016/2017 [dr.] 2017 s. 55–83.

2165. DEGÓRSKA Bożena: Transformacja krajobrazu wschodnich Kujaw w kontekście zmian użytkowania ziem i osadnictwa (1770–1970). Warszawa 2016.

Rec.: Myga-Piątek Urszula, *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 252–259.

2166. GRZEGORZ Maksymilian: Słownik historyczno-geograficzny okręgu sobowidzkiego wójtostwa tczewskiego w średniowieczu. Bydgoszcz 2017 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 94, nlb. 2.

2167. GRZEGORZ Maksymilian: Słownik historyczno-geograficzny wójtostwa grabińskiego i okręgu rybickiego szkarpańskiego komturstwa malborskiego w średniowieczu. Bydgoszcz 2017 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 58, nlb. 6, mapa.

2168. HISTORYCZNE zmiany pokrywy leśnej na pograniczu mazursko-kurpiowskim w aspekcie rozwoju zrównoważonego krajobrazu. [Aut.] Jan Marek Matuszkiewicz, Jerzy Solon, Anna Kowalska, Jacek Wolski, Andrzej Affek, Marek Degórski, Bożenna Grabińska, Anna Kozłowska, Joanna Plit, Ryszard Wojciech Pawlicki. Warszawa 2017 Inst. Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyńskiego PAN 8° ss. 402, tabl. 2, il., mapy, streszcz. ang.

Tyt. równol.: Long-term forest cover changes in terms of landscape sustainability. A case of Masuria-Kurpie borderland.

Z treści: Wstęp – Założenia badań przemian krajobrazu na pograniczu mazursko-kurpiowskim s. 9–10; 1. Charakterystyka fizycznogeograficzna obszaru pogranicza Mazur i Kurpiów s. 11–36; 2. Kartografia pruska, rosyjska i polska pogranicza regionów Mazur i Kurpiów – charakterystyka materiałów źródłowych s. 37–65; 3. Opracowanie materiałów kartograficznych dla potrzeb analizy zalesienia s. 67–73; 6. Analiza zmian zalesienia regionów historycznych i typów siedlisk s. 123–165; 7. Kierunki zmian krajobrazów – fragmentacja i scalenie lasów w latach 1800–2000 na pograniczu mazowiecko-mazurskim s. 167–230; 8. Wpływy społeczności ludzkiej na lasy pogranicza kurpiowsko-mazurskiego s. 231–258; 10. Łowicka eksploatacja zwierząt kopytnych obecnie i w przeszłości – element usług ekosystemowych s. 299–310; 13. Ocena zmian historycznych zrównoważenia krajobrazu na podstawie wybranych wskaźników pośrednich s. 359–371.

2169. KRIKUN Mikola [Grigorovič]: Kordoni voëdvostu Pravoberežnoï Ukraïni u XVI–XVIII stolitiah. Avtorizovaniĭ pereklad z ros. Andriĭ Âsinovs'kij. L'viv 2016 Vidavnicstvo L'vivs'koï Politehniky 8° ss. 303, tabl. 5, streszcz. ang.

Rec.: Szulc Dominik: „Na dalekiej Ukrainie...”. Uwagi o przyczynach i organizacji procesu delimitacji na marginesie książki Mykoły Krykuna. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 437–446.

2170. LERCHER-KAMIŃSKA Dorota: „Teatr Natury” w przestrzeni Karkonoszy 1900–1945. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 73–86, streszcz. ang., czes., niem.

2171. MALCZEWSKI Jan: Osadnictwo nad środkowym Wisłokiem, gmina Strzyżów. Studium historyczno-kulturowe i krajobrazowe.

Rzeszów 2017 Stow. na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia Pro Carpathia 8° ss. 222, mapy.

XIII–XX w.

2172. MAPY, plany, zdjęcia – Pabianice wczoraj i dzisiaj. Konferencja Towarzystwa Miłośników Dziejów Pabianic, Pabianice, 16 września 2017 r. Red. Sławomira Ruta. Pabianice 2017 Tow. Miłośn. Dziejów Pabianic 8° ss. 44, il., mapy.

Treść: Beda Michał: Analiza osadnictwa pradziejowego średniowiecznego i nowożytnego okolic Pabianic z zastosowaniem oprogramowania GIS s. 4–13; Szymański Michał: Urbanistyka lokacyjnego centrum Pabianic s. 14–16; Ruta Sławomira: Zamek, Folwark i Browar Pabiański od połowy XVII do końca XVIII w. Układ przestrzenny s. 17–22; Jagusiak Grzegorz: Mapy bytych dóbr pabianickich i ekonomii Pabianice w zbiorach Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie s. 23–37; Jaśniewski Maciej Zbigniew: Śladami Wielkiej Wojny w Pabianicach i okolicach. Cmentarze s. 38–41.

2173. MIEGOŃ Michał: Z dziejów Potoku Chyłońskiego. *Rocznik Gdynski*. Nr 28: 2016 s. 131–138.

Od XIII w.

2174. PAJEWSKA Małgorzata: Anomalie temperatury powietrza w Warszawie (1986–2015). *Czasopismo Geograficzne*. T. 88: 2017 nr 1/2 s. 49–56, streszcz. ang.

2175. PAŁOSZ Tadeusz: Klimat ziemi człuchowskiej. *Szkie Człuchowskie*. T. 8: 2016 nr 16/17 s. 121–128.

Od 1961 r.

2176. PAWŁOWSKI Bogusław: Przebieg zjawisk lodowych w dolnej Wiśle w latach 1960–2014. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 4° ss. 176, il., streszcz. ang.

2177. PLIT Joanna: Krajobrazy kulturowe Polski i ich przemiany. Warszawa 2016 Inst. Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyńskiego PAN 8° ss. 302, tabl. 4, il.

Rec.: Wendt Jan A., *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 240–242.

2178. RUTKOWSKI Henryk: Granica mazowiecko-litewska między Wisną a Grodnem z 1358 r. *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 140–155, streszcz. ang.

2179. RYMAR Edward: Słownik historyczny Nowej Marchii w średniowieczu. T. 1: Wprowadzenie. Chojna–Wodzisław Śląski 2016 Stow. Hist.-Kult. Terra Incognita; Templum 8° ss. 120, nlb. 2, il. (Seria wydawnictw Stowarzyszenia Historyczno-

-Kulturalnego Terra Incognita w Chojnie; t. 12, z. 1).

Toż. T. 2: Ziemie chojeńska, mieszkowicka, trzczińska i kostrzyńska. Chojna–Wodzisław Śląski 2016 4° ss. 231, nlb. 2. (Seria wydawnictw Stowarzyszenia Historyczno-Kulturalnego Terra Incognita w Chojnie; t. 12, z. 2).

Toż. T. 5: Ziemie drawska, świdwińska, złocieniecka, kaliska, „duży i mały pazur” (ziemia ińska). Chojna–Wodzisław Śląski–Drawsko Pomorskie 2017 Stow. Hist.-Kult. Terra Incognita w Chojnie; Templum; Stow. Przyj. Drawska „Meander” 4° ss. 182, nlb. 4, il. (Seria wydawnictw Stowarzyszenia Historyczno-Kulturalnego Terra Incognita w Chojnie; t. 12, z. 5).

Uzup.: Rymar Edward: Nowość o średniowiecznym Zielinie. *Rocznik Chojeński*. T. 9: 2017 s. 319–321.

2180. SIEMIANOWSKA Ewelina: O przełokach raz jeszcze. *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 115–139, streszcz. ang.

Na przestrzeni dziejów.

2181. SŁOWNIK historyczno-geograficzny ziemi liwskiej w średniowieczu. Oprac. Marta Piber-Zbieranowska, Anna Salina; przy współpr. Elżbiety Kowalczyk-Heyman; pod red. Tomasza Jurka. Warszawa 2017 IH PAN 4° ss. 262, il., mapy. PAN. IH im. Tadeusza Manteuffla. (Słownik historyczno-geograficzny ziem polskich w średniowieczu. T. 2: Mazowsze – województwo mazowieckie. Cz. 3).

2182. SŁOWNIK wsi śląskich w średniowieczu. T. 1: Powiat lubiński. Pod red. Dominika Nowakowskiego. Wrocław 2014.

Rec.: Stephan Joachim, *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 249–251.

2183. SOWINA Urszula: Water, towns and people. Polish lands against a European background until the mid-16th century. Frankfurt am Main 2016 Peter Lang Edition 8° ss. 529, il. (Polish Studies – Transdisciplinary Perspectives; Vol. 17).

Rec.: Szende Katalin, *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 226–233.

2184. WIEJAK Krzysztof, Miętus Mirosław: Cykliczność ekstremalnych warunków termicznych w Polsce i wybranych obszarach. *Czasopismo Geograficzne*. T. 88: 2017 nr 1/2 s. 73–92, streszcz. ang.

Od 1951 r.

2185. WLEŃSKI mikroregion osadniczy w X–XVIII wieku. Przemiany krajobrazu kulturowego. Red. Jerzy Piekarski. Wrocław 2017 Uniw. Wrocławski. Inst. Archeol. 8° ss. 198, nlb. 1, il. Uniw. Wrocławski. Inst. Archeol.

Z treści: Piekalski Jerzy: Uwagi wstępne s. 5–7; Łuczak Anna: Próba rekonstrukcji granic dystryktu wleńskiego s. 17–24; Goliński Mateusz: Dzieje zamku Wleń s. 35–42; Łuczak Anna, Piekalski Jerzy: Rekonstrukcja form osadniczych na Górze Zamkowej s. 43–54; Chorowska Małgorzata: Próba rekonstrukcji

pierwotnego układu przestrzennego miasta Wleń s. 85–90; Łuczak Anna, Piekalski Jerzy: Znaki graniczne z okolic Wlenia s. 91–96; Łuczak Anna: Próba rekonstrukcji rozwoju sieci dróg w obrębie dystryktu wleńskiego s. 97–104; Duma Paweł, Łuczak Anna: Relikty prawa penitencjarnego w krajobrazie mikroregionu Wlenia s. 105–120; Piekalski Jerzy: Krajobraz kulturowy historycznego mikroregionu wleńskiego. Zakończenie s. 121–123; Łaborewicz Ivo: Aneks 1. Okręg wleński – „Lähne weichbild” do końca XVIII wieku w zasobach archiwalnych s. 125–147; Legut-Pintal Maria: Aneks 2. Katalog nowo odkrytych stanowisk związanych z górnictwem złota s. 149–157; Łuczak Anna, Piekalski Jerzy: Aneks 3. Katalog znaków granicznych wokół miasta i zamku Wleń s. 159–181.

2186. WOŹNY Jacek, Jeznach-Woźna Dobromiła: Kulturowa rola bydgoskiej hydrografii w ujęciu historycznym i literackim. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 21–31, streszcz. ang., niem.

2187. ZWIĄZEK Tomasz, Panecki Tomasz: Osadnictwo ołęderskie w badaniach nad rekonstrukcją szesnastowiecznego zalesienia na przykładzie okolic Nowego Tomyśla. *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 29–62, streszcz. ang.

n) Kartografia

Zob. poz. 507, 567, 568, 576, 652, 664, 733, 1115, 1772, 2172, 2845, 2869, 6416, 6484, 6492, 7337.

2188. ALEXANDROWICZ Stanisław, Łuczynski Jarosław, Skrycki Radosław: Historia kartografii ziem polskich do końca XVIII wieku. Warszawa 2017 DiG 4° ss. 447, il. IH PAN. (Nauki Pomocnicze Historii. Seria Nowa).

2189. ATLAS Fontium. *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 201–222, streszcz. ang.

Treść: Słoń Marek: Atlas Fontium s. 201–203; Kobylińska Ewa: Admisje notarialne w diecezji plockiej u schyłku średniowiecza s. 204–222.

2190. ATLAS ukraińskich historycznych miast. Ukrainian historic towns atlas. T. 1: L'viv. Lviv. Nauk. red. atlasu Miron Kapral'. L'viv 2014 DNVP Kartografiâ 2° 1 atlas (93 k.): gł. mapy + tekst ss. 95.

Rec.: Bartoszewicz Henryk: Atlas historyczny miasta Lwowa. *Rocznik Lwowski*. 2017 s. 280–286.

2191. BABIK Zbigniew: W obronie kartografii. Polemika wokół lokalizacji i identyfikacji jezior luboskich. *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 79–93, streszcz. ang.

2192. BARTOSZEWICZ Agnieszka, Bartoszewicz Henryk: Kartografia miast Korony Królestwa Polskiego do 1795 r. Stan zachowania

miejskich map wielkoskalowych, rozmieszczenie ich w zbiorach polskich i zagranicznych oraz potrzeby i perspektywy badawcze. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 275–325, streszcz. ang., fr., ros.

2193. EBERHARDT Piotr: Polskie Imperium Słowiańskie według map Stanisława Wendekera z 1939 r. i Konfederacji Narodu z 1941 r. *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 190–199, streszcz. ang.

2194. GĘDEK Marek: Kościół i chrześcijaństwo na ziemiach polskich. Atlas historyczny. Warszawa 2017 Bellona 4° ss. 165, nlb. 3, il., mapy. IX–XXI w.

2195. GÓRNIAK Bogna: Wielka Mapa Księstwa Pomorskiego Eilharda Lubinusa – nowe fakty. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 2 s. 41–67, streszcz. ang.

Analiza techniki i technologii wykonania mapy w 1618 r.

2196. NIEŚCIORUK Kamil: Z problematyki kartograficznej wizualizacji danych historycznych na przykładzie zachodniogalicyskich cmentarzy wojennych. *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 63–78, streszcz. ang.

2197. PROFESOR Władysław Pawlak współtwórca wrocławskiej szkoły kartograficznej. Pod red. Waldemara Spallka i Tomasz Niedzielskiego. Wrocław 2017 Uniw. Wrocławski. Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowaniu Środowiska. Inst. Geografii i Rozwoju Region. 8° ss. 132, il.

Treść: Spallek Waldemar, Niedzielski Tomasz: Wstęp s. 7–8; Żyszkowska Wiesława: Życiorys Profesora Władysława Pawlaka (1931–2016) s. 9–14; Medyńska-Gulij Beata: Główne nurty w działalności naukowej Profesora Władysława Pawlaka s. 15–27; Koch Wolf: Scientific cooperation of Professor Władysław Pawlak with TU Dresden s. 28–30; Baranowski Marek: Działalność Profesora Władysława Pawlaka w PTG [Polskim Towarzystwie Geograficznym] s. 31–35; Spallek Waldemar: Kartografia szkolna i historia kartografii w dorobku Profesora Władysława Pawlaka s. 36–53; Borowicz Dorota: Profesor Władysław Pawlak jako dydaktyk s. 54–70; Kozielec Zenon: Wspomnienie absolwenta z pierwszej grupy seminarnej Profesora Władysława Pawlaka s. 71–84; Pawlak Władysław: Okruchy wspomnień (fragmenty wspomnień). Redakcja tekstu Marcin Pawlak s. 85–103; Spallek Waldemar: Posłowie do wspomnień Władysława Pawlaka s. 104–105; Borowicz Dorota: Bibliografia publikacji Profesora Władysława Pawlaka s. 106–128; Spallek Waldemar: Bibliografia prac poświęconych Profesorowi Władysławowi Pawlakowi i jego dziełom s. 129–132.

2198. PROKOP Paweł: The first medium-scale topographic map of Galicia (1779–1783) – survey, availability and importance. *Geographia Polonica*. Vol. 90: 2017 issue 1 s. 97–104.

2199. SOLARZ Marcin Wojciech: Błonie na dawnych mapach. Błonie 2017 Muzeum Ziemi Błońskiej 8° ss. 134, nlb. 2, il., mapy.

2200. SZYMCZAK Dorota, Kupisiński Robert: Matryce i filigrany Wielkiej Mapy Pomorza [Eilharda] Lubinusa. *Nasze Pomorze*. Nr 18: 2016 [dr.:] 2017 s. 113–117.

Z l. 1617–1618.

2201. ŚNIADECKI Jan: O Mappie Krajowej. Uwagi wstępne: Beata Konopska, oprac.: Michał Bąk, Beata Konopska. *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 20–27.

2202. TALIK Jerzy: Żywiecczyzna na austriackich mapach wojskowych z XVIII wieku. *Gronie*. Nr 17: 2017 s. 281–294.

Na podst.: Galicja na józefińskiej mapie topograficznej 1779–1783. T. 1 cz. A i B. Kraków 2012.

2203. TYSZKIEWICZ Jan: Dwie mapy arabskie z XI i XII w. obejmujące obszar Słowiańszczyzny Zachodniej i Wschodniej. *Rocznik Tatarów Polskich*. Ser. 2. T. 4(18): 2017 s. 13–28.

2204. WOJNA a mapa. Historia i współczesność. Pod red. Macieja Krotofila i Roberta Rybaka. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 137, nlb. 1, streszcz. ang.

Z treści: Sobczyński Eugeniusz: Wpływ doktryny politycznej i militarnej ZSRR (UW) na polską kartografię wojskową w latach 1945–1990 s. 11–70; Kijakowski Jacek: Wpływ wojen na mapy morskie Biura Hydrograficznego Marynarki Wojennej s. 71–96; Rybak Robert: Środowisko działania wojsk w procesie realizacji operacji militarnych w świetle wybranych polskich dokumentów wojskowych XX i XXI wieku s. 97–119; Centek Jarosław: Niemieckie znaki taktyczne. Zarys problematyki na przykładzie Reichsheer (1919–1934) s. 121–135.

o) Onomastyka i toponomastyka

Zob. poz. 446, 449, 1961, 6428, 6440, 6476, 6484, 6492, 6508, 6554, 6620.

2205. ABRAMOWICZ Zofia: Synkretyzm w antroponimii żydowskich i chrześcijańskich mieszkańców Podlasia. *Onomastica*. R. 61: 2017 [cz.] 2 s. 175–191, streszcz. ang.

2206. CHLUDZIŃSKI Andrzej: Nazwy miejscowe powiatu gdańskiego (pruszcząńskiego). Pruszcz Gdański 2017 Wydaw. Jasne 8° ss. 350, nlb. 1, mapy.

2207. CHLUDZIŃSKI Andrzej: Toponimiczna przestrzeń średniowiecznego Koszali. Cz. 1: miejscowości. *Rocznik Koszaliński*. Nr 42: 2014 [dr.:] 2015 s. 27–39.

2208. CHOROŚ Monika: Odra w nazewnictwie miejskim Górnego Śląska. *Studia Śląskie*. T. 79: 2016 s. 187–202.

2209. CHOROŚ Monika: Rzeka Odra i jej wpływ na toponimię. *Studia Śląskie*. T. 77: 2015 s. 201–218.

2210. CZOSNYKA Mieczysław: Zagadki onomastyczne miejscowości Kowalowej, zwanej też Kowalowymi w gminie Rygllice położonej. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 21: 2016 s. 153–162.

2211. DROŻDŹ Leokadia: Olza w krajobrazie nazewniczym Śląska. *Studia Śląskie*. T. 79: 2016 s. 203–218.

2212. DUNAJ Bogusław: Funkcje nazw własnych. *Onomastica*. R. 61: 2017 [cz.] 2 s. 77–89, streszcz. ang.

2213. GÓRNY Halszka: Słowiańskie imiona dwuczłonowe zachowane w najstarszych polskich toponimach. *Onomastica*. R. 61: 2017 [cz.] 1 s. 255–264, streszcz. ang.

2214. GÓRNY Halszka, Skowronek Katarzyna: „Antroponimia Polski od XVI do końca XVIII wieku” – czy „koniec historii”? *Onomastica*. R. 61: 2017 [cz.] 1 s. 241–253, streszcz. ang.

Szósty i ostatni tom pracy; opis wydawnictwa i dalsze perspektywy badań.

2215. HORYŃ Ewa: Nazwy ulic i placów Bochni i Wieliczki odzwierciedleniem tradycji górnictwa solnego w Małopolsce. *Małopolska*. [T.] 18: 2016 s. 23–31, streszcz. ang.

2216. JANUSZAJTIS Andrzej: Od Ak-samitnej do Żytniej. Ulice Starego Gdańska. Gdańsk 2017 Wydaw. „Marpress” 8° ss. 179, il.

Słownik onomastyczny.

2217. KAMIŃSKI Andrzej Antoni: Baśka, Wanda i inne. Wszystko lub prawie wszystko o nazwach własnych pisanych na sprzęcie polskich wojsk lądowych i formacji paramilitarnych. Czerwonak 2017 Vesper 4° ss. 315, il.

2218. KLIMEK Zygmunt: Szkic do naukowej biografii prof. dr hab. Marii Malec (na tle działalności Pracowni Antroponimicznej IJP PAN). *Onomastica*. R. 61: 2017 [cz.] 2 s. 5–10.

2219. KOBYLŃSKA Józefa: Męskie nazwy osobowe na -a w księgach gromadzkich wsi Kasina Wielka (XVI–XVIII w.). *Onomastica*. R. 61: 2017 [cz.] 2 s. 165–174, streszcz. ang.

2220. KONDRATIUK Michał: Nazwy geograficzne i osobowe Białostoczczyzny. Białystok 2016.

Rec.: Olejnik Marek, *Slavia Orientalis*. T. 66: 2017 nr 2 s. 414–418.

2221. KOWALCZYK-HEYMAN Elżbieta: Najstarsze nazwy miejscowe ziemi liwskiej. *Rocznik Liwski*. T. 7: 2014 s. 9–16.

XIII–XV w.

2222. KOWALIK-KALETA Zofia: Historia nazwisk polskich na tle społecznym i obyczajowym. T. 3: (1795–1914). Bielsko-Biała 2017 Wydaw. Nauk. Akad. Techn.-Humanist. 8° ss. 327.

T. 1. Warszawa–Kraków 2007.

2223. KOWALIK-KALETA Zofia: Słownik nazwisk omówionych w „Historii nazwisk polskich na tle społecznym i obyczajowym 1795–1914”. T. 3. Bielsko-Biała 2017 Wydaw. Nauk. Akad. Techn.-Humanist. 8° ss. 70.

2224. KRETKOWSKI Maciej: Nazwy gostyńskich ulic w czasach pruskich i w okresie II wojny światowej. *Rocznik Gostyński*. T. 4: 2017 s. 161–165.

2225. ŁABOREWICZ Ivo: Nazwy ulic Bolkowa w ujęciu historycznym. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 99–118, streszcz. ang., czes., niem.

2226. ŁACHOWSKA Agnieszka: Nazewnictwo terenowe związane z motywami krajo-brazowymi we wsiach wschodniej części Dolnych Łużyc do 1945 roku. *Rocznik Lubuski*. T. 43: 2017 cz. 1 s. 289–303, streszcz. ang.

2227. ŁUC Izabela: Obraz kultury materialnej i duchowej Śląska Cieszyńskiego utrwalo-ny w odapelatywnych nazwiskach XIX wieku. *Onomastica*. R. 61: 2017 [cz.] 1 s. 153–169, streszcz. ang.

2228. ŁUC Izabela: Słownik nazwisk mieszkańców południowego Śląska XIX wieku. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 443, nlb. 5. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3478).

Rec.: Bortliczek Małgorzata, *Onomastica*. R. 61: 2017 [cz.] 1 s. 303–306.

2229. MICHOW Elżbieta: Semantyczny model pamiątkowy w etymologiach potocznych nazw miejscowych z pogranicza śląsko-małopolskiego: Bytom, Będzin, Piekary (na podstawie podań). *Studia Śląskie*. T. 79: 2016 s. 149–172.

2230. MYTNIK Irena: Imiennictwo ziemi chełmskiej w XVI–XVII wieku. Warszawa 2017 Katedra Ukrainistyki. Uniw. Warszawski 8° ss. 316, nlb. 2, tabl. 1, mapa. Uniw. Warszawski. Katedra Ukrainistyki. (W Kręgu Języka, Literatury i Kultury; t. 15).

2231. MYTNIK Irena: Słownik historyczno-etymologiczny antroponimów ziemi chełmskiej (XVI–XVII wiek). Warszawa 2017 Katedra Ukrainistyki. Uniw. Warszawski 8° ss. 318, nlb. 2. Uniw. Warszawski. Katedra Ukrainistyki. (Myśli Uczesane; t. 1).

2232. NAZWY miejscowe Polski. Historia, pochodzenie, zmiany. [T.] 14: Sk–Sn. Pod red. Kazimierza Rymuta, Barbary Czopek-Kopciuch i Urszuli Bijak. Kraków 2017 IJP PAN 8° ss. 196, nlb. 1, II, nlb. 1. IJP PAN.

T. 1. 1996.

2233. NOBIS Iwona: Służebne nazwy miejscowe w Polsce piastowskiej. Kraków 2013.

Polem.: Danielewski Marcin: O osadach służebnych. Uwagi historyka i archeologa na marginesie książki Iwony Nobis. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 1 s. 266–277.

2234. PRASKI „groch z kapustą”, czyli o nazewnictwie prawobrzeżnej Warszawy. Debaty „Kroniki Warszawy”. *Kronika Warszawy*. 2017 nr 1 s. 23–48, streszcz. ang.

2235. RASZEWSKA-KLIMAS Agnieszka: Elementy gwarowe w historycznych nazwiskach mieszkańców ziemi piotrkowskiej. *Rozprawy Komisji Językowej* [Łódź]. T. 64: 2017 s. 265–275, streszcz. ang.

2236. RASZEWSKA-KLIMAS Agnieszka, Piotrowicz Elżbieta, Pacan-Bonarek Lidia: Słownik nazwisk mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego i okolic w XIX–XX wieku. T. 3: M–R. Łódź 2017 Łódzkie Tow. Nauk. 8° ss. 467.

T. 4: S–Ż. Łódź 2017 ss. 502.

T. 1. 2016.

2237. REJMAN Sabina: Imiona nadawane dzieciom w rzeszowskiej parafii farnej na początku XX wieku. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 39: 2017 s. 253–281, streszcz. ang.

2238. REJTER Artur: Wobec rzeczywistości. Nazwy własne w polskim reportażu dwudziestowiecznym – próba analizy diachronicznej. *Onomastica*. R. 61: 2017 [cz.] 1 s. 225–239, streszcz. ang.

2239. SARNOWSKA-GIEFING Irena: Imiennictwo Poznania w kontekście „lat miłościwych” Kościoła katolickiego na materiale z XVI i pierwszych dziesięcioleci XVII wieku. *Onomastica*. R. 61: 2017 [cz.] 2 s. 143–163, streszcz. ang.

2240. SIERADZKI Andrzej: Słowotwórstwo nazwisk mieszkańców wsi we wrzesińskich księgach chrztu z XVIII wieku. *Poznań-*

skie Studia Polonistyczne. Ser. Językoznawcza. [T.] 23(43): 2016 z. 1 s. 67–80, streszcz. ang.

2241. SMETONA Marius, Smetonienė Anželika: XVI–XVII a. šunų vardų motyvacija (remiantis J. Ostrorogo „Nomenklatura ogarów”). *Lituanistica*. T. 63: 2017 Nr. 3 s. 149–167, streszcz. ang.

Imiona psów w XVI–XVII w. na podstawie „Nomenklatury ogarów” Jana Ostroroga.

2242. SOCHACKA Stanisława: Nazwy ogrodów działkowych w przestrzeni kulturowej miast górnośląskich. *Studia Śląskie*. T. 79: 2016 s. 173–186.

2243. SOCHACKA Stanisława: Polsko-niemieckie stosunki nazewnictwa na Śląsku w pierwszej połowie XX wieku. *Studia Śląskie*. T. 76: 2015 s. 79–90.

2244. SOSNOWSKI Jan, Witczak Krzysztof Tomasz: Polskie nazwy służebne związane z funkcjonowaniem i ochroną średniowiecznych szlaków komunikacyjnych. *Slavia Occidentalis*. T. 73: 2016 [nr] 1 s. 145–156, streszcz. ang.

2245. SUCHAŃSKI Andrzej: Nazwy ulic w Człuchowie – klasyfikacja językowa pod względem semantycznym i strukturalnym. *Szki-ce Człuchowskie*. T. 8: 2016 nr 16/17 s. 33–41.

2246. SWOBODA Paweł: Akcja i reakcja. Zmiany w imiennictwie Polaków w czasie drugiej wojny światowej. *Onomastica*. R. 61: 2017 [cz.] 2 s. 219–237, streszcz. ang.

2247. ŚWIERK Agnieszka: Dawne i współczesne żeńskie imiona chrzestne mieszkańców Mszany Dolnej na przykładzie ksiąg parafialnych parafii świętego Michała Archanioła (1900–1910 oraz 2000–2010 – analiza porównawcza). *Małopolska*. [T.] 18: 2016 s. 45–55, streszcz. ang.

2248. ŚWIĘCI w nazwach ulic Nowego Sącza. Praca pod red. Małgorzaty Gonciarz. Nowy Sącz 2017 Flexergis; Zespół Szkół nr 1 im. KEN 16° ss. 159, il., mapy.

XIII–XXI w.

2249. UMIŃSKA-TYTOŃ Elżbieta: Imiona dzieci nieślubnych na tle obyczajowi imiennictwa w XIX wieku w Działoszynie. *Onomastica*. R. 61: 2017 [cz.] 2 s. 193–217, streszcz. ang.

2250. WRÓBEL Adam: O pochodzeniu nazwy królowej polskich rzek oraz o nazwach jej kujawskich i dobrzyńskich dopływów. *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 32: 2017 s. 9–34, streszcz. ang.

2251. WRÓBEL Adam: Wybrane nazwy wsi z terenu Kujaw wschodnich i ziemi dobrzyńskiej. *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 31: 2016 s. 33–80, streszcz. ang.

2252. ZIERHOFFER Karol, Zierhofferowa Zofia: Polskie egzonimy z obszaru Litwy, Łotwy i Estonii w okresie od XIV do XVIII wieku. *Onomastica*. R. 61: 2017 [cz.] 2 s. 335–342, streszcz. ang.

2253. ZŁOTKOWSKI Piotr: Antroponimia historyczna mieszczan i chłopów Brańska i okolic w ujęciu statystycznym i dynamicznym. Lublin 2017 Wydaw. UMCS 8° ss. 452, streszcz. ang. XVI–XIX w.

2254. ZŁOTKOWSKI Piotr: Podlaski ród Poletylów w świetle antroponimii (XVI–XVII wiek). *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. FF: Philologiae. Vol. 35: 2017 [nr] 2 s. 179–192, streszcz. ang.

p) Archeologia prawna

Zob. poz. 1389, 1901, 4456, 7214.

2255. ANTOSZCZUK Rafał Maria: Pontyfikalia biskupie w zbiorach klasztoru franciszkanów w Przemyślu. *Premisla Christiana*. T. 17: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 189–218.

2256. ANTOSZCZUK Rafał Maria: Pontyfikalia bł. Jakuba Strzemię. *Studia Franciszkańskie*. T. 26: 2016 s. 103–133, streszcz. ang.

2257. ANTOSZCZUK Rafał Maria: Symbolika pontyfikaliów biskupich o. bpa Edwar-da Kawy. *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 107–115, streszcz. ukr.

2258. DALEWSKI Zbigniew: Sakralność władzy królewskiej pierwszych Piastów. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 3 s. 43–57, streszcz. ang.

2259. GIEYSZTOR Aleksander: Władza. Symbole i rytuały. Red. Przemysław Mrozow-

ski, Paweł Tyszka, Piotr Węcowski. Warszawa 2016.

Rec.: Strzelczyk Jerzy, *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 4 s. 821–823.

2260. JEZIORSKI Paweł [A.]: Miejsca wykonywania kary śmierci, kar cielesnych oraz kar na czci na Kujawach w okresie staropolskim. *Ziemia Kujawska*. T. 25: 2016 s. 5–38, streszcz. ang.

2261. [LAVRENT'EV Aleksandr V.] Ławrientiew Aleksandr W.: „Corona moscovitica” ze Skarbcza Koronnego epoki Wazów (wokół kwestii pochodzenia insygnium). *Kronika Zamkowa*. [Nr] 2(68): 2015 [dr.:] 2016 s. 7–30, streszcz. ang.

2262. PIOTROWICZ Dariusz: Rogatki miejskie w Kielcach. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 8: 2016 s. 11–36, streszcz. ang.

XIX–XX w.

2263. ROGULSKI Jakub: Titles, seals and coats of arms as symbols of power and importance of Lithuanian Dukes before the union of Lublin. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 1 s. 97–129, streszcz. pol., niem.

2264. RUDZIŃSKI Jan Stanisław: Jasno-górskie Regalia. W 300-lecie koronacji obrazu Najświętszej Maryi Panny na Jasnej Górze. *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 7: 2017 s. 43–58, streszcz. ang.

2265. WIENCIERZ Patrycja: „Juramentum” na inaugurację władzy w mieście średniowiecznym. Przykład Krakowa. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 331–352, streszcz. ang., fr.

2266. WOJTUCKI Daniel, Zobniów Stanisław: Kamienne krzyże na Śląsku, Górnych Łużycach i ziemi kłodzkiej. Wrocław 2017 Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 711, nlb. 1, il., streszcz. czes., niem.

XIV–XXI w.

9. ARCHEOLOGIA

Zob. poz. 372, 895, 1592, 2869, 4282, 6221, 6227, 6361–6364, 6488, 6553, 6683, 6708, 6734, 6735, 6750, 6756, 6789, 6796, 6808, 6821, 6822, 6841, 6852, 6862, 6874, 6916, 6959, 6963, 7363, 7395, 7922, 8685, 8705, 8740, 8872, 8995, 10551.

2267. ANDRZEJOWSKA Mirosława: Brązy ze Słupi – historia niedokończona. *Wiado-*

mości Archeologiczne. T. 68: 2017 s. 119–145, streszcz. ang.

2268. BARTCZAK Andrzej, Nierychlewska Anna, Ziąbka Leszek: Tajemnice kaliskiego rynku – wstępne wyniki badań archeologicznych przeprowadzonych w latach 2016–2017.

Rocznik Kaliski. T. 43: 2017 s. 204–228, streszcz. ang.

2269. BURY Magdalena, Mackiewicz Adam: Wybrane przedinwencyjne badania archeologiczne na terenie miasta Dziąldowa. *Rocznik Dziąldowski*. T. 9: 2014 s. 203–228.

2270. CHOWANIEC Roksana: Archaeology for everyone. Presenting archaeological heritage to the public in Poland. Warsaw 2017 Uniw. Warszawski. Inst. Archeologii 8° ss. 358, il.

2271. DEMIDZIUK Krzysztof, Żmudziński Mateusz: Straty wojenne archeologii wrocławskiej. *Rocznik Lubowski*. [T.] 13: 2015 s. 147–166, streszcz. niem., czes.

Zawiera też opis przedwojennej archeologii.

2272. DZIEDZICTWO archeologiczne północnej części ziemi dobrzyńskiej. Red. nauk. Jadwiga Lewandowska. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 239, il.

Publikacja ku czci Leszka Kajzera (1944–2016).

Treść: Lewandowska Jadwiga: [Wstęp] s. 5–6; Kilinowska Katarzyna: Podstawy prawnej ochrony zabytków archeologicznych s. 11–29; Grądzki Kazimierz, Lewandowska Jadwiga: Dziedzictwo kulturowe północnej części ziemi dobrzyńskiej (gminy Rypin i miasta Rypin) jako czynnik promocji regionu – wybrane zagadnienia s. 31–46; Marciniak Filip: Najstarszy ślad obecności człowieka z okolic Starorypina s. 49–52; Marciniak Filip: Zapomniane cmentarzysko w Mariankach s. 53–73; Kurpiewski Artur, Lewandowska Jadwiga, Mosiejczyk Jakub: Badania archeologiczne cmentarzyska kultury wielbarskiej w Sadłowie (Sadłowie Nowym) s. 75–96; Bojarski Jacek: Grodzisko w Borzyminie, gm. Rypin, w świetle badań archeologicznych s. 97–123; Lewandowska Jadwiga: Odkryte skarby, nierozwiązane zagadki i nowe perspektywy badawcze Starego Rypina s. 125–148; Małkowski Wiesław: Nieinwazyjne rozpoznanie wybranych stanowisk średniowiecznego zespołu osadniczego w Starorypinie, gm. Rypin, woj. kujawsko-pomorskie s. 149–169; Kajzer Leszek: O zamku w Sadłowie raz jeszcze s. 171–187; Marciniak-Kajzer Anna: O jeszcze jednym zamku w okolicach Rypina s. 189–201; Ptaszyński Paweł: Założenia urbanistyczne średniowiecznego Rypina w świetle dokumentów i zabytków s. 203–226; Mikulski Krzysztof: Herb, flaga, pieczęcie i sztandar gminy Rypin s. 229–236; Lewandowska Jadwiga, Moszczyński Paweł: Wizualizacja grodu w Starym Rypinie z pierwszej połowy XIV w. s. 235–239.

2273. FIJAŁKOWSKA Aleksandra Zuzanna: Pochówki końskie w kulturze zachodnich Bałtów – próba wyjaśnienia genezy oraz związków z wierzeniami w okresie od II do XII w. n.e. *Argumenta Historica*. Nr 4: 2017 s. 40–49, streszcz. ang.

2274. FIRSZT Stanisław: Odkrycia i badania archeologiczne w Lwówku Śląskim i jego okolicy (stan do początku 2014 roku). *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 13–26, streszcz. ang., czes.

Od pocz. XX w.

2275. HADAMIK Czesław: Badania archeologiczne i rozpoznawcze przy pałacu Aleksandra Fredry w Wiszni (Beńkowej Wiszni), Ukraina, obwód lwowski, rejon samborski, prowadzone w 2011 i 2013 roku. *Ziemia Częstochowska*. [T.] 43: 2017 s. 273–286, streszcz. ang.

2276. HOFFMANN Mirosław J.: Dzieje archeologii Prus Wschodnich od początku XVIII do 1920 roku. Olsztyn 2013 Pracownia Wydawnictw Nauk. 8° ss. 212, il. (Monumenta Literaria Prussiae. Seria C. Monografie; nr 4).

Rec.: Szczepański Seweryn, *Ostródzki Przegląd Historyczny*. T. 2: 2016 s. 129–131.

2277. JAGOSZ-ZARZYCKA Zofia: Archeologiczne „perły” ze starego miasta w Skoczowie. *Kalendarz Miłośników Skoczowa*. [R.] 17: 2016 s. 121–131.

Badania z l. 2013–2014 r. dot. zabytków z XIV–XX w.

2278. JANOWIEC nad Wisłą. Źródła archeologiczne do dziejów miasta (XVI–XVII w.). Red. Jerzy Kruppé, Maria Dąbrowska. Warszawa 2017 IAIe PAN 4° ss. 223, il., streszcz. ang. IAIe PAN. (Vetera et Nova. Opracowanie archeologicznych materiałów źródłowych nowymi metodami badawczymi; t. 6).

Treść: Kruppé Jerzy: Wprowadzenie s. 7–8; Toż w jęz. ang.: Introduction s. 8–9; Kruppé Jerzy: Problematyka badawcza wykopalisk w Janowcu nad Wisłą w latach 1968–1969 s. 11–20; Kruppé Jerzy: Przebieg wykopalisk w Janowcu nad Wisłą w latach 1968–1969 s. 21–24; Dąbrowska Maria: Prace wykopaliskowe na Rynku w Janowcu nad Wisłą (wykop 1A, 1B, 2, 6) s. 25–37; Dąbrowska Maria: Prace wykopaliskowe w zachodniej pierzei Placu Wolności w Janowcu nad Wisłą (wykop 3, 3A, 3B, 3C) s. 39–72; Gajewska Mirosława: Wykopaliska na środku Placu Wolności w Janowcu nad Wisłą (wykop 4) s. 73–88; Gajewska Mirosława: Wykopaliska przy wschodniej pierzei Placu Wolności w Janowcu nad Wisłą (wykop 5) s. 89–108; Gajewska Mirosława, Kruppé Jerzy: Nowożytnie naczynia ceramiczne z wykopalisk w Janowcu nad Wisłą s. 109–141; Dąbrowska Maria: Kafle z wykopalisk na Placu Wolności w Janowcu nad Wisłą s. 143–154; Suchodolski Stanisław: Monety z badań wykopaliskowych w Janowcu nad Wisłą w 1969 roku s. 155–159; Gręzak Anna: Zwierzęce szczątki kostne z wykopalisk na Placu Wolności w Janowcu nad Wisłą s. 161–209; Kruppé Jerzy: Posłowie s. 211–214; Toż w jęz. ang.: Afterword s. 214–217; Bibliografia s. 219–223.

2279. KAJCZYK Adam: W poszukiwaniu podziemi gostyńskiej fary. *Rocznik Gostyński*. T. 4: 2017 s. 151–160.

Badania georadarowe wykonane w 2008 i 2014 r.

2280. KAJKOWSKI Kamil, Kuczkowski Andrzej: Archeologia o zamku w Bytowie. *Nasze Pomorze*. Nr 18: 2016 [dr.:] 2017 s. 31–93.

2281. KALKA Piotr, Ellwart Jarosław: Archeologiczne zabytki Pomorza. Województwo

pomorskie. Gdynia 2017 Region Jarosław Ellwart 16° ss. 223, nlb. 1, il., mapy.

Toż. Wyd. 2. 2017.

2282. KOKOWSKI Andrzej: Z badań nad historią wielkopolskiej archeologii. Dr Friedrich Holter [1901–1989]. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 53: 2017 s. 303–330, streszcz. ang.

2283. KRZEPKOWSKI Marcin, Podzerek Tomasz: Śladami przodków. Odkrycia archeologiczne na ziemi wągrowieckiej. Wągrowiec 2017 Muzeum Region. 8° ss. 64, il.

2284. LISOWSKA Ewa: Bradatica from the Strzelińskie Hills. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 69: 2017 s. 409–419.

Badania wykopaliskowe w l. 2006–2016 na Wzgórzach Strzelińskich na Dolnym Śląsku.

2285. LUBELCZYK Antoni: Grodzisko i zamek w Czudcu na terenie dawnej ziemi sandomierskiej w świetle badań archeologicznych w latach 2001–2010. Rzeszów 2017 Zimowit 8° ss. 498, tabl. 2, il., streszcz. niem. + dysk optyczny (CD-ROM).

Lata 980–1692.

2286. MACIEJEWSKI Jarosław, Chorąży Bogusław: Badania archeologiczne w kościele pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Skoczowie. *Kalendarz Miłośników Skoczowa*. [R.] 17: 2016 s. 133–137.

Świątynia z końca lat 30. XIV w., odbudowana po pożarze miasta w 1762 r.

Badania w okresie XI 2009 – III 2010 r.

2287. MARCINIAK Arkadiusz, Tabaczyński Stanisław: Geneza i rozwój nierówności społecznych w paradygmatach badawczych archeologii. Zarys problematyki. *Przegląd Archeologiczny*. T. 65: 2017 s. 45–52, streszcz. ang.

2288. MIAZGA Beata: Zabytek archeologiczny jako źródło informacji o przeszłości. Badania specjalistyczne śladów produkcji, użytkowania i depozycji artefaktów. Wrocław 2017 Uniw. Wrocławski. Inst. Archeologii 8° ss. 359, nlb. 1, il.

2289. MŁODKOWSKA-PRZEPIÓRKOWSKA Iwona: Co z tym grodziskiem, czyli o wynikach badań archeologicznych na górze Na Wale w Mstowie. *Ziemia Częstochowska*. [T.] 43: 2017 s. 253–271, streszcz. ang.

2290. NIE tylko krzemienie. Not only flints. Studia ofiarowane prof. Lucynie Domańskiej w 45-lecie pracy naukowo-dydaktycznej

w 70. rocznicę urodzin. Red. Anna Marciniak-Kajzer, Aleksander Andrzejewski, Adam Golański, Seweryn Rzepecki, Marcin Wąs. Łódź 2017 Inst. Archeologii UŁ 8° ss. 618, il. Inst. Archeologii UŁ, Łódzka Fund. Badań Nauk., Stow. Nauk. Archeologów Pol.

Z treści: Od Redakcji s. 11–12; Wykaz publikacji [Lucyna Domańska z l. 1973–2017]. Oprac. Joanna Gołębiowska s. 13–25; Kozłowski Stefan Karol: Profesora s. 27–29; Rzepecki Seweryn: Osobistość... s. 31–33; Marciniak-Kajzer Anna: „Epoka kamienna w »Słowniku geograficznym Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich«” s. 35–44; Wąs Marcin, Migal Witold: Środkowopaleolityczne ostrze znalezione nad Wisłą w okolicach Warszawy s. 45–55, Wicha Joanna, Plaza Dominik Kacper: Nowe stanowisko ze schyłkowego paleolitu z okolic Samowa na Kujawach s. 57–62; Galiński Tadeusz: Znaleździśmy w końcu obrzędowej z okresu mezolitu w Bolkowie na Pomorzu Zachodnim s. 63–72; Płonka Tomasz: On Mesolithic perforated antler beams with ornamentation from Poland s. 89–102; Golańska Monika: Znaczenie roślin w diecie społeczności mezolitycznych – wybrane przykłady s. 129–136; Fudziński Piotr, Przytarska Edyta, Fudziński Mirosław: Siekierka z podniesionymi brzegami z okolic miejscowości Tczewskie Łąki s. 137–142; Plaza Dominik Kacper, Papiernik Piotr, Górka Elżbieta: Dwa półwytwory toporów kamiennych z Borucinka, gm. Osiecin, pow. Radziejów s. 143–148; Nowak Marek: Geneza kultury pucharów lejkowatych: niekończąca się historia s. 149–176; Rybicka Małgorzata: Grupa wschodnia pucharów lejkowatych w kontekście zmian zachodzących na pograniczu kultury trypolskiej i kultury pucharów lejkowatych w początkach drugiej połowy IV tys. BC na zachodnim Wołyniu. Zarys problematyki s. 177–187; Wierzbicki Jacek: Kamieniarstwo społeczności grupy łupawskiej kultury pucharów lejkowatych – niezakończony problem badawczy s. 189–198; Czerniak Lech: Zanim powstała kultura brzesko-kujawska. Przykład stanowisk 2, 3, 6 i 7 w Ludwinowie, gm. Włocławek s. 199–236; Werra Dagmara H., Sobkowiak-Tabaka Iwona: Element kultury bukawogórskiej na Nizinie Polskiej – aspekt teoretyczny s. 237–247; Koško Aleksander, Szmyt Marzena, Goslar Tomasz: Zespoły typu Bożejowice – Krusza Zamkowa w sekwencji przemian kulturowych na Niżu Polskim w pierwszej połowie III tys. przed Chr. s. 249–264; Januszek Katarzyna, Manasterski Dariusz, Wawrusiewicz Adam: Fragmenty naczyń jako identyfikatory tożsamości pucharów dzwonowatych spośród społeczności paraneolitycznych s. 265–279; Bogucki Peter, Grygiel Ryszard: Neolithic residential landscapes in Central Europe s. 281–294; Adamczak Kamil, Kukawka Stanisław, Malecka-Kukawka Jolanta: Wisła, krzemień czekoladowy i mit prehistoriograficzny. Wokół dyskusji nad dystrybucją krzemieni kopalnianych w kulturze pucharów lejkowatych s. 295–308; Migal Witold, Pyżewicz Katarzyna, Gruźdź Witold, Kaczor Maciej: Wybrane przykłady adaptacji krzemienia pomorskiego do produkcji półsowrowca w epoce kamienia s. 309–321; Górski Jacek, Makarowicz Przemysław, Warusiewicz Adam: Z badań nad genezą ciałopalenia w trzcinieckim kręgu kulturowym w dorzeczu Wisły s. 323–333; Pelisiak Andrzej: Co mówią kamienie? Neolityczne i wczesnobronzowe pojedyncze przedmioty ze skał krzemionkowych z polskich Bieszczadów Wysokich s. 225–342; Jankowska Dobrochna: Krzemienie – niedoceniany materiał źródłowy s. 343–353; Gumiński Witold: Bursztyn na stanowiskach łowców-zbieraczy epoki kamienia w Duce i Szczepankach na Mazurach s. 355–367; Chachlikowski Piotr: Mining of lithic erratic raw material in the Polish Lowland in prehistory – a precedent or common practice? s. 369–387; Bartczak Marcel, Zawilski Paweł: Krzemieniarstwo XX wieku – eksperyment s. 389–396; Janiak Radosław, Zawilski Paweł: Zabytki kultury trzcinieckiej z badań na Placu św. Michała w Jarosławiu s. 387–403; Błaszczak Jacek: Dwie piepielnice z Powodowa II, stan. 2, pow. Poddebice s. 405–411;

Kot Karolina, Ołędzki Marek: Rzymskie fibule kolankowce z półkolistą płytką na głowce z terytorium ziem polskich s. 425–433; Grabarczyk Tadeusz, Makówka Marcin, Rychter Mariusz R.: Zespół zabytków metalowych z grobu nr 596 w Odrach w świetle badań metaloznawczych s. 435–446; Antosik Łukasz, Zawilski Paweł: Odciski wyrobów włókienniczych na naczyńach kultury wielbarskiej pochodzących ze stanowiska XXV w Ostródzie, woj. warmińsko-mazurskie s. 447–450; Glosek Artur: Fortalium seu castrum. Historia o tym, co kryją mury pałacu w Radzynie Podlaskim s. 457–483; Andrzejewska Aldona, Andrzejewski Aleksander: O jednym zabytku z kościoła w Mielniku s. 485–497; Długoszewska Wiktorina, Pietrzak Janusz: Kilka uwag o Będkowie, jego właścicielach i niektórych tamtejszych zabytkach s. 499–516; Szczerba Adrianna: Kolekcjonerstwo i muzealnictwo archeologiczne na ziemiach polskich przed I wojną światową s. 517–525; Blombergowa Magdalena: Archeologia – Polityka – Miłość i Katorga. Rzecz o Kirkorze, Syrokomla i pięknej aktorce. [Adam Honory Kirkor (1818/1819–1886), Władysław Syrokomla, właśc. Ludwik Kondratowicz (1823–1862) i Helena Petronela Kirkorowa z Majewskich (1828–1900)] s. 527–533; Kmiecinski Jerzy: Miejsce profesora Holgera Årbmana [1904–1968] w rozwoju archeologii wikingów na wschodzie s. 535–543; Paner Henryk: Wczesne plakietki kolońskie w znaleziskach gdańskich s. 545–563; Duda Witold, Golański Adam, Ławrynowicz Olgierd: Badania w Lesie Lućmierskim. Ekshumacja jam grobowych w latach 2016–2017 s. 565–579.

2291. NOWOŻYTNE ossuaria z klasztoru dominikańskiego w Gdańsku. Wyniki badań interdyscyplinarnych. Early Modern ossuaries from the Dominican monastery in Gdańsk. Interdisciplinary research results. Pod red. Aleksandry Pudło i Macieja Henneberga. Gdańsk 2017 Muzeum Archeol. 4° ss. 296, il., streszcz. ang. (Fontes Commentationesque ad Res Gestas Gedani et Pomeraniae; t. 6).

Treść: Trawicka Ewa: Przedmowa s. 7; Pudło Aleksandra: Wstęp s. 9–12; Pudło Aleksandra: Introduction s. 13–14; Szyska Maciej: Znaczenie Kępy Dominikańskiej w dziejach Gdańska s. 15–32; Kaczor Dariusz: Konwent dominikanów w Gdańsku w XVI–XVIII wieku s. 33–46; Szyska Maciej: Ossuaria w kontekście badań archeologicznych Kępy Dominikańskiej s. 47–67; Trawicka Ewa: Zabytki metalowe z ossuariów odkrytych na Kępie Dominikańskiej s. 47–67; Jabłońska-Dyrda Joanna: Zabytki tekstylne z ossuariów w Gdańsku – wstępna analiza i próba identyfikacji relikwii odzieży s. 87–102; Ceynowa Beata, Milejski Paweł: Numizmaty z ossuariów z Kępy Dominikańskiej s. 103–112; Pudło Aleksandra, Marchewka Justyna, Budnik Alicja, Hanneberg Maciej, Krajewska Magdalena, Kozłowski Tomasz, Dąbrowski Robert: Charakterystyka antropologiczna grobów wtórnych z placu Dominikańskiego s. 113–140; Budnik Alicja, Pudło Aleksandra: Biodemografia nowożytnego Gdańska w świetle badań nad ossuariami. Możliwości rekonstrukcji i problemy metodyczne s. 141–171; Dąbrowski Robert, Pudło Aleksandra: Charakterystyka kranioleżna ossuariów 719, 2006, 2046 i 3009 z placu Dominikańskiego w Gdańsku s. 173–200; Marchewka Justyna, Pudło Aleksandra: Wyokość i masa ciała mieszkańców Gdańska w XV–XVIII wieku s. 201–220; Kozłowski Tomasz, Krajewska Magdalena, Szurowska Edyta, Czechłowska-Nabożna Monika, Kalinowska Paulina, Pudło Aleksandra: Ślady wybranych zmian chorobowych na szczątkach kostnych pochodzących z gdańskich ossuariów jako przyczynek do poznania stanu zdrowia dawnej ludności miasta. Analiza wstępna s. 221–354; Morozova Irina, Cieślík Agata, Rühl Frank: Genetic analysis of plague in Gdańsk ossuaries (15th–18th centuries): first findings s. 255–260; Henneberg Maciej: Choroby weneryczne w mieście portowym – obserwacje zmian wywołanych na kościach przez syfilis i badanie

jego leczenia ręcą s. 261–271; Lisowska-Gaczorek Aleksandra, Mnich Barbara, Szostek Krzysztof: Rekonstrukcja ogólnego stanu biologicznego osobników pochowanych w średniowiecznych i nowożytnych ossuariach na terenie Gdańska s. 273–284; Pudło Aleksandra, Hanneberg Maciej: Podsumowanie s. 295–295.

2292. ORBIS barbarorum. Studia ad archaeologiam Germanorum et Baltorum temporibus Imperii Romani pertinentia Adalberto Nowakowski dedicata. Pod red. Jacka Andrzejewskiego, Clausa von Carnapa-Bornheima, Adama Cieślińskiego i Bartosza Kontny. Warszawa–Schleswig 2017 Inst. of Archaeology. Univ. of Warsaw; Fund. Monumenta Archaeologica Barbarica; Zentrum für Baltische und Skandinavische Archäologie 4° ss. 658, il., streszcz. ang., niem. Inst. Archeologii Uniw. Warszawskiego, Zentrum für Baltische und Skandinavische Archäologie, Fund. Monumenta Archaeologica Barbarica. (Monumenta Archaeologica Barbarica. Series Gemina; t. 6).

Z treści: Andrzejewski Jacek, Cieśliński Adam, Kontny Bartosz: Od Redakcji s. 6; Nowakowski Wojciech – Bibliografia do roku 2016 [od 1970 r.]. Oprac. Katarzyna Kowalska i Jacek Andrzejewski s. 13–25; Andrzejewski Jacek, Cieśliński Adam, Kontny Bartosz: O pewnym śpiewaku z fenomenalną pamięcią. Über einen Sänger mit phänomenalem Gädächtnis s. 29–37; Michelalbertas Mykolas: Profesor Wojciech Nowakowski i archeologia Litwy. Professor Wojciech Nowakowski und die Archäologie Litauens s. 39–42; Bierbrauer Volker: Wojciech Nowakowski in Bonn: Erinnerungen nach fast dreissig Jahren s. 43–46; Schnurbein Siegmar von: Wojciech Nowakowski zum 65. Geburtstag s. 47–48; Neumayer Heino: Ein Warschauer Professor und ein westpolnisches Heimatmuseum s. 49–57; Wemhoff Matthias: „Sine ira et studio”. Wojciech Nowakowski und die Kommission zur Erforschung von Sammlungen archäologischer Funde und Unterlagen aus nordöstlichen Mitteleuropa (KAFU) s. 59–63; Carnap-Bornheim Claus von: Wojciech Nowakowski und Schleswig – Internationale Kooperation, Forschungen zu Archivalien und der Nachlass von Herbert Januhn s. 65–68; Bitner Wróblewska Anna, Wyczółkowski Mariusz: „The Tomator” from Galindia. Roman Period woodturning tools from the cemetery at „Jaskowska See/Gonschor” (now Gąsior), North-Eastern Poland s. 81–95; Bursche Aleksander, Zapolska Anna: All that glitters is gold? The scarcity of gold among the Balts s. 113–122; Chilińska-Frűboes Agata: Grób F z dawnego „Kirphenen” – kolejny dowód powiązań ludności kultury Dolleim-Kovrovo z kręgiem germańskim s. 123–139; Czarna Katarzyna: Odzwierca czy dama z kasetką? Znalaziska części zamków i kluczy u ludów bałtyjskich s. 141–150; Iwanicki Piotr: Nietypowa zapinka z grobu 154A z Lisów, pow. goldapski. Import czy nasładownictwo? s. 151–154; Iwanowska Grażyna: Najwcześniejsze materiały z grodziska w Jeglińcu. Przyczynek do osadnictwa ziem bałtyjskich na wschód od Wielkich Jezior Mazurskich od epoki brązu do przelomu er. s. 165–176; Szymańska-Juga Anna, Maciałowicz Andrzej: Germanie na Mazurach, czyli o zaskakującym znalezisku z cmentarzyska w Łabapie (dawn. Labab, Kr. Angerburg) s. 177–189; Kontny Bartosz: Smok (?) z Łababy. Ze studiów nad ornamentowanymi grotami z okresu wpływów rzymskich s. 191–207; Quast Dieter: Anmerkungen zu einer angelbich byzantinischen Scheibenfibel aus Miętkie (woj. warmińsko-mazurskie) s. 209–214; Schuster Jan: Eine osteuropäische Variante der Bügelknopffibeln von Seerappen/Lüblino auf der Sambischen Halbinsel als Beispiel überregionaler Kontakte an der Schwelle zur Völkerwanderungszeit 215–221; Szymański Paweł: Schylek grupy goldapskiej typu „Wółka Prusinsowska” z grodziska w Pasyminu na

tle dotychczasowych znalezisk s. 253–260; Wiśniewska Agata: Nie-burgundzka naręczona? Grób z zapinką typu „Bornholm” z cmentarzyska w Łęczanach, pow. kętrzyński s. 261–267; Andrzejowski Jacek: Waśniewo-Grabowo na Poborzu – „zaginione” cmentarzysko kultury przeworskiej s. 271–292; Biborski Marcin: Einige Bemerkungen zum Auftreten und den Identifizierungsmöglichkeiten römischer Schwerter s. 309–325; Cieśliński Adam, Rau Andreas: Ermland und Oberland in der späten römischen Kaiserzeit und der frühen Völkerwanderungszeit in Licht neuer Erwerbungen des Museums für Ermland und Masuren in Olsztyn s. 327–341; Dąbrowska Teresa: Zagadkowe skupiska palenisk na stanowiskach kultury przeworskiej s. 343–351; Grygiel Michał: Ein einzigartiger römischer Import aus dem Gräberfeld in Jadowniki Mokre, Kr. Tarnów s. 353–371; Jarzec Agnieszka, Chowaniec Roksana: Zestaw srebrnych ozdób z grobu 374 z cmentarzyska kultury wielbarskiej w Krośnie, pow. pasłęcki s. 373–382; Kasprzak Andrzej: Cmentarzyska kurhanowe za kręgami kamiennymi w Plawnie, pow. drawski – wstępne wyniki badań s. 383–391; Kokowski Andrzej: Cmentarzysko kultury wielbarskiej z Lubeza Małego i Jabłonowa w północnej Wielkopolsce s. 393–407; Andrzejowski Jacek: „Ad vocem”: Pierścieniowata zawieszka ażurowa z Podola s. 421–430; Łukiewicz Piotr: Unikatowa szpila ze Spiczyna koła Lublina s. 435–439; Madyda-Legutko Renata: Niestandardowe zestawy metalowych części pasa z obszaru kultury przeworskiej z przełomu wczesnego i młodszego okresu rzymskiego s. 441–451; Mączkańska Magdalena, Jakubczyk Ireneusz: Inhumacyjne groby z warstwą spalenizny w Babim Dole-Borcu, pow. kartuski s. 453–460; Natuniewicz-Sekula Magdalena: Kolejny wielbarski pochówek z elementami bałtyjskimi (?) z cmentarzyska w Węklieach, pow. elbląski s. 461–474; Niezabitowska-Wiśniewska Barbara: Zapinki typu „Husynne” z Lubelszczyzny s. 475–495; Prochowicz Radosław: Ostatni z rodu – relacje ludności kultur przeworskiej i wielbarskiej na Mazowszu na przykładzie obiektu 198 z cmentarzyska w Szelkowie Starym s. 495–506; Rakowski Tomasz, Watemborska-Rakowska Katarzyna: „Gniew jest osłą męstwa”. Uwagi o oselkach z okresu wpływów rzymskich na podstawie znalezisk z cmentarzyska kultury przeworskiej w Czernsku na Urzeczcu s. 507–536; Skóra Kalina: The sitting (?) dead – an attempt at assessing discoveries from cemeteries of Wielbark Culture s. 537–548; Strobin Anna, Machajewski Henryk: Cmentarzysko z okresu wędrowek ludów w Brzynie, pow. pucki, stanowisko 7. Ze studiów nad okresem wędrowek ludów na Pomorzu Wschodnim s. 549–574; Szela Andrzej: Strap-ends type Brudnice s. 575–583; Zagórska-Telega Joanna: Uwagi na temat naprawianej zapinki typu A.236c z Michałowic s. 585–598; Dyzek Piotr: A new way of dating so-called Byzantine lamps as exemplified by finds from Novae s. 601–610; Hoffmann Mirosław J., Martyka Kacper, Sobieraj Jarosław: Leonhard Fromm (1887–1975). O konserwatorskim zaangażowaniu i Gotach z okolic Olsztyna s. 611–623; Karczewska Małgorzata, Karczewski Maciej: Dr Arthur Schmidt i archeologia dawnego „Kreis Lötzen” s. 625–644; Mielczarek Mariusz: ...wie ein Schuss vom Dnister bis an das alte Preussen... Jan Konrad Graf von Zaluski [1820–1887] Hinweise für Jan Nepomucen Sadowski auf der „Suche” nach den Handelstrassen der Griechen und Römer bis an die Gestade des Baltischen Meeres s. 645–652; Rodzińska-Nowak Judyta: Niech księżnie! O niektórych sposobach konserwowania i przetwarzania pożywnia pochodzenia roślinnego w pradziejach s. 653–657.

2293. ORLIŃSKA Grażyna: Groby w skrzyżowaniach kamiennych na cmentarzysku kultury łużyckiej z Cichowa, pow. przasnyski. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 67: 2016 s. 131–146, streszcz. ang.

2294. PRADOLINY pomorskich rzek. Kontakty kulturowe i handlowe społeczeństw w pra-

dziejach i wczesnym średniowieczu. Pod red. Mirosława Fudzińskiego, Witolda Świętosławskiego i Wojciecha Chudziaka. Gdańsk 2017 Muzeum Archeol. 8° ss. 389, il., mapy, streszcz. niem.

Materiały z konferencji, Gdańsk, 27–28 XI 2014 r.

Tręś: Fudziński Mirosław, Świętosławski Witold, Chudziak Wojciech: Wstęp s. 7–10; Bukowski Zbigniew: Wprowadzenie do problematyki s. 15–20; Bukowski Zbigniew: Einführung in das Thema s. 21–26; Woźny Jacek: Symbolika i magia żywiołu wody w światopoglądzie archaicznym s. 27–35; Kabaciński Jacek: Przejawy kontaktów międzykulturowych na stanowisku wczesnomезolitycznym w Krzyżu Wielkopolskim s. 37–51; Czekał-Zastawny Agnieszka, Kabaciński Jacek, Terberger Thomas: Kontakty późnomезolitycznych społeczności Pomorza z rolniczymi kulturami Europy Środkowej na podstawie stanowiska w Dąbkach s. 53–70; Bigos Marcin, Jankowska Dobrochna, Wierzbicki Jacek: Z badań nad wykorzystaniem dolin rzecznych północnej części Pomorza Środkowego przez społeczności epoki kamienia s. 71–82; Woźny Jacek: Pradolina Brdy w pradziejach (najstarsze struktury osadnicze) s. 83–90; Kaczmarek Maciej: Pradolina Odry jako szlak dalekosiężnej wymiany w epoce brązu – perspektywa lubusko-wielkopolska s. 91–101; Gackowski Jacek: Fordońskie zakole Wisły w młodszej epoce brązu i na początku epoki żelaza. Bariera cywilizacyjna czy zwiornik regionalnej przestrzeni kulturowo-osadniczej? s. 103–112; Rembisz-Lubiejewska Anna: Rola Wisły w rozwoju społeczności „popielnicowych” Kotliny Grudziądzkiej s. 113–124; Fudziński Piotr: Dolina rzeki Wierzyca wraz z dopływami w późnej epoce brązu i we wczesnej epoce żelaza s. 125–141; Król Danuta: Osadnictwo pradziejowe i wczesnośredniowieczne na obszarach przylegających do pradolin rzek Płutnicy, Czarnej Wody i Redy s. 143–163; Bokinieć Ewa, Garbacz-Klempka Aldona: Na skraju Pradoliny Wisły – materiały kultury wielbarskiej z Rzęczkowa, pow. toruński, w świetle kontaktów kulturowych s. 165–190; Grabarczyk Tadeusz: Rozwój osadnictwa pradziejowego nad środkową Wdą s. 191–196; Fudzińska Ewa: Osadnictwo pradziejowe między Wisłą a Nogatem s. 197–212; Mączkańska Magdalena, Jakubczyk Ireneusz: Cmentarzysko kultury wielbarskiej w Babim Dole-Borcu, pow. Kartuski, stan. 2. Wstępne podsumowanie wyników badań s. 213–222; Strobin Anna, Jakubczyk Ireneusz: Materiały z młodszego okresu przedrzymskiego na stanowisku 2. w Babim Dole-Borcu, powiat kartuski s. 223–238; Rogalski Bartłomiej: Dolne Nadodrze w okresie wpływów rzymskich – wpływy i nurty kulturowe s. 239–272; Machajewski Henryk: Pradolina środkowej Parsęty u schyłku starożytności i na początku wczesnego średniowiecza (II/III w. – VII/VIII w. n.e.) s. 273–292; Chudziak Wojciech, Siemianowska Ewelina: Z badań nad systemem komunikacji we wczesnym średniowieczu s. 293–300; Bojarski Jacek, Chudziak Wojciech, Weinkauff Marcin: Góra św. Wawrzyńca w Kaldusie we wczesnym średniowieczu – na skrzyżowaniu szlaków dalekosiężnych s. 301–313; Chudziak Wojciech, Błędowski Piotr: Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy w Pawłównie – „wrota” do Pomorza Wschodniego s. 315–326; Chudziak Wojciech, Kaźmierczak Ryszard: Wyspa w Żółtym na Jeziorze Żarańskim w okresie wczesnego średniowiecza – „brama” do Pomorza Zachodniego s. 327–340; Ziółkowski Mariusz, Szymański Jan, Sobczyk Maciej: Cmentarzysko kurhanowe w Lewinie: przyczynek do dyskusji na temat wczesnośredniowiecznych obrządków pogrzebowych s. 341–362; Parafiniuk Mirosław, Janus Tomasz: Badanie materiału kurhanowego Lewino s. 363–368; Wadył Sławomir: Nadnogacki kompleks osadniczy w Węgrach we wczesnym średniowieczu. Geneza, rola i związki kulturowe s. 369–380; Czerniak Lech: Pradoliny pomorskich rzek. Kontakty kulturowe i handlowe społeczeństw w pradziejach i we wczesnym średniowieczu. Podsumowanie konferencji s. 381–384.

2295. PRZYCHODNI Andrzej, Suliga Ireneusz: Charakterystyka łupki żelaznej i kłoca

żuźlowego z doświadczalnego procesu dymarskiego. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 67: 2016 s. 147–173, streszcz. ang.

2296. RYSZEWSKA Katarzyna: Badania archeologiczne Zdzisława Lenartowicza w międzyczeczu Wisły i Pilicy na przełomie XIX i XX wieku. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 1 s. 29–47, streszcz. ang.

Lata 80. XIX – 20. XX w.

2297. SZMONIEWSKI Bartłomiej Szymon, Włodarczyk Piotr: Badania wielkich grodów zachodniomałopolskich przeprowadzone przez małopolskich archeologów Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN: próba podsumowania oraz obecne perspektywy. *Przegląd Archeologiczny*. T. 65: 2017 s. 169–186, streszcz. ang.

2298. TRZCIŃSKI Maciej: Raz jeszcze o poszukiwaniu zabytków w Polsce. Między teorią i praktyką. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 68: 2017 s. 33–43, streszcz. ang.

2299. VARIA archaeologica et numismatica. Red. Mariusz Mielczarek. *Acta Archaeologica Lodziensia*. Nr 62: 2016 s. 7–117, streszcz. ang., pol., ukr.

Z treści: Jarzęcki Krzysztof: Rzymianie w dolnym Naddniestrzu i Budzaku s. 7–18; Głuszek Inga: The private letter discovered in Nikonion [Dionysiosa z ost. ćwierci IV w.] s. 19–30; Jankowska Aleksandra: Arystoteles i jego wizja wprowadzenia pieniądza w świecie antycznej Grecji s. 37–42; Jędraszek Sławomir: Wykorzystanie terakot ptolemejskich w badaniach nad religiami domowymi i osobą pobożnością egipskich wojowników. Wybrane problemy s. 51–61; Mielczarek Mariusz, Nikonorov Valerij P.: Uzupełnienie katalogu monet antycznych znalezionych w Kampyr-Tepe, Uzbekistan s. 63–67; Rakoczy Jacek: Problematyka badań limesu dackiego w okolicach fortu Bologna s. 69–77; Chabrzyk Piotr: ...Wallhausen. Jeszcze raz o denarze z legendą +UVALHVZE s. 79–92; Orlyk Vasył: A coin hoard of pre-reform shillings of the grand master Michael Küchmeister von Sternberg found in Chernihivshchyna s. 93–97; Strzyż Piotr, Dzieńkowski Tomasz, Gołub Stanisław: Hakownica z ratusza w Chełmie. Przyczynek do znajomości środkowoeuropejskiej ręcznej broni palnej w XVI stuleciu s. 99–108; Mielczarek Mariusz, Stefanakis Manolis I.: Wizyty Karola Lanckorońskiego (1848–1933) na Rodos [w l. 1882/1883 i 1884] s. 109–117.

2300. WOŹNIAK Marcin: Cmentarzysko kultury wielbarskiej w Litwinkach, pow. nidzicki. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 67: 2016 s. 195–226, streszcz. ang.

2301. WOŹNY Jacek: Archeologia i społeczeństwo. Wędrowki śladami wzajemnych relacji. Bydgoszcz 2017 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 148, il., mapy, streszcz. niem.

10. NAUKI O SPOŁECZEŃSTWIE

a) Socjologia

Zob. poz. 3888, 6291, 6941, 10003, 10441, 10566, 10574.

2302. BRZEZIŃSKI Dariusz: Twórczość Zygmunta Baumana w kontekście współczesnych teorii kultury. Warszawa 2017 Wydaw. IFiS PAN 8° ss. 221.

2303. CIAŁO i ponowoczesność. Historia i społeczeństwo. Red. nauk. Wanda Dittrich, Mariusz Hybiak, Mariusz Wirski. Gdańsk–Sopot 2017 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 211, streszcz. ang.

Z treści: Przybysz Anna Edyta: Kult(ura) ciała w (po)nowoczesności s. 17–47; Kociolowicz-Wisniewska Bogna: Gorset – od dyscyplinowania ciała do transgresji s. 48–53; Horonziak Sonia: Dyscyplina i władza wobec ciała – ewolucja biopolityki według Michela Foucaulta s. 123–131; Chmielewska Julita: Fotografia „post mortem” – martwe ciało dawniej i dziś s. 145–152; Piotrowska Katarzyna: Maria Magdalena w ikonografii – od „świętej grzeszniczki” do „pokutującej uwodzicielki” s. 180–185; Dittrich Wanda, Wirski Mariusz: Figura odmieńca w perspektywie historycznej. Próba syntezy s. 185–199.

2304. DOMAŃSKI Henryk: Stratyfikacja klasowa w Polsce 1982–2015. [W:] Klasy w Polsce. Teorie, dyskusje, badania, konteksty. Warszawa 2017 s. 15–39.

2305. JEDNA Polska? Dawne i nowe zróżnicowania społeczne. Red. Andrzej Kojder. Kraków 2007 Wydaw. WAM; PAN. Komitet Socjologii 8° ss. 584; il.

Z treści: Kojder Andrzej: Jedna Polska? Problem i jego konkretyzacja s. 7–27; Szacki Jerzy: O wieczności pytań typu: „Jedna Polska?” s. 31–45; Jedlicki Jerzy: Polska w orbicie cywilizacji europejskiej: tysiąc lat kulturowej asymetrii s. 47–57; Jałowicki Bohdan, Szepepański Marek S.: Dziedzictwo polskich regionów s. 59–87; Kiciński Krzysztof: Moralność prywatna a moralność publiczna s. 133–158; Mariański Janusz: Nowe wymiary zróżnicowania religijności w Polsce s. 177–204; Szafraniec Krystyna: Polska młodzież: między apatią, partycypacją a buntem s. 207–235; Siemińska Renata: Kontrakt płci. Między sferą prywatną i publiczną s. 305–342; Jarosz Maria: Nowy układ przywilejów s. 345–365; Hałamska Maria: Agrarne, ekonomiczne i społeczne zróżnicowanie wsi s. 367–407; Suchocka Renata: Rozwarstwienie a jedność polskiej inteligencji s. 409–435; Poławski Paweł: Wykluczenie i szanse społecznej partycypacji s. 453–482; Nowicka Ewa: Odmienność kulturowa jako wartość? Wymiar etniczny społeczeństwa polskiego s. 485–511; Bartkowski Jerzy, Kurczewska Joanna: Rola tradycji regionalnych i lokalnych w kształtowaniu nowych zróżnicowań s. 513–532; Sadowski Andrzej: Narodowościowe i etniczne zróżnicowanie III RP s. 533–555; Tarkowska Elżbieta: Polska zróżnicowana, podzielona, różnorodna s. 559–576.

Rec.: Belch Kazimierz, *Premisia Christiana*. T. 17: 2016/2017 [dr:] 2017 s. 433–436.

2306. KOBIETA niepoznana na przestrzeni dziejów. Red. Anna Obara-Pawłowska, Anna

Miączewska, Dariusz Wróbel. Lublin 2017
Wydaw. UMCS 8° ss. 387, streszcz. ang., pol.

Z treści: Obara-Pawłowska Anna, Miączewska Anna, Wróbel Dariusz: Słowo wstępne s. 9–10; Obara-Pawłowska Anna, Miączewska Anna, Wróbel Dariusz: Introduction s. 11–12; Zinkow Leszek: The women-doctor in the Age of Pyramids. A few cultural reflections on the status of women in ancient society s. 15–26; Gąssowska Maja: Kobieta w średniowiecznych źródłach inflanckich s. 51–74; Pluta Edyta: Abbes, prioress, mother. The position of a mother superior on selected examples of female convents in the Medieval Lesser Poland region s. 87–100; Burkiewicz Łukasz: Stout-hearted queen Charlotte of Losignan (1458–1464). The „Greek” queen of latin Cyprus s. 101–122; Brzeziński Witold: Zwyczajne i niezwykłe doświadczenia życia szlachcianki w późnośredniowiecznej Polsce (na przykładzie losów Agnieszki Nieparckiej) s. 123–144; Jabłońska Anna: The presence and role of women in old (age) Polish confraternities (the case study of the Archdeaconry of Gniezno in the 17th century) s. 161–177; Wiśniewska Dorota: Dlaczego służby Augusta III interesowały się prywatną korespondencją Polek? Przyczynęk do badań nad aktywnością polityczną kobiet w XVIII wieku s. 179–188; Pietrzak Jarosław: W wirze małżeńskich niepokojów, działalności konfederackiej i salonowej, czyli o niepoznanych losach Konstancji z Denhoffów Rogalińskiej (1715–1791) s. 217–229; Załączny Jolanta: Wanda Umińska (1841–1926) – strażniczka sumień i pamięci s. 217–229; Dzikowska-Światowiak Aleksandra: Janina Kirtiklis [1897–1987] – żona wojewody zamieszana w skandal finansowy s. 232–241; Budzanowska-Weglenda Dominika: Kobieta w pismach stoików I i II wieku s. 245–259; Budzioch Dagnara: Women scribes and their role in creation of the hebrew manuscripts s. 261–271; Witzak Agnieszka: Kobieta-zołnierz. Wincentego Fabrycjusza elegia o służącej s. 273–287; Fink Kinga: Kobiety-artystki, właścicielki szkół muzycznych we Lwowie w dobie autonomii galicyjskiej s. 289–304; Dolata Elżbieta: Nowatorstwo pedagogiczne Urszuli Ledóchowskiej s. 305–320; Rybińska Agata: O refleksji naukowej i publikacjach „kobiecych” nie tylko w ramach ruchu „Wissenschaft des Judentums” s. 321–338; Rzepkowski Arkadiusz: Poziom wykształcenia kobiet województwa łódzkiego w II Rzeczpospolitej s. 339–355; Idzikowska-Czubaj Anna: Wokalisty rock’n’rollowe w perspektywie polskiej obyczajowości lat sześćdziesiątych s. 357–372; Zatorska Matylda: Bohaterki polskiej powieści historycznej po 1989 roku s. 375–387.

2307. **KOBIETY niepokorne. Reformatorki, buntowniczk, rewolucjonistki. Herstorie. Pod red. Izabeli Desperak i Ingi Kuźmy. Łódź 2017**
Wydaw. UŁ 8° ss. 197, il., streszcz. ang. (Oblicza Feminizmu).

Materiały z konferencji, Łódź, maj 2015 r.

Trześć: Desperak Izabela, Kuźma Inga B.: Wprowadzenie s. 7–10; Jung Elżbieta: Kobiety „aktywistki” w Anglii XVII i XVIII wieku s. 13–22; Pawlak-Hejno Elżbieta: Sufrażystki angielskie w polskiej prasie kobiecej na przykładzie czasopisma „Bluszczy” s. 23–31; Sikorska-Kowalska Marta: Feministyczne poglądy i patriotyczna działalność. Aleksandra Piłsudska [1882–1963] w orbicie wielkiej polityki s. 33–43; Smywińska-Pohl Anna: Siostry [Alicja i Maria] Rosenblattówny s. 47–55; Borszyńska Sylwana: Jak kobiety przełamywały dziewiętnastowieczne schematy społeczne? Eliza Orzeszkowa, Maria Konopnicka, Paulina Kuczalska-Reinschmit na drodze ku emancypacji s. 57–68; Domarańczyk Daria: Czy kobiety nauki to kobiety sukcesu? Polki i ich dokonania w pedagogice i psychologii na przełomie XIX i XX wieku s. 69–77; Dądej Iwona: „Do czego dążymy?” Niemieckie i polskie akademiczki i ich strategie walki o uznanie w epoce dwudziestolecia międzywojennego. Nowy porządek płci w nauce dzięki ruchowi społecznemu? s. 79–92; Kolbuszewska Jolanta: Kobiety w akademii.

Droga do samodzielności naukowej polskich historyczek w XX stuleciu s. 93–108; Bieniek Jadwiga: Pola Gojawiczyńska – „walka piórem” o los kobiet w społeczeństwie s. 111–119; Góra Sylwia: Katarzyna Kobra – artystka osobna czy Pani Strzezińska? s. 121–129; Czajka Anna: Karolina Kocięcka – latająca diablica czy anioł na rowerze? s. 131–148; Szymczak Agata: Ubiór jako narzędzie buntu, czyli zmiany kobiecego stroju w XX wieku s. 149–154; Szmigiero Katarzyna: Helena Rubinstein i Elizabeth Arden – niepokorne i konwencjonalne równocześnie. Powstanie wielkich imperiwów kosmetycznych a role płciowe s. 155–162; Skurczyński Łukasz: „W obronie kobiet”: Marie Dentière (1490/95–1561) jako prekursorka teologii feministycznej w czasach reformacji s. 165–174; Płazińska Agata: Idea ofiary u Simone Weil s. 175–185; Jemielita Artur: Maria Franciszka Kozłowska [1862–1921]: święta, lecz wyklęta. O kobiecie, która wyrzuciła swoje czasy s. 187–197.

Rec.: Krogulec Martyna, *Sensus Historiae*. Vol. 26: 2017 [nr] 1 s. 127–131.

2308. **KRZEMIŃSKI Ireneusz: Does ‘Polish antisemitism’ exist? Research in Poland and Ukraine, 1992 and 2002. Polin. Vol. 29: 2017**
s. 425–492.

2309. **LEDER Andrzej: Prześlona rewolucja. Ćwiczenia z logiki historycznej. Warszawa 2014.**

Rec.: Rutkowska Patrycja, *Historia i Polityka*. Nr 18: 2016 s. 93–95.

2310. **[MOSZCZEŃSKA Izabela]: Publicystyka społeczna Izabeli Moszczeńskiej [1864–1941]. Wybór. [Oprac.] Agata Siwiec. Szczecin 2017**
Wydaw. Nauk Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 154. Uniw. Szczeciński. (Rozprawy i Studia; t. (1050) 976).

2311. **PAMIĘĆ o wielkiej zmianie. Solidarność Rolników Indywidualnych a polska transformacja. Red. nauk. Ireneusz Krzemiński. Warszawa 2017**
Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 214, il.

Z treści: Wiśniewska Jowita: Rys historyczny Polskiego Ruchu Ludowego s. 11–43; Krzemiński Ireneusz: „Solidarność” na wsi. Aktywiści i działacze Solidarności Rolników Indywidualnych. O przeszłości i polskim dniu dzisiejszym s. 44–82; Martyniak Krzysztof: Ruch chłopski przed powstaniem Solidarności Rolników Indywidualnych. Uwarunkowania społeczne s. 83–115; Ogrodnik Wojciech: Jak działało się w Solidarności Rolników Indywidualnych? s. 116–160; Józko Marcin: Utracone zwycięstwo. Współczesna Polska w oczach dawnych działaczy „Solidarności” rolniczej s. 151–192; Aneks [zdjęcia] s. 195–214.

2312. **POLSKIE sprawy 1945–2015. Warsztaty analizy dyskursu. Red. Marek Czyżewski, Anna Horolets, Krzysztof Podemski, Dorota Rancew-Sikora. Warszawa 2017**
Akademickie Sedno 8° ss. 434, nlb. 2, il. (Biblioteka Dyskursu Publicznego. Kultura, retoryka, demokracja).

Trześć: Rancew-Sikora Renata, Horolets Anna, Podemski Krzysztof, Czyżewski Marek: Wprowadzenie s. 7–18; Horolets Anna, Bielecka-Prus Joanna: Strategie wykluczania w reprezentacjach polskiej emigracji na łamach paryskiej „Kultury” (1947–2000) s. 21–62; Nowicka-Franczak Magdalena, Raciniwska Alicja: Polski dyskurs modowy w perspektywie postkolonialnej

s. 63–105; Pawliszak Piotr, Steciąg Magdalena: Ekologiczna modernizacja w państwowym socjalizmie. Narracyjna analiza dyskursu ekologicznego w PRL-u s. 107–149; Franczak Karol: Instrumentalizacja kultury w powojennych i współczesnych dyskursach modernizacyjnych s. 151–179; Podemski Krzysztof: Polska kosmografia polityczna. Analiza sejmowych „exposé” ministrów spraw zagranicznych w latach 1945–2015 s. 183–223; Biel Lucja, Broś Karolina, Jopek-Bosiacka Anna: Polityka zagraniczna i integracja europejska w uchwałach Sejmu w latach 1950–2014. Swoi – Inni – Obcy s. 225–259; Polak Beata Anna, Polak Tomasz: Kościół wobec Państwa. Stałość i przemiany dyskursu kościelnego o kwestiach politycznych i społecznych w latach 1945–2013 s. 261–319; Greń Paweł, Otrocki Michał: Pamięć o Auschwitz w kontekście obchodów rocznicowych z lat 1945–2000 s. 321–366; Budzyńska-Daca Agnieszka, Kampka Agnieszka, Poprawa Marcin: Święta narodowe. Wymiary medialnych relacji s. 367–374; Kampka Agnieszka: Święto Pracy w obrazach – multimodalne przekazy perswazyjne s. 375–391; Poprawa Marcin: Rocznica wybuchu II wojny światowej jako jeden z mitów założycielskich propagandy PRL-u s. 393–418; Budzyńska-Daca Agnieszka: Narodowe Święto Niepodległości w „Gazecie Wyborczej” i „Rzeczpospolitej” z perspektywy retorycznej krytyki gatunków s. 419–434.

2313. RYSZARD Borowicz – wspomnienie. Red. nauk. Arkadiusz Karwacki. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 169, il.

Z treści: Cz. 1. Przyczynek do biografii: Urlińska Maria Marta: Historia w pigułce... czyli wszystko to, co powinno się wiedzieć o Profesorze Ryszardzie Borowiczu [1945–2014]. Analiza zawartości teckizy personalnej oraz skrzyni znalezionej na strychu s. 13–52; Cz. 2. Kariera naukowa: Kwieciński Zbigniew: „Kariery sprzężone”. Nasze z Ryszardem Borowiczem wspólne ścieżki s. 55–59; Wasielewski Krzysztof: Selekcje społeczne w szkolnictwie wyższym we wczesnych pracach badawczych Profesora s. 60–65; Leszniewski Tomasz: O społecznej roli uczonego-eksperta w kontekście rozważań nad aktywnością Ryszarda Borowicza s. 66–80; Karwacki Arkadiusz: Mozaiki, przeskoki, syntezy – w poszukiwaniu nowego miejsca s. 81–96; Cz. 3. Wspomnienia s. 97–169.

2314. SAKSON Andrzej: Dziedzictwo Prus Wschodnich. Socjologiczne i historyczne studia o regionie. Dąbrówno–Olsztyn 2017 Oficyna Retman; AP 8° ss. 310, nlb. 2, il. (Moja Biblioteka Mazurska; nr 29).

Rec.: Madajczyk Piotr: Badacz zaangażowany: o drodze do badań bliższych (nie tylko) sercu. *Rocznik Polsko-Niemiecki*. Nr 25: 2017 z. 2 s. 143–154.

2315. SOŁDRA-GWIŹDŹ Teresa: Dyskurs nad pojęciem „pogranicze” w polskiej socjologii. Wybrane zagadnienia. *Studia Śląskie*. T. 80: 2017 s. 127–144.

2316. SZCZĘCH Florian Franciszek: Działalność misyjna św. Maksymiliana Marii Kolbego w Japonii. Studium socjologiczne. Wyd. 2. Niepokalanów 2017 Wydaw. Ojców Franciszkanów 8° ss. 149, nlb. 3, tabl. 6, il., streszcz. ang.

Wyd. 1. 1980.

2317. TYSZKA Andrzej: Aksjologia społeczna. Między PRL a IV RP. Warszawa 2017 Volumen 8° ss. 379, nlb. 1. (Seria Czarna).

2318. [WALEWSKA Cecylia]: „Dźwigać się trzeba zawsze i walczyć ciągle”. Wybór publicystyki o sprawie kobiecej z lat 1897–1930. [Oprac.] Joanna Szyszko-Trojanowska. Szczecin 2017 Wydaw. Nauk Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 146. Uniw. Szczeciński. (Rozprawy i Studia; t. (1050) 977).

b) Etnografia

Zob. poz. 1351, 1830, 3364, 3382, 3800, 3903, 4573, 5202, 5645, 5866, 6444, 6460, 6470, 6478, 6482, 6519, 6580, 6641.

2319. 50 LAT Targów Sztuki Ludowej w Kazimierzu. Wydawnictwo jubileuszowe. Red. Krzysztof Butryn, Paweł Onochin, Katarzyna Ufniarz, Roman Pruszyński. Lublin 2017 Episteme; na zlec. Fund. Ochrony i Rozwoju Twórczości Lud. 8° ss. 119, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Księga pamiątkowa, 1968–2017.

Z treści: Adamowski Jan: Na jubileusz 50-lecia Ogólnopolskich Targów Sztuki Ludowej w Kazimierzu nad Wisłą s. 9–11; Wspomnienia s. 13–31; Dokumentacja s. 32–97; Wybrane sylwetki twórców ludowych s. 98–113.

2320. BAZIELICH Barbara: Z bliska i z odali. Stroje ludowe na Śląsku. Katowice 2017 Muzeum Śląskie – Muzeum Rejestrowane 4° ss. 339, il., streszcz. ang., niem.

2321. BIEGELEISEN Henryk: Śmierć w obrzędach i zwyczajach ludu polskiego. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. nlb. 4, 344, nuty.

Przedr., oryginał: Śmierć w obrzędach, zwyczajach i wierzeniach ludu polskiego. Warszawa 1930.

2322. BOGOŃ Mirosław: Muzyka łemkowska. *Piosenka*. Nr 3: 2015 s. 243–250.

XIX–XX w.

2323. BOGURAT Wiesława, Pajak Michał Adam: Mistrzowie tradycji. Twórcy ludowi Oddziału Piotrkowskiego Stowarzyszenia Twórców Ludowych w Tomaszowie Mazowieckim w 40-lecie działalności. Tomaszów Mazowiecki 2016 Oddz. Piotrkowski Stow. Twórców Ludowych 8° ss. 133, nlb. 2, il.

W l. 1976–2016.

2324. BRANDYS Iwona: Sztuka zdobienia skrzyń posagowych między Śląskiem a Małopolską. Rozważania na kanwie wystawy pt. „Skrzynie malowane”. *Zeszyty Historyczne Miasta Jaworzna*. Nr 14: 2017 s. 27–35.

2325. BRODKA Jan: Dudy i gajdy, piszczały i trombity. Stan badań nad ludowymi

instrumentami dętymi Beskidu Żywieckiego i Śląskiego. *Gronie*. Nr 17: 2017 s. 151–183.

XVI–XX w.

2326. BRZozowski Radosław: Wesele kaszubskie według I[zydora] Gulgowskiego [1874–1925]. Kaszubian wedding according to I. Gulgowski. *Zdj. R. Brzozowski*. Gdynia 2017 *Szlachetna Fotografia* 4° ss. 141, nlb. 3, il. (Biblioteka Szlachetnej Fotografii).

Tekst równol. pol., ang.

2327. BUDOWNICTWO drewniane Krakowiaków Zachodnich. Red. nauk. Marek Grabski. Kraków–Wygiełzów 2017 *Muzeum Nadwiślański Park Etnogr. w Wygiełzowie i Zamek Lipowiec* 4° ss. 300, nlb. 3, il., mapy, streszcz. ang.

Z treści: Grabski Marek: Z historii badań i ochrony budownictwa drewnianego s. 9–16; Woźniak Tomasz: Zarys dziejów osadnictwa i układy przestrzenne wsi w regionie etnograficznym Krakowiaków Zachodnich s. 17–56; Grabski Marek: Budownictwo drewniane Krakowiaków Zachodnich s. 57–162; Siwek Andrzej: Sakralna architektura drewniana s. 163–198; Oczkowska Agnieszka: Rzemiosło budowlane s. 199–216; Okręglicka Izabela: Zdobnictwo, wnętrza oraz zwyczaje związane z budową domu s. 217–248; Grabski Marek: Nadwiślański Park Etnograficzny w Wygiełzowie s. 249–262.

2328. BULLA Krzysztof: Źródła archiwalne do poznania wyposażenia gospodarstwa chłopskiego na Górnym Śląsku w XIX w. *Rocznik Muzeum Górnos Śląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [R.] 5: 2017 s. 9–62, streszcz. ang.

2329. BYŁ sobie Krëban. O działalności kaszubskiego zespołu folklorystycznego „Krëbane” z Brus i jego inspiracjach. Red. Władysław Czarnowski. Brusy 2017 *Kaszubski Zespół Folklorystyczny „Krëbane”* 4° ss. 324, il. + 1 dysk optyczny (CD).

W l. 1978–2015.

2330. CMENARZE po obu stronach Bugu. Red. Hryhorij Arkuszyn, Feliks Czyżewski, Agnieszka Dudek-Szumigaj. Włodawa–Lublin 2014.

Rec.: Dacewicz Leonarda, *Slavia Orientalis*. T. 66: 2017 nr 2 s. 409–413.

2331. [CZARNY Jadwiga, Uczniak Tadeusz]: Zbiór legend i opowiadań z Bystrej i Sidziny. Gł. aut. legend Jadwiga Czarna, Tadeusz Uczniak; il. Marek Kijanka. Bystra 2013 Gm. Bystra-Sidzina 8° ss. 162, il.

Rec.: Porębska-Kubik Elżbieta: O czasie i przestrzeni w dolinie potoku Bystrzanka pod Policą. *Malopolska*. [T.] 18: 2016 s. 258–265.

2332. DANILEWSKA Katarzyna: Zwyczaje pogrzebowe na terenie Mazur w XIX w.

i pierwszej połowie XX w. – literatura niemieckojęzyczna a zapisy etnograficzne. *Studia Angerburgica*. T. 16: 2017 s. 8–24.

2333. DUDA Małgorzata: Strój pyrzycki na starych litografiach i widokówkach. *Szczecin 2017 dudowie.pl* Małgorzata Duda 16 8° ss. 47, il.

2334. EUROPEAN folk games. Vol. 1. Ed. by Marian Kowalewski, Joanna Kalecińska. Toruń 2017 *Adam Marszałek* 8° ss. 187, il.

Z treści: Zaborniak Stanisław, Król Paweł, Bajorek Wojciech, Niewczas Marta, Żegleń Patrycja, Kuchciak Maciej, Brożyna Maciek: Presentation of selected folk games from Podkarpackie region s. 11–35; Ostrowska-Tryzno Anna, Kalecińska Joanna: Presentation of selected games from the regions of Mazovia and Kashubia s. 36–56; Bronikowska Małgorzata, Pluta Beata, Dobrzyńska-Woźniewicz Małgorzata: Presentation of folk games from Wielkopolska region s. 57–74; Marmienè Jolanta, Stankevicius Kazimieras, Valentiniavičiūtė Neringa: Lithuanian folk games s. 75–91.

2335. FIGIEL Anna: Symbolika włosów w polskiej kulturze ludowej. *Zeszyty Wiejskie*. [T.] 23: 2017 s. 125–137, streszcz. ang.

2336. FISCHER Adam: Zwyczaje pogrzebowe ludu polskiego. *Sandomierz 2017 Armoryka* 8° ss. XII, 439, nlb. 1, streszcz. fr. (Biblioteka Tradycji Słowiańskiej; 44).

2337. FOLKLOR regionu gąbińsko-sannickiego. Ocalić od zapomnienia. Red. nacz. Jarosław Domagała. Gąbin 2017 *Miej.-Gm. Ośr. Kultury* 4° ss. 205, nlb. 3, il.

2338. GAŁDYŚ Barbara: „Gliczarowski” Leonardo da Vinci i jego duchowi spadkobiercy. *Almanach Nowotarski*. Nr 21: 2017 s. 183–188.

Wojciech Kulach zwany Wawrzyńcok (1812–1897), rzeźbiarz ludowy.

2339. GLIWA Andrzej: Doświadczenie inwazji tatarskich w narracjach ludowych i pamięci zbiorowej jako niematerialne dziedzictwo kulturowe Polski południowo-wschodniej. *Ochrona Zabytków*. T. 67: 2014 nr 1 s. 53–73, streszcz. ang.

Podania i legendy z XV–XVIII w.

2340. GLOGER Zygmunt: Pisma rozproszone. T. 1: 1863–1876. Red. nauk. ed. Jarosław Ławski i Jan Leończak; wstęp Jarosław Ławski i Grzegorz Kowalski; oprac. tekstów i przypisy Grzegorz Kowalski i Łukasz Zabielski; noty i słownik czasopism Anna Janicka; indeksy oprac. Michał Siedlecki i Monika Jurkowska. Białystok 2014.

Toż. T. 3: 1890–1910. Red. nauk. ed. Jarosław Ławski, Jan Leończak; wstęp Łukasz Zabielski, Marek Rutkowski, Jarosław

Ławski; oprac. tekstów i przypisy Łukasz Zabielski, Sebastian Kochaniec, Michał Siedlecki, Patryk Suchodolski; noty i słownik czasopism Anna Janicka. Białystok 2016 Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego 4° ss. 1305, il., streszcz. ang., białorus., lit., ros., ukr.

Rec. [T. 1]: Noworolska Barbara: Teksty i podteksty folklorystyki Głogera. *Literatura Ludowa*. R. 60: 2016 nr 1 s. 58–61.

2341. GORCZYCA Krzysztof: „Folk-lore – wiedza ludu”. *Dzikoviana*. T. 3: 2017 s. 74–91.

2342. GÓRNIACY dla tradycji swojej wsi. Kolbuszowa 2017 Miej. Dom Kultury 16° ss. 262, nlb. 2, il. + 3 dyski optyczne (1 CD, 2 DVD).

Z treści: Mrocza Wojciech: Z dziejów wsi Kolbuszowa Górna s. 7–42; Dragan Jolanta: Lasowiaczy – ludzie z dawnej Puszczy Sandomierskiej s. 43–70; Czachor Elżbieta: Górnicy – 35 lat dla tradycji wsi Kolbuszowa Górna s. 71–140; Olszowy Janina: O górnieskim jadłospisie pisany tradycją, obyczajem i porami roku s. 141–169; Dragan Jolanta: Słowniczek gwary Kolbuszowej Górnej s. 170–194.

2343. GRZYWKA-KOLAGO Katarzyna: Matka Boska i przestrzenie kultu maryjnego w wybranych opowiadaniach ludowych ziemi kłodzkiej. *Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej*. [Z.] 14: 2017 s. 91–108, streszcz. ang., niem.

2344. HOMO ludens. Zabawy i rozrywki na co dzień i od święta w dziejach krajów Europy Środkowej i ich sąsiadów. Pod red. Agnieszki Teterycz-Puzio, Wojciecha Bejdy; we współpracy z Lechem Kościelakiem. Słupsk 2017 Wydaw. Nauk. Akad. Pomorskiej 8° ss. 602, nlb. 1, il., streszcz. ang., pol. Akad. Pomorska w Słupsku.

Z treści: Cz. 1. Średniowieczne gry: Sołtysiak Michał: Archeologia rzeczy – gry planszowe wikingów jako źródło poznania dawnych społeczności s. 9–24; Wielocha Ewa: Kościany przedmiot do gry z cmentarza przy kościele św. Jakuba Apostoła w Toruniu i analogiczne znaleziska z obszaru Europy Środkowej – problematyka funkcji s. 25–33; Otisk Marek: Ludi philosophorum: filozofowie i zabawy w średniowieczu s. 35–52; Gomułka Izabela: Ewolucja zabawek na przestrzeni wieków średnich s. 53–59; Cz. 2. Damy i wojownicy: Brzostowski Zbigniew Ignacy: „Jeżeli bowiem ktoś zapragnąłby latać, nie bardziej nie przypomina latania...” – czyli o przyjemnościach starożytnych Greków z ćwiczeń hipicznych s. 63–76; Gogosz Remigiusz: Kulturowa rola gier i sportu w świetle źródeł staroskandynawskich s. 77–94; Chrzanowska Żaneta: Motyw uczt w średniowiecznych kronikach z przełomu XI/XII wieku s. 95–107; Teterycz-Puzio Agnieszka: Codzienne przyjemności piastowskich księżnych (X–XIV w.) s. 109–123; Radoch Marek: Turniej dam jako przykład rozważań nad udziałem kobiet w potyczkach s. 125–136; Cz. 3. Muzyka i tańce: Kościelak Lech: Hieronim z Moraw – nauczyciel muzyki z XIII wieku s. 139–145; Skiendziul Sylwia: Postrzeganie kobiety tańczącej (w świetle rozmaitych średniowiecznych źródeł pisanych) s. 147–155; Szweda Damian: Muzykanci na dworze wielkiego mistrza Ulryka von Jungingen s. 157–168; Konarska-Zimnicka Sylwia: Ubiór tancerzy w świetle późnośredniowiecznych przekazów źródłowych s. 169–177; Cz. 4. Staropolska hulanki: Wojciechowska Beata: Zapusty w kulturze późnośredniowiecznej Polski s. 181–189; Karczewska Joanna: „W karczmie nie masz pana” – staropolska karczma jako centrum rozrywki s. 191–199;

Odrzywolska-Kidawa Anna: Pocziwie czy wszeteczne? Obraz biesiad u Mikołaja Reja s. 201–212; Skep’an Anastasià: Zabawy przy dvarach magnatów VKL u drugoj palove XVI – początku XVII st. s. 213–225; Ciesielski Tomasz, Żeromska-Ciesielska Monika: Zabawy domowe i towarzyskie w Rzeczypospolitej doby saskiej w świetle egodokumentów s. 227–243; Cz. 5. Damy i panowie – jak bawiono się w XIX- i XX-wiecznych salonach?: Nossowska Małgorzata: Paryskie wzorce – rozrywki i czas wolny w świetle prasy warszawskiej z 2. połowy XIX wieku s. 247–259; Łysiak-Lątkowska Anna: Uczucia, rozterki i refleksje w listach Tekli Żelechowskiej do Jacka Idziego Przybylskiego s. 261–273; Świętosławska Agnieszka: Tańce, družbowie i Polska. Kilka uwag o treściach narodowych w XIX-wiecznych przedstawieniach krakowskich wesel s. 275–294; Duda Aneta A.: Formy spotkań rodzinnych i towarzyskich rodziny Radziwiłłów w XIX–XX wieku s. 295–317; Bieniecki Ireneusz: Kultura, rozrywka, sport i wypoczynek w życiu codziennym personelu Flotyli Pińskiej polskiej Marynarki Wojennej w latach 1919–1939 s. 319–334; Bejda Wojciech: Wieloaspektowość spektakli historycznych w Wielkiej Brytanii w 1. połowie XX wieku s. 335–343; Krzyżanowski Lech: Rozrywki i formy wypoczynku międzywojennego środowiska sędziowskiego w Polsce s. 345–358; Kuśmier Robert, Szapował Jurij: Jak zabawiali się enkawudziści? Kilka faktów z działalności szefa NKWD USRS Wsewołoda Balickiego i jego podwładnych s. 359–368; Świacka-Kolcańska Beata: Rozrywka w Auschwitz-Birkenau. Tortura i ucieczka s. 369–383; Cz. 6. Literackie i malarskie konteksty: Jankiewicz-Brzostowska Monika: Elementy moralnej waloryzacji w wybranych przedstawieniach zabaw w ogrodach s. 387–403; Rywiková Daniela: Mors ludens. Zabawa, rozrywka, groteska i personifikacje Śmierci w sztuce i dyskursie moralistycznym późnego średniowiecza s. 405–426; Banaś-Korniak Teresa: Siedemnastowiecznego szlachcica polskiego smutku i zabawy. Motywy ludyczne w barokowych epigramatach Wespazjana Kochowskiego i Daniela Bratkowskiego s. 427–439; Maciąg Paweł: Gry i zabawy utrwalone przez artystów europejskich pociąganiem pędzla s. 441–454; Jurzysta Aneta: Przyjęcia, bale i odświeżenie rytuału. O obrazie świętowania i rozrywki w „Buddenbrookach” Tomasza Manna s. 467–485; Łazar Agnieszka: Zabawy i rozrywki w nazwiskach z sufiksem -ow/-ew, -iw/-yw, -ów, współcześnie w Polsce notowanych s. 487–497; Cz. 7. Kulturowe konteksty współczesnych zabaw: Michalewski Tomasz: Kulturowe transmisja międzypokoleniowa na przykładzie zabaw i zabawek czterech pokoleń s. 501–512; Kleszczyński Kamil: Prehistoria grywalizacji. Praktyczne zastosowania mechaniki gier w dziejach s. 531–542; Mielicka-Pawłowska Halina: Homo ludens communis s. 543–556.

2345. IGNAS Katarzyna: Ludowe stroje przeworskie – przeszłość i przyszłość. Przeworsk 2017 Pow. Przeworski; Muzeum-Zespół Pałacowo-Parkowy 4° ss. 240, il.

XIX–XXI w.

2346. JASIEWICZ Zbigniew: Pieśń i gra obrzędowa „Zelman” u Oskara Kolberga i innych. Materiały i interpretacje. *Lud*. T. 101: 2017 s. 279–303, streszcz. ang.

2347. JĘDRAŚ Stanisław: O Chazach i Chazakach. Rawicz 2017 Urząd Miej. Gm. Rawicz 8° ss. 149, il., mapy, streszcz. ang., fr., niem.

Spoleczności lokalne okolic Rawicza, XX–XXI w.

2348. JÓZEFÓW-CZERWIŃSKA Bożena: Zabobonem nazywano... O wierzeniach, wartościach i dawnych przekonaniach mieszkańców

pogranicza polsko-białoruskiego w ich związkach z przeszłością. Milanówek 2017 Milański Uniw. Trzeciego Wieku 8° ss. 323, il., streszcz. ang.

XX–XXI w.

2349. KALINOWSKA Dorota: Gzik, żur, prażucha. Tradycje kuchni kujawskiej. Włocławek 2014 Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku 8° ss. 189.

Rec.: Sobolewska Elżbieta, *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 32: 2017 s. 219–220.

2350. KASPRZYCKI Lesław: 40 lat Zespołu Pieśni i Tańca „Ziemi Bolesławieckiej”. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.:] 2017 s. 81–85.

2351. KŁODNICKI Zygmunt, Pieńczak Agnieszka, Koźmińska Joanna: Polski atlas etnograficzny. Historia, osiągnięcia, perspektywy badawcze. Katowice 2017 Wydaw. UŚ 4° ss. 403, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang. (Biblioteka Polskiego Atlasu Etnograficznego; 1) (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3666).

XX–XXI w.

2352. KONKURSY szopek krakowskich 1937–2017. Koncepcja publikacji Małgorzata Niechaj. Kraków 2017 Muzeum Hist. M. Krakowa 4° ss. 199, nlb. 1, il.

2353. KROMER Adam: Skamieniały chleb w oliwskim kościele. Historia kamienia i rozwój legendy. *Studia Gdańskie*. T. 41: 2017 s. 53–74, streszcz. ang.

XVI–XX w.

2354. KRYCIŃSKI Stanisław: Łemkowszczyzna. Po obu stronach Karpat. Rzeszów 2016 Libra PL 8° ss. 318, nlb. 2, il.

2355. KULIKOWSKA Katarzyna, Zatoń Piotr: Znaki tożsamości. Wzór haftu kaszubskiego w przestrzeni publicznej. Wdzydze 2017 Muzeum – Kaszubski Park Etnogr. im. Teodory i Izydora Gulgowskich 8° ss. 406, nlb. 2, il.

2356. KULTURA, język i literatura ludowa Mazowsza i Podlasia. Dawniej i dziś. Szkice. Pod red. Łukasza A. Wawryniuka. Mordy 2017 Miej.-Gm. Ośr. Kultury 8° ss. 106, il., streszcz. ang.

Materiały seminarium naukowego, Mordy, IX 2017 r.

Z treści: Szpura Anna: Wieniec w strukturze obrzędowości żniwnej wschodniego Mazowsza i południowego Podlasia s. 11–16; Wałęciuk-Dejneka Beata, Wawryniuk Łukasz A.: Tam na Podlasiu – o podlaskiej obrzędowości weselnej. Tradycja i współczesność s. 17–25; Warowny Paweł: Śmierć w tradycji ludowej powiatu ryckiego. Sposoby rozumienia oraz zapowiedzi

śmierci s. 27–41; Kuć Joanna, Wawryniuk Łukasz A.: Słownictwo dotyczące realiów wiejskich w XIX-wiecznych aktach notarialnych z Podlasia s. 45–63; Wawryniuk Łukasz A.: Irena Ostaszky [1919–2011] – poetka i pisarka ludowa z Podlasia. Portret s. 65–82; Wawryniuk Łukasz A.: Mazowsze w poezji Teofila Lenartowicza (wybór) s. 95–106.

2357. KUNIKOWSKI Stanisław: Tożsamość kulturowa wsi polskiej na przykładzie Kujaw wschodnich i ziemi dobrzyńskiej. *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 31: 2016 s. 13–32, streszcz. ang.

2358. KUSTO Agata: Pieśni ludowe Pojezierza Łęczyńskiego-Włodawskiego. Z prac badawczych i materiałów folklorystycznych Instytutu Muzyki UMCS. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. L: Artes. Vol. 15: 2017 [nr] 1 s. 103–120, streszcz. ang.

Analiza badań przeprowadzonych w l. 80. XX w.; zawiera również alfabetyczny wykaz 169 pieśni.

2359. LEŚNIAK Ewa: Wierzenia ludowe, przesady i przekonania mieszkańców Przyszowej. *Malopolska*. [T.] 18: 2016 s. 219–222.

Na podst. relacji starszych mieszkańców wsi.

2360. LEWTAK Aleksander: Wiatraki na Ziemi Puławskiej. Końskowola 2017 Końskowolskie Tow. Społ.-Region. 8° ss. 132, il., mapy.

XIX–XXI w.

2361. LUDYCZNOŚĆ w języku i literaturze. Red. nauk. Agnieszka A. Niekrewicz, Bogdan Walczak, Jowita Żurawska-Chaszczewska. Gorzów Wielkopolski 2017 Akad. im. Jakuba z Paradyża 8° ss. 112, il., streszcz. ang.

Z treści: Frużyńska Joanna: Powieść detektywistyczna dla dzieci i młodzieży wobec tradycji prozy kryminalnej. Paradoxy ludyczności s. 9–18; Grzelka Monika, Kula Agnieszka; Między przyjemnością a „sprawą” – o ludycznym wymiarze publikacji Ruchu Społeczeństwa Alternatywnego s. 19–32; Kuska Wojciech: „Duchy, diabły, czarownice” – językowa kreacja ludowych wierzeń w „Kamieniu na kamieniu” Wiesława Myślińskiego s. 57–70; Walczak Bogdan: Ludyczność a funkcje języka s. 105–112.

2362. LULEK Piotr: „Zagrojcje ta Turonio-wi”. 38 lat Powiatowych Przeglądów Kolędniczych w Zagórzach, Górali Białych, Lachów Szczyrzyckich i Limanowskich w gminie Mszana Dolna. *Malopolska*. [T.] 19: 2017 s. 249–275, streszcz. ang.

Od 1980 r.

2363. MAGALSKI Mateusz: „Pierny chleb” z Torunia. Niedoceniane dziedzictwo? *Rocznik Toruński*. T. 41: 2014 s. 121–153, streszcz. ang., niem.

2364. MAGIA ksiąg, księgi magii. Księga jubileuszowa poświęcona profesor Irenie

Fijałkowskiej-Janiak. Pod red. Diany Oboleńskiej i Urszuli Potockiej-Sigłowej. Gdańsk 2017. Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 242, il., streszcz. ang.

Z treści: Apanowicz Franciszek: O Jubilatce s. 9–16; Iluk Jan: Bizantyjskie eklogi z homilii św. Jana Chryzostoma i ich nowożytny losy s. 41–53; Rzeczycka Monika, Sieradzan Przemysław: Międzynarodowa afera z tajemną księgą w roli głównej (Warszawa–Naggar–Wisła–Asunción: 1936–1938) s. 159–178; Szczeciński Krystyna: Stare i współczesne księgi zamów s. 209–222.

2365. MATUSZKÓWNA Stanisława: Zdobnictwo kobiecego stroju żywieckiego. Ze wstępem Marji Matuszkowej. Żywiec 2017. Stow. Asysta Żywiecka 4° ss. nlb. 4, 32, tabl. 67, il.

Repr., oryg.: Kraków 1931.

2366. MIELICKA-PAWŁOWSKA Halina: Play in the communist and post-communist Poland. *Zabawy i Zabawki*. R. 15: 2017 s. 11–23, streszcz. ang.

2367. NIEMATERIALNE dziedzictwo kulturowe Pomorza Wschodniego. Katalog. Praca zbiorowa. Cz. 1–2. Pod red. Anny Kwaśniewskiej. Gdańsk 2017. Uniw. Gdański 8° ss. 832, il., mapy; 735, il., mapy.

Cz. 1. Z treści: Zamościński Krzysztof: Niematerialne dziedzictwo kulturowe w powiecie bytowskim s. 31–148; Klein-Wrońska Sonia, Kwaśniewska Anna: Niematerialne dziedzictwo kulturowe w powiecie chojnickim s. 149–233; Kwaśniewska Anna: Niematerialne dziedzictwo kulturowe w powiecie człuchowskim s. 235–302; Gilewska Ewa: Niematerialne dziedzictwo kulturowe w powiecie gdańskim s. 303–378; Gilewska Ewa: Niematerialne dziedzictwo kulturowe w powiecie kartuskim s. 379–486; Klein-Wrońska Sonia: Niematerialne dziedzictwo kulturowe w powiecie kościerskim s. 487–564; Stachowiak Andrzej: Niematerialne dziedzictwo kulturowe w powiecie kwidzińskim s. 565–644; Kwaśniewska Anna: Niematerialne dziedzictwo kulturowe w powiecie lęborskim s. 645–713; Zamościński Krzysztof: Niematerialne dziedzictwo kulturowe w powiecie malborskim s. 715–807.

Cz. 2. Z treści: Janiak Alicja: Niematerialne dziedzictwo kulturowe w powiecie nowodworskim s. 7–52; Kwaśniewska Anna: Niematerialne dziedzictwo kulturowe w powiecie puckim s. 53–143; Kwaśniewska Anna: Niematerialne dziedzictwo kulturowe w powiecie starogardzkim s. 145–227; Gonciarz Dawid: Niematerialne dziedzictwo kulturowe w powiecie słupskim s. 229–298; Stachowiak Andrzej: Niematerialne dziedzictwo kulturowe w powiecie świeckim s. 299–390; Stachowiak Andrzej: Niematerialne dziedzictwo kulturowe w powiecie sztumskim s. 391–471; Stachowiak Andrzej: Niematerialne dziedzictwo kulturowe w powiecie tczewskim s. 473–666; Kwaśniewska Anna: Niematerialne dziedzictwo kulturowe w powiecie tucholskim s. 567–635; Gonciarz Dawid: Niematerialne dziedzictwo kulturowe w powiecie wejherowskim s. 637–701.

2368. NIEMATERIALNE dziedzictwo kulturowe Pomorza Wschodniego. Monografia. Praca zbiorowa. Pod red. Anny Kwaśniewskiej. Gdańsk 2017. Uniw. Gdański 8° ss. 544, il., mapy.

Z treści: Kwaśniewska Anna: Pamięć zbiorowa mieszkańców Pomorza Wschodniego s. 7–82; Klein-Wrońska Sonia: Współczesny krajobraz kulturowy Pomorza Wschodniego a „zapisany

w pamięci” s. 83–109; Kulikowska Katarzyna: Obrzędowość do roczna i negocjowanie tradycji s. 111–146; Janiak Alicja: Zwyczaje i obrzędy rodzinne, sąsiedzkie i zawodowe s. 147–204; Stachowiak Andrzej: Współczesne zwyczaje religijne i miejsc kultu na Pomorzu Wschodnim s. 205–290; Zamościński Krzysztof: Wiedza ludowa o święcie na Pomorzu Wschodnim s. 291–384; Gilewska Ewa: Tradycyjne umiejętności rękodzielnicze – kontynuacja, zanikanie, kreacja s. 385–454; Gonciarz Dawid: Wiejscy muzykanci, instrumenty muzyczne, zespoły folklorystyczne s. 455–516.

2369. OFICJALSKA Elżbieta: Świat kobiety. Ślązaczka w rodzinie, kulturze i społeczeństwie (1850–1940). Opole 2017. Muzeum Wsi Opolskiej 8° ss. 95, il.

2370. PAWŁOWSKA Krystyna: Rzeźba ludowa ziemi dobrzyńskiej. *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 31: 2016 s. 101–132, streszcz. ang.

2371. PAWŁOWSKA Krystyna, Wąsik Beata: Kujawskie zapusty. Od obrzędu do zabawy. Włocławek 2014.

Rec.: Łopatynska Hanna M., *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 31: 2016 s. 210–212.

2372. PERSZON Jan: Na brzegu życia i śmierci. Zwyczaje, obrzędy oraz wierzenia pogrzebowe i zaduszkowe na Kaszubach. Wyd. 2. Gdańsk–Pelplin 2017. Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie; Bernardinum 8° ss. 596, nlb. 2, tabl. 30, il., mapy, streszcz. ang., niem.

Wyd. 1. Lublin 1999.

2373. PIECH Krzysztof, Piech Ewa, Chalimoniuk Paulina: Co zostało ze spuścizny naszych dziadków – na przykładzie zabaw i gier Międzyrzecza Podlaskiego i okolic zebranych przez księdza Adolfa Pleszczyńskiego [1841–1925]. *Rocznik Białkopodlaski*. T. 25: 2017 s. 169–187, streszcz. ang.

2374. POCZĄTEK Anna Maria: Ściernie, Ściernioki, „Ściernianeczki”. Historia, zwyczaje i obrzędy. Bieńuń 2017. Bieńuński Ośr. Kultury 4° ss. nlb. 6, 214, il.

Zespół Folklorystyczny „Ściernianeczki” w Bieńuniu.

2375. PODANIA i baśnie z okolic Liwa (powiat węgrowski). Zebrał Edward Ruciński; [wyd.] Rafał Dmowski pt. Podania i baśnie – niezwykle źródło do dziejów Liwa i okolic. *Rocznik Liwski*. T. 7: 2014 s. 169–174.

2376. POKROPEK Marian: Rok polski w sztuce ludowej. Brwinów–Otrębusy 2017. Gm. Brwinów; Muzeum Sztuki Lud. 8° ss. 148, il.

2377. POŁUBOK Małgorzata: Koronka klockowa – tradycyjne rękodzieło w Krakowie. *Małopolska*. [T.] 19: 2017 s. 297–302.

XX–XXI w.

2378. PRZYMUSZAŁA Lidia, Światała-Trybek Dorota: Dziedzictwo kulinarne w przysło-
wiah śląskich. *Studia Śląskie*. T. 78: 2016
s. 173–190.

2379. RAUSZER Michał: Chłop-niewolnik?
Pańszczyzna w perspektywie antropologii histo-
rii. *Lud*. T. 101: 2017 s. 107–127, streszcz. ang.

2380. SIARKOWSKI Władysław: Materiały
do etnografii i historii Kielc. Pisma wybrane
rozproszone. Do dr. przygotowali Krzysztof
Bracha i Marzena Marczevska. Kielce 2017
Kieleckie Tow. Nauk. 8° ss. 481, tabl. 2, il.

XII–XIX w.

2381. SKOCZEK Tadeusz, Załączny Jolan-
ta, Gmitruk Janusz: Z kołędą przez stulecia.
Warszawa 2017 MHPRL; Muzeum Niepodle-
głości 8° ss. 175, nlb. 1, il.

XVI–XXI w.

2382. SNARSKI Krzysztof, Murawski Jó-
zef: Tradycje obrzędowe dni błagalnych na
Suwalszczyźnie. Rekonstrukcja wydarzeń. Su-
wałki 2017 Stow. Miłośn. Muzyki Viva Musica
16° ss. 47, nlb. 1, il.

2383. STROJE krakowskie. Historie i mity.
Praca zbiorowa pod red. Elżbiety Pobiegly
i Ewy Rossal. Kraków 2017 Muzeum Etnogr.
im. Seweryna Udzieli 4° ss. 382, nlb. 2, il.

Treść: Pobiegly Elżbieta: Stroje krakowskie od końca
XVIII do połowy XX wieku s. 9–53; Rossal Ewa: Kreacje,
mity i gabloty strojów krakowskich s. 55–86; Rossal Ewa: Jak
powinny wyglądać stroje krakowskie, czyli o trudnościach bada-
wczyczych s. 87–99; Marczak Agnieszka, Pobiegly Elżbieta, Rossal
Ewa: Strój krakowski rozebrany s. 101–174; Grochal Anna:
Odsświętanie czy od parady? Rozeznanie, obraz, perspektywy
s. 175–223; Marczak Agnieszka: Wyprute historie. Fastrygo-
wanie narracji o strojach krakowskich s. 225–269; Pobiegly
Elżbieta: Szwarcowane stroje. W Kongresówce s. 271–322;
Rossal Ewa: Materialność i znaczenia. Zaszyte strony strojów
krakowskich s. 323–377.

2384. SZYNDLER Magdalena: Ludowa kul-
tura muzyczna Śląska Cieszyńskiego ze szcze-
gólnym uwzględnieniem Beskidu Śląskiego.
Folklor pieśniowy Istebnej, Koniakowa i Jawo-
rzyńki. Źródła repertuarowe a ich transformacje.
Katowice 2017 Wydaw. UŚ 8° ss. 358, nlb. 2,
il., streszcz. ang., czes. (Prace Naukowe Uni-
wersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3608).

XIX–XXI w.

2385. TARGOWSKI Michał, Pająkowski
Jarosław: Zagroda ołędzka w Chrystkowie.
Świecie–Gruczoń 2016 Zespół Parków Krajo-
brazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego;
Tow. Przyj. Dolnej Wisły 8° ss. 31, il.

XVI–XXI w.

Toż. Wyd. 2. 2017.

2386. TOMASZEWSKA Ewa: Wiosenne
świętowanie na Kielecczyźnie. Kielce 2017
Muzeum Wsi Kieleckiej 8° ss. 100, nlb. 4, il.

XIX–XXI w.

2387. URSZULA Janicka-Krzywdą (1949–
2015). Życie niebanalne. Red. Katarzyna Ba-
rańska, Wiesław A. Wójcik; współpr. Piotr
Krzywdą, Katarzyna Słabosz-Palacz. Kraków
2016 Oficyna Wydawnicza „Wierchy”. Central-
ny Ośr. Turystyki Górskiej PTTK 8° ss. 471,
nlb. 1, il. (Pro Memoria).

Z treści: Kapłon Jerzy: Słowo wstępne s. 5–6; Spiss Anna: Ur-
szula Janicka-Krzywdą (1949–2015). Życie niebanalne s. 7–26;
Bucka Janina Wanda, Bucki Henryk: Całym sercem była oddana
babiogórskiemu folklorowi! „Krzysznomatka” zespołu regional-
nego „Juzyna” z Zawoi s. 27–56; Jestem etnografem. Z Urszulą
Janicką-Krzywdą rozmawia Jan Ceklarz s. 57–72; Ceklarz Jan:
Komentarz do wywiadu z Urszulą Janicką-Krzywdą „Jestem
etnografem” s. 73–76; Ceklarz Katarzyna: Badania terenowe Ur-
szuli Janickiej-Krzywdy. Próba rekonstrukcji s. 77–106; Czast-
ka-Kłapyta Justyna: Magiczny świat Huculów w opracowaniach
Urszuli Janickiej-Krzywdy s. 107–118; Duda Jadwiga: Urszula
Janicka-Krzywdą dla Wieliczki i wieliczian s. 119–138; Duska
Joanna, Rak Maciej: Urszula też pisała wiersze. Poezja Urszuli
Janickiej-Krzywdy z perspektywy semantyki leksykalnej i etno-
lingwistyki s. 139–166; Figiel Natalia: Szkolenie przewodników
górskich w zakresie kultury ludowej Karpat w działalności i pi-
sarstwie Urszuli Janickiej-Krzywdy s. 167–170; Figiel Stani-
sław: Rumunia w pracach i pasjach Urszuli Janickiej-Krzywdy
s. 171–178; Fująk Katarzyna: Urszula Janicka-Krzywdą i jej
współpraca z Babiogórskim Parkiem Narodowym w zakresie
ochrony dziedzictwa kulturowego s. 179–186; Kantor Ryszard:
Dylematy etnografów w czasach ponowoczesnych s. 187–196;
Makoś-Pacyga Elżbieta: Babiogórska dziennikarka. Folklor
i mała ojczyzna w tekstach dziennikarskich Urszuli Janickiej-
Krzywdy s. 197–208; Oleszkiewicz Magorzata: W kręgu magii,
wierzeń i obrzędów. Tropem prac Urszuli Janickiej-Krzywdy
s. 209–232; Ostrowski Maciej: Religijne wątki w twórczości
Urszuli Janickiej-Krzywdy – kilka refleksji s. 233–248; Pilch
Jadwiga: Łączniczka ludzi, kultur i regionów na orawskich szla-
kach s. 249–266; Reinfuss-Janusz Krystyna: Tematyka zbójnicka
w badaniach i publikacjach Urszuli Janickiej-Krzywdy s. 267–
278; Siwek Andrzej: Urszula Janicka-Krzywdą a ochrona nie-
materialnego dziedzictwa kulturowego s. 279–292; „Baba-baca”
i inne opowieści. O pracy etnograf z Urszulą Janicką-Krzywdą
rozmawia Filip Wróblewski s. 293–308; Krzywdą Piotr: Urszula
Janicka-Krzywdą (1949–2015). Kalendarium życia i twórczo-
ści s. 313–335; Słabosz-Palacz Katarzyna: Dorobek naukowy,
dziennikarski i popularyzatorski Urszuli Janickiej-Krzywdy.
Materiały do bibliografii s. 337–469.

2388. W KRĘGU tradycji kulturowych Środ-
kowo-Wschodniej Europy. Tom poświęcony
pamięci Prof. Edwarda M. Pietraszka. Red.
nauk. Mieczysław Trojan. Wrocław 2017 Wy-
daw. Katedry Etnologii i Antropologii Kultu-
rowej Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 277, tabl. 2,
il., streszcz. ang.

Materiały konferencji, Wrocław, 24 II 2015 r.

Z treści: Kłosek Eugeniusz: Wprowadzenie s. 9–10; Trojan
Mieczysław: Edward Michał Pietraszek [1928–2004] (etnograf,
historyk, socjolog). Życie i Dzieło s. 11–19; Kłosek Euge-
niusz: Profesor Edward Pietraszek. Wspomnienie o Człowieku
s. 21–25; Stępień Stanisław: Ukraiński styl narodowy w Gali-
cji pod koniec XIX i w pierwszej połowie XX wieku. Zarys

problematyki s. 29–52; Trojan Mieczysław: Wieś małopolska w latach Wielkiej Wojny (1914–1918) s. 53–73; Baniowska-Kopacz Ewa: Relacje mniejszości i większości – przypadek społeczności Wisły s. 75–83; Zachorowska Maria: Działalność Muzeum Etnograficznego im. Seweryna Udzieli w Krakowie pod kierownictwem prof. Edwarda Pietraszka s. 85–91; Wijas-Grocholska Elżbieta: Uwagi o krajoznawczym kulturowym Śląska Opolskiego. Murowana architektura wsi s. 93–104; Dumin Henryk: Tradycja na rozdwojach – z perspektywy regionalistycznych doświadczeń na Dolnym Śląsku s. 105–117; Gerlich Miłosz A.: „Koniec” i „początek”. Wilniacy we Wrocławiu w pierwszych latach po II wojnie światowej s. 119–128; Siemion Anna: Żydziz w Lelowie. Tradycja lokalna i wyzwania współczesności s. 129–139; Rośniński Franciszek, Wierucka Aleksandra: Wigilia Bożego Narodzenia na Roztoczu w kontekście przemian kulturowych s. 141–157; Szymk Jarosław: Bojkowski renesans? s. 175–182; Jasiewicz Zbigniew: Profesor Edward Pietraszek: związki etnologii polskiej z socjologią i historią s. 213–218; Bukowska-Floreńska Irena: Edward Pietraszek – badacz kultury robotniczej (refleksja osobista) s. 219–223; Misiak Władysław: Wspomnienie o profesorze Edwardzie Pietraszku s. 225–226; Bazieli Barbara: W cieniu śp. prof. dr. hab. Edwarda Pietraszka s. 227–229; Reinfuss Krystyna: Edward Pietraszek – początki pracy badawczej we współpracy z prof. Romanem Reinfussem s. 231–237; Rataj Andrzej: Spotkania z profesorem Edwardem Pietraszkiem (wspomnienie) s. 239–241; Wijas-Grocholska Elżbieta: Moje wspomnienie o prof. Edwardzie Pietraszku s. 243–246; Hlusko Mychajło: Edward Pietraszek – niezapomniany uczestnik ukraińskiej ekspedycji naukowej na Polesie i nie tylko s. 247–252; Stępień Stanisław: Edward Michał Pietraszek – jakim go zapamiętałem, czyli o jego powrocie do kraju dzieciństwa s. 253–256; Trojan Mieczysław: Posłowie s. 257–258.

2389. WARMIO, quo vadis? Elbląg 2017 Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” 8° ss. 177, nlb. 2, il., mapy.

Z treści: Hochleitner Janusz: Niematerialne dziedzictwo kulturowe na Warmii na wybranych przykładach s. 9–33; Liżewska Iwona: Warmińskie oblicza. Krajoznawstwo osadnicze i sakralne s. 35–67; Zwierowicz Marzena: Warmia – jej zielony krajoznawczy wizerunek wczoraj i dziś s. 69–95; Paprot-Wielopolska Aleksandra: Współczesne niematerialne dziedzictwo kulturowe Warmii – zachowanie, odtwarzanie czy wymyślanie? Raport z badań terenowych w powiecie lidzbarskim s. 97–143; Propozycje zajęć edukacyjnych s. 146–177.

2390. WASILEWSKA Jolanta: Tatuaż jako znak przynależności. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 351–372, streszcz. ang.

2391. WĄDOŁOWSKI Marcin: Jedność w różności – miasto Siemianowice Śląskie jako mozaika tradycji dawnych górnośląskich wsi (do 1951 roku). *Studia Śląskie*. T. 79: 2016 s. 105–124.

2392. WĄDOŁOWSKI Marcin: Motyw podróży i drogi jako elementy śląskiego folkloru narracyjnego na przykładzie podań ludowych z terenu Siemianowic Śląskich. *Rocznik Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [R.] 5: 2017 s. 88–106, streszcz. ang.

2393. WIECZOREK Krzysztof: Konserwacja skrzyni dębowej z okuciami żelaznymi. *Rocznik*

Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie. [R.] 5: 2017 s. 210–220, streszcz. ang.

2394. WIECZOREK Maria: Domki dla lalek w polskiej tradycji zabawkarskiej. *Zabawy i Zabawki*. R. 14: 2016 s. 223–243, streszcz. ang. Od XIX/XX w.

2395. WIERUSZEWSKA Maria: Korzyść z ponownej lektury tekstów o folklorze autorstwa profesor Kazimierzy Zawistowicz-Adamskiej. *Zeszyty Wiejskie*. [T.] 23: 2017 s. 11–21, streszcz. ang.

Dot. pracy „Granice i horyzonty badań kultury wsi w Polsce” (Warszawa 1976).

2396. WIŚNIEWSKA Edyta: Krajki. Tkane pasy z terenu Sokólszczyzny. *Kuryły Kolonia 2017 Podlaskie Stow. Agroturystyczne* 8° ss. 36, il.

2397. WYPORSKA Wanda: Witchcraft in early modern Poland, 1500–1800. *Basingstoke* 2013.

Rec.: Wijaczka Jacek: Procesy o czary w Wielkopolsce w XVI–XVIII wieku. *Czas Przeszły*. T. 4: 2017 s. 177–190.

2398. Z PODRÓŻNIAKAMI przez pokolenia. Monografia Kapeli Wojciechowskiej. Red. Jarosław Cymerman. Wojciechów 2016 Gm. Ośr. Kultury 8° ss. 160, il.

Z treści: Weremczuk Helena: Tam muzyki grają... s. 9–12; Mirosław Urszula: Historia Kapeli Wojciechowskiej s. 13–41; Kowalska Zuzanna: Jak to z Muzykantami Wojciechowskimi bywało s. 43–94; Joško Zofia: Moje spotkania z Kapelą Wojciechowską s. 57–73; Głęb Janina: Kapela Wojciechowska na Biesiadzie Tradycyjnego Tańca Ludowego s. 75–76; Kowalska Zuzanna: Granie z nakazu s. 77–78; Sylwetki członków Kapeli Wojciechowskiej s. 79–90; Sar Andrzej: Zapis nutowy utworów wykonywanych przez Kapelę Wojciechowską s. 91–152.

2399. ZBOROWSKI Juliusz: W sprawie programu badań etnograficznych na góralszczyźnie. *Małopolska*. [T.] 18: 2016 s. 195–201.

Tekst z 1929 r.

2400. ZYCH Paweł, Vargas Witold: Bestiariusz słowiański. Cz. 1 i 2. Olszanica 2017 Bosz Szymanik i wspólnicy 8° ss. 440, il.

Toż. Cz. 2. Wyd. 1, dodr. Olszanica 2017 ss. 231, nlb. 1, il.

c) Demografia i statystyka

Zob. poz. 1969, 1980, 1994, 2291, 6460, 6580, 6659, 7076, 7217, 7275, 7276, 7360, 7407, 7430, 7477, 7708.

2401. BIELAK Renata: Zarys historii rachunku narodowego. *Wiadomości Statystyczne*. R. 61: 2016 nr 12 s. 70–80, streszcz. ang.

Od 1947 r.

2402. BŁAŻEJCZYK-MAJKA Lucyna: Zastosowanie analizy skupień w badaniach historycznych na przykładzie występowania chorób zakaźnych w powiatach województwa poznańskiego w 1946 r. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 78: 2017 s. 317–344, streszcz. ang.

2403. BRÓD Dorota, Rachwał Piotr, Strzelecki Paweł: Projekcja odwrócona („inverse projection”) jako narzędzie wspomagające poznanie przeszłości demograficznej. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 38: 2016 nr 4 s. 89–117, streszcz. ang.

2404. CIMAŁA Bogdan: Demograficzne skutki II wojny światowej na obszarze Górnego Śląska. *Studia Śląskie*. T. 76: 2015 s. 137–152.

2405. DOMAŃSKI Czesław: „Wiadomości Statystyczne” jako istotny element edukacji statystycznej społeczeństwa. *Wiadomości Statystyczne*. R. 62: 2017 nr 4 s. 16–24, streszcz. ang.

2406. EBERHARDT Piotr: Liczebność i rozmieszczenie ludności żydowskiej na współczesnym terytorium państwa białoruskiego w XX wieku. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 1 s. 79–104, streszcz. ang.

2407. GAPIŃSKI Bartłomiej: Ludzie starzy na wsi polskiej od schyłku XIX wieku po rok 1939. Poznań 2014.

Rec.: Więch Arkadiusz S.: Starość się Panu Bogu nie udała. Kilka uwag na marginesie książki... *Biuletyn Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej*. Nr 4: 2017 s. 219–232, streszcz. ang.

2408. GOŁATA Elżbieta: „Wiadomości Statystyczne” – źródło wiedzy i informacji. *Wiadomości Statystyczne*. R. 62: 2017 nr 6 s. 5–22, streszcz. ang.

Znaczenie dla badań statystycznych.

2409. KAŻMIERCZYK Ewa: Spisy Komisji Porządkowej Cywilno-Wojskowej Województwa Krakowskiego jako źródło do badań demograficznych – przykład powiatu proszowickiego. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 38: 2016 nr 2 s. 73–101, streszcz. ang.

Z l. 1790–1792.

2410. KOŁODZIEJCZYK Konrad: Rodzina w parafii Nowy Korczyn w drugiej połowie XVIII wieku na podstawie ksiąg metrykalnych. Cz. 1. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 38: 2016 nr 3 s. 55–78, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. [T.] 39: 2017 s. 65–95, streszcz. ang.
Lata 1751–1800.

2411. KORDOS Jan: Moje wspomnienia o niektórych pracach naukowo-badawczych

w statystyce. *Wiadomości Statystyczne*. R. 62: 2017 nr 5 s. 10–18, streszcz. ang.

Współpraca autora z czasopismem „Wiadomości Statystyczne”.

2412. KUKŁO Cezary: Problematyka badawcza i środowiska naukowe demografii historycznej na łamach „Przeszłości Demograficznej Polski” 1967–2016. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 39: 2017 s. 11–29, streszcz. ang.

2413. ŁAZOWSKA Bożena: Polskie badania statystyczne w okresie II wojny światowej. *Wiadomości Statystyczne*. R. 62: 2017 nr 4 s. 68–85, streszcz. ang.

2414. MINAKOWSKI Marek Jerzy: Modelowanie rozkładu kapitału ekonomiczno-społeczno-kulturowego poprzez genealogię masową. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 38: 2016 nr 4 s. 63–88, streszcz. ang.

2415. OGÓREK Bartosz: Model Bourgeois-Pichata w badaniach demograficzno-historycznych. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 38: 2016 nr 4 s. 135–146, streszcz. ang.

2416. POCIECHA Józef: Polska statystyka publiczna – od Sejmu Czteroletniego do współczesności. *Folia Oeconomica Cracoviensia*. Vol. 58: 2017 s. 5–22.

2417. RAKOWSKI Witold: Wpływ przyrostu naturalnego i migracji na zmiany demograficzne Legionowa (1946–2015). *Rocznik Legionowski*. T. 10: 2017 s. 88–108.

2418. RAKOWSKI Witold: Wpływ przyrostu naturalnego i salda migracji stałych ludności na wzrost liczby mieszkańców Płocka w latach 1946–2015. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 9: 2017 s. 54–76, streszcz. ang.

2419. RYGUŁA Ewa M.: Urodzenia pozamałżeńskie w parafii św. Mikołaja w Łące w latach 1664–1914. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 38: 2016 nr 2 s. 7–33, streszcz. ang.

2420. SOBECHOWICZ Łukasz: Konie Warszawy. Historia w liczbach. *Almanach Warszawy*. T. 8: 2014 s. 103–115, streszcz. ang.

Od pocz. XIX do lat 30. XX w.

2421. STATYSTYKA Polski dawniej i dzisiaj. Przewodn. i red. gł. Franciszek Kubiczek. Warszawa 2017 Zakł. Wydawnictw Statystycznych 4° ss. 559, il., streszcz. ang. Gł. Urząd Statystyczny. (Historia Polski w Liczbach; t. 4).

Z treści: Kubiczek Franciszek: Wprowadzenie s. 7–17; Kukło Cezary: Polska myśl i praktyka statystyczna do końca XVIII wieku s. 19–66; Łukasiewicz Juliusz: Początki statystyki i jej twórcy

w Polsce s. 67–74; Berger Jan: Statystyka w Księstwie Warszawskim s. 75–84; Berger Jan: Statystyka w Królestwie Polskim s. 85–108; Berger Jan: Ziemie polskie pod zaborem pruskim s. 109–116; Łazowska Bożena: Statystyka polska pod zaborem austriackim s. 117–144; Łazowska Bożena: GUS w latach 1918–1939 s. 145–218; Łazowska Bożena: Statystyka w Polsce w okresie II wojny światowej s. 219–254; Łazowska Bożena: GUS w latach 1945–1989 s. 255–334; GUS w latach 1989–2017. Praca zbiorowa pod redakcją Bożeny Łazowskiej s. 335–390; Kozłowska Zofia: Powstawanie i organizacja urzędów statystycznych na poziomie regionalnym s. 391–414; Żurawicz Antoni: Organy opiniodawczo-doradcze GUS s. 415–428; Łazowska Bożena: Współpraca międzynarodowa GUS w latach 1918–1989 s. 429–450; Świerkot-Strużewska Olga: Kluczowe etapy współpracy międzynarodowej GUS od lat 90. XX wieku do chwili obecnej s. 451–466; Sielużycki Stanisław: Historia informatyki w statystyce s. 467–488; Adamczewski Wojciech: Zakład Wydawnictw Statystycznych s. 489–506; Łazowska Bożena: Centralna Biblioteka Statystyczna 1918–2017 s. 507–520; Kierownictwo GUS s. 521–536; Wskazówki bibliograficzne s. 537–546; Statistics of Poland – now and then s. 547–557.

2422. ZGIERSKA Agnieszka: 25 lat Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności w Polsce – kamienie milowe i perspektywy rozwoju. *Wiadomości Statystyczne*. R. 62: 2017 nr 12 s. 23–49, streszcz. ang.

2423. ZIOBRO Wojciech: Księgi metrykalne parafii rzymskokatolickiej w Strzyżowie z lat 1784–1918 – stan zachowania i możliwość odtworzenia ruchu naturalnego ludności. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 39: 2017 s. 97–115, streszcz. ang.

2424. ZIOŁO Zbigniew: Przemiany potencjału demograficznego i przyrostu naturalnego gminy Niebylec w latach 1946–2015. *Rocznik Niebylecki*. T. 4: 2016/2017 [dr:] 2017 s. 13–54.

C. HISTORIA POWSZECHNA

I. OGÓLNE

1. ŹRÓDŁA

2425. CHIŃSKO-SOWIECKI spór graniczny. Wybór dokumentów. [Wyd.] Walde-
mar J. Dziak, Jan Rowiński. Warszawa 2017
ISP PAN 8° ss. 430, mapa.

Dot. l. 1689–1989.

2426. „THE COLLAPSE of France”. Nie-
znane memorandum brytyjskie dotyczące przy-
czyn i okoliczności klęski Francji w 1940 r.
Oprac., wstępem i przypisami opatrzyli oraz
do dr. podali Krzysztof Kania, Krzysztof Kloc.
Dzieje Najnowsze. R. 49: 2017 [nr] 1 s. 195–222.

2427. KODEKS wojskowy Piotra I z 1716
roku. Oprac., tł. i przygot. do dr. Paweł Kro-
kosz i Karol Łopatecki. Kraków–Oświęcim
2017 Napoleon V 8° ss. 375, il. (Corpus Iuris
Militaris; t. 1).

2428. [KOVALĚV Sergej Adamovič]: Żyli-
śmy jak ludzie wolni. Rozmowa z Siergiejem

Kowalowem. [Rozm. przepr.] Marek Radzi-
won. Wołowiec 2017 Czarne 8° ss. 364, nlb. 4.

Wywiad-rzeka z rosyjskim naukowcem i dysydemem (ur.
1930) na temat życia w ZSRR.

2429. OMNE Datum Optimum. Złota bulla
zakonu templariuszy (1139). [Wyd.] Elżbieta
A. Maj. Zabrze–Tarnowskie Góry 2017 Infort-
editions 8° ss. 71, nlb. 1, il. (Szlakiem Krucjat;
t. 8).

Tekst bulli w jęz. łac. i pol.

2430. SLAKTAREBENCK czyli Krwa-
we jatki księcia Karola Sudermańskiego. Tł.,
oprac., wstęp Wojciech Krawczuk. Kraków
2017 Tow. Wydawnicze „Historia Iagellonica”
8° ss. 154. (Źródła do Dziejów Relacji Polsko-
-Szwedzkich; t. 3).

Lata 1595–1611; dot. m.in. wojny polsko-szwedzkiej.

2. OPRACOWANIA

Zob. 2388, 2870, 2871.

2431. 1815–2015. W dwusetną rocznicę pro-
tokołu dyplomatycznego. Red. nauk. Elżbieta
Alabrudzińska. Toruń 2017 Adam Marszałek
8° ss. 210.

Z treści: Zieliński Zygmunt: Kardynałowie koronni III Re-
publiki Francuskiej s. 9–17; Kawka Inga, Prażuch Wojciech:
Działalność emigracyjnych ugrupowań środkowoeuropejskich
w okresie zimnej wojny. Grupy nacisku czy dyplomacja „sui
generis” s. 32–59; Gawinecka-Woźniak Magda: Ewakuacja
duńskiej placówki dyplomatycznej z Polski we wrześniu 1939
roku s. 155–171; Gdaniec Ewelina: Wizerunek Polski w kore-
spondencji brytyjskich służb dyplomatycznych w Warszawie
z 1949 roku s. 172–187.

2432. AMERYKA. Instytucje i społeczeń-
stwo 1607–2017. Red. nauk. Zbigniew Lewic-
ki. Warszawa 2017 Aspra-JR 8° ss. 354, nlb. 1,
il., mapy. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego.

Z treści: Lewicki Zbigniew: Kolonizacja i imigracja s. 9–26;
Kwiatkowski Wojciech: Polityka imigracyjna s. 27–40; Lewic-
ki Zbigniew: Zarys historii s. 41–62; Kwiatkowski Wojciech:
Warunki naturalne s. 63–74; Płudowski Tomasz: Społeczeństwo
s. 75–90; Lewicki Zbigniew: Polityka zagraniczna i militarna
s. 91–130; Kwiatkowski Wojciech: Siły zbrojne s. 131–143;
Kwiatkowski Wojciech: Zasady ustrojowe i prawa jednostki
s. 145–161; Płudowski Tomasz: Partie polityczne i grupy inte-
resu s. 163–175; Płudowski Tomasz: Kampanie i wybory pre-
zydenckie s. 177–192; Kwiatkowski Wojciech: System władzy
s. 193–215; Kwiatkowski Wojciech: System prawny s. 217–227;

Lewicki Zbigniew: Gospodarka s. 229–249; Kwiatkowski Wojciech: Pomoc publiczna s. 251–263; Płudowski Tomasz: Historia relacji rasowych s. 265–277; Lewicki Zbigniew: Religia s. 279–298; Płudowski Tomasz: Media s. 297–312; Lewicki Zbigniew: Edukacja s. 313–327; Płudowski Tomasz: Kultura s. 329–342; Lewicki Zbigniew: Sport s. 343–354.

2433. ANIMUS Belli 2017. T. 1: Polemologia. Wielowymiarowość wojny i konfliktu zbrojnego. Red. nauk. Jacek Lasota, Milena Palczewska. Warszawa 2017. Wydaw. Akad. Sztuki Wojennej 8° ss. 249, il., streszcz. ang. Akad. Sztuki Wojennej.

Materiały I Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej z cyklu „Animus Belli”, Warszawa, 20 IV 2017 r.

Z treści: Palczewska Milena: Wprowadzenie s. 7–9; Czerwińska Ewelina Paula: Wojny wewnętrzne w XVII w. – studium przypadków s. 10–30; Kapuściak Aleksandra: Wojna w Bośni i Hercegowinie w kontekście podejścia polemologicznego s. 31–41; Krzemińska Agata: Uwarunkowania zmian w systemach opieki nad weteranami s. 42–58; Krztoń Waldemar: Zarys chrześcijańskiej idei wojny sprawiedliwej s. 59–73; Lasota Jacek: Wybrane koncepcje i teorie wojny i pokoju w historii nowożytnej i najnowszej s. 94–119; Modrzejewski Zbigniew: Rola środków masowego przekazu w operacjach informacyjnych prowadzonych w wojnach i konfliktach zbrojnych s. 144–163; Palczewska Milena: Grecko-turecki konflikt o Cypr – ujęcie polemologiczne s. 164–177; Powalko Olga: Rola środków masowego przekazu w konfliktach zbrojnych na terenie byłej Jugosławii w latach dziewięćdziesiątych XX wieku s. 196–224; Szkuclarek Iwona: Rola środków masowego przekazu w wojnach i konfliktach zbrojnych na wybranych przykładach s. 225–233; Ziętarski Mateusz: Etiologia wojen – niezgłębiony wymiar polemologii s. 234–246; Lasota Jacek: Zakończenie s. 247–249.

2434. ANIMUS Belli 2017. Duch wojny. T. 2: Historia sztuki wojennej. Zwierzęta na polu walki. Red. nauk. Jacek Lasota, Milena Palczewska. Warszawa 2017. Wydaw. Akad. Sztuki Wojennej 8° ss. 330, il., streszcz. ang. Akad. Sztuki Wojennej.

Materiały I Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej z cyklu „Animus Belli”, Warszawa, 20 IV 2017 r.

Treść: Lasota Jacek: Wstęp s. 7–10; Budzanowska-Weglenda Dominika: Konie i konnica w pamiętnikach Cezara z wojen galijskich s. 13–36; Niewiński Andrzej: Zadośćuczynienie z tytułu utraty zwierzęchowca na wojnie jako element podejmowanej przez władzę rekompensaty kosztów działań wojennych w średniowieczu s. 37–58; Böldyrew Aleksander: Konie pociągowe w Wojsku Polskim w XVI w. s. 59–71; Naplocha Anna: Konie w działaniach militarnych i ich rola w wojskowości na przykładzie kawalerii polskiej 1919–1939 s. 72–84; Fulińska Agnieszka: Moustache i inni. Psy towarzyszące armii napoleońskiej i ich legenda s. 87–103; Lasota Jacek: Wybrana problematyka użycia psów w Armii Czerwonej podczas II wojny światowej s. 104–121; Lotarski Piotr: Użycie zwierząt przez siły pokojowe ONZ na Bliskim Wschodzie. [Lata 1956–2017] s. 122–144; Faszczka Michał N.: Psy bojowe w społecznościach zachodnioatlantyckich? [Celtowie, Galowie i Goidelowie, II w. p.n.e.] s. 145–168; Faszczka Dariusz: Zwierzęta pociągowe (woły, bawoły, muły) w armii bułgarskiej i siłach zbrojnych innych państw bałkańskich na przełomie XIX i XX w. s. 171–191; Kasprzycki Remigiusz: Wojsko Polskie Drugiej Rzeczypospolitej a zwierzęta s. 192–208; Wiśniewska Małgorzata: „Żołnierze” niedzwiedzie w polskiej armii s. 209–225; Przybylak Michał: Nie tylko psy i słonie – militarne wykorzystanie nietypowych zwierząt s. 226–251; Materlak Katarzyna: Wykorzystanie słoni

bojowych w starożytności s. 252–268; Wojtala Malwina: Mechaniczne zwierzęta – nazwy zwierzęce sprzętu wojskowego w okresie II wojny światowej i dziś s. 271–305; Kaznowski Mariusz: Motyw gryfa w symbolice łądowych jednostek organizacyjnych Sił Zbrojnych RP po 1989 r. s. 306–327; Palczewska Milena: Zakończenie s. 329–330.

2435. [ANISIMOV Evgenij Viktorovič] Anisimow Jewgienij: Historia Rosji od Ruryka do Putina. Ludzie, daty, wydarzenia. Przekł. Galina Palacz, Andrzej Palacz. Warszawa 2017. Inicjał Andrzej Palacz 8° ss. 456, nlb. 1, il.

2436. BIERNACKA Maja: Katalońska pamięć zbiorowa. Między krzywdą moralną a „gotowaniem historii”. *Studia Historica Gedanensia*. T. 8: 2017 s. 25–41, streszcz. ang.

2437. BILAD as-Sudan. Polska a strefa Sudanu. Pod red. Waldemara Ciśło, Jarosława Różańskiego, Macieja Żabka. Pelplin 2017. Bernardinum 8° ss. 294, il., streszcz. ang. (Bilad as-Sudan; 5).

Treść: Łapott Jacek: Gdzie kraj Dogonów, a gdzie Polska? s. 7–36; Buchalik Lucjan: Polska obecność wśród Kurumbów (1997–2017) s. 37–89; Vorbrich Ryszard: Kamerun Północny – laboratorium polskiej afrykanistyki antropologicznej. [Od I. 70. XX w.] s. 91–123; Pawlak Nina: Hausa a sprawa polska. Od „Orchideenfach” do współpracy rozwojowej s. 125–137; Bar Joanna: Strefa Sudanu w badaniach Jana Czekanowskiego (1908–1909) s. 139–167; Popławski Błażej: Sudan okiem dyplomacji PRL-owskiej s. 169–195; Kamińska Krystyna: Jan Dybowski (1856–1928) – zapomniany odkrywca Afryki s. 197–213; Pawłowska Aneta: Odzyskane Królestwo Makurii – skarby Galerii Faras w Muzeum Narodowym w Warszawie s. 215–246; Mich Katarzyna Anna: Z Nubii do Polski – biskupi farasy na Cmentarzu Bródnowskim w Warszawie s. 247–259; Nadolska-Styczńska Anna: Opowieści z nad Nigru. Francuska Afryka Zachodnia w opisach Jerzego Giżyckiego. [Lata 1925–1931] s. 261–294.

2438. BILAD as-Sudan. Varia. Pod red. Waldemara Ciśło, Jarosława Różańskiego, Macieja Żabka. Pelplin 2017. Bernardinum 8° ss. 197, il., streszcz. ang. (Bilad as-Sudan; 6).

Z treści: Klosowicz Robert: Państwa Sahelu – „strefa kryzysów” w Afryce Subsaharyjskiej s. 7–28; Gazda Daniel: Kampania nad Atbara w marcu i kwietniu 1898 roku jako próba odwrócenia losów inwazji brytyjskiej na Sudan s. 49–78; Lizak Wiesław: Polsko-liberyjskie kontakty w okresie międzywojennym s. 125–141; Mormul Joanna: Stosunki senegalsko-bissuaskie: paternalizm czy nowa afrykańska współpraca s. 143–164; Madys Agnieszka: Tuaregowie między walką narodowowyzwoleńczą a terroryzmem. Krótkie repetytorium z historii problemu s. 165–186.

2439. BLISKI Wschód. Polityka, historia, kultura. Red. Karol Łukomniak. Łódź 2017. ArchaeGraph 8° ss. 299, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Z treści: Kościuk Julia: Znaczenie ochry w społecznościach kultury natufijskiej s. 7–23; Orłowska Aleksandra: Kult Wielkiego Sfinksa w Gizie w okresie Nowego Państwa s. 27–72; Kamińska Hanna: Ślady misyjne Świętego Pawła na Cyprze s. 101–130; Kamińska Hanna: Przedchrześcijański Cypr jako tło ewangelicznej podróży św. Pawła s. 131–157; Mielnik Daniel:

„Caelum in ore”, czyli o kulinarnym świecie Palestyny pierwszego wieku s. 159–182; Mielnik Daniel: „Haram”, „kisas”, „dijja” i „ta’zir”, czyli o islamskim prawie karnym s. 183–205; Dąbek Julia: Irańska rewolucja islamska w świetle przeobrażeń prawno-politycznych i społeczno-kulturowych s. 227–239; Zima Łukasz: Zaangażowanie militarne Federacji Rosyjskiej w Syrii w latach 2015–2017 s. 269–299.

2440. BONIECKA-STĘPIEŃ Daria: Postać Jezusa w myśli syjonistycznej. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 1 s. 29–51, streszcz. ang.

XIX–XX w.

2441. CYWIŃSKI Bohdan: Tożsamość, która wymaga wysiłku. O Łatgalii i Łatgalach. Warszawa 2017 Centrum Europejskie Natolin 8° ss. 242, nlb. 1, il., mapa.

XIII–XXI w.

2442. DYMARSKI Mirosław: Stosunki etniczne w Czarnogórze – aspekt historyczny i współczesny. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 25: 2017 s. 207–227, streszcz. ang.

Od XIX w.

2443. EL SUEÑO bolivariano. Estudios polaco-españoles sobre la independencia latinoamericana. Ed. Urszula Ługowska. Varsovia 2017 Instituto de Estudios Iberoamericanos de la Universidad de Varsovia 8° ss. 312, tabl. XII, il., streszcz. pol., ang. (Biblioteka Iberyjska).

Z treści: Ługowska Urszula: Introducción s. 7–13; Contexto global de las independencias: Wojcieszak Janusz: Independencia conquistada como independencia por reconquistar. Retos del bicentenario s. 17–29; Gawrycki Marcin Florian: ¿No es tiempo para festejar? La utopía del estado nacional latinoamericano s. 31–44; Krawiec Monika: The Monroe doctrine and the independence of Latin America. The U.S. foreign policy toward revolutionary movements in Latin America in the years 1810–1823 s. 45–56; Polacos en la independencia latinoamericana: Smolana Krzysztof: Los polacos ante las guerras por la independencia de América hispana s. 59–72; Czuby Jarosław: Los polacos en Santo Domingo 1802–1803. Una aventura militar, tragedia humana y advertencia política s. 73–83; Soñta-Jaroszewicz Teresa: Los polacos en la lucha por la independencia del norte de América del Sur s. 85–111; Mujeres en la independencia latinoamericana: Jachowicz Magdalena: En busca de la independencia: el movimiento feminista en España y en América Latina s. 159–171; Debates sobre la independencia latinoamericana: Jakubowska-Vorbrich Zuzanna: Cómo una ex-colonia adquirió una colonia: anexión de Isla Pascua a Chile, 1888 s. 207–221; Ługowska Urszula: Principales enfoques de la independencia peruana en las letras s. 249–268; Retos contemporáneos de la independencia latinoamericana: Smorzewska Magdalena: Modelo da liderança política no Brasil independente. Caso de Juscelino Kubitschek e Luiz Inácio Lula da Silva s. 271–291.

2444. ETHOS rycerski w kulturze. Tradycje i kontynuacje. T. 1: W kręgu średniowiecza. Pod red. Teresy Banaś-Korniak i Beaty Stuchlik-Surowiak; przy udziale Magdaleny Komendy. Katowice 2017 Wydaw. Uniw.

Śląskiego 8° ss. 355, nlb. 1, il., streszcz. ang., fr. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3584).

Treść: Banaś-Korniak Teresa, Stuchlik-Surowiak Beata: Wstęp s. 7–11; Kwosek Jacke: Idea rycerza-zakonnika i jej uzasadnienie w ujęciu św. Bernarda z Clairvaux s. 15–32; Kacprzak Marta M.: „...znana jest u nas zaledwie z imienia...”. Polskie XIX-wieczne edycje przekładów „Pieśni o Rolandzie” s. 33–73; Lniak Agnieszka: Sprzężenie przeciwności w „Don Kichocie” Cervantesa s. 74–95; Starowicz Aleksandra: Triumf (anty)rycerza? Gra ze średniowiecznością w „Grze o tron” G.R.R. Martina s. 96–116; Sobol Alina: Ethos rycerski św. Joanny d’Arc w religijno-historiozoficznej koncepcji Dymitra Merezkowskiego s. 117–132; Mazurkiewicz Michał: Średniowieczna geneza idei „fair play” i jej funkcjonowanie w współczesnym sporcie – od turniejów rycerskich do nowoczesnego współzawodnictwa na arenach sportowych s. 133–147; Teterycz-Puzio Agnieszka: Wojownik, obrońca wiary i uciśnionych? Wzorce rycerskie w świetle średniowiecznych przekazów narracyjnych s. 151–183; Klawinowska Agnieszka: Społeczeństwo trwogi? Zachowania niezgodne z etosem rycerskim w najstarszych kronikach polskich s. 184–202; Lis-Wielgosz Izabela: O Wojach Chrystusowych, czyli rycerzach i świętych (na przykładzie literatury starszoberskiej) s. 203–221; Gawarecka Anna: Zagubiona tradycja. Powroty do kultury rycerskiej w literaturze czeskiej s. 222–239; Bednarczyk Adam: „Rycerskość” arystokraty z okresu Heian. Rozważania z perspektywy „Il Cortegiano” Baldassare de Castiglione s. 240–267; Puchalska Joanna: Etyka samuraja według japońskich opowieści wojennych s. 268–301; Gaździcki Maciej: „U nas mówią, z pieśni słowa nie wyrzucić”. Rycerskie ceremoniale i zwyczaje w polskiej powieści historycznej XIX wieku („Dzieje Polski” Józefa Ignacego Kraszewskiego) s. 302–326; Łukomiak Karol: Charakterystyka „herbarzy kaflowych” s. 327–343.

T. 2 zob. poz. 2844.

2445. EUROPA Środkowa, Bałkany i Polacy. Studia ofiarowane profesorowi Antoniemu Cetnarowiczowi. Pod red. Janusza Pezdy i Stanisława Pijaja. Kraków 2017 Historia Iagellonica 8° ss. 696, tabl. 2, il., streszcz. ang., pol.

Z treści: Pezda Janusz, Pijaj Stanisław: Wstęp s. 9–13; Najbar-Agičić Magdalena: Historiografia chorwacka i światowe nauki historyczne w latach 1945–1960. Kontakty z polską historiografią s. 67–75; Czerwiński Maciej: Chorwackie prawo państwowe i jego translacja w realiach komunistycznej Jugosławii s. 77–87; Marušić Branko: Sprawa polska w sztokholmskim memorandum dra Henryka Tuma s. 169–176; Malif Jiri: Exhibitions in Prague and Częstochowa and Czechs visiting Poles in 1909. Expressions of neo-slavism and economic nationalism s. 203–217; Kopyś Tadeusz: Ludność żydowska na Węgrzech od początku XVIII wieku do połowy XIX wieku s. 219–230; Moklak Jarosław: Lwów i Triest. Uniwersyteckie dążenia Ukraińców, Włochów, Chorwatów i Słowców (1908–1914) s. 241–248; Szymczak Damian: „Viribus unitis”? Błaski i cienie Izby Poselskiej przedlitawskiej Rady Państwa (1861–1918) s. 249–264; Pijaj Stanisław: Rodzina Hristić i jej związki z Polską s. 293–308; Popek Krzysztof: Uwagi na temat procesów migracyjnych wśród bułgarskich katolików w XIX wieku s. 309–318; Czekalski Tadeusz: Albański islam w okresie państwowego ateizmu i pierwszych lat transformacji ustrojowej – kontekst polityczno-społeczny s. 329–343; Stawowy-Kawka Irena: Położenie Greków w Albanii a tzw. strefy mniejszościowe s. 345–357; Bunjak Petar: Ślady akcji dyplomatycznej obozu Hotelu Lambert na Bałkanach z lat czterdziestych XIX stulecia w kulturze serbskiej s. 361–369; Żurek Piotr: Miejsce Bośni w bałkańskiej polityce Hotelu Lambert (1843–1849) s. 371–382; Świętek Adam: „Gazeta Narodowa”

wobec powstania w Boce Kotorskiej w 1869 roku s. 383–394; Kale Slaven, Brlić Ivan: Podróż Bronisława Grabowskiego do Chorwacji i Sławonii w 1882 roku w świetle korespondencji administracji chorwackiej s. 395–406; Rubacha Jarosław: Obraz wojny serbsko-bułgarskiej w 1885 roku w publikacjach krakowskiego dziennika „Czas” s. 407–418; Banach Andrzej Kazimierz: Kariera studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego w sądownictwie, prokuraturze i administracji w Bośni i Hercegowinie w latach 1879–1914 s. 419–428; Darasz Zdzisław: Słoweńska literatura i sztuka w „Świecie Słowiańskim” s. 429–439; Karolczak Kazimierz: „W oczach polskich arystokratów...”. Opatija w końcu XIX wieku s. 441–455; Kiss Csaba G.: „Powrót” Stanisława Vincenza na Węgry s. 457–463; Augustynowicz Christoph: Galizien in der polnischen Historiographie nach 1989. Trends und Potentiale s. 465–471; Franzesch Heit: Franciszek Bujak i jego „Galicia” s. 473–485; Haumann Heiko: Autonomie und Grenzüberschreitung im galizischen Judentum. Eine Skizze s. 487–493; Kargol Tomasz: Plebanie i zabudowania gospodarcze parafii rzymskokatolickich w zachodniej Galicji na przełomie XVIII i XIX wieku. Zarys problematyki s. 495–503; Ślusarek Krzysztof: Dobra państwowe w Galicji i na Bukowinie w początkach XIX wieku s. 505–512; Turcza Karolina: Cholera w Krakowie w 1866 roku w relacjach prasowych i opisach Józefa Oettingera s. 513–521; Baczkowski Michał: Polacy a problem językowy w austriackiej Obronie Krajowej przed I wojną światową s. 523–529; Łazuga Waldemar: „Dwie ek damy”. [Maria Bobrzyńska i Karolina Lanckorońska] s. 531–543; Chudzió Hubert: „Dla ojczyzny ratowana, wrócim się przez morze”. Reakcje polskich emigrantów z Algierii i USA na wydarzenia 1848 roku s. 545–558; Daszyk Krzysztof Karol: Przypominał Mojżesza – grzeszącego pychą... „Rzymski” Mickiewicz czasu Wiosny Ludów w epistolografii Elizy z Branickich Zygmuntovej Kraszińskiej s. 559–569; Pezda Janusz: Kustosz Bentkowski. [Leon Jarosław, 1823–1889] s. 571–582; Hahn Hans Henning: Das deutsche Polenbild im 19. Jahrhundert. Von der Polenbegeisterung der 1830er Jahre bis zum Kulturkampf s. 583–595; Zaliński Henryk W.: Bitwa pod Dobrem (19 lutego 1831 roku) szczeblem do kariery generała Jana Zygmunta Skrzyneckiego s. 597–607; Marchlewicz Krzysztof: Konsul, który nie umiał być obojętny. Frederic Chatfield i jego odwołanie z Warszawy w 1832 roku s. 609–618; Makowski Krzysztof A.: Powstanie, którego nie było... O Wiosnie Ludów w Poznaniu i niezachodzącej s. 619–630; Chwalba Andrzej: Mobilizacja na ziemiach polskich w 1914 roku s. 631–638; Varia: Florkowska-Francić Halina: Pozycja kobiet w życiu politycznym Szwajcarii s. 651–669.

2446. FARON Barbara, Bukowczan-Rzeszut Agnieszka: Siedem śmierci. Jak umierało w dawnych wiekach. Kraków 2017 Astra 8° ss. 400, il.

Europa, l. 920–1735.

2447. FIJAŁKOWSKA Alicja: Amerykańska ruletka. Historia i współczesność stosunków Stanów Zjednoczonych i Ameryki Łacińskiej. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 374, nlb. 1, mapy.

Lata 1776–2016.

2448. GAWRYCKI Marcin Florian: Historia Paragwaju. Warszawa 2017 MHPRL; Inst. Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich UW 8° ss. 459. (Biblioteka Iberyjska).

XVI–XXI w.

2449. HATŁAS Jerzy: Bułgarzy w północnym Nadazowiu. Zapomniana diaspora. Poznań

2017 Oficyna Wydawnicza GARMOND 8° ss. 156, nlb. 4, il., streszcz. ang.

Moldawia, Ukraina, XVII–XXI w.

2450. HISTORIA est testis temporum. Księga pamiątkowa z okazji Jubileuszu 90-lecia Profesorów Richarda Pipesa, Piotra Wandycza, Zbigniewa Wójcika. Pod red. Jana Malickiego. Warszawa 2017 Studium Europy Wschodniej. Uniw. Warszawski 8° ss. 561, nlb. 6, il., streszcz. ang., pol., ros.

Treść: Malicki Jan: Historia est testis temporum. Richard Pipes [1923–2018] – Piotr Wandycz [1923–2017] – Zbigniew Wójcik [1922–2014] s. 7–10; Materski Wojciech: Opinia dla Senatu Uniwersytetu Warszawskiego w związku z nadaniem tytułu doktora „honoris causa” Profesorowi Richardowi Pipesowi s. 15–23; Serczyk Władysław: Opinia dla Senatu Uniwersytetu Warszawskiego w związku z nadaniem tytułu doktora „honoris causa” Profesorowi Richardowi Pipesowi s. 25–29; Śliwowska Wiktoria: Opinia dla Senatu Uniwersytetu Warszawskiego w związku z nadaniem tytułu doktora „honoris causa” Profesorowi Richardowi Pipesowi s. 31–34; Samsonowicz Henryk: Laudacja s. 35–40; Przemówienie Doktora „Honoris Causa” Uniwersytetu Warszawskiego Profesora Richarda Pipesa s. 41–44; Profesor Richard Pipes’ Speech s. 45–48; [Cz.] 1. Rosja: Nowak Andrzej: Bezczynność i jej koszty: Waszyngton wobec sowieckiego wyzwania w roku 1920 s. 51–73; Materski Wojciech: Bolszewicy a kwestia równoprawnienia kobiet s. 75–103; Kuromiya Hiroaki: Political provocation as Stalin’s foreign policy: the [Fritz] von Twardowski affair, 1932 s. 105–125; Kramer Mark: The Soviet Union and crisis management in Poland in the 1970s s. 127–142; Pihõa Rudolf: Vlast’. Nomenklatura. Sobstvennost’. Ob odnoj iz pričín raspada SSSR s. 143–162; [Cz.] 2. Polska: Kornat Marek: Piotr Wandycz – szkic biograficzny s. 167–184; Kłoczowski Jerzy: Humanizm w kulturze polskiej XII–XVIII stulecia s. 185–197; Łukasiewicz Sławomir: Wokół „Zjednoczonej Europy” Piotra Wandycza s. 199–214; Nagielski Mirosław: Jan Zamojski jako dowódca w kampanii inflanckiej 1601/1602 s. 215–236; Beauvois Daniel: Litwa i Biała Ruś w 1812 roku. Rozgrzywka pomiędzy Aleksandrem I, Napoleonem i Polakami s. 237–261; Faryś Janusz: Federacja i inkorporacja. Dwie wizje siły Polski odrodzonej 1918–1921 s. 263–276; Kornat Marek: Polska Odrodzenia (1919–1939) w stosunkach międzynarodowych. Podmiot czy przedmiot? Wyobrażenia polityczne i rzeczywistość historyczna s. 277–315; Stoczewska Barbara: Litwini i Ukraincy w polskiej myśli politycznej (do wybuchu II wojny światowej) s. 317–338; Rojek Wojciech: Proces kształtowania polsko-sowieckiej granicy między państwowej 1943–1952 s. 339–362; Taras Raymond: Poles and prejudice: are Polish-American scholars objective about Russia? s. 363–381; [Cz.] 3. Ukraina: Chynczewska-Hennel Teresa: Rzeczpospolita – Ukraina w twórczości Profesora Zbigniewa Wójcika s. 387–396; Litwin Henryk: Kijowszczyzna, Wołyń i Braclawszczyzna wobec walki stronnictw w czasie drugiego bezkrólestwa 1574–1576 s. 397–412; Kul’cic’kij Stanisław: Golodomor 1932–1933 rr. u visvitleni ukraïns’koï istoriïnoï nauki za ostani 25 rokiv s. 413–434; Zaškil’nak Leonid: Ukraïns’ko-pol’s’ki vidnosini v roki Drugoi svitovoi vjini: doslidžennâ ta interpretacïi s. 435–468; Riabchuk Mykola: Liberal nationalism and its rivals: the Ukrainian experience s. 469–485; Stryjek Tomasz: O rzeczywisty obraz imperium. Ukraina i Rosja w XIX w. w książkach Aleksieja Millera s. 487–517.

2451. HISTORYCZNA Nowa Marchia w historiografii, kulturze, sztuce i architekturze – wczoraj, dzisiaj i jutro. In memoriam doktora Stanisława Talarczyka. Red. nauk. Andrzej

Talarczyk, Edward Włodarczyk. Szczecin 2017. Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 481, nlb. 1, il., mapy, streszcz. niem. Uniw. Szczeciński. (Badania Nowomarchijskie. Neumärkische Forschungen; t. spec. 1).

Tyt. równol.: Die historische Neumark in der Geschichtsschreibung, Kultur, Kunst und Architektur – gestern, heute, morgen.

Z treści: Talarczyk Andrzej, Włodarczyk Edward: Przedmowa s. 17–19; Doktor Stanisław Talarczyk [1922–2002]: Marcinkowski Zygmunt: Sam historią miasta. Pół wieku życia dla Drezdenka i Ziemi Lubuskiej s. 23–49; [Rozdz.] 1. Metodologia i historia badań nad regionem Nowa Marchia: Włodarczyk Edward: Historia regionalna. Kilka uwag o jej uprawianiu s. 63–72; Gahlbeck Christian: Niemieckie badania historyczno-krajoznawcze oraz interdyscyplinarne nad dziejami Nowej Marchii – wczoraj, dziś, jutro... s. 73–123; Rymar Edward: Stan polskich badań nad historią Nowej Marchii w wiekach średnich i czasach nowożytnych s. 124–153; Abraham-Diefenbach Magdalena, Ackermann Felix: Przeszłość i teraźniejszość „terra transoderana”. Historia Nowej Marchii jako historia transnarodowa s. 154–167; Völker Martin A.: Duchowo-literackie dziedzictwo kulturowe Nowej Marchii jako niemiecko-polski projekt badawczy s. 168–179; Bialecki Tadeusz: Projekt słownika geograficzno-historycznego Pomorza Zachodniego s. 180–187; Hackmann Jörg: Akademia Bałtycka w Lubece oraz stosunki polsko-niemieckie s. 188–193; [Rozdz.] 2. Historia, komunikacja i sztuka w Nowej Marchii: Sakson Andrzej: Przemiany społeczne na Ziemiach Zachodnich Polski po 1945 roku ze szczególnym uwzględnieniem obszaru Dolnej Noteci s. 197–205; Musekamp Jan: Kolej Wschodnia na przestrzeni dziejów. Podróż z Berlina do Królewca s. 206–216; Kessler Wolfgang: Drezdenko z perspektywy niemieckiej s. 217–226; Biranowska-Kurtz Alicja: Walory kompozycji przestrzennej Drezdenka s. 227–235; Brzustowicz Grzegorz Jacek: „Epicedium...”, czyli pieśń żalobna o Aleksandrze Gordonie, szwedzkim komendancie Drezdenka z czasów wojny trzydziestoletniej s. 236–244; Seydewitz Nicole: „Gdzie właściwie leży Velten-Vordamm?”. Marchijska ceramika artystyczna z Vordamm bei Driesen (Vordamm pod Drezdenkiem) s. 245–261; Syska Ewa: Kilka uwag o najstarszych pieczęciach rady miejskiej Dobiegniewa s. 262–269; Piasek Dariusz: Kościół parafialny w Dobiegniewie jako przestrzeń symboliczna s. 270–290; [Rozdz.] 3. Ludzie zasłużeni dla Nowej Marchii: Czarnuch Zbigniew: Kulturowa tożsamość – polityka pamięci. Kształtowanie poczucia identyfikacji mieszkańców małego miasteczka z symbolami lokalnej tożsamości jako istotny czynnik wzmocnienia procesu rodzenia się społeczeństwa obywatelskiego. Przemyslenia pedagoga praktyka wokół tego problemu, osnute na kanwie specyfiki Drezdenka s. 293–316; Lorkowska Halina: W służbie Boga i ludzi – Adam Krieger (1634–1666). Człowiek, dzieło, konteksty s. 317–328; Talarczyk Andrzej: Życie dla Strzelecko-Krajeńskich w Nowej Marchii. Paul Müller [1878–1957] jako historyk regionalista, badacz literatury i pisarz s. 329–339; Lüderitz Jörg: Paul Biens [1874–1945], jeden z najważniejszych zbieraczy i wydawców legend w Nowej Marchii s. 340–355; [Rozdz.] 4. Nowomarchijskie badania regionalne polskie i niemieckie: Bahl Peter, Weiduschat Gerhard: Wyprawy naukowe i wycieczki studyjne o tematyce „polskiej”, zorganizowane przez Towarzystwo Historyczno-Krajoznawcze Marchii Brandenburskiej s. 359–367; Czarnuch Zbigniew: Towarzystwo Przyjaciół Witnicy (i Polsko-Niemieckie Stowarzyszenie Educatio Pro Europa Viadrina) s. 368–371; Rymar Dariusz A.: Towarzystwo Przyjaciół Archiwum i Pamiątek Przeszłości – 24 lata pracy na rzecz regionu i środowiska s. 372–376; Kostkiewicz-Górska Grażyna: „Nowa Marchia – prowincja zapomniana – Ziemia Lubuska – wspólne korzenie”. Polsko-niemieckie spotkania z historią s. 377–384; Oleśniewicz Lubomir, Talarczyk Andrzej: Nadnoteckie Towarzystwo Kultury w służbie społeczeństwa i regionu drezdeneckiego s. 385–392;

Kamińska Janina: Strzelecko-Krajeńskie Towarzystwo Kultury – stowarzyszenie dwóch lokalnych środowisk kulturotwórczych jednego regionu s. 393–397; Brzustowicz Grzegorz Jacek: Regionalne Towarzystwo Historyczne Ziemi Choszczeńskiej s. 398–400; Migdalski Paweł: Stowarzyszenie Historyczno-Kulturalne „Terra Incognita” s. 401–409; Mykietów Bogusław, Tureczek Marcelli: Stowarzyszenie Regionalistów „Środkowe Nadodrże” s. 410–413; Maksymczak-Żyła Małgorzata: Dziesięć lat Towarzystwa Przyjaciół Słońska „Unitis Viribus” s. 414–418; Cieślak Józef: Towarzystwo Miłośników Ziemi Krośnieńskiej w latach 1959–2013 s. 419–424; Ziolek Grzegorz: Towarzystwo Przyjaciół Lubniewic s. 425–427.

2452. HISTORYCZNE i polityczne związki Polski i Austrii. Pod red. Elżbiety Muciek. Lublin 2016.

Rec.: Romejko Adam, *Studia Gdańskie*. T. 40: 2017 s. 255–261.

2453. IMPERIA Śródziemnomorza. Czynniki warunkujące powstanie, rozwój i upadek. Red. Karolina Kochańczyk-Bonińska, Leszek Misiarczyk, Tomasz Skibiński. Warszawa 2017. Wydaw. Nauk. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 158. (*Studia Antiquitatis Christianae*; 20).

Treść: Kochańczyk-Bonińska Karolina, Misiarczyk Leszek, Skibiński Tomasz: Wstęp s. 7–10; Grzybowski Jacek: Imperium – relikw przeszłości czy wieczne wyzwanie? Historyczno-hermeneutyczna próba opisu imperialnych fenomenów s. 11–35; Nowogórski Przemysław: Azjatycka flanka imperium (Kanaan w mocarstwowej polityce egipskiej) s. 37–54; Suski Robert: Rozważania Eutropiusa, Ammianusa Marcellinusa i Zosimososa o oddaniu Persom części Mezopotamii przez Jowiana s. 55–71; Bralewski Sławomir: Bizancjum – Królestwo Boże na ziemi? – powstanie, rozwój, upadek – kilka refleksji s. 73–108; Zawadzki Marcin: Michał VIII Paleolog – odnowiciel imperium bizantyńskiego s. 109–117; Gaj Beata: Filozofia i retoryka – dwa filary imperium śródziemnomorskiego s. 119–129; Babiński Jarosław: Rzym – trwające imperium? Tożsamość Europy według Rémiego Brauge’a s. 131–142; Skolimowska Anna: Neosredniowieczny model europejskiego imperium. [Unia Europejska] s. 143–158.

2454. JAGIELLONIAN ideas towards challenges of modern times. Ed. Leszek Korporowicz, Sylwia Jaskuła, Małgorzata Stefanović, Paweł Plichta. Kraków 2017 The Jagiellonian Library 8° ss. 423.

Z treści: Korporowicz Leszek: Jagiellonian values s. 15–35; Lucyszyn Józef: The pragmatic interpretation of Jagiellonian ideas s. 37–52; Porębski Andrzej: Jagiellonian values in the Freiburg Declaration of Cultural Rights s. 53–65; Jaskuła Sylwia: Jagiellonian inspirations in inter-cultural education s. 67–80; Szlachta Bogdan: On the political thinking of the Jagiellonian day s. 85–97; Bajor Wanda: The Cracovian precursors of Ius gentium in the Jagiellonian and contemporary periods s. 99–127; Płotka Magdalena: Multidimensionality of the category of action in 15th century Kraków practicism s. 129–151; Wielecki Krzysztof: Subjectivity in the European thought. The significance of Paweł Włodkowic’s and Bartolomé de Las Casas’ philosophies s. 153–178; Karas Marcin: The contribution of Nicolaus Copernicus to Jagiellonian ideas s. 179–188; Paleczny Tadeusz: Challenges for ideology and politics of multiculturalism s. 193–210; Dębska Marta: The Jagiellonian ideas in the contemporary world order in the aspect of the national identity and the nation-states

s. 211–221; Kollai István: Reinventing the narrative of Central Europe: The imaginary geography of Central Europe in the era of global cultural consumerism s. 223–232; Yevtukh Volodymyr: Cultural security in ethnic diverse society. Challenges for Ukraine s. 249–279; Konarski Wawrzyniec: Between scepticism and opposition. Cultural-political conditions of varied perceptions of the Jagiellonian idea in Ukraine and Russia s. 281–302; Ozdowski Sev: Importance of heritage languages to Australia's social and economic future s. 303–317; Krzak Łukasz: The Jagiellonian idea. Some political challenges s. 319–328; Pietrzyk-Reeves Dorota: Patterns of political thinking and arguments in Poland-Lithuania: virtues, res publica and education s. 333–344; Rembierz Marek: Jagiellonian ideas in shaping cultural identity, social pluralism and intercultural relations. Historical reconnaissance, ideological bonds and educational postulates of Stefan Świeżawski s. 345–377; Dziadowiec Joanna: The Jagiellonian ideas in the promotion of intangible cultural heritage. The example of Polish Jagiellonian fairs s. 379–407.

2455. JAGODZIŃSKA Agnieszka: „Duszozbawcy”? Misje i literatura Londyńskiego Towarzystwa Krzewienia Chrześcijaństwa wśród Żydów w latach 1809–1939. Kraków–Budapeszt 2017 Austeria 8° ss. 519, nlb. 4, il., streszcz. ang.

Dot. także działalności na ziemiach polskich.
Rec.: Doktor Jan, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 3 s. 570–574.

2456. KAZACHSTAN. Tauelsiz memleket znaczy niepodległe państwo. Red. nauk. Władysław Sokołowski, Mukhit-Ardager Sydyk-nazarov. Warszawa 2017 Tow. Nauk. Polska–Wschód 8° ss. 508, nlb. 3, il., mapa, streszcz. ang., kazachskie, pol., ros. (Polsko-Kazachskie Studia Politologiczne).

Z treści: Sokołowski Władysław: Kwestie niepodległości Kazachstanu w polskich badaniach naukowych s. 11–29; Osiński Joachim, Baigunakov Dosbol, Sabdenova Gulmira: Państwowość kazachska: historia i rzeczywistość. Przyczynek do teorii państwa s. 33–50; Panecki Tadeusz: Armia Polska w ZSRR (1941–1942). Wątek kazachski s. 161–176; Sembli Marat: Polaki v sud'bah moego naroda (vozvrašenie nravstvennogo dolga) s. 177–189; Sokołowski Władysław: „Żeltoksan” w polskiej przestrzeni informacyjnej, politycznej i naukowej s. 191–202; Wierzbicki Andrzej: Mniejszość rosyjska w Kazachstanie. Problemy etno- i geopolityki s. 239–306; Pastusiak Longin: Najważniejszy partner Stanów Zjednoczonych w Azji Środkowej s. 379–408.

2457. KLIMASZEWSKA Anna: Ordonanse królewskie we Francji. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 47–62, streszcz. ang., fr.

XIV–XVII w.

2458. KOŁOSOWSKI Tadeusz: Troska o chorych w klasztorach starożytnych w świetle wybranych reguł monastycznych. *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 5–16, streszcz. ang. III–VI w.

2459. KOWALCZYK Andrzej Stanisław: Sawinkow. Wyd. 2, uzup. Warszawa 2017 Tow.

„Więź” 8° ss. 227, nlb. 1, tabl. 16, il. (Biblioteka „Więzi”; t. 337).

Boris Viktorovič Savinkov (1879–1925).
Wyd. 1. Warszawa 1992 LNB Wydaw.

2460. LESZKA Małgorzata B., Leszka Mirosław J.: Bazyliśa. Świat bizantyńskich cesarzowych IV–XV wiek. Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. 430, nlb. 1, il.

2461. LEWANDOWICZ Maria: Geneza i znaczenie Kodeksu Prawa Prywatnego Kantonu Zurychu dla kodyfikacji prawa prywatnego w Szwajcarii na przykładzie prawa spadkowego. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 63–87, streszcz. ang., fr.

XVIII–XX w.

2462. LIPÓŃSKI Wojciech: Narodziny cywilizacji Wysp Brytyjskich. Wyd. 4, popr. i uzup. Poznań 2017 Wydaw. Poznańskie 8° ss. 813, nlb. 1, il.

Od najstarszych śladów osadnictwa do ok. przełomu XIII–XIV w.
Wyd. 1. 1995.

Rec.: Faszcza Michał Norbert: „Cywilizacja” czy „cywilizacje” antycznej Brytanii? *Klio*. T. 41: 2017 nr 2 s. 125–138.

2463. MAGOCSI Paul Robert: Historia Ukrainy. Ziemia i ludzcie. Tł. Marek Król i Alicja Wałigóra-Zblewska; red. nauk. i wstęp Adam Świątek; posł. Andrzej A. Zięba. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 1062, tabl. 32, il., mapy.

Dostępne także w formie elektronicznej.

2464. NICIEJA Stanisław Sławomir: Kresowa Atlantyda. Historia i mitologia miast kresowych. T. 10: Złoczów, Zadwórze, Koza-ki, Gańczary, Łanowce, Zasmyki. Opole 2017 MS 8° ss. 286, nlb. 2, il.

Na Ukrainie.
T. 1. 2012.

2465. O ZIEMIĘ naszą, nie waszą. Ideowe aspekty procesów narodotwórczych w Europie Środkowej i Wschodniej. Pod red. Łukasza Adamskiego. Warszawa 2017 Centrum Pol.-Ros. Dialogu i Porozumienia 8° ss. 467, tabl. 11, il. Centrum Pol.-Ros. Dialogu i Porozumienia.

Materiały konferencji, Warszawa, 16–17 IV 2015 r.

Treść: Adamski Łukasz: Myśl polityczna wobec procesów unarodawiania i przenerodawiania się Europy Środkowej i Wschodniej s. 9–17; Grala Hieronim: Rzeczpospolita wobec pretensji Moskwy/Rosji do ziem ruskich s. 19–58; Koczegarow Kirill: „Dziwną jest rzeczą Polakom ruskiej ziemi dziedzicami nazywać się”. Przeszłość dawnej Rusi w koncepcjach politycznych starszego kozackiej w drugiej połowie XVII wieku s. 59–90; Laszkiewicz Hubert: Władca i władza w Carstwie Moskiewskim i w Rzeczypospolitej w XVII wieku wobec centrum i okrain s. 91–108; Puminowa Natalja: Krytyka „prawosławia

kijowskiego” w myśli religijnej Państwa Moskiewskiego w ostatniej ćwierci XVII wieku s. 109–133; Butterwick-Pawlikowski Richard: Koncepcja narodu w polskim dyskursie końca XVIII wieku. Rozważania nad Konstytucją 3 maja s. 135–151; Portnow Andrij: Jak Rosja podzwała „swoich”. Obrazy ziem „nowo nabytych” wskutek rozbiórów Rzeczypospolitej w świadomości społecznej i polityce władz Cesarstwa Rosyjskiego (koniec XVIII – początek XIX wieku) s. 153–181; Getka-Kenig Mikołaj: Problem tak zwanych ziem zabranych w dobie „wskreszonej” Polski (Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego), 1807–1831 s. 183–204; Adamski Łukasz: Małorosja, Ruś czy Ukraina. Rywalizacja oraz współistnienie określeń południowo-wschodnich prowincji przedrozbiorowej Rzeczypospolitej i ich ludności w języku polskim doby zaborów s. 205–245; Staliūnas Darius: Zmiana nazwy obszaru geograficznego jako narzędzie symbolicznego zawłaszczenia – Litwa i jej usytuowanie na rosyjskich mapach wyobraźniowych s. 247–259; Głuszkowski Piotr: Tożsamość ziem białoruskich w percepcji rosyjskiej inteligencji w pierwszej połowie XIX wieku s. 261–284; Borisionok Jurij: Chłop i szlachcic na ziemiach białoruskich w długim XIX wieku: z czego i dlaczego zrodził się białoruski projekt narodowy s. 285–305; Smalianczuk Aleksander: Zachodniorusizm i krajowość – próba analizy komparatystycznej s. 307–322; Uljanowski Wasyl: Cerkiew nasza – nie wasza: ideowe podstawy i właściwości konfliktu między ukraińskimi i rosyjskimi duchownymi i świeckimi na Wschodukraińskim Prawosławnym Soborze Cerkiewnym w 1918 roku s. 323–359; Komat Marek: Z projektów federacyjnych w polskiej myśli politycznej (1917–1921) s. 361–409; Tarnogórski Rafał: Prawo Białorusinów i Ukraińców do samostanowienia w polskiej myśli prawnej (1917–1923) s. 411–428.

2466. POLISH-ISRAELI cooperation experience. From Zionism to Israel. Collection of studies. Ed. by Łukasz Tomasz Sroka and Batty Brutin. Kefar Sava–Kraków 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 222, il. Uniw. Pedagog. im. KEN w Krakowie. (Prace Monograficzne; 787).

Treść: Sroka Łukasz Tomasz, Brutin Batty: Introduction s. 7–13; Ochmann Jerzy: Revision of traditional Jewish values in zionism s. 14–51; Sliwa Michał: The social zionist movement in Poland. From late 19th century to the beginning of the communist era s. 52–63; Galanti Sigal Ben-Rafael: Similarities between Polish phyletist nationalism and pro-religious revisionist zionism as the backdrop for the revisionists’ survival and success s. 64–80; Brutin Batty: Ephraim Moshe Lilien [1874–1925] s. 81–89; Shaham Tsafira: The pioneers of the third aliyah (1919–1923) – dreamers of a new society s. 90–108; Sroka Łukasz Tomasz: Relations between Poland and Eretz Yisrael before 1948 s. 109–123; Rymar Mirosław: Zionist posters in the interwar period – form and content s. 124–145; Kozińska-Witt Hanna: Powerful or Powerless? Zionists in municipal self-governments in the Second Polish Republic, 1919–1939 s. 146–156; Tzur Eli: Between cooperation and rivalry: the relationship between the Polish and the Jewish scouting movements in the interwar Poland s. 157–172; Szaynok Bożena: The zionist movement in Poland between 1944 and 1950 s. 173–187; Węgrzyn Ewa: The Gomulka emigrants (1956–1959) from today’s perspective and their relations with Poland after 1989 s. 188–205; Padva Gilad: Mocking the „Polaniyah”: marginalization and demonization of israeli women of Jewish-Polish origins in Israeli cinema and popular culture s. 206–222.

2467. POLSKA – Europa Wschodnia. Wzajemne wpływy i relacje historyczno-kulturowe, literackie i językowe. [Red. Aleksander Kiklewicz, Roman Jurkowski, Norbert Kasperek].

Olsztyn 2017 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 187, il., streszcz. ang. (Studia Polsko-Wschodnie; 1).

Z treści: Kiklewicz Aleksander, Jurkowski Roman, Kasperek Norbert: Od Redaktorów s. 7; Mironowicz Antoni: Biblioteka monasteru supraskiego do połowy XVI wieku s. 11–24; Kazak Tatsiana: Prasa grodzieńska w dwudziestoleciu międzywojennym jako objaw regionalizmu kulturowego s. 25–77; Grabski Maciej: Petersburski tygodnik „Kraj” wobec rewolucji 1905–1907 na terenie Azerbejdżanu s. 79–92; Stankiewicz Jarosław: Białoruskie Towarzystwo Naukowe. Powstanie i działalność w latach 1942–1944 s. 93–102; Przybysz Mateusz: Obraz Białorusinów i Ukraińców w polskich podręcznikach szkolnych w latach 1945–1989 s. 103–120.

2468. POLSKA i Rumunia w Europie Środkowej w XX i XXI wieku. Studia, materiały i eseje poświęcone pamięci prof. dra hab. Wojciecha Rojka. Polonia și România î secolele XX și esuri dedicate în memoriu prof. univ. dr. Wojciech Rojek. Pod red. Agnieszki Kastory i Henryka Walczaka. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 356, nlb. 4, il., streszcz. ang. (Societas; 98).

Treść: Kastory Agnieszka, Walczak Henryk: Wstęp s. 7–10; Patek Artur: Wojciech Rojek [1954–2015] – profesor, historyk, Człowiek s. 11–19; Calcan Gheorghe: Unirea Bucovinei cu România și poziția minorității poloneze. Reverberații în epocă s. 21–34; Walczak Henryk: Wizyta króla Rumunii Karola II w Polsce 26 czerwca – 1 lipca 1937 r. Antecedencje, przebieg i rezultaty s. 35–55; Schipor Bogdan-Alexandru: Garanțiile occidentale pentru Polonia și România din primăvara anului 1939. O perspectivă britanică s. 57–77; Dubicki Tadeusz: Początek internowania władz II RP w Rumunii w świetle dokumentów rumuńskich s. 79–90; Păunescu Cristian, Matei Dorin: Documente din arhivele Ministerului Afacerilor Externe și Băncii Naționale a României despre arul polonez adăpostit în România (1939–1947) s. 91–99; Vițalaru Adrian: Reluarea relațiilor diplomatice dintre România și Polonia după al doilea război mondial s. 101–111; Buchet Constantin: Polonia și România, doi poli de stabilitate în lumea europeană contemporană. Considerații asupra conceptului strategic Internarium – Międzymorze „de la Baltica la Pontus Euxinus” s. 113–128; Manea Nadia: Relațiile Băncii Naționale a României cu Bank Polski în perioada interbelică s. 129–150; Costache Brinđușă: România și Polonia – cooperare și rivalități în Consiliul de Ajutor Economic Reciproc s. 151–165; Czekalski Tadeusz: Produkty rumuńskie na polskich stołach. Uwarunkowania importu rumuńskich artykułów spożywczych w okresie PRL s. 167–179; Dubicki Andrzej: Cenzura polskich periodyków w Rumunii w latach 30. XX wieku s. 181–191; Oksztul Zyta Monika: Glottodydaktyczne dokumenty z okresu międzywojennego do nauki języka i kultury polskiej dla Rumunów s. 193–206; Geambașu Constantin: Momente importante în receptarea culturii și literaturii polone în România s. 207–212; Stawowy-Kawka Irena: Sytuacja Polaków w Rumunii w raportach dyplomatycznych Konsulatu w Bukareszcie w latach 1924–1928 s. 213–226; Nowak Krzysztof: Polityka narodowościowa Rumunii w opiniach dyplomacji PRL s. 227–252; Stempel-Gancarczyk Karina: Nazwy miejscowości zamieszkałych przez Polaków na Bukowinie rumuńskiej. Ujęcie socjolingwistyczne s. 253–263; Król-Mazur Renata: Bukowina jako ojczyzna przywata polskich Ormian s. 265–287; Ristin Dușă: Istoria unui destin și resursele sale morale și culturale s. 289–295; Scaiceanu Cristian Andrei: Stefan Hablinski, destinul unui refugiat polonez în România. [Lata 1939–1974] s. 297–306; Willaume Małgorzata J.: Wielka Wojna, Rumunia, królowa Maria (1916–1919) s. 307–315; Burakowski Adam: Kto

był faszystą? Dyskusja w Rumunii na temat rodzimych odmiannych faszystów 1944–2015 s. 317–330; Kastory Agnieszka Małgorzata: Rumuński głos w sprawie międzynarodowej współpracy w delcie Dunaju po II wojnie światowej s. 331–343.

2469. POLSKA i sąsiedzi na przestrzeni wieków. Pod red. Wojciecha Skóry i Agnieszki Teterycz-Puzio. Słupsk 2017 Wydaw. Nauk. Akad. Pomorskiej 8° ss. 214, il., streszcz. ang., niem. Akad. Pomorska w Słupsku. (Prace Słupskich Doktorantów Historii; 1).

Z treści: Klawinowska Agnieszka: Dobrosąsiedzkie ucztowanie? Zarys średniowiecznych obyczajów biesiadnych w kronikach środkowoeuropejskich od XI do XIV wieku s. 9–18; Krywiak Diana: Ryksa, cesarzowa hiszpańska i Wiola Bułgarka. Kilka uwag o polityce dynastycznej Piastów s. 19–28; Jędrzejewska Patrycja: Leszek Czarny i Gryfina – skandal polityczny czy obyczajowy? Karta z dziejów stosunków polsko-węgierskich i polsko-czeskich w II połowie XIII wieku s. 29–42; Borysiewicz Mariusz: Zarys dziejów Polonii w Harbinie s. 45–72; Kempński Łukasz: Polacy we Francji w dwudziestolecie międzywojennym s. 73–85; Mozgawa Konrad: Polsko-rumuńska współpraca wojskowa w dziedzinie broni chemicznej w świetle wizyty misji rumuńskiej w Warszawie w 1923 roku s. 87–104; Okres po II wojnie światowej: Tałaśka Roman: Działalność przestępcza żołnierzy sowieckich wobec pasażerów i pracowników PKP w latach 1945–1947 na terenie działania Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Gdańsku s. 107–120; Zielenkiewicz Marzena: Wyjazdy polskiej ludności rodzimej z województwa gdańskiego do Niemiec w latach 1950–1959 s. 121–134; Domagała Kamil: Komitety powiatowe Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej województwa koszalińskiego wobec VIII Plenum Komitetu Centralnego s. 135–146; Engler Maria: „Arbeiterstimme” – medium kultury niemieckiej w Polsce. [Czasopismo, l. 1951–1958] s. 147–156; Konkol Konrad: Działania organów bezpieczeństwa wobec duchowieństwa rzymskokatolickiego na przykładzie księży: Lecha Rychwalskiego z Pólczna oraz Wincentego Lesiaka ze Słupska s. 157–166; Prusak Marcin: Wypoczynek na mogiłach. Zagospodarowanie turystyczne terenów Wału Pomorskiego w latach 1957–1989 s. 167–178; Wierzchnicki Maciej: Z dziejów Liceum Pedagogicznego w Słupsku. [Lata 1945–1969] s. 179–194.

2470. POLSKA – Rosja. Relacje na przestrzeni dziejów. Ludzie, miejsca, wydarzenia. Red. Agnieszka Kania, Wojciech Cedro. Kielce 2017 UJK 8° ss. 146.

Z treści: Kania Agnieszka, Cedro Wojciech: Wstęp s. 5–6; Cedro Wojciech: Górale kaukaskie w walce z imperium, czyli Imam Szamil w świetle wspomnień Mateusza Gralewskiego „Kaukaz. Dwanaście lat w niewoli” s. 7–20; Ivleva Evgeniya: Istorii Sovetskogo Soūza perioda stalinizma v rabotah pol’skih istorikov: ot tradicii istoriografii v emigracii k sovremennym koncepcijam s. 21–32; Kania Anna: Ekonomia w ekstremalnych warunkach, zarządzanie gospodarstwem domowym kobiet. [II wojna światowa] s. 33–44; Kania Agnieszka: Lata studenckie na Carskiej Akademii Sztuk Pięknych w Petersburgu w świetle „Dzienników” Ferdynanda Ruszczyca s. 45–57; Lūtynskij Anton Mečislavovič: Sentabr’ 1939 goda v Pol’sie v sovetskikh i rossijskikh učebnikah istorii s. 59–75; Potocki Łukasz: Polityka zagraniczna Polski jako członka UE w obszarze poradzieckim po 2004 roku s. 77–90; Szlufik Jacek: W matni stereotypów narodowych. Relacje polsko-rosyjskie w „Borysie Godunowie” Aleksandra Puszkina i polsko-kozackie w „Strasznej zemście” i „Tarasie Bulbie” Mikołaja Gogola s. 91–107; Witak Robert: Włodzimierz Bączkowski i prometejska wizja Rosji s. 109–122; Żelazny Beata: „Razem o wolność i wyzwolenie całego

świata”. Echa układu Sikorski-Majski na łamach prasy sowieckiej s. 133–146.

2471. PYTER Magdalena, Czepczyńska Emilia: Ewolucja ustawodawstwa oświatowego w Anglii w XIX i XX wieku. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 1 s. 67–81, streszcz. ang., fr.

2472. SOKOŁOWSKI Władysław: O niektórych czynnikach formowania się państwowości Kazachstanu, na przykładzie Chanatu Krymskiego. [W:] Kazachstan – Polska. Wybrane zagadnienia ustrojowe, społeczne i edukacyjne. Toruń 2017 s. 13–31.

Lata 1465–1847.

2473. SRODECKI Paul: Antemurale Christianitatis. Zur Genese der Bollwerksrhetorik im östlichen Mitteleuropa an der Schwelle vom Mittelalter zur Frühen Neuzeit. *Husum 2015 Matthiesen* 8° ss. 532. (Historische Studien; t. 508).

XIII–XVI w.

Rec.: Królikowska-Jedlińska Natalia, *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 4 s. 823–825.

2474. STOPKA Krzysztof: Armenia Christiana. Armenian religious identity and the Churches of Constantinople and Rome (4th–15th century). Transl. Teresa Bałuk-Ulewiczowa. Kraków 2017 Jagiellonian Univ. Press 8° ss. 368, nlb. 2. (Jagiellonian Studies in History; vol. 8).

Na podst. pracy habilitacyjnej: Armenia Christiana. Unionistyczna polityka Konstantynopola i Rzymu a tożsamość chrześcijaństwa ormiańskiego (IV–XVI w.).

2475. ŚLADKOWSKI Wiesław: Szkice polsko-francuskie XIX–XX wiek. Lublin 2015.

Rec.: Gmurczyk-Wrońska Małgorzata: Polska i Francja w badaniach Wiesława Śladkowskiego. Refleksje wokół książki ... *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 1 s. 245–250.

2476. TOŻSAMOŚĆ ukraińska wobec przemian XVII–XXI wieku. Red. Katarzyna Jakubowska-Krawczyk, Albert Nowacki. Lublin 2017 Wydaw. KUL 8° ss. 271, il., streszcz. ukr., pol., ang. KUL. Wydz. Nauk Humanist. Inst. Filologii Słowańskiej.

Z treści: Batrach Stefan: Cerkiew w Wierzbicy – miejsce chrześcijańskiego wtajemniczenia prof. Stefana Kozaka s. 15–22; Łaszkievicz Hubert: Władza wobec peryferii. Carstwo Moskiewskie i Rzeczpospolita w XVII wieku s. 29–43; Drozdowski Mariusz R.: Narodowe motywy wybuchu powstania Chmielnickiego w opiniach szlachty Rzeczypospolitej s. 45–60; Fabianowski Andrzej: Michał Czajkowski i doświadczenie judaizmu s. 61–72; Kołbuk Witold, Kołbuk Anna: Panslawistyczne echa w powieściach historycznych Józefa Ignacego Kraszewskiego s. 73–84; Nowacka Dagmara: Rusinów galijskich poszukiwania tożsamości. „Kozak i ochotnik” Iwana Witoszyńskiego s. 85–99; Delura Sebastian: Chrześcijaństwo na

rozdrożu w dramacie Lesi Ukrainki „Rufin i Pryscylla” s. 101–110; Poliszczuk Jarosław: Mihajlo Kocubins’kij [1864–1913]: èvropijs’ka idea ta Ukraïns’ka identičnist’s. 111–121; Horniatko-Szumilowicz Anna: Vasil’ Tkačuk [1916–1944]. Miž tradicijū i novatorstvom (naris problematiki) s. 147–163; Motyka Grzegorz: Operacja „Zachód” 1947 – sowiecki odpowiednik akcji „Wista” s. 197–207.

2477. WASILEWICZ Urszula: Systemy relacji między Kościołem katolickim i Francją. Studium historyczno-prawne. Lublin 2017 Stow. Absolwentów i Przyj. Wyd. Prawa KUL 8° ss. 263, mapa, streszcz. fr. Stow. Absolwentów i Przyj. Wyd. Prawa KUL.

Lata 496–2017.

2478. WASILEWSKI Krzysztof: Bezdomnych gromady niemałe... Dyskurs imigracyjny na łamach prasy amerykańskiej (1875–1924). Poznań 2017 Oficyna Wydawnicza Bractwa Trojka 8° ss. 631, nlb. 1, streszcz. ang.

2479. WIJACZKA Jacek: Wpływ antyżydowskich stereotypów na pogromy ludności żydowskiej w Europie od średniowiecza do 1945 roku. *Czasz Nowożytna*. T. 30: 2017 s. 141–162, streszcz. ang.

2480. WSCHÓD muzułmański w ujęciu interdyscyplinarnym. Ludzie, teksty, historia. Red. nauk. Grzegorz Czerwiński, Artur Konopacki. Białystok 2017 Alter Studio 8° ss. 406, il., streszcz. ang. Wyd. Filol. Uniw. w Białymstoku, Katedra Badań Filol. „Wschód-Zachód” Uniw. w Białymstoku, Zw. Tatarów RP.

Materiały konferencji naukowej, Białystok, 18–19 XI 2016 r.

Z treści: Czerwiński Grzegorz, Konopacki Artur: Od Redakcji s. 13–14; Nowak Joanna: Józef Julian Sękowski (1800–1858). Kontrowersyjny badacz Wschodu muzułmańskiego na tle epoki s. 17–33; Wrzesińska Katarzyna: Muzułmański Wschód Aleksandra Jablonowskiego z perspektywy dziewiętnastowiecznych teorii rasowych s. 35–49; Siemieniuch-Golaś Ewa: Józef Mikosza i jego „Obserwacje polityczne państwa tureckiego” s. 51–61; Dziekan Marek: Między dyplomacją a fascynacją. Dziewiętnastowieczne Maroko we wspomnieniach z podróży Ferdinanda von Augustina (1807–1861) s. 63–84; Kończak Izabela: Dwudziestolecie przyjaźni na odległość. Listy profesora Tadeusza Kowalskiego do akademika Ignacego Kraczkowskiego. [Lata 1923–1947] s. 85–101; Jaskulski Waldemar: Dyplomacja polska a sprowadzenie prochów generała Józefa Bema do Tarnowa w 1929 roku s. 103–119; Hoff Emil: Egipt międzywojenny w relacjach Polaków s. 121–145; Pawlina Agata: Wojciech Bobowski (Ali Ufki) – Polak na osmańskim dworze s. 147–165; Trojanowska Beata: Świat muzułmański w literackiej prezentacji Lwa Tolstoja s. 169–184; Kupiszewska Anna: Uwagi o kulturze orientalnej w dokumentach sformułowanej świadomości estetycznoliterackiej polskiego Oświecenia (w pismach teoretycznoliterackich i krytycznoliterackich) s. 235–249; Ordzwojały-Grzegorzycz Klaudia: Obraz Wschodu w twórczości Władysława Strzelińskiego s. 251–263; Szewczenko Iryna: Dialog kultury chrześcijańskiej i muzułmańskiej w ukraińskiej literaturze barokowej XVII–XVIII wieku. Przypadek Joannicjusza Galatowskiego s. 265–275; Konopacki Artur, Kulwicka-Kamińska Joanna, Łapicz Czesław: Tatarzy litewscy czy Lipkowie? Rozważania historyczno-semantyczne oraz

propozycje terminologiczne s. 291–307; Krzyżanowski Piotr Jacek: Działalność Muzułmańskiej Gminy Wyznaniowej w Gorzowie Wielkopolskim w świetle materiałów archiwalnych s. 309–334; Gołąbek Bartosz: Ruch dysydenty w ZSRK i kwestia rehabilitacji Krymskich Tatarów. Mustafa Dżemilew i Andriej Sacharow s. 335–348; Červonnaa Svetlana: Pol’sha – Krym. Istoričeskie paralleli, kontakty, perspektivy sotrudničestva s. 349–372; Gadomskij Aleksandr: Pol’skie bežency v Krymu v pervoj polovine XX stoletija s. 373–387.

2481. WSCHÓD – Zachód. Interakcje na przestrzeni dziejów. Red. Krystian Propola. Rzeszów 2017 Uniw. Rzeszowski; Studenckie Koło Historyków Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 147, il.

Treści: Kudzin Patrycja: Relacje Heroda Wielkiego z władzami Imperium Rzymskiego s. 9–24; Kofin Krzysztof: „Napór Orientu na Zachód” – na przykładzie ekspansji cywilizacji bizantyjskiej i turańskiej w pismach prof. Feliksa Konecznego s. 25–44; Puzio Maksymilian: Wizerunek Żydów orientalnych w malarstwie Eugène Delacroix s. 45–61; Awzan Kacper: Ruś za miedzą – przedwojenna Ruś Szlachecka we wspomnieniach mieszkańców Szczawnicy s. 63–80; Orzelek Ariel: Zagadnienie relacji polsko-rosyjskich w koncepcjach Aleksandra Bocheńskiego w latach 1944–1952 s. 81–97; Blecharczyk Karolina: Antysemitka propaganda Związku Radzieckiego w walce z syjonizmem po 1948 roku s. 99–117; Duszyński Bartosz: Religia kontra polityka. Narodziny religijnego antysyjonizmu przed powstaniem Państwa Izrael s. 117–138.

2482. WYSOKIŃSKA-ZAJCHOWSKA Anna: Chrześcijaństwo w Japonii. Od wczesnego chrześcijaństwa do „Kakure Kirishitan”. *Studia Redemptorystowskie*. [T.] 15: 2017 s. 425–436, streszcz. ang.

2483. ZWIERZĘTA w historii, literaturze i sztuce Europy. Pod red. Sylwii Konarskiej-Zimnickiej, Lucyny Kostuch, Beaty Wojciechowskiej. Kielce 2017 Wydaw. UJK 8° ss. 402, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Z treści: Wprowadzenie s. 9–12; Panfil Tomasz: Animalia imperii s. 13–41; Wajda Anna Maria: Znajomość biblijnego zwierzyńca pomocą dla teologa i zoologa s. 43–58; Kostuch Lucyna: Czy sępy opuściły pole bitwy? Padlinożercy w historiografii starożytnej Grecji s. 81–95; Miszczewska Damian: Plutarcha z Cheronei stosunek do jedzenia zwierząt s. 95–107; Wojciechowska Beata: Pies w kulturze średniowiecznej. Wybrane aspekty s. 109–121; Konarska-Zimnicka Sylwia: Determinizm kosmiczny a zwierzęta w średniowiecznej tradycji astrologicznej (na przykładzie wybranych traktatów astrologicznych) s. 137–151; Bubbycz Robert: Pomiedzy tradycją dworską a folklorem. Zwierzęta w pieśniach (lais) Marii z Francji (XII wiek) s. 153–166; Teterycz-Puzio Agnieszka: Równi władcom? – jeszcze o symbolicznym koniu na XIII-wiecznych pieczęciach polskich możnowładców (na tle pieczęci książęcych) s. 167–185; Kardyś Piotr: Inicjały z pieskiem w rękopisie średniowiecznym Rk-41/23 z Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach s. 187–198; Kowalska Barbara: O jądrosapie wawelskiego potwora – smoka na podstawie „Roczników...” Jana Długosza s. 199–213; Rutkowski Paweł: „Ta najprzejmniejsza z rozrywek”: Walki kogutów w Anglii wczesnonowożytnej s. 215–228; Pytasz-Kołodziejczyk Anna: O zwierzętach i „mocy ich” w ziółopisach polskich z XVI wieku s. 243–255; Justyniarska-Chojak Katarzyna: „O rzeczach żywych ku lekarstwu służących” – zwierzęta w polskich poradnikach medycznych z XVI wieku s. 257–273; Bywalec Agnieszka: Medykamenty

i środki pielęgnacyjne pochodzenia zwierzęcego stosowane w polskim lecznictwie od XVI do XVIII wieku s. 275–287; Pielas Jacek: Nazwy i określenia zwierząt w gospodarstwach szlacheckich województwa sandomierskiego w XVII–XVIII wieku w świetle inwentarzy dóbr ziemskich s. 289–302; Badyna Piotr: Dwa spojrzenia na wybrane zwierzęta w polskiej literaturze rolniczej końca XVII i XVIII stulecia s. 303–317; Janicka Iwona: Ulubione zwierzęta na dworach nowożytnych władców europejskich s. 319–330; Łysiak-Łątkowska Anna: Opis pochodzenia i rozwoju zwierząt w „Les époques de la nature”

Georges’a Louisa Buffona s. 331–344; Ryszewska Katarzyna: Zwierzęta w zwyczajach pogrzebowych Scytów w świetle badań polskich archeologów na Ukrainie w XIX i na początku XX wieku s. 345–359; Stegner Tadeusz: Zwierzęta na 365 obiadów Lucyny Ćwierzakiewiczowej s. 361–373; Legutko Grażyna: Osobliwe zwierzęta w czasach niezwykłych. O kilku bohaterach opowiada Eugeniusz Małaczewski s. 375–390; Szyjka Katarzyna, Wajdzik Marek: Zwierzyna drobna w przysłowiacz i wierszach s. 391–398.

II. POSZCZEGÓLNE OKRESY

1. OKRES DO 476

Zob. poz. 2842.

2484. BEDNARCZUK Arkadiusz: Kulturowe znaczenie biżuterii hellenistycznej ozdobionej węzłem Heraklesa. In *Gremium*. [T.] 11: 2017 s. 23–35, streszcz. ang.

2485. BEDNAREK Bartłomiej: Ofiara krwawa w Grecji Starożytnej w świetle danych filologicznych. Stara komedia attycka. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Sub Lupa 8° ss. 317.

2486. BEDNARSKI Marek: Zniszczenie kości ludzkich przez Jozjasza w Betel (2 Krl 23, 16–19) w świetle mezopotamskiej praktyki żaqqi oraz taktyki wojennej królów asyryjskich. *Studia Etckie*. [T.] 19: 2017 nr 3 s. 327–347, streszcz. ang.

2487. BIERNAT Przemysław: Ofiara krwawa w Grecji starożytnej w świetle danych filologicznych. Corpus Platonicum, Corpus Hippocraticum. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Sub Lupa 8° ss. 235.

2488. BRALEWSKI Sławomir: Czy według Sokratesa z Konstantynopola i Hermiasza Sozomena kobieta heretyk mogła być piękna? *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 2 s. 205–214.

Toż w jęz. ang.: Could a heretic be a beautiful woman in Socrates of Constantinople’s and Sozomenus’s eyes? *Tamze* nr 3 s. 203–212.

2489. BUDZANOWSKA-WEGLENDA Dominika: Obywatel Imperium czy obywatel świata? Z refleksji rzymskiej Stoi. In *Gremium*. [T.] 11: 2017 s. 37–52, streszcz. ang.

2490. CIESIELSKA Adriana: Teoria centrum-peryferii Immanuela Wallersteina i jej recepcja w archeologii. Studium przypadku: egejski system-świat w epoce brązu. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. Vol. 22: 2017 s. 9–28, streszcz. ang.

2491. DANIEWSKI Janusz Bożydar: Swetowie Tacyta czyli Słowianie zachodni w czasach rzymskich. Ze słowem wstępnym Jana Karola Kochanowskiego; do dr. przegot. i posłowiem opatrzył Tadeusz Batóg. Wyd. 2. Poznań–Luboń 2017 Wydaw. i Drukarnia Uni-druk 8° ss. 174, streszcz. fr., niem.

Wyd. 1. Warszawa 1933.

2492. DOBRO i zło w świecie starożytnym. Red. Stanisław Chmielowski, Krzysztof Kałek, Maria Kloska, Izabela Nowak. Poznań 2017 Sekcja Orientalistyczna Studenckiego Koła Nauk. Historyków im. Gerarda Labudy przy Inst. Historii UAM; Wydaw. Nauk. Contact 8° ss. 304, il. Sekcja Orientalistyczna Studenckiego Koła Nauk. Historyków im. Gerarda Labudy przy Inst. Historii UAM.

Materiały IV Ogólnopolskiej Interdyscyplinarnej Konferencji Studentów i Doktorantów z cyklu „...w świecie starożytnym”, Poznań, 15–16 XII 2016 r.

Treść: Cichoń Natalia: Mitologia odkryta na nowo: o naucej dobra i zła w epoce późnego antyku na podstawie „De raptu Helenae” Drakoncjusza s. 9–27; Dudlik Katarzyna: „Konflikt w Syrii” – historia ofiar nowej propagandy. [Lata 2011–2016] s. 29–51; Ignaszczak Patryk: Pojęcie „sprawiedliwości” w mezopotamskich „zbiorach praw” s. 53–79; Kałek Krzysztof: Utu-hengal. Wyzwoliciel Sumeru s. 81–91; Klecha-Zegadło Joanna, Marciniusz Joanna: Dobra i zła kobieta w republikańskim Rzymie (na przykładzie Kornelii Afrykańskiej Młodszej i Klodii Metelli) s. 93–108; Liwerska Aneta: Asklepios – bóg medycyny i filantrop s. 109–124; Mazur Marlena: Seks a moralność w starożytnym Rzymie s. 125–145; Nicko-Stepień Paulina: Dobro i zło w życiu człowieka starożytnej Mezopotamii a sąd pośmiertny w świecie podziemnym s. 147–170; Nowak Izabela: Lamaštu – mezopotamska kobieta-demon s. 171–181; Przybyłka Zbigniew: Każdy medal ma dwie strony: antyczne opisy szczodrości i korupcji Juliusza Cezara s. 183–209; Rosowska Justyna: „Dobry” i „zły” w kontekście cywilizacyjnej konfrontacji światów rzymskiego i barbarzyńskiego. Jak daleko sięga moralizatorski aspekt „Germanii” Tacyta s. 211–240; Stanekiewicz Marcin: Miłość jako klątwa w koptyjskich zaklęciach miłosnych s. 241–268; Wieczorek Marcin: Dobry barbarzyńca – zły Rzymianin, czyli o ocenie moralności w pismach Sylwiana z Marsylii s. 269–304.

2493. DROŹDZIEL Sławomir: Przebieg i znaczenie kampanii Scypionów w Hiszpanii

w latach 218–211 p.n.e. *Kolo Historii*. Nr 20: 2017 s. 11–38, streszcz. ang., fr.

2494. DUDZIŃSKI Andrzej: Nienawiść realna czy wymyślona? Relacje między Grekami a Kartagińczykami na Sycylii w czasach Dionizjusza I. *In Gremium*. [T.] 11: 2017 s. 7–21, streszcz. ang.

2495. EXTRA limites. Red. Marcin Bohr i Milena Teska. Poznań–Wrocław 2017 Inst. Archeologii UAM; Inst. Archeologii Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 251, il., mapy, streszcz. ang., pol.

Z treści: Błażejewski Artur: Kultura przeworska a nadłabski krąg kulturowy w okresie rzymskim. Przegląd problematyki s. 17–34; Michałowski Andrzej: W cieniu typologii... Czy można polubić okres wpływów rzymskich? s. 35–45; Madera Paweł: Starożytna technika i technologia dymarska na Śląsku z punktu widzenia eksperymentatora s. 47–73; Żółkiewski Marek: Między kulturą jastorfską a kulturą przeworską. Zespoły ceramiczne ze stanowiska nr 8 w Grabkowie, woj. kujawsko-pomorskie s. 77–86; Rudnicki Mirosław: Problem zasięgu terytorialnego grupy olsztyńskiej. Próba nowego spojrzenia s. 87–117; Orzechowski Szymon: Rzymskie kopalnictwo rud metali – własność kopalni, metody eksploatacji i wpływ na środowisko przyrodnicze s. 119–145; Krzyżanowska Marta: Niewidoczne gołym okiem. Krótkie wprowadzenie do problematyki szkła rzymskiego s. 167–175; Rodzińska-Nowak Judyta: Co jadali mieszkańcy „barbarzyńskiej” Europy? s. 183–199; Socha Krzysztof: Birytałne cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich z Górzycy nad środkową Odżą s. 201–242.

2496. FASZCZA Michał Norbert: Bunty w późnorepublikańskich armiach rzymskich (88–30 przed Chr.). Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 280, streszcz. ang.

2497. FLORILEGIUM. Studia ofiarowane profesorowi Aleksandrowi Krawczukowi z okazji dziewięćdziesiątej piątej rocznicy urodzin. Pod red. Edwarda Dąbrowy, Tomasza Grabowskiego, Macieja Piegdonia. Kraków 2017 Tow. Wydaw. Historia Iagiellonica 8° ss. 592, tabl. 1, il., mapy.

Z treści: Paszke Marcin Z.: Sztuczne palmy daktylowe w przestrzeni sakralnej starożytnej Mezopotamii s. 15–22; Jędraszek Sławomir: Religia domowa w el-Amarna s. 23–34; Wieżel Iwona: Logioi przeszłości i ich kulturowy przekaz. Pytania o pragmatykę antycznej sztuki słowa s. 37–45; Gorzelany Dorota: „Młodości kwiat”. O dwóch przedstawieniach związków homoseksualnych w malarstwie wazowym z kolekcji Muzeum Książąt Czartoryskich s. 47–58; Wypustek Andrzej: Między sztuką a poezją nagrobną. Epigram dla Amfarete z ateńskiego Kerameikosu s. 59–70; Dukuszynski Wojciech: Nadzór ludu ateńskiego nad dowódcami wojskowymi. Przypadek strategii Thrasybulosa (390–389 p.n.e.) s. 71–81; Dyzek Piotr: Hejże chłopcze przynieś czarę. [Wyroby z brązu, Czarnogóra] s. 83–98; Babnis Tomasz: Wykorzystanie historii w mowie „Przeciw Leokratesowi” Likurga z Aten s. 99–114; Zieliński Tomasz: Demetriusz Poliorketes a kobiety s. 115–123; Sprawski Sławomir: Tatuaz Ptolemeusza IV Filopatora s. 125–134; Grabowski Tomasz: Attalos I i wyspy Morza Egejskiego do 201 r. p.n.e. s. 135–149; Rzepka Jacek: Nieznośny styl Polibiusza i język polityczny Achajów s. 151–158; Dąbrowa Edward: Postawa Hasmoneuszy wobec miast s. 159–171; Chowaniec

Roksana: Triskeles – Trinacria – Triquetra a terytorialna tożsamość Sycylii s. 173–182; Świat Rzymian: Bartnik Agnieszka: Bogactwo, luksus, rozrzutność. Leges sumptuariae jako próba przywrócenia „dobrych obyczajów”. [Starożytny Rzym] s. 185–194; Piegdon Maciej: „Niech oręż ustąpi todzie”. Arbitraż i mediacje M. Emiliusza Lepidusa na terenie północnej Italii w II w. p.n.e. s. 195–219; Rogosz Norbert: Wokół datacji kwestury G. Juliusza Cezara s. 221–231; Bednarczuk Leszek: Ziemia polskie za Nerona w świetle nazw wodnych s. 233–241; Ciesielski Mariusz: Nowe spojrzenie na plemiona germańskie na przykładzie Gotów i kultury wielbarskiej (w polskich badaniach) s. 243–252; Budzanowska-Wegleńca Dominika: Ciszta pośród zgiełku, czyli O stoiku mieszkającym „supra balneum”. Życie miejskie i stoicki spokój według Listu 56 Seneki Młodszego s. 253–260; Ruciński Sebastian: Ekwicy w okresie flawijskim: ewolucja czy rewolucja? s. 261–269; Witczak Krzysztof Tomasz: W poszukiwaniu straconego tekstu Rufinosa s. 271–286; Kuciak Jakub: Niedocenione źródło do badań nad epoką archaiczną? „Wykłady filozoficzne” Maksymusa z Tyru a Polikrates z Samos s. 287–296; Komorowska Joanna: Centrum świata. Kulturowe implikacje astrologicznej geografii Klaudiusza Ptolemeusza s. 297–305; Szoka Andrzej Iwo: „Szczęściu pedzące do suto zastawionych stołów”, czyli O filozofach cynickich w rzymskich domach s. 307–317; Królczyk Krzysztof: Rzymski cesarz jako „Nowy Sulla”. Casus Kommodusa, Septymiusza Sewera i Karakalli s. 319–331; Okoń Danuta: Septymiusz Sewer – śladami Aleksandra Krawczuka s. 333–347; Suski Robert: Wiedza autora „Historia Augusta” o podstawach rzymskiego kultu (ofiarch, świątch, czystości rytualnej) s. 351–364; Milewski Ireneusz: „Soli invito comes” czy „imperator christianissimus”? Euzebiusz z Cezarei o pośmiertnej monie Konstantyna Wielkiego s. 365–388; Spychała Dariusz: Postawa Hilarego z Poitiers wobec konfliktu dogmatycznego w Kościele w latach 355–361 s. 389–399; Kołoczek Bartosz Jan: Afryka w „Pochwałach Boga” Emiliusza Blosjusza Drakoncjusza s. 401–417; Twardowska Kamilla: Żywoty kobiet przebranych za mężczyzn jako źródła do historii społecznej i badań nad religijnością w późnym Cesarstwie Rzymskim s. 419–428; Jarosz Łukasz: Kariera Flawiusza Anatoliusza s. 429–444; Turlej Stanisław: Sirmium w późnym antyku s. 445–460; Bętkowski Mateusz: „His quos barbarica feritas captiva necessitate transvexit”. Konsekwencje powstania bizantyńskiej enklawy dla organizacji kościelnej w Hiszpanii s. 461–480; Leszka Mirosław J.: Czy Symeon I Wielki był znawcą późnorzymskiej historii? O wartości świadectwa Mikołaja Mistyka s. 481–488; Marinow Kiril: Mit jako kod polityczny i kulturowy. Przykład mowy „Na pokój z Bułgarami” (927) s. 489–500; Rokosz Mieczysław: „Mos Pithagoreorum” Mikołaja Kopernika s. 503–512; Kluczek Agata A.: Poczet władców rzymskich. Imagines XXX tyrannorum w „Epitome thesauri antiquitatum” Jacopa Strady (1553) s. 513–523; Kapera Zdzisław J.: Odkrycie steli Sargona II z Kiton s. 525–543; Malinowski Gościwiti: Dimitrios Gobelias w Warszawie 1822–1823 r. s. 545–551; Kaczmarek Zofia: Tkaniny w powieści „Quo vadis?” Henryka Sienkiewicza s. 553–563; Śliwa Joachim: Ramzes III w Nawojowej Górze. Motyw z egipskiego grobowca w podkrakowskiej rezydencji s. 565–576; Długosz Dariusz: Skarby znad Morza Martwego w zbiorach Parża s. 577–586; Kuczyński Tomasz: Szyfry i kopisów z Khirbet Qumrán s. 577–586.

2498. KLUCZEK Agata A.: Numizmatyczny ślad zdarzenia i odbicie idei. Uwagi na przykładzie z mennictwa rzymskiego drugiej połowy III wieku po Chr. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 61: 2017 z. 1/2 s. 85–110, streszcz. ang.

2499. KOKOSZKO Maciej, Jagusiak Krzysztof, Dybała Jolanta: Nauka o mleku zawarta w twórczości Dioskuridesa. Studium źródłowe.

Przegląd Nauk Historycznych. R. 16: 2017 nr 1 s. 5–38, streszcz. ang.

Zastosowanie nabiātu w medycynie okresu wczesnego Cesarstwa Rzymskiego.

2500. KOPIJ Kamil: Teoria komunikacji a propaganda w numizmatyce rzymskiej. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 61: 2017 z. 1/2 s. 63–83, streszcz. ang.

2501. KOSIŃSKI Rafał: Jeszcze raz o dacie męczeństwa Symeona bar Sabba'e i przesładowaniach chrześcijan w Persji za panowania Szapura II. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 1 s. 1–24, streszcz. ang.

Rok 344/345.

2502. KOSIŃSKI Tomasz: Rodowód Słowian. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 334, nlb. 1, tabl. 8, il., mapy.

Etnogeneza.

2503. KOWALSKI Andrzej P.: Antropologia pierwotnej kultury Gotów. Zwyczaje pogrzebowe. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 7: 2017 s. 177–201, streszcz. ang.

2504. KOZIOŁ Piotr: O panowanie nad światem. Kampania afrykańska Scypiona 204–201 p.n.e. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 166, mapy.

2505. MIDUCH Maria: Pomiędzy pogaństwem a judaizmem. Paganie w synagodze diaspory w okresie panowania rzymskiego, w świetle świadectw literackich i archeologicznych pierwszych wieków po Chrystusie (I–III wieku po Chrystusie). *Studia Religiołoga*. [T.] 50: 2017 z. 1 s. 1–12, streszcz. ang.

2506. MILEWSKI Ireneusz: Pieniądz w „Vita Porphyrii episcopi Gazensis” pióra Marka Diakona. *Studia Gdańskie*. T. 40: 2017 s. 35–42, streszcz. ang.

IV–V w.

2507. MILEWSKI Ireneusz: „Trzy garście solidów”. Marek Diakon o darowiznach dworu konstantynopolińskiego dla palestyńskich biskupstw. *Klio*. T. 43: 2017 nr 4 s. 3–21, streszcz. ang.

Rok 403.

2508. NOBIS Adam: Moneta w komunikacji międzykulturowej: rzymskie solidy. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 61: 2017 z. 1/2 s. 3–14, streszcz. ang.

IV–VIII w.

2509. OKOŃ Danuta: Album senatorum. Vol. 1: Senatores ab Septimii Severi aetate

usque ad Alexandrum Severum (193–235 AD). Szczecin 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 398. Uniw. Szczeciński. (Rozprawy i Studia; t. (1044) 970) (Szczecińskie Studia nad Starożytnością; vol. 5).

Toż. Vol. 2: Senatorowie epoki Sewerów (193–235 r. n.e.). Studium prozopograficzne. Szczecin 2017 ss. 160. (Rozprawy i Studia; t. (1045) 971) (Szczecińskie Studia nad Starożytnością; vol. 6).

Rec.: Suski Robert, *Res Gestae*. [T.] 5: 2017 s. 129–131.

2510. PAŁUBSKA Zofia: Święty Marcin biskup 317–397. Opatów–Sandomierz 2017 Wydaw. Diec. i Drukarnia 8° ss. 620, il., mapa.

2511. PRZEMOC w świecie starożytnym. Źródła, struktura, interpretacje. Red. Dariusz Słapek, Ireneusz Łuć. Lublin 2017 Wydaw. UMCS 8° ss. 497, nlb. 1, il., streszcz. pol., ang., niem.

Treść: Słapek Dariusz: „Przemoc w świecie starożytnym: źródła, struktura, interpretacje” s. 15–33; Łoś Andrzej: Instytucjonalizacja przemocy jako przyczyna powstania państwa rzymskiego s. 37–57; Madejski Paweł: Agresywność Rzymian jako kategoria analizy historycznej s. 59–66; Byra Mateusz: Wybuch pierwszej wojny dackiej Trajana jako przykład działania mechanizmów rzymskiej agresji s. 67–79; Łuć Ireneusz: Kary i środki represyjne w rzymskim sądownictwie wojskowym okresu republiki s. 83–99; Faszca Michał Norbert: Przemoc symboliczna jako forma utrzymywania dyscypliny w republikańskiej armii rzymskiej s. 101–118; Wilczyński Marek: Przez żołądek do władzy. Spustoszenie, głód i nacisk ekonomiczny jako narzędzia przemocy w okresie kryzysu i destrukcji Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie s. 119–133; Balbuza Katarzyna: Confrontation of the „captivi nobiles” and the Triumphant in the Roman Imperial Triumphal Ceremony s. 135–149; Suski Robert: Mezopotamia jak Alzacja i Lotaryngia? Czy po oddaniu Mezopotamii Północnej Persom przez Jowiana istniał w Cesarstwie Rzymskim antyperski rewanżyzm? s. 151–167; Wolny Miron: Przemoc polityczna w Kartaginie po roku 201 p.n.e. a okoliczności ucieczki Hannibala s. 171–188; Appel Hanna: Naruszenie „sacrosanctitas tribuni plebis” w działaniach Tyberiusza Grakcha s. 189–203; Ładoń Tomasz: „Seditio Sulpiciana” (88 rok przed Chrystusem) s. 205–222; Rogosz Norbert: Zastosowanie przemocy w walkach politycznych w Rzymie w 59 roku przed Chrystusem s. 223–237; Piegoń Maciej: Chłosta mieszkanka Novum Comum a sprawa statusu osady s. 239–268; Królczyk Krzysztof: Śmierć cesarza Heliogabala s. 269–279; Amielińczyk Krzysztof: „Vis” – pomiędzy prawem rzymskich deliktów prywatnych a rzymskim prawem karnym publicznym s. 283–298; Chmiel Andrzej: Przykład zastosowania „s. c. Silanianum”, czyli o tym, dlaczego rzymska „iustitia” stawała się niekiedy okrutna s. 299–310; Zabłocki Jan: „Furtum” w świetle „Nocy attyckich” Aulusa Gelliusa s. 311–318; Tarwacka Anna: Przemoc a prawo w świetle zbioru „Philogelos” s. 319–332; Sitek Bronisław: Stosowanie kary chłosty jako środka dydaktycznego w antycznym Rzymie. Współczesne refleksje s. 333–349; Pachurowski Adam: La violence verbale comme support „transparent” de la pratique de la violence sociale à l’égard des individus de condition servile. Ou la tristesse du ciel bleu s. 353–368; Kubala Agata: Przedstawienia przemocy na tle seksualnym w sztuce starożytnej Grecji s. 369–384; Stawoska-Jundziłł Bożena: Argument siły w poczynaniach Rzymian związanych z przekazywaniem dzieciom wiedzy i umiejętności na poziomie elementarnym s. 385–406; Kluczek Agata A.: Motyw „Sabinae raptae” w mienictwie rzymskim albo

(nie)oczywista przemoc s. 407–425; Okoń Danuta: Przemoc tradycji – uwagi nad „fasti consulares” epoki Sewerów s. 427–435; Biały Kamil: John Xiphilinos on the Civil War Between Pompey and Caesar in the „Epitome” of the „Roman History” of Cassius Dio s. 437–449.

2512. ROSA Igor: Motyw bobra w kulturze antycznej i średniowiecznej – między toposem literackim a rzeczywistością. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 7: 2017 s. 203–231, streszcz. ang.

2513. ROZMUS Dariusz: „Kill a donkey”. *Roczniki Administracji i Prawa*. R. 17: 2017 z. 1 s. 103–112, streszcz. pol.

Symbolika frazy „zabić osła”, używanej w państwie Mari w II tysiącleciu p.n.e., a oznaczającej zawarcie przymierza.

2514. SIENKIEWICZ-SYLDATK Aleksandra: Aleksandryjska gmina żydowska w okresie ptolemejskim. *Argumenta Historica*. Nr 4: 2017 s. 114–126, streszcz. ang.

2515. STACHURA Michał: Kann die Annahme der weltlichen Kriege in die spätantike Kirchengeschichten als diese Gattung der Geschichtsschreibung an die Mustern der militärisch-politischen Zeitgeschichten annähernd bewertet werden? Der Fall des Kirchenhistorikers Sokrates. *Res Gestae*. [T.] 5: 2017 s. 7–24, streszcz. ang.

2516. SUSKI Robert: The Epitome – passive copying or a creative reinterpretation of the abridged text. *Res Gestae*. [T.] 5: 2017 s. 25–34.

W późnym antyku.

2517. SZCZUR Piotr: Kolekty zwyczajne i nadzwyczajne jako źródło środków na jałmużnę biskupią (do IV wieku). Zarys problematyki. *Res Historica*. Nr 44: 2017 s. 11–31, streszcz. ang., pol.

Od II w.

2518. SZOKA Andrzej Iwo: Elementy filozofii cynicznej w edukacji szkolnej w okresie późnego Cesarstwa Rzymskiego. *In Gremium*. [T.] 11: 2017 s. 53–66, streszcz. ang.

Gł. I. 362–476.

2519. SZUBELAK Bronisław: Galijska katastrofa pod Telamonem w 225 roku p.n.e. – aspekt militarno-psychologiczny. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 3 s. 427–440, streszcz. ang.

2520. SZWED Justyna Anna: Moneta jako źródło do badania kultury wizualnej celtyckich Bojów. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 61: 2017 z. 1/2 s. 31–61, streszcz. ang.

2521. SZYPERSKI Jarosław Robert: Polityka ludnościowa Aleksandra Macedońskiego. Kraków 2017 Ridero 8° ss. 147.

2522. TILGNER Katarzyna: Tabu dotyczące nazw duszy i ciała w wyobrażeniach starożytnych ludów Italii. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 7: 2017 s. 147–176, streszcz. ang.

2523. TWARDOWSKA Kamilla: Eating habits and food of the monks of Palestine in the 5th–6th c. *Res Gestae*. [T.] 4: 2017 s. 6–14.

2524. WALCZAK Eliza: Idea boskości władcy w ikonografii monet hellenistycznych. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 61: 2017 z. 1/2 s. 15–30, streszcz. ang.

2525. WASILEWSKI Marcin: Pedagogika grecka. Od Protagorasa do Posejdoniosa. Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. 245, nlb. 2, il., streszcz. ang. UŁ. (Edukacja, Filozofia Wychowania).

2526. WOJCIECHOWSKI Przemysław: Patronage in Roman religious associations in Italy under the principate. *Res Historica*. Nr 43: 2017 s. 27–40, streszcz. pol.

2527. WOJCIESZAK Maciej: Kościół późnoantyczny wobec problemu apostazji w świetle zachodniorzymskich zgromadzeń biskupich. *Argumenta Historica*. Nr 4: 2017 s. 158–173, streszcz. ang.

IV–V w.

2528. WOLNY Miron: Misja Aristona do Kartaginy. *Echa Przeszłości*. [T.] 18: 2017 s. 7–23, streszcz. ang.

Rok 193 p.n.e.

2529. WÓJCIKOWSKI Robert S.: Zeus Aëtrophoros in the coinage of Seleucus I Nicator. *Notae Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 12: 2017 s. 51–70, streszcz. pol.

2530. ZALEWSKI Bartosz: Inspiracje filozoficzne i religijne dla zakazu piętnowania twarzy skazańców. Ze studiów nad konstanyńską „humanitas”. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 313–329, streszcz. ang., fr.

IV w.

2. OKRES 476–1492

Zob. poz. 2444, 2495, 2508, 2512, 2523, 2627, 2842.

2531. ADAMIAK Stanisław: African authors in the East in the times of Justinian. Their works and sources. *Res Gestae*. [T.] 5: 2017 s. 35–45.

2532. AKTEURE mittelalterlicher Aussenpolitik. Das Beispiel Ostmitteleuropas. Hrsg. von Stephan Flemmig und Norbert Kersken. Marburg 2017 Herder-Institut 8° ss. VI, 376.

Z treści: Kersken Norbert: Aussenpolitik im spätmittelalterlichen östlichen Mitteleuropa. Ein Forschungsbericht s. 7–35; Petrauskas Rimvydas: Die Aussenwelt der Gediminiden: Formen und Möglichkeiten internationaler Politik der heidnischen Grossfürsten Litauens in der zweiten Hälfte des 14. Jahrhunderts s. 53–67; Simiński Rafał: Pommersche Gesandte und Unterhändler in den diplomatischen Beziehungen des Herzogtums Pommern-Stolp mit dem Deutschen Orden in Preussen s. 69–91; Bobková Lenka: Die Verhandlungen zwischen Böhmen, Polen, dem Deutschen Orden und Ungarn in Trentschin und Visegrád im Jahre 1335 s. 93–112; Grygorieva Tetiana: Poland and its eastern neighbours at the turn of the 16th century s. 113–125; Burkhardt Julia: Handeln und Verhandeln. Aussenpolitische Dimensionen polnischer und ungarischer Reichsversammlungen im Spätmittelalter s. 169–196; Wróbel Dariusz: The Polish magnates as the sovereign subject of foreign politics during interregnum and minority of rulers s. 197–210; Bagi Dániel: Weltliche und kirchliche Vermittler im Kampf um die angevinische Thronfolge in Polen s. 227–239; Szweada Adam: Die Rolle der Könige von Polen und ihrer Räte in der Gestaltung der Beziehungen mit dem Deutschen Orden von 1333 bis 1453 s. 311–325; Srodecki Paul: Humanistischer Wissens- und Kulturtransfer im östlichen Mitteleuropa und sein Einfluss auf das Diplomatiewesen an den Höfen der Jagellonen und Hunyadis s. 327–343.

Rec.: Jurek Tomasz, *Roczniki Historyczne*. R. 83: 2017 s. 294–297.

2533. ARNOLD Udo: Die Visitation als Mittel traditioneller Ordensstruktur nach 1466. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 1 s. 21–36, streszcz. pol., ang.

Zakon Krzyżacki, XV–XVI w.

2534. BABIŃ Paweł: Wojskowość Słowian połabskich. T. 1. Wrocław 2017 Chronicon 8° ss. 335, tabl. 1, il., mapy, streszcz. niem. (Wrocławskie Studia z Historii Wojskowości; t. 5).

Lata 769–1168.

2535. BAFIA Stanisław: Bernard z Clairvaux i wyprawy krzyżowe. *Studia Redemptorystowskie*. [T.] 15: 2017 s. 373–408, streszcz. ang.

2536. BARKOWSKI Robert F.: Krucjata połabska 1147. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 211, nlb. 2, tabl. 8, il. (Historyczne Bitwy).

Dostępne także jako e-book.

2537. BARKOWSKI Robert F.: Poczet władców słowiańskich 631–1168. Połabie. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 254, nlb. 1, il., mapy.

2538. BRZOZOWSKA Zofia A.: Bułgarski car Piotr i jego żona Maria Lekapena w „Latopisie Helleńskim i Rzymskim” drugiej edycji. *Slavia Antiqua*. T. 58: 2017 s. 25–40, streszcz. ang.

2539. BRZOZOWSKA Zofia A., Leszka Mirosław J.: Maria Lekapene – empress of the Bulgarians neither a saint nor a malefactor. Łódź–Kraków 2017 Łódź Univ. Press; Jagiellonian Univ. Press 8° ss. VII, nlb. 1, 226, nlb. 2, il. (Byzantina Lodzinsia. Series of the department of Byzantine history of the University of Lodz; 36).

X w.

Dostępne także w wersji elektronicznej.

2540. BURKIEWICZ Łukasz: Rola arcybiskupa Jana z Sultanii w stosunkach dyplomatycznych między Mongołami a Europą Zachodnią na przełomie XIV i XV wieku. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 1 s. 25–42, streszcz. ang.

2541. BYLINA Stanisław: Rozważania o kontrewolucji. Czeski obóz katolicki i jego sojusznicy w walce z radykałami husyckimi. *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 3 s. 439–466, streszcz. ang.

2542. CZECHOWICZ Bogusław: „...a kdo vi, jaké všeslĭjaké potvory byly na těch mincích ražený!”. Numizmatyka jako środek komunikacji między archeologią, historią i historią sztuki, czyli kilka uwag na marginesie badań nad historią i kulturą Korony Królestwa Czech w XIV–XVI wieku. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 61: 2017 z. 1/2 s. 177–195, streszcz. ang.

2543. DĄBROWSKA Małgorzata: The hidden secrets. Late Byzantium in the Western and Polish context. Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. 319, il.

XIII–XV w.

Rec.: Kozłowski Michał, *Rocznik Łódzki*. T. 66: 2017 s. 207–212.

2544. DOBROSIELSKA Alicja: Opór, oportunizm, współpraca. Prusowie wobec zakonu krzyżackiego w dobie podboju. Olsztyn 2017 Tow. Nauk. Pruthenia 8° ss. nlb. 2, 239, streszcz. niem. (Monumenta Literaria Prussiae. Ser. C. Monografie; nr 7).

2545. DUCZMAŁ Małgorzata: Zamek cesarza, klasztor królowej. Poznań 2017 Manuscript 8° ss. 431, il.

Związki świętej Otylii z alzacką Mont Sainte-Odile, margrabiny Toskanii Matyldy z Canossą, królowej Francji i Anglii Eleonory Akwitańskiej z opactwem Fontevraud, cesarza

Fryderyka II z włoskim zamkiem Castel del Monte, Izabeli Kastylijskiej z rynkiem w Segowii, Joanny Szalonej z Tordesillas, Małgorzaty Habsburżanki z klasztorem w Brou, V–XVI w.

2546. GAWROŃSKI Fr[anciszek] Rawita-: Ślady kultury starego świata na Rusi Kijowskiej (fakty, spostrzeżenia i uwagi). Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. nlb. 2, 32.

Repr., oryg.: Kraków 1917 nakł. red. czas. „Rok Polski”.

2547. GAŚSIOR Agnieszka: Fundacje artystyczne Fryderyka Starego von Brandenburg-Ansbach i jego żony Zofii Jagiellonki oraz ich znaczenie dla prestiżu domu Hohenzollernów we Frankonii. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 2 s. 199–231, streszcz. ang.

2548. GAŚSOWSKA Maja: The apostel of medieval Livonia (until the beginning of 13th century). *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 23: 2017 z. 1 s. 119–141, streszcz. pol., ang.

2549. GŁUSIUK Anna: Come doveva comportarsi una donna e quali erano i suoi doveri? Indicazioni suggerite al pubblico femminile in alcune prediche di Gilberto di Tournai. *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 75–84, streszcz. ang., pol.

2550. HOLY war in late medieval and early modern East-Central Europe. Ed. by Janusz Smołucha, John Jefferson, Andrzej Wadas. Kraków 2017 Akad. Ignatianum; WAM 8° ss. 296.

Z treści: Smołucha Janusz, Jefferson John, Wadas Andrzej: Introduction s. 7–15; Mazur Piotr Stanisław: „Holy war” in the light of Thomas Aquinas’ concept of „bellum iustum” s. 19–32; Jefferson John: Crusade and frontier s. 33–50; Wadas Andrzej: „Charitatis ardore succensi”. Giovanni da Capistrano and his companions through the ages. The holy war between local and universal perspectives s. 51–67; Szymborski Wiktor: Crusading indulgences in medieval Poland s. 71–93; Graff Tomasz: The catholic Church in Poland and king Władysław III’s crusade against the Turks s. 95–107; Smołucha Janusz: East-Central Europe and the idea of crusade in the second half of the fifteenth century s. 109–122; Homa Tomasz; Piotr Skarga’s „The soldier’s devotion” and the idea of the „devout christian soldier” s. 123–145; Iwańczak Wojciech: Bohemians in the crusades to the Holy Land s. 149–160; Grygiel Jerzy: The crusading movement in the foreign policy of Bohemia and Poland in the fourteenth and first half of the fifteenth century s. 161–172; Nowakowski Paweł F.: Whether a true christian may wage war. Hussite polemics about just war s. 173–182; Burkiewicz Łukasz: The crusading policy of the rulers of the kingdom of Cyprus after the fall of Acre (1291) s. 185–199.

2551. JAN Hus. Życie, myśl, dziedzictwo. Red. nauk. Paweł Kras, Martin Nodl. Warszawa 2017 IH PAN 8° ss. 337, streszcz. ang.

Z treści: Kriegeseisen Wojciech: Słowo wstępne s. 9–12; Kras Paweł, Nodl Martin: Wstęp: 600 lat sporu o Jana Husa [1371–1415] – próba bilansu s. 13–52; Kras Paweł: „Reformatio Ecclesiae” w nauczaniu Jana Wiklifa i Jana Husa s. 71–110; Bracha Krzysztof: Jan Hus jako kaznodzieja i promotor

kaznodziejstwa s. 167–192; Paner Anna: Jan Hus o małżeństwie i rodzinie s. 219–235; Gmiterek Henryk: Jan Hus i husytyzm w tradycji polskiego Kościoła braci czeskich s. 259–272; Nikodem Jarosław: Jan Hus Jiříego Kejřa s. 273–288; Iwańczak Wojciech: Epoka husycka w badaniach Romana Hecka s. 289–302; [Bylina Stanisław]: O studiach bohemistycznych, husytyzmie i českich przyjaźniach. Fragmenty niedokończonego wywiadu z Profesorem Stanisławem Byliną. [Rozm. przepr. Paweł Kras] s. 303–326.

2552. KALETA Przemysław: Proces o obrazę papieża Urbana VI w świetle historiografii. *Nasza Przeszłość*. T. 128: 2017 s. 99–110, streszcz. ang.

2 poł. XIV w.

2553. KARCZEWSKI Łukasz: Męczeństwo za wiarę garnizonu z Gazy w okresie wczesnych podbojów muzułmańskich w świetle „Opisu męczeństwa sześćdziesięciu męczenników z Gazy”. *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 28–38, streszcz. ang.

2554. KASPERSKI Robert: Kilka uwag o dwóch opowieściach o zwycięstwie Longobardów nad Herulami (Paweł Diakon, „Historia Langobardorum”, I, 20 i Prokopiusz z Cezarei, „De Bellis”, VI, 14). *Studia Źródłoznawcze*. T. 55: 2017 s. 11–25, streszcz. ang.

Rok 508.

2555. KOŁODZIEJCZAK Piotr, Oliński Piotr Z.: Anonimowy traktat religijny dla wielkiego mistrza z 1426 roku. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 1 s. 131–146.

Zawiera też tekst traktatu.

2556. KOSIŃSKI Rafał: „Corpus Theodorianum”. Preliminary propositionis for a new arrangement of Theodore Lector’s legacy. *Res Gestae*. [T.] 5: 2017 s. 111–124.

VI w.

2557. KOSIŃSKI Rafał: The „Chronicle” by George the Monk and its relation to Theodore Lector’s work. *Res Gestae*. [T.] 5: 2017 s. 46–72.

2558. KOTŁOWSKA Anna, Różycki Łukasz: De „Historiarum” indice Theophylacti Simocatae falso attributo observationes selectae. *Res Gestae*. [T.] 5: 2017 s. 95–110.

Lata 582–602.

2559. KWIAŃKOWSKI Krzysztof: „Qui bona fide a non domino emit”. „Digesta” justyniańskie jako prawny punkt odniesienia w sporze gminy miejskiej z władcą zwierzchnim w późnośredniowiecznych Prusach. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 3 s. 7–31, streszcz. ang., niem.

2560. LESNER Hanna: Słowo w służbie władzy. Inspiracje antyczne mów Bessariona wygłoszonych na konwencji w Norymberdze. *Argumenta Historica*. Nr 4: 2017 s. 102–113, streszcz. ang.

Rok 1460.

2561. LESZKA Mirosław J.: Bizantyńscy w służbie władców bułgarskich w pierwszej połowie IX wieku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 2 s. 215–226.

Toż w jęz. ang.: The Byzantines in the service of the Bulgarian rulers in the first half of the 9th century. *Tamże* nr 3 s. 213–224.

2562. LESZKA Mirosław J.: Bunt Michała przeciw carowi Piotrowi (?930). *Slavia Antiqua*. T. 58: 2017 s. 15–23, streszcz. ang.

Bulgaria.

2563. LESZKA Mirosław J.: Portrayal of Anastasius I (491–518) in the „Church History” by Theodore Lector. A few remarks. *Res Gestae*. [T.] 5: 2017 s. 73–82.

2564. MENTZEL-REUTERS Arno: Identyfikacja modeli w der preussischen Landeshistoriographie 1466–1525. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 1 s. 5–19, streszcz. pol., ang.

2565. MICHALAK Kinga: Święci w kronice „Gesta Francorum et aliorum Hierosolymitanorum”. *Kolo Historii*. Nr 20: 2017 s. 39–50, streszcz. ang., fr.

XI w.

2566. NIEWIŃSKI Andrzej: Logistyka zaopatrzenia, przygotowania militarne i podział łupów na Półwyspie Iberyjskim w XIII wieku (na podstawie regulacji prawnych zawartych w kodeksie Siete Partidas oraz przykładów zaczerpniętych z kampanii militarnych). *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 99: Oblicza wojny. Wojsko w drodze. 2017 s. 33–56, streszcz. ang.

2567. NOWOGÓRSKI Przemysław: Fundacja sanktuarium Kubbat As-Sachra wyrazem pobożności lub polityki kalifa Abd Al-Malika ibn Marwana. *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 39–46, streszcz. ang.

VII w.

2568. PINKER Magdalena: Mitologizacja, propaganda czy zapis dziejów? O zakładaniu miast arabsko-muzułmańskich. Warszawa 2017 Katedra Arabistyki i Islamistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 176, il., mapy. Katedra Arabistyki i Islamistyki. Wyd. Orientalistyczny UW.

VII–X w.

2569. POMIERNY-WAŚIŃSKA Anna: Zbytek zarejestrowany. O florenckich spisach kosztownych ubiorów i ozdób z lat 1343–1345. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 78: 2017 s. 9–37, streszcz. ang.

2570. RUS’ and the world of the nomads (the second half of the 9th–16th c.). Publication from the 7th International Scientific Conference, Plzeň, 23rd–26th November, 2016. Ed. Vitaliy Nagirnyy. Kraków 2017 Inst. Historii. UJ 8° ss. 520, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang., pol., czes., ros.

Z treści: Livoh Radoslav: Pozdnekočevničeskij mogil’nik v Rosave. Novaâ interpretaciâ. Katalog artefaktov (vybor). [XIII w.] s. 163–178; Golemb’ovskaâ-Tobiaš Aneta: Pozdnekočevničeskij mogil’nik v Rosave. Novaâ interpretaciâ. Sravnitel’nyj analiz s. 179–202; Kamin’skaâ Monika: Massovyje zahoroneniâ vremën mongol’skogo našestviâ v Central’no-Vostočnoj Evrope s. 221–232; Jaros Sven: Between the East and West. Crown Ruthenia between the Gold Horde and the rising power of the Polish Kingdom s. 281–290; Gulevič Vladislav: Neskol’ko nablüdenij odnositel’no problemy „požalovanii” ruskikh zemel’ Kazimiru IV v árlykah krymskikh hanov Hadži Gireâ 1461 g. i Mengli Gireâ 1472 g. s. 369–378; Svätinük Konstantin: Litovsko-pol’skie upominki Krymskomu hanstvu v 1500–1540 gg.: k probleme izučeniâ mehanizma vyplat s. 379–384; Popel’ Rodion: Kievskââ zemlâ Velikogo knâzestva Litovskogo i tatarskie hanstva: formy vzaimodejstvij ot XIV veka do vtoroj poloviny XVI veka s. 385–396; Mika Norbert: Tatarská otázka v politických misích cisárských kurýrů a poslů k moskevskému dvoru v letech 1587–1589 s. 423–438.

2571. SIEMIANOWSKI Jordan: Motywy statku wikińskiego a kamienie runiczne. *Natologia*. R. 52: 2017 s. 44–53, streszcz. ang.

2572. SOBIESIAK Joanna Aleksandra: Bolesław II Przemysłida. Pobożny buntownik i mąż znamienitej damy (+999). Wyd. 2. Kraków 2017 Avalon 8° ss. 318, nlb. 1, il.

Wyd. 1. pt. Bolesław II Przemysłida (+999). Dynastia i jego państwo. Kraków 2006.

2573. SOLAK Andrzej: Rycerze Chrystusa. Zakony rycerskie i ich wojny. Kraków 2017 eSpE 8° ss. 392, il. (Nasza Historia).

XI–XVI w.

2574. TWARDOWSKA Kamilla: The church foundations of empress pulcherina in Constantinople according to Theodore Lector’s „Church history” and other contemporary sources. *Res Gestae*. [T.] 5: 2017 s. 83–94.

2575. W ŚREDNIOWIECZNEJ rzeczywistości. Red. prowadzący Maciej Dorna. *Czas Przeszły*. T. 4: 2017 s. 5–148, streszcz. ang.

Treść: Iwańczak Wojciech: „Curiositas” i ciekawość świata w średniowieczu”. Słowo komentarza s. 5–8; Mruk Wojciech: „Ciekawość” w średniowiecznym piśmiennictwie związanym z pielgrzymowaniem do Ziemi Świętej s. 9–23; Quirini-Popławska Danuta: Basen Morza Czarnego jako przedmiot

zainteresowania ludzi w późnym średniowieczu s. 25–49; Hryszko Rafał: Ciekawość miasta portowego na przykładzie późnośredniowiecznej Genui s. 51–66; Wróbel Piotr: Inne spojrzenia? Dubrownik w oczach Filipa de Diversisa i Serafina Razzi s. 67–76; Konarska-Zimnicka Sylwia: Ciekawość ciał niebieskich a przepowiadanie pogody. Przyczynek do badań s. 77–91; Ciesielska Adriana: Przełom starożytności i średniowiecza na ziemiach polskich – kryzys czy kontynuacja rozwoju społecznego? s. 93–110; Grzeszczak Jan: Kryzys religijny i instytucjonalny w późnośredniowiecznych interpretacjach profetycznych s. 111–123; Zajchowska Anna: „Quomodo cecidisti?” – kryzys w Zakonie Braci Kaznodziejów w średniowieczu w świetle traktatu Henryka Bitterfelda „De formatione et reformatione Ordinis Fratrum Praedicatorum” [1389 r.] s. 125–135; Bracha Krzysztof: Pesymizm i odczucie schyłkowości epoki w piśmiennictwie późnego średniowiecza. Kilka przykładów źródłowych s. 137–148.

2576. WIŚNIEWSKI Jan: Święta czy grzeszna? – kobieta średniowiecza. *Studia Redemptorystowskie*. [T.] 15: 2017 s. 409–423, streszcz. ang.

2577. ZALEWSKI Zygmunt S.: Aksjologiczne aspekty procesu prawa historycznego na podstawie funkcjonowania prawa w śre-

dniowiecznej Anglii. *Echa Przeszłości*. [T.] 18: 2017 s. 25–42, streszcz. ang.

2578. ZAPOLSKA Anna: The solidus of Heraclius from Wargen in Sambia – reconsidered. *Notae Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 12: 2017 s. 167–186, streszcz. pol.

Lata 616–629.

2579. ZAWANOWSKA Marzena: Anan ben Dawid jako archetyp religijnego wicherzyciela: o tym, jak raw Natronaj Gaon przyczynił się do wykreowania przywódcy ananitów na ojca założyciela karaizmu. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 3 s. 321–340, streszcz. ang.

VIII–X w.

2580. ZIENTARA Benedykt: Świt narodów europejskich. Powstawanie świadomości narodowej na obszarze Europy pokarolińskiej. Warszawa 2017 PIW 8° ss. 416, tabl. 24, il., mapy.

3. OKRES 1492–1918

Zob. poz. 2497, 2533, 2542, 2547, 2550, 2564, 2570, 2573, 2683, 2687, 2691, 2739, 2740, 2750, 2760, 2762, 2795, 8550.

2581. ANUSIK Zbigniew: Gustaw III wobec rewolucji francuskiej. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 1 s. 39–136, streszcz. ang.

2582. BEHRENDT Paweł: Korzenie niemieckich sukcesów w Azji. Daleki Wschód w polityce kolonialnej Niemiec do roku 1914. Warszawa 2017 Asian Century 8° ss. 144, il., mapy.

Od 1848 r.

2583. BENDOWSKA Magdalena: Abraham bar Jacob and his copperplate engravings in 17th and 18th century Amsterdam prints. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 1 s. 9–28, streszcz. ang.

2584. BIELAWNY Krzysztof: „Sacrum” i „profanum” na przykładzie luteranckich kościołów jubileuszowych w Prusach Wschodnich. *Studia Elbląskie*. T. 18: 2017 s. 139–156, streszcz. ang., niem.

XIX–XX w.

2585. BLOCK Wiesław: Bulla papieża Leona X, „Ite vos” (29 maja 1517), okoliczności powstania, tekst i jego znaczenie. *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 117–136, streszcz. wł.

2586. BUDZIŃSKI Janusz R[obert]: Piewczeski Most. Z dziejów dyplomacji Imperium

Rosyjskiego w latach 1802–1914. Piotrków Trybunalski 2017 Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Uniw. Jana Kochanowskiego. Filia 8° ss. 146, streszcz. ang.

2587. BUDZIOCH Dagmara: Midrashic tales in seventeenth- and eighteenth-century illustrated Esther scrolls. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 3 s. 405–422, streszcz. ang.

2588. BURA Renata: Słownik K. B. Pfuła jako źródło wiedzy na temat rozwoju dziewiętnastowiecznej leksyki górnołużyckiej. *Pro Lusatia*. T. 15/16: 2017 s. 34–49, streszcz. ang.

Dot. Pfuł Křešćan Bohuđer: Łužiski serbski słownik. Budyšin 1866.

2589. CHOJNICKA Krystyna: Samodzierżawie. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. [T.] 39: 2017 nr 1 s. 141–161, streszcz. ang.

2590. CUDZOZIEMCY w Japonii (XVI–XX wiek). Spotkania międzykulturowe. Red. nauk. Ewa Pałasz-Rutkowska. Warszawa 2017 Japonica – Pol. Fund. Japonistyczna 8° ss. 293, il. (Biblioteka Fundacji imienia Takashimy).

Treść: Pałasz-Rutkowska Ewa: Spotkania Japonii z innymi kulturami – wprowadzenie s. 9–12; Pałasz-Rutkowska Ewa: Cudzoziemcy z Zachodu w Japonii (połowa XVI–XX wiek) s. 13–66; Zalewski Przemysław: Wpływ broni palnej na sposób prowadzenia walki lądowej w Japonii w drugiej połowie XVI wieku s. 67–93; Szubert Mikołaj: Kontakty misjonarzy

jezuickich z panami feudalnymi Japonii (XVI i XVII wiek) s. 94–134; [Adams William]: „Do nieznanych przyjaciół i rodaków” – list Williama Adama z Japonii (1611 rok). [Wyd.] Jędrzej Greń s. 135–155; Raczyńska Izabela: Engelbert Kaempfer [1651–1716] – niemiecki lekarz i jego studia nad Japonią s. 156–184; Nowosielska Elżbieta: Philipp Franz von Siebold [1796–1866] – niemiecki lekarz i botanik w Japonii s. 185–213; Czarna Monika: Rola cudzoziemców w procesie industrializacji Japonii (druga połowa XIX wieku) s. 214–244; Adamska Katarzyna: Rola obcokrajowców w rozwoju edukacji muzycznej w Japonii (druga połowa XIX wieku) s. 245–266; Sobolewski Leszek: „Wędrownka na wschód” – wietnamscy studenci w Japonii (1905–1909) s. 267–290.

2591. DOBROWOLSKI Paweł T.: Honor Stirna: morderstwa, szaleństwa i normy społeczne w osiemnastowiecznym Londynie. *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 3 s. 467–502, streszcz. ang.

2592. DOBROWOLSKI Paweł T.: Miasto w ogniu. Ludzkie tragedie i zachowania rynkowe w Londynie XVIII wieku. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 2 s. 221–237, streszcz. ang.

2593. DRWAŁ Małgorzata: Teksty intymistyczne kobiet z okresu wojny anglo-burskiej (1899–1902). Historia – literatura – płec. Poznań 2017 Zakł. Studiów Niderlandzkich i Południowoafrykańskich. Wyd. Anglistyki. UAM 8° ss. 215, il. (Biblioteka Niderlandzka i Południowoafrykańska; t. 5) („Werkwinkel” Biblioteka. „Werkwinkel” Library).

Rozprawa doktorska.

2594. DUBICKI Andrzej: Wpływ kongresu wiedeńskiego na sytuację na ziemiach rumuńskich w roku 1830. *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie*. Zeszyty Historyczne. T. 16: 2017 s. 315–333, streszcz. ang.

2595. ELBANOWSKI Adam: Portrety zdobywców i sylwetki niepozornych. Z dziejów Wenezueli i Nowego Królestwa Grenady w XVI wieku. Warszawa 2017 Uniw. Warszawski. Centrum Studiów Latynoamerykańskich CESLA 8° ss. 232. Centrum Studiów Latynoamerykańskich CESLA. (Estudios y Memorias. Studia i Materiały; 49).

Tyt. równol.: Retratos de los conquistadores y perfiles de los desaparecidos. Sobre la historia de Venezuela y del Nuevo Reino de Granada en el siglo XVI.

2596. FIJAŁKOWSKI Tomasz: Północny Atlantyk 1914–1918. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 315, nlb. 4, tabl. 16, il., mapy. (Historyczne Bitwy).

2597. [GOLUBKO Viktor] Hołubko Wiktor, Lityński Adam: Na gruzach imperium. Ukraina

po upadku cesarstwa rosyjskiego: od rewolucji lutowej 1917 do traktatu brzeskiego 1918. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 1 s. 83–129, streszcz. ang., fr.

2598. [GOLUBKO Viktor] Hołubko Wiktor, Lityński Adam: Zagadnienie państwowości białoruskiej w latach 1917–1920. W setną rocznicę rewolucji 1917. *Roczniki Administracji i Prawa*. R. 17: 2017 z. spec. s. 115–137, streszcz. ang.

2599. GOŁDA-SOBCZAK Maria: Zwalczanie kultu obrazów w dobie reformacji. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 255–269, streszcz. ang., fr.

2600. GRAJEWSKI Czesław: „Romeo i Julia” Piotra Czajkowskiego. W czterystulecie śmierci Williama Shakespeare’a. *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 228–236, streszcz. ang.

2601. GRENIUCH Tomasz: Natal 1899–1900. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 316, nlb. 1, tabl. 8, il. (Historyczne Bitwy).

2602. HOROSZEWICZ Michał: Sprawa Dreyfusa. Ostrzeżenie sprzed wieku. Red. merytoryczna Bożena Czerwińska. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 231, nlb. 1, il.

Lata 1894–1906.

2603. IMAGING Scottishness. European and domestic representations. Ed. by Aniela Korzeniowska and Izabela Szymańska. Warszawa 2017 Semper 8° ss. 324, il., mapa.

Z treści: Kłosińska Katarzyna: „Agents of Change” – The Scottish Contribution to the Modernisation of the Kingdom of Poland in the 19-th Century s. 137–143; Gmerek Katarzyna: Poles in 19-century Scotland s. 144–161; Witkowska Joanna: Scottish Landscapes, Polish Mindscape – Wartime Scotland in Antoni Wasilewski’s Recollections s. 162–173.

2604. JUDSON Pieter M.: The Habsburg Empire. A new history. Cambridge, MA–London 2016 The Belknap Press of Harvard Univ. Press 8° ss. XIII, 567.

Toż w jęz. pol.: Imperium Habsburgów. Wspólnota narodów. Przekł. Sławomir Patlewicz. Warszawa 2017 Bellona ss. 478, nlb. 2, tabl. 16, il.

Rec. [wyd. ang.]: Surman Jan, *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 3 s. 615–619.

2605. KAMIENSKI Andrzej: Zakon Krzyżacki wobec koronacji elektora brandenburskiego Fryderyka III na króla w Prusach. *Roczniki Historyczne*. R. 83: 2017 s. 253–264, streszcz. ang.

Rok 1701.

2606. KAZIMIERCZYK-KUNCER Jolanta: Sekretne zapiski Charlesa Massona o Rosji

Katarzyny II. *Slavia Orientalis*. T. 66: 2017 nr 2 s. 265–280, streszcz. ang.

2607. KIERUL Jerzy: Franklin czyli jak nie zmarnować życia. Warszawa 2017 PIW 8° ss. 261, nlb. 3, tabl. 16, il. (Biografie Sławnych Ludzi). Benjamin Franklin (1706–1790).

2608. KLIMASZEWSKA Anna: Francuski Kodeks procedury cywilnej z 1806 roku – kodeks Napoleona Bonaparte czy Ludwika XIV? *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 1 s. 11–19, streszcz. ang., fr.

2609. KŁACZYŃSKI Robert: Polityka Imperium Rosyjskiego wobec państw, narodów bałkańskich 1826–1914. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 26: 2017 s. 69–81, streszcz. ang.

2610. KRYŚ Marek: Z Górnego Śląska do Berlina. Pisarz Max Ring [1817–1901]. *Zaranie Śląskie*. Seria Druga. [T.] 3: 2017 s. 5–11, streszcz. niem. s. 117.

2611. KRZYŻANOWSKI Michał: Relacje policjantów z San Francisco na temat Chinatown jako źródło dla historii mentalności amerykańskiej w XIX wieku. *Studia Historica Gedanensia*. T. 8: 2017 s. 141–162, streszcz. ang.

2612. KUCZER Jarosław: „Stan panów”? Miejsce „Herrenstandu” w systemie prawnym, administracyjnym i ustrojowym Śląska w epoce habsburskiej (1526–1740). *Studia Zachodnie*. [T.] 19: 2017 s. 51–73, streszcz. ang.

2613. MARKUSZEWSKA Aneta: Kompozytorki i patronki muzyki w XVII i XVIII wieku. Wybrane portrety. Warszawa 2017 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie 8° ss. 211, nlb. 1, il. (Silva Rerum).

Francesca Caccini, Barbara Strozzi, Elisabeth Claude Jacquet de la Guerre, Antonia Padoani Bembo, Maria Kazimiera Sobieska, Maria Klementyna Sobieska, Isabella Leonarda, Maddalena Laura Sirmen, Maria Antonina Wittelsbach, Marianna Martines.

2614. MATYJA-CHŁAD Iwona: Rebelianci przeciw rebeliantom. Wewnętrzny konflikt Skonfederowanych Stanów Ameryki (1861–1865). *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie*. Zeszyty Historyczne. T. 16: 2017 s. 373–384, streszcz. ang.

2615. MLECZAK Marcin: Elity polityczne hiszpańskiej Restauracji. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 3 s. 559–575, streszcz. ang. Lata 1874–1931.

2616. MUSIAŁ Marcin: „Chronica de origine et constitutione Provinciae Bohemiae”

o. Bernarda Sanniga (1678 rok) jako ośrodek kształtowania nowożytnej tożsamości czeskich reformatów. *Studia Śląskie*. T. 81: 2017 s. 29–48, streszcz. ang., niem.

2617. NA RZECZ jej wolności. W stulecie irlandzkiego Powstania Wielkanocnego 1916 roku. Red. Krzysztof Marchlewicz i Adam Kucharski. Poznań–Warszawa 2017 Fund. Kultury Irlandzkiej; Tetragon 8° ss. 187.

Materiały konferencji naukowej, Poznań, 22 XI 2016 r.
Z treści: Marchlewicz Krzysztof, Kucharski Adam: Słowo wstępne s. 8–10; Mazurek-Schramm Justyna: „Rdz się piękno straszliwe” – klęska, zwycięstwo czy droga do wolności? Wpływ Powstania Wielkanocnego na irlandzką walkę o niepodległość s. 19–27; Kucharski Adam: Powstanie Wielkanocne 1916 r.: Irena Pannenkowa i polska perspektywa s. 37–50; Doherty Gabriel: Irlandia i sprawa polska, 1916–1918: świadectwa prasy narodowej s. 51–81; Schramm Tomasz: Paryska konferencja pokojowa: kontekst irlandzkich działań na arenie międzynarodowej w latach 1919–1921 s. 82–85; Marchlewicz Krzysztof: Powstanie Wielkanocne we współczesnych polskich podręcznikach do historii s. 86–94; Marchlewicz Krzysztof, Kucharski Adam: Foreword s. 96–98; Mazurek-Schramm Justyna: ‘A terrible beauty is born’ – defeat, victory, or a way to freedom? The Easter Rising and its influence on the Irish struggle for independence s. 107–115; Kucharski Adam: The 1916 Easter Rising: Irena Pannenkowa and the Polish perspective s. 124–136; Doherty Gabriel: Ireland and the Polish Question, 1916–1918: the evidence of the nationalist press s. 137–168; Schramm Tomasz: The Paris Peace Conference: the context of the Irish international efforts between 1919 and 1921 s. 169–171; Marchlewicz Krzysztof: The Polish modern history textbooks and the Easter Rising s. 172–180.

2618. NIEDZIELA Rafał: Cesarz Józef II w Paryżu i Wersalu w 1777 roku. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 3 s. 499–514, streszcz. ang.

2619. NOWAK Andrzej: Eastern Europe and the British Imperial Imagination, 1914–1919. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 3 (special issue) s. 5–26, streszcz. pol.

Dot. m.in. Polski.

2620. OLENDER Piotr: Russo-Turkish naval war 1877–1878. Sandomierz–Petersfield 2017 StatusL MMBooks 4° ss. 224, il. (Maritime Series; no 3107).

2621. PAJOR Jan: Chiny w polityce zagranicznej Stanów Zjednoczonych w latach 1911–1918. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 1 s. 223–234.

2622. PIELESZ Marcin: Lepanto 1571. Różańcowe zwycięstwo. Kraków 2017 eSPe 8° ss. 149, nlb. 2, il.

2623. POLIT Jakub: Japonia wobec rewolucji bolszewickiej w Rosji, 1917–1922. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 4 s. 51–73, streszcz. ang.

2624. POLIT Jakub: Wojny chińskich warlordów 1916–1928. Tarnowskie Góry–Zabrze 2017 Inforteditions 8° ss. 287, nlb. 1, il. (Bitwy / Taktyka; 91).

2625. PORADA Aleksandra: Mędrzec, sługa, ekspert do wynajęcia? Machiavelli jako autor „Księcia”. *Historyka*. T. 47: 2017 s. 175–195, streszcz. ang.

2626. POTULSKI Jakub: „Islamski problem” w Cesarstwie Rosyjskim za panowania Piotra I i Katarzyny II. *Scripta Historica*. Nr 23: 2017 s. 61–82, streszcz. ang.

2627. PROKOPIUK Piotr: Stosunki Gruzji z Europą Zachodnią i państwem polsko-litewskim w latach 1453–1783. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 4 s. 56–70, streszcz. ang.

2628. PROKOPIUK Piotr: Traktat georgijewski – finalizacja „antymuzułmańskiego” sojuszu rosyjsko-gruzińskiego. *Kolo Historii*. Nr 21: 2017 s. 25–41, streszcz. ang., ros.

Rok 1783.

2629. PRZESTĘPCZOŚĆ kryminalna w Europie Środkowej i Wschodniej w XVI–XVIII w. Pod red. Pawła Klinta i Daniela Wojtuckiego. Łódź 2017 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 8° ss. 227, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Z treści: Klint Paweł, Wojtucki Daniel: Wstęp s. 7–9; Rutka Honorata: Próba oceny kondycji biologicznej skazańców z terenu Śląska i Górnych Łużyc od XVI do XIX w. s. 43–51; Duma Paweł: Porównanie źródeł historycznych i wyników badań archeologicznych na wybranych miejscach straceń z terenu Śląska od XVI do XIX w. s. 52–63; Węglorz Jakub: Medycyna i lekarze a przestępczość i wymiar sprawiedliwości w czasach staropolskich s. 64–73; Wojtucki Daniel: Przystępczość kryminalna we Wrocławiu na podstawie liber proscriptorum z lat 1609–1634 s. 74–93; Ziobor Aleksandra: „Scrutinium” o czynieniu czarów” w starostwie slonimskim w maju 1631 r. s. 94–104; Maroń Jerzy: Wojsko jako grupa przestępcza w XVII w. s. 105–119; Klint Paweł: Sprawy o mężobójstwo w księgach grodzkich wielkopolskich z XVII w. s. 120–136; Kitowski Piotr: Obdukcja jako środek dowodowy w mniejszych miastach pruskich w XVIII w. na przykładzie województwa pomorskiego s. 137–150; Kucharski Adam: Echa zbrodni. Doniesienia o przestępstwach z terenów Europy Środkowej i Wschodniej w polskich dziennikach podróży (XVII–XVIII w.) s. 151–167; Manys Bernardeta: Wileńska „kronika kryminalna” w prasie informacyjnej doby saskiej s. 168–182; Kowalczyk Małgorzata Ewa: „Kradnie się i morduje w biały dzień... powszechnie”. Przystępczość we Włoszech w relacjach polskich podróżników epoki oświecenia s. 183–190; Sieriakow Serhij: Przystępczość kryminalna uczniów szkół jezuickich na obszarze Rzeczypospolitej Obojga Narodów w zwiernicdle historiografii polskiej z XIX i początku XX w. s. 191–205.

2630. PUGACEWICZ Iwona H.: Powstanie i organizacja Uniwersytetu Cesarskiego we Francji (1806–1870). *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 54: 2017 s. 127–146, streszcz. ang.

2631. ROMAŃSKI Mirosław: „Wiekowy spór” – Boliwia a dostęp do morza. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 1 s. 379–395.

XIX–XX w.

2632. RUBACHA Jarosław: Bułgarzy i Bułgaria w ostatniej ćwierci XIX w. w publikacjach Jana Grzegorzewskiego (polityka wewnętrzna, polityka zagraniczna). *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 1 s. 5–31, streszcz. ang., ros.

Toż w jęz. ang.: Bulgarians and Bulgaria in the last quarter of the nineteenth century in Jan Grzegorzewski's publications (internal policy, foreign policy). *Tamże*. Vol. 52: 2017 no 1 (special issue) s. 5–31, streszcz. ros.

2633. RUBACHA Jarosław, Rozbicka Renata: Bułgarska epopeja (1915–1918). Armia bułgarska na frontach I wojny światowej w świetle publikacji dziennika „Czas”. T. 1: Kampania serbska i rumuńska. Olsztyn 2017 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 184, tabl. 28, il., mapy, streszcz. bułg.

„Czas” (Kraków).

2634. RYDZ Romuald: Ku metamorfozie. Geneza rewolucji niepodległościowych w amerykańskim imperium Hiszpanii. Poznań 2017 Inst. Historii UAM 8° ss. 320, nlb. 1. (Publikacje Instytutu Historii UAM; 146).

Lata 1810–1826.

2635. SIC erat in votis. Studia i szkice ofiarowane Profesorowi Zbigniewowi Anusikowi w sześćdziesiątą rocznicę urodzin. Europa i świat w czasach nowożytnych. Pod red. Małgorzaty Karkochy i Piotra Robaka. Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. 400, il., streszcz. ang.

Z treści: Karkocha Małgorzata, Robak Piotr: Słowo wstępne s. 15–20; Markiewicz Mariusz: Państwo nowożytne. Kilka refleksji historyka s. 37–44; Małek Janusz: Traktat toruński z roku 1466 w historiografii polskiej i niemieckiej s. 45–57; Dąbrowska Małgorzata: Jana Długosza spojrzenie na Bizancjum s. 59–79; Wijaczka Jacek: Książę Albrecht von Brandenburg-Ansbach jako polski lennik s. 81–97; Kubiak Ewa: Kolonialne mozaiki z piór z Meksyku w nowożytnych „Wunderkammerach” Europy s. 99–119; Chachaj Marian: O zagranicznych podróżach i edukacji uniwersyteckiej Wiśniowieckich s. 121–140; Skowron Ryszard: Cuda i bitwy w relacjach Benita Soxa. Trzy hiszpańskie druki ulotne z okresu wojny polsko-szwedzkiej w Prusach (1626–1629) s. 141–155; Korytko Andrzej: Dlaczego Sztumska Wieś? Kulisy negocjacji dotyczących ustalenia miejsca i czasu polsko-szwedzkich rokowań w 1635 roku s. 157–169; Kowalski Waldemar: Kobiety w świecie żołnierza. Patryk Gordon z Auchleuchries i jego wspomnienia z podróży po Polsce połowy XVII wieku s. 171–184; Robak Piotr: Moc Lewiatana, czyli paradoksy teorii suwerenności władzy Thomasa Hobbesa s. 185–201; Dudek Dorota: Religijność jako element obyczajowości przedstawicieli angielskiej klasy średniej w drugiej połowie XVII wieku na podstawie ówczesnych przekazów pamiętnikarskich s. 203–228; Skrzypietz Aleksandra: Propozycja małżeństwa córki królewicza Jakuba Sobieskiego z Karolem XII.

[Maria Kazimiera Sobieska] s. 229–241; Orzeł Joanna: Co przekazać potomności o Szwecji, czyli szwedzkie wątki w „Memoriale dziadowskiem” Adama Jana Warakomskiego s. 243–257; Rok Bogdan: Kontakty interpersonalne staropolskich podróżników na szlakach europejskich w XVIII wieku s. 259–271; Butterwick-Pawlikowski Richard: Stanisława Augusta Poniatowskiego zderzenia cywilizacyjne s. 273–287; Stelmasiak Katarzyna: Amerykańsko-francuskie stosunki dyplomatyczne w latach 1784–1789 w opiniach Thomasa Jeffersona s. 289–309; Karkocha Małgorzata: Wojna rosyjsko-turecka na łamach „Pamiętnika Historyczno-Politycznego” (1787–1788) s. 311–342; Daszyńska Jolanta A.: Blaski i cienie amerykańskiej konstytucji federalnej s. 343–354; Link-Lenczowski Andrzej K.: Kilka uwag o zmianach społecznych, świadomości i kultury w czasach saskich w kontekście osiągnięć i perspektyw badawczych ostatnich lat s. 355–366.

2636. SOB CZAK Jacek: Cenzura polityczna wobec karykatury. Doświadczenia francuskie II połowy XVIII i pierwszej połowy XIX wieku. Przyczynek do walki o wolność słowa. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 271–293, streszcz. ang., fr.

2637. SPERSKIENĖ Rasa: Żołnierze litewscy na frontach I wojny światowej. Tł. Jan Sienkiewicz. Wilno–Białystok 2017 Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego 8° ss. 71, il. (Folia Bibliothecalia).

2638. STANISZEWSKA Maria Kazimiera: Lustracja trzynastu miast z 1773 r. jako przyczynek do badań nad sytuacją religijną dawnego Spisza. *Nasza Przeszłość*. T. 127: 2017 s. 53–80, streszcz. ang.

2639. STASIAK Kamil: Geneza i rozwój szkolenia lotniczego Amerykańskich Sił Ekspedycyjnych w Europie w czasie I wojny światowej. Zarys problematyki. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 4 s. 64–85, streszcz. ang., ros.

2640. SZABO Franz A. J.: Wojna siedmioletnia w Europie 1756–1763. Oświęcim 2017 Wydaw. Napoleon V 8° ss. 385, il. (Best of Napoleon V).

2641. SZEJCHUMIEROW Amet-chan: Rola jasyru w demograficznej historii Chanatu Krymskiego. *Rocznik Tatarów Polskich*. Ser. 2. T. 4(18): 2017 s. 127–147.

2642. SZELAĞOWSKA Krystyna: Listy z Ameryki. Z dziejów emigracji norweskiej do Stanów Zjednoczonych w XIX wieku. Białystok 2017 Inst. Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy 8° ss. 258, il. Inst. Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy. (Disserationes; t. 19).

Lata 1814–1915.

Rec.: Gąsowska Magdalena, *Białostockie Teki Historyczne*. T. 15: 2017 s. 295–298.

2643. SZELAĞOWSKA Krystyna: Szkoła erudytów i początki warsztatu naukowego w historiografii Danii-Norwegii w XVIII wieku. *Historyka*. T. 47: 2017 s. 197–211, streszcz. ang.

2644. SZEWCZYK Grażyna B[arbara]: Ze Śląska do Berlina. Pisarskie drogi Antona Oskara Klausmanna i Augusta Scholtisa. *Zaranie Śląskie*. Seria Druga. [T.] 3: 2017 s. 28–35, streszcz. niem. s. 119.

2645. SZLAUŻYS Piotr: Lithuanians in the United States at the turn of the 19th and 20th centuries. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 15: 2017 s. 119–139, streszcz. pol.

2646. SZO CIK Konrad: W cieniu Holocaustu – ewolucja postawy Kościoła katolickiego wobec Żydów i judaizmu. *Studia Polityczne*. T. 45: 2017 nr 1 s. 199–223, streszcz. ang.

XVIII–XX w.

2647. SZPOPER Dariusz: „Kondycje miłtawskie” i próba ograniczenia samodzięzawia w Imperium Rosyjskim na początku 1730 r. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. [T.] 39: 2017 nr 1 s. 162–180, streszcz. ang.

2648. TALARCZYK Andrzej: Nie tylko w kręgu wilhelmińskiego neoromantyzmu. Otto Franz Gensichen (1847–1933) – pisarz berliński rodem z nowomarchijskiego Drezdenka. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 24: 2017 s. 262–277, streszcz. ang., niem.

2649. TARCZYŃSKI Andrzej: Chocabuco i Maipú 1817–1818. Bydgoszcz 2017 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 202, nlb. 5, il., mapy, streszcz. ang., hiszp.

Bitwy.

2650. TOŁŁOCZKO Zdzisława, Tołłoczko Tomasz: Neogotycki eklektyzm w architekturze ruchu „Arts & Crafts”. Neogothic eclecticism in the „Arts & Crafts” movement architecture. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 51: 2017 s. 53–71.

Tekst równol. pol., ang.

2651. TULEJSKI Tomasz: Johna Miltona droga ku rewolucyjnej dyktaturze. Cz. 1. *Studia Prawno-Ekonomiczne*. T. 103: 2017 s. 113–132, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. T. 104: 2017 s. 159–180, streszcz. ang.

2652. URBAN planning of Khartoum. History and modernity. P. 1: History. [Aut.] Seif Sadig Hassan, Osman Elkheir, Justyna Kobylarczyk, Dominika Kuśnierz-Krupa, Adam

Chałupski, Michał Krupa. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 51: 2017 s. 86–94, streszcz. pol.

Tekst równol. pol., ang.
XIX–XX w.

2653. WAŁĘCIUK-DEJNEKA Beata: Chaos emocji – zapis doświadczenia osobistego w „Pamiętnikach” Zofii Tolstojowej (wybór). *Rocznik Łódzki*. T. 67: 2017 s. 197–206, streszcz. ang.

2654. WĘDROWSKI Jacek Ryszard: Stany Zjednoczone wobec konfliktów na wschodzie Europy 1917–1922. Wybrane problemy. Warszawa 2017 Jacek Ryszard Wędrowski 8° ss. 342, il., streszcz. ang., niem., ros.

2655. WILSON Peter H.: Wojna trzydziestoletnia 1618–1648. Tragedia Europy. Tł. Maciej Kapałczyński. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 847, il., mapy.

2656. WODZIŃSKI Grzegorz: Jana Kalwińska zarys nauki o Kościele w świetle Institutio Religionis Christianae z 1543 roku. *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 119–127, streszcz. ang.

2657. WOJTOWICZ Jerzy: Miasto europejskie w epoce oświecenia i rewolucji francuskiej. Red. nauk. edycji i wstęp Wojciech Piasek. Wyd. 2. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. LIII, nlb. 3, 490, il., streszcz. fr., niem. (Homines et Historia; 14).

Wyd. 1. Warszawa 1972 Państw. Wydaw. Nauk.

2658. WOŹNIAK Andrzej: Dobry Europejczyk w Tyflisie. Śladami Artura Leista [1852–1927]. Warszawa 2017 nakł. autora 8° ss. 106, il., streszcz. ang., gruzińskie, niem.

4. OKRES 1918–2017

Zob. poz. 2584, 2598, 2603, 2615, 2617, 2623, 2624, 2631, 2644, 2646, 2648, 2652, 2654, 2658, 2857, 2875, 3461, 3492, 8550, 9691, 9842.

2659. 25 LAT niemieckiego zjednoczenia. Bilans ćwierćwiecza. Pod red. Joanny Ciesielskiej-Klikowskiej i Ernesta Kuczyńskiego. Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. 226, nlb. 1, il. UŁ. (Studia Międzynarodowe i Politologia).

Z treści: Trzecielińska-Polus Aleksandra: 25 lat polityki zjednoczonych Niemiec wobec Polski s. 11–28; Kubiak Piotr: Koniec dominacji wielkich partii? System partyjny RFN po zjednoczeniu. Bilans 25 lat s. 29–50; Pszczółkowski Tomasz G.: Komparatystyka kulturowa jako nauka stosowana. Aspekty praktyczne porównywania kultur w Niemczech i w Polsce po roku 1989 s. 51–68; Ciesielska-Klikowska Joanna: Trudne przywództwo w Europie. O roli RFN we Wspólnocie Europejskiej s. 69–85; Paszyn Maciej: Polityka energetyczna Niemiec w latach 1999–2015. Próba bilansu 25-lecia s. 87–111; Molo Beata: Problemy europeizacji polityki energetycznej Niemiec s. 113–140; Jackowska Natalia: Pojednanie i Caritas. Kościoły w dialogu z Polską oraz w życiu społecznym zjednoczonych Niemiec s. 141–163; Kuczyński Ernest: Przewyciężając komunistyczną przeszłość. Na marginesie książki Rolanda Jahna „My, konformiści. Przecież w NRD” s. 165–177; Dzieweczyński Mariusz: Recepcja symboli narodowych zjednoczonych Niemiec po 1990 roku na przykładzie niemieckiego hymnu narodowego s. 179–196; Kruk Aleksandra: FDP’s election defeat in 2013. Reasons and consequences. [FDP – Freie Demokratische Partei] s. 211–224.

2660. 80S AGAIN! Monografia poświęcona latom 80. XX wieku. Red. Aneta Jabłońska, Mariusz Koryciński. Warszawa 2017 Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego; Klub Filmowy im. Jolanty Słobdzian 8° ss. XXIV, 226, nlb. 1. (Seria „Z Wehikułem”; t. 1).

Z treści: Zybrant Robert: Wrocławskie organizacje opozycyjno-kontrkulturowe z lat 80. XX wieku i ich wpływ na powstanie Pomarańczowej Alternatywy s. 5–21; Jabłońska

Aneta: PRL-owski teatr absurdu, czyli jak Witkacy stał się kobietą s. 23–44; Piechota Dariusz: Emancypacja według Madonny s. 77–89; Jaskulski Paweł: Początki nicości. Nirvana w latach 80. s. 91–106; Kiejziewicz Agnieszka: Dystopia, nowe społeczeństwo i maszyny. Lata 80. XX wieku jako okres powstania i rozwoju kina cyberpunkowego s. 169–187; Koryciński Mariusz: Ucieczka w kino? Japisońskie noce, innocent noirball i nowy klasycyzm s. 189–226.

2661. BANAŚ Konrad: Geneza i przebieg konfliktu w Czadzie 1965–1984. *Historia i Polityka*. Nr 21: 2017 s. 43–52, streszcz. ang.

2662. BARTNICKI Adam R.: Rosja Borysa Jelcyna – polityczna spuścizna komunizmu. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 16: 2017 z. 1 s. 93–110, streszcz. ang.

2663. BATÓG Włodzimierz: Park Ludowy w Berkeley. Polityczny konflikt o przestrzeń publiczną w Kalifornii w maju 1969 roku. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 3 s. 199–218, streszcz. ang.

2664. BAKIEWICZ Marta J.: Znad europejskiej rzeki do światowej metropolii. Przyczynki do literackiej biografii Jochena Kleppera [1903–1942]. *Zaranie Śląskie*. Seria Druga. [T.] 3: 2017 s. 20–27, streszcz. niem. s. 118–119.

2665. BIELICKI Paweł: „Żelazna kurtyna” jako aspekt sowietyzacji Europy Wschodniej w latach 1949–1953. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 1 s. 175–200, streszcz. ang., ros.

Toż w jęz. ang.: The iron curtain as an aspect of the sovietisation of Eastern Europe in 1949–1953. *Tamże*. Vol. 52: 2017 no 1 (special issue) s. 137–161, streszcz. ros.

2666. BŁASZCZAK Tomasz: Białorusini w Republice Litewskiej 1918–1940. Białystok 2017 Białoruskie Tow. Hist. 8° ss. 368, tabl. 5, il., mapy.

2667. BŁASZCZYK Cezary: Nowy Ład wobec tradycji klasycznej. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 1 s. 243–266, streszcz. ang., fr.

2668. BOBIATYŃSKI Konrad, Łopatecki Karol: Gediminas Lesmaitis (15 VII 1976 – 8 XII 2017). *Rocznik Lituanistyczny*. T. 3: 2017 s. 281–285.

2669. BOROWIK Bogdan: Związek Radziecki na łamach czasopisma Arka (1983–1996). Lublin 2017 Wydaw. UMCS 8° ss. 550.

2670. BRÜCKENBAUER des Dialogs zwischen dem Osten und dem Westen. Hrsg. von Max Stebler, Justyna Ofierska. Lublin 2017 TN KUL Jana Pawła II; KUL Jana Pawła II 8° ss. 175, streszcz. niem., pol. TN KUL Jana Pawła II. (Prace Wydziału Historyczno-Filologicznego; 189).

Z treści: Stebler Max: Johannes Paul II. Pontifex zwischen Osten und Westen s. 43–55; Socha Katarzyna: Arcybiskup Alfons Nossol [ur. 1932] i jego radość budowania mostów s. 67–78; Socha Katarzyna: Karl Dedecius [1921–2016] – der Brückenbauer zwischen der polnischen und deutschen Kultur s. 105–116; Ofierska Justyna: Marion Gräfin Dönhoff [1909–2002] – die Brückenbauerin zwischen deutscher Vergangenheit und europäischer Zukunft s. 117–125; Tomczuk Dorota: Ludzie teatru – budowniczo wie mostów w polsko-niemieckim dialogu na obszarze kultury s. 127–137; Ofierska Justyna: Der Friedenskanzler Willy Brandt und seine Entspannungspolitik im Verhältnis zwischen dem Osten und dem Westen s. 139–157; Ofierska Justyna: Egon Bahr [1922–2015] – diplomatischer Brückenbauer in der Entspannungspolitik zwischen Ost und West s. 159–172.

2671. BUCHOWSKI Krzysztof: Lithuanian new foreign policy (2004–2009). *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 3 (special issue) s. 183–207, streszcz. pol.

2672. BUDZISZ-CYSEWSKA Stanisława: Narracja rosyjskich dokumentalistów w kontekście rosyjsko-gruzyńskiej wojny pięciodniowej. *Argumenta Historica*. Nr 4: 2017 s. 28–39, streszcz. ang.

Rok 2008.

2673. CHOMA-SUWAŁA Anna: Roman Iwanyczuk [1929–2016] – twórca powieści historycznej. *Studia Polsko-Ukraińskie*. [T.] 4: 2017 s. 169–184, streszcz. ang. s. 14.

2674. CIVILIANS in contemporary armed conflicts. Rafał Lemkin's heritage. Pod red.

nauk. Agnieszki Bieńczyk-Missali. Warsaw 2017 Warsaw Univ. Press 8° ss. 326, il.

Dostępne także w formie elektronicznej.

Materiały konferencji naukowej, Lwów, 15–16 X 2015 r.

Z treści: Rotfeld Adam Daniel: Ludobójstwo w koncepcji Rafała Lemkina s. 21–27; Redzik Adam: Mistrzowie Rafała Lemkina. Lwowska szkoła prawa s. 31–36; Sands Philippe: Wpływ lwowskiej szkoły prawa na rozwój prawa międzynarodowego s. 37–40; Vardanyan Vladimir D.: Ludobójstwo Ormian i jego wpływ na rozwój koncepcji Rafała Lemkina s. 41–46; Rotfeld Adam Daniel: Genocid v koncepcii Rafała Lemkina s. 123–129; Redzik Adam: Mentori Rafała Lemkina. L'vivska szkoła prawa s. 133–138; Sands Philippe: Vpliv l'vivs'koï skoli prava na razvitok miżnarodnogo prava s. 139–142; Vardanyan Vladimir D.: Genocid virmen ta jogo vpliv na razvitok koncepcii Rafała Lemkina s. 143–148; Rotfeld Adam Daniel: Rafal Lemkin's concept of genocide s. 225–231; Redzik Adam: Masters od Rafal Lemkin. Lwów school of law s. 235–240; Sands Philippe: The influence of the Lwów school of law on the development of international law s. 241–244; Vardanyan Vladimir D.: The Armenian genocid and its influence on the development of Rafal Lemkin's concept s. 245–250.

2675. COBEL-TOKARSKA Marta, Skórzynska Izabela: Europa Środkowa. Pamięć i tożsamość w (prze)budowie. *Sensus Historiae*. Vol. 27: 2017 [nr] 2 s. 41–61, streszcz. ang.

Lata 1990–2000.

2676. CZABAŃSKI Adam, Czabańska-Rosada Małgorzata: Formy oporu przeciw komunizmowi w Niemieckiej Republice Demokratycznej. Przypadek ewangelickiego duchownego Oskara Brüsewitsza. *Forum Historyczno-Spoleczne*. Nr 5: 2017 s. 72–89, streszcz. ang.

Samospalenie 18 VIII 1976 r.

2677. CZACHOR Rafał: Koncepcje reformy podziału administracyjno-terytorialnego i ustroju samorządu lokalnego na Białorusi (XX–XXI wiek). *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [T.] 47: 2017 s. 203–218, streszcz. ang., białorus.

2678. CZECHOWSKI Janusz: Międzynarodowe uwarunkowania Litwy Środkowej (9 X 1920 – 6 IV 1922). *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 2 s. 189–204, streszcz. ang.

2679. CZORNIK Katarzyna: Konflikt izraelsko-palestyński w latach 2014–2016. Od operacji „Ochronny Brzeg” (Protective Edge) do trzeciej „intifady noży” (Knife Intifada). *Studia Polityczne*. T. 45: 2017 nr 1 s. 133–160, streszcz. ang.

2680. CZWOŁEK Arkadiusz: Relacje białorusko-tureckie. Rola i znaczenie wektora azjatyckiego w polityce zagranicznej Białorusi. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [T.] 48: 2017 s. 193–212, streszcz. ang., białorus.

Lata 1991–2016.

2681. **ĆWIEK-ROGALSKA** Karolina: Zapamiętane w krajobrazie. Krajobraz kulturowy czesko-niemieckiego pogranicza w czasach przemian. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 214, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Dolní Žandov, l. 1918–2014.

2682. **DĘBICKI** Marcin: Powrót eteryczności wypieranej. O wciąż żywej idei Europy Środkowej w ćwierćwiecze jej ostatniego uśmiercenia. *Sensus Historiae*. Vol. 27: 2017 [nr] 2 s. 23–39, streszcz. ang.

Lata 1990–2015.

2683. **DIALOG** kultur czy zarzewie konfliktów? Problematyka mniejszości narodowych i etnicznych w Europie. Pod red. Tomasa Gajownika, Pawła Pietnoczki, Krzysztofa Sidorkiewicza. Olsztyn 2017 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 296, mapy, streszcz. ang.

Z treści: Gajownik Tomasz, Pietnoczka Paweł, Sidorkiewicz Krzysztof: Wstęp s. 7–10; Wiśniewski Jan: Zaangażowanie emigracji czeskiej i słowackiej w ruch niepodległościowy w latach 1914–1915 s. 11–31; Grzybowski Jerzy: Stosunki polsko-białoruskie na Łotwie w latach 1920–1940 s. 33–48; Grzybowska Marzena: Polonica w zbiorach Biblioteki Białoruskiej im. Franciszka Skaryny w Londynie s. 49–56; Grabski Maciej: Spór pomiędzy działaczami Stronnictwa Demokratyczno-Narodowego a ludnością żydowską podczas wyborów do samorządów miejskich w Królestwie Polskim w latach 1908–1912 i jego wydzwięk w warszawskim „Słowie” s. 57–69; Jankowska-Nagórka Anna: Polityka antyniemiecka na Dolnym Śląsku w pierwszych latach po zakończeniu II wojny światowej (1945–1949) s. 71–80; Bobryk Adam: Litwa wobec kryzysu migracyjnego w Europie 2015–2016 s. 129–153; Rogalski Bogusław: Dyskryminacja polskiej mniejszości narodowej na Litwie w latach 1991–2015 s. 173–182; Sawicz Agnieszka: Działalność mniejszości polskiej w lwowskim okręgu konsularnym w drugiej połowie lat osiemdziesiątych XX wieku na tle przemian społecznych i politycznych s. 183–205; Łyszczarz Michał: Etniczność a status mniejszościowy – przypadek polskich Tatarów s. 217–234; Goworko-Składanek Beata: Stosunek Polaków do mniejszości narodowych i etnicznych na podstawie ogólnopolskich sondaży przeprowadzonych przez CBOS w latach 1991–2015 s. 235–249; Kamińska Krystyna: Szwajcarscy Retoromanie – monolit czy różnorodność? Tożsamość mniejszości etnicznej i jej język w kontekście historycznym s. 263–272; Jurkun Andrzej: Różnorodność kulturowa na Sejneńszczyźnie – wczoraj i dziś s. 285–296.

2684. **DZIAK** Waldemar J[anusz], Bayer Jerzy: Mao Zedong [1893–1976]. Ontologia władzy. Warszawa 2017 ISP PAN 8° ss. 803, tabl. 44, il., streszcz. ang., chiń.

2685. **EBERHARDT** Piotr: Political and administrative boundaries of the German state in the 20th century. *Geographia Polonica*. Vol. 90: 2017 issue 3 s. 335–350.

2686. **EKSTERMINACJA** w systemie niemieckim i sowieckim. Red. Sabina Bober.

Lublin 2017 Wydaw.-Drukarnia Liber Duo 8° ss. 253, il.

Z treści: Zieliński Zygmunt: Przedmowa s. 7–8; Wstęp s. 9–12; Koper Ewa: Deportacje do niemieckiego nazistowskiego obozu zagłady w Belżcu – zarys problematyki s. 15–28; Chojnacki Tomasz: Narodziny ideologii antysemityzmu i jej owoce s. 29–39; Kolacki Jerzy: III Rzesza wobec kościoła protestanckiego w Warthegeu w świetle polskiej historiografii s. 41–63; Solis Robert M.: „Tego człowieka nie wolno nam zapomnieć”. Martyrologia duchowieństwa niemieckiego na przykładzie życia ks. Bernharda Poethera (1906–1942) z diecezji Münster s. 65–74; Mędykowski Witold: „Mustergau”, „Judenreservat” i załamanie się polityki wysiedleń Żydów i Polaków z Kraju Warty do Generalnego Gubernatorstwa w latach 1939–1941 s. 75–104; Setkiewicz Piotr: Liczenie ofiar z Auschwitz – perspektywy badań s. 105–114; Gul-Rechlewicz Violetta: Polityka III Rzeszy wobec mniejszości etnicznych – aspekt romski s. 115–135; Wierzbieniec Waclaw, Potacek Joanna Elżbieta: Zakres i formy wypędzeń ludności żydowskiej do sowieckiej strefy okupacyjnej na początku II wojny światowej s. 137–158; Bober Sabina: Degradacja moralna więźniów w niemieckich obozach koncentracyjnych s. 159–174; Wojtkowiak Jakub: Represje wobec Polaków, oficerów radzieckiej Floty Bałtyckiej, w czasie wielkiej czystki s. 177–189; Jasiewicz Krzysztof: Eksterminacja elit polskich przez Związek Sowiecki w czasie II wojny światowej s. 191–206; Michalik Larysa: Kościół katolicki na Białorusi w pierwszym powojennym dziesięcioleciu (1945–1955) s. 207–217; Rusiniak-Karwat Martyna: Polityka sowiecka wobec bundowców na Wileńszczyźnie (1939 – lato 1941) s. 219–230.

2687. **EUROPA XX–XXI** wieku. Społeczno-polityczne konsekwencje kryzysów. Pod red. Marceli Gruszczyk, Lecha Krzyżanowskiego, Miłosza Skrzypka. Katowice 2017 Wydaw. UŚ 8° ss. 522, nlb. 2, il., streszcz. ang., niem., ros. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Historia).

Dostępne także w wersji elektronicznej.

Z treści: Gruszczyk Marcela, Krzyżanowski Lech, Skrzypek Miłosz: Wstęp s. 7–9; Zagóra-Jonszta Urszula: Przyczyny, przebieg i skutki wielkiego kryzysu gospodarczego s. 11–21; Bartnicka Dagmara: Polska emigracja zarobkowa do Francji w latach 1900–1939. Dlaczego Polska chętnie pozbywała się swoich obywateli? s. 23–40; Białokur Marek: Bezpośrednie następstwa kryzysu społeczno-politycznego wywołanego zabójstwem prezydenta Gabriela Narutowicza w grudniu 1922 roku s. 41–58; Rzepkowski Arkadiusz: Wpływ wielkiego kryzysu gospodarczego z lat 1929–1935 na stan zaludnienia i strukturę zawodową populacji II RP s. 59–67; Trąba Mariusz: Kościół katolicki w Polsce wobec kryzysu społeczno-ekonomicznego przełomu lat dwudziestych i trzydziestych XX wieku (wybrane zagadnienia) s. 69–96; Karabin Joanna: Społeczne skutki wielkiego kryzysu na Górnym Śląsku w świetle „Gościa Niedzielnego” s. 97–109; Krzyżanowski Lech: Kryzys a sąd. Sytuacja ekonomiczna polskiego wymiaru sprawiedliwości w optyce międzywojennej prasy sędziowskiej s. 111–125; Sitarz Krystyna: Wielki kryzys gospodarczy i jego wpływ na politykę penitencjarną w województwie śląskim s. 127–135; Gruszczyk Marcela: Idea jedności słowiańskiej w aspekcie kryzysu jugosłowiańskiego na przykładzie zmian w funkcjonowaniu Komitetu Słowiańskiego w Polsce s. 137–150; Miroszewski Kazimierz: Kryzysy w Polsce Ludowej a samorząd terytorialny s. 151–169; Łatka Rafał: „Współdziałanie” z Kościołem jako metoda walki z kryzysem legitymizacji społecznej władz PRL w latach 80-tych XX wieku i ocena jej efektów s. 171–190; Woźniczka Zygmunt: Kryzysy w PRL w ocenie powojennej emigracji (zarys problemu) s. 191–214; Matelski Dariusz: Kryzys zaufania

w negocjacjach rewindykacyjnych III RP z sąsiadami odnośnie do utraconego dziedzictwa kultury w XX wieku w świetle prawa międzynarodowego s. 215–252; Tomaszewicz Jarosław: Radykalizmy polityczne w Europie w okresie kryzysu gospodarczego (2007–2012) s. 253–277; Klimiuk Zbigniew: Kryzys finansów publicznych w Polsce w okresie transformacji. Doświadczenia okresu 1991–2002 s. 279–297; Swadźba Stanisław: Przyczyny i skutki kryzysu pierwszej dekady XXI wieku s. 299–308; Tomczek Marta, Tomczek Artur F.: Instrumenty polityki gospodarczej w okresie kryzysu: studium teoretyczno-empiryczne. [Lata 2006–2014] s. 309–337; Gajda Waldemar: Społeczno-ekonomiczne skutki kryzysu gospodarczego w latach 2008–2012 s. 339–354; Stępień-Lampa Natalia: Problemy społeczne poindustrialnych miast Górnego Śląska na przykładzie Siemianowic Śląskich. [Lata 2005–2014] s. 393–405; Zwiëffel Łukasz: Holendrzy wobec kryzysów. Społeczne i polityczne konsekwencje kryzysów przełomu XX/XXI wieku w Holandii s. 407–423; Riedel Rafał: Kryzys gospodarczy w Europie i jego konsekwencje w postaci innowacji prawno-institutionalnych. [Rok 2008] s. 425–436; Lionchuk Oleksii: Wpływ zjawisk kryzysowych na Ukrainie w latach 1991–2004 na aktywizację społeczeństwa oraz społeczno-polityczne życie kraju. Aspekt wewnętrzny i zewnętrzny s. 437–451.

2688. FIJAŁKOWSKI Tomasz: Warunki bytowe oraz morale żołnierzy Armii Radzieckiej w Afganistanie (1979–1989). Zarys zagadnienia. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 98: Studia i szkice z dziejów Polski i powszechnych XVI–XX wieku: 2017 s. 181–210, streszcz. ang.

2689. GAJOS Bartłomiej: Pięćdziesiąta rocznica rewolucji październikowej (1967) – przewrót pokoleniowy i polityka historyczna ZSRS. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 2 s. 193–221, streszcz. ang., ros.

Toż w jęz. ang.: The fiftieth anniversary of the October revolution (1967) – a generational turnover and the politics of memory of the USSR. *Tamże*. Vol. 52: 2017 no 2 (special issue) s. 175–204, streszcz. ros.

2690. GEDYMIN Olgierd: Charles de Gaulle i Konrad Adenauer charyzmatyczne przywództwo w czasach próby. Dalekosiężne konsekwencje polityczne i gospodarcze ustrojowych inicjatyw. Warszawa 2017 Sic! 8° ss. 176, nlb. 1.

2691. GERWARTH Robert: Pokonani. Dla czego pierwsza wojna światowa się nie zakończyła (1917–1923). Przeł. Jan Szkudliński. Poznań 2017 Rebis 8° ss. 467, tabl. 16, il. (Historia).

Europa Środkowo-Wschodnia i Imperium Osmańskie.

2692. GŁOGOWSKI Aleksander: Pakistan. Pierwsze 70 lat. [Kraków] 2017 Ridero 8° ss. 164.

Lata 1947–2017.

2693. [GOLUBKO Viktor] Hołubko Wiktor, Lityński Adam: Ukraina na drodze do niepod-

ległości (1918–1920). W setną rocznicę. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 16: 2017 z. 1 s. 11–54, streszcz. ang.

2694. GOWORKO-SKŁADANEK Beata: Zagadnienie wolności działalności związków zawodowych na Białorusi na przykładzie strajku metra w Mińsku w 1995 roku. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [T.] 48: 2017 s. 182–192, streszcz. ang., białorus.

2695. GÓRNICKI Leonard, Kruszewski Tomasz: Zasadnicze przejawy ingerencji w prawa podmiotowe prywatne jednostek przez III Rzeczę. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. [T.] 39: 2017 nr 1 s. 45–74, streszcz. ang.

2696. GRZYBOWSKI Romuald: Cele ideowe i struktura organizacyjna Wszechwzwiązkowej Organizacji Pionierskiej imienia W. I. Lenina oraz jej miejsce w systemie wychowania nowego człowieka (homo sovieticus). *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 37: 2017 s. 63–77, streszcz. ang.

2697. GUZEK Mariusz: Jak kino czechosłowackie detonowało bombę atomową, czyli o czym opowiada film Jindřicha Poláka „Jutro wstanę rano i oparzę się herbatą” (1977). *Przeгляд Humanistyczny*. R. 61: 2017 nr 1 s. 91–99, streszcz. ang.

2698. HEMPEL Dominika: American investment banking in the context of great economic crises. *Studia Historiae Oeconomicae*. Vol. 35: 2017 s. 47–60.

2699. JACKOWSKA Anna Maria: Strategie i metody przekazywania francuskiej opinii publicznej relacji o terrorze stalinowskim za żelazną kurtyną na przykładzie procesów sądowych z lat 1949–1952. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 3 s. 121–144, streszcz. ang.

2700. JEDLIŃSKA Eleonora: Obraz jest świadectwem niewyobrażalnego. Ekspresjonizm abstrakcyjny i Zagłada (Mark Rothko, Barnett Newman, Frank Stella). *Przeгляд Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 1 s. 257–283, streszcz. ang.

Wpływ holokaustu na twórczość amerykańskich malarzy.

2701. JĚKABSONS Ēriks: Stosunki łotewsko-polskie jesienią 1919 roku: kontekst rosyjskiej białej armii Bermonda. *Res Historica*. Nr 43: 2017 s. 159–183, streszcz. ang., pol.

2702. JEZIORNY Dariusz: Rocznicę „rewolucji rosyjskiej” w propagandzie władz sowieckich

w latach 1933–1939. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 4 s. 113–134, streszcz. ang.

2703. JODKO Marek: Świadcstwo Kościoła wobec narodowego socjalizmu w Trzeciej Rzeszy. Przykład błogosławionego księdza Gerharda Hirschfeldera. Świdnica 2017 Wydaw. Wyższego Seminarium Duchownego Diec. Świdnickiej „Adalbertus”; Drukarnia Wydaw. Edytor 8° ss. 350, nlb. 1. Papieski Wydz. Teol. we Wrocławiu, Wyższe Seminarium Duchowne Diec. Świdnickiej. (Biblioteka Diecezji Świdnickiej; 29).

Rozprawa doktorska.

2704. KASTORY Andrzej: Mocarstwa zachodnie wobec kryzysu w Polsce z grudnia 1980 r. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 25: 2017 s. 113–126, streszcz. ang.

2705. KATO Ariko: Recepcja Holokaustu w Japonii w perspektywie porównawczej: Auschwitz – Nankin – Hiroszima. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 230–257, streszcz. ang.

2706. KIWIOR-FILO Małgorzata: „La bagaglia per la liberta” – antyfaszystowska opozycja braci Carlo i Nello Rossellich w latach 1926–1937. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. [T.] 39: 2017 nr 1 s. 109–122, streszcz. ang.

2707. KŁACZYŃSKI Robert: Federacja Rosyjska i Republika Białoruś na przełomie XX i XXI wieku. Studium historyczno-polityczno-gospodarcze. Kraków 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 215, nlb. 2. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. w Krakowie. (Prace Monograficzne; nr 778).

Lata 1990–2005.

2708. KOŁTUNIAK Łukasz: Chrześcijaństwo w Czechach jako mniejszość? Przyczyny i szanse zmiany sytuacji Kościołów w Republice Czeskiej. *Studia Historica Gedanensia*. T. 8: 2017 s. 79–92, streszcz. ang.

2709. KOPCIŃSKI Jakub: System wyborczy a wyniki wyborów powszechnych w Autonomii Palestyńskiej w latach 1996–2006. *Koło Historii*. Nr 21: 2017 s. 109–124, streszcz. ang., ros.

2710. KORGOL Tomasz: Początki międzynarodowego prawa lotniczego na świecie. *Koło Historii*. Nr 21: 2017 s. 71–84, streszcz. ang., ros.

Lata 20. XX w.

2711. KORNAT Marek: Program czy improwizacja? Idee polityki zagranicznej państwa

sowieckiego. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 4 s. 97–112, streszcz. ang.

2712. KORZENIEWSKA Katarzyna: Litwin-katolik? Witold Wielki i św. Kazimierz jako bohaterowie narodowi w litewskiej prasie niezależnej 1972–1988. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 29: 2017 s. 219–235, streszcz. ang.

2713. KORZENIEWSKA-WISZNIEWSKA Mirella: Serbowie jako mniejszość w warunkach transformacji politycznej w państwach byłej Jugosławii 1995–2016. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 563, tabl. 10.

2714. KOSOWSKI Antoni Przemysław: Stosunki polsko-egipskie w latach 1927–1945. Warszawa 2017 Wydaw. Akademickie Dialog 8° ss. 281, nlb. 1, il.

2715. KOŚCIELNIAK Marcin: Od cudu gospodarczego do zmierzchu dyktatury. Hiszpania w latach 1953–1977. *Koło Historii*. Nr 21: 2017 s. 85–95, streszcz. ang., ros.

2716. KRUPA Justyna: Samoidentyfikacja oraz kulturowa i polityczna tożsamość Serbów wukovarskich po 1995 roku. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 7: 2017 s. 59–69, streszcz. ang.

2717. KUŚNIERZ Robert: Stalinowska konstytucja z 1936 roku i nadzieje wierzących na sowieckiej Ukrainie na zmianę antyreligijnej polityki bolszewików. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 199–212, streszcz. ang.

2718. LASKOWSKA Katarzyna: Radzieckie prawo wobec alkoholizmu. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 16: 2017 z. 1 s. 111–126, streszcz. ang.

2719. LEKCJA solidarności. Środkowoeuropejska antykomunistyczna opozycja i jej dziedzictwo. Red. Basil Kerski i Przemysław Ruchlewski. Gdańsk 2017 Europejskie Centrum Solidarności 8° ss. 91, nlb. 5. Europejskie Centrum Solidarności. (Raport).

Debaty.

2720. LESZCZYŃSKI Paweł A.: Od postzimnowojennego idealizmu, przez dyplomację „książeczki czekowej” do realistycznego pragmatyzmu: relacje Niemiec z ZSRR i Rosją w latach 1990–2017. *Forum Historyczno-Społeczne*. Nr 5: 2017 s. 105–117, streszcz. ang.

2721. LONGERICH Peter: Hitler. Biografia. Przeł. Michał Antkowiak. Warszawa 2017 Prószyński Media 8° ss. 1296, il., streszcz. ang.

2722. ŁAPTOS Józef: Zakres i formy współpracy polityków środkowoeuropejskich na uchodźstwie w czasie II wojny światowej. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 25: 2017 s. 67–85, streszcz. ang.

2723. ŁYSKO Marcin: System sankcji w prawie wykroczeń europejskich państw socjalistycznych. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 16: 2017 z. 1 s. 191–207, streszcz. ang.

2724. MACIEJEWSKI Marek: Wódz, naród, rasa. Ideologiczne przesłanki nazistowskich koncepcji prawa. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. [T.] 39: 2017 nr 1 s. 19–43, streszcz. ang.

2725. MARCINEK Roman: Kanał Sueski 1956. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 267, nlb. 2, tabl. 16, il. (Historyczne Bitwy).

Dostępne także jako e-book.

2726. MAZUR Wojciech: Zanim ruszyły czołgi. Francuska broń pancerna u progu II wojny światowej (wybrane aspekty). *Przegląd Historyczno-Wojсковy*. R. 18: 2017 nr 1 s. 45–65, streszcz. ang., ros.

2727. MIKOŁAJCZYK Marek: Międzynarodowe skutki powrotu generała Charles'a de Gaulle'a do władzy w roku 1958. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 1 s. 145–172, streszcz. ang.

2728. MIRONOWICZ Eugeniusz: Stosunki polityczne i gospodarcze białorusko-litewskie (1990–2015). *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 1 s. 235–249, streszcz. ang., ros.

Toż w jęz. ang.: Belorussian-Lithuanian political and economic relations (1990–2015). *Tamże*. Vol. 52: 2017 no 1 (special issue) s. 197–211, streszcz. ros.

2729. MISIARZ Radosław: The Indian revolutionaries. The American Indian Movement in the 1960s and 1970s. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 15: 2017 s. 229–247, streszcz. pol.

2730. MORAWSKI Konrad Sebastian: Przewrót Gabriele D'Annunzia w Rijecce (1919–1920) w kontekście stosunków włosko-jugosłowiańskich. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 2 s. 25–55, streszcz. ang., ros.

Toż w jęz. ang.: Gabriele D'Annunzio's coup in Rijeka (1919–1920) in the context of Italian-Yugoslavian relations. *Tamże*. Vol. 52: 2017 no 2 (special issue) s. 25–54, streszcz. ros.

2731. MORDZAK Adam: Nawiązanie stosunków brytyjsko-radzieckich w 1929 roku w świetle dokumentów brytyjskich. *Acta Universitatis Lodzianis*. Folia Historica. [Vol.] 98:

Studia i szkice z dziejów Polski i powszechnych XVI–XX wieku: 2017 s. 143–159, streszcz. ang.

2732. NIE tylko Litwa. Geneza i przebieg upadku ZSRR w roku 1991. T. 1. Pod red. Aleksandra Srebrakowskiego i Grzegorza Straucholda. Łomianki–Dziekanów Leśny 2017 LTW 8° ss. 399, nlb. 1, il.

Z treści: Ciesielski Stanisław: Pierestrojka a kwestia narodu – Zakaukazie i Azja Centralna s. 11–100; Hryciuk Grzegorz: Pribaltika – przyczółek czy rubież Kraju Rad? Rola militarna republik bałtyckich w latach 80. i 90. XX w. s. 101–168; Tyszkiewicz Jakub: Stany Zjednoczone a narodowe ruchy emancypacyjne w ZSRR po 1989 r. (ze szczególnym uwzględnieniem Litwy, Łotwy i Estonii) s. 169–184; Czapiewski Edward: Związek Radziecki wobec aspiracji niepodległościowych narodu litewskiego w końcu XX w. Odniesienia historyczne i konsekwencje s. 185–204; Srebrakowski Aleksander: Komunistyczna Partia Litwy – swoi czy obcy? s. 205–224; Sienkiewicz Jan: Polacy na Litwie wobec litewskiego odrodzenia narodowego w latach 1987–1991 s. 225–232; Bobryk Adam: Litewskie środowiska niepodległościowe wobec polskiej mniejszości narodowej u progu odzyskania suwerenności przez Litwę s. 233–270; Gawin Tadeusz: Polacy na Białorusi wobec odrodzenia narodowego na Litwie w latach 1988–1991 s. 271–292; Ruchniewicz Małgorzata: Od BSRR do Republiki Białorusi (1986–1991) s. 293–326; Winnicki Zdzisław J.: Białoruskie środowiska niepodległościowe wobec polskiego odrodzenia narodowego na Białorusi. Uwagi s. 327–352; Fic Agnieszka: Polska prasa o wileńskich wydarzeniach 13 stycznia 1991 r. s. 353–368; Sanojca Karol: Odrodzenie narodów Związku Radzieckiego czy upadek imperium? Rozpad ZSRR w świetle podórczników szkolnych s. 369–381.

2733. NIEPAMIĘĆ wojny. Europa Środkowo-Wschodnia w XX/XXI wieku. Pod red. Justyny Budzińskiej, Edyty Głowackiej-Sobiech, Bernadette Jondy. Poznań 2017 Inst. Historii UAM 8° ss. 458, il., streszcz. ang., niem. (Publikacje Instytutu Historii UAM; 151).

Z treści: Budzińska Justyna, Głowacka-Sobiech Edyta: Czego jeszcze nie wiemy/nie chcemy wiedzieć i pamiętać o wojnie? s. 9–15; Bugajewski Maciej: O roszczeniu pamięci i jego granicach s. 33–39; Miedzińska Iwona: Krajobrazy (nie)pamięci – problem odczytu krajobrazu wojny w narracjach krajobrazowych s. 41–62; Sawicki Maciej: Narrative, chronicle, and wartime excess: a commentary to Saul Friedländer's „The Years of Extermination” s. 63–76; Praczyk Małgorzata: Przyroda na wojnie. Europejskie wojny w XX wieku i ich wpływ na europejską przyrodę s. 77–86; Górczyńska-Przybyłowicz Bożena, Lange Urszula: Wysiedlenie niemieckiej ludności z Polski jako skutek drugiej wojny światowej. Przykład powiatu Miastko s. 89–103; Julkowska Violetta: Między wybaczeniem a niepamięcią. Alternatywne drogi budowania wzajemnych relacji polsko-niemieckich po drugiej wojnie światowej s. 105–115; Cobel-Tokarska Marta: Memory and postmemory of war in the realities of contemporary Ukraine in „Everything is Illuminated” a novel by Jonathan Safran Foer s. 117–134; Zadora Anna: The Second World War in Belarus: between fundamental event and oblivion s. 135–148; Wojtkowiak Jakub: Zapomniani generałowie. Straty wśród oficerów w wyższych radzieckich sił zbrojnych w starych stopniach w czasie II wojny światowej s. 179–189; Baraniecka-Olszewska Kamila: Skazani na wieczne zapomnienie czy upamiętnieni? O reprezentowaniu wroga w rekonstrukcji historycznej drugiej wojny światowej s. 193–206; Jania-Szczechowiak Monika: Nekropolie niepamięci. O wybranych cmentarzach trudnych i cmentarzach niechcianych

s. 207–219; Świącicki Klaudiusz: Przeszłość wypierana z pamięci. Historia, kultura i zagłada Żydów w świadomości współczesnych mieszkańców Wielkopolszczyzny s. 221–239; Zagulski Sylwester: Today's youth in Poland and Germany is considering historical issues related to World War II and the question of memory s. 257–265; Wójcik-Lagan Hanna: Polityka historyczna (poprawność polityczna, manipulacja) – pamięć historyczna (mitologizacja dziejów) – „białe plamy”. O złożoności historii i losów ludzkich s. 267–280; Jankowiak Stanisław: Wielkopole i ich identyfikacje obywatelskie wobec okupanta niemieckiego podczas II wojny światowej s. 281–298; Zagórska Sylwia: Zapomniany Urmental. Projekt badawczy poświęcony wojennym doświadczeniom gminy Kaźmierz s. 299–315; Skórzynska Izabela: Pamięć II wojny światowej wobec pytania o „odzyskiwanie przyszłości” przez polskie kobiety w warunkach socjalistycznego państwa s. 319–342; Wachowiak Anna: Pamięć jako przejście od mikroscjologii do historii społecznej. Studia nad kobietami w okresie komunizmu i o komunizmie s. 343–356; Głowacka-Sobiech Edyta: „Dziewczyny wojenne”, „Polki przekłete”, zapomniane świadkinie historii. O wojennej historii kobiet s. 357–366.

2734. OBSZAR Europy Środkowej w geopolityce mocarstw. Od Mitteleuropy do integracji europejskiej. Red. nauk. Grzegorz Baziur, Paweł Skorut. Oświęcim 2017 Wydaw. Państw. Wyższej Szkoły Zawodowej im. Rotmistrza Witolda Pileckiego 8° ss. 331, il., streszcz. ang. Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu.

Z treści: Baziur Grzegorz, Skorut Paweł: Wstęp s. 5–7; Baziur Grzegorz: Ukraina i Polska wobec rosyjskiego zagrożenia wojną informacyjną w latach 2004–2014 r. – wybrane problemy s. 9–42; Będziński Jerzy: Morze Bałtyckie w okresie zimnej wojny. Sytuacja polityczno-militarna (próba usystematyzowania) s. 43–76; Cwiężka Grzegorz: Stanisław Cat-Mackiewicz i Europa s. 97–107; Kopyś Tadeusz: Od trudnej pamięci historycznej do trudnego pojednania. [Węgry, Serbia, Rosja] s. 109–128; Kuklińska Soraya: Taktyka Stalina wobec krajów bałtyckich, Finlandii i Besarabii (1939–1940 r.) s. 129–147; Mazur Przemysław: Rosjanie w Karpatach – strategiczne znaczenie przełęczy karpacckich dla Rosji i jej aktywność wśród społeczności lemkońskiej na przełomie XIX i XX wieku s. 165–182; Prażuch Wojciech: Geopolityczne uwarunkowania w polityce Francji, Niemiec i innych państw członkowskich UE wobec europejskich aspiracji krajów Europy Środkowo-Wschodniej (1989–2004) s. 183–206; Sieradzka-Baziur Bożena: Dokument osobisty jako źródło danych na temat polskiej rodziny żydowskiej w czasie drugiej wojny światowej i po jej zakończeniu s. 207–229; Skorut Paweł: Rewolucja czy ucieczka do przodu? Przebudowa i nowe myślenie Michaiła Gorbaczowa wobec zagrożeń destabilizacji bezpieczeństwa i układu bipolarnego w XX wieku s. 231–241; Zadunajski Władimir: Vpliv II Nimec'koj imperii v 1918 r. i II Reči Pospolitoj v 1920 r. na vjvs'kovj dii Ukraïns'koj Narodnoï Respubliki i Dons'ko go kozactva proti Radans'koj Rosii s. 271–284; Zięba Piotr: Partnerstwo i pojednanie czy tylko dobre sąsiedztwo? – debata prasowa wokół form współpracy Polski z nowymi Niemcami w jednoczącej się Europie w latach 1989–1991 s. 313–325.

2735. OLECHNO Artur: Reminiscencje ustrojowe USRR po 1990 roku. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 16: 2017 z. 1 s. 55–66, streszcz. ang.

2736. OSIPOVA Sanita: Soviet family law. Genesis and evolution from the perspective of

the Latvian SSR experience. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 16: 2017 z. 1 s. 67–91.

2737. PALUSZKIEWICZ-MISIACZEK Magdalena: The soldier's return – the Canadian WWI veteran care system. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 15: 2017 s. 179–203, streszcz. ang.

2738. PAŁYS Piotr: Dwudziestowieczne koncepcje wolnych Łużyc. *Pro Lusatia*. T. 15/16: 2017 s. 50–100, streszcz. ang.

Lata 1918–1990.

2739. PARAFIANOWICZ Halina: Pierwsza wojna światowa w pamięci Brytyjczyków w okresie międzywojennym. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 15: 2017 s. 159–177, streszcz. ang.

2740. PARAFIANOWICZ Halina: Wojna i pamięć. Pierwsza wojna światowa i jej upamiętnianie przez Amerykanów. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 2 s. 131–157, streszcz. ang.

2741. PAWEŁCZYK-DURA Kamila: Kształtowanie sowieckiej sieci archiwalnej na poziomie centralnym (1917–1991). *Archeion*. T. 118: 2017 s. 385–400, streszcz. ang., fr., ros.

2742. PAWŁOWSKA Antonina: Ewolucja taktyki wojennej Irlandczyków i Brytyjczyków podczas wojny o niepodległość Irlandii w latach 1919–1921. *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Historica*. [Vol.] 98: Studia i szkice z dziejów Polski i powszechnych XVI–XX wieku: 2017 s. 117–141, streszcz. ang.

2743. PAZIK Przemysław: Chrześcijaństwo i demokracja. Idea odbudowy Włoch po 1945 roku. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 1 s. 199–214, streszcz. ang.

2744. PIETRASIAK Małgorzata: Trudne pojednanie. Dyplomacja w procesie normalizacji stosunków amerykańsko-wietnamskich. Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. 308, nlb. 1, il., mapa. (Contemporary Asian Studies Series).

Dostępne także w wersji elektronicznej.

2745. PIETRZYKOWSKI Szymon: Sport jako alternatywne narzędzie dyplomacji na przykładzie relacji amerykańsko-irańskiej po 1979 roku. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 3 s. 241–268, streszcz. ang.

2746. PJECH Edmund: O biografii Jana Skali ze szczególnym uwzględnieniem jego działalności politycznej i dziennikarskiej. *Pro Lusatia*. T. 15/16: 2017 s. 7–20, streszcz. ang.

Jan Skala (1889–1945).

2747. **PJECH Edmund:** Życie kościelne ewangelickich Serbołużyczan w ramach wrocławskiego Konsystorza Ewangelickiego w czasach republiki weimarskiej. *Studia Śląskie*. T. 81: 2017 s. 179–186, streszcz. ang., niem.

2748. **POD czerwoną gwiazdą. Aspekty sowieckiej obecności w Europie Środkowo-Wschodniej w 1945 roku.** Pod red. Sebastiana Rosenbauma i Dariusz Węgrzyna. Warszawa–Katawice 2017 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 328.

Z treści: Rosenbaum Sebastian, Węgrzyn Dariusz: Wstęp s. 7–12; Ochman Ewa: Krajobrazy pamięci polskiego miasta. Spory wokół pomników Armii Czerwonej na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim s. 14–25; Sokołow Boris: Współczesna rosyjska historiografia wobec zbrodni Armii Czerwonej popełnionych w Europie Wschodniej w latach 1944–1945 s. 42–62; Madajczyk Piotr: Polityka narodowościowa ZSRR jako narzędzie porządkowania sowieckiej strefy wpływów w pierwszych latach powojennych s. 64–76; Rogut Dariusz: Deportacje Polaków i obywateli polskich do ZSRR w 1945 roku: droga na Wschód s. 90–109; Isaiuk Olesia: Armia Czerwona na Ukrainie Zachodniej w ostatnim etapie II wojny światowej: między państwem totalitarnym a realiami codzienności. Przyczynek do badań s. 110–122; Bordiugow Giennadij: Wehrmacht i Armia Czerwona: istota przestępstw przeciwko ludności cywilnej s. 124–146; Gałka-Olejko Oliwia: Armia Czerwona w Gdańsku w 1945 roku s. 148–160; Hanich Andrzej: Księża, zakonnicy i siostry zakonne zamordowani przez żołnierzy Armii Czerwonej w początkach 1945 roku na Śląsku Opolskim s. 224–257; Czarna Daria: Obozy sowieckie oraz obozy PUBP zlokalizowane na terenie byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego Auschwitz w roku 1945. Zarys problemu s. 290–301; Golon Mirosław: Akta stwierdzenia zgonu i uznania za zmarłego („Zg”) polskich sądów z lat czterdziestych i pięćdziesiątych jako źródło do badania losów Polaków na Syberii w latach czterdziestych XX wieku s. 302–310.

2749. **POGOŃSKA-POL Magdalena:** Kanał do zdobycia – egipskie założenia przeprawy przez Kanał Sueski w przededniu wojny październikowej z 1973 roku. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 99: Oblicza wojny. Wojsko w drodze. 2017 s. 277–290, streszcz. ang.

2750. **POLITYCY, dyplomaci i żołnierze.** *Studia i szkice z dziejów stosunków międzynarodowych w XX i XXI wieku ofiarowane Profesorowi Andrzejowi Maciejowi Brzezińskiemu w 70. rocznicę urodzin.* Pod red. Dariusza Jeziornego, Sławomira M. Nowinowskiego, Radosława Pawła Żurawskiego vel Grajewskiego. Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. 764, tabl. 2.

Z treści: Jeziorny Dariusz, Nowinowski Sławomir M., Żurawski vel Grajewski Radosław Paweł: Wstęp s. 11–14; Damski Przemysław Piotr: Doktryny „izolacji”. Amerykańska i brytyjska polityka odosobnienia przed I wojną światową s. 31–51; Pajor Jan: Okoliczności zawarcia i próba oceny porozumienia Lansing-Ishii. [Rok 1917] s. 53–66; Paluszynski Tomasz: Aspekt białoruski wschodniobałtyckiej rywalizacji Ententy i niemieckiej prawicy wojskowej w pierwszej połowie 1919 roku s. 69–83; Materski Wojciech: Gruzińska misja dyplomatyczna w kulturach

paryskiej konferencji pokojowej s. 85–100; Parafianowicz Halina: „Syndrom Trianon” a zabiegi Węgrów o poparcie w Stanach Zjednoczonych po pierwszej wojnie światowej s. 101–116; Faryś Janusz: Od Rapallo do Locarno. Polityka europejska a bezpieczeństwo Polski 1922–1925 s. 117–129; Samuś Paweł: Pierwszy Kongres Mniejszości Narodowych Europy (14–16 X 1925) s. 131–145; Pisuliński Jan: Ukraiński skargi w Lidze Narodów na nieprzestrzeżenie przez Polskę traktatu mniejszościowego s. 147–158; Sierpowski Stanisław: Stowarzyszenie Przyjaciół Ligi Narodów w Polsce w świetle kongresu z 1925 r. s. 159–173; Szudarek Krystian Maciej: Próby wprowadzenia systemu Single Transferable Vote w wyborach do Rady Ligi Narodów (1926–1927) z perspektywy brytyjskiej dyplomacji s. 175–206; Piątek Justyna: Amerykańsko-brytyjski spór o wolność mór w 1929 r. s. 207–221; Marczevska-Zagdańska Hanna: Od przyjaźni, przez zerwanie do sojuszu. Meandry relacji amerykańsko-sowieckich (do 1941 r.) s. 223–238; Wołos Mariusz: Pułkownik dyplomowany Edmond Mendras jako pierwszy francuski attaché wojskowy w Związku Sowieckim w latach 1933–1934 s. 239–272; Essen Andrzej: Plan Hodży. Czeskosłowackie próby rozwoju gospodarczej współpracy państw duńskich w 1936 roku s. 273–281; Nowinowski Sławomir M.: „Polskie” posiedzenie rządu CSR w dniu 29 września 1938 r. s. 283–296; Jeziorny Dariusz: Ewakuacja brytyjskich ochotników walczących w Hiszpanii w działaniach Foreign Office (1938–1939) s. 297–310; Kaczorowski Bartosz: „Uwieńczenie dzieła”. Przesłanki podpisania układu o przyjaźni i nieagresji między Hiszpanią a Portugalią z 17 marca 1939 r. s. 311–326; Kornat Marek: Koncepcja przemarszu Armii Czerwonej przez terytorium Polski (1934–1939) s. 327–345; Zacharias Michał Jerzy: Światawa rewolucja czy dyplomatycka kalkulacja? Stalin i początki II wojny światowej s. 349–366; Pietrzak Jacek: Przedstawiciele dyplomatyczni RP w państwach Bliskiego Wschodu (1939–1945). Szkic do portretu zbiorowego s. 367–392; Głowacki Albin: O początkach działalności irańskiej delegatury Ambasady RP w ZSRR s. 393–404; Waingertner Przemysław: Próby konsolidacji środowiska zetowego w sojusznym Londynie (1940–1943). Z dziejów polskiego uchodźstwa w latach II wojny światowej s. 405–420; Dubicki Tadeusz: Polskie inicjatywy na rzecz wprowadzenia Rumunii z sojuszu z III Rzeszą (1941–1944) s. 421–438; Żurawski vel Grajewski Radosław: Władze brytyjskie wobec kwestii wysłania oficerów czechosłowackich do ZSRR (luty–czerwiec 1944 r.) s. 439–451; Laptos Józef: Geneza UNRRA. W poszukiwaniu paradygmatu powojennego ładu międzynarodowego s. 453–467; Świat po drugiej wojnie światowej: Polit Jakob: Cesarz Shōwa i amerykańsko-brytyjska okupacja Japonii, 1945–1951 s. 471–491; Dubicki Andrzej: Wznowienie stosunków dyplomatycznych pomiędzy Polską a Rumunią po II wojnie światowej s. 493–510; Sylburska Aleksandra: Kryzys „Tysiącletniej przyjaźni”. Relacje polsko-węgierskie w latach 1946–1948 w świetle dokumentów polskiej placówki dyplomatycznej w Budapeszcie s. 511–523; Tebinka Jacek: Rola wywiadu w okresie zimnej wojny s. 525–538; Marciniak Wojciech: Funkcjonowanie Ambasady PRL w Moskwie na przełomie stalinizmu i „odwilży” w świetle raportu Wacława Lewikowskiego (1956 r.) s. 539–560; Kisztelinska-Węgrzyńska Agnieszka: Polska na tle polityki sąsiedztwa kanclerza Bruno Kreisky’ego w latach 1970–1983 s. 561–586; Matera Paulina, Matera Rafał: Uwarunkowania polityczne, ekonomiczne i społeczne wprowadzenia sankcji gospodarczych wobec Republiki Południowej Afryki przez Stany Zjednoczone w 1986 r. s. 587–603; Kiwerska Jadwiga: Ameryka i proces jednoczenia Niemiec s. 607–623; Szczesio Sławomir Lucjan: Problem kosołowski w polityce Stanów Zjednoczonych (1989–1991). Zarys problemu s. 625–645; Reginia-Zacharski Jacek: Dyplomatyczne próby zakończenia wojny w Bośni i Hercegowinie (1992–1995) s. 647–674; Rosiak Artur: Wpływ grupy „Akazu” na sytuację w Rwandzie przed rokiem 1994 s. 675–697; Domejko-Kozera Patrycja: Hiszpania w Unii Europejskiej w okresie pierwszego rządu J.M. Aznara (1996–2000) – priorytety i relacje

z najważniejszymi partnerami s. 699–715; Koszel Bogdan: Unia dla Śródziemnomorza jako próba wzmocnienia pozycji Francji w basenie Morza Śródziemnego w XXI wieku s. 717–729; Żurawski vel Grajewski Przemysław: Deficyt demokracji jako źródło kryzysu Unii Europejskiej – Grecja – studium przypadku s. 731–748.

2751. POLSKO-CZESKIE kontakty dyplomatyczne, gospodarcze i kulturalne w XX–XXI wieku. Red. Anna Szczepańska-Dudziak. Szczecin 2017 Volumina.pl Daniel Krzanowski 8° ss. 247, nlb. 4, il. Uniw. Szczeciński.

Treść: Wstęp s. 5–9; Chalimoniuk Krzysztof: Konsul i konsulat Republiki Czechosłowackiej w Gdyni na tle placówek dyplomatycznych tego kraju (ujęcie porównawcze). [Josef Pavlovský, l. 1918–1939] s. 11–25; Rembicka Katarzyna: „Praski epizod” szczecińskiego wojewody Leonarda Borkowicza. [Lata 1948–1950] s. 27–43; Techman Ryszard: Udział szczecińskiego przemysłu okrętowego w rozbudowie floty handlowej Czechosłowacji po II wojnie światowej s. 45–65; Szczepańska-Dudziak Anna: Działalność Ośrodków Kultury i Informacji PRL i CSRS w okresie kryzysu i normalizacji relacji polsko-czechosłowackich w latach osiemdziesiątych XX wieku s. 67–85; Guzek Mariusz: Polsko-czeskie inicjatywy filmowe na przełomie wieków [XX/XXI] s. 87–103; Machałek Małgorzata: Obraz Czech i Czechów w wybranych współczesnych polskich podręcznikach historii s. 105–113; Techman Ryszard: Kalendarium wydarzeń Szczecin–Czechosłowacja w latach 1945–1992 s. 115–237.

2752. PRAŻUCH Wojciech: Państwa Europy Środkowej i ich próby zbliżenia z EWG przed 1989 r. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 25: 2017 s. 139–154, streszcz. ang.

2753. PSZCZÓLKOWSKI Tomasz G[rzegorz]: Deutschland und die Deutschen in Forschung und Lehre. Studien zur kulturwissenschaftlichen Landeskunde. Warszawa 2017 Inst. Germanistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 368.

Lata 1945–2016.

2754. PUCHACZ Mariusz: Henry L. Stimson i internowanie amerykańskich Japończyków podczas drugiej wojny światowej. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 3 s. 49–70, streszcz. ang.

2755. RATUSZNIK Jan: Kontakty Aleksandry Kołontaj z rodziną Wallenbergów (1930–1945). *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 3 s. 67–84, streszcz. ang., niem.

2756. REMISZEWSKI Stanisław: Z pamiętnika radzieckiego żołnierza P. Czistiakowa. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 13: 2017 s. 217–234.

Omówienie zawartości: wiersze, dot. sytuacji w Rosji w I. poł. XX w.; w zbiorach Muzeum Rolnictwa im. ks. K. Kluka.

2757. ROSENBAUM Sebastian: Niemcy przeciw Hitlerowi. *CzasyPismo*. 2017 nr 1 s. 135–140.

Lata 1933–1939.

2758. ROSSOLIŃSKI-LIEBE Grzegorz: Ukraińska policja, nacjonalizm i zagłada Żydów w Galicji Wschodniej i na Wołyniu. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 57–79, streszcz. ang.

2759. SADOWSKI Jakub: „Krótki kurs” historii WKP(b) i problem narracji totalitarnej. *Slavia Orientalis*. T. 66: 2017 nr 2 s. 301–325, streszcz. ang.

2760. SIERADZAN Wiesław: Hans Kyser (1882–1940), grudziądzanin, pisarz niemiecki. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 289–293.

2761. SKOBELSKI Robert: Nieudany eksperyment socjalistycznej integracji. Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej w latach 1949–1991. *Studia Zachodnie*. [T.] 19: 2017 s. 183–207, streszcz. ang.

2762. SKOP Michał: Hans Marchwitza [1890–1965] – „Górnik i pisarz” ze Śląska. *Zaranie Śląskie*. Seria Druga. [T.] 3: 2017 s. 12–19, streszcz. niem. s. 118.

2763. SKWAREK Albin: Polityczne i ekonomiczne konsekwencje 25 lat od rozpadu ZSRR. *Forum Historyczno-Społeczne*. Nr 5: 2017 s. 118–126, streszcz. ang.

2764. SŁOWIAK Jarema: Khe Sanh 1968. Amerykańskie i wietnamskie poszukiwania rozstrzygającej bitwy. Tarnowskie Góry–Ząbrze 2017 Inforteditions 8° ss. 229, nlb. 3, il., mapy. (Bitwy / Taktyka; 92).

2765. SOCIAL engineering in Central and South-East Europe in the twentieth century reconsidered. Warszawa 2017 ISP PAN 8° ss. 286, il.

Treść: Editorial preface s. 7–13; Madajczyk Piotr: Social engineering. Between biopolitics and ethnopolitics s. 15–46; Motyka Grzegorz: Were the massacres of Poles in Volhynia and Eastern Galicia in 1943–1945 genocide? A discussion about the legal classification of the „anti-polish operation” conducted by the Ukrainian Insurgent Army s. 47–77; Jarząbek Wanda: Genocide or exceptionally cruel regime. How to define the German occupation policy against the Polish nation during World War II? s. 79–118; Zajączkowski Mariusz: Soviet terror and repression in Western Ukraine from 1943 to 1945 and comparisons with Yugoslavia from 1941 to 1945 s. 119–175; Stryjek Tomasz: World War II and the Croatian war of independence. The mass crimes committed from 1941–1945 in the Croatian politics of memory from 1991 s. 177–238; Szymonczek Joanna: The material traces of crime. The war graves and cemeteries of foreign soldiers s. 239–259.

2766. SOŁUBA Paulina: Zjazdy norymberskie w oczach amerykańskich obserwatorów 1933–1938. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 4 s. 165–184, streszcz. ang.

2767. SONDEL-CEDARMAS Joanna: Re-troaktywna „defaszycyzacja faszyzmu” w inter-

pretacji Emilio Gentilego. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. [T.] 39: 2017 nr 1 s. 123–139, streszcz. ang.

Włoski historyk ur. w 1946 r.

2768. SOUBIGOU Alain: L'affaire de Jaworzyna (Javořina), 1919–1923, un dilemme français. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 25: 2017 s. 43–56, streszcz. ang.

2769. SOWIETYZACJA języka Niemców rosyjskich w latach 20. i 30. XX wieku. T. 1: Mędelska Jolanta, Cieszkowski Marek, Jankowiak-Rutkowska Maria: Losy Niemców rosyjskich i stan ich języka (do 1941 roku). Cz. 1: Zbiorowość niemiecka na ziemi rosyjskiej (od zarania do początków XX wieku). Bydgoszcz 2017 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 257, streszcz. ang., niem., ros.

Toż. T. 2: Mędelska Jolanta, Cieszkowski Marek, Sobczak Michał: Losy Niemców rosyjskich i stan ich języka (do 1941 roku). Cz. 2: Losy Niemców rosyjskich w latach 20. i 30. XX wieku. Bydgoszcz 2017 ss. 639, il., streszcz. ang., niem., ros.

Toż. T. 3: Cieszkowski Marek: Wczesny sowiecki język niemiecki (na podstawie prasy, wydawnictw książkowych i materiałów propagandowych wydawanych w Związku Sowieckim). Bydgoszcz 2017 ss. 456, nlb. 4, streszcz. ang., niem., ros.

2770. STAWOWY-KAWKA Irena: Między chrześcijaństwem a islamem. Albania jako kraj wielu wyznań po 1991 roku. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 25: 2017 s. 239–258, streszcz. ang.

2771. STAWOWY-KAWKA Irena: Mniejszość węgierska w Rumunii w okresie transformacji polityczno-ustrojowej po 1989 roku. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 7: 2017 s. 29–47, streszcz. ang.

2772. STĘPIŃSKI Miłosz: Kompleks Olimpijski w Berlinie w 1933 roku – geneza, koncepcje i cele. Idea olimpijska w III Rzeszy w procesie stabilizacji reżymu narodowosocialistycznego. Cz. 1. *Klio*. T. 40: 2017 nr 1 s. 117–140, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. T. 41: 2017 nr 2 s. 75–98, streszcz. ang.

2773. SULIKOWSKA Agnieszka: Miesięczne anomalie termiczne na Alasce (1951–2015). *Prace Geograficzne*. Z. 148: 2017 s. 33–54, streszcz. ang.

2774. SWORZEŃ Marian: Czarna ikona. Biełomor. Kanał Biełomorski. Dzieje, ludzie, słowa. Warszawa 2017 Sic! 8° ss. 673, nlb. 2, tabl. 32, il.

Budowa Kanału Biełomorsko-Bałtyckiego przez więźniów łagru oraz rejs po nim pisarzy radzieckich, l. 1931–1934.

2775. SZCZEPAŃSKA Anna: Rodezja Południowa – utracony klejnot na kolonialnej mapie

Wielkiej Brytanii. Relacje rodezyjsko-brytyjskie w latach 1961–1979. Zarys problemu. *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Historica*. [Vol.] 98: Studia i szkice z dziejów Polski i powszechnych XVI–XX wieku: 2017 s. 161–179, streszcz. ang.

2776. SZYMAŃSKI Karol: Degeneracja fantazmatu homoseksualnego w znormalizowanej kinematografii czechosłowackiej. Od „Krawca i księcia” Václava Krški (1956) do „Chłopaków z brązu” Stanislava Strnada (1980). *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 2 s. 79–146, streszcz. ang., ros.

Toż w jęz. ang.: Degeneration of the homosexual phantasm in normalised Czechoslovak cinema. From Václava Krška's „The false prince” (1956) to Stanislav Strnad's „The bronze boys” (1980). *Tamże*. Vol. 52: 2017 no 2 (special issue) s. 77–141, streszcz. ros.

2777. ŚLESZYŃSKI Wojciech: Budowa przekazu historycznego na ziemiach białoruskich w okresie wojny niemiecko-sowieckiej (1941–1944). *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [T.] 47: 2017 s. 123–141, streszcz. ang., białorus.

2778. ŚLESZYŃSKI Wojciech: W poszukiwaniu nowego (narodowego) przekazu historycznego – Republika Białoruś 1991–1994. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 2 s. 161–192, streszcz. ang., ros.

Toż w jęz. ang.: In search of a new (national) historical record – the Republic of Belarus of 1991–1994. *Tamże*. Vol. 52: 2017 no 2 (special issue) s. 143–173, streszcz. ros.

2779. ŚREDZIŃSKI Paweł: Kwame Nkrumah [1909–1972]. Początki panafrykańskiej działalności. Warszawa 2017 Fund. Afryka Inaczej 8° ss. 263, streszcz. ang.

2780. TOPIJ Andrzej: Polityka narodowościowa Łotwy w okresie rządów autorytarnych Kārļa Ulmanisa (1934–1940). *Studia Historica Gedanensia*. T. 8: 2017 s. 261–280, streszcz. ang.

2781. TOŻSAMOŚĆ Słowian zachodnich i południowych w świetle XX-wiecznych dyskusji i polemik. T. 1: Konteksty filologiczne i kulturoznawcze. Pod red. Katarzyny Majdzik i Józefa Zarka. Katowice 2017 Wydaw. UŚ 8° ss. 364, nlb. 2, streszcz. ang. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3617).

Z treści: Czapiak-Lityńska Barbara: Tożsamość jako wartość s. 13–25; Tokarz Bożena: Stereotyp tożsamości s. 27–41; Pytlak Magdalena: Swoje, obce, skolonizowane. Uwagi na temat wewnętrznych sporów o model kultury bułgarskiej w ostatniej

dekadzie XX wieku s. 43–51; Wyszogrodzka-Liberadzka Natalia: W obronie chorwackości. Kwestie tożsamościowe na łamach czasopisma „Krugovi” (1952–1958) s. 211–220; Derlatka Tomasz: Opisy podróży po krajach słowiańskich z lat 50. i 60. XX wieku. Próba podtrzymania filozofiańskiej tożsamości Górnołużyźczan czy jej destrukcja? s. 263–276; Żurek Piotr: Tożsamość narodowa Josipa Broz Tity s. 327–341.

2782. TRUBAS Michał: Poligon Kapustin Jar. *Studia Artyleryjskie*. T. 7: 2017 s. 115–144.
Lata 1948–1989.

2783. URBANOWICZ Piotr: W cieniu radiacji. Seksualizacja bomby atomowej w kulturze popularnej lat 40. i 50. w Stanach Zjednoczonych. *Przegląd Humanistyczny*. R. 61: 2017 nr 1 s. 33–41, streszcz. ang.

2784. WALKIEWICZ Wiesław: Słowiańszczyzna Południowa między przeszłością a przyszłością. Warszawa 2017 Wydaw. SGGW 8° ss. 592.

Tyt. równol.: Southern Slavicdom between the past and the future.
Lata 1921–2017.

2785. WASILEWSKI Krzysztof: Ewolucja systemów oświatowych i postaw młodzieży wobec edukacji w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. *Kultura i Edukacja*. 2017 nr 3 s. 145–163, streszcz. ang.

Lata 1990–2013.

2786. WAWRYSZUK Paweł: Polityka władz Jugosławii wobec Kościoła katolickiego w latach 1945–1971. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 29: 2017 s. 236–250, streszcz. ang.

2787. WESOŁOWSKI Tomasz: Kłopotliwa gra wojenna Generalobersta Franza Haldera. „Generalstabsreise 1939” w powojennej historiografii. *Studia z Dziejów Wojskowości*. T. 6: 2017 s. 297–324, streszcz. ang., ros.

Dot. niemieckich gier wojennych z wiosny 1939 r.

2788. WIERZBICKI Marek: Między męczeństwem a przystosowaniem. Kościół katolicki w Europie Środkowo-Wschodniej pod rządami komunistów (1944–1989). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 29: 2017 s. 17–24.

2789. WILK Daniel: Polityka rządu wobec organizacji pozarządowych w latach 2008–2016 a kryzys polityczny w Macedonii. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 7: 2017 s. 48–58, streszcz. ang.

2790. WOJNA po amerykańsku. Red. Marcin Fatalski, Elżbieta Maria Janik. Kraków 2017 AT Wydaw. 8° ss. 239, streszcz. ang., pol.

Z treści: Kamiński Łukasz: Wprowadzenie s. 7–8; Biel Wojciech: Partia Demokratyczna a wojna w Wietnamie w latach

1965–1972 s. 9–18; Harzowski Mateusz: Krytyka wojny wietnamskiej w amerykańskim kinie s. 57–67; Jastrzębski Jarosław: Zmiany w obrazie bitwy o Midway wynikające z badań Jonathan Parshalla i Anthony’ego Tully’ego i ich recepcja w historiografii polskiej s. 69–77; Kofin Mateusz: Bezpieczeństwo państwa Izrael jako czynnik determinujący skalę militarnego zaangażowania Stanów Zjednoczonych w Europie i na Bliskim Wschodzie za pierwszej kadencji prezydenta Baracka Obamy s. 79–91; Kononienko Marta: Jak pokazać wojnę? – wojna w Korei i Wietnamie w filmie amerykańskim s. 93–103; Leśniewski Kamil: Licencja na zabijanie w majestacie międzynarodowego prawa humanitarnego, czyli „Rules of Engagement” żołnierzy walczących w Iraku i Afganistanie s. 105–114; Maj Ewa: From Bush to Obama. American understanding of Iran’s policy in the eyes of „Foreign Affairs” (2002–2014) s. 115–127; Marcinkowski Mikołaj: Amerykańska rewolucja w dziedzinie wojskowości s. 129–140; Nowak Agnieszka: Propaganda w politycznym wymiarze amerykańskiego militarizmu s. 141–151; Pękala Bożena: Amerykańska interwencja w Iraku – wojskowy sukces i polityczna porażka s. 153–164; Pieniążek-Niemczuk Elżbieta: Justification of the U.S. national interests and the ways of achieving them s. 165–175; Przywalny Dawid: Obraz wojny w Wietnamie w amerykańskim komiksie s. 177–194; Sitek Wojciech: W trosce o „wolny świat”. Hollywoodzkie wyobrażenie wojny w Afganistanie (1979–1989) s. 195–208; Smoręda Agnieszka: Retoryka zimnowojenna w serialach amerykańskich s. 209–219; Szmatola Radosław: Wpływ wojny wietnamskiej na amerykańskie kino o II wojnie światowej s. 221–229; Żyrek-Horodyska Edyta: „Wiejemy z tej wojny”. Antywojenne przesłanie powieści „W księżycową jasną noc” Williama Wharтона s. 231–239.

2791. WOJTKOWIAK Jakub: Represje wobec tak zwanych „inorodców”, oficerów Armii Czerwonej w czasie wielkiej czystki. *Res Historica*. Nr 43: 2017 s. 185–205, streszcz. ang., pol.

Dot. I. 1937–1938.

2792. WOŁKONOWSKI Jarosław: Litewska polityka historyczna na przykładzie Starówki wileńskiej po 1990 roku. *Studia Polityczne*. T. 45: 2017 nr 4 s. 75–90, streszcz. ang.

2793. WRÓBLEWSKI Bartosz: Odrębność państwa Jordanii w optyce obserwatorów brytyjskich w latach 1946–1957. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 3 s. 175–197, streszcz. ang.

2794. YESTERDAY. Studia z historii najnowszej. Księga dedykowana prof. Jerzemu Eislerowi w 65 rocznicę urodzin. Kom. red. Jan Olszsek [i in.]. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 1037, nlb. 1, il. IH PAN, IPN–KŚZpNP.

Z treści: Olszsek Jan: Wstęp s. 9–15; Borejsza Jerzy W.: Śladami Tukidydesa s. 16–19; Gmurczyk-Wrońska Małgorzata: Francja i jej rosyjski „sojusznik” w latach 1917–1921 s. 53–68; Szarota Tomasz: Antyniemiecka demonstracja i patriotyczna manifestacja na paryskich Polach Elizejskich 11 listopada 1940 r. s. 69–84; Machcewicz Paweł: Francuskie rozliczenia z Vichy i kolaboracją 1944–1945 s. 85–104; Pasztor Maria: Wizyta gen. Charles’a de Gaulle’a w Gdańsku. Nadzieje i rozczarowania. [Rok 1967] s. 105–112; Pleskot Patryk: „Solidarność” w oczach francuskich ekspertów. Polska od sierpnia 1980 do grudnia 1981 r. z perspektywy Quai d’Orsay s. 113–125; Hall Aleksander:

Front Narodowy 1972–2015. Stałość i zmiana s. 126–144; Pe-
not Pierre-Étienne: Reakcje prasy francuskiej na śmierć gen.
Wojciecha Jaruzelskiego s. 145–153; Paczkowski Andrzej:
„Naruszenie obowiązku lojalności obywatelskiej”. Przyczynek
do polskich rozliczeń z kolaboracją wojenną s. 157–170; Be-
rendt Grzegorz: Polska 1944–1946. Kraj rodzinny, kraj obcy
s. 171–178; Jarosz Dariusz: Problemy gospodarcze i społeczno-
bytowe ruchu kombatanckiego w Polsce w latach 1945–1949
s. 179–194; Wołobujew Wadim: Jugosłowiańscy emigranci
polityczni w powojennej Polsce (na podstawie materiałów
Rosyjskiego Państwowego Archiwum Historii Społeczno-Politycz-
nej) s. 195–203; Kutkowski Arkadiusz: Polityka karna władz
PRL w 1953 r. – jej wyznaczniki i konsekwencje s. 204–222;
Tischler János: 1966 – wyjątkowy rok w historii stosunków
węgiersko-polskich s. 223–239; Byszewski Piotr: W obronie
przywódców „Ruchu”. [Lata 1971–1974] s. 240–261; Zawis-
tański Andrzej: „Powstańcze, których dręczy głód”. Wokół
protestów przeciwko ograniczeniu norm reglamentacyjnych
latem 1981 r. s. 262–282; Wierzbicki Marek: U genezy Związku
Harcerstwa Rzeczypospolitej. Odrodzenie harcerstwa w Polsce
w latach 1980–1990 s. 283–303; Landau-Czajka Anna: Adolf
Hitler i III Rzesza w oczach czytelników „Małego Przeglądu”.
[Lata 1933–1939] s. 307–324; Wolsza Tadeusz: Dziennikarze
w PRL. Rozważania na temat czterech porcji wolności s. 325–
338; Rembacka Katarzyna: Prezes na czas przełomu? Reorgani-
zacja kinematografii pod rządami Leonarda Borkowicza w latach
1954–1957 s. 339–358; Przeperski Michał: „Polityka” Stefana
Żółkiewskiego, czyli narodzin pewnego modelu s. 359–374;
Wilk Hubert: Od Sputnika do selenonautów. Kosmiczny wyścig
w świetle oficjalnej propagandy PRL (1957–1969) s. 375–389;
Pasko Artur: Sprawa bojkotu igrzysk olimpijskich w Moskwie
w 1980 r. w świetle doniesień zachodnich agencji prasowych
oraz relacji polskich korespondentów prasowych s. 390–402;
Skotarczak Dorota: Świat przedstawiony w powieści krymi-
nalnej w PRL s. 403–423; Stępień Sławomir: „Państwo stanu
wyjątkowego” Franciszka Ryski po latach. Refleksje wokół
osoby autora, jego dzieła i źródeł inspiracji s. 424–453; Rokicki
Konrad: Fabuła, fikcja, fałszerstwo w powieściach politycznych
i wspomnieniach Jerzego Putramenta s. 454–479; Junes Tom:
„My kontra oni”. Zmiana pokoleniowa i bunt młodzieży jako
pierwotny i tło dla „Solidarności” s. 483–499; Bińko Beata:
Historyk jako badacz, świadek, uczestnik wydarzeń. Krystyna
i Adam Kerstenowie w „polskich miesiącach” s. 500–513; Szu-
miło Mirosław: Pomarcowa wymiana kadr – elita PZPR w la-
tach 1968–1970 s. 514–528; Ceranka Paweł: Polski rok 1968
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych s. 529–548; Zaremba
Marcin: Gomułka i piąta kolumna. U źródeł antysemitkiej
kampanii s. 549–561; Król Eugeniusz Cezary: Polska kultu-
ra w roku 1968. Antecedencje – kulminacje – konsekwencje
s. 562–591; Zwierzykowski Piotr: Rok 1968 w polskim kinie –
konteksty i konsekwencje s. 592–619; Olaszek Jan: „Całe moje
dorosłe życie jest z Marca”. Udział Jana Walca w protestach
studenckich w 1968 r. s. 620–634; Kosiński Krzysztof: Zapi-
ski marcowe Marka Nowakowskiego s. 635–660; Boboli An-
drzej: Narracja wyprzedzająca. Dwudziesta rocznica wydarzeń
marcowych w ujęciu kierownictwa PZPR i RSW s. 661–676;
Krasucki Eryk: Mozart, poeci i robotnicy. Kilka spostrzeżeń
wokół jednej z pieśni Grudnia ’70 s. 677–684; Stobiecki Rafał:
Etyczne i metodologiczne dylematy biografistyki w historiogra-
fii dziejów najnowszych s. 687–700; [Cetnarowicz Kazimierz,
Kula Witold.]: Józef Piłsudski – raczej „ojciec” niż „dziadek”
narodu. [Wyd.] Marcin Kula. [Korespondencja z l. 1934–1935]
s. 701–715; Kamiński Łukasz: „Casablanca” – prawdziwa histo-
ria. [Działalność Edwarda Przesmyckiego w Afryce Północnej
podczas II wojny światowej] s. 716–722; Borejsza Jerzy W.:
Grypsy Józefa Cyrankiewicza w Koncentrationslager Auschwitz
s. 723–726; Szulc Paweł: Włodzimierz Sokorski – kreator
i nadzorca stalnowskiego Kulturkampfu s. 727–734; Spalek
Robert: Pragmatyk orbitujący. Zawodowy i prywatny portret
charakterologiczny Władysława Gomułki s. 735–783; Sasanka

Paweł: Przyjaciel Moczara i Gierka. Franciszka Szlachcica droga
do władzy s. 784–821; Paziewski Michał: Lucjan Adamczuk.
Przyczynek do biografii politycznej s. 822–846; Friszke Andrzej:
Pieta Jacka Kuronia. Choroba i śmierć Grażyny Kurowń w czasie
stanu wojennego s. 847–865; Sowiński Paweł: Książki ze starej
półki. Portret Andrzeja Chileckiego s. 866–882; Komat Marek:
Jacques Maritain a Polska i Polacy s. 885–899; Szaynok Bożena:
„To nie jest firma do tego, żeby puszczać, tylko do tego, żeby
zatrzymywać”. Cenzura po II wojnie światowej wobec tematyki
żydowskiej na łamach czasopism katolickich s. 900–916; Bulhak
Władysław: NATO czy Matka Boska Częstochowska? Niektóre
aspekty watykańskiej polityki wschodniej w latach sześćdzie-
siątych i siedemdziesiątych XX w. s. 917–941; Kowal Paweł:
Złudzenie podobieństwa. O różnicach pomiędzy rewolucją
polską i ukraińską s. 945–951; Kupiecki Robert: Kolektywna
obrona, suwerenność i wyzwania strategicznego dowodzenia
w NATO s. 952–970; Dudek Antoni: Drugie powszechne wybo-
ry prezydenta RP w 1995 r. Kampanie kandydatów s. 971–986.

2795. ZAGADNIENIA religijne i naro-
dowościowe we współczesnych badaniach
polskich, słowackich i ukraińskich na terenie
Euroregionu Karpackiego. Cz. 2: Aspekt histo-
ryczny, socjologiczny i polityczny. Pod red.
Krzysztofa Rejmana, Wacława Wierzbienca.
Jarosław 2017 Wydaw. Państw. Wyższej Szkoły
Techn.-Ekonom. im. Bronisława Markiewicza
8° ss. 511, il., mapy, streszcz. ang., pol.

Z treści: Rejman Krzysztof, Wierzbieniec Wacław: Wstęp
s. 9–11; Polityczne uwarunkowania kwestii narodowościowych
i społecznych: Komar Volodimir: Shidna Ęvropa v pol’s’kij
geopolitici miżvoënnogo periodu s. 15–29; Kusiak Marzena:
Roszczenia terytorialne Polaków i Ukraińców w Galicji Wschod-
niej. Podłoże konfliktu polsko-ukraińskiego w latach 1918–1919
s. 45–53; Mróz Mateusz Marcin: Wojna polsko-bolszewicka
w świetle „Chwili” i „Nowego Dziennika” s. 61–71; Lihtej
Ęgor: Do pitanná pro ukraïns’ku emigraciuna Pidkarpats’kij Rusi
v 1919–1921 rokach. Utkaič z Galiciï na tñnà dolá s. 73–86;
Kolano Rafał: Działalność Frontu Jedności Narodowej w woje-
wództwie lwowskim w latach 1933–1939 s. 87–105; Wierzbie-
niec Wacław: Totalitaryzm sowiecki i niemiecki wobec zróżni-
cowanej narodowościowo oraz wyznaniowo ludności Przemysła
w czasie II wojny światowej – próba porównania s. 107–118;
Polacy, Ukraińcy, Rusini, Lemkowie, Słowacy, Cześci, Romowie
jako narody – w przeszłości i obecnie: Szopa Grzegorz: Sto-
sunki polsko-ukraińsko-żydowskie w świetle walk o Przemysł
w 1918 r. na łamach prasy lokalnej s. 151–167; Hołub Jacek
Marian: Mieszkańcy Jarosława w okresie Drugiej Rzeczypos-
politej. Przykłady konsolidacji i dobrosąsiedzkich stosunków
s. 169–183; Sołtyś Arkadiusz: Działalność Stronnictwa Naro-
dowego we Lwowie w latach trzydziestych XX w. s. 185–196;
Skrzypek Agnieszka: Kwestie narodowościowe i religijne w pra-
sie rzeszowskiej w latach 1944–1947 s. 213–222; Rogula Jan:
Wpływ przesiedlenia ludności ukraińskiej na zmianę struktury
narodowościowej i religijnej powiatu brzozowskiego w I poł.
XX w. s. 223–252; Setlak Wiesław: Fenomen Lemków – per-
spektywa filozoficzna s. 253–266; Olechowski Piotr: Polacy
we Lwowie po II wojnie światowej (1944–1959) – stan ba-
dań i perspektywy badawcze s. 267–284; Kaźmierska-Bartnik
Wioleta: Obchody likwidacji tzw. Zigeunerlager jako przykład
przywracania pamięci o zagładzie romskiej w czasie II wojny
światowej s. 285–305; Prince Břetislav: Bohemika w zbiorach
Muzeum Kamienica Orsetrich w Jarosławiu s. 307–318; Żydy
jako mniejszość narodowa i religijna – genealogia i pamięć hi-
storyczna: Osborn Jay, Raucher Osborn Marla: Cadastral maps
in Galician genealogical and historical research s. 321–334; Rau-
cher Osborn Marla, Osborn Jay: Jewish genealogical resources
for Galician historical research s. 335–344; Gudzik Katarzyna,

Trojanowska Ewa: Działalność charytatywna Żydów na terenie obecnego województwa podkarpackiego w XX wieku na przykładzie Rzeszowa, Przemyśla i Jarosławia s. 345–352; Mazur Natalia: Katolicka i żydowska dobroczynność na terenie Rzeszowa w okresie II Rzeczypospolitej na wybranych przykładach s. 353–366; Bryła Marcin: Stosunki polsko-żydowskie w środowisku przestępczym na terenie Małopolski w latach 1918–1939 s. 367–377; Rączy Elżbieta: Polacy represjonowani za pomoc Żydom na Podkarpaciu w świetle aktualnych badań naukowych. Weryfikacja informacji i podstawowe problemy z tym związane s. 379–387; Koper Ewa: Muzeum – miejsce pamięci w Bełczu s. 389–404; Potaczek Joanna Elżbieta: Kwestia upamiętnień i obchodów związanych z zagładą Żydów na terenie powiatu sanockiego s. 405–422; Bizoňová Monika: Obraz pol'ského Spiša na základe kanonických vizitácií 17. a 18. storočia s. 445–453; Ciołka Dariusz: Latynizacja unitów w Galicji po rozbiorach Rzeczypospolitej i restytucja prawosławia s. 465–478. Cz. 1. 2015.

2796. ZAKRZEWSKI Andrzej [J.]: Anna Leonidowna Choroszkiewicz (28 III 1931 – 1 V 2017). *Rocznik Lituanistyczny*. T. 3: 2017 s. 287–288.

2797. ZAMĘCKA Paulina: Matki i Babcie z Placu Majowego. Między apolitycznością a politycznym zaangażowaniem. Toruń 2017 Adam Marszałek 8° ss. 184.

Argentyńskie organizacje kobiece Matki z Plaza de Mayo i Babcie z Plaza de Mayo, od 1977 r.

2798. ZDULSKI Krzysztof: Mosul przede wszystkim... Stosunki brytyjsko-tureckie w la-

tach 1923–1929. *Historia i Polityka*. Nr 19: 2017 s. 25–42, streszcz. ang.

2799. ZNAMIEROWSKA-RAKK Elżbieta: Bułgarzy czy Macedończycy? Wokół spisu ludności w Macedonii Piryńskiej z grudnia 1946 r. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 26: 2017 s. 245–261, streszcz. ang.

2800. ŻURAWSKI vel Grajewski Przemysław Piotr: Sprawa ukraińska na konferencji pokojowej w Paryżu w roku 1919. Wyd. 2 uzup. Warszawa 2017 Sempers 8° ss. 179, il., mapy, streszcz. ang.

Wyd. 1. 1995.

2801. ŻUREK Piotr: Słowenia pod rządami Tity (1945–1980). W cieniu Jugosławii. Kraków 2017 Universitas 8° ss. 324, streszcz. ang.

2802. ŻYSZCZYŃSKA-KLIMCZAK Agnieszka: Rewolta studencka 1968 roku na zachodnioniemieckich uniwersytetach i jej wpływ na kryzys szkolnictwa wyższego w RFN w latach sześćdziesiątych. [W:] *Historyczne i współczesne stosunki międzynarodowe*. T. 2: *Obrazy współczesności*. Wybrane zagadnienia z zakresu polityki społecznej. Będzin 2017 s. 31–52, streszcz. ang.

D. HISTORIA POLSKI

I. OGÓLNE

1. ŹRÓDŁA

2803. ACTA Nuntiaturae Polonae. T. 52: Angelus Maria Durini (1767–1772). Vol. 2: (23 IV 1768 – 15 II 1769). Edidit Adalbertus Kęder. Cracoviae 2017 PAU 8° ss. XXII, 319. Academia Scientiarum et Litterarum Polona.

2804. AKTA miasta Człopa (XVI–XIX w.). Album źródłowy. [Oprac.] Przemysław Bartosik. Człopa 2017 M. i Gm. Człopa 8° ss. 72, il. Lata 1588–1881.

2805. ARCHIWUM Miasta Chełma w okresie staropolskim. Katalog dokumentów z lat 1392–1794. [Wyd.] Robert Jop. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 223–250, streszcz. ang.

2806. ARCHIWUM Narodowej Demokracji. [T.] 3. Słowo wstępne Jan Engelgard. Warszawa 2017 Myśl Pol. 8° ss. 276, tabl. 16, il. (Biblioteczka Myśli Polskiej).

T. 1. 2013.

2807. [BIELSKI Marcin]: Kronika polska, Marcina Bielskiego nowo przez Ioach. Bielskiego syna iego wydana. Warszawa 2017 Graf_ika Usługi Wydawnicze, Iwona Knechta 4° ss. 836, wiele liczbowań, il.

Repr., oryg.: Kraków 1597 w drukarni Jakuba Siebeneychera.

2808. CZAS ziemiaństwa. Koniec XIX wieku – 1945. Wybór i oprac. tekstów Anna Richter. Warszawa 2017 Ośr. Karta 8° ss. 293, nlb. 3, il.

Antologia wspomnień.

2809. DIARIUSZ miasta Brzegu 1565–1811. Wydarzenia z życia miasta i jego mieszkańców. Tł. Marcin Wrzeciono. Brzeg 2017 Fund. Pamięci Hist. Ziemi Brzeskiej 8° ss. 240, il., streszcz. ang., niem.

2810. DOKUMENTY historii Karaimów polsko-litewskich. Edycja krytyczna wybranych rękopisów w językach hebrajskim, łacińskim i polskim. [Wyd.] Piotr Muchowski, Maciej Tomal, Anna Sulimowicz, Rafał Witkowski, Arie Yariv. Poznań–Toruń 2017 Katedra Studiów Azjatyckich UAM; Wyższa Szkoła Filologii Hebrajskiej 8° ss. 298, il. Katedra Studiów Azjatyckich. UAM w Poznaniu, Wyższa Szkoła Filologii Hebrajskiej w Toruniu. (Prace Karaimoznawcze; 7).

Lata 1601–1817.

2811. DOKUMENTY od połowy XV do końca XVI wieku w Archiwum Państwowym w Kielcach. [Wyd.] Zdzisław Jedynak. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 169–193, streszcz. ang.

Regesty 30 dokumentów.

2812. DYLIŻANSEM do Wieliczki czyli Ze wspomnień angielskojęzycznych podróżników (XVIII/XIX wiek). To Wieliczka by stagecoach, or From the memoirs of English-speaking travellers (18th/19th century). Oprac. Małgorzata Piera. Wieliczka 2017 Muzeum Żup Krakowskich 8° ss. 287, nlb. 1, il. Min. Kultury i Dziedzictwa Nar. Departament Dziedzictwa Kulturowego.

Tekst równol. pol., ang.

2813. JAMINY. T. 2: Śluby. Red. Krzysztof Zięcina. [Twardy Róg] 2017 Jamiński Zespół Indeksacyjny 8° ss. nlb. 6, 541, il. (Nadbiebrzańskie Parafie).

Księga zaślubionych parafii św. Mateusza Apostoła w l. 1797–1963.

T. 1. 2016.

2814. [KROMER Marcin]: Kronika polska Marcina Kromera biskupa warmińskiego. Księgi:

pierwsza, wtóra, trzecia i czwarta. Na jęz. pol. z łac. przeł. przez Marcina z Błażowa Błażowskiego. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. 187, nlb. 2. (Biblioteka Tradycji Słowiańskiej; nr 42).

Repr., oryg.: Sanok 1857.

2815. KRONIKA Konwentu Bernardynów Sierakowskich spisana w latach 1624–1819. Red. wstęp i komentarz Tadeusz Andrzejewski, Robert Jędrzejczak, Artur Paczesny; tł. z jęz. łac. Magdalena Szymańska-Piętka, Radosław Piętka, Monika Miazek-Męczczyńska, Justyna Zaborowska-Musiał. Gorzów Wielkopolski–Sieraków 2015.

Rec.: Prejs Roland, *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 494–495.

2816. KRONIKA parafii Dobryczyce z lat 1918–1953. [Wyd.] Patrycja Gola. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 13: 2017 s. 91–113.

2817. KRONIKA parafii Rzochów 1837–1971. Wyd. Krzysztof Haptaś. Kolbuszowa 2014.

Rec.: Wodzińska Izabela: Cenne źródło do opracowania historii parafii i kościoła pw. św. Marka Ewangelisty. *Rocznik Mielecki*. T. 18/19: 2015/2016 [dr.] 2016 s. 275–279.

2818. LATOPISIEC Litwy i Kronika Ruska. [Wyd.] Ignacy Daniłowicz. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. 328, nlb. 2. (Biblioteka Tradycji Słowiańskiej; nr 54).

Repr., oryg.: Wilno 1827.
Lata 858–1537.

2819. MATER et familiae advocata. Przesłanie społeczne biskupów katowickich podczas stanowych pielgrzymek kobiet do Piekar Śląskich (1966–2016). Edycja źródeł z komentarzem. [Wyd.] Arkadiusz Wuwer, Daniel Szlachta. Katowice 2017 Księg. św. Jacka 8° ss. 322, streszcz. fr. Wyd. Teol. UŚ w Katowicach. (Źródła do Dziejów Kościoła Katolickiego na Górnym Śląsku; nr 18).

2820. MATERIAŁY archiwalne do dziejów Leszna. Publikacja wydana z okazji 470. rocznicy nadania praw miejskich Lesznu (1547–2017). [Wyd.] Elżbieta Olender, Miron Urbaniak. Leszno 2017 AP 4° ss. 326, il.

2821. NOBILITACJE i indygenaty w Rzeczypospolitej: 1434–1794. Oprac. Jerzy Michta. Kielce 2017 Wydaw. Herb 4° ss. 15, nlb. 1.

Z. 31: Nobilitacja Jakuba i Jana Abtshagenów wystawiona w Krakowie, 13 maja 1527 roku.

Z. 32: Nobilitacja Dawida, Jana i Tomasza Hilchenów wystawiona w Warszawie, 2 stycznia 1591 roku.

Z. 33: Nobilitacja Jana Wojciechowicza Wieliczko i jego synów: Mikołaja i Piotra Bartłomiejewiczów, Tomasza Janiewicza,

Wojciecha Stanisławowicza Wieliczków wystawiona w Warszawie, 10 czerwca 1593 roku.

Z. 34: Nobilitacja Ostafiego Feckowicza wystawiona w Warszawie, 30 maja 1659 roku.

Z. 35: Indygenat Karola księcia de Nassau-Siegen wystawiony w Warszawie, b.d. i m. 1788 roku.

Z. 36: Nobilitacja Wilhelma Krystiana Jacobsona wystawiona w Warszawie, 6 stycznia 1792 roku.

Z. 1. 1991.

2822. POLACY na Ukrainie. Zbiór dokumentów. Cz. 3: Lata 1945–1991. T. 2. Pod red. Stanisława Stępnia; przekł. dokumentów z jęz. ros. Krzysztof Kozłowski, Ludmiła Kozłowska. Przemyśl 2017 Południowo-Wschodni Inst. Nauk. 8° ss. 354, il., streszcz. ukr. Południowo-Wschodni Inst. Nauk.

Tyt. równol.: Polaki w Ukraini. Zbimik dokumentiv. Č. 3: 1945–1991 rr.

Cz. 1 t. 1. 1998; Cz. 3 t. 1. 2016.

2823. POLSKIE korzenie Izraela. Wprowadzenie do tematu. Wybór źródeł. [Wyd.] Łukasz Tomasz Sroka, Mateusz Sroka. Kraków–Budapeszt 2015.

Rec.: Solyga Przemysław: Droga polskich Żydów do Izraela. *Res Historica*. Nr 43: 2017 s. 393–423.

2824. PRZETRWAŁAM. Doświadczenia kobiet więzionych w czasach nazizmu i stalinizmu. Wybór i oprac. Maria Buko, Katarzyna Madoń-Mitzner, Magda Szymańska. Warszawa 2017 Dom Spotkań z Historią 8° ss. 475, nlb. 1, il. + płyta audio (CD). (Historia Mówiona).

Rec. Hytek-Hryciuk Joanna, *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 7: 2017 s. 451–453.

2825. REJESTR karaimskiego wójta z Trok. Edycja krytyczna rękopisu Heb. 4°834 ze zbiorów Narodowej Biblioteki Izraela. [Wyd.] Piotr Muchowski, Maciej Tomal. Poznań–Toruń 2016 Katedra Studiów Azjatyckich UAM; Wyższa Szkoła Filologii Hebrajskiej 8° ss. 247, il. Katedra Studiów Azjatyckich. UAM w Poznaniu, Wyższa Szkoła Filologii Hebrajskiej w Toruniu. (Prace Karaimoznawcze; 6).

Tekst źródłowy równol. pol., hebr.
Lata 1540–1824.

2826. REJESTRY sądowe i finansowe gmin karaimskich z Trok i Nowego Miasta z lat 1713–1806. Edycja krytyczna rękopisu Heb. 4°1094 ze zbiorów Narodowej Biblioteki Izraela. [Wyd.] Piotr Muchowski, Maciej Tomal. Poznań–Toruń 2016 Katedra Studiów Azjatyckich UAM; Wyższa Szkoła Filologii Hebrajskiej 8° ss. 508, il. Katedra Studiów Azjatyckich UAM w Poznaniu, Wyższa Szkoła Filologii Hebrajskiej w Toruniu. (Prace Karaimoznawcze; 5).

Tekst źródłowy równol. pol., hebr.

2827. *SONS of the nation. The war effort of the Polish emigration in America 1914–1920. A collection of documents and historical materials.* [Wyd.] Jerzy Walter; translated from the original Polish by Albert Juszczak with contributions by Janina Juszczak. New York–Opole 2017 Wydaw. i Drukarnia Św. Krzyża 4° ss. 643, il. Polish Army Veterans Association of America.

2828. *TERESPOL w dokumencie archiwalnym. Od XVI do XIX [XXI] wieku.* [Wyd.] Przemysław Wróblewski. Terespol–Kraków 2017 Ridero 8° ss. 166, il. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach. Wydz. Humanist. Inst. Historii i Stosunków Międzynar.

Lata 1535–1939.

2829. *TESTAMENTY chłopów z Bielczy i Borzęcina (1484–1881).* [Wyd.] Lucjan Kołodziejski. *Rocznik Tarnowski.* [T.] 21: 2016 s. 145–152.

2830. *UCHWAŁY i dokumenty gminne karaimów polsko-litewskich z lat 1553–1830. Edycja krytyczna.* [Wyd.] Piotr Muchowski, Maciej Tomal. Poznań–Toruń 2016 Katedra Studiów Azjatyckich UAM; Wyższa Szkoła Filologii Hebrajskiej 8° ss. 389, il. (Prace Karaimoznawcze; 4).

Tekst źródłowy równol. pol., hebr.

2831. *WIĘZIENIE kaliskie 1846–2015.* Oprac. Edyta Pietrzak; wybór źródeł Anna Bestan-Zajac. Kalisz–Warszawa 2016.

Rec.: Andres Paweł, *Kronika Wielkopolski.* 2017 nr 1 s. 122–124.

2832. *WYBÓR tekstów źródłowych do dziejów częstochowskiego rzemiosła (XVI–XX w.).* [Wyd.] Franciszek Sobalski. *Częstochowskie Teki Historyczne.* T. 7: 2017 s. 181–200.

Lata 1584–1937.

2833. *WYBÓR źródeł do dziejów ZHP. Wybór i oprac. Katarzyna Marszałek.* Wyd. 2. Kraków 2017 Oficyna Wydawnicza Impuls 8°.

T. 1: Utworzenie ogólnopolskiego Związku Harcerstwa Polskiego i czas próby ruchu harcerskiego (1918–1944) ss. 518, il.

T. 2: Walka, sowjetyzacja, odwilż, kryzys i upadek (1944–1988) ss. 410, il.

T. 3: Odrodzenie ruchu harcerskiego, trudne lata demokracji (1989–2000) ss. 354, nlb. 21.

Wyd. 1. 2014.

2834. *WYPISY źródłowe do dziejów ziemi i powiatu waleckiego (XIV–XX w.).* [Oprac.] Przemysław Bartosik. Człopa 2017 M. i Gm. Człopa 8° ss. 144, il.

2835. *WYSZPERANE w archiwum kartki z dziejów Łowicza i Ziemi Łowickiej.* Oprac. Marek Wojtylak. Łowicz 2017 [Tadeusz Żaczek] 8° ss. 208, il. Łowickie Tow. Przyj. Nauk.

Materiały źródłowe, l. 1647–1972.

2. OPRAWOWANIA

a) Historia Polski

Zob. poz. 1832, 2388, 2437, 2451, 2455, 2464–2470, 2475, 2480, 2483, 2683, 2714, 5202, 7901, 8032, 8293, 8653, 8662, 8710, 8775, 9277, 9381, 9460, 9788, 9876, 10069, 10236, 10385, 10454, 10503, 10523, 10644, 10695.

2836. 1050. *ROCZNICA Chrztu Polski. Pod red. Krzysztofa Lewalskiego.* Gdańsk 2017 Gdańskie Tow. Nauk. 8° ss. 341, nlb. 12, il., streszcz. ang.

Materiały konferencji „1050. rocznica Chrztu Polski. Wydarzenie historyczne, religijne, kulturowe i społeczne”, Gdańsk, 21–22 X 2016 r.

Z treści: Błażejowski Jerzy: Wprowadzenie s. 9–10; Lewalski Krzysztof: Wstęp s. 13–16; Wyrozumski Jerzy: Wpływy chrześcijańskie na ziemiach Słowian północno-wschodnich przed 966 rokiem s. 17–26; Gut Paweł: Panteon słowiański i wierzenia przedchrześcijańskie w rękopiśmiennych kronikach pomorskich z zasobu Archiwum Państwowego w Szczecinie. Kronika Andreasa Westphala (1685–1747) s. 27–38; Rosik Stanisław: Znaczenie i specyfika misji apostołów Pomorzan: św. Wojciecha z Pragi i św. Ottona z Bambergu s. 39–62; Smoliński Marek: Relacje książąt Pomorza Wschodniego do dynastii Sobiesławiców z Kościołem s. 63–131; Kubicki Rafał: Monastycyzm na Pomorzu do początku XIX wieku – uwagi na temat organizacji struktur i działalności zakonów s. 132–173; Wozniński Andrzej: Wspólnoty

parafialne w Elblągu i Gdańsku i ich emanacja w sztuce schyłku średniowiecza s. 174–192; Małek Janusz: Reformacja i Kościoły protestanckie na Pomorzu w XVI stuleciu. Stan badań i postulaty badawcze s. 193–202; Kościelak Sławomir: Stan wiary i Kościoła na Pomorzu w świetle dzieła „Echo Sepulchralis” Jana Gottfryda Borka s. 203–234; Pick Józef: Biblia Gutenberga z Pelplina – jej dzieje i wyjątkowość s. 235–251; Paczkowski Mieczysław: Święta rzeka Jordan w opisie polskich pielgrzymów i podróżników (XVI–XVIII wiek) s. 252–264; Jażdżewski Leszek: Ruch pielgrzymkowy na Pomorzu w okresie zaboru pruskiego s. 265–274; Kozłowski Kazimierz: Problemy kościołów chrześcijańskich i rekatolizacji na Pomorzu Zachodnim po 1945 roku s. 275–288; Ostapczuk Jerzy: Chrzest w Nowym Testamencie i Kościele prawosławnym s. 289–305.

2837. *AMOR patriae nostra lex. Oblicza polskiej niepodległości w literaturze dokumentu osobistego, dydaktyce i edukacji historycznej. Studia i materiały dedykowane Profesor Barbarze Kubis z okazji pięćdziesięciolecia pracy naukowo-dydaktycznej.* Pod red. Anny Gołębiowskiej. Opole 2017 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 678, tabl. 2, il.

Z treści: Gołębiowska Anna: Kobieta strona historii w wydaniu Profesor Barbary Kubis s. 9–14; Kubis Barbara: „Po długich latach niewoli Ojczyzna się odradza”. Listopadowe dni 1918

roku w wybranej literaturze dokumentu osobistego s. 31–43; Konieczka-Słwińska Danuta: Literatura pamiętnikarska w dydaktyce historii (na kanwie badań Barbary Kubis) s. 47–55; Lewandowska Izabela: „Oral history” we współczesnej edukacji szkolnej s. 57–70; Fic Maciej: Historia mówiona jako współczesny kontynuator literatury dokumentu osobistego (na przykładzie „Archiwum Historii Mówionej”) s. 71–81; Suchoński Adam: Próby odzyskania niepodległości po rozbiorach Rzeczypospolitej w świetle wybranych zagranicznych podręczników do nauczania historii s. 83–95; Wójcik-Lagan Hanna: Adela Bornholtzowa – refleksje o nauczaniu historii z lat 50. i 60. XX w. s. 97–115; Wojdon Joanna: Oblicza polskiej niepodległości w archiwach maturalnych z lat 2005–2016 s. 117–127; Wróbel-Lipowa Krystyna, Ausz Mariusz: Metoda Montessori w edukacji i jej początki na ziemiach polskich s. 129–142; Maresz Teresa: Chrześcijaństwo w przekazach źródłowych i w szkolnej narracji podręcznikowej s. 143–162; Załączny Jolanta: Pamięć o powstaniach i szacunek dla ich weteranów elementem edukacji historycznej w II Rzeczypospolitej s. 163–187; Kardas Mariusz: Kwestie wychowawcze i oświatowe w środowisku Marynarki Wojennej lat 1945–1989. Zarys problematyki s. 189–211; Kaczmarek Katarzyna: Celebrować z radością. Scenariusz szkolnej uroczystości w szkole podstawowej pt. Setna rocznica odzyskania niepodległości przez Polskę w 1918 r. s. 213–220; Bobryk Witold: „Moja walka o niepodległość”. Pamiętnik Feliksa Kalińskiego s. 223–233; Drzewiecki Andrzej: Narodziny „Polski morskiej” w relacjach i wspomnieniach świadków wydarzenia s. 235–252; Dawid Adriana: Plebiscyt gómośląski z 1921 roku w świetle pamiętników i wspomnień s. 253–268; Bednarzak-Libera Mirosława: Reakcje chłopów galicyjskich na wybuch I wojny światowej w świetle wspomnień Wincentego Witosa s. 269–290; Białokur Marek: Rola prezydenta Thomasa W. Wilsona w odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 roku w literaturze dokumentu osobistego. Casus wspomnień polskich polityków, wojskowych i publicystów s. 291–305; Misiurska Agnieszka: Rok 1918 i początki niepodległości Polski we wspomnieniach Ireny Jurgielewiczowej s. 307–314; Durka Jarosław: Potrzeba kształtowania postaw obywatelskich na Wołyniu w okresie międzywojennym w świetle publicystyki Sabiny Krasickiej s. 315–330; Krzyżanowski Lech: Wspomnienia Bronisława Podoleckiego o pracy sędziego w międzywojennej Rudzie. Meandry rozwoju niepodległej Rzeczypospolitej w świetle dokumentu osobistego s. 331–343; Janczak Bartosz: Udział w walkach o niepodległość Polski w latach 1918–1921 we wspomnieniach generała brygady Jerzego Grobickiego s. 345–358; Woźny Aleksander: Agresja Armii Czerwonej 17 września 1939 r. – „cios w plecy” walczącej z Niemcami II Rzeczypospolitej w relacji kpt. dypl. Wacława Chocianowicza s. 359–375; Zackiewicz Grzegorz: Kampania 1939 roku i pierwsze miesiące okupacji na ziemiach polskich w świetle „Dziennika wydarzeń 1939–1944” Jędrzeja Moraczewskiego s. 377–391; Dominiak Wojciech: Droga w nieznanie – powojenny Prudnik i Ziemia Prudnicka we wspomnieniach Kresowian. Wspomnienia Edwarda Zająca s. 393–397; Berezzyński Zbigniew: Mieszkańcy województwa opolskiego na polskiej drodze do niepodległości w latach 1980–1989 w świetle literatury dokumentu osobistego s. 399–413; Kalita Irena, Duda Jerzy: Przywracanie pamięci s. 417–420; Pańko Grażyna: Przyjaźni w przysłówiach różnych narodów s. 421–423; Hoszowska Mariola: Kobiety Kazimierza Wielkiego w syntezach, parasyntezach i podręcznikach dziejów Polski (koniec XVIII–XIX w.) s. 425–442; Dorobisz Janusz: Animozje między pięcioletnikami koronnymi za panowania Wazów (1587–1668) s. 443–452; Stania Maria: Koło Towarzystwa Nauczycieli Szkół Wyższych w Stanisławowie w latach 1885–1914 w świetle „Muzeum” s. 453–459; Matelski Dariusz: Losy Anastazji Nikołajewnej Romanowej po obaleniu caratu w Rosji – mity i rzeczywistość historyczna s. 461–483; Ciesielski Tomasz: Spiszcza archaiczna po Jakubie i Jadwidze Hoffmannach w Państwowym Archiwum Obwodu Rówieńskiego s. 485–509; Bernacka Magdalena, Chomiczki Grzegorz: Polacy – studenci Akademii Górniczej w Leobn

w zmaganiach o wolność i odbudowę Ojczyzny s. 511–527; Maziarz Antoni: Zanim przyszła wolność. Stanisławów w latach I wojny światowej s. 529–549; Januszewska-Jurkiewicz Joanna: Walka o niepodległość Polski i obowiązek służby ojczyźnie na łamach harcerek pisma „Na Tropie” w latach 1928–1939 s. 551–567; Kulak Teresa: Uwagi o rozwoju badań nad przeszłością kobiet polskich w XIX i XX w. z perspektywy ostatnich trzech dziesięcioleci s. 569–584; Kisielewicz Danuta: Kobiety z powstania warszawskiego w niemieckiej niewoli s. 585–604; Patelski Mariusz: Koło Akademików Opolan w Poznaniu 1946–1950 s. 605–625; Lis Michał: Rola państwa w ewolucji kulturalnej miast gómośląskich (do doby totalitaryzmów) s. 627–639; Sanojca Karol: „Zeszyty Tłumackie” (1996–2016) – między sentymentalnym wspomnieniem a potrzebą działania s. 641–648; Sikorski Tomasz: „Śmierć Prezydenta” (1977 r.), „Zamach stanu” (1980 r.). Metamorfozy polskiej niepodległości w polskim filmie historycznym dekady Edwarda Gierka s. 649–663; Świder Małgorzata: Wizyta Mieczysława F. Rakowskiego w Bonn w grudniu 1981 roku s. 665–676.

2838. BEAUVOIS Daniel: Jak się ma pojęcie kresów do Ukrainy? Gdańsk 2017 Pracownia 8° ss. 32, nlb. 4.

2839. BIESZK Janusz: Królowie Lechii i Lechici w dziejach. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 318, nlb. 10, il., mapy.

Lata 1250 p.n.e – 1370.

2840. BISKUP Marian: Wojny Polski z Zakonem Krzyżackim (1308–1521). Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 411, nlb. 1, il.

2841. BOLESŁAWIANIE – nie przybyli znikąd. Wokół krajoznawstwa osadniczego Dolnego Śląska. Red. Anna Bober-Tubaj, Joanna Nowosielska-Sobel, Grzegorz Strauchold. Bolesławiec 2016.

Omów.: Hryciuk Grzegorz, *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.:] 2017 s. 217–219.

2842. CUM gratia et amicitia. Studia z dziejów osadnictwa dedykowane Pani Profesor Marcie Młynarskiej-Kaletynowej z okazji 65-lecia działalności naukowej. Pod red. Dagmary Adamskiej, Krystiana Chrzana i Aleksandry Pankiewicz. Warszawa–Wrocław 2017 IAiE PAN; Inst. Archeol. Univ. Wrocławskiego 4° ss. 439, il., streszcz. ang.

Z treści: Adamska Dagmara: „Cum gratia et amicitia” s. 9–16; Jaworski Krzysztof: Przypisy pisane z pamięci... s. 33–42; Kolenda Justyna: Dawne projekty – nowe możliwości. Przyczynek do badań wczesnośredniowiecznej wsi s. 43–57; Dunin-Wąsowicz Anna: Porównywanie nieporównywalnych w czasie i przestrzeni. Pozorne analogie czy zmienne elementy struktur „długiego trwania”? (Przyczynek do zakresu geografii historycznej) s. 59–70; Rodak Sylwia: Bolesławiec we wczesnym średniowieczu s. 71–85; Pankiewicz Aleksandra: Czworoboczne budynki zagłębione w podłoże z VIII–XII/XIII wieku z terenu Małopolski i Górnej Śląska s. 87–106; Kowalczyk-Heyman Elżbieta: Wczesnośredniowieczny gród w Makowie nad Orzycem. Mit czy rzeczywistość? s. 115–124; Rębkowski Marian: Gdzie rezydował Świętopełk „dux odrensis”? Przyczynek do badań struktury politycznej Pomorza w pierwszej połowie XII wieku s. 125–135; Trzecicki Maciej: „In portu

Plocensi iuxta Ecclesiam Beati Benedicti". Przyczynek do topografii wczesnośredniowiecznego Plocka s. 137–149; Siemianowska Sylwia: Domniemana karczma i „dom kupca” na śląskim grodzie. Socjotopografia wczesnośredniowiecznego Opola-Ostrówka w świetle znalezisk szklanych i przedmiotów towarzyszących s. 151–158; Dekówna Maria: Pochodzenie sporadycznie występujących na obszarze Polski dużych paciorków z ciemnego szkła w świetle analiz laboratoryjnych s. 159–171; Samsonowicz Henryk: Lokacje na prawie niemieckim na Śląsku w XIII wieku s. 175–177; Legut-Pintal Maria: Śląski model „melioratio terrae” na przykładzie ziemi nysko-otmuchowskiej i Pogórza Kaczawskiego s. 179–194; Wiszewski Przemysław: Polityka i osadnictwo. Przypadek pogranicza czesko-śląskiego w XIII wieku s. 195–208; Chorowska Małgorzata: Jeszcze raz o kaplicy św. Marcina na zamku piastowskim we Wrocławiu s. 209–220; Nowakowski Dominik: W sprawie identyfikacji zaginionych średniowiecznych wsi i folwarków na Śląsku z perspektywy badań nad obiektami typu „motte” s. 221–234; Demidziuk Krzysztof: Średniowieczny obiekt obronny we Wrocławiu-Popielach. Rzeczywistość czy fikcja? s. 235–252; Adamska Dagmara: Winnice na Przedgórzu Sudeckim. W sprawie uprawy winorośli na średniowiecznym Śląsku s. 253–267; Paroń Aleksander: Miasto i państwo w koczownikach północnej Eurazji s. 271–280; Szczygieł Ryszard: Kiedy Lublin otrzymał pierwszy przywilej lokacyjny na prawie niemieckim? s. 281–289; Myśliwski Grzegorz: Wrocławska ustawa antyzytkowa z 1435 roku s. 291–300; Czaja Roman: Rada i gmina w Królewcu na początku XVI wieku s. 301–311; Przybyłowiec Olga Miriam: „Wolno będzie Żydom mieć okna szklane, w tych domach jednak żeby nieotworzyście...”. O współistnieniu konwentu klarysek z gminą żydowską w Gnieźnie w XVI–XVII wieku s. 313–325; Krasnowolski Bogusław: Przekształcenia urbanistyczne i architektoniczne Biecza do 1914 roku s. 327–337; Eysymontt Rafał: Kopia, imitacja, rekonstrukcja. Najważniejsze tendencje w procesie rewaloryzacji miast na Dolnym Śląsku s. 339–353; Chrzan Krystian: Bogowie i społeczeństwo. Grody w krajobrazie przedchrześcijańskich Słowian na przykładzie opowieści biskupa merseburskiego Thietmara o Radogoszczu i Lucicach s. 357–373; Limisiewicz Aleksander, Rutka Honorata: Zagospodarowanie terenu wczesnośredniowiecznych cmentarzy szkieletowych na Dolnym Śląsku w dobie recepcji chrześcijaństwa, na przykładzie stanowiska w Jordanowie Śląskim s. 375–394; Stanisławska Błażej: Christogram „iota-chi” jako wyznacznik procesu bizantyzacji Rusów s. 395–407; Możdźchowski Sławomir: Santa Maria di Campogrosso – zapomniany ośrodek kultu z czasów normanckiego podboju Sycylii s. 409–424; Rosik Stanisław: Większa niż Jael i Judyta. Św. Jadwiga Śląska jako „mulier fortis” na scenie dziejów i w... Trzebnicy (w świetle dokumentu kanonicznego z 1267 roku) s. 425–434.

2843. CZARNOWSKI Ryszard Jan: *Kresy. Utracone dzieje*. Warszawa 2017 Rytm 8° ss. 269, nlb. 2.

Kresy wschodnie Rzeczypospolitej, do 1914 r.

2844. ETHOS rycerski w kulturze. Tradycje i kontynuacje. T. 2: Ethos sarmacki i jego tradycje. Pod red. Teresy Banaś-Korniak i Beaty Stuchlik-Surowiak; przy udziale Magdaleny Komendy. Katowice 2017 Wydaw. UŚ 8° ss. 355, nlb. 1, il., streszcz. ang., fr. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3585).

Tręść: Banaś-Korniak Teresa, Stuchlik-Surowiak Beata: Wstęp s. 7–9; Kosyl Iwona: Ideał wodza w „Hetmanie” Bartosza Paprockiego wobec ethosu rycerskiego XVI-wiecznej szlachty polskiej s. 11–32; Bylewska Dorota: Między duchem

walki a duchowością wojny. Wzór rycerza prawego w zwierciadle Szymona Starowolskiego s. 33–57; Wołyniec Bartłomiej Michał: „Rycerz mężny Ostoja, który rotę wodził”. Cnoty herbowe rodu Ostojczyków w literaturze panegirycznej XVI–XVIII wieku s. 58–83; Piątek Marcin: „Cne Lachy wszędy sława wiekopomna głosi”. Wartości rycerskie w świetle literatury okolicznościowej, poświęconej bitwie chocimskiej 1621 roku s. 84–99; Ryba Renata: Rycerz chrześcijański wobec zjawiska niewoli tatarsko-tureckiej. Na podstawie wybranych utworów staropolskich s. 100–113; Fesser Dominika: Ostatnie rycerstwo Europy. Husaria w utworach Wespazjana Kochowskiego s. 114–130; Kicińska Urszula: „Dziel jego i odwag rycerskich (...) długo by wylizać” – wzurunek żołnierza w polskich drukowanych oracjach pogrzebowych XVII wieku s. 131–155; Banaś-Korniak Teresa: Antywzór sarmackiej rycerskości. „Coś nowego” Łukasza Opalińskiego s. 156–173; Rawski Jakub: Ethos rycerski w „Zawiszy Czarnym” Juliusza Słowackiego s. 174–195.

T. 1 zob. poz. 2444.

2845. FINES testis temporum. Studia ofiarowane Profesor Elżbiecie Kowalczyk-Heyman w pięćdziesięciolecie pracy naukowej. Red. nauk. Michał Dzik, Grzegorz Śnieżko; wespół z Michałem Starskim. Rzeszów–Warszawa 2017 Inst. Archeologii Uniw. Rzeszowskiego; Inst Archeologii Uniw. Warszawskiego; PTH; Tow. Miłośn. Hist.; Wyd. Hist. Uniw. Warszawskiego 8° ss. 430, nlb. 2, il.

Z treści: Dzik Michał, Śnieżko Grzegorz: Od Redakcji s. 11–12; Lista prac dyplomowych napisanych pod kierunkiem prof. dr. hab. Elżbiety Kowalczyk-Heyman w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego s. 35–37; Samsonowicz Henryk: Granice – bariery czy miejsca spotkań z „innymi” s. 39–45; Sikorski Dariusz Andrzej: Historiografia między Scyllą hiperkrytycyzmu a Charybda dyletantyzmu? s. 47–62; Jurek Tomasz: O autentyczności dokumentu Przemysła II w sprawie ustanowienia sądu wyższego prawa niemieckiego w Kaliszu w 1283 roku s. 63–73; Długociński Wiesław: Z najdawniejszych dziejów Dzierżonia i Starego Dzierżonia s. 75–84; Grabowski Janusz: Warszawskie pochówki książąt mazowieckich s. 85–96; Piber-Zbieranowska Marta: Uwagi nad początkami powiatu garwolińskiego w ziemi czerskiej s. 97–106; Słomski Michał: Spis kmieci klucza zdunskiego arcybiskupów gnieźnieńskich z 1553 roku. [Zawiera aneks źródłowy] s. 107–125; Związek Tomasz: Kuźnica w Stobnie. Uwagi osadnicze na marginesie edycji przywileju dla rudnika Jana Gelinghausa z 1560 roku s. 127–147; Musin Aleksander: Osiemnaście wieków kościół drewniany Świętej Trójcy w Myszyńcu: ostatnia nadziejka s. 149–174; Szczepański Seweryn: O „górkach, murowanych w glinie, zwanych kopernami, gdzie jeszcze znajdującego piopy i kości w garnkach i co zmarłym dawali”. Cmentarzyska w krajobrazie średniowiecznych i nowożytnych Prus s. 175–188; Wadył Sławomir: „Bronken” czy „Broucke” – o potrzebie ostrożności przy korzystaniu ze źródeł kartograficznych. Casus grodziska w Węgrach w powiecie malborskim s. 189–195; Klimek Robert: Obraz rzeki Pasłęki na nieznaną mapie archiwalnej s. 197–219; Borkowski Wojciech: Fenomen Puszczy Kurpiowskiej jako przyrodniczego obszaru rozgraniczającego w obrazie archeologiczno-kulturowym w przedziach do przełomu er s. 221–247; Engel Marcin, Sobczak Cezary: Nieznane grodziska w okolicach Łomży. Nowe źródła do badań nad krajobrazem archeologicznym północno-wschodniego Mazowsza s. 249–264; Miechowicz Łukasz: Nieznany wał podłużny w Kotlinie Chodelskiej. Przyczynki do studiów nad obroną stałą oraz granicami we wczesnym średniowieczu s. 265–278; Chudzik Dominik: Ze studiów nad wczesnośredniowiecznym osadnictwem lewo-brzeżnej części Polesia Zachodniego s. 279–305; Skrzyńska Katarzyna: Cmentarzyska kurhanowe w Czekanowie, gm.

Jablonna Lacka, w źródłach kartograficznych s. 307–323; Cichońska Joanna: Nowe znaleziska z cmentarzyska z grobami w obudowach kamiennych w Żukowie s. 325–337; Wrzesińska Anna, Wrzesiński Jacek: Gliniana grzechotka z Dziekanowic w Wielkopolsce s. 339–344; Sińčuk Ivan: Necklace with coin pendants from the turn of the 10th–11th centuries from burial complex near village Izbischa s. 345–354; Duzcko Władysław, Kollinger Karol: Ryt na szwedzkim kamieniu runcimnym i grafitti w kijowskiej Złotej Bramie. Sakralne wyobrażenie i radosna pornografia? s. 355–365; Wołoszyn Marcin, Dzieńkowski Tomasz, Floriewicz Iwona: Przyczynek do studiów nad Grodami Czerwieńskimi. Rogowa łęczeczka z Czermna z badań wykopaliskowych w 2015 roku s. 367–378; Śnieżko Grzegorz: Nowe znaleziska łodzi jednopięnnych ze wschodniego odcinka dolnego Bugu s. 379–393; Piątkowska-Małecka Joanna: Konsumpcja mięsa mieszkańców średniowiecznego i nowożytnego Mielnika w świetle badań zwierzęcych szczątków kostrych z stanowiska Rynek – Plac Kościuszki s. 395–418; Starski Michał: Znaleziska płyt posadzkowych z otworami z Pucka a stosowanie hypokautycznego systemu ogrzewania w małym mieście na Pomorzu Gdańskim s. 419–428.

2846. FROST Robert [L.]: *The Oxford History of Poland-Lithuania. Vol. 1: The Making of the Polish-Lithuanian Union 1385–1569.* Oxford 2015 Oxford Univ. Press 8° ss. XXI, nrb. 3, 564, il., mapy. (Oxford History of Early Modern Europe).

Rec.: Pomierny-Wąsińska Anna, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 116: 2017 s. 399–403.

2847. GALICJA. Mozaika nie tylko narodowa. Tom studiów. T. 3. Pod red. Urszuli Jakubowskiej. Warszawa 2016 IBL PAN; Fund. Nowa Przestrzeń; BEL Studio 8° ss. 230, il.

Tręść: Lesisz Ewelina: Model krajownawstwa w świetle „Ilustrowanego przewodnika po Galicji” Mieczysława Orłowicza s. 7–22; Patelski Mariusz: Z Galicji w szeroki świat. Losy ziemianiskiej rodziny Jordan-Rozwadowskich na przełomie XIX i XX wieku w świetle dokumentów rodzinnych i literatury pamiętnikarskiej s. 23–45; Winek Teresa: Galicja Stanisława Pigiona s. 46–57; Lewicki Jakub: Lwowskie środowisko architektoniczne w XIX i XX wieku s. 58–73; Wasyl Franciszek: Mikrohistorie mikrowspólnoty. Kilka epizodów z życia Ormian galicyjskich s. 74–86; Ciwkacz Olga: Stefan Wiktor Paślowski – wojewoda stanisławowski (1936–1939) s. 87–96; Ornat Natalia: Polaki i Pol'ska miżwoennogo dwadcaćilittá u romani Irini Vil' de „Sestri Ricins'ki” s. 97–107; Kuligowska-Korzeniowska Anna: Poza rosyjską cenzurą. Gabrieli Zapolskiej „Tamten” i „Sybir” s. 108–119; Mikołajec Marek: Żywy mit Austro-Węgier w piarsarstwie Morcinka. Kilka rozpoznań s. 120–131; Humnikowa Elżbieta: Kossakówka jako ośrodek życia towarzyskiego i kulturalnego w dawnym Krakowie s. 132–143; Bańdo Adam: „Czasownicy”. [Członkowie redakcji krakowskiego „Czasu”] s. 144–159; Stańczak-Wislicz Katarzyna: Jakub Szela i rabacja galicyjska jako temat literatury popularnej s. 160–166; Tomkowski Jan: Pieniądze i miłość. O galicyjskich nowelach Tadeusza Rittnera s. 167–174; Świerczyńska Dobrosława: Jan Marek Giżycki. Prace badawcze i piarsarstwo s. 175–187; Jakubowska Urszula: Maryla Wolska [1873–1930] i jej dzieci s. 188–199; Weisswasser Katharina: Wiedeńskie Theresianum – elitarna szkoła również dla polskiej młodzieży szlacheckiej w monarchii Habsburgów s. 200–213.

T. 1. Warszawa–Zabrze 2013.

2848. GALICJA. Mozaika nie tylko narodowa. Tom studiów. T. 4. Pod red. Urszuli Ja-

kubowskiej. Warszawa 2017 IBL PAN; Fund. Nowa Przestrzeń; BEL Studio 8° ss. 231, il.

Tręść: Winek Teresa: Galicja Aleksandra Jełowickiego s. 7–18; Michalska-Bracha Lidia: Bronisław Zamorski – powstanie 1863 roku, publicysta, literat i historyk s. 19–33; Sroka Łukasz Tomasz: Szanse i bariery rozwoju rzemiosła żydowskiego w dziewiętnastowiecznym Krakowie s. 34–50; Jakubowska Urszula: Zofia Romanowiczówna i jej dzienniki s. 51–62; Świerczyńska Dobrosława: Margerita Poradowska i francuskie obrazy z Galicji s. 63–75; Lubczyńska Aleksandra: Literatura piękna w repertuarze wydawnictw Narodowej Demokracji w Galicji na przełomie XIX i XX wieku s. 76–94; Pudłowski Tomasz: Gimnazjum im. Arcyksiężniczki Elżbiety w Samborze w okresie dyrektury Józefa Szafrana (1904–1914) s. 95–124; Smoliński Aleksander: Ukraińskie dążenia niepodległościowe z początku XX w. oraz wojna polsko-ukraińska z lat 1918–1919 w świetle dorobku historiografii polskiej do roku 2015 s. 125–144; Włodek Roman: Dramaty Jerzego Tępy s. 145–167; Krasnołębski Jarosław: Wystawa Historyczna Miasta Stanisławowa w 1928 roku s. 168–184; Cívkač Ol'ga: „Svitank – Świt-Haszochar” – pol's's'komovnij časopis privatnoji evrejs'koji gimnazii v Stanislavovi (1932–1935) s. 185–196; Stańczak-Wislicz Katarzyna: Czarny mit Galicji. Prostyucja i handel „żywym towarem” jako element paniki moralnej s. 197–204; Lesisz Ewelina: Dialogi z Galicją. Szajnocha – Vincenz – Pollack s. 205–217.

T. 1. Warszawa–Zabrze 2013.

2849. GEMMA gemmarum. Studia dedykowane profesor Hannie Kóćce-Krenz. Cz. 1. Pod red. Artura Różańskiego. Poznań 2017 Wydaw. PTPN 8° ss. 729, nrb. 1, tabl. 2, il., mapy, streszcz. ang. PTPN, UAM w Poznaniu. Wyd. Hist.

Z treści: De magistra: Goszczyńska Jolanta: Działalność Profesora Hanny Kóćki-Krenz [ur. 1947] jako Przewodniczącej Wojewódzkiej Rady Ochrony Zabytków s. 31–34; Guliński Jacek: Od podstaw, u podstaw, praca – wkład Profesora Hanny Kóćki-Krenz w działalność i rozwój Fundacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu s. 35–37; Jankowska Dobrochna: Niełatwe dobre początki s. 39–45; Gulczyński Andrzej: Z Janem Matejką od Ostrowa Tumskiego do Collegium Minus s. 47–72; Jurek Tomasz: Nad legendą poznańskiego kościoła Najświętszej Marii Panny s. 93–109; Brzostowicz Michał: A może Poznań? W poszukiwaniu gniazda rodowego Piastów s. 111–129; Kara Michał: Wczesnośredniowieczne cmentarzysko z Poznania-Sołacza przy ul. Góralskiej nr 7. Przyczynek do studiów nad kulturą funeralną ludności państwa pierwszych Piastów (aspekt chronologiczny) s. 131–161; Poleski Jacek: Małopolska w X w. w świetle źródeł archeologicznych s. 163–212; Dobosz Józef: Chrześc Mieszka I w tradycji dziejopisarskiej s. 213–221; Sikorski Dariusz A.: Tekst jako źródło archeologiczne „sensu stricto” s. 223–251; Jasiński Tomasz: Uwagi Wilhelma Meyera ze Spiry (1845–1917) o „Kronicie polskiej” oraz addenda o najważniejszym leonie Galla Anonima s. 253–271; Strzelczyk Jerzy: Iroszkoci – kultura książki s. 273–280; Wyrwa Andrzej M.: „Dźwięk z przeszłości”. Rekonstrukcja średniowiecznego dzwonu (sygnaturki) z klasztoru cysterskiego pw. NMP i św. Piotra w Łeknie s. 281–321; Rączkowski Włodzimierz: Praktyki badawcze archeologów: kilka refleksji o wykorzystaniu metod nieinwazyjnych s. 323–342; Makowiecki Daniel, Makowiecka Marzena: Kregi, paciorki, wisioriki, talizmany, czyli przyczynek do poznania pozauitylarnego znaczenia ryb u ludów prahistorycznych i wczesnohistorycznych na ziemiach polskich s. 343–363; Słupecki Leszek P.: Scyld Scaefing, czyli tam i z powrotem? Pochówki łódzowie i idea reinkarnacji s. 365–378; Różycki Łukasz: Nie taki barbarzyńca straszny – obraz Słowian w „De Bellis” autorstwa Prokopiusza s. 379–396; Sosnowski Miłosz: Ilu Pieczyngów nawrócił Brunon z Kwerfurtu? s. 397–406;

Kowalczyk-Heyman Elżbieta: Grudusk – gród falsyfikatu moglińskiego s. 407–417; Piekalski Jerzy: Problem początków wodociągów we Wrocławiu s. 419–429; Kola Andrzej: Nowe źródła archeologiczne do wczesnośredniowiecznego warzelnictwa soli w Kołobrzegu s. 431–444; Bugaj Ewa: Starożytny akt kobiecy i jego późniejsze implikacje. Uwagi na marginesie Afrodyty Knidyjskiej s. 445–474; Piontek Janusz: Ludność kultury wielbarskiej – wyniki badań antropologicznych s. 475–499; Krenz-Niedbala Marta: Choroby dzieci wynikające z niedoborów pokarmowych w średniowiecznej Polsce s. 501–526; Zamelska-Monczak Kinga: Umocnienia wczesnośredniowiecznego grodu w Santoku w świetle najnowszych badań archeologicznych s. 529–550; Sikora Mateusz: Przeprawa mostowa po zachodniej stronie Ostrowa Tumskiego w Poznaniu – archeologiczne ślady funkcjonowania s. 551–560; Sikora Jerzy, Kittel Piotr: Problem nieco zapomniany? Zapleczka rezydencji rycerskich typu motte s. 561–589; Skoczylas Janusz: Glazy narzutowe wykorzystywane we wczesnośredniowiecznym budownictwie s. 591–601; Kajzer Leszek: O bracie Simonie z Wąchocka, czyli o interpretacjach w badaniach archeologiczno-architektonicznych s. 603–621; Bukowska Aneta: Kilka słów o odkryciach architektury z okresu początków państwa s. 623–639; Sawicki Tomasz: Przedchrześcijańska konstrukcja kamienna na Górze Lecha w Gnieźnie s. 641–668; Graczyńska Marta: Katedry Europy Środkowej. Zagadnienie przestrzemi. Wybrane przykłady do końca XI wieku s. 669–686; Janiak Tomasz: Kamień węgielny „lapis primarius” z katedry przedromańskiej w Gnieźnie s. 687–704; Chudziakowa Jadwiga, Chudziak Wojciech: W kwestii genezy klasztoru benedyktyńskiego w Mogilnie s. 705–730.

2850. GEMMA gemmarum. Studia dedykowane profesor Hannie Kóćce-Krenz. Cz. 2. Pod red. Artura Różańskiego. Poznań 2017 Wydaw. PTPN 8° s. nlb. 4, 735–1454, nlb. 1, tabl. k. 2, il., mapy, streszcz. ang. PTPN, UAM w Poznaniu. Wyd. Hist.

Z treści: Sulikowska-Tuszyńska Krystyna: Odkrywanie, badanie i prezentacja architektury klasztoru Norbertanek w Strzelnie s. 743–761; Stolpiak Barbara, Świercz Teresa: Budynek konwersoń dawnego opactwa cystersów w Bierzwniku, woj. zachodniopomorskie, w świetle źródeł archeologicznych s. 763–788; Antowska-Gorączka Olga, Michniewicz Jacek: Rozważania o najstarszych ceglach z Poznania s. 789–820; Wawrzyniak Piotr, Pietrzak Janusz: Przyczynek do badań nad architekturą podominańskiego kościoła w Poznaniu s. 821–842; Niemiec Dariusz: Gotycka posiadka z XV wieku w kościele Dominikanów w Krakowie dziełem wielkopolskiego warsztatu ceramicznego? 843–860; Różański Artur: Duo plebani in Thulce... s. 861–881; Buko Andrzej: Katastrofa budowlana? O nieznanym epizodzie budowlanym najstarszej fazy rezydencji książęcej na Górze Katedralnej w Chelmie s. 883–895; Sicha Krzysztof, Sójkowska-Socha Julianna: Archeologia siedziby biskupaów lubuskich w Górzycy – wprowadzenie w problematykę s. 897–923; Chorowska Małgorzata: Wrocławskie pałace śląskich Henryków – najmłodsze palatia na terenie Polski? s. 925–954; Olszacki Tomasz: Ostatnie palatium? Królewski pałac w Szydłowie w świetle najnowszych badań s. 955–993; Olszacki Tomasz, Różański Artur: Badania terenowe zamków z obszaru Wielkopolski i Polski Centralnej w XXI wieku s. 995–1048; Wiewióra Marcin: Zamek krzyżacki w Kowalewie Pomorskim – wstępne podsumowanie wyników badań archeologiczno-architektonicznych s. 1049–1069; Wojnicz Joanna: Skarb z kraju Milczan. Wstępne wyniki badań depozytu wczesnośredniowiecznego z Cortnitz (pow. Budziszyn) s. 1073–1099; Andrzejewska Aldona: Kabłączki skroniowe w grobach mężczyzn z Wandynowa na Kujawach s. 1101–1109; Bojarski Jacek: Pierścionki z inskrypcjami ze stanowiska 2 w Kaldusie – przyczynek do badań nad kulturą duchową mieszkańców wczesnośredniowiecznego Chelma s. 1111–1137; Mazur Anna, Mazur Krzysztof, Szyber

Agata: Wyjątkowy pierścionek z wczesnośredniowiecznego cmentarzyska w Wawrzeńczycach (stan. 32), pow. krakowski, woj. małopolskie s. 1139–1162; Duczko Władysław, Wrzesiński Jacek: Bóg Skandydnowów na Ostrowie Lednickim? Próba interpretacji znaleziska złotej blaszki z trykwetrą s. 1187–1198; Banaszak Danuta, Tabaka Arkadiusz: „Equus aureus” – fragment złotej kaptorgi z wizerunkiem konia z Ostrowa Lednickiego s. 1199–1206; Wrzesińska Anna, Wrzesiński Jacek: Srebrna obrączka z grobu wczesnośredniowiecznego w Dziekanowicach s. 1207–1214; Indycka Elżbieta: Metalowa płytka z dekoracją ornamentalną (zawieszka?) z cmentarzyska w Gieczu, stanowisko 4 s. 1215–1236; Jaworski Krzysztof: Nieznana srebrna lunula z wczesnośredniowiecznego cmentarzyska szkieletowego w Niemczy s. 1247–1261; Wojenka Michał: Ostroga płytkowo-nitowa z Jaroszewca, pow. Olkusz s. 1263–1281; Krzpekowski Marcin: O metalowych elementach stroju i ozdobach mieszkańców średniowiecznego Zwanowa s. 1283–1304; Kowalczyk Andrzej, Sikorski Andrzej: Nóż osobisty z Ostrowa Radzimskiego, gm. Murowana Goślina, woj. wielkopolskie, stan. 1 s. 1305–1312; Lewandowska Jadwiga: Stylus z Radzik Dużych, gm. Wąpielsk, woj. kujawsko-pomorskie s. 1313–1325; Wetesko Leszek: Słów kilka o XVI-wiecznym wyposażeniu grobowym z katedry gnieźnieńskiej s. 1327–1342; Janowski Andrzej, Rębowski Marian: Ceramika Saintonge z siedziby rycerskiej w Piotach s. 1343–1355; Grażawski Kazimierz: Późnośredniowieczna figurka konika z jeźdźdowa s. 1357–1364; Majewski Marcin: Patrycja, matryce i kafle renesansowe – nowe odkrycie z Pomorza Zachodniego s. 1365–1383; Poklewska-Kozielił Magdalena, Sprenger Magdalena: Modna para z renesansowych kafli. Kafłarski przyczynek do historii ubioru s. 1385–1398; Teska Milena, Wawrzyniak Mateusz, Kaczmarek Patrycja: Nowe znaleziska zapinek z okresu wpływów rzymskich z rejonu Strzelna, woj. kujawsko-pomorskie s. 1399–1413; Wierzbicki Jacek: Dwa pierścienie bursztynowe z grobowca megalitycznego kultury pucharów lejkowatych w Łupawie, pow. słupski, stan. 18 s. 1415–1455.

2851. HISTORIA na źródłach oparta. Studia ofiarowane Profesorowi Tadeuszowi Srogoszowi w 65. rocznicę urodzin. Pod red. Andrzeja Stroynowskiego. Częstochowa 2017 Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Akad. im. Jana Długosza 8° ss. 1014, tabl. 2, il., streszcz. ang., pol. Akad. im. Jana Długosza w Częstochowie.

Z treści: Stroynowski Andrzej: Rozległość zainteresowań badawczych Profesora Tadeusza Srogosza s. 37–45; Jeszke Jaromir: Tadeusz Srogosz jako historyk medycyny s. 49–60; Kowalski Waldemar: Zdrowie i choroba żołnierza w czasach drugiej wojny północnej. Przypadki Patryka Gordona z Auchleuchries w świetle jego „Diarusza” s. 61–70; Skrzypietz Aleksandra: Zdrowie i niezdrożenie królowej Marii Kazimierzy w jej korespondencji z Rzymu i Blois s. 71–81; Słusarczyk Wojciech: Apteki w nowożytnym Lesznie jako element „systemu” miejskiej opieki zdrowotnej s. 83–97; Jaszczuk-Surma Małgorzata: Ospa i dżuma – epidemie, które wpłynęły na losy świata s. 99–108; Sadowska Jolanta: Znaczenie ubezpieczeń społecznych dla ochrony zdrowia publicznego w XIX i XX wieku s. 109–117; Savčuk Varfolomej S.: Včenijspšiatr Vladislav Edmundovič Dzeržinskij u prostorí Rosijs’koí imperii ta Ukraini s. 119–138; Felchner Andrzej, Majchrzyk-Mikula Joanna: Osłabienie i porażki medycyny szkolnej w II Rzeczypospolitej s. 139–152; Plonka-Syroka Bożena: Profesorowie Wydziału Farmaceutycznego Akademii Medycznej we Wrocławiu – Bogusław Bobrański i Zdzisław Machoń – twórcy nowych leków s. 153–167; Syroka Andrzej: Organizacja i rola Muzeum Farmacji Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu jako przykład popularyzacji wiedzy z zakresu historii nauki s. 169–178; Odrzywolska-Kidawa Anna: Pożywnie żołnierzy według zaleceń Antoniego Schneebergera zawarty

w „Księdze o zachowaniu dobrego zdrowia żołnierzy” z 1564 r. s. 181–197; Gawron Przemysław: Finansowanie oraz zaopatrzenie armii polsko-litewskiej w czasie wojny smoleńskiej 1632–1634 s. 199–213; Franz Maciej: Poгляdy na kwestie wojskowe w listach hetmana polnego koronnego Andrzeja Potockiego s. 215–225; Ciesielski Tomasz: Kilka uwag o alkoholu i tytoniu w życiu żołnierzy polskich w XVII w. i w pierwszej połowie XVIII w. s. 227–245; Link-Lenczowski Andrzej K.: Starosta gnieźnieński Adam Śmigieński – polski Achilles i Hektor doby wojny północnej? Na tropach legendy s. 247–257; Perlakowski Adam: Plotki, sprzeczne informacje i gra pozorów. Działalność Stanisława Krosnowskiego, regimentarza Adama Mikołaja Sieniawskiego, hetmana wielkiego koronnego w latach 1707–1709 s. 259–280; Kościelniak Karol: Działania militarne konfederatów tarnogrodzkich w roku 1716 s. 281–289; Trąbski Maciej: Józefa Stempkowskiego przypadki z Moskalami. Relacje dowódcy Dywizji Ukrainiejskiej i Podolskiej z wojskiem rosyjskim w latach 1776–1784 s. 291–320; Nawrot Dariusz: O szpitalach Wielkiej Armii na Litwie w czasie wojny 1812 roku s. 329–345; Smoliński Aleksander: Dyscyplina w Pułku Tatarskim Ułanów Wojska Polskiego – lata 1919–1920 s. 347–369; Dubicki Tadeusz: Położenie Polaków w Rumunii w okresie rządów marszałka Iona Antonescu (1940–1944) s. 371–381; Kofránková Václava: Český kněz – kronikář o Polsku a Polácích („Kronika česká” Václava Hájka z Libočan) s. 385–394; Janik Maciej: „Ślupy Chrobrego” w przekazach polskiej świadomości historycznej okresu staropolskiego s. 395–417; Cetwiński Marek: Koronowo 1410 rok. Długosz w gąszczu kombatanckich wspomnień i waśni s. 419–430; Maroń Jerzy: Szlachetny polski rycerz – okrutny polski chłop. Wiktorii grunwaldzkiej wizerunek heroiczny s. 431–441; Spyra Janusz: Pamiętniki jako źródło historyczne do badań XIX stulecia s. 443–459; Stobiecki Rafał: Dualizm w historiografii polskiej po 1945 r. s. 461–479; Werner Wiktor: Jedna czy wiele historii w wieku XXI? Refleksja na temat znaczenia historii historiografii s. 481–489; Czerniecka-Haberko Anna: Peregrynacja do Częstochowy Eustachego Iwanowskiego s. 501–511; Zamecki Stefan: Tadeusz Srogosz jako naukowca s. 515–529; Prinke Rafał T.: Tajna misja alchemika Sędziwoja. Epizod z pogranicza dziejów nauki, polityki i wojskowości s. 531–550; Chachaj Marian: O staropolskich studentach w akademii rycerskiej w Angers w pierwszej połowie XVII wieku s. 551–561; Trojanowska Anna: Problemy nadzoru nad żywnością na łamach polskich czasopism naukowych na przełomie XIX i XX wieku s. 563–576; Błaszczak Grzegorz: Polscy pracownicy naukowcy na Uniwersytecie Dorpackim (Uriewskim) do początku XX wieku s. 577–597; Rędzński Kazimierz: Żydowski ruch studencki we Lwowie (1918–1939) s. 599–619; Tišenko Evgenij M.: Trudy pol’skih učenyh v materialah konferencij Belorusskogo Nauchnogo Obščestva Istarii Mediciny i Farmacii s. 621–626; Anusik Zbigniew: Kasztelan krakowski Jerzy ks. Zbaraski wobec wojny pruskiej z lat 1626–1629 s. 629–647; Bucholc-Srogosz Katarzyna, Srogosz Tomasz: Wieloкультурowość Senatu okresu stanisławowskiego s. 649–666; Filipczak Witold: Relacje między liderami stronnictwa regalistycznego na terenie Ukrainy w latach 1783–1784 s. 667–680; Stroynowski Andrzej: Kazimierz Nestor Sapieha – talent parlamentarny XVIII wieku s. 681–695; Muszyńska Jadwiga: O przejęciu dóbr biskupstwa krakowskiego na fundusz wojskowy w 1789 roku s. 697–704; Szczęgielski Wojciech: Kilka uwag o odnowionej konfederacji sejmowej z przełomu lat 1790–1791 s. 705–718; Kocój Henryk: Błaski i cienie powstania kościuszkowskiego s. 719–727; Rolnik Dariusz: Autorytet – przywódca – opoka. W poszukiwaniu fundamentów trwałości Rzeczypospolitej w rzeczywistości politycznej czasów stanisławowskich po I rozbiore s. 729–738; Daszyńska Jolanta A.: Kilka refleksji na temat kompromisu Missouri s. 739–761; Sepkowski Andrzej: Mesjanizm a amerykański misjonizm polityczny s. 763–776; Morozowa Ol’ga: Aktual’nist’ idej Ėži Gedroyca ta ih realizacija w tvorčosti sučasnych pol’skih istorikov s. 777–789; Tęgowski Jan: Parę uwag o początkach rodziny Łackich na Litwie w świetle testamentu leśniczego

podlaskiego Iwana Iwanowicza. [Z 1569 r.] s. 793–807; Śliż Natallá: Šlůb asárodzdi garadzenskich mášćan (XVI–XVII stst.) s. 809–821; Wojtkiewicz-Rok Wanda, Rok Bogdan: Europejskie infirmerie zakonne i szpitale w opisie podróźniczych polskich duchownych XVIII wieku s. 823–832; Milik Katarzyna: Testamenty mieszczan sieradzkich (1767–1793). Przyczynke do badania dziejów mentalności polskiej w XVIII wieku s. 833–847; Czepe Maria: Z twarzą pełną surowości. Przykład egzekucji władzy rodziców u sychyłku XVIII wieku s. 849–860; Lastov’s’kij Valery: Numizmatika ta skarbi na storinkah žumala „Kiivs’ka Starovina” (1882–1906) s. 861–866; Morawiec Norbert, Zabołotna Oksana: Historia, „mała ojczyzna” a edukacja wielo-, między- i transkulturowa s. 867–881; Sawicki Mariusz: Kontrakty Jana Fryderyka Sapięhy z lat 1725–1743. Przyczynke do działalności majątkowej i artystycznej magnata w dawnej Rzeczypospolitej s. 885–897; Durbas Małgorzata, Polak-Hawranek Dorota: Izba porad bezpłatnych na przykładzie fundacji króla Stanisława Leszczyńskiego w Lotaryngii (1750–1766) s. 899–916; Wijaczka Jacek: Sprawa Aarona Kiełmanowicza z Dubna z 1779 roku. Przyczynke do dziejów handlu w końcu XVIII wieku s. 917–924; Wołyniec Iwona: Populacjonistyczne i pedagogiczne postulaty Antoniego Popławskiego s. 925–945; Kukło Cezary: Uwagi o dzieciach nieślubnych wśród chrześcijan w niektórych miastach polskich do końca XIX wieku s. 947–960; Studnicka-Mariańczyk Karolina: Archiwa podworskie jako źródło wiedzy o ziemiankiej codzienności na ziemiach polskich w XIX wieku – na przykładzie Archiwum Potockich i Ostrowskich z Maluszyna s. 961–973.

2852. IN SERVITUTE sciantiarum. Biografistyka, Galicja, Druga Rzeczpospolita. Księga pamiątkowa w 10. rocznicę śmierci Profesora Leszka Kuberskiego [1956–2006]. Pod red. Antoniego Maziarza. Opole 2017 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 233, il., streszcz. ang.

Treść: [Wiśniewski Arkadiusz:] Wystąpienie Prezydenta Opola Arkadiusza Wiśniewskiego s. 9; [Kruszyński Julian:] Wystąpienie Burmistrza Namysłowa Juliana Kruszyńskiego s. 11; [Ciesielski Tomasz:] Wspomnienie Dyrektora Instytutu Historii Uniwersytetu Opolskiego dr. hab. prof. UO Tomasza Ciesielskiego s. 13–16; [Dorobisz Janusz:] Kolega ze studiów i z Instytutu Historii. Wspomnienie o Profesorze Leszku Kuberskim Dziekana Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Opolskiego dr. hab. prof. UO Janusza Dorobisza s. 17–20; [Suchoński Adam:] Profesor Leszek Kuberski zaczynał od dydaktyki historii. Wspomnienie prof. dr. hab. Adama Suchońskiego s. 21–22; [Hatałska Marta:] Przyjaciel młodzieży. Wspomnienie dr Marty Hatałskiej s. 23; [Białokur Marek:] Profesjonalista w każdym calu, czyli kilka słów ucznia o Profesorze Leszku Kuberskim. Wspomnienie dr. hab. Marka Białokura s. 25–29; [Rabiej Stanisław:] Ostatnie spotkanie z Profesorem Leszkiem Kuberskim. Wspomnienie ks. prof. dr. hab. Stanisława Rabieja s. 31–32; Profesor Leszek Kuberski (1956–2006): Dorobisz Janusz: Profesor Leszek Kuberski jako biografista s. 35–41; Palys Piotr: Sorabistyka w badaniach profesora Leszka Kuberskiego s. 43–52; Ujma Magdalena: Rozwój przestrzenny Lwowa w końcu XVIII i w pierwszej połowie XIX wieku w świetle planów archeologicznych w Centralnym Państwowym Archiwum Historycznym Ukrainy we Lwowie s. 55–65; Górzynski Sławomir: Źródła do biografistyki w galicyjskich aktach wywodowych s. 67–73; Maziarz Antoni: Zmagania o przetwarzanie. Benedyktynki lwowskie w latach 1782–1946 s. 75–99; Krzyżanowski Lech: Galicyjcy sędziowie w wymiarze sprawiedliwości na polskim Górnym Śląsku (1922–1939). Biografia zbiorowa s. 101–113; Patelski Mariusz: Między sztuką, wojskiem i polityką – szkic do biografii gen. Kazimierza Młodzianowskiego (1880–1928) s. 115–142; Januszewska-Jurkiewicz Joanna: Rektor Politechniki Lwowskiej profesor Adolf Joszt (1889–1957). O trudach „łączenia dobra technicznego z dobrem człowieka” w XX wieku

s. 143–158; Mierzwa Janusz: Kazimierza Ducha droga z wojska do administracji – niebanalne exemplum polityki personalnej władz Polski pomajowej s. 159–174; Ciwkacz Olga: Działalność kulturalno-naukowa dr. Józefa Grabowskiego w Stanisławowie w latach 1930–1935 s. 175–188; Tarka Krzysztof: Ryszard Kaczorowski: od harcerstwa po prezydenturę s. 189–204; Fic Maciej: „Wielki wybitny historyk śląski”. Biografia prof. Henryka Rechowca jako przykład kariery naukowej w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej s. 205–220; Białokur Marek: Biografistyka w szkolnej edukacji historycznej na przykładzie losów Gabriela Narutowicza w szkolnej narracji podręcznikowej na przełomie XX i XXI wieku s. 221–232.

2853. KAŁUSKI Marian: Polska Italia, czyli Śladem Polaków i poloników w Italii oraz powiązań polsko-włoskich. Warszawa 2017 „Aurora” Sławomir M. Kozak 4° ss. 287, nlb. 1.

XI–XXI w.

2854. KAŁUSKI Marian: Sprawy kresowe. Poza cenzurą. T. 1. Toruń–Melbourne 2017 Oficyna Wydawnicza MJK – Kucharski 8° ss. 664.

Kresy wschodnie Rzeczypospolitej, XIV–XX w.

2855. KLECHA Anita: Księstwo słuckie do końca XVI wieku. *Rocznik Białskopodlaski*. T. 25: 2017 s. 129–155, streszcz. ang.

Od XII w.

2856. KRÍŽOVATKY Slovanů. Editoři Markus Giger (jazyk), Hana Kosáková (literatura), Marek Příhoda (dějiny a kultura). Červen Kostelec–Praha 2015 Nakladatelství Pavel Mervart; ve spolupráci s Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy 8° ss. 249, nlb. 2, il., streszcz. ang. (Russia Altera. Dějiny, kultura, duchovnost; sv. 26) (Řada Slávica; sv. 13).

Materiały z X konferencji młodych slawistów, Praga, 6–7 XI 2010 r.

Z treści: Bizoňová Monika: Spiš – miesto stretu uhorsko-polských vzťahov s. 153–159; Květina Jan: Obhajoba polských „zlatých svobod” jako projev republikánské svobody ne-dominance s. 161–171; Wojteczak Jakub: Pierwszy sojusz słowiański w dynastii Piastów – małżeństwo Mieszka I i Dobrawy s. 173–181.

Rec.: Szymankiewicz Błażej, *Historia Sclavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 2 s. 292–297.

2857. LETNIA Szkoła Historii Najnowszej 2016. Referaty. Pod red. Władysława Bułhaka, Przemysława Pazika. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 158, nlb. 1. IPN–KŚZpNP. (Letnia Szkoła Historii Najnowszej; t. 10).

Materiały konferencji naukowej, Palczew, 12–17 IX 2016 r.

Treść: Bułhak Władysław, Pazik Przemysław: Wstęp s. 7–9; Wójcik Anna: Działalność organizacji pacyfistycznych w Europie w XIX i na początku XX wieku ze szczególnym uwzględnieniem ziem polskich – wybrane zagadnienia s. 13–21; Musiał Adrian: Rywalizacja polityczna w latach 1918–1939 na przykładzie Częstochowy. Strategie, narzędzia, język i programy polityczne s. 22–32; Gibiec Magdalena: Działania administracji terytorialnej Małopolski Wschodniej w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego wobec nielegalnych organizacji ukraińskich w latach 1930–1935 s. 33–42; Bartnicka Alicja:

Aryjskie imperium SS. O głównych założeniach polityki rasowej Heinricha Himmlera s. 43–51; Mrowiński Paweł: Teatralizacja teroru. Egzekucje publiczne w Warszawie w latach 1943–1944 s. 52–59; Zitek Adam: Antykomunistyczne podziemie niepodległościowe w Czechosłowacji i Polsce w latach 1944–1949. Zarys problematyki na przykładzie dwóch miast – Torunia i Żatca s. 60–69; Szyk Sylwia: „Niech żyje przyjaźń między narodami!”. Międzynarodowy program pomocy w odbudowie Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej w latach 1953–1961. Zarys problematyki s. 70–80; Bielawska Judyta: Wspólnota interesów aparatu partyjno-państwowego w kontekście spójności klasy rządzącej w PRL w latach 1956–1989 s. 81–92; Pazik Przemysław: Spór minimalistów z maksymalistami na łamach „Tygodnika Powszechnego” w latach 1945–1948. Próba rekonstrukcji i kilka uwag metodologicznych s. 93–103; Mrówka Przemysław: Centralny Zespół do Walki z Nadużyciami i Korupcją. Próba uzdrowienia PZPR w latach 1957–1958 s. 104–113; Gończyński-Jussis Filip: „Zdobycy kosmosu”. Astronautyka sowiecka okresu lotów bezzałogowych w wybranych tytułach polskiej prasy (1957–1961) s. 114–125; Świdzińska Kamila: Kwestia zjednoczenia Niemiec w publicystyce polskiej emigracji politycznej w Wielkiej Brytanii w latach 1970–1990 s. 126–136; Szwarek Łukasz: Strajk w pałacu Bismarcka. Protest uczniów Zespołu Szkół Leśnych w Warcinie w dniach 28 października – 3 listopada 1980 roku s. 137–145; Ślązak Ewelina: Kultura niezależna Łodzi w latach osiemdziesiątych XX wieku na przykładzie Nawy św. Krzysztofa w latach 1985–1989 s. 146–151.

2858. MAŁŁEK Janusz: Inne szkice pruskie. Szkice z dziejów Prus Polskich i Książęcych. Dąbrówno 2012.

Rec.: Krygier Anna, *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 2 s. 227–232.

2859. MAŁŁEK Janusz: Moje Prusy, moje Mazury. Szkice z dziejów Prus Książęcych, Królewca i Mazur. Dąbrówno 2009.

Rec.: Krygier Anna, *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 2 s. 227–232.

2860. MAŁŁEK Janusz: Od Prus do Mazur. Szkice z dziejów Prus, Pomorza, Warmii i Mazur. Dąbrówno–Olsztyn 2016.

Rec.: Krygier Anna, *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 2 s. 227–232.

2861. MIĘDZY mitem a rzeczywistością. Kresy Wschodnie w XIX i XX wieku. Pod red. nauk. Adriana Dawid i Joanny Lusek. Bytom–Opole 2017 Muzeum Górnośląskie; Uniw. Opolski 8° ss. 457, il., streszcz. ang. Muzeum Górnośląskie w Bytomiu, Uniw. Opolski.

Treść: Dawid Adriana, Lusek Joanna: Wstęp s. 9–12; Buchowski Krzysztof: Mit litewski jako całość mitu Kresów Wschodnich s. 17–25; Pomarańska Renata: Kiedy „swoj” stał się „obcym”, czyli o „kainowej zbrodni” w literaturze kresowej s. 27–47; Ciesielski Tomasz, Żeromska-Ciesielska Monika: Mitologizacja Kresów początku XX wieku we wspomnieniach Eugeniusza Janiszewskiego, Heleny Kutylowskiej, Julii Rutkowskiej i Juliana Ścibora-Marchockiego s. 49–72; Marcinów Zdzisław: Ziemiańska Galicja. Wątki rodzinne w prozie Andrzeja Stojowskiego s. 75–85; Załęczny Jolanta: Poetyckie zauroczenie Kresami w twórczości Mariusza Olbromskiego s. 87–99; Dutka Elżbieta: Dekonstrukcja rodzinnego mitu kresowego i narracja „spóźnionego wnuka” w „Salkach” Wojciecha Nowickiego s. 101–114; Bereszyński Zbigniew: Kresowe przedmurze

Rzeczypospolitej – mity i rzeczywistość. Próba krytycznej analizy dziedzictwa polityczno-militarnej historii Kresów Wschodnich s. 119–136; Skrzypietz Aleksandra: Bez „żadnej desperacji i niewieściwego kwilenia”. U źródeł mitu kobiety kresowej s. 139–162; Szpak Jacek: Książę Leon Sapieha [1803–1878] – Galicjanin nieco zapomniany s. 165–183; Piwowarczyk Mirosław: Liderki pracy społecznej – działalność Zjednoczenia Polskich Chrześcijańskich Towarzystw Kobiecych w Lwowie w okresie (1914) 1918–1939 s. 185–198; Sobczak Antoni Krzysztof: Kadra Mazowieckiego Inspektoratu Okręgowego Straży Granicznej w Ciechanowie i jej rola w budowie struktury ochrony granic na Kresach w latach 1928–1939 s. 201–216; Gierowska-Kałuża Joanna: Wizja polskiej polityki wobec Wschodnich w świetle wewnętrznych biuletynów informacyjnych Straży Kresowej s. 219–234; Haratyk Anna: Obraz Wilna i jego mieszkańców w podaniach i legendach s. 239–262; Andrysiak Ewa: Alfons Parczewski a Wilno s. 265–284; Kozłowska Mirosława Regina: Wilno stołeczne czy kresowe? W kręgu dyskusji o tożsamości: wielokulturowość – peryferyjność – kresowość s. 287–302; Głogowski Aleksander: Specyfika Okręgu XVI Wileńskiego Policji Państwowej 1922–1939 s. 305–319; Lusek Joanna: Olgi Zarzyckiej-Regorowiczowej „Wspomnienia z plebiscytu górnośląskiego i trzeciego powstania” s. 325–335; Durka Jarosław: Wystawa wołyńska 1928 roku – organizacja i znaczenie s. 337–351; Śmiałek Tomasz: Haremistrz Marian Rosen (Różewicz) 1911–1984. Lwów – Bytom – Montreal – Vancouver s. 353–384; Gołdyn Piotr: Nauczyciele z Kresów w szkołach Wielkopolski Wschodniej w okresie II Rzeczypospolitej s. 387–400; Radziszewska Maria: Nauczyciele z Kresów Wschodnich organizatorami szkolnictwa na Warmii i Mazurach po II wojnie światowej s. 403–421; Dawid Adriana: Ze wspomnień Kresowian zgromadzonych w Archiwum Historii Mówionej www.e-historie.pl s. 423–436.

2862. MIĘDZY prawdą a zwątpieniem. W poszukiwaniu obrazu przeszłości. T. 3. Pod red. Roberta Majznera. Częstochowa 2015 Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Akad. im. Jana Długosza 8° ss. 366, il., streszcz. ang., niem., pol. Akad. im. Jana Długosza w Częstochowie.

Materiały IV Międzynarodowego Forum Doktorantów „Historik – Fakt – Metoda”, Częstochowa, 3–4 III 2015 r.

Z treści: Całus Katarzyna: Wstęp s. 9–10; Migoń-Sasuła Justyna: Polityka personalna cesarowej Teodory (527–548) s. 13–21; Cwikła Łukasz: Kilka uwag na temat badań genealogicznych i ich specyfiki (na przykładzie rodu Prusów w ziemi łęczyckiej w średniowieczu) s. 23–28; Matyja Daria: Wystąpienia marszałka Antoniego Małachowskiego na sejmie 1780 r. s. 29–37; Kolmasiak Mariusz: Nie tylko autor podręcznika akademickiego. Opozycyjna karta w biografii prof. Zbigniewa Wójcika (1922–2014) s. 39–50; Kościelniak Marcin: Sprawa uprowadzenia i zabójstwa ks. Jerzego Popiełuszki s. 51–61; Młeczak Marcin: Burnett Bolloten, Herbert Southworth i hiszpańska wojna domowa s. 63–74; Maj Ewa: Skandal „Iran-Contras” w świetle propagandy prasowej PRL (1986–1987) s. 75–84; Najbert Edyta: „The Orphan Trains”. Próba analizy działalności Towarzystwa Pomocy Dzieciom w USA w latach 1853–1929 s. 87–97; Sasuła Łukasz: Przekraczanie przez armię bizantyjską przeszkód terenowych w świetle „Strategikonu” Maurycjusza s. 111–120; Knyzewski Marcel: Funkcje siedzib niższych urzędników krzyżackich w komturstwie malborskim s. 121–132; Matyja Iwona: Fighting for freedom and equal rights. Black soldiers in the Civil War s. 133–140; Rybińska Aleksandra: Medyczne szkolnictwo wojskowe w II Rzeczypospolitej s. 141–152; Seńczyszyn Hubert: Bitwa krzywiecka jako jedna z wielu potyczek na szlaku bojowym „Karpaczyków” – przebieg działań II. KDP od 13 do 16 września 1939 r. s. 153–167; Ślęzak Ewelina: Żołnierze Wyklęci – Żołnierze Świętej Sprawy? s. 169–179; Bociński Norbert: Historia Świątyni Seta. Satanizm czy gnoza? s. 183–

192; Bekus Ewelina: Kompozycja i symbolika Sądu Ostatecznego w sztuce gotyckiej s. 193–202; Król Andrzej: Stosunek sejmiku w Sądowej Wiszni do relacji Rzeczypospolitej z jej wschodnimi i południowo-wschodnimi sąsiedziami w latach 1648–1699 s. 203–215; Węglewicz Wiktor: Szkoły prawosławne w Sandomierzu i Opatowie: z dziejów szkolnictwa rosyjskiego w guberni radomskiej na początku XX wieku s. 217–229; Wnuczek Monika: Postawy pracowników służb specjalnych II RP wobec komunistycznego aparatu represji – na wybranych przykładach s. 251–260; Witak Robert: „AK-owski zamach stanu”. O przewrocie wymyślonym przez komunistycznych śledczych w sprawie „Radosława” (1949–1956) s. 261–269; Podsiadlik Nina: Reformy Raúla Castro w świetle hiszpańskich dzienników w latach 2008–2014 s. 271–282; W kręgu literatury i językoznawstwa: Kowalska Marlena: Miejsce beletrystyki w badaniach historycznych s. 295–305; Walawender Diana: „Ochotnik do Auschwitz” – portret rotmistrza Witolda Pileckiego w patriotycznej twórczości muzycznej (Tadek Firma Solo, FORTECA, Zayazad, Blue, Evtis, Cisa, WUEM ENCEHA) s. 307–319; Forma Marzena: Działalność polityczno-literacka Wandy Wasilewskiej w latach 1939–1943 s. 321–328; Cieślak Jarosław: Wpływ idei i organizacji niepodległościowych na rozwój bohaterów polskich powieści rozwojowych dwudziestolecia międzywojennego s. 329–339; Macherzyńska Joanna: Cenzura w teatrach polskich w okresie nacjonalizacji instytucji kultury, na przykładzie Teatru Częstochowskiego s. 341–348.

T. I. 2012.

2863. MIĘDZY prawdą a zwątpieniem. W poszukiwaniu obrazu przeszłości. T. 4. Pod red. Katarzyny Całus, Roberta Majznera. Częstochowa 2017 Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Akad. im. Jana Długosza 8° ss. 299, streszcz. ang. Akad. im. Jana Długosza w Częstochowie.

Materiały V Międzynarodowego Forum Doktorantów „Historik – Fakt – Metoda”, Częstochowa, 27–28 IV 2016 r.

Z treści: Całus Katarzyna: Wstęp s. 9–10; Pieńkowski Maciej A.: Kanclerz Jan Zamoyski a Rzeczpospolita w latach 1585–1591 s. 13–25; Raczynska Kinga: Działalność parlamentarna Jacka Ogrodzkiego s. 27–39; Bednarska Katarzyna: Rabin Nachum Asz [1858–1936]. Rys biograficzny s. 41–56; Kościelniak Marcin: Sytuacja wewnętrzna Hiszpanii w latach 1918–1936 s. 57–68; Macherzyńska Joanna: Skazany na banicję? Eugeniusz Poreda jako dyrektor teatru w Częstochowie. [Lata 1949–1951] s. 69–78; Kaczmarek Katarzyna: Ceremoniał pogrzebowy „pompa funebris” jako przykład obyczajowości staropolskiej s. 81–90; Jakimowicz Kamil: Sprawy codzienne w relacjach mieszkańców Lublina ze szlachtą w ostatnich latach istnienia I Rzeczypospolitej w świetle ksiąg sądu ziemskiego lubelskiego s. 91–100; Drozdek Justyna: Rozwój przemysłu drzewnego w Radomsku w dwudziestolecie międzywojennym s. 101–113; Orzełek Ariel: Aleksander Bocheński wobec problematyki mniejszości ukraińskiej w II Rzeczypospolitej s. 115–124; Sacała Krzysztof: Działalność polskiej społeczności emigracyjnej w Grecji w latach 80. XX wieku a powstanie polskiej szkoły w Atenach s. 125–135; Witak Robert: Realizacja postanowień traktatu ryskiego. Wybrane problemy s. 139–150; Chmielewska Dorota: Przystępczość na terenie miasta Radomska i powiatu radomszczańskiego w latach 1921–1939 w relacjach prasowych s. 151–174; Pawlak Mateusz: Geniza i przyczyny założenia niemieckiego obozu Auschwitz-Birkenau s. 175–183; Dziurkowski Dawid: Kama śmierci jako obrona konieczna w filozofii księdza Tadeusza Ślipki w kontekście doktryny Kościoła katolickiego s. 185–194; Kaleta Przemysław: Arcybiskup gnieźnieński Bogumił II z Dobrowa fundatorem Drzwi Gnieźnieńskich? Uwagi problemowe s. 197–209; Majewska Ludwika: Kościół katolicki wobec systemów totalitarnych w świetle encyklik papieża Piusa XI s. 211–222; Majewski Łukasz: Konflikty parafii z władzą ludową na terenie województwa katowickiego do 1969 r. w świetle dokumentów

IV Wydziału Komendy Wojewódzkiej MO w Katowicach s. 223–232; Bekus Ewelina: Sprawa obiektowa „Apostolki” – operacyjne rozpracowanie „Ósemek” kardynała Stefana Wyszyńskiego przez SB s. 233–242; Rychel-Mantur Dominika: Z listów Tadeusza Matuszewicza (1765–1819) do żony. [Lata 1791–1798] s. 257–267; Witkowska Diana: „Kto miałby im zabronić chodzenia po ulicach rodzinnego miasta?” – powieść Harrego Thürka jako implant pamięci regionalnej. [Prudnik po 1945 r.] s. 269–278.

T. 1. 2012.

2864. MINK Georges: *La Pologne au coeur de L'Europe. De 1914 à nos jours. Histoire politique et conflits de mémoire*. Paris 2015 Buchet Chastel 8° ss. 658.

Toż w jęz. pol.: Polska w sercu Europy. Od roku 1914 do czasów najnowszych. Historia polityczna i konflikty pamięci. Tł. Małgorzata Kozłowska. Kraków 2017 Wydaw. Liter. ss. 633, nlb. 2, il.

Rec. [wyd. fr.]: Eisler Jerzy, *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 2 s. 381–387.

2865. MODERNIZACJA życia społeczno-gospodarczego i politycznego na ziemiach polskich. Red. Jarosław Cabaj, Katarzyna Maksymiuk, Dorota Wereda. Siedlce 2017 Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Wydz. Humanist. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. 8° ss. 164, streszcz. ang. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach. Wydz. Humanist. Inst. Historii i Stosunków Międzynar.

Treść: Cabaj Jarosław: Wstęp s. 7; Plewczyński Marek: Zmiany w systemie prowadzenia działań militarnych na podstawie wyprawy Jana Oborskiego pod Królewiec w 1520 r. s. 9–22; Wagner Marek: Frejkompania dragońska artylerii koronnej w końcu XVII wieku. Z dziejów modernizacji wojska polskiego w dobie Jana III Sobieskiego s. 23–34; Kurzyński Patryk: Krajobraz gospodarczy europejskich państw w percepcji staropolskich peregrynantów na przykładzie wybranych osiemnastowiecznych relacji podróżniczych s. 35–49; Cabaj Jarosław: W trosce o rozwój i kształtowanie się więzi ponadzaborowych. Wybrane aspekty zmagania lekarzy polskich o wspólną reprezentację trójzaborową na kongresach międzynarodowych na początku XX wieku s. 51–74; Polak Ryszard: O konieczności modernizacji polskiego państwa. Leopolda Caro [1864–1939] wizja nowoczesnego ustroju społeczno-gospodarczego Polski s. 75–101; Zawadzki Arkadiusz: Spisy powszechnie z 1921 i 1931 r. jako źródła do badań nad modernizacją społeczeństwa polskiego s. 103–118; Włodarkiewicz Wojciech: Modernizacja artylerii przeciwlotniczej Wojska Polskiego przed wybuchem II wojny światowej (1936–1939) s. 119–137; Roguski Rafał: Szkolnictwo zawodowe junaków w czasie II wojny światowej (od roku 1942 do rozformowania Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie) jako element modernizacji systemu edukacji zawodowej s. 139–150; Orzełek Ariel: Koncepcja modernizacji polskiej gospodarki w myśli politycznej Aleksandra Bocheńskiego w latach 1947–1958 – konsekwencja w zmiennych warunkach politycznych s. 151–164.

2866. NA POGRANICZACH. Dylematy społeczno-ekonomiczne pogranicza. Red. nauk. Piotr Frączek, Jolanta Katarzyna Karolczuk. Sanok 2017 Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Grodka 8° ss. 205, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang. (Na Pograniczach Kultur i Narodów; t. 7).

Z treści: Pastuszewski Stefan: Przemiany pogranicza Polski z Białorusią i Ukrainą po 1989 roku w świadomości i ocenie jego mieszkańców s. 27–50; Krzyżanowski Lech: Oświata na międzywojennym pograniczu. Organizacja władzy szkolnej II instancji w autonomicznym województwie śląskim (1922–1939) s. 75–90; Maciąg Kazimierz: Metryka józefińska i metryka franciszkańska w badaniach interdyscyplinarnych na przykładzie wsi Brzostowa Góra s. 161–176; Gruszczyk Marcela: W służbie „idée fixe”. Problematyka słowiańska w myśli politycznej gen. Lucjana Żeligowskiego w latach 40. XX wieku s. 177–188.

2867. NAUKI humanistyczne i społeczne. Cz. 1. Red. nauk. Jędrzej Nyckowiak, Jacek Leśny. Poznań 2017 Młodzi Naukowcy 8° ss. 128, il. (Badania i Rozwój Młodych Naukowców w Polsce. Monografie; 2017 (11–13)).

Z treści: Gierczak Katarzyna: Emigracja zarobkowa Polaków w ujęciu historycznym: analiza skali wyjazdów polskich emigrantów do Wielkiej Brytanii s. 21–27; Tymieniecka-Cichoń Adrianna: Problematyka współczesnej migracji na tle przestępczości cudzoziemców w Polsce s. 108–113; Tyrańska-Fobke Anna, Robakowska Marlena, Popowski Piotr, Kacprowska Justyna, Robakowski Piotr: System ochrony zdrowia w Polsce – zarys historyczny s. 114–119.

Toż. Cz. 2. Poznań 2017 ss. 102, il.

Z treści: Bazyl Monika: Pralinka, szarlotka i tarta, czyli o zapożyczeniach francuskich we współczesnej polszczyźnie s. 7–14; Grysztar Błażej: Polityka rolna na terenie Gromadzkiej Rady Narodowej w Osiecznicy w latach 1954–1971 s. 20–24; Grysztar Błażej: Zarys działalności politycznej Tomasza Arciszewskiego w latach 1918–1939 s. 25–30; Heruday-Kielczewska Magdalena: Problematyka badań nad archiwami teatrów s. 31–35; Kuklińska Soraya: Powstanie warszawskie w fotografii – Jerzy „Jur” Tomaszewski s. 43–50; Kuklińska Soraya: Powstanie warszawskie w fotografii – Sylwester „Kris” Braun s. 51–59; Lechocka Ewelina: Funkcja motywu jaworu w warmińsko-mazurskich pieśniach ludowych s. 66–72; Lechocka Ewelina: Znaczenie motywu jaworu w warmińsko-mazurskich pieśniach ludowych s. 73–78; Leżak Marzena: Jak pomagałyśmy sobie w Auschwitzu? Polskie więźniarki o solidarności w KL Auschwitz-Birkenau s. 78–83; Topiwk Paweł Szymon: Szlachta jednodymowa traktu prużańskiego według spisu podymnego dla województwa brzeskiego litewskiego z 1775 roku s. 84–92; Topiwk Paweł Szymon: Szlachta traktu prużańskiego posiadająca poddanych według spisu podymnego dla województwa brzeskiego litewskiego z 1775 roku s. 93–100.

Toż. Cz. 3. Poznań 2017 ss. 110, il.

Z treści: Kurzyński Patryk: Sfera „sacrum” w staropolskich peregrynacjach w XVIII wieku – problematyka badawcza i aspekt metodologiczny s. 31–37; Kurzyński Patryk: Rola religioznawstwa w badaniach nad mentalnością staropolskich peregrynantów s. 38–44; Misiura Grzegorz: Obchody Milenium Chrztu Polski w środowisku organistowskim w diecezji lubelskiej s. 45–50; Potyrańska Agnieszka: Demonologia jako dyscyplina w obrębie kulturoznawstwa s. 51–56; Skrzyńska Edyta: Związki alchemii i chemii z muzyką s. 63–67; Suryś Paweł: Kampanologia jako nauka badająca dzwony kościelne. Ich funkcje i znaczenie w kulturze polskiej s. 74–78; Suryś Paweł: Funkcja i znaczenie dzwony jako instrumentu muzycznego. Symbol dźwięku s. 79–84.

2868. NOWAK Andrzej: *Dzieje Polski*. T. 3: 1340–1468. Królestwo zwycięskiego orła. Kraków 2017 Biały Kruk 8° ss. 462, nlb. 2, il.

Rec.: Kaczmarek Piotr, *Studia Loviciensia*. Nr 19: 2017 s. 278–280.

T. 1. 2014.

2869. OD BACHÓRZA do Świątowa ze Zbrucza. Tworzenie się słowiańskiej Europy w ujęciu źródłoznawczym. Księga jubileuszowa profesora Michała Parczewskiego. Red. Barbara Chudzińska, Michał Wojenka, Marcin Wołoszyn. Kraków–Rzeszów 2016 UJ. Inst. Archeologii; Uniw. Rzeszowski. Inst. Archeologii; Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. XXV. nlb. 1, 834, nlb. 3, il., mapy.

Z treści: Tabula gratulatoria s. VII–IX; Chudzińska Barbara, Wojenka Michał, Wołoszyn Marcin: Od redaktorów słów kilka s. XI–XII; Poleski Jacek: Michał Parczewski [ur. 1946] – archeolog i nauczyciel s. 5–11; Mączyńska Magdalena: O pięknej przyjacieli s. 13–15; Było nie minęło, czyli Professor Michał Parczewski okiem fotoaparatu s. 17–22; Jędrzejewska Sylwia: Początki wczesnośredniowiecznej kultury Słowian i problem ich prajczyzny w polskich badaniach archeologicznych. Rys historyczny s. 25–40; Bodzek Jarosław: Once more on the Theodosius II solidus imitation found in Tarnów s. 79–88; Czopek Sylwester, Podgórska-Czopek Joanna: Osada wczesnosłowiańska na stanowisku nr 9 w Zamoścach, pow. Jarosław s. 89–103; Nowakowski Wojciech: Die zwei völkerwanderungszeitlichen Stierfibeln aus Masuren s. 105–111; Biermann Felix: New archaeological evidence from the late Migration and early Slavic Period in the North-East German region s. 113–123; Kollinger Karol: Czy Awarowie przyczynili się do pożaru wczesnosłowiańskiego grodu nad Ługiem (stanowisko „grodzisko”, niedaleko Zimna k. Włodzimierza Wołyńskiego) s. 125–136; Fokt Krzysztof: Efemeryczne plemiona i „dzwina wojna” gigantów. Szkic z dziejów Słowian zamieszkających u stóp Sudetów zachodnich s. 193–200; Stanisławski Błażej: Słowianie w Skandynawii epoki Wikingów s. 221–231; Kobylńska Urszula, Kobylński Zbigniew: Wschodnia granica zasięgu występowania wczesnośredniowiecznej ceramiki typu „Menkendorf-Szczecin” s. 233–242; Niemiec Dariusz: Zagadkowy kopicie Wandy a osadnictwo wczesnośredniowieczne i opactwo Cystersów w Mogile pod Krakowem s. 243–266; Poleski Jacek, Szpunar Andrzej: Wczesnośredniowieczne grodzisko przedpaństwowe w Demblinie, pow. Tarnów s. 267–286; Rozwałka Andrzej, Mączka Grzegorz, Niedźwiadek Rafał: Przedpaństwowy gród w Leszczynie i jego zaplecze osadnicze. Wybrane problemy s. 287–311; Dzieńkowski Tomasz: Ostroga żelazna z zaczepami haczykowatymi zgietymi do wnętrza z wczesnośredniowiecznego grodziska w Tarnowie, pow. Chełm s. 313–321; Cieślak Janusz: Świątówid ze Zbrucza. Wokół sporu o autentyczność zabytku s. 353–372; Tyniec Anna: Zbruczański posąg – więcej pytań niż odpowiedzi? s. 373–380; Brather Sebastian: Zentralisierung und Staatsbildung in Ostmitteleuropa aus archäologischer Perspektive. Das 10. Jahrhundert als Aufbruchzeit s. 383–395; Dzik Michał: W sprawie pochodzenia wczesnośredniowiecznych grzechotek guzowatych s. 397–419; Musin Aleksander: Czy król Zygmunt III Waza był w dzieciństwie poganinem? Między pogaństwem a chrześcijaństwem, o fenomenie amuletów z zębów i kości zwierząt s. 421–440; Buko Andrzej: Baptysterium czy kierat do mieszania zaprawy? O problemach interpretacji kolistej struktury wapiennej odkrytej pod Katedrą Poznańską s. 421–440; Kara Michał: Znalezione drewniane „maczugi” z cmentarzyska w Bodzi pod Włocławkiem. Przyczynek do studiów nad znakami władzy we średniowiecznej Europie s. 459–468; Duczko Władysław: „...Civitas magna Sictone...” O wczesnej historii najstarszego miasta w Szwecji s. 469–476; Kukliński Andrzej: Kraków-Wawel, rejon VIII, wykop 1/2000–2001 (u stóp Baszty Złodziejskiej) – studium archeologiczne. Analiza wczesnośredniowiecznej stratygrafii oraz ceramiki naczyniowej s. 477–504; Kajfasz Paweł: Wczesnośredniowieczne ostrogi wawelskie s. 505–517; Zagórska-Telega Joanna: Średniowieczny krzyżak odkryty na stanowisku w Michałowicach, pow. Kazimierza Wielka s. 519–526; Kubica-Kabacińska Ewa: Podobieństwa

w konstrukcji fundamentów wczesnośredniowiecznych kamiennych świątyń Małopolski i Rusi na przykładzie kościoła p.w. św. Jana Chrzciciela w Prandocinie i obiektów sakralnych w Przemysłu oraz w dawnym Haliczu s. 527–531; Florek Marek: Wczesnośredniowieczne cmentarzysko szkieletowe w Sandomierzu-Kamieniu Plebańskim s. 533–542; Biborski Marcin, Stępiński Janusz: Średniowieczny mianeczek z miejscowości nieznanego województwa podkarpackiego. Prace konserwatorskie i badania metalograficzno-technologiczne s. 543–553; Ginalski Jerzy: Gdzie leżał najstarszy Sanok? s. 555–567; Zielińska Maria, Kotowicz Piotr N.: Podgródzia grodu na wzgórzu zamkowym w Sanoku w świetle nowszych badań s. 569–579; Kuśnierz Jerzy: Depozyt żelaznych elementów wczesnośredniowiecznych narzędzi rolniczych z Bodaczowa, pow. Zamość s. 581–591; Kokowska Ewa, Kokowski Andrzej: O niecodziennym znalezisku ze Strzyżowa s. 593–596; Wołoszyn Marcin, Florkiewicz Iwona, Jusupović Adrian, Michalik Marek, Paszkowicz Mariusz, Kuligiewicz Artur, Osiadac Mateusz, Pavlenko Sergij, Tomaševskij Andrii: Między skryptomium a laboratorium. Przegląd z Czernia (badania z 1952 r.) w świetle analiz archeologicznych, geologicznych i paleograficznych s. 597–612; Hupało Wiera: Archeologiczne świadectwa pielgrzymowania mieszkańców Dźwinogrodu s. 625–632; Chudzińska Barbara: Czy król Maciej Korwin pijał z muszyńskich kamionek? Pozostałości kamionkowych naczyń z zamku w Muszynie s. 649–661; Wojenka Michał: Jermawanowice-Stara Wieś. Nowo odkryta warownia średniowieczna na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej s. 663–673; Liwoch Radosław: Węgierska buława z Librantowej s. 675–679; Szmoniewski Bartłomiej Szymon, Tunia Krzysztof: Średniowieczny topór z okolic Michałowic, pow. Kazimierza Wielka s. 681–687; Blajer Wojciech: Uwagi o osadnictwie okolic Łańcuta w późnej fazie wczesnego średniowiecza s. 689–696; Petegirić Volodimir, Gavins'kij Andrii: Mons altus terrae Belszensis. Visoka Gora w Belz'kiej ziemi [do najdawniejszej historii Poteliča] s. 697–711; Kowalczyk-Heyman Elżbieta: Powracający temat: pochówek dzieci w garkach i dzieci nieochronzonych w świetle nowych odkryć archeologicznych i wizytacjach biskupstwa płockiego z XIX wieku s. 713–722; Budzyński Zdzisław: Pierwsza galicyjska, cesarska szosa Barwinek–Przemysł w świetle przekazów kartograficznych z epoki zaboru austriackiego s. 723–736; Pelisiak Andrzej: W związku z okolicznością szczególną, o karpackich surowcach krzemionkowych uwag kilka s. 739–745; Bochnak Anna, Bochnak Tomasz: „Semper aliud novum...” W sprawie srebrnej głowy byka z Sanu w Radymnie s. 747–758; Szyber Agata: Znalezione okucia rogu do picia z głową byka z Koźmic Wielkich, pow. Wieliczka s. 759–771; Wołoszyn Marzena: Milenijne badania Gabriela Leńczyka w Tyńcu s. 773–781; Chochorowski Jan: Tadeusz Sulimirski (1898–1983) – patriota i uczonec s. 783–806; Śliwa Joachim: Nubijska świątynia Amona i Izdydy w Madrycie s. 807–815; Gadeła Leszek: Artysta bogów. Mitologia słowiańska i Świątówid ze Zbrucza w dziełach Stanisława Jakubowskiego [1885–1964] s. 817–825; Cieślak Ewa: Tropami Świątowa, czyli o wyprawach z Dostojnym Jubilatem nad Zbrucz i nie tylko s. 827–835.

2870. OD KONFLIKTU do współistnienia i współpracy. T. 1: Bliscy i dalecy sąsiedzi. Red. nauk. Katarzyna Grysińska-Jarmuła i Teresa Maresz. Bydgoszcz 2017 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 352, il., streszcz. ang. (Dobre i Złe Sąsiedztwa).

Z treści: Grysińska-Jarmuła Katarzyna, Maresz Teresa: Wstęp s. 9–14; Ruciński Sebastian: Stosunki między pasterzami a władzami miast rzymskiej Italii na podstawie listu prefektów pretorium do władz Saepinum. [Z ok. 169–172 r.] s. 16–24; Spychała Dariusz: Chrześcijaństwo i poganie w późnym Cesarstwie Rzymskim. Dobre czy raczej złe sąsiedztwo? Wybrane zagadnienia s. 25–40; Pastuszewski Stefan: Granice wyznaniowe i etniczne między polską katolicką większością a rosyjską staroprawosławną

mniejszością od połowy XVII wieku do czasów współczesnych s. 41–60; Jastrzębski Włodzimierz: Polacy i Kosznejdrzy. 500 lat sąsiedztwa. Raport z badań s. 61–67; Grysińska-Jarmuła Katarzyna: Wielkopolskie ziemiaństwo polskie i niemieckie w XIX i początkach XX wieku. Współpraca, rywalizacja czy koegzystencja? s. 68–86; Kludkiewicz Kamila: Życie arystokracji niemieckiej w Wielkopolsce w XX wieku (1907–1939). Na przykładzie rodziny Hochbergów z Goraja s. 87–102; Kawski Tomasz: Konflikty wewnętrzne w żydowskich gminach wyznaniowych w II Rzeczypospolitej s. 103–123; Kopczyńska Izabella: Relacje polsko-żydowskie w Poznaniu w okresie dwudziestolecia międzywojennego s. 124–133; Wabiszczewicz Aleksander: Etnokonfessional'na situacja i żełnićskie wzajemności na Poles'e w 1919–1939 gg. s. 134–148; Purat Andrzej: Akcja przesiedleńcza „Wisła” w świetle polskiej historiografii s. 149–166; Technańska Barbara: Konflikty narodowościowe i regionalne na tzw. Ziemiach Odzyskanych i próby ich przezwyciężania s. 167–189; Sass Marek: Przymuszewiacy, sąsiedzi nie do końca z wyboru s. 190–200; Zaemiński Andrzej: Sąsiedzi w państwie totalitarnym. Repatrianci i cudzoziemcy w Polsce pod nadzorem policji politycznej w latach 1949–1956 s. 201–212; Janiec Jerzy: Cistercians', Sword Brothers' and Teutonic Order's Livonian neighborhood occurred in the chronicles and documents between 1202 and 1346 s. 226–239; Skrzypek Andrzej: „Pokręcone” sąsiedztwo. Niemcy, Polacy i miejscowi. [Łotwa] s. 246–255; Mazurkiewicz Marek: Czynniki pamięci w pozimnowojennych stosunkach polsko-niemieckich s. 256–267; Anozko Sergiusz: Wyspa niezgody: konflikt na Cyprze w XX w. i na początku XXI wieku s. 268–284.

2871. OD KONFLIKTU do współlistnienia i współpracy. T. 2: Sąsiedzi w historiografii, edukacji i kulturze. Red. nauk. Teresa Maresz i Katarzyna Grysińska-Jarmuła. Bydgoszcz 2017 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 304, il., streszcz. ang. (Dobre i Złe Sąsiedztwa).

Z treści: Grysińska-Jarmuła Katarzyna, Maresz Teresa: Wstęp s. 9–13; Michna Radosław: Dobre i złe sąsiedztwo w pruskiej szkole. Polacy – Niemcy – Żydzi w Królewskim Gimnazjum w Bydgoszczy w XIX wieku s. 76–91; Stehr Eliza: Język polski jako ojczysty – zmiana perspektywy. Początki polskiego szkolnictwa średniego w Wielkopolsce po 1918 roku s. 99–111; Maresz Teresa: Próby zrozumienia drugiej strony konfliktu na przykładzie szkolnej edukacji historycznej s. 142–158; Trajman Joanna: Polityka wobec kobiet w RFN i NRD jako płaszczyzna rywalizacji zimnowojennej s. 214–227; Klaput-Wisniewska Aleksandra: Muzyka i muzykowanie w Bydgoszczy do 1939 roku w kontekście zagadnień narodowościowych s. 230–249; Savchuk Igor: Ukraińsko-polskie stosunki kulturalne w końcu lat 30. i w latach 40. XX wieku na podstawie analizy źródłowej dziedzictwa Borysa Latoszyńskiego s. 250–264.

2872. POLSKA 966–2016. W 1050 rocznicę Chrztu Polski. Praca zbiorowa. Pod red. ąadeusza Chlipały i Janusza Michalewskiego. Świdnica–Dzierżonów 2017 Wydaw. Wyższego Seminarium Duchownego Diec. Świdnickiej „Adalbertus”; „Edytor” Drukarnia-Wydaw. 8° ss. 160. Papięski Wydż. Teol. we Wrocławiu. (Konferencje i Sesje Naukowe; 16).

Materiały z sympozjów: Świdnica, 5 III i 27 X 2016 r.

Z treści: Swastek Józef: Polityczne, społeczne i religijne konsekwencje Chrtu Polski s. 25–31; Mandziuk Józef: Początki chrześcijaństwa na Śląsku s. 33–56; Debata panelowa: Wpływ chrześcijaństwa na polską kulturę narodową. [Uczestnicy: Ignacy

Dec, Józef Mandziuk, Józef Swastek, Stanisław Chomiak, Gabriel Maciejewski, Henryk Smolny; moderator: Jan Pospieszalski] s. 57–87.

2873. POMERANIA et alia. Opuscula Joachimo Zdenka dedicata. Red. nauk. Joanna Karczewska, Marcełi Tureczek. Toruń 2017 Adam Marszałek 8° ss. 417, il.

Z treści: Tureczek Marcełi: Profesor Joachim Zdenka [ur. 1952] – sylwetka jubilata s. 13–16; Śliwiński Błażej: Pierwsza wyprawa Władysława Hermana na Pomorze na przełomie lat 80./90. XI wieku s. 49–69; Bobowski Kazimierz: Techniczne aspekty sigillacji dokumentów średniowiecznych na przykładzie dokumentów z Pomorza Zachodniego do końca XIII wieku s. 71–76; Smoliński Marek: W poszukiwaniu Pomorzana biorących udział w bitwie pod Suchymi Krutami 26 sierpnia 1278 s. 77–99; Rymar Edward: Który wołoski książę Barnim zachwał golińską kuchnię z okolic Myślborza podczas międzypaństwowego spotkania w młynie (czerwiec 1448 roku)? [Barnim VIII] s. 101–113; Tandecki Janusz: Przyczynek do dziejów Miastka (Rummelsburg) w świetle średniowiecznego listu z zasobu Archiwum Państwowego w Toruniu s. 115–124; Możejko Beata: Gdańszczanie: szyper Erik Keding i kupiec Peter Struwe w sporze z Anglikami. [XV w.] s. 125–138; Popielas-Szultka Barbara: Relacje władz miasta Koszalina z klasztorom cysterek od XIII do połowy XVI wieku s. 139–151; Szultka Zygmunt: Ernest Wejher [1517–1598] z zachodniopomorskiej perspektywy s. 153–172; Jurek Tomasz: Garść uwag o początkach Złotowa s. 173–189; Kowalski Krzysztof Maciej: Renesansowe naparstki norymberskie odkryte w Gdańsku i jego okolicy jako miniaturowe obiekty artystyczne i źródła do dziejów kultury europejskiej. Studium digitalologiczne s. 191–210; Cetwiński Marek: „Fortis et heroicus vir”: wokół symboliki herbu Rak zawołania Warnia s. 211–218; Szymczak Jan: Inskrypcja z pamiętnika wnuka. W sprawie szesnastowiecznego nagrobka Mikołaja Małachowskiego w Modłej koło Łodzi s. 219–226; Barciak Antoni: Inskrypcja na nagrobku Stanisława Myszkowskiego z końca XVI wieku w kościele parafialnym pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Bestwinie koło Bielska-Białej s. 227–232; Tegowski Jan: Małżeństwa książów Świrskich w XV i XVI wieku jako wyznacznik zmieniającej się pozycji rodu w społeczeństwie Wielkiego Księstwa Litewskiego s. 233–247; Karczewska Joanna: Działalność fundacyjna przedstawicieli rodu Pomianów na terytorium Korony (XV–XVII wiek) s. 249–258; Świdarska-Włodarczyk Urszula: Senatorski autorytet i jego uwarunkowania w świetle twórczości Stanisława Orzechowskiego s. 259–273; Stróżyk Paweł: Pieczęć naczelnika miasta Poznania z okresu powstania styczniowego. Zagadnienie autorstwa s. 275–280; Belżyk Leszek C.: Pruskie statystyki językowe z lat 1817–1911 jako źródło do badania stosunków narodowościowych na ziemiach polskich pod władzą pruską s. 281–299; Tureczek Marcełi: Kilka uwag na temat dokumentacji do dziejów dzwonów z obszaru Polski w zasobie Ewangelisches Zentralarchiv (EZA) w Berlinie s. 301–311; Patorski Ryszard: Straty zabytków ruchomych na terenie dawnego powiatu wschodniorzeczymskiego. Przyczynek do badań nad dawnym konwisarstwem s. 313–325; Sanocka-Tureczek Katarzyna: Pozdrowienia z Landsberga. Codziennosc zapisana na widokówkach z przedwojennego Gorzowa s. 327–348; Kowalski Andrzej: Historia pewnej nagrody jako przyczynek do dziejów miasta Złotowa. [Rok 1924] s. 349–356; Dalidowicz Michał: „Erwin Büchwald, 1930” – instrukcje komemoratywne w świebodzińskiej Knaben Volksschule (Gimnazjum nr 1 im. Mikołaja Kopernika) s. 357–368; Lubiński Andrzej: Towarzystwo św. Kingi w Trzcianie 1934–1938 s. 369–382; Skobelski Robert: Ciąg dalszy „polskiej zarazy”. Władze państw komunistycznych wobec wyborów do Sejmu PRL ze stycznia 1957 roku s. 383–405; Skibiński Edward: Krytyka historyczna dziś – kilka uwag do dyskusji s. 407–417.

2874. PRYCKOWSKI Eugeniusz: Pochodzenie Kaszubów w świetle badań lingwistycznych i historycznych. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 3 s. 7–20, streszcz. ang.

Od III tysiąclecia p.n.e.

2875. ROZBITE imperium. Cykl debat i konferencji na stulecie odzyskania niepodległości. Warszawa–Komorów 2017 Fund. Niepodległościowa 8° ss. 157, il.

Z treści: Sadłowski Michał Patryk: Koncepcje federalizmu rosyjskiego doby rewolucji. Zarys wybranych prac z 1917 roku s. 11–17; Januškiewicz Jazep: Niespełniona Niepodległość. [Białoruś] s. 18–25; Songulashvili Nato: Demokratyczna Republika Gruzji na tle stosunków gruzińsko-polskich s. 26–31; Abdulayeva Gulnara: Rząd krymski Macieja Sulejmana Sulkewicza. Relacje z Rzeczpospolitą Polską s. 32–36; Janeczek Zdzisław: Polskie drogi do niepodległości s. 39–47; Patey Mariusz: Ekonomiczne koncepcje Międzyzmorza w myśli Ojcowo Założycieli II RP s. 48–55; Jędral Paweł: Unifikacja Praca w II Rzeczypospolitej Polskiej. Rola Komisji Kodyfikacyjnej s. 56–59; Filina Maria: Wspólne dążenie do niepodległości. Rola pierwszej fali polskich zesłańców na Kaukaz po powstaniu 1830–1831 r. s. 62–69; Dżawachiszvili Nikołoz: Gruzinińscy żołnierze pod polskim sztandarem. [XV–XX w.] s. 70–81; Kurshutov Temur: Stosunki Polski z Tatarami krymskimi w okresie międzywojennym (1918–1939) s. 82–85; [Wersje anglojęzyczne:] Sadłowski Michał Patryk: Concepts of Russian federalism during the revolution overview of selected works from 1917 s. 88–94; Januškiewicz Jazep: The unfulfilled independence s. 95–100; Songulashvili Nato: The Democratic Republic of Georgia on the background of Georgian-Polish relations s. 101–106; Abdulayeva Gulnara: Crimean government of Suleiman Sulkevich. Relations with the Polish Republic s. 108–112; Janeczek Zdzisław: Roads to independence s. 114–122; Patey Mariusz: The economic grounds of Intermarium in perception of Founding Fathers of the Second Polish Republic s. 123–130; Filina Maria: Roads to independence. The role of the first wave of Polish deportees to Caucasus after the November Uprising of 1830–1831 s. 131–137; Javakhishvili Nikołoz: Georgian swordsmen under the Polish banner s. 138–148; Kurshutov Temur: Polish-Crimean Tatar relations in the inter-war period (1918–1939) s. 149–152.

2876. WIECZORKIEWICZ Paweł Piotr: Bandera we krwi. Polityka, wojsko, sovietica. Wybór tekstów Marek Jastrzębski; red. Małgorzata Pilecka. Łomianki 2015.

Rec.: Czechowska Kinga, *Meritum*. T. 9: 2017 s. 283–285.

2877. ZIMOWA Szkoła Historii Najnowszej 2016. Referaty. Pod red. Michała Zraperskiego i Łukasza Kamińskiego. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 194, nlb. 1, il., mapa. IPN–KŚZpNP. (Zimowa Szkoła Historii Najnowszej; t. 5).

Materiały konferencji, Palczew k. Warki, 22–27 II 2016 r.

Treść: Kamiński Łukasz: Wstęp s. 7–8; Węglewicz Wiktor: Jęcy i internowani Ukraińcy w Polsce w latach 1918–1920. Zarys problematyki, obecny stan wiedzy i postulaty badawcze s. 13–23; Siebieszuk Damian: Powiat bielski w czasie okupacji niemieckiej 1941–1944 w świetle dokumentów OKŚZpNP IPN w Białymstoku s. 24–31; Rutkowski Grzegorz: Zbrodnia w Owczarni. Przejaw konfliktu między AK i AL czy wyróżnianie osobistych porachunków? s. 32–39; Łochowski Maciej: Dziesięć dni Antoniego Wiącka. Działalność Powiatowej Delegatury Rządu RP w Zamościu 25 lipca – 3 sierpnia

1944 roku s. 40–47; Gołąbek Marta: Komenda Powiatowa Narodowego Zjednoczenia Wojskowego w Skarżysku-Kamiennej w latach 1945–1947. Zarys działalności s. 48–56; Olechowski Piotr: „Miękkie formy represji” komunistycznych wobec struktur Kościoła rzymskokatolickiego we Lwowie w drugiej połowie lat czterdziestych XX wieku s. 57–66; Wnuczek Monika: Próby identyfikacji byłych pracowników służb specjalnych II RP w ramach rozpracowania obiektowego „Targowica” na Górnym Śląsku s. 67–75; Liwoch Sebastian: Komunistyczne represje wobec plk. Franciszka Niepokólczyckiego s. 76–87; Paszek Marta: Wpływ PPR/PZPR na wojskowe sądy rejonowe ze szczególnym uwzględnieniem Wojskowego Sądu Rejonowego w Katowicach/Stalinogrodzie (1946–1955) s. 88–98; Bednarczyk Michał Jan: Zaangażowanie Wojewódzkiej Komisji Kontroli Partyjnej Polskiej Partii Robotniczej w Lublinie w działalność amnestyjną w 1947 roku s. 99–116; Szajda Marek: Zagadnienie tożsamości w badaniach nad ludnością żydowską w Polsce w latach 1945–1968 s. 117–125; Bednarski Wojciech: Ofensywa Tet w propagandzie komunistów polskich i czechosłowackich na przykładzie „Trybuny Ludu” i „Rudého Práva” s. 126–140; Pastuszko Izabela: Historia przestrzeni. Lubelska Spółdzielnia Mieszaniowa jako budownictwo dla mas s. 141–152; Jatkowski Artur: Życie codzienne w Krakowie 1980–1983 w świetle zasobu archiwalnego Instytutu Pamięci Narodowej s. 153–164; Wierzchowska Aleksandra: Biznes fantastyczny. Działalność wydawnicza ruchu miłośników fantastyki w PRL s. 165–174; Nehring Sylwia: Litzmannstadt Getto i Stocznia Gdańska – współczesna edukacja historyczna młodzieży s. 175–186.

b) Historia mniejszości narodowych

2878. AMBROSIEWICZ Maciej: Sztetl z długą ulicą. Shtetl with a long street. Suwałki 2016.

Rec.: Jasiewicz Krzysztof, Malesiński Wojciech, Zieliński Jarosław, *Studia Polityczne*. Nr 43: 2016 s. 294–306.

2879. BARTOSZ Adam: What happened to Tarnów’s Jews? *Polin*. Vol. 29: 2017 s. 405–424. Dzieje Żydów w Tarnowie, XX w.

2880. BERGER Rafał: Szyjci w Polsce na tle innych muzeumskich związków religijnych. *Rocznik Tatarów Polskich*. Ser. 2. T. 4(18): 2017 s. 225–239.

Od XVII w.

2881. BIENIASZEWSKA Anna: Shalom znad Drwęcy. Żydzi Golubia i Dobrzyń. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 387, il.

XVIII–XX w.

2882. BIULETYN Żydowskiego Instytutu Historycznego / Kwartalnik Historii Żydów. Wybór artykułów z lat 1950–2017. Wybór artykułów Jan Doktor, Paweł Fijałkowski, Ewa Koźmińska-Frejłak. Warszawa 2017 ŻIH 8° ss. 671, nlb. 1, il.

Z treści: Doktor Jan, Fijałkowski Paweł, Koźmińska-Frejłak Ewa: Wstęp s. 9–11; Stach Stephan: „Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego” – powstanie, warunki działania,

percepcja s. 13–36; Czajka Michał: Historia redakcji „Biuletynu ŻIH” i „Kwartalnika Historii Żydów” s. 37–39; Horn Maurycy: Najstarszy rejestr osiedli żydowskich w Polsce z 1507 r. s. 43–46; Leszczyński Anatol: Sprawa nazewnictwa organów samorządu żydowskiego w dawnej Rzeczypospolitej s. 47–55; Goldberg Jakub, Wein Adam: Ordynacja dla sejmu żydowskiego ziem koronnych z 1753 r. s. 57–74; Doktor Jan: Baal Szem Tow. Próba nowego spojrzenia s. 75–100; Hass Ludwik: Żydzi i „kwestia żydowska” w dawnym wolnomularstwie polskim (do lat dwudziestych XIX w.) s. 101–120; Eisenbach Artur: Ludność żydowska Królestwa a powstanie listopadowe s. 121–143; Baumgarten Leon: Rewolucjoniści Żydzi w pierwszych polskich kółkach socjalistycznych i w Wielkim Proletariacie s. 145–166; Podhorizer-Sandel Erna: Aleksander Sochaczewski, malarz-zesłańc, twórca galerii obrazów z martyrologii zesłańców syberyjskich s. 167–174; Kroszczor Henryk: Wielka synagoga na Tomackiem s. 175–186; Żebrowski Rafał: Geneza biblioteki Wielkiej Synagogi na Tomackiem s. 187–207; Rudnicki Szymon: Walka o zmianę ustawy o adwokaturze w II Rzeczypospolitej s. 209–221; Grinberg Daniel: Migracje i emigracje Żydów wschodnioeuropejskich w latach 1795–1939 s. 223–233; Wróbel Piotr: Żydzi wielkopolski przed I wojną światową s. 235–265; Weksler-Waszkinel Romuald Jakub: Wokół testamentu Henri Bergsona s. 267–276; Tomaszewski Jerzy: Szwajcarskie echa rozporządzenia z 26 października 1938 r. o stemplowaniu paszportów polskich s. 277–284; Brustin-Berenstein Tatiana: Deportacja i zagłada skupisk żydowskich w dystrykcie warszawskim s. 285–323; Piątkowska Renata: „Intra muros” – Roman Kramsztyk w getcie warszawskim s. 325–336; Rutkowski Adam: O agencje gestapowskiej w getcie warszawskim s. 337–354; Sakowska Ruta: Janusz Korczak wobec Zagłady. Próba interpretacji tekstów s. 355–366; Prekerowa Teresa: Prasa getta warszawskiego jako źródło do badań stosunków polsko-żydowskich s. 367–376; Mark B[emard]: Ruch oporu i geneza powstania w getcie warszawskim w świetle ostatnio odnalezionych materiałów Podziemnego Archiwum Getta s. 377–392; Borzymińska Zofia: Emanuela Ringelbluma wołanie o pomoc. Kartka z getta warszawskiego do przyjaciela w Nowym Jorku s. 393–397; Krakowski Stefan: Stosunek sił w powstaniu w getcie warszawskim s. 399–414; Grynberg Michał: Getta w rejencji ciechanowskiej s. 415–433; Dąbrowska Danuta: Zagłada skupisk żydowskich w „Kraju Warty” w okresie okupacji hitlerowskiej s. 435–498; Datner Szymon: Opinia biegłego w procesie szefa referatu żydowskiego w białostockim gestapo (1942–44), Fritza Gustawa Friedla s. 499–512; Penkalla Adam: Władze o obecności Żydów na terenie Kielecczyzny w okresie od wkroczenia Armii Czerwonej do pogromu kieleckiego s. 513–533; Kubiak A[nnia]: Zabytkowa architektura żydowska w Polsce (stan po wojnie) s. 535–569; Hornowa Elżbieta: Powrót Żydów polskich z ZSRR oraz działalność opiekuńcza Centralnego Komitetu Żydów w Polsce s. 571–586; Kwiek Julian: Zabytkowa ludność żydowskiej w Krakowskim w latach 1945–1947. Fakty i mity s. 587–604; Grabski August: Sytuacja Żydów w Polsce w latach 1950–1957 s. 605–621; Wiszniewicz Joanna: Pierwsze powojenne pokolenie polskich Żydów. Rodzicielski przekaz pamięci Holocaustu a tożsamość żydowska s. 623–630; Datner Helena: Szkoły Centralnego Komitetu Żydów w Polsce w latach 1944–1949 s. 631–649; Biogramy autorów s. 651–670.

2883. BUJKIEWICZ Zbigniew: Zielonogórska Gmina Żydowska 1813–1942. Warszawa–Zielona Góra 2017 ŻIH im. Emanuela Ringelbluma; PTH. Oddz.; Archiwum Państw. 8° ss. 249, il., streszcz. ang. ŻIH w Warszawie; PTH. Oddz. w Zielonej Górze; Archiwum Państw. w Zielonej Górze.

2884. BYŁ kiedyś Prosperów. Portrety Żydów zawichojskich. Zawichost–[Staszów] 2017

PHU SzostakDruk; na zlec. nieformalnej grupy inicjatywnej „Pamiętamy...” 8° ss. 68, il.

Tekst równol. pol., ang.

Z treści: Kędziora-Palińska Kinga: Wstęp s. 2–3; Kędziora-Palińska Kinga: Żydzi w Zawichoście – rys historyczny s. 6–7; Migal Mateusz: Rozwój osadnictwa żydowskiego w Zawichoście s. 10–11.

2885. CHOSIŃSKI Sebastian, Chosińska Danuta, Moeglich Marcin: „Śladami nie(pamięci)”. Historia Żydów węgrowskich. Wągrowiec 2017 Wągrowieckie Stow. Społ.-Kult. im. Stanisława Przybyszewskiego 8° ss. 48, il.

2886. [CULLMAN Peter Simonstein]: Historia Żydów w Pile. Wyd. w jęz. pol. książki pt. „History of the Jewish Community of Schneidemühl – 1641 to the Holocaust” autorstwa pana Petera Simonsteina Cullmana; w tł. Agnieszki Kin. Piła 2017 Stow. Inicjatyw Społ. Effata 8° ss. 510, nlb. 2, il., mapy.

2887. CZECHOWSKA Kinga: Rozwój szteti na Mazowszu zachodnim do 1918 roku na przykładzie Gąbina i Gostynina w świetle literatury przedmiotu. *Meritum*. T. 9: 2017 s. 95–118, streszcz. ang.

Od XV w.

2888. CZUBASZEK Krzysztof: Twarze. Fotografie Żydów łukowskich. Warszawa 2017 EMKA Edukacja Media Kultura 8° ss. 48, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang.

Dot. I. 1906–1947.

2889. DYMITROWSKI Jacek: Byli, ale już ich nie ma... *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 2: 2017 s. 5–14.

Żydzi w Dębicy.

2890. DZIEJE ludności żydowskiej w regionie częstochowskim w XIX i pierwszej połowie XX wieku. Pod red. Jerzego Mizgalskiego i Janusza Spyrę. Częstochowa 2017 Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Akad. im. Jana Długosza 8° ss. 267, streszcz. ang. Akad. im. Jana Długosza w Częstochowie.

Materiały konferencji naukowej, Częstochowa, marzec 2017 r.

Z treści: Wprowadzenie s. 7–11; Spyrę Janusz: Zarys dziejów Żydów w regionie częstochowskim do I wojny światowej s. 15–33; Matuszczyk Mateusz: Gminy żydowskie w województwie kaliskim w pierwszej połowie XIX wieku s. 35–68; Musiał Adrian: Zarys historii gminy żydowskiej w Koniecpolu do wybuchu I wojny światowej s. 69–92; Gregorczyk Olga: Zarys dziejów Żydów w Kłobucku do I wojny światowej s. 93–105; Spyrę Janusz: Najstarsze żydowskie rodziny w Częstochowie s. 107–126; Wójcik Anna: Obraz guberni piotrkowskiej w raportach Jana Blocha z 1886 roku s. 127–144; Pobratyn Agnieszka: Kultura teatralna częstochowskich Żydów. Stan i perspektywy badań s. 145–157; Pięta Wiesław: O żydowskim sporcie w Częstochowie przed II wojną światową s. 159–168; Surma-Jończyk Elżbieta, Dubaj Ewa: Źródła do badań historii częstochowskiej

społeczności żydowskiej do roku 1939 w Archiwum Państwowym w Częstochowie s. 169–183; Ruta Magdalena: Jidyszowe źródła do badania historii i kultury częstochowskich Żydów w pierwszej połowie XX wieku. Rekonasans s. 185–198; Aneks: Mizgalski Jerzy: Wpływ żydowskiego prawa religijnego na życie codzienne dziewiętnastowiecznej społeczności żydowskiej w Częstochowie. (Wybrane problemy) s. 199–233.

2891. [FIRKOWICZ Eugenia, Pilecki Aleksander]: „Kiedy na ślub schodzi się pół narodu...”. Przyczynek do „oral history” najmniejszej grupy etnicznej w Polsce. Karaimi Trójmiasta. Ze wspomnień. [Rozm. przepr.] Zbigniew Landowski. *Studia Historica Gedanensia*. T. 8: 2017 s. 305–322, streszcz. ang.

2892. GAŁEZIOWSKA Małgorzata: Tożsamość organizacyjna mniejszości niemieckiej na Warmii i Mazurach. Olsztyn 2017 Wydaw. Uczelniane Wyższej Szkoły Informatyki i Ekonomii TWP 8° ss. 351, nlb. 1.

Po 1945 r.

2893. HAMERSKI Orest: Rozwój świadomości narodowej Łemków. Szkic na 70. rocznicę Akcji „Wisła” i setną powołania republik łemkowskich. Krosno 2017 Oficyna Wydawnicza RuthenicArt 8° ss. 121.

2894. IWAŃSKA Katarzyna: Dzieje i kultura Żydów w Wadowicach w latach 1864–1945. Kraków 2016.

Rec.: Sroka Łukasz Tomasz, *Wadoviana*. Nr 20: 2017 s. 189–192.

2895. JESKE-CHOIŃSKI Teodor: Neofici polscy. Materyały historyczne. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. 289, XX.

Repr., oryg.: Warszawa 1904.
Żydzi, XVI–XX w.

2896. KIRMIEL Andrzej: Żydzi w Pszczewie. Wejherowo–Pszczew 2017 Havran Wydaw. Domowe; na zlec. Gm. Pszczew 8° ss. 63, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang., niem.

2897. KOŁODZIEJSKI Lucjan: Żydowska społeczność Borzęcina 1817–1942. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 20: 2015 s. 131–142.

2898. [KOROWAJ Tadeusz]: Historia Żydów Rastenburga. Oprac. Tadeusz Korowaj. Srokowo 2017 Błusztyn 4° ss. 34, tabl. 2, il., mapy + Supplement: ss. 6, il. (Niebieskie Zeszyty Historyczne: nr 8).

Kętrzyn.

Dokument towarzyszący: Historia Mamci.

2899. KOSTKA Andrzej: Historia Żydów w Trzebinii. Kultura, obyczaje, historia i renowacja cmentarza żydowskiego. Trzebinia 2016 Gmina – Urząd Miasta 8° ss. 85, il.

2900. KOWALSKI Rafał: Raz jeszcze. Żydzi – Płock – Polska. Płock [2016].

Rec.: Orzełek Ariel, *Meritum*. T. 9: 2017 s. 277–281.

2901. KRAKÓW międzynarodowy. Materiały z sesji naukowej 7 maja 2016 roku. Oprac. red. Teresa Leśniak. Kraków 2017 Tow. Miłośn. Historii i Zabytków Krakowa 8° ss. 166, nlb. 4. (Kraków w Dziejach Narodu; 36).

Treść: Purchla Jacek: Kraków od wieków międzynarodowy s. 5–7; Noga Zdzisław: Niemcy w Krakowie doby staropolskiej s. 9–24; Quirini-Popławska Danuta: Rola i znaczenie działalności Włochów w Krakowie od średniowiecza do XVIII wieku s. 25–60; Hońdo Leszek: Żydzi w Krakowie (od XIV do XVIII wieku) s. 61–77; Petneki Aron: Węgrzy w średniowiecznym Krakowie s. 79–93; Kowalski Waldemar: Szkoci w Krakowie od XVI do XVIII wieku s. 95–108; Zięba Andrzej A.: Ormianie w Krakowie od wieku XIV do schyłku XVIII s. 109–152.

2902. KRAUSHAR Aleksander: Historia Żydów w Polsce. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. 600, wiele liczbowań, il. (Biblioteka Tradycji Europejskiej; nr 88).

Repr., oryg.: *Historia Żydów w Polsce*. Warszawa 1865–1866. X–XVI w.

2903. KSIĘGA pamięci Żydów Bielska Podlaskiego. Oprac. i przedm. Wojciech Konończuk, Doroteusz Fionik. Bielsk Podlaski 2017 Stow. Muzeum Małej Ojczyzny w Studziwodach 8° ss. 704, il., mapy.

Z treści: Konończuk Wojciech: Przedmowa do wydania polskiego s. 9–14; Fionik Doroteusz, Konończuk Wojciech: Miasto wielu świątyń – krótka historia Bielska Podlaskiego i bielskich Żydów s. 15–23; Rabin Haim: Wstęp – Bielsk Podlaski i „Księga pamięci Bielska” s. 33–40; 1. Miasto Bielsk s. 43–196; 2. Instytucje i ruchy społeczne w Bielsku s. 199–306; 3. Bielscy rabini s. 309–358; 4. Wyjątkowi bielszczanie s. 361–490; 5. Zagłada s. 493–590; 6. W Bielsku po wojnie s. 593–626; 7. Bielszczanie zmarli w Ziemi Izraela s. 629–686.

2904. KSIĘGA pamięci Żydów mławskich. Red. wyd. pol. Leszek Zygnier. Mława 2016 Stacja Naukowa im. prof. Stanisława Herbsta 8° ss. 384, il.

XIX–XX w. (do 1945 r.).

2905. KSIĘGA Radomia. Historia zgładzonej przez nazistów społeczności żydowskiej w Polsce. Zebrał i wyd. Alfred Lipson; red. nauk. i przypisy Sebastian Piątkowski. Radom 2017 Radomskie Tow. Nauk.; Ośr. Kultury i Sztuki „Resursa Obywatelska” Miejs. Instytucja Kultury 8° ss. 371, nlb. 5, il.

Żydowska księga pamięci.

Z treści: Piątkowski Sebastian: Wprowadzenie polskiego wydawcy s. 5–9; Wieczorek Zbigniew: Krótka historia polskiego wydania s. 13–14; Lipson Alfred: Przedmowa s. 15–16; Wstęp: „Księga” – zapis naszego dziedzictwa s. 17–24; Cz. 1 – Lata budowania s. 26–106; Cz. 2. – Lata nieszczęścia s. 108–190; Cz. 3 – Bunt s. 192–202; Cz. 4 – Poprawa s. 204–220; Cz. 5 – Od budowa s. 222–262; Fotografie – żydowski Radom s. 263–338; Okruchy kultury, współczesne fotografie Radomia s. 339–351.

2906. KUZNITZ Cecile Esther: YIVO and the making of modern Jewish culture: Scholarship for the yiddish nation. New York 2014 Cambridge University Press 8° ss. 307.

Rec.: Kijek Kamil, *Studia Judaica*. Vol. 20: 2017 nr 2 s. 408–413.

2907. LASZYK Michał: Osadnictwo łemkowski na Sądecczyźnie. *Almanach Sądecki*. R. 26: 2017 nr 1/2 s. 3–35.

XIV–XVII w.

2908. LAVI Bezalel: The community which „Sat on the suitcases” (Dzierżoniów). *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 2 s. 245–271, streszcz. ang.

XIX–XX w.

2909. LEOCIAK Jacek: Biografie ulic. O żydowskich ulicach Warszawy od narodzin po Zagładę. Warszawa 2017 Dom Spotkań z Historią 8° ss. 699, nlb. 1, tabl. 1, il.

2910. LUBECKA Olga: Z ziemi włoskiej do Polski. Włosi na pograniczu Małopolski i Śląska. Il. Fabiola Lubecka. Będzin 2017 Tow. Przyj. Będzina 8° ss. 65, 65, il.

Tekst równol. w jęz. pol., wł.
Oprawne w kierunku przeciwnym.
XIII–XXI w.

2911. ŁYSZCZARZ Michał: Wpływ procesów asymilacji i sekularyzacji na religijność polskich Tatarów. *Sensus Historiae*. Vol. 28: 2017 [nr] 3 s. 219–237, streszcz. ang.

XX w.

2912. MAJEWSKA Anna: Przestrzenne i kulturowe aspekty funkcjonowania żydowskich łaźni rytualnych. Spatial and cultural aspects of functioning of Jewish ritual baths. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 51: 2017 s. 114–132.

XIX–XX w.
Tekst równol. pol., ang.

2913. MAZURKIEWICZ Marek: Regionalne uwarunkowania i polityki polskiej wobec mniejszości narodowych i etnicznych na przykładzie województwa opolskiego. *Studia Śląskie*. T. 77: 2015 s. 53–74.

2914. MIKOŁAJCZYK Marcin: Kaliscy Grecy na łamach XIX i XX-wiecznej prasy. *Polonia Maior Orientalis*. T. 3: 2016 s. 27–36, streszcz. ang.

2915. MNIEJSZOŚCI wyznaniowie i etniczne w regionie kujawsko-pomorskim. Pod red. Waldemara Rozynkowskiego, Małgorzaty

Strzeleckiej, Michała Targowskiego. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 224, nlb. 1, il. (Region Kujawsko-Pomorski w Przeszłości; t. 4).

Treść: Rozynkowski Waldemar, Strzelecka Małgorzata, Targowski Michał: Wstęp s. 7–9; Małek Janusz: Regionalne i narodowe tożsamości oraz etniczne i konfesyjne mniejszości w Prusach w XIX i XX wieku s. 13–23; Zielińska Agnieszka: Struktura wyznaniowa miast regionu kujawsko-pomorskiego w XIX i na początku XX wieku s. 25–54; Niewęgłowska Aneta: Przynależność narodowościowo-wyznaniowa uczennic średnich szkół żeńskich w Prusach Zachodnich w dziewiętnastym stuleciu. Zarys problemu s. 55–77; Krotofil Maciej: Białorusini, Rosjanie i Ukraińcy na Kujawach i Pomorzu w okresie międzywojennym s. 79–93; Dzik Tomasz: Wielokulturowość Włocławka w XIX wieku s. 95–122; Stodolny Robert: Stosunki narodowościowe w Aleksandrowie Kujawskim do 1945 roku – wybrane aspekty s. 123–144; Mielewska Małgorzata: Żydzi w powiecie świeckim w dwudziestoleciu międzywojennym s. 145–152; Mazurkiewicz Maciej Jan: Żydzi toruńscy. Dziedzictwo i pamięć s. 153–168; Grochowina Sylwia: Wojenny dramat ludności żydowskiej w Toruniu i okolicach. Likwidacja toruńskiej żydowskiej gminy wyznaniowej i podoboz KL Stuthof s. 169–187; Chrobak Dariusz: Mniejszości wyznaniowe, etniczne i narodowe na ziemi dobrzyńskiej i pamięć o nich na przykładzie działań Szkoły Podstawowej im. K. K. Baczyńskiego w Czernikowie i innych podmiotów s. 191–197; Czarnomski Jarosław, Radomski Grzegorz: Historia mniejszości narodowych w edukacji szkolnej i pozaszkolnej. Z doświadczeń nauczycieli sierpeckich szkół s. 199–208; Kołodziejczak Piotr: Zarys dziejów gmin wyznaniowych w Bydgoszczy na przykładzie wybranych świątyń s. 209–225.

2916. MOLITORIS L'udomír: Dejiny Slovákov v Pol'sku do roku 1961. Krakov 2017 Spolok Slovákov v Pol'sku 8° ss. 294, il., streszcz. pol., ang.

Od 1920 r.

2917. MUCHOWSKI Piotr, Tomal Maciej, Witkowski Rafał: Karae Edom. Studia nad historią i kulturą karaimów I Rzeczypospolitej. Poznań–Toruń 2017 Katedra Studiów Azjatyckich UAM; Wyższa Szkoła Filologii Hebrajskiej 8° ss. 299. Katedra Studiów Azjatyckich UAM w Poznaniu, Wyższa Szkoła Filologii Hebrajskiej w Toruniu. (Prace Karaimoznawcze; 8).

2918. ORMIANIE polscy w opisach i obrazach. Wyboru dokonali Andrzej A. Zięba i Krzysztof Stopka. Warszawa 2017 Fund. Kultury i Dziedzictwa Ormian Pol. 8° ss. 48, il. + dodatek: tabl. k. 1, il., mapa.

Dokument towarzyszący: Ormiańskie Stare Powązki. Lata 1356–2017.

2919. PE DROM baro. Na wielkiej drodze. Od Cyganów do Romów. On the great road. From Gypsies to Roma. Red. Urszula Bednarz. Wrocław 2017 Muzeum Nar. 8° ss. 111, nlb. 1, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang.

Tręść: Berendt Elżbieta: Przedmowa. Foreword s. 7–21; Bartosz Adam: Temat cygański w polskich muzeach. The subject of the Roma in Polish museums s. 23–31; Grzymała-Kazłowski Andrzej: Kolekcja Muzeum Kultury Romów w Warszawie. The collection of the Museum of Romani Culture in Warsaw. s. 33–105; Grzymała-Kazłowski Andrzej: O Muzeum. The Museum s. 107–111.

2920. PEŁCZYŃSKI Grzegorz: Mniejszości i inne szkice. Wrocław 2017 Wydz. Nauk Hist. i Pedagog. Uniw. Wrocławskiego. Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej 8° ss. 116, nlb. 4, il.

XIX–XXI w.

2921. POLONSKY Antony: Nieznane polsko-żydowskie dziedzictwo. W rozmowie z Anną Jarmusiewicz. Warszawa 2017 WN PWN 8° ss. 195, nlb. 1.

XVIII–XXI w.

2922. POPIELIŃSKI Paweł: „Ustawa o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz języku regionalnym” jako instrument państwa polskiego wobec mniejszości żyjących w Polsce. „Case study” mniejszość niemiecka – wybrane zagadnienia. *Studia Śląskie*. T. 77: 2015 s. 37–52.

2923. POTOCKI Andrzej: Bieszczadzkie judaica. Od Sanoka po Sianki. Wyd. 2, uzup. i poszerz. Rzeszów 2017 Carpathia 8° ss. 185, nlb. 2, tabl. 12, il.

XVI–XX w.
Wyd. 1. 2007.

2924. RUSSKIE stranicy v istorii Pol’ši. Śladami Rosjan w Polsce. [Cz. 6]. Varšava 2017 Obšestvo Russkij Dom 8° ss. 98, il.

Tekst równol. ros., pol.

Tręść: Sulawka Adam: Semën Vitážeuskij, on že Pantelejmon Ūr’ev (1904–1983) s. 6–23; Sulawka Adam: Siemion Witjaziewskij vel Pantelejmon Juriew (1904–1983) s. 24–37; Pervyj direktor varšavskoj Politehniky s. 38–47; Pierwszy dyrektor Politehniky Warszawskiej [Aleksander Lagorio] s. 48–52; Genij geometrii i analitiki s. 53–60; Geniusz geometrii i analitiki [Georgij Woronoi] s. 61–65; Issledovatel’ evropejskogo urovna s. 66–75; Badacz europejskiej sławy [Paweł Mitrofanow] s. 76–80; Specialist po ěfirimy maslam s. 81–91; Mistrz olejków eterycznych [Jegor Wagner] s. 92–98.

Cz. 1. 2012.

2925. [SCHUDRICH Michael]: Nie ma rzezy niemożliwych. Rozmowy z Michałem Schudrichem, naczelnym rabinem Polski [ur. 1955]; współpr. Irena Wiszniewska. Kraków–Budapeszt 2017 Austeria 8° ss. 249, nlb. 4, il.

2926. STURIS Dionisios: Nowe życie. Jak Polacy pomogli uchodźcom z Grecji. Warszawa 2017 Wydaw. W.A.B. 8° ss. 364, nlb. 4, il.

W l. 1948–2017.

2927. SWITAT Mustafa: Społeczność arabska w Polsce. Stan i nowa diaspora. Warszawa 2017 Wydaw. Akademickie Dialog 8° ss. 748, nlb. 1.

2928. SZCZEPAŃSKI Jacek Emil: Ludność żydowska w Legionowie i jej zagłada. Legionowo 2017 Muzeum Hist. 8° ss. 192, tabl. 1, il., streszcz. ang.

XIX–XX w.

2929. TARNOVIČ Ūhān: Īstorîā Lemkivšîni. Krosno 2017 Ruthenic Art 8° ss. 175, tabl. 78, il.

Na podstawie: Īllustrovana Īstorîā Lemkivšîni. L’viv 1936.

2930. [TARNOVIČ Ūhān] Beskyd Julian: Na zglišzczach Zakerzonii. Przekł. Michał Szymko. Krosno 2017 Ruthenic Art 8° ss. 127, il.

Losy Lemków i Lemkowszczyzny od początku XX w. do okresu powojennego w oczach redaktora nac. czasopisma „Nasz Lemko” i pisarza, żyjącego w l. 1903–1977.

2931. TATARZY w Polsce po 1945 roku. Historia, religia, tożsamość. Red. nauk. Piotr J[acek] Krzyżanowski, Aleksander Miśkiewicz, Beata A. Orłowska. Wyd. 2, zm. i rozz. Gorzów Wielkopolski 2017 Wydaw. Nauk. Akad. im. Jakuba z Paradyża 8° ss. 362, il., streszcz. ang. Akad. im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim.

Z treści: Konopacki Artur: Trzy fale osadnictwa tatarskiego od Wielkiego Księstwa Litewskiego po „Ziemie Odzyskane” s. 15–29; Łyszczarz Michał: Położenie i status prawny polskich Tatarów po 1945 roku s. 31–52; Miśkiewicz Aleksander: Tatarzy na Ziemach Zachodnich Polski w latach 1945–2005 s. 53–63; Orłowska Beata A.: Tatarzy polscy na ziemi lubuskiej s. 65–76; Gerlich Miłosz A.: Tatarska periodyzacja historii grupy we Wrocławiu po II wojnie światowej i jej konteksty s. 77–97; Krzyżanowski Piotr J[acek]: Aparat bezpieczeństwa Polski Ludowej wobec Tatarów w latach 1950–1965 w świetle materiałów źródłowych zgromadzonych w zasobach archiwalnych Instytutu Pamięci Narodowej s. 99–114; Szahidewicz Halina: Działalność Muzułmańskiej Gminy Wyznaniowej w Białymstoku po 1945 r. s. 117–139; Chabjiewicz Selim: Historia Muzułmańskiej Gminy Wyznaniowej w Gdańsku po 1945 roku s. 141–154; Kostkiewicz-Górska Grażyna: Muzułmańska Gmina Wyznaniowa w Gorzowie Wielkopolskim. Wybrane problemy s. 155–175; Nalborczyk Agata S.: Muzułmański ubój rytualny (dhabiha) – podstawy religijne i zarys rozwoju sytuacji prawnej w Polsce s. 179–195; Dobroński Adam Czesław: „Pamięć i trwanie” s. 235–248; Schabieńska Ida: Tożsamość tatarska w małżeństwach mieszanych w Polsce s. 249–264; Popieliński Paweł: Tatarski mizar w Warszawie miejscem ostatniego spoczynku dla muzułmanów w Polsce s. 265–285; Rotengruber Przemysław: Meczety, pamięć, wzorce kultury s. 287–298; Czachorowski Musa: Czasopiśmiennictwo tatarskie w Polsce po 1945 roku s. 299–327; Kulwicka-Kamińska Joanna: Religia jako wyróżnik kulturowy społeczności tatarskiej (na przykładzie literatury rękopiśmiennej) s. 339–356.

Wyd. 1. 2016.

2932. TOŻSAMOŚĆ a religia Tatarów Wielkiego Księstwa Litewskiego. Pod red. Artura

Konopackiego. Białystok 2017 Zw. Tatarów Rzeczypospolitej Polskiej. Oddz. Podlaski 8° ss. 172, il., streszcz. ang.

Materiały konferencji naukowej, Bohoniki, 1 VII 2017 r.

Treść: Konopacki Artur: Tożsamość a religia Tatarów Wielkiego Księstwa Litewskiego s. 5–15; Nalborczyk Agata S.: Tożsamość religijna Tatarów polskich z punktu widzenia teorii religioznawczych s. 17–32; Jęsa Paweł: Gdy przemawiają duchy przodków. Muzułmańskie ruchy religijne w postradzieckiej Azji Środkowej s. 33–50; Dumin Stanisław W.: Urząd kadiego u Tatarów w Wielkim Księstwie Litewskim w XVI w. w świetle przywileju króla Stefana Batorego 1586 r. s. 51–62; Lyszczarz Michał: Znaczenie kultu [Ewalii] Kontusia z Lowczyc dla polskich Tatarów – historia i współczesność s. 63–95; Gribova Svetlana Vladimirovna: Iv'evskie Tatary-musyl'mane: voprosy istorii i sovremennost' s. 97–114; Węda Łukasz: Duchowni w społeczności tatarskiego dzemiantu w Studziencu s. 115–127; Zagórski Bogusław S.: Chanat krymski w II połowie XVIII w. – mało znana relacja z podróży Mikołaja Ernesta Kleemanna z Wiednia do Krymu w latach 1768–1770 s. 129–151; Dumin Stanislav V.: Privilei Sigizmunda Avgusta litovskim tatarom 1561, 1566 i 1568 gg. s. 153–172.

2933. WARDEGA Joanna: Chińczycy w Polsce – niewidoczna mniejszość. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 43: 2017 z. 2 s. 121–141.

XXI w.

2934. WERNER Abraham: Ocalenie z innego miejsca. Tł. z hebr. Eli Barbur. Sanok 2017 Oficyna Wydaw. MBP im. Grzegorza z Sanoka 8° ss. 130, nlb. 1.

Żydzi w Sanoku w l. 1939–2010.

2935. WOŹNY Grażyna: Żydzi na Ziemi Ropczyckiej. Zarys problematyki. *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 2: 2017 s. 15–42.

2936. ZYCHOWICZ Piotr: Żydzi. Wyd. 2, rozsz. (dodr.). Poznań 2017 Rebis 8° ss. 492, tabl. 32, il. (Opowieści niepoprawne politycznie).

Wyd. 1. 2016.

Wyd. 2. rozsz. Poznań 2016.

2937. ŻYCHOWSKI Andrzej: 500 lat osadnictwa żydowskiego w Opatowie. Warszawa 2017 MHPRL 8° ss. 564, il.

XVI–XXI w.

2938. ŻYDZI i judaizm we współczesnych badaniach polskich. T. 6. Pod red. Stefana Gąsiorowskiego i Magdaleny Ruty. Kraków 2017 PAU 8° ss. 326, il., streszcz. ang. PAU, Pol. Tow. Studiów Żydowskich.

Materiały z konferencji nauk., Kraków, 29 IX – 1 X 2014 r.

Z treści: Gąsiorowski Stefan, Ruta Magdalena: Wstęp s. 7–11; Gąsiorowski Stefan, Ruta Magdalena: Introduction s. 13–17; Bailey Kate: „Wśród każdego dziesięciu osób znajduje się jedna uboga”. Świadczenia na rzecz ubogich w prawach antyżytkowych gmin żydowskich w Rzeczypospolitej Obojga

Narodów s. 21–31; Michałowska-Mycielska Anna: Żydzi „luźni” w dawnej Rzeczypospolitej – zarys problematyki badawczej s. 33–38; Cała Alina: Tajny epizod działalności Centralnego Komitetu Żydów w Polsce. Komisje Specjalne s. 39–51; Miżgalski Jerzy: Tożsamość żydowska w ujęciu politologicznym na przykładzie Częstochowy s. 53–65; Bendowska Magdalena: Aprobaty rabinatek jako narzędzie kontroli publikacji s. 69–84; Rybińska Agata: Dziewiętnastowieczne modlitewniki Żydów w językach krajów zamieszkania – stan badań, problemy i perspektywy badawcze s. 97–109; Filipowska Karolina: „Postęp” – poznański dziennik antysemitki w latach pierwszej wojny światowej s. 155–165; Friedrich Agnieszka: Recepcja antysemityzmu francuskiego w „Roli” Jana Jeleńskiego s. 167–181; Domagalska Małgorzata: „W państwie Hirsza – w Argentynie...” Satyryczny obraz emigracji Żydów do Ameryki Południowej na łamach „Roli” s. 183–195; Lisek Joanna: Wczesna twórczość Kadii Molodowskiej w poszukiwaniu tożsamości żydowskiej, kobiecej i poetyckiej s. 199–220; Dąbrowska Agata: Błądząca gwiazda. Życie i twórczość Abrahama Morewskiego [1886–1964] s. 221–237; Stepien Monika: Powroty krakowskich Żydów do rodzinnego miasta w świetle literatury dokumentu osobistego s. 255–266; Więckowski Robert: Fantastyka na gruzach warszawskiego getta. Igora Ostachowicza i Piotra Pazińskiego literackie starania o pamięć s. 267–278.

Rec.: Fijałkowski Paweł, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 4 s. 499–500.

2939. ŻYDZI wschodniej Polski. Ser. 5: W kręgu judaizmu. Red. nauk. Jarosław Ławski i Iwona E. Rusek. Białystok 2017 Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku; Prymat, Mariusz Śliwowski 8° ss. 436, nlb. 2, il., streszcz. ang. (Colloquia Orientalia Białostocensia. Literatura, historia; 27).

Z treści: Ławski Jarosław, Rusek Iwona E.: Od Redakcji s. 17–23; Dawidowicz Grażyna: Samuel Mohilewer [1824–1898] – prekursor syjonizmu i rzecznik tolerancji s. 27–35; Ławski Jarosław, Olech Barbara, Raw Ner Zvi, Szczygiel-Rogowska Jolanta, Tomalska Joanna, Lőr Ryszard, Burdziej Bogdan, Lisowska Lucy, Sztachelska Jolanta, Leociak Jacek: Panel (Zapis). „Żydzi wschodniej Polski”. Przyszłość, współczesność, perspektywy badań, Białystok 18 czerwca 2012 roku s. 37–59; Duben Alana: Co pozostaje? O kształtowaniu się żydowskiej przyszłości w Tykocinie s. 61–79; Moczalowa Wiktoria: Konflikt – wyobcowanie – wrogość – obojętność wewnątrz środowiska żydowskiego w Europie Wschodniej XIX–XX wieku w zwierciadle ówczesnej literatury, publicystyki oraz pamiętnikarstwa s. 81–96; Kalinowski Daniel: Religia i patriotyzm. O „Kazaniach” Izaaka Kramsztyka s. 111–128; Ławski Jarosław: Liberalna utopia: „Głos ze wsi w kwestii żydowskiej” Zygmunta Glogera s. 129–145; Sikorski Dariusz Konrad: Judaizm w „Nowym Życiu”: studium z antropologii mediów s. 147–163; Lebet-Minakowska Anna: „Parochet” – dar „pobożnej pani Sary” – jako przykład przekazu symbolicznego s. 165–196; Dziugiel-Łąguna Magdalena: Etyczny portret pełni człowieczeństwa na podstawie „Meira Ezofowicza” Elizy Orzeszkowej s. 213–231; Wosnitka Małgorzata: Kategoria niesamowitości w prozie Henryka Schoenkerka s. 241–255; Jeziorowska-Polakowska Anna: Podróż do świętego czasu Śądnego Dnia według Adolfa Rudnickiego s. 257–276; Rutkowski Marek: Zamieszki, instytucje oraz nauka Hebrajczyków jako mające wpływ na judaizm czynnik, opisane w obowiązujecej w cesarstwie rosyjskim „Ustawie o Żydach” z 13/25 kwietnia 1835 roku s. 315–335; Ciwkaż Olga: Z dziejów Towarzystwa Humanitarnego Żydowskiego B'nei B'rith „Achdut” łożu w Stanisławowie s. 337–348; Lewandowska Izabela: Społeczność żydowska na ziemiach pruskich (Warmii i Mazurach) na przestrzeni dziejów.

Zarys problematyki s. 349–376; Rutkowski Marek: Rozwiązania prawne w cesarstwie rosyjskim połowy XIX wieku wpływające na rozwój naukowy i edukacyjny lokalnej społeczności żydowskiej s. 377–393.

2940. ŻYDZI żarscy, a specyfika pogranicza polsko-niemieckiego. Pod red. Tomasza Jaworskiego i Tamary Włodarczyk. Żagań–Żary 2017 Oficyna Wydawnicza Dekorgraf; na zlec. Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego 8° ss. 207, nlb. 1, il., mapy. Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego.

Z treści: 1. Opracowania: Kuczer Jarosław: Prawodawstwo i administracja królewska względem Żydów Dolnego Śląska w epoce habsburskiej (1526–1740) s. 9–24; Brylla Dorota: Salomona Majmona poglądy na religię s. 25–35; Kirmiel Andrzej: Żydowskie ślady w województwie lubuskim s. 36–42; Kaspro-wicz Joanna: Sytuacja kobiet żydowskich w XX w. w Europie Środkowo-Wschodniej z uwzględnieniem działalności Żydowskiego Związku Kobiet na pograniczu polsko-niemieckim s. 43–53; Zdenka Joachim: Żydzi powiatu złotowskiego wg spisu ludności z 1939 r. i ich losy s. 54–69; Nowak Danuta, Kochowska Wanda: Obraz Żydów zielonogórskich w „Gazecie Lubuskiej” s. 70–78; Szymczak Rafał: Wpływ polityki nazi-stów na położenie społeczne i ekonomiczne żarskich Żydów do 1945 r. s. 79–90; Maciejewski Marcin: Źródła do dziejów Żydów żarskich w zespole archiwalnym Starostwa Powiatowego w Żarach (Landratsamt Sorau) z lat 1815–1944 s. 91–93; Maciejewski Marcin: Józefa Keima problemy z obywatelstwem w świetle dokumentów archiwalnych s. 94–102; Szymczak Rafał: Sytuacja Żydów na Ziemi Żarskiej w kontekście polityki władz polskich wobec mniejszości żydowskiej na Ziemiach Zachodnich w latach 1945–1948 s. 103–108; Jaworski Tomasz: Aktywność gospodarza Żydów w Żarach po II wojnie światowej s. 109–124; Włodarczyk Tamara: Zostać czy wyjechać – jako dylemat środowiska żydowskiego w Polsce po II wojnie światowej – na przykładzie Żar s. 125–142; 2. Wywiady: Jaworski Tomasz: Wspomnienia Maurycego Kajlera nagrane w 1993 r., a spisane w 2016 r. s. 143–163; Skowrońska Alicja: Wspomnienia z działalności TSKŻ w Żarach s. 164–168; Włodarczyk Tamara: Wywiad z Alicją Skowrońską s. 169–179; 3. Informacje prasowe: Włodarczyk Tamara: Artykuły dotyczące Żar i Nowej Soli, które ukazały się na łamach „Nowego Życia. Trybuny Wojewódzkiego Komitetu Żydowskiego na Dolnym Śląsku” s. 180–183.

c) Historia Polonii i emigracji

Zob. poz. 947, 2732, 3247, 3470, 5071, 5229, 5301, 5694, 6484, 10098, 10523, 10565, 10613, 10683.

2941. ADAMCZEWSKI Przemysław: Sprawa budowy kościoła katolickiego w Nikolsku Ussuryjskim (Ussuryjsku) w świetle dokumentów przechowywanych w Rosyjskim Państwowym Archiwum Historycznym Dalekiego Wschodu we Władywostoku. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 1 s. 33–53, streszcz. ang., ros.

Lata 1912–1921.

Toż w jęz. ang.: The construction of the catholic church in Nikolsk-Ussuriyskiy (Ussuriysk) in the light of the Russian State Historical Archive of the Far East in Vladivostok. *Tamże*. Vol. 52: 2017 no 1 (special issue) s. 33–53, streszcz. ros.

2942. AMERICAN originals. Northwest Ohio's Polish community at home, work, worship and play. Ed. Timothy Borden. Toledo 2014 Univ. of Toledo Press 8° ss. 258.

W I. 1860–1983.

Rec.: Grondelski John M., *Studia Polonijne*. T. 36: 2015 s. 127–128.

2943. CHMIELEWSKI Witold [Jan]: Działalność Funduszu Kultury Narodowej na Obczyźnie w latach 1939–1947. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 3/4 s. 24–43, streszcz. ang.

2944. CHWASTYK-KOWALCZYK Jolanta: Polskie czasopisma emigracyjne wspierające edukację w Wielkiej Brytanii w latach 1946–2017. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 1/2 s. 133–153, streszcz. ang.

2945. CHWASTYK-KOWALCZYK Jolanta: „Technika i Nauka”. Elitarne czasopismo Stowarzyszenia Techników Polskich w Wielkiej Brytanii. Kielce 2015.

Rec.: Danowska Ewa, *Rocznik Bibliologiczno-Prasoznawczy*. [R.] 9(20): 2017 s. 239–242.

2946. CICHOCKA Agnieszka B[arbara]: Odessa inspiracją Polaków. Odessa 2016 Astroprint 8° ss. 433, nlb. 3, il.

Wyd. 2. Poznań–Dąbrówka 2017 Rys ss. 492, il. Polonia w Odessie, XIX–XXI w.

2947. CIEMIŃSKA Anna: „Byka nie było...” Karol Olgierd Borchardt jako organizator i dyrektor Gimnazjum i Liceum Morskiego w Landywood. *Rocznik Gdyński*. Nr 28: 2016 s. 235–251.

W Anglii, od 1945 r.

2948. DZIEDZIC Jan: Zjawisko migracji Polaków. Następstwa i duszpasterska rola Kościoła. *Polonia Sacra*. R. 21: 2017 nr 49 s. 37–60, streszcz. ang.

XIX–XX w.

2949. EMIGRACYJNE miscellanea. Studia z dziejów polskiej emigracji politycznej 1939–1990. Pod red. Sławomira Łukasiewicza. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 352, streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Polska Emigracja Niepodległościowa 1945–1990).

Treść: Łukasiewicz Sławomir: Przedmowa s. 7–10; Kaca-Błasińska Mariola: Emigracyjne losy Tomasza Arciszewskiego s. 11–30; Koreś Daniel: Na przekór [Stanisławowi] Tatarowi i [Stanisławowi] Mikołajczykowi – uwagi na marginesie pamiętnika pplk. dypl. Jana Jaźwińskiego s. 31–102; Kaczmarek Krzysztof: Pokolenie Polaków Niepodległej – mało znany projekt polityczny Adama Doboszyńskiego z lat 1944–1945 s. 103–145; Tarka Krzysztof: O Polskę narodową. Antoni Dargas i wywiad

cywilny PRL s. 146–169; Hańderek Marek: Jerzy Braun a Służba Bezpieczeństwa – przyczynek do emigracyjnych losów pisarza s. 170–199; Przybysz Milena: Jerzego Giedroycia próba diagnozy Kościoła katolickiego w PRL w dobie Soboru Watykańskiego II. Rozważania wokół „Ankiety o religii” ogłoszonej na łamach paryskiej „Kultury” w 1965 r. s. 200–223; Witalec Robert: Konsolidacja ruchu ludowego na emigracji. Połączenie PSL w Wielkiej Brytanii z SL „Wolność” w 1970 r. s. 224–241; Heruday-Kielczewska Magdalena: Association Solidarité France-Pologne dla emigracji solidarnościowej s. 242–254; Wierzbicki Marek: Związek Harcerstwa Polskiego działający poza granicami kraju jako przedmiot badań naukowych s. 255–273; Olczak Mariusz: Organizacje kombatanckie żołnierzy Armii Krajowej poza granicami kraju w latach 1945–1990 s. 274–311; Wolak Łukasz: Archiwalia do dziejów organizacji polskich na emigracji po 1945 r. zgromadzone w Instytucie Polskim i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie: Zjednoczenie Polskiego Uchodźstwa Wojennego s. 312–328.

2950. GŁOWACKI Albin: Na pomoc zesłańczej edukacji. *Zesłaniec*. T. 71: 2017 s. 3–26.
W ZSRR w l. 1943–1946.

2951. GŁOWACKI Albin: Na pomoc zesłańczej edukacji. Działalność wydawnicza Komitetu do spraw Dzieci Polskich w ZSRR. Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. 507, il.
W l. 1943–1946.

2952. GRZYBOWSKI Jan: Działalność duszpasterska arcybiskupa Sawy (Sowiecowa) i biskupa Mateusza (Siemaszko) jako ordynariuszy uchodźców polskich wyznania prawosławnego w Wielkiej Brytanii po II wojnie światowej. *Studia Polonijne*. T. 37: 2016 s. 25–56, streszcz. ang.

Jerzy Jewgieniewicz Sowiecowa (Sawa; 1898–1951) i Konstanty Mateusz Siemaszko (1894–1985).

2953. [HANEVIČ Vasilij Antonevič] Haniewicz Wasyl: Tragedia syberyjskiego Białegostoku. Przekł. Adam Hlebowicz. Wyd. 2. Pelplin 2017 Bernardinum 8° ss. 229, nlb. 3, il.
Wyd. 1. 2008.

2954. HLEBOWICZ Piotr, Rykowska Natalia, Ślusarek Aleksandra: Wołanie ze stepów. 80. rocznica deportacji Polaków z Ukrainy sowieckiej na stepy Kazachstanu 1936–2016. Kraków 2016 Zw. Repatriantów RP 4° ss. 182, nlb. 2, il.

Rec.: Boruta Mirosław: Najnowsze publikacje o Polakach i ich potomkach w Kazachstanie. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 232: *Studia Sociologica*. [T.] 9: 2017 [vol.] 1 s. 174–177.

2955. JAWOROWSKA Mirosława: Dzieci Pahiatua. Studium losów polskich sierot w Nowej Zelandii 1944–2015. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 405, streszcz. ang.

2956. KAMOŃSKI Janusz, Plucińska-Piksa Jadwiga: Derenk. Trzysta lat historii. Háromszáz

év történelem. Białka Tatrzańska–Gliwice 2017 Stow. Czas na Białkę; Zakł. Poligraficzny Waldemar Wiliński 8° ss. 98, il., mapa.

Tekst równol. pol., węg.
Lata 1710–2016.

2957. KARDELA Piotr: Koła Stowarzyszenia Polskich Kombatanatów w Stanach Zjednoczonych 1953–2012. Olsztyn–Warszawa–Białystok 2017 IPN. Oddz. 8° ss. 1203, il.

2958. KLIMEK-GRĄDZKA Jolanta: Z historii nauczania języka polskiego Polaków w USA – przegląd podręczników (wiek XIX – I. połowa XX wieku). *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 10 s. 43–57, streszcz. ang.

2959. KOŚCIÓŁ katolicki na Syberii Zachodniej w XIX i początkach XX wieku. (Szkiecy historyczne, materiały, dokumenty). Do dr. przygot. Wasilij Chaniewicz; pod red. Wiesława Cabana, Jacka Legiecia. Kielce 2017 Wydaw. UJK 8° ss. 663, il. (Polacy – Syberia. XVIII–XIX wiek; t. 2).

Z treści: Legieć Jacek, Mulina Svetlana: Od redakcji s. 9–12; Caban Wiesław, Legieć Jacek: Wstęp s. 17–33; Chaniewicz Wasilij: Uwagi edytorskie s. 35–41; Cz. 1. Szkiecy historyczne: Hanevič Vasilij: O mieście Tomsku i o jego roli w kontaktach syberyjsko-polskich s. 45–54; Pierwsi katolicy w Rosji, na Syberii Zachodniej, w Tomsku (XVII–XVIII wiek) s. 55–69; Katolik komendantem miasta Tomsku (koniec XVIII wieku) s. 71–75; Tworzenie się wspólnoty katolickiej w guberni tomskiej (lata 1806–1820). Misja jezuitów s. 77–85; Jeńcy wojenni armii napoleońskiej na Syberii w latach 1812–1814. „Wdarzenia w Iszymiu” i „spisek polski” w Tomsku s. 87–94; Świątynia gubernialna i jej budowniczy ojciec Remigiusz Apanasiewicz (1820–1835) s. 95–103; O pierwszych protektorach i mecenasach kościoła w Tomsku s. 105–112; Budowa drugiego rzymskokatolickiego kościoła parafialnego s. 113–118; Duchowni katolicy zesłani do guberni tomskiej (lata 30–50 XIX wieku) s. 119–128; Losy Polaków w guberni tomskiej w drugiej połowie XIX wieku s. 129–141; Księża katolicy na zesłaniu w guberni tomskiej (druga połowa XIX wieku) s. 143–154; „Ojciec katolików syberyjskich” – ks. Walerian Gromadzki w latach 1861–1899 s. 155–165; Z historii cmentarzy katolickich w Tomsku s. 167–174; Działalność dobroczynna katolików tomskich (druga połowa XIX – początek XX wieku) s. 175–190; Struktura Kościoła rzymskokatolickiego na Syberii Zachodniej. Pierwsza wizyta w Tomsku biskupa rzymskokatolickiego (1909 rok) s. 191–197; Zmiany w życiu wspólnot katolickich w guberni tomskiej na przełomie XIX i XX wieku s. 199–205; O społeczności wsi Białystok i o parafii pod wezwaniem św. Antoniego Padewskiego s. 207–216; Cz. 2. Dokumenty i materiały (1815–1916) s. 217–531; Cz. 3. Aneksy: Krótka kronika kościoła w Tomsku (do 1920 roku) s. 535–544; Proboszczowie i wikariusze katolickiego kościoła w Tomsku w latach 1816–1920 s. 545–547; Informacje biograficzne o rzymskokatolickich duchownych, znajdujących się od drugiej połowy XIX wieku na zesłaniu w guberni tomskiej s. 549–577; Spis księży katolickich sprawujących sakramenty w kościele tomskim w latach 1900–1919 s. 579–581; Zestawienie kościołów, kaplic i domów modlitwy powstałych w tomskiej guberni do 1917 roku s. 583–585.

Rec.: Walewander Edward, *Archiva, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 447–448.

2960. LIS Wojciech: Problem ochrony polskiego dziedzictwa kulturowego na Litwie. *Studia Polonijne*. T. 38: 2017 s. 115–127, streszcz. ang.

2961. LOEW Peter Oliver: My niewidzialni. Historia Polaków w Niemczech. Przekł. Justyna Górny. Warszawa 2017 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 352, il.

Dostępne także w wersji elektronicznej. XVIII–XXI w.

2962. ŁOJAS-KOŚLA Franciszek: Prezes Związku Podhalan w Ameryce Północnej Antoni Dąbrowski (1934–1944). *Almanach Nowotarski*. Nr 21: 2017 s. 310–317.

Żył w l. 1903–1944.

2963. MAKSYMOWICZ Anitta: Agnieszka Wisła [1887–1980] i działalność Polek w Ameryce na rzecz ochotników i weteranów Błękitnej Armii. Nowy Jork–Opole 2015.

Rec.: Wyder Grażyna, *Studia Zachodnie*. [T.] 19: 2017 s. 245–249.

2964. MAZUREK Jerzy: A Polônia e seus emigrados na América Latina (até 1939). Tradução de Mariano Kawka. Varsóvia 2017 Museu da História do Movimento Popular Polonês; Instituto de Estudos Ibéricos e Ibero-americanos da Universidade de Varsóvia 8° ss. 458, mapa.

XIX–XX w.

2965. NOWOCZESNE nauczanie tradycji ojczystych – sybiracy i młodzież. Red. Hubert Chudzio, Zygmunt Kolenda, Joanna Kulpińska. Kraków 2017 PAU 8° ss. X, 428, il.

Materiały z IV Kongresu Polskiego Towarzystwa Naukowego na Obczyźnie, Kraków, 4–7 IX 2014 r.

Z treści: Chudzio Hubert, Kolenda Zygmunt: Wprowadzenie s. IX–X; Samsonowicz Henryk: Co Polska wniosła do dziejów Europy s. 9–16; Michalska-Bracha Lidia: Syberyjskie losy Polaków w XIX wieku w historiografii polskiej (do 1939 roku) s. 19–35; Nowiński Franciszek: Księża z ziem zabranych na zesłaniu syberyjskim. Książd Mateusz Wejt na wygnaniu w Krasnojarsku s. 37–59; Trynkowski Jan: „Śmietanka do kawy...”, czyli życie codzienne na etapie (rachunki etapowe Irukck-Wielki Nerczyński Zakład, luty–kwiecień 1840 roku) s. 61–89; Kijas Artur: Obraz Syberii w pamiętniku zesłańca Rufina Piotrowskiego s. 91–101; Masiarz Władysław: Dobrowolne osiedlenie się Polaków na Syberii od XVIII do początku XX wieku s. 103–125; Legieć Jacek: Rekruci z Królestwa Polskiego w garnizonach syberyjskich na przełomie XIX i XX wieku – liczebność i rozmieszczenie s. 127–139; Wróbel Herkulan: Sybiracy w Argentynie s. 143–162; Kowalska Ewa: Katyń i wywózki rodzin polskich wojskowych w świetle archiwów rosyjskich s. 163–180; Polec Patrik: Materiały do dziejów sybiraków w Kanadzie s. 181–187; Smolana Krzysztof: Źródła do dziejów sybiraków w Archiwum Akt Nowych s. 189–201; Wołos Mariusz: Skupiska polskich sybiraków we współczesnej Rosji. Zarys problematyki s. 205–212; Drag-Korga Iwona: Diaspora polskich sybiraków w Ameryce Północnej (USA, Kanada, Meksyk) s. 213–221; Szujewo Halina T.: „Skupiska sybiraków

w Australii i Nowej Zelandii”. „Ślady sybiraków” s. 223–231; Kalczyńska Maria: Sybiracy w świecie dziś – pamięć o Kresach. Na przykładzie losów śląskich i wileńskich sybiraków s. 233–251; Kukulska Barbara M. J.: Losy polskich sybiraków w Republice Południowej Afryki i sąsiednich krajach afrykańskich po II wojnie światowej s. 253–263; Chudzio Hubert, Szopa Adrian: Projekt „Pokolenia odchodzą, relacje źródłowe polskich sybiraków z Wielkiej Brytanii” – badania ratunkowe s. 265–275; Stan i potrzeby szkolnictwa polskiego poza krajem: Praszałowicz Dorota: Wprowadzenie s. 279–282; Tataro Jolanta: Oświata polska poza granicami Rzeczypospolitej s. 285–292; Podhorodecka Aleksandra: Wyzwania stworzone przez współczesne masowe migracje i odpowiedź Polskiej Macierzy Szkolnej s. 293–296; Lasocka Małgorzata: Podstawa programowa dla uczniów uczących się poza Polską i podręcznik „Włącz Polskę” – analiza retrospektywna s. 297–302; Matras Sand Hanna: Stan i potrzeby szkolnictwa polonijnego – Norwegia s. 305–323; Szutkowska-Kiszkiel Marta: Sytuacja szkolnictwa polonijnego w Republice Irlandii s. 325–329; Karawajczyk Tomasz Norbert: Stan szkolnictwa polonijnego w państwach Beneluxu s. 331–338; Szaszko Irena, Sierkowska Julia: „Kaganiec” oświaty polskiej na Ukrainie. Stan obecny i perspektywy s. 339–343; Sobocki Mirosław: Wielowymiarowość tożsamości społeczno-kulturowej na pograniczu kultur na przykładzie Polaków zamieszkujących Grodzieńszczyznę s. 375–390.

2966. PAMUŁA Anna: Polacos. Chajka płynie do Kostaryki. Wołowiec 2017 Wydaw. Czarne 8° ss. 202, nlb. 5. (Reportaż).

Dzieje wspólnoty polskich Żydów osiadłych w Kostaryce w latach 20. i 30. XX w.

2967. PASTUSZKA Stefan Józef: Losy i edukacja polskich dzieci deportowanych w głąb ZSRR. *Rocznik Biblioteki Uniwersyteckiej*. T. 4/5: 2017 s. 53–79, streszcz. ang.

2968. PIOTROWICZ Anna: Polacy w Boliwii. *Studia Polonijne*. T. 36: 2015 s. 27–70, streszcz. ang.

Od końca XIX w.

2969. PLUTA Aleksandra: Droga do Rio. Historie polskich emigrantów. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 248, nlb. 8, il.

Brazylia, od 1920 r.

2970. POLACY i ich potomkowie w Ameryce Łacińskiej. Monografia naukowa. Pod red. Rafała Raczynskiego. Gdynia 2017 Muzeum Emigracji 8° ss. 454, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Materiały konferencji naukowej „Polacy i Polonia w Ameryce Łacińskiej. Przeszłość i teraźniejszość”, Gdynia, 27–28 X 2016 r.

Z treści: Raczynski Rafał: Wstęp s. 13–26; Walaszek Adam: Portugalskie i polskie migracje: wstęp s. 29–51; Mazurek Jerzy: Polskie projekty kolonialno-osadnicze w krajach Ameryki Łacińskiej w okresie międzywojennym s. 52–69; Pajek Aleksandra: Brazylia w wyobraźni – nadzieje i obawy polskich uchodźców na chwilę przed opuszczeniem Europy podczas II wojny światowej s. 70–81; Stefanetti Kojrowicz Claudia: Gdy po zakończeniu II wojny światowej alianci zamknęły swe drzwi, generał Perón przyjął 2 tys. włosko-polskich małżeństw s. 82–96; Sobierajska Kalina: Wędrowny pajak, czyli podróżniczka, emigrantka i kosmopolitka. Sylwetka Marii Bochdan-Niedenthal [1900–1972] s. 97–107; Gärtner Mariléia, Trennephol da Casta Luciane:

Charakterystyka kultury słowiańskiej w interiorze stanu Parana w Brazylii s. 109–120; Bielenin-Lenczowska Karolina: Wybrane aspekty dziedzictwa kulturowego Brazylijczyków polskiego pochodzenia s. 121–131; Drozdowska-Broering Izabela: Obraz własny a obraz Brazylii i Brazylijczyków w pamiętnikach imigrantów polskich na południu Brazylii s. 133–140; Marcovitch Biscacia Carina, Schömer Ancelmo: Imigracja polska w mieście Palmeira (Parana) – kolonia Santa Bárbara we wspomnieniach Heleny Orchanheski s. 141–161; Targino Zaleski Trindade Rhuan: Naukowiec wśród osadników: Czesław Bieżanko i imigranci polscy na południu Brazylii (1930–1934) s. 162–180; Pabis Nelsi Antonia: Edukacja i kultura: szkoły polskich imigrantów na południu stanu Parana s. 181–197; Fortes Lia Cristine, Gasparini Xerri Eliana, Siuda-Ambroziak Renata: Przywództwo w środowiskach polonijnych na południu Brazylii s. 198–217; Chodulski Andrzej: Oblicze kulturowo-cywilizacyjne Polaków w Ameryce Łacińskiej: przeszłość i teraźniejszość s. 219–230; Pluta Aleksandra: Wpływ polskich artystów na rozwój brazylijskiego teatru współczesnego s. 231–243; Bereza Beata: Ludwik Margules: triumf pewnego stylu teatralnego s. 244–255; Siewierski Henryk: „Doutor mágico”: Piotr Ludwik Napoleon Czerniewicz i jego miejsce w historii medycyny i kultury brazylijskiej s. 256–261; Malczewski Zdzisław: Misjonarze polscy w Brazylii. Od duszpasterstwa polonijnego do posługi w kościele lokalnym s. 262–278; Krzywicka Katarzyna: Działalność misyjna Zgromadzenia Świętego Michała Archaniola w Ameryce Łacińskiej i na Karaimach s. 279–293; Łapaj Justyna: Polonia i Polacy w wybranych krajach Ameryki Łacińskiej w kontekście wpływu ich działalności na rozwój tych państw oraz relacje z Polską s. 294–316; Miodunka Władysław T.: Znajomość polszczyzny w Ameryce Łacińskiej na tle bilingwizmu polsko-hiszpańskiego i polsko-portugalskiego s. 319–329; Budakowska Elżbieta: Polska literatura etniczna w Brazylii w perspektywie etnologicznej s. 330–343; Jamrozek-Sowa Anna: Być u siebie w Polsce i w Ameryce Południowej. O bohaterach opowieści Aleksandry Pluty s. 344–354; Smolana Krzysztof: Refleksje archiwisty i historyka na temat źródeł archiwalnych dotyczących Polonii latynoamerykańskich s. 357–369; Czapigo Dominik, Łuba Joanna: Wywoływanie źródeł. Projekt dokumentacyjny Ośrodka Karta i Biblioteki Domeyki w Argentynie s. 370–380; Skoczek Maria, Lisocka-Jeagermann Bogumiła: Polki i Polacy w latynoamerykańskich badaniach i na uczelniach wyższych. Zarys projektu badawczego s. 381–391; Raczynski Rafał, Jockel Szymon: Polacy i zbiorowości polonijne w Ameryce Łacińskiej w działalności Muzeum Emigracji w Gdyni s. 392–404; Kalczewiak Mariusz: *Zydowsy „Polacos”*. Znaczenia polskości dla żydowskich imigrantów w Argentynie s. 407–415; Szkwarek Magdalena: Żydzi i prostytutka, czyli inna strona migracji żydowskiej do Argentyny na przełomie XIX i XX w. s. 416–423; Soñta-Jaroszewicz Teresa: „Pausa exótica. Impresiones de guerra y de destierro”. Tułaczka polskich Żydów z Marsylii do Ameryki Południowej w czasie II wojny światowej na podstawie wspomnień Anny Kipper i dokumentów z Archiwum Kazimierza Eigera s. 424–445.

2971. POLACY na Białorusi od końca XIX do początku XXI wieku. Wybrane problemy stosunków polsko-białoruskich. Pod red. Tadeusza Gawina. Warszawa 2017 Studium Europy Wschodniej Uniw. Warszawski 8° ss. 636. (Bibliotheca Europae Orientalis. Studia; 6).

Treść: Książek Jarosław: Słowo wstępne s. 9–10; Gawin Tadeusz: Wstęp s. 11–21; Cz. 1. Relacje polsko-białoruskie w imperium rosyjskim przed I wojną światową: Smalianczuk Aliaksandr: Ewolucja polskiego ruchu społeczno-politycznego na ziemiach białoruskich i litewskich. 1864 – luty 1917 roku s. 25–39; Unuczak Andrzej: Ruch białoruski a „sprawa polska” w końcu XIX i na początku XX wieku s. 41–55; Polskie i białoruskie koncepcje budowania państw narodowych w latach

1917–1921: Michaluk Dorota: Białoruska idea państwowa. Od federalizmu do państwa narodowego s. 59–75; Czerniakiewicz Andrzej: Państwo polskie w ideologii białoruskich organizacji w latach 1918–1921 s. 77–99; Konsekwencje traktatu ryskiego dla Polaków i dla Białorusinów: Winnicki Zdzisław J.: Traktat ryski 1921 r. w ocenie białoruskiej współczesnej myśli politycznej i historiografii s. 103–129; Mielnikau Ihar: Na granicy cywilizacji. Historia przejścia granicznego w Kołosowie w latach 1921–1941 s. 131–147; Cz. 2. Mniejszość polska w BSRR w latach 1918–1939 – liczebność, struktura społeczna, status polityczny, przedmiot polityki władz sowieckich: Gawin Tadeusz: Liczebność, struktura społeczna, status polityczny i rozmieszczenie Polaków w BSRR w latach 1918–1939 s. 151–167; Iwanow Mikołaj: Polska autonomia w Związku Sowieckim, 1925–1935. Aspekt prawno-polityczny s. 169–193; Wialiki Anatol: „Operacja polska” w BSRR. Lata 1937–1938. Początek, Przebieg, Rezultaty s. 195–223; Polacy w województwach północno-wschodnich II RP – liczebność, struktura społeczna, status polityczny, przedmiot polityki władz państwowych: Milewski Jan Jerzy: Stosunki polsko-białoruskie na ziemiach północno-wschodnich w międzywojennej Polsce s. 227–247; Tokć Siarhiej: Relacje białorusko-polskie w okresie międzywojennym w wymiarze mikrohistorycznym (na podstawie materiałów z gmin Berszty i Skidel powiatu grodzieńskiego) s. 249–167; Cz. 3. Sytuacja Polaków na terenach pod władzą ZSRR w latach 1939–1941. Deportacje. W warunkach okupacji niemieckiej – podziemie polskie, udział w aparacie władzy okupacyjnej, niemieckie represje, relacje z podziemiem sowieckim i białoruskim ruchem narodowym: Boćkowski Daniel: Deportacje ludności z zachodnich obwodów Białoruskiej SRR w głąb ZSRR w latach 1939–1941 s. 271–285; Szwed Wiaczesław: Grodzieńscy więźniowie stalinowskich obozów w Katyniu s. 287–303; Mironowicz Eugeniusz: Konsekwencje odmiennego definiowania interesu narodowego przez Polaków i Białorusinów w latach 1939–1944 s. 305–321; Cz. 4. Polacy w BSRR w latach 1944–1986 – przesiedlenia do Polski, uwarunkowanie życia narodowego, religijnego, kulturalnego i społecznego, udział Polaków w strukturach państwa radzieckiego: Ruchniewicz Małgorzata: Organizacja przesiedleń z BSRR do Polski w latach 1944–1946 s. 325–349; Kozik Luboŭ: Przesiedlenie Polaków do Polski z obwodu połockiego BSRR w latach 1944–1946 s. 351–361; Kuzniacou Ihar: Deportacje Polaków z Zachodniej Białorusi w latach 1944–1952 przed aparat bezpieczeństwa BSRR s. 363–379; W okresie „pierestrojki” (1986–1991) – odrodzenie życia narodowego i religijnego, organizacje, postawy polityczne, relacje z władzą i narodem białoruskim: Puszkini Ihar: Wpływ wizyt papieża Jan Pawła II w Polsce na aktywność ludności katolickiej i świadomość językowo-etniczną Polaków na Białorusi s. 383–399; Gawin Tadeusz: Odrodzenie polskiego życia narodowego w BSRR. Organizacje, Kościół katolicki, szkolnictwo s. 401–415. Cz. 5. Polacy w Republice Białoruś 1991–2007 – przedmiot w polityce RB i RP, życie narodowe, aktywność polityczna, religijna, kulturalna, organizacje, konflikty środowiskowe: Kabzińska Iwona: Katolik nie znaczy Polak, Polak nie znaczy katolik s. 419–439; Dzwonkowski Roman: Od „Kościola polskiego” do „Kościola Polaków” na Wschodzie s. 441–461; Jarmusik Edmund: Kościół katolicki w życiu społeczno-politycznym i kulturalnym Białorusi w latach 1991–2016 s. 463–481; Bobryk Adam: Społeczne uwarunkowania funkcjonowania oświaty w języku polskim na Białorusi (1988–2017) s. 483–503; Maskaiewicz Mariusz: Polityka Rządu RP wobec mniejszości polskiej na Białorusi w okresie 2008–2015 – wybrane zagadnienia s. 505–519; Śleszyński Wojciech: Polityka historyczna a mniejszość polska na Białorusi w latach 1991–2016 s. 521–539; Giebień Helena: Polska wobec mniejszości polskiej na Białorusi w latach 1991–2016 (do października 2016 r.). Zarys problemu s. 541–563; Gawin Tadeusz: Wpływ polsko-białoruskich stosunków dwustronnych na sytuację mniejszości polskiej na Białorusi s. 565–581; Malicki Jan: O Polakach na Białorusi. Uwagi końcowe s. 593–599.

2972. POLACY w Ameryce. Materiały z polsko-amerykańskiej konferencji naukowej z okazji 50-lecia Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego w Warce, 27–28 czerwca 2017 roku. T. 1. Pod red. Macieja Kordasa, Karola Kucharskiego, Iwony Stefaniak; tł. Joanna Łukasik-Hołysz. Warka 2017 Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego 8° ss. 517.

Tekst równol. w jez. pol., ang.

Z treści: Mazur Zbigniew: Heroizm, pamięć kulturowa i tożsamość narodowa: wizerunek Kazimierza Pułaskiego i Tadeusza Kościuszki w XVIII- i XIX-wiecznej prasie amerykańskiej s. 20–34; Kleczaj-Siara Ewa: Kto jest „lepszym” bohaterem? Kościuszko i Pułaski w amerykańskiej literaturze dziecięcej s. 35–42; Kiper Daniel: Kazimierz Pułaski na łamach XIX-wiecznej prasy Polonii amerykańskiej s. 43–51; Kucharski Karol: „Pierwszy wielki wychodźca polski?” O Kazimierzu Pułaskim w świetle relacji uczestników podróży do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej wydanych w latach 1895–1937. Na podstawie zbiorów Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego s. 52–64; Daszyńska Jolanta A.: Jak Kościuszko został bohaterem amerykańskiej wojny o niepodległość. Fakty i mity s. 65–79; Drag Katarzyna: Między dezaprobatą a fascynacją... XIX-wieczne migracje do Stanów Zjednoczonych w świetle praportażu Rogera Lubińskiego s. 83–92; Rusinowa Izabella: Waclaw Kruska [1868–1937] – pierwszy historyk Polonii amerykańskiej s. 93–99; Śladowska Maria: Wśród Polonii amerykańskiej. Ostatnie miesiące życia Ignacego Jana Paderewskiego w świetle dokumentów z Archiwum Zamku Królewskiego w Warszawie s. 100–116; Osiński Jakub: [Gustaw] Bychowski [1895–1972] i jego emigracja s. 117–126; Folega Michał: Aleksander Janta-Połyński – człowiek, który oswoił sobie Amerykę s. 127–142; Ciesielska Danuta: Stanisława [1897–1988] i Otton Marcin [1887–1974] Nikodymowie w Polsce i Stanach Zjednoczonych s. 143–156; Kelly Judith: Podróż ks. Jerzego Popiełuszki po Stanach Zjednoczonych i Kanadzie s. 157–164; Obst Peter J.: Frank Piasecki: pionier lotu pionowego s. 165–168; Jaszczynska Maria: Amerykański sen emigrantów z Królestwa Polskiego z końca XIX w. w świetle zespolu „Listy Emigrantów” s. 170–181; Wasilewski Krzysztof: „The Ski Family”. Wizerunek prasowy polskich imigrantów w prasie amerykańskiej na przełomie XIX i XX w. s. 182–195; Sowa Mary Beth: Nieoczekiwana scheda po Antonim Piotrowskim s. 196–208; Zależny Jolanta J.: Stosunek polskich emigrantów w Ameryce do ojczyzny w okresie walk o odrodzenie Polski w XX w. (na przykładzie losów Leonarda Gruchacza) s. 209–223; Ratyński Mateusz: Delegacja posłów Jana Dębskiego i Jana Bryła do Stanów Zjednoczonych latem 1921 r. s. 224–238; Borkowski Bartosz: Od Stelli Walsh po Henrego Chemela. Ikony przedwojennego sportu na emigracji w Stanach Zjednoczonych s. 239–251; Łukasik-Hołysz Joanna: Świat przestępcy Polonii amerykańskiej – polska mafia w Stanach Zjednoczonych i doły społeczne, które wyniosły się na wyżyny swoich niechlubnych umiejętności s. 252–264; Mazur Zbigniew: Heroism, cultural memory and national identity: depictions of Casimir Pułaski and Tadeusz Kosciuszko in the 18th and 19th century American press s. 274–287; Kleczaj-Siara Ewa: Which is „better” hero? Kosciuszko and Pułaski in American children’s literature s. 288–294; Kiper Daniel: Casimir Pułaski in Polish-American Press in the 1800s s. 295–303; Kucharski Karol: „The first great Polish immigrant?” Casimir Pułaski in light of travel journals describing trips across the United States of America and published from 1895 through 1937, based on the collection by The Casimir Pułaski Museum in Warka s. 304–316; Daszyńska Jolanta A.: Kosciuszko’s road to becoming American Revolutionary War hero. Facts and myths s. 317–332; Drag Katarzyna: Roger Lubiński’s travel reports: when disapproval meets

fascination; On the opposite ends of migration into the United States of America s. 334–344; Rusinowa Izabella: Fr. Waclaw Kruska – the first Polish-American historian s. 345–351; Śladowska Maria: Surrounded with Polish Americans Ignacy Jan Paderewski’s final months in light of documents from Archives of The Royal Castle in Warsaw s. 352–369; Osiński Jakub: Gustav Bychowski – his life and achievements in the United States of America s. 370–379; Folega Michał: Alexander Janta – a man who tamed America s. 380–395; Ciesielska Danuta: Stanisława and Otto Nikodym in Poland and the United States of America – Childhood and school years s. 396–410; Kelly Judith: Jerzy Popiełuszko’s Travels to the United States and Canada s. 411–417; Obst Peter J.: Frank Piasecki: Pioneer of Vertical Flight s. 418–421; Jaszczynska Maria: The American Dream in light of the „Emigrant Letters” collection from Congress Poland, written in the late 1800s s. 424–435; Wasilewski Krzysztof: „The Ski Family”. Image of Polish immigrant in American press in late 1800s and early 1900s s. 436–449; Sowa Mary Beth: The Unintended Legacy of Anton Piotrowski s. 450–461; Zależny Jolanta J.: The Polish-American community and their attitude toward their homeland at the time of Poland’s struggle for independence in the 1900s, illustrated with example of Leonard Gruchacz s. 462–476; Ratyński Mateusz: Official visit by Jan Dębski and Jan Bryl to the United States of America in the summer of 1921 s. 477–492; Borkowski Bartosz: From Stella Walsh to Henry Chemel. Polish sports icons in the United States of America prior to World War II s. 493–504; Łukasik-Hołysz Joanna: The Polish-American underworld – Polish mafia in the United States and disreputable individuals who still managed to rise to fame s. 505–517.

2973. POLITYCY I artyści. Materiały XXXVIII Sesji Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie. Londyn, Polski Ośrodek Społeczno-Kulturalny, 14–18 września 2016. Kom. red. Dobrosława Platt, Ewa Krystyna Hoffman-Jędruch, Krystyna Róża Jaworska, Joanna Kufakowska-Lis, Monika Machlejd. Londyn–Warszawa 2017 Bibl. Pol. POSK; Muzeum Historii Polski 8° ss. 292, il.

Z treści: Platt Dobrosława: XXXVIII Sesja Stałej Konferencji MAB w Londynie. Wstęp s. 17–23; Żebrowski Marek: Paderewski i polityka s. 29–55; Kostro Robert: Koncepcja merytoryczna Muzeum Historii Polski s. 56–63; Kowalska Jadwiga: Adam Bunsch [1896–1969] – artysta w mundurze s. 64–75; Zahorski Witold: Zygmunta Lubicz-Zaleski w archiwach Towarzystwa Historyczno-Literackiego i Biblioteki Polskiej w Paryżu s. 76–80; Bryszewska Marta, Mittelstaedt Henryk: O pisarzu polskim w Argentynie [Florian Czarnyszewicz (1900–1964)] s. 81–88; Buchmann Anna: Pinxit Kali – malarstwo Hanny Weynerowskiej w zbiorach Muzeum Polskiego w Rapperswilu s. 89–104; Hoffman-Jędruch Ewa Krystyna, Korga Iwona: Kolekcje polskich dyplomatów w zbiorach Instytutu Piłsudskiego w Ameryce: Józef Lipski (Berlin), Juliusz Łukasiewicz (Paryż), Michał Sołkolnicki (Stambul) s. 105–126; Lachowicz Teofil: Materiały do biografii generała Józefa Hallera w zbiorach Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce s. 127–132; Stefanicka Anna: Tytus Filipowicz [1873–1953] – europejski dyplomata s. 133–145; Domanski Agnès: Tadeusz Romer – materiały do biografii w archiwach Polskiego Instytutu Naukowego w Kanadzie s. 146–160; Czarnowski Robert: Polityka ks. Franciszka Cegiełki wobec ambasady Polski Ludowej w Paryżu s. 161–176; Knurek Julia: Wkład dr Emilii Ehrlich, urszulanki, w pontyfikat Jana Pawła II s. 177–194; Targowska Edyta, Misterka Halina, Kot Małgorzata: Materiały do biografii emigracyjnych polityków i artystów w zbiorach Muzeum Polskiego w Ameryce s. 195–204;

Konopka Jan A.: Ślady emigrantów polskich w zbiorach Muzeum Kościuszki w Solurze s. 205–228; Suchcitz Andrzej: Archiwalia dyplomacji polskiej i Rogera Raczynskiego w Instytucie Polskim i Muzeum im. gen. Sikorskiego s. 229–238; Fokiński Hieronim: Materiały do biografii polskich emigrantów w zbiorach Papieskiego Instytutu Studiów Kościelnych w Rzymie s. 239–245; Maresch Eugenia: Stanisław Kauzik [Dołęga-Modrzewski]. Komunikat s. 246–247; Czajkowski Krzysztof: Dublety Biblioteki Muzeum Polskiego w Rapperswilu w zbiorach Biblioteki Liceum Krzemienieckiego s. 248–261.

2974. POTULICKA Eugenia: Edukacja mniejszości rasowych i etnicznych w Stanach Zjednoczonych. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 271, nlb. 1, streszcz. ang. UAM. (Psychologia i Pedagogika; nr 247).

2975. PROKOP Daria: Język polski i kultura polska w Chinach. Łódź 2017 Primum Verbum 8° ss. 148, streszcz. ang.

XIII–XXI w.

2976. RADOMSKI Jerzy Adam: Polacy w Kanadzie w latach 1941–1953. *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 291–293.

2977. RYKOWSKA Natalia: Polacy w Kazachstanie jako środowisko wychowawcze. Lublin 2015.

Toż. Wyd. 2, popr. Lublin 2017 ss. 247, nlb. 5, il. (Biblioteka Pedagogiczna Katedry Pedagogiki Porównawczej Wydziału Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Seria A, Studia; t. 41).

Rec. [wyd. 1]: Boruta Mirosław: Najnowsze publikacje o Polakach i ich potomkach w Kazachstanie. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 232: Studia Sociologica. [T.] 9: 2017 [vol.] 1 s. 174–177.

2978. SYBIR. Wiara, nadzieja, przetrwanie. Red. nauk. Wojciech Śleszyński. Białystok 2017 Muzeum Pamięci Sybiru 8° ss. 128, il.

Materiały z konferencji „Sybir. Wiara, nadzieja, przetrwanie. Życie religijne polskich zesłańców w XVIII–XX wieku”, Białystok, 27 X 2016 r.

2979. SZCZEPANIAK-KROLL Agnieszka: Dawna i współczesna rola polskiego duszpasterstwa w środowisku Polaków w Berlinie. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 43: 2017 z. 1 s. 201–228.

Od l. 80. XX w.

2980. SZYMAŃSKI Józef: Opieka duszpasterska nad Polakami w Harbinie. *Studia Polonijne*. T. 38: 2017 s. 37–59, streszcz. ang. W l. 1897–2004.

2981. TRZESZCZYŃSKA Patrycja: Diaspora w diasporze: Ukraińcy z Polski w Toronto. Szkic z antropologii pamięci. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 43: 2017 z. 1 s. 133–147.

XX w.

2982. WALKUSZ Jan: Konferencja Polskich Księża na Wschodnią Kanadę 1956–2016. Pelplin 2016.

Rec.: Mazurek Czesław, *Kościół w Polsce*. [T.] 16: 2017 s. 223–226.

2983. WKŁAD Polonii dla Kanady z okazji 150-lecia Konfederacji. II Sympozjum im. Oskara Haleckiego. Polish Canadians contribution to Canada. Commemorating Canada's 150th anniversary. The 2nd Oskar Halecki Symposium. Red. nauk. Waldemar Gliški, Aleksander Maciej Jabłoński. Warszawa–Ottawa 2017 Światowa Rada Badań nad Polonią; Arwil; Inst. Nauk. im. Oskara Haleckiego w Kanadzie 8° ss. 244, il.

Tekst równol. pol., ang.

Z treści: Jabłoński Aleksander M.: Refleksje o Kanadyjczykach polskiego pochodzenia w Kanadzie w 150 rocznicę Konfederacji s. 24–38; Jabłoński Aleksander M.: Reflections on Polish Canadians on Canada's 150th Anniversary s. 39–52; Zajac Paweł: Relacje między dwiema prowincjami zakonnymi Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej w Kanadzie i Polsce – polski wkład w kanadyjskie społeczeństwo s. 53–60; Zajac Paweł: Relations Between Two Religious Provinces of the Missionary Oblates of Mary Immaculate in Canada and Poland – a case of Polish Contribution to the Canadian Society s. 61–67; Różański Jarosław: Polscy oblaci w Kanadzie – duszpasterze polonijni i misjonarze s. 68–72; Różański Jarosław: Polish Oblates in Canada – Ministry to Polonia and Missionaries s. 73–80; Gliški Waldemar: Kanadyjskie obchody Milenium Chrztu Polski oraz wizyta kardynała Karola Wojtyły w Kanadzie (1966–1969) s. 81–86; Gliški Waldemar: The Canadian Celebrations of the Millennium of Baptism of Poland and Cardinal Karol Wojtyła's visit to Canada (1966–1969) s. 87–92; Pylat Joanna: Oskar Halecki i jego współpraca z uniwersytetami w Kanadzie, Polskim Uniwersytetem na Obczyźnie (PUNO) i Polskim Towarzystwem Naukowym na Obczyźnie (PTNO) s. 93–104; Pylat Joanna: Oskar Halecki and his cooperation with universities in Canada, the Polish University Abroad (PUNO) and the Polish Society of Arts and Sciences Abroad (PTNO) s. 105–115; Williams Robert: Współpraca Polsko-Kanadyjska, 1 Polska Dywizja Pancerna s. 134–141; Williams Robert: Polish Canadian Cooperation. 1st Polish Armoured Division s. 142–149; Baraniecki Roman: Rola Kanady w odrodzeniu Polski: Niagara-on-the-Lake, 1917–1919 s. 150–154; Baraniecki Roman: Canada's Role in the Rebirth of Poland: Niagara-on-the-Lake, 1917–1919 s. 155–158; Zaremba Maciej: Wkład polskich inżynierów w rozwój Kanady s. 159–169; Zaremba Maciej: Contribution of Polish Engineers in Canada s. 170–179; Remisz Wojciech: Wybitni Kanadyjczycy polskiego pochodzenia s. 180–189; Remisz Wojciech: Distinguished Polish Canadians s. 190–199; Braun Kazimierz: Teatr polski w Kanadzie s. 200–207; Braun Kazimierz: Polish theatre in Canada s. 208–216; Zawitkowski Krzysztof: Aspekty kulturowe i przyszłość Polonii s. 217–219; Zawitkowski Krzysztof: Cultural aspects and future of Polonia s. 220–222; Klimkowski Ludwik: Aspekty kulturowe i przyszłość Polonii s. 223–225; Klimkowski Ludwik: Cultural aspects and future of Polonia s. 226–228.

2984. WOJDON Joanna: White and red umbrella. The Polish American Congress in the cold war era 1944–1988. Budapest 2015 Helena History Press 8° ss. 360.

Rec.: Tyszkiewicz Jakub: Kongres Polonii Amerykańskiej i jego udział w polityce amerykańskiej wobec Polski.

Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny. R. 43: 2017 z. 2 s. 203–214.

2985. WSPÓLNA sprawa. Studia i materiały do dziejów emigracji polskiej we Francji. Kraków 2017 PAU 8° ss. 205, nlb. 2.

Treść: Pezda Janusz: Wstęp s. 5–6; Klatka Urszula: Działalność Komisji Ortograficznej przy Towarzystwach Naukowej Pomocy i Historyczno-Literackim w Paryżu s. 7–28; Długosz Anna Dominika: Księgozbiór Paula Cazina [1881–1963] w kolekcjach Biblioteki Polskiej w Paryżu s. 29–95; Jaglarz Monika: Korespondencje wrocławskie Franciszka Kranasa z 1848 r. s. 97–109; Klatka Urszula: Autograf Lekcji 13, kursu III „Literatury słowiańskiej” Adama Mickiewicza z Biblioteki Jagiellońskiej s. 111–117; Pezda Janusz: Suplement do tomu V Katalogu Rekopisów Biblioteki Polskiej w Paryżu. Stowarzyszenie Podatkowe – Instytucja „Czci i Chleba”. Sygn. 756–759 s. 119–133; Pajor Elżbieta: Włodzimierz Kaczorowski (1892–1944) „L'Oubli est pire que la mort”. Ad memoriam s. 135–143; Pezda Janusz: Polska Akademia Umiejętności, Towarzystwo Historyczno-Literackie a Biblioteka Polska w Paryżu – z historii wzajemnych relacji s. 145–152; Wrede Maria: Pomoc Biblioteki Narodowej i Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego dla Biblioteki Polskiej w Paryżu w latach 1992–1999 s. 153–158; Michalewicz Anna: Współpraca Polskiej Akademii Umiejętności z Towarzystwem Historyczno-Literackim s. 159–169; Nowak Janusz S.: Prace katalogowe i organizacyjne w Bibliotece Polskiej w Paryżu w latach 1991–2004 s. 171–175; Pyrzowska Lucyna: Projekt badawczy Polskiej Akademii Umiejętności „Opracowanie katalogów XIX-wiecznych druków wydanych na emigracji i ziemiach polskich ze zbiorów Biblioteki Polskiej i Towarzystwa Historyczno-Literackiego w Paryżu” s. 177–181; Czarnocka Anna: Opracowanie naukowe zbiorów rzeźby, malarstwa, rysunku, miniatur i grafiki Towarzystwa Historyczno-Literackiego/Biblioteki Polskiej w Paryżu, w oparciu o prace inwentaryzacyjne w połączeniu z wydaniem katalogów najciekawszych materiałów s. 183–186; Michalewicz Anna, Grąbczewska Małgorzata M., Dziwulska Joanna M.: Dawne fotografie polskich emigrantów ze zbiorów Biblioteki Polskiej w Paryżu na platformie PAUart. Komunikat s. 187–191.

2986. WYDZIERAJĄC puszczy ziemię... Wspomnienia bolesławieckich reemigrantów z Jugosławii. Zespół red. Agata Bojanowska, Ewa Olenicz-Bernacka, Anna Puk, Ewa Szajwaj. Bolesławiec 2016.

Omów.: Nowosielska-Sobel Joanna, *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.] 2017 s. 222–223.

2987. ZAPART Robert: Normatywna aktywność władz RP na uchodźstwie na rzecz ochrony dziedzictwa narodowego. *Studia Polonijne*. T. 37: 2016 s. 57–70, streszcz. ang.

W l. 1939–1988.

2988. ZAVADZKA Alina: Duszpasterstwo polskie na Wileńszczyźnie w okresie sowieckim (1944–1990). Białystok 2017 IPN. Oddz. 8° ss. 279, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989) (Seria Wydawnicza Oddziału IPN w Białymstoku; t. 30).

d) Historia nauki

Zob. poz. 1321, 2437, 2851, 3062, 3201, 5194, 5717, 6020, 6154, 6201, 6222, 6282, 6301, 6428, 7011, 7088, 7113, 7251, 7347, 7505, 7769, 7847, 7910, 8521, 8699, 8970, 9250, 9253, 9316, 9369, 9669, 9817, 10003, 10197, 10529, 10623, 10688.

2989. AUGUST Cieszkowski (1814–1894) – filozof wielu języków. Pod red. Wiesławy Sajdek. Częstochowa 2017 Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Akad. im. Jana Długosza 8° ss. 98, streszcz. ang.

Z treści: Sajdek Wiesława: Wprowadzenie s. 7–13; Sajdek Wiesława: Rozdział 1: „Wolność, równość, braterstwo” w „Ojciec nasz” Augusta Cieszkowskiego s. 14–36; Wiśniewska-Rutkowska Lucyna: Rozdział 2: Dwa mesjanizmy: Józef Maria Hoene-Wronski i August Cieszkowski. Ustalenia wstępne s. 37–48; Sajdek Paweł: Rozdział 3: August Cieszkowski o Indiach – uwagi na marginesie „Ojciec nasz” s. 49–63; Borowska Maria: Rozdział 4: August Cieszkowski o ekonomii s. 64–73; Sajdek Wiesława: Rozdział 5: Pojęcie „socjalności” w filozofii społecznej Augusta Cieszkowskiego s. 74–92; Bartula Piotr: Posłowie s. 93–94.

2990. BEDNARCZYK Andrzej: Studia z dziejów idei naukowych. Biologia czasów oświecenia i romantyzmu. Warszawa 2017 Uniw. Warszawski – Wydz. Filozofii i Socjologii 8° ss. 769, nlb. 3, il.

2991. BIELIŃSKA-MAJEWSKA Beata: Z historii badań nad schyłkowym paleolitem Torunia i jego okolic. *Pomorania Antiqua*. T. 26: 2017 s. 181–196, streszcz. ang.

XIX–XXI w.

2992. BIRKENMAJER Krzysztof Ludwik: Polskie badania polarne (zarys). *Studia Historiae Scientiarum*. [T.] 16: 2017 s. 123–153, streszcz. ang.

2993. BUDOWA fizyczna człowieka na ziemiach polskich wczoraj i dziś. Pod red. Michała Kopczyńskiego, Anny Siniarskiej. Warszawa 2017 Muzeum Historii Polski 4° ss. 190, nlb. 2, il., mapa, streszcz. ang. Muzeum Historii Polski, Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

Materiały konferencji naukowej. Warszawa, 19 III 2016 r.

Z treści: Siniarska Anna, Kopczyński Michał: Wstęp s. 9–12; Wolański Napoleon: Zmiany budowy ciała ludności Polski, ich przyczyny oraz możliwości wykorzystania jako miary rozwoju gospodarczego i warunków bytowych s. 15–37; Ogórek Bartosz: Nieoczywiste skutki I wojny światowej: wysokość ciała uczniów szkół krakowskich w latach 1919–1933 s. 39–60; Budnik Alicja: Otyłość na przestrzeni dziejów s. 61–87; Kopczyński Michał: Wysokość ciała i BMI w miastach i na terenach wiejskich na przełomie XIX i XX wieku: przypadek Warszawy s. 89–109; Gralicki Bartosz: Biologiczny standard życia Żydów w Witebsku na początku XX wieku w świetle pomiarów antropometrycznych poborowych s. 111–122; Henneberg Maciej: Ocena cech budowy ciała na podstawie zdjęć fotograficznych i materiałów filmowych s. 125–130; Kwiatkowska Barbara: Wyznaczniki stresu fizjologicznego na materiale szkieletowym s. 131–146; Fetner Rafał A.: Dieta i status we wczesnośredniowiecznej Polsce: analiza

izotopów trwałych kolagenu kostnego s. 147–159; Siniarska Anna: Ewolucja mózgu a sprawność psychomotoryczna i budowa ciała na podstawie ankietowych badań żywieniowych s. 161–179.

2994. BUKO Andrzej: Badania milenijne Instytutu Archeologii i Etnologii PAN w Sandomierzu i na ziemi sandomierskiej. *Przeгляд Archeologiczny*. T. 65: 2017 s. 187–198, streszcz. ang.

2995. BYŁ kiedyś Centralny Urząd Geologii (Zbiór wspomnień). Red. Maciej Podemski, Wojciech Skalski. Warszawa-Józefów 2017 ACAD 8° ss. 184, il. (Stowarzyszenie Emerytowanych Pracowników Instytutu Geologicznego; Wspomnienia; nr 8).

Z treści: Pawlak Jerzy: Od „Klubu Jasna 6” s. 5–6; Żytka Jan: Pracowałem dla polskiej geologii s. 7–34; Cichy Ryszard: Był kiedyś Centralny Urząd Geologii s. 35–82; Smoleński Sławomir: Wspomnienia przypadkowego urzędnika Centralnej Administracji Państwowej s. 83–109; Pawlak Jerzy: Geolog mimo woli s. 110–158; Salski Wojciech: Od koplani do Centralnej Administracji Geologicznej s. 159–170; Michota Zenon: Wspieraliśmy technicznie geologię s. 171–184.

2996. CHUDOBA Ewa, Smywińska-Pohl Anna: Córki Nawojki. Filozofki na Uniwersytecie Jagiellońskim 1897–1967. Kraków 2017 Libron 8° ss. 294, nlb. 1, tabl. 9, il.

2997. DASZKIEWICZ Piotr: Katalog faunistyczny Konstantego Tyzenhauza (1786–1853) w archiwum Juliusza Verreaux (1807–1873) w zbiorach Biblioteki Głównej Narodowego Muzeum Historii Naturalnej w Paryżu – bibliofilski biały krak historii polskiej zoologii. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 1 s. 67–72.

2998. DASZKIEWICZ Piotr: Teoria ewolucji w listach Władysława Taczanowskiego (1819–1890), Ignacego Domeyki (1802–1899) i Edwarda Janczewskiego (1846–1919) – przyczynek do historii recepcji darwinizmu w Polsce. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 1 s. 73–81.

2999. DASZKIEWICZ Piotr: Zoologiczne prace Ignacego Mielżyńskiego (1801–1831) – przyczynek do biogramu. *Analecta*. R. 26: 2017 z. 1 s. 45–53, streszcz. ang.

3000. DESKUR Zbigniew, Deskur Anna: Działalność naukowa i zawodowa zespołu I Kliniki Chirurgii Ogólnej i Chirurgii Ręki Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie w latach 1983–2005. Szczecin 2017 Wydaw. Pomorskiego Uniw. Medycznego 4° ss. 104, il.

3001. GOLICKA-JABŁOŃSKA Małgorzata: Nauka była ich przeznaczeniem. Tadeusz Kowalski [1889–1948], Tadeusz Lewicki [1906–

1992], Anna Kowalska-Lewicka [1920–2009], Kazimierz Kowalski [1925–2007], Barbara Rzebiak-Kowalska [ur. 1941]. Łódź 2016 Dom Literatury 8° ss. 235, nlb. 1, il. (Niezwykłe Losy Polskiej Inteligencji; t. 3).

3002. GÓRNY Maciej Henryk: Cybernetyczne spojrzenie na prawo – przyczynek do historii cybernetyki prawniczej. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 225–254, streszcz. ang., fr.

XIX–XX w.

3003. GRYGLEWSKI Ryszard W[itold]: Rozwój nauk podstawowych w Krakowskiej Akademii Medycznej w latach 1950–1992. Wybrane dziedziny. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 223, il.

3004. GRZYBOWSKI Andrzej, Pietrzak Krzysztof: 190-lecie wydania „Rozprawy o badaniu fizjologicznym organu wzroku i systemu skórnoego” (Wrocław 1823) Jana Ewangelisty Purkiniego (1787–1869). *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 76: 2013 z. 2 s. 9–51, streszcz. ang.

Zawiera też tekst rozprawy.

3005. HARASIM Adam, Krasowicz Stanisław: Działalność Zakładu Ekonomiki i Organizacji Produkcji Roślinnej oraz bibliografia prac z lat 1952–1998. Puławy 2017 Wydaw. IUNG-PIB 8° ss. 76, il. Inst. Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państw. Inst. Badawczy.

W Puławach.

3006. HICKIEWICZ Jerzy, Rataj Piotr: Działalność Ignacego Mościckiego (1867–1946) w elektrotechnice. *Analecta*. R. 26: 2017 z. 2 s. 55–70, streszcz. ang.

3007. HISTORIA nauki polskiej. T. 10: 1944–1989. Cz. 1–3. Pod red. Leszka Zasztowta i Joanny Schiller-Walickiej. Warszawa 2015.

Rec.: Falkowski Tomasz, *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 25: 2016 s. 85–91; Musiałik Michał, *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 25: 2016 s. 91–93; Polasik-Wrzosek Karolina, *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 25: 2016 s. 93–95; Wrzosek Wojciech, *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 25: 2016 s. 95–97.

3008. HOSZOWSKA Mariola: W kręgu nauki, oświaty i polityki. O listach Kazimierza Twardowskiego do Ludwika Finkla. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 3 s. 7–36, streszcz. ang.

Z l. 1899–1929.

3009. JINDRA Jiří: Przyjaźń czeskiego profesora Jaroslava Heyrovskiego z polskim

profesorem Wiktoorem Kemulą w świetle ich korespondencji. *Analecta*. R. 25: 2016 z. 1 s. 7–32, streszcz. ang.

Z l. 1934–1967.

3010. JURCZAK Janusz: Maria Curie-Skłodowska – uczona bez granic. *Rocznik Polskiej Akademii Umiejętności*. 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 161–170.

3011. KAROL Henryk Mańka [1915–2003] i fitopatologia leśna. Pod red. Małgorzaty Mańki. Poznań 2017 Pol. Tow. Fitopatologiczne 8° ss. 238, nlb. 2, il.

Zawiera referaty z seminarium „Choroby leśnych drzew a środowisko”, Obrzycko, 3 IX 2015 r.

Z treści: Kalendarium życia prof. zw. dr. Karola Henryka Mańki, czł. rzec. PAN, doktora „honoris causa” Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu s. 11–14; Profesor zw. dr. Karol Henryk Mańka, czł. rzec. PAN, „doctor honoris causa” Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu s. 15–61; Magistranci prof. zw. dr. Karola Henryka Mańki w Katedrze Fitopatologii Leśnej s. 63–69; Doktoranci prof. zw. dr. Karola Henryka Mańki s. 71–72; Spis publikacji prof. zw. dr. Karola Henryka Mańki s. 73–95; Grzywacz Andrzej: Profesor Karol Mańka jako członek Polskiej Akademii Nauk s. 97–101; Kowalski Stefan: Wspomnienie o profesorze Karolu Mańce w 100. rocznicę urodzin s. 103–106; Weber Zbigniew: Związki prof. zw. dr. Karola Mańki członka rzeczywistego PAN, dr. h.c. z Katedrą Fitopatologii Wyższej Szkoły Rolniczej (obecnie Uniwersytetu Przyrodniczego) w Poznaniu s. 107–108; Burkot-Klon Ligia: O profesorze Karolu Mańce s. 109–110; Rataj-Guranowska Maria: Moje osobiste wspomnienia o profesorze Karolu Mańce s. 111–114.

3012. KIERZEK Andrzej: Rynologiczne dokonania Adama Bogumiła Helbicha (1796–1881) w Kaliszu. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 80: 2017 s. 8–13, streszcz. ang.

3013. KLIMIUK Zbigniew: Ekonomista z Wilna – dorobek naukowy Władysława Mariana Zawadzkiego [1885–1939]. *Przeгляд Wschodnioeuropejski*. [T.] 8: 2017 [nr] 1 s. 141–157, streszcz. ang.

3014. KOSICKI Piotr H.: Personalizm po polsku. Francuskie korzenie polskiej inteligencji katolickiej. Warszawa 2016.

Rec.: Kosiński Krzysztof: Próba synkretyzmu katolicko-socjalistycznego. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 15: 2017 s. 375–390; Przeperski Michał, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 30: 2017 s. 505–510.

3015. KRAJNIAK Wiktor: Program zabudowy hydrotechnicznej lewego dorzecza Odry w I połowie XX wieku. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 2 s. 7–34, streszcz. ang.

3016. KULESZO Marcin: Franz Zimmermann (1890–1959). *Nowa Kronika Walbrzyska*. T. 5: 2017 s. 247–267, streszcz. ang.

Geolog, nauczyciel, regionalista i kolekcjoner skamielin.

3017. KUŻMA Inga B.: Profesor Bronisława Kopczyńska-Jaworska a badania wsi. *Zeszyty Wiejskie*. [T.] 23: 2017 s. 23–32, streszcz. ang.

Lata 1946–1961.

3018. LUDWIK Fleck. Tradycje, inspiracje, interpretacje. Pod red. Bożeny Płonki-Syroki, Pawła Jarnickiego, Bogdana Balickiego. Wrocław 2015.

Rec.: Rydlewski Michał: Omówienie książki... *Studia Historiae Scientiarum*. [T.] 16: 2017 s. 391–406.

3019. MATEMATYKA na Pomorzu Gdańskim 1945–2015. Pod red. Emilii Jakimowicz i Andrzeja Szczepańskiego. Gdańsk 2017 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 200, il.

Z treści: 1. Od początków matematyki na Pomorzu Gdańskim do czasów współczesnych: Jakimowicz Emilia: Zarys historii najstarszej s. 11–19; Kwapisz Marian: Historia gdańskiego środowiska matematycznego 1945–1981 s. 20–26; Wspomnienia gdańskich naukowców s. 27–36; 2. Główne ośrodki badań na Pomorzu Gdańskim: 2.1. Politechnika Gdańska: Samplawski Henryk: Od Akademii Platona do Politechniki Gdańskiej s. 37–38; Matematyka na Technische Hochschule (1904–1945) s. 39–43; Samplawski Henryk: Matematyka na Politechnice Gdańskiej (po 1945) s. 44–47; Wiekli Barbara: Centrum Nauczania Matematyki i Kształcenia na Oddziale Politechniki Gdańskiej s. 48–49; 2.2. Uniwersytet Gdański: Jakimowicz Emilia: Instytut Matematyki Uniwersytetu Gdańskiego s. 51–52; Jakimowicz Emilia: Instytut Informatyki Uniwersytetu Gdańskiego s. 53–54; Mrożek Elżbieta: Działalność Zakładu Dydaktyki Matematyki Uniwersytetu Gdańskiego s. 55–59; 2.3. Akademia Pomorska w Słupsku: Lewandowska Zofia: Instytut Matematyki Akademii Pomorskiej w Słupsku s. 62–64; 2.4. Instytut Matematyczny PAN Oddział w Gdańsku: Kamont Anna: Specjaliści w dziedzinach teorii aproksymacji, probabilistyki i analizy funkcjonalnej s. 66–86; Leszczyński Henryk: 3. Historia równań różniczkowych na Pomorzu s. 87–96; Mieloszyk Eligiusz: 4. O nieklasycznym rachunku operatorów na Pomorzu s. 97–102; 5. Seminarium z Teorii Funkcji Rzeczywistych w Gdańsku: Czarnowska Joanna, Filipów Rafał, Kwela Adam, Kwiecińska Grażyna, Lipiński Jan, Natkaniec Tomasz, Szuca Piotr: Wyniki z lat siedemdziesiątych s. 104–124; 6. Grupa gdańskich topologów: Dzedziej Zdzisław: Wyniki gdańskich topologów s. 125–148; Szczepański Andrzej: 7. Wykłady im. Andrzeja Jankowskiego oraz pamiętkowe kolokwia s. 149–150; Dzedziej Zdzisław: 8. Oddział Gdański Polskiego Towarzystwa Matematycznego s. 151–154; Catalogus Professorum s. 155–182.

3020. MIERZECKI Roman: Rola Mariana Smoluchowskiego [1872–1917] w ugruntowaniu poglądu o rozpukularnej teksturze materii. *Analecta*. R. 26: 2017 z. 2 s. 71–76, streszcz. ang.

3021. MRÓZ Mirosław: Philosophy of history in Poland in the context of thomistic thinking. *Studia Gdańskie*. T. 41: 2017 s. 197–216, streszcz. pol.

3022. NAGÓRKO Alicja: Halina Kurkowska [1922–1983] i warszawski (spóźniony polski) strukturalizm. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*. [T.] 79: 2016 [dr.:] 2017 s. 21–29.

3023. NANCKA Grzegorz: Trzej romaniści we wspomnieniach Marcelego Chlamtacza. *Studia Prawno-Ekonomiczne*. T. 105: 2017 s. 45–66, streszcz. ang.

Badacze prawa rzymskiego: Adolf Exner (1841–1894), Franz Hofmann (1845–1897) i Leon Piniński (1857–1938).

3024. NEUROPSYCHOLOGIA, neurologopedia i neurolingwistyka. In honorem Maria Pąchalska [ur. 1949]. Red. nauk. Grażyna Jastrzębowska, Jolanta Góral-Półrola, Artur Kożoń. Opole 2017 Wydaw. Uniw. Polskiego 8° ss. 640, tabl. 1, il.

Z treści: Jastrzębowska Grażyna, Góral-Półrola Jolanta, Kożoń Artur: Wprowadzenie s. 7–19; Tłokiński Waldemar: Maria Pąchalska: wielka uczona, nauczyciel akademicki, wybitna humanistka s. 23–110; MacQueen Bruce Duncan: Tożsamość jako tekst s. 295–322; Gajda Stanisław: Lingwistyka wobec rzeczywistości językowej i neuropsychicznej s. 507–518; Miodek Jan: Ziarno wiedzy s. 581–585.

3025. PAMIĘTNIK XXVI Sympozjum Historii Farmacji, Bolestraszyce 2017. Pod red. Lidii Marii Czyż. Rzeszów 2017 Podkarpacki Inst. Książki i Marketingu 8° ss. 125, nlb. 1, il.

Z treści: Czyż Lidia Maria: Wstęp s. 5–7; Czyż Lidia Maria: Zespół Sekcji Historii Farmacji w kadencji 2013–2017 s. 9–11; Czyż Lidia Maria: Nie tylko „pierwszy stół”... Nieprzeciętni aptekarze na Podkarpaciu s. 15–24; Zespół „Czasopisma Aptekarskiego”: Leopold Skulski aptekarz prezydentem ministrów II RP s. 25–37; Drygas Aleksander: Historyczne centra procesu rozwojowego aptekarstwa s. 39–47; Bednarz-Kolonko Maria: Olej rycynowy – nieprzeciętny specyfik s. 49–50; Majewski Jan: Apteka jezuicka w Poznaniu na tle innych aptek klasztornych w XVII–XVIII wieku s. 59–71; Nabilec Wiesława, Wójcik Andrzej J.: Lecznicze wody mineralne pobraża szcześcińskiego s. 73–76; Pająk Maria, Tomańska Małgorzata: Historia opolskiej apteki miejskiej w pigułce s. 77–82; Rutkowska Elżbieta: 50 lat działalności Sekcji Historii Farmacji białostockiego oddziału Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego (1967–2017) s. 89–92; Urbanik Monika, Jaworska Katarzyna: Stare zakonne receptury i patronat świętych. Marketing czy tradycja s. 95–103; Wolniak Zenon: Apteka Franciszka Wojnarowskiego w Łomży s. 107–116; Salamonowicz Małgorzata: Wspomnienie o mgr farm. Barbarze Nowak (1932–2016) s. 121–123.

3026. PAŃSTWO w wybranych kierunkach myśli ekonomicznej od połowy XIX wieku do drugiej wojny światowej. Red. nauk. Urszula Zagóra-Jonszta, Renata Pęciak. Katowice 2017 Wydaw. Uniw. Ekonomicznego 8° ss. 133, nlb. 2. Uniw. Ekonomiczny w Katowicach. (Praca Naukowa).

Treść: Grabowski Artur: Państwo w ujęciu myśli niemieckiej – historyzm s. 9–30; Pęciak Renata: Państwo we francuskiej myśli ekonomicznej w XIX i na początku XX wieku s. 31–57; Danowska-Prokop Barbara: Państwo w rozważaniach przedstawicieli socjalizmu utopijnego oraz socjalizmu naukowego s. 58–77; Rolski Mateusz: Rola społeczno-gospodarcza państwa w interpretacji przedstawicieli katolickiej nauki społecznej (KNS) – Leona XIII oraz Piusa XI s. 78–93; Zagóra-Jonszta Urszula: Państwo w ujęciu myśli ekonomicznej II Rzeczypospolitej s. 94–117.

3027. PIĘĆDZIESIĄT lat Instytutu Technologii Elektronowej 1966–2016. Red. merytoryczna Janusz Kaniewski, Bohdan Mroziewicz, Anna Piotrowska. Warszawa 2017 Inst. Technologii Elektronowej 4° ss. 232, il.

W Warszawie.

Treść: Piotrowska Anna: [Wstęp] s. 7–8; Dyrektorzy ITE 1966–2016 s. 9; Kalendarium 1966–2016 s. 11–21; Mroziewicz Bohdan: Optoelektronika w ITE. Zarys historii i wspomnienia z okresu, gdy głównym celem badań były wdrożenia ich wyników do produkcji przemysłowej w CEMI s. 22–36; Bugajski Maciej, Mroziewicz Bohdan, Kaniewski Janusz: Zakład Fotoniki. Kwantowe lasery półprzewodnikowe i detektory podczerwieni s. 37–54; Borysiewicz Michał A., Gołaszewska Krystyna, Kaczmarek Jakub, Kamińska Eliana, Piotrowska Anna, Taube Andrzej: Zakład Mikro- i Nanotechnologii Półprzewodników Szerokopasmowych. Od przyrządów optoelektronicznych zakresu widzialnego i bliskiej podczerwieni do podzespołów półprzewodnikowych RF dużej mocy i elementów elektroniki przezroczystej s. 55–76; Przewłocki Henryk M.: Początki mikroelektroniki w Polsce s. 77–81; Dumania Piotr, Król Witold, Szmigiel Dariusz, Tomaszewski Daniel: Prace naukowo-badawcze prowadzone w obszarze technologii mikroelektronicznej s. 82–111; Węgrzecka Iwona, Węgrzecki Maciej: Detektory krzemowe w ITE. Historia i współczesność s. 112–138; Janczyk Grzegorz: Zakład Projektowania Układów Scalonych i Systemów s. 139–151; Przewłocki Henryk M.: Zakład Charakterystyki Struktur Nanoelektronicznych 1996–2015 s. 152–162; Klamka Jerzy: Mikrofały w ITE. Przyrządy półprzewodnikowe i techniki mikrofałowe s. 163–169; Świdorski Jarosław: Termistory s. 170–172; Czerwiński Andrzej, Ratajczak Jacek, Łaszcz Mariusz, Płuska Mariusz, Wzorek Marek: Zakład Badań Materiałów i Struktur Półprzewodnikowych s. 173–183; Guzdek Piotr, Kulawik Jan, Szwiagierczak Dorota, Skwarek Agata, Zaraska Krzysztof: Zakład Mikroelektroniki. Oddział ITE w Krakowie s. 184–209; Walczak-Złotkowska Joanna: ITE Oddział PREDOM s. 210–215; Pracownicy ze stopniem naukowym doktora 1966–2016 s. 216–228; Pracownicy ze stopniem naukowym doktora habilitowanego 1966–2016 s. 229–231; Pracownicy z tytułem naukowym profesora 1966–2016 s. 232.

3028. PIONIERZY krakowskiej afrykanistyki. Pamięci Profesora Romana Stopy (1895–1995) w 120. rocznicę urodzin. Pod red. Roberta Kłosowicza. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 185, nlb. 1, il.

Treść: Kłosowicz Robert: Wprowadzenie s. 7–12; Siwiec Paweł: Roman Stopa – pionier polskich studiów afrykanistycznych s. 15–23; Żukowski Arkadiusz: Badania Romana Stopy na tle światowej i polskiej afrykanistyki – wstępne refleksje s. 25–66; Brocki Marcin: Hotentoci i Buszmeni – na marginesie uwag etnologicznych Romana Stopy s. 67–82; Kukuczka Jacek: Nieznane fotografie Romana Stopy. Szkic do portretu ludów Kojsan s. 83–102; Kłosowicz Robert: Afrykanistyczny dorobek naukowy Tadeusza Lewickiego s. 105–127; Bar Joanna: Tematyka afrykańska w badaniach Andrzeja Waligórskiego i Leszka Dzięgła s. 129–149; Mormul Joanna: Andrzej Zaborski – badacz języków kuszyckich i semickich s. 151–163; Kłosowicz Robert: Alicja Malecka – krakowska suahilistka s. 165–171.

3029. [PIOTROWSKI Wiktor] Piotrows'kij Wiktor: Sintez rozvitku pol'skoj likars'koj ta medičnoj dumki šistnadcátogo stolitã do seredini dev'ãtnadcátogo stolitã. Gabilitacijna disertaciã. Avtoreferat. Múnhen–Dombrova

Gurniča 2017 *Viša Škola Strategičnogo Planuvannâ* 8° ss. 153, il.

3030. PIOTROWSKI Wiktor: *Zarys dziejów medycyny w Polsce. Medycyna polska i lekarze polscy w okresie od 1773 do 1914 roku*. Legnica 2017 Wyższa Szkoła Medyczna 8° ss. 149, il.

3031. PISKUREWICZ Jan: „Zakochana w fizyce”. Udział i rola Marii Skłodowskiej-Curie w organizacji i pracach konferencji Solvaya. *Analecta*. R. 26: 2017 z. 1 s. 7–30, streszcz. ang.

W l. 1911–1933.

3032. POLSKA iberystyka. Skąd pochodzimy, kim jesteśmy, dokąd zmierzamy? Red. nauk. Marcin Sarna. Kraków 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 274, streszcz. hiszp., ang. Uniw. Pedagog. im. KEN w Krakowie. (Prace Monograficzne; nr 807).

Materiały z konferencji nauk., Kraków, 20–21 XI 2015 r.

Z treści: Sarna Marcin: 10 lat na 70-lecie s. 7–9; Sawicki Piotr: Hispansytyka polska. Rys historyczny s. 13–32; Stala Ewa: La hispanística cracoviense como centro de estudios diacrónicos. Historia y perspectivas s. 33–42; Baczyńska Beata: Historia, kanon i matura. Polscy hispaniści i polska hispanistyka z perspektywy autorki „Historii literatury hiszpańskiej” s. 43–59; Sawicka Anna: Katalonistyka polska: kontynuatorzy dzieła Edwarda Porębowicza s. 60–73; Koszła-Szymańska Maria Małgorzata: La escenanza de la lengua española en Polonia: métodos, enfoques y técnicas. El pasado y la actualidad s. 74–86; Skłodowska Elżbieta: Inter-Meta-Neo-Post-Trans: badania nad literaturą hiszpańskojęzyczną w erze prefiksów s. 89–101; Obtułowicz Barbara: Historia dla iberysty. Refleksje z perspektywy historyka hispanisty s. 114–120; Kaganiec-Kamieńska Anna: „¿El idioma es la respiración del espíritu?”. Situacja językowa i polityka językowa w Portoryko s. 160–173.

3033. POSPIESZNY Tomasz: *Radowa księżniczka. Historia życia Ireny Joliot-Curie [1897–1956]*. Gdynia 2017 *Novae Res* 8° ss. 435, nlb. 2, il.

Rec.: Górnicka Iwona, *Kolo Historii*. Nr 21: 2017 s. 159–162.

3034. PRINKE Andrzej: *Wielkopolanin w Warszawie. Stołeczne kontakty prof. Józefa Kostrzewskiego (1885–1969) – czołowego polskiego prehistoryka i muzeologa. Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 37–49, streszcz. ang.

3035. PUDŁOCKI Tomasz: „Słowo Lwów stanie za wszystkie komentarze”. Z relacji Wacława Borowego [1890–1950] i Władysława Tarnawskiego [1885–1951]. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 2 s. 165–175, streszcz. ang.

3036. PYLAK Konrad: *O paradygmacie konstruowania maszyn w pierwszym polskim*

podręczniku podstaw konstrukcji. *Analecta*. R. 25: 2016 z. 2 s. 109–128, streszcz. ang.

Dot. pracy Franciszka Miechowicza „Teoryja machin podająca łatwe ich wyrachowanie dla gospodarzy, mechaników praktycznych i konstruktorów machin”, Warszawa 1828.

3037. [RAJKOWSKI Witold Władysław]: Witold Władysław Rajkowski [1911–1957]. Podróżnik i orientalista. Wybór pism, wstęp i koment. Antoni Przemysław Kosowski. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 242, nlb. 1, il. (Polskie Podróżopisarstwo i Reportaż XIX i XX Wieku; nr 4).

W l. 1937–1952.

3038. RAUZIŃSKI Robert, Solga Brygida: Doktor habilitowany Kazimierz Szczygielski [ur. 1946]. Geograf, demograf, polityk społeczny i regionalny. *Studia Śląskie*. T. 80: 2017 s. 15–22.

3039. REDZIK Adam: Hersch Lauterpacht (1897–1960) – droga do nauki prawa międzynarodowego. *Palestra*. R. 62: 2017 nr 10 s. 52–60, streszcz. ang.

3040. REMBISZEWSKA Dorota Krystyna: *W kręgu Zdzisława Stiebera [1903–1980] i jego „szkoły sławistycznej”*. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*. [T.] 79: 2016 [dr.:] 2017 s. 39–47.

3041. SIEMION Ignacy Z[enon], Szastyńska-Siemion Alicja: *Historia nitrum aeris*. Wrocław 2017 Red. „Wiadomości Chemicznych” 8° ss. 147, il. (Wiadomości Chemiczne. Biblioteka).

XVII–XXI w.

3042. SKAŁSKI Janusz H.: *Medycyna w Polsce. Od czasów najdawniejszych do upadku I Rzeczypospolitej*. Warszawa 2016.

Rec.: Węglorz Jakub: Współpraca interdyscyplinarna i wprowadzenie podstaw metodologicznych oraz warsztatowych jako konieczność w badaniach nad historią medycyny. *Czaszy Nowożytnie*. T. 30: 2017 s. 225–248.

3043. SKŁODOWSKA-CURIE Maria: *Autobiografia i Piotr Curie*. Autobiographical notes and Pierre Curie. Warszawa 2017 Dom Wydawniczo-Promocyjny Gal; Pol. Tow. Chemiczne 4° ss. 199, il.

Tekst równol. pol., ang.

3044. SKŁODOWSKA-CURIE Maria: *Autobiografia i wspomnienia o Piotrze Curie*. Warszawa 2017 Dom Wydawniczo-Promocyjny Gal; Pol. Tow. Chemiczne 4° ss. 158, nlb. 1, tabl. 48, il.

3045. STARZYK Jacek, Starzyk-Luszcz Katarzyna: *Jak leczono choroby układu oddechowego*

w początkach XIX wieku? Analiza opisu leczenia chorego na zapalenie płuc. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 76: 2013 z. 2 s. 52–55, streszcz. ang.

3046. STRZAŁKA Jan, Porada Zbigniew: Współpraca elektryków krakowskich i lwowskich do 1939 roku. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 3 s. 31–41, streszcz. ang. Od 1877 r.

3047. SVOBODNÝ Petr: Rudolf Kimla [1866–1950]. Profesor lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze a člen PAU w Krakově. K dějinám česko-polských vědeckých styků v medicíně. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 1 s. 192–211, streszcz. ang.

3048. SYREŃSKI Szymon: Zielnik Syreniusza. Red. gł. Michał Łuczaj; red. pomocniczy Jolanta Zuzak [i in.]. Krosno 2017 Krośnieńska Oficyna Wydawnicza 8°.

T. 1: Księgi 1–336 oraz rejestr lekarstw y rzeczy innych wiela w zielniku ss. nlb. 24. 336, il.

T. 2: Księgi 337–636 ss. nlb. 2, 337–636, il.

T. 3: Księgi 637–912 ss. nlb. 2, 637–912, il.

T. 4: Księgi 913–1246 ss. nlb. 2, 913–1246, il.

T. 5: Księgi 1247–1556, Rośliny Index łaciński, Rejestr polski, Reister niemiecki ss. nlb. 2, 1247–1540, nlb. 24, il.

Przedr., oryg.: Kraków 1613.

3049. TAFIŁOWSKI Piotr: Inkunabuły zawierające treści geograficzne w zbiorach polskich. Z dziejów komunikacji społecznej i naukowej w dawnej Polsce. Warszawa 2017 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 138, nlb. 2, il., mapy, streszcz ang.

3050. TOMASZEWSKI Paweł E.: Od wazelinę do krzemowej rewolucji: czyli niezwykła historia największego polskiego odkrycia, które zmieniło świat. *Studia Historiae Scientiarum*. [T.] 16: 2017 s. 155–200, streszcz. ang.

Dokonane przez Jana Czochrańskiego (1885–1953).

3051. URBANKOWSKI Bohdan: Źródła. Z dziejów myśli polskiej. T. 1: Budowniczość nadpowietrznych katedr. Warszawa 2017 Inst. Hist. NN im. Andrzeja Ostoja Owsianego 8° ss. 723, nlb. 1, il.

Toż. T. 2: Rycerze nadpowietrznej walki. Warszawa 2017 ss. 674, il.

Toż. T. 3: Strażnicy niewidzialnych arsenałów. Warszawa 2017 ss. 776, nlb. 1, il.

Toż. T. 4: Tłumacze narodowych testamentów. Warszawa 2017 ss. 1055, nlb. 1, il.

3052. WERNER Wiktor: Alfred Korzybski [1879–1950] – czy zapomniany geniusz? Zagadnienie recepcji uczonego w zasobach internetowych. *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 26: 2017 s. 87–95.

3053. WNEK Jan: Krytyka naukowa polskich książek medycznych na przełomie XIX i XX wieku. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 78: 2015 s. 75–88, streszcz. ang.

3054. WOLEŃSKI Jan: Jak zostałem filozofem? Oprac. Jolanta Stasiak. *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 26: 2017 s. 47–72.

3055. WÓJCIK Zbigniew [Jerzy]: Polsko-czechosłowackie powiązania w działalności Walerego Goetla (1889–1972). *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 1 s. 178–191, streszcz. ang.

3056. WYBRANE problemy historii medycyny. Pięć perspektyw. Pod red. Anity Magowskiej i Katarzyny Pękackiej-Falkowskiej. Poznań 2017 Uniw. Medyczny im. Karola Marcinkowskiego 8° ss. 376, il. Uniw. Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

Z treści: Kołyszko Marek: Karawaka jako środek zaradczy przeciwko epidemiom panującym od XVII do XVIII wieku oraz w drugiej połowie XIX wieku s. 17–23; Paluchowski Piotr: Drukowane kalendarze autorstwa Johanna Kulmsa (1689–1745) s. 24–33; Pękacka-Falkowska Katarzyna: Lekarze z terenów Rzeczypospolitej Obojga Narodów o chorobotwórczym i deformującym działaniu kobiecej „vis imaginativa” w świetle wybranych „case studies” z pierwszej dekuri czasopisma „Miscellanea Curiosa” s. 34–50; Gryglewski Ryszard W.: Kliniczny ogląd ciała – od [Hermann] Boerhaavego do [Perre’a-Charles’a-Alexandre’a] Louisa s. 51–60; Spjelvogel Izabela, Wronecki Krzysztof: Początki zorganizowanego lecznictwa uzdrowskiego dla dzieci metodą Sebastiana Kneippa [1821–1897] s. 63–72; Nieznanowska Joanna: Wodolecznictwo w XIX-wiecznym Szczecinie: Eckerberg s. 73–86; Migala Mariusz, Skolik Beata: Zdrowie dzięki wodzie, czyli historyczny rozwój hydroterapii w XIX i pierwszej połowie XX wieku s. 87–117; Sosnowska Joanna: Zakłady kąpielowe (dezynfekcyjne) jako instytucje wspierające działania Wydziału Zdrowotności Publicznej Magistratu m. Łodzi w opiece nad higieną i zdrowiem dzieci w okresie I wojny światowej s. 118–131; Bogut Bożena, Bogut Aleksandra, Baściuk Irena, Heider Roman, Kuciel-Lewandowska Jadwiga, Aleksandrowicz Krzysztof, Lewera Dariusz: Współpraca lekarzy otolaryngologów i lekarzy uzdrowskowskich Szczawna-Zdroju w leczeniu chorób układu oddechowego oraz działalność Ośrodka Naukowo-Badawczego Kliniki Otolaryngologicznej Akademii Medycznej we Wrocławiu w drugiej połowie XX wieku s. 132–137; Zamachowska Monika: Ludwik Chwat pionierem srebrnego szwu macicy. Nieznana karta historii ciąży cesarskiego s. 141–148; Böldyrew Aneta: Rola poradników lekarzy oraz higienistów w upowszechnianiu wiedzy o zdrowiu matki i dziecka na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku s. 149–161; Stawiak-Ososińska Małgorzata: Kształcenie akuserek we Lwowie w czasie I wojny światowej (1914–1919) s. 162–174; Małek Agnieszka: Opieka nad dzieckiem chorym w świetle polskich poradników dla rodziców z lat 1918–1970 s. 175–194; Sulik-Gajda Sylwia: Osiągnięcia kardiologii dziecięcej w latach 1986–2016 s. 194–200; Wasiewicz Barbara: Krakowska szkoła bakteriologiczna w XIX i XX wieku s. 203–212; Ciesielska Maria: Czym był w wieku XX dur plamisty, nazywany potocznie tyfusem, i jak próbowano stworzyć skuteczne szczepionki przeciwko tej śmiertelnej chorobie? s. 213–222; Początek Michał: Opieka sanitarna w niemieckim

obozie jenieckim w Pile podczas Wielkiej Wojny s. 223–238; Lisiak Henryk: Problematyka zdrowia w polskim czasopiśmiennictwie niemedycznym w latach 1918–1921 s. 239–249; Początek Michał: Utworzenie Szpitala Wojewódzkiego w Koszalinie w pamięci jego wybitnych orędowników. Przyczynke do historii lecznicy s. 250–257; Celnik Hanna, Toppik Edward: Rola „Biuletynu Polskiego Komitetu do Zwalczenia Raka” i „Nowotworów” w walce z rakiem w II Rzeczypospolitej s. 258–270; Bogusz Halina: Razem czy osobno? Relacje onkologii i opieki paliatywnej w Polsce w XX wieku s. 271–281; Łysiak Marian: Rola lekarzy wyznania mojżeszowego w opiece nad ludnością Torunia w okresie zaboru pruskiego 1793–1920 s. 285–296; Kierzek Andrzej: Ludwik Hirsfeld a Tadeusz Pniński s. 297–304; Kopociński Krzysztof, Kopociński Zbigniew, Jeśman Czesław: 25. rocznica śmierci mjr. mgr. farm. Mariana Ludwika Litwina (1909–1991) – poznańskiego farmaceuty, obrońcy Warszawy i uczestnika walk II Armii Wojska Polskiego s. 305–308; Kopociński Zbigniew, Kopociński Krzysztof, Jeśman Czesław: Plk dr med. Bronisław Seyda (1912–2008) – lekarz, oficer, historyk medycyny s. 309–313; Płonka-Syroka Bożena, Syroka Andrzej: Muzeum Farmacji Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu i jego działalność na rzecz Uczelni, miasta i regionu s. 314–324; Grassmann Magdalena, Piszczatowska Marta: Ochrona i propagowanie dziedzictwa medycznego na przykładzie Muzeum Historii Medycyny i Farmacji Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku s. 325–334; Majewski Jan: Muzea farmacji w Polsce i ich związki z Polskim Towarzystwem Farmaceutycznym s. 335–340; Magowska Anita: Między Mneme a Klio, czyli o ruchu naukowym historyków medycyny i farmacji w Polsce po transformacji ustrojowej s. 341–355; Magowska Anita: Sprawozdanie z XXIV Zjazdu Polskich Historyków Medycyny, Farmacji i Nauk Pokrewnych w Poznaniu [(14–17 IX 2016)] s. 356–361.

3057. WYSŁOBOCKI Tomasz: Po co komu oświecenie? Wybrane idee i teksty. Pruszków k. Łasku 2017 Oficyna Wydaw. Leksem 8° ss. 266. XVIII–XIX w.

3058. ZAMECKI Stefan: O niektórych potrzebach nauki polskiej na łamach periodyku „Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój”. Lata 1918–1947. Aneks. Warszawa 2017 Wydaw. IHN PAN 8° ss. 406. Inst. Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów. (Monografie z Dziejów Nauki i Techniki; t. 168).

Rec.: Jeszke Jaromir, *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 26: 2017 s. 119–122.

3059. ZAMECKI Stefan: Problematyka naukoznawcza na łamach periodyku „Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój”. Studium historyczno-metodologiczne, lata 1918–1947. Warszawa 2016 Wydaw. IHN PAN 8° ss. 585. Inst. Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów. (Monografie z Dziejów Nauki i Techniki; t. 166).

Rec.: Jeszke Jaromir, *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 25: 2016 s. 129–132.

3060. ZEGUŁA-NOWAK Joanna: Polemiki filozoficzne Henryka Elzenberga ze szkołą lwowsko-warszawską. Kraków 2017 Scriptum Tomasz Sekunda 8° ss. 390. (Biblioteka Studiów z Filozofii Polskiej).

3061. ZYGMUNT Gloger [1845–1910] i jego twórczość. *Bibliotekarz Podlaski*. Nr 34: 2017 s. 9–132, streszcz. ang.

Treść: Ichnatowicz Ewa: „Rok polski w życiu, tradycji i pieśni”. Literackie sensy i konteksty s. 9–27; Kowalcuk Urszula: „Mapografia” Zygmunta Glogera. Kilka uwag o „Geografii historycznej ziem dawnej Polski” s. 29–50; Ławski Jarosław: Inna tragiczność: „Z życia dworu wiejskiego” Zygmunta Glogera s. 51–71; Bogusz Kazimierz: Mazury i Elk w pismach Zygmunta Glogera z lat 1863–1876 s. 73–86; Kowalski Grzegorz: Czego szukał Zygmunt Gloger w dolinach rzek? s. 87–112; Janicka Anna: Poszukiwanie wspólnoty. Pozytywni warszawscy i Zygmunt Gloger wobec zwierząt s. 113–132.

e) Historia oświaty i wychowania

Zob. poz. 775, 2466, 2469, 2833, 2837, 2851, 2865, 2866, 2877, 2947, 2950, 2958, 2965, 3326, 3550, 3598, 4053, 4265, 4396, 4971, 4986, 5132, 5186, 5194, 5376, 5451, 5585, 5666, 5677, 5874, 5938, 5980, 6068, 6208, 6378, 6392, 6394, 6428, 6429, 6450, 6454–6456, 6459, 6460, 6477–6480, 6492, 6519, 6557, 6560, 6564, 6575, 6586, 6595, 6607, 6625, 6653, 6659, 6887, 6912, 6933, 7025, 7053, 7066, 7197, 7245–7247, 7324, 7325, 7339, 7369–7401, 7411, 7416, 7479, 7480, 7486, 7501, 7532, 7554, 7575, 7599, 7632, 7635, 7677, 7700, 7718, 7727, 7739, 7746, 7793, 7809, 7819, 7844, 7852, 7879, 7881, 7882, 7906, 7914, 7923, 7925, 7929, 7934, 7935, 7948, 7964, 7973, 7994, 7996, 8015, 8020, 8034, 8044, 8060, 8076, 8097, 8116, 8128, 8143, 8180–8182, 8198, 8210, 8220, 8221, 8229, 8240, 8247, 8248, 8274, 8278, 8289, 8390, 8302, 8303, 8310, 8338, 8405, 8413, 8414, 8438–8440, 8459, 8501, 8517, 8531, 8532, 8544, 8546, 8565, 8567, 8574, 8583, 8596, 8615, 8622, 8635, 8658, 8669, 8672, 8692, 8706, 8736, 8746, 8749, 8761, 8772, 8786, 8790, 8830, 8837, 8838, 8847, 8852, 8863, 8868, 8871, 8874, 8880, 8886, 8889, 8921, 8932, 8938, 8949, 8954, 8958, 8979, 9004, 9007, 9044, 9116, 9177, 9245, 9253, 9297, 9363, 9440, 9452, 9496, 9503, 9574, 9576, 9601, 9607, 9614, 9626, 9685, 9710, 9740, 9751, 9774–9776, 9799, 9809, 9831, 9876, 9880, 9885, 9918, 9945, 9954, 9977, 9988, 9994, 10008, 10077, 10096, 10105, 10157, 10160, 10165, 10168, 10180, 10196, 10226, 10235, 10272, 10273, 10278, 10286, 10373, 10379, 10409, 10413, 10427, 10434, 10445, 10473, 10474, 10485, 10495, 10497, 10519, 10526, 10548, 10555, 10565, 10571, 10595, 10645, 10647, 10654, 10666, 10668, 10689, 10690, 10695, 10706, 10708, 10711, 10717, 10721, 10722, 10730.

3062. XXV LAT Szkoły Ochrony Środowiska i Inżynierii Środowiska im. Walerego Goetla. Kraków 2017 Szkoła Ochrony Środowiska i Inżynierii Środowiska im. Walerego Goetla. AGH 8° ss. 172, il. Szkoły Ochrony Środowiska i Inżynierii Środowiska im. Walerego Goetla. (Monografie; nr 3).

Z treści: Banaś Marian: Rys 25-letniej historii i działalności Szkoły Ochrony i Inżynierii Środowiska im. Walerego Goetla w AGH s. 5–43; Chrzastowski Piotr: Walery Goetel [1889–1972] – uczonej zasłużony dla ludzi, nauki i ochrony przyrody s. 45–84; Manecki Andrzej: Walery Goetel i pokłosie goetlowskiej zoologii i sozotechniki w Akademii Górniczo-Hutniczej s. 85–99; Paulo Andrzej: Początki Naszek Szkoły. [Od 1992 r.] s. 101–105; Dobrowolski Jan W.: Pokłosie prekursorskich inicjatyw Prof. W. Goetla jako wielka a niewykorzystana w pełni szansa s. 107–123; Wspomnienia o tych co odeszli: Telesko Tadeusz; Stanisław Słupke [1938–2006] – wspomnienie s. 139–141; Oprządkiewicz Krzysztof, Teneta Janusz: Jerzy Chojnacki

[1939–2011] – wspomnienie s. 143–152; Zubrzycki Adam; Ludwik Zawisza [1949–2011] – wspomnienie s. 153–155; Kowalski Włodzisław: Józef Gęga [1931–2012] – wspomnienie s. 157–159; Batko Wojciech, Wiciak Jerzy: Zbigniew Engel [1933–2013] – wspomnienie s. 161–165; Filipowicz Mariusz, Wajss Paweł, Goryl Wojciech: Adam Guła [1941–2014] – wspomnienie s. 167–172.

3063. 50 LAT Wydziału Budownictwa i Architektury. Pod red. Zbigniewa Zembatego, Wiesława Barana, Anny Dębowskiej. Opole 2017 Oficyna Wydaw. Politech. Opolskiej 8° ss. 423, il.

Z treści: Wstęp s. 11–22; Adamska Monika Ewa, Pierścinek Barbara: Katedra Architektury i Urbanistyki s. 23–62; Rak Adam, Słodziński Andrzej: Katedra Budownictwa i Procesów Budowlanych s. 63–72; Górski Piotr, Jakiel Przemysław, Koźłowski Wojciech, Stankiewicz Beata: Katedra Dróg i Mostów s. 73–104; Wyrwał Jerzy: Katedra Fizyki Materiałów s. 105–126; Anigacz Wojciech: Katedra Geotechniki i Geodezji s. 127–154; Grzeszczyk Stefania, Janowska-Renkas Elżbieta, Matuszek-Chmurowska Aneta, Mordak Arkadiusz: Katedra Inżynierii Materiałów Budowlanych s. 155–202; Żmuda Jan, Baran Wiesław: Katedra Konstrukcji Budowlanych i Inżynierskich s. 203–270; Nowak Henryk, Zembaty Zbigniew: Katedra Mechaniki Budowli s. 271–292; Zembaty Zbigniew, Dębowska Anna: Bibliografia publikacji naukowych pracowników Wydziału Budownictwa i Architektury Politechniki Opolskiej w okresie od 1968 roku do początku roku 2018 s. 293–412; Spis pracowników Wydziału Budownictwa i Architektury. Indeks nazwisk s. 413–423.

3064. 60 LAT 8. Drużyny Harcerzy „Czerwone Maki” im. Bohaterów Monte Cassino w Skawinie 1957–2017. Red. Justyna Myszor, Karolina Opatowicz. Skawina 2017 Urząd M. i Gm.; MBP 8° ss. 109, nlb. 3, il. + 2 dyski optyczne (DVD).

Tekst równol. pol., ang.

Z treści: Ryll Zygmunt: 8. DH „Czerwone Maki” im. Bohaterów Monte Cassino w Skawinie. Lata 1957–1959. 8th Skawina Heroes of Monte Cassino Scout Troop „Czerwone Maki”. 1957–1959 s. 6–20; 50. rocznica powstania 8. DH – 1 czerwca 2007 r. 50th anniversary of the opening of the 8th Scout Troop – June 1st 2007 [zdjęcia] s. 21–29; Najder Adam: W służbie pamięci uczestników walk 2. Korpusu Polskiego PSZ na Zachodzie. In memory of the combatants of the Polish II Corps of the Armed Forces in the West s. 30–43; Monte Cassino – 2009 r. s. 44–47; Odsłonięcie tablicy pamiątkowej – 2000 r. The reveal of the commemorative plaque – 2010 s. 48–51; Działalność 8. DH „Czerwone Maki”, lata 2010–2017. The activities of the 8th Scout Troop „Czerwone Maki”, 2010–2017 s. 52–69; 60-lecie 8. DH „Czerwone Maki”. 60th anniversary of opening of the 8th Scout Troop „Czerwone Maki” s. 70–112.

3065. 65 LAT Zakładu Eksploatacji Pojazdów Samochodowych i Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (1950–2015). Red. i oprac. materiałów Andrzej Mruk. Kraków 2017 Wydaw. Politech. Krakowskiej 8° ss. 94, il. Politech. Krakowska im. Tadeusza Kościuszki. Wydz. Mechaniczny.

Na Wydziale Mechanicznym w Politechniki Krakowskiej.

3066. 200 LAT teologii uniwersyteckiej w Warszawie. Red. nauk. Magdalena Butkiewicz,

Jakub Ślawik, Jarosław A. Sobkowiak. Warszawa 2017 Wydaw. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 212, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk., Warszawa, 16–17 XI 2016 r.

Z treści: Ślawik Jakub, Sobkowiak Jarosław A.: Słowo wstępne s. 7–13; Bartnicki Roman: Od UW do UKSW. 200 lat instytucji i struktury teologii uniwersyteckiej w Warszawie s. 15–31; Salij Jacek: Krótkie spojrzenie na warszawską teologię katolicką w ostatnich dwustu latach s. 33–42; Bednarczyk Rafał: Wojciech Szwejkowski (1773–1838) i Antoni Szlagomatycki (1863–1956) – duchowni i rektorzy Uniwersytetu Warszawskiego s. 43–53; Karski Karol: Od izolacji do dialogu. Nielatwa droga warszawskich wydziałów teologicznych do współpracy ekumenicznej s. 55–64; Bagrowicz Jerzy: Teologia w kontekście „universitatis scientiarum”. W trosce o tożsamość i dialog s. 65–76; Olszar Henryk: Powiązanie Katowic z teologią uniwersytecką w Warszawie s. 77–103; Bortkiewicz Paweł: Wkład środowiska ATK w rozwój nauki teologii moralnej. Refleksja i świadectwo s. 105–118; Hintz Marcin: Teologia systematyczna w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie s. 119–129; Baczyński Andrzej, Sawicki Doroteusz: Studium Teologii Prawosławnej UW – w służbie nauki i Kościoła s. 131–160; Przedpełski Borys: Badania w zakresie teologii starokatolickiej w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej s. 161–175; Milerki Bogusław: Teologia między normatywnością konfesijną a wolnością badań naukowych s. 191–199; Kowalski Jakub M.: Wystawa jubileuszowa „Literatura ekumeniczna Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Warszawskiego w zbiorach Biblioteki Głównej UKSW” s. 201–208.

3067. 40-LECIE Wydziału Inżynierii Produkcji SGGW (1977–2017) (d. Wydział Techniki Rolniczej i Leśnej). Praca zbior. pod red. Jerzego Bulińskiego. Warszawa 2017 P. W. Polimax 8° ss. 220, il.

3068. 70-LECIE Szkoły Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Warszawie. 1947–2017. Red. Elżbieta Mackoś-Gorayska, Hanna Sawicka. Warszawa 2017 Zespół Państw. Szkół Muzycznych nr 4 im. Karola Szymanowskiego 8° ss. 282, nlb. 2, il. Zespół Państw. Szkół Muzycznych nr 4 im. Karola Szymanowskiego w Warszawie.

3069. 70-LECIE włókiennictwa akademickiego w Polsce. XXXIII Seminarium Polskich Kolorystów, Bydgoszcz, 20.09.–22.09.2017 r. Łódź 2017 Fund. Rozwoju Polskiej Kolorystyki 8° ss. 212, il., streszcz. ang. Stow. Pol. Chemików Kolorystów, Fund. Rozwoju Pol. Kolorystyki.

3070. 70-LECIE Wyższego Seminarium Duchownego w Gorzowie Wlkp. i Paradyżu. Red. Dariusz Mazurkiewicz. Paradyż–Zielona Góra 2017 Wydaw. Diec. Zielonogórsko-Gorzowskiej 8° ss. 216, nlb. 2, streszcz. ang.

3071. ADAMCZYK Błażej: Tropem Harcerskiego Kręgu Seniora „Skaut” w Radlinie. 1986 w służbie ojczyzny 2016. Radlin 2017 Radlińskie Tow. Kulturalne 8° ss. 91, nlb. 9, il.

3072. ALBUM szkolny Chylice. Zespół red. Krystyna Jesionek, Emilia Kulczyk-Prus, Urszula Misiun, Monika Oksiutycz. Piaseczno 2017 Urząd M. i Gm. Piaseczno 8° ss. 88, il.

Zespół Szkół Publicznych w Chylicach w l. 1917–2017.

3073. AUSZ Mariusz: Szkoły pijarskie na terenie Białorusi. *Studia Białorusinistyczne*. [T.] 11: 2017 s. 11–27, streszcz. ang., białorus.

W l. 1718–1944.

3074. BABICKA-WIRKUS Anna: Problematyka szkoły wyższej na łamach „Rocznika Pedagogicznego”. *Studia z Teorii Wychowania*. T. 8: 2017 nr 4 s. 55–89, streszcz. ang.

W l. 1974–2017.

3075. BADEN-POWELL Robert: Podręcznik skauta. Książka dla młodych harcerzy. Według dzieła Baden Powella streściła M.G. [Maria Arct-Gołczewska]. Kraków 2017 Oficyna Wydaw. „Impuls” 16° ss. 141, nlb. 3, il. (Przywrócić Pamięć).

Podst. ed.: Warszawa 1914.

3076. BALCER Elwira: Samowychowanie w ujęciu wybranych autorów XX wieku. Lublin 2017 Tow. Nauk. KUL; KUL 8° ss. 422, streszcz. ang. Tow. Nauk. KUL. (Biblioteka Katedry Pedagogiki Chrześcijańskiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; nr 12) (Źródła i Monografie; 462).

3077. BARTNICKI Roman: Korzenie UKSW. Z dziejów uczelni na warszawskich Bielanych. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego; Muzeum Niepodległości 8° ss. 500, tabl. 16, il.

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

3078. BERNAŚ Beata: 90-lecie Liceum Ogólnokształcącego w Międzychodzie. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 3 s. 166–169.

Od 1927 r.

3079. BIAŁKOWSKI Bogdan: Na słowie harcerza można polegać. Gawęda. Kraków 2017 Impuls 16° ss. 17, nlb. 7. (Przywrócić Pamięć).

Na podst. wyd.: Lublin 1919.

3080. BOGDANOWICZ Mariusz: Nauczanie i propagowanie jazzu w Polsce. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. I: Artes. Vol. 15: 2017 [nr] 1 s. 139–157, streszcz. ang.

W l. 1969–2017.

3081. BORUDZKA Wanda: Ideologia harcerska a małżeństwo współczesne. Kraków

2017 Impuls 16° ss. 24, nlb. 12. (Przywrócić Pamięć).

Podst. ed.: Wilno 1924.

3082. BRENK Mikołaj, Nowak-Kluczyński Konrad: 50 lat Zakładu Historii Wychowania na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 3/4 s. 232–238.

3083. CENTESIMA adveniens... Retrospekcje u progu stulecia uniwersytetu. *Summarium*. R. 45: 2016 [dr:] 2017 s. 5–24.

Treść: Jeszke Jerzy: Moje wyspy wolności s. 5–13; Trzęsicki Kazimierz: Jak zostałem studentem Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego s. 15–18; Kuczyńska Jadwiga: Z dziejów Historii Sztuki na KUL. Mój przyjaciel Józef Wzorek (1938–2015) s. 19–24.

3084. CIAŻĘLA Andrzej: Polska pedagogika wychowania dla alternatywnej cywilizacji humanistycznej w latach 1947–2017. *Zeszyty Naukowe – Politechnika Śląska*. Organizacja i Zarządzanie. Z. 112: 2017 s. 95–108.

3085. COMENIUS and the problem of interdisciplinarity. Ed. by Andrzej Borkowski, Roman Mních. Siedlce 2017 Inst. Kultury Region. i Badań Liter. im. Franciszka Karpińskiego. Stow. 8° ss. 180, il., streszcz. ang. Inst. Kultury Region. i Badań Liter. im. Franciszka Karpińskiego. Stow., Pracownia Komeniologii i Badań Interdyscyplinarnych Uniw. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach. (Orbis Comenianus; vol. 1).

Treść: Blashkiv Oksana: The Interdisciplinary canvas of Slavic studies: A case of Dmytro Čyžev’s ‘kyj [1894–1977] s. 7–15; Ungureanu Ioana, Borges de Aguiar Thiago: L’education pour la paix chez Comenius s. 17–36; Richter Manfred: Die Heilige Schrift, die „Drei Bücher Gottes” und „das Buch” des Comenius s. 37–53; Lisowska Marzena: Das Kind in der Sicht von Johann Amos Comenius s. 55–63; Maševska Svetlana: Teatral’nye metafory w proizvedeniah A. A. Komenskogo s. 65–84; Polákova Mariá: Realizaciá didaktičeskogo principa nagľadnosti v obučení pri formirovaní „Kartiny mira” detej v Kratkom Katehizise Martina Lútera i „Orbis Pictus” Komeniusa s. 85–99; Stejskalová Jana: Aktuálnost Komenského výchovy k lidskosti s. 101–108; Marešová Iveta: Trinitarismus, podstatná komponenta Komenského myšlení s. 109–115; Bezrogov Vitaly, Kurovskaya Yulia: Vizual’nyj kod v literature dlá načal’nogo obučeníá kak faktor formirovaníá kartiny mira obučaúšegosa: ot Ákoba Grúsbajtela k Ánu Komenskomu s. 117–136; Mních Ludmila: Pawel Blonskij [1884–1941] kak komeniolog s. 137–147; Borkowski Andrzej: Pijarzy polscy w krajobrazie intelektualnym i konfesijnym epoki baroku (sylwetki, edukacja, duchowość) s. 149–172; Bibliography s. 173–180.

3086. CWYNAR Ludwik, Harbus Zbigniew, Musiał Henryk: Historia oświaty w powiecie łobeskim. 70-lecie pierwszej polskiej matury. Łobez 2017 Pow. Łobeski 8° ss. 468, il. (Z Dziejów Ziemi Łobeskiej).

3087. CZAPLICKI Ryszard: Zarys historii II Miejskiego Gimnazjum i XXI Liceum

Ogólnokształcącego im. Hugona Kołłątaja w Warszawie w latach 1921–2017. Warszawa 2017 XXI LO im. Hugona Kołłątaja 8° ss. 262, nlb. 1; 151, nlb. 1, il.

Współwydane: Współczesność XXI Liceum Ogólnokształcącego im. Hugona Kołłątaja w Warszawie 1997–2017. Praca zbior. pod red. Beaty Lewickiej.

Oprawne w kierunku przeciwnym.

3088. CZEKALSKI Tadeusz: Arsenał Królewski. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 136, il., streszcz. ang. (Historia Budynków Uniwersytetu Jagiellońskiego).

XVI–XXI w.

3089. DĄBROWSKI Karol: „Obecność” średniowiecza w kształceniu studentów wydziałów prawa. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 1 s. 267–282, streszcz. ang., fr.

3090. DOMAGAŁA Jarosław: Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st. w Kutnie w latach 1972–1994. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 21: 2017 s. 325–382.

3091. DORMUS Katarzyna, Włoch Anna, Wojniak Justyna: Edukacja kobiet, kobiety w edukacji. Szkice historyczno-pedagogiczne. Kraków 2017 Impuls 8° ss. 171.

Rec.: Kula Ewa, *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie*. Pedagogika. T. 26: 2017 nr 2 s. 337–340.

3092. DUDA Krzysztof: O początkach „Szarej Siódemki” – VII Krakowskiej Drużyny harcerzy im. Tadeusza Rejtana (1911–1917). *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 13: 2017 s. 117–132.

3093. DZIECKO w historii – w kręgu kultury chrześcijańskiej. Red. Elwira J. Kryńska, Agnieszka Suplicka, Urszula Wróblewska. Białystok 2017 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 510, tabl. 1, il., streszcz. ang.

Z treści: Kryńska Elwira J.: Refleksja nad historią dzieciństwa w kontekście Chrztu Polski i idei wychowania chrześcijańskiego s. 17–31; Szulakiewicz Władysława: Problem kształcenia charakteru dzieci. Analiza wybranych koncepcji II połowy XIX i początków XX w. s. 35–46; Grabowska-Pienkosz Dorota: Problematyka edukacyjna dziecka w programie działalności Towarzystwa Pedagogicznego s. 47–60; Stolińska-Pobralaska Nella: Recepcja metody samorządowej Janusza Korczaka w okresie międzywojnia w pracy łódzkiego domu wychowawczego dla sierot s. 64–75; Frątczak Dorota: Nowatorskie dokonania oświatowo-kulturalne ks. Wacława Bliźnińskiego w środowisku wiejskim w latach 1900–1939 s. 76–92; Michalska Iwonna: Wychowanie dziecka na przełomie XIX i XX w. w przekazie śląskiego periodyku „Rodzina” s. 93–105; Michalski Grzegorz: Popularyzowanie wiedzy o dziecku i jego wychowaniu w publicystyce Izzy Moszczeńskiej z lat 1893–1905 na łamach „Przeglądu Pedagogicznego” s. 106–118; Stawska-Jundziłł Bożena: Socjalizacja dzieci poprzez ubiór: społeczne normy, zwyczaje kulturowe (wybrane zagadnienia – aspekt historyczny) s. 121–133; Dolata Elżbieta: Dziecko w rozważaniach higienistów galicyjskich

z przełomu XIX i XX w. s. 134–151; Smolarczyk Andrzej: Stan zdrowotny i higieniczny uczniów szkół powszechnych w województwie wileńskim w okresie międzywojennym s. 152–168; Bugajska-Wieclawska Joanna: Zakożenia i kondycja higieny szkolnej w okresie międzywojennym s. 169–179; Dobrowolski Radosław: Działalność edukacyjna klasztoru OO. Bazylianów w Supraślu (XVII–XVIII w.) s. 183–197; Ausz Mariusz: Gimnazjum Handlowe Księży Pijarów w Lidzie w latach 1929–1939, jako przykład tolerancji religijnej s. 198–218; Suplicka Agnieszka: Uczniowie białostockich szkół powszechnych w II Rzeczypospolitej s. 219–232; Boguszewska Anna: Tematyka książki polskiego dziecka w okresie międzywojennym s. 233–247; Burzyńska-Wentland Lidia: Osobisty i szkolny wymiar życia uczniów ze środowisk wiejskich we wspomnieniach nauczycieli okresu PRL s. 248–264; Falkowska Joanna: Powinności rodziców w wychowaniu dzieci. Rozważania Zofii Kowerskiej (1845–1929) s. 312–323; Balukiewicz Małgorzata: Z wojennego kajetu lwowskiego dziecka. Opieka nad dzieckiem we Lwowie w okresie I wojny światowej s. 335–349; Sosnowska Joanna: Inicjatywy pomocowe na rzecz łódzkich dzieci w latach Wielkiej Wojny (1914–1918) s. 350–365; Galek Czesław: Losy dzieci Zamorszczyzny w czasie okupacji niemieckiej s. 366–379; Bamaś-Baran Ewa: Opieka, wychowanie i kształcenie ubogich dzieci w towarzystwach dobroczynności I połowy XIX w. s. 393–410; Samsel Agata: Kierunki i formy pomocy dziecku w II Rzeczypospolitej s. 411–432; Wróblewska Urszula: Stacje Opieki nad Matką i Dzieckiem jako jedna z form działalności Polskiego Komitetu Opieki nad Dzieckiem w II Rzeczypospolitej (zarys problemu) s. 433–443; Markiewicz Hanna: Warszawskie Towarzystwo Dobroczynności i jego działalność na polu opieki nad dzieckiem w latach 1941–1944 s. 444–453; Kalisz Łukasz: Salezianie i ich opieka nad dzieckiem w Supraślu (1936–1950) s. 454–463; Kulbaka Jacek: Niepełnosprawni (ość) w historii europejskiej i kulturze polskiej (w średniowieczu i na początku ery nowożytnej) s. 464–477; Czarna Iwona: Opieka nad dzieckiem w świetle artykułów zawartych na łamach „Świata Głuchych” i „Świata Ciszey” organu prasowego Polskiego Związku Głuchych s. 478–494; Grochowski Leonard: Problematyka mauzoleum nagrobnego pierwszych polskich władców w świetle działań ks. Teofila Wolickiego, Arcybiskupa Metropoli Gnieźnieńskiego i Poznańskiego 1816–1825–(1828–1829) s. 497–506.

3094. DZIEDZICTWO. Warszawska szkoła rysunku architektonicznego. Zakład Dziedzictwa Architektonicznego i Sztuki, Pracownia Rysunku, Malarstwa i Rzeźby. Red. nauk. Mirosław Orzechowski. Warszawa 2017 Wyd. Architektury Politech. Warszawskiej 8° ss. 108, il.

XX–XXI w.

3095. DZIEJE strumińskiej Macierzy w latach 1926–2016. Aut. Adam Gawron, Wojciech Kiełkowski, Barbara Żerdka, Anastazja Żur. Strumień–Kraków 2016 Wydaw. „Scriptum” Tomasz Sekunda 8° ss. 162, nlb. 2, tabl. 24, il.

3096. EDUKACJA polonistyczna wobec przemian kulturowych. Red. nauk. Iwona Morawska, Małgorzata Latoch-Zielińska. Lublin 2017 Wydaw. UMCS 8° ss. 303, il., streszcz. ang.

Z treści: Rusek Marta: Bitwa książek i bitwa o książki. Transformacje kształcenia literackiego s. 13–27; Słószarz Anna: Lekture szkolne po remediacji druku s. 55–76; Tomaszewska Grażyna B.: Alegoria prawdy: Jacek Dehnel, „Matka Makryna” [Mieczysławski] s. 139–158; Adamiec Anna: Eliza Orzeszkowa i Jadwiga Ostromecka: Dialog dydaktyczny i tożsamościowy s. 187–198; Karkut Dorota: Komu dzisiaj potrzebna jest przeszłość?

„Kamieni na szaniec” Aleksandra Kamińskiego w dyskursie edukacyjnym i historycznym s. 227–239; Wiśniewska Halina: Zmiany struktury nazw zawodów w dzisiejszej Polsce s. 265–276.

3097. GAWKOWSKI Robert: Historyczne związki wielkopolskiego Zagórowa i okolic z Uniwersytetem Warszawskim. *Polonia Maior Orientalis*. T. 4: 2017 s. 81–93, streszcz. ang. W l. 1816–1939.

3098. GIŻKA Ewelina: Nauczyciel i przyjaciel. O działalności wychowawczej Józefa Kalinowskiego. *Spoleczeństwo i Rodzina*. Stalowolskie studia KUL. 2016 nr 4 s. 121–139, streszcz. ang.

Św. Rafał Kalinowski (1835–1907).

3099. GLUGLA Paweł: Krajowa Szkoła Stolarska w Kalwarii Zebrzydowskiej. *Nowa Szkoła*. R. 72: 2017 nr 7 s. 41–51.

W l. 1897–1937.

3100. GLURA Roman: Pierwsze zjazdy absolwentów Gimnazjum i Liceum Ziemi Gostyńskiej. *Rocznik Gostyński*. T. 2: 2015 s. 9–18.

W l. 1927–1949.

3101. GOLEC Józef, Głembin Rajmund: Dwa wieki sopockiego szkolnictwa. Cieszyn 2014.

Rec.: Żebrowski Jan, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 1/2 s. 225–230.

3102. GOŁDYN Piotr: Działalność Krajowej Szkoły Kupieckiej w Tarnowie w świetle zachowanych sprawozdań dyrekcji szkoły. *Tarnowskie Studia Historyczne*. T. 5: 2017 s. 116–127, streszcz. ang.

3103. GOŁDYN Piotr: Obrazki z dziejów oświaty w Wielkopolsce Wschodniej. Z. 2. Kalisz 2015 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 123, il.

Toż. Z. 3. Kalisz 2017 ss. 129, il. Z. 1. 2014.

3104. GOŁDYN Piotr: W kręgu polsko-rumuńskiej współpracy oświatowej w pierwszej połowie XX wieku. Wybrane aspekty. Poznań-Kalisz 2017 UAM. Wdż. Pedagog.-Artyst. 8° ss. 123, streszcz. ang.

Tekst równol. pol., rum.

3105. GRODECKA Ewa: Nasze prawo, przyrzeczenie i pozdrowienie. Kraków 2017 Oficyna Wydaw. „Impuls” 16° ss. 88, nlb. 4, il. (Przywrócić Pamięć).

Podst. ed.: Warszawa 1937.

3106. GRZYBOWSKI Przemysław Paweł, Marszałek Katarzyna: W naszym Domu... Bydgoski Zespół Placówek Opiekuńczo-Wy-

chowawczych wczoraj i dziś. T. 1. Kraków 2017 Oficyna Wydawnicza Impuls 8° ss. 332, il. Od 1907 r.

3107. HISTORIA harcerstwa w SP nr 1 im. Marynarki Wojennej RP. Red. Przemysław Chabros [i in.]. Kraków 2016 Ridero 8° ss. 1005, il. III Szczęp Harcerski „Słowianie” ZHR im. Zawiszy Czarnego.

W Świnoujściu w l. 1946–2016.

3108. HISTORIA i terażniejszość Zespołu Szkół im. Tadeusz Kościuszki w Wysokiej. W oprac. Małgorzaty Hadław. Wyd. 2, poszerz. Wysoka-Rzeszów 2017 Nacz. Organizacja Techniczna FSNT. Rada 8° ss. 160, nlb. 1, il.

3109. [HISTORIA Instytutu Pedagogiki Specjalnej]. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 200: Studia Paedagogicae. [T.] 6: 2016 s. 4–91.

Treść: Pasteczka Magdalena: Jak tworzyła się historia Instytutu Pedagogiki Specjalnej? s. 4–13; Baran Jolanta, Gałuszka Izabela: Doc. dr hab. Jadwiga Baran s. 14–23; Gunia Grażyna: Dr hab. Bożena Grochmal-Bach, prof. nadzw. s. 24–27; Parys Katarzyna: Dr Jan Pilecki s. 28–35; Cierpiłowska Tamara, Lubńska-Kościółek Elżbieta: Prof. dr hab. Alicja Rakowska s. 36–45; Mikrut Adam: Prof. dr hab. Janina Wyczęsany s. 46–56; Pasteczka Magdalena: Dr hab. Adam Mikrut, prof. nadzw. s. 57–61; Czyż Anna, Plutecka Katarzyna: Prof. dr hab. Aniela Korzon s. 62–70; Olszewski Sławomir: Prof. dr hab. Bronisław Urban (1942–2014) s. 71–79; Trojańska Małgorzata: Prof. dr hab. Franciszek Wojciechowski s. 80–85; Gunia Grażyna: Prof. PhDr. Victor Lechta, Ph.D. s. 86–91.

3110. HISTORIA wychowania na przełomie XX i XXI wieku. Kontynuacje i nowe wyzwania. Red. Teresa Gumuła. Kielce 2017 Kieleckie Tow. Nauk. 8° ss. 340, il., streszcz. ang.

Treść: Gumuła Teresa: Przedmowa s. 9–13; Cz. I. Historia wychowania na przełomie stuleci: Michalski Grzegorz: Kierunki badań i osiągnięcia naukowe Eugenii Podgórskiej (1914–2006) w dziedzinie historii wychowania s. 17–33; Michalska Iwonna: Główne obszary historyczno-pedagogicznych badań Tadeusza Jałmużny (1939–2006) s. 35–50; Falkowska Joanna: Historia wychowania w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w latach 2000–2015. Instytucjonalizacja – badanie – nauczanie s. 51–66; Grzybowski Romuald: Gdańska historia wychowania w pierwszym piętnastolecu XXI wieku. Szkic do portretu s. 67–97; Magiera Elżbieta: Badania historyczno-pedagogiczne w Uniwersytecie Szczecińskim s. 99–126; Piskurewicz Jan: Historia wychowania w ćwierć wieku później. Na marginesie glosy Czesława Majora i arcykułu Ireny Szybiak o nauczaniu historii s. 127–134; Młynarczyk-Tomczyk Anita: „Wychowanie Uniwersytetu Jagiellońskiego w służbie Narodu i Państwa”. Obchody 600-lecia założenia Akademii Krakowskiej (1964 r.) w wybranych zagadnieniach s. 135–155; Gumuła Teresa, Majewski Stanisław: Przemiany szkolnictwa polskiego po II wojnie światowej 1944–1961 – zmiany strukturalne oraz ideowo-wychowawcze. Przyczynek do badań s. 157–197; Kaliszewska Małgorzata: Myśl pedagogiczna Celestyna Freineta w polskich badaniach naukowych w latach 1957–2016. Między teorią a praktyką s. 199–217; Błaszczak Iwona: Historia edukacji ustawicznej dorosłych w ruchu polskich uniwersytetów ludowych s. 219–238; Cz. II. Wybrane kierunki badań w edukacji współczesnej: Kaliszewska Małgorzata: Echa wojennych

przeżyć w pedagogice Celestyna Freineta. (Z perspektywy epistemologii M[ichel] Foucaulta) s. 253–269; Zawadzka Bożena, Srokosz Waclaw: Fair play i edukacja olimpijska w obronie humanistycznych wartości sportu – w ujęciu Profesora Stefana Wołoszyna s. 271–281; Pierscińska-Maruszewska Aneta: Stereotypy i wyzwania związane z kształceniem ustawicznym na przykładzie Centrum Kształcenia Ustawicznego w Ostrowcu Świętokrzyskim s. 297–304.

3111. [HODOROWICZ Stanisław Andrzej]: Rektor zbójnik. Z profesorem Stanisławem Hodorowiczem rozmawia Jerzy Sadecki. Kraków 2017 Universitas 8° ss. 138, nlb. 3, il.

Podhalańska Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Targu.

3112. HODOROWICZ Stanisław A[ndrzej], Hodorowicz Maciej: Krystalografia na Uniwersytecie Jagiellońskim. Placówki naukowe, piśmiennictwo, ludzie. Kraków 2017 Wydaw. UJ 8° ss. 109, nlb. 1, il.

Także e-book.
XVIII–XX w.

3113. HOROWSKI Jarosław: Pedagogika neotomistyczna w Polsce w XX wieku. Od koncepcji wychowania do teorii wychowania. *Polska Myśl Pedagogiczna*. Nr 3: 2017 s. 45–61, streszcz. ang.

3114. HUSAR Bożena, Bąk Elżbieta: Szkoła bliska sercom mieszkańców Żywca. 150 lat tradycji Szkoły Podstawowej nr 2. *Gronie*. Nr 17: 2017 s. 139–150.

Założona w 1866 r.

3115. HYNCEWSKA-HENNEL Teresa: Mistrz i uczniowie. Akademia Kijowsko-Mohylańska w dyskusjach krytyków i zwolenników. *Krakowsko-Wileńskie Studia Slawistyczne*. T. 12: 2017 s. 165–179.

XVII–XXI w.

3116. IWANIEC Małgorzata: Harcerstwo w Dęblinie i okolicy. Dębлін 2016 Tow. Przyj. Dębłina 8° ss. nlb. 4, 254, il. Tow. Przyj. Dębłina. XX w.

3117. JAKUBIAK Krzysztof: Polskie tradycje edukacji domowej. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 20: 2017 [nr] 3 s. 19–30, streszcz. ang.

3118. JAKUBIAK Krzysztof: Życie i wychowanie w rodzinach polskich w XIX i na początku XX wieku. *Kultura, Przemiany, Edukacja*. T. 5: 2017 s. 77–92, streszcz. ang.

3119. JAKUBIAK Marek: Pierwsza polska politechnika. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 1/2 s. 39–56, streszcz. ang.

Politechnika Warszawska, od 1915 r.

3120. JARUSZEWSKI Kazimierz: Wychowanie Królewskiego Katolickiego Gimnazjum w Chojnicach. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 421–435, streszcz. ang., niem.

Z l. 1815–1948.

3121. JAWORSKI Paweł, Kotecki Andrzej: Wydział Przyrodniczo-Technologiczny Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu 1945–2015. Wrocław 2015.

Rec.: Tyszkiewicz Jakub, *Rocznik Wrocławski*. R. 13/14: 2016 s. 315–316.

3122. JĘDRAŚ Stanisław: Półtora wieku szkoły w Zielonej Wsi. *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 193–207.

Szkoła Podstawowa, od 1863 r.

3123. JUSZCZYK Stanisław: Czterdzieści lat instytucjonalnego funkcjonowania pedagogiki i psychologii na Górnym Śląsku. *Rocznik Pedagogiczny*. T. 39: 2016 s. 213–223, streszcz. ang.

Na Uniwersytecie Śląskim.

3124. KABACIŃSKA[ŁUCZAK] Katarzyna, Ratajczak Krzysztof: Peasant child during the period of profanum – educational contexts (Middle Ages – Modern Era). *Bulletin of the History of Education*. [Nr] 36: 2017 s. 7–34.

3125. KACZMARCZYK Jan, Rataj Dariusz: Zarys historii Zespołu Szkół im. Bolesława Prusa w Częstochowie. *Ziemia Częstochowska*. [T.] 43: 2017 s. 167–173, streszcz. ang.

Powstał w 2002 r. z połączenia Zespołu Szkół Elektroniczno-Mechanicznych (od 1946 r.) i Zespołu Szkół nr 3 im. Stanisława Staszica (od 1958 r.).

3126. KASTORY Agnieszka [Małgorzata]: Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 3: 2013 s. 360–363.

XX–XXI w.

3127. KLISZCZ Joanna, Kosmala Agnieszka: Wojewódzki Zespół Szkół Policealnych w Gdyni – historia i dzień dzisiejszy. *Rocznik Gdynski*. Nr 28: 2016 s. 173–175.

Od 1962 r.

3128. KLOTZKE Zbigniew: 330 lat Szkoły w Luzinie. Luzino–Tczew 2017 Oficyna Wydawnicza Edytor 8° ss. 296, il.

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Lecha Bądkowskiego.

3129. KOLBUSZEWSKA Jolanta: Walka Polek o dostęp do uniwersyteckiego wykształcenia i samodzielnych badań naukowych.

Częstochowskie Teki Historyczne. T. 7: 2017 s. 169–179, streszcz. ang.

XIX–XXI w.

3130. KOŁODZIEJCZAK Ryszard: Nauczyciele katolickiej szkoły elementarnej w Michałowie w latach 1840–1945. *Rocznik Gostyński*. T. 4: 2017 s. 55–74.

3131. KOSTKIEWICZ Janina: Patriotyzm. O różnorodności jego ujęć teoretycznych i praktycznej obecności w pracy wychowawczej zmartwychwstańców przed rokiem 1939. *Paedagogia Christiana*. [Nr] 40: 2017 [z.] 2 s. 109–131, streszcz. ang.

Od ok. 1832 r.

3132. KOTAŁA Michał: Koncepcja ochrony bł. Edmunda Bojanowskiego [1814–1871]. *Roczniki Pedagogiczne*. T. 9: 2017 nr spec. s. 181–190.

3133. KOWALEWSKI Jerzy: Język polski na Ukrainie w perspektywie glottodydaktycznej. Kraków 2017 nakł. aut. 8° ss. 272, il.

3134. KRUSZYŃSKI Marcin: Wokół dyskusji o przedwojennej inteligencji, uniwersytetach i wreszcie robotnikach na uniwersytetach (1945–1956). Uwag kilka. *Res Historica*. Nr 43: 2017 s. 207–232, streszcz. ang., pol.

3135. KRZYŻAK Lesław: Nauczanie prawa kanonicznego w seminarium duchownym w Przemyśle – zarys problematyki. *Studia Elckie*. [T.] 19: 2017 nr 2 s. 131–146, streszcz. ang.

XVII–XXI w.

3136. KSIĘGA 70-lecia Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Pod red. Jędrzeja Chumińskiego i Czesława Zająca. Wrocław 2017 Wydaw. Uniw. Ekonomicznego 8° ss. 236, il.

XX–XXI w.

3137. KSIĘGA jubileuszowa dla uczczenia 80-lecia Katedry Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Oprac. redakcyjne Ryszard Borowiecki, Andrzej Jaki. Kraków 2017 Fund. Uniw. Ekonom. w Krakowie 8° ss. 177.

3138. KSIĘGA wspomnień 1953–2017. T. 1. Materiały zebrał zespół red. Franciszek Szafrański, Danuta Holeyko, Małgorzata Adamska, Mirosław Ginter, Mirosław Kuligowski, Janusz Piskorz. Radom–Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Inst. Technologii Eksploatacji – Państw. Inst. Badawczy; na zlec. Koła Absolwentów Wyzd. Mechaniki Precyzyjnej/Mechatroniki

PW 8° ss. 221, il. Koło Absolwentów Wyzd. Mechaniki Precyzyjnej/Mechatroniki Politech. Warszawskiej.

Antologia wspomnień absolwentów Politechniki Warszawskiej.

3139. KSZTAŁCENIE zastępowych 1936. Regulamin starszoharcerski 1938. Kraków 2017 Impuls 16° ss. 25, nlb. 5. (Przywrócić Pamięć).

Na podst. wyd.: Warszawa 1938.

3140. KUNISZEWSKA Teresa Leonarda: Pedagogia i apostołstwo błogosławionej Bolesławy Lament (1862–1946). Lublin 2016 Tow. Nauk. KUL JPII 8° ss. 333, nlb. 3, il. Tow. Nauk. KUL. (Źródła i Monografie; 435).

Rec.: Zieliński Zygmunt: Błogosławiona Bolesława Lament (1862–1946) jako wychowawczyni w warunkach zaboru, Polski niepodległej i okupacji. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 1/2 s. 211–215.

3141. KUROWICKA Ewelina: Zabawa dziecka w wieku przedszkolnym w koncepcji pedagogicznej bł. Edmunda Bojanowskiego [1814–1871]. *Roczniki Pedagogiczne*. T. 9: 2017 nr spec. s. 205–215, streszcz. ang.

3142. [LEŚ-RUNICKA Maria]: Byczyna. Archiwum szkolne 1837–1945. Oprac. merytoryczne oraz tekst Maria Leś-Runicka. Jaworzno 2017 TPM koło Byczyna 4° ss. 76, il., mapy.

Zawiera też materiały źródłowe.

3143. LEWERA Dariusz: Zarys dziejów Katedry i Zakładu Medycyny Rodzinnej Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu. *Orbis Linguarum*. Vol. 46: 2017 s. 449–467, streszcz. ang.

3144. LEŻAŃSKA Wiesława: Wizerunek nauczyciela wczesnej edukacji w pedagogice Anieli Szycówny (1869–1921). *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 1/2 s. 23–38, streszcz. ang.

3145. LINSENBARTH Adam: Harcerskie reminiscencje. *Rydwan*. Nr 12: 2017 s. 175–187, streszcz. ang.

Wspomnienia ze starogardzkiego harcerstwa z l. 1938–1949.

3146. ŁAJEWSKA-SZYPULAK Stanisława: Porta Supraśla. Liceum Plastyczne im. Artura Grottgera. Supraśl 2017 Stow. na Rzecz Edukacji Artystycznej EduArt; Stow. Kult. Collegium Supraslense 8° ss. 575, nlb. 1, il.

3147. ŁUCZYŃSKI Andrzej: Osoba i myśl pedagogiczna bł. Edmunda Bojanowskiego [1814–1871] w perspektywie współczesnych wyzwań edukacyjnych. *Roczniki Pedagogiczne*. T. 9: 2017 nr spec. s. 115–130.

3148. MACHURA Krzysztof: Historia oświaty w Pińczycach. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 4: 2017 s. 163–180, streszcz. ang.

Od 1840 r.

3149. [MARESZ Tadeusz]: Letnie obozy i kolonie harcerskie. Instrukcja obowiązująca. W opracowaniu Tadeusza Maresza. Kraków 2017 Impuls 16° ss. 81, il. (Przywrócić Pamięć).

Na podst. wyd.: Warszawa 1930.

3150. MARKIEWICZ Hanna: Obraz społeczności akademickiej i jej kultury we wspomnieniach z XIX i XX wieku. *Studia Pedagogiczne*. T. 28: 2016 s. 85–100, streszcz. ang.

3151. [MARKIEWICZ Hanna] Markiewiczowa Hanna: Rzecz o Polskiej Macierzy Szkolnej. Warszawa 2016.

Rec.: Brodnicki Mariusz, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 1/2 s. 222–224.

3152. MISZCZUK Marian: Ignacy Płonka [1904–2000] i jego system zastępowy. Kraków 2017 Impuls 8° ss. 164, nlb. 1.

3153. MIZIOŁEK Jerzy: The University of Warsaw. History and traditions. Warszawa 2017 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 432, il.

3154. MŁODZIEŻ w perspektywie edukacyjnej, społecznej, kulturowej. Pod red. Grażyny Pańko, Małgorzaty Skotnickiej-Palki, Barbary Techmańskiej. Wrocław–Kraków 2017 Uniw. Wrocławski. Wydz. Nauk Hist. i Pedagog.; Uniw. Wrocławski. Inst. Hist.; Avalon 8° ss. 203, il. (Edukacja, Kultura, Społeczeństwo).

Z treści: Pańko Grażyna, Skotnicka-Palka Małgorzata, Techmańska Barbara: Wstęp s. 7–9; Kłoczyński Arnold: Młodzież jako przedmiot troski polskich środowisk emigracyjnych w Szwecji po II wojnie światowej s. 13–24; Ruhland Katarzyna: Udział młodego pokolenia w wystąpieniach 17 czerwca 1953 r. w Görlitz s. 25–34; Wagner Barbara: Obraz młodego pokolenia PRL w świetle centralnych raportów z lat osiemdziesiątych s. 35–44; Rzeczkowska Ewa: Organizacja wykupu nowego człowieka, czyli jak ZMP kształtował wzorce osobowe młodzieży na lamach „Sztandaru Młodych” s. 45–55; Pańko Grażyna: Szkolna aktywność młodzieży gimnazjalnej w II RP w świetle sprawozdań dyrekcji szkół s. 71–84; Gorkiewicz Natalia: Możliwości edukacyjne kobiet w okresie międzywojennym s. 85–91; Techmańska Barbara: „Szkoła, którą pamiętam...” – placówki ukraińskie i żydowskie we wspomnieniach byłych uczniów s. 92–104; Biesiadecka Elżbieta: Podmiotowość ucznia w edukacji historycznej w perspektywie przeobrażeń edukacji po 1999 roku s. 116–122; Maresz Teresa: Podręcznik szkolny narzędziem kształtowania świadomości historycznej młodzieży. Analiza porównawcza polskich, rosyjskich, białoruskich i ukraińskich podręczników do historii z przełomu XX i XXI wieku s. 123–136; Jaremczak Paulina, Welna Kamil: Projekt edukacyjny jako efektywna metoda aktywizacji młodzieży. Przygotowanie uczniów gimnazjum w Pęgowie k. Wrocławia do nadania szkole imienia Polskich Profesorów Lwowskich s. 137–145; Mazur Hubert: Archiwa w oczach młodzieży licealnej (w świetle badań ankietowych) s. 146–158; Młynarczyk-Tomezyk Anita:

Popularyzacja historii w działaniach Międzyszkolnego Klubu „Mówią Wiek” w latach 1959–1967 s. 161–176; Skotnicka-Palka Małgorzata: Muzyczne manifesty. Lista Przebojów Trójki w okresie stanu wojennego s. 177–181; Pawlak Bartosz: Popularyzacja treści historycznych za pomocą polskich utworów hip-hopowych s. 182–191.

3155. MOPOCZEK Adela Maria: Realizacja myśli pedagogicznej bł. Edmunda Bojanowskiego [1814–1871] w formacji i działalności członków Stowarzyszenia Rodzina bł. Edmunda Bojanowskiego. *Roczniki Pedagogiczne*. T. 9: 2017 nr spec. s. 241–245.

3156. MÓŁKA Janusz: Obecność myśli pedagogicznej w polskiej katechezie. *Paedagogia Christiana*. [Nr] 40: 2017 [z.] 2 s. 211–226, streszcz. ang.

Od lat 50. XX w.

3157. MURAWSKA Ewa: Ojciec polskiej pedeutologii naukowej – Jan Władysław Dawid [1859–1914]. (Re)interpretacja poglądów. *Edukacja w Dyskursie*. Nr 4: 2016 s. 7–20, streszcz. ang.

3158. MUSIAŁ Leszek: Jubileusz 70-lecia Szkoły Zawodowej w Bielawie. Wspominają nauczyciele: Katarzyna Socha, Eugeniusz Jurgowiak, Czesław Łyżwa i Katarzyna Bujnowska oraz absolwenci: Henryk Matuszczyk, Helena Augustynowicz, Kazimierz Żurawski i Adam Pajda. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 8]: 2016 [dr:] 2017 s. 349–376.

3159. MUSIAŁOWICZ Ryszard: Kronika Technikum Przemysłu Szklarskiego (1951–2001). *Rocznik Wołomiński*. T. 13: 2017 s. 103–137.

3160. MYŚLAKOWSKI Piotr: Moja Trzynastka. Wspomnienia na stulecie Czarnej Trzynastki Krakowskiej. Warszawa 2017 Fund. Czarnej Trzynastki Krakowskiej 8° ss. 275, il.

Dzieje szczebu harcerskiego „Czarna Trzynastka Krakowska” im. Zawiszy Czarnego w Krakowie w l. 1913–2013.

3161. [NAWROCZYŃSKI Bogdan]: Wybór tekstów profesora Bogdana Nawroczyńskiego. Pod red. nauk. Bogusława Śliwerskiego, Marka Walancika. Kraków–Dąbrowa Górnicza 2017 Impuls; Wyższa Szkoła Biznesu 8° ss. 231.

Z l. 1923–1968.

Z treści: Śliwerski Bogusław: Wprowadzenie s. 7–15; Dlaczego powinniśmy uprawiać pedagogikę naukową? s. 17–30; Dwa prądy w pedagogice współczesnej s. 31–55; Pedagogika porównawcza s. 57–208; Swoboda i przymus w wychowaniu s. 209–231.

3162. NOSKIEWICZ-GAŁĄZKA Henryka, Kowalewska Barbara, Gałązka Tomasz: Wydział Architektury Wnętrz, Akademia Sztuk Pięknych

w Warszawie 1904–1939. Między narodową formą a nowoczesnością. Warszawa 2017 Akad. Sztuk Pięknych 4° ss. 134, nlb. 1, il., streszcz. ang.

3163. NOSKIEWICZ-GAŁĄZKA Henryka, Kowalewska Barbara, Gałązka Tomasz: Wydział Architektury Wnętrz, Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie 1950–1978. Marzenia i rzeczywistość. Warszawa 2017 Akad. Sztuk Pięknych 4° ss. 244, il., streszcz. ang.

3164. NOSKIEWICZ-GAŁĄZKA Henryka, Kowalewska Barbara, Gałązka Tomasz: Wydział Architektury Wnętrz, Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie 1978–2016. Innowacyjność w tradycji. Warszawa 2017 Akad. Sztuk Pięknych 4° ss. 244, il., streszcz. ang.

3165. NOWICKI Michał: The educational heritage of Reformation – on the 500th anniversary of Martin Luther's protest. *Bulletin of the History of Education*. [Nr] 36: 2017 s. 139–144.

3166. OCALIĆ od zapomnienia. Historia harcerstwa w Rydułtowach. Praca zbiorowa. Pod red. Ryszarda F. Zawisza. Rydułtowy 2016 Stow. Ruchu Harcerskiego „Czuwaj”. Krąg Terenowy Rydułtowy 8° ss. nlb. 8, 451, il.

Współwyd.: Nasze rocznice – kronika drużyn harcerzy hufca rydułtowskiego za lata 1923–1934.

3167. OD SZKOŁY Rolniczej do Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych 1936–2016. W 80. rocznicę powstania szkoły. *Zeszyty Wojnickie*. R. 25: 2016 nr spec. 1 s. 7–143.

Nr dedykowany pamięci dyrektora szkoły Magdaleny Janus, zm. 7 XI 2016 r.

Treść: Słowo wstępne s. 7–8; Burdak Renata: Kalendarium szkoły 1936–2016 s. 9–14; Dyrektorzy szkoły s. 15–17; Gługla Paweł: Szkolnictwo rolnicze w II Rzeczypospolitej na przykładzie Wojnicza s. 18–30; Szymański Józef: Z historii szkoły rolniczej w Wojniczu s. 31–40; Rojek Romana: Z historii szkoły rolniczej w Wojniczu. Szkoła Rolnicza Męska im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wojniczu w latach 1936–1945 s. 41–61; Galli Andrzej: Feliks Galli (1903–1970) s. 65–70; Stopa Andrzej: Franciszek Stopa (1917–1984). Dyrektor Szkoły Rolniczej w Wojniczu w latach 1950–1971 s. 71–79; Adamczyk Jan: Spojrzenie w przeszłość s. 80–84; Kasprzyk Maria: Ale najpiękniejszy był park... s. 85–90; Leśniak Tadeusz: Landwirtschaftsschule in Wojnicz s. 91–94; Bykiewicz Wojciech: Dzieje Jana Niezwykłego – rzecz o prof. Janie Adamczyku [ur. 1933] s. 95–117; Gospodarstwo pomocnicze przy Szkole Rolniczej w Wojniczu s. 112–117; Krótkie wzmianki dotyczące szkoły s. 118–123; Dzień dzisiejszy szkoły. Kierunki kształcenia w Zespole Szkół Licealnych i Technicznych w Wojniczu im. Jana Pawła II s. 124–137; O Jubileuszu 80-lecia szkoły słów kilka s. 138–143.

3168. OKRASA Marzena: Bursy i internaty szkolne w województwie lubelskim w latach 1918–1998. Lublin 2017 Wydaw. UMCS 8° ss. 249, il.

3169. OKRASA Marzena, Leśniewski Grzegorz: Z historii szkolnictwa Lubelszczyzny. Ogólnokształcące Liceum Wojskowe w Lublinie w latach 1985–1992. Lublin 2017 Wydaw. UMCS 8° ss. 295, il.

3170. OLBRYCHT Katarzyna: Ruch zachowy Aleksandra Kamińskiego. Wymiar pedagogiczny. *Polska Myśl Pedagogiczna*. Nr 3: 2017 s. 13–29, streszcz. ang.

3171. ORCZYK Adam: Kształcenie i wychowanie w seminariach duchownych od XVI do połowy XX wieku. Sandomierz 2017 Wydaw. Diec. i Drukarnia 8° ss. 443.

3172. OZIMEK Jacek: Harcerki starogardzkie w latach 1922–1959. *Ryduwan*. Nr 11: 2016 s. 188–226.

3173. PANKOWSKA Krystyna: Rozwój polskiej teorii wychowania estetycznego. Prekursorzy i twórcy. *Kwartalnik Pedagogiczny*. R. 62: 2017 nr 4 s. 41–55, streszcz. ang.

Po 1945 r.

3174. PARAFINIUK Jan: Dwa wieki nauk mineralogicznych na Uniwersytecie Warszawskim. Wybór il. Bogusław Bagiński. Warszawa 2016.

Rec.: Wójcik Zbigniew, *Analecta*. R. 26: 2017 z. 2 s. 191–194.

3175. PATERSKI Karol: Kształcenie akademickie z zakresu genealogii. *Pedagogika Katolicka*. 2017 nr 2 s. 70–75.

Od 2001 r.

3176. PAWELEC Lidia: Kształcenie nauczycieli w regionie świętokrzyskim (1866–2000). Kielce 2017 UJK 8° ss. 322, il.

Toż. Wyd. 2. 2017.

3177. PAWLAK Mateusz: Wątek zbrodni katyńskiej w polskiej edukacji historycznej XX i XXI wieku. *Ziemia Częstochowska*. [T.] 43: 2017 s. 189–209, streszcz. ang.

3178. PELCZAR Roman: Realizacja obowiązku szkolnego w szkołach ludowych Galicji w latach 1774–1873 (na przykładzie łańcuchowej diecezji przemyskiej). *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 54: 2017 s. 39–73, streszcz. ang.

3179. PIERSA Henryk: Filozofia Przyrody w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. *Summarium*. R. 45: 2016 [dr.:] 2017 s. 27–44.

Od r. akad. 1952/1953.

3180. PIŁATOWICZ Józef: Przekazywanie wiedzy wojskowo-technicznej przed powstaniem warszawskiej Szkoły Rycerskiej (do połowy

XVIII w.). *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 4: 2014 s. 113–146.

3181. PŁOCICA Edward: Jarosławski Hufiec Harcerzy. Zarys historii w latach 1911–1949. Oprac. red. Małgorzata Kuźniar. Rzeszów 2017 Edytorial 8° ss. 211, il.

Hufiec ZHP im. Czesławy „Baśki” Puzon.

3182. POBOCHA-IGNIATOWSKA Anna: 150 lat szkoły im. ks. Piotra Ściegiennego w Biloczy (1866–2016). *Rocznik Biblioteki Uniwersyteckiej*. T. 4/5: 2017 s. 97–132, streszcz. ang.

3183. POGORZELSKA Marzanna: A hundred years of the project method in Poland. *Bulletin of the History of Education*. [Nr] 36: 2017 s. 145–153.

3184. POŁOK Monika Maria: Nasz ośrodek – nasz dom. Jubileusz 180-lecia Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Niesłyszących i Słabosłyszących w Raciborzu 1836–2016. Racibórz–Pietrowice Wielkie 2017 Kolgraf Koloch Jan 8° ss. 234, il.

3185. POLSKIE dziedzictwo pedagogiczne. Rozważania o ideach i instytucjach. Pod red. Joanny Falkowskiej. Toruń 2016.

Rec.: Grabowska-Pieńkosz Dorota, *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 438: Pedagogika. [Nr] 33: 2017 s. 113–120.

3186. PRAWDZIC-SZCZAWIŃSKA Małgorzata: Szkoła podstawowa w Górkach Mironowych. *Rocznik Wołomiński*. T. 13: 2017 s. 183–190.

Część Wołomina.

3187. PROBLEMY edukacji szkolnej i pozaszkolnej w regionie na przykładzie Warmii i Mazur. Red. t. Józef Górniewicz, Małgorzata Stańczak, Urszula Pulińska. Olsztyn 2017 Centrum Badań Społ. UWM 8° ss. 229, nlb. 1, il. Centrum Badań Społ. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Tow. Nauk. im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie. (Prace Naukowe Centrum Badań Społecznych UWM).

Z treści: Górniewicz Józef: Edukacja narodowa i regionalna – wprowadzenie w problematykę s. 7–17; Górniewicz Józef: Szkolnictwo zawodowe na Warmii i Mazurach w dobie przemian systemu oświaty w Polsce s. 37–50; Pulińska Urszula: Działalność zespołów samokształceniowych nauczycieli historii w Ośrodku Dydaktyczno-Naukowym Historii w Olsztynie w latach 1949–1950 s. 51–62; Puliński Andrzej: Otylia Teszner-Grothowa [1909–1990] nauczycielka i harcerka. Krótki szkic do biografii s. 145–159.

3188. PROBLEMY nauczania ustawicznego po studiach historycznych, archiwistycznych

i pokrewnych. Red. Mariusz Ausz, Małgorzata Szabaciuk. Lublin 2017 Wydaw. UMCS 8° ss. 176.

Z treści: Stępnik Andrzej: Edukacja w uniwersytetach trzeciego wieku w Polsce s. 19–31; Matuszak Tomasz: Rola i znaczenie Krajowego Centrum Archiwalnego Stowarzyszenia Archiwistów Polskich w procesie ustawicznego kształcenia archiwistów s. 33–49; Harc Lucyna: Zjazdy powszechne i konferencje szkoleniowe jako forma podnoszenia kompetencji zawodowych archiwistów na przykładzie Polski i Niemiec s. 51–61; Heruday-Kielczewska Magdalena: W École nationale des chartes – nauczyciel akademicki na stażu naukowo-dydaktycznym s. 63–69; Smoczyński Marcin: Publikacje Jana Kościółka [1896–1980] w procesie dydaktycznym zarządów dokumentacji s. 83–95; Narojczyk Krzysztof: Studia podyplomowe w Instytucie Historii i Stosunków Międzynarodowych UWM w Olsztynie w latach 1998–2016 s. 97–107; Jabłońska Magdalena: Studia podyplomowe w zakresie archiwistyki i zarządzania dokumentacją na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Nowe wyzwania dydaktyczne i organizacyjne s. 109–117; Szabaciuk Małgorzata: Studia podyplomowe w Instytucie Historii UMCS – przeszłość, teraźniejszość i przyszłość s. 119–124; Kopiński Krzysztof: Studia podyplomowe w zakresie Kancelarii Tajnej i Ochrony Informacji Niejawnych – refleksje z dwóch lat funkcjonowania s. 125–133; Biniś-Szkopek Magdalena: Udział studentów archiwistyki w projektach edukacyjnych archiwów i bibliotek s. 135–143; Biernat Kamila: Czy w archiwach państwowych potrzebni są archiwiści cyfrowi? – parę słów o nowym „modelu” archiwisty s. 145–158; Gąsior Renata: Z doświadczenia nadzoru archiwalnego – personel archiwów zakładowych. Wiedza, kompetencje, praktyczne umiejętności. Ocena i prognoza s. 159–166.

3189. PROKOP Krzysztof R[afał]: Z dziejów seminariów warszawskich w dawnej diecezji poznańskiej. Biskupi oraz inni przedstawiciele znamienitych rodów doby staropolskiej w gronie wychowanków seminarium „externum” i seminarium „internum” Misjonarzy św. Wincentego à Paulo przy kościele Świętego Krzyża w Warszawie (1675/1676–1864/1865). *Ecclesia*. T. 11: 2016 s. 153–191, streszcz. ang.

3190. PRYĆ Małgorzata: Dzieje gwoźniczej oświaty w świetle kroniki szkolnej z lat 1901–1938. *Rocznik Niebylecki*. T. 4: 2016/2017 [dr.] 2017 s. 273–285.

3191. RADWAN Marian: Od Petersburskiej Akademii do Uniwersytetu Lubelskiego. *Summarium*. R. 46: 2017 s. 5–21.

Lata 1831–1921.

3192. RAINKO Ewa: Szkolnictwo zawodowe na ziemiach polskich do 1918 r. *Studia Łomżyńskie*. T. 27: 2017 s. 31–64, streszcz. ang.

Od XVII w.

3193. RAKUŚ Grażyna, Żyśko Marta: Ocałić od zapomnienia... Historia starowiejskiej oświaty i parafii. Ustrzyki Dolne 2017 Wydaw. Barwa – Bieszczadzka Agencja Reklamowo-Wydawnicza Andrzej Szczerbicki 8° ss. 275, nlb. 2, il.

3194. REMBALSKI Andrzej: Kultywowanie tradycji Akademii Górniczej w środowisku kieleckim. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 8: 2016 s. 87–96, streszcz. ang.

Instniała w l. 1816–1827.

3195. RUDZIŃSKA Anna: Gostyńskie harcerstwo w latach 1915–1939. *Rocznik Gostyński*. T. 1: 2014 s. 89–106.

3196. RUMAK Aneta: Historia szkolnictwa w Wólce Niedźwiedzkiej (1906–1958) w oparciu o kronikę szkolną. *Rocznik Sokolowski*. Nr 14: 2017 s. 153–179.

3197. RUTKOWIAK Joanna: Towarzystwo naukowe w trudnych czasach. Esej na 35-lecie Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego. *Ars Educandi*. T. 14: 2017 s. 11–37, streszcz. ang.

Wspomnienia i refleksje, l. 1981–2016.

3198. SADOWSKA Katarzyna: Dwudziestowieczne i współczesne polskie piśmiennictwo na temat dziecka od lat trzech – dziecko „na tle” żłobka, żłobek „na tle” dziecka (wprowadzenie do problemu). *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 37: 2017 s. 121–131, streszcz. ang.

3199. SEDLACZEK Stanisław: Gawędy o prawie harcerskim. 2. Harcerz nie pije napojów alkoholowych. Współpr. wyd. Marian Miszczuk. Kraków 2017 Oficyna Wydaw. „Impuls” 16° ss. 114, nlb. 2, il. (Przywrócić Pamięć).

Podst. ed.: Warszawa 1932.

Cz. 1. 2016.

3200. SEWERYN Stanisław: Harcerstwo a wychowanie obywatelsko-państwowe. Kraków 2017 Impuls 16° ss. 34, nlb. 6, il. (Przywrócić Pamięć).

Podst. ed.: Łódź 1931.

3201. SPOŁECZEŃSTWO, historia, sztuka. Księga na 30-lecie Wydziału Nauk Historycznych i Społecznych UKSW w Warszawie. Red. Anna Sylwia Czyż. Warszawa 2017 Nar. Centrum Kultury; UKSW 8° ss. 342, nlb. 2, il.

Z treści: Wysocki Wiesław Jan: Z Bielan na Młociny przechadzka z historią s. 23–34; Gutowski Bartłomiej: Zakład Sztuki Współczesnej. Historia i dokonania s. 37–51; Dylus Aniela: Od katolickiej nauki społecznej do politologii na ATK/UKSW s. 53–72; Ochocki Andrzej: Geneza, rozwój i wyjątkowość Instytutu Socjologii UKSW w Warszawie s. 75–88; Lech Jacek: O funkcjach archeologii w kulturze europejskiej s. 91–109; Kobyliński Zbigniew: Zarządzanie dziedzictwem kulturowym. Geneza i rozwój kierunku badań i nauczania s. 111–128; Bania Zbigniew: Historia sztuki a nauki humanistyczne s. 131–138.

3202. STEC Kamila: Historia szkoły w Łoponiu. *Zeszyty Wójnickie*. R. 26: 2017 nr 1 s. 45–64.

3203. STIEBER Zdzisław: Indywidualizm i posłuszeństwo w wychowaniu harcerskim. Kraków 2017 Impuls 16° ss. 24, il. (Przywrócić Pamięć).

Repr., oryg.: Kraków 1925.

3204. STINIA Maria: Od właścicielki szkoły do bohaterki skandalu, czyli lwowska działalność Fanny Dittner [1868–1931]. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 1 s. 49–60, streszcz. ang.

3205. STRAŻ nad Prosną. Jednodniówka jubileuszowa Harcerstwa Ziemi Kaliskiej 1912–1937. Red. Czesław Chechłacz. Kraków 2017 Impuls 16° ss. 204, nlb. 4, il. (Przywrócić Pamięć).

3206. STUDENCI polscy w uczelniach Dorpatu, Królewca i Rygi. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 11–60, streszcz. ang.

Treść: Jeziorski Paweł A.: Podróże edukacyjne zamożnej szlachty z województwa inflanckiego w XVIII wieku. Przykład Borchów i Hylzenów s. 11–24; Trynkowski Jan: Naturwissenschaftliche Gesellschaft (1888–1906), fikcyjna organizacja polskich studentów w Dorpacie s. 25–33; Dowgiało Karol: Archiwum Konwentu Polonia – dokumentacja dorpacka s. 35–44; Janicki Arkadiusz: Rola i miejsce religii i Kościoła katolickiego w życiu studentów polskich w Dorpacie i Rydze s. 45–60.

3207. STUDIA żydowskie w Polsce. Przeszłość, stan obecny, perspektywy. Studium selektywne. Pod red. Stefana Gąsiorowskiego. Kraków 2014.

Rec.: Makowski Krzysztof A., *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 78: 2017 s. 421–425.

3208. STUDIES on disability. International theoretical, empirical and didactics experiences. Ed. by Joanna Głodkowska, Justyna Maria Gasik, Marta Pągowska. Warszawa 2017 Wydaw. Akademii Pedagogiki Specjalnej 8° ss. 334, nlb. 1, il.

Z treści: Głodkowska Joanna, Pągowska Marta: Poland. Interdisciplinary efforts and evidences creating the framework for the Disability Studies as a field research s. 66–88; Głodkowska Joanna, Gasik Justyna Maria: Maria Grzegorzewska Academy of Special Education: the beginning of the Interdisciplinary Studies on Disability s. 238–257; Gasik Justyna Maria, González Antonio Manuel Amor: Poland. Spain. Disability Studies – the one idea in a multitude experiences s. 317–334.

3209. SURMA Barbara: Sviluppo e ricezione dell’idea di educazione Montessoriana in Polonia. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 3/4 s. 180–195, streszcz. ang.

XX–XXI w.

3210. SUTOWICZ Anna: Niektóre formy opieki nad dziećmi we wrocławskim sierocińcu Matki Boskiej Bolesnej w XVIII i pierwszej dekadzie XIX wieku. *Kwartalnik Historii*

Kultury Materialnej. R. 65: 2017 nr 2 s. 239–255, streszcz. ang.

3211. SZCZECINA Dariusz, Ruta Grzegorz, Marchlewicz Przemysław: Drużyna ze sztandarem. Sopot 2017 ZHP. Chorągiew Gdańska. Hufiec im. Marynarki Wojennej 16° ss. 72, il. (Biblioteczka Stulecia Sopotkiego Harcerstwa).
Hufiec Sopot, XX–XXI w.

3212. SZCZEP Szarej Siódemki. Opowieść na stulecie. Red. Anna Staniewska, Filip Bolechafa, Grzegorz Kreiner, Aleksander T. Olaszowski. Kraków 2017 Tow. Wychowanków Szarej Siódemki 8° ss. 528, tabl. 32, il.

Szczep Szarej Siódemki im. gen. Mariusza Zaruskiego w Krakowie.

3213. SZKOŁY, nauczyciele, uczniowie. Przyczynek do historii szkolnictwa, oświaty i wychowania na obszarze Kresów Południowo-Wschodnich II Rzeczypospolitej. W oprac. Jerzego Kowalczuka. Kraków 2017 Wydawnictwa AGH 8° ss. 340, nlb. 1, il.

Treść: Kowalczuk Jerzy: Wstęp s. 5–8; Wyższe Realne Gimnazjum Męskie im. Adama Mickiewicza w okresie I wojny światowej s. 11–18; IV Męskie Gimnazjum im. Jana Długosza w latach 1915–1930 s. 19–68; Kowalczuk Jerzy: Rys historyczny Zgromadzenia Sacré Coeur we Lwowie (1843–1946) s. 69–77; Kowalczuk Jerzy: Kompletly tajnego nauczania w Liceum Zgromadzenia ss. Sacré Coeur we Lwowie w okresie okupacji niemieckiej i sowieckiej (1943–1946) s. 78–80; Kowalczuk Jerzy: Organizacja życia naukowego w dwudziestolecu międzywojennym we Lwowie s. 81–100; Szkoła Kistryna. Wspomnienia z okresu nauki w Szkole Powszechnej i Gimnazjum im. Henryka Jordana s. 103–126; Profesor Rudolf Wacek s. 127–139; Wspomnienia byłego ucznia szkół lwowskich s. 140–188; Wspomnienia byłych uczniów XI Gimnazjum im. J. i J. Śniadeckich we Lwowie s. 189–229; Zakład Szkolny ss. Sacré Coeur we Lwowie we wspomnieniach uczennic s. 230–240; Biogramy [15 postaci] s. 256–319.

3214. SZTYLKA Robert: Kalendarium legionowskiego harcerstwa. *Rocznik Legionowski*. T. 10: 2017 s. 123–138.

Od 1925 r.

3215. SZULAKIEWICZ Władysława: Bogdana Nawroczyńskiego (1882–1974) zasługi w awansie akademickim pedagogiki – opinio-twórczy głos uczonego. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 3/4 s. 88–104, streszcz. ang.

3216. SZULAKIEWICZ Władysława: Nauczyciele i ich edukacja. W kręgu idei lwowskiej pedeutologii. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 16° ss. 337, il.

Współwyd.: Macheżyńska Antonina [1837–1919]: Wybór pism; Mańkowski Bolesław [1852–1921]: Wybór pism.

3217. SZULTKA Zygmunt: Szkolnictwo wiejskie na Pomorzu Zachodnim od reformacji

do początku XIX wieku. Słupsk 2017 Wydaw. Nauk. Akad. Pomorskiej 8° ss. 243, nlb. 1, mapy. Akad. Pomorska w Słupsku.

3218. SZYSZKA Bogdan: Gimnazjum i Liceum im. Jana Zamoyskiego w Zamościu 1916–2016. Zamość 2016 [b.w.] 8° ss. 253, il.

Rec.: Doroszewski Jerzy, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 1/2 s. 219–221.

3219. ŚLIWA Joachim: Archeologia śródziemnomorska w Uniwersytecie Jagiellońskim (1897–1998). *Meander*. Vol. 72: 2017 s. 143–163, streszcz. łac., ang.

3220. ŚLIWERSKI Bogusław: Meblowanie szkolnej demokracji. Warszawa 2017 Wolters Kluwer Polska 8° ss. 377, il. (Kultura Szkoły).

Samorząd szkolny, XX–XXI w.

3221. [ŚLIWIŃSKI Walerian Jeremi]: Młodzik. (Zakres wiadomości wymaganych na stopień młodzika). Zebrał i oprac. Walerjan Jeremi Śliwiński. Kraków 2017 Oficyna Wydaw. „Impuls” 16° ss. 192, nlb. 2, il. (Przywrócić Pamięć).

Podst. ed.: Równe 1936.

3222. ŚPICA Paweł: Subject of research conducted by the employees of the Department of History of Science, Education and Upbringing of the Institute of Pedagogy at the University of Gdańsk. *Bulletin of the History of Education*. [Nr] 36: 2017 s. 175–182.

3223. ŚWISULSKI Dariusz: Miernictwo elektryczne na politechnice w Gdańsku w latach 1904–1945. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 3 s. 163–182, streszcz. ang.

3224. TAK było. Drogi i rozstaje harcerstwa. Praca zbiorowa. Kom. red. Andrzej Ornat [i in.]. Warszawa 2017 Fund. Przyj. Harcerstwa 8° ss. 259, nlb. 1, tabl. 19, il.

Harcerskie wspomnienia i listy z l. 1938–2017.

3225. THIEL Uwe: Królewskie Seminarium Nauczycielskie w Koszalinie. Z jego 109-letniej historii. *Rocznik Koszaliński*. Nr 44: 2016 [dr.:] 2017 s. 29–42.

W l. 1816–1925.

3226. TOPIJ-STEMPLIŃSKA Beata: Pamięć o szkole w czasie zatrzymania. Wspomnienia Krzemieńczan i Chyrowiaków. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 1/2 s. 7–22, streszcz. ang.

XIX–XX w.

3227. TROJAN Krzysztof: Formacja mariańskich alumnów w Mariańskim Instytucie

Filozoficzno-Teologicznym. *Ephemerides Marianorum*. [T.] 5: 2016 s. 241–280, streszcz. ang.

XX w.

3228. TRZCIENIECKA-SCHNEIDER Irena: Polskie podręczniki logiki w wieku XX i XXI. *Opinie Edukacyjne PAU*. T. 15: 2017 s. 87–100, streszcz. ang.

3229. UMIESZCZENI w przeszłości: Pamięć w naukach pedagogicznych. Pod red. Władysławy Szulakiewicz. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 162. (Pedagogika Toruńska; t. 8).

Treść: Radziwiński Andrzej: Pamięć i brak pamięci, czyli jak manipuluje się przeszłością i współczesnością s. 13–28; Śliwowski Bogusław: Pamięć społeczna a historyczna w naukach pedagogicznych s. 29–46; Dormus Krystyna: Archiwum społeczne jako źródło wiedzy o przeszłości polskiej szkoły s. 47–61; Grabowska-Pienkosz Dorota: Nauczyciele zaboru austriackiego w literaturze pamiętnikarskiej s. 63–79; Walasek Stefania: Pamięć o nauczycielach „kresowych” z lat II Rzeczypospolitej s. 81–93; Goldyn Piotr: Przejawy komemoracji nauczycieli na przykłady Wielkopolski Wschodniej s. 95–111; Ślęzka Ryszard: Szkoła Ćwiczeń Krakowskiego Pedagogium we wspomnieniach uczniów i nauczycieli s. 113–130; Magiera Elżbieta: Pionierzy szcześcińskiej pedagogiki s. 131–145; Wierzbicki Mirosław: Salezjański Ośrodek Młodzieży w Trzcieniu i jego wychowawcy s. 147–162.

Rec.: Markiewicz Hanna. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 438: Pedagogika. [Nr] 33: 2017 s. 107–111.

3230. UNIWERSYTET Jana Kazimierza we Lwowie. *Academia Militans*. Red. Adam Redzik. Kraków 2015.

Rec.: Miśkowiec Maciej, *Rocznik Lwowski*. 2017 s. 253–262.

3231. UNIWERSYTET Mikołaja Kopernika. Wspomnienia absolwentów. Plon czwartego konkursu ogłoszonego w 2014 roku przez Stowarzyszenie Absolwentów UMK. Pod red. Izabeli Walczyk i Wojciecha Streicha. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 229, nlb. 1, il.

Z treści: Przyborowska Beata: Przedmowa s. 9–10; Iwaniszewska Cecylia: Jesienne wspomnienia. Barbara [Jakubowska, 1926–2014], Krystyna [Mitkiewicz-Bohr, 1932–2014], Zofia [Wolniewicz, 1926–2014] s. 13–19; Mameła Maria: Wspomnienie o prof. Zofii Abramowiczównie s. 21–23; Królicka-Róžańska Zofia: Moi mistrzowie s. 25–35; Wiśniewska Elżbieta: Grupa Toruńska s. 37–63; Gnatowska Henryka, pseud. „UTA”: Rzecz o pewnym lichtarzu s. 65–67; Gnatowska Henryka: Rzecz o pewnej lekturze s. 69–71; Olszewski Antoni: 40-lecie inicjatywy polamej Instytutu Geografii i Studenckiego Koła Naukowego Geografii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu s. 73–95; Anuszewski Artur, Leszkiewicz Jan, Majewicz Andrzej S., Sendobry Kazimierz, Szczepanik Wiktor P., Wronkowski Łukasz: Wspomnienia uczestników studenckiej grupy wyprawowej po 40 latach (1974/1975–2014/2015) s. 97–118; Anastaziuk Adam: Marzec 1968 r. na UMK s. 119–123; Anastaziuk Adam: UMK w studenckiej anegdotce s. 125–148; Klemp-Dydzek Bogumiła: Trenerzy. Wspomnienia o pracownikach Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UMK w Toruniu z lat 1972–1983 s. 149–155; Rusiecka Wanda: „Navigare necesse est, vivere non

est necesse”. Klub Morski s. 157–160; Robaczewski Roman: Urszula Twardy (1941–2014) s. 161–166; Abramowiczówna Zofia: Wspomnienie o Leokadii Małunowiczównie [1910–1980]. Oprac. Wojciech Streich s. 169–180; Marchwiński Roman T.: Profesor Andrzej Tomczak [1922–2017] we wspomnieniach z lat studenckich s. 181–187; Zdjęcia i ilustracje s. 189–224.

3232. UNIWERSYTETY ludowe – pomiędzy starymi a nowymi wyzwaniem. Red. nauk. Tomasz Maliszewski, Małgorzata Rosalska. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 408, il. Kaszubski Uniw. Ludowy w Więży; Uniw. Gdański; UAM w Poznaniu. (Szkoła, Państwo, Społeczeństwo; t. 5).

Treść: Maliszewski Tomasz, Rosalska Małgorzata: Wstęp s. 7–12; Aleksander Tadeusz: Uniwersytety ludowe następstwem ruchu przebudowy społeczno-gospodarczej wsi s. 15–28; Jamrozek Wiesław: Uniwersytety ludowe w kształceniu pozaszkolnym młodzieży wiejskiej Polski międzywojennej s. 29–40; Pierściniak Krzysztof: Model uczenia się w uniwersytecie ludowym. Od praktyki do teorii s. 41–75; Maliszewski Tomasz: Miejsce katolickich uniwersytetów ludowych w edukacji mieszkańców polskiej wsi w dwudziestolecu międzywojennym s. 79–95; Machura Zdzisław: Ks. Jan Zieja [1897–1991] i jego działalność edukacyjna na Pomorzu Środkowym s. 96–113; Mierzwa Janusz, Truszowska Joanna: Ludowy Uniwersytet Katolicki Archidiecezji Przemyskiej (LUK AP – 2000–2003). Studium przypadku s. 114–136; Jaworska Agnieszka: Katolickie uniwersytety ludowe w Polsce w latach 90. XX wieku i początkach XXI wieku s. 137–146; Rosalska Małgorzata: Dynamika rozwoju katolickich uniwersytetów ludowych w III Rzeczypospolitej s. 147–164; Kowzan Piotr: Światopogląd [Mikołaja] Grundtviga w świetle polskich tłumaczeń jego pism – implikacje dla ruchu uniwersytetów ludowych s. 167–190; Turowski Lucjan: Wychowanie estetyczne w ujęciu teoretycznym i w doświadczeniu Zofii Solarzowej s. 191–206; Błaszczak Iwona: Uniwersytety ludowe w koncepcji pedagogicznej Feliksa Popławskiego s. 207–234; Radziszewska Maria: Uniwersytety ludowe na Warmii i Mazurach w PRL s. 235–269; Skicki Janusz: Od Uniwersytetu Wiejskiego Ziemi Krakowskiej do Centrum Kultury Wsi Polskiej im. Wincentego Witosa w Wierchosławicach s. 270–297; Kaczor-Jędrzycka Zofia: Perspektywy uniwersytetów ludowych w XXI wieku. Szanse i zagrożenia s. 298–310; Sapia-Drewniak Eleonora: Czasopismo „Oświata Dorosłych” jako źródło do dziejów uniwersytetów ludowych s. 313–325; Wnęk Jan: Popularyzacja działalności polskich uniwersytetów ludowych w latach 1921–1939 s. 326–343; Gumuła Teresa: Wiejskie Uniwersytety Ludowe na łamach miesięcznika „Praca Oświatowa” w latach 1935–1939 s. 344–362; Obracht-Prondziński Cezary: Dziedzictwo kulturowe polskiej wsi – konteksty edukacyjne. Casus Pomorze s. 365–379; Śpica Paweł: Działalność hufców wiejskich Powszechniej Organizacji „Służba Polsce” w powiecie starogardzkim w latach 1948–1955 s. 380–396; Byczkowski Marek: Postłowie: Kilka refleksji o (Kaszubskim) Uniwersytecie Ludowym z perspektywy ponad trzech dekad osobistych doświadczeń s. 397–408.

3233. USARZ Franciszek Marian: *Metodyka ćwiczeń polowych. Z wykładów na kursie inżynierskim w Smolnicy 1925 r.* Kraków 2017 Impuls 8° ss. 123, il. (Przywrócić Pamięć).

Na podst. wyd.: Warszawa 1937.

Współwyd.: Miszczuk Marian: Franciszek Marian Usarz [1895–1954].

3234. W TROSCE o potrzeby dziecka. Pedagogiczne przesłanie Barbary Czeredreckiej

[1936–2006]. Red. nauk. Beata Gumienny. Rzeszów 2017 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 235, il., streszcz. ang.

Z treści: Gumienny Beata: Barbara Czeredreka – droga życiowa i naukowa s. 12–23; Szczygiel Gerard: Barbara Czeredreka – animator kultury w Przedmieściu Dubieckim s. 24–27; Gumienny Beata: Pedagogiczne przesłania Barbary Czeredreckiej s. 28–45; Walc Wiesława: O modelu domu dziecka (od czasów powojennych do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) s. 176–193.

3235. WALIGÓRSKA Anna: Monografia Pracowni Malarstwa Ściennego i Witrażu Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Gdańsk 2017 Akad. Sztuk Pięknych 4° ss. 295, nlb. 2, il.

Dot. l. 1946–2017.

3236. WANDEL Agnieszka: Zarys dziejów encyklopedii dla dzieci i młodzieży w Polsce do 1989 roku. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Librorum*. [Vol.] 1(24): 2017 s. 25–45, streszcz. ang.

3237. WASILEWSKA Agata: Nasze szkoły. Z dziejów szkół w gminie Sarnaki. Sarnaki 2017 Nakł. własnym 8° ss. 358, il.

XIX–XXI w.

3238. WIELKOPOLSKA i Wielkopole w dziejach polskiej edukacji. Księga jubileuszowa z okazji 50-lecia Zakładu Historii Wychowania na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Red. nauk. Edyta Głowacka-Sobiech, Katarzyna Kabacińska-Łuczak. Poznań 2017 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 527, nlb. 1, il. UAM.

Z treści: Głowacka-Sobiech Edyta, Kabacińska-Łuczak Katarzyna: Wprowadzenie s. 9–11; Jamrożek Wiesław: W pięćdziesięciolecie Zakładu Historii Wychowania Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu s. 51–65; Wybrane publikacje książkowe pracowników Zakładu Historii Wychowania s. 67–73; Projekt badawczy pracowników Zakładu Historii Wychowania s. 75–78; Konferencje i seminaria naukowe organizowane przez pracowników Zakładu Historii Wychowania w latach 1997–2017 s. 79–82; Żoładz-Strzelczyk Dorota: Zagraniczne nauki i podróże Piotra Opalińskiego w świetle listów jego ojca Krzysztofa i brata Łukasza s. 85–104; Boroń Aleksandra: Batalia w Obrzycku. Atanazego Raczyńskiego okno z widokiem na historię i sztukę portugalską s. 105–118; Kamińska Janina: Związek Szkoły Polskiej w Paryżu z Karolem Libeltem s. 119–133; Kabacińska-Łuczak Katarzyna: Ewaryst Estkowski (1820–1856) i Józef Chociszewski (1837–1914) twórcami elementarzyków dla dzieci wiejskich s. 135–155; Brzezińska Anna Weronika, Wróblewska Urszula: Praca naukowa, społeczna i obywatelska Antoniego Kaliny (1846–1906) s. 157–180; Massalski Adam, Kula Ewa: Nauczyciele z Wielkopolski w szkołach średnich męskich w Królestwie Polskim w latach 1833–1862 s. 181–201; Apanel Danuta: Oświatowa, opiekuńczo-wychowawcza i społeczna działalność księdza Wacława Blińskiego (1870–1944) s. 203–216; Sapia-Drewniak Eleonora: Wkład Wielkopolan w edukację ludności górnośląskiej w XIX i XX wieku s. 217–230; Nowak-Kluczyński Konrad: Kierownicy Katedry Pedagogiki i Dydaktyki na Uniwersytecie Poznańskim w okresie dwudziestolecia międzywojennego s. 213–256; Ratajczak Krzysztof: Szesnastowieczne wielkopolskie „libri beneficiorum”

jako źródła do dziejów szkolnictwa s. 259–271; Nowicki Michał: Wychowanie duchowe w poznańskich szkołach średnich okresu staropolskiego s. 273–287; Puchowski Kazimierz: Europejski rodowód konwitu szlacheckiego w Kaliszu s. 289–309; Winiarz Adam: Szkolnictwo departamentu poznańskiego w okresie Księstwa Warszawskiego (1807–1815) s. 311–347; Głowacka-Sobiech Edyta: Wielkopolskie harcerstwo – geneza i początki działalności s. 349–358; Magiera Elżbieta: Sodalicia Marianańska w Państwowym Gimnazjum im. Generała Józefa Wybickiego w Śremie w okresie międzywojennym s. 359–376; Gulan Justyna: „Edukacja. Jest w niej ukryty skarb”. Stan edukacji instytucjonalnej w Poznaniu po zakończeniu działań wojennych w 1945 roku s. 377–392; Brenk Mikołaj: Walka z analfabetyzmem w Wielkopolsce w pierwszych latach Polski Ludowej na przykładzie wybranych gmin powiatu gnieźnieńskiego s. 393–405; Król Joanna: Udział Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w rozwoju powojennej humanistyki akademickiej w Szczecinie s. 407–426; Gromkowska-Melosik Agnieszka: Elitarne szkolnictwo średnie w Poznaniu z perspektywy jego uczniów i absolwentów. Próba egzemplifikacji s. 427–446; Jakubiak Krzysztof, Nawrot-Borowska Monika: Poznański „Dziennik Domowy” (1840–1847) – pierwsze polskie czasopismo rodzinne – o wychowaniu s. 449–474; Wałęga Agnieszka: Dziedzictwo wielkopolskiej myśli pedagogicznej w przekazie „Szkoły” (1868–1939) s. 475–489; Bednarz-Grzybek Renata: Wielkopolska i Wielkopole w perspektywie „Copockiej Gazetki Kapielowej” (1897–1903?) s. 491–499; Michalska Iwonna, Michalski Grzegorz: Kierunki wsparcia działalności społeczno-oświatowej w latach trzydziestych XX wieku przez poznańskie czasopismo „Oświata Pozaszkolna” (1934–1937) s. 501–523.

3239. WIERZBICKI Mirosław Stanisław: Teachers-educators of Polish Salesian schools from 1898 to 1939. *Bulletin of the History of Education*. [Nr] 36: 2017 s. 45–58.

3240. WIERZBICKI Mirosław [Stanisław], Matsulevich Serafina Nadzeya: Wychowawca i jego rola w ujęciu Edmunda Bojanowskiego [1814–1871]. *Roczniki Pedagogiczne*. T. 9: 2017 nr spec. s. 101–114, streszcz. ang.

3241. WNĘK Jan: Rezeption der pädagogischen Konzepte von Johann Heinrich Pestalozzi [1746–1827] in Polen. *Schweizerische Zeitschrift für Geschichte*. Vol. 66: 2016 Nr. 1 s. 147–160.

3242. WOJCIECH Kaniowski. Obecność. 40 lat pracy twórczej, organizacyjnej i dydaktycznej 1977–2017, Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych we Wrocławiu, Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu. Red. Wojciech Kaniowski; tł. Magdalena Osadczyk. Wrocław 2017 ASP im. Eugeniusza Gepperta; ZPAP O/Wrocław; Wojciech Kaniowski 8° ss. 228, il.

Tekst równol. pol., ang.

3243. WOJNAR Irena: Zakład Teorii Wychowania Estetycznego na Uniwersytecie Warszawskim 1967–2007. Nadzieje, spełnienia, porażki. *Kwartalnik Pedagogiczny*. R. 62: 2017 nr 4 s. 17–40, streszcz. ang.

3244. WOJTAS-CIBORSKA Elżbieta: Dzieło Józefa Gościeja [1932–2017] – marcinkowskiego profesora szkół średnich. *Polski Uniwersytet Ludowy. Młodzież, kultura, wieś*. R. 33: 2017 nr 1/2 s. 138–145.

3245. WOJTCZAK Krystyna: Tytuł profesora w Polsce w latach 1920–1990. Cz. 1. Warunki przyznawania tytułu profesora w prawie szkół wyższych. *Studia Prawa Publicznego*. 2017 nr 4 s. 55–94, streszcz. ang.

3246. WOLAŃCZYK Marian: Dom, szkoła, skauting. (Trójkąt wychowawczy). Kraków 2017 Impuls 16° ss. 18, nlb. 18. (Przywrócić Pamięć).

Podst. ed.: Lwów 1919.

3247. WOŁKONOWSKI Jarosław: Education in Polish and a level of higher education of Polish minority in Lithuania. *Kultura i Edukacja*. 2017 nr 4 s. 106–121.

Lata 1945–2017.

3248. WSPOMINAJĄC Akademię. Napisa-
ne, wysłuchane, zapisane. 1920–1950. Kraków 2017 Wydaw. ASP im. Jana Matejki 8° ss. 528. ASP im. Jana Matejki w Krakowie. (Biblioteka 200-lecia; t. 2).

Antologia wywiadów i wspomnień z Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie.

3249. WSPOMINAJĄC Akademię. Napisa-
ne, wysłuchane, zapisane. 1945–1992. Red. i oprac. Jacek Dembosz; red. nauk. Teresa Czerniejewska-Herzig. Kraków 2017 Wydaw. ASP im. Jana Matejki 8° ss. 528. (Biblioteka 200-lecia; t. 3).

3250. WSPÓŁCZESNE recepcje Jana Amosa Komeńskiego. Red. nauk. Barbara Sitarska. Siedlce 2017 Wydaw. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. 8° ss. 386, streszcz. ang. (Siedleckie Zeszyty Komeniologiczne. Pedagogika; t. 4).

Z treści: Sitarska Barbara: Zamiast Wprowadzenia. O recepcji własnej Jana Amosa Komeńskiego i autorów „Siedleckich Zeszytów Komeniologicznych”, seria Pedagogika s. 13–53; Sztobryn Sławomir: Polska XX-wieczna recepcja pedagogiki Jana Amosa Komeńskiego s. 57–72; Florczykiewicz Janina: Myśl pedagogiczna Jana Amosa Komeńskiego jako podłoże rozwoju humanistycznej orientacji w twórczości s. 73–82; Borkowski Andrzej: Wieża Babel i labirynt – o symbolicznych uaoencznieniach podróży w dziełach Jana Amosa Komeńskiego w kontekście kultury barokowej s. 105–114; Grzegorzycyk Barbara: Komunikowanie się w edukacji w twórczości Jana Amosa Komeńskiego s. 115–125; Matysiuk Renata: Prawo do nauki w ujęciu Jana Amosa Komeńskiego s. 127–139; Szymańska Kamila: Jan Amos Komeński i bracia czeszy w działalności Muzeum Okręgowego w Lesznie s. 141–146; Wiśniewska Małgorzata: Recepcja edukacji obronnej w twórczości Jana Amosa Komeńskiego s. 147–154; Borychowska Anna Agnieszka: Jan Amos Komeński – jego życie i twórczość – recepcja studentki

pedagogiki s. 155–163; Hampl Lubomir: Współczesna recepcja myśli Komeńskiego w Czechach na podstawie przykładu jego sentencji dotyczącej narodu i wizji lepszej przyszłości s. 179–190; Hampl Lubomir: Finspöngski rękopis Jana Amosa Komeńskiego – kontrowersje i sprzeczności w/wokół jego twórczości s. 191–198; Hábl Jan: Development of anthropological accents in Comenius' early work and its implications for his philosophy of education s. 199–206.

3251. WYCHOWANIE patriotyczne. Pedagogika, polityka bezpieczeństwa, polityka historyczna. Pod red. Konrada Henniga. Łódź 2017 Wydaw. Akad. Humanist.-Ekonom. 8° ss. 356, il.

Z treści: Hennig Konrad: Słowo wstępu s. 7–12; Chmielewska Lucyna: Ideał patriotyczny w publicystyce pozytywistów warszawskich s. 43–53; Michalewski Gustaw: Religijne źródła patriotyzmu w sztuce skutecznego dowodzenia. Rozważania o etosie oficera Wojska Polskiego s. 55–76; Wieczorek Krzysztof: Stefana Wyszyńskiego program odrodzenia narodu i jego aktualność dla współczesnych Polaków s. 77–91; Gołąb Angelika, Sroka Jakub, Stomiński Krystian: Różne oblicza wychowania patriotycznego. Tradycja czy alternatywa? s. 93–107; Daniszewski Rafał: Kształtowanie świadomości historycznej i postaw obywatelskich w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej s. 189–200; Małyś Krzysztof: Wizerunek bohatera narodowego – raport z badań s. 271–282; Szczypta-Szczęch Rokasana: Żołnierze Wyklęci w polityce historycznej. Upowszechnianie tematu, stan obecny i wyzwania s. 283–294; Klimkiewicz Angelina: Bogu i ojczyźnie – kardynał Stefan Wyszyński s. 295–305; Szczęsna Emilia: Dekomunikacja przestrzeni publicznej III Rzeczypospolitej Polskiej w praktyce s. 323–334; Sulejman Kinga: Muzea jako ośrodki oddziaływania dydaktyczno-wychowawczego w regionie. Zarys problematyki s. 335–356.

3252. WYPIORCZYK-PRZYGODA Katarzyna: Miklaszanki. Wspomnienia biograficzne absolwentek Prywatnego Gimnazjum i Liceum im. Heleny Miklaszewskiej w Łodzi. Łódź 2017 Wydaw. Akad. Humanist.-Ekonom. 8° ss. 241, il.

XX–XXI w.

3253. ZASADY skautowego ruchu żeńskiego. Kraków 2017 Impuls 8° ss. 94, il. (Przywrócić Pamięć).

Na podst. wyd.: Warszawa 1937.

3254. ZAWADZKI Dyzma: Sulimczyk. *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 13: 2017 s. 133–147.

Czasopismo 16. Warszawskiej Drużyny Harcerskiej im. Zawiszy Czarnego, wydawane od 1933 r.

3255. ZDANEK Maciej: Uniwersytet Krakowski wobec własnej przeszłości w XV–XVI wieku. Kraków 2017 Societas Vistulana 8° ss. 371, streszcz. ang. (Historia et Monumenta Universitatis Jagellonicae; 6).

3256. ZIĘBA Józef: Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II. Powstanie i odrodzenie uczelni. Lublin 2017 Polihymnia 8° ss. 143, il.

3257. ZORMANOVÁ Lucie: Polish national school system in Teschen Silesia in 17th–19th centuries. *Bulletin of the History of Education*. [Nr] 36: 2017 s. 35–43.

3258. ŻRÓDŁA do dziejów Warszawskiej Szkoły Historii Idei. Materiały archiwalne i rękopiśmienne (rekonesans). Oprac. Henryk Ciłko. Warszawa 2017 IFiS PAN 8° ss. 263, nlb. 1. (Archiwum Warszawskiej Szkoły Historii Idei. Źródła).

Z treści: Ciłko Henryk: Wstęp s. 7–9; Źródła archiwalne s. 11–59; Źródła rękopiśmienne s. 61–210; Listy Bronisława Baczki, Leszka Kołakowskiego, Krzysztofa Pomiana, Jerzego Szackiego i Andrzeja Walickiego znajdujące się w wymienionych instytucjach s. 211–216; Janion Maria: Światopogląd polskiego romantyzmu (fragment) s. 217–229; Śpiewak Paweł: W pół drogi. Warszawska szkoła historyków idei s. 230–245; Walicki Andrzej: W sprawie badań nad filozofią polską s. 246–253.

3259. ŻÓŁCIŃSKI Zbigniew Jan: Historyczne fundamenty wzorców ojcostwa w polskich rodzinach ziemiańskich czasów Oświecenia. *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie*. Pedagogika. T. 26: 2017 nr 2 s. 205–223, streszcz. ang.

f) Historia języka

Zob. poz. 106, 114, 115, 2245, 3133, 3247, 3344, 3550, 3594, 4396, 4493, 5211, 5874, 5517, 6767, 7232, 7381, 7401, 7467, 9712, 10535.

3260. [ANAN'ÉVA Natal'â Evgen'evna] Ananiewa Natalia: Nazwy potraw w polskich gwarach na Litwie, Białorusi i Syberii wobec przemian cywilizacyjnych. *Rozprawy Komisji Językowej [Łódź]*. T. 64: 2017 s. 5–12, streszcz. ang.

3261. BEDNARCZUK Leszek: Z historii składni polskiej. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 234: *Studia Linguistica*. [T.] 12: 2017 s. 20–23, streszcz. ang.

3262. CEBULA Andrzej: Słownik gwary sandomierskiej. Wprowadzenie Andrzeja Sarwa. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. 72, nlb. 2, il. (Biblioteka Tradycji Sandomierskiej; nr 29).

3263. [ČERNĀK Viktoriâ] Cherniak Viktoriia: Nazwy odzieży w Wójtowcach na Podolu na tle określeń w wybranych gwarach polskich na Ukrainie. *Slavia Orientalis*. T. 66: 2017 nr 4 s. 687–708, streszcz. ang.

XX–XXI w.

3264. CZACHOROWSKA Magdalena: Idiolekt Bolesława Prusa. Przegląd najnowszych ustaleń. *Poznańskie Studia Polonistyczne*.

Ser. Językoznawcza. [T.] 23(43): 2016 z. 2 s. 21–36, streszcz. ang.

3265. DEPTUCHOWA Ewa: Jeszcze o aoryscie w staropolszczyźnie. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 234: *Studia Linguistica*. [T.] 12: 2017 s. 61–66, streszcz. ang.

3266. DESZCZYŃSKA Martyna: Nieznany dziewiętnastowieczny słownik wyrazów obcych Kajetana Kwiatkowskiego – komunikat naukowy. *Rocznik Biblioteki Narodowej*. T. 48: 2017 s. 385–395.

„Słownik makaronizmów”, rkps z l. 1826–1831 w Archiwum OO. Paulinów na Jasnej Górze.

3267. DONUM amicitiae. Księga jubileuszowa ofiarowana Pani Profesor Ewie Kołodziejek. Pod red. Jolanty Ignatowicz-Skorońskiej i Rafała Sidorowicza. Szczecin 2016 Volumina.pl Daniel Krzanowski 8° ss. 301, il.

Z treści: Droga naukowa prof. dr. hab. Ewy Kołodziejek s. 11–13; Wykaz publikacji naukowych prof. dr. hab. Ewy Kołodziejek s. 15–21; Walczak Bogdan: Jeszcze o sytuacji językowej na Pomorzu Zachodnim s. 25–31; Hawrysz Magdalena: Kilka uwag o stylu XIX-wiecznych poradników językowych s. 61–72; Kozaryn Dorota: Święte niewiasty Klementyny z Tańskich Hoffmannowej – kilka uwag ogólnych s. 93–100; Liberek Jarosław, Liberek Anna: Przydatność tradycyjnych opracowań leksykograficznych w badaniach nad ewolucją frazeologizmów polskich. Wybrane aspekty na przykładzie związku przepaść z kretešem s. 119–143; Sieradzki Andrzej: Nazwy zawodów w procesie identyfikacji mieszkańców wsi (na podstawie wrzesińskich ksiąg metrykalnych z XVIII w.) s. 193–204; Siuciak Mirosława: Wydawnictwa poprawnościowe jako źródło analiz historycznojęzykowych s. 205–211; Sobczak Barbara: O kulturze żywego słowa s. 213–224; Wojciechowska Anna: Formy adresatywne w listach Wojciecha Kossaka do narzeczonej s. 271–280.

3268. DRENDA Jan: Gramatyka gwary górnośląskiej regionu katowicko-bytomskiego. Gramatyka gwary górnośląskiej regionu katowicko-bytomskiego. Siemianowice Śląskie 2017 Nakł. aut. 8° ss. 100.

3269. DYLUŚ Daniela: Polszczyzna w działalności Kościoła Katolickiego na terenie Wielkich Katowic (do 1922). Katowice 2017 Emmanuel 8° ss. 282.

XIX–XX w.

3270. GAŁECKI Zygmunt: Studia z leksykologii regionalnej i historycznej. Lublin 2014 Wydaw. KUL 8° ss. 272, il. KUL JP II. Katedra Języka Polskiego.

Rec.: Pihan-Kijasowa Alicja, *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językoznawcza. T. 23(43): 2016 z. 1 s. 193–198.

3271. GETKA Joanna: Prosta mowa w tekstach o charakterze religijnym XVIII wieku (Czyn jerejskiego nastawljenija, Poczajów

1776). *Rozprawy Komisji Językowej* [Łódź]. T. 64: 2017 s. 73–85, streszcz. ang.

3272. GOLD David L.: A student of Jewish languages reads Michał Németh's „Unknown Lusk Karaim letters in Hebrew script (19th–20th centuries). A critical edition”. *Almanach Karaimski*. [T.] 6: 2017 s. 17–118, streszcz. ang.

3273. JANKOWIAK Lucyna Agnieszka: Kilka uwag o polskiej terminologii chemicznej 2. połowy XIX wieku. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językoznawcza. [T.] 23(43): 2016 z. 2 s. 53–68, streszcz. ang.

3274. JAROS Irena: Różne oblicza tautologii słowotwórczej w polskich gwarach. *Rozprawy Komisji Językowej* [Łódź]. T. 64: 2017 s. 87–101, streszcz. ang.

3275. JEZYK w regionie, region w języku. [Cz.] 2. Pod red. Błażeja Osowskiego, Justyny Kobus, Pauliny Michalskiej-Góreckiej i Agnieszki Piotrowskiej-Wojaczyk. Poznań 2017 Wydaw. „Poznańskie Studia Polonistyczne” 8° ss. 358, streszcz. ang. (Biblioteka Poznańskich Studiów Polonistycznych Serii Językoznawczej; nr 47) (Prace Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza).

Z treści: Batko-Tokarz Barbara, Palka Patrycja: Polszczyzna regionalna Krakowa – zarys projektu badawczego Katedry Historii Języka i Dialektologii Wydziału Polonistyki UJ s. 27–47; Grochola-Szczepanek Helena: Nowe badania języka mieszkańców wsi regionu polskiego Spisza s. 103–119; Juszcak Bartosz: Brneński hantec a gwara warszawska (próba porównania) s. 141–154; Konczewska Katarzyna: Polszczyzna grodzieńska. Stan badań i perspektywy s. 183–202; Kostecka-Sadowa Anna: Funkcjonowanie w gwarach polskich wyrazów, które w polszczyźnie ogólnej mają status archaizmów s. 203–218; Osowski Błażej: Inwentarze dóbr szlacheckich – między mową a pismem s. 263–276; Piotrowicz Anna, Witaszek-Samborska Małgorzata: Kilka uwag o regionalnym zróżnicowaniu nazw placu targowego w mowie mieszkańców miast s. 277–288; Popławski Emil: Rok rolniczo-gospodarski w świetle przysłów w gwarach polskich (od św. Macieja – 24 lutego, do św. Pawła – 29 czerwca) s. 289–303; Sobolewska Katarzyna: Warmia i Mazury na styku kultur. Relacje między językiem polskim, niemieckim a gwarą w wypowiedziach autochtonów z lat 50. XX wieku s. 305–319; Zagłoba Katarzyna: Słownictwo z zakresu pola tematycznego LAS na pograniczu dialektów: małopolskiego, wielkopolskiego i mazowieckiego s. 333–345; Żuraszek-Ryś Iwona: Co o regionie mówią nazwy terenowe (na materiale z okolic Zielonej Góry) s. 347–358.

Cz. 1. 2016.

3276. JUWENALIA historycznojęzykowe. [T.] 1. Red. t. Karolina Borowiec, Dorota Masłej, Olga Ziółkowska. Poznań–Dąbrówka 2015 Rys 8° ss. 148.

Materiały Ogólnopolskiej Konferencji Historycznojęzykowej, Poznań, 14–15 V 2015 r.

Z treści: Borowiec Karolina: Średniowieczne teksty interferowane s. 9–24; Cygańska Paulina: Nazwy krain geograficznych

i ich mieszkańców w XVI-wiecznych tłumaczeniach Ewangelii na język polski s. 25–36; Jędrzejczak-Ozorkiewicz Weronika: Głosy w polskojęzycznych „Kazaniach gnieźnieńskich”. Perspektywa formalna i funkcjonalna s. 37–58; Masłej Dorota: „Wybaw mię od głownictwa, Boże,” czyli o przeznaczeniu osobliwego staropolskiego tłumaczenia „Psalmu 50” s. 59–71; Nowak Monika: Słowiańskie piśmiennictwo klasztoru szawskiego s. 73–82; Sabała Martyna: Leksykalne dziedzictwo prasłowiańskie z zakresu pożywienia w XVI-wiecznych przekładach Ewangelii na język polski s. 83–99; Schulz Marcin: Czas światooobrazu a rozwój języka polskiego s. 101–109; Siwińska Marta: „Rozmyślania przemyskie” a „Vita rhythmica”. Korzystanie z łacińskich konstrukcji gramatycznych s. 111–131; Ziółkowska Olga: O dwóch interpretacjach składni „Rozmyślań dominikańskich” s. 133–148.

Rec.: Siwińska Marta, *Slavia Occidentalis*. T. 73: 2016 [nr] 1 s. 201–203.

3277. KAMIŃSKA-SZMAJ Irena: Język polskiej lewicy od Wielkiego Proletariatu do końca PRL. Wrocław 2017 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 218, nlb. 2, il., streszcz. ang. (Acta Universitatis Vratislaviensis; no 3796).

3278. KLESZCZOWA Krystyna: Morfotaktyka polskich przymiotników z perspektywy historycznej. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 234: Studia Linguistica. [T.] 12: 2017 s. 140–147, streszcz. ang.

3279. KOBYLIŃSKA Józefa: Zapomniane nomina acti na „-ek” (XVI–XVIII w.). *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 234: Studia Linguistica. [T.] 12: 2017 s. 148–157, streszcz. ang.

3280. KOWALCZYK Monika: Historia kaszubszczyzny w zarysie. [Wyd. 2]. Gdynia 2017 Region 8° ss. 118, il., mapy.

XVI–XXI w.
Wyd. 1. 2014.

3281. KRÓTKI Zuzanna: Nazwy syfilisu w dawnej polszczyźnie. *Przegląd Humanistyczny*. R. 61: 2017 nr 3 s. 145–157, streszcz. ang.

XV–XIX w.

3282. KRÓTKI Zuzanna: Z dziejów polskich przymiotników znaczących ‘chytiry’. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językoznawcza. [T.] 23(43): 2016 z. 2 s. 83–98, streszcz. ang.

XV–XIX w.

3283. KULTUROWO-JĘZYKOWY obraz Śląska. Pod red. Lidii Przymuszały i Doroty Światały-Trybek. Opole 2017 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 297, il., streszcz. ang.

Z treści: Przymuszała Lidia, Światały-Trybek Dorota: Wstęp s. 7–10; Sagan-Bielawa Mirosława: Gdzie jest Śląsk? Współczesny językowo-kulturalny obraz województwa śląskiego i jego sąsiadów s. 13–23; Kijonka Justyna: O wiełości wizerunków Górnego Śląska i jego mieszkańców s. 25–35; Michalska Małgorzata: Etniczno-kulturowe zróżnicowanie Dolnego Śląska s. 37–52;

Kossakowska-Jarosz Krystyna: „Podróż dla przyjemności przez Górną Śląsk”. Obraz krainy konstruowany przez niemieckiego turystę na progu XIX wieku s. 53–65; Starczewska-Wojnar Aleksandra: Protokoły rozjemców rejencji opolskiej jako źródło do badań życia codziennego na wsi śląskiej od XIX do połowy XX wieku s. 67–78; Szymańska Marcela: Tradycyjne wierzenia dotyczące zwierząt gospodarskich na polsko-czeskim pograniczu s. 79–93; Świtła-Trybek Dorota: Dziedzictwo (po) górnicze – dylematy i perspektywy s. 95–111; Kaczmarszyk Izabela: Mokierskie wapienniki jako element materialnego i niematerialnego dziedzictwa przemysłowego (na podstawie wspomnień oraz relacji świadków historii) s. 113–125; Lach Kornelia: Wizerunek kobiety w gwarowej twórczości Feliksa Steuera s. 127–143; Brandt Magdalena: Związek Śląskich Kobiet Wiejskich (Verein Schlesischer Landfrauen) – geneza i wartości ideowe organizacji s. 145–159; Strużyna Hanna Katarzyna: Komiksowy obraz Śląska s. 161–170; Wronicz Jadwiga: Związki leksykalne Śląska z innymi dialektami s. 185–192; Przymuszała Lidia: Leksyka i frazeologia śląska. Stan, potrzeby, perspektywy badań s. 193–206; Iżykowska Małgorzata: „Złodziej” i „kradzież” – obraz przestępstwa i sprawcy w dziewiętnastowiecznej śląskiej leksyce obelżywej s. 207–228; Sochacka Stanisława: Obraz społeczności i kultury wiejskiej w historycznych nazwach terenowych Śląska s. 229–243; Lech-Kirstein Danuta: Nazwy krzewów w śląskiej toponimii s. 245–257; Choroś Monika: Odra w krajobrazie nazewnictwa Górnego Śląska i Moraw s. 259–274; Nowak Kamila: Gwara młodego pokolenia Ślązaków z kilku wsi powiatu krąpkowickiego s. 285–297.

3284. LEWASZKIEWICZ Tadeusz: Język powojennych przesiedleńców z Nowogródka i okolicy. Poznań 2017 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 511, nlb, 1, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Filologia Polska; nr 177).

XX–XXI w.

3285. MARIK Leonarda: Neologizmy w korespondencji prywatnej Henryka Sienkiewicza. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językoznawcza. [T.] 23(43): 2016 z. 2 s. 113–134, streszcz. ang.

3286. MATUSZCZYK Bożena: Archaizmy leksykalne w „Słowniku języka polskiego” S. B. Lindego w świetle geografii lingwistycznej. Gdańsk 2017 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 219.

3287. MĄCZYŃSKI Maciej: O łacińskich zapożyczeniach prawnych w XVII-wiecznych statutach premonstratów. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 234: Studia Linguistica. [T.] 12: 2017 s. 187–196, streszcz. ang.

3288. MŁYNARCZYK Ewa: Obraz narzędzi rolniczych utrwalaony w polskiej frazeologii i paremiologii. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 234: Studia Linguistica. [T.] 12: 2017 s. 197–205, streszcz. ang.

3289. MY Z NICH. [T. 1]: Spuścizna językoznawców Uniwersytetu Warszawskiego. Red. nauk. Zofia Zaron, Zbigniew Greń. Warszawa

2017 Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 279, il. Wyd. Polonistyki UW. Pracownia Pragmatyki i Semantyki Lingwistycznej.

Treść: Sobotka Piotr: Jan Baudouin de Courtenay (1845–1929) – językoznawca filozoficzny, gramatyk s. 11–29; Karaś Halina: Barbara Bartnicka (1927–2011) jako badacz języka i dydaktyk s. 31–37; Wierzbicka-Piotrowska Elżbieta: Danuta Buttler (1930–1991) i jej prekursorskie prace na temat semantyki s. 39–52; Winiarska-Górska Izabela: Jadwiga Chłudzińska-Świąteczka (1922–2000) – przedstawicielka warszawskiej szkoły językoznawczej Witolda Doroszewskiego s. 53–60; Dubisz Stanisław: Witold Doroszewski (1899–1976) – językoznawca intelektualista s. 61–72; Molas Jerzy: Kazimierz Feleszko (1939–2001) – od dopełniacza i liczby po (nie)spełnienie s. 73–83; Dubisz Stanisław: Profesor Marian Jurkowski (1929–2005) – polonista, ukrajinista, sławista s. 85–94; Grochowski Maciej: Koncepcja składni trójpoziomowej w teorii języka Stanisława Karolaka (1931–2009) s. 95–107; Markowski Andrzej: O profesor Halinie Kurkowskiej (1922–1983) słów kilka s. 109–114; Sekowska Elżbieta: Metodologia opisu języka pisarzy w ujęciu Haliny Kurkowskiej s. 115–121; Skarżyński Mirosław: Profesor Zofia Kurzowa (1931–2003) – Pani z Kresów s. 123–131; Dobrzyńska Teresa: „Poezja jest sztuką poprzez język...”. O Marii Renacie Mayenowej (1908–1988) s. 133–151; Wierzbicka Anna: Parę wspomnień o Marii Renacie Mayenowej s. 153–158; Bogusławski Andrzej: Wspomnienie o profesorze Anatolu Mirowiczu (1903–1996) s. 159–164; Łaziński Marek: Cezar Piernikarski (1928–1991) w aspekcie polskiej s. 165–172; Dubisz Stanisław: Pamięć o nieobecnych – profesor Halina Rybicka-Nowacka (1929–1992) s. 173–178; Linde-Usiekiewicz Jadwiga, Huszcza Romuald: Profesor Jadwiga Sambor (1930–2014) s. 179–184; Rembiszewska Dorota Krystyna: Zdzisław Stieber (1903–1980) – od chemika do sławisty s. 185–198; Kępińska Alina: Profesor Salomea Szliferstejnowa (1912–1994) jako historyk języka polskiego s. 199–213; Dubisz Stanisław: Prace leksykograficzne profesora Mieczysława Szymczaka (1927–1985) s. 215–225; Linde-Usiekiewicz Jadwiga: Adam Weinsberg (1918–1992) – twórca pewnej szkoły s. 227–235; Dróżdz-Luszczyk Katarzyna: Świat dźwięków według Bożeny Wierchowskiej (1923–1980) s. 237–249; Bojar Bożenna: Profesor Olgierd Adrian Wojtasiewicz (1916–1995) – językoznawca, tłumacz, nauczyciel s. 251–260; Długosz-Kurczabowa Krystyna: Badania profesora Przemysława Zwolińskiego (1914–1981) w zakresie słowotwórstwa s. 261–266; Decyk-Zięba Wanda: Onomastyka w badaniach naukowych Przemysława Zwolińskiego s. 267–279.

3290. MY Z NICH. [T. 2]: Spuścizna językoznawców polskich drugiej połowy XX wieku. Red. nauk. Zbigniew Greń, Krystyna Kleszczowa, Zofia Zaron. Warszawa 2017 Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 211, il. Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego. Pracownia Pragmatyki i Semantyki Lingwistycznej.

Treść: Cygan Stanisław: Czesław Bartula [1924–2013] jako językoznawca – sławista i polonista s. 11–26; Jaros Irena: Karol Dejna [1911–2004] – twórca łódzkiej szkoły dialektologicznej s. 27–37; Piotrowicz Anna, Witaszek-Samborska Małgorzata: Dorobek naukowy Moniki Gruchmanowej [1922–2001] – gwary wiejskie, miejskie i polonijne s. 39–45; Wolanin Hubert: Adam Heinz [1914–1984] o języku i językoznawstwie s. 47–58; Deptuchowa Ewa: Marian Kucala [1927–2014] – badacz historii i dialektów polszczyzny s. 59–73; Walczak Bogdan: Władysław Kuraszkievicz [1905–1997] – z Włodawy w świat s. 75–85; Sajewicz Michał: Michał Lesiów [1928–2016] – sławista, badacz polsko-ukraińskich związków językowych i kulturowych s. 87–98; Kowalik Krystyna: Tadeusz Milewski [1906–1966]

w oczach potomnych s. 99–116; Smułkowa Elżbieta: Antonina Obrębska-Jabłońska [1901–1994] między Warszawą a Krakowem s. 117–126; Ożóg Kazimierz, Oronowicz-Kida Ewa, Kulakowska Małgorzata: Stefan Reczek [1923–1993] – między polszczyzną historyczną a kulturą języka s. 127–135; Krasowska Helena: Język i dialekty słowiańskie w ujęciu Ewy Rzetelskiej-Feleszko [1932–2009] s. 137–145; Porayski-Pomsta Józef: Irena Styczek [1924–1981] – językoznawca i logopeda s. 147–156; Ostromecka-Frączak Bożena: Witold Śmiech [1917–1991] – życie i dzieło s. 157–167; Smułkowa Elżbieta: Wspomnienie o Halinie Turskiej [1901–1979] s. 169–179; Deptuchowa Ewa: Refleksja nad spuścizną naukową Stanisława Urbaniusza [1909–2001] s. 181–193; Duda Henryk: Stanisław Westfál [1911–1959] – w Polsce i poza Polską s. 195–204; Rudnicka-Fira Elżbieta: Alfred Zaręba [1921–1988] jako dialektolog i onomasta s. 205–211.

3291. NEHRING Władysław: Wpływ języka i literatury staroczeskiej na język i literaturę staropolską. Przel. Janusz Siatkowski; do dr. przegot., posłowiem i indeksami opatrzył Mieczysław Balowski. Poznań 2017 Wydaw. Pro 8° ss. 188. (Bohemica Posnaniensia; fasc. 20).

3292. NOWAK Kamila: Kontynuacja zmiany. Śląskie słownictwo gwarowe dotyczące domów mieszkalnych, zabudowań gospodarczych oraz ich wyposażenia. *Studia Śląskie*. T. 77: 2015 s. 185–200.

3293. NOWAK Kamila: Kontynuacja zmiany. Śląskie słownictwo gwarowe dotyczące domów mieszkalnych, zabudowań gospodarczych oraz ich wyposażenia. (Słownik). *Studia Śląskie*. T. 78: 2016 s. 233–252.

3294. OSIEWICZ Marek: Zróżnicowanie tekstowe, zakres i stopień normalizacji wariantowości fonetycznej w „Księgach o gospodarstwie” (Kraków 1549, Helena Unglerowa). *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językoznawcza. [T.] 23(43): 2016 z. 2 s. 135–158, streszcz. ang.

3295. OSOWSKI Błażej: O statusie i zasięgu gwary w osiemnastowiecznej Polsce (na przykładzie nazw orczyka w wielkopolskich inwentarzach dóbr szlacheckich). *Rozprawy Komisji Językowej [Łódź]*. T. 64: 2017 s. 203–215, streszcz. ang.

3296. PELCOWA Halina: Słownik gwar Lubelszczyzny. T. 5: Świat roślin. Lublin 2017 Wydaw. UMCS 8° ss. 642, il., mapy, streszcz. ang. T. 1. 2012.

3297. PIETKIEWICZ Rajmund: Biblia Polonorum. Historia Biblii w języku polskim. T. 1: Od początku do 1638 roku. Poznań 2016 Pallotinum 8° ss. 757, tabl. 120, il., streszcz. ang. Papieski Wyd. Teol. we Wrocławiu.

Tyt. równol.: Biblia Polonorum. The history of the Bible in the Polish language. Vol. 1.: From the beginning to 1638.

3298. POWIEDZIANE po krakowsku. Słownik regionalizmów krakowskich. Pod red. Dornaty Ochmann i Renaty Przybylskiej. Kraków 2017 Libron, Filip Lohner 8° ss. 360, nlb. 3, il.

3299. RADWAŃSKI Janusz: Labaruchy i pracowni. Obraz człowieka w gwarze lasowiackiej na przykładzie „Słownika gwary lasowiackiej” Romualda Gondka. *Biuletyn Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej*. Nr 4: 2017 s. 93–106, streszcz. ang.

Wyd.: Nowa Dęba 2013.

3300. RAMUŁT Stefan: Słownik języka pomorskiego, czyli kaszubskiego. Red. Jerzy Treder. Wyd. 4, popr. i zm. Gdynia 2017 Region 8° ss. 532, nlb. 1, mapa.

Wyd. 1. 2003.

3301. RIEGER Janusz A.: Atlas ukraińskich gwar nadszańskich. Opracowany na podstawie zapisów terenowych Stefana Hrabca. T. 1: Informacje ogólne, spis map, zapisy, podsumowanie, kwestionariusz, indeksy, aneks. Warszawa 2017 Wyd. Artes Liberales 8° ss. 284, nlb. 1, mapy.

Tekst równol. pol., ukr.

Tyt. równol.: Atlas ukraińskich nadszańskich govirok. Spracüvanij na pidstavü pol'ovih zapisiv Stefana Grabca. T. 1: Zagal'ni informacii, spisok kart, zapisi, visnovki, pital'nik, indeksy, dodatok.

Toż. T. 2: Mapy. Warszawa 2017 ss. 24, II, 566, mapy.

Tyt. równol.: Karti.

3302. RIEGER Janusz [A.]: Czego nie wiemy o polszczyźnie kresowej XX i XXI wieku? *Slavia Orientalis*. T. 66: 2017 nr 3 s. 519–533, streszcz. ang.

3303. SERAFIN Aleksandra: Obraz Józefa w polskich kolędach i pastoralkach (na przykładzie tekstów zebranych przez ks. Michała M. Mioduszeńskiego [1787–1868]). *Rozprawy Komisji Językowej [Łódź]*. T. 64: 2017 s. 275–287, streszcz. ang.

3304. SIATKOWSKI Janusz: Karpacki atlas językowy. *Studia Łomżyńskie*. T. 26: 2016 s. 147–160, streszcz. ang.

Opis projektu od 1973 r.

3305. SKORUPSKA-RACZYŃSKA Elżbieta: „Nie trwam o jedzę, kiedy dobrze siedzę”. O jedzeniu i żarciu w paremiologii polskiej dawnej i współczesnej. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językoznawcza. [T.] 23(43): 2016 z. 1 s. 95–115, streszcz. ang.

3306. SOBOLEWSKA Katarzyna: „Słownik języka Jana Chryzostoma Paska” odczytany feministycznie. *Poznańskie Studia Polonistyczne*.

Ser. Językoznawcza. [T.] 23(43): 2016 z. 1 s. 117–129, streszcz. ang.

Wydany: Wrocław 1965–1973.

3307. SOBOLEWSKA Katarzyna: Wiktor Steffen i jego „Słownik warmiński”. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językoznawcza. [T.] 23(43): 2016 z. 2 s. 189–198, streszcz. ang.

Wydawany w 1984 r.

3308. SZELACHOWSKA-WINIARZOWA Ludwika: Piętnastowieczna nazwa królewskiego ptaka z herbu Polski. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 234: *Studia Linguistica*. [T.] 12: 2017 s. 278–287, streszcz. ang.

3309. SZMATLOCH Barbara: Wihajster do godki. Lektje śląskiego. Warszawa 2017 Agora 8° ss. 216, il.

Dialekt śląski, XX–XXI w.

3310. URBANEK Bożena: Rozważania nad mianownictwem polskim Franciszka Giedroycia [1860–1944]. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 4 s. 151–160.

3311. W KRĘGU dawnej polszczyzny. [Cz.] 3. Red. Maciej Mączyński, Ewa Horyń, Ewa Zmuda. Kraków 2017 Akad. Ignatianum; Wydaw. WAM 8° ss. 259, il., streszcz. ang.

Z treści: Mączyński Maciej: Badania historycznojęzykowe w siedemdziesięcioletniej historii Katedry Języka Polskiego Uniwersytetu Pedagogicznego s. 9–18; Bronder Alicja: Świadomość tekstu – analiza elementów metatekstowych w gatunkach epigramatycznych epok staropolskich s. 21–33; Jaros Violetta: Wybrane zachowania grzecznościowe w dziewiętnastowiecznej polszczyźnie nieoficjalnej na podstawie listów Joachima Lelewela s. 35–49; Okoniowa Joanna: Uwagi o funkcjonalnej sprawności polszczyzny XVI wieku (na przykładzie „Cieplik” Wojciecha Ozeki) s. 51–62; Pałucka-Czeraniak Iwona: Konwencjonalność zachowania językowego w dokumentach cechu garncarzy w Babimocie w XIX wieku s. 63–80; Szelachowska-Winiarzowa Ludwika: Staropolskie „Modlitwy Waclawa” – zabytek znany i nieznan s. 81–99; Waśkowski Krzysztof: Parateksty w „Myśliwstwie ptaszym...” Mateusza Cygańskiego s. 101–115; Żmigrodzka Bożena: Grafia jako wyraz stosunku do „sacrum” oraz konsekwencja konstrukcji przestrzeni typograficznej w kaliskim modlitewniku z drugiej połowy XVIII wieku s. 117–132; Broszko Małgorzata: Co łączy „naprawę” z „przyprawą” i „wyprawą”? O zmianach znaczeń i związkach wybranych leksemów opartych na rdzeniu -praw- s. 155–169; Krzysztofik Małgorzata: Socjologia mody w badaniach kultury staropolskiej – literackie dyskusje o znaczeniu ubioru s. 171–180; Mitrenga Barbara: Dezintensyfikatory „lekkko”, „lekkce” i z „lekkka” w historii języka polskiego s. 181–197; Raszewska-Żurek Beata: Elementy społecznego pojmowania OBYCZAJU w świetle znaczeń i użyc leksemów „obyczaj” i „zwyczaj” w czasach staro- i średniopolskich s. 199–216; Waśńska Kinga: Wizerunek idealnego mężczyzny w świetle lekscyki dawnej s. 217–233; Wojtyka Magdalena: „Głównik”, „ubijca”, „rezun” – analiza wybranych nazw mordercy w polszczyźnie s. 235–245; Walczak Bogdan: Nowa antologia tekstów z dziejów języka polskiego s. 249–259. Cz. 1. 2016.

3312. W KRĘGU dawnej polszczyzny. [Cz.] 4. Red. Maciej Mączyński, Ewa Horyń, Ewa Zmuda. Kraków 2017 Akad. Ignatianum; Wydaw. WAM 8° ss. 220, il., streszcz. ang.

Z treści: Frodyma Mariusz: Z doświadczeń w pracy nad „Suplementem” (cz. 1) do „Słownika staropolskiego” s. 11–22; Galilej Cecylia: Słownictwo z zakresu uprawy roli w XVII-wiecznych poradnikach rolniczych Jakuba Kazimierza Haura s. 23–36; Kobylińska Józefa: Czasowniki nazywające orzeczenia i postanowienia sądu w XVII-wiecznych tekstach prawnych s. 37–52; Konczewska Katarzyna: Zapożyczenia polskie w materiale „Zbioru przysłów białoruskich” Iwana Nosowicza z 1874 r. s. 53–69; Międał Jolanta: Nagdał Józef w wiośnieniach w polskiej leksykografii – „konwalia” s. 71–79; Osowski Błażej: Nazwy godnościowe i rodzinne osób w XVIII-wiecznych inwentarzach wielkopolskich s. 81–95; Kolberová Urszula: Pijaństwo i trunki we frazeologii cieszyńskiej s. 107–118; Młynarczyk Ewa: Z zagadnień motywacji związków frazeologicznych (na przykładzie połączeń wyrazowych z nazwami narzędzi ciesielskich) s. 119–134; Piela Agnieszka: Co łączy związki „dać drała” i „dać drapaką”? s. 135–145; Puda-Błokesz Magdalena: Frazeologizmy (nie)antyczne w dziejach polszczyzny – na przykładzie frazy „O wilku mowa (a wilk tuż/tu)” s. 147–162; Czemplik Karolina: O niektórych XVIII-wiecznych nazwiskach mieszkańców parafii Osie utworzonych od apelatywów s. 165–176; Kowalska Małgorzata: Żeńskie nazwy osobowe w dziewiętnastowiecznych księgach metrykalnych z Pisarzewej s. 177–185; Zmuda Ewa: Imiona zakonne siostr klarysek w XVII i XVIII wieku s. 187–205; Pañkowska Olga: „Tak jak Trojca nam jedna.” Zakwieczowskie [Zbigniewa Zakwiecz] refleksje nad obyczajowością kresową s. 209–220.

3313. W LABIRYNCIE polszczyzny. Profesorowi Stanisławowi Dubiszowi [ur. 1949] doktorzy i doktoranci. Pod red. Beaty Katarzyny Jędryki i Eweliny Kwapien. Warszawa 2017 Elipsa 8° ss. 393, streszcz. ang. Prac. Językoznawstwa Stosowanego. Inst. Polonistyki Stosowanej. Uniw. Warszawski.

Z treści: Jędryka Beata Katarzyna, Kwapien Ewelina: Wstęp s. 9–12; Karaś Halina: Wybrane określenia Szwedów w „Potopie” Henryka Sienkiewicza s. 15–28; Winiarska-Górska Izabela: „Wulgata” – z dziejów terminu i pojęcia s. 29–47; Sornat Katarzyna: Słownictwo kulinarne w „Ogrodzie nie plewionym” Wacława Potockiego s. 49–67; Wojtyńska-Nowotka Milena: Kręgi tematyczne zapożyczeń z początku XIX wieku obecnych na kartach „Rozpraw literackich” Maurycego Mochackiego s. 83–96; Kwapien Ewelina: Słownikowe informacje etymologiczne o czasownikowych germanizmach zanikających w dobie nowopolskiej s. 97–116; Majewska Małgorzata B.: Wileński „Słownik języka polskiego” w „Wielkiej Encyklopedii Powszechnej PWN” s. 127–141; Stapor Izabela: „Słownik portugalsko-polski kolonisty polskiego w Brazylii” Józefa Stanczewskiego – pierwszy słownik brazylijskich wyrazów polonijnych s. 159–171; Lusańska Joanna: Przejawy świadomości językowej imigrantów polskich w Kanadzie na podstawie zbioru pamiętników pt. „Zwyczajna przewodniczka. Pamiętniki imigrantów z Polski do Kanady 1988–2012” s. 173–183; Piasecka Marta: Polonia w Skandynawii – język i tożsamość s. 185–195; Zaluza Beata: Stosunek publicystów „Słowa” do świadomości narodowej wileńskiej inteligencji w okresie dwudziestolecia międzywojennego s. 197–209; Anufryeva Maria: Międzypokoleniowe różnice językowe Polaków żyjących na Grodzieńszczyźnie (na przykładzie analizy nagrań członków polskiej rodziny wielopokoleniowej z Wołkowskiej) s. 211–226; Dawlewicz Mirosław: „Menta zahaczył karentę na załamance”, czyli o przedwojennej gwarze uczniowskiej w szkołach powszechnych w Wilnie

s. 229–239; Geben Kinga: Przyczynek do badań nad językiem uczniów szkół polskich na Litwie s. 241–248; Shumlanska Natalia: O języku polskim uczniów szkół Zytomierszczyzny s. 249–261; Jędryka Beata Katarzyna: Szkolnictwo polonijne w Stanach Zjednoczonych – wczoraj i dziś s. 317–329; Kapusta Małgorzata: Wybrane procesy słowotwórcze w gwarach pogranicza Mazowsza s. 333–342; Baran Andrii: Dyskusyjne zagadnienia w zakresie sposobu artykulacji polskich samogłosek nosowych s. 357–369.

3314. WANIAKOWA Jadwiga: Skąd pochodzi „pacynka”? *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 234: *Studia Linguistica*. [T.] 12: 2017 s. 298–307, streszcz. ang.

3315. WANICOWA Zofia: Czy „Słownik staropolski” potrzebuje obrony? *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 234: *Studia Linguistica*. [T.] 12: 2017 s. 308–315, streszcz. ang.

3316. WAŚKOWSKI Krzysztof: Polskie nazwy zwierząt. Studium historycznojęzykowe. Nowy Targ 2017 Podhalańska Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa 8° ss. 259.

3317. WAWRZYŃCZYK Jan, Wierzchoń Piotr: Podstawowe informacje o „Narodowym Fotokorpusie Języka Polskiego”. Warszawa 2017 Bel Studio 8° ss. 24, il.

XXI w.

3318. WINIARSKA-GÓRSKA Izabela: Szesnastowieczne przekłady Pisma Świętego na język polski (1551–1599) jako gatunek nowożytnych książki formacyjnej. Warszawa 2017 Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 191, il.

3319. WSPÓŁCZESNY i dawny obraz dziecka w języku. Pod red. Leonardy Mariak i Joanny Rychter. Szczecin 2017 Volumina.pl, Daniel Krzanowski 8° ss. 388, streszcz. ang.

Z treści: Hawrysz Magdalena: Edukacja jako wartość w świetle XVIII-wiecznego podręcznika dla szkół ludowych „Przyjacieli dzieci” s. 21–30; Jankowiak Lucyna Agnieszka: Nazwy dzieci w „Dykcjonarzu” Michała Amszejewicza (1859) s. 31–41; Kotlarska Irmina: „Moje dziecię w stanie twoim doskonale języków posiadanie jest nieodbitnie potrzebne” – wstęp do charakterystyki gatunkowej dawnych polskich podręczników do nauki języków obcych nowożytnych (aspekt strukturalny) s. 87–99; Lisowski Tomasz: Ekwivalenty greckich leksemów z pola semantycznego DZIECKO: παιδίον, τέκνιον oraz τέκνον jako form adresatywnych w polskich przekładach Nowego Testamentu tradycji protestanckiej s. 115–125; Maczel Maria: Dzieciństwo we wspomnieniach Marii Kuncewiczowej s. 127–137; Mariak Leonarda: Deskrypcje Jadwigi i Henryka Józefa – dzieci Henryka Sienkiewicza w jego korespondencji prywatnej s. 139–149; Pastuchowa Magdalena: Możliwości i ograniczenia „dziecka”, czyli o leksemie „dziecko” w polszczyźnie s. 177–185; Piotrowicz Anna, Witaszek-Samborska Małgorzata: O karierze „dzieciaka” w polszczyźnie s. 187–198; Przyklen Joanna: Jak wychowywać, by nie krzycić zdziwienia? Wychowanie w publicystyce Jana Baudouina de Courtenaya s. 199–207; Rejter Artur: Nie tylko „Portret chłopca”. Tytuły obrazów z motywem dziecka w sztuce polskiej s. 209–222; Rychter

Joanna: Słownictwo opatrzone parakwalifikatorem poprawnościowym w „Słowniku warszawskim” (na przykładzie leksyki związanej z rozmażaniem) s. 223–232; Rypel Agnieszka: Jak „Dziennik Bydgoski” wpływał na kształtowanie tożsamości narodowej młodych Polaków u progu niepodległości s. 233–250; Siuciak Mirosława: Językowe aspekty dialogu redakcji z czytelnikami w polskiej prasie dla dzieci i młodzieży z przełomu XIX i XX wieku s. 251–260; Sokółska Urszula: Wokół pojęcia ‘DZIECKO’ w XVI-wiecznej polszczyźnie s. 261–275; Szagun Dorota: Obraz dziecka w poezji Kornela Ujejskiego s. 305–314; Uzdzička Marzanna: Wzory mówienia o języku w dziewiętnastowiecznych czasopiśmie dla dzieci s. 325–338; Walczak Bogdan: Historyk języka o „dzieciach”, „dzieciuciu” i „dziecku” s. 339–346; Wojciechowska Anna: Określenia dzieci w rodzinnej korespondencji Wojciecha Kossaka s. 357–368; Wyszomirska Anna: Językowe środki opisu bohaterów dziecięcych w noweliście Marii Konopnickiej s. 369–378.

3320. WYBÓR tekstów z dziejów języka polskiego. [T.] 1–2. Pod red. nauk. Marka Cybulskiego. Łódź 2015.

Rec.: Lewaszkiewicz Tadeusz, *Slavia Occidentalis*. T. 73: 2016 [nr] 1 s. 222–224.

3321. ZBRÓG Piotr, Zbróg Zuzanna: Konstruowanie reprezentacji społecznej zapożyczeń do końca XVIII wieku. Kraków 2017 Universitas 8° ss. 380, nlb. 3.

3322. ZDZISŁAW Stieber (1903–1980). Materiały i wspomnienia. Pod red. Doroty K. Rembiszewskiej. Warszawa 2013.

Rec.: Lewaszkiewicz Tadeusz, *Slavia Occidentalis*. T. 73: 2016 [nr] 1 s. 219–221.

3323. ZMUDA Anna: Rękopisy z archiwum karmelitanek bosych w Krakowie, na Wesołej, jako źródło do badań językoznawczych. *Małopolska*. [T.] 18: 2016 s. 33–43, streszcz. ang.

3324. ŻURASZEK-RYŚ Iwona: „Pudełko Srebrne do Hossty bez przykrywadła” – o sposobach określania przedmiotów w inwentarzach kościelnych. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językoznawcza. [T.] 23(43): 2016 z. 1 s. 131–143, streszcz. ang.

XVIII w.

g) Historia literatury

Zob. poz. 868, 1979, 2087, 2861, 2974, 3550, 3574, 4396, 4420, 4973, 5077, 5190, 5201, 5211–5215, 5223, 5225, 5228, 5230, 5428, 5510, 5511, 5573, 5580, 5600, 5611, 5618, 5625, 5665, 5756, 5769, 5782, 5788, 5797, 5807, 5865, 5874, 5910, 5952, 5954, 5982, 6095, 6109, 6146, 6192, 6222, 6253, 6258, 6264, 6278, 6287, 6301, 6320, 6321, 6340, 6349, 6370, 6440, 6490, 6491, 6554, 6584, 6661, 6736, 6767, 6992, 7220, 7223, 7239, 7272, 7316, 7332, 7369, 7401, 7445, 7460, 7468, 7538, 7572, 7579, 7599, 7729, 7732, 7783, 7800, 7837, 8007, 8073, 8093, 8108, 8148, 8172, 8188, 8191, 8216, 8400, 8418, 8435, 8513, 8733, 9194, 9577, 9643, 9648, 9857, 9876, 10021, 10063, 10166, 10197, 10233, 10254, 10257, 10321, 10468, 10613, 10712.

3325. 85-LECIE Związku Literatów w Lublinie. Oprac. red. Stanisław Andrzej Łukowski. Lublin 2017 Zw. Literatów Pol. Oddz. 8° ss. 102, nlb. 4, il.

Od 1932 r.

Treść: Łukowski Stanisław Andrzej: 85-lecie Związku Literatów w Lublinie s. 5–6; Gierszon Urszula: Początki zorganizowanego ruchu literackiego w Lublinie s. 9–24; Mazurek Anna: Franciszka Arnsztajnowa – strażniczka ognia poezji lubelskiej s. 27–35; Cymerman Jarosław: „Przeważanie szali” – Józef Czechowicz i Związek Literatów w Lublinie s. 39–50; Sprawka Jerzy B.: Sobie wierny, przyjaciółom oddany. [Wacław Gralewski] s. 53–66; Michalski Waldemar: Kazimierz Andrzej Jaworski – poeta znany i niezany... s. 69–79; Siryk Ludmiła: Powroty Józefa Łobodowskiego do bliskiej i dalekiej Arkadii s. 83–103.

3326. ANDERSENOWSKIE inspiracje w literaturze i kulturze polskiej. Pod red. Hanny Ratusznej, Marzenny Wiśniewskiej, Violetty Wróblewskiej. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 354, il., streszcz. ang.

Z treści: Sochańska Bogusława: Historia polskiej recepcji przekładowej baśni i opowieści Hansa Christiana Andersena [1805–1875] s. 11–38; Ługowska Jolanta: Wzorce gatunkowe autobiograficznego pisarstwa Andersena i ich adaptacje w wybranych utworach o życiu i twórczości pisarza s. 39–59; Chojnowski Zbigniew: Andersen Marii Kureckiej [1920–1989] s. 61–76; Ratuszna Hanna: Bajki o pięknie – Andersen, Kierkegaard i Młoda Polska s. 79–94; Zabawa Krystyna: Od powiastki do baśni – Andersen według Wandy Modnickiej i Aleksandra Szczęsnego s. 95–110; Kostecka Weronika: Andersen w Powstaniu Warszawskim. O zapomnianych opowiadaniach Zofii Lorentz [1896–1980] s. 111–120; Wiśniewska Marzenna: Andersen na teatralnym afiszu s. 265–281; Wróblewska Violetta: Na usługach dydaktyki. Andersen w „Moim Pisemku. Tygodniku ilustrowanym dla dzieci i młodzieży” (1902–1936) s. 307–326.

3327. ARS bene vivendi. Studia ofiarowane Profesorowi Maciejowi Włodarskiemu w 70. rocznicę urodzin. Red. Elwira Buszewicz, Lidia Grzybowska. Kraków 2017 Wydaw. UJ 8° ss. 500, nlb. 1, tabl. 1, il., streszcz. ang., pol.

Z treści: Buszewicz Elwira, Grzybowska Lidia: Przedmowa s. 7–10; Bibliografia prac Profesora Macieja Włodarskiego (lata 1973–2016) s. 21–32; Mejor Mieczysław: O nowinkach obyczajowych („de novitatibus morum”) w Europie Środkowej na początku XIV wieku s. 63–90; Kuran Michał: Traktat moralny i... staropolska encyklopedia pijaństwa – o „Gościńcu pewnym niepomiernym moczygębom a o mierzymym wydmukufiom świata tego...” Józefa Wereszczyńskiego (między wolą boską a ludzkimi pragnieniami) s. 117–134; Oczko Piotr: „Ars bene edendi”. Kilka słów o jedzeniu i książkach kucharskich w dawnych Niderlandach s. 135–152; Buszewicz Elwira: Epitafia Piotra Abelarda a wzorzec uczonego w średniowiecznej Europie s. 173–195; Mazurkiewicz Roman: Apostoł dwunastej godziny. Święty Maciej versus Judasz w kaznodziejstwie staropolskim (rekoncesans) s. 197–216; Nastulczyk Tomasz: Wzorce kobiecości (i męskości) w popularnym traktacie parencytnym „Zachowanie żywota panińskiego...” (Kraków, Florian Ungler, 1530) s. 217–235; Ryzek Wojciech: Pod osłoną figury. (Święty) Krzysztof Mikołaja Reja s. 237–258; Bałuk-Ulewiczowa Teresa: Trzy staropolskie rozprawy o wychowaniu obywatelskim w kręgu tradycji „de institutione principis” s. 259–272; Chemperek Dariusz: „Kalwińska święta”. Elżbiety ze Szydłowieckich Radziwiłłowej „ars bene vivendi” w „Krótkim wypisaniu sprawy” Cypriana Bazylika s. 273–290; Łukaszewska-Haberkowa Justyna: Święty

Stanisław Kostka jako wzorzec moralny. Wybrane przedstawienia ikonograficzne na tle kreacji literackich (do XVIII wieku) s. 291–310; Starnawska Maria: Modlitwa świętego biskupa w świetle hagiografii św. Wojciecha i św. Stanisława do końca XIII wieku s. 313–327; Zajac Grzegorz: „Rozmowy Artaksesa i Ewandra” Stanisława Herakliusza Lubomirskiego – u źródeł polskiej powieści? s. 341–354; Gaździcki Maciej: Psychomachia sarmackiego Fausta. „Mistrz Twardowski” J. I. Kraszewskiego w kontekście średniowiecznych i wczesnonowożytnych moralitetów oraz ich literackich przetworzeń s. 355–374; Ledzińska Anna: „Quis beatus est? Quid beatum est?” Studium leksykalne przymiotnika „beatus” w łacinie polskiego średniowiecza s. 377–394; Zawadzki Roman Maria: Historia jako nauka w koncepcji uczonych epoki humanizmu s. 395–406; Koryl Jakub: Bazylea – kolebka erazmianizmu niemieckiego s. 407–438; Urban-Godziek Grażyna: Czy dawni Polacy marzyli o Wyspach Szczęśliwych? Polskie przekłady epydy 16 wobec Horacjanskiej dychotomii wyobrażeń o miejscu szczęśliwym, czyli „Beatus ille” versus „insulae fortunatae” s. 439–460.

3328. AUGUSTYN Kamila: Wrocław. Literacka geografia miasta. Wrocław 2017 Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 283, nlb. 1.

W l. 1940–2017.

3329. BIELECKI Marian: Zdzieranie i zakładanie masek. Stanisław Dygat i Witold Gombrowicz. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 4 s. 15–39, streszcz. ang.

Dot. wpływu W. Gombrowicza na twórczość S. Dygata.

3330. BIELNIAK Nel: Nadzieży Teffi [1872–1952] związki z Polską. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 22: 2017 [nr] 2 s. 7–16, streszcz. ang.

Pisarka.

3331. BOGUMIŁ Izabela: Rzymskie Kameiny nad Bałtykiem. O łacińskiej poezji w Gdańsku w drugiej połowie XVI wieku. Gdańsk 2017 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 324, nlb. 1, il., streszcz. ang.

3332. BOLECKI Włodzimierz: Wenus z Drohobycza (o Brunonie Schulzu). Gdańsk 2017 Fund. Terytoria Książki 8° ss. 208, nlb. 3, il. (Biblioteka Schulz/Forum; 3).

3333. BOLESŁAW Prus. Pomiedzy tekstami. Pod red. Dariusza Piechoty, Agnieszki Trzeźniewskiej. Lublin 2017 Norbertinum Wydaw. – Drukarnia – Księg. 8° ss. 292.

Z treści: Adamek-Świechowska Adrianna: Bolesława Prusa i Henryka Sienkiewicza spotkanie u schyłku wieku s. 11–36; Kuniczuk-Trzeźniewicz Agnieszka: Inna strona medalu – kolejne spojrzenie na stosunki Sienkiewicza i Prusa s. 37–58; Niekra Magdalena: Prus a Dygasiński w świetle krytyki i twórczości literackiej s. 59–72; Sadowska Monika: Kinematograf „gadająca”, czyli „żywa” fotografia w percepcji Bolesława Prusa i Władysława Reymonta s. 73–98; Stępień Marian: Maria Dąbrowska wobec Bolesława Prusa s. 99–112; Zalewski Cezary: „Ogromnej miary artysta i niepospolicie myśliciel...”. Bolesław Prus o Lwie Tołstoju s. 125–144; Żyrek-Horodyska Edyta: Bolesław Prus i Honoriusz Balzak. Powieściopisarze o zadaniach

dziętnastowiecznej prasy s. 145–159; Piechota Dariusz: Mieszczańskie role społeczne w „Lalce” Bolesława Prusa i „Draculi” Brama Stokera s. 161–199.

3334. BUDREWICZ Tadeusz: Między rymem a Muzą. Kraków 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 262, nlb. 2. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. (Prace Monograficzne; nr 795).

Rec.: Steczko Iwona: Teksty wierszowane w praktyce życia społecznego w drugiej połowie XIX wieku. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 234: Studia Linguistica. [T.] 12: 2017 s. 374–379.

3335. BURYŁA Sławomir: Rozrachunki z wojną. Warszawa 2017 IBL PAN 8° ss. 277, nlb. 1, streszcz. ang.

3336. BURYŁA Sławomir: Wokół Zagłady. Szkice o literaturze Holokaustu. Kraków 2016.

Rec.: Mroczkowska Alicja, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 2 s. 299–302.

3337. BŪTHNER-ZAWADZKA Małgorzata: Warszawa w oczach pisarek. Obraz i doświadczenie miasta w polskiej prozie kobiecej 1864–1939. Warszawa 2014.

Rec.: Kraskowska Ewa: Kobiece oblicze varsavianistyki. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 2 s. 238–243.

3338. CHACHAJ Małgorzata: Geneza i wzory literackie poematu „Cztery pory życia ludzkiego” Juliana Ursyna Niemcewicza (w świetle przedmowy autora). *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. FF: Philologiae. Vol. 35: 2017 [nr] 1 s. 9–19, streszcz. ang.

XIX–XX w.

3339. CHAŁUPNIK Agata: Niech się pan nie wyteatrz! Auschwitz w twórczości Mariana Pankowskiego [1919–2011]. Warszawa 2017 Wydaw. Uniw. Warszawskiego 8° ss. 281, nlb. 1.

3340. CHŁOSTA Jan: Mazury w książkach Günthera Dondera. *Rocznik Mazurski*. T. 21: 2017 s. 116–126.

Ur. 1929 r.

3341. CHŁOSTA Jan: Mazury w książkach Hansa Hellmuta Kirsta [1914–1989]. *Ostródzki Przegląd Historyczny*. T. 2: 2016 s. 85–94, streszcz. ang.

3342. CHOJNACKA Ewa: Spoglądając w przeszłość. Historia w piśmarstwie Tadeusza Konczyńskiego [1875–1944]. Olsztyn 2017 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 217, nlb. 1, streszcz. ang.

3343. CHOMIUK Aleksandra: Od mitu do antyutopii. Historiograficzna wyobraźnia

Hanny Malewskiej [1911–1983]. Lublin 2017 Wydaw. UMCS 8° ss. 243.

3344. CO MUSI wiedzieć uczony edytor, nawet jeśli nie chce. Prace ofiarowane Profesorowi Wiesławowi Wydrze. Pod red. Bogdana Hojdisa i Katarzyny Krzak-Weiss. Poznań 2017 Wydaw. „Poznańskie Studia Polonistyczne” 8° ss. 244, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Hojdis Bogdan: Wstęp s. 9–12; Szczot Monika: Πολλοί δὲ τῆς προεμπτηκῆς τρῶποι. Rozważania o nietypowych literackich pieśniach pożegnalnych s. 13–22; Hojdis Bogdan: Tematyka żydowska w piśmiennictwie średniowiecznej Polski jako zadanie edytorskie s. 23–41; Kurek Krzysztof: Wokół legendy o śmierci księżniczki Ludgardy – wybrane konteksty historiograficzne oraz literackie świadectwa (XIII–XXI wiek) s. 43–74; Wójcik Rafał, Łukaszewski Jakub: Matteolo Mattioli (Matheolus Perusinus) i jego mnemotechniczny traktat „De memoria augenda” w kontekście polskim przełomu XV i XVI wieku s. 75–99; Guderian-Czaplińska Ewa: „Historija” o zmartwychwstaniu i śmierci s. 101–114; Krzak-Weiss Katarzyna: Suplement do badań nad łacińską edycją modlitewnika „Hortulus animae” (Kraków, Dzielnicze Marka Szarfenberga, 1546) s. 115–127; Osiewicz Marek: „Kucharstwo” (Kraków, Maciej Szarfenberg, między 1540 a 1550). Edycja krytyczna s. 129–150; Migdał Jolanta: Wariantywnie formy fleksyjne w kazaniach „Postyli mniejszej” Jakuba Wujka – formy dopełniacza, celownika i miejscownika liczby pojedynczej rzeczowników żeńskich s. 151–157; Meller Katarzyna: Andrzej Wargocki – podróżnik po mapach i tekstach. O „Peregrynacji arabskiej” z 1610 roku s. 159–172; Pihan-Kijasowa Alicja: Frazologia i słownictwo funeralne w siedemnastowiecznych kazaniach pogrzebowych. Zarys problematyki s. 173–188; Lewaszkiwicz Tadeusz: Konstanty Małkowski jako filolog i językoznawca s. 189–197; Mika Tomasz: Na obrzeżach pewnego poletka, czyli o znakach nie-lubianych przez edytorów tekstów dawnych s. 199–208; Walczak Bogdan: Filologia staropolska a historia języka polskiego s. 209–214; Bibliografia publikacji Profesora Wiesława Wydry. Oprac. Barbara Koncewicz s. 215–232.

3345. CZAJKOWSKA Agnieszka: Filozof na prowincji w utworach pisarzy XIX wieku (wybrane zagadnienia). *Wiek XIX*. R. 9(51): 2016 s. 121–143, streszcz. ang.

3346. CZAJKOWSKA Agnieszka: Kraszewski nieubrany. Szkice. Częstochowa 2012.

Rec.: Siedlecki Michał: Kraszewski od podszewki. *Bibliotekarz Podlaski*. Nr 34: 2017 s. 285–292, sum.

3347. CZERNIECKA-HABERKO Anna: Między poetyckim uniesieniem a traumą przeszłości. Katarzyna II w twórczości historycznej Adama Mickiewicza. *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 7: 2017 s. 155–168, streszcz. ang.

3348. CZERWIŃSKI Grzegorz: „Jam z rodu nomadów”. Literatura polsko-tatarska po 1918 roku. Białystok 2017 Alter Studio 8° ss. 523, il., streszcz. ang., ros. Wydż. Filol. Uniw. w Białymstoku.

3349. CZYTAĆ, wędrować, być. Tom dedykowany Profesorowi Zdzisławowi Daraszowi [ur. 1945]. Pod red. Magdaleny Bogusławskiej,

Joanny Goszczyńskiej, Jasmíny Šuler-Galos. Warszawa 2016 Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 384, nlb. 1, tabl. 1, il.

Z treści: „Wędrując rzadko uczęszczanymi ścieżkami”... Rozmowa z Profesorem Zdzisławem Daraszem. Rozmowę przeprowadziły Magdalena Bogusławska, Joanna Goszczyńska i Jasmína Šuler-Galos s. 7–47; Wrocławski Krzysztof: Z obserwatorium bałkanisty s. 49–56; Moroz-Grzelak Lilla: Słoweński kult świętych Cyryla i Metodego na tle tradycji ogólnosłowiańskiej s. 59–72; Pianka Włodzimierz: Formy adresatywno-honoryfikatywne w językach słowiańskich w ujęciu historycznym s. 341–353; Spis publikacji Profesora Zdzisława Darasza s. 363–384.

3350. DĄBROWSKI Roman: *Epopeja w literaturze polskiego oświecenia*. Kraków 2015.

Rec.: Charles Roman: Epos doby klasycyzmu. *Wiek Oświecenia*. [T.] 33: 2017 s. 309–319.

3351. DYBIEC Anna: *Włochy w perspektywie Dickensa i dziewiętnastowiecznych polskich pisarzy. Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 228: *Studia Historiocolletteraria*. [T.] 17: 2017 s. 79–93, streszcz. ang.

Charles Dickens, Józef Ignacy Kraszewski, Józef Kremer.

3352. DYGACZ Kornelia: *Realia górnicze z literackiego przekazu Gintera Pierończyka* [ur. 1944]. *Górniki Polski*. Nr 10/11: 2017 s. 197–211, streszcz. ang., niem.

3353. DZIERZBICKA Katarzyna: *Polska Witolda Gombrowicza* [1904–1969]. Warszawa 2017 Katarzyna Dzierzbicka 8° ss. 197, nlb. 1, il.

3354. DZIURZYŃSKI Dariusz: *Przybywszy Fantastyczny. Między patologią a satanizmem*. Warszawa 2017 Uniw. Warszawski. Wyd. Polonistyki 8° ss. 570, nlb. 1, tabl. 12, il.

Stanisław Przybyszewski (1868–1927).

3355. EBERHARD Hilscher [1927–2005] i jego związki ze Świebodzinem. W 90. rocznicę urodzin. Oprac. Marek Nowacki. Świebodzin 2017 Muzeum Region. 8° ss. 44, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang., niem.

3356. EPISTOLOGRAFIA w dawnej Rzeczypospolitej. T. 7: *Literatura, historia, język*. Red. Piotr Borek, Marceli Olma. Kraków 2017 Collegium Columbinum 8° ss. 357, nlb. 1, XXXVII. (Biblioteka Tradycji; nr 154).

Treść: Starowicz Aleksandra: Ślady epistolografii w średniowiecznych żywotach świętego Wojciecha s. 11–28; Walecki Waclaw: Die Brester Bibel und Europa nach 450 Jahren: Neue Forschungsperspektiven und die Werbeaktivitäten von Mikołaj Radziwiłł dem Schwarzen s. 29–47; Jarzykowa Mariola: Krzysztof Moniwid Dorohostajski w świetle listów do Radziwiłłów s. 49–64; Kaczor-Scheitler Katarzyna: O pożytkach czytania „ksiąg nabożnych” w świetle epistolarnej dedykacji

Błażeja Ursowity s. 65–74; Walińska Marzena: Listy dedykacyjne w barokowych zbiorach kaznodziejskich (drugiej połowy XVII wieku) s. 75–87; Wichowa Maria: Wespazjana Kochowskiego „Epistolae et scriptum »De censura«” – próba wyjaśnienia kłopotów poety z cenzurą podczas druku „Niepróżnującego próżnowania” s. 89–104; Kuran Michał: Listownik Jakuba Boczyłowicza „Wymowny polityk w listach różnych z respondentami...” (1694) – układ, tematyka i zastosowania s. 105–126; Mazurkova Bożena: O emocjonalnych i towarzyskich aspektach listów Aleksandra Linowskiego do Adama Kazimierza Czartoryskiego s. 127–140; Borek Piotr: Listy w strukturze „Wernyhory” Michała Czajkowskiego s. 141–151; Głombiowska Zofia: Walentego Polidamusa listy z więzienia s. 155–175; Goszczyński Artur: Listy Lwa Sapiehy do Jana Stanisława Sapiehy z sejmu 1620 roku s. 177–194; Dorobisz Janusz: Korespondencja między Zygmuntem III Wazą a komisarzami na rokowania polsko-szwedzkie w Prabutach z początku 1628 roku s. 195–200; Sawicki Mariusz: Listy królowej Cecylii Renaty do magnatów litewskich w zbiorach Biblioteki Polskiej w Paryżu s. 201–210; Ziobler Aleksandra: Relacje Lwa Sapiehy z synami w latach 20. XVII wieku w świetle wybranej korespondencji. Zarys problematyki s. 211–224; Ślęczka Tomasz: Świat zainteresowań siedemnastowiecznego magnata. Relacje Kazimierza Sarnieckiego o dworze Jana III Sobieskiego s. 225–240; Ciesielski Tomasz: Listy hetmana wielkiego litewskiego Ludwika Konstantego Poceja do feldmarszałka Borysa Szeremietiewa z lat 1711–1717. Przyczynek źródłowy do dziejów współpracy części magnaterii polsko-rosyjskiej z Rosją w dobie Wielkiej Wojny Północnej s. 241–273; Sielińska Katarzyna: Formuły subskrypcji w korespondencji z terenu Kresów Południowo-Wschodnich (XVII–XVIII wiek). Cz. 1 s. 277–298; Horyń Ewa: Językowy obraz więzi między nadawcą a odbiorcą utrwalony w listach biskupa kamienieckiego Adama Stanisława Krasieńskiego do Urszuli z Morsztynów Dembińskiej (1789–1790) s. 299–310; Olma Marceli: Epistolarny dialog Józefa Ignacego Kraszewskiego ze Stanisławem Chlebowskim wyrazem wzajemnych relacji i zainteresowań korespondentów s. 311–222; Mączyński Maciej: Natura w ujęciu Stanisława Witkiewicza (na podstawie listów do syna) s. 323–336; Klepacka Kamila: Formuły inicjalne i finałowe w Listach na wyczerpanym papierze Agnieszki Osieckiej i Jeremiego Przybory s. 337–346.

T. 1. 2011.

3357. FILIPOWSKA Sylwia: *Obraz dziewiętnastowiecznego Stambułu w polskiej i tureckiej literaturze wspomnieniowej*. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 358, nlb. 4, il., streszcz. ang.

3358. FOLTYN Edyta, Foltyn Rafał: *Bogowie Pomorza i ich dziedziny – kulturowe projekcje w literaturze Młodej Polski*. *Nasze Pomorze*. Nr 18: 2016 [dr:] 2017 s. 121–135.

3359. GAJDA Krzysztof: *Szarpiidryty i poeci. Piosenka wobec przemian społecznych i kulturowych ostatnich dekad*. Poznań 2017 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 443, nlb. 1, streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Filologia Polska; nr 173).

Od 1968 r.

3360. GŁAŻEWSKI Jacek: *Konspiracja wyobraźni. Studium o pamiętnikach Jana Kielińskiego* [1760–1819]. Warszawa 2017 Nakł. Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 349.

3361. GOZDECKA Renata: Trzy wiersze Jacka Kaczmarskiego [1957–2004] inspirowane malarstwem polskim. Z muzyką Zbigniewa Łapińskiego i Przemysława Gintrowskiego. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. L: Artes. Vol. 15: 2017 [nr] 1 s. 121–137, streszcz. ang.

3362. GROCHOWSKA Anna: Wszystkie drogi prowadzą na Krupniczą. O Domu Literatów. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 332, nlb. 1, il.

W Krakowie.

3363. GRZELA Remigiusz: Podwójne życie reporterki. Fallaci, Torkańska. Warszawa 2017 Prószyński i S-ka – Prószyński Media 8° ss. 488, tabl. 32, il.

Oriana Fallaci (1929–2006) i Teresa Torkańska (1944–2013).

3364. GRZEŚKOWIAK Radosław: Falsyfikowanie „starożytności polskich”. O dwóch legendarnych obyczajach średniowiecznych wzmiankowanych w „Satyrze albo Dzikim mężu” Jana Kochanowskiego. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 61: 2017 s. 135–164, streszcz. ang.

3365. GRZEŚKOWIAK Radosław: Wiersze na ryciny jako dominanta polskojęzycznej twórczości Symeona z Połocka. Cz. 1: Od bajki o starcu, chłopcu i osle do osłej paraboli ludzkiego ciała. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 3 s. 185–216, streszcz. ang.

Właśc. Samuel Piotrowski-Sitnianowicz (1629–1680).

3366. GUTY Zuzanna: Sonet w poezji polskiej po 1956 roku. Lublin 2017 Wydaw. KUL 8° ss. 255. (U Źródła; 10).

3367. HENRYK Sienkiewicz (1846–1916) – w stulecie śmierci pisarza. *Wiek XIX*. R. 9(51): 2016 s. 297–482, streszcz. ang.

Treść: Budrewicz Tadeusz: Oko Zagłoby s. 297–314; Samborska-Kukuc Dorota: Polski wąż. O tradycjach narodowych i osobistych upodobaniach w pisarstwie Henryka Sienkiewicza s. 315–332; Mazur Aneta: „Na dnie duszy polskiej leży zawsze folga”. O pewnym Sienkiewiczowskim toposie s. 333–354; Jauksz Marcin: Człowiek pełen właściwości. Esej Sienkiewicza o życiu, ideałach i epoce nowoczesnej s. 355–378; Kuniczuk-Trzciniowicz Agnieszka: Jeden autor, kilka wersji. Wokół „Sabałowej bajki” s. 381–390; Chomiuk Aleksandra: Listy Henryka Sienkiewicza do Konrada Dobrego. Autoportret pisarza z czasów młodości s. 391–407; Bujnicki Tadeusz: Przyjaźnie Sienkiewicza na dwóch biegunach. Między Mściśławem Godlewskim a Karolem Potkańskim s. 409–422; Sztachelska Jolanta: Żona w biografii twórczej artysty. Na marginesie listów Marii z Szetkiewiczów Sienkiewiczowej s. 423–444; Adamek-Świechowska Adrianna: Henryk Sienkiewicz wobec myśli politycznej emigracji polskiej w Szwajcarii s. 445–463; Gabryś-Sławińska Monika: „Pierwsze miejsce z urzędu należy się Sienkiewiczowi”. Pisarze na łamach „Tygodnika Ilustrowanego” w latach 1905–1916 s. 465–482.

3368. INNY w podróży. T. 1: Literackie świadectwa podróży na przestrzeni wieków. Pod red. Oksany Weretiuk i Magdaleny Rabizo-Birek; współpr. Izabela Bierowiec, Matylda Zatorska. Rzeszów 2017 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 351, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Materiały z ogólnopolskiej interdyscyplinarnej konferencji naukowej, Rzeszów, 15–16 III 2016 r.

Z treści: Weretiuk Oksana: Słowo wstępne s. 9–13; Moroz Grzegorz: „Travel book” a gatunki podróżopisarskie w literaturze polskiej s. 15–22; Budzawska-Wegłenda Dominika: Zagrożenia w podróży w listach Seneki Młodszego, rzymskiego stoika s. 35–46; Zawadzki Robert K.: Człowiek renesansu wobec Innego, czyli Amerigo Vespucci i Nowy Świat (na podstawie Quattour Navigations) s. 47–57; Rzepka Anna: Orientalny świat przyrody widziany oczami Cristóvão da Costy, portugalskiego podróżnika i uczonego doby Renesansu s. 58–70; Jeź Maciej: Europejskie postrzeganie Indian Tarahumara, rdzennych mieszkańców północnego Meksyku, od XVI do XX wieku s. 71–90; Partyka Magdalena: Kiedy Inny jest mężczyzną. Rozbójnicy, paszowie, księżęta na trasie podróży Reginy Salomei Pilsztynowej s. 91–97; Kupiszewska Anna: Sztuka dobrego podróżowania i sposób jego dokumentacji według Jana Potockiego s. 98–108; Popławski Marcin: Doświadczenie Anglii w prerotacyjnym podróżopisarstwie Ann Ward Radcliffe i Izabeli z Flemingów Czarotkowskiej s. 109–119; Dąbrowska Magdalena: „The Idle Traveller?” O koncepcji podróżnika w twórczości Michaiła Nikiticia Murawiewa s. 120–130; Opiela-Mrozik Anna: Między innością a tożsamością. Gérard de Nerval w podróży s. 131–140; Nowak Joanna: Wizerunek Turcji europejskiej w relacjach polskich podróżników XIX wieku. Mity i rzeczywistość s. 141–152; Czajkowska Agnieszka: Poprzednicy Erasmasa. Dziewiętnastowieczni podróżnicy na uniwersytecie s. 153–177; Greser Ewa: Czeladnik w podróży. Wielkie Księstwo Poznańskie i jego mieszkańcy w relacji wędrowca z Saksonii s. 178–188; Maciąg Kazimierz: Inny świat, inni ludzie w „Notatkach z podróży do Ameryki” Karola Dickensa i „Listach z podróży do Ameryki” Henryka Sienkiewicza s. 189–200; Warchał Małgorzata: „Oswajanie” innego – „Światło Azji” (1879) Edwina Arnolda jako próba zaszczerpienia filozofii buddyjskiej w wiktoriańskiej Anglii s. 212–222; Badiyan-Siekierzycka Natalia: Tubylcze kobiety w relacjach wiktoriańskich podróżniczek s. 223–232; Wrzesińska Katarzyna: Inna rasa – gorsza rasa? Europocentryczny ogląd ludów dzikich w dziewiętnastowiecznych relacjach polskich podróżników na temat Indian Ameryki Południowej s. 232–244; Zajkowska Joanna: [Adolf] Dygasiński i [Artur] Gruszecki w Brazylii – o różnych formach obcości i inności s. 245–265; Mocyk Agnieszka: Polskie relacje z podróży do Brazylii z lat 1864–1939 jako narracje heterologiczne s. 266–281; Januszewska-Jurkiewicz Joanna: Obraz mieszkańców Ameryki Południowej w relacjach z podróży Mieczysława Lepeckiego s. 282–294; Jasionowicz Stanisław: Być sobą pośród Innych: Bronisława Malinowskiego „Dziennik w ścisłym znaczeniu tego wyrazu” s. 295–305; Czerwiński Grzegorz: Podróże polskich Tatarów do Jugosławii i na Bliski Wschód w okresie międzywojennym. Tekstowe świadectwa inności i utożsamienia s. 316–324.

3369. INNY w podróży. T. 2: Narracje podróżnicze w XX i XXI wieku. Pod red. Magdaleny Rabizo-Birek, Oksany Weretiuk, Matyldy Zatorskiej. Rzeszów 2017 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 27, nlb. 1, streszcz. ang.

Materiały z ogólnopolskiej interdyscyplinarnej konferencji naukowej, Rzeszów, 15–16 III 2016 r.

Z treści: Rabizo-Birek Magdalena: Wstęp s. 9–12; Olszewska Maria Jolanta: Spotkania z Syberią w reportażach Colina Thubrona „Po Syberii” s. 15–31; Kudyma Wojciech: Bolesne

podróże Joanny Pollakówny s. 134–143; Jeziorkowska-Polakowska Anna: Podróżopisanie Anny Frajlich s. 144–158; Zatorska Matylda: „Inna” w karecie. Literackie obrazy podróży kobiet epok dawnych w polskiej powieści historycznej po 2000 roku s. 168–179; Gęsina Tomasz: Podróże przez czasoprzestrzeń jako próba odnalezienia tożsamości. O powieści „Wieczny Grunwald” Szczepana Twardocha s. 180–189.

3370. JUNKIERT Maciej: Nowi Grecy. Historizm polskich romantyków wobec narodzin Altertumswissenschaft. Poznań 2017 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 278, nlb. 1, streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Filologia Polska; nr 188).

3371. KACZOR Katarzyna: Z „getta” do mainstreamu. Polskie pole literackie fantasy (1982–2012). Kraków 2017 Universitas 8° ss. 380, nlb. 4, tabl. k. 3, streszcz. ang.

3372. KALINOWSKI Daniel: Majaki i przebudzenie. PRL w kaszubskiej pamięci kulturowej. *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 1 s. 125–146, streszcz. ang.

3373. KALISZEWSKI Andrzej: Mistrzowie polskiego reportażu wojennego (1914–2014). Kraków 2017 Wydaw. UJ 8° ss. 300, nlb. 1. (Dziennikarstwo, Media i Komunikacja Społeczna).

3374. KANDZIORA Jerzy: Poeta w labiryncie historii. Studia o pisarskich rolach Jerzego Ficowskiego [1924–2006]. Gdańsk 2017 Fund. Terytoria Książki 8° ss. 513, nlb. 6, tabl. 10, il.

3375. KAZANIE a literatura dawniej i dzisiaj. Pod red. Jerzego Sikory i Jakuba Jurkowskiego. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 258, streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk. pt. „Kazanie wobec literatury – dawniej i dzisiaj”, Warszawa, 9–10 V 2016 r.

Z treści: Sikora Jerzy: Wstęp s. 7–12; Jungiewicz Anna: Figuralność kazań pierwszej połowy XVII wieku na przykładzie postylli Fabiana Birkowskiego z 1623 roku s. 121–130; Pawłowska Anna Paulina: Kazania pogrzebowe Andrzeja Radawieckiego OP wobec literatury parenetycznej XVII wieku s. 131–141; Gociał Agnieszka: Styl kazań oświeceniowych. Na przykładzie twórczości kaznodziejskiej Michała Karpowicza, Józefa Męcinińskiego i Konrada Kawalewskiego s. 143–156; Ślusarska Magdalena: Kto był „Skargą XVIII wieku”? Kaznodziejstwo polityczne czasów stanisławowskich o miłości ojczyzny s. 157–186; Winek Teresa: Księdzka Aleksandra Jełowickiego kazania o świętych patronach Polski s. 187–201; Woźniewska-Działak Magdalena: Wokół koncepcji powinności narodowej w kazaniu Zygmunta Szczęsnego Felińskiego „Nawoływanie narodu polskiego do wypełniania słów Jana Kazimierza” s. 203–214; Oliynyk Andriy: Retoryka kaznodziejska w służbie moralności w zbiorze kazań „Dobry posiew” ks. Jurija Kmita (1872–1946) s. 229–242.

3376. KIEŻUŃ Anna: Przez kresy. Literackie peregrynacje od mitu do rzeczywistości. Białystok 2017 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. nlb. 2, 181, il., streszcz. ang.

XIX–XX w.

3377. KLECHA Anita: Literackie kreacje Zofii z Olelkowiczów Radziwiłłowej, ostatniej księżniczki słuckiej (1586–1612). *Białostockie Teki Historyczne*. T. 15: 2017 s. 11–33, streszcz. ang.

XVII–XIX w.

3378. KLEWINOWSKA Katarzyna: Maryla Wolska [1873–1930] jako twórczyni liryki kobiecej. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. FF: Philologiae. Vol. 35: 2017 [nr] 1 s. 75–86, streszcz. ang.

3379. KŁAK Czesław: [Stanisław] Pigoń. Rzeszów 2013.

Rec.: Kostecka Rozalia: Pigionia listy własne i cudze. Szkice do portretu. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 1 s. 199–205.

3380. KOBRZECKA Agnieszka: Obraz choroby psychicznej w literaturze polskiego oświecenia. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 78: 2015 s. 75–88, streszcz. ang.

3381. KOBYLECKA-KACZMAREK Ewa: Spojrzenia z zewnątrz. Witold Gombrowicz w literaturze argentyńskiej (1970–2017). Łódź–Kraków 2017 Wydaw. UŁ; Universitas 8° ss. 365, nlb. 4, streszcz. hiszp.

3382. KOMIZM i humor w kulturze żydowskiej. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 4 s. 279–417, streszcz. ang.

Treść: Żółkiewska Agnieszka: Wokół fenomenu humoru żydowskiego. Wprowadzenie s. 281–292; Tuszewicki Marek: Humor w folklorze Żydów aszkenazyjskich – zarys problematyki s. 293–313; Żółkiewska Agnieszka: Humor pogranicza polsko-żydowskiego na przykładzie szmoncesów Juliana Tuwima s. 315–339; Dąbrowska Agata: „Bóg mi powierzył humor Polaków”. O działalności satyrycznej Antoniego Słonimskiego w dwudziestoleciu międzywojennym s. 341–367; Szablowska-Zaremba Monika: O twórczości humorystycznej na łamach prasy polsko-żydowskiej (rekonesans) s. 369–393; Piątek Anna: Komizm a wojna. Wybrane dzieła satyryczne współczesnej literatury hebrajskiej jako reakcja na rzeczywistość kraju pogrążonego w konflikcie s. 395–417.

3383. KOSTECKA Weronika, Skowera Maciej: W kręgu baśni i fantastyki. Studia o literaturze dziecięcej i młodzieżowej. Warszawa 2017 Wydaw. SBP 8° ss. 255, nlb. 1. SBP. (Literatura dla Dzieci i Młodzieży. Studia; 10).

XX–XXI w.

3384. [KOSTKIEWICZOWA Teresa]: Teresa Kostkiewiczowa w rozmowach z Magdaleną Partyką. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. UKSW; Wydaw. IBL PAN 8° ss. 189.

3385. KOWAL Jolanta: Literackie oblicze „Dziennika Wileńskiego” (1805–1806 i 1815–1930). Rzeszów 2017 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiej 8° ss. 463, nlb. 1, il., streszcz. ang.

3386. KOWALCZUK Urszula: Poezja i poeci między krytyką a historią literatury. Uwagi po lekturze kilku recenzji Stanisława Tarnowskiego. *Wiek XIX*. R. 10(52): 2017 s. 43–58, streszcz. ang.

3387. [KOWALCZYK]-DUDAŁA Halina, Gaj Beata: Łacińskie epigramy ks. Gotfryda Karola Eichbergera z Bojszów. Kraków 2017 Universitas 8° ss. 88, nlb. 7, il., streszcz. niem.

Żył w l. 1706–1764.

3388. KOWALKOWSKI Krzysztof: Nieznany rękopis „Wojny domowej” Samuela Twardowskiego sporządzony przez ks. Alojzego Franciszka Kowalkowskiego. *Studia Pelplińskie*. T. 51: 2017 s. 465–468, streszcz. ang.

Z l. 30. XX w. z rękopisu zaginionego w czasie II wojny światowej; obecnie w Archiwum Diecezjalnym w Pelplinie.

3389. KRAKÓW zmitologizowany. Red. Anna Grochowska, Piotr Żołądz. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 239, nlb. 1, streszcz. ang. (Ścieżkami Pisarzy; t. 3).

Treść: Grochowska Anna, Żołądz Piotr: Słowo wstępne s. 7–9; Brzeszcz Daniel: Słoneczko. Wanda w ujęciu Norwida [1847 r.] s. 13–28; Iwanczewska Lucja: Zniknąć nad Wisłą – utonięcia i wstrząsy s. 29–28; Gracz-Chmura Edyta: „Żyję jak na stepie lub na elizejskich polach” – Kraków w twórczości Anny Libery [1805–1886] s. 41–53; Adamek-Świechowska Adrianna: „To miasto! nie masz takiego drugiego na świecie”. Związki Henryka Sienkiewicza z Krakowem s. 55–70; Skolik Joanna: Kraków panów [Apollona i Konrada] Korzeniowskich s. 77–90; Przybyła Wiesław: Jalu Kurek – rozsądny krakowianin s. 91–104; Grochowska Anna: Przestrzeń wawelskiego wzgórze w „Akropolis” Stanisława Wyspiańskiego s. 107–131; Bondaruk Paweł: Wawelskie Zstąpienie do Otchłani (w akcie IV „Akropolis” Stanisława Wyspiańskiego) s. 133–144; Mus Małwina: „Muszę wyjść po to, żeby małe ognisko palić na samym środku rynku”. Mityzacja i demityzacja jako strategie autokreacji w tomie „Zimne kraje” Marcina Świetlickiego s. 147–161; Kukulak Szymon Piotr: Polska Hiroshima i polski Manhattan. Kraków w prozie Jacka Dukaja s. 163–189; Michalik Anna: „Miasta dla wszystkich i dla nikogo”. Oblicze Krakowa w twórczości Wita Szostaka s. 191–205; Pietluch Elżbieta: Uciec przed Polską do wyszminkowanego trupa dawnej stolicy. Demitologizacja Krakowa w „Siódemce” Ziemowita Szczerka s. 207–218; Bibliografia s. 219–231.

3390. KRASZEWSKI Józef Ignacy: Poezja szlachecka, legendy herbowne. Oprac. Beata Jarosz. Lublin 2017 Wydaw. UMCS 8° ss. 213.

XV–XIX w.

3391. KRAWIEC-ZŁOTKOWSKA Krystyna: Na początku był ogród... Wirydarze w polskiej poezji barokowej na tle kultury dawnej Europy. Słupsk–Wejherowo 2017 Akad. Pomorska; Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej 8° ss. 514, nlb. 4, il., streszcz. ang., fr., niem.

3392. KRUPA Bartłomiej: Opowiadanie Zagładę. Polska proza i historiografia wobec Holocaustu (1987–2003). Kraków 2013.

Rec.: Ubertowska Aleksandra: Dwie monografie piśmiennictwa o Zagładzie. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 2 s. 243–249.

3393. KRUPIŃSKI Piotr: „Dlaczego gęsi krzyczały?” Zwierzęta i Zagłada w literaturze polskiej XX i XXI wieku. Warszawa 2016 IBL PAN 8° ss. 356.

Rec.: Krupa Bartłomiej, *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 802–807.

3394. KRUSZYŃSKA Elżbieta: Między zabawą a dydaktyką. Literacka twórczość Adama Bahdaja [1918–1985] dla dzieci i młodzieży. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 327.

3395. KRYSZTOFIAK Maria: Rezeptions-ästhetische Verwaltung der Märchen von Hans Christian Andersen im 19. und 20. Jahrhundert in Polen. *Folia Scandinavica Posnaniensia*. Vol. 20: 2016 s. 155–164, streszcz. ang.

3396. KSIĄŻĘ Józef Poniatowski w kulturze i edukacji. Pod red. nauk. Zofii Budrewicz, Tadeusza Budrewicza, Małgorzaty Chrobak. Kraków 2014.

Rec.: Wądołny-Tatar Katarzyna: Biografia przez śmierć uformowana. Wizerunek księcia Józefa Poniatowskiego dwieście lat po Bitwie Narodów pod Lipskiem. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 1 s. 187–191.

3397. KUCZYŃSKI Krzysztof A[ntoni]: Karl Dedecius [1921–2016]. Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. 351, nlb. 1, tabl. 1, il.

Lata 1963–2016.

3398. KUFEL Sławomir: Rokoko. Zielona Góra 2017 Inst. Filologii Pol. Uniw. Zielonogórskiego 8° ss. 96, il.

3399. KULTURA w świecie luster. Jeszcze o niepowtarzalności i multiplikacji w literaturze XX i XXI wieku. Red. nauk. Anna Tryk-sza, Małgorzata Medecka, Mirosław Ryszkiewicz. Lublin 2017 Wydaw. UMCS 8° ss. 291, streszcz. ang.

Z treści: Kosowska Ewa, Gomóła Anna: O kradzieżach, pożyczkach i zadłużeniach (z darem w tle) s. 11–29; Drozd Aleksandra: Na tropie literackich zapożyczeń w prozie Antoniego Ferdynanda Ossendowskiego s. 33–47; Łosiowska Urszula: Drugie życie Stasia i Nel, czyli o kontynuacjach „W pustyni i w puszczy” Henryka Sienkiewicza s. 49–61; Pogonowska Ewa: Korczak po latach. O próbach biografii s. 83–104; Mikiciuk Elżbieta: Wierność wobec Pierwowzoru. Ikona a problem kanoniczności s. 171–183; Mazur Daria: Obraz – przeżycie – ekfraza. Śladami mechanizmu odbić w eseistycznych świadectwach recepcji malarstwa s. 185–197.

3400. LASOCIŃSKA Estera: Epikurejska idea szczęścia w literaturze polskiej renesansu

i baroku. Od Kallimacha do Potockiego. Warszawa 2014.

Rec.: Maleszyński Dariusz Cezary, *Slavia Occidentalis*. T. 73: 2016 [nr] 2 s. 193–196.

3401. LEGEŻYŃSKA Anna: Julia Hartwig [1921–2017]. Wdzięczność. Łódź 2017 Wydaw. Uniw. Łódzkiego 8° ss. 278, nlb. 1, il. (Projekt: Egzystencja i Literatura).

3402. LEWANDOWSKI Waław: Oswoić wyspy. Wielka Brytania i Brytyjczycy w piśmiennictwie polskiego wychodźstwa wojennego i Drugiej Emigracji. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 161, il.

3403. LI Yi-nan: Literatura polska w Chinach. Przedm. Yi Lijun; posł. Zhao Gang. Katowice 2017 UŚ. Szkoła Jęz. i Kultury Pol. Katedra Międzynar. Studiów Pol.; Wydaw. UŚ; Wydaw. Gnome 8° ss. 201, nlb. 2. (Biblioteka Postscriptum Polonistycznego; t. 6) (Literatura Polska za Granicą).

Lata 1906–2014.

3404. LINKNER Tadeusz: Z gdańskiej publicystyki [Stanisława] Przybyszewskiego – o powstaniu listopadowym. *Rocznik Kasprowiczowski*. [T.] 14/15: 2016 s. 102–114.

Z l. 1920–1924.

3405. LISZKA-DRAŻKIEWICZ Agnieszka: Różne twarze Kurta Suckerta – o twórczości Curzia Malapartego [1898–1957] w Polsce. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 228: *Studia Historicolitteraria*. [T.] 17: 2017 s. 171–182, streszcz. ang.

3406. LITERATURA i granice. Szkice o literaturze XX i XXI wieku. Red. Barbara Gutkowska, Agnieszka Nećka, Katarzyna Gutkowska-Ociepa. Katowice 2017 Wydaw. UŚ 8° ss. 283, nlb. 1, streszcz. ang. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3589).

Z treści: Gutkowska Barbara: Ponad granicami. O korespondencji Sławomira Mrożka z Gunnarem Brandellem s. 55–68; Kulawik Przemysław: Pisanie bez granic. O krytyce literackiej w międzywojennych dziennikach Marii Dąbrowskiej s. 99–126; Żórawska Natalia: Przekroczyć granicę getta. O „Dziewczynie w czerwonym płaszczku”, „Tylko ja sama” i „Dobrym dziecku” Romy Ligockiej s. 151–180.

3407. LITERATURA polska na obczyźnie. Zapomniane dziedzictwo po roku 1939. Red. Ryszard Zajączkowski. Lublin 2017 Tow. Nauk. KUL Jana Pawła II; KUL Jana Pawła II 8° ss. 199, nlb. 3, il., streszcz. ang. Tow. Nauk. KUL Jana Pawła II. (Literacki Wymiar Kultury; 4) (Prace Wydziału Historyczno-Filologicznego; 190).

Z treści: Zajączkowski Ryszard: Wstęp s. 5–6; Heck Dorota: Sylwetka Jana Bielatowicza [1913–1965] na tle kultury

literackiej emigracji wojennej s. 7–19; Zajączkowski Ryszard: Niezapisany esej. Ameryka w archiwalnych zapiskach Józefa Wittlina s. 21–38; Fitas Adam: Nowelistyka – zapoznana a godna uwagi proza Józefa Mackiewicza s. 39–52; Taylor-Telecka Nina: Papierowe spotkania – kolejne wcielenia dyplomaty Jana Chmielińskiego s. 52–98; Cieślík-Wilk Nina: Natręctwo (nie) pamięci – kilka uwag o prozie wspomnieniowej Floriana Śmieci s. 99–116; Zahaczewska Izabela: „Skromny” erudyta – kilka uwag o Wojciechu Gniatczyńskim i jego eseistyce s. 117–128; Cembik Artur: Drohobyczanin w Australii. Działalność publicystyczna Andrzeja Chciuka na emigracji s. 129–139; Osiński Jakub: Dramat i teatr Drugiej Emigracji. Odsłona trzecia s. 141–152; Karcz Andrzej: O potrzebie (i trudnościach) badań nad powojenną krytyką literacką na emigracji s. 153–172; Pietrzak Andrzej: Hugo Schlesinger (1920–1996). Promotor kultury i dialogu żydowsko-chrześcijańskiego w Brazylii s. 173–183; Mieszowska Anna: Zapomniana ambasadorka literatury i nauki polskiej we Francji. Anna Posner (1917–2001) s. 185–188.

3408. LITERATURA polska wobec Zagłady (1939–1968). Pod red. Sławomira Buryły, Doroty Krawczyńskiej i Jacka Leociaka. Warszawa 2012.

Rec.: Ubertowska Aleksandra: Dwie monografie piśmiennictwa o Zagładzie. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 2 s. 243–249.

3409. LOCI (non) communes. Prace ofiarowane Profesor Marii Korytowskiej. Pod red. Olgi Płaszczewskiej, Magdaleny Siwiec. Kraków 2017 Wydaw. UJ 8° ss. 447, nlb. 2, tabl. 6, il., streszcz. ang.

Z treści: Puchalska Iwona: Improwizacja jako zapis porażki: Alphonse de Lamarine, Adam Mickiewicz s. 71–80; Stala Marian: „Le Pin des Landes” i „Sosna pośród piachów”. Notatka o jednym przekładzie Waława Rolicza-Liedera s. 99–106; Urbanowski Maciej: Romantyzm w literaturze dwudziestolecia międzywojennego (przechadzka historycznoliteracka) s. 153–174; Siwiec Magdalena: Romantyczne marzenie o księdze s. 175–188; Kuziak Michał: Oświecenie tu się nie przyjęło... s. 219–232; Ziejka Franciszek: Wawelski Krucyfiks Królowej Jadwigi i jego tajemnice s. 233–258; Ostrowski Jan K.: Akwarela ręki Antoniego Malczewskiego? s. 259–264; Kalinowska Maria: „Ludzie Byrona mają sumienie”. Fenomen Mickiewiczowskiej recepcji Byrona w przedmowie do „Giaura” s. 303–310; Zaczyński Marian: Maria Cieśla-Korytowska – biobibliografia s. 393–442.

3410. LUL Marcin: Wileńska maskarada. Pisarz i świat w prozie Kraszewskiego. Białystok 2016 Wydaw. Prymat, Mariusz Sliwowski 8° ss. 448, streszcz. ang.

3411. ŁESIÓW Michał: Literatura chłopska w powojennej Polsce. Prace zebrane. Zebrał i do dr. przygot. Włodzimierz Pilipowicz; przedm. napisał Lubow Frolak. Przemyśl 2017 Domi 8° ss. 417, il.

3412. ŁOBODOWSKI Józef: Poeta wobec sejsmicznych ruchów historii. Wybór, oprac. i wstęp Hałyna Dubyk. Paryż–Kraków–Warszawa 2017 Inst. Liter. Kultura; Inst. Książki. Dział Wydaw. 8° ss. 317, nlb. 3. (W Kręgu Paryskiej Kultury).

Literatura polska i ukraińska w l. 1935–1988.

3413. ŁUKASZEWICZ Adam: O „Faraonie” Bolesława Prusa [1847–1912] – starożytny Egipt i kontekst polski. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 2 s. 27–54, streszcz. ang.

3414. ŁUKASZEWICZ Adam: Spojrzenie na starożytny Egipt z XIX-wiecznej Warszawy. Na marginesie nowego wydania „Faraona” Bolesława Prusa. *Meander*. Vol. 72: 2017 s. 67–99, streszcz. łac., ang.

Porównanie wydań powieści z 1896 i 2014 r.

3415. MACH Anna: Świadkowie świadectw. Postpamięć Zagłady w polskiej literaturze najnowszej. Warszawa–Toruń 2016 Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej 8° ss. 439. (Monografie Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej).

Rec.: Tomczok Marta, *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 795–801.

3416. MAKAREWICZ Leszek: Nie tylko „ogniem i mieczem” – w kręgu anegdoty Antoniego Józefa Rollego [1830–1894]. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 15: 2017 s. 211–243, streszcz. ang.

3417. MAŁOCHLEB Paulina: Przepisywanie historii. Powstanie styczniowe w powieści polskiej w perspektywie pamięci kulturowej. Warszawa–Toruń 2014 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 478, nlb. 16. (Monografie Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej).

Rec.: Chomiuk Aleksandra: Powstanie styczniowe w narodowym imaginariu. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 2 s. 232–238.

3418. MEMUARYSTYKA w dawnej Polsce. Red. Piotr Borek, Dariusz Champerek i Anna Nowicka-Struska. Kraków 2016 Collegium Columbinum 8° ss. 363, il. (Biblioteka Tradycji; nr 149).

Z treści: Roszak Stanisław: Od „piśmiennictwa przestrzeni prywatnej” do Villi Vigoni. Z doświadczeń europejskich zespołów badawczych egodokumentów s. 9–17; Wójcik Rafał: Wokół dwóch diariuszów lekarza i burmistrza poznańskiego, Kaspra Goskiego (1549–1551 oraz 1556–1570) s. 19–30; Lenart Mirosław: Relacje i zapiski dotyczące pobytu w Padwie peregrynantów z terenu dawnej Rzeczypospolitej w źródłach polskich i włoskich (XVI–XVII w.) s. 31–44; Żołądz-Strzelczyk Dorota: Świat dziecka w pamiętnikach doby staropolskiej s. 45–58; Chynczewska-Hennel Teresa: Czego nie chciał opisać Albrycht Stanisław Radziwiłł? s. 59–66; Milewski Dariusz: Bohater czy zdrajca? Hetman litewski Janusz Radziwiłł i jego działalność w latach 1654–1655 w pamiętnikach z epoki s. 67–82; Nowicka-Struska Anna: Pamięć zbiorowa i pamięć miasta w świetle lubelskich dominikańskich przekazów mirakularnych XVII i XVIII wieku s. 83–98; Borek Piotr: Pamięć przestrzeni – Lwów obłożony w wybranych mieszczańskich diariuszach połowy XVII wieku s. 99–108; Jarczykowa Mariola: Droga Bogusława Kazimierza Maskiewicza „na koronację Jana III, króla polskiego” w świetle jego diariusza s. 109–131; Żeromska-Ciesielska Monika: „Wiązał mnie jasnie pan wojewoda...” – rola darów w sarmackiej rzeczywistości. Prolegomena s. 133–147; Popiołek Bożena: Zawodność pamięci – dzienniki, rapturnarze

i parapamiętniki czasów saskich s. 149–159; Sobol Valentyna: Dyskurs życia prywatnego w „Diariuszu podróżnym” Filipa Orlika (ujęcie komparatystyczne) s. 161–167; Sarcewiciene Jolita: „Dla pewniejszy wiadomości sukcesorom moim do moich fortun należącym”: 1731 rok w dzienniku Antoniego Kazimierza Sapiehy s. 169–185; Champerek Dariusz: „Echo na świat podane procedury podróży i życia mego awantur” Salomei Pilsztynowej w świetle geopoetyki. Miejsce autobiograficzne s. 187–201; Ciesielski Tomasz: Zapusty szlacheckie i magnackie w XVIII wieku w świetle „Opisu obyczajów za panowania Augusta III” Jędrzeja Kitowicza oraz pamiętników i dzienników z czasów saskich s. 203–217; Chachaj Małgorzata: Relacje z podróży w dziennikach i pamiętnikach kobiet z epoki oświecenia stanisławowskiego (rekonesans) s. 219–236; Fieguth Rolf: Autobiografizm liryczny w „Carmina” Franciszka Dionizego Kniaźnina s. 237–252; Mazurkova Bożena: Dystans wobec wielkiego świata w relacji Walerii Tamrowskiej z podróży do Włoch s. 253–272; Smaza Klaudia: Znaczenie miasta i przestrzeni w autobiograficznej relacji Wirydiany Fiszerowej s. 273–282; Puzio Katarzyna: O Anglii i Anglikach w „Pamiętnikach. Dzienniku pobytu za granicą (1831–1834)” Juliana Ursyna Niemcewicza s. 283–295; Lubas-Bartoszyńska Regina: Obraz Polski i Polaków w tekstach autobiograficznych pisarzy obcych XX i XXI wieku s. 297–311.

Rec.: Starowicz Aleksandra: Nowe spojrzenie na egodokumenty dawnej Polski. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 2 s. 241–244; Tyrka Justyna: Nad memuarami w dawnej Rzeczypospolitej. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 219: *Studia Historicolitteraria*. [T.] 16: 2016 s. 270–275.

3419. MICHAŁOWSKA Teresa: Biernat i inni. Warszawa 2016 IBL PAN 8° ss. 153, il. (Studia Staropolskie. Series Nova; t. 45 (101)).

Biernat z Lublina (ok. 1465 – ok. 1529).

3420. MIĘDZY słowem a obrazem. Rzecz o Tytusie Czyżewskim [1880–1945]. Pod red. Diany Wasilewskiej. Kraków 2017 Universitas 8° ss. 334, nlb. 2, tabl. s. 10, k. 3, il.

Tręść: Wasilewska Diana: Wstęp s. 7–12; Sioma Radosław: Jedność Czyżewskiego s. 15–32; Okulicz-Kozaryn Radosław: Czy koniecznie trzeba odmłaczać Tytusa Czyżewskiego? Głos w sprawie związku poety z Młoda Polską s. 33–49; Stano Bernadeta: Maszynizm Tytusa Czyżewskiego s. 51–73; Geron Małgorzata: Twórczość plastyczna Tytusa Czyżewskiego w okresie formistycznym s. 75–91; Lemańczyk Martyna M.: „Kubistyczne oko” Tytusa Czyżewskiego i Josefa Čapka s. 93–118; Kornhauser Jakub: Wśród manekinów. Tytus Czyżewski i surrealizm s. 119–132; Skurtys Jakub: Jak jeszcze działać (z) formami? Tytus Czyżewski i rytm nowoczesności s. 133–157; Wasilewska Diana: Język krytyczny Tytusa Czyżewskiego s. 159–175; Graf Paweł: Proza Tytusa Czyżewskiego. Między futuryzmem a teorią prozy s. 177–194; Krause Magdalena: Kompozycja przestrzeni w próbach dramatycznych Tytusa Czyżewskiego s. 195–209; Czerska Karolina: Tytus Czyżewski – w kręgu teatru Cricot s. 211–225; Lisak-Gębala Dobra: Orfeusz „à rebours”, czyli audiosfera w twórczości literackiej Tytusa Czyżewskiego s. 229–244; Koloczek Łukasz: Ośrodek piurounowej burzy – heideggerowska lektura poezji Tytusa Czyżewskiego s. 245–265; Lipiński Filip: Tytus Czyżewski w filmowym, medio-magnetycznym atelier Józefa Robakowskiego s. 267–277; Smaga Agnieszka: Graficzne ukształtowanie formistycznego wiersza i jego cyfrowej recepcji s. 279–216; Wolny Katarzyna: Typograficzna interpretacja twórczości Tytusa Czyżewskiego. Problemy i strategie projektowe przy typograficznym opracowaniu poezji wizualnej s. 297–303; Bibliografia s. 305–318.

3421. MODLIŃSKA-PIEKARZ Angelika: Doktryna i polityka w łacińskiej poezji biblijnej

śląskich uczniów Filipa Melanchtona. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 61: 2017 s. 195–233, streszcz. ang.

3422. NIE tylko Lem. Fantastyka współczesna. Red. Maciej Wróblewski. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 254, il., streszcz. ang.

Z treści: Smuszkiewicz Antoni: Science fiction wśród odmian polskiej fantastyki współczesnej s. 11–40; Grodz Iwona: „Solaris” Stanisława Lema – perspektywa filmoznawcza (wybór zagadnień, rekapitulacja) s. 141–158; Książek Łukasz: Od [Wilhelma] Feldmana do [Juliana] Krzyżanowskiego: „Trylogia księżycowa” Jerzego Żuławskiego w klasycznych syntezach historycznoliterackich s. 169–187; Rudolf Edyta Izabela: Janusz Andrzej Zajdel – naukowiec na wakacjach, czyli koncepcja „science” i „arts” w ewolucji s. 189–208.

3423. NIE tylko salon. Wspólnotowe formy życia literackiego. Red. Ewa Łukaszczyk, Krystyna Wierzbicka-Trwoga. Warszawa 2016 DiG 8° ss. 116.

Z treści: Łukaszczyk Ewa, Wierzbicka-Trwoga Krystyna: Wprowadzenie s. 7–10; Wójcik Tomasz: Krag literacki – próba teorii (Mallarmé, Geogre, Czechowicz) s. 43–50; Górny Justyna: „Ja zaś dodam...”. Odczyt jako forma życia intelektualnego w pierwszej połowie XX wieku na przykładzie wystąpień poświęconych pracy Ottona Weininger’a „Płeć i charakter” s. 57–66; Kobyłecka-Piwońska Ewa: Literatura drugiego obiegu: Ricardo Piglia czyta „Przeciw poetom” Witolda Gombrowicza s. 81–88.

Rec.: Osiński Dawid Maria: Nie tylko salon... – czyli o wspólnotowych formach życia literackiego na przestrzeni wieków. *Przegląd Humanistyczny*. R. 61: 2017 nr 4 s. 191–204.

3424. NOWOROLSKA Barbara: Kultura literacka Podlasia. Szkice. Białystok 2017 Pryzmat 8° ss. 345, nlb. 4, streszcz. ang. (Colloquia Orientalia Bialostocensia. Literatura, historia; 30).

XVI–XX w.

3425. OBRAZY natury i kultura. Studia o Wincentym Polu [1807–1872]. Red. Małgorzata Łoboz. Wrocław 2015 Agencja Wydawnicza a Linea 8° ss. 688, nlb. 1.

Z treści: Łoboz Małgorzata: Europa Wincentego Pola s. 15–30; Kolbuszewski Jacek: Taty w twórczości literackiej Wincentego Pola s. 31–65; Kolbuszewski Jacek: Pieniny Wincentego Pola s. 67–95; Choroszy Jan A.: Huculszczyzna Wincentego Pola s. 97–111; Jackowski Antoni: Wincenty Pol – prekursor geografii religii w Polsce s. 113–141; Pociask-Karteczka Joanna: Wincentego Pola ustalenia hydrograficzne. Próba oceny s. 143–163; Kolbuszewska Ewa: Rzeki w twórczości Wincentego Pola s. 165–201; Kuniczuk-Trzciniowicz Agnieszka: Fauna Wincentego Pola s. 203–219; Harasimiuk Krystyna A.: Próba krytycznej oceny dorobku geograficznego i krajoznawczego Wincentego Pola s. 221–231; Poluszejko Grażyna: Kalendarium podróży Wincentego Pola s. 233–266; Kolbuszewski Jacek: Kresy Wincentego Pola s. 269–295; Lyszczyzna Jacek: Podróżopisarstwo na tle podróżopisarstwa romantycznego s. 297–309; Łoboz Małgorzata: „Krajowidoki” Wincentego Pola w kręgu estetyki romantycznej (inspiracje Józefa Kremera) s. 319–336; Grzędą Ewa: Tematy i motywy sylwiczne w literackiej i paraliterackiej twórczości Wincentego Pola s. 337–363; Grzędą Ewa: Funkcja i symbolika motywów roślinnych w „Obrazach z życia i z podróży” Wincentego Pola s. 365–384; Grzędą Ewa, Łoboz Małgorzata: Kilka uwag o literackich parafrazach „Pieśni

o ziemi naszej” s. 385–401; Ursel Marian: Klimat mentalny dziewiętnastowiecznej Galicji w twórczości Wincentego Pola s. 415–429; Ursel Marian: Wizerunek Wincentego Pola w świetle prasy polskiej w drugiej połowie XIX wieku s. 431–448; Piersiak Tadeusz: Wincenty Pol i kanon lektur staropolskich (próba odtworzenia) s. 449–473; Czwońmóg-Jadczak Barbara: Problematyka sporu klasyków i romantyków w listach Wincentego Pola do Franciszka Wężyka s. 475–283; Orłowski Jan: Wincenty Pol o potrzebie „mężów pióra i nauki” s. 485–497; Orłowski Jan: Idea słowiańska Wincentego Pola s. 499–513; Dudek Antoni Kazimierz: „I nawróciłem się do Ciebie wiernie”. Wincentego Pola podróż po Biblii s. 515–530; Stanisz Marek: Europejski wymiar literatury polskiej według Wincentego Pola s. 531–549; Stanisz Marek: Drogi rozwojowe dziewiętnastowiecznej literatury polskiej według Wincentego Pola s. 551–564; Kuniczuk-Trzciniowicz Agnieszka: Wincenty Pol w krytyce pozytywistycznej. Prolegomena s. 565–579; Książek-Bryłowa Władysława: Idiolekt Wincentego Pola s. 581–602; Seiffert Irena: Odkrywanie okolicy. Językowe stereotypy „rodzimości” i „swojskości” w twórczości Wincentego Pola s. 619–641; Poluszejko Grażyna: Utwory Wincentego Pola w zapisach nutowych s. 643–661; Łoboz Małgorzata: Tradycje i detale. Biedermeierizm Wincentego Pola s. 663–674.

Rec.: Bondos Katarzyna: O Wincentym Polu raz jeszcze. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 2 s. 245–249.

3426. OD LEMA do Sienkiewicza (z Ingardenem w tle). Prace literaturoznawcze ofiarowane Profesorowi Andrzejowi Stoffowi w siedemdziesiąt rocznicę urodzin. Pod red. Marzenny Cyzman, Anny Skubaczewskiej-Pniewskiej i Dariusza Brzostka. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 505, il.

Z treści: Smuszkiewicz Antoni: Artystyczny ślad na naukowej drodze. Twórczość literacka Andrzeja Stoffa s. 9–22; Żyliński Leszek: Historiografia jako literatura s. 37–46; Waszak Tomasz: Roman Ingarden a niemiecka teoria fikcji s. 71–95; Kozmina Jelen: Słowo przedstawione w teorii Romana Ingardena i Michaiła Bachtina a przygodowo-filozoficzna fantastyka XX wieku s. 97–105; Heck Dorota: W stronę kanonu eseistyki polskiej s. 179–188; Bujnicki Tadeusz: Wątki ziemiańskie w „Trylogii” s. 191–209; Budrewicz Tadeusz: Czoło Zagłoby herbu Wezele s. 211–224; Wołk Marcin: Nie być Idiotą. O „Dziennikach gwiazdowych” Stanisława Lema s. 225–244; Mazurkiewicz Adam: „Kryminały filozoficzne” Stanisława Lema s. 245–260; Tuszyńska Justyna: Stanisława Lema potyczki z konwencją kryminału s. 261–271; Skubaczewska-Pniewska Anna, Brzostek Dariusz: O poznawaniu świata (jako tekstu) – Lem „versus” Ingarden s. 273–288; Wróblewska Violetta: „Zniewolenie klasyków”, czyli znani pisarze i ich dzieła w polskiej literaturze kryminalnej s. 435–452; Duda Artur: Reżyser czyta dramt. O paradoksach strategii inscenizacyjnych w teatrze najnowszym s. 465–479; Nowak Maciej: Miniatury miejskie w „Dzienniku” Jana Lechonia s. 481–493; Spytek Patrycja: Witold Gombrowicz w krytycznych komentarzach Gustawa Herlinga-Grudzińskiego s. 495–506.

3427. OKOŃ Jacek: Ferdynand Goetel [1890–1960] i jego górnicza powieść „Anakonda”. *Górniki Polski*. Nr 10/11: 2017 s. 213–238, streszcz. ang., niem.

Opublikowana częściowo przed II wojną światową; w całości w l. 1959–1960 na łamach londyńskiego „Dziennika Polskiego i Dziennika Żołnierza”; pierwsze polskie wydanie w 2014 r.

3428. OKOŃ Jan: Litewsko-polskie związki w „Pieśni nowej Kalijopy sarmackiej”. Zam-

księgie sporu Aleksandra Brücknera z Karolem Estreicherem o autorstwo. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 3 s. 159–178, streszcz. ang.

Utwór z 1605 r.

3429. OLCZYK Jacek: *Życie literackie w Krakowie w latach 1893–2013*. Kraków 2016.

Rec.: Trojanowska Estera: Krakowski spleen. *Malopolska*. [T.] 19: 2017 nr 3 s. 319–320.

3430. PEJZAŻE humanistyczne. Księga jubileuszowa Profesorowi Bolesławowi Faronowi poświęcona. Pod red. nauk. Agnieszki Ogonowskiej. Kraków 2017 Impuls 8° ss. 492, il., streszcz. ang.

Z treści: Ogonowska Agnieszka: Od Redaktora s. 9–13; Wolan Alois: „Hajdamacy” Jana Nepomucena Kamińskiego albo Schiller w Galicji s. 37–47; Olszewska Maria Jolanta: Zachowane w pamięci („Dom na Kresach. Powrót” Philip Marsden). Szkic s. 51–74; Borek Piotr: O Ukrainie, Zaporozu i Kozakach w wybranych pamiętnikach pierwszej połowy XIX wieku s. 75–87; Rozmus Jacek: Kolej w prozie Polaków, żołnierzy I wojny światowej s. 89–105; Dziedzic Stanisław: Dębnickie lata Karola Wojtyły. Romantyczne zmagania w nieromantycznych czasach s. 107–128; Piechota Kamila: Kategoria płci w literackich obrazach kobiecego lagru s. 129–150; Zięjka Franciszek: Artur Grotgert pod Wawelem (Trzy odсылony z życia artysty) s. 153–174; Głogowska-Gryziecka Barbara: Przesztetn autubiograficzna w twórczości Stefana Chwina s. 193–217; Szumera Maria: Glottodydaktyka a logopedia s. 271–290; Bibliografia prac Profesora Bolesława Farona. Oprac. Iwona Górny i Joanna Grzeszczuk s. 433–492.

3431. PEŁCZYŃSKI Grzegorz: Karaimi w powieści „Meir Ezofowicz” Elizy Orzeszkowej. *Almanach Karaimski*. [T.] 6: 2017 s. 163–170, streszcz. ang.

3432. PLUTA Paweł: *Polska ballada gotycka*. Warszawa–[Wrocław] 2017 IBL PAN; na zlec. Wyd. Filol. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 225, nlb. 1., streszcz. fr.

XVIII–XIX w.

3433. POECI krakowscy mniej znani, niedocytani... T. 1. Pod red. Renaty Stachury-Lupy i Marka Karwali. Kraków 2017 Collegium Columbinum 8° ss. 261, il.

Treść: Grac-Chmura Edyta: Konstanty Majeranowski – prekursor romantyzmu w Krakowie s. 9–22; Bryda-Przybyszewski Michał: „Kraków w tym roku bardzo ożywiony...” Obywatelska działalność Adama Asnyka s. 23–35; Sadlik Magdalena: Zapomniany modernista – Józef Wiśniowski s. 37–46; Orlecka Karolina: Miejsce autobiograficzne w uniwersum filozoficzno-poetyckim Karola Wojtyły. Próba analizy i interpretacji poematu „Kamieniołom” s. 47–55; Lubińska Ewa: Gra z dystansem – poetycki autportret Leszka Herdegana s. 57–72; Stankiewicz-Kopec Monika: „Człowiek w przestrzeni Boga”. Szkic o twórczości religijnej Stanisława Ziemiańskiego SJ s. 73–93; Hyodo-Malewska Patrycja: Wincenty Faber dziecicom s. 95–108; Mazur Martyna: „Z wielką uwagą nienależną rzeczon” – o przedmiotach i ich funkcjach w poezji Beaty Szymańskiej s. 109–119; Bodzioch-Bryła Bogusława: „Wieczność zobowiązując...” Adama Zagajewskiego poetyckie wędrówki po widmowym Krakowie s. 121–139; Kania Marcin: „Nie pozwól milczeć sercu” – o twór-

zości Szczęsnego Wrońskiego s. 141–155; Grzegorzycy Kalina: Obraz Krakowa w twórczości Wojciecha Belona s. 157–170; Hajduk Anna: „To miasto umarło”. Bronisława Maja refleksje o końcu świata s. 171–179; Petryszak Karol: Esencja wiary bohaterki w wybranych wierszach Zofii Żarębianki s. 181–192; Wielgus Alicja: Motyw anioła w twórczości Elżbiety Buduch (na podstawie tomu poetyckiego „Twarze”) s. 193–202; Żarębianka Zofia: Notatki z podróży zwanej życiem. O wierszach Bartłomieja Kucharskiego OCD s. 203–211; Kajstura Justyna: O bezradności. Tomasz Bohajedy na poszukiwanie prawdy artystycznego wyrazu s. 213–220; Węgrzynowicz-Plichta Magdalena: Krakowskie motywy w twórczości uczestników Grupy Poetyckiej „Každy rodzi się poetą” s. 221–234; Fiolek Krzysztof: Sposoby istnienia Krakowa w niedawnej poezji s. 235–243; Baluch Alicja: Kraków Miasto Literatury s. 245–253.

3434. POECI krakowscy mniej znani, niedocytani... T. 2. Pod red. Magdaleny Sadlik i Małgorzaty Chrobak. Kraków 2017 Collegium Columbinum 8° ss. 163.

Treść: Sadlik Magdalena: Wstęp s. 7–8; Grac-Chmura Edyta: „Sługa grobów” i „Historia szlachcica na bruku”, zapomniane poematy Józefa Szujskiego s. 11–29; Stachura-Lupa Renata: Adam Bełcikowski – poeta epoki przejściowej s. 25–37; Samborska-Kukuc Dorota: Mirandolizowanie. O „Lirykach” Franciszka Pika s. 39–48; Kępa Sylwia: Tajemnice kobiecej duszy – o „Duszach kobiecych... sercach kobiecych...” Marceliny Kulikowskiej s. 49–59; Sadlik Magdalena: Młodopolski cygan-legionista. Edmund Bieder s. 61–71; Rozmus Jacek: Ocalić „ja”, zgromadzić przeszłość. Przedmioty w liryce i prozie Stanisława Czycza s. 73–81; Ryrych Tomasz: Stanisław Lem – poeta krakowski (?) s. 83–89; Goczał Ewa: Łączenie światem. O wyobraźni fotopoetyckiej Małgorzaty Lebdy s. 91–101; Hajduk Anna: „Za murem getta i za drutem obozów”. „Błuznierstwo” Marii Hochberg-Mariańskiej s. 105–112; Kozaczewski Jakub: Ewangeliczne konteksty wiersza Ryszarda Krynickiego (inc. „W tym roku”) s. 113–121; Żarębianka Zofia: O jednym wierszu Marcina Świetlickiego: „Zawsze przed” w kontekście jego cyklu „Pięciu wierszy religijnych” s. 123–131; Kudyba Wojciech: „Przebaczenie” Wojciecha Bonowicza s. 133–142; Petryszak Karol: Rozpięcie między ontologią a metafizyką, czyli fenomenologiczne odczytanie wybranych wierszy Zofii Żarębianki s. 143–147; Hyodo-Malewska Patrycja: Obraz kobiet w tomiku „Nadjeżdża” Szymona Słomczyńskiego s. 151–157.

3435. POETYKA losu i historii. Profesorowi Tadeuszowi Budrewiczowi w sześćdziesiątą piątą rocznicę urodzin. Red. nauk. Kazimierz Gajda, Renata Stachura-Lupa, Katarzyna Wądołny-Tatar. Kraków 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 747, tabl. 2, streszcz. ang.

Z treści: Bachórz Józef: Poniekąd spotkanie moje z Profesorem Tadeuszem Budrewiczem s. 9–13; Wądołny-Tatar Katarzyna: Tytan nauki o tytanie literatury. Naukowy idiolekt Tadeusza Budrewicza (na podstawie studiów o Józefie Ignacym Krzeszkim) s. 14–32; Kowalczyk Urszula: Profesor Tadeusz Budrewicz jako badacz poezji polskiej drugiej połowy XIX wieku. Przegląd kwestii najważniejszych s. 33–48; Obusiewicz Beata Katarzyna: Stanisław Fita, Tadeusz Budrewicz i Eliza Orzeszkowa. Związki tekstowe s. 49–70; Latawiec Krystyna: Lekcja uważnego czytania. Tadeusz Budrewicz o prozie spod znaku emancypacji społecznej s. 71–81; Fatynowicz Zbigniew: Coś ty Suwałkom zrobił, Tadeuszu s. 82–99; Horoń Ewa, Kozia Stanisław: O imieniu „Tadeusz” i nazwisku „Budrewicz” – uwagi jubileuszowe s. 100–117; Stachura-Lupa Renata, Kępa Sylwia: Bibliografia prac naukowych Profesora Tadeusza Budrewicza

(wybór) s. 118–129; Rudkowska Magdalena: „Uczuć tego nie możesz, co się ze mną dzieło”. Słowo o „Leonie Leontynie” Józefa Ignacego Kraszewskiego s. 214–223; Węgrzyn Iwona: Zosia i Zonia. Józef Ignacy Kraszewski i zaplątana w literaturę historia Zofii Klimañskiej s. 224–242; Olma Marceli: Kraszewski i Asnyk w świetle korespondencji małżeńskiej Heleny i Mieczysława Pawlikowskich s. 243–258; Ilnatowicz Ewa: Henryk Ciecierski pisze pamiętniki. Promieniowanie dzieła Mickiewicza i Kraszewskiego s. 259–274; Nieć Grzegorz, Podniesiński Paweł: Józef Ignacy Kraszewski na polskim rynku antykwarycznym. Rekoncesans (dokumenty i rękopisy) s. 275–287; Bujnicki Tadeusz: Jak czytać listy Sienkiewicza? s. 288–297; Olszewska Maria Jolanta: Adama Krechowieckiego lektura historii Polski. Wokół „Fiat lux!” s. 298–311; Borkowska Grażyna: Rozalia Saulsonowa – pieśni i ślady s. 312–328; Zajkowska Joanna: „Swojskość” i „obcość” – o zastępczych i udawanych żywotach w powieściach [Artura] Gruszeckiego s. 329–354; Burkot Stanisław: Gorycz groteski. Proza Mariana Pilota s. 387–404; Woźniakowski Krzysztof: „Okres jednak przejsiowy jeszcze”. Warszwaki „Przyjaciół Dzieci” podczas redakcji Władysława Ludwika Anczyka (lipiec 1865–marzec 1867) s. 405–424; Chrobak Małgorzata: W trosce o młodocianą pleć. Krytyka piśmiennictwa dla dzieci i młodzieży na łamach „Przeglądu Tygodniowego” s. 425–437; Janicka Anna: Zygmunt Gloger w kręgu tradycji Mickiewiczowskiej (1863–1876) s. 464–482; Sobieraj Tomasz: Szkic do portretu krytyka. „Casus” Józefa Kotarbińskiego s. 483–502; Gajda Kazimierz: Francuskie sztuki, komedie, farsy w recenzjach Feliksa Konecznego. Zagadnienie repertuaru s. 503–513; Mazur Aneta: Przyczynek do kwestii estetycznej około roku 1897 s. 514–535; Steczko Iwona: „Królówi poetów. Temu, co kochał miliony. Mojżeszowi naszego narodu...” O dedykacjach na szarfach wieńców z krakowskiego pogrzebu Adama Mickiewicza s. 536–560; Stachura-Lupa Renata: Z dziejów satyry galicyjskiej. Stanisław Tarnowski – „Czyszciec Słowackiego” s. 561–571; Ziejka Franciszek: Veto kardynała [Jana] Puzyny s. 572–591; Ławski Jarosław: Konfuzja. Zofia Nałkowska czyta „Kordiana” s. 593–605; Buś Marek: Kilka uwag o międzywojennej „legendzie” Norwida s. 606–617; Bursztynska Halina: O Marii Konopnickiej w Stanach Zjednoczonych (1910–1945) s. 618–626; Pietrkiewicz Iwona: „Dziennik wizytatora” litewskiej prowincji dominikanów jako przykład zakonnego piarstwa historiograficznego z początku XIX wieku s. 627–640; Borek Piotr: Wołodyjowski na murach Kamieńca, czyli o stolniku przemyskim w „Relacyi Kamieńca wziętego przez Turków w roku 1672” Stanisława Makowskiego s. 641–651; Wrona Grażyna: Prasa, książki, biblioteka w dziewnastowiecznych „magazynach wszystkich potrzebnych, przyjemnych i użytecznych wiadomości” s. 652–668; Karolczak Kazimierz: Literaci a Dzieduszycy s. 669–684; Śliwa Michał: O nową kulturę. Wyobrażenia i projekcje polskich socjalistów s. 685–697; Młynarczyk Ewa: Stereotyp uczonego utrwalaony w polskiej paremiologii s. 698–705.

3436. POKRZYWNIAK Józef Tomasz: Ignacy Krasicki [1735–1801]. Wśród pisarzy polskiego oświecenia. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 394, il.

Rec.: Doktor Roman: Ważkie uzupełnienia na temat Ignacego Krasickiego. *Wiek Oświecenia*. [T.] 33: 2017 s. 346–352.

3437. POLITYKI relacji w literaturze kobiet po 1945. Pod red. Aleksandry Grzemskiej i Ingi Iwasiów. Szczecin 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 288, streszcz. ang. Uniw. Szczeciński. (Rozprawy i Studia; t. (1062) 988).

Z treści: Mroziak Agnieszka: Komunizm jako pokoleniowa herstoria. Polityki relacji w auto/biografiach polskich komunistek po 1956 roku s. 17–41; Siewior Kinga: Margines i cudzoźstów.

Pojaltańskie narracje migracyjne Anny Kowalskiej [1903–1969] s. 57–85; Szybowicz Eliza: Pisarka, emancypacja i prestiż w peerelowskich kontekstach. Przypadek Magdy Lei s. 87–108; Megger Patrycja: Od podszewki. Szczecińskie pisarki wobec ogólnopolskich i lokalnych wydawnictw s. 109–130; Czerska Tatiana: [Maria] Dąbrowska i [Jarosław] Iwaszkiewicz. Na biegunach pola literackiego s. 163–177.

3438. POLSKOŚĆ i europejskość w Josepha Conrada wizjach historii, polityki i etyki. Red. nauk. Wiesław Krajka. Lublin 2013 Wydaw. UMCS 8° ss. 324. (Joseph Conrad a Polska, Europa Środkowo-Wschodnia i Świat; t. 2).

Z treści: Krajka Wiesław: Przedmowa s. 11–23; Brodsky G. W. Stephen: Święty Roman: Pamięć, mit i historia w opowiadaniu Josepha Conrada „Książę Roman” s. 25–90; Krajka Wiesław: Polskie ślady „Księcia Romana” (Fragmenty): Glosa do G. W. Stephen Brodsky: Święty Roman: Pamięć, mit i historia w opowiadaniu Josepha Conrada „Książę Roman” s. 91–98; Szałaginowa Oleksandra: Roman Sanguszko: ostatni rycerz Rzeczypospolitej? s. 99–110; Schmidt Arnold: „Nostromo”, Garibaldi i Powstanie Styczińskie (1863–1864) s. 111–130; Krajka Wiesław: Czy polskość była dla Conrada przekleństwem, czy błogosławieństwem? s. 131–154; Tanaka Kenji: O Conrada „Autokreacji i wojnie” i incydencie na Dogger Bank s. 161–179; Rude Donald W.: „An Evening with Joseph Conrad” Anthony’ego Czameckiego – wywiad na temat polityki i odrodzonej Polski s. 201–214; Knapp Hay Eloise: Rekonstruowanie Wschodu oraz Zachodu przez Conrada s. 215–235; Brodsky G. W. Stephen: Dwie polskie przeszłości Conrada – historia trzydziestu lat chybionych interpretacji s. 245–270; Najder Zdzisław: Sztuka i wierność: dziedzictwo kulturowe i program literacki (Fragment) s. 271–282; Szczerbakiewicz Rafał: Conrad Jana Kotta s. 283–311.

Rec.: Branny Grażyna Maria Teresa: W oczach (Wschodu i) Zachodu, czyli Conrad jako Retingerowskie uosobienie Polaka-Europejczyka. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 1 s. 191–194.

3439. POPRAWIANIE masek. Wokół piarstwa Kazimierza Truchanowskiego [1904–1994]. Pod red. Zbigniewa Chlewińskiego. Płock 2017 Samizdat Zofii Łoś 8° ss. 295, nlb. 1, il.

Treść: Chlewiński Zbigniew: Z profesorem Wojciechem Skalmowskim o Kazimierzu Truchanowskim. Tytułem wstępu s. 5–8; Chlewiński Zbigniew: Ojciec był samotnikiem. Nie flirtował z salonem. Zawsze zastawałam go przy pracy. Rozmowa z Bożeną Truchanowską, córką piarza Kazimierza Truchanowskiego s. 9–77; Rassalski Stefan: Genialności ludzkie historia najczęściej dostrzegała w wiele lat po ich – geniuszów – śmierci s. 78–102; Tomkowski Jan: Gry intelektu i wyobraźni s. 103–115; Gryszkiewicz Bogusław: Metafory egzystencji. O „Zatrutych studiach” Kazimierza Truchanowskiego s. 116–138; Chodźko Ryszard: Proza alchemiczna Kazimierza Truchanowskiego s. 139–152; Muldner-Nieckowski Piotr: Mój Truchanowski czyli o pomiarach nieskończoności s. 153–163; Trocha Bogdan: Mythopoeiczne i fantastyczne renarracje otwartych pytań w powieściach Kazimierza Truchanowskiego „Totenhorn” i „Dzwony piekiel” s. 164–206; Taranienko Zbigniew: Późne powieści Truchanowskiego. Notatnik krytyczny s. 207–269; Jokiel Małgorzata: Truchanowski jako tłumacz literacki. O strategii i koncepcji translatorskiej piarza na podstawie polskiego przekładu „Zamku” Franza Kafki s. 270–293.

3440. PROZA Tadeusza Micińskiego [1873–1918]. Studia. Red. nauk. Marcin Bajko, Wojciech

Gutowski, Jarosław Ławski. Białystok 2017 Katedra Badań Filol. „Wschód-Zachód”. Wyd. Filol. Uniw. w Białymstoku; Alter Studio 8° ss. 596, il., streszcz. ang. (Przełomy, Pogranicza. Studia literackie; 26) (Studia Młodopolskie; 4).

Z treści: Ławski Jarosław: Proza Tadeusza Micińskiego: na progu nowej epoki odczytań s. 17–30; Flis-Czerniak Elżbieta: Wokół „Nietoty”, czyli raz jeszcze o „niesamowitym” spotkaniu Tadeusza Micińskiego z Wincentym Lutosławskim s. 101–128; Bajko Marcin: Publicystyka Tadeusza Micińskiego w latach Wielkiej Wojny s. 129–162; Wydrycka Anna: Tadeusz Miciński i Pierwszy Zjazd Wojskowych Polaków w Piotrogródzie w 1917 roku. Zapomniane artykuły i poematy s. 163–206; Ławski Jarosław: Estetyka pism Tadeusza Micińskiego: rozpoznanie s. 207–221; Martens Anna: Kobiety zmagania z rzeczywistością – o społecznym tle „Nauczycielki” Tadeusza Micińskiego s. 225–237; Pekaniec Anna: Młodopolski okruh zwierciadła. Tadeusz Miciński, „Nauczycielka” s. 239–268; Badowska Katarzyna: „Eros et Musica – Pieśń triumfującej miłości” jako opowieść o klęsce wyzwolin z egzystencjalnej pustki. Próba lektury przez przytamt orfizm s. 379–406; Wróbel-Best Jolanta: W kręgu intertekstualności epoki: „Nietota” Tadeusza Micińskiego i „Wielki Gatsby” F. Scotta Fitzgeralda s. 427–450; Sobiecka Anna: Tadeusza Micińskiego myślenie teatrem s. 515–531; Kulesza Dariusz: Znany nieobecny. Powojenna recepcja prozy Tadeusza Micińskiego s. 533–559.

3441. PRZYBOŚ dzisiaj. Pod red. Zenona Ożoga, Janusza Pasternskiego, Magdaleny Rabizo-Birek. Rzeszów 2017 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 591, il., streszcz. ang.

Z treści: Balcerzan Edward: „I – zachodząc – rysowałeś horyzont za horyzontem” s. 15–21; Antoniuł Mateusz: Budowanie gmachu wiersza. Przybosiologia i krytyka genetyczna (uwagi wstępne) s. 60–75; Sukienik Magdalena: „Zdrowaś? Łąkiś pełna?”. Poetycki obraz matki Juliana Przybosia [1901–1970] (toposy i afekty) s. 191–212; Pietrych Piotr: Przyboś wobec wojny s. 213–229; Ożóg Zenon: Wokół wiersza „Październik 1956” s. 230–243; Brzozowski Jacek: „Czytając Mickiewicza” po latach s. 287–294; Dopart Bogusław: Juliana Przybosia dialogi z Mickiewiczem s. 295–309; Balcerzan Edward: Przekład z biografii na biografie. [Włodzimierz] Majakowski Przybosia s. 327–336; Maliszewski Karol: Mistrz Przyboś, uczeń [Marian] Jachimowicz? s. 346–356; Rabizo-Birek Magdalena: Przyboś w kręgu „Kontynentów” s. 407–442; Walczak-Delanois Dorota: Belgijskie pasażerki Juliana Przybosia s. 445–466; Wolski Jan: Przyboś w Szwajcarii na szlakach romantyków (i nie tylko) s. 467–484; Pasternski Janusz: Juliana Przybosia spotkanie z Ameryką s. 485–494; Klatka Urszula: „Były dyrektor biblioteki”. Materiały ze spuścizny Juliana Przybosia w Bibliotece Jagiellońskiej s. 495–505; Czarnik Mirosław: Jaka pamięć o Przybosiu? Strzyżowskie reminiscencje s. 506–514; Jamrozek-Sowa Anna: Patron. Nadanie imienia Juliana Przybosia Szkole Podstawowej nr 12 w Rzeszowie s. 515–526; Spólna Anna: Obecny – nieobecny. Twórczość Juliana Przybosia w zreformowanej szkole średniej (w świetle estetyki recepcji) s. 527–539; Duk Józef: Czego jeszcze nie wiemy o biografii Juliana Przybosia? s. 543–548; Rabizo-Birek Magdalena: O Przybosiu w Niebylecu, Gwoźnicy i Rzeszowie s. 557–561; Przyboś Uta: Spotkanie w kraju Ojca s. 562–565; Pasternski Janusz: Rozmowa poety z córką s. 568; Michałowski Piotr: Julian Przyboś. Niebyłec szcześciński s. 569–570.

3442. RAMBOWICZ Piotr: Wobec gawędy. O emigracyjnej twórczości Michała K. Pawlikowskiego [1893–1972]. Łomianki 2016 LTW 8° ss. 431, il.

3443. RÓŻAŃSKA Grażyna: „Węzem pożądań wejść do Twej duszy...”. O Kazimierze Zawistowskiej [1870–1902]. Kraków 2017 Dante 8° ss. 238, il.

Zawiera także wybór poezji.

3444. RUCZ-STAROWIEYSKA Janina: Spór panów na Zamku Odrzykońskim w Zemście Fredry. Krosno 2017 Krośnińska Oficyna Wydawnicza 8° ss. 31, nlb. 2, il.

XIV–XIX w.

3445. RUTA Magdalena: Without Jews? Yiddish literature in the People’s Republic of Poland on the Holocaust, Poland and communism. Ed. by Jessica Taylor-Kucia. Kraków 2017 Jagiellońska Univ. Press 8° ss. 449, nlb. 1. (Studies in Jewish Civilization in Poland; vol. 2).

Dostępne także jako e-book.

3446. RZECZYWISTOŚĆ i zmyślenie. Światy przedstawione w literaturze i kulturze XIX–XXI wieku. Pod red. Anny Szawerny-Dyrzki i Grażyny Maroszczyk. Katowice 2017 Wydaw. UŚ 8° ss. 204, streszcz. ang., fr. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3583).

Z treści: Kaczmarzyk Izabela: Górnośląski krajobraz industrialny w tekstach kultury od końca XVIII wieku do początków XX wieku s. 9–24; Mężyk-Mazur Anna: Jednostka niepełnosprawna a społeczeństwo w kontekście problemu inności w literaturze XIX i XX wieku s. 25–35; Szugierio Marzena: „Czarne łądy” Wandy Melcer wobec form egzotyacji tradycyjnej społeczności żydowskiej s. 37–49; Medecka Małgorzata: Prywatność i polityka w (auto)biografiach żon i córek mężów stanu s. 139–149.

3447. SADKOWSKA-MOKKAS Lidia: Konwicki. Cudzoziemiec tranzytowy. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 505, nlb. 2, il.

Tadeusz Konwicki (1926–2015).

Dostępne także jako e-book.

3448. SADKOWSKI Waclaw: Literatura katolicka w Polsce. Narodziny, rozwój, pułap poznawczy i artystyczny. Wyd. 2, skorygowane i uzupełnione. Warszawa 2017 Red. „Res Humana” Tow. Kultury Świeckiej im. Tadeusza Kotarbińskiego 8° ss. 184. (Biblioteka „Res Humana”).

Wyd. 1. 1963.

3449. SANDLER Samuel: Żydzi i sprawy żydowskie w „Lalce” Bolesława Prusa. *Wiek XIX*. R. 9(51): 2016 s. 167–177, streszcz. ang.

3450. SIKORA Ireneusz, Narolska Aneta: „Utajony romantyzm”. Eliza Orzeszkowa a tradycja romantyczna. Zielona Góra 2016 Inst. Filologii Pol. Uniw. Zielonogórskiego 8° ss. 202.

3451. SKORUPA Ewa, Bąbiak Grzegorz P., Gabryś-Sławińska Monika: Kroniki tygodniowe

Bolesława Prusa. Edytor – recenzent – czytelnik. Lublin 2017 Wydaw. UMCS 8° ss. 242, il. (Ars Editionis; t. 1).

3452. SLANY Katarzyna: Groza w literaturze dziecięcej. Od Grimmów do Gaimana. Kraków 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 330, nlb. 1. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. w Krakowie. (Prace Monograficzne; nr 751).

XVI–XXI w.

Rec.: Kostecka Weronika: Groza skarnawalizowana. *Przegląd Humanistyczny*. R. 61: 2017 nr 4 s. 209–212.

3453. SOBOL' Valentina: Ukrain's'ke baroko. Teksti i konteksti. Warszawa 2015.

Rec.: Kozak Stefan: W kręgu baroku. *Studia Polsko-Ukraińskie*. [T.] 2: 2015 s. 189–194.

3454. SOLIS Robert M.: Robert Musil in Polen zur Rezeption der frühen literarischen Werke. Lublin 2017 Liber Duo 8° ss. 269. (Biblioteka Pedagogiczna Katedry Pedagogiki Porównawczej Wydziału Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Ser. A: Studia; t. 40).

3455. SOSNOWSKI Mirosław: Na obrzeżach literatury. Portret Andrzeja Rocha Świętochowskiego [1844–1871] – poety dziedzicznej traumy. *Wiek XIX*. R. 10(52): 2017 s. 165–178, streszcz. ang.

3456. STANISŁAW Gottfried (1892–1915). Lwowski poeta Młodej Polski. Wybór i oprac. Karolina Grodziska, Alina Trzcionkowska. Kraków 2011 Karolina Grodziska 8° ss. 187, nlb. 5, tabl. 10, il.

Z treści: Grodziska Karolina: Słowo wstępne s. 5–13; Wspomnienie o poecie. Życiorys poety na podstawie wspomnień Romana Gottfrieda spisała Alina Trzcionkowska s. 14–20; [Poezja] s. 23–178.

Rec.: Miśkowiec Maciej, *Rocznik Lwowski*. 2017 s. 296–298.

3457. STANISŁAW Tarnowski 1837–1917. Pod red. nauk. Tadeusza Zycha. Tarnobrzeg 2017 Muzeum Historyczne M. Tarnobrzega 8° ss. 140, nlb. 1, il.

Materiały z konferencji towarzyszącej wystawie: „Stanisław Tarnowski (1837–1917). Odczytać ślady”, Dzików, 2 X 2017 r.

Treści: Zych Tadeusz: Wstęp s. 7–10; Tarnowski Karol: Profesor Stanisław Tarnowski – In memoriam s. 11–13; Tarnowski Adam: Losy „Archiwum Stanisława Tarnowskiego” s. 14–17; Zych Tadeusz: Stanisław Tarnowski w służbie dużej i małej Ojczyzny s. 18–32; Stachura-Lupa Renata: Stanisław Tarnowski – krytyk i historyk literatury, wykładowca Uniwersytetu Jagiellońskiego s. 33–49; Szlachta Bogdan: Stanisław Tarnowski o liberalizmie s. 50–69; Bielat Andrzej: „Za wiarę i ojczyznę... Tyś walki się nie wyrzekł...” s. 70–88; Nieć Grzegorz: Stanisław Tarnowski jako podróżnik i podróżopisarz s. 89–102; Pawłosek Radosław: Pośmiertny powrót Stanisława Tarnowskiego do Dzikowa s. 103–124; Deskur Tarnowska Marta: Koncepcja wystawy o Stanisławie Tarnowskim. Odczytać ślady

s. 125–130; Myśli Stanisława Tarnowskiego spisane dla syna s. 131–140.

3458. STAROWICZ Aleksandra: „Z ziemi włoskiej do Polski?”. Staropolskie przekłady dramaturgii włoskiej. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 228: Studia Historicolitteraria. [T.] 17: 2017 s. 235–240, streszcz. ang.

3459. STASIEWICZ Krystyna: Bieg czasów zawiera w sobie rozmaite zdarzenia. Studia o Krasickim. Olsztyn 2014.

Rec.: Leszczyńska-Skowron Klara: O Krasickim – człowieku i pisarzu. *Wiek Oświecenia*. [T.] 33: 2017 s. 353–358.

3460. STRONY Joanny Pollakówny [1939–2002]. Pod red. Anny Kozłowskiej, Jana Zielińskiego. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 437, streszcz. ang.

Z treści: Kuczera-Chachulska Bernadetta: Joanna Pollakówna „Po części” – wybrane problemy interpretacyjne s. 33–44; Carls Alice-Catherine: Suffering in Joanna Pollakówna's poetry s. 45–64; Łukaszuk Małgorzata: O ważności słów w wierszach Joanny Pollakówny s. 83–98; Lisak-Gębała Dobrawa: „Rozmyślające widzenie”. Projekt eseistyczny Joanny Pollakówny s. 253–276; Myszkowa-Wieczerek Monika: Doświadczenie artysty w twórczości eseistycznej Joanny Pollakówny s. 277–294; Wierchowaska Wiesława: O Joannie – prywatnie s. 315–320; Dwunurt (z listów Joanny Pollakówny do Joanny Szczepińskiej-Tramer) s. 321–384; Pietrzak-Thébault Joanna: „Misterium transformacji” – poezja Joanny Pollakówny po francusku s. 413–418; Bibliografia twórczości Joanny Pollakówny s. 419–428.

3461. STUDIA z międzyepoki. Literatura wobec przemian cywilizacyjnych i społecznych lat 1764–1863. Red. t. Edyta Graczy-Chmura, Andrzej Waśko. Kraków 2017 Księg. Akademička 8° ss. 248. (Biblioteka Sarmacka. Studia; t. 1).

Z treści: Waśko Andrzej: Międzyepoka 1764–1863. Propozycja badawcza s. 11–27; Halkiewicz-Sojak Grażyna: Słowiańszczyzna jako problem historiozoficzny i temat literacki w polskim piśmiennictwie XIX wieku s. 29–49; Kuziak Michał: Romantyczny kod antymodernistyczny (Rekonasans) s. 51–69; Sokulski Michał: Antymieszkańska i antykapitalistyczna krućjata Zygmunta Krasieńskiego w „Niedokończonym poemacie” i „Przedświcie” s. 71–93; Węgrzyn Iwona: Staroszlacheckie Okopy św. Trójcy. Henryk Rzewuski i inni. Pytania o polskie tradycje konserwatywne XIX wieku s. 95–103; Borek Piotr: Ukraina Michała Czajkowskiego (Prolegomena) s. 105–114; Budrewicz Tadeusz: Litwa pogańska w historiografii i literaturze (okres międzypowstaniowy) s. 115–132; Kowalczyk Agnieszka: Idea ziemiańska a modernizacja s. 133–147; Graczy-Chmura Edyta: Rzeczpospolita Krakowska: miasta grobów i „arka ludu” s. 149–166; Gruchała Wojciech: W sprawie Józefki – blaski i cienie osiemnastowiecznej Warszawy s. 167–184; Smaza Klaudia: Obraz Krakowa i Warszawy w pamiętnikarstwie międzyepoki s. 185–194; Gruchała Janusz S.: Uwagi o wydawaniu tekstów dziewiętnastowiecznych s. 197–205; Borek Piotr: Edytor i erudycja s. 207–209; Węgrzyn Iwona: Edytor jako detektyw. Problemy komentarza wydawniczego s. 211–217; Kawa Dariusz: Paweł Hertz jako komentator literatury romantycznej s. 219–223; Wojda Aleksandra: Kilka uwag o popularnych seriach klasyki literackiej we Francji na tle tendencji rozwoju francuskiego rynku wydawniczego po roku 1945 s. 225–229.

3462. SYLWETKI. *Zeszyty Literackie*. R. 35: 2017 nr 3 s. 54–118.

Treść: Venclova Tomas: Żydzi i Litwini. Co się zmieniło, a co nie przez ostatnie 40 lat s. 54–61; Venclova Tomas: Z podróży do Polski 1970–71 s. 62–94; Venclova Tomas: Powrót Sowietów na Litwę. Rozm. Ellen Hinsey s. 95–110; Fiut Aleksander: Wielorakie spotkania. Czesław Miłosz i Tomas Venclova s. 111–118.

3463. SZALOM Asz [1880–1957] zapomniany? Lektury na dziś, nadzieje na jutro. Zbiór. praca monograficzna pod red. Daniela Kalinowskiego. Kutno 2017 Mieję. i Pow. Bibl. Publ. im. Stefana Żeromskiego 8° ss. 136.

Z treści: Kalinowski Daniel: Słowo wstępne s. 5–7; Dąbrowska Agata: „Pochodzenie” – sceniczna prowokacja Szaloma Asza? s. 11–32; Kuligowska-Korzeniewska Anna: „Przymierze odrzuconych” Szaloma Asza – nowa wersja „Nocą na starym rynku” Iechoca Pereca? s. 34–41; Kalinowski Daniel: Niebohaterski bohater. O „Motke złodzieju” Szaloma Asza s. 42–66; Szablowska-Zaremba Monika: Dziecko jako bohater krótkich form literackich Szaloma Asza s. 68–82; Sowińska Maja: Apostoł narodów, który pozostał Żydem. Osoba i misja Saula z Tarsu w powieści „Apostoł” Szolema Asza s. 84–102; Wróbel-Best Jolanta: Obraz Nowego Jorku w powieści Szaloma Asza „East River; A Novel of New York” s. 105–124.

3464. SZCZEPANIAK Monika: Habitus żołnierski w literaturze i kulturze polskiej w kontekście Wielkiej Wojny. Kraków 2017 Universitas 8° ss. 400, nlb. 3, streszcz. ang.

3465. SZCZESIAK Edmund: Drogą do nieba śladami Remusa. Mała odyseja kaszubska. Gdynia–Wejherowo 2017 Region Jarosław Ellwart; Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej 8° ss. 333, nlb. 1, tabl. XXIV, il., mapa.

Dot. powieści „Złćć i przigodę Remusa” Aleksandra Majkowskiego (1876–1938).

3466. SZKICE sławistyczne. Księga jubileuszowa poświęcona Profesorowi Walentemu Piłatowi. Pod red. Iwony Anny Ndiaye. Olsztyn 2017 Inst. Słowiانشczyzny Wschodniej UWM 8° ss. 325, streszcz. ang.

Z treści: Curriculum vitae Profesora Walentego Piłata s. 9–10; Bibliografia prac Profesora Walentego Piłata s. 11–19; Orzechowska Joanna: Słowo o jubileuszu s. 21–23; Kasperek Norbert: Rosja i Rosjanie w oczach Franciszka Kowalskiego, poety z obłąkowego Zamościa w 1831 roku s. 25–42; Gracla Jadwiga: Dramaturgia [Nikołaja] Jewreinowa w powojennej Polsce („Czwarta ściana” w krakowskiej PWST im. L. Sol-skiego) s. 51–58; Occheli Vera: Pol’skaá dramaturgia na scene gruzińskiego teatru s. 137–149; Barszczewska Nina: Polski wkład w badania dialektów białoruskich s. 151–170; Betko Iryna: Chrześcijański ezoteryzm a spuścizna duchowa ukraińskiego myśliciela Hryhorija Skoworody (1722–1794) s. 225–231; Ksenicz Andrzej: Ihora Kałyncia tłumaczenie poezji Jerzego Hara-symowicza s. 233–244; Chojnowski Zbigniew: Transfer tekstów i syndrom uprzystępnienia – utwory z „Kmiotka” w „Gazecie Leckiej” s. 271–282; Staniszewski Andrzej, Rozbicka Renata, Żmijłowska Magdalena: Wątki katyńskie na łamach oficjalnej prasy polskiej w latach 1989–2000. Rekonesans medialny s. 283–305; Szatravski Krzysztof: Königsberg jako ośrodek kultury muzycznej s. 307–317.

3467. SZLACHTYCYZ Mateusz: Kapitan Żbik. Portret pamięciowy. Z gościnnym udziałem Maxa Suskiego. Warszawa 2017 The Facto 8° ss. 262, nlb. 1, il.

Komiks od 1967 r.

3468. SZTACHELSKA Jolanta: Mity sienkiewiczowskie i inne studia nie tylko o nim. Warszawa 2017 DiG 8° ss. 382. (Sienkiewicz – Nowe Odczytania; 6).

3469. SZUMLEWICZ Katarzyna: Miłość i ekonomia w literackich biografiach kobiet. Warszawa 2017 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 206, streszcz. ang. (Lupa Obscura).

Od 1830 r.

3470. SZYMAŃSKA Sonia: Ziemia błogostawiona – ziemia przeklęta. Sienkiewicz, Dygasiński i Konopnicka o polskiej emigracji zarobkowej za Oceanem. Wyd. 1 cyfrowe. Poznań 2016 PSP ss. 186, nlb. 1.

Wyd. cyfrowe dostępne na stronie: psp.amu.edu.pl/?type=book&id_asset=852.

Wyd. 2. Poznań–Dąbrówka 2017 Rys 8° ss. 286.

3471. ŚLIWA Joachim: Oskar Miłosz (1877–1939) i „Królowa” Karomama. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 62: 2017 s. 165–176, streszcz. ang.

Egipska królowa w utworach O. Miłosza.

3472. ŚMIECH Sienkiewicza, śmiech z Sienkiewicza. Pod red. Agnieszki Kaniczuk-Trzciniowej, Zdzisławy Mokranowskiej. Warszawa 2017 DiG 8° ss. 282, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Sienkiewicz – Nowe Odczytania; 5).

Z treści: Mokranowska Zdzisława: Wstęp s. 7–13; Kosowska Ewa: Śmiech niewesoły s. 43–56; Mokranowska Zdzisława: Uśmiechy Sienkiewicza i ludyczne „silva rerum” s. 75–89; Chomiuk Aleksandra: Sienkiewiczowskie gry z czytelnikiem w korespondencjach podróży z lat 1876–1879 s. 91–108; Gielata Ireneusz: „Wesoły błazen” czy „smutny clown”? – autoportret z pseudonimów (wokół listów Sienkiewicza do Jadwigi Janczewskiej) s. 143–151; Birek Wojciech: Karykatury Henryka Sienkiewicza – rekonesans badawczy s. 187–205; Wedemarek Marek: Krzywe zwierciadło recepcji. Niezamierzone parodie „Ogniem i mieczem” s. 209–223; Budrewicz Tadeusz: Jako pan Zagłoba w apokryfach o sprawach polskich radził s. 239–256; Bujnicki Tadeusz: „Drajfem i smeczem”, czyli tenisowe igraszki z „Ogniem i mieczem” s. 257–267.

3473. ŚWIAT Wincentego Pola [1807–1872]. Ziemia Pola, mohortowskie kresy. Red. Małgorzata Król, Małgorzata Nowak; współpr. Tadeusz Piersiak. Lublin 2017 Wydaw. KUL 8° ss. 352, streszcz. ang. KUL Jana Pawła II.

Materiały z VIII Ogólnop. Konferencji Polowskiej „Mohortowskie kresy – czasy i ludzie epok minionych”, Lublin, 2016 r.

Z treści: Zięba Jan: Prąd Humboldta? Uwagi na marginesie „Obrazów z życia i natury” Wincentego Pola s. 45–63; Nowak Małgorzata: „Ziemia” Pola – „ziemia” [Ignacego] Domeyki s. 65–84; Król Małgorzata: „Ziemia” w korespondencji

Wincentego Pola i romantyków-zesłańców s. 85–102; Póchlópek Tadeusz: Idea słowiańska w lwowskich prelekcjach Wincentego Pola w perspektywie romantycznego dyskursu o dwukulturowości Galicji s. 111–126; Kowal Jolanta: Stan oświaty na Litwie porobiorowej w perspektywie „Pamiętnika Wincentego Pola do literatury polskiej XIX wieku” s. 127–144; Maciocha Agnieszka: Ziemia podstawą oświeceniowego myślenia s. 145–175; Toruń Włodzimierz: Kilka kontekstów lektury „Mohorta” Wincentego Pola s. 179–191; Łukaszuk Małgorzata: „Mohort” jako autentyk. W kręgu kresowości, prowincji i „niezlomnego trwania” s. 193–209; Słaby Łukasz: Romantyczna „summa”. O „Mohorcie” Wincentego Pola s. 211–231; Póchlópek Tadeusz: Wpływ „pieśni historycznej ziewończyków” na dyskurs kulturowy „Mohorta” s. 233–250; Wiśniewska-Krupa Joanna: „[...] będziesz umiał odczytać, co swoje”. Guśla, czary i zabobony w piśmiennictwie Wincentego Pola s. 251–267; Klimek-Grądzka Jolanta: Klemensa Podwysockiego twórczość poetki. Uwagi o języku i stylu s. 269–292; Tserkovna-Soloveichyk Anastasia: Myth of „wild spaces” in imago type of Volhynia and Galicia in English travelogues of Romanticism s. 293–308; Bilawska Wiktoria: Problemy społeczno-historyczne ukraińsko-polskiego pogranicza końca XVIII i początku XIX wieku w „Pamiętnikach z życia” Ewy Felińskiej s. 309–320; Bondarczuk Olesia: „Pamiętnik mojego życia” Tadeusza Bobrowskiego [1829–1894]: strategię narracyjną tekstu s. 321–330; Jędrzychowska Barbara: Wielki świat prowincji kresowej: miasteczko Świsłocz w I połowie XIX wieku s. 331–348.

3474. ŚWIATY oświeconych i romantycznych. Doświadczenia, uczucia i wyobrażenia. Pod red. Bożeny Mazurkowej. Katowice 2015.

Rec.: Partyka Magdalena: O dwu światach bliskich sobie? *Wiek Oświecenia*. [T.] 33: 2017 s. 320–326.

3475. TRACZYK Michał: Komiks na świecie i w Polsce. Bielsko-Biała 2016 Dragon 8° ss. 159, nlb. 1, il. (Historica).

3476. TRYBUŚ Krzysztof: Zima romantyków. Szkice o literaturze i pamięci. Poznań 2017 Wydaw. „Poznańskie Studia Polonistyczne” 8° ss. 220, nlb. 1. (Biblioteka Literacka „Poznańskich Studiów Polonistycznych”; t. 71) (Prace Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza).

XIX–XX w.

3477. TRYLOGIA w tradycji historycznej i literackiej. *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie*. Zeszyty Historyczne. T. 16: 2017 s. 15–262, streszcz. ang.

Treść: Sinkevič Ėygen: „Trilogiā” Genrika Senkeviča v pol’skij i ukraińskij istoriografii s. 15–21; Czerniecka-Haberko Anna: „Na tropach Trylogii”. Sienkiewicz i Trylogia w ujęciu Marcelego Kosmana s. 23–35; Nagielski Mirosław: Kampania korsuńska 1648 r. hetmana w kor. Mikołaja Potockiego s. 37–56; Franz Maciej: Król Jan Kazimierz Waza w „Ogniem i mieczem” – prawda czy obraz skrzywiony s. 57–66; Kryszak Anna: Jak Skrzetuski z Małym Rycerzem Zbaraż ocalili, chana i Kozaków porobili... Obraz obrony Zbaraża na kartach „Ogniem i mieczem” H. Sienkiewicza a badania historyków s. 67–81; Constantinov Valentin: Moldawskie wieśnity w Trylogii. (Powiązania genealogiczne Jeremiego Wiśniowieckiego i związek małżeński Janusza Radziwiłła) s. 83–91; Augustowicz Sławomir: Najazd tatarski na Prusy Książęce w 1656 roku. Sienkiewiczowska wizja – lokalna tradycja – przebieg

– w świetle badań historycznych s. 93–105; Srogosz Tadeusz: Postacie szwedzkich dowódców w historiografii Ludwika Kubali s. 107–119; Rachuba Andrzej: Wewnętrzna sytuacja Wielkiego Księstwa Litewskiego w latach „potopu” s. 121–132; Strynowski Andrzej: Położenie Litwy w czasach „potopu”. Prawda i fikcja literacka s. 133–148; Złotkowski Dariusz: „Potop” 1655 roku w wymiarze regionalnym, na pograniczu literatury pięknej i historii s. 149–170; Pabich Łukasz: Pokłosie „potopu” czy nagła konieczność? Sienkiewiczowska ocena twierdzy jasno-górskiej a utworzenie garnizonu „Fortalium Marianum” przez króla Jana Kazimierza Wazę w 1657 roku s. 171–183; Smoliński Aleksander: O micie Kamieńca Podolskiego – ślady Rzeczypospolitej Obojga Narodów oraz miejsca literackich inspiracji Henryka Sienkiewicza s. 185–201; Bujnicki Tadeusz: Postaci historyczne Trylogii w świecie literackiej fikcji s. 203–218; Mróz Katarzyna: Sztuka (nie)przystosowana. Kilka refleksji na temat konstrukcji postaci Bohuna s. 219–233; Szargot Barbara: Jedna za wszystkie. Wszystkie w jednej. (O Anusi Borzobohatej-Krasieńskiej) s. 235–248; Werner Wiktor, Trzoss Adrian: Krytyka i nawiązanie. Sienkiewicz i współczesna polska literatura fantastyczna z perspektywy internetowych mediów społecznościowych s. 249–262.

3478. TRZEŚNIEWSKA Agnieszka: Miasteczko dwóch kultur. Obraz Kazimierza Dolnego w literaturze XX wieku. Lublin 2017 Norbertinum 8° ss. 262, tabl. 11, il.

3479. TWÓRCZOŚĆ literacka kobiet dla dzieci i młodzieży. Studia i szkice. Red. Beata Wałęciuk-Dejneka. Siedlce 2017 Uniw. Przyrodn.-Humanist. 8° ss. 136, streszcz. ang. (Znane, Nieznane, Zapomniane; 3).

Treść: Wałęciuk-Dejneka Beata: Wstęp s. 7–10; Kwiecień Sabina: Szkice i obrazki historyczne Mieczysławy Śleczkowskiej [1849–1910] na łamach „Małego Światka” w latach 1897–1918 s. 11–27; Wałęciuk-Dejneka Beata: Mali bohaterowie. Pisarstwo Zofii Żurakowskiej [1897–1931] s. 29–43; Jeziorkowska-Polakowska Anna: „Krasnoludków światek żwawy...” – zapomniana twórczość Fryderyki Lazarusówny [1879–1942] s. 45–69; Grunt Magdalena: „Dom na skarpie” – zapomniana powieść dla młodzieży Poli Gojawiczyńskiej [1896–1963] s. 71–78; Szabłowska-Zaremba Magdalena: Pomiedzy baśniowością a polityką – o twórczości Marty Hirschsprung [1903–1941?] s. 79–101; Zióntek Artur: „Ujrzałam Ojca w blasku niezmiernym” – pisma mistyczne Anielki Budkówny [1933–1947] s. 103–128.

3480. VITKUS Zigmars: Paneriu vaizdinio lūžiai J. Mackiewicziaus esė „Paneriai-bazė”. *Lituanistica*. T. 63: 2017 Nr. 2 s. 77–94, streszcz. ang.

Transformacja obrazu Ponar w eseju Józefa Mackiewiczia (1902–1985) „Ponary-baza”.

3481. W KRĘGU języka, literatury i nauczania. Księga pamiątkowa z okazji jubileuszu 70-lecia urodzin profesora Wojciecha Górczyca. Pod red. Libora Pavery. Bielsko-Biała 2017 Wydaw. Nauk. Akad. Techniczno-Humanist. 8° ss. 290, il., streszcz. ang.

Z treści: Jubilat Wojciecha Górczyca s. 11–23; Żurek Piotr: Polska idea legionowa na Balkanach w XVIII i XIX wieku s. 67–79; Węgrzyniak Anna: Wojna i pokój. Od powieści historycznej do opowieści reportażowej s. 199–214; Bernacki Marek: Václav Burian jako tłumacz Czesława Miłosza. Głosa historycznoliteracka s. 239–263.

3482. WAT Aleksander: Notatniki. Transkrypcja i oprac. Adam Dziadek, Jan Zieliński. Warszawa–Katowice 2015 IBL PAN; UŚ 8° ss. 934.

Rec.: Wójtowicz Aleksander: „Notatnik” Aleksandra Wata. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 2 s. 249–252.

3483. WEJBERT-WĄSIEWICZ Ewelina Izabela: Feminizm w polskiej literaturze kobiet. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. L: Artes. Vol. 15: 2017 [nr] 2 s. 97–109, streszcz. ang.

Lata 1905–2009.

3484. WIĄZANIE sobótkowe. Studia o Janie Kochanowskim. Red. Estera Lasocińska, Wiesław Pawlak. Warszawa 2015 IBL PAN; Stow. „Pro Cultura Litteraria” 8° ss. 552, il. (Studia Staropolskie. Series Nova; t. 43(99)).

Z treści: Lasocińska Estera, Pawlak Wiesław: Słowo wstępne s. 9–11; Milewska-Ważbińska Barbara: „Mundus symbolicus.” O wyobraźni poetyckiej i myśleniu emblematicznym Jana Kochanowskiego s. 25–37; Jakóbczyk-Gola Aleksandra: Cztery żywioły w poezji Jana Kochanowskiego s. 38–46; Nowicka-Jeżowa Alina: Italianizm Kochanowskiego – problem otwarty s. 47–78; Rusnak Radosław: Jazdowska prapremiera „Odprawy postów greckich” wobec inscenizacyjnych wzorów teatru włoskiego s. 79–91; Krocak Jerzy: W labiryncie. O układzie „Fraszek” s. 108–117; Lawenda Tomasz: Listy poetyckie we „Fraszach” Jana Kochanowskiego s. 118–131; Buszewicz Elwira: Klasyki dla Sarmatów. Jan Kochanowski i dwie „Heroidy” s. 132–149; Mejor Mieczysław: Jana Kochanowskiego foricenium „Ad Iacobum Gorscium”, czyli kim był Helvidius s. 166–181; Dąbrowka Andrzej: Poeta i polityka s. 203–217; Koehler Krzysztof: Kochanowski i polityka s. 218–237; Dąbrowska-Kujko Justyna: Jana Kochanowskiego refleksja o wojnie s. 238–253; Ryba Renata: Jan Kochanowski i inni poeci staropolscy wobec tatarsko-tureckiego barbarzyństwa s. 254–264; Wichowa Maria: Krytyka pijaństwa w twórczości Jana Kochanowskiego s. 265–279; Fieguth Rolf: „Quam mors extinxit, doluit pater immortalam” („Którą zniszczyła śmierć, tę ojciec oplakał beznamiętną”). „Treny” Jana Kochanowskiego w świetle łacińskiego przekładu Franciszka Dionizego Książczaka s. 322–338; Duska Joanna: Tajemnicza „Gadka” z księgi III „Fraszek” Jana Kochanowskiego. Rozwiązanie zagadki s. 348–355; Krauze-Karpińska Joanna: Zaległe tantiemy i darowane grzywny. O konsekwencjach sławy s. 359–368; Barłowska Maria: Przypis do walety miłosnej s. 369–378; Jarczykowa Mariola: Paremiograf i Poeta. Jan Kochanowski w pracach edytorskich i przekładowych Salomona Rysińskiego s. 379–394; Kuran Michał: Recepcja dokonana Jana Kochanowskiego w twórczości Marcina Paszkowskiego s. 395–411; Rot-Buga Ewa: Józef Bartłomiej Zimorowic i Jan Kochanowski – wybrane przykłady poetyckiego dialogu w „Sielankach nowych ruskich” s. 412–423; Pieczyński Maciej: „Psalterz Dawidów” Jana Kochanowskiego w kulturze czasów saskich. Problemy recepcji s. 424–435; Stasiewicz Krystyna: Litteracka znajomość Elżbiety Drużbackiej z Janem Kochanowskim s. 436–447; Kacprzak Marta M.: Jan z Czarnolasu jako bohater poezji w XIX w. Z dziejów recepcji spuścizny Kochanowskiego s. 448–470; Urban-Godziek Grażyna: Coś ty Kochanowski zrobił romantykom... Piętno dziewiętnastowiecznego antyrenesansyzmu i antylatynizmu w badaniach nad twórczością Jana Kochanowskiego s. 471–496; Frodyma Mariusz: O kilku piętnastowiecznych wyrazach w utworach Jana Kochanowskiego. Uwagi wstępne s. 499–505; Piskala Magdalena: „Jam auspiciatum animal”. Kilka słów o herbie Kochanowskich w kontekście dawnej symbiologii i heraldyki s. 506–521; Trębska Małgorzata: „Gratulatio in festo Ioannis” s. 522–533.

Rec.: Lenart Mirosław, *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 61: 2017 s. 358–366.

3485. WIELGOSZ Ewa: „Raptus Europae. Dziennik” Józefa Wittlina. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 1 s. 149–164, streszcz. ang.
Z l. 1920–1976.

3486. WŁADYSŁAW Orkan. Piewca Gorców i Podhala. Red. nauk. Bolesław Faron. Kraków 2015.

Rec.: Kolcz Bogusław, *Rocznik Sąddecki*. T. 45: 2017 s. 355–361.

3487. WOJTAŚ Iwona: Gwiazdy w „Lalce” Bolesława Prusa [1847–1912]. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 2 s. 55–71, streszcz. ang.

Inspiracje naukowe pisarza w dziedzinie astronomii, fizyki i matematyki.

3488. WOJTOWICZ Witold: Pomiedzy oralnością a piśmiennością: Tzw. „Carmen Mauri” (XII–XVI stulecie). Problem historii tekstu epickiego i jego recepcji. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 3]: 2013 nr 2 s. 13–42.

3489. WOŁODKIEWICZ Witold: Spoktania Koziołka Matołka z prawem. *Palestra*. R. 62: 2017 nr 12 s. 92–96.

Komiks Kornela Makuszyńskiego (1884–1953).

3490. WÓJCİK-DUDEK Małgorzata: W(y)-czytać Zagładę. Praktyki postpamięci w polskiej literaturze XXI wieku dla dzieci i młodzieży. Katowice 2016.

Rec.: Tomczok Marta, *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 795–801.

3491. WSCHÓD mużulmański w literaturze polskiej. Idee i obrazy. Red. nauk. Grzegorz Czerwiński, Artur Konopacki. Białystok 2016.

Rec.: Stasiak Arkadiusz M.: Staropolska wiedza o Bliskim Wschodzie. *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 2 s. 177–181.

3492. WSPÓLNOTA wyobrażona. Pisarki Europy Środkowej wobec problemów literackich, społecznych i politycznych lat 1914–1945. Pod red. Grażyny Borkowskiej, Iwony Boruszkowskiej i Katarzyny Nadanej-Sokołowskiej. Warszawa 2017 IBL PAN 8° ss. 524, streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk., Warszawa, 21–22 IV 2016 r. Z treści: Borkowska Grażyna: Wstęp s. 9–21; Demska-Budzułak Lesia: Od Mawki do Kasandry. Pisarki Ukrainy Centralnej w latach dwudziestych i trzydziestych XX wieku s. 25–40; Świerkosz Monika: Niezgodą i niezaangażowanie. Maria Dąbrowska i Stanisława Przybyszewska wobec problemów politycznych oraz ekonomicznych dwudziestolecia międzywojennego s. 41–60; Wójtowicz Sylwia: Miłeny Rudnyckiej wizja wspólnoty ukraińskiej w międzywojniu s. 61–83; Gajewska Agnieszka: Pisarki wobec mniejszości narodowych w dwudziestolecu międzywojennym (na przykładzie reportażu sądowego

Ewy Szelburg-Zarembiny „Myjcie owoce!”) s. 85–98; Bednarczuk Monika: W sieci zobowiązań. O płci, etnosie i stratyfikacji społecznej w Europie Środkowo-Wschodniej s. 99–126; Rusnak Iryna: Artystyczna historiozofia Halny Żurby (na podstawie prozy międzywojennej) s. 127–140; Marzec Lucyna: Litwa wyobrażona Kazimierza Iłkowskiego s. 141–156; Nabytowicz Ihor: Eseistyka Darii Wikonkiej [1893–1945] w kontekście artystycznych i politycznych idei dwudziestolecia międzywojennego s. 157–172; Kaczak Tetiana: Proza dla młodzieży Iryny Wilde [1907–1982] i jej współczesna kontynuacja s. 173–185; Sosnowska Danuta: Wiek dojrzałości? Drogi i rozdroża czeskiej prozy kobiecej w międzywojniu s. 233–246; Goszczyńska Joanna: Międzywojenna słowacka proza kobieca. Rekonstrucje s. 247–255; Olech Barbara: Tradycja i nowoczesność. Świat kobiecej lat dwudziestych w felietonach Marii Grossek-Koryckiej s. 277–296; Magnone Lena: „Święty Charlie Chaplin”. Wpływ doświadczeń kinematograficznych na prozę Stanisława Przybyszewskiej s. 331–358; Dżabagina Anna: „Sein oder Nichtsein”, czyli Eleonora Kalkowska wobec wojny i kryzysu s. 429–448; Hnatiuk Ola: Represjonowana pamięć o Holokauście. Opowiadanie „Eti” Olhy Duczymyńskiej na tle epoki s. 449–468; Kiezuń Anna: Doświadczenie wojny w twórczości Marii Kuncewiczowej (o zapiskach wojennych w „Kluczach” z dystansu) s. 469–486.

3493. WSPÓŁCZESNY i dawny obraz dziecka w literaturze i kulturze. Pod red. Leonardy Mariak i Joanny Rychter. Szczecin 2017 Volumina.pl, Daniel Krzanowski 8° ss. 201, streszcz. ang.

Z treści: Chrobot Agata: Obraz dziecka w wybranych XVI-wiecznych łacińskich utworach napisanych na okoliczność narodzin i śmierci s. 7–20; Guzowska Dorota: Dzieci jako inwestycja – obraz dziecka w wybranych angielskich przekazach pamiętnikarskich epoki Stuartów s. 21–33; Kalniuk Tomasz: Stawianie się dzieckiem jako warunek świętości. „Dzieciństwo duchowe” w życiu Teresy Martin i Kunegundy Siwec [1876–1955] s. 35–44; Krzysztofik Małgorzata: Kreaacja Dzieciątka Jezus w zbiorze kołęd „Szukamy stajenki” Jacka Kazmierskiego wobec tradycji kołęd staropolskiej s. 55–69; Mazurkiewicz Michał: Obraz dziecka w malarstwie amerykańskim i polskim – zabawa, rozrywka, sport (1850–1939) s. 99–112; Serafin Ewa: Z dziewczynki w kobietę – o inicjacyjnym motywie tańca z demonami w baśniach ludowych s. 121–128; Siwec Agata: Wychowanie moralne dziecka w koncepcjach pedagogicznych Izabeli Moszezeńskiej [1864–1941] s. 129–139; Szymczak Ewelina: Wizerunek dziecka i obraz dzieciństwa w wybranych utworach poezji oświeceniowej s. 141–157; Szyszko-Trojnowska Joanna: „Zabić w dziecku duszę polską, podeptać, spowierać”. Lekcja patriotyzmu według Cecylii Walewskiej [1859–1940] s. 159–169; Wądołny-Tatar Katarzyna: Koń na biegunach – symboliczna reprezentacja dzieciństwa s. 171–180; Zawiszewska Agata: Niezrealizowane macierzyństwo jako punkt zwrotny w życiu kobiety. Na przykładzie „Dziewcząt z Nowolipiek” Poli Gojawczyńskiej s. 191–201.

3494. WYDRA Wiesław, Rzepka Wojciech Ryszard: Z dziejów literatury i kultury staropolskiej. Studia o książkach i tekstach. Transl. Ludwik Jasiński, Anna Mądry. Poznań 2017 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 207, nlb. 1, il. UAM. (Filologia Polska).

Treść: Wydra Wiesław: XIII-wieczne polskie nazwy roślin z rękopisu monachijskiego s. 9–14; Rzepka Wojciech Ryszard, Wydra Wiesław: O staropolskim eksplícitowym wierszu Szczepana z Krajkowa „O, wszęgo świata wszętek lud” (1407 rok) s. 15–22; Rzepka Wojciech Ryszard, Wydra Wiesław: O staropolskiej pieśni „Bądź wiesioła, Panno czysta...” (kilka uwag

wydawców) s. 23–32; Wydra Wiesław: O rzekomej najstarszej kolędzie polskiej „Zdrow bądź, krolu anjelski” s. 33–36; Rębowski Wojciech, Rzepka Wojciech Ryszard, Wydra Wiesław: Zespół pieśniowy ze schyłku XVI wieku z rękopisu Kłasztora Klarysek krakowskich s. 37–64; Wydra Wiesław: Założenia i trudności edytora polskiej poezji średniowiecznej s. 65–76; Wydra Wiesław: „... Sed magis amica veritas”. Abrewiacje w średniowiecznych tekstach polskich s. 77–82; Wydra Wiesław: O kodeksie Wawrzyńca z Łaska (1544 rok) i „Ewangelii Nikodema” w nim zawartej s. 83–96; Wydra Wiesław: Na marginesie nowej edycji „Ortografii” Stanisława Zaborowskiego s. 97–104; Wydra Wiesław: O jednym kalendarzu zagubionym, a drugim odnalezionym oraz o „Wojnie trojańskiej” s. 105–112; Rzepka Wojciech Ryszard, Wydra Wiesław: Nieznane paremiczne glosy Andrzeja Głabera z Kobylina s. 113–126; Wydra Wiesław: O nieznannej trzeciej edycji „Pieśni postnych starożytnych” i nieznanym kalendarzu Andrzeja Rymysa s. 127–134; Wydra Wiesław: Erasmo-Lascianum w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu s. 135–138; Wydra Wiesław: O kancjonał darowanym Jakubowi Ostrogowi przez braci czeskich s. 139–146; Wydra Wiesław: Nieznany druk toruński Melchiora Neringa z 1581 roku s. 147–152; Wydra Wiesław: „Historia Polonica” Jana Długosza z roku 1614 odnaleziona s. 153–162; Wydra Wiesław: „Pieśni nabożne...” z krakowskiej oficyny Antoniego Wosińskiego (1627 rok) s. 163–178; Wydra Wiesław: Głosa do dziejów staropolskiego popularnego dramatu religijnego s. 179–188; Rzepka Wojciech Ryszard, Wydra Wiesław: O polityczności i niepolityczności języka dwu wierszy nieobyczajnych z końca XVIII wieku uwag kilka s. 189–196; Spis publikacji (1973–2016) s. 197–207.

3495. WYKA Marta: Czytanie [Stanisława] Brzozowskiego. Kraków 2012.

Rec.: Mizerkiewicz Tomasz: Historia intelektualna współczesności. O „Czytaniu Brzozowskiego” Marty Wyki. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 1 s. 195–199.

3496. ZAJAS Paweł: Transfer kultury w polu wydawniczym. Archiwum Siegfrieda Unselda a literatura polska. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 2 s. 179–206, streszcz. ang.

3497. ZAJĄC Grzegorz: Czuję werydyk. Twórczość poetycka Juliana Ursyna Niemcewicza. Kraków 2015.

Rec.: Noworolska Barbara: Czulość prawdy. Rozważania wokół życia i twórczości Juliana Ursyna Niemcewicza. *Bibliotekarz Podlaski*. Nr 34: 2017 s. 275–283, sum.

3498. ZAJĄCZKOWSKI Ryszard: Literackie ślady wiary od romantyzmu do współczesności. Lublin 2017 Wydaw. KUL 8° ss. 226. KUL. Wyd. Filozofii.

3499. ZDUNIAK Michał: Teoria polskiego dramatu postsakralnego na przykładzie twórczości Stanisława Wyspiańskiego [1869–1907] i Tadeusza Różewicza [1921–2014]. Warszawa 2017 Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 134. (Pracowania Historii Dramatu 1864–1939; 2).

3500. ZIÓŁKOWSKA Ewa: Polski Petersburg literacki. Od Niemcewicza do Mrożka. Przekł. z jęz. pol. Weronika Bielajewa-Saczuk.

Sankt Petersburg–Warszawa 2017 MSZ. Biuro Archiwum i Zarządzania Informacją 8° ss. 174, il. (Polonica Petropolitana; vol. 14).

Tekst równol. pol., ros.

h) Historia książki

Zob. poz. 102, 505, 510, 518, 521, 523, 589, 592, 776, 1226, 1242, 1941, 3049, 3720, 5080, 5132, 5717, 5782, 6450, 6490, 6519, 6867, 6940, 7102, 7110, 7140, 7191, 7240, 7241, 7285, 7299, 7338, 7369, 7418, 7447, 7500, 7504, 7514, 7539, 7574, 7613, 7622, 7822, 7858, 7976, 8233, 8253, 8256, 8257, 8357, 8433, 8510, 8512, 8626, 8652, 8716, 8722, 8793, 8854, 8944, 9771, 9868, 9962, 10035, 10120, 10213, 10671.

3501. 200 LAT Ossolineum. *Galicja*. T. 3: 2017 s. 9–273, streszcz. ang.

Treść: Matwijów Maciej: Blaski i cienie kuratorii literackiej Lubomirskich w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich w latach 1827–1944 s. 9–42; Redzik Adam: Z dziejów kuratorii ekonomicznej Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie – o pewnym sporze prawnym (czy tylko?) s. 43–62; Bąbiak Grzegorz P.: Wokół mecenatu Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie w XIX w. s. 63–85; Figiela Bożena: Zbiory przeworskie w kolekcji Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich. Dary Henryka i Jerzego Lubomirskich s. 86–120; Franczyk-Cegła Agnieszka: Zbiory książkowe Biblioteki im. Gwalberta Pawlikowskiego s. 121–146; Lazurko Lidia: Časopis Nacional'noji bibliotki imeni Ossolins'kih u L'vovi v XIX stoliti s. 147–169; Glušik Irina: Avgust Bel'ovs'kij ta Ivan Vagulevič: naukovja spivpračja u Nacional'nomu instituti imeni Ossolins'kih s. 170–182; Pisulińska Joanna: Maurycy Dzieduszycki (1813–1877) i jego zainteresowania przeszłością s. 183–199; Michalska-Bracha Lidia: Kilka uwag na temat inicjatywy „biblioteki syberyjskiej” w lwowskim Ossolineum s. 200–210; Kravec' Danilo: Živ'azki ukraina: Avgust Bel'ovs'kij ta Ivan Zakladom im. Ossolins'kih u L'vovi s. 211–224; Hoszowska Mariola: „Pamięć” i „historia” instytucji. Ossolineum w międzypokoleniowej refleksji Polaków (do 1939 r.) s. 225–249; Movna Marianna: Ossolineum u dzerkałi putivnikiv L'vovom (1871–1939) s. 250–262; Kotowski Robert: Udział Wacława Olszewicza w ratowaniu Ossolineum we Lwowie s. 263–273.

3502. ANDRYSIAK Ewa: Biblioteka kantoników lateranickich regularnych w Kaliszu i jej losy po likwidacji klasztoru w 1810 roku. *Polonia Maior Orientalis*. T. 2: 2015 s. 37–48, streszcz. ang.

W aneksie: Egzemplarze znajdujące się w zbiorach Biblioteki Seminarium Duchownego we Włocławku.

3503. BARTOSZAK Michał: Pozostałości księgozbioru prymasa Stanisława Karnkowskiego w Archiwum Archidiecezjalnym w Gnieźnie. *Roczniki Biblioteczne*. R. 61: 2017 s. 35–65, streszcz. ang.

3504. BIBLIOTEKA publiczna w przestrzeni społecznej. Księga jubileuszowa z okazji 100-lecia działalności Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi. Red. nauk. Jacek Ladorucki. Łódź 2017 WBP im. Marszałka Józefa Piłsudskiego

8° ss. 648, il., streszcz. ang. + 1 dysk optyczny (CD-ROM).

Materiały z międzynarodowej naukowej konferencji jubileuszowej pt. „Biblioteka publiczna w przestrzeni społecznej”, Łódź, 11 X 2017 r.

Z treści: Czajka Barbara: Wstęp s. 9–10; Czajka Barbara: Działania koordynujące Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi w zakresie programów dla bibliotek i rozwoju czytelnictwa w województwie łódzkim w latach 2007–2017 s. 13–26; Makowski Tomasz: Oddział Biblioteki Narodowej w Łodzi 1945–1946. Początki ogólnokrajowej sieci bibliotecznej? s. 27–40; Travníček Jiří, Nieć Grzegorz: Książka i biblioteki publiczne na ziemiach czeskich – tradycja i współczesność s. 41–57; Kruszewski Tomasz: Modernizm i neomodernizm. Architektura bibliotek publicznych w Polsce na początku XXI wieku s. 87–98; Ladorucki Jacek: Jan Augustyniak [1894–1971] – nestor łódzkiego bibliotekarstwa s. 101–120; Bierzynski Piotr: Aktywność obywatelska inteligencji oraz przemysłowców łódzkich wobec potrzeb bibliotecznych Łodzi na przykładzie działalności Towarzystwa Biblioteki Publicznej w Łodzi (1916–1922) i Zarządu Związku Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskim (1935–1939) s. 121–151; Stolarczyk Tomasz: Komisja Powszechnego Nauczania i jej wpływ na rozwój czytelnictwa i bibliotek w Łodzi w dwudziestolecu międzywojennym s. 153–168; Nieć Grzegorz: Marszałek Józef Piłsudski i Legiony w asortymencie wtórnego rynku książki w Polsce s. 169–196; Domagalska Elżbieta: Konserwacja starych druków i innych obiektów w ciągu stu lat istnienia łódzkiej księżnicy s. 169–196; Chlebna Agata, Kantyka Joanna: Historia powstania, księgozbiór i aktywność Działu Zbiorów Regionalnych Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi s. 219–231; Traczynska-Kiewel Jolanta: Biblioteka Cyfrowa – Regionalia Ziemi Łódzkiej źródłem wiedzy o regionie s. 245–256; Dominikowska Jolanta: Zmiany technologiczne w zakresie tworzenia bibliografii regionalnej (od kartoteki kartkowej do bazy „online”) s. 281–293; Boczkowski Piotr: Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów w latach 2000–2016 s. 297–313; Przybylska-Kacprzak Aleksandra: Dział Udostępniania Zbiorów i Magazynów w latach 1989–2016 s. 315–324; Powalska-Pietrzak Aneta: „Żyjemy wśród prawa i dzięki niemu” – Czytelnia Prawniczo-Ekonomiczna Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej, jej czytelniczy i księgozbiór s. 325–340; Kuć Bogusława: Dział Zbiorów Specjalnych – wczoraj i dziś s. 341–362; Kraska Katarzyna: Dział Zbiorów Audiowizualnych w kręgu kultury i edukacji s. 363–382; Nowak-Wawrzyniak Ewa, Sztajner Katarzyna: Tradycyjnie czy nowoczesnie? Różne aspekty popularyzacji wiedzy i czytelnictwa w pracy Działu Informacji Naukowej Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi s. 383–404; Traczynska-Kiewel Jolanta: Dział Automatyzacji Biblioteki s. 405–413; Sołtysiak Aleksandra: Dział Informacji Naukowej – historia, ewolucja, działalność s. 415–429; Krzewicka Paulina, Guzek Michał: Historia oraz bieżąca działalność Działu Ochrony i Konserwacji Zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi s. 431–448; Chlebna Agata, Kantyka Joanna: Bibliografia publikacji pracowników Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi za lata 1917–2017 s. 461–631.

Dodatek na płycie CD: Baranowska Ewa, Zwierzyńska Jolanta: WBP w Łodzi w latach 2008–2017. Kalendarium s. 1–132.

3505. BIBLIOTEKI w kulturze Kresów. Pod red. nauk. Marii Kalczyńskiej, Danuty Szewczyk-Kłós, Anny Jańdział, Pawła Melczewskiego. Opole 2017 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 154, il., streszcz. ang. Uniw. Opolski, Bibl. Gł. Uniw. Opolskiego.

Treść: Kalczyńska Maria: Wstęp s. 7–9; Rajchel Anna: Utwory polskich artystów w Bibliotece Medycznej (1925–1939)

s. 10–19; Koćwin Mirosława: Biblioteka Miejska im. Wincentego Smagłowskiego w Stanisławowie s. 20–24; Gorczyca Bożena, Kot Paulina, Kraus Anna, Strojna-Krzystanek Anna: Uczeni Iwowscy i ich wkład w rozwój nauk technicznych – na podstawie Kolekcji Lwowska Biblioteki Politechniki Krakowskiej s. 25–37; Ziolo Krzysztof: Profesor Stanisław Fryze – jeden z najwybitniejszych polskich elektrotechników (z badań archiwalnych Biblioteki Głównej Politechniki Śląskiej w Gliwicach) s. 38–51; Gądek-Radwanowska Marzanna; Zdzisław Konstanty Jagodziński – rycerz niezłomny emigracji londyńskiej s. 52–64; Melczewski Paweł: Zbiory o proveniencji kresowej w Bibliotece Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii Zagranicznej im. ks. Jana Jabłońskiego TChr w Poznaniu s. 65–81; Rusińska-Giertych Halina: Digitalizacja kolekcji bibliotecznych szansą na utrwalenie dziedzictwa narodowego – na przykładzie Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu s. 82–90; Czerwińska Elżbieta, Jańdziak Anna: Kresy w kręgu zainteresowań Biblioteki Głównej Politechniki Opolskiej s. 91–99; Szewczyk-Kłos Danuta, Kmiecik Barbara: Zasoby Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego warsztatem badacza historii i kultury Kresów s. 100–109; Gębołyś Zdzisław: „Kalendarz Rodziny Wileńskiej” jako źródło wiedzy o Polakach na Litwie s. 110–128; Kalczyńska Maria: Biblioteka „Wołania z Wołynia” i jej twórcą ks. Witold Józef Kowalów z Ukrainy s. 129–142; Kalczyńska Maria: Bibliografia serii Biblioteka „Wołania z Wołynia” 1997–2007 (wybór) s. 143–154.

3506. BIESAGA Monika: Biblioteka gminy wyznaniowej żydowskiej we Lwowie (1901–1939). *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 1 s. 95–109, streszcz. ang.

3507. BORAL Agata: Biblioteka im. Dr. Władysława Biegańskiego w latach 1917–1939 i jej finansowanie przez władze miejskie Częstochowy. *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 7: 2017 s. 83–110, streszcz. ang.

3508. CELER Bogumiła: Drukarnie Kalisza w latach 1945–2000. Kalisz 2015.

Rec.: Sobczak-Waliś Monika, *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Librorum*. [Vol.] 1(24): 2017 s. 135–139.

3509. CHADRYSIK Danuta: Stanisław Szenic [1904–1987] – bibliofil i jego ekslibrisy. *Rocznik Kasprowiczowski*. [T.] 14/15: 2016 s. 189–202.

3510. CHLEBUS Ewa: Elementy przybyszowe w opwach późnogotyckich – formy, funkcje, terminologia. *Roczniki Biblioteczne*. R. 61: 2017 s. 67–84, streszcz. ang.

3511. CZUB Robert: Towarzystwo Czytelni dla Kobiet w Gostyniu. *Rocznik Gostyński*. T. 2: 2015 s. 55–64.

W l. 1907–1953.

3512. DRZEMCZEWSKI Jerzy: Wydawnictwo Porta Mare. *Rocznik Gdyński*. Nr 28: 2016 s. 197–206.

Od 1993 r.

3513. DZIEJE książki i prasy. Przegląd badań za lata 2013–2015. Praca zbior. pod red. Bernadety Iwańskiej-Cieślak i Elżbiety Poko-

rzyńskiej; przy współpr. Zdzisława Kropidłowskiego i Dariusza Spychały. Bydgoszcz 2017. Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 391, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji, Bydgoszcz, 27 XI 2015 r.

Z treści: Domżał Zbigniew, Wałkowski Andrzej: „Pióro potężniejsze niż pastorał”. O opatach średniowiecznego klasztoru cystersów w Mogile, którzy zasiedli do pisania s. 9–52; Matyasik Joanna: Pomeranika w zbiorze starych druków Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy s. 53–78; Stolarczyk Tomasz: Inwentarze biblioteczne XVII–XX wieku środkowopolskich klasztorów dominikańskich i bernardynskich. Komunikat s. 79–93; Kropidłowski Zdzisław: XVIII-wieczny księgozbiór cechu piekarzy gdańskich s. 95–114; Keiss-Dolańska Daria: Gdańsk w republice listów – nowożytna korespondencja w Gdańsku od XVI do XVIII wieku na podstawie międzynarodowej bazy internetowej EMLO s. 115–127; Pokorzynska Elżbieta: Księga czeladnicza gdańskiego cechu introligatorskiego s. 129–141; Gębołyś Zdzisław: „Aliis inserviendos consumer” – portret psychologiczny bibliotekarzy niemieckich w XIX wieku s. 143–164; Kwiatkowska Magdalena: Prywatny mecenat publikacji naukowych w Królestwie Polskim. Rekonstrukcja s. 165–178; Olczak-Kardas Monika: Książka na łamach czasopisma „Śpiew w Szkole” (1933–1939) s. 179–196; Rudera Piotr: Kształtowanie kultury fizycznej w toruńskiej prasie sportowej okresu międzywojennego s. 197–205; Wodniak Katarzyna: Żnińska „Moja Przyjaciółka” (1934–1939) w kręgu zainteresowań badaczy s. 207–219; Gruszka Zbigniew: Lektury „wypędzonych”. Książka na łamach czasopisma „Waldenburger Heimatbote” w latach 1949–2013 s. 221–233; Pryczkowski Eugeniusz: Obecność języka kaszubskiego w prasie regionalnej po 1989 roku na przykładzie wybranych pism Pomorza s. 235–252; Sadowska Jadwiga, Hościło Kamila: Prasa na terenie współczesnego województwa podlaskiego w XX wieku – stan badań w dekadzie 2005–2015 s. 253–265; Kristanova Evelina: Miesięcznik społeczno-kulturalny „Magazyn Familia” (2008–2011) jako przykład pisma familijnego s. 267–283; Korczyńska Joanna: Polskie czasopisma o tematyce fantastycznej w latach 1982–2015 (próba syntezy) s. 285–302; Nieć Grzegorz: Wtórny rynek książki w Polsce s. 303–323; Ostrowska Magda: Rozwój wydawnictw mangi w Polsce w latach 2010–2015 s. 325–336; Karwowski Marcin: Tematyka działalności polskich bibliologów i informatologów w latach 2013–2015 ze szczególnym uwzględnieniem zagadnienia książki i prasy s. 355–372.

3514. DZIENIS Helena: Supereklibrisy heraldyczne gdańszczan z XVI–XVIII wieku. *Libri Gedanenses*. T. 34: 2017 s. 23–55, streszcz. ang., niem.

3515. EBERHARTER Markus: Księgozbiór Towarzystwa Ćwiczącej się Młodzieży w Literaturze Ojczystej i Iwowskie życie literackie przed powstaniem styczniowym. *Rocznik Biblioteki Narodowej*. T. 48: 2017 s. 229–326, streszcz. ang.

3516. FOSZCZYŃSKA Beata: Książka sportowa na polskim rynku wydawniczym w latach 1989–1995. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 211: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 14: 2016 s. 165–190, streszcz. ang.

3517. FRAN CZAK Radosław: Oprawy woluminów z księgozbioru kanonika gnieźnieńskiego

Leonarda Walkonowskiego [ok. 1550–1617] w zasobach Archiwum Archidiecezjalnego w Gnieźnie. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 103–114, streszcz. ang.

3518. FRANCZYK-CEGŁA Agnieszka: Nieznany prognostyk astrologiczny Jana z Głogowa na 1505 rok. *Czasopismo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*. Z. 28: 2017 s. 145–158, streszcz. ang.

Wydobyty z oprawy XVI-wiecznego druku w 1976 r.

3519. FROMELC-PAWELCZYK Teresa: Stare druki w księgozbiorie Piotra Bańkowskiego [1885–1976] w bibliotece Łomżyńskiego Towarzystwa Naukowego im. Wagów. *Studia Łomżyńskie*. T. 26: 2016 s. 163–186, streszcz. ang. Spis.

3520. GARWOLIŃSKI Tomasz: Utracone i zachowane kościelne księgozbiory warmińskie od XVII do XX wieku. *Bibliotheca Nostra*. Nr 3(41): 2015 s. 116–135, streszcz. ang.

3521. GIERMAZIAK Wojciech: Exlibrisy i grafika z księgozbioru Biblioteki Majorackiej Schaffgotschów w zbiorach Głównej Biblioteki Lekarskiej w Warszawie. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 217–232, streszcz. ang., czes., niem.

3522. GRUCHAŁA Irena: Kompozycja typograficzno-wydawnicza podręczników lwowskiej firmy Kazimierza Stanisława Jakubowskiego (1868–1926). *Folia Toruniensia*. [T.] 17: 2017 s. 103–128, streszcz. ang., niem.

3523. GULIŃSKA Grażyna: Księgarstwo spółdzielcze w Polsce – przyczynek do badań bibliologicznych na przykładzie działalności Spółdzielni Księgarskiej „Ognisko” w Opocznie. *Rocznik Biblioteki Uniwersyteckiej*. T. 4/5: 2017 s. 81–96, streszcz. ang.

W l. 1922–1949.

3524. GWIOŹDZIK Jolanta: „Benedictina” typieckie w zbiorach lwowskich. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 29–57, streszcz. ang.

3525. ILGIEWICZ Henryka: Towarzystwo XXVII Miłośników Książki w Kownie (1930–1940). *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 193–216, streszcz. ang.

3526. INTROLIGATORZY i ich klienci. Bookbinders and their customers. Red. Arkadiusz Wagner; współpr. Iwona Imańska, Teresa Szymorowska. Toruń 2017 Wydaw. Nauk.

UMK 8° ss. 341, il., streszcz. ang. (Tegumentologia Polska Dzisiaj; 2).

Materiały z konferencji, Toruń, 17–18 XI 2016 r.

Z treści: Wagner Arkadiusz, Imańska Iwona, Szymorowska Teresa: Wstęp s. 11–15; Wagner Arkadiusz, Imańska Iwona, Szymorowska Teresa: Introduction s. 17–22; Chlebus Ewa: Śladami introligatorstwa warmińskiego. O późnogotyckim warsztacie przypisywanym do Lidzbarka s. 25–48; Sidorowicz-Mulak Dorota: Późnogotyckie oprawy Mistrza Drobnych Tłoków dla klasztorów bernardyńskich położonych na terenach południowo-wschodniej Polski w zbiorach Ossolineum s. 49–71; Wagner Arkadiusz: Introligatorzy elit. O działalności Stanisława z Białej i Macieja z Przasnysza vel Mistrza Główek Anielskich s. 73–92; Płaszczyńska-Herman Katarzyna: Łukasz ze Lwowa – jego związki z introligatorem Jerzym Moellerem i nietypowy pomysł na superreklis s. 93–107; Muraszko Michał: Oprawy trzech ksiąg opata trzemeszńskiego Aleksandra Mielńskiego s. 109–124; Franczak Radosław: Warsztat Introligatora ML na podstawie zbiorów Archiwum Archidiecezjalnego w Gnieźnie s. 125–145; Czapnik Marianna: Oprawy z księgozbioru profesora Akademii Krakowskiej Jana Musceniusza s. 147–166; Wyszomirska Krystyna: Toruńskie oprawy książek z renesansowej biblioteki Henryka Strobanda s. 167–178; Dudzik Sebastian: Gdańskie zlecenia bpa Hieronima Rozrażewskiego. Przyczynek do rozważań na temat klienteli Introligatora SS s. 179–199; Łopuch Wojciech: Oprawy starodruków z wielkim herbem książąt pomorskich i ich konserwacja s. 201–212; Iwańska-Cieslik Bernardeta: Kapituła zleca oprawę ksiąg – analiza rachunków i innych dokumentów kapituły katedralnej we Włocławku w poszukiwaniu opłat za usługi introligatorskie w latach 1492–1863 s. 213–228; Pokorzynska Elżbieta: „Proximus”. O szczególnie bliskich kontaktach introligatorów z klientami s. 229–244; Lewkowicz Piotr: Berliner Stadtbibliothek i introligatorzy – ślady związków wśród starych druków Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego s. 245–258; Kawalko Danuta R.: Znaki własnościowe i oprawy w księgozbiorie klemensowskim rodziny Zamoyckich s. 259–277; Paś Monika: Adresy w konwolutach – kilka słów o wybranych zabytkach w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie s. 279–297; Pronobis-Gajdzis Małgorzata, Komsta-Sławińska Karolina: Dawni introligatorzy konserwatorami książki. Od konserwacji do kreacji w kontekście inwestora i wykonawcy prac s. 301–317; Pokorzynska Elżbieta: Leksykon opracowawczy. Projekt Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki – komunikat s. 319–322.

3527. JANECZEK Michał: Utracony księgozbiór ks. Stanisława Kozierowskiego. *Przeгляд Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 51–69, streszcz. ang.

Zawiera też wykaz starodruków z księgozbioru S. Kozierowskiego (1874–1949).

3528. JUBILEUSZE Ossolineum. Antologia tekstów. Pod red. Marty Pękalskiej i Alicji Mitki. Wrocław 2017 Ossolineum 8° ss. 262, nlb. 2. (Osso Wczoraj i Dziś).

3529. KIELBASA Bartosz: Biblia brzeska w Żychlinie. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 3 s. 124–126.

3530. KONIECZNA Jadwiga: Biblioteki publiczne o charakterze naukowym w Polsce w XX wieku (do 1990 r.) Geneza. Status. Organizacja. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 299–316, streszcz. ang.

3531. KOSSOWSKI Maciej Dariusz: „Inwentarz praw polskich” Kazimierza Arnolfa Żeglickiego z adiacją tekstu. *Rocznik Biblioteki Narodowej*. T. 48: 2017 s. 263–297, streszcz. ang.

Z 1754 r.

3532. KRZAK-WEISS Katarzyna: Supplement do badań nad polskimi modlitewnikami drukowanymi XVI wieku. Próba identyfikacji i chronologizacji arkusza ze zbiorów Archiwum Archidiecezjalnego w Gnieźnie na podstawie analizy zdobiących go drzeworytów. *Roczniki Biblioteczne*. R. 61: 2017 s. 25–34, streszcz. ang.

3533. KSIĄŻKA dawna i jej właściciele. (Early printed books and their owners). T. 1. Zbiór studiów pod red. Doroty Sidorowicz-Mulak i Agnieszki Franczyk-Cegły. Wrocław 2017 Ossolineum 8° ss. 284, nlb. 4, il.

Materiały z konferencji, Wrocław, 29 IX – 1 X 2016 r.

Treść: Sidorowicz-Mulak Dorota: Słowo wstępne s. 9–13; Karlak Weronika: Główne zespoły proveniencyjne zbioru starych druków Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu odbiciem jej zawilży łosów s. 15–36; Czapanik Marianna: Kolekcje historyczne w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie s. 37–60; Partyka Jacek: Stare druki Biblioteki Jagiellońskiej – stan opracowania, proveniencje, perspektywy badawcze s. 61–76; Sidorowicz-Mulak Dorota: Kolekcja starych druków Zakładu Narodowego im. Ossolińskich i jej proveniencje s. 77–102; Łukaszewski Jakub, Wójcik Rafał: Największe zasoby proveniencyjne sprzed 1939 r. w kolekcji starych druków Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu s. 103–115; Falk Aneta: Losy kórnickich starych druków w świetle badań proveniencyjnych s. 117–132; Borysowska Agnieszka: Główne zespoły proveniencyjne w zabytkowych zbiorach Książnicy Pomorskiej im. Stanisława Staszica w Szczecinie s. 133–155; Matyasik Joanna: Struktura proveniencyjna zbioru starych druków Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Witolda Bełzy w Bydgoszczy s. 157–173; Della Rocca de Candal Geri: The 15cBOOKTRADE project and the Material Evidence in Incunabula database s. 175–182; Spandowski Michał: Uwagi na marginesie pracy nad katalogiem inkunabułów Biblioteki Narodowej. Komunikat s. 183–186; Gryzio Beata: Inkunabuły z gdańskich księgozbiorów kościelnych w PAN Bibliotece Gdańskiej s. 187–194; Vaitkevičiūtė Viktorija: Inkunabuły i ich właściciele w bibliotekach litewskich s. 195–214; Michalska Agata: Inkunabuły Książnicy Pomorskiej w świetle ostatnich badań s. 215–225; Luniewski Jarosław, Ogierman Leonard: Inkunabuły klasztoru Paulinów na Jasnej Górze w Częstochowie. Stan badań i zespoły proveniencyjne s. 227–236; Łukaszewski Jakub: Inkunabuły odnalezione w trakcie inwentaryzacji zasoby Biblioteki Katedralnej w Gnieźnie s. 239–268; Sulecki Szymon: Inkunabuły kapituły katedralnej lwowskiej w zbiorach biblioteki karmelitów na Piasku w Krakowie s. 269–286.

3534. KSIĄŻKA dawna i jej właściciele. (Early printed books and their owners). T. 2. Zbiór studiów pod red. Doroty Sidorowicz-Mulak i Agnieszki Franczyk-Cegły. Wrocław 2017 Ossolineum 8° ss. 318, nlb. 2, il.

Materiały z konferencji, Wrocław, 29 IX – 1 X 2016 r.

Z treści: Knapek Elżbieta: Księgozbiór Świętosława Milczącego w świetle zapisek proveniencyjnych s. 9–18; Kachur Iryna: Z historii bibliotek renesansowych – dar Erazma

z Rotterdamu dla arcybiskupa Jana Łaskiego s. 19–34; Šipek Richard: Fragments of the 16th- and 17th-century libraries in the Prague Nostitz Library and Wrocław University Library s. 35–52; Muraszko Michał: Wpisy proveniencyjne w drukach z biblioteki kanonika gnieźnieńskiego Tomasza Josickiego s. 53–62; Almes Iwan: „Ex Libris Patrum Basilianorum”: z historii prywatnych księgozbiorów bazyliarów prowincji ruskiej w drugiej połowie XVIII w. s. 63–80; Dziewulska Joanna M.: Stare druki z Biblioteki Tulczyńskiej w zbiorach Towarzystwa Naukowego Krakowskiego s. 81–96; Ściażko Mateusz: Stare druki z kolekcji Oppersdorffów w zbiorach Biblioteki Śląskiej s. 97–110; Pawłowski Weronika: Ślady księgozbiorów kolekcjonerów wrocławskich w zbiorach specjalnych Biblioteki Śląskiej s. 111–128; Otto Maria: Księgozbiór Johanna Fidalgo i jego katalog aukcyjny s. 129–138; Pawłowska Maria: Posesory i czytelnicy książek naukowych z dziedziny fizyki s. 139–149; Bebak Marek: Struktura proveniencyjna historycznego księgozbioru krakowskich bonifratrów – zarys problematyki s. 151–161; Umński Waclaw: Znaki własnościowe w Bibliotece Zgromadzenia Księży Misjonarzy w Krakowie s. 163–174; Fluda-Krokos Agnieszka: Co zostało z biblioteki klasztornej augustianów w Książ Wielkim (1381–1864)? Próba rekonstrukcji s. 175–191; Zimnoch Katarzyna: W poszukiwaniu klasztornego księgozbioru supraskiego. Stan badań i perspektywy badawcze s. 193–206; Kwaśniewski Andrzej: Księgozbiór Kapituły Kieleckiej w świetle inwentarza z roku 1650 s. 207–227; Stolarczyk Tomasz: Znaki własnościowe sieradzkich starych druków podominikańskich w zbiorach biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku i w Muzeum Okręgowym w Sieradzu. Komunikat s. 229–235; Sjökvist Peter: Polish collections at Uppsala University Library – a history of research s. 237–244; Wilgosiewicz-Skutecka Renata: Fragmenty księgozbioru poznańskiego Kolegium Jezuitów w bibliotekach uniwersyteckich w Poznaniu i Uppsalu s. 245–260; Swaziński Tomasz: Współpraca Biblioteki Narodowej z bibliotekami rosyjskimi w dziedzinie dokumentacji i badań zbiorów specjalnych s. 259–267; Puszka Marta: O proveniencji starych druków z lubelskich oficyń przechowywanych w zbiorach Biblioteki Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie s. 275–286; Czarski Bartłomiej: Staropolski ekslibris na tle ówczesnych form emblematycznych s. 287–300; Syska Ewa: Co skrywają powojenne nabytki bibliotek, czyli o metodach pozbywania się niechciany proveniencji ze starych druków na przykładzie działalności poznańskiego antykwarium Mariana Swinarskiego (1902–1965) s. 301–307.

3535. KSIĄŻKA i biblioteka w procesie komunikacji społecznej. Pod red. Renaty Aleksandrowicz i Haliny Rusińskiej-Giertych. Wrocław 2015.

Rec.: Franke Jerzy, *Przegląd Biblioteczny*. R. 85: 2017 z. 1 s. 93–105.

3536. KSIĄŻKA w życiu człowieka. W poszukiwaniu (u)traconej wartości. Red. nauk. Katarzyna Segiet, Kamila Słupska. Poznań 2017 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 360, il. UAM. (Psychologia i Pedagogika; nr 258).

Z treści: Matyas Bożena: Dzieciństwo aktywne kulturalnie w teorii i praktyce pedagogicznej Janusza Korczaka s. 41–49; Sobeci Mirosław: Miejsce książki i literatury w kształtowaniu tożsamości kulturowej w Europie Środkowej i Wschodniej. Perspektywa edukacji międzykulturowej s. 51–64; Orłowska Beata A.: Książka po lemkowsku – tracona czy utracona wartość s. 125–139; Zimnoch Katarzyna: Wychowawcza i poznawcza rola książki odzwierciedlona w polskich przysłówach s. 169–185; Góra Barbara: Odkrywanie duszy – list prywatny jako przekaznik wartości w sytuacji granicznej w aspekcie literatury osobistej s. 187–205.

3537. KSIĄŻKA żydowska w Europie Środkowej i Wschodniej w XIX–XX wieku. *Studia Judaica*. Vol. 20: 2017 nr 2 s. 187–263, streszcz. ang.

Treść: Liszka Katarzyna: Dwie modalności „libricide” s. 187–207; Romanik Weronika: Co czytano w czasie Zagłady? Refleksja nad powieścią „Czterdzieści dni” Musa Dah w kontekście żydowskiego ruchu oporu s. 209–235; Szwabowicz Magda Sara: Wydawcy w służbie idei. O pionierach hebrajskiego świeckiego ruchu wydawniczego s. 237–263.

3538. KSIĘGA darczyńców Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Pod red. Marty Pękalskiej. Wrocław 2017 Ossolineum 4° ss. 253, nlb. 3, il.

XIX–XXI w.

3539. KSIĘGOZBIÓR wielkopolskiego magnata – Andrzej Opaliński (1540–1593). Tom studiów pod red. Arkadiusza Wagnera. Poznań 2011.

Rec.: Gąsowska Magdalena: Księgozbiór Łukasza Opalińskiego. *Bibliotekarz Podlaski*. Nr 37: 2017 s. 351–359.

3540. KULTURA książki i informacji. Księga jubileuszowa dedykowana Profesor Elżbiecie Gonddek. Pod red. Arkadiusza Pulikowskiego. Katowice 2017 Wydaw. Uniw. Śląskiego 8° ss. 455, nlb. 1, il. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3594).

Dostępne także w formie elektronicznej.

Z treści: Socha Irena: Profesor Elżbieta Gonddek – w służbie nauki o książce oraz akademickiej dydaktyki bibliotekoznawczej i informatologicznej s. 7–18; Gołda Agnieszka: Bibliografia publikacji Profesor Elżbiety Gonddek za lata 1980–2016 s. 19–36; Gołda Agnieszka: Historia bibliografii polskiej w świetle publikacji dwudziestolecia międzywojennego s. 147–168; Sąsiadek Ewa: Nauki pomocnicze bibliologii – stan badań s. 169–182; Pytlos Barbara: Wydawnicza działalność Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Gustawa Daniłowskiego w Sosnowcu w latach 2002–2012; Juda Maria: Działalność wydawniczo-księgarska Cezarych w świetle inwentarza z 1731 roku s. 195–209; Gębolski Zdzisław: Uczeni, poeci i inni – bibliotekarze miejscy na ziemiach niemieckich w latach 1789–1871 s. 211–232; Żołędowska-Król Beata: Karol Estreicher. Analiza publikacji na łamach „Biblioteki Warszawskiej” s. 233–245; Tałuć Katarzyna: Głosy o kulturze śląskiej na łamach „Kuźnicy” Pawła Musioła (rozważania wstępne) s. 247–261; Heska-Kwaśniewicz Krystyna: „Książki były treścią mego życia”. O lekturach Karoliny Lanckorońskiej s. 263–275; Tadeusiewicz Hanna: Łódzcy bibliofile w „Słowniku pracowników książki polskiej”. Wspomnienie s. 277–283; Makles Karol: Bibliofilstwo i bibliomania – rekonesans badawczy s. 285–294; Warząchowska Bogumiła: Literatura kresowa w kolekcji księdza profesora Józefa Krętosza w Bibliotece Teologicznej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach s. 295–308.

3541. KYSIL Małgorzata: Dwa tomy manuskryptów Antona Altmanna, kronikarza Schaffgotschów, na tle przed- i powojennych losów Biblioteki Majorackiej w Cieplicach. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 153–160, streszcz. ang., czes., niem.

3542. LADORUCKI Jacek: Wybrane polskie serie poetyckie i wydania wzorcowe poezji

dla uczniów i nauczycieli do 1939 roku. Aspekty edytorskie i kulturowe. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. R. 10: 2017 nr 1 s. 29–53, streszcz. ang.

Od 1910 r.

3543. MARSZAŁSKA Jolanta M[ałgorzata], Graczyk Waldemar: Zespoły proveniencyjne zasobu inkunabułów i starych druków Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Tarnowie. Właściciele, użytkownicy, bibliofile. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 295, tabl. 16, streszcz. ang.

3544. MATUSZAK Grzegorz: Obrachunki kolekcjonersko-bibliofilskie. Łódź 2017 Nakł. aut.; Łódzkie Tow. Przyj. Książki 8° ss. 135, nlb. 1, il.

3545. MEŻYŃSKI Andrzej: Z dziejów bibliotek w Polsce. Od średniowiecza do 1989 roku. Warszawa 2017 Wydaw. SBP 8° ss. 95, nlb. 1, il. (Biblioteczka „Poradnika Bibliotekarza”; 32).

3546. MIREK Małgorzata: Dziedzictwo kulturowe świętej Kingi. Ze zbiorów Biblioteki Sióstr Kларыsek w Starym Sączu. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 213–233, streszcz. ang.

3547. MOSKAL Tomasz: Mszał krańcicki – zabytek z XV wieku. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 193–198, streszcz. ang.

3548. [MUCHA Roman, Mucha Marzanna]: Wydanie autorskie ekslibrisów Romana i Marzanny Muchy z okazji 500-lecia polskiego ekslibrisu i 100-lecia Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego im. Bartosza Głowackiego w Tomaszowie Lubelskim. Tomaszów Lubelski 2017 Tomaszowskie Tow. Regionalne im. doktora Janusza Petera 4° ss. 118, nlb. 2, il., streszcz. ang.

3549. MURASZKO Michał: Oprawy książkowe Piotra Kmity ze zbiorów Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. *Czasopismo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*. Z. 28: 2017 s. 173–181, streszcz. ang.

3550. O ETOSIE książki. Studia z dziejów bibliotek i kultury czytelniczej. Pod red. Teresy Wilkoń. Katowice 2017 Wydaw. UŚ 8° ss. 814, nlb. 6, tabl. k. 1, il. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3621).

Studia dedykowane profesor Irenie Sosze z okazji pięćdziesięciolecia pracy naukowej i dydaktycznej.

Z treści: Wilkoń Teresa: Słowo wstępne s. 7–8; Wilkoń Teresa: Profesor Irena Socha. Szkic biograficzny s. 9–18; Bibliografia publikacji Profesor Ireny Sochy [za l. 1974–2016]. Oprac. Hanna Langer s. 19–29; Synowiec Helena: O roli bibliotek w upowszechnianiu kultury i gwary regionu śląskiego (na wybranych przykładach) s. 35–48; Juda Maria: Księgozbiór rajcy i aptekarza Pawła Soldadinięgo. Przyczynek do dziejów kultury intelektualnej mieszczaństwa krakowskiego pierwszej połowy XVIII wieku s. 49–66; Komza Małgorzata: Książki – nagrody. Dzieje i funkcje s. 67–86; Pidlypeczak-Majerowicz Maria: Księgozbiory bazylianów od XVI do XVIII wieku s. 87–98; Krawczyk Antoni: Studia nad książkami przemieszczonymi z Europy do ZSRR po II wojnie światowej s. 99–123; Tadeusiewicz Hanna: Zasługi lekarzy dla organizacji bibliotek prywatnych i publicznych w Polsce s. 124–131; Rodzeń Jacek: Ilustracje aparaty naukowej w polskojęzycznej książce chemicznej w XIX wieku s. 132–146; Koredeczuk Bożena: Kobiety – miłośniczki książek znane i nieznane. Przyczynek do badań bibliofilstwa polskiego (XV – XIX wiek) s. 147–159; Różyczki Edward: Z dziejów księgozbiorów i zainteresowań czytelniczych ziemian polskich na dawnych południowo-wschodnich Kresach w XIX i na początku XX wieku s. 160–174; Ogierman Leonard: Drukarze i nakładcy z Bazyli w inkunabulach z Biblioteki Jasnoogórskiej w Częstochowie s. 175–188; Pawłowicz Weronika: Księgozbiór Johanna Ephraima Scheibla i fragment jego kolekcji matematycznej w Bibliotece Śląskiej w Katowicach s. 189–222; Gołda Agnieszka: Helena Drège (1888–1956). Przyczynek do dziejów bibliotekarstwa dwudziestolecia międzywojennego s. 223–241; Reizesz-Dzieduszycki Jerzy: Działalność kolekcjonerska i bibliofilska przedstawicieli arystokracji i ziemiaństwa polskiego przełomu XVIII i XIX wieku. Działyńscy, Dzieduszyccy, Baworowscy s. 258–269; Żołędowska-Król Beata: Architektura biblioteczna na łamach czasopisma „Bibliotekarz” w latach trzydziestych XX wieku s. 270–278; Gębołył Zdzisław: Viktor Kauder [1899–1985]. Szkic do portretu s. 279–294; Czarzasty Sergiusz: Resortowa Sieć biblioteczna Sił Zbrojnych RP. Przełom 2014 i 2015 roku s. 295–303; Jarczykowa Mariola: Wypowiedzi do czytelnika w siedemdziesięciu księgach rękopiśmiennych s. 307–320; Kocójowa Maria: Edycja bibliofilska – sprzymierzeńcem czytelnictwa s. 321–338; Oleczak-Kardas Monika: „Przełóg Księgarski” jako źródło informacji o czytelnictwie w dwudziestoleciu międzywojennym (na przykładzie roczników 1930–1939) s. 339–253; Dzieniakowska Jolanta: O czasopiśmie szkolnych w urzędowych dziennikach kuratorskich okresu II Rzeczypospolitej s. 354–366; Lubczyńska Aleksandra: Oferta Księgarni Ludowej Kaspra Wojnara w Krakowie w świetle katalogów z 1908 i 1914 roku s. 382–399; Pietrzak Małgorzata: Retoryka kultury robotniczej w powojennej Łodzi na łamach pierwszego rocznika „Głosu Robotniczego”, z 1945 roku s. 400–411; Wrona Grażyna: „Prasa dalej rozpowszechnia te prawdy, popularyzuje je i tym sposobem kraj cały staje się uczestnikiem wiedzy”. Dziewiętnastowieczne dyskusje wokół popularyzacji nauki s. 434–446; Warząchowska Bogumiła: Promocja prasy i książki na łamach miesięcznika „Akcja Katolicka na Śląsku” [1937–1939] s. 450–467; Korespondencja Zdzisława Hierowskiego i Tadeusza Rózewicza (1959–1967). [Wyd.] Marian Kisiel s. 483–507; Piechota Marek: Czy w inwokacji „Pana Tadeusza” Mickiewicz użył rymów częstochowskich? s. 508–520; Heska-Kwaśniewicz Krystyna: O książce, która nie została napisana (Gustaw Morcinek i Związek Polaków w Niemczech) s. 521–527; Sieradzka Danuta: Udział drukarzy i wydawców Górnego Śląska w kampanii plebiscytowej i powstańczej s. 540–552; Tałuc Katarzyna: Obraz rzeczywistości lat osiemdziesiątych XX wieku w wypowiedziach „Szoły Podziemnej”, „Szoły” s. 553–572; Ossowski Jerzy Stefan: Tropy lektur w wierszach Henryki Łazowertówny [1900–1942] s. 573–596; Aleksandrowicz Tadeusz: Bibliologiczne konteksty działalności Marka Terencjusza Warona s. 597–606; Pawłowiczowa Maria: Szkolne wspomnienia generała Stanisława Franciszka Sosabowskiego [1892–1967] – twórcy I. Samodzielnej

Brygady Spadochronowej w Wojsku Polskim s. 633–649; Budrewicz Zofia: Ekodyskurs wychowawczy w międzywojennej literaturze dla młodzieży s. 661–678; Budrewicz Tadeusz: „Kogo dziś wienczą?”. Ostatni rok Stanisława Jachowicza [1796–1857] s. 679–691; Konopka Maria: Literatura dla dzieci i młodzieży w ofercie lwowskich nakładców doby autonomii galicyjskiej (1867–1914) s. 692–703; Staniów Bogumiła: Książki o książkach – dla dzieci. Jak popularyzowano wiedzę o piśmie i książce wśród młodych czytelników w PRL-u s. 704–715; Woźniakowski Krzysztof: Józef Ignacy Kraszewski i warszawski tygodnik „Przyjaciel Dzieci” s. 716–729; Olszewska Bożena: Janina Porazińska – współzałożycielka, współredaktorka i autorka międzywojennego „Plomyka s. 730–742; Uljasz Adrian: Edukacja czy propaganda? Tematyka historyczna w twórczości Wandy Żółkiewskiej [1912–1989] s. 743–756; Plis Jerzy: „Pod Znakiem Maryji”. Miesięcznik Związku Sodalicy Mariańskich Młodzieży Szkół Średnich w Polsce (1920–1939) s. 743–756; Kalczyńska Maria: Katalog poloników emigracyjnych i diploskich na podstawie kolekcji Stowarzyszenia Ochrony Poloników Niemieckich z Opola. Literatura edukacyjna dla młodzieży s. 771–789; Kotwica Agnieszka: Estetyczne walory wyposażenia edytorskiego książek ilustrowanych przez Józefa Wilkona ze zbiorów Muzeum Książki Dziecięcej w Warszawie. Bibliotekarskie i informacyjne aspekty zgromadzonej kolekcji muzealnej s. 790–809; Tabula gratulatoria s. 811–814.

3551. PARTYKA Jacek: Historyczny księgozbiór kamedułów eremitów z krakowskich Bielan. Spojrzenie na kulturę materialno-duchową polskich kamedułów. Kraków 2017 Tyniec Wydaw. Benedyktynów 8° ss. 239, nlb. 1, il.

3552. PIECHOTA Grażyna, Kida-Bosek Agnieszka: Dziewiętnastowieczne katalogi wystaw artystycznych jako źródło bibliologiczne. *Folia Bibliologica*. Vol. 59: 2017 s. 251–282, streszcz. ang.

3553. PODNIESIŃSKA Katarzyna: The Bookplates of Polish Coin and Medal Collecting Connoisseurs in the Collection of the National Museum in Krakow. Libraries and Numismatic Collections in the 18th Century. *Notae Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 12: 2017 s. 231–254, streszcz. pol.

3554. POKORNA-IGNATOWICZ Katarzyna: Robotnicza Spółdzielnia Wydawnicza „Prasa-Książka-Ruch” w polskim systemie medialnym. Kraków 2016.

Rec.: Mielczarek Tomasz, *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 2 s. 141–144.

3555. POKORZYŃSKA Elżbieta: Gdy bibliotekarz jest bibliofilem – Henryk Filipowicz-Dubowik (1930–2015). *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 535–544.

3556. POLACZEK-BIGAJ Marta: Robotnicza Spółdzielnia Wydawnicza „Prasa-Książka-Ruch”. Studium wybranych problemów. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 145, il.

W l. 1973–2004.

3557. ROSA Joanna: Dzieje wydawnicze przekładów twórczości Janoscha w Polsce. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 211: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 14: 2016 s. 348–365, streszcz. ang.

Właśc. Horst Eckert (1974–2014).

3558. ROZEN Fryderyk: Identyfikacja fragmentów przedtrydenckich druków liturgicznych. *Rocznik Biblioteki Narodowej*. T. 48: 2017 s. 221–243, streszcz. ang.

3559. RULKA Kazimierz: Księgozbiór z przełomu XIX i XX wieku proboszcza diecezji kujawsko-kaliskiej ks. Wojciecha Charuby. Włocławek 2017 [b.w.] 8° ss. 55, nlb. 1.

W aneksie spis książek ks. W. Charuby (1845–1925).

3560. RULKA Kazimierz: Wkład ks. Zygmunta Tyburskiego [1907–1967] w opracowanie inkunabułów w bibliotece seminaryjnej we Włocławku. *Studia Włocławskie*. T. 19: 2017 s. 645–664, streszcz. ang.

3561. RULKA Kazimierz: Wokół słowa drukowanego i pisanego. Miłkowie 2016.

Rec.: Wróbel Adam, *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 32: 2017 s. 223–225.

3562. RUSEK Adam: Od szalonego Grzesia do Szynkła. Krótka historia samoistnych publikacji komiksowych w Polsce do roku 1989. *Bibliotheca Nostra*. Nr 4(46): 2016 s. 83–96, streszcz. ang.

Od 1920 r.

3563. SEWERYNIAK Henryk: Perspektywy badań nad „Pontyfikałem Płockim”. *Studia Płockie*. T. 44: 2016 s. 73–85, streszcz. fr.

Z XII w.

3564. SKARBIEC. 200 lat Ossolineum. Wybór i oprac. Marta Markowska. Wrocław–Warszawa 2017 Ossolineum; Ośr. Karta 8° ss. 357, nlb. 3, il. (Osso Wczoraj i Dziś).

Fragmenty listów, dokumentów i doniesień prasowych dot. Ossolineum w l. 1800–2017.

3565. SOBOL-KIELBANIA Małgorzata: Księgozbiór Cieleckich w zbiorach Biblioteki Publicznej im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie. *Z badań nad Książką i Księgozbiórami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 155–171, streszcz. ang.

Z XIX–XX w., gromadzony w Hadyńkowcach na Podolu, następnie przewieziony do Ryglia w pow. tarnowskim.

3566. SOCHA Klaudia: Refleksje o wielości perspektyw badawczych w studiach nad dawną

książką drukowaną i praktycznych pożytkach z tych badań. *Roczniki Biblioteczne*. R. 61: 2017 s. 3–23, streszcz. ang.

3567. STĘPIEŃ Bogdan: Księgarnie w Łańcucie w latach 1927–1950. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. R. 10: 2017 nr 2 s. 53–68, streszcz. ang.

3568. STUDIA bibliologiczno-edytorskie. Edycje, prasa, czytelnictwo. (Analizy, materiały, przeglądy). Red. nauk. Katarzyna Grabias-Banaszewska, Radosław Szyber. Zielona Góra 2015 Inst. Filologii Pol. 8° ss. 118.

3569. SZYMAŃSKA Kamila: Karty tytułowe jako źródło wiedzy do życia Johanna Heermanna (1585–1647). Rekonesans księgoznawczy. *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 170–179.

3570. TOMASZEWSKI Jacek: Oprawy haftowane i tekstylne z XVI–XIX wieku w zbiorach polskich. T. 1: Kontekst historyczny; T. 2: Katalog opraw haftowanych. Warszawa 2011–2013.

Rec.: Pokorzyska Elżbieta, *Roczniki Biblioteczne*. T. 61: 2017 s. 317–321.

3571. VERLAGSMETROPOLE Breslau 1800–1945. Hrsg. von Urszula Bonter, Detlef Haberland, Siegfried Lokatis, Patricia Blume. Berlin 2015 De Gruyter Oldenbourg 8° ss. 500, il. (Schriften des Bundesinstituts für Kultur und Geschichte des Deutschen im östlichen Europa; Bd. 62).

Z treści: Haberland Detlef: Breslauer Verlage 1800–1945. Historische Desiderate – Forschung – Perspektive s. 9–23; Blume Patricia F.: Ein „solider sowohl als splendor Verleger“. Der Breslauer Verlagsbuchhändler Josef Max s. 25–138; Fritzsche Alexandra: Die Verlagsbuchhandlung Georg Philipp Aderholtz s. 139–184; Bieniasz Łukasz: Verleger, Kulturmissionar und Schmuggler. Ferdinand Hirt und sein Verlag 1832 bis 1879 s. 185–228; Breysach Barbara: Kleinere und mittlere jüdische Verlage in Breslau. Juden als Verleger – deutsch-jüdische Verlagsgeschichte s. 229–264; Dziemiątko Leszek: Der Verlag von Eduard Trewendt (1845–1903). Eine Breslauer Erfolgsgeschichte s. 265–290; Bonter Urszula: Der Presse- und Buchverlag S. Schottlaender s. 291–333; Zarski Krzysztof: M. & H. Marcus Verlag. Zwischen Idealismus und Geschäft s. 335–376; Gessler Ulrike: „Von friederizianischer Tradition erfüllt, sind die Mauern des Hauses“. Die letzten Jahre der Buchverlage Wilhelm Gottlieb Korn in Breslau (1929–1945) s. 377–456; Petzianna Berthold: Der Gauverlag NS-Schlesien (1930–1945). Presse-Krake und Buchmarkt-Amateure s. 457–486.

Rec.: Karlak Weronika, *Roczniki Biblioteczne*. T. 61: 2017 s. 324–331.

3572. WAGNER Arkadiusz: Jan Walter z Chojnic [ok. 1445–1512] jako prekursor gdańskiej szkoły superekslibrisu. *Libri Gedanenses*. T. 34: 2017 s. 5–22, streszcz. ang., niem.

3573. WANDEL Agnieszka: Nie tylko dinozaury – obca książka popularnonaukowa dla dzieci i młodzieży w polskim repertuarze wydawniczym. *Bibliotheca Nostra*. Nr 1(43): 2016 s. 89–104, streszcz. ang.

W l. 1945–2014.

3574. WĄSIK Barbara: Wydawnicze dzieje twórczości Heleny Mniskówny w latach 1909–1989. *Bibliotheca Nostra*. Nr 4(46): 2016 s. 50–82, streszcz. ang.

3575. WISŁA Włodzimierz: Zakłady Graficzne Dom Słowa Polskiego 1950–2010. Warszawa 2017 Włodzimierz Wiśła; Studio Agat Jerzy Burski 8° ss. 158, nlb. 1, il.

W Warszawie.

3576. WÓJCIK Ewa: Magia książki – Bodekowie, antykwarusze lwowscy. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 211: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 14: 2016 s. 305–313, streszcz. ang.

XIX–XX w.

3577. Z ŻYCIA książki. Ochrona i konserwacja zbiorów bibliotecznych oraz konteksty. Prace dedykowane profesorowi Leonardowi Ogiermanowi. Pod red. Anny Tokarskiej. Katowice 2015.

Rec.: Warzachowska Bogumiła, *Fides*. [R. 23]: 2017 nr 1 s. 230–234.

3578. ZAMRZYCKA Judyta: Intrologia toruńscy od XV do XVI/XVII wieku. Typologia cech warsztatowych. Toruń 2014.

Rec.: Kopiński Krzysztof, *Folia Toruniensia*. [T.] 17: 2017 s. 253–259, streszcz. ang., niem.

3579. ZAPISKI Mikołaja Kopernika w drukach Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum” w Olsztynie. Pod red. Tomasza Garwolińskiego. Olsztyn 2016.

Rec.: Pawłowicz Weronika, *Fides*. [R. 23]: 2017 nr 2 s. 175–180.

i) Historia prasy, radia i telewizji

Zob. poz. 766, 893, 1718, 2633, 2945, 3205, 3254, 3385, 3513, 3550, 7201, 7623, 7707, 7834, 7850, 7877, 7888, 7891, 7892, 7932, 7936, 7945, 7962, 7975, 7993, 8011, 8024, 8059, 8075, 8094, 8134, 8207, 8397, 8407, 8471, 8484, 8515, 8533, 8553, 8559, 8649, 8655, 8662, 8668, 8671, 8722, 8723, 8732, 8734, 8844, 8878, 8900, 8922, 8929, 8968, 8981, 8983, 9241, 9334, 9366, 9369, 9420, 9438, 9457, 9498, 9522, 9534, 9558, 9852, 9854, 9958, 9978, 10027, 10181, 10197, 10249, 10279, 10522, 10524, 10529, 10544, 10556, 10622, 10630, 10634, 10660, 10682, 10709.

3580. 50 LAT ŚSHT. *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. T. 50: 2017 z. 2 s. 334–465.

Treść: Bednarski Damian: Zagadnienia dotyczące historii Kościoła na Śląsku na łamach „Śląskich Studiów Historyczno-Teologicznych” (1968–2016) s. 334–347; Wójtowicz Marek: Problematyka filozoficzna w 50-letniej historii „Śląskich Studiów Historyczno-Teologicznych” s. 348–357; Czarnuch Monika, Rączka Izabela: Bibliistyka w „Śląskich Studiach Historyczno-Teologicznych” s. 358–373; Kamczyk Wojciech: Patrystyka w „Śląskich Studiach Historyczno-Teologicznych” (1968–2016) s. 374–383; Gigłok Marta: Teologia systematyczna w „Śląskich Studiach Historyczno-Teologicznych” (1968–2017) s. 384–387; Bartoszek Antoni: Zagadnienia teologicznomoralne w „Śląskich Studiach Historyczno-Teologicznych” s. 388–408; Gwóźdź Monika: Prawo kanoniczne w „Śląskich Studiach Historyczno-Teologicznych” s. 409–417; Surmiak Wojciech: Co czytają autorzy „Śląskich Studiów Historyczno-Teologicznych”? O recenzjach opublikowanych na łamach czasopisma s. 418–448; Surmiak Wojciech: Gdzie jeżdżą „po naukę” autorzy „Śląskich Studiów Historyczno-Teologicznych”? O sprawozdaniach publikowanych na łamach czasopisma s. 449–461; Kempa Jacek: „Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne” dzisiaj s. 462–465.

3581. BAUCHROWICZ-TOCKA Maria: „Wspólna Praca” (1910–1932) – łomżyński periodyk informacyjno-polityczny. *Rocznik Bibliologiczny-Prasoznawczy*. [R.] 9(20): 2017 s. 177–193, streszcz. ang.

3582. BEDNARSKI Damian: Geneza i historia czasopisma „Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne”. *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. T. 50: 2017 z. 2 s. 229–249, streszcz. ang.

Od 1968 r.

3583. BENEDYKTOWICZ Zbigniew, Szerzeń Tomasz: „Konteksty. Polska Sztuka Ludowa” historia pisma. *Konteksty*. R. 71: 2017 nr 1/2 s. 419–425, 444–458.

W l. 1947–2017.

3584. BIBUŁA. XV-lecie rocznika. Red. Jan Strękowski, Wojciech Borowik. Warszawa 2017 Stow. Wolnego Słowa 8° ss. 314 + 1 dysk optyczny (CD-ROM).

3585. BOJCZUK Hanna: Redaktorzy „Pamiętnika Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego” w latach 1837–2016. *Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego*. T. 152: 2016 nr 20 s. 248–260.

3586. CHMIELEWSKI Witold [Jan]: 70 lat „Przeglądu Historyczno-Oświatowego”. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 3/4 s. 9–23, streszcz. ang.

3587. CIESIELSKA Maria: „Przegląd Lekarski Oświęcim” – czasopismo dwukrotnie nominowane do Pokojowej Nagrody Nobla. *Medycyna Nowożytna*. T. 22: 2016 z. 2 s. 223–232, streszcz. ang.

Wychodziło jako rocznik – dodatek do „Przeglądu Lekarskiego” w l. 1961–1991.

3588. CZASOPISMA towarzystw naukowych w Polsce. Journals of scientific societies in Poland. Pod red. Andrzeja Kansego. Warszawa 2017 PAN 8° ss. 312, il., streszcz. ang.

Z treści: Kansy Andrzej: Wstęp s. 9–13; Chodubski Andrzej: Przestrzeń czasopiennictwa towarzystw naukowych a idee postmodernizmu s. 25–37; Kunikowski Stanisław: Wkład wydawnictw periodycznych towarzystw naukowych w Polsce w rozwój nauki i tożsamości regionalnej s. 38–49; Mielczarek Tomasz: Czasopismo Częstochockiego Towarzystwa Naukowego „Ziemia Częstochowska” (1934–2015) s. 50–58; Nycz Edward: Uwarunkowania funkcjonowania czasopisma Towarzystwa Ziemi Koziełskiej w społeczności lokalnej pogranicza etniczno-kulturowego s. 73–84; Walczak Krzysztof: Czasopisma Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk jako narzędzie formowania środowiska naukowego s. 85–92; Andrysiak Ewa: Kaliskie Towarzystwo Lekarskie jako wydawca czasopism naukowych s. 93–111; Chrobak Stanisław: „Seminare” i Towarzystwo Naukowe Franciszka Salezego – historia i stan obecny s. 112–117; Rembiszewska Dorota Krystyna: Rola „Studiów Łomżyńskich” w kształtowaniu lokalnego środowiska naukowego s. 118–122; Kasprzyk Damian: Od ludoznawstwa ku antropologii. Czasopisma Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego s. 133–145; Konarska-Pabiniak Barbara: Powołanie i działalność wydawnictwa Gostynińskiego Towarzystwa Kulturalno-Naukowego. Jego wkład w popularyzowanie wiedzy o regionie s. 146–164; Data Krystyna: „Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego” – historia, teraźniejszość, przyszłość s. 165–170; Łukaszewicz Jan: „Sylwan” – czasopismo naukowe Polskiego Towarzystwa Leśnego – 196 lat w służbie lasów, leśnictwa i ochrony ekosystemów leśnych s. 171–180; Piekarski Tomasz: Źródła archiwalne na łamach płockich czasopism naukowych s. 181–190; Kansy Andrzej: Periodyki Towarzystwa Naukowego Płockiego i ich cele s. 191–202; Piniński Jerzy: Czasopisma polskich towarzystw numizmatycznych s. 203–220; Łonak Wojciech Adam: Regionalne czasopisma Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego 1945–2015 – rola, znaczenie, dorobek s. 221–246; Latek Stanisław: „Postępy Techniki Jądrowej” (PTJ) – kroniką współczesnej nukleoniki s. 247–255; Czart Krzysztof, Mikołajewski Maciej: „Urania” – jeden z najstarszych na świecie tytułów poświęconych upowszechnianiu astronomii s. 272–281; Borek-Daruk Magdalena, Mańkiewicz-Cudny Ewa: Prasa fachowa Wydawnictwa SIGMA-NOT s. 282–287.

3589. CZYŻEWSKA Iwona: Gazeta Tczewska. Historia i rola w latach 1982–2017. Tczew 2017 Wydaw. Pomorskie 8° ss. 269, il. (Pomorskie Drogi do Wolności i Niepodległości 1918–2018).

3590. GUMUŁA Teresa: Profesor Marian Walczak – redaktor naczelny „Przeglądu Historyczno-Oświatowego” w latach 1988–2016. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 3/4 s. 77–87, streszcz. ang.

3591. GZELLA Grażyna: Johannes Paul Aeltermann – oskarżyciel polskich redaktorów. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. R. 10: 2017 nr 1 s. 9–27, streszcz. ang.

W l. 1911–1912 oraz 30. XX w.

3592. JANICKI Tadeusz: Creation of the journal „Studia Historiae Oeconomicae”. *Studia Historiae Oeconomicae*. Vol. 35: 2017 s. 3–6.

Od 1967 r.

3593. JAROWIECKI Jerzy: Czasopisma dla dzieci i młodzieży oraz prasa młodzieżowa w Polsce w latach 1918–2000. Wrocław 2016.

Rec.: Mielczarek Tomasz, *Rocznik Bibliologiczno-Prasoznawczy*. [R.] 9(20): 2017 s. 235–237.

3594. KAJTOCH Wojciech: Szkice językoznawczo-prasoznawcze. Kraków 2016 WUJ 8° ss. 286, nlb. 1, il.

Rec.: Skowronek Bogusław: Dyskurs prasowy i metody jego badania. Na marginesie książki... *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 2 s. 136–140.

3595. KASPERKIEWICZ Kazimierz: „Ziemia Kolska” (1987–1997). *Rocznik Kolski*. Nr 10: 2017 s. 21–28.

3596. KASPRZYCKI Lesław: Czasopisma lokalne wydawane w Bolesławcu i regionie w latach 1945–2000. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.:] 2017 s. 75–80.

3597. KLEKOT Ewa: Polska Sztuka Ludowa: Konteksty. *Konteksty*. R. 70: 2016 nr 3/4 s. 152–158, streszcz. ang. s. 597.

3598. KOMOROWSKA Hanna: Kształcenie językowe w Polsce. 60 lat czasopisma Języki Obce w Szkole. Warszawa 2017 Fund. Rozwoju Systemu Edukacji 4° ss. 127.

3599. „KULTURA” i jej odbiór w Polsce. Red. nauk. Iwona Hofman. Toruń–Paryż 2017 Adam Marszałek; Inst. Liter. Kultura 8° ss. 298.

Z treści: Hofman Iwona: Stan badań recepcji „Kultury”. Bilans otwarcia s. 9–20; Chojecki Mirosław: „Kultura” w drugim obiegu s. 21–28; Gawliwicz Józef: Początek rejsu s. 29–82; Rozmowa z Adamem Michnikiem. [Przeprowadziła] Iwona Hofman s. 83–88; Rozmowa ze Zdzisławem Najderem. [Przeprowadziła] Iwona Hofman s. 89–104; Rozmowa z Józefem Tejchmą. [Przeprowadziła] Iwona Hofman s. 105–112; Kłoczowski Piotr: Perspectives de recherche/Perspektywy badawcze s. 113–122; Ptasinska Małgorzata: Władze PRL wobec paryskiej „Kultury”. Zarys problematyki s. 123–140; Kaliski Bartosz: Proces Macieja Kozłowskiego i innych (tzw. proces tatarników). Przygotowania, przebieg, konsekwencje s. 141–166; Tatarowski Konrad W.: Paryska „Kultura” i jej współpracownicy w programie Rozgłośni Polskiej RWE s. 167–188; Wojnarowicz Stanisława: „Kultura” paryska w polskich bibliotekach w latach 1947–1989. Z badań ankietowych s. 189–206; Kowalczyk Andrzej S[tanisław]: Jerzy Giedroyc i pisarze krajowi w latach pięćdziesiątych (kilka przybliżeń) s. 207–228; Komat Marek: „Czy geopolityka straciła znaczenie?” Stefan Kisielewski i Jerzy Giedroyc oraz ich spór o realizm i stosunek do Rosji s. 229–256; Garbal Łukasz: Jan Józef Lipski i „Kultura” s. 257–276; Rodak Paweł: „Kultura” w dziennikach pisarzy s. 277–298.

3600. ŁAZOWSKA Bożena, Łagodziński Władysław Wiesław: 60 lat „Wiadomości Statystycznych”. *Wiadomości Statystyczne*. R. 62: 2017 nr 4 s. 5–15, streszcz. ang.

Od 1956 r.

3601. MEDIA o wsi. Media na wsi. Pod red. Ewy Jaski, Piotra Wiencha. Warszawa

2017 Wydaw. SGGW 8° ss. 131, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Z treści: Herudziński Tomasz: Obraz i społeczna recepcja wsi. Przemiany przestrzeni wiejskich w Polsce s. 7–19; Miazek Ryszard: Audycje dla wsi w okresie 90 lat działalności Polskiego Radia. Kontekst kulturowy i polityczny s. 45–65; Stępka Stanisław: „Orka” (1955–1969) – pismo Związku Przyjaciół Wsi Polskiej w Ameryce s. 67–80; Swacha Piotr: Tematyka wsi i ruchu ludowego na antenie Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa – zarys problematyki s. 81–91; Osinska-Kassa Elżbieta: „Rolniczy Magazyn Elektroniczny” s. 121–126; Kosieradzki Mariusz: Zmieniający się obraz wsi w mediach w opinii panelistów s. 127–132.

3602. MEDIALNE i propagandowe oblicza wojny. Pod red. Tomasza Piekota, Marcina Poprawy, Heleny Sojki-Masztalesz. Wrocław 2016 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego; we współpr. z Wydz. Filol. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 190, streszcz. ang. (Acta Universitatis Wratislaviensis; no 3845) (Oblicza Komunikacji; 9/2016).

Z treści: Kamińska-Szmaj Irena: Sterowanie pamięcią zbiorową. Propagowanie wielogłos o wojnie polsko-sowieckiej/radzieckiej (1919–1921) s. 9–19; Sojka-Masztalesz Helena: Nowa władza, nowe porządki, nowi mówcy. Wzorzec gatunkowy a przemówienia agitacyjne wygłaszane po wyborach do Ukraińskiego Zgromadzenia Narodowego Zachodniej Ukrainy w październiku 1939 roku s. 21–38; Poprawa Marcin: Inwektywne czasów II wojny światowej. Językowe środki obrażania przeciwnika/wroga politycznego w prasie konspiracyjnej lat 1939–1945 s. 39–84; Śleziak Marta: Klepsydry z lat 1946–1949 – wyjątkowe świadectwo powojennych losów s. 85–94; Matkowska Ewa: Kampanie i strategie propagandowe towarzyszące budowie muru berlińskiego s. 95–109; Bednarski Wojciech: Wybory w Stanach Zjednoczonych w 1968 roku w cieniu Wietnamu – analiza polskiej propagandy prasowej na przykładzie „Trybuny Ludu” s. 113–133.

3603. NAUKI o mediach i komunikacji społecznej. Kryształizacja dyscypliny w Polsce. Tradycje, nurty, problemy, rezultaty. Red. nauk. Andrzej Adamski, Sławomir Gawroński, Marcin Szewczyk. Warszawa–Rzeszów 2017 Aspra JR; Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania 8° ss. 620, il.

Z treści: Pisarek Walery: „Ab ovo usque ad mala”, czyli nauki o mediach po polsku s. 15–26; Wódz Jacek: Życie społeczne w czasach niepewności. Co mogą nam wyjaśnić nauki o mediach? s. 27–40; Jabłonowski Marek: Profesorowi Tomaszowi Gobanowi-Klasowi o relacjach między mediami a historią słów kilka s. 73–78; Mikułowski Pomorski Jerzy: Miasto jako dzieło sztuki s. 257–268; Mielczarek Tomasz: Historia prasy polskiej w naukach o mediach. Instytucje i ludzie s. 393–404; Jastrzębski Jerzy: Dziennikarstwo polskie 1935 i 1947. Ciągłość i zmiana s. 405–412; Leonowicz-Bukała Iwona: Media i mniejszości etniczne i narodowe. Przegląd badań z perspektywy polskiej s. 439–450; Sokołowski Marek: „Kino to najważniejsza ze sztuk”. Przemiany edukacji filmowej i medialnej w Rosji (1896–2016) s. 451–460.

3604. ÓD „SKÔRBU” do „Stegnë”. 150 lat czasopiśmiennictwa kaszubskiego. Praca monograficzna. Pod red. Daniela Kalinowskiego. Wejherowo–Słupsk–Gdańsk 2017 Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-

-Pomorskiej; Akad. Pomorska; Inst. Kaszubski 8° ss. 344.

Materiały z Seminarium Kaszubskiego, Wejherowo, 2 XII 2016 r.

Treść: Kalinowski Daniel: Wstęp s. 5–10; Kalinowski Daniel: Badania nad periodykami kaszubskimi. Przegląd osiągnięć i dezyderat s. 11–25; Janke Stanisław: „Wiarus” Hieronima Derdowskiego w latach 1886–1902 s. 27–46; Drzeżdżon Roman: Falszywi przyjaciele? O dwutygodnikach „Przyjaciół Ludu Kaszubskiego”, miesięczniku „Bëñë ë buten” oraz kalendarzu „Vjèrni Nasziñc” s. 47–64; Szymkowski Dariusz: „Zrzesz Kaszëbskô” 1933–1939, 1945–1947 – zespół redakcyjny i oblicze społeczno-polityczne s. 65–85; Kuik-Kalinowska Adela: „Klëka”. Tematyka pisma i jego autorzy s. 87–100; Jaruszewski Kazimierz: „Zabory” i inne periodyki chojnickie s. 101–116; Sławiński Krzysztof: „Kaszëbë” (1957–1961). Niespełnione ambicje działaczy kaszubskich? s. 117–135; Walczak Zbigniew: Magazyn społeczno-kulturalny Wyrzëża „Lityr”. Miesięcznik, który miał być kaszubski s. 137–156; Busler Andrzej: Od „Biuletynu Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego” do „Pomeranii” – rola i oddziaływanie w ruchu kaszubsko-pomorskim s. 157–176; Ellwart Jarosław: „Tateczëzna” na fali rewolucji s. 177–188; Schramke Grzegorz: „Ódroda” i „Kaszëbskô Ódroda”. Autorzy, formy, tematy s. 189–208; Pryczkowski Eugeniusz: „Norda” – jej powstanie i funkcjonowanie w latach 1995–2010 s. 209–220; Majkowski Dariusz: Biôtka ó wiarã i kaszëbiznã – pelpliñszczy czãdnik „Zwônk kaszëbszczy” s. 221–242; Zoltkowski Łukasz: Bùdzta spiãcëch – czasopismo czy ideowa misja? Działalność dwumiesięcznika „Naji Góchë” s. 243–256; Kalinowski Daniel: Kaszubskie efermydry prasowe. Kilka uwag i uogólnień s. 257–276; Krbeček Blanche: „Przyjôcel Lëdu Kaszëbszcégó” (Przyjaciół Ludu Kaszubskiego/Friend of the Kashubian People). Kwartalnik w języku angielskim skierowany do osób zainteresowanych problematyką kaszubską s. 277–284; Pryczkowski Eugeniusz: Anglojęzyczne nowiny z kaszubskiego Wilna w Kanadzie s. 285–294; Reźnik Miłôš: Konceptualizacja regionalizmu w ruchu kaszubskim około roku 1960: [Lech] Bądkowski, [Tadeusz] Bolduan i środowisko „Kaszëbë” s. 295–328.

3605. PARADYSZ Stanisław: Rola przedstawicieli statystyki publicznej i środowiska akademickiego w kształtowaniu profilu „Wiadomości Statystycznych”. *Wiadomości Statystyczne*. R. 62: 2017 nr 5 s. 5–9, streszcz. ang.

Zał. w 1956 r.

3606. PAWLINA-MEDUCKA Marta: „Gazeta Kielecka” (1870–1939). Kielce 2017 Muzeum Historii Kielce 8° ss. 175, il., streszcz. ang.

3607. PIASEK Wojciech: „Klio. Czasopismo poświęcone dziejom Polski i powszechnym” – 40 tomów, 16 lat ukazywania się. Spojrzenie z oddali. *Klio*. T. 41: 2017 nr 2 s. 3–11, streszcz. ang.

3608. POLITYKA i politycy w prasie XX i XXI wieku. Prasa organizacji politycznych. Pod red. Małgorzaty Dajnowicz i Adama Miodowskiego. Białystok 2017 Wydaw. Humanica Inst. Studiów Kobięcych 8° ss. 377, streszcz. ang.

Treść: Dajnowicz Małgorzata, Miodowski Adam: Wstęp s. 9–12; Maj Ewa: „Ziemiańska” – organ prasowy Zjednoczonego Koła Ziemiarek 1908–1919 s. 15–29; Dufurat Joanna: Prasa

politycznych organizacji kobiecych w Polsce w latach 1917–1939 s. 31–48; Ćwik Urszula: Podstawowe założenia Społeczno-Obywatelskiej Ligi Kobiet w świetle „Mody i Życia Praktycznego” (1946–1951) s. 49–58; Marcinkiewicz-Kaczmarek Anna: Treści propagandowe rozpowszechniane przez Społeczno-Obywatelską Ligę Kobiet/Ligę Kobiet na podstawie pisma „Poznajmy Prawdę” (1946–1952) s. 59–72; Dajnowicz Małgorzata: „Kobieta Dzisiejsza. Dwutygodnik Społeczno-Obywatelskiej Ligi Kobiet” jako platforma informacyjna o kierunkach prac organizacji (w początkowym okresie formowania struktur) s. 73–83; Zajko-Czochańska Justyna: Kolo gospodyń wiejskich na łamach „Przyjaciółki” w początkach lat 60. XX wieku s. 85–92; Barszczewski Waldemar: Maria Koszutska – polityczka, komunistka, publicystka prasy partyjnej. Próba portretu psychologicznego s. 93–104; Sikorska-Kowalska Marta: „Ogniwo” 1902–1905. „Legalna ekspozytura” PPS s. 107–116; Danowska Ewa: Prasa socjalistyczna wydawana w Krakowie w latach 1900–1914. Zarys problematyki s. 117–127; Piskała Kamil: Sensacja i polityka. „Głos Stolicy” – popularny dziennik socjalistyczny s. 129–146; Zackiewicz Grzegorz: Prasa Związku Syndykalistów Polskich w latach II wojny światowej s. 147–162; Olstowski Przemysław: Prasa regionalna jako źródło do dziejów obozu władzy w Polsce w latach 1926–1939 na przykładzie województwa pomorskiego s. 165–172; Cichoracki Piotr: Polskojęzyczna prasa polityczno-informacyjna województwa poleskiego w latach 1921–1939. Warunki działalności s. 173–185; Mierzwa Janusz: Prasa organizacji kombatanckich w międzywojennym Krakowie s. 187–204; Sławiński Piotr: „Ziemia Sandomierska. Pismo Sandomierskiego Komitetu Obywatelskiego” z lat 1989–1991 jako przykład lokalnego czasopisma okresu przełomu s. 205–217; Wojdyło Witold: Organ prasowy Towarzystwa Socjalistów Polskich w Berlinie „Gazeta Robotnicza” 1891–1893 s. 221–230; Miodowski Adam: Prasa polskich ugrupowań politycznych w Rosji wobec koncepcji utworzenia Korpusów Polskich (marzec–listopad 1917 r.) s. 231–248; Buchowski Krzysztof: Czasopisma polskiej mniejszości narodowej w międzywojennej Republice Litewskiej s. 249–257; Chwastyk-Kowalczyk Jolanta: Tuba polskiego emigracyjnego rządu w Londynie – „Dziennik Polski” w latach 1940–1943 s. 259–274; Śliwa Agnieszka: PZPR a prasa fachowa na przykładzie „Walczymy o Stał” s. 277–286; Jędrzej-ski Łukasz: „Sztandar Ludu” (1956–1970) – organ prasowy Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Lublinie s. 287–298; Szwed-Walczak Anna: „Samobrona Polska” – założenia i cele organu prasowego Komitetu Samobrony Polskiej s. 299–310; Radomski Grzegorz: Kształtowanie wizerunku politycznego. Przypadek prasy ruchu narodowego w Polsce po 1989 roku s. 313–323; Warzyńska Agnieszka: Przegląd publikacji Sławomira Sierakowskiego na łamach „Krytyki Politycznej” w latach 2002–2016 s. 325–336; Wrześniewska Małgorzata: Polityka w prasie – analiza prasoznawcza czasopi-sma „Niedziela” za rok 2016 s. 337–349; Goworko-Składanek Beata: Sprawozdawczość sejmowa na łamach urzędowej prasy specjalistycznej (na przykładzie wieków) s. 351–361.

3609. PRASA Żydów polskich. Od przeszłości do teraźniejszości. Red. Agnieszka Karbowska, Sławomir Jacek Żurek. Lublin 2016.

Rec.: Jakimyszyn-Gadocha Anna, *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 1 s. 111–115.

3610. RUDZIK Jerzy: Jubileusz półwiecza najstarszego periodyku. Rocznik Koszaliński 1965–2016. *Rocznik Koszaliński*. Nr 43: 2015 [dr.:] 2016 s. 85–98.

3611. RUDZIK Jerzy: Prasa w Koszalińskim 1945–2010. Cz. 1. Rocznik Koszaliński. Nr 41: 2013 s. 81–112.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. Nr 42: 2014 [dr.:] 2015 s. 97–112.

3612. SIERADZ Małgorzata: Kwartalnik Muzyczny (1928–1950) a początki muzykologii polskiej. Warszawa 2015.

Rec.: Piekarski Michał: O monografii „Kwartalnika Muzycznego” ze Lwowem i Warszawą w tle. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 2 s. 199–205.

3613. TYRAS Anna Teresa: Charakterystyka częstochowskich gazetek parafialnych. Fides. [R. 23]: 2017 nr 1 s. 75–103, streszcz. ang.

Od 1982 r.

3614. UCHTO Halina: Czasopismo „Język Rosyjski”. Zarys monograficzny. Gorzów Wielkopolski 2017 Wydaw. Nauk. Akad. im. Jakuba z Paradyża 8° ss. 252, streszcz. ang. Akad. im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim. (Dysertacje Doktorskie).

W l. 1948–1990.

3615. ZAJĄC Renata [M.]: Czasopismo popularnonaukowe „Urania” – geneza i rozwój do 1958 roku. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 3 s. 53–66, streszcz. ang.

Od 1922 r.

3616. „ZESZYTY Historyczne” z perspektywy półwiecza. Pod red. Sławomira M. Nowinowskiego i Rafała Stobieckiego. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 262, nlb. 1. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Polska Emigracja Niepodległościowa 1945–1990).

Treść: Sikora Wojciech: Przedmowa s. 7–8; Nowinowski Sławomir M., Stobiecki Rafał: Wprowadzenie s. 9–10; Habielski Rafał: Antecedencje. Jerzy Giedroyc oraz środowisko „Buntu Młodych” i „Polityki” wobec przeszłości s. 11–22; Kozłowski Michał, Łukasiewicz Sławomir: Środowisko „Zeszytów Historycznych”. Próba portretu s. 23–39; Mazur Grzegorz: Ewolucja koncepcji „Zeszytów Historycznych” 1962–2010 s. 40–52; Stobiecki Rafał: Redakcja „Zeszytów Historycznych” – wkład Piotra Wandycza s. 53–68; Przybysz Milena: Współpraca prof. Tadeusza Wyrwy z „Zeszytami Historycznymi” w świetle korespondencji zachowanej w Archiwum Instytutu Literackiego s. 69–90; Nowinowski Sławomir M.: Wkład Józefa Lewandowskiego w dorobek historiograficzny Instytutu Literackiego w Paryżu s. 91–108; Brzezińska Anna: Historycy zagraniczy na łamach „Zeszytów Historycznych” s. 109–121; Kornat Marek: Dyplomacja Polski Odrodzonej w „Zeszytach Historycznych” (1962–2000) s. 122–145; Stępnik Andrzej: Relacje historyczne z sąsiadami na łamach „Zeszytów Historycznych” s. 146–180; Wnuk Rafał: Spory o postawy Polaków wobec nazizmu i komunizmu w „Zeszytach Historycznych” s. 181–195; Mazur Mariusz: Rozliczenie II Rzeczypospolitej i Polski Ludowej w „Zeszytach Historycznych” s. 196–223; Pomorski Jan: Znaczenie „Zeszytów Historycznych” w historiografii polskiej. Próba bilansu s. 224–240.

3617. „ZESZYTY Prasoznawcze”. Analiza zawartości (1957–2012). Metody, tematy, autorzy. Pod red. Macieja Kawki, Ryszarda Filasa i Pawła Płanety. Kraków 2016.

Rec.: Mielczarek Tomasz, *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 1 s. 117–120.

j) Historia sztuki

Zob. poz. 916, 1281, 1389, 1503, 1505, 1513, 1588, 1600, 1609, 1636, 2451, 3201, 3361, 3420, 3811, 4934, 4936, 5010, 5035, 5052, 5086, 5128, 5129, 5135–5137, 5140, 5159, 5176, 5179, 5194, 5215, 5223, 5225, 5264, 5575, 5740, 5749, 5814, 5880, 5929, 5933, 5968, 5990, 6042, 6080, 6129, 6194, 6202, 6320, 6321, 6373, 6454, 6459, 6473, 6481, 6553, 6558, 6564, 6572, 6658, 6762, 6831, 6869, 6956, 6969, 7108, 7180, 7194, 7257, 7272, 7282, 7289, 7324, 7330, 7354, 7401, 7417, 7568, 7621, 7626, 7777, 7797, 7849, 7903, 8041, 8164, 8179, 8268, 8408, 8672, 8700, 9373, 9844, 9876, 10017, 10037, 10102, 10103, 10114, 10151, 10167, 10197, 10203, 10283, 10343, 10410, 10451, 10496, 10659, 10728.

3618. THE AMBASSADORS of dialogue. The role of diplomatic gifts and works of arts and crafts in intercultural exchange. Papers from the International Conference of the International Committee for Museums and Collections of Arms and Military History (ICOMAM) and the International Committee for Museums and Collections of Decorative Arts and Design (ICDAD) at the National Museum in Krakow, 16th–18th September, 2015. Ed. by Michał Dziewulski. Krakow 2016 National Museum 8° ss. 261, il.

Z treści: Dziewulski Michał: Ambassadors of Dialogue – Introduction s. 11–16; Godlewski Jarosław: Diplomatic Gifts from the Era of the Polish-Lithuanian Commonwealth in the Collection of the Polish Army Museum in Warsaw s. 141–155; Vinogradova Daria, Porodina Elena: Weapons as Ambassadorial Gifts in the Collection of the Central Armed Forces Museum of the Russian Federation s. 181–188; Prokopczuk-Runowska Izabela: Gifts of Friendship in the Collection of the Polish Army Museum in Warsaw s. 189–197; Karl Barbara: Diplomatic Gifts and Collecting. Three Ottoman „caprak” Saddle Cloths in MAK – Museum für angewandte Kunst/Gegenwartskunst in Vienna s. 201–212.

3619. ANDRZEJ Kreutz Majewski [1934–2011] i Kościelec Kreutzów. Materiały z sesji popularnonaukowej zorganizowanej przez Zespół Szkół Plastycznych w Kole w pałacu w Kościelcu pow. kolski w dniu 27 marca 2017. Pod red. Makarego Górzynskiego. Kościelec k. Koła 2017 Zespół Szkół Plastycznych; Presilo Studio, Robert i Patryk Andre 4° ss. 41, il.

3620. ANDRZEJEWSKA Ewa: Maryan. Powrót. Warszawa 2017 Nisza 8° ss. 126, nlb. 2, il.
Malarz Pinchas Burnstein (1927–1977).

3621. ANTOSZCZUK Rafał Maria: Ideowe przesłanie malowanych portali drzwi zakrystii kościoła braci mniejszych konwentualnych (franciszkanów) w Przemyślu. *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 95–106, streszcz. ang.

3622. BASIUL Elżbieta, Sitkiewicz Magdalena: Selected aspects of painting technique of Alfred Wierusz-Kowalski [1849–1915]. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Huma-

nistyczno-Społeczne. Z. 441: Zabytkoznawstwo i konserwatorstwo. [Nr] 48: 2017 s. 277–301, streszcz. ang.

3623. BOCHIŃSKI Jacek: Obraz Marcina Zaleskiego „Obchody uroczystości święta Jordanu w Warszawie” na tle sytuacji politycznej, religijnej i kulturalnej w Warszawie po upadku powstania listopadowego. *Almanach Warszawy*. T. 8: 2014 s. 265–288, streszcz. ang.

Obraz z 1836 r., obecnie w Muzeum Warszawy.

3624. BOCHIŃSKI Jacek: Projekty warszawskiej rzeźby pomnikowej Gustawa Zemły – najnowsze nabytki Muzeum Warszawy. *Almanach Warszawy*. T. 9: 2015 s. 353–361, streszcz. ang.

Z l. 1959–2001.

3625. BRUDNICKI Jacek: Stwierdzenie nieważności decyzji o wpisie do rejestru zabytków. *Ochrona Zabytków*. T. 69: 2016 nr 2 s. 69–104, streszcz. ang.

Normy prawne z l. 1960–2017.

3626. CHODASEWICZ Justyna: Nagrobki i epitafia Schaffgotschów na Śląsku w latach 1500–1653. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 26: 2017 s. 57–70, streszcz. ang., fr., niem.

3627. CLARITAS et consonantia. Funkcje, formy i znaczenia w sztuce średniowiecza. Księga poświęcona pamięci Kingi Szczepkowskiej-Naliwajek w dziesiątą rocznicę śmierci. Pod red. Moniki Jakubek-Raczkowskiej i Juliusza Raczkowskiego. Toruń–Warszawa 2017 Wyd. Sztuk Pięknych UMK; Stow. Hist. Sztuki 8° ss. 621, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji, Toruń, 16–18 VI 2018 r.

Z treści: Grzęda Mateusz: Pieczęcie i portrety: uwagi o ikonografii pieczęci Luksemburgów i jej związkach z wczesnym portretem s. 21–44; Pajor Piotr: Nos Kazimirus. Architektoniczne fundacje Kazimierza Wielkiego jako środki manifestowania królewskiej obecności s. 45–68; Ratajczak Tomasz: Uwagi na temat chronologii i formy kaplicy zamkowej św. Marii Egipcjanki na Wawelu s. 69–84; Bendkowski Jakub: Nagrobek Kazimierza Jagiellończyka i Grób Pański w Chemnitz. Uwagi o genezie i rozwoju grobu wielkanocnego s. 85–102; Mrozowski Przemysław: Lilie na kielichu łędkim Kazimierza Wielkiego – motyw heraldyczny czy symbol władzy? s. 103–118; Oliński Piotr: Testamentowy spis ruchomości królewskich Aleksandra Jagiellończyka jako źródło do badań nad religijnością Jagiellonów s. 119–227; Utzig Joanna: Geneza witrażownictwa cysterskiego – czy teologia mogła stanowić inspirację estetyczną? s. 131–147; Horzela Dobrosława: Piętnastowieczny witrażowy cykl maryjny i jego miejsce w wystroju kościoła Dominikanów w Krakowie s. 149–174; Jarzewiec Jarosław: Jaszczurka w katedrze w Naumburgu – po co i dlaczego? Między kaprysem a autoprezentacją artysty s. 175–193; Gyalóky Zoltán: O wielofunkcyjności czternastowiecznych rzeźb „jasełkowych” w klasztorze Klarysek w Krakowie s. 195–213; Musiałik Elżbieta: O dwóch rzeźbach Marii z dzieciątkiem z kości słoniowej w zbiorach krakowskich. Przyczynok do działalności tzw. warsztatu dyptyku

z Kremśmünster s. 215–233; Soćko Adam: Wrocławski Pieta zwana „Pietą z Rucewa” i jej miejsce w sztuce Śląska drugiej połowy XV wieku. Ustawy na marginesie poznańskiej wystawy Imagines Medii Aevi s. 235–252; Marcinkowski Wojciech, Klincewicz-Krupińska Regina: „Retabulum Augustiańskie” Nicolausa Haberschracka (1468). Próba rekonstrukcji przypadłej struktury s. 253–286; Wyszynska Anna: Uwagi na temat wzorów tkanin w małopolskim malarstwie tablicowym drugiej połowy XV wieku s. 287–303; Nowacki Dariusz: Późnogotycki srebrny kubek w zbiorach Zamku Królewskiego na Wawelu s. 305–321; Kowalski Tomasz: „Tota pulchra es...”. Kulturowe dekoracje średniowiecznych figur maryjnych jako przedmiot wartościowania konserwatorskiego s. 323–346; Czyżak Marta: Problematyka badawcza wybranych rękopisów średniowiecznych ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu s. 349–371; Marszałkowski Mateusz Franciszek: Rozpoznanie grupy rękopisów ze zbiorów Biblioteki Diecezjalnej w Pelplinie w świetle najnowszych badań s. 373–388; Płonka-Batus Katarzyna: Sztuka średniowieczna i afekt. O gniewie, sprawiedliwości dziejowej i pigmatostwiecznym „symbolizmie historycznym” w niderlandzkim malarstwie książkowym trzeciej ćwierci XV wieku s. 389–402; Łuczynska Justyna: Dekoracja franciszkańskiego Breviarza w Bibliotece XX. Czartoryskich Muzeum Narodowego w Krakowie (sygn. Ms. Czar. 1211) na tle malarstwa miniaturowego na dworze aragońskim w Neapolu w drugiej połowie XV wieku s. 403–426; Rupiewicz Romana: Rola aniołów w średniowiecznych interpretacjach sferycznego modelu budowy świata w ikonografii miniatur w kodeksach encyklopedycznych od XIII do XV wieku s. 427–451; Adamski Jakub: O znaczeniu czesko-austriackiego kręgu artystycznego dla architektury państwa zakonnego w Prusach w XIV wieku. Studium o trzech motywach s. 455–476; Jakubek Magdalena: Tzw. sztuczny kamień w średniowiecznych Prusach – nowe uwagi o materiale s. 477–495; Jurkowlaniec Tadeusz: Chłopiec na drzewie. Z badań nad portalami kaplicy św. Anny na Zamku Wysokim w Malborku s. 497–512; Raczkowski Juliusz: Najnowsze badania nad malarstwem ściennym w mieszczczańskich przestrzeniach świeckich średniowiecznego Torunia s. 513–529; Wozniński Andrzej: Programy obrazowe późnogotyckich retabulów w Prusach. O powtarzających się tematach, chronologii scen, obecności fundatora w dziele i archaizmach ikonograficznych s. 531–554; Grochowska Weronika: Nastawy oltarzowe z terenu państwa zakonu krzyżackiego w Prusach od drugiej połowy XIV do połowy XV wieku. Perspektywy badawcze s. 555–575; Grabowska-Lysenko Alicja: Późnogotyckie retabula elbląskie a życie religijne w mieście u schyłku średniowiecza – uwagi o wartości źródłowej zachowanych dzieł sztuki s. 577–597; Jakubek-Raczkowska Monika: Dwie dekady nad sztuką państwa zakonnego w Prusach: rezultaty i perspektywy s. 599–621.

3628. CYPRIAN Norwid. Katalog prac plastycznych. Dział 1: Prace zachowane. T. 2: Prace w albumach. [Cz.] 2. [Oprac.] Edyta Chlebowska. Lublin 2017 Tow. Nauk. KUL 8° ss. 607, il., streszcz. ang. Ośr. Badań nad Twórczością Cypriana Norwida KUL, Tow. Nauk. KUL. (Źródła i Monografie; 447).

T. 1 cz. 1. Lublin 2014.

3629. CZERNI Krystyna: Nowosielski w Małopolsce. Sztuka sakralna. Zdjęcia Marian Curzydło. Kraków 2015 Małopolska Fund. Muzeum Sztuki Współczesnej 4° ss. 260, il.

Rec.: Brzuszek Bogdan, *Studia Franciszkańskie*. T. 26: 2016 s. 349–356.

3630. DMOWSKA Regina: Niezwykła kolekcja. „Gabinet sztuki Władysława Zygmunta

Wazy” w świetle badań technicznych i technologicznych. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 3(69): 2016 [dr.] 2017 s. 59–80, streszcz. ang.

Obraz zakupiony w 1988 r. do zbioru Zamku Królewskiego w Warszawie.

3631. DUDA-GROBLICKA Lidia: Mój świat. Autobiografia niedokończona. Oprac. Bogumiła Żongołłowicz. Melbourne–Toruń 2017 Mirosław Jacek Kucharski 8° ss. 392, il.

Graficzka, żyła w l. 1933–2012.

3632. DZIERŻYŃSKA Maria: Biuro Wystaw Artystycznych w Kłodzku. Cz. 1. Lata 1967–1972. *Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej*. [Z.] 14: 2017 s. 31–42, streszcz. ang., niem.

3633. DZIK Janina: Obrazy Dydaka Baturowiny w krągankach klasztorów reformackich Jarosławia, Przemyśla i Biecza. Nieznane wzory graficzne w ikonografii franciszkańskiej. *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 137–150, streszcz. niem.

3634. DZIK Janina: Obrazy wizji św. Bonawentury i św. Franciszka z Asyżu (I. poł. XVIII w.) z klasztoru Franciszkanów reformatorów w Przemyślu. Nowe rozpoznanie ikonograficzne. *Ochrona Zabytków*. T. 68: 2015 nr 1 s. 153–166, streszcz. ang.

3635. FABIANI Bożena: Antyk w malarstwie XV–XXI wiek. Warszawa 2017 WN PWN 8° ss. 332, nlb. 4, il.

3636. FILIPEK Sławomir: Obraz Matki Bożej Śnieżnej w Tokarni. Studium nad ikonografią Salus Populi Romani. Kraków 2017 Muzeum Archidiec. Kard. Karola Wojtyły 8° ss. 135, nlb. 1, il., streszcz. ang.

3637. GENEALOGIA. Artefakty dawnej sztuki jako inspiracja młodego twórcy. Red. Waldemar Wojciechowski. Szczecin 2017 Wydaw. Nauk. Wydż. Malarstwa i Nowych Mediów Akad. Sztuki; Muzeum Nar. 8° ss. 169, il.

Publikacja wydana w związku z cyklem wystaw zorganizowanych przez Pracownię Komunikacji Wizualnej Akademii Sztuki w Szczecinie we współpracy z Muzeum Narodowym w Szczecinie.

Treść: Wojciechowski Waldemar: Wstęp s. 9–11; Wojciechowski Waldemar: Genealogie s. 29–52; Frankowska-Makała Monika: Nie tylko Cranach – koncepcja wystawy „Złoty wiek Pomorza. Sztuka na dworze książąt pomorskich w XVI i XVII wieku” s. 53–92; Makała Rafał: Kształtowanie przeszłości. Genealogie jako dzieła służące perswazji politycznej w XVI wieku w Europie Środkowej s. 93–148; Robaszkiewicz Magda: Odbicie historii w lustrze sztuki. Strategie muzeów historycznych, czyli jak terażniejszość przegląda się w przeszłości s. 149–161; Bibliografia s. 163–167.

3638. GERNAT Jacek: Morskie i pomorskie pomniki Władysława Hasióra. *Konteksty*. R. 70: 2016 nr 2 s. 279–290, streszcz. ang. s. 311.

3639. GLIŃSKI Radosław, Patała Agnieszka: Krajobraz kulturowy gminy Lubawka. Wrocław 2017 Wydaw. eBooki.com.pl 8° ss. 328, il., streszcz. ang., niem. (Historia Obok. Studia z dziejów lokalnych; t. 6).

3640. GOŁĄB Maria: „Błędne koło” w oczach krytyki i wobec programów epoki. *Studia Muzealne*. Z. 22: 2017 s. 89–112, streszcz. ang.

Jacka Malczewskiego.

3641. GOŁĄB Maria: Jerzy Piotrowicz malarz (1943–1999). Katalog dzieł wszystkich obrazów olejnych. Poznań 2017 Muzeum Nar. 4° ss. 287, nlb. 5, il.

3642. GORZELIK Jerzy: Kult autentyczności i powrót do słowiańskich korzeni. Projekt rzeźbiarskiej dekoracji katedry Chrystusa Króla w Katowicach a mit cyrylo-metodiański. *Nasza Przyszłość*. T. 128: 2017 s. 203–217, streszcz. ang.

Lata 1927–1931.

3643. GORZELIK Jerzy: Obraz wspólnoty. Dzieła malarstwa wykonane dla kościoła Niepokalanego Poczęcia NMP w Katowicach z inicjatywy ks. Emila Szramka [1887–1942]. *Studia Śląskie*. T. 79: 2016 s. 57–74.

3644. GÓRSKA Magdalena: Zbawca Europy. O graficznych tezach gloryfikujących Jana III Sobieskiego. Przekł. i konsultacja inskrypcji łac. Bartosz Radomski. Warszawa 2017 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie 8° ss. 243, nlb. 1, il. (Silva Rerum).

Toż. w jęz. ang.: The protector of Europe. On graphical theses glorifying Jan III Sobieski. Warszawa 2017 ss. 235, il.

Toż. w jęz. niem.: Der Retter Europas. Über barocke Thesenblätter zur Verherrlichung des Königs Jan III. Sobieski. Warszawa 2017 ss. 255, il.

3645. GRABOŚ Elżbieta: Odzyskane malowidło z czasów konsekracji kościoła pw. św. Mateusza Apostoła i Ewangelisty w Mielcu (połowa wieku XVIII). *Rocznik Mieleski*. T. 18/19: 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 251–268.

3646. GUZEK Łukasz: Rekonstrukcja sztuki akcji w Polsce. Warszawa–Toruń 2017 Polski Inst. Studiów nad Sztuką Świata; Tako 8° ss. 574, nlb. 2, il., streszcz. ang. Polski Inst. Studiów nad Sztuką Świata. (Studia i Monografie; t. 25).

XX w.

3647. HODEGETRIE krakowskie. Praca zbiorowa. [T. 2]: 1450–1490. Pod red. Małgorzaty Szuster-Gawłowskiej, Marty Lempart-Geratowskiej; tł. Monika Bogdanowska. Kraków 2017 Wydaw. ASP im. Jana Matejki 8° ss. 317, il.

Z treści: Lempart-Geratowska Marta: Wstęp. Introduction s. 13–15; Łopatkiewicz Piotr: Hodegetrie Krakowskie okresu dojrzałego około 1450–1490 s. 17–31; Schuster-Gawłowska Małgorzata: Technologia obrazów Hodegetrii Krakowskich z lat 1450–1490 s. 33–62; Katalog: Mapa diecezji krakowskiej (do roku 1786) z rozmieszczeniem rozpoznanych obecnie obrazów Hodegetrii Krakowskich z lat 1400–1550. Oprac. Jerzy Gadomski, Jacek Szymański, Małgorzata Schuster-Gawłowska s. 63; Hodegetrie Krakowskie 1400–1550 – miejscowości umieszczone na mapie (w układzie alfabetycznym) s. 64–66; [Zestawienie fotografii] s. 67–297.

T. 1. 2015.

3648. INFANTKA Małgorzata we współczesnej sztuce polskiej. Pod red. Maliny Barcikowskiej. Warszawa–Toruń 2017 Polski Inst. Studiów nad Sztuką Świata; Tako 8° ss. 125, nlb. 3, il., streszcz. ang. Polski Inst. Studiów nad Sztuką Świata. (Studia i Monografie; t. 26).

XX–XXI w.

3649. JACKOWSKA Krystyna, Szarszewski Adam, Paluchowski Piotr: Portrety gdańskich lekarzy (XVI–XVIII w.). Portraits of Gdańsk physicians (16th – 18th c.). Wyd. 2, uzup. i popr. Gdańsk 2017 Gdański Uniw. Medyczny; Muzeum Hist. M. Gdańska 4° ss. 281, nlb. 2, il.

Tekst równol. pol., ang.
Wyd. 1. 2015.

3650. JAKUBEK-RACZKOWSKA Monika, Raczkowski Juliusz: Średniowieczne malowidła ściennie w kamienicach mieszczańskich Starego i Nowego Miasta Torunia. Medieval wall paintings in burghers' houses of the Old and New Town of Toruń. Przy współpr. Tomasa Kowalskiego. Toruń 2017 Tow. Nauk. 4° ss. 545, nlb. 1, il.

3651. JAKUBEK-RACZKOWSKA Monika, Raczkowski Juliusz: Średniowieczne malarstwo ściennie w kamienicach mieszczańskich Torunia. Najnowsze odkrycia. *Rocznik Toruński*. [T.] 44: 2017 s. 163–189.

3652. JAKUBOWSKA Agata: Meetings: exhibitions of women's art curated by Izabella Gustowska. *Ikonotheke*. T. 26: 2016 s. 291–311, streszcz. ang.

Lata 1978–2011.

3653. JANKOWSKI Aleksander: Malarstwo ściennie drewnianych świątyń Wielkopolski 1795–1939. Bydgoszcz 2017 Wydaw. Uniw.

Kazimierza Wielkiego 8° ss. 494, nlb. 1, il., streszcz. ang.

3654. JARCZAK Elżbieta, Litwa Agnieszka: Wyposażenie kościoła św. Wawrzyńca w Rosoczycu. *Biuletyn Szadkowski*. T. 17: 2017 s. 91–101.

3655. JEUTE Wojciech: Figurka Matki Boskiej na dawnej posesji Tomczyńskich. *Rocznik Legionowski*. T. 10: 2017 s. 152–167.

W Legionowie, z 1. 30. XX w.

3656. JURKOWLANIEC Tadeusz: Historie Krzyża Świętego na portalu kaplicy św. Anny w Malborku. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 1 s. 5–61, streszcz. niem.

Z ok. poł. XIV w.

3657. JURKOWLANIEC Tadeusz: Nieznany nagrobek gotycki w Elblągu. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 3 s. 429–441, streszcz. niem.

W katedrze św. Mikołaja, z 1373 r.

3658. KAMIŃSKI Zdzisław: Freski gostyńskie fary. *Rocznik Gostyński*. T. 1: 2014 s. 73–78.

Kościół św. Małgorzaty z XIV/XV w.

3659. KARKOCHA Małgorzata: Obraz „Wniebowzięcie Najświętszej Marii Panny” w kościele parafialnym w Rembieszycach. Dzieje jednego zabytku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 2 s. 273–283.

Toż w jez. ang.: The painting „Assumption of the Blessed Virgin Mary” in the parish church in Rembieszyc. The history of one artefact. *Tamże* nr 3 s. 271–281.

XIX–XX w.

3660. KASPRZYCKI Lesław: Bolesławieccy plastycy w latach 1970–2016 – wybrane zagadnienia. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.] 2017 s. 150–157.

3661. KASZTEL Mirosław: Witraż koronacji Marii w kościele pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Żaganiu. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 14: 2017 s. 25–39.

XIX–XX w.

3662. KATALOG zabytków sztuki w Polsce. Seria nowa. [T. 4]. Województwo wrocławskie (dolnośląskie). Z. 1 cz. 2: Syców, Międzybórz i okolice. Pod red. Jana Harasimowicza; oprac. autorskie Arkadiusz Dobrzyniecki, Ewelina Mielczarek, Piotr Oszczanowski. Warszawa 2016 Inst. Sztuki PAN 16° ss. XLII, nlb. 2, 212, tabl. nlb. s. 226, il.

3663. KIJEWSKA-TREMBECKA Marta: Losy Skarbów Wawelskich w Kanadzie. *Studia*

Migracyjne – Przegląd Polonijny. R. 43: 2017 z. 1 s. 381–389.

3664. KLEJNOTY w służbie sacrum i dewocji. Biżuteria w Polsce. Red. nauk. Katarzyna Kluczward. Toruń 2017 Toruński Oddz. Stow. Hist. Sztuki 4° ss. 135, nlb. 88, il., streszcz. ang. (Rzemiosło Artystyczne i Wzornictwo w Polsce; t. 16).

Treść: Kluczward Katarzyna: Wstęp s. 9–10; Sypek Anna, Żmudziński Jerzy: Sukienka diamentowa obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej – aktualny stan wiedzy i problemy badawcze (wprowadzenie) s. 11–16; Piwocka Magdalena, Nowacki Dariusz: Święta menażeria – od klejnotu emblematycznego do wotum s. 17–24; Dettloff Paweł: Klejnoty gidelskiego sanktuarium s. 25–33; Bogacka Katarzyna: Ametyst w insygniach biskupich w Polsce – historia i symbolika s. 35–41; Kriegseisen Jacek: Medaliki religijne XVI–XVIII wieku – forma, treść, funkcja s. 43–47; Frankowska-Makala Monika: Motywy religijne w klejnotach książąt pomorskich z XVI i XVII wieku s. 49–55; Dolczewska Barbara: Staropolska biżuteria dewocyjna w poznańskich inwentarzach mieszczańskich XVI–XVIII wieku s. 57–64; Rochacki Jacek A.: Jeszcze o ryngrafach i kaplerzach s. 65–68; Piskorz-Branekova Elżbieta: Klejnoty z chłopskiej skrzyni s. 69–74; Letkiewicz Ewa: „Bijou fotomicroscopiques” – o nowościach dziewiętnastowiecznej biżuterii s. 75–79; Andrzejczak Marta: Polska współczesna biżuteria sakralna XXI wieku s. 81–85; Szuman-Gorzycza Małgorzata: Biżuteria historyzująca w zbiorach Muzeum Okręgowego w Koninie s. 87–92; Zahel Dorota: Dżentelmen, oficer, gospodarz. Ozdoby męskiego stroju w zbiorach Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemysłu s. 93–97; Kluczward Katarzyna: Złotnicy, jubilerzy i zegarmistrzowie – rzemieślniczo-handlowy pejzaż Torunia XIX–XX w. (do 1939 roku) s. 99–112; Wieruch-Janowska Ewa: Biżuteria warszawska i jej losy w latach okupacji i powstania warszawskiego s. 113–117; Minksztym Joanna: Srebra Laosu. Drobne wyroby srebrne z depozytu Profesora Augusta Ponikiewskiego w kolekcji Muzeum Etnograficznego w Poznaniu s. 119–126; Ilustracje s. 137–223.

3665. KLOCEK DI BIASIO Beata: Artystyczna biografia i świat rzeźby Igora Mitoraja [1944–2014]. *Konteksty*. R. 70: 2016 nr 3/4 s. 507–522, streszcz. ang. s. 603.

3666. KOŁODZIEJCZYK Katarzyna: Dziedzictwo niekonwencjonalne. Estetyka i ochrona polskiej sztuki nowoczesnej na przykładzie sztuki konceptualnej i instalacji z przełomu lat 70. i 80., stanowiących formę integralną z architekturą 2 połowy XX wieku. Unconventional heritage. Aesthetics and protection of Polish modern art on the example of conceptual art and installations at the turn of the 70s and 80s, creating an integral part of the architecture of the 2nd half of the 20th century. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 48: 2016 s. 49–55.

Tekst równol. pol., ang.

3667. KONTNY Irena: Dekoracje malarskie w drewnianych kościołach województwa śląskiego. Przyczynek do badań. *Rocznik Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [R.] 5: 2017 s. 121–176, streszcz. ang.

3668. KONTNY Irena: Witraże świętochłowickie. Cz. 1. Sakralne przeszklenia powstałe do 1945 r. *Rocznik Świętochłowicki*. T. 10: 2017 s. 46–61.

3669. KOPERA Feliks: Malarstwo w Polsce od XVI do XVIII wieku (renesans, barok, rokoko) z 313 rycinami w tekście, 52 tablicami, w tym 15 barwnymi i 26 rotograwiurami. Oświęcim 2017 Wydaw. Napoleon V 4° ss. 312, il. (Dzieje malarstwa w Polsce; t. 2).

Reedycja z 1925 r.

3670. KOPERA Feliks: Malarstwo w Polsce XIX i XX wieku z 556 rycinami w tekście, 103 tablicami, w tym 32 chromotypami i wielobarwnymi rotograwiurami. Oświęcim 2017 Napoleon V 4° ss. 561, il. (Dzieje malarstwa w Polsce; t. 3).

Reedycja z 1925 r.

3671. KOSSAKOWSKI Andrzej: Jacob van Ruysdael – „Pejzaż z młynem”. Historia pewnego obrazu. Wstęp i oprac. Mateusz Klempert. *Meritum*. T. 9: 2017 s. 253–262.

Relacja z 1981 r. na temat losów obrazu z rodzinnej kolekcji w XIX–XX w.

3672. KOZIEŁ Andrzej, Szeląg Adam: Dekoracja malarska w budynku młyna papierniczego w Dusznikach Zdroju. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 11: 2017 s. 9–37, streszcz. ang., niem., czes.

3673. KRZEMIŃSKA-SZOŁTYSEK Sylwia: Wielmożni panowie i czcigodne panie. Renesansowe nagrobki figuralne na Górnym Śląsku. Wrocław 2017 Inst. Historii Sztuki Uniw. Wrocławskiego; Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydaw. Nauk. 8° ss. 349, il., streszcz. niem. (Studia z Historii Kultury Europy Środkowej; t. 3).

XVI–XVII w.

3674. KULPIŃSKA Katarzyna: Autoportret artystki w polskiej grafice na tle wizerunków własnych graficzek europejskich i amerykańskich z lat dwudziestych–trzydziestych XX wieku. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Zabytkoznawstwo i konserwatorstwo. [Nr] 47: 2016 s. 221–247, streszcz. ang.

3675. KULPIŃSKA Katarzyna: Matryce, odbitki – ślady kobiet. Polskie graficzki i ich twórczość w dwudziestoleciu międzywojennym. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 731, il., streszcz. ang.

3676. KULTURA w świetle luster. Jeszcze o niepowtarzalności i multiplikacji w sztuce XX i XXI wieku. Pod red. Aleksandry Chomiuk, Ewy Pogonowskiej. Lublin 2017 Wydaw. UMCS 8° ss. 244, streszcz. ang.

XIX–XX w.

3677. KUSIAK Franciszek: Święty Franciszek Seraficki na Roztoczu. Pelplin 2016 Bernardinum 8° ss. 292, nlb. 4, il.

Rec.: Brzuszek Bogdan, *Studia Franciszkańskie*. T. 26: 2016 s. 372–375.

3678. KYSIL Małgorzata: Nagrobki Schaffgotschów w kościele parafialnym pw. św. Jądwigi Śląskiej w Gryfowie Śląskim i historia Hansa II z Gryfa w świetle źródeł archiwalnych i artefaktów. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 205–216, streszcz. ang., czes., niem.

Z XVI w.

3679. LAMENT-KOSIŃSKA Angelika: Polichromie ścienne Wacława Taranczewskiego w kościele pw. św. Jana Chrzciciela w Radomiu. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Zabytkoznawstwo i konserwatorstwo. [Nr] 47: 2016 s. 201–220, streszcz. ang.

Z l. 1971–1972.

3680. LASKOWSKI Andrzej: Korpus witraży z lat 1800–1945 w kościołach rzymskokatolickich metropolii krakowskiej i przemyskiej. T. 4: Diecezja tarnowska. Cz. 1. Wskazówki i uzup. Wojciech Bałus, Tomasz Szybisty. Kraków 2017 Immedius Agencja Reklamowa 4° ss. 429, il.

Toż. Cz. 2. Kraków 2017 ss. 446, il., mapy.

T. 1 aut.: Czapczyńska-Kleszczyńska Danuta, Szybisty Tomasz. Kraków 2014.

3681. LUBLIN – Paris – Lublin. 700 ans d'itinéraires croisés d'artistes et d'intellectuels polonais et français. Échanges et dialogues entre deux villes au coeur de l'Europe. Sous la dir. de Leszek Kańczugowski. Lublin 2017 Wydaw. KUL 8° ss. 240, il.

Materiały z konferencji, Paryż, 23–24 III 2017 r.

Treść: Kuczyńska Jadwiga: Histoire des relations de la ville de Lublin avec la France, du Moyen Âge jusqu'à la fin du XVIIIe siècle s. 14–23; Bender Agnieszka: Lublin: les palais des familles nobles liées à Paris s. 24–37; Forycki Maciej: Lumière et obscurité: les voyages artistiques at intellectuals de Stanislas Kostka Potocki (1755–1821) s. 38–47; Matyaszewski Paweł: La comtesse Rosalie Rzewuska (1788–1865): de Paris, par Opo-le près de Lublin, vers le monde s. 48–59; Kierczuk-Macieszko Małgorzata: Konstanty Zamoyski et le mécénat artistique: entre Paris et le château de Kozłówka s. 60–73; Czartoryska Jadwiga Anna: Les princes Czartoryski à Lublin, à Paris at à Cracovie s. 74–89; Boukara Philippe: Parcours dans l'histoire des Juifs de Lublin et dans la biographie de leurs personnalités les plus

marquantes s. 90–97; Sagnol Marc: Emile Meyerson, relu à travers quelques textes de Walter Benjamin s. 98–109; Piotrowska Maria: Bolesław Kamil Pluciński dit Armand Dutertre, comédien, metteur en scène, acteur de cinéma, directeur de théâtre, professeur de conservatoire, passionné d'Art s. 110–123; Matyaszewska Elżbieta: Entre Lublin et Paris, la peinture de Józef Pankiewicz (1866–1940) s. 124–141; Markiewicz Patrice: Les liens de Ludwik Wolowski avec Lublin et Paris au milieu du XIXe siècle s. 142–155; Kerros Aude de: Une collection d'art inspirée: entre France, Pologne et le monde s. 156–167; Potel Jean-Yves: Anna Langfus, enfant de Lublin, romancière française s. 168–179; Pawlikowska Ewa: Józef Czechowicz, un poète de Lublin dans le Paris des années 30 s. 180–191; Blonka-Drzażdżewska Aleksandra: A la poursuite de la couleur: vie et oeuvre d'Eugène Eibisch (1896–1987) s. 192–207; Majewski Piotr, Dzieduszycka Ewa: Tytus Dzieduszycki-Sas: de l'avant-garde artistique du groupe Zamek à Lublin au mouvement Phases à Paris s. 208–219; Kańczugowski Leszek: T'ang Haywen – Le dernier voyage en Pologne, août 1990 s. 220–237.

3682. LUCHTER-KRUPIŃSKA Lidia: Dzieło nieznanego kamieniarza na usługach Anny Tarłowej, pani na Dębnie, w Izbie Regionalnej w Wojniczu. *Zeszyty Wojnickie*. R. 24: 2015 nr 1 s. 52–57.

Z 1. poł. XVIII w.

3683. ŁOBODZIŃSKA Patrycja: Crucifixus dolorosus z kościoła Bożego Ciała we Wrocławiu. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. L: Artes. Vol. 15: 2017 [nr] 1 s. 7–37, streszcz. ang.

Z XIV w., obecnie w Muzeum Narodowym w Warszawie.

3684. MALARSTWO barokowe na Śląsku. Pod red. Andrzeja Kozieła. Wrocław 2017 Via Nova 4° ss. 862, il.

Z treści: Kozieł Andrzej: Wstęp s. 7–20; Kozieł Andrzej: Malarstwo barokowe na Śląsku w społeczno-ekonomicznym i artystycznym kontekście s. 21–266; Kozieł Andrzej, Schenkowa Marie, Macura Małgorzata, Kłoda Emilia, Szeląg Adam, Sobczyńska-Szczepańska Mirosława, Żernik Monika, Kwaśny Marek: Malarze s. 271–768.

3685. MALINOWSKI Jerzy: Painting and sculpture by Polish Jews in the 19th and 20th centuries (to 1939). Transl. from Polish by Krzysztof Z. Cieszkowski. Warsaw–Toruń 2017 Polish Inst. of World Art Studies; Tako 4° ss. 560, nlb. 3, il. (Jewish Art in Poland and Central-Eastern Europe; t. 4 B).

Tyt. oryg.: Malarstwo i rzeźba Żydów polskich w XIX i XX wieku. Warszawa 2000.

3686. MICHELANGELO Palloni. Malarz fresków. Red. Jadwiga Marcinek. Warszawa 2017 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie 4° ss. 367, il., streszcz. ang.

Z treści: Górka Magdalena: Michelangelo Palloni [1637–ok. 1713] w świetle publikacji najdawniejszych i najnowszych s. 19–37; Guidetti Giovanni Matteo: „Szlachetny” Michelangelo Palloni, malarz fresków: florenckie świadectwa malarstwa ściennego s. 39–52; Paknys Mindaugas: Realizacje Michelangelo Palloniego w Pożajściu, ze szczególnym uwzględnieniem

cyklu fresków dotyczących życia bł. Bogumiła (nowe badania ikonografii przedstawień) s. 55–80; Chmielewski Krzysztof: Założenia i realizacja projektu naukowo-badawczego „Badania technologiczne malowideł ściennych Michała Anioła Palloniego” s. 85–105; Baran Maciej: Technologia malowideł ściennych Michelangelo Palloniego. Zależność pomiędzy techniką i technologią a formą artystyczną s. 107–147; Modzelewska Elżbieta: Malowidła Michelangelo Palloniego w galeriach ogrodowych pałacu króla Jana III w Wilanowie. Obserwacje i badania s. 149–199; Molga Karolina: Historia przekształceń i konserwacji malowideł ściennych Michelangelo Palloniego w kaplicy poseminaryjnej św. Karola Boromeusza w Łowiczu s. 201–223; Aneks dotyczący badań technologicznych malowideł Palloniego. Badania instrumentalne s. 225–355; Suplement s. 257–276; Wybrane realizacje s. 279–343.

3687. MIGRACJE. Materiały LXV Ogólnopolskiej Sesji Naukowej Stowarzyszenia Historyków Sztuki, Warszawa, 24–25 listopada 2016 r. Pod red. Anny Sylwii Czyż i Katarzyny Chrudzimskiej-Uhery. Warszawa 2017 Zarząd Gł. SHS; Oddz. Warszawski SHS 8° ss. 332, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Włodarczyk Wojciech: Wprowadzenie s. 7–8; Lipińska Aleksandra: „Mobility tum” w historii sztuki? Kierunki i metody badań nad migracją artystów s. 9–22; Wiśniewski Rafał: Kompetencje międzykulturowe jako współczesny imperatyw s. 23–31; Janocha Michał: Dokąd leć bociany? O migracjach ptaków na niebie kultury s. 32–56; Jarzewicz Jarosław: Goci, Frankowie i gotyk – czyli „migracyjne” teorie rozprzestrzeniania się stylu s. 57–70; Skibiński Franciszek: Pomiędzy Antwerpią, Florencją, Wiedniem i Paryżem. Uwagi o modelach migracji na przykładzie rzeźbiarzy czynnych nad Bałtykiem w drugiej połowie XVI w. s. 71–87; Osiecka-Samsonowicz Hanna: Międzyznanodowe środowisko architektów i budowniczych Warszawy w końcu XVI i pierwszej połowie XVII w. s. 88–100; Wardzyński Michał: Tło i uwarunkowania historyczno-ekonomiczne, kierunki oraz mechanizmy migracji artystycznych na przykładzie kamieniarzy i snycerzy w drugiej połowie wieku XVII w Małopolsce s. 101–126; Getka-Kenig Mikołaj: Królestwo Polskie w latach 1815–1930 jako cel europejskich migracji artystycznych s. 127–143; Deluga Waldemar: Migracje Ormian i ich drogowość (1918–1945) s. 144–156; Sulikowska-Belcowska Aleksandra: Migracje ikon w czasach dawnych i w XIX oraz XX wieku s. 157–170; Mulczyński Jarosław: Napływ artystów-przybyszów do Poznania po 1918 r. a rozwój poznańskiego ośrodka artystycznego w dwudziestoleciu międzywojennym s. 171–184; Kroplewska-Gajewska Anna: „Najazd galicyjski” – twórcy sztuki w międzywojennym Toruniu s. 185–198; Dobesz Janusz L.: Sztuka Ziem Odzyskanych – problem polskiej migracji po 1945 r. s. 199–211; Ptaszyńska Eliza: Artyści wobec obcego. Malarze polscy w Monachium w latach 1872–1914 s. 212–229; Stolarska-Fronia Małgorzata: Mistyczny Wschód i apokaliptyczny Zachód. Związki pomiędzy ekspresjonistami żydowskimi z Polski, Ukrainy i Niemiec na podstawie księgi gości Jakoba Steinhardta [z l. 1920–1933] s. 230–248; Wierzbicka Anna: Nasi czy obcy? Dyskusja wokół dwóch wystaw kolonii artystów polskich we Francji w dwudziestoleciu międzywojennym s. 249–278; Kudelska Dorota: Nach Wien! – na chwilę, na dłużej, powrotnie, na stałe. Artyści polscy w Wiedniu w latach ok. 1860–1938 s. 279–298; Majewski Piotr: Obrazy aktywności polskich artystów w Paryżu na łamach „Tygodnika Polskiego” („La Semaine Polonaise”) w latach 1957–1969 s. 299–310.

3688. MIKOCCA-RACHUBOWA Katarzyna: Rzeźba włoska w Polsce około 1770–1830. T. 1–2. Warszawa 2016.

Rec.: Rottermund Andrzej, *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 4 s. 799–806.

3689. NESTOROW Rafał: Pies w niedźwiedziej skórze. Raz jeszcze o dekoracji rzeźbiarskiej wilanowskiej bramy głównej. *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 4 s. 35–47, streszcz. ang.

Rzeźba ustawiona na pałacowej bramie w 1721 r.

3690. O OBRAZIE i przestrzeni. Problematyka badań młodych historyków sztuki. Pod red. Katarzyny A. Wojtczak. Gdańsk 2017 Wydaw. Uniwers. Gdańskiego 8° ss. 219, il., streszcz. ang.

Z treści: Wojtczak Katarzyna Anna: Wprowadzenie s. 7–8; Czapska Monika: Transfer dzieł, artystów i idei. O wpływach czeskich na sztukę w Prusach w latach 1350–1450 s. 9–23; Grochowska Weronika: Nastawy ołtarzowe z terenu państwa zakonu krzyżackiego w Prusach od połowy XIV do połowy XV wieku. Zarys problematyki badawczej s. 25–38; Baran Maja: Fundacje artystyczne biskupów warmińskich do katedry fromborskiej w pierwszej połowie XVII wieku s. 39–60; Mielnik Magdalena: „Trzy gdańszczanki”, nieznama akwarela z księgi ubiorów ze zbiorów Bayerische Staatsbibliothek in Monachium s. 61–68; Baron Olga: „Pierwszorządny fachowiec” Franciszek Maria Lanci – budowniczym Zachodniego Okręgu Górniczego s. 69–85; Bładowska Aurelia: Architektura gdańskich szpitali w XIX i na początku XX wieku s. 87–103; Kunikowska Anita: Imperialna architektura czy prawosławne dziedzictwo? Kilka słów o konserwacji cerkwi na Lubelszczyźnie s. 105–120; Cieślak Jan Piotr: Sztuka dźwięku i historia sztuki s. 171–187; Michna Paweł: Konstrukcja racjonalności. Albumy z łódzkiego getta s. 189–203; Tołysz Aldona: Na drodze do publikacji kolekcji narodowej. Zbiory sztuki nowoczesnej wybranych instytucji II Rzeczypospolitej i I Republiki Czechosłowackiej s. 205–219.

3691. OBLICZA sztuki na obszarze obecnego województwa śląskiego w latach 1945–1975. Materiały z sesji naukowej Stowarzyszenia Historyków Sztuki Oddziału Górnos Śląskiego w Katowicach w dniach 2–3 czerwca 2016. Pod red. Teresy Dudek Bujarek. Katowice 2017 Stow. Historyków Sztuki Oddz. Górnos Śląski 8° ss. 431, il., streszcz. ang.

Treść: Dudek Bujarek Teresa: Wprowadzenie s. 12–19; Kozina Irma: Nowy porządek w architekturze i sztuce województwa katowickiego s. 21–38; Nakonieczny Ryszard: Architektura Sosnowca w latach 1945–1975 i towarzyszący jej rzeźba pomnikowa lub architektoniczna – trzy etapy progressu w historii miasta s. 39–62; Czernek Przemysław A.: Kwiaty PRL-u na tle szarej codzienności, czyli socjodemizm w architekturze i przestrzeni na Śląsku Cieszyńskim w latach 1957–1975 s. 63–78; Borowik Aneta: Innowacyjność urbanistyki i architektury województwa katowickiego w latach 60. i 70. XX wieku s. 79–98; Klajmon Barbara: Dwa pałace s. 99–116; Syska Anna: Architektura kultury s. 117–128; Dudek Bujarek Teresa: Aby móc się zaprezentować, trzeba mieć własny Pawilon Wystawowy s. 129–146; Pokorska-Ozóg Ewa: Osiedla Trynek A i B jako przykład powojennej gliwickiej architektury i urbanistyki s. 147–158; Kunikowska Anita: Architektura cerkiewna po 1945 roku s. 159–174; Pyka Henryk: Klimaty soborowe w śląskiej plastyce s. 175–188; Gorzelik Jerzy: Henryka Burzca pogoń za milenium. Milenarizm, nacjonalizm i katolicyzm we „Fryzie milenijnym” kościoła pw. Świętych Cyryla i Metodego w Knurowie s. 189–202; Kwiatk Katarzyna: Polscy święci, błogosławieni i nie tylko... Galeria z okazji Tysiąclecia Chrztu Polski w kościele Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Raciborzu s. 203–218; Makówka Leszek: Kontrowersje wokół nowej sztuki kościelnej. Wystrój kościoła pw. św. Jana Chrzyciela

w Tychach (1958–1963) s. 219–228; Kontny Irena: Witrażowa twórczość Zdzisława Gedliczki w województwie śląskim s. 229–242; Filipczyk Joanna: „Trudno, aby odbiorca musiał się długo zastanawiać nad tym, co pomnik przedstawia.” O pomniku Matki-Polki w Raciborzu s. 243–256; Kawczak Kinga: Rzeźba w przestrzeni publicznej – Ryszarda Sroczyńskiego, Antoniego Biłki i Artura Cieniwały realizacje o charakterze pomnikowym w Bielsku-Białej i okolicy s. 257–276; Kruszyna Natalia: Jak mroczna historia PRL-u przekornego artystę kształtowała. Jerzy Duda-Graciz. Bildungsroman s. 277–296; Rotowska-Śpiewak Sabina: Siostry [Maria i Gabriela] Obremba – Ślązaczki na artystycznej arenie s. 297–306; Krzeszowska Ewelina: Urszula Broll i Andrzej Urbanowicz – katowicka awangarda lat powojennych s. 307–324; Szeliągowska-Farquhar Joanna: ST–53 – awangarda w dobie socrealizmu s. 325–340; Szota Zofia: Anna Chojnacka – cykle fotograficzne s. 341–354; Ozko Patryk: Sztuki plastyczne w służbie animacji – działalność Studia Filmów Rysunkowych w Bielsku-Białej w latach 1947–1970 s. 355–366; Niedoba Jolanta: Wybitni scenografowie na scenie Teatru Śląskiego w latach 1955–1975. Wybrane projekty ze zbiorów Centrum Scenografii Polskiej Oddziału Muzeum Śląskiego w Katowicach i archiwum Teatru Śląskiego s. 367–376; Firlej Dorota: Zygmunt Jaworski – grafik z „Solali” s. 377–390; Chmielewska Ewa: Szkło użytkowe i artystyczne w województwie śląskim powstałe w latach 1945–1975 s. 391–410.

3692. OBRUŚNIK Andrzej Efreim: Wizja w San Damiano. Przyczynek do badań nad siedemnastowiecznym malarstwem bernardyńskim. *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 177–212, streszcz. ang.

3693. ODKRYWANIE „peryferii”. Historie fotografii w Europie Środkowo-Wschodniej. Pod red. Marty Ziętkiewicz i Małgorzaty Bieńczyckiej. Warszawa 2017 Stow. Liber pro Arte 8° ss. 276, il., streszcz. ang. (Źródła do Historii Fotografii Polskiej w XIX Wieku).

Treść: Ziętkiewicz Marta: Odkrywanie „peryferii”. Historie fotografii w Europie Środkowo-Wschodniej s. 7–20; Pasternak Gil: „Diabeł z Zachodu” i „szatan ze Wschodu”. Refleksja badawcza nad fotografią wobec przemian we współczesnej nauce s. 23–42; Trnková Petra: Archeologia jednej (środkowo) europejskiej mikrografii s. 43–60; Madloch Joanna: W studio komedii: „Dagerotyp albo wszystkie znajome twarze” Władymira Solloguba i Piotra Karatygina (1850) s. 61–74; Kiss Eszter: Wzorce, luźne odbicia, wizerunki wrogów. Funkcje fotografii w węgierskim tygodniku „Képes 7” w 2. połowie lat 80. XX wieku s. 75–100; Pasternak Gil, Ziętkiewicz Marta: Mieć w Polsce ojczyznę. Fotografia w działalności żydowskiego ruchu krajoznawczego (1923–1939) s. 103–134; Styma Natasa: Fotografie Palestyny na łamach najważniejszych polskojęzycznych dzienników żydowskich w międzywojennej Polsce s. 135–148; Michałowska Marianna: Wystawy jako manifesty. Fotografia Europy postsocjalistycznej po roku 1990 w poszukiwaniu tożsamości s. 149–164; Woźny dos Santos Paulina: Jawny i ukryty autoportret artysty środkowoeuropejskiego. O wybranych fotografiach Zbyluta Grzywacza s. 165–180; Gourieva Maria: Moje sankcje! Fotograficzne manifestacje patriotyzmu w rosyjskich mediach społecznościowych s. 181–194; Manikowska Ewa: Typy ludowe Karola Beyera (1866) – znaczenie i kontekst powstania s. 199–214; Mazur Adam: „Zdjęcia z ostatniego lata – przed potopem”. Tryz spojżenia na polskich Żydów w przedwojennym fotoreportażu Romana Vishniaca, Menachema Kipnisa i Benedykta Jerzego Dorysa s. 215–226; Jedlińska Eleonora: Zofia Lipecka: „Projekt Treblinka”. Fotografia – dokument, fotografia – malarstwo s. 227–242; Koszykowy-Krajewska Marta: Foto-geografia Andrzeja Stasiuka s. 243–258.

3694. OKNO na świat. Międzynarodowe Biennale i Triennale Grafiki w Krakowie 1966–2016. Red. Marta Anna Raczek-Karcz; tł. Karolina Kolenda. Kraków 2017 Stow. Międzynar. Triennale Grafiki 8° ss. 113, nlb. 7, il.

Tekst równol. w jez. pol., ang.

3695. OSTROWSKI Jan K.: Barok, romantyzm, kresy. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2017 DiG; Edition La Rama 8° ss. 518, nlb. 1, il., mapy.

3696. OŚWIECENIOWA republika władców. Rezydencje, kolekcje, mecenat. T. 1. Pod red. Andrzeja Pięnkosa. Warszawa 2016 Ośr. Badań nad Epoką Stanisławowską. Muzeum Łazienki Królewskie 8° ss. 177, nlb. 3, il.

Treść: Pięnkos Andrzej: Wstęp s. 5–18; Arciszewska Barbara: Władcy „nienawidzący poetów i malarzy”, czyli o niedocenianym patronacie artystycznym królów Wielkiej Brytanii Jerzego I i Jerzego II s. 19–40; Sito Jakub: Królowa Maria Józefa [Habsburżanka] – zapomniany rozdział saskiego mecenatu w Rzeczypospolitej s. 41–61; Rosales Rodriguez Agnieszka: Watteau, Wolter i Fryderyk Wielki, czyli o francuskiej modzie na pruskim dworze s. 63–89; Pięnkos Andrzej: Książę architekt, ogrodnik, kolekcjoner. Leopold III Fryderyk von Anhalt-Dessau, jego środkowoeuropejskie Pompeje i Wezuwiusz s. 91–109; Michałowicz Monika; Piotr Leopold [Habsburg-Lotaryński] i oświeceniowa utopia. Reforma florenckich Uffizi s. 111–123; Smoliński Mariusz: Władcy bez królestwa. Stuartowie w osiemnastowiecznym Rzymie s. 125–141; Pięnkos Andrzej: Epoka Gustawa III. Rozkwit i tragiczny koniec szwedzkiego Oświecenia s. 143–160.

Toż. T. 2. Warszawa 2017 ss. 285, nlb. 3, il., streszcz. ang.

Treść: Pięnkos Andrzej: Wstęp s. 5–13; Pięnkos Andrzej: Między Sarmacją a Francją. Stanisław Leszczyński – tylko mecenat czy także twórczość? s. 15–37; Rosales Rodriguez Agnieszka: Markiza de Pompadour: sztuka pod patronatem kobiet i przemiany smaku we Francji Ludwika XV s. 39–61; Pomian Krzysztof: Katarzyna II: kolekcjonerstwo imperialne s. 63–78; Mączka Michał: „Raczej ku nauce niż dla przemijającej przyjemności”. Józef II Habsburg i cesarska galeria malarstwa w wiedeńskim Belwederze s. 81–98; Żuchowski Tadeusz J.: Artystyczne pasje Alberta Kazimierza Wettyna s. 101–127; Jarzewicz Maciej: Metropolia kultury w małym księstwie weimarskim. Panowanie Anny Amalii i Karola Augusta von Sachsen-Weimar-Eisenach s. 129–150; Pięnkos Andrzej: Morawskie państwo Liechtensteinów. Największy angielski ogród Europy s. 153–168; Kilian Jarosław: Najjaśniejsza Republika... masek. Teatralizacja życia w Wenecji w dobie Oświecenia s. 171–199; Juszcak Dorota: Malarski zbiór Stanisława Augusta. Kolekcja, galeria czy gabinet? s. 201–227; Sołtys Angela: Kolekcja dla króla czy marketing? Prawda i legenda o „królewskiej kolekcji” obrazów w Dulwich s. 229–257.

3697. PALCA Irena: O nieznanym obrazach Michała Stachowicza [1768–1825]. Uwagi i refleksje w świetle badań i konserwacji. *Krzysztofory*. [T.] 34: 2016 s. 47–56, streszcz. ang.

Z l. 1819–1822.

3698. PASTUSZKA Sławomir: Wizerunki Jeruzolimy w zachowanych wystrojach malarzkich synagog w Polsce. *Judaista*. Nr 2: 2016 s. 36–55.

3699. PASTUSZKA Sławomir: Zachowany wystrój malarski synagogi w Chmielniku. *Judaista*. Nr 3: 2017 s. 18–37.

3700. PATAŁA Agnieszka: In facie Ecclesiae. Kwaterna ołtarzowa ze sceną zaślubin Marii i przedstawieniem postaci świętej Katarzyny Aleksandryjskiej ze zbiorów Muzeum Narodowego we Wrocławiu. Wrocław 2017 Muzeum Nar 8° ss. 51, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Z l. 1490–1500.

3701. PATAŁA Agnieszka: Poliptyk z Dzieńkowic i jego fundator. *Studia Muzealne*. Z. 22: 2017 s. 36–56, streszcz. ang.

Ernst von Tschammer, XVI w.

3702. PATRUŚ Tadeusz: Michał Tomoń [ur. 1904] z Gwoźnicy Górnej jako imitator uznanego rzeźbiarza późnego baroku Tomasza Huttera [zm. 1745]. *Rocznik Niebylecki*. T. 4: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 265–272.

Dot. ołtarza kościoła parafialnego w Straszylu.

3703. PAWŁOWSKA Aneta: Studia o sztuce polskiej XIX i XX wieku. Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. 224, il.

3704. PENCAKOWSKI Paweł: Dekoracje malarskie kościoła pw. Świętego Wojciecha w Krakowie. *Rocznik Krakowski*. T. 83: 2017 s. 209–225, streszcz. ang.

XVIII–XX w.

3705. PIĘKNI XX-wieczni. Polscy projektanci graficy. Pod red. Jacka Mrowczyka. Kraków 2017 2+3D 4° ss. 448, il.

Poprzednie wyd. pt.: VeryGraphic. Polish designers of the 20th century.

3706. PLASTYKA toruńska 1793–1920. Zapomniane oblicze wielokulturowego miasta. Red. nauk. Katarzyna Kluczajd, Michał Pszczołkowski. Toruń 2017 Toruński Oddz. Stow. Hist. Sztuki 8° ss. 185, nlb. 3, il. (Zabytki Toruńskie Młodsze Pokolenia).

3707. POKORA Jakub: Nihil sine causa. Satyry na arrasach wawelskich. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 4 s. 695–704, streszcz. ang.

XVI w.

3708. POKSIŃSKA Maria: Gotycka polichromia tympanonu portalu południowego kaplicy św. Anny na Zamku Wysokim w Malborku. Wyniki badań i interpretacja. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 1 s. 63–70, streszcz. niem.

Z XIV w.

3709. POLANOWSKA Jolanta: Mokotów (część górna) – maison de plaisance à gout champêtre w tonacji malowniczej. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 3 s. 471–508, streszcz. ang.

Z 1. 1771–1784.

3710. POLSKIE art déco. Materiały szóstej sesji naukowej „Polskie art deco. Wnętra mieszkalne” pod przew. Anny Sieradzkiej, Andrzeja K. Olszewskiego i Anny Kostrzyńskiej-Miłosz w Muzeum Mazowieckim w Płocku, 8–9 czerwca 2015 r. Oprac. red. Zbigniew Chlewiński. Płock 2017 Muzeum Mazowieckie 8° ss. 245, nlb. 1, il.

Z treści: Feliks Anna: Dyrektorówka. Krynicka willa i jej wyposażenie s. 24; Wysocka Agnieszka: Wnętra bydgoskich kamienic i willi w stylistyce art déco – zachowane i projektowane s. 25–42; Zahel Dorota: Nie tylko art déco. Wnętra kuchenne w okresie międzywojennym na przykładzie Przemysła s. 43–63; Myśliński Michał: Salonik Zabaw Dziecięcych na transatlantyku Île de France. Zapomniany projekt Stefani Łazarskiej z 1927 roku s. 64–75; Dłutek Maria: Poradnia Dom i Ogród. Skarb praktycznych wiadomości s. 76–87; Niewiarowska-Kulesza Julia: Art déco – pasja zbierania. Za drzwiami prywatnego mieszkania kolekcjonera s. 88–102; Ogidel Katarzyna: Polskie obicia papierowe w latach dwudziestych i trzydziestych na tle produkcji europejskiej na przykładzie próbek reklamowych firmy Staszewski zachowanych w zbiorach Muzeum Teatralnego w Warszawie s. 103–121; Uchowicz Katarzyna: Patent na modernizm. Prototypy mebli architektów awangardy s. 122–145; Siedlarek Marcin Jacek: Polskie wzory mebli w przededniu wybuchu drugiej wojny światowej. Konstatacja katalogu z 1939 roku s. 146–154; Kulpińska Katarzyna: „Kiedy może kupić sobie oryginalny drzeworyt”. Grafika na ścianie mieszkania w latach dwudziestych i trzydziestych dwudziestego wieku s. 155–174; Mościcka Izabela: Obraz, grafika czy malowidło ścienne s. 175–188; Wolska Karolina: Działalność pracowni ceramiki w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie i Spółdzielni Artystów Ład. Polska ceramika doby art déco s. 189–201; Paś Monika: Echa sztuki art déco w projektach krakowskiego stowarzyszenia Atelier Tekstylne s. 202–218; Wojciechowska-Kucięba Joanna: Meble w stylu art déco jako element scenografii filmowej w polskim filmie współczesnym s. 219–226; Kostrzyńska-Miłosz Anna: „Chcę mówić o dywanie strzyżonym” – Jadwiga Handelsmanowa s. 227–244.

3711. PONIŃSKA Katarzyna: Miraculosa Trinitas Terestra. Cudowne wizerunki „Trójcy Ziemskiej” w nowożytniej Rzeczypospolitej. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. UKSW 8° ss. 359, nlb. 1 + dodatek ss. 136, il.

3712. PROFESOROWI Zdzisławowi Żygulskiemu juniorowi in memoriam. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 2 s. 347–408.

Treść: Grzybkowska Teresa: Profesor Zdzisław Żygulski [1921–2015] junior w świetle muzeum s. 349–362; Chrościcki Juliusz A.: Profesor Zdzisław Żygulski junior – przyjaciel i niezwykle uczonej s. 363–370; Biedrońska-Słotowa Beata: Orient w badaniach Zdzisława Żygulskiego juniora s. 371–378; Rakowiecka-Asgari Karolina: Orientalistyczna pasja profesora Zdzisława Żygulskiego juniora s. 379–387; Dziwulski Michał: Zdzisław Żygulski junior jako bronioznawca s. 389–407; Publikacje prof. Zdzisława Żygulskiego juniora po roku 2005. Oprac. Teresa Grzybkowska s. 408.

3713. PUŁAWSKI Andrzej: Zbroje książąt pomorskich z kaplicy zamkowej w Szczecinie – próba charakterystyki w oparciu o zabytki sztuki. *Stargardia*. T. 11: 2016 [dr:] 2017 s. 77–97, streszcz. niem.

Z XVII w.

3714. REGULSKA Grażyna: Średniowieczny skarbiec kościoła klasztorowego w Trzemesznie. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 4 s. 639–694, streszcz. ang.

Z 1. poł. XII w., zabytki przechowywane obecnie w Muzeum Archidiecejalnym w Gnieźnie i na Wawelu.

3715. REJNIAK-MAJEWSKA Agnieszka: Obraz zwielokrotniony. Reprodukacja fotograficzna i wizualne narracje sztuki awangardowej 1910–1939. Łódź 2017 WŁ 8° ss. 318, il., streszcz. ang., fr.

3716. RĘDZINIĄK Piotr: Maria Markowska 1923–1994. Szkic do portretu artystki. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 3: 2017 s. 69–76, streszcz. ang.

Malarka.

3717. ROZANOW Zofia: Sekrety miniatur Kodeksu Baltazara Behema. Katowice 2017 Sapientia 4° ss. 153, nlb. 2, il., streszcz. ang., niem.

3718. RUDNIK Stanisława: Dawne i obecne wyposażenie kościoła pw. Przemienienia Pańskiego w Borowicy. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 19: 2017 s. 175–185, streszcz. ang.

XVIII–XXI w.

3719. RYPSON Piotr: Czerwony monter. Mieczysław Berman [1903–1975]. Grafik, który zaprojektował polski komunizm. Kraków 2017 Karakter 8° ss. 317, nlb. 3, il.

3720. RYPSON Piotr: Nie gęsi. Polskie projektowanie graficzne 1919–1949. Wyd. 2, zm. Kraków 2017 Karakter 8° ss. 406, il.

Wyd. 1. 2011.

3721. SARKOWICZ Dominika: Obraz „Runity willi rzymskiej” Henryka Siemiradzkiego w świetle ostatnich badań. *Ochrona Zabytków*. T. 68: 2015 nr 1 s. 141–151, streszcz. ang.

Z ok. 1885 r., obecnie w Muzeum Narodowym w Krakowie.

3722. SARMACKA stylizacja wizerunków Tyszkiewiczów w portretach z Lohojnska. Badania historycznych technik malowania XVIII-wiecznych portretów oraz ich nietypowych deformacji. Red. nauk. Joanna Szpor. Warszawa 2017 Akad. Sztuk Pięknych 4° ss. 80, il.

3723. SCENOGRAFIA w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Od Wyspiańskiego do czasów współczesnych. T. 1: Wiek XX: 1902–2001. Koncepcja, red. książki i wybór materiałów Małgorzata Komorowska, Roman Łodziński. Kraków 2017 Wydaw. ASP im. Jana Matejki 8° ss. 448, nlb. 2, il.

3724. SEKUŁA Beata, Ostaszewski Piotr: Rzut oka czyli... Rozmowy o malarstwie historycznym. Toruń 2017 Adam Marszałek 8° ss. 379, il. XVII–XX w.

3725. [ŠEREMETEV Oleg V.] Szeremietiew Oleg W.: Napoleońska epopeja polskich żołnierzy w twórczości Juliusza Kossaka. *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 216–227, streszcz. ang.

3726. SIATKOWSKI Janusz: O moich studiach nad słowiańsko-niemieckimi kontaktami językowymi. *Studia Łomżyńskie*. T. 26: 2016 s. 115–122, streszcz. ang.

W l. 1980–2000.

3727. SIENKIEWICZ Jan Wiktor: Artyści Andersa. Uratowani z „nieładzkiej ziemi”. Warszawa–Łódź 2017 Fund. „Tow. Projektów Edukacyjnych” 4° ss. 247, il.

Tekst równol. pol., ang.

3728. SKORUPA Andrzej: Sztuka Ziemi Pienińskiej od gotyku do baroku. Szczawnica 2017 Pieniński Ośr. Hist. Turystyki Górskiej PTTK; nakł. aut. 8° ss. 65, nlb. 1, il. (Seria z „Okienkiem”; 59).

3729. SKRODZKA Agnieszka: Nagrobki osobistości z końca XVIII i 1. połowy XIX stulecia na Cmentarzu Ewangelicko-Augsburskim w Warszawie. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 42: 2017 s. 173–191, streszcz. ang.

3730. SMOLAK Marzena: „Najważniejsze są zdjęcia...”. Stefana Arczyńskiego [ur. 1916] fascynacja fotografią. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 25: 2016 s. 205–218, streszcz. niem., ang., fr.

3731. SMOLAK Marzena: Powstanie Wrocławskiego Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych i jego działalność w 2. połowie XX wieku. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 26: 2017 s. 109–128, streszcz. ang., fr., niem.

Od 1957 r.

3732. SOCREALIZMY i modernizacje. Pod red. Aleksandry Sumorok i Tomasza Żaluskiego. Łódź 2017 ASP im. Władysława Strzemińskiego 8° ss. 552, nlb. 2, il.

Treść: Sumorok Aleksandra, Żaluski Tomasz: Socrealizm i modernizacje. Rama teoretyczno-historyczna projektu s. 7–45;

Paradowska Aleksandra, Szymański Wojciech: Towarzysz architekt. Wizje nowoczesności Mariana Spychalskiego i nieukończony projekt II RP s. 46–74; Perlińska-Kobierzyńska Ewa: „Na zapleczu Nowego Świata” – między modernizmem a socrealizmem s. 75–98; Syska Anna: To nie był żaden socrealizm! Architekci wobec stylu oficjalnego s. 99–117; Sumorok Aleksandra: Nie tylko socrealizm? Przypadek wnętrz państwowych s. 118–143; Sibila Leszek: Nowohucki design: wnętrza i ich twórcy w latach 1949–1956. Rewolucja czy kontynuacja? s. 144–177; Stano Bernadeta: Nowocześni w Nowej Hucie? Wielka budowa socjalizmu w obrazach (1949–1959) s. 178–209; Lachowski Marcin: Nowoczesność i realizm – krytyka artystyczna wobec „I Wystawy Sztuki Nowoczesnej” s. 209–228; Żaluski Tomasz: Władysław Strzemiński po wojnie: modernizacja, marksizm, socrealizm s. 229–268; Szymański Wojciech: Kwadratowe koło: Andrzej Wróblewski i nowoczesny realizm socjalistyczny s. 269–290; Pręgoski Filip: Powtórzenie socrealizmu. Malarstwo Andrzeja Wróblewskiego i Jarosława Modzelewskiego s. 291–311; Mazur Adam: „Otrzymaliśmy do opracowania wspaniałe i trudne zadanie”. Książki fotograficzne w służbie propagandy wczesnego PRL-u s. 312–332; Bosomtwe Oliwia Mimi: Socrealistyczna treść. Fotograficzny obraz rzeczywistości w pierwszej połowie lat 50. s. 333–352; Leśniak Kamila: „The Family of Man” w polskiej krytyce artystycznej: socrealistyczny ideał czy ikona nowoczesności? s. 353–381; Pabiś-Orzeszyna Michał: „Fordyfikacje X Muzy”. Modernizowanie polskiego kina (1945–1955) s. 382–412; Jajko Krzysztof: Seans filmowy za rogatkami. Kino objazdowe w dziele upowszechniania kultury na wsi s. 413–439; Rachwałd Tomasz: Rita Hayworth na traktorze. Socrealizm i kino popularne s. 440–462; Dudziński Robert: Powieść socrealistyczna jako powieść popularna. O związkach socrealizmu z kulturą masową s. 463–478; Łarionow Dominika: „Brygada szlifierza” Karhana jako przykład socrealizmu w teatrze i jego współczesnej parafrazy s. 479–505; Kure-Maj Paulina, Sowińska-Heim Julia: Awangardowa kolekcja w czasach socrealizmu. Polityka programowa Muzeum Sztuki w Łodzi w latach 50. XX w. s. 506–532; Zychowicz Karolina: Francuscy moderniści w salach wystawowych Polski Ludowej w dobie socrealizmu. Przypadek CBWA „Zachęta” s. 533–552.

3733. SPRUTTA Justyna: Barokowa polichromia kościoła pobernardyńskiego w Kaliszu. *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 265–293, streszcz. wł.

3734. STOKOWSKI Dagmara: Symbolika kościoła ewangelicko-augsburskiego z Bytomia-Bobrka. Próba interpretacji. *Rocznik Muzeum Górnos Śląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [R.] 5: 2017 s. 221–230, streszcz. ang.

3735. STOLARSKA-FRONIA Małgorzata: Heinrich Tischler [1892–1938] – ekspresjonista żydowski z przedwojennego Wrocławia. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 25: 2016 s. 113–132, streszcz. niem., ang., fr.

3736. STOLARZ Barbara: Nagrobek Stanisława Zbąskiego w kościele parafialnym pw. Narodzenia NMP w Kurowie – przyczynek do atrybucji. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 19: 2017 s. 186–194, streszcz. ang.

Z 1587 r.

3737. STUDIA z historii sztuki polskiej XIX–XX wieku. Ikonografia malarstwa religijnego

czasów porozbiorowych, kolor w architekturze historycznej. Pod red. Barbary Marii Gawęckiej i Aleksandra Jankowskiego. Bydgoszcz 2017 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 358, il.

Treść: Jankowski Aleksander: Ikonografia malarstwa religijnego oraz kolor w architekturze historycznej jako przedmiot badań. Uwagi wprowadzające s. 7–10; Mączyński Ryszard: U zarania zmian. Refleksje nad obrazami religijnymi Franciszka Smuglewicza [1745–1807] s. 13–49; Ponińska Katarzyna: O trwałości wpływu rycin z dzieła „*Evangelicae Historiae Imagines*” Hieronimusa Natalisa na przedstawienia plastyczne w Kalwarii Zembrzydowskiej s. 51–70; Długosz Magdalena: Prace Józefa Mehoffera na XXIV wystawie Secesji Wiedeńskiej w 1905 r. poświęconej współczesnej sztuce religijnej s. 71–87; Winnicka-Gburek Joanna: Sentymentalna interpretacja „Spowiedzi” Wlastimila Hofmana [1881–1970] – refleksje aksjologiczne s. 89–101; Scholz Piotr O.: Motyw Tobiasza w twórczości Jacka Malczewskiego. Uwagi i zarys problematyki s. 103–114; Jankowski Aleksander: Programy, tematy i treści ideowe dekoracji ściennych drewnianych świątyń wielkopolskiej prowincji 1800–1915 s. 115–136; Gawęcka Barbara Maria: Dziewiętnasto- i dwudziestowieczne malowidła ścienne w katedrze kieleckiej s. 139–160; Lisowska Agnieszka: Rola dekoracji malarskiej w propagandzie edukacji przełomu XIX i XX w. na wybranych przykładach s. 161–176; Zimna-Kawecka Karolina: Twórczość artystyczna wobec zasad ochrony zabytków na Pomorzu w okresie międzywojennym s. 177–196; Białobłocka Karolina: Kolorystyka architektury Dolnego Śląska w okresie historyzmu i modernizmu – ewelacje tynekowane s. 197–217; Lament-Kosińska Angelika: Malarstwo monumentalne Wacława Taranczewskiego s. 219–239; Balińska-Ciężki Dorota, Wróblewski Sebastian: Sgraffito – zdobnictwo ewelacji w XX w. jako wyraz ideologii, mody i autorskich pomysłów s. 241–270; Kapka Małgorzata: Relacje malarsko-architektoniczne w wybranych przykładach monumentalnej twórczości Jerzego Nowosielskiego s. 271–286; Owerчук Aleksander: Kolor jako element kształtowania formy architektonicznej drewnianych cerkwi północnego Podlasia s. 287–301; Oleksicki Antoni: Kolorystyka X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej i dawnego carskiego więzienia w Białymstoku na pracach konserwatorskich s. 303–321; Basiul Elżbieta: Badanie pierwotnej kolorystyki budynków Zespołu Torów Wyciągów Konnych na Służewcu w Warszawie s. 323–345; Owczarzak Karolina: Kolor w wielkoformatowym malarstwie ściennym s. 347–358.

3738. SZAMBORA-JASZEWSKA Anna Maria: Ślady florenckich mistrzów w Białutach. *Rocznik Działdowski*. T. 10: 2017 s. 139–148.

Rzeźba Chrystusa Błogosławiącego – dzieło pracowni Antoniego Frilliego, od 1904 r. w Białutach, obecnie w Nidzicy.

3739. SZCZERBIŃSKA Julia: Matka Boska Toszecka. Historia, badania, konserwacja. *Toszek 2017 Parafia pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej 8° ss. 39, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem. XVII–XXI w.*

3740. SZMELTER-FAUSEK Bożena, Olaszewska-Świetlik Justyna: Painting works by Anton Möller [ok. 1563–1611] on the background of Gdańsk's painting workshop of the last quarter of the 16th and the first half of the 17th century. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 441:

Zabytkoznawstwo i konserwatorstwo. [Nr] 48: 2017 s. 133–175, streszcz. ang.

3741. SZMELTER-FAUSEK Bożena, Olaszewska-Świetlik Justyna, Pawlikowski Maciej: Typy złoceń i mineralogia farb w wybranych obrazach sztalugowych z XVII i XVIII wieku z rejonu dawnych Prus Królewskich. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 441: Zabytkoznawstwo i konserwatorstwo. [Nr] 48: 2017 s. 177–228, streszcz. ang.

3742. SZPULAK Grażyna: Jan Nepomucen pielgrzym. Przyczynek do dziejów i wizerunku na ziemi kłodzkiej i polsko-czeskim pograniczu (na podstawie badanych obiektów). *Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej*. [Z.] 14: 2017 s. 109–124, streszcz. ang., niem.

3743. SZTUKA na Śląsku po 1945 roku. Red. Joanna Filipczyk. Opole 2015 Muzeum Śląska Opolskiego 8° ss. 245. (Opolski Rocznik Muzealny; t. 21).

Materiały z konferencji, Opole, 27 II 2015 r.

Z treści: Markowska Anna: Uniwersalizująca narracja i terytorialny opór s. 9–25; Szczyпка-Gwiaźda Barbara: Pomiędzy polityką, rygiem Akademii a niezależnością sztuki – kilka uwag o Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach s. 27–48; Kozina Irma: Strategie wolnego umysłu w zniewolonej rzeczywistości. Artystyczne środowisko Katowic lat 1945–1989 s. 49–58; Świślicka-Karwot Sylwia: Sztuka na Dolnym Śląsku po 1945 roku – cezury s. 59–77; Kania Leszek: Wystawy i sympozja Złotego Grona w Zielonej Górze (1963–1981) w procesie kształtowania tożsamości kulturalnej Ziemi Zachodnich s. 79–93; Dudek-Bujarek Teresa: Tworzenie kolekcji sztuki współczesnej w bielsko-bialskim Muzeum we współpracy z lokalnym oddziałem i okręgiem Związku Polskich Artystów Plastyków s. 95–108; Jarosz Andrzej: „Wrocławskie Środowisko Artystyczne” (komunikat) s. 109–119; Reznik Zofia: Zmysłowe ćwiczenia biologiczno-fizyczne – kryptoekspresyjność wrocławskiego konceptualizmu s. 121–135; Kawczak Kinga: Ryszard Sroczyński – z Warszawy do Bielska, czy to znaczy z centrum na prowincję? s. 137–148; Krzywicka Aleksandra: Czarodziejski „Bukowiec” Józefa Gielniaka (1932–1972) s. 149–159; Liszka Ewa: Paweł Steller (1895–1974) – katowiczanie z wyboru s. 161–168; Maksymczak Marek: „Partia”. Obraz Śląska w „Portrecie miasta” Macieja Bieniasza s. 169–178; Banaś Barbara: „Na życzenie klienta...”. Katowicka Wytwórnia Wyrobów Ceramicznych „Steatyt” s. 191–202; Wierzbicka Justyna: Wrocławskie szkło artystyczne jako unikatowa dziedzina sztuki współczesnej Śląska s. 203–211; Kuś Henryk: [Fryderyk] Kremser [1930–1995], [Jan] Berdak [1944–2009], [Marek] Sztryk [ur. 1966] s. 213–218.

3744. SZTUKA naskalna. Polskie doświadczenia badawcze. Pod red. Andrzeja Rozwadowskiego. Warszawa–Toruń 2017 Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata; Tako 8° ss. 337, il., streszcz. ang. Polski Inst. Studiów nad Sztuką Świata. (Studia i Monografie; t. 24).

3745. SZTUKA w Świętokrzyskiem. Średniowiecze i czasy nowożytne. Pod red. Piotra Rosińskiego, Henryka Suchojady. Kielce 2017

UJK. Bibl. Uniwersytecka 8° ss. 375, il., mapy, streszcz. ang.

Tyt. równol.: Art in Świętokrzyskie Region. The Middle Age and Early Modern times.

Materiały z konferencji nauk., Kielce, 20–21 X 2015 r.

Z treści: Rosiński Piotr, Suchojad Henryk: Wstęp s. 13–14; Doroz-Turek Małgorzata: Zakon joannitów w Polsce – początki architektury średniowiecznej na ziemi świętokrzyskiej s. 17–32; Kalinowski Rafał: Tympanon północnego portalu fasady zachodniej kościoła cysterskiego w Sulejowie i jego „plakatyowy” przekaz s. 33–47; Pacan Anna: „Matka Boska z Dzieciątkiem” w Muzeum Diecezjalnym w Sandomierzu. Kilka uwag o romańskiej figurze z kościoła parafialnego w Goźlicach s. 49–58; Gliński Michał: Romańskie ceramiczne płytki posadzkowe z cysterskiego założenia klasztornego w Wąchocku s. 59–71; Glińska Nina: Wystrój zewnętrzny i formy wczesnośredniowiecznych naczyń z Wiślicy s. 73–88; Jedynek Urszula, Jedynek Artur: Gotycki kościół pw. Wniebowzięcia NMP w Oleśnicy w świetle najnowszych badań archeologicznych s. 89–101; Niechaj Małgorzata: Gotycki kościół w Szańcu w kontekście kościelnych fundacji w diecezji krakowskiej s. 103–114; Sękowska Anna: Konserwacja gotyckiego obrazu „Matki Boskiej z Dzieciątkiem” (Hodegetrii typu krakowskiego) z kościoła z Gołczy s. 121–127; Zwierchowski Piotr: Wybrane zagadnienia zmian architektonicznych w małopolskich klasztorach cysterskich na podstawie przebudów opactwa w Koprzywnicy. Próba rekonstrukcji wyglądu opactwa z XVI wieku s. 129–143; Hajduk Olga M.: Działalność rzeźbiarska Santi Guccio Fiorentino na ziemi świętokrzyskiej – preliminaria badawcze s. 145–153; Myśliński Krzysztof: Nieznany renesansowy nagrobek kobiecy na Kielecczyźnie? O pozytywkach z nowych wydań starych inwentaryzacji (komunikat) s. 155–160; Wólczynek Bartłomiej Michał: Działalność fundacyjna biskupa krakowskiego Marcina Szyszkowskiego (1616–1630) na terenie Kielc s. 161–174; Żmudziński Jerzy: Problem autorstwa malowideł plafonowych w Pałacu Biskupów w Kielcach w świetle nowych badań nad twórczością Tomasza DolaBELLI i jego kręgu s. 175–187; Pieniążek-Samek Marta: Pomiejszy Kraków, Warszawą i Lublinem. Architektura Kielc w XVII wieku s. 189–199; Gil-Mastalerczyk Joanna: Historyczne obiekty sztuki sakralnej Kielc – „formy mocne” w strukturach urbanistycznych i krajoznawczo-kulturowym miasta s. 201–209; Lewicki Jakub: Architektura kościoła i klasztoru benedyktynów na Łyscu w czasach nowożytnych s. 211–218; Ponińska Katarzyna: Nowożytnie przedstawienie „Obrzezania” i „Ofiarowania Jezusa” z obszaru dawnego województwa sandomierskiego i obecnego świętokrzyskiego s. 219–228; Lempart-Geratowska Marta: Wizerunek „Matki Bożej z Dzieciątkiem” z kościoła pw. św. Jakuba Starszego w Szczaworyżu w świetle badań technicznych i prac konserwatorskich s. 229–234; Dzik Janina: Malowidła ścienne (XVIII wiek) w kościołach dawnego województwa sandomierskiego w świetle nowych badań konserwatorskich s. 235–245; Dworzak Agata: Ołtarz główny w Waśniowie a recepcja stylu Macieja Polejowskiego w ziemi sandomierskiej s. 247–256; Pielaś Jacek: Siedziby magnackie i szlacheckie w województwie sandomierskim w inwentarzywnych opisiech dóbr ziemskich z XVII–XVIII wieku. Początek prac nad katalogiem s. 257–267; Lubczyński Mariusz: Zespół dworski w Seceminie w świetle inwentarzy z 1654 i 1738 roku s. 269–283; Bolińska Marta: Świętokrzyski kołaż literacko-kulturowy (krajobraz i zabytki regionu w wybranych utworach Stanisława Rogali) s. 285–296.

3746. SZYBISTY Tomasz: Korpus witraży z lat 1800–1945 w kościołach rzymskokatolickich metropolii krakowskiej i przemyskiej. T. 5: Diecezja kielecka. Kraków 2017 Imedius Agencja Reklamowa 4° ss. 271, nlb. 1, il., mapy.

T. 1 aut.: Czapczyńska-Kleszczyńska Danuta, Szybisty Tomasz. Kraków 2014.

3747. SZYMSKI Adam Maria, Nowak Kamila: Dylematy polskiego modernizmu na Pomorzu Zachodnim w II połowie XX wieku. The dilemmas of the polish modernism in West Pomerania in the 2nd half of the 20th century. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 51: 2017 s. 95–103.

Tekst równol. pol., ang.

3748. ŚNIEŻYŃSKA-STOŁOT Ewa: Juliusz Mien [1865–1890] junior malarz. Z cyklu: zapomniani mieszkańcy Krakowa. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 62: 2017 s. 57–62, streszcz. ang.

3749. TENDIT in ardua virtus. Studia ofiarowane Profesorowi Kazimierzowi Kuczmanowi w siedemdziesięciolecie urodzin. Red. Joanna Ziętkiewicz-Kotz. Kraków 2017 Zamek Królewski na Wawelu – Państw. Zbiory Sztuki; Uniw. Papieski Jana Pawła II 8° ss. 295, il.

Treść: Urban Jacek: Wawelczyk – Autor – Nauczyciel Akademicki – Człowiek s. 9–10; Malkiewicz Adam: O Jubileacie s. 11–13; Bibliografia prac Kazimierza Kuczmana [za l. 1972–2016] s. 14–23; Kalinowski Rafał: A propos „sfinks sfragistyki” – średniowiecznych plomb z Drohiczyzna nad Bugiem s. 25–36; Wilkoń Ewa: „Święty Augustyn” Bartola di Fredi [ok. 1336–1410] s. 37–46; Tracz Szymon: Kilka uwag o gotyckiej i renesansowej polichromii w prezbiterium kościoła parafialnego Św. Jakuba Apostoła w Simoradzu na Śląsku Cieszyńskim s. 47–63; Fabiański Marcin: O niszy nagrobnej króla Jana Olbrachta, jej strukturze i ornamentach s. 65–76; Paoli Marco: Roma e Malibu”. Due allegorie mitologiche di Dosso Dossi [1489–1542] dedicate al tema del sogno s. 77–93; Szmydki Ryszard: Udział Michiela Coxcie [1499–1592] w powstaniu kolekcji arrasów Zygmunta Augusta s. 95–107; Hordyński Piotr: Pochody ceremonialne Habsburgów. Trzy rolki akwafortowe z wieku XVI z kolekcji Jana Ponętowskiego [1540 – ok. 1598] w Bibliotece Jagiellońskiej s. 109–119; Piwocka Magdalena, Nowacki Dariusz: Instaglio z portretem Stanisława Wajusza w zbiorach medycejskich s. 121–130; Quirini-Popławski Rafał, Quirini-Popławska Danuta: Nowy dokument dotyczący powstania pomnika nagrobnego Anny Jagiellonki s. 133–144; Mrozowski Przemysław: O potrzebie badań nad malarstwem XVI stulecia w Polsce s. 147–157; Ostrowski Jan K.: Okoliczności powstawania portretów w dawnej Polsce s. 159–173; Petrus Jerzy T.: O srebrnych portretach trumiennych Radziwiłłów w Ołyce s. 175–187; Daranowska-Lukaszevska Joanna: Przyczynek do „refleksyj sztuki włoskiej w polskim malarstwie sztalugowym” s. 189–197; Biedrońska-Słotowa Beata: Portret Krzysztofa Zbarskiego jako reprezentanta Rzeczypospolitej w czasie misji dyplomatycznej odbytej na dworze sultana Mustafy I w roku 1622 s. 199–205; Krasnowolski Bogusław: Późnobarokowy kościół p.w. Św. Benedykta Opata w Imbramowicach a mecenat ks. Dominika Lochmana i imbramowickich norbertanek s. 207–217; Sieradzka-Malec Ojcumila: Złocene obicia ścienne w zamku Moritzburg i Zamku Królewskim na Wawelu – porównanie zasobów i stan badań nad proveniencją artystyczną dekoracyjnych skór s. 219–231; Witko Andrzej: Lucas Valdés [1661–1724] i jego twórczość. W cieniu wielkiego ojca s. 233–244; Link-Lenczowska Stanisława: „...from painting clock faces to painting faces” czyli Johana Zoffany’ego [1733–1820] preludium do kariery s. 247–259; Lisowska-Rzepicka Małgorzata: Projekt dyplomowy Adolfa Szyszko-Bohusza [1883–1948] s. 261–269; Janczyk Agnieszka: „Skupiona powaga i monumentalny patos” – historia wawelskich plafonów

Felicjana Szczęsnego Kowarskiego [1890–1948] s. 271–282; Wiatrowicz Marek: Azjatycka i amerykańska twórczość Stefana Norblina [1892–1952] – odkrycia i uzupełnienia s. 285–295.

3750. TOMCZAK Robert T.: Graficzna teza akademicka Andrzeja Kuropatnickiego. *Studia Źródłoznawcze*. T. 55: 2017 s. 193–216, streszcz. ang.

Analiza i interpretacja graficznej tezy A. Kuropatnickiego z 1682 r. przedstawiającej apoteozę Jana III Sobieskiego i księcia Jakuba Ludwika Sobieskiego jako sukcesora na tronie Rzeczypospolitej.

3751. TRACZ Szymon: „Madonna in trono col Bambino” di Bernardo Daddi nella collezione Lanckoroński del castello di Wawel. *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 4 s. 5–33, streszcz. ang.

„Tronująca Madonna z Dzieciątkiem” z ok. 1340 r.

3752. TRZECHSETLECIE konsekracji kościoła klasztornego Świętych Apostołów Piotra i Pawła Sióstr Norbertanek w Imbramowicach 1717–2017. *Studia nad dziejami, sztuką i duchowością klasztoru*. Red. Beata Skrzydlewska, Waldemar Witold Żurek. Lublin 2017 Waldemar Witold Żurek 8° ss. 378, il., streszcz. ang.

Z treści: Skrzydlewska Beata, Żurek Waldemar Witold: Wprowadzenie s. 9–15; Skrzydlewska Beata, Żurek Waldemar Witold: Introduction s. 16–22; Żurek Waldemar Witold: Współpraca naukowo-kulturalna klasztoru Sióstr Norbertanek w Imbramowicach z Katolickim Uniwersytem Lubelskim Jana Pawła II s. 25–39; Hamryszczak Artur: Piśmiennictwo dotyczące klasztoru Sióstr Norbertanek w Imbramowicach s. 41–58; Kwaśniewski Andrzej: Konsekracja kościoła klasztornego świętych Apostołów Piotra i Pawła w Imbramowicach w 1717 roku s. 59–75; Skrzydlewska Beata: Osoba i dzieło Zofii Grothówny – księni klasztoru Sióstr Norbertanek w Imbramowicach s. 77–97; Macioł Elżbieta: Konwent Sióstr Norbertanek w Imbramowicach na tle działalności bp. Kazimierza Lubińskiego s. 99–110; Zych Ewelina: Ks. Dominik Lochman – działalność dobroczynna i fundacyjna na rzecz klasztoru w Imbramowicach i innych kościołów s. 111–138; Gombin Krzysztof: Kościół Norbertanek w Imbramowicach. Dzieje budowy i wartości artystyczne s. 141–164; Szczęsna Joanna: Czy tympanon z domniemanym przedstawieniem św. Norberta w Wysocicach mógł pierwotnie znajdować się w kościele Sióstr Norbertanek w Imbramowicach? s. 165–178; Kwiatkowska-Frejlich Lidia: Rola przedstawień drzewa genealogicznego zakonu w środowisku premonstratensów s. 179–191; Noworyta-Kuklińska Bożena: Imbramowicka „Madonna w girlandzie” s. 193–207; Patyra Jowita: Obraz „Wielka Święta Rodzina” z klasztoru Sióstr Norbertanek w Imbramowicach s. 209–232; Wiśnicka Anna: Zespół tkanin haftowanych w zbiorach klasztoru Sióstr Norbertanek w Imbramowicach s. 233–245; Bodzioch Beata: Rękopisy liturgiczno-muzyczne norbertanek imbramowickich. Wybrane zagadnienia s. 247–262; Wasilewska Jolanta: Pergamin jako materiał pisarski dwóch antyfonarzy z I połowy XIII wieku z klasztoru Sióstr Norbertanek w Imbramowicach s. 263–272; Kasiura Iwona: Prace konserwatorskie nad rękopisami imbramowickimi s. 273–280; Dębowska Maria: Lista Dominika Lochmana, kanonika krakowskiej kapituły katedralnej do Zofii Grothówny, księni klasztoru Norbertanek w Imbramowicach s. 283–320.

3753. W KRĘGU kaliskich badań nad sztuką i kulturą artystyczną. [Cz.] 2. Pod red. Iwony

Barańskiej. Kalisz 2017 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 411, nlb. 3, il., streszcz. ang. (Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk; 17).

Z treści: Błachowicz Maciej: „Starożytności kaliskie” w relacjach z lat 1792–1861. Początki ochrony zabytków w grodzie nad Proszą s. 11–46; Rotermund Krzysztof: Henryk Wieniawski i druki jego utworów z oficyny Hurtiga w Kaliszu s. 47–57; Mikołajczyk Marcin: Greckie cerkwie w Kaliszu s. 58–76; Bruś Joanna: Historia kaliskiego hotelarstwa do 1945 r. s. 77–98; Barańska Iwona: Odkrycie przez Władysława Łuszczkiewicza poliptyku kaliskiego i jego recepcja w środowisku miejscowym w latach 80. i 90. XIX wieku s. 99–131; Delura Jolanta: Próba „czytania” witraży z kaliskiej twierdzy s. 132–163; Górzyński Makary: Królestwo Polskie i jego papierowe metropolie. Dwa plany regulacyjne miast z około 1900 roku: rekonesans badawczy s. 164–232; Płocienniczak Dominika: Artystka i teoretyk sztuki – Marianna Vladimirovna Verevkina [1860–1938]. Życie i twórczość s. 233–248; Kaliszuk Magdalena: Powszechna Wystawa Kościelna (26 czerwca – 5 lipca 1931 roku) w Kaliszu s. 249–265; Tabaka Anna: Podróż 1937. Szkielety i widokówki Tadeusza Kulisiewicza [1899–1988] jako źródło poznania drogi artysty s. 266–285; Guźniczak Maciej: Pamięć o człowieku w cyklach wybranych prac, na podstawie twórczości artystów związanych z Kaliszem: Tadeusza Kulisiewicza [1934–2013] – grafika, rysunek i Andrzej Niekraza – rysunek, grafika s. 286–299; Rącka Izabela: Obiekty małej architektury w przestrzeni miejskiej na przykładzie Kalisza s. 300–321; Tabaka Anna: Rękopisy i inne dokumenty ze zbiorów Adama Chodyńskiego [1832–1902] w Archiwum Diecezjalnym we Włocławku. Komunikat s. 322–324.

Cz. 1. 2011.

3754. WAJROCH Agnieszka: „Wielka” i „Mała Rodzina Marii” w ikonografii chrześcijańskiej. Krótka historia tematu i jego realizacje na terenie Wielkopolski. *Ecclesia*. T. 11: 2016 s. 81–108, streszcz. ang.

XIV–XVI w.

3755. WALICKI Bartosz: Witraże w kościele parafialnym pw. św. Jana Chrzcziciela w Sokołowie Małopolskim. *Rocznik Sokołowski*. Nr 14: 2017 s. 181–212.

XX w.

3756. WĄSOWSKI Grzegorz: Ikonografia nastawy ołtarza głównego (1693–1694) w protestanckim kościele pw. św. Piotra w Młynarach. *Studia Elbląskie*. T. 18: 2017 s. 207–218, streszcz. ang., niem.

3757. WĘŁAWOWICZ Tomasz: The romanesque bronze doors at Gniezno cathedral church. Some new remarks. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 23: 2017 z. 1 s. 105–118, streszcz. pol., ang.

3758. WIDŁA Tadeusz: Świat sygnatur. Katowice 2017 Wydaw. UŚ 4° ss. 193, nlb. 3, il., streszcz. ang., fr.

Sygnatury w malarstwie.

3759. WIEŁOŚĆ w jedności. Litografia i techniki druku płaskiego w Polsce po 1900

roku. Materiały z sesji naukowej 22–23 października 2015 roku. Red. nauk. Barbara Chojnacka, Michał F. Woźniak. Bydgoszcz 2015 Muzeum Okręg. im. Leona Wyczółkowskiego 8° ss. 335, il., streszcz. ang. Muzeum Okręg. im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy.

Z treści: Chojnacka Barbara: Wprowadzenie s. 11–19; Wójcik Agata: Towarzystwo Polska Sztuka Stosowana i wykorzystanie litografii w odnowie polskiego projektowania graficznego początku XX wieku s. 21–29; Czyż Piotr: „Litografia i fabryka bombonierek” – droga do autolitografii w Warszawie na początku XX wieku s. 31–42; Dragońska Urszula: Litografia polska w przededniu I wojny światowej na wystawie graficznej i drugim konkursie im. Henryka Grohmana s. 43–54; Grzeszczak Łukasz: Litografia w Łodzi. Zakłady i artyści 1890–1914 s. 55–67; Kulpińska Katarzyna: Codziennosc przez pryzmat litografii. Grafika amerykańskich i polskich artystek lat 30. XX wieku s. 69–82; Frodyma Teresa B., Pędziak Leonard: Pracownia Graficzna przy Okręgu Krakowskim Związku Polskich Artystów Plastyków – przeszłość, teraźniejszość i przyszłość s. 83–91; Wąsowski Piotr: Architektoniczne struktury Kaplicy Zygmuntowskiej na Wawelu w twórczości litograficznej Leona Wyczółkowskiego s. 93–104; Woszczyński Mariusz: Leon Wyczółkowski w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie s. 105–115; Salamon-Radecka Agnieszka: „Współczesna” litografia polska w kolekcji Muzeum Wielkopolskiego 1919–1939 s. 117–128; Mułczyński Jarosław: „Bezpośrednie przeniesienie swych wrażeń” – o litografiach Jana Jerzego Wronieckiego (1890–1948) s. 129–140; Manicka Anna: Kolekcja litografii Pabla Picassa w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie. Polskie motywy w litografiach Picassa i inspiracje jego litografii w grafice polskiej s. 141–147; Powalska Izabella: Scherza, Balady i Teatryk Lalek Makrabeska – litografie Waława Kondka s. 149–159; Brukwicki Jerzy: Tomasz Dominika litograficzne rozważania o przeszłości s. 161–169; Szwajkowska Krystyna: Współczesna sztuka litografii w Polsce. Prezentacja sylwetek wybranych artystów s. 171–182; Frodyma Teresa B.: Druki ze starych matryc litograficznych s. 185–194; Woźniak Aleksander: Techniki bezpośrednie w litografii na aluminium. Pomiedzy drukiem offsetowym a litografią klasyczną s. 201–207; Dudzik Sebastian: Twarze i maski współczesnego druku płaskiego. Wprowadzenie historyczne s. 319–326.

3760. WOLSKA Dominika: Malarz gór i miasta – Mieczysław Szopiński (1902–1975). *Almanach Nowotarski*. Nr 21: 2017 s. 297–304.

3761. WOŹNIAK Marcin: W sprawie inowrocławskiego pomnika dłuta [Bertela] Thorvaldsena [1770–1844]. *Rocznik Kasprzewiczowski*. [T.] 14/15: 2016 s. 203–207.

Z 1817 r.

3762. WYSOCKA Agnieszka: Z dziejów bydgoskich witraży. Realizacje Edwarda Kwiatkowskiego [1904–1971]. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 263–274, streszcz. ang., niem.

3763. ZALEWSKA Karolina: The retable of the main altar from the parish church of Saint John the Baptist in Łekno (German: Bast), dating from 1588. *Ikonotheke*. T. 27: 2017 s. 187–209, streszcz. ang.

3764. ZIELIŃSKI Edmund: Drogi krzyżowe Kaszub i Kociewia. Sianowo, Hopowo,

Bytonia. Gdańsk 2017 Edmund Zieliński 8° ss. 170, il.

3765. ŻMUDZIŃSKI Jerzy: Ze studiów nad malarskim wystrojem kościoła parafialnego w Kraśniku – dzieła Tomasza Dolabelli i Jana Kasińskiego. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 367–388, streszcz. ang.

XVII w.

3766. ŻUKOWSKI Jacek: Portret konny Zygmunta III w Weimarze. Nieznany rysunek przygotowawczy do ryciny Wolfganga Kiliana. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 3(69): 2016 [dr.:] 2017 s. 7–58, streszcz. ang.

k) Historia architektury i urbanistyki

Zob. poz. 801, 1281, 1540, 1586, 1701, 1717, 1774, 1874, 2156, 2172, 2327, 2451, 2842, 2845, 3639, 3687, 3752, 4224, 4498, 4577, 4585, 4616, 4850, 4876, 4892, 4934, 4936, 4942, 4989, 4997, 5010, 5052, 5132, 5135, 5136, 5176, 5215, 5912, 6410, 6416, 6428, 6440, 6459, 6469, 6470, 6473, 6478, 6479, 6495, 6519, 6546, 6553, 6557, 6558, 6564, 6575, 6580, 6624, 6634, 6636, 6653, 6658, 6661, 6733, 6753, 6767, 6936, 6953, 6967–6969, 6990, 7227, 7348, 7429, 7520, 7661, 7795, 7855, 8017, 8023, 8026, 8253, 8350, 8409, 8434, 8510, 8514, 8726, 8784, 8942, 9263, 9763, 9835, 9836, 9876, 9969, 10659.

3767. ADAMEK-PUJSZO Katarzyna: Talleyrandowie jako książęta żagańscy i ich rezydencja w Żaganiu (1862–1929). Zielona Góra 2017 PC Serwis Ryszard Pujso 8° ss. 683, il.

3768. ARCHITEKTURA sakralna XIX i pierwszej połowy XX wieku. Red. Agnieszka Wysocka, Bogna Derkowska-Kostkowska, Lech Łbik. Bydgoszcz 2017 Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury 4° ss. 154, il. Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury, Tow. Miłośn. M. Bydgoszczy. (Architektura Miast. Materiały po konferencji; 4).

Materiały z konferencji, Bydgoszcz, 15–16 IX 2016 r.

Treść: Od redakcji s. 5–7; Markowski Mariusz: Słowo wstępne s. 7–8; Lameński Lechosław: Architektura sakralna w twórczości projektowej, budowlanej i konserwatorskiej Tadeusza Stryjeńskiego [1849–1943]. Zarys problematyki s. 9–28; Gawęka Barbara Maria: Przyczynek do badań nad restauracją kościoła pw. św. Wojciecha w Kielcach s. 29–40; Boroń Piotr, Małusecki Bogusław: Przemiany przestrzeni sakralnej w Gliwicach przed 1914 rokiem s. 41–58; Dąbal Joanna, Kubus Radosław, Widerski Tadeusz: Kaplica w Żulawkach. Wpływy ideowe dużych ośrodków miejskich na programy architektoniczne założeń sakralnych małych miejscowości s. 59–72; Koperski Mateusz: Architektura sakralna Grudziądzka przełomu XIX i XX wieku na tle rozwoju miasta s. 72–92; Czechowska Kinga: Synagogi w przestrzeni miejskiej przedwojennych Gąbina i Gostynina w świetle ksiąg pamięci s. 93–102; Zdyb Magdalena: Architektura i rozmieszczenie cerkwi w miastach województwa łódzkiego – studium przypadku s. 103–114; Derkowska-Kostkowska Bogna; Ismar Herrmann [1867–1945] i jego budowle sakralne s. 115–138;

Wysocka Agnieszka: Kościół w podbydgoskiej Brzozie – pamięć powstania wielkopolskiego s. 129–138; Jastrzębska-Puzowska Iwona: Synkretyzm i konstruktywizm jako kategorie stylistyczne w polskiej architekturze sakralnej w latach 1945–1965 s. 139–154.

3769. ARLET Joanna: Architektura renesansowa jako przejaw prestiżu fundatora i pozycji twórcy. Szczecin 2017 Wydaw. Uczelniane Zachodniopomorskiego Uniw. Technologicznego 8° ss. 376, il., streszcz. ang.

3770. BANASIK Piotr, Trybuś Bartłomiej: Lokalizacja nieistniejących kościołów i cmentarzy we współczesnej topografii Krakowa. *Rocznik Krakowski*. T. 83: 2017 s. 21–35, streszcz. ang.

3771. BARBASIEWICZ Marta, Fortuna-Antoszkiewicz Beata: Radziejowski park i jego twórcy 1817–2017. Radziejowice 2017 Dom Pracy Twórczej 8° ss. 215, il.

3772. BARCZYK Alina: Pałac w Dęblinie. Inwentarze z czasów Michała Jerzego Wandali-
na Mniszcha [1742–1806]. Kraków 2017 Attyka 8° ss. 169, nlb. 1, il. (Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki XVII i XVIII Wieku; t. 6).

Treść: Wstęp s. 3–8; Zarys dziejów pałacu w Dęblinie s. 9–17; Losy rezydencji w XIX i XX wieku s. 18–19; Program funkcjonalno-ideowy pałacu w czasach Michała Jerzego Mniszcha (1748–1806) s. 20–38; Podsumowanie s. 39–41; Ilustracje s. 43–55; [Materiały źródłowe]: Regest garderoby, różnych rzeczy i sprzętów S. P. J. W. Pana [Jana Karola] Mniszcha podkomorzego W. W. X. Litt. z Warszawy do Dęblina sprowadzonych [1762] s. 57–77; Regest rzeczy Ś. P. J. W. [Jana Karola] Mniszcha podkomorzego W. W. X. Litt. z Gołębia do Dęblina sprowadzonych [1762?] s. 79–81; Michał Jerzy Mniszech [z:]: Biogramy ośmiu osobistości z otoczenia Stanisława Augusta Poniatowskiego, 1780 r. s. 83–84; Dęblińskiego pałacu inwentarz, 1807 s. 85–130; Aneks: Rejestr portretów w zamku wśniowieckim znajdujących się dnia 10 stycznia 1828 s. 131–150; Bibliografia s. 153–163.

3773. BARTKO-MALINOWSKA Anna: O nieistniejących kościołach zamojskich. *Nasza Przyszłość*. T. 127: 2017 s. 201–219, streszcz. ang. XVI–XXI w.

3774. BARTKOWSKA Teresa, Marczuk Antoni: Miejsca wiary i pamięci w Horodyszczu. Horodyszcz 2017 Wydaw. Diec. Siedleckiej Unitas 8° ss. 168, il.

Kapliczki i krzyże przydrożne.

3775. BEDNARCZYK Ryszard, Kosiba-Leśiak Alicja: Stary Cmentarz za Gliwicką Bramą w Tarnowskich Górach. Tarnowskie Góry 2017 Fund. Popularyzacji Dziedzictwa „Kruszce Śląska” 8° ss. 61, nlb. 1, il., mapy.

XVII–XXI w.

3776. BĘDKOWSKA Pamela, Zemanek Alicja: Ornamenty roślinne w architekturze

sakralnej Krakowa (XIX–XX wieku, wybrane obiekty). *Opuscula Musealia*. Z. 24: 2016 s. 93–106, streszcz. ang.

3777. BILISZCZUK Jan: Mosty w dziejach Polski. W hołdzie Twórcom polskich mostów. Wrocław 2017 Dolnośląskie Wydaw. Edukacyjne 8° ss. 392, tabl. 2, il.

3778. BIRECKI Piotr: Ewangelickie kościoły garnizonowe w Prusach Zachodnich. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 37–48, streszcz. ang.

XIX–XX w.

3779. BIRECKI Piotr: Z dziejów staromiej-
skiego kościoła ewangelickiego obecnie kościoła katolickiego pw. Świętego Ducha w Toruniu. Toruń 2013.

Rec.: Kłaczek Jarosław, *Rocznik Toruński*. T. 41: 2014 s. 273–276.

3780. BLUSIEWICZ Karolina: Pod brukiem rynku. Obserwacje archeologiczne na Rynku Starego Miasta w Warszawie w 2013 r. *Almanach Warszawy*. T. 8: 2014 s. 71–88, streszcz. ang.

Znaleziska z XVII–XIX w.

3781. BOGU i ludziom. Historie budowy kościołów w diecezji sosnowieckiej. Red. Paweł Rozpiątkowski. Sosnowiec 2017 Radkar Agencja Reklamowa 8° ss. 253, il.

Lata 1986–2017.

3782. BOJANOWSKA Agata: Stary Cmentarz Ewangelicki w Bolesławcu. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.:] 2017 s. 24–29.

3783. BORWIŃSKI Jerzy: Kasztel w Murowanej Goślinie. Odkrycie nieznanego dworu obronnego. *Ochrona Zabytków*. T. 68: 2015 nr 2 s. 133–142, streszcz. ang.

K. Poznania z XVI/XVII w.

3784. BRĘCZEWSKA-KULESZA Daria, Wysocka Agnieszka: Od historyzmu do modernizmu. Bydgoskie wille miejskie i podmiejskie. Bydgoszcz Belle Époque. Bydgoszcz 2017 Stow. Centrum Kultury Belle Époque 4° ss. 165, il.

Lata 1884–1938.

3785. BRUŚ Joanna: Albert Nestrypkę [1887–1977]. Propagator architektury modernistycznej w Kaliszu. Kalisz 2017 Kaliskie Tow. Nauk. 8° ss. 280, il.

3786. BRYL-ROMAN Weronika: Krajobra-
zy socjodemodernizacji. Architektura jubileuszowa

trzydziestolecia PRL w Wielkopolsce. Poznań 2017 Wydaw. Nauk. Wydz. Nauk Społ. UAM 8° ss. 223, il., streszcz. ang.

3787. BRZADKOWSKI Łukasz, Zieliński Przemysław: Mosty tczewskie. Tczew 2017 Sprzedaż Dobrej Książki Alicja Bartosińska 4° ss. 98, il.

3788. BUŁDYS Barbara: Mościckie ambulatorium. W cieniu fabryki (3). *Rocznik Tarnowski*. [T.] 20: 2015 s. 97–105.

Toż. Cz. 4: Kościół w Mościcach. *Tamże*. [T.] 21: 2016 s. 133–144.

XX–XXI w.

Cz. 1. *Tamże*. [T.] 17: 2012.

3789. CIARKOWSKI Błażej: Architektura wypoczynkowa w służbie polityki – kłopotliwe dziedzictwo ośrodków wypoczynkowych z czasów Polski Ludowej. Recreational architecture at the service of politics – dissonant heritage of holiday resorts from the era of the People's Republic of Poland. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 49: 2017 s. 19–26.

Tekst równol. pol., ang.

3790. CICHON Stanisław Szczepan: Dwanaście miesięcy w objęciach figur i kapliczek przydrożnych. Ziemia myślenicka i okolice. T. 1. Kraków 2015 Księg. Akademicka 8° ss. 189, tabl. 134, il.

Omów.: Kantor Ryszard: Myślenicka kraina „sacrum”. *Małopolska*. [T.] 18: 2016 s. 254–256.

3791. CICHONSKA Izabela, Popera Karolina, Snopek Kuba: Architektura VII dnia. Wrocław–Warszawa 2016 Biuro Festiwalowe IMPART 2016; Fund. Nowej Kultury Bęc Zmiana 8° ss. 421, nlb. 3, il., mapy.

3792. CMENTARZE dawnego powiatu buczackiego. Pod red. Anny Sylwii Czyż, Bartłomieja Gutowskiego. Warszawa 2017 Min. Kultury i Dziedzictwa Nar. 8° ss. 892, il. (Poza Krajem).

Z treści: Wstęp s. 7–22; Cmentarze s. 25–794; Bibliografia s. 797–811; Fotografie s. 829–890.

Dot. l. 1801–1945.

3793. CORTI rinascimentali extraurbane un modello di cultura tra Italia e Polonia. Atti del Convegno Internazionale Altivole, Castelfranco Veneto, Maser, Vedelago, Mira, Padova, Luvigliano 16–18 settembre 2013. Podmiejskie dwory renesansowe. Wzorzec kulturowy we Włoszech i w Polsce. Materiały międzynarodowej konferencji naukowej Altivole, Castelfranco Veneto, Maser, Vedelago, Mira, Padova, Luvigliano 16–18 września 2013. A cura di

Mirosław Lenart, Magdalena Wrana. Padova–Opole 2016.

Rec.: Follprecht Kamila, *Rocznik Krakowski*. T. 83: 2017 s. 275–276.

3794. CZAPLIŃSKI Konrad Kazimierz: Gościkowo-Paradyż. Pocysterski zespół klasztorny z kościołem Wniebowzięcia NMP i św. Marcina z Tours. Paradies. Ehemalige Klosteranlage der Zisterzienser, heute Kloster und Kirche MariäHimmelfahrt. Zielona Góra 2017 Wydaw. Diec. Zielonogórsko-Gorzowskiej 4° ss. 133, nlb. 3, il.

Tekst równol. pol., niem.

3795. CZERNEK Przemysław: Protestantcka architektura sakralna na Śląsku Cieszyńskim w XX i XXI wieku. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 42: 2017 s. 193–230, streszcz. ang.

3796. CZUB Robert: Budynek przy ulicy Kościelnej 5 w Gostyniu. *Rocznik Gostyński*. T. 4: 2017 s. 137–142.

Szpital św. Ducha od 1903 r.

3797. CZYŻ Anna Sylwia, Gutowski Bartłomiej: Cmentarz na Rossie w Wilnie. Niezachowane pomniki na podstawie kartotek Wacława Wejtki, Lucjana Uziębły i Aleksandra Śnieżki. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 306, il.

Tekst równol. pol., lit.

XIX–XX w.

3798. CZYŻ Piotr A.: „Kronika pałacowa Zamoyskich z Adampola” ks. Romana Soszyńskiego z 1970 roku. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 15: 2017 s. 43–62, streszcz. ang.

Zawiera też tekst kroniki z opisem pałacu od pocz. XIX w.

3799. DARGACZ Janusz: Sopocki pensjonat Dom Polski Wiktora Kulerskiego – kilka uzupełnień. *Rocznik Sopocki*. R. 28: 2017 s. 100–116.

XIX–XX w.

3800. DAWNA architektura drewniana województwa podkarpackiego. Red. Krzysztof Staszewski; współpr. red. Dorota Zielińska. Rzeszów 2017 Stow. na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia „Pro Carpatia” 8° ss. 131, nlb. 1, il.

Publikacja wydana w ramach projektu „Sacrum i Profanum w Drewnie”.

Treść: Dragan Wojciech: Lasowiaci. Budownictwo drewniane na terenach dawnej Puszczy Sandomierskiej s. 9–20; Dragan Wojciech: Rzeszowiaci. Budownictwo drewniane w dorzeczu środkowego i dolnego Wisłoka s. 21–34; Blin-Olbert Danuta: Budownictwo bojkowski s. 35–48; Blin-Olbert Danuta: Budownictwo u Lemków s. 49–66; Blin-Olbert Danuta: Budownictwo pogórzańskie s. 67–80; Blin-Olbert Danuta: Budownictwo

dolinian s. 81–91; Mazur Janusz: Drewniana architektura świecka powiatu lubaczowskiego s. 93–104; Filozof Tomasz J.: Drewniane perły podkarpackich zdrojowisk s. 105–121; Stojak Grażyna: Drewniane dwory na Podkarpaciu s. 123–131.

3801. DETTLOFF Paweł: Tak zwany Zazjazd Kościuszkowski w Krakowie. Burzliwe dzieje jednego zabytku. *Ochrona Zabytków*. T. 66: 2013 nr 1/4 s. 5–24, streszcz. ang.

Część rezydencji biskupiej na Białym Prądniku z l. 60. XVIII w.

3802. DETTLOFF Paweł: Zabytki działalności gospodarczej krakowskiego klasztoru dominikanów na Prądniku Czerwonym. *Rocznik Krakowski*. T. 83: 2017 s. 85–108, streszcz. ang.

XVII–XXI w.

3803. DREWNO w architekturze. Wood in architecture. T. 1. Red. nauk. Jan Kurek. Kraków 2016 Wydaw. Politech. Krakowskiej 8° ss. 281, nlb. 2, il., streszcz. pol., ang., fr., niem. Inst. Projektowania Budowlanego. Wydż. Architektury Politech. Krakowskiej.

Z treści: Arlet Piotr: Wybrane typy tradycyjnych drewnianych domów wiejskich z Europy i południowo-wschodniej Azji s. 5–13; Bartos Maciej, Wieja Tomasz: Zastosowanie drewna w zabezpieczeniu i aranżacji podziemnych tras turystycznych w Polsce s. 15–32; Bielański Tomasz: Walory pleneru rzeźby z drewna na przykładzie parku Lubomirskich w Przemysłu s. 33–45; Bogdanowska Monika: Materiał jako nośnik formy i treści – drzewo i drewno w sztuce s. 47–61; Buliński Bogusław: Remonty konserwatorskie budynków drewnianych s. 63–74; Gajdek Agata, Sudoł Kamila: Tradycyjne budownictwo świeckie we współczesnym krajobrazie podkarpackiego miasteczka na przykładzie Boguchwały s. 105–120; Giemza Jarosław: Dzieje drewnianej cerkwi z 1600 roku pw. Św. Jakuba Brata Pańskiego w Powroźniku s. 121–143; Jędryka Waldemar: Wieżby częściowo otwarte w kościołach gminy Darłowo, wzniesionych w 2 poł. XIX wieku s. 157–171; Kapusiński Antoni: Wieżby dachowe kościoła pw. Św. Katarzyny w Gdańsku s. 173–190; Kłoda Piotr, Ważny Tomasz: „Murowany” kościół w Krzyżowicach najstarszym zabytkiem architektury drewnianej w Polsce s. 207–217; Korpala Małgorzata: Malarstwo i architektura. Przegląd nowożytnych wystrójów malarskich w drewnianych kościołach na Mazowszu s. 219–231; Kuca Karel: Nieznana Europa drewnianych kościołów i dzwonnicy s. 233–250; Kurek Jan: Kiży – Cerkiew Przemienienia Pańskiego – problemy konserwatorskie s. 251–264; Lewicki Jakub: Wystrój nowożytnych kościołów drewnianych na Mazowszu. Problematyka inwentaryzatorska i badawcza s. 265–281.

3804. DREWNO w architekturze. Wood in architecture. T. 2. Red. nauk. Jan Kurek. Kraków 2016 Wydaw. Politech. Krakowskiej 8° ss. 309, il., streszcz. pol., ang., est., ros., ukr. Inst. Projektowania Budowlanego. Wydż. Architektury Politech. Krakowskiej.

Z treści: Nowak Damian: Translokacje cerkwi w Karpatach s. 47–59; Rzepecki Grzegorz: Architektura zrekonstruowanej ryglowej chaty i obiektów drewnianych w parku kulturowym „Osada łowców fok” w Rzucewie gm. Puck s. 61–70; Sołtysik Anna: Znaczenie inwentaryzacji w edukacji studentów architektury krajobrazu s. 103–114; Svobodian Vasyli: Ukraińskie

drewniane cerkwie w czasie I wojny światowej – oczami austriackich i niemieckich artystów wojskowych s. 121–136; Sygowski Paweł: Drewniana barokowa, dwuwieżowa cerkiew w Wielkiej Hluszy – przyczynek do unickiej architektury Rzeczypospolitej w XVIII wieku s. 137–150; Szewczyk Jarosław: Konstrukcja z polan opalowych w XIX i XX wieku s. 151–162; Śliwiński Wojciech: Drewniane szalały w Gorcach s. 163–174; Tajchman Jan: Zasady odwzorowania cienielskich konstrukcji dachowych w dokumentacjach konserwatorskich s. 175–193; Tur-Marciszek Katarzyna: Architektura i budownictwo drewniane w badaniach Barbary Tondos i Jerzego Tura s. 195–221; Witkowski Włodzimierz: Huculska drewniana architektura sakralna w badaniach Instytutu Architektury i Urbanistyki Politechniki Łódzkiej – kolejna odsłona (lata 2011–2016) s. 223–248; Wójcik Agnieszka: Zabudowa drewniana Lubaczowa. W poszukiwaniu możliwości ochrony lokalnego archetypu s. 249–258; Zawaleń Eugeniusz: Górne cerkwie w drewnianych cerkwiach. Funkcja – forma – konstrukcja s. 259–275; Żygadło Andrzej: Współczesna ochrona zabytkowej architektury drewnianej w województwie podkarpackim – zagrożenia i remedium s. 277–285; Żygadło Andrzej: Inicjatywa na rzecz zachowania cerkwi w Leżachowie, w jej formie i substancji, sezon 2015 s. 287–298.

3805. DRYJA Sławomir, Sławiński Stanisław: Kamienica przy ul. Krakowskiej pod nr 30 na krakowskim Kazimierzu – jej historia i rekonstrukcja, w. XVI i XVII, działalność piwowarska w okresie świetności domu. *Studia Sandomierskie*. T. 24: 2017 s. 79–107, streszcz. ang.

3806. DRYJA Sławomir, Sławiński Stanisław: Posesja przy Siennej 16 / Świętego Krzyża 2 w Krakowie od XVI do XVIII wieku. Rekonstrukcja zabudowy – od słodowni do budynku szpitalnego. *Rocznik Krakowski*. T. 83: 2017 s. 57–84, streszcz. ang.

3807. DUDAK Wojciech, Herman Radosław: Zamek królewski w Wieluniu. Cz. 2: Zabudowa zamku w świetle źródeł historycznych i obserwacji architektonicznych. *Rocznik Wieluński*. T. 17: 2017 s. 61–89, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. T. 16: 2016.

3808. DUDKIEWICZ Margot, Durlak Wojciech, Dąbski Marek: Pałac na Czechowie. Studium dawnego krajobrazu kulturowego Lublina. *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 4 s. 169–180, streszcz. ang.

XV–XIX w.

3809. DURAK Piotr: Świątynie wygnane. Niszczące cerkwie greckokatolickie w Polsce. T. 1. Krosno 2017 RuthenicArt 4° ss. 239, nlb. 3, il.

XVIII–XXI w.

3810. DWORAKOWSKI Jacek: Cmentarz Marynarki Wojennej Rzeczypospolitej Polskiej na Oksywiu. *Rocznik Gdyński*. Nr 28: 2016 s. 285–294.

Od 1936 r.

3811. **DZIEJE** i skarby dominikańskiego kościoła pw. św. Mikołaja w Toruniu. Red. nauk. Anna Błażejewska, Katarzyna Kluczwajd, Elżbieta Pilecka. Toruń 2017 Toruński Oddz. Stow. Hist. Sztuki 8° ss. 309, nlb. 1, il. (Dzieje i Skarby Kościołów Toruńskich; t. 6).

Materiały z konferencji, Toruń, 17–18 XI 2016 r.

Treść: Błażejewska Anna, Kluczwajd Katarzyna, Płocka Elżbieta: Wstęp s. 7–10; Grzeszkiewicz-Kotłowska Lidia: Relikty architektury kościoła i klasztoru dominikańskiego w Toruniu w świetle badań archeologicznych s. 11–44; Adamski Jakub: Kościół dominikanów w Toruniu i niesymetryczne korpusy mendońskie w Środkowej Europie s. 45–76; Kranz-Domasławska Liliana: Konteksty bliższe i dalsze – średniowieczny kościół dominikanów w Toruniu s. 77–110; Pilecka Elżbieta: „Casus” detalu architektonicznego kościoła dominikanów toruńskich a problem definiowania specyfiki sztuki regionalnej s. 111–138; Błażejewska Anna: Średniowieczne wyposażenie kościoła dominikanów w Toruniu w kontekście dominikańskiej duchowości i duszpasterstwa – głos w dyskusji s. 139–162; Pacan Anna: Kult maryjny w zakonie dominikanów w okresie średniowiecza – zarys problematyki s. 163–180; Utzig Joanna: Wybrane problemy ikonograficzne czternastowiecznych kwater witrażowych z kościoła dominikanów w Toruniu s. 181–198; Kasprzak Aleksandra: Obrazy „Męki Pańskiej” z prezbiterium kościoła pw. św. Mikołaja w Toruniu – próba identyfikacji s. 199–212; Wardzyński Tomasz: Nagrobek Tylickich z kościoła pw. św. Mikołaja w Toruniu a geografia wpływów rzeźby gdańskiej i małopolskiej na północnych ziemiach Korony w I. tereji XVII wieku s. 213–238; Tylicka Teresa: Kościół pw. św. Mikołaja i klasztor oo. dominikanów w Toruniu na rysunkach Georga Friedricha Steinera i kartach albumu tzw. Pseudo-Steinera jako przejaw zainteresowań kolekcjonerskich s. 239–258; Saar-Kozłowska Alicja: Plac dominikański w strukturze współczesnego miasta od XIX wieku s. 259–302.

3812. **EWANGELICKI** kościół Świętej Trójcy w Warszawie. Na jubileusz 500 lat Reformacji, 240-lecie położenia kamienia węgielnego tego kościoła, 210-lecie śmierci Simona Gottlieba Zuga [1733–1807]. Red. nauk. Karol Guttmejer. Warszawa 2017 Parafia Ewangelicko-Augsburska Świętej Trójcy 8° ss. 203, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Gaś Piotr: Słowo wstępne s. 7–8; Gaś Piotr: Foreword s. 9–10; Lupienko Aleksander: Reformacja w Rzeczypospolitej Obojga Narodów s. 11–28; Kos Jerzy K.: Kościół Świętej Trójcy – projekt i jego realizacja s. 29–54; Kunkel Robert: Kościół ewangelicki Świętej Trójcy, czyli znak Zbawienia jako środek miasta Warszawy s. 55–63; Warchoń Maciej: Kopuła dachu kościoła ewangelicko-augsburskiego Świętej Trójcy w Warszawie – dzieło sztuki ciesielskiej i inżynierskiej końca XVIII wieku s. 65–77; Wątroba Przemysław: Kilka słów o projektach i realizacjach Simona Gottlieba Zuga (1733–1807) dla zborów protestanckich w stolicy i na Spiszu s. 79–95; Wątroba Przemysław: Katalog. Projekty i przerysy rysunków Simona Gottlieba Zuga do kościoła Świętej Trójcy w Warszawie s. 97–120; Lupienko Aleksander: Zbór ewangelicko-augsburski w Warszawie s. 121–144; Popławska-Bukała Ewa: Odbudowa kościoła Świętej Trójcy w świetle projektów architekta Teodora Burszego i ostatnie prace konserwatorskie s. 145–176; Chodźński Andrzej M.: Czas i Miejsce. O historycznym i architektonicznym „continuum” kościoła Świętej Trójcy – projekt drugiej rozbudowy s. 177–189.

3813. **EYSYMONTT** Rafał: Przemiany architektoniczne młyna papierniczego w Dusz-

nikach na tle przemian ekonomicznych miasta Duszyniki do początku XIX wieku. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 10: 2016 s. 9–41, streszcz. ang., niem., czes.

Od XVI w.

3814. **FABIAŃSKI** Marcin: Wawelskie loggie Bartłomieja Berrecciego. *Studia Waweliana*. T. 17: 2016 s. 31–76, streszcz. ang.

Z l. 1524–1536.

3815. **FABIAŃSKI** Marcin: Zamek króla Zygmunta I na Wawelu. Architektura, dekoracja architektoniczna, funkcje. Kraków 2017 Zamek Królewski na Wawelu – Państw. Zbiory Sztuki 4° ss. 535, il.

3816. **FILIPCZYK** Joanna, Schiller Gerhard: O życiu i śmierci w Opolu. Stary cmentarz miejski 1813–1963. Vom Leben und Sterben in Oppeln. Der alte Stadtfriedhof von 1813 bis 1963. Opole 2017 Urząd M. Opole 4° ss. 180, il., mapy.

Tekst równol. pol., niem.

3817. **FITTA-SPELINA** Agnieszka: Jarosław do końca okresu staropolskiego. Zagadnienia urbanistyczno-architektoniczne (rozprawa doktorska). *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia*. T. 23: 2017 s. 7–140, streszcz. ang.

3818. **FIUK** Piotr: Architektura miasta odbudowanego. Wybrane przykłady. Elbląg, Głogów, Kołobrzeg, Szczecin na tle historycznym. *Szczecin 2017 Zachodniopomorski Uniw. Technologiczny* 8° ss. 258, il., streszcz. ang., niem. Zachodniopomorski Uniw. Technologiczny w Szczecinie.

XX–XXI w.

3819. **GAŁECKA** Marzena: Cmentarz wojenny w Łukowie Łapiguzie. *Ochrona Zabytków*. T. 67: 2014 nr 2 s. 37–47, streszcz. ang.

Koło Siedlec, z l. 1914–1915.

3820. **GAŁECKA** Marzena, Kasiborski Andrzej: Dwa nieznanne, zrealizowane w województwie lubelskim projekty Bohdana Lacherta. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 19: 2017 s. 195–202, streszcz. ang.

Projekt szkoły w Ostrówku (pow. lubelski) z 1930 r. oraz nagrobek Józefy Lachert de Peselin z ok. połowy l. 30. XX w.

3821. **GIESE** Arno: Skrzatusz. Dom Maryi Matki Miłości Zranionej i Naszej Nadziei. Skrzatusz–Szczecin 2017 Wydaw. Hogben 8° ss. 235, il.

Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej.

3822. GIL-MASTALERCZYK Joanna: Dziedzictwo architektury sakralnej Kielc drugiej połowy XX wieku. The legacy of sacred architecture of Kielce the second half of the twentieth century. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 49: 2017 s. 27–37.

Tekst równol. pol., ang.

3823. GOŁUB Iwona: Nieistniejące cerkwie na terenie Chełma i okolic w świetle badań archeologicznych. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 19: 2017 s. 228–236, streszcz. ang.

XIII–XX w.

3824. GONT. Red. Ewa Caban. Katowice–Warszawa 2017 Region. Inst. Kultury; Nar. Inst. Dziedzictwa 8° ss. 183, il.

Z treści: Niewiadomska Grażyna: Wprowadzenie s. 11–15; Żaba Antonina: Dranica, gont i szkudła w literaturze polskiej w okresie od XVI wieku do I. połowy XX wieku s. 17–31; Rucka-Ryś Katarzyna: Tradycyjny warsztat wyrobu gontów. Opis etnograficzny s. 33–40; Grabski Marek: Krycie gontem w ludowym budownictwie krakowskim s. 41–64; Kawulok Michał: Charakterystyka budownictwa drewnianego w Wiśle w świetle zasobów Archiwum Państwowego w Cieszynie s. 65–85; Macoszek Agnieszka: Drewniana chałupa wiślańskiego górala na wybranych przykładach s. 87–106; Mucha Agata: Gont w krajobrazie kulturowym polskich wsi i miasteczek. O wpływie przepisów i popularyzacji architektury drewnianej na współczesne miejsce beskidzkich szynkli s. 107–129; Caban Ewa: Pokrycia dachowe drewnianych kościołów województwa śląskiego na wybranych przykładach s. 131–145; Syska Anna: Neowernakularyzm czy powrót do źródeł? Wykorzystanie gontu we współczesnej architekturze s. 147–156; Wronka Katarzyna: Pszczyński skansen wczoraj i dziś s. 157–168; Gmitruk Dawid: Zabytkowe obiekty drewniane kryte gontem w Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie” s. 169–173; Kośmicka Aleksandra: Pokrycia gontowe na dachach zabytkowych budynków w Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu s. 175–178; Gont w twórczości plastycznej Andrzeja Podzorskiego ze zbiorów Muzeum Beskidzkiego w Wiśle. Oprac. Bożena Ferdyn-Janik s. 179–183.

3825. GÓRCZYK Wojciech Jerzy: Cmentarz parafialny w Opinogórze i kaplica grobowa hrabiów Krasieńskich. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 1 s. 39–53, streszcz. ang.

3826. GRABOWSKA Bożena: Kościół w Strychach, idealna realizacja zasad funkcjonalizmu. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 24: 2017 s. 67–73, streszcz. ang., niem.

Wybudowany w l. 1931–1933.

3827. GRABOWSKI Adam: Krzyże przydrożne, kapliczki i figury wolnostojące na terenie gminy Dąbie. Dąbie 2014 Tow. Przyj. M. Dąbie 8° ss. 140, il.

Rec.: Goldyn Piotr, *Polonia Maior Orientalis*. T. 2: 2015 s. 171–172.

3828. GRABOWSKI Klaudiusz: Tajemnice gdańskich uliczek. Gdańsk 2017 Inst. Kultury Miej. 8° ss. 217, nlb. 2, il., mapy. (Gdańskie Miniatury).

3829. GRABOWSKI Zbigniew: Dawne siedziby ziemiańskie w okolicach Płocka. *Nasze Korzenie*. Nr 13: 2017 s. 40–47.

3830. GRACZYK Rafał: Rola historyczno-kulturowych układów urbanistycznych w rozwoju miast Wielkopolski. Poznań 2017 Politech. Poznańska 8° ss. 268, il., mapy, streszcz. ang.

3831. HARASIMOWICZ Jan: Protestancka architektura kościelna XVI–XVII wieku w Polsce i krajach sąsiednich. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 42: 2017 s. 63–91, streszcz. ang.

3832. HEBZDA-SOŁOGUB Beata: Cmentarz żydowski w Dzierżoniowie. Dzierżoniów 2017 Studio Edytor – Drukarnia Wydaw. 4° ss. 107, il.

Tekst równol. w jęz. niem., pol.

3833. HEDA Tomasz: Parafia Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny w Łączniku. Obiekty sakralne na terenie parafii po 1945 roku. Kraków 2017 Ridero 8° ss. 166, il., streszcz. ang.

Kościoty, kapliczki i krzyże przydrożne.

3834. HISTORIA, konserwacja, rewitalizacja. Funkcjonowanie rezydencji regionu łódzkiego w kontekście doświadczeń europejskich. Prace dedykowane pamięci Profesora Leszka Kajzera. Pod red. Tadeusza Bernatowicza, Piotra Gryglewskiego i Krzysztofa Stefańskiego. Łódź 2016 Katedra Historii Sztuki. Uniw. Łódzki; Stow. Nauk. Archeologów Pol. Oddz. 8° ss. 397, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji, Łódź, 26–28 IX 2016 r.

Treść: Przedmowa s. 11–14; Bernatowicz Tadeusz: Książęcy splendor w stolicy. Rezydencja i dobra Radziwiłłów w Wilnie XVI–XVIII wieku s. 17–40; Bania Zbigniew: Podhorce – od willi do destrukcji s. 41–50; Gryglewski Piotr: Problem przemian kontekstu krajobrazowego i funkcjonalnego wybranych budowli rezydencjonalnych od okresu nowożytnego do współczesności s. 51–67; Tejszerska Anna: Dwory Lublina w służbie edukacji – zagadnienia adaptacji obiektów na cele związane z działalnością uczelni wyższych s. 71–97; Barczyk Alina: Pałac Raczynskich w Złotym Potoku. Źródła do dziejów architektury i wyposażenia s. 99–119; Król-Kamińska Alicja: Bratoszewice i Rzewuscy. Dzieje pałacu i jego właścicieli s. 121–132; Biliński Piotr: Dwór w Sułkowicach Pierwszych. Historia i współczesność s. 133–150; Lachowska Marzena: Rewaloryzacja i rewitalizacja zespołu dworsko-ogrodowego w Węgrzynowicach – „GENIUS LOCI 2005” s. 151–169; Stefański Krzysztof: Pałac Henryka Schössera w Ozorkowie i Friedrich Adler s. 173–189; Pawłowska Aneta, Sowińska-Heim Julia: Multisensoryczna percepcja architektury. Audiodeskrypcja wnętrza pałacu Izraela Poznańskiego w świetle aktualnych doświadczeń europejskich s. 191–206; Marcinów Aleksandra: Adaptacja rezydencji Dolnego Śląska do

współczesnych funkcji użytkowych s. 209–229; Stasiak Piotr A.: Królewski pałac pocztowy (podróżny) Augusta III w Kutnie s. 231–257; P'eh Nataliá: Zamok v Žovkvi v sviťti najnovših arhivnih ta arheologičnih dosliđen' s. 259–278; Kantorowicz Klara: Potencjał edukacyjny i wychowawczy zabytkowych zespołów rezydencjonalnych s. 279–295; Obrębski Maciej: Aspekty prawne i historyczne wojennych oraz powojennych losów dworów na ziemiach polskich s. 297–309; Cichoń Krzysztof, Kubiak Ewa: Tradycja czy ostentacja. Nowe rezydencje na przelomie XX i XXI w. s. 311–337; Sito Jakub: Zespól rzeźb ogrodowych w rezydencji Walewskich (Grabińskich) w Walewicach. Nieznane dzieła rzeźbiarzy warszawskiego rokoka – Pierre'a Coudray'a i Johanna Chrisostoma Redtlera s. 341–378; Wildner-Nurek Iwona: Zarys historii polskiej konserwacji zabytków ogrodowych. Problematyka ochrony ich autentyczności w kontekście współczesnej rewaloryzacji s. 379–397.

3835. HISTORYZM toruński XIX–XX wieku. Architektura, miejsca i codzienność. Red. nauk. Katarzyna Kluczajd, Michał Pszczółkowski. Toruń 2016.

Rec.: Lyczak Bartłomiej, *Rocznik Toruński*. [T.] 44: 2017 s. 258–265; Polem.: Kluczajd Katarzyna, Pszczółkowski Michał: Odpowiedź na recenzję Bartłomieja Lyczaka. *Rocznik Toruński*. [T.] 44: 2017 s. 265–268.

3836. HOŁUB Jacek Marian: Wzgórze pobożności. Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej w Jarosławiu. Jarosław 2017 Klasztor oo. Dominikanów 8° ss. 139, nlb. 2, il.

XIV–XXI w.

3837. INGARDEN Krzysztof: Jakimi mowimy językami? Próba klasyfikacji architektury Drugiej i Trzeciej Rzeczypospolitej. What languages do we speak? An attempt at a classification of the architecture of the Second and Third Polish Republic. Kraków 2017 Krakowska Akad. im. Andrzeja Modrzewskiego 4° ss. 155, nlb. 1.

3838. IS THE SUBURBANISATION stage always important in the transformation of large urban agglomerations? The case of the Katowice Conurbation. [Aut.] Robert Krzysztofik, Iwona Kantor-Pietraga, Anna Runge, Tomasz Spórna. *Geographia Polonica*. Vol. 90: 2017 issue 2 s. 71–85.

Lata 1976–2014.

3839. JAGIEŁŁO Marzanna, Brzezowski Wojciech: Ogrody na Śląsku. T. 1: Od średniowiecza do XVII w. Wrocław 2014.

Toż. T. 2: Barok. Wrocław 2017 Oficyna Wydawnicza Politech. Wrocławskiej 4° ss. VIII, 470, il.

Rec. [t. 1–2]: Ruchniewicz Małgorzata, *Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej*. [Z.] 14: 2017 s. 193–198.

3840. JAGIEŁŁO Sławomir: Opracowanie historyczne terenu dawnego cmentarza w rejonie skrzyżowania ul. Kościuszki z al. Jana Pawła II w Starogardzie Gdańskim. *Rydwani*. Nr 12: 2017 s. 52–67, streszcz. ang.

XVIII–XXI w.

3841. JANASZEK-SEYDLITZ Maciej: Historia zapomnianego cmentarza. [Warszawa 2017] Fund. Wyd. Hist. Uniw. Warszawskiego „Varia” 8° ss. 107, il. Stow. Pamięci Powstania Warszawskiego 1944.

Cmentarz Powstańców Warszawy.

3842. JARA Karolina: Wrocławski „warterfront” w czasach Trzeciej Rzeszy. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 25: 2016 s. 133–152, streszcz. ang., fr., niem.

Architektura nabrzeży Odry.

3843. JARCZAK Elżbieta, Litwa Agnieszka: Kościół św. Wawrzyńca w Rossoczycy – zarys historii i stan obecny. *Biuletyn Szadkowski*. T. 17: 2017 s. 75–89.

3844. JUBILEUSZ 90-lecia urodzin Profesora Andrzeja Ryżyńskiego [1926–2017]. Księga jubileuszowa. Pod red. Arkadiusza Madaja. Poznań 2016 Wydaw. Politech. Poznańskiej 8° ss. nlb. 2, 257, il., streszcz. ang.

Z treści: Madaj Arkadiusz: Profesor Andrzej Ryżyński – twórca wyższego szkolnictwa mostowego na Politechnice Poznańskiej s. 5–9; Madaj Arkadiusz: Profesor Andrzej Ryżyński – Fotografie s. 11–48; Szelka Janusz: Profesor Andrzej Ryżyński – projektant, naukowiec, pierwszy przewodniczący ZMRP s. 49–51; Ryżyński Andrzej: Wspomnienia profesora Politechniki s. 53–66; Biliszczuk Jan: Pierwsze mosty żelbetowe na ziemiach polskich 1892–1918 s. 83–100; Jasiczak Józef: Zaskakujące zakończenie historii starego mostu Bolesława Chrobrego w Poznaniu s. 171–179.

3845. KALINOWSKI Rafał: Ecclesia Sancti Martini. Jawiszowice. Kraków 2017 Artteka.pl 8° ss. 157, nlb. 2, il.

Kościół św. Marcina z 1327 r.

3846. KAMIŃSKI Zdzisław: Wentylacja przeciwwilgociowa w murach gostyńskiej fary. *Rocznik Gostyński*. T. 2: 2015 s. 71–74.

Kościół św. Małgorzaty z XIV/XV w.

3847. [KAPLICA Wazów na Wawelu]. *Studia Waweliana*. T. 17: 2016 s. 77–170, streszcz. ang.

Treść: Czyżewski Krzysztof J.: Kaplica Wazów – czyli ostatnie mauzoleum na Wawelu s. 77–129; Chromy-Rościszewska Grażyna: Konserwacja dekoracji wnętrza kaplicy Wazów przy katedrze krakowskiej s. 131–140; Jakubczyk Ignacy: Uwagi po badaniach malowideł i ścian związanych z ostatnią konserwacją wnętrza kaplicy Wazów przy katedrze krakowskiej s. 141–158; Węclawowicz Jacek: Dokumentacja badawcza ściany zaotlarzowej prowadzona w czasie konserwacji wnętrza kaplicy Wazów przy katedrze krakowskiej s. 159–161; Firlit Janusz: Badania archeologiczno-architektoniczne we wnętrzu kaplicy Wazów przy katedrze krakowskiej s. 163–170.

3848. KAPLICZKI i krzyże przydrożne ziemi wąbrzeskiej. Oprac. merytoryczne i red. tekstów Aleksandra Kurek, Sabina Olszewska, Agnieszka Błaszak. Wąbrzeźno 2017 Miej.

i Pow. Bibl. Publ. im. W. Szlachcickowskiego 8° ss. 48, tabl. 2, il., mapy.

3849. KASPRZAK Krzysztof, Krystianiak Stanisława: Arboretum Leśne w Zielonce. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 4 s. 56–68.

XIX–XXI w.

3850. KILANOWSKI Piotr: Dokumenty Biura Odbudowy Stolicy jako podstawowe źródło wiedzy na temat architektury, konstrukcji i wyposażenia niezachowanych kamienic warszawskich projektu Henryka Stifelmana i Stanisława Weissa oraz Wacława Heppena i Józefa Napoleona Czerwińskiego. *Ochrona Zabytków*. T. 68: 2015 nr 1 s. 195–211, streszcz. ang.

Z l. 1945–1951.

3851. KILANOWSKI Piotr: Kamienica przy ulicy Marszałkowskiej 81 w Warszawie. *Ochrona Zabytków*. T. 70: 2017 nr 1 s. 49–75, streszcz. ang.

Z 1905/1906 r.

3852. KLEJNOT w koronie. 650-lecie konsekracji katedry krakowskiej. Pod red. Jacka Urbana i Eweliny Zych. Kraków 2017 Archiwum i Bibl. Krakowskiej Kapituły Katedralnej 8° ss. 671, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Biblioteka Kapitulna na Wawelu; t. 10).

Z treści: Wyrozumski Jerzy: Powstanie katedry gotyckiej na Wawelu s. 13–23; Marcejanowicz Krzysztof: „Ordo dedicatio-nis Ecclesiae et altaris” w „Pontyfikale rzymsko-germańskim z X wieku”: od analizy wybranych symboli naturalnych do głównych idei kształtujących ryt s. 31–43; Pianowski Zbigniew, Firlet Janusz: Zespół katedry krakowskiej w XI i XII wieku s. 45–61; Wenta Jarosław: O urządzeniu Królestwa czyli o recepcji monarszych tradycji z obszaru ekskluzywizmu pochówkowego w Katedrze Krakowskiej s. 63–84; Węclawowicz Tomasz: W jakim stylu wzniesiono gotycką katedrę na Wawelu? s. 85–99; Skibiński Szcześny: Katedra wawelska pośród polskich katedr gotyckich s. 101–112; Chrościcki Juliusz A.: Koronacje królewskie. Analiza przestrzeni ceremonialnej i liturgicznej na wzgórzu wawelskim i w mieście Krakowie s. 113–127; Waleczak Marek: Topografia nekropolii królewskiej na Wawelu w średniowieczu s. 129–146; Włodarek Andrzej: Czy nagrobek króla Władysława Jagiełły został ukończony w roku 1430? s. 147–155; Czyżewski Krzysztof J.: Katedra krakowska jako kościół królewski. Wybrane zagadnienia s. 157–205; Prokop Krzysztof R.: Królewska (archi)katedra na Wawelu miejscem konsekracji biskupich (1364–2014) s. 207–251; Ziejka Franciszek: Uczeni mężowie z Akademii Krakowskiej i wawelska katedra s. 253–278; Tracz Szymon: Kilka uwag o strukturze i dekoracji tzw. Novum passionale de sanctis (Legenda aurea) w zbiorach Archiwum Krakowskiej Kapituły Katedralnej s. 279–313; Perzanowska Agnieszka: Zaginione inskrypcje z katedry wawelskiej s. 315–364; Fedorowicz Szymon: Służba Boża w katedrze wawelskiej w czasach jej największej świętości s. 365–374; Szymdyk Ryszard: Biskup [Jakub] Zadzik a Niderlandy s. 375–392; Zwolińska Elżbieta: „...voce sonora, iucunda et cantu figurato”. O muzyce ‘między ołtarzem a tronem’ w kaplicy Zygmuntowskiej s. 393–405; Szywalski Paweł: Włoskie upodobania muzyków wawelskich w II połowie XVIII stulecia. Muzykowanie dla ostatniego Króla s. 407–425; Maroszek Piotr: „Cała sława i potęga nasza”.

Ks. Hugo Kołłątaj a katedra wawelska s. 427–441; Witko Andrzej: O kilku klasycystycznych pomnikach z postacią pograżonej w żalu kobiety przeznaczonych do krakowskiej katedry na Wawelu s. 443–465; Macioł Elżbieta: Krakowska katedra na chromolitografiach Francois’a Stroobant’a. Przyczynek do ikonografii s. 467–510; Zych Ewelina: Ks. Teofil Midowicz. Od wikariusza katedralnego do kustosa Kapituły. 40 lat działalności dla miasta i Kościoła krakowskiego s. 511–525; Sędlak Marlena: Ks. Antoni Bystrzonowski kanonik akademicki katedry na Wawelu s. 527–548; Krzyżowski Tomasz: Postługa świątników i służby kościelnej Katedry Wawelskiej w XIX–XX wieku s. 549–575; Urban Jacek: Ingres arcybiskupa metropolity krakowskiego Karola Wojtyły do katedry na Wawelu (8 III 1964) s. 577–586; Płuska Ireneusz: Konserwacja kaplicy Zygmuntowskiej w katedrze wawelskiej s. 587–603; Krupa Natalia, Lech Katarzyna: Identyfikacja barwników naturalnych występujących w wybranych aksamitnych tekstyliach z XV i XVI w. ze skarbcza katedry na Wawelu s. 605–622; Janicki Jan J.: 650. rocznica konsekracji Królewskiej Katedry na Wawelu – na znaczkach Poczty Polskiej s. 623–650.

3853. KLOC Aleksandra: Nowoczesność wśród ruin. Osiedle Plac PKWN (obecnie Plac Legionów) we Wrocławiu. *Rocznik Wrocławski*. R. 13/14: 2016 s. 189–206, streszcz. niem.

3854. KLUCZWAJD Katarzyna: Toruń, którego nie ma. Thorn, das es nicht mehr gibt. Tł. Marta Miatkowska. Łódź 2017 Księży Młyn Dom Wydawniczy 8° ss. 144, il.

XIX–XXI w.

3855. KOBIENIA Joachim: Głogówec-ka fara. Z dziejów kolegiaty św. Bartłomieja w Głogowie. Opole–Głogówek 2017 Studio Impreso; Parafia pw. św. Bartłomieja Apostoła 16° ss. 61, nlb. 3, il.

3856. KOCIŃSKI Rafał: Kościół w Łankiejmach świadectwem ewangelickiej i katolickiej tradycji artystycznej. Olsztyn 2017 Dariusz Sوناk 8° ss. 238, il., streszcz. ang., niem.

3857. KOCIUBA Dagmara: Lublin. Rozwój przestrzenny i funkcjonalny od średniowiecza do współczesności. Toruń 2017 Adam Marszałek 8° ss. 286, il., mapy.

3858. KODYM-KOZACZKO Grażyna: Urbanistyka Poznania w XX wieku. Przestrzeń, ludzie, idee. Poznań 2017 Wyd. Architektury Politech. Poznańskiej 8° ss. 524, nlb. 2, tabl. 12, il., mapy.

3859. KOLEND A Justyna, Seidel-Grzesińska Agnieszka: Frühmittelalterliche Burgwälle des ehemaligen Kreises Militsch-Trachenberg im Lichte der archivalischen und kartographischen Quellen vom 16. bis zum Beginn des 20. Jahrhunderts. *Przegląd Archeologiczny*. T. 65: 2017 s. 241–272, streszcz. ang.

3860. KOŁĄCZKOWSKI Lesław: Stare cmentarze w Szczawnicy. Red. Ryszard M.

Remiszewski. Szczawnica 2017 Pieniński Ośr. Historii Turystyki Górskiej PTTK; nakł. własnym 8° ss. 59, nlb. 1, il. (Seria z „Okienkiem”; 60).

3861. KOMOROWSKI Waldemar: Ochrona dziedzictwa urbanistyki i architektury Nowej Huty z lat 1949–1959. Heritage conservation for urban planning and architecture of Nowa Huta of the years 1949–1959. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 49: 2017 s. 153–162.

Tekst równol. pol., ang.

3862. KOPCIOWSKI Dariusz: Przemiany mieszczańskich kamienic Lublina, na przełomie średniowiecza i renesansu – wybrane przykłady. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 19: 2017 s. 167–174, streszcz. ang.

3863. KOROWAJ Tadeusz: Dziedzictwo kulturowe Powiatu Kętrzyńskiego. Zabytkowe obiekty sakralne. Kętrzyn 2017 Labrita; na zlec. Pow. Kętrzyńskiego 4° ss. 112, nlb. 2, il., mapy.

3864. KOSTUCH Bożena: Mozaiki w architekturze PRL-u – miejsca codzienne i wyjątkowe. *Światowid*. [R.] 4: 2016 s. 105–123, streszcz. ang.

3865. KOŚCIOŁY i klasztory rzymskokatolickie dawnego województwa nowogródzkiego. T. 5: Kościoły Nowogródka. Red. nauk. Maria Kałamajska-Saeed. Kraków 2017 MCK 8° ss. 240, tabl. 308, il. Międzynar. Centrum Kultury w Krakowie. (Materiały do Dziejów Sztuki Sakralnej na Ziemiach Wschodnich Dawnej Rzeczypospolitej; cz. 2).

Z treści: Kałamajska-Saeed Maria: Wstęp s. 7–9; Kałamajska-Saeed Maria: Kościół rektoralny p.w. Przemienienia Pańskiego (dawną fara) i dom zakonny SS. Nazaretanek p.w. Chrystusa Króla s. 15–67; Kałamajska-Saeed Maria: Kościół rektoralny p.w. Św. Michała Archanioła i klasztor Dominikanów s. 69–102; Kałamajska-Saeed Maria: Kościół p.w. Imienia Marii i klasztor Dominikanek s. 103–131; Kałamajska-Saeed Maria: Dawny kościół p.w. Św. Antoniego Padewskiego i klasztor Franciszkanów (obecnie sobór p.w. Św. Mikołaja) s. 133–148; Mączewska Katarzyna: Kościół p.w. Niepokalanego Poczęcia Najśw. Marii Panny i św. Stanisława Kostki oraz kolegium Jezuitów s. 149–173; Kałamajska-Saeed Maria: Kaplica i tzw. Stary Cmentarz s. 175–180; Wykorzystane materiały archiwalne s. 181–193.

3866. KOWALSKI Hubert: „Archeologiczny kilometr Wisły”. Dziedzictwo narodowe wydobyte z Wisły w ramach interdyscyplinarnych badań. *Ochrona Zabytków*. T. 68: 2015 nr 2 s. 239–244, streszcz. ang.

Zrabowane marmury z Pałacu Kazimierzowskiego w Warszawie, zatopione w 1656 r., wydobyte w 2012 r.

3867. KOWALSKI Hubert, Miziołek Jerzy: Kronika Pałacu Kazimierzowskiego Feliksa Pawła Jarockiego. Warszawa 2016 AP

w Warszawie; Muzeum Uniw. Warszawskiego 4° ss. 265, il.

W Warszawie.

Rec.: Kulecka Alicja, *Kronika Warszawy*. 2017 nr 2 s. 155–157.

3868. KRASNODEBSKI Jarosław: Dzieje gmachu teatralnego w Stanisławowie (1891–1939). *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 7: 2017 s. 111–135, streszcz. ang.

3869. KRASNOWOLSKI Bogusław: Trzy Sącze – przekształcenia przestrzenne i sztuka. *Małopolska*. [T.] 19: 2017 s. 11–40, streszcz. ang.

Sącz, Stary Sącz i Nowy Sącz w X–XX w.

3870. KRASUCKI Michał, Powalisz Monika: ŻOL. Ilustrowany atlas architektury Żoliborza. An illustrated atlas of Żoliborz architecture. Koncepcja i projekt Magdalena Piwowar; tekst Michał Krasucki, Monika Powalisz. Wyd. 2 popr. Warszawa 2017 Fund. Centrum Architektury 8° ss. 87, il.

Tekst równol. pol., ang.

Wyd. 1. 2014.

3871. KRUKOWIECKA-BRZĘCZEK Anna: Katowicka Ligota. Historia rozwoju przestrzennego. Wstęp do badań. Katowice – Ligota. History of spatial development. Introduction to research. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 47: 2016 s. 106–119.

XII–XXI w.

Tekst równol. pol., ang.

3872. KRUPA Michał: Skawina w okresie zaborów (1772–1918). Urbanistyka i architektura miasta. Rzeszów 2017 Oficyna Wydaw. Politech. Rzeszowskiej 8° ss. 260, il., streszcz. ang., niem.

3873. KRUPA Michał: Twórczość Teodora Talowskiego [1857–1910] i jego zapomniany projekt Gimnazjum S. Goszczyńskiego w Nowym Targu. Historia i uwagi do rewaloryzacji. The works of Teodor Talowski and his forgotten project of S. Goszczyński Gymnasium in Nowy Targ. History and remarks on revalorisation. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 46: 2016 s. 89–99.

Tekst równol. pol., ang.

3874. KRZYŚLAK Bolesława: Kościół Najświętszego Zbawiciela w Poznaniu. Aktualizacja i uzupełnienie tekstu Zofia Kurzawa. Poznań 2017 Wydaw. Miejskie. Poznań 8° ss. 111, nlb. 1, il. (Biblioteka Kroniki Miasta Poznania. Zabytki Poznania).

Z 1854 r.

3875. KRZYŻE i kapliczki: przydrożne ślady historii Gminy Słupno. [Aut.] Piotr Drzewiecki, Michał Korwin-Szymanowski, Marek Siwanowicz, Teresa Siwanowicz, Konrad Jan Waluś, Jan Henryk Waluś, Iza Więcek. Cekanowo-Słupno-Rycyzwół 2017 Klub Miłośn. Historii i Tradycji Gm. Słupno; nakł. Gm. Ośr. Kultury; Elżbieta Szudrowicz 8° ss. 147, il., mapy.

3876. KSIĄŻ. Pamiętamy o ogrodach! Pod red. Beaty Lejman. Wrocław 2017 Muzeum Nar. 8° ss. 367, nlb. 1, il., streszcz. niem.

Z treści: Lejman Beata: Wstęp. Einführung s. 6–17; Drapella-Hermansdorfer Alina: Mieszkać w arkadii – rzecz o Książskim Parku Krajobrazowym s. 19–35; Brzezowski Wojciech, Jagiełło Marzanna: Założenie ogrodowo-krajobrazowe w Książu s. 37–63; Popp Dietmar: Schlösser und Gärten Schlesiens in Bildmaterialien des Herder-Instituts. Visuelle Quellen für Rekonstruktion und Revitalisierung am Beispiel von Schloss Fürstenstein und verwandten Objekten s. 65–73; Oszczanowski Piotr: Fontanna Donatella w ogrodach zamku Książ – rzecz o tym, czy „jesteśmy z tego samego materiału co nasze sny”? Rozprawa o oniryzmie, ambicjach i splendorze Hochbergów s. 75–83; Grochowska Ewa: Rzeźba ogrodowa w Książu. Dzieła i twórcy s. 85–101; Grzeszczak-Nowak Hanna, Nowak Tomasz J.: Arboretum w Wojsławicach. Fritz von Oheimb i księżna Daisy von Pless w kulturze ogrodniczej s. 103–113; Rostworowska Christine Rickards: Princess Daisy of Pless and her English Gardens s. 115–149; Jeske-Cybulska Bronisława: Ogrody barokowe i park w Roztoce s. 151–163; Borkowy Barbara: Ma Fantaisie księżnej Daisy von Pless – szkic historyczny s. 165–175; Pieczka Michał: Mauzoleum Hochbergów w Książu oraz Favorita w Roztoce jako przykłady późnobarokowych pawilonów ogrodowych na Śląsku s. 177–191; Grajewski Grzegorz: Friedrich Maximilian von Hochberg i japońskie ogrody w Iłowej, Wrocławiu oraz Lubiechowie s. 193–203; Mykityszyn Mateusz: Palmiarnia Hochbergów w Lubiechowie s. 205–217; Eysymont Danuta: Opracowania historyczno-konserwatorskie, wytyczne konserwatorskie oraz projekty rewaloryzacji założenia zamkowo-parkowego zamku Książ od lat pięćdziesiątych XX wieku do czasów współczesnych s. 219–233; Jaworek Justyna: Problem rewaloryzacji zespołu ogrodowo-parkowego w Książu. Wyzwania i perspektywy s. 245–261; Gąsior Maria: Profilaktyka konserwatorska i zagrożenia dla obiektów ekspozycyjnych w warunkach plenerowych na przykładzie rzeźb z ogrodów zamkowych w Książu s. 263–275; Bińkowska Iwona: Piękno i użyteczność. Koncepcja łączenia funkcji ogrodów ozdobnych, użytkowych i gospodarczych. Wybrane realizacje na Śląsku s. 277–299; Wójtowicz Małgorzata: Ogrody terapeutyczne Dolnego Śląska s. 301–315; Mularczyk Magdalena: Edukacja w ogrodach s. 317–331; Lejman Beata: Pamiętamy o ogrodach! s. 347–358.

3877. KUCZA-KUCZYŃSKI Konrad: Twórcy i dzieła warszawskiej szkoły architektury 1915–2015. Warszawa 2017 Oficyna Wydawnicza Politech. Warszawskiej 8° ss. 295, il.

3878. KUFEL Robert Romuald: Cmentarze wyznaniowe do 1945 roku w granicach województwa lubuskiego. T. 6: Powiat krośnieński. Gmina Gubin: Bieżyce–Luboszyce. Zielona Góra 2017 Agencja Wydawnicza PDN 8° ss. 267, nlb. 1, il.

Tyt. równol.: Konfessionelle Friedhöfe bis 1945 in den Grenzen der Wojewodschaft Lubuskie. Bd. 6: Kreis Krosno Odrzańskie. Gemeinde Gubin: Bieżyce–Luboszyce.

Tekst równol. pol., niem.
Toż. T. 7: Powiat krośnieński. Gmina Gubin: Łazy–Żytowań.
Tl. Katarzyna Trychoń-Cieślak ss. 207, nlb. 1, il.
Tyt. równol.: Bd. 7: Kreis Krosno Odrzańskie. Gemeinde Gubin: Łazy–Żytowań.
Tekst równol. pol., niem.
T. 1. 2012.

3879. KULA Kamila, Kowalczyk Piotr A.: Złotno, Zdrowie i Osiedle im. Montwiłła-Mi-reckiego w dokumentach i wspomnieniach mieszkańców. Łódź 2017 Centrum Inicjatyw na rzecz Rozwoju Regio 16° ss. 180, nlb. 4, il., mapy.

XIX–XXI w.

3880. KUNIKOWSKA Anita: Two Orthodox Churches (the old and the new) of the holy apostles Peter and Paul in Kalisz. *Ikonotheka*. T. 27: 2017 s. 109–131, streszcz. ang.

XIX–XX w.

3881. KURCZEWICZ Monika: Zespół budynków dawnej komendantury hitlerowskiego obozu zagłady w Bełczu w świetle badań architektonicznych. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 19: 2017 s. 218–227, streszcz. ang.

3882. KURKOWSKI Michał: Ryte i malowane dekoracje maswerkowe w architekturze średniowiecznej na terytorium ziemi chełmińskiej. Studium typologiczno-formalne. T. 1. Toruń 2017 Muzeum Okręg.; Tow. Nauk. 4° ss. 161, tabl. 2, il., streszcz. ang.

Toż. T. 2: Katalog. Toruń 2017 ss. 342, il.

3883. KUŹNICKI Tomasz: Z dziejów letnisk przy stacji Kamięnsk (Gomunice, Wielki Bór, Kocierzowy). Radomsko 2017 PTH. Oddz. 8° ss. 160, il. mapa. (Radomszczańska Biblioteczka Regionalna; 14).

3884. LASKOWSKA-ADAMOWICZ Małgorzata, Popławska-Bukała Ewa: Pałac i ogród Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przy Krakowskim Przedmieściu w Warszawie. *Ochrona Zabytków*. T. 66: 2013 nr 1/4 s. 37–62, streszcz. ang.

W l. 1643–2010.

3885. LECHOWSKI Andrzej, Wroczyńska Ewa, Pisarska-Kalisy Maria: Wielka Synagoga w Tykocinie. Białystok 2017 Muzeum Podlaskie 8° ss. 40, il.

Toż w jęz. ang.: The Great Synagogue in Tykocin. Pol.-Eng. transl. Katarzyna Niziołek. Białystok 2017.

XVII–XXI w.

3886. LEGUMINA-DWERNICKA Rita: Ambony – piękne kazalnice z naszych kościołów.

Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarostawia. T. 23: 2017 s. 141–147.

Z XVII–XVIII w.

3887. LEWCZAK Teresa: Zamek w Bestwinie. Bestwina 2017 GM. Bibl. Publ. 8° ss. 74, nlb. 1, il.

XIX–XXI w.

3888. LEWICKA Barbara: Nekropolie. Socjologiczne studium cmentarzy Katowic. Katowice 2017 Wydaw. UŚ 8° ss. 318, nlb. 4, il., streszcz. ang. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3519).

3889. LISIK Adam: Symbolika w architekturze sakralnej. Katowice 2017 Stow. Thesaurus Silesiae – Skarb Śląski; „Śląsk” Wydaw. Nauk. 8° ss. 275, nlb. 1, il. (Śląski Witraż).

3890. ŁAKOMY Katarzyna: Willa w krajobrazie miasta przemysłowego. Kraków 2015 Wydaw. Politech. Krakowskiej 8° ss. 203, nlb. 1, il.

XIX–XX w.

Rec.: Gaczoł Andrzej, *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 47: 2016 s. 148–150.

3891. ŁASZEWSKI Witold: Nowe źródła archeologiczne do badania dziejów kościoła pw. św. Jana. *Szkice Legnickie*. T. 37: 2016 s. 9–26, streszcz. niem.

W Legnicy.

3892. ŁUCZAK Marek: Utracone zabytki sakralne powiatu gołeniewskiego i stargardzkiego. Szczecin 2017 Pomorskie Tow. Hist. 8° ss. 255, il.

Katalog.

3893. ŁUPIENKO Aleksander: Ewangelicki zakątek w dziewiętnastowiecznej Warszawie. Nieruchomości parafii św. Trójcy wokół placu Ewangelickiego. *Kronika Warszawy*. 2017 nr 1 s. 49–70, streszcz. ang.

3894. MACIEJEWSKA Beata: Historia Kamienicy Pod Złotym Słońcem. Muzeum Pana Tadeusza Wrocław 2017. Tł. Olga Drenda, Hans Gregor Njemz. Wrocław 2017 Muzeum Pana Tadeusza. ZNiO 8° ss. 23, nlb. 1, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang., niem.

XIII–XXI w.

3895. MADEJSKI Paweł: Kapliczki wsi Zielonka Nowa. Zwoleń–Lublin 2017 Werset 8° ss. 28, il.

XX–XXI w.

3896. MAJCZYK Joanna, Tomaszewicz Agnieszka: Tuż po realizmie socjalistycznym. Architektura i urbanistyka Wrocławia z przeło-

mu lat 50. i 60. XX wieku. Just after socialist realism. Architecture and urban planning in Wrocław in the late 1950s and early 1960s. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 49: 2017 s. 181–190.

Tekst równol. pol., ang.

3897. MAKOWSKA Beata: Kamienice krakowskie z przełomu XIX i XX wieku i okresu międzywojennego położone na obszarze pomiędzy pierwszą a drugą obwodnicą. Charakterystyka form i ich ewolucja. Kraków 2014.

Rec.: Gaczoł Andrzej, *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 45: 2016 s. 137–138.

3898. MALCZEWSKA Joanna: Miasta w dolnym biegu Wisłoki w województwie sandomierskim o średniowiecznym pochodzeniu do połowy XVII wieku. Kraków–Rzeszów 2017 Stow. na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia Pro Carpathia 8° ss. 242, il., mapy, streszcz. ang. Politech. Krakowska im. T. Kościuszki. Wydz. Architektury. Inst. Historii Architektury i Konserwacji Zabytków.

3899. MALIK Rafał: Grybów. Charakterystyka rozplanowania miasta lokacyjnego w oparciu o wyniki badań nad wielkością i kształtem działki siedliskowej. Grybów. Characteristics of spatial planning of a chartered town based on studies of the size and shape of a settlement plot. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 50: 2017 s. 64–73.

Tekst równol. pol., ang.

3900. MALIK Rafał: Limanowa. Próba charakterystyki planu miasta lokacyjnego w oparciu o studia nad wielkością i kształtem działki siedliskowej. Limanowa. Characteristics of the plan of a chartered town spatial layout based on the studies of the size and shape of a settlement plot. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 46: 2016 s. 56–68.

Tekst równol. pol., ang.

3901. MALIK Rafał: Mszana Dolna. Charakterystyka rozplanowania układu przestrzennego miasta lokacyjnego w oparciu o wyniki badań nad wielkością i kształtem działki siedliskowej. Mszana Dolna. Planning characteristics of the chartered town spatial layout based on the research on the size and shape of a settlement plot. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 45: 2016 s. 33–42.

XIV w.

Tekst równol. pol., ang.

3902. MALIK Rafał: Muszyna. Charakterystyka rozplanowania miasta lokacyjnego

w oparciu o wyniki badań nad wielkością i kształtem działki siedliskowej. Muszyna. Characteristics of spatial planning of a chartered town based on studies on the size and shape of a settlement plot. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 51: 2017 s. 30–41.

Tekst równol. pol., ang.

3903. MAŁYSZKO Stanisław: Przydrożne kapliczki, figury i krzyże na terenie gminy Blizanów. Blizanów 2016 Wydaw. camVERS 8° ss. 190, nlb. 1, il.

Rec.: Mikołajczyk Marcin, *Rocznik Kaliski*. T. 43: 2017 s. 338–341.

3904. MARCINEK Roman, Moździerz Zbigniew: Zapomniana willa generała. *Ochrona Zabytków*. T. 68: 2015 nr 2 s. 115–132, streszcz. ang.

Tadeusza Kasprzyckiego (1891–1978) w Kościelisku na Butorowym Wierchu z l. 30. XX w.

3905. MAZANEK Jacek: Kościół pod wezwaniem św. Bartłomieja w Szczekocinach. Szczekociny–Włoszczowa 2017 Stow. Miłośn. Historii Szczekocin i Okolic; Drukarnia Kontur 8° ss. 102, il.

XIV–XXI w.

3906. MAĆZKA Grzegorz: Zapomniane gródki i grodziska – suplement do Atlasu Zabytków Archeologicznych Lubelszczyzny. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 19: 2017 s. 245–257.

3907. MENDROK Andrzej: Kościół ewangelicki w Kole. Dzieje budynku w XIX i XX wieku. *Polonia Maior Orientalis*. T. 3: 2016 s. 51–61, streszcz. ang.

3908. MIASTO – sztuka. Red. Angelika Warlikowska, Joanna Wyzgała. Poznań 2017 Inst. Historii UAM 8° ss. 145, il.

Materiały z konferencji, Poznań, 13–15 III 2015 r.

Z treści: Janicka Katarzyna: Idea mecenatu artystycznego a oblicze miasta Poznania – Edward hr. Raczyński i jego dzieła s. 9–17; Miedziak Witold: Układy emporowe w gotyckiej architekturze aglomeracji poznańskiej s. 19–33; Łobodzińska Patrycja: Kaplica Krappów przy kościele św. Elżbiety we Wrocławiu i jej wyposażenie na tle problematyki fundacji mieszczkańskich s. 35–50; Frączczak Ksenia: Retabula ołtarzy głównych kościołów parafialnych – między reprezentacją miasta i kościelną dydaktyką. Przykłady Lewoczy i Spiskiej Soboty s. 51–65; Łuniewicz Zygmunt: Hełmy wieżowe a tożsamość miasta. Subiektywne ujęcie na podstawie wybranych przykładów s. 67–80; Zielazny Anna: Konserwacja jako wyraz politycznych idei – socjalistyczna odbudowa poznańskiego ratusza s. 95–104.

3909. MIŁKOWSKA Ewa: Architektura szkół powszechnych na Lubelszczyźnie w latach 1918–1939. Lublin 2017 „System-Graf” Drukarnia Agencja Reklamowo-Wydawnicza

Janusz L; na zlec. aut. 8° ss. 287, il., mapy. Politech. Wrocławska. Wydz. Architektury.

Rozprawa doktorska.

3910. MISTEWICZ Marek: Dawny most przez Wisłę w Wyszogrodzie. W setną rocznicę budowy. The old bridge over the Vistula in Wyszogród. On the centenary of its construction. Tł. na jęz. ang. Aleksandra Szkudłapska. Warszawa 2016.

Rec.: Tucholski Zbigniew, *Analecta*. R. 26: 2017 z. 2 s. 187–190.

3911. MOSSAKOWSKI Stanisław: Henri de Valois au château royal du Wawel a Cracovie. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 3 s. 443–453.

3912. MRÓZ Urszula: Plac Solny we Wrocławiu. The Salt Market Square (Plac Solny) in Wrocław. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 32: 2017 s. 118–181.

Tekst równol. pol., ang.

XIII–XX w.

3913. MUSIELAK Tomasz: Dziedzictwo niedostrzegane. Cmentarze poewangelickie na terenie Rawicza. *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 75–92.

XVII–XIX w.

3914. MYŚLIŃSKI Krzysztof: Pałac Wielopolskich w Chrobrzu siedziba Ordynacji Myszkowskich. Kielce 2012.

Rec.: Nowak Mariusz, *Almanach Historyczny*. T. 19: 2017 s. 311–315.

3915. NADOLSKI Przemysław: Ulica Bytomska – od średniowiecznego traktu do współczesnej ulicy. *Rocznik Świętochłowski*. T. 10: 2017 s. 32–45.

W Świętochłowicach.

3916. NAWROCKI Zbigniew: Historyczne kamienice w Toruniu. Gotyk. Toruń 2016.

Rec.: Prarat Maciej, *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 1 s. 163–169; Raczkowski Juliusz, *Rocznik Toruński*. [T.] 44: 2017 s. 249–254.

3917. NEKROPOLIE na Wschodzie. Red. Barbara Patlewicz, Ryszard Tomczyk. Szczecin 2017 Volumina.pl, Daniel Krzanowski 8° ss. 159, il.

3918. [NEŠTA Olga] Neshta Olha: Proporcje ukraińskich drewnianych świątyń na przykładzie szkoły architektonicznej regionu Opola. *Ochrona Zabytków*. T. 67: 2014 nr 1 s. 165–174, streszcz. ang.

Opole (ukr. Opillia) – region etnograficzny w Zachodniej Ukrainie, XVII–XIX w.

3919. NOWOGÓRSKI Przemysław: Kościoły w ziemi gostynińskiej według projektów Hilarego Szpilowskiego [1753–1827]. *Nasze Korzenie*. Nr 12: 2017 s. 38–45.

3920. OBER Marek: Kościół klasztorny czy staromiejska fara? Architektura kościoła św. Jana Chrzciciela w Stargardzie wobec joannickiego patronatu. *Stargardia*. T. 11: 2016 [dr.:] 2017 s. 11–35, streszcz. niem.

Z końca XIII w.

3921. OBIEGAŁKA Bogusław: Mosty w Toruniu i ich budowniczości. Warszawa 2017 Fund. Rozwoju Nauki w Zakresie Inżynierii Lądowej im. Aleksandra Zbigniewa Wasutyńskiego 8° ss. 178, il., streszcz. ang. Fund. Rozwoju Nauki w Zakresie Inżynierii Lądowej im. Aleksandra Zbigniewa Wasutyńskiego.

Od 1301 r.

3922. OD CERKWI katedralnej króla Daniela Romanowicza do bazyliki pw. Narodzenia NMP w Chełmie. Wyniki badań interdyscyplinarnych sezonu 2013–2014. Red. nauk. Andrzej Buko, Stanisław Gołub. Chełm 2016 Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza 4° ss. 324, il.

Z treści: Mart Krystyna: Wstęp. Śladami zabytków przeszłości Chełma s. 9–15; Buko Andrzej: Zespół rezydencjonalno-sakralny na Górze Katedralnej w Chełmie: stuletnia tradycja badań, nowe odkrycia i nowe pola eksploracji s. 17–32; Dąbrowski Dariusz, Wojtowicz Leontij, Słobodian Wasyl: Analiza źródeł pisanych s. 33–67; Bewz Mykoła, Łukomskij Jurij, Bewz Wołodymyr, Petryk Wasyl: Analiza architektoniczna cerkwi katedralnej s. 69–120; Gołub Stanisław: Analiza stratygraficzna warstw i obiektów z charakterystyką wybranych materiałów zabytkowych s. 121–148; Gołub Stanisław, Hupała Wira: Obrządek pogrzebowy s. 149–178; Drajkowska Anna: Charakterystyka ubiorów znalezionych w kryptach s. 179–189; Borowska-Strugińska Beata, Minejko Olha: Wyniki badań antropologicznych s. 191–211; Gazda Lucjan: Wyniki badań surowców i materiałów budowlanych s. 213–234; Buko Andrzej, Bewz Mykoła: Odkrycia w bazylice katedralnej w Chełmie w latach 2013–2014 r.: próba podsumowania wyników badań s. 235–246; Jędruszczak Natalia: Katalog zabytków po konserwacji s. 247–295.

Rec.: Kozyski Robert, *Rocznik Chełmski*. T. 21: 2017 s. 483–485.

3923. OGRODY Larassów. Założenia projektów dworsko-parkowych na Warmii i Mazurach. Dywity 2017 Fund. Moda na Warmię i Mazury 8° ss. 181, tabl. 1, il.

Z treści: Korejwo Mariusz [Tomasz]: Archiwum Państwowe w Olsztynie – zasoby i działalność s. 9–12; Młynarczyk Krzysztof: Katedra Architektury Krajobrazu – studia i działalność naukowa s. 13–14; Piotrkiewicz Romualda: Johann Larass – zarys biograficzny s. 15–18; Akincza Marta: Johann Larass w krajobrazie dawnych Prus Wschodnich s. 21–29; Knercer-Grygo Urszula: Park Dworski w Bęsi s. 31–42; Zwierowicz Marzena: Park Dworski w Bożem s. 43–54; Knercer Wiktor: Park Dworski w Durągu s. 55–62; Knercer Wiktor: Park Dworski w Gisielu s. 63–71; Akincza Marta: Park Dworski w Gołutowie s. 73–83;

Knercer-Grygo Urszula: Park Dworski w Górowie s. 85–94; Knercer Wiktor: Park Dworski w Jankowie s. 95–103; Zwierowicz Marzena: Park Dworski w Kadziach s. 105–116; Knercer Wiktor: Park Dworski w Kątach s. 117–125; Akincza Marta: Park Dworski w Ponarach s. 127–139; Knercer-Grygo Urszula: Park Dworski w Pielach s. 141–150; Zwierowicz Marzena: Park Dworski w Soplach s. 151–163; Akincza Marta: Park Dworski w Warłitach Małych s. 165–178.

3924. OGRÓD Jana Nepomuka – powrót do Źródła. Red. Maria Szwed. [Wyd. 1]. Niemodlin–Opole 2012 Niemodlińskie Tow. Region.; Wydaw. Inst. Śląski 8° ss. 53, nlb. 3, il.

Z treści: Park Johanna Nepomuka Karla Praschmy w Lipnie – przed 230 laty s. 4–11; Pod Drzewem Życia w Lipnie – przed stu laty s. 28–30; Janicki Lesław: Dzieje programu „Ogród Jana Nepomuka” (kalendarium) s. 35–40; Bernacka Maria: Działania Nadleśnictwa Tułowice w Zespole Przyrodniczo-Krajobrazowym „Lipno” s. 41–48; Janicki Lesław: Publikacje członków i współpracowników Niemodlińskiego Towarzystwa Regionalnego o parku w Lipnie (zestawienie chronologiczne) s. 49–53.

Toż. Wyd. 2, popr. i poszerz. Oprac. red. Aleksandra Paszkowska-Witkowska. Niemodlin–Opole 2017 Wydaw. Inst. Śląski ss. 57, nlb. 3, il.

Z treści: Park Johanna Nepomuka Karla Praschmy w Lipnie – przed dwustu laty s. 6–13; Pod Drzewem Życia w Lipnie – przed stu laty s. 30–33; O odbudowie Kapliczki Pastelnika przed 60 laty (z Kroniki Parafii w Niemodlinie) s. 34–35; Janicki Lesław: Dzieje programu „Ogród Jana Nepomuka” (kalendarium) s. 39–44; Bernacka Maria: Działania Nadleśnictwa Tułowice w Zespole Przyrodniczo-Krajobrazowym „Lipno” s. 45–52; Janicki Lesław: Publikacje członków i współpracowników Niemodlińskiego Towarzystwa Regionalnego o parku w Lipnie (zestawienie chronologiczne) s. 53–57.

3925. OKOWIŃSKI Leon: Kulturowe dziedzictwo sulechowskiego wzgórza. (Gród, zamek, zbór). Sulechów 2017 E-Studio Robert Jacyno 8° ss. 54, il.

XIII–XXI w.

3926. OKOWIŃSKI Leon: Sulechowskie dwory i pałace. Sulechów 2017 E-Studio Robert Jacyno 8° ss. 28, nlb. 2, il.

XVIII–XXI w.

3927. OLEŃCZAK Piotr, Sobieraj Tadeusz: Cmentarze i groby wojenne na Mazowszu. Ząbki–Warszawa 2017 Apostolicum; Wojewoda Mazowiecki 4° ss. 102, nlb. 2, il.

XX–XXI w.

3928. OLEŚ Kamila: Z Pomorza do Wielkopolski. Kościół Najświętszej Marii Panny na Ostrowie Tumskim w Poznaniu jako przyczynek do dyskusji nad tzw. stylem brunbergowskim. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 30: 2015 z. 1 s. 19–50, streszcz. ang.

3929. [OMILANOWSKA Małgorzata, Uchowicz Katarzyna]: POW. Ilustrowany atlas architektury Powiśla. An illustrated atlas of Powiśle architecture. Koncepcja i projekt Magdalena Piwowar; wybór i tekst Małgorzata

Omilanowska, Katarzyna Uchowicz; il. Maciej Drażkiewicz, Łukasz Gadomski, Mateusz Gryzłó. Warszawa 2017 Fund. Centrum Architektury 8° ss. 81, nlb. 7, il.

Tekst równol. pol., ang.
W Warszawie.

3930. ORŁOWSKI Stanisław Maria: Mój Zamość. My Zamość. 1960–1980. Tł. Małgorzata Linek. Zamość 2016 GreenArt Jacek Kardasz 8° ss. 176, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang.

3931. PACZESNY Artur: Cmentarz rzymskokatolicki przy ul. Chrobrego w Międzychodzie. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 3 s. 101–106.

XIX–XX w.

3932. PARTRIDGE Agnieszka: Potęga ornamentu. Europejska ceramika artystyczna w budownictwie z lat 1840–1939 i jej przykłady w obiektach architektury Krakowa. Kraków 2017 Universitas 8° ss. 828, nlb. 1, il.

3933. PARZYCH Czesław: 200 lat cmentarza parafialnego w Ostrołęce. (Cz. 2). Ostrołęka 2017 Tow. Przyj. Ostrołęki 8° ss. 444, il.

Cz. 1. 1997.

3934. PATLEWICZ Barbara, Tomczyk Ryszard: Cmentarz Janowski we Łwowie. Polskie dziedzictwo narodowe. T. 1–2. Szczecin 2017 Zespół Sobczyk Spółka Jawna 8° ss. 622, nlb. 2, tabl. 92, il., mapa, streszcz. ang., ukr.; 440, tabl. 16, il., mapa. Uniw. Szczeciński.

Nagrobki, architektura sepulkralna i spis osobowy.

3935. PAUCH Seweryn: Ślady dołkowe na portalach kościołów gotyckich Polski północnej. *Nasza Przeszłość*. T. 128: 2017 s. 41–70, streszcz. ang.

3936. PAWLAK Ewa, Wawrzyniak Piotr: Badania w kościele pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Rąbiniu, pow. kościański. Przyczynek do studiów nad sakralną architekturą romańską w Polsce. *Slavia Antiqua*. T. 58: 2017 s. 137–158, streszcz. ang.

3937. PELA Włodzimierz: Nowe rezultaty badań archeologicznych i architektonicznych Starego Miasta w Warszawie. Dzieje zabudowy południowej strony uliczki Dziekania. *Almanach Warszawy*. T. 8: 2014 s. 45–70, streszcz. ang.

XIV–XVII w.

3938. PIASKOWSKI Roger: Druga twarz Liegnitz. Eseje o architekturze Legnicy końca

XIX wieku. Legnica 2017 Edytor 8° ss. 182, nlb. 10, il.

3939. PIECHOTKA Maria, Piechotka Kazimierz: Bramy nieba. Bożnice murowane na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej. Red. Agata Kunicka-Goldfinger, Marek Kunicki-Goldfinger. Wyd. 2, zm. i poszerz. Warszawa 2017 Polski Inst. Studiów nad Sztuką Świata; Muzeum Hist. Żydów Polskich Polin 8° ss. 731, nlb. 2, il. (Sztuka Żydowska w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej; t. 2 A).

Toż w jęz. ang.: Heaven's gates. Masonry synagogues in the territories of the former Polish-Lithuanian Commonwealth. Warszawa 2017 ss. 725, nlb. 8, il.

Wyd. 1 w tej ed. 2015.

3940. PIERŚCIONEK Barbara: Średnio-wieczne budownictwo obserwanckie na Śląsku. Przeobrażenia architektoniczne oraz treści ideowo-artystyczne wystroju i wyposażenia wnętrz klasztorów pobernardyńskich we Wrocławiu i Jaworze. Opole 2017 Oficyna Wydawnicza Politech. Opolskiej 8° ss. 147, il., mapy. Politech. Opolska. (Studia i Monografie; z. 468).

Współwyd.: Pierścionek Barbara: Medieval observant architecture in Silesia. Architectural transformations and ideological-artistic contents of interior designs and furnishings of the former Bernadine monasteries in Wrocław and Jawor.

Tekst równol. pol., ang.

3941. PIERUCKA Sylwia: Od ogrodów warzywnych do wielkomiejskiej ulicy – architektura wschodniej części Gartenstrasse. Od końca XVIII w. do 1945 r. *Rocznik Wrocławski*. R. 13/14: 2016 s. 47–66, streszcz. niem.

We Wrocławiu.

3942. PILARCZYK Zbigniew: Gród – miasto – twierdza. Przestrzeń historyczna Zbąszczyń. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 1 s. 5–18.

XIII–XVIII w.

3943. PISARKIEWICZ Mirosław: Nie tylko Powązki. Cz. 1. Kraków 2017 Ridero 8° ss. 196, il.

XIX–XX w.

3944. PISARSKI Grzegorz: Parki, plenery, promenady i ogrody Oleśnicy – miasta wież, róż i... parków. *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 3]: 2017 nr 2 s. 48–52.

3945. PISARZAK Marian: Kościoły i klasztory w Górze Kalwarii. Szkic historyczny uzupełniony życiorysem fundatora miasta. Licheń Stary 2017 Salvatoris Mater 16° ss. 76, il.

Stefan Wierzbowski (1620–1687).

3946. POCZĄTKI murowanych zamków w Polsce do połowy XIV w. Materiały

z I Ogólnopolskiej Konferencji Colloquia Castrensia zorganizowanej przez Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum i Zakład Architektury Polskiej Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej, 15–16 października 2015 r. Red. nauk. Agnieszka Bocheńska, Przemysław Mrozowski. Warszawa 2017 *Arx Regia* 8° ss. 336, il., streszcz. ang. (Colloquia Castrensia; t. 1).

Treść: Mrozowski Przemysław: Słowo wstępne s. 7–9; Kajzer Leszek: Uwagi wstępne s. 11–15; Gawlas Sławomir: Zamek średniowieczny: geneza i funkcje społeczno-ustrojowe s. 17–46; Kołodziejski Stanisław: Początki zamków w ziemi krakowskiej s. 47–67; Lasek Piotr: Początki zamków na Mazowszu w świetle nowszych badań s. 69–91; Chorowska Małgorzata: Początki zamków na Dolnym Śląsku – Wleń, Wrocław, Legnica s. 93–112; Wólkowski Wojciech: Początki zamków wamińskich – problem pierwotnych układów funkcjonalno-przestrzennych zamków dominium wamińskiego do połowy XIV w. s. 113–126; Ratajczak Tomasz: Piastowie czy Przemysłidzi? Początki murowanych zamków królewskich w Krakowie i Poznaniu s. 127–146; Bocheńska Agnieszka: Początki Zamku Królewskiego w Warszawie s. 147–160; Małachowski Maciej: Zespół rezydencjonalny panów ze Strzelina w XIII w. na tle siedzib możnowładczych na Śląsku s. 161–177; Legendziewicz Andrzej: Zamek w Koźuchowie do schyłku XIV w. 179–194; Kunkel Robert: Wieża strażnicza w Kazimierzu Dolnym – ustalenia związane z badaniami prowadzonymi przy okazji prac restauracyjnych w 2010 roku s. 195–205; Marciniak-Kajzer Anna, Ginter Artur: Wpływ wyników badań termoluminescencyjnych na datowanie najwcześniejszych faz zamku w Siewierzu s. 207–224; Józwiak Sławomir, Trupinda Janusz: Układ przestrzenny i topograficzny rezydencji krzyżackich w Elblągu i Malborku w średniowieczu w świetle źródeł pisanych s. 225–238; Buko Andrzej: Palatium czy wieloelementowy zespół rezydencjonalny króla Daniela? Z ostatnich badań na Górze Katedralnej w Chełmie s. 239–256; Rodzińska-Choraży Teresa, Dzieńkowski Tomasz: Rezydencja książęca z XIII w. w Chełmie. Badania archeologiczno-architektoniczne najstarszej fazy s. 257–279.

3947. POPIEL Krystyna, Wilbik Małgorzata: Dawna architektura Politechniki Łódzkiej. Willa Józefa Richtera. Tł. Małgorzata Józwiak. Łódź 2017 *Prac. Hist. Politech. Łódzkiej* 8° ss. 104, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang.
Z 1898 r.

3948. POPIOŁEK Małgorzata: Od kamienicy do muzeum. Historia siedziby Muzeum Warszawy na Rynku Starego Miasta. From a tenement house to a museum. The history of the Museum of Warsaw's Site in the Old Town Market Square. Warszawa 2016 Muzeum Warszawy 4° ss. 285, nlb. 3, il.

XX w.
Rec.: Wierzbicka Bożena, *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 50: 2017 s. 124–126.

3949. POPŁAWSKI Włodzimierz, Wnuk Jan: Radzyńska Kolegiata. Radzymin 2016 *Tow. Przyj. Radzymina* 4° ss. 94, il.

Pw. Przemienienia Pańskiego, z 1473 r.

3950. POSPIESZNY Kazimierz: Domus Malbork. Zamek krzyżacki w typie regularnym. Toruń 2014.

Rec.: Raczkowski Juliusz: Malborski Zamek Wysoki. Uwagi na temat książki Kazimierza Pospieszego. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 1 s. 159–175.

3951. PRAŁAT Emilian: Miejsca i sztuka. Turew. Łódź 2017 *Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński* 8° ss. 411, il., mapy, streszcz. ang.

XV–XXI w.

3952. PRAŁAT Emilian: Racot. Łódź 2016 *Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński* 8° ss. 324, nlb. 3, il. (Miejsca i Sztuka).

Dzieje pałacu.

Rec.: Mielewczyk Wojciech, *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 273–275.

3953. PRARAT Maciej, Zimna-Kawecka Karolina: Historia budowlana późnoromańskiego kościoła w Tulcach koło Poznania w świetle badań architektonicznych. *Acta Universitatis Nicolai Copernici. Nauki Humanistyczno-Społeczne*. Z. 441: Zabytkoznawstwo i konserwatorstwo. [Nr] 48: 2017 s. 7–36, streszcz. ang.

XIII–XXI w.

3954. PROKSA Michał, Zub Monika: Kościoły neoromańskie w archidiecezji przemyskiej. Rzeszów 2017 *Oficyna Wydawnicza Politech. Rzeszowskiej* 4° ss. 168, il.

XIX–XX w.

3955. PRZEDZAMCZE zachodnie zamku w Kowalewie Pomorskim w świetle badań nieinwazyjnych i archeologiczno-architektonicznych. West bailey of the castle in Kowalewo Pomorskie in light of non-invasive and archaeological-architectonic research. [Aut.] Marcin Wiewióra, Krzysztof Misiewicz, Bogusz Wasik, Wiesław Małkowski. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 51: 2017 s. 42–52.

Tekst równol. pol., ang.

3956. PSZCZÓŁKOWSKI Michał: Toruńska architektura XX wieku. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 213, nlb. 1, il. (Biblioteka ToMiTo).

3957. PYTLAK Małgorzata, Ignatowicz Izabela: Analiza porównawcza późnośredniowiecznych cmentarzy przy kościołach: w Gorzowie Wielkopolskim pw. św. Jerzego i w Strzelcach Krajeńskich pw. Matki Bożej Różańcowej. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 24: 2017 s. 13–35, streszcz. ang., niem.

3958. RAKOWSKI Grzegorz: Kresowe rezydencje. Zamki, pałace i dwory na dawnych ziemiach wschodnich II RP. T. 1: Województwo wileńskie. Warszawa 2017 IPN–KSZpNP 4° ss. 472, il., mapy. (Dopalanie Kresów; t. 5).

3959. REFLEKTORY. Interdyscyplinarne spojrzenie na dziedzictwo architektury Górnego Śląska drugiej połowy XX wieku. Red. nauk. Magdalena Żmudzińska-Nowak, Iga Herok-Turska. Katowice 2017 Bibl. Śląska 4° ss. 287, il., streszcz. ang. (Reflektory; 1).

Z treści: Chojecka Ewa: Historia sztuki. Nowe spojrzenie na dziedzictwo architektury Górnego Śląska drugiej połowy XX wieku (1945–2000) s. 18–47; Kaczmarek Ryszard, Kubiś Anna, Mokrosz Janusz: Historia. Perspektywa historyczna s. 48–85; Tracz Bogusław: Fragmenty codzienności. Między strachem a nadzieją s. 86–133; Żmudzińska-Nowak Magdalena: Architektura i urbanistyka s. 134–208; Herok-Turska Iga, Chojecka Ewa: „Złota Dziesiątka” architektury Katowic drugiej połowy XX wieku s. 210–281.

3960. RODAK Jan: Kościółek pw. Nawiedzenia Najświętszej Panny Maryi w Tłuczani (z dziejów zapomnianego kościołka wotywnego na tłuczajskim nawsiu). Kraków 2016 Scriptum 8° ss. 233, tabl. 8, il., mapa.

3961. RO GALANKA Anna: Theatrum pośrodku Rynku. Zabudowania targowe na rynku średniowiecznego Poznania. Poznań 2017 Stow. Historyków Sztuki. Oddz. 8° ss. 151, nlb. 1, tabl. k. 6, il.

3962. ROMISZEWSKI Bartosz: Parcelacja oraz modernistyczna zabudowa międzywojennego Oksywiu. *Rocznik Gdynski*. Nr 28: 2016 s. 319–340.

3963. ROZBICKA Małgorzata, Kunkel Robert, Wólkowski Wojciech: Dzieje budowlane warszawskiego pałaca Adama Kazanowskiego [ok. 1599–1649] w świetle badań architektonicznych. *Ochrona Zabytków*. T. 70: 2017 nr 1 s. 5–47, streszcz. ang.

3964. ROZMARYNOWSKA Katarzyna: Ogrody odchodzące...? Z dziejów gdańskiej zieleni publicznej 1708–1945. Gdańsk 2017 Fund. Terytoria Książki 8° ss. 365, nlb. 6, il., mapy.

3965. RUDNICKA-BOGUSZ Marta: Architektura modernizmu w projektach pracowników Wydziału Architektury PWR. Wizje a realizacja i utrzymanie. Modernist designs of the employees of the Faculty of Architecture at TU Wrocław. Visions vs. realization and maintenance. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 49: 2017 s. 102–112.

Tekst równol. pol., ang.

3966. RUDNIK Stanisława: Kościół pw. Przemienienia Pańskiego w Borowicy – wyjątkowa „perełka architektoniczna”. Historia jego budowy i prac remontowych. *Rocznik Chełmski*. T. 21: 2017 s. 45–72, streszcz. ros., ang. XVIII–XXI w.

3967. RYDZEWSKA Barbara: Od secesyjnej czynszówki do muzeum secesji. *Nasze Korzenie*. Nr 12: 2017 s. 63–71.

Dzieje kamienicy Stanisława i Józefa Górnickich w Płocku z l. 1909–1910, obecnie siedziba Muzeum Mazowieckiego.

3968. SAJECKI Tomasz: Koszarowa warownia w Wiślicy. Studium archeologiczne do rozplanowania przestrzennego wczesnośredniowiecznego stanowiska. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 15: 2017 s. 7–21, streszcz. ang.

3969. SALA Bartłomiej Grzegorz: Drewniane zabytki polskich Karkonoszy. Warszawa 2017 CM 8° ss. 34, nlb. 2, tabl. 12, il.

XIX–XXI w.

3970. SARZYŃSKA-JANCZAK Renata: Zespół z tzw. Wieżą ariańską. Komunikat w sprawie potrzeby badań zabytkowego założenia w Wojciechowie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 19: 2017 s. 237–244, streszcz. ang.

Zamek i okolice.

3971. SAWICKI Krzysztof: Kościół ewangelicki w Kowarach – świątynia, której już nie ma. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 276–280.

XVIII–XX w.

3972. SCHAAF Ulrich: Kościoły Pokoju w Jaworze i Świdnicy w drugiej połowie lat 50. XVII wieku. Rekonstrukcja dziejów budowy i formy architektonicznej. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 42: 2017 s. 115–135, streszcz. ang.

3973. SEIDEL-GRZESIŃSKA Agnieszka: Kościół Pokoju w Świdnicy w okresie habsburskim. Wystrój i wyposażenie. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 42: 2017 s. 137–171, streszcz. ang.

3974. SIEROSZEWSKA-ROLEWICZ Zuzanna: Tajemnice stropów kamienicy strony Dekerta. *Almanach Warszawy*. T. 8: 2014 s. 255–264, streszcz. ang.

Kamienica Erharda Kleinpolda (Rynek Starego Miasta 34) w Warszawie z 1610 r.

3975. SKALIMOWSKI Andrzej, Tucholski Zbigniew: Dworzec PKP Wawer – kolejowa architektura „odwilży”. *Ochrona Zabytków*. T. 70: 2017 nr 1 s. 77–102, streszcz. ang.

W Warszawie z l. 1959–1961.

3976. SKALIMOWSKI Andrzej, Tucholski Zbigniew: Zabytkowe bulwary wiślane na Wybrzeżu Kościuszkowskim i Gdańskim w Warszawie. *Ochrona Zabytków*. T. 66: 2013 nr 1/4 s. 75–86, streszcz. ang.

Od 1819 r.

3977. SKARŻYŃSKA-WAWRYKIEWICZ Magdalena, Wawrykiewicz Leszek: Średniowieczne konstrukcje ciesielskie południowego skrzydła zamku kapituły warmińskiej w Olsztynie. Przyczynek do historii zamku. *Ochrona Zabytków*. T. 68: 2015 nr 2 s. 65–92, streszcz. ang.

Z 1429 r.

3978. SKOCZYŁAS Janusz: Kamienne dziedzictwo wczesnopiastowskiej architektury. *Slavia Antiqua*. T. 58: 2017 s. 55–65, streszcz. ang.

3979. SKORUPA Andrzej: Orawka. Kościół św. Jana Chrzciciela. Zdj. Rafał Monita. Kraków 2015.

Omów.: Kantor Ryszard: Wiara i uczucie. *Małopolska*. [T.] 18: 2016 s. 256–258.

3980. SKORUPA Andrzej: Zabytkowa architektura sakralna na Polskim Spiszu. Cz. 1: Kościoły. *Almanach Nowotarski*. Nr 21: 2017 s. 109–118.

3981. SKORUPA Andrzej, Bonowicz Wojciech, Monita Rafał: Łopuszna. Kościół drewniany. Wyd. 2, popr., zm. Kraków 2017 *Astrai* 8° ss. 62, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2012.

3982. [SLOBODÂN Vasil'] Slobodian Vasil: Odkrycie najstarszej datowanej drewnianej cerkwi w Ukrainie. *Ochrona Zabytków*. T. 67: 2014 nr 1 s. 75–87, streszcz. ang.

Stara Skwarza, wieś w obwodzie lwowskim sprzed 1578 r.

3983. SŁAWIŃSKI Piotr: Pamiątki kultu religijnego w gminie Obrazów. Obrazów 2016.

Rec.: Noga Zdzisław: Wzorowa monografia. *Małopolska*. [T.] 19: 2017 nr 3 s. 317–319.

3984. SŁAWIŃSKI Piotr, Sobolewski Janusz: Cmentarz Katedralny w Sandomierzu 1792–2017. [Zdjęcia] Ewa Sierkosz. Sandomierz 2017 Społ. Kom. Odnowy Cmentarza Katedralnego 4° ss. 108, il.

3985. SMAGA Magdalena: Od planu po realizację – budynki „Z” i „S” Centrum Administracyjnego Huty im. Lenina. *Światowid*. [R.] 4: 2016 s. 125–149, streszcz. ang.

W Krakowie.

3986. SMAGA Magdalena: Teatr Ludowy w Nowej Hucie – projekt, realizacja, styl. *Światowid*. [R.] 3: 2016 s. 127–157, streszcz. ang.

W Krakowie, otwarty w 1955 r., według projektu Janusza i Marty Ingardenów oraz Edmunda Dąbrowskiego.

3987. [SMIRNOV Ūrij] Smirnow Jurij: Powojenne losy lwowskich świątyń. Cz. 7. *Rocznik Lwowski*. 2017 s. 213–231.

Cz. 1: Otko Andrzej: Powojenne losy lwowskich kościołów. Cz. 1. *Tamże*. 2003.

3988. SMOLORZ Dawid: Historia zapisana w śląskich cmentarzach. *Verbogene Geschichte auf Oberschlesien Friedhöfen*. Tł. David Skrabania; zdj. Paweł Pomykała. Gliwice–Opole 2017 Dom Współpracy Pol.-Niem. 4° ss. 175, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., niem.

3989. SOBCZYŃSKA-SZCZEPAŃSKA Mirosława: Architektura trynitarzy na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej. Katowice 2017 Wydaw. UŚ 8° ss. 345, nlb. 3, il., mapa, streszcz. ang. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3486).

3990. SOLECKI Rafał: Pałac Kossakowski w Warszawie – wyniki nadzoru archeologicznego w obrębie oficyny pałacowej. *Almanach Warszawy*. T. 9: 2015 s. 11–17, streszcz. pol., ang.

Toż w jęz. ang.: The Kossakowski Palace in Warsaw: findings of an archaeological survey within the footprint of the palace annexe. *Tamże* s. 19–22.

3991. SPIELVOGEL Izabela: Przemiany w architekturze europejskich uzdrowisk. Opole 2017 Oficyna Wydawnicza Politech. Opolskiej 8° ss. 113, il., streszcz. ang., niem. Politech. Opolska. (Studia i Monografie; z. 467).

3992. STALOWA Wola. Europejskie miasto modernistyczne. A modernist European town. Pod red. Elżbiety Przesmyckiej. Wyd. 2. Stalowa Wola 2017 Muzeum Region. 4° ss. 255, nlb. 1, il., mapy.

Tekst równol. pol., ang.

Z treści: Przesmycka Elżbieta: Idea osiedli mieszkaniowych XX wieku. The idea of planned housing in the 20th century s. 8–41; Przesmycka Elżbieta: Urbanistyka, założenia przestrzenne i zieleń Stalowej Woli. Urban planning, spatial planning and green spaces in Stalowa Wola s. 42–57; Przesmycka Elżbieta: Budynki użyteczności publicznej w Stalowej Woli ich otoczenie. Public buildings in Stalowa Wola and their surroundings s. 58–75; Stańkowski Marek Adam: Inwestycje przemysłowe w Stalowej Woli. The construction of the industrial buildings in Stalowa Wola s. 76–91; Stańkowski Marek Adam: Obiekty zakładów południowych (1938–1948). The buildings of the southern works (1938–1948) s. 92–103; Stańkowski Marek Adam: Kolonie Osiedla Fabrycznego (1938–1945). The estates of Employees' Housing (1938–1945) s. 104–139; Frąckiewicz

Anna: Wzornictwo wnętrz publicznych i prywatnych w Polsce lat 30. Design in public and private interiors in 1930s Poland s. 140–151; Garanty Aneta: Wnętrza obiektów użyteczności publicznej w Stalowej Woli. The interiors of public buildings in Stalowa Wola s. 152–173; Garanty Aneta: Problematyka kształtowania wnętrz mieszkalnych w latach 30. w Polsce. The issue of creating living spaces in Poland in the 1930s s. 174–181; Garanty Aneta: Mieszkańcy Stalowej Woli i ich wpływ na wystrój wnętrz. The residents of Stalowa Wola and their influence on interior design s. 182–211; Sieradzka Anna: Przedwojenna elegancja. Ubiory osób związanych ze Stalową Wolą w końcu lat 30. Pre-war elegance. The clothing of people associated with Stalowa Wola at the end of the 1930s s. 212–223; Stańkowski Marek Adam, Garbacz Dionizy: Sylwetki architektów Stalowej Woli. Portraits of Stalowa Wola's architects s. 224–227; Stańkowski Marek Adam, Garbacz Dionizy: Nazwy przedwojennych ulic w Stalowej Woli (1937–1992). The names of Stalowa Wola's pre-war streets (1937–1992) s. 228–229; Stańkowski Marek Adam, Garbacz Dionizy: Chronologia zabudowy Osiedla Stalowa Wola (1937–1939). The chronology of the building of the Stalowa Wola estate in 1937–1939 s. 230–335.

Wyd. 1. 2014.

3993. STANIEK Katarzyna: Rewitalizacja średniowiecznych zabytków Uniejowa w świetle uwarunkowań historycznych oraz założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2011–2015. *Biuletyn Uniejowski*. T. 6: 2017 s. 237–253, streszcz. ang.

3994. STANKIEWICZ Jacek: Balkony dawnego Rzeszowa. Fot. Jacek Stankiewicz; tekst Małgorzata Jarosińska. Rzeszów 2017 Libra PL 8° ss. nlb. 80, il.

W l. 1880–1939.

3995. STAŃCZUK Marcin: Obiekty sakralne i cmentarze Puszczy Kozienickiej. Radom 2017 Muzeum 8° ss. 47, nlb. 1, il. Muzeum Wsi Radomskiej.

XVIII–XXI w.

3996. STEPANIUK Mariusz, Hermanowicz Adam: Był sobie pałac. Opowieść o ruinie i odbudowie Pałacu Branickich. Tł. Urszula Humeniuk-Dworakowska. Białystok 2017 Frontier Renata Stepaniuk 16° ss. 104, il.

W Choroszczy w l. 1771–2017.
Tekst równol. pol., ang.

3997. STĘCHŁY Jadwiga: Zagospodarowanie przestrzenne wzgórza Św. Mikołaja w Jarosławiu w latach 1782–1914. *Ochrona Zabytków*. T. 66: 2013 nr 1/4 s. 85–100, streszcz. ang.

3998. STOJAK Grażyna: Podziemia bazyliki archikatedralnej w Przemyślu i ich rewitalizacja w latach 2009–2015. Rzeszów 2017 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 4° ss. 278, il.

3999. STOKLASEK-MICHALAK Joanna: Ginąca tkanka ikonograficzna Kłodzka. Próba identyfikacji i interpretacji detali architektonicznych kłodzkich budynków wobec ich

postępującej degradacji. Cz. 2. Rzeźba i detale architektoniczne Kłodzka zgromadzone w lapidarium Muzeum Ziemi Kłodzkiej. *Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej*. [Z.] 14: 2017 s. 43–69, streszcz. ang., niem.

Cz. 1. [Z.] 13: 2015.

4000. STRZYŻEW. Dwór w krainie Chopina. Dawniej i dziś. [B.m.] 2017 [b.w.] 8° ss. 47, nlb. 1, il.

XVII–XXI w.

4001. STUDIA nad architekturą i urbanistyką Polski międzywojennej. Kraków 2017 Wydaw. Politech. Krakowskiej 8°. Politech. Krakowska im. Tadeusza Kościuszki. (Monografie Politechniki Krakowskiej. Architektura).

T. 1: Motak Maciej, Gaczoł Andrzej, Kapołka Maciej: Odbudowa i budowa państwa ss. 127, nlb. 3, il., streszcz. ang.

T. 2: Żychowska Maria Jolanta, Makowska Beata, Winskowski Piotr: Wiodące zagadnienia formalne. Praca zbior. pod red. M. Motaka ss. 127, nlb. 3, il., streszcz. ang.

T. 3: Zachariasz Agata, Chmielewski Wojciech Jan, Chmielewski Filip, Motak Maciej, Potępa Wojciech: Architektura, krajobraz i ludzie ss. 121, nlb. 3, il., streszcz. ang.

T. 4: Moskal Tomasz, Elwart Katarzyna, Kapołka Maciej: Urbanistyka w służbie nowoczesnego państwa ss. 95, nlb. 3, il., streszcz. ang.

4002. SYMONOWICZ Cezary M.: Dzieje katedry w Gorzowie Wielkopolskim. Gorzów Wielkopolski 2017 IBEN 8° ss. 165, il.

XIII–XXI w.

4003. SZAŁYGIN Jerzy: Dziedzictwo drewnianej architektury w Polsce. *Ochrona Zabytków*. T. 66: 2013 nr 1/4 s. 281–300, streszcz. ang.

4004. SZCZEPAŃSKI Jakub: Kampus Politechniki Gdańskiej. Powstanie i rozwój. Fot. Krzysztof Krzempek. Gdańsk 2017 Politech. Gdańska 8° ss. 127, nlb. 1, il.

Toż. Wyd. 2. 2017.

Toż w jęz. ang.: Gdańsk University of Technology campus. Beginnings and development. Transl. Martyna Michalska-Pieniak, Karolina Mazurowska. Gdańsk 2017.

XIX–XXI w.

4005. SZCZUPAK Adam: Cerkwie greckokatolickie w Oleszycach i Starych Oleszycach. Zarys dziejów i obraz sztuki. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 1 s. 61–94, streszcz. ang.

4006. SZLEZYNGER Piotr S[tanisław]: Nowy kościół parafialny w Niegowici projektu Bogdana Tretera [1886–1945] i przemiany jego otoczenia. *Ochrona Zabytków*. T. 66: 2013 nr 1/4 s. 145–168, streszcz. ang.

Z l. 1927–1928.

4007. SZLEZYNGER Piotr S[tanisław]: Nowy Wiśnicz, barokowa fara pw. Wniebowzięcia

NMP i św. Jana Chrzciciela. Zarys problematyki. *Ochrona Zabytków*. T. 68: 2015 nr 2 s. 93–113, streszcz. ang.

Z l. 1620–1647.

4008. SZPYT Maksymilian, Pikulski Piotr: Niezbadane losy Pałacu w Łobzowie za czasów Jana III Sobieskiego. Próba komputerowej rekonstrukcji na podstawie analizy historii pałacu od roku 1655 do połowy XIX wieku. Obscure fate of the Palace in Łobzow during the reign of Jan III Sobieski. Attempt at computer reconstruction based on the analysis of the palace history since 1655 till the mid-19th century. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 48: 2016 s. 119–124.

Tekst równol. pol., ang.

4009. SZUBARTOWSKA Alicja A.: Kaplica Matki Bożej Różańcowej w Kraśniku. Lublin 2017 Natan 8° ss. 126, il.

XV–XX w.

4010. ŚWIĄTKOWSKI Maciej: Ogród i gaj w Gucinie. Historia romantycznego ustronia w Służewie. Warszawa 2017 Ogrody Sztuki 8° ss. nlb. 2, 328, il.

XVIII–XXI w.

4011. ŚWIĄTKOWSKI Maciej, Balik Katarzyna: Lubostroń. Historia ogrodu i parku w majątności hrabiów Skórzewskich. Lubostroń 2017 Pałac Lubostroń 8° ss. 191, tabl. IX złoż., il., mapy.

4012. TAJCHMAN Jan: Unikatowe elementy wnętrza barokowego w gotyckim kościele w Przecznie. Unique elements of the baroque interior of the gothic church in Przeczno. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 52: 2017 s. 111–120.

Tekst równol. pol., ang.

4013. TALAGA Wojciech: Dawne budownictwo na ziemi jarocińskiej na przykładzie historii karczmi, wiatraków, młynów wodnych i ich rozmieszczenia. Jarocin [2016] Stow. Opiekunów Zabytków Ziemi Jarocińskiej 8° ss. 232, il., mapy.

XIII–XX w.

4014. TOBIASZ Lidia: Synagogi Rzeszowa. Cz. 1: Synagoga Staromiejska. Rzeszów synagogues. P. 1: Old Town Synagogue. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 51: 2017 s. 72–85.

XVII–XXI w.

Tekst równol. pol., ang.

4015. TOŁŁOCZKO Zdzisława: Kostium francuski w architekturze XIX wieku i jego

recepcja na ziemiach Polski na przykładzie pałaców w Świerklańcu i Kronenberga w Warszawie. French costume in architecture of the 19th century and its reception in Poland on examples of the palaces in Świerklaniec and of the Kronenbergs in Warsaw. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 48: 2016 s. 106–118.

Tekst równol. pol., ang.

4016. TROJANEK Katarzyna: Dobrze działająca maszyna architektoniczna – założenia projektowe przebudowy dawnego budynku kina w Nowej Hucie. *Światowid*. [R.] 4: 2016 s. 61–77, streszcz. ang.

Kino „Światowid” w Krakowie, zbudowane w 1955 r.

4017. TUCHOLSKI Zbigniew: Elektrowozownia Warszawa-Grochów. Zapomniany zabytek polskiej inżynierii i architektury międzywojnia. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 2 s. 101–124, streszcz. ang.

4018. TWARDOWSKI Mariusz: Wieże mieszkalne. Kraków 2017 Wydaw. PK 8° ss. 254, il., streszcz. ang., wł. Politech. Krakowska im. Tadeusza Kościuszki.

Od 1850 r.

4019. TYCHY – dziedzictwo nowego miasta. Architektura i urbanistyka lat 1955–1989. Red. nauk. Patryk Oczo. Tychy 2017 Muzeum Miej. 8° ss. 118, nlb. 2, il., mapy.

Materiały z konferencji, Tychy, 31 III 2017 r.

Z treści: Chojcecka Ewa: Tychy – historia, pamięć i dziedzictwo s. 6–15; Oczo Patryk: Tychy – w stronę centrum s. 38–55; Syska Anna: Szkoły nowego miasta s. 56–71; Nakonieczny Ryszard: Modernistyczne perły PRL-u. Tyska awangarda w zakresie mieszkalnictwa i wypoczynku lat 60. XX w. na przykładzie osiedla E2 i ośrodka Paprocany s. 72–94; Czernek Przemysław: Miejsce kombinatu leczniczo-wypoczynkowego Ustroń – Wisła w rozwoju XX-wiecznych deglomeracyjnych projektów „Zielonego Śląska” s. 96–118.

4020. UCHOWICZ Katarzyna: Energia koloru i synergia sztuk. Dom własny Bohdana Lacherta [1900–1987]. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 3 s. 525–565, streszcz. ang.

Dom z 1928 r. w Warszawie przy ul. Katowickiej 9.

4021. UCHOWICZ Katarzyna: Eternity and a moment. 1918–1939 – architecture as a tool in constructing Polish national identity. Book accompanying the exhibition. Warsaw 2017 Centrum Architektury 8° ss. 115, nlb. 5, il., mapa.

Publikacja towarzysząca wystawie „Wieczność i chwila/Eternity and a moment” zorganizowanej przez Centrum Architektury na zlec. Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP i prezentowanej poza granicami kraju.

4022. URBAŃSKA Marta A.: Polska architektura późnego modernizmu – kategorie stanu

zachowania, syntetyczne studia przypadków i dylematy konserwacji. Polish late modern architecture – categories of the state of preservation, synthetic case studies and conservation dilemmas. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 48: 2016 s. 56–65.

Tekst równol. pol., ang.

4023. UTZIG Joanna: „Katedralny kostium” fary – forma i dekoracja fasady kościoła św. św. Stanisława i Wacława w Świdnicy. *Roczniki Szukli Śląskiej*. [T.] 26: 2017 s. 39–56, streszcz. ang., fr., niem.

4024. WALACIK Bronisław, Pucka Grzegorz: 200 lat drewnianego kościoła św. Marcina w Żytniowie. Rudniki 2017 Gm. Ośr. Kultury, Sportu i Rekreacji 4° ss. 78, il.

4025. WALERZAK Miłosz: Ogrody regularne na terenie dawnych Prus. Identyfikacja nawarstwień kompozycyjnych jako podstawa ochrony i kreacji krajobrazu wybranych założeń parkowo-ogrodowych. Poznań 2017 Wydaw. Uniw. Przyrodniczego 4° ss. 317, nlb. 3, il., mapy, streszcz. ang., niem.

4026. WASIK Bogusz, Wiewióra Marcin: Próba rekonstrukcji układu przestrzennego zamku wysokiego (domu konwentu) w Kowalewie Pomorskim na podstawie źródeł historycznych i najnowszych wyników badań archeologiczno-architektonicznych. Attempt at reconstruction of the spatial layout of the high castle (the chapter house) in Kowalewo Pomorskie on the basis of historical sources and the latest results of archaeological-architectonic research. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 45: 2016 s. 53–65.

Tekst równol. pol., ang.

4027. WERYŃSKA-PRZYBYŚ Agnieszka: Drewniane budownictwo mieszkalne na ziemi dębickiej. *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 2: 2017 s. 43–59.

4028. WIEŻA książęca w Siedlęcinie w świetle dotychczasowych badań. Podsumowanie na 700-lecie budowy obiektu. Red. Przemysław Nocuń. Siedlęcin–Pękowice–Kraków 2016 Stow. Wieża Książęca w Siedlęcinie; Wydaw. i Pracownia Archeol. Profil-Archeo; Inst. Archeologii UJ 4° ss. 416, il., streszcz. ang., niem. Stow. Wieża Książęca w Siedlęcinie, Wydaw. i Pracownia Archeol. Profil-Archeo, Inst. Archeologii UJ.

Treść: Nocuń Przemysław: Słowo wstępne s. 7–10; Nocuń Przemysław: Historia i stan badań s. 11–35; Adamska Dagmara: Siedlęcin, czyli „wieś Rudigera”. Studia nad średniowiecznym

osadnictwem wokół Jeleniej Góry s. 37–73; Nocuń Przemysław: Wieża mieszkalna s. 75–134; Nocuń Przemysław: Mur obwodowy, fosa oraz most s. 135–154; Nocuń Przemysław: Dwór s. 155–173; Nocuń Przemysław: Folwark s. 175–186; Nowakowski Dominik: Ceramika naczyńowa z najstarszych nawarstwień kulturowych s. 187–204; Glinkowska Barbara, Orawiec Tadeusz: Ceramika naczyńowa protokamionkowa i kamionkowa s. 205–229; Wojenka Michał: Nowożytnie naczyńia półmajolikowe s. 231–240; Grabny Barbara: Szkoło naczyńiowe i szkoło okienne s. 241–276; Makowiecki Bartłomiej: Zapomniany nowożytny piec kaflowy z wieży w Siedlęcinie s. 277–288; Grabny Barbara: Fajki s. 289–302; Marek Lech: Militaria i oporządzenie jeździeckie s. 303–306; Wawrzczak Roksana: Numizmaty s. 307–333; Konieczny Aleksander: Badania dendrochronologiczne drewnianych konstrukcji książęcej wieży mieszkalnej s. 335–377.

Rec.: Firszt Stanisław, *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 337–339.

4029. WIRASZKA Marta: Kaplice i mauzolea na cmentarzach Warszawy w XIX i pierwszej połowie XX wieku. T. 1: Dzieła i ich twórcy. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 379, nlb. 2, il.

Dostępne także w wersji elektronicznej.

4030. WITKOWSKI Włodzimierz: Jasina – cerkiew Strukowska z Listy UNESCO na tle innych świątyń huculskich. *Ochrona Zabytków*. T. 68: 2015 nr 2 s. 7–39, streszcz. ang.

Z 1824 r.

4031. WITKOWSKI Włodzimierz: Wierbiąż Niżny – huculska (?) cerkiew na Liście UNESCO. *Ochrona Zabytków*. T. 67: 2014 nr 1 s. 141–163, streszcz. ang.

Z 1808 r.

4032. WOJCIK Marek: Tarnogórski Rynek. Dzieje domów i mieszkańców od XVII wieku do początków XX wieku. Red. nauk. Krzysztof Gwóźdź. Tarnowskie Góry 2017 Urząd Miejs. 16° ss. 200, il.

4033. WOJCIK Marek: Wilhelm Heller [1872–po 1933] i jego secesyjne projekty dla Bytomia. Tarnowskie Góry 2017 Fund. Popularyzacji Dziedzictwa „Kruszce Śląska” 8° ss. 47, nlb. 1, il.

4034. WOWCZAK Jerzy: Jan Sas-Zubrzycki [1860–1935]. Architekt, historyk i teoretyk architektury. Kraków 2017 Tow. Wydawnicze „Historia Iagellonica” 4° ss. 285, nlb. 1, il.

4035. WÓJTOWICZ Aleksandra: Metamorfozy Pałacu Staszica. Warszawa 2017 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 234, nlb. 3, il.

W Warszawie, XVII–XXI w.

4036. WÓJTOWICZ Barbara: Dawne koszary ułanów w Toruniu z 1884 roku – przegląd

wybranych problemów badawczych. *Ochrona Zabytków*. T. 67: 2014 nr 1 s. 185–193, streszcz. ang.

4037. WYBRANE zagadnienia w zakresie budownictwa, architektury i gospodarki przestrzennej. Red. Zbigniew Czyż, Monika Maciąg. Lublin 2017 Tygiel 8° ss. 160, il., streszcz. ang.

Z treści: Szymański Witold: Anamorfozy – perspektywa zniekształcona s. 17–38; Szymański Witold: Odzworowanie perspektywiczne w naszklepienym malarstwie późnego baroku s. 39–54; Krawiec Adam, Stasiak Patrycja: Konstrukcja lupinowa i jej zastosowanie w architekturze nowoczesnej i współczesnej s. 55–67; Bręczewska-Kulesza Daria: Drewniane elementy dekoracyjne w fasadach kamienic czynszowych z końca XIX i początku XX stulecia s. 68–81.

4038. ZABYTKI lewobrzeżnego Torunia. Zachowane, nieistniejące, tylko zaplanowane. Red. nauk. Katarzyna Kluczajd, Michał Pszczółkowski. Toruń 2017 Toruński Oddz. Stow. Historyków Sztuki 8° ss. 188, nlb. 3, il., mapy. (Zabytki Toruńskie Młodsze Pokolenia).

Z treści: Kluczajd Katarzyna: Czy w lewobrzeżnym Toruniu są zabytki? s. 13–46; Birecki Piotr: Kościół na Rudaku. Mały skarb architektury toruńskiej przełomu XIX i XX wieku s. 47–59; Wiśniewski Michał P.: Zabytki w krzakach. Rzecz o zapomnianych cmentarzach lewobrzeżnego Torunia s. 63–86; Kędzierski Olgierd, Tomczyk Kamil: Kamienie graniczne Twierdzy Toruń. Analiza obszaru lewobrzeżnej części miasta s. 87–110; Kowalkowski Adam: Przyczółek Mostowy – historia miejsca s. 111–127; Kluczajd Katarzyna: Podgórska Sielanka. Z dziejów zabytków Podgórzka oraz restauracyjnej przeszłości Podgórzka i Torunia s. 131–143; Ceglarski Marcin, Polak Jakub: Modernistyczny budynek szkoły na Stawkach na tle architektury międzywojennego Torunia s. 147–159.

Rec.: Hübner Milena, *Rocznik Toruński*. [T.] 44: 2017 s. 254–258.

4039. ZAMEK krzyżacki w Toruniu XIII–XXI w. Studium historyczno-architektoniczne z katalogiem detalu architektonicznego ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Toruniu. Toruń 2017 Muzeum Okręg. 4° ss. 243, il., mapy.

Treść: Pilecka Elżbieta: Przedmowa s. 4–9; Nawrocki Zbigniew: Zamek krzyżacki w Toruniu. Budowa, upadek i ponowne zagospodarowanie s. 10–83; Uziębło Romuald: Detal architektoniczny z toruńskiego zamku krzyżackiego w zbiorach Muzeum Okręgowego w Toruniu s. 84–229; Łukaszewicz Jadwiga W.: Detal architektoniczny zamku krzyżackiego w Toruniu – badania konserwatorskie s. 230–237.

Rec.: Józwiak Sławomir, Wasik Bogusz, *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 4 s. 139–150.

4040. ZAMEK zwany Kazimierzowskim w Przemyślu. Oprac. red.-graf. Janusz Polaček; tł. na jęz. ang. Philip Corner. Przemyśl 2017 Przemyśkie Centrum Kultury i Nauki Zamek 16° ss. 59, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

4041. ZDYB Magdalena: Kaplica grobowa rodziny Tollów jako przykład prawosławnego

dziedzictwa w województwie łódzkim. *Biuletyn Uniejowski*. T. 6: 2017 s. 225–236, streszcz. ang.

4042. ŻYGAWSKI Jakub: Parcelacja zamajskich Plant w latach 1938–1945. *Archiwariusz Zamojski*. T. 15: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 201–212.

4043. ŻYWICKI Jerzy: Początki budownictwa żelbetowego w Lublinie. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 1 s. 55–78, streszcz. ang.

XIX–XX w.

I) Historia teatru i filmu

Zob. poz. 1534, 2660, 3420, 3732, 3868, 4702, 5475, 5509, 5780, 5783, 5977, 5988, 6281, 7490, 7563, 7650, 7877, 8000, 8047, 8166, 8197, 8538, 8577, 8630, 8820, 9308, 9501, 9842, 9870, 9876, 9951, 10086, 10153, 10179, 10269, 10391, 10420, 10512, 10518, 10583, 10652, 10713, 10729, 10732.

4044. ANDRZEJ Wajda ostatni romantyk polskiego kina. Red. nac. Tomasz Raczek. Warszawa 2017 Stow. Filmowców Pol. 8° ss. 108, il.

Treść: Kaplińska-Struss Anna: Portret podwójny. Inspirujące związki dwojga artystów – Krystyny Zachwatowicz i Andrzeja Wajdy s. 7–31; Krall Hanna: Sceny przelotne. Stopklatki z pamięci, wspólne chwile s. 32–34; Janion Maria: Błysk wolności i agonii. Romantyk czy antyromantyk? Z prof. Marią Janion rozmawia Kazimiera Szczuka s. 35–44; Kwiatkowski Krzysztof: Artyści, obywatele. O poczuciu odpowiedzialności nie tylko za sztukę s. 45–58; Serdiukow Anna, Ogura Seiko: Z daleka i z bliska. Reżysera wspominają przyjaciele ze świata: Isabelle Huppert, Jean-Claude Carrière, Volker Schlöndorff, Tamasaburō Bandō s. 59–68; Polański Roman: Chcieliśmy więcej. Pokolenie spragnione życia. Z Romanem Polańskim rozmawia Anna Serdiukow s. 69–76; Fiejdasz-Kaczyńska Małgorzata, Serdiukow Anna: Ile jego w nas? Wajda w otoczeniu współpracowników s. 77–91; Fiejdasz-Kaczyńska Małgorzata: Widmoteka. Spis wybranych filmów niezrealizowanych s. 92–101; Poza planem filmowym. Galeria zdjęć: z życia Andrzeja Wajdy i Stowarzyszenia Filmowców Polskich s. 102–107.

4045. AXER Erwin: Notatki z pracy. Wybór, red. Agnieszka Rabińska. Warszawa 2017 Inst. Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego 8° ss. 240, nlb. 4, il. (Biblioteka Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego).

Lata 1962–2000.

4046. [AXER Erwin]: Rozmowy z Erwinem Axerem [1917–2012]. Wybór i red. Paweł Płoski, Michał Smolis. Warszawa 2017 Teatr Nar. 8° ss. 289, nlb. 3, tabl. 48, il.

Lata 1945–2003.

4047. BANIALUKA, Bielsko-Biała, 70 lat. Koncepcja i red. Lucyna Kozień. Bielsko-Biała 2017 Teatr Lalek Białaluka 4° ss. 207, il.

Tekst równol. pol., ang.

Teatr Lalek Białaluka od 1947 r.

4048. BARBA Eugenio: Powojenny teatr w Polsce. Przekł. Ewa Partyga. *Pamiętnik Teatralny*. R. 66: 2017 z. 1/2 s. 11–19, streszcz. ang.

4049. BYRSCY – etos teatru. Red. nauk. Diana Poskuta-Włodek. Kielce 2017 UJK. Inst. Filologii Pol. ss. 294, nlb. 2, il.

Materiały z konferencji, Kielce, 23–24 V 2016 r.

Treść: Poskuta-Włodek Diana: Od redakcji s. 7–11; Byrska-Zaczyk Maria Agnieszka, Byrska-Cugini Maria Katarzyna, Byrski Maria Krzysztof: Nasi rodzice s. 13–17; Drozdowska Paulina: Stan badań nad działalnością artystyczną i pedagogiczną Ireny [1901–1997] i Tadeusza Byrskich [1906–1987] – przegląd wybranych publikacji i zagadnień s. 23–39; Poskuta-Włodek Diana: Teatralna edukacja Ireny i Tadeusza Byrskich s. 41–52; Golik-Szarawska Grażyna: „Paideia” jako ideał wychowawczy w twórczości i działalności Ireny i Tadeusza Byrskich s. 53–77; Krasieński Edward: Uwagi o teatrze Byrskich s. 79–84; Kuligowska-Korzeniewska Anna: Irena Byrska – „trzeba mieć pasję” s. 85–90; Sobiecka Anna: Na dalekiej „Północy” – niezany epizod działalności Tadeusza Byrskiego s. 91–103; Jarząbek-Wasył Dorota: „Mówię – więc jestem”. Działalność radiowa Tadeusza Byrskiego (rekonesans) s. 105–138; Wypych-Gawronska Anna: Muzyka w teatrze Byrskich s. 139–149; Pawlina-Meducka Marta: Irena i Tadeusz Byrscy w Kielcach s. 151–160; Kania Agnieszka: Kontrowersyjnie, klasycznie, wybitnie. Styl i organizacja pracy Byrskich w Teatrze im. Stefana Żeromskiego w Kielcach w latach 1952–1958 s. 161–170; Bator Monika: „Słowo Ludu” o teatrze Byrskich. Uwagi, impresje, opinie na łamach kieleckiego dziennika s. 171–188; Helis-Rzepka Magdalena: Kieleckie dotknięcia Byrskich. Teatralno-pedagogiczne inspiracje w życiu kulturalnym miasta i okolic s. 189–203; Dąbrowski Marek: Tak to zapamiętałem s. 205–219; Strzemień Jarosław: Studium – wspomnienia z daleka s. 221–229; Bielawska Alina: Fenomen Byrskich – teatr ponad wszystkim s. 231–239; Gregorzec Karolina: Śmiech to zdrowie – o terapeutycznych właściwościach performansu na przykładzie działalności Fundacji „Dr Clown” s. 243–254; Tyszką Juliusz: Obrazy teatralne studentów kulturoznawstwa UAM (1079–1992) – szkoła teatru i szkoła życia s. 255–261; Zdebska-Schmidt Joanna: Między muzeum a teatrem. Program edukacyjny Oddziału Teatralnego Muzeum Historycznego Miasta Krakowa s. 263–271.

4050. COPIK Ilona: Topografie i krajobrazy. Filmowy Śląsk. Katowice 2017 Wydaw. UŚ 8° ss. 361, nlb. 3, il., streszcz. niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 36341) (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Studia o Kulturze).

Dostępne także w wersji elektronicznej.
Lata 1939–2016.

4051. CZAJKA Katarzyna: Biznesmen i artysta. Kilka uwag o dyrektorach prywatnych teatrów w Warszawie, 1914–1939. *Almanach Warszawy*. T. 8: 2014 s. 151–165, streszcz. ang.

4052. CZUB Robert: Zaczęło się od „Odeonu” – historia gostyńskich kin. *Rocznik Gostyński*. T. 3: 2016 s. 63–76.

Od uruchomienia pierwszego kina 2 IX 1924 r. do 2015 r.

4053. [DORMAN Jan]: Jan Dorman [1912–1986] – pedagog teatru. Oprac. koment. i tekstu

Iwona Dowsilas; wybór i oprac. materiałów archiwalnych Iwo Dowsilas. Będzin 2017 Fund. im. Jana Dormana 8° ss. 270, il.

Teatr Dzieci Zagłębia w Będzinie, lata 1945–1989.

4054. DZIEŁA dramatyczne Wojciecha Bogusławskiego [1757–1829]. Red. Ksenia Lebiedzińska, Ewa Uniejewska, Marta Zembrzuska-Kasprzak. Warszawa 2016 Akad. Teatralna im. Aleksandra Zelwerowicza 8° ss. 448, nlb. 2, il.

4055. FEDOROWICZ Jerzy: Absolwenci Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Krakowie. Warszawa 2017 Burda Publishing Polska 8° ss. 351, nlb. 5, il.

Dostępne także jako e-book.

Absolwenci: rocznik '69.

4056. FIDYK Andrzej, Szałat Aleksandra: Świat Andrzeja Fidyka. Kraków 2017 Znak Litera Nova 8° ss. 312, nlb. 2, tabl. 32, il.

Film dokumentalny w l. 1989–2008.

4057. GĄSOWSKI Piotr: Co mi w życiu nie wyszło? Książka, którą napisałem sam... Warszawa 2017 Edipresse Polska 8° ss. 288, nlb. 4, il. (Edipresse Książki).

Dostępne także jako e-book.

Wspomnienia aktora ur. w 1964 r.

4058. GŁOGOWSKA Helena: O Sergiuszu Kiszyckim i jego drodze do Teatru Muzycznego w Gdyni. *Zeszyty Gdynskie*. Nr 12: 2017 s. 231–238, streszcz. ang.

Lata 1969–1994.

4059. HASKA Agnieszka: Fakty i fikcje. Na marginesie filmu „Azył”. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 863–870.

4060. HENDRYKOWSKI Marek: Aktor i aktorstwo filmowe. Poznań 2017 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 283, nlb. 1, streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Seria Filmoznawcza; nr 22).

4061. [KOMOROWSKA Maja]: Pejzaż. Rozmowy z Mają Komorowską dawne i nowe. [Przeprowadziła] Barbara Osterloff. Wyd. 4, rozsz. Warszawa 2017 Inst. Teatr. im. Zbigniewa Raszewskiego 8° ss. 503, il.

Aktorka (ur. 1937).

Wyd. 1. 2004.

4062. KUBICKI Grzegorz, Drzewicki Maciej: Ania. Warszawa 2017 Agora 8° ss. 389, nlb. 3, il.

Aktorka Anna Przybylska (1978–2014).

4063. KUŁAKOWSKA Katarzyna: Błażni-ce. Kobiety kontrkultury teatralnej w Polsce. Warszawa 2017 Inst. Teatralny im. Zbigniewa

Raszewskiego 8° ss. 527, nlb. 1, il. (Inna Scena; t. 3).

XX w.

4064. LIPOWSKA Teresa: Nad rodzinnym albumem. Teresa Lipowska w rozmowach z Ioną Łepkowską. Poznań–Wrocław 2017 Wydaw. Dolnośląskie 8° ss. 289, il.

Aktorka T. Lipowska (ur. 1937).

4065. MACIEJEWSKI Łukasz: Aktorki. Odkrycia. Kraków 2017 Znak 8° ss. 587, nlb. 2, il. Lata 1980–2017.

4066. MACIEJEWSKI Łukasz: Aktorki. Portrety. Wyd. 2. Kraków 2017 Znak 8° ss. 471, nlb. 2, il.

Wyd. 1. 2015.

4067. MEDYCYNA w filmie. Red. Maciej Gancar, Michał Oleszczyk. Kraków 2017 Homini – Wydaw. Benedyktynów Tyniec 8° ss. 236, nlb. 1, il.

Materiały z konferencji naukowej „Medycyna w filmie i teatrze”, Warszawa, 17–18 XI 2016 r.

Z treści: Hendrykowska Małgorzata: Pomiędzy nauką a atrakcją. Filmy medyczne z przełomu XIX i XX w. s. 21–38; Lubelski Tadeusz: „Szpital Przemienienia” Edwarda Żebrowskiego na podstawie prozy Stanisława Lema jako filmowa reprezentacja historii s. 39–51; Otto Wojciech: Wizerunki bohaterów z chorobami psychicznymi w polskim filmie s. 53–77; Zamojski Jan: Medyczne alegorie opresji totalitarnej w filmie i w teatrze (na wybranych przykładach) s. 99–112.

4068. MEDYCYNA w teatrze. Red. Maciej Gancar, Krzysztof Rutkowski. Kraków 2017 Homini – Wydaw. Benedyktynów Tyniec 8° ss. 277, il.

Materiały z konferencji naukowej „Medycyna w filmie i teatrze”, Warszawa, 17–18 XI 2016 r.

Treść: Gancar Maciej, Rutkowski Krzysztof: Zamiast „Przedmowy”, czyli teatr i medycyna w służbie zbawienia s. 7–16; Olechnowicz Emilia: „Theatrum Anatomicum” – ciało jako widowisko s. 17–38; Mieszek Małgorzata: Wątek choroby w spektaklach na scenach jezuickich s. 39–60; Aszyk Urszula: Szpital dla psychicznie chorych jako miejsce zdarzeń dramatycznych w tradycji hiszpańskiego teatru s. 61–75; Bał Ewa: Zamiana moczu w wino. O sprawczości medycyny w teatrze na przykładzie komedii francuskich i włoskich z XVII w. s. 77–88; Burzyńska Anna R.: Połknięcie szpilki. Protokoły lekarskie Ernsta Büchnera a twórczość literacka Georga Büchnera s. 89–101; Zalewska Agata: Medycyna na scenie. O chorobie, chorych i lekarzach w dramaturgii drugiej połowy XIX w. – rekonasans s. 103–126; Luksza Agata: „Sprawa (doktor) Moniki” [Marii Morozowicz-Szczepkowskiej]: medycyna, kobieta i emancypacja w perspektywie dramaturgii feministycznej międzywojnia s. 127–142; Stangret Paweł: Medycyna jako autentyk s. 143–158; Wąchocka Ewa: Zaburzony umysł – choroba i poznanie s. 159–179; Dąbek-Derda Ewa: Widowisko ekstremalnej gry s. 181–197; Koch Magdalena, Abrasowicz Gabriela: Ciało kobiece jako współczesna scena społecznego spektaklu. Tematy medyczne w postjugosłowiańskim dramacie i teatrze kobiecego autorstwa s. 199–220; Mikołajczyk Jacek: „Next to Normal” – śpiewająca cyklofrenia s. 221–231; Kopciński Jacek: Mózg jako miejsce dramatyczne s. 233–245; Duda Artur: Jak perfor-

ują lekarz, pacjent i bakterie „Escherichia coli”? s. 247–264; Kosiński Dariusz: Teatr medycyny codziennej – rekonasans i zachęta s. 265–277.

4069. MORAWSKI Piotr: Oświecenie. Przedstawienia. Warszawa 2017 Inst. Teatr. im. Zbigniewa Raszewskiego 8° ss. 591, il. + pendrive. (Teatr Publiczny, Przedstawienia 1765–2015).

Teatr polski i inscenizacje dramatów, XVIII–XXI w.

4070. NA PUENTACH... wytańczyć marzenia. Zespół Tańca Artystycznego Miniatury 1987–2017. Teksty, oprac. i red. Agata Jarosz [i in.]. Krynica-Zdrój 2017 Centrum Kultury 8° ss. 139, nlb. 1, il.

Balet dziecięco-młodzieżowy z Krynicy-Zdroju.

4071. NARODOWY Stary Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie. Red. Agata Dąbek. Kraków 2017 Nar. Stary Teatr im. Heleny Modrzejewskiej 8° ss. 175, nlb. 1, il.

Treść: Kosiński Dariusz: Myślą powalać myśl s. 6–17; Historia Starego Teatru. Kalendarium 1781–2013 s. 18–103; Dyrekcja Jana Klaty s. 104–133; Biogramy s. 134–143; Kłata Jan: Republika artystów. Rozmowa Macieja Nowaka z Janem Kłatą s. 146–153; Burzyńska Anna R.: Z duchami w rozmawianiu s. 155–161; Stroński Maciej: Mój Stary: wypracowanie site-specific s. 162–167; Pracownicy Narodowego Starego Teatru 31 grudnia 2016 s. 170–173.

4072. OMILANOWSKA Małgorzata: Wokół Teatru Wielkiego. Od Marywilu do Pasażu Luxenburga. *Almanach Warszawy*. T. 10: 2016 s. 255–272, streszcz. ang.

W Warszawie w l. 1692–1911.

4073. PAKUŁA Mirosław: Plenery filmowe w powiecie legionowskim. *Rocznik Legionowski*. T. 10: 2017 s. 139–151.

Opis 42 filmów i seriali kręconych w l. 1928–2016.

4074. [PŁATEK Piotr]: Świat bajki. 70 lat Studia Filmów Rysunkowych w Bielsku-Białej. The World of Fairy-Tales. 70th Anniversary Film Studio in Bielsko-Biała. Tekst Piotr Płatek; tł. na jęz. ang. Agnieszka Kocel. Bielsko-Biała 2017 Studio Filmów Rysunkowych 4° ss. 110, nlb. 2, il.

Tekst równol. pol., ang.

4075. PŁAWUSZEWSKI Piotr: Po swemu. Kino Władysława Ślesickiego [1927–2008]. Kraków 2017 Universitas 8° ss. 358, tabl. 6, il., streszcz. ang. (Horyzonty Kina; 12).

4076. POKLATKOWO. 12 obrazków z historii ziemi kłodzkiej. Kłodzko 2016 Klub Otwartej Kultury 16° ss. 56, il.

Na filmach amatorskich.

Z treści: Bitwa pod Czerwoną Górą s. 12–14; Gertruda – ofiara cenniejsza niż złoto s. 15–17; Najsilniejszy generał [pruski, Favrat] w Kłodzku s. 18–21; Charlotta [Ursinus] trucielka

s. 22–25; Romans w Łądku-Zdroju s. 26–28; Ucieczka Karola Luxa s. 29–32; Prawdziwe szczęście Violetty Villas s. 33–35; Straszliwa legenda o Bertholdzie z Ratzbony s. 36–39; Tajemnica kłódzkiego skrytorium s. 40–43; Przekłete Kłodzko s. 44–47; Kosa s. 48–51; Pięta Alfreda [Exnera] s. 52–55.

4077. POLAŃSKI Roman: Roman by Polański. Z fr. przeł. Kalina Szymanowska, Piotr Szymanowski. Warszawa 2017 Świat Książki 8° ss. 517, nlb. 1.

Wspomnienia reżysera ur. w 1933, doprowadzone do 2014 r.

4078. RACINOWSKI Dariusz: Pobyt w Brdowie okazał się dla mnie najlepszym lekarstwem. Brdowskie korzenie i ślady Poli Negri. [Stare Miasto] 2016.

Rec.: Celer Bogumiła, *Polonia Maior Orientalis*. T. 4: 2017 s. 303–305.

4079. ROGOWSKI Grzegorz: Skazane na zapomnienie. Polskie aktorki filmowe na emigracji. Aut. cz. ogólnej Michał Pieńkowski. Warszawa 2017 Sport i Turystyka – Muza 8° ss. 510, nlb. 2, il.

Lata 1918–2003.

4080. RYBAŁTOWSKA Barbara: Barbara Brylska [ur. 1941] w najtrudniejszej roli. Wyd. 3. Warszawa 2017 Axis Mundi 8° ss. 305, il.

Wyd. 1. 1993.

4081. SERIALE w kontekście kulturowym. Dyskurs, konwencja, reprezentacja. Red. Daria Bruszewicz-Przytuła, Monika Cichmińska, Anna Krawczyk-Łaskarzewska, Alina Naruszewicz-Duchlińska. Olsztyn 2017 Inst. Polonistyki i Logopedii Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 175.

4082. SERIALE w kontekście kulturowym. Format, intertekst, adaptacja. Red. Daria Bruszewicz-Przytuła, Anna Krawczyk-Łaskarzewska, Piotr Przytuła. Olsztyn 2017 Inst. Polonistyki i Logopedii Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 191.

4083. SERIALE w kontekście kulturowym. Język, odbiór, interpretacja. Red. Monika Cichmińska, Anna Krawczyk-Łaskarzewska, Piotr Przytuła. Olsztyn 2017 Inst. Polonistyki i Logopedii Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 184.

4084. SKRZYPCZAK Piotr: Nowe źródło historii? Redefinicja gatunku filmu historycznego w dzisiejszym kinie polskim. *Media – Kultura – Komunikacja Społeczna*. [Nr] 13: 2017 [z.] 3 s. 29–51, streszcz. ang.

4085. SOBIECKA Anna: Teatr w Słupsku. Historie (o)powiedziane. Słupsk 2017 Wydaw.

Nauk. Akad. Pomorskiej 8° ss. 193, nlb. 2, il., streszcz. ang. Akad. Pomorska w Słupsku.

4086. STELMACH Bolesław: Teatr w budowie. Dziennik podróży, 1972–2016. Theatre under construction. A travelogue. Wyd. 2. Lublin 2017 Ośr. „Brama Grodzka – Teatr NN”; PAN; Centrum Spotkania Kultur 8° ss. 396, nlb. 1, il.

Centrum Spotkania Kultur w Lublinie.

Tekst równol. pol., ang.

Wyd. 1. 2016.

4087. STEYER Krzysztof: Nazistowskie obozy koncentracyjne i sowieckie łagry jako temat polskiego kina. *Stutthof*. [Z.] 4(14): 2016 s. 31–59, streszcz. ang.

4088. STEYER Krzysztof: Wrzesień 1939 w polskim filmie fabularnym. *Stutthof*. [Z.] 3(13): 2015 s. 7–26, streszcz. ang.

4089. STUHR Jerzy: Moje smoki na dobre i złe. Warszawa 2017 Czerwone i Czarne 8° ss. 279.

Wspomnienia aktora i reżysera ur. w 1947 r.

4090. SUBIEKTYWNA historia legnickiego teatru. Teksty Krzysztof Kopka, Beata Adamek, Leszek Pułka, Magda Piekarska. Legnica 2017 Teatr im. Heleny Modrzejewskiej 4° ss. 192, il.

Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w l. 1977–2017.

4091. SUSZCZYŃSKI Karol: Witkacy na wrocławskich scenach lalkowych. *Pamiętnik Teatralny*. R. 66: 2017 z. 1/2 s. 165–198, streszcz. ang.

Stanisław Ignacy Witkiewicz (1885–1939) w l. 1966–1996.

4092. SZPULAK Andrzej: Historia PRL-u według Smarzewskiego. Koncept interpretacyjny. *Media – Kultura – Komunikacja Społeczna*. [Nr] 13: 2017 [z.] 2 s. 25–35, streszcz. ang.

Dot. filmów Wojciecha Smarzewskiego: „Wesele” (2004), „Dom żyły” (2009), „Róża” (2011).

4093. TANIEC [w Poznaniu]. *Kronika Miasta Poznania*. [R. 85]: 2017 [nr] 2 s. 11–264.

Treść: [Motty Marceli]: Poznańska Terpsychora w XIX wieku. Taneeczne wypisy z Marcellego Mottego (i jego bratanicy) do druku podał Przemysław Matusik s. 11–19; Karolczak Waldemar: Taniec w poznańskich établissements na przełomie XIX i XX wieku s. 20–35; [Waldorff Jerzy]: Fidrek uczy się tańczyć. Z poznańskich opowieści Jerzego Waldorffa do druku podał Przemysław Matusik s. 36–41; Bittner Karolina: „Karnał – więc baw się!”: Gdzie i jak bawili się mieszkańcy Poznania w II RP i PRL s. 42–53; Placko-Wozińska Kamilla: Raz na ludowo, czyli przyszły magister tańczy s. 54–60; Plezler Anna: Z Wielkopolską w nazwie s. 61–67; Przewoźniak Anna: Taniec towarzyski w Poznaniu s. 68–73; Lissowska-Postaremczak Regina: „Trzeci sektor” poznańskiego tańca. Zespoły, fundacje,

stowarzyszenia i projekty niezależne s. 74–80; Drajewski Stefan: Kłopoty z tancerzami i prapremiery. Balet w Teatrze Wielkim w Poznaniu w latach 1918–1939 s. 83–97; Liszkowska Katarzyna: Balet w Poznaniu podczas II wojny światowej s. 98–106; Drajewski Stefan: Pod Pegazem pracowali najwybitniejsi polscy choreografowie. Balet w Teatrze Wielkim w Poznaniu w latach 1945–2016 s. 107–122; Dorożala-Broniewicz Teresa: „...tudzież choreografia”. O tańcu w Teatrze Muzycznym s. 123–134; Ignaczak Jagoda: Polski Teatr Tańca – Balet Poznański s. 135–147; Hoczyk Julia: Od tańca do choreografii. O programie Stary Browar Nowy Taniec s. 148–160; Koczorowska Anna: Kronika poznańskich festiwałów tańca s. 161–168; Solak Anna: Miasto w tańcu s. 171–177; Wrońska Grażyna: Szkoła marzeń s. 178–184; Kupsik Małgorzata: 40 lat studiów rytmiki w Akademii Muzycznej w Poznaniu s. 185–191; Ignaczak Jagoda: Nauka w tańcu s. 192–193; Nowak Tomasz: Z Bydgoszczy do Poznania przez Wielką Brytanię. Prof. Roderyk Lange i jego fundacja Instytutu Choreologii w Poznaniu s. 194–201; Kurzawa Zofia: Z poznańskiej Opery do Hajfy s. 202–206; Nowak Teresa, Jankiewicz Simona: „Taniec powinien być obrazem, a obraz powinien tańczyć”. Marcela Hildebrandt-Pruska (1905–2007) s. 209–215; Gucia Dobrosława: „Tańczenie, dzieci, tańczenie”. Wspomnienia z Karaibów s. 216–219; Drajewski Stefan, Kolańska Elżbieta: Z Lwowa do Poznania. Olga Ślawska-Lipczyńska (1915–1991) s. 220–222; Kościelak Wiesław: Najmłodszy polski Romeo. Z Wiesławem Kościelakiem, pierwszym tancerzem Teatru Wielkiego w Poznaniu, rozmawia Grażyna Wrońska s. 223–227; Wycichowska Ewa: Kapłan tańca. Z Ewą Wycichowską, wieloletnią dyrektorką Polskiego Teatru Tańca – Baletu Poznańskiego, rozmawia Martyna Niczińska s. 228–234; Pasińska Iwona: Zespół na każdym poziomie. Z Iwoną Pasińską, dyrektorką Polskiego Teatru Tańca – Baletu Poznańskiego, choreografem, dramaturgiem ruchu, teatrologiem i badaczką tańca, rozmawia Anna Koczorowska s. 235–239; Nowak Viktoria: Pragnę, aby publiczność mi uwierzyła. Z Viktorią Nowak, tancerką, absolwentką Ogólnokształcącej Szkoły Baletowej im. Olgi Ślawskiej-Lipczyńskiej w Poznaniu, zwyciężczynią Konkursu Eurowizji dla Młodych Tancerzy 2015, rozmawia Anna Koczorowska s. 240–245; Michałowska-Barłóg Maria Teresa: Szkice i projekty scenograficzne Conrada Drzewieckiego w zbiorach Biblioteki Raczynskich i Teatru Wielkiego w Poznaniu s. 246–254; Zeszyt w kratkę. Obiady Katarzyny Próchnickiej-Pajowej i Conrada Drzewieckiego. Wstęp i oprac. Stefan Drajewski s. 255–264.

4094. TANIEC współczesny w Polsce w drugiej połowie XX wieku. Red. Anna Banach, Juliusz Grzybowski, Sonia Niespiałowska-Owczarek. Łódź–Warszawa 2017 Akad. Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów; Inst. Muzyki i Tańca 4° ss. 219, il.

Treść: Grzybowski Juliusz: Słowo wstępne s. 7–14; Jurewicz Witold: Teatr Tańca „Alter” i Prezentacja Współczesnych Form Tanecznych w Kaliszu w latach 1993–2000 s. 17–29; Olszowska Iwona: Jacek Tomasiak i Studencki Teatr Tańca „Kontrast” s. 31–39; Olszowska Iwona: Odkrywanie własnego języka ruchu. Inspiracje s. 41–57; Maciejak Anna: Magia i siła tańca. Działalność Teatru Tańca „Saga” z Zielonej Góry w latach 1975–2000 s. 59–71; Strzemiecka Hanna: Zawód czy pasja? s. 73–83; Monteros Melissa: Gdy runęły mury: powstanie Gdańskiego Teatru Tańca s. 85–97; Galiński Piotr: Rozwój tańca jazzowego w Polsce w oparciu o amatorski ruch taneczny w latach 1970–2015 s. 99–111; Bujakowski Zbigniew: Wpływ tańca współczesnego na rozwój amatorskiego ruchu tanecznego s. 112–116; Lumiński Jacek: Śląski Teatr Tańca s. 118–122; Skubaczowski Janusz: Śląski Teatr Tańca po 2013 roku s. 124–126; Wycichowska Ewa: Taniec współczesny w Polskim Teatrze Tańca s. 129–137; Birczyński Jerzy Maria: Jerzy Maria Birczyński i jego Balet Form Nowoczesnych s. 139–149; Kozak Edyta: MOC – NIEMOC – moje własne interview s. 150–154; Misiuro

Wojciech: Autorski Teatr Ekspresji Wojciecha Misiuro s. 156–162; Bzdyl Leszek: Teatr Dada von Bzdylów s. 163–175; Pańtak Elżbieta, Pańtak Grzegorz: Kielecki Teatr Tańca – powstanie, idea, działania, liderzy, kontekst społeczny s. 177–198; Skawińska Katarzyna: „Od scenicznego żartu po nastrojowe nawiązanie do mitu...” – Teatr Tańca DF na polskiej scenie tanecznej końca XX wieku s. 200–209; Kalendarium do 2000 roku s. 210–213.

4095. TEATR jako miejsce spotkań. Dramaty niemieckojęzyczne i polsko-niemieckie, transfer kulturowy. Red. Anna Damińska-Wójcik, Justyna Górny, Agnieszka Jezierska. Warszawa 2017 Inst. Germanistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 281, streszcz. ang., niem.

Inscenizacje z l. 1945–2017.

4096. TEATR rzeka. 70-lecie Teatru Muzycznego w Lublinie. Red. zbior. Zofia Bylica, Zuzanna Guty, Katarzyna Wójcik, Karol Furtak. Lublin 2017 Teatr Muzyczny 8° ss. 191, nlb. 7, il.

Lata 1947–2017.

4097. TEATRALNE przyjemności. Prace ofiarowane profesor Elżbiecie Kalembie-Kasprzak. Pod red. Ewy Guderian-Czaplińskiej, Krzysztofa Kurka. Poznań 2017 Poznańskie Studia Polonistyczne 8° ss. 192.

Treść: Wachowski Jacek: O przyjemności teatru s. 13–23; Karasińska Marta: Przyjemność teatru – spontaniczny afekt czy kategoria poetyki? s. 25–34; Ratajczakowa Dobrochna: O teatrze. Według zasady przyjemności s. 35–44; Kurek Krzysztof, Mayer Mateusz: Spacery, koncerty i... „tubyłcze wioski”. O (dwuznacznych) przyjemnościach oferowanych w ogrodzie restauracyjnym poznańskiego Zoo w XIX i na początku XX wieku s. 45–59; Guderian-Czaplińska Ewa: Śledcze przyjemności s. 61–73; Piotrowska Magdalena: „Juliusz [...] gdzie mi się zapodział”. Władysław Rabski o inscenizacjach „Balladyny” s. 75–88; Siwiak Agata: Teatr przyjemności, teatr rzeczywistości s. 89–101; Wiśniewska Marta: Rozbieranie (się). Przyjemność jako narzędzie rewolucji s. 103–109; Lisiecka Katarzyna: O „hybris” (operowej) przyjemności – na marginesie rozważań Samuela Webera s. 111–127; Kozłowski Krzysztof: [Richard] Wagner – fascynująca scena s. 129–140; Igielska Anna: Łabędzi śpiew XVIII wieku. O arii „Che farò senza Euridice” i jej roli w ostatnim filmie Luchina Viscontiego s. 141–154; Jelewska Agnieszka: Topografie samoczności. O przyjemności ruchu w amerykańskich projektach urbanistycznych i performatywnych lat 60. i 70. [XX w.] s. 155–170; Krawczak Michał: Przeciwność przyjemności posiadania. Architektura pęknięć Gordona Matty-Clarka [ur. 1943] s. 171–184.

4098. WALIGÓRA Katarzyna: „Koń nie jest nowy”. O rekwizytach w teatrze. Kraków 2017 Wydaw. UJ 8° ss. 126, nlb. 2, il. (Teatr/Konstelacje).

Narodowy Stary Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie w l. 1950–2016.

Dostępne także jako e-book.

4099. WEJBERT-WĄSIEWICZ Ewelina [Izabela]: Bez retuszu czy po liftingu? Obrazy starości i aborcji w filmie. Łódź 2017 Wydaw. Uniw. Łódzkiego 8° ss. 281, il., streszcz. ang.

Lata 1907–2017.

4100. WITEK Piotr: Andrzej Wajda [1926–2016] jako historyk. Metodologiczne studium z historii wizualnej. Lublin 2016.

Rec.: Stepiak Andrzej: Historia według Wajdy. *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 2 s. 186–190.

4101. WITEK Piotr: Historyczne filmy Andrzeja Wajdy. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 13: 2015 z. 1 s. 43–81, streszcz. ang.

4102. WOJNACH Andrzej: Film animowany. Sztuka czy biznes? Warszawa 2017 Wojciech Marzec 8° ss. VIII, 328, il.

Lata 1940–2014.

4103. WSPOMNIENIA o Reducie i Juliuszu Osterwie spisane przez Redutowców w latach 1947–1949. Oprac. Ewa Dulna-Rak i Wanda Świątkowska. *Pamiętnik Teatralny*. R. 66: 2017 z. 1/2 s. 226–262, streszcz. ang.

Teczka z wspomnieniami przekazana przez Jerzego Zajęczkowskiego w 1993 r. do Muzeum Hist. M. Krakowa.

4104. ZAWISTOWSKA Monika: Aleksander Fredro na scenie teatru w Bydgoszczy. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 233–248, streszcz. ang., niem.

m) Historia muzyki

Zob. poz. 1261, 1487, 1626, 1632, 2322, 2350, 2358, 2384, 2398, 2660, 3080, 3303, 3359, 3612, 5022, 5035, 5132, 5137, 5159, 5202, 5215, 5274, 5292, 5474, 5475, 5517, 5586, 5598, 5599, 5692, 5799, 5816, 5852, 5857, 5987, 5988, 6036, 6188, 6223, 6253, 6256, 6280, 6308, 6440, 6454, 6459, 6479, 6480, 6553, 6658, 6783, 6851, 7119, 7208, 7254, 7272, 7294, 7369, 7385, 7392, 7400, 7524, 7584, 7593, 7830, 8090, 8362, 8573, 8580, 8595, 8769, 9266, 9574, 9734, 9800, 9855, 9865, 9876, 10158, 10537, 10624, 10630, 10684, 10709.

4105. ALMANACH muzykologii krakowskiej 1911–2011. Red. Małgorzata Woźna-Stankiewicz, Zofia Dobrzańska-Fabiańska, Andrzej Sitarz. Kraków 2016.

Rec.: Gołąb Maciej, *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 1 s. 150–155.

4106. ANTOLOGIA polskiej muzyki elektronicznej. Pod red. Marka Horodniczego. Warszawa 2017 Nar. Centrum Kultury 4° ss. 191, il. + 2 dyski optyczne (CD). (Seria Varia).

Treść: Horodniczy Marek: Wstęp s. 8–9; Kirmuc Michał: Aya RL. Inne myślenie s. 11–15; Szubrycht Jarek: Marek Biliński. Między klasyką a kontrolą rzeczywistości s. 17–23; Chaciński Bartek: Grzegorz Ciechowski. Cyfrowy obywatel s. 25–28; Wilczyński Michał: Krzysztof Duda. Wciąż nowe kolory s. 31–33; Wilczyński Michał: Mikołaj Hertel. Z nostalgią w tle s. 35–37; Kirmuc Michał: Kapitan Nemo. Stowiańskie myślenie s. 39–41; Szubrycht Jarek: Kombi i Sławomir Łosowski. Żywa muzyka elektronowa s. 43–48; Brykalski Dawid: Władysław Komenda-rek. Bunt ponad wszystko s. 51–55; Chaciński Bartek: Andrzej

Korzyński. Światy równoległe s. 57–60; Wilczyński Michał: Laboratorium i Janusz Grzywacz. Echo produkcji czechosłowackiej s. 63–65; Wilczyński Michał: Adam Makowicz. Rhodes to Sound s. 67–69; Kirmuc Michał: Czesław Niemen. List do Norwida s. 71–76; Wilczyński Michał: Omni. Nekropolie i parabole s. 79–81; Kirmuc Michał: Józef Skrzek. Wędrówka w sferach kościelnych muz s. 83–86; Słodkowski Jędrzej: El-pop. Polskie drogi do disco i synth-popu s. 89–119; Polak Maciej: Synteza-tory. Rewolucja sterowana napięciem s. 122–165; Kordowicz Jerzy: Wywiad z Jerzym Kordowiczem. [Rozmawiają] Marek Horodniczy, Michał Wilczyński s. 169–176; Gradowski Mariusz: Zero-jeden. Muzykologia o muzyce elektronicznej w Polsce s. 180–187; Wilczyński Michał: Dodatek muzyczny s. 189–191.

4107. BEBAK Marek: Przekazy dzieł Franciszka Liliusa odnalezione w zbiorach polskich i obcych. *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 2 s. 21–34, streszcz. ang.

Nieodnotowane w „Katalogu tematycznym utworów Franciszka Liliusa” (z XVII w.) opublikowanym przez Zygmunta M. Szweykowskiego w 1989 r.

4108. BEKIER Celina: Inicjatywy upamiętniające twórczość zespołu Republika. *Piosenka*. Nr 4: 2016 s. 81–89.

Od poł. lat 80. XX w. do 2015 r.

4109. BIELIŃSKA-GALAS Ewa: Introity o świętych w polskiej tradycji średniowiecznej. Lublin 2017 Norbertinum 8° ss. 559, tabl. 4, il., streszcz. ang.

Lata 1301–1570.

4110. BISZTYGA Jerzy: 200 lat diecezji sandomierskiej. Tradycja muzyczna Kościoła sandomierskiego. Sandomierz 2017 Wydaw. Diec. i Drukarnia 8° ss. 343.

4111. BOGUNIA-PACZYŃSKI Andrzej: Ludmiła Jakubczak [1938–1961]. *Piosenka*. Nr 5: 2017 s. 268–274.

4112. BOGUNIA-PACZYŃSKI Andrzej: Toni Keczer. *Piosenka*. Nr 5: 2017 s. 262–267.

Właśc. Antoni Kaczor (1935–2009).

4113. BRZEZIŃSKI Rafał: 70 lat bielawskiej Orkiestry Dętej w Bielawie 1946–2016. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 8]: 2016 [dr:] 2017 s. 77–99.

4114. BYKIEWICZ Wojciech: Wojnickie dęcie. *Zeszyty Wojnickie*. R. 24: 2015 nr 2 s. 55–83.

Orkiestra dęta powstała w 1928 r.

4115. CHOPIN 1810–2010. Ideas, interpretations, influence. The Third International Chopin Congress, Warsaw, 25 February to March 2010. Vol. 1. Ed. by Irena Poniatowska, Zofia Chechlińska. Warsaw 2017 The Fryderyk Chopin Inst. 8° ss. 587, nlb. 3, il.

Z treści: Helman Zofia: La correspondance de Frédéric Chopin. Aspects de la nouvelle édition s. 19–30; Rink John,

Grabowski Christophe: Chopin's first editions: documenting a creative history s. 31–42; Eigeldinger Jean-Jacques: Quand Chopin annota pour une élève. Das Wohltemperirte Klavier s. 43–54; Zarzycka Ewa: Nicolas Chopin [1771–1844] dans le champ de daïmonion de Frédéric Chopin s. 57–68; Mysłakowski Piotr: Le milieu éducatif de Frédéric Chopin s. 69–77; Sławińska-Dahlig Ewa: Adolf Gutmann [1819–1882] as a pianist-composer and as a friend of Fryderyk Chopin s. 79–85; Sikorski Andrzej: The Chopin family: the myths and the reality s. 87–93; Oshima Kazumi: A lifelong friendship of exiles – Matuszyński [Jan, 1809–1842] and Chopin s. 95–99; Kallberg Jeffrey: Chopin's pencil s. 101–110; Bellman Jonathan D.: Consumer music as a stylistic context for Chopin s. 111–124; Pekacz Jolanta T.: Chopin and the discourse on the Old Regime inder the July Monarchy s. 125–132; Goy Pierre: Chopin – [Joseph-Christoph] Kessler s. 133–158; Schmid-Adamczyk Bożena: Le manuscrit de l'Étude en fa mineur op. 25 no 2 de Frédéric Chopin dans l'album d'Antoni Teichmann – de la Collection „Fryderyk Chopin et George Sand” a Valdemossa s. 161–171; Desola Jordi: New Research into the Diseases Suffered by Fryderyk Chopin. Documented evidence of Chronic Carbon Monoxide Poisoning during his stay in Majorca in the winter of 1838–39 s. 173–184; Goldberg Halina: Chopin and the stambbuch tradition: conventions and contexts s. 185–195; Nałęcz Mariola: Old and new chopiniana in the National Library in Warsaw as a contribution to research into Fryderyk Chopin's life and work (reserch report) s. 197–200; Miziołek Jerzy: Chopin and the University of Warsaw. A musical genius among artists and scholars s. 201–219; Moysan Bruno: Chopin est-il de sensibilité libérale? s. 239–260; Dahlig Piotr: Fryderyk Chopin's contacts with European Ethnic Music s. 263–268; Meloncelli Raoul: Chopin, Bellini et le belcanto italien s. 269–286; Nowak Tomasz: Fryderyk Chopin in the context of trends in dance culture during the first half of nineteenth century s. 309–315; Dahlig-Turek Ewa: The mazurka: before and after Chopin s. 317–325; Chechlińska Zofia: Chopin and the meaning of keys s. 345–352; Tuchowski Andrzej: Tragedy, pathos and heroism: the expressive meaning of Chopin's use of the c minor key in the context of the romantic tradition s. 353–372; Keym Stefan: The historical context of the tonal dramaturgy in Fryderyk Chopin's sonata, op. 35 s. 373–385; Loos Helmut: Chopin im Spiegel der Briefe Felix Mendelssohn Bartholdys s. 469–483; Oliferko Magdalena: Chopin – Liszt – Fontana. Intertextuelle Verbindungen s. 485–502; Pabjan Barbara: The reception of Chopin and his music in Polish society s. 565–582.

4116. CHOPIN 1810–2010. Ideas, interpretations, influence. The Third International Chopin Congress, Warsaw, 25 February to March 2010. Vol. 2. Ed. by Irena Poniatowska, Zofia Chechlińska. Warsaw 2017 The Fryderyk Chopin Inst. 8° ss. 665, nlb. 1, il.

Z treści: Nettheim Nigel: Vladimir de Pachmann [1848–1933] and Chopin s. 17–26; Grabowski Christophe: L'évolution des premieres éditions des oeuvres de Chopin au cours de la seconde moitié du XIXe siecle s. 73–87; Dufetel Nicolas: Franz Liszt et Laura Rappald-Kahner face aux préludes de Chopin: enjeux esthétiques et philologiques s. 89–118; Pomianowska Irena: L'interprétation „idéale” des nocturnes de Chopin par Artur Rubinstein s. 119–131; Levin Alicia C.: Navigating the virtuoso path: Chopin's professional tactics in Paris s. 133–142; Mathuen-Campbell James: [James G.] Huneker on Chopin – elitist or educator? s. 197–223; Bońkowski Wojciech: Chopin gourmet s. 207–223; Tieleš Cecilio; Julian Fontana [1810–1869] l'introducteur de Chopin a Cuba s. 225–274; Müllermann Norbert: Skizzennotate aus der Warschauer Zeit – Keimzellen zu den Etüden op. 10 and op. 25? s. 275–287; Rottermund Krzysztof: Chopin and das Beethoven – Denkmal in Bonn s. 299–309; Skowron Zbigniew: Ludwig Rellstab [1799–1860] critique de

Chopin s. 311–320; Rambeau Marie-Paule: Chopin malmené par la critique. Un aspect de la réception de Chopin en France aux XIXe et XXe siècles s. 321–332; Agresta Rosalba: Entre compositeur et compositeur de salon: la „canonisation” de Chopin en Angleterre (1848–1914) s. 333–352; Nikolska Irina: Vladimir Stasov [1824–1906] on the art of Fryderyk Chopin s. 353–357; Dziadek Magdalena: The dispute concerning the Chopin piano competition and the Polish School of Chopin Performance s. 389–396; Weber Bożena, Poniatowska Irena: Le piano de Jane Wilhelmina Stirling au Musée de l'Université Jagellonne. Fausse attribution s. 397–412; Naliwajek-Mazurek Katarzyna: Chopin inter arma s. 413–423; Wieczorek Sławomir: Chopin in stalinist Poland s. 425–434; Gamrat Małgorzata: „Le syndrome chopinien” dans la musique pour piano d'Alexandre Tansman s. 435–448; Literka Barbara: The meaning of Chopin's original compositions dispersed through their nineteenth-century transcriptions s. 449–468; Chylińska Magdalena: [Juliusz] Zarębski – Chopin's successor? s. 469–480; Nagore Ferrer Maria: Chopin et l'Espagne: nouvelles perspectives s. 499–513; Kopecký Jiří; Fryderyk Chopin and the concept of „Czech-Slavic style” s. 543–555; Žiūraitė Audronė: Chopin and reflections of his music in works by Lithuanian composers s. 573–588; Ketting Knud: The first century of Chopin's reception in Denmark s. 605–617; Jensen Eva Maria: Chopin in Denmark – why not? s. 619–623; Edler Amfried: Chopin und die „Neuromantik” s. 651–664.

4117. CHOPIN and his critics (1918–1939). An anthology. Ed. by Irena Poniatowska. Warsaw 2017 The Fryderyk Chopin Inst. 8° ss. 439, il.

Treść: Dziadek Magdalena: Polish literature on Chopin 1918–1939 s. 19–37; Anthology s. 38–99; Antoniczyk Wiktorja: Chopin in soviet music criticism of the inter-war years s. 101–117; Anthology s. 118–147; Dziadek Magdalena: Chopin in der deutschen Musikliteratur (1918–1939) s. 149–179; Anthologie s. 180–227; Rambeau Marie-Paule: La présence de Chopin dans l'espace culturel de l'entre-deux-guerres en France (1918–1940) s. 229–243; Anthologie s. 244–324; Agresta Rosalba: The reception of Chopin in British writings on music (1914–1939) s. 327–345; Anthology s. 346–412.

4118. CHYRYK Petro: Organy na Ukrainie. Województwo iwano-frankiwickie i tarnopolskie. Lublin 2017 Wydaw. Archidiec. Lubelskiej „Gaudium” 8° ss. 327, il.

Lata 1703–2012.

4119. CYNAR Agnieszka, Chuchla Antoni: Jubileusz 70-lecia orkiestry dętej z Niebyleca. *Rocznik Niebylecki*. T. 4: 2016/2017 [dr.] 2017 s. 383–390.

Jej historia w l. 1946–2016.

4120. CZESŁAW Niemen [1939–2004] i jego płytowe dzieła. [T.] 2. Red. Piotr i Edyta Chlebowski. Lublin 2017 Wydaw. KUL 8° ss. 185. KUL Jana Pawła II. Wydz. Nauk Humanist. Ośr. Badań nad Twórczością Cypriana Norwida.

Treść: Chlebowski Piotr: Rockowa suita Niemena do wiersza Norwida s. 9–40; Brajerska-Mazur Agata: „Bema pamięci żałobny-rapsod” dwukrotnie tłumaczony do muzyki s. 41–68; Kurek Jacek: Czesław Niemen – Józef Skrzek. Starcie tytanów? s. 71–78; Chlebowski Piotr: Norwidowe „Marionetki” – Grupy Niemen s. 79–96; Niemen wobec SBB – SBB wobec Niemena.

Dyskusja panelowa. Oprac. Edyta Chlebowska s. 97–128; Gradowski Mariusz: Muzyka filmowa Czesława Niemena s. 131–149; Kurek Jacek: „Z tarczą słońca u boku”, czyli Niemen w cieniu s. 151–159; Chlebowski Piotr: „...nie ma w nim nic nienaturalnego” s. 161–176.

T. 1. 2015.

4121. CZOPEK Adam: Saga rodu Reszków. Włoszczowa 2017 Drukarnia Kontur 8° ss. 171, nlb. 1, il.

Jan (1850–1925), Edward (1853–1917) i Józefina (1855–1891) Reszke.

4122. DORCZ Krzysztof, Lewandowski Ryszard: Kujawiaki od Izbicy. O życiu muzycznym w stronach rodzinnych matki Chopina do połowy lat 70. XX wieku. Izbica Kujawska–Włocławek 2017 Urząd Miej.; Gimnazjum im. gen. Augustyna Słubickiego; Studio Wydawnicze i Reklamowe GRAF 8° ss. 48, il., mapa, nuty.

4123. DOROBEK Andrzej: Rodzima prasa muzyczna jako zwierciadło przemian socjokulturowych w Polsce po 1956 roku na przykładzie magazynu „Jazz”. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 9: 2017 s. 363–374, streszcz. ang.

Do pocz. XXI w.

4124. DREWNIAK Bogusław: Muzyka z polityką w tle. Polska – Niemcy 1918–1945. Studia, szkice, materiały. Gdańsk 2017 [b.w.] 8° ss. 182, nlb. 1, il.

Na prawach rękopisu.

4125. DROZD Jarosław: Festiwal Daniela: wspomnienie i czas teraźniejszy. *Piosenka*. Nr 4: 2016 s. 438–443.

Festiwal piosenki w Studenckim Schronisku Turystycznym „Chatupa Chemików” w Ujsolach w Dolinie Danielki od 1985 r.

4126. DRZAZGA-LECH Maja: Mity moniuszkowskie w górnośląskiej kulturze. Socjologiczna analiza XX-wiecznej recepcji postaci kompozytora kreowanej przez Związek Śląskich Kół Śpiewaczych. *Zaranie Śląskie*. Seria Druga. [T.] 3: 2017 s. 101–116, streszcz. niem. s. 122.

4127. DUDZIŃSKI Tomasz: Grajewskie Towarzystwo Muzyczne. *Studia Łomżyńskie*. T. 26: 2016 s. 85–93, streszcz. ang.

Od 1988 r.

4128. DYNIA Jerzy: Muzyczne klimaty. Rzeszów 2017 Nakł. aut.; WBX Studio Graficzne 8° ss. 184, il.

Rzeszów w l. 1945–2016.

4129. ET SUPER hanc petram... Księga pamiątkowa z okazji 75-lecia urodzin księdza profesora Kazimierza Szymonika. Pod red.

Michała Sławeckiego. Warszawa 2017 Uniw. Muzyczny Fryderyka Chopina 8° ss. 358, il., nuty, streszcz. ang.

Z treści: Szymonik Kazimierz: Recenzja w postępowaniu o nadanie tytułu doktora honoris causa przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II i Akademię Muzyczną w Krakowie papieżowi seniorowi Benedyktowi XVI s. 39–45; Szymoniak Kazimierz: Recenzja w postępowaniu o nadanie tytułu doktora honoris causa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II prof. Stefanowi Stuligroszowi s. 46–50; Łukaszewski Jan: Księdzu profesorowi Kazimierzowi Szymonikowi na 75. urodziny s. 52–54; Krusel Marietta: Ksiądz profesor Kazimierz Szymonik dobrym duchem twórczości chóralnej Mariana Sawy s. 61–65; Dąbek Stanisław: Ewangeliczny „pastor bonus” w dwóch odczytaniach muzycznych: Wacław z Szamotuł (1564) i Mikołaj Zieliński (1611) s. 79–95; Gorecki Leszek Mateusz: Marian Sawa [1937–2005] – akompaniator i przyjaciel Chóru UKSW (ATK) s. 96–107; Wacholec Maria: O życiu i twórczości Jana Maklakiewicza [1899–1954] s. 108–121; Łukaszewski Marcin Tadeusz: Wokół własnej twórczości chóralnej o tematyce religijnej: związki z tradycją i współczesnością, środki techniki kompozytorskiej, teksty, inspiracje s. 122–150; Łukaszewski Paweł: Wykonania i prawykonania moich utworów pisanych dla Chóru ATK (1987–2003) s. 151–167; Mika Karolina: O budowaniu na skale – gregoriański fundament twórczości chóralnej Maurice’a Duruflega [1902–1986] s. 188–204; Tyrała Robert: Muzyka Świątowych Dni Młodzieży w Częstochowie 1991 i Krakowie 2016 s. 225–238; Kalendarium działalności naukowej i dydaktycznej ks. prof. dr. hab. Kazimierza Szymonika. Oprac. Michał Sławecki s. 305–313; Kalendarium działalności artystycznej ks. prof. dr. hab. Kazimierza Szymonika. Oprac. Michał Sławecki s. 314–358.

4130. GŁADKOWSKI Krzysztof: Oskar Gottlieb Blarr [ur. 1934] i jego kulturowy wkład w pojednanie polsko-niemieckie. *Zeszyty Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego*. R. 59: 2016 nr 2 s. 61–74, streszcz. ang.

Kompozytor, dyrygent, organista, kantor.

4131. GODEK Andrzej Edward: Śpiewy pseudochorałowe w XVIII-wiecznych rękopiśmiennych gadałach Zgromadzenia XX. Misjonarzy. *Nasza Przeszość*. T. 127: 2017 s. 109–160, streszcz. ang.

4132. GULDZIŃSKI Piotr: Życie muzyczne w Kolegiacie św. Mikołaja w Końskich. Lublin 2017 Wydaw. Archidiec. Lubelskiej „Gaudium” 8° ss. 126, il.

Lata 1778–2017.

4133. [GUZŁECKA Urszula]: Powrócisz tu... czyli Irena Santor [ur. 1934] i Solec Kujawski. Tekst Urszula Guzłicka; fot. Marek Chełmniak. Solec Kujawski–Bydgoszcz 2017 Pejzaż 4° ss. 205, nlb. 3, il.

4134. HELMAN Zofia: Korespondencja Aleksandra Tansmana [1897–1986] z Krzysztofem Biegańskim w świetle recepcji jego muzyki w Polsce w latach międzywojennych. *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 3 s. 71–96, streszcz. ang.

W aneksie: Listy z l. 1959–1961.

4135. IRENA Santor (ur. 1934)]. *Piosenka*. Nr 5: 2017 s. 255–261.

Treść: Torzecki Mateusz: Irena Santor – doktor honoris causa s. 255; Danel Renata: Recenzja w związku z nadaniem Irenie Santor tytułu doktora honoris causa Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi s. 256–261.

Maj 2017 r.

4136. JACZYŃSKI Michał: Recepcja twórczości Władysława Żeleńskiego w latach 1857–1939. Kraków 2017 *Musica Iagellonica* 8° ss. 313. (*Acta Musicologica Universitatis Cracoviensis*; 33).

4137. JANECZKO Andrzej: Trzeci Oddech Kaczuchy. O życiu i scenie. Łódź 2017 *Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński* 8° ss. 340, il.

Wspomnienia lidera zespołu piosenki kabaretowej Trzeci Oddech Kaczuchy zał. w 1981 r.

4138. JANUSZKIEWICZ-RĘBOWSKA Iwona: Kłódzkie muzykalia w zbiorach kościoła pw. Wniebowzięcia NMP w Kłodzku. Komunikat. *Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej*. [Z.] 14: 2017 s. 167–176, streszcz. niem., ang. Z 2. poł. XVIII w. i 1. poł. XIX w.

4139. JAROCKA Irena: Nie wrócą te lata. Autobiografia i listy do męża. Oprac. Mariola Przywan. Warszawa 2017 *Prószyński i S-ka – Prószyński Media* 8° ss. 462, nlb. 2, il.

I. Jarocka (1946–2012).

4140. JASIŃSKI Tomasz: Nieznane utwory z kolekcji nutowej Franciszka Jasińskiego [1895–1972], organisty kościoła św. Michała Archanioła w Lublinie. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. L: Artes. Vol. 15: 2017 [nr] 1 s. 79–101, streszcz. ang.

W posiadaniu wnuka F. Jasińskiego.

4141. JELONEK Beata: Gielda w Szklarskiej Porębie. *Piosenka*. Nr 4: 2016 s. 417–425.

Gielda Piosenki Studenckiej od 1968 r.

4142. KACZOROWSKI Robert: Siedem pieśni religijnych Ottona Mieczysława Żukowskiego (1867–1942) w kontekście zagadnień semantycznych i muzycznych. *Poznańskie Studia Teologiczne*. T. 31: 2017 s. 259–273, streszcz. ang.

4143. KAMIŃSKA-RYKOWSKA Aleksandra: Pieśni Apolinarego Szeluty [1884–1966] w kręgu Młodej Polski. Toruń 2017 *Adam Marszałek* 8° ss. 93, il., nuty.

4144. KAROL Lipiński. Życie, działalność, epoka. T. 6. Pod red. nauk. Joanny Subel. Wrocław 2017 *Wydaw. Akad. Muzycznej im. Karola*

Lipińskiego 8° ss. 219, tabl. 4, il., streszcz. ang. *Akad. Muzyczna im. Karola Lipińskiego. Katedra Teorii Muzyki i Historii Śląskiej Kultury Muzycznej*.

Treść: Poniatowska Irena: Karol Lipiński [1790–1861] w kontekście wirtuozerii i elementów narodowych w muzyce XIX wieku s. 13–31; Demska-Trębacz Mieczysława: „Ziemia, co życie mu dała...”. Związki Karola Lipińskiego z kulturą muzyczną Lubelszczyzny. Przyczynek do biografii skrzypka s. 33–45; Kijanowska-Kamińska Luba: Rola Karola Lipińskiego w ukraińskiej kulturze muzycznej XIX wieku s. 47–58; Melnyk Lidia: Karol Lipiński jako bohater medialny: muzyk w prasie niemieckojęzycznej Lwowa w pierwszej połowie XIX wieku s. 59–72; Mazepa Teresa: Z historii powstania i ukonstytuowania się Galicyjskiego Towarzystwa Muzycznego we Lwowie s. 73–87; Krones Hartmut: „Piękne wykonanie musi być naturalnie poprzedzone wykonaniem prawidłowym”. „Szkola gry na skrzypcach” Louisa Spofira jako „szkola stylistyczna” s. 89–106; Ślusarczyk Dawid: Recepcja sztuki skrzypcowej w wybranych utworach kameralnych Karola Lipińskiego s. 107–118; Subel Joanna: Recepcja sztuki gry skrzypcowej oraz kompozycji Karola Lipińskiego w XIX wieku s. 119–142; Glensk Jeremiusz: Autografy muzyczne Karola Lipińskiego s. 143–154; Loos Helmut: Karol Lipiński a lipskie edytorstwo muzyczne. Komunikat s. 155–157; Aneks 1. Wykaz wydań kompozycji Karola Lipińskiego według danych dostępnych na platformie internetowej „Hofmeister XIX” s. 158–163; Aneks 2. Wykaz wydań kompozycji Karola Lipińskiego według „Handbuch der musikalischen Literatur...” oraz „Ergänzungsband zum Handbuche der musikalischen Literatur...” wydanych przez C. F. Whistlinga i A. Hofmeistera s. 164–167; Aneks 3. Wydawcy utworów Karola Lipińskiego według „Handbuch der musikalischen Literatur...” Hofmeistera (badanie wstępne) s. 168; Aneks 4. Wykaz dzieł Karola Lipińskiego sporządzonych według wydań odnotowanych w „Handbuch der musikalischen Literatur...” Whistlinga i Hofmeistera s. 169–171; Aneks 5. Korespondencja Wydawnictwa Breitkopf & Härtel do Karola Lipińskiego i Gustawa Lipińskiego [lata 1824–1861] s. 172–181; Aneks 6. Korespondencja Wydawnictwa C. F. Peters do Karola Lipińskiego [lata 1828–1848] s. 182–209.

T. 1. 1990.

4145. KAWIORSKI Marek: Twórczość skrzypcowa Karola Lipińskiego [1790–1861]. Kielce 2017 *UJK* 8° ss. 127, nlb. 1, il.

4146. KAZIKOWSKI Stanisław Zbigniew: Przypadki eksportowego muzyka. Warszawa 2017 *Sfera – Jolanta Dec* 8° ss. 195, nlb. 3, il.

Wspomnienia muzyka ur. w 1931 r. z l. 1958–1991.

4147. [KLENCZON-CORONA] Klenczon Alicja, Potkaj Tomasz: Krzysztof Klenczon [1942–1981]. Historia jednej znajomości. Kraków 2017 *WAM* 8° ss. 250, nlb. 3, il.

Wywiad rzeka z żoną muzyka.

4148. KLUBIŃSKI Michał: Bohdan Wodiczko [1911–1985]. Dyrygent wobec nowoczesnej kultury muzycznej. Kraków 2017 *Universitas* 8° ss. 474, nlb. 2, tabl. 10, il.

4149. KŁAPUT-WIŚNIEWSKA Aleksandra: Echa powstania styczniowego w kulturze muzycznej Kujaw i Pomorza do roku 1939.

Ziemia Kujawska. T. 25: 2016 s. 61–73, streszcz. ang.

4150. KŁAPUT-WISNIEWSKA Aleksandra: Kompozytorzy w Bydgoszczy. Ku twórczemu środowisku. Bydgoszcz 2017 Wydaw. Uczelniane Akad. Muzycznej im. F. Nowowiejskiego 8° ss. 531, il., streszcz. ang., niem. Od 1774 r.

4151. KOCIUMBAS Piotr: Kancjonały luteranśkiego Gdańska 1587–1810. Studium nad źródłami lokalnej niemieckiej pieśni kościelnej. Warszawa–[Jasło] 2017 Wydaw. Nauk. Sub lupa – Global Scientific Platform 8° ss. 721, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Reformacja w Polsce i Europie Środkowo Wschodniej. Reformation in Poland and East-Central Europe; t. 6).

Tyt. równol.: Hymnals of Lutheran Gdańsk 1587–1810. Study of the sources of local German hymns.

4152. KOMPOZYTOR – dzieło – tradycja. Prace badawcze poświęcone Feliksowi Nowowiejskiemu [1877–1946]. Pod red. Krzysztofa D. Szatrawskiego. Barczewo 2017 Stow. Inicjatyw Obywatelskich 8° ss. 147, nlb. 5, il., nuty.

Materiały z konferencji, Barczewo, 26 V 2017 r.

Z treści: Szatrawski Krzysztof D.: Wprowadzenie s. 7–9; Kopiczko Andrzej: O Feliksie Nowowiejskim w zbiorach Archiwum Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie s. 11–20; Szlachta-Misztal Justyna: Oblicza miłości w Śpiewniku Górnośląskim Feliksa Nowowiejskiego s. 91–102; Szatrawski Krzysztof D.: Wybór patrona i rozwój Państwowej Orkiestry Symfonicznej w Olsztynie w latach 1946–1967 s. 103–112; Szatrawski Krzysztof D.: Twórczość Feliksa Nowowiejskiego w działalności Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii po roku 1973 s. 123–132; Łowkiel Magdalena: Genealogia Rodu Nowowiejskich, wystawa przygotowana z okazji 140 rocznicy urodzin F. Nowowiejskiego w Salonie Muzycznym imienia kompozytora w Barczewie w kontekście muzealniczo-edukacyjnym [otwarta 7 II 2017 r.] s. 133–147.

4153. KRÓL Marek: Aktywność muzyczna polskiej społeczności Błazek w latach 1870–1939. *Rocznik Kaliski*. T. 43: 2017 s. 73–94, streszcz. ang.

4154. LEMAŃCZYK Marcin: Historia muzyką pisana – Orkiestra Reprezentacyjna Marynarki Wojennej na przestrzeni lat. *Zeszyty Gdynskie*. Nr 12: 2017 s. 163–174, streszcz. ang.

Lata 1920–2017.

4155. LENKIEWICZ Piotr: A jednak coś po nas zostało... (Nie)zapomniane historie toruńskich zespołów okresu przełomu. Kraków 2017 Ridero 8° ss. 209.

Zespoły muzyczne z l. 1980–1999.

4156. LUSEK Joanna: Heinrich Schulz-Beuthen (1838–1915). Życie, twórczość, inspiracje.

Bytom 2015 Muzeum Górnośląskie w Bytomiu 8° ss. 150.

Rec.: Załęczny Jolanta, *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. F: Historia. Vol. 71: 2016 s. 247–250.

4157. ŁOPATOWSKA-ROMSVIK Dagmara: Adolf Chybiński [1912–1941] a Norwegia. *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 1 s. 127–141, streszcz. ang.

Na podst. Archiwum Adolfa Chybińskiego przechowywanego w Bibliotece Jagiellońskiej oraz zbiorów Biblioteki Narodowej w Oslo.

4158. ŁYJAK Wiktor Zygmunt: Organy kołegiaty w Ostrowcu Świętokrzyskim. Ostrowiec Świętokrzyski 2017 Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości 8° ss. 234, il.

Lata 1614–1961.

4159. MADZIAK Krzysztof: Orkiestra im. Tadeusza Moryto w Łącku. 70 lat. 1947–2017. Monografia. Łącko 2017 Stow. Amatorski Ruch Artystyczny Ziemi Łąckiej 8° ss. 94, nlb. 2.

4160. MARCHWICKA Ewa: Polska realizacja założeń nurtu „Education through art” na przykładzie robotniczych zespołów muzycznych działających w Warszawie w XX wieku. Warszawa 2017 Edukacja XXI 8° ss. 105, il.

4161. MICHALSKI Mirosław, Sakwiński Włodzimierz, Skowronek Marek: Bazuna – wędrowna turystyczna scena piosenki. *Piosenka*. Nr 4: 2016 s. 428–437.

Ogólnopolski Turystyczny Przegląd Piosenki Studenckiej „Bazuna” od 1970 r., edycje w różnych miejscach kraju.

4162. MIŁKOWSKA Wioletta: 40 lat działalności artystycznej Chóru Politechniki Białostockiej. Białystok 2017 Oficyna Wydawnicza Politech. Białostockiej 8° ss. 184, il., streszcz. ang.

Od 1977 r.

4163. MUSIAŁ Jerzy: Orkiestry dęte, zespoły muzyczne w Trzebowniku w XX wieku. Trzebowniko-Łąka 2017 Indygo 4° ss. 86, nlb. 1, il., mapa, nuty.

4164. MUZYKA polska za granicą. T. 1: Twórcy, źródła, archiwa. Red. Beata Bolesławska-Lewandowska, Jolanta Guzy-Pasiak. Warszawa 2017 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 300, il., streszcz. ang.

XX w.

4165. MUZYKA wokalnoinstrumentalna. Tradycja, inspiracja, forma. Praca zbiorowa. Pod red. Gabrieli Rzechowskiej-Klauzy. Lublin 2017 UMCS. Wyd. Artystyczny; Wydaw.

Muzyczne Polihymnia 8° ss. 200, il., streszcz. ang.

Z treści: Zawistowski Piotr: Dramaturgia wczesnobarokowych oratoriów włoskich s. 9–21; Olech Piotr: Tradycje wykonawcze wokalno-instrumentalnej muzyki barokowej s. 55–67; Piekaroś-Padzińska Agnieszka: Wpływ przemian estetycznych na interpretację utworów wokalnych. Rys historyczny s. 69–85; Bubicz-Mojśa Aleksandra, Mojsa Robert: Charakterystyka włoskiego belcanto w XIX-wiecznej muzyce wokalno-instrumentalnej na przykładzie wybranych utworów „da camera” Gioacchino Rossiniego, Gaetana Donizettiego i Vincenzo Belliniego s. 87–109; Miśka Hubert: Ostatnie dzieło Jana Sztwerni [1911–1940] „Trzy pieśni na głos z fortepianem do słów Leopolda Staffa” s. 109–130; Sawulska Iwona: Poematy Jana Kasprzowicza jako inspiracja dla liryki wokalnej Karola Szymanowskiego s. 131–139; Münch Stefan: Walter Scott wchodzi do opery s. 157–179.

4166. MUZYKA, uniwersytet, technologia, emocje. Studia nad muzyką popularną. Red. Andrzej Juszczak, Konrad Sierzputowski, Sylwia Papier, Natalia Giełza. Kraków 2017 AT Wydaw. 8° ss. 268, nlb. 1, streszcz. ang.

Z treści: Michalak Marcin: „Bardzo poważna muzyka rozrywkowa” – czyli rock w czasopiśmie „Ruch Muzyczny” z lat 1959–2016 s. 33–47; Juszczak Andrzej: Halas, przester i czad. O początkach rockowego brzmienia s. 91–109; Pięnkowski Michał: Rola dyskografii w badaniach nad muzyką popularną s. 137–141; Szczerbakiewicz Rafał: Change of Habit. Manierystyczny zwrot sceniczny w karierze Elvisy Presleya: 1968–1977 s. 145–160; Stec Łukasz: Zeuhl: muzyka z gwiazd – kosmiczna awangarda s. 177–189; Łozińska Aleksandra: „If I can’t heal from my art, then how can you heal?”. Muzyka zespołu Tool jako instrument terapeutyczny s. 191–203; Papier Sylwia: Fenomen Festiwalu muzycznego w San Remo s. 205–216.

4167. NON omnis moriar. Na tropach piękna. Prace zadedykowane pamięci profesor Beaty Dąbrowskiej [1960–2016] dyrektora Instytutu Muzyki WA UMCS w latach 2005–2016. Red. nauk. Barbara Pazur. Lublin 2017 Wydaw. Muzyczne Polihymnia 8° ss. 347, il.

Z treści: Pazur Barbara: Zamiast wstępu s. 7–25; Nowak Małgorzata, Pazur Barbara: „Śpiewająca Polska” w regionie lubelskim w latach 2006–2017 s. 139–162; Kusto Agata: Problematyka badań folkloru muzycznego w Instytucie Muzyki UMCS s. 199–218; Klauza Gabriela: Feliks Nowowiejski [1877–1946] – twórca wszechstronny s. 263–278.

4168. NOWACZEK Krzysztof: Jan „Kyks” Skrzek – śląski bluesman, jakiego już nie będzie. 21 listopada 1953 – 29 stycznia 2015. *Kalendarz Miłośników Skoczowa*. [R.] 17: 2016 s. 75–83.

4169. NOWO wydany Kancjonał Pruski. Zawierający w sobie wybór pieśni starych i nowych, w ziemi Pruskiej i Brandenburskiej zwyczajnych, z sentencją albo wierszem Pisma S. nad każdą pieśnią, z gorliwymi modlitwami kościelnymi pospolitymi i osobliwymi wszystkim w obec służącymi, a oraz też z potrzebnym reiestrem, i przedmową nauczającą, iakim sposobem tego Kancjonału każdy ku zbudowaniu zażywać ma. Za pilne około tego Kancjonału

staranie chor wiernych Pańskich z większej części ma Jerzemu Waśiańskiemu, z pod którego dyrekcji światu Chrześcijańskiemu przez druk dopiero się wydaie, być wdzięcznym. Olsztyn 2017 Pracownia Wydaw. ElSet 16° ss. nlb. 12, 802, nlb. 26, 72, nlb. 2.

W komplecie z: Jasiński Janusz, Małek Janusz: Kancjonał mazurski. Całość w etui o wspólnym tytule: Nowo wydany Kancjonał Pruski. 500-lecie reformacji.

Repr., oryg.: Królewiec 1741.

4170. OD KOŚCIELNEJ do strażackiej. Orkiestra dęta w Białej Rawskiej jako element krajobrazu kulturalnego regionu. Praca zbiorowa. Repr. wywiadów i oprac. red. Magdalena Nurkiewicz-Jarońska. Biała Rawska 2017 Easy Art 8° ss. 116, il., nuty + 1 dysk optyczny (DVD).

Treść: Szkopińska Barbara: Wstęp s. 3–5; Galeria zdjęć s. 7–10; Adameczyk Waclaw Jacek: Burmistrz Białej Rawskiej s. 11–14; Waclawek Marek: Prezes OSP s. 15–16; Kalendarium historii orkiestry [lata 1926–2017] s. 17–40; Bieszczad Szczepan: Kapelmistrz s. 41–51; Adameczyk Tadeusz s. 52–55; Stępniewski Gustaw s. 56–61; Sawicki Bolesław s. 62–65; Chojcecki Grzegorz s. 66–67; Karpiński Zenon s. 68–73; Rodzina Piecuchów s. 74–76; Kapela i jej historia s. 77–78; Historia orkiestr dętych na świecie s. 79–81; Instrumenty dęte s. 82–83; Muzycy i ich instrumenty s. 84–102; Orkiestra sprzed 1939 roku s. 103; Kalendarium – Biała Rawska s. 104–106; Członkowie orkiestry aktywni obecnie s. 107–108; Galeria zdjęć s. 109–112.

4171. PAJCHEL Renata: Irena Jarocka [1946–2012]. Twarze. Warszawa 2017 Fund. Ireny Jarockiej 4° ss. 244, nlb. 4, il.

4172. PIEKARSKI Michał: Muzyka we Lwowie od Mozarta do [Tadeusza] Majerskiego [1888–1963]. Kompozytorzy, muzycy, instytucje. Warszawa 2017 Fund. Dziedzictwo Kresowe im. Orłat Lwowskich 8° ss. 353, il., nuty, .

4173. PIEKARSKI Michał: Przerwany kontrapunkt. Adolf Chybiński [1880–1952] i początki polskiej muzykologii we Lwowie 1912–1944. Warszawa 2017 IHN PAN; Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 460, nlb. 1, il., streszcz. ang. IHN PAN. (Monografie z Dziejów Oświaty; t. 48).

Praca doktorska w IHN PAN, 2016 r.

Rec.: Jeszke Jaromir, *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 26: 2017 s. 122–125; Matuszewski Adam, *Analecta*. R. 26: 2017 z. 2 s. 195–197.

4174. PODGÓRSKI Wojciech Jerzy: Skąd nasz ród. Polskie pieśni hymniczne. Wyd. 2. Jarosław–Rzeszów 2017 Stow. Miłośn. Jarosława; Edytorial 8° ss. 277, nlb. 1, nuty.

Wyd. 1. Warszawa 1991.

4175. POKORA wobec piękna sztuki dźwięków. O twórczości Mariana Sawy [1937–2005].

Pod red. Marcina Tadeusza Łukaszewskiego. Warszawa 2017 Wydaw. Uniw. Muzycznego Fryderyka Chopina ss. 313, il., nuty, streszcz. ang.

Z treści: Łukaszewski Marcin Tadeusz: Od redakcji s. 7–9; Demska-Trębacka Mieczysława: Poeta organów w Krasnegostawie s. 15–28; Gorecki Leszek Mateusz: Marian Sawa – Aneks do biografii s. 29–49; Jasińska-Jędraszek Elżbieta: Rękopisy muzyki religijnej Mariana Sawy w zbiorach Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego. Wokół twórczości Mariana Sawy s. 151–162; Paździor Marcin: Inspiracje podhalańskie w twórczości Mariana Sawy s. 285–294; Szklanna Paulina: Recepcja twórczości Mariana Sawy w dziesięć lat po śmierci kompozytora s. 295–304; Baczyńska Maja: Refleksje na temat popularyzacji twórczości Mariana Sawy s. 305–313.

4176. POLSKA muzyka tradycyjna. Dziedzictwo fonograficzne. Stan aktualny, zachowanie, udostępnianie. T. 1. Studia pod red. Jacka Piotra Jackowskiego. Warszawa 2017 Inst. Sztuki PAN; Stow. Pro Liber Art 8° ss. 219, il., streszcz.

Treść: Janczewska-Sołomko Katarzyna: Nagrania muzyki ludowej w Bibliotece Narodowej s. 13–30; Skalska Karolina: Polonijne dziedzictwo dźwiękowe – kolekcja nagrań dźwiękowych w Bibliotece Muzeum Polskiego w Ameryce s. 33–47; Baliszewska Maria: Zbiory kultury ludowej w Archiwum Polskiego Radia (w kontekście historyczno-programowym) s. 49–61; Barcikowski Wojciech, Mandau Monika: Muzykanci, inwentarze i dokumentaliści – polska muzyka ludowa w Multimedialnej Radiowej Bazie Danych s. 63–71; Książek Paulina: Projekt Polska muzyka tradycyjna – dziedzictwo fonograficzne. Stan aktualny, zachowanie, udostępnianie s. 75–91; Jakubiec-Lis Emilia: Działalność dokumentacyjna i popularyzatorska Muzeum Etnograficznego w Rzeszowie jako kontynuacja idei Franciszka Kotuli (z uwzględnieniem kolekcji muzycznej) s. 93–109; Dudek-Młynarska Elżbieta: Franciszek Kotula (1900–1983) – badacz, kolekcjoner, regionalista. Portret założyciela Muzeum Etnograficznego w Rzeszowie s. 111–124; Grygier Ewelina: Kolekcja nagraniowa Waława Tuwalskiego [1909–1995] – mało znana karta polskiej etnofonografii s. 127–153; Dorosz Piotr: Prywatne kolekcje nagrań Wandy Książkopolskiej i Stanisława Woźnicy s. 155–168; Dahlig Piotr: „Zdjęcie” fonograficzne a Konwencja UNESCO o ochronie dziedzictwa niematerialnego s. 171–178; Rutkowska Anna: Konserwator fonogramu – zawód nieistniejący w Polsce s. 181–195; Wróblewska Maria: Opracowanie nagrań dźwiękowych i filmów w bibliotekach i archiwach: podstawowe informacje, potrzeby i wskazania s. 197–209; Bibliografia s. 211–219.

4177. POPRAWA Jan: Skaldowie. *Piosenka*. Nr 3: 2015 s. 365–371.

Krakowski zespół muzyczny, istnieje od 1965 r.

4178. PÓLNOCNONIEMIECKA Szkoła Organowa oraz Johann Sebastian Bach [1685–1750]. Red. Krzysztof Lukas. Katowice–Bytom 2017 Akad. Muzyczna im. Karola Szymanowskiego; Frodo 4° ss. 147, il.

4179. PUCHALSKA Iwona: Muzyka w okolicznościach lirycznych. Zapisy słuchania muzyki w poezji polskiej XX i XXI wieku. Kraków 2017 Księg. Akademię 8° ss. 305, nlb. 1, streszcz. ang.

4180. ROKITA Martyna: Zenon Martyniuk [ur. 1969]. Życie to są chwile. Warszawa 2017 Edipresse Polska 8° ss. 253, nlb. 3, il. (Edipresse Książki).

4181. SACRUM i element narodowy w muzyce Wojciecha Kilara [1932–2013]. Pod red. nauk. Jolanty Skorek-Munch. Rzeszów 2017 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 282, nlb. 1, il., streszcz. ang.

4182. SKAWIŃSKI Grzegorz, Tkaczyk Waldemar: Królowie życia. Kombi, Skawalkar, O.N.A. i... Kombi czyli 40 lat wlotów i upadków na scenie. Rozm. przeprowadz. Kuba Frolow. Warszawa 2017 Edipresse Polska 8° ss. 202, nlb. 6, tabl. 32, il. (Edipresse Książki).

Dostępne także jako e-book.

4183. [SKRYBANT-DZIEWIĄTKOWSKA Izabella]: Pameló, żegnaj. Rozmowa z Izabellą Skrybant-Dziewiątkowską z Tercetu Egzotycznego. [Przeprowadził] Robert Migdał. Wrocław 2017 Marina 8° ss. 201, nlb. 1, il.

Żyła w l. 1938–2019.

4184. [ŠKURGAN Oksana] Shkurgan Oksana: Pieśń do Matki Boskiej w Podkamieniu „Najświętsza niebios i ziemi królowa” Stanisława Ledóchowskiego [ok. 1666–1725] w druku „Inscriptiones Sancti Montis Sacratissimi Rosarii” (Lwów 1724). *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 3 s. 111–118, streszcz. ang.

W aneksie tekst: Najświętsza niebios i ziemi królowa.

4185. [ŠKURGAN Oksana] Shkurgan Oksana: Pieśń ihumena krystynopolskiego o. Korneliusa Sroczyńskiego [1731–1790] w nowo odnalezionym druku „Chwała Boga cudownego w świętym Onufrym” (Lwów 1773). *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 1 s. 90–126, streszcz. ang.

W Bibliotece Prowincji oo. Bernardynów w Krakowie; Krystynopol (obecnie Czerwonohrad) w obwodzie lwowskim na Ukrainie.

4186. SŁOWAMI o dźwiękach... Muzyka w mediach (nie tylko doby PRL-u). Pod red. Beaty Afeltowicz i Artura Trudzika. Szczecin 2017 Volumina.pl Daniel Krzanowski 8° ss. 147, streszcz. ang.

Treść: Afeltowicz Beata, Trudzik Artur: Harmonia, dysonans, medialny wielogłos s. 5–9; Trudzik Artur: Bob Dylan przed otrzymaniem Literackiej Nagrody Nobla. Recepcja artysty w polskiej prasie muzycznej rockowo-jazzowej (analiza ilościowo-jakościowa) s. 13–33; Misiak Tomasz: Pierwsza płyta i koniec. Rockowe rubieże PRL-u s. 35–46; Baran Dariusz: Ocena zachodniego rynku muzycznego na łamach polskiej prasy ogólnomuzycznej s. 47–62; Jarzębowski Zbigniew: Muzyka w słuchowisku (na przykładzie audycji zrealizowanych w Polskim Radiu Szczecin) s. 65–78; Kołodziejka Joanna: Opera radiowa – szczególne zjawisko muzyczne okresu PRL-u s. 79–90;

Sznajderski Tadeusz: Muzyka filmowa Wojciecha Kilara s. 91–100; Ignatowicz-Skowrońska Jolanta: Wyrażenie „łabędzi śpiew” w słownikach i tekstach współczesnej polszczyzny s. 103–116; Dorobek Andrzej: Drogi i bezdroża polskiej publicystyki rockowej w czasach PRL-u i III RP s. 117–126; Strzelczyk Łukasz: Festiwalowa PRL-u, czyli rozrywka i komercyjna strona poprzedniego systemu władzy s. 127–136; Ciesielski Rafał: Krytyka jazzowa o I Ogólnopolskim Festiwalu Muzyki Jazzowej Sopot 1956 s. 137–147.

4187. [STEFAŃSKA-LUKOWICZ Elżbieta], Wiśnios Joanna: W moim muzycznym domu. Rozmowy z Elżbietą Stefańską. Lublin 2017 Wydaw. Muzyczne Polihymnia 8° ss. 196, il.

Halina Czerny-Stefańska (1922–2001), Elżbieta Stefańska-Lukowicz (ur. 1943), Ludwik Stefański (1917–1982).

4188. SZCZECIŃSKI kompozytor Carl Loewe [1796–1869] i jego liryka wokalna. Stettiner Komponist Carl Loewe und seine vokale Lyrik. Red. nauk. Sylwia Burnicka-Kalischewska. Toruń 2017 Adam Marszałek 8° ss. 338, il., nuty, streszcz. ang.

Materiały z konferencji, Szczecin, 12–13 XI 2015 r.

Z treści: Wstęp s. 9–11; Behrendt Maria: Carla Loewego [1796–1869] szczecińskie życie po życiu s. 12–23; Filipowicz-Kosińska Ewa: Inspiracje twórcze solowej muzyki wokalnej Carla Loewego s. 65–79; Meinel Friedrike: „Schubert Północy” i jego związki z wiedeńskim życiem muzycznym – okoliczności powstania pieśni „Ewige Liebe” („Wieczna miłość”) Carla Loewego s. 80–94; Messthaler Ulrich: Wielkie nieporozumienie – interpretacyjno-historyczna analiza utworów wokalnych Carla Loewego s. 95–113; Porsche Andreas: Historia Opieki nad dziedzictwem Carla Loewego w Löbejün od 1888 roku ze szczególnym uwzględnieniem Dni Carla Loewego i Domu Carla Loewego z nowo otwartym muzeum oraz największą na świecie płytoteką Loewego s. 127–148; Ochs Ekkehard: Carl Loewe – biografia, odbiór i dzieła w greifswaldzkich pracach naukowych od roku 1934 do dziś s. 149–164; Bibliografia s. 333–338; Vorwort s. 181–183; Behrendt Maria: Die Wiederentdeckung des grossen Stettiner Komponisten Carl Loewe s. 184–196; Filipowicz-Kosińska Ewa: Kreative Inspirationen der solistischen Gesangswerke Carl Loewes s. 236–251; Meinel Friedrike: Der „norddeutsche Schubert” und seine Beziehung zum Wiener Musikleben – Die Entstehungsumstände um das Lied „Ewige Liebe” von Carl Loewe s. 252–260; Ochs Ekkehard: Carl Loewe – Biographie, Rezeption und Werk in Greifswalder wissenschaftlichen Arbeiten zwischen 1934 und der Gegenwart s. 280–296; Porsche Andreas: Zur Geschichte der Carl-Loewe-Erbepflege in Löbejün sein 1888 unter besonderer Berücksichtigung der Carl-Loewe-Festtage und des Carl-Loewe Hauses mit neu gestaltetem Museum s. 297–318.

Tekst równol., pol., niem.

4189. TEMPUS fugit, musica manet. Bronisław Kazimierz Przybylski in memoriam. Red. nauk. Bogdan Dowłasz, Elwira Śliwkiewicz-Cisak. Lublin 2017 Wydaw. Muzyczne Polihymnia 8° ss. 95, nlb. 3, il. + dysk optyczny (CD).

Treść: Kaczorowski Sławomir: Bronisław Kazimierz Przybylski (1941–2011) – człowiek, kompozytor, pedagog. Wspomnienie o moim Profesorze s. 9–22; Dowłasz Bogdan: Akordeon w twórczości Bronisława Kazimierza Przybylskiego s. 23–41; Adamowicz-Kaszuba Teresa: Wspominając Mistra... Akordeonowa twórczość Bronisława Kazimierza Przybylskiego w moim życiu muzycznym s. 43–52; Smolik Andrzej: Bronisław Kazimierz Przybylski – juror Międzynarodowego Konkursu

Kompozytorskiego na Kompozycję Akordeonową w Sanoku s. 53–58; Nowak Małgorzata: Bronisław Kazimierz Przybylski – „Dobro i zło” na chór dziecięcy, recytatora i (szkolną) orkiestrę – prezentacja utworu s. 59–64; Kaupenjohann Ralf: Ralf Jung (1937–2015). Na kanwie tradycji, ze spojrzeniem w przyszłość s. 65–73; Kaupenjohann Ralf: Ralf Jung (1937–2015). Auf dem Boden der Tradition, mit dem Blick in die Zukunft s. 75–83; Aneks s. 85–95.

4190. TOWAREK Piotr: Głosy organowe w świetle traktatu „Spiegel der Orgelmacher und Organisten” (1511). *Studia Elbląskie*. T. 18: 2017 s. 245–259, streszcz. ang., niem.

4191. TRADYCJE śląskiej kultury muzycznej. T. 14 cz. 1. Pod red. nauk. Anny Granat-Janki i zespołu. Wrocław 2017 Wydaw. Akad. Muzycznej im. Karola Lipińskiego 8° ss. 355, il., streszcz. ang. Akad. Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu. Katedra Teorii Muzyki i Historii Śląskiej Kultury Muzycznej.

Treść: Kulak Teresa: Kulturowe dziedzictwo Śląska i Wrocławia (w tysiącletniej perspektywie dziejowej) s. 15–37; Jurek Tomasz: Między Polską, Niemcami i Czechami. Średniowieczny Śląsk i jego kultura s. 39–58; Gancarczyk Paweł: Petrus Wilhelmi de Grudenc [1392–po 1452] i jego twórczość na Śląsku: przyczynek do kultury muzycznej Nysy przełomu XVI i XVII wieku s. 61–69; Wieczorek Ryszard: „Besolte Instrumentisten der Königlichen Stadt Breslau”: antologia braci [Bartholomäusa i Paula] Hess (1555) i jej europejski kontekst s. 71–87; Scott Allen: „Dla Polaków mieszkających wśród nas”: Samuel Butschky [1564–1638] i rękopis Bohn Mus. Ms. 101 a życie muzyczne polskiej parafii luteranńskiej w początkach XVII wieku s. 89–99; Spurgiasz Katarzyna: Catholischer Christen Angenehme Seelen-Stärke oder Catholisches Gesangbuch. O dwóch przekazach osiemnastowiecznego śpiewnika żagańskiego s. 101–109; Świdnicka Iwona: Wrocławska działalność Josepha Ignaza Schnabla [1767–1831]. Nieznana wersja hymnu Schnabla – próba rekonstrukcji i analizy s. 111–131; Koenig Franciszek: Depozyt śląskiego konserwatora zabytków Ludwiga Burgemeistera (1863–1932) w obszarze kultury muzycznej Śląska s. 133–147; Hauptman-Fischer Ewa: Komedia w klasztorze. Świeckie utwory okolicznościowe w tradycji śląskich cystersów s. 151–163; Joachimiak Grzegorz: Między recepcją a atrybucją. Kompozycje Esaiasa Reusnera ml. i Jacques’a de Saint-Luca w utworach Johanna Christoph’a Lichtensteigera [ok. 1666 – ok. 1719] z kolekcji tabulatur lutniowych cystersów krzeszowskich s. 165–184; Jeż Tomasz: „Salve Regina” z jezuickiego Kłodzka – o rekonstruowaniu tradycji muzycznej s. 185–197; Petćoczová Janka: Ján Šimrák młodszy ze Spisza i luteranśka kultura muzyczna Śląska s. 199–216; Muszkalska Bożena: Moritz Deutsch [1818–1892] – reformator muzyki synagogałnej w dziewiętnastowiecznym Wrocławiu s. 217–228; Pucia Mariusz: Śpiewy religijne społeczności katolickiej na Opolszczyźnie – przyczynek do charakterystyki s. 229–235; Koch Klaus-Peter: Kultura muzyczna Śląska i środkowych Niemiec. Migracja muzyków ze środkowych Niemiec na Śląsk. Migracja śląskich muzyków do środkowych Niemiec s. 239–253; Kijanowska-Kamińska Luba, Szyrońska Natalia: Wpływ Ślązaków na kształtowanie kulturowo-społecznego oblicza Lwowa w okresie od XIV do XVII wieku s. 255–268; Dankowska Jagna: Etos inteligencji lwowskiej jako źródło tożsamości współczesnej kultury Śląska s. 269–279; Dziadek Magdalena: Kolekcja pieśni słowiańskich Pawła Stalmacha ze zbiorów Książnicy Cieszyńskiej s. 283–296; Przerembski Zbigniew Jerzy: Do problematyki muzyki tradycyjnej na Śląsku: od czasów prehistorycznych do końca XVIII wieku s. 297–320; Szyndler Magdalena: Folklor

muzyczny Beskidu Śląskiego na przykładzie Istebnej, Konikowa i Jaworzynki w kontekście kulturowym i historycznym. *Badania własne* s. 321–336.

T. 1. 1977.

4192. TRADYCJE śląskiej kultury muzycznej. T. 14 cz. 2. Pod red. nauk. Anny Granat-Janki i zespołu. Wrocław 2017 Wydaw. Akad. Muzycznej im. Karola Lipińskiego 8° ss. 425, il., streszcz. ang. Akad. Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu. Katedra Teorii Muzyki i Historii Śląskiej Kultury Muzycznej.

Z treści: Drożdżewska Agnieszka: Singspiel „Hass und Ausöhnung” J.E.F. Rordorfa i J. Grügera jako muzyczny ślad działalności teatru operowego rodziny Stillfriedów w Nowej Rudzie na przełomie XVIII i XIX wieku s. 11–21; Eber Anselm, Heinemann Michael: „Lady Hamilton” we Wrocławiu. Operetka we Wrocławiu w latach dwudziestych i na początku lat trzydziestych XX wieku. Teatry, twórcy, gwiazdy s. 23–39; Gabrielová Jarmila: Antonín Dvořák i jego związki z wydawnictwem Juliusa Hainauera we Wrocławiu s. 49–55; Loos Helmut: Śląsk jako kraina nadgraniczna a życie muzyczne Wrocławia s. 57–74; Subel Joanna: Dzieje wrocławskiej chóralistyki s. 75–96; Bias Hanna: Nowe odczytania spuścizny artystycznej Stefana Ślązaka [1889–1957]. Ze zbiorów Archiwum Śląskiej Kultury Muzycznej w Katowicach s. 97–113; Mika Bogumiła: Od promocji twórczości śląskiej do poszerzania granic muzyki. Śląskie Dni Muzyki Współczesnej w trzydziestoletniej perspektywie s. 115–130; Starzec-Kosowska Izabella: Krytyka muzyczna powojennego Wrocławia z perspektywy recenzentów s. 131–154; Szymańska-Stulka Katarzyna: Między Wrocławiem a Warszawą – o niektórych przejawach klasycyzacji i dramaturgii języka muzycznego Józefa Elsnera [1769–1856] s. 157–180; Lewandowski Stephan: Powrót do Elsnera. Od Śląska do Europy s. 181–191; Dulisz Ilona: Zachowane utwory Maxa Gulbina [1862–1932] z przełomu XIX i XX wieku s. 193–207; Stachura-Bogusławska Anna: Między tradycją a nowoczesnością. Dzieła religijne Edwarda Bogusławskiego [1940–2003] s. 209–224; Granat-Janka Anna: Kobiety kompozytorki w powojennej kulturze muzycznej Wrocławia. Przemiany „gender” s. 225–241; Bartos Katarzyna: „...tęczowe mosty nad Dettfoss...” – reprezentacje światła w utworze ICE-LAND Grażyny Pstrokońskiej-Nawratil s. 243–251; Tuchowski Andrzej: Między wymiarem regionalnym a narodowym – Andrzej Krzanowski w świetle śląskich i ogólnopolskich tradycji muzycznych s. 253–263; Stochniol Magdalena: Twórczość Aleksandra Nowaka, Stanisława Bromboszcza i Jarosława Chełmeckiego a tradycje śląskiej szkoły kompozytorskiej s. 265–275; Kula Miłosz: Carl Ditters von Dittersdorf – pierwszy śląski symfonic? s. 343–356; Pośpiech Remigiusz: Recepta twórczości Josepha Haydna na Śląsku w XVIII i XIX wieku s. 357–366; Literska Barbara: Recepta muzyki Fryderyka Chopina w dziewiętnastowiecznym Wrocławiu za sprawą transkrypcji jego dzieł s. 367–381; Zwierzyczka Agnieszka: „Eros i Psyche” – opera Ludomira Różyckiego [1883–1953] s. 383–392; Pijarowska Aleksandra: Ryszard Bukowski [ur. 1916] – estetyka kompozytora i rezonans jego twórczości s. 393–403.

T. 1. 1977.

4193. TWÓRCZOŚĆ kompozytorów słowiańskich I połowy XX wieku. Zagadnienia wybrane. Red. Kinga Krzymowska-Szacoń. Lublin 2017 Wydaw. KUL 8° ss. 230, il., streszcz. ang., słow. + 2 dyski optyczne (CD).

Z treści: Cywińska Rusinek Joanna: Tematyka religijna w twórczości Henryka Opieńskiego s. 15–30; Furtak Karol:

Pierwiastek romantyczny i modernistyczny w polskiej kulturze muzycznej początków XX wieku. Wybrane utwory Henryka Melcera Szczawińskiego [1869–1928] w opinii Aleksandra Polińskiego [1845–1916] s. 31–48; Kutrowski Łukasz: W jaki sposób Feliks Nowowiejski [1877–1946] wyrażał swoją wiarę? Tematyka religijna w wybranych utworach kompozytora s. 49–72; Rzepecki Karol: Działalność muzyczna Władysława Brankiewicza (1853–1929) s. 73–83; Gogol-Droźniakiewicz Barbara: Karol Szymanowski w Bydgoszczy. Okoliczności powstania „Stopiewni” i ich słowiański idiom s. 87–96; Sawulska Iwona: Pieśni Mieczysława Karłowicza [1876–1909] jako przejaw „słowiańskiej duszy” kompozytora s. 97–103; Dudek Marek: Włodzimierz Sławos Dębski [1922–1998] – artysta o kresowej duszy s. 107–122; Gładysz Andrzej: „Kierunek: Wisła! Wiersze i pieśni 1939–1942” Adama Kowalskiego. Kilka refleksji o kulturze muzycznej żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie s. 123–134; Krzymowska-Szacoń Kinga: Zjawisko emigracji wśród kompozytorów polskich w latach 1900–1945 s. 135–154; Kolasa-Hładkowiak Monika: Folklor czeski, słowacki, morawski i polski w twórczości wokalne Leoša Janáčka (1854–1928) i Bohuslava Martinů (1890–1959) s. 189–205.

4194. WALECKI Marian: Moje muzykowanie czyli Z muzyką przez życie 1985–2017. Chełmża–Wąbrzeźno 2017 Wąbrzeskie Zakł. Graficzne 8° ss. 61, il.

Wspomnienia muzyka z Chełmży.

4195. WIECZOREK Ryszard J., Wysocki Michał: „Lamentationes” Wacława z Szamotuł: fragmenty brakujące głosów odnalezione w Gnieźnie. *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 2 s. 3–20, streszcz. ang.

W Archiwum Archidiecezjalnym w I. 2013–2016.

4196. WITKOWSKA-ZAREMBA Elżbieta: Przeszłość w teraźniejszości. Myślenie historyczne w teorii muzyki średniowiecza i u progu nowożytności. *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 3 s. 22–40, streszcz. ang.

XV w.

4197. WOKÓŁ nowych organów Kościoła Najświętszego Serca Pana Jezusa w Tarnowie. Red. Paweł Pasternak. Tarnów 2017 Wydaw. Diec. Tarnowskiej Biblos 8° ss. 200, nlb. 1, il.

Materiały z konferencji w ramach VI Tarnowskich Dni Cecylińskich, Tarnów, 23 XI 2016 r.

Z treści: Banach Ryszard: Błogosławiony ksiądz Roman Sitko [1880–1942] – inicjator budowy kościoła Najświętszego Serca Pana Jezusa w Tarnowie na Grabówce s. 9–21; Matoga Piotr: Pierwsze organy w kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Tarnowie i nowe fakty z działalności organmistrzowskiej rodziny Żebrowskich s. 23–55; Pasternak Paweł: Tadeusz Rajkowski [1917–2005] i jego „opus vitae” w kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa w Tarnowie s. 57–78; Szczerba Wojciech: Nowe organy w kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa w Tarnowie s. 79–92; Wieczorek Michał: Organy dekantu Tarnów-Wschód s. 129–152.

4198. WOŹNIAK Piotr: Dzieje organów w rzymskokatolickich kościołach węgrowskich od końca XVIII w. do czasów współczesnych. *Rocznik Liwski*. T. 6: 2012/2013 [dr.:] 2013 s. 221–237.

4199. WOŹNIAK Piotr: Zabytkowe organy w kościele pw. św. Jana Chrzyciela w Warszawie. *Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej*. Nr 22: 2017 s. 156–168.

Wybudowane w 1852 r.

4200. ZARYCHTA-WÓJCICKA Agnieszka: Kościelna orkiestra w Skrzyńsku fundacji Wiktorii z Szydłowskich Malletskiej 1830–1957. Przysucha 2017 Muzeum Wsi Radomskiej 8° ss. 72, il. Muzeum Wsi Radomskiej.

4201. [ZARYCKI Andrzej, Pacuła Andrzej]: Życie wspominam łagodnie. Andrzej Zarycki [ur. 1941] w rozmowach z Andrzejem Pacułą. Warszawa 2017 Grupa M-D-M 8° ss. 398, nlb. 1, il. (Autobiografie Opowiedziane).

Lata 1966–2015.

n) Historia sportu i turystyki

Zob. poz. 1663, 4484, 5185, 5345, 5370, 5383, 5492, 5969, 6065, 6217, 6394, 6428, 6454, 6560, 6567, 6575, 6577, 6607, 6658, 7780, 7816, 8018, 8055, 8633, 8689, 8711, 8759, 8813, 9246, 9619, 9928, 10006, 10011, 10145, 10146, 10201, 10244, 10408, 10482.

4202. 500 KRAJOWYCH wojaży „Jantara” Racot 1982–2017. Pod red. Wojciecha Ziemiańska. Kościan 2017 Przeds. Wydawniczo-Usługowe „Tęcza” 4° ss. 400, il.

Klub sportowy w Racot w pow. kościańskim.

Treść: Ziemiański Wojciech: Tak to się zaczęło s. 5; „Jantar” w opiniach s. 6–18; Wyjazdy turystyczne s. 19–27; Biwaki w Osiecznej s. 28–32; Złoty s. 33–41; Obozy w Śremie s. 42–58; Nauka pływania s. 59–60; Biegi s. 61–115; Wschowa s. 116–122; Bodzewo s. 123–128; Kibicowanie s. 129–195; Centralne Inauguracje Dni Olimpijczyka s. 196–217; Jubileusz Polskiego Komitetu Olimpijskiego s. 218–221; Obozy sportowe s. 222–227; Pikniki olimpijskie s. 228–239; Pielgrzymki olimpijskie s. 240–243; Sejmiki olimpijskie s. 244–251; Spotkania noworoczne s. 252–260; Gale Olimpijskie s. 261–268; Ślubowania olimpijskie i spotkania oplatkowe s. 269–274; Białe szkoły s. 275–277; Pozostałe wyjazdy s. 278–327; Jubileusz SKS „Jantar” s. 328–336; Jubileusz Klubu Olimpijczyka s. 337–345; Biegi Olimpijskie s. 346–349; Wiosenne Biegi Przelajowe s. 350–351; Olimpiady bez Barier s. 352–367; Olimpiada bez Granic s. 368–373; Prace na temat SKS „Jantar” s. 374–375; Przewodniczący Zarządu Szkolnego SKS „Jantar” s. 376; Spotkania ze sportowcami i olimpijczykami s. 377–380; Odeszli od nas s. 381–382; Zagraniczne wojaże „Jantara” Racot s. 383–384; Artykuły prasowe o SKS „Jantar” s. 385–396; Mapy wyjazdów „Jantara” s. 397; Kuczyński Andrzej: Posłowie s. 398.

4203. [ANDRZEJEWSKI Wojciech, Słowiński Andrzej]: Historia tenisa w Grodzisku Mazowieckim i okolicach. Oprac. Wojciech Andrzejewski, Andrzej Słowiński; red. Agnieszka Szurek; współpr. Waldemar Antoniak [i in.]. Grodzisk Mazowiecki 2017 Urząd Miejski 8° ss. 48, il.

Lata 1927–2016.

4204. BASIŃSKI Grzegorz: Ze sportowego albumu... *Almanach Częstochowy*. [T. 30]: 2017 s. 47–74.

Robotniczy Klub Sportowy „Raków” Częstochowa od 1924 r.

4205. BOJANOWSKI Bolesław: Historia piłki siatkowej w Bełchatowie w latach 1930–2015. Przedm. Mariola Czechowska. Bełchatów 2017 Muzeum Region. 4° ss. 301, il.

4206. BOLESŁAWSKI Bartosz: Klub Sportowy „Włóknarz” Rakszawa. 70 lat historii. Rakszawa–Rzeszów 2017 Edytorial 8° ss. 174, nlb. 12, il.

Lata 1947–2017.

4207. BOROWY Robert: Siedem dekad Stali. Gorzów Wielkopolski 2017 Stal Gorzów Wielkopolski 8° ss. 398, il.

Klub sportowy z Gorzowa Wielkopolskiego w l. 1947–2017.

4208. CHMIEL Aleksy: Wychowanie fizyczne i sport w Wojsku Polskim 1918–1939. Cz. 1–2. Lublin 2017 Wydaw. Akad. Wyższej Szkoły Społ.-Przyrodniczej im. Wincentego Pola w Lublinie 8° s. 451, nlb. 1; nlb. 6, 453–892. Wyższa Szkoła Społ.-Przyrodnicza im. Wincentego Pola w Lublinie.

4209. CIEŚLAK Jacek: 60-lecie Koła nr 30 Polskiego Związku Wędkarskiego w Przemkowie. *Rocznik Przemkowski*. [T. 12]: 2016 [dr.:] 2017 s. 19–25.

4210. COFAŁKA Jan: Legendy sportu śląskiego. Warszawa 2017 Scholar 8° ss. 407, nlb. 1, il.

4211. DĄBROWSKI Jerzy: Zarys historii Żeglarskiego Klubu Turystycznego PTTK „Rejsy” i 60 lat członkostwa w Klubie. Warszawa 2017 ŻKT PTTK „Rejsy” 8° ss. 140, il., streszcz. ang.

Warszawa, od 1956 r.

4212. DOBRUSZEK Wiesław: Żużlowy leksykon ligowy. T. 9: (1978–1980). Leszno 2017 Firma Wydawnicza „Danuta” 8° ss. 187, nlb. 1, il.

T. I. 2012.

4213. GAWKOWSKI Robert, Wiśniewski Jacek: Sportowe dzieje Ursusa. Warszawa 2017 Urząd Dzielnicy Ursus m.st. Warszawy 8° ss. 236, il.

Klub sportowy „Ursus” Warszawa od 1929 r.

4214. GOWARZEWSKI Andrzej: Mistrzostwa Polski. Polish Championship. 100 lat

prawdziwej historii. [T. 1:] Ludzie 1918–1939. Współpr. dokumentacyjna Bożena Lidia Szmel. Katowice 2017 Wydaw. GiA 8° ss. 288, il. (Encyklopedia Piłkarska Fuji; t. 51) (Mistrzostwa Polski. Stulecie; 1).

Toż. [T. 2:] Mecze, kluby, sezony 1918–1939. Katowice 2017 ss. 432, il. (Encyklopedia Piłkarska Fuji; t. 52) (Mistrzostwa Polski. Stulecie; 2).

Toż. [T. 3:] Ludzie 1945–1962. Katowice 2017 ss. 272, il. (Encyklopedia Piłkarska Fuji; t. 53) (Mistrzostwa Polski. Stulecie; 3).

4215. GÓRKO Jerzy: Medale i rekordy. Z historii lekkiej atletyki w regionie podlaskim 1921–2017. Białystok 2017 Prezydent M. Białogostoku 8° ss. 200, il.

4216. GREŃ Krzysztof: 85 lat działalności koła PTTK w Skoczowie 1930–2015. *Kalendarz Miłośników Skoczowa*. [R.] 17: 2016 s. 197–207.

4217. HANUSZ Halina, Korpak Bartłomiej: Polacy na Zimowych Uniwersjadach 1960–2017. Białystok 2017 Wyższa Szkoła Wychowania Fizycznego i Turystyki 4° ss. 191, il.

4218. HERZ Lechosław: Świsty i pomruki. Sceny tatrzańskie. Wołowiec–Zakopane 2017 Wydaw. Czarne; Muzeum Tatrzańskie im. Tytusa Chałubińskiego 8° ss. 167, nlb. 1, il.

Dostępne także jako e-book.
Lata 1939–2000.

4219. HISTORIA działalności sportowej w Wojniczcu w 70. rocznicę powstania LKS „Olimpia” Wojnicz. *Zeszyty Wojnickie*. R. 26: 2017 nr spec. 1 s. 5–180.

Treść: Od redakcji s. 5; Krótko o początkach działalności sportowej w Wojniczcu s. 7–10; Powstanie i pierwszy okres działalności LZS [Ludowego Zespołu Sportowego] „Olimpia” Wojnicz – lata pięćdziesiąte i sześćdziesiąte XX w. s. 11–42; LZS „Olimpia” Wojnicz w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX w. s. 43–57; LZS „Olimpia” Wojnicz w latach dziewięćdziesiątych XX w. s. 58–81; LKS [Ludowy Klub Sportowy] „Olimpia” Wojnicz w latach 2000–2017 s. 82–173; Przegląd prasy s. 174–180.

4220. IWASZKO Borys, Goździkowski Jan: Z historii YACHT Klubu Polski Gdynia. *Zeszyty Gdynskie*. Nr 12: 2017 s. 199–214, streszcz. ang.

XX w.

4221. JAMNIK. 50 lat Krakowskiego Klubu Taternictwa Jaskiniowego. Red. Jakub Nowak, Paulina Szelerewicz-Gładysz, Michał Ciszewski. [Kraków 2016] Pracownia Kreatywna Bezliku 8° ss. 167, nlb. 1, il.

Z treści: Nowak Jakub: Historia KKTJ s. 6–20; Nowak Jakub: Zarządy KKTJ s. 21–24; Górny Andrzej: 50 lat działalności KKTJ w Jaskiniach Wyżyny Krakowsko-Często-

chowskiej s. 26–38; Kotarba Stanisław: Osiem lat wypraw do jaskiń Rumunii s. 39–47; Ciszewski Andrzej: Czterdzieści lat w Leoganger Steinberge s. 49–62; Ciszewski Andrzej: Loferer Steinberge s. 63–66; Ciszewski Andrzej: Tennen Gebirge s. 67–69; Nowak Jakub: KKTJ na Kitzsteinhornie s. 70–78; Ciszewski Andrzej: Madre de Dios s. 79–84; Ciszewski Andrzej: Wyspa Wielkanocna s. 85–90; Szelerewicz Mariusz, Nowak Jakub: Członkowie KKTJ w latach 1966–2016 s. 91–99; Nowak Jakub: KKTJ na Jurze w latach 2011–2016 s. 111–121; Nowak Jakub: KKTJ w Tatrach w latach 2011–2016 s. 122–126; Wasyluk Stanisław: Szkolenie w latach 2011–2016 s. 128–134; Fidzińska Kaja: Węgierskie „speleowczasy” w latach 2011–2015 s. 135–139; Styra Przemysław, Poczub Jan: Po słonecznej stronie Alp – Kanin 2014, 2015 s. 140–145; Nowak Jakub: KKTJ w Austrii w latach 2011–2016 s. 146–155; Ciszewski Andrzej: Eksploracja w Chinach s. 156–164.

4222. KAŁACZYŃSKI Ryszard, Berkowska Rachel: Wytrwać w biegu. Warszawa 2017 Burda Publishing Polska 8° ss. 197, nlb. 2, il. (Siłacze).

Historia maratończyka (ur. 1960), który w podnoszeniu ciężarów, a potem bieganiu znalazł ucieczkę przed alkoholizmem.

4223. KAMIŃSKA Anna: Wanda. Opowieść o sile życia i śmierci. Historia Wandy Rutkiewicz [1943–1992]. Kraków 2017 Wydaw. Liter. 8° ss. 475, nlb. 2, il.

Dostępne także jako e-book.

Toż. Wyd. 1 (dodr.). Kraków 2017.

4224. KAPŁON Jerzy: Markowe Szczawiny. Schronisko PTTK im. Hugona Zapłowicza. Kraków 2017 Oficyna Wydawnicza „Wierchy”. Centr. Ośr. Turystyki Górskiej PTTK 8° ss. 43, il. (Nasze Schroniska).

Od 1906 r.

4225. KOSIOROWSKI Zbigniew: Archipelag pod żaglami. Pierwsza Szczecińska Szkoła pod Żaglami. Ujęcie monograficzne. Szczecin 2017 Zakł. Usług Poligraficznych i Wydawniczych Plewnia Jacek, Plewnia Maria 8° ss. 223, nlb. 1, tabl. 8, il.

Antologia wspomnień z l. 1987–2007.

4226. KRYSIAK Piotr: Historia dębickiego pięściarstwa. Dębica 2017 Millenium 8° ss. 291, il.

Lata 1950–2017.

4227. KRYSIAK Piotr, Jodłowski Stanisław: Dębickie zapasy. Dębica 2017 Millenium 8° ss. 350, il.

Lata 1954–2014.

4228. KULPIŃSKI Jacek: Zarys dziejów Zamieszkańców w miejscowości Oparówka. Kultura fizyczna na Pogórzu od XIX–XXI w. Rzeszów 2017 RS Druk 8° ss. 148, il., mapy, streszcz. ang.

Rusińska grupa etnograficzna.

4229. KULTURA fizyczna a osobowość. Praca zbiorowa. Pod red. nauk. Zbigniewa Dziubińskiego i Krzysztofa W. Jankowskiego. Warszawa 2017 AWF Józefa Piłsudskiego; Salezjańska Organizacja Sportowa RP 8° ss. 399, il. (Monografie SALOS RP).

Z treści: Okupnik Małgorzata: Osobowość i autobiografia. O „opus vitae” Andrzeja Urbańczyka [ur. 1936]. „Sam sobie sterem, żeglarzem, okrętem” s. 293–304; Szymańska Katarzyna: Grecki ideał „kaloskagathos” w kształtowaniu osobowości sportowca – dawniej i współcześnie s. 305–312; Kałamacka Ewa, Srokosz Waclaw: Wielkie duchem, słabe ciałem zwycięskie osobowości olimpijskiego sportu s. 313–322; Foszczyńska Beata: Wzory osobowe olimpijczyków w świetle książek wydanych w latach 1990–2016 s. 323–337; Chelmecki Jerzy: Rola wychowania fizycznego i sportu w wychowaniu narodowym Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” na przełomie XIX i XX wieku s. 338–351; Rozmiarok Mateusz, Malchrowicz-Moško Ewa: Sport jako narzędzie integracji społecznej i rozbudzania tożsamości narodowej na przykładzie myśli Friedricha Ludwiga Jahna s. 352–362; Wach Andrzej: Ochrona dóbr osobistych jako środek realizacji osobowości sportowca s. 363–373; Bednarska Bożena: Rola silnej osobowości w pracy zespołowej. Jan Mulak [1914–2005] – twórca kadry trenerów s. 374–382; Tomecka Małgorzata: Osobowość wielowymiarowa. Wspomnienie o profesorze Kazimierzu Doktorze [1935–2016] s. 383–395; Annusewicz Jan: Wzór sportowca, czyli jak nas widzą s. 396–399.

4230. LEGIA Warszawa 1916–2016. [Aut.] Wiktor Bolba, Adam Dawidziuk, Grzegorz Karpiński, Robert Piątek. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. PWN 4° ss. nlb. 10, 1357, nlb. 1, il.

Trześć: Frontowe początki 1915–1918 s. 1–25; Odrodzenie w stolicy 1920–1926 s. 26–89; Legia w lidze 1927–1939 s. 90–245; Wojna 1939–1945 s. 246–263; Powojenna odbudowa 1945–1949 s. 264–317; Jednostka wojskowa CWKS 1950–1956 s. 318–425; Znów pod szyldem Legii 1957–1966 s. 426–573; Wielka Legia 1967–1971 s. 574–665; Legia w impasie 1972–1979 s. 666–787; Odliczanie do mistrzostwa 1980–1992 s. 788–931; Złota era Romanowskiego 1993–1996 s. 932–1001; Legia Daewoo 1997–2001 s. 1002–1065; Wzloty i upadki z Pol-motem 2002–2004 s. 1066–1117; Legia pod rządami ITI 2005–2012 s. 1118–1223; Współczesna potęga 2013–2016 s. 1224–1311; Kibice s. 1312–1319; Stadion Legii s. 1320–1327; Historia herbu s. 1328; Legenda s. 1329; Statystyki s. 1330–1341.

4231. LEŚNIAK Jerzy, Sikora Sławomir: Panorama sportu sądeckiego. T. 1–2. Nowy Sącz 2016 Urząd M. 4° ss. 514, il.; 435, il.

Rec.: Aleksander Tadeusz, *Rocznik Sądecki*. T. 45: 2017 s. 388–394.

4232. ŁUCZAK Maciej, Jaroszewski Julian: Dzieje sekcji pływackiej Kolejowego Klubu Sportowego „Lech” w Poznaniu w latach 1933–1991. Poznań 2017 AWF im. Eugeniusza Piaseckiego 8° ss. 222, il. AWF im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu. (Monografie; nr 450).

4233. MAJEWSKI Bronisław: Mistrz jednego okrążenia. Sylwetka Edmunda Borowskiego

[ur. 1945]. Inowrocław 2017 Biuro Turystyczne „Piaś” 16° ss. 115, nlb. 1, il.

4234. MARCHEWKA Jerzy: Wspomnienia o początkach Federacji Klubów Szaradzystów. Warszawa 2016 Rozrywka 8° ss. 16.

Lata 1982–2016.

4235. MISTRZOWIE, legendy, idole z kart lubuskiego sportu. Red. Andrzej Flügel, Szymon Kozica. Zielona Góra 2017 Polska Press. Oddz. Gazeta Lubuska 4° ss. 144, il.

Po 1945 r.

4236. NIEWCZAS Marta, Zaborniak Stanisław, Szmyd Łukasz: Historia turystyki w Polsce przed 1939 rokiem. T. 1: Tradycje, prekursorzy, prawo, szlaki i upowszechnianie. Rzeszów 2017 RS Druk 8° ss. 319, il., streszcz. ang.

Toż. T. 2: Organizacje i stowarzyszenia turystyczne. Rzeszów 2017 ss. 336, il., streszcz. ang.

Toż. T. 3: Formy turystyki. Rzeszów 2017 ss. 374, il., streszcz. ang.

T. 4–6 zob.: Zaborniak Stanisław, Pezdan-Słiz Iwona, Niewczas Marta. Rzeszów 2017.

4237. OŁENICZ-BERNACKA Ewa: Miejski Klub Sportowy Bolesławia. Nieustająco młoda 50-latką. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.:] 2017 s. 86–94.

4238. ORGANIŚCIAK Jerzy: Zarys dziejów turystyki i krajoznawstwa w Żąbkowicach Śląskich. Nowa Ruda–Żąbkowice Śląskie 2017 Usługi Poligraficzne Bogdan Kokot wł Kozłowski; Oddz. PTTK 8° ss. 99, nlb. 2, il.

Od 1945 r.

4239. PAWLAK Jerzy Andrzej: Stulecie piłki nożnej w Błoniu. Błonie 2017 Tow. Przyj. Ziemi Błońskiej 8° ss. 400, il.

4240. PESTKA Henryk: 100 lat piłki nożnej w Łomży (1917–2017). Ostrołęka 2017 Libra-Print Daniel Puławski 8° ss. 705, il.

4241. PIASECKI Wojciech, Kliszewicz Łukasz: Rozwój żeglarstwa w lewobrzeżnej części Szczecina. Cz. 1: Sekcja Żeglarska KS „Świt” Skolwin. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 4 s. 175–217, streszcz. ang.

Lata 1957–2016.

4242. PIASKOWSKI Władysław: Przyczynek do dziejów szachów w Kościanie. Kościan 2017 Tow. Miłośn. Ziemi Kościańskiej 8° ss. 110, nlb. 2, tabl. 32, il.

Lata 1912–2017.

4243. PIEKARCZYK Dariusz: Siatkówka. Po obu stronach siatki w Sieradzu. Sieradz

2017 Prof-Art Sierociński Ryszard; na zlec. Tow. Przyj. Sieradza 8° ss. 96, il. (Historia Sieradzkiego Sportu; 2).

Lata 1927–2017.

4244. PIĘTA Wiesław: Z dziejów gminy Rudziniec. Sport w Pławniowicach 1947–2017. Pławniowice–Warszawa 2017 Ośr. Wydawniczo-Poligraficzny SIM 8° ss. 140, il.

4245. PIOTROWSKI Mariusz, Kowalski Rafał: Szacun. Andrzej Marszałek. Płock 2017 Książnica Płocka 8° ss. 109, il.

Piłkarz ręczny ur. w 1965 r.

4246. PIWKOWSKI Robert: Odznaki przewodników tatrzańskich. Kraków 2017 Oficyna Wydawnicza Wierchy; Centr. Ośr. Turystyki Górskiej PTTK 4° ss. 68, tabl. 18, il.

Z lat 1887–2015.

4247. POŁANIECKA Agnieszka: Sport na ziemi słupeckiej (1975–1998). Gdańsk–Gorzów Wielkopolski 2017 Pol. Tow. Nauk. Kultury Fizycznej. Sekcja Historii 8° ss. 220, il. Pol. Tow. Nauk. Kultury Fizycznej. Sekcja Historii.

4248. PRZEGLĄD polskich szybowców: 1945–2017. Red. pracy zbiorowej Tomasz Murawski; aut. tekstów Feliks Borodzik [i in.]; aut. życiorysów Andrzej Glass [i in.]. 2. wyd. Warszawa 2017 Tomasz Murawski 4° ss. 148, il.

Wyd. 1. pt.: Polskie szybowce 1945–2011. Problemy rozwoju. Bielsko-Biała 2012.

4249. PSTROKOŃSKI Andrzej: Kosz pełen wrażeń. Warszawa 2017 Fund. na rzecz Historii Pol. Sportu 8° ss. 414, il.

Koszykówka w l. 1936–2015.

4250. PUSTELNIK Piotr: Ja, pustelnik. Autobiografia. Wysłuchał Piotr Trybalski. Kraków 2017 Wydaw. Liter. 8° ss. 497, nlb. 6, il.

Alpinista, ur. w 1951 r.

4251. REMISZEWSKI Ryszard M[arian]: Polskie Towarzystwo Tatrzańskie Oddział Pieśniński. Szczawnica 2013.

Rec.: Migrała Leszek, *Rocznik Ślądecki*. T. 45: 2017 s. 347–348.

4252. RUCHAŁA Paweł: 90 lat Aeroklubu Warszawskiego. Warszawa 2017 Aeroklub Warszawski 8° ss. 321, nln. 1, il.

4253. RYBICKI Czesław: Kontrowersje wokół jubileuszu Łomżyńskiego Klubu Sportowego. *Studia Łomżyńskie*. T. 26: 2016 s. 25–56, streszcz. ang.

Od 1916 r.

4254. [RYLIK Agnieszka]: Agnieszka Rylik [ur. 1974]. Nokaut. Historia bokserki. Wysłuchał i spisał Wojciech Zawioła. Warszawa 2017 Edipresse Polska 8° ss. 173, nlb. 3, nlb. 32, il.

4255. SEROCZYŃSKI Marcin: Chełmżyńskie wiosła 1927–2017. Toruń 2017 Machina Druku 8° ss. 133, il.

4256. STABNO Janusz: Tadeusz Grzelak (1929–1996). Kalisz 2017 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 16° ss. 95, nlb. 1, il. (Kaliszanie; 14).

Bokser.

4257. STEUER Antoni: GKS Katowice (od 1964 roku do lat 90. XX w.). *Górnik Polski*. Nr 10/11: 2017 s. 269–289, streszcz. ang., niem.

4258. STRYJKOWSKI Krzysztof: Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Wielkopolsce w latach 1914–1939. Poznań 2016.

Rec.: Pilarczyk Zbigniew, *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 2 s. 113–115.

4259. STUDIA z teorii i praktyki sportu i ruchu olimpijskiego. Pod red. Jerzego Eidera, Renaty Urban. Szczecin–[Gorzów Wielkopolski] 2017 Pol. Tow. Nauk. Kultury Fizycznej. Sekcja Historii Kultury Fizycznej 8° ss. 166, streszcz. ang.

Z treści: Ordyłowski Marek, Szymański Leonard: Nadzór ideowo-polityczny i operacyjny nad ruchem sportowym w Polsce Ludowej s. 11–44; Wieczorek Grzegorz: Z doświadczeń organizacyjnych ruchu olimpijskiego w Polsce w latach 1928–1939 s. 45–62; Polaniecka Agnieszka, Lenik Paweł: Działalność Szkół im. Polskich Olimpijczyków w zakresie popularyzacji idei olimpijskiej w województwie zachodniopomorskim s. 63–74.

4260. SUDUŁ Ryszard: 50-lecie Miejskiego Klubu Sportowego „Cement-Gryf” Chełm. *Rocznik Chełmski*. T. 21: 2017 s. 135–177, streszcz. ros., ang.

Lata 1966–2016.

4261. SZAFKOWSKI Zbigniew: Kronika sportowa Szczecina. Cz. 19: Rok 2014. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 30: 2015 z. 4 s. 97–135.

Toż. Cz. 20: Rok 2015. *Tamże*. R. 31: 2016 z. 4 s. 219–253. Cz. 1. *Tamże*. R. 17: 2002 z. 3.

4262. SZKICE z dziejów sportu w Wadowicach i ziemi wadowickiej. Na 130-lecie sportu w ziemi wadowickiej (1887–2017) i 400-lecie założenia Kalwarii Zbrzydowskiej (1617–2017). Praca zbior. pod red. nauk. Jacka Kulpińskiego i Andrzeja Nowakowskiego. Rzeszów 2017 RS Druk 8° ss. 180, il., streszcz. ang.

Z treści: Janusz Małgorzata: Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Wadowicach (1887–2017) s. 15–40; Nowakowski Andrzej: IV Wyścig Dookoła Polski w Wadowicach i ziemi wadowickiej w 1937 r. s. 73–81; Kulpiński Jacek: Sport jeździecki w Beskidach i w ziemi wadowickiej od XIX w. do

czasów współczesnych s. 82–93; Kulpiński Jacek: Lucznictwo w Zawadce koło Wadowic (1963–2017) s. 94–104; Nowakowski Andrzej: Zarządzanie kulturą fizyczną w powiecie wadowickim w latach 1950–1975 s. 105–124; Wiecheć Aleksander: Narciarstwo w kalwaryjskim gnieździe Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” s. 127–135; Lassota Lesław: Działalność Klubu Sportowego „Kalwarianka” w Kalwarii Zebrzydowskiej w latach 1923–2016 s. 136–154; Muzyka Jarosław: Małopolski Wyścig Górski w Kalwarii Zebrzydowskiej (1966–2009) s. 155–163.

4263. SZUBERT Rafał: Zarys dziejów sportu wiejskiego w powiecie ostrowskim w latach 1946–2016. Ostrów Wielkopolski 2016 ZWD Poligrafia 8° ss. 92, il.

4264. TURYSTYKA historyczna. T. 1. Pod red. Zbigniewa Hojki i Krzysztofa Nowaka. Katowice 2017 Wydaw. UŚ 8° ss. 337, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3561).

Treść: Skrzypietz Aleksandra: Pod przewodem Katarzyny Medycejskiej – dwór Karola IX Walezjusza w podróży s. 11–21; Muszyńska Agata: Podróż dworu francuskiego w czasach Ludwika XIV w świetle pamiętników s. 22–35; Gad Paweł: Francja piórem trzech pokoleń Radziwiłłów Nieświeżskich opisana s. 36–49; Januszewska-Jurkiewicz Joanna: Podróż do Wilna i początki wileńskiej turystyki w drugiej połowie XIX i w początkach XX stulecia (do 1914 roku) w świetle bedekeroń i relacji s. 50–79; Keller Dawid: Polskie koleje wobec turystyki w okresie międzywojennym s. 80–102; Szmidtke Zenon: Turystyka industrialna w okresie międzywojennym na Górnym Śląsku w świetle zapisów księgi pamiątkowej „Skarbofermu” s. 103–123; Szpak Jacek: Paulińskie sanktuarium maryjne na pograniczu małopolsko-śląskim w XVIII i XIX wieku s. 127–147; Sobeczko Mateusz: Pszów jako centrum religijne ziemi rybnicko-wodzisławskiej s. 148–163; Niemczyk Katarzyna: Śladami Władcy Drakuli. Historyczny klucz atrakcji turystycznych Transylwanii s. 167–174; Nawrot Dariusz: Szlak twierdz bastionowych na pograniczu śląsko-małopolskim s. 175–188; Fic Maciej: Miejsca pamięci w turystyce historycznej po Górnym Śląsku s. 189–204; Hojka Zbigniew: Szlak Zabytków Industrialnych Województwa Śląskiego s. 205–241; Frużyński Adam: Górnos Śląskie kopalnie jako obiekty turystyczne s. 242–262; Glimos-Nadgórska Anna: Dąbrowa Górnicza jako obszar turystyki historycznej s. 263–303; Jurkiewicz Jan: Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze – opiekunem i propagatorem dziedzictwa górniczego s. 307–325.

4265. TURYSTYKA w edukacji historycznej i obywatelskiej. Red. nauk. Mariusz Ausz, Joanna Bugajska-Więclawska, Andrzej Stępnik, Dariusz Szewczuk. Lublin 2017 Wydaw. UMCS 8° ss. 413, il., streszcz. ang. (Eduturystyka).

Treść: Solska Ewa: Turystyka jako przedmiot badań naukowych i dydaktyki s. 13–26; Stępnik Andrzej: Turystyka w edukacji – spór o pojęcia, znaczenia, zastosowania s. 27–57; Wojdon Joanna: Turystyka historyczna jako element historii w przestrzeni publicznej (public history) s. 59–69; Kranz Tomasz: Krajobrazu pamięci – przeszerzenie turystyczne – miejsca edukacji. O współczesnych znaczeniach muzeów martyrologicznych s. 71–90; Hoszowska Mariola: Wartości ekoturystyki a edukacja historyczna i obywatelska s. 91–110; Wagner Barbara: Turystyka sentymentalna – perspektywa zewnętrzna s. 111–119; Smyk Katarzyna: Miejskie dziedzictwo niematerialne: identyfikacja i systematyzacja (na przykładzie Lublina) s. 121–132; Mąciak Hubert: Ochrona walorów turystycznych miast zabytkowych w Polsce – rola samorządu gminnego s. 133–145; Szewczuk

Dariusz: Turystyka i krajoznawstwo na ziemiach polskich w XIX w. i początkach XX w. s. 147–164; Ausz Mariusz: Turystyka w dydaktyce polskich pijarów w pierwszych dekadach XX wieku s. 165–182; Wróblewska Urszula: Cele i organizacja Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej w okresie międzywojennym s. 183–196; Bugajska-Więclawska Joanna, Połaniecka Agnieszka: Tradycje turystyki szkolnej i akademickiej w Trójmieście (w latach 1945–1989) – zarys problematyki s. 215–236; Wysok Wiesław: Turystyki w autentycznych miejscach pamięci na przykładzie Państwowego Muzeum na Majdanku s. 237–256; Puszcza Alicja: Turystyka religijna i pielgrzymkowa w procesie edukacyjno-wychowawczym młodzieży s. 257–275; Kościelniak Karol: Turystyka obiektów militarnych s. 277–285; Danielewski Marcin: Turystyka obiektów archeologicznych na terenie Wielkopolski. Zarys problematyki s. 287–303; Fic-Lazor Anna: Zespół pałacowo-parkowy w Kozłowie, Pomnik Historii – koncepcja realizacji funkcji turystyczno-edukacyjnych w nowej strategii rozwoju Muzeum Zamoykich w Kozłowie s. 305–317; Kosznicki Michał: Gdyńskie doświadczenia turystyki edukacyjnej s. 319–329; Szady Joanna: Turystyka literacka w Lublinie na przykładzie szlaku komisarza Maciejewskiego [Zygmunta, bohatera powieści Marcina Wróńskiego] s. 329–349; Krajewski Radosław: Rekonstrukcje historyczne a regulacje polskiego prawa karnego s. 345–358; Kaczmarczyk Hubert: Machina wojny – broni w odzwierciedleniu historycznym – aspekty prawne s. 359–369; Nadolski Łukasz: Wybór terenu w czasie insecenizacji historycznych na przykładzie imprez organizowanych przez Muzeum Wojsk Łądowych w Bydgoszczy s. 371–384; Bibliografia s. 385–413.

4266. URBAŃSKI Marek: Karate. Sieradz 2016 Prof-Art Sierociński Ryszard; na zlec. Tow. Przyj. Sieradza 8° ss. 47, il. (Historia Sieradzkiego Sportu; 1).

Lata 1979–2016.

4267. WIĘCH Arkadiusz S[tanisław]: Julia Wojciechowska-Senfleben (1915–1986). Gimnastyczka, uczestniczka Igrzysk Olimpijskich w Berlinie w 1936 roku. W 100. rocznicę urodzin. *Rocznik Mielecki*. T. 18/19: 2015/2016 [dr.] 2016 s. 165–170.

4268. WILUSZ Marian: Historia jarosławskiego sportu w XX i XXI wieku. *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia*. T. 23: 2017 s. 185–192.

4269. WOLSZA Tadeusz: Pasje sportowe legionistów w okresie pierwszej wojny światowej i w dwudziestoleciu międzywojennym. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 2 s. 81–98, streszcz. ang.

4270. Z WŁOCLAWKA nad Arktykę. Jan Nagórski – w 100. rocznicę pierwszych lotów nad Arktykę. Materiały z konferencji poświęconej Janowi Nagórskiemu. Pod red. Zbigniewa Karpusa i Władysława Kubiaka. Włocławek 2017 Kujawska Szkoła Wyższa 8° ss. 217, nlb. 1, il.

Konferencja, Włocławek, 11 XII 2014 r.

Treść: Kubiak Władysław: Z tradycji lotnictwa sportowego na Kujawach s. 23–88; Glock Michał: Zarys dziejów rosyjskiego lotnictwa polarnego 1914–1945 s. 89–101; Karpus Zbigniew: Polacy w lotnictwie rosyjskim (do 1917 r.) s. 103–116; Dębński

Józef: Jan Nagórski – pochodzenie, środowisko społeczne i młodość s. 117–132; Alexandrowicz Stanisław: Jan Nagórski (1888–1976) – pierwszy lotnik arktyczny s. 133–155; Brzoza Andrzej: Jan Nagórski – polarnik z Włocławka. Dlaczego pamiętamy o pionierach lotnictwa? s. 157–161; Woźniak Roman: Jan Nagórski. Pierwszy pilot polarny s. 163–169; Kwiatek Zbigniew: Pierwszy samolot PLL „LOT” nad północnym biegunem magnetycznym s. 171–173; Sajnaga Roman: Jan Nagórski – problemy nawigacji podczas pierwszego lotu polarnego s. 175–180.

4271. ZABORNIAN Stanisław, Pezdan-Śliż Iwona, Niewczas Marta: Historia turystyki

w Polsce przed 1939 rokiem. T. 4: Schrony, schroniska, domy turystyczne i wycieczkowe w Beskidach Wschodnich. Rzeszów 2017 Bonus Liber Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 8° ss. 175, il., mapy.

Toż. T. 5: Schrony, schroniska, domy turystyczne i wycieczkowe w Beskidach Zachodnich. Rzeszów 2017 ss. 178, il., mapy.

Toż. T. 6: Schrony, schroniska, domy turystyczne i wycieczkowe na terenie Podhala. Rzeszów 2017 ss. 173, il., mapy.

T. 1–3 zob.: Niewczas Marta, Zaborniak Stanisław, Szmyd Łukasz. Rzeszów 2017.

3. POSZCZEGÓLNE ZAGADNIENIA

a) Zagadnienia kultury materialnej

Zob. poz. 1389, 1910, 2075, 2292, 2869, 4580, 6750, 6907, 8556.

4272. ALEKSANDROWICZ Teresa: Medalik św. Jana Nepomucena z wykopalisk w Starogardzie Gdańskim. *Rydwan*. Nr 12: 2017 s. 80–86, streszcz. ang.

XVII/XVIII w.

4273. ANDRZEJOWSKA Mirosława: Uwagi o technice zdobienia, pochodzeniu i chronologii naczyń z przedstawieniem figuralnym z Kosina, pow. kraśnicki. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 67: 2016 s. 111–129, streszcz. ang.

4274. ANDRZEJOWSKI Jacek: Unikatowa zapinka emaliowana z Chlebczyna na południowym Podlasiu. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 68: 2017 s. 275–280, streszcz. ang.

4275. ANISZEWSKI Michał, Śnieżko Grzegorz: Badania i konserwacja łodzi jednopiennej wydobytej z rzeki Bug w pobliżu wsi Stary Bubel. *Ochrona Zabytków*. T. 69: 2016 nr 2 s. 145–159, streszcz. ang.

Datowanie od XII do XVII w.

4276. BANASZAK Danuta, Tabaka Arkadiusz: Znalezisko brązowej poboczniczy wędzidła z Ostrowa Lednickiego. *Studia Lednickie*. T. 16: 2017 s. 69–79, streszcz. ang., pol.

4277. BIS Magdalena: Nowożytnie naczynia szklane znalezione w Warszawie – możliwości i ograniczenia badań. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 3 s. 371–396, streszcz. ang.

XVI–XVIII w.

4278. BLIUJENÉ Audronė: On both sides of the middle reaches of the Nemunas river. A new approach to old problems. *Wiadomości*

Archeologiczne. T. 67: 2016 s. 3–35, streszcz. pol.

4279. BŁOCH Katarzyna: Przedstawienia na kaflach XVIII-wiecznego pieca z dworu prepozyta w Strzelnie jako źródło do poznania dawnej kultury i obyczajów ludycznych. *Zabawy i Zabawki*. R. 14: 2016 s. 164–176, streszcz. ang.

4280. BRĄZY ukryte w ziemi... Łużycki skarb z Charzyków. Pod red. Hanny Rząski, Krzysztofa Walenty. Chojnice 2017 Muzeum Hist.-Etnogr. im. J. Rydzkowskiego 4° ss. 120, il., mapy. Muzeum Hist.-Etnogr. im. J. Rydzkowskiego w Chojnicach.

Treść: Przytarska Edyta: Skarby w archeologii – zagadnienia konserwatorskie s. 9–12; Rząska Hanna: Odkrycia archeologiczne z epoki brązu na ziemi chojnickiej. Artefakty lużyckie w kolekcji chojnickiego muzeum s. 15–21; Rząska Hanna: Katalog zabytków ze skarbu lużyckiego z Charzyków s. 27–44; Walenta Krzysztof: Skarb z V okresu epoki brązu z miejscowości Charzykowy s. 49–62; Kołyško Marek: Dokumentacja konserwatorska zabytków brązowych z epoki brązu wchodzących w skład „skarbu z Charzyków” s. 65–80; Kucypera Paweł: Omówienie wyników analiz spektralnych przedmiotów ze stopów miedzi ze skarbu charzykowskiego s. 83–99; Dąbrowska Grażyna, Dąbrowski Henryk P., Puchalka Radosław: Analizy anatomiczne i molekularne fragmentu drewna ze skarbu przedmiotów brązowych z Charzyków, pow. chojnicki s. 101–111; Noryskiewicz Agnieszka M.: Skarb z Charzyków. Ekspertyza palinologiczna dwóch prób pobranych z otrzymanych do analiz narzędzi: siekiarki i grotu s. 113–117.

4281. BUGAJ Michał, Przybyła Marcin M., Michnik Monika: Bransoleta i domniemany skarb z końca epoki brązu – początku wczesnej epoki żelaza z miejscowości Czerwionka-Leszczyny, pow. rybnicki, woj. śląskie. *Śląskie Prace Prahistoryczne*. T. 8: 2017 s. 21–29, streszcz. ang.

4282. CERAMIKA i szkło w archeologii i konserwacji. Pod red. Sylwii Siemianowskiej, Pawła Rzeźnika, Krystiana Chrzana. Wrocław 2017 IAIe PAN. Ośr. Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza; ASP

im. Eugeniusza Gepperta 8° ss. 432, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk. „Ostrakon”, Wrocław, wrzesień 2014 r.

Z treści: Cz. 1: Ceramika i szkło: forma – funkcja – miejsce w kulturze: Szubert Barbara: Epinetron. Na co prządkom attyckim ceramiczne rynny? s. 15–29; Bohr Marcin: Naczynia ceramiczne z grobów „książęcych” z Wrocławia-Zakrzowa. Stylistyczny, funkcjonalny i techniczny fenomen s. 31–48; Siemianowska Sylwia: Bliska obość. Ceramika jako identyfikator kontaktów handlowych i politycznych czy wspólnoty kultur wczesnośredniowiecznych zespołów osadniczych Słowiańszczyzny? Uwagi z perspektywy studiów nad dziewiętnastowieczną ceramiką z Obiszowa koło Głogowa s. 51–82; Piernoga Marcin, Rzeźnik Paweł, Siemianowska Sylwia: Naczynia Solniki-Lipowice. Lokalna grupa ceramiki całkowicie obtaczanej w północnej części Śląska s. 83–105; Twardosz Bogumiła: Szklaniec z Poznania s. 107–117; Sulkowska-Tuszyńska Krystyna: Przeszość w ceramice ukryta. O bańkach, dzbanach, nocnikach... w łaźniach i domach gości używanych (XV/XVI – I połowa XVI w.) s. 119–139; Siembora Sebastian: Naczynia szklane z badań archeologicznych pod wieżą Zamku Wysokiego w Człuchowie s. 141–175; Cz. 2. Ceramika i szkło: technologia – przemiany produkcji: Siemianowska Kinga: Tradycje a nowe wzorce – przemiany w wytwórczości garmcarskiej na przykładzie materiałów ceramicznych ze starszych faz wczesnośredniowiecznego grodu w Santoku s. 209–235; Pytlak Małgorzata: Uwagi na temat produkcji późnośredniowiecznych naczyń ceramicznych z terenów dawnej Nowej Marchii s. 287–305; Mucha Maria: Późnośredniowieczna huta szkła w Wielkopolsce. Sokolowo Budzyńskie, gm. Budzyń, stan. 28 s. 307–328; Pankiewicz Aleksandra, Rodak Sylwia: Śląska ceramika jako źródło do poznania garmcarstwa okresu wczesnonowożytnego s. 331–351; Cz. 3. Ceramika i szkło: konserwacja – restauracja – rekonstrukcja: Rudy Maria: Etyka i estetyka w konserwacji ceramiki archeologicznej w oparciu o wybrane przykłady s. 359–378; Matuszczyk Michał: Metody i środki do restauracji ceramiki archeologicznej s. 381–390; Moszak Natalia, Wantuch-Jarkiewicz Katarzyna, Dąbrowski Paweł: Konserwacja i restauracja szkła archeologicznego w Polsce – ocena obecnej sytuacji s. 391–404; Sienkiewicz Marta: Świata – Szkło – Witraż s. 419–432.

4283. CHILIŃSKA-FRÜBOES Agata: Zapinki oczkowane serii pruskiej z terenu kultury Dollkeim-Kovrovo. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 68: 2017 s. 45–106, streszcz. ang.

4284. CYNGOT Dorota: Ewolucja łyżew – od form kościanych do żelaznych. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 13: 2017 s. 191–224, streszcz. ang.

W średniowieczu.

4285. DARECKA Katarzyna: Okna w Gdańsku od średniowiecza do współczesności. Stolarstwo, oszklenie, okucia. Gdańsk 2016.

Rec.: Szczepiański Jakub, *Ochrona Zabytków*. T. 70: 2017 nr 1 s. 268–269.

4286. DĄBAŁ Joanna: Angielskie fajanse dekorowane motywem wierzby („Willow pattern”) w świetle badań archeologicznych w Gdańsku. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 3 s. 309–318, streszcz. ang.

4287. DRAŹKOWSKA Anna: Historia bielizny od XIV do XIX wieku. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 4° ss. 304, il., streszcz. ang.

4288. DRZEWICZ Anna: Pierścień napierśnika kultury pomorskiej z Woli Pasikońskiej, pow. warszawski zachodni – przykład prądziowego recyklingu. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 68: 2017 s. 247–257, streszcz. ang.

4289. DUDZIŃSKI Tomasz, Grupa Małgorzata, Nowosad Wiesław: Tajemnice szczuczynskich krypt. T. 4: Pochówki pijarów. Grajewo–Toruń 2017 Tow. Przyj. 9 PSK; UMK 8° ss. 186, nlb. 46, il., mapy, streszcz. ang.

Kościół pw. NMP w l. 1705–1831.

T. 1: Tajemnice szczuczynskich krypt. Pod red. M. Grupy i T. Dudzińskiego. Grajewo 2013.

4290. DZIEJE zabawek dziecięcych na ziemiach polskich do początku XX wieku. Wrocław 2016.

Rec.: Wałęga Agnieszka, *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 37: 2017 s. 177–181.

4291. DZIURA Małgorzata: Dzwony w pejzażu Pogranicza Nadsańskiego. [Współpr.] Marta Trojanowska. Przemysł 2017 Muzeum Nar. Ziemi Przemyskiej 16° ss. 78, il., streszcz. ang., ukr. Od 1601 r.

4292. FIRSZT Stanisław: Złoty krzyżyk z piastowskiego grodu w Legnicy. *Szkice Leśnickie*. T. 37: 2016 s. 27–39, streszcz. niem. Wczesnośredniowieczny.

4293. FUDZIŃSKI Piotr, Fudziński Mirosław: Skarb odlewnika z epoki brązu z Leśnej Jani, gm. Smętowo Graniczne. *Rydwán*. Nr 12: 2017 s. 9–19, streszcz. ang.

4294. FUDZIŃSKI Piotr, Fudziński Mirosław: Szpila kościana kultury pomorskiej z grobu w Tymawie, gm. Gniew. *Rydwán*. Nr 11: 2016 s. 16–20.

4295. GRUSZKA Bartłomiej, Pankiewicz Aleksandra: O pewnych wspólnych cechach IX-wiecznej ceramiki z obszaru północnej i południowej części obecnego Dolnego Śląska. *Slavia Antiqua*. T. 57: 2016 s. 169–198, streszcz. ang.

4296. HALAK Mateusz: Pominięte przez czas. Materialne dziedzictwo Żydów w Kaliszu na przykładzie sztyldów sklepowych, mezuz i kuczek. *Polonia Maior Orientalis*. T. 1: 2014 s. 45–62, streszcz. ang.

4297. JAKUBCZYK Ireneusz, Strobina Anna: Zapinki VI grupy Oscara Almgrena

z osady kultury wielbarskiej w Lipiankach, pow. kwidzyński, stan. 3. *Pomorania Antiqua*. T. 25: 2016 s. 211–248, streszcz. ang.

4298. JANKOWSKI Andrzej, Zamelska-Monczak Kinga: Sacrum – profanum. Dwa żywoty misy mosiężnej z Santoka. *Slavia Antiqua*. T. 57: 2016 s. 199–220, streszcz. ang.

Powstała w XII w. w celach liturgicznych, w XIV w. znajdowała się w warsztacie kowala.

4299. KICIŃSKA Urszula: Splendory domowe w staropolskich inwentarzach ruchomości. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 4 s. 461–470, streszcz. ang.

4300. KLARECKI Mariusz: Pozostałości z osiemnastowiecznych serwisów warszawskich dworów królewskich. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 2 s. 197–208, streszcz. ang.

4301. KLIMOWICZ Patrycja: Pierścienek z Chłapowa jako przykład czarnej biżuterii w zbiorach Rezerwatu Archeologicznego w Gieczu. *Studia Lednickie*. T. 16: 2017 s. 99–105, streszcz. ang., pol.

4302. KONTNY Bartosz: Sikiery tulejkowe z kultur bogaczewskiej i sudowskiej. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 67: 2016 s. 37–64, streszcz. ang.

4303. KONTNY Bartosz, Wadył Sławomir: Zaskakujące znalezisko z wczesnego okresu wędrówek ludów z Gdańska. *Pomorania Antiqua*. T. 26: 2017 s. 165–176, streszcz. ang.

Srebrna skuwka.

Uzup.: Sawczak Mirosław: Wyniki analizy spektralnej składu chemicznego srebrnej skuwki z wczesnośredniowiecznego grodziska w Gdańsku. *Pomorania Antiqua*. T. 26: 2017 s. 177–180, streszcz. ang.

4304. KOWALCZYK Andrzej: Znaleziska nowożytnych naczyń kamionkowych z badań wykopaliskowych z terenu Polski. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 3 s. 319–330, streszcz. ang.

4305. KRASNODEBSKA Kinga: Średniowieczna antaba ze Szczecina – uwagi dotyczące historii i symboliki. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 13: 2017 s. 225–236, streszcz. ang.

4306. KRZYŚIAK Agnieszka, Dziegielewski Karol, Garbacz-Klempka Aldona: Pierścień brązowego napierśnika z wczesnej epoki żelaza z miejscowości Dziecholino-Leśnice koło Lęborka. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 68: 2017 s. 257–265, streszcz. ang.

4307. MADYDA-LEGUTKO Renata: Funkcje użytkowe niektórych elementów wystroju pasów ludności kultury przeworskiej. „Casus” kabłączków, zawieszek, skuwek z pierścieniem. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 67: 2016 s. 65–110, streszcz. ang.

4308. MAJEWSKI Marcin: Renesansowe kaffe zachodniopomorskie. Studium z historii ogrzewania wewnątrz mieszkalnych. Stargard–Szczecin 2015.

Rec.: Żukowska-Lyko Justyna, *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 1 s. 157–159.

4309. MARCINKOWSKI Mirosław: Wyroby fajansowe z manufaktur w Królewcu (koniec XVII-początek XIX w.). *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 3 s. 295–308, streszcz. ang.

4310. MAĆZYŃSKI Piotr, Zakościelna Anna: Flint inventories of Lublin-Volhynian culture burials from sites 1A and 2A in Strzyżów, Hrubieszów district, in light of the archaeological nad traseological analysis. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 69: 2017 s. 327–352.

Analiza przedmiotów krzemianych z grobów kultury lubelsko-wołyńskiej, odkrytych w Strzyżowie (pow. Hrubieszów) w 2010 r.

4311. MICHALAK Arkadiusz, Sinkowski Stanisław: An Ottonian spur from the Early Medieval cemetery in Santok in Western Poland. *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 13: 2017 s. 133–147, streszcz. ang.

Ostroga ottońska.

4312. MICHALAK Arkadiusz, Socha Krzysztof: A sword scabbard chape with a depiction of a bird of prey from the surroundings of Kostrzyn. *Slavia Antiqua*. T. 58: 2017 s. 159–174.

X–XI w.

4313. MIECZNIKOWSKI Zbigniew: Zabytki z krzemienia wołyńskiego ze zbiorów Muzeum Wisły w Wyszogrodzie. *Nasze Korzenie*. Nr 12: 2017 s. 11–15.

Siekiera i płoszcze (sztylet) z okresu między 4 a 2 tysiącleciem p.n.e.

4314. MROCZEK Ireneusz: Średniowieczne strzemień z Działdowa. *Rocznik Działdowski*. T. 10: 2017 s. 48–55.

4315. MROCZEK Ireneusz, Bartkowska Milena: Kamionkowy pucharek z Działdowa. *Rocznik Działdowski*. T. 9: 2014 s. 229–236.

Prawdopodobnie z XV w.

4316. NAWROCKI Jerzy, Nawrocki Sławomir: Stara Maryśka jeszcze starsza, czyli

o tutejszym znalezisku narzędzi krzemienych. *Nasze Korzenie*. Nr 12: 2017 s. 7–10.

Stara Maryska, wieś w gm. Strzegowo powstała na pocz. XIX w. – 8 artefaktów z epoki mezolitu znalezionych wiosną 2016 r.

4317. NIE wszystko „tarło” co ma zęby – w poszukiwaniu funkcji. [Aut.] Kamilla Waszczuk, Daniel Żychliński, Piotr Pachulski, Robert Prawniczak. *Slavia Antiqua*. T. 57: 2016 s. 221–237, streszcz. ang.

Narzędzie do zdobienia ceramiki, XII–XIII w.

4318. NOWAK Sebastian: Modni za życia, modni po śmierci. Atlasowy żupan z krypty św. Anny w kościele p.w. św. Mikołaja w Gniewie. *Rydwani*. Nr 11: 2016 s. 88–99.

XVII–XVIII w.

4319. OSTROWSKI Jan K.: Mundury cywilne w Polsce w XVIII–XIX w. Ze studiów nad dawnym strojem, obyczajem i sztuką portretową. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 3(69): 2016 [dr.:] 2017 s. 241–309, streszcz. ang.

4320. PANKIEWICZ Aleksandra, Siemianowska Sylwia, Sadowski Krzysztof: Wczesnośredniowieczna biżuteria szklana z głównych ośrodków grodowych Śląska (Wrocław, Opole, Niemcza). Wrocław 2017 Inst. Archeol. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 364, il. (In Pago Silensi. Wrocławskie studia wczesnośredniowieczne; 3).

X – poł. XIII w.

4321. PIASECKI Aleksander, Pogodziński Paweł M[arek]: Wczesnośredniowieczna ceramika naczyniowa z Wyspy Solnej w Kołobrzegu. Badania w 2014 roku. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 13: 2017 s. 71–136, streszcz. ang.

4322. POGODZIŃSKI Paweł Marek: Drewno szkatliczne jako materiał budowlany. *Nautilus*. R. 52: 2017 s. 77–80.

4323. RADKA Krzysztof: Trzecia łądz jednopienna z Ostrowa Lednickiego. *Studia Lednickie*. T. 16: 2017 s. 81–98, streszcz. ang., pol.

4324. RAMS Adrian: Znaleźisko odważników ołowianych z Długoszyna. *Zeszyty Historyczne Miasta Jaworzna*. Nr 14: 2017 s. 17–20.

Z okresu średniowiecza.

4325. RODAK Sylwia: Ceramika nowożytna z badań na Starym Mieście w Brzegu. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 2 s. 149–167, streszcz. ang.

4326. RÓŻAŃSKA Anna, Koryciński Wojciech: Konstrukcja ozdobnych podłóg drewnianych w pałacach i dworach południowo-wschodniej Polski. *Biuletyn Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej*. Nr 4: 2017 s. 127–145, streszcz. ang.

4327. SAWICKI Jakub [Jan]: Medieval dress accessories from Nowy Targ square in Wrocław. Catalogue of finds. Transl. by Tomasz Borkowski. Wrocław 2017 Yellow Point Publications 8° ss. 245, il.

Odzież i biżuteria.

4328. SIELICKA Magdalena: Historia kilmowa ze Lwowa do Hrubieszowa. [Współpr.] Ewa Wojtyła, Dorota Grzymała. Hrubieszów 2017 Pow. Bibl. Publ. im. prof. Wiktora Zina 4° ss. 215, il., streszcz. ang.

XX w.

4329. SIWIAK Wojciech: Życie codzienne mieszkańców Bydgoszczy od XIV do XVIII wieku. (W świetle wybranych źródeł kultury materialnej). Bydgoszcz 2015.

Rec.: Bis Magdalena, *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 1 s. 102–106.

4330. STAWARZ Natalia: Medalik świętego Benedykta znaleziony przy kościele św. Jakuba w Toruniu. *Rocznik Toruński*. T. 41: 2014 s. 207–224.

4331. SUDOŁ-PROCYK Magdalena, Adamczak Kamil, Osipowicz Grzegorz: A flint dagger from Brzoza, Nowa Wieś Wielka com., Bydgoszcz dist., Kuyavian-Pomeranian Voivodeship. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 69: 2017 s. 373–390.

Sztylety krzemienne odkryte na początku lat 80. XX w.

4332. SZCZEPAŃSKI Łukasz: Topór z poroża i brązowa siekierka. Pradziejowe artefakty ze zbiorów Muzeum w Ostródzie. *Ostródzki Przegląd Historyczny*. T. 2: 2016 s. 7–17, streszcz. ang.

4333. TOMASZEWSKA-SZEWczyk Aliana: Mosiądz w starożytności i średniowieczu. Przyczynek do dziejów kultury materialnej. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Zabytkoznawstwo i konserwatorstwo. [Nr] 47: 2016 s. 7–41, streszcz. ang.

4334. TRZECIECKI Maciej: Naczynia gliniane z XVII–XVIII wieku z badań zespołu podworskiego w Niegowie pod Wyszkiem. Przyczynek do poziomu życia szlacheckiej prowincji. *Kwartalnik Historii Kultury*

Materialnej. R. 65: 2017 nr 2 s. 169–187, streszcz. ang.

4335. WAŁASZEWSKA Magdalena: Owidzkie kabłączki skroniowe. *Rydwan*. Nr 11: 2016 s. 43–50.

Kobiece ozdoby głowy Słowian z Owidz, XI–XIII w.

4336. WASIK Bogusz: Kształtka z rysunkiem sklepienia z zamku w Kowalewie Pomorskim. *Ochrona Zabytków*. T. 69: 2016 nr 2 s. 21–30, streszcz. ang.

XIII w.

4337. WATEMBORSKA-RAKOWSKA Katarzyna: Wisior w typie „Šimleul Silvaniei” z Czerska na Urzeczu. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 68: 2017 s. 270–275, streszcz. ang.

4338. WIĘCEK Ewelina: Butelki kamionkowe znalezione na terenie Apteki Królewskiej w Warszawie. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 3 s. 331–342, streszcz. ang.

XVIII–XIX w.

4339. WIĘCEK Marcin: Naczynia apteczne z końca XVIII wieku w zbiorach Muzeum Farmacji (oddział Muzeum Warszawy). *Almanach Warszawy*. T. 10: 2016 s. 385–398, streszcz. ang.

4340. WOJCIECHOWSKA Iwona: Trzebielska kamionka odkryta w Stargardzie na części kwartału XXVIII Starego Miasta. *Stargardia*. T. 11: 2016 [dr:] 2017 s. 99–129, streszcz. niem.

Stłuczka kamionkowa z XVII–XVIII w., prace archeologiczne z l. 2015–2016.

4341. WYWROT-WYSZKOWSKA Beata, Janowski Andrzej: Mieszcząński pas naddługi z późnośredniowiecznego Kołobrzegu. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 2 s. 209–219, streszcz. ang.

4342. ZAJĄC Izabela: Historia zabytkowych albumów do przechowywania fotografii. Warszawa 2017 Akad. Sztuk Pięknych 8° ss. 287, nlb. 1, il.

Z lat 1856–1920.

4343. ZISOPULU-BLEJA Kateriny: „Bądź pozdrowion Krzyżu Pana Wszechmocnego”. Kafel z badań archeologicznych przy ul. Za Bramką w Poznaniu. *Ecclesia*. T. 12: 2017 s. 7–26, streszcz. ang.

XVI w.

b) Zagadnienia społeczno-gospodarcze

Zob. poz. 1063, 1509, 1717, 1718, 2111, 2304, 2420, 2687, 2851, 3046, 3575, 3805, 3806, 5110, 5180, 5222, 5450, 5746, 6416, 6454, 6456, 6459, 6470, 6489, 6498, 6575, 6577, 6607, 6620, 6629, 6658, 6659, 6738, 6781, 6858, 6907, 7154, 7213, 7264, 7394, 7442, 7503, 7802, 7833, 7869, 7956, 8037, 8054, 8262, 8476, 8505, 8533, 8540, 8552, 8554, 8629, 8661, 8744, 8758, 8887, 8909, 8930, 8965, 9358, 9538, 9563, 9681, 9738, 9755, 9810, 9876, 9927, 9978, 9980, 10029, 10055, 10073, 10092, 10095, 10125, 10129, 10135, 10188, 10195, 10201, 10242, 10278, 10399, 10438, 10488, 10491, 10521, 10527, 10546, 10561, 10614, 10620, 10626, 10701, 10726.

4344. 100 LAT Krakowskiego Szpitala Specjalistycznego im. Jana Pawła II 1917–2017. Teksty Zyta Turek [i inni]. Kraków 2017 Krakowski Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II 4° ss. 526, nlb. 2, il.

Treść: Turek Zyta: Miejskie zakłady sanitarne 1917–1945 s. 13–105; Bruks Bogusław [i inni]: Czas transformacji i rozwoju 1945–2017 s. 107–235; Jednostki organizacyjne szpitala [ordynatorzy/kierownicy lub osoby przez nich wskazane] s. 237–448; Turek Zyta: Pawilony szpitalne s. 449–479; Grzymała-Lubański Krzysztof [i inni]: Dodatek specjalny – humor korytarzy szpitalnych s. 481–521.

4345. 100-LECIE Ochotniczej Straży Pożarnej w Dzielnicach 1917–2017. Oprac. i przygot. do dr. Jacek Olczyk. Pątnów 2017 Urząd Gm. 4° ss. 40, il.

4346. 100-LECIE Ochotniczej Straży Pożarnej w Pątnowie 1917–2017. Oprac. i przygot. do dr. Jacek Olczyk. Pątnów 2017 Urząd Gm. 4° ss. 32, il.

4347. 150 LAT Tarnowskiej Straży Pożarnej. Red. Stanisław Bukowiec. Bochnia–Tarnów 2016.

Rec.: Gługa Paweł, *Rocznik Tarnowski*. [T.] 21: 2016 s. 169–172.

4348. 170 LAT kolei w Krakowie. 170 years of railway. Red. nac. Jolanta Żurowska. Kraków 2017 Stow. Inżynierów i Techników Komunikacji RP. Oddz. 8° ss. 172, nlb. 2, il., mapy, streszcz. ang., pol. (Zeszyty Naukowo-Techniczne Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczypospolitej Polskiej. Oddział w Krakowie. Materiały Konferencyjne. Research and Technical Papers of Polish Association for Transportation Engineers in Cracow, Proceedings; nr 3(114)/2017).

Materiały z konferencji, Kraków, 19 X 2017 r.

Treść: Bieda Krzysztof: Kolej, a rozwój przestrzenny Krakowa s. 7–16; Gawłowski Konrad: Kolej w Krakowie 170 lat później s. 17–26; Hydzyk Jerzy: Historia kolejnictwa – 190 lat od powstania trakcji parowej na świecie s. 27–44; Kawalla-Lulewicz Iwona: „Pociągi popularne” jako forma turystyki kolejowej w dwudziestoleciu międzywojennym s. 45–59; Mieźian Maciej: Kolej w służbie postępu – dzieje dwóch krakowskich malowideł kolejowych z lat 50. XX w. s. 61–69; Mieźian Maciej: Rola kolei komyrzowskiej w początkowym okresie budowy Nowej

Huty s. 71–78; Moczulski Marek: Krakowskie wątki w życiu rodzinnym Stanisława Wysockiego (1805–1868) – projektanta i budowniczego Drogi Żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej s. 79–88; Owoc Tomasz: Stanisław Nikodem Rawicz-Kosiński [1838–1923] we wspomnieniach Zofii Kosińskiej s. 89–97; Risser Ralf, Chaloupka Christine: Jak chciałbyś podróżować pociągami z Krakowa do Wiednia w 1860 roku? Toż w jęz. ang.: How would you like travelling by train from Krakow to Vienna – in the year 1860? s. 99–111; Szeleńska-Kukulak Małgorzata, Kukulak Józef: Współczesne wykorzystanie zabytków kolejnictwa województwa małopolskiego s. 113–132; Zakrzewski Leszek: Parowozy Kolei Krakowsko-Górnośląskiej (1847–1850) s. 133–152.

4349. ALKIEWICZ Witold: Wspomnienia starego owczarza. Oprac. Zbigniew J. Tyszka. Warszawa 2017 Pol. Tow. Zootech. im. Michała Oczapowskiego 8° ss. 98, il.

Praca hodowcy owiec żyjącego w l. 1893–1980, dot. tematyki owczarstwa.

4350. BAŁCHAN Jan: Fabryka papieru w Pabianicach pod zarządkiem rodziny Saengerów 1870–1930. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 11: 2017 s. 55–70, streszcz. ang., niem., czes.

4351. BASZANOWSKI Jan: Handel wołami w Polsce w XVI–XVIII wieku. Wyd. 2, uzup. *Szczęśne* 2017 Klinika Jęz. Lucyna Aninowska-Maciejewska 8° ss. nlb. 2, 308, nlb. 1, tabl. 6, il., mapy, streszcz. niem. (Biblioteka Historii Gospodarczej Polski).

Wyd. 1 pt.: Z dziejów handlu polskiego w XVI–XVIII wieku. *Handel wołami*. Wrocław–Gdańsk 1977.

4352. BAZIELICH Wiktor: Młyny i młynarze, tracze i trzelnicy. Nowy Sącz–Stary Sącz 2017 Flaxeris; Pow. i Miej.-Gm. Bibl. Publ. 8° ss. 68, il.

Od XVI w.

4353. BELA Zbigniew: The Jagiellonian University Museum of Pharmacy: Candle Wheel and Apothecary's tradition of making candles and wax to seal. *Opuscula Musealia*. Z. 24: 2016 s. 9–13.

Dotyczy gł. produkcji świec i wosku, XVI–XIX w.

4354. BIELECKI Stefan Waław: Kopalnia „Sosnowiec”. Dzieje zakładu górniczego (1876–1997) oraz Sielca, dzielnicy miasta Sosnowca. Sosnowiec 2017 Pałac Schoena Muzeum w Sosnowcu 8° ss. 221, nlb. 1, il.

4355. BIELICKI Janusz: Porządki Ognio-we w Dobrzyniu nad Wisłą. *Nasze Korzenie*. Nr 12: 2017 s. 46–51.

Ochrona przeciwogniowa w dokumentach od końca XVIII do połowy XX w.

4356. BOBER-TUBAJ Anna, Bojanowska Agata: Jubileusz 70-lecia Zakładów Ceramicz-

nych „Bolesławiec”. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.:] 2017 s. 56–61.

Lata 1946–2016.

4357. BOJANOWSKA Agata, Rajczakowski Krzysztof: Jubileusz Cechu Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości w Bolesławcu. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.:] 2017 s. 70–74.

Lata 1946–2016.

4358. BOJCZUK Hanna: Wykaz polskich Towarzystw i Zrzeszeń Lekarskich utworzonych w latach 1918–1940. *Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego*. T. 152: 2016 nr 20 s. 231–247.

4359. BOJKO Jakub: Flis do trzeciego króla. Red. i oprac. Jarosław Kałuża i Piotr Korbziel. Kielce [2017] Drukarnia Panzet Krzysztof Zatorski 8° ss. 79. (Biblioteka „Bez Podziałów”).

Współwyd.: Słownik flisacki na podstawie Silvana i Wiktora Kozłowskiego. Oprac. Rafał Łapiński i Jarosław Kałuża.

4360. BRYL Ewa, Pawlikowski Michał: Saga o młynach i młynarzach z rodziny Brel. Strzałków 2017 Michał Pawlikowski 8° ss. 112, il. (Biblioteka Pawlikowskich ze Strzałkowa).

XIII–XX w.

4361. BRZEZIŃSKI Rafał, Perlak Bartłomiej: 70 lat zakładu Lincoln Electric Bester w Bielawie. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 8]: 2016 [dr.:] 2017 s. 63–76.

Powstały jako Państwowa Wytwórnia Urządzeń Radiokomunikacyjnych 1 III 1946 r.

4362. BUCAŁA-HRABIA Anna: From communism to a free-market economy: A reflection of socio-economic changes in land use structure in the vicinity of the city (Beskid Sądecki, Western Polish Carpathians). *Geographia Polonica*. Vol. 90: 2017 issue 1 s. 65–79.

Lata 1977–2009.

4363. BUJAK Bogusław: Nadzór bankowy w Polsce. Dyskusja możliwych rozwiązań. Legionowo–Kraków 2017 Edu-Libri 8° ss. 250, nlb. 1, il.

Lata 1920–2017.

4364. BUJKIEWICZ Zbigniew: Elektryfikacja Zielonej Góry 1895–1948. *Studia Zielonogórskie*. T. 22: 2017 s. 37–46.

4365. BURDZY Maciej: Krótka historia krakowskich zdunów. Lublin 2017 Info Studio Agencja Reklamowo-Wydawnicza; na zlec. Fund. Ochrony Zabytków Monumenta Poloniae 8° ss. 279, nlb. 1, il.

VIII–XXI w.

4366. BURDZY Maciej, Grzybek Maria: Kafłarnia w Zdunach. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 3 s. 74–86.

XIX–XXI w.

4367. CELNIK Hanna, Paszyński Wojciech: Dziegieć drzewny w lecznictwie medycznym w Polsce. *Medycyna Nowożytna*. T. 22: 2016 z. 2 s. 109–125, streszcz. ang.

4368. CHALASZ Roman: Gorączka brunatnego złota. Sto lat poszukiwań i eksploatacji węgla brunatnego w „zagłębiu sierakowsko-międzychodzkiem”. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 3 s. 16–29.

XIX–XX w.

4369. CHUCHLA Antoni: 110. rocznica założenia Ochotniczej Straży Pożarnej w Niebylcu. *Rocznik Niebylecki*. T. 4: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 391–397.

Jej historia w l. 1906–2016.

4370. CHUCHLA Antoni, Podolska Lucyna: Młyn w Polomi. Jego przeszłość i terażniejszość. *Rocznik Niebylecki*. T. 4: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 199–219.

Młyn wodny w l. 1908–2017.

4371. CIEPIELA Bolesław: Ostatnie i dawne zapomniane kopalnie węgla w Zagłębiu Dąbrowskim. Czeladź–Sosnowiec–[Katowice] 2017 Stow. Inżynierów i Techników Górnictwa 8° ss. 267, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem., fr., ros.

Lata 1786–2017.

4372. CIEPIELA Bolesław: Rozmowy o Zagłębiu Dąbrowskim. Sosnowiec–Katowice 2017 Stow. Inżynierów i Techników Górnictwa. Zarząd Gł. 8° ss. 310, il., streszcz. ang., fr., niem., ros.

Lata 1867–2016.

4373. CIESZYŃSKI Bartłomiej: Przyczynek do historii jaworznickiego rzemiosła. *Zeszyty Historyczne Miasta Jaworzna*. Nr 14: 2017 s. 9–16.

XIX–XX w.

4374. CINCIO Arkadiusz: Lubuskie winiarstwo w okresie transformacji. *Studia Zielonogórskie*. T. 22: 2017 s. 69–86.

Lata 1985–2014.

4375. CYBULSKI Tomasz: Łażnie miejskie we Włocławku na podstawie XX-wiecznej prasy lokalnej. *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 32: 2017 s. 183–217, streszcz. ang.

4376. CYBULSKI Tomasz: Problematyka prostytucji we Włocławku na podstawie prasy

lokalnej do 1939 roku. *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 31: 2016 s. 179–206, streszcz. ang.

Od końca XVIII w.

4377. CZAJA Stanisław: Ewolucja gospodarki Wałbrzyska przed i po II wojnie światowej. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 5: 2017 s. 21–46, streszcz. ang.

4378. CZYŻ Lidia Maria: Służba farmaceutyczna Podkarpacia w latach 1944–2004 na tle przemian prawnych obrotu lekami. Rzeszów 2017 Podkarpacki Inst. Książki i Marketingu 8° ss. 208, nlb. 2, il., mapy, streszcz. ang., ros.

4379. DAWNI właściciele Dobrzycy na tle swoich czasów. Red. Stanisław Borowiak. Dobrzyca 2017 Muzeum Ziemiaństwa Zespół Pałacowo-Parkowy 8° ss. 151, nlb. 2, il. (Studia i Materiały Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzycy; t. 2).

Materiały z konferencji naukowej, Dobrzyca, 9 IX 2016 r.

Treść: Jurek Tomasz: Tumlin Dobrzycki i średniowieczna Dobrzyca s. 7–36; Zwierzykowski Michał: Pochodzenie i kariera Aleksandra Mikołaja Gorzeńskiego (1671–1754). Od drobnej szlachty do kręgów elity wielkopolskiej s. 37–57; Głabisz Grzegorz: Antoni Gorzeński (1710–1774) i Wojciech Rydzyski (1721–1770) – właściciele i posesorzy Dobrzycy w epoce saskiej i stanisławowskiej s. 58–74; Balcer Kazimierz: Działalność gospodarza generała Augustyna Gorzeńskiego [1743–1816] na terenie dóbr dobrzyckich s. 75–85; Mączyński Ryszard: Architekt Zawadzki [Stanisław, 1743–1806] i generał [Augustyn] Gorzeński, czyli rozważania o strategii pozyskiwania inwestorów s. 86–104; Czuby Jarosław: Generał Kazimierz Turno (1778–1817). Portret na tle epoki s. 105–116; Molik Witold: Właściciele Dobrzycy na tle ziemiaństwa wielkopolskiego od końca XVIII w. do początków XX w. s. 117–130; Jakimek-Zapart Elżbieta: Janina Czarnecka (1902–1978) – łączniczka Delegatury Zagranicznej Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” s. 131–149; Borowiak Stanisław: Dyskusja s. 150–151.

4380. DLA Leszka od nas. Red. merytoryczna Ewa Balcerowicz. Warszawa 2016 Ewa Balcerowicz 8° ss. 313, nlb. 6, il.

Księga pamiątkowa Leszka Balcerowicza (ur. 1947).

4381. DOMINAS Przemysław, Przerwa Tomasz: Od kolei na Dolnym Śląsku po Koleje Dolnośląskie. Łódź–Legnica 2017 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński; Koleje Dolnośląskie 4° ss. 339, il., streszcz. ang.

Od 1801 r.

4382. DRUŻYŁOWSKI Edward, Śledzik-Kamiński Rafał: Winna Góra w Oleśnicy. *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 3]: 2017 nr 2 s. 5–12.

Dzieje winnicy.

4383. DRYJA Sławomir: Browar parowy w Osieku. Kraków 2017 Uniw. Papieski Jana Pawła II. Wydaw. Nauk. 8° ss. 286, il., streszcz. ang.

Lata 1848–1977.

4384. DUDRA Stefan: Ochotnicza Straż Pożarna w Przemkowie. *Rocznik Przemkowski*. [T. 12]: 2016 [dr.:] 2017 s. 7–17.

70-lecie.

4385. DYLEWSKI Adam: Historia kolei w Polsce. Bełchatów–Warszawa 2017 P.H.W. Fenix; PZWL Wydaw. Lekarskie; we współpr. z Muzeum Kolejnictwa 4° ss. 272, il.

4386. DZIEDZIC Marcin, Zieliński Waldemar: Fotografowie w Dusznikach-Zdroju do 1945 roku. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 10: 2016 s. 97–110, streszcz. ang., niem., czes.

Od 1861 r.

4387. DZIEJE Urzędu Radiotelegraficznego Babice-Boernerowo. Praca zbior. pod red. Jerzego Bogdana Raczka. Warszawa 2017 Grupa Profbud; Stow. Park Kult. Transatlantycka Radiotelegraficzna Centrala Nadawcza 8° ss. 288, nlb. 1, il.

Treść: Raczek Jerzy Bogdan: Historia Urzędu Radiotelegraficznego w Babicach-Boernerowie s. 15–179; Łada Marcin Aleksander: Walki obronne w rejonie Centrali Nadawczej we wrześniu 1939 roku s. 181–218; Śladowski Dariusz: Niebo nad Babicami i Centralą Nadawczą 1939 s. 219–230; Chrapek Jarosław: Stowarzyszenie Park Kulturowy Transatlantycka Radiotelegraficzna Centrala Nadawcza s. 231–247; Orda-Sztark Sebastian: Krótkofalowcy u stóp Radiostacji Babice-Boernerowo s. 249–266; Miś Tomasz Aleksander: Radiostacja Babice-Boernerowo powróci w stratosferze? s. 267–281.

4388. DZIKI Tomasz, Bokota Piotr: Kłóbka – dzieje dóbr ziemskich (od XIII wieku do czasów współczesnych). Pod red. T. Dzikiego. Włocławek 2015.

Rec.: Gołdyn Piotr, *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 31: 2016 s. 213–216.

4389. DZIKI Tomasz, Wasielewski Marek: Od browaru Bojańczyków do Centrum Kultury „Browar B”. Przeszłość, teraźniejszość, przyszłość. Włocławek 2015 „Expol” P. Rybiński, J. Dąbek 8° ss. 79, nlb. 1, il.

We Włocławku, XIX–XXI w.

Rec.: Nowakowski Piotr, *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 31: 2016 s. 218–220.

4390. DZIOŃEK-KOZŁOWSKA Joanna, Kowalski Kamil, Matera Rafał: Geography matters. Environmental factors that affected the „take-off” of Lodz. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 78: 2017 s. 223–248, streszcz. pol.

XV–XX w.

4391. DZIUBIŃSKI Marcin: Pierwszy warszawski trolejbus. *Kronika Warszawy*. 2017 nr 1 s. 112–126, streszcz. ang.

W l. 1945–1995.

4392. FABRYKI Kalisza i okolic 1815–1989. Oprac. Jarosław Dolat. Kalisz–Warszawa 2016.

Rec.: Pielak Tomasz, *Rocznik Kaliski*. T. 43: 2017 s. 342–345.

4393. FILIMONOW Joanna: Historia Ochotniczych Straży Pożarnych Gminy Wiązowna 1917–2017. Wiązowna–Luciejów 2017 Bibl. Publ. Gm. Wiązowna; Kurza Stopka J. Tyluś Malak 4° ss. 135, il.

4394. FREJLICH Wiesław: Historia pomocy społecznej i opieki zdrowotnej w Gminie Baćkowice. Współpr. Renata Warzyńska. Baćkowice 2017 Samodzielny Publ. Zakł. Opieki Zdrowotnej; Gm. Baćkowice 8° ss. 96, il.

XX–XXI w.

4395. FUKIER i wino. Red. Dorota Dias-Lewandowska, Gabriel Kurczewski. Warszawa 2017 Stow. Historyków Sztuki 8° ss. 319, nlb. 1, il. (Studia z Historii Wina w Polsce; t. 1).

Treść: Włodarczyk Wojciech: Wstęp s. 6–9; Kurczewski Gabriel: Winiarnia Floriana Fukiera [w l. 1805–1837] s. 10–33; Kasprzak Aleksandra J.: Pamiątki z podróży s. 34–53; Petrus Anna: Dar Henryka Marii Fukiera [1886–1959] dla Zamku Królewskiego na Wawelu s. 54–79; Badach Artur: Pamiątki rodzinne Fukierów w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie i Stowarzyszenia Historyków Sztuki s. 80–105; Polak Paweł: Tadeusz Cieśliński [1867–1945]. Przykład pozytywistycznego sukcesu w świetle doniesień prasowych s. 106–135; Włodarczyk Wojciech: Winnice Warszawy i okolic w pierwszej połowie XIX wieku. Zarys problematyki badawczej s. 136–225; Badowicz Maciej: Gatunki win spożywanych w państwie zakonu krzyżackiego w Prusach na przełomie XIV i XV wieku. Studium zagadnienia s. 226–245; Bela Zbigniew: Wina lecznicze w aptece Fortunanta Gralewskiego [1829–1893] s. 246–269; Cegielski Tadeusz: Wino w rytuale wolnomularskim, XVIII–XX wiek s. 270–299.

4396. GALICJA. Studia z dziejów społeczno-gospodarczych. Pod red. Michała Baczkowskiego i Tomasza Kargola. Kraków 2017 Historia Iagellonica 8° ss. 293, tabl. 6, il., streszcz. ang.

Treść: Baczkowski Michał: Wojsko austriackie (austro-węgierskie) a miasta Galicji (1772–1918) s. 13–28; Kargol Tomasz: Galicja a cesarzowa Elżbieta s. 29–51; Stinia Maria: Gimnazjum klasyczne czy realne? Dylematy średniego szkolnictwa prywatnego w Galicji 1867–1914 s. 53–66; Franaszek Piotr: Kluczowe zagadnienia dziejów gospodarczych Galicji na przełomie XIX i XX wieku s. 67–82; Ślusarek Krzysztof: Zasady wyłaniania reprezentacji stanowej i skład osobowy galicyjskiego Sejmu Stanowego z 1782 roku s. 83–100; Daszyk Krzysztof Karol: „Co znaczy ta Lilli [!] Weneda?”. O recepcji tragedii wenedyjskiej Juliusza Słowackiego w literaturoznawstwie galicyjskim s. 101–136; Jakimyszyn-Gadocha Anna: Statut Stowarzyszenia Religijno-Cywilizacyjnego z 1843 roku s. 137–149; Pezda Janusz: Sekwestr Sieniawy w 1846 roku i zmagania Czartoryskich o jego zniesienie s. 151–160; Pijaj Stanisław: Działalność Jerzego Czartoryskiego i Stefana Kaczyły na rzecz zawarcia umowy polsko-ukraińskiej w Galicji w latach siedemdziesiątych XIX wieku s. 161–180; Gąsiorowski Stefan: Doktor wszech nauk lekarskich Tadeusz Krygowski (1860–1915) – orientalista zapomniany? Przyczynek do biografii s. 181–192;

Świątek Adam: Galicyjskie echa jubileuszu tysiąclecia Węgier w 1896 roku s. 193–214; Chwalba Andrzej: Uchodźcy z Galicji 1914–1918 s. 215–228; Pudlocki Tomasz: Pozorna stabilizacja... Lwowskie szkoły średnie na drodze do wznowienia nauki latem i jesienią 1915 roku s. 229–252; Synowiec Andrzej: Z działalności społecznej Michała Siedleckiego [1873–1940] podczas I wojny światowej s. 253–266; Cetnarowicz Antoni: Walka o równoprawienie języków chorwackiego i słoweńskiego z włoskim w sejmie trybunalskim s. 269–277.

4397. GANCEWSKI Jan: Kompleks zamkowy w Działdowie na tle innych ośrodków gospodarczych zakonu krzyżackiego nad granicą z Mazowszem do 1525 r. *Rocznik Działdowski*. T. 9: 2014 s. 59–80.

4398. GENEZA i ewolucja policji. Red. Piotr Majer, Martyna Seroka. Olsztyn 2017. Wyd. Prawa i Admin. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 388, il., mapy, streszcz. ang. (225 lat Policji w Polsce; 01).

Częściowo materiały konferencji naukowej, Olsztyn, 23–24 VI 2016 r.

Trześć: Majer Piotr, Seroka Martyna: Wstęp s. 7–13; Sprengel Bolesław: Kompetencje policyjne instygatorów marszałkowskich s. 17–38; Mielnik Marcin: Działania funkcjonariuszy władzy policyjnej Księstwa Warszawskiego wobec wypadków szkodliwych i bezprawia s. 39–52; Cichoń Paweł: Rola Dyrekcji Policji w utrzymaniu porządku i bezpieczeństwa publicznego w Wolnym Mieście Krakowie s. 53–68; Mataniak Mateusz: „Policja weterynarska” Wolnego Miasta Krakowa (1815–1846). Z dziejów organizacji służby weterynaryjnej na ziemiach polskich w XIX wieku s. 69–87; Siemak Zbigniew: Statut służbowy i emerytalny sług miejskich w zaborze austriackim s. 89–97; Cywa-Fetela Krystyna: Wybrane aspekty z historii i działalności Policji w aspekcie wykonawstwa zadań służbowych s. 99–110; Prochowicz Jerzy: Policja Państwowa w ochronie granicy wschodniej 1923–1926 s. 113–132; Gąpys Jerzy: Policja Państwowa wobec zająć na tle antyżydowskim w Odrzywole w listopadzie 1935 r. s. 133–152; Słabińska Elżbieta: Policja Państwowa wobec masowych wystąpień bezrobotnych w latach 1919–1939 na przykładzie województwa kieleckiego s. 153–166; Majcher-Ociesa Edyta: Przemysłowcy i zakłady przemysłowe w dokumentacji policyjnej w województwie kieleckim w latach 1919–1939 s. 167–181; Pepłoński Andrzej: Współpraca Policji Państwowej z policjami innych państw w okresie międzywojennym s. 183–197; Matusak Piotr: Mjr pol. Stanisława Filipina Paleolog – komendantka Żeńskiej Służby Bezpieczeństwa Armii Krajowej 1939–1945 s. 199–218; Domański Tomasz: Z dziejów policji „granatowej”. Proces Edwarda Krepkiego [1900–1950] s. 219–243; Majer Piotr: Aparat policyjny Polskiego Państwa Podziemnego – uwagi uzupełniające s. 245–261; Płotek Marcin: Pierwsze lata funkcjonowania Komendy Powiatowej Milicji Obywatelskiej w Nidzicy s. 265–281; Pączek Tomasz: Kadra kierownicza Centrum Wyszkozenia Milicji Obywatelskiej w Słupsku w latach 1945–1947 s. 283–308; Puliński Andrzej: Przystępczość funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej na terenie województwa białostockiego w świetle dokumentacji Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku w latach 1946–1955 s. 309–323; Czerwiński Daniel: Aparat bezpieczeństwa wobec przestępczości pospolitej – przykład Gdańska s. 325–334; Bieniecki Ireneusz: Współpraca Wojsk Ochrony Pogranicza z Milicją Obywatelską i Ochotniczą Rezerwą Milicji Obywatelskiej w drugiej połowie XX wieku s. 335–352; Lisiecki Marek: Okoliczności utworzenia Straży Granicznej jako wyspecjalizowanej formacji policyjnej w latach 1990–1991 s. 353–368; Potkański Waldemar: Policyjne oddziały i pododdziały zwarte w Polsce – w perspektywie historycznej s. 369–386.

4399. GIERLOTKA Stefan: Historia górnictwa. Technika, mechanizacja, elektryfikacja. Wyd. 2. Katowice 2017 „Śląsk” Wydaw. Nauk. 4° ss. 249, nlb. 2, il.

Wyd. 1. 2009.

4400. GIERLOTKA Stefan: Rozwój urządzeń budowy przeciwybuchowej dla kopalń metanowych. *Górniki Polski*. Nr 10/11: 2017 s. 185–194, streszcz. ang., niem.

Od lat 80. XIX w.

4401. GLASS Andrzej, Kubalańca Jerzy: Polskie konstrukcje lotnicze. T. 6: 1955–1970. Sandomierz 2017 Stratus 4° ss. 415, il.

T. 1. 2004.

4402. GŁĄB Zbigniew: Socjotopografia Lutomska (XIII–XVIII w.). Łódź 2017 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 8° ss. 319, nlb. 1, il., streszcz. ang.

4403. GŁÓWNA Kluczowa Sztolnia Dziedziczna. *Górniki Polski*. Nr 10/11: 2017 s. 9–183, streszcz. ang., niem.

Trześć: Frużyński Adam: Historia budowy i wykorzystania Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej (1799–1917) s. 9–43; Adler Roman: Johann Heinrich Heintzmann, budowniczy Sztolni i jego wpływ na rozwój górnictwa Śląska i Westfalii w I poł. XIX wieku s. 45–65; Piątek Eurofryza: „Lisia Sztolnia” w Wąlbryzchu – wielka atrakcja turystyczna dolnośląskiego górnictwa węglowego w latach 1794–1854 s. 67–86; Duży Stanisław, Dyduch Grzegorz, Stacha Grzegorz, Preidl Wojciech, Utko Sandra: Geotechniczne aspekty rewitalizacji Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej w Zabrze s. 87–107; Jurkiewicz Jan Gustaw: Między marzeniem a rzeczywistością. Trudna droga do rewitalizacji zabrzańskiej sztolni s. 109–129; Maksalon Michał: W strefie mułów i stalaktytów. Wspomnienie z eksploatacji Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej s. 131–141; Żurek Leszek: Udrażnianie Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej w latach 2009–2015 s. 143–161; Głosz Michał: „Wkręcony” w Sztolnię. Europejski Ośrodek Kultury Technicznej i Turystyki Przemysłowej oczami uczestnika i realizatora projektu s. 163–183.

4404. GÖLLNER Enrico: Rodzina Mac Lean i szlacheckie dobra rycerskie Szczerbiecin. *Rydwani*. Nr 12: 2017 s. 87–101, streszcz. ang.

Rodzina pochodząca ze Szkocji, XVIII–XX w.

4405. GONTASZEWSKA-PIEKARZ Agnieszka: Kopalnia węgla brunatnego „Eduard” w Długoszynie koło Sulęcina. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 24: 2017 s. 75–96, streszcz. ang., niem.

XIX–XX w.

4406. GÓRSKI Robert: Geneza, rozwój i zakres działania administracji Uzdrawiska Ciechocinek w XIX–XX wieku. *Ziemia Kujawska*. T. 25: 2016 s. 75–103, streszcz. ang.

4407. GRABOWSKI Michał T. W. von: Szpital Miejski w Gdańsku-Wrzeszczu w latach

1911–1935. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 79: 2016 [dr.:] 2017 s. 53–70, streszcz. ang.

4408. GRABOWSKI Stanisław Andrzej: *Wigierska Kolej Wąskotorowa w Płocicznie*. Kraków 2017 Ridero 8° ss. 17, il.

Lata 1916–2017.

4409. GRADECKI Janusz W.: 100 lat wojowania o papier 1914–2014. Łódź 2016 Janusz Gradecki 8° ss. 804, il., streszcz. ang.

Papiernictwo.

4410. GRAL Antoni: *Przemiany gospodarczo-społeczne wsi Munina. Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia*. T. 23: 2017 s. 148–159.

XV–XXI w.

4411. GRANOWSKA Wiesława: *Szpital Praski pw. Przemienienia Pańskiego. Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego*. T. 152: 2016 nr 20 s. 11–21.

W Warszawie, od 1825 r.

4412. GRETROWSKI Andrzej, Kwiatkowska Sylwia, Kruszewski Tomasz: *Od przytułku, schroniska i ochronki do współczesnego szpitala. Z działalności wybranych szpitali diecezji płockiej (1727–2013)*. Płock 2017 Oficyna Wydaw. Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica; Novum 8° ss. 175, il.

4413. GRZEGOREK Grzegorz, Frużyński Adam, Rygus Piotr: *Kopalnie i huty Katowic. Kreacja i red. Grzegorz Grzegorek; wstęp Leszek Jodliński*. Katowice–Zabrze 2017 Prasa i Książka Grzegorz Grzegorek; przy współpr. Muzeum Górnictwa Węglowego 4° ss. 460, nlb. 4, il.

Lata 1769–2017.

4414. GUT Paweł: *Rozwój energetyki na Pomorzu w latach 1880–1945. Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 3 s. 43–66, streszcz. ang.

4415. HERMAN Krzysztof Marek: *Kolej wąskotorowa Piotrków–Sulejów*. Łódź 2016.

Rec.: Tucholski Zbigniew, *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 3 s. 126–127.

4416. HETMAŃCZYK Janusz: *Koloniści józefińscy w Zagorzynie koło Łącka*. Dobieszowice 2015.

Rec.: Leśniak Franciszek, *Rocznik Ślądecki*. T. 45: 2017 s. 364–366.

4417. HISTORIA „Wspólnej Pracy” – Spółdzielni Rolniczo-Handlowej w Kutnie w latach

1918–1990. Oprac. Krystyna Dolat. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 21: 2017 s. 475–504.

Kalendarium.

4418. HISTORYCZNE dziedzictwo świętokrzyskiego hutnictwa miedzi i ołowiu. Kielce–Szydłówek 2017 Ikona 8° ss. 130, nlb. 14, il. Tow. Przyj. Muzeum Ziemi Kieleckiej, Muzeum Ziemi Kieleckiej.

Treść: Karwan Tadeusz: *Znaczenie wynalazku Stanisława Łaszczynskiego [1872–1939] dla rozwoju metalurgii miedzi i cynku* s. 10–20; Wójcik Zbigniew: *Eksploracja rud miedzi w okolicy Chęciny na przełomie XIX i XX wieku* s. 21–33; Szczepański Jerzy: *Królewska Fabryka Kruszcowa w Miedzianej Górze na przełomie XVIII i XIX wieku* s. 34–43; Rembalski Andrzej: *Związki dr. Stanisława Łaszczynskiego z regionem świętokrzyskim i promocja jego dokonań* s. 44–58; Karbownik Krzysztof: *Analiza historyczna nieznanych planów kopalni w Miedzianej Górze* s. 59–68; Garbacz-Klempka Aldona: *Metalurgia miedzi w średniowiecznym Krakowie*. Analiza na podstawie badań archeologicznych i przekazu Georgiusa Agricoli [1494–1555] s. 69–86; Rozmus Dariusz: *Ołowiarstwo wczesnośredniowieczne z pogranicza Śląska i Małopolski w świetle badań archeologicznych i metalograficznych* s. 87–95; Czerwińska Grażyna: *Tradycyjne techniki obróbki drewna oraz metody otrzymywania dziegiu, smoły i węgla drzewnego na dawnej wsi kieleckiej* s. 96–113; Suliga Ireneusz, Rembalski Andrzej: *Ćwierć wieku rekonstrukcji chęcńskiego sposobu wytopu ołowiu* s. 114–130.

4419. IZAJASZ Tomasz, Muszyńska-Jeleżyńska Dominika, Marciniak Żaneta: *Od Kanału Bydgoskiego do Kanału Finow. From the Bydgoszcz Canal to the Finow Canal*. Bydgoszcz 2017 Muzeum Kanału Bydgoskiego im. Sebastiana Malinowskiego; Pejzaż 4° ss. 223, nlb. 1, il., mapy.

Tekst równol. w jęz. pol., ang.
XVII–XXI w.

4420. JAKI koń jest, nie każdy widzi. Koń w polskiej kulturze miejskiej i wybranych tekstach piśmienniczych od antyku do współczesności. Pod red. Anny Łysiak-Łątkowskiej i Małgorzaty Lisiewicz. Gdańsk–Sopot 2017 Wydaw. Uniw. Gdańskiego; Muzeum Sopotu 8° ss. 230, il., streszcz. ang.

Treść: Lisiewicz Małgorzata, Łysiak-Łątkowska Anna: *Od owśianego napędu do napędu wyobraźni: rola konia w historii i kulturze piśmienniczej* s. 7–20; Polańska Hanna: *Konie w ruchu miejskim Warszawy w XIX i XX w. (do 1945 r.)* s. 23–39; Stegner Tadeusz: *„Na owśianym napędzie”*. Z dziejów tramwajów konnych na ziemiach polskich w XIX w. s. 40–51; Janicka Iwona: *Wileński tabor konny w XIX i na początku XX w.* s. 52–66; Odelski Marcin R.: *Obecność konia w przestrzeni miejskiej w latach 1907–1938 na Kaszubach* s. 67–80; Ciałak Jerzy, Kot Tomasz: *Od Rennbahn Danzig-Zoppot do Toru Wyścigowego w Sopocie: historia sopockiego hipodromu do 1947 r.* s. 81–98; Załęska-Kaczko Jagoda: *Hippika w Sopocie w latach 1920–1939 w świetle niemieckiej prasy lokalnej* s. 99–119; Kania Agnieszka: *Konie w zbiorach Muzeum Zabawek i Zabawy w Kielcach*. Zabawkarstwo kieleckie jako przykład sztuki ludowej s. 120–134; Kostuch Lucyna: *Swoj czy przybysz i nieprzyjaciel? Koń w tradycji starożytnej Grecji* s. 137–149; Wojciechowska Beata: *Koń i jego charakterystyka w „Speculum*

naturale” Wincentego z Beauvais (ok. 1194–1264) s. 150–159; Rot-Buga Ewa: „Na klacz hiszpańską” – zagadki wiersza Jana Andrzeja Morsztyna s. 160–177; Giryś-Czagowiec Weronika: Motyw konia w twórczości Stanisława Rembeka [1901–1985] poświęconej powstaniu styczniowemu jako element nawiązania do tradycji artystycznych s. 178–186; Nadziejko-Głuszak Beata: Symbolika wybranych obrazów poetyckich konia w poezji współczesnej s. 187–201; Jurzysta Aneta: „Największe szczęście w świecie na końskim leży grzbiecie”. O literackim wizerunku konia w wybranych utworach niemieckojęzycznych różnych epok s. 202–218; Kopacz Agnieszka: „Koni jaki jest, każdy widzi”. Wizerunek konia w wybranych lekturach dla gimnazjum i liceum s. 219–230.

4421. JANKOWIAK Mirosław: Trakt Kowieński na obszarze powiatu legionowskiego. *Rocznik Legionowski*. T. 10: 2017 s. 54–78.

XI–XX w.

4422. JARUGA Adam Norbert: Monografia Regionalnej Izby Przemysłowo-Handlowej w Częstochowie (1945–2017). Częstochowa 2017 Precjoza 8° ss. 283, mapy. Region. Izba Przemysłowo-Handlowa w Częstochowie.

4423. JASTRZĄB Mariusz, Wawrzyniak Joanna: On two modernities of the Polish automotive industry. The case of „Fabryka Samochodów Osobowych” and its staff (1948–2011). *Acta Poloniae Historica*. [T.] 115: 2017 s. 37–69.

4424. JASTRZĘBSKI Robert: Currency reforms in the Polish state after 1945. Legal-economic issues. *Studia Historiae Oeconomicae*. Vol. 35: 2017 s. 97–111.

4425. JAŹDŻEWSKI Krzysztof: Nadleśnictwo Kościerzyna. Dzieje leśnictwa w sercu Kaszub. Zblewo–Kościerzyna 2017 Fund. Oko-Lice Kultury; na zlec. Nadleśnictwa Kościerzyna 8° ss. 252, nlb. 4, il., mapy.

Lata 1454–2016.

4426. JENSEN Christian, Jerczyński Michał: Koleją przez Łódź. Historia łódzkiej kolei. Łódź 2017 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Kolinski 4° ss. 203, il.

4427. JĘDRZEJEWSKI Sławomir, Turzyński Mikołaj, Jaśkowiak Adrianna: Ewolucja sprawozdań finansowych polskich stowarzyszeń w okresie XIX–XXI wieku. Łódź 2017 SIZ 8° ss. 134, il. (Akademia Młodych Innowatorów Zarządzania).

4428. JUSIK Marek: Mosty przez Wartę i Welnę na linii kolejowej nr 381 Oborniki–Wronki. (w KM 16,652 i w km 1,157). Oprac. red. Katarzyna Mossor. Poznań 2017 Wydaw. Politech. Poznańskiej 8° ss. 72, il., mapa. (Archiwum Mostownictwa w Polsce; z. nr 1).

Mosty kolejowe nad Wartą w Stobnicy i Welną w Obornikach w l. 1848–2008.

4429. KACPRZAK Piotr: Nadleśnictwo Zwoleń. Ziemia Jana Kochanowskiego. T. 1–2. Kielce–[Zwoleń] 2017 Drukarnia Panzet; na zlec. Nadleśnictwa Zwoleń 4° ss. 299, il.; 336, il.

Od XVI w.

4430. KAGANIEC Małgorzata: Schnapowie – dynastia gliwickich piekarzy. *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 27: 2017 s. 151–168, streszcz. niem., ang.

Lata 1799–1945.

4431. KAJZER Karol: O tym, jak zatruwano rzeki w Skoczowie. *Kalendarz Miłośników Skoczowa*. [R.] 18: 2017 s. 161–165.

Przez rzemiosło i przemysł włókienniczy oraz garbarstwo od XVI w., gł. jednak w XX w.

4432. KALIŃSKI Janusz: Jak powstała autostrada A4? *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 4 s. 833–855, streszcz. ang.

Lata 1934–2016.

4433. KAŁUŻNY Jędrzej Tomasz: Piwne ślady w Uniejowie. *Biuletyn Uniejowski*. T. 6: 2017 s. 109–119, streszcz. ang.

Piwowarstwo, od średniowiecza.

4434. KANAREK-LIZIK Dorota, Stankowski Witold: Dzieje Zakładu Karnego w Inowrocławiu. Inowrocław 2014.

Rec.: Mikołajczak Edmund, *Ziemia Kujawska*. T. 25: 2016 s. 173–177.

4435. KARDAS Mariusz: Rzemiosła gdyńskiego karta historii mało znana. Zarys problematyki. *Zeszyty Gdyńskie*. Nr 12: 2017 s. 55–71, streszcz. ang.

XX–XXI w.

4436. KARDASZ Cezary: Economic relations between Gdańsk and Königsberg in the years 1466–1525. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 1 s. 37–54, streszcz. pol., niem.

4437. KARGOL Tomasz, Jewuła Łukasz, Ślusarek Krzysztof: Dwór, wieś i plebania w przestrzeni społecznej zachodniej Małopolski w latach 1772–1815. Kraków 2015.

Rec.: Więch Arkadiusz S.: Społeczność wiejska na przełomie XVIII i XIX wieku. *Rocznik Miejski*. T. 18/19: 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 281–284.

4438. KARGOL Tomasz, Ślusarek Krzysztof: Życie społeczne chłopów w zachodniej Małopolsce w epoce reform agrarnych na przełomie XVIII i XIX wieku. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 1 s. 101–118, streszcz. ang.

Lata 1772–1815.

4439. KASPRZYK Bogdan: Towarzystwo Urzędników Gminy Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa (1872–2017). Red. Agnieszka Staniszevska; współpr. red. Marta Stęplewska. Kraków 2017 Tow. Urzędników Gm. Stoł. Król. M. Krakowa 4° ss. 455, nlb. 1, il.

4440. KAWKA Inga: Działalność Jana Kulałowskiego w europejskim ruchu syndykalistycznym. *Studia Środkoeuropejskie i Bałkanistyczne*. T. 25: 2017 s. 127–137, streszcz. ang.

Od 1954 r.

4441. KAZANIECKI Józef: Historia goleniowskich wodociągów i kanalizacji. Goleniów 2017 Gm. Goleniów. Goleniowskie Wodociągi i Kanalizacja 8° ss. 240, il. (Biblioteka Wiedzy o Goleniowie).

Lata 1905–2017.

4442. KAŚINOWSKA Róża: Ratusz – waga miejska – giełda pańska w Kórniku. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 34: 2017 s. 215–234, streszcz. ang.

Od 1773 r. do pocz. XIX w.

4443. KIERZEK Andrzej: Historyczne spojrzenie na diagnostykę i terapię gruźlicy nosa przez lekarzy polskich. *Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego*. T. 153: 2017 nr 21 s. 221–228.

XIX–XX w.

4444. KIERZEK Andrzej, Kotuła Jacek: Uzdrowisko wód siarczanych w Pustomytach koło Lwowa. *Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego*. T. 153: 2017 nr 21 s. 229–232.

W l. 1857–1934.

4445. KITA Jarosław: Zapomniane polskie uzdrowiska. Łódź 2016.

Rec.: Kolanowska Karolina, *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 3 s. 619–623.

4446. KLEPACZ Władysław: W sercu Żoliborza. Suplement do tomu pierwszego historii Spółdzielni budowlano-mieszkaniowej Żoliborz. Warszawa 2017 Władysław Klepacz 8° ss. 27, il.

T. 1. 2011.

4447. KOBĄ Rafał: Międzynarodowa droga wodna E40 – od idei do realizacji. *Acta Elbingensia*. T. 33: 2017 nr 2: Nauki Ekonomiczne, Zarządzanie Publiczne. Z. 7 s. 77–95, streszcz. ang.

Lata 1655–2017.

4448. KOŁODZIEJ Jacek: Historyczne pojazdy komunikacji miejskiej w Krakowie. Rybnik 2017 Europrinter 4° ss. 142, il.

Od 1882 r.

4449. KORULCZYK Szczepan: Zarys dziejów Wytwórni Octu i Musztardy w Parczewie w latach 1965–2010. *Rocznik Białskopodlaski*. T. 25: 2017 s. 93–104, streszcz. ang.

4450. KOWALCZYK-HEYMAN Elżbieta: Średniowieczne i wczesnonowożytne młyny ziemni liwskiej (Młyny na Czerwoncu). *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 156–175, streszcz. ang.

4451. KOWALSKA Karolina: Zdrowa woda w rejonie częstochowskim czyli 90 lat działalności Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego SA (1928–2018). *Almanach Częstochowy*. [T. 30]: 2017 s. 22–36.

4452. KRAWCZYK Aldona: Sędziowie na swoim. Dzieje spółdzielni mieszkaniowej „U Siebie II”. Warszawa 2017 [b.w.] 4° ss. 55, nlb. 1, il.

Spółdzielnia Budowlano-Mieszkaniowa „U Siebie II” w Warszawie w l. 1927–2010.

4453. KROMOŁOWSKI Henryk: Problematyka bezpieczeństwa zdrowotnego ludności w Polsce w latach 1918–2017 w świetle wybranych reform w systemach ochrony zdrowia. Częstochowa 2017 Wydaw. Wydziału Zarządzania Politech. Częstochowskiej 8° ss. 274, il. Politech. Częstochowska Wydział Zarządzania. (Monografia).

4454. KRÓL Paweł: Działalność kopalni miedzianogórskich w latach 1915–1922. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 9: 2017 s. 11–30, streszcz. ang.

Miedziana Góra koło Kielc.

4455. KRZEMIŃSKI Tomasz: Codzienność mniejszych miast Pomorza Nadwiślańskiego końca XIX i pierwszych dziesięcioleci XX wieku. Zmiany warunków materialnych i przeobrażeń obyczajowości. Warszawa 2017 IH PAN 8° ss. 410, il., streszcz. ang.

Lata 1871–1939.

4456. KSIĘGA Jubileuszowa Bractwa Kurkowego w Poznaniu 1253–1929. Poznań–Sieradz 2016 Zjednoczenie Kurkowych Bractw Strzeleckich Rzeczypospolitej Pol.; Prof-Art Ryszard Sierociński 4° ss. 200, il.

Repr., oryg.: Poznań 1929.

Treść: Słowo wstępne s. 11–12; Zaleski Zygmunt: Pogotowie wojenne dawnego mieszczaństwa s. 13–16; Wieczorkiewicz Tadeusz K.: Z dziejów Bractwa Kurkowego w Poznaniu s. 17–88;

Bliski Józef: Insignia, klejnoty, dokumenty i pamiątki historyczne Bractwa Kurkowego w Poznaniu s. 89–96; Kołodziej Tadeusz: Życie gospodarcze w Poznaniu s. 97–128; Spis członków Kurkowych Bractw Strzeleckich s. 129–198.

4457. KUC Marek: Samochody z Lublina 1951–2014. Warszawa 2017 Wydawnictwa Komunikacji i Łączności 8° ss. 123, nlb. 1.

Fabryka Samochodów Ciężarowych.

4458. KUDEŁKO Joanna: Centra wzrostu w regionie podkarpackim w latach 1980–2014. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 221: Studia Geographica. [T.] 10: 2016 s. 139–152, streszcz. ang.

4459. KUEHN Aleksander: Zdrowie Klemensa Janickiego z apteką w tle 1516–2016. *Żnin 2016* Żnińskie Tow. Kultury 8° ss. 77, il.

4460. KULBIK Marian: Wodociągi w Gdyni przed powstaniem miasta. *Rocznik Gdyni*. Nr 28: 2016 s. 295–317.

Od 1912 r.

4461. KULBIK Marian: Zaopatrzenie w wodę mieszkańców Orłowa Morskiego wraz z Witaminem (1930–1960). *Rocznik Gdyni*. Nr 29: 2017 s. 127–156.

4462. KUNIKOWSKI Stanisław: Handel wiślany w rozwoju gospodarczym Włocławka. *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 32: 2017 s. 55–70, streszcz. ang.

X–XX w.

4463. KUŚMIREK Ewa Zofia: Gniazda szlacheckie na terenie parafii pw. Św. Floriana w Nowem. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 21: 2017 s. 427–436.

4464. KUTYMA Manfred: Wyżyny górnośląskiego młynarstwa. *Rocznik Lubowicki*. [T.] 13: 2015 s. 93–106, streszcz. niem., czes.

XIII–XX w.

4465. [KWIECIEŃ Marcin]: Rejonowy Bank Spółdzielczy w Lutowie 1907–2017. Warszawa 2017 Biomał 4° ss. 141, nlb. 1, il.

4466. LEWANDOWSKA Magdalena: Rzeczpospolita ubezpieczonych. Historia ubezpieczeń społecznych w Polsce. Współpr. Jacek Dziekan [i in.]. Warszawa 2017 Zakł. Ubezpieczeń Społ. 8° ss. 90, nlb. 2, il.

Od 1883 r.

4467. LINDNER Jacek: Prawdziwe życie w kilku słowach. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 381–400, streszcz. ang., niem.

Ogłoszenia prasowe w gazetach lokalnych w XX w.

4468. LISOWSKA Ewa: Skąły Wzgórz Strzeleńskich w dawnej gospodarce. Wrocław 2017 Uniw. Wrocławski. Inst. Archeologii 8° ss. 117, nlb. 1, tabl. 1, streszcz. ang. Uniw. Wrocławski. Inst. Archeologii.

W epokach: kamienia, brązu, żelaza i średniowieczu.

4469. ŁACHOWSKA Agnieszka: Tkaniny śląskie w XVII, XVIII oraz XIX wieku. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 26: 2016 [dr.:] 2017 s. 21–27.

4470. ŁOPATECKI Karol: U genezy państwowej opieki społecznej i zdrowotnej – szpitalnictwo wojskowe w epoce nowożytnej. *Medycyna Nowożytna*. T. 22: 2016 z. 1 s. 55–77, streszcz. ang.

Od XV w.

4471. MAKUCH Marcin: Legnica w kolorze miedzi. 60 lat Huty Miedzi „Legnica”. Legnica 2015.

Rec.: Stolarczyk Tomasz, *Szkice Legnickie*. T. 37: 2016 s. 435–439.

4472. MALIKOWSKI Jacek: Nowowiejscy strażacy siłą sprawczą działań środowiskowych 1917–2017. Mierzęcice–Będzin–Nowa Wieś 2017 Oddz. Będziński Stow. Autorów Pol.; Ochotnicza Straż Pożarna 8° ss. 192, il.

4473. MAŁKOWSKI Jacek: O rodzie Brodowskich herbu Łada i majątku Psary w powiecie ostrowskim. Ostrów Wielkopolski 2015 Muzeum M. Ostrowa Wielkopolskiego 8° ss. 260. (Biblioteka Ostrowska; t. 17).

Rec.: Durka Jarosław, *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 17: 2017 s. 327–330.

4474. MARCINIAK Damian: Hotel Francuski Jankiewiczów – elegancja, dobra zabawa i... fiołki. *Rocznik Gostyński*. T. 3: 2016 s. 147–152.

W Gostyniu w l. 1866–1939; kolejni właściciele: Michał (1831–1895), Suzanne (1836–1913) i syn Kalikst (1871–1940).

4475. MARKOWSKA Marzena: Z dziejów pracowni kapeluszy „Pani” w Gdyni. *Rocznik Gdyni*. Nr 28: 2016 s. 75–80.

W l. 1932–1990.

4476. MAZUR Anna: Opieka społeczna w powiecie janowskim w latach 1914–1945. Lublin 2017 Tow. Nauk. KUL 8° ss. 276, il., streszcz. ang. Tow. Nauk. KUL. (Prace z Dziejów Szkolnictwa i Opieki Społecznej w Polsce; t. 18).

4477. [MIASTA prywatne w sieci miejskiej Królestwa Polskiego i Rzeczypospolitej Obojga

Narodów. Materiały z konferencji naukowej, Zamość, 23–24 IV 2015 r.]. Red. nauk. Zdzisław Noga, Ryszard Szczygieł. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 77 (specjalny): 2016 s. 9–456, il., streszcz. ang.

Treść: Noga Zdzisław, Szczygieł Ryszard: Miasta prywatne w sieci miejskiej Królestwa Polskiego i Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Uwagi wstępne s. 9–11; Szczygieł R.: Miasta prywatne w Polsce od XIV wieku do 1772 roku – chronologia lokacji, właściciele, pełnione funkcje s. 13–45; Goliński Mateusz: Miasta prywatne na Śląsku – zarys problemu s. 47–71; Gliński Radosław: Wpływ rodu Schaffgotschów na kształt przestrzenny i architektoniczny miast Gryfowa Śląskiego i Mirska w średniowieczu i nowożytności s. 73–92; Stoń Marek: Miasta prywatne w sieci miejskiej Wielkopolski XV–XVI wieku s. 93–123; Kiryk Feliks: Małopolskie miasta prywatne w XIII–XVI wieku s. 125–141; Janeczek Andrzej: Miasta prywatne na Rusi Koronnej do końca XV wieku s. 143–178; Zajac Andrij: Miasta prywatne Wołynia w XVI i pierwszej połowie XVII w. Liczba i specyficzne cechy funkcjonowania s. 179–198; Biłous Natalia: Miasta prywatne Kijowszczyzny w XVI i pierwszej połowie XVII w.: specyfika rozwoju i funkcjonowania s. 199–215; Krasnowolski Bogusław: Układy przestrzenne miast prywatnych w Małopolsce. Wybrane przykłady s. 217–244; Eysymontt Rafał: Małe miasta prywatne na Dolnym Śląsku – układy przestrzenne s. 245–269; Jusiak Paweł: Działalność fundacyjna właścicieli na terenie miast prywatnych Rzeczypospolitej w XVI–XVIII wieku s. 271–296; Miodunka Piotr: Elity w małych miastach prywatnych Małopolski w XVII–XVIII wieku s. 297–318; Kukło Cezary: Struktury demograficzne i etniczne miast prywatnych w Koronie w XVI–XVIII wieku. Uwagi wstępne s. 319–356; Kaźmierczyk Adam: Żydzi w miastach prywatnych. Wybrane aspekty s. 357–378; Wijaczka Jacek: Reformacja w miastach prywatnych w Koronie w XVI wieku s. 379–406; Mikołajczyk Marian: Sądownictwo w miastach prywatnych w Polsce XVI–XVIII wieku. Problem odrębności postępowania w sprawach kryminalnych s. 407–425; Słomski Michał: Sieć miast kościelnych ziem polskich Korony w XVI wieku. Przyczynę do problematyki s. 427–456.

4478. MIASTO i wieś w XIX i XX wieku – procesy modernizacyjne. *Rocznik Łódzki*. T. 66: 2017 s. 151–205, streszcz. ang.

Treść: Ślusarek Krzysztof: Wieś galicyjska 1772–1914 – stagnacja czy rozwój? s. 151–165; Caban Wiesław, Kita Jarosław: Ziemiaństwo Królestwa Polskiego wobec modernizacji rolnictwa. Stan i potrzeby badań s. 167–179; Mędrzecki Włodzimierz: Model posttradycyjny jako forma odpowiedzi wsi polskiej na wyzwania XIX i XX wieku s. 181–187; Śmiechowski Kamil: Samorząd miejski jako szansa i zagrożenie dla modernizacji miast w Królestwie Polskim na początku XX wieku s. 189–205.

4479. MICHAŁSKI Tomasz: Młyn motorowy „Suszyce” we Włocławku (1921–1977) w świetle źródeł archiwalnych. *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 32: 2017 s. 161–181, streszcz. ang.

4480. MIECZKOWSKI Zbigniew: Rzeka Drawa i 100-lecie elektrowni wodnej w Borowie. Kalisz Pomorski–Piła 2017 Przeds. Poligraficzno-Reklamowe Tongraf 8° ss. 238, il., mapy. XIII–XXI w.

4481. MIERNIK Piotr: Przemysł Aleksandrowa Kujawskiego w latach 1897–1950.

Ziemia Kujawska. T. 25: 2016 s. 105–132, streszcz. ang.

4482. MIESZCZANIE. *Kronika Miasta Poznania*. [R. 85]: 2017 [nr] 4 s. 11–288.

Treść: Podemski Krzysztof: Od stanu mieszczańskiego do nowej klasy średniej s. 11–21; Jurek Tomasz: Mieszczańskość poznańska (i nie tylko) w wiekach średnich s. 22–36; Manyś Bernadetta: Słów kilka o mieszczaństwie doby wczesnonowożytnej (XVI–XVIII w.) na przykładzie Poznania s. 37–50; Makowski Krzysztof A.: Mieszkańcy Poznania w I połowie XIX wieku s. 51–66; Molik Witold: „Zwyczejni ludzie w dobrym gatunku”. Polskie drobnomieszczaństwo w Poznaniu i innych miastach wielkopolskich w XIX i na początku XX wieku s. 67–104; Strykowski Krzysztof: „Bitwa o handel” w Poznaniu s. 107–119; Schmidt Filip, Skowrońska Marta: My, poznańscy mieszczaństwo. Style życia poznańców w średnim wieku i dyskusja nad nowym i starym mieszczaństwem s. 120–136; Głaz Jakub: Mieszczańskie mieszczaństwo s. 137–146; Grzeszczuk-Brendel Hanna: Poznańskie mieszkania burżuazji na przełomie XIX i XX wieku s. 149–162; Skuratowicz Jan: Standardy mieszkaniowe w Poznaniu po 1900 roku s. 163–173; Wróbel Hanna, Michalak Monika: „Całość imponująca rozsądkiem”. Mieszczański dom w międzywojennym Poznaniu s. 174–190; Pawłowicz Iwona: Byliśmy rodziną kupiecką s. 191–206; Głaz Jakub: Swojscy, nasi, bogaci s. 207–222; Korduba Piotr: Mieszkać luksusowo. Rozważania nad kulturą mieszkalną zamożnych poznańców ostatnich dziesięcioleci Peerelu s. 223–237; Piotrowska Marta: Poznańskie restauracje. Wokół rodzinnego obiadu s. 238–252; Grzeszczuk-Brendel Hanna, Nowak Marek: Między kamienicą i kwartałem. Refleksja na temat rewitalizacji poznańskiej kamienicy s. 255–271; Piątek Grzegorz: Przelotny romans z kamienicą. Czy architektura Poznania jest mieszczańska? s. 272–288.

4483. MIKOŁAJEWSKA[–ANTCZAK] Anna: Pejzaż usłany dworami. Polscy ziemianie w uścisku Historii. Wyd. 2, zm. i popr. Zielów 2017 Marland 2 Marek Rusak 8° ss. 178, nlb. 2, il.

Region bełchatowski w l. 1801–1945.
Wyd. 1. 2012.

4484. MIKURDA Ryszard: SHL-ką przez gołoborze. Historia, ludzie, wydarzenia. Wyd. 3, zm., rozsz. Kielce–Zagnańsk 2017 Bog & Art 8° ss. 199, nlb. 1, il.

Motocykle w l. 1937–2017.
Wyd. 1. 2007.

4485. MIODUNKA Piotr: Demograficzny i gospodarczy potencjał małych miast południowej Polski od końca XVI do początku XIX wieku. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 78: 2017 s. 131–161, streszcz. ang.

4486. MIRAJ Krzysztof: Dawna eksploatacja torfu na orawskich torfowiskach. *Rocznik Babiogórski*. T. 18: 2017 s. 39–50, streszcz. ang., czes.

Polska Orawa, 2. poł. XIX w. do lat 60. XX w.

4487. MISTEWICZ Anna, Tucholski Zbigniew: Wiślane porty Warszawy. Historia infrastruktury żeglugi śródlądowej stolicy. Warszawa

2017 Urząd M. St. Warszawy; Biuro Stołecznego Konserwatora Zabytków 8° ss. 177, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Od 1801 r.

Rec.: Skalimowski Andrzej, *Almanach Warszawy*. T. 11: 2017 s. 411–413.

4488. MLECZKO Grzegorz: Krakowskie gazownictwo – to już ponad 160 lat... Wyd. 2, rozsz. Kraków 2017 PSG OZG Kraków 8° ss. 159, nlb. 1, il.

Od 1856 r.

Wyd. 1 pt.: 150 lat Gazowni Krakowskiej. Kraków 2006.

4489. MROCZKA Wojciech: Nadleśnictwo Kolbuszowa. Dzieje leśnictwa w dorzeczu Przywry i Zyzogi. Rzeszów–Kolbuszowa 2017 Edytorial; na zlec. Nadleśnictwa Kolbuszowa 8° ss. 540, il.

XX–XXI w.

4490. MUELLER-BIENIEK Aldona: Rośliny użytkowane w Małopolsce od neolitu. Przewodnik opracowany w oparciu o materiały archeobotaniczne i źródła pisane. Kraków–Kłaj–Łomża 2017 Inst. Hodowli i Aklimatyzacji Roślin Państw. Inst. Badawczy. Zakł. Doświadczalny Grodkowice; Logo TK Marcin Trojanowski 8° ss. 52, il., mapa.

Lata 6000 p.n.e. – 1500.

4491. MÜLDNER-NIECKOWSKI Piotr: Władysław Biegański [1857–1917] i jego etyka lekarska. *Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego*. T. 153: 2017 nr 21 s. 11–18.

4492. MUSZYŃSKA-JELESZYŃSKA Dominika, Marciniak Żaneta, Wasil Rafał: Rola Międzynarodowej Drogi Wodnej E70 w rozwoju regionalnym i lokalnym. Gdańsk 2017 Urząd Marszałkowski Woj. Pomorskiego 8° ss. 336, il.

Lata 1775–2017.

4493. MYŚLIŃSKI Michał: Między tradycją a patriotyzmem – słownictwo fachowe krakowskich złotników i jubilerów na początku XX wieku. *Rocznik Krakowski*. T. 83: 2017 s. 233–238, streszcz. ang.

Do lat 20. XX w.

4494. NIEMYJSKI Zbigniew: 105 lat Elekrowni „św. Jerzego” (Elektrische Zentrale Carmerschacht, Gieschegrube). Katowice-Nikiszowiec 2017 Zbigniew Niemyjski 4° ss. 192, il.

Wydział V „Wieczorek” w Katowicach w l. 1908–2014.

4495. NIESTRAWKA Maria: Radliniec („Wilhelmswalde”) – wzorcowa wieś niemiecka. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 1 s. 39–50.

W pow. średzkim, XVIII–XX w.

4496. NOWASTOWSKI Janusz: Historia oceny jakości wyrobów elektrycznych w Polsce. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 3 s. 183–199, streszcz. ang.

Lata 1918–2013.

4497. NOWIŃSKI Tadeusz: Szkice o rzemiośle, polityce gospodarczej i Krakowie w XX wieku. Kraków 2017 Fund. Zwierzyniecka 8° ss. 430, nlb. 2.

4498. NOWOTNIK Wojciech: Zarys dziejów dworca Szczecin Główny. *Kronika Szczecina*. Nr 35: 2016 [dr.:] 2017 s. 107–124.

Od 1838 r.

4499. OBETKON Rafał: Stosunki majątkowe na wsi pszczyńskiej od połowy XVII do połowy XX wieku. Studium na przykładzie wsi Miedźna. Pszczyna 2017 Pro Memoria. Stow. „Bitwy pod Pszczyną 1939” 8° ss. 254, il. (Pszczyńskie Epizody Historyczne; t. 7).

4500. [OGIEWA-SEJNOTA Monika, Tarnowski Piotr]: Para buch... miasto w ruchu. Historia kolei stargardzkiej w XIX i XX wieku. Teksty i wybór rycin... Stargard 2017 Muzeum Archeol.-Hist. 8° ss. 79, nlb. 1, il., mapy.

4501. OLEJNICZAK Julia: Praca domowa i aktywność zawodowa kobiet poznańskich na przełomie XIX i XX wieku. *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 67–74.

4502. OLSZEWSKI Jurek: Historii [!] Kliniki Otolaryngologii WAM i UM w latach 1958–2017. Łódź 2017 Jurek Olszewski 4° ss. 691, il.

4503. OLSZEWSKI Jurek: Zarys historii otolaryngologii Wojska Polskiego w latach 1918–2016. Łódź 2016 Jurek Olszewski 8° ss. 98, il.

4504. OŁENICZ-BERNACKA Ewa: Cukiernia Brzozowskich w Bolesławcu. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.:] 2017 s. 143–147.

Po 1945 r.

4505. OŚRÓDKA Leszek S.: Historia poczty w Łodzi 1824–1919. Album znaków pocztowych stosowanych w placówkach pocztowych Łodzi do 1918 roku. Łódź 2017 Leszek S. Ośródka 4° ss. 370, il., streszcz. ang., pol.

4506. PAŃSTWO wobec kolei żelaznych w Polsce. Red. Michał Kapias, Dawid Keller. Rybnik 2017 Muzeum 8° ss. 495, il., streszcz. ang., niem.

Treść: Kapias Michał: Rola państwa w realizacji dobra wspólnego – aspekty personalistyczne s. 15–35; Mielcarek Andrzej: Państwo a koleje. Przyczyny i skutki reformowania kolei w Europie od XIX do początku XXI w. s. 37–69; Ciechański Ariel:

Inicjator „versus” likwidator. Zmiana roli samorządów w kształtowaniu sieci kolei wąskotorowych w Polsce na tle innych rozwiązań europejskich s. 71–91; Balińska Grażyna: Strategiczne i gospodarcze walory kolei w służbie państwa polskiego s. 93–106; Machowski Tomasz: Ropał. Z dziejów nowatorskiej metody opalania parowozów na kolejach galicyjskich s. 107–119; Lulewicz Dominik: Wezeł kolejowy Podgórze i wpływ lokalnego samorządu na jego kształtowanie się do 1915 r. s. 121–161; Keller Dawid: Regulator, właściciel czy...? Dyskusje o roli państwa wobec kolei w okresie międzywojennym – wprowadzenie do zagadnienia s. 163–180; Majewski Mariusz W.: Interwencje państwa w zakresie komunikacji (1937–1939) s. 181–200; Czech Alojzy: Naukowe zarządzanie a koleje żelazne s. 201–220; Tejszerska Anna: Symbole narodowe w architektonicznym wystrój obiektów kolejowych II Rzeczypospolitej s. 221–263; Balińska-Ciężki Dorota: Troska Państwa Polskiego o pracowników kolejowych w okresie międzywojennym s. 265–278; Wójcik Jacek: Wydawnictwa reklamowe kolei państwowych w Niemczech w okresie dwudziestolecia międzywojennego s. 279–291; Kruk Bartosz: Militaryzacja kolei jako element umacniania władzy ludowej w Polsce po II wojnie światowej s. 293–307; Berezzyński Zbigniew: Koleje pod specjalnym nadzorem. Aparat bezpieczeństwa Polski Ludowej jako instrument nadzoru państwowego nad koleją w latach 1945–1956 s. 309–349; Böhme Daniel: Niespełnione marzenia Polskich Kolei Państwowych s. 351–364; Nigrin Tomáš: Kontakty transportowo-polityczne między Kolejami Czechosłowackimi a Polskimi Kolejami Państwowymi w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX w.: bratnia współpraca czy ochrona własnych interesów? s. 365–379; Synowiec Andrzej: Bezpieczeństwo pracy na kolei – wypadki pracowników kolejowych Przedsiębiorstwa Wagonów Sypialnych i Restauracyjnych „Wars” w Krakowie s. 381–410; Biszczanik Grzegorz: Niepaństwową linią kolejową Zielona Góra–Szprotawa. Nacjonalizacja, upadek, próby reaktywacji s. 411–425; Leśniewski Sebastian: Wybrane aspekty budowy wagonów w Niemczech na przykładzie wrocławskich zakładów Linke-Hofmann-Busch s. 427–434; Starczewski Patrick: Przejmowania zakładów przemysłowych przez Polaków we Wrocławiu na przykładzie Linke-Hofmann Werke w 1945 r. s. 435–446; Załuski Daniel, Rzepnicka Sylwia: Historia budowy i reaktywacji Kolei Kokoszkowskiej w postaci Pomorskiej Kolei Metropolitalnej s. 447–464; Drewnowski Arkadiusz: Usamorządowanie kolei w Polsce – przeszłość, teraźniejszość, przyszłość s. 465–481; Soida Krzysztof: Ustawa o transporcie kolejowym przesądza o (być, albo) nie być kolei s. 483–495.

4507. PAPROCKA-LIPIŃSKA Anna: Powstanie i rozwój lecznictwa bólu przewlekłego w Polsce w latach 1945–1991. Gdańsk 2017 Gdański Uniw. Medyczny 8° ss. 202, nlb. 2, il.

4508. PARTRIDGE Agnieszka: Libanowie, Fränklowie, Kadenowie, Żuliani, Godziccy... Krakowskie rodziny działające w branży budowlanej na przełomie XIX i XX wieku. *Rocznik Krakowski*. T. 83: 2017 s. 185–207, streszcz. ang.

Lata 1850–1945.

4509. PASZTA Andrzej, Paszta Piotr: Kwesty publiczne w Częstochowie w przededniu i po I wojnie światowej. *Ziemia Częstochowska*. [T.] 43: 2017 s. 63–75, streszcz. ang.

4510. PAWLICKI Ryszard Wojciech: Wschodniopruski król drewna. *Rocznik Mazurski*. T. 21: 2017 s. 39–48.

Richard Anders (1856–1934).

4511. PAŹDZIORA Jan: Przed wielką miedzią. Bolesławiec 2016 [b.w.] 4° ss. 48, il.

Zagłębie miedziowe.

Omów.: Strauchold Grzegorz, *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.:] 2017 s. 219–220.

4512. PECENIK Piotr: Transport w Śródmieściu Warszawy w latach 1960–2015. Porównanie z innymi miastami w Europie. Rozprawa doktorska obroniona na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej w 2017 roku. Warszawa 2017 Piotr Pecenik 8° ss. 157, nlb. 1, il.

4513. PIÓREK Marian: Początki spółdzielczości na Kolbuszowszczyźnie (XIX–XX w.). Kolbuszowa 2017 Marian Piórek; na zlec. Banku Spółdzielczego 8° ss. 276, il.

Lata 1879–1990.

4514. PIWOWARCZYK Przemysław: Rolnictwo i rolnicy w Bogucicach ze szczególnym uwzględnieniem rodziny Nyców. Chorzów 2017 Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie” 8° ss. 232, il., streszcz. ang. Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie”. (Monografie i Materiały; 8).

Obecnie dzielnica Katowic, XIX–XX w.

4515. PLACETY Ireneusz: 70 lat Aresztu Śledczego w Dzierżoniowie. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 26: 2016 [dr.:] 2017 s. 268–272.

4516. PLECHÓW. Historia majątku ziemskiego. Praca zbior. pod red. Waldemara Bukowskiego. Kraków 2016.

Rec.: Kowalik Krystyna: O małej architekturze sakralnej ziemi sandomierskiej. *Malopolska*. [T.] 19: 2017 nr 3 s. 321–327.

4517. PLUCIŃSKI Józef: Z dziejów świnoujskiej przeprawy promowej. Świnoujście–Białystok 2017 Żegluga Świnoujska; Buk 4° ss. 169, il.

XVIII–XXI w.

4518. PLUSKOWSKI Piotr: Skoczowskie autobusy Jana Molina [1892–1940]. *Kalendarz Miłośników Skoczowa*. [R.] 17: 2016 s. 55–65.

Fabryka produkująca i remontująca autobusy, zał. w Skoczowie w 1935 r., znacjonalizowana w 1949 r.

4519. POLAŃSKA Hanna: 150 lat pierwszej linii tramwaju konnego w Warszawie. *Almanach Warszawy*. T. 11: 2017 s. 279–295, streszcz. ang.

Lata 1865–2016, transport konny do r. 1883.

4520. POLIŃSKI Marcin: Gdyńskie rybołówstwo. *Rocznik Gdyński*. Nr 29: 2017 s. 93–118.

Od XIV w.

4521. POPIOŁEK Joanna: Powódzie w Warszawie przed rokiem 1800. *Almanach Warszawy*. T. 11: 2017 s. 123–131, streszcz. pol., ang.

Toż w jęz. ang.: *Floods in Warsaw before 1800* s. 133–141. Od 1475 r.

4522. POTONIEC Bogdan: Wodne zakłady przemysłowe Grybowa i Białej Niżnej. *Almanach Sądecki*. R. 26: 2017 nr 1/2 s. 36–54.

Od XIV w.

4523. POZNAŃ w działaniu. Społeczne inicjatywy dawniej i dziś. Pod red. Małgorzaty Praczyk. Poznań 2017 Stow. Czasu Kultury 8° ss. 271, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Biblioteka Czasu Kultury; t. 45).

Z treści: Hinc Alina, Praczyk Małgorzata: Praca organiczna. Teoria i praktyki s. 15–38; Okulewicz Piotr: Trudna niepodległość – co zostało z idei pracy organicznej w Poznaniu i w Wielkopolsce w okresie międzywojennym s. 39–67; Topolska Anna: Poprzez PRL: współpraca, współdziałanie i etos pracy organicznej w epoce PRL w Poznaniu (i Wielkopolsce) s. 68–85; Pluciński Przemysław: Od globalnego do lokalnego (i z powrotem). Miejskie ruchy społeczne i organizacje obywatelskie w Poznaniu w latach 2000–2015 s. 89–115; Krzyżański Piotr: Inicjatywy ekologiczne w Poznaniu w latach 1989–2016. Wybór subiektywny s. 116–129; Skórzyńska Izabela: Organiczne alternatywy? Rzecz o współczesnym poznańskim teatrze alternatywnym s. 130–153; Iwański Mikołaj: Uwagi o pragmatyce miejskich konfliktów i zaletach braku dialogu. Analiza wybranych konfliktów na polu kultury w Poznaniu w latach 2010–2014 s. 154–163.

4524. PÓŁWIECZE Polkowice. Przemiany społeczno-gospodarcze w latach 1967–2017. Red. Włodzimierz Olszewski. Polkowice 2017 Wydaw. Uczelni Jana Wyżykowskiego 8° ss. 291, il., mapy + dysk optyczny (CD).

Z treści: Tyszkiewicz Jakub: Dylematy miejskiego rozwoju Polkowic s. 15–25; Czaja Stanisław: Etapy i determinanty rozwoju gospodarczego Polkowic po II wojnie światowej s. 27–61; Olszewski Włodzimierz: 50 lat polkowickiej edukacji. Od kształcenia formalnego do „Life Long Learning” (kształcenia przez całe życie) s. 63–84; Mich-Rutkowska Katarzyna, Bielak Cecylia, Przychodzeń Anna: Wpływ biblioteki na kształtowanie kultury w Polkowicach w latach 1967–2017 s. 179–228; Langefeld Łukasz: Rozwój życia religijnego w Polkowicach na przestrzeni ostatnich 50 lat s. 229–251; Józków Beata: Świadomość historyczna młodzieży – poczucie przynależności młodych polkowiczank do Dolnego Śląska s. 253–263.

4525. PROBLEMY energetyczne Polski. Cz. 1: Surowce. Red. nauk. Anna Jarosz-Nojszewska, Wojciech Morawski. Warszawa 2016 Oficyna Wydawnicza SGH. Szkoła Główna Handlowa 8° ss. 224, il.

Treść: Podolska-Meducka Aldona: Zagłębia węglowe w II Rzeczypospolitej s. 11–31; Morawski Wojciech: Galicyjskie zagłębia naftowe s. 33–50; Łazor Jerzy: Import i eksport polskiego węgla w okresie międzywojennym s. 51–69; Jarosz-Nojszewska Anna: Hutnictwo żelaza w Drugiej Rzeczypospolitej s. 71–90; Dwilewicz Łukasz: Polityka energetyczna PRL s. 93–138; Kaliński Janusz: Zagłębia węgla brunatnego w Polsce po 1945 r. s. 139–161; Luszniwicz Jacek: Gra o „czarne złoto”. NSZZ „Solidarność” wobec skutków skrócenia czasu

pracy w górnictwie węgla kamiennego (od sierpnia 1980 do maja 1981 r.) s. 163–207; Zawistowski Andrzej: Prąd z torfu – niezrealizowana koncepcja polskiej elektrowni torfowej w Wiźnie. Fakty i konteksty s. 209–224.

Rec.: Grata Paweł, *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 78: 2017 s. 431–437.

4526. PROCNER Jan: Od kuczy do zómku. Dzieje gospodarstw i budynków mieszkalnych w Wiśle. Wisła–Cieszyn 2017 Luteranin. Parafia Ewangelicko-Augsburska; Interfon 4° ss. 120.

XVII–XX w.

4527. PRZENIOSŁO Małgorzata: Pomoc dzieciom w działalności Rady Główniej Opiekuńczej w latach 1915–1921. Kielce 2017 Wydaw. UJK 8° ss. 500, nlb. 4, il.

4528. PUCEK Janina: Pozostały nie tylko wspomnienia. Monografia Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej w Poddebicach, lata 1965–2000. Wyd. 2, popr. Poddebice–Sieradz 2016 Prof-Art 8° ss. 79, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2001.

4529. RACHUNKOWOŚĆ wczoraj i dziś. Wybrane problemy. Opracowanie zbiorowe. Pod red. Sławomira Jędrzejewskiego. Łódź 2017 SIZ 8° ss. 140, nlb. 1, il.

XIX–XXI w.

4530. RAJZAKOWSKI Krzysztof, Bojanowska Agata, Bober-Tubaj Anna: 70 lat Cechu Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości w Bolesławcu 1946–2016. Bolesławiec 2016.

Omów.: Strauchold Grzegorz, *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr:] 2017 s. 220–221.

4531. RAKOCZY Arkadiusz St[anisław], Boruc Łukasz: Właściciele Duczek i Lipinek na przestrzeni dziejów do roku 1877. *Rocznik Wołomiński*. T. 13: 2017 s. 29–44.

Od 1478 r.

4532. RAMS Adrian: 170 lat Kolei Krakowsko-Górnośląskiej w Szczakowej. Przeszłość, teraźniejszość, perspektywy. Jaworzno 2017 Muzeum M. Jaworzna 4° ss. 63, il., mapy.

4533. RENZ Regina: Przedsiębiorstwa przemysłowe w Staropolskim Zagłębiu Przemysłowym w XIX i XX wieku (do 1939 roku). *Między Wisłą a Pilicą*. T. 18: 2017 s. 73–89, streszcz. ang.

4534. ROGIŃSKI Andrzej: Bitwy o metro. Warszawa 2008 Oficyna Wydaw.-Poligr. „Adam” 8° ss. 144.

Warszawskie plany i zmagania realizacyjne od 1925 r.

Rec.: Borkowski Julian, Morawski Romuald, *Almanach Warszawy*. T. 9: 2015 s. 365–370.

4535. ROLA samorządu w rozwoju komunikacji na przykładzie Sochaczewskiej Kolei Sejmikowej oraz Kolei Mazowieckich i Warszawskiej Kolei Dojazdowej w 100-lecie odzyskania niepodległości Polski oraz 20-lecie Samorządu Województwa Mazowieckiego. Materiały z konferencji, 6 listopada 2017 r. Zespół red. Renata Broniek, Maria Fudała, Dominika Leszczyńska, Walentyna Rakiel-Czarnecka. Warszawa 2017 Stacja Muzeum 8° ss. 48, il.

Lata 1842–2017.

4536. ROLA-STĘŻYCKI Andrzej Zygmunt: Gostomia i jej dziedzice. Różanna 2017 Inst. Genealogii. Pol. Kapituła Heraldyków i Genealogów 8° ss. 77, il., mapy.

XV–XXI w.

4537. ROMAN Podoski. Pionier elektryfikacji kolei w Polsce. Warszawa–Zielonka 2016 Warszawska Firma Wydawnicza; na zlec. Tow. Przyj. Zielonki 8° ss. 158, nlb. 11, il. Tow. Przyj. Zielonki. (Zielonkowskie Zeszyty Historyczne; nr 4/2016).

Treść: Bublewski Janusz: Życiorys Romana Podoskiego [1873–1954] s. 9–20; Podoski Jan: Wspomnienie syna s. 21–42; Hniedziewicz Magdalena: Wspomnienie wnuczki s. 43–60; Karst Jacek: Elektryfikacja warszawskich tramwajów s. 61–66; Synowiec Andrzej: Wkład Romana Podoskiego w elektryfikację polskich kolei w odrodzonym Państwie Polskim s. 67–84; Synowiec Andrzej: Wpływ myśli Romana Podoskiego na przemiany w kolejnictwie w odrodzonym Państwie Polskim – problematyka prądów błądzących oraz silników trakcyjnych prądu stałego s. 85–112; Jan Podoski 1904–1998. Życiorys Jana Podoskiego. Oprac. Janusz Bublewski s. 113–138; Marta Podoska-Koch 1905–2003. Życiorys Marty Podoskiej-Koch. Oprac. Magdalena Hniedziewicz s. 139–156.

4538. ROSTKOWSKI Tadeusz: Ochotnicza Straż Pożarna w Wyśmierzycach 1917–2017. 100 lat w służbie społeczeństwa. Wyśmierzyce 2017 Wydaw. Diec. Radomskiej 8° ss. 160, il.

4539. RÓŻYCKI Sebastian: Historia gliwických browarów działających w XIX i XX w. (nowe ustalenia). *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 27: 2017 s. 169–207, streszcz. niem., ang.

4540. SANDECKI Marek: Włocławek nad Wisłą. Żegluga od czasów najdawniejszych do końca ery parowców. Włocławek 2015 Oficyna Wydaw. „Lars-Antyki” we Włocławku 8° ss. 332.

Rec.: Kunikowski Stanisław, *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 32: 2017 s. 220–222.

4541. SCHYMANIETZ Magdalena: Transmigration schlesischer Ärzte nach Nordrhein-Westfalen seit den 1970er Jahren mit besonderer Berücksichtigung der Krankenhausärzte.

Medycyna Nowożytna. T. 22: 2016 z. 2 s. 153–167, streszcz. ang.

4542. SĘTOWSKI Juliusz: Szkic do dziejów oddziału częstochowskiego Towarzystwa Ochrony Zdrowia Ludności Żydowskiej TOZ w Polsce. *Almanach Częstochowy*. [T. 30]: 2017 s. 188–197.

Lata 1921–1942.

4543. SIELICKI Tomasz: Przez wrocławskich ulic sto... Historia tramwajów we Wrocławiu. Wrocław 2012.

Rec.: Tyszkiewicz Jakub, *Rocznik Wrocławski*. R. 13/14: 2016 s. 313–314.

4544. SIELICKI Tomasz: Wrocławskie tramwaje konne. Łódź 2017 Księży Młyn Dom Wydawniczy 4° ss. 405, il., streszcz. niem.

Lata 1876–1906.

4545. SŁUSZKIEWICZ Barbara: Dzieje rynku w Nowym Targu. Zabudowa, mieszkańcy i użytkownicy (1719–1945). Nowy Targ 2017 Podhalańskie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 589, tabl. złoż. 1, il.

4546. SŁUŻBA Zdrowia w Czempiniu wczoraj i dziś. Red., zbiór informacji Stanisław Wiśniewski. Czempień 2017 Uni-Druk 8° ss. 122, il.

Treść: Ochrona zdrowia – z kroniki Miasta Czempinia s. 21–30; Przychodnie lekarskie s. 31–48; Gabinety specjalistyczne s. 49–51; Lokalne apteki s. 53–59; Aptekarze Czempiniacy: Zygmunt Miliecki [1813–1878], Franciszek Płoszyński [1863–1949], Stanisława Chudzińska [1913–2008] s. 61–63; Przychodnie weterynaryjne s. 65–67; Pracujący na terenie gminy weterynarze s. 69–75; Czempiniacy lekarze – biogramy s. 77–102; Wspomnienia s. 103–121.

4547. SMOCZYŃSKI Rafał, Zarycki Tomasz: Totem inteligencji. Arystokracja, szlachta i ziemiaństwo w polskiej przestrzeni społecznej. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 303, nlb. 1, il. IFiS PAN.

XX–XXI w.

4548. SMOLNICKI Marcin: Uzarzewo we wspomnieniach Stefana Stablewskiego. *Przeгляд Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 205–221, streszcz. ang.

Wieś koło Swarzędza w l. 1904–1945.

4549. SOBALSKI Franciszek: Krótka historia przemysłu Częstochowy XIX–XXI w. *Ziemia Częstochowska*. [T.] 43: 2017 s. 39–62, streszcz. ang.

4550. SOBECKI Włodzimierz: Historia przedsiębiorczości Bydgoszczy. Wybrane fragmenty historii przedsiębiorczości z akcentami

niemieckimi. Bydgoszcz 2017 Włodzimierz Sobecki 8° ss. 201, il. (Bydgoszcz – Bromberg; cz. 7).

XVIII–XXI w.

4551. „SOLIDARNOŚĆ” w Trzebinii. Powstanie i działalność. Praca zbior. pod red. Jolanty Piskorz. Trzebinia 2017 MBP im. Adama Asnyka; Stow. Wspólna Trzebinia; Promo 8° ss. 264, il.

Treść: Powstanie „Solidarności” w Polsce s. 9–14; Początki NSZZ „Solidarność” na terenie Trzebinii s. 15–81; Stan wojenny, internowania, represje s. 82–120; Trzebińska „Solidarność” w aktach SB s. 121–174; Trzebińska „Solidarność” po 1989 roku s. 175–221; Obecne struktury lokalnej „Solidarności” s. 222–237; Aneks s. 238–245; Dokumentacja fotograficzna s. 249–264.

4552. SOSNA Jan: 70 lat Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Barlinku. Warszawa 2017 Biomal 8° ss. 207, nlb. 1, il.

Lata 1947–2017.

4553. STANISZEWSKI Tomasz Zbigniew: Elektrownia miejska w Radomiu 1901–1956. Radom 2017 Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia” 4° ss. 178, tabl. 61, il. Stow. Elektryków Pol. Oddz. Radomski im. prof. Włodzimierza Krukowskiego.

4554. STAWIARSKA Teresa: Karpowicze i bankier Tepper. Przyczynek do losów warszawskiej inteligencji u schyłku XVIII i w XIX w. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 4 s. 495–505, streszcz. ang.

Wpływ bankructwa Piotra Ferdynanda Teppera (1713–1794) na sytuację materialną Donatego Karpowicza (1770–ok. 1820) i jego synów Kacpra Jana (1802–1879), Kazimierza (1803–1876) i Augustyna (1815–1894).

4555. STĘPIEŃ Piotr M.: Dawne studnie, wodociągi i kanalizacja na Wawelu. *Studia Waweliana*. T. 17: 2016 s. 5–29, streszcz. ang. Od XVI w.

4556. STOCHMAL Tomasz: Zapomniane linie kolejowe kujawsko-pomorskiego. Toruń 2017 STOTOM 8° ss. 238, il.

Lata 1851–2017.

4557. STOGOWSKA Anna Maria: Edukacja, emancypacja, charytatywność. Płockie organizacje kobiece XX wieku. Płock–Sierpc 2016.

Rec.: Gołębiwski Grzegorz, *Płocki Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 9: 2017 s. 149–155.

4558. STRAŻACY Kielc i ziemi kieleckiej. Red. Stanisław Bukowiec. Bochnia 2017 Agencja Wydawnicza Palindrom 4° ss. 643, nlb. 12, il. (Strażacy).

Treść: Z historii kieleckiej Straży Pożarnej s. 9–46; Zarząd oddziału powiatowego ZOSP RP w Kielcach s. 46–53; Odznaczeni

Złotym Znakiem Związku s. 54–56; Powiat Kielecki – miejsce magiczne s. 57–59; Gmina Bieliny s. 60–83; Miasto i Gmina Bodzentyn s. 84–109; Gmina i Miasto Chęciny s. 110–149; Miasto i Gmina Chmielnik s. 150–181; Miasto i Gmina Daleszyce s. 182–235; Gmina Górnio s. 236–253; Miasto Kielce s. 254–261; Gmina Łagów s. 262–279; Gmina Łopuszno s. 280–305; Gmina Masłów s. 306–325; Gmina Miedziana Góra s. 326–349; Gmina Mniów s. 350–373; Miasto i Gmina Morawica s. 374–441; Gmina Nowa Słupia s. 442–473; Gmina Piekoszew s. 474–509; Gmina Pierzchnica s. 510–533; Gmina Raków s. 534–567; Gmina Sitkówka-Nowiny s. 568–589; Gmina Strawczyn s. 590–621; Gmina Zagnańsk s. 622–640.

4559. STULCZEWSKI Jarosław, Lewiński Damian: Dzieje zawodowego pożarnictwa w Zduńskiej Woli 1957–2017. Zduńska Wola 2017 Tow. Przyj. Zduńskiej Woli; na zlec. Komendy Pow. Państ. Straży Pożarnej 8° ss. 84, il.

4560. SURDACKI Marian: Opieka społeczna w Polsce do końca XVIII wieku. Lublin 2015.

Rec.: Partya Wiesław, *Acta Universitatis Nicolai Copernici. Nauki Humanistyczno-Społeczne*. Z. 438: Pedagogika. [Nr] 33: 2017 s. 129–133; Srogosz Tadeusz, *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 3 s. 420–423; Walewander Edward, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 1/2 s. 216–218; Walewander Edward, *Kościół w Polsce*. [T.] 16: 2017 s. 183–186.

4561. SZELICHOWSKI Stanisław: Motoryzacja w Polsce. Bełchatów–Warszawa 2017 P.H.W. Fenix; PZWL Wydaw. Lekarskie 4° ss. 224, il., mapa.

Lata 1912–2012.

4562. SZLACHTA w miastach Królestwa Polskiego, Rzeczypospolitej, Pomorza i Śląska w XIII–XVIII wieku. *Klio*. T. 42: 2017 nr 3 s. 3–222, streszcz. ang., pol.

Treść: Noga Zdzisław: Szlachta w miastach Królestwa Polskiego, Rzeczypospolitej, Pomorza i Śląska w XIII–XVIII wieku. Uwagi wstępne s. 3–6; Adamska Dagmara: Domy szlacheckie w późnośredniowiecznym i wczesnonowożytnym Głogowie s. 7–30; Burdzy Dominika: Szlachta w Sandomierzu w XVI i na początku XVII wieku s. 31–56; Leśniak Franciszek: Szlachta w Krośnie (XVI–pierwsza połowa XVII wieku) s. 57–74; Poniat Radosław: Przedstawiciele dółów szlacheckich w miastach doby stanisławowskiej s. 75–100; Barylewska-Szymańska Ewa, Maciakowska Zofia: Szlachcic mieszczaninem? Miejsca zamieszkania polskiej szlachty w osiemnastowiecznym Gdańsku s. 101–128; Wnuk Anna: Szlachta w testamentach i inwentarzach mieszczan lubelskich z końca XVI i pierwszej połowy XVII wieku s. 129–158; Drzewiecki Bartosz: Piwnicy herbu Lubicz a Toruń, czyli jak duże i bogate miasto przyciągało szlachtę s. 159–172; Zajac Andrzej: Szlachta w miastach Wołynia w XVI i pierwszej połowie XVII wieku s. 173–202; Mikołajczyk Marian: Szlachta w sądach miast królewskich w sprawach karnych w XVI–XVIII wieku s. 203–222.

4563. SZOPA Iwona: Porcelana „Huty Franciszka” w zbiorach Muzeum Powstań Śląskich. *Rocznik Świętochłowski*. T. 9: 2015 s. 34–51.

Żał. w 1920 r. jako Fabryka Porcelany Czuday w Bykowie (obecnie dzielnica Rudy Śląskiej).

4564. SZPAK Jacek: Gospodarka feudalna w dobrach klasztoru paulinów w Leśniowie w XVIII i XIX wieku. Wybrane zagadnienia. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 4: 2017 s. 9–28, streszcz. ang.

Obecnie część Żerek; lata 1706–1864.

4565. SZYMAŃSKI Marcin J[akub]: Koncepcja budowy elektrowni okręgowej w Łodzi w pierwszej połowie XX wieku. Pomysły, uwarunkowania, próby realizacji. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 3 s. 143–161, streszcz. ang.

4566. SZYMCZYK Maciej: Fabryka papieru w Jeleniej Górze – Zabobrz. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 59–72, streszcz. ang., czes., niem.

XVI–XXI w.

4567. SZYMCZYK Maciej: Fabryka papieru w Młynowie koło Kłodzka. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 10: 2016 s. 57–77, streszcz. ang., niem., czes.

Od 1884 r.

4568. ŚWIĄTEK Małgorzata: Mała energetyka wodna na Pomorzu Zachodnim – historia i współczesność. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 221: *Studia Geographica*. [T.] 10: 2016 s. 166–178, streszcz. ang.

Lata 1951–1995.

4569. ŚWIETLIK Jerzy: Rycerze i szlachta gminy Kijewo Królewskie. Ostromecko–Kijewo Królewskie–Bydgoszcz 2017 Koronis 8° ss. 76, il., mapy.

Kalendarium za l. 1222–2017.

4570. TARNAWA Mieczysław: Tarnawa. Rodzinna firma mistrzów, rzemiosła i społeczników 1934–2017. Bielsko-Biała 2017 Ośr. Wydawniczy „Augustiana” 4° ss. 240, nlb. 4, il.

W Wilkowicach.

4571. TENGOWSKI Piotr J.: Dzieje rzemiosła nowosądeckiego. Nowy Sącz 2017 Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości 8° ss. 673, il.

XIII–XXI w.

4572. TOCZEK Ryszard: 100. rocznica powstania „Żelugi Polskiej”. *Zeszyty Gdynskie*. Nr 12: 2017 s. 239–246, streszcz. ang.

Stowarzyszenie w l. 1917–1926.

4573. TOMCZYK Ryszard: Zwyczaje pogrzebowe i usługi pogrzebowe polskiego Lwowa na przełomie XIX i XX w. *Historia Slavorum*

Occidentis. [R. 7]: 2017 nr 4 s. 71–87, streszcz. ang.

Także w okresie dwudziestolecia międzywojennego.

4574. TOMICKI Julian: Sto lat Ochotniczej Straży Pożarnej w Krzymowie. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 4 s. 124–127.

Od 1917 r.

4575. TRADYCJA pracy organicznej w Wielkopolsce i jej współczesne oblicza. Przykład Ziemi Kościańskiej. Pod red. nauk. Cezarego Trościaka, Violetty Julkowskiej, Bartosza Hordeckiego. Kościan–Poznań 2017 Wydaw. Nauk. Wyzd. Nauk Polit. i Dziennikarstwa UAM 8° ss. 161, il.

Z treści: Julkowska Violetta: Mieczysław Chłapowski [1874–1939] – etos Wielkopolanina w działaniu s. 15–34; Prałat Emilian: W nieskończoności rozwoju i związanej z nim pracy cała przyszłość nasza – rzecz o pracy organicznej nie tylko w Wielkopolsce s. 35–50; Trościak Cezary: Organizacje pozarządowe w Polsce po roku 1989 fundamentem społeczeństwa obywatelskiego. Perspektywa ogólna i lokalna s. 69–90; Trościak Cezary: Stowarzyszenie Oświatowe im. Dezyderyego Chłapowskiego 1997(1841)–2017. W 1841 powstało Towarzystwo Naukowej Pomocy dla Wielkiego Księstwa Poznańskiego, które w 1861 przyjęło nazwę Towarzystwo Naukowej Pomocy dla Młodzieży Męskiej Wielkopolski im. Karola Marcinkowskiego i stanowi punkt odniesienia dla obecnego stowarzyszenia s. 141–161.

4576. TRAPSZYC Artur: Rybacy niezawscy. Studium z dziejów grupy zawodowo-regionalnej w XX wieku. Toruń 2017 Muzeum Etnograficzne im. Marii Znamierowskiej-Prufferowej 8° ss. 268, il., streszcz. ang.

4577. TUŁODZIECKI Marek: Pałace i dwory Działdowszczyzny. *Rocznik Działdowski*. T. 10: 2017 s. 252–266.

4578. URBANIAK Miron: 160-lecie kolei w Lesznie (1856–2016). *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 15–34.

4579. URZĄDZANIE lasu w służbie polskiego leśnictwa. Jubileusz 60-lecia Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej. Red. Aleksandra Dominiewska. Józefów 2016 Oficyna Wydawnicza Forest 4° ss. 447, nlb. 1, il.

Od 1956 r.

4580. UŻYWKI w świetle źródeł archeologicznych i historycznych. Pod red. Justyny Żychlińskiej, Anetty Głowackiej-Penczyńskiej, Andrzeja Klondera. Bydgoszcz 2016 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 226, il. (Jedzą, Piją, Lulki Pałą. Kulturowe aspekty korzystania z używek na przestrzeni dziejów; t. 1).

Treść: Żychlińska Justyna: Altered states of mind – in Bronze and early Iron Ages s. 9–18; Olszewski Bogusław: Kulturowe aspekty stosowania enteogenów w czasach przedhistorycznych i współcześnie s. 19–30; Janas Aleksandra: Stosowanie używek

wśród Sauromatów na podstawie badań nad kamiennymi ołtarzami s. 31–42; Szulist-Płuciniczak Paulina: Co kryje się za zasłoną? Sceny biesiadowania w starożytności – studium wybranych przedstawień s. 43–60; Kajkowski Kamil: Ontoksykacja „w służbie” kultu. Przyczynek do badań obrzędowości Pomorzań doby wczesnego średniowiecza (na tle porównawczym) s. 61–82; Kosiński Łukasz: Symbolika alkoholu we wczesnym kościele iryjskim s. 83–94; Justyniarska-Chojak Katarzyna: Alkohol i jego zastosowanie w staropolskiej medycynie (w świetle poradników medycznych z XVI wieku) s. 95–108; Odrzywolska-Kidawa Anna: Piwo w kulturze życia codziennego (połowa XVI w.) s. 109–124; Kitowski Piotr: W Gdańsku książe, w Toruniu panięta, w Gniewie łągarze, w Nowym chmielarze... Regulacje prawne dotyczące produkcji oraz sprzedaży alkoholu w mniejszym mieście pomorskim a praktyka życia codziennego w końcu XVII i w XVIII wieku s. 125–140; Klonder Andrzej: „Mierny zbytek”. Stół magnacki w Rzeczypospolitej XVII–XVIII wieku oglądany z nieco odmiennej perspektywy s. 141–154; Penkala Anna: „Srebrne tabakierki, garnce gorzalczane i kotły piwne”. Obiekty kultury materialnej jako przejaw rozpowszechniania używek wśród szlachty województwa krakowskiego w pierwszej połowie XVIII wieku s. 155–170; Puziak Jakub: Gliniane łulki z badań archeologicznych w Krakowie jako przykład wschodnioeuropejskiego modelu palenia tytoniu w nowożytnym mieście s. 171–186; Woźny Jacek: Waleory poznawcze archeologicznych znalezisk fajek glinianych z Bydgoszczy s. 187–192; Nawrot-Borowska Monika: Wpływ używek na zdrowie w świetle poradników z II połowy XIX wieku i początku XX wieku s. 193–226.

Rec.: Bis Magdalena, *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 1 s. 119–123.

4581. WACIĘGA Sebastian: Kijaki z Podgórze. *Małopolska*. [T.] 19: 2017 s. 87–98, streszcz. ang.

Rzeźnicy niecechowi z krakowskiego Podgórze, XV–XIX w.

4582. WALACIK Bronisław, Pucka Grzegorz: Własność, właściciele i przynależność terytorialna Żytłowa. *Rudniki 2017 Gm. Ośr. Kultury, Sportu i Rekreacji* 8° ss. 69, il.

Lata 1138–2017.

4583. WANATOWICZ Stanisław: Wytwórnia Mebli Stanisława Weryńskiego. *Rocznik Miejski*. T. 18/19: 2015/2016 [dr:] 2016 s. 229–250.

W Mielcu w l. 1925–1950.

4584. WAWRZYŃSKI Mirosław: Życie publiczne i społeczne Pruszkowa do roku 1921. *Dynamika rozwoju peryferyjnego. Pruszków 2017 Książnica Pruszkowska im. Henryka Sienkiewicza* 8° ss. 223, tabl. 88, il., mapy.

Od 1845 r.

4585. WĄSEK Hubert: Stowarzyszenie architektów w Częstochowie. *Zarys historii. Częstochowa 2017 Stow. Architektów Pol. SARP. Oddz.* 8° ss. 40, il.

Lata 1934–2017.

4586. WĘGRZYN Grzegorz: Tożsamość ekonomiczna Górnoślązaków. *Katowice 2017 Wydaw. Uniw. Ekonomicznego* 8° ss. 216, il.

Uniw. Ekonomiczny w Katowicach. (Praca Naukowa).

XIX–XXI w.

4587. WĘŻEŁ kolejowy Katowice. [Aut.] Przemysław Nadolski [i in.]. *Rudnik 2017 Europsprinter* 4° ss. 327, tabl. 2, il., streszcz. niem.

Lata 1846–2017.

4588. WILCZYŃSKA Roksana, Ślusarczyk Wojciech: *Zarys dziejów apteki „Pod Orłem” w Łabiszynie. Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 401–420, streszcz. ang., niem.

Lata 1778–2017.

4589. WINEK Włodzimierz, Winek Michał, Zacharski Rafał: *Warszawskie ekspedycje 1881–2016*. Warszawa 2017 *Zw. Zawodowy Pracowników Komunikacji Miejskiej* 8° ss. 234, il.

Transport pasażerski i infrastruktura techniczna.

4590. WIŚNIEWSKI Maciej: *Stacja kolejowa Grudziądz. Grudziądz 2017 SGK Tomasz Kowski* 8° ss. 111, nlb. 1, tabl. 1, il., mapy.

XIX–XXI w.

4591. WITKOWSKI Karol, Witkowski Marcin: *Wpływ młynów wodnych na przekształcenia sieci hydrologicznej Wadowic i okolic. Wadoviana*. Nr 20: 2017 s. 100–113, streszcz. ang.

4592. WŁÓKIENICTWO wczoraj i dziś. *Żary 2016 Wydaw. Nauk. ŁWSH im. J. B. Solfy* 8° ss. 81, il.

Tręś: Partyka Piotr: *Rozwój przemysłu włókienniczego w Żarach w latach 1815–1939* s. 11–48; Szymczak Rafał: *Wzlot i upadek Pruskiej Wyższej Szkoły Zawodowej Przemysłu Włókienniczego w Żarach* s. 49–64; Bujkiewicz Zbigniew, Świątek Marian: *Rozwój sukienictwa w Żaganiu od XIX do pierwszej połowy XX wieku – przejście od rzemiosła do przemysłu fabrycznego w świetle dokumentów archiwalnych* s. 65–76; Świątek Marian: *O tradycjach włókienniczych miasta Żagania świadczy popularna legenda o białej owieczce z Żagania* s. 77.

4593. WODA Andrzej Szymon: *Zarys dziejów Ochotniczej Straży Pożarnej w Chlewiskach 1927–2017*. Chlewiska–Szydłówek 2017 *Ochotnicza Straż Pożarna; Wydaw. Ikona* 8° ss. 248, tabl. 24, il.

4594. WOJCIECHOWSKI Jarosław: *Historia kardiologii wrocławskiej 1980–2014*. Wyd. 2, uaktualnione i uzupełnione. *Wrocław 2017 „Expol” P. Rybiński, J. Dąbek* 8° ss. 122, il.

Wyd. 1. 2014.

4595. WOJEWÓDZKIE Pogotowie Ratunkowe. *Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lublinie*. Lublin 2017 *Petit SK; na zlec. WPR SP ZOZ* 8° ss. 107, nlb. 1, il.

Tręś: *Trudne początki s. 7; Towarzystwo „Pogotowie Ratunkowe” w Lublinie (1917–1939)* s. 8–12; *Miejskie Pogotowie*

Ratunkowe (1939–1949) s. 13–14; Pogotowie Ratunkowe PCK s. 15–17; Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego (1951–1975) s. 18–24; Dział Pomocy Doradczej Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Lublinie (1975–1986) s. 25; Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Lublinie (1987–1998) s. 26–30; Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego SP ZOZ w Lublinie (1998–2002) s. 31–35; Wojewódzka Kolumna Transportu Sanitarnego (1951–2002) s. 36–39; Zespół Lotnictwa Sanitarnego (1955–2002) s. 40–42; Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego SP ZOZ w Lublinie (2002–2007) s. 43–44; Wojewódzkie Pogotowie Ratunkowe SP ZOZ w Lublinie (2007-obecnie) s. 45–50; Mistrzostwa ziemi lubelskiej w ratownictwie medycznym s. 51–75; Dzień ratownictwa medycznego s. 76–91; Ośrodek szkoleniowy s. 92–98; Współpraca z innymi służbami s. 99–105.

4596. WOLMAN Ireneusz, Kowalski Zbigniew: Lotniska w Chojnem. Chojne 2017 [b.w.] 8° ss. 214, il.

Lata 1945–2016.

4597. Z HISTORII rzemiosła na Śląsku Opolskim. Pod red. nauk. Wandy Musialik. Opole 2017 MS 8° ss. 399, nlb. 1, il.

Treść: Musialik Wanda: Wprowadzenie s. 7–12; Kurpiers Dorota: Regulacje pracy rzemieślniczej od czasów najdawniejszych do początku XX w. s. 13–80; Musialik Wanda: Rzemiosło opolskie w latach 1945–1989 s. 81–144; Jasińska-Biliczak Anna: Rzemiosło w latach 1989–2016 s. 145–180; Dębicka-Ozorkiewicz Grażyna: Samorząd gospodarczy rzemiosła przy Izbie Rzemieślniczej w Opolu s. 181–300; Wspomnienia rzemieślników s. 301–367; Aneks. Skład osobowy organów statutowych Izby Rzemieślniczej w Opolu od lipca 1951 r. do 2017 r. s. 377–393.

4598. ZAHRADNIK Stanisław: Pożarnictwo polskie na Zaolziu. Druga połowa XIX w. – 1947. Trzyniec–Bielsko–Biała 2017 Nakł. aut.; Stamp 8° ss. 80, il.

4599. ZAWODNIK Małgorzata: Spółdzielnia Mieszkaniowa w Dziadłowie 1934–2014. *Rocznik Dziadłowski*. T. 9: 2014 s. 319–326.

4600. ZDROJEWSKA-NOWAK Marta, Pękacka-Falkowska Katarzyna: Reklama produktów leczniczych oraz wyrobów medycznych dostępnych w aptekach i drogeriach toruńskich na przykładzie ogłoszeń prasowych z „Gazety Toruńskiej” (1867–1921). *Analecta*. R. 26: 2017 z. 1 s. 101–170, streszcz. ang.

4601. ZIEMIAŃSTWO na Lubelszczyźnie VI. Bakalaureaty arystokracji, czyli dole i niedole dzieciństwa. Materiały z VI sesji naukowej zorganizowanej w Muzeum Zamojskich w Kozłówce w dniach 6–8 października 2016 roku. Pod red. Huberta Łaszkiwicza. Lublin 2017 Werset 8° ss. 519, il.

Treść: Łaszkiwicz Hubert: Wstęp. Ziemiańska paideia w Polsce s. 9–18; Ajewski Konrad: Wychowanie dzieci Stanisława i Zofii Zamojskich (lata 1800–1830) s. 21–34; Broszkowska Izabela: Wychowanie i kształcenie dzieci w rodzinach ziemiańskich w Wielkopolsce na przełomie XIX i XX wieku na przykładzie dwóch domów Żółtowskich – w Godurowie i Jarogniewicach s. 35–46; Cholewińska-Kruszyńska

Aldona: Wychowanie dzieci – braci Alfreda [1786–1861] i Artura [1787–1832] Potockich w Łańcucie i Pod Baranami w Krakowie w dwudziestych i trzydziestych latach XIX wieku s. 47–67; Kochanowski Jan Lucjan: Kształcenie i kształtowanie młodzieży ziemiańskiej na przykładzie małżeństwa Ireny i Jerzego Korwin Kochanowskich z Łopiennika w Lubelskiem s. 69–74; Kowalska Joanna Regina: Praktycznie czy wytwornie. Ubiory niemowlęce według poradników z pierwszej połowy XIX wieku s. 75–91; Rostworowski Stanisław Jan: Dzieciństwo naznaczone wojną s. 93–114; Wnuk Anna: Wychowanie dzieci w domu Hemplów z Wałowic. Postawy rodziców i losy dzieci s. 115–129; Żubka-Chmielewska Zuzanna: „Mały lord” i bosi urwis – o ubiorze dziecięcym w środowisku ziemiańskim na przełomie XIX i XX wieku przez pryzmat rodzinnych fotografii i wspomnień s. 131–143; Dąbrowska Anna: Instytut Panien Szlacheckich w Białymstoku. Materiały ikonograficzne w zbiorach Muzeum Historycznego w Białymstoku s. 147–161; Durka Jarosław: Wacław Iwanowski (1869–1942) – nauczyciel i wychowawca synów polskiej arystokracji w świetle własnej korespondencji s. 163–183; Epsztajn Tadeusz: Wychowawcy i nauczyciele w domu ziemiańskim w XIX i XX wieku – próba charakterystyki grupy społecznej s. 185–196; Kłudkiewicz Kamila: Edukacja artystyczna młodych arystokratek w połowie XIX wieku na przykładzie edukacji księżniczki Izabeli Czarotowskiej [Działyńskiej, 1830–1899] s. 197–212; Leśniewska J. Ewa: Dzieciństwo i młodość Heleny [ur. ok. 1584], sieroty po Jakubie i Beacie z Szamotul Orzechowskich, nieletniej właścicielki dóbr ziemskich Łańcuchów s. 213–227; Łyszkowska Aldona: Opiekunowie Zygmunta Krasieńskiego – od bony do gubernera s. 229–240; Kondratowicz-Miliszkiwicz Łucja: Dwór i miasteczko lat dwudziestych i trzydziestych XX wieku w pracy szkolnej Zbyszka [1922–2007] i Janusza [1921–1947] Raciszewskich z Uchań s. 241–262; Polak-Pakiewicz Ewa: Przyjaciele domu, czyli nauczyciele domowi. Przyczynek do sztuki wychowania w polskich rodzinach ziemiańskich s. 263–275; Siwińska Monika: Edukacja domowa dziewcząt w latach 1864–1914 s. 277–287; Szczepaniak Anna: Edukacja dzieci będących pod opieką Jana Zamojskiego [1802–1879] z Kozłówki s. 289–310; Tomaszewska Olga Regina, Tomaszewski Norbert Dariusz: Leopold Müller (1815–1893), Szczepaniak, gubernier, podróżnik, pamiętnikarz s. 311–318; Wierzbicka Elżbieta: Literatura i sztuka w edukacji ziemian w świetle archiwaliów z zasobu Archiwum Państwowego w Lublinie s. 319–344; Zawadzki Jarosław Maciej: Przedwojenni senatorowie o nauce swojej i swoich dzieci s. 345–359; Cholewińska-Kruszyńska Aldona: Dzieci na kucach. Nauka jazdy konnej w ziemiańskich domach w Polsce w XIX i w pierwszej połowie XX wieku s. 363–386; Dąbrowska Agnieszka: Gry i zabawy dla najmłodszych. Dziecięce rozrywki w latach międzywojennych w nawiązaniu do zbioru zabytków kultury materialnej Muzeum Warszawy s. 387–406; Jabłońska Teresa: Pokoje dziecięce w dawnych dworach i pałacach s. 407–422; Kowalik-Bylicka Joanna: Czas nauki i zabawy dzieci Marianny [1722–1768] i Eustachego [1719–1768] Potockich. Przyczynek do dziejów wychowania w drugiej połowie XVIII wieku s. 423–437; Miliszkiwicz Grzegorz: Zabawki Januszka i Zbyszka Raciszewskich z Uchań – odwzorowanie rysunków i zapisów archiwum podworskiego w ofercie handlowej II Rzeczypospolitej s. 439–456; Pachocka Anna: Rozrywki dziecięce w świetle pamiętników z drugiej połowy XIX wieku s. 457–478; Pilsak Magdalena: Dawna ilustracja w książkach dla dzieci na wystawie w Muzeum Zamojskich w Kozłówce s. 479–486.

Cz. 1. Kozłówka 2001.

4602. ZUGAJ Leszek: Historia Nadleśnictwa Puławy. Puławy–Lublin 2017 Nadleśnictwo Puławy; Wydaw. Thorg 8° ss. 196, il.

4603. ZWIERZYŃIECKI Robert Kazimierz: Ordynacja Myszkowskich czyli Kto miał

Chroberz, Książ i Szaniec. Kraków 2017 Ridero 8° ss. 130, il., mapy.

Ordynacja Pińczowska w l. 1601–1945.

4604. ZYGLEWSKI Zbigniew: Bydgoszcz – miasto nad wodą. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 33–61, streszcz. ang., niem.

4605. ŻABIEREK Agata, Żabierek Krzysztof: Kanał Warta–Gopło. Droga wodna ku wielkiej Polsce. Brodnica 2017 Verbum 8° ss. 94, il. Lata 1920–2016.

4606. ŻABIEREK Agata, Żabierek Krzysztof: Kanał Warta–Gopło. W 80. rocznicę rozpoczęcia budowy. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 2 s. 36–41.

Od 1937 r.

4607. ŻEBROWSKI Mariusz: Nie tylko logistyczne zaplecze Twierdzy Grudziądz. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 155–162, streszcz. ang.

Prostytucja w Grudziądzu i okolicy, XVIII–XX w.

4608. ŻURAWIŃSKI Jarosław: Zarys historii Stoczni Gdańskiej 1844–2017 z mini-przewodnikiem po terenach postoczniowych. Gdańsk 2017 Fund. Promocji Solidarności 8° ss. 47, nlb. 1, il.

4609. ŻUREK Tadeusz: Śródlądowe drogi wodne w województwie kujawsko-pomorskim i ich wykorzystanie. Bydgoszcz 2017 Wydaw. Uczelniane Uniw. Technologiczno-Przemysłowe 8° ss. 173, il.

Od 1931 r.

c) Zagadnienia prawno-ustrojowe

Zob. poz. 3002, 3245, 4363, 4378, 4863, 5358, 5602, 5916, 6151, 6171, 6274, 6416, 6443, 6454, 6519, 6620, 6764, 6828, 6906, 6915, 6924, 6943, 7206, 7351, 7379, 7381, 7382, 7405, 7454, 7456, 7468, 7532, 7604, 7611, 8065, 8579, 8609, 8748, 8974, 9225, 9825, 9826, 10046, 10226, 10253, 10260, 10278, 10316, 10320, 10332, 10541, 10553, 10602, 10677, 10704.

4610. BADZIAK Kazimierz, Badziak Justyna: Pitawal łódzki. Głośne procesy karne od początku XX wieku do wybuchu II wojny światowej. Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. 325, il.

Rec.: Waingertner Przemysław, *Rocznik Łódzki*. T. 66: 2017 s. 216–217.

4611. BEREZA Arkadiusz: Sąd Najwyższy 1917–2017. Prezesi, sędziowie, prokuratorzy Sądu Najwyższego. Warszawa–Toruń 2017 Sąd Najwyższy RP; Tow. Nauk. Organizacji i Kierownictwa „Dom Organizatora” 4° ss. 671, nlb. 1, il.

4612. BILY Inge: Orte in Schlesien – Teil der Magdeburger Stadtrechtsfamilie. *Studia Śląskie*. T. 79: 2016 s. 15–34.

4613. BORTNIKOVA Alla: Suspil'no-političnì umovi zaprovadžennâ magdeburz'kogo prava v mistah Volinì (XV–60-ti rr. XVI st.). *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 7: 2017 s. 254–260, streszcz. ang.

4614. DEKRET Rady Regencyjnej z 1918 r. o opiece nad zabytkami sztuki i kultury z komentarzem czyli eseje o prawie ochrony dziedzictwa kultury. Red. Kamil Zeidler, Magdalena Marcinkowska – Stan prawny 1 września 2017 r. Gdańsk 2017 Wydaw. Uniw. Gdańskie-go 8° ss. 276, nlb. 1.

4615. DUDA-HYZ Michalina: Loterie jako instrumenty pozyskiwania dochodów państwa w polskim prawie skarbowym w latach 1768–1871. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 89–109, streszcz. ang., fr.

4616. GMACH i jego tajemnice. Sąd Okręgowy w Łodzi 1917–2017. Łódź 2017 Sąd Okręg. 8° ss. 175, nlb. 1, il.

Treść: Stefański Krzysztof: Gmach Sądu Okręgowego w Łodzi s. 10–37; Machut-Kowalczyk Joanna: Sąd Okręgowy w Łodzi w latach 1917–1939 s. 38–59; Kulesza Witold: Sąd Specjalny (Sondergericht) w Łodzi s. 60–99; Markowska Aneta: Historia w procesie s. 102–125; Wiewiórski Jakub: Filmowa historia łódzkiego Sądu Okręgowego s. 126–139; Przypisy (charakterystyka materiału źródłowego) s. 142–169.

4617. GORDZIEJEW Jerzy: Wokół genezy administracji lokalnej w Wielkim Księstwie Litewskim: uwagi i propozycje. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 3: 2017 s. 183–222, streszcz. ang.

4618. ILSKI Zdzisław: Wzór systemu wyborczego Polski przedrozbiorowej (XV–XVIII wiek). *Studia Wyborcze*. T. 24: 2017 s. 65–82, streszcz. ang.

4619. JAKIMKO Witold: Pozycja prawna sądów i sędziów na gruncie regulacji konstytucyjnych od początku II Rzeczypospolitej do Konstytucji z 1997 r. w kontekście nadzoru administracyjnego nad sądami. *Palestra*. R. 62: 2017 nr 9 s. 64–80.

4620. JANKOWSKI Romuald: Sądownictwo włocławskie. Stulecie utworzenia Sądu Okręgowego we Włocławku 1917–2017. Kulin–Włocławek 2017 Expol, P. Rybiński, J. Dąbek 4° ss. 302, il.

4621. JASTRZĘBSKI Robert: O stu latach Sądu Najwyższego (1917–2017). *Palestra*. R. 62: 2017 nr 4 s. 70–76.

4622. JAWORSKI Czesław: 100 lat Odrodzonego Sądownictwa w Polsce. *Palestra*. R. 62: 2017 nr 1/2 s. 7–11.

4623. JAWORSKI Czesław: Refleksje nie tylko jubileuszowe. *Palestra*. R. 62: 2017 nr 12 s. 9–14.

W aneksie: Rymarz Ferdynand: Idea powołania adwokackiego i misji adwokatury. (Głos w dyskusji na 100-lecie samorządu adwokackiego) s. 15–22.

Trzy jubileusze: 100 lat Odrodzonego Sądownictwa Polskiego, w tym także Sądu Najwyższego; 100 lat Odrodzonej Niezależnej Adwokatury; 11 XI 1918 r. – narodziny nowego, suwerennego Państwa Polskiego.

4624. JURKEVIČIUS Andrius: The nomination procedure of the officials of the city of Polotsk in 1498–1563. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 4 s. 7–29, streszcz. pol., niem.

4625. KANAREK-RÓWNICKA Anna: Polskie interpretacje ustroju i prawa Trzeciej Rzeszy (1933–1989). Toruń 2017 Adam Marszałek 8° ss. 320.

4626. KĘSIK Grzegorz: Wójtostwo w Ciechanowie. Ciechanów 2017 [Grzegorz Kęsik] 8° ss. 140, tabl. 8, il.

Lata 1400–1925.

4627. KIERZNOWSKI Łukasz: Historia prawa do nauki w polskich konstytucjach. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 16: 2017 z. 2 s. 159–173, streszcz. ang.

Od marcowej po konstytucję RP z 1997 r.

4628. KIJOWSKI Maciej: Władysław Broniewski wobec ustroju państwa. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 9: 2017 s. 634–659, streszcz. ang.

W życiu i twórczości.

4629. KODEKS Pio-benedyktyński. Między tradycją a rozwojem. Red. Zbigniew Janczewski, Jan Dohnalik, Igor Kilanowski. Łomża 2017 Spes 8° ss. 222, streszcz. ang., pol. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Wyd. Prawa Kanonicznego.

Treść: Janczewski Zbigniew: Wstęp s. 9–11; Uruszczak Waclaw: Kodeks prawa kanonicznego z 1917 r. na tle innych kodeksów prawa w Europie od końca XVIII do początku XX wieku s. 13–43; Fantappie Carlo: Storia e significato del Codice pio-benedettino s. 45–68; Ryguła Piotr: Recepcja prawa kanonicznego w prawie małżeńskim II Rzeczypospolitej: analiza prawa na terytorium dawnego Królestwa Kongresowego s. 69–92; Kroczyk Piotr: Regulacja wykładni w CIC 1917 i CIC 1983: status quo czy novum? s. 93–114; Nėmec Damián: Ewolucja regulacji CIC/1917 dotyczącej profesji zakonnej czasowej s. 115–146; Dohnalik Jan: Wiek przyjmującego bierzmowanie w świetle redakcji Kodeksu z 1917 roku s. 147–172; Janczewski Zbigniew: „Iurisdictio ad confessiones excipiendas” jako wyraz średnio-wiecznego pojmowania korzystania z władzy podczas sprawowania sakramentu pokuty w Kościele s. 173–192; Krajczyński

Jan: De Magisterio Ecclesiastico (CIC 1917, can. 1322–1408). Remedium i perspektywa nowych uregulowań s. 193–217; Ryguła Piotr: Zakończenie s. 219–222.

4630. KOPROWSKA-GŁOWACKA Anna: Czarownice z Pomorza i Kujaw. Wyd. 2. Gdynia 2017 Region 8° ss. 144, tabl. 1, mapy.

Procesy o czary, XV–XIX w.
Wyd. 1. 2010.

4631. KOROBIOWICZ Artur, Witkowski Wojciech: Historia ustroju i prawa polskiego (1772–1918). 6 wyd. popr. i uzup. Warszawa 2017 Wolters Kluwer Polska 8° ss. 275, nlb. 2. (Seria Akademicka).

Wyd. 1. Kraków 1998.

4632. KOTLIŃSKI Tomasz J.: Historia Kra-kowskiej Izby Adwokackiej (1862–1939). Wyd. 2, popr. i uzup. Sopot 2017 Wydaw. Ar-che 8° ss. 357, il., streszcz. niem.

Wyd. 1. 2011.

4633. KOWALCZYK Tomasz: Znaczenie podstawowych zasad prawa wyborczego w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a III Rzeczypospolitej Polskiej. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 2 s. 225–247, streszcz. ang.

4634. KOZERSKA Ewa, Scheffler Tomasz: Retoryka ciągłości: o dziedzictwie prawnym II Rzeczypospolitej i rządów komunistycznych. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. [T.] 39: 2017 nr 2 s. 53–79, streszcz. ang.

4635. KRÁLÍK Lukáš: Slezský zemský zákoník. *Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*. Vol. 63: 2017 [nr] 1 s. 25–36, streszcz. ang.

Lata 1848–1928.

4636. KURCZAB Joanna: Zbrodnia katyńska jako ludobójstwo. Próba systematyzacji kwalifikacji prawnokarnej. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 3 s. 27–47, streszcz. ang.

4637. KUTTA Janusz: Dzieje adwokatury w Wielkopolsce i na Pomorzu Nadwiślańskim w latach 1772–1945. Podstawy prawne, organizacja, personalia, funkcjonowanie. Bydgoszcz 2017 Okręg. Rada Adwokacka 8° ss. 534, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem. (BP Biblioteka Palestry).

4638. LASKA Danuta Krystyna: Polska administracja skarbowa w latach 1918–2008. Studium historyczno-prawne. Warszawa 2017 Adam 8° ss. 224.

Praca doktorska.

4639. LEŚNIAK Jerzy: Nowy Sącz jako stolica województwa nowosądeckiego (próba

bilansu 1975–1998). *Rocznik Sądecki*. T. 45: 2017 s. 157–206.

4640. LIS Artur: Casus exceptus. Problemy prawne kanonizacji bł. Wincentego Kadłubka. Wyd. 2. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. 250, tabl. 12, il.

Wyd. 1. Stalowa Wola 2015.

4641. MACIEJEWSKI Tadeusz: Ustrój konstytucyjny i sądowy Napoleońskiego (1807–1814) i Wersalskiego (1920–1939) Wolnego Miasta Gdańska w rozwoju prawno-historyczno-porównawczym. Gdańsk–Sopot 2017 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 396, streszcz. ang.

4642. MATERNIAK-PAWŁOWSKA Małgorzata: W setną rocznicę powstania polskiego sądownictwa powszechnego (1917–2017). *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 11–21.

4643. MIELNIK Daniel: Kara śmierci w polskim prawie karnym. Refleksje historyczno-dogmatyczne. Łódź 2017 ArchaeGraph 8° ss. 438, il., streszcz. ang.

Lata 1721–2016.

4644. MIERNIK Urszula: Rozwód w prawie Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego: ewolucja instytucji w XX wieku. *Analecta Cracoviensia*. [T.] 49: 2017 s. 371–387, streszcz. ang.

W l. 1924–2016.

4645. MODRZYŃSKI Paweł Mateusz: Ochrona przeciwpożarowa w Toruniu w świetle ustawodawstwa wilkierzowego (XIII–XVI w.). *Rocznik Toruński*. [T.] 44: 2017 s. 7–22, streszcz. ang., niem.

4646. NOWICKI Marcin: Od klasztoru do więzienia. Historia Zakładu Karnego nr 1 w Grudziądzu. Bydgoszcz 2016 Unitex 4° ss. 208, il.

Rec.: Brzyszek Bogdan, *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 456–463.

4647. PECUNIA servire debet sed non regere. Księga jubileuszowa dedykowana księdzu profesorowi Stanisławowi Dubielowi [ur. 1947]. Red. Krzysztof Wiak, Paweł Kaleta. Lublin 2017 Wydaw. KUL 8° ss. 575, il. KUL Jana Pawła II. Wydz. Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji.

Z treści: Bar Wiesław: Pomniki franciszkańskiej obecności w Meksyku wpisane na Listę światowego dziedzictwa kulturalnego s. 37–49; Janeczek Stanisław: Reforma szkolna Stanisława Konarskiego w kontekście oświeceniowej kultury europejskiej s. 127–147; Jońca Maciej: Audiatur utraque pars w 10 księdze korespondencji Pliniusza Młodszego s. 149–160; Kowalczyk

Mirosław: Królowanie Chrystusa w naszej polskiej historii. Refleksja na temat królewskiej godności Chrystusa w kontekście jubileuszu 1050-lecia chrztu Polski s. 187–197; Kuzia Zbigniew: Organizacje kapłańskie w diecezji lubelskiej za bpa Leona Fulmana 1918–1945 s. 215–219; Marczewski Jarosław: Działalność Michała Delamarsa (1668–1725) w łacińskiej kapitule chełmskiej s. 221–230; Mikołajczuk Krzysztof: Ustanie prawa karania w prawie kanonicznym w przypadku śmierci sprawcy. Rys historyczno-prawny s. 231–241; Misztal Henryk: Dobra doczesne i świętość w średniowiecznej Europie s. 243–262; Staszewski Wojciech Szecepan: Ochrona cmentarzy i grobów w traktatach o przyjaźni i współpracy zawartych przez Polskę z państwami sąsiednimi s. 343–352; Syczewski Tadeusz: Zagadnienia bytowe duchowieństwa w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 r., w ustawodawstwie Kościoła łacińskiego oraz w statutach Pierwszego Synodu Diecezji Drohiczyńskiej z 1997 r. s. 353–362; Śrutwa Jan: Ze starożytnych świadectw o papieżstwie s. 363–391; Walewander Edward: Janusz Korczak [1878–1942] – pedagog ciągle aktualny s. 421–425; Dorobek naukowy księdza profesora Stanisława Dubiela s. 491–503.

4648. PIĄTKOWSKI Sebastian: Sądownictwo radomskie. Zarys historii. Radom 2017 Radomskie Tow. Nauk. 8° ss. 144, il.

4649. PIETRZAK Józef: Między samorządem a administracją. Rozwój i działalność samorządu w Ostrowie Wielkopolskim w latach 1919–1999. Ostrów Wielkopolski 2017 Muzeum Miasta Ostrowa Wielkopolskiego 8° ss. 381, il., mapy.

4650. PRAWO i państwo. Księga jubileuszowa 200-lecia Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Red. nauk. Leszek Bosek. Warszawa 2017 Kancelaria Sejmu. Wydaw. Sejmowe 8° ss. 978, il. Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej.

Z treści: Wąsowicz Marek: Z dziejów polskich instytucji obrony interesów Skarbu Państwa. Prokuratoria Generalna Królestwa Polskiego w latach 1816–1915 s. 41–54; Jastrzębski Robert: Rola Prokuraturii Generalnej w zwrocie konfiskat popowstanowych s. 55–72; Wojciechowski Janusz: Restytucja Prokuraturii Generalnej ma swoje źródła w Najwyższej Izbie Kontroli s. 73–78; Rościszewski Andrzej: Próby reaktywowania Prokuraturii Generalnej w latach 90. XX wieku s. 79–82; Krauss Jacek: Przywrócenie Prokuraturii Generalnej jako element proponowanych zmian systemowych w latach 90. XX wieku – w ramach projektu ustawy o Zarządzie Skarbu Państwa i zasadach jego reprezentowania s. 83–86; Dziadzio Andrzej: Odpowiedzialność odszkodowawcza sędziów w dobie tworzenia się podstaw państwa prawa s. 87–101; Tupin Ryszard Antoni: Geneza reaktywowania Prokuraturii Generalnej w III Rzeczypospolitej s. 102–109; Rychlik Mikołaj: Prokuratoria Generalna – instytucja świadcząca o ciągłości prawnej między II a III Rzeczpospolitą Polską? s. 110–118.

4651. PROBLEMY prawa polskiego i obcego w ujęciu historycznym, praktycznym i teoretycznym. Cz. 8. Pod red. Andrzeja Bieleckiego, Dariusza Szafrąńskiego, Tomasza Gąsiora. Warszawa 2017 C. H. Beck 8° ss. XV, nlb. 1, 346, il.

Dostępne także jako e-book.

Z treści: Bielecki Andrzej: Administracja wojskowa w Rosji połowy XIX w. Reforma armii w dobie rządów Aleksandra II –

zarys problemu s. 1–19; Gąsior Tomasz: Organy wyborcze w okresie II Rzeczypospolitej s. 55–73; Izdebski Krzysztof: Jawność. Pomiędzy kulturą prawną a polityczną. Rozważania o jawności funkcjonowania władz publicznych w 20-lecie Konstytucji RP oraz 15-lecie ustawy o dostępie do informacji publicznej s. 75–81.

Cz. 1. 2008.

4652. SAMORZĄD w myśli politycznej i prawnej. Pod red. Pawła Fiktusa i Macieja Marszała. Wrocław 2017 E-Wydaw. 8° ss. 266, il. (e-monografie; nr 103) (Prace Naukowe Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego).

Lata 1921–2016.

4653. STAWARSKA-RIPPEL Anna: Elementy prywatne i publiczne w procesie cywilnym w świetle prac kodyfikacyjnych w Polsce (1918–1964). Studium historycznoprawne. Katowice 2015 Wydaw. UŚ 8° ss. 429, nlb. 3. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3431).

Rec.: Lityński Adam, *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 1 s. 303–306.

4654. SZCZYGIEŁ Tomasz: Unifikacja i kodyfikacja procedury karnej w II Rzeczypospolitej. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 1 s. 147–173, streszcz. ang., fr.

4655. SZULC Tadeusz: Nierówność stanowa w małżeństwach Jagiellonów i królów elekcyjnych. *Studia Prawno-Ekonomiczne*. T. 104: 2017 s. 135–158, streszcz. ang.

XV–XVII w.

4656. SZYMANIEC Piotr: Koncepcje wolności religijnej. Rozwój historyczny i współczesny stan badań w zachodniej myśli polityczno-prawnej. Wałbrzych–Wrocław 2017 Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa im. Angelusa Silesiusa; Atut 8° ss. 263.

Rec.: Fiktus Paweł, *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 1 s. 306–308.

4657. SZYSZKA Janusz: Formowanie i organizacja dóbr monarszych w ziemi lwowskiej od połowy XIV do początku XVI wieku. Kraków 2016.

Rec.: Smereka Bohdan, *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 260–273.

4658. TRELA Jacek: O niezawisłości sędziowskiej z okazji 100-lecia Sądu Najwyższego i Odrodzonego Sądownictwa Polskiego. *Palestra*. R. 62: 2017 nr 9 s. 5–8.

4659. WĄDOŁOWSKA Agata: Chuligański charakter czynu w świetle prawa karnego i prawa wykroczeń. T. 1: Modele prawnokarnej walki z chuligaństwem w Polsce w latach

1950–1997. Suwałki 2017 Wydaw. Uczelniane Państw. Wyższej Szkoły Zawodowej im. prof. Edwarda F. Szczepanika 8° ss. 238, nlb. 1. Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa im. prof. Edwarda F. Szczepanika.

4660. WIERZBICKA Beata: Przywileje królewskie Nowego Sącza. *Zeszyty Sądecko-Spiżskie*. T. 10: 2017 s. 40–44, streszcz. ang., słow. XIV–XVI w.

4661. WITOWICZ Bożena: Rosyjskie a polskie prawo archiwalne. Próba porównania. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 401–413, streszcz. ang., fr., ros.

4662. WOLEŃSKI Jan: Leon Petrażycki [1867–1931] o prawie i moralności. *Rocznik Polskiej Akademii Umiejętności*. 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 171–182.

4663. ZAJĘCKI Maurycy: Instrumenty prawne ochrony przeciwpożarowej w miastach Polski przedzobiorowej. Poznań 2014.

Rec.: Modrzyński Paweł Mateusz, *Klio*. T. 42: 2017 nr 3 s. 251–255; Ulicki Bogusław, *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R.65: 2017 nr 2 s. 271–278.

4664. ZAZULĀK Ūrij: Učast' korolivs'kih komisariu v roz'zhdah maetkovih granic' u Rus'skomu voëvodstvi XV–XVI st. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 2 s. 237–243, streszcz. ang.

d) Zagadnienia polityczne

Zob. poz. 2311, 2312, 2431, 2465, 2687, 2851, 2866, 2949, 2984, 3437, 3608, 3616, 3789, 4124, 5427, 5593, 6416, 6498, 7131, 7185, 7286, 7287, 7297, 7594, 7660, 7662, 7779, 7867, 7878, 7905, 7911–7913, 7920, 7988, 8001, 8003, 8027, 8029, 8068, 8122, 8131, 8480, 8495, 8542, 8543, 8547, 8554, 8571, 8572, 8586, 8601, 8607–8610, 8639, 8648, 8666, 8676–8678, 8694, 8697, 8704, 8715, 8728, 8730, 8764, 8766, 8794, 8814, 8817, 8824, 8825, 8828, 8843, 8857, 8876, 8913, 8922, 8938, 8973, 8975, 8987, 8990, 8991, 9057, 9080, 9261, 9276, 9329, 9348, 9579, 9609, 9681, 9780–9782, 9824, 9860, 9909, 9911, 10055, 10064, 10075, 10098, 10106, 10107, 10139, 10171, 10176, 10190, 10228, 10278, 10293, 10323, 10329, 10342, 10358, 10359, 10361, 10441, 10443, 10446, 10457, 10461, 10502, 10505, 10507, 10522, 10535, 10564, 10601, 10609, 10644, 10657, 10660–10662, 10665, 10667, 10677, 10681, 10683, 10689, 10690, 10702–10704, 10707, 10729, 10731.

4665. ANDRZEJCZAK Michał: Rosja w myśli politycznej Narodowej Demokracji w latach 1917–1939. Krzeszowice 2016.

Rec.: Skoczeń Marcin M., *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 306–307.

4666. ANTOLOGIA polskiej myśli politycznej w latach 1945–1989. Red. nauk. Arkadiusz Meller, Grzegorz Radomski, Michał Strzelecki,

Witold Wojdyło. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 467.

Treść: Meller Arkadiusz, Radomski Grzegorz, Strzelecki Michał, Wojdyło Witold: Wstęp s. 9–13; Obóz władzy s. 15–82; Kościół i środowiska katolików świeckich s. 83–195; Środowiska niezależne i opozycyjne s. 197–391; Myśl polityczna emigracji s. 393–464; Bibliografia prac źródłowych s. 465–467.

4667. ARCHITEKT wolnej Polski. Świat wartości i idei Tadeusza Mazowieckiego [1927–2013]. Red. Aleksander Hall. Kraków–Rzeszów 2017 Znak; Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania 8° ss. 333, nlb. 2, tabl. 8, il.

Treść: Zięba Maciej: Stoimy na brzegu wieczności s. 15–33; Frankiewicz Stefan: Personalizm Mazowieckiego s. 35–42; Wielowieyski Andrzej: Redaktor naczelny „Więzi” w latach 1958–1980 s. 43–57; Wóycicki Kazimierz: Dialog, polityka, wyczekiwania. Uwagi o myśli politycznej Tadeusza Mazowieckiego s. 58–71; Hall Aleksander: Polska s. 75–88; Woźniakowski Henryk: Siłna Polska w wielkiej Europie s. 89–107; Ambroziak Jacek: Państwo według Tadeusza Mazowieckiego s. 108–121; Friszke Andrzej: Mazowiecki a Solidarność s. 122–160; Ciemniowski Jerzy: Tadeusz Mazowiecki – konstytucja s. 163–177; Wyrzykowski Mirosław: Demokracja polska 2016 s. 178–206; Zoll Andrzej: Obywatelstwo i obywatelność s. 207–221; Lipowicz Irena: O wolności s. 222–236; Taylor Jacek: O sprawiedliwości s. 237–248; Wieruszewski Roman: O prawach człowieka s. 249–265; Gebert Konstanty: Tolerancja w działaniu s. 266–287; Kuczyński Waldemar: Oko w oko z gospodarką s. 288–300; Brzezicki Andrzej: Kalendarium życia Tadeusza Mazowieckiego s. 305–320; Bibliografia prac Tadeusza Mazowieckiego s. 321–322.

4668. BIEGASIEWICZ Piotr: Gdańscy liberałowie – liberalizm pragmatyczny. *Historia i Polityka*. Nr 5: 2011 s. 71–93, streszcz. ang.

Lata 80.–90. XX w.

4669. BĪLOBROVEC’ Ol’ga: Shidni Kresi v pol’skij suspil’no-političnij dumci (1914–1925 rr.). *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 7: 2017 s. 261–270, streszcz. ang.

4670. BLECHARCZYK Karolina: Od ofiar do katów. Feliks Dzierżyński [1877–1926] i bolszewicy. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 173, tabl. 2, il.

4671. BOGOÂVLENS’KA Ūliâ: Socioekonomiczna ta politiko-istorična evolūciâ v Ukraïni ta Pol’si v XX i na počatku XXI stolittâ. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 1: 2011 s. 136–140, streszcz. pol., ros., ang.

4672. CERAN Tomasz [Sylwiusz]: Historia i polityka – światy przeciwstawne? Na marginesie myśli Juliusza Miroszewskiego [1906–1976]. *Historia i Polityka*. Nr 4: 2010 s. 120–134, streszcz. ang.

4673. CIMEK Henryk: Walka ludowców o Polskę, jej granice i ustrój w latach 1914–1922. Rzeszów 2008.

Rec.: Jachymek Jan, *Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2013 s. 298–300.

4674. CUGOWSKI Piotr: Myśl polityczna Jędrzeja Giertycha [1903–1992]. Szczecin 2012.

Rec.: Piesiak-Robak Anna, *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 3]: 2013 nr 2 s. 160–164.

4675. CZARNECKA Dominika: „Pomniki wdzięczności” Armii Czerwonej w Polsce Ludowej i w III Rzeczypospolitej. Warszawa 2015.

Rec.: Żak Marek, *Szkice Legnickie*. T. 37: 2016 s. 445–447.

4676. ĆWIENK Tomasz: Autonomia śląska w perspektywie historycznej i współczesnej. Katowice 2014 Prasa i Książka 8° ss. 176.

Rec.: Kasprzak Kasjan, *Studia Historica Gedanensia*. T. 8: 2017 s. 339–342.

4677. DROZDOWSKI Marian Marek: Józef Piłsudski (1867–1935) – myśl i działalność polityczna. Stalowa Wola 2017 Urząd M. 8° ss. 376, il.

Współwyd.: Kwiatkowski Eugeniusz: Zarys biografii Józefa Piłsudskiego.

4678. [DŪKOV Aleksandr Rešideovič] Diukow Aleksander: „Dlaczego walczymy z Polakami?”. Antypolski program OUN w kluczowych dokumentach. Warszawa 2017 Myśl Polska 8° ss. 133. (Biblioteczka Myśli Polskiej).

Część tekstu w jez. ros., ukr., część tł. z jez. ros., ukr. Lata 1931–1942.

4679. DYMKOWSKI Maciej: O źródłach Holokaustu w świetle badań nad destrukcyjnym posłuszeństwem. *Historyka*. T. 47: 2017 s. 137–161, streszcz. ang.

4680. ENDECJA wczoraj i jutro. Studia z zakresu myśli nacjonalistycznej XX i XXI w. Red. Krzysztof Kofin, Mateusz Kofin. Łódź 2017 Wydaw. Nauk. ArchaeGraph 8° ss. 225, streszcz. ang.

Treść: Barłowski Dezydery: „W połowie drogi” Romana Dmowskiego [1864–1939] jako przykład „polskiej powieści nacjonalistycznej” międzywojnia s. 13–42; Kofin Mateusz: Ewolucja polskiego nacjonalizmu od „egoizmu narodowego” Z[ygmunta] Balickiego do „nacjonalizmu chrześcijańskiego” J[ędrzeja] Giertycha s. 43–63; Kofin Mateusz: Program polityki akademickiej w pracy „Akademik i polityka” Jana Mosdorfa [1904–1943] s. 65–84; Krzysztoń Jakub: Roman Dmowski a kwestia ukraińska s. 85–102; Filisiak Dominik: Ideologiczne podstawy organizacji młodzieżowej Betar działającej w II Rzeczypospolitej Polskiej s. 103–131; Zaborowski Leszek: Jak obalić system „republik Okragłego Stołu”? Ruch narodowy a wewnętrzne referendum ws. startu w wyborach do Parlamentu Europejskiego s. 135–156; Zaborowski Mariusz: Czy Roman Rybarski [1887–1942] krytykował politykę gospodarczą obecnego rządu? s. 157–173; Kofin Krzysztof: Wizerunek historycznych liderów narodowej demokracji oraz współczesnego obozu narodowo-radykalnego w sztuce i liberalno-lewicowych mediach w latach 2016–2017 s. 175–200; Kofin Krzysztof: Reakcje środowisk narodowych na dokument „Chrześcijański

kształt patriotyzmu” przygotowany przez radę ds. społecznych Konferencji Episkopatu Polski s. 201–221.

4681. **EUROPA Środkowa. Central Europe.** T. 6: Wsiedlenia i przesiedlenia w Europie Środkowej i Wschodniej. Red. Krzysztof Koźbiał, Mirosław Natanek. Oświęcim 2017 Wydaw. Państw. Wyższej Szkoły Zawodowej im. Rotmistrza Witolda Pileckiego 8° ss. 234, il., mapy, streszcz. ang., pol. Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu. (Publikacje Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu; nr 40).

Tręść: Koźbiał Krzysztof, Natanek Mirosław: Wstęp s. 4–8; Zenderowski Radosław: Środkowouropejska tułaczka i tęsknota za utraconą ojczyzną s. 9–26; Nabywaniec Stanisław, Rogula Jan: Przesiedlenie ludności ukraińskiej z powiatu brzozowskiego w latach 1944–1947 s. 27–60; Koźbiał Krzysztof: Wsiedlenia i ucieczki tzw. kłódkich Czechów po 1945 r. jako element zmian narodowościowych na ziemi kłódkiej s. 75–91; Szegda Maria: Sami swoi i obcy. Powojenne osadnictwo w mieście Świdnica s. 75–91; Żarna Krzysztof: Wsiedlenia Niemców karpacckich następstwem II wojny światowej s. 92–104; Małysa Krzysztof: Żydzi – obywatel polscy w ZSRR w okresie II wojny światowej – deportacje (1939–1941) i ewakuacja (1942). Zarys problemu s. 105–121; Kukińska Soraya: Hendrik Ver-ton – holenderski SS-man w środku wrocławskiego przesiedleń s. 122–137; Putyra Marta: Procedura repatriacyjna jako szansa na powrót do ojczyzny s. 138–155; Zięba Piotr: Odszkodowania za pracę przymusową w III Rzeszy w polskiej prasie w latach 1997–2001. Czy zamowiono szansę na akt pojednania? s. 156–175; Cwiękała Grzegorz: Kategoria mniejszości w tygodniku „Najwyższy Czas!” s. 176–188; Zadunański Wadym: Rosijs’ka imperiā i pereseleñnā ukraina’s’kih kozakiv u XVIII stońčci: pri-čini i naslidki s. 189–203; Makuch-Fedorowa Iwanna: Tragediā ukraina’civ Holms’ini u spogadach očevidciv s. 204–214; Makuh Olga: Social’no-psihologiēna adaptaciā holms’kih ukraina’civ do novih umov žittā s. 215–223; Pilipishin Swietlana: Zbereženā kul’turnih tradicij lemkiw piślā pereseleñnā na zahidnu Ukraīnu s. 224–234.

4682. **EUROPA Środkowo-Wschodnia – w kręgu koncepcji Międzymorza.** Red. Edward Czapiewski, Anna Szczepańska-Dudziak. Szczecin 2017 Wydaw. Nauk. Wydz. Humanist. US Minerwa 8° ss. 257. Uniw. Szczeciński.

Tręść: Wijaczka Jacek: Jagiellonowie a Habsburgowie – rywalizacja o dominację w środkowo-wschodniej Europie w XV i XVI wieku s. 13–46; Rok Bogdan: Morze w polskiej kulturze XVIII wieku – nowe problemy, nowe materiały s. 47–68; Wolański Filip: Rzeczpospolita państwo między morzami? Znaczenie mórz Bałtyckiego i Czarnego dla Polski w refleksji geograficznej XVIII wieku s. 69–76; Hauser Przemysław: Miejsce Polski w niemieckich planach Mitteleuropy w okresie I wojny światowej s. 77–109; Czapiewski Edward: Rosja bolszewicka – źródła integracji Europy po rosyjsku s. 111–148; Suleja Włodzimierz: Federacja i Międzymorze – realny program czy polityczna fantasmagoria? Wokół myśli i praktycznych poczynań Józefa Piłsudskiego s. 149–159; Essen Andrzej: „Międzymorze nadnaujskie i bałkańskie”. Próby integracji państw basenu Dunaju i Bałkanów w XX wieku s. 161–183; Koko Eugeniusz: Miejsce i rola Ukrainy w Europie Środkowo-Wschodniej w przemysłeniach przedstawicieli ukraińskiej elity intelektualnej i politycznej (od początku XX wieku do 1945 r.) s. 185–198; Szczepańska-Dudziak Anna: Europa Środkowo-

-Wschodnia w założeniach polskiej polityki zagranicznej po 1989 roku – w cieniu koncepcji paryskiej „Kultury” s. 199–219.

4683. **FENOMEN „Solidarności” i zmiana ustroju. Polacy 1980–2011.** Pod red. Władysława Adamskiego. Warszawa 2014.

Rec.: Kula Marcin: Historyk czyta socjologów (z pewnym trudem). *Wolność i Solidarność*. Nr 9: 2016 s. 212–223.

4684. [FILOSOFOV Dmitrij Vladimirovič] Filozofow Dymitr: Pisma wybrane. T. 2: Rosjanin w Polsce (1920–1936). Wybór i oprac. Piotr Mitzner; kwerenda Swiatłana Kuziur; przekł. Halina Dubyk, Ewangelina Skalińska, Robert Szczęśny. Warszawa 2015.

Rec.: Dryblak Łukasz: Filozofow znów w Warszawie. Drugi tom „Pism wybranych” Dymitra Filozofowa. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 51: 2016 z. 2 s. 177–187; Toż w jęz. ang.: Filozofow back in Warsaw. The second volume of Selected Works by Dmitry Filozofow. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 51: 2016 no 2 (special issue) s. 179–190.

4685. **FLISIAK Dominik: Polityczna działalność Włodzimierza Żabotyńskiego [1880–1940] do lat dwudziestych XX wieku. Ideologiczne podstawy syjonizmu rewizjonistycznego.** *Almanach Historyczny*. T. 19: 2017 s. 109–120, streszcz. ang.

4686. **GAJEWSKI Ryszard: Działalność Koła i Klubu Poselskiego Polskiego Związku Katolicko-Społecznego w latach 1985–1991.** Lublin 2017 System Graf 8° ss. 385, il.

4687. [GAWROŃSKI Jas] Gawroński Jaś: Kolacja z papieżem i inne historie. Wstęp Enzo Bettiza; przekł. Monika Woźniak. Wyd. I w jęz. pol., przejrzone i uzupeł. przez aut. Kraków 2017 Wydaw. Liter. 8° ss. 248, nlb. 3.

Lata 1955–2017.

4688. **GERASIMČUK Andrij: Pol’s’kij ślāh transformacij: vid totalitarizmu do demokratii (1980–1990 rr.).** *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 2: 2012 s. 126–129, streszcz. pol., ros., ang.

4689. **GERENCŠÉR Tibor, Grad Marcin, Mitrovits Miklós: Flaga węgierska nad Wisłą. Z dziejów placówki dyplomatycznej Węgier w Warszawie.** Warszawa 2017 Most 8° ss. 222, nlb. 1. il.

4690. **GIERTYCH Maciej: Mīt [Józefa] Piłsudskiego.** Warszawa 2017 Wydaw. Giertych 8° ss. 184, il.

4691. **GOŁĘBIEWSKI Bronisław: Rewolucja ludowo-demokratyczna i kontrewolucje w Polsce XX wieku. Próba zarysu logiki procesu socjopolitycznego.** *Rocznik Historyczny*

Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego. Nr 33: 2017 s. 153–168.

4692. GOTOWIECKI Paweł: Między realizmem a nostalgią. Myśl polityczna emigracyjnych środowisk kresowych (1939–1991). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 30: 2017 s. 131–153, streszcz. ang.

4693. GRABAN Michał: Od Romana Dmowskiego do Gdyni – rola endecji w umacnianiu dostępu do Bałtyku. *Zeszyty Gdynińskie*. Nr 12: 2017 s. 105–118, streszcz. ang.

4694. GRZYBEK Dariusz: Polska jako idea polityczna w pismach Antoniego Choloniewskiego [1872–1924]. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. K: Politologia. Vol. 23: 2016 [nr] 2 s. 167–181, streszcz. ang.

4695. GUJA Aleksandra: Zhydokomuna in the Polish People's Republic – myth or reality? A discussion on Paweł Śpiewak's book. *Judaista*. Nr 3 [właśc. 4]: 2017 s. 16–31.

Dot.: Śpiewak Paweł: Żydokomuna. Warszawa 2012.

4696. GUROWSKI Adam: Ameryka, Europa, Rosja. Wstęp Henryk Głębocki; przekł. Piotr Musiewicz, Małgorzata Walczak. Kraków 2017 Ośr. Myśli Polit. 8° ss. LIX, nlb. 1, 394, nlb. 10. (Biblioteka Myśli Politycznej; 113).

XIX w.

4697. [IVANOV Nikolaj] Iwanow Nikolaj: Komunizm po polsku. Historia komunikacji Polski widziana z Kremla. Kraków 2017 Wydaw. Liter. 8° ss. 460, nlb. 4, il.

Lata 1939–1947.

4698. [IVANOV Nikolaj] Iwanow Nikolaj: Zapomniane ludobójstwo. Polacy w państwie Stalina. Kraków 2014.

Rec.: Zieliński Konrad: Wokół „operacji polskiej” NKWD 1937–1938. Na marginesie książki [...]. *Studia Historica Gedanensia*. T. 8: 2017 s. 325–335.

4699. JAK patrzeć na Polskę, Niemcy i świat? Księga jubileuszowa Eugeniusza Cezarego Króla. Red. Joanna Szymonczek. Warszawa 2017 Bellona; ISPPAN 8° ss. 1193, il., streszcz. ang., niem.

XIX–XX w.

4700. JASIEWICZ Krzysztof: Kłamstwo katyńskie 1940–2016. Geneza, typologia, dzieje. Cz. 1: „Uciekli do Mandżurii?”. *Studia Polityczne*. T. 45: 2017 nr 4 s. 91–108, streszcz. ang.

4701. KAKAREKO Ksenia: Karykatura jako narzędzie polityki państwa. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 295–311, streszcz. ang., fr.

4702. KALITA Liliana: „Przyjaciel Moskali”. Daniel Olbrychski wobec Rosji i Rosjan. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 22: 2017 [nr] 4 s. 21–31, streszcz. ang.

W okresie PRL i III RP.

4703. KASPROWICZ Karol: Listopadowa niepodległość w świetle działalności księcia Zdzisława Lubomirskiego. *Niepodległość*. T. 65: 2016 s. 7–19, streszcz. ang.

X–XI 1918 r.

4704. KAĆKA Katarzyna: Zagadnienie polskich granic w działalności Ministerstwa Prac Kongresowych oraz Biura Prac Kongresowych 1940–1948. *Historia i Polityka*. Nr 2/3: 2009/2010 [dr.:] 2010 s. 218–246, streszcz. ang.

4705. KEMPCZYŃSKI Lech S.: Ukraina zbrodni. Historia, o której nie powiedzą ci politycy i dziennikarze. Warszawa 2017 Sekret 8° ss. 694, nlb. 2, mapy.

Konflikt etniczny i ludobójstwo w l. 1918–1947.

4706. KIERYŚ Arkadiusz: Wersalski przyczółek nad Wisłą – most czy bariera? Myśl polityczna Pawła Jasienicy w kontekście rozważań o początkach II Rzeczypospolitej. Zarys problemu. *Historia i Polityka*. Nr 6: 2011 s. 74–91, streszcz. ang.

Dot. poglądów w jego tekstach z okresu PRL na wydarzenia z l. 1914–1921.

4707. KISIELEWSKI Tadeusz A.: Katyń. Zbrodnia i kłamstwo. Wyd. 2, popr. (dodr.). Poznań 2017 Rebis 8° ss. 304, tabl. 16, il., mapa. (Historia).

Wyd. 1. 2008.

4708. KONDRATÛK Ôlîâ: Reprezentativnist' pol's'kih gromads'kih ob'édnan' Volini (1917–1920 rr.). *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 1: 2011 s. 218–223, streszcz. pol., ros., ang.

4709. KORNAT Marek, Materski Wojciech: Między pokojem a wojną. Szkice o dyplomacji polskiej lat 1918–1945. Between peace and war. Essays on Polish diplomacy in 1918–1945. Warszawa 2015.

Rec.: Kania Krzysztof, *Niepodległość*. T. 65: 2016 s. 241–246.

4710. KOWALCZYK Michał: Okiem młodego konserwatysty. Adolf Maria Bocheński [1909–1944] wobec Węgier. *Studia Gdańskie*. T. 40: 2017 s. 203–213, streszcz. ang.

4711. KRESY. Trudne sąsiedztwo. Materiały z konferencji zorganizowanej 9 lipca 2016

roku. Red. Krzysztof Bakała, Tadeusz Skoczek. Warszawa 2017 Muzeum Niepodległości 8° ss. 158, nlb. 2.

Z treści: Skoczek Tadeusz: Wprowadzenie s. 9–15; Zapalowski Andrzej: Nacjonalizm ukraiński w Polsce – trend czy zaplanowana polityka? s. 43–67; Partacz Czesław: Zbrodnie ludobójstwa OUN-UPA na Kresach południowo-wschodnich II RP a ideologia melnykowsko-banderowskiego nazizmu s. 69–102; Gmitruk Janusz: Rola Polskiego Stronnictwa Ludowego w utrwalaniu prawdy o ludobójstwie na Kresach Wschodnich II RP s. 103–123; Marczak Tadeusz: Oś Paryż – Berlin – Moskwa a Międzymorze s. 125–139; Skoczek Tadeusz: Kresy (Wołyń–Podole). Historia, ludobójstwo, relacje skrzywdzonych s. 147–159.

4712. KUBASIK Adam: Eklezjologia polityczna metropolity Andrzeja Szeptyckiego [1865–1944]. Cerkiew greckokatolicka fundamentem niezawisłej Ukrainy. Lwów–Kraków 2016.

Rec.: Sołga Przemysław: Arcybiskupa Andrzeja Szeptyckiego wizja niepodległej Ukrainy. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 4 s. 207–277.

4713. KUBERSKI Hubert: Rosyjscy emigranci i polskie podziemie w latach 1939–1948. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 1 s. 115–174, streszcz. ang., ros.

Toż w jęz. ang.: Russian Emigrants and Polish Underground in 1939–1948. *Tamże*. Vol. 52: 2017 no 1 (special issue) s. 73–136, streszcz. ros.

4714. KUCHARCZYK Grzegorz: Polska myśl polityczna po roku 1939. Dębogóra 2009.

Rec.: Lewandowski Arkadiusz, *Historia i Polityka*. Nr 4: 2010 s. 259–264.

4715. KULCZYCKI John J.: Belonging to the nation. Inclusion and exclusion in the Polish-German borderlands 1939–1951. Cambridge, MA–London 2016 Harvard Univ. Press 8° ss. nlb. 12, 402, il.

Rec.: Weeks Theodore R., *Acta Poloniae Historica*. [T.] 115: 2017 s. 345–348.

4716. KUREK Radosław: Początki kariery krakowskiego komunisty na przykładzie losów Menaschego Grünspana (Romana Romkowskiego) w latach 1907–1930. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 1 s. 127–147, streszcz. ang.

4717. KUROMIYA Hiroaki, Peplowski Andrzej: Między Warszawą a Tokio. Polsko-japońska współpraca wywiadowcza 1904–1944. Toruń 2017 Adam Marszałek 8° ss. 529, tabl. 16, il.

4718. LAGZI Gábor: Warszawa – Kijów – Budapeszt. Stosunki polsko-ukraińskie w XX wieku z węgierskiego punktu widzenia.

Historia i Polityka. Nr 13: 2015 s. 65–77, streszcz. ang.

4719. LEWANDOWSKI Arkadiusz: Ruch Młodej Polski. Historia i współczesne reminiscencje. *Historia i Polityka*. Nr 1: 2009 s. 47–62, streszcz. ang.

Lata 1977–2009.

4720. LEWICOWY Kraków w okresie międzywojennym. Pod red. Anny Kargol. Kraków 2017 Zakł. Wydawniczy Nomos 8° ss. 228, il.

Materiały konferencji naukowej, Kraków, 26–27 IX 2015 r.

Treść: Kargol Anna: Słowo wstępne: Lewicowy Kraków w okresie międzywojennym s. 7–8; Cegielski Piotr: „Maski” – pierwsze pacyfistyczne pismo w Krakowie s. 11–26; Wołos Mariusz: Stowarzyszenie Młodzieży Postępowo-Niepodległościowej „Promień” w Krakowie w latach 1910–1914 s. 27–80; Cieślakowska Agnieszka J.: Krakowskie lata Wandy Wasilewskiej s. 83–105; Komat Marek: Bolesław Drobner w Związku Socjalistycznym. Refleksja historyka po osiemdziesięciu latach s. 106–115; Waniek Danuta: Drogi kobiet ku emancypacji (na przykładzie krakowskich postępowych środowisk kobiecych z przełomu XIX i XX stulecia) s. 116–142; Cegielski Tadeusz: Wolnomularstwo a lewica w międzywojennym Krakowie. Między kryzysem władzy a kryzysem masonerii s. 145–160; Woźniczka Zygmunt: Lewicowe związki Krakowa i Zagłębia Dąbrowskiego w okresie międzywojennym (wybrane aspekty) s. 161–175; Stoczewska Barbara: Lewicowy Kraków przełomu XIX i XX wieku o ukraińskim odrodzeniu narodowym s. 179–189; Sroka Łukasz Tomasz: Wpływ socjalizmu na społeczność Żydów krakowskich (przed 1939 rokiem) s. 190–202; Kargol Anna: Wybory samorządowe w Krakowie w 1938 roku s. 205–219.

4721. MAČIULIS Dangiras, Staliūnas Darius: Lithuanian nationalism and the Vilnius question, 1883–1940. Marburg 2015.

Rec.: Mikietyński Piotr, *Studia Historyczne*. R. 59: 2016 z. 3 s. 379–382; Wojnar Marek: Wilno jako miejsce pamięci. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 51: 2016 z. 2 s. 188–192.

4722. MAŃKO Sławomir: Polski ruch ludowy wobec Żydów (1895–1939). Warszawa 2010.

Rec.: Szczepański Janusz, *Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2013 s. 291–297.

4723. MARCINKIEWICZ-KACZMARCZYK Anna: Udział kobiet w obronie Warszawy w latach 1920–1922 i 1939–1945. *Kronika Warszawy*. 2017 nr 2 s. 93–102, streszcz. ang.

4724. MASZKIEWICZ Mariusz: Repatriacja czy repatriotyzacja? Wybrane problemy polskich strategii politycznych wobec rodaków za wschodnią granicą (1986–1990). *Wojnowice–Wrocław 2017 KEW – Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego* 8° ss. 412. (Seria Monografii Instytutu Stosunków Międzynarodowych Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie).

4725. MATOSEK Mirosław, Prokopowicz Dariusz: Ruch Oporu na Ziemi Sobolewskiej w latach 1939–1947. *Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej*. Nr 22: 2017 s. 70–109.

4726. MAZURKIEWICZ Marek: Spór o pamięć. Polityczne następstwa powojennych wysiedleń Niemców w pozimnowojennych relacjach polsko-niemieckich i czesko-niemieckich. Warszawa–Opole 2015.

Rec.: Pięta Piotr, *Historia i Polityka*. Nr 16: 2016 s. 121–122.

4727. MIĘDZY sercem a rozumem. Romanizm i realizm w polskiej myśli politycznej. Red. Anna Citkowska-Kimla, Piotr Kimla, Emil Antypow, Katarzyna Konik. Kraków 2017 AT Wydaw. 8° ss. 341, nlb. 1, streszcz. ang.

Treść: Jaskólski Michał; Zbliżenia i oddalenia. Romantyzm i realizm polityczny s. 15–40; Kimla Piotr: Realizm polityczny a Polska s. 41–63; Dąbrowska Danuta: Romantyzm a polityka historyczna s. 65–93; Rabezyński Mikołaj: Moralność a polityka w kazaniach Stanisława ze Skarbimierza na tle poglądów wybranych myślicieli XV i XVI wieku s. 95–110; Antypow Emil: Koncepcja hasła wieku Stanisława Chołoniewskiego (1791–1846) jako wyraz realizmu politycznego s. 111–124; Pyda Jakub: Prolegomena do teologii politycznej Zygmunta Krasieńskiego (na przykładzie „Nie-Boskiej komedii”) s. 125–143; Biniek Mateusz: „Realistyczny” romantyzm Augusta Cieszkowskiego [1814–1894] s. 145–156; Helma Szymon: Romantyzm i klasycyzm w Polsce. Literaci wobec realizmu politycznego s. 157–169; Kałabunowska Agata: Michała Bobrzyńskiego realizm i spojrzenie na historię Polski na podstawie jego „Dziejów Polski w zarysie” s. 171–184; Konik Katarzyna: Evolucja realizmowej myśli Romana Dmowskiego s. 185–198; Gómy Witold: Leon Petrażycki – prawnik, społecznik, romantyk s. 199–212; Bąbkiewicz Władysław: Realizm w polityce Józefa Piłsudskiego s. 213–225; Perkowska Aleksandra: Stanisław Brzozowski jako zwolennik romantyzmu politycznego s. 227–240; Mazur Agnieszka: Elementy romantyzmu i realizmu politycznego w myśli politycznej Władysława Sikorskiego s. 241–251; Cyran Magdalena: Realizm polityczny w myśli Jana Bobrzyńskiego s. 253–266; Citkowska-Kimla Anna: Między realizmem poglądów politycznych a romantyzmem życia Adolfa Marii Bocheńskiego s. 267–281; Sądkiwicz Jan: Schemat sojuszu z silniejszym mocarstwem – Aleksander Bocheński od koncepcji proniemieckiej do koncepcji prosowieckiej s. 283–294; Nowaczyk Jan: Realizm państwa i prawa Stanisława Ehrlicha s. 295–309; Fiktus Paweł: Od romantyzmu do realizmu w procesie funkcjonowania państwa na przykładzie programu Samorządnej Rzeczypospolitej s. 311–324; Nakoneczny Tomasz: Realizm polityczny w kulturze (post)zależnej s. 325–337.

4728. [MOCZULSKI Leszek]: Czytaliśmy Piłsudskiego. Rozmowy z Leszkiem Moczulskim. [Rozmowę przepr.] Marcin Furdyna, Marek Rodzik; posł. Jacek Bartyzel. Warszawa 2016 Sic! 8° ss. 377.

4729. MOTAS Maciej: Od Pax-u do ONR-u. Warszawa 2017 Wydaw. Myśl Polska 8° ss. 203. (Biblioteczka Myśli Polskiej).

4730. MÜLLER Dietmar, Troebst Stefan: Pakt Ribbentrop–Mołotow z roku 1939 w europejskiej historii oraz we wspomnieniach.

Pamięć i Sprawiedliwość. [T.] 27: 2016 s. 35–48, streszcz. ang.

4731. NA OBRZEŻACH polityki. Cz. 11. Pod red. Marcelego Kosmana. Poznań 2017 Wydaw. Nauk. Wyd. Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM 8° ss. 271, il., + Suplement ss. 24. UAM. Wyd. Nauk Politycznych i Dziennikarstwa.

Treść: Chodubski Andrzej: Ruchy migracyjne: przeszłość i teraźniejszość s. 7–16; Łukomski Grzegorz: Niepodległość Rzeczypospolitej z perspektywy geopolitycznej. Relacje niemiecko-rosyjskie a Polska 1914–1921 s. 17–33; Igliewicz Henryka: Towarzystwo Miłośników Historii Reformacji Polskiej imienia Jana Łaskiego w Wilnie (1916–1940) s. 35–59; Secler Bartłomiej: Polityka historyczna VIII kadencji Sejmu RP – nowe otwarcie? Przykład podjętych uchwał rocznicowych (listopad 2015 – lipiec 2016) s. 61–72; Kosman Marcei: Aleksander Gieysztor i Gerard Labuda – w 100-lecie urodzin wielkich historyków (1916–2016) s. 73–91; Baron Roman: Jarosław Pańek – przedstawiciel czeskiej historiografii w Polsce s. 93–119; Pasierb Bronisław W.: Czas na syntezę wschodniej granicy s. 121–132; Baron Roman: Od stereotypów narodowych do misji polsko-czeskiego zbliżenia. Fragment przebytej drogi Mariana Szyjkwoskiego s. 133–140; Balczyńska-Kosman Alina: Europejski Instytut do Spraw Równości Kobiet i Mężczyzn w Wilnie s. 141–151; Hofman Iwona: O Kościele poważnie. „O religii bez namaszczenia” s. 153–160; Wrześniewski Edward: Kiesel, Waldorff i muzyka w polityce s. 161–171; Halec Janina Małgorzata: Biblioteka publiczna między kulturą a polityką s. 173–184; Skalski Dariusz: „Afera podsłuchowa”, Internet, służba a polska scena polityczna s. 185–197; Tumolska Halina: Język polskiego dyskursu publicznego w sytuacji kryzysowej s. 199–221; Wojcieszak Bogumił: Poznańskie jako przestrzeń politycznego oddziaływania twórczości Henryka Sienkiewicza w latach pruskiego zaboru (próba rekonstrukcji) s. 223–264; Kosman Marcei: Między Poznaniem i Opolem s. 265–271; Suplement: Profesorowi Andrzejowi Chodubskiemu na pożegnanie od koleżanek i kolegów z Poznania s. 3–4; Kosman Marcei: Wspomnienie o profesorze Andrzeju Chodubskim (zm. 6 VII 2017 r.) s. 5–20; Aneks bibliograficzny s. 21–24. Cz. 1. 2002.

4732. NOWAK Andrzej: Najgłębsze tradycje polskiego apelu wolnościowego: od Horodła do hali „Olivii”. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 30: 2017 s. 15–32.

4733. PACZOS Sebastian: Refleksje na temat narodu i państwa w polskiej myśli politycznej. *Historia Slavorum Occidentis*. [R.] 4: 2014 nr 2 s. 63–89, streszcz. ang.

4734. PAMIĘĆ o Bohaterach. Kraków 2017 Wydaw.-Druk. Ekodruk 8° ss. 203, nlb. 2, il. (*Zeszyty Historyczne Sieci Solidarności*; t. 8).

Treść: Od Redakcji s. 7–8; Swałtek Barbara, Swałtek Jacek: Biblioteka Leonard s. 8–9; Swałtek Jacek: Filatelistyka podziemna w latach 1982–1989 s. 12–14; Swałtek Jacek: Jan Tarnowski [ur. 1937] s. 14–18; Swałtek Barbara, Swałtek Jacek: Układ prezentacji książek i walorów filatelistycznych s. 18; Swałtek Jacek: Warto przeczytać s. 19; Swałtek Barbara, Swałtek Jacek: Opór społeczny przeciw dwóm totalitaryzmom w latach 1939–1957 w publikacjach książkowych drugiego obiegu s. 20–31; Swałtek Barbara: Indeks osób przedstawionych na znaczkach i kopertach w części ilustracyjnej s. 32–36; Golik Dawid: Podhalalczy

z AK s. 37–49; Starzyńska Krystyna: Los żołnierza AK: Lwów, Kołyma, Kraków [Jerzy Tymek (1927–1975)] s. 50–58; Barczyk Kazimierz: Historia Muzeum Armii Krajowej w Krakowie s. 59–75; Kemmer Kazimierz: Przemówienie płk. Kazimierza Kemmera ps. „Halny” s. 75–77; Część ilustracyjna. Swątek Barbara, Swątek Jacek: Publikacje książkowe drugiego obiegu z lat 80. XX wieku dotyczące oporu lat 1939–1957 s. 83–103; Swątek Barbara, Swątek Jacek: Znaki i koperty drugiego obiegu z lat 80. XX wieku dotyczące oporu lat 1939–1957 s. 104–196.

4735. PATLEWICZ Radosław: Historia polityczna Polski. Nowe spojrzenie. T. 1. Częstochowa 2017 Wydaw. 3DOM 8° ss. 261, il., mapy.

Do 1795 r.

4736. PAWLAK Przemysław: Szkice o gostyńskiej endecji i postendeckie refleksje. [Kraków] 2017 Ridero 8° ss. 44.

4737. PERETIATKOWICZ Antoni: Ceza-ryzm demokratyczny. Wybór pism. Wyboru dokonał i wstępem opatrzył Maciej Marszał. Kraków 2017 Ośr. Myśli Politycznej; Wydż. Studiów Międzynarodowych i Politycznych UJ 8° ss. LI, nlb. 1, 404. (Biblioteka Klasyki Polskiej Myśli Politycznej; t. 67).

4738. PIASECKI Andrzej [Konrad], Michalak Ryszard: Polska 1945–2015. Historia polityczna. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 427, il.

4739. PIETRASZKO Jerzy: Terrorysty i oszołomy. Wrocław 2017 Lena 8° ss. 252, nlb. 3, il.

Solidarność Walcząca i opozycja polityczna w l. 1977–1992.

4740. [PIŁSUDSKI Józef]: Józef Piłsudski do Polaków. Myśli, mowy, rozkazy. Wybór tekstów Bohdan Urbankowski. Kraków 2017 Biały Kruk 4° ss. 199, nlb. 1, il.

4741. POLAK-SPRINGER Peter: W obronie granic i symboli. Weterani powstań śląskich a polityka polonizacyjna na Górnym Śląsku w latach 1926–1950. *Czasypismo*. 2017 nr 2 s. 137–141.

4742. POLSKA w dyplomacji europejskiej w XX–XXI wieku. Red. nauk. Elżbieta Alabrudzińska. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 349.

Z treści: Gmurczyk-Wrońska Małgorzata: Stanisław Patek – dyplomata Piłsudskiego w latach 1914–1935 s. 11–38; Hanczewski Paweł: „The last western window looking east” – Polska w dyplomacji europejskiej w latach 1938–1939 s. 39–59; Gawinecka-Woźniak Magda: Dyplomacja norweska wobec aktywności polskiej w latach 1940–1945 s. 60–91; Kania Krzysztof: Pod auspicjami Augusta Zaleskiego. Rola ambasadora Edwarda Raczynskiego na placówce londyńskiej (30 września 1939 – 25 lipca 1941) s. 92–120; Pazik Aneta: Szwajcarska dyplomacja wobec Polski po 1989 roku s. 123–145; Machalski Paweł: Ku ratyfikacji Konkordatu: stosunki dyplomatyczne

między Rzeczpospolitą Polską a Stolicą Apostolską w latach 1989–1998 s. 146–185; Król-Mazur Renata: Rola dyplomacji polskiej w czasie wojny gruzińsko-rosyjskiej 2008 roku s. 186–220; Bielińska Monika: Znaczenie polskiej dyplomacji w Europie w XX i XXI wieku w kontekście bilateralnych stosunków polsko-rosyjskich s. 221–243.

4743. POLSKIE tradycje niepodległościowe Choroszcy i okolic. Historia, antropologia, literatura. Red. Wojciech Jan Cymbalista, Józef Waczyński. Rogówek 2017 Fund. Pole Kultury 8° ss. 222, il.

Z treści: Dobroński Adam Czesław: Refleksje historyka wojskowości s. 9–15; Sadowski Czesław: Ks. Adam Ostrowski [1883–1947] – rys historyczny s. 17–23; Rybicki Czesław: Polska Organizacja Wojskowa w Tykocinie, Krupnie i Starosielcach s. 25–52; Andruszkiewicz Zbigniew: Pamiątki po moim dziadku, Leonardzie Andruszkiewicz – peowiaku z Choroszcy – fotodokumentacja s. 53–57; Augustynowicz Piotr: Tradycje Polskiej Organizacji Wojskowej s. 59–70; Olechnowicz Marian: Bohaterowie są stąd! s. 71–90; Waczyński Józef: Polska Organizacja Wojskowa w zbiorach Muzeum Wojska w Białymstoku s. 91–108; Siemieniuk Kinga: Moja ojczyzna – Barszczewo s. 111–120; Adamski Jan: Wspomnienie o majorze pilocie Edwardzie Hajdukiewicz [1913–1998] s. 123–127; Waczyński Józef: Choroszczanie na Monte Cassino s. 129–138; Werpachowska Gertruda: Michał Grynasz [ur. 1907] – andersowiec z Ruszczań s. 139–141; Cymbalista Wojciech Jan: Wspomnienie o Wiktorze Perkowskim [1912–2011] s. 143–146; Dworakowski Jan: Początki harcerstwa na Białostocczyźnie (1913–1923) s. 149–156; Adamski Jan: Choroszkańskie pomniki niepodległościowe s. 157–187.

4744. POTACZAŁA Krzysztof: To nie jest miejsce do życia. Stalinowskie wysiedlenia znad Bugu i Bieszczadów. Warszawa 2017 Prószyński i S-ka – Prószyński Media 8° ss. 316, nlb. 2, tabl. 8, il.

Lata 1939–1959.

4745. POWRÓT nad Odrę i Bałtyk z perspektywy siedemdziesięciu lat. Materiały z konferencji zorganizowanej w dniu 24 października 2015 roku w Muzeum Niepodległości w Warszawie. Red. Antoni Dragan, Jan Engelgard, Tadeusz Skoczek. Warszawa 2017 Wydaw. Myśl Polska 8° ss. 173. (Biblioteczka Myśli Polskiej).

Treść: Pastusiak Longin: Teheran, Jałta, Poczdam. Wielka Trójka o zachodniej granicy Polski s. 12–32; Engelgard Jan: Geneza i główne założenia polskiej myśli zachodniej s. 33–50; Motas Maciej: Ministerstwo Ziem Odzyskanych i rola Władysława Gomułka w procesie integracji Ziem Zachodnich i Północnych z Państwem Polskim s. 51–67; Pomykało Wojciech: Powrót na Ziemię Zachodnie i Północne jednym z największych sukcesów narodu polskiego w jego najnowszej historii s. 68–94; Sulek Jerzy: Traktat Graniczny RP-RFN z 14.11.1990 roku jako ostateczne zamknięcie polsko-niemieckiego sporu o granice po II wojnie światowej. Ze wspomnień głównego negocjatora po 25 latach s. 95–116; Bendurski Janusz W.: Powrót Polski nad Odrę i Bałtyk s. 118–127; Huszcza Wiesław: Edmund J. Osmańczyk, Edmund Męclewski i Marian Podkowiński. Symboliczne postacie polskiej polityki s. 129–134; Ulicki Ryszard: Rola organizacji społecznych w odbudowie i rozwoju Ziem Zachodnich na przykładzie działalności PZZ, TRZZ i Stowarzyszenia Wisła-Odra s. 135–142; Stępień Bronisław: Udział środowiska akademickiego w zagospodarowaniu Ziem Zachodnich

i Północnych s. 143–149; Niesiolowski Tomasz: Rola prywatnych zbiorów archiwalnych dokumentujących działalność ruchów społecznych s. 150–152; Markiewicz Władysław: Powrót nad Odrę i Bałtyk z perspektywy siedemdziesięciu lat s. 154–155; Dobski Witold: Polskie drogi na Zachód s. 156–157; Werblan Andrzej: Polska w granicach PRL. Za moich szkolnych czasów było oczywiste, że Olsztyn, Wrocław i Szczecin to już Niemcy. Z prof. Andrzejem Werblanem rozmawia Krzysztof Pilawski. Tygodnik „Przeгляд”, 18 grudnia 2015 r. s. 158–171.

4746. PRZEPERSKI Michał: Nieznośny ciężar braterstwa. Konflikty polsko-czeskie w XX wieku. Kraków 2016.

Rec.: Cetwiński Marek, *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Zeszyty Historyczne*. T. 16: 2017 s. 449–451.

4747. RODOWICZ Wanda: Kryminalne tango. Warszawa 2017 Pryzmat Katarzyna i Wojciech Puza 8° ss. 217, il.

Dot. gł. starań o upowszechnienie wiedzy o zbrodni katyńskiej i uznanie jej przez Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu za zbrodnię prawa wojennego nie ulegającą przedawnieniu; zawiera też materiały źródłowe.

4748. ROGOZIŃSKA Agnieszka: Granica zachodnia przyszłej Rzeczypospolitej w koncepcjach Józefa Piłsudskiego i jego zwolenników w latach 1914–1919. *Niepodległość*. T. 65: 2016 s. 21–37, streszcz. ang.

4749. ROTAR Nataliâ: Osoblivosti političnoi kul'turi âk činnik rozvitku političnoi sistemi Pol'si. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 1: 2011 s. 194–203, streszcz. pol., ros., ang.

Lata 70.–90. XX w.

4750. ROZEN Ewa: Mój patriotyzm, moja historia. Jastrzębskie oblicza patriotyzmu. Lipno–Jastrzębie 2017 BPG Lipno z/s Radomicach. Filia nr 1 8° ss. 59, il.

XIV–XXI w.

4751. ROZLICZANIE totalitarnej przeszłości. Instytucje i ulice. Red. Andrzej Paczkowski. Warszawa 2017 ISP PAN 8° ss. 172, streszcz. ang.

Z treści: Jasiński Łukasz: Główna Komisja Badania Zbrodni Niemieckich/Hitlerowskich w Polsce: narzędzie rozliczeń i propagandy s. 49–70; Mink Georges: Czy istnieje nowa, instytucjonalna odpowiedź na zbrodnię komunizmu? Instytucje zajmujące się problematyką pamięci narodowej w krajach postkomunistycznych: przypadek Polski (1998–2010) s. 71–97; Różycki Bartłomiej: Dekomunizacja przestrzeni publicznej w Polsce, 1989–2016 s. 99–157.

4752. ROZLICZANIE totalitarnej przeszłości. Zbrodnie, kolaboracja i symbole przeszłości. Red. Andrzej Paczkowski. Warszawa 2017 ISP PAN 8° ss. 232, streszcz. ang.

Treść: Machciewicz Paweł: Żydowskie rozliczenia po II wojnie światowej: od „mścicieli” do procesu Eichmanna s. 11–47; Paczkowski Andrzej: Zbrodniarze, zdrajcy i pomocnicy: rozliczenia z wojną w Związku Sowieckim s. 49–103; Różycki

Bartłomiej: Symbole przeszłości i pamięć we współczesnej Hiszpanii s. 105–186; Różycki Bartłomiej, Zima Amélie: Symboliczne metody przywracania pamięci w Europie: Polska, Hiszpania i inne przypadki odtwarzania symboli przeszłości s. 187–215.

4753. RUCHNIEWICZ Krzysztof: Krzyżowa ponownie odczytana. Posł. opatrzyła Annetta Franke. Wrocław 2017 Oficyna Wydaw. Atut 8° ss. 188, nlb. 7, il.

Polska–Niemcy w l. 1860–2017.

4754. SAMUŚ Paweł: Wicemarszałek Wasył Mudryj (1893–1966). Ugody polsko-ukraińskiej orędownik daremny. Warszawa 2017 Semper 8° ss. 740, il.

4755. SIERCHUŁA Rafał: Obóz Narodowy w powiecie kolskim w latach 1919–1945. *Polonia Maior Orientalis*. T. 1: 2014 s. 69–78, streszcz. ang.

4756. SIKORA Ewelina: „Oba zuchy, oba żwawi...”. O braterstwie narodu polskiego i węgierskiego. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 3]: 2013 nr 1 s. 154–164.

4757. SKELNIK Julian: Historia konsulatu Danii w Gdyni. *Rocznik Gdyniński*. Nr 28: 2016 s. 43–47.

Od 1931 r.

4758. SOLECKI Mariusz: Wynurzenie z czerwonej rzeki. Łomianki 2017 LTW 8° ss. 318, nlb. 1, il.

Lata 1939–2015.

4759. SOZAŃSKA Dominika: Chrześcijańska demokracja w Polsce. Przyczyny słabości i szanse rozwoju. Przedm. Hieronim Kubiak. Kraków 2011.

Rec.: Lewandowski Arkadiusz, *Historia i Polityka*. Nr 6: 2011 s. 247–251.

4760. STODOLNY Robert: Żydzi, komunizm, antysemityzm. Aleksandrów Kujawski – analiza przypadku. Iwonicz-Zdrój 2017 Mons Admirabilis 8° ss. 139, nlb. 1, il.

W l. 1918–1949.

4761. STOMMA Stanisław: Pisma wybrane 1931–2003. Wstęp, wybór i oprac. Radosław Ptaszyński. Kraków 2017 Universitas 8°.

T. 1: Pisma wybrane 1931–1939 ss. 354, nlb. 1, il.

T. 2: Pisma wybrane 1946–1975 ss. 737, nlb. 1, il.

T. 3: Pisma wybrane 1976–2003 ss. 574, nlb. 1, il.

Dostępne także jako e-book.

4762. STUDIA nad polityką polską XX wieku. Relacje państwo – Kościół. Red. Mieczysław Ryba. Lublin 2016.

Rec.: Solga Przemysław: Historia Kościoła w cieniu polityki państwa. *Res Historica*. Nr 44: 2017 s. 317–332.

4763. SULEJA Włodzimierz: Gen wolności – od konfederatów barskich po „Solidarność”. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 30: 2017 s. 33–43.

4764. SYSTEM rządów w Polsce. (Tradycja i współczesność). Red. nauk. Konstanty Adam Wojtaszczyk, Ewa Maria Marciniak, Wojciech Jakubowski. Warszawa 2017 Aspra-JR 8° ss. 555, il., mapy. Uniw. Warszawski. Inst. Nauk Polit. (Społeczeństwo i Polityka. Podstawa nauk politycznych; t. 3).

Ustrój polityczny w l. 1795–2011.

4765. SZLACHTA Bogdan: Zarys dziejów polskiego ruchu konserwatywnego (do 1939 r.). *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 3: 2013 s. 8–21, streszcz. ukr., ros., ang.

Od lat 30. XIX w.

4766. SZYMANKIEWICZ Błażej: Koncepcje sojuszy polsko-czechosłowackich w latach 1919–1943. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 3]: 2013 nr 1 s. 165–178.

4767. SZYMANOWICZ Adam: Pomiędzy Warszawą a Elbrusem i Moskwą. Aktywność niepodległościowa narodów Północnego Kaukazu i polska polityka prometejska. Wrocław 2017 Wydaw. Akad. Wojsk Lądowych im. gen. Tadeusza Kościuszki 8° ss. 365, nlb. 3.

Lata 1841–1939.

4768. TONDERA Bogusław: Irenizm – irenologia. Bartłomiej Bythner Starszy (1559?–1629) i Witold Benedyktowicz (1921–1997) – dwa protestanckie spojrzenia na problematykę pokoju. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 236: Studia Sociologica. [T.] 9: 2017 [vol.] 2 s. 56–69, streszcz. ang.

4769. UDANE przedsięwzięcia i chybione projekty. Kobiety w życiu publicznym (1750–1989). Erfolgreiche und gescheiterte Projekte. Frauen in der Öffentlichkeit (1750–1989). Pod red. Angélique Leszczewski-Schwerk, Doroty Wiśniewskiej, Leszka Ziátkowskiego. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 188, nlb. 2, tabl. 1, streszcz. ang.

Z treści: Wiśniewska Dorota: Polskie szlachcianki a świat polityki w dokumentach francuskich dyplomatów (1752–1758) s. 23–46; Piotrowska-Marchewa Monika: Nauczycielki w życiu politycznym II Rzeczypospolitej s. 81–105; Gibiec Magdalena: Cui bono? Aktywność Mileny Rudnyckiej [1892–1976] na arenie międzynarodowej w latach 1930–1935 s. 129–153.

4770. W IMIĘ czego ta ofiara? Obóz narodowy wobec Powstania Warszawskiego. Wybór i oprac. Jan Engelgard, Maciej Motas. Warszawa

2009 Wydaw. Prasy Lokalnej 8° ss. 175, tabl. 5. (Biblioteczka Myśli Polskiej).

Treść: Motas Maciej: Wstęp s. 5–8; Engelgard Jan: Obóz narodowy wobec powstania warszawskiego s. 9–32; Chrzanowski Wiesław: W imię czego ta ofiara? – rozmowa z Wiesławem Chrzanowskim. Rozmawiał Jarosław Kurski s. 33–38; Chrzanowski Wiesław: Byliśmy przeciw powstaniu – rozmowa z Wiesławem Chrzanowskim, żołnierzem NOW-AK. Rozmawiał Maciej Motas s. 39–46; Matlachowski Jan: Szarlataneria Leopolda Okulickiego s. 47–62; Giertych Jędrzej: Powstanie Warszawskie s. 63–67; Wasutyński Wojciech: Powstanie w Polsce s. 68–72; Stypułkowski Zbigniew: Jak doszło do tragedii? s. 73–80; Rokicki Józef, pseud. Michał: Decyzja i bilans s. 81–94; Prus-Maciniński Tadeusz: O Powstaniu Warszawskim raz jeszcze s. 95–99; Siemiątkowski Tadeusz: Myśmy już wtedy wiedzieli... – rozmowa z por. Tadeuszem (Mazurem) Siemiątkowskim. Rozmawia Andrzej Kumor s. 100–108; Trościanko Wiktor: Oddziały Narodowej Organizacji Wojskowej w Powstaniu Warszawskim s. 109–118; Engelgard Jan: Warszawie nikt nie pomógł s. 119–124; Doboszyński Adam: Ekonomia krwi („Walka”, listopad 1943) s. 125–129; Zmarnowany heroizm („Wielka Polska”, 2 X 1944) s. 130–131; Karygodna zbrodnia – oświadczenie warszawskiej Młodzieży Wszelchpolskiej (listopad 1944) s. 132–135; Sens śmierci („Dzisiaj i Jutro”, 3 VIII 1947) s. 136–137; Dobraczyński Jan: List do nieobecnego s. 138–143; Matlachowski Jan: List otwarty do gen. Tadeusza Pełczyńskiego s. 144–149; Pluta-Czachowski Kazimierz: Powstanie wymusił „Monter”... – notatka z rozmowy z plk. Kazimierzem Pluta-Czachowskim s. 150–153; Bach Erich von dem: Meldunek końcowy gen. SS Ericha von dem Bacha dla Heinricha Himmlera o stratach wojsk niemieckich w Powstaniu Warszawskim s. 154–156.

Toż. Wyd. 2. Warszawa 2017 Capital ss. 180, nlb. 2, il., mapy.

4771. W IMIĘ wiary i rozumu. Ideologiczne uzasadnienie konfliktów i zbrodni. Red. Anna Kowalczyk, Anna Cieszkowska. Lublin 2017 Tygiel 8° ss. 119, il., streszcz. ang.

Na przestrzeni dziejów.

4772. WAINGERTNER Przemysław: Konspiracja trzech pokoleń. Związek Młodzieży Polskiej „Zet” i ruch zetowy (1886–1996). Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. 631, nlb. 4.

4773. WALUSIAK Dariusz: Winni. Holocaust i fałszowanie historii. Kraków 2016.

Rec.: Bergman Olaf, *Klio*. T. 41: 2017 nr 2 s. 168–176.

4774. [WAŁĘSA Lech]: Ja. Z Lechem Wałęsą [ur. 1943] rozmawiają Andrzej Bober, Cezary Łazarewicz. Warszawa 2017 W.A.B. – Grupa Wydawnicza Foksal 8° ss. 350, nlb. 2, il.

4775. WĄTOR Adam: Z myślą o Niepodległej. Działalność polityczna i społeczna Zdzisława Konrada Próchnickiego (1875–1939). Szczecin 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 190, streszcz. ang.

4776. WICHMANOWSKI Marcin [Jakub]: Działalność i myśl polityczna Aleksandra Bogusławskiego (1887–1963) polityka ruchu ludowego. Lublin 2010.

Rec.: Popiel Paweł, *Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2013 s. 312–313.

4777. WICHMANOWSKI Marcin Jakub: *Myśl polityczna Polskiego Stronnictwa Ludowego Piast 1913/14–1931*. Lublin 2017 Wydaw. UMCS 8° ss. 442, streszcz. ang.

4778. [WITOS Wincenty]: *Witosowe przesłania*. Wyboru dokonał i wstępem opatrzył Janusz Gmitruk. Warszawa 2017 MHPRL 8° ss. 96, il. MHPRL.

4779. WOKÓŁ zagadnienia niepodległości Polski. Przegląd myśli społeczno-politycznej. Red. Monika Maciąg, Kamil Maciąg. Lublin 2017 Wydaw. Nauk. Tygiel 8° ss. 109.

XX–XXI w.

4780. WOŁYŃ. Przemilczana zbrodnia na Polakach. Red. Michał Kramarek. Zakrzów 2017 Bonum Verbum 8° ss. 112.

Treść: Żebrowski Leszek: Złe pojęcie interesy i interesiki s. 9–20; Zapalowski Andrzej: Ludobójstwo a nie efekt wojny polsko-ukraińskiej s. 21–30; Marecki Józef: Dwukrotna śmierć s. 31–38; Isakowicz-Zaleski Tadeusz: Bohaterscy księża, zakonnicy, klerycy i siostry zakonne s. 39–47; Moskal Andrzej: Nie zemsta lecz prawda s. 49–60; Węgrzynowicz Sławomir: Zbrodnica ideologia ukraińskiego nacjonalizmu s. 61–85; Żaryn Jan: Być Polakiem s. 87–90; Kalinowski Tomasz: Niemożliwy kompromis s. 91–95; Rotter Lucyna: Najcenniejsza wartość s. 97–102; Kalinowska Jadwiga: Krew matki s. 103–112.

4781. WYSOCKI Roman: *W kręgu integralnego nacjonalizmu. Czynnny nacjonalizm Dmytra Doncowa [1883–1973] na tle myśli nowoczesnych Romana Dmowskiego. Studium porównawcze*. Lublin 2014.

Rec.: Grott Bogumił: Na manowcach pozornej komparatystyki. Z powodu książki ... *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 1 s. 251–262.

4782. Z DZIEJÓW represji sowieckich wobec Polaków w latach 1937–1952: Białoruś, Litwa, ziemie północno-wschodniej Polski. Studia i materiały. Pod red. Jana Jerzego Miłewskiego. Warszawa–Białystok 2017 IPN–KSZpNP 8° ss. 245.

Materiały konferencji naukowych: „Deportacje Polaków z sowieckiej Białorusi i Litwy po drugiej wojnie światowej”, 24 IV 2012 r.; „Zbrodnia zapomniana. 75 rocznica operacji polskiej w BSRS”, Białystok, 13 IX 2012 r.

Treść: Iwanow Mikołaj: Polacy na wschodniej Białorusi. Geneza, liczebność i rozmieszczenie. Sowicka polityka narodowościowa wobec polskiej mniejszości w latach 1921–1939 s. 20–50; Mróz Maciej: Kościół rzymskokatolicki w BSRS w latach 1921–1939 s. 51–60; Winnicki Zdzisław J.: Od autonomii do „genocydu”. Losy Polaków sowieckiej Mińszczyzny. Dzierżyński Polski Rejon Narodowościowy i polska autonomia sowiecka w BSRS – geneza i zniszczenie s. 61–82; Sommer Tomasz: Statystyka i demografia „operacji polskiej” NKWD na podstawie „Indeksu rozstrzelanych w Mińsku” s. 83–90; Wialiki Anatol: Współczesna historiografia białoruska dotycząca represji przeciwko Polakom w latach 1937–1938 s. 91–101; Miłewski Jan Jerzy: Represje sowieckie wobec ludności polskiej na ziemiach północno-wschodnich Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1939–1941 s. 102–125; Krahel Tadeusz: Uwięzienia i zsyłki

duchowieństwa archidiecezji wileńskiej w latach 1944–1952 s. 126–138; Stravinskienė Vitalija: Sowietkie deportacje Polaków z Litwy w latach 1945–1952 s. 139–148; Kuzniecowa Igor: Deportacje z zachodniej Białorusi w latach 1944–1952 na tle polityki deportacyjnej Związku Radzieckiego s. 149–182; Grzybowski Jerzy: Deportacja byłych żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie w BSRS na Syberię w 1951 r. s. 183–197; Wialiki Anatol: Deportacja kułaków z zachodnich obwodów BSRS w 1952 r. s. 198–208; Aneksy: Nr 1 – Lista księży archidiecezji wileńskiej uwięzionych i zesłanych do łagrów w latach 1944–1952. Oprac. Tadeusz Krahel s. 209–222; Nr 2 – Najważniejsze miejsca upamiętnione przez Straż Mogił Polskich (krzyże SMP i dwie kapliczki SMP) na Białorusi i Ukrainie. Oprac. Zdzisław J. Winnicki s. 223–226.

4783. Z ŻYCIA politycznego szlachty i ziemiaństwa między Wisłą a Pilicą w XVI–XX wieku. Studia. Red. Jerzy Gapys, Mariusz Nowak, Jacek Pielas. Kielce 2017 Kieleckie Tow. Nauk. 8° ss. 246.

Treść: Sokalski Marcin: Blaski i cienie kariery rodu Tarnowskich od schyłku XVI do połowy XVII wieku s. 9–26; Pielas Jacek: Biografie aktywistów sejmiku województwa sandomierskiego w XVII wieku – stan obecny, potrzeby i perspektywy badawcze s. 27–37; Przyboś Kazimierz: Posłowie województwa sandomierskiego na sejmy Rzeczypospolitej w latach 1668–1674 s. 39–76; Wierzbicki Leszek A.: Poselstwa od szlachty województwa sandomierskiego do Michała Korybuta i Jana III (1670–1693) s. 77–86; Biedrzycka Agnieszka: Sprawy wojskowe na sejmiku sandomierskim w czasach Jana II Sobieskiego s. 87–115; Paciorek Paweł: Postawy polityczne szlachty sandomierskiej w świetle konfederacji z lat 1764 i 1767 s. 117–150; Nowak Mariusz: Aktywność polityczna hrabiów Lubieńskich z Kazimierzy Wielkiej w XIX i XX w. – wybrane problemy s. 151–171; Kuzicki Jerzy: Korespondencja Pawła Popiela i Walerego Wielogłowskiego jako źródło do dziejów społeczno-gospodarczych polskiego ziemiaństwa w dobie niewoli narodowej s. 173–184; Karbowiczek Tomasz, Święcich Karolina: Manifestacja na placu Grzybowskim z 13 listopada 1904 roku w opinii prasy lojalistycznej Królestwa Polskiego i Galicji s. 185–191; Łuczkowski Marcin: Sojusz ziemian z chłopstwem? Próby budowy struktur Chrześcijańsko-Narodowego Stronnictwa Rolniczego i Stronnictwa Chrześcijańsko-Narodowego w województwie kieleckim w latach 1924–1928 s. 193–201; Gapys Jerzy: Obawy i nadzieje ziemiaństwa polskiego w dystrykcie radomskim w ostatnich miesiącach II wojny światowej w świetle memuarystyki ziemiańskiej s. 203–215.

4784. ZACHARIAS Michał J[erzy]: *Intelligentsia and a „new class”. Political elites according to Jan Waclaw Machajski and Milovan Djilas. Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 3 (special issue) s. 157–182, streszcz. pol.

4785. ZAJEWSKI Władysław: *Trudna droga do niepodległości (XIX–XX wiek)*. Kraków 2017 Arcana 8° ss. 304. (Arkana Historii).

Lata 1814–1956.

4786. ZBRODNIA katyńska. Polska a Rosja. Wyjście z kryzysu prawdy 1940–2016. Pod red. Marka Tarczyńskiego. Warszawa 2017 Niezależny Kom. Hist. Badania Zbrodni Katyńskiej 8° ss. 395, il., mapy. Niezależny Kom. Hist. Badania Zbrodni Katyńskiej, Pol. Fund.

Katyńska, Centr. Bibl. Wojsk., ISP PAN. (Zeszyty Katyńskie; nr 26).

Materiały z Międzynarodowej XVIII Dorocznej Sesji Katyńskiej, Warszawa, 19–20 IV 2016 r.

Treść: Maćkowiak Emilia: Bożena Łojek [1937–2010] – jej działalność na rzecz prawdy o Katyniu s. 16–17; Tarczyński Marek: Katyń. Kryzys prawdy i drogi wyjścia z niego s. 18–29; Gurjanow Aleksander: Zbrodnia katyńska – problemy nie tylko badawcze widziane z Moskwy s. 30–49; Materski Wojciech: Dokumentacja, której nie znamy z edycji źródeł „Katyń. Dokumenty zbrodni” s. 50–60; Kuźniar-Plota Małgorzata: Śledztwo katyńskie – osiągnięcia i zadania na przyszłość s. 61–69; Kamiński Ireneusz C.: Wyroki Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie zbrodni katyńskiej – od nadziei do rozczarowania s. 70–97; Mężykowska Aleksandra: Wkład władz polskich w postępowaniu przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka w sprawie zbrodni katyńskiej s. 98–102; Jasiewicz Krzysztof: Kogo zabić, a kogo wykorzystać? Rekonstrukcja zasad sowieckiej selekcji w zbrodni katyńskiej s. 103–139; Pałski Zbigniew: Sowiecka i niemiecka maszynieria zbiorowych egzekucji s. 140–142; Król Eugeniusz Cezary: Trzecia Rzesza wobec zbrodni katyńskiej s. 143–183; Wolsza Tadeusz: Resort bezpieczeństwa na tropie nowych świadków zbrodni katyńskiej (początek lat 50. XX stulecia) s. 184–199; Woźny Aleksander: Sprawa Katynia w ocenach Oddziału VI Sztabu Naczelnego Wodza s. 200–220; Ossowski Andrzej: Możliwości identyfikacji szczątków ofiar zbrodni katyńskiej przy wykorzystaniu polskiej bazy genetycznej ofiar totalitaryzmów s. 221–234; Głosek Marian: Prace ekshumacyjne w Katyniu – co należy jeszcze zrobić s. 235–245; Góra Mieczysław: Prace archeologiczno-ekshumacyjne w Charkowie w latach 1991–1996 s. 246–262; Pamiatnych Aleksiej: Ćwierć wieku od pierwszych ekshumacji w Miednoje (przegląd zdjęć) s. 263–286; Kola Andrzej, Siemińska Dominika: Prace archeologiczne i ekshumacyjne w Bykowni w latach 2001–2012 s. 287–302; Frąteczak Sławomir Zygmont: Artefakty grobowe w zbiorach Muzeum Katyńskiego s. 303–316; Deptuła Hubert, Wierzbicka Agnieszka: Dokumenty ofiar zbrodni katyńskiej – ujawnianie metodami nieniszczącymi niewidocznych zapisów s. 317–320; Kalbarczyk Sławomir: „Ukraińska lista katyńska”: czego jeszcze nie wiemy, postulaty badawcze s. 321–346; Wyrwa Maciej: Nieodnalezione ofiary Katynia – próba rekonstrukcji „białoruskiej listy katyńskiej” s. 347–356; Butkiewicz Michał: Mieszkańcy Oszmianszczyzny na hipotezycznej „białoruskiej liście katyńskiej” s. 357–387; Nowik Grzegorz: Zbrodnia katyńska na tle rosyjskiej i sowieckiej inżynierii społecznej s. 388–395.

4787. ZIELIŃSKI Zygmont: Nipodległość Polski jako następstwo „wojny narodów” i ponad wiekowych zmagania Polaków w trzech zaborach. *Premislia Christiana*. T. 17: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 15–22.

4788. ZOLL Andrzej, Bartosik Marek: Od dyktatury do demokracji i z powrotem. Autobiograficzna rozmowa o współczesnej Polsce. Kraków 2017 Znak Horyzont – Społ. Inst. Wydawniczy Znak 8° ss. 317, il.

4789. ZYCHOWICZ Piotr: Sowiet. Opowieści niepoprawne politycznie II. Poznań 2016.

Rec.: Orzelek Ariel: Kilka refleksji o publicystyce Piotra Zychowicza na marginesie jego najnowszej książki. *Kolo Historii*. Nr 20: 2017 s. 193–200.

4790. ŻURAWSKI vel Grajewski Przemysław [Piotr]: Męczeństwo Kresów 1918–1956.

Warszawa 2017 Fund. Warsaw Enterprise Institute 8° ss. 87, mapy.

e) Zagadnienia historii wojskowej

Zob. poz. 667, 1683, 1916, 2204, 2434, 2640, 2851, 2865, 3169, 3713, 3842, 4036, 4154, 4208, 4470, 4740, 5528, 5543, 5580, 5966, 6443, 6470, 6478, 6495, 6553, 6557, 6566, 6645, 6737, 6740, 6748, 6846, 6866, 6869, 6881, 6914, 6949, 7012, 7062, 7072, 7105, 7107, 7115, 7118, 7124, 7127, 7130, 7137, 7138, 7150, 7187, 7188, 7199, 7226, 7231, 7236–7238, 7260, 7263, 7265, 7271, 7296, 7310, 7311, 7313, 7314, 7340, 7384, 7388, 7425, 7437, 7171, 7472, 7488, 7494, 7518, 7535, 7558, 7578, 7586, 7620, 7621, 7743, 7791, 7825, 7843, 7889, 7904, 7938, 7978, 8033, 8157, 8160, 8193, 8229, 8336, 8425, 8426, 8446, 8449, 8453, 8519, 8584, 8593, 8600, 8602, 8605, 8606, 8627, 8636, 8643, 8660, 8674, 8693, 8704, 8727, 8758, 8770, 8787, 8796, 8856, 8879, 8882, 8901, 8977, 8984, 9121, 9227, 9234, 9243, 9279, 9350, 9370, 9372, 9384, 9400, 9402, 9468, 9479–9481, 9637, 9731, 9768, 9780, 9799, 9909, 10005, 10046, 10048, 10118, 10221, 10359, 10446, 10483, 10508, 10547, 10649, 10651, 10658, 10663, 10707.

4791. AULEYTNER Julian: Komunikacja pocztowa w Błękitnej Armii Hallera w latach 1917–1920. Postal communication in Haller's Blue Army 1917–1920. Warszawa 2017 Wyższa Szkoła Pedagog. im. J. Korczaka 8° ss. 284, il.

Tekst równol. pol., ang.

4792. BEZPIECZEŃSTWO militarne Polski 1918–1945. T. 1: Aspekty koncepcyjno-doktrynalne, prawne i organizacyjne. Red. nauk. Maryla Fałdowska, Stanisław Jaczyński, Renata Tarasiuk. Siedlce 2017 Wydaw. Uniw. Przyrodn.-Humanist. 8° ss. 423, il., streszcz. ang. Uniw. Przyrodn.-Humanist. w Siedlcach. Wyzd. Humanist. Inst. Nauk Społ. i Bezpieczeństwa.

4793. BEZPIECZEŃSTWO militarne Polski 1918–1945. T. 2: Aspekty geopolityczne i społeczne. Red. nauk. Stanisław Jaczyński, Włodzimierz Nowak, Rafał Roguski. Siedlce 2017 Wydaw. Uniw. Przyrodn.-Humanist. 8° ss. 426, il., streszcz. ang. Uniw. Przyrodn.-Humanist. w Siedlcach. Wyzd. Humanist. Inst. Nauk Społ. i Bezpieczeństwa.

4794. BEZPIECZEŃSTWO militarne Polski 1918–1945. T. 3: Aspekty wojskowe. Red. nauk. Maryla Fałdowska, Włodzimierz Nowak, Renata Tarasiuk. Siedlce 2017 Wydaw. Uniw. Przyrodn.-Humanist. 8° ss. 485, il., streszcz. ang. Uniw. Przyrodn.-Humanist. w Siedlcach. Wyzd. Humanist. Inst. Nauk Społ. i Bezpieczeństwa.

4795. BIENIECKI Ireneusz: Wojska Ochrony Pogranicza w systemie ochrony i obrony

granicy morskiej Polski w latach 1965–1991. Słupsk 2015.

Rec.: Goryński Grzegorz, *Scripta Historica*. Nr 23: 2017 s. 311–318; Parus Waldemar, *Nautologia*. R. 51: 2016 s. 97–99.

4796. BIENIECKI Ireneusz, Szkuřat Iza-bela: Służba niemundurowa Wojsk Ochro-ny Pogranicza w latach 1958–1991. Wyższy szczebel służby liniowej czy namiastka służby rozpoznawczej? *Scripta Historica*. Nr 23: 2017 s. 277–297, streszcz. ang.

4797. BIERNA obrona ludności cywilnej Nowego Sącza. Zarys dziejów. Pod red. Leszka Zakrzewskiego. Nowy Sącz 2017 PTH 8° ss. 428, tabl. 8, il., mapy.

Treść: Terebka Paweł: Zarys rozwoju ochrony ludności pod-czas konfliktów zbrojnych s. 5–8; Zakrzewski Leszek: Bierna obrona przeciwlotnicza ludności miasta Nowego Sącza w okre-sie międzywojennym s. 9–60; Kazana Piotr: Kolejowe Przy-sposobienie Wojskowe w Nowym Sączu 1929–1939 s. 61–77; Zakrzewski Leszek: Bierna obrona przeciwlotnicza ludności miasta Nowego Sącza w okresie okupacji s. 78–132; Zakrzew-ski Leszek: Organizacja systemu biernej obrony przeciwlotniczej w latach 1945–1965 s. 133–142; Potoniec Bogdan: Powszechna Samoobrona s. 143–152; Olszewski Grzegorz: Obrona Cywilna (OC) miasta Nowego Sącza 1973–1991 s. 153–177; Zakrzewski Leszek: Działalność Zakładowego Oddziału Samoobrony (Obrony Cywilnej) Węzła PKP w Nowym Sączu jako przykład reali-zacji zadań i celów biernej obrony zakładu pracy s. 178–247; Zakrzewski Leszek: Wyposażenie ZOS Węzła PKP w Nowym Sączu s. 248–270; Zakrzewski Leszek: Plany obrony Węzła PKP w Nowym Sączu s. 271–288; Potoniec Bogdan: Budow-nictwo schronowe dla ludności cywilnej w okresie powojennym s. 289–359; Potoniec Bogdan: Budowle ochronne dla ludności cywilnej i załóg zakładów pracy na terenie miasta Nowego Sącza s. 360–420.

4798. BŁĘKITNA Armia. Dla Ciebie Pol-sko i dla Twojej Chwały. Red. merytoryczna Mariusz Skotnicki, Marcin Ochman. Warszawa 2017 Muzeum Wojska Pol. 4° ss. 183, il.

Treść: Buława Adam: Wstęp s. 7–9; Wesołowski Janusz: Jó-zef Haller [1873–1960] – „Błękitny General” s. 11–49; Szczepa-nowski Andrzej: Armia Polska we Francji 1917–1919 s. 51–95; Mackiewicz Michał: Nowoczesna armia s. 97–123; Krajewski Wojciech: Awiacja Błękitnej Armii s. 125–149; Mackiewicz Mi-chał: „Błękitna Armia” w zbiorach Muzeum Wojska Polskiego s. 151–179; Mackiewicz Michał: „Błękitna Armia” – wystawa okolicznościowa w Muzeum Wojska Polskiego s. 180–182; Bibliografia selektywna s. 183.

4799. „BŁĘKITNA Armia” i jej dowódca gen. Józef Haller [1873–1960]. Pod red. Bogu-sława Kopki i Jana Tarczyńskiego. Warszawa 2017 Wojskowe Centrum Edukacji Obywatel-skiej im. płk. dypl. Mariana Porwita 8° ss. 263, nlb. 1, il.

Treść: Kopka Bogusław, Tarczyński Jan: Wstęp s. 7–9; Wysocki Wiesław Jan: Pierwsze formacje polskie we Francji w czasie pierwszej wojny światowej s. 11–32; Komat Marek: Wokół Armii Polskiej we Francji. Mocarstwa sprzymierzone, sprawa polska i dyplomacja [Romana] Dmowskiego s. 33–45; Masłowski Nicolas: Konsekwencje obchodów stulecia armii Hallera s. 46–52; Odziemkowski Janusz: Organizacja Armii

Polskiej we Francji i żołnierze-ochotnicy z Europy s. 53–69; Gwara Małgorzata, Kuba Grzegorz, Paćko Karolina: Pierw-sze walki Armii Polskiej we Francji i jej dyslokacja do Polski s. 70–88; Auleytnier Julian: Żołnierskie motywacje w „Błękitnej Armii” Hallera s. 89–97; Davion Isabelle: Cele wojny i negocja-cje pokojowe (1914–1919): sytuacja Polski a „pokój francuski” s. 98–105; Buława Adam: General Józef Haller jako General-ny Inspektor Armii Ochotniczej i dowódca Frontu Północno-Wschodniego (Północnego) w Bitwie Warszawskiej s. 106–121; Dessberg Frédéric: Polsko-francuska współpraca wojskowa od rewolucji bolszewickiej po traktat ryski (1917–1921) – aspek-ty historyczne i historyograficzne s. 122–131; Frączzak Sławomir Z.: Kapelani „Błękitnej Armii” – szczególna forma wsparcia żołnierza s. 132–157; Andrzejewski Piotr, Łukasz: General Józef Haller – związki rodzinne s. 158–164; Sierchula Rafał: „Błękitna Armia” i general Józef Haller w fotografii. Zarys problematyki s. 165–171; Maj Józef Roman: Religijność Jó-zefa Hallera s. 172–191; Żurek Jacek: Pasje społeczne Józefa Hallera s. 192–249; Massalski Adam: General Józef Haller jako przewodniczący ZHP s. 250–260.

4800. BOGDANOWICZ Jerzy: Lotnisko polowe w Goli koło Gostynia. *Rocznik Go-styński*. T. 4: 2017 s. 9–18.

Lata 1940–2014.

4801. BOLDYREW Aleksander: Sprzęt ta-borowy (wozy) w przemieszczeniu armii zacięż-nej w Polsce ostatnich Jagiellonów. *Acta Uni-versitatis Lodziensis*. Folia Historica. [Vol.] 99: Oblicza wojny. Wojsko w drodze. 2017 s. 111–124, streszcz. ang.

Za czasów Zygmunta I Starego i Zygmunta II Augusta.

4802. BOREK Paweł: Tradycje militarne Podlasia w kształtowaniu świadomości nar-odowej mieszkańców regionu (1830–1939). *Rocznik Białskopodlaski*. T. 25: 2017 s. 45–63, streszcz. ang.

4803. BOROWIŃSKI Jerzy: Kanonia i mury obronne przy ul. Ostrów Tumski 11 w Poznaniu. *Ochrona Zabytków*. T. 68: 2015 nr 1 s. 183–194, streszcz. ang.

Z lat 70. XV w., do 2012 r.

4804. BRONIEWICZ Krzysztof: Wojskowa Komenda Uzupelnień w Inowrocławiu 1919–2009. Zarys historii. *Rocznik Kasprowiczowski*. [T.] 14/15: 2016 s. 19–22.

4805. BRUST Mieczysław: Zamek Przemysła II [1257–1296] w Rogoźnie na tle umoc-nień obronnych miasta i jego zaplecza od IX do XVIII wieku. Rogoźno 2016.

Rec.: Pilarczyk Zbigniew, *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 3 s. 114–116.

4806. BRYLEW Marek: Rola i zadania od-działu gospodarczego w zabezpieczeniu mate-riałowym polskich kontyngentów wojskowych realizujących zadania poza granicami kraju. *Acta Universitatis Lodziensis*. Folia Historica.

[Vol.] 99: Oblicza wojny. Wojsko w drodze. 2017 s. 291–308, streszcz. ang.

4807. BYDGOSZCZ wojskowa. Szkice z dziejów garnizonu bydgoskiego od czasów najdawniejszych do współczesności. Red. Albert S. Kotowski, Sławomir Sadowski. Bydgoszcz 2017 Muzeum Wojsk Lądowych 8° ss. 405, il.

Treść: Nowakowski Tomasz: Wojskowa Bydgoszcz. Od czasów najdawniejszych do końca XV w. s. 13–40; Zyglewski Zbigniew: Wojsko w Bydgoszczy (XVI w. – 1815 r.) s. 41–69; Kotowski Albert S.: Zarys dziejów garnizonu bydgoskiego w latach 1815–1919 s. 71–109; Jastrzębski Włodzimierz: Dzieje garnizonu wojskowego w Bydgoszczy w latach 1920–1939 s. 111–140; Drozdowski Krzysztof: Garnizon niemiecki w Bydgoszczy w latach II wojny światowej s. 141–161; Sadowski Sławomir: Garnizon bydgoski w strukturze organizacyjnej polskich Sił Zbrojnych w latach 1945–1989 s. 163–215; Sadowski Sławomir: Garnizon wojskowy w Bydgoszczy po 1989 r. s. 217–251; Zwiefka Marek: Bydgoska architektura wojskowa do 1939 r. s. 255–263; Kotowski Albert S.: Infanterie-Regiment Graf Schwerin 1813–1913. Bydgoskie obchody stulecia istnienia jednostki s. 265–278; Holak Marek: Jeździectwo wojskowe w Bydgoszczy w okresie międzywojennym s. 279–303; Drozdowski Krzysztof: Konkurs orkiestr wojskowych D.O.K. VIII w Bydgoszczy 8–9 września 1923 r. s. 305–310; Nadolski Łukasz M.: Zniszczenia wojenne Bydgoszczy w 1945 roku s. 311–324; Sadowski Sławomir: Generacja bydgoska w latach 1918–1939 s. 325–348; Iwaszkiewicz Joanna M.: Generacja bydgoska w latach 1945–1989 s. 349–381; Łukaszczyk Tadeusz: Wojskowa Bydgoszcz w notatniku kapelana 1992–1993 s. 383–403.

Rec.: Matyasik Joanna, *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 561–564.

4808. BYLINA Sławomir, Ciechanowski Grzegorz: 12. Batalion Dowodzenia Ułanów Podolskich. Służba, dzieje, tradycje. Szczecin 2017 Wydaw. Nauk. Wydz. Humanist. UŚ Minierwa 8° ss. 392, il. Uniw. Szczeciński. (Świat, Konflikty, Pokój).

Wojska łączności i informatyki w Szczecinie w l. 1945–2017.

4809. CHOJNACKI Andrzej: Garnizon węgrowski w czasach Księstwa Warszawskiego i Królestwa Kongresowego. *Żołnierze węgrowscy i ich środowisko. Rocznik Liwski*. T. 7: 2014 s. 111–134.

4810. CHROMIŃSKI Michał J.: Działalność III/IX Okręgu Polskiej Organizacji Wojskowej (Siedlce) w latach 1914–1918 oraz jej wkład w powstanie i organizację 22. Siedleckiego Pułku Piechoty. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 4: 2014 s. 171–196.

4811. CIEŚLA Mariusz: Uzbrojenie królów Polski. *Studia z Dziejów Wojskowości*. T. 6: 2017 s. 9–52, streszcz. ang., ros.

XV–XVIII w.

4812. CZOP Jan: Barwa wojska Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVIII wieku oraz

Legionów Polskich 1797–1807. Wyd. 2, popr. Rzeszów 2017 Libra PL 8° ss. 129, nlb. 1, il.

W aneksie: regulaminy, ordynanse i przepisy z l. 1746–1791. Wyd. 1. 2013.

4813. DEPCZYŃSKI Rafał P., Kacprzak Pius, Karpiński Henryk: *Żołnierze Marynarki Wojennej w misjach poza granicami kraju. Od Korei do Afganistanu*. Gdynia 2017 Koło nr 31 Stowarzyszenia Kombatantów Misji Pojowych ONZ 8° ss. 80, il.

4814. DRZEWIECKI Andrzej: *Polska Marynarka Wojenna od drugiej do Trzeciej Rzeczypospolitej. Studium bezpieczeństwa morskiego państwa*. Gdynia–Oświęcim 2016.

Rec.: Mickiewicz Piotr: O historii Marynarki Wojennej inaczej. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 2 s. 281–288.

4815. [FEDOROV Vladimir Grigor'evič] Fiodorow W.: *Rozwój ręcznej broni palnej od broni odprzodowej i zamka skałkowego do karabinów powtarzalnych*. Tł. Mikhail Barkovskiy. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 271, il. (Rozwój Broni Strzeleckiej; t. 1).

4816. FORTYFIKACJE Lubelszczyzny. Badania archeologiczne. Praca zbiorowa. Pod red. Ewy Banasiewicz-Szykuły. Lublin 2017 Woj. Urząd Ochrony Zabytków 8° ss. 213, il. Lubelski Woj. Konserwator Zabytków. (Skarby z Przeszłości; t. 18).

Treść: Tkaczyk Jacek: Fortyfikacje miejskie Lublina w badaniach archeologicznych s. 11–46; Mazurek Wojciech: Umocnienia obronne miast na pograniczu Ziemi Chełmskiej i Wielkiego Księstwa Litewskiego s. 47–69; Florek Marek: Średniowieczne i nowożytne fortyfikacje miast południowej Lubelszczyzny w świetle badań archeologicznych s. 71–82; Badińska Klaudia, Koman Wiesław, Kuśnierz Jerzy: Fortyfikacje Zamościa (XVI–XIX w.) w świetle badań archeologicznych s. 83–126; Prusicka Ewa: Fortyfikacje obiektów rezydencjonalnych typu dwory na terenie Lubelszczyzny od średniowiecza do końca XVII wieku s. 127–171; Bednarski Dariusz: Twierdza Dęblin i Przedmieście Terespolskie Twierdzy Brzeskiej w świetle badań archeologicznych s. 173–192; Mazurek Mirosław, Sznajdrowska-Pondel Aleksandra: Fortyfikacje polowe z I i II wojny światowej w okolicy Puław s. 193–210.

4817. A FOURTEENTH-CENTURY baselard from Lake Ostrowite in Northern Poland. [Aut.] Arkadiusz Michalak, Ryszard Kaźmierczak, Paweł Kucypera, Jacek Niegowski. *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 13: 2017 s. 165–180, streszcz. ang.

4818. FRANC Aneta: *Skromni bohaterowie. Zarys historii Związku Inwalidów Wojennych w powiecie ostrzeszowskim i ostrowskim*. Ostrów Wielkopolski 2017 Związek Inwalidów Wojennych RP 8° ss. 119, il.

4819. GIĘTKOWSKI Mirosław: *Taktyczno-techniczne zasady działania artylerii Wojska*

Polskiego 1918–1939. Bydgoszcz 2017 Muzeum Wojsk Lądowych 8° ss. 537, tabl. 65, il.

4820. GIZA Jerzy: Sądceki garnizon i jego żołnierze w pierwszych latach niepodległości 1918–1922. Kraków 2015.

Rec.: Pałuch Jacek, *Rocznik Sądceki*. T. 45: 2017 s. 368–372.

4821. GNIADEK-ZIELIŃSKI [Michał] M. M. O.: Narodowe Siły Zbrojne 1942–1947. Warszawa 2017 Capital 8° ss. 610, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang., niem., ros.

4822. GRABARCZYK Tadeusz: „Sucha stopa” czy „skacząc w fale”. Przekraczanie rzek przez wojska polskie od XI do początku XVI wieku. *Acta Universitatis Lodzianis. Folia Historica*. [Vol.] 99: Oblicza wojny. Wojsko w drodze. 2017 s. 83–109, streszcz. ang.

4823. GWÓŹDŹ Zbigniew: Konstrukcje uzbrojenia polskich inżynierów i techników poza granicami kraju. Oświęcim 2017 Napoleon V 4° ss. 198, il.

Broń palna w l. 1940–2011.

4824. HUCAŁ Mieczysław: Sprzęt łączności wojskowej na przestrzeni lat. Zegrze 2017 Światowy Zw. Pol. Żołnierzy Łączności 8° ss. 253, nlb. 1, il.

XX–XXI w.

4825. KAPITULACJE w dziejach wojen. Z dziejów wojskowości polskiej i powszechnej. Pod red. Andrzeja Niewińskiego. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 530, il., mapy. (Homo Militans; t. 5).

Treść: Faszca Michał Norbert: Kulturowe implikacje rzymskiej „deditio” w III–I wieku przed Chrystusem s. 8–24; Narloch Krzysztof: Pokonani w Cesarstwie Rzymskim i jego armii s. 25–34; Różycki Łukasz: Jak zapobiec kapitulacji bronionych fortyfikacji w świetle porad autora „Strategikonu” s. 35–45; Killich Bartłomiej: Kapitulacje w wyprawach Rusi na Bizancjum w świetle „Powieści minończych lat” s. 46–59; Skienziul Sylwia: Kobiety – ofiary kapitulacji, na przykładzie Romildy, Rognedy, Przedślawy i innych anonimowych niewiast napastowanych przez Krzyżaków s. 60–75; Giergiel Tomisław: Utrata nadziei czy podstęp? Kapitulacja grodu sandomierskiego 2 lutego 1260 roku s. 76–86; Ptak Jan: Kary za poddanie twierdzy w średniowiecznej Polsce s. 87–97; Radoch Marek: Thobys i Friedeburg – dwie krzyżackie warownie na Żmudzi w 1409 roku (położenie i kapitulacja) s. 98–116; Kwiatkowski Krzysztof: Kapitulacje załóg punktów umocnionych w wojnach pruskiej galezi Zakonu Niemieckiego z Litwą od końca XII do początku XV stulecia s. 117–159; Niewiński Andrzej: Rytuał poddania się do niewoli w późnym średniowieczu. Rola ceremoniału w akcie kapitulacji s. 160–186; Stasiak Arkadiusz: Zdrada i kapitulacja w czasach wypraw wielkołuцьkiej i pszkowskiej Stefana Batorego s. 187–195; Kupisz Dariusz: Kapitulacja armii moskiewskiej Michała Borysowicza Szeina pod Smoleńskiem w 1634 roku s. 196–205; Gomółka Marcin: Kapitulacja pod Ujściem – okoliczności i zachowania stron w świetle dzieł XVII-wiecznej historiografii i pamiętników s. 206–214; Trąbski Maciej: Kapitulacje twierdz w czasie Wielkiej Wojny Północnej –

Infanty 1700–1710 s. 215–247; Wojewódzki Ireneusz: Z opuszczonej banderą. Poddanie okrętu w walkach morskich lat 1793–1815 s. 248–264; Ziółek Ewa: Kapitulacja twierdzy Częstochowa 5 kwietnia 1813 roku jako element propagandy rosyjskiej s. 265–271; Kasperek Norbert: Kapitulacje armii polskiej w 1831 roku s. 272–285; Derengowski Piotr: Honor, hańba czy konieczność? Różne oblicza kapitulacji w okresie wojny secesyjnej s. 286–301; Błachnio Jan: „Szkoda go, młody był”. Kapitulacja twierdzy Przemysł i jej wpływ na militarno-społeczną sytuację Austro-Węgier s. 302–319; Dubicki Andrzej: Kapitulacja Rumunii w 1918 roku i jej skutki dla rumuńskiej polityki wewnętrznej i zagranicznej s. 320–335; Faszca Dariusz: Kryzys dynastyczny spowodowany kapitulacją Bułgarii w 1918 roku s. 336–349; Jarno Witold: Czy bronić Wilna? Przyczynek do dziejów miasta we wrześniu 1939 roku s. 350–372; Kardas Mariusz: Gdynia 1939 – kapitulacji nie będzie! s. 373–393; Drzewiecki Andrzej: Kapitulacja Helu w pokoleniowej pamięci historycznej s. 394–413; Szalast Bogusław: Obrona i kapitulacja Warszawy we wrześniu 1939 roku na podstawie wspomnień mjr. Zdzisława Żorawskiego s. 414–430; Olejko Andrzej: Zwiastun klęski. Rola lotnictwa w kapitulacjach na wybranych przykładach s. 431–449; Gliniecki Tomasz: Ostatnie walki, negocjacje kapitulacyjne i wzięcie do niewoli jednostek niemieckich z Mierzei Wiślanej w maju 1945 roku s. 450–463; Szkułdński Jan: Rozważania na temat kapitulacji jako formy zakończenia walki s. 464–470; Ciecieląg Emil: Seppuku jako ucieczka przed niewolą s. 471–480.

4826. KITAJCZUK Mieczysław: Żelazna i niezawodna 30 Poleska Dywizja Piechoty 1918–1945. Gorzów Wielkopolski 2017 Woj. Ośr. Metodyczny 8° ss. 270, tabl. 9, il.

4827. KOŁODZIEJCZYK Piotr, Czarnowicz Marcin, Ochał-Czarnowicz Agnieszka: Ślady Wielkiej Wojny w Karpatach. Badania i dokumentacja elementów umocnień w rejonie Jaślisk i Moszczańca w latach 2015–2016. Traces of the Great War in the Carpathian Mountains. Research and documentation of elements of fortifications in the region of Jaśliska and Moszczańca in the years 2015–2016. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 46: 2016 s. 110–118.

Tekst równol. pol., ang.

4828. KOSZELA Witold: Okręty floty polskiej. T. 1–2. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 391, il.; 385, il.

Lata 1920–2017.

4829. KOWALSKI Hubert: Militaria wydobyte z dna rzeki w ramach interdyscyplinarnych badań Wisły na jej warszawskim odcinku. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 6: 2015 s. 173–179.

Badania w l. 2009–2014.

4830. KOZŁOWSKI Waldemar Antoni: Liga Obrony Powietrznej Państwa 1924–1928, Liga Obrony Powietrznej i Przeciwigazowej 1929–1939, Liga Lotnicza 1946–1950 w Chełmie i powiecie chełmskim. Chełm 2017 Waldemar Antoni Kozłowski 8° ss. 63, il.

4831. KRESY, granice i pogranicza w historii wojskowej. Red. nauk. Andrzej Olejko [i in.]. Oświęcim 2014 Napoleon V 8° ss. 673, il.

Rec.: Kozłowski Piotr: O obrońcach granic w polskiej historii wojskowej. *Studia Mazowieckie*. R. 10: 2015 nr 4 s. 191–195, sum., rez.

4832. KUNA Marcin: Mury miejskie Mieszkowic. *Rocznik Chojeński*. T. 9: 2017 s. 43–80, streszcz. niem.

Od XIII w.

4833. LASOTA Jacek: Pokonanie przeszkody wodnej pod wodą przez pododdziały czołgów – aspekt taktyczny. *Acta Universitatis Lodzensis*. Folia Historica. [Vol.] 99: Oblicza wojny. Wojsko w drodze. 2017 s. 309–320, streszcz. ang.

4834. LEDWOCH Janusz: Czołgi Wojska Polskiego 1939–1945. Vol. 2. Warszawa 2017 Militaria 8° ss. 160, tabl. 8, il., mapy.

Vol. 1. 2016.

4835. ŁABĘCKI Wiesław D.: Wojsko Polskie w Świdnicy 1945–2016. *Rocznik Świdnicki*. T. 44: 2016 [dr.:] 2017 s. 119–133.

4836. MIERNICKI Andrzej: 50 lat temu... Żagań 2017 Oficyna Wydawnicza Dekorgraf; na zlec. Stow. Żołnierzy i Pracowników Wojsk 3 Drezdeńskiego Pułku Czołgów Średnich 8° ss. 95, nlb. 1, il.

3 Drezdeński Pułk Czołgów Średnich z Żagania w l. 1951–2016.

4837. MILITARIA pomorskie. Zbiór studiów. T. 11. Pod red. Mirosława Giętkowskiego, Łukasza Nadolskiego. Bydgoszcz 2017 Muzeum Wojsk Lądowych 8° ss. 272, il., streszcz. ang.

Treść: Waszak Damian: Beogor – „rex Alanorum” [w 464 r.] s. 7–11; Waszak Damian: Pacyfikacja wyspy Nukapu w 1871 roku s. 13–24; Giętkowski Mirosław: Działania podziemne w okresie I wojny światowej na froncie zachodnim s. 25–58; Jaskulski Waldemar: Niemieckie plany rozbudowy piechoty Legionów Polskich jesienią 1916 roku s. 59–103; Wojciechowski Jerzy S.: Z dziejów 1 szwadronu 1 Pułku Szwoleżerów Józefa Piłsudskiego s. 105–125; Ochociński Piotr: Artyleria ciężka Wojska Polskiego w latach trzydziestych XX wieku s. 127–150; Drozdowski Krzysztof: Burzliwe losy ulana [Stanisława, 1906–1940?] Rowińskiego s. 151–156; Wojciechowski Jerzy S.: Boje podpułkownika Władysława Mączyńskiego – dowódcy 11 Pułku Ułanów Legionowych im. Marszałka Edwarda Śmigłego-Rydza w 1939 roku s. 157–173; Rudowicz Marcin: Jan Mocarski – wspomnienia sapersa z 17 Samodzielnego Batalionu Saperów s. 175–185; Gaj Krzysztof M.: Zabezpieczenie inżynieryjne w pododdziałach czołgów T-55 AM w latach 80. i 90. XX wieku s. 187–211; Cutter Zdzisław: Wyższa Szkoła Oficerska Inżynierii Wojskowej w systemie wyższego szkolnictwa wojskowego lat 1990–1994 s. 213–228; Nadolski Łukasz: Starcia oraz incydenty morskie Korei Północnej i Południowej na przełomie XX i XXI wieku s. 229–254; Bibliografia s. 255–272.

T. 1. 2011.

4838. MORKOWSKI Janusz: Batalion Obrony Narodowej „Starogard” (82 batalion piechoty) 1937–1939. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 1 s. 111–172, streszcz. ang., ros.

Dzieje do końca kampanii wrześniowej.

4839. NALEPA Edward Jan: Oddani partii Lenina i Stalina. Czerwonoarmiści w Wojsku Polskim 1943–1968. Wyd. 2, popr. i uzup. Piotrków Trybunalski 2017 Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Filii UJK 8° ss. 459, nlb. 3, tabl. 26, il.

Wyd. 1. 2014.

4840. NAWROCKI Tadeusz: Kujawsko-Pomorska Żandarmeria Wojskowa. Historia i współczesność. *Rocznik Kasprowiczowski*. [T.] 14/15: 2016 s. 23–27.

W Inowrocławiu w l. 1919–2009.

4841. NAWROT Jakub, Kucia Agata: Orzech kuszy i grot bełtu z Krakowa. *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 13: 2017 s. 181–186, streszcz. ang.

XIV–XVI w.

4842. NIKOŁAJUK Jan: Bielskie lotnisko „za Sowietami”. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 2]: 2017 s. 87–100.

W l. 1940–1941 i 1945–1946.

4843. NOWAK Tadeusz M[arian]: Polska technika wojenna XVI–XVIII w. Ed. i przygotowanie tekstu Artur Gajewski. Wyd. 2. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 336, il.

Wyd. 1. Warszawa 1970.

4844. NOWAKOWSKI Dominik: Śląskie obiekty typu motte. Studium archeologiczno-historyczne. Wrocław 2017 Wydaw. IAIe PAN; Ośr. Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza 4° ss. 609, tabl. 1, il., mapy, streszcz. niem.

Architektura obronna, XIII–XVII w.

4845. „OJCZYŻNA obrońcy swemu”. Weterani i kombatanci jako problem polityczny i społeczny w Polsce w XX wieku. Pod red. Marka Kornata, Marcina Kruszyńskiego i Tomasza Osińskiego. Lublin–Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 526, nlb. 1, streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Lublinie.

Treść: Kornat Marek: „Idea kombatanka” w Polsce Odrodzonej (kilka uwag) s. 15–26; Snopko Jan: Finał epopei legionowej. Problem pomocy dla internowanych i zwolnionych legionistów (1917–1918) s. 27–39; Wrona Paweł: Peowiacki „Lebenswelt”, czyli między pospolitym ruszeniem a tajną armią Komendanta s. 41–55; Michalska-Bracha Lidia: Weterani 1863 roku w II Rzeczypospolitej – struktury organizacyjne – system opieki s. 57–73; Kozyra Waldemar: Byli wojskowi w administracji publicznej Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1918–1939. Przykład resortu spraw wewnętrznych s. 75–93;

Wojtaszak Andrzej: Kombatanci i wojskowi w parlamencie polskim s. 95–117; Majzner Robert: Kombatanci Wielkiej Wojny jako polscy „attachés” wojskowi 1918–1939 s. 119–136; Paruch Waldemar: Legenda Komendanta: rola kultu Józefa Piłsudskiego w kształtowaniu oficjalnej ideologii państwowej II Rzeczypospolitej s. 137–153; Gryglewski Ryszard W.: Nerwice wojenne w ujęciu polskich lekarzy czasu międzywojnia – wybrane zagadnienia s. 155–163; Pietrzak Jacek: Weterani Legionów Polskich w formacjach Polskich Sił Zbrojnych na obczyźnie (Bliski Wschód, Związek Sowiecki, Włochy) podczas II wojny światowej s. 165–188; Jarosz Dariusz: Wybrane aspekty polityki społecznej wobec kombatantów w latach 1845–1989 s. 191–216; Jedynek Marek: Środowiska kombatantów Armii Krajowej w PRL 1956–1989 (na przykładach Warszawy i Kielczyzny) s. 217–235; Zajączkowski Krzysztof: W orbicie władzy. Funkcjonowanie środowiska westerplaczków w latach 1945–1989 s. 237–266; Kondracki Tadeusz: Stowarzyszenie Polskich Kombatantów w Wielkiej Brytanii w działaniach na rzecz wolności Polski (w latach 1946–1990) s. 267–277; Kardała Piotr: Stowarzyszenie Polskich Kombatantów w Stanach Zjednoczonych a opozycja i opór społeczny w PRL s. 279–308; Szumiło Mirosław: „Towarzysze broni”. Czynniki kombatanci w karierach działaczy PPR i PZPR s. 309–324; Osękowski Czesław: Polityczne, demograficzne i ekonomiczne uwarunkowania osadnictwa wojskowego na pograniczu polsko-niemieckim po II wojnie światowej s. 325–339; Skotarczak Dorota: Kombatant i weteran w kinie okresu II Rzeczypospolitej i PRL s. 341–353; Bittner Karolina: Piosenka jako element kreacji wizerunku weterana w kulturze masowej PRL s. 355–369; Poleszak Sławomir: Odkrywanie i przywracanie pamięci o polskim powojennym podziemiu niepodległościowym w latach 1989–2016 s. 373–397; Kruszyński Marcin: Kombatanci w podręcznikach do historii z czasów PRL i III Rzeczypospolitej. Sygnalizacja wybranych wątków s. 399–417; Wójcicki Michał Tomasz: Muzeum Powstania Warszawskiego i kombatanci – integracja pokoleń a funkcje wychowawcze na przykładzie projektów oraz „wydarzeń” zrealizowanych w latach 2004–2016 s. 419–448.

4846. OLESZKOWICZ Ryszard: Kontrwywiad Niepodległej Rzeczypospolitej. In memoriam Zbigniewa Nawrockiego (1959–2017). *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 215–220.

4847. PALSKI Zbigniew: Informacja Wojska Polskiego 1943–1957. Warszawa 2016 Agencja Wydawnicza CB; ISP PAN 8° ss. 312, il. (Monografie Naukowe; t. 2).

Rec.: Machniak Arkadiusz, *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. 2016 [nr] 1 s. 507–511.

4848. PARDELA Łukasz, Koluszek Stanisław: Twierdza Wrocław 1890–1918. Monografia. Wrocław 2017 Via Nova; Biuro Festiwalowe Impart 2016 4° ss. 175, il., mapy, streszcz. ang.

4849. PAŚCIAK Andrzej: „Zachęta” i „Sparta”. Zarys historii 35. batalionu radiotechnicznego we Wrocławiu (1974–1998). Wrocław 2017 Fund. Otwartego Muzeum Techniki 8° ss. 477, il. Fund. Otwartego Muzeum Techniki.

4850. PILARCZYK Zbigniew, Danielewski Marcin, Kościelniak Karol: Wojenny Poznań. Fortyfikacje i walki o miasto do XVIII wieku.

Poznań 2017 Inst. Hist. UAM 8° ss. 238, il. (Publikacje Instytutu Historii UAM; 145).

4851. PLANTA Jan: Obszar warowny „Śląsk”. Historia i współczesność. *Rocznik Świętochłowski*. T. 9: 2015 s. 52–113.

Od 1921 r.

4852. PLEWCZYŃSKI Marek: Napierśniki husarii obrony potocznej w połowie XVI w. *Studia z Dziejów Wojskowości*. T. 6: 2017 s. 161–178, streszcz. ang., ros.

4853. POLSKI wywiad wojskowy 1918–1945. Materiały pod red. Piotra Kołakowskiego, Andrzeja Peptońskiego. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 593, il., mapa.

Treść: Olstowski Przemysław: Oddział II Sztabu Głównego – stan badań i potrzeby dalszych prac badawczych nad dziejami służby informacyjno-wywiadowczej Wojska Polskiego w latach 1918–1945 s. 13–41; Paduszek Konrad: Propaganda i dezinformacja jako narzędzie działania „dwójki”. Spostrzeżenia dotyczące wojny polsko-bolszewickiej s. 42–52; Krotofil Maciej: Obraz nieprzyjaciela podczas wojny polsko-ukraińskiej (1918–1919) w doniesieniach polskich służb wywiadowczych s. 53–64; Skóra Wojciech: Organizacja i działalność wywiadu Frontu Pomorskiego w latach 1919–1920 s. 65–90; Kołakowski Piotr: Działalność informacyjna pierwszego attaché wojskowego w Pradze ppłk. Mieczysława Wyżła-Ścieżyńskiego w latach 1920–1922 s. 91–101; Wieczorkiewicz Paweł: Uwagi o działalności agentury sowieckiej na odcinku polskim po roku 1921 s. 102–119; Śleszyński Wojciech: Wywiad wojskowy na ziemiach północno-wschodnich II Rzeczypospolitej s. 120–129; Danielewicz Krzysztof: Udział Ekspozytury Wewnętrznej nr 5 Oddziału II Sztabu Generalnego we Lwowie w przygotowaniach i przeprowadzeniu drugiego pochodu zimowego gen. Jurko Tiu-tiunnya w listopadzie 1921 roku s. 130–163; Gajownik Tomasz: Działalność agentury polskich służb specjalnych na Litwie w latach dwudziestych XX wieku – wybrane przykłady s. 164–175; Jędrzejewska Iwona: Początki współpracy Oddziału II Sztabu Generalnego z Konsulatem Generalnym RP w Monachium (1921–1924) s. 176–188; Jēkabsons Ēriks: Latvijas un Polijas militāro izlūkdienestu sadarbība 1919.–1939. gadā s. 189–214; Czechowski Janusz: Przesłanki współpracy wywiadów Polski i Finlandii w latach 1918–1939 s. 215–226; Płachciak Grzegorz: Zarys działalności informacyjnej i wywiadowczej ataszatu wojskowego w Paryżu w latach 1921–1939 s. 227–246; Szymonowicz Adam: Próby utworzenia struktur dywersyjnych na terenie Prus Wschodnich przez służby specjalne II Rzeczypospolitej w latach 1923–1939 s. 247–270; Cwiąg Henryk: Wywiad Republiki Weimarskiej przeciwko Polsce s. 271–280; Smoliński Aleksander: Robotniczo-Chłopska Armia Czerwona oraz sowiecki przemysł wojenny z lat 1921–1939 w dokumentach Oddziału II Sztabu Głównego Wojska Polskiego s. 281–331; Krzak Andrzej: Metody i formy działań kontrwywiadowczych Wydziału IIb stosowane w zwalczaniu radzieckich służb specjalnych s. 332–345; Jastrzębski Włodzimierz: Dzieje Ekspozytury nr 3 II Oddziału Sztabu Głównego Wojska Polskiego w Poznaniu i Bydgoszczy (1919–1939) s. 346–356; Litwiński Robert: Współpraca Policji Państwowej z Oddziałem II Sztabu Generalnego w zwalczaniu działalności antypaństwowej w II RP s. 357–379; Sykut Piotr: Problemy organizacyjne Policji Państwowej na Pomorzu i jej przemiany w latach 1919–1926 w kontekście kontaktów i współpracy ze służbami wywiadowczymi Wojska Polskiego s. 380–395; Pawłowski Jacek: Współpraca Policji Państwowej z Oddziałem II Sztabu Generalnego (Głównego) Wojska Polskiego na terenie woj. pomorskiego s. 396–410; Kapera Zdzisław J.: Paryż 1939: tajna konferencja kryptologów alianckich s. 411–422; Roman Wanda K.: Gene-

za struktur wywiadowczych Armii Krajowej na Wileńszczyźnie s. 423–438; Szczerowski Maciej: Oficerowie Oddziału II Sztabu Głównego w obozach dla internowanych na Litwie IX 1939 – VII 1940 roku s. 439–451; Romanowicz Jerzy: Cichociemni Marynarki Wojennej s. 452–464; Gąsiorowski Andrzej: Organizacja i działalność wywiadu morskiego ZWZ-AK s. 465–480; Chrzanowski Bogdan: Ekspozytura „Północ” Oddziału II Sztabu Naczelnego Wodza na terenie Szwecji s. 481–493; Jaskiewicz Ludmiła: Rola NKWD w organizacji i działaniu partyzantki sowieckiej na terenach ZSRS w latach 1941–1942 (na podstawie zbioru dokumentów „Organy państwowego bezpieczeństwa w Wielkiej Wojnie Narodowej”) s. 494–504; Peplowski Andrzej: Współdziałanie polskiego wywiadu wojskowego z zachodnimi aliantami (1939–1945) s. 505–525; Mihaly Mózes: The [Pal] Telex government and the Polish question (1939–1941) s. 526–530; Gebej Šandor: Pol’skie woenne beżency w Egere (1939–1944) s. 531–540; Jendrzewski Artur: Stefan Ignaszak [1911–2005] – losy oficera polskiego wywiadu po powstaniu warszawskim s. 541–553; Sucheitz Andrzej: Zespół materiałów dotyczących Ekspozytury Oddziału II „F2” we Francji w Instytucie Polskim i Muzeum im. gen. Sikorskiego s. 554–557; Nogaj Adam: Oddział II Sztabu Głównego Wojska Polskiego w okresie 1944–1945 s. 558–584; Kozicki Aleksander: Ośrodek wywiadu II Oddziału Sztabu Głównego Polskich Sił Zbrojnych pod krypt. „Biuro Planowania” w świetle materiałów Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego s. 585–593.

4854. RADECKA Anna: Śladami żołnierzy obwodu jędrzejowskiego Armii Krajowej 1939–1956. Cz. 1: Konspiracja na Karolówce. *Sowiniec*. Nr 49: 2016 s. 101–161, streszcz. ang.

Leśniczówka Karolówka w Motkowicach.

4855. RADZIWIŁŁOWICZ Dariusz: Armia Polska we Francji – organizacja, wyszkolenie, walki (1917–1919). *Kwartalnik Bellona*. R. 11: 2017 nr 2 s. 107–131.

4856. RADZIWIŁŁOWICZ Dariusz, Zakrzewski Paweł: Francusko-polskie tradycje orężne. W 100 rocznicę utworzenia Błękitnej Armii. Olsztyn 2017 Wyd. Humanist. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 200, il., mapy, streszcz. ang.

Lata 1797–1945.

4857. ROMANIUK Zbigniew: Epizody lotnicze i propaganda lotnicza na terenie powiatu bielskiego do 1939 roku (zarys problematyki). *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 2]: 2017 s. 19–42.

Od I wojny światowej.

4858. ROMEYKO Marian: Taktyka lotnictwa. Red. Andrzej Bucholz. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 261, il., mapy.

Lata 1918–1936.

4859. ROZWADOWSKI Tadeusz Jordan: Organizacja wojska dawniej i dziś [1918 r.]. *Kwartalnik Bellona*. R. 11: 2017 nr 4 s. 86–92.

Przedr. z: *Bellona*. R. 1: 1918 z. 1.

4860. RYBAK Jarosław: Commando. Nieznana historia 62. Kompanii Specjalnej Wojska

Polskiego. Wyd. 2, popr. i uzup. Warszawa 2017 Creatio PR Jarosław Rybak 8° ss. 222, il.

Wyd. 1. 2007.

4861. SADOWSKI Piotr, Jucha Witold, Franczak Paweł, Urbaniec Tomasz: Fortyfikacje polowe południowego odcinka pozycji b1 – historia budowy, ślady oraz propozycja zagospodarowania turystycznego. *Rocznik Babogórski*. T. 18: 2017 s. 25–38, streszcz. ang., czes.

Umocnienia rozbudowane na terenie powiatu suskiego przez Niemców w 1944 r. – odcinek b1 Grzechynia–Mędralowa.

4862. SMOLIŃSKI Aleksander: Twierdza klasztorna w Podkamieniu. Magiczne miejsce – historia i współczesność. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 6: 2015 s. 181–208.

4863. SOWIŃSKA Danuta: Służba sprawiedliwości a przestępczość w szeregach Wojska Polskiego. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 4: 2014 s. 245–275.

4864. STEPAN Kamil, Zientarzewski Mirosław: Renault FT w Wojsku Polskim (1919–1939). Warszawa 2017 Muzeum Wojska Polskiego 8° ss. 191, il.

Czołg lekki.

4865. STEPEK W[ojcich], Chodkiewicz K[azimierz]: Służba wywiadowcza i ochrona przeciwszpiegowska. Warszawa 2017 Centr. Bibl. Wojsk. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego 8° ss. nlb. 12, 301, nlb. 13, il.

Repr., oryg.: Poznań 1925.

Lata 1870–1925.

4866. STRZELECKI Sławomir: Czerwone koszary przy Dworcowej – klamra czasu. *Rocznik Kasprowiczowski*. [T.] 14/15: 2016 s. 28–29.

W Inowrocławiu w l. 1918–1995.

4867. STRZYŻ Piotr: Militaria z zamku Wolek na Górnym Śląsku. *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 13: 2017 s. 55–82, streszcz. ang.

XIV–XV w.

4868. SUMIŃSKI Stefan: Konie oficerskie w armii. Obserwacje i reminiscencje hipologiczno-kawaleryjskie. Red. Andrzej Bucholz. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 173, il.

Reedycja z 1930 r.

4869. SZCZERBICKI Tomasz: Czołgi i samobieżne działa pancerne Wojska Polskiego 1919–2016. Czerwonak 2017 Vesper 4° ss. 518, nlb. 1, il.

4870. SZTAB Generalny Wojska Polskiego 1918–2016. Warszawa 2017 Centr. Bibl. Wojsk.

im. Marszałka Józefa Piłsudskiego 8° ss. 131, nlb. 2, il. Centr. Bibl. Wojsk. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Publ. oprac. na podst. wystawy „Sztab Generalny Wojska Polskiego 1918–2016” przygot. na zlec. Sztabu Generalnego Wojska Polskiego w 2013 r., zaktualizowanej w r. 2016.

Treść: Rola Sztabu Generalnego w odradzającym się państwie polskim lat 1918–1919 s. 5–15; Naczelne Dowództwo Wojska Polskiego (Sztab Generalny) w wojnie z Rosją bolszewicką. Lata 1919–1921 s. 17–25; Sztab Generalny Wojska Polskiego w czasie pokoju. Lata 1921–1926 s. 27–33; Sztab Generalny Wojska Polskiego po zamachu majowym. Lata 1926–1928 s. 35–41; Sztab Główny. Lata 1928–1935 s. 43–49; Sztab Główny. Lata 1935–1939 s. 51–61; Sztab Naczelnego Wodza w 1939 roku s. 63–69; Sztab Naczelnego Wodza w latach 1939–1940 s. 71–83; Sztab Naczelnego Wodza w latach 1943–1947 s. 85–91; Sztab Generalny Wojska Polskiego w latach 1944–1989 s. 93–97; Sztab Generalny Wojska Polskiego w latach 1989–2006 s. 99–109; Sztab Generalny Wojska Polskiego w latach 2006–2013 s. 111–115; Sztab Generalny Wojska Polskiego w latach 2013–2016 s. 117–131.

4871. SZUMIEC-ZIELIŃSKA Elżbieta: Żywe torpedy 1939. Warszawa 2017 Demart 8° ss. 239, tabl. 16, il.

4872. SZUTOWICZ Andrzej, Brycki Jan: W zbroi i mundurze po ziemi drawieńskiej. Piła-Drawno 2016 PPR Tongraf; przy współpr. Gm. Drawno 8° ss. 270, il.

7 Okręgowa Składnica Sprzętu Inżynierskiego i Materiałów Wybuchowych.

4873. SZYMCZAK Jan: Rycerz z bronią zaczepną. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2017 DiG; Edition La Rama 8° ss. 328, il., streszcz. ang. Pol. Tow. Heraldyczne. (Rycerz na wojnie, w podróży i na kwaterze; 2).

Europa Środkowo-Wschodnia, XI–XVI w.

4874. ŚWIECH Dariusz: Historia i współczesność 56 kujawskiego pułku śmigłowców bojowych w Inowrocławiu. *Rocznik Babiogórski*. [T.] 14/15: 2016 s. 13–18.

Lata 1963–2010.

4875. TABORSKI Jacek: 17 Pułk Ułanów Wielkopolskich im Króla Bolesława Chrobrego. Dzieje, tradycja i współczesność. Wyd. 2, popr. Grajewo 2017 Eko-Dom; przy współpr. Eko-Druk 8° ss. 319, tabl. 64, il.

Wyd. 1. Toruń–Łysomice 2005.

4876. TRACZYK Łukasz: Z dziejów obwarowań staromiejskich: Brama Poboczna. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 3(69): 2016 [dr.:] 2017 s. 355–368, streszcz. ang.

W Warszawie.

4877. TUCHOLSKI Zbigniew: Kutry holownicze BMK-70. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 1 s. 83–98.

4878. UDZIAŁ lotnictwa w walce o niepodległość na frontach II wojny światowej oraz wybrane aspekty funkcjonowania współczesnych sił powietrznych. Red. nauk. Adam Radomycki, Krzysztof Ogonowski, Andrzej Olejko. Dęblin 2017 Wydaw. Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych 8° ss. 175, il. (Szkice z Historii Lotnictwa Polskiego; t. 2).

Treść: Olejko Andrzej: Wstęp s. 5–9; Olejko Andrzej: Działania rozpoznawcze lotnictwa polskiego nad terytorium Państwa Słowackiego podczas kampanii wrześniowej 1939 roku w świetle archiwaliów obu walczących stron s. 13–26; Piątkowski Mateusz: Prawo międzynarodowe konfliktów zbrojnych i działalność polskiego lotnictwa wojskowego we wrześniu 1939 roku w świetle wytycznych najwyższych władz wojskowych s. 27–38; Rapiński Piotr: 32. Eskadra Rozpoznawcza i jej udział w kampanii wrześniowej s. 39–51; Matuszak Zygmunt: Podstawy prawne tworzenia Polskich Sił Powietrznych na Zachodzie w latach 1939–1940 s. 53–72; Bronder T. Justin: Rozwój angielsko-amerykańskiej taktyki walki samolotów myśliwskich: wpływy w okresie międzywojennym oraz adaptacja do walki podczas II wojny światowej na zachodnioeuropejskim teatrze działań operacyjnych RAF i USAAF s. 73–77; Krakowiak Ewelina: Witold Urbanowicz [1908–1996] – podniebny kawalerzysta s. 79–94; Zakrzewski Bartosz: Pilot niepokorny – generał brygady Tadeusz Góra (1918–2010) s. 95–105; Kubala Krzysztof: Bitwa w okolicach Gandawy 1 stycznia 1945 roku s. 107–124; Hać Ryszard, Zagożdżon Jacek: Kulturowanie tradycji lotniczych we współczesnym muzealnictwie wojskowym s. 127–135; Jagiello Zdzisław; Wojsko Polskie i lotnictwo wojskowe w procesie kształtowania granic oraz tożsamości kulturowej Dolnoślązaków po II wojnie światowej s. 137–155; Zmigrodzka Małgorzata, Kostur-Balczrak Katarzyna: Historia zawodu stewardesy s. 157–169; Olejko Andrzej: Zakończenie s. 171–175.

4879. USYDUS Mieczysław: Zbrojny ruch oporu. Studium teorii i praktyki działań nieregularnych. Warszawa 2017 Akad. Sztuki Wojennej 8° ss. 383, il.

Lata 1939–2017.

4880. W GARNIZONIE i na kwaterze... Wojakowi i cywile. Społeczne i gospodarcze relacje na ziemiach polskich na przestrzeni wieków. Wrocławskie Spotkania z Historią Gospodarczą, spotkanie XII. Pod red. Roberta Klementowskiego i Marka Zawadki. Wrocław 2017 Gajt Wydaw. 1991 8° ss. 304, mapy, streszcz. ang.

Treść: Klementowski Robert: Wstęp s. 7–9; Morawski Wojciech: Powszechny obowiązek służby wojskowej – kilka uwag historyka s. 11–20; Przybytek Dariusz: Białe i czarne mundury w służbie urzędowej kartografii Śląska w XVIII wieku s. 21–29; Ziomek Patrycja: Uzdrowiska sudeckie wobec postanowień pierwszej konwencji genewskiej w kontekście wojny prusko-austriackiej (1866 r.) s. 31–44; Broński Krzysztof: Wojskowe dziedzictwo kulturowe z XIX i XX wieku jako zasób rozwojowy Polski południowo-wschodniej s. 45–62; Pasternski Bartosz: Cywilne i wojenne aspekty okupacji Gorlic podczas I wojny światowej w świetle pamiętników s. 63–76; Masik Roman: Uczeń promisłowości i cił's'kogo gospodarstva Shidnoi Galičini u zabezpečenni pol's'kogo vijs'ka w miżvoennij period s. 77–92; Igielski Rafał: Baza gospodarstwa Rosji Sowieckiej jako podstawa ekonomiczna wojny z Polską w latach 1919–1920 s. 93–106; Relich Mariusz: Wojsko Polskie jako instytucja inicjująca i kształtująca rozwój motoryzacji w okresie międzywojennym

s. 107–117; Jarosz-Nojszewska Anna: Emerytury zawodowych wojskowych w II Rzeczypospolitej s. 119–130; Bębnowski Damian: Mundur i ziemia. Casus Witolda Pileckiego jako ziemianina s. 131–143; Przerwa Tomasz: Wpływ Reichswehry i Wehrmachtu na projektowanie autostrad i modernizację dróg krajowych na Śląsku w latach 30. XX wieku s. 145–154; Marks Bogusław Piotr: Stosunki gospodarcze w okresie kampanii wrześniowej 1939 roku w oparciu o akta Szefa Zarządu Cywilnego Okręgu Wojskowego w Łodzi s. 155–170; Figura Marek, Staśkiewicz Łukasz: Białorusini wobec polskiego osadnictwa wojskowego w II Rzeczypospolitej s. 171–178; Starczewski Patrick: Przejawy militarystyki procesu produkcyjnego – kadry pracownicze wrocławskich zakładów Linke-Hofmann Werke w świetle propagandy „Werkszeitung” s. 179–187; Arkusz Aleksandra: Stosunek żołnierzy Armii Czerwonej i Wojsk Wewnętrznych NKWD do ludności cywilnej na ziemiach polskich w latach 1944–1945 s. 189–195; Kuśnierz Jakub: Trudna koegzystencja. Piławskie Zakłady Przemysłu Odzieżowego a Armia Czerwona 1945–1947 s. 197–200; Straszak-Chandoha Sylwia: Rola Wojska Polskiego w zasiedlaniu wsi Dolnego Śląska w latach 1945–1948 s. 201–210; Trzaskowska Grażyna: Żołnierze Ludowego Wojska Polskiego jako konsumenci mięsa na tle problemów gospodarki mięsnej w Polsce w latach 1945–1956 s. 211–226; Merta-Staszczak Adriana: Udział żołnierzy w odbudowie i zabezpieczeniu obiektów zabytkowych na Dolnym Śląsku w latach 1945–1980 s. 227–238; Woźniczka Zygmunt: Żołnierze-górnicy – między wojskiem, gospodarką a ideologią (1949–1959) s. 239–248; Jarosz Dariusz: Służba wojskowa w PRL jako problem badawczy historii społecznej s. 249–270; Miernik Grzegorz: „Zhańbiłście honor polskiego narodu, splamiliście honor polskiego żołnierza”. Opinie o udziale Wojska Polskiego w inwazji na Czechosłowację w 1968 r. w wybranych źródłach s. 271–288; Popiński Krzysztof: Ewolucja wyższego szkolnictwa wojskowego w Polsce 1918–2016 s. 289–304.

4881. WAR in history. The history of Polish and General Military Science. Pod red. Andrzeja Niewińskiego. Lublin 2017 Episteme 8° ss. 199, il., mapy, streszcz. ang. (Homo Militans; t. 6).

4882. WAWRZYŃKOWSKI Marcin: Kanonierki ORP Komendant Piłsudski i Generał Haller. Hel–Wejherowo 2017 Stow. „Przyjaciele Helu”. Muzeum Obrony Wybrzeża; Wydaw. „MS” 8° ss. 76, il. (Zeszyt Helicki; 23).

4883. WIELKI leksykon uzbrojenia wreszcie 1939. Warszawa 2017 Edipresse Polska 8° ss. [po] 63, il.

T. 104: Bujła Roman: Radiostacje. Cz. 2: Broń pancerna, lotnictwo, marynarka wojenna i wywiad.

T. 105: Mazur Wojciech: Wodnosamolot CANT Z 506.

T. 106: Borowiak Mariusz: Torpedy i miny morskie.

T. 107: Sadowski Jerzy: Obszar warowny „Śląsk”. Cz. 2: Fortyfikacje.

T. 108: Zarzycki Piotr: Prototypy sprzętu artyleryjskiego. Cz. 1: Artyleria lekka.

T. 109: Jońca Adam: Ambulanse.

T. 110: Romanek Jacek: Ciągniki PZInż. 302 i 303.

T. 111: Janicki Paweł: Umundurowanie połowe wojsk motorowych.

T. 112: Dąbrowski Jarosław: Amunicja strzelecka.

T. 113: Romanek J.: Ciągniki PZInż. 312, 342, 343, 422, 152.

T. 114: Borowiak M.: ORP Generał Sosnkowski.

T. 115: Zarzycki P.: Prototypy sprzętu artyleryjskiego. Cz. 2: Artyleria ciężka i najcięższa.

T. 116: Grabowski Włodzimierz: Twierdza Grudziądzka.

T. 117: Mazur W.: Projekty i prototypy samolotów bombowych i szkolnych.

T. 118: Jońca A.: Mosty i przeprawy. Cz. 2: Tabor.

T. 119: Konstankiewicz Andrzej, Rozdźstwieński Paweł: Biedki.

T. 120: Mazur W.: Samoloty sanitarne.

T. 121: Romanek J.: Samochody ciężarowe PZInż. 703, 713, 603.

T. 122: Sadowski Jerzy: Odcinek umocniony „Sarny”.

T. 123: Gwóźdź Zbigniew: Broń policji państwowej.

T. 124: Dutkiewicz Marek, Rutkiewicz Aleksander: Służba zdrowia.

T. 125: Bolforski Marcin: Rowery.

T. 126: Mazur W.: Samoloty, które nie zdały. Cz. 1.

T. 127: Mazur W.: Samoloty, które nie zdały. Cz. 2.

T. 128: Romanek J.: Fiat 618 i Chevrolet.

T. 129: Romanek J.: Uzbrojenie samolotów.

T. 1. 2012.

4884. WOJNA, wojsko, bezpieczeństwo po-przez stulecia i epoki. Studia i materiały. T. 2. Red. Andrzej Aksamitowski, Piotr Chrobak, Renata Gałaj-Dempniak, Danuta Okoń, Aleksander Smoliński, Henryk Walczak, Andrzej Wojtaszak. Szczecin 2017 Volumina.pl Daniel Krzanowski 8° ss. 682, streszcz. ang. Uniw. Szczeciński.

T. 1. 2016.

4885. WOJNY i konflikty zbrojne po 1945 roku. Zbiór studiów. T. 4. Pod red. Mirosława Giętkowskiego i Łukasza Nadolskiego. Bydgoszcz 2017 Muzeum Wojsk Lądowych 8° ss. 569, nlb. 1, streszcz. ang.

Treść: Gliniecki Tomasz: „Czerwona Gwiazda” jako filar informacji wojskowej i wojennej (1924–2016) s. 11–35; Przybyło Łukasz: Gdzie tu można zabijać Arabów? Ariel Szaron – biografia wojskowa 1947–1956 s. 37–61; Mazurek Wojciech: Wpływ doświadczeń II wojny światowej na rozwój sił desantowych Układu Warszawskiego na Bałtyku w latach 1955–1991 s. 63–91; Centek Jarosław: Finał operacji „Kadesz” – zdobycie Szarm el Szajf i otwarcie Cieśniny Tirańskiej w listopadzie 1956 roku s. 93–116; Lasota Jacek: Rewolucja kubańska (1956–1959) w kontekście sztuki wojennej s. 117–148; Benken Przemysław: Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej jako narzędzie do badań wojen i konfliktów zbrojnych po 1945 roku na przykładzie II wojny indochińskiej s. 149–167; Rybak Robert: Studia działań wojennych w Wietnamie realizowane przez Sztab Generalny Wojska Polskiego s. 169–206; Słowiak Jarema: Konflikt, którego nie dało się wygrać? Niekończący się spór amerykańskiej historiografii o wojnę w Wietnamie s. 207–216; Kubiak Krzysztof: Morski wymiar konfliktu roduzijskiego. Brytyjska blokada portugalskiej Beiry 1966–1975 s. 217–240; Drzewiecki Andrzej: Zimna wojna – konflikt o wielu obliczach s. 241–269; Zielonka Zbigniew: Miny jądrowe w zimnowojennej koncepcji „spalonej ziemi” s. 271–289; Goldysiak Mariusz: Wojna domowa w Republice Madawii w 1992 roku s. 291–332; Lotarski Piotr: Siły pokojowe UNIFIL w operacji „Grona gniewu” s. 333–353; Pastuszewski Stefan: Śmierć w świadomości serbskiego rezerwisty-poety podczas wojny w Kosowie w 1999 roku s. 355–378; Rudowicz Marcin, Nadolski Łukasz Mamert: III zmiana misji stabilizacyjnej w Iraku oczyma szeregowego żołnierza – wspomnienia Sylwestra Cudnocha s. 381–423; Mroczkowski Krzysztof: Kontekst medialny jako narzędzie walki na przykładzie izraelskiej operacji „Płynny olów” 2008–2009 s. 425–441; Juńczyk Łukasz: Okoliczności i konsekwencja opanowania przez talibów miasta Kunduz w północno-wschodnim Afganistanie na przełomie września i października 2015 roku s. 443–454;

Reczkowski Robert, Cieślewicz Sławomir, Skowroński Mirosław: Zaangażowanie Federacji Rosyjskiej w konflikt domowy w Syrii. Implikacje polityczne i wojskowe s. 455–472; Nadolski Łukasz Manert: Sukcesy rebelianckiej obrony przeciwlotniczej latem 2016 roku a odblokowanie wschodniego Aleppo s. 473–500; Reznier Waldemar: Polityczno-militarna sytuacja na Ukrainie – uwagi i refleksje s. 501–528; Gaj Krzysztof M.: Oddziały broni pancernej w strukturach Obrony Terytorialnej s. 529–569. T. 1. 2015.

4886. WÓJCIK Krzysztof: Psy wojen. Od Indochin po Pakistan – polscy najemnicy na frontach świata. Poznań 2017 Rebis 8° ss. 316, il.

Lata 1950–2016.

4887. WRÓŃSKI Piotr: Czas nielegalów. Krótki kurs kontrwywiadu dla amatorów. Warszawa 2016 Fronda PL 8° ss. 236.

Spiegostwo i wywiad polski w l. 1945–2016.

4888. WYWALCZ Polsce wolność lub zgini. Tobie Ojczyzno! Publikacja pokonferencyjna. Red. nauk. Dawid Niewdana, Dagna Kępys, Szymon Mach, Justyna Antoń. Kraków 2017 Koło Nauk. Bezpieczeństwa Nar. UJ 8° ss. 42, il.

Konferencja poświęcona Cichociemnym oraz ich spuściznie, którą przejął GROM.

4889. Z DZIEJÓW oręża polskiego w XX wieku. Księga jubileuszowa dedykowana panu profesorowi Józefowi Smolińskiemu [ur. 1952]. Red. Grzegorz Miernik. Kielce 2017 Wydaw. UJK 8° ss. 346, nlb. 2, il.

Treść: Zalewski Jerzy: Badania historyczne wymagają oglądu wielu poziomów wyznaczników s. 13–25; Chmielarz Andrzej, Grzelak Czesław, Stańczyk Henryk, Wawer Zbigniew: Historiografia i postulaty badawcze dotyczące wojskowości polskiej w zakresie badań nad II wojną światową (zarys problematyki) s. 27–63; Legieć Jacek: Obraz wojny rosyjsko-japońskiej w liściach żołnierzy z Królestwa Polskiego s. 65–82; Wójcik-Lagan Hanna: Dlaczego nikt inny? Józef Piłsudski doskonałym bohaterem narobudam dla młodych Polaków w latach 30. XX wieku s. 83–94; Trubas Michał: Dowódcy płockiego garnizonu Wojska Polskiego z lat 1929–1949 s. 95–110; Nowak Mariusz: Obrona operacyjna w rozważaniach ppłk. dypl. Stefana Mossora [1896–1957] s. 111–121; Maksimiec Stanisław: Ocena działań Warszawskiej Brygady Pancernio-Motorowej we wrześniu 1939 roku s. 123–134; Włodarkiewicz Wojciech: Działania bojowe 11. Karpackiej Dywizji Piechoty w kampanii polskiej 1939 roku s. 135–150; Wyszczelski Lech: Okoliczności objęcia przez generała Władysława Sikorskiego kierownictwa nad Wojskiem Polskim w 1939 roku i jego pierwsze decyzje s. 151–161; Panecki Tadeusz: Sprawy polskie w państwie Vichy (lipiec–grudzień 1940 roku) s. 163–175; Zuziak Janusz: Powstanie i początkowy okres funkcjonowania Obozu im. Tadeusza Kościuszki w Owen Sound w Kanadzie s. 177–195; Pastuszka Stefan Józef: Liryka religijna żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych w czasie II wojny światowej s. 197–207; Stańczyk Henryk: Wielkie operacje strategiczne kończące II wojnę światową w Europie. Wyciąg do Berlina 1944–1945 s. 209–224; Żak Jakub: Z ziemi włoskiej do Albionu. Transport żołnierzy 2. Korpusu Polskiego do Wielkiej Brytanii w świetle źródeł pamiętnikarskich i prasy emigracyjnej s. 225–239; Kmiecik Tadeusz: Represje Informacji Wojskowej wobec żołnierzy Armii Krajowej w czasie II wojny światowej s. 241–256; Gotowiecki Paweł: Kresowe odniesienia żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie oraz emigracyjnych

środków kombatanckich s. 257–266; Makar Jurij, Makar Witalij: Ukraińcy i Polacy w mozaice kanadyjskiej: spojrzenie retrospektywne s. 267–277; Gryz Ryszard: Księga majora Michała Zawadzkiego udział w sporze o kościół garnizonowy w Kielcach (1945–1947) na podstawie jego kronikarskich zapisków s. 279–296; Gil Radosław: Działalność naukowo-dydaktyczna oficerów Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie w Akademii Sztabu Generalnego Wojska Polskiego s. 297–306; Sarniak Jan: Dyslokacja i status prawny baz Północnej Grupy Wojsk Armii Radzieckiej na Pomorzu Zachodnim w 1956 roku s. 307–326; Klimecki Michał: Lokalny separatyzm i aneksja Krymu przez Rosję. Doświadczenia Unii Europejskiej, Polski i Ukrainy s. 327–344.

4890. ZACHUTA Leszek: Polska biała broń i jej produkcja. T. 2: Firmy warszawskie. [Cz.] 1. Oświęcim 2016 Napoleon V 4° ss. 388, il.

Toż. [Cz.] 2. Oświęcim 2017 ss. 111, il.

T. 1. Kraków 1998.

4891. ZARĘBA Andrzej: Ultima ratio regis – moździerz Skoda 30.5 cm. *Studia Artyleryjskie*. T. 7: 2017 s. 55–69.

I wojna światowa.

4892. ZIÓŁKOWSKI Józef M.: Mosty obronne na dolnej Wiśle. Tczew 2017 Fabryka Sztuk 8° ss. 92, il., mapy.

Lata 1825–2017.

f) Zagadnienia historii kościołów i religioznawstwa

Zob. poz. 742, 801, 885, 959, 1503, 1600, 1654, 1806, 1839, 1978, 2085, 2107, 2248, 2255–2257, 2291, 2316, 2343, 2585, 2819, 2872, 2895, 2911, 2915, 2948, 2959, 2978, 2980, 2988, 3070, 3093, 3130–3132, 3135, 3140, 3155, 3156, 3171, 3189, 3193, 3227, 3297, 3375, 3503, 3517, 3546, 3547, 3559, 3560, 3613, 3621, 3633, 3692, 3733, 3752, 3764, 3768, 3770, 3836, 3940, 4120, 4129, 4131, 4629, 4640, 4768, 5184, 5194, 5197, 5291, 5472, 5566, 5568, 5569, 5571, 5652, 5656, 5665, 5666, 5670, 5678, 5700, 5703, 5716, 5717, 5732, 5733, 5760, 5764, 5786, 5818, 5820, 5838, 5840, 5842, 5848, 5856, 5885, 5887, 5893, 5928, 5943, 5950, 5964, 5976, 6010, 6068, 6070, 6074, 6083, 6104, 6138, 6147, 6174, 6179, 6197, 6214, 6225, 6229, 6265, 6346, 6347, 6478, 6392, 6401, 6416, 6428, 6429, 6444, 6450, 6455, 6459, 6460, 6477, 6479, 6481, 6489, 6490, 6495, 6498, 6510, 6519, 6554, 6566, 6569, 6607, 6609, 6617, 6641, 6642, 6653, 6659, 6661, 6727, 6741, 6752, 6762, 6767, 6769, 6797, 6798, 6801, 6806, 6826, 6829, 6830, 6842–6844, 6851, 6864, 6865, 6867, 6870, 6877, 6878, 6883, 6895, 6897, 6898, 6900, 6902, 6906, 6909, 6910, 6917, 6920, 6930, 6937, 6939, 6940, 6944, 6955, 6956, 6973, 6980, 6983, 6987, 6992, 6993, 6995, 6999, 7013, 7043, 7106, 7114, 7123, 7129, 7139, 7142, 7149, 7152, 7153, 7173, 7179, 7181, 7182, 7186, 7196, 7197, 7202, 7217, 7239, 7243, 7244, 7258, 7273, 7276, 7288, 7300, 7312, 7320, 7323, 7328, 7336, 7369, 7380, 7391, 7400, 7401, 7409, 7410, 7420, 7421, 7423, 7427, 7428, 7435, 7438, 7443, 7452, 7453, 7477, 7481–7483, 7496, 7499, 7505, 7506, 7516, 7539, 7543, 7544, 7547, 7551, 7563, 7570, 7577, 7596, 7599, 7610, 7612, 7613, 7615, 7630, 7636, 7659, 7676, 7681, 7685, 7702, 7704, 7748, 7751, 7798, 7807, 7815, 7824, 7857, 7859, 7874, 7887, 7954, 7965, 7966, 7969, 7970, 8004, 8021, 8028, 8043, 8049, 8056, 8099, 8134, 8212, 8224, 8276, 8305,

8309, 8382, 8406, 8434, 8442, 8443, 8451, 8496, 8520, 8531, 8532, 8589, 8590, 8634, 8649, 8675, 8680, 8688, 8717, 8792, 8795, 8881, 9001, 9095, 9184, 9346, 9416, 9585, 9733, 9744, 9796, 9823, 9831, 9848, 9875, 9876, 9880, 9913, 9917, 9937, 9947, 9960, 9970, 9974, 10001, 10008, 10022, 10036, 10041, 10049, 10105, 10124, 10138, 10177, 10196, 10277, 10278, 10284, 10307, 10338, 10358, 10370, 10371, 10426–10429, 10440, 10466, 10470, 10540, 10545, 10546, 10574, 10578, 10579, 10582, 10622, 10632, 10646, 10670, 10721, 10724.

4893. 100-LECIE Parafii św. Apostołów Piotra i Pawła w Łapach. Do dr. przyg. zespół Sławomir Banach, Piotr Faltyn, Karol Łapiński, Tomasz Łapiński. Łapy–Warszawa 2017 Parafia św. Apostołów Piotra i Pawła; Wydaw. Sióstr Loretanek 8° ss. 119, nlb. 1, il.

Treść: Łapiński Tomasz: Kilka faktów z historii s. 13–22; Łapiński Tomasz: Remont kościoła s. 25–48; Faltyn Piotr: Z minionych dziejów s. 55–59; Migliore Celestino: Homilia jubileuszowa s. 61–81; Łapiński Tomasz, Czyżewski Andrzej: Jubileusz we wspomnieniach s. 83–86; Samson Jan: Okiem parafianina s. 87–98; Książd kanonik Sławomir Banach [1966–2016]. Krótki biogram s. 101–104; Stefanek Stanisław: Kapłaństwo niezwykłe dynamiczne s. 105–110; Brzozko Wiktor: Cały oddany Chrystusowi s. 111–112; Łapiński Tomasz: Wspomniał kapłan s. 113–114; Łapiński Tomasz: Idea powstania albumu s. 117.

4894. 1050-LECIE Chrztu Polski a tożsamość narodowa. Red. nauk. Helena Czakowska, Mariusz Kuciński. Bydgoszcz 2017 Wydaw. Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej 8° ss. 291, il., streszcz. ang.

Z treści: Czakowska Helena, Kuciński Mariusz: Wstęp s. 7–10; Muszyński Henryk: 1050. rocznica Chrztu Polski jako dziedzictwo i zobowiązanie s. 11–23; Scotti Giuseppe A.: Chrześcijaństwo, tożsamość narodowa i wspólny dom europejski s. 25–28; Chrostowski Marcin: Motywy biblijne w najstarszych przekazach źródłowych o Chrzcie Polski s. 29–44; Czachowski Marek: Znaczenie Chrztu Polski dla rozwoju polskiego prawa in Polonia ratio est rex, non rex est lex s. 55–77; Kucharczyk Grzegorz: Kulturowe konsekwencje Chrztu Polski. Szkic o historii polskiej kultury politycznej s. 89–102; Kuchcińska Maria: Tożsamość narodowa (w XIX i XX wiecznej historii) bydgoskiej rodziny prababci Antoniny [Szymankiewicz z Prusinowskich] s. 103–144; Pastuszewski Stefan: Odrodzenie i nowa treść tożsamości narodowej za sprawą obchodów 1000-lecia i 1050-lecia Chrztu Polski s. 179–194; Pomin Jan: Jubileusz 1050 rocznicy Chrztu Polski s. 195–209; Warchoł Paweł: Rola chrześcijaństwa a wychowanie narodu s. 247–261; Woźny Jacek: Elementy wierzeń przedziejowych s. 263–275.

4895. 300 LAT karmelitów w Trutowie. Pod red. Józefa Dębińskiego. Trutowo–Wąbrzeźno 2017 Wąbrzeskie Zakłady Graficzne 8° ss. 327, nlb. 2, tabl. 13, il., streszcz. ang.

Z treści: Dębiński Józef: Z historii zakonu karmelitów s. 17–63; Witeczak Henryk: Zarys dziejów ziemi dobrzyńskiej od czasów prehistorycznych do epoki rozbiorowej s. 91–131; Szczechowicz Hanna: Ziemia dobrzyńska w XX i XXI wieku. Problemy społeczno-polityczne s. 133–202; Witeczak Henryk: Parafia Wola i jej translokacja do Trutowa s. 203–227; Witeczak Henryk: Dzieje klasztoru karmelitów i parafii św. Anny w Trutowie s. 229–300; Śmigiel Sylwester: Rys historyczny Karmelitańskiej Ochotniczej Straży Pożarnej w Trutowie s. 301–309; Aneks s. 313–322.

4896. 550 LAT obecności oo. Bernardynów w Przeworsku (1465–2015). Pod red. Marcellego Ryszarda Gęśli, Aleksandra Krzysztofa Sitnika. Kalwaria Zebrzydowska 2015.

Rec.: Kozak Szczepan. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 419–428.

4897. ADAMCZYK Andrzej: Dzieje parafii świętego Jacka w Radoszowach. Rydułtowy–Radoszowy–Wodzisław Śląski 2017 Rzymskokatol. Parafia p.w. św. Jacka; Art Druk Iwona Fiegler; Galeria Tygiel Rozmaitości Ad-Art Julia Adamczyk 8° ss. 224, il., mapy.

Radoszowy, obecnie część Rydułtów.

4898. ALVITO šv. Onos parapijai 400 metų. 1617–2017. Knygą parengė Jordanas Kazlauskas, Vytautas Kajokas; knyga sudarant talkino Dainius Gurevičius [i in.]. Puńsk 2017 Aušros 8° ss. 146, nlb. 2, il.

Parafia św. Anny w Olwowie.

Treść: Kajokas Vytautas: Įvadas s. 5; Kazlauskas Jordanas: Paširvintys – Alvitas s. 7–8; Kazlauskas Jordanas: Alvito parapija ir bažnyčia s. 9–28; Kazlauskas Jordanas: Alvito dekanatas ir parapijos s. 29–36; Kazlauskas Jordanas: Stebuklingasis mergelės Marijos paveikslas s. 37–43; Kazlauskas Jordanas: Votai ir dovanos stebuklingajam paveikslui s. 44–50; Kazlauskas Jordanas, Nenėnienė Birutė: Garsieji alvito šv. Onos atlidai s. 51–67; Gurevičius Dainius, Kajokas Vytautas, Kazlauskas Jordanas: Alvito parapijos dvasininkai s. 68–82; Kazlauskas Jordanas, Nenėnienė Birutė: Šimtmetinės gerų darbų tradicijos s. 83–93; Kazlauskas Jordanas, Nenėnienė Birutė, Angelė Blažaitienė: Alvito krašto žmonės ir eilės ir eilės s. 94–103; Bakūnas Gintas: Šeimenos seniūnija s. 104–106; Kavaliauskas Vilius: Alvito krašto savanoriai s. 107–124; Kazlauskas Jordanas: Šaltiniai ir literatūra s. 125–126.

4899. BACHOWSKA Monika: Męczennik niezłomny. Życie i cuda świętego Andrzeja Boboli [1591–1657]. Kraków 2017 eSpE 8° ss. 133, nlb. 3.

4900. [BEŁCH Lucyna, Nowak Bolesław]: Dekanat Rogoziński. Od wieków na tej ziemi. Rogoźno 2017 Tow. Przyj. Rogoźna 8° ss. 103, il., mapa. (Biblioteka Rogozińskich Zeszytów Historycznych; nr 5).

4901. BENEDYKTYŃSKIE Sympozjum Jubileuszowe z okazji stulecia powstania i działalności Zgromadzenia Sióstr Benedyktynek Misjonarek w Domu Generalnym Zgromadzenia w Otwocku, 23 września 2017 r. Studia i materiały. Red. i oprac. Ambrozja Jadwiga Kalinowska. Otwock 2017 Zgrom. Sióstr Benedyktynek Misjonarek 8° ss. 103, nlb. 2.

Lata 1917–2017.

4902. BIERNAT Andrzej: 100. rocznica przybycia sióstr zakonnych do Mokrzyzowa. *Dzikoviana*. T. 3: 2017 s. 16–28.

Ze Zgromadzenia Sióstr Służebnic NPM, prowadzące ochronkę od 1905 r. do naszych czasów.

4903. BILETSKA Mariia: Ks. Władysław Wanags MIC i jego posługa na Podolu w latach 1977–2001. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 33–62, streszcz. ang.

4904. BŁASZKOWSKI Marcin: Książd Martin Rutz – ostatni niemieckojęzyczny luteński duchowny z Leszna (1936–1945) z perspektywy po 1945 roku. *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 207–222.

4905. BOŃCZA-BYSTRZYCKI Lech: Zarys dziejów ewangelickiej gminy chrześcijańskiej świętego Mikołaja w Szczecinku (XIX i XX wiek do roku 1945). Koszalin–Szczecinek 2017 Lech Bończa-Bystrzycki 8° ss. 300, il., mapa, streszcz. ang., fr., niem.

4906. BOŃCZA-BYSTRZYCKI Lech: Zarys dziejów parafii Mariackiej w Darłowie (XIX i XX wiek do 1945 roku). Koszalin 2016 Lech Bończa-Bystrzycki 8° ss. 310, il., mapy, streszcz. ang., fr., niem.

4907. BOROWSKI Jan Paweł: Rys historyczny do dziejów skoczowskich ewangelików w Księstwie Cieszyńskim. *Kalendarz Miłośników Skoczowa*. [R.] 18: 2017 s. 107–129.

XVI–XX w.

4908. BORUCKI Janusz: Sakrament chrztu w uchwałach synodów diecezji wrocławskiej. *Studia Włocławskie*. T. 19: 2017 s. 547–564, streszcz. ang.

W l. 1477–1994.

4909. BRUMIRSKI Gerard: Dzieje zakonu pijarów na ziemiach polskich w latach 1830–1972. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 260–275.

4910. BRYLIŃSKI Wit: Parafia św. Wita w Tuliszkowie. Dzieje i współczesność. Włocławek 2015 Wydaw. Duszpasterstwa Rolników 8° ss. 211, nlb. 9, il.

Rec.: Witkowski Krzysztof, *Polonia Maior Orientalis*. T. 3: 2016 s. 201–202.

4911. BUDKIEWICZ Mariusz: Kościelne dzieje Zduńskiej Woli. Zduńska Wola–Włocławek 2017 Wydaw. Duszpasterstwa Rolników 8° ss. 343, il.

4912. BURMISTRZAK Stanisław: Coronata z izbickiego wzgórza. Historia parafii p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Izbicy Kujawskiej. Bydgoszcz 2017 Margrafen 4° ss. 333, nlb. 1, il., mapy.

Lata 1124–2017.

4913. CHODYNICKI Kazimierz: Kościół prawosławny a Rzeczpospolita Polska. Zarys historyczny 1370–1632. Sandomierz 2017 Ar-moryka 8° ss. XXI, nlb. 1, 632.

Repr., oryg.: Warszawa 1934.

4914. CHRISTUS vincit. Księga dedykowana biskupowi Edwardowi Frankowskiemu [ur. 1937] w 80. rocznicę urodzin. Red. nauk. Mariusz Krzysztofiński, Józef Wołczański. Stalowa Wola–Rzeszów 2017 Urząd Miasta; Fund. Uniw.; IPN. Oddz.; Wyższa Szkoła Kultury Społecznej i Medialnej; Wydaw. Bł. Jakuba Strzemie Archidiec. Lwowskiej Obrządku Łacińskiego. Oddz. 8° ss. 696, il. + 1 dysk optyczny (DVD).

Z treści: Krzysztofiński Mariusz, Wołczański Józef: Słowo o Jubileacie s. 31–38; Kopacz Joanna: Bibliografia prac drukowanych bp. Edwarda Frankowskiego za lata 1987–2017 s. 39–50; Bukala Marcin: Hyżne [pow. rzeszowski]. Pierwsza parafia ks. Edwarda Frankowskiego s. 51–64; Marek Lucja: Książd biskup Edward Frankowski w ocenie Służby Bezpieczeństwa s. 65–77; Marecki Józef: Teologiczne i społeczne przesłanie herbu bp. Edwarda Frankowskiego s. 79–86; Wspomnienia s. 87–177; Grzebiń Ludwik: Jezuckie Seminarium Nauczycielskie w Sandomierzu (1615–1675) s. 181–190; Cieślak Stanisław: „Ojciec Białoruski” – o. Józef Suryń (1773–1832) s. 191–200; Śliwa Tadeusz: Arcybiskup Józef Sembratowicz (1821–1900), Metropolita lwowski obrządku greckokatolickiego s. 201–207; Chajko Grzegorz: Pomoc sióstr felicianek rannym żołnierzom walczącym o Belz w latach 1914–1915. Relacje źródłowe s. 209–227; Kapłon Marcin: Zniszczenia obiektów sakralnych w diecezji przemyskiej obrządku łacińskiego w latach II wojny światowej s. 229–252; Godek Andrzej E.: Bractwo Ubóstwa Chrystusowego przy kościele pw. św. Floriana w Krakowie w latach 1501–1949 s. 253–275; Jusiak Roman: Represje okupantów niemieckich i władz komunistycznych wobec franciszkanów-bernardynów w Polsce (1939–1956) s. 277–295; Franaszek Piotr: Z dziejów klasztoru oo. Benedyktynów w Tyńcu. Oblaci tyńcecy s. 297–312; Łatka Rafał: Koniec odwilży w relacjach państwo–Kościół (1957–1958) z perspektywy kard. Stefana Wyszyńskiego s. 313–334; Zamiatala Dominik: Zniesienie dni wolnych w święta kościelne 6 stycznia i 15 sierpnia przez władze komunistyczne w listopadzie 1960 r. s. 335–352; Wiśniewska Monika: Sieć przedszkoli wyznaniowych w Polsce w latach 1945–1965 s. 353–373; Cywiński Bohdan: Burze w polskim Kościele w latach sześćdziesiątych XX w. Wspomnienia sprzed pół wieku s. 375–382; Bembem Szczepan: Troška bp. Franciszka Bardy o postawę i formację kapłańską duchowieństwa diecezji przemyskiej obrządku łacińskiego s. 383–400; Stanaszek Bogdan: Ks. dr Jan Wiącek – proboszcz parafii pw. Najświętszego Serca Jezusowego w Radomiu s. 401–411; Krzysztofiński Mariusz: Łódzkie rekolacje (8–11 IV 1979 r.). Przyczynek do badań nad pracą duszpasterską bp. Ignacego Tokarczuka na forum ogólnopolskim s. 413–422; Iwaneczko Dariusz: „Diecezja pod specjalnym nadzorem”. Władza komunistyczna wobec diecezji przemyskiej w latach 1975–1980 s. 423–439; Kaczmarowski Krzysztof: Działania Służby Bezpieczeństwa wobec parafii pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Jaśle w latach osiemdziesiątych XX w. s. 441–458; Urban Jacek: Krakowski Arcybiskupi Komitet Pomocy Więzionym i Internowanym (Arcybiskupi Komitet Pomocy) w Krakowie s. 459–465; Galij- -Skarbińska Sylwia, Polak Wojciech: Wojskowa bezpieka wobec internowanych działaczy „Solidarności” w Chełmnie w 1982 r. s. 467–489; Gogola Zdzisław: Życie i działalność o. Andrzeja Tadeusza Deptucha OFMConv (1919–2015) s. 491–510; Wołczański Józef: „Muszę stanąć w obronie wyższych wartości”.

Abp Ignacy Tokarczuk o swej roli w Episkopacie Polski drugiej połowy XX w. s. 511–569; Mirek Agata: Pamięć historyczna a Kościół katolicki w Polsce s. 571–581; Dębiński Antoni: Uniwersytet katolicki – kuźnia elit s. 583–590; Dłubacz Włodzimierz F.: Fenomen „Solidarności”. Refleksje historyczno-filozoficzne s. 631–637; Ilustracje s. 639–666.

4915. [CHROBOK-SZTOLER Urszula, Sztolter Grzegorz]: Dom modlitwy na chwałę Bogu i dla zbawienia ludzkich dusz. Jubileusz 70-lecia ukończenia budowy i poświęcenia kościoła parafialnego (1947–2017), 20-lecia jego konsekracji (1997–2017) oraz jubileusz 60-lecia utworzenia parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Międzyrzeczu Pszczyńskim (1958–2018). Na podstawie materiałów archiwalnych oprac. Urszula Chrobok-Sztolter, Grzegorz Sztolter. Międzyrzecze–Bojszowy 2017 Gm. Bojszowy 8° ss. 227, il.

4916. CHRZEST – przemiany religijne, kulturowe i sepulkralne. Funeralia Lednickie – spotkanie 19. Red. Wojciech Dzieduszycki, Jacek Wrzesiński. Poznań 2017 Stow. Nauk. Archeologów Pol. Oddz. 8° ss. 232, il., streszcz. ang.

Z treści: Kuberski Piotr: Obrządek pogrzebowy a wierzenia religijne. Spojrzenie historyka religii s. 11–27; Steele Philip Earl: „Religia empiryczna” i konwersje europejskich władców w średniowieczu s. 45–48; Haduch Elżbieta, Głęb Henryk, Kołodziej Małgorzata, Sztaba Magdalena: Zwyczaj funeralne a wczesny monastycyzm w Polsce piastowskiej s. 49–59; Strzelczyk Jerzy: Powikłane koleje chrystianizacji Słowiańszczyzny Połabskiej s. 61–73; Kollinger Karol: Na jakim miejscu została pogrzebana Helga, żona Ingvara? (Povest’ vremennyh let o pierwszym chrześcijańskim pochówku elitarnym na Rusi – przekłady a źródło) s. 103–116; Plonka Tomasz: Przedmioty zdobione w grobach mezolitycznych północnej Europy: funkcja społeczna i religijna s. 145–155; Przychodźień Halina, Mańkowska-Pliszka Hanna, Haładaj Dagnara, Pliszka Aleksandra: Ślady Mezopotamskie i Egipskie w tekstach i ikonografii chrześcijańskiej s. 157–173; Szykułski Józef: Chrystianizacja obszaru Imperium Tawantinsuyu (Inków). Synkretyzm kulturowy i dylemat walki z idoliatrią s. 175–190; Handschuh Luiza [i in.]: Dynastia i społeczeństwo państwa Piastów w świetle badań genomicznych s. 203–209.

4917. CHRZEŚCIJAŃSTWO wśród religii świata. Księga dedykowana księdzu profesorowi Tadeuszowi Dajczzerowi (1931–2009). Red. nauk. Leonard Fic, Paweł Mazanka, Eugeniusz Sakowicz, Wanda Zagórska. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 558, tabl. 16, il., streszcz. ang.

Z treści: Biogram ks. prof. dr. hab. Tadeusza Dajczera s. 33–36; Biography note about rev. prof. Tadeusz Dajczzer s. 37–40; Kalendarium życia i działalności s. 41–42; Bibliografia ks. prof. dr. hab. Tadeusza Dajczera s. 43–54; Wykaz prac magisterskich powstałych w Akademii Teologii Katolickiej pod kierunkiem ks. prof. Tadeusza Dajczera s. 55–57; Wspomnienia s. 423–552.

4918. CIEŚLAR Michał: Dzieje Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Rybniku. Pośl. Dawid Keller. Rybnik–Ratingen 2017 Muzeum

w Rybniku; Oberschlesisches Landesmuseum 8° ss. 299, nlb. 1, il.

Lata 1791–2017.

4919. COLLOQUIA Lubuskie. Znane i nieznanne tradycje Kościoła lubuskiego w perspektywie 1050-lecia Chrztu Polski. Red. Marek Golemski. Ośno Lubuskie–Gorzów Wielkopolski 2017 Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. św. Jakuba Apostoła; Sonar 8° ss. 120, il., mapy.

Treść: Lewczuk Jarosław: Badania nad osadnictwem wczesnośredniowiecznym ziemi lubuskiej s. 11–30; Golemski Marek: O genezie i pierwszych latach istnienia biskupstwa lubuskiego – z innej perspektywy (hipoteza badawcza) s. 33–71; Grabowska Bożena: Początki chrześcijaństwa na ziemi lubuskiej według Jana Długosza s. 73–77; Łojko Jerzy: Rola biskupów lubuskich w krzewieniu kultu Pięciu Braci Męczenników s. 79–88; Golemski Marek, Socha Krzysztof: Tłok pieczętny (typariusz) notariusza i kanonika lubuskiego Bruninga von Krakow – kontekst znalezienia i identyfikacja s. 91–98; Potłokowiak Maciej: Pierwszy etap konstrukcyjnych prac zabezpieczających kościół p.w. św. Jakuba Apostoła w Ośnie Lubuskim – w kontekście praktyki konserwatorskiej s. 99–117.

4920. A COMPANION to the Reformation in Central Europe. Ed. by Howard Louthan, Graeme Murdock. Leiden 2015 Brill 8° ss. XX, 504, il.

Z treści: Louthan Howard, Murdock Graeme: Preliminary Material s. 1–XX; Louthan Howard, Murdock Graeme: Introduction s. 1–8; Ptaszyński Maciej: The Polish-Lithuanian Commonwealth s. 40–67; Schlachta Astrid von: The Austrian Lands s. 68–91; Nowakowska Natalia: Reform before Reform? Religious Currents in Central Europe, c. 1500 s. 121–143; Balázs Mihály: Antitrinitarianism s. 171–194; Johnston Rona, Louthan Howard, Ó hAnratháin Tadhg: Catholic Reformers: Stanislas Hosius, Melchior Khlesl, and Péter Pázmány s. 195–222; Sharipova Liudmyla: Orthodox Reform in Polish-Lithuanian Commonwealth s. 223–253; Schunka Alexander: Social and Moral Discipline s. 255–280; Schlögl Rudolf: The Town and the Reformation as an Event s. 281–315; Bůžek Václav: Nobles: Between Religious Compromise and Revolt s. 316–337; Hengerer Mark: The Monarch and Court in the Habsburg Lands s. 338–358; Tworek Michael: Education: The Polish-Lithuanian Commonwealth s. 359–389; Cráciun Maria, Jurkowlaniec Grażyna: Visual cultures s. 412–450; Lisy-Wagner Laura, Murdock Graeme: Tolerance and Intolerance s. 451–474.

Rec.: Bem Kazimierz, *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 61: 2017 s. 327–331.

4921. CZAPLEWSKI Paweł: Kartuzja kaszubska. Gdynia–Gdańsk 2017 Latarnia; Gdańskie Wydaw. Nauk.; Dariusz Wolski Manufaktura Kartuska 8° ss. 279, nlb. 2, tabl. 20, il., streszcz. fr.

Lata 1382–1823.

4922. DAŃCZAK Andrzej: Garść wiadomości o dziejach parafii sokołowskiej. *Rocznik Sokołowski*. Nr 14: 2017 s. 267–304.

XVI–XX w.

4923. DĄBROWSKI Kazimierz: Uniejów ośrodkiem kultu błogosławionego Bogumiła

[1116–1182]. *Biuletyn Unejowski*. T. 6: 2017 s. 81–90, streszcz. ang.

W l. 1925–2016.

4924. DĄBROWSKI Przemysław: Towarzystwo Miłośników Historii Reformacji Polskiej im. Jana Łaskiego w Wilnie (1916–1939) – geneza, struktura prawna i działalność. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 61: 2017 s. 271–281, streszcz. ang.

4925. DEPTUŁA Czesław: Klub Katolicki w Lublinie. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 15: 2017 z. 1 s. 175–186, streszcz. ang.

Lata 1980–1992.

4926. DEBIŃSKI Józef: Karmelici trze-wiczekowi i ich działalność ewangelizacyjna w Polsce. *Studia Włocławskie*. T. 19: 2017 s. 473–492, streszcz. ang.

Lata 1397–2016.

4927. DĘBOWSKA Maria: Matka Boża Laticzowska na Wołyniu 1930–1945. Biały Dunajec–Ostróg 2017 Ośr. „Wołanie z Wołynia” 8° ss. 71. Inst. Badań Kościelnych w Łucku. (Biblioteka „Wołania z Wołynia”; t. 123).

Rec.: Perzyna Krzysztof, *Studia Polonijne*. T. 38: 2017 s. 204–205.

4928. DOMAŃSKA Aneta, Loba Maciej: Parafia Czerniewice – rok liturgiczny. *Zeszyty Wiejskie*. [T.] 23: 2017 s. 111–124, streszcz. ang.

XIV–XXI w.

4929. DOMAŃSKI Marek: Parafia pod wezwaniem świętego Mikołaja Biskupa w Rudnie w latach 1945–2000. Kraków 2017 Salwator 8° ss. 116, nlb. 1, il.

4930. DOPKO Aleksandra: Księga łask w Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej w Haczowie. Lublin 2017 Jut 8° ss. 119, nlb. 1, il.

Lata 1388–2017.

4931. DRATWA Bolesław: Sanktuaria diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej. Wstęp. *Adhibenda*. [Nr] 4: 2017 s. 13–17, streszcz. ang.

4932. DROPAŁA Jarosław: Historia niezwykłej parafii. Dzieje parafii pw. św. Andrzeja Boboli w Rudzie Śląskiej-Wirku 1937–2017. Katowice–Ruda Śląska 2017 Emmanuel; Rzymskokatolicka Parafia św. Andrzeja Boboli 8° ss. 182, tabl. 20, il.

4933. DROZD Michalina: Historia kościoła i parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa

w Zapalowie. Rzeszów–Zapałów 2017 Edytorial; z inicjatywy ks. Władysława Pieniżka proboszcza parafii rzymskokatolickiej 8° ss. 179, nlb. 2, tabl. 11, il.

XX–XXI w.

4934. DUDA Zygmunt: Pomnik i kult Najświętszego Serca Pana Jezusa w Opalenicy. Opalenica 2017 Opalgraf 16° ss. 56, il.

Lata 1903–2016.

4935. DYRLAGA Przemysław, Firlej Dorota: Przywrócić pamięć... Kościół pw. św. Marka Ewangelisty w Żywcu i znajdujący się przy nim cmentarz. Suplement. Żywiec 2015 Tow. Nauk. Żywieckie 8° ss. 40, il. (Rocznik Towarzystwa Naukowego Żywieckiego; t. 3).

Kontynuacja: Przywrócić pamięć... Kościół pw. św. Marka Ewangelisty w Żywcu i znajdujący się przy nim cmentarz. Suplement 2. Żywiec 2017 ss. 64, il. (Rocznik Towarzystwa Naukowego Żywieckiego; t. 5).

4936. DZIAŁALNOŚĆ fundacyjna biskupów krakowskich. T. 1. Pod red. Marka Walczaka. Kraków 2016 Societas Vistulana 8° ss. 950, nlb. 1, streszcz. ang.

Treść: Czyżewski Krzysztof J., Walczak Marek: Stan i perspektywy badań nad działalnością fundacyjną biskupów krakowskich s. 13–34; Krasny Piotr: Wzorce biskupiego patronatu nad sztuką sakralną w piśmiennictwie hagiograficznym i biografistycznym epoki potydenckiej s. 35–52; Rodzińska-Choraży Teresa: Główne problemy związane z formą i interpretacją najstarszych relikwiotów krakowskiej grupy katedralnej w świetle badań archeologicznych i historyczno-artystycznych s. 55–68; Adamski Jakub: Biskupi Nanker i Jan Grot a architektoniczna awangarda około roku 1300. Uwagi o chronologii i stylu gotyckiego chóru katedry krakowskiej s. 69–83; Walanus Wojciech: Co wiadomo o nagrobku biskupa Jana Rzeszowskiego w katedrze na Wawelu. Przyczynek do dziejów nekropolii biskupów krakowskich w średniowieczu s. 87–100; Sulewska Renata: Szesnastowieczne pomniki nagrobne biskupów krakowskich i ich fundacje sepulkralne s. 101–121; Ciesielska Tanita: Dawna nastawa ołtarzowa kaplicy biskupa Filipa Padniewskiego s. 123–136; Rostworowska Weronika: Jana Kantego Wojnarowskiego wizerunki pomników biskupich z katedry na Wawelu w kontekście zainteresowania grobami w XIX w. s. 137–158; Żmudziński Jerzy: Gotyckie malowidło ściennie z przedstawieniem Trójcy Świętej w kościele parafialnym w biskupim mieście Sławkowie s. 161–174; Czwojdrak Bożena: Fundacje biskupa krakowskiego Wojciecha Jastrzębca w ziemi sandomierskiej s. 175–184; Wołyniec Bartłomiej: Fundacje sakralne biskupa Marcina Szyszowskiego w Ilży s. 185–202; Gryglewski Piotr: Fundacje artystyczne biskupów krakowskich na terenie Polski środkowej w XV–XVII w. s. 203–214; Pieniżek-Samek Marta: „Dla pożytku [...] i ozdoby naszego miasta”. Działalność biskupów krakowskich w Kielcach w XVI–XVIII w. s. 215–226; Gawęcka Barbara Maria: Przebudowy i remonty kolegiaty kieleckiej prowadzone za czasów biskupów Jana Pawła Woronicza i Karola Skórkowskiego (1. poł. XIX w.) s. 227–236; Bojś-Białasik Anna, Niemiec Dariusz: Klastorne fundacje biskupa Iwona Odnowa w świetle wyników badań archeologiczno-architektonicznych klasztoru Dominikanów w Krakowie i opactwa Cystersów w Mogile s. 239–278; Łuczynska Justyna: Wpływ liturgii oraz kultów propagowanych przez biskupa Jana Konarskiego (1503–1524) na malarstwo książkowe w Krakowie s. 279–294; Szyma Marcin: „Zwiastowanie” w krążankach

klasztoru Trójcy Świętej. Wokół związków biskupa Jana Konarskiego z krakowskimi dominikanami s. 295–305; Szymoniak Marcin: Jeszcze o występowaniu motywu „imitatio episcopi” na pieczęciach prepozytów klasztoru bożogrobów w Miechowie z 2. poł. XV w. s. 307–324; Przybyłowicz Olga Miriam: Biskupi krakowscy końca XVI i początku XVII w. wobec klasztorów żeńskich. Przemiany architektoniczne inspirowane potrydenckim ustawodawstwem kościelnym i teorią sztuki s. 325–354; Okniński Piotr: Krakowskie znaki pielgrzymie z przedstawieniem św. Stanisława z 2. poł. XIII w. s. 357–362; Kołpak Piotr: Zespół patronów Królestwa Polskiego w działalności biskupów krakowskich do początku XVII w. Wybrane aspekty s. 363–372; Królikowski Janusz: Biskupi krakowscy promotorami kultu świętych polskich w XVII i XVIII w. (w świetle replik zachowanych w Archiwum Kongregacji do Spraw Kanonizacyjnych, dawniej Świętej Kongregacji Obrzędów) s. 373–386; Hankus Michał: Święty Stanisław jako kontreformacyjny wzór biskupa doskonałego w literaturze oraz fundacjach artystycznych biskupów krakowskich i ich otoczenia s. 387–427; Dzik Janina: Rola biskupów krakowskich w szerzeniu kultu św. Stanisława Kostki s. 429–439; Pajor Piotr: Kościół parafialny w Sławkowie – zapomniana fundacja biskupa Prandoty? s. 443–460; Soćko Adam: Dekoracja kamienna romańskiej świątyni w Kościele koło Proszowic – prywatnej fundacji biskupa Wisława z rodu Zabawów s. 461–474; Utzig Joanna: Nawigazja do przeszłości w fundacjach artystycznych kardynała Zbigniewa Oleśnickiego s. 475–490; Studničková Milada: Antifonář Zbigniewa Oleśnického a jeho vztah k české knižní malbě s. 491–502; Łanuszka Magdalena: Rysunek w „Liber Privilegiorum” nr 2 katedry krakowskiej s. 503–512; Walczak Marek: Berła kardynalskie Zbigniewa Oleśnickiego, Fryderyka Jagiellończyka i Bernarda Maciejowskiego s. 513–526; Grzędą Mateusz: „Sacerdos magnus” i „Pastor bonus”. Uwagi o patronacie artystycznym biskupa Jana Konarskiego s. 529–558; Wysznińska Anna: Rola stroju w misji legackiej kardynała Jerzego Radziwiłła (1592) na podstawie diariusza Paola Alaleonego s. 559–568; Cendrowski Sławomir: Kardynał Radziwiłł, Giulio Cesare Croce i Lawinia Fontana. Uzupełnienia do działalności patronackiej biskupa Jerzego Radziwiłła (1556–1600) s. 569–583; Nestorow Dagny: Portret biskupa Jana Aleksandra Lipskiego z franciszkańskiej galerii biskupów krakowskich w świetle nieznananych materiałów archiwalnych s. 585–590; Skrabski Józef: Opieka biskupów krakowskich nad hospicjum i kościołem św. Stanisława w Rzymie s. 591–606; Betlej Andrzej: Przykłady wykorzystania znaku herbowego w fundacjach biskupa Andrzeja Stanisława Żaluckiego (komunikat) s. 607–612; Dettloff Anna, Dettloff Paweł: Osiemnastowieczny wystrój rzeźbiarski katedry krakowskiej a działalność fundacyjna biskupa Franciszka Potkańskiego s. 613–628; Musiał Sebastian: Zaangażowanie Jana Pawła Woronicza w sprawę Uniwersytetu Jagiellońskiego w świetle prywatnej korespondencji prowadzonej ze Stanisławem hrabią Wodzickim w latach 1817–1829 s. 631–645; Furman Mariusz: Jan Puzyra – wyważony fundator czy grabarz przełomowego Akropolis? s. 647–660; Urban Jacek, Zych Ewelina: Dwie fundacje biskupa Ludwika Łętowskiego s. 661–668; Laskowski Andrzej: Twórcze sploty. Diecezja tarnowska a diecezja krakowska w okresie autonomii galicyjskiej – próba porównania na gruncie stosunku do sztuki s. 669–708; Czyżewski Krzysztof J.: Wyposażenie pałacu biskupiego w Krakowie w czasach Piotra Gembeckiego (około r. 1654) s. 711–746; Renner Joanna: Piece i kominki z pałacu biskupiego w Krakowie. O pozostałościach pieców z herbem Piotra Gembeckiego w kolekcjach muzealnych i akwareli piec taki przedstawiającej s. 747–776; Moskal Katarzyna: Nowożytnie piece w krakowskim pałacu biskupim (do pocz. XIX w.) s. 777–791; Beiersdorf Zbigniew: Pałac biskupi w Krakowie po pożarze w 1850 r. s. 793–803; Kołodziejki Stanisław: Średniowieczne zamki biskupów krakowskich s. 807–825; Sobala Michał: Sieć rezydencji biskupów krakowskich w średniowieczu i czasach nowożytnych. Zagadnienie skali i funkcji s. 827–895; Rok Artur: Zamek biskupów krakowskich –

ksiąząt siewierskich w Siewierzu. Stołeczna rezydencja księstwa siewierskiego s. 897–915; Lewicki Jakub: Problematyka badań architektury rezydencjonalnej biskupów krakowskich na przykładzie pałacu biskupów krakowskich w Kielcach s. 917–939; Bania Zbigniew: Pałac biskupów krakowskich w Warszawie s. 941–950.

Toż. T. 2. Kraków 2016 ss. 316, il., streszcz. ang.

Zawiera ilustracje z opisami do artykułów z tomu 1.

4937. **DZIEDZIC** Stanisław: Staniąteckie cymelia panien benedyktynek. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 1: 2017 s. 89–113, streszcz. ang.

4938. **DZIEDZICTWO** kulturowe Reformacji w perspektywie polskiej i europejskiej. W 500-lecie wystąpienia Marcina Lutra. V Międzynarodowy Kongres Religioznawczy „Religie w dialogu kultur. Reformacja, dialog, kultura”, 14–16 września 2017, Toruń. Red. Krzysztof Pilarczyk; Współpr. Wojciech Gajewski. Kraków 2017 Antykw. 8° ss. 292, il. Wyd. Filoz. UJ w Krakowie, Wyd. Hist. Uniw. Gdańskiego, Wyd. Teol. UMK w Toruniu.

Z treści: Czarniecki Piotr: Europejskie drogi do Reformacji (prereformacja) s. 19–39; Karas Marcin: Wielki rozłam w Kościele zachodnim z perspektywy Soboru Trydenckiego s. 41–52; Leszczyński Rafał Marcin: Reformacja helwecka jako powrót do źródeł teologii chrześcijańskiej s. 53–78; Małek Janusz: Początki, rozwój i przyczyny załamania się Reformacji w Rzeczypospolitej w XVI wieku s. 79–93; Stegner Tadeusz: Polskie środowisko ewangelickie w Królestwie Polskim w XIX i na początku XX wieku wobec dziedzictwa Reformacji s. 95–109; Klaczek Jarosław: Kościoły ewangelickie w II Rzeczypospolitej s. 111–136; Plichta Paweł: Pamięć społeczna o Reformacji w Polsce na przestrzeni wieków s. 137–162; Pietkiewicz Rajmund: Znaczenie protestantyzmu dla powstania i rozwoju polskiego edytorstwa biblijnego s. 163–189; Łętocha Rafał: Polityczne świadectwo Reformacji s. 191–211; Pilarczyk Krzysztof: Od konfliktu do komunii – refleksje o relacjach katolicko-luterańskich w minionym pięćsetleciu s. 241–272.

Rec.: Drath Jakub, *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 236: *Studia Sociologica*. [T.] 9: 2017 [vol.] 2 s. 236–239.

4939. **DZIEJE** Diecezji Tarnowskiej. T. 5: Miłośnik Kościoła Bożego arcybiskup Jerzy Ablewicz [1919–1990]. Red. Janusz Królikowski, Leszek Rojowski. Tarnów 2016 Wydaw. Diec. Tarnowskiej Biblos 8° ss. 291. Wyd. Teol. Sekcja w Tarnowie Uniw. Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Z treści: Kopiec Jan: Natura relacji Kościołów partykularnych ze Stolicą Apostolską. Refleksje historyka s. 13–24; Gajda Piotr M.: Miłość do Kościoła w życiu arcybiskupa Jerzego Ablewicza s. 25–34; Rozkrut Tomasz: Ogólnokościelny wymiar posługi arcybiskupa Jerzego Ablewicza s. 35–50; Rojowski Leszek: Troska o trzeźwość narodu w pasterskiej posłudze arcybiskupa Jerzego Ablewicza (1962–1990) s. 85–99; Glugla Paweł: Biskup tarnowski Jerzy Karol Ablewicz w aktach bezpieki z lat sześćdziesiątych XX w. s. 101–130; Dudek Andrzej: Bibliografia pism arcybiskupa Jerzego Ablewicza i publikacji dotyczących jego osoby s. 147–243; Tokarski Stanisław: Materiały dotyczące życia i posługi arcybiskupa Jerzego Ablewicza w zasobach Archiwum Diecezjalnego w Tarnowie s. 245–291.

T. 1. 2011.

4940. DZIEJE i kultura cystersów w Polsce. [T.] 1. Pod red. Marcina Starzyńskiego i Dariusza Tabora. Kraków 2016.

Rec.: Wałkowski Andrzej: Z dziejów i dorobku „szarych mnichów”. *Echa Przeszłości*. [T.] 18: 2017 s. 349–362.

4941. FISCHER Karol [Józef]: Historia cudownej statuy Najświętszej Panny Maryi w Tarnowcu. Z dodatkiem nabożeństwa. Napisał... Krosno 2017 Wydaw. ZWK 16° ss. nlb. 2, 88 nlb. 2.

Repr., oryg.: Jasło 1877.
Lata 1440–1877.

4942. [FOLTYN Jerzy]: Historia powstania parafii i budowy kościoła pw. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Poznaniu spisana na dwudziestą rocznicę konsekracji tegoż kościoła, która przypada w dniu 4 maja A.D. 2017, przez pierwszego proboszcza i budowniczego ks. prałata Jerzego Foltyna. Poznań 2017 Św. Wojciech Dom Medialny Wydaw. 4° ss. 124, nlb. 4, il.

Lata 1978–2011.

4943. GĄSIOROWSKA Patrycja: Konwent Klarysek krakowskich do końca XVIII wieku. Studium prozopograficzne. Kraków 2015.

Rec.: Sitnik Aleksander Krzysztof, *Studia Franciszkańskie*. T. 26: 2016 s. 409–412; Prejs Roland, *Studia Franciszkańskie*. T. 26: 2016 s. 412–414.

4944. GIEMZA Bogdan: Parafia pod wezwaniem św. Maksymiliana Kolbego w Rykoszynie. Rykoszyn–Brzeg Dolny 2017 Parafia św. Maksymiliana Kolbego; Drukarnia Wydaw. Kuliński Tomasz Kuliński 8° ss. 118, il.

Lata 1894–2017.

4945. [GIERULA Jadwiga]: „Budowałem ją razem z wami na fundamencie chrystusowego krzyża!” Jan Paweł II. Oprac. tekstu Jadwiga Gierula. Kraków 2017 Wydaw. Inst. Teol. Ks. Misjonarzy; staraniem Parafii Matki Bożej Królowej Polski 4° ss. 171, il.

Parafia Matki Bożej Królowej Polski w Krakowie-Bieńczykach w l. 1969–2017.

4946. GIL Andrzej, [Skočilàs Īgor Āroslavovič] Skoczylas Ihor: Kościoły wschodnie w państwie polsko-litewskim w procesie przemian i adaptacji. Metropolia kijowska w latach 1458–1795. Shidni cerkvi v pol'sko-litovskij deržavi v procesi peretvoren' ta adaptuvannâ. Kiivs'ka mitropoliâ v 1458–1795 rokah. Lublin–Lwów 2014.

Rec.: Chynczewska-Hennel Teresa, *Studia Polsko-Ukraińskie*. [T.] 2: 2015 s. 195–200.

4947. GLOBISCH Wolfgang: Dzieje parafii Wawelno, Prądy, Siedliska, Sosnowka. Opole

2017 Wydaw. i Drukarnia Świętego Krzyża 8° ss. 410, nlb. 8, il., streszcz. niem.

XIV–XXI w.

4948. GŁÓD Janusz: Z dziejów kościoła pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w 680. rocznicę jego istnienia. Cz. 2. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 26: 2016 [dr.:] 2017 s. 50–54.

Cz. 1. pt.: Z dziejów kościoła w Piławie Dolnej w 680. rocznicę jego istnienia. *Tamże*. T. 25: 2015 [dr.:] 2016.

4949. GOCAL Agnieszka: Twórczość kaznodziejska przemyskiego franciszkanina Konrada Kawalewskiego (1758–1832). Przemyśl 2016.

Rec.: Gałuszka Justyna: Kilka uwag w kwestii kaznodziejstwa przemyskiego franciszkanina Konrada Kawalewskiego. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 2 s. 233–239.

4950. GOŁASZEWSKI Janusz, Grygorcewicz Bartosz, Łaborewicz Ivo: Szlak cysterski na Dolnym Śląsku w dokumencie archiwalnym. Wrocław 2017 Dolnośląska Organizacja Turystyczna; przy współpr. AP 4° ss. 152, il.

4951. GOŁDYN Piotr: Działalność społeczna i wychowawcza siostr służek w północnych powiatach Wielkopolski Wschodniej w pierwszej połowie XX wieku. *Polonia Maior Orientalis*. T. 2: 2015 s. 67–81, streszcz. ang.

Zgromadzenie Sióstr „Wspólnej Pracy”.

4952. GORECKA-KALITA Joanna: Pustelnik na czworakach. Żywoć świętego Jana Paulusa. Studium legendy. Kraków 2017 Wydaw. UJ 8° ss. 264, nlb. 1, tabl. 6, il.

Dostępne także jako e-book.
XIII w.

4953. GÓRECKI Jan: Pielgrzymowanie Górnoślążaków do Barda i Wambierzyc. Red. Gabriela Bożek. Katowice 2017 Drukarnia Archidiec. 8° ss. 195, nlb. 3, tabl. 60, k. 1, il., mapa, streszcz. czes., niem.

4954. GÓRECKI Janusz: Okruchy świętości. Relikwie Drzewa Krzyża Świętego. Stauroteka z Ostrowa Lednickiego. *Studia Lednickie*. T. 15: 2016 s. 129–136, streszcz. ang.

4955. GÓRECKI Piotr: Parafie i kościoły diecezji gliwickiej. Parishes and churches of the Diocese of Gliwice. Gliwice–Opole 2017 Red. Wydawnictw Wyzd. Teol. Uniw. Opolskiego; Wydaw. i Drukarnia Św. Krzyża 8° ss. 306, nlb. 2, il., streszcz. ang., niem. Uniw. Opolski. Wyzd. Teol. (Diecezja Gliwicka – Dziedzictwo i Misja; 1) (Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku; 94).

4956. GÓRNIĄK Marek Robert: Chrzest Polski – okoliczności, znaczenie i następstwa.

Kościół w Polsce. [T.] 16: 2017 s. 29–56, streszcz. ang.

4957. GRACZYK Waldemar: „Arbitrzy i nie tylko...”. Duchowni na kartach księgi ławniczej miasta Płocka w latach 1489–1517. *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 100–105, streszcz. ang.

4958. GRETKOWSKI Andrzej: O religijności i wierze Janusza Korczaka. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 9: 2017 s. 527–542, streszcz. ang.

4959. GRUDZIŃSKI Kajetan Jan, Sitnik Aleksander Krzysztof: Bernardyni czerniakowscy. Dzieje klasztoru i kościoła oo. bernardynów w Czerniakowie pod Warszawą (1691–1950). *Studia Franciszkańskie*. T. 26: 2016 s. 163–236, streszcz. ang.

4960. GRZANKA Bartłomiej: Dziedzictwo Karmelu – 250 lat kościoła Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Kłodawie. Kłodawa 2016 8° ss. 183, il.

Rec.: Witkowski Krzysztof, *Polonia Maior Orientalis*. T. 4: 2017 s. 301–302.

4961. GRZANKA Bartłomiej: Parafia pod Wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Kłodawie w latach 1939–1958 w świetle źródeł proveniencji kościelnej. *Polonia Maior Orientalis*. T. 2: 2015 s. 101–116, streszcz. ang.

4962. GRZYBOWSKI Michał Marian, Zygnier Leszek: Episkopat płocki w latach 1075–2015. 940 lat istnienia diecezji. Płock 2015.

Rec.: Kawecki Roman, *Nasza Przeszość*. T. 127: 2017 s. 315–329; Prokop Krzysztof R., *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 433–439.

4963. GUZEWICZ Wojciech: Węgorzewo i okolice. Studium administracyjno-historyczne parafii i kościołów dekanatu węgorzewskiego. Elk 2017 Wydaw. Diec. Adalbertinum 8° ss. 100, il.

Lata 1406–2017.

4964. HADAMIK Czesław: Święty Krzyż. Miejsca pamięci. Przekł. na jęz. ang. Elżbieta Hadamik. Opole 2017 Fund. Dla Dziedzictwa 8° ss. 48, il.

Klasztor Święty Krzyż na Łysej Górze w Górach Świętokrzyskich w l. 1259–1945.

4965. HAMRYSZCZAK Artur, Mąciuk Hubert: Parafia i kościoły w Abramowicach w XVIII–XIX wieku. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 145–166, streszcz. ang.

4966. HANICH Andrzej: Katolicycy księży z Kresów Wschodnich na Śląsku Opolskim po 1945 roku. *CzasyPismo*. 2016 nr 2 s. 16–21.

4967. HAUSE Paweł: Ewangelicy w Kętrzynie. Kętrzyn 2017 MBP im. Wojciecha Kętrzyńskiego 8° ss. 52, il.

XVI–XXI w.

4968. HOMO religiosus. Różne wymiary religijności na Pomorzu Zachodnim. T. 1. Red. nauk. Marcin Nockowski. Szczecin 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 173, nlb. 1. Wydz. Teol. Uniw. Szczecińskiego. (Studia i Rozprawy; nr 42).

Z treści: Śliżewski Paweł: Duszpasterskie i kanoniczne aspekty powstania i istnienia sanktuariów jako szczególnej formy uzewnętrznienia się religijności wspólnoty lokalnej na przykładzie Sanktuarium Dzieci Fatimskich na osiedlu Kasztanowym w Szczecinie s. 93–111; Borkowska Teresa: Kształtowanie religijności osób świeckich należących do III zakonu (szczególnie św. Dominika) oraz ich rola w apostołskiej misji zakonu w Szczecinie s. 135–152; Babicki Maciej: Budownictwo sakralne w archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej s. 153–160; Zaniewski Andrzej: Katechizacja dzieci i młodzieży w diecezji szczecińsko-kamieńskiej (wybrane aspekty) s. 161–172.

4969. HOMO religiosus. Różne wymiary religijności na Pomorzu Zachodnim. T. 2. Red. nauk. Marcin Nockowski. Szczecin 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 245, nlb. 1. Wydz. Teol. Uniw. Szczecińskiego. (Studia i Rozprawy; nr 43).

Z treści: Nockowski Marcin: Święty Ottonie, módl się za nami! W trosce o kult Apostoła Pomorza s. 79–99; Babicki Maciej: Kult maryjny w Trzebiatowie. Od Wyszkowa do koronacji Trzebiatowskiej Madonny s. 101–111; Zajączkowska-Żyszkiewicz Anna: Sanktuarium Matki Bożej Trzykróć Przedziwnej na Górze Chelmskiej s. 113–125; Łukasiewicz Łukasz: Troska o parafialne grupy modlitwne i ruchy religijne w postanowieniach I Synodu Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeszkiej na tle zarysu kształtowania się początków diecezji s. 127–166; Kawa Marek: Powojenne duszpasterstwo katolickie w Dobrej Nowogardzkiej s. 167–180; Wiśniewski Jacek: Powojenne duszpasterstwo katolickie w Myśliborzu s. 181–193.

4970. HUBER Rafał: Habit św. Franciszka i habit franciszkanów. *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 151–175, streszcz. niem.

4971. HUTA Polańska dawniej i dziś. Studia i materiały. Red. Jan Delekt, Krzysztof Szopa, Sławomir Zych. Rzeszów 2017 Bonus Liber 8° ss. 235, nlb. 4, tabl. 8, il. KUL. Ośr. Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych.

Z treści: Nowak Daniel: Geneza i początki miejscowości s. 17–28; Haptaś Krzysztof: Społeczność Huty Polańskiej w świetle akt metrykalnych parafii w Nowym Żmigrodzie (z lat 60.–80. XIX w.) s. 29–40; Skiba Mariusz: „Kumostwo to prawie rzecz święta”. Z obyczajowości wsi Huta Polańska we wspomnieniach jej mieszkańców s. 41–46; Walicki Bartosz, Zych Sławomir: Działalność Towarzystwa Szkoły Ludowej w parafii żmigrodzkiej. Przyczynek do dziejów oświaty w regionie s. 47–77; Walicki Bartosz: Wizytacja kanoniczna dekanatu

zmigrodzkiego i odwiedziny Huty Polańskiej przez bpa Karola Józefa Fischera [1847–1931] w 1906 r. s. 79–168; Szopa Krzysztof: Budowa kościoła w Hucie Polańskiej w okresie międzywojennym s. 169–180; Żurek Waldemar Witold: Odnowienie ośrodka duszpasterskiego w Hucie Polańskiej i jego dzieje w latach 1991–2015 s. 181–223.

4972. IDŹCIE i głoście – prosto na krzywych liniach. Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Misjonarek 1917–2017. Red. wydania Blanka [Ewa] Szymańska; oprac. merytoryczne, archiwalne oraz historyczne zdjęć i tekstów Dobrawa Piaścik, Nazaria Nizo. Otwock 2017 Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Misjonarek 4° ss. 127, il.

4973. IN GREMIO. Od dawności do współczesności. T. 3. Pod red. Jana Malickiego, Kamili Falińskiej, Jana Barona. Katowice 2017 Bibl. Śląska 8° ss. 135.

Z treści: Malicki Jan: „Trudy Herkulesowe”. Zamiast wstępu s. 7; Leśniak Antoni: Źródła polskiej duchowości. Ku chrześcijańskim korzeniom – rys historyczny s. 11–26; Falińska Kamila: Św. Hildegarda z Bingen [1098–1179] – „cicha patronka” procesu jednoczenia s. 27–35; Kielbus Marcin: „Sapientia” w dominikańskiej pedagogice XIII wieku (czyli dookoła „De instructione puerorum” Guillelma de Tornaco) s. 37–45; Baron Jan: „Jako czymy obrazy”. Jacek Liberiusz [1599–1673] o kulcie świętych wizerunków s. 47–55; Witkowska Urszula: Geneza „Rozmów o Biblii” Anny Świderkówny przez nią samą opowiedziana s. 57–72; Kocela Weronika: Polscy poeci XVIII wieku o zdrowiu i chorobie s. 85–95; Ściążko Mateusz: Co zbierali Oppersdorfowie – najcenniejsze dzieła z kolekcji [w Bibliotece Śląskiej] s. 115–122.

T. 1. 2014.

4974. INGLOT Marek: How the Jesuits survived their suppression. The Society of Jesus in the Russian Empire (1773–1814). Ed. and transl. by Daniel I. Schafly. Philadelphia 2015 Saint Joseph's Univ. Press 8° ss. XV, 305.

Rec.: Kosman Marceli, *Nasza Przeszość*. T. 128: 2017 s. 285–290.

4975. JABŁOŃSKA Anna: Starość w kręgu ludzi Kościoła. Dwa przykłady z epoki przedrozbiorowej. *Res Historica*. Nr 43: 2017 s. 41–58, streszcz. ang., pol.

XIV–XVII w.

4976. JACKIEWICZ Korneliusz: Historia cudownego Krzyża Mogińskiego. 800-lecie klasztoru cystersów w Krakowie-Mogile 1222–2022. Wyd. 7, jubileuszowe, poszerz. Kraków-Mogila 2017 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 224, il.

Wyd. 1 pt. Miłość bez miary. Historia Cudownego Krzyża w Bazylice Ojców Cystersów w Krakowie-Mogile. Kraków 1986.

4977. JAGIEŁŁO Mirosław: Jubileusz 50-lecia święceń kapłańskich ks. Ryszarda Pajdy [ur. 1943] w kontekście niemal tysiącletniej historii

parafii w Górze Św. Małgorzaty. *Studia Loviciensis*. Nr 19: 2017 s. 109–123, streszcz. ang.

4978. JANOCHA Henryk W., Lachowicz Franciszek J.: Góra Chełmska. Miejsce dawnych kultów i Sanktuarium Maryjne. Wyd. 2, rozsz. i popr. Koszalin 2017 Pol. Tow. Numizmatyczne. Oddz. 8° ss. 112, il., streszcz. ang., niem. Pol. Tow. Numizmatyczne. Oddz. w Koszalinie.

W Koszalinie.

Wyd. 1. 1991.

4979. JANUSZ Tadeusz A.: To miejsce sobie wybrała. Historia i rozwój kultu Matki Bożej Fatimskiej w Arce Pana. Kraków 2017 Parafia Rzymsko-Katol. pw. Matki Bożej Królowej Polski; Gliksman Quality Systems 8° ss. 99, il.

W Krakowie-Bieńczycach, lata 1952–2017.

4980. JAREMKO Joanna: Objawienia maryjne w Gietrzwałdzie, ich funkcja religijna, społeczno-kulturowa i narodowa. Kraków 2017 Salwator 8° ss. 259, nlb. 1, tabl. 37, il., mapy.

XIII–XXI w.

4981. JERSZYŃSKI Antoni: Kilka uwag o gminie ewangelickiej w Piaskach (1775–1945). *Rocznik Gostyński*. T. 4: 2017 s. 37–54.

4982. JONIEC Łukasz: Odrodzenie życia religijnego w Ukrainskiej Socjalistycznej Republice Radzieckiej w świetle artykułów zamieszczonych na łamach „Tygodnika Powszechnego” w latach 1988–1991. *Studia Polonijne*. T. 37: 2016 s. 71–105, streszcz. ang.

4983. KACZMAREK Tomasz: Systemy totalitarne dwudziestego stulecia jako prześladowca Kościoła. *Studia Włocławskie*. T. 19: 2017 s. 439–454, streszcz. ang.

W Polsce w l. 1939–1987.

4984. KALENDARIUM życia bł. Edmunda Bojanowskiego [1814–1871] i Zgromadzenia Sióstr Służebniczek Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej – Śląskie. Przebieg procesu beatyfikacyjnego ojca założyciela Edmunda Bojanowskiego. Wrocław-Katowice 2017 Zgrom. Sióstr Służebniczek NMP Niepokalanie Poczętej – Śląskie; Druk. Archidiec. 16° ss. 101, nlb. 3.

Za lata 1814–2016, przebieg procesu beatyfikacyjnego w l. 1945–2000.

4985. KALWARIA Wielewska. Stulecie trwania 1915–2015. Red. Bożena Górczyńska-Przybyłowicz, Fryderyk Mudzo, Monika Jania-Szczechowiak. Poznań 2017 Inst. Historii

UAM 8° ss. 245, il., streszcz. ang. (Publikacje Instytutu Historii UAM; 152).

Na stokach Białej Góry k. Chojnic.

Treść: Górczyńska-Przybyłowicz Bożena: Wprowadzenie s. 7–10; Śmigiel Wiesław: Geneza kultu Matki Bożej Pocięsznia w Wielu – perspektywa historyczno-pastoralna s. 11–21; Perszon Jan: Kalwaria Wielewska jako nowe centrum kultu pasyjnego na Kaszubach s. 23–42; Gemeaux Christine de: Kalwaria we Francji s. 43–56; Drevs Friedrich: Kalwaria miasta Fryburga Bryzgowijskiego w XVIII i XIX wieku s. 57–75; Skorowski Henryk: Etos Kaszubów w perspektywie Kalwarii Wielewskiej s. 77–94; Ossowski Zdzisław: Kalwaria Wielewska jako „locus theologicus” w Nadzwyczajnym Roku Jubileuszowym Miłosierdzia s. 95–125; Jania-Szczechowiak Monika, Mudzo Fryderyk: Inwestor i wykonawca. Owocne, ale trudne współdziałanie księdza z architektem. Proboszcz Parafii Wiele Józef Szydlik i monachijski architekt Theodor Mayr s. 127–144; Górczyńska-Przybyłowicz Bożena: Koszty budowy Kalwarii Wielewskiej w świetle korespondencji architekta Theodora Mayra z inwestorem ks. Józefem Szydlikiem s. 145–157; Martin Bernd: Życie zawodowe i prywatne architekta Theodora Mayra s. 159–163; Decowski Sławomir: Założenia hitlerowskiej polityki eksterminacji inteligencji polskiej jako podstawa wyniszczenia duchowieństwa diecezji chełmińskiej (jesień 1939 roku) s. 165–182; Rudawski Bogumił: Losy polskich kalwarii w czasie II wojny światowej s. 183–195; Hekert Anna, Janowski Stanisław: Stosunki państwo – Kościół w Polsce po II wojnie światowej s. 197–210; Skalski Dariusz, Lizakowska Svitlana, Lizakowski Piotr, Waade Barbara, Flisikowski Jan: Charakterystyka miejscowości turystycznej Wiele położonej nad Jeziorem Wielewskim s. 211–231; Alabrudzińska Elżbieta: Konflikty lojalnościowe polskich i niemieckich protestantów w latach 1914–1918 s. 233–245.

4986. KARDYNAŁ August Hlond prymas Polski na nowo odczytany. W 135. rocznicę urodzin oraz 90. rocznicę objęcia stolicy prymasowskiej w Gnieźnie. Red. Waław Królikowski, Gabriela Paprotna. Kraków 2017 Akad. Ignatianum 8° ss. 297, il., streszcz. ang.

Z treści: Królikowski Waław, Paprotna Gabriela: Kardynał August Hlond [1881–1948] prymas Polski – wielka postać Kościoła i narodu polskiego s. 9–28; Zimniak Stanisław: Książd August Hlond – pionier rozwoju dzieła salezjańskiego w Europie Środkowej (1905–1922). Przyczynek bibliograficzny s. 31–70; Brakowski Jacek: Wizyta kardynała Augusta Hlonda i kardynała Bernarda Griffina w Bydgoszczy (14–15 czerwca 1947 roku) s. 71–99; Pietrzak Jerzy: Kardynał August Hlond o odnowie papieżstwa s. 101–121; Filar Tadeusz: Książę Aleksander Lubomirski, kardynał August Hlond i Święta Faustyna Kowalska w perspektywie „ekonomii daru” s. 123–139; Ryszka Czesław: Maryjne proroctwa, czyli przeszłość i przyszłość Polski oraz świata w nauczaniu prymasa Augusta Hlonda s. 141–161; Kołodziej Bernard: Etos władzy sprawowanej w państwie według kardynała Augusta Hlonda s. 165–185; Pietrzykowski Jan: Relacje na obczyźnie księdza Artura Słomki SDB z prymasem Polski kardynałem Augustem Hlondem w latach 1939–1945 s. 187–207; Stefaniak Marcin: Integralna wizja życia małżeńskiego i rodzinnego w myśli kardynała Augusta Hlonda SDB s. 209–226; Wąsowicz Jarosław: Kardynał August Hlond SDB jako wychowawca młodego pokolenia Polaków. Zarys problematyki s. 227–242; Kozioł Bogusław: Niektóre zagrożenia w wychowywaniu dzieci i młodzieży dostrzeżone przez kardynała Augusta Hlonda s. 243–261; Wójcik Mirosław: Znaczenie nauczania społecznego księdza kardynała Augusta Hlonda dla kształtowania sylwetek zawodowych współczesnych pedagogów s. 263–276; Lipski Aleksander: Polityka a moralność w kontekście idei społeczeństwa obywatelskiego s. 277–297.

4987. KARDYNAŁ Józef Glemp [1929–2013] protektor główny Archikonfraterni Literackiej. Praca zbior. pod red. Mariana P. Romaniuka. Warszawa 2017 Wydaw. Archikonfraterni Literackiej 4° ss. 493, il.

Bractwo religijne.

4988. KARDYNAŁ Stefan Wyszyński (1901–1981). Myśl społeczna. Red. Stanisław Fel, Marek Wódka. Lublin 2017 KUL 8° ss. 145, streszcz. ang. KUL. Wyd. Nauk Społ.

Z treści: Krapiec Mieczysław Albert: Stefan kardynał Wyszyński a Katolicki Uniwersytet Lubelski s. 11–30; Sokołowski Grzegorz: Stefana Wyszyńskiego koncepcja integracji Ziemi Zachodnich i Północnych s. 71–87; Fel Stanisław: Stefana kardynała Wyszyńskiego koncepcja narodu s. 89–101.

4989. KARMELITAŃSKIE dziedzictwo Bydgoszczy. Red. Marcin Puziak. Bydgoszcz 2017 WSD Diec. Bydgoskiej 8° ss. 335, nlb. 1, il. (Duchowe Dziedzictwo Diecezji Bydgoskiej; 2).

Materiały sesji popularnonauk., Bydgoszcz, 10 X 2016 r.

Z treści: Strzelecki Wiesław: Obecność karmelitów w Polsce s. 15–37; Zygalski Zbigniew: Z dziejów klasztoru karmelitów w Bydgoszczy 1398–1816 s. 39–74; Neumann Piotr Franciszek: Historia klasztoru karmelitanek bosych w Bydgoszczy i Trzyczynie (1966–2016) s. 75–98; Grochowski Robert: Tereny karmelitańskie na przedmieściu gdańskim od XV do XIX w. s. 99–178; Kutta Janusz: Karmelici prekursorami sztuki ogrodowej w Bydgoszczy s. 179–185; Siwiak Anna, Siwiak Wojciech: Wykopiska archeologiczne na terenie klasztoru karmelitów w Bydgoszczy s. 187–204; Sulecki Szymon: Źródła do dziejów klasztoru bydgoskiego w archiwaliach karmelitów s. 205–223; Romaniuk Marek: Archiwalia karmelickie w zasobie Archiwum Państwowego w Bydgoszczy s. 225–256; Puziak Marcin: Stalle pokarmelickie w katedrze bydgoskiej a hagiograficzna tradycja karmelitańska s. 257–304.

Rec.: Hoppe Paweł, *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 565–568.

4990. KASCHYTZA Michał: 500 lat reformacji – historia protestantyzmu na terenie dawnego powiatu sycowskiego. *Miscellanea Olesnickie*. [R. 3]: 2017 nr 2 s. 20–47.

4991. KASZYŃSKI Mariusz: Prawosławni na ziemi kolskiej. *Rocznik Kolski*. Nr 8: 2015 s. 41–55.

XIX–XX w.

4992. KIEC Olgierd: Historia protestantyzmu w Poznaniu od XVI do XXI wieku. Poznań 2015.

Rec.: Nodzyński Tomasz, *Studia Zachodnie*. [T.] 19: 2017 s. 267–272.

4993. KŁOS Ingemar: Legendarne dzwony naszej parafii. Moje wspomnienia. Żernica–Gliwice 2017 Epigraf Jan Kalnik, Teresa Kalnik 8° ss. nlb. 2, 132, nlb. 1, il.

Kościół św. Michała Archaniola w Żernicy, XVI–XXI w.

4994. KŁODAWSKI Krzysztof: Początki i rozwój parafii ewangelicko-augsburskich na

Mazowszu Płockim (w 500. rocznicę początków Reformacji). *Płocki Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 9: 2017 s. 38–49, streszcz. ang.

4995. KOŁOŁ Mariusz: *Dzieje ewangelicznych Kościołów protestanckich w Częstochowie (1958–2012)*. Częstochowa 2017 Regina Poloniae 8° ss. 171.

4996. KOGUT Mieczysław: *Zeszyty historyczne Kościoła katolickiego w Kluczborku*. Cz. 15. Kluczbork [2016] Antykwa 8° ss. 252.

Cz. 16. Wrocław 2017 Pap. Wyd. Teol. ss. 473, il.

Cz. 18. Wrocław 2017 Pap. Wyd. Teol. ss. 343, il.

Cz. 1. Kluczbork 1996.

XIV–XXI w.

4997. KOŁCON Marek, Żurawski Henryk: *Historia klasztoru OO. Reformatorów w Kryłowie*. Kryłów–Lublin 2017 Druk. Akapit 8° ss. 152, il.

Lata 1753–1808.

Rec.: Brzuskę Bogdan, *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 476–479.

4998. KONSTANTY Kościński [1858–1914] o Gochach. Z dziejów parafii w Borzyszkowach, Konarzynach i Przechlewie. Pod red. Mariana Frydy. Gdynia 2017 Region Jarosław Ellwart 8° ss. 124, tabl. 8, il., mapa.

Tręć: Przedmowa do współczesnego wydania s. 9–24; Parafia borzyszkowska w powiecie człuchowskim w Prusiech Zachodnich s. 25–64; Parafia kaszubska Konarzyny. Obrazek historyczny s. 65–97; Parafia przechlewska w powiecie człuchowskim w Prusiech Zachodnich s. 99–125.

Toż. Wyd. 2. Gdynia 2017.

4999. KOSKA Donata: *Życie ukryte przed światem. Dzieje klarysek kapucynek z Przasnysza. 150 lat istnienia zakonu*. Pelplin 2017 Bernardinum 8° ss. 492, nlb. 2, tabl. 72, il., streszcz. ang., fr., niem.

5000. KOSMOWSKI Jan: *Działalność charytatywna marianów w XVIII i XIX wieku*. *Ephemerides Marianorum*. [T.] 6: 2017 s. 65–72, streszcz. ang.

5001. KOŚCIOŁ a naród i państwo w perspektywie 1050. rocznicy chrztu Polski. Historia i terażniejszość. Red. nauk. Józef Krukowski, Mirosław Sitarz, Ireneusz Dosz. Lublin 2017 TN KUL Jana Pawła II 8° ss. 266, nlb. 1. TN KUL Jana Pawła II. (Prace Wydziału Nauk Prawnych; 69).

Materiały z konferencji, Poznań, 3–5 IX 2017 r.

Z treści: Uruszcak Waclaw: Zasada ustrojowa powiązania państwa i Kościoła w Polsce w latach 966–1795 s. 25–34; Góralski Wojciech: Zagadnienia relacji państwo–Kościół w ustawodawstwie synodalnym okresu przedrozbiorowego s. 35–71; Bednaruk Waldemar: Kościół katolicki w Polsce wobec społeczeństwa w okresie Oświecenia s. 73–85; Krukowski Józef:

Systemy relacji między Kościołem a państwem i narodem. Od III rozbioru Polski do III Rzeczypospolitej s. 87–111; Stadniczeńko Stanisław L.: Naród – społeczeństwo obywatelskie – demokracja s. 113–147; Krzywda Józef: Relacje państwo–Kościół w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 r. s. 149–160; Sitarz Mirosław: Posłannictwo Kościoła wobec narodu w ujęciu Prymasa Polski Stefana kardynała Wyszyńskiego s. 161–194.

5002. KOŚCIOŁ katolicki w Europie Środkowo-Wschodniej w obliczu dwóch totalitaryzmów (1917–1990). T. 2. Pod red. Mariusza Krzysztofińskiego i Józefa Wołczańskiego. Rzeszów–Lwów 2017 IPN–KŚZpNP. Oddz.; Wydaw. bł. Jakuba Strzemie Archidiec. Lwowskiej 8° ss. 300, tabl. 24, il. (Seria Wydawnicza IPN Oddział w Rzeszowie).

Tręć: Ryba Mieczysław: Biskupi polscy wobec socjalizmu i komunizmu w dobie najazdu bolszewickiego s. 11–20; Dębowska Maria: Duszpasterze ochotnicy w Rosji Sowieckiej w pierwszej połowie lat dwudziestych XX w. s. 21–35; Rosowski Witalij: Nieznane wspomnienia kapłanów diecezji kamienieckiej i żytomierskiej represjonowanych w ZSRR, zachowane w zasobach archiwów watykańskich s. 37–48; Sokół Jakub: Represje niemieckie wobec duchownych serbołużyckich w czasach III Rzeszy s. 49–64; Chajko Grzegorz: Księgi intencji mszalnych kościołów i parafii w archidiecezji lwowskiej obrządku łacińskiego z okresu sowieckich oraz niemieckich rządów w regionie (1939–1946). Problematyka badawcza i analiza wybranych dokumentów s. 65–78; Komborska Marta: Siostry służebniczki starowiejskie we Lwowie w latach 1939–1946 s. 79–87; Kaczmarek Krzysztof: Niezłomny kapłan z Podola. Ks. kanonik Bronisław Józef Mirecki (1903–1986) s. 89–100; Iwaneczko Dariusz: Kontrola operacyjna duchowieństwa archidiecezji lwowskiej w Lubaczowie przez Urząd Bezpieczeństwa (1945–1956) s. 101–112; Bemben Szczepan: Biskup Franciszek Barda wobec „nowej władzy” w Polsce po II wojnie światowej s. 113–132; Kapłon Marcin: Służba wojskowa kleryków Wyższego Seminarium Duchownego w Przemysłu jako jeden z elementów represji komunistycznych s. 133–182; Zamiatała Dominik: Współpraca KGB z SB w walce z Kościołem katolickim w latach sześćdziesiątych XX w. s. 183–209; Mirek Agata: Recepcja Soboru Watykańskiego II w Zgromadzeniu Służebnic Jezusa w Eucharystii na terenach Związku Sowieckiego, czyli o odnowie soborowej w warunkach państwa totalitarnego s. 211–222; Szymański Józef: Obrzędowość świecka jako środek przekazu idei, wyobrażeń i uczuć w propagowaniu światopoglądu materialistycznego wśród ludzi radzieckich (na przykładzie obwodu winnickiego USRR) s. 223–237; Wołczański Józef: Misja pastoralna ks. Jana Olszańskiego na Podolu z lat 1944–1989 w relacjach sowieckich władz wyznaniowych s. 239–264; Krzysztofiński Mariusz: Arcybiskup Ignacy Tokarczuk – Kustosze Pamięci Kresów s. 265–279.

T. 1. 2015.

5003. KOŚCIOŁ lubomelski. Wstęp i oprac. Maria Dębowska. Lublin 2015.

Rec.: Flaga Jerzy, *Kościół w Polsce*. [T.] 16: 2017 s. 187–192.

5004. KOŚCIOŁ w Polsce a sąsiedzi. Prace dedykowane profesorowi Markowi Kazimierzowi Barańskiemu [ur. 1943]. Red. nauk. Janusz Grabowski, Tadeusz Paweł Rutkowski. Warszawa 2017 Neriton 8° ss. 332, tabl. 1, il., streszcz. pol.

Z treści: Bibliografia prac prof. dr. hab. Marka Kazimierza Barańskiego s. 7–10; Rutkowski Tadeusz P.: Kryptonim

„Marek” – Marek Barański w świetle akt Służby Bezpieczeństwa PRL s. 15–31; Cetwiński Marek: Marek Barański jako historyk średniowiecza s. 33–41; Samsonowicz Henryk: Europa średniowieczna – jedna, czy wiele cywilizacji? s. 43–62; Grabowski Janusz: Wizerunki ksiąg i księżnych mazowieckich. Przyczynek do ikonografii Piastów s. 63–95; Pobóg-Lenartowicz Anna: Papież i papieństwo w katalogu opatów żagańskich s. 97–109; Resler Tomasz: Opaci w Kronice Thietmara z Meresburga. Rola i znaczenie opatów na tle wyższego duchowieństwa w poglądach biskupa meresburskiego s. 111–128; Dąbrowski Franciszek: „Cursus honorum” w monarchii Bolesława Wstydlivego s. 129–142; Chmielewska Katarzyna: Klasztor i jego sąsiedzi. Średniowieczni zakonnicy wobec swego najbliższego otoczenia s. 143–156; Starnawska Maria: Ornat dla brata Urbana. O wyposażeniu kościoła Joannitów w Strzegomiu w XIV wieku s. 157–171; Chynczewska-Hennel Teresa: Znaczenie relacji nuncjuszy apostołskich w badaniach historycznych dziejów Rzeczypospolitej s. 211–219; Stawski Marek: Wokół listu Przemysła Otokara II do biskupa krakowskiego Prandoty – jego historyczne tło i początki kultu św. Stanisława w Czechach s. 221–247; Stelmach Roman: Związki klasztorów wrocławskich z Polską na przykładzie opactwa św. Wincentego na Olbinie s. 249–263; Lewalski Krzysztof: „L’inercia apostolica del clero polacco in Russia”. Między partykularyzmem a uniwersalizmem s. 269–279; Deszczyńska Martyna: List duchownych francuskich do hierarchów metropolii gnieźnieńskiej z 1796 r. Przyczynek do dziejów kontaktów elit kościelnych doby porowolucyjnej s. 281–291; Deszczyński Marek Piotr: O sensie badania postaw religijnych elity rządzącej w Polsce międzywojennej s. 293–327.

5005. KOZDRÓJ Waclaw: Parafia w Tarnowcu. Krosno 2017 Wydaw. ZWK 8° ss. 110, il.
Parafia Narodzenia NMP w l. 1346–2017.

5006. KOZŁOWSKI Tadeusz, Sitnik Aleksander Krzysztof: Bernardyni łowiccy. Historia klasztoru i kościoła pw. św. Bartłomieja Apostoła w Łowiczu (1469–1806). Kalwaria Zebrzydowska 2015 Wydaw. oo. Bernardynów Calvarianum 8° ss. 139, nlb. 1, tabl. 8, il., streszcz. wł.

Rec.: Prejs Roland, *Studia Franciszkańskie*. T. 26: 2016 s. 407–409.

5007. KRAJEWSKI Mirosław: Dobrzyńska i Brzemienka Matka Boża w skępskim wizerunku. Rypin–Skępe 2017 Dobrzyńskie Tow. Nauk. „Dobrinensis Societas Scientiarum” 8° ss. 189, il.

Lata 1236–2017.

5008. KRYNICKA Krystyna: Z dziejów parafii i Kościoła w Chmielnie. Chmielno 2017 Stow. Katol. Dzieło Św. Apostołów Piotra i Pawła 8° ss. 208, il., mapa.

Lata 1280–2014.

5009. KRYSIAK Marian Piotr: Parafia św. Brata Alberta w Makowie Mazowieckim. Maków Mazowiecki 2017 Marian Piotr Krysiak 8° ss. 183, il.

5010. KRZYSZEK Andrzej: Katedra szczyńska – nigdy nie ukończona, dziedziczona i zadawana. Studium liturgiczno-teologiczne.

Szczecin 2017 Volumina.pl Daniel Krzanowski 8° ss. 215, il., streszcz. ang., niem., wł.

XII–XXI w.

5011. KSIĄDZ Wincenty Granat rektor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego – kandydat do chwały ołtarzy. Red. Zdzisław Janiec, Marcin Tkaczyk, Halina Irena Szumił. Lublin 2017 Wydaw. Nauk. KUL 8° ss. 499, il. Tow. Nauk. KUL. (Źródła i Monografie; 442).

Z treści: Szumił Halina Irena: Życiorys ks. Wincentego Granata (1900–1979) s. 19–48; Szumił Halina Irena: Sługa Boży ks. Wincenty Granat w dokumentach Instytutu Pamięci Narodowej s. 99–108; Bar Wiesław: Dynamika procesu beatyfikacyjnego s. 145–158; Janiec Zdzisław: Kult Maryi w świetle publikacji ks. Wincentego Granata s. 159–174; Gach Piotr Paweł: Cierpliwy w służeniu Bogu i Ojczyźnie s. 187–195; Wrzeszcz Maria: Młodzieży bitej i krzywdzonej nie mogą opuścić”. Książd Rektor Wincenty Granat – obrońca prześladowanych studentów s. 197–208; Bazyldo Janusz: Książd Wincenty Granat opiekun młodzieży akademickiej s. 209–219; Tomasiak Henryk: Trwamy w dziękczynieniu za osobę ks. Wincentego Granata s. 233–240; Chmielewski Marek: Wkład sługi Bożego ks. Wincentego Granata w teologię Bożego miłosierdzia s. 265–269; Sługa Boży Wincenty Granat. Rozmowa Konrada Fedorowskiego z ks. Zdzisławem Jańcem s. 297–301; Był pochodnią dla ludzi. Rozmowa Małgorzaty Bochenek z ks. Zdzisławem Jańcem s. 303–305; Ks. Wincenty Granat teolog Soboru. Rozmowa Aliny Petrowej z ks. Antonim Dębińskim s. 307–312; Sługa Boży ks. Wincenty Granat w oczach studentów i profesorów. Rozmowa ks. Zdzisława Jańca z Haliną Ireną Szumił s. 313–323; Gieroba Agnieszka: Rektor może zostać świętym s. 325–328; Dębiński Antoni: Ks. Wincenty Granat – obrońca studentów i autonomii uniwersytetu s. 337–340; Marczewski Marek: Osoba ks. Wincentego Granata w świetle świadectw s. 341–352; Derdziuk Andrzej: Świętobliwy człowiek i mądry naukowiec s. 353–357; Szumił Halina Irena, Stępień Urszula: „Przez prawdę do miłości”. Oratorium Sługi Bożego ks. Wincentego Granata s. 365–382; „Veritatem facientes in caritate”. Sługa Boży książd profesor Wincenty Granat (1900–1979). Wystawa [ilustracje] s. 385–396; Aneksy: Janiec Zdzisław: Mowy okolicznościowe z okazji sympozjów s. 431–453; IX Pielgrzymka Ogólnouniwersytecka Pracowników i Studentów KUL do Sanktuarium Bożego Miłosierdzia (Kraków–Łagiewniki, 14 V 2016 roku) s. 455–458; List rektora KUL ks. prof. dr. hab. Antoniego Dębińskiego do uczestników sympozjum (Sandomierz, 10 XII 2016 roku) s. 459–460; List ks. Wincentego Granata do mgra Bogumiła Pempsia z 12 IX 1974 roku przekazany przez adresata Postulatorowi 7 XII 2016 roku w parafii Giedlarowa (archidiecezja przemyska) s. 461–462; Wykaz prac dyplomowych z myśli teologicznej ks. Wincentego Granata z lat 1972–2016. Oprac. Szumił Halina Irena s. 463–486.

5012. KUBICA Grażyna: Krakowscy ewangelicy w społeczno-kulturowym krajobrazie miasta – od reformacji do połowy XIX wieku. Szkic z antropologii historycznej. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 236: *Studia Sociologica*. [T.] 9: 2017 [vol.] 2 s. 156–186, streszcz. ang.

5013. KUBICKI Rafał: W trosce o zbawienie – testamenty kupców Gdańska i Elbląga z drugiej połowy XV i początku XVI wieku. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 1 s. 111–128, streszcz. ang.

5014. KUDRZYCKI Zbigniew: Z dziejów sąsiedztwa katolickich Kurpiów i ewangelickich Mazurów. *Rocznik Mazurski*. T. 21: 2017 s. 22–38.

Od XVI w.

5015. KUSY Ryszard: Mistrzowie nowicjatu Księży Marianów w Skórcu w latach 1922–1945. *Ephemerides Marianorum*. [T.] 5: 2016 s. 183–194, streszcz. ang.

5016. KUSY Ryszard: Nowicjusze i ich formacja duchowo-intelektualna w nowicjacie Księży Marianów w Skórcu w latach 1922–1945. *Ephemerides Marianorum*. [T.] 6: 2017 s. 121–142, streszcz. ang.

5017. KUŹNIEWSKA Zofia: Synody w służbie opieki charytatywnej w Polsce. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 9: 2017 s. 285–297, streszcz. ang.

XIII–XVIII w.

5018. KUŹNIK Bartłomiej: Moja pustynią jest świat. Studium dorobku kaznodziejskiego księdza doktora Stanisława Bisty (1929–1985). Katowice 2017 Wyd. Teol. UŚ; Księg. św. Jaczka 8° ss. 198, streszcz. ang. (Studia i Materiały Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 87).

5019. KWIATKOWSKA Magdalena, Kwiatkowski Bogusław: Dzieje Sanktuarium Matki Bożej Świętorodzinnej w Miedniewicach. Jubileusz 250-lecia koronacji Obrazu Świętej Rodziny w Miedniewicach 7 czerwca 1767 – 7 czerwca 2017. Miedniewice–Niepokalanów 2017 Wydaw. Ojców Franciszkanów 8° ss. 688, il., mapa.

5020. KWIATKOWSKA Małgorzata: Korzeń. Dzieje świątyni i parafii w latach 1927–2017. *Nasze Korzenie*. Nr 13: 2017 s. 56–63.

5021. LANGENFELD Łukasz: Życie (nie tylko) religijne w Polkowicach w latach 1945–2010. Polkowice–Głogów 2017 Urząd Gm. Polkowice; Druk.-Wydaw. „Druk-Ar” 4° ss. 472, il.

5022. LELEŃ Andrzej: Dziewiętnastowieczna reforma muzyki kościelnej i jej recepcja na terenie diecezji płockiej w czasie posługi biskupiej A. J. Nowowiejskiego. *Studia Płockie*. T. 44: 2016 s. 87–119, streszcz. niem.

Antoni Julian Nowowiejski w l. 1908–1941.

5023. LIPIŃSKI Stanisław: Zarys dziejów parafii Olchowiec od XV do XXI wieku. Olchowiec–Biała Podlaska 2017 Arte 8° ss. 115, il.

Rec.: Kiernikowski Paweł, *Rocznik Chelmski*. T. 21: 2017 s. 486–487.

5024. ŁATAK Kazimierz: Klasztor kraśnicki od fundacji w 1468 roku do reformy w pierwszej ćwierci XVII wieku. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 153–192, streszcz. ang.

5025. ŁATAK Kazimierz: Rządcy prepozytury Kraśnickiej Kanoników Regularnych Laterańskich od fundacji do reformy w 1628 roku. *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 139–161, streszcz. ang.

Od XV w.

5026. ŁUKASZCZYK Tadeusz: Zostawił w nas ślad. Prymas Tysiąclecia w mojej pamięci. Bydgoszcz 2017 Pejzaż 8° ss. 141, nlb. 3, il.

Stefan Wyszyński (1901–1981) i Bydgoszcz w l. 1956–2016.

5027. MALEC Tadeusz: Rachańska Góra Tabor. Ośrodek kultu Pana Jezusa Przemienionego na Górze Tabor w parafii Rachanie (diecezja zamojsko-lubaczowska). *Summarium*. R. 45: 2016 [dr.:] 2017 s. 59–69.

XV–XX w.

5028. MALER Katarzyna: Kościół katolicki na ziemi głubczyckiej w latach 1742–1945. Dzieje pruskiej części archidiecezji ołomunieckiej – komisariatu kietrzyńskiego i wikariatu generalnego w Branicach. T. 1–2. Opole–Kietrz 2017 Stow. Lokalna Grupa Działania „Płaskowyż Dobrej Ziemi” 4° ss. 326, il.; 306, nlb. 2, il. + Suplement ss. 4.

5029. MANIKOWSKI Kacper: Kościół św. Barbary w Drogosławiu. Historia niemieckiej wspólnoty katolickiej do 1946 roku. Nowa Ruda 2015.

Rec.: Ruchniewicz Małgorzata, *Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej*. [Z.] 14: 2017 s. 199–202.

5030. MARSZAŁSKA Jolanta M[ałgorzata]: Prepozyci cysterscy parafii ludźmierskiej do początków XIX wieku w świetle dokumentów z archiwum opactwa cystersów w Szczyrzycu. *Almanach Historyczny*. T. 19: 2017 s. 39–48, streszcz. ang.

5031. MATWIEJCZUK Paweł: Spowiedź. Jej historia w świetle „Ksiąg wyznaniowych Kościoła Luterńskiego”. Warszawa 2015 Neriton 8° ss. 229. PTH.

Rec.: Pasek Zbigniew: O dziejach spowiedzi i jej możliwych interpretacjach. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 61: 2017 s. 341–345.

5032. MĄCZKA Dorota: Śladami kultu maryjnego na terenie diecezji siedleckiej i drohiczyńskiej. Siedlce 2017 Wydaw. Diec. Siedleckiej Unitas 8° ss. 196, il., mapy.

5033. MEDIA, kultura, dialog. Ogólnopolska konferencja naukowa w 5. rocznicę śmierci abpa Józefa Życińskiego [1948–2011], 11 lutego 2016. Album. Red. Robert Nęcek, Wojciech Misztal. Kraków 2017 Salwator 8° ss. 81, nlb. 6, il.

Zawiera krótkie wystąpienia uczestników konferencji oraz bogaty serwis fotograficzny.

5034. MEIWES Relinde: Klosterleben in bewegten Zeiten. Die Geschichte der erländischen Katharinenwestern (1914–1962). Paderborn 2016 Ferdinand Schöningh 8° ss. 258, il.

Rec.: Lipscher Winfried: Siostry katarzynki. Refleksja osobista. *Borussia*. [T.] 59: 2017 s. 243–245; Zawadzki Wojciech, *Studia Warmińskie*. [T.] 54: 2017 s. 399–402.

5035. MIĘDZY teologią a duszpasterstwem powszechnym na ziemiach Korony doby przedtrydenckiej. Dziedzictwo średniowiecza i wyzwania XV–XVI wieku. Red. nauk. Waławak Walecki. Warszawa 2017 Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego 8° ss. 440, il. (Kultura Pierwszej Rzeczypospolitej w dialogu z Europą. Hermeneutyka wartości; t. 5).

Tręść: Walecki Waławak: Wartości w działaniu. Opis wartości i profil duchowości na wybranych przykładach. Wprowadzenie do lektury tomu s. 9–15; Zajchowska Anna: „Desiderium et reverentia”. Godne i niegodne przyjmowanie komunii świętej w świetle średniowiecznych kazań „De Corpore Christi” z późnośredniowiecznych rękopisów bibliotek Polskiej Prowincji Zakonu Braci Kaznodziejów s. 16–60; Gołębiowski Michał: „De expresso Dei Verbo” Stanisława Hozjusza. Pomiedzy teologicznym a świeckim piśmiennictwem ukazującym wartości katolickiego egzegety – próba analizy s. 61–79; Krzysztofik Małgorzata: „Różaniec Panny Maryjej” (1606) Abrahama Bzowskiego OP świadectwem dominikańskiej troski o pobożność powszechną s. 80–104; Gwioździk Jolanta: Obraz doskonałej zakonnicy polskich i zagranicznych wspólnot franciszkańskich w menologiach klasztornych s. 105–144; Kruk Mirosław P.: Malowidła „Graeco opere” fundacji Jagiellonów jako postulat unii państwowej i kościelnej oraz jedności Kościoła s. 145–201; Bruździński Andrzej: Penitencjały i sumy kazuistyczne w moralnym nauczaniu Kościoła w Polsce do połowy XVI wieku s. 202–251; Szymborski Wiktor: Przedtrydenckie nadania odpustowe udzielane braciom kaznodziejom i braciom mniejszym konwentualnym w średniowiecznej Polsce – analiza porównawcza s. 252–292; Janus Katarzyna: Przestrzeń dialogu z tradycją. Chrześcijańska „paidéia” w kazaniach na dzień Pięćdziesiąticy – Marcina Polaka, Peregryna z Opola i Mikołaja z Błonia s. 293–326; Nastulczyk Tomasz: „Manipulus florum” Tomasza z Irlandii w środowisku krakowskich bernardynów (XV w.). Recepta florilegium jako świadectwo transferu wartości teologicznych i moralnych s. 327–360; Kruk-Siwiec Justyna: Pobożność bernardyńska w świetle rozdziałów „De mensa” oraz „De infirmis” z dzieła „Manuale instructionis novitiorum” Innocentego z Kościana s. 361–392; Jakóbczyk-Gola Aleksandra: Pieśni maryjne bernardynów. Między tradycją Zachodu i Wschodu s. 393–421.

5036. MIKRUT Jan: Życie religijne katolików polskich w diasporze Imperium Rosyjskiego. Bolesława Lament [bł., 1862–1946] i jej świadectwo życia dla jedności Kościoła. *Studia Teologiczne*. [T.] 35: 2017 s. 281–321, streszcz. ang.

5037. MIREK Agata: Female orders and congregations in Poland in the 19th and 20th centuries. *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 176–189, streszcz. ang.

5038. MIRONOWICZ Marcin: Dzieje ośrodków monastycznych na Wołyniu do końca XVI wieku. Białystok 2017 Agencja Wydawnicza EkoPress; Marcin Mironowicz 8° ss. 123, il., mapy, streszcz. ang.

Od XI w.

5039. MISJONARZE Oblaci Maryi Niepokalanej. Dwa wieki ewangelizacji 1816–2016. Red. Sebastian Łuszczki, Marcin Wrzós. Wrocław 2017 Zet 8° ss. 111, nlb. 1, il.

5040. MOCNY Rafał: Rola sanktuariów diecezjalnych na Ziemiach Zachodnich w krzewieniu tożsamości religijnej i narodowej. *Adhibenda*. [Nr] 4: 2017 s. 31–51, streszcz. ang.

5041. MUSIAŁ Sebastian: Szkic do historii parafii Straszęcin. *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 1: 2016 s. 15–33.

5042. MYJAK Krzysztof: Problematyka małżeńsko-rodzinną w ujęciu ks. Jerzego Bajdy [1928–2012] na łamach Naszego Dziennika. Tarnów–Kraków 2017 Krzysztof Myjak 8° ss. 220.

5043. NARÓD w służbie Kościoła, Kościół w służbie narodu. Więzy, relacje i zależności w XX i XXI wieku. Red. Paweł Łubiński. Kraków–Lublin 2017 KUL Jana Pawła II. Katedra Pedagogiki Katol. 8° ss. 223, streszcz. ang.

Z treści: Milkowski Kacper Mirosław: Współpraca Kościoła katolickiego i państwa polskiego w zakresie ochrony i udostępniania dóbr kultury s. 17–32; Jurkun Andrzej: Kościół katolicki w Polsce a tożsamość narodowa mniejszości litewskiej w ujęciu historycznym s. 33–44; Krzyżak Andrzej: Kara śmierci w polskim prawie karnym i prawie kanonicznym s. 45–59; Krzyżak Lesław: Klauzula sumienia a wyzwania współczesnej medycyny s. 60–73; Marciniak Grzegorz: Udział osób konsekrowanych w katechizacji diecezjalnej s. 74–93; Krzyżak Lesław: Statut organizacyjny archiwum diecezji przemyskiej z 1927 roku s. 94–105; Jedrzejek Dawid: Sytuacja Kościoła w PRL ukazana w gazecie zakładowej Olsztyńskich Zakładów Opon Samochoodowych w Olsztynie (1967–1971) s. 109–122; Łubiński Paweł: Elementy chrześcijańskiego ustroju społecznego w programie partii politycznej Ruch Narodowy s. 123–153; Kałabunowska Agata: Skrajna prawica a religia i Kościół katolicki w Polsce – wyjątek czy reguła w badaniach nad ekstremizmem politycznym? s. 154–171.

5044. NIEWIŃSKI Stanisław: Juchnowiec. Dzieje parafii. Wyd. 2, popr. i uzupełn. Juchnowiec Kościelny 2017 Stanisław Niewiński; Znaki, Projektowanie Wydawnictw Drukowanych 8° ss. 380, il., mapy.

Lata 1547–2016.

Wyd. 1. Białystok 2006.

5045. NOCHOWICZ Tomasz: Warowny Gród Boga – dawny ewangelicki kościół imienia Marcina Lutra. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 5: 2017 s. 203–226, streszcz. ang.

Poświęcony w 1914 r.; ewangelicy w Sobięcinie (obecnie Wałbrzych) od 2. poł. XIX w.

5046. NOWAK Paweł: Propagatorzy kultu Matki Bożej Zawadzkiej drugiej połowy XX i początku XXI wieku. *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 1: 2016 s. 93–113.

Zawada k. Dębicy.

5047. NOWAK Piotr: Dzieje parafii Świętego Wojciecha w Chrzypsku Wielkim. Poznań–Chrzypsko Wielkie 2017 Wydaw. Kontekst; Gm. Ośr. Kultury i Bibl. Publ. 8° ss. 205, nlb. 1, il.

5048. O KOLEGIACIE i kapitule kolegiackiej w Wojniczu. *Zeszyty Wojnickie*. R. 23: 2014 nr spec. 2 s. 1–110.

Treść: Słowo wstępne s. 4; Szymański Józef: Odnowić kapitułę przy kolegiacie wojnickiej s. 5–16; Szymański Józef: Kościół wojnicki s. 17–18; Gębarowski Jan: Historyczna data s. 49–51; Słowo ks. biskupa Andrzeja Jeża w dniu 9 sierpnia 2014 r. s. 52–54; Słowo ks. proboszcza Jana Gębarowskiego w dniu 9 sierpnia 2014 r. s. 54–56; Dekret z dnia 9 sierpnia 2014 r. podnoszący kościół parafialny św. Wawrzyńca Męczennika w Wojniczu do godności kolegiaty i erygujący przy niej Kapitułę Kolegiacką pw. św. Wawrzyńca Męczennika s. 57; Statut Kapituły Kolegiackiej w Wojniczu s. 58–66; Skład Kapituły Wojnickiej s. 67–93; Homilia ks. biskupa Andrzeja Jeża w dniu 10 sierpnia 2014 r. s. 93–98; Adresy okolicznościowe od prepozytów kapituł diecezji tarnowskiej s. 99–101; Zdjęcia z uroczystości. Fot. Roman Bojdo s. 102–110.

5049. OBLICZA Kościoła katolickiego w Polsce. 1050. rocznica Chrztu. Red. Jacenty Mastej, Krzysztof Kaucha, Paweł Borto. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 344. KUL Jana Pawła II. Wydz. Teologii. Katedra Chryzologii i Eklezjologii Fundamentalnej.

Z treści: Ożóg Krzysztof: Narodziny wiary i Kościoła na ziemiach polskich s. 13–28; Ożóg Kazimierz: Kościół jako „spiritus movens” kultury polskiej s. 29–40; Bartoszewski Gabriel: Święte oblicze Kościoła w Polsce s. 41–89; Żaryn Jan: Niezłomne oblicze Kościoła katolickiego w czasach PRL s. 91–101; Wrzós Marcin: Misyjne oblicze Kościoła katolickiego w Polsce s. 235–254; Kaucha Krzysztof: Tożsamość Kościoła w Polsce s. 275–306.

5050. „ODPOWIEDNIE dać rzeczy słowo...”. Prace ofiarowane księdzu prałatowi Zbigniewowi Adamkowi [ur. 1946] z okazji siedemdziesiątych urodzin. Red. Jacek Nowak, Magdalena Rzepka. Tarnów 2016 Wydaw. Diec. Tarnowskiej Biblos 8° ss. 647, il.

XIX–XXI w.

5051. OKOŃ Marek: Organizacja kościelna w przedreformacyjnej prepozyturze „wkrzańskiej”. Studium historyczno-osadnicze. Mapy sporządził M. Okoń. Łuków 2017 Łukowskie

Tow. Region. im. Jana Stanisława Majewskiego 8° ss. 272, nlb. 8, tabl. 207, il.

Lata 1147–1550.

5052. OLSZANOWSKA Agnieszka: Sanktuarium w Miedniewicach kiedyś i dziś. Jubileusz 250-lecia koronacji Cudownego Obrazu Świętej Rodziny 1767–2017. Miedniewice–Niepokalanów 2017 Wydaw. Ojców Franciszkanów 8° ss. X, nlb. 2, 228, il.

5053. ORŁOWSKI Paweł: Zarys dziejów parafii pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Woli Osowińskiej. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 15: 2017 s. 211–220, streszcz. ang.

Od 1930 r.

5054. PANUŚ Marek: Matka górnośląskich zborów. Parafia ewangelicka w Tarnowskich Górach w latach 1742–1945. Tarnowskie Góry 2017 Parafia Ewangelicko-Augsburska; Drukpol 8° ss. 142, il., mapy, streszcz. ang., niem.

5055. PARAFIA Krasocin na przestrzeni dziejów. Materiały z sesji popularno-naukowej w Krasocinie w dniu 29 października 2016 r. [Aut.] Grzegorz Dąbrowski, Dariusz Kalina, Adam Malicki, Roman Mirowski. Krasocin–Włoszczowa 2016.

Rec.: Frączek Lech, *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 251–254.

5056. PARAFIA pod wezwaniem świętego Stanisława Biskupa i Męczennika w Koźminie Wielkopolskim. W 50-rocznicę samodzielności parafii 1967–2017. Pod red. Michała Pietrowskiego. Koźmin Wielkopolski–Wrocław 2017 Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. św. Stanisława BM; Kobus 8° ss. 150, nlb. 2, il.

5057. PARAFIA Witanowice z sercem i duszą. Oprac. albumu, zebranie materiałów Renata Skórczyńska, Edyta Bliźnik. Witanowice–Nowy Sącz 2017 Stow. „Farfurka”; Wydaw. i Drukarnia Nova Sandec 8° ss. 158, nlb. 2, il.

5058. [PARAFIE i sanktuaria w częstochowskim regionie duszpasterskim w archidiecezji częstochowskiej]. *Rocznik Towarzystwa Genealogicznego Ziemi Częstochowskiej*. T. 7/8: 2016 s. 11–383.

5059. [PARAFIE i sanktuaria w radomskim regionie duszpasterskim w archidiecezji częstochowskiej]. *Rocznik Towarzystwa Genealogicznego Ziemi Częstochowskiej*. T. 9/10: 2017 s. 11–581.

5060. PASTUSZEWSKI Stefan: Święci prawosławni – łączą i dzielą: zarys historyczny.

Studia Elbląskie. T. 18: 2017 s. 113–124, streszcz. ang., niem.

XIII–XX w.

5061. PASTUSZEWSKI Stefan: Zarys najnowszych dziejów wspólnot staroobrzędowców w Polsce (1939–2016). Kielce 2017 Oficyna Wydaw. „Stron-2” 8° ss. 432, il.

5062. [PAWLIC-MIŚKIEWICZ Barbara]: Niech raj świetlisty będzie. (Rytuály przejścia Tatarów polskich). Pogrzeb. Tekst Barbara Pawlic-Miśkiewicz. Białystok 2017 Muzułmański Zw. Religijny w Rzeczypospolitej Polskiej. Najwyższe Kolegium Muzułmańskie 8° ss. 183, nlb. 1, il., streszcz. ang.

5063. PECYNA Maria B[ogumiła]: Żarliwość błogosławionego Jerzego Matulewicza [1871–1927]. Przywołane z niepamięci. Artykuły w chronologicznym wykazie ich publikowania. Opole 2017 Wydaw. Inst. Śląski; Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji 8° ss. 94. Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu.

5064. PEREGRYNACJE do sanktuariów maryjnych (1115–1918). Red. Adam Podolski. Rzeszów 2017 Bonus Liber 8° ss. 554, il. (Turystyka Pielgrzymkowa i Religijna w Polsce przed 1939 r.; t. 2).

5065. PEREGRYNACJE pielgrzymkowe i religijne do sanktuariów błogosławionych i świętych (1000–1939). Red. Adam Podolski. Rzeszów 2017 Bonus Liber 8° ss. 415, il. (Turystyka Pielgrzymkowa i Religijna w Polsce przed 1939 r.; t. 1).

5066. PIELAS-WITKOWSKA Magdalena: Uwag kilka o dekoracjach i praktyce nawiedzenia Grobów Pańskich w nowożytnej Polsce. *Ochrona Zabytków*. T. 68: 2015 nr 2 s. 143–152, streszcz. ang.

XVI–XIX w.

5067. PIESZA Pielgrzymka Radomska. Historia i terażniejszość. Red. Leszek Domagała, Jacek Kucharski. Radom 2016 KSM Radom 8° ss. 191.

Z treści: Domagała Leszek: Modlitwy pątników – historia s. 31–50; Domagała Leszek: Jasna Góra – tu bije serce narodu s. 51–55; Domagała Leszek: Ikona jasnogórska – historia s. 56–62; Domagała Leszek: Papież Jan Paweł II – niestrudzony pielgrzym jasnogórski s. 63–66; Gralak Lech: Pielgrzymki piesze przechodzące przez teren województwa radomskiego w latach 1976–1988 (historia, statystyka, trasy) s. 69–120; Dybus Łukasz: III kolumna – Starachowice s. 121–122; Karbowski Jerzy: IV kolumna – Skarżysko-Kamienna s. 123–126; Ogorzałek Sławomir: V kolumna – Ziemia opoczyńska s. 127–128; Mucha Szymon: Pielgrzymi duchowi s. 129–130; Wiśniewska Lucyna: Służba medyczna w Pielgrzymce Radomskiej s. 131–135;

Kucharski Jacek: Akademicka grupa nr 21 Pieszej Pielgrzymki Radomskiej s. 136–139; Kucharski Jacek: Dzieło biblijne im. Jana Pawła II w Pieszej Pielgrzymce Radomskiej na Jasną Górę s. 140–148; Marciniak Gabriel: Grupa mundurowa Radomskiej Pielgrzymki s. 149–152; Gajewski Krzysztof: Początek Radomskiej Pielgrzymki – moje wspomnienia s. 155–160; Sądowski Janusz: Początek pielgrzymek z Radomia – wspomnienia s. 161–165; Tyczyńska Małgorzata: Moje wspomnienia z 36 pieszych pielgrzymek na Jasną Górę do Matki Boskiej Częstochowskiej s. 166–171; Bloch Czesław: Przygoda z „szóstką” s. 172–182.

5068. PIETRZYKOWSKI Jan: Ars praediciendi. Wybitni kaznodzieje konwentu krańcickiego. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 215–235, streszcz. ang.

XVI–XIX w.

5069. PIOTROWSKI Marek: Kościół oskarżony. Historyczne fakty i antyklerykalne mity. Szydłowiec–Szydłówek–Kraków 2016 Ikona; Inicjatywa Ewangelizacyjna Wejdzmy na Szczyt 8° ss. 661, il.

Na przestrzeni dziejów.

5070. PODLEWSKA Zuzanna: Giants of faith. Kraków 2016 Światło-Życie 16° ss. 73, il.

Franciszek Błachnicki (1921–1987) i Ruch Światło-Życie w l. 1945–2016.

5071. POKRYSZKA-PRAŻMO Agnieszka, Zych Sławomir: „Bo Ojczyzna, ziomkowie, jest to moralne zjednoczenie...”. Wątki patriotyczne w zbiorze „My jesteśmy czasem. Kazania i homilie” ks. infułata Stanisława Jeża. *Studia Polonijne*. T. 38: 2017 s. 129–144, streszcz. ang.

W l. 1986–1994.

5072. POLSKA – civitas christiana? 1050 rocznica chrztu Polski. Red. nauk. Jerzy Myszor. Katowice 2017 Księg. św. Jacka 8° ss. 155, nlb. 1, streszcz. ang. Wyd. Teol. UŚ w Katowicach. Wyd. Nauk Społ. UŚ.

Materiały z seminarium. Katowice, 27 X 2016 r.

Z treści: Uciecha Andrzej: Nowa „humanitas”, nowa „civitas”, nowa „potestas”. Chrzt w aspekcie historycznym s. 23–31; Makówka Leszek: Dwie tradycje chrztu w ikonografii kościołów Górnego Śląska s. 48–57; Banaś Kornelia: W roku Milenium chrztu Polski – inicjatywy, reakcje, postawy katolików. Wybrane przykłady s. 58–72; Olszar Henryk: Mile-nijna konfrontacja w „Czerwonym Zagłębiu” s. 73–81; Pakuza Joanna: Sposoby sprawowania chrztu świętego wśród Polaków zesłanych do Związku Sowieckiego w latach 1939–1945 s. 82–88; Hojka Zbigniew: Chrzt, śluby i pogrzeby na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim w latach 1940–2005 na przykładzie wybranych parafii s. 89–103; Domżański Damian: Księga chrztów 1942–1943 w parafii Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Zawierciu s. 104–112.

5073. [PONIŃSKI Antoni]: Od kaplicy do kościoła parafialnego w Dobrem. Oprac. Antoni Poniński. Kalisz–Włocławek 2017 Andrzej Gawęł; Agencja Reklamowa Top 8° ss. 113, nlb. 1, tabl. 25, il.

Parafia pw. św. Stanisława w l. 1908–2016.

5074. PRAŚKIEWICZ Szczepan T.: Wy-niesieni na ołtarze wadowicy karmelici bosci – Rafał Kalinowski i Alfons Mazurek – w wy-powiedziach św. Jana Pawła II. *Wadoviana*. Nr 20: 2017 s. 121–132.

5075. PREJS Roland: Z dziejów parafii Wniebowzięcia NMP w Kraśniku po kasacie klasztoru kanoników regularnych (1864–1970). *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 273–285, streszcz. ang.

5076. PROKOP Krzysztof Rafał: *Episcoporum Poloniae coetus*. Szkice prozopograficzne z dziejów hierarchii kościelnej na ziemiach polskich w minionych stuleciach. Kraków 2017 Drukarnia Akcydensowa Dorosz Andrzej. Wy-daw.; nakł. własny 8° ss. 607, nlb. 1, il.

5077. PROTESTANCI na Mazurach. Hi-storia, literatura. *Studia*. Red. nauk. Jarosław Ławski, Dariusz Zuber, Kazimierz Bogusz. Białystok–Elk 2017 Uniw. w Białymstoku; [Muzeum Historyczne] 8° ss. 372, il., streszcz. ang., niem., ros. (Coloquia Orientalia Białostocensia. Literatura, historia; 31) (*Studia Mazur-skie*; 2).

Materiały z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Historia, kultura i piśmiennictwo protestantów na Mazurach od XVI do XXI wieku”, Elk, 22–23 VI 2016 r.

Treść: Małek Andrzej: Wspomnienie o Ojcu, pastorz Edwardzie Małku [1907–1995] s. 29–32; Bogusz Kazimierz: Zróżnicowanie wyznaniowe Elku. Rys historyczny s. 33–48; Zabielski Łukasz: Ojczyzna odzyskana? O „Wspomnieniach” Edwarda Małka s. 49–59; Zuber Dariusz: Pastor Edward Ma-łek – między gromadkarstwem a metodyzmem s. 61–70; Jurkowska Monika: Funkcje cytatów biblijnych w tekście „Gdzie jest moja Ojczyzna?”. Wspomnienia Edwarda Małka s. 71–75; Willan Tadeusz: Powojenne losy pastorów ewangelickich na Mazurach w świetle publikacji w „Masurische Storchenpost” s. 77–83; Ławski Jarosław: Mazurskie sprawy. Wokół „Wspomnień” Edwarda Małka s. 85–110; Sakson Andrzej: Działalność Kościołów Ewangelickich na Mazurach po 1945 roku s. 113–129; Marcinkiewicz Stefan Michał: Powojenne wysiedlenia ludności mazurskiej/niemieckiej z powiatu Elk s. 131–144; Wolnica Krzysztof: Historia Kościoła Ewangelicko-Metody-stycznego na Mazurach w latach 1970–1989 s. 145–163; Try-bek Wojciech: Działalność zboru baptystycznego w Giżyku po II wojnie światowej s. 165–187; Gąsowska Magdalena: Wspólnota ewangelicka w Białymstoku w latach 1795–1939 s. 189–213; Siatkowski Janusz: Moje badania gwarowe na War-mii i Mazurach s. 217–225; Rembiszewska Dorota: Dopisek do wspomnień profesora Janusza Siatkowskiego o badaniach na Warmii i Mazurach s. 227–233; Winiarska-Górska Izabela: Przekład „Nowego Testamentu” Stanisława Murzynowskiego [1528–1553] jako renesansowa książka religijna s. 235–253; Abramowicz Zofia: Wyznanie a tożsamość narodu w świe-tle antroponomii elckich protestantów s. 255–271; Lechocka Ewelina: „A w niedzielę po obiedzie chodził Pan Bóg po tym świecie” – o wizerunku Boga w mazurskich pieśniach ludowych s. 273–284; Chojnowski Zbigniew: Listopadowe niedziele w po-wieściach Mazurów Pruskich s. 285–298; Bogusz Kazimierz: Mazury i Elk w „Pismach rozproszonych” Zygmunta Glogera z lat 1863–1879 s. 299–309; Lindner Jacek: Luteranie i media-twórca bliźniaczość s. 311–333.

5078. PRZECH Czesław: Zarys dziejów parafii rzymskokatolickiej pw. Nawrócenia św. Pawła w Bełżycach w latach 1417–2017. Wyd. 2. Lublin 2017 Polihymnia 8° ss. 187, il.

Zawiera też wspomnienia.

Wyd. 1 pt.: Zarys dziejów parafii rzymskokatolickiej pw. Nawrócenia św. Pawła w Bełżycach w latach 1979–2009. Lu-blin 2009.

5079. PRZESTRZEŃ chrześcijańska w kul-turze polskiej. Polska i Puławy „na głównym szlaku duchowych dziejów”. Red. nauk. Tomi-sław Giergiel. Puławy 2017 Pow. Puławski 8° ss. 331, il.

Treść: Wróbel Dariusz: Chrześcijaństwo kontra wierzenia pogańskie czyli dlaczego Mieszko I zdecydował się na chrzest s. 9–23; Ptak Jan: Dziejowe konsekwencje chrztu Polski w 966 r. s. 27–59; Sochacka Anna: Najstarsze osadnictwo w okolicach Puław w świetle rozwoju średniowiecznej organizacji parafialnej s. 63–82; Trościński Grzegorz: „Za łaską osobiłw Pana Boga Ojczyzna jeszcze żyje”. Krytyka Augusta II Sasa w okoliczno-ściowej poezji politycznej z okresu przedostatniego bezkrólewia s. 85–114; Giergiel Tomisław: Urodzenia i chrzty w metry-kach z kościoła pw. św. Józefa we Włosowicach w I połowie XIX wieku. Wybrane zagadnienia s. 117–134; Aleksandrowicz Alina: Wartości chrześcijańskie w Puławach Czartoryskich. (Na przykładzie twórczości księżnej Izabeli z Flemingów Czartoryskiej) s. 137–167; Próchniak Kinga: Tadeusz Czacki i jego kolekcjonerstwo relikwii s. 171–191; Bartnik Grażyna: Świątynia Sybilla jako przestrzeń patriotycznego kultu relikwii. Między sacrum a profanum s. 195–215; Och Robert: Historia i patriotyzm w symbolach religijnych na przykładzie krzyży i kapliczek w powiecie puławskim s. 219–245; Kalwat Wojciech, Jamski Piotr: Obiekty sakralne w dawnym powiecie puławskim na fotografiach Towarzystwa Opieki nad Zabytkami Przesz-łości s. 249–287; Kielb Zbigniew: Spokojne i niespokojne dzieje puławskiej kaplicy Książąt Czartoryskich w latach 1800–1948 s. 291–303.

5080. PRZESTRZEŃ klasztoru, przestrzeń kultury. Piśmiennictwo, książka, edukacja. Red. nauk. Joanna Pietrzak Thébault, Łukasz Cybulski. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 537, il + 1 dysk optyczny (CD).

Z treści: Gąsowska Maja: Cysterki w Rewalu (Tallinie) w XIII–XV wieku s. 35–49; Sutowicz Anna: Kultura reli-gijna żeńskich klasztorów na Śląsku na podstawie ocalałych rękopisów (XIII–XV wiek) s. 51–67; Sawicka-Jurek Jolanta: O życiu zakonnym i historii łomżyńskiego klasztoru Panien Benedyktynek w świetle zapisów siostry Alojzy Piesiewiczówny s. 69–82; Mącznyński Ryszard: Kulturotwórcza rola warszaw-skiego Collegium Regium i Collegium Nobilium Scholarum Piarum s. 83–123; Mojjżyn Norbert: Literacki i teologiczny okcydentalizm Symeona Połockiego (1629–1680) s. 125–141; Szylar Anna: „Umyśliłam w tej tu księdze dla prywatnej mojej na potom pamięci i dla dalszej konwentu informacy...”, czy-li norbertanki imbramownicze o sobie i o swoich czasach (na podstawie kronik klasztornych z XVIII w.) s. 143–161; Zia-niuk Raisa: Działalność edukacyjna dominikanów zabalskich w końcu XVIII i w pierwszej połowie XIX wieku s. 163–179; Regiewicz Adam: Klasztor w familoku. O przestrzeni kerygmatu w „drodze” na przykładzie kapucyńskich klasztorów itinerantów w Katowicach i Częstochowie s. 181–202; Budzanowska-We-glenda Dominika: Beda Czcigodny – anglosaski uczony i kroni-kach (VII/VIII w.) s. 205–221; Nowak Alicja Z.: Archimandryta

kijowski Elizeusz Pletenecki (1550/54–1624) – duszpasterz, reformator religijny, działacz kulturalny s. 223–238; Czapnik Marianna: O. Rafał Morowicz (1730–1819) – bibliotekarz i kronikarz zakonu bernardynów s. 239–255; Niedziela Maurycy Lucjan: Książę Woroniecki [Adam, 1799–1863] w zakonie zebraćmy i społeczeństwie polskim s. 257–270; Malowaniec Tomasz: Podkamińska golgota s. 271–280; Spieralska Beata: W skrytorium św. Andrzeja na górze Soracte s. 283–295; Stolarczyk Tomasz: Armarium. Biblioteki klasztorne Braci Kaznodziejów w Gildach, Łęczycy, Łowiczu, Piotrkowie Trybunalskim i Sieradzu w XVII w. i ich księgozbiory. Komunikat s. 297–312; Bylinowa Elżbieta: „Libri historici” w bibliotece kanoników regularnych laterańskich w Mstowie s. 313–329; Cubrzyńska-Leonarczyk Maria: Rozpoznać i scalić rozproszone – o znakach własnościowych ksiąg z dawnych kolekcji klasztornych s. 331–356; Sakowska Magdalena: Zapoznane współsiostry Hildegardy [z Bingen] s. 359–375; Łukarska Beata: Jasnogórskie święta i uroczystości w świetle wybranych przekazów literackich z XVII i XVIII wieku s. 377–394; Mądry Alina: O muzykowaniu w klasztorach katolickich XVIII-wiecznej Rzeczypospolitej s. 461–490.

5081. PRZYBYŁOWICZ Olga Miriam: Reguła zakonna jest wozem do nieba. Realia życia w klasztorach klarysek od XIII do końca XVI w. w Małopolsce, Wielkopolsce i na Śląsku. Warszawa 2016.

Rec.: Gąsiorowska Patrycja, *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 480–483.

5082. PRZYWRÓCIĆ pamięci. 150. rocznica urodzin księcia kardynała Adama Stefana Sapiehy (1867–1951). Red. nauk. Marcin Marynowski i Jacek Urban. Przemysł 2017 MN Ziemi Przemyskiej 8° ss. 146, il. MN Ziemi Przemyskiej w Przemysłu.

Materiały z konferencji naukowej, Przemysł, 12–13 V 2017 r. Z treści: Marynowski Marcin: Wstęp s. 9–12; Niedbała Żaneta: Zamek w Krasieczynie – dom rodzinny księcia kardynała Adama Stefana Sapiehy. Wpływ środowiska rodzinnego na jego postawę życiową s. 13–26; Leszczyńska Bożena: „Crux mihi foederis arcus”. Kilka refleksji o tajemnicy kapłańskiego powołania kardynała Adama Stefana Sapiehy s. 27–41; Karolczak Kazimierz: Lwowskie ślady Sapiechów s. 43–51; Urban Jacek: Adam Stefan Sapieha w spuściźnie ks. prof. Jerzego Wolnego s. 53–61; Romaniuk Marian Piotr: Relacje Prymasa Polski kard. Stefana Wyszyńskiego i Metropolity Krakowskiego kard. Adama Stefana Sapiehy w świetle najnowszych dokumentów s. 63–77; Marynowski Marcin: Ingerencja cenzury w 2. tomie „Księgi Sapieżyńskiej” s. 79–96; Jończyk Józef: Realizacja „testamentu” Jana Pawła II „aby ta wielkość trwała...” na przykładzie parafii pw. św. Kazimierza w Krakowie s. 97–101; Piernonek Tadeusz: Świadectiono o Księżu Kardynale przy debie Adam s. 103–104; Gruszczyński Paweł B.: Świadectiono s. 105–106; Kronika fotograficzna obchodów jubileuszowych 13–14 V 2017 s. 117–132.

5083. PUNSKO parapija 1597–2017. Sudare Sigita Birgelis [i in.]. Puńsk 2017 Aušros 8° ss. 433, nlb. 2, il., streszcz. pol., ang.

Tekst częśc. równol. w jez. łac., lit.
Parafia Wniebowzięcia NMP w Puńsku.

Treść: Iš parapijos istorijos puslapių s. 9–112; Punksko parapijos dvasininkai s. 113–200; Punksko bažnyčia s. 201–228; Punksko parapijos choras s. 229–278; Punksko parapijos kapinės s. 279–304; Šventės ir kitos pamaldumo apraiškos s. 305–346; Punksko parapija nuotraukose s. 347–372; Prisiminimai s. 373–409.

5084. RADOŁ Wanda, Radoł Józef: Parafia Strzelce Wielkie na przełomie XIX i XX wieku. *Rocznik Gostyński*. T. 4: 2017 s. 177–186.

5085. RAJEWSKA Marta: Ewangelicy w Bydgoszczy. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 105–126, streszcz. ang., niem.

XIX–XX w.

5086. REFORMACJA. Europa – Polska – Wielkopolska – Szamotuły. Zbiór studiów. Pod red. Małgorzaty Grzywacz. Szamotuły 2017 Muzeum – Zamek Górków 8° ss. 224, il., mapa.

Materiały z konferencji naukowej, Szamotuły, 22 IX 2017 r. Treść: Kruszyna Michał: Wstęp s. 5; Grzywacz Małgorzata: Reformacja – Europa – Polska – Wielkopolska s. 7–15; Hintz Marcin: Teologiczne aspekty Reformacji s. 17–30; Buchholz Werner: „Cuius latifundium, eius religio?” – Grundzüge der Reformation in Gross- und Klempolen s. 31–39; Buchholz Werner: „Cuius litifundium, eius religio?” – Zarys dziejów Reformacji w Wielkopolsce i w Małopolsce s. 41–48; Barański Łukasz: Protestantyzm w Wielkopolsce s. 49–59; Grzywacz Małgorzata: Z dziejów Kościoła ewangelicko-unijnego na ziemiach wielkopolskich (1817–1914) s. 61–69; Klaczek Jarosław: Kościół ewangelicko-augsburski w II Rzeczypospolitej – geneza, działalność i liczba członków s. 69–88; Białecki Konrad: Kościół ewangelicko-augsburski w Wielkopolsce w latach 1945–1989 s. 89–107; Boelter Christfried: Evangelisch im Posener Land. Von der Unierten Kirche in der Provinz Posen zur Gemeinschaft Evangelischer Posener in der Bundesrepublik Deutschland s. 109–121; Boelter Christfried: Evangelicy w Poznańskim. Od Kościoła Ewangelicko-unijnego w Prowincji Poznańskiej do Wspólnoty Ewangelickich Poznańczyków w Republice Federalnej Niemiec s. 123–134; Domasłowski Jerzy: Parafia ewangelicko-augsburska w Poznaniu dawniej i dziś s. 135–146; Labuda Adam S.: Reformacja i obraz religijny. O niektórych dziełach Cranachów s. 147–167; Derkowski Aneta: Wacław z Szamotuł [ok. 1519–1572] – człowiek renesansu s. 169–180; Gruew Georgi: Wybrane świątynie protestanckie na terenach wiejskich okolic Nowego Tomyśla od końca XVIII w. do końca lat 40. XX w. s. 181–196; Pomostko-Kłos Adriana: Zabytki sztuki protestanckiej w zbiorach Muzeum Narodowego w Poznaniu. Zarys problematyki s. 197–211; Bibliografia s. 213–224.

5087. REMINISCENCJE Reformacji. Prusy – Mazury 1517–2017. Pod red. Rudolfa Bażanowskiego i Beaty Wacławik. Olsztyn 2017 AP 8° ss. 239, il., streszcz. niem. (Dziedzictwo Warmii i Mazur; t. 2) (Prace Historyczno-Archivalne Archiwum Państwowego w Olsztynie).

Materiały z konferencji naukowej, Olsztyn, 12–13 X 2017 r. Treść: Wacławik Beata: Wstęp s. 7–9; Sojka Jerzy: „Nun freut euch, lieben Christem g'mein” – pieśniarski wykład reformacyjnej teologii s. 13–34; Bues Almut: Herzog Albrecht von Preussen (1490–1568). Ein Reformationsfürst der ersten Generation s. 35–60; Bues Almut: Książę Albrecht (1490–1568) jako przedstawiciel pierwszego pokolenia władców okresu reformacji s. 61–85; Lenart Mirosław: Atmosfera religijna w Padwie w okresie pobytów Jana Kochanowskiego na terytorium Republiki Weneckiej s. 89–108; Sakson Andrzej: Społeczność ewangelickich Mazarów – przeszłość i teraźniejszość s. 109–124; Bażanowski Rudolf: Diecezja Mazurska 1945–2017 s. 127–153; Kwiatkowska Wiesława, Superczyński Mateusz: Parafia Ewangelicko-Luterańska (Staroluterańska) w Toruniu i jej archiwalia w zasobie Archiwum Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Toruniu s. 155–169; Staniszewski Andrzej: Tradycja luterańska na

Mazurach s. 173–204; Liżewska Iwona: Kościoły jubileuszowe w Prusach Wschodnich s. 205–239.

5088. RODAK Jan: W cieniu legendy św. Jana z Kęt. Święty Jan Kanty [1609–1687] w życiu i w materialnej spuściznie ks. Grzegorza Jana Zdziwojskiego z Łasku. Kraków 2017 Wydaw. „Scriptum” 8° ss. 312, il.

5089. ROLA Kościoła w dziejach Polski. Kościoły w Rzeczypospolitej. Red. nauk. Jacek Krochmal. Warszawa 2017 AGAD; NDAP 8° ss. 838, il., streszcz. ang.

Tręść: Potkowski Edward: Chrystianizacja Polski – początki łacińskiej kultury pisma i książki w Polsce pierwszych Piastów s. 11–45; Pietkowski Piotr: Początki biskupstwa kamieńskiego w świetle materiałów archiwalnych z XII i początku XIII w. s. 46–55; Grabowski Janusz: Mariacje mazowiecko-litewskie w XIII–XIV w. Przyczynek do chrystianizacji Litwy s. 56–72; Jaszczolt Tomasz: Kościoły katolickie w powiatach brzeskim, kamienieckim i kobryńskim do r. 1566 s. 73–105; Kempa Tomasz: Próba interpretacji wydarzeń wileńskich z 1581 r. – pierwszego poważnego konfliktu wyznaniowego w Wielkim Księstwie Litewskim w okresie kontreformacji s. 106–120; Pietrzykowski Jan: Organizacja Kościoła łacińskiego na terenach wschodnich Rzeczypospolitej w początkach unii brzeskiej s. 121–137; Hundert Zbigniew: Zaangażowanie przedstawieli episkopatu Rzeczypospolitej w sprawy obronne państwa w dobie wojen z imperium osmańskim w drugiej poł. XVII w. s. 138–160; Trajdos Tadeusz M.: Rola polskiego duchowieństwa katolickiego na Spiszu i Orawie w epoce nowożytnej s. 161–182; Zabraniał Sławomir: Formacja kandydatów do kapłaństwa w archidiecezji gnieźnieńskiej w okresie potrydenckim (do końca XVIII w.) s. 183–198; Ziółek Ewa M.: Problematyka społeczno-polityczna w listach pasterskich biskupów polskich w okresie Księstwa Warszawskiego s. 199–213; Puszka Alicja: Działalność Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia Wincentego a Paulo na ziemiach polskich w XIX w. s. 214–234; Marchel Sławomir: Obraz i zadania Kościoła katolickiego w Galicji przełomu XIX i XX stulecia w pismach kard. Jana Maurycego Puzyny (1842–1911) s. 235–249; Zaleska Ilona: Kościół katolicki a polityka. Udział duchowieństwa w życiu politycznym ziem byłego Królestwa Polskiego na przełomie XIX i XX w. s. 250–266; Karbowniczek Tomasz, Święcich Karolina: Kościół katolicki wobec wydarzeń pierwszego roku rewolucji na ziemiach byłego Królestwa Polskiego – rok 1905 na łamach „Przeglądu Katolickiego” s. 267–281; Fiktus Paweł: Polityczno-niepodległościowe akcenty w działalności ormiańskokatolickich arcybiskupa lwowskiego Józefa Teodorowicza w latach 1901–1918 s. 282–296; Gaul Jerzy: Austro-Węgry wobec Kościoła katolickiego w Królestwie Polskim od ogłoszenia aktu 5 listopada do powołania Rady Regencyjnej (XI 1916 – IX 1917 r.) s. 297–318; Mironowicz Antoni: Cerkiew prawosławna w I Rzeczypospolitej s. 321–354; Pawluczuk Urszula Anna: Monastycyzm Kościoła prawosławnego w I Rzeczypospolitej s. 355–366; Padalinski Uładzimir: Udział przedstawicieli Kościoła prawosławnego w pracy systemu parlamentarnego Rzeczypospolitej w końcu XVI w. s. 367–378; Klemenski Marcin A.: Zakon augustianów-eremitów w okresie wprowadzenia Reformacji na Śląsku i w Rzeczypospolitej s. 381–393; Grzywacz Małgorzata: Kobiety a reformacja na tle środkowoeuropejskim. Wybrane konteksty historyczne z XVI w. s. 394–410; Małek Janusz: Miejsce i rola Kościoła luteranckiego w dziejach Prus Książęcych s. 411–432; Makilla Dariusz: Reformacja i powstanie Kościoła ewangelickiego w Inflantach w XVI w. s. 433–446; Wajs Hubert: Rokowania pokojowe polsko-szwedzkie w XVII w. a kwestie wyznaniowe s. 447–465; Birecki Piotr: Prusy Królewskie i Prusy Zachodnie. Dwa oblicza sztuki luteranckiej s. 466–489; Stegner Tadeusz: Uniwersytet

Dorpacki w dziejach protestantyzmu na ziemiach polskich w XIX i początkach XX w. w świetle dokumentacji z Estońskiego Archiwum Historycznego w Tartu s. 490–506; Wünsch Thomas: Die Geburt eines neuen orthodoxen Universalismus in Ruthenien: Östliche Antworten auf die westliche Polemik im Gefolge der Kirchenunionen von Florenz (1439) und Brest (1595/96) s. 509–551; Krochmal Jacek: Wychodzenie z cienia. Wzrost znaczenia eparchii przemysko-samborskiej w latach 1596–1713 s. 552–583; Gil Andrzej, Skoczylas Ihor: W przeddzień triumfu. Cerkiew unicka w Rzeczypospolitej w końcu XVII i pocz. XVIII w. s. 584–599; Wereda Dorota: Drogi kształtowania pamięci historycznej Cerkwi unickiej w Rzeczypospolitej s. 600–621; Krochmal Anna: Kościół unicki (grekokatolicki) wobec polskich powstań narodowych s. 622–656; Szczupak Adam: Najważniejsza próba. Kościół grekokatolicki w Galicji podczas I wojny światowej s. 657–682; Latak Kazimierz: Źródła do dziejów Kościoła w Polsce w zasobie Archiwum Historycznego Zakonu Kanoników Regularnych Laterańskich w Rzymie s. 685–701; Manikowski Kacper: Źródła do dziejów Kościoła katolickiego na ziemi kłodzkiej (XVI–XX w.) w Archiwum Parafii Wniebowzięcia NMP w Kłodzku s. 702–708; Król-Próba Justyna: Akt Konfederacji Generalnej Warszawskiej – odkrycia sfragistyczne dzięki interwencji konserwatorskiej s. 709–721; Wodzianowska Irena: Ecclesiastica w zasobie Archiwum Państwowego Obwodu Wołyńskiego w Łucku s. 722–745; Szady Joanna, Witecki Stanisław: Księgozbiory parafialne – tradycja i perspektywy badawcze s. 746–756; Gabryś Marcin: Źródła do dziejów Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego do 1918 r. w zbiorach Biblioteki i Archiwum im. B. R. Tschammera w Ciechanowie s. 757–768; Pawelczyk-Dura Kamila: Źródła archiwalne do dziejów Kościoła prawosławnego w guberni piotrkowskiej w zasobie Archiwum Państwowego w Łodzi s. 769–786.

5090. ROLA Kościołów w życiu gospodarczym ziem polskich. Pod red. Kamila Kowalskiego, Rafała Matery, Andrzeja Pieczewskiego. Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. 268, tabl. 1, il.

Tręść: Skodlarski Janusz: Stosunek judaizmu, chrześcijaństwa i islamu do działalności gospodarczej s. 15–27; Morawski Wojciech: Problemy lichwy w doktrynie trzech wielkich religii: judaizmu, chrześcijaństwa i islamu s. 29–38; Duda Józef: Miłosierdzie i filantropia – duchowy płaszcz ekonomii chrześcijańskiej s. 39–52; Szymański Zdzisław: Myśl społeczno-ekonomiczna Stanisława Konarskiego a podstawowe problemy Rzeczypospolitej w czasach saskich s. 53–69; Bröński Krzysztof: Rola Kościoła katolickiego w rozwoju gospodarczym Galicji w okresie autonomii (zarys problematyki) s. 71–89; Laskowski Andrzej: Wkład biskupa Leona Wałęgi w utrwalenie boomu budowlanego w diecezji tarnowskiej u schyłku autonomii galicyjskiej s. 91–106; Franaszek Piotr: Gospodarcze aspekty działalności klasztoru ojców benedyktynów w Tyńcu w okresie średniowiecza i w czasach nowożytnych s. 107–122; Popiński Krzysztof: Pochodzenie wyznaniowe i społeczne studentów Uniwersytetu Wrocławskiego 1811–1914 s. 123–131; Grata Paweł: Miejsce Kościołów i wyznań religijnych w polityce budżetowej II Rzeczypospolitej s. 133–154; Słabińska Elżbieta: Żydowskie kasy bezprocentowe kredytu jako źródło finansowania rzemiosła, drobnego przemysłu i handlu w II Rzeczypospolitej s. 155–172; Flisiak Dominik: Gospodarcze kwestie związane z działalnością Misji Barbikańskiej w Białymstoku w latach 1924–1939 s. 173–185; Podolska-Meducka Aldona: Dobra pounicka w XX wieku s. 187–205; Merta-Staszczak Adriana, Staszak-Chandoha Sylwia: Sytuacja Kościołów i związków wyznaniowych w Polsce (ze szczególnym uwzględnieniem Dolnego Śląska) w latach 1945–1989 s. 207–228; Bębnowski Damian: Kategoria ziemi w świetle wybranych tekstów i przemówień Prymasa Tysiąclecia s. 229–246; Skodlarska Barbara: Działalność gospodarczo-społeczna w parafii św. Anny w Łodzi w latach 2010–2016 s. 247–253.

5091. ROLKE Marcin: Dzieje kościoła i Parafii pw. Najświętszej Maryi Panny z Lourdes w Krakowie na Nowej Wsi w latach 1894–1973. Kraków 2017 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy; staraniem Parafii Najświętszej Maryi Panny z Lourdes 8° ss. 343, il.

5092. ROZYNKOWSKI Waldemar: Parafia garnizonowa św. Katarzyny w Toruniu w świetle kroniki parafialnej z 2. poł. XX w. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 237–247, streszcz. ang.

5093. ROZYNKOWSKI Waldemar: Przejawy kultu św. Marcina w Polsce – wybrane zagadnienia. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 1 s. 233–248, streszcz. ang.

X–XXI w.

5094. RUCIŃSKI Janusz: Parafia pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Prątnicy. Historia i teraźniejszość. Olsztyn 2017 Wyd. Teologii Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 119, nlb. 1, il., streszcz. ang.

5095. RYS historyczny Zboru Kościoła Chrystusowego w Sosnowcu. Praca zbiorowa. Pod red. Joanny Kalińskiej i Henryka Rother-Sacewicza. Warszawa–Katowice–Sosnowiec 2017 Mikrograf; Adam Palion; Kościół Chrystusowy, Zbór „Chrześcijańska Społeczność” 8° ss. 80, il.

Lata 1947–2017.

5096. SALM Jan: Neue Kirchen im Städtebild Ostpreussens (1918–1945). *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 12: 2017 s. 135–156, streszcz. pol., ang.

5097. SAWICKI Ryszard: Diecezja węgierska i jej dziedzictwo historyczno-pastoralne. *Studia Etckie*. [T.] 19: 2017 nr 3 s. 363–379, streszcz. ang.

Głównie w l. 1799–1818.

5098. SAWICKI Ryszard: Ocalony – ocala. Kult św. Stanisława Papczyńskiego [1631–1701] w Ełku. Warszawa 2017 Doktoranci Teol. Pastoralnej UKSW 8° ss. 142, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Zeszyty Pastoralne; 6).

5099. SERVUS Pauperum. W stulecie śmierci św. Brata Alberta (1916–2016). Red. Krzysztof Rafał Prokop; współpr. Krzysztof Tunia. Wyd. 3 zm. Kraków 2017 Drukarnia Akcydensowa Dorosz Andrzej 8° ss. 206, nlb. 2, tabl. 2, k. 1, il., mapa.

Treść: Glemma Tadeusz: Brat Albert s. 11–26; Ziejka Franciszek: Krakowianie czasów św. Brata Alberta. O arystokracjach, mieszczańach i nędzarzach słów kilka s. 27–45; Wanat

Benignus Józef: „Złączeni węzłem przyjaźni w walce o wolność Ojczyzny, w heroicznym służbie Bogu i bliźniemu”. Św. Brat Albert i św. Rafał Kalinowski s. 47–62; Ryłko Stefan: Droga do beatyfikacji i kanonizacji Brata Alberta s. 63–70; Siwiec Bogdan Piotr (Rafał): „Chociaż trudno, to jednak twórczo”. Początki Zgromadzeń Braci Albertynów i Sióstr Albertynek oraz ich charyzmatyczna działalność s. 71–117; Siwiec Bogdan Piotr (Rafał): Działalność Zgromadzeń Braci i Sióstr Posługujących Ubogim na historycznych ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej w latach 1892–1946 s. 119–144; Szeptycki Andrzej Roman: Ze wspomnień o Bracie Albercie s. 147–154; Szczeklik Andrzej: Adam Chmielowski i powrót do źródeł „katharsis” s. 155–159; Ryn Zdzisław Jan: Cierpienie drogą do świętości s. 161–170; Prokop Krzysztof R.: O różnych drogach powołania artysty. Stanisław Wyspiański i św. Brat Albert s. 171–177; Rodziński Stanisław: „Istotą sztuki jest dusza...” s. 179–183; Dziedzie Stanisław: Sztuka i posłannictwo. Bracia naszego Boga – Adam Chmielowski i Karol Wojtyła s. 185–200; Kowalik Maria: Muzeum św. Brata Alberta w Igołomi s. 201–207.

Wyd. 1 pt.: Servus pauperum. W dwudziestopięcioletcie beatyfikacji Brata Alberta – Adama Chmielowskiego. Igołomia–Kraków 2008.

5100. SIŁA Wielkich Polaków. 100 lat posługi Benedyktynki Misjonarek w budowaniu pozytywnego wizerunku Polski na Ukrainie 1917–2017. Siła wielkich Polaków. 100 roków służbni Benedyktynki-Misjonerek dla stvorennâ pozitivnoho wizerunku Pol'shî v Ukraïni 1917–2017. Red. wyd. Blanka Ewa Szymańska, Dobrawa Ewa Piascik. Otwock 2017 Zgromadzenie Sióstr Benedyktynki Misjonarek 4° ss. 91, il.

Tekst równol. pol., ukr.

5101. SIOSTRA M. Iwona Król [1908–1990] – cicha bohaterka Wschowy. Pod red. Jolanty Pawłowskiej, Zdzisława Rygusika. Wschowa 2017 Katol. Stow. „Civitas Christiana”; Muzeum Ziemi Wschowskiej 8° ss. 62, nlb. 2, il.

Treść: Rygusik Zdzisław: Wstęp s. 5–7; Pawłowska Jolanta: Wprowadzenie do pamiętnika siostry Iwony s. 9–15; [Król] M. Iwona: Garść wspomnień z czasów II wojny światowej s. 17–29; Kilka wspomnień o siostrze Iwonie s. 31–51; Fotografie i dokumenty s. 53–62.

5102. SKIBICKI Franciszek: Historia działającego kościoła ewangelickiego w 500-letniej historii reformacji. *Rocznik Działdowski*. T. 10: 2017 s. 65–109.

5103. SKORNIA Marcin: Działalność świeckich w Parafii Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Myszkowie-Mijaszowie. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 4: 2017 s. 143–162, streszcz. ang.

Erygowana 8 XII 1980 r.

5104. SKORUPSKA Elżbieta: Szkic do dziejów bractw religijnych działających przy gostyńskim kościele farnym. (Cz. 1). *Rocznik Gostyński*. T. 4: 2017 s. 117–136.

XV w. – 1805 r.

5105. SKRZYPEK Agnieszka: Dłużej niż „Sto – mil”. Służebniczki Dębickie i ich posługa w Kościele i społeczeństwie ziemi dębickiej – wybrane aspekty działalności Zgromadzenia w początkach jego istnienia. *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 1: 2016 s. 35–51.

Od 1880 r.

5106. SMOLIŃSKI Piotr: Marianie w Rzymie. *Ephemerides Marianorum*. [T.] 5: 2016 s. 195–239, streszcz. ang.

XX w.

5107. SOBCZYŃSKA-SZCZEPAŃSKA Mirosława: Kasata klasztoru trynitarzy w Krotoszynie oraz losy jego kulturowego dziedzictwa. *Nasza Przyszłość*. T. 128: 2017 s. 131–153, streszcz. ang.

XIX–XX w.

5108. SOBOLEWSKI Zbigniew: Imię twoje wysławiamy. Dzieje diecezji siedleckiej (1818–2018). Siedlce 2017 Wydaw. Diec. Siedleckiej Unitas 8° ss. 386.

5109. SOSNA Grzegorz, Troc-Sosna Antonina: Hierarchia, kler i pracownicy Kościoła prawosławnego w XIX–XXI wieku w granicach II Rzeczypospolitej i Polski powojennej. Wyd. 2, popr. i uzupełn. Bielsk Podlaski–Warszawa 2017 Warszawska Metropolia Prawosławna 8° ss. 1002, il.

Wyd. 1 pt.: Hierarchia i kler Kościoła prawosławnego w granicach II Rzeczypospolitej i Polski powojennej w XIX–XXI wieku. Ryboły 2012.

5110. SPADKOBIERCY Reformacji. Ewangelicy w Lublinie i na Lubelszczyźnie. (Historia, kultura, ekonomia, literatura). Erben der Reformation. Protestanten in Lublin und Lubliner Land. (Geschichte, Kultur, Wirtschaft, Literatur). Red. nauk. Grzegorz Brudny, Witold Matwiejczyk, Małgorzata Willaume, Sławomir Jacek Żurek. Lublin 2017 Tow. Nauk. KUL 8° ss. 422, il., streszcz. niem. Tow. Nauk. KUL. (Źródła i Monografie; 455).

Treść: Szady Bogumił: Geografia Reformacji w województwie lubelskim od XVI do XVIII wieku s. 31–44; Szady Bogumił: Die Geographie der Reformation in der Woiwodschaft Lublin (16.–18. Jahrhundert) s. 45–65; Śladkowski Wiesław: Koloniści niemieccy na Lubelszczyźnie w latach 1815–1915. Życie religijne i szkolnictwo s. 67–71; Śladkowski Wiesław: Deutsche Kolonisten im Lubliner Land in den Jahren 1815–1915. Religiöses Leben und Schulwesen s. 72–77; Chorąży Antoni: Nadbużańscy Oleńdzy. Rys historyczny w 400. rocznicę założenia kolonii s. 79–86; Chorąży Antoni: Die Hauländer an dem Bug. Ein geschichtlicher Überblick zum 400-jährigen Jubiläum der Ansiedlung s. 87–95; Wójcik Katarzyna: Potomkowie kolonistów niemieckich – ewangelicy z Chełmszczyzny i Lubelszczyzny w okresie dwudziestolecia międzywojennego s. 103–117; Wójcik Katarzyna: Nachfahren der Deutschen Siedler – Protestanten aus der Gegend von Chelm und Lublin

in der Zwischenkriegszeit s. 118–132; Stegner Tadeusz: O ks. dr. Aleksandrze Schoeneichu (1861–1939) s. 133–144; Stegner Tadeusz: Über den Pfarrer Dr. Aleksander Schöneicher (1861–1939) s. 145–158; Gardawski Juliusz: Biskup Juliusz Bursche (1862–1942) s. 163–177; Gardawski Juliusz: Bischof Juliusz Bursche (1862–1942) s. 178–194; Brudny Grzegorz: Parafia Ewangelicko-Augsburska św. Trójcy w Lublinie od drugiej wojny światowej po dzień dzisiejszy – rys historyczny s. 195–201; Brudny Grzegorz: Die evangelisch-augsburgische Gemeinde der Heiligen Dreifaltigkeit in Lublin seit dem Ende des Zweiten Weltkriegs bis heute – ein historischer Überblick s. 202–209; Matwiejczyk Witold: Rodzina Vetterów w życiu gospodarczym, społecznym i kulturowym Lublina s. 221–233; Matwiejczyk Witold: Familie Vetter im wirtschaftlichen, gesellschaftlichen und kulturellen Leben von Lublin s. 234–247; Modrzewska-Michalczyk Marzena: August Vetter (1847–1907) i Juliusz Rudolf Vetter (1853–1917) – ordędownicy kształcenia zawodowego młodzieży na przełomie XIX i XX wieku s. 249–255; Łoboda Mirosław: Rodzina Plage i Zakłady Mechaniczne Plage-Łaskiewicz s. 261–274; Łoboda Mirosław: Familie Plage und die Maschinenfabrik Plage-Łaskiewicz s. 275–289; Michalska Grażyna: Bracia Krausse – lubelscy producenci mąki i wyrobów mącznych s. 291–297; Jabłoński Michał: Cukiernictwo i Kacper Semadeni (1799–1861) s. 303–306; Schabowska Krystyna: Wilhelm Hess (1848–1932) oraz dzieje jego fabryki wag s. 309–314; Michalska-Nakonieczna Małgorzata: Emil Plage (1869–1909) i Rektyfikacja Lubelska s. 321–329; Łobaszewski Jerzy: Ludwik Haberlau (1870–1957) – lubelski ewangelik aptekarz s. 335–337; Pluciennik Jarosław: Dyskurs reformacyjny w parafrazie Psalmu 110 Jana Kochanowskiego s. 343–356; Chemperek Dariusz: Wartości literackie i kulturowe „Kancjonału wielkiego toruńskiego” Piotra Artomiusza s. 357–371; Jarczykowa Mariola: Listy dedykacyjne Krzysztofa Kraińskiego [1556–1618] s. 373–383; Malik Jakub: Być Niemcem w Lublinie. O lubelskich realiach „Lalki” Bolesława Prusa. Dopowiedzenia s. 385–396; Żurek Sławomir Jacek: Tropcy ewangelickie w „Dziennikach” Jerzego Pilcha s. 397–411.

5111. STANISŁAWCZYK Dorota: „[...] aby wszyscy stanowili jedno...”. Wierni obrządku grekokatolickiego we wsio Blizianka. Zarys problematyki. *Rocznik Niebylecki*. T. 4: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 157–197.

XV–XX w.

5112. STEFAN Wyszynski Prymas Tysiąclecia – absolwent KUL..., kandydat na ołtarze. Red. Mirosław Sitarz, Anna Słowikowska, Agnieszka Romanko. Lublin 2017 Stow. Absolwentów i Przyj. Wyd. Prawa KUL 8° ss. 179, nlb. 4, il. Stow. Absolwentów i Przyj. Wyd. Prawa KUL.

Treść: Sitarz Mirosław: Wprowadzenie s. 5–7; Sitarz Mirosław: Stefan Wyszynski [1901–1981] – od dzieciństwa do absolwenta KUL s. 9–34; Wilk Stanisław: Stefan Kardynał Wyszynski – Ojciec Soboru Watykańskiego II s. 35–46; Krukowski Józef: Uprawnienia nadzwyczajne Prymasa Polski Stefana Wyszynskiego wobec zagrożeń ze strony reżimu komunistycznego s. 47–67; Kawa Stanisław: Stefan Wyszynski – kompetencje dotyczące wiernych obrządku grekokatolickiego w Polsce s. 69–78; Nykiel Krzysztof: Sługa Boży Stefan Kardynał Wyszynski – troska o życie sakramentalne Narodu s. 79–99; Guz Tadeusz: Troska Sługi Bożego Kardynała Stefana Wyszynskiego Prymasa Tysiąclecia o chrześcijańskie kształcenie i wychowanie Narodu Polskiego s. 79–99; Suchecki Zbigniew: Prymas Wyszynski kandydat na ołtarze s. 129–144; Zającznik s. 145–172; Literatura s. 173–179.

5113. STEFANIAK Piotr: Trzebnicka opowieść. O opactwie Panien Cysterek, klasztorze Sióstr Boromeuszek i kościele św. Bartłomieja Apostoła, sanktuarium św. Jadwigi Śląskiej (1202–2016). Tł. Zbigniew Kmiecik. Wrocław 2017 Wydaw. Tum Wrocławskiej Księg. Archidiec. 8° ss. 351, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., niem.

5114. SUMLIŃSKI Wojciech: Ksiądz. Historia zawierzenia silniejszego niż nienawiść i śmierć. Warszawa 2017 Wojciech Sumliński Reporter 8° ss. 303, nlb. 1, il.

Stanisław Małkowski (ur. 1944) – działacz opozycji demokratycznej w PRL i kapelan „Solidarności”.

5115. SYMPOZJUM z okazji Jubileuszu 400-lecia Charyzmatu Wincentyńskiego, Dom Prowincjonalny Sióstr Miłosierdzia, Warszawa, 21–22 stycznia 2017 r. Red. Stanisław Rospond. Warszawa–Kraków 2017 Wydaw. Inst. Teol. Ks. Misjonarzy 8° ss. 121, nlb. 1, il.

Treść: Hołubicki Karol: Wprowadzenie do sympozjum 400-lecie Charyzmatu Wincentyńskiego s. 7–15; Rospond Stanisław: Rodzina Wincentyńska w Rzeczypospolitej na przestrzeni 366 lat (1651–2017) s. 17–44; Umiński Waclaw: Wkład Misjonarzy w formację duchowieństwa w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem dziejów Konwiktu Teologicznego w Warszawie (1919–1939) s. 45–83; Leszczyńska Maria: Znane i nieznanne s. 85–103; Rospond Stanisław: Święty Wincenty i jego dzieło s. 105–110.

5116. SZAREK Marian: Dzieje kościoła i parafii pw. św. Mikołaja i Imienia Maryi w Bączalu Dolnym 1348–2016. Bączal Dolny–Rzeszów 2017 Parafia Rzymskokatol. pw. św. Mikołaja i Imienia Maryi; „Bonus Liber” Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 8° ss. 373, il., mapy.

5117. SZCZĘSNY Ryszard: Parafia Wiązowna. Warszawa–Wiązowna 2017 Grupa Wydawnicza Adamantan; Parafia Rzymskokatolicka św. Wojciecha 4° ss. 192, il.

Pw. św. Wojciecha w l. 1589–2016.

5118. SZMEREK Agnieszka: Św. Józef Kalasancjusz [1556/1557–1648] i początki Zakonu Szkół Pobożnych – obchody jubileuszowe. *Nasza Przeszłość*. T. 127: 2017 s. 257–266, streszcz. ang.

XVI–XXI w.

5119. SZOT Adam: 100-lecie parafii św. Wojciecha w Uhowie. *Wiadomości Kościelne Archidiecezji Białostockiej*. R. 45: 2017 nr 4 s. 176–177.

Lata 1917–2017.

5120. SZPAK Jacek: Z dziejów klasztoru paulinów w Konopnicy (1630–1864). Wybrane

zagadnienia. *Rocznik Wieluński*. T. 17: 2017 s. 133–145, streszcz. ang.

5121. SZREDER Fabiola Irena: Przed wielu laty... przez wiele lat... w Chojnicach. Orlik–Chojnice 2017 Parafia Rzymskokatol. pw. Ścienia św. Jana Chrzciciela 8° ss. 146, nlb. 1, il.

Zakład św. Boromeusza w Chojnicach w l. 1867–2017.

5122. SZYMASZEK Tomasz: Dębica z perspektywy 1050-lecia chrztu Polski. *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 1: 2016 s. 5–14.

5123. ŚLĘŻA – święta góra Ślązaków. Kościół na Ślęży, historia i teraźniejszość. [Red.] Ryszard Staszak. Sulistrowiczki–Wrocław 2017 Tum Wydaw. i Drukarnia Wrocławskiej Księg. Archidiec. 8° ss. 287, nlb. 1, il.

Z treści: Staszak Ryszard: Przedmowa s. 9–10; Kupny Józef: Na Górę Ślęzę można patrzeć różnie s. 11–14; Swastek Józef: Kardynał Bolesław Kominek i arcybiskup Józef Kupny jako rządcy archidiecezji wrocławskiej s. 21–42; Staszak Ryszard: Kościół na szczybie Ślęży. Historia i teraźniejszość s. 65–79; Małachowski Andrzej: Religijność Słowian przedchrześcijańskich s. 168–180; Ostrowski Jacek: Fundacja Arrowszyjska s. 181–206; Kogut Mieczysław: Ślezański klasztor s. 207–228; Zakończenie s. 229–230; Aneks [dokument z 2017 r. i fotografii] s. 231–288.

5124. ŚWIĘTY Jacek Odrowąż [ok. 1183–1257] w wierze, pobożności, teologii i sztuce – dawniej i dziś. Perspektywa uniwersalna i regionalna. Red. Katarzyna Parzych-Blakiewicz. Olsztyn 2017 Warmińskie Wydaw. Diec. 8° ss. 167, nlb. 1, streszcz. ang.

Z treści: Wiśniewski Jan: Posłannictwo misyjne świętego Jacka Odrowąza (1183/1193–15 VIII 1257 r.), dominikanina s. 29–41; Nocoń Arkadiusz: Święty Dominik czy święty Jacek: kto na obrazie Bartolomea Cesiego [1556–1629] w bolońskiej Pinakotece? s. 55–64; Rondańska Zenona: Święty Jacek – na Warmii mało znany s. 65–82; Bosko Janina: Święty Jacek w sztuce sakralnej w diecezji elbląskiej i archidiecezji warmińskiej s. 83–89; Bugajski Ryszard, Parzych-Blakiewicz Katarzyna: Apostolat parafialny u świętego Jacka w Straszynie (archidiecezja gdańska) s. 107–132.

5125. TAJANOWICZ Władysława: Słuzebniczy Dębickie w społeczeństwie polskim w latach 1914–1939. Przygot. do dr. Agnieszka Skrzypek. Dębica 2017 Muzeum Region. 8° ss. 323, il., mapy. (Biblioteka Dębickich Gryfów; 11).

5126. TARASIUK Dariusz: Parafia w Horbowie 1516–1939. Horbów–Lublin 2016 Olech 8° ss. 127, nlb. 1, tabl. 16, il., mapy.

5127. TOMCZAK Salezy Bogumił: „Mowa przy pożegnaniu Wielebnych OO. Reformatorów we Wronkach” wygłoszona przez księdza Wincetego Kałkowskiego. Reprint źródła i komentarz. *Ecclesia*. T. 12: 2017 s. 101–132, streszcz. ang.

Mowa z 1875 r.; historia klasztoru do 1991 r.

5128. TORUŃ – miasto wielu wyznań. Red. nauk. Jarosław Kłaczek, Piotr Oliński, Waldemar Rozynkowski. Toruń 2017 Tow. Miłośn. Torunia 8° ss. 183, il.

Treść: Oliński Piotr: Pierwsze ślady reformacji w Toruniu s. 9–16; Rozynkowski Waldemar: Rozwój sieci parafialnej w Toruniu od średniowiecza do czasów współczesnych s. 17–32; Birecki Piotr: Sztuka w służbie toruńskich ewangelików epoki nowożytnej s. 33–52; Zielińska Agnieszka: Protestantyzm w Toruniu w latach 1793–1920 s. 53–93; Kłaczek Jarosław: Społeczność toruńskich ewangelików w latach 1920–2017 s. 95–112; Targowski Michał: Menonici w okolicach Torunia w XVI–XX w. s. 113–127; Hajduczenia Mikołaj: Parafia prawosławna w Toruniu w latach 1920–1945 s. 129–151; Marolewski Adam: Szkice do dziejów toruńskich Żydów s. 153–173.

5129. TOTA pulchra. 520. rocznica przywiezienia figury Matki Bożej Brzemiennej – Pani Skępskiej z Poznania do Skępego 1496–2016. Red. Cyprian Janusz Moryc. Kraków 2017 Ca-lvarianum 8° ss. 158, nlb. 2, il.

Treść: Moryc Cyprian Janusz: Wstęp s. 7–10; Sitnik Aleksander Krzysztof: Historia kultu Matki Bożej Skępskiej na tle innych bernardyńskich sanktuariów maryjnych s. 11–26; Kośła Romuald Henryk: „Paupercula Virgo”. Elementy maryjnej teologii i pobożności św. Antoniego z Padwy... pierwszego mistrza szkoły franciszkańskiej s. 27–46; Rouba Bogumiła Jadwiga: Problematyka konserwatorska Cudownej Figurki Matki Bożej Skępskiej s. 47–66; Weber Bożena: Angelologiczne motywy w sztuce w perspektywie wątku polskiego s. 67–86; Moryc Cyprian Janusz: „Indulgentia Plenaria”. Alegoryczny wizerunek bł. Władysława z Gielniowa w kościele Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Skępem s. 87–112; Śmierciak Julian Mieczysław: Organy w kościele Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Skępem. Historia i analiza instrumentoznawcza s. 113–132; Kopacki Marek: Borek Najświętszej Maryi Panny w Skępem. Analiza okazów przyrody w świetle ikonografii chrześcijańskiej s. 133–148; „Tota Pulchra”. 520th anniversary of moving the Statue of Expectant Virgin Mary – The Lady of Skepe from Poznań to Skepe 1496–2019. Summary s. 149–150.

5130. TRAPSZYC Artur: Dla żeglownia bezpiecznego. Święci patroni i sanktuaria wodniaków wiślanych. Toruń 2017 Muzeum Etnogr. im. Marii Znamierowskiej-Prufferowej 8° ss. 105, nlb. 2, il., streszcz. ang. Muzeum Etnogr. im. Marii Znamierowskiej-Prufferowej. Lata 1466–1980.

5131. TYŚ z nami związał się przez Chrześc. 1050. rocznica Chrztu Polski. Podkarpacie 2016. Red. Stanisław Nabywaniec, Adam Pęzioł. Rzeszów–Opole 2017 Zakł. Poligraficzny Sindruk 8° ss. 566, il.

Z treści: Słupecki Leszek P.: „Chrzest Polski” i kilka związanych z nim problemów s. 15–31; Krukowski Józef: Państwo polskie a Kościół katolicki w ujęciu historycznym s. 35–49; Migliore Celestino: Papięstwo i Polska – odbudowa zerwanych więzi po 1989 roku s. 51–54; Nabywaniec Stanisław: Arcybiskupa Ignacego Tokarczuka zmagania z totalitarnym państwem w okresie PRL-u s. 55–68; Zieliński Zygmunt: Język i obyczaj jako zwrótniki narodowe funkcjonujące w praktyce kościelnej Polski rozbiorowej s. 71–83; Nabywaniec Stanisław: Troska o losy Ojczyzny w kaznodziejstwie politycznym i patriotycznym s. 85–99; Kollinger Karol: „Chrzest Polski” w świetle źródeł

pisanych z epoki (czas – miejsce – motywy) s. 103–120; Jastrzemski Andrzej: Początki duszpasterskiej działalności ks. Henryka Mosinga [1910–1999] na tle przygotowań Kościoła w Polsce do obchodów Milenium Chrztu 1966 s. 121–135; Kosman Marceli: Między historią i religią. Z dziejów kultu maryjnego na Litwie s. 159–174; Ozóg Kazimierz: Tytuły Maryi w polskich pieśniach religijnych – od „Bogurodzicy” do „Czarnej Madonny” s. 175–188; Rogula Jan: Peregrynacja Obrazu Matki Bożej na Podkarpaciu w ramach obchodów Milenium Chrztu Polski s. 189–215; Holly Grażyna: Bieszczadzkie wizerunki Madonny s. 217–234; Trojanowska Marta: Osoba i dzieło św. Jadwigi Królowej w sztuce polskiej. Uwagi o ikonografii Andegawenki w nawiązaniu do publikacji „Błogosławiona Jadwiga Królowa w oczekiwaniu na kanonizację”, pod redakcją Andrzeja Józefa Nowobilskiego [Kraków 1997] s. 241–273; Nabywaniec Stanisław: Królowa Jadwiga w przekazie kaznodziejskim s. 275–283; Błaza Marek: Sakrament chrztu – łączy czy dzieli Kościoł katolicki i Kościół prawosławny? s. 287–304; Branach Zbigniew: Zamach na Jana Pawła II – znaki Opatrzności Bożej s. 329–343; Adamek Piotr: Misjonarz i sinolog. Misjonarska sinologia na przykładzie Michała Boyma (1612–1659), Jakina Biczurina (1777–1853) i Franciszka Ksawerego Białasa (1878–1936) s. 347–363; Jagodziński Henryk M.: Arcybiskup Władysław Zaleski [1852–1925] misjonarz w Indiach Zachodnich s. 365–374; Mirek Agata: Posługa ewangelizacyjna Zgromadzenia Córki Maryi Niepokalanej w Czadzie s. 375–394; Mokrzycki Mieczysław: Lwowska Archidiecezja Obrządku Łacińskiego. Misja chrześcijańska i narodowo-historyczna na przykładzie posługi jej wielkich pasterzy s. 395–398; Baran Grzegorz M.: Święta Jadwiga Śląska – „Niewiasta dzielna” (Prz 31,10), która żyła Słowem Bożym s. 411–426; Nabywaniec Stanisław: Święta Jadwiga Śląska na tle średniowiecznej pobożności kobiecej s. 427–440; Stopka Artur: Święta Jadwiga Śląska – kobieta pojednania s. 441–445; Lorens Beata: Bazylianie i ich rola w Kościele unickim x XVII i XVIII wieku s. 449–463; Isakowicz-Zaleski Tadeusz: Polscy Ormianie s. 465–469; Nabywaniec Stanisław: Unia na Kresach II Rzeczypospolitej s. 471–479; Pędziół Adam: „Takiego Ojca, Pasterza i Prymasa Bóg daje raz na 1000 lat” – przygotowania Narodu i Kościoła do obchodów Milenium Chrztu Polski s. 483–489; Mirek Agata: W drodze do Milenium chrześcijaństwa w Polsce. Udział żeńskich wspólnot zakonnych w Wielkiej Nowennie (1957–1966) s. 499–515; Bednarz Tomasz: Uroczystości milenijne w dawnym województwie rzeszowskim s. 517–527; Nabywaniec Stanisław: Polska od aktu poświęcenia Niepokalanemu Sercu Maryi prymasa Hłonda do Jasnogórskich Ślubów Narodu Polskiego prymasa Wyszyńskiego s. 529–538.

5132. UMBRA transit lux permanet. Ewangelicy na Górnym Śląsku na przestrzeni wieków. Pod red. nauk. Joanny Lusek. Bytom 2017 Muzeum Górnos Śląskie 8° ss. 606, il., streszcz. ang. Muzeum Górnos Śląskie w Bytomiu.

Treść: Jodliński Leszek: Słowo wprowadzające s. 9–11; Lusek Joanna: Wstęp s. 13–17; Górecki Piotr: Reformacja – jutrenka długo oczekiwanej odnowy Kościoła, bolesne dziedzictwo rozłamu. Zarys genezy XVI-wiecznego sporu religijnego s. 20–34; Kopic Jan: Formowanie się wspólnoty protestanckiej w Bytomiu (do 1629 r.) s. 36–46; Panuś Marek: Z dziejów parafii ewangelickiej w Tarnowskich Górach s. 48–65; Lusek Joanna: Historia powstania Domu Parafii Ewangelickiej w Bytomiu s. 66–85; Keller Dawid: Zarys dziejów wspólnoty ewangelickiej w Rybniku s. 86–99; Fruziński Adam: Wkład ewangelików w rozwój gospodarczy Górnego Śląska w XVIII–XX w. s. 100–128; Czarna Daria: Górnos Śląscy ewangelicy zmarli w KL Auschwitz s. 130–147; Michałak Ryszard: Inwigilacja środowisk ewangelickich na Górnym Śląsku w latach 1945–1956 s. 148–163; Bębniak Grzegorz: Ks. Henryk Wegner-Wojnowski [1916–1952] – duszpasterz, publicysta

i wydawca s. 164–194; Kubica Grażyna: Dzieje protestantyzmu na Śląsku Cieszyńskim (od czasów reformacji do okresu tolerancji) i jego rola kulturowa – szkic historyczno-antropologiczny s. 196–215; Techmańska Anna: Brzeskie druki ewangelickie (XVI w. – pierwsza połowa XX w.) s. 218–229; Kaczmarek Izabela: Adam Gdaczusz [1609/1610–1688]. Śląski Bogomodlica i Sługa Słowa Bożego oraz jego koncepcja ewangelickiego życia s. 230–242; Grzywacz Małgorzata: Duchowe światy Matki Ewy [von Tiele-Winckler, 1866–1930] s. 244–259; Szewczyk Grażyna Barbara: O poezji ks. Tadeusza Szurmana [1954–2014] s. 260–268; Sokół Aneta M.: Formy promowania współczesnej książki luteranckiej s. 270–289; Chojcecka Ewa: Dziedzictwo protestanckiej kultury artystycznej na Górnym Śląsku. Od leśnych kościołów do postmodernizmu s. 292–302; Kozina Irma: Konflikt, współistnienie, współdziałanie... Przyczynek do historii architektury ewangelickiej na Górnym Śląsku s. 304–316; Nadolski Przemysław: Losy dzwonnów kościołów ewangelickich na terenach wschodniego Górnego Śląska w kontekście obydwo wojen światowych s. 318–325; Malina Adam: Wypiewywana wiara. Wspólnotowy wymiar ewangelickiego życia liturgicznego na Górnym Śląsku w XIX i XX w. s. 352–375; Lukas Krzysztof: Ewangelicy organisci i kompozytorzy muzyki na organy na Górnym Śląsku w XX i XXI w. s. 392–375; Lusek Joanna: Lubrichowie – śladami rodziny śląskich kompozytorów [Fritz sen., 1862–1952 i Fritz jun., 1888–1971] s. 376–400; Szturc Jan: Ewangelickie stowarzyszenia społeczno-kulturalne na Górnym Śląsku s. 404–421; Giemza Grzegorz: Ewangelicka działalność charytatywna na Górnym Śląsku od XIX w. s. 422–439; Pracki Wojciech: Ewangelicki wzór wychowania – katechizmy, szkółki niedzielne, nauka konfirmacyjna i szkoły powszechne s. 440–459; Lusek Joanna: Dzieje ewangelickich placówek przygotowania nauczycieli w Kluczborku od 1926 r. s. 460–486; Gwóźdź Krzysztof: Carl Wernicke (1848–1905) – światowej sławy neurolog, psychiatra i patolog s. 488–502; Gurbierz Bernadeta, Malik Aneta: Wybór materiałów archiwalnych do badań nad dziejami gmin ewangelickich na Śląsku do 1945 r. w zasobach Archiwum Państwowego w Opolu s. 506–519; Droń Maciej: Cmentarze ewangeliczne w Bytomiu s. 520–538; Niemiec Marian: Kościół ewangelicko-augsburski w Diecezji Katowickiej wczoraj i dziś s. 540–548.

5133. URBANIAK Stanisław Erwin: Bernardyni w Poznaniu 1655–1835. *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 321–363, streszcz. niem.

5134. VASILĀNI u svīti. Minule i s'ogodennā. Bazylīanie w świecie. Przeszłość oraz terażniejszość. (Zbīrnik statej). Redakciā Vasil' Parasūt. Warszawa 2017 Bazyliada 8° ss. 180, nlb. 2. Svāto-Pokrovs'ka Provičiā Činu Svātogo Vasilā Velikogo u Pol'šī. (Biblioteka „Bazyliānskich Studiūv Historycznych”; t. 2).

Z treści: Garasim Igor: Starokiivs'ka monašā tradiciā s. 15–27; Parasūt Vasil': Monašestvo Kiivs'koī mitropolii v XVI–XVII stolitii: do i pislā Berestejs'koī unii s. 29–41; Parasūt Vasil': Mitropolit Josif Velāmin Ruts'kij: jogo slyžinnā Cerkvi i Vasilīāns'komu Činu s. 43–61; P'etnočko Bogdan: W poszukiwaniu autora „Obrony monastera wileńskiego...”, wyd. 1702 r. w Wilnie s. 63–71; P'etnočko Bogdan: Ojciec Tymoteusz Szczurowski OSBM i sprawa nowicjatu w Białej s. 73–81; Garasim Igor: Zv'żki Golovnoi upravī Vasilīāns'kovo Činu v Rimi z vasilīānami v Ukraīni ta Pol'šī na osnovi „Šobennika” o. Isidora Patrila ČSVV [1919–2008] s. 147–182.

5135. W 500-LECIE Reformacji (1517–2017). Z dziejów kościołów ewangelickich w dawnych Prusach Królewskich i Książęcych.

[T.] 1: Tereny dawnych Prus Królewskich. Red. nauk. Jarosław Kłaczek, Grzegorz Jasiński, Piotr Birecki. Toruń 2017 Adam Marszałek 8° ss. 577, il., streszcz. ang.

Z treści: Birecki Piotr: Powstanie, rozwój i trwanie Kościoła luteranckiego w Prusach Królewskich (1517–1772) s. 21–48; Birecki Piotr: Sztuka w służbie luteranizmu na terenie Prus Królewskich (1517–1772) s. 49–86; Zielińska Agnieszka: Kościoły ewangelickie na terenie Prus Zachodnich w latach 1772–1920 s. 89–133; Birecki Piotr: Architektura i sztuka Ewangelickiego Kościoła Unijnego na terenie Prus Zachodnich w latach 1772–1920 s. 134–166; Kłaczek Jarosław: Kościoły ewangelickie na Pomorzu Gdańskim i ziemi chełmińskiej w latach 1920–1945 s. 169–202; Żukowska Lucyna: Ewangelicki Kościół Unijny w drugim Wolnym Mieście Gdańsku (1920–1945) s. 203–238; Domasłowski Jerzy: Parafia ewangelicko-augsburska w Bydgoszczy w latach 1945–2017 s. 241–304; Domasłowski Jerzy: Parafia ewangelicko-augsburska w Grudziądzu w latach 1945–2017 s. 305–351; Domasłowski Jerzy: Parafia ewangelicko-augsburska w Toruniu w latach 1945–2017 s. 352–469; Dzimira Michał: Ewangelicy w Lidzbarku Welskim w latach 1945–2017 s. 470–484; Stegner Tadeusz: Ewangelicy w Trójmieście w latach 1945–198 s. 485–505; Stegner Tadeusz: Ewangelicy w Trójmieście w latach 1990–2017 (kalendarium) s. 506–513.

5136. W 500-LECIE Reformacji (1517–2017). Z dziejów kościołów ewangelickich w dawnych Prusach Królewskich i Książęcych. [T.] 2: Tereny dawnych Prus Książęcych. Red. nauk. Jarosław Kłaczek, Grzegorz Jasiński, Piotr Birecki. Toruń 2017 Adam Marszałek 8° ss. 835, il., streszcz. ang.

Z treści: Hintz Marcin, Sojka Jerzy: Duchowość i teologia ewangelicka XVII wieku ze szczególnym uwzględnieniem Prus Książęcych s. 17–34; Małek Janusz: Powstanie i rozwój Kościołów ewangelickich w Prusach Książęcych (1525–1657), Prusach Brandenburskich (1657–1701) i Prusach Wschodnich Królestwa Pruskiego (1701–1817) s. 35–79; Birecki Piotr: Architektura i sztuka na terenie Prus Książęcych (1525–1657), Prus Brandenburskich (1657–1701) i Prus Wschodnich Królestwa Pruskiego (1701–1817) s. 80–135; Jasiński Grzegorz: Kościoły ewangelickie w Prusach Wschodnich w latach 1817–1918 s. 139–245; Birecki Piotr: Architektura i wyposażenie kościołów ewangelickich w Prusach Wschodnich s. 246–283; Jasiński Grzegorz: Kościoły ewangelickie w Prusach Wschodnich w latach 1918–1945 s. 287–347; Puidokienė Inga: Luteranie w Kraju Kłajpedzkim (1920–1945) s. 348–372; Salm Jan: Protestancka architektura sakralna na terenie Prus Wschodnich w okresie międzywojennym – wstęp do badań s. 373–385; Jasiński Grzegorz: Diecezja Mazurska Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w latach 1945–2017 s. 393–715.

5137. W HERBIE miasta krzyż. #800latOpola. Red. Marek Lis. Opole 2017 Red. Wydaw. Wyzd. Teol. Uniw. Opolskiego; MBP im. Jana Pawła II 8° ss. 104, nlb. 4, il. (Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku; 93).

Treść: Lis Marek: Drzwi opolskiej katedry: Biblia pauperum na #800latOpola. Zamiast wstępu s. 5–11; Pobóg-Lenartowicz Anna: Najstarsze kościoły Opola s. 13–22; Maniurka Piotr Paweł: Tajemnice średniowiecznych kościołów Opola s. 23–29; Kopiec Jan: Opole między reformacją a kointerreformacją (XVI–XVII wiek) s. 31–41; Pośpiech Remigiusz: Kościół św. Krzyża w Opolu jako ośrodek kultury muzycznej od XVII do XIX wieku s. 43–63; Dawid Adriana, Hanich Andrzej: Książdz prałat Josef Kubis [1874–1945] – proboszcz parafii św. Krzyża

w Opolu (1917–1945) s. 65–75; Sobeczko Helmut Jan: Wkład biskupów opolskich w rozwój życia religijnego i kulturalnego Opolszczyzny s. 77–101.

5138. W IMIĘ Pana. Kardynał Adam Kozłowiecki SJ. Pod red. Daniela Korycińskiego. Huta Komorowska 2017 Muzeum Kard. Adama Kozłowieckiego SJ 8° ss. 116.

Materiały z konferencji, Stalowa Wola, 22 IV 2016 r.

Treść: Koryciński Daniel: Słowo wstępne s. 7–10; Janiec Zdzisław: Od Recenzenta s. 11–14; Cieślak Stanisław: Kardynał Adam Kozłowiecki SJ [1911–2007] – kapłan, więzień obozów koncentracyjnych, misjonarz s. 15–46; Cesarz Katarzyna: Fundacja im. Księdza Kardynała Adama Kozłowieckiego „Serce bez granic” i Muzeum Kardynała Adama Kozłowieckiego SJ w Hucie Komorowskiej s. 47–66; Kopacz Joanna: Bp dr Edward Marian Frankowski [ur. 1937] – przyjaciel kard. Adama Kozłowieckiego, inicjator Fundacji „Serce bez granic” s. 67–103; Koryciński Daniel: Kwestia inkulturacji w świetle encykliki Jana Pawła II „Redemptoris missio” s. 104–116.

5139. W KIELECKIM duszpasterstwie akademickim. Wspomnienia i szkice jubileuszowe. Pod red. Agnieszki Smolińskiej. Kielce 2017 Jedność 8° ss. 160, il.

Treść: Smolińska Agnieszka: Piśmiennictwo ks. prof. Juliusza Łukomskiego [ur. 1932] s. 9–22; Skurski Paweł: Konwersatoria – umacnianie chrześcijańskiej tożsamości s. 23–32; Stępień Piotr: Duszpasterstwo Akademickie w Kielcach w latach osiemdziesiątych oczami medyka s. 33–48; Chyb Dorota: Rola nauczyciela – wychowawcy w procesie kształcenia oraz wychowania dzieci i młodzieży s. 49–55; Jaworz-Dutka Robert: Wojaże kieleckiego Chóru Duszpasterstwa Akademickiego s. 59–65; Wieloch Aleksandra: Archiwalny śpiewnik akademicki s. 66–69; Parkita Ewa: Muzyka w rozważaniach pasyjnych Drogi Krzyżowej Duszpasterstwa Środowisk Twórczych w Kielcach s. 70–79; Kapera Alicja, Parkita Ewa: Kielecki Chór Duszpasterstwa Środowisk Twórczych koleduje w niemieckich kościołach s. 80–86; Wielochówna Magdalena, Wielochówna Aleksandra: Nasze muzykowanie w Duszpasterstwie Akademickim s. 87–91; Gruszecki Andrzej: Z koleją na Wileńszczyźnie s. 92–95; Staško (Curzydło) Teresa: Wspomnienia góralki s. 96–97; Słoka Małgorzata: O festiwalach „Sacrosong” słów kilka s. 98; Kossowski Łukasz: Powrót na Jaszczurówkę s. 101–111; Gorzelak Piotr: „Watra” wieńców wędrowni młodoci s. 112–115; Parlicka-Słowik Marianna: Z Wujem przez Bieszczady, Beskidy i Pieniny s. 116–132; Smolińska Agnieszka: Droga ku wieczności. Problemy egzystencjalne w pismach ks. prof. Juliusza Łukomskiego s. 133–142; Wykaz zdjęć s. 143–158.

5140. W SŁUŻBIE Bogu bogatemu w miłosierdzie w archidiecezji i metropolii warmińskiej. Księga jubileuszowa księdza arcybiskupa dra Wojciecha Ziemby [ur. 1941], metropolity warmińskiego i wielkiego kanclerza Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Z okazji 50-lecia święcenń prezbiteratu i 35-lecia sakry biskupiej. Red. Katarzyna Parzych-Błakiewicz, Jacek J. Pawlik, Paweł Rabczyński, Marek Żmudziński. Olsztyn 2017 Wyd. Teol. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 515, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Z treści: Kopiczko Andrzej: Arcybiskup doktor Wojciech Ziemia Metropolita Warmiński s. 29–53; Bielawny Krzysztof: Inwigilacja mieszkańców Stoczka Klasztornego i okolicznych

miejsowości w czasie uwięzienia kard. Stefana Wyszyńskiego s. 57–68; Bosko Janina: Ikonografia świętego Wojciecha w sztuce sakralnej na Warmii s. 69–79; Jezierski Jacek: Ks. Edward Michoń [ur. 1939] – bibliista, profesor warmińskiego Hosianum s. 133–135; Jodkowski Marek: Geneza utworzenia parafii katolickiej w Wystruci na początku XX wieku s. 137–146; Kalinowska Ambrozja Jadwiga: Księdza Antoniego Jagłowskiego kazania i homilie, wygłoszone w kościele św. Jakuba w Olsztynie s. 147–149; Kopiczko Andrzej: Parafia w Bartagu w świetle protokołu powizytacyjnego z 1796 r. s. 173–182; Kowalczyk Marta: Rejza Konrada von Jungingen według wizji błogosławionej Doroty z Mątów s. 193–202; Wiśniewski Jan: Implementation of the Tridentine order to celebrate sunday in the Pomezania Diocese (17th–18th centuries) s. 425–458; Zawadzki Wojciech: Zgromadzenie siostr św. Elżbiety na Warmii do 1945 roku s. 477–491.

5141. WALEWANDER Edward: Krasnobród. Sanktuarium i duszpasterze. Lublin 2017 Liber Duo 8° ss. 90, il.

Lata 1640–2010.

5142. WALEWANDER Edward: Osoby konsekrowane w życiu narodu polskiego. *Studia Teologiczne*. [T.] 35: 2017 s. 339–347, streszcz. ang.

Na przestrzeni dziejów; więcej na przykładzie św. Urszuli Ledóchowskiej (1865–1939) i bł. Bolesławy Lament (1862–1946).

5143. WALKUSZ Jan: Kościół w kręgu historii i polityki. Rys historiograficzny. Lublin 2017 Wydaw. KUL 8° ss. 286. KUL JPII. Wyd. Teologii. Inst. Historii Kościoła i Patrologii.

V–XXI w.

5144. WALUSIŃSKI Stefan: Parafia Rodaki w latach 1978–2012. Red. i oprac. Bartłomiej Trzewiczek. Będzin 2017 Bartłomiej Trzewiczek 8° ss. 131, il., mapa.

5145. WARZĄCHOWSKA Bogumiła: Duszpasterskie i naukowe związki Karola Wojtyły – Jana Pawła II z Kościołem na Górnym Śląsku. Rekonesans badawczy. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 331–349, streszcz. ang.

5146. WASILEWSKA Jolanta: Ochweśnik. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 319–328, streszcz. ang.

Handlarz dewocjonalistów, XIX–XX w.

5147. WĄSOWICZ Jarosław: Parafia pw. świętych Piotra i Pawła w Kowalewie pod administracją salezjanów w latach 1951–2016. *Polonia Maior Orientalis*. T. 4: 2017 s. 183–196, streszcz. ang.

5148. WEŁNIC Mikołaj: Pod płaszczem Maryi. Historia parafii Szamocin w latach 1922–2017. Poznań 2017 Kontekst 8° ss. 211, nlb. 1, il.

Parafia NMP Wspomożycielki Wiernych.

5149. WĘDRUJĄCE Madonny. Wizerunki Madonn kresowych na Podkarpaciu, Przemyśl, 12 listopada 2016 r. *Premisla Christiana*. T. 17: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 107–154.

Część materiałów z konferencji naukowej.

Treść: Siwak Waclaw: Koronacja przemyskiej figury Matki Bożej Jackowej (1766 r.) w historycznej perspektywie s. 107–134; Borcz Henryk: Jak Madonna Jackowa ojców dominikanów opuściła i do katedry przemyskiej przybyła s. 135–144; Wojnarowski Marek: Matka Boża Jackowa z przemyskiej Bazyliki Archikatedralnej – symbolika koron s. 145–154.

5150. WIEKOWE bogactwo chrześcijaństwa. W 1050 rocznicę chrztu Polski. Pod red. Małgorzaty Lubeckiej i Jana Mironczuka. Ostrołęka 2017 Ostrołęckie Tow. Nauk. im. Adama Chętnika 8° ss. 331.

Materiały z konferencji pt. „Wiekowe bogactwo katolicyzmu. W 1050 rocznicę chrztu Polski”. Ostrołęka, 25–26 XI 2016 r.

Treść: Łupiński Józef: Chrzest Mieszka I – fakty i hipotezy s. 13–29; Dolinovsky Volodymyr: Źródła do historii Kościoła katolickiego w zasobie Centralnego Archiwum Historycznego Ukrainy we Lwowie s. 30–54; Ciara Stefan, Ciara Marek: Chrystianizacja Polski w historiografii w dobie PRL (na podstawie spuścizny archiwalnej Jerzego Dowiata w Archiwum PAN) s. 55–62; Rutkowski Tadeusz: Warszawskie obchody Tysiąclecia chrztu Polski s. 65–78; Wojtyński Maciej: Przekaz obchodów Millennium chrztu Polski w 1966 r. w telewizji polskiej s. 79–100; Rozbička Renata: Millennium chrztu Polski. Tyśiąclecie państwa polskiego w publikacjach pisanych „Polityki” i „Tygodnika Powszechnego” w latach 1965–1966 s. 101–119; Żmijowska Magdalena: Millennium chrztu Polski na łamach prasy olsztyńskiej s. 120–138; Lubecka Małgorzata: Obchody milenijne w powiecie ostrołęckim s. 139–163; Stawski Marek: Pobożność maryjna w Polsce do końca XII w. s. 167–186; Kulecka Alicja: Religijność władz narodowych i uczestników powstania styczniowego s. 187–204; Dutkowska Maria: Monumenta Poloniae Vaticana jako efekt otwarcia archiwów watykańskich przez papieża Leona XIII s. 205–215; Trusczyński Marek: Katechizacja w diecezji łomżyńskiej w latach 1945–1989 s. 216–229; Kustusz Antoni: Chrzest Polski w aspekcie prasoznawczym po 1989 r. s. 230–241; Kopiczko Andrzej: Początki chrześcijaństwa w Prusach i utworzenie biskupstw w 1243 roku: zarys problematyki s. 245–260; Dettlaff Jan P.: Potrydencki pejzaż kulturowy Prus Królewskich: wybrane zagadnienia s. 261–278; Grzegorzczak Zdzisław: 350 lat ewangelizacji Kościoła pod wezwaniem św. Antoniego Padewskiego w Ostrołęce s. 279–297; Kijowski Jerzy: Wybrane zagadnienia z dziejów kościoła ostrołęckiego s. 298–309; Mironczuk Jan: Podlasie – współistnienie różnych nurtów chrześcijaństwa (XVI–XX w.) s. 310–331.

5151. WILNO. Betlejem Bożego Miłosierdzia. Oprac. Mariusz Marszałek, zdj. Teresa Worobiej, Marian Dźwiniel. Warszawa 2017 Stow. „Wspólnota Polska”; Czwarta Fala 8° ss. 115, il.

Treść: Stare Miasto. Ostra Brama s. 14–21; Kościół Serca Jezusowego s. 22–29; Dom przy ulicy Bakszta 4 s. 30–32; Kościół św. Michała s. 33–40; Kościół Bernardynów s. 41–44; Kościół św.św. Janów s. 45–51; Katedra s. 52–55; Kościół św. Ignacego s. 56–61; Kościół Ducha Świętego s. 62–66; Sanktuarium Bożego Miłosierdzia s. 67–72; Poza Starym Miastem. Domek św. Faustyny s. 74–78; Kościół św. Jerzego s. 79–84; Kalwaria Wileńska s. 85–89; Były klasztor Karmelitanek na Zarzeczcu s. 90–92; Dom przy ulicy Trockiej 9 s. 93–95; Miejsca poza Wilnem. Czarny Bór s. 97–102; Taboryzki

s. 103–106; Turgiele s. 107–109; Miedniki s. 110–112; Pryciuny s. 113–115.

Wilno, XIV–XXI w. oraz Michał Sopoćko (bl., 1888–1975).

5152. WIŚNIEWSKI Paweł Jan: Parafia Gliniojeck w kronikach, zapiskach i sercach ludzi. T. 1. Gliniojeck 2017 Foto-Audio-Video Studio 8° ss. 319, il.

Parafia p.w. św. Stanisława BM w l. 1808–2017.

5153. WODZIŃSKI Marcin: Towards a new definition of hasidism. *Studia Judaica*. Vol. 20: 2017 nr 2 s. 307–332, streszcz. ang.

5154. WOJAK Leopold: Kronika Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Częstochowie. Pod red. Bartosa Kapuściaka. Częstochowa 2017 Parafia Ewangelicko-Augsburska 8° ss. 143, il.

XIX–XX w.

5155. WOJCIESZAK Stanisław: Pani nasza limanowska. 50. rocznica koronacji limanowskiej Piety 1966–2016. Limanowa–Tarnów 2016 Wydaw. Diec. Tarnowskiej Biblos 8° ss. 140, tabl. 56, il.

Sanktuarium Matki Boskiej Bolesnej.

5156. WOKÓŁ wielkiego jubileuszu 1050-lecia Chrtu Polski. Artykuły opracowane na podstawie referatów wygłoszonych na sesji „Dwugłos Nauki” w Poznaniu 30 listopada 2016 roku. Teksty recenzowane pod kier. Romana Słowińskiego. Poznań 2017 PAN. Oddz. 8° ss. 80, il. PAN. Oddz. w Poznaniu.

Treść: Słowiński Roman: Wprowadzenie s. 7–8; Jędraszewski Marek: Religijne znaczenie Chrtu Polski w 966 roku s. 11–26; Nowak Andrzej: Znaczenie chrztu dla polskiej tożsamości s. 27–47; Jasiński Tomasz: Historyczny kontekst chrztu Polski s. 49–62; Jarzewicz Jarosław: Polskie katedry – świadkowie tysiącletnich dziejów chrześcijaństwa s. 63–76.

5157. WOŹNY Grażyna: Parafia w Lubzinie (1277–1918). *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 1: 2016 s. 65–85.

5158. WÓJCIK-KÜHNEL Izabella: Ewa von Tiele-Winckler [1866–1930] – górnoląski Anioł Miłosierdzia. Dzieło i życie Matki Ęwy z Miechowic. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 14: 2017 s. 131–147, streszcz. niem., ang.

5159. WSZYSTKO osiąga się przez nadzieję... Kulturowe dziedzictwo Reformacji na Śląsku. Red. nauk. Łukasz Galusek. Katowice 2017 Muzeum Śląskie 8° ss. 251, nlb. 1, il.

Treść: Knast Alicja: Słowo od wydawcy s. 5–6; Gojniczek Waclaw: Przemiany wyznaniowe do połowy XVIII wieku s. 7–24; Kaczmarek Ryszard: Górnoląski protestantyzm do połowy XVIII wieku s. 7–24; Harsimowicz Jan: Słowo widzialne. Luteranizm górnoląski w zbiorach sztuki s. 45–96; Krzemińska-Szołtysek Sylwia: „Ars moriendi” na przykładzie nagrobków i epitafiów s. 97–122; Malina Adam: Kultura muzyczna

s. 123–149; Szturc Jan: Aktywność środowisk ewangelickich s. 151–163; Kubica Grażyna: Cieszyńskosląskie ewangeliczki. Ich obraz w literaturze historycznej, własny głos i znaczenie kulturowe s. 165–204; Macura Karol: Duchowość ewangelicka dnia codziennego s. 205–226.

5160. WŚRÓD swoich. Książd profesor Edward Walewander. Red. Natalia Rykowska, Teresa Leonarda Kuniszewska, Robert Stopikowski. Lublin 2017 Tow. Nauk. KUL 8° ss. 488, il. Tow. Nauk. KUL. (Prace Wydziału Nauk Społecznych; 171).

Toż. Wyd. 2, poszerz. Lublin 2017 ss. 492, il. (Biblioteka Pedagogiczna Katedry Pedagogiki Porównawczej Wydziału Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Seria B. Materiały i Dokumenty; t. 13) (Prace Wydziału Nauk Społecznych; 172).

Treść: Rynkowska Natalia: Książd Edward Walewander [ur. 1947] – kapłan i uczoney s. 13–18; Ślądkowski Wiesław: Książd prof. Edward Walewander w oczach zaszczyconych Jego przyjaźnią s. 19–25; Prace doktorskie powstałe pod kierunkiem ks. prof. Edwarda Walewandra w latach 1997–2016 s. 29–30; Przewody doktorskie otwarte s. 31; Prace doktorskie recenzowane przez ks. prof. Edwarda Walewandra w latach 1997–2017 s. 32–34; Recenzje prac habilitacyjnych s. 35; Recenzje wydawnicze s. 36–38; Wspomnienia s. 39–463.

5161. WYKOWSKI Bogumił: Z Wileńszczyzny przez Kazachstan, Warmię i Mazury do Pasmia – życie i posługa duszpasterska ks. Józefa Grażuła [ur. 1941]. *Rocznik Mazurski*. T. 21: 2017 s. 60–82.

5162. WYRWA Andrzej Marek: Cisterciana. Studia z dziejów i kultury Zakonu Cysterskiego. Poznań–Kraków 2017 Societas Vistulana 8° ss. 514, nlb. 1, tabl. 104, il. Opactwo Ojców Cystersów w Krakowie-Mogile.

5163. WYSOCKA Paulina: Kult Maryi Królowej Polski w diecezji łowickiej. *Studia Loviciensia*. Nr 19: 2017 s. 227–257, streszcz. ang. W l. 1350–2009.

5164. „Z DAWNA Polski Tyś Królową, Maryjo”. 300 lat koronacji Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej (1717–2017). Spotkanie Kustoszków Sanktuariów Polskich, Sympozjum Polskiego Towarzystwa Mariologicznego, Gidle – Jasna Góra, 4–6 października 2016 r. Red. nauk. Mariusz Tabulski, Michał Legan, Paweł Maciaszek. Jasna Góra–Częstochowa 2017 Pol. Tow. Mariologiczne 8° ss. 185, nlb. 7, il. Pol. Tow. Mariologiczne. (Biblioteka Mariologiczna; 20).

Z treści: Bartosik Grzegorz M.: Wprowadzenie s. 9–10; Prus Grzegorz: Historyczne tło koronacji jasnogórskiego Obrazu s. 103–117; Rudziński Stanisław: Regalia Matki Bożej s. 119–136; Polek Piotr: Koronacja jasnogórskiego Obrazu w świetle „Kazań koronacyjnych” s. 137–153; Urbanowicz Beata: Matka Boża Częstochowska jako symbol tożsamości narodu na przestrzeni wieków s. 155–167.

5165. Z DZIEJÓW parafii na terenie Gminy Zakrzówek. Pod red. Henryka Krawca. Zakrzówek–Rudnik Pierwszy 2017 Fund. Mozaika 8° ss. 306, il.

Treść: Krawiec Henryk: Parafia św. Mikołaja w Zakrzówku s. 7–232; Gładkowski Marek: Kalendarium z życia Parafii św. Rajmunda Nonnata w Sulowie [1981–2016] s. 233–252; Flis Katarzyna: Parafia św. Antoniego Padewskiego w Bożej Woli (1739–1990) s. 253–287; Michalak Marek: Kalendarium z życia Parafii Matki Bożej Królowej Polski w Studziankach w latach 1981–2016 s. 289–306.

5166. Z DZIEJÓW Parafii św. Marcina w Podwilku. Red. Łukasz Wiater. Podwilk 2017 Orawia 8° ss. 181, il.

Treść: Słowo wstępu s. 7–9; Genealogia rodu Wilczków s. 11–20; Powstanie wsi s. 21–26; Podwilczanie na straży wiary katolickiej s. 27–40; Powołanie parafii w Podwilku s. 41–66; Zmiany gospodarcze, polityczne i wyznaniowe s. 67–80; Blaski i cienie XX wieku s. 81–98; Parafia w czasie okupacji s. 99–109; Lata powojenne i początek trzeciego tysiąclecia s. 111–127; Zamiast zakończenia s. 129–138; Fotografie s. 139–178; Bibliografia s. 179–181.

Od XVI w.

5167. ZADARKO Krzysztof: Duchowi przewodnicy niemieckich katolików w pielgrzymkach do Skrzatusza w relacjach „Johannesbote”. *Rocznik Skrzatuski*. T. 5: 2017 s. 91–106, streszcz. ang.

Lata 1983–2013.

5168. ZAKRZEWSKI Andrzej [J.]: Niezapomniany święty. Parafie, kościoły i kaplice pw. św. Floriana [ok. 250–304] męczennika w Polsce. Płock 2017 Płocki Inst. Wydaw. 8° ss. 79, nlb. 1, tabl. 15, il.

5169. ZALEWSKI Rafał: Źródła poznania liturgii i pobożnych praktyk marianów w latach 1673–1909. *Ephemerides Marianorum*. [T.] 6: 2017 s. 19–64, streszcz. ang.

5170. ZAWITAJ Królowo Różańca Świętego. Parafia Matki Bożej Różańcowej w Rzeszowie. Red. Tadeusz Wyskiel, Irena Stanisł, Barbara Micał. Rzeszów 2017 Bonus Liber Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 4° ss. 143, il.

Treść: Prezentacja świątyni s. 9–42; Początki i rozwój parafii, budowa nowej świątyni s. 43–60; Człowiek drogą Kościoła, rytm życia religijnego parafii s. 61; Życie sakramentalne w parafii s. 63–81; Parafialny rok liturgiczny s. 82–114; Wydarzenia wyjątkowe s. 115–142.

Lata 1976–2017.

5171. ZBARACHEWICZ Beata: Studium Pisma świętego w Akademii Teologii Katolickiej (1954–1999). Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 626, il.

W Warszawie.

5172. ZIĘBA Zbigniew: Zakony żeńskie w Jarosławiu. *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia*. T. 23: 2017 s. 193–211.

Siedem zakonów; pierwszy – benedyktynki od 1611 r.

5173. ZIÓŁKOWSKA Barbara: 50-lecie Parafii Kuropatnik 1966–2016. Wyd. 2, popr. Kuropatnik–Wrocław 2016 Rzymskokatolicka Parafia pw. Narodzenia NMP; Kobus 8° ss. 133, nlb. 4, il.

Wyd. 1 pt.: Historia parafii pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Kuropatniku 1966–2016. Kuropatnik–Wrocław 2016.

5174. ŻOŁYNIAK Krzysztof: Mrzygłód. Zarys dziejów parafii. Rzeszów 2017 Edytorial 8° ss. 535, il., streszcz. ang.

Parafia Rozestania Apostołów.

5175. ŻUREK Waldemar W[itold]: Ikona Materi Bożej Holmskiej: istoriã, tradiã, kul't. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 373–387, streszcz. ang., pol.

Od XIII w.

5176. ŻYCIE duchowe na ziemi wschowskiej i pograniczu wielkopolsko-śląskim. Pod red. Marty Małkus i Kamili Szymańskiej. *Wschowa–Leszno 2017 Stow. Czas A.R.T.; Muzeum Okręg. 8° ss. 565, il., streszcz. ang., niem.*

Materiały z konferencji nauk., Wschowa–Leszno, 22–23 X 2015 r.

Treść: Konopacka Małgorzata: Źródła do dziejów Wschowy w Geheimes Staatsarchiv Preussischer Kulturbesitz Berlin-Dahlem s. 9–17; Pańczak Alojzy: Archiwum Generalne Wielkopolskiej Prowincji Bernardynów pw. Matki Bożej Anielskiej we Wschowie. Historia, zasoby, działalność s. 19–60; Karczewska Joanna: Dzieje parafii wschowskiej w średniowieczu s. 61–71; Klemenski Marcin A.: Zanikłe kościoły ziemi wschowskiej s. 73–88; Czaja Dariusz Andrzej: Kolegiata głogowska na tle dziejów pogranicza śląsko-wielkopolskiego w średniowieczu s. 89–110; Musiał Marcin: Niezrealizowane plany fundacji klasztoru franciszkanów reformatów w Powidzku koło Żmigrodu z lat 1667–1668 s. 111–126; Górniak Marek Robert: Wpływ głogowskiego kolegium jezuitów na rozwój społeczno-gospodarczy i kulturalny miasta Głogowa oraz pogranicza śląsko-wielkopolskiego s. 127–154; Czwojdrak Dariusz: Jezuiti i ich rezydencja we Wschowie w XVIII wieku s. 155–190; Bosy Grzegorz: Majątki ziemskie Konotop i Bojadła jako ośrodki protestantyzmu na pograniczu śląsko-wielkopolskim w latach 1740–1945 s. 191–216; Barczyński Roman: Fundacje artystyczne lubiąskich cystersów i dobroczyńców w dawnym kościele pw. św. Marcina w Sicinach w XVI i XVII wieku s. 217–230; Gniazdowska Małgorzata: „In majorem Dei Gratia”. Naczynia liturgiczne i wota z katolickiego kościoła św. Mikołaja w Lesznie s. 231–240; Małkus Marta: Malowane medytacje religijne inspirowane „pia desideria” Hermana Hugo. Program ikonograficzny polichromii w kościele pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika oraz Wniebowzięcia NMP we Wschowie s. 241–259; Kaluch-Tabisz Marta: Oltarze ambonowe na pograniczu wielkopolsko-śląskim. Opis zjawiska na wybranych przykładach s. 261–288; Sutowicz Anna: Elementy duchowości liturgicznej klarysek głogowskich w okresie średniowiecza s. 289–313; Klint Paweł: Kościoły bernardyńskie jako miejsce pochówku

w świetle testamentów szlachty wielkopolskiej z XVII wieku s. 315–332; Mieszek Małgorzata: Listy ojca Szymona Franciszka Wabera (Webera) do Anny z Radomiczkiej Działyńskiej [2 voto Gurowskiej] s. 333–351; Holste Karsten: Pobożne listy ze Wschowy. Korespondencja wschowskiego pastora Samuela Jancoviusa z Gotthilfem Augustem Francke o sytuacji parafii luteranńskiej i pietyzmie w mieście (1732–1744) s. 353–374; Kuran Magdalena: Symbolika herbowa i biblijna w kazaniu Jana Kralla wygłoszonym na pogrzebie Konstancji z Mycielskich Ponińskiej, hrabiny na Tucznie [zm. 1759] s. 375–391; Kuran Michał: „Co o nich piszemy, za czasem te papiory pójdą na zalepienie okien”. Pochwała rodu i zmarłego w zalewie erudycji podana – kazanie pogrzebowe z 1757 roku o. Mateusza Szmemborskiego ku czi Władysława Krzyckiego, protektora konwentu wschowskiego oo. Bernardynów s. 393–417; Janeczek Michał: O katechizmie franciszkańców reformatów z 1783 roku dla prowincji wielkopolskiej s. 419–432; Szymańska Kamila: Dzieła pietystów w księgozbiorach Leszna w XVIII wieku s. 433–445; Kludkiewicz Kamila: Życie religijne arystokracji wielkopolskiej na przełomie XVIII i XIX wieku na przykładzie hrabiów Mielżyńskich z Pawłowic s. 447–473; Pawelec Mariusz: Karański traktat „Chizzuk emuna” w kręgu zainteresowań wschowskich hebraistów s. 475–485; Piwoński Jakub: Pobożność Żydów leszczyńskich na podstawie wspomnień Ludwiga Kalischa oraz judaików Muzeum Okręgowego w Lesznie s. 487–503; Śliwiński Eugeniusz: Życie religijne w garnizonie Leszno w okresie międzywojennym s. 505–526; Burda Bogumiła, Husak Bogumiła: Pastorzy i nauczyciele szkół łacińskich w XVI–XVII wieku i ich działalność na pograniczu śląsko-wielkopolskim i na ziemi wschowskiej s. 527–541.

g) Zagadnienia historii kultury

Zob. poz. 2227, 2451, 2660, 2851, 2872, 2975, 2987, 3326, 3372, 3446, 3808, 4396, 4756, 5077, 5079, 5080, 5802, 6410, 6444, 6454, 6472, 6491, 6560, 6564, 6567, 6607, 6620, 6767, 7168, 7194, 7315, 7505, 7833, 8540, 8569, 8581, 9876, 10233, 10662.

5177. BARAN Zbigniew: Hrabiowie von Hochberg. Ślasy Medyceusze i ich mecenat kulturotwórczy w latach 1628–1833. *Wałbrzych 2017 Wydaw. Wałbrzyskiej Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości 8° ss. 167, streszcz. ang.*

5178. BARON Roman: Ambasadorowie wzajemnego zrozumienia. Niedocenieni twórcy pomostów między polską i czeską kulturą (XIX–XXI w.). *Studia i szkice. Toruń–[Praga] 2013.*

Rec.: Szymczak Damian, *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 2 s. 269–273.

5179. CEDRO Adam: Do dziś odszukane. O ostatnio odkrytych norwidianach. *Przegląd Humanistyczny*. R. 61: 2017 nr 4 s. 39–49, streszcz. ang.

Teksty, rysunki, obrazy autorstwa C. K. Norwida.

5180. CIAŁO, strój, biżuteria w kontekście przemian kulturowych, społecznych i politycznych pierwszej połowy XX wieku. T. 2. Pod

red. Ewy Letkiewicz. Lublin 2017 Wyd. Artystyczny UMCS 8° ss. 545, il., streszcz. ang.

Materiały konferencji, Lublin, 10–11 X 2016 r.

Z treści: Letkiewicz-Ryłów Olga: Eugenika – modernistyczne koncepcje ulepszenia człowieka s. 43–56; Andrzejczak-Świergiel Marta: Zwyczajaje i tradycje ślubne na Mazowszu na początku XX wieku s. 69–75; Stonawska Dorota: Przemysłanie na miarę. O branży odzieżowej w Przemysłu końca XIX wieku i pierwszej połowy XX wieku s. 77–91; Minksztem Joanna: „Czarne buty do roboty, czerwone do tańca...” Ubiór ludowy jako komunikat społeczny s. 95–111; Możdżyńska-Nawotka Małgorzata, Kowalska Joanna Regina: Od sweterka ze spadochronu do mody w stylu New Look. Ubioru kobiece z lat czterdziestych XX wieku na wystanie „Modna i już. Moda w PRL” s. 141–155; Bobilewicz Grażyna: Stroje poetki rosyjskiej Anny Achmatowej [1889–1966] w kontekście mody epoki s. 161–177; Bogaćka Katarzyna: Turban. Ze społeczno-psychologicznej genezy mody europejskiej pierwszej połowy XX wieku s. 181–192; Żubka-Chmielewska Zuzanna: Kwestia wyboru – o postawach życiowych odzwierciedlonych w strojach. Opowieść na podstawie rodzinnych fotografii, wspomnień i listów z początku XX wieku s. 197–205; Kargól Marta: „Zaradna i kreatywna”. Domowa produkcja ubiorów w Holandii w latach 1940–1947 s. 209–231; Sieradzka Anna: Tkaniny batikowane w europejskiej modzie kobiecej pierwszych dziesięcioleci XX wieku s. 235–242; Domin Anna: Wyzwolona chłopczyca czy elegancka dama? Moda jako odzwierciedlenie zmiany postrzegania roli kobiety w latach międzywojennych s. 279–305; Pawłowska Aneta: Stroje i fryzury ludu Joruba jako wyraz jego upodobań estetycznych i przekonań religijnych s. 309–318; Giza Andrzej: Dziedzictwo kulturowe w obliczu rewolucji – wybrane zagadnienia z historii przemian społecznych na terytorium Chin s. 321–329; Wiśnicka Anna: Design, egalitaryzm, natura, tradycja – oblicza skandynawskiej biżuterii 1900–1950 s. 347–357; Ficoń Magdalena: Emblematy i symbole w biżuterii patriotycznej przełomu XIX i XX wieku na przykładzie ziem polskich. Wybrane zagadnienia s. 361–371; Wieruch-Jankowska Ewa: Nurt klasyczny kobiecej biżuterii warszawskiej okresu międzywojennego s. 375–387; Kierczuk-Macieszko Małgorzata: Wiadomości o jubilerach lubelskich z XIX i początków XX wieku w zasobach Archiwum Państwowego w Lublinie s. 391–400; Letkiewicz Ewa: Biżuteria w kręgu awangardy s. 403–412.

T. 1 zob. poz. 7833.

5181. DWÓR. Ponowoczesne przygody idei i formy. Red. nauk. Paulina Cichoń, Sebastian Latocha. Łódź 2016.

Rec.: [Lęcha] A[ndrzej], *Zeszyty Wiejskie*. [T.] 23: 2017 s. 225–230.

5182. DZIEDZICTWO kulturowe. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 6: 2016 s. 7–203.

Treści: Klekot Ewa: Dziedzictwo i jego antropologia s. 7–13; Klekot Ewa: Heritage and it's anthropology s. 15–21; Smith Laurajane: „Zwierciadło dziedzictwa”: narcystyczna iluzja czy wielokrotnie odbicie? s. 25–44; Włodarczyk Julia: Korzyści i zagrożenia wynikające z inwentaryzacji niematerialnego dziedzictwa kulturowego s. 45–62; Majkowska-Szajer Dorota: We-sele – którą do domu? s. 63–85; Małanicz-Przybylska Maria: O wieloznaczności dziedzictwa muzycznego Podhala s. 87–108; Puzon Katarzyna: „To morze jest moje”. Dziedzictwo miejskie w Bejrucie s. 109–122; Mroczkowska Alicja: Ochrona emmentarza żydowskiego w Sobieniach-Jeziory w kontekście działań instytucjonalnych i praktyk społecznych s. 123–146; Sacha Magdalena I.: Fantomowe dziedzictwo? Różnice w muzealnej prezentacji dziedzictwa niemieckiego Wschodu oraz polskich Kresów – próba diagnozy s. 147–170; Czachowski Hubert:

O zapętleniu. Relacja muzeum – dziedzictwo kulturowe s. 171–185; Jaworska Jagna: Historia ludzi, historia rzeczy – humanizacja przedmiotów a praktykowanie dziedzictwa. Przykład Tykocina na Podlasiu s. 187–203.

5183. DZIEKANKA artystyczna. Fenomen kultury niezależnej na Krakowskim Przedmieściu w Warszawie 1972–1998. Red. Joanna Kiliszek. Warszawa 2017 Akad. Sztuk Pięknych 4° ss. 403, nlb. 1, il.

Treści: Kiliszek Joanna: Artystyczna Dziekanka s. 16–17; Nowak Paweł: Co buduje Akademię s. 18–19; Kiliszek Joanna: Niespokojna pewność. Dziekanka/Warszawa – miejsce nowej sztuki 1972–1998 s. 22–29; Dobrowolski Jacek: Czysty spontan na Krakowskim Przedmieściu i Nowym Świecie, czyli happenin-gowy mariaż awangardy artystycznej i hipiesowskiej od końca lat 60. do 1990 r. – wspomnienia weterana s. 30–41; Mikołajewski Jarosław: Czy dobrze pamiętam? s. 42–51; Piotrowski Zygmunt: Studio Dziekanka 1972–1975 s. 56–59; Piotrowski Zygmunt: Studio A-B. Wstęp teoretyczny do zespołowych gier kompozycyjnych s. 60–71; Kryska Ryszard: Zapiski z przeszłości. Grupa SAB, czyli Studio Artystyczne-Badawcze s. 74–91; Baldyga Janusz: Pracownia Dziekanka 1974–1978 s. 94–115; Żwirbli Krzysztof: Akademia Ruch w Dziekance s. 116–139; Sikorski Tomasz, Onuch Jerzy: SCSA „Dziekanka” i Pracownia Dziekanka Jerzego Onucha i Tomasza Sikorskiego 1979–1987 s. 142–205; Rosolek Andrzej: Galeria Dziekanka [1987–1993] s. 208–259; Żwirbli Krzysztof: Powolne wygasanie... [1993–1998] s. 262–271; Dziekanka w latach 1972–1998 [kalendarium] s. 275–335; Ludzie o Dziekance s. 338–393.

5184. GAŃCZYK Barbara: Kłodawa wielokulturowa. Szkic problematyki. *Rocznik Kolski*. Nr 8: 2015 s. 7–23.

XIX–XX w.

5185. GAWKOWSKI Robert: Dawno, dawno temu... Kultura i sport w dzielnicy Włochy. Warszawa 2017 Urząd Dzielnicy Włochy 8° ss. 72, il.

W Warszawie w l. 1801–2017.

5186. DER GEIST Polonias. Dwa wieki recepcji kultury polskiej w Niemczech 1741–1942. Wybór, wstęp i oprac. Marek Zybura. Poznań 2017 Nauka i Innowacje 8° ss. 798, nlb. 4. UAM w Poznaniu.

Z treści: Zybura Marek: Wprowadzenie s. 7–97; Zedler (1741): Polska s. 101–154; Schubart Christoph Friedrich Daniel: Duch Polski s. 159–160; Steiner Christian Gottlieb: Historia i przegląd literatury polskiej czasów dawnych i nowszych w listach. List trzeci s. 161–175; Archenholz Johann Wilhelm von: Nad grobem Polski s. 176–181; Raumer Friedrich: Upadek Polski s. 182–189; Spazier Richard Otto: Rzut oka na charakter i dzieje Polaków i Rosjan aż do ostatniego rozbioru Polski s. 190–214; Brockhaus (1835): Polska s. 217–253; Harring Harro: Polacy! Bóg z Wami! Ze wspomnień s. 254–263; Mahir Adolph, Schäßuffellen [doktor]: Z przeżyć niemieckich lekarzy w powstaniu listopadowym s. 269–284; Kerner Theobald: Powstańcy w naszym domu s. 285–288; Wagner Ryszard: Ze wspomnień z lat 1830–1832 s. 289–292; Engels Fryderyk: Przemówienie w Brukseli 22 lutego 1848 roku s. 296–299; Meyers Konversations-Lexikon (1878): Polska s. 303–359; Meyers Konversations-Lexikon (1878): Literatura polska s. 360–382; Amdt Ernst Moritz: Zwierciadło przestrogi dla nas, czyli Polska (1831) s. 383–397; Heine Heinrich: Słowo o Polakach

s. 398–402; Bismarck Otto von: List do redakcji gazety „Magdeburgische Zeitung” s. 403–405; Jordan Wilhelm: Mowa we Frankfurckim Zgromadzeniu Narodowym 24 lipca 1848 roku s. 406–424; Arndt Ernst Moritz: Halas i euforia z powodu Polaków s. 425–428; Wuttke Heinrich: O polskim charakterze oraz uwarunkowaniach i perspektywach państwa polskiego s. 429–439; Engels Fryderyk: List do Karola Marksa z 23.05.1851 roku s. 440–442; Treitschke Heinrich von: Niemieckie Prusy zakonne a państwo polskie s. 443–460; Bismarck Otto von: Mowa podczas VIII sesji Izby Posłów 29 stycznia 1886 roku s. 463–480; Meyers Lexikon (1928): Polska s. 483–514; Leonhard Rudolf: Przyczynke do socjologii polskości s. 517–536; Csokor Franz Theodor: Rok tysiąc dziewięćset osiemnasty s. 537–540; Forst de Battaglia Otto: Między epokami. O przeszłości, terażniejszości i przyszłości literatury polskiej s. 543–553; Müller August: Wstęp do książki Ernsta R. B. Hansena „Polens Drang nach dem Westen” (1927) s. 554–557; Kuhn Alfred: O współczesnej sztuce i malarstwie polskim s. 558–567; Kern Elga: Polnische Wirtschaft s. 568–580; Hermsstadt Rudolf: Pod dachami Warszawy s. 581–586; Oertzen Friedrich W. von: Nieznany kraj s. 587–609; Schwann Hans: Polska jako problem duchowy s. 610–619; Koitz Heinrich: Oni kształtują nową Polskę s. 620–632; Esch Peter: „Jasna Góra” s. 633–640; Blachetta Walther: Porzucona droga Marszałka s. 641–645; Wingendorf Rolf: Polska kultura s. 646–653; Sztab Generalny Wojsk Łądowych: Ludność Polski s. 654–663; Meyers Lexikon (1940): Polska s. 667–694; Frank Hans: Wywiad dla korespondenta „Völkischer Beobachter” Heinza Kleissa, 6 lutego 1940 r. s. 733–745; Beyer Hans Joachim: Los Polaków s. 746–755; Wykaz źródeł s. 757–761.

5187. HENCZEL-WRÓBLEWSKA Ligia: Polscy protagoniści rodzimej kultury i literatury we Włoszech w XX wieku. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 253–275, streszcz. ang.

5188. L'ITALIANISMO moderno nell'Europa centrale e orientale (secc. XIX–XXI). Atti del convegno, Roma 10 giugno 2016. Roma 2017 Accademia Polacca delle Scienze. Biblioteca e Centro di Studi a Roma 8° ss. 117, il. Accademia Polacca delle Scienze. (Conferenze; 135).

5189. JELONEK Jan Dobrosław: Historia Domu Gromadzkiego w Porąbce. Sosnowiec 2017 Progres Wydaw.-Druk-Reklama 8° ss. 99, nlb. 1, il., mapy.

Ośrodek życia kulturalnego wsi wybudowany w 1937 r.

5190. KALISZ Zbigniew: Fundacja Zakłady Kórnickie w latach 1925–1953. Przedm. Andrzej B. Legocki. Kórnik 2017 Fund. Zakłady Kórnickie 8° ss. 270, nlb. 2, il., mapa.

5191. KOBIETA w kulturze i literaturze. Od antyku po XXI wiek. Praca pod red. nauk. Moniki Malinowskiej. Warszawa 2017 Inst. Romanistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 281, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji, Warszawa, 24–25 X 2015 r.

5192. KOPROWSKI Piotr: W ogrodzie muz. Twórcy, idee, postawy (XIX–XXI w.). Rzeszów 2017 Bonus Liber 8° ss. 180, streszcz. ang.

5193. KORNILUK Izabela: Lubuskie Towarzystwo Kultury 1957–1992. Zielona Góra 2015.

Rec.: Polak Alina, *Studia Zachodnie*. [T.] 19: 2017 s. 251–254.

5194. KOSZAREK Bartłomiej: Kulturotwórcza rola bukowiańskiego Domu Ludowego. *Almanach Nowotarski*. Nr 21: 2017 s. 189–196. Zbudowany w 1932 r.

5195. KRAJOBRAZ i dziedzictwo kulturowe Europy. Sacrum-profanum. Red. Lucyna Rotter, Andrzej Giza. Kraków 2017 Avalon 8° ss. 724, nlb. 3, tabl. 2, il.

Materiały konferencji, Kraków, 10–11 V 2017 r.

Poświęcone prof. Józefowi Mareckiemu [ur. 1957] z okazji 60-lecia urodzin i 30-lecia pracy naukowej.

Z treści: Dorobek naukowy prof. zw. dr. hab. Józefa Mareckiego s. 27–61; Kałużny Józef Czary: Chrzesz znakiem przejścia od śmierci do życia. O narodzinach z wody chrztu świętego w świetle najstarszych wybranych źródeł patrystyczno-archeologicznych s. 92–110; Marek Lucja: „Niezłomni” wobec władzy komunistycznej. Przegląd postaw wybranych biskupów polskich s. 120–130; Różański Mieczysław: Wielokulturowość miasta. Obiekty sakralne wspólnot religijnych w Łodzi w XIX w. s. 131–140; Rdzak Marcin F.: Sakralny krajobraz kulturowy Nowej Huty s. 141–151; Sulecki Szymon: Najstarsze statuty polskich karmelitów s. 152–159; Pobóg-Lenartowicz Anna: Biblioteki klasztorów kanoników regularnych w Polsce w średniowieczu s. 160–172; Umiński Waclaw: Księgozbiór Biblioteki Stradomskiej w świetle osiemnastowiecznych i dziewiętnastowiecznych katalogów i inwentarzy s. 173–181; Marosz Magdalena: Dzieje klasztoru karmelitanek trzewickich w Dubnie w relacji ostatniej karmelitanki, s. Jadwigi Zielińskiej s. 182–191; Szmerek Agnieszka: Kult Jezusa Miłosiernego w kościele św. Kazimierza oo. Franciszkanów (Reformatów) w Krakowie s. 192–199; Graff Tomasz: Individual freedom and mediaeval monasticism – some remarks and reflections s. 200–209; Preis Roland: Kapucyni Prowincji Krakowskiej po II wojnie światowej. Struktury organizacyjne i formy obecności s. 210–225; Kardaś Artur: Przyczyny opuszczenia „Misji Paryskiej” przez zmartwychwstańców w 1904 r. s. 226–243; Kuśka Maksymilian: Historia konwentu prudnickiego w latach 1764–1781 s. 244–262; Kostka Marcin: Dzieje Juwenatu – Niższego Seminarium Duchownego prowadzonego przez Zakon Paulinów w Krakowie (1919–1952) s. 263–279; Podgórski Marek: Wykładowcy teologii moralnej w tarnowskim Wyższym Seminarium Duchownym s. 280–292; Chajko Grzegorz: Inwentarz kaplicy pałacu arcybiskupów lwowskich według stanu z r. 1885 s. 293–304; Ślusarek Robert: Polichromia ścienna prezbiterium kościoła parafialnego p.w. Matki Boskiej Różańcowej i św. Jana Kantego w Przydonicy s. 347–355; Calma Clarinda E.: The „Monkey” as an emblem of projected irrationality in civic (mis)government as depicted in early modern Jesuit school plays in the Polish-Lithuanian Commonwealth s. 356–362; Nanko Katarzyna: Motywy religijne w polskiej filatelistyce w latach 1944–1989 s. 363–382; Giza Andrzej: Symbolika czasu w sztuce polskiej i chińskiej w XIX i XX w. s. 425–432; Rotter Lucyna: Legendy czy nauka? Wpływ średniowiecznych bestiariuszy na twórczość J. K. Rowling s. 433–440; Tabor Dariusz: The hero fighting the monasters: Gilgamesh of Central Europe? – the mysterious representation on the carved capital in the church in Czerwińsk s. 479–486; Pietrzyk Zdzisław: Rycerski Zakon Bibliofilski z Kapitułą Orderu Białego Kraka, czyli „ku Krzyżtopór w Ujeździe” s. 495–503; Cseby Géza: Niedzica – zamek na granicy s. 504–508; Odrzywolska-Kidawa Anna: „Brzuchy swe za Boga poczytują” – Józefa Wereszczyńskiego (ok. 1530–1598) opinie na temat jedzenia i picia s. 509–517;

Górski Jacek: Ludzie i zbiory. Najważniejsze kolekcja Muzeum Archeologicznego w Krakowie s. 518–527; Boroń Piotr: Dziezictwo kulturowe małej ojczyzny. Przemiany społeczeństwa Gliwic w XVIII w. – od miasta homogenicznego narodowo i wyznaniowo do struktury wielonarodowej i wielowyznaniowej s. 528–540; Chorąży Marcin: Fundacja Hieronima i Eustachego Kitthlów jako przykład ziemianstwa dobroczynnego wobec ludności wiejskiej w XIX i XX w. s. 541–550; Cieślak Adrian: Dziedzictwo kulturowe w codzienności. Wybrane przykłady profesji i zawodów dawnej ludności wsi małopolskich s. 551–562; Bunar Piotr: „O moralne i materialne podniesienie ludu”. Narodziny nowoczesnego społeczeństwa w Szerzynch, wsi galicyjskiej, na przełomie XIX i XX w. s. 563–568; Nawrot Dariusz: Działalność Piotra Góreckiego w Zagłębiu Dąbrowskim w sierpniu 1914 r. – z dziejów czynu legionowego w pierwszym roku Wielkiej Wojny s. 569–579; Zcocher Anna: Utrata domu w wojennej biografii. Wspomnienia z Krakowa dotyczące okresu okupacji niemieckiej 1939–1945 s. 591–598; Ficoń Magdalena: Plakat w historii – historia w plakacie s. 608–623; Miroszewski Kazimierz: Strajki robotnicze w województwie śląskim/katowickim w latach 1945–1952 s. 624–631; Szetelnicki Wacław W.: To, co powinno przeminąć... znaczenie pomników soczewickich w krajobrazie urbanistycznym miast na przykładzie Legnicy s. 632–643; Kuta Cecylia: „Likwidować i umacniać operacyjnie”. Służba Bezpieczeństwa wobec drugiego obiegu wydawniczego w latach 1976–1990 s. 644–657; Łatka Rafał: Najważniejsze procesy polityczne duchownych w okresie Polski „ludowej”. Próba syntetycznego spojrzenia s. 658–674; Wnuk Jan: Porucznik pilot Kazimierz Sztramko [1915–1995] – as Polskiego Lotnictwa. Nieznane zapiski z dziennika pokładowego s. 675–681; Letkiewicz Ewa: Nurt historyzmu w dziejnostanowicznej bizuterii na ziemiach Polski, Czech i Węgier s. 682–692; Domin Anna: The cyclicalty and ephemerality of fashion as an example of women's clothing in the 20th and 21th centuries (with particular emphasis on underwear) s. 693–702; Trojanowska Kinga: Symbole i znaki polskich subkultur okresu PRL s. 703–710.

5196. KRAJOBRAZY kulturowe ziemi lelowskiej. Pod red. Mirosława Skrzypczyka. Lelów 2017 Gm. Lelów; Lelowskie Tow. Hist.-Kult. im. Walentego Zwierkowskiego; Drukarnia Kontur 8° ss. 353, il., streszcz. ang. (Lelovia-na. Prace o historii i kulturze ziemi lelowskiej).

Treść: Madyda-Legutko Renata: Mikroregion osadniczy z okresu rzymskiego w Drochninie nad Białką, gm. Lelów s. 9–27; Laberschek Jacek: Średniowieczne dzieje Starogo Lelowa zwanego dziś Staromięciem s. 29–46; Frączek Lech: Powroźnicy lelowscy w I połowie XIX wieku s. 47–66; Nowak Marian: Wkład Białej Wielkiej w dorobek kulturowy ziemi lelowskiej s. 67–84; Bryła Zbigniew: Lelowskie ślady w Krakowie s. 85–96; Frączek Lech: Lelów i okolice w czasach I wojny światowej s. 97–120; Karolczyk Jerzy: Niemieckie zbrodnie lelowskiego września i ich upamiętnienia s. 121–152; Skrzypczyk Mirosław: „Seria dotowanych śladów” Kazimierza Tytki s. 153–182; Krupa-Lawrynowicz Aleksandra, Lawrynowicz Olgięder: „Nasz Niemiec” z Konstancynowa. Historia, pamięć, miejsce s. 183–208; Pukałuk Karolina: Pałac w Nakle s. 209–236; Kilian Paula: Z Drezna przez Warszawę do Białej Wielkiej – opowieść o polskiej linii rodziny Schützów ukryta w portretach rodzinnych s. 237–256; Zajac-Włodarska Anna: Krzyże, figury i kamienie przydrożne ziemi lelowskiej jako znaki wiary i pamięci s. 257–287; Koprowska Karolina: „Tutaj nie było zbawienia, rabbi...”. Powroty do miejsca urodzenia s. 289–299; Zatorska Magdalena: Badania antropologiczne w Lelowie s. 301–314; Wojszczyk Jacek: Inscenizacja pod Melchowem – reaktywacja wspólnoty s. 315–348.

5197. KUCHARCZYK Grzegorz: Kulturowe konsekwencje chrztu Polski. Próba zarysu.

Kościół w Polsce. [T.] 16: 2017 s. 57–72, streszcz. ang.

Na przestrzeni dziejów.

5198. KULESA Piotr, Lubiarez Magdalena, Żak-Kulesza Małgorzata: Kulturowe, historyczne i religijne znaczenie kapliczek i krzyży przydrożnych w gminie Trzydnik Duży. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 123–151, streszcz. ang.

5199. KULTURA i samorządność lokalna. Historia – współczesność – perspektywy. Pod red. Stanisława Kryńskiego, Zbigniewa Lenarta. Rzeszów 2017 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 262, il., streszcz. ang.

Z treści: Rejman Sabina: Działania Rady Miejskiej i jej członków na rzecz kultury w Rzeszowie w dobie autonomii galicyjskiej s. 15–26; Kliš Andrj: Kul'turno-osvitná diál'nist' ukrains'kih hristians'kih suspil'nikiv u Galicini napriknici XIX – na počatku XX st. s. 27–35; Śpica Paweł: Kulturotwórcza i oświatowa działalność polskiego duchowieństwa katolickiego diecezji chełmińskiej na Kociewiu na przełomie XIX i XX wieku s. 36–50; Lučakovs'ka Ivanna: Diál'nist' ukrains'kih tovaristv' šodo zbereženná pam'at'ok istorii ta kul'turi v zahidnij Ukraini u mižvoėnnyj period s. 51–60; Lenart Zbigniew: Kulturotwórcza rola samorządu terytorialnego w latach 1990–2015 (na przykładzie powiatu kolbuszowskiego). Wprowadzenie do zagadnienia s. 61–76; Borkowski Robert: Życie kulturalne małego miasteczka dawniej i dziś na przykładzie Głogowa Małopolskiego s. 154–172; Porębska Maria: Trzęsówka w listach Zygmunta Nowakowskiego [1891–1963] z lat międzywojennych i czasu emigracji s. 173–186; Niezgoda Monika Joanna: Tradycje społeczności lokalnej na przykładzie kultury Lasowiaków s. 187–197; Puchajda Patrycja: Tradycje weselne Pogórzan, Lemków i Żydów – niezwykłych sąsiadów gorzliczan s. 198–215; Olbert Patryk: Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku jako przykład funkcjonowania samorządowej placówki upowszechniania kultury regionalnej s. 216–228; Mrocza Wojciech: Działalność Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Kolbuszowie oraz Regionalnego Towarzystwa Kultury im. J. M. Gosłara w Kolbuszowej na rzecz upowszechniania wiedzy o regionie s. 229–240; Czop Edyta: Działalność kulturalna współczesnych środowisk polskich w krajach „starej” Unii Europejskiej. Zarys problemu s. 243–253; Jaskula Jolanta: Rola organizacji polonijnych w kształtowaniu tożsamości narodowej i kulturalnej na przykładzie Norwegii. Zarys tematyki s. 254–262.

5200. MIEJSCE regionalizmu w zachowaniu dziedzictwa kulturowego. Pod red. nauk. Zenona Jasińskiego i Józefa Szymeczka. Czeski Cieszyn–Opole 2017 Kongres Polaków w Republice Czeskiej; Inst. Nauk Pedagog. Uniw. Opolskiego 8° ss. 336, streszcz. ang., czes.

Z treści: Drużycki Jarosław Jot-: Zaolziański subregionalizm. Postanie nowej tożsamości s. 33–43; Szymeczek Józef: Badania regionalne a historiografia zaolziańska po 1945 r. Między lojalnością wobec państwa a obowiązkiem wobec ojców s. 93–113; Drożdż Leokadia: Tematyka regionalna na łamach miesięcznika „Zwrot” w latach 1949–1969. Zarys problematyki s. 117–136; Nowak-Wolna Krystyna: Poezja Zaolzia. Szkic s. 137–157; Przywara Michał: Czeska literatura na Śląsku Cieszyńskim po 1989 roku s. 159–181; Cimała Bogdan: Polityka regionalna państwa po październiku 1956 roku na Śląsku Opolskim s. 199–217; Grabowska Barbara: Obraz kapitału społeczno-kulturowego

w „Leksykonie Polaków w Republice Czeskiej i Republice Słowackiej” s. 245–258; Jasiński Zenon: Wkład „Leksykonu Polaków w Republice Czeskiej i Republice Słowackiej” w zachowanie dziedzictwa kulturowego Zaolzia s. 259–281; Czaj Jerzy: Sekcja Historii Regionu ZG PZKO i jej wkład w badania regionalne s. 285–294; Richter Leszek: Działalność Izby Regionalnej imienia Adama Sikory MK PZKO w Jabłonkowie s. 295–303; Steffek Marian: Działalność Ośrodka Dokumentacyjnego Kongresu Polaków w Republice Czeskiej s. 305–317.

5201. MIT narodowy w literaturze i kulturze polskiej oraz krajów ościennych. Red. nauk. Aldona Borkowska, Adriana Pogoda-Kołodziejak. Siedlce 2017 Pracownia Wydawnicza Wyzd. Humanist. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. 8° ss. 171, streszcz. ang. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach. Inst. Neofilologii i Badań Interdyscyplinarnych, PTPN, Wyzd. Filoz. Uniw. Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy.

Z treści: Chmielak Dorota: Mit sarmacki w epoce polskiego baroku (na podstawie „Pamiętników” Jana Chryzostoma Paska) s. 7–17; Nakoneczny Tomasz: Mit sarmacki na tle polskiego dyskursu postkolonialnego s. 19–34; Dęboczyk Małgorzata: Polonocentryzm a słowniowość w piśmiennictwie polskim XIX wieku. Mity a realia s. 35–46; Repeczyński Piotr Paweł: Trzeci Rzym i inne inkarnacje mitu założycielskiego Rosji s. 47–65; Gracka Monika: „Mit” rosyjskiej wspólnoty gminnej w filozofii społecznej teoretyków narodnictwa s. 67–76; Krycka-Michnowska Iwona; Dmitrij Mieriezkowski o mesjanizmie Adama Mickiewicza s. 77–87.

5202. NA POGRANICZACH. Kultura, literatura, media. Red. nauk. Anna Chudzik, Robert Lipelt. Sanok 2017 Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Grodka 8° ss. 232, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang. (Na Pograniczach Kultury i Narodów; t. 8).

Z treści: Chudzik Anna, Lipelt Robert: Wstęp s. 7–10; Smyk Katarzyna: O tożsamości kulturowej człowieka pogranicza. Aniela Haleczuk [ur. 1950] z Białej Podlaskiej – portret animatorki kultury s. 13–35; Pindór Mirosława: Dwunarodowość, dwukulturowość w przestrzeni instytucjonalnej – aspekt pozytywny. Na przykładzie teatru Těšinské divadlo v Českém Těšíně. [Lata 1951–2017] s. 37–50; Kozakewych Ołena: Sztuka dziesiętstwa na Huculszczyźnie w końcu XIX i na początku XX wieku s. 71–86; Nimyłowicz Oleksandra: Twórczość Juliusza Zarębskiego [1854–1885] w kontekście dialogu międzykulturowego Polska-Ukraina s. 87–94; Lipelt Robert: Reklama handlowa w Sanoku w początkach XX wieku na podstawie ogłoszeń prasowych s. 139–157.

5203. NAGOŚĆ w kulturze. Red. Łukasz Wróblewski, Justyna Siwiec, Michał Gołębiowski. Kraków 2017 Wydaw. UJ 8° ss. 303, nlb. 1, il.

Z treści: Wróblewski Łukasz, Siwiec Justyna, Gołębiowski Michał: Wstęp s. 7–9; Witosław Weronika: Nagość kobiety w poezji polskiego baroku s. 71–82; Adamek-Świechowska Adrianna: Dziewica w kąpieli. Nagość artystyczna w twórczości Henryka Sienkiewicza s. 83–98; Wiademy Jacek: Nagość i poza. „Piotruś” Leo Lipskiego w interpretacji s. 99–109; Lisowka Agnieszka: Nagość w architekturze Wrocławia na początku XX wieku s. 151–165; Nowicki Jan: Erotyzm, sadyzm, dominacja i świętość w aktach Jerzego Nowosielskiego s. 179–192; Woźny dos Santos Paulina; Brzydota (?) i ekspresja nagiego

ciała w sztuce Zbyluta Grzywacza s. 193–205; Pasięka Paweł: Wegetarianizm i naturyzm: w drodze ku naturze s. 221–236.

5204. OBRACHT-PRONDZYŃSKI Cezary: Aktywność kulturowa Kaszubów na ziemi bytowskiej. Doświadczenia przeszłości i stan współczesny. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 3 s. 133–152, streszcz. ang.

XVI–XXI w.

5205. [OBRACHT-PRONDZYŃSKI Cezary] Óbracht-Prondzyńszczy Cezari: Kaszëbskò-pòmòrskò rësznota. Lëdże, instytucje, deje. Tłómaczenie na kaszëbsczi jãzëk Dariusz Majkòwsczi. Gduńsk 2016 Kaszëbskò-Pòmòrsczé Zrzeszenié. Inst. Kaszubski 8° ss. 351, nlb. 1, il. (Vademecum).

Tyt. równol.: Ruch Kaszubsko-Pomorski. Ludzie, instytucje, idee.

Tekst równol. w jęz. pol., kaszubskim. XIX–XXI w.

5206. OŻÓG Kazimierz: Konsekwencje chrztu Polski dla ojczystej kultury. *Rocznik Sokolowski*. Nr 14: 2017 s. 51–63.

5207. PIWOWAR Jolanta: Żyrafy nadal wchodzą do szafy? Kultowe teksty z PRL-u we współczesnej przestrzeni komunikowania społecznego. *Media – Kultura – Komunikacja Społeczna*. [Nr] 13: 2017 [z.] 3 s. 69–84, streszcz. ang.

5208. POJĘCIE tradycji na przestrzeni dziejów. Red. Karol Łukomiak. Łódź 2017 Archaeograph 8° ss. 303, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang.

5209. POLEWCZYK Aleksandra: Na początku był „Brulion”. O modelach kultury i poezji roczników sześćdziesiątych. Kraków 2017 Universitas 8° ss. 364, nlb. 5, streszcz. ang. (Krytyka XX i XXI Wieku; 28).

Lata 1987–1999.

5210. POLSKA i Włochy w dialogu kultur. La Polonia e l'Italia nel dialogo tra le culture. Red. i oprac. tekstów Leonardo Masi, Ewa Nicewicz-Staszowska, Joanna Pietrzak-Thébault, Magdalena Woźniewska-Działak. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 267, il., streszcz. wł., pol.

Treść: Mazzei Rita: Cracovia „italiana”. Il ruolo di Firenze nelle relazioni fra l'Italia e la Polonia nel secolo XVI s. 25–33; Ceccherelli Andrea: Polonica nei Detti memorabili di Giovanni Botero [1544–1617] s. 35–46; Trzeciak Małgorzata Ewa: L'incontro delle culture a tavola nei diari italiani di viaggio seicenteschi s. 47–59; Miziołek Jerzy: „Panteon teatrów” – Teatr Wielki w Warszawie. Kilka uwag o dekoracji rzeźbiarskiej i malarskiej arcydzieła Antonia Corazziego [1792–1877] s. 61–91; Ceccopieri Isabella, Mussetto Barbara: La collezione iconografica della Biblioteca Casanatense. La donazione di Artur

Wołyński [1843–1893] e Antonio Corazzi s. 93–109; Cunico Gerardo: [Giuseppe] Mazzini e i romantici polacchi: paralleli, convergenze, intersezioni s. 111–120; Bernardini Luca: Una Storia impossibile: Cesare Correnti [1815–1888] e la Polonia s. 121–140; Bruni Raoul: La Polonia occupata nel racconto di Curzio Malaparte: dalle cronache giornalistiche a Kaputt s. 141–152; Partya Magdalena: Przechodzi dla Pamiętnika [Historyczno-Politycznego]. O dwóch wizerach Włoch na łamach publicystyki oświeceniowej s. 155–168; Woźniewska-Działak Magdalena: L'orizzonte della questione polacca alla luce lezioni bolognesi di Teofil Lenartowicz e Stefan Buszczyński s. 169–189; De Carlo Andrea F.: Il canto di Partenope. Il mito di Napoli nella letteratura polacca tra la fine del XIX secolo e l'inizio del XX secolo s. 191–202; Tomaszewska Wiesława: Zobaczyć Rzym, czyli polski „homo viator” w dialogu z tekstami kultury s. 203–215; Dybciak Krzysztof: Włoska specyfika emigracji polskiej w XX wieku s. 217–228; Jaworska Krystyna: Włochy polskich poetek: wybrane zagadnienia z okresu II wojny światowej s. 229–242; Kudyba Wojciech: Włochy w twórczości Joanny Pollakówny s. 243–254.

5211. POLSKO-BIAŁORUSKIE związki językowe, literackie, historyczne i kulturowe. [T.] 18: Materiały XXIII Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Droga ku wzajemności”, Białystok 22–23 września 2017. Pod red. Bazylego Siegienia. Białystok 2017 Zarząd Gł. Białorus. Tow. Społ.-Kult. 8° ss. 463, il. Białorus. Tow. Społ.-Kult. w Polsce, Katedra Filologii Białorus. Uniw. w Białymstoku, Grodzieński Obwodowy Kom. Wykonawczy, Grodzieński Uniw. Państw. im. Janki Kupały, Zw. Polaków na Białorusi.

T. 1. Grodno 1999.

5212. PROBLEMY literatury i kultury modernizmu w Europie Środkowo-Wschodniej (1867–1918). T. 1: Teksty doświadczenia. Red. nauk. Ewa Paczoska, Izabela Poniatowska, Mateusz Chmurski. Warszawa 2017 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 494, streszcz. ang.

Z treści: Paczoska Ewa: Słowo wstępne s. 7–15; Dąbrowski Mieczysław: Kulturowy tekst Triestu. Na progu nowoczesności s. 63–81; Paczoska Ewa: Sytuacje z życia warszawskiego AD 1896. Zbrodniarz i zbrodnia s. 83–96; Lesisz Ewelina: Kurorty galicyjskie końca XIX w. Higiena a postęp – o wyznacznikach nowoczesności s. 97–113; Osiński Dawid Maria: W stronę Chorwacji s. 131–176; Samsel Karol: Austria Cypriana Norwida s. 177–206; Magnone Lena: Tożsamość prowincjonalna. Galicyjski modernizm Aleksandra Fredry w świetle „idei galicyjskości” Larry’ego Wolffa s. 207–229; Samsel Karol: Cyprian Norwid i Żydzi s. 247–280; Paczoska Ewa: W Skierniewicach i Cegowie. Europejskie realia, nadzieje i sny lat 80. XIX w. s. 281–295; Sosnowska Danuta: W proteście przeciwko „letniej wierze”. Modernizm i Kościół w czeskich poszukiwaniach nowoczesnej formuły religijności s. 297–323; Niciński Konrad: „Lebensreform” i poszukiwania polskiego modernizmu s. 325–347; Lesisz Ewelina: Między kuracją a rozrywką. Ciało w przestrzeni zdrowisk galicyjskich s. 349–365; Magnone Lena: Dywan z Bukowiny. Drogi rozpowszechniania się freudyzmu w Europie Środkowej s. 367–388; Ilnatowicz Ewa: „Zagadki” [Józefa Ignacego] Kraszewskiego. Obrazy współczesne s. 391–405; Krześniak Anna: Wyjtki od reguły. Karykatury polityczne w warszawskiej prasie satyrycznej w drugiej połowie XIX w. s. 407–424.

5213. PROBLEMY literatury i kultury modernizmu w Europie Środkowo-Wschodniej (1867–1918). T. 2: Doświadczenia tekstu. Red. nauk. Ewa Paczoska, Izabela Poniatowska, Mateusz Chmurski. Warszawa 2017 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 270.

Z treści: Chmurski Mateusz: Słowo wstępne s. 7–14; Sadowska Katarzyna: Groteskowość jako cecha wczesnej nowoczesności i środek artystyczny w prozie lwowskiego modernizmu (do 1914 r.) s. 15–32; Tabor Joanna: Jurgis Savickis [1890–1952], czyli litewski wysoki modernizm s. 49–65; Dąbrowski Mieczysław: Literatura Wiednia anno 1900 s. 67–82; Poniatowska Izabela: Modernistyczne przemiany romansu w Europie Środkowej 1867–1918. Przykład polski s. 123–141; Kowalczyk Urszula: „Środek Europy”. Geograficzna rama historycznoliterackiej powieści Bronisława Chlebowskiego s. 143–185.

5214. PROBLEMY literatury i kultury modernizmu w Europie Środkowo-Wschodniej (1867–1918). T. 3: Wspólnota pytań, antologia. Red. nauk. Ewa Paczoska, Izabela Poniatowska, Mateusz Chmurski. Warszawa 2017 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 404.

Z treści: Morawska Konstancja: Z korespondencji księżnej Łowickiej. Oprac. Urszula Kowalczyk s. 41–53; Brandes Georg: Polska, Lwów, Rosja. Oprac. Ewa Paczoska s. 69–104; Čiurlionienė-Kymantaitė Sofija: Na Litwie: krytyczne spojrzenie na litewską inteligencję. Oprac. J. Tabor s. 185–202.

5215. REGIONALIZM w kulturze. Między słowem, muzyką i architekturą. Pod red. Małgorzaty Suświłło i Adama Grabowskiego. Olsztyn 2017 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 301, il., streszcz. ang., pol. (Humans, Art, Education; t. 3).

Z treści: Kilian Edyta: Między Poznaniem a Krakowem – o regionalizmie w poezji cybernetycznej [grupa Perfokarta] s. 57–69; Serafin Ewa: Literacki model „małej ojczyzny” w perspektywie feministycznej i genderowej – interpretacja „Prawy starowieku” Stanisława Vincenza s. 71–88; Grabowski Adam, Zaorska Magdalena: O warmińskiej poezji Marii Zientary-Malewskiej i o taśmie wizji wewnętrznych Konstantina Stanisławskiego w pracy nad wierszem s. 89–102; Siegień-Matyjewicz Alicja: Imię Boga kolorem wieczności pisane – treść i symbolika ikon będących formą świadomości religijnej oraz wytworem doświadczenia duchowego wielu pokoleń wyznawców prawosławia s. 103–124; Prusiński Tadeusz, Sokołowski Marek: „Mówiący gestem”. Edukacyjna, kulturowicza i terapeutyczna rola Pantomimy Olsztyńskiej s. 125–135; Schiller-Rydzewska Joanna: Henryka Hubertusa Jabłońskiego przedwojenne lata w Gdańsku, przyczynek do biografii kompozytora s. 137–158; Chwastek Agnieszka: Muzyka ludowa a polski jazz s. 159–169; Flach Aleksandra: „Najpełniej przyswajają się muzykę uprawiając ją” (Z. Kodaly). Utwory interaktywne polskich kompozytorów drugiej połowy XX wieku s. 171–183; Garbula Joanna Maria: Warmia, my dear... – the life and work of Feliks Nowowiejski s. 185–195; Stepniak Zbigniew: Między regionalizmem a uniwersalizmem w liryce wokalne Feliksa Nowowiejskiego. Inspiracje folklorem i poezją w pieśniach solowych kompozytora s. 197–210; Sokolowska Karolina: Aspekty regionalizmu w sztuce tańca współczesnego s. 211–234; Chrapowicka Aleksandra: Różne oblicza Łodzi w filmie animowanym s. 235–244; Prośniewski Błażej: Architektura (para)wernakularna. Jak i dlaczego „góralszczyzna” opanowała Polskę? s. 245–257; Kurkowska Agnieszka: Edukacja architektoniczna w kontekście regionalnego

wzornictwa kaszubskiego s. 259–272; Biały Łukasz: Regionalizm wielokulturowy na przykładzie Łodzi s. 273–283; Stano Bernadeta: Artystyczne projekty partycypacyjne i animacyjne w przestrzeni postindustrialnej. Instytut Sztuki Wyspa w Gdańsku s. 285–301.

5216. ROBOTNIK. Performanse pamięci. Pod red. Agaty Adamieckiej-Sitek, Doroty Sajewskiej, Doroty Sosnowskiej. Warszawa 2017 Inst. Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego; Inst. Wydawniczy Książka i Prasa 8° ss. 436, nbł. 4, il. (Le Monde Diplomatique / Artystyka).

XIX–XX w.

5217. SEREDOCHA Izabela: Rola Elbląskiego Towarzystwa Kulturalnego w życiu społecznym miasta. W pięćdziesiąt rocznicę powstania ETK. *Acta Elbingensia*. T. 32: 2017 nr 1: Prawo, Administracja, Bezpieczeństwo publiczne. Z. 12 s. 55–78, streszcz. ang.

Lata 1966–2016.

5218. SOKOŁOWSKA Małgorzata: Twórczynie gdyńskiej kultury przedwojennej. *Rocznik Gdyński*. Nr 28: 2016 s. 139–150.

5219. STASZCZAK Bożena: Zmiany w modzie kobiecej od XVIII do XX wieku na przykładzie wizerunków pań Tarnowskich w zbiorach Muzeum Historycznego Miasta Tarnobrzega. *Dzikoviana*. T. 3: 2017 s. 29–50.

5220. STUDIA o kulturze cerkiewnej w dawnej Rzeczypospolitej. Red. Agnieszka Groniek, Alicja Z. Nowak. Kraków 2016 „Scriptum” Tomasz Sekunda 8° ss. 239, tabl. 16, il., mapy.

Z treści: Groniek Agnieszka: Treści przedstawień „Króla Chwały” w zachodnioruskiej sztuce cerkiewnej XV–XVI wieku s. 9–26; Siroid Daria: Davn’okiiv’s’ki opovidanná u „Zamojs’komu” rukopisi poč. XVI st. (z fondiv naukovoi biblioteki L’vivs’kogo nacional’noho universitetu imeni Ivana Franka, šifr 203.III) s. 27–42; Tomalska Joanna: Ikonostas supraski: problem atrybucji s. 43–58; Czuba Halina: Pokrajni zapisi na storinkah rukopisnih učitel’nih Evangelij XVI–XVII st. s. 59–80; Warzecha Anna: „Epitachelion” z fundacji hospodara Jeremiego Mohyla w skarbcu klasztoru Franciszkanów w Krakowie s. 101–112; Onichimowska Dagmara, Groniek Agnieszka: Ikona „Matki Boskiej Hodegetrii” z pierwszej połowy XVII wieku w zbiorach Muzeum Narodowego we Wrocławiu s. 113–122; Sulikowska Aleksandra: Spory o obrazy w dawnej Rzeczypospolitej s. 123–145; Korzo Margarita A.: Przyczynek do badań nad wpływami katolickimi na teologię prawosławną w XVII wieku s. 149–160; Nowak Alicja Z.: Przygotowanie kapłana do liturgii w świetle nauk dla kapłanów s. 161–191; Mojżyn Norbert: Problemy malarstwa rosyjskiego w drugiej połowie XVII wieku na podstawie „Dysputy o czei ikon świętych” Symeona Polockiego s. 193–210; Sygowski Paweł: Jak książd Panasiński „nieprzyzwoite” ikony chował, „gluzować” kazal i gorzałki używał, czyli o porządkach w cerkwiach dekanatu tomaszowskiego unickiej diecezji chełmskiej w 1811 roku s. 223–239.

5221. SZYSZKA Bogdan: Zamość. Europejskie Miasto Kultury. Zamość 2017 Bogdan Szyszka; Greenart Jacek Kardasz 8° ss. 100, il.

Lata 1580–2017.

5222. W KRĘGU dwóch kultur. Społeczeństwo polskich ziem zachodnich w XIX i XX stuleciu. Pod red. Szczepana Wierchosławskiego, Anety Niewęglowskiej, Tomasza Krzemńskiego. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 296, il.

Treść: Olstowski Przemysław: O potrzebach badań nad procesami modernizacji społecznej na ziemiach Polski zachodniej w XIX i początkach XX wieku s. 11–22; Wierchosławski Szczepan: Wielkopolanin w bluzie robotnika w Prusach, niepodległej II RP i PRL. Jakub Wojciechowski (1884–1958) s. 23–42; Łukasiewicz Dariusz: Epoka „ciepłego łóżka”. Dom i mieszkanie w Prusach i pod pruskim zaborem w XIX wieku s. 43–76; Niewęglowska Aneta: Kondycja zdrowotna mieszkańców miast prowincji Prusy Zachodnie na przełomie XIX i XX wieku s. 77–97; Dargacz Janusz: Polskie pensjonaty w Sopocie do 1939 r. s. 99–118; Grysińska-Jarmuła Katarzyna: XIX-wieczna Bydgoszcz i jej mieszkańcy jako organizatorzy wystaw przemysłowych s. 119–140; Kizik Edmund: Bieda i kaszubska sztuka ludowa. Początki działalności Izydora i Teodora Gulgowskich (do 1914 r.) s. 141–158; Romanow Andrzej: Środowisko dziennikarzy i współpracowników prasy polskiej w Gdańsku w latach 1891–1918 s. 159–173; Kłaput-Wiśniewska Aleksandra: Asymilacja wzorców kulturowych w działalności stowarzyszeń muzycznych w Bydgoszczy na przełomie XIX i XX wieku s. 175–192; Szudarek Agnieszka: Stowarzyszenia niemieckiego mieszczańskiego ruchu kobiecego w miastach zaboru pruskiego na początku XX wieku s. 193–218; Krzemński Tomasz: Codzienne relacje Polaków i Niemców na Pomorzu w okresie wojny światowej 1914–1918 s. 219–233; Stażewski Marek: Regulacja kwestii obywatelstwa mieszkańców byłego zaboru pruskiego i jej wpływ na sytuację ludności niemieckiej s. 235–258; Łaskiewicz Tomasz: Między wyborem a wpływem środowiska. Relacje polsko-niemieckie na Kujawach zachodnich w I połowie XX wieku s. 259–270; Bykowska Sylwia: Między nacjonalizmem a komunizmem. Obchody 950-lecia Gdańska z 1947 roku s. 271–296.

5223. WIELKA wędrowka – wielki postój. Wizerunki Romów w literaturze, historii, sztuce. Pod red. Grażyny Pawlak i Anny Sobieskiej. Warszawa 2017 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 236, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji naukowej, Warszawa, 2016 r.

Treść: Pawlak Grażyna, Sobieska Anna: Od redaktorów s. 7–8; Oklińska Katarzyna: Wokół eseju Zygmunta Baumana „O Cyganach i demokracji” s. 9–18; Pawlak Grażyna: Obraz Cygana w polskim czasopiśmiennictwie XIX i początku XX wieku s. 19–49; Kucharska Małgorzata: Obecność tematyki cygańskiej na łamach „Płomyka” (1917–1939) s. 51–84; Rudkowska Magdalena: Uśpiony język. Szkic o „Chacie za wsią” Józefa Ignacego Kraszewskiego s. 85–95; Piotrowska Anna G.: Opera „Manru” a literackie pierwowzory: Cyganie zmitologizowani, odbrązowieni czy urealnieni? s. 97–114; Chodakowska Ewelina: Papyrusy raj utracony s. 115–125; Szoska Maria: Zatrzymani w kadrze... Filmowa Papyruska s. 127–144; Zielińska Aleksandra: Cyganie w kinie radzieckim i rosyjskim s. 145–178; Weychert Waluszko Monika: Czego nie widać na zdjęciu? Fotografia etnograficzna i obozowa w perspektywie romskiej sztuki współczesnej s. 179–204; Koper Tomasz: Bergitka Roma – między tolerancją a pogardą s. 205–223.

5224. WIĘCEK Marek: Początki radia w Krakowie. *Krzysztofory*. [T.] 34: 2016 s. 143–152, streszcz. ang.

Od I wojny światowej do 1927 r.

5225. **WOJNA jako źródło inspiracji w kulturze i sztuce. Literatura, propaganda, tożsamość.** Praca zbior. pod red. Łukasza Jureńczyka, Joanny Szczutkowskiej, Wojciecha Trempały, Pauliny Wenderlich. Bydgoszcz 2017 Wydaw. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 235, streszcz. ang.

Z treści: Gryksa Edyta: Obrazy wojny w „Epitome de Tito Livio” Lucjusza Anneusza Florusa s. 15–23; Matusiak Patrycja: Kartagińskie krajobrazy bitewne w literaturze i komiksie s. 25–35; Niewiarowska Joanna: Zwierciadło i palimpsest. O potrzebie wyjaśniania kulturowych przyczyn wybuchu I wojny światowej na dwóch przykładach (Barbara W. Tuchman i Czesław Miłosz) s. 37–54; Trubicka Hanna: W cieniu romantyzmu. Dwa obrazy wojny w polskiej literaturze lat 1914–1939 s. 55–72; Żukowska Justyna: Wojny religijne w ujęciu Jana Poszackowskiego [1684–1757] s. 103–122; Szyć Sylwia: Propagandowy obraz wojny koreańskiej w wybranych polskich utworach literackich realizmu socjalistycznego – zarys problematyki s. 207–221.

5226. **WORZAŁA Elwira: 80 lat Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Francuskiej w Gdyni.** *Rocznik Gdynski*. Nr 29: 2017 s. 225–235.

5227. **WPLYWY kulturowe na dzieje ziemi śląskiej. II Śląskie Forum Historyczne [!], 14–15 października 2016 roku w Nysie.** Pod red. Henryka Kałuży. Górna Grupa 2017 Wydaw. Księży Werbistów 8° ss. 214, il., streszcz. ang.

Z treści: Larisch Jan: Česko-moravské vlivy na život ve Slezsku s. 13–20; Kozołub Ludwik: Kulturowe powiązania Śląska z Polską s. 21–54; Worbs Marcin: Kulturowe związki Śląska z Niemcami. Wybrane przykłady s. 55–82; Kałuża Henryk: Jedno- czy wielokulturowość społeczności śląskiej? Perspektywy s. 83–109; Pawelczyk Adelajda: Norbertanie a rozwój gospodarczy regionu Księstwa Opolsko-Raciborskiego s. 113–143; Derlik Artur: Baborowski kogiel-mogiel kulturowy s. 144–156; Stojer Bruno: „Weleby Pane, myż už to mieli” s. 157–160; Kościelna Julia, Kościelny Józef: Rodzina von Zigler und Klipphausen, linia śląska s. 161–165; Cebula Gabriela (Margarita): Elżbietańskie świadectwo wiary w 1945 roku s. 166–173; Kałuża Henryk: Działania antykulturowe na Śląsku w ostatnich stuleciach s. 195–203.

Materiały z I Forum ukazały się w 2016 r.

5228. **WROCLOVE. Fenomen kultury europejskiej.** Pod red. Marka Hałuba. Wrocław 2017 Via Nova 4° ss. 287, il.

Treść: Zespół redakcyjny: Wprowadzenie s. 7–11; Czarna Mirosława: Siedemnastowieczny Wrocław jako metropolitalne centrum kultury: edukacja, literatura, komunikacja s. 13–18; Szewczyk Grażyna Barbara: Wrocław – miasto spotkań kultur i konfesji w opisie siedemnastowiecznego kronikarza Jakoba Schickfussa s. 19–22; Szafarz Jolanta: Daniel Casper von Lohenstein – wrocławski dyplomata i poeta s. 23–26; Jabłecki Tomasz: Tradycja humanistyczna i multimedialna różnorodność na scenach wrocławskiego protestanckiego teatru szkolnego w XVII wieku s. 27–31; Mróz-Jabłecka Kalina: Panny, żony i wdowy z elity miejskiej Wrocławia – o kobiecych świątach codzienności w protestanckich kazaniach pogrzebowych z XVII i XVIII wieku s. 32–37; Gajdis Anna: Życie w karczmach wrocławskich wierszem pisane – „Bresslauerischer Schlen-drian” Johanna Christiana Senftlebens s. 38–43; Bonter Urszula: Pornografia i wielkomięskość. Wrocław jako metropolia pożądania w XVIII stuleciu s. 44–47; Pacholski Jan: Pruski Wrocław

– obraz miasta w oświeceniowych relacjach z podróży po Śląsku s. 48–54; Bieniasz Łukasz: Spór o teatr wrocławski na przełomie XVIII i XIX wieku s. 55–61; Żarska Natalia: „Wrocław w ogóle jest odrażającą wylęgarnią wron” – stolica Śląska oczami Johanna Gustava Gottlieba Büsschinga s. 62–67; Czarkowska Agata: Powiązania życia literackiego Wrocławia i Berlina na przykładzie Wrocławskiego Towarzystwa Artystów s. 68–74; Puchalski Lucjan: Relacje kulturowe Wrocławia z Wiedniem w XIX wieku s. 75–81; Glibak Beata: Krytyka literacka w czasopiśmie wrocławskich w XIX wieku s. 82–88; Dziemiątko Leszek: Działalność i profil wydawniczy wrocławskiej oficyny Eduarda Trendta (1845–1903) s. 89–95; Kunicki Wojciech: Powstawanie metropolitalności Wrocławia na peryferiach – Sobótka a wielkomięskość metropolii (1860–1918) s. 96–100; Nadkiermiczna-Stasiak Aleksandra: Życie teatralne Wrocławia przełomu XIX i XX wieku świadectwem europejskich aspiracji miasta s. 101–107; Kuc Marta: Początki zmagania kobiet o dostęp do kształcenia akademickiego. Pierwsze kobiety na Uniwersytecie Wrocławskim s. 108–114; Weger Tobias: Koncepcja plemienia śląskiego w środowiskach Uniwersytetu Wrocławskiego w okresie międzywojennym s. 115–120; Żarski Krzysztof: Wrocławskie wydawnictwa żydowsko-niemieckie w pierwszej połowie XX wieku na przykładzie oficyny M. & H. Marcus s. 121–126; Małyżek Tomasz: Rudolf Steiner we Wrocławiu albo o duchach, krowach i „Ifigenii w Taurydzie”. Dwanaście dni antropozofii we Wrocławiu i w Kobierzycach w 1924 roku s. 127–134; Białek Edward: Wrocław i Dolny Śląsk w powieści Zofii Kossak-Szczuckiej „Legnickie pole” i jej niemieckim przekładzie s. 135–141; Kowal Grzegorz: Gerhart Hauptmann we Wrocławiu, Wrocław u Gerharta Hauptmanna – analiza na podstawie autobiografii „Przygoda mojej młodości” s. 142–148; Miodek Marcin: Wrocław w życiu i twórczości Gerharta Pohla [1902–1966] – wybrane aspekty s. 149–155; Kuczyński Krzysztof A[ntoni]: Tropami skarbów Trzeciej Rzeszy na Śląsku – tajemnice skrytek Günthera Grundmanna [1892–1976] s. 156–162; Wilga Grzegorz: Obraz Odry we Wrocławiu w okresie Polski Ludowej s. 163–169; Browamy Wojciech: Miasto jako zadanie i doświadczenie. Obraz Wrocławia w polskiej prozie lat 1945–2015 s. 170–175; Rabizo-Birek Magdalena: „Berent Wrocławia?” Uwagi o powieści Bogdana Loebla „Katarakta” s. 176–184; Moros-Pałys Zofia: Niemiecki Breslau w kryminałach Marka Krajewskiego [ur. 1966] s. 185–191; Wolting Monika: O Wzgórzach Trzebnickich i ulicach Wrocławia we współczesnej powieści niemieckojęzycznej s. 192–198; Mańczyk-Krygiel Monika: „Zawsze pragnęła być uczoną między uczonymi, jedną z wielu, którzy dokładają swoją cegiełkę do całości” – Clara Immerwahr-Haber [1870–1915] w powieści Sabine Friedrich „Immerwahr” s. 199–206; Rzeszotnik Jacek: Wrocław forever s. 207–213; Bąkiewicz Marta J.: Obraz Wrocławia w powieści „Schubbrücke” Wolfa Kampmanna s. 214–218; Jarosz-Sienkiewicz Ewa: W kalejdoskopie perspektyw – Wrocław w zwierciadle wybranych niemieckojęzycznych powieści i opisów podróży s. 219–226; Wojtala Adam: Niemieckie katolickie korporacje studenckie Wrocławia wczoraj i dziś s. 227–233; Biskup Rafał: Klasyk weimarski w parku Szczytnickim. Krótka historia pewnego pomnika s. 234–239; Luft Maria: Film „Jesteśmy Żydami z Breslau. Ocalała młodzież i jej losy po roku 1933” s. 240–245; Cirko Lesław: Wrocław – szkice do portretu miasta s. 246–249; Tworek Artur: Współczesny krajobraz językowy Wrocławia s. 250–257; Witt Monika: Wrocławskie biografie językowe i układanki – dydaktyka konstruktywistyczna w projektach regionalnych s. 258–263; Trepte Hans-Christian: Po tamtej stronie Odry. Osobiste zbliżenia s. 264–270; Hałub Marek, Weger Tobias: Kolaż: panorama Wrocławia – eksploracje i obserwacje na przełomie wieków s. 271–279.

5229. **WSCHODNIE i zachodnie szlaki migracji Polaków. Ślady działalności kulturalnej.** Pod red. Piotra Kraszewskiego, Magdaleny Lachowicz i Tomasza Nakonecznego. Poznań 2017

Inst. Wsch. UAM 8° ss. 316, nlb. 1, streszcz. ang. (Poznańskie Studia Wschodoznawcze; nr 11).

Treść: Polasik-Wrzosek Karolina: Kilka słów o szlakach polskich wychodźców s. 7–12; Willaume Małgorzata J.: Szlaki polskich emigrantów w Środkowo-Wschodniej Europie (XVIII–XX w.) s. 13–24; Roman Wanda K.: Spuścizny archiwalne Polaków przechowywane poza krajem i ich zawartość s. 25–42; Kuzicki Jerzy: Duchowni – uczestnicy powstania listopadowego w tzw. wielkich zakładach (dépôts) we Francji w latach 1831–1833 s. 43–54; Pugacewicz Iwona H.: Postawy społeczno-narodowe drugiego pokolenia Wielkiej Emigracji w świetle powstania i działalności Stowarzyszenia Byłych Uczniów Szkoły Polskiej i jego biuletynu s. 55–67; Maksymowicz Anitta: „Mała Polska” na Antypodach – wizja niespełniona? Pierwsi polscy osadnicy w Australii i ich dziedzictwo współcześnie s. 69–82; Magowska Anita: Obszar nauk medycznych na kolonia polska w Petersburgu w latach 1864–1918 s. 83–96; Antoniczyk Wiktor: Środowisko muzyczno-artystyczne w organizacjach Polonii petersburskiej (1884–1917) s. 97–111; Sula Dorota: Aktywność polityczna Polaków w Rosji w latach 1905–1918 s. 113–129; Repeczyński Piotr Paweł: Marian Dzdiechowski [1861–1938] jako ambasador polsko-rosyjskich stosunków kulturowych s. 131–140; Chudzińska-Parkosadze Anna: Polski ślad w historii malarstwa gruzińskiego s. 141–158; Maziarz Antoni: Środowisko polskich uchodźców w Pradze okresu Wielkiej Wojny (1914–1918) s. 159–179; Czechowski Janusz: Emigracja polska w Danii w okresie międzywojennym s. 181–192; Lis Tomasz Jacek: Działalność kulturowa Polonii bośniackiej w międzywojniu w II Rzeczpospolitej s. 193–210; Matelski Dariusz: Działalność narodowa harcerstwa polskiego w Niemczech (grudzień 1911 – styczeń 1933) s. 211–237; Włoch Ewa: Od bohaterstwa do prozy życia. Edukacyjne ścieżki żołnierzy 2. Korpusu Polskiego we Włoszech w czasie wojny i w latach powojennych s. 239–251; Klonecznyński Arnold: Polska emigracja w Szwecji w okresie stanu wojennego wobec starej i nowej Ojczyzny s. 253–271; Głębocki Zdzisław: Cud przy ulicy Hoosac. Obrona polskich parafii rzymskokatolickich w diecezji Springfield, Massachusetts, USA s. 273–283; Igliewicz Henryka: Powstanie i działalność Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy s. 285–297; Gońda Marcin: Już Polacy czy jeszcze obcy? Sposoby negocjowania odmiennych wzorów polskości migrantów powrotnych ze Wschodu (zarys problemu) s. 299–316.

5230. WYBRANE zagadnienia z zakresu filozofii, kultury i literatury. Red. Beata A. Nowak, Kamil Maciąg. Lublin 2017 Tygiel 8° ss. 154, il., streszcz. ang.

XVIII–XXI w.

h) Zagadnienia historii mentalności

Zob. poz. 6460, 7402, 7947, 8758, 9334.

5231. BARTMIŃSKI Jerzy, Maksymiuk-Pacek Beata, Michalec Anna: Opowieści krasiczyńskie. Historie osobiste i lokalne z Krasicyzna i okolic we współczesnych przekazach ustnych. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 2 s. 177–226, streszcz. ang.

5232. CHODUBSKI Andrzej: Wartości patriotyzmu lokalnego gdynian. *Zeszyty Gdynskie*. Nr 12: 2017 s. 15–24, streszcz. ang.

XIX–XX w.

5233. CHRISTIAN Michał: Witraż. W poszukiwaniu tożsamości. O dzieciach i sierotach wojennych. Kraków 2017 Universitas 8° ss. 312, il., mapy.

Od 1939 r.

5234. DAWNE Kresy Południowo-Wschodnie w optyce historycznej i współczesnej. Pod red. Witolda Listowskiego. *Kędzierzyn-Koźle 2017 Stow. Kresowian Kędzierzyn-Koźle 8° ss. 238, nlb. 1, il., mapa. (Ludobójstwo OUN-UPA na Kresach Południowo-Wschodnich; t. 9).*

Treść: Kulińska Lucyna: Czy Polacy powinni czuć się winni z powodu zrealizowania „Operacji Wisła”? (szkic) s. 7–12; Partacz Czesław: Operacja „Wisła” a polska racja stanu s. 13–22; Jankiewicz Leszek S.: Straty ludności polskiej w byłym województwie poleskim na skutek ludobójstwa popełnionego przez nacjonalistów ukraińskich w latach 1939–1947. Dane wstępne s. 23–31; Paź Bogusław: Wołyń ’43. Przebaczyć nieprzebaczone? s. 32–49; Zapolański Andrzej: Akcje odwetowe polskiego podziemia na ludność ukraińskiej w powiecie przemyskim na początku 1945 roku s. 50–85; Solak Szymon: Rola Ukraińców w niemieckich planach przesiedleńczych na terenie powiatów hrubieszowskiego, biłgorajskiego i zamojskiego, w latach 1941–1943, w świetle dokumentów SS i polskiego zbrojnego podziemia s. 86–104; Kuźniar Bogusław: Artykulacja prawdy jako nieodzowny wymóg polskiej polityki historycznej wobec Ukrainy i Ukraińców s. 105–115; Isakowicz-Zaleski Tadeusz: Sukcesy i problemy kresowian s. 116–128; Brożniak Artur: Operacja „Wisła” z punktu widzenia Polaka s. 129–133; Bąkała Krzysztof: Działalność organizacji ukraińskich na terenie województwa łwowskiego w XX-leciu międzywojennym w świetle sprawozdań Łwowskiego Urzędu Wojewódzkiego s. 134–154; Skalski Marcin: Ukraińskie lobby polityczne w Polsce. Geneza i przejawy działalności s. 155–185; Recenzje s. 193–221; Fotografie s. 223–238.

5235. DIALOG kultur pamięci w regionie ULB. Pod red. Alvydasa Nikžentaitisa i Michała Kopczyńskiego. Warszawa 2014.

Rec.: Kuczyńska-Zonik Aleksandra, *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 13: 2015 z. 2 s. 219–222.

5236. JESZKE Jaromir: Przemiany na pograniczu polsko-czeskim w latach 1938–1945 w lokalnej pamięci zbiorowej i świadomości społecznej mieszkańców Bielawy i Gór Sowich. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 8]: 2016 [dr.] 2017 s. 11–36.

5237. KOWALCZYK Ryszard: Cecha czasopisma regionalistycznego ze źródeł i tradycji wielkopolskiego czasopiśmiennictwa regionalistycznego XIX/XX wieku. Poznań 2017 *Silva Rerum 8° ss. 316, mapy. (Wielkopolskie Szkice Regionalistyczne; t. 7).*

5238. KOWALCZYK Ryszard: Regionalizm wielkopolski. Etos, idee, prasa, dobro publiczne, ludzie w świetle źródeł, literatury i poglądów XIX/XX wieku. Poznań 2016 *Silva Rerum 8° ss. 200. (Wielkopolskie Szkice Regionalistyczne; t. 4).*

Lata 1776–1989.

5239. KOWALCZYK Ryszard: Regionalizm wielkopolski. Idea, przejawy społeczno-organizacyjne, prekursorzy w świetle źródeł, literatury i poglądów XIX/XX wieku. Poznań 2016 *Silva Rerum* 8° ss. 271. (Wielkopolskie Szkice Regionalistyczne; t. 2).

Lata 1783–1949.

5240. KOWALCZYK Ryszard: Regionalizm wielkopolski. Przejawy społeczno-kulturalne, polityczne i gospodarcze, luminarze w świetle źródeł, literatury i poglądów XIX/XX wieku. Poznań 2016 *Silva Rerum* 8° ss. 115. (Wielkopolskie Szkice Regionalistyczne; t. 3).

Lata 1801–1914.

5241. KOWALCZYK Ryszard: Wielkopolska jako region historyczno-kulturowy w świetle źródeł, literatury i poglądów XIX/XX wieku. Poznań 2016 *Silva Rerum* 8° ss. 356, mapy. (Wielkopolskie Szkice Regionalistyczne; t. 1).

Lata 1161–2010.

5242. KOWALCZYK Ryszard: Wielkopolskie czasopisma regionalistyczne po II wojnie światowej w świetle źródeł, literatury i poglądów. Poznań 2017 *Silva Rerum* 8° ss. 256. (Wielkopolskie Szkice Regionalistyczne; t. 6).

5243. KOWALCZYK Ryszard: Wielkopolskie tradycje czasopiśmiennictwa regionalistycznego do 1939 roku w świetle źródeł, literatury i poglądów XIX/XX wieku. Poznań 2017 *Silva Rerum* 8° ss. 223. (Wielkopolskie Szkice Regionalistyczne; t. 5).

5244. KOWALIK Angelika: Oblicza inności a dialog polsko-ukraiński w perspektywie narracji reportażyowych o tragedii wołyńskiej w latach 1943–1944. *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 1 s. 103–124, streszcz. ang.

5245. KOWALSKA Ewa: Zbrodnia Katyńska i los deportowanych rodzin zamordowanych „duchownych ojców narodu” w świadomości społeczeństwa polskiego. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 5: 2015 s. 240–248, streszcz. ang.

5246. LESZCZYŃSKI Adam: No dno po prostu jest Polska. Dlaczego Polacy tak bardzo nie lubią swojego kraju i innych Polaków. Warszawa 2017 Grupa Wydawnicza Foksal 8° ss. 302, nlb. 2.

Lata 1870–2014.

5247. LISZKA Katarzyna: Etyka i pamięć o Zagładzie. Warszawa 2016.

Rec.: Mialik Aleksandra, *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 808–812.

5248. MADAJCZYK Piotr: „Tragedia Górnośląska” jako narzędzie tworzenia narodu śląskiego. *Studia Śląskie*. T. 77: 2015 s. 107–118.

5249. MATYJA Aleksandra: Polski stereotyp Hiszpana. Historia i stan obecny. *Media – Kultura – Komunikacja Społeczna*. [Nr] 11: 2015 [z.] 4 s. 91–104, streszcz. ang.

Od XVI w.

5250. MAZUR Zbigniew: The myth of the American Revolution and the heroic representations of Tadeusz Kościuszko in the American press of the Early Republic. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 15: 2017 s. 53–69, streszcz. pol.

Lata 1776–1820.

5251. POCZUCIE narodowe, poczucie patriotyczne. Red. i wstęp Dariusz Rott. Łomża 2017 Społ. Stow. Prasoznawcze „Stopka” im. Stanisława Zagórskiego 8° ss. 430, nlb. 2, il. (Seria Glogerowska).

Treść: Kossakowska Natalia: Od wydawcy s. 9; Rott Dariusz: Wstęp s. 11; Boryszewski Paweł: Wieloznaczność pojęcia patriotyzm w świetle wybranych badań sondazowych s. 15–27; Bartoś Tadeusz: Ojczyznizm – przekleństwo nowożytności s. 29–39; Sawicka-Jurek Jolanta: Księżna Izabela Czartoryska w służbie dla ojczyzny s. 41–57; Orłowski Leszek: Wyboista droga do wspólnoty s. 59–79; Zarebska Małgorzata: Przemoc w sobie upiora... – „Legenda Młodej Polski” Stanisława Brzozowskiego, czyli patriotyzm przewrotny s. 81–103; Mikolejko Anna: Polska – duchem narodów. O paidei Bractwa Odrodzenia Narodowego s. 105–119; Szymański Tomasz: Dmowski contra Piłsudski, czyli dwa modele patriotyzmu s. 121–139; Jakubiak Marek: Korporacje akademickie w Drugiej Rzeczypospolitej jako organizacje krzewiące wartości patriotyczne i narodowe s. 141–155; Wizimirska Barbara: Parady Niepodległości jako sposób przeżywania patriotyzmu. Casus Falencia s. 157–167; Nikitowicz Jerzy: Piętra patriotyzmu w kontekście kreowania kultury pamięci dziedzictwa przeszłości s. 171–195; Rott Dariusz: Wizerunek powstania warszawskiego we współczesnej kulturze masowej s. 197–207; Kobielska Maria: Polska właśnie? Artystyczno-humanistyczne laboratorium polskości s. 209–223; Bodzioch-Bryła Bogusława: Kraj na literę P. Rozmyślenia o Polsce w najnowszej poezji drukowanej i algorytmicznej s. 225–249; Radwan Marcin: „Misterium dignitatis”. Na marginesie dyskursu wokół „Chrześcijańskiego kształtu patriotyzmu” s. 251–261; Nowicki Maciej: Patriotyzm – śmierć czy podatki? s. 263–272; Skubisz Jolanta: Wokół idei współczesnego patriotyzmu w środowisku gimnazjalnym s. 275–291; Pastusiak Longin Hieronim: Patriotyzm w warunkach XXI wieku s. 293–301; Malinowski Ludwik: Od poczucia narodowego do patriotyzmu s. 303–315; Trzęsicki Kazimierz: Etos pracy dla ojczyzny s. 317–325; Pessel Włodzimierz Karol: Antropologia zażenowana. Patriotyzm i dwa plemiona s. 327–341; Pospiszyl Kazimierz: Rodzina polska. Kilka refleksji psychohistorycznych s. 345–399; Krzeszewska Paulina: Recytacja w procesie kształtowania uczuć patriotycznych u dzieci s. 361–367; Sopuch Kazimierz: Patriotyzm w stanie wojennym. Fragmenty „Dziennika pokładowego”. Lata osiemdziesiąte s. 369–387; Dobroński Adam Czesław: Nowe oblicza polskości poza granicami kraju s. 403–414; Aneks: Laureaci Konkursu Zygmunta Glogera [w l. 1983–2017] s. 417–431.

5252. POLSKO-NIEMIECKIE miejsca pamięci. Toż. T. 4: Refleksje metodologiczne. Red. Robert Traba, Hans Henning Hahn; współpr.

Maciej Górny, Kornelia Kończal. Warszawa 2013.

Rec.: Seklecka Natalia, *Historia i Polityka*. Nr 12: 2014 s. 113–116.

5253. PRZESZŁOŚĆ i tożsamość Mazowsza w świetle badań naukowych i działalności społecznej. Studia i materiały. Pod red. Radosława Lolo i Krzysztofa Łukawskiego. Pułtusk 2017 Akad. Humanist. im. A. Gieysztor; Akademię Tow. Edukacyjno-Nauk. „Atena” 8° ss. 300, il. Akademię Tow. Edukacyjno-Nauk. Atena, Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor.

Treść: Samsonowicz Henryk: Stan i perspektywy badań nad Mazowszem s. 13–18; Salina Anna: Słownik historyczno-geograficzny Mazowsza w średniowieczu. Znaki szczególne s. 19–27; Lolo Radosław: Szlachta mazowiecka – mit w świetle historiografii s. 29–44; Szczepański Janusz: Mazowsze w XIX i XX wieku (do 1939 roku) – stan badań i perspektywy badawcze s. 45–59; Grzybowski Michał Marian: Kościół w dziejach Mazowsza. Stan badań i postulaty badawcze s. 61–68; Turkowski Romuald: Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztor w Pułtusku jako ośrodek badań nad ruchem ludowym (1994–2014) s. 69–79; Grabowski Janusz: Zasoby Archiwum Głównego Akt Dawnych jako źródło do dziejów Mazowsza s. 81–95; Kołodziej Edward: Źródła dotyczące życia gospodarczego Mazowsza w latach 1945–1989 przechowane w Archiwum Akt Dawnych s. 97–106; Dymek Benon: Regionalizm mazowiecki – tradycje, stan i kierunki rozwoju s. 109–136; Saramonowicz Jacek, Stasiak Piotr A.: Edukacja regionalna a badania historyczne oraz promocja kultury i tradycji lokalnych w działalności Kutnowskiego Towarzystwa Historycznego s. 137–158; Frankowska Małgorzata [i in.]: Projekt „Milanowianki”, czyli o tym, jak kobiety z Milanówka odzyskują swoje dziedzictwo s. 159–181; Lolo Radosław: Z działalności Pułtuskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego s. 183–187; Zubek Waldemar: Raszynska grobla – dwieście lat później s. 189–196; Mickiewicz Adam Michał: Stowarzyszenie Przyjaciół Wyszkowa, Puszczy Białej i Kamienieckiej – 20 lat pracy na rzecz naszej Małej Ojczyzny s. 197–206; Krześniak Leszek Marek: O Towarzystwie Miłośników Maciejowic s. 207–218; Kansy Andrzej: Towarzystwo Naukowe Plockie w działalności na rzecz ochrony i utrwalania dziedzictwa kulturowego Mazowsza s. 219–229; Kołodziejczyk Krzysztof: Towarzystwo Przyjaciół Legionowa – jubileusz 35-lecia s. 231–234; Michalec Beata: Przeszłość dla przyszłości – Towarzystwo Przyjaciół Warszawy s. 235–264;

Rutkowski Sławomir: Krasnosielckie Zeszyty Historyczne s. 265–272; Kaszubowski Piotr: Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Przasnyskiej i jego działalność w ostatnich latach s. 273–279.

5254. PUDŁOCKI Tomasz: The experience of mobility outside Galicia before and after World War I – War refugees example. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 1 s. 107–125, streszcz. ang.

5255. RUMAK Aneta: Lokalna świadomość historyczna młodzieży ziemi sokołowskiej. Opracowanie wyników badań ankietowych. *Rocznik Sokołowski*. Nr 13: 2016 s. 97–176.

Dot. badań z 2016 r.

5256. ŚLADY Holokaustu w imaginarium kultury polskiej. Red. Justyna Kowalska-Leder, Paweł Dobrosielski, Iwona Kurz, Małgorzata Szpakowska. Warszawa 2017 Wydaw. Krytyki Polit.; Inst. Kultury Pol. 8° ss. 574, nlb. 1, il.

Treść: Kowalska-Leder Justyna: Wstęp s. 7–12; Pajęczkowska Agnieszka: Brama s. 23–55; Kurz Iwona: Buty s. 57–80; Borowicz Jan: Chleb s. 81–102; Krakowska Joanna: Cmentarz s. 103–139; Kowalska-Leder Justyna, Woźnicka Joanna: Dziecko s. 141–172; Sobczak Kornelia: Gaz s. 173–196; Chałupnik Agata: Komin s. 197–218; Kaczmarek Olga: Las s. 219–244; Kowalska-Leder Justyna: Mur s. 245–274; Krakowska Joanna: Obóz s. 275–318; Pajęczkowska Agnieszka, Borowicz Jan: Papiery s. 319–340; Dobrosielski Paweł: Pierzyna s. 341–364; Dobrosielski Paweł: Stodoła s. 365–382; Kowalska-Leder Justyna: Szafa s. 383–412; Kurz Iwona: Wagon s. 413–445; Sulej Karolina: Włosy s. 447–472; Pajęczkowska Agnieszka: Zdjęcie s. 473–506; Dobrosielski Paweł, Sulej Karolina: Zwierzę s. 507–531; Bibliografia s. 532–555.

5257. TAMBOR Jolanta: Oberschlesien. Sprache und Identität. Hildesheim 2011.

Rec.: Walczak Bogdan, *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językoznawcza. T. 23(43): 2016 z. 1 s. 199–202.

5258. TRZESZCZYŃSKA Patrycja: Pamięć o nie-swojej przeszłości. Przypadek Bieszczadów. Kraków 2016.

Rec.: Knapczyk Sonia: Bieszczady na sprzedaż. *Historyka*. T. 47: 2017 s. 371–374.

4. BIOGRAFIE

a) Ogólne

Zob. poz. 3289, 3290, 4055, 4065, 4066, 4187, 4360, 4531, 4546, 4809, 5028, 5109, 5110, 7488, 8782.

5259. POLSKI słownik biograficzny. T. 51/3, [og. zb.] z. 210: Świerczewski Eugeniusz – Świącicki Wojciech. Red. nac. Andrzej Romanowski. Warszawa–Kraków 2017 IH PAN; PAU 4° s. 321–480. PAN, PAU.

Toż. T. 51/4, [og. zb.] z. 211: Świącicki Wojciech – Świrski Krik. Warszawa–Kraków 2017 s. 481–640.

Toż. T. 52/1, [og. zb.] z. 212: Świrski Łukasz – Tanner Bernard. Warszawa–Kraków 2017 s. 1–160.

5260. 100 LAT Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej (1915–2015). Nauczyciele. Praca zbiorowa. Pod red. nauk. Jadwigi Roguskiej i Stefana Wrony. Warszawa 2017 Oficyna Wydawnicza Politech. Warszawskiej 4° ss. 644, il.

5261. ALEKSANDER Tadeusz: Z przeszłości sądeckiej rodziny Aleksandrów. Nowy Sącz

2017 Prezydent M. Nowego Sącza 8° ss. 118, nlb. 2, il.

Lata 1751–1995.

5262. ANTOSZCZYK Bożenna: O rodzinie Siemiątkowskich. Cz. 2: Dwór w Wojsławicach i jego mieszkańcy na fotografii, w pamiętnikach i wspomnieniach rodzinnych. *Biuletyn Szadkowski*. T. 17: 2017 s. 29–53.

Cz. 1. *Tamże*. T. 16: 2016.

5263. ARCHIWUM Powstań Śląskich. Seria 1: Okres pierwszego powstania 1919 roku. T. 1. Aut. t. Edward Długajczyk, Paweł Parys. Katowice 2017 Muzeum Śląskie 8° ss. 1106. Muzeum Śląskie w Katowicach. Pracownia Historii Powstań Śląskich.

5264. BABIARZ Joanna: Encyklopedia polskich malarzy. Warszawa 2017 SBM 8° ss. 127, nlb. 1, il.

Lata 1721–2016.

5265. BAGIŃSKA Janina: Moja rodzina. Genealogia, wspomnienia, refleksje. Knyszyn 2017 Knyszyńskie Tow. Region. im. Zygmunta Augusta 8° ss. 157, nlb. 1, il. (Biblioteka „Gońca Knyszyńskiego”; nr 38).

Rodzina Bagińskich, XX–XXI w.

5266. BAJER Tomasz, Dybel Katarzyna: „Dobrze używałeś kapłaństwa mój bracie...”. Książka Stanisław [1907–1963] i Andrzej [1909–1977] Bajerowie. Świadcstwo życia, świadcstwo epoki. Przedm. Stanisław Dziwisz. Wyd. 2, poszerz. Jaworzno 2017 Muzeum M. Jaworzna 8° ss. 378, il.

Wyd. 1. Kraków 2011.

5267. BARTEL Hieronim: Nasi założyciele. Biogramy oraz wspomnienia o członkach komitetu założycielskiego Polskiego Towarzystwa Histochemików i Cytochemików. Gdańsk 2017 Pol. Tow. Histochemików i Cytochemików 8° ss. 55, il.

5268. BASTER Janusz: Refleksje nad rodzinnym albumem. Związki rodziny Naporów z Zagrody w Koninie z rodziną Władysława Orkana. *Almanach Nowotarski*. Nr 21: 2017 s. 279–296.

5269. BAZIAK Jolanta: Baziaki. Pokolenia. Bydgoszcz 2017 Tow. Inicjatyw Kult.; Inst. Wydawniczy „Świadcstwo” 8° ss. 321, nlb. 1, tabl. k. 1, il. (Biblioteka Bydgoskiego Oddziału Stowarzyszenia Pisarzy Polskich).

Rodzina, XVIII–XXI w.

5270. BEDYŃSKI Krystian: Byli pracownicy więziennictwa oraz inne osoby uhonorowane

Złotą Odznaką Służby Więziennej. Kalisz 2017 Centr. Ośr. Szkolenia Służby Więziennej 4° ss. nlb. 2, 86, il. Centr. Ośr. Szkolenia Służby Więziennej w Kaliszu.

Lata 1917–2017.

5271. BERBESZ Marian: Lublinieckie ślady Katynia. Oficerowie 74. Górnos Śląskiego pułku piechoty zamordowani na Wschodzie. Lubliniec–Kalety 2017 Piotr Kalinowski 8° ss. 149, il.

5272. BIELICKI Janusz: To oni pierwsi śpiewali „My, pierwsza brygada”. Dobrzyńscy bojownicy o naszą niepodległość. *Nasze Korzenie*. Nr 13: 2017 s. 35–39.

Ochotnicy z Dobrzyńna nad Wisłą, którzy wstąpili do Legionów Polskich przed 1918 r.

5273. [BILOUS Nataliã] Biłous Natalia: Urzędnicy mijscey Łucka w XV–XVII wieku. Spisy. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. Grado 8° ss. 111. (Spisy Urzędników Miejskich z Obszaru Dawnej Rzeczypospolitej, Śląska i Pomorza Zachodniego. T. 7: Ziemie Ruskie. Z. 3: Łuck).

5274. BIOGRAFIE zamknięte A.D. 2016. *Piosenka*. Nr 4: 2016 s. 507–509.

Janusz Muniak (ur. 1941); Marlena Zimna (ur. 1969); Maria Czubaszek (ur. 1939); Juliusz Loranc (ur. 1937); Tadeusz Górny (ur. 1941); Ryszard Ulicki (ur. 1943); Maria Alaszewicz (ur. ok. 1940); Zbigniew Rutkowski (ur. 1952); Leonard Cohen (ur. 1934).

5275. BIOGRAMY i albumy gniewkowskie. T. 3. Pod red. Edmunda Konieczki. Gniewkowo–[Inowrocław] 2017 [b.w.] 8° ss. 224, nlb. 9, il.

T. 1 pt.: Biogramy gniewkowskie. Gniewkowo 2011.

5276. BIOGRAMY osób ważnych dla regionu [niebyleckiego]. *Rocznik Niebylecki*. T. 4: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 427–429.

Monika Bryś, Emilia Chaczewska, Cecylia Kopeć, Zbigniew Pałys, Waclaw Rusinek.

5277. BOBROW Ryszard: Złotnicy i jubilezy prowincji Królestwa Polskiego. Warszawa 2017 Muzeum Nar. 8° ss. 182, nlb. 2, il.

Słownik biograficzny w l. 1801–1914.

Rec.: Myśliński Krzysztof, *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 9: 2017 s. 189–190.

5278. BOHATEROWIE drugiego planu w walce o niepodległość. Red. nauk. Adam Koseski, Tadeusz Skoczek, Jolanta Załączny. Warszawa–Pułtusk 2017 Muzeum Niepodległości; Oficyna Wydawnicza Aspra-JR; Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor 8° ss. 167, nlb. 1, il. Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor, Muzeum Niepodległości w Warszawie.

Treść: Szczepański Janusz: Wybitny działacz polonii amerykańskiej – Jan Franciszek Smulski [1867–1928] – w walce o niepodległość s. 13–33; Skrzypek Andrzej: Aleksander Lednicki

a sprawa polska w Rosji w 1917 roku s. 35–47; Stogowska Anna Maria: Bojownik o polskość doktor Aleksander Maciesza (1875–1945) s. 49–61; Kieźuń Anna: O działalności pisarskiej Artura Górskiego [1870–1959] u progu niepodległości (wokół książki „Ku czemu Polska szła”) s. 63–72; Klak-Ambrozkiewicz Marta: Helena z Matejków Unierzyńska – kontynuatorka tradycji niepodległościowych w rodzinie Matejków s. 73–86; Dobroński Adam Czesław: Środowisko inwalidów wojennych w walce o niepodległość i jej utrzymanie w II RP s. 89–103; Tomaszewska Wiesława: Niepodległość Polski w niepokalańskich kronikach jazłowieckich z pierwszych miesięcy Wielkiej Wojny s. 105–118; Dziewiecka Emilia: Legionistki, sanitariuszki, korespondentki wojenne. Polki w walkach o niepodległość w latach 1918–1920 s. 119–134; Feliks Anna: Kazimierza Chodźzińskiego [1861–1921] plakietki portretowe bohaterów drugiego planu s. 137–148; Załączny Jolanta: Pamięć o bohaterach drugiego planu zapisana w strofach wierszy s. 149–159.

5279. BOROWIAK Mariusz: Słownik biograficzny wielkopolskich emigrantów, podróżników i ludzi morza. Nekla 2014.

Rec.: Tymiański Jan: O ludziach morza z Wielkopolski. *Naukologia*. R. 51: 2016 s. 94–95.

5280. BOROWIK Aneta: Słownik architektów, inżynierów i budowniczych związanych z Katowicami w okresie międzywojennym. Wyd. 2. Katowice 2017 Wydaw. UŚ 8° ss. 215, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3578).

Dostępne także w wersji elektronicznej.
Wyd. 1. 2012.

5281. BORUTA Mirosław: Nazwisko jako fundament tożsamości poza Ojczyznę. Gruzińska gałąź Poniatowskich. Kraków 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 227, nlb. 2, il. Uniw. Pedagog. im. KEN w Krakowie. (Prace Monograficzne; nr 788).

XIX–XXI w.

5282. BROSZKOWSKA Izabela: Szlenkierowice. Warszawski ród. Warszawa 2016.

Rec.: Witkowska-Krych Agnieszka, *Kronika Warszawy*. 2017 nr 1 s. 138–140.

5283. BRZUSTOWICZ Grzegorz Jacek: Sędziowie i prokuratorzy. Skład komisji sądowych rozpatrujących zachodniopomorsko-brandenburski spór z przełomu XV/XVI w., dotyczący przynależności państwową Granowa na Ziemi Choszczeńskiej. *Nasza Przeszość*. T. 128: 2017 s. 87–98, streszcz. ang.

5284. BURMISTRZAK Stanisław: Ród Drya (Dryja) w polskiej historii. Wyd. 2, uzup. Bydgoszcz 2017 Dom Wydawniczy Margrafen 8° ss. 295, il.

Wyd. 1. 2016.

5285. BUSSE-TURCZYŃSKA Ewa: Kryształki pojednania. Kraków 2017 Ridero 8° ss. 247, il.

Historia rodziny Busse w l. 1704–2016.

5286. BYKIEWICZ Wojciech: Dróżnikówny. *Zeszyty Wojnickie*. R. 23: 2014 nr 1 s. 94–104.

Rozalia ze Stypków (1880–1951) i Onufry (1876–1951) Charówwie i ich potomstwo.

5287. BYKIEWICZ Wojciech: Opowiadanie koligackie. *Zeszyty Wojnickie*. R. 23: 2014 nr 2 s. 71–81.

Potomkowie Andrzeja i Marii Ostrowskich.

5288. BYKIEWICZ Wojciech: Opowiadanie ze starej fotografii. *Zeszyty Wojnickie*. R. 26: 2017 nr 1 s. 69–76.

Losy rodzin postaci z wojennej fotografii: Jadwigi Hoff, Marii Ślęzki z Solakiewiczów i Aliny Mrówki z Pachowiczów.

5289. BYKIEWICZ Wojciech: Opowieść kołodziejsko-kowska. *Zeszyty Wojnickie*. R. 26: 2017 nr 2 s. 25–38.

Walenty Niemczyk (zm. 1933) i Józef Grudzień vel Winkler (zm. 1945) oraz ich rodziny.

5290. BYKIEWICZ Wojciech: „Pro memoria”. Rzecz o Makowskich. *Zeszyty Wojnickie*. R. 23: 2014 nr 1 s. 85–93.

Janina z Kurkiewiczów i Władysław Makowscy oraz ich potomstwo.

5291. CHERNER Ewa: Słownik biograficzny duchownych ewangelicko-reformowanych. Jednota Litewska i Jednota Wileńska 1815–1939. Warszawa 2017 Semper 8° ss. 451, il.

5292. CHMARA-ŻACZKIEWICZ Barbara: Kleczyńscy – glosa do biografii w nawiązaniu do haseł w Encyklopedii Muzycznej PWM. *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 4 s. 156–159, streszcz. ang.

Jan Baptysta (1756–1828) i jego brat Franciszek, Kleczyńscy oraz ich potomkowie.

5293. CHOĆŁOWSKI Jerzy: Niezwykłe kobiety Drugiej Rzeczypospolitej. Warszawa 2017 Akurat 8° ss. 317, nlb. 3, il.

5294. CHUCHŁA Antoni: Wspomnienie o ks. Franciszku Murasie [1907–1966] i ks. Janie Obarze [1914–1986] – wieloletnich proboszczach parafii pw. Znalezienia Świętego Krzyża w Niebylcu, w 50. i 30. rocznicę ich śmierci. *Rocznik Niebylecki*. T. 4: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 433–439.

5295. CZECH-KOSIŃSKI Bartłomiej: Almanach rodu Kosińskich. Kraków 2017 Bibl. Czech-Kosińskich; Bartłomiej Czech-Kosiński 8° ss. 279, nlb. 1, il.

Lata 1880–1945.

5296. CZEŻOWSKA-DROSTEK Maria Anna: Złota księga dziejów szlachty polskiej.

Kraków–Jarosław 2017 Anatta 8° ss. 214, tabl. 9, il., mapy.

Rodzina Czeżowskich z Boratyna, XIV–XXI w.

5297. CZŁONKOWIE PAU zmarli od czerwca 2016 do czerwca 2017. *Rocznik Polskiej Akademii Umiejętności*. Rok 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 185–270.

5298. CZUMAJ Zenon: Podziemia kościoła poreformackiego w Węgrowie jako historyczna nekropolia pogranicza Mazowsza i Podlasia. *Rocznik Liwski*. T. 4: 2008/2009 [dr.:] 2010 s. 107–122.

Spis pochowanych, l. 1694–1827.

5299. CZYŻ Piotr A.: Od Augusta do Augusta. Zarys historii rodu Zamoyskich z Włodawy. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 31: 2017 s. 127–147.

August Zamoyski (1811–1889) i August Adam Zamoyski (1856–1917).

5300. DAJNOWICZ Małgorzata, Siedlecki Marcin, Wróbel Wiesław: Słownik biograficzny kobiet kultury. Białystok i województwo podlaskie. Cz. 1. Białystok 2017 Humanica Inst. Studiów Kobięcych 8° ss. 168, nlb. 1, il.

XVI–XXI w.

5301. DANIEL Jacek Krzysztof: Druga Wielka Emigracja 1945–1990. Słownik biograficzny. T. 1: [A–F]. Zamość 2011 Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa im. Szymona Szymonowicza; Officina Simonidis 8° ss. 663. (Monografie i Opracowania; nr 13).

Toż. T. 2: G–J. Zamość 2016 ss. 434 (Monografie i Opracowania; nr 28).

5302. DEPUTACI Trybunału Koronnego 1578–1794. Spis. Warszawa–Lublin 2017 Kancelaria Sejmu. Wydaw. Sejmowe; UMCS 8°.

Cz. 1: 1578–1620. Oprac. Henryk Gmiterek ss. 323, nlb. 1, il.
Cz. 2: 1621–1660. Oprac. Dariusz Kupisz ss. 330, nlb. 2, il.
Cz. 3: 1661–1700. Oprac. Leszek Andrzej Wierzbicki ss. 322, nlb. 1, il.

Cz. 4: 1701–1750. Oprac. Wiesław Bondyra ss. 409, nlb. 1, il.
Cz. 5: 1751–1794. Oprac. Jerzy Ternes ss. 359, nlb. 1, il.

5303. DĘBICKA Olga: Fotografie z tłem. Gdańszczanie po 1945 roku. Gdańsk 2017 Słowo/Obraz Terytoria 8° ss. 330, nlb. 3, il.

Wyd. 1. 2003.

5304. DOLEŻAŁ-KIJO Kinga: 330 lat dziejów rodziny Kijo. Pruszków 2017 Nakł. własny; Vipart 8° ss. 43, nlb. 2, il.

Lata 1688–2017.

5305. DUDA Daniel: Ludzie morza. Szkice biograficzne (przyczynek do dziejów polskiej

gospodarki morskiej). Cz. 3. Gdynia 2017 BP 8° ss. 92, il.

Toż. Cz. 4. Gdynia 2017 ss. 68, il.
Cz. 2. 2016.

5306. DZIEJE rodziny Grothów z Zelewa. Zebrali, opisali i licznymi zdjęciami z rodzinnych albumów zilustrowali Janusz Groth, Bogusław Szczygieł. Gdańsk 2017 Janusz Groth 8° ss. 352, il.

Lata 1735–2017.

5307. DZIEJE rodziny Ożogów z Nienadówki koło Rzeszowa i ich dzieci. Oprac. Mieczysław Andreasiak z Żor w 2016 r. Kraków 2017 Vandre 8° ss. 221, il.

Treść: Sąsiadek Henryk: Dzieje rodziny Ożogów i Sąsiadków s. 7–29; Szkic historyczny wsi Nienadówka koło Rzeszowa s. 31; Wspomnienie o Michale Ożogu ur. 11.09.1855 r. [zm. 1924] s. 35–56; Wspomnienie o Janie Ożogu ur. 6.10.1884 r. [zm. 1961] s. 57–72; Wspomnienie o Tomaszu Ożogu ur. 3.12.1886 r. [zm. 1939] s. 73–74; Wspomnienie o Zofii Ożóg-Bochenek ur. 30.01.1891 r. [zm. 1979] s. 75–86; Wspomnienie o Marii Ożóg-Sąsiadek ur. 23.02.1895 r. [zm. 1958] s. 87–157; Wspomnienie o Katarzynie Ożóg-Ziaja ur. 3.07.1897 r. [zm. 1980] s. 159–167; Wspomnienie o Stefanie Ożogu ur. 20.12.1899 r. [zm. 1958] s. 169–182; Wspomnienie o Stanisławie Ożóg ur. 8.05.1903 r. [zm. 1983] s. 183–189; Wspomnienie o Józefie Ożóg-Ziaja ur. 5.02.1905 r. [zm. 1976] s. 191–202; Drzewo genealogiczne rodziny Ożogów z Nienadówki s. 203–221.

5308. DZIKI Tomasz, Gołębiewski Grzegorz: Z badań nad listą poległych w obronie Wisły i Włocławka w sierpniu 1920 roku. *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 32: 2017 s. 71–92, streszcz. ang., niem.

5309. EMLING Shelley: Maria Skłodowska-Curie [1867–1934] i jej córki. Opowieść o naj-słynniejszej w dziejach rodzinie naukowców. Przel. Wojciech Góraś. Wyd. 2. Warszawa 2017 Warszawskie Wydaw. Liter. Muza 8° ss. 309, nlb. 3, tabl. 8, il.

Córki: Irene Joliot-Curie (1897–1956) i Eve Curie Labouisse (1904–2007).

Wyd. 1. 2013.

5310. FEDOROWICZ Andrzej, Fedorowicz Irena: Wybranki fortuny. Niezwykłe Polki, które podbiły świat. Warszawa 2017 Prószyński i S-ka – Prószyński Media 8° ss. 344, il.

XVIII–XXI w.

5311. FRAN CZAK Stanisław: Drogi i bezdroża. Saga rodzinna. Kraków 2017 Stow. Twórcze Artystyczno-Liter. 8° ss. 153, il.

Rodziny: Bochenków, Franczaków i Gizów w l. 1914–2008.

5312. GADOMSKI Witold: Gadomscy z Gadamia i okolicy. Zarys przeszłości rodu. Warszawa 2017 Nakł. aut. 8° ss. nlb. 4, 800, il.

XVI–XXI w.

5313. GAJDA Janusz: Polscy męczennicy za wiarę w okresie II wojny światowej. Kraków 2017 WAM 8° ss. 189, nlb. 1, il.

Zawiera zyciorysy męczenników z diecezji częstochowskiej i miasta Zawiercia.

5314. GAJDA Zdzisław: Monumenta Medica Cracoviensia. Kraków 2017 Tow. Miłośn. Hist. Medycyny; Księg. Akademicka 8° ss. 296, nlb. 3, il. (Wydawnictwa Krakowskiego Towarzystwa Miłośników Historii Medycyny; nr 4).

Pomniki i nagrobki lekarzy w Krakowie, XIX–XX w.

5315. GALAKTYKA Bristigera. *Zeszyty Literackie*. R. 35: 2017 nr 1 s. 60–63.

Tręś: Berger Karol; Michał Bristiger (1921–2016) s. 60–61; Carapeza Paolo Emilio: Sokrates naszych czasów s. 62–63.

Toż. *Tamże* nr 2 s. 43–48.

Tręś: Laskowski Aleksander: Cari amici s. 43–46; Bristiger Michał: List do przyjaciół [Piotra Kłoczowskiego i Aleksandra Laskowskiego, Warszawa 19 XI 2015] s. 47–48.

Toż. *Tamże* nr 3 s. 195–199.

Tręś: Mycielski Zygmunt: List do Michała Bristigera [Warszawa, 15/16 III 1954] s. 195–197; Bristiger Michał: Archiwum Zygmunta Mycielskiego s. 198–199.

Toż. *Tamże* nr 4.

Tręś: Bristiger Michał: Witold Lutostawski [1913–1994] s. 150–151.

5316. GANOBIS Henryk, Lysko Alojzy: Sagi gómośląskie znad Wisły i Przemszy. Bieruń–Łędziny 2017 Stow. Rozwoju Zawodowego Śląska i Małopolski 4° ss. 421, nlb. 4, il., mapy.

Pamiętniki i wspomnienia rodzinne z l. 1771–2017.

5317. GARBACZEWSKI Jerzy: Powstańcy Podlasia 1863. Siedlce 2017 [b.w.] 8° ss. 86, nlb. 3, il.

Spisy osobowe regionu siedleckiego.

5318. GAWKOWSKI Robert: Poczec rektorów Uniwersytetu Warszawskiego. Warszawa 2016.

Rec.: Bohun Tomasz, *Kronika Warszawy*. 2017 nr 1 s. 144–147.

5319. GETEK Ryszard: Prawdy i legendy o rodzie Getków i kuzynostwie. T. 2. Szczecin [2017] Zakł. Usług Poligraficznych i Wydawniczych Plewnia Jacek, Plewnia Maria 4° ss. 351, il.

T. 1. Szczecin 1995.

Lata 1858–2017.

5320. GLORIA victoribus. Powstańcy wielkopolscy powiązani z Ziemią Chodzieską. Praca zbiorowa. Pod red. Doroty Marciniak. Chodzież–Piła 2017 Tow. Miłośn. Ziemi Chodzieskiej; Wydaw. „Media” Edmund Wolski 8° ss. 534, nlb. 1, il.

Tręś: Kalendarium Powstania Wielkopolskiego s. 11–15; Kalendarium wydarzeń Powstania Wielkopolskiego na Ziemi Chodzieskiej s. 16–21; Uczestnicy Powstania Wielkopolskiego

[biogramy w układzie alfabetycznym] s. 23–431; Statystyka s. 432–436; Walki o Chodzież [relacje i wspomnienia] s. 437–485; Pierwsze rocznice s. 487–500; „Czwartacy” w Chodzieży s. 501–503; Zarys historii wojennej 58 Pułku Piechoty Wlkp s. 504–512; Sprawozdanie z działalności Związku Powstańców Wielkopolskich 1918/1919 s. 513–516; Wykaz nazwisk powstańców s. 517–532; Dodatki: Plan cmentarza parafialnego w Chodzieży z zaznaczonymi grobami powstańców; Mapa powiatu chodzieskiego z zaznaczonymi miejscami wydarzeń powstańczych 1919 r.

5321. GŁOWACKI Marek: S jak Śląsk. Superbohaterowie po Śląsku. Katowice 2017 Wydaw. UŚ 8° ss. 98, nlb. 2, il., streszcz. ang. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3662).

XVII–XXI w.

5322. GNAT-WIETESKA Zbigniew: Kobiety powiatu garwolińskiego w walce o niepodległość. Garwolin-Pruszków 2017 Ajaks 8° ss. 56, nlb. 3.

Lata 1916–1945.

5323. GOSTKOWSKA Bożena: Opowieści z rodzinnych albumów Łokuciewskich. Warszawa 2017 [b.w.] 4° ss. 371, tabl. 2, il.

W Wilnie i Łodzi w l. 1885–2017.

5324. GÓRAK Artur, Kozłowski Jan, Latawiec Krzysztof: Słownik biograficzny gubernatorów i wicegubernatorów w Królestwie Polskim (1867–1918). Wyd. 2. Lublin 2015 Wydaw. UMCS 8° ss. 543, il.

Rec.: Jurkowski Roman, *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 1 s. 267–275.

Wyd. 1. 2014.

5325. GRABOWSKI Michał T. W. von: Biografie profesorów Medizinische Akademie Danzig (MAD) 1935–1945. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 78: 2015 s. 57–74, streszcz. ang.

5326. GRADZIŃSKA Agata: Urzędnicy miejscy Złotori do 1740 roku. Toruń 2016 GRADO 8° ss. 178. (Spisy Urzędników Miejskich z Obszaru Dawnej Rzeczypospolitej, Śląska i Pomorza Zachodniego. T. 1, Śląsk. Z. 4, Złotorija).

Od 1233 r.

5327. GRODZISKA Karolina: Ścieżki pamięci. Miejsca spoczynku pracowników Biblioteki [Naukowej PAU i PAN w Krakowie]. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 62: 2017 s. 319–328.

Wykaz nazwisk.

5328. GROT Elżbieta: Z historii rodziny Lenzionów, wybitnych działaczy Polonii gdańskiej. *Stutthof*. [Z.] 4(14): 2016 s. 127–155, streszcz. ang.

5329. HAJEK Patrycja: Na Krakowskiej 10. Tarnów 2017 Muzeum Okręg. 8° ss. 42, il.

Dzieje rodziny Paszkiewiczów mieszkającej w dworku przy ul. Krakowskiej w Tarnowie, XVIII–XXI w.

5330. HANASZ Marian: Rodzina ze Strzelna. Szkice i opowieści. Warszawa 2017 Marian Hanasz 8° ss. 575, il., streszcz. ang.

Hanaszowie w l. 1826–2016.

5331. HENRY Natacha: Uzione siostry. Rodzinna historia Marii i Broni Skłodowskich. Z fr. przeł. Anna Broczkowska-Nguyen. Poznań–Wrocław 2016.

Maria Skłodowska-Curie (1867–1934) i Bronisława Dłuska z d. Skłodowska (1865–1939).

Rec.: Górnicka Iwona, *Koto Historii*. Nr 20: 2017 s. 209–212.

5332. IN MEMORIAM. *Summarium*. R. 45: 2016 [dr.:] 2017 s. 113–133.

Profesorowie KUL zmarli w 2016 r.

Treść: Prof. dr hab. Maria Karpluk [ur. 1925] s. 113–114; Prof. dr hab. Leon Dyczewski PFMConv [ur. 1939] s. 115–118; Prof. dr hab. Ryszard Bender [ur. 1932] s. 119–123; Prof. dr hab. Hanna Dylągowa [ur. 1928] s. 125–126; Prof. dr hab. Michał Łeśiów [ur. 1928] s. 127–129; Ks. prof. dr hab. Tadeusz Ząsepa [ur. 1946] s. 131–133.

5333. INNI. Ludzie powiatu oławskiego. T. 2. Oprac. wydawnicze Marta Pobereszko, Joanna Fundowicz. Radom 2017 Inst. Technologi Eksploatacji – Państw. Inst. Badawczy 8° ss. 171, il.

XIX–XXI w.

T. 1. 2015.

5334. IWASZKIEWICZ Maria: Portrety. Nagrała i oprac. Agnieszka Papińska. *Zeszyty Literackie*. R. 35: 2017 nr 1 s. 145–148.

Władysław Broniewski, Zofia Nałkowska, Artur Sandauer.

Toż. *Tamże* nr 2 s. 201–204.

Stanisława i Wilam Horzycowie, Benedykt Hertz.

Toż. *Tamże* nr 3 s. 228–231.

Nina Andrycz, Adam Hanuszkiewicz, Wojciech Siemion.

Toż. *Tamże* nr 4 s. 199–203.

Irena Szymańska, Gustaw Holoubek, Bronisław Horowicz.

5335. IZBICKI Tadeusz: Urle. Od uroczyska do letniska. Szyszkwowie urlańscy. Warszawa–Sobolewo 2017 Buk 8° ss. 253, il.

Lata 1473–1939.

5336. JAKUBAS Eugeniusz, Walesa Czesław: Historia rodu Wałęsów z Wielkopolski. Lublin 2017 Innovatio Press Wydaw. Nauk. Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji 8° ss. 83, tabl. 1, il.

Lata 1820–2016.

5337. JAKUBCZAK Sławomir: Komen-danci twierdzy Serock w epoce napoleońskiej. *Rocznik Legionowski*. T. 10: 2017 s. 33–53.

W l. 1808–1812: Kazimierz Małachowski, Izydor Krasiński, Józef Niemojewski, Józef Neyman, Bazyli Wierzbicki, Hilary Krasiński, Maciej Kubicki.

5338. JANECKI Łukasz: Słownik biograficzno-bibliograficzny polskich franciszkanów konwentualnych zamordowanych i tragicznie zmarłych w latach 1939–1945. Niepokalanów 2016.

Rec.: Kwiatkowski Rafał, *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 492–493.

5339. JANUSZ Józef: Galicja, Bośnia i Hercegowina. Wspomnienia. Brzezia Łąka 2017 Poligraf 8° ss. 198, nlb. 1, il.

Tekst części. równol. w jęz. pol., serb., ukr.

Wspomnienia o rodzinie Januszów w l. 1880–1947. Opis życia Polaków mieszkających na Kresach Wschodnich, Galicji, migrujących do Bośni i Hercegowiny.

5340. JANUSZEWSKI Stanisław: Polscy pionierzy lotnictwa 1647–1918. T. 1. Wrocław 2017 Fund. Otwartego Muzeum Techniki 4° ss. 670, il. Fund. Otwartego Muzeum Techniki.

Słownik biograficzny.

5341. JANUSZEWSKI Stanisław: Skrzydłaci rycerze Rzeczypospolitej. Wrocław 2017 Fund. Otwartego Muzeum Techniki 4° ss. 65, nlb. 1, il.

Lotnicy w l. 1918–1939.

5342. JAŃSKA Krystyna: Historia rodziny. Spisana przez seniorkę rodziny – Krystynę, Kraków, 2014–2016. Kraków 2017 Ridero 8° ss. 239, il.

Rodzina Jańskich z Chrząstowa w pow. mieleckim w l. 1900–2016.

5343. JARUSZEWSKI Kazimierz: Wychowankowie Królewskiego Katolickiego Gimnazjum w Chojnicach. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 421–435, streszcz. ang., niem.

Lata 1815–1948.

5344. JASTRZĄB Łukasz, Lubierska Joanna: Ofiary terroru i działań wojennych 1939–1945 zarejestrowane w księgach zgonów Urzędu Stanu Cywilnego w Poznaniu. *Kórnik* 2017 PAN. Bibl. Kórnicka 8° ss. 362, nlb. 2.

Spisy.

5345. JATKOWSKA Gabriela: Przerwane igrzyska. Niezwykli sportowcy II Rzeczypospolitej. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 358, il.

Jędrzejowska Jadwiga (1912–1980), Konopacka Halina (1900–1989), Kuchar Waclaw (1897–1981), Kusociński Janusz (1907–1940), Kwaśniewska Maria (1913–2007), Marusarz Stanisław (1913–1993), Szajnowicz-Iwanow Jerzy (1911–1943), Wilimowski Ernest Otton (1916–1997), Walasiewicz Stanisława (1911–1980).

5346. JAWORSKA Marta, Olechowicz Marian: Stu na 100-lecie Niepodległości Polski:

Łapy, Poświętne, Sokoły, Suraż. Łapy–Warszawa 2017 Fund. Aktywizacja 4° ss. 64, il.

5347. JAWORSKI Rafał: Spis posłów koronnych na sejm koronacyjny w 1574 roku. *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 2 s. 295–321, streszcz. ang.

5348. [JÓŹWIAK Ewa]: Sachsowie – Polacy z wyboru. Wieluń 2017 Wieluńskie Tow. Nauk. 8° ss. 241, il., streszcz. ang., niem. (Biblioteka Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego; t. 25).

Lata 1800–1977.
Rec.: Sokół Aneta M., *Rocznik Wieluński*. T. 17: 2017 s. 303–308.

5349. [KACZKOWSKI Władysław Kazimierz]: Półtora wieku w służbie ojczyźnie – dzieje rodu Kaczkowskich herbu Turzym od powstania styczniowego do zrywu solidarnościowego. [Wywiad przeprowadził] Marek Krzysztof Bińkowski. *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 3]: 2017 nr 1 s. 5–16.

Autoryzowany wywiad przeprowadzony 30 VI 2016 r.

5350. KAJCZYK Adam: Kapitan Andrzej Jachelski [1789–1827] i kapitan Jan Kulesza [1783–1856] – oficerowie napoleońscy w służbie magistratu gostyńskiego. *Rocznik Gostyński*. T. 1: 2014 s. 63–72.

5351. KAJSTURA Michał, Puzik Krzysztof: Zginęli w niemieckich więzieniach i obozach zagłady. Chybie 2017 Nakł. autorów 8° ss. 357, nlb. 1, il. (Z Dziejów Gminy Chybie; t. 4).

Pamięci Franciszka Kocura (1896–1940).
Ofiary wojny w gminie Chybie w l. 1939–1945.

5352. KAŁUŻA Henryk: Błogosławieni misjonarze werbiści – męczennicy. Nysa–Nowa Ruda 2017 Dom Misyjny Dobrego Pasterza. Centrum Duchowości; Usługi Poligraficzne Bogdan Kokot vel Kokociński 16° ss. 32, nlb. 4, il. (Błogosławieni i Święci; 12).

Aljazy Liguda (1898–1942), Grzegorz Bolesław Frąckowiak (1911–1943), Ludwik Mzyk (1905–1940), Stanisław Kubista (1898–1940).

5353. KAMECKA Anna: Zarys dziejów Newelskich w Wodyniach. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 15: 2017 s. 199–210, streszcz. ang.

Od XIX w.

5354. KANIK Józef, Małek Roman, Rusznica Stanisław: Sylwetki rzeszowian. Cz. 5. Rzeszów 2017 Wydaw. Tow. Przyj. Rzeszowa 8° ss. 156, tabl. 8, il. (Resoviana).

Cz. 1. 2009.

5355. KAPELANI Wojska Polskiego pomordowani na wschodzie 1940–1941. Suplement. Oprac. Barbara Tarkowska. Warszawa–Mińsk Mazowiecki 2016 Oficyna Wydawnicza Zbroja 8° ss. 267, il.

Suplement do wydania: Kapelani Wojska Polskiego pomordowani na wschodzie 1940–1941. Materiały i źródła do biografii duszpasterzy Wojska Polskiego z lat 1919–1939 wszystkich wyznań religijnych – ofiar zbrodni katyńskiej. Red. Barbara Tarkowska. Warszawa–Mińsk Mazowiecki 2013.

Rec.: Brzuszek Bogdan, *Studia Franciszkańskie*. T. 26: 2016 s. 363–365.

5356. KAPISZEWSKY. Saga o losach polskiej inteligencji. Kraków 2017 Oficyna Wydawnicza AFM; na zlec. Krakowskiej Akad. im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego 4° ss. 516, nlb. 2, il.

Treść: Miszcuk Marian: Antenaci s. 5–54; Miszcuk Marian: Henryk [Kapiszewski, 1899–1964] i Maria [Kapiszewska z Zakrzewskich, 1907–1987] s. 55–384; Kapiszewska Maria [z Zagórnych]: Andrzej [Kapiszewski, 1948–2007] i Maria [Kapiszewska z Zagórnych] s. 385–482; Nałęcz Tomasz: The Kapiszewskis: A saga on the fate of the Polish intelligentsia s. 473–474; Kubiak Hieronim: Andrzej Kapiszewski's quest for truth. Sketch for a portrait s. 475–480; Piśmiennictwo s. 481–495.

5357. KASZYŃSKI Mariusz: Rybnikowie – wielkopolskie dzieje rodziny. *Polonia Maior Orientalis*. T. 3: 2016 s. 37–49, streszcz. ang.

Od XIX w.

5358. KAŻMIERCZAK Artur: Słuchacze Szkoły Prawniczej Ministerstwa Sprawiedliwości w Szczecinie skierowani na odbycie aplikacji sądowej w okręgu Sądu Apelacyjnego w Szczecinie. Na podstawie akt osobowych aplikantów Sądu Apelacyjnego i Sądu Wojewódzkiego w Szczecinie. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 1 s. 125–155, streszcz. ang.

Lata 1950–1951.

5359. KICMAN Wojciech: Powstańcy wielkopolscy 1918/1919 mieszkańcami Piły. Piła 2017 Wojciech Kicman; Tow. Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918/1919. Koło nr 9 im. kpt. Teofila Spychały 8° ss. 115, nlb. 1, il.

5360. KICMAN Wojciech, Rybarczyk Marzena: Powstańcy wielkopolscy 1918/1919 mieszkańcami gminy Ujście. Ujście 2017 Ujski Dom Kultury 8° ss. 128, il.

5361. KLAWE-MAZUROWA Maria: Z Meklemburgii do Warszawy. Dzieje potomków Jana Henryka Klawe [1766–1826]. Warszawa 2017 Maria Klawe-Mazurowa 8° ss. 540, il., streszcz. ang., fr.

Lata 1795–1945.

5362. KLIMASZEWSKI Zbigniew Tomasz: Niezłomni białostocczanie. Losy mieszkańców Bojar. Białystok 2017 Agencja Wydawnicza EkoPress 8° ss. 259, il.

W l. 1918–2017.

Kontynuacja książki pt.: Zapomniani bohaterowie białostoczkich Bojar. Białystok 2015.

5363. KLUSKA Antoni: Kalwaryjscy przewodnicy. Kraków 2017 Calvarianum 8° ss. 534, tabl. 9, il.

Lata 1850–2016.

5364. KŁODKA na Pieczurce. Saga rodu Zinkiewiczów. Materiały zebrała Irena Sitarz; ed. Iwona Panecka. Ostróda 2017 Oddz. Warmińsko-Mazurski. Stow. Aut. Pol. 8° ss. 344, il.

Rodzina z Kresów Wschodnich (woj. wileńskie), XX–XXI w.

5365. KŁODZIŃSKI Marcin: Tczewski panteon katyński. Jeżeli zapomnę o Niech Ty, Boże na niebie, zapomnij o mnie. Tczew 2017 Kociewski Kantor Edytorski; Pow. Tczewski 8° ss. 93, nlb. 2, il.

Lista ofiar z regionu tczewskiego.

5366. KOBEL Ewa: Lista obecności czyli 700 postaci związanych z dawnym i współczesnym Wrocławem. Wrocław 2017 Ewa Kobel 8° ss. 827, nlb. 1, il.

XI–XXI w.

5367. KOLASA Marcin, Wojnowska-Duplicka Anna: Rodziny kieleckie. Ołędzcy. Kielce 2017 Muzeum Historii 8° ss. 36, il.

Lata 1896–2000.

5368. KOŁODYŃSKA Aleksandra Helena: Rodem z Małopolski czyli Historia rodziny Popielów, Krajdochów, Jarosów, Trzeszczkowskich, Białobrzeskich, Olejarsów, z pamiętnikiem z I wojny światowej i tablicami genealogicznymi. Genealogia rodzinna. Wyd. 2, uzup. Kłodzko 2017 Brama 8° ss. 223, nlb. 1, tabl. 12, il.

XIX–XXI w.

Wyd. 1. Szczytna–Kłodzko 2016.

5369. KOŁODZIEJCZAK Ryszard: Wszyscy jesteśmy wielką rodziną. Gałąź Filipa Dopierły (1849–1907) z parafii Strzełce Wielkie. *Rocznik Gostyński*. T. 3: 2016 s. 9–21.

5370. KONDRACIUK Marek, Łopiński Marek: Olimpijczycy Łodzi i regionu. Paryż 1924 – Rio 2016. Red. Tomasz Rosset. Łódź 2017 Region. Rada Olimpijska 8° ss. 306, il.

5371. KONECZNY Wiesław: Kolejny klucz do przeszłości. Bielsko-Biała [2016] Stow.

Twórców Kultury Podbeskidzie 8° s. nlb. 12, 17–217, il.

Wspomnienia dot. rodziny Konecznych z l. 1901–2016, w tym prof. Feliksa Konecznego (1862–1949).

5372. KONOPNICKA Małgorzata, Ostrowski Grzegorz: Rodzina von Seydel z Luboszyca. przyczynek do badań prozopograficznych szlachty dolnośląskiej. *Studia Zachodnie*. [T.] 19: 2017 s. 75–85, streszcz. ang.

XVIII–XX w.

5373. KORNILUK Izabela, Wanatko Grzegorz: Patroni zielonogórskich rond. Zielona Góra 2017 Tow. Miłośn. Zielonej Góry Winnica 8° ss. 66, nlb. 1, il.

XVI–XXI w.

5374. KOROMPAY Ilona: „Tyś opiekunem sieroty!” Ps 10,14. Wspomnienia spisała i oprac. Barbara Agnes Pietrzak. Wyd. 2, popr. i uzup. Warszawa–Zgierz 2017 Drukarnia WIST A. Wierzbowski 8° ss. 136, il.

Losy polsko-węgierskiej rodziny Korompay, XX w.

Wyd. 1. Warszawa–Łódź 2011.

5375. KORUSIEWICZ Stanisław: Żołnierskie pochówki z okresu międzywojennego w Nowym Sączu. *Almanach Sądecki*. R. 26: 2017 nr 3/4 s. 91–127.

Lista zmarłych.

5376. KORZENIOWSKA Wiesława: Pozostały – ślad i pamięć. (Z życia i działalności trzech górnośląskich nauczycieli). *Cieszyński Almanach Pedagogiczny*. T. 4: 2015 s. 29–40, streszcz. ang.

Janusz Bernhard (1900–1998), Józef Bernhard (1896–1942), Ryszard Knosala (1907–1945).

5377. KORZENIOWSKI Mariusz, Latawiec Krzysztof, Tarasiuk Dariusz: Uchodźcy polscy w księgach metrykalnych parafii rzymskokatolickich archidiecezji mohylewskiej i diecezji tyraspolskiej (Charków, Kazań, Ługa, Moskwa, Saratów). Lublin 2017 Wydaw. UMCS 8° ss. 347.

Spisy osobowe, XVIII–XXI w.

5378. KOSECKI Andrzej, Kosecka Jadwiga Alina: Nauczyciele i kupcy. Dzieje rodziny Krużyckich do czasu II wojny światowej. Pamięci wszystkich przodków i potomków rodziny Krużyckich. Pelplin 2017 Bernardinum 8° ss. 80, il.

Od 1713 r.

5379. KOSSACKI-LYTWIN Łukasz: Kilka słów o wojnickich i tuchowskich Dytkach

w dobie staropolskiej. *Zeszyty Wojnickie*. R. 23: 2014 nr 1 s. 74–79.

XVII–XIX w.

5380. KOST Beata: *Kobiety ze Lwowa*. Warszawa 2017 Marginesy 8° ss. 399, nlb. 1, il. XV–XXI w.

5381. KOWALSKI Stanisław: *Rodzice. In memoriam. Requiem aeternam dona eis Domine*. Krosno 2017 Krośnieńska Oficyna Wydawnicza 8° ss. nlb. 4, 54, il.

Rodzina Kowalskich z okolicy Iwonicza-Zdroju.

5382. KOZIK Tomasz: *Komendanci Szarych Szeregów w Poznaniu*. Wyszków 2017 Altmedia 8° ss. 28.

Ryszard Nieborak (1915–1944) i Józef Śmigaj (1915–1989).

5383. KOZŁOWSKI Waldemar Antoni: *Zasłużeni Chełmianie dla kultury fizycznej i turystyki. Słownik biograficzny. Cz. 3. Chełm 2017 Waldemar Antoni Kozłowski 8° ss. nlb. 2, 58, il.*

Lata 1922–2014.

T. 1–2 pt.: *Zasłużeni Chełmianie dla kultury fizycznej*. Chełm 2007–2009.

5384. [KRAHEL Tadeusz]: *Martyrologia duchowieństwa archidiecezji wileńskiej 1939–1945*. Białystok 2017 Buk 8° ss. 685, nlb. 3, il. (Białostockie Studia Historyczno-Kościelne; 17).

Słownik biograficzny.

5385. KRÓLIKOWSKA Anna: *Profesorowie jezuickich seminariów nauczycielskich od XVI do XVIII wieku. Słownik biograficzny*. Kraków 2017 Wydaw. Nauk. Akad. Ignatianum; WAM 8° ss. 184, nlb. 3, il. (Studia i Materiały do Dziejów Jezuitów Polskich; t. 26).

Tyt. równol.: *Professors of Jesuit teacher seminaries in XVI–XVIII centuries. A biographical dictionary*.

5386. KRÓLIKOWSKA Magdalena: *Strzecha rodzinna – o siostrach Wocalewskich. Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 13: 2017 s. 73–87.

Maria (1885–ok. 1944), Zofia (1894–1934), Jadwiga Szletyńska z d. Wocalewska (1895–1944).

5387. KRUK Andrzej Wiesław: *Z Lubelszczyzny do Elbląga*. Elbląg 2017 Elbląskie Tow. Kulturalne 8° ss. 352.

Rodzina Kruków w l. 1911–1974.

5388. KRYSIAK Andrzej: *Kadra dowódcza 18 pułku piechoty (1918–1939)*. Skierniewice 2017 Strefa Poligrafii; Zarząd Rejonowy Zw. Żołnierzy WP 8° ss. 136, il.

5389. KRZANOWSKI Adam, Rygiel Bolesław: *Lekarze Krosna*. Dr Zygmunt Lewicki

h. Rogala (1877–1946), dr Władysław Glazar (1907–1985). Krosno 2017 Armagraf 8° ss. 131, nlb. 2, il. (Portrety Krośnian).

5390. KRZYŻANOWSKI Marek: *Ilustrowana historia rodziny*. [Cz. 1 a]: *Bracia Berzewscy w Armii Rosyjskiej. 1-sza wojna światowa, w tym zamach stanu zwany „rewolucją październikową”*. Józefów 2017 M. K. 4° ss. 325, il., mapy.

5391. KSIEŻA kresowi w Archidiecezji Poznańskiej. Zespół red. Wanda Butowska, Ewa Dobias-Józefiak, Hanna Dobias-Telesińska, Danuta Szwarz, Iwo Weschler; oprac. Hanna Dobias-Telesińska. Poznań 2015 Tow. Miłośn. Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich. Oddz. 4° ss. nlb. 4, 44.

Toż. Wyd. 2, popr. i uzupeł. Poznań 2017 ss. nlb. 4, 55.

5392. KTO był kim w Andrychowie? Oprac. Andrzej Fryś, Maria Pytel-Skrzypiec, Teresa Putek, Daria Rusin. Andrychów 2017 Tow. Miłośn. Andrychowa 8° ss. 153.

Słownik biograficzny, XVI–XXI w.

5393. KTO jest kim w Lesznie i powiecie leszczyńskim. Zespół red. Jarosław Głapiak, Iwona Pacholska, Eliza Muszyńska, Hanna Głapiak, Damian Szymczak, Lech Woźny. Leszno 2017 Agencja Jagart Jarosław Głapiak 8° ss. 173, il.

Słownik biograficzny, od 1901 r.

5394. KUBIAK Władysław: *Ofiary zbrodni katyńskiej spośród mieszkańców województwa pomorskiego (1939 r.)*. Kujawsko-Pomorska Lista Katyńska. Włocławek 2016.

Rec.: *Dębiński Józef, Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 31: 2016 s. 222–225.

5395. KUBICKA Barbara, Mitoraj Karol, Adamski Antoni: *Kęty. Trzy historie*. Kęty 2017 Tow. Miłośn. Kęt 8° ss. 211, nlb. 1, il.

Rodzina Kubickich i Kęty w l. 1850–2017.

5396. KUBIK Kazimierz, Zwoliński Andrzej: *Kapłani lwowscy z Raciborska*: ks. Jan Gustkowicz (1906–1993), ks. Stanisław Gustkowicz (1916–1944). Raciborsko–Kraków 2016 Scriptum Tomasz Sekunda 8° ss. 125, nlb. 1, il.

5397. KUBLIN Grzegorz: *Raciborskie dominikanki w nekrologach klasztorów czeskich i morawskich. Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego*. [T.] 37: 2017 nr 2 s. 173–189, streszcz. ang.

76 mniszek zmarłych w l. 1710–1817.

5398. KUCCHARZEWSKA Joanna: Historia rodziny Weese – fabrykantów toruńskich pierników – i jej inwestycje budowlane w Toruniu. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 195, il., streszcz. ang.

XVIII–XX w.

5399. KUFEL Robert Romuald: Słownik biograficzny księży pracujących w Kościele gorzowskim 1945–1956. T. 2: (H–R). Zielona Góra 2017 Agencja Wydawnicza PDN 8° ss. 288, nlb. 2, il.

T. 1. 2016.

5400. KUŁAGOWSKA-SILVA Katarzyna: Żeniu! Dziecino droga! Historia znajomości łączniczki AK i jej dowódcy Franciszka Studzińskiego. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 71–91, streszcz. ang.

Eugenia Staroścín (1918–1985) i F. Studziński (1893–1964). Zawiera też listy F. Studzińskiego z 1955 r.

5401. KUŚMIREK Ewa Zofia: Proboszczowie parafii św. Floriana i św. Rocha w Nowem w okresie XIX–XXI wieku oraz wykaz osób duchownych pochodzących z nowskiej wspólnoty parafialnej. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 21: 2017 s. 421–426.

5402. KUTA Elżbieta: Dwie siostry tarnowianki – Jadwiga [Kuta] i Barbara [Koścień] – dwie historie splecione dramatem wojennych przeżyć. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 21: 2016 s. 109–119.

XX–XXI w.

5403. KUZIO-PODRUCKI Arkadiusz: Tiele-Wincklerowie. Arystokracja węgla i stali. Wyd. 3, poszerz. Tarnowskie Góry 2017 Oficyna Monos – Krzysztof Kudlek 8° ss. 112, tabl. XIII, k. 1, il., streszcz. niem.

Lata 1724–2017.

Wyd. 1. Bytom 2006.

5404. KUZIO-PODRUCKI Arkadiusz: Wrochemowie. Z dziejów górnośląskiej szlachty. Nakło Śląskie 2017 Centrum Kultury Śląskiej 8° ss. 58, tabl. 5, il.

XIV–XX w.

5405. KUZIO-PODRUCKI Arkadiusz, Woźnicki Dariusz: Sławni na Tarnogórskiej Ziemi. Wyd. 2, poszerz. Tarnowskie Góry 2017 Fund. Popularyzacji Dziedzictwa „Kruszce Śląska” 8° ss. 86, nlb. 1, il.

Lata 1669–2010.

Wyd. 1. 2003.

5406. KUZKO-ZWIERZ Katarzyna, Wiśniewska Jolanta: Targowa 50/52. Posesja i jej

mieszkańcy. Wyd. 2, popr. i uzup. Warszawa 2017 Muzeum Warszawy 8° ss. 61, nlb. 1, il.

Na warszawskiej Pradze w l. 1790–1945.

Tekst równol. pol., ang.

5407. LASKOWSKI Andrzej: Ludzie zasług niepospolitych. Jerzy Tur (1933–2009), Barbara Tondos (1936–2012). *Ochrona Zabytków*. T. 67: 2014 nr 1 s. 225–243, streszcz. ang.

5408. LEKARZE. Patroni ulic w Wielkopolsce. Słownik biograficzny. Pod red. Andrzeja Grzybowskiego; aut. biogramów Joanna Kwiatkowska [i in.]. Poznań 2017 Fund. Wspierania Rozwoju Okulistyki „Okulistyka 21” 8° ss. 240, il.

5409. LEKSYKON piśnuczycykowski. T. 2: Słownik biograficzny. M–Ż. Pod red. Jakuba H. Szlachetko, Karola Piskaty. Gdańsk–Sopot 2017 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 379, tabl. 10, il.

T. 1. 2016.

5410. LESICZ Zbigniew, Musielewicz Stanisław: Zwoleński słownik biograficzny. Cz. 2. Zwoleń 2017 [b.w.] 8° ss. nlb. 110, il. (Biblioteka Zwoleńska im. dr. Jana Pawłowskiego).

Lata 1868–2017.

Cz. 1. 1995.

5411. LESZCZEŁOWSKI Jarosław: Golczowie ziemi waleckiej. Karsibór 2017 Usługi Informatyczne SWAN-IT; na zlec. Gm. Bibl. Publ. 8° ss. 268, il.

Rodzina Golczów (Goltz) w Walczu w l. 1290–1646.

5412. LEWANDOWSKA-KAKOL Agnieszka: Arystokracja. Powojenne losy polskich rodów. Warszawa 2017 Zona Zero 8° ss. 382, il.

Lata 1945–2017.

5413. LEWANDOWSKA-KAKOL Agnieszka: Dziewczyny z konspiracy. Warszawa 2017 Zona Zero 8° ss. 379, nlb. 5, il.

NSZZ „Solidarność” w l. 1980–1989.

5414. LIGARSKI Sebastian: W kleszczach totalitaryzmów. Księżda Romana Gradolewskiego i ojca Jacka Hoszyckiego życiorysy niedopowiedziane. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 238, nlb. 1, tabl. 16, streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 123).

Roman Gradolewski (1907–1995), Jacek Alojzy Hoszycki (1908–1969).

5415. LISOWSCY Grodzieńszczyzny Herbu Lis 1550–2017. Koncepcja badań i końcowe oprac. publ. Andrzej Lisowski (senior) i Andrzej Lisowski (junior). Katowice–Siemianowice

Śląskie 2017 Ebizo Marek Gralikowski 8° ss. 147, il.

5416. LOREK Maria: Harcerska rodzina Stachurskich. *Almanach Sądecki*. R. 26: 2017 nr 3/4 s. 75–79.

Z Nowego Sącza po 1945 r.

5417. LUDWICKI Marcin: Niezatapialni i łódź podwodna. Stanisław [1910–1969], Kazimierz [1912–1960] i Władysław [1916–2013] Rodowiczowie. Warszawa 2017 Fronda PL 8° ss. 304, tabl. 64, il.

5418. LWOWIANIE w świecie. XVI Międzynarodowe Sympozjum Biografistyki Polonijnej „Lwowanie w świecie”, Warszawa, 17 listopada 2017 r. Referaty sympozjalne. Pod red. Janusza Gmitruka, Zbigniewa Judyckiego i Tadeusza Skoczka. Warszawa 2017 Fund. Polonia Semper Fidelis 8° ss. 234, il.

Treść: Bąkała Krzysztof: Tam na Chorażyczyźnie [Jan Leopold Lukaszewicz (1878–1956)] s. 11–20; Buras Dariusz: Stanisław Leszczyński – dwukrotny król bez królestwa s. 21–26; Kalinowska-Bouvy Agata: Na paryskim tropie Michasia Lwowiaka [postać fikcyjna wykreowana przez radio, głosu użyczył Roman Nowakowski] s. 27–30; Dąbek Roman: Jerzy Jan Lerski (1917–1992). Działalność uniwersytecka (akademicka) i naukowa s. 31–40; Dobies Cezary: Cierpieć w milczeniu. O księdzu pułkowniku Włodzimierzu Cieńskim [1897–1983] s. 41–44; Dobroński Adam Czesław: Mieczysław Wolski (1903–1981). Sybirak, lotnik s. 45–50; Draus Jan: Profesor Stanisław Ostrowski [1892–1982]. Symbol wolnej Polski i wolnego Lwowa s. 51–65; Drożdż Urszula Małgorzata: Marian Hemar [1901–1972] – poeta, satyryk s. 67–72; Dziedzic Stanisław: Nowe perspektywy Manfreda Kridla [1882–1957] s. 73–78; Galec Zbigniew: Bronisław Malinowski [1912–1982] – Iwowiak, bohaterski lotnik, emigrant s. 79–83; Gigilewicz Edward: Agenor Maria Adam Gołuchowski (1849–1921) s. 85–91; Głowacz Daniel: Z batutą przez kontynenty. Stanisław Skrowaczewski (1923–2017) s. 93–96; Gmitruk Janusz: Zbigniew Popowicz [1919–1996]. „Lwów”, „Johan”, „Watra”, „Żar” – harcerz, prawnik, komendant BCH, Wicariusz, działacz PSL na emigracji we Francji s. 97–105; Judycki Michał: Prof. inż. Gustaw Andrzej Mokrzycki [1894–1992] w służbie amerykańskiego i kanadyjskiego lotnictwa s. 107–110; François-Kos Anna: Intruz ze Lwowa. Wspomnienie o Leopoldzie Ungerze [1922–2011] s. 111–118; Kozyra Anna: W poszukiwaniu nieodkrytych brzmień. Lwowianka Elżbieta Sikora [ur. 1943] s. 119–122; Kruszewski Eugeniusz S[tanisław]: Lwowski zesłaniec polskim księgarzem i wydawcą w Londynie [Jerzy Kulczycki (ur. 1931)] s. 123–128; Kucharski Mirosław Jacek: Alicja Sollamo [ur. 1942]. Ze Lwowa przez Wrocław do Helzinek s. 129–136; Macyszyn Jacek: Tadeusz Wowkonowicz „Teddy” [1912–2005]. Polski narciarz i działacz sportowy s. 137–142; Milewska-Młynik Anna: Teodozja Helena Maria Lisiewicz (1903–1975) s. 143–148; Mościcka Izabela: Jan Styka [1858–1925] – Iwowianin, wizjoner, artysta s. 149–156; Putka Longina: Stanisław Ulam (1909–1984) s. 157–162; Skoczek Tadeusz: Leszek Czuchajowski [1926–2016]. Lwowianin w Krakowie, krakowianin w Idaho s. 163–166; Streich Wojciech: Na tropie rodziny Kopernika i o kulcie Mikołaja Kopernika we Lwowie s. 167–171; Taylor-Terlecka Nina: Jan Chmieliński [1892–1962] – pisarz, malarz, dyplomata s. 173–176; Załączny Jolanta: Ludwik Bronarski [1890–1975], światowej sławy znawca twórczości Chopina s. 177–182; Zarębczan Władysław:

Bu Mige [Michał Boym (1614–1659)] – polski misjonarz w Chinach s. 183–190; Żongołłowicz Bogumiła: Krystyna Jackiewicz [1920–1977] – tasmańska poetka z lwowskim rodowodem s. 191–197; Żywek Łukasz: Władza Majewska [Władysława, 1911–2011] – muza „Jwowskiej fali” s. 199–207; Aneks. Judycki Maksymilian, Judycki Zbigniew: Polonia lwowska s. 211–229; Jaskółski Przemysław: Szlak Orłąt Lwowskich – potrzeby, wyzwania i zagrożenia s. 231–234.

5419. ŁAGOJDA Krzysztof: Życie w cieniu śmierci. Losy rodzin katyńskich w latach 1939–1989 w świetle wywiadów z członkami Dolnośląskiej Rodziny Katyńskiej. Wybrane aspekty. Wrocław 2016.

Rec.: Wasilewski Witold, *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 4 s. 286–292.

5420. ŁOSOWSKI Janusz: Urzędnicy miejscy Bełżyc od XV do końca XVIII wieku. Lublin 2017 Wydaw. UMCS 8° ss. 209. (Spisy Urzędników Miejskich z Obszaru Dawnej Rzeczypospolitej, Śląska i Pomorza Zachodniego; T. 3: Małopolska. Z. 3: Bełżyce).

5421. MALEWSKI Czesław: Rodziny szlacheckie na Litwie w XIX wieku. Powiaty lidzki, oszmiański i wileński. Warszawa 2016 IH PAN 8° ss. 958, tabl. 2, il., mapa, streszcz. ang.

Spisy osobowe.

5422. MAŁECKA Barbara, Nowek Teresa: Wspomnienia. Świat minionych lat. Wyd. 2, popr. Warszawa 2017 PB Multi Paweł Bobrowski 8° ss. 231, tabl. 1, il.

Rodzina Małeckich w Sochaczewie i Warszawie w l. 1891–2016.

5423. MAŁŁEK Janusz: Józef Ostaszewski [1875–1942], Karol Małłek [1898–1969], Adam Chętnik [1875–1967], Witold Witkowski [1908–1981]. Kartka z dziejów współpracy mazursko-mazowieckiej i mazursko-kurpiowskiej. *Rocznik Dziadowski*. T. 10: 2017 s. 158–166.

5424. MANDZIUK Józef: Postacie Kościoła katolickiego na Śląsku. Warszawa 2016.

Rec.: Sukiennik Edgar, *Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego*. [T.] 37: 2017 nr 2 s. 237–242.

5425. MAŃKOWSKI Andrzej Emeryk: Kronika domowa Mańkowskich. Warszawa–Szczażnica 2017 Aspra JR; Fund. Andrzeja Mańkowskiego 4° ss. 919, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem., ros., ukr.

Lata 1694–2009.

5426. MARCIŃCZAK Łukasz: Piotrowscy – lubelscy Buddenbrokowie. *Bibliotekarz Lubelski*. R. 60: 2017 s. 125–147, streszcz. ang., ros.

XIX–XX w.

5427. MARCÓŃ Witold: Związki polityczne Górnego Śląska z Wielkopolską na przełomie XIX i XX wieku. Wielkopolscy posłowie na Sejmie Śląskim. Tarnowskie Góry 2017 Wydaw. Inst. Tarnogórskiego i Muzeum Inst. Tarnogórskiego 4° ss. 84. (Zeszyty Tarnogórskie; nr 79).

5428. MASŁOŃ Krzysztof: W pisarskim czyściu. Sylwetki dwudziestowiecznych pisarzy. Poznań 2017 Zysk i S-ka 8° ss. 372, nlb. 4, il.

5429. MATERIAŁY do słownika biograficznego Małopolski. [Cz.] 12. *Małopolska*. [T.] 18: 2016 s. 231–240.

Treść: Kurzeja-Świątek Maria: Grucela Edward (20 listopada 1932 Piwniczna – 16 maja 2016 Piwniczna) – nauczyciel, regionalista, badacz folkloru muzycznego Górali Nadpopradzkich, muzyk ludowy, rzeźbiarz, budowniczy instrumentów s. 231–234; Śliwińska Izabella: Krakowiecki Anatol (11 maja 1901 Podgórze – 7 kwietnia 1950 Londyn) – dziennikarz, satyryk, pisarz tekstów humorystycznych s. 235–237; Kurzeja-Świątek Maria: Mirek Mieczysław (25 lutego 1908 Jordanów – 10 września 1966 Nowy Sącz) – nauczyciel, organizator szkolnictwa muzycznego, zbieracz pieśni ludowych, prozaik i plastyk amator s. 237–240. Cz. 1. *Małopolska*. [T.] 7: 2005.

5430. MEDIEWIŚCI. [T.] 5. Red. Jerzy Strzelczyk. Poznań 2017 UAM. Inst. Historii 8° ss. 255. (Publikacje Instytutu Historii UAM; 157).

Treść: Nikodem Jarosław: Jan Baszkiewicz (1930–2011) s. 11–25; Krawiec Adam: Aleksander Ludwik Birkenmajer (1890–1967) s. 27–43; Sikorski Dariusz Andrzej: François Luis Ganshof (1895–1980) s. 45–55; Zaremska Hanna: Bronisław Geremek (1932–2008) s. 57–67; Jakubowski Filip A.: Michael Jan de Goeje (1836–1909) s. 69–75; Nikodem Jarosław: Andrzej Feliks Grabski (1934–2000) s. 77–88; Kotłowska Anna: Oktawiusz Jurewicz (1926–2016) s. 89–96; Strzelczyk Jerzy: Hans-Dietrich Kahl (1920–2016) s. 97–108; Kaczmarek Krzysztof: Wacław Korta (1919–1999) s. 109–116; Wyrozumska Bożena: Zofia Kozłowska-Budkowa (1893–1986) s. 117–124; Dobosz Józef: Brygida Kürbis (1921–2001) s. 125–133; Loba Anna: Edward Porębowicz (1862–1937) s. 135–144; Cetwiński Marek: Karol Potkański (1861–1907) s. 145–152; Pentek Zdzisław: Reinhold Röhrich (1842–1905) s. 153–160; Nikodem Jarosław: Tadeusz Silnicki (1889–1968) s. 161–172; Gut Przemysław: Stefan Świeżawski (1907–2004) s. 173–179; Rosik Stanisław: Lech A[ntoni] Tyszkiewicz (1931–2017) s. 181–186; Prostko-Prostyński Jan: Aleksander Aleksandrowicz Wasiljew (1867–1953) s. 187–204; Jurek Tomasz: Jacek Wiesiołowski (1940–2016) s. 205–212; Delimata-Proch Małgorzata: Tadeusz Wojciechowski (1838–1919) s. 213–231; Szymczak Jan: Stanisław Franciszek Zajączkowski (1890–1977) s. 233–240; Szymczak Jan: Stanisław Marian Zajączkowski (1931–2014) s. 241–245; Manikowska Halina: Benedykt Zientara (1928–1983) s. 247–255. T. I. 2011.

5431. MIECZNIK Jerzy B.: O losach polskich geologów. Warszawa 2017 Państw. Inst. Geologiczny – Państw. Inst. Badawczy 8° ss. 312, il., streszcz. ang. (Wokół Geologii).

Lata 1860–2017.

5432. MIELECKI poczet Kawalerów Orderu Virtuti Militari. *Rocznik Mielecki*. T. 18/19: 2015/2016 [dr.] 2016 s. 103–133.

Treść: Skrzypczak Jerzy: Bastyr (Bastir) Stefan (1890–1920) s. 103–107; Szwedo Bogusław: Kabata Zbigniew (1924–2014) s. 108–113; Haptaś Krzysztof: Solak Jerzy Jakub (1910–2002) s. 114–122; Skrzypczak Jerzy: Sroczyński-Nowina Stefan Jerzy (1890–1953) s. 123–124; Skrzypczak Jerzy: Wojakowski Kazimierz Ferdynand Andrzej (1895–1986) s. 125–127; Przybyszewski Andrzej: Zarzycki Tadeusz (1898–1946) s. 128–133.

5433. MIETKOWSKI Romuald: Wspomnienia. Łowicz 2017 Zakł. Wielobranżowy Poligrafia 8° ss. 136, tabl. 1, il.

Dzieje rodziny.

5434. MIKALILAITÈ Ona: Przyjaźń ks. Franciszka Buczysa MIC (1872–1951) i bł. Jerzego Matulewicza MIC (1871–1927). *Ephemerides Marianorum*. [T.] 6: 2017 s. 95–119, streszcz. ang.

5435. MIKOŁAJCZYK Jolanta: Dziedzictwo zmagania o wschodnie granice Rzeczypospolitej 1918–1920. O poległych i ich grobach na terenie Małopolski. *Sowiniec*. Nr 49: 2016 s. 7–80, streszcz. ang.

Katalog grobów.

5436. MIKOŁAJCZYK Marcin: Cmentarz parafialny w Kokaninie. Zarys biograficzno-historyczny. *Polonia Maior Orientalis*. T. 4: 2017 s. 95–112, streszcz. ang.

5437. MIKOŁEJKO Zbigniew: Żywy święty poprawione ponownie. Warszawa 2017 Iskry 8° ss. 740, nlb. 8.

5438. MILANOWIANKI. [Cz.] 2. Milanówek 2017 Milanowskie Centrum Kultury 8° ss. 156, il.

Treść: Wojciechowska Dorota: Stefania Błońska – moja niezwykła znajoma s. 11–18; Kubek Elżbieta: Lucy Markowska i Helena Czyżewicz – matka i córka z willi „Halinówek” s. 19–28; Lewenstam Anna: Życie oddane w służbę miłości. Wspomnienie o Sabinie Dembowskiej s. 29–35; Markiewicz Agata: No to fru! – opowieść o Iwonie Dornarowicz s. 37–44; Kozak Ewa: O trudnym życiu Marii z Rudzińskich Froelichowej – kobiety oddanej nauce i ludziom s. 45–54; Witwicka-Kilar Grażyna: Historia na kilka życiorysów – czyli o Barbarze Kaszyckiej s. 55–66; Kuldane Anna: Z mgły wspomnień... O Bronisławie Agnieszce Lasockiej w świetle nowych źródeł s. 67–82; Kozak Ewa: Mała herstorja w wielkiej historii – losy Aliny Mamont jej ręką spisane s. 83–100; Kaszycka Barbara: Życiowe przystanki pani Ludwika Myślickiej s. 102–107; Wojciechowska Dorota: Wspomnienie o Leokadii Noińskiej, mojej babcy s. 109–113; Witwicka-Kilar Grażyna: Dziewczyna ze zdjęcia: Jadwiga Maria Orłowska s. 115–123; Musur-Bzdak Hanna: Aleksandra Rogowska – nauczycielka, harcmistrzyni, działaczka społeczna s. 125–128; Drzewiecka Ewa: O doktor Irminie Suknarowskiej-Drzewieckiej – z wdzięcznością, baz patosu s. 129–136; Musur-Bzdak Hanna: Pocztówka dla świata od Anieli Tatur s. 137–145; Markiewicz Agata: Z Kijowa do Milanówka – o trudnej drodze Haliny Truskolaskiej s. 147–152. Cz. 1. 2014.

5439. MIŚKIEWICZ Grzegorz: Wielcy ludzie z małego miasteczka. [Warszawa] 2017 wydacksiazka.pl 8° ss. 113, il.

Jordanów, pow. suski.

5440. MORYS-TWAROWSKI Michael: Branni z Sibicy koło Cieszyna – dzieje chłopskiego rodu od XVIII do początku XX wieku. *Rocznik Muzeum Górnosląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [R.] 5: 2017 s. 63–87, streszcz. ang.

5441. MORYS-TWAROWSKI Michael: Olszarowie z Sibicy na Śląsku Cieszyńskim od XVII do początku XX wieku. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 1 s. 83–100, streszcz. ang.

5442. MOSSAKOWSKI Stanisław: Z Mazowsza na Litwę i Ruś Koronną. Kartki z kresowych dziejów jednej polskiej rodziny (Mossakowskich herbu Jastrzębiec). Warszawa 2017 Stow. Liber pro Arte; Inst. Sztuki PAN 8° ss. 318, il.

Lata 1370–1980.

5443. MUSIAŁ Sebastian: Ziemiańskie oblicze Straszęcina. Szkic do portretu rodów Bielańskich i Stubenvollów. Dębica 2017 Muzeum Region. 8° ss. 218, tabl. 32, il. (Biblioteka Dębickich Gryfów; 10).

Lata 1887–2017.

5444. NASZA rodzina. Studia i materiały. [Cz.] 3. Red. Zygmunt Szultka. Skarszewy–Słupsk 2017 Zygmunt Szultka 8° ss. 121, nlb. 1, il.

Treść: III Zjazd Rodzinny s. 5–48; W naszej rodzinie s. 49–63; Pozostaną w naszej pamięci [20 biogramów] s. 65–90; Drzewa genealogiczne naszej rodziny s. 91–119.

Rodzina Szultków wywodząca się z Radzyna Wsi oraz z nią pokrewnieni, XX–XXI w.

Cz. 1. 2002.

5445. NEKROLOG gorzowski za rok 2016. Oprac. Jerzy Zysnarski. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 24: 2017 s. 543–584.

5446. NIEMCZYK Katarzyna: Kamieniecy herbu Piława. Z dziejów kariery i awansu szlachty polskiej do 1535/1536 roku. Katowice 2016.

Rec.: Wolski Marian, *Studia Źródłoznawcze*. T. 55: 2017 s. 267–272.

5447. NIESŁONY Józef: Słownik biograficzny Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej Prowincji Polskiej 1923–2016. Poznań 2016 UAM. Wyd. Teol. 8° ss. 544, nlb. 1, il. UAM. Wyd. Teol. (Studia i Materiały. Studies and Texts; 179).

Tyt. równol.: Dictionnaire biographique des Oblats de Marie Immaculée de la Province de Pologne 1923–2016.

5448. NIEWALDA Marcin: Święta – nieświęta. Opowieść autentyczna o zapomnianych ludziach z pogranicza zaborów kultur i stanów w XIX i na pocz. XX w. Na kanwie losów Bronisławy Steckiej [Jaroszewskiej 1871–1959], jej rodziny i otoczenia. Kraków 2017 Genealogia Polaków Fund. Odtworzeniowa Dóbr Kultury i Dziedzictwa Nar. 8° ss. 244, nlb. 2, il.

5449. NOWAK Mariusz: Aktywność polityczna, społeczna i gospodarza Karskich z Włostowa w pierwszej połowie XX wieku – próba nakreślenia problemu. *Między Wisłą a Pilicą*. T. 18: 2017 s. 101–121, streszcz. ang.

Michał (1869–1928) i jego syn Michał Szymon (1901–1974).

5450. O SCHEIBLERACH jeszcze więcej. Red. Ewa M. Bładowska. Łódź 2016 Wydaw. Hamal Andrzej Majecherek; Muzeum Kinematografii 8° ss. 188, il., streszcz. ang.

Treść: Badziak Kazimierz: Karola Scheiblera [1820–1881] pierwsze związki z Łodzią i ich znaczenie dla rozwoju tego ośrodka s. 9–46; Stefański Krzysztof: Scheiblerowie – wiara i edukacja s. 47–68; Kuligowska-Korzeniowska Anna: Teatr Scheiblerowski na Księżym Młynie s. 69–86; Piekarska Jarmila: Wokół orientalizującej palarni Scheiblerów s. 87–96; Janik Ireneusz: Czy pracujące krosna były jedyną muzyką Karola Scheiblera? Audycja muzyczna s. 97–108; Jerzyński Michał: Z dziejów „kolei Scheiblerowskiej” s. 109–142; Binek-Zajda Anna: Czeladzi mit ziemi obiecanej s. 143–166; Bartczak Mirosław: Pałac Scheiblerów przy Wodnym Rynku [pl. Zwycięstwa] w Łodzi – program ikonograficzny s. 167–184.

5451. ODESZLI na wieczną wartę. Wspomnienia o harcerkach i harcerzach ziemi częstochowskiej. Red. Edward Szostak. Częstochowa 2017 Zespół Szkół Techn. 8° ss. 177, il.

Treść: Biogramy s. 9–158; Harcerze polegli w walce o niepodległość, wojnie polsko-bolszewickiej 1920 i powstaniach śląskich s. 166–167; Harcerki i harcerze, którzy zginęli w latach 1939–1945 s. 168–169; Harcerki i harcerze zmarli od roku 1945 s. 170–177.

5452. [OGIOLDA Krzysztof]: Sławni Niemiecy Ślązacy. Berühmte Deutsche aus Schlesien. Tekst Krzysztof Ogiolda. Opole 2017 Tow. Społ.-Kult. Niemców na Śląsku Opolskim 16° ss. 254, il.

Tekst równol. pol., niem.

5453. ONI tworzyli obraz Górnego Śląska w XX wieku. Praca zbiorowa. Pod red. Anny Kubicy i Janusza Mokrosza. Katowice–Rybnik–Zabrze 2017 Archiwum Państw.; Stow. Humanist. Europa, Śląsk, Świat Najmniejszy; Illustris Damiana Halmer 8° ss. 247, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.

Treść: Śpiewak Rafał: Bł. ks. Emil Szramek [1887–1942]. Bł. ks. Emil Szramek. Historia kształtowania jego, on kształtował historię s. 13–32; Grzonka Joanna: Stanisław Ligoń [1879–1954]. Stanisław Ligoń – „Karlik z Kocyna” s. 33–47; Kubica Anna: Roman Lutman [1897–1973]. Problem Śląska

w pismach Romana Lutmana s. 49–66; Tomaszewicz Jarosław: Paweł Musioł [1905–1943]. Paweł Musioł: narodowy regionalista s. 67–83; Sput Renata: Karl Szodrok [1890–1978]. Karl Szodrok (Schodrok) – śląski patriota, uczeń i piewca [Josepha von] Eichendorffa s. 85–92; Krzon-Król Agata: Kazimierz Gołba [1904–1952]. Obraz Górnego Śląska i Górnosiłazaków w utworach Kazimierza Gołby s. 93–100; Szewczyk Grażyna Barbara: Zdzisław Hierowski [1911–1967]. Zdzisława Hierowskiego poglądy na literaturę i jego wizja Śląska s. 101–112; Fic Maciej: Jacek Koraszewski (właśc. Antoni Jacek Koraszewski) [1908–1969]. Wizja Śląska i Ślązaków w działalności popularyzatorskiej i twórczości naukowej Jacka Koraszewskiego s. 113–125; Sobeczko Mateusz: Kazimierz Popiołek [1903–1986]. „Człowiek związany z ziemią Górnego Śląska”. Wizja Śląska i Ślązaków w pracach naukowych prof. Kazimierza Popiołka s. 127–137; Mokrosz Janusz: Henryk Rechowicz [1929–2004]. Przynależność partyjna a twórczość historiograficzna. Henryk Rechowicz i jego sposób prezentacji dziejów Górnego Śląska s. 139–158; Sput Piotr: Herbert Hupka [1915–2006]. Herbert Hupka – w pierwszej linii Ślązak s. 159–169; Rosenbaum Sebastian: Herbert Helmut Czaja [1914–1997]. Herbert Czaja i dyskurs wypędzonych s. 171–185; Grajewski Andrzej: Stanisław Tkocz [1931–2003]. Nie tylko redaktor. Książd infulat Stanisław Tkocz, redaktor i twórca opinii publicznej, doradca biskupów, mentor elit politycznych s. 187–202; Kurek Jacek: Michał Smolorz [1955–2013]. Możliwy jest renesans. Michał Smolorz s. 203–210; Tomczyk Barbara, Mokrosz Janusz: Ankieta na temat znajomości historii Górnego Śląska s. 211–224.

5454. OPOLANIE znani i nieznani. Czasy po II wojnie światowej. Cz. 1. Pod red. Małgorzaty Świder. Opole 2017 PTH. Oddz. 8° ss. 309, il. (Biblioteczka Opolskiego Maturzysty; z. 6).

5455. ORACKI Tadeusz: Ludzie niezwykli związani z morzem i Pomorzem od XVI do XX wieku. [Cz.] 2. Gdańsk 2017 [b.w.] 8° ss. VIII, 204. (Scientia et Veritas; nr 5).

Cz. 1 pt.: Ludzie niezwykli związani z Warmią, Mazurami, Pomorzem i Mazowszem od XVI do XX wieku. Gdańsk 2016.

Zawiera faksymile biogramów publikowanych w „Słowniku biograficznym Pomorza Nadwiślańskiego”.

5456. OSTASZEWSKI Janusz: Opowieści rodzinne. Olsztyn 2017 Mantis 8° ss. 213, il.

Rodzina Ostaszewskich, od 1901 r.

5457. PARYS Paweł: Pierwsza wojna światowa w życiorysach powstańców śląskich z powiatu gliwicko-toszeckiego. *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 27: 2017 s. 301–315, streszcz. niem., ang.

Wykaz osób.

5458. PASTUSZCZAK Tadeusz, Pastuszczyk-Frańk Marta: Przyczynki do historii olsztyńskiej weterynarii. Olsztyn 2017 Warmińsko-Mazurska Izba Weterynaryjna; Oficyna Wydawnicza Retman 8° ss. 269, nlb. 3, il., mapa.

Słownik biograficzny za l. 1918–1975.

5459. PATEK Artur: Polskie groby żołnierskie na Malcie. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 3 s. 593–608, streszcz. ang.

Lata 1942–1943.

5460. PATKOWSKI Maciej: Z Kresów na orbitę. Łomianki–Dziekanów Leśny 2016 LTW 8° ss. 253, nlb. 2, tabl. 16, il.

Losy rodziny Patkowskich m.in. na Kresach, w Galicji od XVI w. do ostatnich dziesięcioleci XX w.

5461. PAWLIKOWSKI Kasper: Z Medyki. Wspomnienia rodzinne. Kraków 2017 Znak 8° ss. 251, nlb. 1, il.

Sylwetki przedstawicieli rodu Pawlikowskich od czasów I wojny światowej i ich relacje z autorem (ur. 1927).

5462. PIEROŻYNA Elżbieta: Kolonia Zarośla i okolice – garść niechcianych wspomnień. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 13: 2017 s. 157–179.

Rodzina autorki w czasach II RP, II wojny światowej i pierwszych latach po wojnie.

5463. [PIKOŃ Krzysztof, Sokołowska Agnieszka, Pikoń Krystyna]: Złota księga nauk przyrodniczych 2009. Aut. Krzysztof Pikoń, Agnieszka Sokołowska, Krystyna Pikoń. Gliwice 2009 Mastermedia; Helion 8° ss. 416. Pol. Inst. Biograficzny.

Toż. Wyd. 2 pt.: Złota księga nauk przyrodniczych 2017. Aut. Krzysztof Pikoń, Agnieszka Sokołowska. Gliwice 2017 ss. 556.

5464. PIÓREK Marian: Słownik nauczycieli członków i pracowników Związku Nauczycielstwa Polskiego: powiat kolbuszowski. Cz. 1. Kolbuszowa 2017 Miejski i Pow. Bibl. Publ.; na zlec. Oddz. Sekcji Emerytów i Rencistów Zw. Nauczycielstwa Pol. 8° ss. 202, il. Oddz. Sekcja Emerytów i Rencistów Zw. Nauczycielstwa Pol. w Kolbuszowej (Komisja Historyczna 1975–2016).

5465. PISARSKI Grzegorz: Studenci ze wsi ziemi kłodzkiej na Królewskim Śląskim Uniwersytecie im. Fryderyka Wilhelma we Wrocławiu w latach 1880–1920. Cz. 3: Stan na trzy semestry roku 1920. *Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej*. Z. 14: 2017 s. 71–89, streszcz. ang., niem.

Cz. 1. *Tamże*. [Z.] 12: 2013.

5466. PIWOWARSKI Jerzy: Wileńskie środowisko fotograficzne w okresie międzywojennym. Częstochowa 2016 Wydaw. Akad. im. Jana Długosza 8° ss. 210, il.

Słownik biograficzny z kalendarium za l. 1919–1939.

5467. POBIEGŁO życie dalej. Bydgoszcz 2017 Centrum Promocji i Reklamy Remedia Piotr Florek 8° ss. 77, tabl. 8, il.

Treść: Małachowski Edward: Świadek nadziei s. 8–10; Graduszewski Lech: Graduszewscy z Ziemi Lubawskiej – potomkowie lemiana Tomasza Graduszewicza s. 11–16; Graduszewska-Czerebiej Krystyna, Graduszewski Roman, Klimczak Grażyna:

Pobiegło życie dalej [Gertruda Graduszevska (1914–1979) i Stefan Graduszevski (1913–2010)] s. 17–77.

5468. POCZET władczyń Polski. Pod red. Bożeny Czwojdrak. Kraków 2017 Wydaw. M 4° ss. 383, nlb. 1, il.

5469. POLACY we Włoszech. Kto jest kim. Z. 2. Zebrała i oprac. Agnieszka Cichoń. Rzym–Warszawa 2017 Fondazione Romana Marchesa J. S. Umiastowska; EDO Jakub Łoś 8° ss. 93, il. (Polonica Włoskie. Polonica in Italia; t. 15).

Z. 1. Rzym–Toruń 2005.

5470. POLSKI wkład w przyrodznawstwo i technikę. Słownik polskich i związanych z Polską odkrywców, wynalazców oraz pionierów nauk matematyczno-przyrodniczych i techniki. T. 1–4. Red. nauk. Bolesław Orłowski. Warszawa 2015.

Rec.: Maślanka Krzysztof: Kilka refleksji po lekturze Słownika. *Analecta*. R. 25: 2016 z. 2 s. 247–253.

5471. PORTRETY legniczan. Cykl spotkań „Legniczanie znani i lubiani” 2007–2017. Red. Grzegorz Tomicki, Mieczysław Pytel; rys. Zuzanna Łobuś. Legnica–Wrocław 2017 Tow. Miłośn. Legnicy Pro Legnica; Oficyna Wydaw. Atut 8° ss. 210, nlb. 1, il.

XX–XXI w.

5472. POWOŁANE. Zespół red. Emil Gajdacz, Bożena Giemza, Joanna Rączkowiak. Dziegielów 2017 Warto 8° ss. 279, nlb. 1, il.

Treść: [Diakonisy] s. 7–77; Te, które odeszły s. 79–226; Zdjęcia s. 227–277.

Polski Diakoniat Ewangelicki „Eben-Ezer” w Dziegielewie, XX w.

5473. POWSTAŃCY wielkopolscy. Biogramy uczestników powstania wielkopolskiego 1918–1919. T. 14. Pod red. Bogusława Polaka. Poznań 2017 Tow. Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918–1919. Zarząd Gł. 8° ss. 231, il. Tow. Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918–1919. Zarząd Gł.

T. 1. 2005.

5474. POŻEGNALISMY. *Piosenka*. Nr 3: 2015 s. 412–417.

Treść: Adam Galas (1952–2015) s. 412; Adam Halber (1948–2015) s. 412; Zbigniew Kalemba (1936–2015) s. 413; Stanisław Nowotny (1940–2015) s. 413–414; Mariola Platte (1956–2015) s. 414–415; Franciszek Walicki (1920–2015) s. 415–417.

5475. POŻEGNANIA. *Piosenka*. Nr 5: 2017 s. 301–303.

Treść: Bohdan Smoleń (9.06.1947–15.12.2016) s. 301; Wojciech Młynarski (26.03.1941–5.03.2017) s. 301; Zbigniew Wodecki (6.05.1950–22.05.2017) s. 302; Anna Szałapak (22.09.1952–

14.10.2017) s. 302; Marek Pacuła (16.02.1945–22.10.2017) s. 303; Alina Janowska (10.04.1923–13.11.2017) s. 303.

5476. PREJS Roland: Wybitne postacie króśnięńskich kapucynów. *Nasza Przyszłość*. T. 127: 2017 s. 241–256, streszcz. ang.

XVIII–XX w.

5477. PROKOP Krzysztof Rafał: Biskupi ordynariusze diecezji na ziemiach litewskich i białoruskich dawnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów. (Do czasów I wojny światowej). Wilno, Żmudź, Inflanty, Smoleńsk, Mohylów, Mińsk, Wigry, Sejny (Augustów), Janów Podlaski. Warszawa–Drohiczyń 2015.

Rec.: Kosman Marceli, *Nasza Przyszłość*. T. 127: 2017 s. 309–314.

5478. PUNSKO, Seinų ir Lazdijų krašto knygnešiai ir daraktoriai. Sudarė Benjaminas Kaluškevičius, Kazys Misius, Sigitas Birgelis. Puńsk 2017 Aušros leidykla 8° ss. 383, nlb. 1, il.

Treść: Draudziamosios lietuviškos spaudos keliai Punsko, Seinų ir Lazdijų krašte s. 9–46; Knygnešiai, spaudos platintojai ir daraktoriai. Biogramos s. 47–228; Knygnešių ir daraktorių pėdomis s. 229–352.

Słownik biograficzny za l. 1864–1914.

5479. RADOMSzcZĄŃSKI słownik biograficzny. T. 1. Pod red. Grzegorza Mieczynskiego. Radomsko 2017 Pol. Tow. Heraldyczne. Oddz. 8° ss. 225, il. Pol. Tow. Heraldyczne. Oddz. w Radomsku. (Radomszczańska Biblioteka Regionalna; 13).

XIX–XX w.

5480. RADZISZEWSKI Edmund, Radziszewski Marcin: Radziszewscy „Jakubiennikowie” herbu Półkozic z ziemi drohickiej na Podlasiu. *Rocznik Ostrowskiego Towarzystwa Genealogicznego*. Nr 12: 2017 s. 195–248.

5481. REGIONALNY słownik biograficzny. Stalowa Wola, Nisko i okolice. T. 3. Red. wyd. Beata Trybuła, Anna Garbacz. Stalowa Wola 2017 Muzeum Region. 8° ss. 147, nlb. 1, il.

T. 1. 2009.

5482. RODZINA i świat cały. Wspomnienia rodziny Kołodziejskich, Rudzińskich i powinowatych. Oprac. Anna Kołodziejska. Wyd. 2. Kolbuszowa–Lublin 2017 Miej. i Pow. Bibl. Publ.; Ośr. Badań nad Polonią i Duszpasterstwem Polonijnym KUL 8° ss. 266, il., mapa. (Biblioteka Polonii. Seria B: Materiały i Dokumenty; t. 23).

Treść: Ojcowie s. 7–59; Wojna s. 61–90; Po wojnie s. 91–132; Gwidon [Kołodziejski ur. 1944] s. 133–194; Stanisław [ur. 1910] i Stanisława [ur. 1913, Rudzińscy] s. 195–229; Na statku i na łądzie s. 231–261.

Wyd. 1. Warszawa 2012.

Rec.: Pokryszka-Prażmo Agnieszka, *Studia Polonijne*. T. 38: 2017 s. 206–207.

5483. ROGALSKI Leszek Jan: *Życiowe drogi rodziny Rogalskich. Rodem z Mazowsza*. Olsztyn 2016 Leszek Jan Rogacki 8° ss. 80, il.

Lata 1897–2016.

5484. ROGUSKI Mirosław: *Rody szlachty liwskiej. Grzybowscy herbu Prus II z Windyki i Żeliszewa. Rocznik Liwski*. T. 6: 2012/2013 [dr.:] 2013 s. 137–161.

XVII–XIX w.

5485. ROGUSKI Mirosław: *Spółeczność szlachecka ziemi liwskiej u schyłku Rzeczypospolitej. Właściciele ziemscy w 1790 roku. Rocznik Liwski*. T. 4: 2008/2009 [dr.:] 2010 s. 33–59.

Spisy osobowe.

5486. SANDS Philippe, Redzik Adam: *Lauterpachtów dwóch: Elihu (1928–2017) i Hersch (1897–1960). Palestyna*. R. 62: 2017 nr 7/8 s. 213–217.

5487. SAS TARNAWSKI Stanisław Rosamond: *Hallerczycy. Sandomierz–Klimontów 2017 Marian Tarnawski 8° ss. 103, il.*

5488. SAWECZKO Mateusz: *Poczet żołnierzy wyklętych*. Warszawa 2016 Capital 8° ss. 356, nlb. 10, il.

Dostępne także jako e-book.

5489. SCHIRMER Marcin K.: *Wybitne rody, które tworzyły polską kulturę i naukę*. Warszawa 2017 Sport i Turystyka – Muza 8° ss. 478, nlb. 2, il.

Na okł. podtyt.: Curie, Kossakowie, Lilpopowie, Estreichowie, Lutosławscy, Młynarscy i Rubinsteinowie.

Lata 1750–2007.

5490. SELEROWICZ Witold: *Miasto i ludzie. Szkice historyczne o Bełchatowie*. [T.] 3. Warszawa–Zelów 2017 MR Marland 2 Marek Rusak 8° ss. 275, il.

Lata 1919–1933.

T. I. 2011.

5491. SEPIOŁ Janusz [Marian]: *Jagiełły 8 – historia jednego domu*. [Nowy Sącz]–Gorlice 2017 Flexeris; na zlec. Muzeum Dwory Karwacjanów i Gładyszów 4° ss. 94, il.

Rodziny Sepiołów i Tarczyńskich z Gorlic.

5492. SEPIOŁO Mariusz: *Himalaistki. Opowieść o kobietach, które pokonują każdą górę*. Kraków 2017 Znak 8° ss. 310, nlb. 10, il.

5493. SITEK Władysław: *Nauczyciele szkoły naftowej w Krośnie w latach 1945–2017*.

Krosno 2017 Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa im. Stanisława Pigonia 8° ss. 504, il.

Słownik biograficzny.

5494. SIWIEC-CIELEBON Michał: *Niezwykłe historie zwykłych wadowniczan. Aleksander Barabasz [1893–1945], Józef Karpiński [1885–1942] – dwa przyczynki do portretu zbiorowego. Wadoviana*. Nr 20: 2017 s. 133–153.

5495. SKALSKI Marek: *Sybiracy*. Warszawa 2017 3S Media 8° ss. 170, il. (Biblioteka Wolności).

XVIII–XX w.

5496. SKORUPSKA-TOMCZYK Alina: *Z Niderlandów do Polski. Część historii rodziny Damsów. Jarentowskie Pole 2017 Foto-Video-Studio Zbigniew Kopciński 4° ss. 147, il., mapy*.

Olędrzy, XVIII–XXI w.

5497. SŁABCZYŃSKI Tadeusz: *Słownik polskich podróżników i odkrywców*. Warszawa 2017 Globograf 8° ss. 496, il.

Lata 1245–2017.

5498. SŁABCZYŃSKI Tadeusz: *Szlaki wielkiej przygody. Opowieści o polskich podróżnikach*. Warszawa 2017 Globograf 8° ss. 327, il.

Podróżnicy i odkrywcy w l. 1241–2017.

5499. SŁAWNI lekarze gdańscy. T. 2. [Aut.] Adam Szarszewski [i in.]. Gdańsk 2017 Gdański Uniw. Medyczny 8° ss. 211, il.

Zespół autorski pracowników i doktorantów Zakładu Historii i Filozofii Nauk Medycznych Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

Treść: Henryk Gromadzki (1886–1952) s. 8–13; Henryk Brokman (1886–1976) s. 14–19; Wilhelm Czarnocki (1886–1963) s. 20–25; Kornel Michejda (1887–1960) s. 26–31; Ignacy Abramowicz (1890–1982) s. 32–35; Tadeusz Pawlas (1891–1953) s. 36–40; Stanisław Hiller (1891–1965) s. 41–47; Stanisław Wszelaki (1898–1956) s. 48–53; Jakub Penson (1899–1971) s. 54–60; Stanisław Manczarski (1901–1963) s. 61–65; Tadeusz Bilikiewicz (1901–1980) s. 66–72; Witold Sylwanowicz (1901–1975) s. 73–78; Stefan Metler (1904–1990) s. 79–83; Jan Stefan Raszek (1904–1969) s. 84–88; Zdzisław Kieturakis (1904–1971) s. 89–93; Tadeusz Kielanowski (1905–1992) s. 94–101; Henryk Kania (1905–1965) s. 102–107; Jarosław Iwazkiewicz (1906–1985) s. 108–112; Edward Grzegorzewski (1906–1982) s. 113–119; Zofia Majewska (1907–1997) s. 120–125; Stefan Stanisław Michalak (1909–1947) s. 126–131; Marian Górski (1910–1982) s. 132–138; Stanisław Sokół (1911–1968) s. 139–143; Mieczysław Gamski (1913–1989) s. 144–148; Karol Oppeln-Bronikowski (1914–1995) s. 149–152; Klementyna Anna Świcowa (1914–1993) s. 153–158; Jerzy Giedroyc (1916–1991) s. 159–163; Nadzieja Bittle-Dobrzyńska (1917–1999) s. 164–167; Helena Janina Szostakiewicz-Sawicka (1919–1991) s. 168–173; Stanisław Zawistowski (1919–1990) s. 174–180; Witold Zegarski (1920–1999) s. 181–185; Paweł Gałuszko (1924–1996) s. 186–190; Olgierd Billewicz (1928–1996)

s. 191–196; Jerzy Pryczkowski (1931–1994) s. 197–202; Józef Szczekot (1932–1997) s. 203–206.

T. 1. 2016.

5500. SŁOMCZYŃSKI Mirosław: *Mój Alfabet. Znani i mniej znani. Sosnowiec 2017* Progres Wydaw.-Druk-Reklama 8° ss. 171, il.

5501. SŁOMSKI Michał: *Urzednicy i personel zamku arcybiskupów gnieźnieńskich w Łowiczu (XIV w. – 1531 r.)*. Warszawa 2017 IH PAN 8° ss. 295, mapy, streszcz. ang.

5502. SŁOTWIŃSKI Przemysław: *Żołnierze wyklęci. Sześciu z tysiąca. Chorzów 2017* Videograf 8° ss. 291, il.

Zdzisław Broński (1912–1949), Hieronim Dekutowski (1918–1949), August Emil Fieldorf (1895–1953), Józef Kuraś (1915–1947), Witold Pilecki (1901–1948), Zygmunt Szendzielarz (1910–1951).

5503. SŁOWIŃSKI Konrad: *Personel urzędniczy radomskiego Magistratu w latach 1915–1939. Roczniki Nauk Społecznych*. T. 45: 2017 nr 1 s. 119–136, streszcz. ang.

5504. SŁOWNIK biograficzny archiwistów polskich. T. 3: 1835–2015. Red. nauk. t. 3 Ewa Rosowska. Warszawa 2017 NDAR 8° ss. 295. NDAP.

T. 1. Warszawa–Łódź 1988.

Rec.: Dymmel Piotr, *Studia Archiwalne*. [T.] 4: 2017 s. 266–268.

5505. SŁOWNIK biograficzny mechaników Pomorza Zachodniego. Inżynierowie i technicy mechanicy oraz współpracujący z nimi z innych branż zawodowych: technolodzy i konstruktorzy, warsztatowcy, naukowcy i projektanci, organizatorzy produkcji, kontrolerzy jakości i inni pracownicy, absolwenci politechnik, uniwersytetów technicznych i technologicznych oraz techników po wydziałach mechanicznych, budowy maszyn, budowy okrętów, maszyn roboczych i pojazdów, mechanizacji rolnictwa, energetycznych, lotniczych i wielu innych specjalności. T. 1. Red. Zbigniew Neumann. Szczecin 2017 Ośr. Rzeczoznawstwa SIMP, Zbigniew Neumann 8° ss. 200, il. Stow. Inżynierów i Techników Mechaników Pol. „SIMP”. Oddz. w Szczecinie.

XIX–XXI w.

5506. SŁOWNIK biograficzny polskich archiwistów kościelnych. T. 1. Pod red. Józefa Mareckiego. Kraków 2017 Unum 8° ss. 224, nlb. 1, il.

XVIII–XXI w.

5507. SŁOWNIK biograficzny powiatu to-ruńskiego. T. 3. Pod red. Jana Krajewskiego.

Toruń–Wąbrzeźno 2017 Wąbrzeskie Zakłady Graficzne 8° ss. 105, il. Starostwo Pow. w Toruniu.

T. 1. Lubicz 2010.

5508. SŁOWNIK biograficzny Tatarów polskich XX wieku. Red. nauk. Aleksander Miśkiewicz. Wyd. 2, popr. Białystok 2017 Muzeum Białostockie Zw. Religijny w Rzeczypospolitej Polskiej. Najwyższe Kolegium Muzułmańskie 8° ss. 207, il., streszcz. ang., ros.

Wyd. 1. 2016.

5509. SŁOWNIK biograficzny teatru polskiego. T. 3: 1910–2000. [Vol. 1:] A–Ł. T. 3 napisał i oprac. zespół: Barbara Berger [i in.]. Warszawa 2017 Inst. Sztuki PAN 8° ss. XXXIII, nlb. 1, 713, nlb. 3, tabl. 16, il. PAN. Inst. Sztuki.

T. 1. 1973.

5510. SŁOWNIK pisarzy śląskich. T. 5. Pod red. Jacka Lyszczyny i Dariusza Rotta. Katowice 2017 Wydaw. US 8° ss. 135, nlb. 1. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Nr 3574).

T. 1. 2005.

5511. SŁOWNIK polskich autorów literatury kryminalnej. Pod red. Ewy Dąbrowskiej, Hanny Wojciechowskiej, Irka Grina. Kraków–Wrocław 2017 Biuro Festiwalowe Impart 2016 8° ss. 132, il. (Polska Kolekcja Kryminalna; t. 16).

5512. SŁUŻĄC Bogu, służyli Polsce. T. 2. Red. Zdzisław Pietrzyk, Ilona Pulnar-Ferdjani. Sandomierz 2017 Wydaw. Diec. i Druk. 8° ss. 283, il.

Zawiera 100 biogramów z l. 1550–1902.

T. 1. 2016.

5513. SŁYNNNE kobiety w Rzeczypospolitej XVIII wieku. Pod red. Agaty Ročko i Magdaleny Górskiej. Warszawa 2017 Muzeum Pałacu Jana III w Wilanowie 8° ss. 471, il., streszcz. ang. (Silva Rerum).

Treść: Popiołek Bożena: Kobieta zaradna. Konstancja Marianna z Potockich Szczukowa, podkanclerzyna litewska s. 21–40; Słaby Agnieszka: Tekla Róża z Radziwiłłów Flemmingowa – między Dreznem a Warszawą s. 41–58; Kicińska Urszula: Zofia Maria z Sieniawskich Czartoryska – życie w cieniu matki i męża? s. 59–75; Perlakowski Adam: Dorothea Henrietta z Przebendowskich – słaba czy silna pleć w rodzinie Radziwiłłów? s. 77–92; Maliszewska Stanisława: Franciszka Krasieńska – od starościanki do królewiczowej polskiej s. 93–114; Stasiewicz Krystyna: Zabłysnąć wśród słynnych – to dopiero sztuka! Przypadek Elżbiety Drużbackiej s. 117–130; Ročko Agata: Mieć w sobie „to coś”. Zofia Potocka – fenomen piękna czy inteligencji emocjonalnej? s. 131–148; Bąk Justyna: Anna Paulina z Sapiehów Jabłonowska – kolekcjonerka, przyjaciółka nauk,

inicjatorka przemian s. 149–163; Kludkiewicz Kamila: Marianna z Ciecierskich Skórzewska i jej „czarna legenda” s. 165–180; Ryba Janusz: Kobiece société oświeceniowe. Anna Teresa Potocka s. 181–194; Wiercińska Izabella: Teofila Strzeżysława z Jabłonowskich Sapieżyna – niezłomna Sarmatka s. 195–209; Pętowska Edyta: Aleksandra z Lubomirskich Potocka – dama przełomu XVIII i XIX wieku s. 211–224; Dampc-Jaros Renata: Therese Forster-Huber – oświecona Niemka w oświeceniowej Polsce s. 225–238; Dąbrowski Szymon Piotr: Między królem a hetmanem. Działalność Elżbiety Sapieżyny w świetle jej korespondencji ze Stanisławem Augustem i Franciszkiem Ksawerym Branickim s. 241–258; Whelan Agnieszka: Izabela Czartoryska – fety, jarmarki i amour propre s. 259–274; Gajdis Anna: „Co jeszcze stanie się z tym krajem, z tym upadłym narodem?”. Elisa von der Recke na dworze Stanisława Augusta s. 275–288; Danowska Ewa: Urszula z Morsztynów Dembińska, starościna wólbrońska – „krakowska carowa” s. 289–306; Wichrowska Elżbieta: Między Berlinem a Warszawą. Judyta z Levich Bucca Jakubowiczowa s. 307–332; Krzywy Roman: Cztery portrety Salomei z Rusieckich Pilsztynowej, czyli o rozmaitych lekturach jednej autobiografii z feminizmem w tle s. 335–354; Kowalewska Danuta: Sława Agnieszki Truskolańskiej w Warszawie s. 355–380; Jachimowicz Katarzyna: Fakty i mity z życia Jadwigi Ciechanowieckiej-Manuzzi s. 381–396; Rejman Zofia, Nesteruk Małgorzata: Ostatnia królowa czy podła Francuzica? Pani [Henrietta] de Vauban w literaturze i legendzie s. 397–422; Kaczyński Paweł: Dwie na słońcach swych przeciwnych – boginie... Konflikt Izabeli Czartoryskiej z Elżbietą Lubomirską w ujęciu literackim (po 1945 roku) s. 423–440.

5514. SOBOL-KIELBANIA Małgorzata: Napoleon Feliks Żaba [1805–1885] i jego potomkowie – rys biograficzny rodu Żabów herbu Kościesza ze Zbylitowskiej Góry. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 21: 2016 s. 63–72.

5515. STANASZEK Bogdan, Nowakowski Ryszard, Tylec Piotr: Słownik biograficzny księży diecezji sandomierskiej XIX–XX w. T. 3: M–R. Sandomierz 2017 Wydaw. Diec. i Drukarnia 8° ss. 272, il. (Prace Katedry Historii XIX i XX w. Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie; nr 4).

T. 1. 2014.

5516. STARZYŃSKI Marcin: Urzędnicy miejscy Kazimierza do 1550 roku. Kraków 2016.

Rec.: Gadocha Marcin, *Rocznik Krakowski*. T. 83: 2017 s. 277–280; Radomski Maciej T., *Studia Źródłoznawcze*. T. 55: 2017 s. 285286.

5517. STECZKOWSKA Agata, Nowicka Beata: Steczkowscy. Miłość wbrew regule. Osobista biografia rodziny. Warszawa 2017 Wydaw. W.A.B. 8° ss. 317, nlb. 3.

Dostępne także jako e-book.
Lata 1935–2001.

5518. SZCZECINIAN zyciorysy spełnione. Wspomnienia animatorów szczecińskiego przemysłu 1946–2016. Pod red. Barbary Terezy Dominiczak. Warszawa 2017 Fund. Cultura Animi 8° ss. 109, il.

5519. SZLUFIK Piotr: Młodzi męczennicy z oratorium salezjańskiego w Poznaniu – życie, męczeństwo, profil duchowy, droga do chwały ołtarzy. *Studia Loviciensia*. Nr 19: 2017 s. 195–201, streszcz. ang.

Czesław Józwiak (1919–1942), Edward Kaźmierski (1919–1942), Franciszek Kęsy (1920–1942), Edward Klinik (1919–1942), Jarogniew Wojciechowski (1922–1942).

5520. SZNAJDERMAN Monika: Falszerze pieprzu. Historia rodzinna. Wołowiec 2016.

Rec.: Chrobaczyński Jacek: Mikrohistoria o wielkiej sprawie. Kilka uwag i refleksji po lekturze... *Res Gestae*. [T.] 4: 2017 s. 194–202.

5521. SZUKALSKA Aleksandra: Historie życia. Wspomnienia na tle wydarzeń. Kościan 2017 Zakł. Poligraficzny Madruk 2 8° ss. 180, il.

Dzieje rodzin Fabiańczyków, Szafanków i Szukalskich, XIX–XXI w.

5522. SZWEDO Bogusław: Tarnobrzesci słownik biograficzny. Wpisani w historię miasta. T. 4. Tarnobrzeg–Sandomierz 2017 Radio Leliwa; Wydaw. Armoryka 8° ss. 320.

T. 1. 2013.

5523. SZYMAŃSKI Marcin Jakub, Torąński Błażej: Fabrykanci. Burzliwe dzieje łódzkich bogaczy. Łódź 2017 Oprawa 8° ss. 319, nlb. 1, il.

5524. ŚMIGIELSKI Wojciech: Mieszkańcy Gostynia i okolic w mogiłach katyńskich. Gostyn 2015.

Rec.: Podsiadły Adam, *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 279–280.

5525. TOMASZEWSKI Mikołaj: Czapscy herbu Leliwa i ich związki z Toruniem do początków XIX wieku. Zarys problemu. *Rocznik Toruński*. [T.] 44: 2017 s. 23–48, streszcz. ang., niem.

Od XVII w.

5526. TOTOŃ Anna: Chryzantyn Uhacz [1891–1932] i Roma Uhacz [1895–1943] – przyjaciele Bolesława Barbackiego [1891–1941]. Stary Sącz 2014 Oksymoron 8° ss. 21, nlb. 1, tabl. 40, il.

Rec.: Aleksander Tadeusz, *Rocznik Sądecki*. T. 45: 2017 s. 349–350.

5527. TRZY akty zgonu. Franciszek Bohomolec [1720–1784], Tadeusz Lipski [1725–1796], Józef Bielawski [1739–1809, właśc. 1810]. Oprac. Partyk Kencki. *Pamiętnik Teatralny*. R. 66: 2017 z. 3 s. 129–134, streszcz. ang.

5528. TYM Juliusz S.: Dowódcy pułków pancernych i kawalerii pancernej 2. Korpusu.

Zarys portretu zbiorowego. *Studia z Dziejów Wojskowości*. T. 6: 2017 s. 325–364, streszcz. ang., ros.

5529. TYSZKA Zbigniew J., Bilska-Ciechwierz Magdalena: Jedna rodzina – wiele historii. Losy Miszewskich i Maciejowskich. *Nasze Korzenie*. Nr 12: 2017 s. 52–62.

Na Mazowszu, XVIII – poł. XX w.

5530. TYSZKA Zbigniew J., Stokłoska-Fuz Katarzyna: Trzy pokolenia. *Nasze Korzenie*. Nr 13: 2017 s. 28–34.

Rodzina Gadałalińskich z Bodzanowa, Miszewska Murowanego, Słupna, Imielnicy i Plocka w XIX i na pocz. XX w.

5531. WALCZAK Henryk: Polscy przedstawiciele dyplomatyczni w Rumunii w latach 1918–1940. *Polish Biographical Studies*. Nr 5: 2017 s. 50–60, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2: 1923–1940. *Polish Biographical Studies*. Nr 5: 2017 s. 61–84, streszcz. ang.

5532. WANKE-JAKUBOWSKA Małgorzata, Wanke-Jerie Maria: Pro memoria. Bohaterowie Solidarności Walczącej. Wrocław 2017 Profil 8° ss. 245, nlb. 1, il. (Biblioteka Solidarności Walczącej).

5533. WANTUCH Tomasz: Historia Ormiańskiego Rodu de Kaminczanul Theodorowicz. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 21: 2016 s. 73–81.

XIV–XX w.

5534. WARTO o nich pamiętać... Wspomnienia o znanych rydułtowikach. Życiorysy spisane przez tych, którzy jeszcze pamiętają, ilustrowane historycznymi zdjęciami Rydułtów. Cz. 1. Zespół red. Krzysztof Jędrośka [i in.]. Rydułtowy 2017 Miasto Rydułtowy 8° ss. 85, nlb. 3, il.

XX–XXI w.

5535. WĘGRZYN Jadwiga: Rodzina Mrozów z Męcinki k. Jedlicza. Dzieje Kaspra, Heleny oraz ich dzieci, lata 1897–2017. Krosno 2017 Armagraf 4° ss. 125, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Męcinka, obecnie część Jedlicza.

5536. WĘGRZYN Jadwiga: Żołnierze z rodziny Janochów z Męcinki. Krosno 2017 Armagraf 4° ss. 105, nlb. 1, il., streszcz. ang.

5537. WIECZOREK Andrzej: Słownik biograficzny powstańców wielkopolskich 1918/1919 związanych z ziemią gołaniecką i jej okolicami. Gołańcz 2017 Gołaniecki Ośr. Kultury 8° ss. 495, nlb. 1, il.

5538. WIELCY Polacy. Perły kultury narodowej. Praca zbiorowa. Pod red. Janiny Marciak-Kozłowskiej. Białystok 2017 Buk 8° ss. 509, il. (Wielcy Polacy; cz. 5).

Lata 1241–2011.

5539. WIELCY polscy podróżnicy, odkrywcy i zdobywcy. Great Polish travellers, explorers and conquerors. Red. Michał Apollo, Rafał Lasyk, Renata Rettinger. Kraków 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. 8° ss. 169, nlb. 4, il.

Tekst równol. pol., ang.

Treść: Wóźniak Piotr: Henryk Bronisław Arctowski [1871–1958] s. 15–19; Sakiv Marta, Maj Kamila: Kinga Baranowska [ur. 1975] s. 20–24; Bujak Jakub: Krzysztof Baranowski [ur. 1938] s. 25–29; Sędzik Adrian: Maurycy August Beniowski [1741–1786] s. 30–34; Knapik Martyna: Michał Boym [1612–1659] s. 35–39; Łabuzek Magdalena: Leszek Cichy [ur. 1951] s. 40–44; Tybor Katarzyna: Anna Czerwińska [ur. 1949] s. 45–49; Kruczyński Józef, Iwan Joanna: Aleksander Doba [ur. 1946] s. 50–54; Wiślak Agnieszka: Ignacy Domeyko [1802–1889] s. 55–59; Cieślak Marta: Elżbieta Dzikowska [ur. 1937] s. 60–64; Nędzka Izabela: Arkady Fiedler [1894–1985] s. 65–69; Kosenko Alisa, Kusyk Karolina: Władysław Grodecki [ur. 1942] s. 70–74; Kalita Aleksandra, Oborska Paula: Tony Halik [1921–1998] s. 75–79; Rachwał Weronika: Marek Kamiński [ur. 1964] s. 80–84; Wójcik Anna: Jerzy Kukuczka [1948–1989] s. 85–89; Ignatowicz Agnieszka: Bronisław Malinowski [1884–1942] s. 90–94; Pawlik Agnieszka: Ernest Malinowski [1818–1899] s. 95–99; Poźdał Katarzyna: Kazimierz Nowak [1897–1937] s. 100–104; Szczygielski Kacper: Ferdynand Ossendowski [1876–1945] s. 105–109; Nalepa Joanna: Jacek Pałkiewicz [ur. 1942] s. 110–114; Osika Natalia: Bronisław Piotr Piłsudski [1866–1918] s. 115–119; Lasyk Rafał: Benedykt Polak [ok. 1200 – po 1251] s. 120–124; Cwikała Arleta: Jan Potocki [1761–1815] s. 125–129; Rembisz Katarzyna: Piotr Pustelnik [ur. 1951] s. 130–134; Zabawa Kamila: Wanda Rutkiewicz [1943–1992] s. 135–139; Truty Kinga, Stawowczyk Aneta: Paweł Edmund Strzelecki [1797–1873] s. 140–144; Brodzińska Magdalena: Leonid Teliga [1917–1970] s. 145–149; Pająk Magdalena: Krzysztof Wielicki [ur. 1950] s. 150–154; Cisowska Anna, Pakos Anna: Martyna Wojciechowska [ur. 1974] s. 155–159; Sporek Joanna, Pobożniak Magdalena: Mariusz Zaruski [1867–1941] s. 160–164; Pawlicka Aleksandra: Andrzej Zawada [1928–2000] s. 165–169.

5540. WIELCY socjaliści. Koncepcja książki i oprac. redakcyjne Andrzej Ziemiński. Warszawa 2017 Wydaw. „Kto jest kim” 8° ss. 447, nlb. 1, il.

Przedr. z „Przeglądu Socjalistycznego” z l. 2004–2017.

5541. WITKOWSKI Tadeusz: Polscy Noblowie. Inżynierowie Erazm Jerzmanowski [1844–1909] i Witold Zglenicki [1848–1904]. Warszawa 2017 Oficyna Wydaw. Politech. Warszawskiej 8° ss. 15, nlb. 1, il.

5542. WOJCIEGOWSKA Danuta, Jarosz Bogdan: Uczestnicy Powstania Wielkopolskiego 1918–1919 z ówczesnych granic powiatu średzkiego. Dominowo 2017 Danuta Wojciegowska; Gm. Ośr. Kultury; Bibl. Publ. 8° ss. 319, il.

5543. WOJTASZAK Andrzej: Generałowie tytułarni Wojska Polskiego w okresie II Rzeczypospolitej – biografia zbiorowa. Cz. 1: Uwarunkowania prawne i analiza statystyczna. *Polish Biographical Studies*. Nr 5: 2017 s. 85–109, streszcz. ang.

5544. WOJTASZEK Bogumiła: Niebylec, dzieje rodu Łempickich i Ankwiczów. *Rocznik Niebylecki*. T. 4: 2016/2017 [dr:] 2017 s. 85–155.

XIV–XX w.

5545. WÓJCİK Grzegorz: Wielki słownik rodzin warszawskich. Parafia Jazdów-Przedmieście, cyrkul VI 1802–1826. Na podstawie akt stanu cywilnego i ksiąg metrykalnych. T. 1: A–I. Konstancin-Jeziorna 2017 Oficyna Gregoriana 8° ss. 613.

T. 2: J–N. Konstancin-Jeziorna 2017 ss. 655, nlb. 1.

T. 3: O–Ś. Konstancin-Jeziorna 2017 ss. 607, nlb. 2.

T. 4: T–Ż. Rodziny żydowskie, indeks nazwisk. Konstancin-Jeziorna 2017 ss. 605, nlb. 1.

Wyd. 1. Warszawa 2014.

5546. WSPOMNIENIA. *Studia Waweliana*. T. 17: 2016 s. 201–209.

Treść: Link-Lenczowska Stanisława: Jacek Foltyn (1955–2015) s. 201–202; Petrus Jerzy T.: Janina Gostwicka (1920–2016) s. 203–206; Fabiański Marcin: Piotr M. Stepien (1952–2016) s. 207–209.

5547. WSPOMNIENIA wojenne. Cz. 2: Tobie Polsko. Choroszcz 2017 Stow. Pamięć i Tożsamość Skala 8° ss. 267, il.

Treść: Krysiewicz Grzegorz: Wstęp s. 9–10; Krysiewicz Grzegorz, Zdanowicz Henryk: Zagłada inteligencji w gminie Choroszcz oraz najbliższej okolicy w latach 1939–1945 s. 11–14; Krysiewicz Grzegorz: Józef Świmik [1901–1944] – za Polskę oddał życie s. 15–22; Jan Hołub [1897–1948?]. Oprac. Grzegorz Krysiewicz s. 23–28; Antoni Bućko [1896–1943]. Oprac. Grzegorz Krysiewicz s. 23–28; Czesław Sucharski [1901–1940]. Oprac. Grzegorz Krysiewicz s. 35–46; Zdanowicz Henryk: Jan Mancewicz [1906–po 1939] s. 47–51; Zdanowicz Henryk: Leonard Prystrom [1908–1940] s. 53–66; Władysław Kurczak [1904–?]. Oprac. Grzegorz Krysiewicz s. 67–72; Zdanowicz Henryk: Choroszcz w początkach okupacji niemieckiej. Działalność burmistrza Stanisława Bobrowskiego [1904–?] s. 73–83; Wspomnienia Ireny Kosińskiej s. 85–88; Zdanowicz Henryk: Eugeniusz Brzozowski [1914–1943] s. 89–98; Kiedyś miałam inne imię – wspomnienia Bożeny Cieślowskiej. Spisał Grzegorz Krysiewicz s. 99–110; Krysiewicz Grzegorz: Uzupełnienie wspomnień s. 111–112; Krysiewicz Grzegorz: Mój Ojciec [Pawel] i moja Matka [Zenona ze Szmajów] s. 113–136; Tobie Polsko [Józef Świmik 1900–1940]. Oprac. Grzegorz Krysiewicz s. 137–146; Stanisław Rodziewicz [ur. 1923] – wspomnienia z Wilna. Oprac. Grzegorz Krysiewicz s. 147–154; Wspomnienia Mirosława Kowalczyk-Fijałkowskiego [ur. 1936]. Oprac. Grzegorz Krysiewicz s. 155–172; Wirginia Jaworska [ur. 1923] – Polka do śmierci. Spisał Grzegorz Krysiewicz s. 173–179; Wspomnienia Antoniego Sokola [ur. 1922]. Spisał Grzegorz Krysiewicz s. 181–188; Wspomnienia Marianny Jabłońskiej [ur. 1920] ze Złotorii. Spisał Grzegorz Krysiewicz s. 189–192; Opowieść o życiu. Wywiad z Felcją Ostrowską z Jeronik. Oprac. Wiesława Świsłocka s. 193–200; Matras Ryszard: Wspomnienie

o rodzinie Szredzińskich s. 201–203; Zdanowicz Henryk: Przesiedlenia ludności białoruskiej w latach 1945–1946 z terenu gminy Choroszcz. Zarys problemu s. 205–229; Mikutowicz Adam: Moja wieś Dzikie s. 231–244; Krysiewicz Grzegorz: Odnaleziony sztandar s. 247–251; Cymbalisty Wojciech Jan: Pamięci prof. Janusza Tazbira [1927–2016] s. 251–253.

Cz. 1 pt.: Wspomnienia wojenne. Choroskie Biennale Proza-torskie. Red. Wojciech Jan Cymbalista, Weronika Krysiewicz. Choroszcz 2015.

5548. WSPOMNIENIE o rodzinie Stefana Rzewuskiego [1902–ok. 1941]. [B.m.] 2017 [b.w.] 8° ss. 64, il.

5549. ZACHOROWSKA Maria z Gołuchowskich: Gołuchowscy. Linia hrabiowska. T. 1. Kraków 2017 Wydaw. nieznanany 8° ss. 292, tabl. 1, il.

Lata 1301–1906.

T. 2. Kraków 2017 ss. 556, tabl. 1, il.

Lata 1849–2017.

5550. ZAŁĘCZNY Jolanta: Szkic do lwowskich losów rodziny Mroczków. *Rocznik Lwowski*. 2017 s. 105–117.

XIX–XX w.

5551. ZDRENKA Joachim: Mieszkańcy Ziemi Złotowskiej polegli i zaginioni w I wojnie światowej 1914–1918. Die Gefallenen und Vermissten des Flatower Landes im I. Weltkrieg 1914–1918. Wyd. nowe. Złotów 2016 Eternum 8° ss. 568, il. (Biblioteka Muzeum Ziemi Złotowskiej; t. 12).

Wyd. 1. Złotów–Racula 2011.

5552. ZDRENKA Joachim: Mieszkańcy Ziemi Złotowskiej polegli i zaginioni w II wojnie światowej 1939–1945. Die Gefallenen und Vermissten des Flatower Landes im 2. Weltkrieg 1939–1945. Wyd. nowe. Złotów 2017 Eternum 8° ss. 522, il. (Biblioteka Muzeum Ziemi Złotowskiej; t. 13).

Wyd. 1. Złotów–Racula 2011.

5553. ZDRENKA Joachim: Ofiary cywilne Ziemi Złotowskiej II wojnie światowej 1939–1945. Zivilopfer des Flatower Landes im Zweiten Weltkrieg 1939–1945. Złotów 2017 Eternum 8° ss. 121, il. (Biblioteka Muzeum Ziemi Złotowskiej; t. 14).

Tekst równol. pol., niem.

5554. ZESZYTY biograficzne duchowieństwa katolickiego na Śląsku XIX–XX wieku. [T.] 3. Pod red. Henryka Olszara. Katowice 2017 Księg. św. Jacka 8° ss. 160, nlb. 1. Wyd. Teol. UŚ w Katowicach. (Biblioteka Teologiczna; nr 25).

Biogramy śląskich kapłanów zakonnych ze Zgromadzenia Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej.

Toż. [T.] 4. Pod red. Damiana Bednarskiego. Katowice 2017 ss. 185, nlb. 1. (Biblioteka Teologiczna; nr 26).

Biogramy zakonników i członków zgromadzeń zakonnych pochodzących z Górnego Śląska i zmarłych w l. 1900–2015. T. 1. 2016.

5555. ZIELIŃSKI Andrzej: Książęta warszawskich ulic. Warszawa 2016.

Rec.: Grabowski Janusz, *Kronika Warszawy*. 2017 nr 2 s. 149–154.

5556. ZIELIŃSKI Andrzej: Żony, kochanki, damy, intrygantki. Niezwykłe kobiety u boku naszych władców. Warszawa 2017 Prószyński Media 8° ss. 319, nlb. 1, il.

5557. ŻENKIEWICZ Jerzy: Rodzinne drogi. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 249, nlb. 2, il.

Dzieje rodziny Żenkiewiczów.

5558. ŻYCHOWSKA Maria: Kryplewscy. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 21: 2016 s. 83–91.

Dzieje rodziny, XIX–XXI w.

5559. ŻYJA w naszej pamięci. Wspomnienia o pracownikach Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy. Red. merytoryczna i przedm. Janina Jagielska, Teresa Jedynak; red. Justyna Myszowska. Wyd. 2, popr. i rozsz. Warszawa 2017 Bibl. Publ. m.st. Warszawy – Bibl. Gł. Woj. Mazowieckiego 8° ss. 675, nlb. 1, il. Bibl. Publ. m.st. Warszawy – Bibl. Gł. Woj. Mazowieckiego.

Treść: Jagielska Janina, Jedynak Teresa: Przedmowa s. 7–10; Jagielska Janina, Jedynak Teresa: Przedmowa do wydania drugiego s. 11–12; Ci, co odeszli s. 13–517; Ci, co odeszli – indeks s. 518–519; Lista pracowników Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy 1907–2016 s. 520–560; Dyrektorzy i zastępcy dyrektorów Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy s. 561; Lista pracowników Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy – Biblioteki Głównej Województwa Mazowieckiego stan na 1.03.2017 r. s. 562–566. Wyd. 1. 2006.

5560. ŻYLI i działali wśród nas. Biografie zmarłych działaczy PTTK województwa pomorskiego. T. 7. Red. Paulina Świerk. Gdańsk 2017 Wyd. Pomorskie przy RPK PTTK 8° ss. 38, nlb. 2. Region. Pracownia Krajoznawcza PTTK w Gdańsku.

Treść: Jarzęcki Leonard Krzysztof, Świerk Paulina: Jan Bogucki (1941–2012) s. 5–9; Musiał Wojciech Gabriel: Władysław Leon Lachowicz (1911–1988) s. 10–13; Świerk Paulina: Alfons Modelski (1924–2010) s. 14–17; Świerk Paulina: Stanisław Podgórczyk (1908–1989) s. 18–20; Ptasńska Iwona: Jan Jerzy Remus (1938–2010) s. 21–25; Barganowski Antoni: Jerzy Rudnik (1929–2012) s. 26–32; Tokarski Andrzej: Marian Wawrzyniak (1929–2016) s. 33–36; Appendix. Kozłowski Edwin F.: Przyczynek do biografii Kazimierza Małkowskiego i Józefa Weltrowskiego s. 37–38.

T. 1. 1986.

b) Poszczególne

5561. DUDA Daniel: Antoni Abraham (1869–1923), wielki patriota ludu kaszubskiego, Król Kaszubów, Trybun Ludowy. *Nautologia*. R. 52: 2017 s. 81–83.

5562. DUDA Daniel: Antoni Abraham. Kaszubski Król. Puck 2017 Tow. Upiększenia M. Pucka 8° ss. 31, nlb. 1, il.

5563. KROT Andrei: Droga służby i męczeństwa Sługi Bożego o. Fabiana Abrantowicza MIC (1884–1946). *Ephemerides Marianorum*. [T.] 5: 2016 s. 137–171, streszcz. ang.

5564. SIDAROWICZ Andrzej: Chrystus Sługa. Świadectwo o. Fabiana Abrantowicza MIC (1884–1946). *Ephemerides Marianorum*. [T.] 5: 2016 s. 123–136, streszcz. ang.

5565. SZUREK Jean-Charles: Marianna Adameczek (1930–2017). *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 764–766.

5566. MAZIARZ Antoni: Biskup Antoni Adamiuk [1913–2000] we wspomnieniach siostr szkolnych de Notre Dame. *Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego*. [T.] 37: 2017 nr 2 s. 209–230, streszcz. ang.

5567. KUSTOSZ i samotnik. Tom poświęcony pamięci Romana Aftanazego. Pod red. Adolfa Juzwenki. Wrocław 2017 Ossolineum 8° ss. 268, nlb. 4, il. (Osso Wczoraj i Dziś).

Treść: Juzwenko Adolf: Zamiast wstępu s. 7–9; Matwijów Maciej: Włodzimierz Roman Aftanazy (1914–2004). Szkic biograficzny s. 13–66; Aftanazy Roman: Pamiętnik lwowski [fragmenty z okresu 11 XII 1945 – 14 IV 1946 r.]. Oprac. Agnieszka Knychalska-Jaskulska s. 69–114; Wybrane listy Romana Aftanazego z lat 1965–1967 i 1993–1996. Oprac. Maciej Matwijów s. 145–175; Kolasa Jan: Migawki wspomnień s. 179–194; Biegun Ewa ze Świerżawskich: Mój ojciec chrzestny s. 195–197; Wawrzyniakowa Teresa: Wspomnienie o przyjacielu s. 199–204; Dowgiałło Jan: Spadkobierca s. 205–207; Baranowski Andrzej J.: Cześć Jego pamięci s. 209–213; Ostrowski Jan K.: „Materiały” Romana Aftanazego i „Materiały do dziejów sztuki sakralnej” s. 217–222; Mossakowski Stanisław: Uroń w dawnym województwie ruskim s. 223–235; Dowgiałło Jan: Erazm Sykt [ok. 1570–1635], luminarz lwowskiego renesansu s. 237–269.

Omów.: Miśkowiec Maciej, *Rocznik Lwowski*. 2017 s. 270–279.

5568. BUDZYŃSKA Natalia: Brat Albert. Kraków 2017 Znak 8° ss. 415, tabl. 16, il.

Św. Albert Adam Chmielowski (1845–1916).

5569. LEGUMINA-DWERNICKA Rita: Święty z Przytuliska. „Być dobrym jak chleb” – Św. Brat Albert Chmielowski. *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia*. T. 23: 2017 s. 231–236.

5570. ROŻEK Michał: Święty Brat Albert. Wyd. 2. Kraków 2017 WAM 16° ss. 117, nlb. 2, il. Wyd. 1. 2005.

5571. BOGDAŃSKA Stanisława: Ojciec Józef Andrasz SJ [1891–1963] – spowiednik świętych. Kraków 2017 WAM – Księża Jezuiti 8° ss. 119, nlb. 14, il.

5572. HOBGARSKA Janina: Ewa Andrzejewska (28.01.1959–21.07.2017). *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 357–359.

5573. SYNORADZKA-DEMADRE Anna: Jerzy Andrzejewski [1909–1983]. Przyczynek do biografii prywatnej. Warszawa 2016 Wydaw. Krytyki Polit. 8° ss. 677, nlb. 2, il.

5574. LESZCZYŃSKA Bożena: „W Krzyżu – miłości nauka...”. Życie i twórczość ks. Karola Antoniewicza SJ (1807–1852). Kraków 2017 Dehon Wydaw. Księży Sercanów 8° ss. 415, il.

5575. DŁUGOSZ Magdalena Anna, Jakóbczyk Stanisław: Stan Appenzeller. Legendarna rzeczywistość i artystyczna wyobraźnia. Gniezno–Poznań 2017 Inst. Kultury Europejskiej UAM; Wydaw. Nauk. Contact/ABC 8° ss. 160, nlb. 1, il. (Acta Humanistica Gnesnensia. Gnieźnieńskie Prace Humanistyczne; vol. 15).

Stanisław Appenzeller (1901–1980).

5576. REDZIK Adam: Paweł A słanowicz (1907–1979) lwowski kompozytor i warszawski adwokat. *Rocznik Lwowski*. 2017 s. 149–153.

5577. GROCHOWSKA-IWAŃSKA Krystyna, Wojciechowska Agnieszka: Teodor Baburyn [1872–1967] – rodem Rosjanin, sercem płożanin. *Płocki Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 7: 2015 s. 113–125, streszcz. ang.

5578. CHŁOSTA Jan: Z Gryzlin do Berlina i polskiego Dębna. Nad biografią Jana Baczewskiego (1890–1958). Olsztyn 2017 Warmińskie Wydaw. Diec. 8° ss. 295, nlb. 1, il.

5579. BORKOWSKI Łukasz: „Żelazny” od „Łupaszki”. Ppor. Zdzisław Badocha (1925–1946). Warszawa–Katowice 2017 IPN–KŚZpNP 4° ss. 192, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Katowicach.

5580. „ŻYŁAM z Wami, cierpiałam i płakałam z Wami”. W 100-lecie rozpoczęcia działalności Rosy Bailly na rzecz Polski oraz 40. rocznicę jej śmierci. Red. nauk. Łukasz Stefaniak. Lublin 2017 Norbertinum 8° ss. 306, tabl. 33, il., streszcz. ang., fr. Fund. Pamięci Rosy Bailly, Konfraternia Św. Apostoła Jakuba

Starszego przy Katedrze Polowej Wojska Pol. w Warszawie.

Materiały z Międzynarodowej Konferencji Naukowej, Warszawa, 4 IV 2016 r.

Treść: Stefaniak Łukasz: Wstęp s. 7–10; Nossowska Małgorzata: Rosa Bailly [1890–1976] s. 15–20; Gmurczyk-Wrońska Małgorzata: W cieniu wielkiej polityki. Rosa Bailly a stosunki francusko-polskie w latach 1916–1945 s. 23–42; Nossowska Małgorzata: Fauroux – polska enklawa w Państwie Vichy. W oparciu o fragmenty pamiętników Rosy Bailly s. 43–57; Gdys-Nidecka Małgorzata: A jednak róża nie umarła – poezja wojenna Rosy Bailly s. 59–70; Taylor-Terlecka Nina: Pani Różyczka w polskim wydaniu s. 71–87; Duber Paweł: Z dziejów polskiej dyplomacji kulturowej. Okoliczności i znaczenie utworzenia Towarzystwa Szerzenia Sztuki Polskiej Wśród Obcych (TOSSPO) s. 89–106; Cieślukowska Agnieszka J., Piktel Katarzyna: Rosa Bailly w archiwum rodzeństwa: Nelly Strugowej [z Grzędzińskich] i Januarego Grzędzińskiego w Muzeum Andrzeja Struga, Oddziale Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie s. 107–117; Grzybowski Jacek: Emigracja i tożsamość – paradoksy egzystencji pozaojczyźnianej s. 119–150; Macyszyn Jacek: Sytuacja polskich żołnierzy po kampanii polskiej 1939 roku i kampanii francuskiej 1940 roku s. 151–180; Stefaniak Łukasz: O istocie polonofilii. W kontekście działalności Rosy Bailly i porucznika Zygmunta Szczepaniaka [ur. 1927] s. 181–204; Raczek Jerzy Bogdan: „Ulatwić poznanie Polski, aby ją pokochać”. Przykłady współpracy Rosy Bailly z wiejską szkołą na Polesiu [w Mołodowie k. Pińska] s. 207–213; Pawlikowski Jerzy: Miejsca pamięci związane z Rosą Bailly i inne propozycje jej upamiętnienia s. 215–22; Szmiągowska-Jezierska Elżbieta: Deptani za patriotyzm s. 223–230; Sobczyński Eugeniusz: Losy geografów wojskowych we Francji podczas II wojny światowej s. 231–240; Bailly Rosa: Wybór pism s. 241–303.

5581. GRUDNICKI Jan: Dr med. Tadeusz Bał (1888–1967). Biografia polskiego chirurga wojskowego. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 79: 2016 [dr.:] 2017 s. 71–75, streszcz. ang.

5582. GŁUCHOWSKI Gerard: Romuald Balawelder [1893–1975] – filozof poeta. *Rocznik Legionowski*. T. 10: 2017 s. 277–280.

5583. LUKSA Katarzyna: Gabriela Bałicka [1867–1962]. Działalność polityczna, społeczna, naukowa i edukacyjna. Warszawa 2017 Kancelaria Sejmu. Wydaw. Sejmowe 8° ss. 309, nlb. 1, tabl. 8.

5584. PAMIĘCI mjra Zbigniewa Banasia [1929–2015]. Oprac. Zarząd TPZW. *Zeszyty Wojnickie*. R. 24: 2015 nr 1 s. 107–108.

5585. OŁENICZ-BERNACKA Ewa: Anna Baniecka (1930–2016). *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.:] 2017 s. 172–174.

5586. PASZKOWIAK Ewa: Józef Baranowski (1904–1986) – organista z Domachowa. *Rocznik Gostyński*. T. 2: 2015 s. 89–92.

5587. WENKLAR Michał: Niemczurówna zam. B artik Antonina [1925–1989]. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 45 s. 221–226.

5588. WALCZYĆ o wolność, żyć niezależnie. Wspomnienia o Władysławie Bartoszewskim. Oprac. Bettina Schaefer; przeł. [z niem.] Marcin Barcz. Warszawa 2017 Prószyński i Ska i Prószyński Media 16° ss. 141, nlb. 1, il.

Treść: [Wstęp] s. 5–6; Władysław Bartoszewski [Kalendarium życia, 1922–2015] s. 11–17; Rytel-Andrianik Paweł: Przesłanie do czytelnika. Mosty Bartoszewskiego s. 19–20; Zając Marek: Zamiast wstępu. Dlaczego robił to, co robił? s. 21–27; Bartoszewska Zofia: Bardzo go kochałam s. 31–37; Buzek Jerzy: Służył ojczyźnie s. 39–42; Böhler Jochen: Jego słowo liczyło się w kraju i za granicą s. 43–48; Klarsfeld Serge: Żołnierz wolności s. 49–52; Kind Ulrike: Porywajca człowiek s. 53–59; Lorenzo di Giovanni: Dlaczego milczał? s. 61–64; Thun Róża: Nie bać się życia, nawet bardzo trudnego s. 65–72; Schlüssel Wolfgang: Patriotą, Europejczyk, człowiek czynu s. 73–79; Wałęsa Lech: Był patriotą bez nacjonalistycznych uprzedzeń s. 81–82; Pöttering Hans-Gert: Ponad ludzką miarę s. 83–87; Schwan Gesine: Mieliliśmy ze sobą coś wspólnego s. 89–93; Fischer Heinz: Patrzył na Austrię bez uprzedzeń s. 95–97; Süsmuth Rita: Walczyć za wolność s. 99–106; Barcz Marcin: Chodziło mu o sprawę s. 107–116; Lendvai Paul: Nauczyciel polityki i wychowawca s. 117–121; Zając Marek: Bartoszewski był mędrcem s. 123–130; Aneks s. 131–140.

5589. LECH-JABŁOŃSKA Bożena: Wiesława Baszyńska (26 V 1925 – 8 III 2017). *Bibliotekarz Lubelski*. R. 60: 2017 s. 189–190.

5590. BURDA Bogumiła, Esmund Kazimierz: Lesław (Mirek) Batkowski (1946–2017). Polityk, działacz społeczny, pasjonat żeglarstwa, miłośnik przyrody. *Studia Zielonogórskie*. T. 22: 2017 s. 253–263.

5591. WAJSZCZYK Katarzyna: Wspomnienie o Profesor Teresie Baumann (1955–2017). *Ars Educandi*. T. 14: 2017 s. 155–158.

5592. SIKORSKI Tomasz: Bal maskowy. Wojciech Bąk (1907–1961). Biografia pisarza. Kraków–Szczecin 2016.

Rec.: Radomski Grzegorz, *Polish Biographical Studies*. Nr 5: 2017 s. 186–188.

5593. PŁK Józef Beck (1894–1944). Żołnierz, dyplomata, polityk. Pod red. Sławomira M. Nowinowskiego. Warszawa–Łódź 2017 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 471, nlb. 1, tabl. 6, il. (Biblioteka IPN w Łodzi; t. 41).

Z treści: Nowinowski Sławomir M.: Wstęp s. 7–11; Pietrzak Jacek: W Legionach, Polskiej Organizacji Wojskowej i Wojsku Polskim. Żołnierskie drogi Józefa Becka (1914–1930) s. 17–46; Wołos Mariusz: Mjr Józef Beck jako „attaché” wojskowy i morski we Francji w latach 1922–1923 s. 47–74; Wandycz Piotr: Piłsudski i Beck. Trochę rozważań s. 75–84; Brzeziński Andrzej Maciej: Liga Narodów w koncepcjach i dyplomacji Józefa Becka (1932–1938) s. 85–109; Schramm Tomasz: Francja w polityce Józefa Becka s. 111–109; Żerko Stanisław: „Polityka równowagi” czy „Linia 26 stycznia”? Niemcy w politycznych koncepcjach ministra Józefa Becka s. 123–158; Materski Wojciech: Związek Sowietów w koncepcjach politycznych i dyplomacji Józefa Becka s. 159–170; Essen Andrzej: Państwa Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej w dyplomacji Józefa Becka

(1932–1939) s. 205–235; Jeziorny Dariusz: Wielka Brytania w polityce ministra Józefa Becka (1932–1939) s. 205–235; Jaworski Paweł: Państwa bałtyckie i skandynawskie w dyplomacji Józefa Becka s. 237–282; Libera Paweł: Polityka Józefa Becka wobec Litwy (1930–1939) s. 257–282; Kornat Marek: Rok 1938. Koncepcje i decyzje Józefa Becka s. 282–317; Nowinowski Sławomir M.: Kampania wrześniowa płk. Józefa Becka (1–17 września 1939 r.) s. 319–351; Dubicki Tadeusz: Początek internowania ministra Józefa Becka w dokumentach rumuńskich s. 353–375; Pilarski Sebastian: Minister Józef Beck w opinii współczesnych mu polskich dyptomatów, polityków i publicystów s. 377–401; Duber Paweł: Polityka Józefa Becka w świetle raportów dyptomatów szwajcarskich akredytowanych w Warszawie (październik 1938 – kwiecień 1939) s. 403–425; Czyżewski Andrzej: Dyskusje wokół „Pułkownika Becka” Olga Terleckiego s. 427–447; Bibliografia s. 449–457.

5594. REZLER-WASIELEWSKA Violetta: Mirosław Bednarek (1959–2016). *Łambinowski Rocznik Muzealny*. [R.] 39: 2016 s. 213–216.

5595. EMERYTOWANY profesor nadzwyczajny Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie Wincenty Bednarek (1936–2016). *Przegląd Policyjny*. R. 27: 2017 nr 1 s. 141–144.

5596. KUNEC Patrik: Hrabia Maurycy August Beniowski (1746–1786) – Polak, Węgier, Słowak albo kosmopolita? *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 1 s. 139–147, streszcz. ang.

5597. DANUTA Berlińska (1954–2016). *Studia Śląskie*. T. 79: 2016 s. 229–231.

5598. KUSZELA Bożena: Marian Bęc-kowski [1943–2009]: z muzyką i poezją na całe życie. *Piosenka*. Nr 5: 2017 s. 297–299.

5599. WITKOWSKA-ZAREMBA Elżbieta: Krzysztof Biegański 16 XII 1936 – 20 XI 1967. *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 3 s. 3–10.

Zawiera także bibliografię prac muzykologa.

5600. GIERSZON Urszula: Konrad Bielski 1902–1970. Życie i twórczość. Lublin 2017 Episteme 8° ss. 360, il., streszcz. ang.

5601. MYSZKIEWICZ Igor: Irena Bierwiazczonok (1951–2009). Artystka i nauczycielka artystów. *Studia Zielonogórskie*. T. 22: 2017 s. 265–272.

5602. GRZYWACZ Andrzej: Adwokat Barbara Blajer (1937–2017). *Palestra*. R. 62: 2017 nr 10 s. 141.

5603. MATYSIAK Jarosław: Stefan Błachowski (1889–1962). Poznań 2017 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 362, nlb. 1, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Biografie Rektorów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

5604. SZOT Adam: Ksiądz Henryk Błaszczyk (ur. 1924, wyśw. 1957, zm. 2016) duszpasterz, artysta-malarz. *Wiadomości Kościelne Archidiecezji Białostockiej*. R. 45: 2017 nr 3 s. 107–111.

5605. NASTROŻNY Paweł: Ksiądz kanonik Józef Błaszczyk (1940–2016). *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 317–326.

5606. WĄSOWICZ Jarosław: Ksiądz Ignacy Błazewski SDB (1906–1939). Twórca oratorium w Rumi i męczennik za wiarę. Rumia–Piła 2017 Zakł. Poligraficzny, Henryk Górski 8° ss. 152, il. (Seria Biograficzna pod Patronatem Archiwum Salezjańskiego Inspektorii Piłskiej; t. 5).

5607. PROF. dr. hab. n. med. Adam Wawrzyniec Bochenek (1875–1913) – wybitny polski anatom. Setna rocznica śmierci. [Aut.] Agata Musiał, Maria Kempa, Mateusz Bogacz, Katarzyna Mateja. *Archivum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 76: 2013 z. 2 s. 81–88, streszcz. ang.

5608. MACKIEWICZ Stanisław Cat-Wunderkind. Rzecz o Adolfe Bocheńskim [1909–1944]. Oprac. Jan Sadtiewicz. Kraków 2017 Universitas 8° ss. 316, nlb. 3, il.

Zawiera także wybór korespondencji Stanisława Mackiewicza i Aleksandra Bocheńskiego z l. 1945–1949, związanej z powstaniem książki.

5609. BOCHEŃSKI Waldemar: Józef Bocheński (1899–1940). Nadkomisarz Straży Granicznej II RP, żołnierz Niepodległości, patron Śląskiego Oddziału Straży Granicznej. Warszawa–Grodzisk Mazowiecki 2017 Stow. Weteranów Pol. Formacji Granicznych; OBRK-BiDT „EKSPERT-BUD” 8° ss. nlb. 2, 54, il.

5610. KURZYŃSKA Małgorzata: Ryszard Boguwołski (2 marca 1942 – 11 maja 2015). *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 295–312.

5611. BOJDECKI Marek, Bojdecka Anna, Surowiec Krzysztof: Cena ocalenia. Miłosław Bojdecki [1908–1977], los niezapomniany. Rzeszów 2017 Oficyna Wydaw. Politech. Rzeszowskiej 8° ss. 396, il.

Zawiera także wiersze M. Bojdeckiego.

5612. DZIKI Tomasz: Piotr Bokota (1960–2011). *Ziemia Kujawska*. T. 25: 2016 s. 191–194.

5613. KORDALA Tomasz: Piotr Bontemps (1777–1840) – oficer, ziemianin, kondotier. *Nasze Korzenie*. Nr 12: 2017 s. 26–37.

5614. PIOTROWSKI Remigiusz: Ślepy Maks. Historia łódzkiego Ala Capone. Wyd. 1,

dodr. Warszawa 2017 Dom Wydawniczy PWN 8° ss. 275, nlb. 1, il.

Menachem Bornsztajn (1890–1960).
Wyd. 1. 2014.

5615. DUDA Daniel: Kpt. ż. w. doc. inż. Bohdan Borowski (1930–2016), w latach 1972–1978 dziekan Wydziału Nawigacyjnego Wyższej Szkoły Morskiej w Gdyni. *Nautologia*. R. 51: 2016 s. 78–80.

5616. STANKIEWICZ-KOPEĆ Monika: Leon Borowski [1784–1846] – wykładowca akademicki i nauczyciel poetów. *Wiek Oświecenia*. [T.] 33: 2017 s. 121–146, streszcz. ang., fr.

5617. LYON-CAEN Judith: Michel Borwicz [1911–1987]: między Polską a Francją, między literaturą a historią. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 261–274, streszcz. ang.

5618. NIE zapominamy. Świadectwa pamięci o Romanie Brandstaetterze [1906–1987]. Pod red. Krzysztofa A. Tochmana. Rzeszów–Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 207, tabl. 16, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN Polska Emigracja Polityczna 1939–1990).

Z treści: Tochman Krzysztof A.: Wstęp s. 7–12; Bednarczyk-Stefaniak Emanuela: Testament dziadka s. 21–39; Bernat Andrzej: Na skrzyżowaniu dwóch kultur. Rozmowa z Romanem Brandstaetterem [w 1981 r.] s. 41–51; Brzezińska Romana: O „Psalmach Dawidowych” rozmawiają Roman Brandstaetter i Olgierd Łukaszewicz [w 1986 r.] s. 53–56; Bystrzycki Przemysław: Znałem go blisko ćwierć wieku s. 57–76; Góra Jan: Wspomnienie o Romanie Brandstaetterze s. 81–96; Lajborek Andrzej: Roman Brandstaetter s. 97–101; Pytel Jan Kanty: Żniwobranie z trudnego zasiewu. (Dwudziesta piąta rocznica śmierci Romana Brandstaettera) s. 115–124; Strzelec Barbara: Trudny optymizm Romana Brandstaettera s. 149–162; Tochman Krzysztof A.: Rozpracowanie Romana Brandstaettera przez komunistyczny aparat represji s. 163–176.

5619. STRADOMSKI Wiesław: Życie zwielokrotnie. Niezwykłe dzieje Jerzego Brauna [1901–1975]. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Askon 8° ss. 155, nlb. 1, tabl. 12, il.

5620. WRÓBLEWSKI Jarosław: Gryf. Pałacyk Michła, Żytunia, Wola. Warszawa 2017 Fronda.PL 8° ss. 520, il.

Janusz Brochwicz-Lewiński, pseud. Gryf (1920–2017).

5621. RUTKOWSKI Tadeusz Paweł: Józef Polikarp Brudziński (1874–1917). Budował w dniach zamętu i zwątpienia. Warszawa 2017 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 377, il.

5622. FILIPOWICZ Mirosław: Zbigniew Brzeziński. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 15: 2017 z. 1 s. 259–265.

5623. KUPIECKI Robert: Zbigniew Brzeziński (28 III 1928 – 26 V 2017). *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 3 s. 647–652.

5624. RĘDZIKOWSKI Paweł: Wspomnienie o Andrzeju Piotrze Brzomińskim [1951–2017]. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 11: 2017 s. 127–129.

5625. PIETRYCH Krystyna: Jacek Brzozowski (26 lutego 1951 – 18 czerwca 2017). *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 3 s. 271–276, streszcz. ang.

5626. BRZUSZEK Bogdan: Emil Henryk Brzuszek OFM (1935–2017). *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 423–425.

5627. KLIMASZEWSKI Krzysztof: Franciszek Buczny (1871–1944) – poseł Sejmu Ustawodawczego II RP. *Rocznik Legionowski*. T. 10: 2017 s. 198–203.

5628. MORAWA Tadeusz: Rotmistrz Włodzimierz Budarkiewicz [1903–2000]. Partyzant, przyjaciel rotmistrza Witolda Pileckiego. Nowy Targ 2017 Tadeusz Morawa 8° ss. 140, il.

5629. SITNIK Aleksander Krzysztof: Błażej Bogdan Budnik OFM (1962–2017). *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 426–427.

5630. LESZCZYŃSKA Elżbieta: Tadeusz Budzich [1920–1991] – szkic do portretu. *Nasze Korzenie*. Nr 12: 2017 s. 84–88.

5631. WĘGRZYN Dariusz: Andrzej Bujok „Jędrək” [1929–po 1990] – jedyny, który przeżył. *CzasyPismo*. 2016 nr 2 s. 116–123.

5632. GRUPA Robert: Pionier gostyńskiej motoryzacji – Jan Buliński (1904–1964). *Rocznik Gostyński*. T. 3: 2016 s. 91–98.

5633. TECHMAN Ryszard: Franciszek Rudolf Burian (1897–1970). *Rocznik Gdyński*. Nr 28: 2016 s. 81–96.

5634. TRACZ Bogusław: Lekarz z zasadami. *CzasyPismo*. 2017 nr 1 s. 34–41.
Stanisław Bylina (1903–1978).

5635. IWAŃCZAK Wojciech: Stanisław Bylina (1936–2017). *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 61: 2017 s. 397–403.

5636. NODL Martin: Stanisław Bylina (4 April 1936 – 4 September 2017). *Acta Poloniae Historica*. [T.] 116: 2017 s. 501–506.

5637. MARCZAK Jarosław: Stanisław Feliks Bzura (1870–1948). *Rocznik Legionowski*. T. 10: 2017 s. 194–197.

5638. JARNO Witold: Major Władysław Car – ofiara zbrodni katyńskiej (1895–1940). *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 1 s. 193–216, streszcz. ang.

5639. BŁASZCZYK Idalia: Dziadek Tadek. Wspomnienie o redaktorze Tadeuszu Cegielskim (1931–2016). *Studia Zielonogórskie*. T. 22: 2017 s. 279–281.

Uzup.: Staniszewski Marek: Tadeusz Cegielski (1931–2016) – czterdzieści lat przy mikrofonie. *Studia Zielonogórskie*. T. 22: 2017 s. 283–289.

5640. KARPİŃSKA Magdalena: Ksiądz Franciszek Cegięka [1908–2003] – naukowiec i opiekun emigrantów. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 4 s. 75–79.

5641. PAKUŁA Mirosław: Generał brygady Heliodor Cepa (1895–1974). Oficer zasłużony dla wojsk łączności i Zegrza. *Studia Mazowieckie*. R. 10: 2015 nr 4 s. 65–80, streszcz. ang., ros.

5642. PAKUŁA Mirosław: Generał brygady Heliodor Cepa. Patron Centrum Szkolenia Łączności i Informatyki w Zegrzu. Zegrze–Warszawa 2016 Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej 8° ss. 55, il. Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej.

5643. CHUCHLA Antoni: Wspomnienie o Janie Chciuku [1950–2016], działaczu kulturalnym z Małówki. *Rocznik Niebylecki*. T. 4: 2016/2017 [dr.] 2017 s. 441–442.

5644. ADAM Chętnik. Patriota, uczony, społecznik, polityk. Red. nauk. Janusz Gmitruk. Warszawa 2017 MHPRL 8° ss. 388, nlb. 1, il.

Treść: Gmitruk Janusz: Przedmowa s. 7–10; Dobroński Adam Czesław: Adam Chętnik (1885–1967). Rocznicowy szkic do portretu s. 11–30; Niewiadomski Marek: Adam Chętnik – kształtowanie osobowości działacza społeczno-politycznego i gospodarczego-kulturalnego s. 31–81; Olender Paweł Stanisław: Praca nieustanna i wola niezłomna – postawa niepodległościowa w pracy publicystycznej i wydawniczej Adama Chętnika w latach 1910–1918 s. 83–95; Gmitruk Janusz: Adam Chętnik – Współpraca wiejskiego ruchu młodzieżowego s. 97–118; Turkowski Romuald: Wizja dziejów ojczystych w świetle Adama Chętnika i jego współpracowników na lamach „Drużyny” przed wybuchem I wojny światowej s. 119–144; Lech Andrzej: Myśl agrarystyczna Adama Chętnika s. 145–160; Szczepański Janusz: Adam Chętnik a emigracja zarobkowa z Kurpiowszczyzny na przełomie XIX i XX wieku s. 161–178; Chętnik Jacek: Działalność parlamentarna Adama Chętnika s. 179–182; Kijowski Jerzy: Adam Chętnik jako badacz i popularyzator historii Kurpiowszczyzny s. 183–197; Plucińska Dorota: Adam Chętnik – Józef Psarski [1868–1953]. Dwie wizje formowania tożsamości narodowej i lokalnej na Kurpiach s. 199–220; Chętnik-Donatowicz Ewa: Adam Chętnik – twórca i propagator regionalizmu s. 221–227; Taborski Leszek: Stacja Badań Naukowych Dorzecza

Środkowego Narwi w Nowogrodzie w latach 1933–1950 s. 229–236; Kosmowska-Ceranowicz Barbara: Adam Chętnik – badacz bursztynu s. 237–262; Orlewicz Małgorzata: Adam Chętnik – etnograf, twórca muzeów, znawca Kurpiowszczyzny i jego ślady w Państwowym Muzeum Etnograficznym s. 263–274; Przygoda-Majewska Anna: Działalność oświatowa Adama Chętnika i jej kontynuacja w Zespole Szkół Zawodowych nr 4 w Ostrołęce s. 275–281; Bednarzak-Libera Mirosława: „Istniejemy póki ktoś o nas pamięta”. Adam Chętnik w pamięci potomnych s. 283–351; Kalendarium obchodów 130. rocznicy urodzin Adama Chętnika. Zestawiła Danuta Chętnik s. 353–365.

5645. NOWOTKA Dawid: Adamowi Chętnikowi, badaczowi Kurpi i pogranicza mazursko-kurpiowskiego. *Rocznik Mazurski*. T. 21: 2017 s. 49–59.

5646. MORCINEK Kamila: „By nóm ganc nie padła staro ślónsko gwara”, czyli o przesłaniu życia i twórczości Jana Chmiela [1943–2013]. *Kalendarz Miłośników Skoczowa*. [R.] 17: 2016 s. 235–242.

5647. KOTLAREK Dawid: Grzegorz Chmielewski (1929–2014) – bibliofil, regionalista, dyrektor WiMBP im. C. Norwida w Zielonej Górze. *Studia Zielonogórskie*. T. 22: 2017 s. 183–190.

5648. BYKIEWICZ Wojciech: Starościna. *Zeszyty Wojnickie*. R. 24: 2015 nr 1 s. 96–106.
Genowefa Chmura (1903–1971).

5649. SOBKIEWICZ Zygmunt: Adwokat Krystyna Chodkiewicz (13 lipca 1919 – 18 maja 2010 r.). *Palestra*. R. 62: 2017 nr 7/8 s. 218–219.

5650. KNOPEK Jacek: Profesor Andrzej Jan Chodubski (1 I 1952 – 6 VII 2017) Jakiego pamiętam i Którego poznałem. *Studia Polonijne*. T. 38: 2017 s. 179–185.

Uzup.: Walewander Edward: Andrzej Chodubski in memoriam. *Studia Polonijne*. T. 38: 2017 s. 187–190.

5651. BENKEN Przemysław: W służbie Armii Krajowej i bezpieki. Skomplikowana historia Tadeusza Chomentowskiego [1925–1985]. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 45 s. 73–93, streszcz. ang.

5652. MIKOŁAJSKI Leszek, Fryźlewicz Marek: Wspomnienie o śp. ks. prałacie Franciszku Chowańcu (1931–2015). *Almanach Nowotarski*. Nr 21: 2017 s. 331–334.

5653. TACZANOWSKI Antoni: Zakopiańczyk na nizinach. Działalność doktora Andrzeja Chramca [1859–1939] w Wielkopolsce. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 3 s. 45–52.

5654. WERPECHOWSKA Marzena: Jeszcze raz o Władysławie Chrapuście [1896–

1982] z Łoponia. *Zeszyty Wojnickie*. R. 24: 2015 nr 1 s. 58–68.

5655. BRASZCZYŃSKI Paweł Radosław: Zygmunt Aleksy Chrzanoski (1889–1945), adwokat, działacz Stronnictwa Narodowego, delegat Rządu Londyńskiego na Powiat Siedlecki, sądzony w Kutnie. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 21: 2017 s. 293–298.

5656. [MAZUR Maciej]: Książd dr Johannes Chrzaszcz [1857–1928]. Życie, działalność i twórczość wieloletniego proboszcza parafii św. Mikołaja w Pyskowicach. Der Priester Dr. Johannes Chrzaszcz. Leben, Aktivitäten und Schaffen des langjährigen Pfarrers der St. Nikolaus Kirche in Pyskowice. Tekst Maciej Mazur. Kwidzyn 2017 Vega Studio Adv. Tomasz Müller 16° ss. 56, il.

Tekst równol. w jez. pol., niem.

5657. BIAŁONOWSKA Magdalena: Andrzej Stanisław Ciechanowiecki (1924–2015). *Kronika Zamkowa*. [Nr] 2(68): 2015 [dr.:] 2016 s. 437–449.

5658. BAŁA Wiesław Jan: Zygmunt Wojciech Ciechanowski (1873–1966). Cz. 2: Życie prywatne. *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 27: 2017 s. 317–365, streszcz. niem., ang.

Cz. 1. *Tamże*. T. 26: 2016.

5659. TOMASZEWSKI Norbert Dariusz: Jakub Ciecierski (1726–1801), poseł ziemi drohickiej, stolnik drohicki. Szkic do portretu. *Studia Łomżyńskie*. T. 27: 2017 s. 235–258, streszcz. ang.

5660. PIWEK Aleksander: Prof. dr hab. inż. arch. Romana Cielątkowska (1959–2016). Prof. Romana Cielątkowska PhD. eng. arch. (1959–2016). *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 45: 2016 s. 139–140.

Tekst równol. pol., ang.

5661. KOZŁOWSKI Michał: Anna Maria Cienciąła (8 XI 1929 – 24 XII 2014). *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 13: 2015 z. 1 s. 267–270.

5662. KUCIŃSKI Dominik: Łukasz Ciepłiński „Pług” [1913–1951]. Warszawa 2017 Bollinari Publishing House 8° ss. 150, nlb. 9, il. (Archiwum Żołnierzy Wyklętych; nr 16).

5663. MAJ Józef Roman: Oficer słusznej sprawy. Łukasz Ciepłiński – żołnierz wyklęty. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 276, nlb. 4, tabl. 8, il.

5664. SYREK Wiesław: Józef Cieśla „Topór” [1917–1969] przeciw brunatnemu i czerwonemu zniewoleniu. Wyd. 1 (dodr.). Krosno 2017 Muzeum Podkarpackie; Ruthenus Rafał Barski 8° ss. 408, il., mapy, streszcz. ang.

Wyd. 1. 2009.

5665. BRZOZOWSKA Ała: Biskup płocki Erazm Ciołek (1474–1522). Kraków 2017 Universitas 8° ss. 433, tabl. 7, il.

5666. MŁYNARCZUK Aldona: Emilia Cyfrowicz (1835–1923) – siostra Maria Emilia od Aniołów. Szkic do portretu niepokalanki, nauczycielki i autorki podręczników. *Studia Polonijne*. T. 38: 2017 s. 21–36, streszcz. ang.

5667. SZOT Adam: Ksiądz Kazimierz Cyganek (ur. 1903, wyśw. 1934, zm. 1989) – wojenne losy kapelana 42. Pułku Piechoty w Białymstoku. *Wiadomości Kościelne Archidiecezji Białostockiej*. R. 45: 2017 nr 1 s. 87–97.

5668. LIS Michał: Profesor doktor habilitowany Mirosław Cygański (1925–2016). *Studia Śląskie*. T. 80: 2017 s. 243–244.

5669. BOGDANOWICZ Stanisław, Skoblik Sławomir: Ks. infułat Jan Cymański [1888–1965]. Wikariusz kapitulny diecezji gdańskiej. Gdańsk–Pelplin 2017 Bernardinum 8° ss. 137.

5670. JELONEK Marek: Mihi vivere Christus. Życie i działalność biskupa pomocniczego diecezji częstochowskiej Stanisława Czajki (1897–1965). Częstochowa 2017 Regina Poloniae 8° ss. 135.

5671. GAJAK-TOCZEK Małgorzata: Tadeusz Czapczyński (1884–1958) pedagog, literaturoznawca, literat. Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. 441, nlb. 2, tabl. 4.

5672. CZAPLIŃSKI Kazimierz: Wanda. Z życia Wandy Czaplńskiej (1928–2017). Wrocław 2017 Lamis 8° ss. 430, il.

5673. TOMASZEWSKI Mikołaj: Paweł Tadeusz Czapski [1721–ok. 1783] – szlachcic, kolekcjoner, miłośnik nauk. Szkic biograficzny. *Echa Przeszłości*. [T.] 18: 2017 s. 199–214, streszcz. ang.

5674. DŁUGOŃ Iwona: Śladami potomków Konstantego Adama Czartoryskiego. „Księżniczka z Wiązownicy” – Wanda Czartoryska (1862–1920). *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia*. T. 23: 2017 s. 212–230.

5675. RYMAR Dariusz A[leksander]: Władysława Jadwiga Czechowska (Siemaszko) ps. „Żbik” (1929–1999): powstaniec warszawski, gorzowska nauczycielka i poetka. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 24: 2017 s. 389–426, streszcz. ang., niem.

5676. BIEDROŃ Tomasz Jan: Zygmunt Stanisław Czowniccki (1896–1949), pseud. „Walek”, „Marian”, por. żandarmerii w WP, urzędnik, kapitan wywiadu komendy OK NOW, kierownik łączności wewnętrznej Komendy OK AK. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 224: *Studia de Securitate et Educatione Civili*. [T.] 6: 2016 s. 221–224.

5677. RATAJ Alina, Rataj Dariusz, Czyżowicz Maria: Zdzisław Czyżowicz (1961–2016). *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.:] 2017 s. 174–176.

5678. KSIĄDZ Józef Danch 1945–1982 we wspomnieniach i fotografiach. Zebrał i oprac. Wojciech Sala. Katowice 2017 Klub Inteligencji Katol. 8° ss. 92, il.

Treść: Sala Wojciech: Wstęp s. 3–4; Zimoń Damian: Homilia na Mszy św. w 30 rocznicę śmierci ks. Józefa Dancha s. 5–6; Wanda Waclaw wspomina brata ks. Józefa Dancha s. 7–10; Pisma ks. Józefa Dancha s. 11–20; Puchała Stanisław: Wspomnienie o ks. Józefie Danchu s. 21–23; Bołczyk Henryk: 30-lecie śmierci ks. Józefa Dancha s. 24–26; Holona Stanisław: „Ziut” jakiego znam – wspomnienie o ks. Józefie Danchu s. 27–28; Zieleźnik Zdzisław: Był moim kolegą rocznikowym s. 29–31; Bednarz Aleksandra: Ks. Józef Danch; jak Go pamiętam s. 32–33; Przyciągał młodych – korespondencja z Eugenem Gécim s. 34–35; Głuszynska Sabina: Zostały mi po nim dwie pamiątki s. 36–37; Miazgowicz Nina: Ksiądz Józef Danch – wspomnienie s. 38–39; Sala Anna: „Czcij klechę profanie” s. 40–41; Waloszek Nina, Waloszek Kazimierz: Był naszym przewodnikiem duchowym s. 42; Kruszyński Stanisław: KIK zawdzięcza im niewiarygodnie wiele s. 43; Artykuły w „Dłatego” i dokumenty s. 44–52; Fotografie s. 52–89.

5679. WELKER Lesław J.: Zdzisław Stanisław Dandełski (1880–1954), dr medycyny, działacz społeczny i narodowo-niepodległościowy. *Rocznik Toruński*. T. 41: 2014 s. 225–229.

5680. SZUSTER Gabriel: Wincenty Daneł (1907–1976). Biografia nauczyciela. Kraków 2017 Avalon 8° ss. 356, tabl. 16, il., streszcz. ang.

5681. ŚLIWA Michał: Ignacy Daszyński [1866–1836] – współtwórca Niepodległej. Red. Tadeusz Skoczek. Warszawa 2017 Muzeum Niepodległości 8° ss. 124, nlb. 2, il. (Twórcy Państwowości Polskiej).

5682. BIELAWSKI Ludwik: Grażyna Władysława Dąbrowska (28 XI 1921 – 12 V 2016). *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 1 s. 169–173.

5683. TOMCZAK Grzegorz: Maciej Dąbrowski (1779–1845) – niepokorny szlachcic zagrodowy. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 24: 2017 s. 289–297, streszcz. ang., niem.

5684. MALINOWSKI Józef: Stefan Dąbrowski (1877–1947). Biografia polityczna. Poznań 2014.

Rec.: Fabisz Dariusz, *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 1 s. 263–266.

5685. SKRZYPEK Agnieszka: „Był jak mocne odbicie pieczęci na karcie bezładnie zapisanej hieroglifami”. Książd Teofil Dec (1907–1992). *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 2: 2017 s. 79–89.

5686. KŁECZEK-WALICKA Ewa, Zych Sławomir: Ks. Jan Delekta (1954–2017). *Rocznik Sokołowski*. Nr 14: 2017 s. 215–227.

5687. PORZUCEK-MIŚKIEWICZ Maria: Na szlaku wspomnień (prof. zw. dr h.c. Kazimierz Denek 1932–2016). *Rocznik Pedagogiczny*. T. 39: 2016 s. 281–288, streszcz. ang.

5688. STAROSTA Ewa: Krzysztof Derdowski (1957–2017). *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 549–551.

5689. DUDA Daniel: Kpt. ż. w. Zygmunt Anzelm Antoni Deyczakowski (1905–1979), bohater epopei ucieczki z Bałtyku w 1939 roku statku s.s. „Poznań”, wojenny dowódca transportowców m.s. „Chrobry” i m.s. „Batory”. *Nautologia*. R. 51: 2016 s. 75–77.

5690. ENGELGARD Jan: Roman Dmowski [1864–1939] – współtwórca Niepodległości. Red. nauk. Tadeusz Skoczek. Warszawa 2017 Muzeum Niepodległości 8° ss. 91, il. (Twórcy Państwowości Polskiej).

5691. NIKLEWSKA Jolanta: Roman Dmowski. Droga do Polski. Warszawa 2016.

Rec.: Zaleska Iłona, *Klio*. T. 40: 2017 nr 1 s. 172–178.

5692. STAŃSKA Agnieszka: Konstanty Ryyszard Domagała (1923–2012) – nieprzeciętna indywidualność, autorytet życia muzycznego Siedlec i okolic. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 15: 2017 s. 255–272, streszcz. ang.

5693. GOLIK Dawid: Domalik Adam [1925–1948]. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 45 s. 201–207.

5694. RUDZIK Jerzy: Ks. Bolesław Domański [1872–1939] proboszcz z Zakrzewa

wybitny przywódca Polonii w Niemczech. *Rocznik Koszaliński*. Nr 41: 2013 s. 19–24.

5695. SKOWRON Andrzej: Władysław Domaradzki [1822–1874] – zapomniany notariusz z Dąbrowy. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 21: 2016 s. 103–107.

5696. DOROSZEWSKI Jan: Mój Ojciec. Oprac. Jolanta Stasiak. *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 26: 2017 s. 78–80.

Witold Doroszewski (1888–1976).

5697. BRZUSZEK Salezy Bogdan: Brat Dominik Ignacy Dra b c z y Ń s k i OFM wierny syn św. Franciszka z Asyżu i męczennik Katyń (1916–1940). Biografia udokumentowana. Kraków 2014.

Rec.: Janicki Jan Józef, *Studia Franciszkańskie*. T. 26: 2016 s. 393–397.

5698. ROMANOW Zenon: In memoriam. Prof. zw. dr hab. Bogusław Drewniak (6 II 1927–4 VI 2017). *Scripta Historica*. Nr 23: 2017 s. 323–325.

5699. BIAŁECKA Małgorzata, Gurda-Jaroszevska Milena: Mocarz ducha. Płock 2017 Książnica Płocka im. Władysława Broniewskiego 8° ss. 255, il.

Andrzej Drętkiewicz (1955–2014).

5700. PYRCHAŁA Paweł: Ks. Paweł Drodęk kapłan-wyznawca. Obróncą prawdy, wiary i Kościoła (1878–1945). Pfr. Paul Drosdek Bekenner – Priester. Verteidiger der Wahrheit, des Glaubens und der Kirche (1878–1945). Zabrze–Katowice 2017 Drukarnia Archidiec. 8° ss. 192, nlb. 1, il.

5701. SZCZEPAŃSKI Jerzy: Książę Ksawery Drucki-Lubecki (1778–1846). Warszawa 2008.

Rec.: Demidowicz Tomasz, *Rocznik Białkopodlaski*. T. 25: 2017 s. 213–216.

5702. MANDZIUK Józef: O. Kasper Drużbicki SJ (1590–1662) i jego nauka o doskonałości chrześcijańskiej. *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 128–138, streszcz. ang.

5703. HAPTAŚ Krzysztof: Książd Antoni Dunajecki (1882–1945). Wyd. 2 zmien. i uzup. Kolbuszowa–Brzeziny 2017 Miej. i Pow. Bibl. Publ.; Parafia pw. św. Mikołaja; na zlec. księdza Józef Kłosowskiego, proboszcza Parafii pw. św. Mikołaja 16° ss. 44, il. Parafia pw. św. Mikołaja w Brzezinach, Miej. i Pow. Bibl. Publ. w Kolbuszowej.

Wyd. 1. Kolbuszowa 2015.

5704. SIEWIERSKI Tomasz: Janusz Durko (1915–2017). In memoriam. *Almanach Warszawy*. T. 11: 2017 s. 435–444.

Toż w jęz. ang. *Tamże* s. 445–454.

5705. PAŁKA Jarosław: Generał Zygmunt Duszyński [1914–1973] – dowódca polskiego frontu nadmorskiego. Zarys biografii. *Pol-ska 1944/45–1989*. [T.] 15: 2017 s. 261–314, streszcz. ang.

5706. DUTKA Magdalena, Kasprzak Krzysztof: Wojciech Dutka [1946–2005] – samorządowiec, przedsiębiorca, wydawca. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 1 s. 65–75.

5707. JURKIEWICZ Jan: Jolanta Elżbieta Dworzaczkowa (1923–2017). *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 61: 2017 s. 389–396.

5708. SZYMAŃSKA Kamila: Jolanta Dworzaczkowa (1923–2017). *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 307–311.

5709. SZYMAŃSKA Kamila: Jolanta Dworzaczkowa (1923–2017). Wspomnienie pośmiertne. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 4 s. 139–143.

5710. WŁODAREK Dariusz: Dr n. med. Halina Dybkowska-Kłós (1942–2017). *Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego*. T. 153: 2017 nr 21 s. 89–91.

5711. FILIPOWICZ Mirosław: Hanna Dylągowa (1928–2016). *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 14: 2016 z. 1 s. 233–237.

5712. KOZŁOWSKI Michał: Hanna Dylągowa (1928–2016) – historyk Europy Środkowo-Wschodniej. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [T.] 47: 2017 s. 261–267.

5713. KULAS Jan: Józef Dylkiewicz (1906–1989) nauczyciel, poeta i kronikarz Tczewa. *Teki Kociewskie*. Z. 10: 2016 s. 185–213.

5714. WOŹNA-STANKIEWICZ Małgorzata: Elżbieta Dziebowska – mentor i przyjaciel (16 IV 1929 – 4 IV 2016). *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 1 s. 157–168.

5715. KOLASA Władysław Marek: Pożeganie Sylwestra Dzikiego (1932–2015). *Małopolska*. [T.] 18: 2016 s. 15–19.

5716. KS. ANTONI Dziurzyński (1868–1925). Proboszcz i budowniczy kościoła w Bóbrce koło Dukli. Praca zbiorowa. Pod red.

Stanisława Hareźgi. Przemysł–Sandomierz 2017 Wydaw. Diec. i Druk. 8° ss. 245, nlb. 2, il.

Część. materiały z sympozjum nauk., Bóbrka, 21 X 2015 r.

Z treści: Hareźga Stanisław: Wstęp s. 5–9; Marecki Józef: Tło społeczno-polityczne działalności Kościoła katolickiego w Galicji na przełomie XIX i XX wieku. Problemy wybrane s. 19–40; Bałuka Tomasz: Ks. Antoni Dziurzyński (1868–1925). Życie i działalność duszpasterska s. 41–58; Borcz Henryk: Parafia Bóbrka w okresie posługi proboszczowskiej ks. Antoniego Dziurzyńskiego w latach 1903–1925 s. 59–81; Skiba Andrzej: Ks. Antoni Dziurzyński jako czciciel Najświętszego Serca Pana Jezusa s. 83–98; Marecki Józef: Dzieje parafii Bóbrka w latach 1925–2015 s. 109–189; Rotter Lucyna: Wystrój i symbolika kościoła parafialnego w Bóbrce s. 191–208; Hareźga Stanisław: Działalność ks. Tadeusza Nowaka jako proboszcza parafii Bóbrka (2000–2016) s. 209–224.

5717. [BŁ. EDMUND Bojanowski]. *Zeszyty Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego*. R. 60: 2017 nr 4 s. 3–275, streszcz. ang., niem.

Treść: Grocholewski Zenon: Specyfika świętości bł. Edmunda Bojanowskiego s. 7–16; Goldyn Piotr: Edmund Bojanowski (1814–1871) – szkic biograficzny s. 17–27; Fert Józef Franciszek: Bojanowski – Norwid. Projekcja spotkania s. 29–47; Rozwadowska Marta Diana: Wokół działalności wydawniczej oraz redakcyjnej bł. Edmunda Bojanowskiego s. 49–61; Puścicki Łukasz: Edmund Bojanowski jako badacz historii regionu s. 63–93; Rozynkowski Waldemar: Bł. Edmund Bojanowski, założyciel Zgromadzenia Sióstr Służebniczek – nowe zgrupowanie zakonne w trudnym okresie kasat w zaborze pruskim s. 95–108; Krasnodębski Mikołaj: Filozofia edukacji Edmunda Bojanowskiego w perspektywie XIX-wiecznej filozofii polskiej oraz filozofii klasycznej s. 109–123; Sakowicz Eugeniusz: Pedagogiczny wymiar polskiej ludowej teologii i pobożności według Edmunda Bojanowskiego. Szkic do badań pedagogiczno-etnologiczno-religijnych s. 125–141; Stolarczyk Ireneusz: Apostolat miłosierdzia bł. Edmunda Bojanowskiego w świetle zasady godności człowieka s. 143–157; Belina Damian: Korrelacja der religiösen und patriotischen Erziehung im pädagogischen Konzept vom seligen Edmund Bojanowski s. 159–172; Jasnós Andrzej: Wychowanie do harmonii i piękna duchowego w wizji pedagogicznej Edmunda Bojanowskiego s. 173–188; Konopko Dariusz: Integralna wizja osoby w ujęciu Edmunda Bojanowskiego s. 189–198; Luczyński Andrzej: The idea of protection in the pedagogical concept of Edmund Bojanowski s. 199–213; Zjawin Jacek: Rola pracy i nauczania w koncepcji wychowania integralnego Edmunda Bojanowskiego na tle europejskich prądów wychowawczych XIX wieku s. 215–225; Opiela Maria Loyola: Aktualność myśli pedagogicznej i dzieła Edmunda Bojanowskiego s. 227–239; Spyra Maria Andrzej: Lidia: Przykłady aplikacji charyzmatu i myśli pedagogicznej Edmunda Bojanowskiego w działalności Zgromadzenia Sióstr Służebniczek Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej poza granicami Polski s. 241–257; Weiss Anzelm: Moje pierwsze spotkanie z bł. Edmundem Bojanowskim s. 259–267; Nowak Sebastian: Rola, jaką pełni Edmund Bojanowski w umysłach i sercach mieszkańców Powiatu Gostyńskiego i całej Ziemi Wielkopolskiej s. 269–275.

5718. TOCZYŃSKA-RUDYSZ Krystyna: Teresa Eljasz-Radzikowska (1938–2016). *Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej*. [Z.] 14: 2017 s. 275–276.

5719. WOLFE Margareta: Pozostanę wier-na mojemu „tak”. Emilia Engel [1893–1955],

Szentszacka Siostra Maryi. Tł. Maria Przybył. Ząbki–Otwock–Świder 2017 Apostolicum – Wydaw. Księży Pallotynów; Szentszacki Inst. Sióstr Maryi 16° ss. 288, nlb. 6, il. (Biblioteka Szentszacka; 21).

5720. PAN mnie prowadził. Służebnica Boża Maria Epsteinówna – siostra Magdalena Maria Epstein OP (1875–1947). Praca zbior. pod red. Bożeny Weber. Kraków 2017 Mniszki Zakonu Kaznodziejskiego „Na Gródku”; Poligrafia Salezjańska 8° ss. 432, tabl. 128, il.

5721. MATELSKI Dariusz: Karol Estreicher jr 1906–1984. Biografia wielkiego Polaka. T. 2: 1939–1945. Kraków 2017 Pałac Sztuki Tow. Przyj. Sztuk Pięknych 8° ss. 895, nlb. 1, il. T. 1. 2016.

5722. KASPROWSKA-MARCZYK Marta: Książka, radio, teatr. Wokół pasji i zainteresowań Ernesta Farnika [1871–1944]. Katowice 2017 Bibl. Śląska 8° ss. 198, tabl. 68, il. (Folia Scientia Bibliothecae Silesianae; vol. 17).

5723. HABURA Ireneusz, Esmund Kazimierz: Jacek Jan Felisiak (1956–2013). Człowiek, lekarz, humanista. Ordynator Oddziału Nefrologii ze Stacją Dializ Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego im. K. Marcinkowskiego w Zielonej Górze w latach 2000–2013. *Studia Zielonogórskie*. T. 22: 2017 s. 273–277.

5724. MIAŁKOWSKI Andrzej: Stanisław Fenrych [1883–1955] – pionier przemysłowego przetwarzania owoców i warzyw w Polsce. *Rocznik Gostyński*. T. 1: 2014 s. 79–88.

5725. ULJASZ Adrian: Antoni Fiedler (1869–1919). Wielkopolski chemigraf, drukarz, wydawca i działacz niepodległościowy. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 1 s. 363–377.

5726. WOJCIECH Fijałkowski (1927–2014). *Ochrona Zabytków*. T. 67: 2014 nr 1 s. 247–249.

5727. DZIUBA Adam: „Jestem Filipecki”. Opowieść o żołnierzu podziemia. *Czasy Pismo*. 2017 nr 1 s. 167–174.

Henryk Filipecki (1923–1950).

5728. SITNIK Aleksander Krzysztof: Ludwik Filmuth OFM (1793–1882) i jego dzieło. *Rocznik Kolski*. Nr 10: 2017 s. 209–215.

5729. WEJMAN Grzegorz: Strażak Teofil Firlik [1912–1945] – pionier Szczecina. *Studia Paradayskie*. T. 27: 2017 s. 237–251, streszcz. ang.

5730. CZOSNYKA Mieczysław: Franciszek Fornalski (1781–1863) – żołnierz napoleoński rodem z Łęgu koło Tarnowa. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 20: 2015 s. 29–31.

5731. LECH Andrzej: Kazimierz Fortuna (1943–2016). *Zeszyty Wiejskie*. [T.] 23: 2017 s. 276–285.

5732. KĘSZKA Sławomir: Błogosławiony Franciszek Stryjas [1882–1944]. *Szczytniki 2017 Parafia bł. Bogumiła; Diec. Kaliska 8° ss. 93, il.*

5733. KĘSZKA Sławomir: Błogosławiony Franciszek Stryjas. Katecheta, męczennik z diecezji kaliskiej. *Studia Pelplińskie*. T. 51: 2017 s. 179–188, streszcz. ang.

5734. GUT Violetta: Józef Franczak [1918–1963] ps. „Lalek”. Ostatni partyzant poakowskiego podziemia. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. nlb. 2, 82, il.

5735. GRONERT-UBYCH Bożena: „Powinno być nam najdroższe to, co jest rodzime”. Nota o Czesławie Freudenreichu [1873–1939]. *Rocznik Kolski*. Nr 8: 2015 s. 133–146.

5736. GRUCHOŁA Małgorzata: Władysław Froch [1917–2004]. W poszukiwaniu tożsamości. Lublin 2017 Wydaw. KUL 8° ss. 258, il.

5737. KIEŁTYK-ZABOROWSKA Izabela: Profesor Stanisław Frycie, nauczyciel wielu pokoleń (1933–2013). *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 1/2 s. 202–210, streszcz. ang.

5738. GOŁDYN Piotr: Szkic biograficzny Itty Fuchsówny [1895–?] – żydowskiej nauczycielki z Koła. *Rocznik Kolski*. Nr 9: 2016 s. 44–53.

5739. STULCZEWSKI Jarosław: Stanisław Fuks (1922–1984). Biografia pioniera polskiej archiwistyki filmowej. Zduńska Wola 2017 Tow. Przyj. Zduńskiej Woli 8° ss. 207, il.

5740. JĘDRZYŃSKI Zefiryn: Zygfryd Gardzielewski (1914–2001). W stulecie urodzin. *Rocznik Toruński*. T. 41: 2014 s. 235–253.

5741. RUDNICKI Szymon: Andrzej Garlicki, 3 June 1935–14 April 2013. *Polin*. Vol. 29: 2017 s. 495–496.

5742. LEWCZAK Sławomir: Adolf Gasch [1840–1915]. Hodowca z Kaniowa. W świetle tekstów źródłowych. Wyd. 2, przejr., uzup. i popr. Bestwina 2017 Gm. Ośr. Kultury 8° ss. 88, nlb. 1, tabl. 1, il.

Wyd. 1. 2009.

5743. ŻMUDA Wiesław: Wincenty Hipolit Gawarecki (1788–1852). *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 31: 2017 s. 148–157.

5744. MATCZUK Alicja: Generał i bibliograf Janusz Tadeusz Gąsiorowski (1889–1949). *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 1 s. 89–109, streszcz. ang., ros.

5745. MATWIJÓW Maciej: Mieczysław Gębarowicz (1893–1984). Uczony i opiekun narodowych dóbr kultury. Warszawa 2013.

Rec.: Mróz Sławomir, *Klio*. T. 40: 2017 nr 1 s. 178–185.

5746. BĄBLEWSKI Piotr: Franciszek Ernest Giertych (1868–1938) – życie i działalność. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 7: 2015 s. 195–209, streszcz. ang.

5747. MILUŚKA-STASIAK Jadwiga: Stefan January Giller (1833–1918) poeta, nacuzyciel i działacz społeczny. Kalisz 2015.

Rec.: Celer Bogumiła, *Polonia Maior Orientalis*. T. 2: 2015 s. 169–170.

5748. FERCOWICZ Tadeusz: Doktor Wojciech Gluziński (1922–2017), muzeolog. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 26: 2017 s. 189–193.

Zawiera też bibliografię prac W. Gluzińskiego.

5749. GAJEWSKA-PROROK Elżbieta: Wojciech Antoni Janusz Gluziński (1922–2017). *Muzealnictwo*. [Nr] 58: 2017 s. 346–349, streszcz. ang.

5750. TOBOREK Tomasz: Edward (Hauptman) Głowacki „Brewa” 1904–1990. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 45 s. 95–110, streszcz. ang.

Edward Hauptman, od 1939 r. Głowacki.

5751. BRZEZIŃSKA Jadwiga: Edward Idzi Gobiec (1886–1958) – farmaceuta dorpatczyk, pionier polskiego przemysłu zielarskiego. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 76: 2013 z. 1 s. 29–34, streszcz. ang.

5752. SERWAŃSKI Jacek: Ludwik Gocel (1889–1966) – bibliofil doskonały. Szkic do portretu. *Almanach Warszawy*. T. 11: 2017 s. 367–398, streszcz. ang.

5753. BRZOSZOWSKA-JANCA Róża: „Małoj” czyli prof. Henryk Gölgler [1886–1967]. *Rydwani*. Nr 11: 2016 s. 353–360.

5754. SUCHANOW Klementyna: Gombrowicz. Ja, geniusz. T. 1–2. Wołowiec–Warszawa 2017 Czarne; Muzeum Literatury im. A. Mickiewicza 8° ss. 582, nlb. 2, il.; 598, nlb. 2, il. (Biografie).

Witold Gombrowicz (1904–1969).

5755. CIMEK Lucjan: Dwie pasje Józefa Gomołki (1902–1978). *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 287–291.

5756. JULIUSZ Wiktor Gomulicki [1909–2006]. Norwidolog, varsavianista, bibliofil. Red. meryt. Roman Nowoszewski, Grażyna Małgorzata Lewandowska. Warszawa 2017 Bibl. Publ. m. st. Warszawy – Bibl. Gł. Woj. Mazowieckiego 8° ss. 111, il. (Sesje Varsavianistyczne; z. 26).

Materiały z konferencji, Warszawa, 6 X 2016 r.

Treść: Towpik Edward: Słowo wstępne s. 5–6; Gomulicki Maurycy: Mój dziadek JWG s. 7–24; Popłońska Joanna: Czytelnik, darczyńca i przyjaciel Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy s. 25–34; Korpysz Tomasz: Naczelny Powiernik Spraw Norwidowskich s. 35–52; Sołtan Andrzej: Juliusz Wiktor Gomulicki – varsavianista s. 53–72; Nowoszewski Roman: Książkolub nienasycony s. 73–97.

5757. GAJDZIŃSKI Piotr: Gomołka. Dyktatura ciemniaków. Poznań 2017 Zysk i S-ka 8° ss. 479, nlb. 1, il.

Władysław Gomołka (1905–1982).

5758. PRAŻMOWSKA Anita J.: Władysław Gomołka. Tł. [z ang.] Katarzyna Skawran. Warszawa 2016.

Rec.: Jarosz Dariusz, *Almanach Historyczny*. T. 19: 2017 s. 331–338.

5759. STASIEWSKI Zbigniew Andrzej: Walery Gorgolewski [1914–1944] – ostrzeszowianin, który zginął pod Monte Cassino. *Gens*. [T. 15:] 2017 s. 11–16, streszcz. ang.

5760. PTASZKOWSKI Karol: Ksiądz kanonik Stanisław Górny 1934–2007. Wspomnienia w dziesiątą rocznicę śmierci. Oświęcim 2017 Drukarnia i Wydaw. Grafikon; na zlec. Fund. im. ks. Stanisława Górnego „Podziel się z Bliźnim” 8° ss. 83, il.

5761. ZIONTEK Artur: Tadeusz Grabianka [1740–1807] – starosta liwski i Król Nowego Izraela. Uwagi na marginesie biografii. *Rocznik Liwski*. T. 6: 2012/2013 [dr:] 2013 s. 241–260.

5762. DRYWA Danuta: Janina Grabowska-Chałka (1945–2004). *Stutthof*. [Z.] 1(11): 2013 s. 253–254.

5763. KONOPKA Marek: Michał Gradowski [1932–2014] – mistrz sztuk wszelakich. *Ochrona Zabytków*. T. 68: 2015 nr 2 s. 258–260.

5764. SZUMIŁ Halina Irena: Profesor i mistrz. Sługa Boży ks. Wincenty Granat [1900–1979]. Lublin 2017 Tow. Nauk.

KUL JPII 8° ss. 308, tabl. 34, il. Tow. Nauk. KUL JPII. (Źródła i Monografie; 437).

5765. JURSZ-SALVADORI Katarzyna, Połujan Katarzyna: Wspomnienie o Barbarze Grątkowskiej-Ratyńskiej (1952–2015). *Kronika Zamkowa*. [Nr] 2(68): 2015 [dr.:] 2016 s. 451–455.

Zawiera też: Wykaz publikacji Barbary Grątkowskiej-Ratyńskiej z l. 1980–2012.

5766. GOLAK Julian: Ryszard Grzelakowski (1933[właśc. 1935]–2017). *Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej*. [Z.] 14: 2017 s. 279–280.

5767. JANKOWSKI Krzysztof: Wspomnienie o Ryszardzie Grzelakowskim. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 11: 2017 s. 131–134.

5768. KWAPISZ Jan: Mieczysław Grzesiowski (1923–2017). *Meander*. Vol. 72: 2017 ss. 308, streszcz. łac., ang.

5769. JANISZEWSKI Bartosz: Grzesiuk. Król życia. Warszawa 2017 Prószyński Media 8° ss. 441, nlb. 4, il.

Stanisław Grzesiuk (1918–1963).

5770. GLASS Andrzej: Szczepan Grzeszczyk [1901–1967]. Pilot i konstruktor. Warszawa–Bielsko-Biała 2017 SCG Wydaw. 8° ss. 112, il.

5771. MEISSNER Karol: Pamięci Edwarda Grzybowskiego [1922–2017]. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 80: 2017 s. 54–57, streszcz. ang.

5772. BRZOZOWSKA Małgorzata: Prof. Wiktor Grzywo-Dąbrowski (1885–1968) – nasz wychowawca i nauczyciel. *Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego*. T. 153: 2017 nr 21 s. 95–98.

5773. KAZANA Piotr: Klemens Konstanty Gucwa ps. „Góral”, „Gazda” (1909–1941). *Almanach Ślądecki*. R. 26: 2017 nr 3/4 s. 59–69.

5774. ŻYWICKI Jerzy: „Oficjalny rysownik” I Brygady. *Ochrona Zabytków*. T. 67: 2014 nr 2 s. 23–36, streszcz. ang.

Jan Gumowski (1883–1946).

5775. POLONSKY Antony: Israel Gutman, 20 May 1923–1 October 2013. *Polin*. Vol. 29: 2017 s. 501–503.

5776. POCZĄTEK Michał: Doktor Jerzy Gutsche [1929–2004] – dobry duch pińskiej stomatologii. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 2 s. 52–60.

5777. GUZE Justyna: O mojej matce – w stulecie urodzin. *Zeszyty Literackie*. R. 35: 2017 nr 4 s. 204–214.

Joanna Guze (1917–2009).

5778. GWÓŹDŹ Krzysztof: Bronisław Hauger (1890–1969) – lekarz, społecznik, polityk i Ślązak z wyboru. *CzasyPismo*. 2017 nr 1 s. 24–33.

5779. IDZIKOWSKI Bogdan, Kołodziej-ska Elżbieta, Narkiewicz-Niedbalec Ewa: Dobry człowiek – czyli o profesorze Edwardzie Hajduku [1932–2015] wspomnienie jego uczniów. *Studia Zielonogórskie*. T. 22: 2017 s. 199–209.

5780. LISIECKA Anna: Loda Halama [1911–1996]. Pierwsze nogi Drugiej Rzeczypospolitej. Burzliwe losy legendarnej gwiazdy. Warszawa 2017 Zona Zero 8° ss. 399, nlb. 1, il.

5781. ZUCHNIEWICZ Paweł: Siostra naszego Boga. Niezwykła historia [bl.] Hanny Chrzanowskiej [1902–1973]. Kraków 2017 Znak 8° ss. 440, nlb. 5, tabl. 24, il.

5782. KRUPA Barbara: Zygmunt Haupt [1907–1975] – pisarz, tłumacz, redaktor „Głosu Ameryki”, popularyzator książek i czytelnik. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 231–252, streszcz. ang.

5783. MĘCZARSKI Lech: Janusz Hejnowicz (1938–2000) – aktor rodem z Gostynia. *Rocznik Gostyński*. T. 4: 2017 s. 173–176.

5784. SŁOJKOWSKA Katarzyna: Warszawski cyklista – Józef Hełczyński [1889–1975]. *Kronika Warszawy*. 2017 nr 2 s. 85–92, streszcz. ang.

5785. BORKOWSKI Andrzej: Hiob Zalizko [ok. 1551–1651], ihumen poczajowski. Białystok 2017 Wydaw. Uniw. w Białymstoku; Katedra Teologii Prawosławnej Uniw. w Białymstoku 8° ss. 206, il., streszcz. ang.

Właśc. Jan (Joann) Żelezo, św. prawosławny.

5786. JANKOWSKA Teresa: Całkowicie oddany Bogu i Kościołowi. Sługa Boży prymas kardynał August Hlonda [1881–1948]. Warszawa 2017 Fidei 16° ss. 99, nlb. 4. (O Świętych Trochę Inaczej; 81).

Zawiera także fragm. pism i przemówień A. Hlonda.

5787. BILEK Maciej, Haptaś Krzysztof: Walenty Hodbod (1900–1951), zarządca apteki w Mielcu, właściciel apteki w Grybowie.

W 115. rocznicę urodzin. *Rocznik Mielecki*. T. 18/19: 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 157–164.

5788. KWAK Marek Tadeusz: Ferdynand Hoesick [1867–1941]. Życie, dzieła, listy, felietony, wiersze. Kraków 2017 Beatrix Podolska 8° ss. nlb. 150, il.

5789. NIEĆ Grzegorz: Irena Homola-Skąpska (1929–2017) – badaczka dziejów prasy Galicji i Śląska Cieszyńskiego. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 2 s. 119–124.

5790. KORWIN Joanna: Felicja Honheiser [1906–2001]. *Kalendarz Miłośników Skoczowa*. [R.] 18: 2017 s. 48–53.

5791. MINCEWICZ Joanna Anna: Alfabet bł. Honorata Koźmińskiego [1829–1916]. Warszawa 2017 Adam 16° ss. 79, nlb. 1, il.

5792. SZURO Jan: Honor oficera. Obrazy z życia podpułkownika Stanisława Hrebendy [1894–1940]. Kraków 2017 Wydaw. i Drukarnia Tow. Słowaków w Polsce; Wydaw. Salonik 8° ss. 190, nlb. 1, il.

5793. MASSALSKI Adam: Mój Mistrz – profesor dr Jan Hulewicz (1907–1980). *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 3/4 s. 70–76, streszcz. ang.

5794. SOBIESZCZAK-MARCINIAK Małgorzata: Józef Hurwic (23 V 1911 – 27 VII 2016). Tak pamiętam... Wspomnienie o profesorze Józefie Hurwicu. *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 25: 2016 s. 157–163.

5795. RYSZKA Czesław: Tylko przed miłością otwiera się niebo. Błogosławiony ks. Ignacy Kłopotowski [1866–1931]. Warszawa 2017 Wydaw. Sióstr Loretanek 16° ss. 287, nlb. 1, il.

5796. WIŚNIEWSKI Mieczysław: Skulski człowiek Asklepiosa czyli Biografia o Michale Ilczyszynie [1899–1981] lekarzu, humaniście, społeczniku. Poznań–[Swarzędz] 2015.

Rec.: Goldyn Piotr, *Polonia Maior Orientalis*. T. 3: 2016 s. 203–204.

5797. KUCIEL-FRYDRYSZAK Joanna: Iłha. Opowieść o Kazimierze Iłkowiczównie [1892–1983]. Warszawa 2017 Marginesy 8° ss. 461, nlb. 3, il.

5798. NOWAK Romuald: Wspomnienie o Leszku Itmanie [1924–2016], dyrektorze

Muzeum Narodowego we Wrocławiu. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 25: 2016 s. 303–306.

5799. ZAŁUSKI Piotr [Stanisław]: Teresa (wspomnienie dla pamiętania). *Piosenka*. Nr 5: 2017 s. 275–279.

Teresa Iwaniszewska-Haremza (1952–1996).

5800. BUDNIAK Marek: Stanisław Jabor-ski [1919–1954] skazany na karę śmierci za szpiegostwo w świetle dokumentów Wojskowego Sądu Rejonowego w Zielonej Górze. *Studia Zielonogórskie*. T. 22: 2017 s. 155–167.

5801. JELIŃSKI Edward: Jan Jachowski [1891–1977]. Księgarz i wydawca z Jaktorowa. Poznań–Piła 2017 Wydaw. „Media” 8° ss. 207, il.

W aneksie bibliografia wydawnictw Jana Jachowskiego (1912–1950).

5802. BENEDYKTOWICZ Zbigniew: Słowo pożegnania dla Aleksandra Jackowskiego [1920–2017]. *Konteksty*. R. 70: 2016 [dr.:] 2017 nr 3/4 s. 584–586, streszcz. ang. s. 604.

5803. SZTAMBUCH Michała Jagiełły [1941–2016]. Aut. pomysłu Rafał Monita. Kraków 2017 Astria 8° ss. 246.

Zawiera gł. wspomnienia znajomych M. Jagiełły.

5804. WÓJCIK Zbigniew J[erzy]: Doc. dr Krzysztof J. Jakubowski (1937–2011). Muzealnik. *Analecta*. R. 25: 2016 z. 1 s. 91–107, streszcz. ang.

5805. KOWALAK Czesław: Eugeniusz Janas (7 stycznia 1927 – 23 kwietnia 2015). *Szkice Legnickie*. T. 37: 2016 s. 471–472.

5806. PIĘCIAK Krzysztof: Janczy Stanisław [1923–1976]. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 46 s. 215–219.

5807. LEWANDOWSKI Ignacy: Poeta laureatus czyli życie i dzieło Klemensa Janickiego 1516–1543. Żnin 2016 Żnińskie Tow. Kultury 8° ss. 304, il.

Rec.: Wojtczak-Szyszkowski Jerzy: Nowa monografia życia i twórczości Janickiego. *Meander*. Vol. 72: 2017 s. 171–172, streszcz. łac., ang.

5808. PIĘCIAK Krzysztof: Jankowski Jan [1925–1950]. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 45 s. 209–214.

5809. ZIOBER Urszula: Spódniczka ze starej podszewki. Według wspomnień Janiny Janowicz [1928–1980]. Poznań 2017 Zysk i S-ka 8° ss. 429, nlb. 1, il.

5810. PAMIĘCI Magdaleny Janus (1956–2016). *Zeszyty Wojnickie*. R. 25: 2016 nr 2 s. 77–78.

Uzup.: Pacyna Ryszard: Wspomnienie o Magdalenie Janus. *Zeszyty Wojnickie*. R. 25: 2016 nr 2 s. 79–80; Z ostatnim pożegnaniem [od koleżanek i kolegów]. *Zeszyty Wojnickie*. R. 25: 2016 nr 2 s. 81–84.

5811. GAJDZIŃSKI Piotr: Czerwony ślepowron. Biografia Wojciecha Jaruzelskiego [1923–2014]. Poznań 2017 Zysk i S-ka Wydaw. 8° ss. 495, nlb. 1.

5812. MADY Piotr: Jerzy Jasiuk (1932–2016). *Muzealnictwo*. [Nr] 58: 2017 s. 343–345, streszcz. ang.

5813. JASKANIS Paweł Olaf: Jan Kazimierz Jaskanis (1932–2016) – wspomnienie syna. *Muzealnictwo*. [Nr] 58: 2017 s. 338–342, streszcz. ang.

5814. LINKNER Tadeusz: Kazimierz Jasnoch [1886–1966] – malarz Kaszubów z Czerska. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 11: 2017 s. 171–179.

5815. PLUTA Józef: Michał Jedynak [1870–1916] – włościanin, samorządowiec, polityk i społecznik z Paszczyny. *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 2: 2017 s. 91–115.

5816. MALKO Wanda: Leon Jelonek. Dyrygent i pedagog (1916–1994). Częstochowa–Warszawa 2017 Ośr. Wydaw.-Poligraf. „SIM” 8° ss. 162, nlb. 67, il.

5817. CHUDZIK Paweł: Bł. Jerzy Matulewicz-Matulaitis [1871–1927] dar dla Kościoła i narodu litewskiego. *Ephemerides Marianorum*. [T.] 5: 2016 s. 87–106, streszcz. ang. XX–XXI w.

5818. GÓRSKI Tadeusz, Proczek Zygmunt: Rozmłowany w Kościele. Błogosławiony arcybiskup Jerzy Matulewicz. Licheń Stary 2017 Centrum Formacji Maryjnej „Salvatoris Mater” 8° ss. 109.

Wyd. 1. Warszawa 1987.

5819. BALON Marek: Błogosławiony ks. Jerzy Popiełuszko [1947–1984]. Kraków 2017 Rafael 8° ss. 80, il.

5820. CZACZKOWSKA Ewa K., Wiścicki Tomasz: Ksiądz Jerzy Popiełuszko. Wiara, nadzieja, miłość. Biografia błogosławionego. Warszawa 2017 Edipresse Polska 8° ss. 559, nlb. 1.

Dostępne także jako e-book.

5821. „POWIEDZ im, że o nich nie zapomniałem...”. Błogosławiony Józef Cze-

piel (1883–1942). Wybór źródeł. Wprowadzenie i edycja dokumentów Zbigniew Hojka, Jacek Kurek, Anna Piontek. Katowice 2017 Księg. św. Jacka 8° ss. 307, nlb. 3, il., streszcz. niem. Wyd. Teol. Uniw. Śląskiego w Katowicach. (Źródła do Dziejów Kościoła Katolickiego na Górnym Śląsku; nr 15).

5822. GOŁDYN Piotr: Szkic do portretu Feliksa Józwiaka (1896–1969) – społecznika i ostatniego przedwojennego burmistrza Gminy. *Polonia Maior Orientalis*. T. 3: 2016 s. 153–166, streszcz. ang.

5823. SIWIŃSKI Włodzimierz: Janina Józwiak (15 II 1948 – 19 VII 2016). *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 25: 2016 s. 153–156.

5824. PARUS Waldemar: Zdzisław Juszcakiewicz [1908–2001] porucznik pilot Morskiego Dywizjonu Lotniczego w Pucku, kapitan portu Darłowo. *Darłowskie Zeszyty Naukowe*. Nr 12: 2017 s. 37–56.

5825. PIECHOTA Benigny Zbigniew: Kryspin Zygmunt Kacprzak OFM (1937–2017). *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 428–429.

5826. KUCHNIA-WOŁOSIEWICZ Agnieszka, Kramek Michał: Jestem pod Jego skrzydłami. Biografia ks. Jana Kaczkowskiego [1977–2016]. Zakrzów–Łaziska 2017 Wydaw. Bonum Verbum 8° ss. 170, nlb. 2, il.

5827. SZKARPETOWSKA Katarzyna: Jego portret. Opowieść o ks. Janie Kaczkowskim. Kraków 2017 Esprit 8° ss. 131, nlb. 4.

5828. ANDRZEJEWSKI Aleksander: Profesor dr hab. Leszek Kajzer (1944–2016). *Slavia Antiqua*. T. 57: 2016 s. 9–12.

5829. GŁOSEK Marian: Odszedł Profesor Leszek Kajzer. *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 13: 2017 s. 195–198.

5830. KOŁODZIEJSKI Stanisław: Pamięci profesora Leszka Kajzera (11 VIII 1944 – 25 IX 2016). *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 1 s. 127–130.

5831. ALEKSANDER K a k o w s k i [1862–1938] – postanieniec wolności. Zeszyt dokumentacyjny. W oprac. Waldemara Krzyżewskiego. Warszawa 2017 Muzeum Niepodległości 8° ss. 316, nlb. 2, il. Muzeum Niepodległości (Warszawa). (Zeszyty Dokumentacyjne).

Treść: Krzyżewski Waldemar: Wstęp s. 11–21; Artykuły i fotografie prasowe oraz fragmenty wspomnień Aleksandra Kaczkowskiego s. 21–314; Skoczek Tadeusz: Nota redakcyjna s. 315–316.

5832. HYLA Zdzisław: Spełnione marzenia. Życie i losy wojenne Jana Kalfasa [1916–1983], pilota RAF-u. Grodziec 2017 Koło Macierzy Ziemi Cieszyńskiej TMR 8° ss. 92, il.

5833. STASIK Adam: Podpułkownik Jan Kamiński [1912–1944]. Życie i działalność. Ostrów Wielkopolski 2017 Ostrowskie Tow. Geneal.; Cech Rzemiosł Różnych 8° ss. 205, nlb. 2, il. (Biblioteka OTG).

5834. STEFANIAK Ryszard: Płk Michał Kamiński [1921–2014] – Kawaler Orderu Wojennego Virtuti Militari. Częstochowa 2017 Zespół Szkół Techn. 8° ss. 127, nlb. 1, il., mapy.

5835. WĄSOWICZ Jarosław: Ksiądz Mikołaj Kamiński (1911–1986), salezjanin, wykładowca, autor opracowań historycznych, miłośnik dziejów – Wielkopolski Wschodniej. *Polonia Maior Orientalis*. T. 2: 2015 s. 155–165, streszcz. ang.

5836. SITO Jakub: Mariusz Karpowicz (1934–2015). *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 1 s. 177–183.

W aneksie: Bibliografia jego publikacji za l. 1954–2015.

5837. ANTONI Kasztelan (1896–1942). Kapitan marynarki, powstaniec wielkopolski, dowódca kompanii Batalionu Morskiego w Wejherowie, szef Kontrywiadu Dowództwa Floty i bohater walk o Hel. Oprac. red., dobór tekstów Małgorzata Sokołowska; tł. listów z jęz. niem. Eleonora Malczewska i Zbigniew Bellwon. [Wyd. 2 zm.]. Gdynia 2017 Oficyna Verbi Causa Małgorzata Sokołowska 8° ss. 67, nlb. 5, il.

Treść: [Życiorys do 1939 r.] s. 5–15; Wojna i kapitulacja s. 16–34; Miejsca pamięci s. 35–39; Listy [z lat 1940–1942] s. 40–67; Sala pamięci oraz stypendium im. kpt. Antoniego Kasztelana s. 69–72.

Wyd. 1. 2016.

5838. MODELSKI Ryszard: Kapłan do szpiku kości. Ojciec Serafin Kaszuba [1910–1977]. Wyd. 2 popr. Kraków 2017 Serafin. Zakon Braci Mniejszych Kapucynów – Prowincja Krakowska 8° ss. 143, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2010.

5839. KASZYŃSKI Mariusz: Stanisław Kaszyński (1903–1942) – sprawiedliwy, który nie pozostawał bierny wobec nieszczęścia innych. *Polonia Maior Orientalis*. T. 4: 2017 s. 263–282, streszcz. ang.

5840. [STANIUKIEWICZ Edward]: Zwyczajne życie, niezwykły człowiek. O. Wenanty

Katarzyniec [1889–1921]. Oprac. Edward Staniukiewicz. Kraków 2017 Wydaw. Franciszkanów „Bratni Zew” 8° ss. 201, nlb. 3, tabl. 16, il.

5841. JAKUBCZAK Sławomir: Aaron Kattenellenbogen – cadyk cudotwórca z Serocka (1879–1926). *Rocznik Legionowski*. T. 10: 2017 s. 204–216.

5842. KLOCEK Mariusz: Błogosławiony ks. Kazimierz Sykułski (1882–1941). *Studia Sandomierskie*. T. 24: 2017 s. 17–34, streszcz. ang.

5843. KONDZIELA Henryk: Antoni Stefan Kaśinowski (1931–2017). *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 52: 2017 s. 149–150.

Tekst równol. pol., ang.

5844. ŁUCZAK Arleta: Śp. Profesor Elżbieta Kędełska (16.03.1949 – 10.11.2014). *Slavia Occidentalis*. T. 73: 2016 [nr] 1 s. 238–242.

5845. BOGUŃ Grzegorz: Józef Kida ps. „Ciepły” (1910–1992). *Rocznik Sokolowski*. Nr 13: 2016 s. 209–215.

5846. KOSICKI Stanisław: „Wódz” i drużyna. Łapy–Sobolewo–[Białystok] 2017 Stanisław Kosicki; Buk 8° ss. 295, il.

Edward Kiejzik (1932–2014).

5847. TURKOWSKI Romuald: Tadeusz Kisielewski (1939–2012). *Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2013 s. 411–414.

5848. ZIMNY Robert: Ksiądz Aleksy Klawek [1890–1969] – wybitny bibliista rodem z Rogoźna. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 2 s. 85–91.

5849. POŻAROWSZCZYK Jacek: Kleeberg. Generał bez skazy. Kock 2017 Dom Kultury im. Księżnej Anny z Sapiehów Jabłonowskiej; Radzyńskie Stow. Inicjatyw Lokalnych 8° ss. 75, il.

Franciszek Kleeberg (1888–1941).

5850. KALITA Stanisław, Zaniewicz Zdzisław: Edward Klein [1932–1994]. Pedagog, publicysta. Dukla–Krosno 2017 Krośnieńska Oficyna Wydawnicza 8° ss. 115, il.

5851. JANCZYK Agnieszka, Janczyk Marek: Krakowski fotograf Wilhelm Kleinberg (1865–1942). Życie i działalność. *Rocznik Krakowski*. T. 83: 2017 s. 163–183, streszcz. ang.

5852. MARKOWSKA RESICH Duśka: Henryk Klejne [1920–1976]. *Piosenka*. Nr 5: 2017 s. 288–291.

5853. TOMCZAK Salezy Bogumił: Eleuteriusz Stanisław Klimczak OFM (1936–2016). *Studia Franciszkańskie*. T. 26: 2016 s. 339–342.

5854. FILIPOWICZ Mirosław: Jerzy Kłoczowski: 1924–2017. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 15: 2017 z. 1 s. 239–243.

5855. ŁASZKIEWICZ Hubert: Jerzy Kłoczowski: 1924–2017. Wspomnienie. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 15: 2017 z. 1 s. 245–251.

5856. OGONOWSKA Anna: Ksiądz Piotr Kobus [1909–1975]. Portret kapłana. Siedlce 2017 Wydaw. Diec. Siedleckiej Unitas 8° ss. 246, il.

5857. BARBARA Anna Maria: W sprawie daty urodzin Pawła Kochańskiego [1884/1887–1934]. *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 4 s. 135–140, streszcz. ang.

Uzup.: Szczepańska-Lange Elżbieta: Nowe źródła do biografii Pawła Kochańskiego. *Tamże* s. 141–155, streszcz. ang.

5858. ZIENIUK Krzysztof: Regina Koć „Renia” (1916–1980). *Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2013 s. 275–290.

5859. ZIÓŁKOWSKA Anna: Konrad Kolszewski [1881–1945]. Działacz społeczno-polityczny, miłośnik sztuki, przyjaciel artystów. Luboń 2017 Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie 8° ss. 72, il.

5860. PIETRZYKOWSKI Jan: Ksiądz Antoni Kołodziejczak (1909–1977) – salezjanin, wykładowca, dyrektor szkoły w Łodzi, przełożony domów formacyjnych, wikariusz inspektora. *Polonia Maior Orientalis*. T. 3: 2016 s. 167–180, streszcz. ang.

5861. GMITRUK Janusz: Arkadiusz Kołodziejczyk (1957–2011). *Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2013 s. 403–406.

5862. BUDYŃSKA Barbara: Jadwiga Hildegard Kołodziejczka (11 IX 1928 – 4 V 2016). *Roczniki Biblioteczne*. R. 61: 2017 s. 367–375.

5863. SZKARADZIŃSKA Beata: Dr Stanisław Kołodziejcki [1918–2017] – oficer, adwokat i działacz społeczny. *Almanach Nowotarski*. Nr 21: 2017 s. 335–346.

5864. NOWAK Anna: Zdzisław Konieczny (10 XII 1930 – 25 XI 2016). *Archeion*. T. 118: 2017 s. 666–673.

5865. SZOT Mirosław: Parę słów o Januszu Koniuszu, budowaniu z drewna, barach mlecznych i lokalnym terroryzmie. *Studia Zielonogórskie*. T. 22: 2017 s. 229–233.

W aneksie: Siatecki Alfred: Pozostanie po nim więcej niż „jeden wierszyk” s. 235–241; Rudiak Robert: Janusz Koniusz (1934–2017). Wspomnienie o pisarzu – prywatnie i literacko s. 243–252.

5866. KARPÍŃSKA Grażyna Ewa, Kuźma Inga B.: Bronisława Kopczyńska-Jaworska (1924–2016). *Lud*. T. 101: 2017 s. 629–633.

5867. RADZIMIŃSKI Andrzej: Mikołaj Kopernik [1473–1543] – duchowny w czasach przełomu. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 2 s. 51–69, streszcz. ang., niem.

5868. HANDKE Waldemar: Ogniem próbowany... Ostatni proboszcz całego Leszna, ks. Teodor Korcz (1903–1981). Leszno 2016.

Rec.: Podsiadły Adam, *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 286–289.

5869. WOLNIEWICZ Marian: Ze wspomnień o księdzu Teodorze Korcu pierwszym proboszczu w Gorzycach Wielkich. *Ecclesia*. T. 11: 2016 s. 283–302, streszcz. ang.

5870. BĘBNIK Grzegorz: Wojciech Korfanty [1873–1939] – współtwórca Niepodległej. Red. Tadeusz Skoczek. Warszawa 2017 Muzeum Niepodległości 8° ss. 123, nlb. 1, il. (Twórcy Państwowości Polskiej).

5871. LITYŃSKI Adam: Artur Korobowicz (1938–2017) – wspomnienie o Uczonym. *Roczniki Administracji i Prawa*. R. 17: 2017 z. spec. s. 522–524, streszcz. ang.

5872. WITKOWSKI Wojciech: Profesor Artur Korobowicz (1938–2017). *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 387–393.

5873. NOWAKOWSKA Zofia: Włodzimierz Korsak [1886–1973] i ja. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 24: 2017 s. 465–474.

5874. WŁODZIMIERZ Korsak – co las mu powiedział. Red. nauk. Elżbieta Skorupska-Raczyńska, Renata Janicka-Szyszko. Gorzów Wielkopolski 2017 Wydaw. Nauk. Akad. im. Jakuba z Paradyża 8° ss. 127, il., streszcz. ang. Akad. im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim.

Treść: Skorupska-Raczyńska Elżbieta, Janicka-Szyszko Renata: Przedmowa s. 7; Biogram s. 9; Skorupska-Raczyńska Elżbieta: Las w polszczyźnie dawnej i współczesnej (przyczynek do badań nad historią lasu w kulturze polskiej) s. 11–20; Słowiński Przemysław: Włodzimierz Korsak – przyczynek do biografii s. 21–35; Recko Janusz: „Zamknięta księga”.

Włodzimierz Korsak w świetle swoich pamiętników s. 37–44; Janicka-Szysko Renata: Język łowiecki w twórczości Włodzimierza Korsaka i w języku współczesnych myśliwych s. 45–64; Kucharska Małgorzata: Włodzimierz Korsaka troska o edukację przyrodniczą i kształtowanie postaw proekologicznych w świetle międzywojennej edycji „Płomyka” s. 65–80; Mądrawska Patrycja: Gawęda w powieści „Pieśń puszczy” Włodzimierza Korsaka s. 81–90; Romańczuk Zbigniew: „Kreskówki” Włodzimierza Korsaka s. 91–100; Wołoszyn Arkadiusz, Kuriańska-Wołoszyn Joanna: Gorzowski okres życia Włodzimierza Korsaka szansą na regionalny produkt turystyczny województwa lubuskiego s. 101–127; Ryciny s. 117–127.

5875. IWACEWICZ-ORŁOWSKA Anna, Omieciuch Joanna: Mestwin. W 80. rocznicę urodzin Mestwina Stanisława Kostki (1937–2015). Białystok 2017 Wydaw. Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania 8° ss. 138, il. Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Białymstoku.

5876. [FIONIK Doroteusz] Fionik Darafej: Áraslaŭ Vasil'evič Kastycevič [1896–1971]. Bielsk Podlaski 2017 Stow. Muzeum Małej Ojczyzny w Studziwodach 8° ss. 144, il. (Historia i Kultura Podlaskich Białorusinów; 5).

Tyt. równol.: Jarosław Wasiljewicz *Kostyciewicz*.

5877. ŻYCHOWSKA Maria: Władysław Kościeln [1918–1976] – ostatni radiotelegrafista AK Ziemi Tarnowskiej. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 21: 2016 s. 93–102.

5878. HAPANOWICZ Piotr: „Najczystszy syn wolności”. Przewodnik po życiu Tadeusza Kościuszki [1746–1817]. Kraków 2017 Tow. Pro Museo 8° ss. 158, nlb. 1, il.

5879. KOSTECKI Włodzimierz: Religia i humanizm społeczny Tadeusza Kościuszki. *Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej*. Nr 22: 2017 s. 33–37.

5880. TADEUSZ Kościuszko. Historia, współczesność, przyszłość. Relacje i zależności. Red. nauk. Maria Jolanta Żychowska. Kraków 2017 Wydaw. PK 8° ss. 433 (w tym 1 k. złożona), il., streszcz. Politech. Krakowska im. Tadeusza Kościuszki.

Materiały z międzynarod. konferencji nauk., Kraków, 24–25 III 2017 r.

Treść: Żychowska Maria J.: Wstęp s. 3–4; Białkiewicz Andrzej: Ekspozycja rysunków Tadeusza Kościuszki w Politechnice Krakowskiej s. 7–14; Chmielewski Filip: Motywy architektoniczne z Italii w twórczości malarskiej i rysunkowej Tadeusza Kościuszki, z czasów studiów paryskich. Na przykładzie kilku widoków włoskich z architektura z końca XVIII wieku s. 15–36; Daszyńska Jolanta A.: Kościuszko w walczącej Ameryce, 1776–1777 s. 37–55; Kowalczyk Rafał Wiktor: Tadeusz Kościuszko – współtwórca Legii Naddunajskiej s. 57–66; Romaniak Krystyna, Vogt Beata: Sylwetki Tadeusza Kościuszki i Gasparda Monge'a w aspekcie ich patriotyzmu s. 67–83; Tyszkiewicz Adam: Tadeusz Kościuszko – legenda polskiego Cyncynata s. 85–98; Porada Zbigniew: Tadeusz Kościuszko znany i mniej znany s. 99–104; Marosz Magdalena: Jak sypano

kopiec Tadeusza Kościuszki w Krakowie. Relacja Ambrożego Grabowskiego s. 107–117; Rokosz Mieczysław: Kopiec Kościuszki w Krakowie: Czym jest? I co znaczy? s. 119–125; Fierek Mieczysław: O wybranych kopcach Kościuszki s. 127–143; Żychowska Maria J.: Okrucy pamięci s. 145–167; Kozek Andrzej S.: Testament Kościuszki – australijska perspektywa s. 169–180; Chrzanowski Marcin: Przykład przestrzennej realizacji muzealnej w krajobrazie naturalnym s. 181–189; Woźniak-Koch Milena: Mauzoleum Tadeusza Kościuszki w Muzeum Narodowym Polskim w Rapperswilu s. 191–199; Konopka Jan A.: Tadeusz Kościuszko w prasie szwajcarskiej 1815–1817 s. 201–214; Florowska-Frančić Halina: Legenda Kościuszki: między Szwajcarią i Polską 1817–1927 s. 215–233; Loryś Jan M.: Bohater dwóch narodów. O upamiętnieniach Tadeusza Kościuszki w Stanach Zjednoczonych s. 235–247; Bogdanowska Monika: Historia malowana – opowieść o insurekcji kościuszkowskiej ujęta w panoramę s. 249–263; Kulig Anna, Nessel Michał: Wokół kopca Kościuszki. O pejzażach Krakowa z kopcem i panoramie ze szczytu pomnika s. 265–282; Przesmycka Elżbieta, Napieralska Zuzanna: „Panorama Raclawicka” we Wrocławiu s. 283–296; Kaczorowska Teresa: Mieczysław Haiman [1888–1949] – badacz amerykańskich dzieł Kościuszki s. 297–316; Mizia Małgorzata: Portret Tadeusza Kościuszki oczami amerykańskiego historyka (James S. Pula, Thaddeus Kościuszko. The purest son of liberty. [New York 1999]) s. 317–330; Ordon Longina: Spory o Tadeusza Kościuszkę w polskiej historiografii i literaturze s. 331–338; Przesmycka Elżbieta: Dwór Kościuszków na Sławkowie w Lublinie s. 339–352; Lachowicz Krzysztof: Ekslibrisy kościuszkowskie s. 353–358; Domarzewski Andrzej: Kościuszko we współczesnym medalierstwie s. 353–358; Makowska Beata: Wizerunek Tadeusza Kościuszki w dekoracjach kamienic w Krakowie, Poznaniu i Łodzi s. 369–381; Nachlik Elżbieta: Nadanie Politechnice Krakowskiej imienia Tadeusza Kościuszki s. 385–392; Sieńko Rafał, Bednarski Łukasz, Howiacki Tomasz: Historia zmagania o stan techniczny kopca Kościuszki w Krakowie s. 393–407; Melges Hubert: Miejsce raclawickiej bitwy jako wzorcowy zabytek architektoniczno-przestrzenny (artykuł wspomnieniowy na kanwie współpracy gminy Raclawice z Politechniką Krakowską) s. 409–429.

5881. WESOŁOWSKI Janusz: Kościuszko. Bohater dwóch kontynentów. Wstęp Marek Jędraszewski. Kraków 2017 Biały Kruk 8° ss. 191, nlb. 1, il.

5882. FILIPKOWSKA-WYBRANOWSKA Anna: A suknia ślubna ze spadochronu była... Łomża 2017 Bibl. Publ. Gm. Łomża z siedzibą w Podgórzu 8° ss. 136, il., mapy.

Zygmunt Kotara (1916–1993).

5883. DYMITROWSKI Jacek: Książd Błażej Kotfisi [1872–1940] wychowawca dębickiej młodzieży. *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 1: 2016 s. 87–92.

5884. MRÓZ-KRYSTA Dominika: Nauczyciel: W hołdzie Wujkowi Januszowi. Wspomnienia o prof. dr. hab. inż. Januszu Kotlarczyku [1931–2017]. *Wadoviana*. Nr 20: 2017 s. 114–120.

5885. ZIELIŃSKI Jerzy: Droga do serca Afryki. Ojciec Leonard Kowalówka [1913–1990] – fundator misji karmelitańskich w Burundi. Kraków 2017 Biuro Misyjne

Karmelitów Bosych; Wydaw. Karmelitów Bosych 16° ss. 170, nlb. 1, il.

5886. DUMNA Teresa, Nosek Paweł: Przywracani pamięci. Andrzej Kowalski „Wierusz” (1927–2016). *Zeszyty Wojnickie*. R. 25: 2016 nr 2 s. 85–95.

Zawiera też jego wspomnienia z czasów II wojny światowej.

5887. SZULIST Władysław: Biskup Kazimierz Józef Kowalski [1896–1972]. Lipusz 2017 [b.w.] 8° ss. 247, nlb. 1, il.

5888. BORYSIEWICZ Mariusz: Władysław Kowalski (1870–1940): Polish pioneer of industrialization in the Far East. *Scripta Historica*. Nr 23: 2017 s. 83–107.

5889. MYCZKOWSKA-HANKUS Barbara: Władysław Kowalski [1921–1993]. Biografia. Dobczyce 2017 Promo 16° ss. 48, il.

5890. BYKIEWICZ Wojciech: Melchior Waleczny. Na podstawie pamiętnika „Swena”. *Zeszyty Wojnickie*. R. 24: 2015 nr 1 s. 69–95.

Melchior Kozakiewicz, pseud. Swen (1903–1979).

5891. GMURCZYK Zbigniew: „Pełne przymioty wzorowego kapłana muszą zwyciężyć...” – życie i działalność księdza doktora Stanisława Kozłowskiego [1890–1942] – ostatniego przedwojennego proboszcza w Grzegorzewie. *Polonia Maior Orientalis*. T. 4: 2017 s. 251–262, streszcz. ang.

5892. POLAK Agnieszka, Grzybowski Andrzej, Sak Jarosław: Zygmunt Kramsztyk [1849–1920] – patriota, działacz społeczny, filozof medycyny i lekarz. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 78: 2015 s. 96–108, streszcz. ang.

5893. GÓRCZYK Wojciech J[erzy]: Biskup kamieniecki Adam Stanisław Krasieński (1714–1800). Szkic do studium biograficznego. *Biezuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 31: 2017 s. 62–98.

5894. BIEDROŃ Tomasz Jan: Józef Krauze-Przedzrymirski (1914–1998), pseud. „Sokół”, kapitan NOW-AK. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 224: Studia de Securitate et Educatione Civili. [T.] 6: 2016 s. 235–238.

5895. GASZEK Maciej: Karol Bernard Wojciech Krawczyk (1892–1979) – burmistrz Bojanowa i Gostynia. *Rocznik Gostyński*. T. 3: 2016 s. 83–90.

W artykule podano też inną datę urodzin – 22 I 1893 r.

5896. WIERZCHOŃ Michał: Józef Kret – człowiek i wychowawca (1896–1982). *Polski Uniwersytet Ludowy. Młodzież, kultura, wieś*. R. 33: 2017 nr 1/2 s. 72–78.

5897. SOTOMSKA Ewa: Erwin Kruk (1941–2017). *Rocznik Działdowski*. T. 10: 2017 s. 314–318.

5898. GAJUR Jan: Promieniejący świętością ks. Józef Kruk 1918–2014. Lublin 2017 Wydaw. Archidiec. Lubelskiej Gaudium 8° ss. 451, nlb. 2, tabl. 15, il.

5899. ROSZAK Tomasz: Stanisław Kruśzewski [1872–1944], inżynier „wiedzeni”, pionier polskiego kolejnictwa. Warszawa 2017 Luxtorpeda Ekspres.pl. Marek Barszcz 8° ss. 28, il.

5900. SOBCZAK-WALIŚ Monika: Bożena Krysta (1961–2017). *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 17: 2017 s. 365–366.

5901. ŁAWSKI Jarosław: Krystyna Krzemień-Ojak [1932–2016] – tłumaczka i badaczka niemieckiej literatury filozoficznej. *Bibliotekarz Podlaski*. Nr 37: 2017 s. 297–341, streszcz. ang.

Zawiera też bibliografię tłumaczeń.

5902. JAŚLAN Iwona: Wspomnienia rodzinne o Bolesławie Kubiku [1918–1945]. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.:] 2017 s. 54–55.

5903. LIS Michał: Doktor Adolf Kühnemann (1934–2017). *Studia Śląskie*. T. 80: 2017 s. 245–248.

5904. GARLIŃSKI Jarek: Jerzy Kulczycki, 12 October 1931 – 18 July 2013. *Polin*. Vol. 29: 2017 s. 497–500.

5905. WOLSKA Teresa: Matka Jadwiga Józefa Kulesza 1859–1931, założycielka Zgromadzenia Sióstr Benedyktynek Misjonarek. Otwock 2017 Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Misjonarek 4° ss. 58, il.

Współwyd.: Matř Ádřviga Űzefa Kulřřa 1859–1931, zasnovnicã Zgromadřennã Sestr Benediktinok Misjonerok.

5906. ŹUREK Waldemar W[itold]: Rev. Bolesław Kumor [1925–2002]. The church historian and educator. The 15th anniversary of his death 2002–2017. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 483–486.

5907. PRO memoria. Kazimierz Kurek (1923–2017). *Zeszyty Wojnickie*. R. 26: 2017 nr 2 s. 57–60.

5908. KRAWCZYK Bogdan; Stanisław Kurman (1900–1981). *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 20: 2016.

Uzup.: Krawczyk Bogdan; Stanisław Kurman (1900–1981). *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 21: 2017 s. 437–444.

5909. KASZYŃSKI Mariusz; Ryszard Kurnatowski [1842–1912] – bojownik za wolność waszą i naszą (w świetle pamiętnika). *Rocznik Kolski*. Nr 10: 2017 s. 163–183.

5910. BAGŁAJEWSKI Arkadiusz; Marek Kwapiszewski (1 lutego 1946 – 11 czerwca 2017). *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 3 s. 263–269, streszcz. ang.

5911. KOROTKICH Krzysztof; Marek Kwapiszewski – wspomnienie. *Bibliotekarz Podlaski*. Nr 37: 2017 s. 343–349.

Zawiera też bibliografię prac w wyborze.

5912. MATUSZAK Jacek; Zygmunt Kazimierz Kwiatkowski (1944–1997). Hoi u’c mo con ngu’ó’i da biet. Vácava–Hà Noi 2016 *Nhà xuất bản Phu nu’* 8° ss. 187, nlb. 1, il.

Zawiera też fragmenty wspomnień K. Kwiatkowskiego z 1996 r.

5913. PIEKARSKI Tomasz; Miłośnik Wisły z Francji. Jan Marek Lajourdie (1797–1881). *Płocki Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 9: 2017 s. 50–56, streszcz. ang.

5914. JASIEWICZ Zbigniew; Roderyk Lange (1930–2017). *Lud*. T. 101: 2017 s. 635–640.

5915. ORLIŃSKI Wojciech; Lem. Życie nie z tej ziemi. Wołowiec–Warszawa 2017 *Czarne*; Agora 8° ss. 438, nlb. 2, il. (Biografie).

Dostępne także jako e-book.
Stanisław Lem (1921–2006).

5916. REDZIK Adam; Rafał Lemkin (1900–1959). Co-creator of international criminal law. Short biography. Transl. Julian J. Bąkowski. Warsaw 2017 *Oficyna Allerhanda – Inst. Allerhanda* 16° ss. 67, nlb. 1, il.

5917. KLUZ Marek; Kustosz sądeckiej Góry Tabor. Osoba i posługa księdza Władysława Lesiaka (1908–1977). Kraków 2015.

Rec.: Jurkiewicz Jerzy, *Rocznik Sądecki*. T. 45: 2017 s. 366–368.

5918. BIEDROŃ Tomasz Jan; Józef Leser ([ur.] 1920), pseud. „Jastrzębski”, „Topór”, „Żegota”, „Tadeusz Kolonowski”, ppor. NOW-AK, dowódca OP „Chrobry 1”, członek NSZZ „Solidarność”, inżynier. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 224: *Studia*

de Securitate et Educatione Civili. [T.] 6: 2016 s. 225–234.

5919. DMOWSKI Rafał; Liwianin z wyboru. Książd Karol Rafał Leszczyński (1875–1936). *Rocznik Liwski*. T. 6: 2012/2013 [dr.:] 2013 s. 281–290.

5920. NIE umiera ten, kto żyje w sercach bliskich. Wspomnienia o księdzu Kazimierzu Lewandowskim SDB [1948–2011]. Zebrali Janusz Zdolski, Tomasz Borysewicz. Piła 2017 *Parafia pw. Świętej Rodziny; Zakł. Poligraficzny Henryk Górski* 8° ss. 61, nlb. 3, il.

5921. CHYNCZEWSKA-HENNEL Teresa; Profesor Paulina Lewin (12 XI 1922–7 IV 2015). *Studia Polsko-Ukraińskie*. [T.] 2: 2015 s. 205–209.

5922. LICZMAŃSKA-MAŁEK Regina; Harcerski krzyż. Opowieść o moim ojcu. Gdańsk 2015 *Chorągiew Gdańska ZHP im. Bohaterów Ziemi Gdańskiej* 8° ss. 94, il.

Alfons Liczmański (1904–1940).

5923. ROSŁON Alicja; Wiktoria; Po prostu – patriota (Jan Licznerski) [1924–2010]. *Rocznik Działdowski*. T. 10: 2017 s. 342–350.

5924. RYMAR Dariusz A[leksander]; Po między walką zbrojną, polityką i dziennikarstwem: kapitan Janusz Likowski ps. „Milcz” (1923–2000) – bohater AK i publicysta „Ziemi Gorzowskiej”. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 24: 2017 s. 343–378, streszcz. ang., niem.

5925. ŻELICHOWSKI Ryszard; W setną rocznicę śmierci Williama H. Lindleya (1853–1917), twórcy warszawskich wodociągów i kanalizacji. *Kronika Warszawy*. 2017 nr 2 s. 63–84, streszcz. ang.

5926. GARBAL Łukasz; Prezydent opozycji. Krótka biografia Jana Józefa Lipskiego [1926–1991]. Warszawa 2017 *IPN–KŚZpNP* 8° ss. 464, tabl. 16, il. *IPN–KŚZpNP*.

5927. SOPRYCH Jacek; Biskup tarnowski Franciszek Lisowski (1876–1939). Teolog i duszpasterz. Tarnów 2017 *Wydaw. Diec. Tarnowskiej Biblios*; nakł. aut. 8° ss. 318, nlb. 2, tabl. 32, il., streszcz. niem.

5928. ANCZYKOWSKI Jerzy Marian; Książd prałat doktor Franciszek Liss 1855–1933 w gazetach XIX i XX wieku. *Rocznik Działdowski*. T. 10: 2017 s. 110–138.

5929. CIOSEK Alicja: Leon Lubowiecki [1904–1969] – zapomniany kielecki malarz-dekorator. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 8: 2016 s. 151–159, streszcz. ang.

Zawiera też wykaz jego spuścizny przekazanej do Muzeum Historii Kielc.

5930. SZYMAŃSKI Tomasz: Ksiądz Kazimierz Lutosławski [1880–1924]. Biografia kapłana, wychowawcy i polityka. Drozdowo–Jedwabne 2017 Muzeum Przyrody; Fund. Sztuk i Dialogu 8° ss. 210, nlb. 2, il.

5931. WELKER Lesław J.: Wincenty Łącki (1898–1964), działacz niepodległościowy i narodowy, starosta krajowy pomorski. *Rocznik Toruński*. T. 41: 2014 s. 231–234.

5932. ROMBLEWSKA Daria Jadwiga: Felicja Łączkowska (1860–1932) społeczniczka, działaczka na rzecz rozwoju oświatowego i kulturalnego Kalisza. *Dziedzictwo Kulturowe Miasta Kalisza i Regionu Południowej Wielkopolski*. T. 6: 2017 s. 105–114.

5933. SALVADORI Roberto: Tamara de Lempicka. *Zeszyty Literackie*. R. 35: 2017 nr 4 s. 101–106.

Tamara Lempicka (1898–1980).

5934. NOWACKA Dagmara, Nowacki Albert: Orędownik zbliżenia polsko-ukraińskiego Prof. dr hab. Michał Łesiów (3.05.1928 – 15.07.2016). *Studia Polsko-Ukraińskie*. [T.] 4: 2017 s. 249–257.

5935. WOŹNIAK Anna: Profesor Michał Łesiów (1928–2016). *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 7 s. 173–177.

5936. GAJEWSKA Bożena: Jerzy Łompieś (1944–2017). *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 21: 2017 s. 453–456.

5937. WELKER Lesław J.: Profesor Jan Łopuski [ur. 1917]. W stulecie urodzin. *Rocznik Toruński*. [T.] 44: 2017 s. 245–248.

5938. ŻEBROWSKA Edyta: Tadeusz Łopuszański [1874–1955] twórca i dyrektor Szkoły Rydzyskiej. *Biografistyka Pedagogiczna*. R. 2: 2017 nr 1 s. 100–111, streszcz. ang.

5939. FILIP Piotr: Gustaw Łowczowski [1897–1984] – żołnierz, dyplomata, emigrant. *Zeszyty Wojnickie*. R. 26: 2017 nr 1 s. 30–44.

5940. GEN. Gustaw Dobek Gryf Łowczowski. *Zeszyty Wojnickie*. R. 23: 2014 nr 2 s. 109–113.

5941. ŁUSZCZKI Wiesław: Pielgrzym z Sochołowa. Życie i działalność ojca dr. Łucjana Łuszczki (1910–1991). Rzeszów 2015.

Rec.: Wałicki Bartosz, *Studia Polonijne*. T. 37: 2016 s. 117–119.

5942. PIĘCIAK Krzysztof: Machała Henryk [1928–1950]. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 45 s. 215–220.

5943. ROKOSZ Mieczysław, Urban Jacek: Ks. Kardynał Franciszek Macharski (20 V 1927 – 2 VIII 2016). *Rocznik Krakowski*. T. 83: 2017 s. 289–292.

5944. GOŁDYN Piotr: Czesław Maciejewski (1881–1976) – nauczyciel i działacz społeczny. *Polonia Maior Orientalis*. T. 1: 2014 s. 161–176, streszcz. ang.

5945. GRODZISKA Karolina: Eugeniusz Madej (Bieżanów 19 XI 1928 – Kraków 25 VIII 2016). *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 62: 2017 s. 313–314.

5946. SAPIA-DREWNIAK Eleonora: Józef Madeja (1899–1975). *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 1/2 s. 191–201, streszcz. ang.

5947. SZYMBORSKI Wiktor: Ze Lwowa poprzez Włochy, Austrię do odrodzonej Polski – sylwetka i dorobek naukowy O. Romana Fabiana Madury [1892–1989]. *Res Gestae*. [T.] 4: 2017 s. 96–121, streszcz. ang.

5948. TALARCZYK Andrzej: In memoriam Anna Makowska-Cieleń (26 VII 1939–21 XII 2016). *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 24: 2017 s. 527–538.

5949. TERLIKOWSKI Tomasz P.: Maksymilian M. Kolbe [1894–1941]. Biografia świętego męczennika. Kraków 2017 Esprit 8° ss. 663, nlb. 7, il.

Toż. Wyd. 2. Kraków 2017.

5950. WOJTCZAK Albert: Ojciec Maksymilian Maria Kolbe. Wyd. 4. Niepokalanów 2017 Wydaw. Ojców Franciszkanów 8° ss. 461, nlb. 1.

Wyd. 1. 1982.

5951. DURKA Jarosław: Franciszek Makuch ps. „Roman” (1913–1979). *Zeszyty Myszkowski*. Nr 4: 2017 s. 205–216, streszcz. ang.

5952. URBANEK Mariusz: Makuszyński. O jednym takim, któremu ukradziono słońce.

Wołowiec–Zakopane 2017 Wydaw. Czarne; Muzeum Tatrzańskie im. Tytusa Chałubińskiego 8° ss. 292, nlb. 3, il. (Biografie).

Kornel Makuszyński (1884–1953).

5953. GŁĄB Grzegorz: Ś.p. dr hab. Jakub A. Malik, prof. KUL (1970–2017). *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 1 s. 213–221.

5954. TRZEŚNIEWSKI Dariusz: Jakub Malik (16 maja 1970 – 8 maja 2017). *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 3 s. 251–253, streszcz. ang.

5955. RADECKI Gerard: Kazimierz Malinowski [1907–1977] – muzeolog. *Muzealnictwo*. [Nr] 58: 2017 s. 306–319, streszcz. ang.

5956. WYROZUMSKI Jerzy: Jan Maria Małecki (8 XII 1926 – 12 VI 2017). *Rocznik Krakowski*. T. 83: 2017 s. 293–295.

5957. WALCZAK Bogdan: Witold Mańczak (1924–2016). *Slavia Occidentalis*. T. 73: 2016 [nr] 1 s. 229–233.

5958. BOK Alina: Stanisław Marciniak [1898–1942] – bohater tamtych dni ze Zbąszczyń. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 4 s. 35–41.

5959. JÓZEF Marcinkiewicz [1910–1940]. Genialny matematyk, męczennik Katyń. Praca zbiorowa. Pod red. Janiny Marciak-Kozłowskiej i Emilii Jakimowicz. Wyd. 2. Sobolewo 2017 Buk 8° ss. 421, il.

Wyd. 1. Białystok 2011.

5960. KOZŁOWSKI Marek: „Wybój”. *Rocznik Wołomiński*. T. 13: 2017 s. 359–383.

Józef Walenty Marcinkowski, pseud. Wybój (1900–1952).

5961. GŁOMBİK Konrad: Alojzy Marcol (1931–2017) and moral theology in the service to a life of faith. *Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego*. [T.] 37: 2017 nr 2 s. 243–245.

5962. HAPTAŚ Krzysztof: Ksiądz Jan Marcinkiewicz (1854–1920). Kolbuszowa 2017 Miej. i Pow. Bibl. Publ.; na zlec. Lucjana Szumierza 16° ss. 40, il. Miej. i Pow. Bibl. Publ. w Kolbuszowej. (Varia Kolbuszowskie; 48).

5963. PASSOWICZ Wacław: Wanda Marcinkiewicz (1926–2015). *Krzysztofor*. [T.] 34: 2016 s. 413–414.

5964. [WĄTROBA Józefa] Vontroba Úzefa: Simvol Ędnosti. Žittá blaženoi Marti Wëckoi (1874–1904). 2. dopovnene vidannâ. Krakiv

2017 Vidavnictvo Ęnstitutu Teologii Otciv Misioneriv 8° ss. 127, nlb. 1, il., mapy.

Wyd. oryg. pt. Znak jedności. Osoba i życie bł. Marty Wieckiej (1874–1904). Kraków 2008.

5965. ZAKOŚCIELNA Anna, Gurba Jan: Professor Henryk Maruszczak [1922–2012] – on the fifth anniversary of his death. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 69: 2017 s. 473–476.

5966. ŁUCZAK Jarosław: Ignacy Matuszczak [1901–1981] miłośnik i znawca polskiego munduru wojskowego. Poznań 2017 Muzeum Nar. 8° ss. 33, nlb. 7, il.

5967. BIAŁKOWSKI Michał: Jerzy Matyjek (1926–2017). Szkic do portretu. *Rocznik Toruński*. [T.] 44: 2017 s. 203–232.

5968. JAROSZ Andrzej: Alfons Mazurkiewicz [1922–1975]. Tł. Sylwia Helim. Wrocław 2017 ASP im. Eugeniusza Gepperta 4° ss. 119, nlb. 5, il. (Wrocławskie Środowisko Artystyczne. Artistic Milieu of Wrocław).

Tekst równol. pol., ang.

5969. PISARSKI Grzegorz: Bielawskie wspomnienie po gigancie krajoznawstwa Krzysztofie Radosławie Mazurskim. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 8]: 2016 [dr.:] 2017 s. 653–657.

5970. PISARSKI Grzegorz: Krzysztof Radosław Mazurski (1946–2016). *Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej*. [Z.] 14: 2017 s. 265–269.

Zawiera też bibliografię prac K. Mazurskiego.

5971. LITWIŃSKI Robert: Wspomnienie o „Panu Dziekanie”. Ku pamięci profesora Marka Mądziaka (1946–2016). *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. F: Historia. Vol. 71: 2016 s. 213–216.

5972. POLAK Agnieszka, Kierzek Andrzej: O. Karol Meissner [1927–2017] – lekarz i benedyktyn. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 80: 2017 s. 38–41, streszcz. ang.

5973. GRZYBOWSKI Andrzej, Witczak Włodzimierz: Profesor dr hab. Roman K. Meissner (1939–2017) – in memoriam. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 80: 2017 s. 58–64, streszcz. ang.

5974. REDZIK Adam: Profesor dr hab. Józef Meleze-Modrzejewski (1930–2017). *Palestra*. R. 62: 2017 nr 11 s. 138–139.

5975. SŁUPECKA Bogumiła B.: Józef Melet [1929–1987]. Robaczek. Bydgoszcz–Krosno 2017 Krośnieńska Oficyna Wydawnicza 8° ss. 147, il.

5976. LISIECKA Lucyna: Nikodem Edwin Mędlewski (1892–1967). *Rocznik Gostyński*. T. 4: 2017 s. 167–172.

5977. BRZEZIŃSKI Rafał: Symboliczne pożegnanie Teodora Mierzei [1913–1985]. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 8]: 2016 [dr.:] 2017 s. 647–651.

5978. INDRASZCZYK Arkadiusz: Henryk Mierzwiński (1939–2012). *Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2013 s. 407–410.

5979. GRODZICKA Irena: Minuta ciszy... Wspomnienie o Janinie Mieszkowskiej [1944–2017]. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 31: 2017 s. 255–257.

5980. LESIAK Henryk: Konstanty Międałło (1892–1971) w 125 rocznicę urodzin i Szkoła Rolnicza w Mieczysławowie (1912–2017) w 105 rocznicę powstania. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 21: 2017 s. 221–242.

5981. STOKSIK Janina: Stanisława Mika (1931–2014). Wspomnienie. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. [T.] 22: 2016 [dr.:] 2017 s. 11–17.

5982. CHABŁO Teresa: Tadeusz Mikulski [1909–1958]. Szkic biograficzny. Wrocław 2017 Dolnośląska Bibl. Publ. im. Tadeusza Mikulskiego 16° ss. 103, nlb. 3, il.

5983. SZCZEPANIAK Zdzisław: Antoni Misiaszek (1938–2017). *Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej*. [Z.] 14: 2017 s. 277–278.

5984. GWAREK Jan Mitręga [1917–2007]. Kol. red. B[ronisław] Barchański [i in.]. Katowice–Siemianowice Śląskie 2017 Stow. Bractwa Gwarków; Urząd Miasta Siemianowice Śląskie 8° ss. 142, il. (Poczet Gwarków Śląskich; z. 9).

Treść: Wstęp: 9–10; Barchański Bronisław: Wybrane przykłady współpracy Jana Mitręgi z Akademią Górniczo-Hutniczą im. St. Staszica w Krakowie s. 11–67; Korski Jacek: Jak pamiętam Jana Mitręę s. 68–73; Wszolek Franciszek: Krótka biografia Jana Mitręgi – opisana przez przyjaciela, wieloletniego Ministra i V-ce Ministra Górnictwa i Energetyki s. 74–79; Mitręga Marian: Wspomnienia o moim Ojcu s. 90–87; Kulisz Jerzy: Trudne rozmowy! s. 88–89; Fabian Gerhard: Jan Mitręga – co utkwilo mi w pamięci z okresu Jego rządów w górnictwie s. 90–93; Wybrane zdjęcia i materiały archiwalne s. 94–135; Sokół Aneta M.: Jan Mitręga (1917–2017). Zestawienie bibliograficzne s. 136–139.

5985. SKRZYPCZAK Jerzy: Stanisław Mityk (1933–2016) – artysta plastyk, nauczyciel, wychowawca, historyk regionalista. W pierwszą rocznicę śmierci. *Rocznik Mielecki*. T. 18/19: 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 287–292.

5986. GOLIAN Paulina: Antoni Mitza [1910–1952] – żołnierz w czepku urodzony. *Rocznik Działdowski*. T. 10: 2017 s. 333–341.

5987. MISTRZ. Absolutnie. Wspomnienia o Wojciechu Młynarskim [1941–2017]. Zebrała Katarzyna Skrzydłowska-Kalukin. Warszawa 2017 Czerwone i Czarne 8° ss. 223, il.

Treść: Skrzydłowska-Kalukin Katarzyna: Wstęp s. 7–12; Korez Włodzimierz: Nie wycofuj się, inteligencjo s. 15–45; Zieliński Andrzej: Dwanaście przebojów Skaldów s. 47–59; Ogórek Michał: Wierszowany przepis na życie s. 61–85; Andrus Artur: Do Młynarskiego nie wypadało wyjść z dziadostwem s. 87–107; Bralczyk Jerzy: Młynarski stworzył postać Młynarskiego s. 109–123; Majewska Alicja: Mój najważniejszy autor s. 125–137; Daukszewicz Krzysztof: Zaszczętem było mówienie mu „cześć” s. 139–147; Santor Irena: Myślę o nim jako o kimś, kogo chce się przytulić s. 149–157; Weiss Janusz: Epoka wybitnych kabaretów s. 159–177; Poniedziałki Andrzej: Wiedział, że z głupoty bierze się wszelkie zło s. 179–200; Groński Marek: Wspaniałe ucho do rzeczywistości s. 203–219.

5988. [WOJCIECH Młynarski]. *Piosenka*. Nr 5: 2017 s. 39–65.

Treść: Drożdża Teresa: Wojciech Młynarski s. 39–43; Pacuła Andrzej: Wojciech Młynarski. Satyryczny manifest inteligenta (esej mówiony) s. 44–59; Kowalczyk Janusz R.: „Wieszcz polskiej piosenki” w teatrze s. 61–65.

5989. SMAGA Łukasz: Konstanty Moes-Oskragiełło [1850–1910] – ojciec polskiego jarstwa. Kraków 2017 nakł. aut. 8° ss. 83, il.

5990. BŁAWAT Romuald Tadeusz: Marian Mokra – malarz południowych Kaszub. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 11: 2017 s. 155–162.

5991. BŁAWAT Romuald Tadeusz: Stolem z morza i Kaszub. Życie i twórczość Mariana Mokwy (1889–1987). Wyd. 2 poszerz. Pelplin 2017 Bernardinum 8° ss. 257, nlb. 5, tabl. 48, il., streszcz. ang.

Wyd. 1. 2011.

5992. WODZIEŃ Edward: Dr Marian Morawczyński – nauczyciel, z wykształcenia doktor nauk humanistycznych, z zamiłowania historyk. Ur. 12 kwietnia 1932, zm. 16 września 2016 roku. *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 2: 2017 s. 143–160.

5993. PAWEŻKA Bonawentura Zofia: Sługa Boża Matka Maria od Krzyża Ludwika Morawska (1842–1906). Życie i dzieło. Wyd. 2 popr. Bydgoszcz 2017 Dom Wydawniczy Margrafen 8° ss. 318, il.

Wyd. 1 pt.: Matka Maria od Krzyża Ludwika Morawska (1842–1906). Życie i dzieło. Bydgoszcz 1997.

5994. TOBIASZ Agata: „Dopóki sił starganych starczy”. Rzecz o Szczęsnym Morawskim [1818–1898] patronie Nagrody „Sąddecka”. *Almanach Muszyny*. [R. 27]: 2017 s. 5–20.

5995. ZYSNARSKI Jerzy: Partyzant od „Łupaszki” na gorzowskim cmentarzu. *Nad-*

warciański *Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 24: 2017 s. 329–332, streszcz. ang., niem.

Antoni Mordasiewicz, pseud. Tatar (1902–1953).

5996. KOWALCZYKOWA Alina: Profesor Marian Morełowski [1884–1963] – uczo-ny niezwykły. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 26: 2017 s. 167–186.

5997. KISIELEWICZ Danuta: Mieczysław Moryto (1925–2016). *Łambinowski Rocznik Muzealny*. [R.] 39: 2016 s. 207–211.

5998. GZELLA Alojzy Leszek: Polsce masz służyć całe życie... Bruno Morzycki (1901–1967). *Rocznik Mielecki*. T. 18/19: 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 53–67.

5999. SURZYŃSKA-BŁASZAK Anna: Od subiekta do kolekcjonera. Ignacy Moś (1917–2001). Poznań 2017 Inst. Kultury Popularnej 8° ss. 211, il. (Wielkopolskie Mikrohistorie; t. 4).

6000. SKÓRA Wojciech: In memoriam. Prof. zw. dr hab. Marian Mroczko (22 XII 1938–30 IV 2017). *Scripta Historica*. Nr 23: 2017 s. 327–332.

6001. KASPERKIEWICZ Kazimierz: Historyk-regionalista Józef Stanisław Mujta (1934–2015). *Rocznik Kolski*. Nr 9: 2016 s. 113–117.

6002. TOMASZEWSKI Norbert Dariusz: Leopold Müller (1815–1893) – człowiek niezwykły. Powstaniec listopadowy, podróżnik, pamiętnikarz. Szkic do portretu. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 13: 2017 s. 97–111.

6003. WALICKI Bartosz: Ks. Tomasz Murdza (1886–1958). *Rocznik Sokolowski*. Nr 14: 2017 s. 229–239.

6004. ROGACKA-RZEWNICKA Maria: Profesor dr hab. Andrzej Murzynowski (1926–2016). *Palestra*. R. 62: 2017 nr 3 s. 140–142.

6005. PACHOWICZ Anna: Zapomniany żołnierz Stefan Musiałek-Łowicki 1896–1989. Tarnów 2016 Wydaw. Diec. Tarnowskiej Biblos 8° ss. 426, il., streszcz. ang., hiszp., niem.

Rec.: Gługła Paweł, *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 45 s. 227–232.

6006. BURDZY Dominika: In memoriam. Pamięci profesor Jadwigi Muszyńskiej [1946–2016]. *Almanach Historyczny*. T. 19: 2017 s. 341–343.

6007. KOWALSKI Stanisław: Jan Muszyński (1932–2017) – zielonogórski historyk

sztuki, muzealniki. *Studia Zielonogórskie*. T. 22: 2017 s. 211–221.

Uzup.: Kania Leszek: Wspomnienie o Janie Muszyńskim (1932–2017). *Studia Zielonogórskie*. T. 22: 2017 s. 223–228.

6008. BRZEZIŃSKA Jadwiga: Jan Kazimierz Muszyński (1884–1957) – profesor farmakognozji Uniwersytetu w Wilnie, a po wojnie w Łodzi, utalentowany rysownik roślin i preparatów farmakologicznych. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 76: 2013 z. 2 s. 75–80, streszcz. ang.

6009. MYSZKIEWICZ Igor: O moim Ojcu. Wiesław Myszkiewicz (1932–2014). *Studia Zielonogórskie*. T. 22: 2017 s. 191–198.

6010. SZĄLKOWSKA Teresa: Bramy Miłosierdzia. Historia życia i posłannictwa s. Benigny Naborowskiej [1913–1967] współzałożycielki Zgromadzenia Sióstr Jezusa Miłosiernego. Białystok 2017 Wydaw. św. Jerzego 8° ss. 213, nlb. 3, il.

6011. NAJMAN Elżbieta: Wspomnienie o Władysławie Najmanie [1926–2016]. [Wywiad przeprowadził] Rafał Brzeziński. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 8]: 2016 [dr.:] 2017 s. 639–646.

6012. KAWAŁKO Szymon: Z biografii urzędniczej gdyńskiej Edyty Nałaskowskiej (1915–2013). *Zeszyty Gdyńskie*. Nr 12: 2017 s. 87–96, streszcz. ang.

6013. WILCZYŃSKI Leszek: Błogosławiony ks. Narcyz Putz [1877–1942]. Męczennik II wojny światowej. Poznań 2017 Inst. Studiów Kościelnych Lubrancianum 8° ss. 171, il. (Nasi Orędownicy).

6014. NOWACKI Marcin: Ksiądz kanonik Edward Narkiewicz [1842–1911]. *Rocznik Kolski*. Nr 10: 2017 s. 184–191.

6015. PUKSZTO Andrzej: Stanisław Narutowicz [1862–1932] – litewsko-polski rycerz bez skazy. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 13: 2015 z. 3 s. 41–50, streszcz. ang.

6016. KRAWCZYK Jarosław A.: Losy śląskiego kapłana – kanonik dr Karol Nawa [1915–2013]. *CzasyPismo*. 2017 nr 2 s. 155–162.

6017. GMITRUK Janusz: Wspomnienie o Zbigniewie Nawrockim [1959–2017]. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 211–213.

6018. ROSZAK Tomasz, Tucholski Zbigniew: Zasłużony inżynier służby trakcji PKP Teobald Neumann (1899–1985). *Analecta*. R. 26: 2017 z. 2 s. 89–104, streszcz. ang.

6019. WANKE-JAKUBOWSKA Małgorzata, Wanke-Jerie Maria: Potrzeba ludzi przyzwyczajonych. Roman Niegosz (1950–1995). Wrocław 2013.

Rec.: Szajda Marek, *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 343–344.

6020. BUDZENIŃ Anna: Profesor Janina Niemirska-Pliszczyńska [1904–1982] – wybitny dydaktyk i badacz antyku grecko-rzymskiego. *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 3 s. 79–107, streszcz. ang.

6021. MAMZER Henryk: Dr Anna Niesiołowska-Wędzka (1929–2016). *Slavia Antiqua*. T. 57: 2016 s. 257–259.

6022. 40 LAT pod krzyżem. Siostra Róża Wanda Niewęgłowska (1928–1989). Red. Celestyn Napiórkowski, Feliks Grabowiec. Wyd. 2 (popr. i uzupełn.). Niepokalanów 2017 Wydaw. Ojców Franciszkanów 8° ss. 232, nlb. 4, tabl. 4, il. Wyd. 1. 2014.

6023. DAWIDOWICZ Grażyna: Pomiedzy marzeniami a ideologiczną klęską – przypadek Sary Nomborg-Przytyk [1915–1996]. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 2 s. 217–232, streszcz. ang.

6024. ŻONGOŁŁOWICZ Bogumiła: Konsul. Biografia Władysława Noskowskiego [1892–1969]. Melbourne–Toruń 2017 Oficyna Wydaw. Kucharski 8° ss. 191, il.

6025. GŁOSEK Marian: Pożegnaliśmy Profesora Andrzeja Nowakowskiego (7 V 1939 – 4 III 2017). *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 13: 2017 s. 198–201.

6026. HALINA Nowicka 16 III 1924 – 25 VIII 2017. *Almanach Częstochowy*. [T. 30]: 2017 s. 198.

6027. TWARDOWSKI Andrzej: Wspomnienie o profesor Irene Obuchowskiej (1932–2016). *Rocznik Pedagogiczny*. T. 39: 2016 s. 289–292, streszcz. ang.

6028. DUDA Daniel: Kapitan żeglugi wielkiej mgr Tadeusz Olechnowicz (1936–2017) – kapitan „Daru Pomorza” i „Daru Młodzieży”. *Nautologia*. R. 52: 2017 s. 86–89.

6029. BIESOK Ezdrasz: Marcin Roman Olejnik OFM (1953–2016). *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 430–432.

6030. CZAJKOWSKA Anna: Matka Wanda Olędzka 1861–1915. Współzałożycielka Zgromadzenia Sióstr Wspomożycielek Duszy Czyścicowych. Wyd. 2. Sulejówk–Wołomin 2013 Zgromadzenie Sióstr Wspomożycielek Duszy Czyścicowych; PHU „Logos” 8° ss. 348, il.

Toż. Wyd. 3 popr. pt.: Wanda Maria Olędzka 1861–1915. Współzałożycielka Zgromadzenia Sióstr Wspomożycielek Duszy Czyścicowych. Wołomin 2017 PHU „Logos” ss. 275, nlb. 4, il. Wyd. 1. Sulejówk 2012.

6031. BUCHWALD-PELCOWA Paulina: Maria Olszewska (1929–2017). *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 34: 2017 s. 261–262.

6032. BEDNAREK Stefan: Śp. Anatol Jan Omelaniuk 10 VIII 1932 – 28 I 2017. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 21: 2017 s. 445–452.

6033. ŁABĘCKI Wiesław D.: Człowiek szlachetnego serca i umysłu – Anatol Jan Omelaniuk (1932–2017). *Rocznik Świdnicki*. T. 44: 2016 [dr.] 2017 s. 154–155.

6034. BOŻYK Izabela: Maria Opiełińska [1902–1975]. Biografia. Kielce 2017 Muzeum Hist. Kielc 8° ss. 173, nlb. 1, il. (Biografie Kieleckie; 5).

6035. BOŻYK Izabela: „Wzór żołnierza i obywatela” – Jan Opiełiński, „Wojsznar”, „Zdanowicz” (1892–1918). *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 3 s. 125–141, streszcz. ang., ros.

6036. SIERADZ Małgorzata: Henryk Opieński (1870–1942) w znanej i nieznannej korespondencji Stanisława Wyspiańskiego, Józefa Mehoffera i Stanisława Estreichera. Wątki nie tylko muzyczne. *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 4 s. 3–54, streszcz. ang.

W aneksach: Listy Józefa Mehoffera do Henryka Opieńskiego; Korespondencja Stanisława Estreichera i Henryka Opieńskiego.

6037. RANCEWICZ Zofia: Tadeusz Orłowski [1917–2008] – mój nauczyciel. *Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego*. T. 152: 2016 nr 20 s. 82–99.

6038. STODOLNY Robert: Nieznane fakty z życia Marii z Wodzińskich Orpiszewskiej (1823–1896) – muzy J. Słowackiego i F. Chopina. *Ziemia Kujawska*. T. 25: 2016 s. 39–49, streszcz. ang.

6039. GAŚSIOROWSKI Andrzej: Marek Józef Orski (1955–2011). *Stutthof*. [Z.] 1(11): 2013 s. 255–258.

6040. SZAŁKOWSKA Teresa: Rzyko Miłosierdzia. Historia życia i posłannictwa

s. Faustyny Osińskiej [1914–1955] współzałożycielki Zgromadzenia Sióstr Jezusa Miłosiernego. Wyd. 2, popr. Białystok 2017 Wydaw. św. Jerzego 8° ss. 157, nlb. 3, il.

Wyd. 1. 2016.

6041. GREINER Piotr: Jadwiga Osójca (1926–2017). *Szkie Archiwalno-Historyczne*. Nr 14: 2017 s. 179–181.

6042. OSTERLOFF Barbara: Edmund Osterloff [1863–1938] – artysta obrazu. *Konteksty*. R. 70: 2016 nr 3/4 s. 402–412, streszcz. ang. s. 602.

6043. WĘGLIŃSKA Wirginia: Wiktor Ostrowski (Lubliner) [1895–1977]. *Stutthof*. [Z.] 2(12): 2014 s. 255–287, streszcz. ang.

6044. BRYLIŃSKI Wit: Ksiądz Maksymilian Ostrzycki (1838–1902) – wieloletni proboszcz parafii Tuliszaków, budowniczy, społecznik, syn ziemi kaliskiej. *Polonia Maior Orientalis*. T. 4: 2017 s. 233–249, streszcz. ang.

6045. WELKER Lesław J.: Bolesław Osuch (1913–1962), doktor medycyny, oficer Wojska Polskiego, działacz społeczny. *Rocznik Toruński*. [T.] 44: 2017 s. 191–194.

6046. WELKER Lesław J.: Sława Olga Osuchowa (1913–1998), doktor medycyny, działaczka społeczna. *Rocznik Toruński*. [T.] 44: 2017 s. 195–197.

6047. PACZOSKA-HAUKE Alicja: Kpt. Tadeusz Antoni Ośko „Sęp” vel Wojciech Kossowski (1913–1946) – stracony na Wałach Jagiellońskich w Bydgoszczy. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 46 s. 89–100, streszcz. ang.

6048. OŻÓG Piotr: Jan Ożóg „Tank” (1920–1988). *Rocznik Sokolowski*. Nr 13: 2016 s. 225–244.

6049. ŻUREK Waldemar Witold: Ksiądz Józef Konrad Ożóg [1898–1975]. Salezjański autor „Wspomnień z wojny 1939–1945”. *Rocznik Sokolowski*. Nr 14: 2017 s. 241–249.

6050. KŁECZEK-WALICKA Ewa: Ks. Karol Ożóg (1891–1963). *Rocznik Sokolowski*. Nr 13: 2016 s. 217–223.

6051. DROZDOWSKI Marian Marek: Ignacy Jan Paderewski [1860–1941] – współtwórca Niepodległej. Red. Tadeusz Skoczek. Warszawa 2017 Muzeum Niepodległości 8° ss. 78, nlb. 2, il. (Twórcy Państwowości Polskiej).

W aneksie przemówienia, odezwy, oświadczenia i listy I. J. Paderewskiego.

6052. PREJS Roland: Stanisław Paderewski OFMCap (1932–2017). *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 432–434.

6053. SZCZYPTA-SZCZĘCH Roksana: Pożegnanie pplk. Zbigniewa Paliby [1929–2016]. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 45 s. 233–238.

6054. KOZŁOWSKI Michał: Wspomnienie o Andrzeju Paluchowskim (26 stycznia 1933 – 17 września 2017). *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 15: 2017 z. 1 s. 267–271.

6055. MIKOŁAJCZYK Marcin: Hubert Stanisław Pałucki (1934–2017). *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 17: 2017 s. 367–368.

6056. STAWARZ Przemysław: Ksiądz Pułkownik Józef Panaś (1887–1940). Kapelan Legionów Polskich, działacz polityczny i publicysta. *Zeszyty Wiejskie*. [T.] 23: 2017 s. 203–210, streszcz. ang.

6057. BOLESŁAWSKA[-LEWANDOWSKA] Beata: The life and works of Andrzej Panufnik (1914–1991). Transl. by Richard J. Reiser. Farnham–Burlington 2015 Ashgate 8° ss. XIII, nlb. 1, 335, il.

Rec.: Jakelski Lisa, *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 2 s. 117–121.

6058. GRUDNICKI Jan: Dr med. Adam Marcin Patryn (1905–1974). *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 76: 2013 z. 2 s. 89–93, streszcz. ang.

6059. RACZKOWSKI Michał: Marian Zdzisław Pawlak (1935–2016). Współpr. Jerzy Dydała. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 1 s. 147–151.

6060. ZIELIŃSKI Marek: Marian Pawlak (1935–2016). *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 545–548.

6061. WÓJCIC Zbigniew [Jerzy]: Jan Pazdur [1909–2001] – historyk dawnego przemysłu Starachowic. *Analecta*. R. 25: 2016 z. 2 s. 197–208.

6062. FLISIŃSKA Zdzisława: Oskar Eryk Peda z Kwilienia [1893–1965]. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 3 s. 91–94.

6063. WINNICKA Ewa: Milionerka. Zagadka Barbary Piaseckiej Johnson [1937–2013]. Kraków 2017 Znak 8° ss. 381, nlb. 2, il.

6064. WIERZCHOSŁAWSKI Szczepan; Andrzej Piątkowski (1938–2016). *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 1 s. 151–154.

6065. BOJANOWSKA Agata: Wspomnienie o Leonie Piątkowski (1922–1983). *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.:] 2017 s. 170–171.

6066. KULCZAK Mikołaj: Tajemniczy oficer z Kosowa. *Rocznik Gostyński*. T. 3: 2016 s. 137–146.

Kazimierz Pielawski vel Kazimierz Wład, ur. jako Mojżesz Wilhelm Perlstein (ew. Perlstein) w 1898, zm. po 1946 r.

6067. GRZANKA Małgorzata: Z Kresów do Kłodawy. Adam Pieńkiewicz [1811–1879] – romantyk, lekarz, poeta, nieustraszony propagator rodzimiej twórczości literackiej. *Polonia Maior Orientalis*. T. 1: 2014 s. 135–140, streszcz. ang.

6068. WALEWANDER Edward: Ks. Wincenty Pieńkowski (1786–1863). Biskup lubelski, propagator szkolnictwa. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 1/2 s. 181–190, streszcz. ang.

6069. TADEUSZ Piesio (1937–2012). Oprac. Kolegium Redakcyjne „Roczników Dziejów Ruchu Ludowego”. *Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2013 s. 415–416.

6070. GRYGIEL Ludmiła: Prorok ze św. Anny. Biskup Jan Pietraszko [1911–1988]. *Kraków 2017 Znak 8° ss. 349, nlb. 1, tabl. 16, il.*

6071. WALICKI Bartosz, Zych Sławomir: Książd Franciszek Pietrzekiewicz (1858–1929). *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 287–306, streszcz. ang.

6072. KANTOR Ryszard: Mój przyjaciel i przewodnik po Orawie. Książd Władysław Pilarczyk (1931–2015). *Małopolska*. [T.] 18: 2016 s. 11–13.

6073. SKROBISZEWSKA Ewa: Książd Władysław Pilarczyk (1931–2015). *Małopolska*. [T.] 18: 2016 s. 9–10.

6074. JĘDRAŚ Stanisław: Książd Zygmunt Maksymilian Piława (1913–1994). *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 226–232.

6075. MÓJ ojciec. Wspomnienia. Warszawa 2017 Wydaw. Sióstr Loretanek 8° ss. 160, nlb. 7, il.

Zawiera: Pawłowicz Jacek: Żołnierz niezłomny, patriota, człowiek... Szkie o bohaterze; Pilecka-Optulowicz Zofia: Zastanawiam się, czy wiedział, że ma tak mało czasu... Rozmawiają Wioletta Ostrowska i Emmanuela Stachurska.

Witold Pilecki (1901–1948).

6076. GARLICKI Andrzej: Józef Piłsudski 1867–1935. Red. prowadzący Maciej Gablankowski, Natalia Gawron. Wyd. 2(5). *Kraków 2017 Znak Horyzont – Społ. Inst. Wydawniczy Znak 8° ss. 1086, nlb. 1, tabl. 32, il.*

Wyd. 1. Warszawa 1988.

6077. JÓZEF Piłsudski. Człowiek, żołnierz, polityk. Red. nauk. Zbigniew Girzyński, Jarosław Kłaczek. *Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 449, il.*

Z treści: Girzyński Zbigniew, Kłaczek Jarosław s. 7–9; Suleja Włodzimierz: Józef Piłsudski – twórca Niepodległej s. 13–17; Podhorodecki Piotr: Polityka kadrowa naczelnego Wodza Józefa Piłsudskiego w okresie wojen o granice 1918–1920 s. 18–42; Szczepański Janusz: Józef Piłsudski – główny architekt zwycięstwa w Bitwie Warszawskiej 1920 roku s. 43–58; Szumiło Mirosław: Józef Piłsudski i sojusz polsko-ukraiński w 1920 roku s. 59–73; Girzyński Zbigniew: Instytucjonalny szacunek, personalny zawód. Wystąpienie Józefa Piłsudskiego na forum parlamentu s. 77–94; Górski Grzegorz: Skutki zamachu majowego dla modelu zarządzania Siłami Zbrojnymi Rzeczypospolitej s. 95–103; Jung Rafał: Józef Piłsudski – protektor polskiego „footballu” s. 104–124; Kardała Piotr: Marszałek Józef Piłsudski – protektor ruchu młodowiejskiego w II Rzeczypospolitej s. 125–132; Kloc Krzysztof: Przygotowania i uroczystości pogrzebowe Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego w Krakowie 18 maja 1935 roku w świetle zachowanych materiałów archiwalnych s. 133–144; Kolmasiak Mariusz: Józef Piłsudski i jego związki z warszawskim Belwederem s. 145–164; Lewandowski Adam Stefan: Józef Piłsudski wzorem walczącym o niepodległość w latach 1939–1989 na wybranych przykładach s. 165–180; Wojtacki Maciej: Pomiedzy legitymizacją władzy a instytucjonalizacją autorytetu. Piłsudski i piłsudczycy na drodze ku Konstytucji kwietniowej s. 181–200; Cisek Janusz: Nota Sekretarza Stanu Bainbridge’a Colby’ego z 10 sierpnia 1920 roku. Przyczynki do stosunku Stanów Zjednoczonych do wojny polsko-bolszewickiej s. 203–226; Dubicki Andrzej: Marszałek Józef Piłsudski a Rumunia s. 227–244; Gajownik Tomasz: Józef Piłsudski a polityka bałtycka II Rzeczypospolitej – zarys problematyki s. 245–257; Kania Krzysztof: Zabiegi Józefa Piłsudskiego i dyplomacji polskiej o nieuznawanie wpłyńcia „Wichra” do portu gdańskiego jako „action directe” s. 258–268; Kormat Marek: Między afirmacją a negacją. Koncepcja „bezpieczeństwa zbiorowego” w Europie a polityka zagraniczna Józefa Piłsudskiego s. 269–293; Danel Jacek Krzysztof: W cieniu Wielkiego Marszałka. Generał Władysław Sikorski wobec obozu sanacyjnego w latach 1939–1943; Kłaczek Jarosław: Józef Piłsudski w ocenie i pamięci polskich ewangelików s. 318–329; Matuszak Tomasz: Pierwszy Marszałek Polski Józef Piłsudski w materiałach archiwalnych z zasobu Centralnego Archiwum Wojskowego im. mjr. Bolesława Waligóry s. 330–344; Meller Arkadiusz: Marszałek jako król? Polski monarchizm w okresie międzywojennym a Józef Piłsudski s. 345–365; Sacewicz Karol: Józef Piłsudski i jego działalność polityczna w świetle dokumentów i publicystyki KPRP/KPP w latach 1918–1935. Zarys problemu s. 366–381; Sioma Marek: Legion Młodych – Akademicki Związek Pracy dla Państwa a Józef Piłsudski s. 382–404; Adamczyk Arkadiusz: Generał dywizji Sławoj Felicjan Składkowski – „dobry ogień” Marszałka Józefa Piłsudskiego s. 405–418; Kilańczyk Piotr: Mysł wojskowa Józefa Piłsudskiego w działalności Juliana Stachewicza s. 419–433.

6078. WYSOCKI Wiesław Jan: Józef Piłsudski – twórca Niepodległej. Warszawa 2017 Muzeum Niepodległości 8° ss. 109, nlb. 1, il. (Twórcy Państwowości Polskiej).

Zawiera też materiały źródłowe.

6079. SAMBORSKA-KUKUĆ Dorota: Próba restytucji biografii. Maria Piotrowiczowa [1839–1863] w świetle dokumentów. *Rocznik Łódzki*. T. 67: 2017 s. 27–49, streszcz. ang.

XIX w.

6080. PIOTR Piotrowski [1952–2015] jako praktyk teoretyczny. Oprac. Magdalena Radomska. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 3 s. 625–633.

6081. WÓJCIK Zbigniew K[azimierz]: Stanisław Pitucha [1919–1979] – żołnierz i łagienik. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 46 s. 119–128, streszcz. ang.

6082. JANCZAK Bartosz: Generał bryg. Zygmunt Podhorski ps. Zaza (1891–1960) – komendant Centrum Wyszczolenia Kawalerii w Grudziądzu, jeniec oflagu VIIA Murnau. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 177–196, streszcz. ang.

6083. MIŁAWICKI Marek: O. Wincenty Maria Podlewski (1846–1918) – przeor jarosławski i propagator kultu Matki Bożej Bolesnej w Jarosławiu. *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia*. T. 23: 2017 s. 240–264.

6084. SADOWSKA Edyta: Stanisław Podobiński [1950–2003] – częstochowianin z gór. Wspomnienie. *Ziemia Częstochowska*. [T.] 43: 2017 s. 335–337.

6085. GMITRUK Janusz: Popowicz Zbigniew „Watra” [1919–1996] – komendant obozu Batalionów Chłopskich Gorlice „Gorczyca”. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 171–193.

6086. OFIARNE życie księdza Mieczysława Porawskiego [1919–2007]. Red. wyd. Bronisława Barć. Raclawice 2017 Bronisława Barć 8° ss. 157, nlb. 1, il.

Treść: Barć Bronisława: Zamiast wstępu s. 5–6; Cz. 1: Ofiarne życie księdza Mieczysława s. 7–89; Cz. 2: Frankowski Edward [i in.]: Kapłan wśród kapłanów s. 91–110; Cz. 3: Barć Bronisława [i in.]: Nasz Duszpasterz s. 111–156.

6087. KALISZUK Jerzy: Edward Potkowski (1934–2017). *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 26: 2017 s. 144–146.

6088. KOŚKA Małgorzata: Edward Potkowski (10 V 1934 – 31 VII 2017). *Archeion*. T. 118: 2017 s. 678–680.

6089. TRAFIŁOWSKI Piotr: Wspomnienie o Profesorze Edwardzie Potkowskim. *Z Badań*

nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi. T. 11: 2017 s. 21–28, streszcz. ang.

6090. KUBIENIEC Jakub: Piotr Poźniak (26 VIII 1939 – 23 XI 2016). *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 4 s. 173–174.

6091. KRZYŻAK Tomasz: Wanda Półtoraska [ur. 1921]. Biografia z charakterem. Kraków 2017 Wydaw. WAM 8° ss. 326.

6092. MAZURKIEWICZ Marek: Marian Półtoranos (1948–2015). *Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej*. [Z.] 14: 2017 s. 261–264.

6093. BAŁDA Waldemar: Franciszek Ksawery Prek [1801–1863]. Świadek epoki. Rzeszów 2017 Agencja Wydawnicza Jota 4° ss. 127, nlb. 1, il.

6094. WIERZBICKI Marek: Jan Prot (1891–1957). Z Polską pod rękę i odbudowa niepodległego państwa polskiego. Warszawa–Lublin 2017 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 192, il., mapy. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Lublinie.

6095. PIĄTKOWSKA Monika: Prus. Śledztwo biograficzne. Kraków 2017 Znak 8° ss. 489, nlb. 4, il.

Bolesław Prus (1847–1912).

6096. WIATER Przemysław: Tomasz Pryll (03.04.1960 – 25.01.2017). *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 368–369.

6097. SZRAMOWSKI Wojciech: Toruń był jego miłością. Wspomnienie o doktorze Kazimierzu Przybyszewskim [1937–2013]. *Rocznik Toruński*. T. 41: 2014 s. 255–259.

6098. ZACZKOWSKI Rafał: Feliks Przykowski [1872–1951] – gnomonik z Jędrzejowa. *Analecta*. R. 25: 2016 z. 1 s. 109–128, streszcz. ang.

6099. PISARSKI Grzegorz: Przypomnienie Anny Henryki Pustowójtówny (Loewenhardt) [1838–1881] – kobiety-adiutanta dyktatora powstania styczniowego gen. Mariana Langiewicza. W 150. rocznicę wybuchu powstania styczniowego. *Rocznik Wrocławski*. R. 13/14: 2016 s. 67–71, streszcz. niem.

6100. SZYPROWSKI Bartłomiej: Jeden z niezłomnych – żołnierz II Inspektoratu Zamojskiego AK Józef Pyś [1926–1951] „Śmiały”, „Ostry”. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 46 s. 129–143, streszcz. ang.

6101. HENRYK Raabe 1882–1951. Pierwszy rektor Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.

Red. nauk. Mirosław Szumiło, Janusz Wrona, Zbigniew Zaporowski. Lublin 2017 Wydaw. UMCS 8° ss. 200, il.

Treść: Michałowski Stanisław: Przedmowa s. 7–8; Szumiło Mirosław, Wrona Janusz, Zaporowski Zbigniew: Wstęp s. 9–12; Kidzińska-Król Agnieszka: Rodzina, młodość i wykształcenie Henryka Raabego s. 13–25; Zaporowski Zbigniew: Henryk Raabe w okresie Drugiej Rzeczypospolitej s. 27–43; Szumiło Mirosław: Henryk Raabe – ambasador Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej w Moskwie s. 45–56; Stępień Stefan: Działalność polityczna Henryka Raabego po II wojnie światowej s. 57–72; Kowalski Henryk: Henryk Raabe i początki ruchu związkowego w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej s. 73–88; Maliszewski Lech: Henryk Raabe – materialista, idealista, praktyk. Przyczynek do lubelskiej biografii pierwszego rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej s. 73–88; Łosowska Anna: Profesor Henryk Raabe jako naczelnik Departamentu Szkół Wyższych Referatu Oświaty PKWN (27 sierpnia 1944–28 lutego 1945) [w aneksach dokumenty z 19 XI 1944 – 10 II 1945] s. 113–128; Zycie Sylwia: Rektor Henryk Raabe we wspomnieniach pracowników i studentów Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie s. 129–142; Wrona Janusz: Henryk Raabe – organizator i pierwszy rektor Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej s. 143–181; Bibliografia s. 183–188; Fotografie ze zbiorów Muzeum UMCS s. 195–200.

6102. KANIA Krzysztof: Edward Bernard Raczynski 1891–1993. Dplomata i polityk. Warszawa 2014.

Rec.: Szubtarska Beata, *Niepodległość*. T. 65: 2016 s. 235–239.

6103. WOJTKOWSKA Zofia: Wiek ambasadora. Opowieść o życiu Edwarda Raczynskiego. Warszawa 2017 Iskry 8° ss. 277, nlb. 3, il.

6104. PAWLAK Zdzisław: Włocławski okres działalności naukowo-organizacyjnej ks. rektora Idziego Benedykta Radziszewskiego [1871–1922]. *Studia Włocławskie*. T. 19: 2017 s. 627–644, streszcz. ang.

W l. 1901–1922.

6105. ZIELEŃ Maria Grażyna: Św. Rafał Kalinowski [1835–1907]. Przyjaźń i miłość w życiu św. Rafała. Biografia. Wyd. 2. Poznań 2017 Flos Carmeli Wydaw. Warszawskiej Prowinjii Karmelitów Bosych 8° ss. 308, il.

Wyd. 1 pt.: Karmelitański żeń-szeń. Przyjaźń i miłość w życiu św. Rafała (Józefa Kalinowskiego). Poznań 2008.

6106. LIS Michał, Rauziński Robert: Prof. dr hab. Jan Rajman (1935–2017). *Studia Śląskie*. T. 81: 2017 s. 239–240.

6107. KALKOWSKI Tomasz: Członkowie Ruchu Oporu Armii Krajowej na północnym Mazowszu. Karol Rakoczy ps. „Bystry” [1928–1950]. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 31: 2017 s. 207–210.

6108. SOROKA Jakub: Janina Ramotowska (1925–2017) – nauczycielka, urzędniczka

i posłanka na Sejm. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 24: 2017 s. 539–540.

6109. SULIKOWSKI Andrzej: Helena Raszka [1930–2016] zaprasza na spotkanie. Red. Joanna Sulikowska. Szczecin 2017 Volumina.pl, Daniel Krzanowski 8° ss. 210, il.

6110. MEISNEROWSKA Anna: Wierny Bogu, Ojczyźnie, rodzinie. Opowieść o Franciszku Rataju [1894–1958]. Poznań–Gostyń 2014.

Rec.: Matras Andrzej: Na marginesie książki Anny Meisnerowskiej o Franciszku Rataju. *Rocznik Gostyński*. T. 3: 2016 s. 179–181.

6111. ZAŁĘCZNY Jolanta: Józef Relidzyński (1886–1964). Związki poety z ziemią legionowską. *Rocznik Legionowski*. T. 10: 2017 s. 217–225.

6112. BERNATT-RESZCZYŃSKI Maciej: Niewygodny Polak. Poznań 2017 Wydaw. Poznańskie 8° ss. 591, tabl. 8, il.

Aleksander Stanisław Reszczyński (1892–1943).

6113. BOGUNIA-PACZYŃSKI Andrzej: Juliusz von Ripper [1847–1914] – admirał z Podgórz. *Malopolska*. [T.] 18: 2016 s. 85–100, streszcz. ang.

6114. KŁOS Lilla Małgorzata: Rodem warszawianin, sercem mińszczanin, rzecz o Filipie Rodkiewiczu [1838–1918] – patriocie i filantropie. Mińsk Mazowiecki 2017 Muzeum Ziemi Mińskiej 8° ss. 88, il.

6115. ROSZKOWSKI Maciej: Jan Rodowicz „Anoda” [1923–1949]. Jeden z pokolenia. Warszawa 2017 Jeden Świat; Fund. Artystyczna Erina B 8° ss. 288, il., mapy.

6116. PAMIĘĆ i wdzięczność. Ks. Zbigniew Rogala 1936–2016. Kielce 2017 Jedność 8° ss. 111, tabl. 32, il.

Treść: Gącik Dariusz: Wstęp s. 7–8; Curriculum vitae s. 9–16; Okruchy słowa s. 17–40; Droga do domu [uroczystości pogrzebowe] s. 41; Homilia Księdza Biskupa Mariana Floreczyka wygłoszona w kaplicy Domu Księża Emerytów w Kielcach, 10 kwietnia 2016 r. (fragment) s. 43–45; Homilia księdza Biskupa Jana Piotrowskiego wygłoszona w Bazylice Katedralnej w Kielcach, 11 kwietnia 2016 r. s. 45–47; Homilia Księdza Dariusza Gącika wygłoszona w Zborówku, 11 kwietnia 2016 r. s. 48–51; Słowo Absolwentów Studium Organistowskiego wygłoszone w Bazylice Katedralnej w Kielcach, 11 kwietnia 2016 r. s. 51–53; Słowo Absolwentów Studium Organistowskiego wygłoszone w Zborówku, 11 kwietnia 2016 r. s. 53–55; Pamięć serca [wspomnienia o ks. Z Rogali] s. 57–108; Ocalić od zapomnienia [fotografie] s. 109–144.

6117. ŚWIDERSKI Tomasz Adam: Maria z Łopińskich Rogowska 1873–1957. Jej życie i oddanie środowisku niesłyszących.

Warszawa 2017 Inst. Historii Głuchych „Surdus Historicus” 8° ss. 85, il.

6118. KULKA Bronisława: O Marii Rolskiej [1922–2012] biograficznie i wspomnieniowo. *Ziemia Częstochowska*. [T.] 43: 2017 s. 317–334.

6119. DZIEŁO bł. ks. Romana Sitki [1880–1942] – patrona ZSE. Mielec–Rzeszów 2017 Zespół Szkół Ekonom. im. bł. ks. Romana Sitki; WBX Studio Graficzne, Drukarnia, Wydaw. 8° ss. 29, nlb. 1, il. Zespół Szkół Ekonom. w Mielcu.

6120. BENKEN Przemysław: „Mogę uważać się za szczęśliwego, gdyż nie znajduję w moim życiu niczego, czego powinienem się wstydić”. Jan Romanczyk [1924–2010] „Łata” – szkic biograficzny. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 46 s. 101–118, streszcz. ang.

6121. WREDE Maria: Wspomnienie o Adełajdzie Romer-Wysokiej (1925–2017). *Rocznik Biblioteki Narodowej*. T. 48: 2017 s. 397–402.

6122. HOJKA Zbigniew, Kaczor Sławomir: Antoni Rosikoń 1907–2013. *Analecta*. R. 26: 2017 z. 1 s. 69–85, streszcz. ang.

6123. KŁOSEK Kazimierz: Prof. dr inż. Antoni Rosikoń: inżynier, humanista, pedagog, przyjaciel kolei (1907–2013). Katowice 2017 Wydaw. Wyższej Szkoły Techn. 8° ss. 123, il., streszcz. ang. Wyższa Szkoła Techn. w Katowicach.

6124. ZYSNARSKI Jerzy: Landsberska dekada krakowskiego fotografika, czyli luka w biografii Józefa Rosnera (1892–1971). *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 24: 2017 s. 319–327, streszcz. ang., niem.

6125. FLIN Piotr: Konrad Rudnicki. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 1 s. 99–104.

6126. MASŁANKA Krzysztof: Konrad Rudnicki (1926–2013) – kilka wspomnień. *Analecta*. R. 25: 2016 z. 1 s. 43–62, streszcz. ang.

6127. ROMAN Rudziński [1941–1985]. Człowiek i dzieło. Red. nauk. Janusz Sidorek. Warszawa 2017 Oficyna Wydawnicza SGH. Szkoła Gł. Handlowa 8° ss. 128, il., streszcz. niem.

Treść: Sidorek Janusz: Wstęp s. 7–10; Chmielecka Ewa: Roman Rudziński jako nauczyciel s. 11–15; Stawrowski Zbigniew: Dzielny człowiek w marnych czasach. Wspomnienie o Romanie Rudzińskim s. 17–26; Szulczewski Grzegorz: Opiekun społeczeństwa.

Niedokończony rozmowy s. 27–42; Siewierski Jacenty: Intelektualny przewodnik po ideach s. 43–63; Lorenc Włodzimierz: Roman Rudziński jako prekursor badań poświęconych swoistości filozofii hermeneutycznej i roli [Wilhelma] Diltheya s. 65–79; Sidorek Janusz: Filozof wobec nieskończoności. O Romana Rudzińskiego spojrzeniu na filozofię egzystencji s. 81–96; Winch Sławomir: W poszukiwaniu tożsamości s. 99–108; Nowicka Aleksandra: Mój wujek filozof s. 109–112; Bibliografia publikacji Romana Rudzińskiego. [Oprac. Janusz Sidorski] s. 113–119; Roman Rudziński na zdjęciach s. 121–127.

6128. KACZMAREK Zygmunt: Stanisław Runge (1888–1953). Poznań 2017 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 153, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Biografie Rektorów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza).

6129. CHOJNACKA Barbara: Jerzy Rupniewski (1888–1950) – „malarstwo, które jest mi wszystkim na świecie”. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 275–312, streszcz. ang., niem.

6130. KOBUS Antoni: Antoni Rusznica [1912–1996?] – mój pradziadek, mój bohater. *Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej*. Nr 22: 2017 s. 126–128.

6131. ŚWIST Lucyna: Jacek Maria Rybczyński (1939–2016). *Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej*. [Z.] 14: 2017 s. 271–273.

6132. JACKOWSKA Anna Maria: Działalność antyalkoholowa Józefa Romana Rybickiego [1901–1986] – szkic do biografii. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 15: 2017 s. 171–187, streszcz. ang.

6133. ARSZYŃSKI Marian: Bohdan Rymaszewski (1935–2016). Zabytkoznawca, konserwator zabytków, muzealnik, działacz społeczny, nauczyciel akademicki. *Rocznik Toruński*. [T.] 44: 2017 s. 233–244.

6134. KONOPKA Marek: Bohdan Rymaszewski (1935–2016). *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 51: 2017 s. 135–138.

Tekst równol. pol., ang.

6135. RZAŚKA Dariusz: Ignacy Rzaśka [1904–1945] – potomek smolarzy z Osiecznej i Rosochatki, żołnierz 2. Pułku Szwoleżerów Rokitniańskich, leśnik, więzień NKWD. *Rydwani*. Nr 11: 2016 s. 330–352.

6136. SROCZYŃSKA Barbara: Wspomnienie o Annie Rzeszut [1937–2017]. *Biuletyn Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej*. Nr 4: 2017 s. 235–238, streszcz. ang.

6137. GRABOWSKA Anna: Adwokat Lech Bronisław Sadowski (1917–1991) – w stulecie urodzin. *Palestra*. R. 62: 2017 nr 10 s. 138–141.

16138. GROCHOLEWSKI Zenon: Bł. S an - cja Szymkowiak [1910–1942]. Postanowiła zostać świętą. Poznań 2017 Święty Wojciech Dom Medialny 8° ss. 173, nlb. 2, il.

16139. LIS Michał: Profesor doktor habilitowany Janusz Sawczuk (1944–2015). *Studia Śląskie*. T. 77: 2015 s. 255–258.

16140. BABIŃSKI Jarosław: Twórczość i osoba ks. Franciszka Sawickiego [1887–1952] w „Studiach Pelplińskich”. *Studia Pelplińskie*. T. 50: 2017 s. 27–44, streszcz. ang.

16141. SAWICKA-MISZEWSKA Danuta, Sawicki Leszek, Sawicki Ryszard: Tadeusz Sawicki (1912–1939) – lotnik poległy na ziemi szadkowskiej. Wspomnienie rodziny. *Biuletyn Szadkowski*. T. 17: 2017 s. 135–148.

16142. SAWICKI Ryszard: Czapla. Listy pilota. Wrocław 2017 Lena 8° ss. 355, il.

Tadeusz Sawicki, pseud. Czapla.

16143. PAWLAK Grażyna, Grinberg Daniel, Sadowski Maciej: Profesor Mojżesz Schorr [1874–1941]. Ostatni rabin Wielkiej Synagogi. Professor Moses Schorr. Last rabbi of The Great Synagogue. Warszawa 2016 Fund. im. prof. Schorra 4° ss. 212, nlb. 4, il.

Tekst równol. pol., ang.

16144. BIKONT Anna: Sendlerowa. W ukryciu. Wołowiec 2017 Czarne 8° ss. 477, nlb. 2, il. (Biografie).

Dostępne także jako e-book.

Toż. Wyd. 2. 2017.

Irena Sendlerowa (1910–2008).

Rec.: Libionka Dariusz, *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 784–789.

16145. ŚP. PROF. Władysław Seńko (1928–2017). In memoriam. [Oprac.] Redakcja. *Przeгляд Tomistyczny*. T. 23: 2017 s. 383–385.

16146. LINKNER Tadeusz: Franciszek Sędzicki [1882–1957] zapoznawany. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 11: 2017 s. 151–154.

16147. GAWRON Mirosław: Ks. Maurycy Waław Sękiewicz (1889–1939) – organizator polskich parafii w USA i pierwszy kapelan portowy w Gdyni. Męczennik za wiarę i polskość. *Zeszyty Gdynskie*. Nr 12: 2017 s. 143–161, streszcz. ang.

16148. KSIĄDZ Broniek – portret przyjaciela. Bronisławowi Sieńczakowi CM 1947–2016. Red. Roman Graczyk. Kraków 2017 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 166, il.

Treść: Witalis-Zdrzenicka Anna, Graczyk Roman: Wstęp s. 5–6; Ficoń Andrzej: Broniek: więcej niż przyjaciel s. 9–15;

Sowa Jerzy: Broniek – księga s. 17–30; Porębski Andrzej: Lekcje religii s. 31–37; Lezzi Maria Teresa: Wierność przyjaźni s. 43–45; Olszowski Piotr: Katecheta i mentor s. 47–50; Brevczyńska Dorota: Głowa pełna pomysłów s. 53–58; Zięciowska Dorota: Wszystko, co najważniejsze s. 59–61; Suder Jerzy: Obrazki s. 64–65; Czerni Krystyna: Homilia o nawróceniu s. 67–73; Geninazzi Luigi: Broniek – uwaga skierowana na innych s. 75–77; Pawluś Adam: Zachwyt i pasja s. 79–80; Lemm Manfred: Wprawiał w zdumienie s. 81; Kamionka Marek: Bez cierpienia byłibyśmy banalni s. 83–87; Głęb Karolina: Mierzyć wysoko s. 89–91; Biel Jakub: Ty jesteś kapłanem na wieki s. 93–94; Tendej Jacek: Propozycje nie do odrzucenia s. 97–99; Zawarus Lucyna: Dar s. 101–103; Kowynia Jerzy: Siedem dni tygodnia s. 105–107; Grava Maria Cecilia: Broniek s. 111–112; Witalis-Zdrzenicka Anna: Dar s. 119–126; Gebert Josephine: Cytaty z „Portretu Starszej Siostry” s. 127–128; Sieńczak Bronisław: Fragmenty i zapiski niedokończone s. 129–132; Graczyk Roman: Stosunek władz do środowiska „Tygodnika Powszechnego” w świetle polityki wyznaniowej i kulturalnej (1945–1953). Wprowadzenie s. 135–145; Bartuła Piotr: Stanodycea, czyli jak jest możliwe dobro w świecie rządzonym przez szatana s. 156–158; Umiński Waław: Bibliografia Bronisława Sieńczaka CM s. 159–161; Wykaz prac magisterskich napisanych pod kierownikiem ks. dr. Bronisława Sieńczaka CM s. 161–162.

16149. RYMAR Edward: Jak kapitan Władysław Sierko (1900–1945) „powrócił” po 70 latach do rodziny – woldenberczyków i własnej. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 24: 2017 s. 299–318, streszcz. ang., niem.

16150. SZYPROWSKI Bartłomiej: Kpt. rez. Władysław Józef Sieroszewski „Paweł”, „Sabała” (30 grudnia 1900 – 13 sierpnia 1996 roku). *Przeгляд Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 3 s. 143–180, streszcz. ang., ros.

16151. GALUBIŃSKI Krzysztof: Tadeusz Simiński [1899–1950] – wielkopolski los. Leszno 2017 Urząd M. 8° ss. 172, il. Urząd M. Leszna. (Cives Nostri. Biblioteka miasta Leszna; t. 9).

16152. MIKOŁAJCZYK Marcin: Dymitr Simo Szymanowski [1811–1889] – Grek z urodzenia, Kaliszanie w wyboru. *Polonia Maior Orientalis*. T. 1: 2014 s. 151–160, streszcz. ang.

16153. CHRZAN Tomasz: Ks. Jan Skarbek [1885–1951]. Oświęcimski duszpasterz i społecznik. Kraków 2017 Dehon Wydaw. Księży Sercanów 8° ss. 146.

W aneksie listy ks. Jana Skarbka do abp. Adama Stefana Sapięhy.

16154. LEMIRE Laurent: Maria Skłodowska-Curie 1867–1934. Z fr. przeł. Grażyna i Jacek Schirmerowie. Warszawa 2017 Świat Książki 8° ss. 175, nlb. 1, tabl. 8, il.

16155. BOGUSZEWSKA Anna: Władysław Skoczylas (1883–1934) – wybitny nauczyciel kształcenia artystycznego. *Cieszyński Almanach*

Pedagogiczny. T. 4: 2015 s. 111–120, streszcz. ang.

6156. STULCZEWSKI Jarosław: Jerzy Skowroński (1932–1997) – wybitny animator kultury i działacz środowiska niewidomych, współtwórca Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 21: 2017 s. 253–270.

6157. BYKIEWICZ Wojciech: Restaurator – pamięci Mariana Skórasia [1934–2006]. *Zeszyty Wojnickie*. R. 23: 2014 nr 2 s. 82–92.

6158. PROFESSOR, minister, judge – Krzysztof Skubiszewski 1926–2010. Warszawa 2015.

Rec.: Kieć Konrad, *Polish Biographical Studies*. Nr 5: 2017 s. 188–192.

6159. MALIŃSKI Edmund: Wiesław Słobdzian (1958–2016). *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.:] 2017 s. 176–177.

6160. PICARD Marguerite: Piotr P. Słonimski, l'intrépide généticien franco-polonais. *Organon*. Vol. 49: 2017 s. 39–56, streszcz. ang.

Piotr P. Słonimski (1922–2009).

6161. DYR Jadwiga: Leszek Witold Smoczekiewicz [1931–2011] – życie i praca. *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia*. T. 23: 2017 s. 237–239.

6162. SŁOWIK Grzegorz P.: Marian Smoluchowski [1872–1917] – fizyk romantyk. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 3 s. 99–106.

6163. MATYASZEWSKI Paweł: Dr Krzysztof Sobczyński (1955–2017). *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 5 s. 5–9.

6164. HANDKE Waldemar: Do piekła i z powrotem... Józef Sobieraj (1939–2013). Leszno 2017 Urząd M. 8° ss. 183, il., streszcz. ang. (Cives Nostri. Biblioteka miasta Leszna; t. 7).

6165. SZUCA Wiesław: Sługa Boży ks. Bronisław Sochaczewski [1886–1940] – polski działacz społeczny na Warmii i Powiślu. *Studia Pelplińskie*. T. 51: 2017 s. 407–418, streszcz. ang.

6166. GALUS Zbigniew: Prof. dr hab. Edward Soczewiński [1928–2016]. Wspomnienie. *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny*. Nr 5: 2016 s. 162–163, streszcz. ang.

6167. FISCHER Iwona: Alicja Sokołowska (11 V 1942 – 16 IX 2015). *Archeion*. T. 118: 2017 s. 663–665.

6168. BERESZYŃSKI Andrzej, Wrońska Magdalena: Jan Bogumił Sokołowski [1899–1982] – życie i dzieła. Wyd. 3. Poznań 2017 Wydaw. Uniw. Przyrodniczego 16° ss. 171, nlb. 1, il. + 1 dysk optyczny (CD).

Wyd. 1. 2002.

6169. ROTTERMUND Andrzej: Marian Sołtysiak (1934–2016). *Kronika Zamkowa*. [Nr] 3(69): 2016 [dr.:] 2017 s. 451–455.

6170. SOBIERAJ Leonard: Pożegnanie Mariana Sołtysiaka. *Muzealnictwo*. [Nr] 58: 2017 s. 334–337, streszcz. ang.

6171. ZABŁOCKI Jan: „Fidelis usque ad vitae exitum”. Świętej Pamięci Profesora Janusza Sondla (30 IV 1937 – 12 IX 2017). *Zeszyty Prawnicze*. [T.] 17: 2017 [nr] 4 s. 7–12.

Uzup.: Bibliografia publikacji Świętej Pamięci Profesora Janusza Sondla. *Tamże* s. 13–23.

6172. SZELIGA Anna: Kazimierz Sosnowski (1875–1954). Kraków 2017 Oficyna Wydawnicza „Wierchy”. Centralny Ośr. Turystyki Górskiej PTTK 8° ss. 359, nlb. 1, tabl. 1, il. (Pro Memoria).

6173. NALASKOWSKI Stanisław: Epizod z zawodowej biografii Kazimierza Sołnickiego [1883–1976]. *Studia z Teorii Wychowania*. T. 8: 2017 nr 2 s. 113–116.

6174. ZABRANIAK Sławomir: Z miłości do Kościoła i Ojczyzny. Ks. Wincenty Spirra (1891–1950), zapomniany proboszcz parafii Wąsosz nad Wartą. *Rocznik Wieluński*. T. 17: 2017 s. 205–217, streszcz. ang.

6175. SADŁOWSKI Przemysław: Leon Staniewicz (1871–1951). *Analecta*. R. 25: 2016 z. 1 s. 163–180, streszcz. ang.

6176. FORYCKI Maciej: Stanisław Leszczyński. Sarmata i Europejczyk 1677–1766. Poznań 2006.

Toż. [Wyd. 2] pt.: Stanisław Leszczyński. Poznań 2016 Wydaw. Poznańskie 8° ss. 223, il. (Seria Poczet Władców. Najciekawsze biografie).

Rec.: Dydała Jerzy: Dwa wydania nowej biografii Stanisława Leszczyńskiego, czyli jak gorsza edycja zastępuje lepszą. *Wiek Oświecenia*. [T.] 33: 2017 s. 338–346; Kościński Tomasz, *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 271–272.

6177. GÓRNY Grzegorz, Rosikoń Janusz: Mocarz Boży. Święty Stanisław Papczyński [1631–1701]. [Projekt graficzny, mapy] Maciej Marchewicz. Izabelin–Warszawa 2017 Rosikon Press 4° ss. 286, nlb. 2, il., mapy.

6178. PIĄTEK Grzegorz: Sanator. Kariera Stefana Starzyńskiego [1893–1939]. Warszawa 2016.

Rec.: Przeperski Michał, *Almanach Warszawy*. T. 10: 2016 s. 509–514.

6179. MICHALAK Mariola Małgorzata: Siostra Klara Staszczak (1905–1991) jako przykład heroicznej realizacji konsekracji zakonnej. *Polonia Sacra*. R. 21: 2017 nr 48 s. 147–166, streszcz. ang.

6180. WÓJCIK Zbigniew K[azimierz]: Ksiądz Jan Stączek [1902–1989] – pocieszyciel strapionych. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 45 s. 127–140, streszcz. ang.

6181. WALICKI Bartosz: Ks. Franciszek Stąpor (1885–1933). *Rocznik Sokolowski*. Nr 13: 2016 s. 257–268.

6182. JANKOWSKA Teresa: Nauczyciel szlachetności, orędownik pokoju i pojednania. Błogosławiony ksiądz Stefan Wincenty Frelichowski [1913–1945]. Warszawa 2017 Fidei 16° ss. 137, nlb. 4. (O świętych trochę inaczej...; 83).

Zawiera fragm. pamiętnika S. W. Frelichowskiego z okresu 28 XII 1929 – 15 III 1939 r.

6183. ŁAZARZ Marek: Legionista z żagańskiego cmentarza „Na górze”. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 15: 2017 s. 76–78.

Paweł Stefaniak (1893–1952).

6184. PARUS Waldemar: Mieczysław Stefanowski [1916–1999] dalmierzysta, obrońca wybrzeża w 1939 r., kapitan portu Darłowo w latach 1948–1956. *Darłowskie Zeszyty Naukowe*. Nr 12: 2017 s. 57–66.

6185. STEYER Krzysztof: Włodzimierz Steyer [1923–2012]. *Stutthof*. [Z.] 2(12): 2014 s. 237–254, streszcz. ang.

6186. BACZYŃSKI Bogusław A[ndrzej], Nowrotek Maria: Tarnowskie ślady Macieja Bogusza Zygmunta Stęczyńskiego [1814–1890] – pisarza, poety, malarza, rysownika, litografa, leśniczego, bibliotekarza i krajoznawcy. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 21: 2016 s. 129–132.

6187. DUDA Daniel: Jan Stępień (1906–1984), starszy mechanik okrętowy, wykładowca w Państwowej Szkole Morskiej w Southampton, bohater atlantyckich konwojów w czasie II wojny światowej. *Nautologia*. R. 51: 2016 s. 72–75.

6188. HUMIEŃKA-JAKUBOWSKA Justyna: Jan Maria Stęszewski (20 IV 1929

– 21 IX 2016). *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 2 s. 131–138.

6189. PINKWART Maciej: Pleban spod Gie-wontu. Nowy Targ 2017 Wagant 8° ss. 536, il.

Józef Stołarczyk (1816–1893).

Zawiera także teksty księdza, listy oraz wspomnienia o nim.

6190. PERZYNA Paweł: Błażej Stołarski 1880–1939. Biografia społecznika, działacza gospodarczego i polityka. Warszawa–Łódź 2017 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 479, nlb. 1, tabl. 16, il. (Biblioteka Instytutu Pamięci Narodowej; t. 43).

6191. CIOSEK Alicja: Maksymilian Strasz [1804 – ok. 1860] – kielecki pionier polskiej fotografii. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 8: 2016 s. 37–54, streszcz. ang.

6192. GRACZ-CHMURA Edyta: Henryk Stroka (1839–1896). Z życia literackiego dziewiętnastowiecznej Galicji. *Rocznik Mielecki*. T. 18/19: 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 137–148.

6193. ŁUBIEŃSKI Tomasz: Długi Jan. *Wolność i Solidarność*. Nr 9: 2016 s. 201–205.

Jan Strzelecki (1919–1988).

6194. LUBA Iwona, Wawer Ewa Paulina: Władysław Strzemiński [1893–1952]. Zawsze w awangardzie. Rekonstrukcja nieznannej biografii 1893–1917. Łódź 2017 Muzeum Sztuki 8° ss. 276, nlb. 3, il., mapy, streszcz. ang.

6195. MUSIAŁ Sebastian: Henryk Stubenwoll [1876–1949] straszceniński ziemianin – życiorys poskładany z rozsypanych fragmentów przeszłości. *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 2: 2017 s. 117–141.

6196. PASSOWICZ Waław: Hanna Styczyńska (1932–2016). *Krzysztofory*. [T.] 34: 2016 s. 417–418.

6197. NOWAK Adam: Eugeniusz Styczyński 1942–1962. Życie. Tarnów 2017 Wydaw. Diec. Tarnowskiej Biblos 8° ss. 82, il., streszcz. niem., wł.

6198. BIŃKOWSKI Marek Krzysztof: Niezwykła i nieznana historia Czesława Kordeckiego „Tyrolczyka”, wiernego żołnierza AK. *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 3]: 2017 nr 1 s. 17–31.

Właśc. Czesław Suchodołski (1922–1983).

6199. PERSZON Jan: Vir fidelis. Ksiądz Mieczysław Sumiński [1909–1982] proboszcz w Luzinie i dziekan wejherowski. Pelplin 2017 Bernardinum 8° ss. 436, il., streszcz. ang.

6200. ROSIAK Dariusz: Biało-czerwony. Tajemnica Sat-Okha. Wołowiec 2017 Czarne 8° ss. 266, nlb. 5, il. (Reportaż).

Stanisław Supłatowicz (1920–2003).

6201. ANTKOWIAK Wiesław Z.: Jerzy Suszko (1889–1972). Poznań 2017 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 456, il. (Biografie Rektorów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

6202. JANK Tomasz: Życie i twórczość malarska brata Adama Swacha (1668–1747). Kraków 2017 Inst. Studiów Franciszkańskich 8° ss. 434, il.

6203. ŁÓJ Edmund Kazimierz: Marian Szabela (1929–2015) – prawnik, społecznik. *Pa-lestra*. R. 62: 2017 nr 6 s. 154–156.

6204. WIERZBICKI Marek: Harcerz, żołnierz, obywatel. Zygmunt Lechosław Szadkowski (1912–1995). Lublin 2016.

Rec.: Bobryk Adam, *Rocznik Białkopodlaski*. T. 25: 2017 s. 223–227; Karczmars Angelika, *Kolo Historii*. Nr 21: 2017 s. 163–164.

6205. WĘGLARZ Barbara A[lina]: Szala y 1802–1876. Szczawnica–Nowy Sącz 2017 Mieję. Ośr. Kultury; Nova Sandec 8° ss. 64, il.

Józef Stefan Szalay.

6206. SUROWSKA-SAUERLAND Barbara: Elida Maria Szarota [1904–1994] – kariera prawie niemożliwa. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*. [T.] 79: 2016 [dr.:] 2017 s. 30–38.

6207. MUSZCZYŃSKA Agnieszka: Nieodkryte karty z życia Jadwigi Szczawińskiej [1863–1910]. *Biografistyka Pedagogiczna*. R. 2: 2017 nr 1 s. 83–97, streszcz. ang.

6208. HAJDUK Łukasz: Ponadczasowe cechy animatora kultury na podstawie biografii nowosądeckiej harcerki Bronisławy Szczepanica (1903–1996). *Dyskursy Młodych Andragogów*. T. 18: 2017 s. 287–302.

6209. POMYKAŁA-KUKOROWSKA Bożena, Wasilewski Krzysztof: Gorzowskie ślady Edwarda Szczepanika [1915–2005], ostatniego premiera Rządu RP na Uchodźstwie. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 24: 2017 s. 232–242, streszcz. ang., niem.

6210. KITÓWNA Zenobia: Poprzedził Popiełuszkę. Ksiądz Jan Szczepański 1890–1948. Warszawa–Lublin 2017 Krzysztof Szczepański 8° ss. 157, nlb. 2, il.

6211. GWIAZDOWICZ Dariusz J., Wiśniewski Jerzy: Profesor Wiesław Szerbiński 1900–1972. Poznań 2017 Wydaw. Uniw. Przyrodniczego 16° ss. 159, nlb. 3, il.

6212. TURKOWSKI Romuald: Stanisław Szczotka – historyk dziejów wsi i działacz ludowy (1912–1954). *Zeszyty Wiejskie*. [T.] 23: 2017 s. 33–51, streszcz. ang.

6213. BYKIEWICZ Wojciech: Akuszerka. *Zeszyty Wojnickie*. R. 25: 2016 nr 2 s. 65–76.

Henryka Szczyrkowa (1888–1960).

6214. SŁUGA Boży biskup Adolf Piotr Szelażek [1865–1950]. Życie, działalność i duchowość. Pod red. Leszka Zygnera, Rafała Dmowskiego. Ciechanów 2017 Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa 8° ss. 224, il. Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa w Ciechanowie, Uniw. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach.

Materiały z sesji, Siedlce, 27 XI 2015 r.

Treść: Lubińska Lucyna: Słowo wstępne s. 7–8; Zygmunt Leszek: Środowisko rodzinne Sługi Bożego biskupa Adolfa Piotra Szelażka (Zelechów – Stoczek Łukowski – Węgrów) s. 11–25; Welik Grzegorz: Adolf Piotr Szelażek jako uczeń Męskiego Gimnazjum Klasycznego w Siedlcach s. 27–40; Grzybowski Michał Marian: Działalność społeczna i narodowa księdza prałata Adolfa Piotra Szelażka w Plocku s. 41–50; Dębowska Maria: Diecezja łucka za rządów biskupa Adolfa Piotra Szelażka (1926–1945) s. 51–73; Błoński Bernard: Kontakty biskupa łuckiego Adolfa Szelażka z biskupem podlaskim Henrykiem Przeździeckim. Wybór źródeł ze zbiorów Archiwum Diecezjalnego w Siedlcach s. 75–91; Dzikielewska Renata: Zgromadzenie Sióstr Św. Teresy od Dzieciątka Jezus jako przedłużenie misji społecznej Sługi Bożego Adolfa Piotra Szelażka s. 93–110; Rozykowski Waldemar: Zapatrzone w św. Teresę od Dzieciątka Jezus – ksiądz biskup Adolf Piotr Szelażek w świetle korespondencji z Matką Agnieszką od Jezusa z Lisieux [siostrą św. Teresy – Pauliną Martin, 1861–1951] s. 11–120; Dmowski Rafał: Ksiądz biskup Adolf Piotr Szelażek (1865–1950) w historiografii polskiej – stan badań i potrzeby badawcze s. 121–133; Meller Arkadiusz: Zagrożenia dla wiary i tożsamości narodowej w myśli społeczno-politycznej księdza biskupa Adolfa Piotra Szelażka w okresie międzywojennym s. 135–147; Czumaj Zenon: „Szelażkówniana” na terenie diecezji drohiczyńskiej s. 149–163; Augustynowicz Hiacynta: Sługa Boży biskup Adolf Piotr Szelażek w drodze do beatyfikacji s. 165–177; [Fotografie] s. 179–190; Bibliografia s. 191–207; Aneksy [listy biskupa siedleckiego Ignacego Świrka do A. P. Szelażka VII 1946 – X 1947 oraz list nuncjusza Lorenzo Lauri do A. P. Szelażka z 11 XII 1923 r. i odpowiedź z 19 XII 1923 r.] s. 209–224.

6215. KUCIŃSKI Dominik: Zygmunt Szendzielarz „Łupasza” [1910–1951]. Warszawa 2017 Bollinari Publishing House 8° ss. 190, nlb. 2, tabl. 15, il. (Archiwum Żołnierzy Wykłętych; wol. nr 4).

6216. ROSTKOWSKI Zbigniew: Życie i działalność ks. Zachariasza Jana Szolca (1630–1692), prepozyta narewskiego i kustosa fromborskiego. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 2]: 2017 s. 133–150.

6217. JARNECKI Michał: Stefan Szolc-Rogoziński (1861–1896). Z Kalisza do Kamerunu. Wyd. 2, zm. i uzup. Kalisz 2017 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 16° ss. 124, nlb. 4, il. (Kaliszanie; 7).

Wyd. 1. 2013.

6218. ŻABIEREK Krzysztof: Stanisław Szuba (1916–1942). Z wielkopolskiej ziemi ku brytyjskiemu przeznaczeniu. *Polonia Maior Orientalis*. T. 2: 2015 s. 147–154, streszcz. ang.

6219. ROMANIUK Zbigniew: Aptekarz Eugeniusz Szunejko [1905–1989]. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 2]: 2017 s. 157–160.

6220. PLUTA Przemysław: Stanisław Szurlej [1878–1965]. Z Lucey do Londynu. Wstęp do problematyki. *Rocznik Niebylecki*. T. 4: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 221–264.

6221. PROFESOR Jerzy Szydłowski [1931–1997]. Wspomnienia o mistrzu. Red. Beata Badura. Bytom 2017 Muzeum Górnośląskie 8° ss. 76, il.

Treść: Jodliński Leszek: Od wydawcy s. 6–7; Zdaniewicz Radosław: Słowem wstępu s. 8–9; Gediga Bogusław: Jerzy Szydłowski – organizator górnośląskiego ośrodka archeologicznego s. 10–29; Kopocek Tadeusz: Harcerskie „wykopaliska” s. 30–31; Pierzak Jacek: Mój Mistrz s. 32–37; Zgorzelska Urszula: Od poważnego Doktora do poważnego Profesora s. 38–44; Borówka Tomasz: Kwadrans z życia studenta s. 46–47; Boroń Tomasz: Takim Go pamiętam s. 48–55; Droń Maciej: Kilka wspomnień o prof. Jerzym Szydłowskim s. 56–59; Podyma Dorota: Jego nikt nie jest w stanie zastąpić s. 60–63; Badura Beata: Klucz do odkryć Mistrza s. 66–73.

6222. BARON Roman: Przed podjęciem misji życiowej. Z lwowskiej drukarni w świat literatury. Droga Mariana Szyjkowskiego [1883–1952] do objęcia Katedry Języka i Literatury Polskiej Uniwersytetu Karola w Pradze. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 1 s. 114–140, streszcz. ang.

6223. DĄBROWSKA Krystyna: Karol z Atmy. Wyd. 5 zm. Kraków 2017 Muzeum Nar. 8° ss. 157, nlb. 3, il.

Karol Szymanowski (1882–1937).
Wyd. 1. Warszawa 1958.

6224. KRÓLIKOWSKI Lech: Mieczysław Szystowski [1852–1915]. *Analecta*. R. 25: 2016 z. 1 s. 129–147, streszcz. ang.

6225. CZAPLICKI Bronisław: Ksiądz Franciszek Ścigała (1882–1940). Katowice 2017 Księg. św. Jacka 8° ss. 231, tabl. 32, il., streszcz. niem.

6226. WALASZEK Adam: Stanisław Ślisz – dziennikarz amerykańskiej Polonii (1859–

1908). *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 43: 2017 z. 1 s. 373–380.

6227. KOBUSIEWICZ Michał: Wojciech Śmigieński (1934–2017). *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 53: 2017 s. 355–356.

6228. GRODZISKA Karolina: Maria Świątecka (Pańska Dolina 24 XI 1921 – Kraków 12 II 2017). *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 62: 2017 s. 315–318.

6229. KRÓLAK Stanisław Marek: Pasterz na tle epoki. Ksiądz Kazimierz kardynał Świątek [1914–2011]. Kraków 2017 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 503, tabl. 10, il.

6230. [WINCZARUK Wanda]: Marian Ryszard Świątek (1949–2017). *Zeszyty Żagańskie*. Nr 15: 2017 s. 64–75.

Zawiera też bibliografię wybranych prac.

6231. HALEC Janina Małgorzata: Dr Bronisław Świdorski (1873–1941) lekarz, społecznik, regionalista. Leszno 2017 Urząd M.; MBP im. Stanisława Grochowiaka 8° ss. 216, il., streszcz. ang. (Cives Nostris. Biblioteka miasta Leszna; t. 10).

6232. GROCHOWSKA Ewa: Wspomnienie o profesorze Zygmuncie Świechowskim (1920–2015). *Roczniki Szuki Śląskiej*. [T.] 25: 2016 s. 309–313.

6233. KUSIAK Franciszek: Generał Karol Świerczewski Walter [1897–1947]. Życie i po życiu 1897–2017. Wrocław 2017 Eurosystem 8° ss. 175, il.

6234. UTKIN Joanna Ewa: Wspomnienie o Witoldzie Świecickim [1889–1965]. Czasy do 1944 roku. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 16: 2017 z. 2 s. 209–225, streszcz. ang.

6235. ŻABIEREK Krzysztof: Stefan Tabaczyński (1915–1943) – pilot eskadry dywizjonów bombowych. *Polonia Maior Orientalis*. T. 4: 2017 s. 283–296, streszcz. ang.

6236. OSSOWSKI Piotr: Czerwona Michalina. Michalina Tatarówna-Majkowska [1908–1986] – prządka, działaczka, łodzianka. Łódź 2017 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 8° ss. 299, nlb. 1, il. (Zakręty Historii).

Lata 1945–1986.

6237. CHYNCZEWSKA-HENNEL Teresa: Profesor Janusz Tazbir (5 VIII 1927 – 3 V 2016). *Studia Polsko-Ukraińskie*. [T.] 4: 2017 s. 241–248.

6238. ZASZTOWT Leszek: Janusz Tazbir (5 VIII 1927 – 3 V 2016). *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 25: 2016 s. 151–153.

6239. TEJKOWSKI Stefan: Portret i wspomnienia Mieczysława Tejkowskiego (25 października 1902 – 29 kwietnia 1985). *Stuthof*. [Z.] 4(14): 2016 s. 157–177, streszcz. ang.

6240. WŁODZIMIERZ Tetmajer [1861–1923]. Inicjator drogi do niepodległości Polski. Zeszyt dokumentacyjny. Pod red. Tadeusza Skoczka. Warszawa 2017 Mazowiecka Oficyna Wydawnicza 8° ss. 65, nlb. 3, il.

Treść: Skoczek Tadeusz: Początek drogi do niepodległej Polski s. 5–10; Dziedzic Stanisław: Włodzimierz Tetmajer [1861–1923]. Artysta i polityk s. 11–46; Nagroda im. Włodzimierza Tetmajera. Oprac. Tadeusz Skoczek s. 47–52; W Sejmie o Tetmajerze. Oprac. Tadeusz Skoczek s. 53–65.

6241. RONEN Shoshana: A prophet of consolation on the threshold of destruction. Yehoshua Oszjasz Thon [1870–1936]. An intellectual portrait. Warsaw 2015.

Rec.: Maślak-Maciejewska Alicja, *Studia Judaica*. Vol. 20: 2017 nr 2 s. 403–408.

6242. DEGLER Janusz: Przyjaciół. Jerzy Timoszewicz (1933–2015). *Pamiętnik Teatralny*. R. 66: 2017 z. 1/2 s. 292–307, streszcz. ang.

6243. COŁBECKA Monika: Prof. Andrzej Tomczak (1922–2017). *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 295–298.

6244. GÓRSKA-SIERADZKA Jolanta, Piekarski Tomasz: Profesor Andrzej Tomczak (1922–2017). Wspomnienie. *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 9: 2017 s. 156–158.

6245. HERDZIN Beata: Andrzej Tomczak (1922–2017), człowiek niezwykły, profesor zwyczajny. *Rocznik Toruński*. [T.] 44: 2017 s. 199–202.

6246. MOLLIN Hanna: Andrzej Tomczak (12 IX 1922 – 8 II 2017). *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 26: 2017 s. 137–143.

6247. SIERADZAN Wiesław: Andrzej Tomczak (1922–2017). *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 307–308.

6248. ŚP. PROFESOR Andrzej Tomczak (1922–2017). *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 3–4.

6249. TANDECKI Janusz: Profesor Andrzej Tomczak (1922–2017). *Studia Źródłoznawcze*. T. 55: 2017 s. 317–319.

6250. RATAJ Piotr: Józef Tomicki (1863–1925) – pionier elektroenergetyki lwowskiej. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 3 s. 17–30, streszcz. ang.

6251. CHOJNACKA Monika: Kazimierz Sas Topolnicki [1924–2016] – budowniczy Gdyni. *Zeszyty Gdynińskie*. Nr 12: 2017 s. 119–124, streszcz. ang.

6252. GRABARCZYK Tadeusz: Alexander Treichel (1837–1901) – zapomniany regionalista z pogranicza Kaszub i Kociewia. *Rydwan*. Nr 12: 2017 s. 102–106, streszcz. ang.

6253. MÉSTER Jan (1907–1989). Praca monograficzna o Janie Trepczyku. Red. Witosława Frankowska. Wejherowo 2017 Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej 8° ss. 292, il. (Biblioteka Kaszubska; nr 9).

Treść: Frankowska Witosława: Wprowadzenie s. 7–9; Kamiński Edmund: Pódrzątk postać Jana Trepczika s. 11–26; Fornella Sławomir: Kryptonim „Działacze”. Inwigilacja Jana Trepczika przez komunistyczny aparat bezpieczeństwa do 1956 r. s. 27–57; Majkowski Dariusz: Méster Jón na kortach „Pómeranie” s. 59–75; Kalinowski Daniel: Trepczyk portretujący s. 77–93; Frankowska Witosława: Muzyczna ścieżka Jana s. 95–118; Bronk Sławomir: Pieśni Jana Trepczika w opracowaniach chóralnych. Próba charakterystyki na przykładzie wybranych utworów s. 119–130; Ugówsko Bóżena: Jan Trepczyk – dzysdniowé ódczëtiwanie jegó útwórstwa w procesie didacticznym s. 131–141; Bibliografia utworów literackich Jana Trepczika. Oprac. Kamiński Edmund s. 153–217; Bibliografia utworów muzycznych Jana Trepczika. Oprac. Witosława Frankowska, współpr. Tomasz Fopke s. 219–278.

6254. MAKOWSKI Krzysztof A.: Lech Trzeciakowski (1931–2017). *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 78: 2017 s. 387–394.

6255. MATUSIAK Przemysław: Historyk poznański. Wspomnienie o profesorze Lechu Trzeciakowskim (1931–2017). *Kronika Miasta Poznania*. [R. 85]: 2017 [nr] 1 s. 365–372.

6256. KRZYŻYŃSKA Olga: Alojzy Kazimierz Trzuskawski [1916–1990] – skrzypek, altowiolista, pedagog, fotografik. *Rocznik Sopocki*. R. 28: 2017 s. 177–180.

6257. FRANKEL Maria: Lucyna Turek-Kwiatkowska (20 VIII 1925 – 11 IV 2017). *Archeion*. T. 118: 2017 s. 674–677.

6258. WACEK czyli Przypisy do Konterfektu Profesora Waclawa Twardzika [1937–2014]. Oprac. Roman Mazurkiewicz. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 240, nlb. 1, il.

6259. PTASZYK Marian: Tomasz Ujazdowski (1796–1836) – pedagog, publicysta, wydawca, „starożytnik”, miłośnik książek

i zabytków przeszłości, działacz polityczny. *Roczniki Biblioteczne*. R. 61: 2017 s. 85–133, streszcz. ang.

6260. RAFALSKI Piotr: Mjr Leon Franciszek Ulatowski [1889–1973] – Legionista i oficer II Rzeczypospolitej. Przyczynke do biografii. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 20: 2015 s. 143–156.

6261. „NIE umiera ten, co pozostaje w pamięci żywych”. Oprac. Zarząd TPZW. *Zeszyty Wojnickie*. R. 23: 2014 nr 1 s. 105–107.

Krystyna Urbańska (1923–2014).

6262. PANASIUK Dominik: Praca niepodległościowa i tragiczna śmierć Zygmunta Urbańskiego ps. „Iskra” [1914–1945]. *Rocznik Chełmski*. T. 21: 2017 s. 93–117, streszcz. ros., ang.

6263. SAŁACIŃSKA Barbara, Sałaciński Sławomir: Wspomnienie o Annie Uzarówicz-Chmielewskiej (1935–2015). *Wiadomości Archeologiczne*. T. 67: 2016 s. 265–269.

6264. BRONISŁAWA Wajs – Papusza (1908–1987). Biografia i dziedzictwo. Praca zbior. pod red. Dariusza A. Rymara. Gorzów Wielkopolski 2017 AP 8° ss. 304, il., streszcz. ang., niem.

Treść: Rymar Dariusz A.: Wstęp s. 7–22; Rymar Dariusz A.: Papusza w zbiorach Archiwum Państwowym w Gorzowie, czyli próba demitologizacji biografii poetki s. 25–53; Szykuła-Zygawska Agnieszka: Urodzona w Sitańcu. Bronisława Zielińska (Papusza) s. 55–64; Krzyżanowski Piotr J[acek], Wasilewski Krzysztof: Papusza – od napiętnowanej do bohaterki s. 67–97; Szott Mirosława: Pomyłka Papuszy. O jednym wierszu cygańskiej poetki s. 99–115; Machowska Magdalena: „Pamiętnik” Bronisławy Wajs – Papuszy. Perspektywy badawcze s. 117–146; Kostkiewicz-Górska Grażyna, Zielińska Danuta: Papusza w zbiorach bibliotecznych s. 149–169; Luszczyk Katarzyna: Poezja Bronisławy Wajs – Papuszy w zbiorach Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. C. K. Norwida w Zielonej Górze: zestawienie bibliograficzne w wyborze s. 171–180; Dębicki Edward: Papusza – moje wspomnienia s. 183–193; Dreczka Janusz: Papuszy szczęście nieziane s. 195–205; Kuczynska Elżbieta: Spotkanie z Papuszą s. 207–211; Kamińska Krystyna: Jak powstawała książka „Papusza, czyli wielka tajemnica” s. 213–223; Bończuk Leszek: Moje fascynacje Papuszą s. 225–267; Kamińska Krystyna: Trzy książki o Papuszy [Magdalena Nachowskiej, Angeliki Kuźniak i Columa McCanna] s. 269–277; Pomykała-Kukorowska Bożena: Kazimierz Kukorowski i jego pasja s. 279–292; Bibliografia s. 293–299.

6265. HLEBOWICZ Jan: Ksiądz w smoczej jamie. Kapłan i żołnierz niezłomny. Życie i działalność ks. Józefa Waługa (1910–1997). Pruszcz Gdański–Gdańsk 2017 Urząd M.; Dor-kassa Henryk Krzemiński 4° ss. 168, il., mapa.

6266. CENCKIEWICZ Sławomir, Chmielecki Adam: Anna Walentynowicz 1929–2010. Warszawa 2017 IPN–KSZpNP 8° ss. 306, nlb, 4, il.

6267. NIEBELSKI Eugeniusz: Ignacy Wałicki [ok. 1832–?] – zesłaniec 1863 roku i sadownik w Rosji. Listy z Wielikina. Lublin 2013 PAN. Oddz. w Lublinie 8° ss. 98, il.

Wyd. 2 uzup. Lublin 2017 Tow. Nauk. KUL; we współpracy z PAN. Oddz. ss. 104, il. Tow. Nauk. KUL. (Źródła i Monografie; 439).

Praca oprócz monografii o I. Wałickim zawiera także edycję jego listów.

6268. WOŁOS Mariusz: „Ojczyźnie służy”. Damian Stanisław Wandycz (1892–1974). Bełchatów–Kraków–Warszawa 2015.

Rec.: Łukasiewicz Sławomir: Damian Stanisław Wandycz – zyciorys wpisany w tradycję piśmudczykowską. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 13: 2015 z. 1 s. 209–215.

6269. ŁUKASIEWICZ Sławomir: Śp. Piotr Wandycz z perspektywy Lublina – pożegnanie. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 15: 2017 z. 1 s. 253–257.

6270. STOBIECKI Rafał: Piotr S. Wandycz (20 IX 1923 – 29 VII 2017). Historyk Europy Środkowo-Wschodniej, intelektualista, emigrant. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 4 s. 297–304.

6271. WRÓBEL Piotr J.: Piotr Stefan Wandycz (20 September 1923 – 29 July 2017). *Acta Poloniae Historica*. [T.] 116: 2017 s. 507–510.

6272. MAŁSZYCKI Dariusz: Fotografik Tadeusz Wański (1894–1958) gdyński piktoralista. *Rocznik Gdyński*. Nr 28: 2016 s. 155–162.

6273. PŁOSZYŃSKI Józef, Iwanowski Adam: Ksiądz Jan Kanty Warczak (1906–1962). Jeden z nas. *Rydwan*. Nr 12: 2017 s. 159–174, streszcz. ang.

6274. JAWORSKI Czesław: Adwokat Andrzej Warfołomiejew (1939–2017). *Palestra*. R. 62: 2017 nr 11 s. 135–137.

6275. SIERCHUŁA Rafał: Przemysław Warmiński [1908–1939] – poznański przywódca Obozu Narodowo-Radykalnego. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 1 s. 95–99.

6276. SIEJEK Bogdan: Wanda „Wacek” Wasilewska (1923–1944). Biłgoraj 2017 Muzeum Ziemi Biłgorajskiej 8° ss. 108, nlb, 1, il., mapa.

6277. PASSOWICZ Wacław: Jerzy Waszkiewicz (1931–2016). *Krzysztofory*. [T.] 34: 2016 s. 415–416.

6278. ANDRZEJ. Andrzej K. Waśkiewicz [1941–2012] we wspomnieniach. Zebrała

i oprac. Anna Sobeczka. Gdańsk 2017 Woj. i Miejski. Bibl. Publ. im. Josepha Conrada-Korzeniowskiego 8° ss. 426, nlb. 1, tabl. 36, il.

6279. DROŻDŻ Leokadia: Roman Wawrzyniak (1938–2017). *Studia Śląskie*. T. 81: 2017 s. 243–245.

6280. MALKO Wanda: Ludwik Wawrzynowicz (1870–1957) – kompozytor, publicysta, pedagog. Założyciel Szkoły Muzycznej w Częstochowie. *Ziemia Częstochowska*. [T.] 43: 2017 s. 125–161, streszcz. ang.

6281. WĘGRZYŃIAK Rafał: Procesy doktora Weichert. Wstęp Mikołaj Mirowski i Dawid Wildstein. Warszawa 2017 PIW 8° ss. 355, nlb. 1, il.

Michał Weichert (1890–1967).

6282. BROSZKIEWICZ Anna: Profesor Rudolf Weigl [1883–1957] – odkrywca szczepionki przeciwko durowi brzusznemu. *Analecta*. R. 26: 2017 z. 1 s. 55–68, streszcz. ang.

6283. WÓJCİK Ryszard: Kapryśna gwiazda Rudolfa Weigla. Do dr. przygot. Maria Majdrowicz. Gdańsk 2015.

Rec.: Miśkowiec Maciej: Wielkość i tragizm Rudolfa Weigla. *Rocznik Lwowski*. 2017 s. 11–46.

6284. GRZYBOWSKA Sylwia, Golec Krzysztof: Adwokat Michał Went (1948–2016). *Palestra*. R. 62: 2017 nr 5 s. 141–142.

6285. PERZYCKA Elżbieta, Olszewski Włodzimierz: Profesor Kazimierz Went [1937–2017] – nauczyciel, naukowiec, mentor i przyjaciel. *Pedagogika Szkoły Wyższej*. T. 2: 2017 s. 7–11, streszcz. ang.

6286. SZAFRAŃSKI Wojciech: Józef Weysenhoff [1760–1798]. Polityk, prawnik, legislator czasów Oświecenia. Poznań 2017 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 573, nlb. 1, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Prawo; nr 205).

6287. KONOŃCZUK Wojciech: Pożyteczny obywatel z Grabowca, czyli nieznanne karty biografii Tomasza Kajetana Węgierskiego [1755–1787]. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 3 s. 235–250, streszcz. ang.

6288. JASTRZĘBSKA Magdalena: Portret Klementyny. Łomianki 2017 LTW 8° ss. 278, nlb. 3, il.

Klementyna Wichlińska (1780–1862).

6289. MALATA Piotr: Inspektor Jan Widlarz (1858–1936), pedagog i społecznik. *Gronie*. Nr 17: 2017 s. 133–138.

6290. CHYŁAK Karol, Michalik Marek: Paweł Wielechowski (1953–2013). Opozycjonista, związkowiec, wydawca, emigrant. Warszawa 2017 Inst. Hist. Nurtu Niepodległościowego im. Andrzeja Ostoja Owsianego 8° ss. 308, il., streszcz. ang.

6291. KALETA Andrzej: Wspomnienie o Profesorze Zbigniewie Tadeuszu Wierzbickim (1919–2017). *Wies i Rolnictwo*. 2017 nr 4 s. 7–16.

6292. MANIKOWSKA Halina: Jacek Wiesiołowski (23 I 1940 – 16 VII 2016). *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 4 s. 847–851.

6293. FOREMNY Jan: Jerzy Wiklendt (24.02.1929 – 30.09.2017). *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 364–367.

6294. KAIS-BADRICI Jolanta: Honor nad życie. Karol Wilhelm ps. Czarny [1918–1944], Puszcza Solska 1941–1944. Wyd. 2, rozszerz. Sandomierz–Lublin 2017 Jolanta Kais-Badrici 8° ss. 192, il.

Wyd. 1. 2016.

6295. BREJNAK Joanna: Mój ojciec Otton Wiszniewski [1910–1977] cichociemny. Warszawa 2017 D&K Group Rafał Demczuk 8° ss. 163, il.

6296. KITA Jarosław: Edward Wiśniewski (12 III 1953 – 28 IV 2017) – redaktor naczelny „Rocznika Łódzkiego”. *Rocznik Łódzki*. T. 66: 2017 s. 229–234.

6297. KITA Jarosław: Profesor Edward Wiśniewski (1953–2017). *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 1 s. 461–467.

6298. CELNIK Hanna, Witanowska Joanna: Witold Rawita-Witanowski (1899–1945) – współpracownik noblisty Otto Loewiego (1873–1961), dziekan Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Józefa Piłsudskiego w Warszawie (1938–1939). *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 80: 2017 s. 19–29, streszcz. ang.

6299. KRONIKA życia i twórczości Stanisława Ignacego Witkiewicza [1885–1939]. Oprac. Janusz Degler, Anna Micińska, Stefan Okołowicz, Tomasz Pawlak. Warszawa 2017 PIW 8° ss. 954, nlb. 5, il. (Dzieła zebrane).

Treść: Micińska Anna: Z dziejów rodziny Witkiewiczów s. 7–33; Pawlak Tomasz: Z dziejów rodziny Pietrkiewiczów s. 35–74; Micińska Anna: Kronika życia i twórczości Stanisława Ignacego Witkiewicza (1885–1918). Oprac. Pawlak Tomasz 77–266; Degler Janusz: Kronika życia i twórczości Stanisława Ignacego Witkiewicza (1918–1939) s. 267–555; Witkiewicz Jan:

Życiorys Stanisława Ignacego Witkiewicza s. 559–590; Pawlak Tomasz: Prywatysta Witkiewicz. O maturze Stanisława Ignacego Witkiewicza s. 591–618; Sztba Wojciech: Stanisław Ignacy Witkiewicz na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie s. 619–652; Okołowicz Stefan: „Winy moje okropne”. O samobójstwie Jadwigi Janeczkiej [21 II 1914 r.] s. 653–760; Gerould Daniel: Podróż Witkacego do tropików: itinerarium cejlońskie [1914 r.]. Oprac. Degler Janusz s. 761–788; Dubiński Krzysztof: Stanisław Ignacy Witkiewicz w Lejbgwardii Pawłowskiego Pułku s. 789–833; Dubiński Krzysztof: „Powtarzam Ci po raz ostatni, że Cię Kocham”. Witkacy się żeni [30 IV 1923] s. 835–864; Oknińska Czesława: Ostatnie 13 dni życia Stanisława Ignacego Witkiewicza. Oprac. Janusz Degler s. 865–883; Degler Janusz: Nota wydawnicza s. 885–890; Nota bibliograficzna s. 891–894.

6300. GMITRUK Janusz: Wincenty Witos [1874–1945] – współtwórca Niepodległej. Red. nauk. Tadeusz Skoczek. Warszawa 2017 Muzeum Niepodległości 8° ss. 141, nlb. 3, il. (Twórcy Państwowości Polskiej).

6301. DOKTOR Kazimierz Filip Wize 1873–1953. Zarys biografii intelektualnej. Pod red. Michała Musielaka. Poznań 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Medycznego im. Karola Marcinkowskiego 8° ss. 405, il.

Treść: Musielak Michał: Wstęp s. 9–18; Osieglowski Janisław: Zarys życia i działalności Kazimierza Filipa Wizego s. 19–45; Czekajewska Justyna: Studia filozoficzne Kazimierza Filipa Wizego w Niemczech (1905–1907) s. 45–57; Musielak Michał: Pobyt Kazimierza Filipa Wizego w Lipsku i współpraca z niemieckim środowiskiem naukowym (1905–1915) s. 57–70; Musielak Michał: Działalność Kazimierza Filipa Wizego w Poznańskim Towarzystwie Przyjaciół Nauk (1908–1918) s. 70–75; Prętki Krzysztof: Praca Kazimierza Filipa Wizego w Ministerstwie byłej Dzielnicy Pruskiej (1919–1921) s. 75–86; Prętki Krzysztof: Działalność i badania Kazimierza Filipa Wizego w zakresie mikrobiologii (1900–1905) s. 87–96; Banaszak Józef: Kazimierz Filip Wize jako entomolog s. 97–103; Dajnowski Maciej: Uwagi na marginesie lektury niektórych wierszy Kazimierza Filipa Wizego s. 191–229; Niedokos Judyta: Kazimierz Filip Wize jako tłumacz poezji Émile’a Verhaerena s. 229–254; Bialek Edward: Kazimierza Filipa Wizego przekład poematu Heinricha Heinego „Deutschland. Ein Wintermärchen” (Niemcy. Baśń zimowa). Próba krytyki przekładu s. 254–271; Ignaczak Paweł: Kazimierz Filip Wize jako kolekcjoner sztuki i przyjaciel artystów s. 272–291; Uchto Beata: Poglądy Kazimierza Filipa Wizego na schizofrenię s. 292–312; Prętki Krzysztof, Uchto Beata: Terapia przez sztukę według Kazimierza Filipa Wizego s. 313–336; Musielak Michał: Podsumowanie s. 337–343; Musielak Michał: Kalendarium życia Kazimierza Filipa Wizego s. 344–355; Bibliografia s. 357–388.

6302. IGNACZAK Paweł: Kazimierz Filip Wize [1873–1953] – amator sztuki, przyjaciel artystów. Wybrane aspekty daru K. F. Wizego dla Muzeum Wielkopolskiego w świetle korespondencji i zachowanych dokumentów. *Studia Muzealne*. Z. 22: 2017 s. 69–88, streszcz. ang.

W aneksie wykaz darów.

6303. ASYNGER Barbara: Życie i działalność pastoralna ks. Władysława Bukowińskiego w Kazachstanie (1904–1974). Biały Dunajec–Ostróg 2017 Ośr. „Wołanie z Wołynia” 8° ss. 303, nlb. 1, il. (Biblioteka „Wołania z Wołynia”; t. 112).

6304. POSACKI Aleksander: Apostoł Kazachstanu i świadek Ewangelii błogosławiony ks. Władysław Bukowiński. Heroiczny duszpastrz. Poznań 2017 Monumen 8° ss. 356, tabl. 21.

6305. WĘCŁAWIK Józef: Ofiara w życiu kapłana na przykładzie drogi do świętości bł. ks. Władysława Bukowińskiego. *Studia Elckie*. [T.] 19: 2017 nr spec. s. 565–602, streszcz. ang.

6306. ZASADA Zdzisław Jan: Ksiądz Marian Włosiński (1945–2016). Profesor nauk teologicznych, nauczyciel akademicki, członek zarządu Włocławskiego Towarzystwa Naukowego. *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 31: 2016 s. 9–11.

6307. RYMAR Dariusz A[leksander]: Kazimierz Wnuk (1914–1998) – przyczynek do biografii. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 24: 2017 s. 379–385, streszcz. ang., niem.

6308. GUCIA Dobrosława: Michał Wodpól [1813–1897] pianista, kompozytor, poznaniak. Z komentarzem muzykologicznym Aliny Mądry. Poznań 2017 Wydaw. PTPN 4° ss. 43, nlb. 3, 9.

6309. WALICKI Bartosz: Ks. Bolesław Wodyński (1846–1906). *Rocznik Sokółowski*. Nr 13: 2016 s. 245–256.

6310. WODZIŃSKI Antoni: O Marii Wodzińskiej [1819–1897]. Oprac. Robert Stodolny. Iwonicz-Zdrój 2015.

Rec.: Paczkowski Stefan, *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 31: 2016 s. 220–222.

6311. MARCINOWSKA Maria: Józef Wojtyga [1881–1952] – budowniczy, żołnierz Legionów i Polskiego Państwa Podziemnego. *Almanach Sąddecki*. R. 26: 2017 nr 3/4 s. 51–58.

6312. KINDZIUK Milena: Kariera wojskowa Karola Wojtyły [1879–1941] w świetle źródeł archiwalnych. *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 237–246, streszcz. ang.

6313. MALIŃSKA Hanna: Baśka. Grodzisk Mazowiecki 2017 Ośr. Kultury 8° ss. 94, il.

Barbara Wolniewicz (1923–2007).

6314. CHYNCZEWSKA-HENNEL Teresa: Śp. profesor Zbigniew [Stanisław] Wójcik (29 X 1922 – 22 III 2014). *Studia Polsko-Ukraińskie*. [T.] 2: 2015 s. 223–227.

6315. KOZŁOWSKI Michał: Zbigniew [Stanisław] Wójcik (29 X 1922 – 22 III 2014). *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 13: 2015 z. 1 s. 259–266.

6316. [SMIRNOV Ūrij] Smirnow Jurij: Bronisława Wójcik-Keuprulian [1890–1938] – muzykolog, działaczka Archidiecezjalnego Związku Ormian. *Rocznik Lwowski*. 2017 s. 119–147.

6317. GAJEWSKA Bożena: Marek Wójkowski (1955–2017). *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 21: 2017 s. 457–464.

6318. DĄBROWSKA Joanna E.: Profesor Ryszard Wrocławski [1909–1987] – w trzydziestą rocznicę śmierci. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 54: 2017 s. 27–37, streszcz. ang.

6319. PĘTKOWSKA Edyta: Biografia intelektualna Józefa Wybickiego [1747–1822] w latach 1794–1806. Warszawa 2016.

Rec.: Kąkol Piotr: „Nasz poczciwy Wybicki”. *Wiek Oświecenia*. [T.] 33: 2017 s. 362–368.

6320. GAWEŁ Łukasz: Stanisław Wyspiański [1869–1907]. Na chęciach mi nie braknie... Kraków 2017 Muzeum Nar. 8° ss. 327, nlb. 1, il.

6321. ŚLIWIŃSKA Monika: Wyspiański. Dopóki starczy życia. Warszawa 2017 Iskry 8° ss. 513, nlb. 3, il.

6322. KUCZYŃSKA Jadwiga: Józef Wzorek (1938–2015) – historyk sztuki, nasz przyjaciel. *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 4 s. 181–184.

6323. TUCHOLSKI Zbigniew: Profesor Antoni Xięzopolski [1861–1951]. Twórca polskiej szkoły budowy lokomotyw. Warszawa 2015.

Rec.: Kęsik Jan: Biografia pretekstowa, czyli rzecz o książce ... *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 78: 2017 s. 426–430.

6324. SZOT Adam: Zachować pamięć o tych co odeszli... Wspomnienie o śp. ks. Janie Zaborskim [zm. 1966]. *Wiadomości Kościelne Archidiecezji Białostockiej*. R. 45: 2017 nr 3 s. 99–103.

6325. SZCZEPANKIEWICZ Julita: Wspomnienie o Jolancie Zagajewskiej (1962–2017). *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 21: 2017 s. 465–470.

6326. GORAJCZYK Marta: Zagata Leon [1925–1950]. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 46 s. 221–225.

6327. KEMPA Maria Elżbieta: Maria Elżbieta Zakrzewska (1829–1902) – pionier kobiecej służby zdrowia w USA. 110 rocznica śmierci.

Archiwum Historii i Filozofii Medycyny. Vol. 76: 2013 z. 1 s. 42–45, streszcz. ang.

6328. POLITOWSKI Paweł: Stanisław Wysocka-Zakrzewski (1902–1986) „w drodze do domu”. Inowrocław–Nowa Wieś 2017 Paweł Politowski 8° ss. 375, nlb. 1, il.

6329. FRANKOWSKI Stanisław: Tadeusz Zakrzewski (1922–2014). Wielki miłośnik Torunia i książki. *Rocznik Toruński*. T. 41: 2014 s. 261–263.

6330. DOMAŃSKI Erazm: Andrzej Zalewski (1948–2016) – b. prezes Towarzystwa Przyjaciół Legionowa. *Rocznik Legionowski*. T. 10: 2017 s. 226–230.

6331. ANACZKOWSKA Zuzanna: Lucjan Zalewski [1910–2004]. Żołnierz, patriota, nauczyciel. *Rocznik Dzialdowski*. T. 10: 2017 s. 319–332.

6332. SZOT Adam: Supraśl bez Pana Wojciecha jest już innym miasteczkiem... Śp. Wojciech Załęski (1943–2017). *Wiadomości Kościelne Archidiecezji Białostockiej*. R. 45: 2017 nr 3 s. 104–106.

6333. PIOTROWICZ Jerzy: Ks. Walenty Załuski [1859–1927]. *Bieżeńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 31: 2017 s. 174–178.

6334. DOBRZYŃSKI Roman: Zamenhof w Warszawie. Warszawa 2017 Pol. Zw. Esperantystów 8° ss. nlb. 2, 156, tabl. 2, il.

Ludwik Zamenhof (1859–1917).

Rec.: Wierzbicka Bożena: W stulecie śmierci Ludwika Zamenhofa. *Kronika Warszawy*. 2017 nr 2 s. 158–160.

6335. KRONMAN-CZAJKA Wanda: Hanna Zasadowa (25 maja 1920 – 12 sierpnia 2017). *Przegląd Biblioteczny*. R. 85: 2017 z. 4 s. 597–599.

6336. MEŻYŃSKI Andrzej: Hanna Zasadowa – praca i walka dla Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Głosa. *Przegląd Biblioteczny*. R. 85: 2017 z. 4 s. 599–603.

6337. KALBARCZYK Michał: Józef Zawadzki (1920–2006) żołnierz II Dywizjonu Artylerii Przeciwlotniczej, uczestnik wojny obronnej 1939 roku, dowódca Leśnego Oddziału Specjalnego BCh. *Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej*. Nr 22: 2017 s. 110–119.

6338. MISZTAŁ Maria: „Spełniłem swój święty obowiązek”. Sprawiedliwy wśród Narodów Świata ks. Wincenty Mieczysław

Zawadzki (1894–1975). *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. T. 50: 2017 z. 2 s. 315–333, streszcz. ang.

6339. HOBGARSKA Janina: Wojciech Zawadzki (24.06.1950 – 22.06.2017). *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 360–363.

6340. SZYMCZAK Karolina: Kazimiera Zawistowska (1870–1902) – zapomniana legenda Młodej Polski. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 15: 2017 s. 245–254, streszcz. ang.

6341. HANDKE Waldemar: Franciszek Zborowski ps. „Zbroja” – oficer Armii Krajowej, więzien polityczny PRL (1908–1979). Leszno 2017 Urząd M. Leszno 8° ss. 50, il. Urząd M. Leszno. (Cives Nostri. Biblioteka miasta Leszno; t. 8).

6342. GROT Elżbieta: Komandor Jan Karol Zdeb (1887–1940), wykładowca szkół morskich, inspektor techniczny Żegluga Wisła-Bałtyk w Tczewie, następnie inspektor Rady Portu i Dróg Wodnych w Wolnym Mieście Gdańsku. *Stutthof*. [Z.] 3(13): 2015 s. 167–173, streszcz. ang.

6343. NIEWODNICZAŃSKI Tomasz: Moje wspomnienia o Izie Zdrzałkównie (1921–2010). *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.:] 2017 s. 158–161.

6344. PIECZONKA-GIEC Diana: Wspomnienie o Kazimierzu Zgodzie (21.02.1947–27.08.2016). *Kalendarz Miłośników Skoczowa*. [R.] 18: 2017 s. 25–27.

6345. KOTUŁA Jacek: Dr Janusz Zgorzałewicz (1919–2013) – lekarz stomatolog, harcerz, patriota, twórca Oddziału Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego w Zielonej Górze. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 80: 2017 s. 14–18, streszcz. ang.

6346. MINKOWSKA Anna: Pamiętnik. Wspomnienia o księdzu Janie Zieci [1897–1991]. Red. nauk. Maria Prussak. Warszawa 2017 Inst. Papieża Jana Pawła II 8° ss. 399, nlb. 2, il.

6347. MOJE imię Człowiek. Książd Jan Zieja. Red. nac. Aleksander Seniuk. Warszawa 2017 Centrum Myśli Jana Pawła II; Inst. Papieża Jana Pawła II 8° ss. 373, nlb. 1, il.

Z treści: Wiśniewski Rafał: Słowo wstępne s. 11–12; Luczewski Michał, Żukowska-Gardzińska Dominika: Twarze dialogu – ks. Jan Zieja s. 13–14; Boniecki Adam: Wprowadzenie s. 17–20; Kozłowska Dominika: Książd Jan Zieja, patron ludzi dialogu s. 23–35; Książd Jan Zieja „In memoriam”. Debata w Muzeum Polin. [Uczestnicy:] Bogdan Białek, Józef Duriasz, Stanisław Krajewski, Adam Michnik, Jacek Moskwa, Aleksander

Seniuk, Henryk Wujec s. 37–71; Kto „czyni prawdę w miłości”... – o chrześcijaństwie ks. Jana Zieci. [Uczestnicy:] Magdalena Grochowska, Anna Mateja, Waclaw Oszejca, Jerzy Sosnowski s. 73–98; Ks. Jan Zieja – wzór czy zjawisko? Debata w Domu Spotkań z Historią. [Uczestnicy:] Tomasz Dostatni, Jarosław Mikołajewski, Jacek Moskwa, Jan Turnau s. 101–138; Olszewska Maria Jolanta: „Prawda, miłość, ubóstwo”, czyli ewangeliczny żywot ks. Jana Zieci s. 141–164; Mateja Anna: Parafia księdza Zieci s. 167–180; Gątarz Marek: Ks. Jan Zieja. Kapłan, którego poszukuję s. 183–210; Żukowska-Gardzińska Dominika: Nowych ludzi pamięć: ks. Jan Zieja – św. Jan Paweł II s. 213–226; Sabat Janina: Książd przy drodze s. 227–228; Turnau Jan: Ekumenista ze wsi Osse s. 231–238; Rogowski Tadeusz: Powstańcy sierpień księdza Jana Zieci s. 239–243; Tomczyk Jan Andrzej: Działalność religijna i społeczna ks. Jana Zieci na Ziemiach Odzyskanych s. 245–254; Rostkowski Zbigniew: Ks. Jan Zieja s. 257–267; Tomczyk Jan Andrzej: Przemówienie wygłoszone 22 października 2016 r. podczas gminnych obchodów 25. rocznicy śmierci ks. Jana Zieci w kaplicy w Osse s. 269–282; Onyszkiewicz Wojciech: Czas na parafię księdza Jan Zieci? s. 285–292; Huk Tadeusz: Świadek mojej wiary s. 295–305; Stanowska Maria: Moje spotkanie z ks. Janem Zieją s. 307–309; Aneks s. 313–374.

6348. KRÓL Małgorzata: Gustaw Zieliński [1809–1881] jakiego nie znamy: „[...] największy nieprzyjaciel interesów” – dziedzic Skępego. (Epizod z biografii). *Płocki Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 9: 2017 s. 9–37, streszcz. ang.

6349. WACHOWICZ Mikołaj Juliusz: Powiedziałem wam wszystko co wiem. Jarosław Zieliński [1971–2012] i jego pokolenia 1971. Warszawa 2017 Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 253, nlb. 2, il.

6350. DUBICKI Tadeusz: Ppłk Bolesław Ziemiański (1901–1976), szef ochrony marszałka Józefa Piłsudskiego, oficer wywiadu polskiego w Rumunii w czasie II wojny światowej. Łomianki–Dziekanów Leśny 2016.

Rec.: Radomski Jerzy Adam, *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 3 s. 346–350.

6351. DUBICKI Tadeusz, Miszański Marian: Człowiek z cienia. Niezwykłe losy oficera wywiadu II RP. Łomianki 2017 Wydaw. LTW 8° ss. 340, nlb. 1, il.

Bolesław Ziemiański.

6352. SARNOWSKA-GIEFING Irena: Zofia Zierhofferowa (15 IV 1930 – 28 XI 2016). *Onomastica*. R. 61: 2017 [cz.] 1 s. 5–14.

Zawiera też bibliografię prac.

6353. CYFUS Edward: Niezlomny Warmiak. Infułat Adalbert (Wojciech) Zink (1902–1969). Olsztyn 2017 Fund. „Debata” 8° ss. 88, il.

Rec.: Kieliszek Zdzisław, *Studia Warmińskie*. [T.] 54: 2017 s. 402–404.

6354. GROT Elżbieta: Komandor Tadeusz Bonifacy Ziółkowski (1886–1940), kapitan pierwszego polskiego statku szkolnego „Łwów”,

komandor pilotów portu w Gdańsku, wychowawca polskich kadr morskich, kierownik Polskiego Klubu Morskiego w Gdańsku i nauczyciel żeglarsstwa polskiej młodzieży. *Stutthof*. [Z.] 3(13): 2015 s. 175–181, streszcz. ang.

6355. NEJMAN Elżbieta, Stulczewski Jarosław: Stefan Złotnicki (1779–1847) – założyciel miasta Zduńska Wola, podprefekt powiatu szadkowskiego, szlachcic i wolnomularz. *Biuletyn Szadkowski*. T. 17: 2017 s. 5–28.

6356. DANOWSKA Ewa: Jerzy Znosko (20 I 1922 – 11 I 2017). *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 62: 2017 s. 307–311.

6357. TETA Arqile: Profesor Stanisław Zuber [1883–1947]. Życie i dzieło. Tł. Dorota Horodyska. Warszawa 2017 MKiDN 8° ss. 206, nlb. 1, tabl. 1, il. (Poza Krajem).

6358. MIAŁKOWSKI Andrzej: „Być Polakiem to zaszczyt” – prof. dr inż. Józef Zwieryczki (1888–1961). *Rocznik Gostyński*. T. 2: 2015 s. 85–88.

6359. BAJOREK Norbert: Człowiek wielu cnót. Święty Zygmunt Szczęsny Feliński [1822–1895]. Krosno 2017 Jaskulski Zbigniew – Zakład Usług Poligraficznych – Drukarnia 8° ss. 269.

6360. CZOSNYKA Mieczysław: Ks. dr Michał Zyguliński (1864–1912) – ksiądz i społecznik. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 21: 2016 s. 31–48.

6361. GROMNICKI Jan: Profesor Andrzej Żaki (1924 [sic! 1923]–2017). *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 50: 2017 s. 122–123.

Tekst równol. pol., ang.

6362. GURBA Jan: Professor Andrzej Żaki (9th September 1923 – 4th January 2017). *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 69: 2017 s. 469–472.

6363. VALDE-NOWAK Paweł: Professor Andrzej Żaki 1923–2017, creator and the first editor of the *Acta Archaeologica Carpathica* has passed away. *Acta Archaeologica Carpathica*. Vol. 51: 2016 [dr.: 2017] s. 5–6.

6364. WIKTOR-KISZA Bożena: Andrzej Żaki (1923–2017). *Studia Waweliana*. T. 18: 2017 s. 119–121.

6365. SOBOLSKA Maria: Piotr Żądło (1940–2016) – pszczelarz hobbysta. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.:] 2017 s. 177–178.

6366. HEN Józef: Błazen – wielki mąż. Opowieść o Tadeuszu Boyu-Żeleńskim [1874–1941]. Wyd. 3. Katowice 2017 Sonia Draga 8° ss. 373, tabl. 16, il.

Wyd. 1. Warszawa 1998.

6367. MOLENDĄ Jarosław: Podboje Boya. Tadeusz Żeleński – kobieciarz czy feminista. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 356, nlb. 1, il.

Dostępne także jako e-book.

6368. LEONHARD Bolesław: Adam Żeromski (1899–1918). *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 13: 2017 s. 102–116.

6369. ADAMCZYK Zdzisław Jerzy: Manipulacje i tajemnice. Zagadki późnej biografii Stefana Żeromskiego [1864–1925]. Warszawa 2017 Czytelnik 8° ss. 244, nlb. 4.

6370. MŁODY Stefan Żeromski. Red. Katarzyna Sobolewska. Warszawa 2017 Stow. im. Stefana Żeromskiego 8° ss. 130. (Zeszyty Stowarzyszenia im. Stefana Żeromskiego).

Treść: Handke Kwiryna: Przedmowa s. 7; Zapalowa Kazimiera: Ciekoty i Stefan Żeromski s. 11–36; Jankowiak Lucyna Agnieszka: Kronika materialnej sytuacji młodego Żeromskiego s. 37–66; Handke Kwiryna: Lektury młodego Stefana Żeromskiego s. 67–85; Sobolewska Katarzyna: Warszawskie adresy młodego Stefana Żeromskiego s. 87–96; Z tekstów Stefana Żeromskiego. Opowiadania młodzieńcze [z lat 1889–1891] s. 97–126; Wybór prac dotyczących życia i twórczości Stefana Żeromskiego – uzupełnienie. Oprac. Monika Gabryś-Sławińska s. 127–130.

6371. TUREK Mariusz: Z życiorysów działaczy ludowych z rejonu radzyńskiego – Anna Żmiejewska (1917–2003). *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 195–202.

6372. SITNIK Aleksander Krzysztof: Kazimierz Stanisław Tadeusz Żuchowski OFM (1933–2017). *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 447–450.

6373. ZYSNARSKI Jerzy: Śladem pałacowych akwareli Henryka Rodakowskiego, czyli przyczynek do biografii Jana Żukotyńskiego (1901–1954). *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 24: 2017 s. 333–341, streszcz. ang., niem.

6374. ŻWIRKO Henryk: Franciszek Żwirko [1895–1932] – lotnik zwycięzca. Red. prowadzący Joanna Proczka. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 408, nlb. 2, il.

6375. GRZYBKOWSKA Teresa: Profesor Zdzisław Żygulski junior [1921–2015] – wspaniały człowiek, wielka osobowość, muzeolog, badacz dawnej broni, sztuki orientalnej

i malarstwa europejskiego. *Muzealnictwo*. [Nr] 58: 2017 s. 320–331, streszcz. ang.

6376. BULZAK Jakub Marcin: *Żytkowicz Zofia Janina, z domu Prokop* (12 marca 1910

Tworkowa – 22 sierpnia 1984 Nowy Sącz) – nauczycielka, harcmistrzyni, choreograf, animatorka kultury. *Małopolska*. [T.] 19: 2017 s. 311–314.

5. POSZCZEGÓLNE REGIONY I MIEJSCOWOŚCI

Andrychów

6377. RUSIN Daria, Fryś Andrzej, Putek Teresa: Okres galicyjski jako fragment 250-letniej historii Andrychowa. *Gronie*. Nr 17: 2017 s. 31–68.

Od lat 40. XIV w. do 1939 r.

Bachowice

6378. BACHOWICE – wieś i ludzie. Oprac. zespół red. Józef Jodłowski, Alicja Kolasa, Zenon Szewczyk, Stanisław Warzecha. Tomice 2017 Scal-Bis 8° ss. 296, il.

Treść: Szewczyk Zenon: Wstęp s. 3–5; Kalendarium dziejów Bachowic [z l. 1177/1178–2017]. Oprac. Przemysław Stanko, Zenon Szewczyk s. 6–24; Franciszek Kazimierz Stefczyk (2.12.1861 – 30.06.1924 s. 25–33; Pietrzak Jacek: Działalność duszpastersko-społeczna ks. Franciszka Gołby (1862–1944) s. 34–79; Gil Czesław H.: Sługa Boży o. Rudolf Stanisław Warzecha (1919–1999) s. 80–108; Gołba Franciszek: Bachowice dawniej a dziś. [Przedruk, wyd. Kraków 1939] s. 109–214; Wspomnienia o ks. Franciszku Gołbie s. 215–231; Bochenek Teofila: Kronika Szkoły Rolniczej w Bachowicach. [Wspomnienia z l. 1922–1945] s. 232–261; Hoła Władysław: Kronika wsi Bachowice. [Właśc. tamtejszej szkoły z l. 1946/1947–1965/1966] s. 262–287; Fotografie s. 289–296.

Bałdrzychów

6379. BURSKA Katarzyna, Burski Bartosz: *Bałdrzychów w opowieściach*. Sieradz–Bałdrzychów 2016 Prof-Art; na zamówienie Stow. Przyj. Bałdrzychowa 8° ss. 95, nlb. 1, il.

Lata 1918–1970.

Barysz, wieś i region, Ukraina

6380. PUCHAŁA Stanisława: *Kresowy Barysz i okolice*. Sobótka–Smolec 2017 Stanisława Puchała 8° ss. nlb. 2, 456, il.

Od 1918 r.

Beskid

6381. MIGRAŁA Leszek: *Historyjki beskidzkie*. *Almanach Sądecki*. R. 26: 2017 nr 1/2 s. 99–123.

Białobrzegi

6382. FUTERA Tomasz: *Zarys historii Białobrzegów w gminie Kock*. Kock 2017 Dom Kultury im. Księżnej Anny z Sapiechów Jabłonowskiej [i in.] 8° ss. 113, il., mapa.

Białowieża

6383. BAJKO Piotr: *Po śladach odchodzącej Białowieży*. Białowieża–Otwock 2017 Agencja Hajstra 8° ss. 208, il.

Lata 1894–2017.

Bielawa

6384. UBYCH Urszula: *Dekadami wstecz*. Historia Bielawy przed 2016 r. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 8]: 2016 [dr.:] 2017 s. 301–309.

Od 1946 r.

Bielsko-Biała

6385. BIELSKO-BIAŁA wczoraj. Wspomnienia mieszkańców z lat 1939–2000. Oprac. Jerzy Polak; współpr. Jacek Proszyk. Bielsko-Biała 2017 Wyd. Kultury i Sztuki Urzędu Miej. 8° ss. 402, tabl. 82, il., streszcz. ang., niem. (Biblioteka Bielska-Białej; nr 28).

Boczki Nowe

6386. JĘDRASIAK Dariusz: *Boczki – środowisko przyrodnicze, historia i teraźniejszość*. *Biuletyn Szadkowski*. T. 17: 2017 s. 181–205.

6387. JĘDRASIAK Dariusz: *Droga... wieś Boczki*. Łódź–Szadek 2017 Studio Koloru; przy pomocy M. i Gm. Szadek; przy pomocy MiGBP 8° ss. 64, il.

XIX–XXI w.

Bojadła

6388. SPIEKER Gustav: *Kronika Bojadł*. T. 1. Oprac. Grzegorz Bosy, Emilia Kostka, Maciej Mamet. Zielona Góra 2014 Eternum 8° ss. 317, il. (Źródła do Dziejów Ziemi Lubuskiej; t. 1).

Toż. T. 2. Zielona Góra 2016 ss. 335, il. (Źródła do Dziejów Ziemi Lubuskiej; t. 2).

XVIII–XIX w.

Bratoszewice

6389. KRÓL-KAMIŃSKA Alicja: *Bratoszewice. Czasy i ludzie*. Bratoszewice–Stryków–Zgierz 2017 Łódzkie Zakłady Graficzne 8° ss. 304, il.

XIV–XXI w.

Brwinów

6390. PROSNAK-TYSZKOWA Maria: Siwa rerum czyli Drobiazgi dawnego Brwinowa dotyczące z różnych źródeł zebrane 1406–1914. Warszawa 2017. Tow. Opieki nad Zabytkami. Oddz. 16° ss. 54, il.

Brzostek

6391. STANASZEK Bogdan: Brzostek – dzieje miasta w okresie staropolskim. Brzostek 2017 Gm. Brzostek; przy współpr. Tow. Miłośn. Ziemi Brzostockiej 4° ss. 160, il., mapy.

Lata 1367–1800.

Brzoza Królewska

6392. DZIEJE Brzozy Królewskiej. Pod red. Włodzimierza Bonusiaka. Sandomierz 2017 Wydaw. Dec. i Drukarnia 8° ss. 574, tabl. 2, il., streszcz. ang. + dysk optyczny (DVD).

Treść: Sobejko Krzysztof: Przedmowa s. 5; Bonusiak Włodzimierz: Wstęp s. 7–9; Czopek Sylwester: Najstarsze dzieje Brzozy Królewskiej w świetle źródeł archeologicznych s. 11–24; Kiryk Feliks: Powstanie i rozwój Brzozy Królewskiej do początków XIX w. s. 25–53; Bonusiak Włodzimierz: Brzoza pod zaborem austriackim s. 55–88; Bonusiak Włodzimierz: Brzoza Królewska w latach 1918–1945 s. 89–137; Bonusiak Włodzimierz: Brzoza Królewska w latach 1945–2015 s. 139–185; Czop Edyta: Szkolnictwo w Brzozie Królewskiej s. 187–269; Bonusiak Włodzimierz: Życie społeczno-kulturalne i organizacyjne s. 271–378; Bonusiak Włodzimierz: Dzieje parafii s. 379–400; Wnuk Zygmunt: Walory przyrodnicze Brzozy Królewskiej s. 401–436; Aneks: Kapliczki – Brzoza i okolice. Brzożańska przyroda. Ciekawostki s. 437–452; Widacki Jan: Widacy z Brzozy Królewskiej s. 453–464; Dębiński Antoni: Z małej ojczyzny w daleki świat. O życiu księdza Michała F. Króla [1919–1996] z Brzozy Królewskiej s. 465–469; Dec Ignacy: Moje kontakty z Brzożą Królewską s. 471–476; Stefańska Kinga: Brzoza i tenis stołowy s. 477–490; Jaskiernia Jerzy: Edward Loryś [ur. 1950] – sędzia, działacz państwowy i społecznik s. 481–486; Wróbel Anna: Jan Kazak [1912–1998] największy społecznik Brzozy Królewskiej s. 487–494; Wróbel Anna: Józefa Żuraw [1936–2008] brzożański muzyk i społecznik s. 495–498; Wróbel Anna: Mieczysław Kuraś [1933–2018] – profesor Uniwersytetu Warszawskiego s. 499–503; Wróbel Anna: Płk. pil. dypl. Jan Hałas [ur. 1937] s. 505–508; Loryś-Kosyło Dorota, Loryś Maciej: Rodzina Marcina Lorysia [1871–1950] s. 509–516; Chodoń Maria, Tabaka Józefa: Oficer Polskich Statków Morskich Władysław Dmitrowski [ur. 1946] s. 517–523; Rydzak Czesław: Od drzewa genealogicznego do ustalenia miejsca dawnego brzożańskiego dworu s. 525–529; Wojdon-Halał Maria: Wspomnienia pierwszych lat pracy w Szkole Podstawowej w Brzozie Królewskiej jako nauczycielki [od 1 IX 1955 r. do 1957] s. 531–536; Bury Jadwiga: Wspomnienie o moim wujku księdzu Stanisławie Ergietowskim [1908–1965] s. 537–540; Wróbel Anna: Moja praca w Szkole Podstawowej w Brzozie Królewskiej s. 541–545.

Budy Łańcuckie

6393. RZEPKA Mirosław: Dzieje Bud Łańcuckich. Budy Łańcuckie–Rzeszów 2017 Wydaw. Edytorial 8° ss. 194, tabl. 12, il.

Od 1501 r.

Bukowiec

6394. ZAKARTKOWANI w historii. Krótka opowieść o Bukowcu. Red. Wioleta Góra. Bukowiec–Wyszanowa 2017 SWB Działajmy Razem; Tow. Hist. Ziemi Międzyrzeckiej 8° ss. 184, il., mapy. Stow. Wsi Bukowiec Działajmy Razem, przy współpr. Tow. Hist. Ziemi Międzyrzeckiej.

Treść: Góra Wioleta: Słowo wstępne s. 3–5; Tureczek Marcelli: Szkice z dziejów Bukowca s. 7–32; Gandurski Marek: Od Bauchwitz do Bukowca s. 33–38; Guzenda-Miłota Dorota: Historia szkoły s. 38–48; Góra Gabriela: Ochotnicza Straż Pożarna. Współpr. Ewa Gandurska s. 49–53; Z życia sołectwa 2011–2017 s. 54–58; Koło Gospodyń Wiejskich – wspomnienia pani Marii Górki. Rozmawiała Gabriela Góra s. 59–65; Odbudowa kościoła we wspomnieniach Szczepana i Ewy Gandurskich. Rozmawiał Marek Gandurski s. 65–72; Z historii polskiego kolarstwa – wspomnienia Władysława Kozłowskiego. Rozmawiała Mirosława Zajac s. 73–77; Wyspa z nagrobków, czyli krótka opowieść o poznawaniu przeszłości Bukowca oczami Stanisława Pietkiewicza s. 78–91; OSP we wspomnieniach Stanisława Szumana. Rozmawiała Gabriela Góra s. 92–101; Błękini Bukowiec według Janusza Lizonia. Rozmawiali Bartłomiej Kozłowski i Wojciech Góra s. 102–109; Historia kowala Wincentego Talarka. Rozm. przeprowadziła Anna Baran s. 110–113; Podróż na zachód Marianny [ur. 1936] i Władysława [ur. 1936] Boguckich. Rozmawiała Gabriela Góra s. 114–126; Tak my się kręcili, aż my się skęcili. Opowieści Leokadii [ur. 1934] i Mieczysława [ur. 1933] Baran w ich 62 rocznicę ślubu s. 127–135; Kufer pradziadka – dzieje Czesławy Karczmarzyk [ur. 1936]. Rozmawiała Wioleta Góra s. 136–143; Zagubiona owca – lata młodzieńcze Danuśki [Kozłowskiej z Grabaniów, ur. 1952]. Rozmawiał Szymon Michałak s. 144–153; Pierwszy świadek, który zobaczył ogień w kościele – Stanisław Wiśniewski [ur. 1946]. Rozmawiał Maciej Merda s. 154–158; Ogród pełen kozłów, szkoła, gmina – Zbigniew Brodowski [ur. 1948]. Rozmawiała Wioleta Góra s. 158–162; Na torach kolejowych – opowieści Marii Gandurskiej. Rozmawiał Marek Gandurski s. 162–164; Bukowieckie osobliwości – krótka biografia Zbigniewa Gerecha [1948–2015] s. 165–168; Guzenda-Miłota Dorota: Jak to ze stowarzyszeniem było... [Stowarzyszenie Wsi Bukowiec „Działajmy razem” powstałe w 2009 r.] s. 169–171; Góra Wioleta: Zakartkowani w historii [o projekcie] s. 172–182.

Bukowno

6395. [DZIECHCIARZ Olgerd, Sypień Jacek]: Dzieje Bukowna. Tekst, oprac., red. Olgerd Dziechciarz, Jacek Sypień. Olkusz–Bukowno 2017 Graffpress; na zlec. Urzędu Miej. 4° ss. 522, nlb. 2, il.

XIV–XXI w.

Busko-Zdrój

6396. KALINA Dariusz: Busko-Zdrój. Dzieje miasta w XIX–XX wieku. Busko-Zdrój–[Włoszczowa] 2017 Druk. Kontur 8° ss. 319, il.

Bydgoszcz

6397. HISTORIA Bydgoszczy. T. 3 cz. 1: 1945–1956. Oprac. red. Elżbieta Rogucka. Bydgoszcz 2015.

Rec.: Knopek Jacek, *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 555–559.

6398. JELENIEWSKI Marek K.: *Gdzie Wenecja Bydgoska i most. Setki pytań i tysiące odpowiedzi*. Bydgoszcz [2017] Dom Wydaw. Margrafen 8° ss. 134, nlb. 2, il.

Lata 1113–2010.

Bytów, miasto i region

6399. BYTÓW i okolice we wspomnieniach mieszkańców. *Bütow und Umgegend in der Erinnerungen der Einwohner*. [Wyd.] Jerzy Saldat. Bytów–Gdańsk 2016 Wydaw. Oskar, dla Wydaw. BiT 4° ss. 190, nlb. 2, il.

Tekst równol. w jęz. pol., niem.

Tręść: Regewski Hans: *Teśknota za ojczyzną s. 7–8*; Herr-Schmeling Lieselotte: *Chmielu i słołu zachowaj nam Panie!* s. 9–20; Dommer Dominik: *Bytowski kołodziej Conrad von Domarus s. 21–24*; Koltrowitz Dorchen: *Fryzjerka z urodzenia s. 25–32*; Pałubicka Regina: *Córka muzyka i kościelnego s. 33–34*; Pałubicka Regina: *Książd Walter Genge s. 35–42*; Range Traugott: *Życie w rodzinie pastora s. 43–48*; Klohn Brunhilde: *Rodzina Klohn w Bytowiu s. 49–58*; Malik Margot: *Moje dzieciństwo w Bytowiu s. 59–64*; Schlesinger Hiltraut: *Wróciliśmy, by ponownie wyjechać (fragmenty) s. 65–74*; Stueck Rosemarie: *Kucharka we dworze s. 75–80*; Leszke Julianna: *Dlaczego mam niemieckie korzenie, pomimo że jestem Polką?* s. 81–86; Franek Jürgen: *Wspomnienia o Bytowiu s. 87–92*; Durawa Wallafrid: *Ucieczka bez rodziców s. 93–96*; Handhard Ursula z Kośchnicków: *Ofiary „kryształowej nocy” s. 97–98*; Tiedemann Anneliese z Seifertów: *Wspomnienia o koleżance z dawnych lat s. 99–100*; Schiller Hans-Joachim: *Gawędy i opowiadki z miasta Bytowa s. 101–126*; Widany Waltraud: *W szkole i w domu – od święta (fragmenty) s. 127–130*; Rubow Karl: *Trzy historie z Borzytuchomia s. 131–136*; Klawitter Rajmund: *Nauczyciel i polityk – Wilhelm Mauss s. 137–140*; Kuik Franciszek: *W „kaszubskim gnieździe” s. 137–140*; Hapke Engelbert: *Katolik z Somin s. 145–156*; Gliszczyńska Danuta: *Kościół w Zapceniu s. 157–160*; Gliszczyńska Danuta: *Ludzie byli zaradni s. 161–172*; Zerza Martha: *Za pracą do Brunzwicku s. 172–174*; Lampert Helga: *Z Pomorza do Brandenburgii s. 175–176*; Lampert Helga: *Pożar w Studziennicach s. 177–180*; Schiller Hans-Joachim: *Gawędy i opowiadki z okolic Bytowa s. 181–186*; Schiller Hans-Joachim: *Dawni mieszkańcy Bytowa i okolic s. 187*; Schiller Hans-Joachim: *Spotkanie bytowian – Frankenberg (Eder) 1962–2015 s. 188*.

1901–1945.

Chełmsko Śląskie

6400. SARNECKI Jerzy: *Chełmsko Śląskie. Herbowa wieś. Chełmsko Śląskie 2007 Stow. na Rzecz Rozwoju Chełmska Śląskiego „Tkacze Ślasy” 8° ss. 43, il.*

Toż. Wyd. 2 zmien. *Kamienna Góra–Chełmsko Śląskie 2017 16° ss. 51, tabl. 57, il.*

Choczeń, gmina

6401. GMINA Choczeń. *Studia z przeszłości*. Pod red. Arkadiusza Ciecchalskiego i Michała Raczkowskiego. Choczeń–Brodnica 2014 *Wszechnica Edukacyjna i Wydawnicza „Verbium” 8° ss. 263*. Tow. Kultury, Edukacji i Promocji Gminy Choczeń.

Z treści: Raczkowski Michał: *Prahistoria gminy Choczeń s. 13–33*; Kujawski Witold: *Kościelne dzieje okręgu dzisiejszej*

gminy Choczeń s. 35–79; Osmałek Marek: *Gmina Choczeń w latach 1793–1918 s. 81–137*; Ciecchalski Arkadiusz: *Dzieje Cukrowni w Choceniu s. 139–194*; Michalski Tomasz: *Dzieje Chocenia i okolic w okresie II RP oraz w latach drugiej wojny światowej s. 195–236*; Kwiatkowski Andrzej: *Historia gminy Choczeń w latach 1945–1990 s. 237–263*.

Rec.: Dzik Tomasz, *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 31: 2016 s. 207–210.

Chojnice, miasto i region

6402. DZIEJE ziemi i powiatu chojnickiego. T. 1: *Przeszłość i teraźniejszość ziemi chojnickiej*. Red. Jacek Knopek. Chojnice 2013 *Przeds. Marketingowe Logo; na zlec. Powiatu Chojnickiego 8° ss. 733, nlb. 1, tabl. 16, il.*

Tręść: Knopek Jacek: *Wprowadzenie s. 11–18*; Woźny Jacek: *Pradzieje ziemi chojnickiej s. 19–53*; Szweða Adam: *Księstwo pomorskie i państwo krzyżackie (do 1466 roku) s. 55–104*; Groth Andrzej: *Pierwsza Rzeczpospolita (1466–1772) s. 105–192*; Szwankowski Jerzy: *Państwo prusko-niemieckie (1772–1920) s. 193–327*; Jastrzębski Włodzimierz: *Druga Rzeczpospolita (1920–1939) s. 329–416*; Jastrzębski Włodzimierz: *Trzecia Rzeczpospolita (1939–1945) s. 417–478*; Hejger Maciej: *Polska Rzeczpospolita Ludowa (1945–1989/1990) s. 479–621*; Polak Michał: *Trzecia Rzeczpospolita (po 1990 roku) s. 623–700*; *Wykorzystana bibliografia s. 701–722*.

Rec.: Ratke-Majewska Anna, *Szkie Czluchowskie*. T. 8: 2016 z. 16/17 s. 171–176.

T. 4: 2008; T. 2–3: 2010.

Chróstnik

6403. RUSEWICZ Henryk: *Chróstnik. (Brauchitschdorf)*. Lubin 2017 *PTTK. Oddz. „Zagłębie Miedziowe” 8° ss. 107, nlb. 4, il.* (Powiat Lubiński).

XIV–XXI w.

Cielce

6404. ZAPISKI z dziejów Cielc. [Aut.] Bożena Wyganowska, Aleksandra Adamas, Elwira Króliewicz, Cecylia Wyganowska. Cielce 2017 *Cecylia Wyganowska 4° ss. 296, il.*

Lata 1386–2017.

Czarna Białostocka, gmina

6405. SIKORSKI Marcin: *Kalendarium Gminy Czarna Białostocka do 1929 r. Białystok–Czarna Białostocka 2017 BUK; Urząd Miej. 8° ss. 139, il.*

Od czasów zamierczehych.

Czempin, miasto i region

6406. MARCINIAK-HELŃSKA Katarzyna, Wiśniewski Stanisław: *Śladami naszej przeszłości. Czempin–Kościan 2017 Zakł. Poligraficzny Madruk 8° ss. 154, il.*

XV–XXI w.

Czerwionka-Leszczyny

6407. GUDZIK Anna: Czerwionka. Zarys monograficzny. Czerwionka-Leszczyny 2017 Węgloton Błażej Adamczyk 8° ss. 332, il.

Część miasta Leszczyny od 1975 r.; pod nazwą Czerwionka-Leszczyny od 1992 r.

XII–XXI w.

Darskowo

6408. LESZCZEŁOWSKI Jarosław: Historia Darskowa. Stawno 2017 Usługi Informatyczne SWAN-IT Jarosław Leszczelowski 8° ss. 148, il., mapy.

XIV–XXI w.

Dąbrowa Górnicza

6409. KRAJNIEWSKI Jarosław, Lulek Olga: Strzemieszyce Wielkie. Dąbrowa Górnicza 2017 Muzeum Miej. „Szygarka” 8° ss. 22, il., mapy.

Dzielnica Dąbrowy Górniczej.

Dąbrowica

6410. DĄBROWICA 700. Wczoraj, dziś, jutro. Red. Cezary Taracha. Lublin 2017 Werset 8° ss. 103, il. (Z Dziejów Jastkowa i Okolic. Studia i materiały; t. 5).

Z treści: Taracha Cezary: Wstęp s. 7–9; Plisiecki Piotr: Wokół interpretacji dokumentu lokacyjnego Dąbrowicy z 1317 roku s. 11–17; Jusiak Paweł: Wieś Dąbrowica w rejestrach poborowych z XVI i XVII wieku s. 19–32; Rolska Irena: Zwykła czy niezwykła architektura pałacu w Dąbrowicy? s. 33–42; Przegaliński Andrzej: W źródłach zapisane. Dzieje Dąbrowicy i Płusowic w pierwszej połowie XIX wieku w świetle dokumentów hipotecznych i notarialnych s. 43–66; Taracha Cezary: Życie kulturalne w parafii Dąbrowica 1950–2017. Wybrane zagadnienia s. 67–83.

Dębce

6411. MATŁAWSKI Bogdan: Dębce – 270 lat 1747–2017. Monografia wsi sołectwa Żabnica. T. 1: Dębce. Powrót do wspólnych tradycji promujących polską wieś. Gryfino 2017 Gm. Gryfino 8° ss. 195, il., streszcz. niem.

Dęblin

6412. ZYDEK Jerzy, Szczepańska Grażyna: Z przeszłości Dęblina. Dęblin 2017 Tow. Przyj. Dęblina 8° ss. nlb. 2, 262, il. Tow. Przyj. Dęblina.

Lata 1918–2000.

Długie

6413. KOŚCICKI Andrzej: Długie. Pamięci dawnych i obecnych mieszkańców Długiego. Pelplin 2017 Bernardinum 8° ss. 160, il.

XI–XXI w.

Dobrodzień

6414. [WELTZEL Augustin]: Geschichte der Stadt und Herrschaft Guttentag. Nach Urkunden und amtlichen Actenstücken. Bearbeitet von Augustin Weltzel; oprac. Paweł Mrozek; tł. aneksu na jęz. niem. Joanna Mrohs. Dobrodzień 2017 Gm. Dobrodzień; Dobrodzieński Ośr. Kultury i Sportu 4° ss. nlb. 4, X, 488, nlb. 1, XIV, nlb. 4, il.

Podstawa edycji: Ratibor 1882.

Od 1163 r.

Domatków

6415. SITO Janina: Domatków. Moja mała ojczyzna. Przeszłość i teraźniejszość. Kolbuszowa 2016 Janina Sito 8° ss. 331, nlb. 2, il., mapy.

Drawsko Pomorskie,
miasto i region

6416. DRAWSKO Pomorskie i okolice poprzez wieki. Studia i szkice. Odłona druga. Pod red. Eryka Krasuckiego. Drawsko Pomorskie 2017 Stow. Przyj. Drawska „Meander” 8° ss. 313, il., streszcz. niem.

Publikacja z okazji 720-lecia nadania praw miejskich.

Treść: Krasuski Eryk: Wprowadzenie s. 7–12; Gierke Michał: Lokacja i wczesny rozwój Drawska Pomorskiego na tle procesów urbanizacyjnych w średniowiecznej Nowej Marchii s. 13–24; Bogusz Marcin: Treści ikonograficzne portalu północnego i południowego kościoła farnego w Drawsku Pomorskim s. 25–43; Syska Ewa: Średniowieczne pieczęcie rady miejskiej Drawska Pomorskiego s. 45–54; Rymar Edward: Rezydencja i własność dominalna w Drawsku Pomorskim w wiekach średnich (zamek, dwór, ośrodek terytorialny) s. 55–72; Malec Paweł: Fortyfikacje miejskie Drawska Pomorskiego w świetle źródeł pisanych, ikonograficznych i kartograficznych s. 73–88; Gut Paweł: Regulaminy ratuszowe Drawska Pomorskiego z XVIII wieku. Z dziejów ustroju komunalnego miasta s. 89–103; Choroba Tomasz: Wielki Jubileusz (1297–1897). Obchody 600-lecia nadania praw miejskich dla Drawska Pomorskiego s. 105–118; Pencarski Kacper: Problemy gospodarcze Drawska Pomorskiego w latach 1918–1939 s. 119–139; Krasuski Eryk: „Podziemne krety”. Studium przypadku podziemnej organizacji politycznej w powiecie drawskim (1945–1947) s. 141–194; Lisiecka Katarzyna: Codziennosc drawskich osadników w latach 1945–1956. Wybrane problemy s. 195–211; Krasuski Eryk: Historia i współczesność (nie)chcianego monumentu. O drawskim pomniku wdzięczności Armii Czerwonej s. 213–243; Cichocka Marta: Kościół katolicki na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1956. Powiat drawski na tle regionu s. 245–266; Migdalski Paweł: Fragmenty dziejów muzeum drawskiego po 1945 roku. Przyczynek do losów muzealnictwa i dziedzictwa pomorskiego po II wojnie światowej s. 267–284; Bibliografia s. 298–304.

Poz. pocz. Szczecin 2010.

Drohobyczka, wieś i region

6417. LICHOTA Alina: Drohobyczka i okolice. Ostrów 2017 Drukarnia San Set 8° ss. 56, il.

Lata 1880–2017.

Duchnow

6418. JANISZ Joanna: Duchnow. Dziedzictwo i współczesność. Wiązowna 2017 Gm. Wiązowna; współpr. Bibl. Publ. Gm. Wiązowna 8° ss. 140, tabl. 2, il., mapy.

XV–XXI w.

Działoszyn

6419. SZCZERKOWSKA Teresa, Umińska-Tytoń Elżbieta: Dawny Działoszyn. Mieszkańcy i ich nazwiska. Łódź 2017 Archidiec. Wydaw. Łódzkie 8° ss. 448, nlb. 2, il.

Rec.: Sosnowski Jan, Witczak Tomasz, *Rocznik Wieluński*. T. 17: 2017 s. 295–301.

Dzierżoń

6420. NAMENANIK Janusz: Dzierżoń. Szkice z dziejów miasta. Cz. 2. Gdynia 2017 Stow. Inicjatyw Obywatelskich „Taka Gmina” 8° ss. 230, nlb. 2, il.

Cz. 1. 2013.

Ejszyszek, Litwa

6421. MACHULAK Mieczysław: W ejszyskiej stronie. Wojkówka–Połaniec 2017 Apla Andrzej Skibicki 8° ss. 304, il.

XIX–XXI w.

Filice

6422. DZIEDZIC Halina: Historia wsi Filice. *Rocznik Działdowski*. T. 10: 2017 s. 267–292.

Założona w 1350 r.

Firlej

6423. SEROKA Henryk: Firlejów. Zarys dziejów dawnego miasteczka. Lublin 2017 Polihymnia 8° ss. 40, il. Gm. Firlej.

Obecnie Firlej, XVI–XIX w.

Galicja

6424. POLLACK Martin: Po Galicji. O chasydach, Huculach, Polakach i Rusinach. Imaginacyjna podróż po Galicji Wschodniej i Bukowinie, czyli Wyprawa w świat, którego nie ma. Przeł. Andrzej Kopański. Wyd. 3 rozsz. Wołowiec 2017 Wydaw. Czarne 8° ss. 250, nlb. 5, il.

Rec.: Sierżputowska Karolina, *Judaista*. Nr 3 [właśc. 4]: 2017 s. 66–68.

Wyd. 1. Olsztyn 2000.

Gałęzinowo

6425. KAWAŁKO Arkadiusz: Dzieje Gałęzinowa do 1945 roku. Pruszcz Gdański 2017 Jasne 8° ss. 101, il., mapy.

Od 1801 r.

Gdynia

6426. OKSYWIE. Zebr. i oprac. Andrzej Bussler. *Rocznik Gdyni*. Nr 28: 2016 s. 341–349.

Najstarsza osada na terenie Gdyni; od XIII w.

Gębice

6427. GĘBICKIE Zapiski Historyczne. Od Anny z Mycielskich Radziwiłłowej do gen. Stanisława Rostworowskiego. Red. Bogusław Janik, Stanisław Jan Rostworowski. Gębice 2014.

Rec.: Tomczak Robert T., *Rocznik Leszczyński*. T. 15: 2015; Polem.: Janik Bogusław, Rostworowski Stanisław Jan, *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 249–254; Repl.: Tomczak Robert T., *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 254–260.

Gliwice

6428. KARTKI z dziejów Starych Gliwic i parafii pod wezwaniem św. Gerarda. Praca zbior. pod red. Elżbiety Borkowskiej i Damiana Reclawa. Gliwice 2017 Epigraf s.c. Jan Kalnik, Teresa Kalnik 8° ss. 559, il., streszcz. ang., niem.

Dzielnica Gliwic.

Z treści: Borkowska Elżbieta, Reclaw Damian: Wstęp redakcji s. 12–14; Machłajewska Iwona, Krzeszowska Ewa: Stanowisko paleontologiczne Stare Gliwice – dawniej i dziś s. 15–22; Rzepa Sławomir: Badania prof. Władysława Szafera w Starych Gliwicach [w l. 1950–1957] s. 23–30; Syniawa Mirosław: Borkowska Elżbieta: Niemieccy i polscy badacze przyrody w Starych Gliwicach s. 56–66; Borkowska Elżbieta: Przodek na „oplu”. Odkrycia archeologiczne w rejonie Starych Gliwic s. 67–71; Kaganiec Małgorzata: Pieczęcie i godło Starych Gliwic s. 72–73; Małusecki Bogusław: Stare Gliwice na dawnych mapach s. 74–77; Siemko Piotr: Topografia Starych Gliwic s. 78–84; Borkowska Elżbieta, Borkowska Elżbieta: Uwagi na temat toponomastyki Starych Gliwic s. 85–98; Horwat Jerzy: Stare Gliwice jako ośrodek przedlokacyjny w stosunku do późniejszych Gliwic s. 99–102; Siemko Piotr: Najstarsze dzieje Starych Gliwic s. 103–105; Siemko Piotr: Dawni właściciele Starych Gliwic s. 106–117; Konopka Henryk: Niezwykłe losy wybranych właścicieli Starych Gliwic s. 118–125; Jedynek Zdzisław: Chłopi ze Starych Gliwic w urbarzach miejskich z XVI wieku s. 126–130; Horwat Jerzy, Borkowska Elżbieta: Starogliwiczanie w „Księgach chrześcijańskich” kościoła Wszystkich Świętych w Gliwicach s. 131–138; Jedynek Zdzisław, Borkowska Elżbieta: Proces uwłaszczenia chłopów w Starych Gliwicach s. 139–151; Borkowska Elżbieta, Kałusek Beata: Na frontach I wojny światowej s. 152–163; Borkowska Elżbieta: Zarys przebiegu powstań śląskich i plebiscytu w Starych Gliwicach s. 164–178; Borkowska Elżbieta, Frołow Izabela: Status społeczny i zawodowy starogliwiczian na początku XX wieku w świetle ksiąg adresowych s. 179–193; Borkowska Elżbieta: Życie codzienne mieszkańców Starych Gliwic w świetle lokalnej prasy s. 194–199; Borkowska Elżbieta: W latach drugiej wojny światowej (zarys) s. 200–210; Borkowska Elżbieta, Jedynek Zdzisław: Od szkoły ludowej do Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 13. Zarys Historii Oświaty w Starych Gliwicach s. 211–225; Konopka Henryk: Sprowadzenie franciszkanów do Gliwic s. 227–230; Borkowska Elżbieta: Powstanie tymczasowej parafii (kuracji) w Starych Gliwicach s. 231–249; Borkowska Elżbieta: Parafia św. Gerarda pod opieką księży diecezjalnych s. 250–265; Borkowska Elżbieta, Stanikowska Krystyna: Wielkie dni parafii św. Gerarda s. 266–280; Stanikowska Krystyna: „Od kolebki do grobu”, czyli porządek życia chrześcijanina ze Starych Gliwic s. 281–291; Stanikowska Krystyna: Od adwentu do zaduszek, czyli świąteczne obyczaje parafian ze Starych Gliwic do roku

2001 s. 292–307; Břefka Elżbieta, Pietrzyk Adrian: Codzienne życie religijne w parafii św. Gerarda s. 308–323; Górecki Piotr: Nowy kościół św. Gerarda w Starych Gliwicach s. 324–332; Pietrzyk Adrian: Błogosławieni, którzy przyjmują w gošcinę – o Światowych Dniach Młodzięzy słów kilka s. 333–342; Ciurej Waldemar: Parafia w liczbach s. 343–346; Pietrzyk Adrian: Gerard Majella [1726–1755]. Nasz patron na dzisiejsze czasy? s. 347–349; Rzepa Sławomir: Kapliczka w Starych Gliwicach s. 350–353; Borkowska Elżbieta: Powstanie osiedla Waryńskiego na starogliwickich polach s. 354–361; Bednarski Adam: Zabudowa mieszkaniowa obszaru Starych Gliwic s. 362–364; Banduch Krystyna: Zwyczaj i niezwykłe miejsca w Starych Gliwicach s. 365–370; Borkowska Elżbieta, Kawalla Elżbieta: Odświętny i codzienny ubiór starogliwiczian s. 371–374; Borkowska Elżbieta: W poszukiwaniu podziemnego korytarza s. 375–379; Garbala Anna, Kalušecki Beata: Reporterski i poetycki obraz podgliwickiej miejscowości [z l. 1925 i 1931] s. 380–385; Bąkowska Lidia: Wspomnienie o ks. Wiktorze Wojtku [1893–1975], pierwszym duchownym, pochodzącym ze Starych Gliwic s. 409–415; Rzepa Sławomir: Jadwiga Markowa [1885–1939] – zapomniana starogliwiczanka s. 416–422; Brudzisz Marian: Ojciec Stanisław Szczerak CSSR [1917–1986] – pierwszy proboszcz w Starych Gliwicach s. 423–426; Borkowska Elżbieta: Sylwetka o. Bronisława Motyki CSSR [1920–2004] – organizatora parafii w Starych Gliwicach s. 427–436; Borkowska Elżbieta: Ks. Antoni Paweł Schattanik [1932–2014] – dziekan honorowy i radca duchowny s. 437–445; Borkowska Elżbieta: Ojciec Ignacy Břewka CSSR [1934–2017] – misjonarz w ojczyźnie papieża Franciszka s. 446–450; Karkowska Beata: Tadeusz Bokser [1920–2009] – repatriant, pedagog, dyrektor szkoły, animator kultury w Starych Gliwicach s. 451–453; Borkowska Elżbieta: Parafia św. Gerarda we wspomnieniach ks. biskupa Jana Wierczorka s. 454–456; Mendla Renate: Moje wspomnienia ze Starych Gliwic s. 457–463; Harcerski sierociniec. Fragment wspomnień Jadwigi Kupkovej o harcerskim domu dziecka w Starych Gliwicach, w latach 1945–1949. [Wyd.] Joanna Januszewska-Jurkiewicz, Elżbieta Borkowska s. 464–474; Halakuc Sławomir: Lata 2001–2007 w parafii św. Gerarda w Gliwicach – okiem byłego wikariusza (wspomnienia) s. 475–477; Borkowska Elżbieta: Adresy i za-wody mieszkańców Starych Gliwic w 1931 roku s. 479–490; Wypisy z kroniki redemptorystów, dotyczące kuracji w Starych Gliwicach. [Wyd.] Elżbieta Borkowska s. 491–495; Borkowska Elżbieta, Břefka Elżbieta: Akt oddania parafii Matce Bożej s. 496–500; Proboszczowie i wikariusze parafii s. 501–502; Bibliografia s. 503–506.

6429. ŁABĘDY. Dzieje miejscowości i parafii. Red. Andrzej Hanich, Sebastian Rosenbaum, Bogusław Tracz, Piotr Górecki. Gliwice-Łabędy 2017. Stow. Rozwoju Czechowicz; Usługi Poligraficzne Bogdan Kokot vel Koko-ciński 8° s. 707, tabl. 64, il., mapy, streszcz. ang., niem.

Od 1 I 1965 r. część Gliwic.

Tręść: Wicczerek Jan: Przedmowa s. 5–6; Hanich Andrzej: Wstęp s. 7–11; Konowol Marek: Położenie i początki Łabęd s. 17–20; Michnik Monika: Odkryte archeologicznie najstarsze ślady pobytu człowieka na terenie Łabęd s. 21–40; Siemko Piotr: Zamek rycerski w Łabędach s. 41–48; Pleśniak Antoni: Osada łabędzka od połowy XIII do końca XVIII wieku s. 49–60; Kuzio-Podrucki Arkadiusz: Rodzina von Welczek (Welczek) s. 61–77; Pleśniak Antoni: Łabędzka ordynacja ziemska von Welczków w okresie przedindustrialnym s. 79–87; Mach Jarosław: Struktura architektoniczno-urbanistyczna Łabęd do 1945 roku s. 89–96; Pleśniak Antoni: Szlaki komunikacyjne w XIX i XX wieku s. 97–101; Pleśniak Antoni, Caban Piotr: Przelom w dziejach Łabęd: huta „Hermina” („Łabędy”), jej powstanie i rozwój s. 103–112; Pleśniak Antoni: Dawne szkolnictwo s. 113–117;

Pleśniak Antoni: Łabędy podczas powstań śląskich (1919–1921) i w okresie międzywojennym s. 119–124; Rosenbaum Sebastian, Węgrzyn Dariusz: Sieć obozów niemieckich w Łabędach w czasie II wojny światowej s. 125–140; Pleśniak Antoni: Wkroczenie Armii Czerwonej do Łabęd s. 141–145; Rosenbaum Sebastian, Węgrzyn Dariusz: Obozy sowieckie w Łabędach w 1945 roku s. 147–184; Pleśniak Antoni: Łabędy w okresie powojennym s. 187–189; Szczyпка Andrzej: Zmiany administracyjne w Łabędach do 1964 roku s. 191–198; Mach Jarosław: Struktura architektoniczno-urbanistyczna Łabęd po 1945 roku s. 199–203; Kulczyk Anna: Zakłady hutnicze w Gliwicach-Łabędach s. 205–210; Kowalczyk Paweł, Zimny Krystyna: Walcownia „Łabędy” s. 211–216; Gargała Wojciech: Historia Zakładów Mechanicznych „Bumar-Łabędy” SA s. 217–223; Młynek Marzena: Szkoła Podstawowa nr 29 s. 225–227; Mach Jolanta: Szkoła Podstawowa nr 32 s. 229–232; Barbachen Anna, Laśnia-Leja Bożena, Preuss-Gielata Izabela: Szkoła Podstawowa nr 38 s. 233–235; Kucharska Karina: Gimnazjum nr 19 s. 237–240; Lekszycki Paweł: Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 – VI Liceum Ogólnokształcące, Gimnazjum nr 8 s. 241–242; Bielec Zbigniew, Caban Piotr: Historia sportu w Łabędach – ŁTS „Łabędy” s. 243–265; Siemko Piotr: Zabytkowa substancja parafii Wniebowzięcia NMP s. 271–281; Konowol Marek: Dzieje świątyni i parafii Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny do 1945 roku s. 283–299; Konowol Marek: Parafia Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny po 1945 roku i jej powojenne podziały s. 301–308; Konowol Marek: Duszpasterze i powołania kapłańskie (1945–1992) s. 309–313; Konowol Marek: Posługa sakramentalna (1945–1992) s. 315–333; Konowol Marek: Praktyki religijne wiernych s. 335–342; Śliż Zdzisław: Parafia Wniebowzięcia NMP w Łabędach w latach 1992–2016 s. 349–363; Górecki Piotr: Filie parafii Wniebowzięcia NMP w Łabędach: w Rzeczycach i Ligocie Łabędzkiej (do czasu oddzielenia od parafii macierzystej) s. 349–363; Górecki Piotr: Dawny (już niestniejący) Kościół w Czechowicach – historyczna prefiguracja kościoła parafialnego pw. św. Jerzego w Łabędach s. 367–381; Szelka Andrzej: Czechowicki kościół odkrywany dla współczesnych. Najnowsze odkrycia archeologiczne s. 383–393; Pleśniak Andrzej, Wójcik Dagmara L.: Budowa kościoła i powstanie parafii św. Jerzego w przyhulniczej części Łabęd s. 385–392; Pleśniak Antoni: Substancja materialna parafii s. 393–414; Pleśniak Antoni: Proboszczowie i wikariusze oraz powołania kapłańskie i zakonne s. 413–427; Pleśniak Antoni: Sakramenty, posługa duszpasterska i aktywność religijna parafian s. 429–446; Pleśniak Antoni: Grupy parafialne s. 447–458; Kansy Piotr: Kaplica na Przyszówce – historyczny archetyp kościoła pw. św. Anny s. 461–463; Kansy Piotr: Kościół pw. św. Anny na Przyszówce – trzecie centrum parafialne w Łabędach s. 465–479; Nossol Alfrons: Świątynia wspólnoty ludu Bożego pod wezwaniem św. Anny w Łabędach. Kazanie Biskupa Opolskiego wygłoszone podczas poświęcenia kościoła pw. św. Anny w Łabędach 14 października 1990 r. s. 481–484; Kansy Piotr: Wpływ nowego ośrodka parafialnego na ożywienie życia religijnego wiernych s. 485–496; Górecki Piotr: Najnowsze dzieje parafii św. Anny s. 497–505; Pleśniak Antoni: Ewangelicki kościół Marcina Lutra w Łabędach s. 509–511; Gründel Paul: Kronika miejscowości i szkoły w Łabędach, powiat gliwicki (fragmenty). Oprac. Anna Kulczyk s. 515–528; Matysik Josef: Kronika kaplicy na Przyszówce, wzniesionej w latach 1893–1894. Oprac. Andrzej Hanich s. 529–537; Benz Józef: O pięknej ziemi gliwicko-toszeckiej, ziemi mych ojców, od jej zarania dziejowego, jej wielkiego zaboru austro-czeskiego i prusko-niemieckiego do chwili wyzwolenia jej i powrotu na łono Ojczyzny – Polski w roku 1945 (fragmenty). Oprac. Anna Kulczyk s. 539–553; Kronika Parafii św. Jerzego w Łabędach (fragmenty). Oprac. Piotr Górecki s. 555–571; Hanich Andrzej: Parafie dekanatu łabędzkiego na tle ogólnej sytuacji Kościoła na Śląsku Opolskim podczas przechodzenia regionu z państwowości niemieckiej do polskiej po II wojnie światowej (1945–1946) s. 575–639; Bibliografia. Zestawienie Sebastian Rosenbaum s. 659–676.

Gniewkowo, miasto i region

6430. SZKICE z dziejów Gniewkowa i okolic. Pamięć – tradycja – trwanie. Pod red. Tomasza Łaskiewiczza. Gniewkowo–[Inowrocław] 2014.

Rec.: Górczak Zbyszko, *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 1 s. 278–285.

Gniezno; miasto i region

6431. GNIEZNO w historii i w dokumencie. Materiały z sesji naukowej 10 października 2017 r. Katalog wystawy. Zespół red. Marek Szczepaniak, Grażyna Tyrchan, Ewa Bernaciak, Grzegorz Konieczka. Gniezno–Poznań 2017 AP 8° ss. 215, il., streszcz. ang. AP w Poznaniu. Oddz. w Gnieźnie.

Treść: Krystek Henryk: Słowo wstępne s. 5–10; Kaczmarek Łukasz: Ceramika z konstrukcji kamienną odkrytej w Gnieźnie w świetle badań nad ceramiką wczesnośredniowieczną s. 13–29; Wetesko Leszek: Krzyż obłeczony w złoto. Na marginesie studiów nad uwiecznionym z Gniezna przez Brzetysława złotym krucyfiks. Uwagi wstępne na temat genezy i symboliki złotego krzyża s. 31–45; Wojciechowska Zofia: Ordynacja miejska – dokument ustanowienia dożywotnich urzędów miejskich w Gnieźnie w XVIII wieku s. 47–61; Urbaniak Elżbieta: Nauczyciele szkół parafialnych w archidiecezji gnieźnieńskiej w II połowie XVIII i w początkach XX wieku s. 63–81; Zaleszewski Krzysztof: Mogiła Francuza z gnieźnieńskich lasów królewskich s. 83–98; Karwat Janusz: Powstanie Wielkopolskie na ziemi gnieźnieńskiej w świetle wspomnień opublikowanych przed 1939 rokiem s. 99–114; Szczepaniak Marek: Nowe źródło archiwalne do dziejów oswobodzenia Gniezna w 1945 roku s. 115–132; Sołomieniuk Michał: Przyczynek do biografii wybranych żołnierzy wyklętych z oddziału „Zielony Trójkąt” s. 133–163; Borowiak Krzysztof: Czesław Czerniejewski [1923–?] – gnieźnieński konstruktor i artysta s. 165–187; Gniezno w historii i dokumencie. Katalog wystawy s. 189–211.

Gołęczewo

6432. JUBILEUSZ 700-lecia Gołęczewa. T. 2. Wybór, oprac., red. zbioru Maria Bajer. Gołęczewo–Suchy Las 2017 Zoom Design 8° ss. 224, il. Stow. Gołęczewian. (Arkusz Gołęczewski; nr 6/2017).

Część. materiały z konferencji. Gołęczewo, 23 XI 2013 r.

Z treści: [Cz.] 1: Gołęczewo we wspomnieniach”, konferencja, 23 listopada 2013: Bajer Maria: Powitanie gości konferencji „Gołęczewo we wspomnieniach” s. 7–10; Jasiński Tomasz: Źródła do dziejów Gołęczewa i regionu s. 11–20; Skierska Izabela: Średniowieczne Gołęczewo. Medieval Gołęczewo. Tekst do publ. przygot. Grażyna Rutkowska s. 21–44; Krzyszkowski Andrzej: Początki wsi Gołęczewo w świetle najnowszych badań archeologicznych s. 45–90; Grupiński Grzegorz: Pokaz pocztówek starego Gołęczewa s. 91–100; Bajer Marian: Dwaj gołęczewianie opisani przez historyków [Jan Gorczyca i Roman Sroka] s. 113–126; Lamch Antoni, Lamch-Dolata Izabela: Wspomnienia o wojnie s. 127–134; [Cz.] 2: Aneks: Adamska Anna: Życie przerwane w biegu. O Izabeli Skierskiej [1967–2014] i jej dorobku naukowym s. 145–162; Bajer Maria: Pamięć Gołęczewa s. 155–162; Rutkowska Grażyna, Bajer Maria: Wstęp do „Studium historyczno-przestrzennego Gołęczewa” Izabeli Skierskiej s. 165–166; Skierska Izabela: Dzieje Gołęczewa. Studium historyczno-przestrzenne Gołęczewa s. 167–180.

T. 1. Gołęczewo 2013.

Gołańcz, gmina

6433. BANASZAK Mieczysław: Skrawek Rzeczypospolitej. Gołańcz 2017 Tow. Miłośn. Ziemi Gołańskiej; Gołański Ośr. Kultury – Region. Izba Pamięci 8° ss. 180, il.

Goniądz, miasto i gmina

6434. BOROWIK Przemysław: Rys historyczny miasta i gminy Goniądz w XIX i XX wieku. (470 lat praw miejskich Goniądza). Goniądz–Białystok 2017 Zakł. Poligraf. Ares 8° ss. 312, il.

Lata 1807–1939.

Gorlice, miasto i region

6435. ĆMIECH Andrzej: Ziemia gorlicka i jej dzieje. Gorlice 2017 Wydaw. i Drukarnia Nova Sandec 4° ss. 312, il., mapy.

XII–XXI w.

Gościszów

6436. STEFAN Krzysztof: Gościszów na Dolnym Śląsku. Historia, tradycja, pamięć. Gościszów 2017 Krzysztof Stefan 8° ss. nlb. 48, il.

Lata 1945–2016.

Góra

6437. KLIMASZEWSKI Krzysztof: Z dziejów Góry XIV–XX w. *Rocznik Legionowski*. T. 10: 2017 s. 7–32.

Grabiszycy Dolne;
Grabiszycy Górne

6438. GRABISZYCE. Nasza wieś, nasza historia. Historia Grabiszyc w opowieściach mieszkańców wsi. Zespół red. Olga Chojak, Anna Hernik, Marcin Rębarz, Remigiusz Hryciuk; red. hist. Barbara Grzybek. Grabiszycy Dolne 2017 Fund. Dzikie Zachód 8° ss. 99, nlb. 1, il.

Antologia wspomnień.

Treść: Wstęp s. 4–5; Rys historyczny s. 6–7; Skąd pochodzą mieszkańcy Grabiszyc s. 8–13; Wspomnienia z czasów wojny s. 13–24; Przesiedlenia s. 25–31; Pierwsze lata w ponemieckiej wsi s. 32–48; „Nasi Niemcy” s. 49–56; Codziennosc w powojennych Grabiszycach s. 56–75; Czas wolny i świąteczny s. 76–85; Przeobrażenia s. 86; Podsumowanie s. 87; Bibliografia s. 88–89; Galeria s. 90–99.

Grabów

6439. SMYKAŁA Piotr: Grabów. Opole 2017 Wydaw. i Drukarnia Świętego Krzyża 8° ss. 99, nlb. 1, tabl. 16, il.

Gryfino, powiat

6440. 5 NADODRZAŃSKIE spotkania z historią 2017. Materiały pod red. Andrzeja

Chłudzińskiego. Pruszcz Gdański–Mieszkowice 2017 Wydaw. Jasne; Gm. Mieszkowice 8° ss. 272, il., mapy, streszcz. niem.

Materiały z konferencji, Mieszkowice, 21 IV 2017 r.

Treść: Salwa Andrzej: [Wstęp] s. 7; Chłudziński Andrzej: Od redaktora s. 9; Rogalski Bartłomiej: „Skupisko pyrzyckie” w okresie wpływów rzymskich – stan studiów i postulaty badawcze s. 11–24; Chłudziński Andrzej: Nazwy miejscowe gminy Trzczińsko-Zdrój s. 25–61; Syska Ewa: Najstarsze pieczęcie Rady Miejskiej Mieszkowice s. 63–70; Witek Maria, Witek Waldemar: Zespoły folwarczne w gminie Mieszkowice – między dworem a parkiem s. 71–100; Sobisz Zbigniew: Parki folwarczne gminy Mieszkowice s. 101–110; Wachnicki-Grymuza Daniel: Historia parku w Troszynie s. 111–186; Bartzak Anna: Między zapominaniem a zamazywaniem. Upamiętnienie wojenne sprzed 1945 roku na terenie gminy Mieszkowice s. 127–148; Smulski Dominik: Szperaczowe podróże w czasie i przestrzeni Widuchowej s. 145–156; Rzepczak Remigiusz: „Cymbalistów było wielu...” Kresowi muzycy w powojennych Mieszkowicach s. 157–163; Kosman Janina: Kultura książki na Pomorzu Zachodnim w okresie pionierskim (1945–1949) w świetle wybranych tytułów czasopism z zasobu Archiwum Państwowego w Szczecinie s. 165–188; Maliński Piotr: Rzeka krwi, śmierci i chwały. Obraz walk na linii Odry wiosną 1945 roku w utworach literatury pięknej s. 189–215; Bibliografia s. 217–238; Ilustracje kolorowe s. 239–272.
T. 1. 2013.

Hartowiec

6441. ŁUKWIŃSKI Bogusław: Hartowiec na ziemi biskupów lubawskich. Hartowiec 2017 Stow. na Rzecz Rozwoju Wsi Hartowiec 8° ss. 112, il., mapy.

Horyniec Zdrój

6442. LESZCZYŃSKI Mariusz: Horyniec Zdrój. Studia z historii miejscowości i parafii. Lublin 2016.

Rec.: Walewander Edward, *Kościół w Polsce*. [T.] 16: 2017 s. 227–230.

Івано-Франківс'к, міasto i region, Ukraina

6443. PO STRONIE pamięci i dialogu... Stanisławów i ziemia stanisławowska w dobie przemian społecznych oraz narodowościowych XIX i pierwszej połowy XX wieku. T. 1: Polityka, wojskowość. Red. nauk. Marian Kardas, Adam A. Ostanek, Piotr Semków. Warszawa–Stanisławów 2017 Adam S. Ostanek 8° ss. 299, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji, Iwano-Frankiws'k, 12–13 IX 2017 r.

Treść: Wstęp s. 7–9; Vstup s. 10–12; Klapčuk Volodimir: Administrativno-teritorial'nyj podil teritorii súčasnoï Івано-Франківс'кої області до другої світової війни s. 15–24; Jarnecki Michał: Stanisławska Itaka Agatona Gillera [1831–1887] i final drogi wygnańca s. 25–34; Paska Ganna: Gromads'ko-politična diál'nist' Leva Bačins'kogo [1873–1930] u kńci XIX- na počatku XX stolit' s. 35–48; Chojnacka Monika: Obraz Stanisławowa oraz działania niepodległościowe Polaków przed I wojną światową i w jej trakcie, na podstawie wybranych wspomnień i publikacji s. 49–57; Rataj Piotr: Burmistrz Ignacy Kamiński

[1819–1902] i ulica jego imienia w przedwojennym Stanisławowie. Współpr. Jerzy Hickiewicz s. 58–70; Franz Maciej: Stanisławów w oczach prasy poznańskiej w okresie dwudziestolecia międzywojennego. Cz. 1: (1919–1923) s. 71–83; Pirig Marianna: Ukraїns'kij ħvoradikal'nij ruh na Stanislavivšini u 1920-h rr. s. 84–96; Nadurak Nataliā: Ukraїns'kij nacionalističnij ruh u 20–30-h rokach XX st. na Stanislavivšini: istoriografijnij oglād s. 97–116; Dutkiewicz Gracjana: Samorząd terytorialny Stanisławowa i Ziemi Stanisławowskiej w II Rzeczpospolitej s. 117–125; Semków Piotr: Ruchy kadrowe centralnej administracji województwa stanisławowskiego w świetle wojewódzkiej prasy codziennej oraz urzędowej s. 126–141; Gogol Bogusław: „Kroczenie do szczęśliwego życia”. Propagandowy obraz aneksji Ziemi Stanisławowskiej i Małopolski Wschodniej przez ZSRR we wrześniu 1939 roku na łamach polskojęzycznej prasy sowieckiego okupanta s. 142–157; Olechowski Piotr: Narodziny radzieckiego miasta Stanisław(ow)a w 1944 roku s. 158–166; Sambors'kij Ėvgenij: Depolonizaciā Stanislav's'koï oblasti radāns'koū vladou v 1944–1946 rr. s. 167–174; Orzeł Leon: POW-iak Isaak Piotrowicz [1901?–1919] – Ormianin, bohater walk o polskość Stanisławowa w 1919 roku s. 177–183; Cornen'kij Roman: Sprawa zagibeli 7-mi Peovākviv zī Stanislavova pid čas Ukraїns'ko-pol's'koï vījni u travni 1919 roku s. 184–196; Rogulski Rafał: Warunki służby polskich wojsk etapowych na terenie Pokucia w latach 1919–1920 s. 197–207; Smoliński Aleksander: Prowienienca i tradycje formacji Wojska Polskiego garnizonu Stanisławów w latach 1921–1939 s. 208–254; Ostanek Adam A.: Jak świętować, to tylko za żołnierzami... Udział wojska w najważniejszych uroczystościach międzywojennego Stanisławowa (1919–1939) s. 255–284; Gavrilisn Petro: Vtrati M. Stanislava vnaslidok podij 1941–1944 rr. (za dokumentami „Stanislav's'koï komisii z rozsliduvannā zločiviv nimec'kih fašistiv ta ħh posibnikiv”) s. 285–295.

6444. PO STRONIE pamięci i dialogu... Stanisławów i ziemia stanisławowska w dobie przemian społecznych oraz narodowościowych XIX i pierwszej połowy XX wieku. T. 2: Gospodarka, kultura, religia. Red. nauk. Marian Kardas, Adam S. Ostanek, Piotr Semków. Warszawa–Stanisławów 2017 Adam S. Ostanek 8° ss. 306, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji, Iwano-Frankiws'k, 12–13 IX 2017 r.

Treść: Wstęp s. 7–9; Vstup s. 10–12; Tkačuk Ūrij: Vpliv promislivoï revolūcii rozvitok mist Galicini u drugij polovini XIX stolitā s. 15–23; Movna Marianna: Āremčec: peršij putivnik 1907 roku abo Pricinki do istoriï miscevoġo turističnogo ruhu s. 24–29; Adamovič Sergij: Social'no-ekonomične žittā Stanislavova v period Peršoï svitovoi vījni (1914–1918 rr) s. 30–43; Orlik Svītlana: Problemi formuvannā būdżetu міста Stanislavova periodu rosijs'koï okupačii v časi Peršoï svitovoi vījni (1914–1915 rr.) s. 44–59; Pulik Paweł: Gospodarka województwa stanisławowskiego w latach 1921–1939 (zarys problematyki) s. 60–75; Krasnodębski Jarosław: Elektrownia Miejska w Stanisławowie (1925–1930). Współpr. Jerzy Hickiewicz s. 76–86; Kardas Mariusz: Stanisławów i Ziemia Stanisławowska w świetle statystyki II Rzeczpospolitej s. 87–105; Malančuk-Ribak Oksana: Stanislaviv na mapi Ukraїnskogo žinočogo roku kńcā XIX – peršoï tretini XX st. s. 109–120; Kobuta Stepan: Ukraїns'ki advokati Stanislavova: profesijna i gromads'ko-kul'turna diāl'nist' (kńcec' XIX – počatok XX st.) s. 121–137; Rataj Piotr: Polskie Towarzystwo Politechniczne we Lwowie – Oddział w Stanisławowie 1897–1939 s. 138–157; Bilik Olena: Miststvosnazveč' z Prikrapattā Іvan Starčuk [1894–1950] – učen' velikogo pol'sk'kogo včenogo Edmunda Bulāndi [1882–1951] s. 158–169; Koval' Igor: Vklad pol's'kih učenih v arheologične vivčennā knāžogo Galicā ta ħh spivpracā z Ukraїns'kimi arheologami s. 170–179; Pristaj Galina: Oblasna Universal'na Naukova Biblioteka – centr akumuluvannā avtentičnih pam'atok regionu

s. 180–193; Romanuk Lesá: Muzično-teatral'ne žittá évrejs'koj gromadi Stanislavova peršoi tretini XX stolittá s. 194–202; Karas' Ganna: Horova kul'tura ukrainciv mista Stanislavova z kinca XIX st. do 1939 roku s. 203–225; Dzundza Roman: Postat' dirigenta Denisa Sičins'kogo [1865–1909] v kontekstí problem identičnosti s. 214–225; Čerepanin Miron: Stanislaviv – misto perših konceptiv Ukrain's'koj Respublikiv's'koj Kapeli s. 226–230; Sokil Ganna: Naukovij vnesok Ivana Vološins'kogo v ukrains'ku fol'kloristiku s. 231–241; Pelehata Olena: Reklama u kul'turnomu žitti meškanciv m. Stanislavova peršoi polovini XX st. s. 242–249; Kapušak Ároslav: Stanislavivs'ka ratuša: etapi istoričnogo rozvitku s. 250–265; Tymkiv Bohdan: The problem of protection of Stanislavov's architectural buildings of the late 19th – early 20th centuries s. 266–276; Budnyk Olena: Metropolita Andrzey Szepczycki o jednoci kultury, sztuki i nauki s. 277–286; Vinnik Nataliá: Stanislavs'ka (Ivano-Frankivs'ka) Éparhiá greko-katolic'koj cerkvi v sučasnij ukrains'kij istoriografii s. 289–297; Lúbčik Igor: Gromads'ko-kul'turna ta religijna skladova gromadi Láč'ke Šláhetes'ke na tli mižnacjonal'nih vzaémnin kraú naprikinci XIX – počatku XX st. s. 289–302.

Izabelin, wieś i region

6445. FIJAŁKOWSKI Stanisław: Izabelin i okolice. Historia i dziedzictwo. Stare Babice 2017 Omikron 8° ss. 276, il.

Od XIV w.

Jabłonka

6446. ZGAMA Barbara: Jabłonka na Orawie po jubileuszu 450-lecia lokacji wsi. *Almanach Nowotarski*. Nr 21: 2017 s. 163–172.

Jamy

6447. WOLSKI Kazimierz M.: Z tragicznej przeszłości Jam. Współpr. Maciej Sobieraj. Jamy–Lublin 2017 Fund. na Rzecz Spacyfikowanej przez Hitlerowców Wsi Jamy; System-Graf 8° ss. 288, il. + dysk optyczny (CD).

Lata 1548–1958.

Jarocin

6448. MATUSZEWSKI Kazimierz: Z przeszłości miasta Jarocina. Reprint. Jarocin 2017 Muzeum Region. 8° ss. IX, 54, il., mapy.

Wyd. oryg.: Poznań 1937.

Lata 1257–1925.

Kalety

6449. Z DZIEJÓW Jędryska. Red. wyd. Radosława Radziwończyk. Kalety 2017 Stow. Nasze Kalety 8° ss. 83, il., mapy.

Część Kalet od 1933 r.

Z treści: Radziwończyk Radosława: Jędrysek, moja dzielnica s. 5–7; Szczech Bernard: Jędrysek w świetle źródeł pisanych i drukowanych XVI–XIX wieku. [W aneksie dokumenty z l. 1783–1865] s. 11–35; Co było dalej? s. 39–40; Rozmowa z Grażyną Howaniec i Henrykiem Howaniec [ur. 1948] s. 41; Rozmowa z Anną Grund [ur. 1924] s. 43; Rozmowa z Janem Gabrysiem s. 45–53; Rozmowa z Mikołajem Mazur [ur. 1931] s. 55–56; Spotkanie z panem Grunt [ur. 1933] s. 59–60; Rozmowa z Elfydą Makles [ur. 1937] i Janem Makles [ur. 1937]

s. 65–67; Powojenne dzieje fabryki. Lata 1946–1949. Wycinki prasowe – Trybuna Robotnicza s. 73–77.

Kalwaria Zebrzydowska

6450. WYBRANE zagadnienia z dziejów Kalwarii Zebrzydowskiej. Na 500-lecie pierwszej lokacji Kalwarii Zebrzydowskiej (1617–2017). Praca zbiorowa. Pod red. nauk. Andrzeja Nowakowskiego. Kraków 2017 Wydaw. 3kolory 8° ss. 328, il., streszcz. ang.

Treść: Nowakowski Andrzej: Wstęp s. 11–13; Zaborniak Stanisław, Król Paweł, Pezdan-Słiz Iwona: Męka Pańska i misteria w Kalwarii Zebrzydowskiej (1602–1939) s. 15–27; Kachel Jacek: Kalwaria oczami Andrzeja Komoniewskiego s. 29–41; Czarny Wojciech, Podolski Adam, Zaborniak Stanisław: Przygotowania do koronacji i koronacja obrazu Matki Bożej Kalwaryjskiej w roku 1887 s. 43–53; Wołyniec Bartłomiej: Kościelne dzieje Kalwarii Zebrzydowskiej s. 55–81; Gługła Paweł: Uroczystości odpustowe w Kalwarii Zebrzydowskiej według relacji Służby Bezpieczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem roku 1960 s. 83–107; Nowakowski Andrzej: Rozwój układu komunikacyjnego na obszarze Kalwarii Zebrzydowskiej s. 109–135; Moskała Bogusława: Szkolnictwo elementarne w Kalwarii Zebrzydowskiej (XVIII w.–1939). Zarys dziejów s. 137–166; Foryś Krystyna: Zarys rozwoju czytelnictwa i bibliotekarstwa w Kalwarii Zebrzydowskiej (XIX–XXI w.) s. 167–178; Gługła Paweł: Kalwaria Zebrzydowska w „Kurjerze Lwowskim” przełomu XIX i XX wieku (1887–1913) s. 179–205; Wnętrzak Grzegorz: Życie polityczne w Kalwarii Zebrzydowskiej w okresie międzywojennym ze szczególnym uwzględnieniem wyborów do Sejmu i Senatu RP s. 207–237; Nowakowski Andrzej: Wrzesień 1939 r. w mieście i okolicy s. 239–262; Kulpiński Jacek: Szlaki turystyczne wokół Kalwarii Zebrzydowskiej s. 263–276; Aneks: Nowakowski Andrzej: Zasługi kalwarianie w historii miasta s. 277–292; Bibliografia s. 295–314.

Rec.: Pałosz Dorota, *Wadoviana*. Nr 20: 2017 s. 185–188.

Karpacz, miasto i dawna gmina Budziska

6451. BOBOWSKI Bogdan: Zarys dziejów osad górskich dawnej gminy Budziska (Gebirgsbauden) w Karkonoszach. Wrocław 2017 Polsko-Czeskie Tow. Nauk. 8° ss. 143, il., streszcz. niem.

Specjalna gmina górska utworzona w dobrach Schaffgotschów z siedzibą w Karpaczu.

Lata 1148–1945.

Katowice

6452. GIERLOTKA Stefan: Podlesie Śląskie. Monografia dziejów dzielnic Katowic – Podlesie, Zarzecze, Kostuchna. Katowice 2017 „Śląsk” Wydaw. Nauk.; Stow. Thesaurus Silesiae – Skarb Śląski 4° ss. 217, nlb. 2, il., mapy.

6453. KAŁUSKA Joanna, Węcki Mirosław: Koszutka – różne wizje nowoczesności. *Czasypismo*. 2017 nr 1 s. 117–127.

Obecnie dzielnica Katowic, XVII–XX w.

6454. ZAŁOŻYCIELE miasta oraz mecenas nauki, kultury i sztuki w dziejach Katowic. Pod

red. Antoniego Barciała. Katowice 2017 Muzeum Historii Katowic 8° ss. 343, il., streszcz. niem. (Katowice, Historia i Współczesność; t. 2(16)).

Materiały konferencji naukowej, Katowice, 7–8 IX 2016 r.
 Treść: Barciał Antoni: Wstęp s. 7; Chojecka Ewa: Tadeusz Dobrowski [1899–1984] widziany dzisiaj s. 9–16; Kałuska Joanna, Tofilka Joanna: Proces tworzenia się władz miejskich Katowic po nadaniu ordynacji miejskiej w 1865 roku. Pierwsza Rada Miasta i magistrat s. 19–32; Jedynek Zdzisław: Katowickie „prawem i lewem” – zmagania miejscowych osobistości w procesie kształtowania się administracji miejskiej w latach 1862–1872 s. 33–46; Czech Alojzy: Katowice siedzibą wielkich przedsiębiorstw górnośląskiego przemysłu (1841–1945) s. 47–60; Piwowarczyk Przemysław: Mecenat obywatelski w świetle in-skrypcji z katowickich kościołów s. 63–82; Drogoń Andrzej: Sejm Śląski w procesie tworzenia podstaw instytucji kultury i nauki w Katowicach oraz województwie śląskim s. 83–108; Heska-Kwaśniewicz Krystyna: Michał Grażyński [1890–1965] – mecenas śląskiego harcerstwa s. 109–120; Skrzypietz Aleksandra: Mecenat naukowy i kulturalny wojewody Michała Grażyńskiego s. 121–138; Kontny Irena: Mecenat artystyczny księdza Emila Szramka [bl., 1887–1942] s. 139–170; Węcki Mirosław: Losy górnośląskiego kompozytora Fritza Lubricha [1888–1971] podczas II wojny światowej s. 171–186; Woźniczka Zygmunt: Władze wojewódzkie PZPR w Katowicach mecenasem kultury s. 187–208; Steuer Antoni: Mecenat w kulturze fizycznej Katowic s. 209–218; Donocik Tadeusz: Współczesny mecenat kulturalny i naukowy przedsiębiorców, firm i koncertów s. 219–226; Makówka Leszek: Rola Muzeum Archidiecezjalnego w Katowicach w promowaniu kultury i sztuki s. 227–238; Lipińska-Sajdak Jadwiga: Mecenasi Muzeum Historii Katowic s. 239–248; Tatuć Katarzyna: Paweł Musioł [1905–1943] – mecenas młodych literatów s. 249–264; Sznajder Andrzej: Katowicka cenzura wobec nauki, kultury i sztuki s. 265–280; Lusek Joanna: Oskar Meister [1846–1907] – twórca Mistrzowskiego Towarzystwa Śpiewaczego w Katowicach s. 283–308; Krzeszowska Ewelina: Rola i znaczenie Wydawnictwa Artystyczno-Graficznego w Katowicach w rozwoju sztuki plakatu s. 309–320; Zapis panelu dyskusyjnego: Założyciele miasta oraz mecenasi nauki, kultury i sztuki w dziejach Katowic: Ewa Chojecka, Antoni Barciał, Tadeusz Donocik, Andrzej Drogoń, Tomasz Fałęcki, Mariusz Skiba, Jerzy Wyrozumski s. 321–343.

Kazanice

6455. KAZANICE. Historia, oświata, religia, tradycje. Praca zbiorowa. [Aut.] Dorota Zabłotna, Urszula Strychalska, Mariola Pułka, Alicja Jankowska, Halina Pokojka, Mirosława Ruczyńska-Sokołowska, Kamila Kądziela, Szczepan Modliborski; przedm. Andrzej Chołaszczyński. Siemianowice Śląskie 2017 Kolumb 8° ss. 189, il.

Treść: Wstęp s. 7–9; Toż w jęz. niem. s. 11–13; Toż w jęz. ang. s. 15–17; I. Historia: Położenie geograficzne s. 21–23; Kazanice – od zarania do współczesności s. 25–32; Kazanice – współcześnie s. 33–41; II. Oświata: Do lat 70-tych minionego stulecia s. 45–52; Lata 1973–2016 s. 53–168; III. Religia i tradycja: Religia s. 171–174; Tradycja s. 175–188; Zakończenie s. 189. Lata 1214–2016.

Kielce

6456. Z DZIEJÓW Białogonu. Red. Jan Główka, Marek Maciągowski. Kielce 2017 Muzeum Historii Kielc 8° ss. 150, il.

Obecnie część Kielc.

Treść: Borowiec Witold: Białogońskie jubileusze s. 7–8; Rutkowska Wiesława: Źródła do dziejów Białogonu w zasobie Archiwum Państwowego w Kielcach s. 9–30; Szczepański Jerzy: Fabryka fabryk. Zakłady Białogońskie w I połowie XIX wieku s. 31–42; Główka Jan: Białogon–Kielce. Przemysłowe tradycje s. 43–64; Jasiński Jan: Kielecka Fabryka Pomp. 200 lat historii s. 65–74; Tkaczyk Paweł: Drewniany kościół Przemienienia Pańskiego w Kielcach-Białogonie s. 75–80; Dzikowski Marcin: Z dziejów szkolnictwa białogońskiego [od 1821 r.] s. 81–94; Rembalski Andrzej: Tradycje staszcowskie w działalności wychowawczej środowiska harcerskiego w Białogonie s. 95–112; Maciągowski Maciej: Żydowska społeczność Białogonu s. 113–120; Myśliński Krzysztof: Białogon. Osada przemysłowa – przemiany tożsamości (XVI–XXI w.) s. 121–130; Tambor Bartłomiej: Materiały do dziejów Białogonu w zbiorach Muzeum Historii Kielc s. 131–144; Aneks [Uchwała gromady wsi Białogon z 25 X 1921 r.] s. 145–150.

6457. ŻAK Stanisław: Karczówka w literaturze, wspomnieniach, pracach naukowych, publicystyce. Pod red. nauk. Jerzego Michty. Kielce 2017 Muzeum Historii Kielc 8° ss. 310, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.

Dzielnica Kielc.

Kisielin, Ukraina

6458. DĘBSKI Włodzimierz Sławosz: Było sobie miasteczko. Opowieść wołyńska. Wyd. 2. Lublin 2011 Polihymnia 8° ss. 554, il.

Toż. Wyd. 3. Lublin 2017 ss. 558, il.
 Wyd. 1. 2006.

Kłobuck, miasto i region

6459. ZARYS dziejów Kłobucka, Parafii św. Marcina i okolic. Przygot. zespół Andrzej Brzózka, Andrzej Sękiewicz, Andrzej Wójcicki; red. i korekta Wiesław Korpeta i Andrzej Sękiewicz. Kamyk–Kłobuck 2017 Druk Allegro; na zlec. Parafii św. Marcina 8° ss. 640, il.

Treść: Korpeta Wiesław, Sękiewicz Andrzej: Wstęp s. 5–9; Depo Wacław: Przedmowa s. 11–13; Brzózka Andrzej: Od czasów najdawniejszych do 1918 r. s. 17–52; Wójcicki Andrzej: Okres I wojny światowej s. 53–69; Wójcicki Andrzej: Lata międzywojenne 1918–1939 s. 70–92; Brzózka Andrzej: 1 września 1939 r. na ziemi kłobuckiej s. 93–108; Brzózka Andrzej, Wójcicki Andrzej: Okupacja hitlerowska s. 109–130; Brzózka Andrzej: Zbrodnia katyńska i jej ofiary s. 131–142; Wójcicki Andrzej: Kłobuck w drugiej połowie XX wieku s. 143–149; Wójcicki Andrzej: Reaktywowanie kłobuckiego samorządu terytorialnego s. 150–154; Brzózka Andrzej: Parafia i kościół od początku do XVIII w. s. 157–169; Brzózka Andrzej: Parafia i kościół w XIX i XX w. s. 170–171; Wójcicki Andrzej: Kanonicy regulami laterańscy w Kłobucku s. 172–181; Sękiewicz Andrzej: VI Diecezjalny Kongres Eucharystyczny w Kłobucku [9–10 VI 1935 r.] s. 182–198; Wójcicki Andrzej: Zmiany terytorialne parafii s. 199–202; Wójcicki Andrzej: Parafia kłobucka w strukturach administracji kościelnej s. 203–209; Księża proboszczowie od początku do końca XVIII w. s. 210; Prepozyci i administratorzy klasztoru kłobuckiego s. 210–211; Wójcicki Andrzej, Poniński Antoni, Sękiewicz Andrzej: Księża proboszczowie w XIX w. i ich dokonania s. 212–217; Księża proboszczowie w XX w. i XXI w. i ich dokonania s. 218–247; Poniński Antoni: Księża wikariusze oraz księża związani z Kłobuckiem od I poł. XIX w. do 1925 r. s. 248–251; Księża wikariusze po 1925 r. do czasów obecnych s. 252–254; Księża i osoby konsekrowane pochodzące

z parafii s. 254; Księża wikariusze w czasie duszpasterzowania księdza proboszcza Wiesława Korpety s. 255–256; Księża emeryci w czasie duszpasterzowania księdza proboszcza Wiesława Korpety s. 257; Liturgiczna służba ołtarza – ministranci s. 258; Zakrywanie s. 258; Parafialna Rada Duszpasterska s. 259; Brzózka Andrzej: O Piotrze Włostowicu Duninie – fundatorze kłobuckiego kościoła s. 262–263; Św. Marcin Biskup – patron parafii. Ur. 316/317; zm. 397 s. 264–269; Wójcicki Andrzej: Kult świętego Marcina s. 269–272; Wójcicki Andrzej: Zabytki kościoła (wewnątrz) s. 273–314; Wójcicki Andrzej: Epitafia s. 315–329; Wójcicki Andrzej: Krypty s. 330–333; Wójcicki Andrzej: Zabytki kościoła (zewnątrz) s. 334–337; Wójcicki Andrzej, Brzózka Andrzej: Pożary naszej świątyni s. 338–339; Sękiewicz Andrzej, Korpeta Wiesław: Z historii najnowszej s. 339–341; Kościół z lotu ptaka s. 342–344; Wójcicki Andrzej, Brzózka Andrzej: Kłobuckie cmentarze s. 347–356; Cmentarz z lotu ptaka s. 357–360; Krupa Maria, Brzózka Andrzej: Kłobuckie kapliczki s. 363–371; Wójcicki Andrzej: Jan Długosz [1415–1480] i jego dzieło s. 375–410; Sękiewicz Andrzej: PSE „Wieniawa” s. 410–411; Matka Katarzyna z Kłobucka – Służebnica Boża [1551/1552–1619/1620] s. 413–416; Bęben Tadeusz: Książd Władysław Kotowski [1908–1975] s. 417–418; Ks. prof. dr hab. Stanisław Urbański [ur. 1947] – Twórca Polskiej Szkoły Duchowości s. 419–439; Sękiewicz Andrzej: Organizacje i grupy modlitewne s. 443–451; Wójcicki Andrzej: Cechy rzemieślnicze s. 452–461; Inne sztandary s. 461–464; Ochmański Franciszek: Chór parafialny s. 465–473; Sękiewicz Magdalena, Sękiewicz Andrzej: Schola parafialna s. 473–477; Sękiewicz Magdalena, Sękiewicz Andrzej: Orkiestra parafialna s. 478–479; Wójcicki Andrzej, Brzózka Andrzej: Ochotnicza straż pożarna w Kłobucku s. 481–490; Ochmański Franciszek: Stowarzyszenie górników oraz dzieje kopalnictwa rud żelaza w okręgu kłobuckim s. 491–496; Wójcicki Andrzej: Organizacje kombatanckie s. 497–500; Sobis Tadeusz jun., Brzózka Andrzej: Harcerstwo w Kłobucku w latach 1916–1950 s. 503–516; Brzózka Andrzej: Udział kłobuckich harcerzy w wojnach obronnych oraz w III powstaniu śląskim s. 517–524; Wójcicki Andrzej: Oświata w Kłobucku s. 529–539; Brzózka Andrzej: Początki służby zdrowia w Kłobucku s. 540–546; Aneks: Łatak Kazimierz: Katalog prepozytów klasztoru i parafii w Kłobucku w latach 1454–1810 s. 550–621.

Kłodzko, ziemia

6460. **HISTORYCZNE i współczesne problemy Ziemi Kłodzkiej. Studia i materiały.** [T.] I. Red. Ryszard Gładkiewicz, Ondřej Felcman. Wrocław [i in.] 2015 Drukarnia i Agencja Wydawnicza ARG s. 335, il., streszcz. ang. Stow. Gmin POL. Euroregionu Glacensis, Pol.-Czes. Tow. Nauk., Uniw. Wrocławski.

Trzęść: Gładkiewicz Ryszard, Felcman Ondřej: Wprowadzenie s. 9–10; Semotanová Eva: Ziemia Kłodzka. Region w społecznej świadomości historycznej s. 11–27; Musil František: Początki miasta Łądku i zamku Karpien. Przyczynek do rozwoju osadnictwa kolonizacyjnego w górnym biegu Białej Łądeckiej w rejonie Gór Złotych i Białskich s. 29–39; Dębicki Jacek: Wybrane zagadnienia nowożytnych dziejów Ziemi Kłodzkiej (1459–1742) s. 41–80; Latocha Agnieszka: Zmiany ludnościowo-osadnicze na Ziemi Kłodzkiej w ostatnich 150 latach. Problemy metodyczne s. 81–96; Gawrecki Dan: Polityczna orientacja obywatel Kładska podle výsledků voleb do německého parlamentu v letech 1848–1938 s. 97–110; Schürkes Helena: Bracia morawscy w hrabstwie kłodzkim. Wspólnota w Jugowie (1873–1945) i jej geneza s. 111–124; Małkiewicz Andrzej: Ruś Karpacka i Ziemia Kłodzka. Losy dwóch pogranicznych ziem Czechosłowacji w XX wieku s. 125–138; Szymczyk Maciej: Konflikt polsko-czechosłowacki o fabrykę papieru w Nowej Bystrzycy (1945–1948) s. 139–146; Fatyga Janina: Rolnictwo na Ziemi Kłodzkiej po

II wojnie światowej s. 147–174; Palys Piotr: Kwestia kościelna w polsko-czeskim sporze o Ziemię Kłodzką z lat 1945–1948 s. 175–182; Koźbial Krzysztof: Szkolnictwo dla mniejszości niemieckiej na Ziemi Kłodzkiej w latach 1950–1960 s. 183–204; Golak Julian: Polsko-Czeskie Dni Kultury Chrześcijańskiej jako przykład współpracy obywatelskiej (1990–2014) s. 205–212; Bieda Tadeusz: Wokół powiatu kłodzkiego 1992–2002. Spory o podział Ziemi Kłodzkiej na powiaty samorządowe s. 213–229; Jirásek Zdeněk: K pojetí Kładska po roce 1945 v českém prostředí s. 231–232; Miszewska Barbara, Miszewski Michał Lubiec: Rola miejsc sakralnych Ziemi Kłodzkiej w kształtowaniu się tożsamości regionalnej s. 233–256; Semotanová Eva: Wambierzyce na Ziemi Kłodzkiej. Osiem stuleci duchowego krajobrazu s. 257–280; Topp Izolda: Bystrzyca Kłodzka. Miasteczko na pograniczu wobec pytania o tożsamość regionalną s. 281–295; Koudelková Eva: Poznámky k typologii lidových vyprávění kładských Čechů se zřetělem k pověstem s. 297–318; Bogacz Teresa: Folklor Ziemi Kłodzkiej w kontekście potrzeb turystyki. Wybrane aspekty s. 319–326.

Rec.: Łagoda Krzysztof, Zesyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej. [Z.] 14: 2017 s. 203–208.

Kock

6461. **DZIEJE Kocka. Od czasów najdawniejszych do najnowszych.** Pod red. Dariusza Magiera. Kock 2017 Dom Kultury im. Księżnej Anny z Sapiehów Jabłonowskiej 8° ss. 491, il.

Publikacja z okazji 600-lecia lokacji miasta.

Trzęść: Futera Tomasz: Szanowni Państwo! s. 5–7; Magier Dariusz: Od Redaktora s. 9–14; Starnawska Maria: Dzieje Kocka w średniowieczu s. 15–46; Seroka Henryk: Pieczęć i herb miasta Kocka s. 47–59; Wereda Dorota: Dzieje Kocka w epoce nowożytnej s. 61–89; Rogalski Artur: Kock od końca I Rzeczypospolitej do powstania listopadowego (1795–1831) s. 91–112; Kowalik-Bylicka Joanna: Kock w latach 1831–1918 s. 113–164; Pazarowski Jacek: Kock w okresie międzywojennym (1918–1939) s. 165–226; Sitkiewicz Damian: Kock w czasie okupacji niemieckiej 1939–1944 s. 227–299; Pielacha Krystian: Kock i okolice w okresie powstania antykomunistycznego 1944–1947 s. 301–360; Magier Dariusz: Kock w latach stalinizmu (1948–1956) s. 361–385; Szumilo Mirosław: Kock w okresie PRL s. 387–419; Ślusarek Marcin: Kock na przełomie XX i XXI wieku s. 421–468; Bibliografia s. 469–491.

Kodrąb

6462. **[OLCZYK Arkadiusz]: Kodrąb – moja mała ojczyzna. Ocalić od zapomnienia. Częstochowa 2017 Częstochowski Wydaw. Archidiec. „Regina Poloniae” 4° ss. 157, nlb. 2, il.**

Lata 1401–2017.

Kołobrzeg

6463. **POLIFONIA pamięci. Między niemiecką przeszłością a polską tożsamością, Kołobrzeg 1945–2015. Studia i materiały.** Pod red. Radosława Ptaszyńskiego i Jakuba Suchego. Szczecin 2017 Wydaw. Nauk. Wyd. Humanist. US Minerwa 8° ss. 436, il.

Trzęść: Ptaszyński Radosław, Suchy Jakub: Wstęp s. 5–9; Golonka-Czajkowska Monika: Kołobrzesci palimpsest. Dekonstrukcje, rekonstrukcje i eksperymenty s. 11–34; Weber Pierre-Frédéric: Refleksje nad zbiorowym wymiarem emocjonalnym adaptacji powojennej na Ziemiach Zachodnich i Północnych

s. 35–51; Suchy Jakub: Uwagi na temat determinantów rozwoju i funkcji miasta Kołobrzeg w latach 1945–1989 s. 53–77; Ciechanowski Jakub: Broń pancerna w bitwie o Kołobrzeg w 1945 roku s. 79–85; Sadowski Sławomir: Kołobrzeski garnizon wojskowy po 1945 roku. Zarys organizacji s. 87–127; Bittner Karolina: Nietatwa wspólnota? Sentymentalizacja Festiwalu Piosenki Żołnierskiej w Kołobrzegu s. 129–145; Iwaszkiewicz Joanna Maria: Zniszczenie muzealnictwa kołobrzeskiego w 1945 roku i jego wpływ na kształtowanie powojennej tożsamości miasta s. 147–167; Radecki Dominik: Organizacja ucieczek za granicę środkami płynącymi z rejonu Kołobrzegu w latach 1945–1956 s. 169–181; Prusak Marcin: Obraz walk o Kołobrzeg w 1945 roku w audycjach Radia Koszalin w latach 1953–1989 s. 183–204; Gorący Jarosław: Działalność Ligi Kobiet w powojennym Kołobrzegu. Z dokumentów organizacji s. 205–223; Stępień Edward: Metody i środki zwalczania przeciwników władzy w Kołobrzegu w latach 80. XX wieku s. 225–255; Rzczechowska Daria: Prawne aspekty funkcjonowania administracji terenowej na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1990 na przykładzie miasta Kołobrzeg s. 257–266; Chrobak Piotr: Preferencje wyborcze mieszkańców Kołobrzegu w wyborach samorządowych w III Rzeczpospolitej na tle Pomorza Zachodniego s. 267–308; Dziemba Robert: Media w Kołobrzegu na przestrzeni wieków – od druku do Internetu s. 309–333; Prokopowicz Kamil: Sytuacja kołobrzeskiego Kościoła rzymskokatolickiego w latach 1945–1956 s. 335–363; Kowalska Kamila: Historia Kołobrzegu zilustrowana na pocztówkach i fotografiach. Wizerunek Jerzego Patana nakreślony przez współpracowników i przyjaciół s. 365–381; Pawlak Wojciech: Historia kołobrzeskiego liceum s. 383–399; Bibliografia s. 401–428.

Kosakowo, region

6464. MISZEWSKI Zygmunt: Zarys dziejów ziemi kosakowskiej. Cz. 2: Od wybuchu wojny po rok 1972. Mosty–Kosakowo 2017 Urząd Gm. 8° ss. 440, il.

Cz. 1. 2014.

Koszalin

6465. URBANOWICZ Krzysztof: Koszalin. Historie mało znane. Wyd. 2, poszerz. Koszalin 2017 Polska Press 8° ss. nlb. 2, 382, il.

Lata 1765–1985.

Wyd. 1. Koszalin–Warszawa 2016.

Kościan

6466. RATAJEWSKA Barbara, Prałat Emilian, Urbaniak Miron: Materiały archiwalne do dziejów Kościana. Leszno 2016.

Rec.: Janeczek Michał, *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 268–270.

Koźuchów

6467. FÖRSTER Gottfried: Analecta Freystadiensia czyli Kronika Koźuchowa. Oprac. Adam Górski, Wojciech Krawczuk. Kraków–Koźuchów 2016 Eternum 8° ss. 298.

Współwyd.: Analecta Freystadiensia oder Freystädtische Chronica.

Lata 1122–1740.

Wyd. oryg.: 1751.

Rec.: Karczewska Joanna, *Studia Zachodnie*. [T.] 19: 2017 s. 261–265.

Kraków

6468. HAPANOWICZ Piotr: Szcicownik krakowski. Ludzie, wydarzenia, zabytki. Kraków 2016 Tow. Pro Museo 8° ss. 336, nlb. 3, il.

Toż. Cz. 2 pt.: Szcicownik krakowski i niekrakowski. Kraków 2017 ss. 330, nlb. 4, il.

6469. KRAKÓW – metropolia. T. 2: Dylematy rozwoju. Pod red. Jacka Purchli. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 243, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Purchla Jacek: Dzielnicowe dylematy Krakowa 1791–1991 s. 7–32; Broński Krzysztof: Rozwój sektora usług finansowych w Krakowie w drugiej połowie XIX wieku (zarys problematyki) s. 33–68; Laskowski Andrzej: „Bez wahania przy Krakowie”. Zakrzówek – X dzielnica Wielkiego Krakowa s. 69–108; Wiśniewski Michał: Rozwój architektury Krakowa w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX wieku a metropolitalne funkcje miasta s. 109–156; Murzyn-Kupisz Monika: Znaczenie historycznej dzielnicy Kazimierz jako kwartału kultury w obrębie Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego s. 157–209; Hołuj Dominika: Budżet obywatelski jako barometr oczekiwań mieszkańców względem przekształceń przestrzeni publicznych Krakowa s. 211–235.

T. 1. 2016.

6470. KROWODRZA. Przestrzeń i tożsamość. Konferencja naukowa, 9 czerwca 2017. Red. Dorota Strojnowska. Kraków 2017 Muzeum Hist. M. Krakowa 8° ss. 178, il. Muzeum Hist. M. Krakowa.

Dzielnica Krakowa.

Treść: Niezabitowski Michał: Wstęp s. 7; Wierzbicki Zygmunt, Łukasik Przemysław: Na krowoderskim szlaku historii lokalnej s. 9–11; Wyźga Mateusz: Z przeszłości Krowodrzy s. 13–25; Fitta-Spelina Agnieszka, Dendura Bartosz, Derlatka Adam, Kapołka Maciej, Waryś Ewa: Rezydencja królewska w Łobzowie – rekonstrukcja renesansowego pałacu s. 27–38; Lulewicz Dominik: Od Kolei Krakowsko-Górnośląskiej do Kolei Małopolskich. Drogi żelazne w historyczno-kulturowym pejzażu Krowodrzy od XIX do XXI wieku s. 39–50; Niechaj Małgorzata: Ogrodnictwo w Krowodrzy s. 51–68; Kawalla-Lulewicz Iwona: Nabiał prosto z Krowodrzy. Działalność Małopolskiego Związku Mleczarskiego w latach 1909–1939 s. 69–82; Oleszkiewicz Małgorzata: Krowoderskie początki szpokarstwa krakowskiego w świetle zbiorów Muzeum Etnograficznego im. Seweryna Udzieli w Krakowie s. 83–94; Pięciak Krzysztof: 20. Pułk Piechoty Ziemi Krakowskiej w latach 1918–1939 – zarys historii s. 95–114; Bembenek Mariusz: Ślady wojny – schrony przeciwbombowe i inne pozostałości czasu okupacji w Dzielnicy V Krowodrzy s. 115–132; Stachów Tomasz: Ulica Pomorska jako miejsce pamięci i rozmów o historii s. 133–140; Król Lucyna, Skrejko Magdalena: Muzeum Historii Fotografii im. Walerego Rzewuskiego w Krakowie w środowisku lokalnym i przestrzeni miejskiej Krowodrzy s. 141–150; Mańczyk Łukasz: Krowoderskie narracje s. 151–178.

6471. LASKOWSKI Andrzej: Podkrakowska wieś Zakrzówek. *Rocznik Krakowski*. T. 83: 2017 s. 109–133, streszcz. ang.

Włączona do Krakowa w 1909 r.

XV–XX w.

6472. MIASTO pod kopcem Kraka. Pod red. nauk. Elżbiety Firlat. Kraków 2016 Muzeum Hist. M. Krakowa 4° ss. 327, il., mapy.

Publikacja towarzysząca otwarciu stałej wystawy w Muzeum Podgórze – oddziale Muzeum Hist. M. Krakowa.

Treść: Majchrowski Jacek: Wstęp s. 7; Niezabitowski Michał: Przedmowa s. 9–11; Firlat Elżbieta: „Miało pod kopcem Kraka”. Słowo o wystawie s. 13–102; Gawęł Robert: Podgórze znaki szczególne s. 103–132; Beiersdorf Zbigniew: Dziedzictwo krajobrazu kulturowego Podgórze s. 133–180; Gawęł Robert: Pod św. Benedyktem – zarys dziejów s. 181–198; Opaliński Piotr: Austriackie fortyfikacje Podgórze w latach 1790–1859 s. 199–244; Lulewicz Dominik: Podgórskie drogi żelazne oraz przeprawy wiślane dawniej i dziś s. 245–294; Salwiński Jacek: Współczesne Podgórze – w 25-lecie odnowionego samorządu (1990–2015) s. 295–316; Wybrana bibliografia s. 317–327.

6473. PURCHLA Jacek: Cracovie dans l'Europe du Centre. 2. édition actualisée et complétée. Cracovie 2017 International Cultural Centre 4° ss. 227, nlb. 1, il.

Wyd. 1. pt.: Cracovie au couer de l'Europe. Cracovie 2001.

Krępsko

6474. KAZANIECKI Józef: Historia Krępska (1747–2016). Goleniów 2017 Gm. Goleniów 8° ss. 499, il. (Biblioteka Wiedzy o Goleniowie).

Kropiwnica

6475. SKUTNIK Tadeusz: Kropiwnica. Wieś gminy Mońki. Białystok–Mońki 2017 Drukarnia Cyfrowa druk–24h.com.pl; Moniecki Ośr. Kultury 8° ss. 100, il., mapy.

Lata 1510–2017.

Krotoszyn, miasto i region

6476. KROTOSZYN i okolice. Opracowania i materiały źródłowe. T. 9. Praca zbior. pod red. Józefa Zdunka. [Wrocław]–Krotoszyn 2013 Wydaw. „Biologica Silesiae”; dla Tow. Miłośn. i Badaczy Ziemi Krotoszyńskiej 8° ss. 273, il. Tow. Miłośn. i Badaczy Ziemi Krotoszyńskiej.

Treść: Zdunek Józef: Przedmowa s. 9–10; Mikołajczyk Urszula: Dramat krotoszyńskich rodzin ewakuowanych pociągiem. Wrzesień 1939 – wspomnienia s. 11–76; Świdzki Zenon, Rodak Piotr: Obóz dla polskich dzieci w Kobylinie 1941–1943 s. 77–84; Cichy Łukasz: Bitwa pod Baskowem [24–27 I 1945] s. 85–88; Nawrocki Edmund: Uciski poddanych domeny rozdrażewskiej przez dzierzawców w XVIII i XIX wieku s. 89–94; Gluchowski Tomasz: Organy – instrument królewski w krotoszyńskich kościołach s. 95–144; Kroczyński Hieronim: Mundur żołnierza Armii Wielkopolskiej 1919 r. z ostrowskiego okręgu wojskowego s. 145–156; Grzywaczewski Jan: Obóz Zjednoczenia Narodowego w powiecie krotoszyńskim 1937–1939; Świdzki Zenon: Amatorskie przedstawienia teatralne w Kobylinie s. 167–170; Gierszewicz Stanisław: Dawne nazwy lasów i pól w Sulmierzycach s. 171–182; Śnieciński Grzegorz T.: Działalność Towarzystwa Miłośników i Badaczy Ziemi Krotoszyńskiej w latach 2009–2013 s. 183–209; Cichy Łukasz: Rodzina pułkownika Jana Budziszewskiego (1786–1854) – uzupełnienie biografii s. 211–213; Piszczek Alojzy: Franciszek Chelkowski – patriota,

działacz polityczny i społeczny (1839–1893) s. 214–218; Marzyński Mariusz: Książd profesor Onufry Jaworski (1855–1916) s. 219–223; Świdzki Zenon: Książd Antoni Stanisław Kinowski (1847–1923) – syn ziemi kobylińskiej s. 224–229; Retig Andrzej: Wojciech Kozal (1881–1920) s. 230–233; Gierszewicz Stanisław: Leon Piątek (1912–1978) s. 234–239; M[oraczewski] J[ędrzej]: Wyimki z podróży malowniczej po Wielkiej-Polsce. Krotoszyn. Kobylin. „Przyjaciel Ludu”, Rok 4, Tom II, nr 43, Leszno, dnia 28 kwietnia 1838. [Krotoszyn]; (ciąg dalszy) nr 44, Leszno, dnia 5 maja 1838, [Kobylin]. Oprac. Seweryn Grobelny s. 241–247; Dziennik Urzędowy Królewskiej Regencji w Poznaniu na rok 1842. Oprac. Józef Zdunek, s. 248–256; Protokół zebrania pracowników firmy Tartak Państwowy i Obróbka Drewna w Krotoszynie [3 X 1945 r.], Oprac. Grzegorz T. Śnieciński s. 257–260; „Akacje” – Konspiracyjny Biuletyn Kompanii Rycerskiej Armii Krajowej [od 21 V 1945 r.], Oprac. Izabela Śniecińska s. 261–270; Sprawozdanie z działalności krotoszyńskiego Hufca Harcerzy [24 III 1949 r.], Oprac. Izabela Śniecińska s. 271–273.

T. 1. 2005.

6477. KROTOSZYN i okolice. Opracowania i materiały źródłowe. T. 10. Praca zbior. pod red. Józefa Zdunka. [Wrocław]–Krotoszyn 2014 Wydaw. „Biologica Silesiae”; dla Tow. Miłośn. i Badaczy Ziemi Krotoszyńskiej 8° ss. 340, il. Tow. Miłośn. i Badaczy Ziemi Krotoszyńskiej.

Treść: Zdunek Józef: Przedmowa s. 9–10; Zdunek Józef: 10 tomów „Krotoszyn i okolice” z lat 2005–2014 s. 11–22; Urbaniak Jan: 15-lecie powiatu krotoszyńskiego (1998–2013) s. 23–54; Sokołowska Anna: Cmentarzysko kurhanowe w Smoszewie (obiekt badań archeologicznych i elementy turystyki regionalnej) s. 55–76; Ziobrowski Julian: Pałac Galeckich w Krotoszynie s. 77–116; Nawrocki Edmund: Folwark w Rozdrażewie w XVII i XVIII wieku s. 157–166; Kępa Jacek: Kronika szkoły niemieckiej w Jasnym Polu z lat 1874–1928 s. 167–188; Paprocki Sylwester: Epizody chwalebne powstania Wielkopolskiego 1918–1919 s. 189–197; Rodak Piotr: Małe Seminarium Zakonu oo. Franciszkanów (Collegium Seraphicum) w Kobylinie w latach 1931–1939 s. 199–204; Dwornikowski Waclaw: Orpieszewskie burki ofiarą „piątej kolumny” s. 205–212; Gierszewicz Stanisław: Życie codzienne w czasie wojny w Sulmierzycach w latach 1939–1945 s. 213–246; Nawrocki Edmund: Usunięcie pomnika Powstańców Wielkopolskich w Rozdrażewie [wiosną 1940 r.] s. 247–250; Blandzi Andrzej, Blandzi Witold: KKS [Krotoszyński Klub Sportowy] Astra ma 85 lat s. 251–276; Rudnicki Daniel B.: Jan Biedowicz (1890–1961) – artysta, plastyk, pedagog s. 277–279; Marzyński Mariusz: Książd prebendarz Paweł Kunze (1876–1937) s. 284–299; Zdunek Józef: Antoni Olejnik (1887–1939) – powstaniec wielkopolski, nauczyciel, artysta plastyk s. 284–299; Sprawozdania sytuacyjne starosty krotoszyńskiego za czerwiec, lipiec, sierpień i wrzesień 1932 roku. Przekazał do dr. i słowem wstępem opatrzył Jan Grzywaczewski s. 301–324; Golik Mariusz: Przed zamkniętym semaforem, Wydawnictwo MON 1983 (przedruk fragmentów książki). Przekazał do dr. i słowem wstępu opatrzył Zenon Świdzki s. 325–332; Czarniecki Władysław: Zabudowa i wygląd miasta (rękopis), Muzeum Regionalne im. Hieronima Ławniczaka w Krotoszynie,teczka sygn. 402. Przekazał do dr. i słowem wstępu opatrzył Grzegorz T. Śnieciński s. 333–337.

T. 1. 2005.

6478. KROTOSZYN i okolice. Opracowania i materiały źródłowe. T. 11. Praca zbior. pod red. Józefa Zdunka. [Wrocław]–Krotoszyn 2015 Wydaw. „Biologica Silesiae”; dla Tow. Miłośn.

i Badaczy Ziemi Krotoszyńskiej 8° ss. 259, il. Tow. Miłośn. i Badaczy Ziemi Krotoszyńskiej.

Tręś: Zdunek Józef: Przedmowa s. 9–10; Mikołajczyk Piotr: Wierzbęta z Krotoszyńska h. Łódzia (zmarł ok. 1423) – rycerz, założyciel miasta, dziedzic Krotoszyńska s. 11–18; Janicki Tadeusz: Budżet Krotoszyńska w okresie międzywojennym s. 19–47; Rączkowiak Kacper: Wręczenie chorągwi 56. Pułkowi Piechoty Wielkopolskiej dnia 22 września 1929 r. (Przyczynek do dziejów 56. Pułku Piechoty Wielkopolskiej) s. 49–72; Grzywaczewski Jan: Komisarjat Straży Granicznej Krotoszyńska 1928–1939 s. 73–95; Kasperska Helena: Burmistrzowie, przewodniczący Prezydium Miejskiej Rady Narodowej, naczelnicy Krotoszyńska (lista niepełna) s. 97–123; Kroczyński Hieronim: Zabytkowy cmentarz w Sulmierzycach s. 123–138; Nawrocki Edmund: Drzwi z XVI wieku w kościele w Rozdrażewie s. 139–142; Gierszewicz Stanisław: Zwyczaje i obrzędy wielkanocne w Sulmierzycach dawniej i dziś s. 143–145; Zdunek Józef: Rys historyczny Szkoły Podstawowej w Orpiszewie (referat wygłoszony na Zjeździe Absolwentów w dniu 27 czerwca 2015 r. z okazji jubileuszu 140-lecia szkoły s. 147–164; Kępa Jacek: Sprostowanie [do art. z t. 10] s. 165; Grzywaczewski Jan: Julian Kapuściński (1895–1972) – losy wojenne, praca i działalność społeczna s. 167–171; Gierszewicz Stanisław: Adam Łata (1912–2000) – edukacja i praca s. 172–175; Kaźmierczak Robert: Wojciech Wachowiak (1913–2001) – żołnierz wojny obronnej w 1939, jeńiec sowieckiego i niemieckiego obozu, robotnik przymusowy s. 176–191; Grobelny Seweryn M.: Marian Gabriel Grobelny (1907–1944) – nauczyciel, żołnierz kampanii wrześniowej, podporucznik Armii Krajowej ps. „Macher” s. 192–206; Szesnastowieczne przywileje dotyczące szpitala w Rozdrażewie. Przywilej Stanisława Rozdrażewskiego z 1543 r. Przywilej Jana Rozdrażewskiego z 1596 r. Przywilej Jana Rozdrażewskiego z 1599 r. Przekazał do dr. i słowem wstępnym opatrzył Edmund Nawrocki s. 207–210; Sprawozdanie sytuacyjne starosty krotoszyńskiego za październik, listopad, grudzień 1932. Przekazał do dr. i słowem wstępnym opatrzył Jan Grzywaczewski s. 211–238; Wspomnienia lek. med. Wacława Torza z okresu nauki w Kolegium Serafińskim w Kobylinie (ur. w 1921 w Czeluścinie a następnie mieszkał w Warszawie). Przekazał do dr. Piotr Rodak s. 239–245; Wspomnienie Zdzisława Matyli z okresu nauki w Kolegium Serafińskim w Kobylinie (Zdzisław Matyla, ur. 5.03.1933 r. od 1946 r. mieszkał w Człuchowie). Przekazał do dr. Piotr Rodak s. 245–251; Potyczka wojsk radzieckich z wojskami niemieckimi w czasie II wojny światowej w Smolicach w dniu 26 stycznia 1945 r. (relacja naocznego świadka Zefiryna Szymanowskiego spisane przez Zenona Świderskiego). Przekazał do dr. i słowem wstępnym opatrzył Zenon Świderski s. 252–255.

T. 1. 2005.

6479. KROTOSZYŃ I OKOLICE. Opracowania i materiały źródłowe. T. 12. Praca zbior. pod red. Józefa Zdunka. [Wrocław]–Krotoszyńska 2016. Wydaw. „Biologica Silesiae”; dla Tow. Miłośn. i Badaczy Ziemi Krotoszyńskiej 8° ss. 295, il. Tow. Miłośn. i Badaczy Ziemi Krotoszyńskiej.

Tręś: Zdunek Józef: Przedmowa s. 9–10; Rączkowiak Kacper: Krotoszyńska i jego dziedzice w dobie najazdów szwedzkich w XVII i XVIII w. s. 11–32; Grzywaczewski Jan: Szkoły powszechnie w Krotoszyńsku i w powiecie krotoszyńskim 1919–1939 s. 33–80; Szlachetka Maria Jolanta: Szkoła Podstawowa w Jasnym Polu w latach 1933–1973 s. 81–96; Krajewska Dorota: Smolice i ich właściciele. Hrabina [Helena] von Zieten (1869–1949) – ostatnia właścicielka Smolice s. 97–116; Gierszewicz Stanisław: Z kart historii Bractwa Kurkowego w Sulmierzycach 1758–1939 s. 117–124; Gierszewicz Stanisław: Prace wykonywane dawniej przez człowieka, a obecnie zastąpione pracą kombajnu zbożowego s. 125–129; Kaźmierczak Robert: Batalion nadwyżek 56. Pułku Piechoty – skierowany do Ośrodka Zapasowego 25. Dywizji

Piechoty s. 131–164; Śnieciński Grzegorz T.: Założenia planu ogólnego zabudowy Krotoszyńska z 1934 r. s. 165–174; Rogowicz Klaudia: Kościół św. Izydora w Biadkach [z l. 1973–1977]. Współczesny styl zakopiański w Wielkopolsce? s. 175–178; Szubert Rafał: 70 lat Ludowych Zespołów Sportowych w powiecie krotoszyńskim (1946–2016) s. 179–196; Mikołajczyk Piotr: Dzieje lat działalności Poczty Wierzbęta z Krotoszyńska s. 197–223; Mikołajczyk Piotr: Kalendarium krotoszyńskie roku 2015 s. 225–258; Zdunek Józef: Bożena Barbara Kalinowska (1923–2015) – przeżycia okupacyjne, nauka i praca, działalność społeczna s. 259–264; Kosiarski Stanisław: Kazimierz Kosiarski (1916–1994) s. 265–278; Śniecińska Izabela, Śnieciński Grzegorz [T.]: Lech Podciechowski [1950–2015] s. 279–282; Lepecki Mieczysław [Bohdan]: „Pan Jakobus Sobieski” „Czytelnik” Warszawa 1970, wyd. I, fragment rozdziału „W Polsce cichusieńko”. Przekazał do dr. i słowem wstępnym opatrzył Józef Zdunek s. 319–321; Wspomnienia Antoniego Durzewskiego (1896–1986) [z l. 1913–1942]. Przekazał do dr. i słowem wstępnym opatrzył Grzegorz T. Śnieciński s. 286–288; Pierwsze wysiedlenie Polaków z Krotoszyńska w okresie okupacji. Napisał i do dr. przekazał Edmund Nawrocki s. 289–290; Biewiak Ruch [właśc. Wiatrak Bolesław]: Wskrzecieli Polki (Roman Dmowski), w: Drogowskaz nr 1/1940, Wydawca „Rząd Mariański”, Krotoszyńska 1940 (przedruk). Przekazał i do dr. i słowem wstępnym opatrzył Adam Zdunek s. 291–295.

T. 1. 2005.

6480. KROTOSZYŃ I OKOLICE. Opracowania i materiały źródłowe. T. 13. Praca zbior. pod red. Józefa Zdunka. Krotoszyńska 2017. TMiBZK 8° ss. 312, il., mapy. Tow. Miłośn. i Badaczy Ziemi Krotoszyńskiej.

Tręś: Zdunek Józef: Przedmowa s. 9–10; Mikołajczyk Piotr: Zabytki sfragistyczne w zbiorach Muzeum Regionalnego im. Hieronima Ławniczaka w Krotoszyńsku s. 11–49; Nawrocki Edmund: Mieszkańcy Rozdrażewy w XVII wieku s. 51–53; Kobusiński Kazimierz: Kolo Śpiewacze „Cecylia” w Sulmierzycach 1892–2016 s. 55–80; Świdorski Zenon: O działalności Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Kobylinie w latach 1920–1939 s. 81–85; Rączkowiak Kacper: Dzieje pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego w Krotoszyńsku (późniejszego pomnika żołnierzy 56. Pułku Piechoty Wielkopolskiej) s. 87–101; Nawrocki Edmund: Urodzona w Krotoszyńsku niemiecka lotniczka pochodzenia żydowskiego [Melitta von Stauffenberg z Schillerrów, 1903–1945] s. 103–104; Śnieciński Grzegorz T.: Niemieckie plany przebudowy Krotoszyńska z 1941 r. s. 105–123; Szpopier Stanisław: Krzyż na Parcelkach s. 125–128; Blandzi Andrzej: Przyjaźń i współpraca miast Krotoszyńska – Mejszagola na tle dziejów Polski i Litwy s. 129–163; Zdunek Józef: Działalność Koła PTTK Pracowników Oświaty i Wychowania w Krotoszyńsku w latach 1984–2016 s. 165–209; Mikołajczyk Piotr: Kalendarium krotoszyńskie roku 2016 s. 211–218; Kaźmierczak Robert: Ignacy Kaźmierczak z Orpiszewa (1900–1981) – powstaniec wielkopolski, ułan poznański podczas wojny polsko-bolszewickiej s. 219–249; Kosiarski Stanisław: Ireneusz Herdach (1914–1996) s. 250–253; Rodak Piotr: Zenon Świdorski (1922–2017) s. 254–259; Listy Józefy Mellin do księcia [Zdzisława Aleksandra] Czartoryskiego. Przekazał do dr. i słowem wstępnym opatrzył Sławomir Pałasz s. 260–261; Mierniczek Franciszek: Ziemia krotoszyńska za czasów dawnej Rzeczypospolitej, Krotoszyńska 1928, fragmenty. Przekazał do dr. i słowem wstępnym opatrzył Adam Zdunek s. 262–266; Opinie rządowe o działaczach sanacyjnych z terenu powiatu krotoszyńskiego – Archiwum Państwowe w Poznaniu, zespół Urzędu Wojewódzkiego Poznańskiego, sygn. 202 i 203. Przekazał do dr. i słowem wstępnym opatrzył Jan Grzywaczewski s. 267–273; Sprawozdanie sytuacyjne starosty krotoszyńskiego I–III 1933 roku. Przekazał do dr. i słowem wstępnym opatrzył Jan Grzywaczewski s. 274–309.

T. 1. 2005.

Kujawy; Pomorze

6481. **DZIEJE** regionu kujawsko-pomorskiego. Pod red. Andrzeja Radziwińskiego. Toruń 2017 Tow. Nauk. Organizacji i Kierownictwa „Dom Organizatora”; Woj. Kujawsko-Pomorskie 4° ss. 647, nlb. 1, il.

Z treści: Radziwiński Andrzej: Wprowadzenie s. 13–14; Radziwiński Andrzej: Introduction s. 15–16; Radziwiński Andrzej: Einleitung s. 17–18; Radziwiński Andrzej: Vvedenie s. 19–20; Chudziak Wojciech: Archeologia wczesnego średniowiecza s. 111–191; Biskup Radosław: Dzieje średniowieczne s. 192–233; Mikulski Krzysztof: Dzieje nowożytne s. 234–301; Zielińska Agnieszka: Dzieje XIX i początków XX w. s. 302–377; Klaczek Jarosław: Dzieje najnowsze 1918–2014 s. 378–451; Birecki Piotr: Dzieje sztuki s. 452–524; Rozyński Waldemar: Pobyt papieża oraz ślady pamięci o papieżu w granicach województwa kujawsko-pomorskiego s. 525–540; Rozyński Waldemar: Związek Prymasa Stefana Wyszyńskiego z obszarem województwa kujawsko-pomorskiego s. 541–553; Rozyński Waldemar: Szlak męczeństwa bł. ks. Jerzego Popiełuszki s. 554–563; Bibliografia s. 565–608.

Kurpie

6482. **KURPIOWSZCZYŻNA**. Kultura, historia, gospodarka. Wybrane zagadnienia. Pod red. Janusza Gołoty i Jana Mironczuka. Ostrołęka 2017 Ostrołęckie Tow. Nauk. im. Adama Chętnika 8° ss. 229.

Z treści: Borkowski Wojciech: Obszar Puszczy Kurpiowskiej w świetle źródeł archeologicznych s. 9–28; Dobroński Adam Czesław: Fenomen kurpiowski s. 29–38; Gadomski Henryk: Rzecz o pieśniach kurpiowskich s. 39–47; Hochleitner Janusz: Święci w kurpiowskiej kulturze ludowej s. 49–64; Niewiadomski Marek: Adam Chętnik i kwestia pogranicza kurpiowsko-mazurskiego s. 65–77; Pakja Stanisław: Kurpie były centrum świata dla Henryka Syski (1920–2000) s. 79–88; Fiegel Rafał: Cmentarze wojenne z 1915 roku na terenie dawnego powiatu ostrowskiego – miejsca pamięci i pamięć miejsc s. 89–100; Kijowski Jerzy: Ostrołęka na przestrzeni wieków. Wybrane zagadnienia s. 103–119; Grabowski Janusz: Janusz I Starszy [Wielki] Książę Wschodniego Mazowsza s. 121–132; Mironczuk Jan: Żydzi na obszarze Puszczy Kurpiowskiej s. 133–146; Kmoch Maria Weronika: Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży w parafii pw. św. Floriana w Jednorozcu w latach 1934–1939 na tle parafii kurpiowskich s. 147–160; Rakowski Witold: Zmiany w liczbie ludności Ostrołęki powodowane przyrostem naturalnym i migracjami s. 161–176; Budelewski Dariusz: Próby przezwyciężenia trudności gospodarczych w latach 1867–1939 s. 179–190; Łukaszewski Wojciech: Z dziejów ruchu spółdzielczego na Kurpiowszczyżnie w II Rzeczypospolitej s. 191–204; Gołota Janusz: Społeczne budownictwo szkolne na terenie województwa warszawskiego 1959–1972 (władza, społeczeństwo, prasa) s. 205–218.

Legnica

6483. **MAKUCH** Marcin: *Sekrety Legnicy*. Łódź 2015.

Rec.: Juniszewski Maciej, *Szkie Legnickie*. T. 37: 2016 s. 431–433.

Leśnica, region

6484. **OSIEM** wieków ziemi leśnickiej. Pod red. Alberta Lipnickiego. Wyd. 2 popr. i uzup. Wrocław 2017 Pol.-Czes. Tow. Nauk.; we

współpr. z Międzynar. Centrum Studiów Śląskich przy Konferencji Rektorów Uniw. Śląskich 8° ss. 496, tabl. 30, il. + 1 dysk optyczny (CD-ROM). Konferencja Rektorów Uniw. Śląskich. Międzynar. Centrum Studiów Śląskich.

Pokłosie cyklu spotkań pod nazwą „Historia Leśnicy” z l. 1997–2000.

Treść: Lipnicki Albert: Od redaktora s. 13–15; Lipnicki Albert: Vom Redakteur s. 16–18; Lipnicki Albert: From the editor s. 19–21; Horwat Jerzy: Lokacja Leśnicy i dalsze dzieje miasta do połowy XVI w. [W aneksie dokumenty z l. 1217 i 1386] s. 23–42; Sękowski Roman: Materiały do dziejów własności ziemskiej na Górnym Śląsku na przykładzie okolic Leśnicy s. 43–94; Kopic Jan: Między Reformacją a odnową Kościoła na Śląsku i w Leśnicy s. 95–104; Leśnica i jej okolice w zapisach opolskich i raciborskich ksiąg ziemskich [regesty dokumentów z l. 1386–1685]. [Wyd.] Jiří Stibor s. 105–173; Kaczorowski Włodzimierz: Jerzy Gorecki i jego fundacja w latach 1692–1906. Rzecz o lekarzu przybocznym Habsburgów i polskich Wazów. [W aneksie faksymile dokumentu z 1653 r.] s. 175–193; Z archiwum klasztoru oo. Franciszkanów na Górze Świętej Anny. [Dokumenty z l. 1655–1740]. Oprac. Krystian Pieczka s. 195–215; Rostropowicz Joanna: Leśnica, jej okolice i mieszkańcy w XVIII-wiecznym protokolarzu parafialnym. [W aneksie źródło] s. 217–251; Jonca Karol: Emigracja z ziemi leśnickiej do Stanów Zjednoczonych w połowie XIX wieku s. 253–276; Smółka Leonard: Dokumentacja Edmunda Bojanowskiego dotycząca Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP na Górnym Śląsku (1865–1868). [W aneksie listy] s. 277–339; Ruszczewski Jacek: Leśnica 1945–1949. Niepewność i oczekiwanie s. 341–379; Ruszczewski Jacek: Propaganda i rzeczywistość lat 50. i 60. XX wieku w Leśnicy i jej okolicach s. 381–398; Lipnicki Albert: Władze terenowe w Leśnicy. Od Polski Ludowej do Trzeciej Rzeczypospolitej s. 399–403; Woronczak Jerzy: Żydzi w Leśnicy. [W aneksie: Epitafia żydowskiego cmentarza w Leśnicy] s. 405–436; Kneip Heinz: „Przypisani ziemi...” Reinhold Olesch [1910–1990] i Hans Lipinsky-Gottersdorf [1920–1991] – kronikarze pogranicza spod Góry Chelmskiej s. 437–458; Chrzanowski Tadeusz: Zabytki wokół Góry Świętej Anny s. 459–470; Choroś Monika, Jarczak Łucja: Nazwy miejscowe wokół Góry Świętej Anny s. 471–489; Lipnicki Albert: Leśnica na planie miasta z 1811 roku s. 491–494.

Wyd. 1. 2002.

Leśnica Pienińska, Słowacja

6485. **TRAJDOS** Tadeusz M[ikołaj]: *Leśnica Pienińska. Z dziejów wsi, kościoła i parafii*. Nowy Targ–Łąpsze Niżne 2016.

Rec.: Adamczyk Jacek, *Rocznik Sądecki*. T. 45: 2017 s. 379–382.

Linowo

6486. **MIECZKOWSKI** Zbigniew: *Wczoraj Woltersdorf dzisiaj Linowo. Zarys dziejów wsi. Linowo–Nowogard 2012 Dom Judy 8° ss. 136, il.*

Toż. Wyd. 2 poszerz. z podtyt.: Przystanek na resztę życia. Zarys dziejów wsi. Piła–Linowo 2017 Przeds. Poligraficzno-Reklamowe Tongraf; na zlec. Zbigniew Mieczkowski „Ranczo pod Mieczem” 4° ss. 319, nlb. 1, il., mapy. XIV–XXI w.

Lipe, wieś i region

6487. **MAŁYSZKO** Stanisław: *Na skraju Puszczy Pyzdrowskiej. Wsie parafii Lipe na*

przestrzeni wieków. Blizanów 2017 Gm. Bibl. Publ. 8° ss. 296, il.

Lublin

6488. LUBLIN. 700 lat dziejów miasta. Red. Grzegorz Figiel, Ryszard Szczygieł, Wiesław Śladkowski. Lublin 2017 WBP im. Hieronima Łopacińskiego 8° ss. 369, nlb. 3, il., streszcz. ang., ros.

Treść: Sławewski Tadeusz: Przedmowa s. 7; Figiel Grzegorz, Szczygieł Ryszard, Śladkowski Wiesław: Wstęp s. 9–10; Rozwątka Andrzej: Przed powstaniem miasta lokacyjnego. Stan badań archeologicznych średniowiecznego Lublina. Wybrane problemy s. 11–35; Szczygieł Ryszard: Lokacja Lublina na prawie magdeburskim i jego dzieje w XIV i XV wieku s. 37–60; Jakimińska Grażyna: Złoty wiek Lublina s. 61–82; Gmiterek Henryk: Lublin jurydyk i Trybunału Koronnego s. 83–99; Ziółek Ewa M.: W okresie rozbiorów i zaboru austriackiego s. 101–118; Śladkowski Wiesław: W Księstwie Warszawskim i w Królestwie Polskim 1809–1830 s. 119–141; Taźbirek Dariusz: W czasie powstania listopadowego s. 143–162; Figiel Grzegorz: Miasto między powstaniami i w czasie styczniowej insurekcji s. 163–185; Walewander Edward: Lublin na przełomie XIX i XX stulecia s. 187–202; Lewandowski Jan: Rola Lublina w dziele odzyskania niepodległości 1914–1918 s. 203–234; Zaporowski Zbigniew: W latach międzywojennych 1918–1939 s. 235–254; Kłapeć Janusz: W okresie okupacji niemieckiej w latach 1939–1944 s. 255–280; Wrona Janusz: W czasach PRL s. 281–301; Styk Józef: Lublin współczesny 1990–2016 s. 303–325; Bibliografia s. 327–343.

6489. LUBLIN. Historia dzielnic. W 700. rocznicę lokacji miasta. Praca zbiorowa. Pod red. Jacka Chachaja, Huberta Mącika i Dominika Szulca. Lublin 2017 [Lubelskie Tow. Genealogiczne] 8° ss. 485, il., streszcz. ang., niem., ros., ukr.

Treść: Szulc Dominik: Wstęp s. 5–6; Chachaj Jacek: Rozwój struktur parafialnych na obszarze Lublina do połowy lat 70. XX wieku s. 7–22; Plisiecki Piotr: Młyny wodne w Lublinie do końca XV wieku s. 23–31; Kozak-Zychman Wanda, Szarlip-Mysłiwiec Anna: Ludność pochowana na nowożytnym cmentarzu (XVII–XVIII w.) przy kościele Ojców Bonifratrów w Lublinie s. 32–54; Abramowice, Głusk, Dominów s. 55–104; Bronowice s. 105–149; Czechów, Wieniawa s. 150–183; Czuby, Rury s. 184–221; Dziesiąta s. 222–259, Felin, Hajdów, Tatarów, Zadebie s. 260–301; Jakubowice Murowane, Trześniów s. 260–301; Kalinowszczyzna, Ponikwoda, Czwartek s. 311–367; Szerokie, Węglin (część dawnej Konopnicy) s. 368–378; Stawin i Sławinek s. 379–404; Wrotków s. 405–423; Zemborzycze s. 424–465; Wybrana literatura s. 470–474.

6490. LUBLIN przez siedem wieków. Wydarzenia i ludzie. Red. Eugeniusz Niebelski. Lublin 2017 Wydaw. KUL 8° ss. 414, il. KUL Jana Pawła II.

Materiały z sesji naukowej, Lublin, 18–19 X 2016 r.

Treść: Żuk Krzysztof: Słowo wstępne Prezydenta Lublina s. 7–8; Niebelski Eugeniusz: Przedmowa s. 9–10; Panfil Tomasz: Kozioł z ogrodu rozkoszy s. 13–23; Sobieraj Maciej: Śmierć w Lublinie w XVII–XVIII wieku s. 35–73; Niebelski Eugeniusz: Czas „rewolucji moralnej”. Manifestacje patriotyczne w Lublinie poprzedzające powstanie styczniowe s. 75–93; Ryba Mieczysław: Polityczna rola Lublina w czasie pierwszej wojny światowej s. 95–108; Grudzińska Maria: Lublin – Lipowa 7.

Niemiecki obóz dla jeńców Żydów, żołnierzy września 1939 roku s. 109–142; Rzezczońska Ewa: Lublin z pomocą Węgom w 1956 roku s. 143–161; Chachaj Jacek: Początki lubelskiego ośrodka kościelnego s. 165–198; Butkiewicz Marian: Polityka wydawnicza drukami jezuickiej w Lublinie w wiekach XVII–XVIII s. 201–215; Szady Joanna: Szpital dla Dzieci im. Vetterów w Lublinie w latach 1911–1939 s. 217–227; Prejs Roland: Kapucyni w Lublinie. Zakonnicy spośród społeczności miasta s. 229–243; Kolbuk Witold: Patriarchy Tichona (Wasilija Biellawina) związki z Lublinem, Nadbużem i Polską. [W aneksie relacja z pobytu w Lublinie 6 i 7 XII 1879 r. jako biskupa lubelskiego] s. 245–259; Kudelska Dorota: Lublin i artyści austriackiej Kunstgruppe w latach 1915–1918 – czyli wieńcownicy w Lublinie s. 263–292; Żywicki Jerzy: Architekt-artysta Henryk Paprocki [1871–1950] s. 293–323; Obsulewicz Beata K.: Erazm Majewski [1858–1922] i (niektóre) lubelskie tropy s. 325–341; Ołdakowska-Kuflowa Mirosława: Lublin w literackiej wizji wybranych twórców XX wieku s. 343–370; Gałęcki Zygmunt: „Księżyce idzie srebrne chusty prać”. Staropolski i gwarowy rodowód metafory Józefa Czechowicza [1903–1939] s. 371–388; Lameński Lechosław: Z dziejów środowiska artystycznego Lublina po 1945 roku. Galerie i ich twórcy s. 389–401; Niebelski Eugeniusz: Sesja o Lublinie w październiku 2016 roku s. 403–414.

Lubuska ziemia

6491. LUBUSKI palimpsest. W kręgu historii, kultury i literatury polsko-niemieckiego pogranicza. Pod red. Marty J. Bąkiewicz. Zielona Góra 2017 Oficyna Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego 8° ss. 322, il. (Historia Literatury Pogranicza; cz. 6).

Treść: Mikołajczak Małgorzata: Pogranicza: instalacja s. 7–14; Bąkiewicz Marta J.: Region w dialogu s. 15–24; Halicka Beata: Od biskupstwa do województwa. Spacer ulicami Lubusza (Lebus) w poszukiwaniu korzeni Ziemi Lubuskiej s. 27–41; Bąkiewicz Marta J.: Dialektyka luk i wypełnień. Przyczynek do współczesnych badań nad krajobrazem kulturowym s. 43–54; Chylewska-Tölle Aleksandra: Ziemia Lubuska – region jako doświadczenie i projekt s. 55–65; Skrobot Wiesław: O dziedzictwie kulturowym Ziemi Zachodniortowskiej s. 67–73; Turczek Marceli: Ślady pamięci pomnikowej z XIX oraz pierwszej połowy XX wieku na obszarze Ziemi Lubuskiej s. 75–100; Kuźmicki Tadeusz: (Dys)kontynuacja przestrzeni sakralnej z perspektywy teologicznej s. 101–112; Kotlarek Dawid: Kulturowy obraz pogranicza śląsko-brandenbursko-wielkopolskiego w prasie i literaturze s. 115–126; Dylewska Agnieszka: Topos winorośli i Lasu Odrzańskiego w tekstach poetyckich na łamach „Grünberger Hauskalender” [wyd. w l. 1911–1941] s. 127–141; Szewczyk Grażyna Barbara: Kulturotwórcza rola „Nadodrza” na Ziemi Lubuskiej s. 143–149; Taraszczuk Izabela: Wkład „Rocznika Lubuskiego” do regionalnych studiów niemcoznawczych s. 151–165; Mikołajczyk Małgorzata: Krajobraz kulturowy regionu w poezji lubuskiej (próba typologizacji) s. 169–184; Gieba Kamila: Przemiany krajobrazu kulturowego w powojennej prozie lubuskiej s. 185–194; Kudyba Wojciech: Kresy Zachodnie jako literackie miejsce pamięci w twórczości Sergiusza Sterny-Wachowiaka s. 195–203; Meller Katarzyna Zofia: Zielona Góra w powieści „Niewinne Miasto” Czesława Markiewicza s. 205–216; Scholz-Lübbering Hannelore: Pamięć – fikcja – rzeczywistość: mit małej ojczyzny w tekstach Christy Wolf i Günthera Eichs s. 217–231; Nowara-Matusik Nina: Ziemia Lubuska w zwierciadle literatury ludowej. Przyczynek do badań s. 233–245; Rehfeld Hans-Jürgen: „Tutaj człowiek nigdy nie jest sam...”. życie towarzyskie w Bybince i Madlitz s. 249–253; Lund Hannah Lotte: „Dwórki literackie” jako kulturowe dziedzictwo po obu stronach Odry s/ 255–263; Pubanz Benno: Działalność stowarzyszenia „Deutsch-Polnisches Literaturbüro” we Frankfurcie nad Odrą s. 265–271; Kampmann Wolf: Rzeka czasu – strumień ponad granicami s. 275–282; Bibliografia s. 283–309.

Lubycza Królewska, region

6492. ZIEMIA Lubycza. Geografia, historia, język, kultura. The land of Lubycza. Geography, history, language, culture. Red. Mariusz Koper. Lublin-Lubycza Królewska 2017 Urząd Miejski. 8° ss. 480, il., mapy, streszcz. pol., ang.

W większości materiały z konferencji, Lubycza Królewska, 10–11 VI 2016 r.

Z treści: Leszczyński Tomasz: Przedmowa s. 9–11; Koper Mariusz: Wstęp s. 13–17; Janeczek Andrzej: Początki i rozwój kolonizacji wołoskiej na Roztoczu: Lubycza i jej okolice w XV–XVI wieku s. 33–60; Bondyra Wiesław: Lubycza i starostwo rzeczycykie w XVII i pierwszej połowie XVIII wieku s. 61–74; Pizun Zdzisław: Miasto Lubycza w okresie przynależności do starostwa rzeczycykiego (ok. 1730–1787) s. 75–92; Koper Ewa: Galicyjski sztetl – zarys historii życia i Zagłady Żydów w Lubyczy Królewskiej na tle innych społeczności żydowskich w regionie s. 93–112; Feret Dorota: Między milczeniem a obowiązkiem, czyli etyczne problemy konstytuowania pamięci zbiorowej w Lubyczy Królewskiej s. 113–125; Pelcowa Halina: Dziedzictwo Ziemi Lubycykiej utrwalone w słowach s. 127–141; Makarski Władysław: Nazwa miejscowa „Lubycza” oraz jej onimiczne bliźsze i dalsze konotacje s. 143–179; Koper Mariusz: O nazwach ulic w miejscowościach gminy Lubycza Królewska s. 181–194; Kojder Marcin: O nazwiskach kniaziów lubycykich s. 195–212; Slobodan Vasil’: Cerkwi gmini Lubičca Korolivs’ka s. 213–237; Vovk Mikola: Knaža cervu v Lubičci s. 239–246; Solorz Olga: Ukraińskie cmentarze Roztocza Wschodniego w odbiorze społecznym od czasów wysiedlenia do dziś. Ich, nasze czy wspólne? s. 247–269; Koper Mariusz, Trzciniak Andrzej: O cmentarzu żydowskim w Lubyczy Królewskiej s. 271–286; Sokalski Paweł: Zarys pozostałości fortyfikacji Linii Mołotowa na terenie gminy Lubycza Królewska s. 287–311; Bożyk Roman: Organizacje społeczno-kulturalne i gospodarcze na terenie obecnej gminy Lubycza Królewska w latach dwudziestych ubiegłego wieku s. 313–324; Lewko Mariusz: Lubycza na lamach prasy polskiej XIX i początku XX wieku s. 313–324; Wielgosc Adam: Lubycza na dawnych mapach s. 341–362; Martyn Waldemar: Bunkry „Linii Mołotowa” jako atrakcja turystyczna miasta Lubycza Królewska s. 373–391; Przed wojną w Lubyczy wszyscy żyli w zgodzie. Wspomnienia Marii Ankiewicz z domu Targosz [ur. 1923]. Spisała Dorota Feret s. 395–404; Z Uhnova do Lubyczy. Wspomnienia Heleny Jańczak [z domu Sieniewicz, ur. 1927] – mieszkanki Lubyczy Królewskiej od 1954 roku. Spisała Anna Krzyszycka s. 405–411; W Lubyczy żyło się nam bardzo dobrze. Wspomnienia Ireny Juriczuk z domu Weiss [ur. 1928]. Spisał Mariusz Koper s. 413–417; Wywozili nas 13 kwietnia... Relacja Kazimierza Machnika [1928–2011] – mieszańca Lubyczy Królewskiej w latach 1935–1940. Spisał Mariusz Lewko s. 419–425; Moja rodzina była w środku frontu. Wspomnienia Marii Stypko [z domu Putko, ur. 1932]. Spisała Alicja Bzowska s. 427–439; Mała iskerka. Wspomnienia Bronisławy Żeleźnej [kierowniczką szkoły od 1954 r.] s. 441–445; W służbie rodzinie i społeczeństwu. Wspomnienia Franciszki Pizun [z domu Cioch, ur. 1933]. Spisał Zdzisław Pizun s. 447–453; Lubycza budowała się na naszych oczach. Relacja Zofii i Kazimierza Kościuków – emerytowanych nauczycieli Zespołu Szkół Mechanizacji Rolnictwa w Lubyczy Królewskiej [od 1959 r.]. Spisał Mariusz Lewko s. 441–445; Zupełnie inaczej wyglądała Lubycza pół wieku temu. Wspomnienia Alicji Bzowskiej [ur. 1955] s. 461–470; Selo nad Solokiëu. Fragment pro selo Tenetis’ka z książki Ivana Guka. Oprac. Igor Guk s. 471–472.

Luchowo

6493. LATANOWICZ Zofia: Zarys historii Luchowa. Łobżenica 2015 Zakład Poligraficzny Nakło nad Notecią 8° ss. 22.

Rec.: Dziuba Andrzej F[anciszek], *Studia Loviciensia*. Nr 19: 2017 s. 265–268.

Lwów, Ukraina

6494. AMAR Tarik Ciril: The paradox of Ukrainian Lviv. A borderland city between stalinists, nazis and nationalists. Ithaca 2015 Cornell Univ. Press 8° ss. X, 356.

Od okresu międzywojennego do lat 60. XX w.

Rec.: Weeks Theodore R., *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 4 s. 833–837.

Lwówek Śląski

6495. MATERIALNE świadectwa życia i rozwoju miasta oraz mieszkańców Lwówka Śląskiego”. Materiały konferencyjne. „Das Lebenszeugnis und die Entwicklung der Stadt und die Bürger von Lwówek Śląski”. Konferenzbeitrag. Konzeption, oprac. graficzne, red. Joanna Kret, Aleksandra Szymanowicz-Bogdan. Lwówek Śląski 2017 Pow. i Miejski. Bibl. Publ. 8° ss. 54, il.

Tekst równol. pol., niem.

Materiały konferencji, Lwówek Śląski, 24 XI 2017 r.

Treść: Szczesna Mariola: Wstęp. Einleitung s. 6; Przybyło Tomasz: Lwówek Śląski – miasto średniowieczne s. 7–8; Toż: Löwenberg – eine mittelalterliche Stadt s. 9–10; Jaworski Grzegorz: Nieznane pomieszczenie odkryte podczas prac renowacyjno-budowlanych przy ratuszu lwóweckim s. 19–24; Toż: Eine unbekannte Kammer, die bei Renovierungs- und Bauarbeiten am Rathaus in Löwenberg in Schlesien entdeckt wurde s. 25–28; Matyja Aleksandra: Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Lwówku Śląskim s. 29–30; Toż: Stadtpfarrkirche MariäHimmelfahrt in Lwówek Śląski s. 31–32; Maroń Jerzy: Militarne znaczenie Lwówka Śląskiego w czasie wojny trzydziestoletniej s. 33–36; Toż: Die militärische Bedeutung Löwenbergs während des 30-jährigen Krieges s. 36–38; Szota Tomasz: Lwóweckie epizody działań napoleońskich s. 39; Toż: Löwenbergische Handlungen Napoleons s. 40–41; Guder Werner: Boberhaus s. 41–43; Toż: Dom nad Bobrem s. 44–46; Wätjen Henning: Flucht und Vertreibung aus Löwenberg s. 47–48; Toż: Ucieczka i wysiedlenie ze Lwówka Śląskiego s. 48–49; Wędzina Dariusz: Cicha apokalipsa – transformacja miejskiego pejzażu Lwówka Śląskiego w II poł. XX w. s. 50–51; Toż: Eine leise Apokalypse – die Transformation des Stadtbildes von Löwenberg in der zweiten Hälfte des 20. Jahrhunderts s. 52–53.

Łazy, gmina

6496. MONOGRAFIA Gminy Łazy do 1967 roku. Praca zbior. pod red. Jana Bugaja; zespół aut. Jan Bugaj, Stanisław Kwiatkowski, Rafał Lach, Lesław Milejski; współpr. Beata Kuc. Łazy 2017 Bibl. Publ. M. i Gm. 4° ss. 725, nlb. 1, il.

Łącznik

6497. MAŁEK Dorota, Małek Henryk, Mosszczeńska Maria: Łącznik. Wczoraj i dziś ...w XX lecie programu Odnowy Wsi Opolskiej w Łączniku. Łącznik 2017 Stow. Odnowy Wsi Łącznik 8° ss. 62, il.

Lata 1335–2017.

Łęczna

6498. **STUDIA z dziejów Łęcznej.** Pod red. Anny Sochackiej; współpr. red., wybór i opis il. Eugeniusz Misiewicz. *Łęczna 2017 Centrum Kultury* 8° ss. 467, nlb. 1, il.

Publikacja z okazji jubileuszu 550-lecia nadania praw miejskich.

Treść: Sochacka Anna: Wstęp s. 9–11; Rozwałka Andrzej, Niedźwiadek Rafał: Pradziejowe, średniowieczne i nowożytne osadnictwo na obszarze współczesnej Łęcznej s. 13–68; Sochacka Anna; Opole i wieś Łęczna w średniowieczu s. 69–107; Szczygiel Ryszard: Lokacja miasta Łęcznej s. 109–127; Chachaj Jacek: Łacińska parafia w Łęcznej do końca XVIII wieku s. 129–168; Jop Robert: Rozwój przestrzeni Łęcznej w średniowieczu i w okresie nowożytnym s. 169–187; Gmiterek Henryk: Społeczność Łęcznej w drugiej połowie XVI i pierwszej połowie XVII s. 189–213; Kupisz Dariusz: Życie gospodarcze Łęcznej w XVII i XVIII wieku s. 215–236; Łosowski Janusz: Urzędnicy Łęcznej w okresie staropolskim s. 237–265; Leśniewska J. Ewa: Właściciele Łęcznej w okresie nowożytnym – od Noskowskich do Ludwika Grabowskiego s. 267–338; Bondyra Wiesław: Społeczeństwo Łęcznej w drugiej połowie XVII i w XVIII wieku s. 339–351; Bogusz Monika: Miasto w okresie zaborów s. 353–402; Wiński Piotr: Łęcznińskie drogi do niepodległości (1795–1918) s. 403–441; Horoch Emil: Łęczna w okresie międzywojennym (1918–1939) s. 443–481; Zaporowski Zbigniew: Powstanie, organizacja i główne kierunki działalności Miejskiej Rady Narodowej w Łęcznej w latach 1944–1950 s. 483–508; Piekarański Daniel: Socjaliści z Łęcznej (1944–1948) s. 509–526; Szumiło Mirosław: Polska Partia Robotnicza w Łęcznej s. 527–536; Piekarczyk Artur: Antykomunistyczne podziemie zbrojne w Łęcznej i okolicy s. 537–584; Wrona Janusz: Komitet Miejski Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Łęcznej w latach 1948–1956 s. 585–612; Kołodziej Edward: Bogdanka: od kopalni pilotująco-wydobywczej do spółki akcyjnej (1975–2015) s. 613–647.

Łodygowice

6499. **KACHEL** Jacek: *Historia Łodygowic.* T. 1. *Łodygowice 2017 Stow. na Rzecz Rozwoju Gm. Łodygowice* 8° ss. 211, nlb. 1, il.

Toż. T. 2. *Łodygowice 2017 Stow. Integrycyjne Eurobeskidy* ss. 192, il.

XIII–XX w.

Łownica

6500. **WZIĄTEK** Andrzej: *Dzieje Łownicy. Dokumenty i wspomnienia przywołane pamięcią, dyktowane sercem...* Sandomierz–Lipnik 2017 Myjakpress; na zlec. Urzędu Gm. 8° ss. nlb. 2, 127, nlb. 1, il.

Lata 1928–2014.

Łódź

6501. **BAŁUTY.** *Legenda i rzeczywistość.* Red. Marcin J. Szymański, Dagmara Staniszevska, Tomasz Kochelski; współpr. Paulina Frankiewicz. *Łódź 2017 Księży Młyn. Dom Wydawniczy Michał Koliński; Muzeum M. Łodzi* 8° ss. 135, il.

Dzielnica Łodzi.

Treść: Badziak Kazimierz: *Historyczne Bałuty do wybuchu I wojny światowej* s. 7–50; Bazaniak Rafał: *Przyłączenie Bałut*

do Łodzi – wybrane problemy s. 51–70; Szymański Marcin J.: *Bałuty historyczne a współczesne, czyli historia pewnego nieporozumienia* s. 71–95; Staniszevska Dagmara: *Pehli targ Dolna-Ceglana – miejsce, które oscało w hipernowoczesności* s. 97–125; Bibliografia s. 133–135.

Rec.: Śmiechowski Kamil, *Rocznik Łódzki.* T. 67: 2017 s. 285–287.

6502. **KULIK** Anna, Perzyński Jacek: *Sekrety Łodzi.* Cz. 2. *Łódź 2017 Księży Młyn. Dom Wydawniczy Michał Koliński* 8° ss. 173, il.

Cz. 1. 2016.

6503. **WYSTOP** Jacek: *Zapomniane miejsca w Łodzi.* *Łódź 2017 WBP im. Marszałka Józefa Piłsudskiego* 8° ss. 99, il.

Lata 1901–1939.

Łuków, region; Stężyca, region

6504. **WIĘCH** Kazimierz: *Na pograniczu trzech dzielnic. Z dziejów ziemi łukowskiej i stężyckiej.* Wola Okrzejska 2017 Muzeum Henryka Sienkiewicza 8° ss. 306, nlb. 2, il., mapy.

XV–XX w.

Łutowiec; Kotowice

6505. **ŁUTOWIEC i Kotowice we wspomnieniach mieszkańców.** [Oprac.] Tomasz Baryła, Józef Suchan. Kraków 2017 Wydaw. KAMEDIA 8° ss. 230, tabl. k. 1, il., mapy. (Historie Lokalne na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej; t. 2).

Lata 1901–2017.

Mała Wieś

6506. **ROLA-STĘŻYCKI** Andrzej Zygmunt: *Mała Wieś i jej dzieje.* Warszawa–Goliany 2017 Pałac Mała Wieś 8° ss. 167, il.

Mąkolice

6507. **BARTCZAK** Zenon: *Mąkolice.* Piotrków Trybunalski 2017 Stow. Chrobry 8° ss. 130, il., mapy.

XIX–XX w.

Miastko, miasto i gmina

6508. **MIASTKO.** *Z dziejów miasta i gminy.* Praca zbiorowa. Gdynia 2017 Region 8° ss. 399, nlb. 1, tabl. 32, il., mapy.

Publikacja z okazji 400. rocznicy potwierdzenia praw miejskich.

Treść: Ramion Roman: *Przedmowa* s. 5; Ellwart Jarosław: *Od wydawcy* s. 7–8; Duda Tomasz: *Gmina Miastko. Opis geograficzno-przyrodniczy* s. 9–20; Ellwart Jarosław: *Nazwy miejscowe* s. 21–48; Kalka Piotr, Skrzypek Ignacy: *Najdawniejsze dzieje Miastka i terenu gminy* s. 49–114; Piasek Dariusz: *Miastko i okolice w średniowieczu i wczesnym okresie nowożytnym* s. 115–168; Pencarski Kacper: *Miastko i tereny obecnej gminy*

Miastko w latach 1617–1945 s. 169–285; Breza Bogusław: Dzieje gminy Miastko w latach 1945–1990 s. 287–393.

Miastkowo, gmina

6509. NIEWIADOMSKI Marek: Dzieje gminy Miastkowo. Ostrołęka 2017 Ostrołęckie Tow. Nauk. im. Adama Chętnika 8° ss. 799, il. X–XXI w.

Miechów

6510. LATOSIŃSKI Stanisław: Miechów na nowo odkryty. Miechów–Kraków–Michałowice 2017 Wydaw. „Czuwajmy” 8° ss. 333, nlb. 2, il., mapy.

Lata 1198–2016.

Mielec, miasto i region

6511. EKSPŁORATOR regionalny. Mielecki, podkarpacki, ogólnopolski i globalny. T. 1. Red. Włodzimierz Gąsiewski. Mielec 2016 Promocja Włodzimierz Gąsiewski 8° ss. 178, il.

Z treści: Ostasz Grzegorz: Recenzja wydawnicza s. 7; Gąsiewski Włodzimierz: Od redaktora s. 8; Gąsiewski Włodzimierz: Pamięćka bitwy pod Tuszyną 11 maja 1915 r. – cmentarz wojenny żołnierzy i jeńców nr 11/500 Tuszyna–Biały Bór s. 10–21; Gąsiewski Włodzimierz: „Przyczółek mielecki” walki wyzwolenicze – sierpień 1944. Cz. 1: Od Czajkowej do Borowej s. 22–31; Tagesmeldung – meldunki niemieckie z walk na Ziemi Mieleckiej 10–12 sierpień 1944 r. Cz. 1. Tł. i oprac. Bogdan Wytożyński s. 32–43; Gąsiewski Włodzimierz: Niemiec poszukuje mogiły ojca z Wehrmachtu [Helmuta Piontecka] zaginionego podczas walk 1944 r. na Ziemi Mieleckiej s. 44–45; Rejman Antoni: Szwabski dąb. Historia dębu niemieckich kolonistów z Czermin. Kolonia Hohenbach s. 46–51; Sarosińska Kamila, Szal Piotr: Historia więzienia przy ul. Rokitniańskiej w Przemysłu s. 52–53; Kuriański Mieczysław: Jazłowiec – klejnot kresów s. 54–67; Mandziuk Józef: Rosja na przełomie wieków s. 68–77; Kowalczyk Barbara: About Stanisław Paluchowski [1879–1965] – Diary of the granddaughter. O Stanisławie Paluchowskim – wspomnienia wnuczki s. 86–90; Kowalczyk Barbara: Żołnierz i Sługa Boży ks. Hieronim Kajsiewicz [1812–1878] s. 91–95; Przybyszewski Andrzej: Odszedł na Wieczną Wartę. Pułkownik Michał Zajac [1917–2015] s. 96–97; Życiorys Tadeusza Krupy [1907–1984] z Dębicy. Oprac. Mirosław Osowski s. 98–101; Gąsiewski Włodzimierz: Wojciech Mroczek [1888–1944] mielecki „Strzelec”, „Murmańczyk” gen. Hallera, kawaler „Biało-Amarantowej” Wstążeczki s. 102–105; Gąsiewski Włodzimierz, Mąka Andrzej: O dwa mosty za daleko... – historia Michała Rodo [1907–1944] z Ostrówka st. sapera gen. Sosabowskiego, który zginął w bitwie pod Arnhem oraz ojca [Jana, 1876–1914] i braci poległych za Polskę s. 106–115; Gąsiewski Włodzimierz: Małżeństwa Polski Walczącej Stanisław Dolina [1909–1972] ps. „Ignac”, „Górnik” i Irena Dolina [1922–1977] ps. „Barbara-Beata” – żołnierze AK s. 116–121; Wnuk Mirosław: Rodzina Kryczka i Cichoń. „Sprawiedliwi wśród narodów” z Żarówki s. 122–126; Gąsiewski Włodzimierz: Moshe Gur, który przeżył holocaust – akt urodzenia po 88 latach s. 126–129; Kosiński Stanisław: Wspomnienia mechanika lotnictwa z pobytu w Archangielsku w ZSRR [w 1973 r.] s. 130–139; Sarosińska Kamila, Szul Piotr: Archiwum Zakładowe Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemysłu i jego zasób s. 143–146; Krasoń Józef: „Białe kruki” w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Rzeszowie – Filia w Mielcu s. 147–149; Durak Piotr: Śladami zapomnianego sacrum s. 153–159; Gąsiewski Włodzimierz: Region i ludzie na starej fotografii s. 160–163; Krawiec Michał:

Stary aparat fotograficzny „Fibituro” s. 164–165; Gąsiewski Włodzimierz: Korespondencje z I wojny światowej w zbiorach filatelistycznych Jerzego Klementowskiego s. 166–167.

Mikstat

6512. SPLITT Jerzy Aleksander: Mikstat. Opowieść o mieście białej lilii i świętego Rocha. Dzieje miasta do 1945 roku. Mikstat–Kalisz 2016 ZUP „Dangraf” 8° ss. 289, il.

Od XIV w.

Milejczyce, wieś i region

6513. SACEWICZ Piotr: Milejczyce i ziemia milejczycka. Fakty i mity na przestrzeni wieków serio i żartem opowiedziane. Białystok 2017 Libra 8° ss. 267, il., mapy.

Miłkowice

6514. [STUDZIŃSKA] Studzińska Halina z d. Kaczmarek: Miłkowice w świetle źródeł historycznych. Bydgoszcz 2017 „Zafir” Joanna Błaszczyk 4° ss. nlb. 4, 301, il.

Miłków

6515. KUCA Jan: Miłków. Prawda i legenda o zaginionej wsi. Mołodycz 2017 Stow. Promocji i Rozwoju „Młody Mołodycz” 8° ss. 335, nlb. 1, il., mapy.

Współwyd.: Wieś Miłków w opowieściach jej mieszkańców.

Mirotki; Miryce

6516. PRZYWUSKA Aniela: Z historii kociewskich wsi Mirotki i Miryce 1341–2004. Cz. 1. *Rydwan*. Nr 10: 2015 s. 33–66.

Toż. Cz. 2: Folwark Olszowiec 1731–1901. *Tamże*. Nr 11: 2016 ss. 106–146.

Sprost. [do cz. 1]: Przywuska Aniela, *Tamże*. Nr 11: 2016 s. 443–445.

Młynice

6517. PONDO Kazimierz: Młynice. Historia i teraźniejszość, byli i obecni mieszkańcy małej wsi na pograniczu Wielkopolski i Kujaw. Pelplin 2017 Bernardinum 8° ss. 150, il., mapa.

XX–XXI w.

Mnikowska Dolina

6518. MAROSZEK Piotr: Dolina Mnikowska – miejsce krzepięca ducha i chroniące bojowników o wolność ojczyzny. *Malopolska*. [T.] 18: 2016 s. 115–126, streszcz. ang.

XIX–XX w.

Modliborzyce, miasto i gmina

6519. MODLIBORZYCE. Studia z dziejów miejscowości i gminy. A study of the history of

the town and the gmina. Praca zbiorowa. Pod red. Dominika Szulca. Modliborzyce–Lublin 2015 Lubelskie Tow. Geneal. 4° ss. 589, nlb. 2, il., mapy, streszcz. ang. (Historia Micra – Historia Magna; t. 2).

W większości materiały z sesji naukowej, Modliborzyce, 9 XI 2012 r.

Treść: Szulc Dominik: Wstęp s. 13–25; Chabudziński Łukasz, Michalczyk Zdzisław: Charakterystyka środowiska geograficznego gminy Modliborzyce s. 26–66; Libera Jerzy: Osadnictwo przedhistoryczne w dorzeczu górnej Sanny s. 67–99; Szulc Dominik: Osadnictwo historyczne i stosunki własnościowe w okolicach Modliborzyce przed powstaniem miasta s. 100–215; Seroka Henryk: Herb miasta Modliborzyce s. 216–225; Mącik Hubert: Kościół parafialny pw. św. Stanisława Biskupa w Modliborzycach. Architektura i problematyka urbanistyczna lokalizacji świątyni s. 226–257; Szulc Dominik, Tytus Stanisław: Kościół i parafia Modliborzyce od połowy XVII do początku XIX w. s. 258–323; Moskal Tomasz: Biblioteka parafialna w Modliborzycach w okresie przedrozbiorowym s. 324–338; Kurczewicz Monika: Synagoga w Modliborzycach s. 339–360; Wójciuk Michał T.: Konwersje Żydów na wyznanie katolickie obrządku łacińskiego w Modliborzycach i okolicy w II połowie XVIII w. s. 361–381; Kaproń Andrzej: Wojciech Wierciński [ok. 1744–1829] – właściciel Modliborzyce i jego krąg rodzinny s. 382–401; Osiński Tomasz: Między optymizmem właściciela a realizmem burmistrza. Zarys dziejów społeczno-gospodarczych miasta i gminy Modliborzyce w latach 1809–1864 s. 402–456; Berezka Arkadiusz: Sąd gminny dla mieszkańców Modliborzyce, jako przykład instytucji samorządowej w latach 1876–1915 s. 457–480; Szulc Dominik, Cybulak Jarosław K.: Życie codzienne i konspiracja na terenie gminy Modliborzyce w okresie od września 1939 do lipca 1944 r. s. 481–521; Kołodziejczyk Krzysztof: Oświata w gminie Modliborzyce w latach 1944–1956 s. 522–549; Nazarewicz Barbara, Tymochowicz Mariola: Twórcy ludowi z terenu gminy Modliborzyce s. 550–562.

Mogielnica

6520. JASIOROWSKI Jacek, Pikiewicz Tomasz, Zugaj Leszek: Dzieje Mogielnicy w XX wieku. T. 2. Pod red. Jacka Jasiorowskiego. Mogielnica–Lublin 2016 Urząd Gm. i M.; Thorg 8° ss. 431, tabl. 1, il.

Lata 1890–1989.

T. 1: Pikiewicz Tomasz, Jasiorowski Jacek: Dzieje Mogielnicy do końca XIX wieku. Mogielnica–Lublin 2014.

Motycz

6521. KUPISZ Dariusz, Obara[–Pawłowska] Anna, Pękała Krzysztof P.: Dzieje Motycza na przestrzeni wieków. Lublin 2017 Drukarnia Kolor 8° ss. 156, il.

Mysłowice

6522. SULIK Alfred: Historia Mysłowic. T. 1: Do 1922 roku. Wyd. 3 rozsz., uzup. i popr. Mysłowice–Katowice 2017 Urząd M. Mysłowice; Drukarnia Archidiec. 8° ss. 375, il., mapy, streszcz. ang., niem.

Toż. T. 2: 1922–1945. Miasto w Polsce odrodzonej 1922–1939 i Trzeciej Rzeszy niemieckiej 1939–1945. Wyd. 2. Mysłowice–Katowice 2017 ss. 496, nlb. 6, il.

T. 1. Wyd. 1. 2000.

T. 2. Wyd. 1. 2011.

6523. SULIK Alfred, Majder Łukasz, Rotowski Bartosz: Mysłowice. Historia miasta. Mysłowice 2017 Alex Lucas; we współpr. z Urzędem Miasta 4° ss. nlb. 4, 93, nlb. 2, tabl. 1, il.

XX–XXI w.

Myszyniec

6524. NOWOTKA Marek: Z dziejów Myszynca – kurpiowskiego ośrodka pogranicza mazursko-kurpiowskiego. *Rocznik Mazurski*. T. 21: 2017 s. 7–21.

Od XVII w.

Narzym

6525. NARZYM. Wybrane zagadnienia z dziejów wsi w latach 1343–2000. Teksty oprac. Tadeusz Paweł Szambora; współpr. Anna Maria Szambora-Jaszewska, Piotr Grzymkowski. Narzym–Działdowo 2017 Tow. Miłośn. Ziemi Działdowskiej 8° ss. 381, nlb. 3, tabl. 16, il. (Monografia Gminy Iłowo-Osada; t. 1).

Nawojowa Góra

6526. WÓJCİK Jan Kanty: Nawojowa Góra. Siedemsetlecie dziejów. Nawojowa Góra 2017 Stow. Inicjatyw Społ. Nawojowej Góry 8° ss. 299, il.

Neple; Krzyczew

6527. [ŁUKASZUK Lech]: Neple, Krzyczew. Wczoraj i dziś. Tekst i dobór fot. Lech Łukaszuk. Biała Podlaska–Radzyń Podlaski 2016 Lech Łukaszuk; 3J-Studio Grafiki i Ilustracji 4° ss. 163, il.

Nowy Sącz

6528. GÓRSZCZYK Andrzej, Leśniak Jerzy, Migrała Leszek: Sto scen z historii Nowego Sącza 1292–2017. Nowy Sącz 2017 Prezydent M. Nowego Sącza 8° ss. 102, nlb. 4, il. (Biblioteka „Rocznika Sądeckiego”).

6529. MIGRAŁA Leszek: Historia Nowego Sącza. Nowy Sącz 2017 Muzeum Okręg.; Flexegris 8° ss. 482, nlb. 2, il.

6530. MIGRAŁA Leszek: Najważniejsze daty w historii Nowego Sącza. *Zeszyty Sądecko-Spiskie*. T. 10: 2017 s. 106–113, streszcz. ang., słowackie.

Lata 1292–1990.

6531. WALĄG Włodzimierz: Dąbrówka Niemiecka 1785–1944. *Almanach Sądecki*. R. 26: 2017 nr 3/4 s. 23–50.

Dzielnica miasta od 1977 r.

Nowy Targ

6532. MAJORCZYK Anna: Nowy Targ. Obrazki z przeszłości. Nowy Targ 2017 Burmistrz M. Nowy Targ 8° ss. 296, nlb. 4, il.

Od 1905 r.

Oblekoń, wieś i region

6533. CUDNA Katarzyna, Cudny Sławomir: Oblekońskie. Takie bliskie. Kielce 2017 Muzeum Nar. 8° ss. 119, nlb. 1, il.

XX–XXI w.

Ochotnica Dolna;
Ochotnica Górna

6534. STANKO Przemysław: 600 lat lokacji Ochotnicy. Fragmenty Dzienników Lokacyjnych wydanych z okazji 600-lecia Ochotnicy. Wybór i oprac. Monika Groń. *Almanach Nowotarski*. Nr 21: 2017 s. 143–162.

Ocypel

6535. KOWALKOWSKI Krzysztof: Ocypel. Perła Kociewia. Gdynia 2017 Region 8° ss. 279, nlb. 1, tabl. 16, il., mapy.

XVII–XXI w.

Olecko

6536. PTASZYŃSKA Eliza: Olecko. Historia w stu ilustracjach. Ełk 2017 Muzeum Hist. 8° ss. 230, nlb. 3, il.

Olsztyn, pow. częstochowski,
gmina

6537. SNOCH Bogdan: Miejscowości sołeckie gminy Olsztyn. *Almanach Częstochowy*. [T. 30]: 2017 s. 38–46.

Opole

6538. DŁUGOSZ Wiesław: Dzieje Groszowic od roku 1236 do czasów teraźniejszych. Opole 2017 Wydaw. i Drukarnia św. Krzyża 8° ss. 238, il.

Dzielnica miasta.

6539. POBÓG-LENARTOWICZ Anna: Od opola do Opola. Popularna historia miasta. Opole 2017 Nowik 8° ss. 155, il.

Lata 985–2017.

Opole Lubelskie

6540. ŚMIECH Ewa, Jastrzębski Krzysztof: Opole Lubelskie. Historia miasta i powiatu. T. 3: (1871–1939). Warszawa 2017 Krzysztof Jastrzębski 8° ss. VI, 731, tabl. 1, il.

Toż. T. 4: (1939–1944). Warszawa 2017 ss. V, nlb. 1, 656, il. T. 1. Warszawa–Puławy 2007.

Paprotki

6541. HABER Franciszek: Paprotki. Na peryferiach historii. Gliwice 2017 Franciszek Haber 8° ss. 96, il., mapy.

XVI–XXI w.

Pasieczna

6542. SOBOCZYŃSKI Łukasz: Najdawniejsze dzieje wsi Pasieczna. *Rocznik Świdnicki*. T. 44: 2016 [dr.:] 2017 s. 77–81.

XIII–XVI w.

Piaseczno

6543. MIESZKAŃCY wspominają. Cz. 2. [Spisała] Małgorzata Kawka-Piotrowska. Piaseczno 2017 Urząd M. i Gm. 8° ss. 100, il.

Pokłosie akcji „Łapmy stare Piaseczno”.

Treść: Szturowska Małgorzata, Hofman Stanisław, Woźniak Magdalena: Wstęp s. 5–6; Bójska Halina: Od Młynarskiej po Nadarzyńską s. 7–12; Gerstmann Adam: Ćwierć wieku z wąskotorówką s. 13–24; Hałacińska Teresa: Najważniejsze miejsce s. 25–37; Kozłowski Henryk: Wspomnienie o pewnym domu s. 39–40; Krawczyńska Irena: Duszą miasta są ludzie s. 41–54; Kozłowski Henryk, Ładziński Tadeusz, Zawiaślak Andrzej: Na trzy głosy opowieść o Laminie s. 55–65; Moskalewicz Tadeusz: Krótkie opowieści s. 67–69; Niemezyk Janina: Głoskownianka w Piasecznie s. 71–76; Niemezyk Wojciech: Obrazki z Piaseczna s. 77–79; Rudnicki Tadeusz: Byliśmy wtedy tacy młodzi s. 81–92; Zawiaślak Andrzej: Obie strony ulicy Sienkiewicza s. 93–100.

Cz. 1. 2015.

Pietrowice Wielkie

6544. NEWERLA Paweł: Pietrowice Wielkie. Osiem wieków historii wsi i parafii. Z krótkimi historiami wsi Gródczanki i Kornice. Współaut. Elżbieta Ceglarek [i in.]. Pietrowice Wielkie 2017 Kolgraf Kołoch Jan 8° ss. 499, il.

Toż w jęz. czes.: Velké Petrovice. Osm staletí dějin vesnice a franosti. Větne krátké historie vesnic Hradčany a Kurnice. Pietrowice Wielkie 2017.

Lata 1267–2017.

Pilzno

6545. TATARCZANY Piotr: Pilzno w latach 1772–1918. Zarys dziejów. Pilzno 2017 Piotr Tatarczany 8° ss. 344, il.

Piotrków Trybunalski

6546. KENDRA Paweł, Bednarska-Smuga Agnieszka: Znam takie miejsca... Gawęda o ulicach i placach Piotrkowa Trybunalskiego. Piotrków Trybunalski 2017 MBP im. Adama Próchnika 8° ss. 200, il.

XVI–XXI w.

6547. [WITANOWSKI Michał Rawita] Rawita-Witanowski Michał: Monografia Piotrkowa Trybunalskiego. Materiały zebrał, rękopis od-

czytał i wprowadzeniem opatrzył Piotr Głowacki. *Piotrków Trybunalski 2017 MBP im. Adama Próchnika 8° ss. 927, il.*

Lata 1217–1940.

Płaza

6548. GARLICKI Stanisław: *Wapiennik. Krótka historia osiedla. Płaza 2017 Stanisław Garlicki 8° ss. 148, nlb. 1, il., mapy.*

Osiedle w Płazie; lata 1808–2017.

Pobórka Wielka

6549. DRAD Halina: *Pobórka Wielka od 1427. Pobórka Wielka 2017 Drab Technika Biurowa 8° ss. 141, il.*

Podborze

6550. WALAS Kazimierz, Wałas Krzysztof: *Podborze przez lata. Podborze–Mielec 2017 Zakł. Poligraficzny Z. Gajek 8° ss. 186, il.*

Lata 1501–2017.

Polkowice

6551. KARDYŚ Grzegorz: *Polkowice Dolne. Polkowice–Głogów 2016 Tow. Ziemi Polkowickiej; Drukarnia Wydaw. „Druk-Ar” 8° ss. 128, il., mapy. (Miasto i gmina Polkowice. Historia i współczesność (informacje i zdjęcia zebrane)) (Biblioteka Towarzystwa Ziemi Polkowickiej; z. 17).*

Dzielnica Polkowic; lata 1945–2016.

Pomiechowo; Pomiechówek

6552. OLEŃCZAK Piotr: *Osiem wieków w dolinie Wkry. Pomiechowo i Pomiechówek. Zarys dziejów. Warszawa–Pomiechówek 2015 Agencja Wydawnicza „Egros”; na zlec. Urzędu Gminy 8° ss. 200, il.*

XII–XXI w.

Pomorze

6553. TRZEBIATÓW – spotkania pomorskie. [T. 12:] 2014. Pod red. Janiny Kochanowskiej. *Trzebiatów–[Gdynia] 2015.*

Toż. [T. 14:] 2016. *Trzebiatów–[Gdynia] 2017 Trzebiatowski Ośr. Kultury; Wydaw. Region 8° ss. 288, tabl. 40, il., streszcz. niem.*

Materiały z seminarium naukowego, Trzebiatów, 7–8 X 2016 r.

Treść: Kochanowska Janina: Słowo od Redakcji s. 9–10; Janowski Andrzej: Początki Płotów w świetle nowych badań archeologicznych [od 2. poł. VIII w.] s. 11–23; Dworzczak Marek: Badania archeologiczne na terenie kwartału śródmiejskiego w Białogardzie [od 1907 r.] s. 25–35; Skrzypek Ignacy: Odkrycia ujęcia solankowego w Kołobrzegu w 1967 roku s. 43–56; Bartczak Anna: Historyczne cmentarze gminy Trzebiatów s. 57–59; Nowicki Jan: Kamp – Rogowo. Zachowanie elementy historycznej zabudowy militarnej s. 77–88; Sienkiewicz Ryszard:

Krótką historią 61 pułku artylerii Wojsk Obrony Przeciwlotniczej w Jarominie w latach 1960–1974 s. 89–97; Szulc Paweł: Czy w Polsce palono książki? Walka władz komunistycznych z wrogą literaturą po II wojnie światowej s. 99–113; Gwiazdowska Ewa: David Gilly i budownictwo na Pomorzu [1745/48–1808] s. 115–135; Witek Maria, Witek Waldemar: Kościoły ryglowe powiatu gryfickiego s. 137–156; Zgodzińska Beata: Marszałek Blücher na grafikach, pieniądzach i pocztówkach w zbiorach Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku [Gebhard Leberecht von Blücher] s. 157–168; Sobisz Zbigniew: Witek Maria, Witek Waldemar: Flora naczyniowa kapliczek i krzyży powiatu gryfickiego s. 169–189; Cydzik-Brzezińska Janina: Pięćdziesiąt lat Festiwalu Pianistyki Polskiej w Słupsku s. 191–204; Borkowska Urszula: Książę Eugeniusz Wirtemberski [1758–1822] – dziedzic ordynacji w Pokoju (Carlsruhe) na Górnym Śląsku s. 205–219; Korek Renata, Korek Tadeusz: „Chciałbym, aby kolor uśmiechał się i czasami śpiewał” – o berlińskim malarzu Hansie Laabsie [1915–2004] urodzonym w Trzebiatowie s. 221–246; Gutsche Edda: Daniel Chodowiecki – malarz gdański i berliński (1726–1801) s. 247–264; Vogler Hans-Udo: Dzwony z kościoła Mariackiego w Trzebiatowie s. 265–272; Vogler Hans-Udo: Die Glocken der Marienkirche in Treptow/Rega s. 273–275; Vogler Marlene: Organy firmy Grüneberga ze Szczecina w powiecie gryfickim s. 277–279; Vogler Marlene: Orgeln der Firma Grüneberg Stettin im Kr. Greifenberg (Gryfice) s. 281–283; Kochanowska Janina: Wojenne ciasto cioci Marysi s. 285–288; Ilustracje do artykułów s. 289–215; Kronika seminarium s. 316–323; Objazd Naukowy „Szlakiem zabytków czasu wojny – Rogowo i Jaromin” s. 324–328.

T. I. Wolczkovo 2003.

Rec. [T. 12]: Kurzyńska Marta, *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 13: 2017 s. 267–268.

6554. WIELKIE Pomorze. Społeczności i narody. Praca monograficzna. Pod red. Daniela Kalinowskiego i Adeli Kuik-Kalinowskiej. *Gdańsk–Słupsk 2017 Inst. Kaszubski; Akad. Pomorska 8° ss. 417, nlb. 1, il., streszcz. niem. Akad. Pomorska w Słupsku.*

Z treści: Kuik-Kalinowska Adela, Kalinowski Daniel: Słowo wstępne s. 5–10; Foltyn Rafat: Wieleci – dawna słowiańska potęga odrzańsko-bałtycka s. 13–32; Kalinowski Daniel: Kaszubi mityczni – Floriana Ceynowy dyskurs narodotwórczy s. 34–54; Řeznik Miloš: Średniowieczna ikona nowoczesnej tożsamości? „Testament Mestwina” w kaszubskich reprezentacjach literackich od Aleksandra Majkowskiego po Lecha Bądkowskiego s. 55–92; Ehricht Christoph: Etnische and kulturelle Vielfalt Pommerns in der Geschichtserzählung von Bugenhagens Pomerania s. 129–135; Toż w jęz. pol.: Różnorodność etniczna i kulturowa Pomorza w kronice historycznej Johanna Bugenhagena „Pomerania” s. 136–142; Grzywacz Małgorzata: Pomorze w życiu i tekstach autobiograficznych duchowieństwa ewangelickiego – Johann Joachim Spalding [1714–1804] i Carl Gottlieb Rehsener [1790–1862] s. 143–164; Vogler Hans-Udo: Ludwig Kosegarten [1758–1818]. Pfarrer, Dichter, Professor s. 165–170; Toż w jęz. pol.: Ludwik Gotthard Kosegarten – pastor, twórca, profesor s. 171–178; Sujcka Anna: Zbiory sztuki protestanckiej w Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku i ich powojenna recepcja s. 179–195; Kal Elżbieta: Architektura z gwiazdą Dawida. Synagogi w przestrzeni dawnego Słupsku s. 196–238; Obracht-Prondzyński Cezary: Pomorskie hybris, czyli o regionie jako federacji lokalnych wspólnot s. 241–254; Nowak Bronisław: Rody pomorskie i ich tożsamościowe wybory s. 255–292; Fliniak Joanna: Das pommersche Bürgertum in der deutschsprachigen Prosa nach 1945 s. 293–303; Toż w jęz. pol.: Obraz mieszczaństwa pomorskiego w niemieckiej prozie po 1945 s. 304–315; Jerzak Katarzyna: Gdynia – czytanie miasta z Wal-

terem Benjaminem s. 316–334; Łaga Zuzanna: Przejawy kultury kaszubskiej w recepcji mieszkańców Wejherowa s. 335–346; Chłudziński Andrzej: Obce nazwy geograficzne na Pomorzu s. 347–375; Fotografie konferencyjne s. 377–383; Bibliografia s. 385–415.

Poznań

6555. JAŃCZAK Małgorzata: Na szagę... Poznań 2017 Św. Wojciech Dom Medialny. Wydaw. 16° ss. 125, nlb. 3, il. (Poznaj Poznań).

Poznań w l. 1901–1939.

6556. PRZYBYLSKI Aleksander: Abisynia. Osiedle na poznańskim Grunwaldzie. Poznań 2017 Wydaw. Miej. Posenania 8° ss. 399, nlb. 1, il.

6557. WIELKIE Garbary. *Kronika Miasta Poznania*. [R. 85]: 2017 [nr] 3 s. 11–352.

Dzielnica Poznania.

Treść: Jurek Tomasz: Smród, garbusy, dewotki i szubienica. Najdawniejsze Garbary s. 11–29; Pachuta Karolina, Pietrzak Beata: Dawny klasztor Dominikanów w Poznaniu. Odzyskiwanie barokowej świetności południowego skrzydła krużganków s. 30–41; Pietrzak Beata: Badania architektoniczne furty dawnego klasztoru dominikańskiego s. 42–48; Pilarczyk Zbigniew: Garbary obronne w okresie staropolskim s. 51–62; Kusztelski Andrzej: Dwie bramy wodne i system obrony Garbar s. 63–74; Karolczak Waldemar: Arsenal artyleryjski s. 75–82; Kanoniczak Tomasz: Wielka Śluza. 185 lat problemów s. 83–92; Hałas-Rakowska Hanna: Plac Bernardyński s. 95–117; Baszczyńska-Gosz Urszula: Żłóbek po franciszkańsku. Inscenizacja bożonarodzeniowa w kościele pw. św. Franciszka z Asyżu w Poznaniu s. 118–126; Leśniewska Dorota: „Dwoma rzędami domów porządnie zabudowana”. O historycznej zabudowie mieszkalnej dzisiejszej ul. Garbary s. 127–148; Karolczak Waldemar: Od Bolwerku Klee-manna do przeladowni. Powstanie portu rzeczny w Poznaniu (do 1914 roku) s. 149–159; Piotrowska Monika: Piękne obrazy z okresu powodzi s. 160–170; Żaczynska Justyna: Rzeźnicy, kupy i wdowy. Mieszkańcy ul. Garbary w przedwojennych księgach adresowych s. 171–186; Kucharska Alina: Leitgeberowie z Garbar s. 187–196; Mrugańska-Banaszak Magdalena: Ulica Garbary i okolice na drukach reklamowych s. 197–216; Karolczak Waldemar: Antoni Krzyżanowski i jego fabryka s. 217–232; Mrugańska-Banaszak Magdalena: Żłota Kula Józefa Czepczyńskiego s. 233–241; Mulczyński Jarosław: O dwóch pracowniach artystycznych s. 242–248; Pietrzak Katarzyna: O budowaniu obiektów sportowych dla szkół na przełomie XIX i XX wieku. Sala gimnastyczna przy ul. Garbary 20 s. 249–257; Sobierajska-Mormol Grażyna: Szkoła przy Wielkich Garbarach 25 s. 258–262; Karwat Janusz: Ruch sokoli i skauting na Garbarach s. 263–272; Cytirńska Hanna: Apteka Przy Grobli s. 273–280; Mulczyński Jarosław: Galerie sztuki na Garbarach s. 281–298; Piotrowska Monika: Kawa. Interes życia s. 301–319; Popiak Andrzej: O masonach, pajęczarach, Diablicy i królowej koksu. Z Andrzejem Popielakiem, poznańskim artystą malarzem, o dawnych Garbarach i Grobli rozmawia Barbara Kęcińska-Lempka s. 320–328; Małecka Waclawa: Garbary. Moja droga do szkoły s. 329–335; Sobierajska-Mormol Grażyna: Moja „Dąbrówka” s. 336–343; Wachowski Witold: „Miejscem mojego urodzenia jest ukochany Poznań...”. Wspomnienia z Garbar i okolic we fragmentach książki „Opowieści rodzinne” Witolda Wachowskiego s. 344–352.

Pruchnik, miasto i region

6558. PRUCHNIK. Studia z dziejów miasta i okolic. Pod red. Mariana Wolskiego.

Wyd. 2 zmienione i rozsz. Kraków–Pruchnik 2017 Societas Vistulana; Gm. Pruchnik 4° ss. 372, nlb. 3, tabl. 72, kart tab. 7, il.

Treść: Wolski Marian: Wstęp s. 5–8; Blajer Wojciech: Pradzieje i wczesne średniowiecze okolic Pruchnika s. 9–50; Wolski Marian: Dzieje Pruchnika i okolic do końca XVI wieku s. 51–117; Motylewicz Jerzy: Dzieje miasta w XVII i XVIII wieku s. 119–164; Romanik Paweł: Obszar miasta i jego otoczenie w XVIII i w pierwszej połowie XIX wieku s. 165–225; Więch Arkadiusz S.: Miasteczko Pruchnik w XIX–XX wieku s. 227–274; Szyma Marcin: Zabytki architektury i sztuki gminy Pruchnik (wybrane problemy) s. 275–326; Zygałdo Andrzej: Rysunki pruchnickie w twórczości Kajetana Wincentego Kiełsińskiego [1808–1849] s. 327–343.

Wyd. 1. 2014.

Prusy Wschodnie

6559. KOSSERT Andreas: Prusy Wschodnie. Historia i mit. Wyd. 2. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 399, il.

Wyd. 1. 2009.

Przeworsk

6560. ÓSMY wiek Przeworska. Ludzie, obiekty, wydarzenia. T. 3. Pod red. Henryka Pelca. Rzeszów–Przeworsk 2017 Naczelna Organizacja Techniczna. Federacja Stowarzyszeń Nauk.-Techn. Rada; Henryk Pelc 8° ss. 233, il.

Z treści: Wstęp s. 3–4; Pelc Henryk: Przez wieki do współczesności. Rys historyczny s. 12–15; Historia przeworskiej „Jedynki” 1419–2009. [Szkoła Podstawowa nr 1] s. 21–33; Historia Szkoły Podstawowej nr 2 im. Hugona Kołłątaja w Przeworsku w latach 1970–2010 s. 34–47; Historia Szkoły Podstawowej nr 3 s. 58–75; Zawadzka Zofia: Przedszkole Miejskie nr 2 w Przeworsku s. 76–81; Przedszkole Miejskie nr 3 w Przeworsku s. 81–84; Przedszkole Miejskie nr 4 w Przeworsku. Oprac. Ewa Gorlach s. 85–92; Powiatowa Poradnia Kulturalno-Oświatowa, Przeworski Dom Kultury, Miejski ośrodek Kultury im. Oskara Kolberga w Przeworsku w latach 1966–2010 s. 93–112; Pelc Henryk: Towarzystwo Miłośników Przeworska s. 113–117; Pelc Henryk: PTTK – podróżowanie, rodzinna tradycja Pelców s. 118–168; Mroczynska Janina: Polskie Stowarzyszenie Diabetyków. Koło w Przeworsku s. 169–178; Pelc Henryk: Kronika Osiedla Mieszkańciewego nr 6 s. 179–188; Ważniejsze wydarzenia [kalendarium 1280–2017] s. 189–191; Pelc Henryk: Honorowi i Zasłużeni Obywatele [biografia Eugeniusza Litwina aut. Barbary Krzyżanowskiej-Wróblewskiej] s. 192–227; Pelc Henryk: Zakończenie s. 228–230.

T. 1. Przeworsk 2012.

Przeźmark, wieś i region

6561. RODZEWICZ Wiesław: Przeźmark i okolice na przestrzeni wieków. Elbląg–Gniezno 2017 Gaudentium 8° ss. 122, nlb. 4, il.

Przęsławice

6562. TEMPCZYK Sebastian: Dzieje Przęsławic. Kraków 2017 Wydaw. Kasper 8° ss. 93, tabl. 7, il.

Lata 1349–2017.

Przychody

6563. JĘDRUCHNIEWICZ Kamil: *Wieś Przychody. Ludzie i miejsca. Przychody–Wysokie 2017 Gm. Bibl. Publ. w Międzyrzeczu Podlaskim 4° ss. 163, il., mapy.*

Pułtusk

6564. DZIEJE Pułtuska. T. 2: 1795–1989. Red. nauk. Adam Koseski, Janusz Szczepański. Pułtusk 2017 Akad. Humanist. im. A. Gieysztora 8° ss. 773, il. Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztora, Akademickie Tow. Edukacyjno-Nauk. ATENA.

Treść: Koseski Adam, Szczepański Janusz: Wstęp s. 11; Kociszewski Aleksander: Pod panowaniem pruskim i w czasach napoleońskich s. 15–69; Szczepański Janusz: W Królestwie Polskim 1815–1864 s. 71–152; Szczepański Janusz: W latach 1865–1918 s. 153–215; Szczepański Janusz: W Polsce Odrodzonej 1918–1939 s. 217–292; Kowalski Tadeusz: Szkolnictwo i kultura w latach II Rzeczypospolitej s. 293–331; Szczepański Janusz: Podczas II wojny światowej i hitlerowskiej okupacji s. 333–365; Szczepański Janusz: W pierwszej dekadzie Polski Ludowej 1945–1956 s. 367–422; Kowalski Tadeusz: Oświata i placówki życia kulturalnego w pierwszych latach Polski Ludowej 1945–1956 s. 423–445; Wiśniewski Krzysztof: Pułtusk w latach 1956–1989 (polityka – gospodarka – społeczeństwo) s. 447–586; Kowalski Tadeusz: Szkolnictwo i życie kulturalne w latach 1957–1989 s. 587–630; Wołosz Artur K. F.: Architektura i sztuka w Pułtusku od czasów pruskich do współczesności s. 631–663; Kalendarium ważniejszych wydarzeń (1989–2016). Oprac. Adam Koseski Adam, przy współpr. Doroty Dadas i Elżbiety Stankiewicz s. 665–704; Bibliografia s. 705–734.

T. 1: Do 1795 roku. Red. nauk. Henryk Samsonowicz, Radosław Lolo. Pułtusk 2016.

Radom

6565. METZGER Renata, Kępa Marcin: *Radom. Miasto tradycji, uliczka wspomnień. Radom 2017 Rada Miejs.; realizacja Ośr. Kultury i Sztuki „Reursa Obywatelska” 8° ss. 263, nlb. 1, il.*

Lata 1918–2017.

Radomsko

6566. RADOMSKO. Narodziny i rozwój miasta. Red. nauk. Robert Majzner. Radomsko 2017 Wydaw. „Taurus” 8° ss. 439.

Treść: Majzner Robert: 750 lat to dużo czy, mało? O potrzebie badań nad dziejami Radomska s. 7–18; Hubka Maciej: Źródła do dziejów Radomska w zasobie Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim s. 19–40; Antoniewicz Marceli: W poszukiwaniu czasu i okoliczności lokacji miasta Radomska s. 41–77; Kowalska Barbara: Święta Jadwiga Królowa w opinii Jana Długosza s. 79–97; Nowak Tomasz Andrzej: Z dziejów Radomska w XVI w. s. 99–120; Pawlikowski Jan: Rolnictwo radomszczańskie w świetle lustracji dóbr królewskich od XVI do XVIII w. s. 121–166; Zabraniak Sławomir: Parafia i kościół pod wezwaniem Świętego Lamberta w Radomsku w świetle wizytacji kościelnych z XVII i XVIII w. s. 167–184; Złotkowski Dariusz: Życie gospodarcze Radomska na przełomie XIX/XX w., w odniesieniu do zakładów wielkokapitalistycznych – podstawowe postulaty badawcze s. 185–206; Szumilas-Majzner Izabela:

Społeczne oblicze Radomska w latach 1918–1939 s. 207–248; Chmielewska Dorota: Funkcjonowanie Zarządu Miasta Radomska w latach 1918–1939 s. 249–269; Majzner Robert: Radomsko – miasto „frontowe” (1914 i 1939 r.) s. 271–288; Piasta Aleksy: Zarys działalności Komitetu Obywatelskiego miasta Radomska w latach 1914–1915 s. 289–303; Mieczysław Grzegorz: Udział radomszczan w wojnie polsko-ukraińskiej 1918–1919 s. 305–328; Jasiak Ksawery: Struktura terenowa i obsada personalna Komendy Powiatowej NOW/NSZ w Radomsku. Szkice do dziejów podziemia niepodległościowego w dystrykcie radomskim w latach okupacji niemieckiej s. 329–371; Rutkowski Kamil: Ofiary represji hitlerowskich w księgach aresztu miejskiego w Radomsku 1919–1945 – przyczynek do badań s. 373–394; Matuszak Tomasz: Radomsko kolebką Konspiracyjnego Wojska Polskiego s. 395–418.

Reda

6567. REDA moje miasto. Księga jubileuszowa pięćdziesięciolecia miasta Redy. [Red.] Mirosław Lademann. Reda–Wejherowo 2017 Wydaw. „MS” 8° ss. 536, il.

Treść: Breza Bogusław: Historia Redy jest ciekawa, intrygująca i pobudzająca wyobraźnię s. 11–28; Chochła Adam: Strzał z drugiej linii s. 29–48; Conradi Jerzy: Reda jest miastem pasjonatów kultury fizycznej i sportu s. 49–73; Dobrzyńska Jadwiga: Kondycja finansowa Redy jest dobra i bezpieczna s. 74–92; Dzienisz Błażej: Reda otwiera się na młodych ludzi s. 93–106; Hincke Paweł: Całe moje życie spędziłem w Redzie s. 107–123; Jaks Antoni: Burmistrz Redy byłem przez dwie kadencje s. 124–140; Jeschke Marta: W Redzie wszystko się zaczęło s. 141–156; Kamiński Jan: Olbrzymią część swojego życia poświęciłem Redzie s. 157–173; Kamiński Marek: Jestem lokatorem numer jeden Spółdzielni Mieszkanicowej w Redzie s. 174–191; Kass Andrzej: Jestem zadowolony z życia, jakie spędzam w Redzie s. 192–211; Kornacki Wiesław: Bogu na chwałę, ludziom na pożytek s. 212–236; Krzemieński Krzysztof: Tutaj jest moje miejsce na ziemi s. 237–274; Lewiński Przemysław August: Kiedy jestem w Redzie, jestem w domu s. 275–290; Lagosz-Tutak Róża: Byłam pisarzem gminnym w Redzie s. 291–302; Luniewski Mirosław: Czterdzieści osiem lat chodłem przez świat s. 303–318; Lyczek Danuta: Cieszę się, że trafiłam do Redy s. 319–333; Mamppe Kazmier: „Solidarność” stała się dla nas symbolem oczekiwań i nadziei s. 334–359; Molak Janusz: Trafilem w Redzie na dobry klimat s. 360–380; Natzke Bożena: Reda to fajne miasto s. 381–398; Okrój Kazimierz: Nie wyobrażam sobie innego miejsca na ziemi s. 399–427; Płocki Adam: Mam wielki osobisty sentyment do upiękzania Redy s. 428–443; Soiński Borys Jacek: Jestem dumny, że Reda się tak rozwija s. 444–460; Stenka Jerzy: Na rzemiosło w Redzie zawsze można liczyć s. 461–481; Trocki Waclaw: Mile wspominam moje życie piłkarskie w Redzie s. 482–498; Wiśniewski Tomasz: Produkcujemy w Redzie kulturę masową s. 499–516; Zawal-Brzezińska Beata: Kreujemy w Redzie artystyczną wrażliwość s. 517–532.

Regimin, gmina

6568. BIELASTA Barbara: *Historia gminy Regimin. Regimin 2017 Urząd Gm. 8° ss. 679, il.*

Rogalinek

6569. ANIOŁA Bogdan: *770 lat Rogalinka i 465 lat jego parafii. Współpr. Regina Zajączek. Inowrocław–Rogalinek 2017 Totem.com.pl; Tow. Przyj. Dębów Rogalińskich 4° ss. 874, nlb. 2, il.*

Różan; Sieluć

6570. SUSKI Tadeusz: Różan, Sieluć i okolice. Szkice z dziejów (koniec XVII wieku – początek XX wieku). Różan 2017 Tadeusz Suski 8° ss. 416, il.

Rudy

6571. [KOPRON Halina, Wiejak Izidor]: Ocalmy od zapomnienia Rudy... nasze miejsce na ziemi. Aut. Halina Kopron, Izidor Wiejak. Końskowola 2017 Gm. Ośr. Kultury. Bibl. Publ. 8° ss. 226, il., mapy.

Rumia

6572. HISTORIA Rumi. [T. 1]: Od pradziejów do 1945 roku. Wyd. 2. Rumia–Gdynia 2017 Urząd M. Rumia; Region 8° ss. 339, nlb. 5, il.

Treść: Śliwiński B[łażej]: Wstęp s. 3–4; Paner Henryk: Pradzieje s. 5–35; Śliwiński Błażej.: W czasach średniowiecza s. 37–57; Kizik Edmund: W okresie nowożytnym (od XVI do początku XIX wieku) s. 59–79; Rembalski Tomasz: W państwie prusko-niemieckim (1806–1919) s. 81–149; Breza Bogusław: W okresie międzywojennym s. 151–242; Breza Bogusław: W latach okupacji hitlerowskiej s. 243–301; Kizik Edmund: Zabytki i sztuka s. 303–322; Bibliografia s. 323–331.

Toż. [T. 2]: Bykowska Sylwia: W latach 1945–1990. Wyd. 2. Rumia–Gdynia ss. 197, nlb. 1, il.
Wyd. 1. 2012–2014.

Rybna

6573. [ŁĄCKI Władysław]: Rybna. Nasza mała ojczyzna. Materiały zebrał Władysław Łącki; oprac. Stanisława Malik. Rybna 2014 [b.w.] 8° ss. 238, il.

Toż. Wyd. popr. i uzup. pt.: Rybna. Moja mała ojczyzna. Historia. Rybna 2017 Wydaw. Matteo Bronisław Fila ss. 236, il.
Lata 1363–2011.

Rybnik

6574. RYBNIK. Dzieje miasta i jego dzielnic. T. 1. Pod red. Zbigniewa Hojki, Bogdana Klocha. Rybnik 2017 Muzeum 8° ss. 1006, nlb. 1, il.

Z treści: Hojka Zbigniew, Kloch Bogdan: Wstęp s. 15–20; Foltyn Edelgarda M., Foltyn Eugeniusz: Pradzieje i wczesne średniowiecze Rybnika z uwzględnieniem terenów przyległych s. 23–87; Halmer Damian: Do końca XIII wieku s. 89–133; Sperka Jerzy: Do 1532 roku s. 135–203; Kloch Bogdan: W koronie czeskiej i w epoce habsburskiej 1526–1740 s. 205–401; Kalinowska-Wójcik Barbara: W Królestwie Prus od I wojny śląskiej do Wiosny Ludów 1740–1848 s. 403–499; Jarząbek Marcin: Od miasteczka do miasta 1848–1918 s. 501–581; Hojka Zbigniew: Powstania i plebiscyt górnoląski s. 583–625; Keller Dawid: W okresie międzywojennym s. 627–747; Węcki Mirosław: Podczas II wojny światowej s. 749–797; Dziuba Adam: W Polsce Ludowej s. 799–951; Abrahamowicz Jakub: Od 1989 roku do dziś s. 953–1007.

6575. RYBNIK. Dzieje miasta i jego dzielnic. T. 2. Pod red. Zbigniewa Hojki, Bogdana

Klocha. Rybnik 2017 Muzeum 8° ss. 719, il., streszcz. ang., niem.

Treść: Kulik Ewa: Od osady do miasta s. 13–23; Bimler-Mackiewicz Elżbieta: Herb i symbole miejskie s. 25–57; Frużyński Adam: Przemysł, rolnictwo, rzemiosło s. 59–167; Dudala Halina: Od początku XIX wieku do 1922 roku s. 169–225; Keller Dawid: W okresie międzywojennym s. 227–283; Dziurok Adam: Lata 1939–1989 s. 285–335; Keller Dawid: Po 1989 roku s. 337–353; Kulik Ewa: Oświata s. 355–407; Kulik Ewa: Kultura s. 409–471; Steuer Antoni, Troszka Antoni: Kultura fizyczna i sport s. 473–509; Mokrosz Janusz: Służba zdrowia i opieka socjalna s. 511–559; Kamiński Jacek: Architektura s. 561–595; Bibliografia (wybór) s. 597–649.

Rytwiany, gmina

6576. KALINA Dariusz: Gmina Rytwiany. Dziedzictwo kulturowe. Rytwiany–Kielce 2017 Światowid 8° ss. 320, tabl. XVI, il.

Lata 1414–2015.

Rzeszów

6577. DZIEJE Rzeszowa. T. 5: Rzeszów w latach 1989–2015. Pod red. Włodzimierza Bonusiaka. Rzeszów 2017 Fund. Rzeszowskiego Ośr. Archeol.; Oficyna Wydawnicza „Zimowit”; Tow. Nauk. 8° ss. 1111, il., streszcz. ang.

Treść: Bonusiak Włodzimierz: Wstęp s. 5–6; Bonusiak Andrzej: Stary Rzeszów i jego infrastruktura s. 7–54; Bonusiak Andrzej: Terytoria przyłączone do Rzeszowa w pierwszym dziesięcioleciu XXI wieku, ich historia i stan dzisiejszy s. 55–102; Bonusiak Andrzej: Rzeszowski obszar metropolitalny s. 103–224; Grata Paweł: Przemiany gospodarcze w mieście s. 225–346; Grata Paweł: Gospodarka komunalna i mieszkaniowa s. 347–384; Grata Paweł: Rynek pracy s. 385–428; Bonusiak Włodzimierz: Ludność Rzeszowa s. 429–446; Nabywaniec Stanisław: Życie religijne s. 447–464; Basta Jan: Ochrona zdrowia s. 465–534; Janziś Sławomir, Zaborniak Stanisław: Rehabilitacja medyczna s. 535–554; Wierzbieniec Waclaw, Tracz Dariusz, Thomas Ireneusz: Instytucjonalizacja pomocy społecznej s. 555–602; Szczepański Dominik: Partie polityczne i organizacje młodzieżowe s. 603–656; Bonusiak Grzegorz: Edukacja s. 657–680; Bonusiak Włodzimierz: Szkolnictwo wyższe s. 681–728; Rabizo-Birek Magdalena: Życie artystyczne s. 729–764; Kryński Stanisław: Rzeszów literacki s. 765–794; Lenart Zbigniew: Instytucje kultury s. 795–822; Pietrzak Henryk: Media s. 823–856; Jagusztyn Andrzej: Drukarnstwo, księgarstwo i biblioteki s. 857–920; Olejko Andrzej, Korzeniowski Paweł: Wojsko s. 921–940; Ura Elżbieta: Wymiar sprawiedliwości (sądy i prokuratura) s. 941–960; Pieprzny Stanisław, Jaworski Bogdan: Policja s. 961–988; Przydział Marta, Zaborniak Stanisław: Zarys dziejów turystyki i rekreacji s. 989–1018; Pezdan-Śliż Iwona, Zaborniak Stanisław, Król Paweł: Kultura fizyczna s. 1019–1056.
T. 1. 1994.

Sawin

6578. BŁASZCZUK Stanisław: Sawin – historii i ludzie. Chełm 2017 A3 drukarnia Przemysław Litwiniuk 8° ss. 312, il.

Lata 1901–2017.

Serniki, gmina

6579. MARZĘDA Stanisław, Iwanek Maria: Gminy Serniki portret własny. Przy współpr.

Justyna Budzyńskiej i Ewy Kowalczyk. Kwizdzyń–Serniki 2017 Vega Studio Adv. Tomasz Muller; Urząd Gm. 4° ss. 319, nlb. 1, il.

XX–XXI w.

Serock

6580. SEROCK i Mazowsze na przestrzeni wieków. Studia z okazji 600-lecia nadania Serockowi praw miejskich. Pod red. Sławomira Jakubczaka, Radosława Lolo. Bydgoszcz–Serock 2017 Meritum Jarosław Zimmermann; na zlec. Urzędu M. i Gm. 8° ss. 256, il., mapy. Urząd M. i Gm. w Serocku.

Treść: Jakubczak Sławomir, Lolo Radosław: Wstęp s. 6–8; Kowalczyk-Heyman Elżbieta: Grody tak zwanego falsyfikatu mogileńskiego s. 11–24; Grabowski Janusz: Serock w okresie panowania Piastów mazowieckich. [Aneks źródłowy] s. 25–46; Kunkel Robert: Architektura gotyckiego kościoła farnego miasta Serocka s. 47–54; Lolo Radosław: Serock w latach 1526–1660 na tle innych miast mazowieckich s. 55–64; Jakubczak Sławomir: Miasto i twierdza Serock w okresie Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego 1807–1831 s. 65–100; Mickiewicz Adam M[ichał]: Z dziejów Serocka i miast mazowieckich w drugiej połowie XIX w. oraz na początku XX w. s. 101–136; Wiśniewski Krzysztof: Kilka uwag o mieszkańcach Pułtuska i Serocka w świetle akt małżeństw z lat 1875–1880 s. 137–148; Pakula Mirosław: Serock i Zegrze w okresie wojny polsko-bolszewickiej 1920 roku s. 149–188; Szczepański Jacek Emil: Serock na dawnej pocztowce – analiza filokartystyczna s. 189–212; Żukowski Jacek: Życie na rzece i z rzeki – etnograficzna rekonstrukcja nieodległej przeszłości mieszkańców Serocka i dolnej Narwi s. 213–235; Bibliografia s. 238–256.

Siedlce, pow. lubiński

6581. [RUSEWICZ Henryk]: Siedlce. (Zedlitz). Lubin 2017 PTTK. Oddz. „Zagłębie Międzyzwole” 8° ss. 58, nlb. 5, il. (Powiat Lubiński).

Lata 1257–2017.

Siemianowice Śląskie

6582. [MARSZCZYK Stefan], pseud. Stary Korzyń: Siemianowice, kerych niy znoćie. Siemianowice Śląskie 2017 Urząd M. Siemianowice Śląskie 8° ss. 80, il.

Lata 1940–2017.

Większość tekstu w gwarze śląskiej.

6583. WĄDOŁOWSKI Marcin: Michałkowice. Wieś i dwór na przestrzeni wieków. Chorzów 2017 Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie” 8° ss. 152, il., streszcz. ang. Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie”. (Monografie i Materiały; 10).

Pierwsza wzmianka o parafii w 1274 r., włączenie do Siemianowic Śląskich w 1951 r.

Siercza

6584. SIERCZA. Dach Wieliczki. 2. Wyd. 2, zm. i rozsz. Siercza 2017 Wiesław Żyznowski 8° ss. 671, nlb. 1, il., mapy.

Z treści: Żyznowski Wiesław: Od wydawcy s. 6–18; Żyznowska Urszula: Nota redakcyjna s. 19–21; Piotrowicz Józef: Siercza w pradziejach i okresie staropolskim s. 30–137; Krasnowolski Bogusław: Dzieje Sierczy od 1772 roku do współczesności s. 138–385; Hońdo Leszek: Inskrypcje nagrobne na cmentarzu żydowskim s. 386–395; Siercza w opisach kmiecia Ludwika Młynka [1864–1941]. Wybór Urszula Żyznowska s. 398–453 Gołąb Janusz: Sierczańsko-wielicka gałąź drzewa genealogicznego rodu Młynków s. 454–455; Nawrot Artur: O Ryszardzie Rodziku [1948–2012] s. 458–463; O rodach, rodzinach, domach. Oprac. Wiesław Żyznowski s. 470–585; O wybranych mieszkańcach i przyjaciółach Sierczy. Oprac. Henryk Ostrowski, Wiesław Żyznowski s. 586–639; Bibliografia s. 640–645.

Wyd. 1: Piotrowicz Józef, Krasnowolski Bogusław: Siercza. Dach Wieliczki. Monografia wsi. Siercza 2005.

Siewierz

6585. SOŁTYSIK Edward: Dawny Siewierz. T. 1. Wyd. 2. Siewierz–Dobieszowice 2017 Zakł. Poligraf.-Wydaw. 8° ss. 234, il.

Lata 1523–1945.

Wyd. 1. 2016.

Silniczka

6586. SILNICZKA. Szkoła i wieś w odświeżeniu dziejów. Praca zbior. pod red. Łukasza S. Koperzy. Radomsko–Silniczka 2017 „Taurus” Izabela Szumlas-Majzner; Publ. Szkoła Podstawowa im. Heleny i Aleksandra Ostrowskich 8° ss. 173, tabl. 17, il., mapy, streszcz. ang.

Z treści: Kopera Łukasz S.: Nota wprowadzająca s. 7–10; Ociepa Mirosław: Słowo wstępne s. 11; Grot Urszula: Słowo wdzięczności s. 13–14; Kopera Łukasz S.: Silniczka – zarys dziejów wsi i osady przemysłowej s. 17–38; Zakrzewski Andrzej J.: Aleksander [1810–1896] i Helena z Morsztynów Ostrowscy [1815–1882] w Maluszynie s. 39–46; Kita Jarosław: Cukrownia hrabiów Ostrowskich w Silniczce s. 47–67; Modłasiak Monika: Józef Kościański (1924–2008), malarz samouk z Silniczki s. 69–73; Kopera Łukasz S.: Nauczanie w Silniczce pod zaborami i w II Rzeczypospolitej s. 77–102; Błaszczak Aneta, Grot Urszula: Z najnowszych dziejów oświaty w Silniczce (kalendarium wydarzeń) s. 103–120; Soliński Wojciech: Silniczka – źródło i szkoła życia s. 121–138; Kołodziej Kazimiera: Silniczka – szkoła i miejscowość, jak ją wspominam z perspektywy lat s. 129–134; Katalog kierowników i dyrektorów szkoły. Oprac. Dorota Stachewska s. 147; Katalog nauczycieli i pracowników administracyjnych. Oprac. Monika Bobrowska-Kusa [i in.] s. 149–150; Katalog absolwentów. Oprac. Monika Bobrowska-Kusa [i in.] s. 151–172; Uchwała nr XIX/128/16 Rady Gminy Żytno s. 173.

Skarszewy

6587. KOZŁOWSKI Edwin F[ranciszek]: Życie polityczne, sądowe, religijne, gospodarcze i kulturalne w Skarszewach w stolicy województwa pomorskiego w latach 1454–1772 za I Rzeczypospolitej. Z. 8. Gdańsk–Sopot 2017 Wydaw. Pomorskie Region. Pracowni Krajoznawczej PTTK; nakł. aut. 8° ss. 28, il., mapa.

Toż. Z. 9–10. Gdańsk 2017 ss. 56, il., mapy.

Z. 1. 2011.

Skawinki

6588. NOWAKOWSKI Andrzej, Obodyński Marcin: Skawinki. Wieś, kościół, szkoła, sport. Od schyłku średniowiecza po rok 2017. Rzeszów 2017 RS Druk 8° ss. 120, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Skępe

6589. WEGNER Zyta: Moje Skępe. Album – pamiętnik mieszkańców Skępego od 1856 roku do 2017 roku. Skępe–Bydgoszcz 2017 Zyta Wegner; Arspol 4° ss. 175, il.

Skoczów

6590. SZOTEK Halina: Skoczów. Szkice do monografii. Skoczów 2017 Urząd Miej. 8° ss. 392, il., streszcz. czes.

Skoki, pow. gostyniński

6591. SKALIŃSKI Romuald: Skoki. Dawna osada młyńska w pobliżu Gostynina, Gaśnego, Pasku i Żelaznego. Toruń 2016 Aquimolina 8° ss. nlb. 2, 50, nlb. 2, il., mapy + Skorowidz roślin i zwierząt Skoki i okolice ss. 12, il.

Lata 1454–2016.

Skoki, pow. wągrowiecki

6592. KUSZ Adam: Skoki – miasto z woli Kazimierza Wielkiego. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 18: 2017 s. 63–69.

Skrzyszew

6593. CZUBASZEK Krzysztof: Skrzyszew. Monografia. Wyd. 2 popr., uzup. i rozsz. Warszawa 2017 EMKA Edukacja Media Kultura 4° ss. 319, il., mapy.

Dostępne także w wersji elektronicznej.
Wyd. 1. 2001.

Sławno, pow. opoczyński, gmina

6594. GMINA Sławno. Wczoraj i dziś. Wybór i oprac. Jan Łuczowski. Sławno 2017 Urząd Gm. 8° ss. 255, il., mapy, streszcz. ang., fr.

Z treści: Wojciechowski Tadeusz: Słowo wstępne s. 5–6; Wstęp od Redakcji s. 7–8; Dzieje sołectw w zbiorowej pamięci mieszkańców s. 39–241; Bibliografia s. 250–251.

XIII–XXI w.

Sławno, woj. zachodniopomorskie

6595. HISTORIA i kultura Ziemi Sławieńskiej. T. 12: Miasto Sławno. Red. Włodzimierz Rączkowski, Jan Sroka. Sławno 2017 Fund. „Dziedzictwo” 8° ss. 328, tabl. 24, il., streszcz. niem. Fund. „Dziedzictwo”.

Materiały z konferencji, Sławno, 19 V 2017 r.

Treść: Sroka Jan, Rączkowski Włodzimierz: Historia jako konfrontacja: czy odrabiamy lekcje? s. 7–15; Skrzypek Ignacy:

Badania archeologiczne na terenie Sławna s. 17–45; Skrzypek Krzysztof: Sławno w zasobie Archiwum Państwowego w Koszalinie. Oddział w Słupsku s. 47–63; Lindmajer Józef: O ludności Sławna od połowy XVII do przełomu XVIII i XIX wieku. Wybrane zagadnienia s. 65–86; Wesołowska Sylwia: Szkolnictwo w Sławnie do 1945 roku. Próba podsumowania s. 87–111; Rypniewska Krystyna: Witraże przedwojennego Sławna s. 113–127; Kochanowska Janina: Wczesna twórczość rzeźbiarska Fritz Theilmanna [1902–1991] w pomorskim Sławnie s. 129–145; Kontowski Konstanty: Cmentarze, pomniki i miejsca pamięci o zmarłych w Sławnie s. 147–159; Gwiazdowska Ewa: Architektura i urbanistyka dawnego Sławna w świetle źródeł ikonograficznych z czasu od XVII do połowy XX wieku s. 161–239; Pencarski Kacper: Transport lądowy w Sławnie w latach 1918–1939 s. 241–260; Rączkowski Włodzimierz: historyczne przestrzenie miasta we współczesnym kontekście – spojrzenie z... dystansu s. 261–285; Sobisz Zbigniew: Dendroflora terenów zieleni Sławna s. 287–316.

6596. [STOEBBE August]: Augusta Stoebe Geschichte der Stadtgemeinde Schlawe, czyli Kronika gminy miejskiej Sławno. W oprac. i pod red. Joanny Chojackiej. Sławno–Koszalin 2017 Urząd Miej.; Region Jarosław Ellwart 8° ss. 667, nlb. 1, tabl. XXIV, il.

Tyt. oryginalny i równol.: Chronik der Stadtgemeinde Schlawe i[n] Pom[ern].

Tekst równol. niem., pol.

Lata 1227–1898.

Słomniki

6597. SKRĘŻYNA Klaudia: Monografia Słomnik. Cz. 3. Słomniki 2017 Miej.-Gm. Centrum Kultury 4° ss. 88, il. (Skarby Ziemi Słomnickiej).

Lata 1918–1946.

Cz. 1. 2012.

Smolec

6598. RÓŻOWIEC Izabela, Kotlarz Sebastian: Smolec. Wczoraj i dziś 1316–2016. Smolec 2016 Cursor Multimedia 8° ss. 235, il.

Sokołowsko

6599. LESZKO Zofia: Zapomniana perła Dolnego Śląska. Historia Sokołowska (Görbersdorfu) do roku 1945. *Konteksty*. R. 71: 2017 nr 4 s. 12–18.

Sokołów Małopolski

6600. DAŃCZAK Andrzej: Kalendarz dziejów Sokołowa. T. 1 cz. 2. *Rocznik Sokołowski*. Nr 13: 2016 s. 271–281.

Lata 1809–1912.

Toż. T. 2. *Tamże*. Nr 14: 2017 s. 253–266.

Lata 1914–1965.

Sosnowiec

6601. LUDWICZEK Czesław: Szkice przeszłości. Sosnowiec 2017 Progres Wydaw.-Druk.-Reklama 8° ss. 197, il.

Dzieje Sosnowca w l. 1801–2017.

Spisz

6602. BALARA Michał: Szkice spiskie. Forewords and footnotes by Tadeusz M. Trajdos. Kraków 2017 Astraia 8° ss. 176.

Zawiera: Na południowych kresach. Obrazki z przeszłości Spisza; Szkice spiskie z czasów niedawnych; Z historii Spisza i Podhala naszego stulecia. Wspomnienia i relacje. Lata 1412–1987.

Sromowce Wyżne;
Sromowce Niżne

6603. GÓRECKI Stanisław, Górecki Adam, Grywalski Adam: 700 lat Sromowiec. Sromowce Wyżne [i in.] 2017 Urząd Gm.; Pieniński Ośr. Historii Turystyki Górskiej 8° ss. nlb. 2, 43, nlb. 1, tabl. 2, il.

Starachowice, miasto i powiat

6604. DZIEJE powiatu starachowickiego w ostatnim stuleciu 1915–2016. Zespół red. Agnieszka Malinowska, Adam Brzeziński. Starachowice 2016 Tow. Przyj. Starachowic 8° ss. 65, il.

Materiały z konferencji, Starachowice, 22 IX 2016 r.

Treść: Malinowska Agnieszka, Brzeziński Adam: Wstęp s. 7–9; Myśliński Krzysztof: Powiat starachowicki. Organizacja, przestrzeń, dziedzictwo s. 11–20; Główna Jan: Z dziejów produkcji zbrojeniowej w Starachowicach w okresie międzywojennym 1918–1939 s. 21–31; Kołomańska Ewa: Polacy pomagający Żydom na terenie obecnego powiatu starachowickiego w czasie II wojny światowej na wybranych przykładach s. 33–46; Banaszek Tadeusz: Starachowicki Batalion Obrony Terytorialnej w latach 1966–1974 s. 47–61.

Stare Miasto

6605. KUZNOWICZ Katarzyna: Dzieje wsi Stare Miasto. Konin 2017 Katarzyna Kuznowicz 8° ss. 179, il.

Lata 1359–1989.

Stary Wielisław

6606. KRÓLIKOWSKI Marek: Stary Wielisław. Dzieje wsi i kościoła do 1945 roku. Wyd. 2, popr. Kłodzko–[Stary Wielisław] 2017 Marek Królikowski 8° ss. 121, il.

Wyd. 1. 2016.

Stąporków, miasto i region

6607. STĄPORKÓW i okolice z historią industrialną w tle. Dzieje i czasy współczesne. Red. cyklu wydawniczego Stanisław Nowak; red., konsultanci problemów Czesław Nowak, Wojciech Ślefarski, Katarzyna Sorn. Warszawa–Bydgoszcz–Kielce–Lochowice 2017 Oficyna Wydawnicza Edward Mitek 8° ss. 439, il., mapy. (Almanach Świętokrzyski; t. 2).

Z treści: Nowak Stanisław: Apel w sprawie „Almanachu Świętokrzyskiego” s. 9–11; Nowak Stanisław, Łukomska Dorota:

Wprowadzenie i omówienie treści s. 15–20; Nowak Stanisław: Historia industrialna s. 40–91; Komorowski Waldemar: Przemysł Stąporkowa po II wojnie światowej s. 92–98; Nowak Stanisław: Nieco zapomniana historia Odrowąża s. 145–170; Nowak Stanisław: Furmanów – u początku miejscowości przemysłowych, szlaku rzeki Czarna Konecka s. 171–179; Salata Stanisław: Aneks furmanowski. Dymarki w Furmanowie s. 180–181; Nowak Stanisław: Wólka Plebańska s. 182–184; Fajkosz Andrzej: Wąglów s. 185–186; Fajkosz Andrzej: Gosań s. 186–187; Kukliński Ireneusz: Nieklań Wielki nad rzeką Czarną s. 188–190; Kacperski Maciej: Fabryka Machin i Narzędzi Rolniczych w Nieklaniu s. 191–198; Nowak Stanisław: Błaszów – kuźnica, wieś, siedziba klucza majątkowego s. 199–201; Błoszczyńska Maria, Ślefarski Wojciech, Nowak Stanisław: Słownik demograficzny wybranych miejscowości gminy Stąporków s. 202–209; Nowak Stanisław, Nowak Czesław: Czarniecka Góra – w gronie prekursorów polskiego przemysłu uzdrowskowo-wypoczynkowego s. 210–227; Nowak Stanisław: Górnictwo rud żelaza w II Rzeczpospolitej. Warunki funkcjonowania (także na obszarze pół kopalnianych okolic Stąporkowa) s. 231–241; Nowak Stanisław: Kopalnie rud żelaza rejonu Stąporkowa – w czasach Polski Ludowej s. 242–253; Nowak Stanisław: Kształtowanie się społeczeństwa industrialnego na ziemiach polskich czasów zaborów, z uwzględnieniem problemów regionu świętokrzyskiego (wybrane zagadnienia) s. 257–276; Nowak Stanisław: Kościół wpisany w historię rozwoju industrialnego regionu świętokrzyskiego s. 279–283; Macyszyn Jacek: O kulcie maryjnym w Polsce s. 284–292; Nowak Stanisław: Kościół i parafia w Odrowążu s. 293–289; Nowak Czesław, Kusiak Alina: Kościół w Czarnej w industrialnych dziejach miejscowości Czarna oraz innych ośrodków parafii czarneckiej s. 299–304; Nowak Czesław: Kościół i parafia w Krasnej s. 305–306; Kacperski Maciej: Kościół parafialny w Nieklaniu Wielkim s. 307–310; Nowak Stanisław: Przemysłowe akcenty w losach parafii i kościoła w Nieklaniu s. 311–312; Nowak Czesław: Parafia i kościół w Stąporkowie s. 313–314; Wojcierowska Agnieszka: Z tradycji szkolnictwa stąporkowskiego s. 317–322; Bury Bronisław: Szkolnictwo na ziemi stąporkowskiej (zarys problematyki) s. 323–352; Błoszczyńska Maria: Dzieje właścicielskie Odrowąża i okolic s. 355–366; Sorn Katarzyna: Kultura, twórcy i ich dziedzictwo s. 369–372; Zieliński Andrzej, Zieliński Wiesław, Nowak Czesław: Klub piłki nożnej w Stąporkowie s. 383–385; Wojcierowska Agnieszka: Za tych, co oddali życie, by nie zginęła s. 389–397; Kabala Witold: Jan Roman Bytnar „Rudy” [1921–1943]. Bohaterski harcerz i żołnierz AK z Nieklania Wielkiego s. 398–400; Kabala Witold: Antoni Heda „Szary” [1916–2008] – honorowy obywatel Stąporkowa s. 401–409; Dajczer Jakub: Nalot na stację Nieklań s. 409–414; Kotas Waldemar: „Pan Włodek” – takim go pamiętam [Włodzimierz Ciaś, 1911–2008] s. 430–432; Nowak Stanisław: Krótko o historii industrialnej Nieborowa oraz odlewni Wołów k. Stąporkowa s. 435–439.

Stradomia Wierzchnia

6608. KASCHYTZA Michał: Zarys dziejów wsi Stradomia Wierzchnia. *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 3]: 2017 nr 1 s. 57–63.

Od XIII w.

Stróża

6609. KONIECZNY Józef: Wieś Stróża w powiecie Limanowskim. Zebrał i oprac. Tadeusz Skwarczek. Stróża–Brzeg Dolny 2017 Drukarnia Wydaw. Tomasz Kuliński 8° ss. 158, il.

Treść: [Skwarczek Tadeusz]: Słowo wstępne s. 5–6; Konieczny Józef: Przedmowa s. 7–9; Stróża nieco wiadomości o jej przeszłości s. 11–18; Kościółek wotywny ku czci Najśladszego

Serca Pana Jezusa w Stróży [zbudowany w l. 1946–1948] s. 19–43; Poświęcenie dzwonu dla kościoła w Stróży s. 44–46; Jan Rokosz [1881–1955] – chłop-społecznik (wspomnienia pośmiertne) s. 47–85; Szkoła w Szczyrzycy i Gimnazjum w Bochni. Przyczynek do życiorysu Jana Rokosza s. 86–87; Kronika parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Stróży – dekanat Tymbark – za lata 1960–1967 s. 88–96; Wspomnienia Józefa Cygal s. 97–100; Dodatki (wypowiedzi i wspomnienia różnych ludzi) [dot. głównie Jana Rokosza] s. 103–143; Krótka historia OSP w Stróży s. 144–150.

Sucha Beskidzka

6610. WOŹNIAK Barbara, Wysmołek Grzegorz: Sucha Beskidzka. Portret miasta. Sucha Beskidzka 2017 Urząd M. 4° ss. 183, il.

Lata 1405–2017.

Sulechów

6611. OKOWIŃSKI Leon: Sulechów. Dzieje miasta barwnymi rycinami pisane. Sulechów–Zielona Góra 2017 E-Studio Robert Jacyno 8° ss. 166, nlb. 5, il.

XIV–XXI w.

6612. OKOWIŃSKI Leon: Sulechów. Zarys dziejów. Sulechów–Zielona Góra 2017 E-Studio Robert Jacyno 8° ss. 91, nlb. 2, il.

XIV–XXI w.

Supraśl

6613. ZEMŁO Mariusz: Pod supraszkim niebem. Under the Supraśl skies. Fot. Marta Żynel; przekł. Małgorzata Dziekońska. Supraśl 2017 Stow. Collegium Suprasliense; Centrum Kultury i Rekreacji 8° ss. 82, nlb. 2, il.

XV–XXI w.

Szaniec

6614. ZWIERZYŃECKI Robert Kazimierz: Zarys historii wsi Szaniec. Esej historyczny. [Kraków] 2017 Ridero 8° ss. 166, il.

Szczecin

6615. ŁUCZAK Marek: Łasztownia, Międzyodrze. Lastadie, Oderbruch. Szczecin 2017 Zapol; Pomorskie Tow. Hist. 8° ss. 544, il., mapy. (Szczecin).

Tekst równol. pol., niem.

Części miasta.

Cz. 1. serii. 2004.

6616. STANIEWSKI Dariusz, Sobolewski Bolesław: W szponach gryfa. [Cz. 1]: Szczecin i Pomorze Zachodnie – historia od kuchni. Szczecin 2014 Zapol 8° ss. 119, il.

Toż. [Cz.] 2: 30 twarzy Szczecina i Pomorza Zachodniego. Szczecin 2017 ss. 133, nlb. 1, il.

Połączenie historii regionu z tradycjami kulinarnymi, przepisami i anegdotami o mieszkańcach.

Sztum, miasto i region

6617. 600 LAT Sztumu. Studia z dziejów miasta i Parafii św. Anny. Pod red. Radosława Biskupa i Andrzeja Starczewskiego. Pelplin 2017 Bernardinum 8° ss. 188, il., mapy.

Pokłosie konferencji nauk., Sztum, 3 VI 2016 r.

Treść: Starczewski Andrzej, Biskup Radosław: Słowo wstępne s. 5–8; Kromer Adam: Historia i rozwój herbu oraz flagi Sztumu s. 9–27; Józwiak Sławomir, Trupinda Janusz: Zamek krzyżacki w Sztumie w średniowieczu w świetle źródeł pisanych s. 29–51; Biskup Radosław: Parafia sztumska w średniowiecznych dziejach biskupstwa pomeziańskiego w Prusach krzyżackich (do 1466 r.) s. 53–68; Szramowski Wojciech: Szpital św. Ducha w Sztumie s. 69–80; Nowosad Wiesław: Sejmik partykularny województwa malborskiego w Sztumie 4 czerwca 1677 r. Przebieg i kulisy tragedii s. 81–91; Wiśniewski Jan: Wyposażenie kościoła św. Anny w Sztumie w okresie nowożytnym (XVI–XVIII w.) s. 93–120; Zawadzki Wojciech: Sztumskie duchowieństwo katolickie w latach 1525–1945 s. 121–136; Thiel-Melerska Danuta: Sierociniec w Sztumie s. 137–153; Lubiński Andrzej: Towarzystwo św. Kingi w Sztumie w latach 1918–1939 s. 155–166; Karczewski Marek: Dialekt sztumski – nasze wspólne dziedzictwo s. 167–185.

6618. LUBIŃSKI Andrzej: W ich snach powracała Polska. Szkice z przeszłości Ziemi Sztumskiej. Pelplin 2017 Bernardinum 8° ss. 249, nlb. 2, il.

XIX–XX w.

6619. SARNOWSKI Leszek: Sztumska droga do wolności. Sztum 2017 Stow. Inicjatyw Obywatelskich „Taka Gmina” 8° ss. 383, il. (Biblioteka Kwartalnika „Prowincja”; t. 5).

Lata 1945–1994.

Śląsk

6620. OD „LANDSCHAFTU” do „krajobrazu”. Z pogmatwanych dziejów Śląska. Pod red. Grzegorza Straucholda, Joanny Nowosielskiej-Sobel, Rafała Nowakowskiego. Wrocław 2017 Ośr. „Pamięć i Przyszłość” 8° ss. 473, nlb. 3, il. (Spotkania Dolnośląskie Nowe).

Materiały pokonferencyjne, Wrocław, 26 IX 2016 r.

Z treści: Przybylski Cezary: Słowo wstępne s. 8–9; Strauchold Grzegorz, Nowosielska-Sobel Joanna, Nowakowski Rafał: Wstęp s. 11–13; Nowosielska-Sobel Joanna: Ustawodawstwo niemieckie w obronie krajobrazu. Casus Śląska na początku XX w. (do I wojny światowej) s. 16–34; Linek Bernard: Gdzie leży Góry Śląsk? Wokół kulturowych znaczeń nazw regionu w XX w. s. 70–84; Rosenbaum Sebastian: Między Redenem a Germanią. Pomniki jako elementy przestrzeni symbolicznej w miastach górnośląskiego okręgu przemysłowego do 1914 roku s. 86–130; Pałys Piotr: Elementy czeskie w dwudziestowiecznym krajobrazie narodowościowym Śląska s. 132–168; Sobel Grzegorz: Mapa gastronomiczna Dolnego Śląska s. 170–193; Strauchold Grzegorz: Polskie nazewnictwo terenowe „Ziem Odzyskanych”. Obraz publicystyczny lat 40. XX w. s. 196–213; Dziurok Adam: Władze komunistyczne wobec procesji Bożego Ciała w województwie śląskim/katowickim w latach 1945–1989 s. 214–241; Klementowski Robert: Kopalnictwo rud uranu w przestrzeni geograficznej i wyobraźni społecznej s. 242–271; Techmańska Barbara: Nowe miejsce zamieszkania w pamięci „górników” z lat 1957–1970 s. 272–284; Skobelski

Robert; Lubuskie echa „polskich miesięcy” s. 286–307; Suleja Włodzimierz: Rola dolnośląskiej „Solidarności” w formowaniu tożsamości regionalnej s. 308–316; Nowakowski Rafał: Lyon w krajobrazie miast partnerskich Wrocławia. Wokół genezy i kulis nawiązania efemerycznej współpracy s. 332–351; Ptak Roman, Kubik Tomasz, Babczyński Tomasz: Problematyka heterogeniczności danych źródłowych systemów informacji geograficzno-historycznych opisujących krajobraz historyczny Śląska s. 400–423; Kubik Tomasz, Ptak Roman: Rola nowoczesnych technologii internetowych w rozwijaniu wiedzy historycznej oraz zwiększeniu dostępności do jej źródeł s. 424–473.

Świerklaniec

6621. WYŻGOŁ Edward: Świerklaniec. Śląska perełka. Nakło Śląskie 2017 Wydaw. ED-FEL 4° ss. 25, il.

Świętochłowice

6622. PIEGZA Marian: Świętochłowice – od gminy wiejskiej do miejskiej. *Rocznik Świętochłowicki*. T. 10: 2017 s. 5–31.

XIX–XXI w.

Tarnowo Podgórne

6623. DZIEJE gminy Tarnowo Podgórne. T. 6: Czwierć wieku samorządności 1990–2015. [Aut.] Andrzej Choniawko, Stanisław Jankowiak, Waldemar Łazuga, Kazimierz Marchlewski. Tarnowo Podgórne–Poznań 2017 Gm. Tarnowo Podgórne; Drukarnia Wielkopolska 4° ss. 462, nlb. 1, il.

T. 1. Tarnowo Podgórne 2013.

Toruń

6624. 460 LAT Podgórza 1555–2015. Toruń 2017 Tow. Miłośn. Torunia 8° ss. 178, il.

Dzielnica Torunia od 1938 r.

Część. materiały z sesji nauk., Toruń, 8 X 2015 r.

Treść: Mikulski Krzysztof: Wstęp s. 5–6; Wasiewska Jolanta: Głaz – Pomnik upamiętniający podgóorską tragedię. [Wybuch wagonów z amunicją na Podgórzu 24 I 1945 r.] s. 9–10; Jędrzyński Zefiryn: Tadeusz Zakrzewski (1922–2014) – patriota Podgórza, pasjonat naukowych i społecznych działań dla Torunia s. 11–26; Łagan Joanna: Wywiad z dr. Zakrzewskim s. 27–31; Grzeszkiewicz-Kotłowska Lidia: Nowa Nieszawa w świetle badań archeologicznych s. 33–87; Andrzejewski Aleksander, Wroniecki Piotr, Jaworski Marcin: Civitas Nowa Nyeschowa ante Thorun. Czy naprawdę zaginione średniowieczne miasto? s. 89–116; Dąbrowska Agnieszka, Siwicka Marta: Podgórz – widmo – opis projektu s. 117–120; Kluczajd Katarzyna: „Podgórz widmo” – historia i społeczne postrzeganie pamięci s. 121–128; Thomas Mariusz: Bractwo Kurkowe w Podgórzu koło Torunia s. 129–162; Wiśniewski Michał: Zabytki w krzakach. Zapomniane cmentarze Podgórza s. 163–178.

Transbór

6625. ĆMOCH Zdzisław F.: Transbór. Wieś, szkoła, OSP. Transbór–Łatowicz 2017 Gm. Bibl. Publ. 8° ss. 153, il., mapy.

Lata 1497–2017.

Trembowla, Ukraina

6626. SEIDEL Barbara: Opowieści spod Trembowli. Wrocław 2017 Wydaw. Beta-Druk 8° ss. 147, il., mapy.

Lata 1423–2006.

6627. SEIDEL Barbara: Trembowla. Cz. 1: Kresowy Feniks. Wrocław 2017 Beta-Druk 8° ss. 373, nlb. 1, tabl. 1, il.

Lata 1018–1945.

Trybsz

6628. MIŚKOWICZ Julia: Trybsz. Moje miejsce na Ziemi. Trybsz–Nowy Targ 2017 Zw. Pol. Spisza; Zakł. Poligraficzny „MK” 8° ss. 288, il., mapy.

XII–XXI w.

Trzyniec, Czechy

6629. ZAHRADNIK Stanisław: Trzynietz – Trzyniec – Trinec. Kompendium wiedzy o mieście i hucie. Trzyniec–Bielsko-Biała 2017 Stanisław Zahradnik; PTHU Stamp 8° ss. 88, il.

Tekst część. równol. pol., czes.

Lata 1804–2015.

Tuchola, miasto i powiat

6630. WĘSIERSKI Adam: Studia z dziejów Tucholi i powiatu. T. 4. Bydgoszcz 2016 Wydaw. Tekst 8° ss. 157, il.

Toż. T. 5. Toruń 2017 Machina Druku ss. 120, il.

T. 1–2 pt.: Szkice z dziejów Tucholi i powiatu w dwudziestolecu międzywojennym. Bydgoszcz 2013–2015; T. 3 pt.: Szkice z dziejów Tucholi i powiatu. Bydgoszcz 2015.

Tuczemy

6631. SŁABY Tadeusz: Tuczempskie ostatki czyli Groch z kapustą. Odsłona czwarta. Świnoujście 2017 Arka Pensjonat 4° ss. 305, il., mapy.

Poz. pocz. pt. Tuczemy. Antologia. Świnoujście 2009.

Tuliszków

6632. BRYLIŃSKI Wit, Rojek Mirosław: Tuliszków. Ważniejsze wydarzenia z kart historii miasta. Tuliszków 2016 Gm. i Miasto Tuliszków 8° ss. 123, il.

Tylmanowa

6633. STANKO Przemysław: 680 lat wsi Tylmanowej. Fragmenty Dzienników Lokacyjnych wydanych z okazji 680-lecia Tylmanowej. Wybór i oprac. Monika Groń. *Almanach Notwotarski*. Nr 21: 2017 s. 125–142.

Walim

6634. WALIM. Dzieje i krajobraz kulturowy sudeckiej osady włókienniczej. Red. Jan Kęsik. Wrocław 2015 eBooki.com.pl 8° ss. 411, nlb. 2, il., streszcz. ang., niem. (Historia Obok. Studia z dziejów lokalnych; t. 3).

Toż. Wyd. 2, popr. Wrocław 2017 ss. 405, nlb. 2, il., streszcz. ang., niem.

Treść: Wiszewski Przemysław: Od redaktora serii s. 13–14; Kęsik Jan: Wstęp s. 15–17; Goliński Mateusz: Dzieje Walimia do 1849 r. s. 19–51; Przerwa Tomasz, Goliński Mateusz, Kęsik Jan: Walim w latach 1849–1945 s. 53–126; Kaszuba Elżbieta, Kęsik Jan: Walim w okresie powojennym 1945–1990 s. 127–230; Rubaszek Justyna: Architektura Walimia – sudeckiej osady włókienniczej s. 231–292; Szopińska Elżbieta: Charakterystyka zachowanych elementów historycznej zieleni s. 295–310; Biłlografia s. 383–392.

Wapienno; Bielawy; Wilkowo

6635. WAPIENNO, Bielawy, Wilkowo. Miejscowości, których już nie ma we wspomnieniach mieszkańców. Pod red. Teresy Kaczmarek, Grzegorza Smolińskiego. Barcin 2016 Tow. Miłośn. M. i Gm. Barcin 8° ss. 68, il.

Treść: Wstęp s. 5; Wapienno. Kamieniołom wapienia (Kalkbruch) s. 7–25; O Wapieniu. Wspomina Pani Róża Orzechowska [ur. 1948], córka Heleny Skowrońskiej. Spisała Halina Hajdyto s. 26–31; Bielawy. W cieniu Piechcina s. 32–47; Wspomnienia o Bielawach. Wspominają Czesław Sobczak i Edmund Sobczak. Zebrała i spisała Teresa Kaczmarek s. 48–57; Wilkowo. Między kamieniołomami s. 58; Wspomnienia o Wilkowie. Wspominają Józefa Springmann, Andrzej Nowicki, Rozalia Prusinowska. Wysłuchała i spisała Teresa Kaczmarek s. 59–66.

Warszawa

6636. LERMER Lowisa: Kronika Boernerowa. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 231, nlb. 1, il. (Warszawa Nie?pokonana; t. 14).

Osiedle w dzielnicy Bemowo w Warszawie; lata 1919–1990.

6637. MÓRAWSKI Karol: Warszawa. Dzieje miasta. Wyd. 5, popr. i uzup. Warszawa 2017 Książka i Wiedza 8° ss. 570, nlb. 1, il.

Lata 1189–1989.

Wyd. 1. 1971.

6638. ZWIERZ Krzysztof: Zapomnienie i uznanie. Zmienne losy rynku i dzielnicy staromiejskiej w Warszawie na tle procesów modernizacyjnych do 1939 roku. *Almanach Warszawy*. T. 8: 2014 s. 117–150, streszcz. ang.

Od XVI w.

Watkowo

6639. KOWALSKI Wojciech, Kowalska Anna: Z Watkowa do Opinogóry przez Gołmin. Watkowo 777. Opinogóra Górna 2017 Tow. Miłośn. Opinogóry 8° ss. 284, il. (Widziane z Opinogóry; 7).

Lata 1240–2017.

Wąchock, miasto i region

6640. WINIARCZYK Kazimierz: Wąchock i okolice od pradziejów do współczesności. Kalendarium. Wąchock–Starachowice 2016 PU Compus 4° ss. 239, il., streszcz. ang.

Wieluń, miasto i ziemia

6641. BLISKO i daleko. Sympozjum Regionalistów. Praszka 2016. [T. 2]. Pod red. Zbigniewa Szczerbika i Zdzisława Włodarczyka. Wieluń–Praszka 2017 Wieluńskie Tow. Nauk.; Muzeum 8° ss. 149, il., mapy. Wieluńskie Tow. Nauk., Muzeum w Praszce.

Treść: Szczerbik Zbigniew: II Sympozjum regionalistów – Praszka 2016 s. 5–6; Włodarczyk Zdzisław: Urok imprez cyklicznych s. 7–10; Kasprzyk Damian: Radości i smutki regionalistów s. 11–28; Bąk Anna: W świecie, gdzie kultura jest komunikacją, a komunikacja – kulturą s. 29–34; Orłowski Damian: Królewska Grobla – magiczne miejsce nad Prosną s. 35–62; Feliks Maria: Józef Grajner [1831–1910] – pionier badań etnograficznych na ziemi wieluńskiej s. 63–70; Joszko Bernard: Historia kanoników regularnych na Ziemi Oleskiej s. 71–82; Petrowicz Jarosław: Święci z pogranicza s. 83–91; Spychała Tomasz: Religijność ludowa mieszkańców ziemi wieluńskiej na wybranych przykładach kultu maryjnego s. 93–118; Kapuściński Jacek: Wieluń i okolice w Tekach [Walentego] Patykiewicza przechowywanych w Archiwum Archidiecezji Częstochowskiej w Częstochowie s. 119–132; Potkańska Ewa Joanna, Potkański Andrzej, Witczak Krzysztof Tomasz: Działalność regionalna i kulturalna w Galkowie Dużym i Małym s. 133–144; Fototeka Sympozjum s. 145–149.

T. 1. 2016.

6642. WIELUŃ miastem wzrastania. Materiały z sesji naukowej z okazji 500-lecia kościoła św. Barbary w Wieluniu oraz 130. rocznicy urodzin Czcigodnej Sługi Bożej matki Teresy Kierocińskiej, Wieluń, 6 czerwca 2015 roku. Pod red. Jana Książka. Wieluń 2017 Muzeum Ziemi Wieluńskiej 8° ss. 159, il. (Wieluńska Biblioteka Regionalna; nr 33).

Z treści: Książek Jan: Przedmowa s. 13–14; Dubel Konrada Zofia: Wstęp s. 15–17; Nowak Tomasz Andrzej: Życie codzienne i warunki bytowe w Wieluniu w XVI w. (wybrane zagadnienia) s. 19–40; Zabranak Sławomir: Kościół św. Barbary w Wieluniu w źródłach i opracowaniach s. 41–51; Kita Jarosław: Wychowanie moralne w rodzinie ziemiańskiej w 2. połowie XIX wieku na przykładach z regionu wieluńskiego s. 53–62; Olejnik Tadeusz: Życie społeczne i religijne w Wieluniu na przełomie XIX i XX stulecia s. 63–79; Dubel Konrada Zofia: Droga do beatyfikacji Czcigodnej Sługi Bożej Teresy od św. Józefa (Janny Kierocińskiej, 1885–1946) s. 81–97; Bober Sabina: Udział żeńskich zgromadzeń zakonnych w ratowaniu Żydów w czasie Holokaustu na przykładzie siostr karmelitanek Dzieciątka Jezus w Sosnowcu s. 111–120.

Wierzbie

6643. PODOBIŃSKI Daniel: U źródeł. Historia wsi Wierzbie. Wierzbie 2017 Daniel Podobiński 4° ss. 302, nlb. 2, il., mapy.

Wilków

6644. OGIŃSKI Janusz: Wilków nad Wisłą. Wieś, parafia i kościół pw. świętych Floriana i Urszuli. Wyd. 2, uzup. Stalowa Wola 2017 Sztafeta 8° ss. 40, il.

Lata 1325–2013.

Wyd. 1. 1996.

Włoszakowice

6645. WŁOSZAKOWICE 1939–1948. Red. wydania Kamil Kutny. Włoszakowice 2017 Gm. Ośr. Kultury 8° ss. 138, il.

Treść: Waligóra Stanisław: Słowo Wójta Gminy Włoszakowice s. 7–8; Kutny Kamil: Wstęp s. 9–10; Okulewicz Piotr: Włoszakowice w przededniu II Wojny Światowej s. 11–32; Kutny Kamil: Wielkopolska południowo-zachodnia w cieniu swastyki s. 33–45; Szymczak Damian: Józef Grycz [1912–1978]: bohater walk w Afryce i we Włoszech s. 46–49; Bogdanowicz Jerzy: Działania wojenne na terenie południowo-zachodniej Wielkopolski 28–31 stycznia 1945 r. s. 50–66; Olender Elżbieta, Ratajewska Barbara: Materiały archiwalne do historii Gminy Włoszakowice w latach 1939–1945 przechowywane w archiwach państwowych w Lesznie, Poznaniu i Kaliszu s. 67–77; Handke Waldemar: Żołnierze oddziału „Szefa Czesia” (1945–1946) – szkic do portretu zbiorowego [Czesław Leciński, 1921–1989] s. 78–99; Szudarski Łukasz: Kontrola spraw śledczych posterunku MO Włoszakowice po 1945 r. s. 100–110; Górna Anna: Działalność Komitetu Gminnego Polskiej Partii Robotniczej we Włoszakowicach w latach 1945–1948 s. 111–118; Aneksy s. 119–133.

Włoszanowo

6646. WŁOSZANOWO – wieś i jej mieszkańcy. Oprac. nauk. Babara [!] Skarbińska-Szocińska, Jerzy Szociński. Luboń–Włoszanowo 2017 Wydaw. i Drukarnia „Uni-Druk”; na zlec. Rady Sołeckiej 8° ss. 184, il.

Z treści: Skarbińska-Szocińska Barbara, Szociński Jerzy: Wstęp s. 5–6; Położenie s. 7–8; Z przeszłości s. 9–23; Wspólczesność s. 35–40; Włoszanowanie opowiadają s. 41–172; Obchody 745-lecia s. 173–180; Bibliografia s. 181–182.

Wojaszówka

6647. DUBIEL Stanisław: 600 lat Wojaszówki 1415–2015. Wojaszówka 2017 Pracownia Wydawniczo-Fotograficzna APLA, Andrzej Skibicki 8° ss. 67, il.

Wojciechów

6648. KOWALSKI Feliks: Rzecz o Wojciechowie. Na podstawie notatek aut. oprac. i uzup. Jan Maria Kowalski. Lublin 2017 Polihymnia 8° ss. 160, il.

XIV–XX w.

Wojnicz

6649. SZYMAŃSKI Józef: Królewskie miasto Wojnicz. *Zeszyty Wojnickie*. R. 26: 2017 nr 1 s. 5–13.

Wrocław

6650. MÜHLE Eduard: Historia Wrocławia. Przeł. Joanna Janicka. Warszawa 2016 WN PWN 8° ss. 352.

Rec.: Lichończak-Nurek Grażyna. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. [T.] 22: 2016 [dr.] 2017 s. 193–207.

6651. ŚWIDER Małgorzata: Od przyjaźni nakazanej do współpracy partnerskiej. Kontakty Wrocławia i Drezna w ramach współpracy miast na przestrzeni siedemdziesięciu lat. *Rocznik Polsko-Niemiecki*. Nr 25: 2017 z. 2 s. 55–67, streszcz. ang.

W l. 1949–2019.

Zabrze

6652. KOLONIE robotnicze w Zabrzu i ich mieszkańcy. Żyło się biednie, ale szczęśliwie. Pod red. Beaty Piechy-van Schagen i Mirosława Węckiego. Zabrze 2017 Muzeum Górnictwa Węglowego 4° ss. 517, nlb. 1, il. Muzeum Górnictwa Węglowego z Zabrzu.

Lata 1868–2016.

Treść: Piecha-van Schagen Beata: Wprowadzenie s. 13–36; Małusecki Bogusław, Piecha-van Schagen Beata, Przybyła Christine: Architektura, przestrzeń, wspólnota s. 45–109; Grudniewski Jakub, Piecha-van Schagen Beata, Grabińska-Szczęśniak Anna, Kłych Małgorzata, Kołakowski Konrad: W państwie pruskim i niemieckim 1868–1939 s. 111–216; Piecha-van Schagen Beata, Grudniewski Jakub: Wojna 1939–1945 s. 217–266; Grudniewski Jakub, Piecha-van Schagen Beata, Grabińska-Szczęśniak Anna, Kłych Małgorzata, Kołakowski Konrad, Przybyła Christine: W państwie polskim 1945–2016 s. 267–470; Piecha-van Schagen Beata: Podsumowanie s. 471–479; Bibliografia s. 481–496.

6653. NASZE Mikulczyce. Red. Tomasz Iwasiów, Natalia Wojtoń. Zabrze 2017 MBP 8° ss. 346, nlb. 4, il. MBP im. Jerzego Fusieckiego w Zabrzu. (Dzielnice Zabrza).

Treść: Hnatyszyn Piotr: Zarys historii Mikulczyce s. 11–19; Szkoła. [Aut.] Izabela Kaczmarczyk, Marta Szerkowska, Barbara Wlochowicz, Beata Górecka, Barbara Mertas-Mikołajec, Zofia Kozielska s. 23–30; Kościół. [Aut.] Damian Halmer, Franz A. Sich, Kamil Fijałkowski, Piotr Klemens, Maria Podhajna, Emil Kasprzycki, Piotr Kunce s. 35–57; Życiorysami pisane. [Aut.] Urszula Pytłasińska [i in.] s. 61–307; Walerjański Dariusz, Kowolik Wilhelm, Skoczylas Józef: Spacer po Mikulczycach [zabytki] s. 311–327; Iwasiów Tomasz: Od Wydawcy s. 346–347.

Zaczernie

6654. SMYKAŁA Bronisław: By pozostał ślad. Zaczernie i Zaczernianie 1918–1948. Zaczernie 2017 Biały Ogród, Agata Mościcka 8° ss. 375, nlb. 1, il.

Zamość, region

6655. NOWAK Bogdan: Wizjoner na strychu. Wojenna Zamojszczyzna. Wyd. 2. Kraków 2017 Ridero 8° ss. 622, il.

Lata 1875–1977.

Wyd. 1 z podtyt.: Zamojszczyzna w pierwszej połowie XX wieku. Kraków 2016.

Zarzecze, wieś i region

6656. ZARZECZE wczoraj i dziś. Red. Janusz Ogiński; oprac. Tow. Przyj. Ziemi Zarzeckiej. Zarzecze 2014 Tow. Przyj. Ziemi Zarzeckiej 4° ss. 100, tabl. 3, il.

Zawiercie

6657. MACIĄŻEK Jerzy: Historyczne varia z Błanowic. Zawiercie 2017 Miej. Ośr. Kultury „Centrum” im. Adama Mickiewicza 8° ss. 253, nlb. 1, il.

Obecnie dzielnica Zawiercia, lata 1373–2015.

Ząbkowice Śląskie

6658. WOKÓŁ dziejów miasta. 730 lat Ząbkowic Śląskich. Materiały z Konferencji Naukowej, 22–23.04.2017. Pod red. Kamila Pawłowskiego. Ząbkowice Śląskie 2017 Bibl. Publ. Miasta i Gm. im. Księgi Henrykowskiej 8° ss. 265, il.

Treść: Pawłowski Kamil: Wstęp s. 7–10; Stelmach Roman: Dokumenty klasztoru dominikanów w Ząbkowicach Śl. w zbiorach Archiwum Państwowego we Wrocławiu s. 11–18; Stelmach Roman: Archiwalia Księstwa Ziębickiego zachowane w Archiwum Państwowym we Wrocławiu s. 19–28; Wojtucki Daniel: Przystępczość kryminalna w Ząbkowicach Śląskich w czasach habsburskich s. 29–47; Pogorzelska Karolina: „Obscurum per obscurius” – zjawiska astronomiczne i pogodowe oraz inne cudowne znaki na ziemi ząbkowickiej w XVI–XVIII wieku s. 49–62; Zieliński Dariusz: Barokowy tryumf pewnego poborcy podatkowego z miasta Frankenstein [Frantza Dominika von Schellenberga, 1648–1726] s. 63–70; Organisciak Jerzy: Franz Polenz [1779–1860] – pierwszy samorządowy burmistrz Ząbkowic i jego działalność na tle epoki (1809–1849) s. 71–96; Dziedzic Marcin: Fotografowie w Ząbkowicach Śląskich w XIX wieku s. 97–105; Gruzlewska Anna: Historia gminy żydowskiej w Ząbkowicach Śląskich w XIX i pierwszej połowie XX wieku s. 107–121; Grygorczewicz Bartosz: Z dziejów Straży Pożarnej w Ząbkowicach Śląskich w latach 1861–1945 s. 123–138; Rudoman Kamil: Życie sportowe Ząbkowic Śląskich w latach 1945–1989 s. 139–157; Pazdioara Ewa: Z dziejów ząbkowickiego przemysłu po 1945 r. s. 159–174; Witkowski Jacek: Gotyckie freski w kościele św. Jerzego w Ząbkowicach Śląskich s. 175–182; Adamski Jacek: Gotycka fara św. Anny w Ząbkowicach a tradycja i innowacja w architekturze sakralnej Śląska XIV–XVI wieku s. 183–200; Kaczmarek Romuald: Rzeźba gotycka w Ząbkowicach Śląskich (od 1 tercji XV do 1 tercji XVI wieku) s. 201–228; Luniewicz Zygmunt: Helmy wież ząbkowickiego zamku. Geneza – forma – szanse odtworzenia s. 229–246; Pawłowski Kamil: Muzeum Regionalne w Ząbkowicach Śląskich i jego zbiory w latach 1912–1948 s. 247–254; Kmita-Skarsgard Tomasz: Zabytkowe instrumentaria kościołów św. Anny i św. Jadwigi w Ząbkowicach Śląskich. Przyczynek do badań s. 255–265.

Zielona Góra

6659. ZIELONA GÓRA – przeszłość, terażniejszość i przyszłość. Cz. 1. Pod red. Bogumili Burdy, Leszka Kani, Aliny Polak, Małgorzaty Szymczak. Zielona Góra 2017 Oficyna

Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego; nakł. Inst. Historii Uniw. Zielonogórskiego; PTH. Oddz. 8° ss. 244, il., streszcz. niem.

Z treści: Burda Bogumiła, Kania Leszek, Polak Alina, Szymczak Małgorzata: Wstęp s. 7–8; Polak Alina: Działalność uniwersytetu ludowego w Zielonej Górze (Städtische Volkshochschule – Grünberg in Schlesien) w latach 1918–1921 s. 21–36; Skobel-ski Robert: Pierwsze lata polskiej Zielonej Góry (1945–1950) s. 37–44; Biszczyński Grzegorz: Zielona Góra w ikonografii dawnych kart pocztowych pierwszego powojennego 15-lecia s. 45–54; Domke Radosław: Ludność i infrastruktura miejska w Zielonej Górze w latach 80. XX wieku s. 55–68; Zielonka Robert: Przemiany demograficzne jako główny czynnik rozwoju miasta Zielona Góra i rynku nieruchomości w latach 1945–1989 s. 69–77; Bieliniś-Kopceć Barbara: Zabytki związane z winiarską tradycją Zielonej Góry. Problematyka adaptacji do nowych funkcji na wybranych przykładach s. 81–90; Cincio Arkadiusz: Winiarstwo lubuskie po 1989 roku s. 91–102; Leszkowicz-Baczyński Jerzy: Winiarze lubuscy jako składnik kulturowego krajobrazu Ziemi Lubuskiej s. 103–115; Kiec Olgierd; Zielonogórscy protestanci wobec narodowego socjalizmu 1933–1939 s. 119–134; Woźniak Sylwester: Powstanie i kształtowanie się społeczności greckokatolickiej w Zielonej Górze w latach 1947–1989 s. 135–147; Wanatko Grzegorz: Cerkiew greckokatolicka w Zielonej Górze. Nowy obiekt w przestrzeni miasta s. 149–161; Dzieżyc Longin: Zielona Góra między przeszłością a przyszłością. Obraz miasta prezentowany przez Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze s. 165–179; Grocholska Barbara: Obraz Zielonej Góry i okolic w powojennych wspomnieniach jako kierunek edukacji regionalnej s. 181–188; Szczap Agnieszka, Turonek-Ostrowska Katarzyna: Zielonogórski szlak kobiet s. 189–200; Nowak Danuta: Obraz edukacji historycznej w zielonogórskich szkołach średnich w pierwszej dekadzie po II wojnie światowej s. 201–213; Korniluk Izabela: Przyszłość Zielonej Góry leży na WINNICY. Działalność Towarzystwa Miłośników Zielonej Góry WINNICA w latach 2014–2016 s. 231–240.

Ziębice

6660. MARGOL Tadeusz: Moja mała ojczyzna. Wrocław 2017 Beta-Druk 8° ss. 273, il., mapy.

XII–XXI w.

Złoczew, miasto i region

6661. MONOGRAFIA Złoczewa. Oprac. zbior. pod red. Zdzisława Włodarczyka. Złoczew 2017 Tow. Przyj. Złoczewa 8° ss. 758, nlb. 9, il., mapy. Tow. Przyj. Złoczewa.

Z treści: Włodarczyk Zdzisław: Wstęp s. 7–9; Papińska Elżbieta: Środowisko geograficzne jako tło rozwoju gminy Złoczew s. 11–76; Tysler Lubomira: Najstarsze dzieje Złoczewa od czasów prehistorycznych po okres wdrówek ludów i wczesne średniowiecze s. 77–120; Grabarczyk T[adeusz], Nowak T[adeusz]: Dzieje Złoczewa i okolicznych miejscowości do połowy XVI w. s. 121–146; Szczerbik Zbigniew: Złoczew i okoliczne wsie od połowy XVI wieku do 1793 roku s. 147–164; Włodarczyk Zdzisław: W dobie Prus Południowych i Księstwa Warszawskiego (1793–1815) s. 165–194; Włodarczyk Zdzisław: Złoczew i okoliczne miejscowości w latach 1815–1914 s. 195–248; Książek Jan: Złoczew w latach wielkiej wojny (1914–1918) s. 249–271; Książek Jan: W Polsce odrodzonej (1918–1939) s. 273–324; Łukomska Urszula: Okres wojny i okupacji s. 325–359; We-sołowska Alfreda: Złoczew i okoliczne miejscowości w latach 1945–1989 s. 361–421; Frejek Karolina: Gmina Złoczów w latach

1990–2017 s. 423–504; Zabraniak Sławomir: Kościelne dzieje gminy Złoczew s. 5050–542; Rozynekowski Waldemar: Złoczewskie klasztory s. 543–560; Kieroń Paweł J.: Próba rekonstrukcji pejzażu kulturowego wsi gminy Złoczew s. 561–608; Petrowicz Jarosław: Złoczew w literaturze s. 609–644; Adamczewski Marek: Pieczęcie i herby Złoczewa s. 645–660; Bąbka-Horbacz Elżbieta: Zabytki na terenie gminy s. 661–720.

Zułów, Litwa

6662. KOLMASIAK Mariusz: Kolebka wielkości. Zułów, miejsce urodzenia Marszałka Józefa Piłsudskiego. Częstochowa 2017 Zw. Piłsudczyków RP TPJP. Oddz.; Mariusz Kolmasiak 8° ss. 278, il.

Lata 1875–2017.

Żelichowo, wieś i region

6663. WACHOWIAK Tadeusz: Żelichowo. Dzieje wsi i okolic. Żelichowo–Piła 2017 Media Wydaw. 8° ss. 173, tabl. k. 1, il.

Lata 1251–2017.

Żuławy

6664. GOLICKI Józef: Żuławy. Niezwykła kraina. Pelplin 2017 Bernardinum; przy współpr. z Gazetą Reklamową, Agencji Impresaryjnej „Pop&Art” 8° ss. 171, il.

XIV–XXI w.

Żychlin, miasto i gmina

6665. STASIAK Piotr A.: Żychlin. Dzieje miasta i gminy w latach 1918–1975. Białystok 2017 Buk 8° ss. 415, il.

Żywiec

6666. STARY Żywiec nasze utracone dziedzictwo. Zebr. i oprac. Helena Kupczak. Żywiec 2016 Druk. Akcydensowa Karol Gąsior 8° ss. 88, il.

Nieistniejąca dzielnica Żywca, zalana w 1966 r.

Rec.: Zyzak Wacław: Stary Żywiec – odzyskiwane dziedzictwo. *Gronie*. Nr 17: 2017 s. 295–297.

II. POSZCZEGÓLNE OKRESY

1. OKRES DO POŁOWY I TYSIĄCLECIA N.E.

Zob. poz. 895, 4280.

6667. ANDRZEJOWSKI Jacek, Maciałowicz Andrzej: Między Północą a Południem. Zespół osadniczy z późnej epoki żelaza w Jarnicach nad Liwcem w świetle dalekosieźnych powiązań. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 68: 2017 s. 179–234, streszcz. ang.

6668. APPEL Włodzimierz: Błędownski krąg i rzymska moneta z Błędowna. *Rocznik Gruźdzki*. [T.] 25: 2017 s. 251–257, streszcz. ang. Grób z IV w.

6669. CORPUS der römischen Funde im europäischen Barbaricum. Polen. Bd. 2: Kleinpolen. Bearbeitet von Piotr Kaczanowski; unter Mitarbeit von Jarosław Bodzek, Andrzej Przychodni, Katarzyna Zuch. Kraków–Warszawa 2017 PAU; UJ. Inst. Archeologii; Uniw. Warszawski. Inst. Archeologii 4° ss. 124, tabl. 41, il., mapy.

Tyt. równol.: Korpus znalezisk rzymskich z europejskiego Barbaricum. Polska. T. 2: Małopolska.

Treść: Rodzińska-Nowak Judyta: Vorwort s. 7–8 Zum Katalog s. 9–10; Römische Funde in Kleinpolen s. 11–15; Verzeichnisse s. 17–42; Katalog s. 43–102; Liste s. 103–124; Tafeln s. 125–164; Karte s. 165.

Bd. 1. Warszawa 2001.

6670. DĄBROWSKI Patryk: Próba interpretacji grobów wyposażonych w podwójne

uzbrojenie na ziemiach polskich w młodszym okresie przedrzymskim i w okresie wpływów rzymskich. *Pomorania Antiqua*. T. 25: 2016 s. 89–122, streszcz. ang.

6671. FUDZIŃSKI Mirosław, Fudziński Piotr: Grób skrzynkowy kultury pomorskiej z Miłobądza, gm. Tczew. *Rydwani*. Nr 11: 2016 s. 21–31.

6672. FUDZIŃSKI Piotr, Ślusarska Katarzyna: Ośrodek starożytnego brązownictwa pomorskiego we wczesnej epoce żelaza w Juszkowie, gmina Pruszcz Gdański. Gdańsk 2017 Muzeum Archeol. 4° ss. 138, tabl. 116, il., streszcz. ang.

6673. GRALAK Tomasz: Znaleźiska z miejscowości Górzec w pow. strzelińskim w kontekście przemian kulturowych okresu wędrówek ludów. *Slavia Antiqua*. T. 58: 2017 s. 67–89, streszcz. ang.

6674. GRĄDY-WONIECKO, ostatni łowcy-zbieracze znad środkowej Narwi. [Aut.] Adam Wawrusiewicz, Tomasz Kalicki, Michał Przeździecki, Marcin Frączek, Dariusz Manasterski; z udz. Witolda Gruździa [i in.]. Białystok 2017 Muzeum Podlaskie 4° ss. 317, nlb. 2, il., streszcz. ang. + 1 dysk optyczny (CD-ROM).

6675. JANIĄK Radosław: About the burial-free kurgans once again. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 69: 2017 s. 421–431.

Bezpochwótkowe kurhany na terenie pojezierza kaszubskiego we wczesnej epoce żelaza.

6676. JANIĄK Radosław: Cmentarzysko kurhanowe ludności kultury pomorskiej w Żakowie, gm. Sulęcyno. Badania w latach 2014–2015. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 13: 2017 s. 35–54, streszcz. ang.

6677. KŁOSIŃSKA Elżbieta Małgorzata, Sadowski Sylwester: Long-distance connections of the south-eastern peripheries of the Lublin region at the time of the Lusatian culture in the light of archival and newly discovered materials. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 69: 2017 s. 391–408.

Kultura łużycka na Lubelszczyźnie.

6678. KONTRY Bartosz, Rudnicki Marcin: Finds of purse fastenings from the iron age „Central Place” at Gąski-Wierzbiczyń in Kuyavia (Central Poland). *Acta Archaeologica Carpathica*. Vol. 51: 2016 [dr.: 2017] s. 307–318.

Kultura przeworska.

6679. KOPYDŁOWO, stanowisko 6. Osady neolityczne z pogranicza Kujaw i Wielkopolski. Red. Arkadiusz Marciniak, Iwona Sobkowiak-Tabaka, Marta Bartkowiak, Mikołaj Lisowski. Pękowice–Poznań 2015.

Rec.: Sieradzka Elżbieta, *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 69: 2017 s. 441–447.

6680. KOT Karolina: Osadnictwo kultury łużyckiej w późnej epoce żelaza we wschodniej części Pojezierza Myśluborskiego. Poznań–Łódź 2013 Nauka i Innowacje; Inst. Archeologii UŁ; Fund. UŁ 4° ss. 386, tabl. 12, il. + dysk optyczny (CD-ROM). Inst. Archeologii UŁ, Fund. UŁ. (Spatium Archaeologicum; vol. 6).

Rec.: Żychlińska Justyna, *Slavia Antiqua*. T. 57: 2016 s. 239–244.

6681. KOTOWICZ Piotr N., Trybała-Zawiślak Katarzyna, Duda Magdalena: The bronze hoard of the Piliny culture from Rzepedź in south-eastern Poland. *Acta Archaeologica Carpathica*. Vol. 51: 2016 [dr.: 2017] s. 83–101.

6682. KOWALSKA Emilia, Mackiewicz Adam: Wyniki ratowniczych badań archeologicznych osady kultury wielbarskiej w Samborowie, gm. Ostróda. *Ostródzki Przegląd Historyczny*. T. 2: 2016 s. 19–30, streszcz. ang.

6683. KURZYŃSKA Małgorzata: Nieznane materiały z cmentarzyska z okresu wpływów

rzymskich w Ostrowitem na ziemi dobrzyńskiej. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 68: 2017 s. 296–302, streszcz. ang.

6684. KURZYŃSKA Małgorzata, Andrzejowski Jacek: Cmentarzyska z okresu wpływów rzymskich z Parsk, powiat grudziądzki. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 68: 2017 s. 287–296, streszcz. ang.

6685. LITYŃSKA-ZAJĄC Maria, Czekaj-Zastawny Agnieszka, Rauba-Bukowska Anna: Utilisation of cultivated and wild plants in the economy of the Linear Pottery Culture in the Upper Vistula basin. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 69: 2017 s. 271–295.

6686. ŁACIAK Dagmara: Nadodrzańska ceramika malowana. Społeczno-kulturowe konteksty wytwórczości we wczesnej epoce żelaza. Wrocław 2017 Yellow Point Publication 8° ss. 410, tabl. 1, il., streszcz. ang.

6687. MACIEJEWSKI Marcin: Miejsca zatapiania metali jako element krajobrazu kulturowego. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 53: 2017 s. 105–119, streszcz. ang.

6688. MACIEJEWSKI Marcin: The symbolism of hoard deposition places in the landscape of the late Bronze Age and the early Iron Age in the zone of the South Baltic Coastland and Lake Districts. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 69: 2017 s. 113–132.

6689. MATUSZEWSKA Agnieszka, Schiller Marek: Dolicki mikroregion megalityczny w świetle wyników badań nieinwazyjnych. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 52: 2016 s. 151–173, streszcz. ang.

6690. MINTA-TWORZOWSKA Danuta: Świat kolorów ludzi paleolitu jako element intertekstualności „obrazów” w jaskiniach. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. Vol. 22: 2017 s. 111–142, streszcz. ang.

6691. NATUNIEWICZ-SEKUŁA Magdalena: The craft of the goldsmith in Wielbark Culture in the light of the finds from the cemetery at Weklice, Elbląg Commune and other necropolis of Roman Period from Elbląg Height. Technological studies of selected aspects. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 69: 2017 s. 185–233.

6692. NIEDZIÓŁKA Kamil, Jasińska Marta: Cmentarzysko z wczesnej epoki żelaza w Szemudzie, powiat wejherowski, stan. 4. *Pomorania Antiqua*. T. 26: 2017 s. 105–138, streszcz. ang.

6693. ODRY, Węsiory, Leśno. Święte miejsca Gotów – mity i rzeczywistość. Red. Krzysztof Godon. Gdańsk 2017 Muzeum Archeol. 4° ss. 122, nlb. 2, il. Muzeum Archeol. w Gdańsku. Oddz. Skansen Archeol. Grodzisko w Sopocie.

Publikacja dedykowana prof. Jerzemu Kmiecickiemu z okazji 90-lecia urodzin.

Treść: Godon Krzysztof: Archeoastronomia. Obserwatoryj i odkrywy boskiego ładu Wszechświata s. 9–23; Godon Krzysztof: Od Gotlandii do Toledo. Goci wędrują ku swemu przeznaczeniu s. 25–33; Grabarczyk Tadeusz: Odry. Największe cmentarzyska kurhanowe z kręgami kamiennymi w Polsce s. 35–51; Grabarczyk Tadeusz: Porosty. Świadczenie przeszłości s. 53–59; Grabarczyk Tadeusz: Węsiory. Najstarsze cmentarzysko kurhanowe z kręgami kamiennymi w Polsce s. 61–73; Walenta Krzysztof: Cmentarzysko kurhanowe i przedziejowy kompleks osadniczy s. 75–97; Pogodziński Paweł Marek: Odry, Węsiory, Leśno. Rezerwy archeologiczne jako atrakcje turystyczne s. 99–107.

6694. OSIPOWICZ Grzegorz: Społeczności mezolityczne Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego. Próba modelowej analizy wieloaspektowej funkcji i organizacji przestrzennej wybranych obozowisk. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 4° ss. 260, il., streszcz. ang. + tabl. 20.

6695. PELISIAK Andrzej: Menilite hornstone sources and processing site at Cisna in high Bieszczady mountains. *Acta Archaeologica Carpathica*. Vol. 51: 2016 [dr.: 2017] s. 285–292.

6696. PELISIAK Andrzej: Reading the Funerary Beaker culture village in Central Poland. Intra-site organization and population size. *Rocznik Wieluński*. T. 17: 2017 s. 7–26, streszcz. ang.

Kultura pucharów lejkowatych.

6697. PLISZCZYŃ, stanowisko 9. Eneolityczny kompleks osadniczy na Lubelszczyźnie. Red. Tomasz Jacek Chmielewski, Edmund Mitrus. Pętkowice–Wrocław 2015.

Rec.: Sznajdrowska-Pondel Aleksandra, *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 69: 2017 s. 437–440.

6698. POGODZIŃSKI Paweł Marek: Neolityczni łowcy fok z Rzucewa – wyspecjalizowani zabójcy czy przygodni myśliwi (przyczynek do badań). *Pomorania Antiqua*. T. 25: 2016 s. 83–88, streszcz. ang.

Polem.: Król Danuta: „A może świadomi łowcy?” Głos w dyskusji do artykułu... *Pomorania Antiqua*. T. 26: 2017 s. 233–238, streszcz. ang.

6699. RELACJE kultury przeworskiej i lateńskiej na Mazowszu. Wnioski z badań cmentarzyska przeworskiego w Legionowie CSP. Red. Wojciech Nowakowski, Wawrzyniec Orliński, Magdalena Wońska. Warszawa–Legionowo 2017 Inst. Archeol. Uniw. Warszawskiego; Muzeum Hist. 4° ss. 266, nlb. 42, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji, Legionowo, 27–28 II 2017 r.

Treść: Od redakcji s. 5–6; Orliński Wawrzyniec: Analiza wybranych elementów obrządku pogrzebowego z młodszego okresu przedrzymskiego na cmentarzysku w Legionowie CSP na tle podobnych obiektów z terenu Mazowsza s. 9–26; Bochniak Tomasz: Importowane militaria kultury lateńskiej z cmentarzyska w Legionowie CSP s. 27–42; Czarna Katarzyna: Unikatywne zdobienie (?) tulejek grotoz z cmentarzyska przeworskiej w Legionowie CSP s. 43–50; Harasim Przemysław: Oddziaływanie kultury lateńskiej w obrębie ozdób i elementów stroju z cmentarzyska w Legionowie CSP s. 51–60; Maciałowicz Andrzej: Celtyckie tradycje rzemieślnicze na Mazowszu w świetle znalezisk zapinek s. 61–118; Nowakowski Wojciech: Okucie rogu do picia z Legionowa na tle znalezisk plastyki bukefalicznej w Barbaricum (zarys problematyki i kierunków planowanych poszukiwań badawczych) s. 119–134; Orliński Wawrzyniec, Zdeb Katarzyna: Badania archeometryczne wybranych naczyń z cmentarzyska kultury przeworskiej w Legionowie CSP s. 135–144; Pańczyk Ewa, Waliś Lech, Orliński Wawrzyniec: Analiza metodą INAA składu pierwiastkowego wybranych zabytków żelaznych z cmentarzyska w Legionowie CSP s. 145–160; Stanaszek Maurycy: Analiza antropologiczna materiału kostnego z cmentarzyska kultury przeworskiej w Legionowie s. 161–206; Szela Andrzej: Gródek nad Nurcem. Zapomniane stanowisko na wschodnich rubieżach kultury przeworskiej s. 207–216; Weker Władysław: Konserwacja wybranych zabytków metalowych z cmentarzyska kultury przeworskiej w Legionowie CSP s. 217–224; Wońska Magdalena: Nietypowe formy naczyń odkryte na cmentarzysku kultury przeworskiej w Legionowie CSP, województwo mazowieckie s. 225–238; Woźniak Marcin: Dwie interesujące zapinki z cmentarzyska w Kleszewie, pow. pultuski s. 239–254; Orliński Wawrzyniec, Wońska Magdalena: Katalog s. 255–266; Tablice s. 266–307.

6700. REMBISZ-LUBIEJEWSKA Anna: Surowce krzemienne w życiu wspólnot łużyckich pól popielnicowych na przykładzie osady w Rudzie, pow. Grudziądz, woj. kujawsko-pomorskie, stanowisko 3–6. *Pomorania Antiqua*. T. 26: 2017 s. 45–70, streszcz. ang.

6701. ROGACZEWSKA Aleksandra: Cmentarzysko ludności kultury łużyckiej w Dąbrowie Górnicej-Strzemieszcach Wielkich. *Śląskie Prace Prahistoryczne*. T. 8: 2017 s. 31–65, streszcz. ang.

6702. RUSINOWO – the symbolic culture of foragers in the Late Paleolithic and the Early Mesolithic. Ed. by Tomasz Płonka, Krzysztof Kowalski. Wrocław 2017 Univ. of Wrocław. Inst. of Archaeology 4° ss. 200, il.

Z treści: Płonka Tomasz, Kowalski Krzysztof: Introduction s. 7–9; Kowalski Krzysztof, Płonka Tomasz: Circumstances of the discovery and the search for the deposition context of the ornamented antler artefact s. 11–16; Piotrowski Andrzej, Krzyżmińska Jarmila, Sydor Paweł, Pączek Urszula, Cedro Bernard: Site stratigraphy and paleogeography s. 19–31; Malkiewicz Małgorzata: The vegetation in the light of palynological studies s. 33–41; Stefaniak Krzysztof, Ratajczak Urszula, Ciombor Małgorzata: Studies on a raw material. The Eurasian elk in Central Europe at the end of the Pleistocene s. 43–50; Diakowski Marcin, Kufel-Diakowska Bernadeta: Manufacturing techniques and use s. 53–70; Diakowski Marcin, Płonka Tomasz: Execution of ornament s. 71–116; Trąbska Joanna, Weselucha-Birczyńska Aleksandra, Trybalska Barbara, Gawel Adam: The surface of the artefact s. 119–146; Trąbska Joanna, Trybalska Barbara: The residue filling the lines of ornament s. 147–161; Płonka Tomasz,

Kowalski Krzysztof: Symbolic artefacts in the Late Palaeolithic and early Mesolithic in Northern and Central Europe s. 163–181; Plonka Tomasz, Kowalski Krzysztof: Closing remarks s. 183–186, References s. 187–200.

6703. SANDOMIERZ – Wzgórze Zawichojskie. Neolityczna osada obronna. Badania 1981–1989. Cz. 1: Studia i materiały. Pod red. Hanny Kowalewskiej-Marszałek. Warszawa 2017 IAiE PAN 4° ss. nlb. 4, VIII, 350, il. streszcz. ang. + 1 dysk optyczny (CD-ROM). IAiE PAN. (Vetera et Nova. Opracowanie archeologiczne materiałów źródłowych nowymi metodami badawczymi; t. 8).

Treść: Sulgostowska Zofia: Informacja o wynikach projektu badawczego "Vetera et nova". Opracowanie źródeł archeologicznych z zasobów IAiE PAN nowymi metodami badawczymi s. I–VIII; Kowalewska-Marszałek Hanna: Wstęp s. 5–6; Kowalewska-Marszałek Hanna: Stanowisko Wzgórze Zawichojskie s. 7–27; Kowalewska-Marszałek Hanna: Obiekty nieruchome i warstwy poza obiektami s. 29–43; Kowalewska-Marszałek Hanna: Faza I: Relikty osadnictwa kultury malickiej s. 45–72; Kowalewska-Marszałek Hanna: Faza II: Kultura lubelsko-wołyńska s. 59–73; Kowalewska-Marszałek Hanna: Faza III: Pozostałości osadnictwa z późnego neolitu i początków epoki brązu s. 75–89; Włodarczyk Piotr: Datowanie bezwzględne faz osadniczych ze stanowiska Wzgórze Zawichojskie w Sandomierzu s. 91–103; Kowalewska-Marszałek Hanna: Ceramika s. 105–130; Kowalewska-Marszałek Hanna: Pelepa s. 131–134; Zakościelna Anna: Sandomierz, stanowisko Wzgórze Zawichojskie – materiały krzemienne s. 135–154; Kerner-Gubała Katarzyna: Materiały kamienne ze stanowiska Sandomierz – Wzgórze Zawichojskie s. 155–181; Kowalewska-Marszałek Hanna, Lasota-Moskałowska Alicja: Zabytki z kości i poroża s. 183–192; Kowalewska-Marszałek Hanna: Zabytki metalowe s. 193–194; Żukowski Robert: Modelowanie struktur archeologicznych na przykładzie wybranych obiektów ze stanowiska Wzgórze Zawichojskie w Sandomierzu s. 195–201; Lasota-Moskałowska Alicja: Wyniki analizy archeozoologicznej szczątków zwierzęcych z Sandomierza – Wzgórze Zawichojskie s. 203–216; Makowiecki Daniel: Szczątki ryb z osady ludności kultury malickiej i lubelsko-wołyńskiej w Sandomierzu (Wzgórze Zawichojskie) s. 217–234; Peške Lubomir: Znalezione kości ptasich z obiektów „lędzielskich” w Sandomierzu s. 235–237; Kurzawska Aldona, Jakubowski Gwidon: Analiza muszli mięczaków ze stanowiska Sandomierz – Wzgórze Zawichojskie s. 239–244; Lityńska-Zajac Maria: Sandomierz – Wzgórze Zawichojskie. Zboża i węgle drzewne z neolitycznych obiektów kultur: malickiej i lubelsko-wołyńskiej s. 245–254; Winiarska-Kabacińska Małgorzata: Sandomierz – Wzgórze Zawichojskie. Analiza funkcjonalna materiałów krzemieniowych s. 255–268; Siuda Rafał: Opracowanie petrograficzne materiałów kamiennych ze stanowiska Sandomierz – Wzgórze Zawichojskie s. 269–275; Pietrzak Sławomir, Langer Jerzy L., Langer Krzysztof: Próbkę substancji smolistych ze stanowiska w Sandomierzu – Wzgórze Zawichojskie, w świetle badań fizykochemicznych s. 277–287; Winnicka Kinga: Analiza archeometryczna tzw. guzków z V-kształtnym otworem: problem identyfikacji surowca i jego znaczenie, technika wykonania i sposób noszenia s. 289–304; Aneks 1: Wiercińska Alina: Wyniki analizy antropologiczno-odontologicznej szczątków kostnych z Sandomierza s. 305; Kowalewska-Marszałek Hanna: Osada obronna w Sandomierzu jako element neolitycznej sieci osadniczej Wyżyny Sandomierskiej s. 307–314; Bibliografia s. 331–348.

Toż. Cz. 2: Katalog źródeł. Pod red. Hanny Kowalewskiej-Marszałek i Doroty Cyngot. Warszawa 2017 ss. 302, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Kowalewska-Marszałek Hanna, Cyngot Dorota, Tragarz Zuzanna: Katalog obiektów i warstw ze stanowiska Wzgórze

Zawichojskie w Sandomierzu s. 9–146; Ceramika. Tablice ilustracyjne s. 147–229; Materiały krzemienne. Tablice ilustracyjne s. 231–302.

6704. SCHUSTER Jan: The Świlcza Hoard. An extraneous 5th century AD complex the northern Carpathian foreland. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 67: 2016 s. 227–263, streszcz. pol.

6705. SOBKOWIAK-TABAKA Iwona, Pyżewicz Katarzyna, Okuniewska-Nowaczyk Iwona: Osadnictwo mezolityczne w południowej części Pojezierza Łagowskiego. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. Vol. 22: 2017 s. 183–220, streszcz. ang.

6706. SZYDŁOWSKI Marcin: Użytkowanie surowców skalnych na obszarach poglądalnych Polski w neolicie i początkach epoki brązu. Gdańsk 2017 The Early Bronze Age Publishing – Marcin Szydłowski 8° ss. 432, nlb. 1, il., mapy.

5500 r. p.n.e. – 1500 r. p. n. e.

6707. TYSZLER Lubomira: Wytwórczość ceramiki rzemieślniczej w dorzeczu górnej Warty i Widawki w okresie rzymskim i okresie wędrówek ludów. *Rocznik Wieluński*. T. 17: 2017 s. 27–48, streszcz. ang.

6708. VÖLKERWANDERUNGSZEITLICHE Siedlung von Tumiany (Daumen) im Kreise Allenstein. Tumiany, woj. warmińsko-mazurskie, osada. Hrsg. von Tadeusz Baranowski; Übersetzung Beata Kita, Martin Lemke, Janusz Murczkiewicz; Textanpassungen Paul Barford, Norbert Benecke, Andrzej Leligidowicz. Warszawa 2017 IAiE PAN 4° ss. 528, il., mapy, streszcz. ang., pol. Inst. f. Archäologie der Polnischen Akademie der Wissenschaften. (Vetera et Nova. Opracowanie archeologicznych materiałów źródłowych nowymi metodami badawczymi; t. 7).

Treść: Baranowski Tadeusz: Untersuchungen der Siedlung in Tumiany in den Jahren 1970–1977 s. 7–18; Nowakowski Wojciech: Ein Siedlungskomplex mit dem Gräberfeld Tumiany und die Olstyn-Gruppe s. 19–24; Wyczółkowski Dariusz: Einige Bemerkungen zur Lage und Topographie der Siedlung in Tumiany s. 25–37; Sulgostowska Zofia: Das aus den Fundstellen: 1. Most und 2. Rybaczówka in Tumiany geborgene Feuersteinmaterial s. 39–46; Galewski Tomasz, Świątkowski Bartosz: Keramik aus der Siedlung in Tumiany s. 47–200; Michniewicz Maria: Pflanzliche Überreste aus der Siedlung in Tumiany. Die Überreste von Bäumen und Sträuchern s. 201–215; Gręzak Anna: Tierische Überreste aus der Siedlung in Tumiany (Sägetiere und Vögel) s. 217–246; Makowiecki Daniel: Fischüberreste aus der Siedlung in Tumiany s. 247–265; Siuda Rafał: Steine mit Bearbeitungsspuren aus der Siedlung in Tumiany s. 267–274; Stomowska Joanna: Zeugnisse einer Textilproduktion in der Siedlung in Tumiany s. 275–288; Stawiarska Teresa: Glasperlen aus den Fundstellen in Tumiany s. 289–304; Gan Paweł, Hensel Zdzisław: Che-

mische Charakteristik der Gegenstände aus Kupferlegierungen aus den Fundstellen in Tumiany s. 305–311; Tragarz Zuzanna, Żukowski Robert: Hüttenlehmfragmente aus Objekten der Siedlung in Tumiany als Beweis der verwendeten Bautechniken s. 313–327; Baranowski Tadeusz, Żukowski Robert: Lageplan und Bebauung der Tumiany-Siedlung s. 329–340; Baranowski Tadeusz, Tragarz Zuzanna, Żukowski Robert: Katalog der Objekte s. 341–444; Baranowski Tadeusz: Fundkatalog (Metall-, Knochen-, und Geweihfunde), mit Kommentar s. 445–465; Addendum 1: Krapiec Marek: Zusammenstellung der Ergebnisse der Radiokohlenstoffdatierung s. 467–470; Addendum 2: Goslar Tomasz: Bericht über die in dem Posener Radiokohlenstofflabor durchgeführten C₁₄ Datierungen. Kalibrierung der Ergebnisse s. 471–472; Literaturverzeichnis s. 513–528.

6709. ŻYCHLIŃSKA Justyna: Kobieta kultury łużyckiej w przestrzeni społecznej (na przykładzie źródeł z Wielkopolski). Bydgoszcz 2017 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 206, il., mapy, streszcz. ang.

6710. ŻYCHLIŃSKI Daniel: Dla obcego inny grób? Wielkopolskie groby typu bustum jako przykład przyswojonej inności religijnej. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. Vol. 22: 2017 s. 221–230, streszcz. ang.

2. OKRES OD VI WIEKU DO 1505

a) Źródła

Zob. poz. 6484, 6739, 6745, 6759, 6793, 6827, 6829, 6842, 6844, 6906, 6908, 6924, 6940, 6975, 6976, 6980, 6987, 7087.

6711. BIELSKI Marcin: Kronika Polska od czasów najdawniejszych do śmierci Bolesława Krzywoustego. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. 181, nlb. 1. (Biblioteka Tradycji Słowiańskiej; nr 45).

Repr., org.: Sanok 1856.

6712. COLLOQUIA opatowskie z przełomu XII i XIII wieku. [Oprac.] Artur Lis. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. 100, il.

Tekst, przekład, podobizna i lista świadków dokumentów z l. 1189 i 1206.

6713. [DIETHMAR von Merseburg]: Kronika Dytmara, biskupa merseburskiego jako jedno z najważniejszych świadectw historycznych o Polsce; według wydania w zbiorze pomników niemieckich Pertza. Przełożona na jęz. pol. i objaśniona przez Zygmunta Komarnickiego. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. XXIV, 374. (Biblioteka Tradycji Europejskiej; nr 91).

Repr., org.: Żytomierz 1861.

6714. DOKUMENT fundacyjny klasztoru kanoników regularnych laterańskich w Kraśniku. [Wyd.] Włodzimierz Bielak. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 23–32, streszcz. ang.

Z 17 V 1468 r.

6715. DOKUMENT fundacyjny Zbyluta dla klasztoru cysterskiego w Łeknie z 1153 roku. Wstęp, omówienie i komentarz Andrzej M. Wyrwa; tł. Anna Strzelecka. Poznań–Gniezno–Dziekanowice 2016.

Rec.: Sołomienik Michał, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 449–450.

6716. DOKUMENT lokacyjny Miasta Gostynia. [Wyd.] Rafał Rybacki. *Rocznik Gostyński*. T. 1: 2014 s. 107–110.

Z 1 IV 1278 r.; fotokopia dokumentu oraz tekst łac. i tł. na jęz. pol.

6717. DOKUMENT sprzedaży wsi Bukownica z 1310 roku. [Wyd.] Rafał Rybacki. *Rocznik Gostyński*. T. 2: 2015 s. 135–138.

Z 15 VI 1310 r.; fotokopia oraz tekst łac. i tł. na jęz. pol.

6718. DWA nieznanne średniowieczne dokumenty do dziejów lwowskiego kościoła św. Ducho. [Wyd.] Renata Trawka. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 307–324, streszcz. ang.

Z l. 1399 i 1405.

6719. „EWANGELIARZ” kanoników regularnych laterańskich w Krakowie z XV wieku. Wyd. Wiesław Wydra i Tadeusz Lewaszkiewicz. Poznań 2017 Wydaw. Poznańskie Studia Polonistyczne 4° ss. 44, nlb. 2, tabl. 30. (Prace Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

Tekst równol. łac., pol.

6720. EWANGELIARZ księżnej Anastazji. [Oprac.] Leszek Misiarczyk. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 210.

Rękopis z l. 1160–1173.

6721. KONFLIKT karczmarza z Myszewa z radą Starego Miasta Elbląga. Przyczynek do autonomii prawno-ustrojowej miast w Prusach na początku XV wieku. [Wyd.] Roman Czaja, Janusz Tandecki. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 2 s. 201–226, streszcz. ang., niem.

Skarga Petera Steynorta do wielkiego mistrza krzyżackiego, 1412 r.

6722. KRONIKA halicko-wołyńska. (Kronika Romanowiczów). Wyd., wstępem i przypisami

opatrzyli Dariusz Dąbrowski, Adrian Jusupović. Kraków–Warszawa 2017 PAU; IH PAN 8° ss. CXXVII, nlb. 3, 709, nlb. 1, tabl. 16, il., streszcz. ang., ros. PAU; IH PAN. (Pomniki Dziejowe Polski. Ser. 2; t. 16).

Lata 1201–1292.

6723. KRÓLEWSKI dokument rozejmu ze Świdrygiełłą z 20 VIII 1431 roku. [Wyd.] Sergiej Polechow, Sobiesław Szybkowski. *Roczniki Historyczne*. R. 83: 2017 s. 141–173, streszcz. ang.

Władysława Jagiełły.

6724. KSIĘGI małoletnich Głównego Miasta Gdańska z XV wieku. Wyd. i komentarzem opatrzył Marcin Grulkowski. Warszawa 2017 IH PAN 8° ss. 279, il., streszcz. ang. (Studia i Materiały do Dziejów Kancelarii w Gdańsku. Seria B, Księgi Kamlarskie; t. 2).

6725. LIBER vetustissimus gorlicensis. Das älteste Görlitzer Stadtbuch. Najstarsza księga miejska zgorzelecka 1305–1416 (1423). T. 1: (1305–1343). Bearb. von Krzysztof Fokt, Christian Speer, Maciej Miłkuła. Kraków 2017 Societas Vistulana; Verlag-oettel.de 8° ss. 487 + 1 dysk optyczny (DVD). (Fontes Iuris Polonici. Prawo Miejskie; t. 5).

6726. NAJSTARSZY dokument hebrajski na ziemiach polskich (1485) i jego tłumaczenia. [Wyd.] Marcin Starzyński. *Roczniki Historyczne*. R. 83: 2017 s. 187–202, streszcz. ang.

6727. TESTAMENT świątobliwej Ofki Piastówny OP, przeoryszy raciborskich dominikanek z 1358 roku. [Wyd.] Piotr Stefaniak. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 259–288, streszcz. ang.

6728. [WIGAND z Marburga] Wigand von Marburg: Kronika Nowopruska obejmująca lata 1293–1394. Na pol. przeł. Edward Raczyński. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. nlb. 2, V, nlb. 1, 191, nlb. 1. (Biblioteka Tradycji Europejskiej; nr 86).

Repr., oryg.: Poznań 1842.

6729. WYKAZ czynszów i służb komturstwa człuchowskiego z 1446 roku wraz z inwentarzem koni, uzbrojenia i zapasów kuchni na zamku w Człuchowie. [Wyd.] Rafał Kubicki. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 3 s. 109–126, streszcz. ang., niem.

6730. ZIEMIA włoszczowska w tekstach źródłowych od XIII do XVI wieku. Tł. z jęz. łac., wstęp i objaśnienia Tadeusz Gacia. Włoszczowa 2017 Drukarnia Kontur 8° ss. 127, nlb. 3, il. (Dwudziestolecie Drukarni Kontur).

b) Opracowania

Zob. poz. 895, 2178, 2444, 2469, 2627, 2635, 2842, 7509.

6731. ADAMCZYK Dariusz: Czy bez Mahometa nie byłoby Mieszka I i Bolesława I? Arabski system handlowy a ekonomia polityczna społeczeństw Europy Środkowo-Wschodniej w X wieku. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 1 s. 19–33, streszcz. ang.

6732. ADAMCZYK Dariusz: Pieniądz czy strategiczny instrument władzy? Obieg kruszcu w społeczeństwie piastowskim przełomu XI i XII wieku, załamanie w dopływie denarów z Saksonii a ekspansja Bolesława Krzywoustego na Pomorze. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 2 s. 143–167, streszcz. ang.

6733. ADAMSKI Jakub: Gotycka architektura sakralna na Śląsku w latach 1200–1420. Główne kierunki rozwoju. Kraków 2017 Societas Vistulana 4° ss. 797, il., streszcz. niem.

6734. ARCHEOLOGIA średniowiecznego Kołobrzegu. Praca zbiorowa. T. 5. Pod red. Mariana Rębkowskiego. Kołobrzeg–[Warszawa] 2010 IAiE PAN 4° ss. 171, il., streszcz. niem.

Treść: Rębkowski Marian: Uwagi wstępne s. 5–12; Wywrot-Wyszkowska Beata, Polak Zbigniew, Rębkowski Marian: Źródła archeologiczne s. 13–66; Polak Zbigniew: Organizacja przestrzeni i przemiany budowlane s. 67–81; Stanaszek Łukasz Maurycy: Cmentarzysko. Analiza antropologiczna szczątków kostnych s. 83–107; Polak Zbigniew, Rębkowski Marian, Wywrot-Wyszkowska Beata: Ceramika, wyroby skórzane oraz przedmioty wykonane z innych surowców s. 109–125; Gręzak Anna: Zwierzęce szczątki kostne s. 127–146; Rębkowski Marian: Domus sancti Spiritus. Szpital średniowiecznego Kołobrzegu w świetle archeologii s. 147–163; Bibliografia s. 165–171.

T. 1. Kołobrzeg 1996.

6735. ARCHEOLOGIA średniowiecznego Kołobrzegu. Praca zbiorowa. T. 6. Pod red. Beaty Wywrot-Wyszkowskiej, Marka Dworaczka i Mariana Rębkowskiego. Kołobrzeg–[Warszawa] 2016 IAiE PAN 4° ss. 442, nlb. 1, tabl. k. 2, il., streszcz. niem. + 1 dysk optyczny (CD-ROM).

Treść: Wywrot-Wyszkowska Beata: Wprowadzenie s. 5–16; Polak Zbigniew: Organizacja przestrzeni i przemiany budowlane s. 17–37; Dworaczek Marek: Ceramika naczyńowa s. 39–54; Janowski Andrzej: Przedmioty metalowe s. 55–75; Gan Piotr: Charakterystyka materiałoznawcza wybranych zabytków metalowych s. 77–88; Wywrot-Wyszkowska Beata: Zabytki skórzane s. 89–127; Radek Teresa: Identyfikacja gatunkowa i ocena jakościowa surowca wybranych zabytków skórzanych s. 129–145; Bobik Izabela: Przedmioty drewniane s. 147–159; Maik Jerzy: Tekstylia s. 161–181; Wywrot-Wyszkowska Beata: Zabytki z poroża, kości i rogu oraz z innych surowców s. 183–197; Szydłowski Marcin: Analiza petrograficzna zabytków kamiennych s. 199–203; Gręzak Anna: Zwierzęce szczątki kostne s. 205–234; Zabilska-Kunek Mirosława, Makowiecki Daniel: Szczątki ryb s. 235–256; Badura Monika: Materiał roślinny s. 257–267;

Krapiec Marek: Analiza dendrochronologiczna próbek drewna s. 269–278; Bibliografia s. 279–299; Tablice s. 301–442; Załączniki s. 443–445.

T. 1. Kołobrzeg 1996.

6736. AWIANOWICZ Bartosz: Texts by Petrus Wilhelmi de Grudencz in the context of the late medieval „ars poetriae”. *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 3 s. 41–54, streszcz. pol.

Piotr z Grudziądza (1392 – po 1452).

6737. BABIŃ Paweł: Jeden z dziesięciu. Pomorskie kontyngenty dla Krzywoustego według relacji Herborda. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 2 s. 43–66, streszcz. ang.

6738. BADOWICZ Maciej: Studium z dziejów wina w państwie zakonu krzyżackiego w Prusach XIV–XV wieku. Produkcja, dystrybucja, konsumpcja. Gdańsk 2017 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 141, nlb. 3, mapy.

6739. BAR Přemysl: Der „Krönungssturm” König Sigismund von Luxemburg, Grossfürst Witold von Litauen und das gescheiterte politische Bündnis zwischen beiden Herrschern. *Roczniki Historyczne*. R. 83: 2017 s. 65–101, streszcz. ang., pol.

Spory o planowaną koronację wielkiego księcia litewskiego Witolda w l. 1429–1430.

Aneks źródłowy.

6740. BARKOWSKI Robert F.: Historia wojen gdańskich. Średniowiecze. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 332, nlb. 1, il., mapy.

6741. BARTKOWSKA Milena: Plakietki pielgrzymie świadectwem kultu religijnego w średniowiecznym Działdowie. *Rocznik Działdowski*. T. 10: 2017 s. 56–64.

6742. BARTOSZEWICZ Agnieszka: Mowa, gest, pismo. Relacje między kulturą żywego słowa a kulturą pisma w świetle zapisek z ksiąg sądowych późnośredniowiecznych miast polskich. *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 2 s. 209–235, streszcz. ang.

6743. BELZYŃ Jakub: Wybrane źródła hebrajskie o ludach środkowowschodniej Europy w X–XIII w. *Scripta Historica*. Nr 23: 2017 s. 49–59, streszcz. ang.

6744. BENYSKIEWICZ Krzysztof: Tyczbär – starosta babimojski 1404–1407(?). *Studia Zachodnie*. [T.] 19: 2017 s. 27–50, streszcz. ang.

6745. BIAŁUŃSKI Grzegorz: Początki i pierwsze przywileje Starych Juch. *Echa Przeszłości*. [T.] 18: 2017 s. 319–335.

XV w.; zawiera też aneks źródłowy.

6746. BIELAK Włodzimierz: Okoliczności fundacji klasztoru kanoników regularnych w Kraśniku. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 17–27, streszcz. ang.

XIV–XVI w (1504 r.).

6747. BIELASZKA-PODGÓRNY Barbara: Mityczne wschodnie granice Polski w „Chorographia Regni Poloniae” a rzeczywistość polityczna w czasach Jana Długosza. *Res Gestae*. [T.] 4: 2017 s. 31–54, streszcz. ang.

6748. BIELICKI Janusz: Wojsko zaciężne w czasach Kazimierza Jagiellończyka i Jana Olbrachta oraz rycerze z ziemi płockiej i dobrzyńskiej. *Nasze Korzenie*. Nr 12: 2017 s. 21–25.

6749. BINIAŚ-SZKOPEK Magdalena: Mid-twelfth-century Poland between East and West – conflicts, alliances, marriages. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 2 s. 15–35, streszcz. ang.

6750. BODZIA – elitarny cmentarz z początków państwa polskiego. Pod red. Andrzeja Buko. Warszawa 2016 IAiE PAN 4° ss. 640, il., mapy, streszcz. ang. IAiE PAN.

Toż. Wyd. 2 uzup. Warszawa 2017.

Treść: Buko Andrzej: Wprowadzenie s. 11–14; Tło archeologiczne i historyczne odkryć w Bodzi: Bogucki Mateusz: Szlaki handlowe środkowej i dolnej Wisły w X–XI w. w świetle danych archeologicznych s. 17–31; Michałowski Roman: Kontekst historyczny znaleziska w Bodzi s. 33–39; Kollinger Karol: Odkrycia w Bodzi w kontekście wydarzeń na Rusi przełomu I i II tysiąclecia s. 41–49; Cmentarz: położenie, stratygrafia, formy i zawartość grobów: Sobkowiak-Tabaka Iwona: Bodzia: lokalizacja stanowiska, przebieg badań, metody badawcze s. 55–57; Hildebrandt-Radke Iwona: Wpływ procesów depozycyjnych i podepozycyjnych na stan zachowania pochówków na cmentarzysku szkieletowym w Bodzi s. 59–66; Sobkowiak-Tabaka Iwona: Katalog grobów i ich wyposażenia (wersja skrócona) s. 67–82; Aneks A: Sobkowiak-Tabaka Iwona: Katalog obiektów s. 83–86; Aneks B: Osypińska Marta: Uwagi na temat szczątków zwierzęcych z terenu cmentarzyska s. 87–90; Aneks C: Maik Jerzy: Tkaniny z cmentarzyska w Bodzi, stan. 1 s. 91–93; Aneks D: Koszałka Joanna: Analizy dendrologiczne i makroskopowe szczątków roślin s. 95–97; Aneks E: Sobkowiak-Tabaka Iwona: Analiza ceramiki pradziejowej i wyrobów krzemieniennych z cmentarzyska s. 99–102; Elementy wyposażenia grobowego: Buko Andrzej: Ogólna charakterystyka znalezisk s. 105–106; Kara Michał: Przybory kupieckie s. 107–113; Kara Michał: Uzbrojenie s. 115–130; Duczek Władysław: Status i magia. Ozdoby elit z Bodzi s. 131–151; Dekówna Maria, Purowski Tomasz: Paciorki szklane s. 153–205; Czech-Błońska Renata: Paciorki z kamieni półszlachetnych s. 207–214; Czech-Błońska Renata, Krajczewski Jan: Zespół unikalnych paciorków z grobu D171 s. 215–228; Sawicki Tomasz: Przedmioty żelazne s. 229–251; Kowalska Anna Bogumiła: Skórzane elementy stroju w pochówkach na wczesnośredniowiecznym cmentarzysku w Bodzi s. 253–264; Zamelska-Monczak Kinga: Naczynia z gliny i drewna s. 253–264; Zamelska-Monczak Kinga: Wyroby z poroża i kamienia s. 277–283; Suchodolski Stanisław: Obol zmarłych s. 283–303; Aneks A: Hensel Zdzisław: Badania materiałoznawcze wybranych znalezisk z cmentarzyska w Bodzi s. 305–317; Aneks B: Gan Paweł: Analiza chemiczna elementów wagi składanej z grobu

E41 w Bodzi s. 319–321; Aneks C: Osiadacz Mateusz, Szkrzypczak Paweł: Wyniki badań radiograficznych i termowizyjnych miecza z grobu nr E864/I w Bodzi s. 323–327; Obrzędowość pogrzebowa: Kara Michał: Organizacja przestrzeni grzebalnej, rytuał i obrządek pogrzebowy s. 329–380; Sawicki Tomasz: Próba rekonstrukcji skrzyń trumiennych s. 381–405; Koszałka Joanna: Pozostałość drewna z cmentarzyska: aspekt symboliczny s. 407–409; Populacja z cmentarzyska w Bodzi: Lipińska-Drozd Alicja, Kozłowski Tomasz: Populacja z cmentarzyska w Bodzi w świetle danych antropologicznych s. 413–422; Miejscowi czy obcy?: Price T. Douglas, Frei Karin Margarita: Badania izotopowe pochówków z Bodzi s. 425–435; Bogdanowicz Wiesław, Grzybowski Tomasz, Buś Magdalena M.: Analiza genetyczna wybranych grobów z cmentarza w Bodzi s. 437–440; Przesłanki chronologiczne: Buko Andrzej, Kara Michał: Chronologia cmentarza s. 446–452; Aneks A: Goslar Tomasz: Wyniki kalibrowania datowań radiowęglowych prób cmentarzyska w Bodzi wykonanych w Poznańskim Laboratorium Radiowęglowym metodą 14C AMS s. 453–454; Aneks B: Kąpiec Marek: Wyniki kalibrowania datowań radiowęglowych prób z cmentarzyska w Bodzi wykonanych metodą konwencjonalną w Laboratorium Datowań Bezwzględnych w Cianowicach k. Krakowa s. 455; Müller-Wille Michael: Cmentarzysko w Bodzi w kontekście odkryć w północno-zachodniej i wschodniej Europie s. 459–480; Kara Michał: Cmentarzysko w Bodzi w kontekście praktyk funeralnych ludności ziem polskich 2. połowy X–XI w. s. 481–486; Buko Andrzej: Cmentarzysko w Bodzi w świetle wyników badań interdyscyplinarnych s. 489–507; Bibliografia s. 511–558.

6751. BOROWSKI Jacek, Kuczowski Andrzej: Proces lokacji średniowiecznego Koszalina w świetle źródeł archeologicznych i historycznych. *Rocznik Koszaliński*. Nr 42: 2014 [dr.:] 2015 s. 19–25.

6752. BRZEZIŃSKI Daniel, Leszkiewicz Bartosz: Średniowieczna płocka liturgia katedralna na podstawie Biblii Płockiej z XII wieku. Płock 2017 Płocki Inst. Wydawniczy 8° ss. 183, nlb. 1, tabl. 16, il.

6753. BRZUSTOWICZ Grzegorz Jacek: Organizacja przestrzenna i ustrój miasta Barlinka w średniowieczu. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 24: 2017 s. 37–66, streszcz. ang., niem.

6754. BRZUSTOWICZ Grzegorz Jacek: W niewoli na rycerskie słowo. Uwwięzienie księcia geldryjskiego Wilhelma na Pomorzu Zachodnim i w Nowej Marchii w latach 1388–1389. Cz. 2. *Rocznik Chojeński*. T. 9: 2017 s. 105–157, streszcz. niem.

Cz. 1. *Tamże*. T. 8: 2016.

6755. BRZUSTOWICZ Grzegorz Jacek: W sprawie genezy własności rodu rycerskiego Brederlowów na ziemi choszczeńskiej i pęczyńskiej w XIV i początkach XV w. *Stargardia*. T. 11: 2016 [dr.:] 2017 s. 57–76, streszcz. niem.

6756. BUKO Andrzej: Chrzęścianie i poganie. O problemach interpretacji odkryć archeologicznych związanych z początkami chrzęścianstwa na ziemiach polskich. *Slavia Antiqua*. T. 57: 2016 s. 13–51, streszcz. ang.

6757. BUKO Andrzej, Dzieńkowski Tomasz, Gołub Stanisław: Badania archeologiczne wschodniej części wczesnośredniowiecznej osady przygodowej w Chełmie. *Rocznik Chełmski*. T. 21: 2017 s. 7–24, streszcz. ros., ang.

Lata 1995–2000.

6758. CETWIŃSKI Marek: Chrzęst Mieszka I: przemiany opowieści. *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Zeszyty Historyczne*. T. 16: 2017 s. 265–275, streszcz. ang.

6759. CHMIELEWSKA Mieczysława: Dokument herbowy dla krawców kłodzkich z 14 marca 1501 roku. *Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej*. [Z.] 14: 2017 s. 125–136, streszcz. niem., ang.

Zawiera też tekst dokumentu.

6760. CHMIELNO – zespół osadniczy we wczesnym średniowieczu w świetle badań dawnych oraz weryfikacyjnych. Pod red. Zdzisławy Ratajczyk, Ewy Trawickiej. Gdańsk 2017 Muzeum Archeol. 4° ss. 194, tabl. 3, il., streszcz. ang.

Tręść: Trawicka Ewa: Przedmowa s. 7; Ratajczyk Zdzisława: Wstęp s. 9–11; Badania w latach 1971–1985 oraz w 1994 roku: Lepówna Barbara: Historia i rezultaty badań wykopaliskowych przeprowadzonych w latach 1971–1974, 1981–1982 oraz 1984–1985 s. 15–28; Ratajczyk Zdzisława: Gród i podgórze w Chmielnie na podstawie ratowniczych badań archeologicznych przeprowadzonych w 1994 roku s. 29–34; Badania w latach 2015–2016: Olszak Ireneusz J.: Paleogeografia środowiska przyrodniczego obszaru w otoczeniu grodziska w Chmielnie s. 37–46; Bogacki Miron, Małkowska Wiesław, Misiewicz Krzysztof: Nieinwazyjne badania archeologiczne grodziska w Chmielnie, pow. Kartuszy. Próba rekonstrukcji topografii s. 47–56; Ostasz Adam: Podstawy źródłowe s. 57–106; Ratajczyk Zdzisława, Ostasz Adam: Charakterystyka grodu s. 107–120; Ratajczyk Zdzisława, Ostasz Adam: Życie codzienne s. 121–126; Badura Monika, Skrzyński Grzegorz, Ebertowska Weronika: Rośliny w życiu mieszkańców wczesnośredniowiecznego grodziska w Chmielnie s. 127–137; Makowiecki Daniel: Fauna i jej znaczenie we wczesnośredniowiecznym grodzie w Chmielnie na podstawie badań archeozoologicznych s. 138–160; Sliwiński Błażej: Chmielno we wcześniejszych wiekach średnich s. 161–172; Kontekst osadniczy grodu we wczesnym średniowieczu: Ratajczyk Zdzisława: Podgórze, stanowisko 1a s. 175–179; Lepówna Barbara, Ratajczyk Zdzisława: Cmentarzysko przygodowe w Chmielnie, stanowisko 4 s. 180–185; Ostasz Adam: Osadnictwo wiejskie s. 186–191; Ratajczyk Zdzisława, Ostasz Adam: Zakończenie s. 193–194.

6761. CHOJNACKI Hieronim: Świętosława – skandynawistka. O znaczeniu północnego wymiaru w polskiej kulturze i polityce. *Folia Scandinavica Posnaniensia*. Vol. 19: 2016 s. 31–41, streszcz. ang.

Królowa Szwecji i Danii, prawdopodobnie córka Mieszka I i Dobrawy.

6762. CHRZEST Mieszka I i chrystianizacja państwa Piastów. Red. Józef Dobosz, Marzena Matla, Jerzy Strzelczyk. Poznań 2017 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 338, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Historia; nr 231).

Treść: Dobosz Józef: Wstęp s. 9–12; Dobosz Józef: Introduction s. 13–16; Słupecki Leszek P.: Pogaństwo plemion polskich s. 19–26; Polek Krzysztof: Historiografia o misjach chrześcijańskich na ziemiach polskich przed 966 rokiem s. 27–60; Sas Maksymilian: Rytuał poganina na przełomie tysiącleci, czyli jak mogła przebiegać liturgia chrztu Mieszka I i co z tego wynika s. 63–109; Kóčka-Krenz Hanna: Archeologiczne ślady wczesnego chrześcijaństwa w Polsce s. 111–123; Vaníček Vratislav: Chrystianizacja Polski w kontekście środkowoeuropejskim (czynniki transformacji) s. 125–151; Tapolczi László: Przyjęcie chrztu przez Mieszka I i Włodzimierza Wielkiego – pobudki osobiste i interesy grupowe w świetle źródeł X–XII wieku s. 153–164; Güttner-Sporzyński Dariusz von: Chrzest pogan – chrzest Polski. Konwersja ludów pogańskich a rozwój idei wojny świętej. Czy władztwo Mieszka mogło stać się celem wojny świętej? s. 165–181; Urbańczyk Przemysław: Tempo początków chrystianizacji ziem piastowskich s. 185–197; Sikorski Dariusz Andrzej: Organizacja wczesnego polskiego Kościoła w pierwszej monarchii piastowskiej – niektóre problemy badawcze s. 199–220; Pac Grzegorz: Oda i jej ród. Zaplecze rodzinne i polityczne żony Mieszka I w Rzeszy s. 221–247; Pauk Marcin R.: „Quicquid pertinebat ad imperium”: Kościół w Polsce a Rzesza Niemiecka do połowy XII wieku s. 249–280; Michalski Maciej: Chrzest księcia Mieszka w polskim piśmiennictwie historycznym epoki nowożytnej i okresu romantyzmu s. 283–301; Cetwiński Marek: Chrzest Polski w historiografii i świadomości historycznej Polaków w XIX–XX wieku s. 303–313; Jarzewicz Jarosław: Motywy chrztu w sztuce średniowiecznej s. 315–335.

6763. CIGLBAUER Jan, Gancarczyk Paweł: Manuscript RV 4 from the Silesian Muzeum in Opava and an unknown song by Petrus Wilhelm de Grudenc. *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 2 s. 99–105, streszcz. pol.

Piotr z Grudziądza i jego rękopis z l. 1430–1440.

6764. [ČUGUJ Taras Oleksijowič] Czuguj Taras: Książę Roman Mścisławowicz w rusko-polskich stosunkach z drugiej połowy XII wieku. *Klio*. T. 41: 2017 nr 2 s. 31–52, streszcz. ang.

6765. CZAJA Roman: Władztwo rady i gmina w reprezentacji dużych miast pruskich w średniowieczu. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 1 s. 27–39, streszcz. ang.

6766. CZAJKOWSKI Michael J., Węclawowicz Tomasz: Chronotopos monasticus. The medieval clock and the rhythm of monastic life at the Mogiła Abbey near Kraków. Chronotopos monasticus. Średniowieczny zegar i rytm monastycznego życia w klasztorze w Mogile koło Krakowa. Kraków 2016.

Rec.: Starzyński Marcin, *Roczniki Historyczne*. R. 83: 2017 s. 281–284.

6767. CZESKIE wpływy kulturowe w tradycji duchowej i materialnej państwa Piastów. Red.

Józef Dobosz. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 2]: 2012 nr 2 s. 9–256.

Treść: Materiały z konferencji. Gniezno, 22–24 IX 2010 r. Dedykowane pamięci prof. Alicji Karłowskiej-Kamzowej.

Treść: Domasłowski Jerzy: Profesor Alicja Karłowska-Kamzowa [1935–1999] s. 11–23; Różański Artur: Wpływy czeskie w architekturze polskiej w okresie wczesnego średniowiecza – wybrane problemy s. 24–38; Boron Piotr: Na przedpolu Bramy Morawskiej – obecność wpływów południowych na Górnym Śląsku i zachodnich krańcach Małopolski we wczesnym średniowieczu s. 39–69; Sikora Mateusz: Czeskie wpływy na wyobrażeniach polskich monet do połowy XII wieku s. 70–76; Jan Libor: Ovlivnilo raně přemyslovské správní a ekonomické ústrojí piastovské Polsko? s. 77–90; Güttner-Sporzyński Dariusz von: Cechy a przenikanie idei krucjatowych do Polski s. 91–102; Biniáš-Szkopek Magdalena: Kolejny „efekt śnieżnej kuli”, czyli czy możemy mówić o wpływach czeskich w Polsce u progu rozbięcia dzielnicowego? s. 103–118; Vaníček Vratislav: Pobyt a emigrace české elity v Polsku v 10.–12. století a jejich širší interpretační souvislosti (965–1125) s. 119–154; Skibiński Edward: Udowodnić Czechom s. 155–166; Wihoda Martin: „Fides Bohemica volubilis est sicut rota”. Obraz Čechů v dile Galla Anonima s. 167–179; Cetwiński Marek: Czesi w rocznikach polskich s. 180–188; Krzyżostaniak Hanna: „Nam ipsius exemplo plures illustres persone Poloniae partibus ceperunt monasteria construere, innumere nobiles virgines et vidue ad religionem confluere (...)” – „praski Asyż” a rozkwit duchowości franciszkańskiej w Polsce s. 189–200; Barciak Antoni: Między Śląskiem a Czechami: Czechy i Czesi oraz Śląsk i Ślączacy w Kronice kanoników regularnych z Kłodzka Michała Czacheritza [zm. 1489] s. 201–212; Matla Marzena: Czeskie wpływy kulturowe w języku i piśmiennictwie państwa piastowskiego (od X do XIV wieku) w świetle historiografii polskiej s. 213–235; Bláhová Marie: Představy o společném původu Čechů a Poláků ve středověké historiografii s. 236–256.

6768. CZWOJDRAK Bożena: Życie codzienne i odświętne na dworze Władysława Jagiełły. *Mediaevalia Historica Bohemica*. Roč. 19: 2016 č. 2 s. 117–127, streszcz. ang.

6769. CZYŻAK Marta: Marcin syn Pawła z Gołocic (zm. 1448) – wikariusz katedry i notariusz kapituły gnieźnieńskiej, archidiakon i oficjał pomorski, skryptor kanonu mszalnego. *Ecclēsia*. T. 11: 2016 s. 49–65, streszcz. ang.

6770. ĆWIKŁA Łukasz: Tragedia w dworze w Pabianicach w 1481 roku. *Rocznik Łódzki*. T. 67: 2017 s. 155–164, streszcz. ang.

Zabójstwo Adama Gutkowskiego przez Macieja ze Szczytów.

6771. DANIELEWSKI Marcin: The early medieval village of Morawy: a grave field from the 11th century. *Slavia Antiqua*. T. 58: 2017 s. 115–136.

6772. DANIELEWSKI Marcin: Jedenastowieczne cmentarzysko w Morawach. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 3 s. 23–42, streszcz. ang.

6773. DANIELEWSKI Marcin: Konańry i Kobylniki. Rola i użytkowanie koni we

władztwie Piastów. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 1 s. 57–76, streszcz. ang.

6774. DANIELEWSKI Marcin: The realm of Mieszko I. Contribution to the study on fortified settlements. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 2 s. 11–29, streszcz. ang.

6775. DANIELEWSKI Marcin: Sieć grodowa na Kujawach oraz jej funkcje od połowy X do końca XIII wieku. Poznań 2016.

Rec.: Jurek Tomasz, *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 1 s. 174–178.

6776. DANIELEWSKI Marcin: Struktura grodowa w drugiej połowie XI wieku. Czy lata 30. XI wieku wyznaczają przełom dla funkcjonowania organizacji grodowej w Polsce? *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 4]: 2014 nr 2 s. 130–155, streszcz. ang.

6777. DANIELEWSKI Marcin: Were strongholds church centres in the tenth- and eleventh-century Piast realm? *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 1 s. 13–35.

6778. DĄBROWSKI Dariusz: Król Rusi Daniel Romanowicz. O ruskiej rodzinie książęcej, społeczeństwie i kulturze w XIII w. Kraków 2016.

Rec.: Vološuk Miroslav, [w:] Rus' and the world of the nomads (the second half of the 9th–16th c.). Publication from the 7th International Scientific Conference, Plzeň, 23rd–26th November, 2016. Kraków 2017 s. 479–481.

6779. DELESTOWICZ Norbert: Bolesław II Szczodry. Tragiczne losy wielkiego wojownika. 1040/1042 – 2/3 IV 1081 albo 1082. Kraków 2016.

Rec.: Danielewski Marcin: O Bolesławie II Szczodrym w kontekście rozważań z pogranicza historii i archeologii. Uwagi na marginesie książki Norberta Delestowicza. *Res Gestae*. [T.] 4: 2017 s. 181–193.

6780. DENIS Dariusz: Znaczenie pieniądza kruszcowego w państwie pierwszych Piastów. Pelplin 2017 Bernardinum 8° ss. 83, nlb. 1, il., mapy.

6781. DŁUGOKĘCKI Wiesław: Miód w gospodarce komturstwa malborskiego. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 1 s. 41–52, streszcz. ang.

XIV–XV w.

6782. DŁUGOKĘCKI Wiesław: Zur Geschichte der Führungsschichten in Königsberg und Marienburg in der Zeit des dreizehnjährigen Krieges. Ein Beitrag zum Austausch der städtischen Machteliten. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 1 s. 55–70, streszcz. pol., ang.

6783. DMOCHOWSKI Piotr Andrzej: Ród Pobogów w ziemi liwskiej w średniowieczu. *Rocznik Liwski*. T. 7: 2014 s. 17–45.

6784. DOBKIEWICZ Andrzej: Kim był książę? Katarzyna (1317/1324 – przed 1355). *Rocznik Świdnicki*. T. 44: 2016 [dr.:] 2017 s. 69–76.

Żona księcia Henryka II świdnickiego.

6785. DOBROSIELSKA Alicja: Uwagi o współpracy Prusów z zakonem krzyżackim w dobie podboju (1233–1283). *Rocznik Działdowski*. T. 9: 2014 s. 81–99.

6786. DRUGI pokój toruński. Bibliografia. Historia. Dokumenty. Olsztyn 2017 WBP im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny 8° ss. 140, 1 karta tabl. złożona luzem, il. WBP im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny w Olsztynie, Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Treść: Wstęp s. 5–8; Metodologia bibliografii s. 9–10; Romulewicz Krzysztof, Wysocka Anna: Bibliografia II pokoju toruńskiego za lata 1945–2017 s. 11–105; Małek Janusz: Traktat toruński z roku 1466 w historiografii polskiej i niemieckiej s. 107–114; Drej Szymon: Warmia po II pokoju toruńskim (1466–1512) s. 115–120; Gancewski Jan: Prusy krzyżackie po II pokoju toruńskim. Zmiany w ośrodkach gospodarki zamkowej i domenalnej s. 121–136; Jackiewicz-Garniec Małgorzata: Pamiątki związane z wojną trzynastoletnią i II pokojem toruńskim na zamku biskupów warmińskich w Lidzbarku Warmińskim s. 137–140.

6787. DUDA Michalina, Józwiak Sławomir: Nowa Nieszawa (Dybów) in the late Middle Ages according to new research. The town on the border of countries, cultures and nations. *Klio*. T. 43: 2017 nr 4 s. 23–45, streszcz. pol.

6788. DUDKA Monika: Dyplomaci Władysława Jagiełły w Stolicy Apostolskiej. *Nasza Przyszłość*. T. 128: 2017 s. 5–39, streszcz. ang.

6789. THE EARLY medieval settlement complex at Czermno in the light of results from the past research (up to 2010). Material evidence. Vol. 1. Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy w Czermnie w świetle wyników badań dawnych (do 2010). Podstawy źródłowe. Cz. 1. Ed. by Marek Florek, Marcin Wołoszyn. Kraków–Leipzig–Rzeszów–Warszawa 2016 Geisteswissenschaftliches Zentrum Geschichte und Kultur Ostmitteleuropas; Inst. Archeologii Uniw. Rzeszowskiego; IAI PAN 4° ss. 582, tabl. 1, il., mapy + 1 dysk optyczny (CD-ROM). (U źródeł Europy Środkowo-Wschodniej. Frühzeit Ostmitteleuropas; t. 2 cz. 1).

Treść: Wołoszyn Marcin: Cherven' Town that is the golden apple of Polish archaeology – assumptions and implementation

of an international research project. Grody Czerwieńskie czyli złote jabłko polskiej archeologii – założenia i realizacja międzynarodowego projektu badawczego s. 13–51; Florek Marek, Wołoszyn Marcin: The early medieval settlement complex at Czermino in the light of results from past research remarks of the editors. Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy w Czerminie w świetle wyników badań dawnych – uwagi wstępne s. 53–60; Florek Marek, Wołoszyn Marcin: The early medieval settlement complex at Czermino – introduction. Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy w Czerminie – charakterystyka ogólna s. 63–71; Pospieszny Łukasz: Geopsychical survey of the early medieval settlement complex at Czermino – preliminary remarks. Badania geofizyczne wczesnośredniowiecznego zespołu osadniczego w Czerminie – uwagi wstępne s. 73–84; Dziękowski Tomasz, Sadowski Sylwester: Surface surveys within the area of the settlement complex in Czermino. Badania powierzchniowe na obszarze zespołu osadniczego w Czerminie s. 85–118; Dobrowolski Radosław, Rodzik Jan, Mroczek Przemysław, Zagórski Piotr, Balaga Krystyna, Hajdas Irka: The early medieval settlement complex at Czermino – the environmental conditions. Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy w Czerminie – uwarunkowania środowiskowe s. 119–140; Janeczek Andrzej: The landscape of the region around Cherven'-Czermino in the Late Medieval and the Early Modern Period. Krajobraz okolic Czerwienia-Czermina w późnym średniowieczu i wczesnej nowożytności s. 141–194; Wołoszyn Marcin: The archaeological fieldwork in Czermino in 1940. Badania archeologiczne w Czerminie w 1940 r. [W aneksie list Lewka Czikałenki do Zofii Witałowskiej z 16 VIII 1940 r.] s. 197–218; Florkiewicz Iwona, Sikora Przemysław: Remarks on the excavation conducted in Czermino in 1952. Uwagi na temat badań wykopaliskowych w Czerminie w 1952 r. s. 219–240; Florek Marek: The history of the archaeological research on the hillfort complex at Czermino in the years 1972–1997. Historia badań archeologicznych zespołu grodowego w Czerminie w latach 1972–1997 s. 241–273; Florek Marek: The results of archaeological research made 1972–1997 within the hillfort complex at Czermino. Wyniki badań archeologicznych przeprowadzonych w latach 1972–1997 na terenie zespołu grodowego w Czerminie s. 275–327; Kwiatkowska Barbara, Kuźniarska Katarzyna: Anthropological analysis of the skeletal material found within the settlement complex in Czermino in the years 1972–1979. Analiza antropologiczna materiału szkieletowego zarejestrowanego na terenie zespołu osadniczego w Czerminie w latach 1972–1979 s. 329–364; Florek Marek: The cemeteries at site 1 (hillfort), site 3 (the „outlying” suburb settlement) in Czermino and site 1 in Wronowice – remarks of an archaeologist. Cmentarzyska na stan. 1 (grodzisko) i stan 3 (podgrodzie „dalsze”) w Czerminie oraz na stan. 1 w Wronowicach – uwagi archeologa s. 365–384; Florkiewicz Iwona, Urbański Andrzej: Czermino, site IIG. Wooden structures discovered in 1985. Czermino, stanowisko IIG. Konstrukcje drewniane odkryte w 1985 r. s. 385–419; Makowicz-Poliszt Danuta: The results of an archaeozoological analysis of the animal bone assemblage from Czermino, excavation seasons 1976–1979, 1985 (bird remains not included). Wyniki analizy archeozoologicznej zwierzęcego materiału kostnego z Czermina, badania z lat 1976–1979, 1985 (z pominięciem kości ptaków) s. 423–471; Tomek Teresa: Archaeozoological analysis of bird bone assemblages from Czermino, research seasons 1976–1979, 1985. Wyniki analizy zoologicznej materiału kostnego ptaków z Czermina, badania z lat 1976–1979, 1985 s. 473–480; Zabilska-Kunek Mirosława: Results of the analysis of ichthyologic material from Czermino, excavations 1976–1979. Wyniki analizy materiału ichtiologicznego z Czermina, badania 1976–1979 s. 481–487; Lityńska-Zajac Maria: The state of the research on plant remains from Czermino. Stan badań nad szczątkami roślinnymi z Czermina s. 489–498; Cywa Katarzyna: Analysis of wood and bark remains from the site in Czermino, research season 1979. Analiza pozostałości drewna i kory ze stanowiska w Czerminie, sezon badawczy 1979 s. 499–509; Blusiewicz Karolina: Results of raw material analysis of the leather finds

discovered during the archaeological works at the hillfort in Czermino, research seasons 1952, 1985. Wyniki analizy surowcowej zabytków skórzanych z badań archeologicznych grodziska w Czerminie, sezony badawcze 1952, 1985 s. 511–517; Cybulska Maria, Maik Jerzy, Sielski Jan: Textiles from the cemetery in Czermino, site 3, research season 1976. Tekstylnia z cmentarzyska w Czerminie, stan. 3, sezon badawczy 1976 s. 519–530; Garbacz-Klempka Aldona, Wardas-Lasoń Marta: Czermino – analysis of selected slag, research seasons 1952, 1976, 1979 – preliminary remarks. Czermino – analiza wybranych żużli, sezony badawcze 1952, 1976–1979 – uwagi wstępne s. 532–552; Michalik Marek, Wołoszyn Marcin: Petrological examination of a small icon found in Czermino in 1977. Badania petrologiczne małej ikony znalezionej w Czerminie w roku 1977 s. 553–564.

CD-ROM: Wołoszyn Marcin: Finds from Czermino (spindle whorls) in the collection of Muzeum Chelmskie in Chelm. The catalogue. Zabytki z Czermina (przędliki) w kolekcji Muzeum Chelmskiego w Chelmie. Katalog; Wołoszyn Marcin: Finds from Czermino (spindle whorls) in the collection of Muzeum Lubelskie in Lublin. The catalogue. Zabytki z Czermina (przędliki) w kolekcji Muzeum Lubelskiego w Lublinie. Katalog; Florkiewicz Iwona: Finds from Czermino, obtained in the course of the excavation in 1952 in the collection of Muzeum Zamojskie in Zamość. The catalogue. Zabytki z Czermina, pozyskane w trakcie badań 1952 r., przechowywane w Muzeum Zamojskim w Zamościu. Katalog; Florkiewicz Iwona: Finds from Czermino, obtained in the course of the excavations 1975–1979 in the collection of Muzeum Zamojskie in Zamość. The catalogue. Zabytki z Czermina, pozyskane w trakcie badań 1975–1979, przechowywane w Muzeum Zamojskim w Zamościu. Katalog; Bagińska Jolanta: Finds from Czermino, site 3 obtained in the course of the excavation in 1997 in the collection of the Dr. Janusz Peter Museum in Tomaszów Lubelski. Zabytki z Czermina, stan. 3, badania 1997 r. w zbiorach Muzeum im. dr. Janusza Petera w Tomaszowie Lubelskim; Makowicz-Poliszt Danuta: Finds of the animal bone assemblage from Czermino, excavation seasons 1952, 1976–1979 in the collection of Muzeum Zamojskie in Zamość. Supplement. Kości zwierzęce z Czermina, pozyskane w trakcie badań 1952, 1976–1979, przechowywane w Muzeum Zamojskim w Zamościu. Uzupełnienie.

Tekst równol. pol., ang.

6790. THE EARLY medieval settlement complex at Czermino in the light of results from the past research (up to 2010). Material evidence. Vol. 2. Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy w Czerminie w świetle wyników badań dawnych (do 2010). Podstawy źródłowe. Cz. 2. Ed. by Marek Florek, Marcin Wołoszyn. Kraków–Leipzig–Rzeszów–Warszawa 2017 Geisteswissenschaftliches Zentrum Geschichte und Kultur Ostmitteleuropas; Inst. Archeologii Uniw. Rzeszowskiego; IAI PAN 4° ss. 743, il. (U źródle Europy Środkowo-Wschodniej. Frühzeit Ostmitteleuropas; t. 2 cz. 2).

Treść: Florek Marek, Wołoszyn Marcin: Research in Czermino in the years 1975–1979 and in 1997 in the light of Master's dissertations kept in the archives of the Institute of Archeology of the Maria Curie-Skłodowska University in Lublin and the Institute of Archeology of the University of Warsaw – preliminary remarks s. 11–13; Florek Marek, Wołoszyn Marcin: Badania w Czerminie w latach 1975–1979 oraz w 1997 r. w świetle prac magisterskich przechowywanych w archiwum Instytutu Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego – uwagi wstępne s. 15–17; The early medieval settlement complex at Czermino. Photographs presenting archaeological excavations in

the years 1975–1979. Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy w Czermnie. Zdjęcia prezentujące prace wykopaliskowe z lat 1975–1979 s. 19–40; Aleksandrowicz Maria Urszula: Czermno, site 1. Analysis of archeological finds from trench NE 32A and glass ornaments from the hillfort. Czermno, stanowisko 1. Opracowanie zabytków archeologicznych z wykopu NE 32A oraz ozdób szklanych z grodziska s. 43–78; Arciszewska Jadwiga: The early medieval settlement complex at Czermno. Analysis of materials from grid square 32B at Czermno site 1, and glass finds from Czermno, site 3. Zespół osadniczy wczesnośredniowiecznego Czermna. Opracowanie materiałów z ara 32B na stanowisku Czermno 1 oraz wyrobów szklanych ze stanowiska Czermno 3 s. 79–124; Chrzanoska Iwona: The early medieval hillfort at Czermno, Zamość Voivodeship. Analysis of materials from trenches NE 51C and NE 61A. Wczesnośredniowieczne grodzisko we wsi Czermno, woj. Zamość. Opracowanie materiałów z wykopów NE 51C i NE 61A s. 125–192; Kamińska-Koj Lidia, Koj Jacek: From the archeological investigation of the early medieval stronghold rampart at Czermno. Wyniki badań archeologicznych wału grodziska wczesnośredniowiecznego w Czermnie s. 193–244; Pawlata Lech: The early medieval settlement and cemetery, site 3 at Czermno Kolonia in Tyszowce commune, Zamość Voivodeship, excavation season 1976. Osada i cmentarzysko wczesnośredniowieczne na stanowisku 3 w miejscowości Czermno Kolonia, gm. Tyszowice, woj. Zamość, z badań wykopaliskowych w 1976 r. s. 245–296; Pomarańska Mirosława: The early medieval hillfort Czermno-Cherven' in Zamość Voivodeship – analysis of materials from trench NE 51B-D. Wczesnośredniowieczne grodzisko Czermno-Czerwień w woj. zamojskim – opracowanie materiałów pochodzących z wykopu NE 51B-D s. 297–376; Pomarański Ryszard: Czermno, site 2 – hillfort suburb settlement. Analysis of finds from trenches IIA and IIB. Czermno, stanowisko 2 – podgrodzie. Opracowanie materiałów pochodzących z wykopów IIA i IIB s. 377–422; Rusin-Kaczmarek Alicja: Analysis of materials excavated from trench NR 1C in site C – early medieval hillfort at locality Czermno Kolonia, commune Tyszowice, Zamość Voivodeship, and of the bone and horn/antler assemblage from the settlement complex at Czermno. Opracowanie materiałów z wykopu NE 1C na stanowisku 1 – wczesnośredniowieczne grodzisko w miejscowości Czermno Kolonia, gm. Tyszowice, woj. Zamość, oraz wyrobów z kości i rogu z kompleksu osadniczego w Czermnie s. 423–469; Stankiewicz Urszula: The early medieval hillfort in village Czermno, Tyszowice commune, Zamość Voivodeship. Analysis of written sources. Analysis of the finds from trench NE 22B. Wczesnośredniowieczne grodzisko we wsi Czermno, gm. Tyszowice, woj. zamojskie. Analiza źródeł pisanych i opracowanie materiałów z wykopu NE 22B s. 471–510; Stawrew Bożena: Materials excavated from trenches NE 41C and NE 41D in the hillfort at Czermno. Materiały z wykopów NE 41C i NE 41D na grodzisku w Czermnie s. 511–592; Urbański Andrzej: Site 2 (suburb settlement) in the early medieval settlement complex at Czermno in Tyszowce Commune, Zamość Voivodeship. From the research excavation of 1979. Stanowisko 2 (podgrodzie) w obrębie wczesnośredniowiecznego kompleksu osadniczego w miejscowości Czermno, gm. Tyszowice, woj. zamojskie. Z badań wykopaliskowych w roku 1979 s. 593–624; Wojdat Włodzimierz: Finds from trenches NE 31B, NE 31C, NE 31D and SE 31B excavated at the hillfort in Czermno, Zamość Voivodeship. Materiały z wykopów NE 31B, NE 31C, NE 31D, SE 31B na grodzisku w Czermnie w woj. zamojskim s. 625–647; Nowak Bogdan: Early medieval pottery from the settlement at Czermno Kolonia, site 3, Lublin Voivodeship. Research season 1997. Ceramika wczesnośredniowieczna z osady w Czermnie Kolonii, stanowisko 3, województwo lubelskie. Badania 1997 r. s. 649–695; Gwiazdowska-Nowak Bożena, Piątkowska-Małecka Joanna: Animal husbandry at early medieval suburb settlement in Czermno Kolonia, Lublin Voivodeship, site 3. Research season 1997. Zwierzęta w gospodarce ludności wczesnośredniowiecznej

osady w Czermnie Kolonii, województwo lubelskie, stanowisko 3. Badania 1997 r. s. 697–718; Bibliography of the publications quoted in the Master's dissertations. Bibliografia publikacji cytowanych w pracach magisterskich. Przygot. Marek Florek, Aleksandr Musin, Marcin Wołoszyn s. 719–732.

Tekst równol. pol., ang.

6791. ECCLESIA et bellum. Kościół wobec wojny i zaangażowania militarnego duchowieństwa w wiekach średnich. Red. Radosław Kotecki, Jacek Maciejewski. Bydgoszcz 2016.

Rec.: Tomaszek Michał, *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. F: Historia. Vol. 71: 2016 s. 219–226.

6792. ECCLESIA, regnum, fontes. Studia z dziejów średniowiecza. Prace ofiarowane profesor Marii Koczerskiej. Red. Roman Michałowski [i in.]. Warszawa 2014.

Rec.: Pleszczyński Andrzej, *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. F: Historia. Vol. 71: 2016 s. 237–241.

6793. EKDAHL Sven: Der „Thorner Tag“ am 17. Juni 1410. Eine diplomatische Niederlage des Deutschen Ordens vor der Schlacht bei Tannenberg/Grunwald (Mit Quellennahang). *Rocznik Działowski*. T. 9: 2014 s. 15–58, streszcz. pol.

Zawiera aneks źródłowy.

6794. FILIPEK-MISIAK Aleksandra: W ogrodzie cnót, wad i grzechów. Problematyka cnót w wybranych średniowiecznych kronikach klasztornych na Śląsku i w Czechach. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 280.

Z l. 1250–1400.

6795. GAŁUSZKA Tomasz: Kilka uwag na temat czternastowiecznego Tractatus contra beghardos Henryka Harrera. *Mediaevalia Historica Bohemica*. Roč. 18: 2015 č. 1 s. 185–204, streszcz. ang.

6796. GARDEŁA Leszek: Bad death in the Early Middle ages. Atypical burials from Poland in comparative perspective. Rzeszów 2017 Ziemowit 8° ss. 288, il., streszcz. ang. Fund. Rzeszowskiego Ośr. Archeol.; Inst. Archeol. Uniw. Rzeszowskiego. (Collectio Archaeologica Ressoiviensis; t. 36).

6797. GASIDŁO Władysław: Mistrz Jan z Kęt [1390–1473]. Kapłan i profesor, apostoł miłosierdzia. W 250. rocznicę jego kanonizacji. Kęty 2017 Tow. Miłośn. Kęt 8° ss. 191, nlb. 1, tabl. 32, il.

6798. GAWRON Jan: Czarna legenda biskupa krakowskiego Pawła z Przemankowa [zm. 1292]. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. F: Historia. Vol. 71: 2016 s. 25–64, streszcz. ang.

6799. GAWROŃSKI Alfred, Gawroński Mieczysław, Gawroński Władysław: Srednio-wieczna osada Żelazne Młyn. (Kompleks gospodarczy w pobliżu Gostynina). Red. Jerzy Skaliński; uzup. Włodzimierz A. Skaliński. Wyd. 2. Toruń 2017 Publisher's Edition 4° ss. 82, nlb. 4, il., mapy + Skorowidz roślin i zwierząt s. 7, nlb. 2, il.

Wyd. upamiętniające.

6800. GŁUSZEK Jerzy: Znane i nieznanie dzieje Piastów oleśnickich w latach 1312–1492. Oleśnica–Bystre 2016.

Rec.: Dziedzic Krzysztof: Czy król Władysław Jagiello gościł w Oleśnicy? *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 3]: 2017 nr 1 s. 69–75.

6801. GODA Károly: The medieval cult and processional veneration of the Eucharist in Central Europe festive culture in the royal cities of Cracow and Buda in a comparative perspective. *Mediaevalia Historica Bohemica*. Roč. 18: 2015 č. 1 s. 101–184, streszcz. ang.

6802. GÓRCZAK Zbyszko: Kariera majątkowa kasztelana rogozińskiego Przeclawa Potulickiego [1415/1430 – 1486] w późnośredniowiecznej Wielkopolsce. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 1 s. 64–102, streszcz. ang.

6803. GÓRECKI Piotr: The text and the world. The Henryków book, its authors, and their region, 1160–1310. Oxford 2015 Oxford University Press 8° ss. XXIV, 288, mapy.

Rec.: Wiszewski Przemysław, *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 1 s. 178–184.

6804. GRAFF Tomasz: Biskup krakowski Zbigniew Oleśnicki (1423–1455) wobec husytyzmu i polityki polsko-czeskiej. *Mediaevalia Historica Bohemica*. Roč. 17: 2014 č. 1 s. 127–167, streszcz. ang.

6805. GRAFF Tomasz: Klasztor w Kraśniku w dziełach Jana Długosza. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 99–110, streszcz. ang.

6806. GRAFF Tomasz: Servants of the devil or protectors of christianity and apostles among pagans? Shaping the image of Poland and Poles in the context of steps taken by Władysław II Jagiello's diplomacy against „Satira” by John Falkenberg. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 23: 2017 z. 1 s. 143–176, streszcz. pol., ang.

6807. GRAŻAWSKI Kazimierz: Życie codzienne w zakonie krzyżackim. Ubiór, pościel i wygląd braci. *Rocznik Działdowski*. T. 9: 2014 s. 165–171.

6808. GRODZISKA wczesnośredniowieczne Polski centralnej. Archeologiczne badania nieinwazyjne z lat 2013–2016. Praca zbior. pod red. Aleksandra Andrzejewskiego i Jerzego Sikory. Łódź 2017 Inst. Archeologii UŁ 4° ss. 344, il., streszcz. Stow. Nauk. Archeologów Pol. Oddz. w Łodzi, Inst. Archeologii UŁ.

Treść: Andrzejewski Aleksander, Sikora Jerzy: Od redakcji s. 7–8; Sikora Jerzy: Wprowadzenie s. 9–15; Kittel Piotr, Jaskulski Marcin, Nalej Marta: Uwarunkowania geologiczne i geomorfologiczne funkcjonowania średniowiecznych grodowych zespołów osadniczych w Polsce Środkowej s. 17–44; Sikora Jerzy, Kittel Piotr, Wroniecki Piotr, Toloczko Wojciech: Metodyka prac nieinwazyjnych podjętych w latach 2013–2016 s. 45–65; Sikora Jerzy, Kittel Piotr, Wroniecki Piotr: Katalog obiektów objętych badaniami nieinwazyjnymi z lat 2013–2016 s. 67–279; Sikora Jerzy: Grody wczesnośredniowieczne Polski Centralnej w świetle archeologii s. 281–318; Zakończenie s. 319–321.

6809. GRYGUĆ Piotr: Polityka Bolesława V wobec klasztorów w aspekcie procesów modernizacji księstwa krakowsko-sandomierskiego II połowy XIII wieku. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 4]: 2014 nr 2 s. 176–198, streszcz. ang.

Bolesław V Wstydiłowy.

6810. GUNIA Piotr, Łydzba-Kopczyńska Barbara: Multidisciplinary approach to the provenance investigations of early medieval amber finds discovered in Santok and Milicz. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 53: 2017 s. 223–240, streszcz.

6811. GUT Agnieszka: Rytm pracy w kancelarii księcia wschodniopomorskiego, Mściwoja II (1266–1294). *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 1 s. 53–72, streszcz. ang.

6812. GÜTTNER-SPORZYŃSKI Dariusz von: Poland, holy war and the Piast Monarchy, 1100–1230. Turnhout 2014 Brepols 8° ss. XII, nlb. 2, 294, nlb. 2, mapy.

Toż w jęz. pol.: Święte wojny Piastów. Tł. Anna Kijak, Georgia von Güttner-Sporzyńska. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. PWN ss. 304.

Rec. [wyd. ang.]: Biniś-Szkopek Magdalena, *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 4]: 2014 nr 2 s. 236–242.

6813. GUZIKOWSKI Krzysztof: „Milites novi” w otoczeniu księcia wolgoskiego Wacława IV (1309–1326). *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 1 s. 73–94, streszcz. ang.

6814. GUZIKOWSKI Krzysztof: Rywalizacja i współpraca. Polityka Barnima I (1233–1278) i Bogusława IV wobec Piastów (1278–1309) – zarys problemu. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 2 s. 181–198, streszcz. ang.

6815. HALEMBA Adam: Phänomen des Deutschordenstaates in Preussen – Analyse

der Entwicklung des städtischen Netzwerkes und Burgennetzes. *Echa Przeszości*. [T.] 18: 2017 s. 107–115, streszcz. ang.

6816. HEINL Karl: Witold i Krzyżacy. Stosunki księcia litewskiego Witolda z Zakonem Krzyżackim w Prusach w czasie walki o litewskie dziedzictwo 1382–1401. Tł. Piotr Taflowski. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 248.

Czas powstania dzieła: 1925.

6817. HRYSZKO Rafał: „Andree apothecario pro confectionibus et electuariis” – cukiernictwo w Polsce w czasach Jadwigi i Władysława Jagiełły między Wschodem a Zachodem Europy. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 3 s. 381–405, streszcz. ang.

6818. IWĄNCZAK Wojciech: Jan Luksemburski [1296–1346]. Dzieje burzliwego żywota i bohaterskiej śmierci króla Czech i hrabiego Luksemburga w 21 odsłonach. Warszawa 2012.

Rec.: Biniś-Szkopek Magdalena, *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 2]: 2012 nr 2 s. 258–262.

6819. IWĄNCZAK Wojciech: Sąsiedztwo polsko-czeskie w końcu średniowiecza. Wybrane zagadnienia. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 1 s. 95–109, streszcz. ang.

6820. JAGODZIŃSKI Jakub: Czy „Ifing” to „Ilfing”? Rzeka graniczna w kontekście tożsamości kulturowej mieszkańców Truso. *Slavia Antiqua*. T. 57: 2016 s. 97–107, streszcz. ang.

Obecnie Janów Pomorski.

6821. JAGODZIŃSKI Marek Franciszek: Janów Pomorski/Truso. Struktura i zabudowa strefy portowej (badania 1982–1991). Structure and building development in the harbour zone (research from 1982–1991). Elbląg 2017 Muzeum Archeol.-Hist. 4° ss. 324, tabl. 1, il., mapy. (Studia nad Truso. Truso Studies; t. 3, 1).

Tekst równol. pol., ang.

6822. JAGOSZ-ZARZYCKA Zofia: Poznajemy naszych przodków – o dawnych mieszkańcach grodu w Międzyzwięciu. *Kalendarz Miłośników Skoczowa*. [R.] 18: 2017 s. 64–71.

6823. JAKUBEK-RACZKOWSKA Monika, Raczkowski Juliusz: The organisation of liturgical space and its furnishing at the Franciscan Friars' in late Middle Ages illustrated by an example of the Blessed Virgin Mary's church in Toruń. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 441: Zabytkoznawstwo i konserwatorstwo. [Nr] 48: 2017 s. 101–132, streszcz. ang.

6824. JANICKI Kamil: Dams polskiego imperium. Kobiety, które zbudowały mocarstwo. Kraków 2017 Znak 8° ss. 393, nlb. 7, il. (Historie Prawdziwe).

Jadwiga Kaliska, królowa Polski (ok. 1266–1339), Elżbieta Łokietkówna, królowa Węgier (1305–1380), Adelajda Haska, królowa Polski (ok. 1324–1371), Elżbieta Bośniaczka, królowa Węgier (1340–1387), Jadwiga, królowa Polski i św. (1374–1399).

6825. JANIK Michał: Gospodarka okolic Wołomina w XV wieku. *Rocznik Wołomiński*. T. 13: 2017 s. 7–16.

6826. JANUS Katarzyna: Duch Święty w kontekście pobożności maryjnej polskiego średniowiecza. Tekst o Zwiastowaniu, Wcieleniu i Wniebowzięciu. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 3 s. 5–22, streszcz. ang.

Rękopisy i druki z XV – pocz. XVI w.

6827. JASZCZOŁT Tomasz: Dokument Piotra Pilika, wojewody czerskiego z 1414 r. dla kościoła w Węgrowie, najstarsza fundacja szlachecka na Podlasiu. *Rocznik Liwski*. T. 4: 2008/2009 [dr.] 2010 s. 71–80.

Zawiera też tekst dokumentu.

6828. JEZIORSKI Paweł A.: Proskrypcja i banicja w miastach późnego średniowiecza. Warszawa 2017 IH PAN 8° ss. 334, il., streszcz. ang., niem.

Współwyd.: Elbląska księga sądowa.

Rec.: Starzyński Marcin, *Roczniki Historyczne*. R. 83: 2017 s. 308–310.

6829. KACZMAREK Krzysztof: Nieznane świadectwa święceń Stanisława z Kowala w diecezji kujawskiej. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 4 s. 111–121, streszcz. ang., niem.

XV w.; zawiera też teksty dokumentów.

6830. KACZMAREK Krzysztof: Święcenia duchowne Łukasza Watzenrode (1447–1512). Przyczynek do biografii biskupa warmińskiego. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 181–198, streszcz. ang.

6831. KACZMAREK Romuald: Warsztaty kamieniarskie i ich mistrzowie między Świdnicą, Strzegomiem i Wrocławiem (około 1370 – około 1470). *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 26: 2017 s. 9–38, streszcz. niem., ang., fr.

6832. KALETA Przemysław: Zdrady możnych a rotacja elity władzy w Wielkopolsce w dobie panowania potomków Władysława Odonica. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 2 s. 63–79, streszcz. ang.

6833. KALHOUS David: Svědectví z první ruky? Nad „pramennou hodnotou” nejstarších

vojtěšských legend. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 2]: 2012 nr 1 s. 37–58.

6834. KAŁA Damian: Co w świetle źródeł prymarnych wiadomo o kompetencjach urzędników małopolskich z XIII wieku? *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 4]: 2014 nr 2 s. 156–175, streszcz. ang.

6835. KARA Michał: Einer hölzerner „Streitkolben” vom frühmittelalterlichen Gräberfeld von Bodzia bei Włocławek. Waffe oder Herrschaftssymbol? *Slavia Antiqua*. T. 57: 2016 s. 153–168, streszcz. ang.

6836. KARCZEWSKA Joanna: Majątki szlacheckie w okolicy Keyni na przełomie XIV i XV wieku. *Studia Zachodnie*. [T.] 19: 2017 s. 17–26, streszcz. ang.

6837. KARCZEWSKI Dariusz: Książę słupski Kazimierz IV (Kaźko) jako luksemburski kandydat do tronu polskiego. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 2 s. 113–127, streszcz. ang.

6838. KARP Paweł: Polsko-husycka wyprawa zbrojna przeciw zakonowi krzyżackiemu w roku 1433. Tł. tekstów łac. Ewa Bielecka. Zielona Góra 2017 Eternum 8° ss. 383, il., streszcz. niem.

6839. KLEMENSKI Marcin A.: Albert książę strzelecki (ok. 1300–1370/71). Kraków 2017 Avalon 8° ss. 139, nlb. 1, il., mapa, streszcz. ang., niem.

6840. KLEMENSKI Marcin A.: Fundacje klasztorów augustianów-eremitów na Śląsku w średniowieczu. *Studia Śląskie*. T. 81: 2017 s. 15–27, streszcz. niem.

6841. KMIECIŃSKI Jerzy: Gdańsk – geneza średniowiecznego miasta i portu. Wyniki badań milenijnych. *Przegląd Archeologiczny*. T. 65: 2017 s. 133–149, streszcz. ang.

6842. KNAPEK Elżbieta: Kilka uwag o wykonywaniu przez monarchę prawa patronatu na marginesie nieznanego dokumentu Władysława Jagiełły dla Mikołaja Trąby z 1390 r. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 62: 2017 s. 9–20, streszcz. ang.

W aneksie tekst dokumentu.

6843. KOCHANIEWICZ Bogusław: Duchowość świątobliwej Eufemii z Raciborza w nowym świetle. *Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego*. [T.] 37: 2017 nr 2 s. 157–172, streszcz. ang.

Ofka Piastówna, dominikanka z XIV w.

6844. KOGUT Mieczysław: Książę Władysław (1237–1270) arcybiskup Salzburga administrator apostolski we Wrocławiu. Wrocław 2017 Papieski Wydz. Teol. 8° ss. 123.

Zawiera też teksty źródłowe.

6845. KONARSKA-ZIMNICKA Sylwia: Why was astrology criticised in the Middle Ages? Contribution to further research (on the basis of selected treatises of professors of the University of Krakow in the 15th century). *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 91–99, streszcz. ang., pol.

6846. KORZENIEC Rafał: Budownictwo zamkowe na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej. Przyczynek do polityki obronnej Kazimierza Wielkiego. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 18: 2017 s. 12–27.

6847. KOWALSKA Anna B.: Średniowieczne skórnictwo z pogranicza Wielkopolski i Pomorza w świetle znalezisk z Ujścia. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 13: 2017 s. 145–174, streszcz. ang.

6848. KRAJNIAK Radosław: Duchowieństwo kapituły katedralnej w Chełmży do 1466 roku. Studium propozograficzne. Łysomice 2013.

Rec.: Kopiński Krzysztof, *Rocznik Toruński*. T. 41: 2014 s. 265–273.

6849. KRAWIEC Adam: Król bez korony. Władysław I Herman [ok. 1042–1102], książę polski. Warszawa 2014.

Rec.: Delestowicz Norbert, *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 1 s. 250–255.

6850. KRZESIŃSKI Marian Kazimierz: Radomskie we wczesnym średniowieczu – spojrzenie od strony Czerska. Cz. 1: Czerskie Zapilcze – progiem dla kasztelanii radomskiej. *Radomskie Studia Humanistyczne*. T. 4: 2017 s. 11–25, streszcz. ang.

6851. KUBIENIEC Jakub: Polskie oficjum o św. Jakubie Starszym. *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 3 s. 11–21, streszcz. ang.

Do tej pory niezidentyfikowanego autorstwa, najstarszy jego zapis zachował się w antyfonarzu kieleckim z 1372 r.

6852. KUKLIŃSKI Andrzej: Wczesnośredniowieczna stratygrafia kulturowa w południowo-zachodniej części wzgórza wawelskiego. Kraków 2017 Zamek Królewski na Wawelu – Państ. Zbiory Sztuki 4° ss. 412, il. + teka ss. 11, 6 kart luzem, 30 kart złożonych luzem, il. (Acta Archaeologica Waweliana; 5).

6853. KUŚNIERZ-KRUPA Dominika, Krupa Michał: Sokal w okresie średniowiecza.

Prolegomena do badań. Sokal during the medieval period. Prolegomenon to research. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 45: 2016 s. 43–52.

Tekst równol. pol., ang.

6854. KUŹMIUK-CIEKANOWSKA Agnieszka: Święty Wojciech wraca do Pragi – relacja Kosmasa o przeniesieniu relikwii świętego biskupa. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 2]: 2012 nr 1 s. 94–103.

6855. LABERSCHEK Jacek: Sieć wodna średniowiecznego Krakowa i jej gospodarcze wykorzystanie. Warszawa 2016.

Rec.: Noga Zdzisław, *Rocznik Krakowski*. T. 83: 2017 s. 281–282.

6856. LARCZYŃSKI Tomasz: Ziemia gdańska w okresie panowania zakonu krzyżackiego. Struktura własności i organizacja osadnictwa wiejskiego. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 385, 4 karty złożone, mapy.

XIV–XV w.

6857. LATOSZEK Paweł: Papiestwo a regnum piastowskie w latach ok. 965–973. *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 54–67, streszcz. ang.

6858. ŁOZOWSKI Piotr: Aktywność gospodarza kupców i rzemieślników w Starej Warszawie pierwszej połowy XV stulecia. *Almanach Warszawy*. T. 9: 2015 s. 23–46, streszcz. pol., ang.

Toż w jęz. ang.: Economic activity of merchants and craftsmen in Old Warsaw in the first half of the fifteenth century. *Tamże* s. 47–69.

6859. ŁUCZYŃSKI Michał: Jeszcze o prapolskim etnonimie Polanie. *Slavia Occidentalis*. T. 73: 2016 [nr] 1 s. 105–119, streszcz. ang.

Dot. też spraw politycznych.

6860. ŁUKASIEWICZ Krystyna: Państwo książąt z rodu Piastów. Kontrowersje, mity, zagadki (963–1102). Gdynia 2015.

Rec.: Skibiński Edward, *Czas Przeszły*. T. 4: 2017 s. 191–195.

6861. MACIEJEWSKI Jacek: Biskup krakowski Pełka a bitwa nad Mozgawą w 1195 roku. *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 3 s. 411–438, streszcz. ang.

6862. MAIK Jerzy: Początki kościoła w Łęczycy. Badania opactwa i kolegiaty w Tumie pod Łęczycą. *Przegląd Archeologiczny*. T. 65: 2017 s. 99–115, streszcz. ang.

6863. MALCZEWSKI Jan: Przemysł na pograniczu polsko-ruskim we wczesnym średniowieczu. Rzeszów 2017 Stow. na Rzecz

Rozwoju i Promocji Podkarpacia „Pro Carpathia” 8° ss. 198.

6864. MANDZIUK Józef: Początki chrześcijaństwa na Śląsku. *Kościół w Polsce*. [T.] 16: 2017 s. 73–94, streszcz. ang.

6865. MANIKOWSKA Halina, Słoń Marek: Über zwei Dimensionen hinaus. Die sakrale Geografie der mittelalterlichen Stadt „nach innen” und „nach oben”. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 12: 2017 s. 75–104, streszcz. pol., ang.

6866. MAREK Lech: Średniowieczne uzbrojenie Europy łacińskiej jako ars emblematica. Medieval arms and armour in Latin Europe as ars emblematica. Wrocław 2017 Uniw. Wrocławski. Inst. Archeol. 4° ss. 514, il. (Wratislavia Antiqua. Studia z dziejów Wrocławia; 22).

6867. MARSZAŁSKA Jolanta M[ałgorzata]: Skryptoria klasztorne i średniowieczne ustawodawstwo cysterskie o książęce. *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 68–74, streszcz. ang.

6868. MARZEC Andrzej: Pod rządami nieobecnego monarchy. Królestwo Polskie 1370–1382. Kraków 2017 Societas Vistulana 8° ss. 272, streszcz. ang. (Maiestas, Potestas, Communitas; 6).

Ludwik Węgierski.

6869. MATERIAŁY z konferencji naukowej „Rycerze i rycerstwo w średniowiecznej Polsce” odbytej 10 XI 2017 r. w Koronowie. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 19: 2017 s. 5–142.

Treść: Zasada Zdzisław Jan: Do Czytelnika! s. 5–6; Nawrocki Wojciech: Konferencja naukowa pn. „Rycerze i rycerstwo w średniowiecznej Polsce” w Koronowie s. 7–15; Böldyrew Aleksander: Rycerze i rycerskość w pismach Marcina Bielskiego (na wybranych przykładach) s. 16–26; Zasada Zdzisław Jan: Rzemiosło wojenne w czasach panowania pierwszych Piastów s. 27–44; Szymczak Jan: Koszty ekwipunku wojennego w Polsce w XV wieku s. 45–57; Witkowski Krzysztof: Krystyn z Koziegłów – rycerz i urzędnik, bliski współpracownik króla Władysława Jagiełły s. 58–66; Kieraszewicz Daria: „Tam, gdzie śmierdzą wszyscy, nie czuć nikogo” – o higienie w czasach kazimierzowskich s. 67–74; Kowalska Barbara: Białogłowy w otoczeniu rycerzy s. 75–83; Markowski Szymon: Edukacja rycerska w późnym średniowieczu w Polsce na przykładzie wybranych przedstawicieli rodu Doliwitów s. s. 84–98; Przybyszewski Wojciech: Rycerz, jaki jest każdy widzi... inaczej – wizerunek średniowiecznego rycerza w rysunku, grafice i malarstwie polskim drugiej połowy XIX wieku s. 99–111; Wróbel Adam: Literackie obrazy zachowań rycerzy wobec średniowiecznych wzorców osobowych s. 112–129; Niedźwiecki Marek: Etos rycerski w kontekście polskiego wojska s. 130–139; Kunikowski Stanisław: Podsumowanie Konferencji s. 140–142.

6870. MATLA Marzena: Czeskie wpływy w życiu religijnym i piśmiennictwie państwa piastowskiego w X–XI wieku. Poznań 2017

Inst. Historii UAM 8° ss. 443, streszcz. ang. (Publikacje Instytutu Historii; 148).

Rec.: Jurek Tomasz, *Roczniki Historyczne*. R. 83: 2017 s. 271–274.

6871. MATUZEVIČIŪTĒ Giedrė Motuzaitė, Jonaitis Rytis, Kaplūnaitė Irma: Ūkinio pasta-to, stovėjusio „Civitas Rutenica” kvartale, archeobotaniniai tyrimai: kitataučių kasidienybė Vilniaus miesto aplinkoje XIV a. pabaigoje – XV a. I pusėje. *Lituanistica*. T. 63: 2017 Nr. 4 s. 219–233, streszcz. ang.

Archeobotaniczne badania spalonej szopy w dzielnicy „civitas Rutenica”: wgląd w życie codzienne cudzoziemców w Wilnie od końca XIV do połowy XV w.

6872. MAĆZKA Ryszard: Bolesław Zapomniany. Wyd. 3 (popr. i rozsz.). Wrocław 2017 Własnym sumptem aut. 8° ss. 386, il.

Bolesław Mieszkowic (1014–1037).
Wyd. 1. 2014.

6873. MICHALSKA Monika: Relacje mni-chów henrykowskich z mieszczanami z Zię-bic w świetle „Księgi henrykowskiej”. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 3 s. 501–520, streszcz. ang.

Opactwo cystersów od 1227 r.

6874. MICIĄK Magda: Cmentarzysko wczesnośredniowieczne w Gieczu, stan. 10. Wstępne wyniki badań. *Studia Lednickie*. T. 16: 2017 s. 39–59, streszcz. ang., pol.

6875. MIĘDZY Jutlandią a Sambią. Truso w kontekście badań południowo-zachodniej strefy basenu Morza Bałtyckiego w okresie wikingimskim. Between Jutland and Sambia. Truso in the context of research in the south-west zone of the Baltic Sea basin in the Viking age. Red. Marek Franciszek Jagodziński. Elbląg 2017 Muzeum Archeol.-Hist. 4° ss. 298, tabl. 1, il., mapy. (Studia nad Truso. Truso Studies; t. 3, 2).

Z treści: Przedmowa. Preface s. 5–6; Jagodziński Marek Franciszek: Janów Pomorski/Truso 34 lata badań i studiów nad wczesnośredniowiecznym emporium. Janów Pomorski/Truso – 34 years of research and study of the Early Medieval emporium s. 9–45; Brather Sebastian: Janów i wczesnośredniowieczna urbanizacja w basenie Morza Bałtyckiego. Janów and Early Medieval urbanisation around the Baltic Sea s. 49–70; Steuer Heiko: Truso jako centralny punkt geograficzny pomiędzy Anglią a Wołgą. Globalizacja gospodarki opartej na ważonym srebrze. Truso in the geographic middle between England and the River Volga. The globalisation of the weight-based silver economy s. 73–103; Bogucki Mateusz: Pruskie, skandynawskie czy słowiańskie? Uwagi o przynależności etnicznej mieszkańców emporium Truso. Prussian, Scandinavian or Slavic? Observations on the ethnic identity of the inhabitants of Truso emporium s. 105–157; Jagodziński Jakub: Wczesnośredniowieczne miejsca centralne – wikingimska globalizacja? Early Medieval ports of trade – globalization accomplished by the Vikings? s. 137–157;

Gardela Leszek: Skandynawskie amulety z Truso: Oznaki wierzeń w emporium epoki Wikingów. Scandinavian amulets in Truso: Signals of belief in a Viking Age emporium s. 159–188; Jöns Hauke, Karle Martina, Kowalska Anna, Messal Sebastian: Najnowsze badania wczesnośredniowiecznych miejsc handlowych w regionie zachodniego Bałtyku. Badania w Gross Strömkendorf, Rostock-Dierkow, Ralswieu i Bardach. Recent research on Early Medieval trading centres in the western Baltic Region. The case studies of Gross Strömkendorf, Rostock-Dierkow, Ralswiek and Bardy s. 249–283; Kulakov Vladimir I.: Fenomen Zachodnich Bałtów w okresie Wikingimskim. The phenomenon of Western Balts in the Viking Age s. 285–298.

Tekst równol. pol., ang.

6876. MIKLAS Ilona: Wczesnośredniowieczne grodziska na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej. Zarys problematyki. *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie*. Zeszyty Historyczne. T. 16: 2017 s. 353–371, streszcz. ang.

6877. MIRONOWICZ Antoni: Chrzest Polski z różnych perspektyw. *Rocznik Teologiczny*. R. 59: 2017 z. 1 s. 37–73.

6878. MISIARCZYK Leszek: Płockie zapiski o cudach z 1148 roku zachowane w Biblii Płockiej. *Studia Płockie*. T. 43: 2015 s. 109–121, streszcz. wł.

6879. MODZELEWSKI Karol: Kto postrzygł Siemowita? Słowiańscy dioskurowie w micie dynastycznym Piastów. *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 4 s. 661–675, streszcz. ang.

6880. MORAWIEC Jakub: Sojusz z Danią w pomorskich planach Bolesława Krzywoustego. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 2 s. 199–209, streszcz. ang.

6881. MORYS-TWAROWSKI Michael: Narodziny potęgi. Wszystkie podboje Bolesława Chrobrego [ok. 967–1025]. Kraków 2017 Znak 8° ss. 331, nlb. 5, il. (Ciekawostki Historyczne.pl).

6882. NIERYCHLEWSKA Anna: Grodzisko w Konopnicy, pow. wieluński w świetle badań Janiny Kamińskiej z roku 1964. *Rocznik Wieluński*. T. 17: 2017 s. 49–60, streszcz. ang.

Zamieszkane w XIII i I. poł. XIV w.

6883. NOWAK Tadeusz: Duchowieństwo ziemi wieluńskiej w drugiej połowie XV i początku XVI wieku. Studium prozopograficzne. Wieluń 2017 Wieluńskie Tow. Nauk. 8° ss. 177. (Biblioteka Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego; t. 24).

Lata 1456–1505.

Rec.: Grabarczyk Tadeusz, *Rocznik Wieluński*. T. 17: 2017 s. 291–293.

6884. NOWIŃSKI Janusz: *Ars cisterciensis. Kościół cysterski w średniowieczu – wyposażenie i wystrój*. Warszawa 2016.

Rec.: Skubiszewski Piotr, *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 3 s. 609–616.

6885. O RZECE i wodzie w życiu codziennym człowieka średniowiecza. Pod red. Sławomira Moździocha i Krystiana Chrzana. Wrocław 2015.

Rec.: Kubicki Rafał, *Studia Geohistorica*. Nr 5: 2017 s. 223–225.

6886. OKOWIŃSKI Leon: *Sulechów średniowieczny. Sulechów–Zielona Góra 2017*. E-Studio Robert Jacyno 8° ss. 33, nlb. 2, il.

XI–XV w.

6887. OLIŃSKI Piotr [Z.]: Autorytet króla w traktacie „De institutione regii pueri”. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 1 s. 219–231, streszcz. ang.

Powstały w środowisku dworu królewskiego w Krakowie w 1502/1503 r. dot. wychowania władców.

6888. OSTASZ Adam, Pogodziński Paweł Marek, Przytarska Edyta: *Wczesnośredniowieczne grodzisko w Ciecholewach, gm. Starogard Gdański*. *Rydwán*. Nr 12: 2017 s. 20–28, streszcz. ang.

6889. OSTASZ Adam, Pogodziński Paweł Marek, Przytarska Edyta: *Wczesnośredniowieczne grodzisko w Śliwinach, gm. Tczew*. *Rydwán*. Nr 11: 2016 s. 32–42.

6890. PAC Grzegorz: *Problem świętości władców we wczesnym i pełnym średniowieczu – przypadek polski na tle środkowoeuropejskim*. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 2 s. 90–121, streszcz. ang.

6891. PAJOR Piotr: *Dlaczego Kazimierz Wielki nadał swoje imię nowemu miastu w Krakowie?* *Rocznik Krakowski*. T. 83: 2017 s. 37–56, streszcz. ang.

6892. PAROL Jakub: *Działalność Mikołaja z Kutna wojewody łęczyckiego na polu lokalnym*. *Rocznik Łódzki*. T. 67: 2017 s. 9–26, streszcz. ang.

2 poł. XV w.

6893. PAWLAK Paweł: *Z najdawniejszych dziejów Ptaszkowa – wczesnośredniowieczne cmentarzysko i średniowieczna wieś w świetle badań archeologicznych*. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 53: 2017 s. 7–103, streszcz. ang.

6894. PAWLIK Radosław: *Zapiska obituar-na księcia Eryka I Pomorskiego (1449–1459)*.

Przegląd Zachodniopomorski. R. 31: 2016 z. 4 s. 5–13, streszcz. ang.

Król Norwegii, Danii i Szwecji a następnie księżę słupski i stargardzki od 1449, zm. w 1459 r.

6895. PIERWSZE wieki chrześcijaństwa w Polsce do roku 1200. Pod red. Jana Tyszkiewicza i Krzysztofa Łukawskiego. Pułtusk 2017 Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztora; Akademickie Tow. Edukacyjno-Nauk. „Atena” 8° ss. 159, il. Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztora, Akademickie Tow. Edukacyjno-Nauk. „Atena”.

Materiały z konferencji, Pułtusk, 29 VI 2016 r.

Treść: Tyszkiewicz Jan: Przedmowa s. 7–8; Potkowski Edward: Pierwsze księgi Polaków – księgi święte w kulcie i kulturze Polski X–XII wieku s. 9–30; Tyszkiewicz Jan: Rodzina polska w pierwszych wiekach chrześcijaństwa s. 31–41; Starmawska Maria: Kult relikwii w Polsce X–XII w. i jego rola w chrystianizacji społeczeństwa s. 43–56; Pacuski Kazimierz: Kościoły grodowe na Mazowszu jako początki sieci parafialnej s. 57–67; Adamczyk-Nowak Renata: Najstarsze pielgrzymki na ziemiach polskich, do XII w. s. 69–85; Kaliszek Jerzy: Święci kolońscy w kulcie Kościoła polskiego w XI–XII w. s. 87–95; Stawski Marek: Religijność w Polsce w XII wieku. Zarys problematyki s. 97–112; Rostkowski Grzegorz: Imiona tradycji wschodniej w pierwszych pokoleniach Piastów s. 113–121; Aneks: Walerczuk Małgorzata: Pisanki i jajka w średniowiecznych obrzędach Słowian s. 123–136; Wybór literatury do problematyki pierwszych wieków chrześcijaństwa na ziemiach polskich s. 138–143.

6896. PIETRAS Tomasz: *Oporowscy herbu Sulima. Kariera rodziny możnowładcy w późnośredniowiecznej Polsce*. Łódź 2013.

Rec.: Krajniak Radosław: Kilka uzupełnień i sprostowań do książki Tomasza Pietrasa o przedstawicielach rodziny Oporowskich herbu Sulima. *Nasza Przeszołość*. T. 128: 2017 s. 273–280.

6897. PIETRZAK Stanisław: *Misja chrystianizacyjna na Sądectczyźnie – skąd i kiedy?* *Almanach Sąddecki*. R. 26: 2017 nr 1/2 s. 3–13.

6898. PIĘTKOWSKI Piotr: *Chryścianizacja i budowa struktur kościelnych na Pomorzu Zachodnim do przełomu XII i XIII wieku. Zarys problemu*. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 2 s. 31–42, streszcz. ang.

6899. PLESZCZYŃSKI Andrzej: *Przekazy niemieckie o Polsce i jej mieszkańcach w okresie panowania Piastów*. Lublin 2016.

Rec.: Wojtczak Jakub, *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 2 s. 119–121.

6900. POBÓG-LENARTOWICZ Anna: *Saint Adalbert – the apostle of Silesia*. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 23: 2017 z. 1 s. 91–103, streszcz. pol., ang.

Św. Wojciech (ok. 956–997).

6901. POCZĄTKI Łęczycy. The beginnings of Łęczycza. T. 1–3. Pod red. Ryszarda Grygiela

i Tomasz Jurka; tł. tekstów na jęz. ang. Agata i Bogusław Maryniak. Łódź 2014.

Rec.: Sikorski Dariusz, *Slavia Antiqua*. T. 57: 2016 s. 245–255.

6902. **PONIEWOZIK Leszek**: Obraz parafii małopolskich w świetle „Liber beneficiorum” Jana Długosza. Luki i wybrane możliwości uzupełnienia. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 237–271, streszcz. ang.

6903. **PONTYFIKAŁ**. Odzyskana perła płockiego średniowiecza. Red. Dariusz Majewski. Płock 2016.

Rec.: Sołomieniuk Michał, *Nasza Przeszłość*. T. 128: 2017 s. 281–283.

6904. **PORZEZIŃSKI Antoni**: Cedyńskie pochówki szkieletowe w obudowach kamiennych i ich koneksje kulturowe. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 13: 2017 s. 55–70, streszcz. ang.

XII–XIII w.

6905. **PÓŹNOSREDNIOWIECZNY kompleks osadniczy w „Starym Rypinie”**. Red. nauk. Jadwiga Lewandowska. Toruń 2017 Adam Marszałek 4° ss. 476, il., streszcz. ang.

Treść: Lewandowska Jadwiga: Wstęp s. 11–13; Lewandowska Jadwiga: Stan badań archeologicznych „Starego” Rypina s. 15–27; Noryskiewicz Agnieszka M.: Historia osadnictwa późnośredniowiecznego w północnej części ziemi dobrzyńskiej w świetle analizy pyłkowej s. 31–60; Weckwerth Piotr: Charakterystyka geomorfologiczna „Starego” Rypina s. 43–60; Gałkowski Piotr: Rypin (Stary) w świetle źródeł pisanych (do XV wieku) s. 63–90; Lewandowska Jadwiga: Późnośredniowieczne osadnictwo na stanowisku numer 1. Dotychczasowe wyniki badań s. 93–155; Błędowski Piotr: Analiza naczyń ceramicznych ze stanowiska numer 1 s. 156–180; Makowiecki Daniel: Wyniki badań zwierzęcych szczątków kostnych z tzw. grodziska pierścieniowatego i tzw. grodziska stożkowatego s. 181–227; Lewandowska Jadwiga: Późnośredniowieczne osadnictwo na stanowisku 3. Dotychczasowe wyniki badań s. 229–256; Błędowski Piotr: Analiza naczyń ceramicznych ze stanowiska numer 3 s. 257–268; Makowiecki Daniel: Wyniki badań zwierzęcych szczątków kostnych ze stanowiska numer 3 s. 269–274; Lewandowska Jadwiga: Cmentarzysko w świetle dotychczasowych badań archeologicznych s. 275–297; Drozd-Lipińska Alicja, Łukasik Sylwia: Ludzkie szczątki kostne. Analiza antropologiczna s. 308–340; Drozd-Lipińska Alicja, Lewandowska Jadwiga, Łukasik Sylwia: Katalog pochówków s. 308–340; Lewandowska Jadwiga: Kościoły „Starego” Rypina. Zarys problematyki s. 356–363; Lewandowska Jadwiga: Późnośredniowieczne osadnictwo na stanowisku numer 4. Cegielnia s. 364–404; Błędowski Piotr: Analiza naczyń ceramicznych ze stanowiska numer 4 s. 405–413; Makowiecki Daniel: Wyniki badań zwierzęcych szczątków kostnych ze stanowiska numer 4 s. 414–417; Bogaćki Miron: Zdjęcia lotnicze i fotogrametryczne opracowanie stanowisk średniowiecznego kompleksu osadniczego w „Starym” Rypinie s. 421–430; Małkowski Wiesław: Nieinwazyjne rozpoznanie stanowisk średniowiecznego kompleksu osadniczego w „Starym” Rypinie. Kolejne badania – kolejne hipotezy s. 431–446; Aneksy: Abramów Joanna: Analiza archeobotaniczna fragmentów polipy s. 449–455; Goslar Tomasz: Określenie wieku bezwzględne próbek ze „Starego” Rypina s. 456–459; Krępiec Marek: Określenie wieku bezwzględne próbek ze „Starego” Rypina s. 460–464; Chruścińska Alicja,

Palczewski Piotr, Przegięta Krzysztof R.: Datowanie luminescencyjne cegieł pochodzących ze stanowiska numer 4 w „Starym” Rypinie s. 465–468; Kucypca Paweł, Rybka Krzysztof: Analiza spektralna wybranych przedmiotów żelaznych ze stanowiska numer 1 w „Starym” Rypinie. Uwagi na temat materiałów i technik wytwórczych s. 469–476.

6906. **PROCES** beginek świdnickich w 1332 roku. Studia historyczne i edycja łacińsko-polska. Oprac. Paweł Kras, Tomasz Gałuszka, Adam Poznański. Lublin 2017 Wydaw. KUL 8° ss. nlb. 2, 292, nlb. 4, tabl. 1, streszcz. ang. KUL. Wydz. Nauk Humanist. Inst. Historii. Katedra Dziejów i Kultury Epoki Jagiellońskiej.

Pamięci Izzy Skierskiej (1967–2014).

Treść: Kras Paweł, Gałuszka Tomasz, Poznański Adam: Podziękowania s. 9–10; Cz. 1: Studia historyczne: Kras Paweł: Wstęp s. 15–31; Kras Paweł: „Mulieres religiosae”: beginki i nowy model kobiecej pobożności s. 33–54; Kras Paweł: Sobór w Vienne [1311–1312] i herezja wolnego ducha s. 58–69; Kras Paweł: Przesłuchania w sprawie świdnickich beginek i ich dokumentacja s. 71–86; Kras Paweł: „Moniales Capuciate, filiae Udyllindis: pochodzenie i organizacja świdnickiej wspólnoty „siostr w kapturach” s. 87–113; Kras Paweł: W poszukiwaniu duchowej doskonałości s. 115–122; Kras Paweł: Jan ze Schwenkenfeldu OP – tomista inkwizytorem s. 123–141; Kras Paweł: Podsumowanie s. 143–147; Cz. 2: Edycja łacińsko-polska: Gałuszka Tomasz, Kras Paweł: Opis rękopisów s. 151–156; Gałuszka Tomasz: Analiza krytyczna s. 157–164; Gałuszka Tomasz: Zasady edycji s. 165–167; Poznański Adam: Uwagi do edycji polskiej s. 169–175; Examinatio testium in causa Caputaciarii monialium in Swydnicy. Przesłuchanie świadków w sprawie siostr w kapturach w Świdnicy. [Tekst równol.]. Ed. Tomasz Gałuszka, tl. Adam Poznański, komentarze Paweł Kras s. 177–249; Bibliografia s. 269–285.

Rec.: Świeboda Wojciech, *Roczniki Historyczne*. R. 83: 2017 s. 289–292.

6907. **PUCK – kultura materialna małego miasta w późnym średniowieczu**. Red. Michał Starski. Warszawa 2017 Uniw. Warszawski. Inst. Archeologii 4° ss. 517, il., mapy, streszcz. ang. (Źródła Archeologiczne do Dziejów Pucka. Archäologische Quellen zur Geschichte Pucks).

Treść: Starski Michał: Przedmowa s. 9–11; Starski Michał: Foreword s. 13–14; Starski Michał: Kultura materialna późnośredniowiecznego Pucka jako temat badawczy s. 17–26; Starski Michał: Podstawa źródłowa do badań nad kulturą materialną późnośredniowiecznego Pucka s. 27–38; Starski Michał: Uwarunkowania lokalizacji i rozplanowanie miasta lokacyjnego w Pucku s. 41–70; Kardasz Cezary: Przerznię, społeczeństwo i gospodarka późnośredniowiecznego Pucka w świetle źródeł pisanych s. 71–90; Blusiewicz Karolina: Konstrukcje ciesielskie w budownictwie drewnianym późnośredniowiecznego Pucka s. 93–124; Starski Michał: Wyroby drewniane oraz wytwórczość bednarska i tokarska w późnośredniowiecznym Pucku s. 125–176; Kozakiewicz Paweł: Rodzaje drewna stosowane w produkcji bednarskiej i tokarskiej w Pucku s. 177–191; Miścicki Maciej: Wyroby i produkcja przedmiotów metalowych w późnośredniowiecznym Pucku s. 193–238; Garbacz-Klempka Aldona, Suliga Ireneusz, Perek-Nowak Małgorzata, Kwak Zofia: Charakterystyka struktury i technologii produkcji wyrobów metalowych z Pucka s. 239–262; Starski Michał: Późnośredniowieczne wyroby szklane z Pucka s. 263–296; Michniewicz Jacek: Analiza składu chemicznego późnośredniowiecznych naczyń szklanych z Pucka s. 297–303; Blusiewicz Karolina: Wyroby ze skóry i wytwórczość skórnicza w późnośredniowiecznym Pucku s. 305–360; Żołędziowska Isabella: Tkaniny i wyroby włókiennicze z Pucka

s. 361–371; Miścicki Maciej: Późnośredniowieczne wyroby z kości i poroża z Pucka s. 373–383; Starski Michał: Zagospodarowanie parceli mieszczańskich w późnośredniowiecznym Pucku. Dom i jego zaplecze s. 387–432; Pińska Katarzyna, Badura Monika: Warunki przyrodnicze i dieta roślinna mieszkańców Pucka w późnym średniowieczu s. 423–441; Gręzak Anna: Dieta mięsna mieszkańców Pucka w późnym średniowieczu s. 443–479; Starski Michał: Kultura materialna miasta lokacyjnego w Pucku w późnym średniowieczu. Wnioski końcowe s. 481–517.

6908. RADOCH Marek: Kontakty mazowiecko-krzyżackie w latach 1389–1392 (w świetle nieznannej korespondencji zakonnej). *Rocznik Działdowski*. T. 9: 2014 s. 100–135.

Zawiera aneks źródłowy.

6909. RADZIWIŃSKI Andrzej: Chrystianizacja oraz warunki i przebieg ewangelizacji Prusów w państwie Zakonu Krzyżackiego w Prusach. *Rocznik Działdowski*. T. 9: 2014 s. 6–14.

6910. RADZIWIŃSKI Andrzej: Die Pfarrkirche St. Johannes des Täufers und St. Johannes des Evangelisten in der Sakraltopografie der Stadt Thorn im Mittelalter. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 12: 2017 s. 51–73, streszcz. pol., ang.

6911. RAJMAN Jerzy: Średniowieczne klasztory i miasta przy drodze z Krakowa na Mazowsze. O atrakcjach jednodniowej turystyki historycznej. *Małopolska*. [T.] 18: 2016 s. 57–73, streszcz. ang.

Miechów, Książ i Jędrzejów.

6912. RATAJCZAK Krzysztof: Szkolnictwo w Wielkopolsce na tle sąsiadów w okresie średniowiecza. Poznań 2017 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 367, nlb. 1, streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Psychologia i Pedagogika; nr 254).

Rec.: Gąsiorowski Antoni, *Roczniki Historyczne*. R. 83: 2017 s. 303–308.

6913. RECEPCJA i odrzucenie. Kontakty międzykulturowe w średniowieczu. Pod red. Leszka P. Słupeckiego, Pawła Sierżęgi, Andrzeja Rozwałki, Michała Dzika. Rzeszów 2017 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 306, nlb. 1, il., streszcz. ang., pol. (Materiały V Kongresu Mediewistów Polskich; t. 1).

Treść: Słupecki Leszek: O V Kongresie s. 9–14; Falkowski Wojciech: Historia Stałego Komitetu Mediewistów Polskich. Zamierzenie, które nie miało prawa się udać s. 15–23; Konopka Marek: [Medal] LUX ET LAUS dla Mistrzów s. 25–32; V Kongres Mediewistów Polskich. Rzeszów, 20–24 września 2015 roku – lista zgłoszonych wykładów i posterów s. 33–47; Buko Andrzej: „Kronika halicko-wołyńska” i archeologia: przykład badań na Górze Katedralnej w Chełmie s. 51–66; Ducek Władysław: Skandynawowie w Europie Wschodniej i na ziemiach polskich we wczesnym średniowieczu. Recepcja i odrzucenie – kiedyś i dzisiaj s. 67–81; Pleszczyński Andrzej: O potrzebie uprawiania mediewistyki albo o „Polakach-idiotach”. Drobne uwagi do

wielkiego problemu s. 83–105; Shepard Jonathan: Anglo-Danish „empire-building”, Rus and Byzantium: a background for Bolesław Chrobry? s. 107–134; Simek Rudolf: Demons at work? The Machinations of demons in Scandinavian history of the Early Middle Ages s. 135–149; Strzelczyk Jerzy: „Arianizm” jako religijna alternatywa u ludów germańskich na przełomie starożytności i średniowiecza s. 151–166; Suchodolski Stanisław: Bolesław Śmiały i Władysław Herman w świetle swoich monet, czyli co numizmatyka wnosi do poznania historii Polski w drugiej połowie XI wieku s. 167–181; Urbańczyk Przemysław: Mediewistyka jako antropologia s. 183–197; Wyrozumski Jerzy: Jan Długosz. Życie i dzieło s. 199–212; Iwańczak Wojciech: Epoka husycka w badaniach Antoniego Prochaski [1853–1930] s. 215–228; Klasa Barbara: Stosunki Polski z Rusią w średniowieczu w ujęciu Oswalda Balzera [1858–1933] s. 229–240; Lazurko Lidia: Mediävistische problematika na stórkach časopisu „Kwartalnik Historyczny” I’v’v’s’kogo periodu s. 241–254; Maternicki Jerzy: Tadeusz Wojciechowski [1838–1919] i Stanisław Zakrzewski [1873–1936]: drogi ich rozwoju naukowego i poglądy metodologiczne s. 255–277; Sierżęga Paweł: Historia średniowiecza na studium historycznym Uniwersytetu Jana Kazimierza (organizacja i program studiów) s. 279–307.

6914. ROCHAŁA Paweł: Niemcza 1017. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 243, nlb. 4, tabl. 24, il., mapy. (Historyczne Bitwy).

6915. ROGOWSKI Paweł: Przysięga w średniowiecznym prawie polskim. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 234. KUL Jana Pawła II. Wydz. Zamiejscowy Prawa i Nauk o Społeczeństwie w Stalowej Woli.

6916. ROLA Jarosław: Archeologiczne badania ratownicze w Ujściu nad Notecią w 2008 roku. Zagadnienia wstępne. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 13: 2017 s. 137–143, streszcz. ang.

Relikty z X–XI w.

6917. ROSIK Stanisław: Chrystianizacja Połabii i Pomorza (X–XII w.). Zarys procesu oraz strategii i praktyki misyjnej. Cz. 1. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 3 s. 68–88, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże* nr 4 s. 11–35, streszcz. ang.

6918. ROZMUS Dariusz: Człowiek w konfliktach z aparatem skarbowym – relacja sprzed wieków. Wincenty Kadłubek a instytucja „renovatio monetae”. *Roczniki Administracji i Prawa*. R. 17: 2017 z. spec. s. 139–173, streszcz. ang.

6919. RUSAKIEWICZ Monika: Polacy i Pomoranie w świetle przekazu Augustyna ze Stargardu. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 2 s. 169–179, streszcz. ang.

XIV w.

6920. RUSAKIEWICZ Monika: Założenie Biskupstwa Pomorskiego według Augustyna ze Stargardu. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 1 s. 21–33, streszcz. ang.

Założenie w XII w., tekst Augustyna z XIV w.

6921. RYMAR Edward: Dalsze wybrane rody rycerskie ziemi chojeńskiej, mieszkowickiej i trzciańskiej w średniowieczu. *Rocznik Chojeński*. T. 9: 2017 s. 81–104, streszcz. niem.

W nawiązaniu do własnych artykułów w: *Tamże*. T. 5–7: 2013–2015.

6922. SAMP Mariusz: Dowodzenie Bolesława III Krzywoustego w wojnie 1109 roku w kreacji dziejopisarskiej Anonima tzw. Galla. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 18: 2017 s. 13–35, streszcz. ang.

6923. SANDER Elżbieta: Błogosławiona Salomea [1211?–1268] i klasztory Klarysek w Zawichoście, Skale i Krakowie do końca XV wieku. Kraków 2015.

Rec.: Sitnik Aleksander Krzysztof, *Studia Franciszkańskie*. T. 26: 2016 s. 414–417; Polem.: Sander Elżbieta, *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 505–507.

6924. SIKORA Franciszek: Małopolskie późne średniowiecze. Ludzie i instytucje. Wybór pism. Pod red. Waldemara Bukowskiego, Antoniego Gąsiorowskiego, Grażyny Rutkowskiej. Warszawa 2017 IH PAN 8° ss. 564, il., mapa. PAN. IH.

W osiemdziesięciolecie urodzin i pięćdziesięciolecie pracy w IH PAN.

Z treści: Bukowski Waldemar: O dyplomatyce, genealogii, Słowniku historyczno-geograficznym i innych sprawach, czyli Franciszka Sikory życie nieurozmaicone s. 7–20; Sikora Franciszek: Ze studiów nad dokumentami i kancelarią Leszka Czarnego s. 37–53; Dokumenty tynieckie Kazimierza Wielkiego s. 54–77; Zaginione dokumenty Kazimierza Wielkiego dla odbiorców z ziemi krakowskiej s. 78–103; O rzekomej dominacji politycznej Liśów w Małopolsce w XIII wieku, czyli kilka uwag o rodzie Pobogów s. 105–126; Kilka uwag o konflikcie zbrojnym węgiersko-polskim w roku 1410 s. 127–135; W sprawie małżeństwa Władysława Jagiełły z Anną Cylejską s. 136–144; Sprawa insygnialna 1370–1412 a genealogia Rożnów s. 145–171; Uwagi o przygotowaniach rycerzy małopolskich do wielkiej wojny z Zakonem Niemieckim s. 172–182; Uroczystość koronacji królowej Zofii w 1424 roku s. 183–201; Krąg rodzinny i dworski Dymitra z Goraja i jego rola na Rusi s. 203–228; Wielopolscy z rodu Starych Koni do początków XVI wieku s. 229–240; Dybacz-Czuryłowie herbu Radwan w XV–XVI wieku s. 253–280; Ropczycki zespół osadniczy w średniowieczu. Z badań nad kazimierzowskim modelem osadniczo-urbanizacyjnym s. 281–308; Wójtostwo wielickie w średniowieczu s. 309–328; Dyplomatyka i łowy, lecieństwo i pszczoły. Z dziejów Puszczy Radłowskiej w średniowieczu s. 329–362; Starostwo krakowskie pod rządami Jana z Tarnowa w latach 1406–1409 s. 363–375; Starostwo szydłowskie z jurysdykcją grodzką w latach 1394–1438 s. 376–387; Początki starostwa nowomiejskiego korczyńskiego s. 388–400; Wielkorządy krakowskie na przełomie XIV i XV wieku s. 401–429; Rejestr długów wielkorządy krakowskiego Świętosława Litwosa z Businy sprzed roku 1417. [W aneksie źródła] s. 430–440; Dzieje podrzędztwa i starostwa niepołomickiego w średniowieczu (cz. 1 i 2) s. 441–508; Podrzedztwo ujsko-wojnickie, tenuty ujska i wojnicka w późnym średniowieczu s. 509–564.

6925. SIKORSKI Dariusz Andrzej: Studia nad baptysteriami w Polsce X wieku. I: Poznań,

Ostrów Tumski. *Ecclesia*. T. 11: 2016 s. 7–48, streszcz. ang.

6926. SIMIŃSKI Rafał: Z badań nad polityką zagraniczną księcia włogoskiego Wacława IV (1309–1326). *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 2 s. 211–229, streszcz. ang.

6927. SKIBIŃSKI Edward: Mieszko I. Przyczynki do biografii. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 1 s. 15–39, streszcz. ang.

6928. SKRZYNIARZ Ryszard: Kanonicy Grobu Bożego i ich religijny, społeczny, edukacyjny i kulturowy wkład w rozwój mieszkańców ziem polskich w średniowieczu. Lublin 2015.

Rec.: Dziuba Andrzej [Franciszek], *Studia Loviciensia*. Nr 19: 2017 s. 269–273.

6929. SMOLIŃSKI Marek: Świętopęłk Gdański. Poznań 2016 Wydaw. Poznańskie 8° ss. 368, nlb. 3, il. (Seria Poczet Władców. Najciekawsze biografie).

6930. SOCHACKI Jarosław: Duchowieństwo polskie w służbie państwa do początku XII w. na tle Kościoła ottońsko-salickiego. *Scripta Historica*. Nr 23: 2017 s. 33–47, streszcz. ang.

6931. SOSNOWSKI Miłosz: Bolesław Chrobry i Karol Wielki – legitymizacja między kultem a imitacją. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 2 s. 122–148, streszcz. ang.

6932. SPERKA Jerzy: Władysław książę opolski, wieluński, kujawski, dobrzyński, pan Rusi, palatyn Węgier i namiestnik Polski (1326/1330 – 8 lub 18 maja 1401). Wyd. 2, popr. i uzup. Kraków 2016.

Rec.: Wróbel Dariusz, *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. F: Historia. Vol. 71: 2016 s. 227–236.

6933. SROKA Stanisław A[ndrzej]: Wynagrodzenie profesorów z Polski na Uniwersytecie Bolońskim w drugiej połowie XV wieku. *Roczniki Historyczne*. R. 83: 2017 s. 175–186, streszcz. ang.

6934. SROKA Stanisław A[ndrzej], Zawitkowska Wioletta: Itinerarium króla Władysława III 1434–1444. Warszawa 2017 IH PAN 8° ss. 133, tabl. 8, mapy, streszcz. ang., węg. PAN. IH. (Itineraria Jagiellonów; t. 4).

6935. STANASZEK Łukasz Maurycy: Wampiry w średniowiecznej Polsce. Drzeworyty Wojciecha Marchlewskiego. Warszawa 2016.

Rec.: Czerniak Grażyna, *Kolo Historii*. Nr 20: 2017 s. 200–202.

6936. STAWARZ Natalia: Symbolika „uniwersum” świątyni gotyckiej na podstawie

wyników badań archeologicznych przy kościele św. Jakuba w Toruniu. *Rocznik Toruński*. [T.] 44: 2017 s. 139–161.

6937. STOPKA Krzysztof: Początki biskupstwa ormiańskiego we Lwowie. *Rocznik Lwowski*. 2017 s. 47–54.

Lata 50.–80. XIV w.

6938. STRZELCZYK Jerzy: Połabszczyzna zapomniana. Cz. 7: Gotszalk, czyli zmienność fortuny. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 30: 2015 z. 1 s. 7–18, streszcz. ang.

Książę obodrycki, XI w.

Cz. 1. *Tamże*. R. 9: 1994 z. 1.

6939. SUMOWSKI Marcin: Zakon krzyżacki a patronat nad beneficjami kościelnymi w średniowiecznym Toruniu. *Rocznik Toruński*. T. 41: 2014 s. 155–167.

6940. SUPERCZYŃSKI Mateusz: Inwentarz fary chełmińskiej i jej biblioteki z XV w. *Folia Toruniensia*. [T.] 17: 2017 s. 207–218, streszcz. ang., niem.

Zawiera też tekst inwentarza.

6941. SYMBOLICZNE i realne podstawy tożsamości społecznej w średniowieczu. Red. nauk. Sławomir Gawlas, Paweł Żmudzki. Warszawa 2017 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 577.

Materiały z konferencji naukowej, Warszawa, 27–29 I 2011 r.

Treść: Gawlas Sławomir: Wstęp s. 7–14; Gawlas Sławomir: Pytania o tożsamość średniowiecznych Polaków w świetle współczesnych dyskusji humanistyk s. 15–82; Velička Tomáš: Najnowsze czeskie badania nad pamięcią średniowieczną s. 83–101; Wóycicka Zofia: Pamięć społeczna. Aktualne dyskusje i nurty badawcze s. 102–120; Pac Grzegorz: Memoria a badanie tożsamości we wcześniejszym średniowieczu – kilka uwag o pozytkach, ale też ograniczeniach w zastosowaniu metody s. 121–137; Pauk Marcin R.: Wspólnota klasztorna jako „środowisko pamięci”. Konwent opactwa [benedyktynów] Petershausen i podstawy jego tożsamości w pierwszej połowie XII w. s. 138–164; Żmudzki Paweł: Kulturowy kontekst nazw „Polanie”, „Polacy”, „Polska” w średniowiecznej historiografii polskiej i ruskiej s. 165–219; Stembrowicz Inga: Podanie o Kazimierzu Mniehu w polskim dziejopisarstwie do końca XIV wieku s. 220–282; Węcowski Piotr: Uwagi na temat początków Polski w pamięci historycznej w późnym średniowieczu s. 283–312; Pleszczyński Andrzej: Gall Anonim o relacji Polski do Niemiec/Cesarstwa Rzymskiego w kontekście wywodu Mnicha Szawskiego o położeniu Czech s. 313–332; Borek Arkadiusz: Tożsamość czternastowiecznego pałata na przykładzie Janka z Czarnkowa s. 333–376; Bartoszewicz Agnieszka: Rola kancelarii miejskiej w budowaniu tożsamości mieszczańskiej w późnośredniowiecznej Polsce s. 377–392; Michałowski Roman: Czym się różni poganin od chrześcijanina? Kilka uwag na marginesie eposu Ermolda Czarnego s. 393–406; Pieniądz Aneta: Rola kobiet w budowaniu tożsamości rodzinnych i rodowych we wczesnym średniowieczu (VIII–X w.) s. 407–426; Dalewski Zbigniew: Kształtowanie się tożsamości dynastycznej we wcześniejszym średniowieczu s. 427–459; Kasperski Robert: Teodoryk Wielki, Eutaryk i „jedność Gotów”. „Historia Gothorum” Kasjodora w służbie legitymizacji władzy s. 460–485; Grabowski Antoni: Liudprand z Cremony – „pierwszy Europejczyk”

i jego ojczyzna: Królestwo Italii s. 486–502; Jusupović Adrian: Tożsamość i obcość w czasach Daniela Romanowicza: konstrukcja narracji w „Kronice halicko-wołyńskiej” s. 503–515; Wólkiewicz Ewa: „Spójrż, co kula ta wie”: Polityka pamięci w nowożytnych miastach śląskich s. 516–561; Trimoniene Rita Regina: Przygotowanie do śmierci – obowiązki dobrego chrześcijanina w świetle testamentów magnackich w Wielkim Księstwie Litewskim w XV stuleciu i na początku XVI w. s. 562–577.

Dostępne także w formie elektronicznej.

6942. SZCZEPAŃSKI Seweryn: Święte i Święci Pańscy w murach zamku ostródzkiego – na marginesie kultu relikwii w średniowiecznych Prusach. *Ostródzki Przegląd Historyczny*. T. 2: 2016 s. 41–58, streszcz. ang.

6943. SZCZYGIEŁ Ryszard: Zabiegi o zmianę ordynacji wyborczej rady miejskiej w Lublinie w ostatnim ćwierćwieczu XV wieku. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 1 s. 249–258, streszcz. ang.

6944. SZEMPLIŃSKI Łukasz: Wokół elekcji arcybiskupa Wincentego z Nakła. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 2 s. 36–62, streszcz. ang.

Abp gnieźnieński w l. 1220–1232.

6945. SZTYBER Beata: Średniowieczne wieńce tekstylne w zbiorach Muzeum Narodowego w Gdańsku. Ikonografia i funkcja. *Universitas Gedanensis*. R. 29: 2017 t. 53 s. 51–82, streszcz. ang.

6946. SZUBA Mateusz: Moźni z ziemi białogardzkiej i słupskiej w otoczeniu księcia gdańskiego Wacława II. *Argumenta Historica*. Nr 4: 2017 s. 127–142, streszcz. ang.

Żył w l. 1237–1271, panował w l. 1266–1270.

6947. SZWEDA Damian: Wpływ kalendarza liturgicznego na funkcjonowanie państwa zakonu krzyżackiego w Prusach w czasach wielkiego mistrza Ulryka von Jungingen (1407–1410). *Studia Elbląskie*. T. 18: 2017 s. 125–138, streszcz. ang., niem.

6948. SZWOCH Ryszard: Jan z Jani herbu Ostoja [ok. 1390–1461] na tle swojej epoki (szkic biograficzny). *Rydwani*. Nr 11: 2016 s. 68–80.

6949. SZYMCZAK Jan: Z kasztelu do obozu wojennego. Konno, zbrojnie i z dobrze zaopatrzonym wozem. *Acta Universitatis Lodzianae. Folia Historica*. [Vol.] 99: Oblicza wojny. Wojsko w drodze. 2017 s. 57–81, streszcz. ang.

6950. ŚLICZYŃSKA Joanna Elżbieta: Versorgung von Speicherkammern mit Lebensmittelprodukten und Ausstattung ausgewählter wirtschaftlicher Räume mit Geräten für die Burgküche in Toruń (Thorn) um die Wende

zum 15. Jahrhundert. *Echa Przeszłości*. [T.] 18: 2017 s. 77–105, streszcz. ang.

6951. ŚLIWIŃSKI Błażej: *Bezprym. Pierwotny syn pierwszego króla Polski (986–zima/wiosna 1032)*. Kraków 2014.

Rec.: Samp Mariusz, *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 18: 2017 s. 190–194; Skibiński Edward: Analiza źródeł jako (niezbywalna) podstawa warsztatu historyka. Na marginesie pracy Błażeja Śliwińskiego o pierworodnym synu pierwszego króla Polski. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 2 s. 250–268.

6952. ŚLIWIŃSKI Błażej: *Ziomomysł Inowrocławski książę kujawski, brat Leszka Czarnego i króla Władysława Łokietka (ok. 1247 – początek października/25 grudnia 1287)*. Kraków 2017 Avalon 8° ss. 237, il., mapa.

6953. ŚREDNIOWIECZNE Wronki. Gród, miasto, trzeci kościół, klasztor. Red. numeru Piotr Pojasek. Wronki 2016 Muzeum Ziemi Wronieckiej 8° ss. 127, nlb. 1, il. (Zeszyty Muzeum Ziemi Wronieckiej; 1(2)/2016).

Treść: Pojasek Piotr: Od redakcji s. 5–6; Kurzawa Zofia: Eugeniusz Linette [1927–1986] – historyk sztuki s. 8–9; Linette Eugeniusz: Wronki. Skrócone studium historyczno-urbanistyczne (Poznań 1962) s. 10–37; Piechota Benigny Z.: Wojciech Piechota [1940–2008] – polonista-metodyk, nauczyciel akademicki s. 38–39; Piechota Wojciech: „W mieście Wronieckim”. Szkic o początkach miasta lokacyjnego s. 40–51; Piechota Wojciech: Zamek i trzeci kościół we Wronkach s. 52–63; Piechota Wojciech, Pojasek Piotr: Trzeci kościół – dowodów ciąg dalszy s. 64–66; Piechota Wojciech: W średniowieczu zamek na pewno stał... s. 67–74; Michalak Anna: Janusz Łopata-Łowiński [1933–2004] – archeolog, muzealnik s. 75–76; Łopata-Łowiński Janusz: Znaczenie wronieckiego grodu średniowiecznego s. 77–80; Łopata-Łowiński Janusz: Nieco uwag dotyczących artykułu „Zamek i trzeci kościół we Wronkach” s. 81–83; Kaczmarek Krzysztof: Najstarsze dzieje klasztoru dominikanów we Wronkach s. 84–104; Zatwierdzenie przez króla Jana Olbrachta nadań księcia Przemysła II dla dominikanów z Wronek z listopada 1279 i lutego 1280 roku; Poznań, 18 kwietnia 1493. Przygot. Piotr Pojasek s. 105–110; Pawlak Paweł: Relikty muru ceglanego (ratuśka?) odkryte na Rynku we Wronkach s. 111–114; Ziemia ujawnia swoje tajemnice. Krótki przegląd najważniejszych odkryć archeologicznych we Wronkach i Starym Mieście. Oprac. Piotr Pojasek s. 115–120; Najważniejsze daty z dziejów średniowiecznych Wronek. Oprac. Piotr Pojasek s. 121–123; Gierak Maria: Podsumowanie projektu edukacyjnego „Najstarsza budowla we Wronkach” s. 124–126.

6954. ŚWIGONIAK Jadwiga: *Święty Bogumił [bł., ok. 1135 – ok. 1204] patron ziemi kolskiej i parafii w Kole*. Wyd. 3, zm. i poszerz. Kraków 2016 Rafael 8° ss. 94, nlb. 2, il.

Wyd. 1. 2009.
Rec.: Rozynkowski Waldemar, *Studia Włocławskie*. T. 19: 2017 s. 677–678.

6955. TABOR Dariusz: *Kolekcje chrześcijaństwa w średniowieczu – próba odczytania znaczenia na podstawie wybranych przykładów*. *Polonia Sacra*. R. 20: 2016 nr 45 s. 177–202, streszcz. ang.

Skarbcze, biblioteki i zbiory relikwii w Europie i w Polsce.

6956. TORUŃ miastem pokoju. II pokój toruński. Red. nauk. Piotr Oliński, Waldemar Rozynkowski. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 216, il.

Treść: Oliński Piotr, Rozynkowski Waldemar: Wstęp s. 5–6; Kwiatkowski Krzysztof: Toruń miastem pokoju w późnym średniowieczu s. 7–47; Szweda Adam: II pokój toruński s. 48–59; Hlebionek Marcin: Uwagi o pieczęciach przy dokumentach II pokoju toruńskiego s.60–118; Józwiak Sławomir: Sposoby zaprzysięgania polsko-krzyżackich traktatów pokojowych w XV w. na tle zachodnioeuropejskich procedur ratyfikacyjnych s. 119–140; Kucharski Adam: Trudna koegzystencja konfesyjna – Toruń miastem pokoju religijnego w epoce wczesnonowożytnej? Fakty i opinie (XVI–XVIII w.) s. 141–196; Birecki Piotr: Czy Marian Jarczyński, twórca „II Traktatu Toruńskiego”, to drugi Jan Matejko? s. 197–216.

6957. TRADYCJE i nowoczesność. Początki państwa polskiego na tle środkowoeuropejskim w badaniach interdyscyplinarnych. Pod red. Hanny Kóćki-Krenz, Marzeny Matli, Marcina Danielowskiego. Poznań 2016.

Rec.: Sobiesiak Joanna, *Scripta Historica*. Nr 23: 2017 s. 301–306.

6958. TRZECIECKI Maciej: *Płock, Czersk i Radom – badania „milenijne” i prace weryfikacyjne*. *Przegląd Archeologiczny*. T. 65: 2017 s. 225–239, streszcz. ang.

6959. TRZECIECKI Maciej: *Wielkopoleanie w Płocku albo o pozostałościach płynących z badań ceramiki z wykopalisk*. *Nasze Korzenie*. Nr 12: 2017 s. 16–20.

Początki miasta jako grodu wczesnopiastowskiego z przełomu X i XI w.

6960. URBAŃCZYK Przemysław: *Bolesław Chrobry [ok. 967–1025] – lew ryczący*. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 401, il., streszcz. ang. Fund. Na Rzecz Nauki Pol. (Monografie Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej).

6961. URUSZCZAK Waclaw: *Unio regnorum sub una Corona non causat eorum unitatem*. Unia Polski i Litwy w Krewie w 1385 r. Studium historyczno-prawne. Kraków 2017 UJ. Katedra Historii Prawa Pol. 8° ss. 77.

6962. VELIČKA Tomáš: *Zeměpanské konfirmační listiny pro česká a slezská města do 1419 roku*. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 4]: 2014 nr 2 s. 212–233, streszcz. ang.

6963. WALKIEWICZ Bogdan: *Badania wykopaliskowe na Górze Zamkowej w Gostyniu*. *Rocznik Gostyński*. T. 2: 2015 s. 115–134.

Prowadzone w l. 2012–2014; historia, opis i stan badań grodziska średniowiecznego.

6964. WALKIEWICZ Leszek: *Kronika ważniejszych wydarzeń związanych z władcą*

Skandynawii i Pomorza Erykiem Pomorskim. *Darłowskie Zeszyty Naukowe*. Nr 12: 2017 s. 9–35.

Kalendarium, l. 1381–1459.

6965. WALKOWSKI Grzegorz Kazimierz: Piastowie a Rzesza w latach 937/939–1138. T. 3/2. Warszawa 2017 Euro Omni 8° s. nlb. 4, CCCXXIX–CCCLIII, nlb. 4, 2407–3334, nlb. 2, CCCLVII–CDXLI.

T. 1. Warszawa–Bydgoszcz 2015.

6966. WALKUSZ Jan: Chrzest Mieszka I. Historia, interpretacja, oddziaływanie. *Kościół w Polsce*. [T.] 16: 2017 s. 7–14, streszcz. ang.

6967. WASIK Bogusz: Zamek w Radzynie Chełmińskim. Technika i etapy budowy siedziby krzyżackich komturów i konwentu. *Ochrona Zabytków*. T. 68: 2015 nr 1 s. 167–181, streszcz. ang. Z 1234 r.

6968. WASIK Bogusz: Zamek, kościół i mury miejskie w Kowalewie Pomorskim – kwestia XIV-wiecznych warsztatów budowlanych. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 1 s. 71–85, streszcz. ang.

6969. WETESKO Leszek: Źródła pisane o architekturze i sztuce w państwie pierwszych Piastów. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 2]: 2012 nr 1 s. 59–71.

6970. WIATER Elżbieta: Wierny pies Pański. Biografia św. Jacka Odrowąża [ok. 1183–1257]. Kraków 2015.

Rec.: Żywczyk Dorota, *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 23: 2017 z. 1 s. 217–222.

6971. WIEWIÓRA Marcin: Studia nad średniowiecznym warsztatem budowlanym zamku krzyżackiego w Papowie Biskupim. *Ochrona Zabytków*. T. 66: 2013 nr 1/4 s. 179–200, streszcz. ang.

Ruiny z XIII w., badania prowadzone od 1895 do 2012 r.

6972. WILOCH-KOZŁOWSKA Renata: Tczew – zarys dziejów miasta w oparciu o źródła historyczne i archeologiczne. *Rydwan*. Nr 11: 2016 s. 58–67.

W średniowieczu.

6973. WITCZAK Henryk: Chrystianizacja Polski i początki chrześcijaństwa we Włocławku. *Studia Włocławskie*. T. 19: 2017 s. 527–546, streszcz. ang.

W l. 965–1358.

6974. WITKOWSKA Karolina: Badania nad średniowiecznymi materiałami budowlanymi

z zamku w Radzynie Chełmińskim. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 441: Zabytkoznawstwo i konserwatorstwo. [Nr] 48: 2017 s. 37–56, streszcz. ang.

6975. WITKOWSKI Krzysztof: Dzieje „fundacji dobrowskiej” w średniowieczu. *Polonia Maior Orientalis*. T. 2: 2015 s. 13–20, streszcz. ang.

W aneksie: Dokument księcia Władysława Odonica z 29 VI 1232 r.

6976. WITKOWSKI Krzysztof: Średniowieczny obraz Grzegorzewa. *Rocznik Kolski*. Nr 10: 2017 s. 142–158.

Zawiera też dokumenty.

6977. WITKOWSKI Sławomir: Pogranicze śląsko-małopolskie w średniowieczu. *Zeszyty Historyczne Miasta Jaworzna*. Nr 14: 2017 s. 21–25.

6978. WOJCIECHOWSKA Beata: Zaślubiny w Polsce średniowiecznej. *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 85–90, streszcz. ang.

6979. WOLIŃSKI Grzegorz: W sprawie zaginionej osady o nazwie Kon. *Rydwan*. Nr 12: 2017 s. 29–51, streszcz. ang.

Na terenie komturstwa gniewskiego.

6980. WOLSKI Marian: O początkach kościoła i parafii w Tuligłowach. Przyczynek do historii struktur Kościoła łacińskiego w diecezji przemyskiej. *Roczniki Historyczne*. R. 83: 2017 s. 229–252, streszcz. ang.

2 poł. XV w.

Aneks źródłowy.

6981. WOŁUCKI Jan: Eryk Pomorski z łaski Boga i woli Margrete... Gdańsk 2017 Wimana 8° ss. 248, il.

Król Danii, Szwecji i Norwegii (ok. 1382–1459).

6982. WYBRANOWSKI Dariusz: Jeszcze raz o taktyce wojen pomorskich Bolesława Krzywoustego oraz okolicznościach ich finału. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 2 s. 67–111, streszcz. ang.

6983. WYRWA Andrzej M[arek]: A.D. 966. Chrzest księcia Mieszka. Dylematy naukowe i znaczenie tego aktu dla przemian kulturowych na ziemiach polskich. *Zagadnienia wybrane. Studia Lednickie*. T. 15: 2016 s. 19–72, streszcz. ang.

6984. WYTRZYSZCZAK Sebastian: Między Zakonem, Czechami i Brandenburgią – rola Wielkopolski i Wielkopolan w polityce

Kazimierza Wielkiego do roku 1345. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 2 s. 80–100, streszcz. ang.

6985. ZAJCHOWSKA Anna: Wykłady wstępne (principia) filozofii i teologii ze szkół dominikanów wrocławskich na przykładzie tekstów z rękopisu I Q 386 Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. *Przegląd Tomistyczny*. T. 23: 2017 s. 9–63, streszcz. ang.

Kodeks (kopia) z l. 40. XV w., należący do Macieja (Mathiasa) Hayna.

6986. ZASADA Zdzisław Jan: Pożary i walka z ogniem w średniowieczu. Fires and fights against them in Medieval Times. *Rocznik To-*

warzystwa Naukowego Plockiego. [T.] 9: 2017 s. 298–342, streszcz. ang.

Toż. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 18: 2017 s. 28–62.

6987. ZUZEK Tomasz: Nieznany dokument dla jasnogórskich paulinów z 1415 roku w zbiorach Biblioteki Kórnickiej. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 34: 2017 s. 235–243, streszcz. ang.

W aneksie tekst dokumentu.

6988. ZYGMER Leszek: Sakrale Topografie der mittelalterlichen Stadt Plock. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 12: 2017 s. 199–228, streszcz. pol., ang.

3. OKRES 1506–1795

a) Źródła

Zob. poz. 1149, 2077, 2430, 2845, 3772, 6449, 6478, 6484, 6730, 7105, 7146, 7147, 7169, 7228, 7231, 7249, 7252, 7261, 7311, 7314, 7330, 7332, 7380, 7385, 7392, 7393, 7409, 7428, 7478, 7503, 7510, 7519, 7533, 7578, 7619, 7625, 7628, 7638.

6989. AKTA sejmikowe województw poznańskiego i kaliskiego. Lata 1733–1763. Wyd. Michał Zwierzykowski. Warszawa 2015.

Rec.: Dydała Jerzy: Pełna dokumentacja sejmików województw poznańskiego i kaliskiego z czasów Augusta III. *Wiek Oświecenia*. [T.] 33: 2017 s. 283–287.

6990. [ALGAROTTI Francesco]: Francesco Algarotti i jego „Projekt doprowadzenia do doskonałości Królewskiego Muzeum w Dreźnie”. [Wyd.] Agnese Pudlis. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 3(69): 2016 [dr.] 2017 s. 157–178, streszcz. ang.

Włoski pisarz i naukowiec oraz kolekcjoner sztuki (1712–1764) pracujący w l. 1742–1746 na rzecz Augusta III.

6991. [BIANCHI Michele]: Historia wojen domowych w Polsce Alberta Viminy. W przekł. Krzysztofa Żaboklickiego; pod red., ze wstępem i koment. Teresy Chynczewskiej-Hennel. Białystok 2017 Inst. Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy 8° ss. nlb. 2, XXIV, 284, il. Inst. Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy. (Dissertationes; t. 18).

Na książce pseud. autora, żyjącego w l. 1603–1667.

6992. BISKUP poznański Łukasz Kościelecki zatwierdza Bractwo Literackie i jego struktury przy kościele parafialnym w Gostyniu – 14 marca 1592 roku. [Wyd.] Rafał Rybacki. *Rocznik Gostyński*. T. 3: 2016 s. 161–168.

Fotokopia oraz tekst łac. i tł. w jęz. pol.

6993. BOGOŃVLENS'KE bratstvo L'vova u XVIII st. Dosлідzennâ ta material. [Wyd.] Miron Kapral'. L'viv 2016 Pîramîda 8° ss. 332, nlb. 1, tabl. 8, il. Nacional'na akademiâ nauk Ukraîni. Institut Ukraîns'koï arheografîi ta dżereleoznavstva im. H. S. Gruševs'kogo.

Knîga pributkiv BogoŃvleńs'kogo bratstva (1705–1791). Knîga vidatkiv BogoŃvleńs'kogo bratstva (1705–1791).

Tyt. równol.: Lviv Epiphany Confraternity of the 18th century. Research and materials.

Rec.: Krochmal Jacek, *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 327–329.

6994. BORCH Michał Jan: Listy o Sycylii i Malcie. Przekł., oprac. i wstęp Alicja Szatyńska-Siemion i Ignacy Z. Siemion. Warszawa 2015.

Rec.: Jasiński Michał Stanisław, *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 25: 2016 s. 137–139.

6995. „BOŻE, ku wspomózeniu memu wejźrzyj”. Godzinki staropolskie. Wyd. i wprowad. Anna Gąsior, Janusz Królikowski. Kraków 2017 Uniw. Pap. Jana Pawła II. Wydaw. Nauk. 8° ss. 460, nlb. 1. (Źródła do Dziejów Kultury Duchowej w Polsce; 2).

Lata 1617–1791.

6996. [BRONIEWSKI Marcin]: Rękopis listu Marcina Broniewskiego do Krzysztofa Radziwiłła datowany na 27 kwietnia 1624 r. Edycja źródołowa. [Wyd.] Bartosz Staręgowski. *Koło Historii*. Nr 20: 2017 s. 185–189.

6997. [CICHOCKI Andrzej]: Od Augusta Mocnego do Augusta III. Doniesienia z Warszawy Andrzeja Cichockiego z lat 1732–1734. Wyd. Jerzy Dydała. Warszawa 2016.

Rec.: Popiołek Bożena: „O gazetach pisanych i nie tylko”. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 2 s. 127–133.

6998. CORRESPONDANCE de Stanislas Auguste avec Catherine II et ses plus proches collaborateurs (1764–1796). Ed., introd. et comment. Zofia Zielińska; trad. de l'introd. et des comment. Krystyna Zaleska. Kraków 2015.

Rec.: Pętkowska Edyta: Wzorowa edycja ważnych źródeł. *Wiek Oświecenia*. [T.] 33: 2017 s. 306–309.

6999. DELERDT Andrzej Józef: Źródło łask Boskich nieprzebrane. Matka Boska Bolesna ze Skrzatusza i jej historia. Red. wydawnicza Agnieszka Borysowska, Tadeusz Ceynowa. Szczecin 2017 Książnica Pomorska im. Stanisława Staszica; Archiwum Diec. Koszalińsko-Kołobrzesckiej 8° ss. 59, il.

Edycja rękopisu sporządzonego najprawdopodobniej w l. 1777–1789.

7000. DIARIUSZE sejmu koronacyjnego Zygmunta III Wazy 1587/1588 roku. Oprac. Irena Kaniewska. Kraków 2016.

Rec.: Pieńkowski Maciej, *Klio*. T. 40: 2017 nr 1 s. 155–162.

7001. DOKUMENTY potwierdzenia praw miejskich Firleja. [Wyd.] Henryk Seroka. *Studia Archiwalne*. [T.] 4: 2017 s. 169–181, streszcz. ang.

Z l. 1712, 1739.

7002. DWA tatarskie testamenty wojskowych z pierwszej połowy XVIII wieku. [Wyd.] Oksana Winnyczenko. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 3: 2017 s. 259–273.

7003. DYPLOMACI pruscy o powstaniu kościuszkowskim. [Wyd.] Henryk Kocój. Kraków 2011.

Rec.: Toboła Grzegorz, *Historia i Polityka*. Nr 7: 2012 s. 173–176.

7004. DYPLOMACI sascy wobec Sejmu Wielkiego. [Oprac.] Henryk Kocój. Kraków 2016.

Rec.: Cichosz Adam, *Studia Historyczne*. R. 59: 2016 z. 3 s. 367–371; Nawrot Dariusz, *Zaranie Śląskie*. Seria Druga. [T.] 3: 2017 s. 130–134.

7005. DZIENNIKI współpracowników Instytutu Judaicum w Halle z podróży po Polsce 1730–1731. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 4 s. 419–479, streszcz. ang.

Treść: Doktor Jan: Rabbi Yaakov Mordechai ben Naftali Ha-Cohen, the missionaries of Institutum Judaicum in Halle and the messianic campaign of 5500 [1740 r.] s. 421–430; Manitus Johann Andreas, Widmann Georg: Die Tagebücher der Mitarbeiter des Institutum Judaicum in Halle auf der Reise durch Polen 1730–1731. Hrsg. und kommentiert von Jan Doktor s. 431–479.

7006. FAGIUOLI Giovan Battista: Diariusz podróży do Polski (1690–1691). Z rękopisu przeł., wstępem poprzedziła i przypisami

opatrzyła Małgorzata Ewa Trzeciak. Warszawa 2017 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie 8° ss. 171, il. (Silva Rerum).

7007. FLEMMING Jakob Heinrich: Mémoires concernant l'élection d'Auguste II pour roi de Pologne et le débuts de la guerre du Nord (1696–1702). Éd. Urszula Kosińska; trad. Krystyna Zaleska et Maria Gołębowska-Bijak. Warszawa 2017 Neriton 8° ss. 501. (Prace Instytutu Historycznego UW).

Tyt. równol.: Pamiętniki elekcji Augusta II na króla polskiego i o początkach wojny północnej (1696–1702).

Tekst równol. w jęz. fr., pol.

7008. [FRANK Jakub]: Słowa Pańskie. Nauki Jakuba Franka z Brna i Offenbachu. Wstęp i oprac. Jan Doktor. Warszawa 2017 ŻIH 8° ss. 484, tabl. 7.

Rec.: Galas Michał, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 3 s. 568–569.

7009. GRZYMAŁA Joachim: Listy z Krakowa do generała Józefa Wodzickiego 1783–1792. Wstęp i oprac. Czesław Szrednicki. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 241, il.

7010. DAS HAFENBUCH von Treptow an der Rega 1536–1569. Hrsg. von Horst Wernicke; bearbeitet von Sonja Birli. Köln [i in.] 2017 Böhlau Verlag 8° ss. 170. (Quellen und Darstellungen zur Hansischen Geschichte. Neue Folge; Bd. 62).

Rec.: Kardasz Cezary, *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 2 s. 233–235.

7011. HAGER Johann Georg: Rzeczpospolita Obojga Narodów za czasów Augusta III. Tł. Emil Mendyk, Tomasz Pryll; red. Stanisław Firszt. Jelenia Góra 2017 Ad Rem; Tow. Miłośn. Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich. Oddz. Jelenia Góra; Muzeum Przyrodnicze 8° ss. 114, il., mapy.

Tłumaczenie fragmentów dzieła: Ausführliche Geographie. Dritter Theil: Von Dänemark, Norwegen, Schweden, Preussen, Pohlen, Ungarn, der Europäischen Turkey, Russland, Asien, Afrika, Amerika und von den unbekanntem Ländern. Chemnitz 1747.

7012. HEIDENSTEIN [Jan] Reinhold: Pamiętniki wojny moskiewskiej w 6 księgach. Tł. Jan Czubek. Warszawa 2017 Książka i Wiadza 8° ss. 319, nlb. 2, il.

Tyt. oryg.: De bello Moscovito commentatorium libri sex. Wojna polsko-moskiewska w l. 1577–1582.

7013. INWENTARZ kościoła, plebanii i folwarku w parafii Mir w 1722 roku. [Wyd.] Waldemar W. Żurek. *Studia Polonijne*. T. 38: 2017 s. 145–178, streszcz. ang.

Parafia św. Mikołaja Biskupa w Mirze (obecnie Białoruś).

7014. INWENTARZ pośmiertny łaziebника toruńskiego Johanna Zandera (1709). [Wyd.] Katarzyna Pękacka-Falkowska. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 1 s. 79–96.

7015. INWENTARZ wsi Raczyn. Wyd. Zbigniew Szczerbik. *Rocznik Wieluński*. T. 17: 2017 s. 269–275, streszcz. ang.

7016. INWENTARZE dóbr ziemskich z XVII–XVIII wieku. Cz. 2. Wstęp i oprac. Katarzyna Justyniarska-Chojak, Jacek Pielas. Kielce 2016 Wydaw. UJK 8° ss. XI, nlb. 1, 246. (Źródła i materiały do dziejów szlachty województwa sandomierskiego w XVI–XVIII wieku; t. 2).

Cz. 1. 2013.

7017. JEZIERSKI Franciszek Salezy: O bezkrólewicach w Polsce i o wybieraniu królów począwszy od śmierci Zygmunta Augusta Jagiełły aż do naszych czasów. Oprac. Włodzimierz Kaczorowski. Opole 2017 Wydaw. Univ. Opolskiego 8° ss. 104.

Wyd. oryg.: Warszawa 1790.

7018. [KAMSETZER Jan Chrystian]: Listy z podróży. Korespondencja Jana Chrystiana Kamsetzera z królem Stanisławem Augustem i Marcellem Bacciarellim 1776–1777, 1780–1782, 1787. Wstęp i oprac. Marzena Królikowska-Dziubecka; tł. Halina Lubicz-Trawkowska, Joanna Mitura; red. nauk. Magdalena Górńska, Andrzej Piękos. Warszawa 2017 Muzeum Łazienki Królewskie 8° ss. 501, nlb. 3, il., mapy, streszcz. fr. (Biblioteka Łazienek Królewskich).

7019. KATALOG testamentów mieszkańców Brześcia i Grodna od XVI do początku XVIII wieku. Oprac. Natallia Sliż. Warszawa 2017 Semper 8° ss. 78, il. (Katalogi Testamentów Mieszkańców Miast z Terenów Korony i Wielkiego Księstwa Litewskiego do 1795 Roku; t. 3).

7020. KATALOG testamentów poznańskich z drugiej połowy XVI i z XVII wieku. Oprac. Andrzej Karpiński. Warszawa 2017 Semper 8° ss. 435, il. (Katalogi Testamentów Mieszkańców Miast z Terenów Korony i Wielkiego Księstwa Litewskiego od 1795 Roku; t. 7).

7021. KATALOG testamentów z krakowskich ksiąg miejskich do 1550 roku. Oprac. Jakub Wysmulek. Warszawa 2017 Semper 8° ss. 384. (Katalogi Testamentów Mieszkańców Miast z Terenów Korony i Wielkiego Księstwa Litewskiego do 1795 Roku; t. 6).

7022. KATASTER fryderycjański okręgu kościerskiego 1772/1773. Cz. M–Z. Wyd. Andrzej Groth. Kościerzyna 2017 Muzeum Ziemi Kościerskiej im. dra Jerzego Knyby 8° ss. 286, nlb. 2, tabl. 1, il. (Kościerska Biblioteka Historyczna; nr 4).

Kataster nieruchomości.

Tekst w jęz. niem.

Cz. A–L. Kościerzyna 2015.

7023. KAZIMIERO Leono Sapiegos archywo inventotriné knyga (1647/1648 m.). Parengė Darius Antanavičius, Algirdas Baliulis. Vilnius 2014 LX, 346, nlb. 1, il 8° ss. Lietuvos istorijos institutas leidykla.

Rec.: Dymmel Piotr, *Studia Archiwalne*. [T.] 4: 2017 s. 264–266.

7024. [KOMENSKÝ Jan Amos]: Szkoła macierzyńska czyli Program rozumnego wychowania dzieci w pierwszych sześciu latach. Jana Amosa Komeńskiego w przekł. Karola Banzsela; red. Anna Mamulska. Leszno 2017 Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Amosa Komeńskiego 8° ss. 138, nlb. 5, il.

Czas powstania dzieła: 1632 r.

7025. [KOMENSKÝ Jan Amos, Kinner Cyprian]: Jan Amos Komeński i jego korespondencja z Cyprianem Kinnerem z Elbląga 1642–1648. Transkrypcja oraz tłumaczenie ang. i pol. ze wstępem, przypisami i bibliografią William J. Hitchens, Alojzy Konior, Adam Matuszewski, John T. Young. Sheffield–Warszawa–Leszno 2017 Leszczyński Tow. Kult. 8° ss. 271, nlb. 6, il.

Tyt. równol.: Jan Amos Comenius and his correspondence with Cyprian Kinner from Elbing 1642–1648.

Tekst równol. pol., łac., ang.

Rec.: Dolecki Marcin, *Analecta*. R. 26: 2017 z. 2 s. 198–200; Fijałkowski Adam, *Kwartalnik Pedagogiczny*. R. 63: 2017 nr 2 s. 157–158.

7026. [KOPERNIK Mikołaj] Copernicus Nicolaus: *Monetae cudendae ratio*. Nadzór redakcyjny nad tekstami Anna Mrówczyńska – łacina, Anna Gruszewska – polski; Anna Westfeld – oprac. i przekład na jęz. ang. 2. edycja, popr. Olsztyn 2017 Pracownia Wydawnicza „ElSet” Elżbieta Skóra 4° ss. 79, nlb. 1, il.

Tyt. równol.: Sposób bicia monety. Essay on the coinage of money.

7027. KOPIARIUSZ dokumentów wydanych przez Andrzeja Radolińskiego dla Klucza Radosiewskiego (Radosiew, Gajewo, Górnica, Jędrzejewo, Runowo, Siedlisko) oraz miasta Radoliny i okolicznych miejscowości w latach 1757–1772. Wyd. i oprac. Łukasz Nowak. Trzcianka 2017 Bibl. Parafialna 8° ss. 222,

nlb. 1. (Źródła do Dziejów Ziemi Trzcianeckiej; t. 2).

Znane także jako: Książka do Klucza Radosiewskiego (Koncepty wydawanych przywilejów i zezwoleń na zmianę gruntów, sprzedaże itp. okupnikom etc.), Książka do Klucza Radosiewskiego, zaczynająca się od Roku 1755.

7028. KORESPONDENCJA Elżbiety z Lubomirskich Sieniawskiej, kasztelanowej krakowskiej. T. 1: Z serca kochająca żona i uniziona sługa. Listy Elżbiety z Lubomirskich Sieniawskiej do męża Adama Mikołaja Sieniawskiego z lat 1688–1726. Oprac. i wyd. Bożena Popiołek, Urszula Kicińska, Agnieszka Słaby. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2016.

Rec.: Dygdała Jerzy, *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 3 s. 611–615.

7029. KOSSOWICZ Jan Michał: Diariusz podróży po Europie (1682–1688). Oprac., wstępem i komentarzem opatrzyła Anna Markiewicz. Warszawa 2017 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie 8° ss. 747, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Silva Rerum).

7030. [KRZYSZTOPORSKI Jan]: Inwentarz zamku i starostwa oświęcimskiego z 1549 roku. Oprac. Marek Ferenc. Wadowice–Oświęcim 2017 Drukarnia i Wydaw. Grafikon; Muzeum Zamek 8° ss. 96, tabl. 8, il., mapy. (Kroniki Zamkowe „Oswiecimensis”. Studia i Materiały do Dziejów Oświęcimia; 1).

7031. KSIĘGA sądowa wsi Wysoka k. Łañcuta 1665–1792. Wstęp i oprac. Andrzej Techmański. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. XXXV, nlb. 2, 231, tabl. 1. (Bibliotheca Jagellonica. Fontes et Studia; t. 31).

7032. KSIĘGA wójtowsko-ławnicza miasta Limanowa z lat 1770–1798. Oprac., wstępem, komentarzem i indeksem opatrzył Arkadiusz Urbaniec. Limanowa 2016 Muzeum Region. Ziemi Limanowskiej 8° ss. 117, nlb. 1, il. (Zeszyty Muzeum Regionalnego Ziemi Limanowskiej; t. 4).

7033. KSIĘGI celne Korony z drugiej połowy XVI wieku. Customs books of the Polish Crown from the second half of the 16th century. Wyd. Szymon Kazusek. Kielce 2017 Wydaw. UJK 8° ss. LXXVIII, 383, nlb. 1, tabl. 2, mapa.

Rec.: Związek Tomasz: Uwagi w związku z edycją Ksiąg celnych Korony z drugiej połowy XVI wieku. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 78: 2017 s. 395–420, streszcz. ang.

7034. [KUNASZOWSKI Wojciech Jerzy]: Wojciecha Jerzego Kunaszowskiego diariusz z wyprawy wiedeńskiej 1683 roku. [Wyd.]

Marek Wagner. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 5: 2015 s. 288–304.

7035. LAUDA ziemi rawskiej i województwa rawskiego 1583–1793. Oprac. Michał Bąk [i in.]; pod red. nauk. Mirosława Nagielskiego. Warszawa 2017 Neriton 8° ss. 332, tabl. 14, il.

Lauda sejmikowe.

7036. LIETUVOS Didžiosios Kunigaikštystės seimelių instrukcijos (1788–1790). Parengė Robertas Jurgaitis, Adam Stankevič, Asta Verbickienė. Vilnius 2015.

Rec.: Filipczak Witold: Instrukcje dla posłów z Wielkiego Księstwa Litewskiego na Sejm Wielki. Uwagi na temat nowego litewskiego wydawnictwa źródłowego. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 2 s. 302–314; Toż w jęz. ang.: Filipczak Witold: Instructions for the deputies of the Grand Duchy of Lithuania for the Great Diet. Remarks on the new Lithuanian source edition. *Tamże* nr 3 s. 300–312.

7037. LIETUVOS Didžiosios Kunigaikštystės seimelių instrukcijos (1788–1790). Parengė Robertas Jurgaitis, Adam Stankevič, Asta Verbickienė. Vilnius 2015.

Rec.: Stroynowski Andrzej, *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Zeszyty Historyczne*. T. 16: s. 453–457.

7038. LISTY dotyczące rywalizacji polsko-kozackiej o Mołdawię w dobie powstania Bohdana Chmielnickiego (1648–1653). [Wyd.] Dariusz Milewski. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 5: 2015 s. 251–273.

7039. LUSTRACJA Dóbr Królewskich Ekonomii Gidelskiej z roku 1765. (Cz. 1). [Wyd.] Jan Pawlikowski, Michał Pawlikowski. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 13: 2017 s. 7–61.

7040. LUSTRACJA województwa podlaskiego 1602 roku. Wyd. Michał Sierba. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Sub Lupa 8° ss. XXIX, nlb. 3, 115.

7041. [MAŁKOT Franciszek] Malkotas Pranciškus: Karų su turkais ir Livonijoje balsas apie šlovingo atminimo Joną Karolį Chodkevičių. Parengė Darius Antanavičius, Dariusz Chemperek, Eglė Patiejūnienė. Warszawa 2016.

Rec.: Wisner Henryk, *Rocznik Lituanistyczny*. T. 3: 2017 s. 275–276.

7042. MATERIAŁY do dziejów stosunków gospodarczych polsko-mołdawskich w połowie XVII w. [Wyd.] Dariusz Milewski. *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 275–286.

7043. METRYKI Kolegiaty św. Wawrzyńca w Wojniczu 1675–1784. T. 8: Liber baptisatorum 1777–1784. Wyd. Tomisław Giergiel, Józef Szymański, Barbara Trelińska; wstęp Robert

Jop. Wojnicz 2017 Tow. Przyj. Ziemi Wojnickiej 8° ss. 361. Tow. Przyj. Ziemi Wojnickiej. (Biblioteczka Historyczna).

T. 1 cz. 1–2. 2006.

7044. MISCELLANEA Lublinensia. Oprac. i wyd. Henryk Gmiterek. Lublin 2017 AP 8° ss. 135, nlb. 1, il. (Fontes Lublinenses; 9).

Zawiera: Raptularz Zbigniewa Borowskiego 1604–1644. Taksa cen towarów sporządzona przez komisję sejmową w Lublinie w 1628 r.

7045. MODLITEWNIK Krzysztofa Szydłowieckiego kanclerza wielkiego koronnego 1524 r. Facsimile. Wstęp Wiesław Wydra. Poznań 2017 Wydaw. „Poznańskie Studia Polonistyczne” 8° ss. 72, nlb. 4, tabl. nlb. 450. UAM w Poznaniu. (Libri Precationum Illuminati Poloniae Veteris. Facsimilia).

Tekst łac. Wstęp równol. w jęz. pol., ang.

7046. NAJSTARSZE źródła do historii zamku sądeckiego. [Wyd.] Piotr Wierzbicki. *Zeszyty Sądecko-Spiskie*. T. 10: 2017 s. 45–53, streszcz. ang., słow.

XVI–XVIII w.

7047. NAŠ Praesul, naš Vladyka. Okazional'ni vydannâ, prisvâčeni peremis'kim vladykam Atanasiû Šepcî'komu, Maksimilianovi Riluta Antoniû Angeloviču (druga polovina XVIII stolitâ). Zibrav i do druku pidgotuvav Volodimir Pilipovič; perekladî Rostislav Paran'ko. *Peremisl' 2017 Domi 8°* ss. 406, il. (Na Vladičnomu).

Teksty łac. i polskie także w postaci faksymile starodruków z l. 1763–1796.

Tekst gł. równol. w jęz. ukr. z oryginałem łac. Część tekstu w jęz. pol.

Antoni Angellovicz (1756–1814), Maksymilian Ryłło (1715–1793), Atanazy Szepczycki (1723–1779).

7048. [NORDBERG Joran Andersson]: Karol XII w Pogorzeli w świetle szwedzkiej relacji Jorana Anderssona Nordberga. [Wyd.] Damian Płowy. *Rocznik Gostyński*. T. 3: 2016 s. 153–160.

W dn. 24 IX 1707 r.; wyd. drukiem w Sztokholmie w 1747 r.

7049. NOWY Świat w polskich opisach geograficznych z XVII i XVIII wieku. Wybór tekstów, red. i oprac. Dorota Adamiec. Warszawa–Kraków 2016 Oficyna Wydawnicza Aspra-JR; IJP PAN 8° ss. 315, nlb. 1. (Pisma Scjencji Pełne; t. 2).

Treść: Przedmowa s. 7–18; Komentarz edytorski s. 19–24; Teksty źródłowe: Botero Giovanni: Relacje powszechnie (1609) s. 25–130; Lubiński Władysław A.: Świat we wszystkich swoich częściach (1741) s. 131–190; Bystrzonowski Wojciech: Informacja geograficzna (1743) s. 191–198; Chmielowski Benedykt: Nowe Ateny (1756) s. 199–218; Szybiński Dominik: Atlas dziecinny (1772) s. 219–228.

7050. O CZARNEJ śmierci w Lesznie w roku Pańskim 1709. Przekł., posł. i oprac. Marcin Błaszowski. Warszawa 2017 BM Inspiration 8° ss. 47, nlb. 1, il. + dysk optyczny (CD).

7051. OBRAZ parafii św. Katarzyny i miasta na początku XVII w. w świetle wizytacji parafii z 1608 r. [Wyd.] Andrzej Fryźlewicz. *Almanach Nowotarski*. Nr 21: 2017 s. 37–62.

W Nowym Targu, dokonanej przez archiprezbitera sądeckiego Jana Januszowskiego.

7052. OGIER Charles: Dziennik podróży do Polski 1635–1636. Przekł. i oprac. Zenon Gołaszewski. Wyd. 3. Gdańsk 2017 Wimana – Agencja City Media 8° ss. 357, nlb. 3, mapy.

Wyd. 1. 2010.

7053. OJCOWSKIE synom przestrogi. Instrukcje rodzicielskie (XVI–XVII w.). Wstępem i objaśnieniami opatrzyły Dorota Żołądz-Strzelczyk i Małgorzata E. Kowalczyk. Wrocław 2017 *Chronicon* 8° ss. 580, il.

Treść: Wprowadzenie s. 7–24; Kryski Stanisław: Informacje synom [Wojciechowi, Feliksowi (Szczęsnemu) i Piotrowi] do Włoch (1584) s. 29–34; Ponętowski Jakub: Fragment z listu do syna [Wojciecha] (1586) s. 35–38; Baliński Hieronim: O wychowaniu chłopca szlacheckiego (1598) s. 39–58; Myszkowski Piotr: Instrukcja dla syna [Aleksandra] (1602) s. 59–75; Radziwiłł Mikołaj Krzysztof zw. Sierotka: Admonitorium (1603) s. 77–89; Ostrorog Jan: Listy do synów [Mikołaja i Stanisława] (1606, 1615) s. 91–130; Firlej Jan: Instrukcja dana Jerzemu Amandusowi do prowadzenia synów [Andrzeja i Henryka] (1613) s. 131–142; Ossoliński Zbigniew: Instrukcja Jerzemu Ossolińskiemu dana od ojca jego na wyjeździe do Lovanium (1613) s. 143–152; Sobieski Jakub: Instrukcja dla brata Jana (1620) s. 153–174; Radziwiłł Krzysztof: Wskazówki związane z edukacją syna Janusza w ojczyźnie i w cudzej ziemi (1622–1628) s. 175–244; Szyszkowski Marcin: Instrukcja wychowawcza dla książąt [Janusza i Aleksandra] Zasławskich (1629). Oprac. Adam Kucharski s. 245–258; Lubomirski Stanisław: Napominania dane synom, Aleksandrowi [Michałowi] i Jerzemu [Sebastianowi], na naukach w cudzych krajach będącym (1632–1634) s. 259–276; Sobieski Jakub: Instrukcje synom [Markowi i Janowi] do Krakowa i Paryża (1640, 1645) s. 277–323; Firlej Piotr: Pouczenia dotyczące edukacji syna [Mikołaja] (ok. 1640) s. 325–328; Piaseczyński Aleksander: Instrukcja dla syna [Jana] wyjeżdżającego za granicę (1642) s. 329–338; Michałowski Jakub: Instrukcja dla syna [Mikołaja] Melchiora udającego się za granicę (1656) s. 339–348; Fredro Andrzej Maksymilian: Wskazówki dla synów [Jerzego Bogusława i Jana Piotra Pawła] (1660, 1667) s. 349–395; Radziwiłł Bogusław: Informacja panom ekonomom córki mej [Ludwika Karoliny] (1667) s. 397–415; Fredro Andrzej Maksymilian: Wskazówki dla [Jerzego Dominika i Franciszka Sebastiana] Lubomirskich (1674–1675) s. 417–430; Bêthune de Franciszek Gaston: Informacja dana od pana de Bêthune (1677) s. 431–438; Żaluski Andrzej Chryzostom: Krótkie pouczenie dla brata [Ludwika] (1681) s. 439–462; Jabłonowski Stanisław Jan: Instrukcja i adytament dla synów [Aleksandra Jana i Jana Stanisława] na peregrynację do cudzych krajów (1682). Oprac. Anna Markiewicz s. 463–489; Jabłonowski Stanisław Jan: Informacja Stanisławowi [Mateuszowi] Rzewuskiemu jadącemu do cudzych krajów (1682). Oprac. Anna Markiewicz s. 491–502; Jan III Sobieski: Ordynacja spisana w Piłaszkowicach (1685) s. 503; Dolska Anna z Chodorowskich: Informacja Januszowi i Michałowi Korybutom książętom Wisznioveckim, synom moim (1695) s. 515–528;

Zamoyska Anna Franciszka z Gnińskich: Informacja synom moim [Tomaszowi Józefowi, Michałowi Zdzisławowi i Marcinowi Leopoldowi] do cudzych krajów powtórnie jadącym (1699/1700). Oprac. Adam Kucharski s. 529–541; Lubomirski Stanisław Herakliusz: Instrukcje synom moim [Teodorowi i Franciszkowi] do cudzych krajów (1699) s. 543–551; Anonim: O przedsięwzięciu peregrynacji (XVII w.) s. 553–557.

7054. „ORDENTLICHER Bericht der Polnischen Niederlage und was die Schwedischen ferner wider die Stadt Thoren vorgenommen”. Jeszcze jedno źródło do dziejów wojny polsko-szwedzkiej 1626–1629. [Wyd.] Arkadiusz Bożejewicz, Józef Jarosz. *Studia z Dziejów Wojskowości*. T. 6: 2017 s. 387–395.

7055. [ORLIK Filip] Orlik Pili'p: Diariuš podorožnj, Ākij v im'ā Troici najsvātišoi, rozpočatij v roku 1720 misāca žovtnā dnā 10-go. T. 1–5. Uporādn. Ol'ga Kovalevs'ka, Irina Dmitrišin. Kiiv 2013 Tempora 8° ss. 572; 820; 864; 900; 1012.

Faksymile diariusza pisanego w jęz. staropolskim.

Rec.: Rzemieniecki Konrad, *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 1 s. 286–294.

7056. [OSTRORÓG Jan]: „Historia socaliensis deiparae virginis sacrae et miraculosae imaginis” Jana Ostroroga. Edycja krytyczna ze wstępem, przekład polski. [Wyd.] Maria Wichowa. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 2 s. 149–164, streszcz. ang.

Wyd. ok. 1618 r.

7057. [PASEK Jan Chryzostom]: Pamiętniki Jana Paska. Przełożone na współczesną polszczyznę i oprac. przez Zenona Gołaszewskiego. Wyd. 2. Gdańsk 2017 Wydaw. Wimana 8° ss. 375.

Wyd. 1. 2015.

7058. PASJA męki Mikołaja Prażmowskiego prymasa gnieźnieńskiego wedle Lublina pisana 1672. [Wyd.] Iwona Górnicka. *Res Historica*. Nr 43: 2017 s. 337–343, streszcz. ang., pol.

7059. POSELSTWO Aleksandra Piaseczyńskiego i Kazimierza Leona Sapiehy do Moskwy w 1635 roku. Oprac. Anna Filipczak-Kocur. Opole 2017 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 150, streszcz. ang., ros.

Zawiera analizę stosunków polsko-rosyjskich po wojnie smoleńskiej autorstwa A. Filipczak-Kocur oraz gł. teksty źródłowe: Diariusz zredagowany przez sekretarza poselstwa Piotra Wiązewicza, relację (zapewne jego autorstwa) złożoną na sejmie jesiennym 28 XI 1635 r. oraz inne dokumenty.

7060. POSLEDNI wule czyli Ostatnia wola. Czesko-polskie testamenty szlachty księstw opolskiego i raciborskiego z XVII wieku. [Wyd. i przedm.] Roman Sekowski. Opole–Kalety 2017 Piotr Kalinowski 8° ss. 238. (*Studia*

i teksty źródłowe z dziejów księstw opolskiego i raciborskiego; nr 7).

7061. [PRAETORIUS Ephraim]: Athenae gedanenses Ephraima Praetoriausa. [Oprac.] Mariusz Brodnicki. Gdańsk 2016.

Rec.: Salmonowicz Stanisław, *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 2 s. 235–237.

7062. PROJEKT komputu armii litewskiej z 1703 r. wraz z podziałem na poszczególne chorągwie i regimenty. [Wyd.] Adam Wołoszyn. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 4 s. 121–138, streszcz. ang., ros.

7063. PROTOKOŁY przesłuchań biskupa chełmsko-lubelskiego Wojciecha Skarszewskiego przez Deputację Indagacyjną i Sąd Kryminalny Wojskowy podczas powstania kościuszkowskiego. [Wyd.] Urszula Kasperczyk. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 269–290, streszcz. ang.

7064. PROTOKOŁY Sejmiku Generalnego Prus Królewskich. T. 4: (Maj 1536 – wrzesień 1542). Wyd. Krzysztof Kopiński, Janusz Tandecki, Liliana Lewandowska. Toruń 2017 Tow. Nauk. 8° ss. XXXIX, nlb. 1, 478. Tow. Nauk w Toruniu; UMK w Toruniu. (Fontes; 112). T. 1. 2001.

7065. „PRZEMOWA Jmci Pana Jana Szęsnego Herbota starosty wiśnien(skiego) na sejmiku wyszyński(m) na ten czas, gdy się wrócił z poselstwa tureckiego 1589Ao” – edycja źródłowa. [Wyd.] Justyna Gałuszka. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 1 s. 215–236, streszcz. ang.

7066. PRZESTROGI i nauki dla dzieci. Instrukcje rodzicielskie (XVI–XVII w.). Wstępem i objaśnieniami opatrzył Małgorzata E. Kowalczyk i Dorota Żołądz-Strzelczyk. Wrocław 2017 Chronicon 8° ss. 463, il.

Tręść: Wprowadzenie s. 7–14; Kawiecki Marcin: Refleksje do przyszłej peregrynacji Jmć Pana starosty chełmskiego [Seweryna Józefa Rzewuskiego] (ok. 1720). Oprac. Anna Markiewicz s. 19–27; Kruszyński Stanisław Kazimierz: Informacja synom moim [Stanisławowi Michałowi, Michałowi Franciszkowi, Sebastianowi Franciszkowi i Józefowi Jackowi] (1724) s. 29–43; Jabłonowski Jan Stanisław: Informacja buskiemu staroście [Józefowi Aleksandrowi Jabłonowskiemu], kochanemu synowcowi memu do cudzych krajów (1728). Oprac. Anna Markiewicz s. 45–60; Jabłonowski Stanisław Wincenty: Instrukcja dla starosty buskiego [Józefa Aleksandra Jabłonowskiego] jadącego do cudzych krajów (1728). Oprac. Anna Markiewicz s. 61–75; Radziwiłłowa Anna z Sanguszków: Uwagi i napomnienia w związku z wyjazdem syna Hieronima Floriana Radziwiłła za granicę (1733) s. 77–103; Mniszech Józef Wandalin: Instrukcja ojcowska dana synom [Jerzemu Augustowi i Janowi Karolowi] wyjeżdżającym w cudze kraje (1736 i 1742) s. 105–116; Radziwiłł Michał Kazimierz zw. Rybenko: Instrukcja dla pana Antoine Ronchberga gubernera synów [Janusza Tadeusza i Karola Stanisława] (ok. 1742–1743) s. 117–125; Ossoliński Józef Kanty: Sposób studiowania dla syna

[Józefa Salezego] (ok. 1753) s. 127–138; Rzewuski Waclaw Piotr: Instrukcje związane z edukacją syna Seweryna w Warszawie i za granicą (1754 i 1759). Oprac. Adam Kucharski s. 139–160; Rzewuski Waclaw Piotr: Instrukcja dla syna Józefa do cudzych krajów (1755). Oprac. Adam Kucharski s. 161–168; Czartoryska Anna z Rybińskich: Wskazówki dla syna [Józefa Klemensa] wyruszającego w wielki świat (ok. 1758) s. 169–171; Radziwiłł Hieronim Florian: Edukacja, którą, gdy mi Bóg wszechmogący pozwoli mieć dziatki, dać myślę (przed 1760) s. 173–205; Rzewuski Waclaw Piotr: Dwie instrukcje wychowawcze dla córek [Teresa Karoliny Radziwiłłowej-Chobrzyńskiej i Ludwika Marii Chodkiewiczowej] (1763). Oprac. Adam Kucharski s. 207–214; Sołtyk Kajetan: Instrukcja księdzu kantorowi krakowskiemu [Michałowi Sołtykowi] (1765) s. 215–230; Mieroszevska Helena z Łętowskich: Prestrogi i nauki dla najstarszego syna Stanisława Mieroszevskiego (1766) s. 231–249; Radziwiłłowa Karolina z Pocijów: Prestrogi, czyli maksymy dane synowi [Jerzemu Albrychtowi] jadącemu do Wiednia (1766) s. 231–249; Czacki Feliks (Szczęsny): Wskazówki dla córek [Rozalii Tarnowskiej i Antoniny Anny Krasieńskiej] jadących na Węgry (1768) s. 269–276; Sołtyk Kajetan: Instrukcja dla synowca [Stanisława Sołtyka] (1771) s. 277–291; Leszczyński Józef Benedykt: Reguły i uwagi życia Antoniemu Leszczyńskiemu synowi kochanemu (1772) s. 293–296; Kuropatnicki Ewaryst Andrzej: Krótkie napomnienie od ojca dane synowi [Józefowi Ksaweremu] przy odjeździe na nauki (1776) s. 297–306; Łopaciński Ignacy Błażej: Prestrogi mądre, roztropne, pobożne i patriotyczne synom swoim [Mateuszowi Eustachemu, Marcinowi Tadeuszowi, Tadeuszowi Rygobertowi, Józefowi Nepomucenowi i Mikołajowi] dane s. 307–337; Czacki Feliks (Szczęsny): Refleksje synowi [Michałowi] do Wiednia (1777) s. 339–347; Sanguszkowa Barbara z Duninów: Pamiętnik pożegnania [wnuka Eustachego Erazma Sanguszki] (1780) s. 349–356; Chodkiewiczowa Ludwika Maria z Rzewuskich: Napomnienia dla serdecznego kochanego syna [Wacława] (1784) s. 357–368; Gielgud Antoni Onufry: List starosty żmudzkiego do syna [Ignacego] będącego w cudzych krajach (1786) s. 369–379; Czartoryska Izabela (Elżbieta) z Flemingów: Instrukcje dla syna Adama Jerzego (1787) s. 381–390; Czartoryski Adam Kazimierz: Instrukcja dla syna Adama Jerzego (1789) s. 391–402; Mieroszevska Katarzyna z Miłkowskich: Błogosławieństwo Jackowi Mieroszevskiemu, synowi wyjeżdżającemu do Lublina (1791) s. 403–417; Anonim: Prestrogi matki synom swoim dane (XVIII w.) s. 419–446.

7067. [RADZIWIŁŁ Michał Kazimierz zw. Rybeńko]: Podróże litewskiego magnata do Gdańska, Człuchowa, a nawet i dalej ... Fragmenty „Diariusza” Michała Kazimierza Radziwiłła „Rybeńki” z lat 1721, 1737 i 1752. Wyd. Jerzy Dygdała. Warszawa 2013 IH PAN 8° ss. 145, il.

Rec.: Jaruszewski Kazimierz, *Szkice Człuchowskie*. T. 8: 2016 z. 16/17 s. 167–170.

7068. REGESTR osób żydowskich spisany w miesiącu styczniu roku 1778 w Warszawie. Oprac. Hanna Węgrzynek. Warszawa 2016.

Rec.: Fijałkowski Paweł, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 1 s. 133–134.

7069. REWIZJA komór celnych i stacji mytniczych województwa kaliskiego z 1571 r. Edycja „Aktu rewizorów ziemskich”. [Wyd.] Tomasz Związek. *Studia Źródłoznawcze*. T. 54: 2016.

Rec.: Gąsiorowski Antoni: Rewizja wydania Aktu rewizji kaliskich komór celnych z 1571 r. *Studia Źródłoznawcze*. T. 55: 2017 s. 229–235.

7070. [RUBINKOWSKI Jakub Kazimierz]: Listy Jakuba Kazimierza Rubinkowskiego do Elżbiety z Lubomirskich Sieniawskiej (1716–1726). Z oryginalnych rękopisów odczytali, wstępem i objaśnieniami opatrzyli Kazimierz Maliszewski i Adam Kucharski. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 404.

7071. RYTM o Najsświętszej Maryi Pannie Matce Boskiej w kamiennym obrazie (1765 r.). [Wyd.] Waclaw Sawk. *Premisla Christiana*. T. 17: 2016/2017 [dr.]: 2017 s. 155–158.

Druk ogłoszony z okazji koronacji figury tzw. Matki Boskiej Jackowej z Przemysła.

7072. SARNICKI Stanisław: Księgi hetmańskie. Oprac. Marek Ferenc. Kraków 2015 Tow. Wydawnicze Historia Jagellonica 8° ss. XVIII, nlb. 4, 491, nlb. 1 + dysk optyczny (CD-ROM).

Powstały po 1575 r.

7073. SIEDLCE z Słowikową. [Wyd.] Stanisław Korusiewicz. *Almanach Sąddecki*. R. 26: 2017 nr 1/2 s. 128–132.

Opis wsi z 1787 r.

7074. [SIERAKOWSKI Jan Andrzej]: Jan Andrzej Sierakowski i jego „Konnotata prywatne”. [Wyd.] Eugeniusz Janas. *Studia Archiwalne*. [T.] 4: 2017 s. 155–168, streszcz. ang.

Zapiski z l. 1664–1697.

7075. SPIS dworzan zmarłego króla polskiego Stefana Batorego. [Wyd.] Dominik Kadzik. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 1 s. 185–212, streszcz. ang.

7076. SPIS ludności parafii Konopnica z 1760 roku. [Wyd.] Piotr Rachwał. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 38: 2016 nr 2 s. 117–133, streszcz. ang.

7077. „STADA WMM Pana ... w ... respekcie zostają i zostawać będą”. Kilka listów gospodarów i bojarów mołdawskich do Adama Mikołaja Sieniawskiego (1696–1710). [Wyd.] Mariusz Kaczka. *Studia Historyczno-Wojaskowe*. T. 5: 2015 s. 305–312.

7078. STAROPOLSKIE przepisy kulinarne. Receptury rozproszone z XVI–XVIII w. Źródła drukowane. Wyd. i oprac. Jarosław Dumanowski, Dorota Dias-Lewandowska, Marta Sikorska; pod red. Jarosława Dumanowskiego. Warszawa 2016 Muzeum Pałacu Króla Jana III Sobieskiego w Wilanowie 4° ss. 373, nlb. 3, il. (Monumenta Poloniae Culinaria. Polskie Zabytki Kulinarne; t. 6).

Rec.: Klonder Andrzej, *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 1 s. 106–108.

7079. STAROSTOWIE niegrodowi w Koronie 1565–1795 (materiały źródłowe). [Wyd. i wstępem poprzedził] Krzysztof Chłapowski. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2017 DiG; Edition La Rama 8° ss. 494, mapy.

7080. [STARZEŃSKI Michał]: Pamiętniki Michała Starzeńskiego [1757–1823] Starosty Brańskiego. [Wyd.] Eryk Kotkowski. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 13: 2017 s. 243–312.

7081. STOSUNKI dawnej Rzeczypospolitej z Persją Safawidów i katolikosatem w Eczmiadzinie w świetle dokumentów archiwalnych. Red. nauk. i wstęp hist. Dariusz Kołodziejczyk; oprac. Stanisław Jaśkowski, Dariusz Kołodziejczyk, Piruz Mnatsakanyan. Warszawa 2017 AGAD; NDAP 8° ss. 372, nlb. 27, il.

Teksty źródłowe w jęz. łac., ormiańskim, osmańskim, perskim tł. na jęz. ang., pol.
Lata 1608–1712.

7082. TASTAMENTY śláhty i máščan Belarusi drugoj palovy XVI st. (z aktavyh kniž Nacyaŋal'naga gisťaryčnaga arhiva Belarusi). Składał'niki: A. F. Aláksandrava, V. U. Babkova, Ī. M. Bober; pad navukovaj rėd. A. B. Doŋnara. Minsk 2012.

Rec.: Losowski Janusz, *Studia Źródloznawcze*. T. 55: 2017 s. 298–302.

7083. TESTAMENT patriarchy jerozolimskiego Jerzego Marii Laskarysa ze zbiorów Archiwum Zamku Królewskiego w Warszawie – Muzeum. [Wyd.] Jarosław Pietrzak. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 2(68): 2015 [dr.:] 2016 s. 297–343, streszcz. ang.

Z r. 1793, zatwierdzony notarialnie 12 XII 1795 r.

7084. TESTAMENTY mieszkańców lwowskich z drugiej połowy XVI i XVII wieku. Katalog. Oprac. Oksana Winnyczenko. Warszawa 2017 Semper 8° ss. 381, il. (Katalogi Testamentów Mieszkańców Miast z Terenów Korony i Wielkiego Księstwa Litewskiego od 1795 Roku; t. 4).

7085. TESTAMENTY mieszkańców miast Wołynia od końca XVI – do początku XVIII wieku. Katalog. Oprac. Natalia Biłous. Warszawa 2017 Semper 8° ss. 134, il. (Katalogi Testamentów Mieszkańców Miast z Terenów Korony i Wielkiego Księstwa Litewskiego do 1795 Roku; t. 2).

7086. TESTAMENTY w księgach miejskich wileńskich z XVI i XVII wieku. Katalog. Oprac. Kamil Frejlich. Warszawa 2017 Semper 8° ss. 99, il. (Katalogi Testamentów Mieszkańców

Miast z Terenów Korony i Wielkiego Księstwa Litewskiego do 1795 Roku; t. 1).

7087. TESTAMENTY z ksiąg sądowych małych miast polskich do 1525 roku. Oprac. Agnieszka Bartoszewicz, Krzysztof Mrozowski, Maciej Radomski, Katarzyna Warda; pod red. Agnieszki Bartoszewicz. Warszawa 2017 Semper 8° ss. 185, il. (Katalogi Testamentów Mieszkańców Miast z Terenów Korony i Wielkiego Księstwa Litewskiego do 1795 Roku; t. 5).

7088. [TIDICAEUS Franciszek]: Franciszka Tidicaeusa „Quaestio ethica et politice, utrum honestum natura constet an vero tantum Opione”. Wstęp, przekład z języka łacińskiego i komentarz. [Wyd.] Tomasz Dreikopel. *Folia Toruniensia*. [T.] 17: 2017 s. 231–242, streszcz. ang., niem.

Autorstwa prof. Gimnazjum Akademickiego w Toruniu z 1581 lub 1582 r., wyd. w Dreźnie w 1609 r.

7089. UMOWA w sprawie druku dzieła ks. Franciszka Michała Leśniewskiego przez Tomasza Pillera z 1790 roku. [Wyd.] Katarzyna Paduch. *Almanach Historyczny*. T. 19: 2017 s. 255–261.

7090. UNIA Brzeska. Wybór źródeł. Wyboru tekstu dokonał Marek Melnyk; tł. i oprac. Marek Melnyk i Włodzimierz Pilipowicz. Olsztyn 2016 Katedra Aksjologicznych Podstaw Edukacji. Wyd. Nauk Społ. Uniw. Warmińsko-Mazurski 8° ss. 140.

7091. [WĘŻYK Walenty]: Okólnik bpa Walentego Wężyka z 12 maja 1766 r. o koronacji figury Matki Bożej, czczonej w kościele dominikanów w Przemysłu. [Wyd.] Wacław Siwak. *Premisla Christiania*. T. 17: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 159–161.

7092. WIESZCZBA astrologiczna przy narodzeniu Jakuba Sobieskiego Królewicza [1667–1737]. Wstęp i oprac. Ewa Śnieżyńska-Stolot; przekł. z jęz. łac. Anna Kozłowska. Kraków 2017 Muzeum Nar. 8° ss. 118, nlb. 2, tabl. 11, il., streszcz. ang.

7093. WIEŚ Taciszów w świetle urbarza z 1723 roku. Wyd. Adam Kubacz. *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 27: 2017 s. 505–519.

7094. WILKIERZ dla przedmieść Torunia z 1637 roku. [Wyd.] Mateusz Superczyński. *Rocznik Toruński*. [T.] 44: 2017 s. 85–110.

7095. WILKIERZE miasta Olsztyna 1568–1696. Wstęp, oprac. i przekł. Danuta Bogdan; il. Zbigniew Urbalewicz. Wyd. 2. Olsztyn 2017

Pracownia Wydawnicza ElSet; nakł. Samorządu Olsztyna 8° ss. 151, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Tekst wilkierzy równol. pol., niem.
Wyd. 1. 2016.

7096. WYKAZ zobowiązanych do szarwarku obywateli Fromborka z 1693 roku. [Wyd.] Jerzy Przeracki. *Czasy Nowożytne*. T. 30: 2017 s. 165–201.

7097. [ZAŁUSKA Teresa z Rostworowskich]: „Mówią za mną Boskie i ludzkie prawa...”. Mowa starościny rawskiej Teresy z Rostworowskich Załuskiej w Trybunale Koronnym w 1732 r. [Wyd.] Adam Moniuszko. *Rocznik Liwski*. T. 6: 2012/2013 [dr.:] 2013 s. 121–136.

7098. ZAPISY sądu duchownego Ormian miasta Lwowa za lata 1564–1608 w języku ormiańsko-kipczackim. W oprac. Edwarta[!] Tryjarskiego. Kraków–Warszawa 2017 Księg. Akademicka; Fund. Kultury i Dziedzictwa Ormian Pol. 8° ss. 791 + dysk optyczny (CD-ROM). Fund. Kultury i Dziedzictwa Ormian Pol. (Pomniki Dziejowe Ormian Polskich; 1).

7099. ZAPISY sądu duchownego Ormian miasta Lwowa za lata 1564–1608 w języku ormiańsko-kipczackim. [Wyd.] Edward Tryjarski. Kraków–Warszawa 2017 PAU; Księg. Akademicka 8° ss. 1149, il. PAU, Fund. Kultury i Dziedzictwa Ormian Pol. (Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego; og. zb. t. 117).

7100. ZAPISY wizytacji kościoła farnego w Gostyniu przeprowadzonej w roku 1610. [Wyd.] Rafał Rybacki. *Rocznik Gostyński*. T. 4: 2017 s. 187–196.

7101. ŻYCIE, śmierć i zbawienie. Inskrypcje kościoła św. Elżbiety we Wrocławiu w świetle rękopisu z 1649 roku. Oprac. Janusz Gołaszewski, Adam Górski; tł. z jęz. niem. Adam Górski, Katarzyna Trychoń-Cieślak, tł. z jęz. łac. Paweł Madejski. Wrocław 2016.

Rec.: Łaborewicz Ivo, *Archiwista Polski*. R. 22: 2017 nr 1/2 s. 107–109.

b) Opracowania

Zob. poz. 2278, 2291, 2434, 2465, 2497, 2627, 2629, 2842, 2844, 3391, 6924, 6941, 6956, 8134.

7102. ALMES Iwan: „Latinitas polonice”: książka polska w monasterach bazylianskich eparchii lwowskiej XVIII wieku. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 59–69, streszcz. ang.

7103. ANTOWSKA-GORĄCZNIK Olga, Lech Paweł, Sikorski Andrzej: Studnia przydrożna z XVI–XVII wieku na Ostrowie Tumskim w Poznaniu. *Ecclesia*. T. 11: 2016 s. 67–80, streszcz. ang.

7104. ANUSIK Zbigniew: Rzeczpospolita wobec Rosji w ostatniej fazie obrad Sejmu Wielkiego (1791–1792). *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 2 s. 71–118, streszcz. ang.

Toż w jęz. ang.: The Commonwealth of Poland towards Russia in the final stage of the Great Diet (1791–1792). *Tamże* nr 3 s. 71–115, streszcz. pol.

7105. AUGUSIEWICZ Sławomir: Rekrutacja kadry oficerskiej obrony krajowej w Prusach Książęcych na początku XVII wieku. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 6: 2015 s. 149–160.

W aneksie dokumenty.

7106. BAHLCKE Joachim: Kalwinizm i Jednota braci czeskich w Europie Środkowej i Środkowo-Wschodniej. Studia na temat społecznego i kulturowego znaczenia wyznania reformowanego w okresie wczesnonowożytnym. Red. t. Roman Mnich. Berlin–Siedlce 2017 Deutsche Comenius-Gesellschaft; Inst. Kultury Region. i Badań Liter. im. Franciszka Karpińskiego Stow. 8° ss. 270, streszcz. ang. Pracownia Comeniologii i Badań Interdyscyplinarnych Uniw. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach, Deutsche Comenius-Gesellschaft. (Labyrinth; t. 4).

7107. BALCEREK Mariusz: Księstwo Kurlandii i Semigalii w wojnie Rzeczypospolitej ze Szwecją 1600–1629. Poznań 2012 Wydaw. Poznańskie 8° ss. 448, il.

Rec.: Żojdź Karol, *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 5: 2015 s. 344–360.

7108. BALISZEWSKI Mikołaj: Polski artysta w „tempio del vero gusto”. Uwagi do rzymskiej biografii Franciszka Smuglewicza. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 4 s. 705–776, streszcz. ang.

Lata 1763–1783.

7109. BARYLEWSKA-SZYMAŃSKA Ewa: Od piwnic po strych. Wnętrza domów gdańskich drugiej połowy XVIII wieku. Warszawa–Gdańsk 2015.

Rec.: Bis Magdalena, *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 1 s. 109–117.

7110. BENDOWSKA Magdalena: „Sefer derech ec ha-chajim” na tle dziejów drukarstwa żydowskiego w I Rzeczypospolitej. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 3 s. 381–403, streszcz. ang.

7111. BIALIC Magdalena: *Moda angielska na obrazach Canaletta z okresu polskiego 1767–1780. Kronika Zamkowa*. [Nr] 3(69): 2016 [dr:] 2017 s. 179–201, streszcz. ang.

7112. BIAŁUŃSKI Grzegorz: „Dla powszechnego rozwoju, podniesienia i poprawy naszego księstwa”. Lokacje miast mazurskich w Prusach Książęcych (1525–1701). *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 23–46, streszcz. ang., fr.

7113. BIBIEWICZ Jerzy: Traktat Krzysztofa Kluka „Zwierząt domowych i dzikich, osobliwie krajowych, historii naturalnej początki i gospodarstwo” – oświeceniowy podręcznik zoologii. *Stylistyka*. [T.] 26: 2017 s. 305–320.

Wyd. w czterech tomach w Warszawie w l. 1779–1780.

7114. BIELAK Alicja: Po co i jak medytować? Instrukcje Stanisława Warszewickiego (SJ) i Jana Wuchalusza Leopolda (SJ) w przedmowach pism Ludwika z Grenady. *Czasopismo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*. Z. 28: 2017 s. 127–143, streszcz. ang.

Mistyka dominikańska (1505–1588).

7115. BITWA pod Mątwami 1666. Historia i pamięć. Pod red. Tomasza Łaszkiwicza. Inowrocław 2017 PTH. Oddz. 8° ss. 201, il.

Treść: Łaszkiwicz Tomasz: Wstęp s. 7–12; Kraszewski Igor: Rokosz Lubomirskiego. Tło konfliktu wewnętrznego w Rzeczypospolitej XVII wieku s. 13–36; Nagielski Mirosław: Mątwy 1666 – przegrana batalia o naprawę Rzeczypospolitej s. 37–70; Hundert Zbigniew: Wojsko koronne (polskie) w dobie rokoshu Jerzego Sebastiana Lubomirskiego i bitwy pod Mątwami s. 77–101; Augustyniak Sławomir: Armia brandenbursko-pruska jako przykład organizacji zachodnioeuropejskiego wojska drugiej połowy XVII wieku s. 103–124; Korytko Andrzej: Bitwa pod Mątwami w relacjach i ocenach polskiej historiografii s. 125–143; Łaszkiwicz Tomasz: Bitwa pod Mątwami w pamięci historycznej na Kujawach s. 145–168; Woźniak Marcin: Sprawozdanie z badań archeologicznych w rejonie pola bitwy pod Mątwami (1666) s. 169–184; Bibliografia s. 185–201.

7116. BITWA pod Orszą. Pod red. Mirosława Nagielskiego. *Biblioteka Epoki Nowożytnej*. T. 3: 2015 s. 5–242, streszcz. ang.

Treść: Nagielski Mirosław: Wstęp s. 5–12; Bohun Tomasz: Państwo polsko-litewskie i Moskwa: polityczne tło konfliktów na przełomie wieku XV i XVI s. 13–22; Łatyszonek Oleg: Wojny Litwy z z Moskwą na początku XVI w. jako czynnik przemian tożsamości etnicznej w Europie Wschodniej s. 23–36; Gawron Przemysław: Wojskowość zachodnioeuropejska w dobie bitwy pod Orszą i jej związki z litewsko-polską sztuką wojenną s. 37–52; Hucul Wołodmyr: Zachodnioeuropejskie korzenie husarii orszańskiej s. 53–73; Nagielski Mirosław: Batalia pod Orszą 1514 roku s. 75–96; Milewski Dariusz: Konstanty Ostrogski jako przeciwnik Moskwy w oczach XVI-wiecznych dziejopisarzy s. 97–118; Tyszkiewicz Jan: Kilka uwag o polu bitwy pod Orszą stoczonej 8 września 1514 r. s. 119–125; Kozakow Aliaksandr: Bitwa pod Orszą: kwestia lokalizacji s. 127–141; Łabin Aleksiej: Wojsko rosyjskie na obrazie „Bitwa pod Orszą” s. 143–152; Bołdyrew Aleksander: Armatury orszańskie 1514 roku s. 153–172;

Janicki Marek A.: Obraz „Bitwa pod Orszą” – geneza, datowanie, wzory graficzne a obraz bitwy „na Kropiwej” i inne przedstawienia batalistyczne w wileńskim pałacu Radziwiłłów s. 173–225; Grala Hieronim: Wygrać klęskę: pamięć „Wielkiej bitwy” w oficjalnej narracji moskiewskiej (XVI w.) s. 227–242.

7117. BOGUĆKA Maria: Żegluga bałtycka XVII–XVIII wieku w świetle materiałów z archiwum w Amsterdamie. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 4 s. 123–137, streszcz. ang., niem.

7118. BOŁDYREW Aleksander: Horyzont geograficzny żołnierzy zaciężnych w Polsce za ostatnich Jagiellonów. Przyczynek do badań nad mobilnością grupy zawodowej. *Studia z Dziejów Wojskowości*. T. 6: 2017 s. 53–69, streszcz. ang., ros.

7119. BORCZ Henryk: Chóru muzycznego wielkiego i organów w katedrze przemyskiej nieznanie początki. *Premisla Christiana*. T. 17: 2016/2017 [dr:] 2017 s. 219–230.

Schyłek XVII w.

7120. BOREK Piotr: Daniel Bratkowski – siedemnastowieczny szlachcic wołyński. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 1: 2011 s. 209–217, streszcz. ukr., ros., ang.

7121. BOREK Piotr: Klęska pod Piławcami w wybranych utworach okolicznościowych połowy XVII wieku. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 2 s. 311–318, streszcz. ang.

7122. BORKOWSKA Małgorzata: Uwagi o niektórych aspektach biografii Magdaleny Mortęskiej. *Nasza Przyszłość*. T. 127: 2017 s. 81–107, streszcz. ang.

Żyjąca w l. 1554–1631 księżniczka klasztoru benedyktynek w Chełmnie.

7123. BORKOWSKA Małgorzata: *Życie codzienne polskich klasztorów żeńskich w XVII–XVIII wieku*. Wyd. 2. Kraków 2017 Tyniec Wydaw. Benedyktynów 8° ss. 556, nlb. 3. (Źródła Monastyczne. Monografie; 5).

Wyd. 1. Warszawa 1996.

7124. BORKOWSKI Mikołaj Piotr: Przyczynek do sporu o regimentarstwo województw wielkopolskich w czasie konfederacji barskiej pomiędzy Antonim Sieroszewskim a Pawłem Skórzewskim. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 5: 2015 s. 313–327.

7125. BORKOWSKI Rafał: Ojciec, przyjaciel, nauczyciel – kim dla Józefa Wybickiego był Andrzej Zamoyski. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 31: 2017 s. 117–126.

7126. BORODA Krzysztof: *Drobna szlachta w Królestwie Polskim w drugiej połowie XVI*

wieku i jej znaczenie społeczno-gospodarcze. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 78: 2017 s. 39–65, streszcz. ang.

7127. BOROWIAK Albert: Sprawa przekazania dowództwa nad armią koronną na sejmie konwokacyjnym z 1648 roku. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 5: 2015 s. 133–156.

7128. BRONIARCZYK Marcin: Adama Kazanowskiego [1599–1649], marszałka nadwornego koronnego, lata szkolne i peregrynacje. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 54: 2017 s. 11–26, streszcz. ang.

7129. BRUŹDZIŃSKI Andrzej: Wyposażenie liturgiczne kościoła klasztorowego w Kraśniku w świetle staropolskich akt krakowskich wizytacji biskupich. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 29–39, streszcz. ang. XVI–XVIII w.

7130. BRZEZINSKI Richard: Polski husarz 1576–1775. Il. Velimir Vukšić; tł. Tomasz Basarabowicz. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 63, il.

7131. BUDELEWSKI Dariusz: Unia Lubelska a jej funkcjonowanie do końca XVIII wieku. *Ostrołęka 2017 Ostrołęckie Tow. Nauk. im. Adama Chętnika* 8° ss. 143, il., mapy.

7132. BUDZAR Marina: Kul'turni prioritetu „novoi eliti” v ukraińskomu sociu XVIII st.: rodina Galaganiv. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 2 s. 353–359, streszcz. ang.

7133. BULIŃSKA Kamila: Kościan w czasach nowożytnych. *Kościan 2017 Kamila Bulińska* 8° ss. nlb. 2, 113, il.

7134. BZOREK Dawid: Idea wolności w ego-dokumentach Filipa Orlika oraz Karola Chojckiego. *Studia Polsko-Ukraińskie*. [T.] 2: 2015 s. 91–97, streszcz. ang. s. 9.

F. Orlik (1672–1742) – hetman kozacki w l. 1710–1742 oraz K. Lubicz Chojcki (1740–po 1791) – konfederat barski i zesłaniec na Sybir.

7135. CHIRON-MROZOWSKA Anita: Cztery projekty Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 3(69): 2016 [dr.] 2017 s. 203–340, streszcz. ang.

Niezrealizowane projekty autorstwa Marcella Bacciarellego, Michała Jerzego Wandalina Mniszcha, Augusta Moszyńskiego (lub Antoniego Albertrandiego) oraz Josepha Duhamela powstałe za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego.

7136. CHŁAPOWSKI Krzysztof: Kasztelanowie i starostowie liwscy w czasach Wazów. *Rocznik Liwski*. T. 4: 2008/2009 [dr.] 2010 s. 7–14.

7137. CHMIEL Zbigniew: Wyprawa Stefana Potockiego do Mołdawii w 1612 roku. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 4: 2014 s. 79–111.

7138. CHMIEL Zbigniew: Wyprawa Zygmunta III Wazy na Smoleńsk w 1609 r. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 5: 2015 s. 32–63.

7139. CHODYNICKI Kazimierz: Reformacja w Polsce. *Sandomierz 2017 Armoryka* 8° ss. 101.

Repr., oryg.: Warszawa 1921.

7140. CHOPTIANY Michał: „Dyjałog” Kajsjana Sakowicza (1642) jako druk i rękopis. XVII-wieczne spory kalendarzowe i problem obiegu idei w kulturze staropolskiej. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 3 s. 51–78, streszcz. ang.

7141. CHYNCZEWSKA-HENNEL Teresa: Ukraina XVII wieku między Polską a Moskwą. *Studia Polsko-Ukraińskie*. [T.] 4: 2017 s. 69–81, streszcz. ang. s. 10–11.

7142. CIEŚLA Maria: Communities and their temples: Orthodox, Jewish, protestant, and catholic. Religious delimitations in the historical topography of Słuck. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 116: 2017 s. 7–33.

7143. CZUMAJ Zenon: Król Stanisław August Poniatowski w Węgrowie (1784 r.) według kroniki węgrowskiego klasztoru oo. reformatów. *Rocznik Liwski*. T. 4: 2008/2009 [dr.] 2010 s. 95–106.

7144. CZUPRYNIAK Greta: Ryt pogrzebowy w Polsce w XVI wieku. Cz. 3: Pogrzeby mieszczan. *Krzysztofor*. [T.] 34: 2016 s. 9–30, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. [T.] 29: 2011.

7145. CZYŻ Anna Sylwia: Kaplice św. Kazimierza i Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny przy katedrze wileńskiej oczami karmelitanek bosych – nierozpoznane źródło z 1638 roku. *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 162–169, streszcz. ang.

7146. DANOWSKA Ewa: „Chleb dobrze zasłużonym”. Lustracja starostwa mościskiego z 1627 r. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 62: 2017 s. 21–40, streszcz. ang.

W aneksie tekst dokumentu.

7147. DASZKIEWICZ Piotr: Listy Jana Stefana Ligęzy Kurdwanowskiego (1680–1780) i Józefa Andrzeja Załuskiego (1702–1774) do

Pierra Louis Moreau de Maupertuisa (1698–1758) w zbiorach francuskiej Akademii Nauk. *Analecta*. R. 25: 2016 z. 1 s. 63–69, streszcz. ang.

Lata 1748–1753; zawiera też listy.

7148. DELIMATA-PROCH Małgorzata: Cudzołóstwo w praktyce prawa miejskiego Rzeczypospolitej na przykładzie „Księgi czarnej złoczyńców sądu kryminalnego w Wiśniczu” (koniec XVII–XVIII wieku). *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 1 s. 175–192, streszcz. ang., fr.

7149. DELIMATA-PROCH Małgorzata: Wypadki losowe oraz inne „wielkie niebieszczęstwa” w świetle księgi cudów i łask Matki Bożej Świętogórskiej (XVI–XVIII w.). *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 1 s. 3–18, streszcz. ang.

Czczonej na Świętej Górze w Głogówku koło Gostynia; od 1668 r. pod opieką filipinów.

7150. DEPTA Michał: Biała Cerkiew. Uwarrunkowania, przebieg i skutki jesiennego najazdu 1626 roku. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 4 s. 9–43, streszcz. ang., ros.

7151. DĘBSKI Maciej: Geneza i rozwój konfliktu królowej Marii Kazimiery Sobieskiej z synem Jakubem. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 98: Studia i szkice z dziejów Polski i powszechnych XVI–XX wieku: 2017 s. 25–41, streszcz. ang.

7152. DMOWSKI Rafał: Jan Paweł Woronicz jako proboszcz liwski. *Rocznik Liwski*. T. 4: 2008/2009 [dr.:] 2010 s. 17–31.

Lata 1784–1791.

7153. DOKTÓR Jan: Początki chasydyzmu polskiego. Wyd. 2. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 322, streszcz. ang. (Res Humanae).

Lata 1648–1784.

Wyd. 1. Wrocław 2004.

7154. DROZDOWSKI Marian Marek: Podstawy finansowe działalności państwowej w Polsce 1764–1793. Działalność budżetowa Sejmu Rzeczypospolitej w czasach panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego. Przygot. Grzegorz Głabisz, Michał Zwierzykowski. Wyd. 2. Poznań–Warszawa 2017 PTH 8° ss. 248, streszcz. niem.

Wyd. 1. Warszawa 1975.

7155. DROZDOWSKI Marian Marek: Poświęcenie grobu i tablicy Kościuszkowców w Nowym Żabieńcu. *Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej*. Nr 22: 2017 s. 27–32.

Przemówienie z 22 VIII 1999 r. dot. powstania.

7156. DROZDOWSKI Marian Marek: Spory wokół bitwy maciejowickiej. *Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej*. Nr 22: 2017 s. 19–26.

7157. DROZDOWSKI Marian Marek: Ziemia Garwolińska w Powstaniu Kościuszkowskim. *Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej*. Nr 22: 2017 s. 5–18.

7158. DROZDOWSKI Mariusz Robert: My o nas i o innych. Szlachta Rzeczypospolitej wobec kozaczyzny zaporoskiej w latach 1648–1659. Białystok 2015.

Rec.: Chynczewska-Hennel Teresa, *Studia Polsko-Ukraińskie*. [T.] 4: 2017 s. 219–222, streszcz. ang. s. 16.

7159. DROZDOWSKI Mariusz Robert: Rzeczypospolita wobec idei odnowienia unii hadziackiej w latach 1660–1682. *Studia Polsko-Ukraińskie*. [T.] 2: 2015 s. 47–69, streszcz. ang. s. 8.

7160. DRYJA Sławomir: Podatki i opłaty pobierane od piwowarów krakowskich w XVI i pierwszej połowie XVII wieku. Reforma czopowego z czasów panowania Stefana Batorego i jej wpływ na piwowarstwo krakowskie. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 78: 2017 s. 67–94, streszcz. ang.

7161. DUDZIŃSKI Paweł: Barwa kaliszan na tle narodowej tradycji munduru wojewódzkiego. *Polonia Maior Orientalis*. T. 2: 2015 s. 21–36, streszcz. ang.

XVIII w.

7162. DUKWICZ Dorota: Rosja wobec sejmurozbiorowego warszawskiego (1772–1775). Warszawa 2015.

Rec.: Kosińska Urszula, *Biblioteka Epoki Nowożytnej*. T. 4: 2016 s. 207–214.

7163. DURBAS Małgorzata: Szkoła Kadetów w Lunéville króla Stanisława Leszczyńskiego w świetle regulaminów. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 53: 2016.

Rec.: Krowicki Stanisław Ludwik, *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 54: 2017 s. 227–236; Polem.: Durbas Małgorzata, *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 54: 2017 s. 237–239.

7164. DYGDALA Jerzy: O pogodzie w Warszawie i o innych stołecznych sprawach. Informacje z listów radcy Jana Beniamina Steinhauera z lat 1760–1766. *Almanach Warszawy*. T. 11: 2017 s. 99–121, streszcz. ang.

7165. DYGDALA Jerzy: Toruński inteligent z XVIII wieku (nauczyciel, ochmistrz dworu, guwerner, dziennikarz, pisarz miejski, rajca, pastor) w poszukiwaniu zatrudnienia. Przypadków Tobiasza Bauchy (1731–1795), redaktora „Patryoty

Polskiego” ciąg dalszy. *Wiek Oświecenia*. [T.] 33: 2017 s. 189–206, streszcz. ang., fr.

Cz. 1 pt.: „Toruńczanin” Tobiasz Bauch – redaktor warszawskiego „Patryoty Polskiego” z 1761 r. *Tamże*. T. 19: 2003.

7166. DYGDALA Jerzy: Wcześniej niż Komisja Brukowa? Próby uporządkowania Warszawy w latach trzydziestych XVIII wieku. *Almanach Warszawy*. T. 9: 2015 s. 129–149, streszcz. pol., ang.

Toż w jęz. ang.: Earlier than Street Commission? Attempts at tidying up Warsaw in the 1730s. *Tamże* s. 151–171.

7167. DYGDALA Jerzy: Z Torunia do Wilna podróż króla Stanisława zimą 1708 roku. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 2 s. 85–99, streszcz. ang., niem.

7168. DYKCJONARZ XVIII wieku, czyli Niektóre wyrazy porządkiem abecadła zebrane i stosownymi uwagami objaśnione. T. 1. Red. Agnieszka Maria Kobrzycka. Łódź 2017 Frodo 8° ss. 61, nlb. 2.

Treść: Kobrzycka Agnieszka: Wstęp s. 5–6; Stradel Karolina: Biblioteki s. 7–9; Ebert Magda: Gotycyzm s. 10–15; Stradel Karolina: Kawa, herbata, czekolada s. 16–19; Stradel Karolina: Kawie s. 20–22; Stradel Karolina: Klasycyzm s. 23–25; Ebert Magdalena: Puławy s. 26–32; Stradel Karolina: Rokoko s. 33–36; Stradel Karolina: Jan Jakub Rousseau s. 37–41; Stradel Karolina: Salony literackie s. 42–43; Ebert Magdalena: Sentymentalizm s. 44–49; Żukowska Kamila: Utopia s. 50–51; Staroń Gaja: Immaterialism and subjective idealism. What are they? Do they have any negative cultural consequences? s. 52–61.

7169. DZIEMBOWSKI Piotr Maciej: Testament Joanny Jadwigi z Mieleckich Dziembowskiej z 1743 roku. *Gens*. [T. 15:] 2017 s. 103–112, streszcz. ang.

W aneksie tekst testamentu.

7170. DZIESZYŃSKI Ryszard: Byczyna 1588. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 251, nlb. 4, tabl. 8, il., mapy. (Historyczne Bitwy).

7171. DZIESZYŃSKI Ryszard: Perła Prymasa. Kraków 2013.

Rec.: Dziuba Andrzej F[ranciszek], *Studia Loviciensia*. Nr 19: 2017 s. 274–277.

7172. EBERT Magda: „Niech kaci wezmą to pijaństwo”. Franciszka Bohomolca i Jędrzeja Kitowicza głosy przeciwko pijaństwu. Łódź 2017 Frodo 16° ss. 30, streszcz. ang. Koło Nauk. Miłośn. Oświecenia UŁ. (Wiek Oświecenia. Literackie portrety epoki; t. 1).

7173. ERTMAN Aldona: Parafie Królestwa Polskiego opisane przez Karola de Perthéesa. Diecezja Brzesko-Łucka. *Rocznik Liwski*. T. 7: 2014 s. 213–217.

Lata 1791–1796.

7174. EVSTRAT'EV Oleg: Kurländskoe gercogstvo v političeskoj sisteme Reči Pospolitoj (vtoraâ polovina XVI–konec XVIII vv.). *Białoruskie Żeszyty Historyczne*. [T.] 47: 2017 s. 44–56, streszcz. ang., pol.

7175. FALKOWSKI Piotr: Ustrój Cechu Piwowarów w Bydgoszczy w świetle statutu z 1770 roku. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 451–460, streszcz. ang., niem.

7176. FERENC Marek: Rusini, Ruś i Ukraina w „Księgach hetmańskich” Stanisława Samickiego. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 2 s. 261–268, streszcz. ang.

Powstały w l. 1577–1580.

7177. FIJAŁKOWSKI Marek: Portret Ludwika Wejhera w kościele pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Skrzatuszu. *Rocznik Skrzatuski*. T. 5: 2017 s. 77–99, streszcz. ang.

Ludwik Wejher (ok. 1611–1656).

7178. FIJAŁKOWSKI Paweł: Warszawska społeczność żydowska w okresie stanisławowskim 1764–1795. Rozwój w dobie wielkich zmian. Warszawa 2016 ŻIH 8° ss. 529, il.

Rec.: Doktor Jan, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 1 s. 129–132.

7179. FLAGA Jerzy: Bractwa religijne w epoce staropolskiej w świetle ich organizacji i struktury wewnętrznej. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 89–102, streszcz. ang.

7180. FLISOWSKA Zuzanna: Biblical typologies as means of visual exegesis: the case of Aleksander Tarasewicz [ca. 1650–1720/27]. *Ikonotheka*. T. 27: 2017 s. 157–169, streszcz. ang.

7181. FRĄTCZAK Wojciech: Parafia Siedlątków w świetle wizytacji z 1779 roku. *Studia Włocławskie*. T. 19: 2017 s. 597–608, streszcz. ang.

7182. FRÜHNEUZEITLICHE Reiche in Europa. Das Heilige Römische Reich und Polen-Litauen im Vergleich. Empires in Early Modern Europe. The Holy Roman Empire and Poland-Lithuania in comparison. Hrsg. von Tomasz Gromelski, Christian Preusse, Alan Ross, Damien Tricoire. Wiesbaden 2016 Harrasowitz 8° ss. 264. Deutsches Hist. Inst. Warschau. (Quellen und Studien; Bd. 32).

Treść: Preusse Christian: Towards a comparison of Holy Roman Empire and Poland-Lithuania in the early modern period – potentials and pitfalls s. 7–24; Burkhardt Julia: Spätmittelalterliche Reichsversammlungen in Polen und Deutschland s. 27–65; Ptaszyński Maciej: Zwischen Gemeinwohl und Staatsräson. Das Widerstandsrecht in den Ständedebatten der polnisch-litauischen

Republik im 16. Jahrhundert s. 67–87; Carl Horst: Föderale Reichsstrukturen in vergleichender Absicht: Das Exempel des Heiligen Römischen Reiches mit Blick auf Polen-Litauen s. 89–103; Opaliński Edward: Confederations and „rokosz” s. 105–118; Lukowski Jerzy: Polish enlightened republicanism: the „Project for the Form of Government” – the official constitutional reform programme of the Four Years Sejm s. 119–128; Krawczuk Wojciech: Die Kanzleien der Herrscher – reine Instrumente der Macht? s. 131–137; Kodzik Joanna: Zeremoniell und politische Ordnung in den Beziehungen zwischen Polen-Litauen und dem Heiligen Römischen Reich am Ende des 17. Jahrhunderts im Spiegel der Vermählungszeremoniells s. 139–154; Collmer Peter: „L'ordre qu'on déteste” Die königliche Tafel als sächsischer Brückenkopf in Polen-Litauen s. 155–170; Heyde Jürgen: „Ad cautelam defensionis contra iudeos.” Juden als Thema politischer Debatten im Königreich Polen in der ersten Hälfte des 16. Jahrhunderts s. 173–187; Kąkolowski Igor: Toleranz oder Tolerierung? Das Problem der Toleranz von Christen gegenüber Juden in Polen-Litauen vor dem Hintergrund des Alten Reiches vom 16. zur Mitte des 17. Jahrhunderts s. 189–202; Faber Elke: Provinzialsynoden in den politischen Ordnungen des Alten Reichs und der polnisch-litauischen Adelsrepublik s. 203–222; Tricoire Damien: Beyond the fundamentalism and tolerance narratives: catholic representations of political-religious order and policy-making in the Holy Roman Empire and Poland-Lithuania (1620s–1640s) s. 223–235; Kaps Klemens: Aufklärung, religiöse Toleranz und Nützlichkeit: Die Neudefinition von Ordnungskonzepten des Judentums in Polen-Litauen und der Habsburgermonarchie (1770–1792) – vom Vergleich zum Transfer s. 237–257.

Rec.: Kriegseisen Wojciech, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 116: 2017 s. 384–390.

7183. GAJEWSKI Artur: Szlachta polska wobec Litwinów i Moskali w kontekście wojny polsko-moskiewskiej w latach 1654–1656. *Studenckie Zeszyty Historyczne*. Z. 22: 2016 s. 89–106.

7184. GALLE Christoph: Bischöfe, Humanisten und einfache Lutherfeinde. Die Kontakte des Erasmus nach Polen im Spiegel seines Briefwechsels. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 61: 2017 s. 61–101, streszcz. ang.

7185. GAŁUSZKA Justyna: Poselstwo Jana Szczęsnego Herburtu do Porty Otomańskiej (1598 r.) i nieudana próba jego recepcji na sejmiku wisańskim. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 1 s. 3–18, streszcz. ang.

7186. GAŁUSZKA Justyna: Sejmiki ruskie wobec wyznań reformowanych za panowania Zygmunta III. *Studenckie Zeszyty Historyczne*. Z. 22: 2016 s. 63–87.

7187. [GAVRILÛK Ivan V.] Gawryliuk Iwan: Wojska nadworne księcia Władysława Dominika Zasławskiego na Ukrainie w początkowym okresie powstania Bohdana Chmielnickiego (r. 1648). *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 5: 2015 s. 94–132.

7188. [GAVRILÛK Ivan V.] Gavryliuk Iwan: Żółte Wody (1648 r.) – planistyka oraz myśl

operacyjno-strategiczna Bohdana Chmielnickiego w pierwszym etapie powstania kozackiego. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 1 s. 43–58, streszcz. ang.

7189. [GAWROŃSKI Franciszek Rawita-] Rawita-Gawroński Fr.: Geneza i rozwój idei kozactwa i Kozaczyzny w XVI wieku. *Sandomierz 2017 Armoryka 8°* ss. 150, nlb. 2.

Repr., org.: Warszawa–Kraków 1924.

7190. GAWROŃSKI Fr[anciszek] Rawita-] Kozaczyzna ukraińska w Rzeczypospolitej Polskiej do końca XVIII-go wieku. *Zarys polityczno-historyczny*. *Sandomierz 2017 Armoryka 8°* ss. 238, tabl. 6, il., mapy.

Repr., org.: Warszawa 1922.

7191. GAZIŃSKI Radosław: Biblioteka kościoła w Jamnie. *Rocznik Koszaliński*. Nr 42: 2014 [dr.:] 2015 s. 77–82.

Dot. księgozbioru i finansów w l. 1756–1791.

7192. GAZIŃSKI Radosław: Zarys dziejów portu kołobrzесьkiego w XVI–XVIII wieku. *Studia Maritima*. Vol. 30: 2017 s. 23–39, streszcz. ang.

7193. GAŚSIOR Ewa: Sejm konwokacyjny po śmierci Jana III Sobieskiego. Warszawa 2017 Wydaw. Sejmowe 8° ss. 314, nlb. 1.

W 1696 r.

7194. GDAŃSK nowożytny a świat antyczny. Red. Maria Otto, Jacek Pokrzywnicki. Gdańsk–[Pelplin] 2017 Bernardinum 8° ss. 271, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Treść: English section s. 11–35; Pokrzywnicki Jacek: Wstęp s. 37–45; Kotarski Edmund: Lacina w kulturze dawnego Gdańska s. 47–61; Witczak Agnieszka: Mityczne inspiracje Johanna Petera Titiusa [1619–1689] w utworach okolicznościowych z okazji wjazdów monarszych do Gdańska s. 63–77; Pokrzywnicki Jacek: Kompendium starożytności rzymskich Willema Hendrika Nieupoorta [ok. 1670–1730] jako popularny osiemnastowieczny podręcznik do kultury antycznej – w perspektywie gdańskiej s. 79–114; Kaleciński Marcin: Między sferą prywatną a publiczną. Ars „mythologica” i antykizacja we wnętrzach domów i w ogrodach gdańszczan s. 115–149; Gorzycka Katarzyna: Motywy antyczne w dekoracji fasady Ratusza Starego Miasta w Elblągu [z poł. XVI w.] s. 151–166; Glazer Kamila: Gdańska recepcja motywu „viri illustres” w sztuce nowożytnej na przykładzie obrazów z Sali Zimowej Ratusza Głównego Miasta s. 167–180; Kaleciński Marcin: O Proteuzie gdańskim albo o „znakach starożytnych i najdawniejszych czasów, które każdy wyobraża sobie tak, jak chce” [w Sali Czerwonej Ratusza Głównego Miasta w Gdańsku] s. 181–192; Lepacka Anna Maria: „Per far midaglie di gesso”: Giovanni Bernardino Bonifacio [1517–1597] i sztuka portretu all’antica s. 193–212; Drożdżdzicka Olga: „Bachanalii puttów” Bartholomäusa Mittwitza [ok. 1580–1655/6] s. 213–224; Mielnik Magdalena: Recepcja motywów z satyry antycznej oraz bajek Ezopa w sztuce gdańskiej końca XVI i w XVII wieku s. 225–241.

7195. GDULA Jakub: Struktura społeczna i gospodarcza starostwa kolskiego w XVII wieku

w świetle lustracji królewszczyzn. *Rocznik Kolski*. Nr 9: 2016 s. 11–43.

7196. GENDERA Adrian: Konflikt katolicko-ewangelicki w Osiecznej w latach 1656–1769. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 98: Studia i szkice z dziejów Polski i powszechnych XVI–XX wieku: 2017 s. 43–54, streszcz. ang.

7197. GETKA Joanna: Wychowanie młodzieży w ruskojęzycznych drukach bazylikańskich. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 22: 2017 [nr] 3 s. 21–35, streszcz. ang.

XVIII w.

7198. GLEMŻA Liudas: Delegaci miasta Kowna na sejmach Rzeczypospolitej w drugiej połowie XVIII wieku. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 3: 2017 s. 155–172, streszcz. ang.

7199. GLIWA Andrzej: Działania asymetryczne w wojskowości tatarskiej we wczesnej epoce nowożytnej. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 4 s. 703–735, streszcz. ang.

7200. GLUGLA Paweł: Z Kroniki kościelnej w Milówce z lat 1673–1724. *Gronie*. Nr 17: 2017 s. 21–29.

7201. GŁÓWKA Dariusz: Ogłoszenia w prasie warszawskiej doby stanisławowskiej – świadectwo recepcji zachodnich wzorów konsumpcji. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 4 s. 471–493, streszcz. ang.

7202. GNIECKI Czesław: Kult pięciu braci męczenników w prowincji oo. bernardynów w XVI i XVII wieku oraz powstanie kaplicy pod ich wezwaniem w Kalwarii Zebrzydowskiej. *Studia Francuska*. T. 26: 2016 s. 147–162, streszcz. wł.

7203. GOCHNA Michał: Relacje międzystanowe w ziemi liwskiej 1587–1668 w świetle akt sejmiku liwskiego. *Rocznik Liwski*. T. 6: 2012/2013 [dr.:] 2013 s. 85–96.

7204. GOSZCZYŃSKI Artur: Wokół wyprawy Jeremiego Wiśniowieckiego w stepy tatarskie z 1647 roku. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 2 s. 303–310, streszcz. ang.

7205. GÓRCZAK Zbyszko: Rodzina Górków herbu Łódzia jako współwłaściciele Gostynia w początkach XVI wieku. *Rocznik Gostyński*. T. 4: 2017 s. 19–35.

7206. GÓRSKI Kacper: Prawo bartne w Polsce w XVI–XVIII wieku jako prawo zawodowe.

Studenckie Zeszyty Historyczne. Z. 22: 2016 s. 107–129.

7207. GRABOWSKA Bożena: Peregrynacja Matki Bożej Rokitmniańskiej na dwór królewski w Warszawie, przyczynek do dziejów obrazu. *Adhibenda*. [Nr] 4: 2017 s. 19–30, streszcz. ang.
W l. 1669–1671.

7208. GRAJEWSKI Czesław: Kanonik Jan z Lublina i jego tabulatura. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 111–121, streszcz. ang.

XVI w.

7209. GREGOROWICZ Dorota: Stolica Apostolska wobec abdykacji Jana Kazimierza 1667–1668. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 2(68): 2015 [dr.:] 2016 s. 139–163, streszcz. ang.

7210. GREYERZ Kaspar von: Das astronomische System des Copernicus und die Reformation (1543–1600). *Archiv für Reformationsgeschichte*. Jg. 108: 2017 s. 104–114.

7211. GROSZKOWSKI Marek: Jan Zygmunt von Loebel – komendant Białej Cerkwi. Działalność w 1671 r. *Studia z Dziejów Wojskowości*. T. 6: 2017 s. 143–160, streszcz. ang., ros.

7212. GROSZKOWSKI Marek: Sprawa rywalizacji o ordynację zamojską na pierwszym sejmie 1666 roku. *Meritum*. T. 9: 2017 s. 21–34, streszcz. ang.

7213. GROTH Andrzej: Prussian tax cadastre of 1772/1773. *Universitas Gedanensis*. R. 29: 2017 t. 53 s. 41–50, streszcz. pol.

Dot. ziem zajętych po pierwszym rozbiórze Polski.

7214. GRYGLIK Mateusz: Staropolski ceremoniał dyplomatyczny w praktyce kontaktów Rzeczypospolitej z państwami Europy Zachodniej w czasach Wazów. *Studia Łomżyńskie*. T. 27: 2017 s. 159–171, streszcz. ang.

7215. GRZEŚKOWIAK Radosław: O dupie Maryni. Rozwiązywanie „Gadki” Jana Kochanowskiego. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 60: 2016.

Rec.: Obremski Krzysztof: Głosa polemiczna do Radosława Grześkowiaka „Rozwiązywania »Gadki« Jana Kochanowskiego”. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 61: 2017 s. 303–306.

7216. GUT Agnieszka: Wprowadzenie kalendarza gregoriańskiego na Pomorzu Zachodnim w 1700 roku. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 2 s. 69–88, streszcz. ang.

7217. GUZOWSKI Piotr, Poniat Radosław: The Polish-Lithuanian Commonwealth as

a laboratory for analysing connections between confessions, the demographic regime, and human capital. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 116: 2017 s. 249–276.

7218. GWIOŹDZIK Jolanta: Kultura piśma i książki w żeńskich klasztorach dawnej Rzeczypospolitej XVI–XVIII wieku. Katowice 2015.

Rec.: Gąsiorowska Patrycja, *Studia Franciszkańskie*. T. 26: 2016 s. 375–378.

7219. HAAS Agata: Pieśni pogrzebne w „Dokonałym kancyonale polskim” z 1673 r. *Studia Śląskie*. T. 77: 2015 s. 167–184.

7220. HAAS Agata: „Poseł Krotchwilny Mac Lac...” jako XVII-wieczna śląska komedia rybałtowska. *Studia Śląskie*. T. 81: 2017 s. 155–166, streszcz. ang., niem.

7221. HAJDRYCH Łukasz: Proces czarownicy Anny z Dębska przed kleczewskim sądem wójtowskim w 1625 roku. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 2 s. 5–12.

7222. HAJDRYCH Łukasz: Przemoc wobec kobiet a procesy o czary w Kleczewie w latach 1624–1626. *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 41–52.

7223. HANUSIEWICZ-LAVALLEE Mirosława: W stronę Albionu. Studia z dziejów polsko-brytyjskich związków literackich w dobie wczesnonowożytnej. Lublin 2017 Wydaw. KUL 8° ss. 351, streszcz. ang. KUL. Wydz. Nauk Humanist. Katedra Historii Literatury Staropolskiej. (Studia i Materiały z Dziejów Literatury Wczesnonowożytnej; 4).

7224. HARATYM Andrzej: Suffragia na Stanisława Poniatowskiego z 6 września 1764 r. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 15(26): 2017 s. 85–19, streszcz. ang. s. 155–156.

7225. HAWRYSZ Magdalena: Kategoria „Innego” jako element dyskursu tożsamościowego w średniopolskich katalogach władców – perspektywa krzyża. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językoznawcza. [T.] 23(43): 2016 z. 2 s. 37–51, streszcz. ang.

XVI–XVIII w.

7226. HERMANOWICZ Jakub: Wojna Śląska 1740–1742. Gdynia 2017 *Novae Res* 8° ss. 224, nlb. 2.

7227. HERZOG Vera: Das Ujazdów Bad (Łazienki) als Repräsentationsbau (von 1683

– bis 1733). *Almanach Warszawy*. T. 11: 2017 s. 11–28.

Toż w jęz. pol.: Łazienki Ujazdowskie jako budowla reprezentacyjna w latach 1683–1733. *Tamże* s. 29–41.

7228. HLEBIONEK Marcin: „Munimenta” w szkatule żółwiowej. Archiwalia w świetle rzeczy Krzysztofa Grzymułtowskiego [ok. 1620–1687]. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 8(10): 2017 s. 11–66, streszcz. ang.

W aneksie tekst inwentarza pośmiertnego.

7229. HOLD carów Szujskich. Pod red. Juliusza A Chrościckiego, Mirosława Nagielskiego. *Biblioteka Epoki Nowożytnej*. T. 1: 2014 s. 5–176, streszcz. ang.

Treść: Nagielski Mirosław: Przedmowa s. 5; Nagielski Mirosław s. 6; Nagielski Mirosław: Wstęp s. 7–10; Gawron Przemysław: Bitwa pod Kłuszynem 1610 roku s. 11–33; Nagielski M.: Polacy na Kremlu 1610–1612 s. 35–56; Oszczęda Aleksandra: Tryumfy smoleńskie. Propagandowe treści wierszy tryumfalnych z 1611 roku s. 57–81; Chemperek Dariusz: Tryumf warszawski Stanisława Żółkiewskiego i hold [Wasyła IV, Dymitra i Iwana] Szujskich w historiografii siedemnastowiecznej s. 83–98; Tygielski Wojciech: Pokłon Szujskich i hold pruski w relacjach nuncjusza Francesco Simonetty s. 99–113; Rokita Jan Gustaw: Próby propagandowego wykorzystania zwycięstwa smoleńskiego w medalierstwie s. 114–132; Chrościcki Juliusz A.: Mauzoleum Carów Szujskich (Kaplica Moskiewska) w przestrzeni ceremonialnej Warszawy s. 133–149; Jamski Piotr Jacek: Legenda Kaplicy Carów Moskiewskich w Warszawie (1620–1914) s. 151–168; Chrościcki Juliusz A.: „Hold carów Szujskich” Jana Kantego Szwedkowskiego z 1837 roku s. 169–176.

7230. HOMBEK Danuta: Dzieje prasy polskiej. Wiek XVIII (do 1795 r.). Kielce 2016.

Rec.: Popiołek Bożena: Trudne początki drukowanej prasy polskiej. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 3 s. 109–113.

7231. HORTUS bellicus. Studia z dziejów wojskowości nowożytnej. Praca ofiarowana profesorowi Mirosławowi Nagielskiemu. Pod red. Konrada Bobiatyńskiego, Przemysława Gawrona, Krzysztofa Kossarzeckiego, Piotra Krolla, Dariusza Milewskiego. *Biblioteka Epoki Nowożytnej*. T. 5: 2017 s. 9–606.

Treść: Od Redakcji s. 9–10; Maroń Jerzy: Zamiast wstępu. Warszawska szkoła wojskowości wczesnonowożytnej na przełomie XX i XXI wieku. Rewitalizacja szkoły [Stanisława] Herbsta – [Janusza] Wolińskiego s. 11–20; Tabula Gratulatoria s. 21–22; Plewczyński Marek: Szlachta warszawska w wojsku polskim XV–XVI wieku s. 41–56; Lesmaitis Gedinimas: Zaciężni rotmistrzowie w popisach pospolitego ruszenia Wielkiego Księstwa Litewskiego z lat 1565–1567 s. 57–70; Zakrzewski Andrzej: Chorążowie nie tylko w parlamentarzystwie litewskim s. 71–80; Urwanowicz Jerzy: Senatorski okres w biografii Stanisława Żółkiewskiego (1520–1588) s. 81–99; Dziegielewska Jan: Niezbyt zrozumiałe dla badaczy kłopoty przodków przełomu XVI i XVII wieku związane ze statusem urzędu hetmana wielkiego koronnego s. 101–109; Augustyniak Urszula: Patriotyzm żołnierski – między miłością ojczyzny a oczekiwaniem słusznej nagrody s. 111–133; Rachuba Andrzej: Czy każdy Radziwiłł musiał być hetmanem? s. 134–149; Gawron Przemysław: Organizacja i status prawny armii polsko-litewskiej w Inflantach

w latach 1602–1611 s. 151–174; Kempa Tomasz: W drodze pod Smoleńsk. Działania Zygmunta III z poparciem dla Kościoła unickiego w Wilnie w lipcu–sierpniu 1609 roku s. 175–192; Bobiatyński Konrad: Kariera Mikołaja Bobiatyńskiego jako przyrządek do badania mechanizmów awansu społecznego oficerów armii koronnej w pierwszej połowie XVII wieku s. 193–204; Brehunenko Viktor: Spil'ni mors'ki pohodi ukrains'kih ta don-s'kih kozakiv: vid haotičnih akcij do vijs' kovih strategij Vijs'ka Zaporos'kogo (persa polovina XVII st.) s. 205–223; Kupisz Dariusz: Zanim nadeszła odsiecz... Działania wojsk Krzysztofa Radziwiłła przeciw armii Moskiewskiej pod Smoleńskiem od stycznia do sierpnia 1633 roku s. 225–242; Milewski Dariusz: Mołdawia wobec zatargu polsko-tureckiego w latach 1633–1634 s. 243–260; Skowron Ryszard: W służbie Filipa IV. Finansowanie i zaciągi żołnierzy z Rzeczypospolitej przez Hiszpanię w latach 1635–1636 s. 261–275; Korytko Andrzej: Hetmani koronni na sejmach za Władysława IV Wazy s. 277–287; Chyn-czewska-Hennel Teresa: Alberto Vimina o siłach wojskowych w początkach powstania Chmielnickiego s. 289–299; Stolicki Jarosław: Działania szlachty województwa wołyńskiego w czasie najazdu [Jerzego II] Rakoczego na Rzeczpospolitą s. 301–314; Sahanowicz Hienadź: Życie codzienne na Białorusi w warunkach wojny według skarg poddanych radziwiłłowskich z lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XVII wieku s. 315–325; Kroll Piotr: Działania wojenne na Zadnieprzu w latach 1661–1662 i dwie nieudane próby opanowania Perejasławia przez Jerzego Chmielnickiego s. 327–353; Kossarzeki Krzysztof: „Przez straszne rzeki i przeprawy, lasy geste...”. Odwrót armii litewskiej w marcu 1664 roku spod Nowogrodu Siewierskiego do Krzyżczewa s. 355–372; Wierzbicki Leszek A.: Szlachta z powiatu horodelskiego w szeregach pospolitego ruszenia województwa białego w drugiej połowie XVII wieku s. 373–384; Hundert Zbigniew: Działalność wojskowa i polityczna Hieronima Augustyna Lubomirskiego w latach 1669–1673 – głos do biografii s. 385–404; Majewski Andrzej Adam: Chorągiew husarska marszałka wielkiego litewskiego Aleksandra Hilarego Połubińskiego w latach 1670–1675 s. 405–420; Gliwa Andrzej: Strategie przetwarzania ludności ziem południowo-wschodnich Rzeczypospolitej podczas najazdów tatarskich w XVII wieku s. 421–448; Dyała Bogusław: Gdzie modlił się Jan Sobieski przed bitwą pod Wiedniem? s. 449–465; Wagner Marek: Kampania kamieniecka 1687 roku s. 467–486; Łopatecki Karol: Ustny testament żołnierski w Koronie i Wielkim Księstwie Litewskim s. 487–500; Srogosz Tadeusz: Meandry relacji między dowódcami i politykami. Franciszek Ksawery Branicki i Józef Gabriel Stempkowski s. 501–519; Ciesielski Tomasz: Polskie oddziały wojskowe na służbie rosyjskiej w latach 1793–1794. Przyczylniki źródłowe s. 521–539; Przejęcie władzy w Turcji przez Murata III po śmierci Selima II, w świetle listu Andrzeja Taranowskiego do Piotra Zborowskiego wojewody krakowskiego. [Wyd.] Ewa Dubas-Urwanowicz s. 541–551; Dwa dziarsze kampanie elektora brandenburskiego Fryderyka Wilhelma w Polsce latem 1656 roku. [Wyd.] Sławomir Augustowicz s. 553–566; Turecki spis jeńców z ziem Rzeczypospolitej, wziętych do niewoli podczas kampanii Szyszman Ibrahima paszy w 1675 roku. [Wyd.] Dariusz Kołodziejczyk s. 567–581; „Dysponuję krwawą pracą moją”. Testamenty oficerów wojska koronnego z ksiąg grodzkich lwowskich z lat 80. XVII wieku. [Wyd.] Jan Jerzy Sowa s. 583–606.

7232. HORYŃ Ewa: Werbalne formuły grzecznościowe w korespondencji biskupa kamienieckiego Adama Stanisława Krasńskiego do Urszuli z Morsztynów Dembińskiej schyłku XVIII stulecia. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 2 s. 77–88, streszcz. ang.

7233. HUNDERT Zbigniew: Jacek (Hiacynt) Boratyński – podczaszy żydaczowski i porucznik husarski w dobie wojen polsko-tureckich w drugiej połowie XVII wieku. Studium

z zawodu żołnierskiego. *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 170–183, streszcz. ang.

7234. HUNDERT Zbigniew: Listy przypowiednie dla Marcina Zamoyskiego z lat 1656, 1679 i 1683 na chorągwie jazdy i regiment piechoty w wojsku koronnym. *Res Historica*. Nr 43: 2017 s. 313–336, streszcz. ang., pol.

Aneks źródłowy.

7235. HUNDERT Zbigniew: Projekty komputów wojska Wielkiego Księstwa Litewskiego z lat 1683–1684. Przyczynek do badań nad problemem rywalizacji Jana III z Sapiehami o wpływy w wojsku litewskim w latach 1683–1696. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 3: 2017 s. 95–119, streszcz. ang.

7236. HUNDERT Zbigniew: Strażnicy koronny i wojskowy w dobie Jana Sobieskiego (1667–1696). Kilka uwag o osobach odpowiedzialnych za organizowanie przemarszów armii koronnej. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Historica. [Vol.] 99: Oblicza wojny. Wojsko w drodze. 2017 s. 149–170, streszcz. ang.

7237. HUNDERT Zbigniew: Wojska zaciągnięte przez samorząd lokalny ziemi warszawskiej w latach 1671–1673. *Almanach Warszawski*. T. 9: 2015 s. 71–87.

Toż w jęz. ang.: Armed forces raised by the local government of the Warsaw land in the years 1671–1673. *Tamże* s. 89–106.

7238. HUNDERT Zbigniew: Wykaz koronnych chorągwi i regimentów w okresie od 1 V 1679 do 30 IV 1683. Przyczynek do organizacji wojska koronnego w dobie pokoju 1677–1683. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 5: 2015 s. 274–287.

7239. IESUITAE in Polonia, Poloni Iesuitae. Piśmiennictwo łacińskie czasów nowożytnych. Pod red. Jarosława Nowaszczuka. *Szczecin 2017 Volumina.pl* Daniel Krzanowski 8° ss. 165, streszcz. ang., niem., pol.

Pokłosie sympozjum, Szczecin, 17 XI 2016 r.

Z treści: Nowaszczuk Jarosław: Wprowadzenie 5–6; Danieluk Robert: Konfesjonal i pióro: Tomasz Ignacy Szpot Dunin, polski historyograf jezuitkiej misji w Chinach s. 75–108; Schaffenerath Florian: The didactic poet Ignatius Wilczek SJ (1728–1788) s. 109–120; Łukaszewska-Haberkowa Justyna: Nauki ścisłe w piśmiennictwie pierwszych polskich jezuitów (1564–1608) s. 121–136; Nowaszczuk Jarosław: Polacy w opracowaniu bibliograficznym Piotra Ribadeneiry [1527–1611] s. 137–158.

7240. IMAŃSKA Iwona: Polonica historyczne i prawno-polityczne w księgozbiorze Gotfryda Lengnicha (1689–1774). *Folia Toruniensia*. [T.] 17: 2017 s. 59–74, streszcz. ang., niem.

Na podst. katalogu aukcyjnego z 1774 r. księgozbioru gdańskiego historyka i prawnika.

7241. IMAŃSKA Iwona: Praktyki wydawnicze Georga Markusa Knocha [1695–1759], gdańskiego księgarza i nakładcy z XVIII wieku. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 71–86, streszcz. ang.

7242. IVANUSA Nataliia: Frauen im sächsisch-magdeburgischen Recht. Die Rechtspraxis in kleinpolnischen Städten im 16. Jahrhundert. Marburg 2017 Herder-Institut 8° ss. IX, 312. (Studien zur Ostmitteleuropaforschung; Bd. 38).

Rec.: Kozak Adam, *Roczniki Historyczne*. R. 83: 2017 s. 311–313.

7243. JABŁOŃSKA Anna: Kościół parafialny w Grzegorzewie w świetle siedemnastowiecznych wizytacji kościelnych archidiaconatu gnieźnieńskiego. *Polonia Maior Orientalis*. T. 4: 2017 s. 41–58, streszcz. ang.

7244. JABŁOŃSKA Anna: Obraz duchowieństwa parafialnego w świetle wizytacji Wincentego de Seve (1608–1609) – wybrane aspekty. *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 2 s. 5–22, streszcz. ang.

Żyjący w l. ok. 1557–1611 archidiacon gnieźnieński.

7245. JANECZEK Stanisław: Kołtająowska reforma Akademii Krakowskiej na tle przemian szkolnictwa wyższego w XVIII wieku. *Wiek Oświecenia*. [T.] 33: 2017 s. 39–85, streszcz. ang., fr.

7246. JANECZEK Stanisław: Komisja Edukacji Narodowej a „Encyklopedia albo Słownik Rozumowany Nauk, Sztuk i Rzemiosł”. Cz. 1: Wymiar wychowawczy. *Zeszyty Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego*. R. 59: 2016 nr 1 s. 17–39, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2: Wymiar dydaktyczny. *Tamże*. R. 59: 2016 nr 2 s. 3–22.

7247. JANECZEK Stanisław: Kontekst filozoficzny dydaktyki przyrodoznawstwa w szkołach Komisji Edukacji Narodowej. *Ruch Filozoficzny*. T. 73: 2017 nr 1 s. 29–52, streszcz. ang.

7248. JANKOWSKI Rafał: Suplika Józefa Weszela dyrektora archiwum i biblioteki w Nieświeżu skierowana do Michała Kazimierza Radziwiłła zw. „Rybeńko”. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 8(10): 2017 s. 67–79, streszcz. ang.

Z 23 X 1743 r.

7249. JANKOWSKI Rafał: Wydatki króla Jana III Sobieskiego na renowację trumny hetmana Stanisława Żółkiewskiego poniesione w latach 1690–1692. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 251–262, streszcz. ang.

W aneksie tekst źródłowy ze zbiorów AGAD.

7250. JANUSZEK-SIERADZKA Agnieszka: Królowa Barbara Radziwiłłówna w dworskim mikroświecie. Lublin 2017 Wydaw. KUL 8° ss. 260, streszcz. ang. KUL. Wydz. Nauk Społ.

7251. JASIŃSKI Maciej: Stanisław Lubieniecki [1623–1675] i astronomia kometarna XVII stulecia. Warszawa–Gdańsk 2017 IHN PAN; Aspra-JR; PAN. Bibl. Gdańska 8° ss. 391, il. IHN PAN. (Bibliotheca Heveliana; t. 2).

7252. JASZCZOŁT Tomasz: Granica pomiędzy ziemiami drohicką i liwską w świetle protokołów komisji z 1546 roku. *Rocznik Liwski*. T. 6: 2012/2013 [dr.:] 2013 s. 13–54.

Zawiera też materiały źródłowe.

7253. JAWORSKA Maria: „Moskiewski dwór” królewicza Władysława w latach 1617–1618. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 2(68): 2015 [dr.:] 2016 s. 31–58, streszcz. ang.

7254. JEŻ Tomasz: Z pamiętników muzycznego humanisty. „Schreibkalender” Eliasa Maiora (1588–1669) jako źródło do historii kultury muzycznej Wrocławia. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 61: 2017 s. 165–193, streszcz. ang.

7255. JĘDRZEJEWSKI Przemysław: Działalność komisji „boni ordinis” dla miast wielkorządów krakowskich w Olkusz w latach osiemnastowiecznych XVIII stulecia. *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 2 s. 237–265, streszcz. ang.

7256. JURGAITIS Robertas: Gdzie odbywały się obrady sejmiku wileńskiego w latach 1717–1795? *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 2 s. 245–260.

Toż w jęz. ang.: Where did the sessions of the Vilnius sejmik take place in 1717–1795? *Tamże* nr 3 s. 241–257.

7257. JURKOWLANIEC Grażyna: Sprawczość rycin. Rzymska twórczość graficzna Tomasza Tretera [1547–1610] i jej europejskie oddziaływanie. Kraków 2017 Universitas 8° ss. 400, tabl. 64, il. Inst. Historii Sztuki UJ. (Ars Vetus et Nova; t. 44).

7258. KACZOR-SCHEITLER Katarzyna: Zmartwychwstanie Pańskie w norbertańskim rękopisie „Kontemplacja Jęki i śmierci Chrystusa Pana [...]” (1662). *Poznańskie Studia Teologiczne*. T. 31: 2017 s. 241–257, streszcz. ang.

Najprawdopodobniej własność Zofii Urbańskiej (ok. 1642–1717), ksieni zwierzynieckiej w Krakowie.

7259. KADZIK Dominik: Obrona ziem ruskich przed najazdami tatarskimi w latach 1575–1578. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 2 s. 269–276, streszcz. ang.

7260. KADZIK Dominik: „Wojsko nadworne” na początku wojny Stefana Batorego z Gdańskiem w świetle akt skarbowych. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 1 s. 9–43, streszcz. ang., ros.

7261. KALINOWSKA Anna: Angielskie doniesienia prasowe na temat podróży królewicza Władysława Zygmunta Wazy po Europie, 1624–1625. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 2(68): 2015 [dr.:] 2016 s. 123–137, streszcz. ang.

Aneks źródłowy.

7262. KALINOWSKI Emil: Pospolite ruszenie szlachty ziemi bielskiej – zarys problematyki. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 2]: 2017 s. 5–18.

XVI–XVII w.

7263. KALINOWSKI Maciej: Szlak boju Leibregimentu Ernesta Jana Korffa w latach 1658–1663. *Studia z Dziejów Wojskowości*. T. 6: 2017 s. 123–142, streszcz. ang., ros.

7264. KALLAUR Kazimierz: Struktura własności dóbr ziemskich szlachty landwójtostwa słupeckiego w XVI i pierwszej połowie XVII wieku. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 3 s. 69–92, streszcz. ang.

7265. KAŁUŻNY Jędrzej Tomasz: Miejskie wozy wojenne z ziemi łęczyckiej i sieradzkiej w składzie armii Królestwa Polskiego w XVI–XVII wieku. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 99: Oblicza wojny. Wojsko w drodze. 2017 s. 125–147, streszcz. ang.

7266. KAMIENIECKI Jan: Rodzina i sprawy rodzinne w staropolskich pismach polemicznych. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językoznawcza. [T.] 23(43): 2016 z. 2 s. 69–82, streszcz. ang.

7267. KAMIENSKI Andrzej: Kto zerwał sejm warszawski w 1681 roku? *Czasy Nowożytne*. T. 30: 2017 s. 87–108, streszcz. ang.

7268. KAMIENSKI Andrzej: Kulisy kapitulacji wielkopolskiego pospolitego ruszenia pod Ujściem w 1655 roku. *Klio*. T. 43: 2017 nr 4 s. 47–68, streszcz. ang.

7269. KAMLER Marcin: Agresja szlachty płockiej na początku XVII wieku. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 9: 2017 s. 235–284, streszcz. ang.

7270. KARKOCHA Małgorzata: Wojna rosyjsko-turecka (kampania 1789 roku) w świetle doniesień „Pamiętnika Historyczno-Polityczno-Ekonomicznego”. *Przegląd Nauk*

Historycznych. R. 16: 2017 nr 2 s. 43–70, streszcz. ang.

Toż w jez. ang.: The Russo-Turkish war (the campaign of 1789) in the light of reports from „Pamiętnik Historyczno-Polityczno-Ekonomiczny”. *Tamże* nr 3 s. 41–69, streszcz. pol.

7271. KARPIŃSKI Tomasz: Wyprawa generała Platena do Wielkopolski we wrześniu 1761 r. i bitwa pod Gostyniem 15 IX 1761 r. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 5: 2015 s. 209–233.

Między oddziałami rosyjskimi a pruskimi dowodzonymi przez Gubisława Friedricha von Platen.

7272. KAZIMIERZ Pułaski i jego czasy w historii, literaturze, kulturze. W 270 rocznicę urodzin. Pod red. Dariusza Kupisza i Andrzeja Pytlaka. Warka–Radom 2016 Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego; Uniw. Technologiczno-Humanist. Wydaw. 8° ss. 255, tabl. 5, il., streszcz. ang. + 1 dysk optyczny (CD-ROM).

Toż. Wyd. 2. Radom 2016 Uniw. Technologiczno-Humanist. ss. 255, tabl. 5, il., + 1 dysk optyczny (CD-ROM). (Radomskie Monografie Filologiczne; nr 1 (4) 2016).

Materiały z międzynarodowej konferencji naukowej, Radom–Warka, 6–7 X 2015 r.

Treść: Kupisz Dariusz, Pytlak Andrzej: Wstęp s. 5–7; Kupisz Dariusz: Konfederaci barscy i Kazimierz Pułaski w regionie radomskim s. 9–20; Kajencki AnnMarie F.: Count Casimir Pulaski's Role in the Battle of Brandywine [11 IX 1777 r.] s. 21–27; Daszyńska Jolanta A.: Pułaski w amerykańskiej wojnie o niepodległość. Front północny (1777–1778) s. 29–50; Kozdrach Mariusz: Rozpad fortuny Józefa Pułaskiego (1704–1769) na przykładzie dóbr pogranicza małopolsko-mazowieckiego (przełom XVIII i XIX w.) s. 51–74; Stefaniak Iwona: Wizerunek Kazimierza Pułaskiego w sztukach plastycznych. Próba bilansu s. 75–94; Pytlak Andrzej: Mit Pułaskiego w operze francuskiej doby Rewolucji: „Lodoiśka” Luigiego Cherubimiego i „Lodoiśka” Rodolphe'a Kretzera [1791 r.] s. 95–113; Szczurowski Rafał: Pan Kazimierz – wizerunek Pułaskiego w romantycznej gawędzie szlacheckiej s. 115–127; Szczechura Agnieszka: Postać Pułaskiego w wyobrażeniu Zygmunta Kaczkowskiego s. 127–137; Kieźun Anna: O „Pułaskim w Ameryce” (1917) i antyromantycznych rewizjach legend historycznych Adolfa Nowaczyńskiego s. 139–150; Trzeźniowski Dariusz: Waclaw Berent patrzy na polskie Oświecenie s. 151–164; Cwikliński Krzysztof: Pułaski wyszydony. O „Bohaterze znającym tylko kłeski” Karola Zbyszewskiego s. 165–196; Kucharska Małgorzata: O Kazimierzu Pułaskim w międzywojennej edycji „Płomyka” (1917–1939) s. 197–209; Kłęczaj-Siara Ewa: Casimir Pulaski in American children's literature s. 211–222; Obst Peter J.: Remembering Pulaski: Statues and mementos on the Pulaski Trail – Boston to Savannah or The fabulous career of general Casimir Pulaski s. 223–234.

7273. KAŻMIERCZYK Adam: Auto-da-fe in Lwów in 1728: The Jan Filipowicz trial and Jewish re-conversion to Judaism in the Early Modern Poland. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 116: 2017 s. 121–148.

7274. KAŻMIERCZYK Adam: Rodziłem się Żydem... Konwersje Żydów w Rzeczypospolitej XVII–XVIII wieku. Kraków 2015.

Rec.: Wiślicz Tomasz, *Studia Judaica*. Vol. 20: 2017 nr 2 s. 389–394.

7275. KAŻMIERCZYK Ewa: Rozmieszczenie ludności powiatu proszowickiego pod koniec XVIII wieku na podstawie spisów Komisji Porządkowej Cywilno-Wojskowej. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 38: 2016 nr 4 s. 37–62, streszcz. ang.

Lata 1790–1792.

7276. KAŻMIERCZYK Ewa: Struktura demograficzna ludności wyznania rzymskokatolickiego powiatu proszowickiego w końcu XVIII wieku. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 39: 2017 s. 117–139, streszcz. ang.

Lata 1790–1792.

7277. KEMPA Tomasz: Konflikty wyznaniowe w Wilnie od początku reformacji do końca XVII wieku. Toruń 2016.

Rec.: Kosman Marceli, *Nasza Przeszłość*. T. 127: 2017 s. 301–307; Machaj Dawid, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 116: 2017 s. 390–398.

7278. KĘDER Wojciech: Śmierć króla Augusta III Sasa i początek ostatniego bezkrólewia w Polsce w świetle doniesień „Gazety Leydejskiej” w 1763–1764 roku. *Studia Sandomierskie*. T. 24: 2017 s. 5–15, streszcz. ang.

7279. KIAUPA Zigmantas: Współdziałanie mieszczan i szlachty na rzecz poprawy sytuacji prawnej mieszczan w dobie Sejmu Czteroletniego (na przykładzie kowieńskiego wydziału miast). *Rocznik Lituanistyczny*. T. 3: 2017 s. 173–181, streszcz. ang.

7280. KIEFERLING Krystyna: Jarosław w czasach Anny Ostrogskiej (1594–1635). Szkice do portretu miasta i jego właścicielki. Przemysł 2008.

Rec.: Gajewski Artur, *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 1 s. 381–385.

7281. KLINT Paweł: Dłuscy herbu Kotwicz z Długich Starych – krótka kariera rodziny średniozłacheckiej w XVI wieku. *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 163–169.

7282. KŁODA Emilia: Wszystko oprócz malowania. Środowisko legnickich malarzy w XVII i XVIII w. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 25: 2016 s. 75–92, streszcz. niem., ang., fr.

7283. KŁUDKIEWICZ Kamila: „Czarować chciała tylko powabem umysłu”. O formacji intelektualnej Marianny z Ciecierskich Skórzewskiej [1741–1773] na podstawie inwentarza jej księgozbioru. *Biblioteka*. Nr 21: 2017 s. 21–42, streszcz. ang.

7284. KOBIERECKI Michał: Dobra szlacheckie i ich właściciele w powiecie orłowskim

w drugiej połowie XVIII wieku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 2 s. 119–138, streszcz. ang.

Toż w jęz. ang.: Noble estates and their owners in the Orłów county in the second half of the 18th century. *Tamże* nr 3 s. 117–136, streszcz. pol.

Na podstawie rejestrów podymnego z 1775 r. i pogłównego z 1790 r.

7285. KOBYLŃSKA Ewa: Księgozbiór Macieja z Tyszek, wikarego w Nurze, w świetle jego testamentu z 1508 roku. *Rocznik Biblioteki Narodowej*. T. 48: 2017 s. 245–261, streszcz. ang.

7286. [KOČEGAROV Kirill Aleksandrovič] Koczegarow Kirył: Polityka rosyjska wobec Rzeczypospolitej (lata 60. XVII wieku – początek XVIII wieku). Kwestia ukraińska. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 14: 2016 z. 1 s. 67–91, streszcz. ang.

7287. [KOČEGAROV Kirill Aleksandrovič] Koczegarow Kirył: Rzeczpospolita a Rosja w latach 1680–1686. Zawarcie traktatu o pokoju wieczystym. Red. nauk. Tomasz Szwaciński. Warszawa 2017 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie 8° ss. 639, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang., ros. (Silva Rerum).

7288. KODZIK Joanna: Oświeceniowe idee gospodarcze a religia w korespondencji polskiej magnaterii z Odnowioną Jednotą Braci Morawskich z Herrnhut. *Klio*. T. 40: 2017 nr 1 s. 67–99, streszcz. ang.

2 poł. XVIII w.

7289. KOLBIARZ Artur: Między Pragą a Legnicą. Matthaus (Matthias) Knote [1636–1673]. Śląski rzeźbiarz epoki baroku i jego warsztat. Legnica 2017 Muzeum Miedzi 8° ss. 350, nlb. 1, il., streszcz. niem.

7290. KOŁODZIEJ Robert: „Ostatni wolności naszej klejnot”. Sejm Rzeczypospolitej za panowania Jana III Sobieskiego. Poznań 2014.

Rec.: Hundert Zbigniew, *Biblioteka Epoki Nowożytnej*. T. 4: 2016 s. 197–202.

7291. KONARSKA-ZIMNICKA Sylwia: „Theatrum cometicum” Stanisława Lubienieckiego młodszego jako przykład zainteresowań astronomiczno-astrologicznych arian. *Res Historica*. Nr 42: 2016.

Rec.: Jasiński Maciej: Dyletancki kompilator Stanisław Lubieniecki. *Res Historica*. Nr 44: 2017 s. 289–314.

7292. KONARSKI Kazimierz: Polska przed odsieczą wiedeńską 1683 roku. Red. Andrzej Bucholz. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 171.

Lata 1675–1684.

7293. KONIECZNA Diana: Litewska kampania sejmikowa przed sejmem warszawskim z 1677 roku. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 3: 2017 s. 81–93, streszcz. ang.

7294. KONOPCZYŃSKI Jacek: Kultura muzyczna w kolegium jezuickim i bursie muzyków w Kaliszu w latach 1584–1773. *Polonia Maior Orientalis*. T. 4: 2017 s. 31–40, streszcz. ang.

7295. KONOPCZYŃSKI Władysław: Geneza i ustanowienie Rady Nieustającej. Red. Agnieszka Kuczkiewicz-Fraś. Kraków–Warszawa 2014.

Rec.: Dukwicz Dorota, *Biblioteka Epoki Nowożytnej*. T. 4: 2016 s. 203–206.

7296. KONOPCZYŃSKI Władysław: Konfederacja barska. Przebieg, tajemne cele i jawne skutki. T. 1–2. Wyd. 1 w tej edycji. Poznań 2017 Zysk i S-ka 8° ss. 549, tabl. 32, il.; 713, tabl. 24, il.

7297. KORDEL Jacek: The Polish-Lithuanian Commonwealth in eighteen-century alliance treaties of the neighbouring countries, 1720–72. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 116: 2017 s. 209–248.

7298. KORYTKO Andrzej: Sejmy w 1636 roku wobec problemów na Ukrainie. *Echa Przeszłości*. [T.] 18: 2017 s. 147–153, streszcz. ang.

7299. KORZO Margarita A.: „Skarb duszny, nad złoto i kamienie drogie kosztowniejszy”. Z dziejów pewnej książki. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 3 s. 41–50, streszcz. ang.

Wydana dwukrotnie w Krakowie w 1582 i 1594 r.

7300. KOSMOWSKI Jan: Czesi w Zakonie Marianów w XVIII wieku. *Ephemerides Marianorum*. [T.] 5: 2016 s. 65–86, streszcz. ang.

7301. KOSSACKI-LYTWYN Łukasz: Jacek Ratajowicz, sekretarza marszałka wielkiego Wielkiego Księstwa Litewskiego związku rodzinne z Wojniczmem. *Zeszyty Wojnickie*. R. 25: 2016 nr 1 s. 67–69.

Sekretarz Pawła Karola Sanguszki prawdopodobnie od 1726 r.

7302. KOSSACKI-LYTWYN Łukasz: Jan Opielski [ok. 1689–1759] rajca i cechmistrz wojnicki w dobie saskiej. *Zeszyty Wojnickie*. R. 24: 2015 nr 2 s. 38–42.

7303. KOSSACKI-LYTWYN Łukasz: Kilka słów o Adamie Masiowiczu, rajcy tarnowskim z pierwszej połowy XVII w. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 20: 2015 s. 9–11.

7304. KOSSACKI-LYTWYN Łukasz: Maciej Kaczor [ok. 1580–1623/1624] mistrz

kuśnierski i ławnik tarnowski, rodem z Wielkiej Wsi pod Wojniczmem. *Zeszyty Wojnickie*. R. 23: 2014 nr 2 s. 38–41.

7305. KOSSACKI-LYTWYN Łukasz: Rzecz o tarnowskich perypetiach siedemnastowiecznego rzeźnika wojnickiego Walentego Mrozowicza. *Zeszyty Wojnickie*. R. 26: 2017 nr 1 s. 65–68.

7306. KOSSACKI-LYTWYN Łukasz: Spośród Szkotów pan radziec. Jerzy Enesz rajca i kupiec tarnowski w pierwszej połowie XVII wieku. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 21: 2016 s. 9–11.

7307. KOSTECKA Joanna: Krakowskie komisje „Boni Ordinis”. Próby reform miejskich 1750–1789. Kraków 2017 Tow. Miłośn. Historii i Zabytków Krakowa 8° ss. 362, il., streszcz. ang. (Biblioteka Krakowska; nr 163).

7308. KOSTKIEWICZOWA Teresa: Pamiętniki Stanisława Augusta na nowo odkryte. Warszawa 2015.

Rec.: Judkowiak Barbara: Odkrywanie pamiętników Stanisława Augusta post editiones 2012 et 2013. *Wiek Oświecenia*. [T.] 33: 2017 s. 288–305.

7309. KOŚCIELNA Joanna A.: Z dziejów błaznów na Pomorzu: Błazen Hintze (zm. 1599). *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 4 s. 15–53, streszcz. ang.

Prawdopodobnie o imieniu Mikołaj; na dworze księcia Jana Fryderyka (1542–1600).

7310. KOŚCIELNIAK Karol: Działania nieregularne wojsk konfederacji tarnogrodzkiej 1715–1716. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 4 s. 743–752, streszcz. ang.

7311. KOŚCIELNIAK Karol: Polskie źródło do przebiegu bitwy pod Gemauerthof/Murmizą z 26 lipca 1705 roku. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 18: 2017 s. 47–61, streszcz. ang.

Zawiera też tekst źródła.

7312. KOŚCIELNY Piotr: Dzieje reformacji w Polsce. Warszawa 2017 Inst. Wydawniczy Pax 8° ss. 373, nlb. 3.

XVII w.

7313. KOVALETS Taras: „A było pustych horodyszcz (...) siła wielka”. Dawne umocnienia obronne Ukrainy i fortyfikacja polowa Kozaków zaporoskich w czasie powstań w latach 20 i 30-tych XVII wieku. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 5: 2015 s. 85–93.

7314. KOVALETS Taras, Borowiak Albert: „Relacja z obozu w Kryłowie”. Przyczynek do

powstania kozackiego 1638 roku. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 6: 2015 s. 161–172.

W aneksie tekst.

7315. KOWALCZYK Daria: Kontakty Pietra Bemba z Polakami. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 228: *Studia Historicolitteraria*. [T.] 17: 2017 s. 17–25, streszcz. ang.

Żyjący w l. 1470–1547 wenecki kardynał, humanista, poeta, filolog i historyk.

7316. KOWALCZYK Monika: „Nowy ciąg pod chorągiew starą tryumfującego Jezusa”. O wyznaniowym wymiarze eposu biblijnego Wacława Potockiego. Warszawa 2017 Wyzdzał Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 315, nlb. 1. (*Studia o Literaturze Dawnej*; t. 6).

Powstały w 1679 r.

7317. KOWALCZYK Tomasz: Relacje różnych grup społecznych, zamieszkujących parafie Kuflew, Jeruzal i Kałuszyn, w świetle akt metrykalnych z XVII i XVIII wieku. *Studia Historica Gedanensia*. T. 8: 2017 s. 93–124, streszcz. ang.

7318. KOWALSKA-CICHY Magdalena: Proces wróżbity Bazylego Maksymowicza (1741). *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 1 s. 35–47, streszcz. ang.

7319. KOZDRACH Mariusz: Radomskie wobec Targowicy i Grodna (lipiec 1792 – marzec 1794). *Radomskie Studia Humanistyczne*. T. 4: 2017 s. 27–46, streszcz. ang.

7320. KOZIARA Natalia: Wotum Marii Józefy, córki Augusta III, delfinowej Francji, ze Skarbcza klasztoru Ojców Paulinów na Jasnej Górze. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 2(68): 2015 [dr.:] 2016 s. 201–214, streszcz. ang.

7321. KOZIEŁ Patryk: Stefan IV Młody – nieznana karta z dziejów relacji polsko-mołdawskich w XVI wieku. *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 106–118, streszcz. ang.

Hospodar Mołdawii w l. 1517–1527.

7322. KOZŁOWSKA Monika: Rynek kredytowy w osiemnastowiecznym Białymstoku w świetle analizy ksiąg miejskich. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 78: 2017 s. 199–222, streszcz. ang.

7323. KÓNYOVA Annamária: Pol’sko-uhorské kontakty protestantov v 16.–17. storočí. *Res Gestae*. [T.] 4: 2017 s. 83–95, streszcz. ang.

7324. KRASNY Piotr: Ita vidisti res omnes, quae ostendi poterunt, ut fias doctus, sapiens et

pius. Jan Amos Komeński o roli sztuki religijnej w edukacji chrześcijańskiej. *Rocznik Historii Sztuki*. T. 42: 2017 s. 43–62, streszcz. ang.

7325. KRAWCZUK Wojciech: Wojna szarpana doby „potopu” – doświadczenia szwedzkie. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 4 s. 737–742, streszcz. ang.

7326. KRIVOŠEĀ Īrina Īvanivna: Pol’s’kij Īnstitut „tovarišiv horugv” i zaporoz’ka tradiciĀ drugoi polovini XVI – peršoi polovini XVII stolit’ Āk ĉinniki formuvanniĀ neurĀdovoi staršini kozac’koĀ deržavi. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 5: 2015 s. 11–31.

7327. KROPIDŁOWSKI Zdzisław: Political and social consciousness of 18th century populace in Gdańsk. On the basis of The Gdańsk book of Wheat Bread Journeymen Bakers’ Fraternity of 1724–1768. Transl. by Teresa Ossowska. Gdańsk–Sopot–Bydgoszcz 2017 Wydaw. Uniw. Gdańskiego; Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 243, nlb. 2, il., streszcz. pol.

7328. KRÓLIK Ludwik: Organizacja diecezji łuckiej i brzeskiej od XVI do XVIII wieku. Oprac. Maria Dębowska. Wyd. 2. Biały Dunajec–Ostróg–Poronin 2017 Ośr. „Wołanie z Wołynia” 8° ss. 325, nlb. 3, tabl. k. 3, mapy. Inst. Badań Kościelnych w Łucku. (Biblioteka „Wołania z Wołynia”; t. 129).

Wyd. 1. Lublin 1983.

7329. KRÓLIKOWSKI Janusz: „Sumariusz jasnogórski” paulina Andrzeja Gołdonowskiego. Mało znany tekst o dziejach Jasnej Góry. *Częstochowskie Studia Teologiczne*. [T.] 45: 2017 s. 7–43.

„Diva Claromontana seu Inaginis origo, translatio, miracula...”, wyd. w Krakowie w 1642 r.

7330. KRUPSKA Katarzyna, Łyczak Bartłomiej: Kontrakty między ks. Janem Ewertowskim a toruńskim złotnikiem Jacobem Weintraubem na wykonanie sreber do kościoła św. Tomasza Apostoła w Nowym Mieście Lubawskim z lat 1711–1728. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 1 s. 131–156, streszcz. ang.

W aneksie 11 dokumentów.

7331. KRUSZEWSKI Andrzej: Ksiądz Jakub Górski (ok. 1525–1585) – humanista i rektor Uniwersytetu Krakowskiego. *Rocznik Liwski*. T. 6: 2012/2013 [dr.:] 2013 s. 261–280.

7332. KRZYWY Roman: Włoski pierwowzór „Dworu cesarza tureckiego” Szymona Starowolskiego. Rozwiązanie zagadki. *Pamiętnik*

Literacki. R. 108: 2017 z. 3 s. 179–184, streszcz. ang.

Z 1646 r.

7333. KRZYŻEWSKI Waldemar: Opinia George'a Burnetta w oczyszczaniu chłopów przez Andrzeja Zamoyskiego. *Bieżeńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 31: 2017 s. 37–42.

7334. KUBEŠ Jiří: Misja dyplomatyczna Hermana Jakuba Czernina z Chudenic w 1695 r. Cesarski ambasador i Rzeczpospolita u schyłku panowania Jana III Sobieskiego. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 3(69): 2016 [dr.:] 2017 s. 131–156, streszcz. ang.

Wysłannik Leopolda I.

7335. KUBIAK Władysław: Osadnictwo ołędzkie w wybranych powiatach Kujaw wschodnich (brzeski, kowalski, przedeczki i radziejowski) położonych w dorzeczu Wisły w XVIII wieku. *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 32: 2017 s. 35–54, streszcz. ang.

7336. KUBLIN Grzegorz: Thomas Elias Beran OP (1683–1742) – czeski prowincjał. *Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego*. [T.] 37: 2017 nr 2 s. 247–253.

Zwierzchnik klasztorów dominikańskich na Śląsku.

7337. KUC Witold: Miernicze i kartograficzne dowody w sporze o kopalnię w Sierczy. Cartographic and surveying evidence in the dispute regarding the mine in Siercza. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 32: 2017 s. 70–117.

Tekst równol. pol., ang.

XVII–XVIII w.

7338. KUCHARSKI Adam: Lektury oświeconego wojażera-Sarmaty w świetle katalogu ksiąg zabranych w podróż przez Seweryna Rzewuskiego (1778). *Folia Toruniensia*. [T.] 17: 2017 s. 45–57, streszcz. ang., niem.

7339. KUCHARSKI Adam: Parental instructions of Waclaw Rzewuski for his son Seweryn and daughters from the years 1754 and 1763/64. *Bulletin of the History of Education*. [Nr] 36: 2017 s. 107–120.

7340. KUCHARSKI Wojciech: Bitwa pod Zborowem 15–16 sierpnia 1649 r. *Studia z Dziejów Wojskowości*. T. 6: 2017 s. 71–122, streszcz. ang., ros.

7341. KUCZARA Konrad: Grecy w Kościołach wschodnich w Rzeczypospolitej (1585–1621). Poznań 2012.

Rec.: Mironowicz Marcin, *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [T.] 47: 2017 s. 251–260.

7342. KUPISZ Dariusz: Smoleńsk 1632–1634. Wyd. 2, popr. i rozsz. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 292, nlb. 3, tabl. 16, il. (Historyczne Bitwy).

Wyd. 1. 2001.

7343. KURAS Katarzyna: Czy „Le cuisinier françois” zmienił polską kuchnię w czasach nowożytnych? Przyczynek do zagadnienia transferu kulinarnych wzorców. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 3 s. 429–448, streszcz. ang.

Dot. książki: *Le cuisinier françois [...] par le Sieur de la Varenne Ecuyer de Cuisine de Monsieur le Marquis d'Uxelles*. Paris 1651.

7344. KURAS Katarzyna: Louis XIV in the opinions of the Polish nobility – from fascination to fear of „absolutum dominium”. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 1 s. 69–88, streszcz. ang.

XVII–XVIII w.

7345. KURINOVSKÁ Michaela: Delikty proti životu v Provincii XIII spišských miest v druhej polovici 16. storočia a v prvej polovici 17. storočia. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 2 s. 181–198, streszcz. ang.

7346. KURKOWSKI Jarosław: Dzieje Rosji w piśmiennictwie doby stanisławowskiej. Cz. 2: „Recherches sur les titres...” Feliksa Łoyki [1717–1779]. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 109–134, streszcz. ang.

Rękopis w zbiorach Biblioteki Czartoryskich w Krakowie.

Cz. 1. *Tamże*. T. 9: 2015.

7347. KURKOWSKI Jarosław: Źródłoznawstwo w służbie króla i Rzeczypospolitej. Uwagi i praktycznych celach badań naukowych doby stanisławowskiej. *Analecta*. R. 25: 2016 z. 2 s. 9–37, streszcz. ang.

7348. KURZEJ Michał: Autorstwo architektury kościoła św. Anny w Krakowie a problem twórczości architektonicznej Baltazara Fontanny. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 3 s. 455–469, streszcz. ang.

Konsekrowany w 1703 r.

7349. KURZYŃSKI Patryk: Świadomość religijna w staropolskich podróżach – postrzeganie sfery „sacrum” na przykładzie relacji Antoniego Węgrzynowicza i Michała Witosławskiego. *Meritum*. T. 9: 2017 s. 35–54, streszcz. ang.

Lata 1705 i 1738–1739.

7350. KUS Józef: Jarosław królowej Marysieńki. *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia*. T. 23: 2017 s. 160–184.

7351. KUS Józef: Jarosławski epizod dziejów Trybunału Koronnego Lubelskiego – 1711 rok. *Studia Archiwalne*. [T.] 4: 2017 s. 31–45, streszcz. ang.

7352. LASZUK Anna: Akt elekcji Henryka Walezego na tron polski. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 175–181, streszcz. ang.

7353. LESKINEN Maria: Ewolucja poglądów na temat Polaków w społeczeństwie rosyjskim XVI–XVIII wieku (na podstawie materiałów współczesnej historiografii rosyjskiej). *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 13: 2015 z. 1 s. 11–25, streszcz. ang.

7354. LESZCZYŃSKI Seweryn: Prolegomena do dziejów obrazu Najświętszej Maryi Panny w Rajczy 1635–1669. *Gronie*. Nr 17: 2017 s. 11–20.

Obecnie obraz pochodzący z 1635 r. znajduje się w kościele pw. św. Wawrzyńca i św. Kazimierza.

7355. LEŚNIAK Franciszek: Węgrzy w miastach ziemi sanockiej (do połowy XVII w.). *Res Gestae*. [T.] 4: 2017 s. 68–82, streszcz. ang.

Od pocz. XVI w.

7356. LEŚNIEWSKI Sławomir: Potop. Czas hańby i sławy 1655–1660. Kraków 2017 Wydaw. Liter. 8° ss. 413, nlb. 3, il.

Rec.: Staręgowski Bartosz, *Kolo Historii*. Nr 21: 2017 s. 155–159.

7357. LEWANDOWSKA Ada: Zjawiska niecodzienne, klęski elementarne i przemarsze wojsk w Wielkopolsce w XVII i XVIII wieku i ich wpływ na funkcjonowanie klasztoru benedyktynek w Poznaniu w świetle „Kronik Benedyktynek Poznańskich”. *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 184–197, streszcz. ang.

7358. LIBERUM veto. Pod red. Urszuli Kosińskiej. *Biblioteka Epoki Nowożytej*. T. 4: 2016 s. 5–196.

Treść: Kosińska Urszula: Wstęp s. 5–12; Gawron Przemysław: „Unanimitas” czy „pluritas votorum”? Tryb podejmowania uchwał w zgromadzeniach stanowych w Europie XVI–XVII wieku s. 13–30; Uruszczak Waclaw: Podejmowanie uchwał na sejmie walnym koronnym w pierwszej połowie XVI wieku s. 31–48; Choińska-Mika Jolanta: Zwycięstwo „liberum veto” na sejmach za Jana Kazimierza (1648–1668) s. 49–70; Kołodziej Robert: Prawo do protestu w praktyce sejmowej i sejmikowej w czasach Jana III Sobieskiego s. 71–96; Zwierzykowski Michał: „Liberum veto” w praktyce wielkopolskiej działalności sejmikowej w czasach saskich s. 97–126; Kosińska Urszula: „Liberum veto” jako narzędzie niszczenia sejmów przez państwa ościenne w czasach Augusta II s. 127–162; Szwaciński Tomasz: Finał sejmku 1754 r. w relacjach rosyjskich i brytyjskich s. 163–196.

7359. LIEDKE Marzena: Rodzina magnacka w Wielkim Księstwie Litewskim w XVI–XVIII wieku. Studium demograficzno-społeczne. Białystok 2016.

Rec.: Manyś Bernadetta, *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 3 s. 153–160.

7360. LIEDKE Marzena: Zróżnicowanie wyznaniowe a postawy prokreacyjne magnaterii Rzeczypospolitej w XVI i w pierwszej połowie XVII wieku. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 39: 2017 s. 49–63, streszcz. ang.

7361. LIEDKE Marzena, Guzowski Piotr: Problemy finansowe ewangelickiej Jednoty Litewskiej w pierwszej połowie XVII w. w świetle akt synodów prowincjonalnych. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 78: 2017 s. 95–130, streszcz. ang.

7362. LIPSKA Dominika: Żona dwóch ordynatów – Konstancja z Czartoryskich Zamoyska [1742–1797]. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 31: 2017 s. 56–61.

Żona Klemensa Józefa a po jego śmierci Andrzeja Zamoyskich.

7363. LIS Aleksandra: Zasób źródeł archeologicznych dla studiów nad garncarstwem nowożytnym na Mazowszu. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 3 s. 343–352, streszcz. ang.

7364. [LÌSEJČYKAŮ Džanis] Liseichykau Dzianis: Zasięg osadnictwa ruskiej społeczności etniczno-wyznaniowej w Wielkim Księstwie Litewskim od końca XVII do połowy XVIII wieku (w świetle materiałów wizytacji generalnych cerkwi unickich). *Rocznik Lituanistyczny*. T. 3: 2017 s. 121–133, streszcz. ang.

7365. LOBIN Aleksej Nikolaewič: Obraz wojen „moskowitov” na kartine „Bitwa pod Orszą”. *Studia Historica Europae Orientalis*. Vyp. 9: 2016 s. 165–175.

7366. LUBCZYŃSKI Mariusz: Szlachta powiatu ksiąskiego za ostatnich Jagiellonów. Struktura majątkowa. Warszawa 2016.

Rec.: Kardys Piotr, *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R.65: 2017 nr 3 s. 431–433; Nabiałek Karol, *Studia Źródłoznawcze*. T. 55: 2017 s. 272–285.

7367. LUDERA Magdalena: Łukasz Węgleński z małżonką – fundatorzy dawnej cerkwi w Klesztowie. O stosunkach na pograniczu wyznaniowym Rzeczypospolitej w XVIII wieku. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 1 s. 59–82, streszcz. ang.

7368. LUNDE Henrik O.: *Dynastia wojowników. Wojny Szwecji 1611–1721*. Przekł. Jan Szkułliński. Poznań 2015.

Rec.: Szpacyński Przemysław: Porównanie Zygmunta III z Gustawem II Adolfem. Na marginesie książki ... *In Gremium*. [T.] 11: 2017 s. 235–255.

7369. LUTERANIZM w kulturze Pierwszej Rzeczypospolitej. Red. nauk. Katarzyna Meller. Warszawa 2017 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 393, nlb. 1. (Kultura Pierwszej Rzeczypospolitej w dialogu z Europą. Hermeneutyka wartości; t. 8).

Treść: Meller Katarzyna: Luteranizm „novum” w kulturze polskiej XVI w. Wprowadzenie do tomu s. 7–25; Ptaszyński Maciej: Luteranizm bez Lutra? Luter w Polsce w XVI w. s. 26–65; Matwiejczuk Paweł: Odnowa Kościoła w korespondencji Filipa Melanchtona do Polaków s. 66–89; Grzywacz Małgorzata: Reformacja wittenberska i szlaki jej transferu. U źródeł obecności luteranizmu w Rzeczypospolitej XVI w. s. 90–109; Winiarska-Górska Izabela: Z zagadnień recepcji protestanckiej hermeneutyki biblijnej w przekładzie Nowego Testamentu Stanisława Murzynowskiego (w ujęciu komunikacyjnym) [wyd. w Królewcu w l. 1551–1553] s. 110–163; Stepien Paweł: Zbawcza wartość krzyża. O źródłach luteranickiej pobożności pasyjnej w Rzeczypospolitej XVI–XVII w. s. 164–200; Kacprzak Marta M.: O wolności chrześcijańskiej i niewolnej woli. Luteranika antropologia i aksjologia wobec renesansowych pytań o godność człowieka s. 201–259; Gaj Beata: Wychowanie do wspólnoty w szkołach luteranickich XVI w. Idea gimnazjum s. 260–296; Poźniak Piotr: Miejsca wspólne repertuaru pieśniowego w polskich kancjonalach ewangelickich z XVI w. s. 297–322; Jurkowlaniec Grażyna: Konflikt wartości, wspólnota tradycji i pragmatyka rzemiosła: XVI-wieczne wydania Biblii Lutera jako źródła ilustracji Biblii Leopolda s. 323–345; Chemperek Dariusz: „Inność” i „obcość” luteranów w horyzoncie aksjologicznym. Ewangelicyzm augsburski i jego wyznawcy w polskiej satyrze XVII w. s. 346–376.

7370. ŁOPATECKI Karol: Intercyza zawarta między Janem Klemensem Branickim a Katarzyną Barbarą Radziwiłłówną jako przykład realizacji strategii rodzinnych magnaterii (1720 r.). *Przeszość Demograficzna Polski*. [T.] 38: 2016 nr 3 s. 31–54, streszcz. ang.

7371. ŁOPATECKI Karol: Konfederacje byłych klientów, sług i pracowników Janusza Ostrogskiego działające w latach 1620–1621. *Studia Historyczne*. R. 59: 2016 t. 3 s. 263–289, streszcz. ang.

7372. ŁOSOWSKI Janusz: Wykaz stancji dla deputatów Trybunału Koronnego w Lublinie z roku 1748. *Studia Archiwalne*. [T.] 4: 2017 s. 182–198, streszcz. ang.

Zawiera też aneks źródłowy.

7373. ŁYCZAK Bartłomiej: Kontrakty z Janem Herberkiem, budowniczym i mieszczaninem kłódawskim na budowę kościoła Jezuitów w Grudziądzu (1646) oraz renowację zamku w Rogóźnie (1647). *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne.

Zabytkoznawstwo i konserwatorstwo. [Nr] 47: 2016 s. 43–58, streszcz. ang.

7374. MÂCEL'SKÏ Andrzej: Stanaïenne mscïslaùskaga rubâza VKL u XVI–XVIII stst. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [T.] 47: 2017 s. 23–43, streszcz. ang., pol.

Kształtowanie się rubieży mścisławskiej WKL w XVI–XVIII wieku.

7375. MAJEWSKI Andrzej Adam: Aleksander Hilary Połubiński (1626–1679), marszałek wielki litewski. Działalność polityczno-wojskowa. Warszawa 2017 Inst. Hist. Uniw. Warszawskiego; Neriton 8° ss. 590, mapy, streszcz. ang. (Prace Instytutu Historycznego UW).

7376. MAJEWSKI Andrzej Adam: Elekcja Jana Sobieskiego na tron Rzeczypospolitej w 1674 roku. *Almanach Warszawy*. T. 10: 2016 s. 85–93, streszcz. ang.

7377. MAJEWSKI Andrzej Adam: Walka Paców z Radziwiłłami o dominację w Wielkim Księstwie Litewskim w latach 1666–1669. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 6: 2015 s. 57–89.

7378. MAJEWSKI Marcin Łukasz: Węgrzy, Szkoci i Ormianie. Studia nad składem etnicznym mieszkańców Piotrkowa przyjętych do prawa miejskiego w okresie staropolskim. Warszawa 2017 Fund. Kultury i Dziedzictwa Ormian Polskich 8° ss. 179, nlb. 1.

XVI–XVIII w.

7379. MAKARAŮ Maksim [Dzmitryjevič]: *Mesckiâ ŭłady Polacka (1580–1772 gg.)*. Arhanyzacyâ, persanal'ny sklad. Smalensk 2014 *Īnbelkul't* 8° ss. 197, nlb. 1, il.

Rec.: Ambroziak Tomasz, *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 1 s. 158–162.

7380. MAKARCZYK Irena: Warmia w okresie rządów biskupa Mikołaja Szyszkowskiego (1633–1643). Olsztyn 2017 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 587, il., mapy, streszcz. niem.

W aneksie teksty źródłowe.

7381. [MAKAROVA Olga Ūrivna] Makarova Olha: Leksyka prawnicza w polskich zapiskach sądowych z Ukrainy (XVI i XVII wiek). Pod red. nauk. Janusza Riegera. Warszawa 2017 DiG 8° ss. 256. Wyd. „Artes Liberales” Uniw. Warszawskiego.

7382. MAKIŁŁA Dariusz: Król Rzeczypospolitej jako zwierzchnik lenny. *Studia Elbląskie*. T. 18: 2017 s. 101–112, streszcz. ang., niem.

XVI–XVIII w.

7383. MALISZEWSKI Kazimierz: Z dziejów kształtowania się mentalności elity społeczeństwa toruńskiego w XVII i w pierwszej połowie XVIII wieku. Próba ujęcia zagadnienia. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 2 s. 121–140, streszcz. ang., niem.

7384. MAŁECKI Marcin: Życie codzienne wojska Rzeczypospolitej Obojga Narodów podczas kampanii moskiewskich w latach 1579–1582. *Studia Elbląskie*. T. 18: 2017 s. 179–205, streszcz. ang., niem.

7385. MARIA Kazimiera Sobieska (1641–1716). W kręgu rodziny, polityki i kultury. Red. nauk. Anna Kalinowska, Paweł Tyszka. Warszawa 2017 Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum; Arx Regia Ośr. Wydawniczy Zamku Królewskiego w Warszawie – Muzeum 8° ss. 311, nlb. 1, il., streszcz. ang. Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum. (Studia i Materiały; 6).

W większości pokłosie konferencji nauk., Warszawa, 29 I 2016 r.

Treść: Mrozowski Przemysław: Wprowadzenie s. 7–8; Tyszka Paweł: Maria Kazimiera d'Arquien Zamoyska, czwarta ordynatowa zamojska s. 9–36; Krzywy Roman: Kurtuazyjnie bądź frywolnie. Jan Andrzej Morsztyn jako świadek kariery Marii Kazimierzy d'Arquien s. 37–49; Pietrzak Jarosław: „Bo widzę tych czasów mało prawdziwej miłości”. Relacje Marii Kazimierzy z przedstawicielami rodziny Sobieskich s. 51–81; Sawicki Mariusz: Maria Kazimiera wobec spraw litewskich (1674–1685) s. 83–100; Kołodziej Robert: List od Jej Mości królowej [do Marcina Zamoyskiego, b.d. – ok. 1683 r.]. O próbach wpływania Marii Kazimierzy na sytuację wewnętrzną w Rzeczypospolitej s. 101–111; Skrzypietz Aleksandra: „Trzecie małżeństwo” królowej Marii Kazimierzy – u źródeł legendy s. 113–134; Perlakowski Adam: Wszyscy przeciw królowej? Postawy szlachty wobec Marii Kazimierzy na sejmie konwokacyjnym 1696 r. w świetle korespondencji Andrzeja Chojnackiego s. 135–147; Czarniecka Anna: Królowa wdowa w polityce. Pozycja Marii Kazimierzy po śmierci Jana III (1696–1697) s. 149–165; Popiołek Bożena: Zamiana ról. Królowa Maria Kazimiera d'Arquien Sobieska i Elżbieta z Lubomirskich Sieniawska, kasztelanowa krakowska s. 167–193; Czyż Anna Sylwia: Nuncjusz [Andrea Santacroce] w Wilanowie, czyli dyplomatyczno-ceremonialny epizod z życia Marii Kazimierzy. List z archiwum florenckiego. [W aneksie treść listu Tommaso Talentiego do księcia toskańskiego Kosmy III z 2 VII 1690 r.] s. 195–206; Markuszewska Aneta: Muzyczny Rzym Marii Kazimierzy s. 207–226; Żmudziński Jerzy: Gest wotywny Marii Kazimierzy s. 227–247; Mrozowski Przemysław: Ikonografia królowej Marii Kazimierzy – wstępny zarys problematyki s. 249–282; Drzewa genealogiczne s. 283–287; Bibliografia s. 289–298.

7386. MARKIEWICZ Anna: Inkaust i pomarańcze. Wokół edukacji Adama Mikołaja Sieniawskiego z lat 1682–1683. *Klio*. T. 40: 2017 nr 1 s. 49–66, streszcz. ang.

7387. MARKIEWICZ Anna: Kilka uwag o zagranicznej podróży edukacyjnej młodych Tarłów (1663). *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 3 s. 481–497, streszcz. ang.

Adam, Karol i Aleksander Tarło.

7388. MARKOWICZ Marcin: Daleko od Wiednia – działania militarne na podolsko-mołodawskim teatrze wojennym na przełomie 1683 i 1684 r. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 6: 2015 s. 91–107.

7389. MARZĘTA Dariusz: Herman Rüdiger i środowisko mennicze w Wielkopolsce pod koniec XVI wieku. Pojedynczy hak na szelągach z lat 1595–1596. *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny*. Nr 5: 2016 s. 106–116, streszcz. ang.

7390. MARZĘTA Dariusz: Mennica koronna w Lublinie 1595–1601. Lublin 2017 Wydaw. „Galeria u Marzęty” 8° ss. 96, il.

7391. MAĆZYŃSKI Ryszard: Pionierska dekada: Domus Vielunensis Scholarum Piarum u schyłku XVII wieku. *Rocznik Wieluński*. T. 17: 2017 s. 91–131, streszcz. ang.

7392. MAĆZYŃSKI Ryszard: Wzmianki o muzyce z czasów Stanisława Augusta w gazetach pisanych ze zbiorów Biblioteki im. Wróblewskich Litewskiej Akademii Nauk w Wilnie. *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 3 s. 97–110, streszcz. ang.

W aneksie wybór źródeł z l. 1780–1784.

7393. MELLER Katarzyna: Jana Stroińskiego Modlitwa lekarza z 1633 r. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 78: 2015 s. 51–56, streszcz. ang.

Zawiera też tekst modlitwy.

7394. MEYZA Katarzyna: Nowożytny warsztat garncarski ze Starej Warszawy. Nowe ustalenia. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 2 s. 189–196, streszcz. ang.

7395. MEYZA Katarzyna: Wyniki archeologicznych badań sondażowych na wzgórzu widokowym w Ogrodzie Krasieńskich w Warszawie. *Almanach Warszawy*. T. 8: 2014 s. 15–43, streszcz. ang.

Badania w lipcu 2013 r., znaleziska z XVII w.

7396. MICHALCZUK Agnieszka: Ukraina w oczach Francuzów w XVII wieku. *Studia Polsko-Ukraińskie*. [T.] 4: 2017 s. 83–94, streszcz. ang. s. 11.

7397. MICHALUK Kamil: Kariera ks. Józefa Kazimierza Kossakowskiego po upadku konfederacji barskiej. *Studia Elckie*. [T.] 19: 2017 nr 2 s. 147–163, streszcz. ang.

Lata 1772–1781.

7398. MICHALUK Kamil: Polityka i orientalne inspiracje w czasach Sejmu Wielkiego

na przykładzie „Rozmowy Solona z Kadym” [z 1790 r.] biskupa Józefa Kazimierza Kosakowskiego. *Studia Pelplińskie*. T. 51: 2017 s. 303–318, streszcz. ang.

7399. MICHALUK Kamil: Problem chłopski na łamach „Pamiętnika Historyczno-Politycznego” Piotra Świttkowskiego. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 15: 2017 s. 71–95, streszcz. ang.

Lata 1782–1793.

7400. MIĘDZY mistyką a codziennością. Magdalena Mortęska [1554–1631] i jej rola w reformie trydenckiej. Red. Dariusz Zagórski, Paweł Hoppe, Żaneta Sztylec. Pelplin 2017 Bernardinum 8° ss. 235.

Treść: Zagórski Dariusz: „Wielka Pomorzanka, błogosławiona Magdalena Mortęska” – prezentacja sylwetki chełmińskiej księni s. 7–17; Oder Sławomir: Specyfika procesu historycznego na przykładzie procesu księni Magdaleny Mortęskiej s. 19–34; Rozyński Waldemar, Sztylec Żaneta: Ślady pamięci i kultu służki Bożej księni Magdaleny Mortęskiej – zarys problematyki s. 35–51; Mróz Mirosław: Duchowość pasyjna Magdaleny Mortęskiej w świetle pism benedyktynek reformy chełmińskiej s. 53–85; Borkowska Małgorzata: Zreformowana reguła św. Benedykta jako droga odnowy i odrodzenia zakonu s. 87–105; Rozyński Waldemar: Wpływ Magdaleny Mortęskiej na rozwój szkolnictwa katolickiego s. 107–122; Szylna Anna: Magdalena Mortęska a fundacja klasztoru benedyktynek w Sandomierzu [1615 r.] s. 123–140; Olesińska Marzena: Działalność fundacyjna księni klasztoru chełmińskiego Magdaleny Mortęskiej s. 141–197; Sztylec Żaneta: Zdolności menedżerskie jednookiej księni s. 199–220; Grajewski Czesław: Specyfika psalmodii „Godzin” tradycji benedyktyńskiej w świetle źródeł rękopiśmiennych s. 221–235.

7401. MIĘDZY Wschodem a Zachodem. Prawosławie i unia. Red. nauk. Marzanna Kuczyńska. Warszawa 2017 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 388, nlb. 1, il. (Kultura Pierwszej Rzeczypospolitej w dialogu z Europą. Hermeneutyka wartości; t. 11).

Treść: Kuczyńska Marzanna: Między Wschodem a Zachodem. Prawosławie i unia s. 7–15; Kempa Tomasz: Prawosławie oraz unia w Polsce i na Litwie: sytuacja prawna, polityka władców i rola świeckich s. 17–55; Chynczewska-Hennel Teresa: Tożsamość religijna i narodowościowa Rusinów w Pierwszej Rzeczypospolitej s. 56–80; Temćinas Sergejus: Języki kultury ruskiej w Pierwszej Rzeczypospolitej s. 81–120; Naumow Aleksander: Biblia i liturgia w systemie wartości kultury ruskiej Pierwszej Rzeczypospolitej s. 121–140; Nosilia Viviana: Oświata ruska na ziemiach wschodnich Rzeczypospolitej w XVII wieku s. 141–173; Nowak Alicja Zofia: Reforma duchowieństwa wschodniego w Rzeczypospolitej w świetle ogólnego programu odnowy Kościoła s. 174–195; Kuczyńska Marzanna: Homiletyka cerkiewna Pierwszej Rzeczypospolitej na pograniczu kultur (do połowy XVII wieku) s. 196–237; Stradomski Jan: Spór o historię i wartości w świetle katolicko-unicko-prawosławnej polemiki religijnej w Pierwszej Rzeczypospolitej (koniec XVI – początek XVIII wieku) s. 238–276; Miazek-Męczyńska Monika: Językowy obraz przeciwników i obrońców unii brzeskiej za panowania Zygmunta III Wazy w listach papieża Urbana VIII s. 277–292; Lorens Beata: Bazylianie jako propagatorzy literatury łacińskiego kręgu kulturowego wśród społeczności unickiej w Rzeczypospolitej w XVIII wieku s. 293–329; Groniek Agnieszka: Okcydentalizacja sztuki cerkiewnej na ziemiach ruskich dawnej Rzeczypospolitej w XVI i XVII wieku s. 330–370.

7402. MIGDAŁSKI Paweł: Jak słowiańscy przodkowie Pomorzanie stali się Germanami. Mít pochodzenia pierwotnych mieszkańców Pomorza Zachodniego w XVI i początkach XVII wieku. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 1 s. 199–218, streszcz. ang.

7403. MIGRAŁA Leszek: Stary Sącz w okresie nowożytnym. *Almanach Sądecki*. R. 26: 2017 nr 1/2 s. 14–29.

7404. [MIHAJLOVS’kij Vitalij] Mykhajlovskiy Vitaliy: Writings skills of Podillya nobles in mid-16th century based on 1563 tax registry. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 2 s. 245–252, streszcz. ang.

7405. MIKULSKI Krzysztof: Podwójna obsada urzędów ziemskich, urzędy „tytularne”/„nielegalne” w Rzeczypospolitej w XVII–XVIII w. – kilka uwag wstępnych. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 2 s. 71–83, streszcz. ang., niem.

7406. MILEWSKI Dariusz: Hetman litewski Janusz Radziwiłł jako przeciwnik Kozaków w pamiętnikach epoki. *Studia Historyczno-Wojakowe*. T. 6: 2015 s. 41–56.

7407. MIODUNKA Piotr: Krakowskie ceny zbóż a ruch urodzeń w parafiach na południe od Krakowa od XVII do XVIII wieku. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 38: 2016 nr 4 s. 7–35, streszcz. ang.

7408. MIRONOWICZ Antoni: Hryń Iwanowicz. Nieznany malarz, grawer i drukarz. Białystok 2016.

Rec.: Pawluczuk Urszula Anna, *Białostockie Teki Historyczne*. T. 15: 2017 s. 281–285.

7409. MIRONOWICZ Antoni: Jerzy Koniski [1717–1795] – biskup białoruski. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [T.] 48: 2017 s. 213–245.

Zawiera też pismo z 1765 r.

7410. MIRONOWICZ Antoni: Jerzy Koniski, biskup mohylewski. Białystok 2017 Agencja Wydawnicza EkoPress 8° ss. 155, il., mapy, streszcz. ang., białorus., ros.

7411. MIRONOWICZ Marcin: Szkoła bracka w Brześciu w XVI wieku. *Rocznik Białoskopodlaski*. T. 25: 2017 s. 9–15, streszcz. ang.

7412. MISTEWICZ Marek: XVII-wieczne mosty przez środkowo-dolną Wisłę w świetle ikonografii i źródeł pisanych. Warszawa 2012.

Rec.: Tucholski Zbigniew, *Analecta*. R. 25: 2016 z. 2 s. 211–215.

7413. MODRZYŃSKI Paweł Mateusz: Przepisy przeciwpożarowe i budowlane w XVI-wiecznym Gniewie. *Meritum*. T. 9: 2017 s. 11–20, streszcz. ang.

7414. MOŹDŻEŃ Julia: Gdańszczanin Bernt Stegmann i jego umoralniająca kompilacja z 1528 roku. *Libri Gedanenses*. T. 34: 2017 s. 57–88, streszcz. ang., niem.

7415. MOŹDŻEŃ Julia: The beginnings of the reformation in the light of Gdańsk and Königsberg chroniclers of the first half of the 16th century. The activity of the first reformers. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 1 s. 71–96, streszcz. pol., niem.

7416. MROCZEK Grzegorz: Wychowanie syna w świetle testamentów Stanisława Żółkiewskiego. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 1 s. 19–34, streszcz. ang.

Jana Żółkiewskiego (1591–1623).

7417. MROZIEWICZ Karolina: The image of the Lithuanian and Ruthenian legacy of the Jagiellons in 16th-century pictorial catalogues of Polish monarchs. *Ikonotheke*. T. 27: 2017 s. 133–156, streszcz. ang.

7418. MURASZKO Michał: Druk krakowski z 1652 r. dedykowany ksieni zwierzynieckiej Eufrozynie Korycińskiej. *Folia Toruniensia*. [T.] 17: 2017 s. 243–251, streszcz. ang., niem.

7419. MUSIAŁ Jan: Demostenes, Cyceyron i Tacyt w jednej osobie sarmacki. *Premisla Christiana*. T. 17: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 231–233.

Stanisław Orzechowski (1513–1566).

7420. MUSIAŁ Marcin: Dzieje budowy reformackiego kościoła i klasztoru św. Antoniego z Padwy we Wrocławiu. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 25: 2016 s. 93–111, streszcz. niem., ang., fr.

Koniec XVII w.

7421. MUSIAŁ Marcin: Grenzen und Bedeutung des Sakralraums der Franziskaner-Reformaten im frühneuzeitlichen Stadtraum in Schlesien. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 12: 2017 s. 389–415, streszcz. pol., ang.

7422. MUSIAŁ Marcin: Okoliczności powrotu franciszkanów reformatów do XVII-wiecznego Wrocławia w świetle „Instrumentum Transactionis”. *Studia Śląskie*. T. 79: 2016 s. 35–56.

7423. MUSIAŁ Marcin: Reformaci kontra reformacja. Formy udziału franciszkanów reformatów w konfesyjnym konflikcie z protestantami

we Wrocławiu w XVII–XVIII wieku. *Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego*. [T.] 37: 2017 nr 2 s. 49–64, streszcz. ang.

7424. MY I ONI. Społeczeństwo nowożytnej Rzeczypospolitej wobec państwa. Pod red. Wojciecha Kriegseisena. Warszawa 2016.

Rec.: Bogucka Maria, *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 3 s. 608–611.

7425. NAGIELSKI Mirosław: Bitwa warszawska 1656 roku. *Almanach Warszawy*. T. 10: 2016 s. 35–59.

Toż w jęz. ang.: Battle of Warsaw 1656. *Tamże* s. 61–83.

7426. NAGIELSKI Mirosław: Kozaczyzna zaporoska w dobie kampanii chocimskiej 1621 roku. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 2 s. 277–285, streszcz. ang.

7427. NEUMANN Piotr Franciszek: Jan Joachim Tarło biskup kijowski (1718–1723) i poznański (1723–1732). Czynności pontyfikalne. *Ecclesia*. T. 11: 2016 s. 109–152, streszcz. ang.

7428. NEUMANN Piotr Franciszek: Kościół Środy Wielkopolskiej według akt wizytacji Franciszka Ksawerego Rydzynskiego z 1777 roku. *Ecclesia*. T. 12: 2017 s. 27–59, streszcz. ang.

Aneks źródłowy.

7429. NIEMIRKA Bogusław, Postek Roman, Sobisz Marek: Jan Dobrogost Krasiński [1639–1717] – pamięci fundatora. Węgrów 2017 Parafia Rzymskokatol. pw. św. Piotra z Alkantary i św. Antoniego z Padwy 8° ss. 103, nlb. 1, il.

Kościół farnego, zespołu klasztorowego reformatów i instytutu księży komunistów w Węgrowie.

7430. NOWAK Tomasz Andrzej: Rejestr ślubów w parafii kolegiackiej w Wieluniu w XVII w. *Rocznik Wieluński*. T. 17: 2017 s. 229–268, streszcz. ang.

Zawiera wykaz 741 ślubów na podst. źródeł.

7431. NOWASZCZUK Jarosław: Przyczynek do badań nad dziełem „Monumenta Sarmatarum” Szymona Starowolskiego. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 3 s. 217–233, streszcz. ang.

Z 1655 r.

7432. NOWOTNY Sobiesław: Początki i przebieg reformacji w Świdnicy do edyktu majestatycznego cesarza Rudolfa II w 1609 r. Kościół farny. *Rocznik Świdnicki*. T. 44: 2016 [dr.:] 2017 s. 9–41.

Od pocz. XVI w.

7433. NOWOTNY Sobiesław: Próba erygowania drugiej parafii ewangelickiej w mieście. Klasztor pw. NMP w lesie. *Rocznik Świdnicki*. T. 44: 2016 [dr.:] 2017 s. 42–68.

W Świdnicy, XVI w.

7434. OBREMSKI Krzysztof: Czy faktycznie Piotr Skarga był prorokiem „upadku Polski i niedoli porozbiorowej”? *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 3 s. 145–157, streszcz. ang.

7435. OBREMSKI Krzysztof: Kalwińska mowa podszyta nienawiścią: Wilno lat 1581–1582 i „Apologeticus”. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 3 s. 23–40, streszcz. ang.

Opublikowany w 1582 r.

7436. OGONOWSKI Zbigniew: Socynianizm. Dzieje, poglądy, oddziaływanie. Warszawa 2015.

Rec.: Daugirdas Kęstutis, *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 61: 2017 s. 332–340.

7437. OLEJNIK Mikołaj, Skworoda Paweł Sz.: Kalisz 29 X 1706. Niechciane zwycięstwo, wybaczona porażka. Tamowskie Góry–Zabrze 2017 Inforteditions 8° ss. 69, nlb. 3, il., mapy. (Pola Bitew; no 43).

7438. OLESIK Grzegorz: Osoba i dzieło sługi Bożego Stanisława Kardynała Hozjusza [1504–1579]. Zarys problematyki. *Studia Elbląskie*. T. 18: 2017 s. 157–178, streszcz. ang., niem.

7439. OLSZEWSKA Natalia: Obecność marszałka sejmikowego podczas zjazdów województwa krakowskiego w latach 1572–1632. *Studenckie Zeszyty Historyczne*. Z. 22: 2016 s. 45–62.

7440. ONIS'KĪV Marta [Īvanivna]: Komunikatywna efektywność uniwersalów królewskich w ostatnim trzydziestoleciu XVII w. (na podstawie ksiąg relacyjnych grodzkich województwa ruskiego). *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 3 s. 89–104, streszcz. ang.

7441. OPEŃCHOWSKA Magdalena Barbara: Wkład pierwszej generacji kupców jeleniogórskich w rozwój miasta w czasach nowożytnych (rodziny: Mentzel, von Buchs, Głafey). *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 27–48, streszcz. ang., czes., niem.

7442. [OSIPĀN Aleksandr] Osipian Alexandr: Between mercantilism, oriental luxury and the Ottoman threat: Discourses on the Armenian diaspora in the Early Modern Kingdom of Poland. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 116: 2017 s. 171–207.

7443. OSSOLIŃSKI Grzegorz: Ignacy Franciszek Ossoliński (1730–1784), biskup kijowski. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 13: 2017 s. 199–208.

7444. PALIUŠYTĖ Aistė: Środowisko artystyczne w Białej Podlaskiej pod rządami Hieronima Floriana Radziwiłła [1715–1760]: malarze i rzeźbiarze. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 3: 2017 s. 135–154, streszcz. ang.

7445. PALMARINI Luca: La Polonia nelle opere letterarie di Giacomo Casanova. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 228: Studia Historicolitteraria. [T.] 17: 2017 s. 53–67, streszcz. ang.

Giacomo Girolamo Casanova, kawaler de Seingalt (1725–1798) – włoski podróżnik i literat.

7446. PALUCHOWSKI Piotr: Dokumenty z 1610 roku powołujący pierwszy konsulatu na ziemiach polskich: placówkę dyplomatyczną Francji w Gdańsku. *Studia Historyczne*. R. 59: 2016 z. 3 s. 253–262, streszcz. ang.

7447. PALUCHOWSKI Piotr: Kalendarze Johanna Gottlieba Bartoldiego wydawane w Gdańsku w latach 1776–1789. Tradycja i nowoczesność. *Libri Gedanenses*. T. 34: 2017 s. 103–115, streszcz. ang., niem.

7448. PAMIĘTNIKI Stanisława Augusta i ich bohaterowie. Pod red. Anny Grześkowiak-Krwawicz. Warszawa 2015.

Rec.: Judkowiak Barbara: Odkrywanie pamiętników Stanisława Augusta post editiones 2012 et 2013. *Wiek Oświecenia*. [T.] 33: 2017 s. 288–305.

7449. PANFIL Rafał: Starania Stanisława Kuklińskiego o przejęcie kościoła zamkowego w Malborku. *Echa Przeszłości*. [T.] 18: 2017 s. 171–198, streszcz. ang.

Gł. lata 1664–1666.

7450. PANUŚ Kazimierz: „Żarliwy chwały Boskiej promotor” – ks. Sebastian Jan Piskorski (1636–1707). *Polonia Sacra*. R. 20: 2016 nr 44 s. 123–140, streszcz. ang.

7451. PASZYŃSKI Wojciech: Polska jako „Antemurale” i „Ojczyzna świętych”. Motyw przedmurza w „Nowych Atenach” księdza [Benedykta] Chmielowskiego. *Nasza Przeszłość*. T. 127: 2017 s. 185–199, streszcz. ang.

7452. PAWLIK Radosław: Notariusze kamieńskiej kapituły katedralnej i ich funkcje w pierwszej połowie XVI wieku. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 30: 2015 z. 1 s. 51–76, streszcz. ang.

7453. PAWLIKOWSKA-BUTTERWICK Wioletta: Kariery polityczne i kościelne biskupów Wojciecha i Jerzego Radziwiłłów – koryfeuszy początku i końca XVI wieku – zarys problemu. *Nasza Przeszość*. T. 127: 2017 s. 5–20, streszcz. ang.

7454. PAWLIKOWSKI Michał: Zarys historii sądownictwa ziemskiego i grodzkiego w Wielkim Księstwie Litewskim. Strzałków 2017 Michał Pawlikowski 8° ss. 64. (Biblioteka Pawlikowskich ze Strzałkowa).

XVI–XVIII w.

7455. PAWLUCZUK Urszula Anna: Osiemnastowieczne Wilno, miasto wielu religii i narodów. Białystok 2015.

Rec.: Topolska Maria Barbara, *Białostockie Teki Historyczne*. T. 15: 2017 s. 275–280.

7456. PENKAŁA Anna: Przeciw prawu, tradycji i obyczajowi. Sprawy procesowe szlacheckich małżeństw w księgach sądów grodzkich z terenu województwa krakowskiego w czasach saskich. Kraków 2017 Libron – Filip Lohner 8° ss. 195.

7457. PĘGIER Małgorzata: Sprawy duszpasterskie oraz związane z religijnością i obywatelnością w siedemnastowiecznym Kazimierzu według relacji Stefana Ranatowicza [1617–1694] CRL. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 61: 2017 s. 259–270, streszcz. ang.

7458. PĘKACKA-FALKOWSKA Katarzyna: Wojciecha Tylkowskiego [1624–1695] studium przyrodnicze o złotym zębie i wodogłowi. *Medycyna Nowożytna*. T. 22: 2016 z. 2 s. 171–221, streszcz. ang.

Wyd. w Oliwie w 1674 r.

7459. PĘKACKA-FALKOWSKA Katarzyna: Wokół sprzedaży gdańskiego muzeum doktorów Gottwaldów: Johann Philipp Breyne i jego korespondenci. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 3 s. 33–50, streszcz. ang., niem.

Christoph(orus) Gottwald (1636–1700), Johann Christoph Gottwald (1670–1713).

7460. PIASECKA Maria: „Lingua” Erazma z Rotterdamu w staropolskim przekładzie. Warsztaty pracy tłumacza w XVI wieku. Warszawa 2017 WN PWN 8° ss. 274, nlb. 1, il. (Nowe Monografie).

Lata 1525 i 1542.

7461. PIENKOWSKI Maciej A[dam]: Kwestia wojny z Turcją na sejmie warszawskim 1590 roku. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 6: 2015 s. 11–40.

7462. PIENKOWSKI Maciej [Adam]: Sejmik ziemi warszawskiej wobec problemów wewnętrznych Rzeczypospolitej za panowania Władysława IV. *Almanach Warszawy*. T. 10: 2016 s. 11–33, streszcz. ang.

7463. PIENKOWSKI Maciej [Adam]: Sejmiiki mazowieckie wobec sejmów z lat 1661–1662. *Rocznik Liwski*. T. 7: 2014 s. 47–60.

7464. PIETRZAK Jan: Hieronim Wierzbowski – wojewoda sieradzki, starosta szadkowski i dziedzic Łasku. *Biuletyn Szadkowski*. T. 17: 2017 s. 65–73.

Zm. 1 V 1665 r.

7465. PIETRZAK Jarosław: Jak Marywil budowano. Powstanie warszawskiego kompleksu rezydencjonalno-handlowego w świetle korespondencji Ottona Fryderyka Felkersamba z Marią Kazimierą Sobieską z 1694 roku. *Almanach Warszawy*. T. 11: 2017 s. 43–70.

Toż w jęz. ang.: How Marywil came to be. The creation of Warsaw's residential and commercial complex in the light of the correspondence between Otton Fryderyk Felkersamb and Maria Kazimiera Sobieska from 1694. *Tamże* s. 71–97.

7466. PIETRZAK Jarosław: Legenda genealogiczna i heraldyczna rodu Sobieskich jako element propagandy rodowej. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 15(26): 2017 s. 53–70, streszcz. ang. s. 155.

7467. PIHAN-KIJASOWA Alicja: Językowe właściwości autora czy zecera w XVII-wiecznym tekście drukowanym? *Slavia Occidentalis*. T. 73: 2016 [nr] 1 s. 121–132, streszcz. ang.

Wpływ zecera na użyte formy językowe.

7468. PILARCZYK Piotr M[ilosz]: Doświadczyński przed Trybunałem. Twórczość Ignacego Krasickiego w świetle historii prawa. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 3 s. 79–100, streszcz. ang.

7469. [PILIPENKO Wołodimir Mikołajowič] Pyłypenko Wołodymyr: W obliczu wroga. Polska literatura antyturecka od połowy XVI do połowy XVII wieku. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 191, il.

Rec.: Kupisz Dariusz: Jak powstrzymać ekspansję turecką w Europie, czyli o książce Wołodymyra Pyłypenki. *Res Historica*. Nr 43: 2017 s. 379–391.

7470. PIOTROWSKI Jerzy: Oczynszowanie w dobrach Andrzeja Zamoyskiego na tle prób reform włościańskich w Polsce w XVIII wieku. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 31: 2017 s. 17–36.

7471. PLEWCZYŃSKI Marek: Zaciągi gdańskie i mieszkańcy Prus Królewskich w armii koronnej za ostatnich Jagiellonów (1506–1572). *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 4: 2014 s. 13–30.

7472. PŁOWY Damian: Kilka uwag o działaniach armii saskiej i szwedzkiej po bitwie pod Poniecem 8–10 listopada 1704 roku. (Cz. 1). *Rocznik Gostyński*. T. 1: 2014 s. 35–53.

Toż. (Cz. 2). *Tamże*. T. 2: 2015 s. 27–54.

7473. PŁOWY Damian: Od Konstantynowa do Piławiec. Działania wojenne na ziemiach ukraińskich od czerwca do września 1648 roku. Zabrze–Tarnowskie Góry 2012.

Rec.: Borowiak Albert, *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 5: 2015 s. 329–333.

7474. PŁOWY Damian: Od Ponieca do Bělca Wielkiego. Działania pościgowe Karola XII jesienią 1704 r. Zabrze–Tarnowskie Góry 2015.

Rec.: Krawczuk Wojciech: Uwagi o książce Damiana Płowego Od Ponieca do Bělca Wielkiego. *Rocznik Gostyński*. T. 3: 2016 s. 177–178.

7475. PŁOWY Damian: Poniec 7 XI 1704. Kampania jesienna Karola XII. Zabrze–Tarnowskie Góry 2013.

Rec.: Wojciechowski Grzegorz: Nowe spojrzenie na Bitwę pod Poniecem. *Rocznik Gostyński*. T. 1: 2014 s. 119–121.

7476. POGORZELSKA Karolina: Pakt z diabłem w Lewina Kłodzkiego z 1697 roku. Przyczynki do badań nad czarami na ziemi kłodzkiej. *Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej*. [Z.] 14: 2017 s. 157–165, streszcz. niem., ang.

7477. PONIAT Radosław: Warszawscy ewangelicy i katolicy w końcu XVIII wieku. Próba porównania struktur demograficznych. *Almanach Warszawy*. T. 9: 2015 s. 173–186.

Toż w jęz. ang.: Protestants and catholics in late eighteenth-century Warsaw: a demographic comparison. *Tamże* s. 189–202.

7478. POPIOŁEK Bożena, Kicińska Urszula: Panie Zamoyskie: Anna Franciszka z Gnińskich [ok. 1655–1704], Teresa z Potockich [zm. 1713] i Urszula z Kalińskich [zm. 1705] – okrucy biografii w świetle korespondencji i aktów ostatniej woli. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 1 s. 19–38, streszcz. ang.

W aneksie: Testament Anny Franciszki z Gnińskich Zamoyskiej z 20 VII 1704 r.

7479. [POSOHOVA Lúdmila Ťriivna] Posochowa Ludmiła: „Narodziny” szlachcica: ideały i praktyka wychowania dzieci starszozny kozackiej na Hetmańszczyźnie i Ukrainie

Słobodzkiej w drugiej połowie XVIII wieku. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 2 s. 361–369, streszcz. ang.

7480. POTOCKI Janusz: Szkoła parafialna w Jabłowie. *Rydwan*. Nr 11: 2016 s. 100–105. XVI–XVIII w.

7481. PRAŽÁKOVÁ Kateřina: Das Wett-eifern zwischen Katholiken und Protestanten um das Krakauer Stadtzentrum in der zweiten Hälfte des 16. Jahrhunderts. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 12: 2017 s. 453–482, streszcz. pol., ang.

7482. PRZYBYŁOWICZ Olga Miriam: Źródła do poznania gospodarki w dobrach wiejskich klarysek gnieźnieńskich od końca XVI do schyłku XVII stulecia. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 4 s. 447–459, streszcz. ang.

7483. PUCHALSKA-DĄBROWSKA Bernadetta M.: Beda Czcigodny i bohaterowie „Historii kościelnej narodu angielskiego” w polskim piśmiennictwie religijnym XVI–XVIII wieku. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Sub Lupa 8° ss. 330, streszcz. ang.

7484. PUK Anna: Znaleziska z ratuszowej wieży w Bolesławcu. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.:] 2017 s. 30–34.

Z 1776 r.

7485. PYTASZ-KOŁODZIEJCZYK Anna: Zasoby wodne w dobrach wielkksiążęcych zachodniej Grodzieńszczyzny w XVI wieku. Administracja i eksploatacja. Olsztyn 2017 Inst. Historii i Stosunków Międzynar. UWM 8° ss. 292, il.

Rec.: Pietkiewicz Krzysztof, *Rocznik Lituanistyczny*. T. 3: 2017 s. 277–280.

7486. QUIRINI-POPŁAWSKA Danuta: Nieznana Matriculazione Università Legista Uniwersytetu Padeńskiego z lat 1591–1598. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 25: 2017 s. 13–26, streszcz. ang.

Studia Polaków.

7487. QUIRINI-POPŁAWSKA Danuta: Środowisko naukowe Uniwersytetu Padeńskiego w okresie studiów Klemensa Janickiego. *Symbolae Philologorum Posnaniensium Graecae et Latinae*. Vol. 27: 2017 fasc. 2 s. 55–74, streszcz. ang.

Lata 1537–1541.

7488. RADZIWIŁŁOWIE w służbie Marsa. Red. Mirosław Nagielski, Karol Źojdź. Warszawa

2017 DiG 8° ss. 376, il., mapa. Wyd. Hist. Univ. Warszawskiego.

Materiały konferencji naukowej, Warszawa, 22–23 VI 2015 r.

Treść: Lulewicz Henryk: Jerzy Mikołajewicz Radziwiłł, starosta grodzieński, hetman dworzanski (1514–1522/23?) s. 13–31; Ferenc Marek: Radziwiłłowie wobec zagrożenia moskiewskiego w latach 1548–1558 s. 33–47; Łabędź Piotr: Zaangażowanie Krzysztofa Radziwiłła „Pioruna” w przygotowanie kampanii wojennej przeciwko Turcji w 1590 r. s. 49–59; Bobicescu Cristian Antim: W poszukiwaniu wpływowych przyjaciół: korespondencja Jeremiego Mohyły z Krzysztofem Radziwiłłem „Piorunem” na tle pozostałej litewskiej korespondencji Mohyłów. Uwagi wstępne s. 61–76; Żojdź Karol: Udział hetmana polnego litewskiego Krzysztofa II Radziwiłła w rokowaniach pokojowych z Moskwą na przełomie lat 1615 i 1616 s. 77–95; Nagielski Mirosław: Hetman polny litewski Krzysztof II Radziwiłł w dobie kampanii smoleńskiej 1632–1634 s. 97–122; Gawron Przemysław: Krajczy litewski Zygmunt Karol Radziwiłł w czasie wojny smoleńskiej 1632–1634 s. 123–135; Brechunenko Wiktor: Radziwiłł v polityčnih koncepcijah staršini Vjjs'ka Zaporoz'kogo kincã XVI – persõi polovini XVII st. s. 137–150; Constantinov Valentin: Małżeństwo Marii Lupy z Januszem Radziwiłłem s. 151–159; Kroll Piotr: Szuka dowódcza hetmana Janusza Radziwiłła s. 161–180; Milewski Dariusz: Między Moskwą a Szwecją: Jan Leszczyński i Janusz Radziwiłł o stanie państwa i sposobach jego ratowania w latach 1654–1655 s. 181–202; Augustiewicz Sławomir: Udział Bogusława Radziwiłła w kampanii na Litwie (listopad–grudzień 1661 r.) s. 203–220; Rachuba Andrzej: Doświadczenie wojskowe hetmana Michała Kazimierza Radziwiłła (1635–1680) s. 221–228; Bobiatyński Konrad: Michał Kazimierz Radziwiłł jako hetman polny litewski (1668–1680) s. 229–241; Sawicki Mariusz: Chorągwie radziwiłłowskie w II połowie XVII wieku w świetle ksiąg litewskich komisji skarbowo-wojskowych s. 243–256; Hundert Zbigniew: Oddziały Radziwiłłów w wojsku koronnym w dobie panowania „królów rodaków” (1669–1696) s. 257–279; Kamerdyn Andrzej: Postawa Michała Kazimierza Radziwiłła w czasie wojny o sukcesję polską 1733–1735 w świetle rękopiśmiennego diariusza hetmana s. 281–297; Ciesielski Tomasz: Michał Kazimierz Radziwiłł jako dowódca armii litewskiej w latach 1735–1762 s. 299–320; Kowalczyk Małgorzata Ewa: „Żona sliczna, pocziwa i wszelkich cnót pełna”, czyli historia życia Anny Ludwiki z Mycielskich u boku dwóch Radziwiłłów (Leona Michała, a po jego śmierci Michała Kazimierza „Rybenko”) s. 321–331; Machyňa Mariusz: Wojskowość radziwiłłowska w epoce stanisławowskiej. Próba przeglądu s. 333–356; Rakutis Valdas: Legion Radziwiłłowski czasów Sejmu Czteroletniego: ofiara czy oszczędność? s. 357–367; Górzyński Sławomir: Legitymacja szlachectwa Radziwiłłów w Galicji s. 369–376.

7489. RAJ Danuta, Węglorz Jakub: Wódka wódce nierówna. Problematyka leczniczych ekstraktów ziołowych w epoce nowożytnej. *Klio*. T. 43: 2017 nr 4 s. 69–84, streszcz. ang.

7490. RATAJCZAKOWA Dobrochna: „Takie samo miejsce” dla „orłów i komarów Parnasu”, czyli jaki dramat (i jaki teatr dla tego dramatu) zaprojektowali nasi oświeceni. *Pamiętnik Teatralny*. R. 66: 2017 z. 3 s. 5–15, streszcz. ang.

7491. RAUBO Agnieszka: Medyczne aspekty teorii humoralnej na podstawie wybranych pozycji polskiego piśmiennictwa medycznego z XVI w.. *Medycyna Nowożytna*. T. 22: 2016 z. 2 s. 47–86, streszcz. ang.

7492. REXHEUSER Rex: Juden im öffentlichen Raum einer christlichen Stadt. Posen im

16.–18. Jahrhundert. Wiesbaden 2017 Harrassowitz Verlag 8° ss. 132. (Deutsches Historisches Institut Warschau, Quellen und Studien; Bd. 33).

Rec.: Jurek Tomasz, *Roczniki Historyczne*. R. 83: 2017 s. 313–316.

7493. ROĆKO Agata: Kontusz i frak. O symbolice stroju w XVIII-wiecznej literaturze polskiej. Warszawa 2015.

Rec.: Norkowska Aleksandra: Wokół fraka i kontusza. *Wiek Oświecenia*. [T.] 33: 2017 s. 359–362.

7494. ROGOWICZ Marek: Bitwa pod Konstantynowem, 26–28 lipca 1648 roku. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 2 s. 11–44, streszcz. ang., ros.

7495. ROGUSKI Mirosław: Reprezentacja ziemi liwskiej podczas elekcji Stanisława Augusta Poniatowskiego w 1764 r. *Rocznik Liwski*. T. 7: 2014 s. 61–86.

7496. ROK Bogdan: Kontakty interpersonalne staropolskich podróżników stanu duchownego w XVIII wieku. *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 198–215, streszcz. ang.

7497. ROLNIK Dariusz: Leonarda Marcina Świeykowskiego (1721–1793) ostatniego wojewody podolskiego życie codzienne oraz jego myśli o Rzeczypospolitej. Katowice 2016.

Rec.: Stroynowski Andrzej: O biografii Leonarda Marcina Świeykowskiego. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 2 s. 285–301; Toż w jęz. ang.: Stroynowski Andrzej: On the biography of Leonard Świeykowski. *Tamże* nr 3 s. 283–299.

7498. ROMANIUK Zbigniew: Głos w sprawie początków cmentarza w Bielsku Podlaskim przy ul. Wojska Polskiego. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 2]: 2017 s. 211–212.

1793 r.

7499. ROSIŃSKI Stefan: Arianie w Jedlińsku 1560–1630. Jedlińsk 2017 Lucky 8° ss. 95, nlb. 1, il.

7500. ROZEN Fryderyk: Problem drukarza książki „O jednej osobie” Stanisława Grodzickiego. *Czasopismo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*. Z. 28: 2017 s. 183–195, streszcz. ang.

Wydrukowana w 1589 r.

7501. RYCZEK Wojciech: Renesansowe teorie figuratywności. [Cz. 1:] Jakub Górski [1525–1585]. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 3 s. 101–119, streszcz. ang.

Nauczanie w Akad. Krakowskiej.

Toż. [Cz. 2:] Adam Burski [1560–1611] s. 121–136, streszcz. ang.

Nauczanie w Akad. Zamojskiej.

7502. RYMAR Edward: Feliks Franciszek Łoyko (ur. pocz. 1717 – zm. 19 V 1779) – obrońca praw I Rzeczypospolitej do Nowej Marchii. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 24: 2017 s. 253–260, streszcz. ang., niem.

7503. RZEMIENIECKI Konrad: Inwentarz browarów we wsiach Chełmiec i Gołkowice w dobrach klarysek starosądeckich z 1737 i 1741 roku. *Czasopismo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*. Z. 28: 2017 s. 55–60.

Zawiera też tekst inwentarzy.

7504. RZEPIELA Agnieszka: Krakowskie XVI-wieczne edycje „Regimen Sanitatis Medicorum Parisiensium” Franciszka Mymera. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 77: 2014 s. 24–27, streszcz. ang.

Pochodzący ze Lwowa Śląskiego tłumacz, poeta i wydawca żyjący w l. 1500–1564.

7505. SARMACKI sensualizm. Red. nauk. Filip Wolański. Toruń 2017 Adam Marszałek 8° ss. 370. (Staropolski Ogląd Świata).

Treść: Wolański Filip: Wstęp s. 5–8; Bracha Krzysztof: „Speciebilitas – opactnosc”. Czy Pana w nauczaniu kaznodziejskim w Polsce późnego średniowiecza s. 11–22; Mironowicz Antoni: Pod opieką ikony Matki Bożej Wąskowskiej s. 23–37; Drozd Anna: Problem oglądania cudownych przedstawień w dawnej kulturze staropolskiej na podstawie „Dni rocznych” Michała Siejkowskiego [Kraków 1743] s. 38–45; Bąk Justyna: Zmysły w eschatologii. Staropolskie wyobrażenia na temat sensualizmu w zaświatach s. 46–58; Sawicki Mariusz: Czarownica oczami litewskiej szlachty. Dwa procesy o czary w Wielkim Księstwie Litewskim w 1631 i 1641 r. s. 59–73; Szpak Jacek: W szatni, kuchni i świątyni klasztornej. Środki oddziaływania na sensualność wiernych w placówkach prowadzonych przez zakon paulinów s. 74–84; Kicińska Urszula: Zjawiska pogodowe w korespondencji doby staropolskiej s. 87–99; Kowalski Waldemar: „Ekskrementy stanu duchownego?” Język dyskursu eklezjalnego w Kościele w Szkocji w świetle Jana Rowa „The Historie of the Kirk of Scotland” s. 100–116; Orzel Joanna: Zmysły a rozum. Paryskie wykłady fizyki eksperymentalnej opata [Jeana-Antoine’a] Nolleta w dzienniku Józefa Jerzego Hylzyna [w l. 1752–1754] s. 117–126; Ziober Aleksandra: „Wiele też dziwnych rzeczy...” – doświadczenie „nieznanego” we wspomnieniach przedstawicieli elit Wielkiego Księstwa Litewskiego w XVII i XVIII w. s. 127–138; Mikusek Marcin: Dychotomia północ – południe w staropolskim dyskursie geograficznym XVII w. Kilka uwag s. 139–145; Stasiak Arkadiusz M.: Paradygmaty opisów przyrody w polskich źródłach nowożytnych (na przykładzie opisów orłów) s. 146–158; Badyńska Piotr: Zmysły u zwierząt według księdza Krzysztofa Kluka [1739–1796] s. 159–174; Chachaj Jacek: Jak mogli pachnieć ludzie Kościoła? s. 177–187; Gad Paweł: Świat doznań zmysłowych Hieronima Floriana Radziwiłła s. 188–198; Kucharski Adam: Sensualny wymiar staropolskich podróży w świetle dziennika Leona Andrzeja Morawskiego (1729–1732) s. 199–218; Manyś Bernadetta: Smaki i gusta kulinarne w sarmackiej kuchni wileńskich zakonników w dobie saskiej s. 219–230; Markiewicz Anna: „Piękność i wspaniałość”. Ogląd świata w relacji z podróży Jerzego Dzieduszyckiego (1691–1692) s. 231–252; Muszyńska Agata: Odchodząc od zmysłów. Kobiece szaleństwa i histerie w XVIII wieku s. 253–265; Popiołek Bożena: Widz, słuchacz, smakosz – przyjemność w życiu szlachty przełomu XVII i XVIII w. s. 266–279; Skrzypiet Aleksandra: Zmysły

w listach Jana Sobieskiego s. 280–299; Szymala Jacek: Wizualizacja baroku w wybranych realizacjach Wytwórni Filmów Oświatowych s. 300–313; Słaby Agnieszka: Widowiskowość kultury szlacheckiej – teatralizacja czy performance w życiu szlachty we wczesnym okresie saskim s. 314–325; Borowy Paweł: Rola kar cielesnych w wychowaniu dzieci w epoce wczesnonowożytnej – wybrane aspekty s. 326–332; Świerkot Olga: Wrażliwość artystyczna czy wyuczone postawy? Kultura estetyczna Jana Fryderyka Sapięhi [1680–1751] – magnata czasów saskich s. 333–340; Bibliografia s. 341–370.

7506. SAWICKI Ryszard: Apostolat maryjny i eschatyczny jako dominanta duszpasterskiego charyzmatu św. Stanisława Papczyńskiego (1631–1701). *Studia Etckie*. [T.] 19: 2017 nr 2 s. 199–208, streszcz. ang.

7507. SERAFIN Jarosław: Jan Szczęsny Herburt (1567–1616). Działacz szlachecki, pisarz polityczny, wydawca. Sanok 2017 Muzeum Hist. 4° ss. 308, il.

7508. ŚERBAK Vitalij: Reformi get'mana vijs'ka zaporoz'kogo Petra Sagajdačnogo ta Kiivs'kogo mitropolita Petra Mogili v kontekstī stanovlennā koncepcii „Rus'kogo Narodu”. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 2 s. 287–294, streszcz. ang.

7509. SIC erat in votis. Studia i szkice ofiarowane Profesorowi Zbigniewowi Anusikowi w sześćdziesiątą rocznicę urodzin. Rzeczpospolita w czasach nowożytnych. Pod red. Małgorzaty Karkochy i Piotra Robaka. Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. 504, il., streszcz. ang.

Z treści: Karkocha Małgorzata, Robak Piotr: Wstęp s. 15–20; Andrzejewska Aldona, Andrzejewski Aleksander: Mielnik nad Bugiem – miasto z przeszłością s. 37–55; Szymczak Jan: Wpływ postępu technicznego na koszy wojny i możliwości polityki królewskiej w Polsce w XV–XVI wieku s. 57–79; Nowak Tadeusz: Mieszczanie Łodzi w inwentarzu z 1534 roku – kwestie identyfikacyjne s. 81–98; Adamkiewicz Sebastian: Rola Jana Firleja, marszałka wielkiego koronnego i wojewody krakowskiego, na zjeździe konwokacyjnym w czasie pierwszego bezkrólestwa po śmierci Zygmunta Augusta s. 99–126; Dumas-Urwanowicz Ewa: Między dobrem państwa a interesem domu Opalińskich. Koncept listu Andrzeja Opalińskiego do Zygmunta III Wazy z 27 lipca 1588 roku s. 127–150; Z korespondencji Jakuba Zadzika. List do Wawrzyńca Gembickiego z 13 października 1612 roku. [Wyd.] Jerzy Urwanowicz s. 151–165; Bania Zbigniew: Z zamku „do dworu, który wygodnie Panu zbudowano”. Przemiany funkcjonalne siedzib polskiej arystokracji w pierwszej połowie XVII wieku s. 167–176; Pielas Jacek: Dawnej świetności rodów sukcesorka. Anna z Korycińskich Oleśnicka, kasztelanowa wsielicka (zm. 1663) – życie, sprawy majątkowe i testament zamężnej szlachcianki z XVII wieku s. 177–194; Sierba Michał: Dobra orlańskie podczas potopu szwedzkiego i wojny z Moskwą. Zabiegi Bogusława Radziwiłła o ich odzyskanie s. 195–214; Zwierzykowski Michał: Poetyckie echo sporów politycznych w Wielkopolsce w początkach lat osiemdziesiątych XVII wieku s. 215–239; Komputy wojsk koronnych z 1689 roku jako źródło do składu, struktury i organizacji armii koronnej w dobie panowania Jana III Sobieskiego. [Wyd.] Mirosław Nagielski s. 241–253; Mikulski Krzysztof: Kryzys sądownictwa ziemskiego i podkomorskiego w Koronie w XVII–XVIII wieku – analiza topograficzna i chronologiczna s. 255–282; Gryglewski Piotr:

Nowożytny wyobrażenie patrona krawców i sukieników. Święty Homobonus z Cremony na nieznanym obrazie z kościoła parafialnego w Brzezinach s. 283–297; Perłakowski Adam: Michał Fryderyk Czartoryski, podkanclerzy litewski wobec obsady urzędów centralnych, ziemskich i trybunalskich w Wielkim Księstwie Litewskim w 1744 roku s. 299–320; Filipczak Witold: Sejmiki ziemi wiskiej 1780–1786 s. 321–350; Srogosz Tadeusz: Działalność Stanisława Szczęsnego Potockiego na Prawobrzeżnej Ukrainie w latach 1783–1786 s. 351–362; Stroynowski Andrzej: Przeprowadzenie spłaty długów królewskich na sejmie 1784 roku s. 363–383; Szczygielski Wojciech: Sejm Wielki wobec uprawnień nominacyjnych Stanisława Augusta (sesje parlamentarne poprzedzające finalną decyzję sejmową z 13 września 1790 roku) s. 385–405; Rolnik Dariusz: Leonard Marcin Świeżkowski wojewoda podolski i jego najbliżsi w kręgu najwyższych władz targowickich s. 407–431; Kita Jarosław: Działalność publiczna i postawa polityczna Tomasza hr. Ostrowskiego herbu Rawicz na przełomie XVIII i XIX wieku s. 433–452; Nawrot Dariusz: Stanisław Sołtan jako prezes Komisji Rządu Tymczasowego Wielkiego Księstwa Litewskiego w 1812 roku s. 453–468.

7510. SIERBA Michał: Ekspedycja dragonów kapitana Michała Floka do podlaskich dóbr Bogusława Radziwiłła – Zabłudowa i Orli (1660 r.). *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 3 s. 577–592, streszcz. ang.

W celu odzyskania dóbr po Januszu Radziwiłłie okupowanych przez wojska litewskie.

W aneksie instrukcje i paszport od księcia B. Radziwiłła oraz suplement prawdopodobnie autorstwa Jana Mierzyńskiego.

7511. SIERBA Michał: Powinności ludności wiejskiej dóbr orlańskich w latach 1585–1695. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [T.] 47: 2017 s. 7–22, streszcz. ang., białorus.

7512. SIERBA Michał: Powinności mieszkańców radziwiłłowskiej Orli w latach 1614–1695. *Klio*. T. 40: 2017 nr 1 s. 32–48, streszcz. ang.

7513. SIERBA Michał: Radziwiłłowskie dobra Orla (1585–1695). Białystok 2017 Białoruskie Tow. Historyczne 8° ss. 416, il.

7514. SIKORSKA Joanna: „None of us is this Zeuxis Heracleotes”: the illustrational dilemmas of Heracow publishers. *Ikonotheka*. T. 27: 2017 s. 171–186, streszcz. ang.

XVI–XVII w.

7515. SIKORSKI Andrzej: Obce rodziny na pograniczu Mazowsza i Podlasia: Butlerowie i Lelewelowie. *Rocznik Liwski*. T. 7: 2014 s. 157–168.

Gl. XVII–XVIII w.

7516. SITNIK Aleksander Krzysztof: Geneza fundacji i początki materialnej egzystencji klasztoru oo. Bernardynów w Kazimierzu Biskupim (1514–1524). *Polonia Maior Orientalis*. T. 4: 2017 s. 15–29, streszcz. ang.

7517. SIUCIAK Mirosława: Polski dyskurs patriotyczny w prasie i pismach okoliczności-

wych z 2. połowy XVIII wieku. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językoznawcza. [T.] 23(43): 2016 z. 1 s. 81–93, streszcz. ang.

7518. SJÖSTRÖM Oskar: Bitwa pod Warszawą 21 lipca 1705. *Almanach Warszawy*. T. 9: 2015 s. 107–118.

Toż w jęz. ang.: The Battle of Warsaw, 21 July 1705. *Tamże* s. 119–127.

7519. [SKEP’ÂN Anastasiâ Anatol’eŭna] Skiepijan Anastazja A.: Pogrzeb Janusza Radziwiłła (1579–1620). *Klio*. T. 40: 2017 nr 1 s. 3–31, streszcz. ang.

Aneks źródłowy.

7520. SKIBIŃSKI Franciszek: Przyczynki do dziejów nowożytnego budownictwa i kamieniarstwa w Gdańsku na podstawie historii budowy Spichrza Królewskiego (1606–1608) tzw. Starej Apteki (1636–1638) i Małej Zbrojowni (1643–1645). *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 441: Zabytkoznawstwo i konserwatorstwo. [Nr] 48: 2017 s. 57–72, streszcz. ang.

7521. SKOLIMOWSKA Anna: Fikcyjne towarzystwo „opalców i oźralców” (bibones et comedones). *Koniec mitu*. *Meander*. Vol. 72: 2017 s. 25–31, streszcz. łac., ang.

Środowisko dworzan skupione wokół dworu Zygmunta I Jagiellończyka w I poł. XVI w.

7522. SKRZYPIETZ Aleksandra: Francuskie opisy audiencji posłów cudzoziemskich w Rzeczypospolitej w 2. połowie XVII w. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 3(69): 2016 [dr:] 2017 s. 109–129, streszcz. ang.

7523. SKURATOWICZ Jan, Kócka-Krenz Hanna, Pudelska Aleksandra: Akademia Lubrańskiego. Pomnik wielkopolskiej kultury i nauki. Wyd. 2, zaktualiz. Poznań 2017 Wydaw. Miej. Poznania 8° ss. 86, nlb. 1, il. (Zabytki Poznania).

Wyd. 1. pod aut.: Skuratowicz Jan. Poznań 2007.

7524. SLIŽ Natallâ [Uladzimirana]: Praktyka starabelaruskaga seksu ŭ XVI–XVII stst. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [T.] 48: 2017 s. 80–117, streszcz. ang., białorus.

7525. ŠMIGELSKYTĚ-STUKIENĚ Ramunė: Mihal Kleofas Ogins’kij: politik, diplomat, minister. Prevod s litovskogo Tat’ana Timčenko. Minsk 2015 Naučnyj Mir 8° ss. 191, nlb. 1, il.

Rec.: Stroynowski Andrzej: Michał Kleofas Ogiński. Kilka uwag na marginesie książki Ramunė Šmigelskytė-Stukienė. *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie*. *Zeszyty Historyczne*. T. 16: s. 435–448.

7526. SMÍŠEK Rostislav, Konrádová Monika: Habsburgowie i Michał Korybut Wiśniowiecki. Przyjazd arcyksiężniczki Eleonory Marii do Rzeczypospolitej w 1670 roku jako sposób komunikacji symbolicznej. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 2 s. 101–136, streszcz. ang.

7527. SMOLAREK Karolina: Piotr Artomiusz i jego kancjonał toruński z końca XVI wieku. *Rocznik Toruński*. T. 41: 2014 s. 169–186.

Żył w l. 1552–1609.

7528. SNOCH Bogdan: Król „natchniony prorok” i królowa „polityk” (ich związek z Częstochową). *Almanach Częstochowy*. [T. 30]: 2017 s. 8–13.

Jan II Kazimierz Waza (1609–1672) i Ludwika Maria Gonzaga (1611–1667).

7529. SOBIESKI wokół spisków i konfederacji. Pod red. Mirosława Nagielskiego. *Biblioteka Epoki Nowożytnej*. T. 3: 2015 s. 5–202, streszcz. ang.

Treść: Nagielski Mirosław: Sobieski – w kręgu spisków i konfederacji s. 5–11; Tygielski Wojciech: Jakuba, dla Jana, instrukcja edukacyjna s. 13–27; Skrzypietz Aleksandra: „Wielka miłość jest pełna bojaźni” – romans Jana Sobieskiego i Marii Kazimiery s. 29–44; Nagielski Mirosław: Jan Sobieski – trudne początki kariery pogromcy Turków pod Wiedniem s. 45–64; Kroll Piotr: Hetman Jan Sobieski wobec Kozaczyzny w latach 1665–1673 s. 65–90; Stolicki Jarosław: Działania Jana Sobieskiego w opiniach sejmików ruskich i ukraińskich w latach 1667–1674 s. 91–106; Matyasik Joanna: Bohater czy buntownik? Jan Sobieski w oczach szlachty 1669–1673 s. 107–128; Bobiartyński Konrad: Stosunki Jana III Sobieskiego z litewską elitą władzy w pierwszym okresie rządów (1674–1676) s. 129–143; Czarniecka Anna, Kodzisz Barbara: Prywata czy racja stanu? Polityka bałtycka Jana III Sobieskiego w propagandzie dworu i opozycji s. 145–165; Borek Piotr: Jan Sobieski w zwierciadle poetyckim Samuela Leszczyńskiego s. 167–185; Macyszyn Jacek: Żółkiewska kolegiata – pomnik chwały żołnierskiej s. 187–202.

7530. SROGOSZ Tadeusz: Między wojną a modernizacją. Studia z dziejów kresów południowo-wschodnich Rzeczypospolitej w XVII–XVIII wieku. Częstochowa 2016 Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Akad. im. Jana Długosza 8° ss. 267.

7531. STANKIEWICZ Aleksander: Triumphus meritorum gentilitio. Kracja zasług i pochodzenia Franciszka Wielopolskiego (1670–1732). *Krakowski Rocznik Archiwalny*. [T.] 22: 2016 [dr.:] 2017 s. 21–69, streszcz. ang.

7532. [STARČENKO Natalá Petrivna] Starchenko Nataliia: Starosta’s judiciary authority „versus” officials oath (Volhynia of the last 3rd of the 16th century). *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 2 s. 253–259, streszcz. ang.

7533. STARĘGOWSKI Bartosz: „Niecnego uczynku kmiecia Mikołaja Kiełczyka opisanie”. Tekst źródłowy i komentarz do protestacji księdza Jan Wolstiniusa (Protestatio Parochi Popouiens). *Kolo Historii*. Nr 21: 2017 s. 149–152.

Rok 1651; zawiera też tekst źródłowy.

7534. STARĘGOWSKI Bartosz: Oficer wojsk formacji zbrojnych samorządu ziemskiego – na przykładzie Samuela z Pękosławia Regowskiego, podczasowego chełmskiego. *Rocznik Chełmski*. T. 21: 2017 s. 25–43, streszcz. ros., ang.

XVII w.

7535. STARĘGOWSKI Bartosz: W służbie województwom wielkopolskim i Rzeczypospolitej. Okoliczności sformowania i działalność pułku Bogusława Leszczyńskiego w latach 1648–1649. *Res Historica*. Nr 44: 2017 s. 33–61, streszcz. ang., pol.

7536. STAROPOLSKIE podróże. Pod red. Bogdana Roka i Filipa Wołańskiego. *Krajków 2016*.

Rec.: Wieczorek Agnieszka, *Klio*. T. 42: 2017 nr 3 s. 237–245.

7537. STASIAK Piotr A.: Kanclerz wielki koronny Andrzej Hieronim Zamoyski [1717–1792] – właściciel dóbr kutnowskich i twórca podwalin nowożytnego Kutna. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 31: 2017 s. 43–55.

7538. STOLARCZYK Monika: Waleczny Poeta. Szkic do biografii i twórczości Krzysztofa Arciszewskiego [1592–1656]. *Kraków 2017 Ridero 8° ss. 23*.

7539. STOLARCZYK Tomasz: Biblioteki klasztorne bernardynów, dominikanów, jezuitów, karmelitów i paulinów w świetle ustawodawstwa zakonnego w XVI–XVIII w. *Universitas Gedanensis*. R. 28: 2016 t. 52 s. 35–52, streszcz. ang.

7540. STOLICKI Jarosław: Compensation claims of the Ukrainian exiles, 1686–1690. Origins of the Warsaw commission of 1691. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 2 s. 319–326, streszcz. ang.

7541. STOLICKI Jarosław: Działania Jana III Sobieskiego w celu wzrostu znaczenia Rzeczypospolitej w Europie w latach 1674–1683. *Studia Środkowoeuropejskie i Bałkanistyczne*. T. 25: 2017 s. 27–42, streszcz. ang.

7542. STOLICKI Jarosław: Miejsca odbywania sejmików koronnych na wygnaniu w latach

1648–1696. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 3 s. 441–457, streszcz. ang.

7543. SUTOWICZ Anna: Geneza i przebieg reformy życia wewnętrznego w klasztorze klarysek wrocławskich w okresie 1609–1677 r. *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 295–319, streszcz. ang.

7544. SYGOWSKI Paweł: Cerkiew we wsi Równo i jej kaplica filialna w Wołczkowym Przewozie, w dekanacie chełmskim, unickiej diecezji chełmskiej w XVIII wieku. *Rocznik Chełmski*. T. 21: 2017 s. 375–390, streszcz. ros., ang.

7545. SYTA Krzysztof: O nierównej przyjaźni – relacje burgrabiego krakowskiego Stanisława Goczałkowskiego z Izabelą Branicką w latach 1771–1786. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 183–206, streszcz. ang.

7546. SZABELSKI Adam: Maria i Stanisław Leszczyńscy w „Listach z Turcji” Klementa Mikeasa. *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 180–193.

Żyjący w l. 1690–1761 węgierski pisarz, szambelan Franciszka II Rakoczegego.

7547. SZCZUKOWSKI Ireneusz: Ćwiczenie się w nabożeństwie. Studia o kazaniach Tomasa Młodzianowskiego [1622–1686]. Bydgoszcz 2017 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 222, nlb. 1, streszcz. ang.

7548. SZCZYGIELSKI Wojciech: Kontrowersje wokół zasady wyboru członków komisji rządowych (debata parlamentarna: 24 X – 7 XI 1791 r.). Cz. 2. *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie*. *Zeszyty Historyczne*. T. 16: 2017 s. 293–314, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. T. 15: 2016.

7549. SZCZYGIELSKI Wojciech: Sejm Wielki (1788–1792). Studium z dziejów łagodnej rewolucji. Łódź 2015.

Rec.: Strojnowski Andrzej: Poszukiwanie łagodnej rewolucji Sejmu Wielkiego. Wokół książki ... *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 1 s. 429–443.

7550. SZOKA Andrzej Iwo: Nowożytne sortilegia krakowskie – między pragnieniem poznania przyszłości a potrzebą rozrywki. *Krzysztofory*. [T.] 34: 2016 s. 31–46, streszcz. ang.

Dot. pism do wróżenia przyszłości.

7551. SZOT Adam: Święty Jozafat [ok. 1580–1623] przypomniał nam o sobie. *Wiadomości Kościelne Archidiecezji Białostockiej*. R. 45: 2017 nr 4 s. 173–175.

7552. SZPACZYŃSKI Przemysław P[iotr]: Habsburgowie i Jan Zamoyski wobec ambicji mocarstwowych Zygmunta III. *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 3 s. 535–562.

7553. SZTELMACH Michał: Żelechów w czasach insurekcji kościuszkowskiej. *Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej*. Nr 22: 2017 s. 38–44.

7554. SZULTKA Zygmunt: Elementarne szkoły wiejskie z polskim/kaszubskim językiem nauczania w synodzie słupskim od reformacji do wojny siedmioletniej. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 3 s. 57–67, streszcz. ang.

7555. SZULTKA Zygmunt: Proces translokacji miasta Łeby. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 2 s. 27–40, streszcz. ang.

Lata 1560–1610.

7556. SZULTKA Zygmunt: Rodzina i młodość Marcina Wejhera, biskupa kamińskiego (1549–1556). *Czasy Nowożytne*. T. 30: 2017 s. 11–51, streszcz. ang.

7557. SZYMAŃSKI Andrzej: Nowe spojrzenie na postać Andrzeja Zamoyskiego (1717–1792). *Bieżeńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 31: 2017 s. 9–16.

7558. SZYMBORSKI Grzegorz: Wykorzystanie i kontrola wojska jako przedmiot gry politycznej i obrad sejmu konwokacyjnego w dobie bezkrólewia 1764 roku. *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Historica*. [Vol.] 98: Studia i szkice z dziejów Polski i powszechnych XVI–XX wieku: 2017 s. 55–69, streszcz. ang.

7559. SZYMBORSKI Grzegorz: Wyprawa Fryderyka Augusta I do Inflant 1700–1701 w świetle wojny domowej na Litwie. *Zabrze-Tarnowskie Góry 2015*.

Rec.: Kalwara Przemysław, *In Gremium*. [T.] 11: 2017 s. 265–269.

7560. SZYŃKOWSKI Stanisław: Ślącaczki na warszawskim dworze. Pochodzenie i krąg rodzinny Katarzyny Franciszki Denhoffowej. *Koło Historii*. Nr 21: 2017 s. 11–24, streszcz. ang., ros.

Z rodu von Bessen, żyjąca w l. ok. 1635–1695 żona podkomorzego koronnego Teodora.

7561. ŚLIWIŃSKI Eugeniusz: Arciszewscy w Śmiglu na przełomie XVI i XVII wieku. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 1 s. 19–27.

7562. ŚWIAT bliski i świat daleki w staropolskich przestrzeniach. Pod red. Marioli Jarczykowej i Bożeny Mazurkowej; z udziałem

Szymona Piotra Dąbrowskiego. Katowice 2015.

Rec.: Starowicz Aleksandra: Umiejętnie skracać dystans. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 219: Studia Historicolitteraria. [T.] 16: 2016 s. 276–279.

7563. ŚWIAT teatru – świat wartości. Wychowanie obywatelskie w teatrze szkolnym jezuitów w Rzeczypospolitej XVI–XVIII w. Księga zbior. pod red. Jana Okonia. Kraków 2017 Collegium Columbinum 8° ss. 293, nlb. 1, XXXVII, mapa, streszcz. ang. (Biblioteka Tradycji; 152).

W dużej mierze pokłosie konferencji, Kraków, 20–21 X 2016 r.

Treść: Okoń Jan: Przedmowa s. 7–14; Okoń Jan: Programy teatralne (sumariusze) teatru szkolnego jezuitów jako źródło i jako przedmiot badań s. 17–45; Pietrzyk-Reeves Dorota: Vita Activa Civilis: Virtues and citizenship in Polish Renaissance s. 47–57; Darowski Roman: Wybrane elementy pedagogiki w filozofii obywatelskiej jezuitów w Polsce w XVI i XVII wieku s. 59–72; Borowski Andrzej: Humanizm jezuicki i jego odzwierciedlenia w teatrze i dramacie Societatis Iesu s. 73–79; Kruczyński Andrzej: Historyczne obrazy relacji władza-obywatel-wspólnota w dramaturgii kodeksu uppsalskiego s. 81–89; Murphy Martin: King James, Franciscus Valsingamius and the Poznań Counter-Reformation s. 91–101; Puchowski Kazimierz: Teatr jezuicki w Rzeczypospolitej Obojga Narodów – Clio w edukacji obywatela s. 105–131; Jeż Tomasz: Wartości a państwo w jezuickim dramacie o tematyce misyjnej s. 133–147; Reglińska-Jemioł Anna: Formy taneczne w jezuickim dramacie o tematyce misyjnej s. 133–147; Mieszek Małgorzata: Wyznawca-obywatel w szkołach jezuickich od połowy XVIII wieku s. 169–182; Okoń Jan: Władca a obywatel w szkolnym teatrze jezuitów w Polsce XVI–XVIII w. – tło ideowe i praktyka sceniczna s. 185–231; Powązka Elżbieta: Wizja początku i przeszłości Polski w teatrze szkolnym Akademii Krakowskiej i szkół jezuickich (na podstawie wybranych programów teatralnych) s. 233–250; Roszkowska Wanda: Wnioski z prac nad edycją programów pijarskich (głos dyskusyjny) s. 251–254; Okoń Jan: Pijarzy a jezuita wobec wojny chocimskiej 1621 roku s. 255–260; Ilustracje s. 261–277.

7564. ŚWIDERSKA-WŁODARCZYK Urszula: Autorytety parlamentarne. Wzorce i wzory osobowe w Rzeczypospolitej XVI i XVII wieku. Warszawa 2017 Kancelaria Sejmu. Wydaw. Sejmowe 8° ss. 173, nlb. 2, il.

7565. ŚWIDERSKA-WŁODARCZYK Urszula: Homo nobilis. Wzorzec szlachcica w Rzeczypospolitej XVI i XVII wieku. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 239, nlb. 1, tabl. 8, il.

Rec.: Orzeł Joanna, *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 4 s. 150–154.

7566. ŚWIDERSKA-WŁODARCZYK Urszula: Szlachcica portret własny. Autowzory osobowe w świetle wybranych polskich utworów autobiograficznych z XVII wieku. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 3 s. 459–479, streszcz. ang.

7567. ŚWIDERSKA-WŁODARCZYK Urszula: Wzorzec dyplomaty przełomu XVI i XVII

wieku w świetle staropolskich poradników polskich. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 3 s. 537–555, streszcz. ang.

7568. TARGOSZ Karolina: Na tropach pierwszych kobiet malarek w dawnej Polsce. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 62: 2017 s. 41–55, streszcz. ang.

XVII–XVIII w.

7569. TARTAKOWSKY Ewa: Présence sépharades en Pologne. Figures singulières et communauté de Zamosc. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 1 s. 57–67, streszcz. ang.

Żydzi sefardyjscy w Zamościu, XVI–XVII w.

7570. TASAK Włodzimierz: Reformacja. Sukces czy porażka? Warszawa 2017 Vocatio 8° ss. 405, nlb. 1.

Lata 1517–1599.

7571. TAZBIR Janusz: The social function of the cult of Isidore „the Ploughman” in seventeenth-century Poland. Prefaced by Tomasz Wiślicz. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 116: 2017 s. 333–374.

Św. Izydor Oracz z Madrytu (ok. 1080–ok. 1130) – patron rolników.

7572. TEODORCZYK Katarzyna: Twórczość Krzysztofa Piekarskiego w perspektywie badawczej. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 2 s. 25–36, streszcz. ang.

Zm. w 1672 r. tłumacz literatury włoskiej.

7573. TOKARZ Wacław: Insurekcja warszawska (17 i 18 kwietnia 1794 r.). Warszawa 2017 Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej im. płk. dypl. Mariana Porwita 8° ss. 288, X, tabl. 33, il., mapy. (Klasycy Historiografii Wojskowej).

Repr., oryg.: Lwów 1934.

7574. TOMASZEWSKI Mikołaj: Księgozbiory Czapskich herbu Leliwa w XVIII wieku. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorem Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 395–407, streszcz. ang.

7575. TOMCZAK Robert T.: Studenci Rzeczypospolitej na Uniwersytecie praskim w XVII–XVIII wieku. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 1 s. 103–138, streszcz. ang.

7576. TOPAKTAŚ Hacer: Osmańsko-polskie stosunki dyplomatyczne. Poselstwo Franciszka Piotra Potockiego do Stambułu (1788–1793). Kraków 2017 Universitas 8° ss. 535, nlb. 4, il., mapy.

7577. TRAJDOS Tadeusz M[ikołaj]: Kanonicy regularni od pokuty w Miednikach

w ostatnim stuleciu Rzeczypospolitej (1695–1795). *Nasza Przyszłość*. T. 127: 2017 s. 21–52, streszcz. ang.

7578. TRĄBSKI Maciej: Nieznane źródło do dziejów oblężenia i kapitulacji Twierdzy Kokenhausen z 1700 roku. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 3 s. 183–193, streszcz. ang., ros.

Zawiera też: List podskarbiego nadwornego koronnego Atanazego Walentego Miączyńskiego z 9 X 1700 r.

7579. TROFIMUK Oleksandra, Trofimuk Mirosław: Obraz i status żinki u literaturnih tvorah epohi baroko. *Studia Polsko-Ukraińskie*. [T.] 2: 2015 s. 71–90, streszcz. ang. s. 9.

7580. TÜRKENKRIEGE und Adelskultur in Ostmitteleuropa vom 16. bis zum 18. Jahrhundert. Red. Robert Born, Sabine Jagodzinski. Memmingen 2014 Jan Thorbecke Verlag 8° ss. 355. (*Studia Jagellonica Lipsiensia*; Bd. 14).

Z treści: Vocelka Karl: Herrscher, Adel und Osmanen. Gedanken zu einem komplexen Beziehungsgeflecht s. 13–27; Schneiderheinz Klaus: Die Janitscharen Sobieskis – Wie türkisch war das polnische Heer? s. 105–121; Jagodzinski Sabine: Mehr als Familienmemoria. Ein polnisches „Thron der Andenken“ aus dem Jahr 1783 s. 299–315.

Rec.: Milewski Dariusz, *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 304–306.

7581. TYSZKA Paweł: W cieniu wielkiego kanclerza. Barbara z Tarnowskich Zamoyska [1566–1610]. Warszawa 2015 PTH; Neriton 8° ss. 373, il.

Zona Jana Zamoyskiego.

Rec.: Słaby Agnieszka: Rola kręgów korespondencyjnych w analizie działalności pierwszej ordynatowej zamoyskiej Barbary z Tarnowskich Zamoyskiej. *Czasy Nowożytnie*. T. 30: 2017 s. 205–214.

7582. UJMA Magdalena: Samuel Zborowski [zm. 1584] i jego czasy. Opole 2017 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 388, tabl. 16, il., streszcz. ang.

7583. UNDER a common sky. Ethnic groups of the Commonwealth of Poland and Lithuania. Ed. by Michał Kopczyński and Wojciech Tygielski; transl. by William F. Hoffman. Warsaw–New York 2017 Polish History Museum; PIASA Books – Polish Inst. of Arts and Sciences of America 8° ss. 270, nlb. 1, mapy.

Wyd. oryg.: Pod wspólnym niebem. Narody dawnej Rzeczypospolitej. Warszawa 2010.

7584. URBANIAK Krzysztof: Działalność warsztatu organmistrza Andreasa Hildebrandta w Elblągu i jego okolicach w latach 1711–1725. *Studia Elbląskie*. T. 18: 2017 s. 219–243, streszcz. ang., niem.

7585. URMĄSKI Antoni: Jan Janowicz Zabrzeziński, potomek Rymowida. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 13: 2015 z. 3 s. 51–67, streszcz. ang.

Poglądy polityczne i kariera urzędnicza wojewody trockiego i marszałka ziemskiego litewskiego (zm. w 1538 r.).

7586. URWANOWICZ Jerzy: Działalność militarna Stanisława Żółkiewskiego w świetle jego biografii. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 4: 2014 s. 31–78.

7587. VILIMAS Darius: Pavieto žemės teismo erdvėlaikis. *Lituanistica*. T. 63: 2017 Nr. 1 s. 1–16, streszcz. ang.

Przestrzeń i czas w sądzie ziemskim w Wielkim Księstwie Litewskim w XVI w.

7588. [VÌNNIČENKO Oleksij] Oleksandrovič Winnyczenko Oleksij: Deputaci Trybunału Koronnego z województwa bełskiego i ziemi chełmskiej w pierwszej połowie XVII wieku jako działacze sejmikowi. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 2 s. 295–302, streszcz. ang.

7589. VOLOŠIN Ūrij: Kozac'ka administraciã ta mis'ke samoupravlinnã Poltavi u 60–70-h rr. XVIII st. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 2 s. 343–351, streszcz. ang.

7590. WAGNER Marek: Baltazar Wilga Godzimirski – ostatni komisarz kozacki Rzeczypospolitej (1692–1699). *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 2 s. 327–334, streszcz. ang.

7591. WAGNER Marek: Jan Hecker [ok. 1605–1660] – aptekarz warszawski z połowy XVII wieku. *Almanach Warszawy*. T. 10: 2016 s. 95–103.

Toż w jęz. ang.: Jan Hecker – a pharmacist from the mid-17th century Warsaw. *Tamże* s. 105–113.

7592. [WAJS Hubert]: Unia Lubelska. 1 lipca 1569. Koncepcja i tekst Hubert Wajs. Warszawa 2017 AGAD 8° ss. 35, nlb. 1, tabl. k. 1, il., mapy.

Zawiera też tekst dokumentu.

7593. WALTER-MAZUR Magdalena: Zapomniane instrumenty, zapomniana praktyka. Tromba marina w klasztornej muzyce w XVIII wieku. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. L: Artes. Vol. 15: 2017 [nr] 1 s. 39–58, streszcz. ang.

W klasztorach: jezuitów w Krakowie, cystersów w Obrze, benedyktynek w Sandomierzu i klarysek w Starym Sączu.

7594. WARTOŚCI polityczne Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Struktury aksjologiczne i granice cywilizacyjne. Red. nauk. Alicja Grześkowiak-Krwawicz; współpr. Jerzy Axer. Warszawa 2017 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego

8° ss. 318. (Kultura Pierwszej Rzeczypospolitej w dialogu z Europą. Hermeneutyka wartości; t. 3).

Treść: Grześkowiak-Krwawicz Anna: Wstęp s. 7–23; Piętrzyk-Reeves Dorota: Państwo jako rzecz wspólna (res publica) w renesansowej myśli politycznej s. 27–51; Augustyniak Urszula: Wpływ konfesjonalizacji katolickiej na dyskurs polityczny w Rzeczypospolitej XVI–XVII wieku. Wizje państwa i społeczeństwa s. 52–87; Grześkowiak-Krwawicz Anna: Rzeczpospolita – państwo czy wspólnota. Zmiany w systemie wartości w dyskursie politycznym wieku XVIII s. 88–116; Friedrich Karin: Obywatele i obywatelskość w wielonarodowej Rzeczypospolitej s. 119–150; Choińska-Mika Jolanta: Wartości republikańskie w praktyce. Partycypacja obywatelska w czasach kryzysu (1648–1668) s. 151–174; Butterwick-Pawlikowski Richard: Chrześcijanin i obywatel w dyskursie politycznym drugiej połowy XVIII wieku s. 175–195; Sapała Patryk: Relacja między wolnością a prawem w pismach Stanisława Orzechowskiego s. 199–241; Opaliński Edward: Prawo i wolność w szlacheckim systemie wartości w drugiej połowie XVI wieku i na początku XVII stulecia s. 242–263; Zwierzkowski Michał: „Sine iustitia in libertate żyć nie chcemy”. Prawo i sprawiedliwość w dyskursie politycznym kampanii sejmowych lat 1696–1762 s. 264–288; Kieniewicz Jan: Wartości polityczne Rzeczypospolitej Obojga Narodów a granice aksjologiczne cywilizacji europejskiej – kilka refleksji końcowych s. 291–308.

7595. WAWRZYCZEK Irmina: Kazimierz Pułaski alias Casimir Pulaski and his memorial trajectory in the eighteenth-century American press. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 15: 2017 s. 35–52, streszcz. pol.

7596. WĄS Gabriela: Reformacja i władza. Reformy chrześcijaństwa w nurcie reformacji a spory o władzę na Śląsku w XVI i w pierwszym dwudziestolecu XVII wieku. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 406, streszcz. ang.

7597. WADOWIK Agata: Zdrojowe salony Europy. Polacy w Bath oraz Spa w 2. połowie XVIII wieku (w świetle wybranych źródeł biblioteczno-archiwalnych w Wielkiej Brytanii oraz Belgii). *Wiek Oświecenia*. [T.] 33: 2017 s. 207–250, streszcz. ang., fr.

7598. WĘGRZYNEK Hanna: Interceding in Rome: Deputations of the Polish Jews to the Papal Court. *Czasy Nowożytne*. T. 30: 2017 s. 129–139, streszcz. pol.

2 poł. XVIII w.

7599. WIEK XVIII – między tradycją a oświeceniową współczesnością. Hermeneutyka wartości religijnych. Red. nauk. Bernadetta Kuczera-Chachulska, Tomasz Chachulski; współpr. Jerzy Snopek. Warszawa 2017 Wydawnictwa Uniwersyteckiego 8° ss. 399, nlb. 1. (Kultura Pierwszej Rzeczypospolitej w dialogu z Europą. Hermeneutyka wartości; t. 12).

Treść: Kuczera-Chachulska Bernadetta, Chachulski Tomasz: Między hermeneutyką a historią s. 7–21; Pieczyński Maciej:

Poezja religijna późnego baroku: problemy aksjologii i formy s. 22–59; Chachulski Tomasz: Biblia a język poezji religijnej XVIII wieku s. 60–104; Ślusarska Magdalena: Odnowa życia kościelnego i pogłębienie świadomości religijnej wiernych w świetle zaleceń przedstawicieli episkopatu Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVIII wieku – rekonansans s. 105–155; Puchowski Kazimierz: Pietas w kolegiach szlacheckich Rzeczypospolitej Obojga Narodów doby oświecenia s. 156–192; Dąbrowski Roman: Literatura polskiego oświecenia wobec deizmu. Zarys problemu s. 193–233; Parkitny Maciej: Świadomość religijna Ignacego Krasickiego w kręgu fideizmu i oświeceniowego sceptycyzmu s. 234–280; Doktor Jan: Transformacja religijna żydostwa polskiego w XVIII wieku s. 281–319; Rejman Zofia: Kwestia żydowska i jej miejsce w oświeceniowych sporach o wartości s. 320–342; Kuczera-Chachulska Bernadetta: W lustrze przelomu oświeceniowo-romantycznego. Tożsamość katolicka w perspektywie tożsamości estetycznej s. 343–384.

Dostępne także w wersji elektronicznej.

7600. WIERZBICKA Elżbieta: Wielopolscy. Dzieje awansu szlacheckiego oraz utrwalania pozycji rodziny od połowy XVII do schyłku XVIII wieku. Lublin 2017 Olech 8° ss. 570.

7601. WIERZBICKI Leszek A[ndrzej]: Reasumpcje i limitacje Trybunału Koronnego w latach 1660–1700. *Res Historica*. Nr 44: 2017 s. 63–74, streszcz. ang., pol.

7602. WIERZBICKI Leszek Andrzej: Senatorowie koronni na sejmach Rzeczypospolitej w XVII wieku. Warszawa 2017 Kancelaria Sejmu. Wydaw. Sejmowe 8° ss. 203, nlb. 2.

7603. WIJACZKA Jacek: Kościół wobec czarów w Rzeczypospolitej w XVI–XVIII wieku (na tle europejskim). Warszawa 2016.

Rec.: Salmonowicz Stanisław, *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 3 s. 147–153.

7604. WIJACZKA Jacek: Procesy o czary przed sądem sołtysim Kowalewa (Pomorskiego) w XVII–XVIII wieku. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 2 s. 101–119, streszcz. ang., niem.

7605. WILAMOWSKI Jacek: Szlachta województwa płockiego wobec wojny z Moskwą za panowania Zygmunta III Wazy. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 5: 2015 s. 64–84.

7606. WILAMOWSKI Jacek: Szlachta województwa płockiego wobec zagrożenia Rzeczypospolitej ze strony Turcji za panowania Zygmunta III Wazy. *Studia Mazowieckie*. R. 10: 2015 nr 4 s. 173–188, streszcz. ang., ros.

7607. WIŚLICZ Tomasz: Fabrykacja nierządnic, czyli o ofiarach względnej swobody seksualnej na polskiej wsi przedrozbiorowej. *Lud*. T. 101: 2017 s. 129–148, streszcz. ang.

7608. WIŚNIEWSKA Dorota: Wizerunek „króla na wygnaniu”. Wspomnienia markizy de

La Ferté-Imbault o Stanisławie Leszczyńskim. *Klio*. T. 40: 2017 nr 1 s. 101–115, streszcz. ang.

Marie-Thérèse Geoffrin, markiza de La Ferté-Imbault (1715–1791); z l. 1733–1762.

7609. WIŚNIEWSKA Halina: Medycyna w nowo powstałym Zamościu i zielnik Jana Ursyna (XVI/XVII). Zamość 2017 Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamojskiego 8° ss. 146, il.

Jan Ursinus (1562–1612).

7610. WIŚNIEWSKI Jan: Protestanci, me-nonici i Żydzi w diecezji pomezkańskiej (XVII–XVIII w.) w protokołach wizytacyjnych parafii. *Studia Elbląskie*. T. 18: 2017 s. 37–88, streszcz. ang., niem.

7611. WIŚNIEWSKI Krzysztof: Urząd marszałkowski koronny w bezkrólestwach XVII–XVIII wieku (1632–1736). Warszawa 2015 Arx Regia – Ośr. Wydawniczy Zamku Królewskiego 8° ss. 499, il. Zamek Królewski w Warszawie. (Studia i Materiały; 3).

Rec.: Kołodziej Robert: O urzędzie marszałkowskim w dawnej Polsce – nie tylko w okresie bezkrólestwa. Uwagi na temat książki Krzysztofa Wiśniewskiego. *Czasy Nowożytne*. T. 30: 2017 s. 215–224.

7612. WITECKI Stanisław: Oświeceniowy kanon lektur i jego recepcja wśród płockiego duchowieństwa parafialnego w czasach biskupa Michała Jerzego Poniatowskiego. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 3 s. 515–538, streszcz. ang.

Lata 1773–1781.

7613. WITECKI Stanisław: Oświecony katolicyzm trydencki. Księgozbiory duchowieństwa parafialnego diecezji płockiej w okresie pontyfikatu biskupa Michała Jerzego Poniatowskiego. *Wiek Oświecenia*. [T.] 33: 2017 s. 151–188, streszcz. ang., fr.

Lata 1775–1781.

7614. WITKOWICZ Andrzej: Czerwone sztandary Osmanów. Wojna roku 1683 opisana na nowo. Warszawa 2016.

Rec.: Markowicz Marcin, *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 309–312.

7615. WITKOWSKI Krzysztof: Parafia Dębno Królewskie w świetle wizytacji z okresu przedzoborowego. *Polonia Maior Orientalis*. T. 1: 2014 s. 13–23, streszcz. ang.

7616. WOJCIECHOWSKI Mikołaj: O żydowskim domostwie. Stan majątkowy i warunki mieszkaniowe Żydów poznańskich w świetle wybranych inwentarzy z XVIII wieku. *Judaista*. Nr 2: 2016 s. 20–35.

7617. WOJTKOWSKA-MAKSYMIAK Marta: Źródła i sposób ujęcia kwestii kobiecej godności w O ślachtetności a zacności płci niewieściej Macieja Wirzbięty. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Sub Lupa 8° ss. 429, tabl. k. 8, tabl. 4, il., streszcz. ang.

Drukarz, tłumacz i księgarz krakowski (1523–1605).

7618. WOJTUCKI Daniel: „Pożeracze serc”. Magiczne wierzenia wśród przestępców na Śląsku w XVII wieku. *Czasy Nowożytne*. T. 30: 2017 s. 53–86, streszcz. ang.

7619. WOJTYŁA Arkadiusz: Testament Daniela Paschasiusa von Osterberg – fundatora „wambierzyckiej Jerozolimy”. *Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej*. [Z.] 14: 2017 s. 137–156, streszcz. niem., ang.

Zawiera też niemiecki tekst testamentu z 1709 r. i jego tłumaczenie.

7620. WOKÓŁ bitwy pod Małujowcami. Studia z dziejów XVIII-wiecznego Brzegu i Ziemi Brzeskiej. Red. nauk. Grzegorz Podruchny, Andrzej Peszko. Brzeg 2017 Gm. Brzeg 8° ss. 258, il. (Brzeskie Zeszyty Historyczne; nr 1).

Treść: Przerwa Tomasz: Polityczne konsekwencje bitwy pod Małujowcami s. 11–19; Podruchny Grzegorz: Twierdza Brzeg w okresie fryderycjańskim s. 21–51; Karpiński Tomasz: Bitwa pod Małujowcami 10 kwietnia 1741 r. s. 53–125; Kisiel Robert: Armia Marii Teresy w dobie I wojny śląskiej (1740–1742) s. 127–147; Malicki Patrycjusz: Armia pruska doby I wojny śląskiej – struktura, organizacja i przygotowanie bojowe s. 149–163; Karpiński Tomasz: Broń armii austriackiej i pruskiej w bitwie pod Małujowcami 10 kwietnia 1741 s. 165–195; Techmańska Anna: Znaleźziska z pola bitwy pod Małujowcami s. 197–211; Nowak Romuald: Gloryfikacja nowej władzy pruskiej w sali rajców brzeskiego ratusza s. 213–241; Bibliografia s. 243–258.

7621. WOKÓŁ początków powstania kościuszkowskiego i bitwy pod Raclawicami. W setną rocznicę Obchodu Kościuszkowskiego w Sosnowcu w 1917 roku. Pod red. Dariusza Nawrota. Sosnowiec–Katowice 2017 Pałac Schoena Muzeum w Sosnowcu; Inst. Historii UŚ 16° ss. 128, tabl. 9, il., streszcz. ang. + Harmonijka; ss. 8, il.

Treść: Nawrot Dariusz: Wstęp s. 7–9; Nawrot Dariusz; Gabriel Taszycki i początek powstania kościuszkowskiego w Małopolsce s. 11–29; Kocój Henryk; Prusy, Austria oraz Francja i Anglia wobec powstania kościuszkowskiego s. 31–41; Trąbski Maciej: Bitwa pod Raclawicami – sukces na miarę legendy s. 43–59; Złotkowski Dariusz: Refleksje nad dylematem wyborów Naczelnika Tadeusza Kościuszki (w pierwszej fazie powstania) s. 61–70; Madziar Dawid: „Panorama Raclawicka” – jaki epizod bitwy przedstawia? s. 71–83; Rychel-Mantur Dominika: „Panorama Raclawicka” – powstanie i dalsze dzieje s. 85–101; Jurek Krzysztof: Obchody setnej rocznicy śmierci Tadeusza Kościuszki w Sosnowcu w 1917 roku s. 103–117; Bibliografia s. 119–125.

7622. WÓJCIK Artur: „Ikones Ksiąząt Y Krolow Polskich” ks. Jana Głuchowskiego (1605). Przyczynek do badań nad oficyną Jana

Januszowskiego. *Studenckie Zeszyty Historyczne*. Z. 22: 2016 s. 7–26.

7623. WÓJCIK Ewa: „Nowe Wiadomości Ekonomiczne i Uczone” jako pierwsze czasopismo popularnonaukowe w Polsce. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 2 s. 5–20, streszcz. ang.

Lata 1758–1761, 1764, 1767.

7624. WREDE Marek: *Rozbudowa Zamku Królewskiego w Warszawie przez Zygmunta III*. Warszawa 2013.

Rec.: Zwierz Krzysztof, *Almanach Warszawy*. T. 8: 2014 s. 367–371.

7625. WRÓBLEWSKI Adam, Bieganowski Lech: „Chronologia medica” Bartłomieja Dylągowskiego – pierwsza polska historia medycyny i bibliografia medyczna z XVII wieku wraz z tekstem łacińskim oryginału i przekładem na język polski. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 77: 2014 s. 80–100, streszcz. ang.

7626. WRZEŚNIAK Małgorzata: *Galeria Uffizi w świetle relacji podróżników z Rzeczypospolitej XVIII wieku*. *Muzealnictwo*. [Nr] 58: 2017 s. 101–110, streszcz. ang.

Utworzona w 1581 r. galeria sztuki we Florencji.

7627. WYLĘŻEK Malwina: *Starostowie pilzneńscy (Tarnowscy i Tarłowie) oraz ich konflikty z miastem w XVI stuleciu*. *Małopolska*. [T.] 18: 2016 s. 75–83, streszcz. ang.

7628. WYSZOMIRSKI Sławomir: *Rękopiśmienny epigram Filipa Melanchtona ze zbiorów Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu*. *Folia Toruniensia*. [T.] 17: 2017 s. 219–230, streszcz. ang., niem.

Powstał w l. 1558–1558; artykuł zawiera też łaciński tekst oraz tłumaczenie na jęz. pol.

7629. ŽARNOVSKY Peter: *Vybrané kapitoly z dejín Starej L’ubovne. Stará L’ubovňa v 16. storočí*. *Zeszyty Sądecko-Spiskie*. T. 10: 2017 s. 62–69, streszcz. ang., pol.

7630. ZIĘBA Dariusz: *Ojciec Dominik ze Skorogoszczy. Skorogoszcz–Warszawa 2017 Tow. Rozwoju Lokalnego „Zielony Most”; Nar. Inst. Dziedzictwa 8° ss. 91, nlb. 4, il.*

Żyjący w l. 1588–1670 franciszkanin i arabista znany, też jako Dominicus Germanus de Silesia, wysłany przez Władysława IV z niezrealizowaną misją do Persji.

7631. ZIONTEK Artur: *Stanisław August Poniatowski i XVIII-wieczni podróżnicy w Węgrówie. Z dziejów peregrynacji monarchy po Podlasiu*. *Rocznik Liwski*. T. 7: 2014 s. 87–110.

7632. *ŹRÓDŁA do dziejów staropolskich podróży edukacyjnych*. Pod red. Doroty Żołądz-Strzelczyk i Małgorzaty E. Kowalczyk. Wrocław 2017 *Chronicon 8° ss. 423, il., streszcz. ang.*

Treść: Żołądz-Strzelczyk Dorota, Kowalczyk Małgorzata E.: Wstęp s. 7–13; Popiołek Bożena: Edukacja za grobu. Testamenty staropolskie jako źródło do podróży edukacyjnych w XVII–XVIII wieku s. 17–31; Krzywy Roman: Wiersze Stanisława Grochowskiego ułożone przed podróżami synów Michała Działyńskiego s. 33–43; Dzięgielewski Roman: Sztuka prowadzenia obserwacji podczas peregrynacji akademickich w świetle traktatów apodemicznych w XVI wieku s. 45–62; Kucharski Adam: Instrukcje podróżne Wacława Rzewuskiego dla synów z połowy XVIII wieku s. 63–79; Ryś Jan: Instrukcje rodzicielskie jako źródło do dziejów edukacji wojskowej Polaków za granicą (XVI–XVII wiek) s. 81–89; Kowalczyk Małgorzata Ewa: Matki jako autorki instrukcji dla wyjeżdżających w podróż edukacyjną w czasach staropolskich s. 91–104; Żołądz-Strzelczyk Dorota; Andrzej Maksymiliana Fredry wskazówki dla młodych, aby „wzrastali w cnocie dla dobra ojczyzny” s. 105–123; Wieczorek Agnieszka: Edukacyjny rys podróży misjonarzy w XVII i XVIII wieku s. 127–141; Rok Bogdan: Wędrowki po Rzymie polskich peregrynantów zakonników w XVIII wieku – poznawcze aspekty podróży s. 143–154; Jakuboszczak Agnieszka: „Ami de voyage” w 2. poł. XVIII wieku. Silvestre de Bellons – towarzyszył podróży edukacyjnej Ignacego Działyńskiego s. 155–167; Pietrzyk Zdzisław: Sztambuch Krystyna Gericiusa jako przykład źródła do dziejów staropolskich podróży edukacyjnych s. 169–182; Penkala Anna: „Za inkaust pióra i bibulę”. Koszt edukacji szlacheckich synów na przykładzie regestu wydatków na Onufrego i Stanisława Szembeków z lat 1751–1762 s. 183–195; Kunicki-Goldfinger Marek: O sztuce ukrytej za słowami polskojęzycznych diariuszów podróży po Europie XVI i XVII wieku. Szkic wstępny s. 199–214; Golik-Prus Aleksandra: Czy gabinety osobliwości znalazły miejsce w „Itinerarium” Bartłomieja Nataniela Wąsowskiego? s. 215–232; Markiewicz Anna: Diariusz Jana Michała Kossowicza (1682–1688) jako źródło do dziejów staropolskich podróży edukacyjnych s. 233–254; Tomaszewski Mikołaj: Dziennik Tomasza Czapskiego jako źródło do dziejów podróży edukacyjnych w XVIII wieku s. 255–267; Pietrzak Jarosław: Podróż edukacyjna Aleksandra Janusza księcia Ostrońskiego-Zasławskiego w latach 1667–1669 po krajach Europy Zachodniej jako przykład relacji łączących wychowanka z preceptorem [Kazimierzem Janem Woysznarowiczem] w świetle diariusza i korespondencji s. 269–294; Goszczyński Artur: Korespondencja jako źródło do badań nad podróżami edukacyjnymi synów Lwa Sapiehy [Jana Stanisława, Krzysztofa Mikołaja i Kazimierza Leona] s. 295–326; Kicińska Urszula: Listy Kazimierza Młockiego, perceptora młodych Szczuków [Marcina Leopolda i Jana Kantego], jako źródła badań nad staropolskimi podróżami edukacyjnymi s. 327–344; Chachaj Marian: Metryki nacji uniwersytetów włoskich i ich przydatność w badaniach nad staropolskimi podróżami edukacyjnymi s. 347–361; Kaminskyj Wasyl: Studia Stanisława Kajetana Tretera na uniwersytecie w Lipsku w latach 60. XVIII wieku – źródła do tematu s. 363–378; Szylar Anna: Źródła archiwalne dotyczące wyjazdów edukacyjnych dziewcząt do klasztorów w XVII i XVIII wieku s. 379–400; Nowicki Michał: Kilka źródeł szkolnych do dziejów podróży edukacyjnych – z archiwów poznańskich s. 401–408.

7633. [ŻELEŃSKI Tadeusz Boy-] Żeleński-Boy Tadeusz: *Marysienka Sobieska*. Warszawa 2017 *Wydaw. MG 8° ss. 334, nlb. 2, il.*

Maria Kazimiera d’Arquin (1641–1716).
Praca z 1937 r.

7634. ŻOJDŹ Karol: *Traktat z Radnot i udział Bogusława Radziwiłła w planach podziału*

Rzeczypospolitej. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 5: 2015 s. 176–194.

7635. ŻOŁĄDŹ-STRZELCZYK Dorota: „Pod każdym względem szlachetne ci dają wychowanie...”. Studia z dziejów wychowania szlachty w epoce staropolskiej. Wrocław 2017 *Chronicon* 8° ss. 234, il., streszcz. niem. XVI–XVIII w.

7636. ŻUKOWSKA Justyna: Reformacja a ludność Pomorza Zachodniego – zarys problemu. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 3 s. 37–55, streszcz. ang.

7637. ŻUKOWSKI Jacek: Ephemeral architecture in the service of Vladislaus IV Vasa. [W:] *Ceremonial entries in early modern Europe*. Farnham [2015] s. 189–219.

7638. ŻUKOWSKI Jacek: Infantka Anna Katarzyna Konstancja [1619–1651] i kultura artystyczno-kolekcyjerska dworu wazowskiego. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 2 s. 233–312, streszcz. ang.

7639. ŻUKOWSKI Jacek: Listy Władysława Wazy i inne nieznanne źródła do jego europejskiej peregrynacji z archiwów szwedzkich i niemieckich. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 2(68): 2015 [dr.:] 2016 s. 59–121, streszcz. ang.

W aneksie listy z l. 1624–1625.

7640. ŻYCIE muzyczne w klasztorach dominikańskich w dawnej Rzeczypospolitej. Studia. Pod red. Aleksandry Patalas. Kraków 2016.

Rec.: Grabiec Dominika, *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 4 s. 161–169.

4. OKRES 1795–1918

a) Źródła

Zob. poz. 1149, 2062, 3213, 3772, 5127, 6036, 6051, 6189, 6267, 6429, 6449, 6476, 6479, 6480, 6484, 6490, 7047, 7919, 7924, 8045, 8085, 8144, 8154, 8212, 8227, 8329, 8331, 8344, 8462.

7641. „ABY przed kongresem pokoju można było »tych prawdziwych Polaków« od reprezentacji zupełnie usunąć”. Z korespondencji Marii Curie-Skłodowskiej i Bolesława Motza z Aleksandrem Lednickim (czerwiec–listopad 1917). [Wyd.] Dariusz Tarasiuk. *Res Historica*. Nr 44: 2017 s. 261–286, streszcz. ang., pol.

7642. ADMINISTRACJA Syberii Zachodniej wobec potrzeb religijnych polskich zesłańców w końcu lat sześćdziesiątych XIX wieku (wybrane dokumenty z Państwowego Archiwum Historycznego Obwodu Omskiego). [Wyd.] Łukasz Wołczyk. *Almanach Historyczny*. T. 19: 2017 s. 263–272.

7643. ANTYPOGROMOWI lojaliści, zwolennicy modernizacji czy obrońcy swojego ludu? Anonimowy list do generała-gubernatora wileńskiego z 1903 roku. [Wyd.] Artur Markowski. *Studia Judaica*. Vol. 20: 2017 nr 1 s. 143–154, streszcz. ang.

7644. [ASZPERGEROWA Aniela]: Listy Anieli Aszpergerowej do rodziny Młodnickich (1874–1901). Oprac. Agata Kubik. *Pamiętnik Teatralny*. R. 66: 2017 z. 1/2 s. 209–225, streszcz. ang.

7645. BALCERAK Wiesław: Przez dziesięciolecie. Warszawa 2017 Neriton 8° ss. 209, nlb. 2, il.

Wspomnienia historyka (ur. 1934) obejmujące okres od dzieciństwa do roku 1973: wywózkę w 1940 r. do wsi Kroczyń (na trakcie wiodącym z Chelma do Dorohuska), lata młodzieńcze, okres studiów oraz pracę w Instytucie Historii PAN.

7646. BEREZA Halina: Dziennik. Zapiski z lat 1900–1940. Oprac. Witold Okniński. Siedlce 2017 AP; Fund. Rozwoju Badań Region. *Sigillum* 16° ss. 143, nlb. 1, il.

Dziennik H. Berezy (1883–1974) zawierający zapiski z życia codziennego Siedlec, rodziny Berezów i środowiska zawodowo-towarzystwskiego z l. 1900, 1910, 1911, 1917, 1918, 1920–1933, 1935–1936, 1938–1940.

7647. [BIEŁOWSKI August, Barącz Sadok]: „Zostaję raz na zawsze życzliwym przyjacielem”. Korespondencja pomiędzy historykami Augustem Bielowskim i dominikaninem Sadokiem Barączem. [Wyd.] Marek Miławicki. *Galicja*. T. 3: 2017 s. 277–413, streszcz. ang.

Listy z l. 1854–1872.

7648. [BISPING Jan]: Moje wspomnienia w Massalanach spisane. Pamiętniki Jana Ordynata Bispinga 1842–1892. Oprac., wstęp i przyp. Jerzy Z. Pająk, Jerzy Szczepański; posł. Adam Benedykt Bisping. Kielce–Kraków 2017 Wydaw. UJK; A.B.B. Nieruchomości 8° ss. 391, tabl. 1, il. (Kresy w Pamiętnikach Polskich i Listach (1795–1918); t. 8).

Pamiętnik Jana Bispinga (1842–1893), ordynata majątku ziemskiego w Massalanach, wsi w obwodzie grodzieńskim (dzisiejsza Białoruś) opisujący losy rodziny, życie polskiej arystokracji,

wydarzenia związane z powstaniem styczniowym na Litwie, życie elit ziemiańskich Kraju Północno-Zachodniego, obyczajowość starej Litwy oraz liczne podróże po Europie.

7649. BŁYSKOSZ Józefat: Pamiętnik Podlasiaka z minionych dni. Od roku 1904 do roku 1918. Do dr. przygot., wstępem i przyp. opatrzył Franciszek Gryciuk. Warszawa 2017 MHPRL 8° ss. 192, tabl. 16, il. MHPRL. (Ludowa Biblioteka Niepodległości).

Pamiętnik żyjącego w l. 1876–1947 podlaskiego działacza religijno-narodowego, posła do I i II Dumy, senatora i posła II RP opisujący wybrane wydarzenia społeczno-polityczne lat 1895–1907.

7650. BRYTYJCZYCY i Amerykanie o teatrze polskim lat zaborów. Oprac. Przemysław Delas i Szymon Żuchowski. *Pamiętnik Teatralny*. R. 66: 2017 z. 3 s. 135–170, streszcz. ang.

Zawiera fragmenty artykułów prasowych z l. 1804–1915.

7651. BUDOWA organów w 1815 i 1816 r. w kościele farnym w Bielsku Podlaskim. Oprac. L[udwik] Olszewski. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 2]: 2017 s. 221–246.

7652. [BYSZEWSKI Antoni W.]: W służbie ludziom i Ojczyźnie. Pamiętnik Antoniego W. Byszewskiego (1876–1963). Życiorysem aut. popr. Michał Raczkowski; pod red. Mirosława Krajewskiego. Wyd. 2 zm. i popr. Brodnica 2016 Verbum 16° ss. 82, il.

Wspomnienia autora (1876–1963) dot. życia ziemian na Kujawach, gł. na terenie gminy Choceń. Wyd. 1. Rypin 2013.

7653. [CELICHOWSKI Zygmunt]: Listy Zygmunta Celichowskiego do Kazimierza Bartoszewicza. [Wyd.] Ilona Florczak. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 2 s. 261–272.

Toż w jęz. ang.: The letters from Zygmunt Celichowski to Kazimierz Bartoszewicz. *Tamże* nr 3 s. 259–270. Listy z roku 1908.

7654. [CHOPIN Fryderyk]: Korespondencja Fryderyka Chopina. T. 2, cz. 1: 1831–1838. Zebrali, oprac. i opatrzyli komentarzami Sofia Helman, Zbigniew Skowron, Hanna Wróblewska-Straus. Warszawa 2017 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 742, nlb. 2, il.

Toż. Cz. 2: 1838–1839. Warszawa 2017 ss. nlb. 10, 743–1396, nlb. 2, il. T. 1. 2009.

7655. [CHROSTOWSKI Aleksander]: Pamiętniki ziemiańskie Aleksandra Chrostowskiego h. Ostoja. Oprac. Robert Mieczkowski. Warszawa–Krosno 2017 Armagraf 8° ss. 306, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (1885–1963) dot. ziemianstwa od końca XIX w. do wybuchu II wojny światowej uzupełnione o opis losów rodziny w okresie powojennym.

7656. CIBOROWSKI Roman: Wspomnienia spisane w Londynie w 1959 roku. [Warszawa 2017] Krystyna Bożena Witkowska 8° ss. 1010, nlb. 4, tabl. 4, il.

Wspomnienia autora (1884–1964) z działalności w Polskiej Partii Socjalistycznej, walk w szeregach Legionów Polskich, udziału w wojnie polsko-bolszewickiej, dalszej zawodowej służby wojskowej aż do stopnia pułkownika, pracy w Ministerstwie Spraw Wojskowych, ewakuacji po kampanii wrześniowej na Bliski Wschód, emigracji w Wielkiej Brytanii.

7657. CINCIAŁA Andrzej: Dziennik 1846–1853. T. 1–2. Wyd. Marzena Bogus. Cieszyn 2015.

Rec.: Kaczmarek Ryszard, *Zaranie Śląskie*. Seria Druga. [T.] 3: 2017 s. 129–130.

7658. [CZECHÓWNA Aleksandra]: Wielka wojna w „Dzienniku” Aleksandry Czechówny. (Cz. 3: 2 stycznia – 27 grudnia 1916 r.). [Wyd.] Bożena Lesiak-Przybył. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. [T.] 22: 2016 [dr.:] 2017 s. 139–170, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. T. 20: 2014 [dr.:] 2015.

7659. [CZUBEK Józef]: Pączewskie zapiski kronikarskie ks. Józefa Czubka. [Wyd.] Ryszard Szwoch. *Rydwan*. Nr 12: 2017 s. 117–121, streszcz. ang.

Zapiski proboszcza kościoła w Pączewie, l. 1914–1915.

7660. CZY każdy katolik to Polak? – kresowe, narodowo-religijne dylematy rosyjskiej biurokracji w dokumencie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 1910 roku. [Wyd.] Roman Jurkowski. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 2 s. 223–239, streszcz. ang., ros.

Toż w jęz. ang.: Is Every Pole a Catholic? – the Borderland Quandaries of Nationality and Religion Faced by Russian Bureaucracy in a 1910 Ministry of Internal Affairs Document. *Tamże*. Vol. 52: 2017 no 2 (special issue) s. 205–220, streszcz. ros.

7661. ÓWIKLIŃSKI Józef: Sprawozdanie z moich robót i czynności dla dobra i ozdoby kościołów i kaplic. Oprac. Krzysztof Myśliński. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 9: 2017 s. 157–171, streszcz. ang.

Datowane: 7 XI 1884 r.

7662. DASZYŃSKI Ignacy: Cztery lata wojny. Szkice z dziejów polityki Polskiej Partii Socjalno-Demokratycznej Galicji i Śląska. Posł. i red. Remigiusz Okraska. Łódź 2017 Stow. „Obywatele Obywatelom” Redakcja pisma „Nowy Obywatel” 8° ss. 79.

Dzieło powstało w 1918 r.

7663. DASZYŃSKI Ignacy: Pamiętniki. Cz. 1–2. Wstęp i oprac. Kamil Piskała. Warszawa 2017 Muzeum Historii Polski 8° ss. 427,

nlb. 4, tabl. 8, il.; 451, nlb. 3, tabl. 8, il. (100-lecie Niepodległości. Wspomnienia i pamiętniki; t. 6).

Pamiętnik żyjącego w l. 1866–1936 przywódcy polskiego ruchu socjalistycznego, założyciela galicyjskiej socjaldemokracji, premiera rządu lubelskiego w 1918 r. dot. lat młodości i działalności politycznej do 1919 r.

7664. DIARIUSZ Sejmu Wolnego Miasta Krakowa albo Rzeczypospolitej Krakowskiej za rok 1837/1838. Z rękopisu Biblioteki Polskiej w Paryżu. Oprac. Monika Jaglarz. Kraków 2016.

Rec.: Pilarczyk Piotr M., *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 379–382.

7665. DOKUMENTY z grodzieńskiego archiwum. [Wyd.] Stanisław Remiszewski. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 13: 2017 s. 313–334.

Dot. Ciechanowca z l. 1848–1862.

7666. DROHOJOWSKI Marcei: Pamiętnik (1817–1901). Do dr. podali Joanna Dardzińska, Tomasz Gałwiazek. Krościenko nad Dunajcem 2017 Pieniński Park Nar. 8° ss. 134, nlb. 2, tabl. 20, il.

Pamiętnik żyjącego w l. 1817–1901 posła do Sejmu Krajowego Galicji, posiadacza własności ziemskiej w Czorsztynie zawierający opis XIX-wiecznych dziejów Czorsztyna, okolic oraz historię rodziny.

7667. [DULĘBA Leszek]: Leszek Dulęba. Non omnis moriar... [Oprac.] Witold Błazewicz, Krzysztof Drabek, Andrzej Glass, Bohdan Jancelewicz, Jerzy Kędziński, Edward Margański. Warszawa 2017 Warszawski Klub Seniorów Lotnictwa 8° ss. 131, il.

Zawiera gł. wspomnienia inżyniera i konstruktora samolotów L. Dulęby (1907–1987).

7668. DUMA. Powstanie Wielkopolskie. Odolanów, Ostrów, Poznań. Wybór i przygot. materiałów archiwalnych Wojciech Namysł. Brwinów–[Warszawa] 2017 Megraf; [Wojciech Namysł] 8° ss. 124, il.

7669. [DYBOWSKI Emil]: Pamiętnik Emila Dybowskiego. Oprac., wstęp i przypisy Anna Brus. Warszawa 2017 DiG 8° ss. 182, il. (Kresy w Polskich Pamiętnikach i Listach (1795–1918); t. 7).

Pamiętnik ur. w 1829 r. uczestnika powstania styczniowego, zesłańca na Syberię dot. lat 1864–1874, pobytu tamże i powrotu do Królestwa Polskiego.

7670. [EDMUND Bojanowski, bl.]: Kompendium edukacyjne Edmunda Bojanowskiego. Red. Maria Loyola Opiela. Lublin 2016.

Rec.: Jurczynszyn Marek, *Zeszyty Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego*. R. 60: 2017 nr 4 s. 281–283.

7671. [EDMUND Bojanowski, bl.]: Prace, szkice i notatki Edmunda Bojanowskiego. Red. Edward Gigilewicz, Maria Loyola Opiela. Lublin–Dębica–Katowice 2016.

Toż. [T. 3]. Indeksy. Oprac. Weronika Gigilewicz. Lublin–Dębica–Katowice 2016.

Rec.: Musiał Sebastian, *Zeszyty Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego*. R. 60: 2017 nr 4 s. 277–279; Sako-wicz Eugeniusz, *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 438: Pedagogika. [Nr] 33: 2017 s. 121–127.

7672. FALINOWSKI Franciszek: Honor i Ojczyzna. Pamiętnik mej długiej drogi 1910–1983. Fragmenty. *Rocznik Działdowski*. T. 10: 2017 s. 232–240.

Wspomnienia z dzieciństwa w Westfalii w czasie I wojny światowej, od 1919 r. w Dylewie, przyjazdu do Rapat, szkoły i służby wojskowej, pracy robotnika sezonowego w Turzy Wielkiej, udziału w kampanii wrześnieowej, wojennej pracy w majątku i powojennej w PGR.

7673. FELDMAN Wilhelm: Kodeks honorowy i reguły pojedynku. Oprac. Zygmunt A. Pomian. Warszawa 2017 Graf_ika Usługi Wydawnicze, Iwona Knechta 16° ss. nlb. 2, 94.

Przedr., oryg.: Lwów 1899.

7674. FOLWARKI i dobra ziemskie kościoła św. Małgorzaty w Nowym Sączu (cz. 2). [Wyd.] Stanisław Korusiewicz. *Almanach Sądecki*. R. 26: 2017 nr 1/2 s. 124–127.

Z 1805 r.

Cz. 1. *Tamże*. R. 24: 2015 nr 1/2.

7675. FRAGMENT kroniki szkoły w Grabnie. *Zeszyty Wojnickie*. R. 23: 2014 nr 1 s. 61–66. 26 VII 1914 – 11 V 1915 r.

7676. GAWARECKI Wincenty Hipolit: Wiadomość o kościele z klasztorem księży reformatów w mieście Żurominie. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 31: 2017 s. 159–173.

Tekst z 1847 r.

7677. GENSICHEN Otto Franz: Wspomnienia landsberskie. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 24: 2017 s. 457–464.

Mowa wygłoszona w 1909 r. z okazji jubileuszu powstania w Gorzowie Wielkopolskim Królewskiego Gimnazjum (Königliches Gymnasium).

7678. GROCHOLSKA Zofia z Zamoyskich Tadeuszowa: Wspomnienia bolesne 1917–1919. Painful memories 1917–1919. Na jęz. ang. przetł. John Comber; przedm. napisali Henryk Grocholski, Hanna Węgrzynek, Jurij Legun, Michał A. Grocholski; przypisami opatrzył Marcin Brzeziński. Warszawa 2017 Henryk Grocholski 8° ss. 284, nlb. 2, il., mapy.

Tekst równol. pol., ang.

Wspomnienia autorki (1866–1957) dot. rewolucji bolszewickiej, prób utworzenia niezależnego państwa ukraińskiego oraz losów arystokracji na Kresach.

7679. HAHN Feliks: Hotel pod wesołym kurkiem. Wspomnienia wojenne lekarza. Oprac. Kazimierz Janicki. Poznań 2017 Bogucki Wydaw. Nauk. 8° ss. 99, il.

Wspomnienia lekarza wojskowego (1863–ok. 1939) pochodzenia żydowskiego dot. losów lekarzy wojskowych, m.in. we Lwowie, Złoczowie, Jarosławiu, w czasie I wojny światowej.

7680. HISTORIA z Piekła rodem. Słuchanie, spisanie i red. Ewa Andrzejewska. Nowy Sącz 2017 Stow. „Maryan”; Fleksegeris Stow. 8° ss. 167, nlb. 1, il.

Antologia pamiętników mówionych dot. I i II wojny światowej, relacji polsko-żydowskich w Nowym Sączu w l. 1861–1980, w szczególności historii Żydów mieszkających w Piekle, dzielnicy żydowskiej w Nowym Sączu.

7681. INWENTARZ mienia – źródło do badań nad majątkiem osobistym duchowieństwa parafialnego w Królestwie Polskim na przełomie XIX i XX w. [Wyd.] Krzysztof Lewalski. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 2 s. 257–266.

8 XII 1911 r.

7682. IZRAELICKIE Towarzystwo Opieki nad Chorymi i Pogrzebowe w Pszczynie. Wybór źródeł. Oprac. i wstępem opatrzył Sławomir Pastuszka. Pszczyna 2017 Pszczyńskie Centrum Kultury; przy współpr. Urzędu Miejskiego. 8° ss. 142, il.

Lata 1869–1922.

7683. JAŁOWIECKI Mieczysław: Na skraju imperium i inne wspomnienia. Wybór i układ tekstu Michał Jałowiecki. Wyd. 5 w tej ed. Warszawa 2017 Czytelnik 8° ss. 775, nlb. 1.

Objemuje trzy prace o Rosji: Na skraju Imperium, Wolne Miasto i Requiem dla ziemiaństwa.

Wyd. 1. 2000.

Wyd. 1 w tej ed. 2012.

7684. [JAROSZ Józef]: Fragment wspomnień Józefa Jarosza z Mikołajowic. *Zeszyty Wojnickie*. R. 23: 2014 nr 1 s. 70–71.

Z l. 1914–1915.

7685. JEMIOŁKOWSKI Stanisław L.: Kroniczka kuleskiego plebana. Historia parafii w Kuleszach Kościelnych. Edycja mazowiecko-podlaskich źródeł z XIX wieku. Wstęp, oprac. i red. Małgorzata Krystyna Prąckiewicz; tł. tekstu łac. Magdalena Anna Bejm. Łomża–Białystok 2017 Tow. Nauk. im. Wagów; Wydż. Filologiczny Uniw. w Białymstoku 8° ss. LXXVIII, 253, il., streszcz. ang.

Autor żył w l. 1834–1885.

7686. JÓZEWSKI Henryk: Zamiast pamiętnika. Wybór i oprac. Jerzy Giedroyc; wstęp Piotr Mitzner. Paryż–Kraków–Warszawa 2017 Inst. Liter. Kultura; Inst. Książki 8° ss. 343, nlb. 1, il. (W Kręgu Paryskiej Kultury).

Wspomnienia żyjącego w l. 1892–1981 wojewody wołyńskiego, malarza, urzędnika i polityka oraz konspiratora, z l. 1906–1970.

7687. [JUDEK Józef]: Jak prosty człowiek Polskę odbudował. Pamiętnik powstańca wielkopolskiego Józefa Judka 1886–1968. Oprac. Jadwiga Barzdo. Oleśnica 2017 Drukarnia Wik 4° ss. 56, il.

Wspomnienia autora dot. udziału w walkach podczas I wojny światowej, powstania wielkopolskiego i II wojny światowej.

7688. KALINOWSKI Karol: Pamiętnik mojej żołnierki na Kaukazie i niewoli u Szamila od roku 1844 do 1854. Wstęp i oprac. Przemysław Adamczewski. Warszawa 2017 Wydaw. Akademickie „Dialog” 8° ss. 319, nlb. 1, mapy.

Wspomnienia autora (1821–1882) dot. losów zesłańców polskich na Kaukazie i Zakaukaziu w XIX w. i służby polskich żołnierzy w armii carskiej.

7689. KARSKI Michał Szymon: Pamiętniki. Oprac. nauk. i edycja Jakub Greloff. Warszawa 2017 DiG 8° ss. 635, il., mapa.

Wspomnienia autora (1901–1974) o życiu codziennym ziemiańskiej rodziny Karskich we Włostowie oraz środowiska ziemian od schyłku okresu zaborów, poprzez I wojnę światową, dwudziestolecie międzywojenne, II wojnę światową (m.in. w Kielcach, Krakowie i Warszawie) do końca l. 40. XX wieku.

7690. KEN Aleksander: Rozważania historyczne, artystyczne i naukowe o fotografii. Tł., oprac. nauk., wybór il. Małgorzata Maria Grąbczewska; red. Małgorzata Biernacka. Warszawa 2017 Stow. Liber pro Arte 8° ss. 208, il. (Źródła do Historii Fotografii Polskiej XIX Wieku; t. 3).

A. Ken (1828–1874).

7691. [KLIMCZUK Zofia]: Wspomnienia Zofii Klimczuk – mniszki prawosławnego monasteru w Radeckim. [Wyd.] Stefan Dmistrak. *Res Historica*. Nr 43: 2017 s. 345–375, streszcz. ang., pol.

Z l. 1904–1915.

7692. „KONTRAKT robotniczy dla polskich robotników sezonowych w Danji”. [Wyd.] Michał Loranty. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 255–265.

Z 1912 r.

7693. [KOPEĆ Józef]: Dziennik Józefa Kopcia brygadiera wojsk polskich z rozmaitych nót dorywczych sporządzony. Z sześcioma tablicami

litografowanemi i mapą Kamczatki. Warszawa 2017 Graf_ika. Usługi Wydaw. Iwona Knechta 8° ss. 298, nlb. 2, tabl. złoż. 1, il.

Na podst. wyd.: Berlin 1863.

Wspomnienia autora (1762–1827) dot. niewoli rosyjskiej i zesłania na Kamczatkę oraz pobytu tamże od 1796 do 1798 r.

7694. KORESPONDENCJE o Wojniczu z XIX i XX stulecia. [Wyd.] Paweł Gługła. *Zeszyty Wojnickie*. R. 25: 2016 nr 1 s. 70–75.
Z l. 1882 i 1937–1938.

7695. KORWIN-MILEWSKI Hipolit: Siedemdziesiąt lat wspomnień. T. 2. Indeks nazwisk Marek Natusiewicz. Wyd. 3. Szczesne 2017 Klinika Jęz. Lucyna Aninowska-Maciejewska 8° ss. 322, il.

Wspomnienia autora (1848–1932) dot. sytuacji politycznej z l. 1914–1921 w II RP, Wilnie, Paryżu, Warszawie i Rosji.
T. 1. 2016.

7696. KORWIN-MILEWSKI Hipolit: Śmiertelne niebezpieczeństwo rewolucji rosyjskiej. Przeł. Katarzyna Panfil. Szczesne 2017 Klinika Jęz. Lucyna Aninowska-Maciejewska 8° ss. 157.

Refleksje autora (1848–1932) z 1917 r. dot. mechanizmów, które doprowadziły do wybuchu rewolucji.

7697. [KOSTECKI Plato]: „W sprawie ruskiej” Platona Kosteckiego. [Wyd.] Adam Świątek. *Galicja*. T. 3: 2017 s. 350–413, streszcz. ang.
Z rękopisu z r. 1863 w zbiorach Ossolineum.

7698. KRASSOWSKI Grzegorz: Wspomnienia mazurskiego filipona. Oprac., wyd. i posł. opatrzył Stefan Pastuszewski. Bydgoszcz 2014.

Rec.: Chomik Piotr: Between Poland, Germany and Russia. A study in the history of the Masurian Philippons. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 51: 2016 no 1 (special issue) s. 205–224.

7699. [KRASZEWSKI Józef Ignacy]: Wspomnienia Polesia, Wołynia i Litwy J. I. Kraszewskiego. Warszawa 2017 Graf_ika Usługi Wydawnicze Iwona Knechta 4° ss. nlb. 8, 144, nlb. 8, il.

Przedr., oryg.: Paryż 1860.

7700. KRONIKA Gimnazjum w Bochni 1817–1904. Wyd. Agnieszka Gicała, Zofia Sitko. Kraków–Warszawa 2017 AN; NDAP 4° ss. 223, nlb. 1, il. AN w Krakowie.

Tekst równol. pol., łac.

7701. KSIEGA peczarska. [Przedm. Anna Potocka]. Łomianki 2017 Wydaw. LTW 8° ss. 429, nlb. 2, tabl. 1, il.

Zawiera: Potocki Franciszek: Kronika peczarska; Potocki Konstanty: Wspomnienia rodzinne.

Wspomnienia rodzinne Potockich z l. 1913–1945 dot. życia mieszkańców Kresów na pocz. XX w.

7702. [KUDRÂVCEV Petr]: Sprawozdanie ze stanu włocławskiej parafii prawosławnej pod wezwaniem świętego Mikołaja Cudotwórcy z 1918 roku. [Oprac.] Mikołaj Hajduczenia, Tomasz Krzemiński. *Ziemia Kujawska*. T. 25: 2016 s. 153–166.

7703. [KUHR Piete] Mihaly Jo: ...znów się tam spotkamy! Wojenny dziennik dziewczynki 1914–1918. Przeł. Joanna Kościelnik-Mańczak, Wiesława Szczygieł; konsultacja translologiczna Iwona Ewertowska-Klaja. Piła 2017 Muzeum Stanisława Staszica 8° ss. 396, nlb. 4, il.

Dziennik Elfriede Alice Steckel z domu Kuhr (1902–1989), awangardowej pisarki, tancerki i działaczki politycznej znanej pod pseud. – Jo Mihaly, pisany w Pile.

7704. LISTA duchownych dekanatu kłodawskiego sporządzona w styczniu 1866 r., z zasobu archiwum parafii pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Kłodawie. [Wyd.] Bartłomiej Grzanka. *Rocznik Kolski*. Nr 10: 2017 s. 10–20.

7705. LISTY z napoleońskiej kwatery głównej w Ostródzie w zbiorach ostródzkiego muzeum. [Wyd.] Jan Dąbrowski, Łukasz Szczepański. *Ostródzki Przegląd Historyczny*. T. 2: 2016 s. 59–73, streszcz. ang.

Z 1807 r.

7706. [LISZT Ferenc] Liszt Franciszek: Fryderyk Chopin. Tł. Maria Traczewska. Wyd. 4. Kraków 2017 Pol. Wydaw. Muzyczne 8° ss. 189, nlb. 2, tabl. 8, il.

Wyd. 1. 1960.

7707. LUBLINITZER Kreisblatt. Wycinki prasowe z okolicy Woźnik lata 1844–1853. Wybór i tł. z niem. Piotr Kalinowski. Kalety 2017 Wydaw. Piotr Kalinowski 8° ss. 110. (Biblioteczka Wiedzy o Mieście i Gminie Woźniki).

7708. [LUBOWIECKI Ignacy]: Statystyka województwa lubelskiego ułożona przez Ignacego Lubowieckiego. Lublin 2017 WBP im. Hieronima Łopacińskiego 4° ss. nlb. 2, 70, nlb. 6.

Repr., oryg.: Lublin 1824.

7709. [LUTOSŁAWSKI Wincenty]: Korepondencja Wincentego Lutosławskiego z Kazimierzem Twardowskim. Lata 1895–1936. Listy z oryginałów przeczytali, przepisali, oprac. oraz wstępem poprzedzili Radosław Kuliniak, Dorota Leszczyna, Mariusz Pandura, Łukasz Ratajczak. Kęty 2017 Marek Derewiecki 8° ss. 447. (Biblioteka Europejska).

7710. [MAJEWSKI Erazm, Łopaciński Hieronim]: Korespondencja Erazma Majewskiego z Hieronimem Łopacińskim. Oprac., wstępem i przypisami opatrzyła Maria Krajewska. Lublin–Warszawa 2017 WBP im. Hieronima Łopacińskiego; Państw. Muzeum Archeol. 4° ss. 335, il., streszcz. ang. WBP im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, Państw. Muzeum Archeol. w Warszawie.

Listy z okresu 5 IV 1893 – 28 VII 1905 r.

7711. [MARCINKOWSKI Karol]: Doktor Karol Marcinkowski. Wybrane listy i pisma z lat 1819–1846. Album. Oprac. Roman K. Meissner przy udziale Bartłomieja Wąsiele. Poznań 2016.

Rec.: Majewski Jan: Lekarz bez skazy. *Analecta*. R. 26: 2017 z. 1 s. 225–228; Pietrowicz Joanna, *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 4 s. 100–102.

7712. [MARS Antoni Józef]: Antoni Józef Mars Herbu Noga (1819–1905) – pamiętnik. Oprac. Arkadiusz Urbaniec; wstępem, komentarzem krytycznym i indeksami opatrzył Tomasz Jacek Lis. Limanowa 2017 Muzeum Region. Ziemi Limanowskiej; Bank Spółdzielczy 8° ss. 287, nlb. 1, il. (Zeszyty Muzeum Regionalnego Ziemi Limanowskiej; t. 5).

Zbiór prywatnych notatek i wspomnień autora (1819–1905), administratora majątków ziemskich, inicjatora Towarzystwa Zaliczkowego w Limanowej, dot. Limanowej na tle historii Galicji 2. poł. XIX w.

7713. MATERIAŁY źródłowe do dziejów legionistów internowanych w Szczypiornie w 1917 roku. Wybór i oprac. Grzegorz Waliś. Kalisz 2017 AP 8° ss. 490, nlb. 1, tabl. k. 1, il. streszcz. ang.

7714. [JERZY Matulewicz, bł.] Matulewicz Georgius: Diarium Friburgi Helvetiorum 28 VIII 1912 – 4 VIII 1914. *Ephemerides Marianorum*. [T.] 6: 2017 s. 419–459, streszcz. ang.

Toż w jęz. pol. pt.: Dziennik. Fryburg Szwajcarski 28 VIII 1912 – 4 VIII 1914. *Tamże* s. 461–508.

7715. MAZARAKI Jan Newlin: Pamiętnik i wspomnienia. Oprac. tekstu i red. Maria Podlodowska-Reklewska. Kraków 2017 Antykwia 8° ss. 350, nlb. 2, tabl. 8, il.

Wspomnienia ziemianina (1840–1922), uczestnika powstania styczniowego, dot. historii rodziny i udziału w walkach na terenie Galicji w stopniu rotmistrza.

7716. [MLECZKO Julia]: Wspomnienia mieszkanki Łukanowic z czasów I wojny światowej. *Zeszyty Wojnickie*. R. 23: 2014 nr 1 s. 72–73.

7717. MORAWSKI Krzysztof: Z Krakowa i Wielkopolski. Red. Olo Sawa; współpr. red.

Maciej Mycielski. Warszawa 2016 Wydaw. Mayfly 16° ss. 479, il. (Zródła).

Wspomnienia autora (1903–1981), ostatniego właściciela majątku ziemskiego w Turwi, dot. życia elit galicyjskich w miastach i na prowincji oraz losów ziemian w l. 1909–1945.

Rec.: Prałat Emilian, *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 290–292.

7718. MORAWSKI Marian Ignacy: Cel i zadanie „Przeglądu Powszechnego”. Wybór i oprac. Janina Kostkiewicz. *Polska Myśl Pedagogiczna*. Nr 3: 2017 s. 231–237.

Tekst z 1884 r.

7719. MYŚL teatralna doby postyczniowej. Wybór i oprac. Sabina Brzozowska, Marek Dybizbański. Opole 2016.

Rec.: Sobieraj Tomasz: Przywracanie głosów. *Wiek XIX*. R. 10(52): 2017 s. 365–370.

7720. NAPRZÓD, drużyno strzelecka! Wymarsz legionistów z Krzeszowic w dokumentach, relacjach i wspomnieniach uczestników. Oprac. Dorota Strojnowska. Krzeszowice 2017 Stow. Miłośn. Ziemi Krzeszowskiej 8° ss. 25, nlb. 1, il.

Lata 1914–1918.

7721. [NIEMCEWICZ Julian Ursyn]: Juliana Ursyna Niemcewicza podróże historyczne po ziemiach polskich od 1811 do 1828 roku. Wyd. 2. Warszawa 2017 Graf_ika – Usługi Wydawnicze Iwona Knechta 4° ss. 401, nlb. 3, il.

Wyd. 1. Petersburg 1859.

7722. OSKRAGIEŁŁO z niepamięci czyli Jarskie historie otwockie. Oprac. Justyna Górniewicz. Otwock 2017 Fund. Pro Homini 8° ss. 28, il.

Dot. propagatora wegetarianizmu Konstantego Moesa-Oskragiełło (1850–1910).

7723. PAMIĘĆ zdeponowana. Dyplom memoratywny z gałki sygnaturki kościoła Dominikanów w Krakowie z 1863 r. [Wyd.] Marcin Sanak. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. [T.] 22: 2016 [dr.:] 2017 s. 97–137, streszcz. ang.

Rękopis w Archiwum Polskiej Prowincji Dominikanów w Krakowie z 17–19 X 1863 r.

7724. PIENKOWSKI Aleksander: Pamiętnik drozdowiaka. Pamięć o zwykłych-niezwykłych bohaterach. Łomża 2016 Łomżyńskie Tow. Nauk. im. Wągów 8° ss. 323, il.

Wspomnienia autora (1897–1994), dot. dzieciństwa, wojny polsko-bolszewickiej, II wojny światowej, historii Drozdowa, Piątnicy, Łomży, Jedwabnego i wywózki na Syberię.

7725. PIOTROWSKI Rufin: Pamiętniki z pobytu na Syberii. Cz. 1. Red. Joanna Cyterska.

Wyd. 1 w tej ed. Poznań 2017 Zysk i S-ka 8° ss. 436, nlb. 4.

Toż. Cz. 2 ss. 499, nlb. 3.

Wspomnienia autora (1806–1872), działacza politycznego, powstańca z 1831 r., dot. zesłania do Omska w l. 1843–1846.

7726. PROJEKT instrukcji dla rosyjskich komisarzy przygranicznych na zachodniej granicy Imperium Rosyjskiego z 1912 roku. [Wyd.] Krzysztof Latawiec. *Almanach Historyczny*. T. 19: 2017 s. 273–284.

W Centr. Hist. Archiwum Ukrainy w Kijowie.

7727. PROJEKT ogólnych prawideł dla Liceum Wołyńskiego w Krzemieńcu. [Wyd.] Katarzyna Buczek. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 54: 2017 s. 185–202.

7728. PROŚBA o litościwą pomoc na wybudowanie pogorzałego pierwszego chrześcijańskiego kościoła w Szlązku, mianowicie w Smogarzewie, powiecie Namysłowski. Do dr. przygot. i komentarzem opatrzył Tadeusz Wincewicz. *Namysłów 2017* Namisławia 4° ss. 12, il. (Źródła i Materiały do Dziejów Ziemi Namysłowskiej; 3).

Reedycja wyd. z 1856 r.

7729. [PRUS Bolesław]: Korespondencja. T. 1: Listy Bolesława Prusa. Oprac. i wstęp Jacek Nowak. Warszawa–Lublin 2017 Tow. Liter. im. Adama Mickiewicza; Episteme 8° ss. 756, nlb. 4. (Pisma Wszystkie. Seria F: Korespondencja).

7730. PRZECZYTANO, przyjęto, podpisano. Polskie protokoły sądów rozjemczych w powiecie strzeleckim w XIX wieku. Edycja źródłowa ze zbiorów Archiwum Państwowego w Opolu. [Wyd.] Małgorzata Iżykowska, Aleksandra Starczewska-Wojnar. Opole–[Warszawa] 2017 AP; NDAP 8° ss. 644 + dysk optyczny (CD-ROM). (Opera Extraordinaria; t. 9).

Lata 1842–1904.

7731. PRZEPISY ubiorów dla woysk i administracyow wojennych Xięstwa Warszawskiego. Il. K[arol] Wawrosza. Warszawa 2016 Grafika Usługi Wydaw. Iwona Knechta 8° ss. 95, nlb. 28, tabl. 19, il. Ministerium Woyny.

Dokument podpisany przez księcia Józefa Poniatowskiego. Repr., oryg.: Warszawa 1810.

7732. PRZYBYSZEWSKI Stanisław: Z gleby kujawskiej. Inowrocław 2017 Muzeum im. Jana Kasprówicza; na zlec. Gm. Inowrocław 8° ss. 71, nlb. 2, tabl. k. 1, il.

Repr., oryg.: Warszawa 1902.

Studium o Janie Kasprówiczu (1860–1926).

7733. [RACZYŃSKI Atanazy]: Libri veritatis Atanazego Raczyńskiego. Von Atanazy Raczyński. T. 1–2. Oprac. Wojciech Suchocki. Poznań 2017 [b.w.] 4° ss. 667, nlb. 3, il.; 687; nlb. 3, il/ + dodatek ss. 20.

Tekst równol. pol., niem.

A. Raczyński (1788–1874); listy z l. 1825–1874.

7734. REGULAMINY Archiwum Akt Dawnych miasta Lwowa z 29 kwietnia 1897 r. oraz 15 czerwca 1939 r. [Wyd.] Marija Kravchenko. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 365–384, streszcz. ang., fr., ros.

7735. RHODE Arthur: Adelnauer Erinnerungen. Miasto Odolanów i region ostrowski we wspomnieniach ewangelickiego pastora. Oprac. i wstęp Jarosław Biernaczyk; przekł. i posł. Roman Dziergwa. Ostrów Wielkopolski–Odolanów 2017 Bibl. Publ. im. Stefana Rowińskiego; Bibl. Publ. M. i Gm. 8° ss. 328, il.

Tekst równol. pol., niem.

Wspomnienia autora (1868–1967) dot. historii miasta, jego polskich, żydowskich i niemieckich mieszkańców od średniowiecza do końca XIX w., rozwoju protestanckiej gminy, wspólnoty parafialnej oraz działalności ewangelickiej autora także w l. 1893–1895.

7736. RHODE Arthur: Ostrowoer Erinnerungen. Wspomnienia ostrowskie. Oprac. Jarosław Biernaczyk; przekł. i red. tekstów uzupełniających Roman Dziergwa. Wyd. 2, rozsz. i uzup. Ostrów Wielkopolski 2017 Bibl. Publ. im. Stefana Rowińskiego 4° ss. 400, il.

Tekst równol. pol., niem.

Wyd. 1. 2008.

7737. ROK 1914 w Brzeznej w korespondencji Jana Skąpskiego z Adamem Stadnickim oraz w pamiętnikach Zofii Skąpskiej. [Wyd.] Rafał Skąpski. *Rocznik Sąddecki*. T. 45: 2017 s. 243–275.

7738. ROK szkolny 1914/1915 w kronice szkolnej z Milówki. *Zeszyty Wojnickie*. R. 23: 2014 nr 1 s. 58–60.

7739. RÖMER Seweryn: Wspomnienia spisane w 1863 roku. Oprac., wstęp i przyp. Tamara Bairašauskaitė. Warszawa 2017 DiG 8° ss. 180, il. (Kresy w Polskich Pamiętnikach i Listach (1795–1918); t. 6).

Wspomnienia autora (1814–1890) dot. lat 1830–1863, społeczności woroneńskiej i wileńskiej oraz elit inflanckich w l. 30. i 40. XIX w., jak również szkolnictwa wyższego w Wilnie.

7740. RUTKOWSKA Jadwiga: Pamiętnik lwowianki 1914–1919. Wstęp, oprac. i red. nauk. Wojciech Polak i Sylwia Galij-Skarbińska.

Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 226, il. (Wojna i Pamięć. Wspomnienia).

Pamiętnik autorki (1902–1974) dot. życia codziennego we Lwowie, Legionów Polskich, 4 Dywizji Strzelców, walk polsko-ukraińskich w Galicji w l. 1918–1919.

7741. SIENKIEWICZ Maria: Dziennik Maryi S. Oprac., wstępem i przyp. opatrzył Robert Kotowski. Kielce 2017 MN 8° ss. 223, il.

Wspomnienia żony Henryka Sienkiewicza (1854–1885) z l. 1869–1873 dot. życia codziennego oraz środowiska inteligencji warszawskiej.

7742. [SIKOŃ Stanisław]: Urywki wspomnień Stanisława Sikonia z Wielkiej Wsi. *Zeszyty Wojnickie*. R. 23: 2014 nr 1 s. 67–69.

Ze stycznia 1915 r.

7743. [SKARŻYŃSKI Wincenty]: Armia polska we Francji w świetle faktów. Nakreślił ze swego pamiętnika ... Warszawa 2017 Centr. Bibl. Wojsk. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego 4° ss. nlb. 4, 91, nlb. 1, il.

Repr., oryg.: Warszawa–Leszno 1929.

Wspomnienia dot. tzw. Błękitnej Armii 1917–1919.

7744. SŁONIMSKI Antoni: Wspomnienia warszawskie. Warszawa 2017 Wydaw. Agora 8° ss. 118, nlb. 2.

Wspomnienia pisarza (1895–1976) od dzieciństwa, poprzez emigrację aż do chwili powrotu do kraju w 1951 r. zawierające zapis warszawskiej codzienności, obyczajowości i życia intelektualnego stolicy.

7745. [SOKOŁOW Nahum]: St. Petersburg 1905: The impressions of a Polish-Jewish journalist. [Wyd.] Ela Bauer. *Studia Judaica*. Vol. 20: 2017 nr 1 s. 155–176, streszcz. ang.

7746. SPRAWOZDANIE ze stanu szkolnictwa w Kaliszu za rok szkolny 1866/67. Nieznane świadectwo dziejów polskiej oświaty. [Wyd.] Krzysztof Walczak, Ewa Obała. *Polonia Major Orientalis*. T. 4: 2017 s. 199–208, streszcz. ang.

7747. STAEMMLER Johannes: Wspomnienia poznańskiego pastora. Przekł. i oprac. Olgierd Kiec. Poznań 2017 Fund. Inst. Kultury Popularnej 8° ss. 233, il.

Wspomnienia duchownego ewangelickiego (1860–1946) w Wielkopolsce na przełomie XIX i XX wieku, dot. życia uniwersyteckiego w Niemczech, Polsce oraz pracy duszpasterskiej w Bydgoszczy, Gnieźnie i Poznaniu.

7748. STATUS animarum. Spis familij obżrądku łacińskiego parafii Zazule – Kozaki 1905–1922: Amrozy, Iwaczów, Kozaki, Kozakowa Góra, Łuka, Monastyrzek, Obertasów, Podlipce, Trościaniec Mały, Zazule. Oprac.

Bogusław Mykietów. Zielona Góra 2017 Bogusław Mykietów 8° ss. 184, il., mapa.

Rec.: Kufel Robert Romuald, *Adhibenda*. [Nr] 4: 2017 s. 193–194.

7749. SZAFER Mieczysław: Moje wspomnienia. Oprac., wstępem i przypisami opatrzył Jerzy Skrzypczak. Mielec 2016 Muzeum Region. 8° ss. 310, il., streszcz. ang., niem., wł. (Biblioteka Muzeum Regionalnego w Mielcu; nr 45) (Materiały Źródłowe do Historii Mielca i Regionu; t. 4).

Wspomnienia autora (1854–1932) dot. życia rodzinnego w Mielcu, studiów w Lwowie, Krakowie, Monachium, myślistwa.

Rec.: Wojciechowski Leszek, *Rocznik Mielecki*. T. 18/19: 2015/2016 [dr.]: 2016 s. 271–274.

7750. SZUMLAŃSKI Józef: Wyprawa egipska roku 1798. Do dr. przygot. i wstępem poprzedziła Ewa M. Ziótek. Lublin 2016 Tow. Nauk. KUL 8° ss. 75, nlb. 2, il., mapy. Tow. Nauk. KUL. (Źródła i Monografie; 432).

Wspomnienia oficera wojsk polskich (1774–1839), adiutanta Józefa Poniatowskiego, dot. wyprawy Napoleona Bonaparte do Egiptu, obyczajów i zabytków tamże.

Rec.: Krochmal Anna, *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 330–332.

7751. ŚNIATAŁA Stanisław: Wspomnienia proboszcza z Dobrzycy. Red. prow. Witold Banach. Ostrów Wielkopolski 2017 Muzeum M. Ostrowa Wielkopolskiego 8° ss. 151, il.

Wspomnienia księdza (1878–1947) dot. rodziny, drogi do kapłastwa, życia religijnego w Dobrzycy oraz jego losów podczas II wojny światowej.

7752. TESTAMENT Franciszka Ksawerego Kowalskiego. Oprac. Krzysztof Myśliński. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 8: 2016 s. 223–229, streszcz. ang.

Z 1903 r., z zapisem na rzecz budowy kaplicy przy kościele Imienia Jezusowego w Kielcach.

7753. TRANSLACJA bulli „De salute animarum” i dokumentów korygujących granice diecezji warmińskiej w 1861 i 1922 roku. [Wyd.] Mieczysław Józefczyk. *Studia Elbląskie*. T. 18: 2017 s. 9–35.

7754. TROJAN Johannes: Mój ojciec, kupiec. Opowieści i wspomnienia z dziewiętnastowiecznego Gdańska. Przel. Janusz Mosakowski; wstępem opatrzył Peter Oliver Loew. Gdańsk 2017 Fund. Terytoria Książki; PAN Bibl. Gdańska 8° ss. 188, nlb. 7, il. (Danzig w Gdańsku).

Wspomnienia pisarza i dziennikarza niemieckiego (1837–1915) z l. 1857–1900.

7755. URYWKI z pamiętników o powstaniu z roku 1863. Gawędy obozowe dla harcerzy polskich z 9 rycinami. Zebr. Zofia Szybał-

ska; il. Artur Grottger. Warszawa 2017 Centr. Bibl. Rolnicza im. Michała Oczapowskiego 8° ss. VIII, 150, nlb. 2, tabl. 9, il.

Repr., oryg.: Lwów 1913.

7756. [WAGA Antoni]: Z dziennika Antoniego Wagi... Karlowe Wary i Praga – 1868 rok. [Wyd.] Marcin Maciuk, Joanna Laskosz. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 1 s. 94–113, streszcz. ang.

Relacja z podróży z Paryża do Warszawy, żyjącego w l. 1799–1890 przyrodnika i pedagoga.

7757. WENZEL B.: Biblioteka Krajowa w Poznaniu 1894–1902. *Biblioteka*. Nr 21: 2017 s. 79–86.

Tekst z 1902 r.

7758. [WERYHO Władysław]: Korespondencja Władysława Weryhy z Kazimierzem Twardowskim. Listy z oryginałów przeczytali, przepisali, oprac. oraz wstępem poprzedzili Radosław Kuliniak, Dorota Leszczyna, Mariusz Pandura, Łukasz Ratajczak. Kęty 2017 Marek Derewiecki 8° ss. 798, nlb. 5, il. (Biblioteka Europejska).

Treść: Kuliniak Radosław, Leszczyna Dorota, Pandura Mariusz, Ratajczak Łukasz: Wprowadzenie s. 7–13; Historia wielkiej symbiozy – „Przeglądu Filozoficznego” z „Ruchem Filozoficznym” s. 15–293; Korespondencja Władysława Weryhy [1868–1916] z Kazimierzem Twardowskim [1897–1915] s. 295–699.

7759. WIELKA wojna i kres zaboru rosyjskiego. Wybór materiałów źródłowych obrazujących stan Białegostoku w latach 1914–1918. Oprac. Wiesław Wróbel, Wiaczesław Szwed. Białystok 2017 Fund. Ochrony Zabytków „Na Rubieży” 8° ss. 270, mapa. (Źródła do Dziejów Białegostoku; t. 2).

7760. [WIEŁOPOLSKI Zygmunt Andrzej]: Perspektywy dla sprawy polskiej w opinii Zygmunta Wielopolskiego. W świetle korespondencji do Henryka Lisickiego (1877–1881). Oprac. Mariusz Nowak. Kielce 2017 Wydaw. UJK 8° ss. 195, nlb. 1.

7761. WITORT Jan [Michał]: O syberyjskim zesłaniu i rusyfikacji Żmudzi. Wstęp, oprac. i red. Wiesław Caban i Jerzy Szczepański; przy współpr. Zbigniewa Wójcika. Warszawa 2017 DiG 8° ss. 282, il. (Kresy w Polskich Pamiętnikach i Listach (1795–1918); t. 5).

Zawiera pamiętnik autora (1853–1903), XIX-wiecznego działacza politycznego, pt. „Znad morza Białego”, artykuły publikowane w prasie lwowskiej pt. „Szkice znad Niewiaży” i „Żmudź współczesna” oraz raporty dot. Moskwy, Petersburga i Tomska.

7762. WIZYTACJA kościoła parafialnego w Krotoszynie w diecezji wileńskiej z 1820 roku.

[Wyd.] Waldemar W. Żurek. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 389–414, streszcz. ang.

7763. WOJCIECHOWSKI Stanisław: Moje wspomnienia. Cz. 1. Wstęp i oprac. Jerzy Łazor. Warszawa 2017 Muzeum Historii Polski 8° ss. 385, nlb. 7, tabl. 8, il. (100-lecie Niepodległości. Wspomnienia i pamiętniki; t. 5).

Polityczna autobiografia prezydenta II RP (1869–1953) za lata 1888–1918.

Cz. 2 ss. 254, nlb. 6, tabl. 8, il.

Druaga część wspomnień za lata 1918–1922.

7764. WOJNICKIE różnaitości sądowe XIX wieku. [Wyd.] Paweł Gługła. *Zeszyty Wojnickie*. R. 26: 2017 nr 2 s. 18–24.

7765. WOJNICZ w „Kurierze Lwowskim” przełomu XIX i XX wieku. [Wyd.] Paweł Gługła. *Zeszyty Wojnickie*. R. 25: 2016 nr 2 s. 52–64.

7766. WYBÓR źródeł do dziejów wsi Smólsk w XIX wieku. [Wyd.] Andrzej Kwiatkowski. *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 31: 2016 s. 143–160, streszcz. ang.

7767. WYBÓR źródeł do dziejów wsi Śmiłowice w XIX wieku. [Wyd.] Tomasz Michalski. *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 31: 2016 s. 161–178, streszcz. ang.

7768. WYSTRÓJ i wyposażenie kościoła parafialnego w Małogoszczu w świetle inwentarza z 1856 roku. [Wyd.] Małgorzata Karkocha. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 1 s. 325–362.

7769. Z DZIEJÓW Gabinetu Zoologicznego w Warszawie. Materiały z wyprawy do Algierii (1866–1867). Red. Piotr Daszkiewicz, Dariusz Iwan, Hubert Kowalski, Dominika Mierzwa-Szymkowiak, Robert Zaborowski. Warszawa 2017 Muzeum i Inst. Zoologii PAN 8° ss. IX, nlb. 1, 256, il., streszcz. ang., fr. (Monografia Zoologica. Nowa Seria; 2/1017).

Treść: Daszkiewicz Piotr, Iwan Dariusz, Kowalski Hubert, Mierzwa-Szymkowiak Dominika, Zaborowski Robert: Materiały z wyprawy do Algierii (1866–67) s. 3–11; Wspomnienia z podróży odbytej do Algierii w zimie roku 1866. Przez W. Taczanowskiego s. 13–101; Dziennik z podróży Antoniego Wagi 1866–1868 s. 103–150; Wyprawa do Algierii w korespondencji Władysława Taczanowskiego z Konstantym Jelskim [15 XI 1866 – 10 V 1867] s. 151–162; Załączniki: Dziennik Antoniego Wagi, wybrane strony s. 172–177; Artykuły Władysława Taczanowskiego na temat podróży do Algierii (1866–1867) s. 178–242; List Adama Branickiego [z 18 III 1936 r.] s. 243; List Witolda Doroszewskiego s. 244; Wykaz nazw gatunków zwierząt zebranych podczas wyprawy do Algierii przechowywanych w zbiorach Muzeum i Instytutu Zoologii PAN s. 245–246.

7770. ZAKRZEWSKI Tadeusz Paweł: Wspomnienia. Wyd. i oprac. Michał Marian

Grzybowski. Płock–Ciechanów 2016 Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa 8° ss. 440.

Wspomnienia autora (1883–1961), biskupa płockiego w l. 1956–1958, dot. kościoła katolickiego w Polsce z czasów zaboru pruskiego, I i II wojny światowej oraz lat 40. i 60. XX w.

7771. ZALESKI August: *Wspomnienia*. Oprac., wstępem i przyp. opatrzyli Krzysztof Kania, Krzysztof Kłoc, Przemysław Żukowski [Marcin]; przekł. Elżbieta Gołębiowska. Warszawa 2017 Pol. Inst. Spraw Międzynar. 8° ss. 263.

Pamiętnik napisany w jęz. francuskim, dyplomaty i ministra spraw zagranicznych, żyjącego l. 1883–1972, dot. lat 1883–1939.

7772. ZALEWSKI Bohdan: *Fragmety kroniki rodzinnej*. Oprac. Włodzimierz Matwin, Andrzej Rembalski. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 7: 2015 s. 255–266.

Wspomnienia autora (1901–1994) z lat dzieciństwa, lat szkolnych i działalności harcerskiej w Kielcach do 1921 r.

7773. ZALEWSKI Cezary: *Czwarta potęga świata*. Henryka Sienkiewicza relacje z Międzynarodowego Kongresu Literackiego w Paryżu w 1878 roku. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. FF: Philologiae. Vol. 35: 2017 [nr] 1 s. 65–74, streszcz. ang.

7774. ZAMOYSKA Maria: *Wspomnienia*. Oprac. i red. nauk. Magdalena Biniś-Szkopek, Igor Kraszewski, Krzysztof Rataj. Kórnik 2017 Fund. Zakłady Kórnickie 8° ss. 269, nlb. 3, il., mapy.

Wspomnienia żyjącej w l. 1860–1937, polskiej działaczki społecznej i pedagog, córki generała Władysława Zamoyskiego, dot. XIX i pocz. XX w.

Rec.: Łysakowska Agata, *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 271–273.

7775. [ZIEJA Władysław]: *Wspomnienia Władysława Ziei z Wojnicz z pierwszej wojny światowej*. [Wyd.] Paweł Gługła. *Zeszyty Wojnickie*. R. 24: 2015 nr 1 s. 35–40.

Wspomnienia kierownika szkoły z wojennej tułaczki do Frywałdu (Jesenika).

b) Opracowania

Zob. poz. 2291, 2444, 2445, 2465, 2497, 2619, 2629, 2687, 2795, 5202, 7173, 7509, 7621, 8490, 8550.

7776. ABRISZEWSKA Paulina: *Oralność, piśmienność i XIX-wieczna krytyka cywilizacji druku*. Przypadek Norwida. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 7: 2017 s. 255–271, streszcz. ang.

7777. ADAMSKA Katarzyna: *An apartment as a national issue: on the exhibitions of the Polish applied art society at the Zachęta*

Gallery in 1902 and 1908. *Ikonotheke*. T. 26: 2016 s. 7–25, streszcz. ang.

7778. [AKT 5 listopada 1916 r.]. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 7]: 2017 nr 2 s. 11–116, streszcz. ang.

Treść: Kornat Marek: Akt 5 listopada a umiędzynarodowienie sprawy polskiej podczas Wielkiej Wojny. Uwagi historyka dyplomacji s. 11–28; Kucharczyk Grzegorz: Prusy, Rzesza i Mitteleuropa. Wokół niemieckiego tła Aktu 5 listopada 1916 r. s. 29–41; Lysoń Rafał: Zabór pruski wobec Aktu 5 listopada s. 42–56; Tarasiuk Dariusz: Prasa rosyjska wobec Aktu 5 listopada 1916 r. s. 57–69; Korzeniowski Mariusz: Polacy w Rosji wobec Aktu 5 listopada 1916 r. s. 70–84; Szymczak Damian: „Trochę za późno i za mało ale coś jest. „Polacy w Galicji wobec Aktu 5 listopada 1916 r. s. 85–101; Menz Mariusz: Sprawa polska do Aktu 5 listopada w ocenie Stanisława Koźmiana s. 102–116.

7779. AKT 5 listopada 1916 roku i jego konsekwencje dla Polski i Europy. Red. nauk. Jarosław Kłaczek, Krzysztof Kania, Zbigniew Girzyński. Toruń 2017.

Rec.: Golaszewska-Rusinowska Dominika, *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 3 s. 161–165.

7780. ALEXANDROWICZ Stefan Witold: *Karl Kolbenheyer (1841–1901) – nauczyciel, przyrodnik, turysta*. *Studia Historiae Scientiarum*. [T.] 16: 2017 s. 201–238, streszcz., ang.

Autor niemieckiego przewodnika po Tatrach.

7781. ANDRUSZKIEWICZ Barbara: *Konkursy rzeźbiarskie we Wrocławiu około 1900–1914*. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 26: 2017 s. 95–108, streszcz. niem., ang., fr.

7782. ANTANOVIČ Zinajda: *Duhavenstva pols'kaga pahodyżannā ŭ Minskaj dyčeczni i Magilëuskaj arhidyčeczni paslā paŭstannā 1863–1864 gg. (pavodle farmularnyh spisaŭ rytska-katalikaga svätarstva)*. *Adhibenda*. [Nr] 4: 2017 s. 115–129.

7783. [ĀNUŠKEVIČ Āzèp] Januškevič Jazep: „Piszę w nieznanym języku białoruskim”. Przyczynek do biografii Wojniśława Sulimy Sawicz-Zabłockiego [ok. 1850–po 1905] jako poety polsko-białoruskiego. *Wiek XIX*. R. 10(52): 2017 s. 179–191, streszcz. ang.

7784. [ARKUŠA Olena] Arkusza Olena: *Rusini galicyjscy drugiej połowy XIX – początku XX wieku między ukraińskim a wszechruskim wariantem tożsamości narodowej*. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 2 s. 277–302, streszcz. ang.

7785. BABINICZ-WITUCKA Janina: *Należców w czasie I wojny światowej – wybrane wydarzenia*. *Ochrona Zabytków*. T. 68: 2015 nr 1 s. 5–22, streszcz. ang.

7786. BACZKOWSKI Michał: Galicja i woj-
sko austriackie 1772–1867. Kraków 2017 Tow.
Wydawnicze „Historia Iagellonica” 8° ss. 177,
nlb. 2, streszcz. ang. (Społeczeństwo i Gospo-
darka Galicji; t. 4).

7787. BACZKOWSKI Michał: Tożsamość
narodowa żołnierzy armii austro-węgierskiej.
Prace Historyczne. [T.] 144: 2017 z. 2 s. 357–
370, streszcz. ang.

7788. BACZYŃSKI Bogusław Andrzej:
Mogiła rabacyjna na Cmentarzu Starym w Tar-
nowie. Grób uczestników nieszczęsnych wyda-
rzeń z lutego 1846 roku. Tarnów 2017 MBP im.
Juliusza Słowackiego 8° ss. 143.

7789. BACZYŃSKI Bogusław Andrzej:
Zeznania księdza Stanisława Morgensterna
w sprawie powstania 1846 roku, czyli „szabel
nam nie zabraknie”. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 21:
2016 s. 13–29.

7790. BAGDASARÂN Artem: Neizvestnye
èpizody Pervoj mirovoj vojny. Zařita naseleniâ
Belostoka ot vozdušnogo napadeniâ i himiçe-
skogo oružiâ. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*.
[T.] 47: 2017 s. 69–78, streszcz. ang., pol.

7791. BARANOWSKI Marcin: Bitwa pod
Kaliszem 13 lutego 1913. Zabrze 2006 Infort-
editions 8° ss. 197, nlb. 3, il. (Bitwy/Taktyka; 9).

Rec.: Mikołajczyk Marcin, *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa
Przyjaciół Nauk*. Nr 17: 2017 s. 331–335.

7792. BARAŃSKA Marta: Twórczość Alek-
sandra Michaux (Mirona) wobec prądów ide-
owych i artystycznych XIX wieku. Poznań 2016.

Rec.: Mazur Aneta, *Wiek XIX*. R. 10(52): 2017 s. 370–377.

7793. BARNAŚ-BARAN Ewa: Inicjaty-
wa założenia ochron dla dzieci w Krakowie
w pierwszej połowie XIX wieku. *Biuletyn
Historii Wychowania*. [Nr] 37: 2017 s. 7–21,
streszcz. ang.

7794. BARTKO-MALINOWSKA Anna: Bu-
dowa kaplicy św. Leonarda w Szczepieszynie
w świetle źródeł archiwalnych. Przyczynek do
mecenatu ordynata Maurycego Zamoyskiego.
Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne. T. 108:
2017 s. 5–16, streszcz. ang.

W l. 1907–1908.

7795. BARYLEWSKA-SZYMAŃSKA Ewa,
Maciakowska Zofia: Miasto i ludzie u progu
nowoczesności. Socjotopografia Gdańska
w pierwszej połowie XIX wieku. Gdańsk–War-
szawa 2017 IH im. Tadeusza Manteuffla PAN
8° ss. 548, il., streszcz. niem. + dysk optyczny

(CD-ROM). (Studia i Materiały do Dziejów
Domu Gdańskiego; cz. 4).

7796. BASZKO Agnieszka: Podróż naukowa
Karola Libelta do Galicji w 1869 roku i rękopi-
śmienna pamiętka po niej w zbiorach Biblioteki
Raczyńskich w Poznaniu. *Biblioteka*. Nr 21:
2017 s. 43–77, streszcz. ang.

7797. BEDNAREK Anna: Druga wystawa
starożytności i zabytków sztuki w Krakowie
(1872–1873). *Krzysztofor*. [T.] 34: 2016 s. 73–
86, streszcz. ang.

7798. BEMBEN Szczepan: Udział ducho-
wienstwa diecezji przemyskiej ob. łac. w dziele
odzyskania niepodległości przez Polskę (1914–
1918). *Premisla Christiana*. T. 17: 2016/2017
[dr.:] 2017 s. 23–41.

7799. BENKEN Przemysław: Jeden z poko-
lenia – Karol Bunsch w walce o wolną Polskę
(1915–1920). *Klio*. T. 43: 2017 nr 4 s. 107–133,
streszcz. ang.

7800. BERKAN-JABŁOŃSKA Maria: Twór-
czość poetyka kobiet na łamach polskich pism
kobiecych i rodzinnych lat 1865–1870. *Wiek
XIX*. R. 10(52): 2017 s. 59–76, streszcz. ang.

7801. BERSKA Barbara: 1914. Zdarzyło się
w Krakowie. Kraków–Warszawa 2015.

Rec.: Sroka Łukasz T., *Rocznik Krakowski*. T. 83: 2017
s. 286–287.

7802. BĘDZIŃSKI Andrzej: Papiernia w Ra-
kowie i jej pracownicy. *Archeion*. T. 118: 2017
s. 326–340, streszcz. ang., fr., ros.

W l. 1811–1868.

7803. BIEDA Justyna: Organizacja pra-
cy więźniów w Królestwie Polskim w latach
1815–1867. *Czasopismo Prawno-Historycz-
ne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 111–135, streszcz.
ang., fr.

7804. BIELICKI Janusz: Dobrzyń nad Wisłą
w czasach pierwszej wojny światowej i odzy-
skiwania niepodległości w 1918 roku. *Nasze
Korzenie*. Nr 13: 2017 s. 23–27.

7805. BIELINIS-KOPEĆ Barbara: Dawne
sanatorium w Trzebiechowie. Dzieło Henry’ego
van de Velda [1863–1957] z perspektywy
dekady – odkryte na nowo. *Ochrona Zabytków*.
T. 67: 2014 nr 2 s. 119–138, streszcz. ang.

7806. BIELIŃSKI Marek: Francuscy jeń-
cy wojny 1870–1871 w Bydgoszczy i innych
miastach dzisiejszej Polski. *Kronika Bydgoska*.
T. 38: 2017 s. 71–103, streszcz. ang., niem.

7807. BIESIADA Jacek: „Szkółka Niedzielną” pod redakcją ks. Tomasza Borowicza (1837–1849) i Ignacego Koteckiego (1849–1853). *Eccllesia*. T. 11: 2016 s. 193–228, streszcz. ang.

7808. BINKOWSKA Dagmara, Grabarczyk Tadeusz: Humanista gdański Wilhelm Mannhardt [1831–1880] – bibliotekarz i archeolog. *Pomorania Antiqua*. T. 25: 2016 s. 275–285, streszcz. ang.

7809. BOGUS Marzeņa: Model kariery polskiego nauczyciela na Śląsku Cieszyńskim w czasach austriackich. *Cieszyński Almanach Pedagogiczny*. T. 4: 2015 s. 11–28, streszcz. ang.

7810. BOHATEROWIE sprzed stu lat. Portret zbiorowy. Red. t. Wojciech Jan Cymbalista. Rogówek 2017 Fund. Pole Kultury 16° ss. 153, il.

Udział mieszkańców Choroszczy w Polskiej Organizacji Wojskowej i Legionach Polskich.

7811. BOHUSZ-RUBASZEWSKA Ewa: Ślub panienki z nadbużańskich Wszebor. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 13: 2017 s. 113–128.

Marii Lupińskiej i Stefana Bełżyńskiego w 1906 r.

7812. BOJCZUK Hanna: Towarzystwo Medyczne Wileńskie – pierwsze półwiecze (1805–1850). *Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego*. T. 152: 2016 nr 20 s. 60–70, streszcz. ang.

7813. BOLDYREW Aneta: Udział lekarzy pochodzenia żydowskiego w popularyzacji wiedzy i działalności społecznej w Królestwie Polskim na przełomie XIX i XX w. *Studia Gdańskie*. T. 41: 2017 s. 27–40, streszcz. ang.

7814. BORKOWSKI Jacek, Kuczowski Andrzej: Kamienie wilhelmańskie ze szczytu Góry Chełmskiej koło Koszalina. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 1 s. 10–20, streszcz. ang.

XIX–XX.

7815. BOROWSKI Franciszek: Dekret kasacyjny z roku 1819 i jego wykonanie w stosunku do zakonów diecezji sandomierskiej. Wyd. 2. Szczesne 2017 Klinika Jez. Lucyna Aninowska-Maciejewska 8° ss. 276, il. (Biblioteka Historii Gospodarczej Polski).

Wyd. 1. *Studia Sandomierskie*. T. 18: 2011 nr 1.

7816. BOROWSKI Jerzy: Organizacje sportowe w Płocku w latach 1882–1904. *Płocki Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 8: 2016 s. 52–66, streszcz. ang.

7817. BORTNIKOV Valerij: Stanovlennâ institutu gubernatorskoï vladi na Volini (kinec XVIII – druga polovina XIX st.). *Studia Polito-logica Ucraino-Polona*. T. 6: 2016 s. 192–199, streszcz. ang.

7818. BOŻYK Izabela: Osadnictwo niemieckie na terenach wiejskich między Pilicą a Wisłą w latach 1815–1864. Kielce–Łódź 2015.

Osadnictwo niemieckie na terenach wiejskich między Pilicą a Wisłą w l. 1815–1864.

Rec.: Pastuszka Stefan Józef, *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 299–304.

7819. BUCZEK Katarzyna: Między egzaminem a widowiskiem. Uczniowskie popisy publiczne na przykładzie Gimnazjum/Liceum Wołyńskiego. *Pamiętnik Teatralny*. R. 66: 2017 z. 1/2 s. 49–66, streszcz. ang.

W l. 1805–1830.

7820. CABAN Wiesław, Michalska-Bracha Lidia: Polscy zesłańcy na Syberii Zachodniej w latach 60.–90. XIX wieku. Między mitem a rzeczywistością. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX Wieku*. T. 17: 2017 s. 23–41, streszcz. ang.

7821. CEDRO Wojciech: Droga na Syberię polskich kobiet na przykładzie Ewy Felińskiej, Marii Morzyckiej i Jadwigi Prendowskiej. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX Wieku*. T. 17: 2017 s. 145–154, streszcz. ang.

7822. CEDRO Wojciech: Droga na zesłanie polskich kobiet w XIX wieku na wybranych przykładach. *Świątokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 55–67, streszcz. ang.

7823. CEDRO Wojciech: Pobyt Ewy Felińskiej, Józefy Rżązewskiej i Pauliny Wilczopolskiej na zesłaniu w I połowie XIX wieku. *Meritum*. T. 9: 2017 s. 67–80, streszcz. ang.

7824. CELINA i Jadwiga Borzęckie. Inspiracje duchowe i działalność społeczna matki i córki. Red. Wojciech Mleczek, Magdalena T. Opryńska, Wojciech Misztal. Kraków 2017 Salwator 8° ss. 194, nlb. 3, il. (Duchowość Klasztorów Polskich. Przekaz i komunikacja; 16).

Treść: Zygmunt Dorota: Wprowadzenie s. 7–8; Milczyński Jan Krzysztof: Teologiczno-społeczne znaczenie powstania Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstańek s. 9–30; Urbański Stanisław: Życie mistyczne Błogosławionej Celine Borzęckiej [1833–1913] s. 31–48; Nęcek Robert: Znaczenie mądrości w komunikacji międzyludzkiej w świetle listów i notatek Błogosławionej Celine Borzęckiej s. 49–57; Grzymska Urszula: Kultura droga sakralnej więzi z Bogiem. Patrymonium błogosławionej matki Celine Borzęckiej s. 59–90; Henschke Eleonora: Pedagogika Celine Borzęckiej s. 91–101; Opryńska Magdalena Tomasz: Owoce troski wychowawczej Błogosławionej Celine Borzęckiej w życiu jej córek s. 103–116; Zyzak Wojciech: Małżeństwo

i rodzina w pismach Błogosławionej Celiny i Jadwigi Borzęckich [1863–1906] s. 117–133; Misztal Wojciech: Korespondencja jako narzędzie zaangażowanego komunikowania na przykładzie wybranych listów matki Jadwigi Borzęckiej s. 135–156; Mleczo Wojciech: Ojca Piotra Semenki rady i wskazówki duchowe dla Jadwigi Borzęckiej s. 157–176.

7825. CENTEK Jarosław: Artyleria Korpusu Gwardii w bitwie pod Gorlicami. *Studia Artilleryjskie*. T. 7: 2017 s. 91–108.

2–6 V 1915 r.

7826. CEPIL Monika, Figlus Tomasz: Geneza majoratu i stosunki osadnicze w dobrach rodziny Tollów pod Uniejowem. *Biuletyn Uniejowski*. T. 6: 2017 s. 91–107, streszcz. ang.

Gl. I. 1836–1919.

7827. CHMARA-ŻACZKIEWICZ Barbara: Václav Vilém Würfel w Warszawie i w Wiedniu. Fakty i hipotezy. Warszawa 2017 Nar. Inst. Fryderyka Chopina 4° ss. 398, nlb. 2, il.

Lata 1815–1832; dot. m.in. kontaktów z Fryderykiem Chopinem.

7828. CHODYŃSKI Adam, Łopaciński Hieronim, Biernacki Cezary: Trójgłos o kalendarzach kalichów. Do dr. podała Ewa Andrysiak i Krzysztof Walczak. Kalisz 2017 Tow. Przyj. Książki 8° ss. 40, nlb. 2, il.

Teksty z 1887 r.

7829. CHOJNACKI Olgierd: Józef i Adam Cybulscy – kupcy kieleccy. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 9: 2017 s. 31–45, streszcz. ang. XIX w.

7830. CHOPIN und Wien. Beginn einer musikalischen Karriere. Red. Irmgard Nöbauer; Koordination Marcin Wąsowski. Warschau–Wien 2017 The Fryderyk Chopin Inst.; Wissenschaftliches Zentrum der Pol. Akad. der Wissenschaften 8° ss. 191, nlb. 1, il.

Materiały konferencji naukowej. Wiedeń, 19–21 IV 2010 r.

Treść: Kanitzer Theodor: Vorwort s. 7–10; Kretschmer Helmut: Die Musikstadt Wien zur Zeit Chopins s. 11–23; Antonicek Theophil: Chopin in Wien im 19. Jahrhundert s. 25–41; Skowron Zbigniew: Auf den Spuren Chopins in Wien. Einige Bemerkungen in Lichte der neuen Ausgabe seiner Korrespondenz s. 43–53; Janowski Maciej: Warschau zur Zeit Chopins s. 55–74; Poniatowska Irena: Frédéric Chopin als Symbol des Nationalen und Universalen in der Musik s. 75–92; Leibnitz Thomas: Frédéric Chopin Mozartvariationen s. 93–101; Donhauser Peter: Die ersten authentischen Klangdokumente der Chopin-Interpretation s. 103–125; Schmid Stefan: Pathosformeln der Melancholischen. Chopins mediale Repräsentationen s. 127–133; Kanitzer Theodor: Die Internationale Chopin-Gesellschaft in Wien und deren weltweite Verbindungen s. 135–153; Szklener Artur: Chopin in Vienna s. 155–170; Wiedner-Zajac Elżbieta: Die Widerspiegelung Chopins pianistischer Kunst in seinen Kompositionen sowie in seinem Klavierunterricht s. 171–191.

7831. CHUDZYŃSKI Marian: Płock w czasie I wojny światowej (1914–1918). *Płocki*

Rocznik Historyczno-Archivalny. T. 6: 2014 s. 9–23.

7832. CHUMIŃSKI Jerzy: Śladami I wojny światowej, cmentarze wojenne w Wojniczu i okolicy. Inskrypcje przeł. na jęz. pol. Jerzy Kułpa; przygot. do dr. Jan Duman. *Zeszyty Wojnickie*. R. 23: 2014 nr 1 s. 6–43.

7833. CIAŁO, strój, biżuteria w kontekście przemian kulturowych, społecznych i politycznych XIX wieku. Materiały konferencji zorganizowanej przez Zakład Historii Sztuki Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w dniach 20–21 października 2014. T. 1. Pod red. Ewy Letkiewicz. Lublin 2015 Wyd. Artystyczny UMCS 8° ss. 405, il.

Treść: Węgrzecki Janusz: Alexis de Tocqueville o demokracji a ciało, strój i biżuteria s. 15–27; Stepiak Małgorzata: Metamorfiza czy reinkarnacja? Niezamknięta historia Marii Komornickiej i Piotra Własta s. 29–45; Sokołowska-Smył Beata: Topielice, historyczki... czyli bunt ciała w kulturze wiktoriańskiej s. 47–61; Letkiewicz Olga: Ciało zdrowe i wysportowane – wpływ XIX-wiecznych koncepcji medycznych i kultury fizycznej na rodziny rekreacji dla mas s. 63–78; Dąbrowska Marta: Kreowanie wizerunku kobiety w kręgach arystokracji na przełomie XIX i XX wieku na przykładzie księżnej Daisy von Pless s. 81–101; Nhung Cathy: Aspiracja, ambicja, moda. Powstanie i rozwój współczesnego magazynu o modzie na przykładzie „Harper’s Bazar” w latach 1867–1901 s. 103–116; Żmudzki Jerzy: W co ubierano Matkę Boską Częstochowską w XIX wieku s. 119–130; Wieruch-Jankowska Ewa: Gorsety warszawianek XIX wieku i moda europejska s. 133–146; Bender Agnieszka: Beau Brummell (1778–1840) – twórca nowoczesnego ubioru męskiego s. 149–158; Żywicki Jerzy: „Nie stosować się do zmienności mód”. Mundury urzędników cywilnych Królestwa Polskiego w świetle przepisów z 1836 oraz 1855 roku s. 161–172; Kargól Marta: „W mundurze i mundurku”. Ubiory grup zawodowych i środowiskowych w Galicji w latach 1850–1918 w kontekście społecznym i politycznym s. 175–195; Majewski Piotr: Strój w sztuce – strój w fotografii. O niektórych sposobach reprezentacji mody francuskiej w XIX wieku s. 197–207; Gradowski Michał: Odnaczenia wojkowe na przykładzie odznak bojowych „Za Warszawę” 1794–1945 s. 219–226; Olbomska Urszula: Fajka – urokliwa towarzyszka dnia codziennego mężczyzny s. 227–243; Zahel Dorota: „Piękne przemysłanki”. Biżuteria i strój na wybranych portretach i fotografiach ze zbiorów MNZP na tle przemian w modzie XIX wieku s. 247–258; Błonka Aleksandra: Damska torebka jako element stroju, dzieło sztuki oraz świadectwo minionych czasów. Narodziny i rozwój damskiej torebki w XIX wieku s. 261–270; Król Marta: Bursztynowa biżuteria XIX wieku s. 273–295; Lipczik Agata: Działalność firmy jubilerskiej Castellani i jej patriotyczny charakter s. 281–295; Andrzejczak Marta: Biżuteria u wieszczów narodowych. Biżuteria w twórczości Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego i Zygmunta Krasińskiego s. 297–304; Letkiewicz Ewa: Nie tylko „Grand Tour”. Biżuteryjne pamiątki z XIX-wiecznych podróży s. 305–319.

T. 2 zob. poz. 5180.

7834. CICHÓN Maciej K.: Projekty kolejowe związane z Droga Żelazną Iwanogrodzko-Dąbrowską w XIX w. na podstawie doniesień „Gazety Kieleckiej”. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 8: 2016 s. 63–85, streszcz. ang.

7835. CIECIERSKA-CHŁAPOWA Teresa: Przyczynek do historii pomnika ks. Krzysztofa Kluka. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 13: 2017 s. 5–13.

Ufundowany w 1850 r. przez Stefana Ciecierskiego.

7836. CSÁKY Moritz: Das Gedächtnis der Städte. Kulturelle Verflechtungen – Wien und die urbanen Milieus in Zentraleuropa. Wien–Köln–Weimar 2010 Böhlau 8° ss. 417.

Rec.: Hinc Alina, *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 2]: 2012 nr 2 s. 269–273.

7837. CZAJKOWSKA Agnieszka: „Poeci uczeni”. Związki nauki i literatury w twórczości romantyków. Częstochowa 2014.

Rec.: Czerniecka-Haberko Anna, *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 3 s. 107–114.

7838. CZARNIK Oskar Stanisław: Adam Chmielowski – święty Brat Albert a Ziemia Podolska. *Rocznik Lwowski*. 2017 s. 59–66.

Lata 1882–1884.

7839. CZARNIK Oskar Stanisław: Adam Chmielowski – święty brat Albert – a ziemia podolska. *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 383–390.

7840. CZECH Iwona: Szczawno-Zdrój. Bitwa na Czerwonym Wzgórzu. Szczawno-Zdrój 2017 Burmistrz Szczawna-Zdroju. Urząd Miej. 8° ss. 37, nlb. 2, il.

W 1807 r.

7841. CZEKAŁSKA Adrianna: Wydarzenia krakowskie z 1848 roku w relacjach Hilarego Meciszewskiego i Adama hr. Potockiego. *Rocznik Łódzki*. T. 67: 2017 s. 181–195, streszcz. ang.

7842. CZEKAŁSKI Tadeusz: Aprowizacja ludności cywilnej w czasie I wojny światowej. Wojna jako katalizator zmian kultury kulinarnej w Europie. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 3 s. 449–462, streszcz. ang.

7843. CZOP Jan: Barwa armii Królestwa Polskiego 1815–1830 oraz w wojnie polsko-rosyjskiej 1831. Rzeszów 2017 Libra PL 8° ss. 117, nlb. 1, il.

7844. CZOSNYKA Mieczysław: Tarnowski kurs preparandy nauczycielskiej i jego wychowankowie z lat 1849–1871. *Rocznik Tarnowski*. T. 20: 2015 s. 13–28.

7845. CZYN niepodległościowy ziemian łomżyńskich podczas I wojny światowej. Materiały z III Spotkania Pokoleń w Kręgu Kultury Ziemiańskiej, Drozdowo, 26 sierpnia 2016 roku. Drozdowo–Jedwabne 2017 Muzeum Przyrody;

Fund. Sztuk i Dialogu 8° ss. 159, il. Muzeum Przyrody w Drozdowie, Fund. Sztuk i Dialogu.

Treść: Maroszek Józef: Wstęp s. 7–10; Rydzewski Marcin: Aktywność społeczna i patriotyczna ziemian guberni łomżyńskiej w Rosji w latach 1915–1918 s. 13–44; Schirmer Marcin K.: Działalność społeczna i patriotyczna ziemian w powiecie łomżyńskim w czasie I wojny światowej s. 45–52; Szymański Tomasz: Sprawa braci Lutosławskich s. 53–83; Sędziak Henryka: Nazwy XIX-wiecznych folwarków szlacheckich w powiecie łomżyńskim s. 87–112; Rydzewski Marcin: Skarżyńscy herbu Bończa ze Skarżyna-Abramów s. 113–134.

7846. DAHLIG Piotr: Oskar Kolberg – kontynuator ducha Towarzystwa Warszawskiego Przyjaciół Nauk (1800–1832). *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*. [T.] 76: 2013 [dr.:] 2014 s. 8–15.

7847. DASZKIEWICZ Piotr: Hommage d'exil a Władysław Taczanowski (1819–1890). *Organon*. Vol. 49: 2017 s. 29–31, streszcz. ang.

Dot. artykułu Artura Piotra Stepińskiego (1829–1900) opublikowanego w „Bulletin Polonais Littéraire, Scientifique et Artistique” (Paryż 1900) opisującego zasługi zmarłego zoologa i środowiska naukowców warszawskich.

Uzup.: [Stepiński Artur Piotr] A.S.: Ladislaw Taczanowski (1890). *Organon*. Vol. 49: 2017 s. 33–38, streszcz. ang.

7848. DASZKIEWICZ Piotr, Chiappero Pierre-Jacques, Domański Cezary: Listy Marianny Sumińskiej (ok. 1790–1811) do Jeana-Charles'a Josepha Laumonda (1753–1825) – interesujący przyczynek do biografii Pierre'a Louis'a Philippa Cordiera (1777–1861) i historii francuskich nauk przyrodniczych. *Analecta*. R. 26: 2017 z. 2 s. 11–20, streszcz. ang.

7849. DĄBROWSKA Krystyna: Polichromia w sieni Dworu Artusa w Toruniu jako jeden z elementów pruskiej polityki kulturalnej. *Rocznik Toruński*. [T.] 44: 2017 s. 111–137.

7850. DĄBROWSKI Krzysztof: Telewizja końca XIX wieku. *Analecta*. R. 25: 2016 z. 2 s. 129–138, streszcz. ang.

7851. DĄBROWSKI Krzysztof: Wiedza o elektryczności w pierwszych polskich podręcznikach fizyki. *Analecta*. R. 26: 2017 z. 2 s. 21–36, streszcz. ang.

Lata 70. XVIII w.

7852. DĄBROWSKI Roman: Między Gimnazjum Wołyńskim a Uniwersytetem Wileńskim. Euzebiusz Słowacki [1773–1814] jako nauczyciel i wykładowca. *Wiek Oświecenia*. [T.] 33: 2017 s. 87–120, streszcz. ang., fr.

Lata 1806–1814.

7853. DELES Przemysław: Świątynie warszawskie doby zaborów w przekazach anglojęzycznych – rola, konteksty, znaczenie.

Próba analizy. *Almanach Warszawy*. T. 11: 2017 s. 189–209, streszcz. pol., ang.

Toż w jęz. ang.: Places of worship in Warsaw in the age of partitions in English language sources – role, context, meaning. Towards an analysis. *Tamże* s. 211–230.

7854. DEMIDOWICZ Tomasz: Statut Organizacyjny 1832 r., geneza, postanowienia i reakcje na jego ogłoszenie. *Rocznik Białskopodlaski*. T. 25: 2017 s. 17–44, streszcz. ang.

7855. DERKOWSKA-KOSTKOWSKA Bogna: Bydgoszczanin i budowniczy. O Józefie Święcickim, architekturze i Bydgoszczy 1859–1913. Bydgoszcz 2016 Bogna Derkowska-Kostkowska 8° ss. 391, il.

7856. DMITRUK Stefan: Ludność ewakuowana z zachodnich powiatów guberni grodzieńskiej na Syberii w 1916 roku na przykładzie guberni tomskiej. *Przeszość Demograficzna Polski*. [T.] 39: 2017 s. 283–322, streszcz. ang.

7857. DMITRUK Stefan: Prawosławna diecezja chełmska w latach 1915–1918 na łamach „Gazety Ludowej. Tygodnika Ilustrowanego”. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 2 s. 5–23, streszcz. ang., ros.

Toż w jęz. ang.: Chełm Orthodox Diocese as Mentioned in the „Gazeta Ludowa. Tygodnik Ilustrowany” Weekly from 1915 to 1918. *Tamże*. Vol. 52: 2017 no 2 (special issue) s. 5–24, streszcz. ros.

7858. DOKTÓR Jan: Jewish publishing houses and the censorships of Jewish publications in the Kingdom of Poland before 1862. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 2 s. 161–181, streszcz. ang.

7859. DOMAGAŁA Bożena: Polski Naroduwy Kościoł Katolicki a dziedzictwo reformacji. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 236: *Studia Sociologica*. [T.] 9: 2017 [vol.] 2 s. 143–155, streszcz. ang.

Na przeł. XIX i XX w.

7860. DOPART Bogusław: Profesor, historyk, krytyk. Kazimierz Brodziński [1791–1835] jako wykładowca literatury polskiej na Uniwersytecie Warszawskim. *Wiek Oświecenia*. [T.] 33: 2017 s. 19–38, streszcz. ang., fr.

Lata 1822–1831.

7861. DOROTA Iwona: Front włoski z czasów Wielkiej Wojny w zapiskach autobiograficznych Karola Bergera i Jerzego Alfreda Tomasza Kossowskiego. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. K: *Politologia*. Vol. 23: 2016 [nr] 2 s. 247–265, streszcz. ang.

Na podst. wspomnień: K. Berger: Na Podgorze. Garść wspomnień z frontu włoskiego. Czeski Cieszyń 1930; J. Kossowski: Zielona kadra. Warszawa 1963.

7862. DRAMOWICZ Waldemar: Życie i działalność doktora [Johanna] Metziga (1804–1868). *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 24: 2017 s. 279–287, streszcz. ang., niem.

7863. DRAŻYK Jolanta: Lata szkolne Włodzimierza Gierowskiego w świetle pamiętników. *Rocznik Biblioteki Uniwersyteckiej*. T. 4/5: 2017 s. 33–52, streszcz. ang.

Lata 1912–1914.

7864. DROGI do niepodległości 1914–1918: Akt 5 listopada 1916 roku. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 61–174, streszcz. ang.

Treść: Morawski Wojciech: Akt 5 listopada w kontekście wojny na wyczerpanie s. 61–68; Rutkowski Tadeusz P.: Działalność Józefa Polikarpa Brudzińskiego w latach 1915–1916 s. 69–84; Gaul Jerzy: Austro-Węgry wobec utworzenia Tymczasowej Rady Stanu w listopadzie 1916 roku s. 85–101; Makilla Dariusz: Nietrafiony projekt? Skutki prawno-polityczne Aktu 5 listopada 1916 roku s. 103–115; Matwiejczyk Witold: Nastroje społeczne i postawy polityczne w Królestwie Polskim wobec okupacji niemieckiej i Aktu 5 listopada w świetle raportów urzędnika pruskiej policji politycznej [Fritza Goehrke] s. 117–141; Szlanta Piotr: Wątpliwe odrodzenie Polski. Akt 5 listopada w propagandzie wizualnej stron walczących s. 143–152; Kaliszewski Piotr: Młodzież szkolna i akademicka Legionów w reakcji na Akt 5 listopada i kryzys przysięgowy s. 153–161; Władysława Studnickiego ocena działań politycznych Romana Dmowskiego na podstawie książki „Polityka polska i odbudowanie państwa”. [Wyd.] Dariusz Radziwiłłowicz s. 163–174.

7865. DROGOŃ Andrzej, Kwiecień Marcin, Małecki Marian: Pomiędzy autonomiami. Na marginesie aktu 5 listopada 1916 r. w stulecie jego sporządzenia w Pszczynie. *Pszczyna 2016 Pro Memoria*. Stow. Bitwy pod Pszczyną 1939 8° ss. 86, il. (Pszczynskie Epizody Historyczne; t. 5).

7866. DROZDOWSKI Marian Marek: Ziemia Garwolińska między Powstaniem Kościuszkowskim a Powstaniem Listopadowym. *Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej*. Nr 22: 2017 s. 45–56.

7867. DROZDOWSKI Mateusz: Naczelny Komitet Narodowy (1914–1918). Polityczne i organizacyjne zaplecze Legionów Polskich. *Kraków 2017 Historia Jagellonica* 8° ss. 452, tabl. 16, il., streszcz. ang.

7868. DROZDOWSKI Mateusz: „Primum non nocere...”? Tożsamość zwolenników orientacji austro-polskiej w okresie I wojny światowej. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 2 s. 233–254, streszcz. ang.

7869. DRYJA Sławomir, Szerbera Jakub: Browar Wojnicz 1867–1915. Wojnicz 2017 Jakub Szerbera 8° ss. 188, il.

7870. DUDA Maciej: Emancypanci i emancypatorzy. Mężczyźni wspierający emancypację kobiet w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku. Szczecin 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 438, streszcz. ang. Uniw. Szczeciński. (Rozprawy i Studia; t. (1057) 983).

7871. DUDEK Tomasz: I Brygada Legionów Polskich w bitwie pod Kostiuchnówką w lipcu 1916 r. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. [T.] 22: 2016 [dr.:] 2017 s. 71–93, streszcz. ang.

7872. DUDEK Tomasz: Kostiuchnówka 1916. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 260, nlb. 1, tabl. 16, il., mapy. (Historyczne Bitwy).

Dostępne także jako e-book.

Rec.: Benken Przemysław, *Klio*. T. 41: 2017 nr 2 s. 161–167.

7873. DUL Aleksandra: Życie towarzyskie dziewiętnastowiecznej wiejskiej parafii. Analiza sieci społecznych. *Przeszość Demograficzna Polski*. [T.] 39: 2017 s. 167–208, streszcz. ang.

Iwanowice, l. 1811–1825.

7874. DUSZYŃSKI-KARABASZ Henryk: Sposób identyfikacji osób w księgach metrykalnych parafii prawosławnych na Kujawach wschodnich i ziemi dobrzyńskiej na przełomie XIX i XX wieku. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 22: 2017 [nr] 3 s. 7–19, streszcz. ang.

7875. DUTKIEWICZ Marek: Służba zdrowia Legionów Polskich podczas walk na Wołyniu w 1915–1916 roku. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 2 s. 25–37, streszcz. ang.

7876. DWORNIK Kamil: „Zorã Galicka” i „Dnewnyk Ruskij” – dwa różne alfabety i dwie różne wizje ukraińskiego ruchu narodowego w Galicji. [W:] *Slované mezi tradicí a modernitou*. Červen Kostelec–Praha 2014 s. 137–145.

7877. DYBIZBAŃSKI Marek: Poetycki teatrzyk małych form dramatycznych na łamach „Muchy” i „Kołców” w latach osiemdziesiątych XIX wieku. *Wiek XIX*. R. 10(52): 2017 s. 127–140, streszcz. ang.

7878. DYŻAKOWSKI Mirosław: Generał Franciszek Józef Sikorski (1889–1940) – służba w Legionach Polskich. *Studia Historyczno-Wojkowe*. T. 4: 2014 s. 147–169.

7879. DZIACZKOWSKA Lucyna: Błogosławiony Edmund Bojanowski [1814–1871] jako pedagog. *Roczniki Pedagogiczne*. T. 9: 2017 nr spec. s. 23–37.

7880. DZIEDZIC Roman, Słoniewski Michał: Carskie gospodarstwo łowieckie w Spale w latach 1885–1914. Przekł. na jęz. ang. Aleksandra Radziwoń. Warszawa–Lublin–Spała 2017 Max, Jolanta i Michał Słoniewscy 8° ss. 205, nlb. 1, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang.

7881. DZIEDZICKA Anna: Przyczynek do nauczania botaniki na ziemiach polskich. O podręczniku J. Rostafińskiego *Botanika szkolna dla klas wyższych* wydanym nakładem Towarzystwa Nauczycieli Szkół Wyższych. *Opinie Edukacyjne PAU*. T. 15: 2017 s. 229–231, streszcz. ang.

Wydany w 1886 r.

7882. DZIKI Tomasz: Z dziejów oświaty wsi Kujaw wschodnich w pierwszej połowie XIX wieku. *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 31: 2016 s. 81–100, streszcz. ang.

7883. EJCHMAN Maria: Fornarina z Warszawy. Mydlany interes, czyli dochodzenie w sprawie firmy Gustawa Stuermera [1855–1910]. *Almanach Warszawy*. T. 10: 2016 s. 231–254, streszcz. ang.

Przemysł kosmetyczny w Warszawie w XIX w.

7884. EPSZTEIN Tadeusz: Wielka własność ziemska w guberni podolskiej w pierwszej połowie XIX wieku. Warszawa 2017 IH PAN 8° ss. 511, il., streszcz. ang.

7885. FASZCZA Łukasz: Okoliczności powołania Rady Głównej Opiekuńczej. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 15: 2017 s. 141–158, streszcz. ang.

Lata 1915–1916.

7886. FASZCZA Łukasz: Ziemia bargłowska w dobie Królestwa Polskiego (1815–1831). Bargłów Kościelny 2017 Urząd Gm. Bargłów Kościelny 8° ss. 177, nlb. 1, il., mapy.

7887. FEDORIK Ūrij: Pravoslavne duhovenstvo v Carstvi Pol's'komu v 1875–1905 rokah. Donec'k 2013 Vidavnicтво Landon-XXI 8° ss. 342.

Rec.: Dmitruk Stefan, *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 1 s. 281–286.

7888. FLISIAK Dominik: Wydarzenia rewolucyjne w Kielcach w latach 1905–1907 na łamach „Gazety Kieleckiej”. *Między Wisłą a Pilicą*. T. 18: 2017 s. 57–72, streszcz. ang.

7889. FORTYFIKACJE w działaniach wojennych frontu wschodniego Wielkiej Wojny 1914–1918. Red. Robert Kempa. Giżycko 2017

Tow. Miłośn. Twierdzy Boyen; Centrum Promocji i Informacji Turystycznej 8° ss. 165, il.

Treść: Lach Wiesław Bolesław: Wpływ fortyfikacji na kierunku działań operacyjno-taktycznych na froncie wschodnim w czasie I wojny światowej s. 7–29; Idzikowski Tomasz, Pomykacz Tomasz: Pierwsze oblężenie Twierdzy Przemysł – walki o fort I/1 „Łysiczka” s. 31–59; Oleńczak Piotr: Twierdze Warszawa i Modlin (Nowogrogeorgijewsk) w działaniach wojennych frontu wschodniego I wojny światowej s. 61–91; Perzyk Bogusław: Wojenny egzamin Osowieckiej pozycji 1914–1915 s. 93–114; Pivovarič Sergej: Grodzenskaa krepost’ v srażeńiah velikoj vojny s. 115–134 Kempa Robert: Twierdza „Boyen” i Pozycja Jezior Mazurskich w kampanii wschodniopruskiej (2 sierpnia – 15 września 1914 r.) s. 137–165.

7890. FRAN CZAK Radosław: Nieznana próba przeniesienia zwłok Józefa Wybickiego do kaplicy w Manieczkach. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 1 s. 28–32.

Dot. I. 1822–1824.

7891. FRĄCZEK Agnieszka: Obraz życia wsi galicyjskiej w świetle listów kobiet wiejskich do tygodnika Polskiego Stronnictwa Ludowego pt. „Piast” w czasie I wojny światowej. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 13–44.

7892. FRIEDRICH Agnieszka: Bolesław Prus w zwierciadle „Roli” Jana Jeleńskiego. *Wiek XIX*. R. 9(51): 2016 s. 179–195, streszcz. ang.

„Rola” – tygodnik ukazujący się w l. 1881–1912.

7893. GABRACZ Krzysztof: Los rodziny Antoniego Mysakowskiego w pierwszym roku Wielkiej Wojny. *Ochrona Zabytków*. T. 68: 2015 nr 1 s. 43–75, streszcz. ang.

Rok 1914.

7894. GAJEWSKA Bożena: Pierwsza w Kutnie wystawa obrazów. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 21: 2017 s. 393–406.

1–9 XI 1911 r.

7895. GALICYJSKIE drogi i bezdroża. Studium infrastruktury, organizacji i kultury podróżowania. Praca zbiorowa. [T. 2]. Pod red. Zdzisława Budzyńskiego, Jolanty Kamińskiej-Kwak. Przemysł–Rzeszów 2016 Przemyskie Centrum Kultury i Nauki Zamek; Inst. Historii Uniw. Rzeszowskiego 4° ss. 232, il., mapy.

Treść: Janeczek Andrzej: Staropolski układ komunikacyjny na mapie józefińskiej Galicji z lat 1779–1783. Szansa czy iluzja rekonstrukcji? s. 9–24; Budzyński Zdzisław: Cesarskie gościńce w Galicji. Pierwszy etap budowy sieci dróg bitych (wg mapy józefińskiej Fryderyka Miega) s. 25–57; Faluszczyk Franciszek: Drogi galicyjskie na mapie cywilnej Josepha Liesganiga s. 59–68; Łuczyk Wojciech: Rozwój i utrzymanie dróg miejskich w Przemysłu (1772–1914) s. 69–81; Kwak Jan: Rozwój i warunki komunikacji w Rzeszowie w dobie autonomii Galicji s. 83–93; Hanik Daniel: Stan dróg i kolei w Karpatach na odcinku polsko-słowackim (1918–1939) s. 95–110; Broński

Krzysztof: Koncepcje i problemy rozwoju dróg wodnych w Galicji s. 111–129; Pustelak Danuta: Koncepcje wykorzystania Dniestru jako szlaku komunikacyjnego w Galicji s. 131–151; Tomczyk Ryszard: Kolej żelazna w monarchii habsburskiej. Szkic prawno-administracyjny s. 153–167; Dutkowska Maria A.: Rozwój komunikacji pocztowej w Galicji XIX wieku. Zarys problematyki s. 169–175; Rejman Sabina: Prawno-organizacyjne uwarunkowania komunikacji miejskiej w znaczących miastach Galicji Zachodniej w latach 1889–1914 s. 177–190; Kamińska-Kwak Jolanta: Podróżowanie po Galicji s. 191–220; Uljasz Adrian: Z Przemysłu do Przeszowy. Aleksander Fredro jako propagator kolei żelaznej w Galicji s. 221–233; Kurek Jacek: Kolejowa edukacja... Galicyjsko-śląskie spotkania w pociągach i na dworcach s. 235–242; Grata Paweł, Bielec-Cząstka Patrycja: Misje dworcowe w byłej Galicji jako element opieki nad kobietą w podróży w Drugiej Rzeczypospolitej s. 243–254; Opaliński Dariusz: Galicyjskie trasy według przewodników turystycznych s. 255–264; Polaczek Janusz: Szlak winny – inny wymiar. Od infrastruktury gospodarczej po formę symboliczną s. 265–273. T. 1. 2013.

7896. GAŁECKA Marzena: Wielka Wojna na Lubelszczyźnie. Zniszczenia historycznych miast i losy zabytków. *Ochrona Zabytków*. T. 68: 2015 nr 1 s. 23–41, streszcz. ang.

7897. GAŁĘDEK Michał: Epuracja urzędników w powstaniu listopadowym. *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 3 s. 503–531, streszcz. ang.

7898. GAŁĘDEK Michał: Koncepcja i projekty nowego ustroju administracyjnego dla przyszłego Królestwa Polskiego. Studium z dziejów myśli administracyjnej. Sopot 2017 Wydaw. Arche 8° ss. 544, il.

7899. GASS Izabela: Szwajcaria oczami Polaków na przełomie XIX/XX wieku. Warszawa 2017 PAN Archiwum w Warszawie; Tow. Rapperswilskie 8° ss. 72, il. PAN Archiwum w Warszawie, Tow. Rapperswilskie.

7900. GAŚIORSKI Aleksander Kazimierz: Opis budowy i początków działania telegrafów elektromagnetycznych na odcinku częstochowskim Drogi Żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 3 s. 87–142, streszcz. ang.

XIX w.

7901. GAŚOWSKI Tomasz: Żydzi galicyjscy w poszukiwaniu nowej tożsamości. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 2 s. 323–333, streszcz. ang.

Do 1914 r.

7902. GETKA-KENIG Mikołaj: Dwór króla polskiego w latach 1815–1830 i problem ceremonialnej oprawy „wskrzeszonej” monarchii w konstytucyjnym Królestwie Polskim. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 2(68): 2015 [dr:] 2016 s. 215–244, streszcz. ang.

7903. GETKA-KENIG Mikołaj: „Wjazd do Warszawy Aleksandra I 12 listopada 1815” Charlesa Santoire’a de Varenne’a (1817). Początki warszawskiego akademizmu i propaganda rządowa Królestwa Polskiego (1815–1830). *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 3 s. 509–523, streszcz. ang.

7904. GETLER Artur: Droga do polskiej szachownicy wiodła spod skrzydeł habsburskiego orła. Wielka wojna w powietrzu i narodziny polskiego lotnictwa w Galicji 1914–1918. *Rocznik Muzeum Regionalnego w Dębicy*. T. 2: 2017 s. 61–76.

7905. GIMŽAUSKAS Ėdmondas: Vilenskoe samoupravljenje i nemeckaâ okupacionnaâ administraciâ v 1916 g.: transformaciâ v kontekste „bol’šoj politiki” i geopolitiki. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [T.] 47: 2017 s. 79–112, streszcz. ang., pol.

7906. GLUGLA Paweł: Seminarium nauczycielskie w Galicji. *Nowa Szkoła*. R. 73: 2017 nr 9 s. 43–55.

7907. GLUGLA Paweł: Sprawa w wojnickim sądzie z 1902 roku o kołtun. *Zeszyty Wojnickie*. R. 24: 2015 nr 2 s. 43–46.

7908. GLUGLA Paweł: Wspomnienia ks. dr. Józefa Gaworzewskiego CM z pracy w Tarnowie w latach 1917–1919. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 21: 2016 s. 57–62.

7909. GŁĘBOCKI Henryk: A disastrous matter. The Polish question in the Russian political thought and discourse of the great reform age 1856–1866. Translated by Teresa Bałuk-Ulewiczowa. Kraków 2017 Jagiellonian Univ. Press 8° ss. 330, nlb. 2. (Jagiellonian Studies in History; vol. 6).

7910. GŁUSZKO Tadeusz T.: Piłsudski w Gdańsku. Gdańsk 2017 Muzeum Hist. M. Gdańska 8° ss. 39, nlb. 1, il., mapy.

Dot. pobytu Józefa Piłsudskiego w areszcie w Gdańsku w l. 1917–1918.

7911. GMURCZYK-WROŃSKA Małgorzata: Not Russia, but France and England shall decide about Poland: the diplomatic action of Roman Dmowski in 1916–1917. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 3 (special issue) s. 27–45, streszcz. pol.

7912. GMURCZYK-WROŃSKA Małgorzata: Skazani na Francję – polskie działania dyplomatyczne w państwach ententy w 1917 roku. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 4 s. 29–49, streszcz. ang.

7913. GMURCZYK-WROŃSKA Małgorzata: Z działań polskiej dyplomacji we Francji w 1918 r. – memoriał Stanisława Gutowskiego do władz francuskich. *Historia i Polityka*. Nr 17: 2016 s. 9–27, streszcz. ang.

IV–V 1918 r.

7914. GODEK Sławomir: Józefa Jaroszewicza koncepcja utworzenia Wyższej Szkoły Prawa i Administracji w Wilnie z 1832 roku. *Zeszyty Prawnicze*. [R.] 17: 2017 z. 4 s. 101–129, streszcz. ang.

7915. GOLAŃSKA-KOZUBEK Katarzyna: Gastrologia w podręcznikach Walerego Jaworskiego i Paula Cohnheima w latach 1882–1909 – analiza porównawcza. *Medycyna Nowożytna*. T. 22: 2016 z. 1 s. 117–131, streszcz. ang.

7916. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz: Jan Gniazdowski (1889–1918) – ostatnia ofiara okupacji niemieckiej w Płocku. *Płocki Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 6: 2014 s. 51–74.

7917. GÓRAK Artur: Potomkowie starszyzny kozackiej wśród gubernatorów i wicegubernatorów guberni Królestwa Polskiego. Drogi awansu. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 2 s. 371–379, streszcz. ang.

7918. GÓRAK Artur, Latawiec Krzysztof: Zwierzchnicy rosyjskiej administracji górniczej w Królestwie Polskim. *Studia Archiwalne*. [T.] 4: 2017 s. 69–93, streszcz. ang.

7919. GÓRNY Rafał: List Księcia Wellingtona do Wilhelma Pawła Radziwiłła z 30 stycznia 1841 roku. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 305–310, streszcz. ang.

Arthur Wellesley, pierwszy książę Wellington (1769–1852). W aneksie tekst, tłumaczenie i faksymile listu.

7920. GÓRSKI Artur: Powikłane polityczne relacje polsko-ruskie w Galicji Wschodniej w okresie autonomii. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 3: 2013 s. 182–194, streszcz. ukr., ros., ang.

7921. GRAB Tadeusz Z.: Zagadnienie jeńnictwa w koncepcjach insurekcyjnych XIX wieku. *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 2 s. 43–61, streszcz. ang.

7922. GRABARCZYK Tadeusz: Początki badań archeologicznych na Kociewiu. *Rydwany*. Nr 11: 2016 s. 51–57.

Lata 1872–1880.

7923. GRABOWSKA-PIENKOSZ Dorota: Zapisani w pamięci. Nauczyciele zaboru

austriackiego w literaturze pamiętnikarskiej. Toruń 2016.

Rec.: Chmielewski Witold: Nauczyciele szkół galicyjskich w egodokumentach. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 20: 2017 [nr] 3 s. 185–190.

7924. GRIŠKAITĖ Reda: Dzienniki Emilii z Beniowskich Wróblewskiej [1830–1886]. Przeł. Emilia Kolinko. *Pamiętnik Teatralny*. R. 108: 2017 z. 1 s. 89–133, streszcz. ang.

Zawiera także dzienniki z l. 1850–1870.

7925. GROCHOLEWSKI Zenon: Miłość w służbie prawdziwych wartości w myśli i pracy pedagogicznej bł. Edmunda Bojanowskiego [1814–1871]. *Roczniki Pedagogiczne*. T. 9: 2017 nr spec. s. 11–21.

7926. GRYSIŃSKA-JARMUŁA Katarzyna: Postawy narodowe Polaków w Bydgoszczy po upadku powstania styczniowego. *Ziemia Kujawska*. T. 25: 2016 s. 51–60, streszcz. ang.

7927. GRZEGORCZYK Bożena: „Patrocinium publicum” Juliusa Schottländera [1835–1911]. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 441: Zabytkoznawstwo i konserwatorstwo. [Nr] 48: 2017 s. 73–88, streszcz. ang.

We Wrocławiu.

7928. GRZESZCZAK Maciej: Ignacewo 1863. Warszawa 2015.

Rec.: Kulik Mariusz, *Polonia Maior Orientalis*. T. 3: 2016 s. 208–209.

7929. GUCIA Dobrosława: Stypendyści Towarzystwa Naukowej Pomocy im. Karola Marcinkowskiego 1841–1909. Mnichowo–Poznań 2017 Wielkopolskie Tow. Geneal. „Gniazdo”; PTPN 8° ss. 439, il. (Skarbnica Gniazda; t. 5).

7930. GULCZYŃSKI Janusz: Obchody setnej rocznicy śmierci Tadeusza Kościuszki w Koninie (15 października 1917 r.). *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 4 s. 5–14.

7931. GZELLA Grażyna: „Droga krzyżowa, czyli wyjście ludu polskiego z wywłaszczonej wioski”. Litografia, pocztówka i wiersz w obronie rodzinnej ziemi. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 3 s. 93–105, streszcz. ang.

Procesy prasowe wytwórców i rozpowszechniających litografię, dodawana do „Gazety Świeckiej” i „Nowego Przyjaciela Ludu” w 1913 r.

7932. GZELLA Grażyna: „Gazeta Kościańska / Gazeta Polska” i jej kłopoty z niemieckim sądem w latach 1897–1915. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 4 s. 47–65, streszcz. ang.

7933. GZELLA Grażyna: Obrażające i podburzające pismo „Lech. Gazeta Gnieźnieńska” (1895–1914). Toruń 2015.

Rec.: Wrona Grażyna: W niezgodzie z prawem prasowym i kodeksem karnym Rzeszy Niemieckiej. Na marginesie książki ... *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 3 s. 115–121.

7934. HAJKOWSKA Monika: Nauczyciele domowi w gubernii lubelskiej w latach 1832–1864. Próba charakterystyki. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol.: 20 2017 [nr] 3 s. 141–149, streszcz. ang.

7935. HAJKOWSKA Monika: Nieznani/znani nauczyciele domowi w Królestwie Polskim w XIX i na początku XX wieku. *Roczniki Pedagogiczne*. T. 9: 2017 nr 1 s. 31–47, streszcz. ang.

7936. HAPTAŚ Krzysztof: Pożar miasta Mielca z 6 IX 1900 r. w świetle prasy galicyjskiej. W 115. rocznicę pożogi. *Rocznik Mielecki*. T. 18/19: 2015/2016 [dr:] 2016 s. 149–156.

7937. HEKSEL Bartosz: Gmina Dębники w dobie autonomii galicyjskiej 1867–1910. *Krzysztofory*. [T.] 34: 2016 s. 57–72, streszcz. ang.

Obecnie dzielnica Krakowa.

7938. HERMA Marek: Na służbie w marynarce wojennej Imperium Rosyjskiego. Kontradmirał Kazimierz Kietliński (1875–1918). *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 1 s. 5–25, streszcz. ang.

7939. HERNIK SPALIŃSKA Jagoda: Największa legenda teatru w Wilnie, czyli o zamknięciu sceny po powstaniu styczniowym. *Wiek XIX*. R. 9(51): 2016 s. 89–104, streszcz. ang.

7940. HOFF Jadwiga: Poczucie tożsamości mieszkańców małego miasta galicyjskiego (w drugiej połowie XIX wieku). *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 2 s. 371–383, streszcz. ang.

7941. HOLLEBEN Albert [Hermann Ludwig] von: Historia kampanii wiosennej 1813 roku. T. 1: Geneza kampanii i jej przebieg do 26 kwietnia 1813 roku. Tł. i oprac. Bernard Lipka. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 505, nlb. 12, mapy.

Pokój w Tytli i wojny napoleońskie w l. 1807–1813.

7942. HOSZOWSKA Mariola: Szkoła Szymona Askenazego. *Res Historica*. Nr 43: 2017 s. 127–183, streszcz. pol., ang.

Dot. l. 1898–1916.

7943. IWAN Michał: Powstanie chochołowskie. Prawda o przywódcy. Kraków 2015. Scriptum Tomasz Sekunda 8° ss. 136, tabl. 4, il.

Józef Leopold Kmiotowicz (1819–1859).

7944. JADCZYK Karol: Koncepcja wojny partyzanckiej w planach powstańczych z lat 1862–1863. *Przegląd Historyczno-Wojсковy*. R. 18: 2017 nr 4 s. 44–63, streszcz. ang., ros.

7945. JAKUBCZAK Aleksandra: Hebrajskojęzyczna prasa w Warszawie do 1905 roku. *Almanach Warszawy*. T. 10: 2016 s. 191–201, streszcz. pol., ang.

Toż w jęz. ang.: Hebrew language press in Warsaw until 1905. *Tamże* s. 211–229.

Od 1893 r.

7946. JAKUBCZAK Aleksandra: The issue of Jews' participation in white Slavery and prostitution as reflected in Hebrew press at the turn of the 19th and the 20th centuries. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 2 s. 183–199, streszcz. ang.

Lata 1880–1914.

7947. JAKUBIEC Paweł: „Dwie dusze” – czyli ewolucja tożsamości społecznej i narodowej ludności chłopskiej Galicji w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 2 s. 413–426, streszcz. ang.

7948. JANICKI Arkadiusz: Rola i miejsce religii Kościoła Katolickiego w życiu studentów polskich w Dorpacie i Rydze. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 45–60, streszcz. ang.

Lata 1802–1918.

7949. JANIK-FREIS Elisabeth Sylvia: Mysłowice „migracyjne”. Zapomniany epizod z dziejów miasta. *CzasyPismo*. 2016 nr 2 s. 10–15.

Rok 1894.

7950. JAROSZUK Anna: Wokół projektu rzeźni centralnej w Warszawie (druga połowa XIX i początek XX wieku). *Almanach Historyczny*. T. 19: 2017 s. 77–92, streszcz. ang.

7951. JARUSZEWSKI Kazimierz: Wychowankowie Królewskiego Katolickiego Gimnazjum w Chojnicach w Towarzystwie Literacko-Słowiańskim we Wrocławiu (1842–1886). *Zeszyty Chojnickie*. Nr 32: 2016 s. 260–269.

Lata 1842–1886.

7952. JARZĄBEK-WASYL Dorota: Za kulisami. Narodziny przedstawienia w teatrze polskim w XIX wieku. Kraków 2016.

Rec.: Raszewska Magdalena, *Pamiętnik Teatralny*. R. 66: 2017 z. 1/2 s. 308–316.

7953. JASIŃSKI Grzegorz: Polscy obrońcy lwowskiego lotniska na Lewandówce w 1918 roku. Warszawa 2017. Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej im. płk. dypl. Mariana Porwita 8° ss. 227, il.

7954. JASIŃSKI Michał Stanisław: Cztery dekady prawosławia. Warszawska parafia poonicka w strukturach Patriarchatu Moskiewskiego w latach 1876–1917. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 14: 2016 z. 1 s. 93–117, streszcz. ang.

7955. JAWORSKI Rafał: Erazma Goldmana „Spis Archiwów Akt Dawnych w Królestwie [Polskim]”. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 8(10): 2017 s. 81–110, streszcz. ang.

W aneksie tekst powstały między 1843 a 1860 r.

7956. JAWORSKI Wojciech: Legalne organizacje społeczne w powiatach sokołowskim i węgrowskim do 1914 roku. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 15: 2017 s. 63–75, streszcz. ang.

7957. JAWORSKI Wojciech: Legalne organizacje społeczne w powiecie kolskim do 1914 r. *Rocznik Kolski*. Nr 8: 2015 s. 113–131.

7958. JAWORSKI Wojciech: Legalne organizacje społeczne w powiecie włodawskim do 1914 roku. *Zeszyty Muzealne Muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego*. T. 16: 2014 s. 7–16.

7959. JAWORSKI Wojciech: Stowarzyszenia pomocy dzieciom w Królestwie Polskim (1884–1914). *Almanach Historyczny*. T. 19: 2017 s. 67–76, streszcz. ang.

7960. JAWORSKI Wojciech: Żydowskie stowarzyszenia pomocy wzajemnej w Królestwie Polskim (1867–1914). *Studia Historyczne*. R. 59: 2016 z. 3 s. 347–366, streszcz. ang.

7961. JAŹDŻEWSKI Krzysztof: Aleksander i Franciszek Peplińscy – kaszubscy drzymalicy ze Skorzewa. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 11: 2017 s. 143–149.

Rok 1907.

7962. JĘDRYCHOWSKI Zbigniew: Teatr na Wileńskiej 1824–1832. *Pamiętnik Teatralny*. R. 66: 2017 z. 4 s. 29–42, streszcz. ang.

W Wilnie.

7963. JĘDRZEJEWSKI Tomasz: Literatura w warszawskiej prasie kulturalnej pogranicza oświecenia i romantyzmu. Kraków 2016.

Rec.: Markowska Helena: Klasycyzm, romantyzm i to, co pomiędzy. *Przegląd Humanistyczny*. R. 61: 2017 nr 4 s. 205–208.

7964. JODKOWSKI Marek: Akademicki Związek św. Bonifacego w Braniewie w drugiej połowie XIX wieku. *Studia Warmińskie*. [T.] 54: 2017 s. 329–347, streszcz. ang.

7965. JODKOWSKI Marek: Budowa kościoła ewangelickiego w Rogiedlach na przełomie XIX i XX wieku. *Studia Elbląskie*. T. 18: 2017 s. 89–100, streszcz. ang., niem.

7966. JODKOWSKI Marek: Geneza erygowania parafii ewangelickiej w Rogiedlach na początku XX wieku. *Studia Elckie*. [T.] 19: 2017 nr 4 s. 401–418, streszcz. ang.

7967. JODKOWSKI Marek: Początki działalności Towarzystwa św. Wojciecha w diecezji warmińskiej w połowie XIX wieku. *Studia Redemptorystowskie*. Nr 15: 2017 s. 437–454, streszcz. ang.

7968. KACPERSKI Andrzej: Zapomniany bohater. Opowieść o Piotrze Wysockim i powstaniu listopadowym. Łódź 2017 Muzeum Tradycji Niepodległościowych 8° ss. 188, il., streszcz. ang.

7969. KACZMAREK Antoni: Duchowieństwo dekanatu radomsk[zczańs]kiego w latach 1819–1867. (Studium strukturalno-biograficzne). Częstochowa 2017 Archiwum Archidiec. Częstochowskiej im. ks. Walentego Patykiewicza; Wydaw. Nauk. Wyższego Inst. Teol. 8° ss. 232, il., streszcz. ang. Archiwum Archidiec. Częstochowskiej im. ks. Walentego Patykiewicza. (Series Monographica).

7970. KACZOROWSKI Robert: Sześć pieśni do Matki Bożej Częstochowskiej, pochodzących ze „Zbioru pieśni nabożnych katolickich do użytku kościelnego i domowego” (Pelplin, 1871), jako przejaw tożsamości narodowej i religijnej pątników. *Studia Gdańskie*. T. 41: 2017 s. 97–114, streszcz. ang.

7971. KALETA Petr: Gminy karaimskie XIX wieku jako dziedzictwo Rzeczypospolitej Obojga Narodów. *Almanach Karaimski*. [T.] 6: 2017 s. 119–134, streszcz. ang.

7972. KALINOWSKA Milena: Kobieta na łamach czasopisma satyryczno-humorystycznego „Mucha” w latach 1868–1914. Pułtusk 2016.

Rec.: Bergmann Olaf, *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 1 s. 105–110.

7973. KALISZEWSKI Piotr: Młodzież szkolna i akademička Legionów w reakcji na Akt z 5 listopada i kryzys przysięgowy. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 153–161, streszcz. ang.

7974. KAMISIŃSKA Dorota: Imaginacja podaje „rękę nauce, a ich związku owocem jest oświecenie”. Szata graficzna polskich czasopism popularnonaukowych w XIX wieku. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 2 s. 21–59, streszcz. ang.

7975. KAMISIŃSKA Dorota: Układ graficzny polskich czasopism popularnonaukowych w XIX wieku. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 3 s. 5–37, streszcz. ang.

7976. KARCZEWSKA Anna: Czemu ten nasz chłop ciemny... Inteligenckie dyskusje o czytelnictwie ludowym w Królestwie Polskim w XIX wieku. [Siedliska] 2017 Wydaw. Nieoczywiste – GAB Maedia 8° ss. VI, 362.

Lata 1864–1905.

7977. KARCZEWSKA Małgorzata: Sto lat będą trwać bez opieki niczyjej... Cmentarze wojenne z czasów I wojny światowej w Białymstoku i powiecie białostockim. Białystok 2017 Ośr. Badań Europy Środkowo-Wschodniej 8° ss. 337, il., mapy. Ośr. Badań Europy Środkowo-Wschodniej. (Archeologia Pamięci; t. 2).

7978. KARCZEWSKI Piotr: Polowe wyposażenie kuchenne armii rosyjskiej 1871–1918. *Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska w Białymstoku*. Nr 30: 2017 s. 171–195, streszcz. ang.

7979. KARGOL Tomasz: Komitet Obywatelski Odbudowy Wsi i Miast w Krakowie a „techniczna odbudowa” Galicji w latach 1914–1918. *Biuletyn Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej*. Nr 4: 2017 s. 9–27, streszcz. ang.

7980. KARGOL Tomasz: Świadomość chłopów w Galicji w pierwszej połowie XIX wieku. Zarys problemu. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 2 s. 401–411, streszcz. ang.

7981. KARPUS Zbigniew: Jeńcy wojenni na terenie Pomorza w okresie pierwszej wojny światowej (1914–1918). *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 89–103, streszcz. ang.

7982. KASA Magdalena: Dwie siostry: rzeźbiarka Hanna Nałkowska [1888–1970] w świetle powieści Zofii Nałkowskiej „Węże i róże”. *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 4 s. 87–113, streszcz. ang.

Powieść z 1913 r.

7983. KASPAREK Norbert: Wokół wydarzeń w Płocku w dniach 23–27 września 1831 roku. *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 8: 2016 s. 9–32, streszcz. ang.

7984. KASZTEL Mirosław: Leonard Dorst von Schatzberg [1809–1851]. Architekt księżnej Doroty. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 15: 2017 s. 25–30.

Księżnej Doroty de Talleyrand.

7985. KĘSIK Kamil: Początek I wojny światowej w powiecie wieluńskim w świetle źródeł kościelnych i cywilnych. *Rocznik Wieluński*. T. 17: 2017 s. 166–175, streszcz. ang.

7986. KIELAR Jan: Kinematyka układu napędowego wiatraka w Łąkorzu z drugiej połowy XIX wieku. Kinematics of the drive system of the windmill in Łąkorz, dating back to the second half of the 19th century. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 52: 2017 s. 7–13.

Tekst równol. pol., ang.

7987. KIEŁBASIEWICZ Alicja Karolina: Aleksandra Kołontaj w Norwegii (1915–1917). *Historia i Polityka*. Nr 1: 2009 s. 101–114, streszcz. ang.

7988. KIPER Daniel: Wybrane problemy stosunków polsko-litewskich w Stanach Zjednoczonych pod koniec XIX wieku. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 13: 2015 z. 3 s. 91–115, streszcz. ang.

7989. KISAŁA Alicja: Położenie chłopów w majątku Rudniki w XIX w. (w świetle inwentarza dóbr z roku 1830, tabel prestacyjnych i likwidacyjnych). Cz. 2. *Rocznik Wieluński*. T. 17: 2017 s. 147–163, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. T. 16: 2016.

7990. KITA Jarosław: Przemieszczanie się partii powstańczych podczas powstania styczniowego. *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Historica*. [Vol.] 99: Oblicza wojny. Wojsko w drodze. 2017 s. 181–193, streszcz. ang.

7991. KITA Jarosław: Syberyjskie losy powstańców styczniowych z regionu łódzkiego. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX Wieku*. T. 17: 2017 s. 63–76, streszcz. ang.

7992. KIZIK Edmund: Pierwsza kaszubska wystawa ludoznawcza w Kościerzynie w 1911 roku. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 3 s. 51–65, streszcz. ang., niem.

7993. KLEMPERT Mateusz: Historia galerii obrazów pałacu warszawskiego hrabiów

Kossakowskich. *Meritum*. T. 9: 2017 s. 81–94, streszcz. ang.

XIX w.

7994. KLUDKIEWICZ Kamila: „Anatomia dla malarzy i snycerzy dra Józefa Szczapińskiego”. Kilka uwag o miłosławskim podręczniku anatomicznym dla artystów. *Studia Muzealne*. Z. 22: 2017 s. 127–137, streszcz. ang.

Z 1870 r.

7995. KOCHANOWSKI Marek: Gogo. Wizerunek antypatriotycznego modnia w wierszach satyrycznych z lwowskiego „Szczałka” (z lat 1871–1877). *Wiek XIX*. R. 10(52): 2017 s. 111–125, streszcz. ang.

7996. KOLBUSZEWSKA Jolanta: Polki na uniwersytetach – trudne początki. *Sensus Historiae*. Vol. 26: 2017 [nr] 1 s. 35–53, streszcz. ang.

W l. 1820–1918.

7997. KOŁODZIEJSKA-SMAGAŁA Zuzanna: „Czy śnimi jakiś chorobliwy sen?”. Integracji wobec pogromów Żydów na ziemiach polskich w XIX wieku. *Przegląd Humanistyczny*. R. 61: 2017 nr 2 s. 147–160, streszcz. ang.

7998. KOŁOMŁOCKI Zbigniew: Spacerkiem po dawnym Gostyniu. *Rocznik Gostyński*. T. 2: 2015 s. 139–150.

Historia miasta z XIX i pocz. XX w.

7999. KOMOROWSKI Jarosław: Mińskowce – podolski „Hamlet” i święto dożynek. *Pamiętnik Teatralny*. R. 66: 2017 z. 4 s. 5–28, streszcz. ang.

Ignacy Ścibor Marchocki (1749–1827), właściciel rozległych dóbr w pow. uszyckim na Podolu, po rozbiorach nie uznał władzy rosyjskiej i ustanowił swoje „Państwo Mińkowieckie”.

8000. KOMOROWSKI Jarosław: Teatra wołyńskie – uzupełnienia i noty. *Pamiętnik Teatralny*. R. 66: 2017 z. 4 s. 142–157, streszcz. ang.

Lata 1808–1883.

8001. KONGRES wiedeński. Red. Norbert Kasperek, Mateusz Klempert. Olsztyn 2017 Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Uniw. Warmińsko-Mazurski 8° ss. 220.

Z treści: Daszyk Krzysztof Karol: Kongres wiedeński i jego dyplomatyczne rozstrzygnięcia w ocenie polskich historyków okresu zaborów s. 11–32; Karpińska Małgorzata: Kongresowe doświadczenia księcia Adama Jerzego Czartoryskiego (wrzesień 1814–wrzesień 1815) s. 33–42; Żurawski vel Grajewski Radosław: Kongres wiedeński – podstawa, czy narzędzie „dyplomacji” Hotelu Lambert s. 43–62; Mażewski Lech: Mikołaj I a Królestwo Polskie 1825–1831. Rewizja rozstrzygnięć Aleksandra w sprawie polskiej s. 63–76; Nawrot Dariusz: Tzw. ziemie zabrane a powstanie Królestwa Polskiego 1814–1815

s. 77–91; Anculewicz Zbigniew: Kongres w Wiedniu w oczach redaktorów i współpracowników „Gazety Warszawskiej” i „Gazety Korespondenta Warszawskiego i Zagranicznego” w latach 1814–1815 s. 93–116; Nowak Mariusz: Kongres wiedeński a podstawy autonomii Królestwa w koncepcji ugody polskich elit z caratem Aleksandra Wielopolskiego s. 117–134; Iwańska Marzena: Kongres wiedeński w 100 lat później w świetle prasy Królestwa Polskiego s. 135–149; Jurkowski Roman: Czy w relacjach z Rosją powoływać się na kongres wiedeński w niemal 100 lat po jego zakończeniu? Uwagi o podstawie prawnej i uzasadnieniu deklaracji oraz wniosku autonomicznego Koła Polskiego w I oraz II Dumie Państwowej w 1906 i 1907 roku s. 151–166.

8002. KONWERSKA Barbara: Opis trasy turystycznej Kopalni Soli Wieliczka w świetle opracowania Jana Nepomucena oraz Ludwika Emanuela Hrdinów z 1842 roku. Description of the Wieliczka Salt Mine tourist route in the light of a study conducted by John of Nepomuk and Ludwig Emanuel Hrdina in 1842. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 32: 2017 s. 10–68.

Tekst równol. pol., ang.

8003. KOPCZYŃSKI Mariusz: „Absolutyzm” versus „polonizm”. Bismarck, panslawizm a powstanie styczniowe. *Historia i Polityka*. Nr 10: 2013 s. 45–74, streszcz. ang.

8004. KOPROWSKI Piotr: Jezus Ignacego Radlińskiego na tle XIX-wiecznych ujęć religioznawczych. *Studia Redemptorystowskie*. [T.] 15: 2017 s. 129–135, streszcz. ang.

8005. KOROL-CHUDY Aleksandra: Z dala od frontów Wielkiej Wojny. Lazarety rezerwowe na Górnym Śląsku 1914–1918/1919. *Czasy Pismo*. 2017 nr 1 s. 4–13.

8006. KOPALSKA Walentyna Krystyna, Maciejewski Maciej: Zdrowie publiczne na ziemiach polskich pod zaborem pruskim na przykładzie rejencji bydgoskiej. *Medycyna Nowożytna*. T. 22: 2016 z. 1 s. 79–96, streszcz. ang.

8007. KORYBUT-MARCINIAK Maria: Realia urzędniczej egzystencji. Urzędnicy guberni północno-zachodnich Cesarstwa Rosyjskiego w świetle twórczości literackiej Elizy Orzeszkowej. *Echa Przeszłości*. [T.] 18: 2017 s. 215–231, streszcz. ang.

8008. KORZENIOWSKI Mariusz: Działalność mińskich Polaków w latach 1917–1918 w świetle publikacji „Dziennika Mińskiego”. *Res Historica*. Nr 43: 2017 s. 109–126, streszcz. ang., pol.

8009. KORZENIOWSKI Mariusz: Wojna na Lubelszczyźnie w latach 1914–1915 w świetle wspomnień. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 8: 2017 [nr] 2 s. 11–21, streszcz. ang.

8010. KOSTRZEWSKA Ewelina Maria: Reportaż na koniec wieku. Europejskie podróże gospodarcze Cecylii hr. Plater-Zyberkówny w świetle „Kroniki Rodzinnej” (1899 r.). *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 2 s. 139–157, streszcz. ang.

Toż w jez. ang.: A reportage at the end of the century. European economic journeys of Countess Cecylia Plater-Zyberk in the light of the „Kronika Rodzinna” (1899). *Tamże* nr 3 s. 137–154, streszcz. pol.

8011. KOŚCIEWICZ Katarzyna: Poezja na łamach prasy codziennej w 1870 roku. Prolegomena (na materiale „Kuriera Warszawskiego”). *Wiek XIX*. R. 10(52): 2017 s. 95–109, streszcz. ang.

8012. KOWALCZYŃSKI Krzysztof R.: Łódź 1905. Kulisy rewolucji. Łódź 2017 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 4° ss. 154, nlb. 1, il.

8013. KOWALIK Adam: Warszawski odpuść emaus doby Królestwa Kongresowego. *Almanach Warszawy*. T. 10: 2016 s. 115–127, streszcz. ang.

8014. KOWALIK Jolanta: Kontrola informacji w Imperium Rosyjskim w I połowie XIX wieku. Przyczynek do dziejów rosyjskiej cenzury gazet. *Rocznik Łódzki*. T. 67: 2017 s. 165–180, streszcz. ang.

8015. KOWALSKI Marcin: Działalność wychowawcza bł. Edmunda Bojanowskiego. *Roczniki Teologiczne Warszawsko-Praskie*. R. 13: 2017 s. 53–70.

8016. KOWALSKI Mateusz: Rytuały życia codziennego XIX-wiecznej burżuazji Królestwa Polskiego. Zarys problemów. *Rocznik Łódzki*. T. 67: 2017 s. 219–230, streszcz. ang.

8017. KOWALSKI Piotr: Rynek Staromiejski w Toruniu i jego mieszkańcy w XIX w. Zagadnienia socjotopografii. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 181, il. (Biblioteka ToMiTo).

8018. KOWALSKI Ryszard: Podróże turystyczne Kanałem Elbląskim w XIX wieku. *Ostródzki Przegląd Historyczny*. T. 2: 2016 s. 75–84, streszcz. ang.

8019. KOZA Irena: Derfintos, czyli Tadeusz Bułharyn (1789–1859) – między rzeczywistością i autokreacją. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 229: *Studia Russologica*. [T.] 10: 2017 s. 59–68, streszcz. ros., ang.

8020. KOZAK-PODSIADŁO Magdalenka: Kształcenie introligatorów przy Muzeum

Techniczno-Przemysłowym w Krakowie w latach 1908–1913. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia*. [Vol.] 15: 2017 s. 245–256, streszcz. ang.

8021. KOZINA Irma: Die Sakraltopografie einer Stadt im 19. Jahrhundert. Das oberschlesische Kattowitz und seine ersten Kirchen. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 12: 2017 s. 311–335, streszcz. pol., ang.

8022. KOZIOŁ Janusz: „Mieszkańcom miasta polecam wykonywanie swoich codziennych czynności”. Tarnów w pierwszych tygodniach okupacji rosyjskiej (listopad–grudzień 1914). *Rocznik Tarnowski*. [T.] 20: 2015 s. 59–72.

8023. KOZŁOWSKA Izabela: Geometria Nowego Miasta w Szczecinie. Lata 1845–1873. Od miasta-twierdzy do miasta współczesnego. Szczecin 2015 Hogben 8° ss. 174, il., streszcz. ang. (Teka Zachodniopomorska; nr 3/2015).

Toż. Wyd. 2, uzup. Szczecin 2017 ss. 190, il., streszcz. ang.

8024. KRASIŃSKA Izabela: „Niewiasta Polska” (1899–1907) jako przykład pisma patronackiego – zarys monograficzny. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 62: 2017 s. 113–122, streszcz. ang.

8025. KRASIŃSKA Izabela: Sytuacja żeńskiej służby domowej w świetle poznańskiego czasopisma „Ruch Chrześcijańsko-Społeczny” (1902–1910). *Studia Gdańskie*. T. 40: 2017 s. 123–135, streszcz. ang.

8026. KRASNOWOLSKI Bogusław: Przekształcenia przestrzenne i architektoniczne w Okręgu Wolnego Miasta Krakowa (1815–1846). *Małopolska*. [T.] 19: 2017 s. 53–85, streszcz. ang.

8027. KRÓL-MAZUR Renata: „Było błędem nie uwzględniać psychologii serca młodzieńczego wojownika...”. Arcybiskupa Józefa Teodorowicza krytyka NKN i Legionów. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 2 s. 99–129, streszcz. ang.

8028. KRUCKI Łukasz: Pamięć o chrzcie Polski w Wielkopolsce pod pruskim zaborem. *Kościół w Polsce*. [T.] 16: 2017 s. 95–116, streszcz. ang.

8029. KRZAK Andrzej: Wojny bałkańskie 1912–1913. Częstochowa 2017 Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Akad. im. Jana Długosza 8° ss. 349, tabl. 25, il.

8030. KRZEMIŃSKI Dariusz: Problem alkoholizmu na terenie diecezji płockiej w XIX wieku. *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 8: 2016 s. 33–51, streszcz. ang.

8031. KRZEMIŃSKI Tomasz: Codzienność mieszkańców Torunia w latach pierwszej wojny światowej (1914–1918). *Rocznik Toruński*. T. 41: 2014 s. 39–63, streszcz. ang., niem.

8032. KRZYWIEC Grzegorz: Polska bez Żydów. Studia z dziejów idei, wyobrażeń i praktyk antysemickich na ziemiach polskich początku XX wieku (1905–1914). Warszawa 2017 IH PAN 8° ss. 559, il., streszcz. ang.

8033. KRZYŻANOWSKI Lech: O wzajemnym przenikaniu się sędowniczych elit wojskowych i cywilnych na przykładzie podpułkownika sędziego Zygmunta Wusatowskiego [1878–1939]. *Niepodległość*. T. 65: 2016 s. 191–211.

8034. KSIĄŻEK Magdalena: Uczniowie felczerscy w szpitalu św. Aleksandra w Kielcach w latach 1835–1870. Zarys problematyki. *Między Wisłą a Pilicą*. T. 18: 2017 s. 31–56, streszcz. ang.

8035. KSIĄŻEK Magdalena: Żywot człowieka niezbyt poczciwego, czyli wzloty i upadki felczera Seweryna Bednarskiego (1833 – po 1864). *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 43–54, streszcz. ang.

8036. [KUBIT Bożena, Mszyca Wojciech]: Oscar Tropelwitz [1863–1918]. Innowator. Tekst Bożena Kubit, Wojciech Mszyca. Gliwice 2017 Muzeum 16° ss. 132, il.

8037. KUCA Jan: O wojnie i pokoju w Jarosławskim 1867–1918. Rzecz o codziennym życiu mieszkańców. Mołodycz 2017 Stow. Promocji i Rozwoju „Młody Mołodycz” 8° ss. 671, nlb. 1, il.

8038. KUCHARSKA Alina: Miejsce I wojny światowej w rodzinnej genealogii. Przypadek Władysława Schwarza i jego korespondencji. *Gens*. [T. 15:] 2017 s. 63–77, streszcz. ang.

8039. KUCHARSKI Wojciech: Bitwa pod Raszynem 1809. Warszawa 2017 Wojciech Kucharski 8° ss. 269, nlb. 1, il., mapy.

8040. KUCHARSKI Wojciech: Olszynka Grochowska 1831. Warszawa 2017 Wojciech Kucharski 8° ss. 234, nlb. 1, il., mapy.

8041. KUDELSKA Dorota: [Jacek] Malczewski i Wiedeń – nowe ustalenia. *Roczniki*

Humanistyczne. T. 65: 2017 z. 4 s. 49–85, streszcz. ang.

Gl. w l. 1900–1912.

8042. KUDELSKA Dorota: Wiedeńskie kontakty „Sztuki” – z zapisów w Księdze Protokołów Towarzystwa Artystów Polskich. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. FF: Philologiae. Vol. 35: 2017 [nr] 1 s. 127–139, streszcz. ang.

Lata 1897–1912.

8043. KUKLO Cezary: Ludność parafii Trzciniane w świetle spisu wiernych z 1843 roku. *Przyszłość Demograficzna Polski*. [T.] 38: 2016 nr 3 s. 79–106, streszcz. ang.

8044. KULA Ewa: Wychowankowie Uniwersytetu Warszawskiego uczący w szkołach średnich Królestwa Polskiego po reformie Aleksandra Wielopolskiego. *Kwartalnik Pedagogiczny*. R. 62: 2017 nr 3 s. 56–74.

8045. KULCZYK Anna: Dokument pergaminowy – „Świadek ukończenia nauki w sztuce ogrodnictwa” ze zbiorów Muzeum w Gliwicach. *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 27: 2017 s. 521–527.

Zawiera też tekst dokumentu z 1798 r.

8046. KULECKA Alicja, Hoff Emil: Urzędy, stanowiska i tytuły urzędowe w Królestwie Polskim (1815–1915). Materiały do słownika. Warszawa 2017 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 517, nlb. 5. (Urzędnicy i Urzędy Królestwa Polskiego 1815–1915).

8047. KULIGOWSKA Katarzyna: Teatr amatorski w Jabłonnie pocz. XX w. *Rocznik Legionowski*. T. 10: 2017 s. 109–122.

W l. 1901–1908.

8048. KULIGOWSKI Paweł: „Eutopia” na zgłiszczach. Kierunki rozwoju idei polskiego kooperatywności w XIX wieku. *Historia i Polityka*. Nr 15: 2016 s. 81–99, streszcz. ang.

8049. KULIGOWSKI Piotr: Królestwo Boże na ziemi. Wokół sporu Ludwika Królikowskiego i Jana Czyńskiego. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 1 s. 77–93, streszcz. ang.

Na łamach „Polski Chrystusowej. Pisma poświęconego zadaniem społecznym” w 1843 r.

8050. KULIGOWSKI Piotr, Dobek Rafał: La „Pologne populaire”: genèse et signification de la notion. Une page de l’histoire de la formation d’une modernité périphérique. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 3 s. 539–557, streszcz. ang.

Lata 30.–70. XIX w.

8051. KUŁACZ Sławomir: Kamień i Steinau w pożodze I wojny światowej. Kamień 2017 Tow. Przyj. Kamienia 8° ss. 128, il., mapy.

8052. KUŁACZ Sławomir: Pochówki żołnierskie z okresu I wojny światowej w Sokółowie. *Rocznik Sokolowski*. Nr 14: 2017 s. 37–49.

8053. KURA Antoni: Galicyjskie cmentarze żołnierskie z I wojny światowej. *Zeszyty Wojnickie*. R. 23: 2014 nr 1 s. 44–57.

8054. KURKOWSKI Jarosław: Na marginesie edycji dziełka Teodora Korwin-Szymanowskiego, „Przyszłość Europy w zakresie gospodarczym, społecznym i politycznym”. *Analecta*. R. 25: 2016 z. 2 s. 225–236.

Dot. Korwin-Szymanowski Teodor: *Przyszłość Europy w zakresie gospodarczym, społecznym i politycznym*. Oprac. i posł. Radosław Paweł Żurawski vel Grajewski. Warszawa 2015.

Wyd. oryg.: Paryż 1885.

8055. KURZAJCZYK Mariusz: Gimnazjum kontra Szkoła Realna. 100-lecie piłki nożnej w Kaliszu. *Rocznik Kaliski*. T. 43: 2017 s. 97–106, streszcz. ang.

Rok 1917.

8056. KUZICKI Jerzy: Kapelani oraz inni duchowni uczestniczący w polskich powstaniach narodowych, obecni w strukturach lokalnego Kościoła we Francji w XIX wieku. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 1 s. 137–156, streszcz. ang.

8057. KUZICKI Jerzy: Nieś wiarę i nadzieję na obcej ziemi. Polskie duchowieństwo katolickie w życiu religijnym i polityczno-społecznym Wielkiej Emigracji we Francji (1831–1863). Rzeszów 2014.

Rec.: Brudzisz Marian, *Studia Polonijne*. T. 38: 2017 s. 200–204; Kulecka Alicja, *Archeion*. T. 118: 2017 s. 545–546; Marchlewicz Krzysztof, *Studia Polonijne*. T. 36: 2015 s. 132–135.

8058. KVĚTINA Jan: Pravdivý versus falešný konzervatismus: spor o tradice polské identity v 19. století. [W:] *Slované mezi tradicí a modernitou*. Červen Kostelec–Praha 2014 s. 147–159.

8059. KWIECIEŃ Sabina: Poznańskie czasopisma dla dzieci i młodzieży do 1918 roku. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 211: *Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia*. [T.] 14: 2016 s. 254–273, streszcz. ang.

Od 1832 r.

8060. KWIECIEŃ Sabina: Problemy oświaty, szkoły i wychowania na łamach wileńskiej „Pobudki” (1908–1914). *Annales Universitatis*

Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [Vol.] 15: 2017 s. 230–244, streszcz. ang.

8061. LANEŮSKŔ Aláksandr: Da pytanná ab sálánskŔm supracŔve ũ Grodzenskáj gubernŔi padčas rŔvalŔcŔy 1905–1907 gadoŔ. *Bialoruskie ZeszŔty Historyczne.* [T.] 48: 2017 s. 142–166, streszcz. ang., pol.

8062. LECHOCKA Ewelina: „Nie boim sia ni Lachiw, ni Lackoi szaty” czyli stosunek Hucułów wobec Polaków przedstawiony w pieśniach ludowych z II połowy XIX wieku. [W:] *Slované. SouznŔní a konflikty.* Červen Kostelec–Praha 2016 s. 135–147.

8063. LEGIEĆ Jacek: Źołnierzy-Polaków wraŔzenia z podrŔŔy na front wojny rosyjsko-japońskiej. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX Wieku.* T. 17: 2017 s. 113–125, streszcz. ang.

8064. LEONCZYK Sergiusz: Polskie osadnictwo wiejskie na Syberii w drugiej połowie XIX i na poczátku XX wieku. Warszawa 2017 Kulturalno-Nar. Organizacja Społ. „Polonia” Republiki Chakasja; Impresje.net Miłosz Trukawka 8° ss. 322, nlb. 1, il., streszcz. ang., fr., ros.

Lata 1850–1914.

8065. LESZCZYŔSKI Paweł A.: Ustawa konstytucyjna Królestwa Polskiego z 27 listopada 1815 r. – charakterystyka najważniejszych postanowieŔ. *Forum Historyczno-Społeczne.* Nr 3: 2015 s. 39–51.

8066. LEŚ-RUNICKA Maria: Historia Jaworzna w XIX wieku 1795–1914. Jaworzno 2017 Inicjatywa Wydawnicza Muzeum Miasta Jaworzna 8° ss. 259, il.

8067. LEWANDOWSKI Albert: Publicystyka ks. Władysława Siarkowskiego na łamach „Gazety Kieleckiej” w latach 1870–1894. *Fides.* [R. 23]: 2017 nr 2 s. 109–129, streszcz. ang.

8068. LEWICA polska i niemiecka wobec I wojny światowej. Red. nauk. Magdalena Mikołajczyk, Agata Tasak. Kraków 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 183, nlb. 1. Uniw. Pedagog. im. KEN w Krakowie. (Prace Monograficzne; nr 803).

Treść: Mikołajczyk Magdalena: Wstę p s. 5–8; Chwedoruk Rafał: Między pacyfizmem a interwentyzmem. Lewica w Europie wobec I wojny światowej s. 9–31; Śliwa Michał: Lewica polska i europejska po Wielkiej Wojnie. Współczesne spory wokół jej konsekwencji społeczno-politycznych s. 32–44; Samuś Paweł: Polska lewica rewolucyjna wobec Wielkiej Wojny s. 45–78; Pietrzak Jacek: Polska lewica niepodległościowa w czasie I wojny światowej s. 79–98; Oberhaus Salvator: 1914 – Der Weg in den

Ersten Weltkrieg. Einblicke in eine deutsche Debatte s. 99–114; Juchnowski Rafał: Polska między Rosją i Niemcami a problem odzyskania niepodległości i utrzymania suwerenności. Rozważania o myśli politycznej polskich socjalistów s. 115–136; Jastrząb Łukasz: Szkice o kontaktach i współpracy działaczy polskiej i niemieckiej lewicy 1914–1919 s. 137–143; Wasilewski Krzysztof: Przyszłość lewicy w polskiej i niemieckiej prasie socjalistycznej w czasie I wojny światowej s. 144–155; Politt Holger: Im Wettlauf der Geschichte. Rosa Luxemburg und der Ausbruch des Ersten Weltkriegs s. 156–162; Kochnowski Roman: Militaryzm, armia, obronność w myśli politycznej SPD s. 163–183.

8069. LINEK Bernard: Rola migrantów z Galicji i Królestwa Kongresowego w Górnośląskim Okręgu Przemysłowym w XIX wieku. *Studia Śląskie.* T. 80: 2017 s. 41–56.

8070. LIPELT Robert: Gospodarka leśna w Galicji w dobie autonomii. Red. Piotr Franaszek. Kraków 2017 Historia Iagellonica 8° ss. 246, nlb. 1, streszcz. niem. UJ. (Informator Statystyczny do Dziejów Społeczno-Gospodarczych Galicji).

8071. LISAK Agnieszka: Źycie towarzyskie w XIX wieku. Wspaniałe czasy belle époque. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 333, nlb. 3, tabl. 8, il.

Wyd. 1. pt. Źycie towarzyskie w XIX wieku. Salony, bale, teatry. Warszawa 2013.

8072. LISZEWSKA Ewa, Liszewski Bogumił: Piękne Polki. Opowieść o lwowskich kładynkach. Zakrzewo 2017 Replika 8° ss. 207, nlb. 1, il.

Towarzystwo im. Kładyny Potockiej, działało od l. 50. XIX w. do 1868 r.

8073. LITERATURA Orientu w piśmiennictwie polskim XIX wieku. Cz. 1. Oprac. zespół pod red. Pawła Siwca. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 341, nlb. 1. (Orientalia Polonica. Polskie tradycje badań nad Orientem; 5).

Treść: Siwiec Paweł: Słowo wstępne s. 7; Lokman el-Hakim Amsal: Podobieństwa czyli bajki mędrca Lokmana s. 9–45; Krasicki Ignacy: O rymotwórstwie i rymotwórcach. Część dziewŔt: o rymotwórcach wschodnich (fragmenty) s. 47–51; Załuski Karol: Wybór bajek i przypowieści z Lokmana i Krasickiego w dwóch przekłádach polskim i arabskim s. 53–96; Szujski Józef: Rys dziejów piśmiennictwa świata niechrześcijańskiego (fragmenty) s. 97–244; Chmielowski Piotr, Grabowski Edward: Obraz literatury powszechnej w steszczeniach i przekłádach (fragmenty) s. 245–321.

8074. LUBCZYŔSKA Aleksandra: Działalność wydawnicza Narodowej Demokracji w Galicji w dobie autonomii (1892–1914). Pruszcz Gdański 2016.

Rec.: Gruca Anna, *Roczniki Biblioteczne.* T. 61: 2017 s. 332–335.

8075. LUBCZYŔSKA Aleksandra: „Tygodnik Słowa Polskiego. Bezpłatny dodatek

niedzielny do »Słowa Polskiego« poświęcony nauce, literaturze i sztuce” (1902–1903). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 2 s. 73–89, streszcz. ang.

8076. ŁAPOT Mirosław: Szkolnictwo ludowe w Galicji u progu działalności Rady Szkolnej Krajowej (w stu pięćdziesięciolecie jej powołania). *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie*. Pedagogika. T. 26: 2017 nr 2 s. 237–259, streszcz. ang.

8077. ŁAZUGA Waldemar: Kalkulować... Polacy na szczytach C.K. Monarchii. Poznań 2013.

Rec.: Wachowski Michał, *Historia i Polityka*. Nr 14: 2015 s. 151–153.

8078. ŁOPATECKI Karol: Struktura i siedziba Sądu Głównego w Białymstoku (1808–1842). *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 16: 2017 z. 2 s. 21–40, streszcz. ang.

8079. ŁOTYSZ Sławomir: Prace nad przygotowaniem ustaw patentowych w okresie Tymczasowej Rady Stanu Królestwa Polskiego, 1917–1918. *Analecta*. R. 26: 2017 z. 2 s. 37–53, streszcz. ang.

8080. ŁUKASIEWICZ Dariusz: „Bzik na punkcie mieszkania”, czyli mieszkanie i jego otoczenie w Prusach w latach 1871–1918. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 4 s. 55–104, streszcz. ang.

8081. ŁUKASIEWICZ Dariusz: Sarmatyzm i Prusy na przełomie XVIII i XIX wieku. Warszawa 2015.

Rec.: Orłowski Hubert, *Borussia*. [T.] 59: 2017 s. 240–242; Pilarczyk Piotr M.: Wyważanie. O książce *Czas Przeszły*. T. 4: 2017 s. 157–172; Polem. [z rec. P. M. Pilarczyka]: Łukasiewicz Dariusz, *Czas Przeszły*. T. 4: 2017 s. 173–175.

8082. ŁUKASIEWICZ Dariusz: Zdrowie i choroba w Prusach 1871–1918. *Studia Zachodnie*. [T.] 19: 2017 s. 87–118, streszcz. ang.

8083. ŁUPIENKO Aleksander: Warszawska kwestia mieszkaniowa w debacie publicznej z lat 1864–1905. *Almanach Warszawy*. T. 10: 2016 s. 143–165, streszcz. pol., ang.

Toż w jęz. ang.: The Warsaw housing issue in public debate, 1864–1905 s. 167–190.

8084. ŁYJAK Wiktor Zygmunt: Spis fundusów i przychodów rocznych do probostwa miasta Rawy należący dokonany w 1818 roku. Rawa Mazowiecka 2017 Stow. Wychowanków Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Skłodowskiej-Curie 8° ss. 120, il., mapy.

8085. ŁYJAK Wiktor Zygmunt: Stefan Ciecierski w świetle akt notarialnych Józefa Noskowskiego z Warszawy. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 13: 2017 s. 15–61.

W aneksie dokumenty z l. 1844–1856.

8086. ŁYSON Rafał: Konsekwentne działania czy improwizacja? Niemieckie plany wojenne wobec Polski w okresie I wojny światowej. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 2 s. 150–167, streszcz. ang.

8087. MACIEJEWSKI Tadeusz, Wołodkiewicz Cezary: Kolegium Rewizyjne („Revision-Collegium”) w Napoleońskim Wolnym Mieście Gdańsku (1807–1814). Geneza, struktura i przebieg postępowania odwoławczego w rozwoju historyczno-prawnym. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 1 s. 21–48, streszcz. ang., fr.

8088. MAGOWSKA Anita: Żydzi wileńscy w świetle archiwaliów medycznych z I połowy XIX wieku. *Studia Judaica*. Vol. 20: 2017 nr 2 s. 265–286, streszcz. ang.

8089. MAHLER Teofila: Walka między ortodoksją a postępowcami w Krakowie w latach 1843–1868 (Komitet Starozakonnych a Wydział dla Spraw Żydowskich). Oprac., wstęp i posł. Alicja Maślak-Maciejewska. Kraków–Budapeszt 2017 Austeria 8° ss. 201, nlb. 6, il. (Studia i Materiały z Dziejów Judaizmu w Polsce; t. 3).

Aut. ur. 1912. Jest to edycja krytyczna pracy magisterskiej aut. (czas powstania – lata 1933–1939).

Rec.: Fijałkowski Paweł, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 4 s. 497–498; Jasnowski Paweł, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 116: 2017 s. 410–413.

8090. MAKUCH Marcin: Benjamin Bilse (1816–1902) i jego orkiestra. *Szkice Legnickie*. T. 37: 2016 s. 41–64, streszcz. niem.

Legniczanin.

8091. MAŁECKI Marian: Pszczyna i ziemia pszczyńska podczas I wojny światowej. Rzeczywistość wojny, prawo, obyczaje. Pszczyna 2017 Pro Memoria Stow. „Bitwy pod Pszczyną 1939” 8° ss. 180, il., mapy. (Pszczynskie Epizody Historyczne; t. 10).

8092. MAŁO znana I wojna światowa. Studia i szkice z dziejów Wielkiej Wojny na froncie wschodnim. Pod red. Aleksandra Smolińskiego. Grajewo 2017 Eko-dom 8° ss. 204, il., streszcz. ang.

Treść: Smoliński Aleksander: Wstęp s. 7–8; Smoliński Aleksander: Walki II Brygady Legionów Polskich pod Kirlibabą w styczniu 1915 r. Historia i pamięć s. 9–24; Kozubel Marek Bogdan: Dezercje, brak dyscypliny i nieposłuszeństwo rozkazowi żołnierzy Ukraińskich Strzelców Siczowych w latach 1914–1918

s. 33–44; Dudziński Tomasz: W cieniu Wielkiej Wojny – powiat szczeciński w trakcie pierwszowojennej okupacji niemieckiej s. 51–65; Czerep Stanisław: Opieka sanitarna i medyczna w Armii Rosyjskiej – lata 1914–1917 s. 73–85; Smoliński Aleksander: Wizerunek piechura, kawalerzysty i Kozaka Armii Rosyjskiej oraz jeńca rosyjskiego z czasów Wielkiej Wojny w dziennikach, pamiętnikach żołnierzy Legionów Polskich s. 95–167; Czerep Stanisław: Jeńcy polskiego pochodzenia z armii niemieckiej i austro-węgierskiej w Rosji w latach 1914–1919 s. 177–198.

8093. MARCHWIŃSKI Grzegorz: Kanon literacki i naród w polskim dyskursie publicznym lat 1870–1905. Konstrukcje, uwarunkowania, znaczenia. Kraków 2017 Collegium Columbinum 8° ss. 366. (Biblioteka Tradycji; nr 151).

8094. [MARKIEWICZ Hanna] Markiewiczowa Hanna: Stan oświaty i opieki na warszawskiej Pradze w przeddzień odzyskania przez Polskę niepodległości w świetle czasopisma „Echo Pragi”. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 3/4 s. 169–179, streszcz. ang.

W l. 1914–1918.

8095. MARKUSZEWSKA Agnieszka: Poetyckie świąty romantyków. O młodościowej korespondencji Zygmunta Krasińskiego i Henryka Reeve’a. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 597, streszcz. ang.

Okres: 1830–1838.

8096. MARZEC Wiktor: Rebelia i reakcja. Rewolucja 1905 roku i plebejskie doświadczenie polityczne. Łódź–Kraków 2016.

Rec.: Janowski Maciej, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 116: 2017 s. 426–431.

8097. MASSALSKI Adam: Nauczyciele szkół średnich męskich rządowych po 1833 roku – byli pracownicy Uniwersytetu Warszawskiego. *Kwartalnik Pedagogiczny*. R. 62: 2017 nr 3 s. 29–55.

8098. MAŚLAK-MACIEJEWSKA Alicja: Między ortodoksją a umiarkowaną reformą – rabin i kaznodzieja Moritz Duschak (1815–1890) i jego poglądy na judaizm. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 3 s. 443–469, streszcz. ang.

8099. MATANIAK Mateusz: Dozory kościelne w Krakowie w latach 1800–1853. Organizacja i zakres kompetencji. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 62: 2017 s. 123–149, streszcz. ang.

8100. MATANIAK Mateusz: Utworzenie Kasy Oszczędności w Wolnym Mieście Krakowie i jej działalność w latach 1844–1857. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 137–155, streszcz. ang., fr.

8101. MATANIAK Mateusz: Zasady organizacyjne i funkcjonowanie loterii krajowej w Wolnym Mieście Krakowie (1822–1845). Z badań nad skarbowością na ziemiach polskich w XIX wieku. *Studia Historyczne*. R. 59: 2016 z. 3 s. 317–345, streszcz. ang.

8102. MATCZUK Alicja: Potyczki bibliografów z cenzurą w okresie zaborów. *Folia Toruniensia*. [T.] 17: 2017 s. 75–101, streszcz. ang., niem.

8103. MATERIAŁY z Konferencji Naukowej „Kielce – rok 1914”, 5 listopada 2014 r. Red. Jan Główna, Wiesława Rutkowska. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 7: 2015 s. 13–168, streszcz. ang.

Treść: Rutkowska Wiesława: Źródła do dziejów Kielc w latach I wojny światowej w Archiwum Państwowym w Kielcach s. 13–35; Kolas Marcin: Źródła ikonograficzne do dziejów Legionów Polskich w zbiorach Muzeum Historii Kielc s. 35–48; Caban Wiesław: Dziewiętnastowieczne spory o drogi do niepodległości s. 49–54; Massalski Adam: Kielczanie w II Brygadzie Legionów Polskich – bracia Massalscy [Edmund, 1886–1975; Tadeusz, 1896–1970; Zygmunt Kazimierz, 1891–1914] s. 55–64; Przeniosło Małgorzata: Organizacja samopomocy społecznej ma Kielcecznie w latach I wojny światowej s. 65–79; Cybulska Kamila: Kobiety w ruchu niepodległościowym na ziemi kieleckiej w latach 1914–1918 s. 81–97; Bożyk Izabela: Zapomniana postać oficera Legionów i POW Jana Zdanowicza-Opielińskiego „Wojsznara” [1882 lub 1891–1918] i jego związki z Kielcami s. 99–107; Maciągowski Marek: Kielce we wspomnieniach Mosze Nachuma Jerozolimskiego [1855–1916] s. 109–118; Michalska-Bracha Lidia: Władysław Działosz (1893–1980) – wojewoda kielecki i „strażnik pamięci legionowej” s. 119–128; Legutko Grażyna: Rok 1914 w twórczości Gustawa Daniłowskiego, Andrzeja Struga i Wacława Sieroszewskiego s. 129–136; Wójcik-Lagan Hanna: Józef Piłsudski i rok 1914 w narracjach szkolnych lat trzydziestych XX w. s. 137–152; Malicka Alicja: Marsze Szlakiem Kadrowki (1924–1939). Między polityką historyczną a ideą wychowania obywatelskiego s. 153–168.

8104. MATERSKI Wojciech: Przewrót listopadowy 1917 r. w Rosji a hasło bolszewików prawa narodu do samostanowienia. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 4 s. 7–28, streszcz. ang.

8105. MATWIEJCZYK Witold: Deklaracja lojalności ks. Floriana Stablewskiego wobec władz pruskich z 26 X 1891 – między ambicją, koniecznością i posłuszeństwem. *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 2 s. 83–113, streszcz. ang.

8106. MATYSIK Robert: Działalność publicystyczna Agatona Gillera z lat 1861–1863. Z myślą o Niepodległej. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 32: 2017 s. 39–62, streszcz. ang.

8107. MAZUR Elżbieta: Warszawa przełomu XIX i XX wieku we wspomnieniach pań z kręgu zamożnej inteligencji – Jadwigi Waydel-

-Dmochowskiej i Stefanii Podhorskiej-Okołów. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 65: 2017 nr 3 s. 397–405, streszcz. ang.

8108. MAZUR Karolina: Matrona jako prototyp kobiety władczej oraz przekazicielki pamięci i tradycji w powieściach historycznych Józefa Ignacego Kraszewskiego. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. FF: Philologiae. Vol. 35: 2017 [nr] 1 s. 35–44, streszcz. ang.

8109. MĄCZYŃSKA Jadwiga, Mączyński Maciej: Bęły hłopy przy sile i przy chuci. Wojciecha Brzezi portrety dawnych górali. *Małopolska*. [T.] 18: 2016 s. 101–113, streszcz. ang.

Górale podhalańscy, na przełomie XIX i XX w.

8110. MICHAŁSKI Grzegorz: Problem instytucjonalnej opieki nad dzieckiem w relacjach „Dziennika Łódzkiego” z lat 1884–1892. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 3/4 s. 136–149, streszcz. ang.

8111. MIĘDZY irredentą a kolaboracją. Od T(t)argowicy po „Kataryniarzy”. Red. Mateusz Klempert. Olsztyn 2017 Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Uniw. Warmińsko-Mazurski 8° ss. 138.

Treść: Klempert Mateusz: Wstęp s. 5–7; Rogulski Mirosław: Postawy szlachty liwskiej wobec konfederacji targowickiej, powstania kościuszkowskiego i listopadowego s. 9–36; Nawrot Dariusz: Litewski separatyzm z 1811 i 1812 roku – ambicje, zdrada czy wiara w Aleksandra! ? s. 37–59; Mażewski Lech: Książę Adam Czartoryski polityk sukcesu, polityk klęski. Z Rosją i przeciwko Rosji s. 61–87; Jurkowski Roman: W jakim języku rozmawiać z Moskałem? Komunikacja wzajemna jako element codzienności w kontaktach Polaków i Rosjan na Ziemiach Zabrzanych po powstaniu styczniowym s. 89–102; Nowak Mariusz: „System Wielopolskiego” przejawem apostazji czy realizmu politycznego? – dyskurs polskiej opinii publicznej w okresie powstaniowym (1864–1880) s. 103–121; Dąbrowski Przemysław: „Zdrajcy” i „ugodowcy” – głosy krytyki wobec „kataryniarzy” wileńskich s. 123–131.

8112. MIĘDZY pozytywizmem a nacjonalizmem. Przemiany kultury polskiej w latach 1886–1918. Red. Maciej Gloger. Warszawa 2017 Semper 8° ss. 304, streszcz. ang.

Materiały z konferencji, Sopot, VI 2016 r.

Treść: Gloger Maciej: Wstęp s. 7–9; Dwojnych Andrzej: Pozytywiści w działaniu, romantycy w programie – charakterystyka wybranych prowincjonalnych środowisk narodowych z przełomu XIX/XX wieku s. 11–28; Gloger Maciej: Pozytywizm pozytywistów a pozytywizm narodowców. Między kontynuacją a opozycją s. 29–41; Wrzesińska Katarzyna: Od kultury elit do kultury mas. Obraz poezji i literatury polskiej w myśli Narodowej Demokracji doby zaborów s. 43–59; Nowak Joanna: Spotkanie starych pojęć z nowymi. Naród w refleksji autorów „Upominku. Książki zbiorowej na cześć Elizy Orzeszkowej” s. 61–79; Forajter Waclaw: Wojny burskie i ekonomia ekspansji (Prus – Dmowski) s. 81–90; Szleszyński Bartłomiej: Globalizacja, kolonizacja, darwinizm społeczny. Wstęp do rozważań o kilku podobieństwach pomiędzy poglądami Bolesława Prusa

i ideologów Narodowej Demokracji s. 91–107; Adamek-Świechowska Adrianna: Sienkiewicz – „budzieli ducha narodu” – w roli autorytetu obozu narodowego w okresie międzywojnia s. 109–132; Marchwiński Grzegorz: Zrywanie ciągłości. Notatki do rozważań nad habitusami polskimi 2. połowy XIX wieku (Orzeszkowa – Żeromski – Dmowski) s. 133–154; Olszewska Maria Jolanta: Polaków portret własny. Refleksje po lekturze „Veto!” Adama Kreczowieckiego s. 155–182; Ratajczak Wiesław: Pozytywistyczne i nacjonalistyczne idee w twórczości powieściowej oraz programie politycznym Zygmunta Miłkowskiego s. 183–205; Rogalski Michał: Teologiczne narzędzia w budowaniu świadomości narodowej. Jubileusz pięćdziesięciolecia ogłoszenia dogmatu o niepokalanych poczęcia na łamach „Przeglądu Powszechnego” s. 207–228; Tomasiwicz Jarosław: Antysemityzm gospodarczy między pozytywizmem a rasizmem (1876–1941). Szkic z historii idei s. 229–263; Piekara Magdalena: Kwestia żydowska w pierwszym roku istnienia czasopisma „Głos” [1886] s. 265–277.

8113. MIGRAŁA Leszek: Stary Sącz w okresie przedautonomicznym. *Almanach Sądecki*. R. 26: 2017 nr 3/4 s. 7–22.

8114. MILEWSKA Marta: Organizacja opieki medycznej w guberni płockiej w latach 1870–1914. *Studia Mazowieckie*. R. 10: 2015 nr 4 s. 49–64, streszcz. ang., ros.

8115. MINAKOWSKI Marek Jerzy: Sieć społeczna wokół „Kuriera Warszawskiego” na podstawie jego nekrologów z lat 1821–1861. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 39: 2017 s. 209–251, streszcz. ang.

8116. MIODOŃSKI Mirosław: Inspektor szkolny Alojzy Schaschek i inne postacie dramatu żywieckiego. Polityczno-obyczajowy obraz z życia społecznego w mieście Żywcu na przełomie XIX i XX wieku. *Gronie*. Nr 17: 2017 s. 95–132.

8117. MITRASZEWSKI Henryk: Powszechna wystawa krajowa we Lwowie w 1894 r. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 243–247.

8118. [MITÛRIN Dmitrij V.] Mitiurin Dmitrij W.: Feldmarszałek Paskiewicz – historia kariery idealnej. Przekł. Walentyna Mikołajczyk-Trzciska. Warszawa 2017 EKBIN Studio 8° ss. 406, nlb. 5, il. (Biblioteka Stolicy).

Iwan Paskiewicz (1782–1856).

8119. MLECZKO Wojciech: Ks. [Hieronim] Kajsiewicz [1812–1873] i zmartwychwstańcy wobec duchowieństwa uczestniczącego w powstaniu styczniowym. *Nasza Przeszłość*. T. 128: 2017 s. 111–130, streszcz. ang.

8120. MOJ Magdalena: Z przeszłości demograficznej Krasiejowa. Analiza w świetle zapisów metrykalnych z lat 1867–1906. Opole 2016.

Rec.: Rachwał Piotr, *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 39: 2017 s. 363–366.

8121. MONOLATII Ivan: „Trud zmagania o utrzymanie tożsamości narodowej...”. Polacy Galicji Wschodniej w czasach Monarchii Habsburskiej (koniec XVIII w. – 1914 r.). *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 9: 2017 s. 377–421, streszcz. ang.

8122. MORAWSKI Konrad Sebastian: Okoliczności budowy stosunków dyplomatycznych pomiędzy Polską a Jugosławią w 1918 roku. *Historia i Polityka*. Nr 10: 2013 s. 95–114, streszcz. ang.

8123. MOSKAL Katarzyna: Celestyn Czynciel i jego szkice sądowe. *Krzysztofory*. [T.] 34: 2016 s. 87–108, streszcz. ang.

Ołówkowe szkice z procesów sądowych z 18 IX – 12 X 1903 r.

8124. MOSZCZYŃSKA Ewa: Rocheńska szkoła u progu niepodległości. Historia jednego konfliktu – subiektywne spojrzenie. *Nasze Korzenie*. Nr 13: 2017 s. 53–55.

Wzniesiona we wsi Bądkowo-Rochny w 1903 r. Dot. donosu na nauczyciela z 1918 r.

8125. MOSZYŃSKI Maciej: Antysemityzm w Królestwie Polskim. Narodziny nowoczesnej ideologii antyżydowskiej (1864–1914). Poznań 2017 Inst. Historii UAM 8° ss. 468. (Publikacje Instytutu Historii; 147).

8126. MROWIŃSKI Paweł: Zbrodnia i kara. Egzekucje publiczne w Warszawie w latach 1815–1830. *Almanach Warszawy*. T. 11: 2017 s. 143–171, streszcz. ang.

8127. MRÓZ Tomasz: Nieukończony doktorat Tadeusza Micińskiego [1873–1918] o nieśmiertelności duszy w filozofii Platona. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 1 s. 135–148, streszcz. ang.

8128. MUCHA Danuta: Filomata Ignacy Domeyko (1802–1889) – apostoł oświaty w Chile. *Analecta*. R. 26: 2017 z. 1 s. 31–44, streszcz. ang.

8129. [MUDRIJ Mar’ân] Mudryj Marian: Kwestia tożsamości wśród ruskich elit politycznych w Galicji. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 2 s. 255–275, streszcz. ang.

8130. [MULINA Svetlana Anatol’evna] Mulina Swietłana: Migranci wbrew swej woli. Adaptacja zesłanych powstańców styczniowych na Syberii Zachodniej. Przeł. Marta Głuszkowska, Michał Głuszkowski. Warszawa 2017 Centrum Pol.-Ros. Dialogu i Porozumienia; Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 243, tabl. 8, il.

8131. MYCIELSKI Maciej: „Miasto ma mieszkańców, wieś obywateli”. Kajetana Koźmiana [1771–1856] koncepcje wspólnoty politycznej (do 1830 roku). Wyd. 2. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 405, streszcz. ang. (Res Humanae).

Od 1809 r.
Wyd. 1. Wrocław 2004.

8132. MYSZOR Jerzy: Pielgrzymki śląskie do Ziemi Świętej w latach 1840–1914. Studia i materiały. Katowice 2017 Księg. św. Jacka 8° ss. 365, nlb. 1, tabl. 16, il., streszcz. niem. Wydz. Teol. UŚ w Katowicach. (Źródła do Dziejów Kościoła Katolickiego na Górnym Śląsku; nr 16).

8133. NAPOLEON w Środzie Śląskiej (1813). Wydarzenie w kontekście epoki, historii wojskowości i pamięci historycznej. Red. Grzegorz Borowski, Stanisław Rosik, Rościśław Żerelik. Wrocław 2017 Wydaw. Chronicon 8° ss. 230, il., streszcz. niem. Tow. Miłośn. Ziemi Średzkiej, Inst. Hist. Uniw. Wrocławskiego, Muzeum Region. w Środzie Śląskiej.

Treść: Borowski Grzegorz, Rosik Stanisław, Żerelik Rościśław: Wstęp s. 9–13; Aleksy Zbigniew: Napoleon w Środzie Śląskiej w 1813 r. s. 15–77; Żerelik Rościśław: Szczepanów podczas wojen napoleońskich (na tle dziejów Dolnego Śląska w pierwszym półroczu 1813 r.) s. 79–99; Humeńczuk Grażyna: Legnica w dobie wojen napoleońskich s. 101–129; Muła Arkadiusz: Akta miejskie jako źródło do badań kampanii 1813 r. na Śląsku. Przykład Jawora s. 131–143; Olejniczak Andrzej: Francuskie korpusy na Śląsku w 1813 r. s. 145–154; Cetwiński Marek: Napoleon o historii. Kilka uwag na marginesie „Memoriału ze Św. Heleny” s. 155–165; Maroń Jerzy: Tradycja napoleońska w polskim piśmiennictwie wojskowym s. 167–172; Sachs Rainer: Wojny napoleońskie a malarze śląscy s. 173–194; Szkiłdź Mirosław: Zabytki do dziejów epoki napoleońskiej w zbiorach Muzeum Regionalnego w Jaworze s. 195–206; Rosik Stanisław: Napoleon w Środzie Śląskiej, ale czy w Lutyni? Głos w sprawie współczesnego kształtowania pamięci o lutynskiej batalii z 1757 r. s. 207–216.

8134. NARÓD bez państwa na drogach do nowoczesności. Książka jubileuszowa w 70. rocznicę urodzin Profesora Szczepana Wierzechostawskiego. Pod red. Magdaleny Niedzielskiej. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 354, tabl. 12., il.

Treść: Niedzielska Magdalena: Wprowadzenie s. 9–10; Romanow Andrzej: Stan badań oraz dylematy i perspektywy badawcze prasy pomorskiej w latach 1848–1918; Kizik Edmund: Rabunki w kościołach rejencji gdańskiej w pierwszej połowie XIX wieku, czyli o znaczeniu badań nad prowincjonalną prasą ogłoszeniową s. 31–51; Wojciechowski Mieczysław: Postawa Socjaldemokratycznej Partii Niemiec (Socialdemokratische Partei Deutschlands) – SPD) wobec aktu dwóch cesarzy z 5 listopada 1916 roku, prezentowana na lamach jej centralnego organu partyjnego „Vorwärts” 7 listopada 1916 roku s. 53–61; Stepiński Włodzimierz: Niemieckie Turnerstwo wobec klęski Rzeszy w 1918 roku i traktatu wersalskiego, w świetle „Deutsche Turn-Zeitung”. Kilka uwag s. 63–102; Krzemiński Tomasz: Małe miasta Pomorza Nadwiślańskiego w dobie przemian cywilizacyjnych

XIX wieku. Społeczność lokalna między zacofaniem a modernizacją s. 103–124; Łaszkievicz Tomasz: Wielka Wojna z perspektywy ziemiańskiego dworu w zaborze pruskim s. 125–142; Olstowski Przemysław: Irredenta jako czynnik modernizacji społecznej na ziemiach polskich na przełomie XIX i XX wieku. Przypis do rozważań nad wiekiem XIX i początkiem wieku XX s. 143–160; Zaleska Ilona: Udział Kościoła katolickiego w życiu politycznym Królestwa Polskiego w latach rewolucji 1905–1907 s. 161–190; Niewęgłowska Aneta: Wpływ zaborów na role społeczne Polek w XIX wieku. Zarys problematyki s. 191–211; Dygdała Jerzy: Spory o starostwo człuchowskie w latach 1771–1772, czyli jak Karol Radziwiłł „Panie Kochanku” i konfederaci barscy szukali pomocy u władz pruskich s. 213–234; Rączka-Jeziorska Teresa, Jeziorski Paweł A.: Z dziejów Liksyny w dawnych Inflantach Polskich. Ludzie i miejsca s. 235–271; Dybaś Bogusław: Hrabia i Profesor. Relacje między Karolem Lanckorońskim [1848–1933] a Maxem Dwořakiem [1874–1921] w świetle zachowanej korespondencji s. 273–297; Hajduk Bolesław: Skandynawia wobec niepodległości Polski w latach 1914–1919 s. 299–322; Rozmowa z prof. dr. hab. Szczepanem Wierchowskim. Rozmawiają Aneta Niewęgłowska i Tomasz Krzemiński s. 323–354.

8135. NASTULCZYK Tomasz: Gawęda staro- dziada. Hutorka staroho dzieda. Studium bibliograficzno-edytorskie literatury polsko-białoruskiej XIX wieku. Kraków 2017 Collegium Columbinum 8° ss. 39, tabl. 246, il. (Biblioteka Tradycji; nr 79).

Na tablicach faksymilia w jęz. białorus., lit.

8136. NAWROT Dariusz: Powstanie na Nowym Śląsku w 1806 i 1807 roku. U źródeł Zagłębia Dąbrowskiego. Czeladź 2016.

Rec.: Gorzałka Przemysław: Pod orłami Napoleona pomiędzy Częstochową a Czeladzią. *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 7: 2017 s. 221–227.

8137. NAWROT Dariusz: Rogawscy z Mi- jaczowa i powstanie na Nowym Śląsku w 1806 i 1807 roku. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 4: 2017 s. 29–47, streszcz. ang.

8138. NAWROT Dariusz: Tadeusz Kościusz- ko. W 100 rocznicę obchodów kościuszkow- skich w Czeladzi 1917–2017. Czeladź 2017 Muzeum Saturn 8° ss. 50, il., mapy.

8139. NEKRŠĖVIČ Pilip: Uradžency belar- uskih gubernau – udzel'nikŭ baëŭ na Kaŭkaze ŭ 1810–1840 gg. *Białoruskie Zeszyty Histo- ryczne*. [T.] 47: 2017 s. 57–68, streszcz. ang., pol.

8140. NIEMIEC Mateusz: Podwawelskie Rybaki u kresu istnienia. *Krzysztofory*. [T.] 34: 2016 s. 119–142, streszcz. ang.

Ulica w Krakowie, od l. 60. XIX w. do 1914 r.

8141. NIEMIRKA Bogusław: Spisy repre- sjonowanych powstańców styczniowych z ob- szaru powiatu siedleckiego (w granicach sprzed 1863 r.). *Rocznik Liwski*. T. 6: 2012/2013 [dr.:] 2013 s. 175–220.

8142. NIEUWAŻNY Andrzej: Kampania 1813 r. na północnym zachodzie Księstwa War- szawskiego. Napoleńska twierdza Toruń i jej obrona. Red. Aleksandra Zdanowicz. Wyd. 2. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Mikołaja Ko- pernika 8° ss. 355, nlb. 3, tabl. 26, il., streszcz. fr., niem.

8143. NIKLEWSKA Jolanta: Młodzież szkół średnich w Warszawie w progno I wojny światowej. *Almanach Warszawy*. T. 10: 2016 s. 273–296, streszcz. ang.

Lata 1905–1908.

8144. NOCÓN Halina: Życie codzienne w czasie Wielkiej Wojny w świetle kronik szkolnych ziemi pszczyńskiej. *Zaranie Śląskie*. Seria Druga. [T.] 3: 2017 s. 47–82, streszcz. niem. s. 121.

W aneksie fragment kroniki szkoły w Ćwiklicach.

8145. NODZYŃSKI Tomasz: Posłowie pol- scy w Berlinie w dyskusjach wokół Aktu 5 Li- stopada 1916 roku w organach ustawodawczych Prus i Rzeszy Niemieckiej. *Studia Zachodnie*. [T.] 19: 2017 s. 119–135, streszcz. ang.

8146. NOIŃSKI Emil: Opiekunka dyktatora. Losy Heleny Kirkorowej (1828–1900) w Powstaniu Styczniowym i na zesłaniu syberyjskim. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX Wieku*. T. 17: 2017 s. 77–90, streszcz. ang.

8147. NORWID wobec powstania stycz- niowego. Red. Piotr Chlebowski. Lublin 2017 Wydaw. KUL 8° ss. 261, nlb. 2, il. Ośr. Badań nad Twórczością Cypriana Norwida, Tow. Nauk. KUL. (Studia i Monografie; 28).

Z treści: Chlebowski Piotr: Uwagi wstępne s. 7–12; Hal- kiewicz-Sojak Grażyna: Cyprian Norwid wobec idei insurekcji – w świetle badań s. 13–23; Kasperski Edward: Norwid jako strateg w kontekście rozważań o walce i wojnie s. 25–46; Toruń Włodzimierz: Upadek, zwycięstwo? Powstanie Styczniowe w są- dach Norwida s. 47–64; Dambek-Gialleis Zofia: „Bystro czytać w dziejach”, czyli o pewnym wystąpieniu Norwida w rocznicę powstania styczniowego s. 65–79; Łuczak Bartłomiej: Jeszcze o Norwidowskich kategoriach oryginalności i naśladownictwa s. 91–116; Cedro Adam: Fortepian na bruku. Relacje z epoki s. 117–133; Rzońca Wiesław: Norwida wizerunek Warszawy okresu powstania styczniowego s. 143–151; Rzepczyński Sławo- mir: Listy w funkcji stanowiącej. O projekcie dziennika z 1863 r. s. 165–177; Wojtasińska Dominika: Wątki polityczne w Nor- widowskiej korespondencji z kobietami w latach 1857–1865 s. 179–190; Chlebowski Piotr: Rosjanie w Ameryce – Polacy w Moskwie – Asmodeusz w kraju przyszłości. Komentarz do listu Norwida do Karola Rupprechta z 24 września 1863 r. s. 191–208; Wolniewicz Marcin: Historia – polityka – eschatologia. Rosja w projekcie propagandy powstańczej Cypriana Norwida s. 209–225; Chlebowska Edyta: Stracone gniazdo. Norwid – Szermentowski s. 229–246.

8148. NORWID. Listy, listy... Red. Łukasz Niewczas. Lublin 2017 Wydaw. KUL 8° ss. 431,

il. TN KUL Jana Pawła II. (Studia i Monografie; 27).

Z treści: Niewczas Łukasz: Wprowadzenie s. 7–9; Krasuska Anna: Norwid wobec parnasizmu w perspektywie epistolografii s. 115–125; Komorowska Agnieszka: Geneza profilu postaci „słowiańskich” dramatów Norwida w świetle epistolograficznych świadectw polemiki z towanizmem s. 179–191; Bojko Pelagia: Miejsca tułaczki i ojczyzny – reminiscencje epistolarnie s. 249–261; Toruń Włodzimierz: Powstańcza epistolografia Norwida; s. 277–284; Samsel Karol: „Apostoł sprawy wewnętrznej”. Józef Ignacy Kraszewski w świetle trzech listów Cypriana Norwida s. 373–388.

8149. NOWAK Alicja: Kupowanie nadziei. Loteria w Królestwie Polskim (1815–1867). Warszawa 2017 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 333. (Urzednicy i Urzędy Królestwa Polskiego 1815–1914).

Dostępne także w wersji elektronicznej.

8150. NOWAK Mariusz: Ugoda polsko-rosyjska a kwestia zachowania tożsamości zniewolonego narodu w poglądach Zygmunta Wielopolskiego (sprawa listu otwartego do poznńskiego „Oreodownika” w 1880 r.). *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 2 s. 63–82, streszcz. ang.

8151. NOWICKI Przemysław: Żydzi w Brdowie w XIX wieku (do 1866 roku). *Polonia Maior Orientalis*. T. 4: 2017 s. 59–79, streszcz. ang.

8152. NOWROTEK Maria: Seweryn Goszczyński na Ziemi Tarnowskiej w latach 1831–1838. Pamięci prof. Stanisława Sierotwińskiego (1909–1975). *Zeszyty Wojnickie*. R. 24: 2015 nr 2 s. 5–20.

8153. NOWY Sącz i Sądeczczyzna w czasie I wojny światowej. Praca zbior. pod red. Grzegorza Olszewskiego. Nowy Sącz 2015.

Rec.: Baczkowski Michał, *Rocznik Sądecki*. T. 45: 2017 s. 362–364.

8154. OBRUSZNIK-PARTYKA Maria: Józef Ignacy Kraszewski w świetle korespondencji z Władysławem Bełzą. Piotrków Trybunalski 2016 Inst. Historii i Stosunków Międzynar. UJK Fili 8° ss. 375, streszcz. ang.

Zawiera gł. korespondencję J. I. Kraszewskiego (1812–1887) i W. Bełzy (1847–1913).

8155. OBTUŁOWICZ Barbara: Służba wojskowa księcia Witolda Czartoryskiego w Królestwie Sardynii i Piemontu (1847–1850). *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 2 s. 23–42, streszcz. ang.

8156. OBTUŁOWICZ Barbara: Z Puław i Warszawy do Paryża – emigracyjna młodość Witolda Adama Czartoryskiego (1831–1844). *Studia Polonijne*. T. 36: 2015 s. 5–26, streszcz. ang.

8157. OD GORLIC po Kaukaz, Lewant, Alpy i Adriatyk, czyli lotnictwo na Froncie Wschodnim, nad Bałkanami i na Bliskim Wschodzie 1914–1918. Red. Andrzej Olejko, Paweł Korzeniowski, Gerhard Artl. Rzeszów 2017 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 366. nlb. 1, il., mapy.

Treść: Olejko Andrzej: Za zachodzie zmiany, czyli o doznanej piątej broni słów kilka s. 9–30; Penz Gerald: Die k.u.k. Fliegerkompagnien der 3. Armee an der Ostfront im Jahre 1916 s. 32–58; Moszumański Zbigniew: Artyleria przeciwlotnicza armii walczących na Froncie Wschodnim w okresie Wielkiej Wojny (1914–1916) s. 59–89; Korzeniowski Paweł: Operacje lotnicze HMS „Ark Royal” w rejonie Dardanell (lutymaj 1915 roku) s. 90–110; Méchin David: Air war over Salonika front 1915–1916 s. 111–127; Romanenko Walerij: Eskadra Okrętów Powietrznych na Froncie Wschodnim 1915–1916 s. 128–148; Ravbar Matjaž: Slovenian aviators in World War I s. 150–172; Demianiuk Oleksandr: Participation of Aviation in Brusilov’ Breakthrough in 1916 s. 173–196; Kharuk Andrij: Przemysł lotniczy Rosji i wezwania wojny (1914–1917) s. 197–219; Artl Gerhard: Die österreichisch-ungarischen Luftfahrtruppen und ihre Operationen gegen Italien 1915/16 s. 220–234; Varriale Paolo: Italian Air Force in the air operations 1915–1916 and Ljubljana raid s. 235–247; Potempa Harald: Deutsche Luftstreitkräfte 1915/1916. Der Einsatz ausserhalb der Westfront und das Problem des Raumes s. 248–277; Olejko Andrzej: Działania lotnictwa w kampanii serbskiej 1915 roku s. 278–317; Ciglić Boris: Serbian aviation command & Serbian aeronautics 1915–1916: The story of resistance, annihilation and resurrection s. 318–339; Mroczkowski Krzysztof: Plany rozwojowe lotnictwa niemieckiego na rok 1917 w świetle doświadczeń z lat 1915–1916 s. 340–360.

8158. OD PARYŻA do Irkucka... i dalej. Niedozdienne przypadki Polaków okresu niewoli narodowej. Red. Anna Barańska, Eugeniusz Niebelski. Lublin 2017 Tow. Nauk. KUL 8° ss. 319, nlb. 3, il. Tow. Nauk. KUL. (Źródła i Monografie; 445).

Treść: Niebelski Eugeniusz: Wstęp s. 6–7; Baranowski Marcin: Jeśli kto waleczniejszy od nas... – niewojenne przypadki szwależerów Gwardii Napoleona s. 9–31; Niebelski Eugeniusz: Z brodiagami i złoczyńcami. Wilhelma Buszkata ucieczka z Syberii w 1868 roku s. 33–75; Barańska Anna: „Polska ambasador” przy Watykanie – Zofia z Branickich Odesalchi (1821–1886) s. 77–132; Osewska-Kaczmarek Marta: „Konia kupiłem. Jest śliczny”. Józefa hr. Potockiego egzotyczne poszukiwania araba do stadniny w Antoninach w 1890 roku s. 133–165; Stefanek Agnieszka: Życie na przełomie epok. Janina z Puttkamerów Żółkiewska s. 167–198; Ziółek Ewa M.: Pod słońcem Orientu. Dwaj polscy reformaci w Imperium Osmańskim s. 201–233; Kamiński Krzysztof: Duszpasterz na trzech kontynentach – ksiądz Andrzej Działkowicz i jego losy s. 235–265; Matwiejczyk Witold: Polska od Wisły do Renu, czyli o misji duszpasterskiej ks. Franciszka Lissa s. 267–319.

8159. ODZIEMKOWSKI Janusz: Gdyby Legiony nie powstały... *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 2 s. 5–14, streszcz. ang.

8160. OLEJKO Andrzej: „Wilki” i „Wilczek”. Historia najślynniejszego korsarskiego rejsu Wielkiej Wojny. Tarnowskie Góry–Zabrze 2016 Infortedititions 8° ss. 172, nlb. 4, il., mapy. (Bitwy / Taktyka; 84).

I wojna światowa.

8161. OLEJNICZAK Andrzej, Orawiec Tadeusz: Zabytki i ślady kampanii napoleońskiej na terenie miasta i powiatu bolesławieckiego. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.:] 2017 s. 44–49.

8162. OLEJNIK Tomasz: Julian Dunajewski jako polityk. *Acta Universitatis Lodzianis. Folia Historica*. [Vol.] 98: Studia i szkice z dziejów Polski i powszechnych XVI–XX wieku: 2017 s. 85–100, streszcz. ang.

8163. OLKUŚNIK Marek: Nad Wisłą i nie tylko... Pikniki, wycieczki i podmiejskie festyny w Warszawie przełomu XIX i XX wieku. *Almanach Warszawy*. T. 11: 2017 s. 231–253, streszcz. ang.

8164. OLMA Marceli: Malarstwo i malarze polscy dziewiętnastego stulecia w korespondencji prywatnej Stanisława Chlebowskiego. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 2 s. 89–103, streszcz. ang.

Na podst. zbioru 487 listów do Józefa Ignacego Kraszewskiego i jego rodziny.

S. Chlebowski (1835–1884) – malarz i podróżnik.

8165. OSIECKA Małgorzata: Szpitale warszawskie w świetle akt Komisji Województwa Mazowieckiego z lat 1815–1867. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 207–221, streszcz. ang.

8166. OSIŃSKA Katarzyna: Polskie teatry w Moskwie (1915–1918). *Pamiętnik Teatralny*. R. 66: 2017 z. 1/2 s. 67–121, streszcz. ang.

8167. OSSIBACH-BUDZYŃSKI Andrzej: Pawiak. Więzienie polityczne 1880–1915. Warszawa 2016.

Rec.: Hasselbusch Robert, Gierczyńska Joanna: Pawiak w dobie zaborów i rewolucji, czyli historia warszawskiego więzienia. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 4 s. 354–358; Jasiewicz Krzysztof: Polska „biała plama” w zapomnianej historii. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 4 s. 350–354; Jasiewicz Krzysztof, *Studia Polityczne*. Nr 44: 2016 s. 287–289.

8168. OSTROWSKA-BIES Marta: Karl Grosser śląski architekt (1850–1918). Wrocław 2017 Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 432, nlb. 1, il., streszcz. niem.

8169. PACZUSKI Adam: Pułki Księstwa Warszawskiego w Toruniu w latach 1807–1813. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 67–87, streszcz. ang.

8170. PAJA Agnieszka: XIX. Tożsamość czytelniczki. Warszawa 2016.

Rec.: Wąsik Barbara, *Roczniki Biblioteczne*. T. 61: 2017 s. 335–341.

8171. PAKUŁA Mirosław: Kryzys przysięgowy 1917 r. w 5. Pułku Legionów Polskich w Zegrzu Południowym. *Rocznik Legionowski*. T. 10: 2017 s. 79–87.

8172. PARANOJE, obsesje, natręctwa w polskiej literaturze XIX i początków XX wieku. Pod red. Sylwii Karpowicz-Słowikowskiej i Katarzyny Warszawskiej. Gdańsk–Sopot 2016 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 210, streszcz. ang.

Z treści: Karpowicz-Słowikowska Sylwia, Warsza Katarzyna: Słowo od redakcji s. 7–6; Wójcicka Ewa: Rękawiczki, szal i laseczka – tylko ubranie czy już obsesja? Słów parę o Słowackim s. 21–26; Papiorkowska-Dymet Karolina: Dwie niespełnione romantyczne role. Krasieńskiego zmagania z losem w poszukiwaniu tożsamości s. 37–51; Karpowicz-Słowikowska Sylwia: Bolesława Prusa figury myślenia o Rosji (na podstawie publicystyki). Wybrane problemy s. 61–71; Stanek Monika: Świat z liczb zbudowany. O prusowskiej obsesji na punkcie statystyki s. 73–83; Głęb Grzegorz: „Opętana dumą” (krótka historia kobiecej obsesji) – Panna Florentyna Marii Konopnickiej s. 107–123; Kaźmierkiewicz Maciej: W poszukiwaniu tożsamości – list i pociąg Marii Konopnickiej s. 141–145.

8173. PARTRIDGE Agnieszka: W stulecie hekatomb. Cmentarze wojenne z lat 1914–1918 w dawnej Galicji Zachodniej jako unikatowy zespół sepulkralny. Dzieje, twórcy, symbolika, stan zachowania, problemy ochrony. *Ochrona Zabytków*. T. 68: 2015 nr 1 s. 95–129, streszcz. ang.

8174. PARTYKA Wiesław: Opieka instytucjonalna na Lubelszczyźnie w XIX wieku. Szpitale i przytułki. Lublin 2017 Tow. Nauk. KUL; KUL 8° ss. 485, nlb. 3, il., streszcz. ang. Tow. Nauk. KUL. (Źródła i Monografie; 440) (Prace z Dziejów Szkolnictwa i Opieki Społecznej w Polsce; t. 17).

8175. PAŚ Monika: „Wystawa wyrobów i płodów krajowych” w Krakowie w 1839 roku. *Rocznik Krakowski*. T. 83: 2017 s. 227–232, streszcz. ang.

8176. PAVLÛK Viktor: Etnosocial’ni aspekti ukraïns’ko-pol’s’kih vzaëmin u peršij polovini XIX stolittâ. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 5: 2015 s. 297–302, streszcz. ang.

8177. PAVLÛK Viktor: Pol’s’ke pitannâ ï slov’âns’ka problema u zovnišn’opolitičnih planah Adama Ćartorijs’kogo. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 4: 2014 s. 255–261, streszcz. ang.

8178. PAWLINA-MEDUCKA Maria: Kieleccy cykliści (1892–1906). *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 7: 2015 s. 183–194, streszcz. ang.

8179. PAWŁOWSKA Aneta: Plastyka łódzka u schyłku XIX i na początku XX wieku.

Przegląd Nauk Historycznych. R. 16: 2017 nr 1 s. 167–192, streszcz. ang.

8180. PELCZAR Roman: Prawnicze podstawy realizacji nauki powtarzającej (dopełniającej) w szkołach ludowych Galicji w latach 1805–1918. *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie*. Pedagogika. T. 26: 2017 nr 2 s. 223–235, streszcz. ang.

8181. PELCZAR Roman: Rola Rady Szkolnej Krajowej w popularyzacji wychowania fizycznego i jego realizacja w szkołach ludowych w Galicji. *Tarnowskie Studia Historyczne*. T. 5: 2015 s. 104–115, streszcz. ang.

8182. PELCZAR Roman: System kar i nagród w szkołach ludowych w Galicji. *Kultura, Przemiany, Edukacja*. T. 5: 2017 s. 51–76, streszcz. ang.

8183. PETRAŻYCKI Leon: O mordach rytualnych i sprawie Bejlisa. Tł. i komentarz Zbigniew Cywiński. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 157–180.

Dot. kijowskiego procesu Mendla Bejlisa z l. 1911–1913. Artykuł ukazał się pierwotnie w tygodniku „Prawo” (1913 nr 42).

8184. PIASTA Aleksy: Zarys działalności Piotrkowskiego Komitetu Narodowego 1915–1917. *Rocznik Łódzki*. T. 67: 2017 s. 75–90, streszcz. ang.

8185. PIEKARSKI Tomasz: Ziemiaństwo Mazowsza Płockiego wobec zniszczeń wojennych i władz okupacyjnych w czasie I wojny światowej. *Płocki Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 6: 2014 s. 25–50.

8186. PIELKA Mateusz: Chojnice 1900 – przypadek oskarżenia o mord rytualny w świetle polskiej prasy. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 1 s. 89–106, streszcz. ang.

8187. PIETRZAK Magdalena: Kronika informacyjna w prasie dziewiętnastowiecznej z perspektywy genologicznej. *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 6 s. 167–180, streszcz. ang.

8188. PIETRZAK Przemysław: Powieść w świecie prasy. Bolesław Prus i inni. Warszawa 2017 WN PWN 8° ss. 454, nlb. 2, il. (Nowe Monografie).

Lata 1870–1900.

8189. PIOTROWSKA Ewa: Biblioteka nauczycielska w Gimnazjum św. Anny w Krakowie (1850–1914). *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 211: Studia ad

Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 14: 2016 s. 290–304, streszcz. ang.

8190. PIOTROWSKI Robert: Landsberg czasu wielkiej wojny. Gorzów Wielkopolski 2017 Stow. Promocji Kultury Kamienica; Sonar 4° ss. 87, il.

Gorzów Wielkopolski.

8191. PIÓRKOWSKA Małgorzata: Literatura homiletyczna w zbiorach biblioteki franciszkanów reformatów w Węgrowie w świetle Rejestru najnowiej ułożonych ksiązek z 1854 roku. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 15: 2017 s. 23–42, streszcz. ang.

8192. PLUSKOWSKI Piotr: Arcyksiążęca Fabryka Oleju i Spirytusu w Mostach u Cieszyna z XIX w. Cieszyn 2017 [Piotr Pluskowski] 4° ss. 27, il.

8193. PŁACHCIŃSKI Krzysztof: Koniński fragment dziejów 13. (5) Kargopolskiego Pułku Dragonów. *Polonia Maior Orientalis*. T. 3: 2016 s. 13–26, streszcz. ang.

W l. 1864–1910.

8194. PŁOWY Damian: Udział mieszkańców ziemi gostyńskiej w wojnach z lat 1864, 1866, 1870–1871. Źródła i materiały. (Cz. 1). *Rocznik Gostyński*. T. 3: 2016 s. 23–43.

Toż. (Cz. 2). *Tamże*. T. 4: 2017 s. 89–116.

8195. POLÁCH Radek: Ślady polskiej szlachty w Nowym Jiczynie w XIX i na początku XX wieku. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 32: 2017 s. 205–222, streszcz. ang.

8196. POLITOWSKA Katarzyna: Dziewiętnastowieczna kuchnia Torunia. *Rocznik Toruński*. T. 41: 2014 s. 7–37, streszcz. ang., niem.

8197. POLSKA krytyka teatralna w XIX wieku. Postaci i zjawiska. Pod red. Moniki Gabryś-Sławińskiej. Lublin 2017 Wydaw. UMSC 8° ss. 221, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Obraz Kultury Polskiej).

Treść: Gabryś-Sławińska Monika: Wstęp s. 7–9; Timofiejew Artur: „Hamlet” jako „seulem” Franciszka Morawskiego w polemice z klasycystyczną koncepcją tragedii s. 11–21; Budrewicz Tadeusz: Józef Narzyniecki – krytyka wspomagająca s. 23–37; Osiński Dawid Maria: Wilhelminy Zyndram-Kościałkowskiej próby oceny dramatu i teatru s. 39–73; Piotrowska Magdalena: Oblicza dziewiętnastowiecznego komediopisarstwa. Recenzje teatralne Władysława Rabskiego w „Przeglądzie Poznańskim” (1894–1896) s. 75–93; Sobieraj Tomasz: Gabriel Kempner – krytyk kompetentny s. 95–112; Podstawka Anna: Portrety aktorskie w recenzjach teatralnych Jana Kasprowicza s. 113–129; Chachaj Małgorzata: Dyskusje klasyków postanislawowskich o „Atalii” i jej wystawieniach s. 131–149; Waszkiel Halina: Leontyna Żuczowska-Halpertowa w oczach dziewiętnastowiecznej krytyki

teatralnej s. 151–165; Gosik-Kapelińska Iwona: „Epoka gwiazd” w kostiumie historycznym sztuk Szujskiego w opinii krytyków teatralnych s. 167–184; Gajda Kazimierz: Teatr alia galicyjskie 1890–1900 znane i nieznanne. Przegląd bibliograficzny s. 185–212.

8198. PONIATOWSKA Izabela: Zamknięcie Szkoły Głównej a rozwój samokształcenia na ziemiach polskich. Wybrane problemy. *Kwartalnik Pedagogiczny*. R. 62: 2017 nr 3 s. 75–85, streszcz. ang.

8199. POPEK Krzysztof: „Niewygodny, acz bezsilny partner”. Współpraca Hôtelu Lambert z bułgarskimi działaczami narodowymi w latach czterdziestych XIX wieku. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 1 s. 119–135, streszcz. ang.

8200. POPIOŁEK Joanna: Powódź w Warszawie w 1813 roku. *Almanach Warszawy*. T. 8: 2014 s. 89–102, streszcz. ang.

8201. POTAPENKO Maksim [Vasil’ovič]: Ukraïns’ke pitannâ u političnih proektah polâkiv Naddnïprâns’koï Ukraïni u 1917–1918 rokah. *Studia Politiologica Ucraino-Polona*. T. 2: 2012 s. 146–151, streszcz. pol., ros., ang.

8202. POZNAŃSKI Karol: Raport ministra Oświecenia Narodowego Awraama Norowa z wizytacji szkół Okręgu Naukowego Warszawskiego w 1856 roku – cz. 2. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 3/4 s. 212–227, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. R. 59: 2016 nr 3/4.

8203. PREJS Roland: Kłopoty proboszcza [Chrystiana] Szmitta. Epizod z dziejów parafii w Skwierzynie na przełomie XVIII i XIX w. *Adhibenda*. [Nr] 4: 2017 s. 83–93, streszcz. ang.

8204. PRINKE Rafał T[adeusz]: „Cnota dziwacka” – właściciele Kórnika w kręgu poznańskich wolnomularzy. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 34: 2017 s. 149–213, streszcz. ang.

W aneksie antymasoński pamflet „Cnota dziwacka” ze zbiorów Biblioteki Kórnickiej.

Wolnomularze w kręgu rodzinnym Tytusa Działyńskiego (1796–1861).

8205. PRIŠEPA Elena: Obrazovatel’no-kul’turnye svâzi Vil’ny s učebnymi zavedeniami pravoberežnoj Ukraïny v pervoj četverti XIX veka. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 8: 2017 [nr] 1 s. 59–67, streszcz. ang.

8206. PRYMAKA-ONISZK Aneta: Bieżeństwo 1915. Zapomniani uchodźcy. Wołowiec 2017 Czarne 8° ss. 365, nlb. 3, il.

Rec.: Siudek Wojciech, *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [T.] 48: 2017 s. 263–266.

Wyd.1. 2016.

8207. PRZECISZEWSKA Maria M.: „Tworzenie Rosjan”. Narodotwórcza funkcja wybranych publikacji Bractwa Przenajświętszej Bogurodzicy w Chełmie (1884–1915). *Rocznik Biblioteki Narodowej*. T. 48: 2017 s. 347–372, streszcz. ang.

8208. PRZYBYSZEWSKI Wojciech: Procesje Bożego Ciała w Warszawie w latach 1827–1863 w relacjach prasowych, malarstwie i na fotografiach Karola Beyera. *Almanach Warszawy*. T. 9: 2015 s. 203–236, streszcz. pol., ang.

Toż w jęz. ang.: Corpus Christi processions in Warsaw in 1827–1863 in the press, painting and the photography of Karol Beyer. *Tamże* s. 237–262.

8209. PUCHTA Wojciech: Powszechna Wystawa Krajowa we Lwowie w 1894 roku. Wrocław 2016.

Rec.: Sanojca Karol, *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 1 s. 387–393.

8210. PUGACEWICZ Iwona H.: Batignolles 1842–1874. Edukacja Wielkiej Emigracji. Warszawa 2017 Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 701, il. IHN im. A. i L. Birkenmajerów. (Monografie z Dziejów Oświaty; t. 47).

Rec.: Schiller-Walicka Joanna: Zapomniana karta z dziejów Wielkiej Emigracji. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 54: 2017 s. 205–217; Stinia Maria, *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 26: 2017 s. 129–134.

8211. PYTEL Adam: Powstanie eparchii grodzieńskiej. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [T.] 48: 2017 s. 118–141, streszcz. ang., białorus. Rok 1900.

8212. RACHWAŁ Piotr: Unicy na Lubelszczyźnie w XIX wieku. Studium źródłoznawczo-demograficzne. Lublin 2017 Wydaw. KUL 8° ss. 551, il., mapa. KUL Jana Pawła II. Wydz. Nauk Humanist.

Rec.: Dobrzyński Jakub, *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 39: 2017 s. 367–370; Krochmal Anna, *Studia Archiwalne*. [T.] 4: 2017 s. 251–255.

8213. RACINOWSKI Dariusz: Powołanie i działalność Stowarzyszenia Straży Ogniowej w Brdowie w latach 1912–1918 w świetle zachowanych protokołów zarządu. *Rocznik Kolski*. Nr 8: 2015 s. 81–97.

8214. RADOŃ Zbigniew: Kawaleria polska na Węgrzech 1848–1849. Tarnów–Łapczyca 2017 Regis 8° ss. 259, il., mapy.

8215. RAK Grzegorz, Pstrocka-Rak Małgorzata: Stan rozwoju turystyki w uzdrowiskach sudeckich w pierwszej połowie XIX wieku. *Studia Śląskie*. T. 78: 2016 s. 191–218.

8216. RATUSZNA Hanna: Okruchy melancholii. Przybyszewski i inni – o literaturze i sztuce Młodej Polski. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 221. (Z Problematyki Literatury i Sztuki Młodej Polski; t. 6).

Lata 1885–1910.

8217. RATUSZNA Hanna: Wypiański i Przybyszewski – portret niedokończony (o wzajemnych inspiracjach, wpływach młodo polskich artystów). *Rocznik Kasprowiczowski*. [T.] 14/15: 2016 s. 86–101.

W l. 1896–1900.

8218. RATUSZNIK Jan: Pobyt Aleksandry Kołłontaj w Szwecji i Danii (IX 1914–I 1915). *Historia i Polityka*. Nr 10: 2013 s. 115–127, streszcz. ang.

8219. REVOLUTION, violence, and the Jews of the Russian Empire, 1904–1907. *Studia Judaica*. Vol. 20: 2017 nr 1 s. 1–142, streszcz. ang.

Treść: Ury Scott: The Jews of the Russian Empire in a time of revolution and violence, 1904–1907: An introduction s. 1–16; Laskowski Piotr: Revolution in a shtetl: Literary image and historical representation s. 17–45; Ury Scott: Strach i nienawiść na ulicach Warszawy: Przemoc, rewolucja i antysemityzm polityczny s. 47–75; Shtakser Inna: Localized working-class political violence in Russia's Pale of Settlement, 1906–1907 s. 77–104; Horowitz Brian: Vladimir Jabotinsky: A Zionist activist on the rise, 1905–1906 s. 105–124; Domagalska Małgorzata: „Obca jakaś robota”. „Rola” i rewolucja s. 125–142.

8220. RĘDZIŃSKI Kazimierz: Działalność Kola im. Bernarda Goldmana Towarzystwa Szkoły Ludowej we Lwowie (1905–1914). *Kultura, Przemiany, Edukacja*. T. 5: 2017 s. 37–50, streszcz. ang.

8221. RĘDZIŃSKI Kazimierz: Żydowskie studenckie Towarzystwo Rygorozantów we Lwowie (1868–1914). *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie*. Pedagogika. T. 26: 2017 nr 2 s. 261–281, streszcz. ang.

8222. ROGACKI Tomasz: I wojna polska 1806–1807. T. 1: Od manewru pułtuskiego do kampanii zimowej w Prusach Wschodnich. *Zabrze 2015 Inforteditons* 8° ss. 387, nlb. 5, il. (Bitwy / Taktyka; 90).

Toż. T. 2: Od leży zimowych w Prusach Wschodnich do Tyłży. *Tarnowskie Góry–Zabrze 2017* ss. 391, il., mapy (Bitwy / Taktyka; 90).

8223. ROGALSKI Artur: Ludność napływowa w Litwie 1810–1815. *Rocznik Liwski*. T. 6: 2012/2013 [dr.] 2013 s. 163–173.

8224. ROGOZIŃSKI Tomasz: Życie religijne społeczności polskiej i niemieckiej w parafii rzymsko-katolickiej pw. św. Wojciecha

w Kaszczorzorze w XIX wieku. *Poznań 2017 Rabbit Maciej Królikowski* 8° ss. 193, il.

8225. ROGOŹ Michał: Tematyka religijna na łamach polskich czasopism dla dzieci i młodzieży w latach 1863–1918. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 3 s. 39–52, streszcz. ang.

8226. ROGOŹ Michał, Kolasa Marek: Itineraria i gawędy podróżnicze w lwowskim „Wieku Młodym” (1893–1904). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 2 s. 61–72, streszcz. ang.

8227. ROGUSKI Mirosław: Tymoteusz Łuniewski – od powstańca do pozytywisty. Powstanie styczniowe w pamiętniku Łuniewskiego. *Rocznik Liwski*. T. 7: 2014 s. 135–155.

Zawiera też fragmenty pamiętnika.

8228. ROK 1863 w kilku odsłonach. Red. Eugeniusz Niebelski. Wyd. 2 popr. i uzup. *Lublin 2017 Wydaw. KUL* 8° ss. 456, il.

Z treści: Niebelski Eugeniusz: Przedmowa do drugiego wydania s. 7; Grab Tadeusz: Kosa – zwycięska broń polskich wizji zbrojnych XIX wieku s. 13–34; Nowak Andrzej: Wątek religijnej konfrontacji w przedpowstaniowej publicystyce emigracyjnej s. 33–58; „Kto nie nosi Krzyża swego...”. Kazanie ks. Jana Chyliczkowskiego z Goraja za Zamojszczyznę z czasów manifestacji patriotycznych 1861 roku. Oprac. Eugeniusz Niebelski s. 59–62; Śladkowski Wiesław: Leon Frankowski [1843–1863] i oddział lubelsko-puławski w powstaniu styczniowym s. 65–75; Malik Jakub: Leon [1843–1907], Oleś [1847–1912] i ciotka Domicela. Udział braci Głowackich w powstaniu styczniowym. (Rekonstrukcje i domysły) s. 77–89; Sadurski Ireneusz: Antoniego Migdalskiego [1843–1921] – ucznia gimnazjum lubelskiego powstańcze boje w 1863 roku s. 91–101; Skrzypczak Jerzy: Maksymilian Oborski [1809–1878] z Proszewa na Podlasiu, dwaj jego synowie i rok 1863 s. 103–116; Goddeeris Idesbald: Wielobarwne polonofilstwo i całkowita neutralność. Belgijskie reakcje na polskie powstanie 1863 roku s. 117–131; Orzechowska Elżbieta: Duchowni Sandomierza w manifestacjach 1861 roku s. 135–143; Caban Wiesław: Ponownie w sprawie zjazdów księży diecezji sandomierskiej i krakowsko-kieleckiej w 1862 roku s. 145–156; Wodzianowska Irena: W rękach „Wieszateli”. Gen. Michał Murawjow wobec Kościoła katolickiego na Litwie i Białorusi (1863–1865) s. 157–177; Antonowicz Zinaida: Antonij Przyjałgowski – szkłowski wikarj i uczestnik wosstanija 1863–1864 gg. s. 179–188; Niebelski Eugeniusz: „Agitator” z Krzeszowa nad Sanem. Powstańcze i zesłańcze losy ks. Stanisława Matrasia [1836–1917] s. 189–200; Wiech Stanisław: Rosyjskie stereotypy polskich kapłanów – spiskowców, powstańców, wrogów Rosji, cara i prawosławia s. 201–217; Orman Elżbieta: Pomędzy obowiązkami wobec Kościoła a Ojczyzny. Duchowni roku 1863 w biogramach „Polskiego Słownika Biograficznego” s. 219–240; Prejs Roland: „Następstwa żywotne” – święci i błogosławieni Kościoła katolickiego epoki powstania styczniowego s. 241–253; Ptak Jan: Chorągwie powstańcze 1863 – symbole, przesłanie, dziedzictwo s. 257–280; Niebelski Eugeniusz: Malarze Syberii i Sybiru, zesłańcy 1863 roku – Stanisław Wroński [1848–1898] i Maksymilian Oborski s. 281–312; Album rysunków zesłańców w Pietropawłowsku z 1870 roku. Oprac. Alina Jurkiewicz-Zejdowska s. 313–326; Fotografie księży z okresu powstania 1863 roku w Archiwum Hrabiego Michała Muranowicza w Wilnie.

Oprac. Halina Szymanel s. 327–339; Lappe Marian: „Usoła. Warzelnia soli pod Irkuckiem” – plany osady nad Angarą oraz przestrzeń katorżnych prac i zamieszkania zesłańców postyczniowych s. 341–355; „Sekretno/Ścisłe poufne” – rządowy rejestr politycznych zesłańców uwolnionych od nadzoru policyjnego cesarską amnestią z 13/17 maja 1871 roku. Oprac. Eugeniusz Niebelski s. 357–396.

Wyd. 1. 2016.

8229. ROLA Krakowa w odzyskaniu niepodległości. Znaczenie Rady Regencyjnej w uformowaniu ustroju Państwa polskiego. Oprac. red. Mariusz Jabłoński. Kraków 2017 Małopolskie Centrum Edukacji „MEC”; Fall 8° ss. 231, nlb. 1, il.

Treść: Meus Konrad: Sytuacja narodu polskiego w przededniu wybuchu I wojny światowej s. 7–22; Jachna Artur: Oświata na ziemiach polskich w latach 1914–1918 s. 23–34; Boroń Piotr: Stanisław Wyspiański – wieszcz Magnanimitas Poloniae s. 35–42; Bubiń Walery: Wawel jako miejsce pamięci narodowej s. 43–52; Jasionek Olga: Adam Chmielowski – powstanie styczniowy, artysta, przyjaciel ubogich s. 53–60; Cupiał Mariusz: Dom Weteranów Powstania 1863 „Przytulisko” ul. Biskupia 18 s. 61–70; Hapanowicz Piotr: Juliusz Leo [1861–1918] – prezydent z wizją „Wielkiego Krakowa” s. 71–84; Gąsowski Tomasz: Kraków kolebką Legionów s. 85–98; Łukasik Henryk: Twierdza Kraków w czasie I wojny światowej s. 99–108; Nowak Janusz Tadeusz: Wyzwolenie Krakowa 31 października 1918 r. s. 99–108; Fischer Iwona: Związki Ignacego Jana Paderewskiego z Krakowem s. 121–134; Pasiowiec Wojciech: Twórcy Niepodległej s. 135–152; Jabłoński Mariusz: Niepodległość – upragnione dobro pokoleń Polaków s. 153–170; Galas Dominik: Ustrój republikański a monarchiczny s. 171–182; Kozioł Michał: Naczelny Komitet Narodowy s. 183–188; Winnicki Zdzisław J.: Rada Regencyjna Królestwa Państwa Polskiego – geniza, osiągnięcia, znaczenie s. 189–202; Wywiad Przemysław: Problem organizacji wojska polskiego w działalności Rady Regencyjnej s. 203–210; Fischer Iwona: Szlak śladami Ignacego Paderewskiego w Krakowie s. 211–229.

8230. ROMANIUK Łukasz: Prasa dla kobiet w dorobku wydawniczym Konstantego Maje-ranowskiego (1787–1851). *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 62: 2017 s. 105–112, streszcz. ang.

Lata 1826–1830.

8231. ROSONCZY Ildikó: Sceny galicyjskie. O rosyjskiej armii wyruszającej przeciwko Węgrom w 1849 roku. *Rocznik Krakowski*. T. 83: 2017 s. 153–161, streszcz. ang.

8232. ROSTKOWSKI Zbigniew: Kontakty księcia Sergiusza G. Golicyna z ziemianami powiatu węgrowskiego i sokołowskiego. *Rocznik Liwski*. T. 4: 2008/2009 [dr.] 2010 s. 60–70.

Lata 1839–1868.

8233. ROWICKA Małgorzata: Mikołowskie edycje utworów wielkich romantyków polskich w latach 1898–1912. *Bibliotheca Nostra*. Nr 4(46): 2016 s. 27–49, streszcz. ang.

W aneksie wykaz edycji wydawnictwa Karola Miarki jun. w Mikołowie.

8234. ROWICKA Małgorzata: Wydawnicze i cenzuralne losy twórczości Adama Mickiewicza w okresie zaborów. Warszawa 2014.

Rec.: Lutomiński Marcin: Mickiewicz na cenzurowanym. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 2 s. 229–232.

8235. ROZWÓJ regionalny ziem polskich pod zaborami. Porównanie poziomu produktu brutto „per capita” na dzisiejszych terenach Polski na przełomie XIX i XX w. (wyniki pierwszych estymacji). [Aut.] Maciej Bukowski, Piotr Koryś, Cecylia Leszczyńska, Maciej Tymiński. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 78: 2017 s. 163–198, streszcz. ang.

8236. ROZYNKOWSKI Waldemar: Książd Stanisław Kujot jako duszpasterz. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 2 s. 159–168, streszcz. ang., niem.

Dot. 1. 1870–1914.

8237. RUSZKOWSKI Andrzej: Okrucy historii. Pierwsza wojna światowa w rodzinie mojego ojca: 1910–1920. Puławy 2017 nakł. aut. 8° ss. 115, il.

Losy rodziny Ruszkowskich na Ukrainie, a zwłaszcza Jana Władysława Ruszkowskiego (1889–1961).

8238. RUTKOWSKA Elżbieta: Badania właściwości leczniczych i toksycznych bobu kalabarskiego („Physostigma venenosum” Balf.) w świetle wybranych zagranicznych i polskich czasopism medycznych i farmaceutycznych w XIX w. *Medycyna Nowożytna*. T. 22: 2016 z. 1 s. 97–113, streszcz. ang.

8239. RUTKOWSKA Elżbieta: Maści jako postać leku i ich sporządzanie w świetle dziewiętnastowiecznych podręczników do receptury. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 2 s. 131–142.

8240. RYBA Mieczysław: Wizja Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w świetle projektu jego założycieli. *Człowiek w Kulturze*. Nr 27: 2017 s. 209–218, streszcz. ang.

8241. RYBIŃSKA Agata: Granice integracji. Religijność Żydów wrocławskich w drugiej połowie XIX wieku (1854–1890). Wrocław 2017 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 261, nlb. 2, il., streszcz. niem. (Bibliotheca Judaica; 11).

8242. RYŚ Jan: Oblicze społeczne i ideowe galicyjskich organizacji nauczycielskich z początku XX wieku. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 3/4 s. 105–121, streszcz. ang.

8243. RYTTEL Piotr, Rytel Karol: Historie kryminalne. Wiek XIX. Cz. 1: Kroniki sądowe,

wyroki, relacje, przekazy. Konin 2017 Psycho-skok 8° ss. 229, il.

8244. RZOŃCA Wiesław: Zenon Przesmycki wśród młodopolskich „wskrzesicieli” Norwida. *Przegląd Humanistyczny*. R. 61: 2017 nr 4 s. 79–91, streszcz. ang.

„Odkrycie” twórczości C. K. Norwida, przełom XIX i XX w.

8245. SADKOWSKA Katarzyna: Lwowska krytyka literacka 1894–1914. Tendencje i problemy. Warszawa 2015.

Rec.: Kowalczyk Urszula: Projekty i diagnozy. Krytycy lwowskiej w walce o literaturę i życie. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 4 s. 217–223.

8246. SADOWSKI Romuald: In memoria posterii. Powstanie styczniowe na ziemi pierzchnickiej. Pierzchnica 2017 RS 8° ss. 244, il.

Tyt. równol.: In memoria posterii. January Uprising in area of today's Pierzchnica municipality.

8247. SADURSKI Ireneusz: Działalność pedagogiczna Eugeniusza Stepanowa – profesora języka i literatury rosyjskiej w Gimnazjum Lubelskim w latach 1856–1863. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 14: 2016 z. 1 s. 119–133, streszcz. ang.

8248. SADURSKI Ireneusz: Regulaminy i wymogi obowiązujące uczniów Gimnazjum Lubelskiego w dobie międzypowstaniowej. *Rocznik Lubelski*. T. 43: 2017 s. 69–92.

8249. SAGANOWSKA Ewa: W Szczypioronie rodziła się niepodległość – w 100 rocznicę internowania legionistów. *Rocznik Kaliski*. T. 43: 2017 s. 13–30, streszcz. ang.

Rok 1917.

8250. SAMBORSKA-KUKUĆ Dorota: Plaż Antygony. O ludziach powstania styczniowego. Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. 143, nlb. 2, il.

8251. SCHMIDT Joanna: Wielkość i struktura gospodarstw domowych w Siemiatyczach w 1807 roku. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 39: 2017 s. 141–166, streszcz. ang.

8252. SCHWARTZ Daniel R.: Between Jewish Posen and scholarly Berlin. The life and letters of Philipp Jaffé. Berlin–Boston 2017 De Gruyter 8° ss. XIV, 380, nlb. 8.

Rec.: Strzelczyk Jerzy, *Roczniki Historyczne*. R. 83: 2017 s. 318–321.

8253. SECESJA i Jelenia Góra. Obraz miasta i epoki. Red. Anna Jezierska, Dominik Kunysz. Jelenia Góra 2017 Muzeum Karkonoskie 8° ss. 88, il.

Treść: Zawila Gabriela: Słowo wstępne s. 7–8; Kunysz Dominik: Wprowadzenie s. 9–14; Jezierska Anna: Życie kulturalne

w Jeleniej Górze na przełomie XIX i XX w. s. 15–20; Kunysz Dominik: Architektura doby secesji w Jeleniej Górze s. 21–42; Jezierska Anna: Secesja w sztukach plastycznych i jej przykłady ze zbiorów Muzeum Karkonoskiego, wybranych muzeów dolnośląskich oraz kolekcji prywatnych s. 43–60; Wierzchucka Justyna: Szkoła secesyjna w Europie i na Śląsku s. 61–72; Kempniak-Koniusz Agata: Książka w okresie secesji – wybrane przykłady ze zbiorów Biblioteki Muzeum Karkonoskiego s. 73–78; Dumin Henryk: Schylek pięknej epoki s. 79–84; Łaborewicz Ivo: Akta budowlane Jeleniej Góry z przełomu XIX i XX w. s. 85–88.

Rec.: Sokal Małgorzata, *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 340–343.

8254. SEDLĀR Oleksandr: Zasnuvaniâ ta peršî roki diâl'nosti tovaristva imeni Mihajla Kačkovs'kogo (1874–1877). *Roczniki Biblioteczne*. R. 61: 2017 s. 135–160, streszcz. ang.

Towarzystwo oświatowe zał. w Kołomyi, działało na terenie Lemkowszczyzny.

8255. SEMCZYSZYN Magdalena: Wybory w kurii miejskiej we Lwowie 1861–1914 jako pretekst dla ukazania społeczno-politycznego potencjału miasta. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 3]: 2013 nr 1 s. 43–71.

8256. SEROKA Katarzyna: Biblioteka Polska w Paryżu (1838–1871). Studium bibliologiczne. Warszawa 2017 Grupa Cogito 8° ss. 362, streszcz. ang., fr.

8257. SEROKA Katarzyna: Relacje autorów z wydawcami w drugiej połowie XIX w. na przykładzie korespondencji z firmą wydawniczą Gebethner & Wolff. *Z Badań nad Książką i Księgozbiórami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 135–154, streszcz. ang.

8258. SĘTOWSKI Juliusz: Doktor Władysław Biegański a ochrona zdrowia w przemyśle częstochowskim w latach 1885–1914. *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 7: 2017 s. 73–81, streszcz. ang.

8259. SIERADZ Małgorzata: Muzyka i wolnomularstwo warszawskie na początku XIX wieku. Kilka nowych informacji dotyczących wolnomularskiej działalności Józefa Elsnera (ze zbiorów Archiwum Masońskiego w AGAD). *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 2 s. 47–59, streszcz. ang.

8260. SIERADZAN Wiesław: Obiekty woj-skowe jako czynnik rozwoju przestrzennego wybranych miast ziemi chełmińskiej od końca XVIII do 1914 r. w świetle zachowanych źródeł kartograficznych. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 49–65, streszcz. ang.

8261. SIERAKOWSKA Katarzyna: Śmierć – wygnanie – głód w dokumentach osobistych.

Ziemie polskie w latach Wielkiej Wojny 1914–1918. Warszawa 2015.

Rec.: Pudłocki Tomasz, *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 3 s. 619–625; Suleja Włodzimierz, *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 2 s. 289–291.

8262. SIEROŃ Arkadiusz: Przyczyny rozwoju gospodarczego dziewiętnastowiecznej Łodzi – zapomniana rola wolności gospodarczej. *Acta Universitatis Lodzianis. Folia Historica*. [Vol.] 98: Studia i szkice z dziejów Polski i powszechnych XVI–XX wieku: 2017 s. 71–84, streszcz. ang.

8263. SIKORSKA Janina: Stanisław Przybyszewski i medycyna. *Rocznik Kasprowiczowski*. [T.] 14/15: 2016 s. 208–218.

Dot. jego studiów medycznych na Uniwersytecie Berlińskim od 8 V 1890 do 1892 r.

8264. SIKORSKA-KULESZA Jolanta: Polacy na Uralu w latach 60.–80. XIX wieku w świetle wspomnień Stanisława Zahorskiego. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX Wieku*. T. 17: 2017 s. 43–62, streszcz. ang.

8265. SIKORSKI Robert: Miejscowości powiatu noworadomskiego w częstochowskich gazetach w latach 1906–1914. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 13: 2017 s. 63–90.

8266. SIKORSKI Robert: Rola Jasnej Góry w kształtowaniu świadomości narodowej w XIX wieku. *Ziemia Częstochowska*. [T.] 43: 2017 s. 289–300, streszcz. ang.

8267. SKIBICKI Franciszek: Działdowszczyzna w okresie I wojny światowej. *Rocznik Działdowski*. T. 9: 2014 s. 237–257.

8268. SKORUPSKA-SZARLEJ Janina: Historia portretów marszałków krajowych Sejmu Galicyjskiego znajdujących się w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 62: 2017 s. 63–78, streszcz. ang.

8269. SKOTNICZNA Ewa: Popularyzacja zabytków ojczystych w grafice polskiej XIX wieku. *Ochrona Zabytków*. T. 66: 2013 nr 1/4 s. 325–347, streszcz. ang.

8270. SKRABANIA David: „Westfaloki” z Górnego Śląska wśród „Ruhrpolen” nad Renem i Ruhrą w latach 1870–1914. *CzasyPismo*. 2016 nr 2 s. 4–9.

8271. SKURZEWSKA Agata: Omelan Patrycki i językoznawstwo preskrypcyjne w Galicji w II połowie XIX wieku. Kraków 2016

Scriptum Tomasz Sekunda 8° ss. 130, il. (Studia Ruthenica Cracoviensia; 10).

8272. SMOLIŃSKI Aleksander: Obraz Kozaka i kawalerzysty Armii Rosyjskiej z okresu Wielkiej Wojny w wybranych pamiętnikach żołnierzy Legionów Polskich. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 5: 2015 s. 234–249.

8273. SMOLIŃSKI Aleksander: Wizerunek jeńców rosyjskich z czasów wielkiej wojny w wybranych pamiętnikach żołnierzy Legionów Polskich. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 3 s. 9–20, streszcz. ang., ros.

8274. SNOCH Bogdan: Szkolnictwo elementarne w dekanacie częstochowskim w świetle zestawienia ks. dziekana Michała Zagalskiego (1818). *Almanach Częstochowy*. [T. 30]: 2017 s. 14–21.

8275. SOBEL Grzegorz: Jarmarki bożonarodzeniowe w Ogrodzie Żimowym Josepha Krolla. *Rocznik Wrocławski*. R. 13/14: 2016 s. 9–22, streszcz. niem.

We Wrocławiu w l. 1837–1872.

8276. SOBIECH Janusz: Początki ruchu wolnych chrześcijan w Polsce do 1918 roku. *Rocznik Teologiczny*. R. 59: 2017 z. 2 s. 299–323.

8277. SOBOCIŃSKI Michał: Bielsk 1918. *Nasze Korzenie*. Nr 13: 2017 s. 14–16.

Miejscowość pod Płockiem.

8278. SOSNOWSKA Joanna: Opieka nad dziećmi w Łodzi w latach I wojny światowej. Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. 495, nlb. 2, il. (Edukacja, Historia Wychowania).

8279. ŠOSTAK Ľubica: Gromadnásko-politična pozícia volinského ta podil'skoho rimokatolíckeho duhovenstva u pol'ských povstaných 1830–31 ta 1863 rokiv. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 5: 2015 s. 233–239, streszcz. ang.

8280. SPOLECZEŃSTWO Mazowska wobec wydarzeń I wojny światowej. Pod red. Adama Koseskiego, Janusza Szczepańskiego. Pułtusk–[Warszawa] 2017 Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztora; na zlecenie wydawcy Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 317, il. Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztora. Wyd. Hist., Ośr. Badań nad Dziejami Mazowsza.

Materiały z ogólnopolskiej konferencji, Pułtusk, 7 XI 2016 r.

Treść: Koseski Adam, Szczepański Janusz: Wstęp s. 7–9; Kosecki Adam: Wprowadzenie s. 11–15; Sierakowska Katarzyna: Zniszczenia miast i wsi. Dramat ludności cywilnej s. 17–32; Kołodziej Edward: Działalność samopomocowa podczas I wojny światowej na Mazowszu s. 33–49; Szczepański Jacek Emil:

Militarne i ekonomiczne aspekty okupacji niemieckiej s. 51–97; Szczepański Janusz: Mazowszanie wobec Aktu 5 listopada 1916 roku, obecności Legionów oraz Polskiej Organizacji Wojskowej s. 99–120; Wysocki Wiesław Jan: Hierarchia kościelna wobec wydarzeń Wielkiej Wojny s. 121–149; Piekarski Tomasz: Mazowieckie ziemiaństwo w czasie I wojny światowej s. 151–172; Turkowski Romuald: Ludowcy północnego Mazowsza wobec wydarzeń społeczno-politycznych na wsi w czasie I wojny światowej (w świetle korespondencji chłopskich do pisma „Wyzwolenie”) s. 173–205; Załączny Jolanta: Zaangażowanie patriotyczne mazowieckiej młodzieży szkolnej i studenckiej w latach 1914–1918 s. 207–226; Zieliński Konrad: Postawy społeczności żydowskiej s. 227–247; Milewska Marta: Sytuacja ludności niemieckiej s. 249–262; Stogowska Anna Maria: Społeczeństwo Płocka wobec wydarzeń I wojny światowej w świetle „Pamiętnika Płoczkanki” [Maria Macieszyna, 1869–1953] s. 263–276.

8281. STALIŪNAS Darius: Enemies for a day. Antisemitism and anti-Jewish violence in Lithuania under the Tsars. Budapest–New York 2015.

Rec.: Markowski Artur, *Studia Judaica*. Vol. 20: 2017 nr 1 s. 180–184.

8282. STANEK-LEBIODA Bożena: Modelowe zagrody chłopskie w aktach Rządu Gubernialnego Lubelskiego z 1907 roku. *Ochrona Zabytków*. T. 66: 2013 nr 1/4 s. 263–281, streszcz. ang.

8283. STANISZEWSKI Karol: Działalność polskich organizacji rolniczych w Prusach Zachodnich w latach 1850–1890 na rzecz rozwoju rolnictwa polskiego w świetle pomorskiej prasy polskiej. *Studia Historica Gedanensia*. T. 8: 2017 s. 240–260, streszcz. ang.

8284. STANKIEWICZ Zbigniew: Blokhauzy Twierdzy Zamość. *Archiwariusz Zamojski*. T. 15: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 87–97.

W l. 1809–1854.

8285. STANKIEWICZ Zbigniew: Twierdza Zamość w latach 1815–1831. *Archiwariusz Zamojski*. T. 15: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 19–85.

Obsada personalna.

8286. STASIEWSKI Zbigniew Andrzej: Akuszerki powiatu ostrzeszowskiego w XIX wieku i na początku XX wieku. *Gens*. [T. 15:] 2017 s. 97–101, streszcz. ang.

8287. STAWISZYŃSKA Aneta: Brak mydła jako problem dnia codziennego mieszkańców Łodzi w czasie I wojny światowej. *Acta Universitatis Lodzensis*. Folia Historica. [Vol.] 98: Studia i szkice z dziejów Polski i powszechnych XVI–XX wieku: 2017 s. 101–116, streszcz. ang.

8288. STAWISZYŃSKA Aneta: Strajk tramwajarzy łódzkich w marcu 1917 roku. *Rocznik Łódzki*. T. 67: 2017 s. 91–105, streszcz. ang.

8289. STAWISZYŃSKA Aneta: Szkolnictwo osób niesłyszących w Łodzi w czasie I wojny światowej. *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. T. 18: 2017 z. 1 s. 37–48, streszcz. ang.

8290. STINIA Maria: Die Jagiellonen-Universität in der Ära des Ministers Leo Thun (1849–1860). [W:] Die Thun-Hohenstein'schen Universitätsreformen 1849–1860. Konzeption – Umsetzung – Nachwirkung. Wien–Köln–Weimar 2017 s. 198–221.

8291. STOGOWSKA Anna Maria: Obraz Płocka w czasie I wojny światowej w relacji Marii Macieszyny. *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 6: 2014 s. 87–103.

Niepublikowany rękopis w zbiorach Towarzystwa Naukowego Płockiego.

8292. STOLARCZYK Tomasz: Prace historyczne w bibliotece wieluńskiego kolegium pijarskiego w świetle inwentarzy z 1809 i 1821 r. *Rocznik Wieluński*. T. 17: 2017 s. 277–289, streszcz. ang.

Zawiera też spis.

8293. STOPKA Krzysztof: Tożsamość Ormian w Galicji. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 2 s. 335–355, streszcz. ang.

8294. STRAUSS Krystian: Historia dwóch wizyt. Napoleon I Bonaparte i Józef Poniatowski w Bydgoszczy. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 63–70, streszcz. ang., niem.

8295. STRZEŻEK Tomasz: Bitwy pod Wronowem i Kazimierzem Dolnym 17–18 kwietnia 1831 roku. Preludium fiasko wyprawy wołyńskiej w powstaniu listopadowym. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 478, il.

8296. SUDOŁ Tomasz: Krzeszów 15 IX 1914 – ostatni sławny bój gwardii rosyjskiej w ramach bitwy galicyjskiej. Rzeszów 2017 WBX Studio Druk.-Wydaw. 8° ss. 171, il.

8297. SUJECKI Janusz: Oficyna Wejchenbergów – ukryty relikwiot dawnej Pragi. *Kronika Warszawy*. 2017 nr 1 s. 71–76, streszcz. ang.

XIX w.

8298. SYPEK Antoni: Rodziny Morawskich i Dzieślewskich w XIX-wiecznym Tarnowie. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 20: 2015 s. 33–44.

8299. SZAMBORA Tadeusz [Paweł]: Działdowskie Crime Story. *Rocznik Działdowski*. T. 10: 2017 s. 306–308.

Samobójstwo Alfreda Bratza, właściciela firmy budowlanej, po zamordowaniu pięciorga dzieci i siostry, 14 I 1914 r.

8300. SZARAFIN-KREFT Agnieszka: Po między Paryżem a Moskwą – opinie księcia Adama Jerzego Czartoryskiego o Napoleonie i Księstwie Warszawskim. *Klio*. T. 41: 2017 nr 2 s. 53–73, streszcz. ang.

8301. SZARŻA pod Rokitną 1915. Wybór materiałów z konferencji naukowej II Skawińskie Spotkania z Historią „Szarża pod Rokitną (1915)” Skawina–Radziszów 14 sierpnia 2017 r. Red. Anna Witalis-Zdrzenicka. Kraków 2017 Galicyjskie Tow. Hist. 8° ss. 98, il., mapy.

Treść: Witalis-Zdrzenicka Anna: Od redakcji s. 5; [Dokumenty] s. 6–16; Głód Bogusław: Działania austro-węgierskiej 7 Armii generała Pflanzer-Baltina na Bukowinie i w Besarabii w przededniu szarży pod Rokitną, maj–czerwiec 1915 s. 19–24; Wrona Łukasz: Wielka Wojna oczami żołnierzy 13 pułku piechoty s. 25–38; Kapłan Leszek: Polowa drużyna skawińskiego Sokoła – domniemani świadkowie szarży rokitniańskiej s. 39–64; Jamróz-Piśsudski Tomasz: General Zygmunt Zieliński „Dziadek” II Brygady Legionów Polskich s. 65–68; Bator Wiesław: Jerzy Stanisław Oskierka-Kramarczyk [1890–1937] – zapomniany uczestnik szarży rokitniańskiej s. 69–84; Dyląg Dariusz: Bohater spod Rokitny. Rtm. [Zbigniew] Dunin-Wąsowicz [1882–1915] w zaskakującym spojrzeniu rtm. [Jana] Dunin-Brzezińskiego [1883–1940] s. 85–96.

8302. SZCZEPANIAK Jan: Szkoły parafialne na Podolu ok. 1830 roku. *Analecta Cracoviensia*. [T.] 49: 2017 s. 283–316, streszcz. ang.

8303. SZCZEPANKOWSKI Bogdan: Z historii polskiej surdopedagogiki – trudne początki. *Studia Edukacyjne*. Nr 45: 2017 s. 95–106, streszcz. ang.

Lata 1803–1817.

8304. SZCZERBA Adrianna: Pionierki polskiej archeologii. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 4 s. 139–150.

Od l. 70. XIX w. do pocz. XX w.

8305. SZCZERBA Anna: Duchowieństwo krakowskie w latach 1795–1918. Warszawa 2017 Inst. Historii Nauki im. Ludwika i Aleksandra Birkenmajerów PAN; Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 865, il. Inst. Historii Nauki im. Ludwika i Aleksandra Birkenmajerów PAN. (Monografie z Dziejów Oświaty; t. 49).

8306. SZCZUPAK Adam: Greckokatolicka diecezja przemyska w latach I wojny światowej. Kraków 2015.

Rec.: Węglewicz Wiktor, *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 4 s. 278–282.

8307. SZCZYGIELSKA Małgorzata: Adjuwant wiekiuisty. Franciszek Wilczyński (1842–1865). Łuków 2017 Muzeum Region. 8° ss. 193, nlb. 1, il.

Powstaniec styczniowy.

8308. SZCZYPKOWSKI Łukasz: Grabów nad Prosną w XIX i na początku XX wieku. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 4 s. 15–23.

8309. SZEWCZYK Andrzej: Józef Alojzy Pukalski (1798–1885) – proboszcz żywiecki i biskup tarnowski na tle burzliwych dziejów Kościoła w Królestwie Galicji i Lodomerii. *Gronie*. Nr 17: 2017 s. 69–94.

8310. SZKOŁA Główna. Kręgi wpływów. Red. nauk. Urszula Kowalczyk i Łukasz Książczyk. Warszawa 2017 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 378.

Treść: Kowalczyk Urszula, Książczyk Łukasz: Od redaktorów. Kręgi wpływów s. 7–10; Budrewicz Tadeusz: „Ewangelia wiedzy”. Odczyty profesorów Szkoły Głównej s. 13–29; Paczoska Ewa: Encyklopedia i duch uniwersytetu s. 31–42; Brzuska Barbara: „Nic tak nie podnosi ducha jak czytanie klasyków!” O przekładach autorów antycznych w kręgu Szkoły Głównej s. 73–114; Kacprzak Marta M.: Literatura staropolska w Szkole Głównej s. 115–152; Makuch Damian Włodzimierz: Psychologia w Szkole Głównej s. 153–176; Sobieraj Tomasz: Idee Szkoły Głównej w rocznicowych wspomnieniach jej wychowawców s. 177–190; Dąbrowicz Elżbieta: „Nikły ślad”? Szkoła Główna w doświadczeniu biograficznym Ignacego Baranowskiego [1833–1913] s. 193–208; Ławski Jarosław: Edukacja i światopogląd. Uniwersytety Zygmunta Glogera s. 209–225; Ihanowicz Ewa: Na obrzeżach Szkoły Głównej s. 227–243; Borkowska Grażyna: Konstelacja Szkoły Głównej. Józef Mianowski [1804–1879] s. 247–264; Marchwiński Grzegorz: Spokój w Szkole Głównej. Uwagi na temat publicznego obiegu pojęć i wyobrażeń w Warszawie na początku lat 60. XIX wieku s. 265–280; Kiełak Dorota: O „pośmiertnej historii” Szkoły Głównej w latach I wojny światowej s. 281–298; Kowalczyk Urszula; Bronisław Chlebowski [1846–1918] w kręgu Szkoły Głównej s. 299–325; Bąbiak Grzegorz P.: „Ostatnie dni Szkoły Głównej”. Z kart zapomnianego pamiętnika Juliana Bartoszewicza [1821–1870] s. 327–342; Bąbiak Grzegorz P.: Szkoła Główna (1862–1869). Źródła i stan badań s. 343–351.

8311. SZKUTNIK Piotr: Pełnomocnictwo dotyczące dysponowania funduszami propinacijnymi w Szadku (1862 r.). *Biuletyn Szadkowski*. T. 17: 2017 s. 55–64.

8312. SZKUTNIK Piotr: Pożyczka na budowę domu Franciszka i Jadwigi Gawrońskich w Uniejowie w 1808 roku. *Biuletyn Uniejowski*. T. 6: 2017 s. 121–129, streszcz. ang.

8313. SZNAPIK Adrianna: Krakowskie Towarzystwo Opieki nad Polskimi Zabytkami Kultury i Sztuki przed I wojną światową – próba działalności ponadzaborowej. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 51: 2016 z. 2 s. 5–29, streszcz. ang., ros.

Toż w jęz. ang.: The Polish Society for the Preservation of Monuments of Culture and Art in Kraków before World War I – attempts at transpartition activities. *Tamże*. Vol. 51: 2016 no 2 (special issue) s. 5–29, streszcz. ros.

8314. SZONERT Marek: Obywatelstwo zawodzionych nadziei? Początki obywatelstwa

państwowego na ziemiach polskich. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 43: 2017 z. 1 s. 29–61.

W czasach Księstwa Warszawskiego.

8315. SZPAK Jacek: Myśl społeczno-polityczna i gospodarcza księcia Leona Sapiehy (1803–1878). *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 4]: 2014 nr 1 s. 91–118, streszcz. ang.

8316. SZULC Michał: Emanzipation in Stadt und Staat: Die Judenpolitik in Danzig 1807–1847. Göttingen 2016 Wallstein Verlag 8° ss. 352.

Rec.: Ziątkowski Leszek, *Studia Judaica*. Vol. 20: 2017 nr 2 s. 394–398.

8317. SZULIM Łukasz R.: Przekłady polskiej literatury pięknej w Hiszpanii w XIX wieku. *Rocznik Biblioteki Narodowej*. T. 48: 2017 s. 327–346, streszcz. ang.

8318. SZUMAN Małgorzata: Stanisław Przybyszewski w Poznaniu. Ślady, znaki, pamięć. *Rocznik Kasprowiczowski*. [T.] 14/15: 2016 s. 33–63.

W l. 1916–1920.

8319. SZYBKOWSKI Bogusław: Hauptmann Böhmer. Alfred Böhmer 13.05.1858 – 21.06.1908 Ełk. Z historii fotografii w Opolu. Opole 2017 Wydaw. MS 8° ss. 63, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang., niem.

8320. SZYKUŁA-ŻYGAWSKA Agnieszka: Nieznany obraz Rafała Hadziewicza „Modlitwa w Ogrójcu”. Przyczynek do szczebrzeszyńskich zamówień malarza. *Archiwariusz Zamojski*. T. 15: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 193–200.

Z ok. 1850 r.

8321. SZYMCZAK Damian: Galicyjska „ambasada” w Wiedniu. Dzieje ministerstwa dla Galicji 1871–1918. Poznań 2013 Wydaw. Poznańskie 8° ss. 361.

Rec.: Menz Mariusz, *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 3]: 2013 nr 1 s. 204–208.

8322. SZYMCZAK Damian: „Ludowy minister w ludowym parlamencie” – Władysław Długosz jako minister dla Galicji w latach 1911–1913. *Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2013 s. 245–273.

8323. ŚLARZYŃSKA Małgorzata: Foscolo w „Kłosach” w 1872 roku: polski epizod pośmiertnej wędrówki. *Przegląd Humanistyczny*. R. 61: 2017 nr 4 s. 139–150, streszcz. ang.

Dot. artykułu o życiu włoskiego poety Ugo Foscolo i przeniesieniu jego zwłok z Wielkiej Brytanii do Włoch, opublikowanego w czasopiśmie „Kłosy”.

8324. ŚLIWIŃSKI Eugeniusz: „Przyjacieli Ludu” 1834–1849 Leszno. *Universitas Gedanensis*. R. 29: 2017 t. 53 s. 103–117, streszcz. ang.

8325. ŚLUSARCZYK Janusz M.: Pokucie w badaniach botanicznych Towarzystwa Naukowego Krakowskiego i Akademii Umiejętności. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 62: 2017 s. 151–163, streszcz. ang.

8326. ŚLUSARCZYK Janusz M.: Warunki prowadzenia badań terenowych w Karpatach do roku 1914. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 1 s. 49–65, streszcz. ang.

8327. ŚLUSAREK Krzysztof: Drobna szlachta w Galicji – problem tożsamości społecznej. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 2 s. 385–400, streszcz. ang.

8328. ŚLUSAREK Krzysztof: Struktura społeczna i własnościowa wschodnich rubieży dawnego powiatu lelowskiego w świetle austriackich statystyk z początku XIX wieku. *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 7: 2017 s. 59–72, streszcz. ang.

8329. ŚWIĄTCZAK Piotr: Korespondencja Mariana Gieszczykiewicza do narzeczonej i późniejszej żony, Elżbiety Schreyer, z prywatnej kolekcji Ann Elizabeth Gieszczykiewicz-Jaron – dzieje zespołu oraz jego i wartość historyczna i sentymentalna. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 62: 2017 s. 177–207, streszcz. ang.

Zawiera też korespondencję od 12 XII 1917 – 2 V 1918 r.

8330. ŚWIĄTEK Adam: Przypadek „gente Rutheni, natione Poloni” w Galicji. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 2 s. 303–322, streszcz. ang.

8331. ŚWIEŻY Artur: Wspomnienia z czasu I wojny światowej. List ks. Walentego Kozaka salezjanina. Przemyśl 1 lipca 1915 r. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 1 s. 237–248, streszcz. ang.

Do ks. Antoniego Chłondowskiego (właśc. Antoniego Hłonda). W aneksie tekst listu.

8332. TARKOWSKI Mikołaj: U źródeł polityki generał-gubernatora wileńskiego hrabiego Michała Nikołajewicza Murawjowa wobec kwestii chłopskiej i osadnictwa rosyjskiego na Litwie (1863–1865). *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 1 s. 211–241, streszcz. ang., fr.

8333. TEL’VAK Vitalij: Gromads’ko-polityčna dial’nist’ Mihajla Gruševs’kogo v Galiči-

ni w ocinkach sućasnikiv. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. F: Historia. Vol. 71: 2016 s. 65–88, streszcz. ang.

Mychajło Hruszewski (1866–1934) i jego działalność we wschodniej Galicji na przełomie XIX i XX w.

8334. THAKUR-SMOLAREK Keya: German entrepreneurs in Warsaw during 19th century. *Almanach Warszawy*. T. 10: 2016 s. 129–142, streszcz. pol.

8335. TOBIASZ Agata: Sposoby ujęć Nowego Sącza w relacjach dziewiętnastowiecznych podróżników. *Rocznik Sądecki*. T. 45: 2017 s. 209–230.

8336. TOKARZ Waclaw: Armia Królestwa Polskiego 1815–1830. Warszawa 2017 Grafika. Usługi Wydawnicze. Iwona Knechta 8° ss. 305, nlb. 3, il.

Przedr. fotooffsetowy: Piotrków 1917.

8337. TOKARZ Waclaw: Bitwa pod Ostrołęką. Tarnowskie Góry–Zabrze 2017 Inforteditions 8° ss. 71, nlb. 1, il., mapy. (Pola Bitew; no 42). Rok 1831.

8338. TRYNKOWSKI Jan: Naturwissenschaftliche Gesellschaft (1888–1906) fikcyjna organizacja polskich studentów w Dorpacie. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 25–33, streszcz. ang.

Lata 1888–1906.

8339. TRYNKOWSKI Jan: Polski Sybir. Zesłańcy i ich życie. Narodziny mitu. Do dr. przygot. Wiktoria Śliwowska; przedm. opatrzyli Wiesław Caban i W. Śliwowska. Warszawa 2017 Neriton; IH PAN; Muzeum Historii Polski 8° ss. 470, il.

8340. TRZASKOWSKA Grażyna: Miejska Gazownia w Kłodzku w czasach swojego rozkwitu (1864–1914). *Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej*. [Z.] 14: 2017 s. 3–30, streszcz. niem, streszcz. ang.

8341. TULIK Sylwia: Alfabet kańczucki według ks. Jana Kudły. W 100-lecie śmierci ks. Jana Kudły. Rzeszów 2017 Podkarpacki Inst. Książki i Marketingu 8° ss. 313, nlb. 3, il.

8342. TUROS Maria J[oanna]: Medycy polskich szwoleżerów. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 171, il.

1 Pułk Szwoleżerów-Lansjerów (Gwardia Cesarska, Francja) w l. 1807–1815.

8343. TUROS Maria J[oanna]: Z Jeanem Dominikiem Larreyem w Warszawie i okolicy

zimą 1806/1807. *Medycyna Nowożytna*. T. 22: 2016 z. 2 s. 25–44, streszcz. ang.

Francuski chirurg (1766–1842), przyboczny lekarz Napoleona I.

8344. ULJASZ Adrian: Libretto Ludwika Osińskiego do opery Józefa Elsnera „Andromeda” z 1807 r. w zbiorach rękopiśmiennych Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 62: 2017 s. 79–103, streszcz. ang.

W aneksie tekst.

8345. URBANIAK Miron: Leszno w latach 1832–1914. W drodze ku nowoczesności. Wyd. 2, popr. i zmienione. Łódź 2016.

Rec.: Łysakowska Agata, *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 276–278.

8346. URBANIK Andrzej, Urbanik Monika, Wyka Ewa: Początki radiologii w Polsce w świetle dokumentów i eksponatów znajdujących się w zbiorach Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Opuscula Musealia*. Z. 24: 2016 s. 173–186, streszcz. ang.

8347. URBANIK Monika: Elektrohomeopatia i jej twórca Cesare Mattei (1809–1896). *Medycyna Nowożytna*. T. 22: 2016 z. 2 s. 127–149, streszcz. ang.

8348. URBANIK Monika: Wzornictwo secesyjne w aptekarstwie na przełomie XIX i XX wieku na przykładzie zbiorów Muzeum Farmacji Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Opuscula Musealia*. Z. 24: 2016 s. 85–91, streszcz. ang.

8349. URZEDNICY i urzędy w społeczeństwie XIX wieku. Zbiór studiów. Red. nauk. Alicja Kulecka. Warszawa 2017 Wydaw. Uniw. Warszawskiego 8° ss. 300, il., streszcz. ang. (Urzędnicy i Urzędy Królestwa Polskiego 1815–1914).

Treść: Kulecka Alicja: Wstęp s. 7–9; Markowski Artur: Czy w Królestwie Polskim (1815–1915) istniał samorząd żydowski? s. 13–38; Getka-Kenig Mikołaj: Architektura i prestiż nowoczesnego urzędu: przypadek budynków ministerialnych w Warszawie, stolicy konstytucyjnego Królestwa Polskiego (1815–1830) s. 39–52; Kulecka Alicja: „Gorzki jak chleb prawego urzędnika”. Problemy etyki zawodowej urzędników Królestwa Polskiego okresu konstytucyjnego s. 53–95; Schiller-Walicka Joanna: Urzędnicy nauki czy uczeni? Rektorzy Cesarskiego Uniwersytetu Warszawskiego s. 96–109; Gut Paweł: Urzędnicy niżej w administracji pruskiej przełomu XVIII i XIX w. na przykładzie kancelarii kamer wojenno-skarbowych s. 113–127; Osiecka Małgorzata: „Z Armii na urzędy”. Zdymsionowani wojskowi w urzędach skarbowych Królestwa Polskiego s. 128–142; Nowak Alicja: Pomiędzy Księstwem Warszawskim a Królestwem Polskim. Instytucjonalna i personalna kontynuacja działalności Dyrekcji Loterii s. 143–153; Hoff Emil: „Kraj podobny do starego domu...”. Urzędnicy XIX-wiecznego Egiptu oczami Polaków s. 157–200; Lewandowska Dorota: Organizacja opieki i pomocy społecznej oraz dobroczynność w Królestwie Polskim. Rada Główna Opiekuńcza Szpitali. Towarzystwa dobroczynne (1817–1870) s. 203–224; Nowacki Mikołaj: Sądownictwo

hipoteczne w Królestwie Polskim. Organizacja, obsada personalna i zadania urzędu na przykładzie hipoteki płockiej s. 225–246; Kulecka Alicja: W kręgu niepokojów rosyjskich elit władzy: Aliksiej Sidorow [1864–1932] – cenzor w roli publicysty i historyka s. 247–286.

8350. USURSKI Maciej: Okoliczności budowy kościoła pw. Świętej Rodziny w Pile. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 3 s. 30–44.

XIX/XX w. (do 1915 r.).

8351. VOLOŠENKO Viktoriia: Rosijs’ko-pol’s’ke supernictvo v borot’bi za duši ukrains’kogo selánstva Pravoberežnoi Ukraïni na zlami XIX i XX stolit’. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 1 s. 149–166, streszcz. ang.

8352. WACIĘGA Sebastian: Galicyjscy pionierzy przemysłu naftowego w II połowie XIX wieku. *Małopolska*. [T.] 18: 2016 s. 127–159, streszcz. ang.

8353. WACZYŃSKI Józef: Polska Organizacja Wojskowa w Choroszczy. W 100 rocznicę utworzenia Komendy Lokalnej POW. [Choroszcz] 2017 Tow. Przyj. Choroszczy 8° ss. nlb. 12, il.

8354. WAINGERTNER Przemysław: Ekspozytyry i wpływy Związku Młodzieży Polskiej „Zet” w okresie zaborów (1886–1914). *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 1 s. 137–165, streszcz. ang.

8355. WAINGERTNER Przemysław: Wołyński klucz do niepodległości. Bitwa pod Kostiuchnówką 4–6 lipca 1916 roku i pamięć o niej. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 2 s. 39–51, streszcz. ang.

8356. WAINGERTNER Przemysław: Związek Młodzieży Polskiej „Zet” w latach 1886–1914. Geneza, idee, struktury i działalność. *Rocznik Łódzki*. T. 67: 2017 s. 51–74, streszcz. ang.

8357. WALCZAK Krzysztof: Edycje organizacji politycznych, społecznych i kulturalnych w produkcji wydawniczej dziewiętnastowiecznego Kalisza. *Polonia Maior Orientalis*. T. 2: 2015 s. 49–54, streszcz. ang.

8358. WALKER Martina: Osiedle robotnicze przy zakładach Borsiga w Biskupicach – jedno z pierwszych nowoczesnych osiedli robotniczych w Europie. *Górniki Polski*. Nr 10/11: 2017 s. 255–267, streszcz. ang., niem.

W l. 1865–1868; obecnie dzielnica Zabrze.

8359. WALKUSZ Jan: Twórczość literacka księdza Stanisława Kujota. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 4 s. 53–79, streszcz. ang., niem.

Od poł. l. 70. XIX w. do 1893 r.

8360. WAŁĘGA Agnieszka: Obraz wychowania religijnego w Galicji 2. połowy XIX wieku w opinii współpracowników lwowskiej „Szkoły”. *Paedagogia Christiana*. [Nr] 39: 2017 [z.] 1 s. 171–198, streszcz. ang.

8361. WARDA Elwira: Gromadkarstwo – ruch religijno-społeczny w Prusach Wschodnich. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 307–318, streszcz. ang.

XIX w.

8362. WĄSACZ-KRZTOŃ Jolanta, Poślusznaj Joanna: Kobiety w kulturze muzycznej Galicji w końcu XIX wieku na przykładzie Tarnowa. *Rocznik Łódzki*. T. 67: 2017 s. 207–218, streszcz. ang.

8363. WĄSIK Tomasz: Zapomniana bitwa Wielkiej Wojny. Walki pod Włocławkiem 11–13 listopada 1914 r. Włocławek 2014.

Rec.: Centek Jarosław, *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 31: 2016 s. 216–218; Krzemiński Tomasz, *Ziemia Kujawska*. T. 25: 2016 s. 171–172.

8364. WDOWIAK Liliana: Ukryte skarby, formułkami magicznymi przystrojone? Lecznictwo ludowe w oglądzie inteligencji w czasach zaborów. *Medycyna Nowożytna*. T. 22: 2016 z. 2 s. 87–109, streszcz. ang.

8365. WEBER-KRÓL Urszula: Dzieje cukrowni „Walentynów” w Zychlinie. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 21: 2017 s. 383–392.

Lata 1852–1915.

8366. WERENS Agnieszka: Żydzi na wsi guberni kieleckiej (przełom XIX i XX wieku) w świetle „Gazety Kieleckiej”. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 69–79, streszcz. ang.

8367. WERES Andrzej: Rabin Arie Lejb Jelin [1820–1886] i „Piękne Oczy”. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 2]: 2017 s. 151–155.

Rabin Bielska Podlaskiego, interpretator prawa żydowskiego i komentator Talmudu, autor m. in. pracy „Jefe Ejnajim” („Piękne Oczy”) wyd. w l. 1881–1886.

8368. WĘGLICKA Katarzyna: „Album Wileńskie” Jana Kazimierza Wilczyńskiego a inne albumy z I połowy XIX wieku. *Meritum*. T. 9: 2017 s. 55–66, streszcz. ang.

8369. WĘGRZYNOWICZ Sławomir: Patriotcy i zdrajcy. Społeczeństwo Królestwa Polskiego wobec mikołajowskiej polityki Rosji w latach 1846–1856. Kraków 2014.

Rec.: Demidowicz Tomasz, *Rocznik Białkopodlaski*. T. 25: 2017 s. 217–221.

8370. WICHROWSKA Elżbieta: Mariana z Żeglińskich Dembińska. Polskie początki buntu kobiet. Kraków 2017 Universitas 8° ss. 392, il.

Okres powstania listopadowego i Wielkiej Emigracji.

8371. WIECH Stanisław: Podróż na Syberię w świetle wspomnień Floriana Bohdanowicza. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX Wieku*. T. 17: 2017 s. 127–144, streszcz. ang.

Zesłaniec w l. 1879–1883.

8372. WIELKA Wojna z Górnym Śląskiem w tle. Źródła, muzealia, projekty badawcze. Pod red. Dawida Kellera i Sebastiana Rosenbauma. Katowice–Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 221, nlb. 1, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Katowicach.

Materiały z konferencji. Rybnik, 1 XII 2014 r.

Treść: Rosenbaum Sebastian: Wstęp s. 7–10; Myszor Jerzy: Kościół katolicki na Górnym Śląsku w czasie pierwszej wojny światowej. Zarys problematyki s. 15–22; Sput Piotr: Racibórz i garnizon raciborski w okresie pierwszej wojny światowej s. 25–35; Keller Dawid: Kolejarze KED Kattowitz polegli i odznaczeni Krzyżem Żelaznym podczas pierwszej wojny światowej s. 37–50; Sput Renata: Praca górnoląska w okresie pierwszej wojny światowej na przykładzie raciborskiego dziennika „Oberschlesischer Anzeiger” s. 53–61; Korol-Chudy Aleksandra: Formowanie się Jungwehry w Zabrzu 1914–1915. Przyczynek do badań nad zagadnieniem s. 63–86; Kartasiński Kamil: Z perspektywy mikrohistorii. Panewniki i Ligota podczas pierwszej wojny światowej – rekonesans badawczy s. 89–114; Kania Natalia: Archiwalia z okresu pierwszej wojny światowej dotyczące Gliwic w zasobie Archiwum Państwowego w Katowicach Oddział w Gliwicach s. 119–125; Langer Krzysztof: Materiały dotyczące okresu pierwszej wojny światowej w odniesieniu do Raciborza i Rybnika w zasobie Archiwum Państwowego w Katowicach Oddział w Raciborzu s. 127–131; Schäffer Wojciech: Pierwsza wojna światowa w materiałach z zasobu Archiwum Archidiecezjalnego w Katowicach s. 133–157; Ściążko Mateusz: Pierwsza wojna światowa w zbiorach specjalnych Biblioteki Śląskiej s. 159–183; Gołasz Zbigniew: Odpryski Wielkiej Wojny. Zbiory Muzeum Miejskiego w Zabrzu dotyczące pierwszej wojny światowej s. 185–199; Gwóźdź Krzysztof: Wojna z lokalnej perspektywy. Koncepcja i realizacja ekspozycji „W cieniu Wielkiej Wojny. Życie codzienne w powiecie tarnogórskim w latach 1914–1918” s. 200–216.

8373. WIELKIE nadzieje, wielkie rozczarowania. Ład wiedeński a europejska wspólnota. Pod red. Andrzeja Gulczyńskiego. Poznań 2016.

Rec.: Krzymkowski Marek, *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 382–383.

8374. WIERZBICKI Piotr: Początki Krajowego Związku Nauczycielstwa Ludowego w Galicji w powiecie nowosądeckim. *Almanach Sądecki*. R. 26: 2017 nr 1/2 s. 59–69.

XIX/XX w.

8375. WILKOWSKI Piotr: Religijny wymiar patriotyzmu według Karola Libelta. *Studia Loviciensis*. Nr 19: 2017 s. 211–225, streszcz. ang.

8376. WIŚNIEWSKI Jan: Kwestia polsko-czechosłowackiej współpracy wojskowej w Rosji (listopad 1917 – styczeń 1918). Koncepcja Tomáša G. Masaryka. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 4 s. 75–96, streszcz. ang.

8377. WŁODARCZYK Edward: Procesy urbanizacyjne Koszalina w XIX stuleciu. *Rocznik Koszaliński*. Nr 42: 2014 [dr:] 2015 s. 57–64.

8378. WŁODARCZYK Zdzisław: Translokacja eskadronu majora von Granera (4. pułk huzarów ks. Eugena von Würtemberg) z Bolesławca do Radomska (1804). *Acta Universitatis Lodziansis. Folia Historica*. [Vol.] 99: Oblicza wojny. Wojsko w drodze. 2017 s. 171–180, streszcz. ang.

Bolesławiec nad Prosną.

8379. WNEK Jan: Problemy higieny i opieki zdrowotnej na wsi na łamach polskiej prasy ludowej z przełomu XIX i XX wieku. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 78: 2015 s. 8–15, streszcz. ang.

8380. WNEK Jan: Rozwój ideologii przemysłowej w Galicji 1866–1918. Warszawa 2015.

Rec.: Broński Krzysztof, *Rocznik Sądecki*. T. 45: 2017 s. 373–375.

8381. WNEK Jan: Wspomnienia Kazimierza Chłędowskiego z czasów edukacji w Nowym Sączu. *Almanach Sądecki*. R. 26: 2017 nr 1/2 s. 55–58.

Lata 1854–1858.

8382. WODZIŃSKA Izabela: Galicyjski poradnik dla osób duchownych. O „Medycynie pasterskiej” Józefa Sebastiana Pelczara. *Biuletyn Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej*. Nr 4: 2017 s. 29–51, streszcz. ang.

Wyd. w Lwowie w 1900 r.

8383. WOJENKO, wojenko, cóżś Ty za Pani... Studia i szkice wokół Wielkiej Wojny. Red. nauk. Zofia Chyra-Rolicz i Maryla Fałdowska. Siedlce 2017 Uniw. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach. Wyd. Humanist. 8° ss. 293, mapy, streszcz. ang. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach. Wyd. Humanist. Inst. Filol. Pol. i Logopedii, Inst. Nauk Społ. i Bezpieczeństwa, Inst. Historii i Stosunków Międzynar., Siedleckie Tow. Nauk..

Z treści: Chyra-Rolicz Zofia, Fałdowska Maryla: Wstęp s. 7–10; Zgolińska Ewa J.: Poznajmy wojnę, poznajmy człowieka s. 11–24; Tarasiuk Renata: Socjaliści, socjaldemokraci i lewicowi radykałowie u progu Wielkiej Wojny s. 25–44; Wierzbicki Sławomir: Ukonstytuowanie III Brygady Legionów Polskich. Okoliczności powstania i retrospektywa wyposażenia s. 45–68; Chyra-Rolicz Zofia: Kobiety w walce o niepodległość

– organizacje i działaczki s. 87–113; Boruta Tadeusz: Postawy i nastroje mieszkańców Podlasia w pierwszym roku Wielkiej Wojny s. 115–129; Grzegorzczuk Dariusz, Rogulski Rafał: Stosunek niemieckich władz okupacyjnych do mieszkańców Południowego Podlasia w latach Wielkiej Wojny (1915–1918) s. 131–147; Tarkowski Paweł: Wielka Wojna w pamiętnikach polskich emigrantów ze Stanów Zjednoczonych s. 149–167; Bauchrowicz-Tocka Maria: Pierwsze lata niepodległej Polski w prasie łomżyńskiej s. 169–190; Nowak Włodzimierz: Konnica Siemiona Budionnego – zbrojne ramię bolszewików na frontach wojny domowej w Rosji (1918–1920) oraz w kampanii polsko-sowieckiej 1920 r. s. 191–234; Fałdowska Maryla: Osadnicy wojskowi w „mogiłach katyńskich” – Katyniu, Charkowie i Miednoje s. 235–265.

8384. WOJTYŁAK Mariusz: Dobra Skepe – własność rodziny Zielińskich. Prezentacja zapisów w Hipotece Płockiej z zasobu Archiwum Państwowego w Płocku. *Płocki Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 9: 2017 s. 110–132, streszcz. ang.

Z lat 1843–1845.

8385. WOJTYŁAK Mariusz: Majątek Gulczewo – własność rodziny Bontemps. Prezentacja dokumentów Hipoteki Płockiej z zasobu Archiwum Państwowego w Płocku. *Płocki Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 8: 2016 s. 156–162, streszcz. ang.

Z 1827 r.

8386. WOLNI i uwłaszczeni. Chłopi a przemiany społeczno-gospodarcze i polityczne w Europie Wschodniej w XIX i na początku XX wieku. Pod red. Doroty Michaluk. Ciechanowiec–Białystok 2017 Muzeum Rolnictwa im. Krzysztofa Kluka; Urząd Marszałkowski Woj. Podlaskiego 8° ss. 463, il. (Podlasie i Pogranicza Europy).

Z treści: Michaluk Dorota: Wstęp s. 15–16; Bairašauskaitė Tamara: Dwór, wieś i urzędnik w walce o ziemię w czasie reformy uwłaszczeniowej na Litwie i Białorusi w latach 1863–1865 s. 17–32; Iwaniuk Sławomir: Reforma uwłaszczeniowa przeprowadzona przez władze rosyjskie w XIX wieku na Podlasiu i jej realizacja. Przykład wsi Ploski w powiecie bielskim guberni grodzieńskiej s. 33–46; Tokć Siarhiej: Reforma agrarna Piotra Stołykina a perspektywy rozwoju gospodarstw chłopskich na Grodzieńszczyźnie na początku XX wieku s. 47–74; Jurkowski Roman: Obraz chłopca litewskiego i białoruskiego we wspomnieniach polskich ziemian kresowych z drugiej połowy XIX i początku XX wieku s. 75–85; Kotkowicz Eryk: Wieś i dwór podlaski z przełomu XIX i XX wieku w świetle wspomnień i pamiętników s. 87–110; Kisztyńmow Andriej: Ludność chłopska Białorusi w świetle wystaw z końca XIX i początku XX wieku s. 111–152; Michaluk Dorota: Kwestia chłopska w białoruskiej publicystyce politycznej w końcu XIX i na początku XX wieku s. 153–180; Zapartyka Maryna: Obraz chłopca w literaturze białoruskojęzycznej lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XIX wieku s. 181–203; Pauliucėvičiūtė Dalia: Początkujący czytelnicy w końcu XIX i na początku XX wieku na Litwie: spojrzenie na prasę periodyczną s. 205–222; Osiecka Małgorzata: Komitet Urządzący Królestwa Polskiego jako prawny instrument realizacji ukazów uwłaszczeniowych z 1864 roku s. 233–257; Nowak Alicja: Wpływ działalności Banku Włościańskiego na przemiany własnościowe na wsi na przykładzie

majątku Rutki w guberni łomżyńskiej s. 259–269; Tomaszewski Norbert Dariusz: „Uwłaszczeni” chłopi i ich problemy w świetle dokumentów archiwalnych ze zbiorów Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu s. 271–280; Dobroński Adam Czesław: Liderzy chłopscy północno-wschodniej części Polski (1905–1907) s. 281–286; Przegaliński Andrzej: Z rozważań nad reformą uwłaszczeniową w Królestwie Polskim. Próba analizy i opisu na przykładzie guberni lubelskiej s. 297–334; Żaloba Ihor: Stosunki agrarne Południa Ukrainy oczyma austriackich konsulów w latach 50.–70. XIX wieku s. 335–361; Ślusarek Krzysztof: Blaski i cienie reform agrarnych w XIX-wiecznej Galicji s. 363–376; Wardzińska Anna: Uwłaszczenie w Galicji w świetle prasy lwowskiej 1848 roku s. 377–390; Kasperek Norbert: Dzieciństwowieczne dzieje warminskiej wsi Tomaszkowo oczyma jej XX-wiecznego kronikarza. Dwie wersje wspomnień s. 391–413; Rembalski Tomasz: Obraz wsi kaszubskiej w okresie pruskich reform agrarnych na przykładzie Chwaszczyna koło Gdyni (do 1848 roku) s. 415–441; Nowosad Wiesław: Wieś pruska w liczbach. Materiały statystyczne jako źródło do dziejów wsi Prus Zachodnich w XIX wieku s. 443–460.

8387. WOŁCZYK Łukasz: Kornela i Ludwika Zielonków droga na Syberię. Rosja w oczach zesłańców postycyńskich. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX Wieku*. T. 17: 2017 s. 155–165, streszcz. ang.

8388. WOŁOS Mariusz: Józef Beck w bitwie pod Kostiuchnowką (przyczynek do biografii). *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 2 s. 53–63, streszcz. ang.

8389. WOŁOS Mariusz, Klimczyk Ewa: Jak to strzelcy Nabokowom Kacice rekwirowali, czyli o makrohistorii odzwierciedlonej w mikrohistorii. *Klio*. T. 43: 2017 nr 4 s. 85–105, streszcz. ang.

I wojna światowa; rodzina Dymitra Nikołajewicza Nabokowa, rosyjskiego ministra spraw zagranicznych.

8390. WOŹNIAK Mieczysław Arkadiusz: Kalisz – Leuven. Pogrom miasta w 1914 roku. *Polonia Maior Orientalis*. T. 1: 2014 s. 25–38, streszcz. ang.

8391. WOŹNIAKOWSKI Krzysztof: Poligraf redaktorem: warszawski „Przyjacieli Dzieci” czasu redakcji Emila Skińskiego (wrzesień 1890 – czerwiec 1892). *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 211: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 14: 2016 s. 236–253, streszcz. ang.

8392. WOŹNY Tomasz: Wojnicz w ogniu Wielkiej Wojny. Działania wojenne I wojny światowej w okolicach miasta. *Zeszyty Wojnickie*. R. 24: 2015 nr 1 s. 4–34.

8393. WÓJCIK Adam: „Książka Expensy piędznych fabryki płacowej w r. 1841”. Interesujący dokument bieżących prac prowadzonych w zamku Tarnowskich w Dzikowie. *Dzikoviana*. T. 3: 2017 s. 7–15.

8394. WÓJCIK Wiesława: Wspomnienia wygnańca z roku 1864, czyli o meandrach ludzkiej pamięci. *Rocznik Biblioteki Uniwersyteckiej*. T. 4/5: 2017 s. 13–32, streszcz. ang.

Lucjana Zawistowskiego, opublikowane w 2015 r.

8395. WÓJCIK Zbigniew J[erzy]: Uwagi o treści niektórych rękopisów z okresu posługi ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 13: 2017 s. 63–76.

8396. WÓJCIK Zbigniew J[erzy]: Z podróży naturalistycznych Antoniego Wagi (1799–1890) po kraju. (Uwagi w nawiązaniu do sprawozdania z wycieczki do Ojcowy w 1854 r.). *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 13: 2017 s. 79–96.

8397. WULCZYŃSKA Magdalena: „Ilustracja Polska” (1901–1904) – pierwszy polski nowoczesny tygodnik ilustrowany. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 4 s. 67–98, streszcz. ang.

8398. WYDRYCKA Anna: Siostry Elzenberg i „stryjeczny filozof”. O listach Zofii Błażejowej do autora „Kłopotu z istnieniem”. *Bibliotekarz Podlaski*. Nr 37: 2017 s. 263–281, streszcz. ang.

Listy Zofii z Elzenbergów Błażejowej do Henryka Elzenberga z l. 1909–1918 zachowane w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej UMK.

8399. WYMIARY tolerancji w literaturze lat 1864–1914. Red. Magdalena Kłosińska, Anna Kowalczyk, Magdalena Leśniewska, Izabela Poniatowska i Anna Wietecha. Warszawa 2017 Wydz. Polonistyczny Uniw. Warszawskiego 8° ss. 243.

Z treści: Kłosińska Magdalena, Kowalczyk Anna, Leśniewska Magdalena, Poniatowska Izabela, Wietecha Anna: Słowo wstępne s. 7–9; Niekra Magdalena: Niekobiece kobiety w twórczości Adolfa Dygasińskiego s. 49–58; Budrewicz Tadeusz: Ślepy, garbaty, kulawy (bohaterowie prozy drugiej połowy XIX wieku) s. 103–130; Sadlik Magdalena: Podróżnik wobec „inności”. Przypadek Stanisława Belzy s. 131–141; Karpowicz-Słowikowska Sylwia: Między rusofilią a rusofobią. Bolesław Prus wobec Rosjan s. 143–156; Poniatowska Izabela: Oblicza mezaliansu w polskiej powieści popularnej 2. połowy XIX wieku s. 179–188; Jeziorowska-Polakowska Anna: „Bracia! Iu nas jest, podajmy sobie ręce, a zmurszała warownia rznie bezpowrotnie...” postulatowy charakter twórczości Malwiny Meyersonowej [1839–1921] s. 189–208; Zawiszewska Agata: Zagadnienie małżeństwa na łamach czasopisma „Ster” pod redakcją Pauliny Kuczalskiej-Reinschmit (edycja warszawska 1907–1914) s. 221–231.

8400. ZAJKOWSKA Joanna: Dziewiętnastowieczny realizm w służbie poezji – przypadek „poematów brukowych” (na materiale „Tygodnika Ilustrowanego”). *Wiek XIX*. R. 10(52): 2017 s. 77–94, streszcz. ang.

8401. ZAJKOWSKA Joanna: Galicja Bolesława Prusa. Między notatkami, wrażeniami

a ideałami. *Wiek XIX*. R. 9(51): 2016 s. 145–166, streszcz. ang.

8402. ZALEWSKA Anna [I.], Czarnecki Jacek: Ślady i świadectwa wielkiej wojny nad Rawką i Bzurą. Warszawa 2016.

Rec.: Andruszkiewicz Dariusz, *Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska w Białymstoku*. Nr 30: 2017 s. 197–246.

8403. ZAŁUSKI Walenty: Kilka słów o kościele i cudownym obrazie Najświętszej Maryi Panny Żuromińskiej w Żurominie. *Biezuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 31: 2017 s. 179–201.

Tekst z 1899 r.

8404. ZAMACHOWSKA Monika: Działalność naukowa i społeczna Leona Konitza (1822–1895). *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 2 s. 85–100, streszcz. ang.

8405. ZAMACHOWSKA Monika, Śródka Andrzej: Rosyjscy profesorowie Cesarskiego Uniwersytetu Warszawskiego (w nieco innej ocenie). *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 3 s. 77–97.

8406. ZAMIATAŁA Dominik: Kasata klasztoru kanoników regularnych w Kraśniku w 1864 roku. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 329–347, streszcz. ang.

8407. ZAWISZEWSKA Agata: „Ster” pod redakcją Pauliny Kuczalskiej-Reinschmit, Lwów 1895–1897 (z antologią i bibliografią zawartości). Szczecin 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 751, streszcz. ang. Uniw. Szczeciński. (Rozprawy i Studia; t. (1048) 974).

8408. ZGÓRNIAK Marek: „Batory” Matejki w Paryżu w roku 1874. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 3(69): 2016 [dr.:] 2017 s. 311–333, streszcz. ang.

8409. ZIEMIA Orzyska. I wojna światowa – cmentarze i pomniki. Red. t. Jerzy M[arek] Łapo. Orzysz 2017 Muzeum Wojska, Wojskowości i Ziemi Orzyskiej 8° ss. 102, il., mapy. (Krajobraz Kulturowy Ziemi Orzyskiej; t. 1).

Treść: Włodkowski Zbigniew: [Wstęp] s. 6–7; Łapo Jerzy M[arek]: Orzysz a Wielka Wojna s. 10–25; Rajkiewicz Adam: Cmentarze pierwszowojenne w Orzyszu i okolicach s. 16–75; Łapo Jerzy M.: Pomniki pierwszowojenne w Orzyszu i okolicach s. 76–95; Źródła s. 96–102.

8410. ZIEZIULA Grzegorz: Władysław Żeleński w Warszawie (1871–1881): fakty i niedopowiedzenia. *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 4 s. 66–91, streszcz. ang.

Uzup.: Wokół warszawskiego okresu życia i twórczości Władysława Żeleńskiego. Dokumenty epistolarne z lat 1873–1880. Oprac. edytorskie i komentarz merytoryczny Grzegorz Zieziula. *Tamże* s. 93–110, streszcz. ang.

8411. ZIĘBA Andrzej A[leksander]: Polacy galicyjscy czy Polacy w Galicji? Refleksje na temat przeobrażeń tożsamości polskiej w zaborze austriackim. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 2 s. 215–232, streszcz. ang.

8412. ZIĘBA Tadeusz: Ignacy Jasiukowicz (1847–1914) nieznany twórca potęgi metalurgicznej carskiej Rosji, budowniczy i właściciel majątku Chodów. *Rocznik Kolski*. Nr 10: 2017 s. 216–236.

8413. ZIMMERMANN Peter: Uwarunkowania historyczne roli i statusu języka polskiego w systemie edukacji w Galicji 1. połowy XIX wieku. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językoznawcza. [T.] 23(43): 2016 z. 2 s. 245–262, streszcz. ang.

8414. ZJAWIN Jacek: Rola pracy i nauczania w koncepcji wychowania integralnego Edmunda Bojanowskiego na tle europejskich prądów wychowawczych XIX wieku. *Zeszyty Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego*. R. 60: 2017 nr 4 s. 215–225, streszcz. ang.

8415. ŻABA Eugeniusz: Jangrot w pierwszych dwóch dziesięcioleciach XX wieku. *Malopolska*. [T.] 18: 2016 s. 205–218, streszcz. ang.

8416. ŻAKOWSKI Ryszard: Legitymacje szlachty parafii Łąkoszyn 1836–1861.

Kutnowskie Zeszyty Regionalne. T. 21: 2017 s. 81–134.

8417. ŻBIKOWSKA Lucyna: Niezwykły testament. Ein ungewöhnliches Testament. Übersetzung Zofia Bilut-Hompelowicz und Barbara Jachym. Lublin 2017 Werset 8° ss. 116, nlb. 1. Testament Hugo Kołłątaja (1750–1812).

8418. ŻYCIE codzienne romantyków. Pod red. Olafa Kryszewskiego i Tomasza Jędrzejewskiego. Warszawa 2017 Wyd. Polonistyki Univ. Warszawskiego 8° ss. 234, il.

Z treści: Jędrzejewski Tomasz: Romantyczność i codzienność. Wprowadzenia, s. 7–13; Majewska Renata: „Disce, puer latine!” – czyli o edukacji Adama Mickiewicza s. 15–32; Westermarck Katarzyna: Studia prawnicze Juliusza Słowackiego na Uniwersytecie Wileńskim (1825–1828) s. 33–48; Romaniszyn-Ziomek Lidia: Jak mieszkał i pomieszkiwał Juliusz Słowacki s. 49–60; Kłosek Agata: Śmierć i pogrzeb Juliusza Słowackiego w relacjach Zygmunta Szczęsnego Felińskiego s. 61–70; Kulpiński Paweł: „A lać ci będą łzy potęgi drugiej”. Dwa pogrzeby Słowackiego – między Montmartre a Wawelem s. 71–84; Antonczyk Wiktorina: Muzyka w życiu towarzyskim Polonii petersburskiej s. 85–95; Kaczmarek Katarzyna: Życie w tonie. Rytm codzienności w Kole Sprawy Bożej s. 97–107; Kryszewski Olaf: Opinogóra w „bezlądzie i ruinie”. Rzecz o ordynacji Wincentego Gałczyńskiego [1782–1858] s. 125–143; Kulczycka Dorota: Życie religijne polskiej rodziny hrabiowskiej w dobie romantyzmu. Casus domu Tamowskich s. 145–164; Wakuła Katarzyna: Polityczne uwarunkowania mody niemieckiej. Wokół obrazu Caspara Davida Friedricha [1774–1840] „Dwaj mężczyźni kontemplujący księżyc” s. 189–200; Libera Leszek: Materacowa krypta Heinego s. 201–206.

5. OKRES 1918–2017

a) 1918–1939

Źródła

Zob. poz. 2794, 2816, 3142, 3213, 5263, 5371, 5547, 6051, 6182, 6214, 6428, 6449, 6456, 6478–6480, 7645, 7646, 7655, 7656, 7667, 7672, 7678, 7680, 7682, 7683, 7686, 7687, 7689, 7694, 7695, 7701, 7709, 7717, 7724, 7734, 7735, 7740, 7744, 7747–7749, 7753, 7763, 7763, 7769–7774, 8237, 8487, 8708, 8865, 8954, 8982, 9039.

8419. AKCJA asystencyjna jednostek Wojska Polskiego w zachodniej części województwa lwowskiego (czerwiec – lipiec 1933 r.). [Wyd.] Piotr Cichoracki, Janusz Mierzwa. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 4 s. 139–151, streszcz. ang., ros.

8420. CZYŻEWICKI Franciszek: Wycieczka gimnazjum żeńskiego PP. Benedyktyniek w Przemysłu do Krosna i w okolice Odrzykonia. Wstęp i oprac. Tomasz Pułłocki. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 1 s. 275–288, streszcz. ang.

26–27 V 1922 r.

8421. [DĄBROWSKA Maria, Stempowski Stanisław]: Maria Dąbrowska – Stanisław Stempowski. Z listów 1924–1939. Oprac. Ewa Głębička. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 4 s. 133–170, streszcz. ang.

19 listów z Muzeum Literatury w Warszawie.

8422. DELEGALIZACJA Białoruskiej Włościańsko-Robotniczej Hromady w 1927 r. w świetle dokumentów brytyjskiego Foreign Office. [Wyd.] Roman Wysocki. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [T.] 47: 2017 s. 219–242.

8423. DIARIUSZ trocki jako źródło do badań nad historią samorządu trockiego oraz społeczności karaimskiej w Trokach w latach 1918–1927. [Wyd.] Mariola Abkowicz. *Almanach Karaimski*. [T.] 6: 2017 s. 201–223, streszcz. ang.

8424. DOKUMENTY sądowe w sprawie zamachu na Henryka Józewskiego. [Wyd.]

Oleh Razyhrayev. *Niepodległość*. T. 65: 2016 s. 215–232.

Lata 1935–1936.

8425. ELEMENTY etyki wojskowej. Z rozkazu wewnętrznego Biskupa Polowego Wojsk Polskich z lat 1936–1939. Pod red. nauk. Jana Dohnalika. Warszawa 2017 Woj. Centrum Edukacji Obywatelskiej im. płk. dypl. Mariana Porwita 8° ss. 178, nlb. 4. MON.

8426. ELITA armii II Rzeczypospolitej. Oficerowie dyplomowani w Wojsku Polskim w ocenie inspektorów armii oraz generałów do prac przy GISZ [Generalnym Inspektoracie Sił Zbrojnych]. [Wyd.] Daniel Koreś, Radosław Szewczyk. *Przegląd Historyczno-Wojсковy*. R. 18: 2017 nr 2 s. 167–213, streszcz. ang., ros.

8427. GLASS Andrzej: Całe życie pod wiatr. Warszawa 2017 Niezależne Wydaw. Harcerskie 8° ss. 273, nlb. 2, il.

Wspomnienia polskiego historyka, instruktora lotnictwa (ur. 1930), dot. dzieciństwa w Warszawie, działalności w harcerstwie, II wojny światowej w Niwkach i Nowym Sączu.

8428. [GLIŃSKA-SAPALSKA Halina]: „Zośka” – moja wielka miłość. Wspomnienia Hali Glińskiej. [Oprac.] Dorota Majewska, Aleksandra Prykowska-Malec. Warszawa 2017 Sport i Turystyka – Muza 8° ss. 283, nlb. 5, il.

Wspomnienia, żyjącej w l. 1922–2015, sanitariuszki batalionu „Golski” z dzieciństwa w zamożnej rodzinie fabrykanta w Warszawie, nauki w gimnazjum, zaangażowania w harcerstwie, uczucia do Tadeusza Zawadzkiego, pseud. Zośka (1921–1943), wspólnej działalności w Szarych Szeregach oraz powojennego małżeństwa i życia rodzinnego z Felicjanem Sapalskim.

8429. GŁÓWCZEWSKI Jerzy: Ostatni pilot myśliwca. Wspomnienia. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 789, nlb. 1, il.

Wspomnienia pilota (ur. 1922) dot. dwudziestolecia międzywojennego, walk na dwóch frontach podczas II wojny światowej: w Brygadzie Karpackiej w Afryce i Polskich Siłach Powietrznych, jako pilot myśliwca w Dywizjonie 308 oraz sytuacji w powojennej Polsce.

8430. HEINRICH Leon: Wspomnienia z Kadzielni. Oprac. Krzysztof Myśliński. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 8: 2016 s. 177–201, streszcz. ang.

Wspomnienia ur. w 1903 r. pracownika Zakładów Wapiennych Kadzielnia (od 1933 r.), uczestnika konspiracji w szeregach ZWZ, następnie AK.

8431. HÓRY András: „Martwa placówka”. Wspomnienia i korespondencja posła Królestwa Węgier w Warszawie 1935–1939. Przedm. Pál Pritz; posł. Marek Kornat; red. merytoryczna Tibor Gerencsér, János Tischler. Warszawa 2017

IPN–KŚZpNP 8° ss. 424, il. IPN–KŚZpNP; Węgierski Inst. Kultury w Warszawie.

Relacje węgierskiego dyplomaty (1883–1971) z jego misji w Warszawie, zawierające zapiski codzienne i wybór raportów politycznych oraz depeesz szyfrowanych kierowanych do Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

8432. I DIARI di Achille Ratti. 1: Visitatore apostolico in Polonia (1918–1919). Red. Sergio Pagano, Gianni Venditti. Citta del Vaticano 2013 Archivio Segreto Vaticano 8° ss. XLI, 482, tabl. 14. (Collectanea Archivi Vaticani; 93–94).

Toż. 2: Nunzio apostolico in Polonia (1919–1920). Red. Gianni Venditti. Citta del Vaticano 2015 ss. XXIII, 327, tabl. 11.

Rec.: Bednarski Damian, *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. T. 50: 2017 z. 2 s. 482–484.

8433. INICJATYWY Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie w sprawie gromadzenia materiałów do historii Galicji. [Wyd.] Paweł Sierżęga. *Galicja*. T. 3: 2017 s. 414–438, streszcz. ang.

Dokumenty z 1937 r.

8434. INWENTARYZACJA zabytków kościoła św. Katarzyny w Nowym Targu według stanu na rok 1930. [Wyd.] Zbigniew Płachta. *Almanach Nowotarski*. Nr 21: 2017 s. 63–68.

Dokonana przez dr. Tadeusza Szydłowskiego.

8435. JAWORSKI Krzysztof: Natychmiastowa futurologia życia! Manifesty, odeszwy, wypowiedzi programowe polskich futurystów 1919–1939. Kraków 2017 Attyka 8° ss. 268, nlb. 1.

8436. KALISKIE wypadki lutowe 1926 roku w świetle materiałów źródłowych. [Wyd.] Monika Sobczak-Waliś. *Rocznik Kaliski*. T. 43: 2017 s. 119–159, streszcz. ang.

8437. KAMIŃSKA-SAMBORSKA Barbara: Póki jeszcze pamiętam... Cz. 1: Wileńskie wspominki. Warszawa–Kraków 2017 Ridero IT Publishing 8° ss. 281, il.

Toż. Wyd. 2. San Francisco–Warszawa 2017 Maestro Press ss. nlb. 6, 312, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1927) o dzieciństwie w Wilnie, aresztowaniu ojca w 1941 r. i jego pobycie w sowieckim łagrze.

8438. KAMIŃSKI Aleksander: Harcerstwo żywe i radosne. (Felietony harcerskie z tygodnika „Iskry” z lat 1929–1933). Kraków 2017 Impuls 16° ss. 224, il. (Przywrócić Pamięć).

8439. KAMIŃSKI Aleksander: Niech nas uczy historia. (Felietony harcerskie z tygodnika „Iskry” z lat 1928–1935). Kraków 2017 Impuls 16° ss. 196, il. (Przywrócić Pamięć).

8440. KAMIŃSKI Aleksander: Wstępuję do harcerstwa. (Felietony harcerskie z tygodnika

„Iskry” z lat 1928–1929). Kraków 2017 Impuls 16° ss. 254, il. (Przywrócić Pamięć).

8441. KAMIŃSKI Ludwik: Wspomnienia dziecka – zesłańca z Kazachstanu. Pszczyna 2017 Pro Memoria. Stow. „Bitwy pod Pszczyną” 8° ss. 194, il. (Pszczynskie Epizody Historyczne; t. 8).

Wspomnienia autora (ur. 1925) dot. przedwojennego Słonimia, wybuchu II wojny światowej oraz pobytu na zesłaniu w l. 1940–1946.

8442. KANTOR Robert: Synod w przededniu wojny. II Synod Diecezji Tarnowskiej – historia i rekonstrukcja statutów. Tarnów 2016 Wydaw. Diec. Tarnowskiej Biblos 8° ss. 183, tabl. 16, il., streszcz. ang.

8443. KAPITUŁA kolegiacka w Ołyce 1919–1940. Materiały. Oprac. Maria Dębowska. Kraków 2017 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 183, tabl. 8, il.

Treść: Wprowadzenie s. 9–31; Materiały s. 37–150; Członkowie ołyckiej kapituły kolegiackiej w okresie międzywojennym s. 153–172.

Rec.: Flaga Jerzy, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 413–418.

8444. KARSZANEK: z dziejów szkoły w latach 1920–1930. [Wyd.] Krzysztof Kowalkowski. *Rydwani*. Nr 11: 2016 s. 147–178.

Kronika szkolna.

8445. KATKOV Andrzej: Moje wspomnienia o Archimandrycie Fabianie Abramowiczu MIC (1884–1946). *Ephemerides Marianorum*. [T.] 5: 2016 s. 527–534.

Dot. l. 1930–1939.

8446. KAWALEC Tadeusz: Historia IV-ej Dywizji Strzelców Generała Żeligowskiego w zarysie. Kraków 2017 Oficyna Wydawnicza „Impuls” 16° ss. 72, nlb. 4, il. (Przywrócić Pamięć).

Podstawa edycji: Wilno–Łódź–Kraków 1921.

8447. KLUKOWSKI Zygmunt: Zamojszczyzna 1918–1959. Wyd. 3, popr. i rozsz. Warszawa–[Lublin] 2017 Ośr. KARTA; Fund. Niepodległości 8° ss. 709, nlb. 2, tabl. 100, il. (Świadectwa. Polska XX Wiek).

Wyd. 1. 2007.

8448. KONOPCZYŃSKI Władysław: Dziennik 1918–1921. Cz. 1–2. Wstęp Piotr Biliński; oprac. Piotr Biliński, Paweł Plichta. Warszawa–Kraków 2016.

Rec.: Hübner Mateusz, *Res Historica*. Nr 44: 2017 s. 333–344.

8449. KORPUS Kadetów nr 2 w Modlinie. Historia. Oprac. Marcin Janiszewski. Czosnów

[2017] DJ Studio Marcin Janiszewski 8° ss. 371, il.

Ed. oprac. na podst. Sprawozdania Dowództwa Korpusu Kadetów nr 2 w Modlinie za rok szkolny 1921/1922, Przemysł 1922 oraz Korpus Kadetów nr 2 w dziesiątą rocznicę istnienia, Chełmno 1930. Publ. zawiera reprints kilku numerów czasopisma „Kadet”.

Lata 1919–1926.

8450. KOSINIAK-KAMYSZ Władysław, sen.: Moje życie moim przeznaczeniem. Tarnów 2016 Wydaw. Diec. Tarnowskiej Biblos 8° ss. 134, il.

Wspomnienia autora (1914–2002), żołnierza 13 Pułku Ułanów Wileńskich i Batalionów Chłopskich, dot. małopolskiej wsi od okresu międzywojennego, poprzez II wojnę światową, do końca lat 90. XX w.

8451. KOŚCIÓŁ świętego Michała Archanioła w Iwieńcu w diecezji pińskiej w 1933 roku. [Wyd.] Waldemar Witold Żurek. *Nasza Przeszłość*. T. 128: 2017 s. 187–201, streszcz. ang., białor., ros.

Inwentarz.

8452. KWIECIŃSKI Otmar: Wspomnienia. Oprac. Bartłomiej Tambor. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 8: 2016 s. 203–222, streszcz. ang.

Wspomnienia, żyjącego w l. 1893–1970, dyrektora Huty „Ludwików” w Kielcach (zał. w 1918 r.) w okresie międzywojennym oraz o odbudowie zakładu po II wojnie światowej, w 1945 r.

8453. LEPECKI Mieczysław [Bohdan]: W blaskach wojny. Wspomnienia z wojny polsko-bolszewickiej. [Red. Beata Gołkowska]. Łomianki 2017 Wydaw. LTW 8° ss. 215, nlb. 1, il.

Podst. ed.: Warszawa 1926.

Wspomnienia podróżnika (1897–1969), majora piechoty Wojska Polskiego, dot. służby na froncie wojennym w 1919 i 1920 r., wojskowości i tworzenia się WP w początkowym okresie formowania armii.

8454. LESZCZYŃSKA Jadwiga: Niezwykłe życie. Red. Cezary Żyromski. Wrocław–Opole 2017 ViaNova; MBP im. Jana Pawła II 8° ss. 1023, nlb. 1, tabl. 32, il.

Wspomnienia autorki (1902–1986), nauczycielki w woj. nowogrodzkim, z l. 1924–1948 dot. szkolnictwa na Kresach Wschodnich, działalności w ZWZ/AK, pobycie w więzieniu na Montelupich w Krakowie w 1942 r., KL Auschwitz-Birkenau i filii KL Oranienburg-Sachsenhausen-Block „Perl”.

8455. LUSTIG Markus: Skrwawiony puch. Wspomnienia ocalałego z zagłady. Tł. z jęz. hebr. Ewa Świdarska. Nowy Sącz 2016 Fund. Nomina Rosae 4° ss. 172.

Wspomnienia sądeckiego Żyda (1925–2010) z lat dzieciństwa, domowej edukacji, pobytów w obozach czasie II wojny światowej i emigracji do Izraela.

Rec.: Kolecz Bogusław, *Rocznik Sądecki*. T. 45: 2017 s. 382–387.

8456. [MACHNIK Jan]: Między pokoleniami. Jak Jaśko miast ułanem archeologiem został.

Wywiad rzeka. Z prof. Janem Machnikiem rozmawia Marzena Woźny. Wyd. 2, popr. i uzup. Rzeszów 2017 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 536, tabl. 1, il.

Wyd. 1. 2014.

8457. MACIEJEWSKI Roman: Listy. [Przygot. do dr. i wprowadzenie Aleksandra Adamśka-Osada]. Lublin 2016.

Rec.: Krajewski Piotr: Obraz Romana Maciejewskiego – „fasceta, co jeździ rowerem...”. *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 241–246.

8458. MAŁŁEK Edward: Gdzie jest moja ojczyzna? Wspomnienia. Oprac. tekstu, wstęp, red. t. Jarosław Ławski, przedślowie Dariusz Zuber. Białystok–Ełk 2016 Katedra Badań Filol. „Wschód-Zachód” Uniw. w Białymstoku; Stow. Nauk. Oikoumene; Parafia Miłości Bożej Kościoła Ewangelicko-Methodystycznego 8° ss. 721, nlb. 3, il., streszcz. ang., niem. (Colloquia Orientalia Białostocensia. Literatura, historia; 15) (Studia Mazurskie; 1).

Wspomnienia pastora (1907–1995), dot. losów Mazurów i tożsamości mazurskiej z czasów dwudziestolecia międzywojennego. II wojny światowej i budowania nowej wspólnoty mazurskiej z ludnością napływową po zakończeniu wojny. Spisane w l. 1984–1989.

Toż. Wyd. 2, popr. Białystok–Ełk 2017.

8459. [MARCINIAK Józefa]: Organizacja harcerek na służbie w II Rzeczypospolitej. Wybrała i oprac. Józefa Marciniak. Tuchów 2016 Poligrafia Redemptoryistów 8° ss. 263, il.

8460. MACZYŃSKI Czesław: Boje lwowskie. Cz. 1 t. 1–2: Oswobodzenie Lwowa (1–24 listopada 1918 roku). Red. Jerzy Lewiński. [Warszawa 2017] Książka i Wiedza 8° ss. 565, nlb. 1.

8461. [MORY Teodor]: Relacja wachmistrza Teodora Morego z działań 16/2 Pułku Ułanów Wielkopolskich. Cz. 1. Oprac. Krzysztof Drozdowski. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 517–531, streszcz. niem.

Wojna polsko-bolszewicka.

8462. OPIS firmy Carl Wiehr Büttensfabrik w Aktach Biura Informacyjnego W. Schimmelpfenga w zasobie Archiwum Państwowego we Wrocławiu, Oddział w Kamieńcu Żąbkowickim. [Wyd.] Maciej Szymczyk. *Rocznik Muzeum Piernictwa*. T. 10: 2016 s. 113–121.

Z l. 1917–1928, dot. fabryki papieru w Dusznikach-Zdroju.

8463. PARAFIA rzymskokatolicka w Mikaszewiczach w diecezji pińskiej w świetle inwentarza kościoła z 1938 roku. [Wyd.] Waldemar W. Żurek. *Archiwa, Biblioteki i Muzea*

Kościelne. T. 108: 2017 s. 389–412, streszcz. ang., białor., ros.

8464. [PARFJANOWICZ Janusz]: Dziecięce lata wspomina Janusz Parfjanowicz. Oprac. Z[bigniew] Rzepniewski. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 2]: 2017 s. 161–170.

Wspomnienia autora (1931–2017) z dzieciństwa, lat szkolnych, okupacji sowieckiej i niemieckiej w Bielsku Podlaskim.

8465. PĘKOSŁAWSKI Jan: Dla potomności. Z okresu zarania naszej niepodległości 1919–1926. Wstęp i oprac. Urszula Kozłowska, Tomasz Sikorski. Warszawa–Radzymin 2017 von borowiecky 8° ss. 304.

Wspomnienia działacza politycznego (ok. 1877–1944), założyciela w 1922 r. i przywódcy skrajnie prawicowej organizacji – Pogotowia Patriotów Polskich.

Rec.: Turek Wojciech, *Polish Biographical Studies*. Nr 5: 2017 s. 183–186.

8466. POLISH documents on foreign policy. 11 November 1918 – 28 June 1919. Editors Sławomir Dębski, Piotr Długołęcki. Warszawa 2017 The Polish Institute of International Affairs 8° ss. XXX, 512. The Polish Institute of International Affairs.

8467. POLSKIE dokumenty dyplomatyczne 1935. Red. Stanisław Żerko; współpr. Piotr Długołęcki. Warszawa 2017 Pol. Inst. Spraw Międzynar. 8° ss. LIV, 802. (Polskie Dokumenty Dyplomatyczne).

8468. POWSTANIE Wielkopolskie 1918–1919 we wspomnieniach jego uczestników związanych z powiatem wągrowieckim. T. 1. Zgromadzenie źródeł Andrzej Wieczorek. Wągrowiec–Piła 2017 Starostwo Pow.; Drukarnia Waldemar Grzebyta 8° ss. 208, il.

8469. PROTOKOŁY Zarządu Powiatowego Stronnictwa Ludowego w Kolbuszowej (1933–1939). Wyd. Maria E. Ożóg. *Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2013 s. 181–216.

8470. PRZYBORA Jeremi: Dzieła (niemal) wszystkie. T. 3. Przymknięte oko Opaczności. Memuarów części wszystkie. Kraków 2016 Znak 8° ss. 746, il.

J. Przybora (1915–2004).

8471. REPRINT Rycerza Niepokalanej wydany z okazji przypadającej 95. rocznicy ukazania się pierwszego numeru pisma w Krakowie w 1922 r. i 100. rocznicy założenia Rycerstwa Niepokalanej w 1917 r. Reprint, tekst i oprac. Jan Malik. Kraków 2017 Klasztor oo. Franciszkanów; Tow. Słowaków w Polsce 8° ss. 16, il.

8472. RÓŻAŃSKI Czesław Ryszard: Ścieżkami pamięci. Skierniewice 2017 MBP im. Władysława Stanisława Reymonta 8° ss. 311, nlb. 2, il.

Wspomnienia autora (ur. 1931) dot. harcerstwa, II wojny światowej i działalności konspiracyjnej.

8473. RUDNICKI Stanisław: Wspomnienia prawie stuletnie. *Zeszyty Wojnickie*. R. 25: 2016 nr 1 s. 30–66.

Wspomnienia pochodzącego ze zubożalej szlachty malarza (1910–2010) z nauki w gimnazjum w Gnieźnie, studiów prawnych i ekonomicznych oraz początków pracy w Poznaniu, wojennej tułaczki do Lwowa, powrotu i ponownej ucieczki do Wielkiej Wsi oraz pracy tamże.

8474. SALEZJAŃSKI Instytut Teologiczny w Polsce 1929–1939. Kronika. T. 1. Oprac. i wyd. Waldemar Witold Żurek. Lublin 2017 Waldemar Witold Żurek 8° ss. 339, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem., wł. (Biblioteka Salezjańskiej Inspektorii św. Jacka w Krakowie; nr 8).

8475. [SIKORA Wawrzyniec]: Zapiski Wawrzyńca Sikory, sołtysa Liszyna i wójta Bielina w powiecie plockim w latach 1924–1939. [Wyd.] Jolanta Borowska. *Plocki Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 9: 2017 s. 79–109, streszcz. ang.

8476. SPÓŁDZIELCZOŚĆ jako organizacja gospodarza w II RP. Wybór pism. Wybór, wprowadzenie i red. nauk. Filip Karol Leszczyński. Warszawa 2017 Oficyna Nauk. 8° ss. LX, nlb. 2, 312, il. (Kooperatyzm).

Treść: Leszczyński Filip Karol: Spółdzielczość – kurs nieobрани? s. IX–LX; Szukiewicz Wojciech: Co to jest współdzielczość s. 3–41; Daszyńska-Golińska Zofja: Przez kooperatywy do przyszłego ustroju s. 42–76; Wójcicki Aleksander: Moralne znaczenie spółdzielczości s. 77–88; Dąbrowski Saturnin: Przez spółdzielczość odbudujemy Polskę s. 89–105; Kłapkowski Tadeusz: Przyszłość spółdzielczości s. 106–117; Pilica Józef: Czy kooperacja zwycięży? s. 121–141; Rapacki Marian: Polityka gospodarza a ruch spółdzielczy s. 142–160; Jenner Władysław: Spółdzielczość w programie gospodarczym Polski s. 161–193; Jenner Władysław: Nowe platformy rozwoju ruchu spółdzielczego w Polsce s. 194–210; Rapacki Marian: Program gospodarczy spółdzielczości spożywców s. 211–232; Oksza Stanisław: Przez spółdzielczość do gospodarzej niezależności Polski Pracującej s. 233–259; Biegeleisen Leon Władysław: Teoretycznopraktyczne podstawy zasady gospodarczości s. 263–295.

8477. STABLEWSKI Stefan: Józef Piłsudski w Kórniku. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 2 s. 73–83.

Wspomnienia z 1921 r.

8478. STASZKIEWICZ Jerzy: Autobiografia botanika. Z Nowego Sącza do Krakowa. Kraków 2016 nakł. aut. 8° ss. 439, il.

Wspomnienia botanika (ur. 1929) dot. losów rodziny w Nowym Sączu, w l. 1929–1949 na tle wydarzeń historycznych, studiów i kariery naukowej na UJ.

8479. STEFAŃSKI Paweł: Wspomnienia z Jastarni 1917–1939. Wyd. 4. Gdynia 2017 Region 8° ss. 253. (Biblioteczka Jastarnieńska; 13).

Wyd. 1. 1997.

Wspomnienia księdza (1877–1947).

8480. SZYMAŃSKI Antoni: Bolszewizm jako prąd kulturalny i cywilizacyjny. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. 41.

Repr., oryg.: Lublin 1937.

8481. TĘCZA Józef: Wspomnienia. Łódź 2017 JK 8° ss. 192, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (ur. w 1931) z dzieciństwa w pow. stryjskim, deportacji na Syberię w 1940 r., powrotu w 1946 r. i zamieszkania w Łodzi, działalności w Związku Sybiraków.

8482. TRZECIAK Bohdan: Moje wspomnienia. Historia jednego życia rodem z Chocenia. Wyd., wstępem, życiorysem i przypisami opatrzył Michał Raczkowski. Kołobrzeg–Chocień–Brodnica 2016 Michał Raczkowski; Verbum 8° ss. 148, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (ur. 1926) z dzieciństwa i młodości w Choceniu i powojennej pracy lekarza.

8483. TURNAU Stefan: Zapiski galicyjskie 1906–1945. Wybór i oprac. Jerzy Gapys. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 223, il.

Wspomnienia autora (1906–1997) dot. życia ziemianstwa w dwudziestoleciu międzywojennym, jego losów podczas II wojny światowej oraz w przededniu uwłaszczenia.

8484. WŁAST Andrzej: Dziesiąta Muza (impresje). Felietony filmowe z lat 1923–1924. Wstęp i oprac. nauk. Wojciech Świdziński. Warszawa 2017 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 251, il., streszcz. ang. (BKF Biblioteka Kwartalnika Filmowego).

Autor żył w l. 1895–ok. 1943.

8485. [WRÓBLEWSKI Stanisław Andrzej]: 1. Brygada Strzelców Podhalańskich w bitwie o Grodno w 1920 r. [Wyd.] Jerzy S. Wojciechowski. *Studia z Dziejów Wojskowości*. T. 6: 2017 s. 397–432.

8486. Z WARSZAWSKICH archiwów Stanisława Lorentza pomysł na Muzeum Dawnej Warszawy. [Wyd.] Barbara Hensel-Moszczyńska. *Almanach Warszawy*. T. 8: 2014 s. 375–381.

Zawiera 2 dokumenty: Projekt listu z dn. 24 X 1935 r. S. Lorentza do Stefana Starzyńskiego oraz Maszynopis schematu ekspozycji Muzeum Dawnej Warszawy, niepodpisany z 1942 r. Obecnie przechowywane w Archiwum Państwowym Warszawy. Oddz. w Milanówku.

8487. ZALESKI Adam: Zabierajcie się ze wszystkim – pojedziecie! Lwów, Kazachstan,

Wrocław. Wyd. 2, zm. Wrocław 2017 Kazimiera Kuzborska 8° ss. 128, il.

Wyd. 1 pt.: Wspomnienia lwowskie, kazachstańskie i inne. Wrocław 2014.

8488. ZALEWSKI Jerzy: Przepowiednia częściowo spełniona. Kraków 2017 Libron – Feliks Lohner 8° ss. 161, nlb. 14, il.

Wspomnienia absolwenta SGH (ur. 1927) ukazujące dzieciństwo w rodzinie ziemiańskiej, działalność konspiracyjną w AK i powojenną pracę przy planowaniu gospodarczym; zawiera też informacje o działalności ojca Ksawerego, legionisty i dyplomaty.

8489. ZIMOWSKA Bronisława: Co to jest dom rodzinny i jaki on był dla mnie drogi. (Cz. 2). Do dr. przygot. Magdalena Kroh. *Almanach Sądcki*. R. 26: 2017 nr 1/2 s. 79–98.

Wspomnienia działaczki społeczno-kulturalnej (1922–2017) z Podegrodzia dot. życia rodzinnego i lokalnych zwyczajów. Cz. 1. *Tamże*. R. 25: 2016 nr 3/4.

8490. ZLAMAL Janusz: Tak to zapamiętałem. Warszawa 2017 Askon 8° ss. 91, tabl. 24, il.

Współwyd.: Zlamal František: Sześć lat w niewoli rosyjskiej. Wspomnienia aktora (ur. 1927) dot. historii rodzinnej Zlamalów. Książka zawiera też pamiętnik Františka Zlamala, kuzyna autora dot. sześciu lat niewoli rosyjskiej podczas I wojny światowej i rewolucji październikowej.

8491. ZNAKU Rodła nie wolno było nosić. Relacje działaczy Związku Polaków w Niemczech ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Pile. Oprac. Marek Fijałkowski. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 1 s. 77–93.

Spisane w 1976 r., dot. okresu międzywojennego.

8492. ŻUKOWSKI Przemysław Marcin: Wydział Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie w latach 1918–1939. Źródła. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 514.

8493. ŻYCIE jeńców z Ukraińskiej Armii Halickiej w obozie w Pikulicach w świetle czterech źródeł z lat 1919–1920. [Wyd.] Wiktor Węglewicz. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 1 s. 249–274, streszcz. ang.

8494. ŻYWUTSKI Stanisław: Deportacja '36. Wspomnienia Polaka uprowadzonego z Podola przez bolszewików. Deportacją '36. Wspominani polaka wysłannego bol'shevikami iz Podolâ. Z ros. przeł. Anita Kowbel. Łomianki–Warszawa 2017 LTW; we współpr. z Fund. Rodacy '37 8° ss. 155, nlb. 3, tabl. 14, il. (Ludobójstwo Polaków w Związku Sowieckim; t. 1).

Wspomnienia autora (ur. 1933) dot. wysiedlenia do Kazachstanu w 1936 r. i pracy w kolchozach w l. 1936–1955.

Rec.: Kuśnierz Robert, *Scripta Historica*. Nr 23: 2017 s. 307–310.

Opracowania

Zob. poz. 1938, 2110, 2434, 2438, 2465, 2469, 2687, 2750, 2751, 2794, 2795, 2800, 2866, 2877, 4716, 7732, 7751, 7799, 8005, 8033, 8240, 8318, 8415, 9378, 9549, 9549.

8495. ABLAMSKI Pavel: Kwestia narodowościowa na peryferiach Europy Środkowo-Wschodniej. Przypadek Polesia między dwiema wojnami. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 2 s. 57–78, streszcz. ang., ros.

Toż w jęz. ang.: The nationality issue on the peripheries of Central and Eastern Europe. The case of Polesie in the Interwar Period. *Tamże*. Vol. 52: 2017 no 2 (special issue) s. 55–76, streszcz. ros.

8496. ADAMCZEWSKI Przemysław: Śmierć katolika Ambrożego i jej wpływ na losy Gruzińskiej Cerkwi Prawosławnej w opinii Zygmunta Mostowskiego. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 51: 2016 z. 2 s. 71–83, streszcz. ang., ros.

Toż w jęz. ang.: The death of Catholics Ambrosius and its impact on the fate of the Georgian Orthodox Church in Zygmunt Mostowski's opinion. *Tamże*. Vol. 51: 2016 no 2 (special issue) s. 73–85, streszcz. ros.

Dot. raportu polskiego konsula w Tyflisie, 1927 r.

8497. ADAMCZYK Elżbieta: Z dziejów skarbowości związków komunalnych. Skarbowość miast Polski w początkach odrodzonej państwowości (1919–1923). *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 78: 2017 s. 249–265, streszcz. ang.

8498. AULEYTNER Julian: Poczta w Wielkopolsce 1919–1920. Die Posten in Grosspolen 1919–1920. Doradztwo i tł. z jęz. pol. Stefan Petruik. Warszawa 2016.

Rec.: Kłosiński Andrzej, *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 56: 2016 nr 1/4 s. 50–51.

8499. [BABIĄK Augustyn] Bab'ák Avgustin: Podvig mitropolita Andreâ Šeptic'kogo âk Apostol's'kogo Vizitatora dlâ Ukraïnciv (1920–1923) i jogo vzaemini z urâdom Pol'si. Trento–Bolzano 2013 Missioner 8° ss. 239, il.

Rec.: Krochmal Anna, *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 24: 2017 s. 332–335.

8500. BANASZEK Tadeusz: 2 Pułk Artylerii Lekkiej Legionów w Kielcach (1922–1939). *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 7: 2015 s. 219–226, streszcz. ang.

8501. BARTNICKA Kalina: „Studium wolne” a zagadnienie kształcenia nauczycieli szkół średnich na Uniwersytecie Warszawskim w okresie II Rzeczypospolitej. *Kwartalnik Pedagogiczny*. R. 62: 2017 nr 3 s. 86–111, streszcz. ang.

8502. BAŁBLEWSKI Piotr: Wypadki antyżydowskie w Kielcach w dniach 6–14 listopada 1921 roku, czyli rzecz o „bandyceniu się” powstańców śląskich. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 8: 2016 s. 97–105, streszcz. ang.

8503. BEDNARUK Waldemar: Struggle for the Polish insurance market in the initial years of Poland's regained independence. *Roczniki Nauk Prawnych*. T. 27: 2017 nr 2 s. 7–15, streszcz. ang.

8504. BEDYŃSKI Krystian: Stanisław Choński – naczelnik więzienia w Kaliszu (1921–1935). *Rocznik Kaliski*. T. 43: 2017 s. 107–118, streszcz. ang.

8505. BEZSMERTNYJ Andrij: Lwowskie organizacje kupieckie w okresie międzywojennym. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 78: 2017 s. 367–385, streszcz. ang.

8506. BĘBNIK Grzegorz: Prezydent Ignacy Mościcki w Katowicach. *CzasyPismo*. 2017 nr 1 s. 111–116.

5 V 1929 r.

8507. BĘBNIK Grzegorz: W stronę wojny. Gliwice 1939. Gliwice 2017 Muzeum 8° ss. 174, il.

Wyd. 1. 2014.

8508. BIAŁOKUR Marek: Gabriel Narutowicz jako przedstawiciel elity politycznej II Rzeczypospolitej. *Niepodległość*. T. 65: 2016 s. 147–171.

8509. BIEDRZYCKA Agnieszka: *Kalendarium Lwowa 1918–1939*. Kraków 2012.

Rec.: Leinwand Aleksandra Julia, *Rocznik Lwowski*. 2017 s. 263–269.

8510. BIELEŃ Zdzisław: Dzieje budowy Domu Pracy Kulturalnej w Lublinie (i pomieszczenia dla Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego). *Bibliotekarz Lubelski*. R. 60: 2017 s. 31–48, streszcz. ang., ros.

Lata 1934–1939.

8511. BIENKOWSKA Alicja: Polacy i Ukraińcy w programie i działalności Wołyńskiego Związku Młodzieży Wiejskiej. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 2: 2012 s. 152–162, streszcz. ukr., ros., ang.

Lata 1922–1939.

8512. BIESAGA Monika: „Hantbuch far Bibliotekn” – podręcznik dla bibliotek żydowskich z okresu międzywojennego. *Przegląd Biblioteczny*. R. 85: 2017 z. 2 s. 185–195, streszcz. ang.

8513. BINKOWSKA Dagmara: Niepublikowane utwory prozatorskie gdańskiego okresu twórczości Stanisławy Przybyszewskiej. *Libri Gedanenses*. T. 34: 2017 s. 117–141, streszcz. ang., niem.

Z lat 1923–1935.

8514. BLUM Bogusław: Architekci i budowniczy Fabryki Broni w Radomiu. *Radomskie Studia Humanistyczne*. T. 4: 2017 s. 77–119, streszcz. ang.

Lata 1923–1925; zawiera też wykaz architektów i budowniczych.

8515. BŁAŻEJEWSKI Krzysztof: Spór polsko-niemiecki o Górny Śląsk w latach 1919–1921 w świadomości mieszkańców Bydgoszczy na łamach lokalnej prasy. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 127–146, streszcz. ang., niem.

8516. BŁĄD Marta: U źródeł przemian agrarnych Polski Odrodzonej. *Wieś i Rolnictwo*. 2017 nr 4 s. 59–76, streszcz. ang.

II RP.

8517. BÖHM Tadeusz: Walki 1 Kompanii Skautowej w latach 1918–1921. Wyd. 2. Wyzków 2017 Altmedia 8° ss. 133, il.

8518. BOJCZUK Hanna: Towarzystwo Lekarskie Warszawskie w roku 1939. *Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego*. T. 153: 2017 nr 21 s. 233–276.

Zawiera gł. skład osobowy.

8519. BOROWIAK Mariusz: Torpedowce i minowce Polskiej Marynarki Wojennej 1929–1939. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 397, nlb. 1, tabl. 7, il.

8520. BOROWIEC Tomasz: Udział duchowieństwa rzymskokatolickiego diecezji kieleckiej w kampaniach parlamentarnych Związku Ludowo-Narodowego z 1922 i 1928 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 93–123, streszcz. ang.

8521. BRAGA João Pedro, Nascimento Cásius Klay: Maria Skłodowska-Curie w Brazylii. Zabrze–Gliwice 2017 Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN; Gliwicki Oddz. Pol. Tow. Chemicznego 4° ss. 86, il.

W lecie 1926 r. w towarzystwie córki Ireny Joliot-Curie.

8522. BRIANCHANINOFF George: Krótkie wspomnienie o ojcu Archimandrycie Fabianie Abramowiczu MIC (1884–1946). *Ephemerides Marianorum*. [T.] 5: 2016 s. 535–541.

8523. BRUSKI Jan Jacek: Between prometheism and realpolitik. Poland and Soviet

Ukraine 1921–1926. Translated by Teresa Bałuk-Ulewiczowa. Kraków 2017 Jagiellonian Univ. Press 8° ss. 430, nlb. 2. (Jagiellonian Studies in History; vol. 9).

8524. BRYKCYŃSKI Paweł: Gotowi na przemoc. Mord, antysemityzm i demokracja w międzywojennej Polsce. Tł. Michał Sutowski. Warszawa 2017 Wydaw. Krytyki Politycznej 8° ss. 278, nlb. 2, il. (Seria Historyczna; 30).

8525. BUGOWSKI Radosław: Kariera zawodowa Ludwika Szymańskiego, właściciela Domu Ekspedycyjno-Handlowego w międzywojennym Toruniu. *Rocznik Toruński*. T. 41: 2014 s. 65–91, streszcz. ang., niem.

8526. BUJAK Grzegorz: Praca społeczna w diecezji kieleckiej w świetle publikacji na łamach „Kieleckiego Przeglądu Diecezjalnego” w latach 1926–1939. Zarys przemian. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 41–61, streszcz. ang.

8527. BYSTRZYCKI Piotr: Dr Adam Twardowski, działdowski starosta i malwersant. *Rocznik Działdowski*. T. 10: 2017 s. 149–157.
 Żył w l. 1898–1951, starosta od 1933 r.

8528. BYSTRZYCKI Piotr: Ruch graniczny, jego organizacja i ochrona na terenie powiatu działdowskiego w latach 1920–1939. *Rocznik Działdowski*. T. 9: 2014 s. 172–188.

W nawiązaniu do artykułu: Żorański Bernard: Straż Graniczna 1920–1939 w powiecie działdowskim. *Tamże*.

8529. BYSTRZYCKI Piotr: Życie codzienne w międzywojennym Działdowie. *Rocznik Działdowski*. T. 9: 2014 s. 189–200.

8530. CATROS Simon: Les états-majors généraux français et la Pologne en 1938–1939. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 4 s. 669–689, streszcz. ang.

8531. CEGLAREK Roman: Problematyka programów nauczania religii w szkole powszechnej i gimnazjum ogólnokształcącym na łamach „Miesięcznika Katechetycznego i Wychowawczego” w latach 1932–1939. *Poznańskie Studia Teologiczne*. T. 31: 2017 s. 217–239, streszcz. ang.

8532. CEGLAREK Roman: Realizacja zasady chrystocentryzmu w programach nauki religii w polskich szkołach powszechnych w latach 1932–1939. *Studia Redemptorystowskie*. [T.] 15: 2017 s. 571–586, streszcz. ang.

8533. CHACZKO Krzysztof: Problematyka funkcjonowania systemu opieki społecznej

Drugiej Rzeczypospolitej w publikacjach czasopiśmie „Opiekun Społeczny” (1936–1939). *Praca Społeczna*. R. 32: 2017 nr 4 s. 149–160, streszcz. ang.

8534. CHALIMONIUK Krzysztof: Emigracja z Czechosłowacji przez Gdynię w drugiej połowie lat trzydziestych XX wieku. *Nautologia*. R. 51: 2016 s. 39–48, streszcz. ang.

8535. CHINCIŃSKI Tomasz: Forpocztą Hitlera. Niemiecka dywersja w Polsce w 1939 roku. Warszawa–Gdańsk 2010.

Rec.: Kącka Katarzyna, *Historia i Polityka*. Nr 6: 2011 s. 252–255.

8536. CHMIELEWSKA Gizela: Związek Polaków z Kresów Wschodnich w Bydgoszczy 1920–1939. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 185–219, streszcz. ang., niem.

8537. CHMIELEWSKI Krzysztof, Pająk Maciej: Organizacja więziennictwa polskiego (1918–1939). *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 181–195, streszcz. ang., fr.

8538. CHOJNACKA Anna: „Burzliwy i krańcowy protest przeciwko naturalizmowi Reduty”. Debiut reżyserski Edmunda Wiercińskiego w Wilnie 1927. *Pamiętnik Teatralny*. R. 66: 2017 z. 4 s. 43–61, streszcz. ang.

W dn. 27 III 1927 r. w Teatrze na Pohulance.

8539. CHROSTEK Mariusz: Złote lata polonistyki lwowskiej (1919–1939). Rzeszów 2016.

Rec.: Pudłocki Tomasz, *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 3 s. 625–632.

8540. CHUDZYŃSKI Marian: Życie gospodarcze i kulturalne w powiecie gostynińskim w okresie międzywojennym (1918–1939). *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 9: 2017 s. 204–234, streszcz. ang.

8541. CICHORACKI Piotr: Komuniści na Polesiu w latach 1921–1939. Łomianki 2016 LTW 8° ss. 271, nlb. 2, il.

Rec.: Ablamski Pavel, *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 2 s. 241–245.

8542. CIMEK Henryk: Antysanacyjna opozycja parlamentarna (1926–1939). *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 81–93.

8543. CIMEK Henryk: Polityka komunistów wobec chłopów i ruchu ludowego w Polsce w latach 1918–1937. Rzeszów 2017 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 220, nlb. 1.

Rec.: L[ech] A[ndrzej], *Zeszyty Wiejskie*. [T.] 23: 2017 s. 221–224.

8544. CUKRAS-STELAĞOWSKA Joanna: Cheder i mełamed we wspomnieniach młodości żydowskiej okresu międzywojennego. *Paedagogia Christiana*. [Nr] 40: 2017 [z.] 2 s. 187–209, streszcz. ang.

8545. CZAPSKA Ewelina: Sprawa zajęcia Wilna przez generała Lucjana Żeligowskiego w październiku 1920 roku w świetle „Kuriera Poznańskiego”. *Poznańskie Zeszyty Humanistyczne*. R. 20: 2013 s. 157–167, streszcz. ang.

8546. CZECH Alojzy: Zasługi bp. Stanisława Adamskiego dla Wyższego Studium Nauk Społeczno-Gospodarczych (obecnie Uniwersytetu Ekonomicznego) w Katowicach. *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. T. 50: 2017 z. 2 s. 290–300, streszcz. ang.

W l. 1936–1939.

8547. CZECHOWSKI Janusz: Polityczna i gospodarcza aktywność II Rzeczypospolitej w regionie Morza Bałtyckiego. Problemy bezpieczeństwa morskiego. Słupsk 2015.

Rec.: Hajduk Bolesław, *Nautologia*. R. 51: 2016 s. 100.

8548. CZUB Robert: Wizyta prezydenta RP Ignacego Mościckiego w Gostyniu i okolicy. *Rocznik Gostyński*. T. 1: 2014 s. 55–62.

22–23 V 1929 r.

8549. CZYRKA Marek: Ratusz zatrzymany w czasie. Narodowcy we władzach Lublina w latach 1918–1939. Szczecin 2008.

Rec.: Dobrowolski Rafał, *Historia i Polityka*. Nr 4: 2010 s. 245–251.

8550. CZYSTOŚĆ i brud. Higiena między wielkimi wojnami (1918–1939). Red. Walentyna [Krystyna] Korpalska, Wojciech Ślusarczyk. Bydgoszcz 2017 Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera. Dział Wydawniczy 8° ss. 382, il., streszcz. ang. UMK w Toruniu. Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy.

Treść: Korpalska Walentyna, Ślusarczyk Wojciech: Wstęp s. 7–10; Krajewska Judyta: Największa pandemia XX wieku. Dyskusja na temat źródeł i globalnej śmiertelności pandemii grypy w wybranej literaturze światowej s. 11–25; Wysokiński Paweł, Świeszczak Katarzyna: „Po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach...” – cenzura i inne przyczyny gwałtownego rozprzestrzeniania się grypy „hiszpanki” w latach 1918–1919 s. 27–40; Prymlewiec Magdalena: Higiena na polskiej wsi w okresie międzywojnia w świetle „Pamiętników lekarzy” (1939) s. 41–54; Ciosek Ireneusz: Stan sanitarny miast i wsi województwa kieleckiego w latach 1919–1939 s. 55–70; Piotrowicz Dariusz: Sytuacja sanitarnohigieniczna w Ciecchanowie w latach 1918–1939 s. 71–90; Kiecko Emilia: „Higiena” i „higiena” miasta – o relacjach między koncepcjami urbanistycznymi przed i po 1918 r. ze względu na problematykę higieniczną s. 91–102; Polak Agnieszka, Nadolny Michał, Wróbel Andrzej: Polityka sanitarna Urzędu Wojewódzkiego Lubelskiego względem robotników w okresie II Rzeczypospolitej. Analiza ilościowa i studia przypadków s. 103–127; Kowalczyk Tomasz: Higiena pomieszczeń koszarowych w Wojsku Polskim w okresie dwudziestolecia międzywojennego s. 129–139; Tarkowski Paweł: Zdrowie publiczne w koncepcji Tomasza Janiszewskiego s. 141–152; Krzewicki Jerzy: Zasługi Sławoja Felicjana Składkowskiego w poprawie stanu higienicznego Polski międzywojennej s. 153–163; Barszczewski Waldemar: Tematyka prozdrowotna w prasie kobiecej w latach 1918–1939 s. 165–179; Dombrowski Adam: Wstęp w poradnikach zdrowia wydawanych w latach 1918–1939 s. 181–191; Marek Anna: „Piękność to zdrowie, zdrowie to piękność”. Higiena ciała kobiety w dwudziestoleciu międzywojennym s. 193–211; Rzepliela Agnieszka, Urbanik Monika: Higiena i pielęgnacja włosów w ujęciu popularnych w dwudziestoleciu międzywojennym poradników F. E. Bilza, A. Fischer-Dückelmann i J. Springer s. 213–232; Małek Agnieszka: „Czystość we wszystkim! Precz z brudem!” – zalecenia higieniczne w świetle polskich poradników dla rodziców z lat 1918–1939 s. 233–251; Paciorek Magdalena: Środowisko szkolne w opinii lekarzy, higienistów i architektów okresu II Rzeczypospolitej s. 253–273; Łazarz Radosław: O wychowaniu czystych dzieci – Eduard Štorch i eubiotyka w I Republice Czesosłowacji s. 275–286; Żalnora Aistis: Development of the dietary hygiene in Vilnius in 1922–1939 s. 287–297; Napierała Anita: „Świat będzie należał do trzeźwych i wstrzemięźliwych”, czyli o zgubnych skutkach nadużywania alkoholu w polskim piśmiennictwie higienicznym okresu międzywojennego s. 299–315; Paliga Renata: Szukanie w brudzie a rozwój nauk medycznych dwudziestolecia międzywojennego – hematologii, medycyny sądowej, serologii i transfuzjologii s. 317–331; Koch Klaus, Gorski Peter W.: Historyczna higiena migracyjna (1918–1939). Z Polski przez Hamburg do USA s. 333–342; Szerle Marcin: Gdynia na drodze ku nowoczesności. Medyczne i sanitarne aspekty życia w mieście portowym. [Lata 1905–1939] s. 343–364; Jeziorski Ireneusz: „Brod istnieje w oku patrzącego” – o konstruowaniu obości szkie socjologicznej s. 365–380.

8551. DANIELEWICZ Krzysztof: Lwowska Ekspozycja wywiadu. Działalność Ekspozytury nr 5 SG we Lwowie w latach 1921–1939. Toruń 2017 Adam Marszałek 8° ss. 494, tabl. 3, mapy.

8552. DANIELEWSKA Agnieszka: Czynniki wpływające na stan zdrowotny kielczan w okresie międzywojennym. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 7: 2015 s. 227–241, streszcz. ang.

8553. DANOWSKA Ewa: „Sygnały” – lwowskie czasopismo o ogólnopolskim zasięgu. *Rocznik Bibliologiczno-Prasoznawczy*. [R.] 9(20): 2017 s. 195–203, streszcz. ang.

8554. DANOWSKA-PROKOP Barbara, Zagóra-Jonszta Urszula: Wybrane problemy ekonomiczno-społeczne i polityczne na Górnym Śląsku w latach 1922–1939. (Źródła regionalizmu). Katowice 2017 Wydaw. Uniw. Ekon. 8° ss. 122, nlb. 1. Uniw. Ekon. w Katowicach. (Praca Naukowa).

8555. DAVIES Norman: Orzeł biały, czerwona gwiazda. Wojna polsko-bolszewicka 1919–1920. T. 1–7. Warszawa 2017 Fund. „Szansa dla Niewidomych” 4° ss. nlb. 116; nlb. 110; nlb. 140; nlb. 116; nlb. 126; nlb. 118; nlb. 104.

Publ. wydana alfabetem Braille’a.

8556. DĄBROWSKA Agnieszka: Warszawskie sklepy w latach międzywojennych. Uwagi na marginesie badań kolekcji zabytków kultury materialnej Muzeum Warszawy. *Almanach Warszawy*. T. 8: 2014 s. 313–333, streszcz. ang.

8557. DĄBROWSKI Adam Grzegorz: Kancelaria Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Warszawie w latach 1918–1939. Warszawa 2015.

Rec.: Konstankiewicz Marek, *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 215–218; Łapiński Krzysztof, *Archeion*. T. 118: 2017 s. 530–536.

8558. DĄBROWSKI Adam Grzegorz: Projekt ramowej instrukcji o pracy biurowej dla referentów merytorycznych urzędów administracji rządowej autorstwa Stefana Stosyka ze stycznia 1932 r. *Teki Archiwalne*. T. 12: 2017 s. 5–22.

8559. DĄBROWSKI Krzysztof: Pięć minut Fultografu. *Analecta*. R. 25: 2016 z. 1 s. 149–161, streszcz. ang.

Działalność Witolda Wilkosa i Stefana Manczarskiego, l. 1928–1930 – przesyłanie obrazu, początki telewizji.

8560. DĄBROWSKI Przemysław: Oddział wileński Polskiego Towarzystwa Eugenicznego (Walki ze Zwyrrodnieniem Rasy) w dwudziestoleciu międzywojennym – geneza, działalność i struktura prawna. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. [T.] 39: 2017 nr 2 s. 25–35, streszcz. ang.

8561. DŁUGAJCZYK Edward: Hans Georg Oppersdorff i por. „Horst” z III powstania śląskiego. *Studia Śląskie*. T. 76: 2015 s. 31–42.

8562. DŁUGAJCZYK Edward: Nim wybuchło pierwsze powstanie śląskie 1919 roku. *Zaranie Śląskie*. Seria Druga. [T.] 3: 2017 s. 83–100, streszcz. niem. s. 121–122.

8563. DŁUGAJCZYK Edward: Polska konspiracja wojskowa w powiecie katowickim przed III powstaniem śląskim. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 14: 2017 s. 21–48, streszcz. niem., ang.

8564. DMOWSKI Rafał: Unitis Viribus. Diecezja podlaska w II Rzeczypospolitej. Warszawa–Siedlce 2013.

Rec.: Ziótek Artur, *Rocznik Liwski*. T. 6: 2012/2013 [dr.:] 2013 s. 293–298.

8565. DOBROWOLSKI Piotr: Działalność edukacyjno-wychowawcza polskich bibliotek wojskowych w II Rzeczypospolitej. Warszawa 2017 Centr. Bibl. Wojsk. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego 8° ss. 205, il.

8566. DOLECKI Marcin: List Ernesta Rutherforda do Ludwika Wertensteina w sprawie odkrycia pozytonu. *Analecta*. R. 25: 2016 z. 1 s. 33–42, streszcz. ang.

Rok 1933.

8567. DOROSZEWSKI Jerzy: Pozaszkolna działalność oświatowa Ukraińców na Lubelszczyźnie w latach 1918–1939. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 1/2 s. 57–88, streszcz. ang.

8568. DROZD Jarosław: Żydowski handel owocami południowymi i towarami kolonialnymi w Gdyni w okresie międzywojennym. *Rocznik Gdynski*. Nr 28: 2016 s. 67–73.

8569. DROZDA Teresa: Podwieczorek przy mikrofonie w latach 1936–1939. *Piosenka*. Nr 4: 2016 s. 113–120.

8570. DROZDOWSKI Marian Marek: Józef Piłsudski. Naczelnik Państwa Polskiego 14 XI 1918 – 14 XII 1922. W kręgu jubileuszu 100-lecia odzyskania Niepodległości. Warszawa 2017 Oficyna Wydawnicza Rytm 8° ss. 342, il.

8571. DRYBLAK Łukasz: Only Promethanism? The policy of the Polish state towards selected circles of the Russian emigration in the years 1926–1935. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 51: 2016 no 1 (special issue) s. 77–112.

8572. DUBER Paweł: Józef Piłsudski i przewrót majowy 1926 r. w oczach dyplomacji szwajcarskiej. *Niepodległość*. T. 65: 2016 s. 39–56, streszcz. ang.

8573. DUDA Artur: „Purpurowy płomień”. Helena Grossówna w Operze Pomorskiej i Teatrze Toruńskim. *Pamiętnik Teatralny*. R. 66: 2017 z. 1/2 s. 122–133, streszcz. ang.

Lata 1925–1932.

8574. DUDA Krzysztof: Harcmistrz Józef Mędyk (drużynowy VII KDH im. T. Rejtana w latach 1925–1926). *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 13: 2017 s. 88–93.

8575. DUDEK Izabela: Obraz „Innego” w pracy Kazimierza Nowaka „Rowerem i pieszo przez Czarny Łąd. Listy z podróży afrykańskiej z lat 1931–1936” na przykładzie Konga Belgijskiego. *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Zeszyty Historyczne*. T. 16: 2017 s. 385–399, streszcz. ang.

8576. DUFRAT Joanna, Cichoracki Piotr: U progu społecznego buntu? Wypadki w powiecie kobryńskim latem 1933 roku. *Białoruskie*

Zeszyty Historyczne. [T.] 48: 2017 s. 167–181, streszcz. ang., białorus.

8577. DUNIEC Krystyna: Dwudziestolecie. Przedstawienia. Warszawa 2017 Inst. Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego 8° ss. nlb. 6, 578, il. + pendrive. (Teatr Publiczny, Przedstawienia 1765–2015).

Pendrive zawiera filmy zrealizowane metodą found footage.

8578. DURČANSKÝ Marek: Od niezgody do bratniej serdeczności i z powrotem. Wydział Filozoficzny Uniwersytetu Karola w Pradze a współpraca z nauką polską (1918–1938). *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 1 s. 141–167, streszcz. ang.

8579. DWORAS-KULIK Judyta: Prawnikarne aspekty bigamii w Polsce w okresie dwudziestolecia międzywojennego. *Roczniki Nauk Prawnych*. T. 27: 2017 nr 2 s. 17–39, streszcz. ang.

8580. DZIADEK Magdalena: Mit „muzycznego Wiednia” w twórczości krytycznomuzycznej Stefani Łobaczewskiej. *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 4 s. 55–65, streszcz. ang.

Lata 20.–30. XX w.

8581. DZIKOWSKA-ŚWIATOWIAK Aleksandra: Działalność kulturalna wojewody pomorskiego Stefana Kirtiklisa (1931–1936). *Meritum*. T. 9: 2017 s. 119–129, streszcz. ang.

8582. FAŁDOWSKI Marek: Bezpieczeństwo i porządek publiczny na przykładzie II RP. *Przegląd Policyjny*. R. 27: 2017 nr 4 s. 48–61, streszcz. ang.

8583. FETZKI Tomasz: Recepcja koncepcji pedagogicznych Éduarda Séguina w pedagogice Drugiej Rzeczypospolitej. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 37: 2017 s. 23–36, streszcz. ang.

8584. FIGURA Henryk: Podstawowe pojęcia związane z obowiązkiem służby wojskowej w Polsce w latach 1918–1939. *Almanach Historyczny*. T. 19: 2017 s. 285–308, streszcz. ang.

8585. FLISIAK Dominik: Działalność anarchistów z lat 1926–1932 w świetle zasobu Archiwum Państwowego w Kielcach. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 125–135, streszcz. ang.

W aneksie: Deklaracja Anarchistycznej Federacji Polski z 16 XI 1927 r.

8586. FRĄCKOWIAK-KLESZOWSKA Halina: Działalność Polskiej Partii Socjalistycznej w Grudziądzu w okresie międzywojennym (1920–1939). Grudziądz 2017 Koło Miłośn.

Dziejów Grudziądza. Klub „Centrum” Spółdzielni Mieszkaniowej 8° ss. 160, il. (Biblioteka KMDG; 77).

8587. FRYDA Edward: Od „Ślązaka” do „Tygodnika Skoczowskiego”. *Kalendarz Miłośników Skoczowa*. [R.] 18: 2017 s. 208–209.

Pogotowie Ratunkowe w Skoczowie w 1918 i 1937 r., na łamach pism wydawanych w tym mieście.

8588. GACEK Tomasz: Perski książę na Śląsku w 1923 roku? Wyniki wstępnych badań. *Studia Śląskie*. T. 81: 2017 s. 167–178.

Abdul Achmed.

8589. GAJEWSKI Stanisław: Jan Franciszek (bł. o. Michał) Czartoryski [1898–1944] wśród młodzieży akademickiej. *Studia Warmińskie*. [T.] 54: 2017 s. 311–327, streszcz. ang.

Działalność w Stowarzyszeniu Katolickiej Młodzieży Akademickiej „Odrodzenie” w czasie studiów na Politechnice Lwowskiej ukończonych w 1926 r.

8590. GAJOWCZYK Kazimiera: Działalność Akcji Katolickiej w archidiecezjach gnieźnieńskiej i poznańskiej (do 1939). *Ecclesia*. T. 11: 2016 s. 263–281, streszcz. ang.

Od 1930 r.

8591. GANIŃSKA Halina: Powstańcy wielkopolscy ziemi powidzkiej. Powidzanom na 100. rocznicę. Poznań–Powidz 2017 Garmond Oficyna Wydawnicza; na zlec. Tow. Przyj. Powidza 8° ss. 231, il., mapy.

1918–1919.

8592. GAŃCZYK Barbara: Amt Kłoda-wa w dokumentach Archiwum Państwowego w Łodzi. *Polonia Maior Orientalis*. T. 2: 2015 s. 55–66, streszcz. ang.

W l. 1920–1938.

8593. GARBACZEWSKI Jerzy: Zarys historii Garnizonu Siedleckiego w 20-leciu międzywojennym. Powiatowa Komenda Uzupełnień w Siedlcach 1918–1939. Siedlce–Kosów Lacki 2017 Wojsk. Komenda Uzupełnień; Miej.-Gm. Ośr. Kultury 8° ss. 64, il.

8594. GASZEK Maciej: Gostyńskie tygodnie obrony przeciwpożarowej w latach 1933–1939. *Rocznik Gostyński*. T. 2: 2015 s. 65–70.

8595. GAWROŃSKA Ewa: Polskie życie muzyczne na Pomorzu w latach 1920–1939. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 692, streszcz. ang., fr.

8596. GAWROŃSKA-GARSTKA Magdalena: Uniwersytet Stefana Batorego w Wilnie. Uczelnia ziem północno-wschodnich Drugiej

Rzeczypospolitej (1919–1939) w świetle źródeł. Poznań 2016.

Rec.: Żukowski Przemysław Marcin: Uniwersytet nie tylko polski. Jeden z ostatnich śladów Rzeczypospolitej Jagiellońskiej – Uniwersytet Stefana Batorego w Wilnie nadal czeka na swoją rzetelną monografię. *Res Gestae*. [T.] 4: 2017 s. 203–221.

8597. GAZIŃSKI Benon, Swianiewicz-Nagięć Maria: Stanisław Swianiewicz wobec mniejszości narodowych i wielokulturowości Kresów Wschodnich Rzeczypospolitej. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 22: 2017 [nr] 4 s. 7–20, streszcz. ang.

8598. GAŚSIOROWSKI Andrzej: Działania specjalne wojska polskiego prowadzone w oparciu o harcerstwo gdańskie i pomorskie. Ustalenia i refleksje. *Stutthof*. [Z.] 2(12): 2014 s. 15–22, streszcz. ang.

Lata międzywojenne.

8599. GELLES Romuald: Na „tajnym froncie”. O polskim wywiadzie w przedwojennym Wrocławiu. *Studia Śląskie*. T. 76: 2015 s. 67–78.

8600. GIBASIEWICZ Andrzej: Organizacja służby uzbrojenia w Wojsku Polskim w latach 1918–1939. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 2 s. 45–89, streszcz. ang., ros.

8601. GIEROWSKA-KAŁLAUR Joanna: Postaci czołowych działaczy białoruskich w świetle informacji Urzędu Komisarza Rządu na miasto Wilno w 1924 roku. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 51: 2016 z. 2 s. 31–70, streszcz. ang., ros.

Toż w jęz. ang.: The biographies of leading Belarusian activists in the light of information gathered by the Polish Governmental Commissioner for the City of Vilnius in 1924. *Tamże*. Vol. 51: 2016 no 2 (special issue) s. 31–71, streszcz. ros.

8602. GIL Radosław, Kubicki Marcin: Piotrkowski garnizon Wojska Polskiego w latach 1918–1939. *Kwartalnik Bellona*. R. 11: 2017 nr 2 s. 158–173.

8603. GLASS Andrzej: Pierwsze polskie szybowce sportowe 1923–1925. Warszawa–Bielsko-Biała 2017 SCG Wydaw. 8° ss. 112, il.

8604. GLASS Andrzej: Szybowce wycynowane [Wacława] Czerwińskiego. Warszawa–Bielsko-Biała 2017 SCG Wydaw. 8° ss. 120, il.

Dot. l. 1928–1939.

8605. GŁOWACKI Krzysztof: Działalność kulturalna Ognisk Kolejowych Przystosowania Wojskowego w Równem i Zdołbunowie w latach 30. XX w. w świetle akt Archiwum Państwowego w Radomiu. Przyczynek do dziejów Okręgu Radomskiego Kolejowego Przystoso-

wania Wojskowego. *Radomskie Studia Humanistyczne*. T. 4: 2017 s. 121–136, streszcz. ang.

8606. GŁOWIŃSKI Tomasz: Na straży Bramy Smoleńskiej. Pułk KOP „Wolożyn” 1929–1939. Warszawa 2017 Gajt 1991 8° ss. 220, il.

Korpus Ochrony Pogranicza.

8607. GMITRUK Janusz: Demokracja jako czynnik rozwoju społeczeństwa. Warszawa 2017 MHPRL 8° ss. 101, nlb. 2, il. MHPRL.

Dot. przewrotu majowego, procesu brzeskiego i Wielkiego Strajku Chłopskiego.

8608. GOCLON Jacek [Arkadiusz]: Rola „rządu obrony narodowej” Wincentego Witosa w ustalaniu postanowień traktatu pokojowego z Rosją w 1921 r. *Scripta Historica*. Nr 23: 2017 s. 109–159, streszcz. ang.

8609. GOCLON Jacek Arkadiusz: „Rząd obrony narodowej” Wincentego Witosa (24 VII 1920 – 13 IX 1921). Pozycja prawno-ustrojowa i dokonania w polityce wewnętrznej. Wyd. 2 zmien. i poszerz. Komorów 2017 Antyk – Marcin Dybowski 8° ss. 511, il., mapy.

Wyd. 1. 2016.

8610. GOLEC Radosław: Taniec z Hitlerem. Kontakty polsko-niemieckie 1930–1939. Zakrzewo 2017 Wydaw. Replika 8° ss. 352, il.

8611. GOLUBNIČA Ůlĭa: „V borot’bi virostaē sila...”. Kul’turno-osvĭtnā liĭal’nist’ voākĭv ĭnternovanoĭ Armĭi UNR v Pol’si āk ĉinnik borot’bi za ukrains’ku derŭavnĭst’ (1921–1924 rr.). *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 4: 2014 s. 216–223, streszcz. ang.

8612. GOŁASZ Zbigniew: „Szpital jest do dyspozycji władz powstańczych”. Służby sanitarno-medyczne na terenach opanowanych przez wojska powstańcze w 1921 roku. *CzasyPismo*. 2017 nr 1 s. 14–23.

Góry Śląsk.

8613. GOŁDA Agnieszka: Setna rocznica urodzin Karola Estreichera w polskich publikacjach z lat 1927–1928. *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Librorum*. [Vol.] 1(24): 2017 s. 11–28, streszcz. ang.

W 1928 r.

8614. GOŁDYN Piotr: Obraz życia społecznego w Grzegorzewie w latach 1932–1939 w świetle doniesień „Gazety Kolskiej”. *Polonia Maior Orientalis*. T. 4: 2017 s. 127–145, streszcz. ang.

8615. GOŁDYN Piotr: Parcjalne studium z dziejów Szkoły Powszechnej w Wiesiołowie

(1918–1939). *Polonia Maior Orientalis*. T. 3: 2016 s. 63–75, streszcz. ang.

8616. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz: Hallerczycy w Płocku 28 maja 1919 r. – 13 stycznia 1920 r. *Płocki Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 8: 2016 s. 67–99, streszcz. ang.

8617. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz: Obrona Płocka w sierpniu 1920 r. *Studia Mazowieckie*. R. 10: 2015 nr 4 s. 13–48, streszcz. ang.

8618. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz: Płock 1920. Dni krwi i chwały. Warszawa 2017 Bellona 4° ss. 100, nlb. 2, il., mapy.

Obrona miasta.
Także e-book.

8619. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz: Powódź wiślana w Płocku i powiecie płockim w marcu 1924 roku. *Nasze Korzenie*. Nr 12: 2017 s. 72–83.

8620. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz: Straż Obywatelska w Płocku i powiecie płockim w 1920 r. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 9: 2017 s. 145–203, streszcz. ang.

8621. GONTAREK Alicja: Problematyka cygańska w prasie narodowej w latach 1935–1939, na przykładzie „Warszawskiego Dziennika Narodowego”. *Studia Historica Gedanensia*. T. 8: 2017 s. 59–78, streszcz. ang.

8622. GORSKA Bożena: Rzeczpospolita Krzemieniecka albo Nowe Ateny Wołyńskie. Kraków 2017 Wysoki Zamek 8° ss. 509, nlb. 2, il.

Liceum Krzemienieckie w l. 1922–1939.

8623. GÓRECKI Bartosz: Organizacja Syndykatu Eksportu Odzieży jako przykład intensyfikacji polskiej polityki eksportowej w dobie kryzysu lat 1929–1934. *Rocznik Łódzki*. T. 67: 2017 s. 107–136.

8624. GÓRNY Maciej: Kreślarze ojczyzn. Geografowie i granice międzywojennej Europy. Warszawa 2017 IH PAN 8° ss. 264, il., mapy, streszcz. ang. (Metamorfozy Społeczne; 11).

8625. GRABOŃ Agnieszka: Problematyka żydowska na łamach prasy akademickiej w okresie międzywojennym. Kraków 2008.

Rec.: Misztal Jacek, *Historia i Polityka*. Nr 1: 2009 s. 216–220.

8626. GRABSKI Tadeusz I.: Wystawa „Książki Wyspiańskiego w Muzeum Wielkopolskim”. *Studia Muzealne*. Z. 22: 2017 s. 113–126, streszcz. ang.

W 1932 r. w Poznaniu.

8627. GRACZYK Konrad: Operacja „Reichswehrministerium”. Misja majora Jerzego Sosnowskiego. Niemiecki i polski proces karny. Warszawa 2017 Oficyna Wydawnicza Rytm 8° ss. 310, nlb. 1, il. (Gry Wywiadów).

8628. GRACZYK Konrad: Sprawa majora Jerzego Sosnowskiego w świetle niemieckich i polskich akt procesowych. *Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego*. Nr 15: 2016 s. 205–216.

Lata 30. XX w.

8629. GRATA Paweł: At the origins of welfare state? Social expenses in the budgetary policy in The Second Polish Republic. *Studia Historiae Oeconomicae*. Vol. 35: 2017 s. 7–26.

8630. GRESZCZUK Danuta: Trudna dyrekcja Ludwika Czarnowskiego. Sezon 1921–1925. Cz. 1. *Rocznik Lwowski*. 2017 s. 67–103.

Teatry miejskie we Lwowie: Teatr Wielki, Teatr Mały, Teatr Nowości.

8631. GROTT Olgierd: Faszyci i narodowi socjaliści w Polsce. Kraków 2007.

Rec.: Meller Arkadiusz, *Historia i Polityka*. Nr 1: 2009 s. 221–226.

8632. GRUDZIEN Sebastian: Działalność akademicka Henryka Batowskiego we Lwowie (1925–1927). *Historia i Polityka*. Nr 1: 2009 s. 133–150, streszcz. ang.

8633. GRZELAK Tomasz: Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Franklinowie (1922–1939). Franklinów–Ostrów Wielkopolski 2017 Tomasz Grzelak 8° ss. 154, il., mapa, nuty.

8634. GRZYBOWSKI Michał Marian: Kuria Diecezjalna w Płocku w latach 1918–1939. *Studia Płockie*. T. 44: 2016 s. 121–138, streszcz. ang.

8635. [GUMENŪK] Gumeniuk Olena: Kulturalno-oświatowa działalność w obozach internowanych w Polsce w kontekście ukraińskiej studenckiej emigracji. *Historia i Polityka*. Nr 11: 2014 s. 117–124, streszcz. ang.

Lata 20. XX w.

8636. HAC Piotr: Asystencja wojskowa w II RP. Cz. 1: Przepisy regulujące i zasady udzielania. *Kwartalnik Bellona*. R. 11: 2017 nr 3 s. 116–134.

Toż. Cz. 2: Aspekty praktyczne. *Tamże*. Nr 4 s. 52–70.

8637. HADRYCH Zbigniew: Finansowanie akcji charytatywnej w diecezji katowickiej w czasie wielkiego kryzysu. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 131–144, streszcz. ang.

W l. 1929–1935.

8638. HAJDUK Bolesław: Z działalności Skandynawów w międzywojennej Gdyni (1922–1939). *Rocznik Gdynski*. Nr 28: 2016 s. 31–42.

8639. HAJDUK Krzysztof: Brzozów i powiat brzozowski w latach 1918–1939. Rzeszów 2017 Edytorial 8° ss. 478, il.

8640. HARBUL'OVÁ L'ubica: K pohl'adu československej diplomacie na pol'sko-ruskú vojnu v rokoch 1919–1920. *Res Gestae*. [T.] 4: 2017 s. 142–153, streszcz. ang.

8641. HAUSER Przemysław: Przedstawiciele mniejszości niemieckiej w parlamencie II Rzeczypospolitej. Warszawa 2014.

Rec.: Samuś Paweł, *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 2 s. 291–298.

8642. HEJDUCKI Henryk: Bohaterowie ziemi rawickiej 1918/1919. Powstańcy z powiatu rawickiego. Trzebnica 2017 Wydaw.-Drukarnia PHUP „eRKA-Print” Roman Kolasa 8° ss. 288, il.

8643. HIRSZ Marian: Nieustraszeni. 66 Kaszubski Pułk Piechoty im. Marszałka Józefa Piłsudskiego 1919–1939. Gdańsk 2017 Wydaw. Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego 8° ss. 286, nlb. 2, il.

8644. IDKOWIAK Franciszek: Broń pancerna w Garnizonie Poznańskim 1919–1939. Poznań 2017 Media-Expo Wawrzyniec Wierzejewski 8° ss. 288, il.

8645. [IVANOV Nikolaj] Iwanow Nikolaj: Zapomniane ludobójstwo. Polacy w państwie Stalina. „Operacja Polska” 1937–1938. Kraków 2014.

Rec.: Stroński Henryk: Zbrodnia doskonała, czyli ludobójstwo Polaków w ZSRR (artykuł recenzyjny). *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 8: 2017 [nr] 1 s. 327–332.

8646. [IVANOV Nikolaj] Iwanow Nikolaj: Zginęli, bo byli Polakami. Koszmar „operacji polskiej” NKWD 1937–1938. Killed for being Poles. Horrors of the „Polish Operation” conducted by the NKVD in 1937–1938. Przekład na jęz. ang. Ewa Siwoń. Poznań 2017 Rebis 8° ss. 205, il.

Tekst równol. pol., ang.

8647. IWANOWICZ Izabela: Doświadczenia samorządowe obozu narodowego do końca Drugiej Rzeczypospolitej w sferze dialogu społecznego (kilka uwag wstępnych do bilansu). *Homo Politicus*. Vol. 10: 2015 s. 37–57, streszcz. ang.

Od 1886 r.

8648. IWANOWICZ Izabela: Samorząd terytorialny w działalności obozu narodowego

w Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1918–1939. Poznań–Chomęcice 2016 Fund. na Rzecz Czystej Energii 8° ss. 459.

8649. IWAŃSKA Katarzyna: Radomskie czasopismo „Prawda Katolicka” w latach 1930–1938. *Fides*. [R. 23]: 2017 nr 2 s. 131–147, streszcz. ang.

8650. IWAŃSKA Małgorzata: The employment structure in Sokolov County (1921–1931). According to 1921 and 1931 census. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 15: 2017 s. 77–106.

Sokołów Podlaski.

8651. JACHYMEK Jan: Wybory brzeskie – „Cud nad urną”. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 65–71.

Rok 1930.

8652. JACKIEWICZ Mieczysław: Polskie biblioteki „latające” na Litwie w latach 30. XX wieku. *Bibliotekarz Podlaski*. Nr 35: 2017 s. 163–168.

8653. JAGUŚ Jacek: Ludność białoruska województwa nowogródzkiego II Rzeczypospolitej w percepcji polskich elit regionu. Analiza społeczno-polityczna. Toruń 2014.

Rec.: Gierowska-Kałuż Joanna: O konieczności rzetelnego ustalania kontekstu rekonstruowania emocji? *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 50: 2015 z. 1; Polem.: Jaguś Jacek, *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 51: 2016 z. 2 s. 193–206; Repl.: Gierowska-Kałuż Joanna, *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. s. 206–207.

8654. JAKUBIK Grzegorz: Struktura zawodu weterynaryjnego w województwie lubelskim w okresie międzywojennym. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 13: 2017 s. 129–156.

Zawiera też spis weterynary.

8655. JAKUBIK Michał: Problem Kłajpedy na łamach wileńskiej prasy obozu narodowego w okresie międzywojennym. *Studia Maritima*. Vol. 30: 2017 s. 135–150, streszcz. ang.

8656. JANAUSKAS Pranas: Proces członków Polskiej Organizacji Wojskowej w Kownie w 1920 roku. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 13: 2015 z. 3 s. 69–90, streszcz. ang.

8657. JANIK Agnieszka: System ewidencji ludności Łodzi i okolicznych gmin w latach 1932–1939 – przepisy, praktyka, stan zachowania archiwaliów. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 130–149, streszcz. ang., fr., ros.

8658. JAREMCZAK Paulina, Welna Kamil: Refleksja nad życiem profesorów lwowskich

w dwudziestoleciu międzywojennym na przykładzie Dzienników Kazimierza Twardowskiego, jako element projektu edukacyjnego realizowanego na Uniwersytecie Wrocławskim. *Studencie Zeszyty Historyczne*. Z. 22: 2016 s. 131–146.

8659. JARNECKI Michał, Kołakowski Piotr: „Ukraiński Piemont”. Ruś Zakarpacka w okresie autonomii 1938–1939. Warszawa 2017 Rytm 8° ss. 378, nlb. 1, il.

8660. JARNO Witold: Służba samochodowa Wojska Polskiego w latach trzydziestych XX wieku. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 99: Oblicza wojny. Wojsko w drodze. 2017 s. 229–258, streszcz. ang.

8661. JAROSZ-NOJSZEWSKA Anna: Debate over the economic role of the state in Poland in the works of the representatives of the Kraków school, The Leviathan organization and the first economic brigade in the years 1919–1939. *Studia Historiae Oeconomicae*. Vol. 35: 2017 s. 27–46.

8662. JASTRZĘBSKI Przemysław: Wobec „ludu ruskiego...”. „Myśl Narodowa” (1921–1939) wobec mniejszości ukraińskiej i białoruskiej. *Historia i Polityka*. Nr 4: 2010 s. 70–82, streszcz. ang.

8663. JAWORSKI Paweł: Szwedzki oddział „wileński” – niezrealizowana ekspedycja rozjemcza w 1920/1921 roku. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 2 s. 169–188, streszcz. ang.

8664. JENDRZEJEWSKI Artur: Afera szpiegowska Erwina Plitta – starogardzkiego działacza „Związku Strzeleckiego” w okresie międzywojennym. *Rydwán*. Nr 11: 2016 s. 179–187.

8665. JENDRZEJEWSKI Artur: Polski wywiad w Tczewie w okresie międzywojennym XX w. *Rydwán*. Nr 12: 2017 s. 141–158, streszcz. ang.

8666. JEZIORNY Dariusz: Państwa sukcesyjne Austro-Węgier w dyplomacji polskiej (1918–1920). *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 2 s. 159–179, streszcz. ang.

Toż w jęz. ang.: The successor states of the Austro-Hungarian Empire in the Polish diplomacy (1918–1920). *Tamże* nr 3 s. 155–177, streszcz. pol.

8667. JĘDRZEJEWSKI Sławomir, Urbaszek Marlena, Kowalczyk Mateusz: Ewolucja systemu rachunkowości polskiej w okresie dwudziestolecia międzywojennego. Łódź 2017 SIZ 8° ss. 134, il. (Akademia Młodych Innowatorów Zarządzania).

8668. JOACHIMIAK-PRAŻANOWSKA Joanna: „Frontowik, gównowierch, opółczeniec”, czyli rosyjska terminologia wojskowa w międzywojennej prasie warszawskiej. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 22: 2017 [nr] 2 s. 65–77, streszcz. ang.

8669. JURKOWSKI Roman: U źródeł Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Początki Wydziału Teologicznego (1918–1920). *Echa Przeszłości*. [T.] 18: 2017 s. 233–248, streszcz. ang.

8670. KABACIŃSKI Dawid: Hiszpańska podróż Jędrzeja Giertycha. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. [T.] 39: 2017 nr 3 s. 49–65, streszcz. ang.

Jako korespondenta „Kurierza Poznańskiego”, kwiecień–maj 1937 r.

8671. KACZMARSKA Katarzyna: Co dziś nowego w „Trybunie”? – polskojęzyczna prasa żydowska jako źródło informacji o życiu i kulturze Żydów w Radomiu w czasach II Rzeczypospolitej. *Radomskie Studia Humanistyczne*. T. 4: 2017 s. 137–162, streszcz. ang.

8672. KANIA Agnieszka: Działalność dydaktyczna i artystyczna Ludomira Sleńdzińskiego w środowisku kulturalnym międzywojennego Wilna. *Koło Historii*. Nr 20: 2017 s. 111–121, streszcz. ang., fr.

8673. KANIA Agnieszka: Rola Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Stefana Batorego w kulturowaniu pamięci o Wileńszczyźnie. Inicjatywy artystyczne i naukowe. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 32: 2017 s. 79–97, streszcz. ang.

8674. KANIA Krzysztof: Stosunek Wielkiej Brytanii do Polski – od konferencji pokojowej w Paryżu do uznania wschodnich granic Rzeczypospolitej 1919–1923. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 2]: 2012 nr 1 s. 151–165, streszcz. ang.

8675. KANTOR Robert: Zapomniany Synod z 1938 roku. Przebieg i treść statutów II Synodu Diecezji Tarnowskiej. *Roczniki Nauk Prawnych*. T. 27: 2017 nr 2 s. 129–150, streszcz. ang.

8676. KAPICA Wojciech: O cywilizacyjny awans Polski. Roman Dmowski wobec idei modernizacji Polski 1918–1939. *Historia i Polityka*. Nr 10: 2013 s. 9–43, streszcz. ang.

8677. KARBOWNICZEK Tomasz: Polska Partia Socjalistyczna i Związek Proletariatu Miast i Wsi w wiecach przedwyborczych do

Sejmu w 1922 roku w województwie kieleckim. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 81–91, streszcz. ang.

8678. KARBOWNICZEK Tomasz, Nowak Mariusz: Jednolity front w myśli i działalności politycznej Komunistycznej Partii Robotniczej Polski w latach 1922–1923 (w świetle prasy i materiałów programowych własnych i Polskiej Partii Socjalistycznej). *Almanach Historyczny*. T. 19: 2017 s. 135–146, streszcz. ang.

8679. KARDAS Mariusz: Lwów – Gdynia przedwojenne siostrzyce – komunikat. *Rocznik Gdynski*. Nr 29: 2017 s. 211–214.

W okresie międzywojennym.

8680. KARKOSZ Albert: Duszpasterstwo w dekanacie myślowickim w latach 1922–1939. Myślowice–Opole 2017 Studio Impress Przemysław Biliczak 8° ss. 234, il.

8681. KASPERSKI Wojciech: Wpływ wielkich klęsk żywiołowych na system i rynek ubezpieczeń w Polsce w okresie międzywojennym. *Roczniki Nauk Prawnych*. T. 27: 2017 nr 2 s. 41–60, streszcz. ang.

8682. KASPRZYCKI Remigiusz: Sytuacja materialna weteranek ze Związku Legionistów Polskich w latach 30. XX wieku. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 1 s. 149–157, streszcz. ang.

8683. KASPRZYCKI Remigiusz: Ucieczki do Polski żołnierzy z krajów sąsiednich w latach 1920–1939. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 1 s. 217–256, streszcz. ang.

8684. KIJEK Kamil: Dzieci modernizmu. Świadomość, kultura i socjalizacja polityczna młodzieży żydowskiej w II Rzeczypospolitej. Wrocław 2017 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 462, streszcz. ang. (Bibliotheca Judaica; t. 10).

8685. KLEEMANN Jörg: Die Ausgrabungen des Städtischen Museums Marienburg im Gräberfeld Malbork-Wielbark Fundstelle 1 in den Jahren 1927–1932, 1934 und 1936. Lublin 2017 Wydaw. UMCS 4° ss. 429, il.

8686. KLIMASZEWSKI Krzysztof, Pakuła Mirosław: Bitwa Warszawska 1920 r. Jabłonna, Legionowo, Nieporęt, Serock, Wieliszew. Legionowo 2016.

Rec.: Domański Erazm, *Rocznik Legionowski*. T. 10: 2017 s. 288–289.

8687. KŁOC Krzysztof: Wielkowiejska gangrena. Margines społeczny międzywojennego Krakowa. Kraków 2016.

Rec.: Mierzwa Janusz, *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 4 s. 282–285.

8688. KŁACZKOW Jarosław: Kościół Ewangelicko-Augsburski w Polsce w latach 1918–1939. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 295, nlb. 3, il., mapy, streszcz. ang.

8689. KŁODZIŃSKI Jarosław: Dusza sportowca odziana w marynarski mundur. *Rocznik Gdynski*. Nr 29: 2017 s. 187–209.

Okres międzywojenny.

8690. KOBELSKA Adela: Miasto, uniwersytet, literaturoznawstwo. Poznań lat dwudziestych i trzydziestych XX wieku jako przestrzeń działania członków Koła Polonistów. Warszawa 2016.

Rec.: Wysłouch Seweryna: Prezent dla poznaniaków. *Przegląd Humanistyczny*. R. 61: 2017 nr 3 s. 193–198.

8691. KÖHLER Piotr: Polska wyprawa na Grenlandię w 1937 r. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 4 s. 45–63, streszcz. ang.

8692. KOŁAKOWSKI Andrzej: Problematyka przestępczości nieletnich w międzywojennej Polsce na łamach „Przeglądu Więziennictwa Polskiego”. *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie*. Pedagogika. T. 26: 2017 nr 2 s. 317–333, streszcz. ang.

8693. KOŁAKOWSKI Piotr: Współpraca polskiego wywiadu wojskowego z Secret Intelligence Service w drugiej połowie lat trzydziestych XX w. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 2 s. 229–248, streszcz. ang.

8694. KOŁODZIEJ Edward: Polska i inne państwa wobec problemów reparacji i długów zagranicznych w latach 1918–1939. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 176.

8695. KONDRACKA Mariola: Posłanki i senatorki II Rzeczypospolitej. Warszawa 2017 Kancelaria Sejmu. Wydaw. Sejmowe 8° ss. 302, nlb. 1, il.

8696. KORBAL Jędrzej: Wnioski z udziału artylerii konnej w ramach „Operacji Zaolziańskiej”. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 18: 2017 s. 71–87, streszcz. ang. 1938 r.

8697. KORNAT Marek: Szymon Askenazy as a diplomat of the Reborn Poland (1920–1923). *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-*

-*Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 3 (special issue) s. 47–100, streszcz. pol.

8698. KOROL-CHUDY Aleksandra: Pod ocalone sztandary. *CzasyPismo*. 2016 nr 2 s. 83–88.

Organizacje polskie na Górnym Śląsku w okresie plebiscytu.

8699. KOSEL Bogusław, Szarejko Monika, Śleszyński Wojciech: „Operacja Polska” NKWD 1937–1938. Białystok 2017 Muzeum Pamięci Sybiru 16° ss. 103, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ros.

8700. KOSSOWSKA Irena: Artystyczna rekonkwista. Sztuka w międzywojennej Polsce i Europie. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 4° ss. 570, nlb. 1, il., streszcz. ang.

8701. KOSTKIEWICZ Janina: Piękno, sztuka i elementy edukacji estetycznej w pismach polskich neotomistów dwudziestolecia międzywojennego. [W:] Sztuka i jej wartości. Katowice 2017 s. 15–35, streszcz. ang.

8702. KOTOWSKI Albert S.: Z dziejów gospodarczych Bydgoszczy w okresie międzywojennym – Zakłady i Warsztaty Precyzyjno-Mechaniczne i Optyczne Krzymień i Paszke 1927–1939. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 159–184, streszcz. ang., niem.

8703. KOTOWSKI Robert: O służeniu prawie – czyli rola muzeów w Polsce u progu niepodległości. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 32: 2017 s. 11–21, streszcz. ang.

8704. KOWALCZYK Elżbieta: Polityczna Szkoła Wojskowa w Leningradzie dla działaczy Komunistycznej Partii Polski. Zarys genezy i funkcjonowania (1925–1932). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 27: 2016 s. 309–326, streszcz. ang.

8705. KOWALSKI Krzysztof: Kwerenda źródeł kultury pucharów lejkowatych przeprowadzona przez Konrada Jażdżewskiego w 1931 roku na obszarze ówczesnej prowincji Pomorze. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 13: 2017 s. 9–34, streszcz. ang.

8706. KOZŁOWSKA Aneta: 99 lat działalności Ligi Morskiej i rzecznej na rzecz krzewienia „Polski morskiej”. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 37: 2017 s. 151–169.

Od 1918 r.

8707. KOZŁOWSKA-RYŚ Anna, Drozdowski Krzysztof: Świat odosobniony. Bydgoska służba penitencjarna w latach 1920–1939. Poznań–Bydgoszcz–Piotrków Trybunalski 2017

Wydaw. Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Wyzd. Filol.-Hist. Uniw. Jana Kochanowskiego 8° ss. VI, nlb. 2, 264, il.

Rec.: Waingertner Przemysław, *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 2 s. 316–318; Toż w jęz. ang.: Waingertner Przemysław, *Tamże* nr 3 s. 313–316.

8708. KRAJEWSKA Maria: Projekt Erazma Majewskiego dotyczący przekazania swojego Muzeum Archeologicznego do Lublina w świetle zachowanych archiwaliów. *Bibliotekarz Lubelski*. R. 60: 2017 s. 149–178, streszcz. ang., ros.

W aneksie listy: E. Majewskiego do Idziego Benedykta Radziszewskiego z 29 VI 1920 r. i 7 II 1921 r. oraz I. B. Radziszewskiego do E. Majewskiego z 25 IV 1921 r.

8709. KRAMAR Rostysław: Folklor polityczny w czasopismach emigracji ukraińskiej wydawanych w międzywojennej Polsce. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 22: 2017 [nr] 4 s. 47–56, streszcz. ang.

8710. KROTOFIL Maciej: Mniejszości narodowe w garnizonach Toruń i Grudziądz w okresie międzywojennym. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 129–138, streszcz. ang.

8711. KRÓL Paweł, Czarny Wojciech, Zaborniak Stanisław: Lekkoatletyka na Białostocczyźnie (1919–1939). Rzeszów 2017 Wydaw. RS Druk 8° ss. 298, il. streszcz. ang.

8712. KRÜGER Anna: Czas Bożego Narodzenia w Sopocie w dwudziestoleciu międzywojennym na podstawie „Zoppoter Zeitung”. Przyczynek do dziejów życia codziennego nadbałtyckiego kurortu. *Argumenta Historica*. Nr 4: 2017 s. 73–84, streszcz. ang.

8713. KRZAK Andrzej: Czerwoni Azefowie. Afera „MOCR-Trust” 1922–1927. Warszawa 2010.

Rec.: Świerczek Marek, *Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego*. Nr 17: 2017 s. 187–189. Toż w jęz. ang. *Tamże* s. 409–411.

8714. KRZYMKOWSKI Marek: Zmiany w stosunku służbowym funkcjonariuszy państwowej służby cywilnej w II Rzeczypospolitej. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 197–206, streszcz. ang., fr.

8715. KUCHARSKI Dariusz Piotr: Cierpieli i ginęli, gdyż byli Polakami. Polacy w Sowietach w latach 1921–1939. Antypolska operacja NKWD. Poznań 2017 Zysk i S-ka 8° ss. 31, nlb. 1, il. IPN. Oddz. w Poznaniu.

8716. KUCZKOWSKI Mirosław: Los manuscritos de la Congregación de La Tercera Orden de San Francisco de Asis en Sierakowice.

Universitas Gedanensis. R. 29: 2017 t. 53 s. 83–100, streszcz. pol.

Okres międzywojenny.

8717. KUJAWSKI Witold: Z dziejów parafii dekanatu kłodawskiego. *Studia Włocławskie*. T. 19: 2017 s. 565–596, streszcz. ang.

W l. 1918–1925.

8718. KULIGOWSKA Katarzyna: Związek Rzemieślników Chrześcijan w Legionowie (1936–1939). *Rocznik Legionowski*. T. 10: 2017 s. 168–174.

8719. KURZEJA-ŚWIĄTEK Maria: Udział grup regionalnych z Podhala i Sądeckizny w kongresach Niemieckiego Frontu Pracy w Hamburgu w latach 1936 i 1938. *Małopolska*. [T.] 19: 2017 s. 99–118, streszcz. ang.

8720. KUŹMA-MARKOWSKA Sylwia: „Służba”, kapitalizm i „kosmopolityczny patriotyzm”: amerykański Czerwony Krzyż Młodzieży w II Rzeczypospolitej. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 3 s. 5–26, streszcz. ang.

8721. KWIATKOWSKI Mikołaj: Walka II rządu Wincentego Witosa z deficytem budżetowym. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 45–63.

8722. KWIECIEŃ Sabina, Langer Beata: Prasa, książka, biblioteka na łamach krakowskiego „Nowego Dziennika”. Kraków 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 252, il. Uniw. Pedagog. im. KEN w Krakowie. (Prace Monograficzne; nr 777).

Lata 1918–1939.

8723. LANDAU-CZAJKA Anna: Czasopisma jako źródła do badań nad społeczeństwem. Osobliwy przypadek „Małego Przeglądu”. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 78: 2017 s. 267–282, streszcz. ang.

Ukazywał się w l. 1926–1939.

8724. LANDAU-CZAJKA Anna: Palestyna na łamach „Małego Przeglądu”. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 1 s. 53–77, streszcz. ang.

Lata 1926–1939.

8725. LANDAU-CZAJKA Anna: Polska to nie oni. Polska i Polacy w polskojęzycznej prasie żydowskiej II Rzeczypospolitej. Warszawa 2015.

Rec.: Szugiero Marzena, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 115: 2017 s. 339–341.

8726. LAZAR Stefan: Zapowiedź zmian. Pierwsze budynki modernistyczne w Będzinie.

Studia Muzealno-Historyczne. T. 7: 2015 s. 243–251, streszcz. ang.

8727. LEDWOCH Janusz: Manewry wołyńskie. Lotnictwo. Warszawa 2017 *Militaria* 8° ss. 50, il., streszcz. ang.

Ćwiczenia wojskowe w 1938 r.

8728. LESZCZYŃSKI Rafał: Sytuacja społeczno-polityczna w województwie tarnopolskim w latach 1921–1939. *Kolo Historii*. Nr 20: 2017 s. 83–100, streszcz. ang., fr.

8729. LISIAK Henryk: Ziemia Kaliska w dziele tworzenia „frontu wewnętrznego” podczas najazdu bolszewickiego na Polskę w 1920 roku. *Polonia Maior Orientalis*. T. 4: 2017 s. 113–125, streszcz. ang.

8730. ŁAPA Małgorzata: Polityka rolna rządu Józefa Piłsudskiego (2 X 1926–12 VI 1928). *Zeszyty Wiejskie*. [T.] 23: 2017 s. 89–110, streszcz. ang.

8731. ŁOJAS-KOŚLA Franciszek: Wspomnienie z wymarszu górali na III Powstanie Śląskie z Zakopanego w dniu 3 maja 1921 roku. *Almanach Nowotarski*. Nr 21: 2017 s. 119–120.

Na podstawie materiałów podporucznika Władysława Cieleckiego.

8732. ŁOPATECKI Karol: Sprawa Lili Rudik. Z dziejów szkolnych gazetek ściennych w okresie międzywojennym. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 2 s. 91–115, streszcz. ang.

8733. ŁOPUSZAŃSKI Piotr: Warszawa literacka w okresie międzywojennym. Warszawa 2017 *Prószyński Media* 8° ss. 431, nlb. 1, tabl. 16, il.

8734. MACHALIŃSKI Zbigniew: Prasa morska Pomorza w okresie Drugiej Rzeczypospolitej na tle przemian cywilizacyjnych. *Szkice Człuchowskie*. T. 8: 2016 nr 16/17 s. 11–20.

8735. MACIĄGOWSKI Marek: Zamieszki antyżydowskie w Kielcach 11 i 12 listopada 1918 roku w świetle protokołów posiedzeń kieleckiej Rady Miejskiej. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 7: 2015 s. 211–217, streszcz. ang.

8736. MAGIERA Elżbieta: Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych (1933–1939). *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie*. Pedagogika. T. 26: 2017 nr 2 s. 295–315, streszcz. ang.

8737. MAJKA Jerzy: Brygada motorowa płk. Maczka. 10 Brygada Kawalerii 1937–1939.

Wyd. 3, popr. i uzup. Rzeszów 2016 Libra PL 8° ss. 304, il.

Wyd. 1. 2004.

8738. MAJKOWSKI Władysław: Kasinka Mała. 80 lat po chłopskim proteście. Kraków 2017 Wydaw. Książy Sercanów Dehon 8° ss. 166, il.

Wielki Strajk Chłopski 1937 r.

8739. MAJZNER Robert: Abisyńskie i hiszpańskie obserwacje Oddziału II SGWP w zakresie mobilności i zaopatrzenia wojsk na polu walki 1935–1939. *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Historica*. [Vol.] 99: Oblicza wojny. Wojsko w drodze. 2017 s. 259–276, streszcz. ang.

Oddział II Sztabu Głównego Wojska Polskiego.

8740. MAKAROWICZ Przemysław: Ziemiaństwo w służbie archeologii II Rzeczypospolitej. Wojciech Komornicki [1879–ok. 1940] – członek Polskiego Towarzystwa Prehistorycznego i badania na cmentarzysku kurhanowym w Bukównej nad Dniestrem. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 53: 2017 s. 331–344, streszcz. ang.

8741. MAKSYMIOUK Michał, Marcinek Roman: Małopolska architektura drewniana w grafice artystycznej Dwudziestolecia (1918–1939). *Ochrona Zabytków*. T. 66: 2013 nr 1/4 s. 309–325, streszcz. ang.

8742. MAKUS Marek: Mozaika religijna społeczeństwa Włodawy w latach 1918–1939. *Zeszyty Muzealne Muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego*. T. 16: 2014 s. 28–36.

8743. MAKUS Marek: Społeczeństwo Włodawy w okresie międzywojennym. *Zeszyty Muzealne Muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego*. T. 16: 2014 s. 17–27.

8744. MAŃKO Sławomir: Żydowskie spółdzielnie rzemieślnicze i kredytowe Międzyrzecza Podlaskiego w okresie II Rzeczypospolitej (1918–1939). *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 2 s. 235–243.

8745. MASNYK Marek: Hitler, narodowy socjalizm i stosunki polsko-niemieckie po „Machtübernahme” w dyskursie II Rzeczypospolitej (subiektywny przegląd opinii i stanowisk). *Studia Śląskie*. T. 76: 2015 s. 43–54.

8746. MATUSZKIEWICZ Gabriela: Działalność Publicznej Szkoły Doksztalczącej Zawodowej w Koninie w latach 1931–1939 na podstawie protokołów Rady Pedagogicznej. *Polonia Maior Orientalis*. T. 1: 2014 s. 53–67, streszcz. ang.

8747. MATUSZKIEWICZ Gabriela: Organizacje religijne w dekanatach kolskim, konińskim, tuliszzkowskim i tureckim w II RP. *Polonia Maior Orientalis*. T. 2: 2015 s. 83–99, streszcz. ang.

8748. MAZIARZ Jakob: Sądy przysięgłych w II Rzeczypospolitej w praktyce Sądu Okręgowego w Krakowie. Warszawa 2017 Wolters Kluwer Polska 8° ss. 436, nlb. 1, tabl. 7, il.

Rec.: Materniak-Pawłowska Małgorzata, *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 383–385.

8749. MAZUR Jolanta A.: Opieka i resocjalizacja wobec przestępczości nieletnich w okresie międzywojennym na przykładzie Lublina. Kraków 2017 Impuls 8° ss. 325, il., streszcz. ang.

8750. MAZUR Wojciech: Lot ku burzy. Polska w przygotowaniach mocarstw Zachodu do wojny powietrznej. Marzec–sierpień 1939 roku. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 328, nlb. 4. (Societas; 99).

8751. MAZUR Wojciech: „Offensive pour la Pologne”? Wojskowe aspekty polityki mocarstw zachodnich wobec Polski a konferencja w Abbeville (wiosna–lato 1939 roku). *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 4 s. 699–731, streszcz. ang.

8752. MĄDRY Wojciech: Słownik starożytności słowiańskich – zapomniany epizod polskiej myśli slawistycznej dwudziestolecia międzywojennego. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 223–231, streszcz. ang.

8753. MELLER Arkadiusz: Antysemityzm czy antyjudyzm na łamach miesięcznika „Pro Christo” (1924–1939)? *Historia i Polityka*. Nr 1: 2009 s. 9–25, streszcz. ang.

8754. MELLER Arkadiusz: Od republikanizmu do monarchizmu. Juliusz Sas-Wisłocki (1909–1973) wobec problemów ustrojowych i społecznych II RP. *Historia i Polityka*. Nr 5: 2011 s. 35–52, streszcz. ang.

8755. MELLER Arkadiusz: „Sztuka pod dyktandem” Jerzego Waldorffa – szkic o relacjach między faszystyzmem a kulturą na przykładzie Włoch Benito Mussoliniego. *Historia i Polityka*. Nr 2/3: 2009/2010 [dr:] 2010 s. 105–121, streszcz. ang.

Lata 1937–1939.

8756. MELLER Dariusz: Nie damy naszej Chełmży. Starcie z Grenzschutzem 28 stycznia 1919. Tło, przebieg, pamięć. Chełmża–Wąbrzeźno 2017 Wąbrzeskie Zakłady Graficzne 8° ss. 218, il.

8757. MENDROK Andrzej: Parafia ewangelicka w Kole w latach 1919–1939 w świetle ksiąg metrykalnych. *Rocznik Kolski*. Nr 8: 2015 s. 57–79.

8758. MIASTO, ludzie, fabryka. Starachowice w założeniach Centralnego Okręgu Przemysłowego. Zespół red. Adam Brzeziński, Agnieszka Malinowska, Wiesława Rutkowska. Starachowice 2017 Gm. Starachowice; AP w Kielcach; Tow. Przyj. Starachowic 8° ss. 110, il., mapy, streszcz. ang.

Materiały z konferencji naukowej zorganizowanej 19 VI 2017 r. w Starachowicach przez Urząd Miejski w Starachowicach, AP w Kielcach i Tow. Przyj. Starachowic.

Treść: Mątek Marek, Rutkowska Wiesława, Brzeziński Adam: Zamiast wstępu s. 7; Drozdowski Marian Marek: Refleksje o roli Starachowic w dziejach COP-u s. 9–14; Główna Jan: Starachowice a założenia Regionalnego Planu Zabudowy Okręgu Radomsko-Kieleckiego przed II wojną światową s. 15–26; Banaszek Tadeusz: Instytucje wojskowe w Starachowicach s. 27–42; Myśliński Krzysztof: COP a osiedla mieszkaniowe w Starachowicach-Wierzbniku s. 43–56; Kołodziejki Paweł: Budowaliśmy COP. Znaczenie mitu historiograficznego w tworzeniu poczucia lokalnej tożsamości s. 57–66; Iwola Jarosław: Sieć komunikacyjna w powiecie iłżeckim w końcu lat 30. i jej zmiany po II wojnie światowej s. 67–101.

8759. MIATKOWSKI Jerzy, Owsiański Jarosław: 1927 – ten pierwszy sezon ligowy. Poznań 2017 Bogucki Wydaw. Nauk. 8° ss. 279, il.

Piłki nożnej.

8760. MICHAŁEC Beata: „Warszawa w kwiatkach i zieleni” w latach 1935–1939. *Kronika Warszawy*. 2017 nr 1 s. 85–99, streszcz. ang.

8761. MICHALSKA Iwonna: Sprawy szkolnictwa, nauczycieli i uczniów w łódzkim dzienniku „Ilustrowana Republika” w latach 1925–1939. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 3/4 s. 150–168, streszcz. ang.

8762. MICHALSKA-BRACHA Lidia: Lwowskie muzealnictwo i wystawiennictwo o tematyce niepodległościowej w okresie II Rzeczypospolitej. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 32: 2017 s. 23–37, streszcz. ang.

8763. MICHALSKI Michał: Towarzystwo Ochrony Straży Pożarnych w powiecie wieluńskim w latach 1918–1939. (Cz. 1). *Rocznik Wieluński*. T. 17: 2017 s. 175–193, streszcz. ang.

8764. MICHAŚ Julian Aleksander: Obóz Zjednoczenia Narodowego w Gdyni w latach 1936–1939. *Zeszyty Gdynskie*. Nr 12: 2017 s. 33–54, streszcz. ang.

8765. MIERZWA Janusz: Administracja ogólna wobec wypadków majowych 1926 r. *Niepodległość*. T. 65: 2016 s. 57–72, streszcz. ang.

8766. MIERZWIŃSKI Henryk: Ruch ludowy w powiecie Biała Podlaska (1918–1939). *Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2013 s. 135–150.

8767. MIĘTUS Mirosław: Przesyłki niemieckiej służby meteorologicznej z obszaru objętego Powstaniem Wielkopolskim w okresie 1919–1920. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 56: 2016 nr 1/4 s. 21–29.

8768. MIGRAŁA Leszek: Przewrót niepodległościowy 1918 roku w Nowym Sączu w artykułach i wspomnieniach. *Almanach Sądecki*. R. 26: 2017 nr 1/2 s. 70–78.

8769. MIKLASZEWSKA Joanna: Inspiracje Moniuszkowskie w muzyce XX wieku. Opera „Pomsta Jontkowa” Bolesława Walke-Walewskiego. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. L: Artes. Vol. 15: 2017 [nr] 1 s. 59–78, streszcz. ang.

Z 1924 r.

8770. MIODOWSKI Adam: Polish revolutionary formations in the Red Army structures (1918–1921). Transl. by Anna Drabarz. Białystok 2017 Prymat Mariusz Świtalski 8° ss. 244.

8771. MIREK Agata: Biskup Jerzy Matulewicz promotor jedności. *Ephemerides Marianorum*. [T.] 5: 2016 s. 107–122, streszcz. ang. w l. 1918–1925.

8772. MIŠIŠIN Īrina, Cūra Svītłana: Pedagogična i haritativna diāl'nist' tovaristva „Zahist dlā sirit imeni Mitropolita Andreā grafa Šeptic'kogo” (Galičina, 1918–1939 rr.). *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie*. Pedagogika. T. 26: 2017 nr 2 s. 283–294, streszcz. ang.

8773. MISIUK Andrzej: Służby wywiadu i kontrwywiadu II Rzeczypospolitej. Warszawa 2017 Difin 8° ss. 265, nlb. 1, il.

8774. MISZTAŁ Jacek: Związek Akademicki Młodzież Wszechpolska 1922–1939. Krzeszowice 2012.

Rec.: Dobrowolski Rafał, *Historia i Polityka*. Nr 7: 2012 s. 157–164.

8775. MIZGALSKA-OSOWIECKA Magdalena: Żydzi w samorządzie miasta Częstochowy w latach 1927–1939. Warszawa 2017 Magdalena Mizgalska-Osowiecka 8° ss. 206, il.

8776. MŁUDZIK Agnieszka: Powstanie i działalność zakładu leczniczego dla dzieci chorych na gruźlicę („skrofulicznych”) w Zakopanem od kwietnia 1917 roku do lutego 1922

roku. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 77: 2014 s. 63–66, streszcz. ang.

8777. MOCZULSKI Leszek: Wojna prewencyjna. Czy Piłsudski planował najazd na Niemcy? Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 350, nlb. 2.

8778. MOHYLUK Mariusz: Rola „Wileńskiego Przeglądu Prawniczego” w rozwoju myśli sowietologicznej w II Rzeczypospolitej – zarys problemu. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 16: 2017 z. 1 s. 141–152, streszcz. ang.

8779. MOLENDOWSKI Leszek: Misjonarze Świętej Rodziny w Wielkim Klinczu w latach 1938–1939. Cz. 1. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 11: 2017 s. 39–56.

8780. MOZGAWA Konrad: Organizacja i obsada personalna placówki konsularnej Rzeczypospolitej Polskiej w Użhorodzie w latach 1928–1938. *Scripta Historica*. Nr 23: 2017 s. 181–213, streszcz. ang.

8781. MURAWSKI Roman: Obraz matematyki i logiki w polskich encyklopediach okresu międzywojennego. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 3 s. 37–60, streszcz. ang.

8782. MYSIAKOWSKA-MUSZYŃSKA Jolanta: Kobiety niepokorne, czyli o liderkach Narodowej Organizacji Kobiet. Szkic do portretu zbiorowego działaczek Narodowej Demokracji (1919–1929). *Polish Biographical Studies*. Nr 5: 2017 s. 7–32, streszcz. ang.

8783. NADOLSKA Anna: „Konspiracja w spódnicy”. Bydgoszczanki w wielkopolskim zrywie niepodległościowym 1918/1919. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 221–232, streszcz. niem.

8784. NASTROŻNY Paweł: Operat szankowy gruntów zewnętrznego pierścienia obronnego Twierdzy Toruń z początku lat dwudziestych XX wieku. *Rocznik Toruński*. T. 41: 2014 s. 187–206.

8785. NASTROŻNY Paweł: Taryfy opłat mostowych za używanie mostu kolejowego na Wiśle pod Fordonem z 1923 roku. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 147–157, streszcz. niem.

8786. NIEDOJADŁO Andrzej: Postacie bohaterów narodowych Polski oraz Europy i świata związanych z Polską, występujących w obchodach uroczystości państwowych w szkolnictwie powszechnym II Rzeczypospolitej w latach 1926–1939 na przykładzie Okręgu Szkolnego Krakowskiego. *Tarnowskie Studia Historyczne*. T. 5: 2015 s. 128–147, streszcz. ang.

8787. NIESTRAWSKI Mariusz: Polskie Wojska Lotnicze w okresie walk o granice państwa Polskiego (1918–1921). T. 1: Początki, organizacja, personel i sprzęt. Oświęcim 2017 Wydaw. Napoleon V 8° ss. 330, il. 3.

Toż. T. 2: Walka i demobilizacja. Oświęcim 2017 ss. 393, il., mapy.

8788. NIESTRAWSKI Mariusz: Weterani powstania wielkopolskiego i wojny polsko-bolszewickiej w 3. pułku lotniczym w Poznaniu (1921–1939). *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 4 s. 24–34.

8789. NOWAK Andrzej: Pierwsza zdrada Zachodu. 1920 – zapomniany appeasement. Kraków 2015.

Rec.: Wołos Mariusz. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 13: 2015 z. 1 s. 191–199; Kuk Leszek: Między wielkością a małością. Polska wobec koncertowej kafeofonii mocarstw na przełomie swych dziejów (1914–1945). *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 1 s. 123–148, streszcz. ang.; Komat Marek: „Pierwsza zdrada Zachodu”. Wokół książki... *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 1 s. 149–166, streszcz. ang.; Polem.: Nowak Andrzej: O pojęciach „zdrady” i „Zachodu” w kontekście historii politycznej Europy XX wieku. Uwagi na marginesie refleksji Leszka Kuka. *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 4 s. 753–760.

8790. NOWAK Barbara: Działania pomocowe w obszarze wsparcia ubogich kobiet-aresztantek na terenie Krakowa w czasach II Rzeczypospolitej. Gliwice 2016 J&L Leszek Żochowski 8° ss. 118.

Pedagogika resocjalizacyjna.

8791. NOWAK Barbara: Pomoc kobietom z nizin społecznych na terenie Krakowa (1918–1939). Wyd. 2, zmienione i uzup. Kraków 2017 Petrus 16° ss. 165, nlb. 1.

8792. NOWAK Piotr: Duchowieństwo archidiecezji poznańskiej w latach 1918–1939. Poznań 2017 Kontekst 8° ss. 413, nlb. 1, mapy.

8793. NOWAKOWSKA Monika: Biblioteki Wydziału Prawa i Nauk Społeczno-Ekonomicznych KUL w okresie II Rzeczypospolitej. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 199–214, streszcz. ang.

8794. NOWIK Grzegorz: Odrodzenie Rzeczypospolitej w myśli politycznej Józefa Piłsudskiego 1918–1922. Cz. 1: Sprawy wewnętrzne. Warszawa–Sulejówek 2017 Volumen; Muzeum Józefa Piłsudskiego 8° ss. 506, il.

8795. NUNZIO in una terra di frontiera. Achille Ratti, poi Pio XI, in Polonia (1918–1921). Nuncjusz na ziemiach pogranicza. Achilles Ratti, późniejszy Pius XI, w Polsce. A cura di Quirino Alessandro Bortolato e Mirosław

Lenart. Opole 2017 AP 8° ss. 521, nlb. 1, il. Pontificio Comitato di Scienze Storiche, Città del Vaticano, Libreria Editrice Vaticana. (Atti e Documenti; 47) (Opera Extraordinaria; t. 10).

Tekst równol. wł., pol.

Treść: Ardura Bernard: Prefazione s. 7–8; Ardura Bernard: Przedmowa s. 9–10; Lenart Mirosław: Introduzione s. 11–12; Lenart Mirosław: Wprowadzenie s. 13–14; Ardura Bernard: La Santa e la Polonia da Gregorio XVI alla Prima Guerra Mondiale s. 15–21; Romanato Gianpaolo: Achille Ratti in Polonia nel contesto del rinnovamento cattolico dopo la Prima Guerra Mondiale s. 23–34; Krawczak Tadeusz: L'atteggiamento della nunziatura società polacca nei confronti di Pio XI s. 35–85; Kopiec Jan: Il ripristino della nunziatura papale in Polonia dopo la conquista dell'indipendenza dello Stato Polacco nel 1918 s. 87–97; Komat Marek: Ricordi di Pio XI sul maresciallo Piłsudski alla luce dei documenti diplomatici polacchi s. 99–109; Venditti Gianni: La rinascita della Polonia nei diari del nunzio Achille Ratti (guturo Pio XI) s. 111–118; Zamiatala Dominik: Il periodo del soggiorno a Varsavia di Achille Ratti nelle opinioni scelte della stampa e nei ricordi dell'epoca 119–152; Górecki Piotr: Achille Ratti nel ruolo di Alto Commissario della Chiesa per il territorio sottoposto a plebiscito in Alta Slesia s. 153–169; Kurowski Błażej Bernard: Il convento sul Monte di Sant'Anna durante la visita dell'arcivescovo Achille Ratti, Nunzio Apostolico in Polonia, nei ricordi di Padre Colombano Sobota OFM s. 171–188; Bortolato Quirino Alessandro: Achille Ratti, il papa alpinista s. 189–210; Lenart Mirosław: Aspetti e problemi del cattolicesimo polacco dopo la rinascita della Polonia s. 211–224; Marchel Sławomir: La „lobby” polacca in Vaticano? L'impegno del clero polacco nell'attività diplomatica presso la Santa Sede alle soglie del XX. secolo 225–243; Sytko Barbara: Sant'Andrea Bobola nella schiera dei patroni della Polonia e fra santi della Chiesa universale s. 245–259; Ardura Bernard: Stolica Apostolska a Polska od Grzegorza XVI do pierwszej wojny światowej s. 265–270; Romanato Gianpaolo: Achilles Ratti na terenie Polski w kontekście odnowy Kościoła katolickiego po pierwszej wojnie światowej s. 271–282; Krawczak Tadeusz: Społeczeństwo polskie wobec Piusa XI s. 283–330; Kopiec Jan: Odnowienie nuncjatury papieskiej w Polsce po odzyskaniu niepodległości przez Polskę w 1918 r. s. 331–340; Komat Marek: Wspomnienia Piusa XI o marszałku Piłsudskim w świetle polskich akt dyplomatycznych s. 341–350; Venditti Gianni: Odrodzenie Polski w dziennikach nuncjusza Achillesa Rattiego (przyszłego Piusa XI) s. 351–358; Zamiatala Dominik: Okres warszawski Achillesa Rattiego w wybranych opiniach polskiej prasy oraz wspomnieniach polskich elit s. 359–388; Górecki Piotr: Achille Ratti jako Wysoki Komisarz Kościelny dla obszaru plebiscytowego na Górnym Śląsku s. 389–404; Kurowski Błażej Bernard: Klasztor na Górze św. Anny w czasie wizyty arcybiskupa Achillesa Rattiego, nuncjusza apostolskiego w Polsce we wspomnieniach o. Kolubana Soboty OFM s. 405–422; Bortolato Quirino Alessandro: Achilles Ratti, papież alpinista s. 423–445; Lenart Mirosław: Aspekty i problemy polskiego katolicyzmu po odrodzeniu Polski s. 447–459; Marchel Sławomir: Polskie „loby” w Watykanie? Zaangażowanie duchowieństwa polskiego w działania dyplomatyczne w Stolicy Apostolskiej u progu XX stulecia s. 461–477; Sytko Barbara: Święty Andrzej Bobola w zastępie patronów Polski i świętych Kościoła powszechnego s. 479–493.

8796. OCHAŁ Artur: Na litewskiej rubieży. Brygada KOP „Grodno” (1929–1939). Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 663, nlb. 1, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Wojsko Polskie w Strukturach Państwa w XX Wieku).

8797. OCHENDUSZKO Tadeusz, Kujawa Janusz: Kalendarium Rzeszowa 1918–1939. Rzeszów 2017 Koraw; przy współpr. z Region. Stow. Pamięci Hist. „Ślad” 8° ss. 233, nlb. 1, il. (Biblioteka „Śladu”; t. 3).

8798. OCHOCIŃSKI Piotr: Próby modernizacji systemów dowodzenia i kierowania ogniem artylerii w okresie poprzedzającym wybuch II wojny światowej. *Studia Artyleryjskie*. T. 7: 2017 s. 165–185.

Lata 1935–1939.

8799. ODZIEMKOWSKI Janusz, Rukkas Andrij: Polska – Ukraina 1920. Tł. z jęz. ukr. Katarzyna Wnuczko. Warszawa 2017 Volumen 8° ss. 229, nlb. 3, il.

8800. OLECHOWSKI Piotr: Konsulat generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Kijowie pod lupą radzieckich służb specjalnych w kwietniu 1938 roku. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 8: 2017 [nr] 2 s. 159–169, streszcz. ang.

8801. OLSTOWSKI Przemysław: Elity obozu pomajowego w województwie pomorskim w latach 1926–1939. Uwagi o kształtowaniu się prowincjonalnej elity obozu władzy. *Niepodległość*. T. 65: 2016 s. 73–99, streszcz. ang.

8802. OSTANEK Adam Adrian: Stosunki polsko-ukraińskie a bezpieczeństwo II Rzeczypospolitej w kontekście wydarzeń 1930 roku w Małopolsce Wschodniej. *Studia Historica Gedanensia*. T. 8: 2017 s. 163–193, streszcz. ang.

8803. OSTANEK Adam Adrian: Wydarzenia 1930 roku w Małopolsce Wschodniej a bezpieczeństwo II Rzeczypospolitej. Warszawa–Siedlce 2017 Adam Ostanek 8° ss. 198, il.

Rec.: Cichoracki Piotr, *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 2 s. 215–219.

8804. OŻÓG Łukasz: Działalność duchownych w sokołowskiej Radzie Miejskiej w okresie międzywojennym. *Rocznik Sokołowski*. Nr 14: 2017 s. 65–80.

Sokołów Podlaski.

8805. OŻÓG Maria: Uroczystość w Nowosielcach 29 czerwca 1936 roku. *Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2013 s. 151–158.

Ku czci wójta Michała Pyrza, dowódcy obrony wsi w 1624 r. przed Tatarami.

8806. PADUSZEK Konrad: Zajrzyć do mózgu Lenina. Wywiad II Rzeczypospolitej a postrewolucyjna Rosja. Łomianki–Dziekanów Leśny 2016.

Rec.: Majzner Robert, *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie*. Zeszyty Historyczne. T. 16: s. 457–466.

8807. PALUCH Filip: Prasowe echa pogrzebów wybitnych polityków ostatnich lat Drugiej Rzeczypospolitej. *Koło Historii*. Nr 20: 2017 s. 135–151, streszcz. ang., fr.

Dot. Ignacego Daszyńskiego, Stanisława Cara, Wojciecha Korfantego, Romana Dmowskiego, Walerego Sławka.

8808. PALUSZYŃSKI Wojciech: Kujawy Zachodnie w Powstaniu Wielkopolskim. Inowrocław 2017 Drukarnia „Pozkał” 8° ss. 364, il. 1918–1919.

8809. PAŁYS Piotr: Pomędzy Polską a Niemcami. Konflikt górnośląski w raportach Konsulatu Czesosłowackiego w Opolu 1920–1922. Racibórz 2011.

Rec.: Dąbrowski Dariusz, *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 2]: 2012 nr 1 s. 168–170.

8810. PASISZ Piotr: Działalność naukowa Stanisława Łempickiego [1886–1947] w pierwszych latach niepodległości. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 32: 2017 s. 63–78, streszcz. ang.

8811. PASTUSZEWSKI Stefan: Regulacje prawne staroprawosławia w II Rzeczypospolitej. *Studia Angerburgica*. T. 16: 2017 s. 66–82.

8812. PAWLAK Piotr: Wybrane przypadki śmierci nienaturalnej (gwałtownej) na terenie działania Posterunku Policji Państwowej w Wieluniu w latach 1918–1939. *Rocznik Wieluński*. T. 17: 2017 s. 195–204, streszcz. ang.

8813. PAWŁOWSKI Antoni: Pionierzy kieleckiego boksu. Lata 1934–1939. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 8: 2016 s. 107–118, streszcz. ang.

8814. PEJAŚ Ewa: Myśl polityczna Kazimierza Czapińskiego w latach 1918–1939. Warszawa 2017 Kancelaria Sejmu. Wydaw. Sejmowe 8° ss. 347, nlb. 1.

8815. PENCARSKI Kacper: Wybrane problemy kultury w Koszalinie na tle przeobrażeń społeczno-ekonomicznych miasta w latach 1918–1939. *Rocznik Koszaliński*. Nr 43: 2015 [dr.]: 2016 s. 13–22.

8816. PIĄTEK Jarosław J.: Walka o czołgi. Poglądy, konstrukcje i struktury do 1939 roku. Oświęcim 2015 Napoleon V 8° ss. 361, il.

Rec.: Centek Jarosław, *Klio*. T. 43: 2017 nr 4 s. 157–165.

8817. PICKHAN Gertrud: Pod prąd. Powszechny Żydowski Związek Robotniczy Bund w Polsce w latach 1918–1939. Przekł. Adam Peszke; red. nauk. Joanna Nalewajko-Kulikow.

Warszawa 2017 Neriton; Niem. Inst. Hist. 8° ss. 480. (Klio w Niemczech; 22).

8818. PIECZONKA-GIEC Diana: O przedwojennym upiększaniu Skoczowa. *Kalendarz Miłośników Skoczowa*. [R.] 18: 2017 s. 167–177.

W l. 1937–1939.

8819. PIEKARSKI Tomasz: Ziemianie i robotnicy folwarczni na Mazowszu Płockim wobec najazdu bolszewickiego z 1920 roku. *Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2013 s. 25–54.

8820. PIEKUT Marek: Felicji Kruszewskiej przygoda z teatrem. *Pamiętnik Teatralny*. R. 66: 2017 z. 4 s. 62–82, streszcz. ang.

Lata 1927–1928.

8821. PIETRUCHA Dariusz: Piekary ku chwale bohaterom czyli Rzecz o Kopcu Wyzwolenia. Piekary Śląskie–Tarnowskie Góry 2017 Drukpol 8° ss. 139, nlb. 5, il.

Lata 1932–1937.

8822. PIĘCIAK Krzysztof: Symbolika i tradycje 20 Pułku Piechoty Ziemi Krakowskiej. *Sowiniec*. Nr 49: 2016 s. 81–100, streszcz. ang.

Lata 1918–1939.

8823. PILARSKI Paweł: 63 Toruński Pułk Piechoty w świetle życia codziennego mieszkańców Torunia. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 259–266, streszcz. ang.

Lata 1921–1939.

8824. PILARSKI Sebastian: Między obojętnością a niechęcią. Piłsudczycy wobec Czesosłowacji w latach 1926–1939. Warszawa–Łódź 2017 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 453, nlb. 1. (Biblioteka Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi; t. 42).

8825. PIOTROWICZ Dariusz: Stronictwo Ludowe w powiecie ciechanowskim (1931–1939). *Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2013 s. 119–134.

8826. PIOTROWSKA Monika: Sprawa zabójstwa Józefa Cechnowskiego w 1925 roku a rola Stanisława Radkiewicza. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 4 s. 645–667, streszcz. ang.

8827. PIÓRKOWSKA Katarzyna: Kształcenie i doksztalcanie pracowników służb społecznych w okresie międzywojennym. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 54: 2017 s. 75–88, streszcz. ang.

8828. PISKAŁA Kamil: Państwo, demokracja i walka klas. Uwagi na temat udziału

socjalistów w debacie konstytucyjnej w Sejmie II kadencji (1928–1930). *Historia i Polityka*. Nr 13: 2015 s. 107–128, streszcz. ang.

8829. PIWNICKI Grzegorz: Baon Morski w pejzażu Wejherowa w latach 1931–1939. *Zeszyty Gdynskie*. Nr 12: 2017 s. 125–142, streszcz. ang.

8830. PIWOWARCZYK Mirosław: For the Polish Spirit in Transolza (Zaolzie). The Extra-school Activity of Polish School Foundation in Czechoslovakia (Macierz Szkolna w Czechosłowacji) (1920–1938/1939). *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. Vol. 3: 2011 [no] 2 s. 13–32, streszcz. czes.

8831. POLISH diplomacy art and architecture 1918–1939. English translation Katarzyna Górka-Lazarz, ed. Monika Kuhnke. Warsaw 2017 Ministry of Foreign Affairs 8° ss. 152, il.

Tręść: Luba Iwona: Introduction. Art of Diplomacy. Diplomacy of Art during Second Polish Republic. 1918–1939 s. 5–24; Jaroszewski Tadeusz: Diplomacy nad Architecture on the Eve of Deluge. Adaptation of Brühl Palace in Warsaw as the Ministry of Foreign Affairs Headquarters s. 25–39; Kuchtówna Lidia: Karol Frycz, Stage Designer in the Diplomatic Service s. 41–50; Kuhnke Monika: Between Tradition and Modernity. Polish Legations in Ankara and Sofia s. 51–61; Nowakowska Krystyna: Poland's Participation in the 1939 New York World's Fair as an Element of Foreign Policy s. 63–86; Feliks Anna: Art in Diplomacy. Interiors of the Polish Embassy in Berlin after Renovations (1934–1939) s. 87–99; Luba Iwona: The Ministry of Foreign Affairs' Policy Regarding the Arts in the Second Polish Republic: Polish Art Exhibitions in the Soviet Union and the Third Reich s. 101–114; Wolska Karolina: Karol Tichy, Founder of Lad Cooperative and Furniture Designer for the Ministry of Foreign Affairs s. 115–121; Laskowska Elżbieta: The World, Europe and... Us. Diplomacy during the Second Polish Republic in the Eyes of Polish Caricaturists s. 123–133; Omilanowska Małgorzata: Wawel Hall in Pennsylvania or Adolf Szyszko-Bohusz's Polish Room at the University of Pittsburgh s. 135–145.

8832. POLSKA i Ukraina w walce o niepodległość 1918–1920. Pod red. Tadeusza Krzastka. Pruszków 2009.

Rec.: Wiszka Emilian, *Historia i Polityka*. Nr 4: 2010 s. 252–255.

8833. POLSKA myśl techniczna w okresie międzywojennym. Red. nauk. Adam Radomski, Krzysztof Ogonowski, Andrzej Olejko. Dęblin 2017 Wydaw. Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych 8° ss. 260, il. (Szkice z historii lotnictwa polskiego; t. 1).

Z treści: Olejko Andrzej: Wstęp s. 5–10; Mendrek Paulina: Początki rozwoju lotnictwa w Polsce s. 13–28; Marszałkiewicz Jakub: Wybrane przedwojenne polskie patenty oraz rozwiązania techniczne dla przemysłu s. 29–60; Cieślakowa Agnieszka J.: Popularyzacja rozwoju nauk technicznych w lotnictwie na łamach prasy (do 1939 roku) s. 61–74; Radomski Adam, Ogonowski Krzysztof: Determinanty rozwoju obrony przeciwlotniczej w II Rzeczypospolitej w latach 1918–1939 s. 105–131; Bartnik Ryszard, Marud Wiesław: Samodzielne operacje

powietrzne w polskiej myśli teoretycznej okresu międzywojennego s. 133–151; Hać Ryszard, Kozłowski Roman: Sylwetka osobowa oficera lotnictwa okresu międzywojennego s. 169–178; Marciniuk Andrzej: Doskonalenie bojowe polskich pilotów wojskowych w latach 1931–1935 s. 179–194; Matuszak Tomasz: Udział żołnierzy Wojsk Balonowych w imprezach sportowych i badaniach naukowych w okresie II Rzeczypospolitej s. 211–234; Bogusz Dariusz: Wkład Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej w rozwój polskiego lotnictwa wojskowego s. 235–257.

8834. PONIEWIERSKI Łukasz: Ksiądz Ludwik Gawroński – radny miasta Kielce 1919–1921. *Między Wisłą a Pilicą*. T. 18: 2017 s. 91–100, streszcz. ang.

8835. POPLAWSKA-BUKAŁO Ewa, Popławski Bogdan: Wieżowy „chmuro drapacz” przy ul. Kopernika 36/40 w Warszawie, czyli o drugim najwyższym budynku przedwojennej stolicy. *Ochrona Zabytków*. T. 69: 2016 nr 2 s. 5–20, streszcz. ang.

Z l. 1923–1928.

8836. PRUSZAK Tomasz Adam: Zabezpieczanie i ratowanie dzieł sztuki w Warszawie wobec zagrożeń w okresie II wojny światowej. *Almanach Warszawy*. T. 8: 2014 s. 191–219, streszcz. ang.

8837. PRZENIOSŁO Małgorzata: Katedry pedagogiczne na uczelniach akademickich w II Rzeczypospolitej. *Kwartalnik Pedagogiczny*. R. 62: 2017 s. 134–152.

8838. PRZENIOSŁO Małgorzata: Wydział Lekarski Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie 1919–1939. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 78: 2017 s. 283–316, streszcz. ang.

8839. PRZEPERSKI Michał: Zajścia w Warszawie 9–11 grudnia 1922 roku. Geneza, przebieg, konsekwencje. *Almanach Warszawy*. T. 11: 2017 s. 255–277, streszcz. ang.

8840. PRZYCZYNY i skutki przewrotu majowego 1926 roku. Pod red. nauk. Janusza Gmitruka. Warszawa 2017 MHPRL 8° ss. 435, nlb. 25, il. MHPRL, Klub Parlamentarny PSL, Lud. Tow. Nauk.-Kult., Muzeum Niepodległości.

Materiały z konferencji nauk., Warszawa, 9 V 2016 r.

Tręść: Gmitruk Janusz: Przedmowa s. 7–13; Indraszczyk Arkadiusz: Konstytucyjno-parlamentarne przyczyny zamachu majowego w 1926 roku s. 15–41; Toczek Marek: W 91. rocznicę zamachu majowego s. 43–80; Drozdowski Marian Marek: Refleksje o przewrocie majowym 1926 roku s. 81–92; Jachymek Jan: Skutki przewrotu majowego 1926 roku s. 93–106; Pastuszka Stefan Józef: Parlamentarna droga sanacji do rządów autorytarnych s. 107–141; Wyszczelski Lech: W obronie demokracji parlamentarnej – Wincenty Witos i Centrolew s. 143–169; Cimek Henryk: Zamach majowy Piłsudskiego a działalność lewicy rewolucyjnej s. 171–191; Turkowski Romuald: Ruch młodowiejski

wobec Marszałka Józefa Piłsudskiego i jego powrotu do władzy po przewrocie majowym w świetle prasy (1918–1928) s. 193–262; Kaczyński Zenon: Zamach majowy 1926 roku w prasie ludowej s. 263–273; Załączny Jolanta: Od legionowej kurtki po pogrzeb na Wawelu. Kształtowanie się kultu Piłsudskiego przed i po przewrocie majowym s. 275–309; Abramczyk Stanisław: Zbrojny zamach stanu 1926 roku s. 311–330; Cimek Lucjan: Echa zamachu majowego w sprawozdaniach Policji Państwowej pow. krasnostawskiego s. 331–335.

8841. PUDŁOCKI Tomasz: Ambasadorzy idei. Wkład intelektualistów w promowaniu pozytywnego wizerunku Polski w Wielkiej Brytanii w latach 1918–1939. Kraków 2015 Tow. Wydawnicze „Historia Iagellonica” 8° ss. 381, tabl. 12, il. (Studia z Historii XX Wieku; t. 18).

Rec.: Rodzik Marek, *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 1 s. 273–286.

8842. PUDŁOCKI Tomasz: Blask szarości... Życie codzienne w I Państwowym Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Przemyślu w latach 1918–1939. Przemyśl 2004.

Rec.: Śetka Vladimir, *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 1 s. 395–398.

8843. PUDŁOCKI Tomasz: „Dzieci w widoku mężczyzn”? Realizacja biernego prawa wyborczego przez kobiety z województw południowo-wschodnich II Rzeczypospolitej. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 1 s. 177–197, streszcz. ang.

8844. PYLAK Konrad: Technik Lubelski (1929–1931). Czasopismo Stowarzyszenia Techników Województwa Lubelskiego. Lublin 2017 Politech. Lubelska 8° ss. 156, il. Bibl. Politech. Lubelskiej. (Historia Techniki i Przemysłu Lubelszczyzny).

Dostępne także jako e-book.

8845. PYLAK Konrad: Tematyka transportu i komunikacji w międzywojennej prasie technicznej Lublina. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 2 s. 55–84, streszcz. ang.

8846. RACINOWSKI Dariusz: Działalność Stowarzyszenia Straży Ogniowej w Brdowie w pierwszym roku po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w świetle zachowanych protokołów zarządu. *Rocznik Kolski*. Nr 9: 2016 s. 79–82.

8847. RACINOWSKI Dariusz: Struktura, zmiany organizacyjne i poziom nauczania Publicznej Szkoły Powszechnej w Brdowie w latach 1919–1939. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 37: 2017 s. 133–150.

8848. RADOMSKI Grzegorz: Eugenika i przejawy jej recepcji w polskiej myśli

politycznej do 1939 roku. *Historia i Polityka*. Nr 4: 2010 s. 85–100, streszcz. ang.

Od 1918 r.

8849. RADOMSKI Grzegorz: Samorząd terytorialny w myśli politycznej Narodowej Demokracji 1918–1939. Toruń 2009.

Rec.: Strzelecki Michał, *Historia i Polityka*. Nr 2/3: 2009/2010 [dr.:] 2010 s. 307–311.

8850. RADZIWIŁŁOWICZ Dariusz: Ewakuacja Koleją Transsyberyjską 5. Dywizji Strzelców Polskich. Walki odwrotowe (1919–1920) i kapitulacja dywizji. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Historica. [Vol.] 99: Oblicza wojny. Wojsko w drodze. 2017 s. 195–227, streszcz. ang.

8851. RADZIWIŁŁOWICZ Dariusz: Żołnierze 5 Dywizji Strzelców Polskich w bolszewickiej niewoli i ich repatriacja. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 8: 2017 [nr] 1 s. 23–43, streszcz. ang.

8852. RAINKO Ewa: Szkolnictwo zawodowe w Łomży w latach 1918–1939. *Studia Łomżyńskie*. T. 26: 2016 s. 9–24, streszcz. ang.

8853. RENZ Regina: Rodzina małomiasteczkowa w okresie międzywojennym (na przykładzie Kielecczyzny). *Almanach Historyczny*. T. 19: 2017 s. 147–157, streszcz. ang.

8854. REPUCHO Ewa: Książka dla dzieci w służbie estetyki druku. Publikacje dwudziestolecia międzywojennego. *Bibliotheca Nostra*. Nr 1(43): 2016 s. 51–65, streszcz. ang.

8855. RODAK Mateusz: Pospolitalicy, cuwaki, powrotowcy. Osadzeni w Więzieniu Karnym Warszawa-Mokotów (1918–1939). Warszawa 2017 IH PAN; Neriton 8° ss. 605, il., streszcz. ang.

8856. RODZIEWICZ Dariusz: Obowiązek świadczeń wojennych w systemie obronnym Polski w latach 1919–1939. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 216, nlb. 4.

8857. RODZIK Marek: „Appeasement” a dobrobrojenie. Promonachijaska polityka brytyjska w opinii polskiej służby dyplomatycznej (październik 1938 r. – marzec 1939 r.). *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 2 s. 249–271, streszcz. ang.

8858. ROGOZIN Aleksei: Szlakiem Legionów Polskich nad Styrem pod Kostiuchnówką. Z dziejów turystyki historycznej w II Rzeczypospolitej. *Koło Historii*. Nr 20: 2017 s. 101–109, streszcz. ang., fr.

8859. ROGUSKI Rafał: Bezpieczeństwo linii kolejowych na obszarze etapowym Galicji w czasie wojny polsko-ukraińskiej o Galicję Wschodnią w roku 1919. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 6: 2015 s. 135–147.

8860. ROGUSKI Rafał: Północne powiaty województwa lubelskiego w systemie obronnym Polski w latach 1926–1935. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 15: 2017 s. 107–123, streszcz. ang.

8861. ROGUSKI Rafał: Przepęstwa kryminalne w woj. stanisławowskim w okresie styczeń–lipiec 1939 roku w świetle sprawozdań wojewody stanisławowskiego. *Studia Historica Gedanensia*. T. 8: 2017 s. 194–209, streszcz. ang.

8862. ROMANIUK Zbigniew: Wójtowski, Żarniewicz, Erdman – burmistrzowie Bielska Podlaskiego w latach 1922–1939. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 2]: 2017 s. 43–69.

Antoni Wójtowski (1859–1956) – burmistrz w l. 1922–1923, Władysław Żarniewicz (1888–1938) – burmistrz w l. 1923–1933 i Alfons Erdman (1886–1943) – burmistrz w l. 1933–1939.

8863. ROMANTSOV Roman: Polityka władz polskich wobec żydowskiego szkolnictwa zawodowego we Lwowie 1919–1939. *Wschód Europy*. Vol. 3: 2017 nr 1 s. 97–119, streszcz. ang., ros.

8864. ROSENBAUM Sebastian: „Defilada niemieckich katolików”. Walne zgromadzenie Verband deutscher Katholiken in Polen w województwie śląskim 1925–1938. *Studia Śląskie*. T. 81: 2017 s. 65–84, streszcz. ang., niem.

8865. ROTTERMUND Krzysztof: Karol Szymanowski w świetle niemieckojęzycznych gazet i czasopism z 1937 roku. *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 4 s. 111–134, streszcz. ang.

W aneksie: Wypisy źródłowe.

8866. ROZMUS Dariusz: Traktat svalbardzki – wykorzystane szanse? *Roczniki Administracji i Prawa*. R. 17: 2017 z. spec. s. 269–287, streszcz. ang.

Zawarcie traktatu w 1920 r. i dołączenie do niego przez Polskę w 1931 r.

8867. RÓŻAŃSKI Przemysław: „New York Times” wobec wystąpień antyżydowskich w Polsce w okresie międzywojennym. *Studia Historica Gedanensia*. T. 8: 2017 s. 210–239, streszcz. ang.

8868. RUDA Oksana: Polityka językowa Polski i Czechosłowacji wobec mniejszości ukraińskiej w okresie międzywojennym (na

przykładzie szkolnictwa Galicji i Zakarpacia). *Wrocławskie Studia Politologiczne*. T. 23: 2017 s. 131–142, streszcz. ang.

8869. RUDECKA Maria: Wspomnienie o Żydzie wojnickim Mothlu, zwanym Motylem [zm. 1939]. *Zeszyty Wojnickie*. R. 23: 2014 nr 2 s. 42–50.

8870. RUSEK Iwona E.: Wokół nieznanego listu Wacława Berenta do Juliusza Twardowskiego. *Bibliotekarz Podlaski*. Nr 37: 2017 s. 283–296, streszcz. ang.

Z 18 I 1932 r.

8871. RYBAK Robert: Morskie szkolnictwo wojskowe na Pomorzu w czasach II Rzeczypospolitej. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 139–153, streszcz. ang.

8872. RYSZEWSKA Katarzyna: Odkrycia archeologiczne na Kielecczyźnie w latach 1918–1924. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 32: 2017 s. 181–203, streszcz. ang.

8873. RZADKOWSKI Adam: 2 Dywizja Piechoty Legionów. Warszawa 2016.

Rec.: Otwinowski Konrad, *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 8: 2016 s. 255–257.

8874. RZEPKA Magdalena: Powszechne Wykłady Uniwersyteckie jako forma pracy Uniwersytetu Warszawskiego na rzecz oświaty dorosłych w okresie II Rzeczypospolitej. *Kwartalnik Pedagogiczny*. R. 62: 2017 nr 3 s. 112–130, streszcz. ang.

8875. RZEWUSKI Paweł: Józef Łokietek [1886/1890–po 1932] vel „Doktor Łokietek”. Między polityką a światem przestępczym. *Almanach Warszawy*. T. 10: 2016 s. 297–310, streszcz. ang.

Działalność przestępcza i proces sądowy w 1931 r.

8876. SACEWICZ Karol: Rewolucja komunistyczna i dyktatura proletariatu w świetle publikacji Centralnego Porozumienia Organizacji Współdziałających w Zwalczeniu Komunizmu – zarys problemu. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 30: 2017 s. 65–85, streszcz. ang.

W okresie II RP.

8877. SADOWSKA Jadwiga: Z problemów urzędowej rejestracji druków w II Rzeczypospolitej: egzemplarz obowiązkowy, bibliografia narodowa, statystyka wydawnicza. *Roczniki Biblioteczne*. R. 61: 2017 s. 191–206, streszcz. ang.

8878. SADOWSKA Jadwiga, Zimnoch Katarzyna: Jednodniówki na terenie województwa

białostockiego i województw wschodnich (nowogródzkiego, poleskiego, wileńskiego, wołyńskiego) Drugiej Rzeczypospolitej. Białystok 2017 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 308, streszcz. ang.

Tyt. równol.: One day's paper in Białystok voivodship and eastern voivodships (Novogrodek, Polesie, Vilnius, Volyn) of the 2nd Polish Republic.

8879. SAJA Piotr: Służba wojskowa żołnierzy 63 Toruńskiego Pułku Piechoty w świetle rozkazów dziennych. Szkic z lat 1935–1937. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 3 s. 21–66, streszcz. ang., ros.

8880. SAJDEK Wiesława: Przed wojną. Pedagogiczne idee, opinie, poglądy w wybranych czasopismach polskich z 1939 roku. *Polska Myśl Pedagogiczna*. Nr 3: 2017 s. 147–161, streszcz. ang.

8881. SAMOLEWICZ Janina: Troska biskupa Jerzego Matulewicza o ducha kapłańskiego w diecezji wileńskiej. *Ephemerides Marianorum*. [T.] 6: 2017 s. 73–93, streszcz. ang.

Dot. I. 1918–1925.

8882. SANECKI Tomasz Przemysław: Historia 1 Pułku Strzelców Bytomskich. O wolną Polskę, o polski Śląsk. Kraków 2017 Ridero 8° ss. 241, il.

Okres międzywojenny.

8883. SARNOWSKI Stanisław: Port Morski w Tczewie w okresie II Rzeczypospolitej. Red. Czesław Czyżewski i Marian Sarnowski. Tczew 2017 Wydaw. Pomorskie 8° ss. 96, il. (Pomorskie Drogi do Wolności i Niepodległości 1918–2018).

8884. SARZYŃSKA-JANCZAK Renata: Lubelska realizacja ulenowska: wieża ciśnień przy Alejach Raławickich 42. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 19: 2017 s. 203–217, streszcz. ang.

Lata 20. XX w.

8885. SCHAER Alexander: „Ihre Dankbarkeit überdauert das Grab” – 90 Jahre diplomatische Beziehungen zwischen der Schweiz und Polen. *Schweizerische Zeitschrift für Geschichte*. Vol. 59: 2009 Nr. 3 s. 351–358.

Rok 1919.

8886. SIECIŃSKI Wiesław: Organizacja uczelni akademickich w II Rzeczypospolitej w świetle ustawodawstwa dotyczącego nauki i szkolnictwa wyższego. *Studia Administracyjne*. Nr 9: 2017 s. 45–58, streszcz. ang.

8887. SIEMIANOWSKI Jordan: Działalność norweskiego armatora Wilhelma Wilhelmsena w Gdańsku i Gdyni w dwudziestolecium międzywojennym. *Rocznik Gdynski*. Nr 29: 2017 s. 9–30.

8888. SIEMIANOWSKI Jordan: Zarys działalności „Bergtrans” Towarzystwo Żeglugowe Spółka z o.o. w Gdańsku i Gdyni w latach 1937–1939. *Nautologia*. R. 51: 2016 s. 33–39, streszcz. ang.

8889. SIKORA Dariusz: Przyczynek do dziejów Związku Nauczycielstwa Polskiego w powiecie białskim w latach 1919–1939. *Rocznik Białskopodlaski*. T. 25: 2017 s. 65–92, streszcz. ang.

8890. SITARZ Krystyna: Praca zarobkowa osób osadzonych w więzieniu w Tarnowskich Górach (1922–1939) w świetle spuścizny dokumentacyjnej Archiwum Państwowego w Katowicach. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 14: 2017 s. 11–20, streszcz. niem., ang.

8891. SITNIK Aleksander Krzysztof: Próby rewindykacji klasztorów bernardyńskich w Kaliszu i Kazimierzu Biskupim w XX wieku. *Pollonia Maior Orientalis*. T. 3: 2016 s. 87–92, streszcz. ang.

W 1922 r.

8892. SKALIMOWSKI Andrzej, Tucholski Zbigniew: Historyczna Stacja Pomp Kanałowych „Żoliborz”. *Kronika Warszawy*. 2017 nr 1 s. 77–84.

Lata 20. XX w.

8893. SKALSKI Piotr, Pękacka-Falkowska Katarzyna: Poznańscy studenci farmacji w latach 1920–1939. Studium z zakresu historii społecznej. *Analecta*. R. 25: 2016 z. 2 s. 139–195.

8894. SKOWRON Paweł: Społeczność żydowska Staszowa w latach 1918–1939. Rzeszów 2017 Novae Res 8° ss. 248, nlb. 40, il., mapa, streszcz. ang.

8895. SKÓRA Wojciech: Kaszubi i słuński proces Jana Bauera w 1932 roku. Z dziejów polskiego ruchu narodowego na Pomorzu Zachodnim. Cz. 1. Słupsk–Poznań–Dąbrówka 2016.

Rec.: Hajduk Bolesław, *Nautologia*. R. 52: 2017 s. 105–106.

8896. SKÓRA Wojciech: Kaszubi Pomorza Zachodniego a państwo polskie w latach 1918–1939. Próba nowego spojrzenia. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 3 s. 93–132, streszcz. ang.

8897. SKRZYPEK Miłosz: Śląsk Cieszyński w latach 1920–1922. Bielsko-Biała 2017 Wydaw. „Cum Laude” 8° ss. 198, streszcz. ang.

8898. SMOLIŃSKI Aleksander: Wiedza o wyższej kadrcze dowódczej kawalerii RKKA posiadana przez oficerów Oddziału II Sztabu Głównego Wojska Polskiego w połowie lat trzydziestych XX w. *Studia Historyczno-Wojskowe*. T. 4: 2014 s. 197–244.

8899. SMOLIŃSKI Józef, Sikora Monika: Legioniści w Kielcach w latach 1922–1939. Działalność kulturalna, sportowa i społeczna. *Kwartalnik Bellona*. R. 11: 2017 nr 2 s. 132–150.

8900. SOBCZAK-WALIŚ Monika: „Liskowianin” (1924–1939) – jako przykład czasopiisma wydawanego dla wsi i na wsi. *Polonia Maior Orientalis*. T. 3: 2016 s. 77–86, streszcz. ang.

8901. SOLER Urszula: Organizacje proobronne a bezpieczeństwo państwa na przykładzie Ligi Akademickiej. Poznań 2017 Media-Expo Wawrzyniec Wierzejewski 8° ss. 185.

8902. SOŁTYSIK Marek: Gdy bijący i bity są z sobą po imieniu. *Palestra*. R. 62: 2017 nr 11 s. 114–120.

Dot. porwania pisarza Tadeusza Dołęgi Mostowicza w 1926 r.

8903. SOŁTYSIK Marek: Prawo profesora contra jasnowidzenie agenta. *Palestra*. R. 62: 2017 nr 4 s. 123–129.

Współpraca krakowskiej policji w 1921 r. z „jasnowidzącym medium” i stanowisko Józefa Reinholda (1884–1928), adwokata i prof. prawa UJ.

8904. SOŁTYSIK Marek: Szlifbruk w „Ananasie”. Cz. 1: Śmiercionośna edukacja. *Palestra*. R. 62: 2017 nr 6 s. 130–137.

Toż. Cz. 2: Perfumowany rynsztok. *Tamże*. R. 62: 2017 nr 9 s. 119–124.

Morderstwo 6 VIII 1931 r. w warszawskim teatryku rewiowym „Ananas” aktorki Igi Korczyńskiej (właśc. Jadwiga Wielgusówna) przez Zachariasza Drożyńskiego.

8905. SOŁTYSIK Marek: Śmierć odśloniła brudy. Cz. 2: Bezczes niepewności u kresu pewności. *Palestra*. R. 62: 2017 nr 1/2 s. 224–232.

Zabójstwo architekta Zbigniewa Gierszewskiego w Warszawie 29 IX 1938 r. i proces sądowy.

Cz. 1. *Tamże*. R. 61: 2016 nr 12.

8906. [SRIBNÁK Igor] Sribnyak Ihor: Internowani żołnierze Armii URL w Wadowicach (pierwsza połowa 1921 r.): szczegóły pobytu i stosunki z polskim dowództwem obozu (w świetle źródeł ukraińskich). *Wadoviana*. Nr 20: 2017 s. 87–99, streszcz. ang.

8907. STACEWICZ-PODLIPSKA Joanna: „Tam przemówi do mnie dusza Wołyńia”? Scenografia polityki na Targach Wołyńskich w Równem w 1934 roku. *Konteksty*. R. 71: 2017 nr 3 s. 225–237, streszcz. ang. s. 262.

8908. STAŃCZAK Agnieszka: Problemy i zjawiska społeczne w wybranych felietonach Piotra Chojnowskiego. („Tygodnik Ilustrowany” 1928–1929). *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. FF: Philologiae. Vol. 35: 2017 [nr] 2 s. 67–77, streszcz. ang.

8909. STAWARZ Przemysław: Aktywność społeczno-gospodarcza księdza pułkownika Józefa Panasia [1887–1940] na łamach prasy ruchu ludowego w latach 1926–1939. *Zeszyty Wiejskie*. [T.] 23: 2017 s. 73–88, streszcz. ang.

8910. STAWIARSKI Bartłomiej: Akt fundacyjny kościoła ewangelickiego w Staroście z 17 maja 1928 roku. *Studia Śląskie*. T. 81: 2017 s. 187–195, streszcz. ang., niem.

W aneksie źródło.

8911. STEFAŃSKA Dorota: Mieszkańcy Nowego Kromolina w walce o niepodległość i granice II Rzeczypospolitej. *Biuletyn Szadkowski*. T. 17: 2017 s. 161–180.

8912. STRACHANOWSKI Piotr: Fundacja pierwszego w Polsce pomnika Jana Kasprowicza i jego uroczyste odsłonięcie w Inowrocławiu 7 września 1930 roku. *Rocznik Kasprowiczowski*. [T.] 14/15: 2016 s. 148–181.

8913. STROŃSKI Henryk: Marchlewszczyzna. Rzecz o polskim rejonie narodowościowym na Ukrainie w latach 1925–1935. *Echa Przeszłości*. [T.] 18: 2017 s. 249–280, streszcz. ang.

8914. STRZELECKI Michał: Wizje wychowania społecznego w polskiej myśli politycznej lat 1918–1939. Bydgoszcz 2008.

Rec.: Radomski Grzegorz, *Historia i Polityka*. Nr 1: 2009 s. 206–209.

8915. SUCHODOLSKI Sławomir: Czarna księga sanacji. Warszawa 2017 Prohibita 8° ss. 487, il.

8916. SUCHODOLSKI Sławomir: Jak sanacja budowała socjalizm. Warszawa 2015 3S Media 8° ss. 262, il. (Biblioteka Wolności).

8917. SULA Dorota: Powrót ludności polskiej z byłego Imperium Rosyjskiego w latach 1918–1937. Warszawa 2013.

Rec.: Jurkowski Roman, [w:] Polska – Europa Wschodnia. Wzajemne wpływy i relacje historyczno-kulturowe, literackie i językowe. Olsztyn 2017 s. 177–183.

8918. SURDY Karol: Wołyński Związek Młodzieży Wiejskiej w latach 1928–1939. *Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2013 s. 81–117.

8919. SZAJOWSKI Adam [Lesław]: Związek Strzelecki w Lubaczowie. Lubaczów–Rzeszów 2017 Edytorial 8° ss. 172, il.

Lata 1925–1939.

8920. SZAMBORA Tadeusz [Paweł]: Straż Graniczna i Służba Celna powiatu działdowskiego w świetle materiałów Archiwum Straży Granicznej w Szczecinie. 1920–1939. *Rocznik Działdowski*. T. 10: 2017 s. 167–231.

Nawiązanie do artykułów Piotra Bystrzyckiego i Bernarda Żóralskiego. *Tamże*. T. 9: 2014.

8921. SZCZEPANIAK Maciej: Akademia Lubrańskiego w Poznaniu. Próba wskrzeszenia (1937). *Ecclesia*. T. 11: 2016 s. 229–262, streszcz. ang.

8922. SZCZEPANIAK Maciej: Prasa katolicka a polityka. Casus ks. Zygmunta Kaczyńskiego. *Polonia Sacra*. R. 21: 2017 nr 48 s. 193–211, streszcz. ang.

Dyrektora Katolickiej Agencji Prasowej (KAP) w l. 1927–1939.

8923. SZCZEPANIAK Maciej: Zgubna propaganda. Reakcja nuncjusza w Warszawie na zabójstwo ks. Stanisława Streicha. *Ecclesia*. T. 12: 2017 s. 133–144, streszcz. ang.

W Luboniu, 27 II 1938 r.

8924. SZCZUREK Piotr: Dom strażacki w Lublinie. Zamość 2017 Piotr Szczurek 8° ss. 130, il.

W l. 1918–1937.

8925. SZCZYGIEŁ Tomasz: Wojskowe postępowanie karne w II Rzeczypospolitej (1918–1939). Katowice 2017 Wydaw. Uniw. Śląski 8° ss. 504, nlb. 4, il., streszcz. ang., niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3643).

8926. SZMIDTKE Zenon: Kronika Wyższego Urzędu Górniczego w Katowicach za lata 1922–1927. *Górnik Polski*. Nr 10/11: 2017 s. 301–317, streszcz. ang., niem.

8927. SZUKAŁA Maciej: Przełom w stosunkach polsko-niemieckich wiosną 1939 roku w świetle szczecińskiego dziennika „Stettiner General-Anzeiger”. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 2 s. 89–106, streszcz. ang.

8928. SZUKAŁA Maciej: Zasady udostępniania materiałów archiwalnych w Archiwum

Państwowym w Szczecinie w okresie międzywojennym XX w. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 87–98, il., streszcz. ang., fr., ros.

8929. SZULAKIEWICZ Władysław: „Alma Mater Vilnensis” (1922–1935) – źródło do dziejów życia uniwersyteckiego. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Ż. 440: Pedagogika. [Nr] 34/2: 2017 s. 9–32, streszcz. ang.

Czasopismo.

8930. SZUSTEK Anna: Naczelna Izba Gospodarcza. Warszawa 2015 Wyd. Dziennikarstwa i Nauk Polit. Uniw. Warszawski 8° ss. 361, il. Uniw. Warszawski. Wyd. Dziennikarstwa i Nauk Polit. Inst. Nauk Polit. (Spór o koncepcje samorządu gospodarczego w Polsce (1918–1939); t. 2).

Toż. Wyd. 2 zmien. Warszawa 2017 Aspra-JR ss. 371, il., streszcz. ang.

8931. SZUSTEK Anna: Samorząd. Samorząd gospodarczy, inne rodzaje samorządu. Siatka pojęciowa, ujęcie teoretyczne i zagadnienia metodologiczne. Warszawa 2014 Wyd. Dziennikarstwa i Nauk Polit. Uniw. Warszawski 8° ss. 248, nlb. 1. Uniw. Warszawski. Wyd. Dziennikarstwa i Nauk Polit. (Spór o koncepcje samorządu gospodarczego w Polsce (1918–1939); t. 1).

Toż. Wyd. 2 zmien. Warszawa 2017 Aspra-JR.

8932. SZYMAŃSKI Mirosław S.: Myślenie i działanie pedagogiczne w Drugiej Rzeczypospolitej. Esej polityczno-oświatowy. Warszawa 2016 Wydaw. Akademickie Żak Jacek Śnieciński 8° ss. 255, nlb. 1.

8933. SZYMCZYK Katarzyna: Opieka społeczna nad dzieckiem w Piotrkowie Trybunalskim w okresie Drugiej Rzeczypospolitej (1918–1939). Kontekst ogólnopolski. Piotrków Trybunalski 2017 Wydaw. UJK w Kielcach. Filia 8° ss. 352, nlb. 1, streszcz. ang.

8934. ŚLAŻAK Ewelina: Biografia księdza Apolinarego Leśniewskiego na tle wrocławskich szkół w okresie międzywojennym. *Koło Historii*. Nr 20: 2017 s. 123–133, streszcz. ang., fr.

8935. ŚLĘCZKA Ryszard: Myśl pedagogiczna prezentowana na łamach „Ruchu Pedagogicznego” w latach 1918–1939. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 1/2 s. 89–102, streszcz. ang.

8936. ŚNIEGULSKA-GOMUŁA Magdalen: Polskie wytwórnie ceramiki w dwudziestoleciu międzywojennym i ich wyroby w zbiorach

Muzeum Narodowego w Kielcach. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 32: 2017 s. 127–179, streszcz. ang.

8937. ŚWIERCZEK Marek: Działania wobec Attachatu Wojskowego przy Poselstwie RP w Moskwie w początkach jego funkcjonowania jako egzemplifikacja kontrwywiadowczego modus operandi stosowanego przez służby rosyjskie. *Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego*. Nr 17: 2017 s. 167–183, s. 393–406.

Tekst równol. pol. i ang.
Lata 20. XX w.

8938. ŚWIERCZEK Marek: Wojna hybrydowa jako strategia polityczna. Próba analizy historycznej na przykładzie działań ZSRS wobec II RP. *Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego*. Nr 16: 2017 s. 81–97, streszcz. ang.

8939. TABORSKI Jacek: 26. Pułk Ułanów Wielkopolskich im. Hetmana Jana Karola Chodkiewicza. Grajewo 2017 Eko-Dom; przy współpr. z Eko-Druk 8° ss. 173, nlb. 3, tabl. 76, il.

8940. TAMBORSKI Andrzej: Przejęcie administracji celnej w województwie poznańskim w latach 1920–1921. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 2 s. 205–227, streszcz. ang.

8941. [TERLECKI Tymon]: Batalia o [Leona] Schillera i teatr we Lwowie. Teksty publicystyczne Tymona Terleckiego z lat 1930–1931. [Oprac.] Mariola Szydłowska. *Pamiętnik Teatralny*. R. 66: 2017 z. 4 s. 184–236, streszcz. ang.

Ogłoszone na łamach „Słowa Polskiego”.

8942. TOCZEK Ryszard: Kościoły z morza i z marzeń – rzecz o Bazylice Morskiej w Gdyni. *Rocznik Gdyni*. Nr 28: 2016 s. 49–65.

W okresie międzywojennym.

8943. TOMASZEWSKI Patryk: Mundur i emblemat jako element komunikatu politycznego Związku Młodych Narodowców. *Historia i Polityka*. Nr 7: 2012 s. 145–153, streszcz. ang.

Lata 1932–1937.

8944. TOMKOWIAK Katarzyna Joanna: Dwa początki toruńskiej zawodowej organizacji bibliotekarzy. Cz. 1: Koło Poznańsko-Pomorskie Związku Bibliotekarzy Polskich (1928–1939). *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. R. 10: 2017 nr 2 s. 27–52, streszcz. ang.

8945. TRĘBACZ Zofia: Prasa katolicka drugiej połowy lat trzydziestych wobec idei masowej emigracji żydowskiej z Polski. *Studia*

Historica Gedanensia. T. 8: 2017 s. 281–302, streszcz. ang.

8946. TUCHOLSKI Zbigniew: Badania trakcyjne taboru wąskotorowego Warszawskich Kolei Dojazdowych profesora Alberta Czeczotta. *Analecta*. R. 26: 2017 z. 1 s. 203–222, streszcz. ang.

Lata 1927–1930.

8947. TYBORSKI Krzysztof, Szutowicz Andrzej: Konarzyny. Nadgraniczna twierdza polskości. Gdynia–Konarzyny 2017 Wydaw. Region Jarosław Ellwart; na zlec. Stow. na Rzecz Rozwoju Ziemi Konarzyńskiej „Konar” 8° ss. 393, nlb. 1, il.

Lata 1918–1939.

8948. TYMIŃSKI Jan: Wypadki w porcie gdyńskim z 1937 roku w świetle zachowanych archiwaliów Kapitanatu Portu. Przyczynek do poznania życia codziennego w przedwojennej Gdyni. *Nautologia*. R. 51: 2016 s. 53–57.

8949. UMIŃSKI Wacław: Konwikt Teologiczny Świętego Krzyża w Warszawie w latach 1918–1939. Kraków 2017 Uniw. Papieski Jana Pawła II. Wydaw. Nauk 8° ss. 190, il.

8950. URBANOWICZ Adam A[ndrzej]: Uspołecznienie własności i wizja nowego ładu gospodarczego w polskiej myśli socjalistycznej (1918–1939). Gorzów Wielkopolski 2013.

Rec.: Sikorski Tomasz, *Historia i Polityka*. Nr 21: 2017 s. 101–108.

8951. VALCHUK Eduard A.: Medical and sanitary practice in Lida Country (Nowogródek Province) at the time of the Second Rzeczpospolita (1919–1939). *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 77: 2014 s. 9–15.

8952. WAKSMUNDZKI Jacek: Śladem Legionów Polskich – Czarny Dunajec 1934. *Almanach Nowotarski*. Nr 21: 2017 s. 121–124.

8953. WAWRYNIUK Andrzej Antoni: Od wojny do wojny. Granica wschodnia II Rzeczypospolitej po traktacie ryskim. Lublin–Chełm 2017 Multiprof Krzysztof Kowalczyk 8° ss. 315, il., streszcz. ang., ukr., ros.

Lata 1921–1929.

Rec.: Kozyrski Robert, *Rocznik Chełmski*. T. 21: 2017 s. 481–483.

8954. WĄSOWICZ Jarosław: Korespondencja Przewodniczącego Związku Harcerstwa Polskiego Michała Grażyńskiego z Prymasem Polski ks. Kardynałem Augustem Hlondem.

Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa. T. 13: 2017 s. 153–162.

Zawiera też listy z 1937 r.

8955. WAŚOWICZ Jarosław: Koronacja Matki Boskiej Ostrobramskiej w Wilnie 2 lipca 1927 roku. *Rocznik Skrzatuski*. T. 5: 2017 s. 159–172, streszcz. ang.

Zawiera też materiały źródłowe.

8956. WESOŁOWSKI Tomasz: Plan gry wojennej Sztabu Generalnego Wojsk Lądowych (Generalstabsreise) z marca 1939 r. – przyczynek do nowego spojrzenia na początki planowania wojny przeciw Polsce („Fall Weiss”). *Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska w Białymstoku*. Nr 30: 2017 s. 5–33, streszcz. ang.

8957. WĘGRZYNEK Zbigniew: Niemieckie kasy oszczędnościowo-kredytowe na terenie gminy Wilga w okresie międzywojennym. *Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej*. Nr 22: 2017 s. 57–69.

8958. WIADERNA-KUŚNIERZ Renata: Prawo rzymskie na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie w okresie międzywojennym (1918–1939). Wyd. 2. Toruń–Słupsk 2017 Adam Marszałek; Akad. Pomorska 8° ss. 516, il.

Wyd. 1. 2015.

8959. WIELKA księga piechoty polskiej 1918–1939. Warszawa 2017 Edipresse Polska 8° ss. [po] 93, il.

T. 11: Kurus Adam: 11 Karpacka Dywizja Piechoty.

T. 12: Olczak Wiesław: 12 Dywizja Piechoty.

T. 13: Bieliński Piotr: 13 Dywizja Piechoty.

T. 14: 14 Wielkopolska Dywizja Piechoty. Red. prow. Krzysztof Mijakowski, Ewa Jodkowska.

T. 15: Drozdowski Krzysztof: 15 Wielkopolska Dywizja Piechoty.

T. 16: Janicki Paweł, Leszczyński Mateusz: Pomorska Dywizja Piechoty.

T. 17: Janicki Paweł, Leszczyński Mateusz: 17 Wielkopolska Dywizja Piechoty.

T. 18: Wodzyński Artur: 18 Dywizja Piechoty.

Zawiera: 33 Pułk Piechoty, Łomża. 42 Pułk Piechoty im. Gen. J.H. Dąbrowskiego, Białystok. 71 Pułk Piechoty, Zambrów.

T. 19: Bieliński Piotr: 19 Dywizja Piechoty.

T. 20: Melnikau Ihar: 20 Dywizja Piechoty.

T. 21: Sulich Paweł: 21 Dywizja Piechoty Górskiej.

T. 1. 2016.

8960. WIELKA woda – wspomnienie powodzi z 1934 r. Oprac. Redakcja. *Zeszyty Wojnickie*. R. 23: 2014 nr 2 s. 55–70.

8961. WIERTELAK Piotr: Przewrót majowy w 1926 roku w ocenie ówczesnej prasy województwa poznańskiego. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 2 s. 13–35.

8962. WIERZBICKI Marek: Budowa przemysłu zbrojeniowego II Rzeczypospolitej

ogładana poprzez pryzmat biografii Jana Prota (1891–1957). *Roczniki Nauk Społecznych*. T. 45: 2017 nr 1 s. 137–148, streszcz. ang.

8963. WIERZBIENIEC Waclaw, Potaczek Joanna Elżbieta: Polskie Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Jarosławiu w okresie II Rzeczypospolitej – zarys problematyki. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 1 s. 111–130, streszcz. ang.

8964. WIKTOROWICZ Paweł: Przepisy wewnętrzne Koła Łowieckiego 7 Pułku Ułanów Lubelskich im. gen. Kazimierza Sosnkowskiego w Mińsku Mazowieckim. *Rocznik Białokopodlaski*. T. 25: 2017 s. 157–167, streszcz. ang.

Lata 1937–1939.

8965. WILCZEK Michał Tomasz: Towarzystwa ubezpieczeniowe w II Rzeczypospolitej Polskiej. Mikołów–Kamionka 2017 nakł. aut. 4° ss. 207, nlb. 1, il.

8966. WINEK Włodzimierz: Warszawskie autobusy 1920–1939. Warszawa 2017 Zw. Zawodowy Pracowników Komunikacji Miej. 8° ss. 220, il.

8967. WIŚNIEWSKI Tomasz: Rosyjska konspiracja monarchistyczna w obozie internowania w Tucholi oraz w Toruniu w latach 1920–1922. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 2 s. 159–168, streszcz. ang.

8968. WITKOWSKA-KRYCH Agnieszka: Budowanie podstaw: „Mały Przegląd” jako nowatorski, systematyczny i wieloletni projekt pedagogiczno-społeczny. *Almanach Warszawy*. T. 8: 2014 s. 167–189, streszcz. ang.

Wydawany w l. 1926–1939.

8969. WNEK Jan: Pandemia grypy hiszpanki (1918–1919) w świetle polskiej prasy. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 77: 2014 s. 16–23, streszcz. ang.

8970. WNEK Jan: Recenzje polskich książek z zakresu medycyny w latach 1918–1939. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 76: 2013 z. 2 s. 56–68, streszcz. ang.

8971. WOJCIECHOWSKI Jerzy S.: Przyczynki do dziejów Poligonu Artylerii w Rembertowie. *Studia Artyleryjskie*. T. 7: 2017 s. 109–113.

Lata 1918–1919.

8972. WOJDA Anna: W blasku zachodzącego słońca. Bitwa pod Komarowem 1920 roku.

Wyd. 2, popr. i uzup. Zamość 2017 Zamdruk 8° ss. 331, il.

Wyd. 1. 2016.

8973. WOJNAR Marek: The struggle for dominance in Eurasia: „The international politics of Ukrainian nationalism” by Bohdan Kordiuik in the context of geopolitical concepts of the Organisation of Ukrainian Nationalists during the 1930s. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 3 (special issue) s. 101–125, streszcz. pol.

8974. WOJTACKI Maciej: Idea prawa narodowego na łamach „Prawa” (1928–1939) i „Współczesnej Myśli Prawniczej” (1935–1939). *Historia i Polityka*. Nr 6: 2011 s. 53–73, streszcz. ang.

8975. WOJTACKI Maciej: Krajowe Stronictwo Ludowe Ziemi Litewsko-Białoruskich „Zjednoczenie” i jego organ prasowy „Wioska” w kampanii wyborczej do Sejmu II kadencji (1928–1930). *Historia i Polityka*. Nr 13: 2015 s. 129–140, streszcz. ang.

8976. WOJTACKI Maciej: „Słowo” Stanisława Cata-Mackiewicza. Dziennik konserwatystów wileńskich w latach 1922–1939. Monografia pisma. Toruń 2009.

Rec.: Tomaszewski Patryk, *Historia i Polityka*. Nr 2/3: 2009/2010 [dr.:] 2010 s. 326–330.

8977. WOJTASZAK Andrzej: „Generałowie Piłsudskiego”. Generalicja Wojska Polskiego 1926–1935. Zarys problemu. *Niepodległość*. T. 65: 2016 s. 101–143, streszcz. ang.

8978. WOLTER Edyta: Działalność Polskiej Ligi Przyjaciół Zwierząt/Polskiej Ligi Ochrony Zwierząt w II Rzeczypospolitej. *Analecta*. R. 26: 2017 z. 1 s. 171–202, streszcz. ang.

8979. WOLTER Edyta: Ecological education of youths and children in the Polish magazines in the years 1918–1939. Translation Anna Sulińska. Warszawa 2017 Wydaw. Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego 8° ss. 166.

Tł. z jęz. pol.

8980. WOŹNIAK Marcin: Związek Młodzieży Wiejskiej w województwie nowogródzkim 1919–1934. *Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2013 s. 55–80.

8981. WOŹNY Grażyna: Czasopiśmiennictwo Ropczyc w latach Drugiej Rzeczypospolitej. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 1 s. 5–41, streszcz. ang.

8982. WÓJCIK Mirosław: Z Gorzenia w świat. Ministerialny epizod w biografii Emila Zegad-

łowicza. *Rocznik Biblioteki Uniwersyteckiej*. T. 4/5: 2017 s. 135–179, streszcz. ang.

W aneksie dokumenty z l. 1919–1920.

8983. WRONA Grażyna: Nadzór nad prasą w Krakowie (1918–1939). Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 244, tabl. 22, streszcz. ang.

8984. WSZENDYRÓWNY Andrzej: III kurs Wojennej Szkoły Sztabu Generalnego (II kurs Wyższej Szkoły Wojennej) w budowie bezpieczeństwa państwa (1921–1923). *Kwartalnik Bellona*. R. 11: 2017 nr 1 s. 101–128.

8985. WYSOCKI Wiesław Jan: Ossów 1920. Początek Cudu nad Wisłą. Warszawa 2017 Bellona 4° ss. 103, nlb. 1, il., mapy.

8986. WYSZCZELSKI Lech: Mińsk 1919. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 292, nlb. 3, tabl. 8, il., mapy. (Historyczne Bitwy).

8987. ZACHARIAS Michał Jerzy: Niemcy, Związek Sowiecki i mocarstwa zachodnie w polskich kalkulacjach politycznych w latach 30. XX wieku (ze szczególnym uwzględnieniem 1939 r.). *Historia i Polityka*. Nr 2/3: 2009/2010 [dr.:] 2010 s. 165–217, streszcz. ang.

8988. ZACKIEWICZ Grzegorz: Działalność polityczna Mariana „Wojtki” Malinowskiego w latach 1918–1939. *Niepodległość*. T. 65: 2016 s. 173–189.

8989. ZAGDAŃSKA Joanna: Wojskowe domy wypoczynkowe II Rzeczypospolitej Polskiej 1918–1939. Warszawa 2017 Joanna Zagdańska 8° ss. 322, il.

8990. ZAKRZEWSKI Maciej: Konserwatyzm czy rewolucja? Próba klasyfikacji ideowej środowiska „Buntu Młodych” i „Polityki” (1931–1939). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 30: 2017 s. 45–64, streszcz. ang.

8991. ZALEWSKA-OPASIŃSKA Bogumiła: Życie polityczne w powiecie gostynińskim w latach 1918–1926. *Studia Mazowieckie*. R. 10: 2015 nr 4 s. 81–107, streszcz. ang., ros.

8992. ZAŁĘCZNY Jolanta: Obchody rocznicy 11 listopada w Polsce międzywojennej. *Nasze Korzenie*. Nr 13: 2017 s. 8–13.

Lata 1920–1938.

8993. ZAŁĘCZNY Jolanta: Tradycje patriotyczne elementem kształtowania zbiorowej tradycji patriotycznej w II Rzeczypospolitej. Warszawa 2017 Muzeum Niepodległości 8° ss. 439, nlb. 5, il. (Biblioteka Kwartalnika „Niepodległość i Pamięć”; t. 4).

8994. ZAŁĘCZNY Jolanta: Zaangażowanie społeczeństwa II Rzeczypospolitej w obchody rocznic historycznych (na wybranych przykładach). *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. F: Historia. Vol. 71: 2016 s. 181–209, streszcz. ang.

8995. ZAPRUTKO-JANICKA Aleksandra: Dwudziestolecie od kuchni. Kulinarna historia przedwojennej Polski. Kraków 2017 Znak 8° ss. 297, nlb. 2, il. (Praktyczne Ciekawostki Historyczne.pl).

8996. ZAWADZKI Wojciech: Pomorze 1920. Warszawa 2015.

Rec.: Nastrożny Paweł: Kilka słów na marginesie pracy „Pomorze 1920”. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 18: 2017 s. 204–207.

8997. ZBIERALSKI Robert: Przygotowanie ludności Gostynia do biernej obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej w okresie międzywojennym. *Rocznik Gostyński*. T. 3: 2016 s. 45–62.

8998. ZDANOWICZ Anna: Problematyka emancypacji na łamach „Wiadomości Kobiecej” 1931–1933. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 1 s. 43–62, streszcz. ang.

8999. ZGRYZA Katarzyna: Rozwody żydowskie w świetle akt sądowych w okresie międzywojennym (na przykładzie województwa kieleckiego). *Między Wisłą a Pilicą*. T. 18: 2017 s. 123–138, streszcz. ang.

9000. ZNANI i nieznanymi międzywojennego Lwowa. *Studia i materiały*. T. 5. Red. Małgorzata Przeniosło, Lidia Michalska-Bracha. Kielce 2017 Wydaw. UJK 8° ss. 173, il.

Treść: Michalska-Bracha Lidia: Wstęp s. 7–8; Szymczak Damian: Ze Lwowa do Wiednia i z powrotem. Wokół kariery Filipa Zaleskiego [1836–1911] s. 9–27; Nowak Mariusz: Henryk Lisicki (1839–1899) – pisarz historyczny, publicysta i recenzent „Kwartalnika Historycznego” s. 29–42; Cybulska Kamila: Roman Gostkowski [1837–1912] – uczonej europejskiej miary s. 43–70; Noiński Emil: W służbie Melpomeny i pamięci powstania styczniowego. Rzecz o Edwardzie Webersfeldzie (1845–1918) s. 71–84; Michalska-Bracha Lidia: Stanisław Piotr Osiecimski (1841–1921) – zapomniany weteran 1863 roku s. 85–92; Kotowski Robert: Henryka Sienkiewicza [1846–1916] związki ze Lwowem s. 93–103; Utkowska Beata: Jan Kasprowicz (1860–1926) – lwowska stabilizacja bez poetyckich konsekwencji s. 105–118; Cichoń Maciej K.: Lwowski węzeł kolejowy w latach 1861–1914 s. 119–146; Lubczyńska Aleksandra: „Na Ziemi Naszej”. Dodatek naukowo-literacki „Kurier Lwowski” (1909–1912) – pismo, jego tematyka i autorzy s. 147–168; Przeniosło Małgorzata: Katedra Chorób Wewnętrznych na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Lwowskiego 1897–1919 s. 169–176; Kargol Tomasz: Lwów jako składnik mitu galicyjskiego we współczesnej literaturze polskiej s. 177–189. T. 1. 2007.

9001. ZUBOWSKI Piotr: Władze wojskowe, cywilne i kościelne a problem cerkwi prawo-

ślanych w II Rzeczypospolitej – studium na przykładzie świątyn Suwałk, Łomży i Augustowa. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 4 s. 135–163, streszcz. ang.

9002. ZUBOWSKI Piotr: Zwischen Sacrum und Profanum. Das Problem des russisch-orthodoxen Sakralbaus in Warschau in der Zeit der Zweiten Polnischen Republik (1919–1939). *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 12: 2017 s. 105–134, streszcz. pol., ang.

9003. ZULEWSKA Barbara: Dziedzictwo „ufortyfikowanej knajpy”. Działalność wybranych hoteli i lokali gastronomicznych Torunia w latach 1920–1939. *Rocznik Toruński*. [T.] 44: 2017 s. 49–70, streszcz. ang., niem.

9004. ZWIĄZKI i organizacje nauczycielskie w Drugiej Rzeczypospolitej. Red. Piotr Gołdyn. Poznań–Kalisz 2017 Wyd. Pedagog.-Artystyczny UAM 8° ss. 103.

Treść: Gołdyn Piotr: Wstęp s. 5–6; Piwowarczyk Mirosław: Działalność oświatowa polskich związków nauczycielskich na terenie Okręgu Szkolnego Lwowskiego – wybrane przykłady s. 7–23; Juško Edmund, Niedojadło Andrzej: Działalność związkowa nauczycieli szkół powszechnych powiatu tarnowskiego i miasta Tarnowa w okresie II Rzeczypospolitej s. 25–37; Nowak Krzysztof: Z dziejów ruchu nauczycielskiego na Śląsku Cieszyńskim po 1918 roku. Uwarunkowania i ewolucje s. 39–59; Michalska Iwonna: Nauczycielskie sprawy w radomskim miesięczniku związkowym „Nasze Drogi” (1927–1931) s. 61–75; Michalski Grzegorz: Propagowanie idei regionalizmu w przekazach czasopisma Związku Nauczycielstwa Polskiego „Nasz Głos” (1932–1939) s. 77–88; Chojnowska Elżbieta: Sprawy nauczycielskie i oświatowe na łamach „Przeglądu Łomżyńskiego” w latach 1929–1936 s. 89–103.

9005. ZYCHOWICZ Piotr: Opcja niemiecka czyli Jak polscy antykomuniści próbowali porozumieć się z III Rzeszą. Wyd. 1 (dodr.). Poznań 2017 Rebis 8° ss. 461, tabl. 32, il.

Wyd. 1. 2014.

9006. ZYCHOWICZ Piotr: Pakt Ribbentrop–Beck czyli Jak Polacy mogli u boku III Rzeszy pokonać Związek Sowiecki. Wyd. 1 (dodr.). Poznań 2017 Rebis 8° ss. 362, tabl. 32, il.

Wyd. 1. 2012.

9007. ŻABIEREK Krzysztof: Lotnicza Szkoła Bombardowania i Strzelania w Grudziądzu – kuźnia polskich asów przestworzy w II Rzeczypospolitej. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 275–285, streszcz. ang.

9008. ŻOŁĘDOWSKI Cezary: „Pierwsza repatriacja”. Powroty i przyjazdy osiedleńcze do Polski ze Wschodu po I wojnie światowej. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 43: 2017 z. 1 s. 63–93.

Lata 1918–1924.

9009. ŻÓRALSKI Bernard: Straż Graniczna 1920–1939 w powiecie działdowskim. *Rocznik Działdowski*. T. 9: 2014 s. 258–282.

9010. ŻUCHOWSKI Tomasz: Bażantarnia toruńska (1927–1935). *Rocznik Toruński*. [T.] 44: 2017 s. 71–83, streszcz. ang., niem.

b) 1939–1945

Źródła

Zob. poz. 1667, 1757, 2816, 3037, 3213, 5371, 5547, 5886, 6394, 6438, 6449, 6476, 6478, 6479, 6492, 6511, 6789, 7645, 7646, 7655, 7656, 7667, 7672, 7680, 7686, 7687, 7689, 7701, 7717, 7724, 7735, 7744, 7747, 7751, 7770, 8427, 8428–8430, 8437, 8441, 8443, 8447, 8450, 8452, 8454–8456, 8458, 8459, 8464, 8472, 8473, 8478, 8479, 8481–8483, 8486–8488, 8490, 9030, 9060, 9094, 9150, 9298, 9314, 9314, 9362, 9425, 9446, 9447, 9490, 9556.

9011. ADAMCZYK Wesley: Kiedy Bóg odwrócił wzrok. Przeł. Ewa Ledóchowicz. Wyd. 1 (dodr.). Poznań 2017 Rebis 8° ss. 352, il. (Historia).

Wspomnienia Wiesława (Wesley) Adamczyka (ur. 1933) dot. aresztowania ojca i wysiedlenia rodziny do Starobielska, deportacji w 1940 r. do Kazachstanu, pobytu w Persji, podróży do Teheranu i emigracji do Stanów Zjednoczonych Ameryki.

9012. AKCJE gestapo przeciwko konspiracji pomorskiej na terenie Grudziądza i Gdyni w latach 1940–1943. (Nieznany dokument Oddziału II Sztabu Naczelnego Wodza Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie). [Wyd.] Bogdan Chrzanowski. *Stutthof*. [Z.] 1(11): 2013 s. 187–218, streszcz. ang.

Uzup.: Chrzanowski Bogdan, *Stutthof*. [Z.] 2(12): 2014 s. 289–294.

9013. ALEKSANDROWICZ Julian: Kartki z dziennika doktora Twardego. Posł. Władysław Bartoszewski. Wyd. 5. Kraków 2017 Wydaw. Liter. 8° ss. 236, nlb. 3.

Okupacyjne wspomnienia wybitnego internisty i hematologa pochodzenia żydowskiego, żyjącego w l. 1908–1988. Wyd. 1. 1962.

9014. ALEKSANDROWICZ Mirosława: Wspomnienia ze stuletnią historią w tle. Wstęp i oprac. Witold Gieszczyński. Olsztyn 2017 Fund. Debata 8° ss. 239, nlb. 1, tabl. 8, il. (Biblioteka Debaty).

Wspomnienia Mirosławy Aleksandrowicz (ur. 1933), farmaceutki, przewodniczącej Stowarzyszenia Rodzin Katyńskich w Olsztynie w l. 1999–2013, dot. historii rodziny na Kresach Wschodnich, wydarzeń z okresu II wojny światowej i powojnia m.in. w Gdańsku i Olsztynie.

9015. ANATOMIA donosu ks. Stanisława Trzeciaka na ks. Tadeusza Pudra. [Wyd.] Dariusz

Libionka, współpr. Jan Grabowski. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 641–675, streszcz. ang.

Dot. rozprawy przed niemieckim sądem specjalnym w l. 1941–1944.

9016. ARCHIWALIA wybrane. Stefan Rowecki „Grot”. Pod red. Wojciecha Giermaziaka. Warszawa 2017 Gł. Bibl. Lekarska 8° ss. 283, il.

9017. BANCARZEWSKI Franciszek: „Włóczęga”. Wspomnienia komendanta oddziału specjalnego I. Batalionu BCH imienia Ziemi Podlaskiej. Pod red. Urszuli Tomczak i Tomasza Bancarzewskiego. Sopot 2017 Tomasz Bancarzewski 8° ss. 300, il.

Wspomnienia autora (1917–1986), związanego z rodzinnym Rossoszem, opisujące akcje sabotażowe i dywersyjne na terenie powiatu bielskiego, radzyńskiego i włodawskiego, a także pierwsze lata po zakończeniu II wojny światowej.

9018. BANDZO Józef: Tak było. Wspomnienia partyzanta 3. i 5. Wileńskiej Brygady Armii Krajowej. Lublin 2015.

Rec.: Cyfrowicz Aleksandra, *Kolo Historii*. Nr 20: 2017 s. 218–221.

9019. BAŃKOWSKI Piotr: Archiwista na powstańczym Żoliborzu. Wspomnienia. Sierpień–wrzesień 1944. Przygot. rękopisów do dr. Anita Chodkowska. Warszawa 2014.

Rec.: Siuda Kamila, *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 209–213.

9020. BARTOSZEWSKI-WNUKOWSKI Narcyz: Z głębi duszy. Żagań 2017 Oficyna Wydawnicza Dekorgraf 8° ss. 247, il.

Wspomnienia historyka i psychiatry, ur. w 1930 r. w Gródku Podolskim na Kresach Wschodnich, dot. pobytu na Syberii.

9021. BĄCZKOWSKI Tadeusz: „Jak dojechałem do tej stumetrówki”. Wspomnienia ze służby wojskowej. Oprac. i przypisami opatrzył Dariusz Szymczyk. Gdańsk–[Londyn] 2017 Wydaw. Uniw. Gdańskiego; Inst. Pol. i Muzeum Gen. Sikorskiego 8° ss. 105, nlb. 1, tabl. 24, il.

Wspomnienia autora (1913–2015), rotmistrza Polskich Sił Zbrojnych, z walk na froncie zachodnim podczas II wojny światowej (m.in. w Holandii, Belgii, Niemczech) oraz służby w Sierra Leone w Brytyjskich Wojskach Afryki Zachodniej i w I Dywizji gen. Stanisława Maczka.

Rec.: Jędrzejczak Juliusz, *Kolo Historii*. Nr 21: 2017 s. 165–168.

9022. BERGER Mosze: W tajgach Sybiru. Kraków–Budapeszt 2017 Austeria 8° ss. 314, nlb. 5, il.

Wspomnienia autora (1919–2017), ur. w Olkuszu w rodzinie żydowskiej, opisujące początki wojny w rodzinnym mieście, ucieczkę na tereny wschodnie, deportowanie w 1940 r. z Sambora na Syberię, lata zesłania, powrót do Olkusza po zakończeniu II wojny światowej.

9023. BIEGNIWICZ-STEYER Maria: O powstańczych dniach trochę inaczej. Warszawa 2017 Oficyna Wydawnicza Uczelni Łazarskiego 8° ss. 141, nlb. 1, il.

Opis walk autorki (ur. 1925) w pułku „Baszta” podczas powstania warszawskiego.

9024. [BILAN Włodzimierz]: Miechów i ziemia miechowska w okresie II wojny światowej w świetle zeznań Włodzimierza Bilana. [Wyd.] Ewa Wójcicka, Piotr Rogowski. *Świątokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 215–234, streszcz. ang.

9025. [BIŃKOWSKA Jadwiga]: Wojna widziana oczami młodej dziewczyny. Wojenne i powojenne losy Jadwigi Bińkowskiej, z domu Przewłockiej. [Wywiad przeprowadził] Marek Krzysztof Bińkowski. *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 3]: 2017 nr 2 s. 61–67.

Wspomnienia córki szewca, ur. w 1931 r. w Buszcy na Kresach, z dzieciństwa, wojennych relacji z Ukraińcami, wywiezienia do Lipska, wyzwolenia i osiedlenia się w Posadowicach.

9026. BIRENBAUM Halina: Nadeжда umiraet poslednej. Osvencim 2017 Gosudarstvennyj muzej Aušvic-Birkenau 8° ss. 244.

Wyd. oryg.: Nadzieja umiera ostatnia. Wyprawa w przeszłość. Oświęcim 2001.

9027. BISKUP Józef Gawlina w Związku Sowieckim. Ed. dokumentów i wpraw. Jerzy Myszor. Warszawa 2013.

Rec.: Pokryszka-Prażmo Agnieszka, *Studia Polonijne*. T. 37: 2016 s. 119–121.

9028. BLADOWSKI Bogdan: W todze i bez togi. Wyd. 2, popr. i uzup. Warszawa 2017 Sumptem autora 8° ss. 366, nlb. 2, il.

Wspomnienia sędziego z Kalisza (ur. w 1928 r.), opisujące lata II wojny światowej, czasy szkolne, studenckie i karierę zawodową – pracę w Sądzie Najwyższym w Warszawie, doprowadzone do 2008 r.

Wyd. 1. Warszawa 2008.

9029. BOGUSŁAWSKA Henryka: Była taka rodzina. Białystok 2017 Muzeum Pamięci Sybiru 8° ss. 141, il., mapy. Muzeum Pamięci Sybiru. (Wspomnienia i relacje; t. 1).

Wspomnienia autorki (z d. Pagiello) ur. w 1930 r., dot. historii rodziny zesłanej w 1940 r. z Bargłowa na Syberię, pobytu w ochronie dla dzieci w Małej Minusie i powrotu do kraju w 1946 r.

9030. BOROWIEC Andrew (Andrzej): Chłopak z Warszawy. Powstanie warszawskie oczami szesnastoletniego żołnierza. Przeł. Klaudia Stefaniak i Jacek Środa. Wyd. 1 (dodr.). Poznań 2017 Rebis 8° ss. 432, tabl. 16, il. (Historia).

Wspomnienia ur. w 1928 r. syna pułkownika Wojska Polskiego, opisujące dzieciństwo w l. 30. XX w. w Kielcach, Makowie Podhalańskim, pierwsze dni wojny we Lwowie,

wstąpienie w szeregi konspiracji, udział w powstaniu warszawskim w batalionie „Zośka”.

Wyd. 1. 2014.

9031. [BREUSTEDT Zofia]: Najmniej jestem tam gdzie jestem... Listy Zofii z Vorzimmerów Breustedt z Warszawy i getta warszawskiego do córki Marysi w Szwajcarii (1939–1942). Wstęp, oprac. i komentarze Elżbieta Orman; tł. listów niem. Elżbieta Wrońska. Kraków 2016.

Rec.: Epsztajn Tadeusz, *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 2 s. 246–252; Janowski Maciej, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 115: 2017 s. 341–345; Szarota Tomasz, *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 4 s. 837–840.

9032. BYŁ taki dom. Powstanie Warszawskie we wspomnieniach rodziny Wnorowskich. Warszawa 2017 [b.w.] 8° ss. 106, nlb. 5, il.

9033. BYRSKI Władysław: Wspomnienia z przeżyć okupacji niemieckiej w latach 1939–1945. Udział w kampanii wrześniowej 1 IX 1939, udział w konspiracji Armii Krajowej 1940–43, przeżycie śledztwa i obozów koncentracyjnych. Red. Joanna Mysona Byrska. Kraków 2017 Joanna Mysona Byrska 8° ss. 287, il.

9034. CHOMICKI Witold: Wspomnienia wojenne (fragment). *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 2]: 2017 s. 171–209.

Wspomnienia autora (1920–2013) z wkrócenia Niemców, a potem Sowietów, aresztowania i pobytu w więzieniu w Białymstoku, wywiezienia w 1940 r. do Kołasu na Syberii, wstąpienia do Armii Andersa i szlaku bojowego do Monte Cassino.

9035. CIECHANOWSKI Jan: Przegranicy zwycięzcy. Wspomnienia ambasadora Polski w Stanach Zjednoczonych w czasie II wojny światowej. Wstęp Andrzej Chwalba; przeł. Wojciech Tyszcza. Kraków 2017 Wydaw. Liter. 8° ss. 667, nlb. 2, il.

Autor żył w l. 1887–1973.

9036. CZAPSKI Józef: Na nieludzkiej ziemi. Posł. Natalia S. Lebediewa. Kraków 2017 Znak 8° ss. 477, nlb. 1, tabl. 8, il.

Wspomnienia autora (1896–1993) z niewoli jenieckiej w ZSRR, zwolnienia w 1941 r. i podjęcia poszukiwań „zaginionych” polskich oficerów.

9037. CZAPSKI Józef, Hering Ludwik: Listy 1939–1982. T. 1: 4 września 1939 – 16 stycznia 1959. Posł. Adam Zagajewski; oprac. Ludmiła Murawska-Péju, Dorota Szczerba, Julia Juryś, Piotr Kłoczowski. Gdańsk 2016 Fund. Terytoria Książki; we współpr. z Inst. Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Pol. Oddz. Muzeum Literatury im. A. Mickiewicza 8° ss. 365, nlb. 3, tabl. 20, il. (Biblioteka Mnemosyne).

Toż. T. 2: 28 stycznia 1959 – 26 czerwca 1982. Gdańsk 2017 ss. 344, nlb. 5, tabl. 20, il.

9038. [CZARNECKA Halina]: A ty chodzisz... i nieprzytomnymi oczyma szukasz siebie. Wspomnienia z zesłania Haliny Czarneckiej. Z oryg. odtworzyła Basia Mierzejewska-Krzyżowska. Gorzów Wielkopolski 2017 Barbara Mierzejewska-Krzyżowska 8° ss. 156, il.

Wspomnienia autorki (1925–2007) dot. Syberii i Kazachstanu w l. 1940–1945.

9039. CZEPCZAK-GÓRECKI Bronisław: Na szachownicy losu. Wspomnienia skoczka. Warszawa 2017 Nar. Centrum Kultury; Fund. im. Cichociemnych Spadochroniarzy AK 8° ss. 269, il.

Wspomnienia podporucznika AK, cichociemnego (ur. w 1922) dot. deportacji do Kazachstanu, Armii Polskiej na Wschodzie i 1 Pułku Strzelców Podhalańskich.

9040. DANIEL Maria: Wspomnienia z czasu wojny 1939–1945. Bydgoszcz – Horodło – Grudziądz. Wstęp i oprac. Aleksandra Burdziej. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK; Tow. Nauk. 8° ss. 304, il. (Wojna i Pamięć. Wspomnienia).

Wojenne realia życia codziennego w relacji naocznego świadka podpisania aktu kapitulacji Twierdzy Grudziądz w 1945 r.

9041. DAUKSZA Agnieszka: Klub Auschwitz i inne kluby. Rwane opowieści przeżywców. Gdańsk 2016.

Rec.: Borowicz Jan, *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 813–816.

9042. DĄBROWSKA Pelagia: Moje wspomnienia sprzed ponad półwiecza. Oprac. Alina Bok. *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 3 s. 87–89.

Wspomnienia autorki (1922–2016) dot. Syberii w l. 1939–1945.

9043. DOKUMENTY z tajnych archiwów. Oprac. Dilara Usmanova. *Rocznik Tatarów Polskich*. Ser. 2. T. 4(18): 2017 s. 53–73.

Materiały z wileńskiego Litewskiego Archiwum Specjalnego dot. Tatarów, braci Aleksandra i Konstantego Achmatowiczów oraz Olgierda Kryczyńskiego, oskarżonych o działalność kontrrewolucyjną z l. 1940–1946.

9044. DOROSZEWSKI Witold: Ze wspomnień o tajnych kompletach Uniwersytetu Warszawskiego w czasie okupacji. Oprac. Jolanta Stasiak. *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 26: 2017 s. 73–77.

9045. DROGI cichociemnych. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 574, nlb. 2, il.

Antologia wspomnień żołnierzy polskich w Wielkiej Brytanii do zadań specjalnych z l. 1939–1945, powstałej z inicjatywy utworzonego w Londynie Koła Cichociemnych Spadochroniarzy AK.

9046. DROP Barbara: Ósme przykazanie. Lublin 2017 System Graf – Janusz Laskowski 8° ss. 63, nlb. 1, il.

Zapiski autorki dot. Klimontowa podczas II wojny światowej.

9047. DWORAK Dagmara: Kromka chleba. Poruszające wspomnienia z syberyjskiego zesłania. Powrót po 70 latach na miejsce zsyłki. Poznań 2017 Rebis 8° ss. 370, nlb. 5, il. + dysk optyczny (DVD).

Wspomnienia Danuty i Bogusława Żukowskich z Hajnówki zesłanych na Syberię w 1940 r., spisane przez ich wnuczkę.

Na DVD film z wyprawy B. Żukowskiego śladami zsyłki.

9048. DZIEDZICTWO Hippokratesa. *Czasypismo*. 2017 nr 1 s. 42–56.

Wspomnienia lekarzy górnośląskich z okresu II wojny światowej.

Treść: Łępkowski Andrzej: Lekarze z SS to nie byli lekarze s. 42–46; Łukasiewicz Szczepan: Plakałem po nocach s. 46–47; Hager-Malecka Bożena: Moje lekarskie geny s. 48–49; Cekański Adam: Mielśmy tylko kleszcze i zgrabne ręce. Wspomnienia ginekologa s. 50–53; Górz-Kardaszewicz Stefania: Zajęcia odbywały się w obozowisku partyzanckim s. 54–56.

9049. DZIENNIK czynności Naczelnego Wodza gen. Władysława Sikorskiego. T. 1: 30 VIII 1939 – 31 VII 1940. Wstęp i red. nauk. Jarosław Rabiński; oprac. dokumentów Jarosław Rabiński, Ewa Rzeczkowska, Jadwiga Kowalska. Lublin 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz.; KUL Jana Pawła II 8° ss. 943, nlb. 1, tabl. 16, il., streszcz. ang., fr., niem.

Toż. T. 2: 1 VIII 1940 – 31 VII 1941. Lublin–London 2017 KUL; IPN–KŚZpNP. Oddz.; The Polish Institute and Sikorski Museum ss. 1142 nlb. 1 tabl. 24, il., streszcz. ang., fr., niem., ros. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Lublinie, KUL, Inst. Pol. i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie.

9050. DZIEWCZYNY kresowe. [Oprac.] Marek A. Koprowski. Zakrzewo 2017 Wydaw. Replika 8° ss. 299, nlb. 1, tabl. 16, il.

Treść: Koprowski Marek A.: Słowem wstępu s. 7–9; Szablowska-Lutyńska Regina: Urodzona w Mizoczu s. 11–167; Trylska-Siekańska Danuta: Z Białokrynicy do Kazachstanu s. 168–192; Dyluś Stefania: Wywieźli nas z Wilejszczyzny s. 193–216; Cialko Janina: Zaczęli rznąć Polaków s. 217–229; Jełancewa Weronika Aleksandrowna: Byłam na Magadanie s. 230–242; Stańko Regina Stanisławowna: Córka wrağa naroda s. 243–253; Jefimowa Mirosława: Zostałam tu z własnego wyboru s. 254–278; Górska Janina: Podwójny życiorys s. 279–294; Bielotus Urszula: Nie wyparła się Boga s. 295–300.

9051. EDELMAN Marek: Nieznane zapiski o getcie warszawskim. Oprac. Martyna Rusiniak-Karwat. Warszawa 2017 ISP PAN; Fund. Zeszytów Liter. 8° ss. 215, nlb. 1, il., streszcz. ang.

9052. ELBAUM George J.: Bez wczoraj, bez jutra. Migawki z dzieciństwa w cieniu Zagłady. Przeł. Anna Brzostowska. Warszawa 2017 Forum Dialogu 8° ss. 113, nlb. 3, il.

Wspomnienia autora z l. 1940–1955 dot. pobytu w getcie warszawskim, powstania warszawskiego, historii ocalenia wraz z matką, ich emigracji do Francji i Stanów Zjednoczonych po zakończeniu II wojny światowej.

9053. ELJASZEWICZ Jan: *Moje wczoraj. Pruszków 2017 Książnica Pruszkowska im. Henryka Sienkiewicza 8° ss. 143, nlb. 1, tabl. 16, il.*

Wspomnienia małoletniego więźnia Dulagu 121 (ur. 1941) z ukrywania się w czerniakowskiej piwnicy w czasie Powstania Warszawskiego, pobytu w obozie pruszkowskim, przewiezienia do szpitala w Grodzisku Mazowieckim i ucieczki do rodziny w Milanówku w trakcie ewakuacji oraz późniejszych starań o upamiętnienie ofiar obozu.

9054. ENCYCLOPEDIA of the ghetto. The unfinished project of the Łódź Ghetto archivists. Ed. by Adam Sitarek, Ewa Wiatr; with the co-operation of Robert M. Shapiro, Piotr Zawilski, Jacek Walicki. Łódź 2016 The State Archive 8° ss. XXVIII, 320, il.

Toż. 2nd paperback edition. Łódź 2017.

Wyd. pol. Łódź 2015.

Oparte na pol. wyd.: Encyklopedia getta. Niedokończony projekt archiwistów z getta łódzkiego. Łódź 2014.

9055. FINDEISEN Władysław: *Wspomnienia 1944. Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 25: 2016 s. 44–52.

Z powstania warszawskiego.

9056. FRIEDMAN Ryszard: *Jeden spośród wielu. Przeł. Justyn Hunia. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. IX, nlb. 1, 340, nlb. 2, il.*

Wspomnienia krakowianina pochodzenia żydowskiego (ur. 1927) ukazujące tragiczne losy autora w czasie II wojny światowej i zagładę społeczności żydowskiej Krakowa.

9057. FRONTIERS, minorities, transfers, expulsions. British diplomacy towards Czechoslovakia and Poland during WWII. Vol. 1: Plans. [Wyd.] Jan Kuklík, Jan Němeček. Prague 2015 Faculty of Law. Charles Univ. Inst. of History CAŠ 8° ss. 398.

Rec.: Hula Magdalena, *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 1 s. 276–281.

9058. GAJEWSKI Teodor: *Z bronią u nogi?* (Wspomnienia z czasów drugiej wojny światowej). Red. nac. Aleksy Gajewski. Warszawa–Żelów 2017 Wydaw., Drukarnia Marland2 Marek Rusak 8° ss. 417, il.

Wspomnienia absolwenta filologii polskiej (1906–1974), komendanta „Szarych Szeregów” w Kamięnsku, od 1941 r. dowódcy 58 plutonu ZWZ/AK w Inspektoracie częstochowskim, od 1944 r. komendanta II podobwołu AK w Kamięnsku, opisujące działalność konspiracyjną w l. 1939–1944 w rejonie Kamięnska.

9059. GIZA Józef: *Pamiętnik wojenny*. Edycja i rys hist. Tomasz Podgórski. Kraków–

Nowy Sącz 2017 Flexergis 4° ss. nlb. 2, 337, nlb. 1, il.

Wspomnienia generała brygady Wojska Polskiego (1887–1965) z l. 1939–1942, dot. Polskiego Państwa Podziemnego, przedostania się na Węgry i do Francji.

9060. GLIKSZTEJN Ida: *Pamiętnik z czasów wojny. Lublin, wrzesień 1939 – styczeń 1943. Wstęp, post. i oprac. Adam Kopciowski. Lublin 2017 Ośr. „Brama Grodzka – Teatr NN” 8° ss. 192, il.*

Pamiętnik autorki (1904/1909–1997) dot. losów lubelskich Żydów podczas II wojny światowej od 1939 r. po likwidację getta wrotnego na Majdanie Tatarskim w 1942 r. i pierwsze miesiące 1943 r.; uzupełniony o biografię autorki.

9061. GŁADYSZ Teresa: *Wspomnienia. Lata wojny i po... wg opowiadań męża Mariana Gładysza. Zielona Góra 2017 Teresa Gładysz 8° ss. 62, nlb. 1, il.*

Wspomnienia autorki (ur. 1925) dot. II wojny światowej, losów Mariana Gładysza wywiezionego do obozu pracy do Niemiec do Mitteldeutsche Motorenwerke w Lipsku.

9062. GOTT mit uns! – ostatni żołnierz. Wspomnienia Ślązaków z armii III Rzeszy. [Wspomnienia spisał] Marian Kulik. Łędziny 2017 Mega Press II Instytut Ślunskij Godki 8° ss. 238, nlb. 1, il.

9063. [GÓJSKI Józef]: *Fragmenty wspomnień Józef Gójskiego [1912–1982] „Przylot emisariusza ludowca do okupowanego kraju po Wincentego Witosa”*. [Wyd.] Tadeusz Krawczak. *Teki Archiwalne*. T. 12: 2017 s. 127–204.

9064. GÓRSKA Halina: *Zobaczysz, zaraz wrócę. Wspomnienia z Wilna i łagrów z lat 1939–1956*. Oprac. red. Iwona Braniewska. Warszawa 2017 Iwona Braniewska 8° ss. 132, il.

9065. GÓRSKA Irena: *Przez Syberię do Afryki. Krosno 2017 Krośnieńska Oficyna Wydaw. 8° ss. 46, nlb. 1, il.*

Wspomnienia z okresu II wojny światowej, wysiedlenia na Syberię i emigrację w Afryce w l. 1940–1947.

9066. GRADOWSKI Zalmen: *Znajduję się w sercu piekła. Notatki więźnia Sonderkommando odnalezione w Auschwitz. Tł. Magdalena Ruta, Magdalena Siek. Oświęcim 2017 Państw. Muzeum Auschwitz-Birkenau 8° ss. 163, il.*

Toż w jęz. niem.: Ich befinde mich im Herzen der Hölle. In Auschwitz wiedergefundene Handschriften eines Häftlings aus dem Sonderkommando. Übers. Herbert Ulrich. Oświęcim 2016 s. 181, il.

Toż w jęz. franc.: Je me trouve au coeur de l'enfer. Les manuscrits d'un Sonderkommando retrouvés à Auschwitz. Trad. Oskar Hedemann. Oświęcim 2017 ss. 184, il.

Toż w jęz. hiszp.: Me encuentro en el corazón del infierno. Manuscritos de un Sonderkommando hallados en Auschwitz. Trad. Xavier Farré. Oświęcim 2017 ss. 173, il.

Toż w jęz. włos.: Mi trovo nel cuore dell'infemo. Manoscritti di un prigioniero del Sonderkommando trovati ad Auschwitz. Traduzione Serafina Santoliquido. Oświęcim 2017 ss. 167, il.

Toż w jęz. ang.: From the heart of hell. Manuscripts of a Sonderkommando prisoner found in Auschwitz. Oświęcim 2017 ss. 159, il.

9067. GRYGLAK Jan: Na trzech konty-nentach z karabinem w ręku. Cz. 3. *Almanach Nowotarski*. Nr 21: 2017 s. 235–258.

Kontynuacja wspomnień autora (1919–2015) obejmująca walki w Libii, powrót do Palestyny i konwoje do Iraku.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 19: 2015.

9068. GUMKOWSKA Teresa, Medaj Henryk, Płochacka Gertruda: Wspomnienia w cieniu dębów opowiedziane... Zebranie materiałów Ewa Rzepka; oprac. Elżbieta Zielaskowska. Jabłonowo Pomorskie–Wąbrzeźno 2017 Wąbrzeskie Zakłady Graficzne 8° ss. 71, nlb. 1, il.

9069. HERLING-GRUDZIŃSKI Gustaw: Inny świat. Zapiski sowieckie. Kraków 2017 Wydaw. Liter. 8° ss. 353, nlb. 3. (Lekcje Literatury z Gustawem Herlingiem-Grudzińskim i Włodzimierzem Boleckim).

Podstawa ed.: Kraków 2000.

9070. HEROD Mieczysław: Od bitwy pod Pszczyną przez piaski Tobruku po Monte Cassino. Wspomnienia żołnierza. Pszczyna 2017 Pro Memoria. Stow. „Bitwy pod Pszczyną 1939” 8° ss. 81, il. (Pszczynskie Epizody Historyczne; t. 6).

9071. HISTORIE pazurem wojny kreślone. [Oprac.] Krystyna Gudel, Twardy Róg 2017 Jamiński Zespół Indeksacyjny 8° ss. nlb. 6, 124, il. (Ocalić od Zapomnienia).

Wspomnienia mieszkańców Suchowoli i okolic wystanych na roboty przymusowe do Niemiec.

9072. HOCHMAN Peretz: Mieć odwagę, by żyć. Przekł. Grzegorz Fik. Warszawa 2017 Miasto Stoł. Warszawa – Dzielnica Śródmieście 8° ss. 327, tabl. 16, il., mapa.

Pamiętnik Żyda (1927–2013) ukazujący dzieciństwo w getcie warszawskim, ucieczkę z niego i życie w okupowanej Warszawie, walkę w AK w powstaniu, wywiezienie do obozu jenieckiego w Niemczech, wyjazd do Palestyny w 1946 r. oraz udział w wojnach z państwami arabskimi.

9073. HOLOKAUST. Prawdziwe historie ocalonych. [Wyd.] Lyn Smith; tł. Anna Puziewicz. Wyd. 3. Warszawa 2017 Wydaw. RM 8° ss. XIV, 338, il., mapa. (Zagłada).

Antologia wspomnień Żydów ocalonych z Zagłady. Wyd. 1. 2011.

9074. [HUBERBAND Shimon]: Pisma rabina Szymona Huberbanda. Oprac. Anna Ciałowicz. Warszawa 2017 ŻIH 8° ss. LII, 344,

nlb. 1, mapa, streszcz. ang. + dysk optyczny (CD). ŻIH. (Archiwum Ringelbluma. Kospiracyjne Archiwum Getta Warszawy; t. 32).

9075. JACHIMCZUK Regina: Wspomnienie o Krystynie Kraheleskiej (Włodawa kwiecień 1943 – marzec 1944 r.). *Zeszyty Muzealne Muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego*. T. 16: 2014 s. 79–82.

9076. JAKUBOWSKI Edward: Bitwa na podgostyńskiej Róży w styczniu 1945 roku. *Rocznik Gostyński*. T. 1: 2014 s. 111–116.

Wspomnienie spisane w 2011 r.

9077. JAKUBOWSKI Tadeusz Hubert: Lata prawie bezgrzeszne. Wyd. 3 popr. i uzup. Pruszków 2017 Książnica Pruszkowska im. Henryka Sienkiewicza 8° ss. 371, il.

Wyd. 1. 2009.

9078. [JANICKI Kazimierz]: Relacja z pobytu w niewoli niemieckiej płk. dypl. Kazimierza Janickiego. Do dr. przygot., wstępem i przypisaniami opatrzył Piotr Stanek. *Łambinowski Rocznik Muzealny*. [R.] 39: 2016 s. 125–143.

9079. JĘDO Marian: Lata walki, nadziei i zdrady. Kraków 2017 Muzeum AK im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” 8° ss. 80, il.

Wspomnienia autora (ur. 1922) dot. działalności konspiracyjnej w Krakowie i okolicach w l. 1943–1945 grupy osłony Radiostacji „Wisła” przy krakowskiej Okręgowej Delegaturze Rządu RP na Kraj funkcjonującej w strukturach AK „Żelbet”.

9080. KAPITAN „Hall”. Kulisy fałszowania prawdy o Powstaniu Warszawskim ’44. [Oprac.] Jacek Stykowski. Warszawa 2017 Capital 8° ss. 423, nlb. 9, il.

Zawiera gł. wspomnienia Wacława Stykowskiego (1912–1981) oraz wspomnienia i dokumenty jemu poświęcone.

9081. KAPLAN Chaim Aron: Megila życia. Tł. i oprac. Blanka Górecka: Od „Megili życia” do „Megili cierpienia”. Polska edycja „Dzienników” A. Ch. Kaplana [1880–1942]. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 3 s. 519–555, streszcz. ang.

Fragment dziennika warszawskiego od 1 do 20 IX 1939 r.

9082. KASPRZAK Zbigniew: Gienek, pilot z Lublina. Prawdziwa historia wojenna. Transkrypcja i tł. z jęz. ang. Monika Metlerska-Colerick. Lublin 2017 Episteme 8° ss. 200, il., mapy.

Dziennik i korespondencja Eugeniusza Kasprzaka (1922–1943), tragicznie zmarłego lubelskiego pilota Dywizjonu 301 i 304 oraz Dywizjonu specjalnego 138 SGM RAF, z l. 1939–1943.

9083. [KASZTELAN Jan]: Wspomnienia ks. dr. Jana Kasztelana CM z pracy w Kazimierzy

Wielkiej podczas II wojny światowej. [Wyd.] Paweł Gugla. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 235–248, streszcz. ang.

9084. KENT John A.: Polacy są najlepsi. Wspomnienia kanadyjczyka z dywizjonu 303. Przekł. Wojtek Matusiak. Warszawa 2017 Belona 8° ss. 486, nlb. 4, il.

Autobiografia autora (1914–1985), pułkownika, pilota, dowódcy eskadry Dywizjonu 303 dot. lotnictwa podczas II wojny światowej i rozwoju aeronautyki.

9085. KICHKA Henri: Byłem więźniem dziecięciu obozów 1940–1945. Przeł. [z fr.] Karolina Czarska. Kraków 2017 MOCAK 8° ss. 236, nlb. 3, il. + dysk optyczny (DVD).

Wspomnienia autora (ur. 1926) dot. pobytu w obozach koncentracyjnych w Camp d'Agde, Camp de Rivesaltes, Sakrau, Klein Mangersdorf, Tarnowitz-Nord, Sankt Annaberg, Kattowitz-Schoppinitz, Blechhammer, Gross-Rosen, Buchenwald oraz pierwszych lat po zakończeniu II wojny światowej.

9086. [KIDA Józef]: Wspomnienia Józefa Kidy z kampanii wrześniowej i pobytu w obozie w Starobielsku. [Wyd.] Grzegorz Boguń. *Rocznik Sokolowski*. Nr 14: 2017 s. 13–35.

Żył w l. 1910–1992.

9087. KLUBER Angela: „Mogliśmy zabrać ze sobą tylko chorych”. Relacja lekarki z Gliwic z 1945 roku. *Czasypismo*. 2017 nr 1 s. 57–60.

9088. KNAPP Stefan: Kwadratowe słońce. Tł. Jolanta Kozak. Biłgoraj 2017 Biłgorajskie Tow. Region. 8° ss. 193, nlb. 2, il.

Tyt. oryg.: The square sun.

Wspomnienia autora (1921–1996), malarza, rzeźbiarza z l. 1939–1953 dot. pobytu w syberyjskich łagrach, Drugiego Korpusu Armii Polskiej na Wschodzie i pierwszych lat spędzonych w Anglii.

9089. KORNICKI Franciszek: Zmagania. Autobiografia dowódcy dywizjonu myśliwskiego. Przeł. Wojtek Matusiak. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 438, il.

Wspomnienia autora (1916–2017), dowódcy Dywizjonu 303, ppłk. pilota Polskich Sił Zbrojnych w Wielkiej Brytanii, majora Królewskich Sił Powietrznych, dot. dzieciństwa we wsi Wereszyn (pow. hrubieszowski), II wojny światowej i polskich lotników w Wielkiej Brytanii oraz pracy w Royal Air Force.

9090. KORZENIOWSKI Jan Izidor: Moje czytanie książek. *Wadoviana*. Nr 20: 2017 s. 165–175.

Wspomnienia ur. w 1930 r. w Wadowicach inspektora górniczego i pisarza dotyczące głównie jego pasji czytelniczych w okresie II wojny i tuż po niej.

9091. KOWALSKA Janina: Biała apaszka. Wspomnienia Janiny Kowalskiej „Mirka”, najmłodszej łączniczki AK II Rejonu „Celków”.

Zielonka 2016 Tow. Przyj. Zielonki 8° ss. 160, il., mapa. Tow. Przyj. Zielonki. (Zielonkowskie Zeszyty Historyczne; nr 3/2016).

Autorka ur. w 1929 r.

9092. KOWICKA Stefania: A życie musi biec dalej. Wspomnienia z Lwowa i Krakowa. Red. Waław Iszkowski, Stefania Kowicka, Barbara Sosnowska. Kraków 2017 Waław Iszkowski 8° ss. 298, il.

Pamiętnik z l. 1939–1989 uzupełniony o listy Witolda Iszkowskiego i wspomnienia Jadwigi (Ingi) Kołodziej z Iszkowskich, Urszuli Bieleckiej z Iszkowskich, Jana Iszkowskiego, Waława Iszkowskiego.

9093. KRAMER Clara: Tyleśmy już przeszli. Dziennik pisany w bunkrze (Żółkiew 1942–1944). Red. nauk. i wprowadzenie Anna Wylegała. Warszawa 2017 Stow. Centrum Badań nad Zagładą Żydów 8° ss. 206, nlb. 37, il. (Biblioteka Świadectw Zagłady).

Dziennik autorki, ur. w 1927 r. jako Klara Schwarz, dot. Żydów w Żółkwi w l. 1942–1944.

9094. KRAUSE Lucjan: From the Vistula to the Canadian Great Lakes. A life's journey. Ed. by Józef Szudy, Anna Branach-Kallas, Mirosław Supruniuk. Toruń 2017 Nicolaus Copernicus Univ. Press 8° ss. 245, il. (Archiwum Emigracji. Źródła i materiały do dziejów emigracji polskiej po 1939 roku; t. 59).

Wspomnienia emerytowanego profesora fizyki (ur. 1928), dot. dzieciństwa, udziału w powstaniu warszawskim oraz powojennych losów w Wielkiej Brytanii i kariery naukowej w Kanadzie.

9095. KRONIKA Klasztoru OO. Franciszkanów w Lubomierzu 1943–1956. Do dr. przygot. i opatrzili przepisami Zdzisław Gogola, Henryk Małocha, Joanna Małocha. Kraków 2017 Wydaw. i Drukarnia Tow. Słowaków w Polsce 4° ss. 260, nlb. 4, il.

9096. KRÓL Waław: Mój Spitfire. Pełna wersja wojennych wspomnień asa myśliwskiego z lat 1942–1945. Warszawa 2017 Fronda PL 8° ss. 342, tabl. 28, il.

Wspomnienia dowódcy Dywizjonu 302, żyjącego w l. 1911–1991, pilota Polskiego Zespołu Myśliwskiego „Cyrk Skalskiego”, dot. walk w północnej Afryce, wypraw na terytorium III Rzeszy. Napisane na podstawie dziennika prowadzonego przez autora w czasie działań wojennych.

9097. [KRUSZYŃSKA Daniela]: Bielawa męża mi dała..., a jednak Warszawa. Z ostatniego wywiadu. Wspomnienie o Danieli Kruszyńskiej. [Przeprowadził i biogramem opatrzyl] Rafał Brzeziński. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 8]: 2016 [dr.:] 2017 s. 621–630.

Wspomnienia żyjącej w l. 1926–2016, posłanki na sejm PRL, instruktorki zawodu obejmujące udział w powstaniu

warszawskim, pobyt w obozie Ravensbrück i pierwsze lata pracy w powojennej Bielawie.

9098. KRZEPICKI Abraham Jakub: Człowiek uciekł z Treblinek... Rozmowy z powracającym. Oprac. Barbara Engelking i Alina Skibińska. Warszawa 2017 ŻIH im. Emanuela Ringelbluma 8° ss. 163, nlb. 1, il.

Relacja dot. ucieczki Jakuba Krzepickiego (1915–1943) z obozu Zagłady Treblinka II w 1942 r. i ukrywania się w lesie pod Stoczkiem, spisana przez Rachelę Auerbach w getcie warszawskim od 28 XII 1942 r. do 7 III 1943 r.

9099. KUROPATWIŃSKA-ŚWIDOWA Halina: Wspomnienia z okresu wojny i powstania warszawskiego. Red. Andrzej Urmański, Maria z Urmańskich Jęczmykowa. Warszawa 2017 Andrzej Urmański 16° ss. 157, nlb. 3, il.

Pamiętnik żyjącej w l. 1903–1982 bibliotekarki i kustosa archiwalnego, w czasie wojny pielęgniarki, związanej z AK.

9100. LANCKOROŃSKA Karolina: Wspomnienia wojenne 22 IX 1939 – 5 IV 1945. Przedm. Jan Lubomirski-Lanckoroński. Wyd. 3. Kraków 2017 Znak 8° ss. 397. nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2001.

9101. LASOTA Rafał: Przyszła do mnie wojna. Książka powstała na podstawie wspomnień Czesława Lewandowskiego, Czesława Mirowskiego, Mariana Słowińskiego, Jadwigi Jabłońskiej. Warszawa 2017 Aspra-JR 8° ss. 349, il.

Zapis wspomnień J. Jabłońskiej (ur. 1922), Cz. Lewandowskiego (ur. 1928), Cz. Mirowskiego (1924–2016), M. Słowińskiego (ur. 1919), żołnierzy AK z Targówka dot. II wojny światowej, pobytu w niemieckim obozie koncentracyjnym Stutthof, walki na różnych frontach w Polsce i Europie.

9102. LIBITZKY Eva, Rosenbaum Fred: Na krawędzi. Przetwać łódzkie getto, Auschwitz i nie tylko. Przeł. Sergiusz Kowalski. Kraków–Budapeszt 2017 Austeria 8° ss. 306, nlb. 13, il., mapy.

Wspomnienia dot. losu Żydów w łódzkim getcie, Auschwitz-Birkenau, obozie pracy w Oederan i obozie rodzinnym w czeskim Theresienstadt.

9103. LIPSZYC Rywka: Dziennik z getta łódzkiego. Oprac. i wstęp Ewa Wiatr; posł. Anita Friedman. Kraków–Budapeszt 2017 Austeria 8° ss. XL, nlb. 2, 237, nlb. 4, il.

Żyła 1929–?

9104. LISTY do Oneg Szabat. Warszawa 2017 ŻIH im. Emanuela Ringelbluma 8° ss. 155, il.

Toż w jęz. ang.: Letters to Oneg Shabbat. Transl. by Dominika Gajewska. Warsaw 2017.

Getto warszawskie, lata 1939–1943.

9105. LISTY o Zagładzie. Oprac. Ruta Sakowska. Wyd. 2. Warszawa 2017 ŻIH im. Emanuela Ringelbluma 8° ss. XXVIII, nlb. 2, 380, nlb. 2,

il. + dysk optyczny (CD-ROM). ŻIH im. Emanuela Ringelbluma. (Archiwum Ringelbluma. Konspiracyjne Archiwum Getta Warszawy; t. 1).
Wyd. 1. 1997.

9106. LISTY zesłańców z Kazachstanu do ks. Franciszka Koniecznego we Lwowie 1940–1941. [Wyd.] Józef Wołczański. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 1 s. 327–370, streszcz. ang.

9107. „LUDZIE opowiadali rzeczy potworne o tym, co się tam działo”. Dwa świadectwa Zagłady – Adama Ulricha z Zakrzówka i Stanisława Ż(Rz)emińskiego z Łukowa. [Wyd.] Alina Skibińska. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 599–640, streszcz. ang.

W dystrykcie lubelskim w l. 1939–1943.

9108. MACZEK Stanisław: Formy organizacyjne wielkich jednostek pancernych (1941 r.). *kwartalnik Bellona*. R. 11: 2017 nr 4 s. 97–109.

Przedr. z „Bellony” z 1941 r.

9109. [MADURA Roman Fabian, Matoga Jacek]: Z więzienia w Tarnopolu przez Lwów, Przemysł i zieloną granicę do Tarnobrzega – krytyczna edycja wspomnień dominikanów o Romana Madury i br. Jacka Matogi z września 1939 r. [Wyd.] Wiktor Szyborski. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 1 s. 289–325, streszcz. ang.

9110. [MALARSKI Stanisław]: Odczyt profesora Stanisława Malarskiego na temat „Moje lwowskie wspomnienia. Lwów i Kresy Wschodnie”. *Roczniki Administracji i Prawa*. R. 17: 2017 z. spec. s. 497–521.

Dot. l. 1939–1944.

9111. [MALEK David]: Pan Malek. Rozmowa Jarosława Przyborowskiego z Dawidem Malkiem; wstęp i zdjęcia Janusz Marciniak. Poznań 2017 Fund. Signum 8° ss. 85, nlb. 3, il., tabl. 1, mapa.

Wywiad rzeka z Davidem Malkiem (ur. 1928), Żydem, więźniem Auschwitz-Birkenau.

9112. [MANDELBAUM Henryk]: Ja z krematorium Auschwitz. Rozmowa z Henrykiem Mandelbaumem, byłym więźniem, członkiem Sonderkommando w KL Auschwitz. [Rozm. przepr.] Igor Bartosik, Adam Willma. Oświęcim 2017 Państw. Muzeum Auschwitz-Birkenau 8° ss. 101, nlb. 2, il.

Relacja Henryka Mandelbauma (1922–2008) dot. getta w Dąbrowie i Strzemieszycach oraz pracy w Sonderkommando w KL Auschwitz-Birkenau.

Toż w jęz. niem.: Ich aus dem Krematorium Auschwitz. Gespräch mit Henryk Mandelbaum, ehemaligem Häftling des Sonderkommandos im KL Auschwitz. Überstzung Herbert Ulrich. Oświęcim 2017.

9113. MICHALSKA Janina, Michalski Kazimierz: Koleje życia. *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia*. T. 23: 2017 s. 265–278.

Wspomnienia dot. lat 1939–1974.

9114. MIZERA [Tadeusz] Piotr: Wspomnienia. *Zeszyty Wojnickie*. R. 26: 2017 nr 2 s. 61–90.

Wspomnienia autora (ur. 1932) z ucieczki z kresowego Podkamina, po zamordowaniu rodziców przez ukraińskich nacjonalistów 12 III 1944 r., pobytu w Lwowie, wyjazdu do Wojnicza i nauki tamże oraz przeniesienia się do Krakowa w IV 1946 r.

9115. MODZELEWSKI Karol: Zajeździśmy kobyłę historii. Wyznania poobijanego jeźdźca. Warszawa 2013.

Rec.: Sielezin Jan Ryszard, *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. K: Politologia. Vol. 23: 2016 [nr] 2 s. 273–277.

9116. MOJE wojenne dzieciństwo. Wspomnienia. T. 20. Warszawa 2017 Fund. „Moje Wojenne Dzieciństwo” 8° ss. 248.

T. 1. 1999.

9117. MOŁODYŃSKI Witold: Bieszczadzkie okupacje 1939–1945. Rzeszów 2016 Carpathia 8° ss. 255, nlb. 5, il.

Toż. Wyd. 2, poszerz. Rzeszów 2017 ss. 291, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (ur. 1928) dot. okupacji sowiecko-niemieckiej w Bieszczadach uzupełnione o plany zabudowy Brzegów Dolnych (do 1939 r.) i Ustrzyk Dolnych (międzywojennych i wojennych), spis właścicieli gruntów budynków mieszkalnych od 1882 do 1945 r. oraz wykaz budynków Brzegów Dolnych przekazanych przez ZSRR stronie polskiej w listopadzie 1945 r.

9118. MORD w lesie katyńskim. Przesłuchania przed amerykańską komisją Maddena w latach 1951–1952. T. 1. Wstęp, wybór i oprac. Witold Wasilewski; przełożył Waław Jan Popowski. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 679, il. IPN–KŚZpNP.

9119. NIE mogliśmy pojąć, dlaczego... Losy i przeżycia dzieci holocaustu. Wybór i oprac. Anna Kołacińska-Gałązka. Warszawa 2017 Stow. „Dzieci Holocaustu” w Polsce 8° ss. 280.

Wybrane relacje członków Stowarzyszenia „Dzieci Holocaustu” w Polsce dot. II wojny światowej, powojennego antysemityzmu, spisane w l. 1991–2013.

9120. NIELSEN Martin: Raport ze Stutthofu. Red. nauk. Elżbieta Grot. Sztutowo 2017 Muzeum Stutthof 8° ss. 196, nlb. 12, il., mapy.

Wspomnienia pisarza i parlamentarzysty duńskiego (1900–1962), więźnia politycznego KL Stutthof w l. 1943–1945, dot. warunków panujących w obozie, losów więźniów.

9121. NIEZNANE relacje dotyczące Warszawskiej Brygady Pancerno-Motorowej w 1939 roku. [Wyd.] Michał Kuchciak. *Przeгляд*

Historyczno-Wojkowy. R. 18: 2017 nr 4 s. 152–176, streszcz. ang., ros.

9122. OBLICZA getta. Antologia tekstów z getta łódzkiego. Red. nauk. Krystyna Radziśzewska, Ewa Wiatr. Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. XXXIII, nlb. 1, 435, nlb. 2, il. (Judaica Łódzkie).

9123. OBREMSKI Tadeusz: Wśród zatrutych noży. Zapiski z getta i okupowanej Warszawy. Red. nauk. i wpraw. Agnieszka Haska. Warszawa 2017 Stow. Centrum Badań nad Zagładą Żydów 8° ss. 283, nlb. 4, il. (Biblioteka Świadectw Zagłady).

Autor żył w l. 1900–1944.

9124. OKUPACYJNA noc. Ziemiaństwo kieleckie o wojnie i okupacji. Wybór z memuarystyki ziemiańskiej. Wybór i oprac. Jerzy Gapys. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 155.

9125. OSKARŻAM majora Żychonia. Sprawa karna KW.21/42 przed Morskim Sądem Wojennym w Londynie. [Wyd.] Robert Majzner, Andrzej Suchcitz, Tadeusz Dubicki. Radomsko 2016 Taurus 8° ss. 470.

Jan Henryk Żychoń (1902–1944).

Dokumenty z l. 1942–1943.

9126. OSTATNIM etapem przesiedlenia jest śmierć. Wstęp i oprac. Marta Janczewska. Warszawa 2017 ŻIH im. Emanuela Ringelbluma 8° ss. 30, nlb. 2.

Relacja prawdopodobnie autorstwa Gustawy Jareckiej (1908–1943), przedwojennej tłumaczki i pisarki, dot. pierwszych dwóch dni akcji wysiedleńczej w getcie warszawskim z poprzedzającymi ją wydarzeniami w nocy z 17 na 18 IV 1942 r.

9127. [OTOCKI Leon]: Obchód po zakładzie, a raczej po tych ruinach, które pozostały... Z ostatniego wywiadu. Wspomnienie o Leonie Otockim [1926–2016]. [Przeprowadził i biogramem opatrzył] Rafał Brzeziński. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 8]: 2016 [dr.:] 2017 s. 631–637.

Wspomnienia robotnika obejmujące wywiezienie na roboty do Düsseldorfu, wyzwolenie i przybycie do Bielawy.

9128. [PARNICKI Teodor]: „Cięży na mnie [...] obowiązek wierności”. Listy Teodora Parnickiego do Jana i Marty Erdmanów z lat 1944–1946. Oprac. Andrzej Dobrowolski, Tomasz Markiewka. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 4 s. 171–216, streszcz. ang.

16 listów z archiwum prywatnego wnuka adresatów, Dawida Walendowskiego.

9129. PARTYZANCKA piosenka. [Wyd.] Grzegorz Boguń. *Rocznik Sokolowski*. Nr 13: 2016 s. 13–17.

Piosenki żołnierzy AK z Łowiska.

9130. [PELC Wanda]: *Zapiski sybirskie Wandy Pelc*. Oprac. Jadwiga Romańczyk. Wyd. 2 zmien. Rzeszów 2017 Oficyna Wydaw. Polit. Rzeszowskiej 8° ss. 117, il.

Wspomnienia aut. (1925–2004) z drogi na zesłanie z Towarni do Omska i pobytu tamże, opracowane przez towarzyszącą jej siostrę Jadwigę i uzupełnione o kartki z pamiętnika z wpisami dzieci – towarzyszy niedoli.

Wyd. 1. 2007 pt.: *Zapiski sybirskie Wandy Pelc i Genowefy Sadeckiej*. Rzeszów 2007.

9131. PEREC Walenty: *Milioner bez portek (wspomnienia)*. Husów 2017 Stow. Społ.-Kult. im. Wincentego Stysia 8° ss. 215, nlb. 1, il. (Biblioteka Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego im. Wincentego Stysia w Husowie; t. 4).

Wspomnienia autora (1899–1975) dot. II wojny światowej, działalności konspiracyjnej i pobycie w KL Auschwitz-Birkenau i KL Dachau.

9132. PESZKOWSKI Zdzisław: *Wspomnienia jeńca z Kozielska*. Red. Anna Rastawicka, Katarzyna Ciemięga. Wyd. 4 zm. Warszawa 2017 Fund. Gólgota Wschodu; nonomnis.pl 8° ss. 180, nlb. 3, il.

Wyd. 1. 1989.

9133. PILECKI Witold: *Raport Witolda*. Kol. red. Józef Brynkus, Michał Siwiec-Cielebon, Wiesław Jan Wysocki. *Ząbki–Londyn 2017 Apostolicum; Studium Polski Podziemnej* 8° ss. 251, nlb. 3, il.

Dot. obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau.

9134. [PIŻYC Kopel, Flint Miriam]: *Po wojnie, z pomocą bożą, już niebawem... Pisma Kopla i Mirki Piżyców o życiu w getcie i okupowanej Warszawie*. Wprow., teksty i przypisy z jęz. hebr. przeł. Regina Gromacka; teksty z jęz. jidisz przeł. Monika Polit. Warszawa–Jerusalem 2017 Stow. Centrum Badań nad Zagładą Żydów; Yad Vashem 8° ss. 259, nlb. 4, tabl. 20, il. (Bibioteka Świadectw Zagłady).

Lata 1942–1944.

9135. [PLACKOWSKI Waclaw]: *Dziennik żołnierza-tułacza. Zapiski kapitana Waclawa Plackowskiego z lat 1939–1941*. Oprac. Jacek Piotrowski. Wrocław 2016.

Wspomnienia autora (1900–1941) dot. kampanii wrześniowej, wydarzeń w obozie dla internowanych w Eger, Polskich Sił Zbrojnych we Francji, Wielkiej Brytanii i losów na Bliskim Wschodzie.

Rec.: Gawlik Mateusz, *Niepodległość*. T. 65: 2016 s. 253–258.

9136. POCZĄTKI obozu Birkenau w świetle materiałów źródłowych. The origins of the Birkenau Camp in the light of the source materials. [Oprac.] Igor Bartosik, Łukasz Martyniak, Piotr Setkiewicz. Oświęcim 2017 Państw. Muzeum Auschwitz-Birkenau 4° ss. 355, il.

9137. POCZTÓWKI z powstania. Warszawa do dziś przeżywa tamten dramat. [Oprac.] Wiktor Krajewski. Warszawa 2017 Edipresse Polska 8° ss. 231, il.

Relacje 9 osób dot. powstania warszawskiego.

9138. PODLASIECKA Maria, Zakrzewski Leszek S[tanisław]: *Kazimierz Wasiłowski „Korwin” żołnierz Batalionu AK „Zośka”. Rozmowa o czasach i środowisku*. Warszawa 2017 eMPe – Maria Podlasiecka 8° ss. 826, il.

Wywiad z M. Podlasiecką, siostrą K. Wasiłowskiego.

9139. POGONOWSKI Janusz: *Listy z Auschwitzu*. Red. merytor. Franciszek Piper. Oświęcim 2017 Państw. Muzeum Auschwitz-Birkenau 8° ss. 84, tabl. 16, il.

Lata 1942–1943.

9140. PONIEMUŃSKI Marek, Poniemuńska Anna: *Historia cudem uratowanej Anny Poniemuńskiej (Goland) – wspomnienia*. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 13: 2017 s. 123–147.

Wspomnienia A. Poniemuńskiej (ur. 1938) z pobytu w getcie w Radomsku, ucieczki i ukrywania się w Łęgu k. Radomska, powojennej nauki w Łodzi, pracy w szpitalu, wyjeździe do Izraela w 1961 r. i życiu tamże.

9141. PONOWNIE w Rzeszy. *Dzienniki wojenne tyskiej policji 1939–1940*. Przeł. i oprac. Grzegorz Bębniak. Tychy 2017 Muzeum Miejs. 8° ss. 135, nlb. 1, il. (*Tyskie Zeszyty Historyczne*; z. 12).

9142. POPRAWA Leon: *Okruchy wojennych wspomnień*. Wybór, oprac., red., przypisy Sławomir Kęszka, Krystyna Split. Kalisz 2014 Sanktuarium św. Józefa 8° ss. 135, il.

Wyd. 2. Kalisz 2017 Dangraf ss. 137, il.

Wspomnienia księdza (1909–1995), dot. II wojny światowej, opisujące aresztowanie w 1941 r., pobyt w obozie przejściowym w Konstantynowie Łódzkim, KL Dachau i pracę we francuskiej strefie okupacyjnej.

Rec.: Poprawa Leon, *Polonia Maior Orientalis*. T. 2: 2015 s. 173–174.

9143. [PORAY-]WOJCIECHOWSKI Witold: *Pamiętnik z wojny na morzu 1939–1943*. Wstęp i oprac. Patryk Połec. Gdańsk–Gdynia 2014.

Rec.: Tymiński Jan, *Nautologia*. R. 51: 2016 s. 92–93.

9144. POSMYSZ Zofia: *Królestwo za mgłą*. Z autorką „Pasażerki” rozmawia Michał Wójcik. Kraków 2017 Znak 8° ss. 411, nlb. 4, tabl. 16, il.

Wspomnienia pisarki i scenarzystki (ur. 1923) dot. pobytu w KL Auschwitz-Birkenau.

9145. POSTOLKO Janusz: *I tak to mi się przydarzyło*. (Wołyń, Białowieża, Syberia, Małopolska, Dolnośląskie, Meksyk, Hiszpania, Wenezuela, Kraków i inne). Kraków–Saloniki 2017

Wydaw. i Drukarnia Tow. Słowaków w Polsce 8° ss. 174, nlb. 1, il.

Wspomnienia konsula honorowego Meksyku (ur. 1933), dot. działalności konspiracyjnej ojca, wywózki na Syberię w okolicie Nowosybirska i życia w powojennej Polsce.

9146. PRAŁAT Xenia: Tyle niosła pamięć. Gdańsk–Świebodzin 2017 Maria Szafran 8° ss. 44, tabl. 52, il.

Wspomnienia z l. 1939–1950.

9147. PRAWDA i pamięć. Wspomnienia. Wstęp i oprac. Elżbieta Orzechowska; przedm. Zygmunt Zieliński. Wyd. 2. Lublin 2017 Wydaw. KUL 8° ss. 290, il. KUL Jana Pawła II. (Biblioteka Pedagogiczna Katedry Pedagogiki Porównawczej Wydz. Nauk Społ. KUL Jana Pawła II. Ser. B: Materiały i Dokumenty; t. 12).

Wspomnienia dzieci z l. 1939–1945. Wyd. 1. 2016.

9148. PRZEDSTAWICIELSTWA obcych państw w Gdańsku w świetle dokumentacji policji niemieckiej z 1940 r. [Wyd.] Jan Daniluk. *Stutthof*. [Z.] 3(13): 2015 s. 183–200, streszcz. ang.

9149. PUCHALSKI Zenon: Z Zacisza na Syberię. Białystok 2017 Zenon Puchalski 8° ss. 179, nlb. 4, il., mapa.

Wspomnienia autora (ur. 1932) dot. wywiezienia jego rodziny w 1940 r. z Zacisza na Syberię do miejscowości Kwitok, w obwodzie irkuckim.

9150. PUZINOWSKA-TKACZYK Antonina: Moja tułaczka. Wspomnienie. Wyd. 2. Białogard 2017 Agencja Wydawniczo-Reklamowa Joanna Kowalewska 8° ss. 60, il.

Wspomnienia autorki (1934–2017) z zesłania do Kazachstanu. Wyd. 1. 2016.

9151. PYSZNIAK Mieczysław: Od Mokrej do Warszawy. Wspomnienia żołnierza 2 Pułku Strzelców Konnych Wołyńskiej Brygady Kawalerii. Oprac. na podst. rękopisu Stanisław Polanowski. Sosnowiec 2017 P.P.U.H. Progress; Stanisław Polanowski 8° ss. 43, il.

Bitwa pod Mokrą i obrona Warszawy w 1939 r.

9152. PYTKO Stanisław: Życie trudne, ale szczęśliwe. Kraków 2017 ZOZ Ośr. UMEA Shinoda-Kuracejo 8° ss. 459, il.

Wspomnienia inżyniera (1929–2018) dot. II wojny światowej i tajnego nauczania w Pacanowie, Komorowie, studiów i pracy na AGH w Krakowie, kariery naukowej zagranicą.

9153. RADOŹYCKI Jan: Aby o nich nie zapomniano. Wspomnienia. Red. Maria Paoletti, Jarosław Kurkowski. Łomianki–Dziekanów Leśny 2017 LTW 8° ss. 465, il.

Wspomnienia filologa (1911–2003), żołnierza ZWZ/AK, z działalności konspiracyjnej m.in. na Podkarpaciu,

w Krakowie i Sanoku oraz aresztowania przez UB po zakończeniu II wojny światowej.

9154. RAP Zbigniew Marian: Trudne dzieciństwo (1939–1945). *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia*. T. 23: 2017 s. 279–293.

W Gródku na Ukrainie.

9155. [RAWIDOWICZ Simon]: In search of lost times and places. Simon Rawidowicz reflects on his formative years in Grajewo and Białystok. Ed. by Benjamin Ravid. *Polin*. Vol. 29: 2017 s. 353–401.

Lata 1941–1955.

9156. REGULAMIN Targów na zwierzęta domowe, jednokopytowe, konie, osły, racicowe bydlę rogate, owce, kozy, świnię itp. w gminie Sokołów Miasto. *Rocznik Sokołowski*. Nr 13: 2016 s. 283–287.

Tekst z 26 IV 1945 r.

9157. RELACJE świadków rejestrowane dla Telewizji Polskiej. T. 5. Oprac. Mateusz Kosiński, Krzysztof Wałaszewski, Maciej Wojtyński; pod red. Macieja Wojtyńskiego. Warszawa 2017 Maciej Wojtyński 8° ss. 155.

Z l. 1939–1945.

T. 1 pt.: Świadczenie dziejów. Relacje rejestrowane dla Telewizji Polskiej. Warszawa 2009.

9158. RETMAN Lucia: Perły albo życie. Przekł. Michał Sobelman; oprac. wyd. pol. Joanna Elżbieta Potaczek. Rzeszów 2017 Bonus Liber 8° ss. 142, nlb. 1, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1928), ocalałej z Holocaustu, ukrywanej przez Polaków w Lubaczowie.

9159. ROMEROWA Zofia z Drohojowskich: Dziennik 1939–1948. Na podstawie archiwum rodzinnego oprac. Barbara Romer Kulkulska. Bielsko-Biała 2017 Tulipus 8° ss. 304, nlb. 3, il.

Pamiętnik dyplomowanej pielęgniarki (1893–1949) dot. życia ziemiaństwa, wydarzeń wojennych w Inwałdzie i zamku w Bestwinie.

9160. ROWIŃSKI Julian, Lewandowski Jan: Sprawa Mamunowa. Wspomnienia do dr. przygot., wstępem i przypisami opatrzyły Maria Lewandowska-Pijanowska, Violetta Rezler-Wasielewska. *Łambinowski Rocznik Muzealny*. [R.] 39: 2016 s. 145–175.

Edmund Mamunow (1902–1941).

9161. RUSZKOWSKI Andrzej: Okrucy historii. Środek okupacji: I. 1942 – VI. 1943. Puławy 2016 nakł. aut 8° ss. 115, il.

Zawiera także korespondencję i wspomnienia rodziny oraz znajomych autora (ur. 1928).

9162. RZADKOWOLSKI Władysław: Staszów w latach okupacji hitlerowskiej. Aut. grafik Józef Juszczyk. Staszów 2017 PHU SzostakDruk; na zlec. Pow. Staszowskiego 8° ss. 104, il.

Wspomnienia autora (1905–1975) pełniącego w czasie wojny obowiązki kierownika Komunalnej Kasy Oszczędności.

9163. RZECHORZEK Mieczysław: Z Przemysła przez Afrykę do Wielkiej Brytanii. Wspomnienia. Red. i oprac. Barbara Ziobro. Przemysł 2017 Drukarnia San Set 8° ss. 242, il.

Wspomnienia lotnika (1924–2017) dot. II wojny światowej, wojska polskiego we Francji, polskiego lotnictwa w Wielkiej Brytanii.

9164. „SFORMOWAĆ dywizje siekierników – postrach Lachów”. Przyczynek do genezy i charakteru akcji antypolskiej OUN-B i UPA na Chełmszczyźnie w pierwszej połowie 1944 roku. [Wyd.] Mariusz Zajączkowski. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 29: 2017 s. 540–554.

Dokumenty OUN.

9165. SIERAKOWIAK Dawid: Dziennik. Wyd. 2. Warszawa 2016.

Rec.: Kowalska-Leder Justyna, *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 772–775.

9166. [SIMOLEIT Gustav]: Gustav Simoleit – wspomnienia zastępcy komendanta Stalagu Luft 3. [Wyd.] Marek Łazarz. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 15: 2017 s. 53–63.

K. Żagania, lata 1942–1945.

9167. SMELA Grzegorz: Historie wojenne. Cz. 3: Sahara. *Rocznik Niebylecki*. T. 4: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 331–349.

Wspomnienia z 1944 r.
Cz. 1. *Tamże*. T. 2: 2014.

9168. SOKOŁOWSKI Wiesław: Wołyńskie wspomnienia 1939–1945. Warszawa 2017 MHPRL; Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 199, nlb. 1, il.

Wspomnienia żołnierza Batalionów Chłopskich (ur. 1929) dot. walk na Wołyniu, masowych zbrodni dokonanych na ludności polskiej przez bojówki UPA, ucieczce do Włodzimierza.

9169. SPIS rodzin wojskowych wywiezionych do ZSSR. Wstępem opatrzyła Ewa Kowalska. Warszawa–Kraków 2014.

Rec.: Nowozycki Bartosz, *Rocznik Lwowski*. 2017 s. 299–301.

9170. STEFAN Wincenty Frelichowski, bl.]: Korespondencja obozowa bl. ks. Stefana Wincentego Frelichowskiego z lat 1940–1945. Tł. i oprac. Stefania A. Hayward. Toruń 2017 Toruńskie Wydaw. Diec. 8° ss. 331.

Bl. Stefan Wincenty Frelichowski (1913–1945).

9171. STOPCZYŃSKI Waldemar: W kręgu Bolesława Srockiego. Ludzie „Petu”. Relacje – wspomnienia – polemiki. Gdańsk 2016.

Rec.: Wiśniewska Maria: Człowiek w cieniu. *Kronika Warszawy*. 2017 nr 2 s. 161–168.

9172. STUTTHOF jidze. Marsz Śmierci we wspomnieniach mieszkańców Pomieczyna i okolic. Pod red. Darii Kaszubowskiej. Pelplin 2017 Bernardinum 8° ss. 97, nlb. 3, il.

Relacje 19 świadków dot. ewakuacji przez Niemców obozu koncentracyjnego Stutthof na przelomie stycznia i lutego 1945 r.

9173. SYBIRACY na Ziemi Międzyrzeckiej. Antologia wspomnień i tekstów. Pod red. Izabeli Stopyry i Jadwigi Szylar. Trzciel 2017 Bibl. Publ. M. i Gm. Trzciel 8° ss. 123, il.

Z treści: Wspomnienia Sybiraków z Trzciela: Szylar Jadwiga s. 15–32; Wodecka Wanda s. 33–34; Szylar Jadwiga s. 35–40; Antonowicz Jan s. 45–47; Stopyra Izabela s. 47–74; Kania Franciszka s. 75–88; Stopyra Izabela s. 89–94; Sokolowska Jadwiga s. 94–95; Tabisz Henryk s. 95–96; Stopyra Izabela s. 96–98; Kąkol Stanisław s. 98–100.

9174. [SZAPIRO Kalonymus Kalman]: Pisma rabina Kalonimusa Kalmana Szapiry. Oprac. Marta Dudzik-Rudkowska. Warszawa 2017 ŻIH 8° ss. XXXIII, nlb. 1, 345, nlb. 1, il., streszcz. ang. + dysk optyczny (CD). ŻIH. (Archiwum Ringelbluma. Konspiracyjne Archiwum Getta Warszawy; t. 25).

9175. SZARRAS Stanisław: Te wakacje trwały sześć lat (1939–1945). Oprac. Ita Turowicz. Sieradz 2016 Profart 8° ss. 162, nlb. 1, il., mapa.

Pamiętnik autora (1924–2019), pracownika naukowego Instytutu Badań Jądrowych w Świerku, dot. II wojny światowej w Błaszach, Sieradzu i Kaliszu.

9176. SZKLAREK Sławomir: Przedmioty na wagę... życia. *Rocznik Legionowski*. T. 10: 2017 s. 231–236.

Wspomnienia legionowskie z l. 1943–1944.

9177. SZOSKA Maria: Z dziejów jednej szkoły. Cz. 2. *Almanach Nowotarski*. Nr 21: 2017 s. 259–278.

Wspomnienia nauczycielki (1906–2001) ze Szkoły Młodszych Ochotniczek w Nazarecie w l. 1944–1947, potem przeniesionej do Foxley (do 1948 r.).

Cz. 1. *Tamże*. Nr 20: 2016.

9178. SZPAKOWSKA-KOŁODZIEJCZYK Barbara: Losy dziecka w cieniu wojny. Kraków 2017 Ridero 8° ss. 127, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1933) dot. dzieciństwa w Okoninie, losów rodziny w okupowanej Warszawie.

9179. SZTERNFINKIEL Natan Elias: Zagłada Żydów Sosnowca. Oprac. i przypisami opatrzyła Aleksandra Namysło. Wyd. 2.

Warszawa 2017 ŻIH im. Emanuela Ringelbluma 8° ss. 157, nlb. 5, tabl. 1, il., mapy. (Wydanie Krytyczne Prac Centralnej Żydowskiej Komisji Historycznej).

Wyd. 1. Katowice 1946.

9180. SZUMSKA Cecylia: Jestem z Zamojszczyzny. Red. Maria Bednarek. Warszawa 2015 Studio Graf. Agat – Jerzy Burski 4° ss. 91, nlb. 1, il.

Toż. Wyd. 2, uzup. Warszawa 2017 ss. 107, nlb. 1, il.

Wspomnienia pedagoga (ur. 1925) dot. szkolnictwa podczas II wojny światowej, pracy zawodowej w powojennej Polsce, m.in. w Zamościu i Warszawie.

9181. SZYMANEK Jerzy: Zarys wspomnień. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 269–285.

Autor (ur. 1937) wspomina okres II wojny światowej, edukację w Piotrkowie Trybunalskim, pracę w redakcji „Dziennika Ludowego” oraz działalność w ZSL.

9182. SZYMAŃSKI Zbigniew: Od Kaługi do Gdańska. Wspomnienia. Gdańsk 2017 Marpress 8° ss. 130, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (ur. 1927) dot. walk w oddziałach AK, aresztowania przez NKWD, wywiezienia do Kaługi i wstąpienia do Armii Berlinga; autor opisuje także Warszawę i Gdańsk w pierwszym roku po zakończeniu wojny.

9183. [SZYNWELSKI Paweł]: Spis ofiar wojny 1939–1945 zredagowany przez ks. Pawła Szynewskiego proboszcza w Śmętowie. Oprac. Leszek Kozłowski. Pelplin 2017 Bernardinum 4° ss. nlb. 6, XII, 102, nlb. 19.

9184. [ŚMIGIEL Alfons]: Wspomnienia z lat 1939–1955 bernardyna Alfonsa Śmigla OFM (1914–1993). Część 1: Lata 1939–1944. [Wyd.] Aleksander Krzysztof Sitnik. *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 235–264, streszcz. wł.

9185. [ŚWIACKI Władysław]: Ostatnia bitwa 9. PSK AK. W relacji Władysława Świackiego ps. „Sęp”. Grajewo 2017 Tow. Przyj. 9. PSK; przy współpr. z Eko-Druk 8° ss. 27, tabl. 4, il. (Osowe Grzędy 8/9 września 1944 r.; cz. 2).

Na podst. książki tegoż aut. (1900–1972) pt.: Pamiętnik przechowywany w beczce. Grajewo 2007.

Bitwa na Osowych Grzędach w 1944 r.

9186. „ŚWIADEK zeznał, co następuje...”. Protokoły przesłuchania polskich pracowników kolei pracujących na stacjach w okolicy obozów akcji „Reinhardt”. [Wyd.] Justyna Majewska. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 449–511, streszcz. ang.

9187. ŚWIDERSKA Hanna: Moje uniwersytety. Rzeszów 2014.

Rec.: Pokryszka-Prażmo Agnieszka, *Studia Polonijne*. T. 38: 2017 s. 208–209.

9188. ŚWIĘTOCHOWSKI Andrzej: Pamiętnik warszawskiego chłopaka. Warszawa 2017 Vizja Press&IT 8° ss. 113, il.

Wspomnienia ur. w 1926 r. żołnierza AK Batalionu „Golski” i „Kiliński” dot. powstania warszawskiego.

9189. TKACZUK Bohdan: Wspomnienia z nieznanych łągów. Gdańsk 2017 Marpress 8° ss. 84, il.

Wspomnienia autora (ur. w 1923 r.) dot. pobytu w łągach sowieckich w okolicach Archangielska.

9190. TOMASZEWSKI Zbigniew: Gdzie się kończą szerokie tory i nadzieja... Powrót do nadziei. Wyd. 4, uzup. Lubań–Warszawa 2017 Stow. Rodzin Osadników Wojsk. i Cywilnych Kresów Wschodnich 8° ss. 237, nlb. 1, il.

Wspomnienia z zesłania do Kazachstanu, l. 1940–1946.

Wyd. 1. Warszawa 2010.

9191. TRUSEWICZ Wiktor: Z Wileńszczyzny do Egiptu. Wspomnienia sapersa. Red. Dymitr Doktor, Teresa Trusewicz. Warszawa 2017 Riposta 8° ss. 142, il.

Wspomnienia żołnierza (1926–2015) dot. walk w szeregach Wojska Polskiego na Wschodzie i powojennych losów.

9192. TUROWSKI Jan: Historia OP 9. Wybór i oprac. Dariusz Górny, Waldemar Seroka, Andrzej Skiba. Zamość–[Zwierzyńiec] 2017 Rostoczański Park Nar. 8° ss. 204, il.

Wspomnienia z walk w oddziale partyzanckim 9 Pułku Piechoty Legionów AK i powojennych represji autora żyjącego w l. 1917–2006.

9193. „URATOWAĆ pamięć (...)?”. (Wspomnienia Polaków zapisane w historii i świadomości). Oprac. red. Alina Czaplą. Koszalin 2017 Dyr. Zespołu Szkół Niepublicznych „Czapłówka” 8° ss. 128, il.

Treść: Czaplą Zygmunt: Wprowadzenie s. 3–4; Lisiecki Zygmunt s. 5–22; Jedlecka Lucja s. 23–24; Korczyńska-Szrubka Zofia s. 25–34; Lewicki Jerzy s. 35–40; Łabowicz Stanisław s. 41–46; Moroz Jan s. 47–50; Piotrowski Marian s. 51–56; Sucharzewski Kazimierz s. 57–69; Towarnicki Jan s. 70–74; Tupko Jan s. 75–107; Żebrowski Andrzej s. 108–127.

Antologia wspomnień Polaków urodzonych na Kresach Wschodnich II RP, wysiedlonych podczas II wojny światowej w głąb ZSRR.

9194. UTWORY literackie z getta warszawskiego. Oprac. Agnieszka Żółkiewska, Marek Tuszewicki; przekł. Sara Alm [i in.]. Warszawa 2017 ŻIH im. Emanuela Ringelbluma 8° s. XLII, 878, streszcz. ang. + 1 dysk optyczny (DVD-ROM). ŻIH im. Emanuela Ringelbluma. (Archiwum Ringelbluma. Konspiracyjne Archiwum Getta Warszawy; t. 26).

9195. WARSAW ghetto – everyday life. Ed. by Katarzyna Person. Warszawa 2017 ŻIH im. Emanuela Ringelbluma 8° ss. XXXIV, 686 +

dysk optyczny (CD-ROM). (The Ringelblum Archive. Underground Archive of the Warsaw Ghetto. Vol. 1).

Tyt. oryg.: Getto warszawskie. Życie codzienne. Archiwum Ringelbulma. Konspiracyjne Archiwum Getta Warszawy. T. 5. Warszawa 2011.

1916. WARSZAWA. Niemieckie egzekucje w okupowanym mieście. Koncepcja t. Tomasz Stefanek, Leszek Zaborowski; red. prowadzący L. Zaborowski. Warszawa 2017 Ośr. Badań nad Totalitaryzmami im. Witolda Pileckiego 8° ss. 271, nlb. 1, il. (Zapisy Terroru; 1).

Tręść: Stefanek Tomasz, Zaborowski Leszek: Wprowadzenie s. 15–23; Utracka Katarzyna: Terror mógł dotknąć każdego – codzienność okupowanej Warszawy s. 24–31; [Zeznania świadków:] Rok 1939 – pierwsze miesiące okupacji s. 34–54; Pawiak, Serbia, Szucha – w drodze na śmierć s. 56–114; Pierścień Warszawy – masowe rozstrzelania s. 116–144; Miasto zastraszony – uliczne łapanki s. 146–170; Afisze śmierci – egzekucje w Warszawie s. 172–217; Ujarmić stolicę – represje wobec podziemia s. 218–260.

1917. WARSZAWA. Zbrodnie niemieckie na Woli w sierpniu 1944 r. Koncepcja t. Tomasz Stefanek, Leszek Zaborowski; red. prowadzący L. Zaborowski. Warszawa 2017 Ośr. Badań nad Totalitaryzmami im. Witolda Pileckiego 8° ss. 283, nlb. 1, il. (Zapisy Terroru; 2).

Tręść: Stefanek Tomasz, Zaborowski Leszek: Wprowadzenie s. 15–25; Gursztyn Piotr: Wola '44 – ludobójstwo to nie statystyka s. 26–33; [Zeznania świadków:] Ulica po ulicy, dom po domu – mechanizm zbrodni s. 36–67; Rozstrzelani – historie ocalałych s. 68–121; Bez wyjątków – egzekucje dzieci s. 122–163; Szpitale na celowniku s. 164–225; Śmierć Woli. Wypędzenie i zacieranie śladów s. 226–271.

1918. WIELGAT Irena: Z dziecka niewolnik. Wywieziona z Łodzi do Bielefeld. Wspomnienia lat robót przymusowych w Niemczech. Wyd. przez Wolfganga Herzoga i Merret Wohlrab. Rzeszów–Bielefeld 2017 Stow. Liter.-Artyst. „Fraza”; Verlag f. Regionalgeschichte 8° ss. 288, il. (Quellen zur Regionalgeschichte; 15).

Tekst równol. w jęz. pol., niem.

Wspomnienia autorki (ur. 1926) dot. życia codziennego przymusowej robotnicy w fabryce tekstylnej od 1941 do 1945 r.

1919. WIERZYMYS Mocno że wrócisz... Korespondencja wydobyta z dołów śmierci Charkowa i Miednoje. Ze zbiorów Muzeum Katyńskiego. Ed. tekstów korespondencji Sebastian Karwat. Wyd. 2, rozsz. Warszawa 2017 Muzeum WP 8° ss. 217, nlb. 2, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang.

Wyd. 1. 2016.

1920. WIĘCKOWSKA Teresa: Życie, życie. Wspomnienia. Kraków 2016 Ridero 8° ss. 13, il.

Wspomnienia wojenne z Pińczowa.

1921. WÓJCİK Andrzej: Dwunastu sprawiedliwych. Rozmowy ze Sprawiedliwymi wśród

Narodów Świata. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 326, nlb. 1, il.

9202. [WÓJCİK Władysław]: „Za wyżej wymienione pamiętniki nie żądałem żadnej zapłaty”. Jak Władysław Wójcik ratował dziennik Chaima Arona Kaplana i Archiwum Ringelbluma. [Wyd.] Jacek Leociak. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 512–598, streszcz. ang.

Warszawa w okresie II wojny światowej.

9203. WSPOMNIENIA mieszkańców Czernicy i Łukowa Śląskiego. Cz. 2. Praca zbior. pod red. Małgorzaty Krajczok. Czernica–Rybnik 2017 Stow. Działań Lokalnych „Spichlerz”; Aquarius Group Adrian Grad 4° ss. 93, nlb. 2, il.

Dot. gł. okresu wojny i lat powojennych.

9204. WSPOMNIENIA sybiraków. Zbiór tekstów źródłowych. Cz. 4. Pod red. Jerzego Kobrynia i Janusza Kobrynia. Bystrzyca Kłodzka 2017 Bystrzyckie Stow. Pamięci Żesłańców Sybiru i Ofiar Represji. Koło Zw. Sybiraków 8° ss. 270, nlb. 1, il.

Cz. 1. 2008.

9205. WSPOMNIENIA torunianek. Losy kobiet związanych z Toruniem w XX wieku. Oprac. Katarzyna Łakomska; red. Anna Krygier. Toruń 2017 Tow. Nauk. w Toruniu 8° ss. 115, il.

Siedem relacji dot. II wojny światowej, sytuacji po zakończeniu działań wojennych i osiedleniu się w Toruniu.

9206. WSPOMNIENIA: Armia Krajowa, Szare Szeregi. Pod red. Mariana Koluśa, Dariusza Detki. Kielce 2017 Urząd Marszałkowski Woj. Świętokrzyskiego 8° ss. 205, il. (Kombatanci Ziemi Świętokrzyskiej: zeszyty historyczne; z. 3).

Tręść: Wstęp s. 4–12; Wspomnienia. Armia Krajowa: Barwicka Pelagia s. 13–21; Czech Henryk s. 22–33; Derlatka Stefan s. 34–47; Dłużewski Henryk s. 48–51; Dobrut Zdzisław s. 52–69; Mielczarek Zbigniew s. 70–78; Piotrkowska Genowefa s. 79–91; Telecki Franciszek s. 92–127; Zyzik Tadeusz s. 128–135; Ziolkowski Henryk s. 136–139. Szare Szeregi w okresie okupacji: Siwek Janusz s. 140–195; Raban Wanda s. 196–205.

9207. Z WARSZAWY do Nowego Jorku. Jeszcze o losach akt wojskowych podczas II wojny światowej. [Wyd.] Edward Długajczyk. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 1 s. 173–206, streszcz. ang., ros.

9208. ZABIELSKI Józef [Gabriel] Żbik: Pierwszy skok. Wyd. 2 popr. Wrocław 2016 Militaria.pl 8° ss. 145, nlb. 1, il.

Toż w jęz. ang.: First to return. Translated from Polish by G.D. Walker. 2nd revised edition. Wrocław 2016 ss. 212, il.

Wspomnienia Józefa Zabielskiego „Żbika” (1902–1981), cichociemnego, rotmistrza, dot. operacji „Adolphus”, czyli pierwszego zrzutu cichociemnych do okupowanej Polski

z 15 na 16 II 1941 r. w Dębowcu oraz wyprawy kurierskiej do Londynu.

Wyd. I. Londyn 1976.

9209. ZAŁOGA SS w KL Auschwitz. [Wyd.] Piotr Setkiewicz. Oświęcim 2017 Państw. Muzeum Auschwitz-Birkenau 8° ss. 234, nlb. 3, il. (Głosy Pamięci; 13).

Treść: Kacorzyk Andrzej: Od wydawcy s. 5–6; [Setkiewicz Piotr]: Rys historyczny s. 7–36; Wybór źródeł: Relacje, wspomnienia, zeznania s. 37–115; Dokumenty s. 117–217; Fotografie s. 219–231; Wykaz stopni w SS oraz ich odpowiedników w wojsku polskim s. 233–234; Literatura s. 235.

9210. ZAPISY terroru – Warszawa. 41. sesja Komitetu Światowego Dziedzictwa UNESCO. Kraków, 2–12 lipca 2017 r. Koncepcja Anna Gutkowska, Tomasz Stefanek; red. prowadzący Leszek Zaborowski; wprowadzenia do rozdz. Michał Karpowicz, Leszek Zaborowski. Warszawa 2017 Ośr. Badań nad Totalitaryzmem im. Witolda Pileckiego 8° ss. 259, nlb. 1, il.

Treść: Gawin Magdalena: Warszawa – przesłanie nadziei s. 12–15; Kozłowski Wojciech, Stefanek Tomasz: Miasto, które przeżyło własną śmierć s. 18–25; Madajczyk Piotr: Świadczenia zbrodni – Główna Komisja Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce s. 26–31; Zapisy terroru [zeznania świadków]: Tragedia Warszawy. U źródeł ochrony dziedzictwa ludzkości s. 34–47; Niemy w Polsce – polityka rasy panów s. 48–81; Pawiak, Szucha, Gęsiówka – warszawskie bloki śmierci s. 82–116; Masowe egzekucje – terror na co dzień s. 118–149; Zagłada Żydów – przypadek Warszawy s. 150–182; Miasto skazane na śmierć s. 184–209; Wola '44 – ludobójstwo w Warszawie s. 210–253.

Toż w jęz. ang.: Chronicles of terror – Warsaw. 41st session of the UNESCO World's Heritage Committee. 2–12 July, Krakow. Warsaw 2017 ss. 267, nlb. 1, il.

9211. ŹRÓDŁA do dziejów Zgrupowania AK „Radosław”. [Wyd.] Bartosz Nowożycki. *Teki Archiwalne*. T. 12: 2017 s. 87–126.

9212. ŻABIŃSKA Antonina: Ludzie i zwierzęta. Opieka red. Barbara Górka. Kraków 2017 Wydaw. Liter. 8° ss. 377, nlb. 2, il.

Wspomnienia żony dyrektora warszawskiego zoo dot. ratowania i pomocy Żydom.

9213. ŻABSKI Bolesław: Moje kresowe korzenie. Kielce 2016 Oficyna Wydawnicza „Ston 2” 8° ss. 207, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (ur. 1931) z II wojny światowej w Nowym Tyczynie na Podolu i powojennego przesiedlenia.

9214. ŻARSKI Adam: Okupacyjne wspomnienia z Borysławia i opowiadania z ZSRR. Wyd. 3 (wznowione). Wrocław 2017 VSA Trader 8° ss. 220, il.

Wspomnienia autora (ur. 1926) z 1. 1939–1955 dot. okupacji sowieckiej i niemieckiej, działalności w AK, wywózki do Kaczachstanu oraz pobytu w obozach pracy.

Wyd. I. 2003.

9215. ŻYCIE przemija, pamięć pozostaje... Wspomnienia seniorów gminy Czerniejewo.

Czerniejewo–Gniezno 2017 Gaudentinum 8° ss. 302, il.

9216. ŻYDOWSKA Samopomoc Społeczna w Warszawie (1939–1943). Oprac. Aleksandra Bańkowska, Maria Ferenc Piotrowska. Warszawa 2017 ŻIH 8° ss. LXVI, 1245, karty 3 złoż., mapy, streszcz. ang. + 1 dysk optyczny (CD). ŻIH. (Archiwum Ringelbluma. Konspiracyjne Archiwum Getta Warszawy; t. 27).

Opracowania

Zob. poz. 2431, 2750, 2795, 2877, 3881, 5384, 5620, 7908, 8507, 8522, 8738, 8836, 8861, 9207, 9378, 9758, 9914, 10218, 10483.

9217. ACKERMAN Diane: Azyl. Historia inspirowana prawdziwymi wydarzeniami. Z ang. przeł. Olga Zienkiewicz. Warszawa 2017 Świat Książki 8° ss. 295, nlb. 1, tabl. 8, il.

Pomoc Żydom w czasach Holokaustu w Miejskim Ogrodzie Zoologicznym w Warszawie przez Antoninę (1908–1971) i Jana (1897–1974) Zabińskich.

9218. ADAMCZEWSKI Leszek: Prusy w ogniu. Między Królewcem a Toruniem. Zakrzewo 2017 Wydaw. Replika 8° ss. 392, nlb. 1, tabl. 16, il.

9219. AGRESTA Domenico, Zygmunt Leszek, Grzywacz Magdalena: Bitwa pod Mławą 1939 w pamięci zbiorowej. The Battle of Mława 1939 in the collective memory. Przekł. Paweł Pyrzyński. Mława 2016 Stacja Nauk. im. prof. Stanisława Herbsta 8° ss. 163, il.

Tekst równol. pol., ang.

9220. ALLEN Arthur: Fantastyczne laboratorium doktora Weigla. Lwowski uczeni, tyfus i walka z Niemcami. Przeł. Barbara Gadomska. Wołowiec 2016.

Rec.: Ciesielska Maria, *Medycyna Nowożytna*. T. 22: 2016 z. 1 s. 152–158; Miśkowiec Maciej: Wielkość i tragizm Rudolfa Weigla. *Rocznik Lwowski*. 2017 s. 11–46.

9221. [ANISZEWSKA Jolanta, Bierca Andrzej, Clemens Petra]: Miejsca pracy przymusowej Polaków w Stralsundzie i Stargardzie (1939–1945). Bergen 2011 Prora-Zentrum 8° ss. 113, nlb. 1, il. Prora-Zentrum. (Seria Naukowa; t. 3).

Omów.: Stepiński Włodzimierz, Ślepowoński Tomasz, Wichert Wojciech: Praca przymusowa Polaków w III Rzeszy w świetle najnowszej polsko-niemieckiej publikacji o „utraco-nej młodości”. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 4 s. 131–152, streszcz. ang.

9222. BANDURSKA Zofia, Palica Magdalena: Przyczynek do badań nad dziełami sztuki zrabowanymi wrocławskim kolekcjonerom

przez nazistów, w tym o losach obrazu „Dwóch jeźdźców na plaży” Maxa Liebermanna. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 25: 2016 s. 173–182, streszcz. niem., ang., fr.

9223. BAŃKOWSKA Aleksandra: Żydowska Samopomoc Społeczna w okresie akcji „Reinhardt”. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 277–294, streszcz. ang.

9224. BAZAN Aron: Relacje polsko-ukraińskie na Wołyniu w okresie II wojny światowej. Kraków 2017 Biblioteka Czech-Kosińskich 8° ss. 73, nlb. 1, il., mapy.

9225. BECKER Maximilian: Mitstreiter im Volkstumskampg. Deutsche Justitz in den eingegliederten Ostgebieten 1939–1945. Oldenbourg 2014 De Gruyter 8° ss. VIII, 343, il. (Quellen und Darstellungen zur Zeitgeschichte; Bd. 101).

Rec.: Wichert Wojciech, *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 2 s. 306–311.

9226. BEDYŃSKI Krystian: Więziennicy z Wielkopolski ofiarami zbrodni sowieckich (1939–1945). *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 2 s. 42–51.

9227. BĘBNIK Grzegorz: Oprawcy z Freikorpsu Ebbinghaus. „Oddział szturmowy Rollego” w Nowym Bytomiu we wrześniu 1939 roku. *CzasyPismo*. 2016 nr 2 s. 89–93.

9228. BIELECKI Tomasz Eugeniusz: Służba Polaków – mieszkańców zachodnich województw II Rzeczypospolitej w oddziałach wojskowych III Rzeszy w świetle dokumentów wytworzonych przez agendy emigracyjnych władz londyńskich. Przyczynek do badań. *Argumenta Historica*. Nr 4: 2017 s. 7–27, streszcz. ang.

9229. BIGAJ Mirosława: Mroczny czas. Losy mieszkańców gminy Pępowo w czasie II wojny światowej. Wyd. nowe rozsz. Pępowo 2017 Gm. Pępowo 4° ss. 182, il., mapy.

Wyd. 1. 2009.

9230. BOĆKOWSKI Daniel: Janusz Korczak, Aleksander Lewin and the Polish orphanage in Monetna in the Urals. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 3 (special issue) s. 127–136, streszcz. pol.

9231. BOGDANOWICZ Jerzy: Nationalpolitische Erziehungsanstalt Warthegausschloss Reisen/Wollstein, czyli Narodowopalityczny Zakład Wychowawczy Kraju Warty zamek Rydzyna/Wolsztyn. *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 93–116.

Lata 1940–1944.

9232. BONDAS Krzysztof: Zagłada polskich elit przez Sowietów wiosną 1940 roku na przykładzie mieszkańców gminy Bralin. *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 3]: 2017 nr 2 s. 13–19.

Losy Leszka Henryka Arkuszewskiego (1897–1940), Władysława Bajera (1909–1940), Stanisława Grosska (1907–1940), Franciszka Schlesingera (1912–1940) i Adolfa Gustawa Tutschka (1913–1940).

9233. BORKOWSKI Julian: Warszawska konspiracja harcercska przy ulicy Grochowskiej 354. *Almanach Warszawy*. T. 11: 2017 s. 297–320, streszcz. ang.

W l. 1941–1944.

9234. BOROWIAK Mariusz: Polskie Okręty Wojenne w Wielkiej Brytanii 1939–1945. Oświęcim 2016 Napoleon V 8°.

T. 1: Niszczyciel ORP Grom ss. 60, il.

T. 2: Okręt podwodny ORP Orzeł. Oświęcim 2017 ss. 60, il.

T. 3: Niszczyciel ORP Burza ss. 63, il.

T. 4: Okręt podwodny ORP Wilk ss. 68, il.

T. 5: Niszczyciel ORP Błyskawica ss. 72, il.

T. 6: Okręt podwodny ORP Jastrząb ss. 58, il.

T. 7: Niszczyciel ORP Garland ss. 88, il.

T. 8: Niszczyciel ORP Piorun ss. 86, il.

T. 9: Okręt podwodny ORP Sokół ss. 82, il.

T. 10: Niszczyciel ORP Orkan ss. 86, il.

T. 11: Niszczyciel ORP Krakowiak ss. 96, il.

9235. BORYSŁAWSKA Małga: Homoseksualne ofiary nazizmu i ich miejsce w kulturze pamięci. *In Gremium*. [T.] 11: 2017 s. 93–103, streszcz. ang.

9236. BRONOWICKA Monika: Sytuacja zaopatrzeniowa Wałbrzyska w okresie II wojny światowej. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 5: 2017 s. 47–63, streszcz. ang.

9237. BUCOŃ Zbigniew: Mały Wołyn. Walki zbrojne w powiecie przemyskim od akcji „Burza” do akcji „Wisła” (1944–1947). Niepokalanów 2017 Wydaw. Ojców Franciszkanów 8° ss. 396, nlb. 1, il.

9238. BUCZEK Piotr: Wkroczenie Armii Czerwonej na Śląsk Cieszyński w 1945 roku i jego konsekwencje. *CzasyPismo*. 2017 nr 1 s. 151–156.

9239. BUKOWSKI Krzysztof: Zakład Lebensborn w Połczynie Zdroju w dokumentach Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku. *Rocznik Koszaliński*. Nr 43: 2015 [dr.:] 2016 s. 99–119.

Lata 1939–1945.

9240. BUKOWSKI Krzysztof: Zbrodnie popełnione przez żołnierzy Armii Czerwonej w Koszalinie w 1945 roku na osobach narodowości niemieckiej w materiałach Oddziałowej

Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku i Szczecinie. *Rocznik Koszaliński*. Nr 41: 2013 s. 49–67.

9241. BUTKIEWICZ Tomasz: „Niemieckie Czasopismo Naukowe w Kraju Warty” w ideologicznym propagowaniu germańskiej tożsamości i narodowosocjalistycznej świadomości. Przyczynek do analizy hitlerowskiej okupacji w latach 1939–1945. *Scripta Historica*. Nr 23: 2017 s. 231–255, streszcz. ang.

9242. ČAS, místo, lidé. Systém nacistických táborů v letech druhé světové války. Czas, miejsca, ludzie. Nazistowski system obozowy w latach drugiej wojny światowej. Red. Martin Krůl, Joanna Lusek. Bytom–Český Těšín 2017 Muzeum Górnoszląskie; Muzeum Těšínska 8° ss. 271, nlb. 1, tabl. XVI, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Krůl Martin, Lusek Joanna: Úvod s. 7–10; Krůl Martin, Lusek Joanna: Wstęp s. 11–14; Rous Ivan: Příklady nacistické nucené práce jako součásti zbrojního průmyslu regionu s. 16–33; Rosová Romana: Skrochovice – počátek koncentračních táborů s. 34–43; Sula Dorota: KL Gross-Rosen – elementem nazistowskiego systemu pracy s. 44–55; Vajskebr Jan: K otázce zřízení koncentračních táborů na území vojenského výcvikového prostoru SS „Böhmen” s. 56–81; Goldyn Piotr: Nauczyciele wschodniej Wielkopolski w nazistowskich obozach zagłady s. 73–81; Adam Alfons: Das NS-Lagersystem im Teschener Schlesien – ein Überblick s. 84–93; Krůl Martin: Stavební vývoj kmenových táborů Teschen a počty jejich válečných zajatců s. 94–117; Gołosz Zbigniew: Infrastruktura obozowa na terenie Zabrza w latach drugiej wojny światowej s. 118–130; Lusek Joanna: Opieka medyczna nad żołnierzami brytyjskimi w obozach jenieckich „Lamsdorf” i „Teschen” w latach drugiej wojny światowej s. 131–165; Stanek Piotr: Ewakuacja Stalagu VIII B Teschen s. 166–175; Fujak Bartłomiej: Działalność kulturalna i oświatowa w polskich obozach dla dipisów w Niemczech po 1945 roku s. 178–197; Barski Jacek: Verurteilt zum Leben. Józef Szajna in Maczków an der Ems 1945–1947 s. 198–201; Laburda Małgorzata: Zakonczenie wojny na Górnym Śląsku w narracjach mieszkańców regionu na przykładzie zbiorów Centrum Dokumentacji Deportacji Górnoszlązków do ZSRR w 1945 roku s. 202–212; Mahdal Marcel: Mezi historií a pamětí. Osudy internovaného italského vojáka Paola Complojera s. 213–217; Musiał Dorota: Nazistowski system jeniecki w programie edukacyjnym Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach–Opolu s. 218–228; Durka Jarosław: Pielgrzymki byłych więźniów obozów koncentracyjnych na Jasną Górę w okresie PRL-u i po 1989 roku s. 229–235; Seznam pramenů a literatury. Wykaz źródeł i literatury s. 249.

9243. CENCKIEWICZ Sławomir: Geneza Ludowego Wojska Polskiego 1943–1945. Warszawa–Dąbrowa Górnicza 2017 Akad. Sztuki Wojennej; Krzysztof Walenciak 8° ss. 93, il.

Rozszerzona wersja wykładu inauguracyjnego na rok akad. 2016/2017, wygłoszonego w Akademii Sztuki Wojennej 3 X 2016 r.

9244. CHLEBOWSKI Cezary: Pozdrówcie Góry Świętokrzyskie. Reportaż historyczny. Przedm. opatrzył oraz przypisy i aneksy uzupełnił i zaktualizował Marek Jedynek. Wyd. 1 w tej

ed. Warszawa 2017 Czytelnik 8° ss. 570, nlb. 1, tabl. 24, il.

Jan Piwnik (1912–1944).
Wyd. 1. 1968.

9245. CHMIELEWSKI Witold [Jan]: Polska myśl i praktyka pedagogiczna na uchodźstwie w czasie drugiej wojny światowej (1939–1945). Zarys problematyki. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 1/2 s. 115–132, streszcz. ang.

9246. CHMIELEWSKI Zbigniew: Sportowcy w Powstaniu Warszawskim. Warszawa–Ożarów Mazowiecki 2017 Stow. Tenisowo-Narciarski Klub Dziennikarzy Media 8° ss. 125, il.

9247. CHROBACZYŃSKI Jacek: Czas nieszczęść, cierpień, oporu i walki. Przegranicy zwycięzcy? Społeczeństwo polskie między wrześniem 1939 a majem 1945. Kraków 2017 Universitas 8° ss. 576, nlb. 3.

9248. CHRUŚCIELSKI Piotr: Ze Stutthofu do Stutthofu. Studium przypadku Paula W. mieszkańca gminy Stutthof, więźnia nr 97431. *Stutthof*. [Z.] 4(14): 2016 s. 61–81, streszcz. ang.

9249. CIESIELSKA Maria: Lekarze getta warszawskiego. Warszawa 2017 Dwa Światy 8° ss. 384, il.

9250. CIESIELSKA Maria: Losy urologów pochodzenia żydowskiego na ziemiach polskich (Warszawa, Lwów) na tle prześladowań ludności żydowskiej w okresie okupacji hitlerowskiej i sowieckiej (1939–1945). *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 78: 2015 s. 26–39, streszcz. ang.

9251. CIESIELSKA Maria: Zabiegi likwidujące skutki obrzezania wykonywane w Warszawie w czasie drugiej wojny światowej. Wstępna próba opisu zjawiska. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 437–446, streszcz. ang.

9252. COSBAN-WOYTYCHA Stefan, Sobczak Ryszard: Dywersja i sabotaż na Pomorzu Gdańskim 1939–1945. Brzezia Łąka 2017 Poligraf 8° ss. 382, nlb. 2, il.

9253. CZECH-JEZIERSKA Bożena Anna, Dębiński Antoni: Prawo rzymskie w Polsce w latach 1939–1945. *Zeszyty Prawnicze*. [T.] 17: 2017 [nr] 3 s. 5–41, streszcz. ang.

9254. CZUB Krystian: Ziemia gostyńska w pierwszych tygodniach II wojny światowej. *Rocznik Gostyński*. T. 1: 2014 s. 19–33.

9255. CZYŻ Piotr A.: Młodzież Gimnazjum nr 536 we Włodawie a okupacja niemiecka. *Zeszyty Muzealne Muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego*. T. 16: 2014 s. 37–49.

9256. DANILUK Jan: Funkcja Sopotu w latach II wojny światowej. *Rocznik Sopocki*. R. 28: 2017 s. 117–137.

9257. DANILUK Jan: Nieznany plan Stalagu Luft 2 Litzmannstadt. *Łambinowicki Rocznik Muzealny*. [R.] 39: 2016 s. 95–103, streszcz. ang., niem.

9258. DERWIŃSKI Zdzisław Andrzej: W okowach Wielkiej Trójki. Polityka zagraniczna rządu Rzeczypospolitej Polskiej na obczyźnie pod kierownictwem Stanisława Mikołajczyka (14 lipca 1943 – 28 listopada 1944). Oświęcim 2015.

Rec.: Duber Paweł, *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 1 s. 188–194.

9259. DIECKMANN Christoph: Niemiecka polityka okupacyjna na Litwie w latach 1941–1944. Podsumowanie. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 80–109, streszcz. ang.

9260. DIEFENBACH Matthias, Maćkowiak Michał: Zwangsarbeit und Autobahn zwischen Frankfurt (Oder) und Poznań 1940–1945. Die nationalsozialistischen Arbeitslager entlang der Reichsautobahnbaustelle für Juden, sowjetische Kriegsgefangene, Polizeihäftlinge und andere Zwangsarbeiter. Praca przymusowa i autostrada między Frankfurtem nad Odrą a Poznaniem 1940–1945. Niemieckie nazistowskie obozy pracy dla Żydów, sowieckich jeńców wojennych, więźniów policyjnych i innych pracowników przymusowych wzdłuż budowanej Autostrady Rzeszy. Übersetzung Magdalena Abraham-Diefenbach, Maciej Rokita, Jan Musekamp. Poznań–Frankfurt (Oder)–Słubice 2017 Inst. für angewandte Geschichte – Gesellschaft und Wissenschaft im Dialog e.V.; Piktogram Polska 8° ss. 160, il., mapy + 2 dyski optyczne (CD).
Tekst równol. niem., pol.

9261. DOKAŠ Oksana: Radâns'ka strategîâ ta praktika poliitičnoï mobilizaciï naselennâ Zahidnoï Ukraïni v umovah vijs'kogo-političnogo protistoânnâ na zaveršal'nomu etapî Drugoï svitovoi vîjni. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 4: 2014 s. 224–233, streszcz. ang.

9262. DOMAŃSKA Aleksandra: Grzybowska 6/10. Lament. Warszawa 2016.

Rec.: Witkowska-Krych Agnieszka, *Kronika Warszawy*. 2017 nr 1 s. 141–143.

9263. DRAGUN Marek: Wilczy Szaniec. Wspomnienia świadków. Kętrzyn 2017 Labrita 8° ss. 176, il., mapy.

9264. DROŹDŹ Mateusz: „Dnia 1 września roku pamiętnego...” Kraków pod bombami wroga 1 września 1939 roku we wspomnieniach świadków. *Krzysztofory*. [T.] 34: 2016 s. 181–200, streszcz. ang.

9265. DRÓŹDŹ Krzysztof Henryk: Walczyli na Westerplatte. Badania nad stanem liczbowym załogi Wojskowej Składnicy Tranzytowej we wrześniu 1939 roku. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 520, il.

9266. DRYWA Danuta: Muzyka w obozie koncentracyjnym Stutthof. *Stutthof*. [Z.] 4(14): 2016 s. 83–126, streszcz. ang.

9267. DRYWA Danuta: Polki z Pomorza w KL Ravensbrück. *Stutthof*. [Z.] 3(13): 2015 s. 27–52, streszcz. ang.

9268. DRYWA Danuta: Więźniowie KL Stutthof objęci pomocą Szwedzkiego i Duńskiego Czerwonego Krzyża. *Stutthof*. [Z.] 2(12): 2014 s. 187–206, streszcz. ang.

9269. DUDZIAK Marek: W poszukiwaniu Wunderwaffe. Bronie V na ziemiach polskich. Zakrzewo 2017 Replika 8° ss. 237, nlb. 2, il.

Lata 1942–1945.

9270. ELITY i przedstawiciele społeczności żydowskiej podczas II wojny światowej. Pod red. Martyny Grądzkiej-Rejak i Aleksandry Namysło. Kraków–Katowice–Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 565. (Centralny Projekt Badawczy IPN Ziemie Polskie pod Okupacją 1939–1945) (Centralny Projekt Badawczy IPN Stosunki Polsko-Żydowskie w Okresie II Wojny Światowej).

Treść: Grądzka Rejak Martyna, Namysło Aleksandra: Wstęp s. 7–14; Piątkowski Sebastian: Naczelna Rada Starszych Ludności Żydowskiej Dystryktu Radomskiego. Portret zbiorowy członków, pracowników i współpracowników s. 17–50; Hońdo Leszek: Judenrat w Tarnowie s. 51–67; Połomski Łukasz: Elity nowosądeckich Żydów wobec Zagłady s. 69–82; Sitarek Adam: „Jachsenci”, „szyszki”, „Jockey Club” – elity getta łódzkiego s. 83–105; Ferenc Piotrowska Maria: Opinie i propozycje reform żydowskich opieki społecznej w getcie warszawskim jako przykład zaangażowania elit w sprawy publiczne s. 107–117; Bańkowska Aleksandra: W poszukiwaniu elit. Rekonstrukcja członków komitetów lokalnych Żydowskiej Samopomocy Społecznej w Generalnym Gubernatorstwie w latach 1940–1942 s. 119–130; Berendt Grzegorz: Rabini polescy pod okupacją niemiecką we wspomnieniach osób ocalałych z Zagłady s. 131–143; Person Katarzyna: Żydowska Służba Porządkowa w Warszawie – analiza składu osobowego s. 147–160; Chmielewski Jakub: Udział Żydowskiej Służby Porządkowej w akcjach wysiedleńczych na przykładzie gett w Izbicy, Lublinie i Zamościu – próba porównania s. 161–195; Jarkowska-Natkaniec Alicja: Żydowska Służba

Porządkowa w okupowanym Krakowie. Nowa elita w getcie krakowskim i niemieckim obozie Płaszów. Wybrane historie s. 197–214; Żbikowski Andrzej: Procesy policjantów gettowych przed Sądem Społecznym przy Centralnym Komitecie Żydów w Polsce (1946–1950) s. 215–230; Dąbrowska Agata: Działalność teatralna żydowskich elit w okupowanej Polsce w latach 1939–1945 s. 233–248; Rogalewska Ewa: Artyści i intelektualni Żydowsy w getcie wileńskim. Działalność, przetrwania, upamiętnianie s. 249–269; Grądzka-Rejak Martyna: Elita artystyczna i życie artystyczne w getcie krakowskim (1941–1943) s. 271–294; Krajewski Piotr: Muzyczna elita żydowska w Theresienstadt s. 295–307; Rączy Elżbieta: Losy żydowskich lekarzy w okupowanej przez Niemców Polsce w świetle relacji z Yad Vashem i Żydowskiego Instytutu Historycznego s. 309–323; Janczewska Marta: Publicyści „Gazety Żydowskiej” i ich dyskusje na tematy społeczne i artystyczne jako strategia działania w zawłaszczonych przestrzeni komunikacyjnej s. 325–336; Szumiło Mirosław: Żydzi w kadrcie kierowniczej Związki Patriotów Polskich w ZSRS (1943–1946); Mihał Brandl Naida: Elity żydowskie w Zagrzebiu w latach 1941–1945 s. 353–371; Friedman Francine: Przywódcy bośniackich Żydów podczas II wojny światowej s. 373–382; Altskan Vadim: Wybór bez wyboru. Przywództwo Żydowskiej Rady Starszych w getcie w Szawlach na Litwie s. 383–400; Hulaj Wasyl: Społeczność Żydów Ukrainy Zachodniej w realiach stalinowskiego reżimu totalitarnego (wrzesień 1939 – czerwiec 1941 r.). Lojalność, współpraca, deportacje s. 401–412; Surovtsev Oleg: Żydowskie elity na Bukowinie podczas II wojny światowej przez pryzmat materiałów drukowanych w gazecie „Bukowina” s. 413–421; Menuhin Naomi: „Non omnis moriar”. Doktor Izrael Milejkowski – lekarz i przywódca społeczny s. 425–437; Hamli Mohsen: Szejk Rubin Ben Attia z Kabisu. Tunezja: styczeń 1942 – lipiec 1943 r. s. 439–446; Neštáková Denisa: Gisi Fleischmann – przywódczyni Żydów na Słowacji podczas II wojny światowej s. 447–463; Buser Verena: Karl Demerer – przywódca elity obozowej w Blechhammer s. 465–478.

9271. FAŁDOWSKA Maryla: Ewidencja i rejestracja jeńców obozu juchnowskiego (wrzesień 1939 – czerwiec 1940). *Lambinowski Rocznik Muzealny*. [R.] 39: 2016 s. 7–26, streszcz. ang., niem.

9272. FAŁDOWSKI Marek: Zagłada polskich policjantów więzionych w obozie specjalnym NKWD w Ostaszkanie (wrzesień 1939 – maj 1940). Szczytno 2016.

Rec.: Janczak Bartosz, *Lambinowski Rocznik Muzealny*. [R.] 39: 2016 s. 179–184.

9273. [FELIKSIĄK Stanisław]: Straty wojenne Państwowego Muzeum Zoologicznego – raport Stanisława Feliksiaka (1906–1992). [Wyd.] Piotr Daszkiewicz, Dariusz Iwan. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 27: 2016 s. 431–439. Raport z 1952 r.

9274. FERENC Piotrowska Maria: „Czarna, ogromna chmura wisi nad nami i na pewno spadnie...” Żydzi w miastach i miasteczkach Generalnego Gubernatorstwa wobec wiadomości o akcji „Reinhardt”. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 295–324, streszcz. ang.

9275. FINDER Gabriel N.: Bernard Mark, powstanie w getcie warszawskim i proces Jür-

gena Stroopa. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 181–202, streszcz. ang.

9276. FOGELZANG-ADLER Ewa: Działalność programowa Stronnictwa Demokratycznego w latach 1940–1944: deklaracje ideowe, programy, broszury konspiracyjne. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 211: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 14: 2016 s. 314–327, streszcz. ang.

9277. GAJEWSKA Bożena: Getto dla Żydów w Krośniewicach. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 21: 2017 s. 161–184.

9278. GAJEWSKI Sławomir: Duchowizna – niemiecki mord na Cyganach w 1944 roku. *Nasze Korzenie*. Nr 13: 2017 s. 64–67.

Zakroczyzm.

9279. GAJZLER Paweł Tadeusz: Oddziały Specjalne II Rejonu „Celków” VII Obwodu „Obroza” Okręgu Warszawskiego Armii Krajowej. Zielonka 2017 Tow. Przyj. Zielonki 8° ss. 83, il., mapy. Tow. Przyj. Zielonki. (*Zielonkowskie Zeszyty Historyczne*; nr 5/2017).

9280. GAŁĘZIOWSKA Małgorzata: Ausweisy i kartoteki osobowe mieszkańców gminy Wysokie Litewskie w okręgu białostockim jako narzędzie konstruowania instytucjonalnej więzi i tożsamości w okresie okupacji niemieckiej. *Warmińsko-Mazurski Kwartalnik Naukowy*. 2016 nr 3 s. 71–98, streszcz. ang.

9281. GAPYS Jerzy: Prywatna akcja dobroczynna ziemiaństwa polskiego w Generalnym Gubernatorstwie w latach 1939–1945. *Almanach Historyczny*. T. 19: 2017 s. 159–181, streszcz. ang.

9282. [GAWLIK Sławomir]: Zabrano nam dzieciństwo 1939–1945. We were robbed of our childhood 1939–1945. Tekst Sławomir Gawlik. Łódź 2017 Muzeum Tradycji Niepodległościowych 8° ss. 37, nlb. 3, il., mapy.

Tekst równol. pol., ang., hebr.

9283. GAŚSIOROWSKI Andrzej: Współpraca z gestapo Władysława Jędrzejewskiego, jej konsekwencje oraz powojenne poszukiwania przez UB i SB. *Stutthof*. [Z.] 1(11): 2013 s. 219–252, streszcz. ang.

9284. GAŚSIOROWSKI Andrzej, Steyer Krzysztof: Członkowie TOW „Gryf Pomorski” w KL Stutthof. Działalność, aresztowanie, obóz. Sztutowo 2016.

Rec.: Grochowina Sylwia, *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 4 s. 174–181.

9285. GENEGA Roman: Radzieckie oznaczanie przestrzeni miejskiej Lwowa w latach 1944–1953. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 1 s. 181–202, streszcz. ang.

9286. GĘBOŁYŚ Zdzisław: Biblioteka Śląska (Górnośląska) Katowice–Bytom podczas II wojny światowej. Rozeznanie wstępne. *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. T. 50: 2017 z. 2 s. 301–314, streszcz. ang.

9287. GIESE Arno: Powracające wspomnienia. Gmina Miasteczko Krajeńskie. Konin 2017 Psychoskok; Miasteczko Krajeńskie; na zlec. Gm. Miasteczko Krajeńskie 8° ss. 215, nlb. 1, il.

9288. GLINIECKI Tomasz: Koniec wojny i kapitulacja niemiecka na Mierzei Wiślanej w maju 1945 r. według dokumentów jednostek radzieckich i fotografii Marka Grinberga. *Stutt-hof*. [Z.] 4(14): 2016 s. 193–216, streszcz. ang.

9289. GLINIECKI Tomasz: Personalizacja bohaterstwa żołnierzy Armii Czerwonej podczas walk o Olsztyn w styczniu 1945 roku. Przypadek szeregowca Piotra Diernowa. *Echa Przeszłości*. [T.] 18: 2017 s. 281–299, streszcz. ang.

9290. GLINIECKI Tomasz: Rola i działalność korespondentów wojennych Armii Czerwonej podczas ofensywy 2 Frontu Białoruskiego zimą 1945 roku. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 4 s. 86–108, streszcz. ang., ros.

9291. GLUGLA Paweł: Hitlerowskie miejsca odosobnienia i izolacji w Tarnowie w latach 1939–1945. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 21: 2016 s. 121–128.

9292. GLUGLA Paweł: Obozowe relacje tarnowskiego lekarza Tadeusza Śnieszki z lat 1942–1945. W 70. rocznicę zakończenia II wojny światowej. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 20: 2015 s. 81–88.

9293. GŁAZ Klaudia: Ucieczka więźniów z Majdanka w świetle relacji Wiktora Piątkowskiego. *Rocznik Chełmski*. T. 21: 2017 s. 397–410, streszcz. ros., ang.

Rok 1944.

9294. GMITRUK Janusz: Ludowy Związek Kobiet. Warszawa 2017 MHPRL 8° ss. 107, il.

Lata 1942–1945.

Rec.: [L[ech] A[ndrzej]], *Zeszyty Wiejskie*. [T.] 23: 2017 s. 216–220.

9295. GMITRUK Janusz, Matusak Piotr, Rawski Tadeusz: Kalendarium II wojny światowej. Warszawa 2017 MHPRL; Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 1038.

9296. GOLIK Dawid: Prowokacja w walce z „bandami”. Wybrane przykłady niemieckiej akcji prowokacyjnych z terenu dystryktu krakowskiego GG. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 4 s. 691–711, streszcz. ang.

9297. GOŁDYN Piotr: Losy nauczycieli Wielkopolski wschodniej w czasie II wojny światowej w świetle zapisów kronik szkolnych. Wprowadzenie do problematyki. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 37: 2017 s. 53–62, streszcz. ang.

9298. GORZAŁKA Przemysław: O „polskich kobietach walczących jak tygrysy” – relacja Louisa Lochnera z podróży do Częstochowy we wrześniu 1939 roku. *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 7: 2017 s. 201–219, streszcz. ang.

Właśc. Ludwig Paul Lochner (1887–1975).

Zawiera też tekst relacji i jej tłumaczenie.

9299. GÓRA Elżbieta: Zbiór korespondencji Haliny Burówny jako źródło informacji o polskich jeńcach wojennych (1939–1945). *Łambinowski Rocznik Muzealny*. [R.] 39: 2016 s. 105–122, streszcz. ang., niem.

9300. GRABOWSKI Franciszek: Liberator AL 523. Analiza techniczna katastrofy gibraltarskiej. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 4° ss. 119, il., mapy.

9301. GRABOWSKI Franciszek: Sprawa Merza. Gry operacyjne Sipo z polskim podziemiem 1939–1943. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 45 s. 5–41, streszcz. ang.

Hans Merz, oficer Sipo aresztowany przez Brytyjczyków na Bliskim Wschodzie w 1943 r. i jego zeznania o polskim podziemiu.

9302. GRABOWSKI Waldemar: Kobiety w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w Londynie 1940–1945 – przyczynek do badań. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 30: 2017 s. 268–295, streszcz. ang.

9303. GRABOWSKI Włodzimierz: Fortyfikacje niemieckie Twierdzy Grudziądz i północnej części Pomorza Nadwiślańskiego z lat 1944–1945. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 197–224, streszcz. ang.

9304. GRACZYK Daria: Portret kobiety w strukturach SS-Gefolge na przykładzie obozu Stutthof. *Stutthof*. [Z.] 2(12): 2014 s. 53–88, streszcz. ang.

9305. GRACZYK Konrad: Ewakuacja Sądu Specjalnego w Bielsku (Sondergericht Bielitz) w świetle raportów urzędnika bielskiej prokuratury

z 1945 roku. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 14: 2017 s. 149–158, streszcz. niem., ang.

9306. GRACZYK Konrad: Sędziowie Sądu Specjalnego w Bielsku (Sondergericht Bielitz). *Miscellanea Historico-Juridica*. T. 16: 2017 z. 2 s. 41–54, streszcz. ang.

Utworzony 1 IX 1942 r. w Bielsku-Białej.

9307. GRĄDZKA-REJAK Martyna: „Od dłuższego czasu straciłem wszelki kontakt z żydami i żydostwem”. Neofici w okupowanym Krakowie w świetle materiałów Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 342–371, streszcz. ang.

9308. GROCHOWINA Sylwia: Niemieckie życie teatralne w Toruniu podczas II wojny światowej. *Rocznik Toruński*. T. 41: 2014 s. 93–120, streszcz. ang., niem.

9309. GROCHOWINA Sylwia: Wkroczenie Wehrmachtu do Torunia i zarząd wojskowy miasta (7 września – 25 października 1939 r.). *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 163–176, streszcz. ang.

9310. GROT Elżbieta: Ewakuacja morska więźniów KL Stutthof przez Rugię do Danii w 1945 r. *Stutthof*. [Z.] 2(12): 2014 s. 157–186, streszcz. ang.

25 IV.

9311. GROT Elżbieta: O Słudze Bożym profesorze ks. Alfonsasie Lipniūnasie [1905–1945], litewskim więźniu politycznym KL Stutthof nr 21332. *Stutthof*. [Z.] 3(13): 2015 s. 69–100, streszcz. ang.

9312. GROT Elżbieta: Praca więźniów z przejściowych obozów dla jeńców cywilnych w Gdańsku, Nowym Porcie i Stutthofie na Westerplatte w latach 1939–1941. *Stutthof*. [Z.] 1(11): 2013 s. 79–98, streszcz. ang.

9313. GRUŻLEWSKA Anna: Annaberg. Obóz pracy na Górze Świętej Anny. Opole 2017 Muzeum Śląska Opolskiego 8° ss. 151, il.

9314. GRZESZCZAK Jan: Elitka. Młodość w dniach grozy. Poznań 2017 UAM. Wydz. Teol. 8° ss. 254, nlb. 1, il. (Maneat Quaestio; 30).

Współwyd.: Krajewska Elżbieta: Pamiętnik wojenny zaczęty dnia 4 IX 1939 r. w Wałowicach.

Elżbieta Krajewska (1923–1944).

9315. GRZYBOWSKI Michał Marian: Wójenne losy duchowieństwa miasta Płocka 1939–1945. *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 7: 2015 s. 44–48, streszcz. ang.

9316. GULAJ Vasil' [Vasil'ovič]: Politiko-komunikativni vektorii eskalacii miżetničnoj konfliktno-konfrontacijnoi interakcii v Zahidnij Ukraïni (lito-osin' 1941 r.). *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 4: 2014 s. 270–278, streszcz. ang.

9317. GUNTER Georg: Ostatni wawrzyn. Geneza i dzieje walk na Górnym Śląsku od stycznia do maja 1945 roku. Tł. Grzegorz Bębnik. Oświęcim 2017 Wydaw. Napoleon V 8° ss. 420, il.

9318. HAŁAGIDA Igor: Ukraińskie straty osobowe w dystrykcie lubelskim (październik 1939 – lipiec 1944) – wstępna analiza materiału statystycznego. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 29: 2017 s. 353–412, streszcz. ang.

9319. HANDKE Waldemar: A więc wojna... Wokół pracy Zygmunta Boradyna „Niemen rzeka niezgody. Polsko-sowiecka wojna partyzantka na Nowogródzczyźnie 1943–1944”. *Symbolae Europaeae*. 2016 nr 1 s. 247–257.

Wyd. Warszawa 2013.

9320. HANICH Andrzej: Nastroje wśród ludności Śląska Opolskiego w początkach 1944 roku w świetle raportów Sijherheitsdienst des Reichsführers SS. *Studia Śląskie*. T. 76: 2015 s. 101–112.

9321. HARGREAVES Richard: Ostatnia twierdza Hitlera. Breslau 1945. Przełożył Tomasz Fiedorek. Wyd. 1 (dodr.). Poznań 2017 Rebis 8° ss. 536, tabl. 16, il.

Wyd. 1. 2014.

9322. HARPER Glyn, Tonkin-Covell John: Monte Cassino. Nowe spojrzenie. Niepotrzebna bitwa? Tłum. Sławomir Kędziński. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 330, nlb. 6, tabl. 16, il., mapy.

Dostępne także jako e-book.

9323. HĄDZELEK Aleksandra: The memory of Sugihara and the „visas for life” in Poland. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 51: 2016 no 1 (special issue) s. 113–141.

Dot. Sugihara Chiune, japońskiego konsula w Kownie, udzielającego w 1940 r. pomocy polskim uchodźcom, gł. pochodzenia żydowskiego.

9324. HEKSEL Bartosz: Krakowscy Żydzi – więźniowie KL Mauthausen. Transport z KL Płaszow z 7 sierpnia 1944 roku. Próba rekonstrukcji losów więźniów. *Krzyštofory*. [T.] 34: 2016 s. 217–236, streszcz. ang.

9325. HELM Sarah: Kobiety w Ravensbrück. Życie i śmierć w obozie koncentracyjnym

dla kobiet. Przełożyli Katarzyna Bażyńska-Chojnacka i Piotr Chojnacki. Warszawa 2017 Prószyński i S-ka – Prószyński Media 8° ss. 912, il.

9326. HEMBERA Melanie: Die Shoah im Distrikt Krakau. Jüdisches Leben und deutsche Besatzung in Tarnów 1939–1945. Darmstadt 2016 WBG 8° ss. 352.

Rec.: Aleksium Natalia, *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 790–794.

9327. HEŚ Robert: Utracone skarby wrocławskich muzeów. The lost treasures of the former museums in Wrocław. Wrocław 2017 Muzeum Nar. 4° ss. 387, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

9328. HÖRDLER Stefan: Ordnung und Inferno. Das KZ-System im letzten Kriegsjahr. Göttingen 2015 Wallstein Verlag 8° ss. 531, il.

Rec.: Logemann Daniel, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 28: 2016 s. 593–599.

9329. HUŁAS Magdalena: Wrogowie naszych sojuszników. Kwestia (nie)istnienia stanu wojny między Polską a Włochami. 1940. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 15: 2017 s. 205–228, streszcz. ang.

9330. [IL'ŪŠIN Īgor Īvanovič] Iliuszyn Ihor: ZSRR wobec ukraińsko-polskiego konfliktu narodowościowego na Ukrainie Zachodniej w latach 1939–1947. Tł. Maria Buczyło. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 221, nlb. 1. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 124).

9331. JANCZAK Bartosz: Obozy jenieckie w Griazowcu w latach 1939–1948. *Łambinowski Rocznik Muzealny*. [R.] 39: 2016 s. 27–43, streszcz. ang., niem.

Obwód wołogodzki, ZSRR.

9332. JANKOWSKI Stanisław M[aria]: Dawaj czasy! czyli Wyzwolenie po sowiecku. Poznań 2017 Rebis 8° ss. 384, tabl. 16, il. (Historia).

Toż. Wyd. 1 (dodr.). Poznań 2017. Armia Czerwona w Polsce w l. 1944–1945.

9333. JANUSIAK Joanna: Ludobójstwo w Ponarach – obraz zbrodni w świetle relacji Kazimierza Sakowicza i Heleny Pasierbskiej. Cz. 1. *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie*. Nr 23: 2016 s. 355–375, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. Nr 24: 2017 s. 301–319, streszcz. ang.

9334. JAROWIECKI Jerzy: Kultura i literatura na łamach polskiej prasy konspiracyjnej (1939–1945). Wrocław 2017 Wydaw. Wyższej Szkoły Zarządzania „Edukacja” 8° ss. 287, il. Wyższa

Szkoła Zarządzania „Edukacja”. (Monografie Wyższej Szkoły Zarządzania „Edukacja” we Wrocławiu).

9335. JASTRZĘBSKI Stanisław: Zaczęło się pod Arsenalem. Szkice wykonała Danuta Jastrzębska-Kloch przy współudziale autora. Wyd. 3. Warszawa 2017 Eliotpol Jacek Klempis 8° ss. 374, nlb. 2, il.

Ruch oporu w Warszawie podczas II wojny światowej. Wyd. 1. 1981.

9336. JASTRZĘBSKI Włodzimierz: Okupacyjne losy ziem polskich wcielonych do III Rzeszy (1939–1945). Bydgoszcz 2017 Wydaw. Wyższej Szkoły Gospodarki 8° ss. 311, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Rec.: Olstowski Przemysław, *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 4 s. 167–174.

9337. JAWORSKI Paweł: Marzyciele i oportuniści. Stosunki polsko-szwedzkie w latach 1939–1945. Warszawa 2009.

Rec.: Staniszewski Adam, *Historia i Polityka*. Nr 2/3: 2009/2010 [dr:] 2010 s. 299–306.

9338. JEDYNAK Andrzej: Martyrologia duchowieństwa diecezji tarnowskiej w okresie okupacji hitlerowskiej. Nowy Sącz 2014 TRIADA, Zakł. Poligraficzny 8° ss. 284, il.

Rec.: Talarek Kazimierz, *Rocznik Sądecki*. T. 45: 2017 s. 375–378.

9339. JEDYNAKIEWICZ-MRÓZ Katarzyna: „Misja na Wschodzie”. Z historii działalności Związku Dziewcząt Niemieckich (BDM) w Kraju Warty (1940–1945). *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 1 s. 77–111, streszcz. ang.

9340. JEZERSKI Zdzisław: Służba Zdrowia Okręgu Radomsko-Kieleckiego Armii Krajowej. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 77: 2014 s. 36–62, streszcz. ang.

9341. JUCHNOWSKI Jerzy, Sielezin Jan Ryszard: The concept of state nation in Polish political thought in the period of war and occupation (1939–1945). Vol. 2. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 295, streszcz. ros.

Vol. 1 ukazał się pod tyt.: The concept of state in Polish political thought in the period 1918–1939. Toruń 2013.

9342. KAJCZYK Adam: Wkroczenie wojsk radzieckich do Gostynia w 1945 roku. *Rocznik Gostyński*. T. 3: 2016 s. 107–129.

W dn. 27 I 1945 r.

9343. KALBARCZYK Michał: Bataliony Chłopskie w powiecie garwolińskim w latach 1940–1944. Garwolin 2017 Starostwo Pow. 8° ss. 112, il.

9344. KALIŃSKI Dariusz: Czerwona zaraza. Jak naprawdę wyglądało wyzwolenie Polski? Kraków 2017 Znak 8° ss. 297, nlb. 3, il. (Polskie Ciekawostki Historyczne.PL).

9345. KALISZ Michał, Rączy Elżbieta: Dzieje społeczności żydowskiej powiatu gorlickiego podczas okupacji niemieckiej 1939–1945. Rzeszów 2015.

Rec.: Frydel Tomasz, *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 776–783.

9346. KAPŁON Marcin: Parafia Żurawica w latach II wojny światowej. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 1 s. 155–180, streszcz. ang.

9347. KARCZEWSKA-GRABIAS Wiesława: Przetwać czas nieludzki... Majdanek, Ravensbrück, Buchenwald, Taucha. Opowieść o Zofii Kolečkiej Fugiel [1918–1999]. Sandomierz 2017 Wydaw. Diec. i Drukarnia 8° ss. 299, nlb. 1, il.

9348. KAROLAK Adrian: Działalność Związku Patriotów Polskich w ZSRS w audycjach rozgłośni imienia Tadeusza Kościuszki. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 8: 2017 [nr] 1 s. 101–122, streszcz. ang.

Lata 1941–1944.

9349. KAROLAK Adrian: Kwestia reformy rolnej i powojennych granic Polski w audycjach rozgłośni im. Tadeusza Kościuszki. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 51: 2016 z. 2 s. 85–114, streszcz. ang., ros.

Toż w jez. ang.: Issues of land reform and Poland's post-war borders in the broadcasts of Tadeusz Kościuszko Radio Station. *Tamże*. Vol. 51: 2016 no 2 (special issue) s. 87–116, streszcz. ros.

Lata 1943–1944.

9350. KEMPA Wojciech: Okręg Śląski Armii Krajowej. T. 4. Siemianowice Śląskie 2017 Śląskie Centrum Kultury 8° ss. 255.

T. 1. 2016.

9351. KIMLA Piotr: George F. Kennan a „sprawa polska” u schyłku II wojny światowej. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. [T.] 39: 2017 nr 2 s. 95–104, streszcz. ang.

Amerykański dyplomata i sowietolog (1904–2005).

9352. KISIELEWICZ Danuta: Ślązacy w niemieckiej i radzieckiej niewoli w czasie II wojny światowej. *Studia Śląskie*. T. 76: 2015 s. 113–124.

9353. KLISTAŁA Jerzy: Intelligenzaktion [!]. Wg zarządzenia RSHA Berlin D2–480/40 z 2 kwietnia 1940 r. akcja unicestwienia przez okupanta hitlerowskiego polskiej inteligencji: Zagłębia Dąbrowskiego, Górnego Śląska, Podbeskidzia, Śląska Cieszyńskiego, Zaolzia.

Bielsko-Biała–Cieszyn 2017 Stow. „Wszechnica”; Starostwo Pow. 8° ss. 485, nlb. 1, il.

9354. KŁUSEK Mirosław: Nadzwyczajny podatek od wzbogacenia wojennego wynikającego ze zobowiązań prywatnoprawnych i publicznych powstałych przed 1 września 1939 roku. *Klio*. T. 41: 2017 nr 2 s. 99–124, streszcz. ang. Dot. 1945 r.

9355. KŁYS Agnieszka: „Były takie straszne, że więźniowie dostawali ciężkich nerwic”. Z historii oddziału psów służbowych w obozie Stutthof. *Stutthof*. [Z.] 1(11): 2013 s. 161–185, streszcz. ang.

9356. KŁYS Agnieszka: Finowie w KL Stutthof. *Stutthof*. [Z.] 3(13): 2015 s. 53–67, streszcz. ang.

9357. KŁYS Agnieszka: Kalendarium osadzenia i oznaczeń więźniów w obozie Stutthof w latach 1939–1945. *Stutthof*. [Z.] 2(12): 2014 s. 89–155, streszcz. ang.

9358. KOCIK Katarzyna: Opieka nad przesiedlonymi i uchodźcami Polskiego Komitetu Opiekuńczego Kraków-Miasto – zarys działalności. *Krzysztofory*. [T.] 34: 2016 s. 201–226, streszcz. ang.

9359. KOCJAN Krzysztof: Zagłada olkuskich Żydów. Wyd. 2, popr. i rozsz. Bukowo 2017 Fund. Kultury Afront 8° ss. 251, il., streszcz. ang., niem.

Wyd. 1. Olkusz 2002.

9360. KOGON Eugen: Państwo SS. Organizacja i funkcjonowanie niemieckiego obozu koncentracyjnego. Tł. Iwona Ewertowska-Kłaja. Zakrzewo 2017 Replika 8° ss. 519, nlb. 5, il.

9361. KOLMASIAK Tomasz Michał: Wrzesień 1939 r. we wspomnieniach mieszkańców gminy Wielgomłyny. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 13: 2017 s. 115–122.

9362. KOŁODZIEJ Edward: Sowiecko-japoński pakt o nieagresji z 1941 r. w świetle raportu Tadeusza Romera – ambasadora RP w Tokio. *Teki Archiwalne*. T. 12: 2017 s. 63–86.

Zawiera też tekst raportu.

9363. KONIECZNA Maria: Formy zaangażowania harcerstwa krakowskiego w momencie wybuchu II wojny światowej. *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 13: 2017 s. 5–19.

9364. KONIECZNY Alfred: KL Gross-Rosen. Nazi Concentration Camp in Lower Silesia

1940–1945. Transl. Marta Sadłocha. Wałbrzych 2017 Muzeum Gross-Rosen 16° ss. 53, il.

9365. KÖNIGSBERG Wojciech: AK 75. Brawurowe akcje Armii Krajowej. Kraków 2017 Znak 8° ss. 477, il., mapy.

9366. KONONCZUK Wojciech: „Krasnaja Zwiezda” – sowiecka gazeta powiatu Bielsk Podlaski (1939–1941). *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 2]: 2017 s. 101–120.

9367. KOPROWSKI Marek A.: Mord na Wołyniu. Zbrodnie ukraińskie w świetle relacji i dokumentów. T. 1. Zakrzewo 2017 Wydaw. Replika 8° ss. 317, tabl. 24, il.

9368. KOSEL Bogusław, Pirożnikow Ewa: Od puszczy do tajgi. Leśnicy wywiezieni z zachodniej części Puszczy Białowieskiej do ZSRR 10 II 1940 roku. Białowieża–Hajnówka 2017 Chyra.pl; Stow. Potomków Pierwszych Hajnowian 8° ss. 120, il.

9369. KOSIŃSKI Krzysztof: Polska inna niż PRL. Rozważania programowe „O co walczymy?” na łamach organu Stronictwa Narodowego „Walka” w latach 1941–1944. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 30: 2017 s. 86–130, streszcz. ang.

9370. KOSTRZEWA Bartłomiej: Działania militarne na terenie gminy Lewin Brzeski 23.01.–9.02.1945 r. Lewin Brzeski 2017 Civitas Loviensis 8° ss. 16, il.

Operacja wiślańsko-odrzańska.

9371. KOT Krzysztof: Garwolin. Okupacyjna historia rodziny Flak. *Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej*. Nr 22: 2017 s. 120–125.

9372. [KOVTUN Ivan Ivanovič, Žukov Dmitrij] Kowtun Iwan, Żukow Dmitrij: 29. Dywizja Grenadierów SS „Kaminski”. Zakrzewo 2017 Wydaw. Replika 8° ss. 366, tabl. 16, il.

9373. KOWALSKA Helena: Straty wojenne Muzeum Miejskiego (Stadtmuseum) w Gdańsku. Seria nowa. T. 1: Malarstwo. Gdańsk 2017 Muzeum Nar. 4° ss. 388, il. + dodatek ss. 27.

Katalog zbiorów.

9374. KOZŁOWSKA Urszula: Bolesław Kaczyński – niejednoznaczna historia pewnego lekarza. *Rocznik Chojęński*. T. 9: 2017 s. 201–219, streszcz. niem.

Dot. gł. pracy w obozie koncentracyjnym Stutthof-Pölitz.

9375. KRAJEWSKI Wojciech: Halifax spod Wojnicza. Historia zestrzelenia samolotu Halifax JP 181, FS-X ze 148. Dywizjonu RAF w Dębnie

Zakrzowskiej w nocy 4/5 sierpnia 1944 r. *Zeszyty Wojnickie*. R. 23: 2014 nr spec. 1 s. 1–94.

9376. KRANNHALS Hanns von: Powstanie warszawskie 1944. Der Warschauer Aufstand 1944. Tł. z niem. Barbara Lulińska, Daniel Luliński. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 609, nlb. 1, tabl. 8, il.

9377. KREMPA Andrzej: Varia na temat Holokaustu mieleckich Żydów. *Rocznik Mielecki*. T. 18/19: 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 171–188.

9378. KRESY. Należna pamięć, nie zemsta. Materiały z konferencji zorganizowanej 8 lipca 2017 roku. Red. pracy zbiorowej Krzysztof Bąkała, Witold Listowski, Tadeusz Skoczek. Warszawa 2017 Muzeum Niepodległości; na zlec. wydawcy SK Group 8° ss. 392, nlb. 2, il.

Z treści: Listowski Witold: „Należna pamięć – nie zemsta” s. 5–6; Skoczek Tadeusz: Wprowadzenie s. 9–12; Gmitruk Janusz: Ludowcy z Kresów Wschodnich s. 13–39; Isakowicz-Zaleski Tadeusz: Ludobójstwo polskich Ormian w Kutach nad Czeremoszem s. 41–53; Kulińska Lucyna: Wypędzenie Polaków ze wschodnich województw Rzeczypospolitej. Zapomniana i niepotępiona zbrodnia nad polskim narodem dokonana podczas II wojny światowej s. 55–94; Osadezy Włodzimierz: Głos wołającego na pustyni! Błogosławiony Grzegorz Chomyszyn [1867–1945] – grekokatolicki biskup, który potępił nacjonalizm s. 95–116; Partacz Czesław: Dążenia ukraińskich integralnych nacjonalistów do budowy totalitarnego państwa s. 117–146.

9379. KRĘCKA Gabriela: Stosunek okupanta hitlerowskiego do spraw kultu religijnego w powiecie chojnickim w latach 1939–1945. Chojnice 2017 Urząd Miejski. 8° ss. 93, tabl. 2, il. (Monografie Chojnickie).

9380. KRYŃSKA Elwira Jolanta: Życie wartościowe kobiet „drugiej konspiracji”. Perspektywa temporalna. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 1/2 s. 154–165, streszcz. ang.

Dot. I. 1944–1945 pod okupacją radziecką.

9381. KRZYŻANOWSKI Piotr Jacek: Trzecia Rzesza wobec Romów i Sinti – w kręgu rasizmu i ludobójstwa. *Rocznik Polsko-Niemiecki*. Nr 25: 2017 z. 2 s. 11–32, streszcz. ang.

W Polsce w l. 1939–1945.

9382. KUDELSKI J. Robert: Zbiory sztuki na zamku w Karpnikach w czasie II wojny światowej. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 25: 2016 s. 153–172, streszcz. niem., fr.

9383. KULCZAK Mikołaj: Obozy pracy na terenie powiatu gostyńskiego w świetle zachowanych dokumentów Okręgowej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Poznaniu. *Rocznik Gostyński*. T. 2: 2015 s. 19–25.

9384. KULKA Grzegorz: Postępowanie Wojskowego Trybunału Orzekającego wobec jenieckiej postawy gen. broni Leona Berbeckiego. *Łambinowski Rocznik Muzealny*. [R.] 39: 2016 s. 69–91, streszcz. ang., niem.

9385. KURA Antoni: Kazimierz Rzepka „Ognik” [1915–1943], cichociemny. *Zeszyty Wojnickie*. R. 24: 2015 nr 1 s. 41–51.

9386. KURA Antoni: Wojenni wygnańcy. *Zeszyty Wojnickie*. R. 24: 2015 nr 2 s. 21–29.

Deportacje sowieckie w 1940 r.

9387. KURAS Bartłomiej, Smoleński Paweł: Krzyżyk niespodziany. Czas Goralenvolk. Wołowiec 2017 Czarne 8° ss. 157, nlb. 3, il.

9388. KUREK Ewa: Dzieci żydowskie w klasztorach. Udział żeńskich zgromadzeń zakonnych w akcji ratowania dzieci żydowskich w Polsce w latach 1939–1945. Sandomierz 2017 Wydaw. Diec. i Drukarnia 8° ss. 340, il., mapa.

9389. KUREK Ewa: Your life is worth mine. How Polish nuns saved hundreds of Jewish children in German-occupied Poland 1939–1945. Wyd. 2. Lublin 2016 Clio 8° ss. 300, il.

Wyd. 1. New York 1997.

9390. KUWAŁEK Robert: Death camp in Bełżec. Transl. by William Brand. Lublin 2016 Państw. Muzeum na Majdanku 8° ss. 269, nlb. 2, tabl. 16, il.

Tyt. oryg.: Obóz zagłady w Bełżcu. Lublin 2010.

9391. LEHR Stefan: Pewna prawie zapomniana „Akcja na Wschodzie”. Niemieccy archiwiści w Generalnym Gubernatorstwie i Komisariacie Rzeszy Ukraina. Tł. Maja Gąssowska. Warszawa 2014.

Rec.: Szukała Maciej, *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 233–241.

9392. LIBIONKA Dariusz: Zagłada Żydów w Generalnym Gubernatorstwie. Zarys problematyki. Lublin 2017 Państw. Muzeum na Majdanku 8° ss. 291, il., mapy.

Rec.: Błaszczak Anna, *Kolo Historii*. Nr 21: 2017 s. 169–172.

9393. LIBIONKA Dariusz, Leociak Jacek: 75. rocznica akcji „Reinhardt”. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 17–53.

9394. LIS Cezary Jan: Na usługach Gestapo i żandarmerii. Agenci, donosiciele, konfideneci, szpicle. Katowice 2017 Druk. Archidiec. 8° ss. 414, il.

Lata 1939–1945.

9395. LIS Cezary Jan: Wokół zbrodni w Przyrowie w ostatnich dniach II wojny światowej. Katowice 2017 Druk. Archidiec. 8° ss. 104, il.

W 1945 r.

9396. LOREK Zdzisław: Źródła archeologiczne do badań dziejów byłego niemieckiego ośrodka zagłady – „Kulmhof” w Chełmnie n/Nerem. *Rocznik Kolski*. Nr 10: 2017 s. 38–58.

9397. LUKAS Richard C.: Zapomniany holocaust. Polacy pod okupacją niemiecką 1939–1944. Z przedm. Normana Daviesa; przeł. Sławomir Stodulski. Wyd. 2, popr., uzup. i rozsz. (dodr.). Poznań 2017 Rebis 8° ss. 474, tabl. 8, il. (Historia).

Wyd. 1. Kielce 1995.

9398. LŪTYNSKIJ Anton M[ęčislavovič], Rodionova Anfisa Ū.: Gazeta „Pravda” o bojach między Krasnoj Armią i polskimi wojskami v sentâbre 1939 goda. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 195–204, streszcz. ang., pol.

Zawiera liczne cytaty.

9399. ŁAZARZ Marek: Dywizjony Orłów (Eagle Squadrons). Amerykańscy ochotnicy z RAF – jeńcy Stalagu Luft 3. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 14: 2017 s. 5–24.

9400. ŁUKAWSKI Robert Krzysztof: Przewaga techniczna w lotnictwie myśliwskim w okresie II wojny światowej. Warszawa 2017 Wydaw. Inst. Techn. Wojsk Lotniczych 8° ss. 160, nlb. 1, il.

9401. MAJEWSKI Piotr: Nasze było dla nas bezcenne... Ochrona dóbr kultury w działalności Polskiego Państwa Podziemnego 1939–1945. *Muzealnictwo*. [Nr] 58: 2017 s. 96–100, streszcz. ang.

9402. MAJZNER Robert: Organizacja Polskich Sił Powietrznych w Wielkiej Brytanii 1944–1945. *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Zeszyty Historyczne*. T. 16: 2017 s. 335–350, streszcz. ang.

9403. MAKOWIEC Paweł: Powstanie warszawskie 1944. Taktyka walki w mieście. Warszawa 2016 Difin 8° ss. 311, nlb. 1, il.

9404. MALER Katarzyna: Kościół katolicki na ziemi głubczyckiej podczas walk frontowych i po wkroczeniu Armii Czerwonej w marcu i kwietniu 1945 roku. *Studia Śląskie*. T. 76: 2015 s. 181–194.

9405. MALINOWSKA Anna: Brunatna kołysanka. Historie wprowadzonych dzieci. Warszawa 2017 Agora 8° ss. 358, nlb. 2, il.

Z Polski do Niemiec, dot. I. 1939–1954.

9406. MANUGIEWICZ Zbigniew, Tustanowski Jerzy: U podnóża Owidiusza. Rozkwit i zagłada wspólnoty kukkiej nad Czeremoszem. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 493, nlb. 1, il., mapy.

II wojna światowa, Kuty (Ukraina).

9407. MATERIAŁY z sympozjum „Walki Lotnictwa Polskiego Nad Ziemią Radomszczańską Wrzesień 1939”. Muzeum Regionalne im. S. Sankowskiego w Radomsku, 11 września 2016 r. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 13: 2017 s. 273–388.

Treść: Solarz Dariusz: Wstęp s. 273–294; Kopański Tomasz: Karasie nad Radomskiem s. 295–304; Solarz Dariusz: Pierwsza strata 21. Eskadry Bombowej nad Wygodą (2.09.1939 r.) s. 305–316; Kielek Robert: A jednak Dąbrowa Wielka a nie Pławno – miejsce śmierci i pochówku członków załogi samolotu PZL.23B Karaś (wrzesień 1939 r.) s. 317–326; Łydzba Łukasz: Historia „Karasia” spod Gidel (wrzesień 1939 r.) s. 327–338; Charytoniuk Zbigniew: Działania 55. Eskadry Bombowej nad Radomskiem s. 339–354; Solarz Dariusz: Kalendarium uroczystości lotniczych TPM [Towarzystwa Przyjaciół Muzeum w Radomsku] s. 355–388.

9408. MAZANOWSKA Izabela: Karolewo 1939. Zbrodnie w obozie Selbstschutz Westpreussen. Gdańsk–Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 189, nlb. 2, tabl. 24, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Gdańsku. (Publikacje Gdańskiego Oddziału IPN; t. 62) (Seria Gdańsk).

9409. [MENDELSON Szlojme] Mendelsohn Szlomo (Szlojme): Polscy Żydzi za murami nazistowskich gett. Wstęp i komentarz Marek Skwara; przekł. Marta Skwara. Szczecin 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. CLXXXI, nlb. 1, 280, il., mapy, streszcz. ang. Uniw. Szczeciński. (Rozprawy i Studia; t. (1037) 963).

9410. MICHAŁSKI Paweł: Wojna i okupacja w świetle niemieckiego „Gońca Częstochowskiego” z września i października 1939 r. *Almanach Częstochowy*. [T. 30]: 2017 s. 84–96.

9411. MIRONOWICZ Eugeniusz: Pozamilitarne aspekty wojny sowiecko-ukraińskiej na białoruskim Polesiu w okresie okupacji niemieckiej. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [T.] 47: 2017 s. 113–122, streszcz. ang., białorus.

9412. MISZEWSKI Dariusz: Obóz narodowy wobec koncepcji federacyjnej w czasie II wojny

światowej. *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 256–274, streszcz. ang.

9413. MISZEWSKI Dariusz: Polska polityka zagraniczna i rola wojska w geopolitycznych rozważaniach podpułkownika Tadeusza Zakrzewskiego, skierowanych do premiera, gen. Władysława Sikorskiego. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 51: 2016 z. 2 s. 151–167, streszcz. ang., ros.

Toż w jęz. ang.: Polish foreign policy and role of the armed forces in geopolitical considerations of Lieutenant Colonel Tadeusz Zakrzewski addressed to Prime Minister Władysław Sikorski. *Tamże*. Vol. 51: 2016 no 2 (special issue) s. 153–169, streszcz. ros.

Rok 1943.

9414. MOCZULSKI Leszek: Wojna polska 1939. Wyd. popr. i uzup. Warszawa 2017 Bel-lona 8° ss. 990, nlb. 2, mapy.

9415. MODELSKI Łukasz: Dziewczyny wojenne. Wyd. 2. Kraków 2017 Znak 8° ss. 335, il. (Znak Horyzont).

Wyd. 1. 2011.

9416. MOLENDOWSKI Leszek: Zakony męskie diecezji chełmińskiej i ich losy w czasie II wojny światowej. Gdańsk–Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 214, nlb. 2, tabl. 16, il., streszcz. ang., niem. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Gdańsku. (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989) (Publikacje Gdańskiego Oddziału IPN; t. 63).

9417. MONIETA Adela: Stygmaty bólu psychicznego u Sybiraków. Wyd. 2. Białystok 2017 Buk 8° ss. 516, tabl. 23, il.

Wyd. 1. Białystok 2004.

9418. MRUK Joanna: Moda kobieca w okupowanej Polsce. Łódź 2017 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 8° ss. 144, il.

9419. NADOLSKI Łukasz [Mamert]: Cmentarze i groby wojenne żołnierzy poległych podczas bitwy o Bydgoszcz w 1945 r. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 25: 2017 s. 225–235, streszcz. ang.

9420. NAPORA Monika: Gadzinowe narracje. Mechanizmy i strategie kreowania propagandowego obrazu świata w „Dzienniku Radomskim” 1940–1945. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 295, nlb. 1, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 125).

Zmieniona wersja rozprawy doktorskiej.

Rec.: Wolsza Tadeusz, *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 3 s. 356–361.

9421. NAWROCKA Ewelina: Lotniska Luftwaffe na Zamojszczyźnie. *Archiwariusz Zamojski*. T. 15: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 99–126.

9422. NIWIERSKI Roman: Katyń. Prawda i zakładanie. Stalowa Wola 2017 Urząd M. 8° ss. 178, nlb. 2, il., mapy.

9423. NOWAKOWSKI Sebastian: „Gdyby nawet miał zginąć, będzie tak postępował, żeby munduru nie splamić” – słów kilka o śmierci podporucznika rezerwy Wojska Polskiego Władysława Maksima. *Meritum*. T. 9: 2017 s. 131–147, streszcz. ang.

18/19 IX 1939 r.

9424. NOWICKI Przemysław: Chaskiel Menche i Szlomo Podchlebnik. Kolanie – więźniowie Sobiboru ocaleni z zagłady. *Rocznik Kolski*. Nr 9: 2016 s. 56–68.

9425. OBYŚMY nie zapomnieli! Spotkania z historią i osobami więzionymi w obozie Polen Jugendverwahrlager w Łodzi. Z dziejów Obozu Pracy dla Małoletnich w Dzierżąnej (Gmina Zgierz). Praca zbiorowa. Zgierz–[Dzierżąna] 2017 [Digicom Marcin Pietrzak]; Gm. Centrum Kultury, Sportu, Turystyki i Rekreacji 8° ss. 54, il.

Treść: Zamojski Adam: Z dziejów obozu pracy małoletnich w Dzierżąnej s. 1–3; Witkowski Józef: Hitlerowski obóz koncentracyjny dla małoletnich w Łodzi. Filia w Dzierżąnej s. 3–24; Hauke Blanka Magdalena: Dzieje Izby Pamięci Narodowej w Dzierżąnej i kronika zjazdów byłych więźniarek filii niemieckiego obozu koncentracyjnego dla małoletnich s. 25–47; Wybrane relacje więźniarek filii obozu w Dzierżąnej. Oprac. Krzysztof Golinowski, Patryk Matusiak s. 49–53.

9426. OCIEPA-WEISS Agnieszka: Tychy i tyszenie w latach II wojny światowej. *Czasypismo*. 2016 nr 2 s. 94–101.

9427. OKONIEWSKA Katarzyna: Zbrodniczy medycy. Lekarze z Auschwitz. Łódź 2017 ArchaeGraph 8° ss. 210, il.

Poszerzona wersja pracy dyplomowej pt. Eksperymenty medyczne prowadzone na więźniach KL Auschwitz.

9428. OLBRYCHOWSKI Jarosław: OKM 1940. Łódź 2017 Stow. „Rodzina Policyjna 1939 r.” 8° ss. 75, nlb. 5, il.

Policyjanci w obozie jenieckim w Ostaszku.

9429. OLSON Lynne: Wyspa ostatniej nadziei. Anglicy, Polacy i inni. Braterstwo i zdrada. Tłumacz Sławomir Kędziński. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 542, nlb. 1, il.

9430. ORSKI Marek: Losy jeńców wojennych i internowanych więźniów cywilnych w obozach Wehrmachtu na Pomorzu w latach

1939–1945. *Stutthof*. [Z.] 1(11): 2013 s. 11–78, streszcz. ang.

9431. ORYL Marek: Wspomnienia więźnia KL Soldau. *Bieżące Zeszyty Historyczne*. Nr 31: 2017 s. 202–206.

Dot. Kazimierza Zbrońskiego, więźnia obozu w Działdowie.

9432. OTTO Wojciech: Przeciw hitleryzmowi i wojnie. Polski film propagandowy londyńskiego Biura Filmowego. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 30: 2015 z. 3 s. 135–144, streszcz. ang.

9433. OWSIŃSKI Marcin: KL Stutthof w 1942 roku. Analiza rozszyfrowanej notatki brytyjskiego wywiadu. *Stutthof*. [Z.] 3(13): 2015 s. 201–219, streszcz. ang.

9434. OWSIŃSKI Marcin: Obóz Specjalny w KL Stutthof 1944–1945. *Stutthof*. [Z.] 1(11): 2013 s. 99–160, streszcz. ang.

9435. OWSIŃSKI Marcin: Tiegenhof – Nowy Dwór w 1945 roku. Koniec i początek miasta na Żuławach. Sztutowo 2017 Museum Stutthof 8° ss. 183, nlb. 1, il.

9436. OŹÓG Piotr: Partyzanckie epizody na ziemi sokołowskiej z czasów II wojny światowej. Akcja antykomunistyczna w Hucisku z 1 maja 1945 r. *Rocznik Sokolowski*. Nr 14: 2017 s. 145–152.

9437. PACHOWICZ Anna: Stefan Musiałek-Łowicki [1896–1986]. Inspektor ZWZ-AK Tarnów. *Zeszyty Wojnickie*. R. 25: 2016 nr 2 s. 28–44.

9438. PACHOWICZ Anna: W bibliotece emigranta. „Poradnik dla Pracowników Światlic Żołnierskich” w latach 1941–1945. *Bibliotheca Nostra*. Nr 3(49): 2017 s. 62–75, streszcz. ang.

9439. PARKITNA Katarzyna: Radomsko i powiat radomszczański w ostatnim roku okupacji w relacjach „Kurieria Częstochowskiego”. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 13: 2017 s. 215–243.

9440. PAWLAK Mateusz: Przejawy tajnego nauczania wśród więźniów KL Auschwitz-Birkenau. *Meritum*. T. 9: 2017 s. 149–159, streszcz. ang.

9441. PAWLAK Mateusz: Rola sportu w życiu codziennym w niemieckim obozie koncentracyjnym Auschwitz-Birkenau oraz jego podobozach. *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Zeszyty Historyczne*. T. 16: 2017 s. 401–413, streszcz. ang.

9442. PAWLINA Sebastian: Praca w dywersji. Codziennosc żołnierzy Kedywu Okręgu Warszawskiego Armii Krajowej. Gdańsk 2016.

Rec.: Ney-Krwawicz Marek, *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 2 s. 312–316.

9443. PERLIŃSKA-KOBIERZYŃSKA Ewa: Komisja Rzecznawców Urbanistycznych i jej okupacyjna wizja przekształceń Warszawy. *Almanach Warszawy*. T. 10: 2016 s. 329–355, streszcz. pol., ang.

Toż w jęz. ang.: Urban Planning Experts Commission and its vision of transforming Warsaw. *Tamże* s. 357–381.

9444. PIĄTKOWSKI Sebastian: Prawda w trybach propagandy. Okupacyjne losy regionu świętokrzyskiego w publicystyce „Biuletynu Informacyjnego” Związku Walki Zbrojnej – Armii Krajowej (1940–1945). *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 137–166, streszcz. ang.

9445. [PIETRAS Jerzy]: Batalion Chrobry I. Kronika na podstawie powielaczowych kronik Batalionu, relacji uczestników i dokumentów archiwalnych. Oprac. Jerzy Pietras. Warszawa 2017 Jerzy Pietras 8° ss. 334, nlb. 2, il., mapy.

Armii Krajowej w Warszawie.

9446. PODGÓRECZNY Marian, pseud. Żbik: Doliniacy. Kraków 2013 Oficyna Wydawnicza Mireki 8° ss. 599, nlb. 1.

Dzieje oddziału AK pod dowództwem Adolfa Pilcha, pseud. Góra, Dolina, opracowane przez jego żołnierza (ur. 1927); zawiera także wspomnienia.

9447. PODGÓRECZNY Marian, pseud. Żbik: Na koniu i pod koniem. Przez trzy puszcze u boku legendarnego cichociemnego Adolfa Pilcha „Góry”, „Doliny”. Dwóch wrogów, 1000 żołnierzy, 700 km marszu, 200 zwycięskich walk i potyczek. Warszawa–Kraków 2016 Oficyna Wydawnicza Mireki 8° ss. 597, il.

Dzieje oddziału AK pod dowództwem Adolfa Pilcha, pseud. Góra, Dolina, opracowane przez jego żołnierza (ur. 1927); zawiera także wspomnienia.

9448. PODGÓRSKI Artur: Obóz jeńców sowieckich w Poniatowej – Stalag 359 (listopad 1941 – 27 luty 1942). *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 2 s. 91–118, streszcz. ang., ros.

9449. POGORZELSKA Iwona: Teatr obozowy w Murnau – fotografie. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 6: 2017 s. 205–213, streszcz. ang.

Opracowanie opatrzone dużą liczbą fotografii.

9450. POLSKA walcząca. Historia Polskiego Państwa Podziemnego. Warszawa 2017 Edipresse-Kolekcje; Bellona 8° ss. [po ok.] 62, nlb. 2, il.

T. 30: Kuberski Hubert: Akcja „Góra”.

T. 31: Morzycki-Markowski Mikołaj: Akcja „Wieniec”.

T. 32: Morzycki-Markowski Mikołaj: Kobiety w konspiracji.

T. 33: Morzycki-Markowski Mikołaj: Mały i duży sabotaż.

T. 34: Kuberski Hubert: Działania partyzanckie w Górach Świętokrzyskich.

T. 35: Grądka-Rejak Martyna: Ruch oporu w gettach i obozach.

T. 36: Hańderek Marek: Kolaboracja i jej zwalczanie.

T. 37: Morzycki-Markowski Mikołaj: Działania partyzanckie na kresach północno-wschodnich.

T. 38: Morzycki-Markowski Mikołaj: Zamach na Kutschere.

T. 39: Kuberski Hubert: Akcja „Główek”.

T. 40: Morzycki-Markowski Mikołaj: Akcja pod Arsenalem.

T. 41: Morzycki-Markowski Mikołaj: Goralenvolk i działania partyzanckie na Podhalu.

T. 1. 2015.

9451. PORYCKI Janusz: Pomoc mieszkańców Bielska Podlaskiego ludności żydowskiej podczas okupacji niemieckiej. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 2]: 2017 s. 121–131.

9452. PRASA krakowskich „Szarych Szeregów” 1939–1945. Pod red. Ewy Fogelzang-Adler i Janusza Wojtyczy. Wyd. 2 uzup. Kraków–Tarnów 2017 Komisja Hist. Krakowskiej Chorągwi ZHP; Wydaw. Diec. Tarnowskiej Biblos 8° ss. 241, nlb. 2, il.

Treść: Fogelzang-Adler Ewa: Wstęp s. 7–10; Miszcuk Marian: Działalność wydawnicza „Pasieki” – Główniej Kwatery Szarych Szeregów s. 11–30; Miłobędzki Paweł: Szare Szeregi w Krakowie 1939–1945 s. 31–56; Perzanowski Tadeusz: „Nieśmiali wobec życia, odważni wobec śmierci” – o harcerkach i harcerzach mrocznego czasu wielkiej próby s. 57–61; Fogelzang-Adler Ewa: „Dla Ciebie, Polsko!” Prasa Szarych Szeregów w Krakowie 1939–1945 (szkic przeglądowy) s. 75–99; Fogelzang-Adler Ewa: Prasa Szarych Szeregów w Krakowie (1939–1945). Selektowna bibliografia zawartości „Czuwaj”, „Na ucho”, „Na tropie”, „Watra” s. 101–125; Szymańska Marta: W harcerskiej rodzinie Kazimierza Szczerby s. 127–145; Fogelzang-Adler Ewa: „By nie utracić nic ze swej godności wolnego człowieka...” Prasa Szarych Szeregów w Krakowie (1939–1945). Uwagi i refleksje na podstawie zbiorów Kazimierza Szczerby s. 147–165; Rzońca Bartosz: Kolekcja Harcerska Muzeum Historycznego Miasta Krakowa ze szczególnym uwzględnieniem pamiątek z okresu II wojny światowej s. 175–190; Wojtyca Janusz: Sylwetki uczestników prac wydawniczych i kolportażu prasy krakowskich Szarych Szeregów s. 191–221; Fogelzang-Adler Ewa: Krakowska prasa Szarych Szeregów (1940–1944) – wybór artykułów s. 223–241.

Wyd. 1. 2016.

9453. PRIMKE Robert, Szczerepa Maciej, Szczerepa Wojciech: Legnica 1945. Jelenia Góra 2016 Archiwum – System 8° ss. 166, il. (Śląsko-Łużyckie Bitwy i Kampanie).

Rec.: Morawiec Wojciech, *Szkie Legnickie*. T. 37: 2016 s. 449–454.

9454. PRZYBYSZ Kazimierz: Krajobrazy powojenne. Zachowania społeczeństwa polskiego

wobec exodusu ludności Warszawy 1944. Warszawa 2017 MHPRL 8° ss. 332. MHPRL.

9455. PTASIEWICZ Zbigniew: *Regierungsbezirk Zichenau. Rejencja ciechanowska 1939–1945*. Ciechanów 2012.

Rec.: Przegiętka Marcin: Jak pisać o okupacji nie należy. Refleksje na marginesie książki o rejencji ciechanowskiej w latach 1939–1945 autorstwa Zbigniewa Ptasiewicza ... *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 28: 2016 s. 575–592.

9456. PUŁAWSKI Adam: „6 tys. (Żydów) co dzień” – „oczywiście na stracenie”. Opowieść o pierwszej depešy Polskiego Państwa Podziemnego na temat Wielkiej Akcji w getcie warszawskim. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 29: 2017 s. 447–456, streszcz. ang.

9457. PUŁAWSKI Adam: Charakterystyka „Chelmer Nachrichten – Wiadomości Chełmskie”. *Rocznik Chełmski*. T. 21: 2017 s. 73–92, streszcz. ros., ang.

Dwujęzyczne, niemiecko-polskie czasopismo ukazujące się w okresie 22 X – 24 XII 1939 r.

9458. PUŁAWSKI Adam: Funkcjonowanie urzędu powierniczego na przykładzie Chełma. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 399–436, streszcz. ang.

Podczas II wojny światowej.

9459. RADULSKI Łukasz: Bój pod Domąnowem i Mniem 13 września 1939 r. Cz. 2. *Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska w Białymstoku*. Nr 30: 2017 s. 63–154, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 28/29: 2016.

9460. RAZOWSKI Zbigniew: Na cztery światy strony. Losy Żydów chrzanowskich podczas Holokaustu. Chrzanów 2017 Muzeum w Chrzanowie ss. 60. (Chrzanowskie Zeszyty Muzealne; z. 5).

9461. RECZKO Mirosław: Mord sowiecki pod Zabłudowem 23 czerwca 1941 r. *Studia Łomżyńskie*. T. 26: 2016 s. 57–83, streszcz. ang.

9462. RODZINA – wychowanie w cieniu Holokaustu. Red. nauk. Artur Łacina-Łanowski, Witold Stankowski, Andrzej Świerczek. Oświęcim 2017 Wydaw. PWSZ im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu 8° ss. 171, il. PWSZ im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu. (Społeczeństwo, Rodzina, Zagłada. Studia Oświęcimskie; t. 1) (Publikacje Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu; 38).

Z treści: Łacina-Łanowski Artur, Stanowski Witold, Świerczewski Andrzej: Wstęp s. 5–6; Stankowski Witold: Człowiek – rodzina – dziecko – ofiary drugiej wojny światowej i innych

konfliktów zbrojnych w XX wieku s. 9–23; Łacina-Łanowski Artur: Rodzina w Trzeciej Rzeszy. Przyczynki do refleksji poświęconej nazistowskiej wizji rodziny s. 25–37; Dęsoł Agnieszka: Niklas Frank – syn nazistowskiego gubernatora – o rodzinie w cieniu ludobójstwa, dręczącej historii i swojej misji edukacyjnej s. 39–49; Dubiel-Zielińska Paulina: Rodziny żydowskie w obliczu Holokaustu. Przyczynki do refleksji poświęconej wartościom i losom rodziny s. 51–64; Nieć Mateusz: Cień Holokaustu w twórczości Victora Frankla i Jerzego Kosińskiego s. 67–81; Tylutki Dariusz: Znaczenie doświadczeń obozowych V. E. Frankla dla rozwoju logoterapeutycznej koncepcji człowieka i wychowania s. 83–98; Malorny Iwona: Psychoterapia grupowa jako forma pomocy ocalałym z Holokaustu w radzeniu sobie ze skutkami traumatycznych doświadczeń s. 99–110; Chodkowski Zbigniew: W trosce o tolerancję w wychowaniu. O myśli i działalności pedagogicznej Janusza Korczaka s. 113–127; Grzybek Grzegorz, Bielak Agnieszka: Zagłada, etos kobiet a nowe wzory wychowania s. 129–137.

9463. RÖGER Maren, Seegers Lu: Ojcowie, których zabrakło. Doświadczenia i wspomnienia polskich sierot wojennych i polsko-niemieckich „Children Born of War”. *Rocznik Antropologii Historii*. T. 6: 2016 s. 229–250.

9464. ROSTKOWSKI Jerzy: Podziemia III Rzeszy. Tajemnice Książa, Wałbrzycha i Szczawna-Zdroju. Wyd. 1 (dodr.). Poznań 2017 Rebis 8° ss. 294, tabl. 32, il.

Wyd. 1. 2010.

9465. ROSTKOWSKI Jerzy: Świat Muszkieterów. Zapomnij albo zgiń. Wyd. 2, popr. (dodr.). Poznań 2017 Rebis 8° ss. 420, tabl. 24, il. (Historia).

Organizacja Muszkieterowie, wywiad ruchu oporu w l. 1939–1942.

Wyd. 1. Tarnów 2014.

9466. ROZWADOWSKI Piotr: Wojna powietrzna nad Warszawą. Warszawa 2017 Fund. „Warszawa walczy 1939–1945”; MB-Poligrafia 8° ss. 159, tabl. 8, il., mapy. (Warszawskie Termpile 1939–1945).

9467. RUDAWSKI Bogumił: Grabież polskiego w wybranych miastach regionu leszczyńskiego w okresie okupacji niemieckiej 1939–1945. *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 117–124.

9468. RUTKIEWICZ Aleksander: Działania desantowe służby zdrowia 1 Samodzielnej Brygady Spadochronowej w operacji „Market Garden”. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 2 s. 119–146, streszcz. ang., ros.

9469. SACK Birgit: Plac monachijski w Dreźnie i jego znaczenie w kontaktach gostyńsko-dreźnieńskich. *Rocznik Gostyński*. T. 2: 2015 s. 97–114.

Dot. ofiar polskich skazanych przez Wyższy Sąd Krajowy w Poznaniu w okresie II wojny światowej.

9470. SAKOWSKI Andrzej: Turośl 1943–1944. Kolno–Warszawa 2017 Andrzej Sakowski 8° ss. 136, il., mapy.

9471. SAWICKI Jan Kazimierz: Związek Armatorów Polskich w Londynie (1939–1945). *Nautologia*. R. 52: 2017 s. 11–21, streszcz. ang.

9472. SIERCHUŁA Rafał: Konspiracja narodowa w Kaliszu w latach 1942–1945. *Polonia Maior Orientalis*. T. 3: 2016 s. 113–122, streszcz. ang.

9473. SIKORA Mirosław: Dzieci z krowioków. *CzasyPismo*. 2017 nr 2 s. 4–9.

Wysiedlenia Polaków z ziemi żywieckiej i okolic przez okupanta niemieckiego.

9474. SIKORA Mirosław: „Przed świtem jest najciemniej”. Rycerka Górna rankiem 7 kwietnia 1945 roku. *CzasyPismo*. 2017 nr 1 s. 145–150.

9475. SITAREK Adam: „Wire bound state”. Structure and functions of the Jewish administration of the Łódź Ghetto. Translated by Katarzyna Guccio. Łódź–Warszawa 2017 Institute of National Remembrance – Commission for the Prosecution of Crimes against the Polish Nation 8° ss. 334, nlb. 1, il.

9476. SITAREK Adam: „Zaprowiantowanie obozu jest podobno wzorowe...” Wiedza więźniów getta łódzkiego na temat ośrodka zagłady w Chełmnie nad Nerem. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 325–341, streszcz. ang.

9477. SKIBICKI Franciszek: Działdowskie obozy zagłady. *Rocznik Działdowski*. T. 9: 2014 s. 305–318.

9478. SKOWRON Andrzej: Zapomniana organizacja paramilitarna polskich ziemian „Uprawa”–„Tarcza” 1940–1944. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 20: 2015 s. 73–79.

9479. SMOLIŃSKI Józef: Koncepcja odbudowy Polskich Sił Zbrojnych na terenie Francji i Niemiec w 1944 roku. *Łambinowicki Rocznik Muzealny*. [R.] 39: 2016 s. 55–67, streszcz. ang., niem.

9480. SMOLIŃSKI Józef: Polskie władze wojskowe na uchodźstwie 1939–1946. Warszawa 2017 Oficyna Wydawnicza Rytm 8° ss. 318, nlb. 1, il., mapy.

9481. SMYKOWSKI Bartosz: Lotnictwo Armii „Pomorze” w kampanii polskiej 1939 roku. Bydgoszcz 2017 Muzeum Wojsk Lądowych 8° ss. 141, il.

Rec.: Rezmer Waldemar: Lotnictwo Armii „Pomorze” w 1939 roku. *Kwartalnik Bellona*. R. 11: 2017 nr 2 s. 226–233.

9482. SOCHAJ Andrzej: Zagłada Romów i Sinti w byłym pierwszym niemieckim nazi-stowskim obozie zagłady Kulmhof w Chełmnie nad Nerem w czasie II wojny światowej (1941–1945). Szczecinek 2017 Zw. Romów Pol.; Inst. Pamięci i Dziedzictwa Romów oraz Ofiar Holokaustu 4° ss. 103, il., mapy.

Toż w jęz. niem.: Die Vernichtung von Sinti und Roma im ehemaligen ersten Deutschen Nationalsozialistischen Vernichtungslager Kulmhof in Chełmno nad Nerem während des zweiten Weltkrieges. Szczecinek 2017 ss. 104, il., mapy.

9483. SOWA Andrzej Leon: Kto wydał wyrok na miasto? Plany operacyjne ZWZ-AK (1940–1944) i sposoby ich realizacji. Kraków 2016.

Rec.: Sałmonowicz Stanisław, *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 2 s. 393–400.

9484. SOWIECI a polskie podziemie 1943–1946. Wybrane aspekty stalinowskiej polityki represji. Pod red. Łukasza Adamskiego, Grzegorza Hryciuka i Grzegorza Motyki. Warszawa 2017 Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia 8° ss. 504.

Treść: Adamski Łukasz, Hryciuk Grzegorz, Motyka Grzegorz: Od redaktorów s. 7–14; Adamski Łukasz: Spór o przynależność państwową wschodnich województw II RP w latach 1939–1946; aspekty prawne, historiograficzne i polityczne s. 15–32; Korcuć Maciej: Od udawanej przyjaźni do kamuflowanej agresji. Sowiecka radiostacja „im. Tadeusza Kościuszki” jako barometr polityki Kremla wobec Polski (w latach 1941–1943) s. 33–104; Zajączkowski Mariusz: Stosunki polsko-sowieckie na Wołyniu 1943–1944 w świetle dokumentów czerwonych partyzantów s. 105–162; Hryciuk Grzegorz: Radziecki aparat bezpieczeństwa (NKWD i NKGB) wobec „nacionalistycznego podziemia polskiego” na ziemiach wschodnich II RP – casus Galicji Wschodniej i Wołynia 1944–1946 s. 233–255; Adamski Łukasz: Sowieckie relacje o rzezi wołyńskiej s. 257–277; Semczyszyn Magdalena: Nikita Chruszczow wobec Polaków i polskiego podziemia na Wołyniu i w Galicji Wschodniej w latach 1943–1945 s. 279–324; Pietrow Nikita: Represje sowieckie w Polsce w latach 1944–1945 s. 325–341; Poleszak Sławomir: Polskie podziemie niepodległościowe w 1945 roku s. 343–383; Motyka Grzegorz: Zwalczenie polskiego podziemia przez 64. Dywizję Wojsk Wewnętrznych NKWD s. 385–404; Bubnys Artūnas: Sowieckie represje na Litwie w 1945 roku s. 405–419; Dudek Justyna: Sąd nad polskim powojennym podziemem – proces I Zarządu Głównego WiN s. 421–448; Stryjek Tomasz: Co jest godne uniesmiertelnienia? Obrazy relacji między polskim podziemiem a SZRR w latach 1943–1945 we współczesnej Rosji s. 449–487.

9485. STANEK Piotr: Cywilna ludność Warszawy w Lammsdorf (1944–1945). *Studia Śląskie*. T. 76: 2015 s. 125–136.

9486. STANEK Piotr: Przystanek Lammsdorf. Powstańcy warszawscy w obozie jenieckim Stalag 344. Opole 2015.

Rec.: Kisielewicz Danuta, *Łambinowicki Rocznik Muzealny*. [R.] 39: 2016 s. 185–190; Ney-Krwawicz Marek, *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 2 s. 316–318.

9487. STANEK Piotr: Wrześniowy epilog. Żołnierze Wojska Polskiego w obozach Lammsdorf.

Opole 2017 Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach–Opolu 8° ss. 151, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem. (Jeńcy Lamsdorf; 4).

9488. STASZYŃSKI Ludwik: W szponach ludobójców i grabieżców. Wyd. 3, rozsz. Warszawa 2017 Ośr. Wydawniczo-Poligraficzny „SIM” 8° ss. 303, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang. Wyd. 1. 2013.

9489. STREMKOWSKI Jarosław: Stalag 130 w Zambrowie. *Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska w Białymstoku*. Nr 30: 2017 s. 155–169, streszcz. ang.

9490. STRZELECKA Irena: Women in Auschwitz. Oświęcim 2017 Auschwitz-Birkenau State Museum 8° ss. 218, nlb. 1, il. (Voices of Memory published by the International Center for Education about Auschwitz and the Holocaust; 12).

Zawiera też wspomnienia.

9491. STRZEMECKI Jan Piotr: Volksdeutsche z Kreis Kreanu O/S. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 14: 2017 s. 49–72, streszcz. niem., ang.

Chrzanów.

9492. STUDNIAREK Michał: „Nie bójcie się, my też bunkrowcy!”. Relacje międzyludzkie wśród warszawskich Robinsonów. Przyczynek do badań. *Almanach Warszawy*. T. 10: 2016 s. 311–328, streszcz. ang.

Lata 1944–1945.

9493. SUPADY Jerzy: Lekarz i pisarz Tadeusz Boy-Żeleński w okupowanym przez Sowiec Lwowie (1939–1941). *Analecta*. R. 26: 2017 z. 2 s. 77–87, streszcz. ang.

9494. SYRNYK Jarosław: Wstęp do weryfikacji danych z książki „Ludobójstwo dokonane przez nacjonalistów ukraińskich na Polakach w województwie lwowskim w latach 1939–1947”. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 27: 2016 s. 368–397, streszcz. ang.

Siekierka Szczepan, Komański Henryk, Bulzacki Krzysztof: Ludobójstwo dokonane przez nacjonalistów ukraińskich na Polakach w województwie lwowskim 1939–1947. Wrocław 2006.

Dot. pięciu powiatów dawnego woj. lwowskiego: leskiego, sanockiego, przemyńskiego, dobrońskiego i brzozowskiego.

9495. SZAMBORA Tadeusz [Paweł]: Złoty „Mutterkreutz” od Führera dla matki z Działdowszczyzny. *Rocznik Działdowski*. T. 10: 2017 s. 309–313.

Przyznany w 1940 r. Otylii Siegmund z d. Skuza, mieszkance Narzymbia za urodzenie 10 dzieci.

9496. SZANTIŁO Emilia: Tajna działalność Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Warszawskiego w latach 1939–1945. *Kwartalnik Pedagogiczny*. R. 62: 2017 nr 3 s. 148–161, streszcz. ang.

9497. SZARMACH Mariusz: Krew na śniegu – walki pod Grabowem Bobowskim na przełomie lutego i marca 1945 roku. *Rydwán*. Nr 11: 2016 s. 227–243.

9498. SZCZEPAŃSKI Jacek Emil: Prasa konspiracyjna Armii Krajowej wydawana w Legionowie w okresie drugiej wojny światowej. *Rocznik Legionowski*. T. 10: 2017 s. 175–193.

9499. SZLAK Andersa. Kronika niezwyklego marszu przez kontynenty. Warszawa 2017 Edipresse Polska 8° ss. [po ok.] 90, il.

T. 12: Gałęzowski Marek: Ewakuacja z nieludzkiej ziemi. Armia polska w Iranie i Iraku.

T. 13: Gałęzowski Marek: Polskie sieroty. Los dzieci polskich na nieludzkiej ziemi.

T. 14: Rosalak Maciej: Szczury Tobruku. Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich.

T. 15: Rosalak Maciej: Polacy w ziemi obiecanej. 2 Korpus na Bliskim Wschodzie. Między Żydami i Brytyjczykami.

T. 16: Rosalak Maciej: Triumf i obawy. Rok 1943. Przełom w wojnie – zwycięstwo sojuszników i koszmarny.

T. 17: Gałęzowski Marek: Na front! Egipt i ziemia włoska.

T. 18: Gałęzowski Marek: Zielony talizman. Opowieść o Samodzielnej Kompanii Komandosów.

T. 19: Mackiewicz Michał: Od karabinu doczołgu.

T. 20: Mackiewicz Michał: Khaki i feldgrau. W różnych mundurach, ale z orłem na czapkach.

T. 21: Rosalak Maciej: W ziemi włoskiej. 2 Korpus Polski gotów do boju.

T. 22: Gałęzowski Marek: I poszli szaleni, zażarci... Bitwa pod Monte Cassino. Pierwszy szturm.

T. 23: Gałęzowski Marek: W gruzach na szczycie. Bitwa pod Monte Cassino. Sztandar nad klasztorem.

T. 24: Gałęzowski Marek: Nad Adriatyk! Zdobycie Ankony. T. 1. 2016.

9500. SZULC Leszek Jan: Ostatni rozdział czyli Historia dwóch wojen w zarysie. Wyd. 2. Warszawa 2017 Wydaw. Autorskie „Ave” 8° ss. 210, nlb. 2, il.

Wyd. 1. 2012.

9501. SZYMAŃSKI Karol: Kina warszawskie: wrzesień–grudzień 1939 roku. *Przegląd Humanistyczny*. R. 61: 2017 nr 2 s. 161–179, streszcz. ang.

9502. ŚLEDZIŃSKI Kacper: Wykleta armia. Odyseja żołnierzy Andersa. Kraków 2017 Znak Horyzont 8° ss. 537, nlb. 4, il.

Dostępne także jako e-book.

9503. ŚLIWIAK Katarzyna: Zrzeszenie Nauczycielstwa Polskiego w Iranie w latach 1943–1945. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX Wieku*. T. 18: 2017 s. 119–126, streszcz. ang.

9504. ŚLIWIŃSKA Magda: Zbrodnia Katyńska w relacjach stowarzyszenia Rodzina Katyńska Ziemi Piotrkowskiej Koło w Radomsku. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 13: 2017 s. 149–214.

9505. ŚWIADKOWIE. Między ofiarą a sprawcą zbrodni. Red. nauk. Alicja Bartuś. Oświęcim 2017 Państw. Muzeum Auschwitz-Birkenau; Fund. na Rzecz MDSM 8° ss. 364, nlb. 3, il.

Z treści: Bartuś Alicja: Wprowadzenie s. 7–12; Grudzińska Marta: O czym mówią byli więźniowie Majdanka? Doświadczenia osobiste a pamięć publiczna s. 15–31; Praga Agnieszka: Obóz przejściowy Durchgangslager 121 w Pruszkowie. Świadek historii a pamięć s. 33–43; Węglińska Wirginia: Stutthof i sprawcy zbrodni w narracjach więźniarek s. 45–60; Chruścielski Piotr: Między świadectwem a wspomnieniem. Niemiecy więźniowie KL Stutthof w pamięci ich bliskich s. 63–76; Owsiański Marcin: Przeobrażenia pamięci – były więźniów a upływający czas na przykładzie Krzysztofa Dunin-Wąsowicza s. 99–110; Cuber-Strutyńska Ewa: Rola i znaczenie środowiska byłych więźniów nazistowskich obozów koncentracyjnych na przykładzie działalności PZhWP (1946–1949) s. 99–110; Leociak Jacek: Rzeczy jako świadkowie Zagłady – powrót do rzeczy s. 113–121; Panz Karolina: „To było w okresie zniw” – pamięć polskich świadków Zagłady w Kreis Neumarkt s. 123–139; Szuchta Robert: „Biedni chrześcijanie patrzący na getto” w opinii ukrywających się po aryjskiej stronie Żydów s. 141–155; Król Eugeniusz Cezary: Film w roli świadka zbrodni ludobójstwa s. 179–195; Janczak Bartosz: Uratowani od zagłady katyńskiej a funkcjonariusze NKWD (na przykładzie obozu w Griażowcu 1940–1941) s. 197–207; Łągojda Krzysztof: Przeciwnicy sowieckiej wykładni o zbrodni w Katyniu: ofiary i świadkowie represji stalinowskich w Polsce (1945–1954) s. 209–223; Starecka Katarzyna: Zakożenia i efekty projektu reedukacji japońskich zbrodniarzy wojennych więzionych w ośrodkach Fushun i Taiyuan s. 225–256; Wosińska Małgorzata: Świadek z Rwandy – świadek poza kategoriami s. 257–277; Stempin Arkadiusz: Kolektywna kultura pamięci zjednoczonych Niemiec s. 281–292.

9506. ŚWIĄTKOWSKI Piotr: Polakom i psom wstęp wzbroniony. Niemiecka okupacja w Kraju Warty. Poznań 2017 Rebis 8° ss. 312, tabl. 32, il.

Toż. Wyd. 1 (dodr.). Poznań 2017.

9507. TARNOWSKA Magdalena: Tadeusz Bornstein (1919–1942). Losy i twórczość w czasie drugiej wojny światowej. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 2 s. 201–216, streszcz. ang.

9508. TARTAKOWSKA Bogusława: Kobiety z Powstania Warszawskiego w KL Stutthof. *Stutthof*. [Z.] 3(13): 2015 s. 101–130, streszcz. ang.

9509. TAYSEN Adalbert von: Tobruk 1941. Kampania w Afryce Północnej. Tł. Dominik Jednorowski. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 287, nlb. 1, mapy.

9510. TEREN wobec powstania warszawskiego. Pod red. Kazimierza Krajewskiego.

Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 351, nlb. 1, tabl. 32, il. IPN–KŚZpNP. (Warszawa Nie?Pokonana; t. 16).

Treść: Kazimierz Krajewski: Wstęp s. 9–12; Chmielarz Andrzej: Położenie Armii Krajowej w przededniu i podczas trwania powstania warszawskiego s. 13–31; Niwiński Piotr: Operacja „Ostra Brama” a powstanie warszawskie. Walki w mieście s. 33–53; Wysocki Wiesław J.: Marsz 30 Poleskiej Dywizji Piechoty AK na odsiecz Warszawie s. 55–71; Krajewski Kazimierz: Oddziały Nowogródzkiego Okręgu AK w walkach powstańczych w Puszczy Kampinoskiej i w Warszawie s. 73–134; Stulgis Magdalena: Udział żołnierzy 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty AK w powstaniu warszawskim s. 135–161; Bechta Mariusz: Próby odsieczy dla powstania warszawskiego podejmowane przez oddziały Lubelskiego Okręgu AK (lipiec–sierpień 1944) s. 163–177; Surdej Mirosław: Próba udzielenia pomocy powstaniu warszawskiemu przez żołnierzy Podokręgu Rzeszowskiego (Okręgu Krakowskiego) oraz Okręgu Lwowskiego AK latem 1944 roku s. 179–203; Kacprzak Krzysztof: Działania pomocowe dla powstania warszawskiego podejmowane przez jednostki trzech podokręgów Obszaru Warszawskiego AK s. 205–224; Piskunowicz Henryk: Udział Obwodu „Obroza” w powstaniu warszawskim s. 225–258; Gapys Jerzy: Kielecki Korpus AK – niezrealizowana odsiecz s. 259–281; Toborek Tomasz: Oddziały Łódzkiego Okręgu AK w akcji „Burza” podczas powstania warszawskiego s. 283–300; Sadowski Piotr: Krakowski Okręg AK wobec powstania warszawskiego s. 301–316.

9511. TOCZEWSKI Andrzej: Eksterminacja ludności żydowskiej na terenie Środkowego Nadodrza. *Studia Zielonogórskie*. T. 22: 2017 s. 105–125.

Lata 1938–1945.

9512. TOMASIEWICZ Jarosław: Ugrupowania zadrużne i neozadrużne w okresie okupacji hitlerowskiej (1939–1945). *Historia i Polityka*. Nr 7: 2012 s. 24–46, streszcz. ang.

Polskie grupy neopogańskie.

9513. TRZECIAKOWSKI Wiesław: Selbstschutz w Bydgoszczy i powiecie bydgoskim 1939–1940. Bydgoszcz 2017 Tekst 8° ss. 199, il.

9514. TYM Juliusz S.: Organizacja i szkolenie Artylerii Dywizyjnej 1. Dywizji Pancerniej w latach 1942–1944. *Studia Artyleryjskie*. T. 7: 2017 s. 145–164.

9515. TYM Juliusz S.: Walki 18. Pułku Ułanów Pomorskich w rejonie Chojnic 1 września 1939 roku. *Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska w Białymstoku*. Nr 30: 2017 s. 35–61, streszcz. ang.

9516. TYSZKIEWICZ Jan: Opieka społeczna i gminna Delegatura RGO w Wawrze w latach 1939–1944. Dożywanie w szpitalach, półkolonie dzieci, sierocińce, zapomogi. *Kronika Warszawy*. 2017 nr 2 s. 104–128, streszcz. ang.

9517. UNPRODUKTIVE Esser. Studien über das Schicksal der Kranken und psychisch

Belasteten unter der NS Herrschaft. Poznań 2017 Wydaw. UAM 8° ss. 153, il., streszcz. ang.

Treść: Grajewska Grażyna, Tomczak Maria: Vorwort: Geschichte und Erinnerung – „die Toten sterben nicht einmal“ – die Lage der Patienten der psychiatrischen Anstalten unter der Nazi-herrschaft... s. 7–16; Grajewska Grażyna: „Nacktes Leben“ in den Anstalten für psychisch Kranke unter der NS-Herrschaft s. 19–30; Tomczak Maria: Die Kranken in Deutschland zum Problem der Pseudoethanasie psychisch Kranker s. 31–50; Szurgot-Prus Ewelina: Die (Pseudo)Euthanasie an Kindern im Nationalsozialismus s. 51–67; Tomczak Maria: Die Tuberkulose-Problematik im Reichsgau Wartheland s. 69–80; Ziółkowska Anna: Die Erinnerung an die Vernichtung der psychisch Kranken im Nachkriegs-deutschland s. 83–101; Grajewska Grażyna: „Liebe Tochter“ – Zeugnis des Patienten des Krankenhause Tiegenhof, Heinrich Wulf in Briefen und Gedichten s. 103–123; Kaźmierczak Marek: Die Substitutionen in der Popkultur – zwischen Erkenntnis und Vorurteilen. Bemerkungen am Beispiel des semiotischen Vorrats des Films „Ich klage an“ von Wolfgang Liebeneiner s. 125–138.

9518. VOELKER Johannes: Ostatnie dni Koblbrzegu. Walki o niemieckie miasto w marcu 1945 roku. Tł. Maciej Tylec. Oświęcim 2017 Napoleon V 8° ss. 194, nlb. 6, il., mapy.

9519. WACH Paweł: Strącenie niemieckiego bombowca we wrześniu 1939 roku i jego konsekwencje dla ludności polskiej w Końskiem. *Polonia Maior Orientalis*. T. 3: 2016 s. 93–102, streszcz. ang.

9520. WALTOŚ Stanisław: Grabież ołtarza Wita Stwosza. Warszawa 2015.

Rec.: Matelski Dariusz: Spory wokół polskiej ewakuacji i niemieckiej grabieży ołtarza mariackiego Wita Stwosza w latach II wojny światowej. Refleksje nad książką... *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 263–278.

9521. WARDZYŃSKA Maria: Wysziedlenia ludności polskiej z okupowanych ziem polskich włączonych do III Rzeszy w latach 1939–1945. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 559, mapy, streszcz. ang. IPN–KŚZpNP.

9522. WARZOCHA Daniel: Oficjalna i konspiracyjna prasa w Piotrkowie Trybunalskim w okresie II wojny światowej (1939–1945). *Almanach Historyczny*. T. 19: 2017 s. 183–207, streszcz. ang.

9523. WĘCKI Mirosław: Hitler-Jugend na Górnym Śląsku. *CzasyPismo*. 2017 nr 2 s. 10–20. Lata 1939–1945.

9524. WĘGLIŃSKA Wirginia: Historia 40 łączniczek i sanitariuszek osadzonych 29 września 1944 r. w KL Stutthof. *Stutthof*. [Z.] 3(13): 2015 s. 131–166, streszcz. ang.

Zawiera też wykaz nazwisk.

9525. WĘGRZYN Dariusz: Szczęściarz? Sprawa Jerzego Piątkowskiego. *CzasyPismo*. 2017 nr 1 s. 141–144.

Zamachy AK w 1944 r. i powojenne procesy o kolaborację.

9526. WILCZYŃSKI Leszek: Polscy księża w niemieckim obozie koncentracyjnym w Dachau. Poznań 2017 Inst. Studiów Kościelnych Lubrancianum 8° ss. 83, il. Inst. Studiów Kościelnych Lubrancianum w Poznaniu. (Studia i Materiały; t. 3).

9527. WILCZYŃSKI Leszek: Życie religijne mieszkańców Poznania pod okupacją niemiecką na przykładzie parafii Matki Boskiej Bolesnej. *Ecclesia*. T. 12: 2017 s. 145–172, streszcz. ang.

9528. WILLIAMSON David G.: Zdradzona Polska. Napaść Niemiec i Związku Sowieckiego na Polskę w 1939 roku. Przeł. Krzysztof Filip Rudolf. Wyd. 1 (dodr.). Poznań 2017 Rebis 8° ss. 310, nlb. 1, tabl. 16, il. (Historia).

Wyd. 1. 2010.

9529. WINSTONE Martin: Generalne Gubernatorstwo. Mroczne serce Europy Hitlera. Przeł. Tomasz Fiedorek. Poznań 2015.

Rec.: Wichert Wojciech, *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 3 s. 350–356.

9530. WINSTONE Martin: Miejsca Holocaustu w Europie. Przeł. Michał Kompanowski. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 590, nlb. 2, il. mapy.

9531. WITKOWSKA-KRYCH Agnieszka: Główny Dom Schronienia. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 372–398, streszcz. ang.

W warszawskim getcie.

9532. WITKOWSKI Piotr: Operation Market Garden paratroopers. Vol. 2: Weapons and equipment of the 1st (Polish) Independent Parachute Brigade 1941–1945. Sandomierz–[Petersfield] 2017 Stratus; for Mushrooms Model Publications 4° ss. 136, il. (Green Series; no 4124).

Toż. Vol. 3. Transport of the 1st (Polish) Independent Parachute Brigade 1941–1945 ss. 96, il.

Vol. 1. 2016.

9533. WŁODARKIEWICZ Wojciech: Ułani przeciw czołgom Armii Czerwonej. Walka 101 Rezerwowego Pułku Ułanów o Kodziowce 22 września 1939 roku. *Kwartalnik Bellona*. R. 11: 2017 nr 2 s. 58–72.

9534. WOŹNIAKOWSKI Krzysztof: Polskie czasopiśmiennictwo uchodźcze na Węgrzech 1939–1945. Opole 2016 Wydaw. Nauk. Scriptorium 8° ss. 443, il.

Rec.: Kwiecień Sabina: Z dziejów kultury literackiej i polskiego czasopiśmiennictwa czasów II wojny światowej. O monografii... *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 4 s. 113–118.

9535. WRÓŃSKI Stefan: Armia Krajowa na pograniczu południowej Wielkopolski i Śląska

(w świetle relacji). Oprac. i red. Tadeusz Winiewicz. Namysłów 2017 *Namyslavia* Tadeusz Winiewicz 8° ss. 156, il. Tow. Miłośn. Ziemi Namysłowskiej. (*Zeszyty Historyczne*; t. 6).

Toż. [Cz. 2]. Namysłów 2017 ss. nlb. 2, IV, 156.

9536. WRZESIŃSKA Anna Maria: 75 rocznica rozbicia ruchu oporu w Żychlinie. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 21: 2017 s. 299–312. Rok 1942.

9537. WYBRANOWSKI Dariusz: Udział jednostek cudzoziemskich Waffen-SS i Wehrmachtu w działaniach wojennych na Pomorzu Zachodnim w pierwszych miesiącach 1945 roku. *Cz. 2. Przegląd Zachodniopomorski*. R. 30: 2015 z. 1 s. 91–124, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. R. 29: 2014 z. 4.

9538. WYGŁĘDOWSKI Mieczysław: Ochrona zdrowia w Częstochowie w czasie II wojny światowej i okupacji niemieckiej w latach 1939–1945. *Częstochowa 2017 Tow. Lekarskie Częstochowskie* 8° ss. 210, 1 karta luzem, il., mapy.

9539. WYSOCKI Artur: Dialogotwórcza funkcja zderzenia kultur. Przypadek kontaktu Polaków z sowieckością na ziemiach wschodnich II RP w latach 1939–1941. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. I: *Philosophia-Sociologia*. Vol. 41: 2016 [nr] 2 s. 7–25, streszcz. ang.

9540. WYSOCKI Wiesław Jan: Czy byliśmy w wojnie z Sowietami? *Saeculum Christianum*. R. 24: 2017 s. 247–255, streszcz. ang.

Od 17 IX 1939 r.

9541. ZA NASZĄ i waszą wolność. Bitwa o Monte Cassino z perspektywy polskiej i włoskiej. Red. Claudio Salmeri. Katowice 2017 IPN–KŚZpNP; Wydaw. UŚ 8° ss. 162, nlb. 2, il., streszcz. w jęz. ang., wł., pol. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3581).

Z treści: Salmeri Claudio: Wstęp s. 7–11; Salmeri Claudio: Introduzione s. 12–17; Cerchia Giovanni: La difficile campagna d'Italia e il rapporto con il Secondo Corpo polacco. Da Salerno a Cassino, settembre 1943 – maggio 1944 s. 19–32; Bucci Luciano: L'avanzata alleata lungo la Winterline (novembre 1943 – febbraio 1944), prodromo dell'attacco a Cassino s. 33–56; Palmari Luca: Sulle pubblicazioni del Secondo Corpo polacco, con particolare riguardo alle grammatiche, ai dizionari bilingui italiano-polacco, polacco-italiano e ad alcuni reportage sulla battaglia di Montecassino s. 63–87; Sienkiewicz Jan Wiktor: Artysty Andersa. Z sowieckich łagrów, przez Monte Cassino, do Rzymu i Londynu s. 89–110; Karol-Chudy Aleksandra: „Czy chcecie, by was nadal wodzono za nos?” Propaganda niemiecka wobec żołnierzy 2. Korpusu Polskiego we Włoszech. Cele – środki – motywy s. 113–137; Golasz Zbigniew: Z Górnego

Śląska pod Monte Cassino. Wojenna odyseja Ryszarda Szubacza s. 139–163.

9542. ZAJĄCZKOWSKI Mariusz: „Legenda w najlepszym wypadku...”. Kilka uwag na marginesie wojennych losów Stanisława Basaja „Rysia”. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 29: 2017 s. 457–484, streszcz. ang.

9543. ZANIEWICZ Joanna Ewa: Czerwieńsze niż maki. Druga wojna światowa w pieśni i piosence patriotycznej. Piosenka jako oręż. *Piosenka*. Nr 4: 2016 s. 121–132.

9544. ZAPOMNIANI kaci Hitlera. Volksdeutscher Selbstschutz w okupowanej Polsce 1939–1940. Wybrane zagadnienia. Pod red. Izabeli Mazanowskiej i Tomasza Sylwiusza Cerana. Bydgoszcz–Gdańsk 2016.

Rec.: Olstowski Przemysław, *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 1 s. 169–172.

9545. ZBRODNIA Zgierska 20 III 1942. W 75. rocznicę wydarzeń. Red. Robert Starzyński. Zgierz 2017 Muzeum M. Zgierza 8° ss. 60, il.

Z treści: Starzyński Robert: Wstęp s. 5; Kustosik Bogusław: Zbrodnia Zgierska 20 III 1942. W 75. rocznicę wydarzeń s. 7–20; Zamojski Adam: Pamięć o Stu Straconych w Zgierzu 20 III 1942 r. s. 21–45; Ławrynowicz Olgierd: 75 lat po. Z badań miejsc pochówku ofiar zbrodni zgierskiej s. 46–58.

9546. ZDEPTANE dzieciństwo. II wojna światowa i jej wpływ na los dzieci. Red. nauk. Alicja Bartuś, Piotr Trojański. Oświęcim 2017 Fund. na Rzecz MDSM; Państw. Muzeum Auschwitz-Birkenau 8° ss. 395, nlb. 2, il.

Tręść: Bartuś Alicja, Trojański Piotr: Od redakcji s. 7–14; Chrobaczyński Jacek: Dzieci, młodzież i rodzina w systemie okupacji niemieckiej oraz sowieckiej. Bilans i konteksty s. 17–43; Szymonczek Joanna: Nazizm oczami Hansa-Jürgena Massaquoi – czarnoskórego dziecka s. 47–55; Kozaczyńska Beata: „Zapamiętaj imię swoje...”. Wojenne losy dzieci polskich podczas wysiedleń i pacyfikacji na Zamojszczyźnie (1942–1943) s. 57–73; Śmigalska Alicja: Pokolenie stracone? Doświadczenia Sybiru w świetle wspomnień Krystyny Chyży-Ostrowskiej (1940–1942) s. 75–88; Koper Ewa: Zagłada widziana oczami dzieci z Bełżca i okolic s. 89–99; Czarnačka Daria: Co winne jest dziecko? Problem Wolfskinder s. 101–111; Grudzińska Marta: Losy dzieci w obozie koncentracyjnym na Majdanku s. 115–137; Kłys Agnieszka: KL Stutthof w pamięci nieletnich więźniów obozu s. 139–150; Kubicka Helena: Dzieci i młodzież w KL Auschwitz s. 151–173; Leżak Marzena: Losy noworodków w KL Auschwitz-Birkenau s. 175–182; Witek-Malicka Wanda: Z Auschwitz do życia. Historie obozowych dzieci s. 183–206; Szuchta Robert: Historia Estery Borensztajn z Zagładą w tle s. 209–227; Grądzka-Rejak Martyna: „Chrońmy dziecko przed ulicą!”. Miesiące dziecka w getcie krakowskim w świetle publikacji „Gazety Żydowskiej” s. 229–243; Hetnar-Michaldo Adelina: Okupacyjna rzeczywistość oczami dzieci z „Naszej Gazetki” (1940–1941) s. 245–259; Siwor Grzegorz: Koniec drogi. Losy Dawida Kurzmana i zagłada żydowskiego sierocińca w Krakowie s. 261–275; Jarkowska-Natkaniec Alicja: Losy dzieci policjantów żydowskich w okupowanym Krakowie

s. 277–291; Goczał Ewa: Róża Gold i inne dzieci Szosa w poezji Jerzego Ficowskiego s. 295–310; Szablowska-Zaremba Monika: „Dzieci getta” Stefani Ney – historia pewnego tomiku wierszy s. 311–327; Kasperek Agnieszka: „Szlemiel” i „Arka czasu” jako przykłady współczesnej literatury dla dzieci poruszającej tematykę Zagłady s. 329–335; Smyczyńska Katarzyna: Wyzwania współczesnej literatury wizualnej. Czy „Dziewczynka z cienia” ocala pamięć o ofiarach wojny? s. 337–347; Włodarczyk Tamara: Dziecko żydowskie wobec Zagłady jako temat w kinie PRL s. 349–367.

9547. ZIMMERER Katarzyna: *Kronika zamordowanego świata. Żydzi w Krakowie w czasie niemieckiej okupacji*. Kraków 2017. Wydaw. Liter. 8° ss. 675, nlb. 5, il. + Plan getta w Krakowie: 1 karta tabl. złoż.

Dostępne także jako e-book.

9548. ZIMMERMAN Joshua D.: *The Polish Underground and the Jews, 1939–1945*. New York 2015.

Rec.: Libionka Dariusz, *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016; Polem.: Zimmerman Joshua D.: Odpowiedź na recenzję. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 873–879; Repl.: Libionka Dariusz: Odpowiedź na list Joshui Zimmermana. *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 880–882.

9549. ZWOLIŃSKI Andrzej: *Złote piekło Kołomy*. Warszawa 2017 Inst. Wydaw. Pax 8° ss. 61, nlb. 3, tabl. 24, il.

Zesłania do obozów pracy.

9550. ZYCH Tadeusz: *Obozowy mecenat. Dzikoviana*. T. 3: 2017 s. 92–101.

Umowa między Arturem Tarnowskim a Janem Zamojskim w Ofłagu II E Neubrandenburg w 1942 r.

9551. ZYCHOWICZ Piotr: *Obłęd '44 czyli Jak Polacy zrobili prezent Stalinowi, wywołując Powstanie Warszawskie*. Wyd. 1 (dodr.). Poznań 2017 Rebis 8° ss. 511, tabl. 32, il.

Toż. Wyd. 2, rozsz. (dodr.). Poznań 2014 ss. 555, tabl. 32, il.

Toż. Wyd. 2, rozsz. (dodr.). Poznań 2017.

Edycja specjalna, z materiałami dodatkowymi.

Toż. Wyd. 3. Poznań 2017 ss. 511, tabl. 32, il.

Wyd. 1. 2013; Wyd. 2, rozsz. 2013.

9552. ŻABIEREK Agata, Żabierek Krzysztof: *Bitwa pod Sompolnem 12 września 1939 roku*. Sompolno 2016 Urząd Miej. 8° ss. 42, il.

Rec.: Sereżyński Michał, *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 270–271.

9553. ŻABIEREK Krzysztof: *Działania Armii „Poznań” na terenie powiatów konińskiego i kolskiego we wrześniu 1939 r.* *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 3 s. 53–63.

9554. ŻEJMO Marek: *Druga Dywizja Strzelców Pieszych gen. [Bronisława] Prugar-Ketlinga internowana w Szwajcarii podczas II wojny światowej*. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 4]: 2014 nr 1 s. 135–152, streszcz. ang.

9555. ŻUŁAWY w 1945 roku. Pod red. Andrzeja Gąsiorowskiego i Janusza Hochleitnera. Sztutowo 2014.

Rec.: Gieszczyński Witold, *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 1 s. 287–289.

9556. ŻUŁAWY w 1945 roku. Źródła z niedawnej przeszłości. Pod red. Andrzeja Gąsiorowskiego, Janusza Hochleitnera. Sztutowo 2017 Muzeum Stutthof 8° ss. 225, il., mapy.

Materiały konferencji, Sztutowo, 10 XI 2016 r.

Z treści: Gąsiorowski Andrzej, Hochleitner Janusz: Wstęp s. 9–12; Cz. 1. Ostatnie miesiące wojny: Łach Wiesław Bolesław: Działania wojsk niemieckich na Żuławach w świetle dokumentów s. 15–30; Westphal Marcin: Stocznia Schichau w Elblągu na przełomie 1944 i 1945 roku. Zakończenie produkcji i ewakuacja s. 31–42; Rząd Ryszard: Jak lotnicy z Rumii bronili zamku w Malborku. Opowieść Gerda Herbiga. [Zawiera też relację niemieckiego żołnierza] s. 43–54; Mazurek Wojciech: Mierzeja Wiślana – ostatni radziecki desant morski na Bałtyku podczas II wojny światowej s. 55–83; Gliniecki Tomasz: Fotokorespondenci wojenni Armii Czerwonej w zdobywanym Elblągu w lutym 1945 roku s. 85–104; Lubiński Andrzej: Ziemia Sztumska od stycznia do marca 1945 roku w relacjach mieszkańców s. 105–112; Cz. 2. Oblicza nowej rzeczywistości: Gołębiwski Andrzej: Wyjazd do nowego świata. Żuławskie wspomnienia Zofii Kolk s. 115–123; Pierwsze raporty osiedleńcze z Nowego Dworu – czas pionierów Żuław. [Wyd.] Marcin Owsiniński s. 125–134; Justa Jolanta: Przywracanie życia społecznego w powojennym Malborku s. 135–145; Garba Bartłomiej: Niemcy w powiecie malborskim w 1945 roku s. 147–179; Czerwiński Daniel: Pionierzy UB. Pierwsi funkcjonariusze aparatu bezpieczeństwa na Żuławach w 1945 roku s. 181–193; Polejowski Karol: Jan Hap ps. „Szywny” [ur. 1924]. Przyczynek do biografii żołnierza „Łupaszki” s. 195–225.

c) 1945–1989

Źródła

Zob. poz. 1636, 1757, 2816, 3037, 3138, 4103, 5371, 5400, 5608, 5678, 5984, 6101, 6214, 6392, 6394, 6428, 6438, 6449, 6476, 6484, 6492, 6543, 6586, 6609, 7645, 7656, 7672, 7680, 7686, 7687, 7689, 7724, 7735, 7744, 7747, 7770, 8427–8429, 8450, 8452, 8454–8456, 8458, 8472, 8478, 8481–8483, 8487, 8488, 9014, 9017, 9022, 9025, 9028, 9035, 9043, 9047, 9052, 9060, 9061, 9064, 9065, 9068, 9072, 9084, 9085, 9088–9090, 9092, 9094, 9095, 9097, 9111, 9114, 9127, 9128, 9140, 9145, 9146, 9150, 9152, 9153, 9155, 9158, 9159, 9163, 9177, 9180–9182, 9187, 9188, 9190–9192, 9198, 9203, 9205, 9208, 9213, 9214, 9556, 9825, 9826, 9904, 9945, 9982, 10021, 10117, 10195, 10208, 10209, 10218, 10228, 10327, 10376, 10379, 10421, 10468, 10477, 10500.

9557. ADAMSKI Zbigniew: *Moje wspomnienia z pracy w Dolnośląskiej Fabryce Włókien Sztucznych późniejszej ZWCh „Chemitex-Celwiskoza” w Jeleniej Górze*. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 248–259.

Od 1952 r.

9558. ANTOLOGIA prasy Solidarności Walczącej w Trójmieście. Pisma Oddziału SW Trójmiasto i Grupy SW Stocznia im. Komuny

Paryskiej w Gdyni. Przedm. Roman Zwiercan; wstęp Artur Adamski. Gdynia–Warszawa 2017 Fund. Pomorska Inicjatywa Hist.; IPN–KSZpNP 4° ss. 509, nlb. 1, il.

Lata 1985–1990 i 2010.

9559. ARESZTOWANIE łączniczek Zrzeszenia WiN z poselstwem belgijskim w grudniu 1947 roku. Oprac. Wojciech Frazik. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 46 s. 177–184.

Raport sporządzony w Delegaturze Zagranicznej WiN.

9560. BEBA Anna: Białcz Stary. Wspomnienia z Atlantydy. Chodzież 2017 nakł. Braci Trączyńskich 8° ss. 136, il., mapy.

Wspomnienia autorki (ur. 1945) z dzieciństwa w Starym Białczu, do 1956 r.

9561. BEDNAREK Maria: Dziewczęta ze Starej Drogi. Wspomnienia. Warszawa 2016 Studio Graf. Agat – Jerzy Burski 8° ss. 216, il.

Toż. Wyd. 2 poszerz. Warszawa 2016.

Wspomnienia autorki (ur. 1952) na temat życia codziennego i folkloru w Hyżnem w l. 60. XX w.; zawiera też słownik gwary hyżneńskiej.

9562. BERNASIK Jerzy: Wspomnienia. Ostrowiec Świętokrzyski 2016 Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości 8° ss. 192, il.

Wspomnienia autora (ur. 1939) ze studiów geodezyjnych i pracy wykładowcy w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

9563. BIEN Witold: Jak doszło do zadłużenia Polski za granicą w latach 1970–1985. Wspomnienia uczestnika wydarzeń. Warszawa 2017 Difin 8° ss. 114.

Wspomnienia ekonomisty (1927–2018), pełniącego funkcję prezesa Narodowego Banku Polskiego w l. 1973–1980 i wiceministra finansów w l. 1981–1987.

9564. BOBROWSKI Tadeusz: Pruszkowianin w łagrach. Pruszków 2017 Książnica Pruszkowska im. Henryka Sienkiewicza 8° ss. 158, nlb. 2, il.

Wspomnienia autora (1924–2011) z łagru pod Swierdłowskiem, w tym ze znajomości z Augustem Emilem Fieldorfen „Nilem”, l. 1945–1947.

9565. [BODEŃSKI Lesław]: Powstanie Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa we wspomnieniach pierwszego dyrektora – Lesława Bodeńskiego. [Wyd.] Andrzej Nowak. *Czasopismo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*. Z. 28: 2017 s. 61–101, streszcz. ang.

9566. BORKOWSKI Zenon Piotr: W cieniu Kościoła. Siedlce 2016 [b.w.] 8° ss. 308, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (ur. 1951) ze współtworzenia Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność” w byłym województwie siedleckim oraz korespondencja z okresu internowania w stanie wojennym.

Rec.: Kaczorowski Andrzej W., *Prace Archiwalno-Konserwatorskie*. Z. 20: 2016 s. 249–255.

9567. „BORUTA”. Ślady agenturalnej przeszłości. Oprac. Jarosław Piotr Ptak. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 46 s. 193–214.

Dokumenty dot. Franciszka Abraszewskiego, l. 1947–1966.

9568. BUCZEK Kazimierz: Wspomnienia z lat 1946–2016. Oprac. red. Jan Skoczyński. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 201, nlb. 4, tabl. 62, il.

Wspomnienia autora (ur. 1927) z powojennego życia, edukacji i awansu społecznego od ślusarza i mechanika do stanowisk kierowniczych w przemyśle Inziarskim – w Kamiennej Górze, Bytomiu, Głuszycy, Morągu, Głownie, Krośnie i Hrubieszowie, a także pisania i wydawania książek do kształcenia zawodowego w oficynie Wydawnictwo i Handel Książkami KaBe.

9569. BUNTOWNICY. Polskie lata 70. i 80. [Wyd.] Anka Grupińska, Joanna Wawrzyniak. Warszawa 2011.

Rec.: Wałigóra Grzegorz, *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 7: 2017 s. 440–443.

9570. BUREK Marian: W 35-tą rocznicę rozwiązania Zarządu Wojewódzkiego Lubelskiego Związku Młodzieży Wiejskiej „Wici”. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 293–295.

Wspomnienia wiceprzewodniczącego Zarządu z 1982 r.

9571. BURSZTA Jędrzej, Grębecka Zuzanna: Mówiono „druga Moskwa”. Wspomnienia legniczan o stacjonowaniu wojsk radzieckich w latach 1945–1993. Źródła etnograficzne. Kraków 2015.

Rec.: Żak Marek, *Szkice Legnickie*. T. 37: 2016 s. 441–444.

9572. BYKIEWICZ Wojciech: Moje wspomnienia. *Zeszyty Wojnickie*. R. 25: 2016 nr 1 s. 76–100.

Obraz Wojniczka tuż po II wojnie i początki nauki (od 1946 r.) w oczach autora – wówczas sześciolatniego dziecka.

9573. [CIEŚLUK Henryk]: „Za moimi plecami kryje się nienawiść...”. Potyczki i boje wiceministra Henryka Cieśluka. [Wyd.] Arkadiusz Kutkowski. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 28: 2016 s. 513–529.

Wspomnienia gł. z okresu pełnienia funkcji wiceministra sprawiedliwości w l. 1953–1956.

9574. COFALIK Antoni: Ukochałem skrzypce. Ze wspomnień skrzypka i pedagoga. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 454, nlb. 1, il. + dysk optyczny (CD).

Wspomnienia autora (ur. 1940) ze studiów w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Krakowie, kariery skrzypka na arenie międzynarodowej, a także nauczania w Państwowym Liceum Muzycznym w Krakowie oraz w Akademiach Muzycznych w Bydgoszczy i Katowicach.

9575. CZAJKOWSKI Antoni: *Moje Grajewo w oknach wspomnień*. T. 2. Grajewo 2017 Eko-Dom 8° ss. 272, il. + dysk optyczny (CD).

Fragmety wspomnień autora na temat życia codziennego, społecznego i kulturalnego w Grajewie w l. 50.–80. XX w. T. 1. 2016.

9576. CZERNICKA-CHODKOWSKA Danuta: *Opowieści z życia szkoły w latach 1945–1949 z okazji 110 rocznicy Gimnazjum i Liceum J. Słowackiego w Częstochowie*. *Almanach Częstochowy*. [T. 30]: 2017 s. 183–187.

Wspomnienia z lat nauki.

9577. [DEDECIUS Karl, Różewicz Tadeusz]: Karl Dedecius – Tadeusz Różewicz. Listy 1961–2013. T. 1–2. Oprac. Andreas Lawaty, Marek Zybura. Kraków 2017 Universitas 8° ss. nlb. 2, XXIX, nlb. 1, 385, nlb. 4, il.; 444, nlb. 5, tabl. 2, il. (Polonica Leguntur. Literatura polska w krajach języka niemieckiego; t. 20).

9578. DOKUMENT dotyczący likwidacji zakonnych placówek oświatowych w województwie bydgoskim w 1952 roku. [Oprac.] Jan Wróblewski. *Fides, Ratio et Patria*. T. 7: 2017 s. 149–157.

9579. DOKUMENTY Polskiej Partii Socjalistycznej 1987–1990. Grupa Polityczna „Robotnik”, Polska Partia Socjalistyczna, Polska Partia Socjalistyczna – Rewolucja Demokratyczna, Tymczasowy Komitet Krajowy Polskiej Partii Socjalistycznej, Polska Partia Socjalistyczna na Obczyźnie. Red. Jacek Giżyński, Grzegorz Ilka, Cezary Miżejewski, Tomasz Truskawa. Warszawa 2017 Stow. Wolnego Słowa 8° ss. 200.

9580. [DURKO Janusz]: Rozmowa z profesorem Januszem Durko. [Rozm. przepr.] Izabella Maliszewska. *Almanach Warszawy*. T. 11: 2017 s. 417–433.

Wspomnienia z pracy w Muzeum Warszawy, l. 50.–80. XX w.

9581. DWIE godziny. Wspomnienia mieszkańców Chełmszczyzny i Południowego Podlasia o akcji „Wisła”. Pod red. Marcina Gościka [i in.]. Wyd. 3. Biała Podlaska–Lublin 2017 Fund. Dialog Narodów; Bractwo Młodzieży Prawosławnej Diec. Lubelsko-Chełmskiej 4° ss. 244, il.

Wyd. 1. 2013.

9582. FILIPOWICZ Ryszard: *Z rozstrzelanego miasta*. Wrocław 2017 Via Nova; Biuro Festiwalowe IMPART 2016 8° ss. 447, nlb. 1, il.

Wspomnienia wilnianina (ur. 1929) z powojennego osiedlenia się we Wrocławiu, życia codziennego, zainteresowań szymbowcowych, turystycznych, fotograficznych i filmowcy-amatora.

9583. FINDEISEN Władysław: *Wspomnienia rektorskie 1981–1985*. *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 25: 2016 s. 52–61.

Politechnika Warszawska.

9584. FRYŻLEWICZ Franciszek: *Stan i potrzeby w zakresie chowu i wypasu owiec górskich w powiecie nowotarskim w latach 70. XX wieku*. [Wyd. Stanisław Watycha]. *Almanach Nowotarski*. Nr 21: 2017 s. 83–94.

9585. GAWLINA Józef, Kwaśny Kazimierz: *Duszpasterstwo polskie we Francji w świetle korespondencji arcybiskupa Józefa Gawliny i księdza Kazimierza Kwaśnego w latach 1949–1963*. Ed. dokumentów, wstęp i oprac. Michał Kłakus. Trans en Provence–Katowice 2017 Fund. Centrum Badań nad Historią Kościoła im. ks. Wincentego Myszora; Drukarnia Archidiec. 8° ss. 269, nlb. 1, streszcz. fr. (Źródła do Dziejów Kościoła Katolickiego na Górnym Śląsku; nr 19).

9586. GIEDROYC Jerzy, Brzękowski Jan: *Wyimki z korespondencji (1954–64)*. Oprac. Kamila Łabno. *Konteksty*. R. 70: 2016 nr 3/4 s. 461–471, streszcz. ang. s. 603.

9587. GIEDROYC Jerzy, Kołakowski Leszek: *Listy 1957–2000*. Wstępem poprzedził Paweł Kłoczowski; oprac. i przypisami opatrzył Henryk Citko. Warszawa–[Paryż] 2016 Inst. Dokumentacji Studiów nad Literaturą Pol. Oddz. Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza; Tow. „Więź”; Association Institut Littéraire Kultura 8° ss. 377, nlb. 7. (Archiwum Kultury; 16) (Biblioteka „Więzi”; t. 324).

Rec.: Chudoba Wiesław: Bohaterowie sprawy polskiej. Jerzy Giedroyc, Leszek Kołakowski, „Listy 1957–2000”. *Radomskie Studia Humanistyczne*. T. 4: 2017 s. 211–215.

9588. GOLKA Marian: *Notatki (1981–2015)*. Poznań 2017 Ars Nova 8° ss. 311.

Zapiski poznańskiego socjologa (ur. 1948) z życia codziennego, lektur i pracy.

9589. GONET Krzysztof: *Autobiografia bibliotekarza i bibliotekoznawcy (do października 2016 roku)*. *Fides*. [R. 23]: 2017 nr 1 s. 181–190.

Wspomnienia duchownego katolickiego (ur. 1957); zawiera też bibliografię jego publikacji za l. 1980–2016.

9590. GOSPODARKA morska w Darłowie w latach 1945–1949. [Wyd.] Leszek Walkiewicz. *Darłowskie Zeszyty Naukowe*. Nr 12: 2017 s. 69–86.

Polsko-radziecka umowa handlowa, 1948 r.

9591. GRODZISKI Stanisław: Za trzecim razem. Zapiski uniwersyteckie z lat 1968, '81, 1989. Kraków 2017 Karolina Grodziska 8° ss. 239, nlb. 1, il.

Wspomnienia historyka prawa (ur. 1929) z życia akademickiego Uniwersytetu Jagiellońskiego, w tym pełnienia funkcji dziekana Wydziału Prawa oraz prorektora.

9592. HERLING-GRUDZIŃSKI Gustaw: Dziennik pisany nocą. Vol. 1. Oprac. Sylwia Błażejczyk-Mucha [i in.]. Kraków 2017 Wydaw. Liter. 8° ss. 739, nlb. 8, il. (Dzieła zebrane; t. 7).

Wyd. 1 w tej ed.
Lata 1969–1981.

9593. HISTORIA JZS „Jelcz”. Zapis wspomnień. [Wyd.] Jan Dalgiewicz, Wojciech Połomski. Wyd. 2. rozsz. Warszawa–Żyrardów 2017 Arsgraf 8° ss. 518, nlb. 1, il.

Jelczańskie Zakłady Samochodowe JELCZ.
Wyd. 1. 2013.

9594. HŁASKO Marek: Listy i pamiętnik. Oprac. i przygot. do dr. Radosław Młynarczyk. Warszawa 2017 Iskry 8° ss. 137, nlb. 3, il.

Lata 1945–1966.

9595. HULEWICZ Jan: Listy Jana Hulewicza do Ryszarda Wroczyńskiego z 1959 roku. [Wyd.] Wiesław Theiss. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 3/4 s. 44–69, streszcz. ang.

9596. IMAMOWIE do Macieja. (Red. Rafał Berger). Warszawa 2017 Stow. Jedności Muzułmańskiej. Inst. Muzułmański 8° ss. 112, il.

Korespondencja Macieja Konopackiego (ur. 1926).

Treść: Miernik Arkadiusz: Od Wydawcy s. 5; [Berger Rafał]: Wstęp s. 7–9; Pułkownik Jakub Romanowicz [listy z l. 1959–1964] s. 10–27; Przewodniczący Stefan (Mustafa) Bajraszewski [listy z l. 1971–1979] s. 28–33; Przewodnicząca Ewa Gülenfis Góralska [listy z l. 1980–1984] s. 34–36; Przewodniczący Maciej Milkamanowicz [listy z l. 1963–1964] s. 37–44; Imam Lut Muchła [listy z l. 1965–1966] s. 45–51; Imam Maciej Mahmed Olejkiewicz [listy z l. 1963–1969] s. 52–61; Przewodniczący A. R. [listy z l. 1961–1964] s. 62–86; Imam Ali Smajkiewicz [listy z l. 1963–1976] s. 87–98; Konflikty, klótnie i udarczenie (zamiast zakończenia) s. 99–108.

9597. JAKO dowód i wyraz przyjaźni. Reportaże o Pałacu Kultury. Pod red. Magdaleny Budzińskiej i Moniki Sznajderman. Wołowiec 2015 Wydaw. Czarne 8° ss. 311, nlb. 1, il.

Rec.: Kuczyńska-Zonik Aleksandra, *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 13: 2015 z. 1 s. 227–231.

9598. JAKUBOWSKI Stanisław: Przeszczep. Fotoreportaże z zabiegu transplantacji serca 12/13 listopada 1985 roku. *CzasyPismo*. 2017 nr 1 s. 178–184.

Operacja pod kierunkiem Zbigniewa Religi.

9599. JARMOŁOWICZ Hubert: Fabryka papieru w Młynowie w oczach Zarządu Bardeckich Zakładów Papierniczych. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 10: 2016 s. 125–126.

Wspomnienia zastępcy dyrektora do spraw ekonomicznych Bardeckich Zakładów Celulozowo-Papierniczych, od 1965 r.

9600. JASIŃSKI Janusz: Migawki z życia mojego. Dąbrówno 2017 Oficyna Wydawnicza Retman 8° ss. 127, nlb. 1, il.

Wspomnienia historyka (ur. 1928) z pracy w Stacji Naukowej PTH w Olsztynie, Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego, IH PAN, Instytucie Historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie oraz współredagowania „Komunikatów Mazursko-Warmińskich”.

9601. JEŹ Jan Stanisław: Edukacja w ze-grzyńskiej podchorążówce. *Rocznik Legionowski*. T. 10: 2017 s. 237–249.

Wspomnienia z l. 1965–1968.

9602. JÓZEF Jabłkowski (1891–1961) – dziedzic majątku w Świniach Kaliskich i jego rodzina w świetle materiałów aparatu bezpieczeństwa. [Wyd.] Jarosław Durka. *Polonia Major Orientalis*. T. 3: 2016 s. 137–149, streszcz. ang.

9603. KABZIŃSKI Stanisław Witold: Na wszystkie duszy nastroje. Gawęda o czasach, kiedy byłem Fakirem. Piotrków Trybunalski 2017 Stanisław Witold Kabziński; Stow. Folkloru Miej. „Agrafą” 8° ss. 143, nlb. 1, tabl. 16, il.

Wspomnienia członka Kapeli Podwórkowej „Fakiry” z Piotrkowa Trybunalskiego, l. 1976–2015.

9604. KANTAK Tadeusz: Z Borów. Gdańsk 2017 Kantak Iwicz 8° ss. 195, il., mapy.

Wspomnienia autora (ur. 1957) z dzieciństwa i pracy na roli we wsi Iwicz w Borach Tucholskich oraz nauki w Technikum Leśnym w Tucholi, do 1975 r.; zawiera też genealogię rodziny Kantaków.

9605. KANTAK Tadeusz: Z Oksywia. Gdańsk 2017 Kantak Iwicz 8° ss. 158, il.

Wspomnienia autora (ur. 1957) ze studiów w Wyższej Szkole Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte w Gdyni, l. 1975–1979.

9606. KASPRZAK Zenon: Uchylanie pamięci – wspomnienie o I Liceum Ogólnokształcącym im. S. Dubois w Koszalinie. *Rocznik Koszaliński*. Nr 41: 2013 s. 131–137.

Wspomnienia uczniowskie, l. 1954–1958.

9607. KATA Czesław: Wspomnienia. Kolbuszowa 2017 Miej. i Pow. Bibl. Publ. 8° ss. 160, il.

Wspomnienia nauczyciela (1920–1999) dot. historii Woli Raniżowskiej, Kolbuszowej i okolic, szkolnictwa w powojennej Polsce.

9608. KONFLIKTY w kierownictwie PZPR w świetle dokumentów sowieckich z 1969 roku. Przyczynki do genezy upadku ekipy Władysława Gomułki. [Wyd.] Mirosław Szumiło. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 30: 2017 s. 466–481.

9609. KORBOŃSKI Stefan: W imieniu Kremla. Wstęp i oprac. Maciej Korkuć. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 396. IPN–KŚZpNP. (Z Archiwum Emigracji; t. 5).

Wspomnienia o działalności w Polskim Stronnictwie Ludowym, od VIII 1945 – XI 1947 r.

9610. KOWALCZYKOWA Alina: Wrocław 1945 – z albumów Stanisława Lorentza. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 25: 2016 s. 35–74.

Listy i fotografie ze zbiorów S. Lorentza z l. 1945–1973.

9611. KOWALSKI Ryszard: Cztery pory życia na Chełmionce. Oprac. Małgorzata Iwanowska-Ludwińska. Toruń 2017 Adam Marszałek 8° ss. 124, il.

Wspomnienia autora (ur. 1945) z życia codziennego na Chełmińskim Przedmieściu w Toruniu.

9612. [KOŹNIEWSKI Kazimierz]: Sprawozdanie Kazimierza Koźniewskiego z pobytu we Francji od 22 marca do 29 kwietnia 1954 r. [Wyd.] Władysław Horst. *Teki Archiwalne*. T. 12: 2017 s. 205–259.

9613. KRONIKA Państwowego Instytutu Książki (1945–1949). Wstęp, przypisy i oprac. Małgorzata Korczyńska-Derkacz. Warszawa 2015.

Rec.: Wołska Martyna, *Bibliotheca Nostra*. Nr 4(46): 2016 s. 121–124.

9614. KRONIKA Technikum Przemysłu Szklarskiego (1951–2001). [Wyd.] Ryszard Musiałowicz. *Rocznik Wołomiński*. T. 13: 2017 s. 103–137.

9615. KRONIKA Wielkopolskiego Parku Narodowego. Od początku powstania Parku do końca 1961 r. Opracowanie zbiorowe. Poznań–Jeziory 2017 Bogucki Wydaw. Nauk.; na zlec. Wielkopolskiego Parku Nar. 4° ss. 299, nlb. 1, tabl. 8, il., mapy.

Repr., oryg.: Puszczykowo 1962. Lata 1957–1961.

9616. KRUPIŃSKI Tadeusz: Pamiętnik osadnika ziemi oleśnickiej. Red. Maria Bielecka. Namysłów–Bierutów 2017 Namislawia; na zlec. Stow. Miłośn. Ziemi Bierutowskiej „Europa-Przyszłość” 8° ss. 48, il.

Wspomnienia burmistrza Bierutowa z l. 1945–1965.

9617. KRZYSZTOFORSKI Andrzej: W moich Zakładach Azotowych. Studium sukcesu i lat

trudnych. Tarnów–Dębica 2017 Millenium 4° ss. 327, il.

Pamiętniki ur. w 1933 r. inżyniera-chemika i wynalazcy, wieloletniego pracownika (w l. 1957–2002) i zastępcy dyrektora Zakładów Azotowych w Tarnowie-Mościcach, ukazujące ludzi z nimi związanych oraz rozwój fabryki i nowych technologii.

9618. KUDLA Ewald: „Żądamy poprawy stosunków międzyludzkich...” Zmagania o ludzką godność w relacji jastrzębskiego górnika, związkowca, emigranta. *Górnik Polski*. Nr 10/11: 2017 s. 365–381, streszcz. ang., niem.

Wiceprzewodniczący Komitetu Strajkowego w kopalni „XXX-lecia PRL” w Jastrzębiu Zdroju w 1980 r.

9619. KUKUCZKA Jerzy: Ostatnia w koronie. Shisha Pangma ’87. Red. nacz. Katarzyna Ziolo; wybór i oprac. archiwaliów Anna Anzorge, Maciej Potrzebowski. Warszawa 2017 Fund. Wielki Człowiek 8° ss. 144, il. + dysk optyczny (CD). (Z Archiwum Jerzego Kukuczki; t. 1).

Dokument towarzyszący zawiera materiały audio, wideo z wyprawy przejścia Shisha Pangmy w 1987 r.

Relacja himalaisty (1948–1989) ze zdobycia szczytu.

9620. KULWICKI Eugeniusz: Życie w cieniu „cieni”. Czas Peerelu – dziennik 1953–1973. Zagnańsk 2017 Świętokrzyskie Tow. Region. 8° ss. 110, il. (Biblioteka Świętokrzyska; 353).

9621. KURJANOWICZ Weronika: Z prywatnego archiwum. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 24: 2017 s. 475–480.

Wspomnienie o aresztowaniu i zsyłce Eugeniusza Wendorffa, mieszkańca Gorzowa Wielkopolskiego, l. 1952–1958.

9622. LATA 80. i 90. na Górnym Śląsku. Die 1980er und 1990er Jahre in Oberschlesien. Pod red. nauk. Joanny Lusek; tł. David Skrabania. Gliwice–Opole 2017 Dom Współpr. Pol.-Niem; Zw. Niem. Stowarzyszeń Społ.-Kult. w Polsce 8° ss. 181, nlb. 3, il., streszcz. ang. (Archiwum Historii Mówionej. Das Archiv der erzählten Geschichte; t. 5).

Tekst równol. pol., niem.

Antologia wspomnień.

9623. LEGUT Janusz: Nie było letko być doktorem na Kaszëbach. Gdańsk 2017 Melanoma Signature 8° ss. XIV, 222, il.

Wspomnienia lekarza (ur. 1935) dot. pracy na Kaszubach i społeczności kaszubskiej od okresu powojennego do lat współczesnych, w szczególności w gminie wiejskiej Przdokowo.

9624. LEJCYK-KAMIŃSKA Alicja: Symfonia rodzinna dla Kubu. Lublin 2017 Wydaw. Muzyczne Polihymnia 8° ss. 575, nlb. 1, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1948) – dziennikarki, reżyserki i animatorki kultury – o życiu rodzinnym i pracy w Lublinie.

9625. LENGA Jan Paweł: Początki pracy w Kazachstanie (1980–1990). Wspomnienia. *Ephemerides Marianorum*. [T.] 6: 2017 s. 509–517.

9626. LEWIŃSKI Paweł: Biała 1986–1988. Trzy podstawówki w jednym roku szkolnym. Kraków 2017 Ridero 8° ss. 200, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (ur. 1978) z dzieciństwa w Białej, Przytoku i Świernie.

9627. LEWIŃSKI Paweł: Trzebień 1980–1986. Wspomnienia. Kraków 2017 Ridero 8° ss. 220, il.

Wspomnienia autora (ur. 1978) z dzieciństwa.

9628. LINSENBARTH Adam: Moje afrykańskie misje zawodowe. *Rydwan*. Nr 10: 2015 s. 345–366.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. Nr 11: 2016 s. 269–309.

Toż. Cz. 3. *Tamże*. Nr 12: 2017 s. 188–209, streszcz. ang.

Wspomnienia geodety (ur. 1931) z Libii, Kamerunu, Nigerii, Maroka, Republiki Południowej Afryki, Zimbabwe, l. 1970–2010.

9629. [LIPIŃSKA Alicja]: Moje miasto Bierutów. Siedemdziesiąt jeden lat dziejów Bierutowa we wspomnieniach Alicji Lipińskiej. [Rozm. przepr.] Marek Krzysztof Bińkowski. *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 3]: 2017 nr 2 s. 53–60.

Wspomnienia nauczycielki, dot. gł. lat powojennych.

9630. LISTY z celi śmierci. Wybór i oprac. Beata Sławińska. Warszawa 2017 Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej im. płk. dypl. Mariana Porwita 8° ss. 133, nlb. 7, il.

Lata 1949–1953.

9631. [LUČAK Mila Volodimirivna] Łuczak Miła: Raj i piekła na planecie życia. Przekł. z jęz. ukr. Marian Horbaczek. Przemysł 2017 Emilia Łuczak-Horbaczek 8° ss. 254, nlb. 1.

Współwyd.: Lučak Miła: Raj i piekła na planecie życia.

Wspomnienia Ukrainki (ur. 1937) z akcji „Wisła”.

9632. ŁĘTOWSKI Maciej: Ostatnia dekada PRL. Zapiski dziennikarza z lat 1982–1991. Lublin 2016.

Rec.: Jasina Łukasz, *Zeszyty Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego*. R. 59: 2016 nr 3 s. 125–128.

9633. ŁYSIAK Adolf: Zwykłe życie człowieka niezwykłego. Fragmenty wspomnień z okresu Polski Ludowej. Oprac. Maciej Magdziarz. *Gronie*. Nr 17: 2017 s. 217–254.

Wspomnienia autora (1920–2010) z Żywiecczyny.

9634. MAKOWSKI Zbigniew: Wspomnienia Zbigniewa Makowskiego, który mieszkał w Działdowie w latach 1945–1951. *Rocznik Działdowski*. T. 10: 2017 s. 241–251.

Syn komendanta OSP, ur. 1937.

9635. MALAWKO-WĄSIK Hanna: „Więzienie w porównaniu z obozem to sanatorium” – fragment wspomnień Hanny Malawko-Wąsik. [Wyd.] Sebastian Nowakowski. *Meritum*. T. 9: 2017 s. 263–274.

Wspomnienie z wileńskiego więzienia Łukiszki, 1951 r.

9636. [MARTUSZEWSKI Edward]: Pamiętnik Edwarda Martuszeńskiego. Oprac. Joanna Chłosta-Zielonka. Olsztyn 2017 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 304, il., streszcz. ang., niem.

Wspomnienia autora (1921–1982), dziennikarza, publicysty, pisarza oraz krytyka i tłumacza literackiego, związanego gł. z Warmią i Mazurami (Ostróda i Olsztyn), spisane w l. 1970–1974.

9637. MAŚLANKA Jan: Ślady na drodze życia. Warszawa 2017 Wyd. własnym sumptem 8° ss. 256, il.

Wspomnienia oficera Wojska Polskiego (ur. 1931) z okresu stanu wojennego, rozszerzone o refleksje nt. systemu obronnego państwa – do 2016 r.

9638. [MAŚLANKIEWICZ Eugeniusz]: „Cuda wielgomylńskie” – relacja ks. Eugeniusza Maślankiewicza z wydarzeń w 1947 r. [Wyd.] Tomasz Andrzej Nowak. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 13: 2017 s. 245–256.

9639. MATERIAŁY aparatu bezpieczeństwa na temat ziemianina Witolda Karłowskiego (1896–1959) z Grodnej. [Wyd.] Jarosław Durka. *Polonia Maior Orientalis*. T. 4: 2017 s. 209–229, streszcz. ang.

9640. MICHNIK Adam: Karol z Krainy Rogatych Dusz. Opowieść o przyjaźni i rewolucji. Refleksje nieuporządkowane na temat biografii Karola Modzelewskiego. Warszawa 2017 Danuta Stołęcka 8° ss. 85, nlb. 3.

9641. MICHNIK Adam: List do Zbigniewa Brzezińskiego. *Zeszyty Literackie*. R. 35: 2017 nr 2 s. 149–153.

Niepublikowany, z kwietnia 1977 r.

9642. MIKULAK Stanisław: Moja strażacka służba i związki z ziemią szczecińską – wspomnienia. Cz. 2. *Rocznik Mazurski*. T. 21: 2017 s. 127–157.

Cz. 1. *Tamże*. R. 18: 2014.

9643. MIŁOSZ Czesław, Hertz Paweł: Listy 1945–1998. *Zeszyty Literackie*. R. 35: 2017 nr 1 s. 123–144.

9644. MISJA UNRRA w Polsce. Raport zamknięcia (1945–1949). Wprow. i red. nauk. Jacek Zygmunt Sawicki. Lublin 2017 Werset 8° ss. 180, il.

9645. MODZELEWSKI [Karol], Werblan [Andrzej]: Polska Ludowa. Rozmawia Robert Walenciak. Warszawa 2017 Iskry 8° ss. 541, nlb. 3.

9646. MOLIŃSKI Wiesław: Korona jednego drzewa. Zapiski z życia w leśniczówce z ostatnich lat PRL. Namysłów 2017 Namisłavia 8° ss. 132, il.

Zapiski autora (ur. 1958) z Młyńskich Stawów, l. 1986–1990.

9647. MÓJ Sierpień '80. Pomorze Zachodnie na drodze do wolności. Pod red. Magdaleny Dźwigał, Artura Kubaja, Michała Siedziako. Szczecin 2015.

Rec.: Sikora Tomasz: Szczecińska Solidarność – portret zbiorowy. *Wolność i Solidarność*. Nr 9: 2016 s. 233–235.

9648. MROŻEK Sławomir, Tyrmand Leopold: W emigracyjnym labiryncie. Listy 1965–1982. Wstęp i oprac. Dariusz Pachocki; posł. Tadeusz Nyczek. Kraków 2017 Wydaw. Liter. 8° ss. 291, nlb. 4, il.

Dostępne także jako e-book.

9649. [MÜLLER Jan]: Kościerskie przypadki ks. Jana Müllera CR (1905–1973). Fragmenty wspomnień z lat 1947–1962. [Wyd.] Maciej Gawlik, Hanna Mollin. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 11: 2017 s. 57–117.

9650. MYŚLIWI z „Sześciu Dróg”. Red. Maciej Mirczewski, Tadeusz Mirczewski. Koszęcin 2017 Mirczumet 8° ss. 368, il.

Antologia wspomnień myśliwych z Koszęcina i okolic, l. 1947–2017.

9651. NADAJ Jan: O męskiej wołomińskiej koszykówce w latach 1953–1974. *Rocznik Wołomiński*. T. 13: 2017 s. 327–336.

Wspomnienia.

9652. NAJWER Ewa: Krajobraz po szoku. Wspomnienia (nie)kontrolowane 1981–1982. Poznań 2017 Media Rodzina 8° ss. 447, nlb. 1.

Wspomnienia poetki i pisarki (ur. 1933) z życia codziennego w Poznaniu podczas stanu wojennego.

9653. NOWAK Edmund: Biskupice – śląska wieś po II wojnie światowej (wspomnienia z lat czterdziestych i pięćdziesiątych XX wieku). *Studia Śląskie*. T. 76: 2015 s. 223–235.

9654. NOWOSZEWSKI Roman: Moje łódzkie przypiływy i odpływy. Oprac. graf. Włodzimierz Rudnicki i Romuald Kiliś. Błonie 2017 Ereni 8° ss. 44, nlb. 4, il.

Wspomnienia autora (ur. 1945) o środowisku łódzkiego Towarzystwa Przyjaciół Książki, od 1986 r.

9655. NOWOTARSKIE kuśnierstwo lat 70. XX wieku według „Raportu w sprawie gar-

barstwa skór owczych i produkcji wyrobów kożusznicych w sektorze nieuspołecznionym w mieście Nowy Targ”. [Wyd.] Marek Fryźlewicz. *Almanach Nowotarski*. Nr 21: 2017 s. 95–107.

Z 11 V 1981 r.

9656. OCALIĆ od zapomnienia. Kształtowanie się osadnictwa na ziemi niechlowskiej w latach 1945–1956. Wspomnienia pierwszych osadników. Pod red. Pawła Wróblewskiego. Niechlów 2017 Gm. Niechlów 8° ss. 180, il.

9657. OD POTĘPIENIA do rehabilitacji. Przyczynek do powojennej biografii Józefa Grzecznarowskiego. [Wyd.] Arkadiusz Kutkowski. *Radomskie Studia Humanistyczne*. T. 4: 2017 s. 191–203.

Dokumenty z l. 1953–1956.

9658. ORGANIZACJA Ukraińskich Nacjonalistów w Polsce 1944–1950. Likwidacja struktur kierowniczych. Cz. 1–2. Wybór dokumentów i red. nauk. Jerzy Bednarek [i in.]. Warszawa-Kijów 2017 IPN–KŚZpNP; Wydzielone AP Służby Bezpieczeństwa Ukrainy; Inst. Badań Polit. i Narodowościowych Nar. Akad. Nauk Ukrainy 8° s. 711, nlb. 10, tabl. 32, il.; nlb. 5, 726–1567, nlb. 1. IPN–KŚZpNP, Wydzielone AP Służby Bezpieczeństwa Ukrainy, Inst. Badań Polit. i Narodowościowych Nar. Akad. Nauk Ukrainy. (Polska i Ukraina w latach trzydziestych–czterdziestych XX wieku. Nieznane dokumenty z archiwów służb specjalnych. Pol’sha ta Ukraïna u tridcātih–sorokoh rokah XX stolittā. Nevidomi dokumenti z arhiviv special’nih služb; t. 9).

Tyt. równol.: Organizaciā Ukraïns’kih nacjonalistiv u Pol’si v 1944–1950 rokah. Likvidaciā kerivnih struktur.

9659. OSIECKA Agnieszka: Dzienniki i zapiski. T. 4: 1953. Pod red. Karoliny Felberg-Sendeckiej. Warszawa 2017 Prószyński Media; we współpr. z Fund. Okularnicy im. Agnieszki Osieckiej 8° ss. 462, nlb. 2, il.

T. 1. pt. Dzienniki. Warszawa 2013.

9660. OSZYWA Barbara: Australia – mój dom. Emigracja lat 80. XX wieku. Brzezia Łąka 2017 Poligraf 8° ss. 140, il.

Wspomnienia.

9661. PAMIĘTNIK z lat wspólnych 1991–2017. Praca zbior. pod red. Janiny Małgorzaty Halec. Leszno 2017 Oddz. Stow. Bibliotekarzy Pol.; MBP im. Stanisława Grochowiaka. Wydaw. CICER 8° ss. 158, nlb. 1, il.

Antologia wspomnień członków Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Oddział w Lesznie.

9662. PAMIĘTNIKI, relacje i wspomnienia osadników rejonu obecnej gminy Jerzmanowa. Cz. 3: Prace w zakresie projektu „Powojenna historia mówiona Gminy Jerzmanowa” zrealizowanego w ramach Programu „Patriotyzm Jutra”. Red. nauk. i oprac. Marek Robert Górniak. Jerzmanowa–Lublin–Leszno 2017 Gm. Centrum Kultury w Jerzmanowej; Agencja Jagart Jarosław Glapiak 8° ss. 278, nlb. 2, il. Gm. Jerzmanowa, Gm. Centrum Kultury w Jerzmanowej, Muzeum Historii Polski.

Cz. 1. Lublin-Jerzmanowa 2012.

9663. [PAPROCKI Tadeusz, Sadowski Roman]: Tadeusz i Roman do Macieja. Red. Rafał Berger. Warszawa 2017 Stow. Jedności Muzułmańskiej (Inst. Muzułmański) 8° ss. 86, il.

Listy do Macieja Konopackiego, l. 1974–2003.

9664. PAWLIKOWSKI Kasper: Droga do Rawdon. Oprac. i red. Anna Reczyńska. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 43: 2017 z. 1 s. 341–371.

Wspomnienia potomka ziemianckiego rodu (ur. 1927) dot. środowiska polskich emigrantów w Londynie z przełomu l. 40. i 50. oraz wyjazdu w 1953 r. do Kanady i osiedlenia się w Rawdon.

9665. [PIETRUSZKA Ignacy]: „Nie było wiadomo, co bandyci zrobią”. Rozmawiają Karol Chwastek i Sebastian Rosenbaum. *Czasypismo*. 2017 nr 1 s. 85–90.

Wspomnienia lekarza i działacza NSZZ „Solidarność” o pacyfikacji kopalni „Wujek” w Katowicach w dniu 16 XII 1981 r.

9666. PILSKIE drogi do wolności. Kronika Parafii Świętej Rodziny w Pile 6 października 1978 – 18 czerwca 1989. Wybór, wstęp i oprac. Jarosław Wąsowicz. Piła 2015.

Rec.: Wejman Grzegorz, *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie*. Nr 23: 2016 s. 423–425.

9667. PLUSKIEWICZ Wojciech: Niezależne Zrzeszenie Studentów w Śląskiej Akademii Medycznej. Wspomnienie. *Czasypismo*. 2017 nr 1 s. 72–77.

Lata 1980–1981.

9668. POCZĄTKI Komitetu Obrony Robotników. [Wyd.] Jan Skórzyński. *Wolność i Solidarność*. Nr 9: 2016 s. 131–186.

Materiały źródłowe.

9669. PODEMSKI Maciej: Doświadczenia młodego geologa instytutowego (1959–1974). Warszawa-Józefów 2017 ACAD 8° ss. 385, il. (Wspomnienia – Stowarzyszenie Emerytowanych Pracowników Państwowego Instytutu Geologicznego; nr 9).

Wspomnienia autora (ur. 1939) z pracy w Państwowym Instytucie Geologicznym.

9670. POKOLENIE przełomu. Pisanie rocznik 1970. Piła 2017 Stow. Przyj. Nauki; Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa im. Stanisława Staszica 8° ss. 111, il.

Antologia wspomnień.

Treść: Kulec Marek: Wstęp s. 3–6; Czechowska Elżbieta: Piła i ja s. 7–16; Dahlke Paweł: Być małym trybikiem s. 17–26; Matusiak Agnieszka: Niczego nie żałuję s. 27–38; Nakoneczny Sławomir: Zamiast fotografii s. 39–46; Olter Katarzyna: Dworzec Celny 3/3 s. 47–56; Usurski Maciej: Chłopak z Podlasia s. 57–72; Wegner Sławomir: MMM – moje momenty i miejsca w Pile s. 73–78; Wodarkiewicz Bartosz, Zdunek Przemysław: Od razu lepiej s. 79–86; Wola Tomasz: Być dla kogoś s. 87–100; Zygunt Angelika: Życie piękne jest tylko w Pile s. 101–109.

9671. POLACY '57 – krajobraz po Październiku w świetle 120 tysięcy listów do Polskiego Radia. [Wyd.] Paweł Sasanka. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 28: 2016 s. 530–573.

Zawiera analizę statystyczną z grudnia 1957 r.

9672. POLSKIE Stronnictwo Ludowe na Uchodźstwie w relacji tajnego współpracownika SB (1959 r.). Wyd. Tadeusz P. Rutkowski. *Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2013 s. 217–244.

9673. PRYMAS Polski ks. Kardynał Stefan Wyszyński w Nowym Targu 19 VIII 1957 roku. [Wyd.] Marek Jarmuła. *Almanach Nowotarski*. Nr 21: 2017 s. 69–72.

9674. PRZESZŁOŚĆ zachowana w pamięci. Oprac. red. Magdalena Chodzińska [i in.]. Wysokie 2017 Gm. Bibl. Publ. w Międzyrzeczu Podlaskim 4° ss. nlb. 2, 195, il.

Antologia wspomnień z gminy Międzyrzec Podlaski, l. 1944–1989.

9675. RADY Narodowe w systemie stalinowskim. Informacja Sekretariatu KC PZPR o przygotowaniu do wyborów do Rad Narodowych w 1954 r. (Warszawa 1955 r.). [Wyd.] Janusz Gmitruk. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 237–254.

9676. RAJWACKI Tadeusz: „Nosiliśmy na rękawach biało-czerwone opaski”. Ze wspomnień pracownika Grupy Operacyjnej Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów. *Czasypismo*. 2017 nr 2 s. 142–147.

Wspomnienia autora (1911–2010) z pierwszych miesięcy po zakończeniu II wojny światowej w Gliwicach.

9677. RAPA Wojciech: Ferajna z kawiarni Sorrento. Szczecin 2017 Szczecińska Agencja Artystyczna 8° ss. 139, nlb. 1, il.

Wspomnienia muzyka (ur. 1948) o szczecińskiej scenie bigbitu, l. 60. XX w.

9678. RĄCZKA Jan, Żelezik Andrzej, Paziewski Zbigniew: Życie młodzieży wołomińskiej w latach 50-tych i 60-tych ubiegłego wieku. *Rocznik Wołomiński*. T. 13: 2017 s. 139–170.

Wspomnienia.

9679. REFERAT okolicznościowy o 400-leciu Miasta Sokołowa i osiągnięciach władzy ludowej w okresie XX-lecia PRL. *Rocznik Sokołowski*. Nr 13: 2016 s. 289–301.

Wypis z protokołu z Sesji Miejskiej Rady Narodowej w Sokołowie Małopolskim w 1964 r.

9680. ROGALA Marian: Moje „silva rerum”. Ze wspomnień emerytowanego bibliotekarza. Warszawa 2015 [b.w.] 4° ss. 209.

Wspomnienia autora (ur. 1941) dot. l. 1960–2015.

9681. ROLNICTWO i polityka rolna na Warmii i Mazurach (1945–1956). Wybór źródeł. Zebrał i oprac. Radosław Gross. Olsztyn 2017 Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Uniw. Warmińsko-Mazurski 8° ss. 304.

9682. [RUBBI Antonio]: Spotkanie Adama Michnika z Antonio Rubbim, przedstawicielem Włoskiej Partii Komunistycznej, w listopadzie 1976 roku. [Wyd.] Bartłomiej Kapica. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 15: 2017 s. 353–359.

Notatka ze spotkania.

9683. RUSZAR Józef Maria: Czerwone pająki. Dziennik żołnierza LWP. Oprac. i red. Kamil Dworaczek, Jacek Jędrzyak. 2017 IPN–KŚZpNP; Wojsk. Biuro Hist. im. gen. broni Kazimierza Sosnkowskiego 8° ss. 252, nlb. 4, tabl. 19, il. IPN–KŚZpNP, Wojsk. Biuro Hist. im. gen. broni Kazimierza Sosnkowskiego. (Centralny Projekt Badawczy IPN Wojsko Polskie w Strukturach Państwa w XX wieku).

Lata 1978–1979.

9684. [RZEWUSKI Andrzej]: Dowódca Wielkopolskiej Samodzielnej Grupy Ochotniczej „Warta” o Tymczasowym Rządzie Jedności Narodowej. Do dr. podał Wojciech Frazik. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 45 s. 177–181.

Ulotka z lipca 1945 r.

9685. SADOWSKI Zdzisław: Hangar II. Gołdap–Warszawa 2017 Oficyna Signi 16° ss. 113, nlb. 2, il.

Wspomnienia autora (ur. 1951), mieszkanka Gołdapi, o harcerstwie, żeglarskim i wioślarskim l. 60. i 70. XX w.

9686. „SFAŁSZOWANIE woli wyborców”. Protest Polskiego Stronnictwa Ludowego w sprawie ważności wyborów do Sejmu Usta-

wodawczego z 19 stycznia 1947 r. w Okręgu Wyborczym nr 50 (Rzeszów). [Wyd.] Marcin Bukała. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 223–236.

9687. SIERPOWSKI Stanisław: Epizod warszawski biografii 1971–1973. Czy tylko własnej? *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 232–240.

Wspomnienia.

9688. SMAGAŁA Bolesław: Kiedy prawda milczy. T. 2: Byłem w tym piekle Grudzień 70. Elbląg 2017 PHU Rosa 8° ss. 284, il.

Wspomnienia działacza PZPR (ur. 1936) o wydarzeniach w Gdańsku i Elblągu.

9689. SOBIECKI Józef: Dźwiękowe ścieżki pamięci. Wspomnienia radiowca. Cz. 1: Kurpie. Ostrołęka–Kadzidło 2017 Zw. Kurpiów; Gm. Kadzidło 8° ss. 349, il. (Biblioteczka Kurpiowska; t. 19).

Wspomnienia autora (1935–2018) z pracy reporterskiej, od 1968 r.

9690. SOBKO Anna: „Jeden Rus, drugi z Prus, a wszystkich was diabeł na kupę zwiózł!” Akcja „Wisła” i osiedlenie na Pomorzu we wspomnieniach dawnej mieszkanki Zahoczewia. Oprac. Piotr Zubowski. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 7: 2017 s. 305–342, streszcz. ang.

9691. SOBÓR oczami polskich komunistów. Sobór Watykański II w świetle dokumentów MSW i MSZ. Wstęp, wybór, oprac. Wojciech Kucharski, Dariusz Misiejuk. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 447, nlb. 1. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Komunistyczne Wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989) (Dokumenty; t. 62).

9692. SOLIDARNOŚĆ związkowa. Niemiecka federacja Związków Zawodowych (DGB) wobec NSZZ „Solidarność”. Wybór, wstęp i oprac. Małgorzata Świder. Kraków 2017 Akad. Ignatianum 8° ss. 317, il.

Lata 1980–1983.

9693. SOPUCH Kazimierz: Dziennik pokładowy. Lata osiemdziesiąte. Gdańsk 2017 Marpress 8° ss. 317, nlb. 1.

Zapiski socjologa, wykładowcy Uniwersytetu Gdańskiego (ur. 1933).

9694. SOWIŃSKA Stanisława: Gorzkie lata. Z wyżyn władzy do stalinowskiego więzienia. Posł. Andrzej Paczkowski. Warszawa 2017 Ośr.

Karta 8° ss. 378, nlb. 2, tabl. 16, il. (Świadectwa. Polska XX Wiek).

Wspomnienia działaczki komunistycznej (1912–2005), współpracownicy Władysława Gomułki i Mariana Spychalskiego, z politycznego więzienia w l. 1949–1954, w tym o kontaktach z Anatolem Fejginem, Romanem Romkowskim i Józefem Różańskim.

9695. SPOTKANIE Władysława Gomułki z Haroldem Wilsonem. [Wyd.] Jacek Tebinka. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 29: 2017 s. 555–583.

Protokół rozmowy, 15 VI 1963 r.

9696. SPRAWOZDANIE oraz plan pracy Wydziału do Spraw Wyznań Urzędu Wojewódzkiego w Koninie z okresu stanu wojennego. [Wyd.] Jarosław Durka. *Polonia Maior Orientalis*. T. 1: 2014 s. 119–132, streszcz. ang.

9697. SPRAWOZDANIE Wydziału do Spraw Wyznań Urzędu Wojewódzkiego w Koninie dotyczące działalności Ruchu „Światło – Życie” w latach 1977–1980. [Wyd.] Jarosław Wąsowicz. *Polonia Maior Orientalis*. T. 1: 2014 s. 109–117, streszcz. ang.

9698. SPRAWY agenturalne w świetle instrukcji tymczasowych WUBP w Krakowie z 1951 roku. Oprac. Marcin Kasprzycki. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 45 s. 183–199.

9699. STAN wojenny w Polsce z perspektywy Urzędu Rady Ministrów. Oprac., wybór i przygot. do dr. Marek Jabłonowski, Włodzimierz Janowski, Grzegorz Sołtysiak. Warszawa 2017 Wyd. Dziennikarstwa i Nauk Polit. Uniw. Warszawskiego; Archiwum Akt Nowych; Fund. Archiwum Dokumentacji Hist. PRL; Aspra-JR 8° ss. 714, nlb. 1, streszcz. ang. Wyd. Dziennikarstwa i Nauk Polit. Uniw. Warszawskiego, Archiwum Akt Nowych w Warszawie, Fund. Archiwum Dokumentacji Hist. PRL. (Polska Mniej Znana 1944–1989).

9700. STANISŁAW Mikołajczyk w dokumentach aparatu bezpieczeństwa. T. 1–3. Wstęp Janusz Gmitruk; wybór dokumentów Witold Bagiński, Franciszek Dąbrowski, Franciszek Gryciuk; oprac. W. Bagiński [i in.]. Warszawa–Łódź 2010–2011.

Rec.: Stępk Stanisław, *Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2013 s. 306–311.

9701. STANISŁAWSKI Jan: Zebrane ułamki. Moje wspomnienia. Poznań 2017 Kontekst 8° ss. 162, il.

Wspomnienia autora (ur. 1935) z Arcybiskupiego Seminarium Duchownego w Poznaniu, wikariatu w Ujściu nad Notecią,

studiów pedagogicznych na KUL, posługi kapłańskiej, w tym probostwa w Katedrze Poznańskiej i parafii św. Floriana w Chodzieży.

9702. STEFAN Kardynał Wyszyński, prymas Polski, ojciec Soboru Watykańskiego II 1962–1965. Wybór dokumentów. Oprac. Stanisław Wilk, Anna Wójcik. Lublin 2013 Wydaw. KUL 8° ss. 407, nlb. 1, tabl. 5, il. KUL JPII. Wyd. Teol.

Rec.: Brzuszek Bogdan, *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 453–456.

9703. STĘPIEŃ Marian: W kręgu polityki. Warszawa 2016 Studio Emka 8° ss. 552, nlb. 2, il.

Wspomnienia autora (ur. 1929) z pracy naukowej na UJ (w tym z wydarzeń l. 1956 i 1968), współtworzenia Stowarzyszenia Twórców i Działaczy Kultury „Kuźnica”, pracy w redakcji miesięcznika „Zdanie”, pełnienia funkcji sekretarza KC PZPR ds. kultury.

9704. „STRAŻNICA Sumienia” wobec amnestii z sierpnia 1945 roku. Do dr. podał Wojciech Frazik. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 46 s. 185–192.

Pismo Okręgu Poznańskiego DSZ.

9705. STUDNICKI-GIZBERT Konrad W.: Moje wspomnienia z życia, które miałem, zdarzeń, które widziałem i nauk, które otrzymałem. Toruń 2017 Adam Marszałek 8° ss. 233, il.

Wspomnienia autora (ur. 1926) dot. emigracji po zakończeniu II wojny światowej do Anglii, Kanady i pracy zawodowej w Ameryce Południowej.

9706. SZCZEGÓŁOWA Instrukcja Rachunkowo-Kasowa Miejskiego Gimnazjum i Liceum w Sokolowie. *Rocznik Sokolowski*. Nr 14: 2017 s. 305–318.

Rok 1948.

9707. SZCZEPAŃSKI Jan Józef: Dziennik. T. 5: 1981–1989. Kraków 2017 Wydaw. Liter. 8° ss. 891, nlb. 5, tabl. 20, il.

T. 1. 2009.

9708. SZKŁAREK Sławomir: Jak miałem okazję poznać... *Rocznik Legionowski*. T. 10: 2017 s. 250–260.

Wspomnienia z Legionowa i znajomości z Konstantym Kamińskim, l. 1945–1975.

9709. SZKOŁA niepokornych Pomorzaków. Likwidacja Niższego Seminarium Duchownego (Collegium Marianum) w Pelplinie przez władze komunistyczne w świetle materiałów archiwalnych (1950–1961). [Wyd.] Arkadiusz Czwołek, Jan Wiśniewski. Pelplin 2016.

Rec.: Szuca Wiesław, *Studia Pelplińskie*. T. 51: 2017 s. 485–488.

9710. SZKOŁA Podstawowa w Ulatowie-Adamach 1957–2017. Zeszyt wspomnień. Ulatowo-Adamy–Krzynowłoga Mała 2017 Gm. Bibl. Publ. 4° ss. 36, il.

9711. SZNAJDER Mirosław: W Warszawie. Odkrywanie miasta. Warszawa 2017 Veda 8° ss. 163, il. (Retrospekcje).

Wspomnienia autora (ur. 1946) z życia codziennego, l. 60. i 70. XX w.

9712. SZYFER Anna: Wspomnienie o Witoldzie Doroszewskim. *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 26: 2017 s. 81–83.

Badania nad gwarami Warmii i Mazur w l. 1950–1954.

9713. ŚMIAŁEK Henryk: Od Solidarności do samorządności. Chełmża–Wąbrzeźno 2017 Wąbrzeskie Zakłady Graficzne 8° ss. 532, il.

Wspomnienia autora (1952–2014) z działalności w NSZZ „Solidarność”, Ochotniczej Straży Pożarnej i samorządzie gmin Chełmża i Skąpe.

9714. ŚNIEŻYŃSKA-STOLOT Ewa: „Polen im Zeitalter der Jagiellonen 1386–1572”. Wystawa Jagiellonów w Schallaburgu (8 maja – 2 listopada 1986) i w Warszawie (marzec–czerwiec 1987). Wspomnienie w 30. rocznicę. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 62: 2017 s. 209–235, streszcz. ang.

W aneksie wykaz recenzji w gazetach zagranicznych.

9715. ŚWIERCZYŃSKI Czesław: Moje pe-rypetie z tzw. władzą ludową przed i w czasie stanu wojennego. *Zeszyty Mysłkowskie*. Nr 4: 2017 s. 183–201, streszcz. ang.

Wspomnienia emerytowanego polonisty i katechety, działacza NSZZ „Solidarność” i Konfederacji Polski Niepodległej (ur. 1946).

9716. [TARNOWSKI Artur]: Listy Artura Tarnowskiego do Włodzimierza Dworzaczka. [Wyd.] Tadeusz Zych. *Dzikoviana*. T. 3: 2017 s. 51–73.

Lata 1970–1975.

9717. [TARNOWSKI Artur]: Z Dzikowa do Rapperswilu. Korespondencja Artura Tarnowskiego w sprawie dzikowskich miniatur. Oprac., wstępem i przypisami opatrzył Tadeusz Zych. Tarnobrzeg 2017 Muzeum Hist. M. Tarnobrzega 8° ss. 286, il.

Lata 1969–1984.

9718. TEJCHMA Józef: Bunt przeciw starości. Pułtusk–Warszawa 2017 Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztora; Aspra-JR; MHPRL 8° ss. 224, il. MHPRL, Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztora.

Fragmety wspomnień autora (ur. 1927), współzałożyciela i pierwszego przewodniczącego Związku Młodzieży Wiejskiej

oraz polityka Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, pełniącego m.in. funkcje ministra kultury i sztuki oraz ministra oświaty i wychowania.

9719. TOKARCZUK Antoni: Mój czas. Flirty z historią. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 421, nlb. 2, tabl. 16, il. IPN–KŚZpNP. (Relacje i Wspomnienia; t. 24).

Wspomnienia autora (ur. 1951) o działalności w bydgoskiej Solidarności, internowania w czasie stanu wojennego w Strzebielinku i Białogórze, działalności politycznej po 1989 r. – senatora, posła, wojewody bydgoskiego i ministra środowiska w rządzie Jerzego Buzka.

9720. „TRYBUNA Robotnicza”. Wycinki prasowe obejmujące powiat lubliński za lata 1945–1955. Wybrał i oprac. Piotr Kalinowski. Kalety 2017 Piotr Kalinowski 8° ss. 102, il.

9721. TYNIECKI Damian: Kronika Kościoła w Derłowie. [Wyd.] Zbigniew Mielczarski. *Darłowskie Zeszyty Naukowe*. Nr 12: 2017 s. 87–96.

Lata 1945–1946.

9722. ULOTKA dotycząca referendum ludowego z 30 czerwca 1946 roku. Komentarz Stanisław Sierpowski. *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 223–225.

9723. UNGER Leopold: L’Aigle et le reste. Et le veste vu de Bruxelles. Choix de textes et introduction par Iwona Hofman; traduit du polonais par Tomasz Stróżyński. Gdańsk–Paris 2017 Fund. Terytoria Książki; Institut litteraire Kultura 8° ss. 397, nlb. 3.

Przedr. artykułów publicystycznych, opublikowanych w paryskiej „Kulturze” w l. 1972–1985.

9724. [VETULANI Adam, Boháček Mirosław]: Korespondencja Adama Vetulaniego z Mirosławem Boháčkiem. Oprac. Ewa Dziurzyńska, Martina Šumova. Kraków 2017 PAU 8° ss. 230, nlb. 3, tabl. 16, il.

Tyt. równol.: Korespondencja Adama Vetulaniego z Mirosławem Boháčkiem.

Lata 1956–1975.

9725. WALCZAK Aleksander Hubert: Z ulka wspomnień (o morzu i dla morza). Gdańsk 2014 Fund. Promocji Przemysłu Okrętowego i Gospodarki Morskiej 8° ss. 479, il. (Księgi Floty Ojczystej; t. 59).

Wspomnienia autora (ur. 1930) ze studiów w Szkole Marynarki Wojennej i Wyższej Szkole Ekonomicznej w Sopotcie, doktoratu na Politechnice Szczecińskiej, pracy naukowej w Wyższej Szkole Morskiej w Szczecinie, pełnienia w niej m.in. funkcji rektora.

9726. [WARMIŃSKI Janusz, Dejmek Kazimierz]: Korespondencja Janusza Warmińskiego z Kazimierzem Dejmkiem (1959–1976). Oprac.

Aneta Kielak-Dudzik. *Pamiętnik Teatralny*. R. 66: 2017 z. 1/2 s. 263–291, streszcz. ang.

9727. WASZA solidarność – nasza wolność. Reakcje emigracji polskiej i świata na wprowadzenie stanu wojennego 13 grudnia 1981 (grudzień 1981 – styczeń 1982). Your solidarity – our liberty. Reaction of émigré Poles and the world to the imposition of martial law in Poland on December 13th, 1981 (December 1981 – January 1982). Wybór red. i oprac. Sławomir Łukasiewicz, Agnieszka Jaczynska, Patryk Pleskot; współpr. Magdalena Heruday-Kielczewska [i in.]. Warszawa–Lublin–Gdańsk 2017 IPN–KŚZpNP. Oddz.; Europejskie Centrum Solidarność 4° ss. 207, il.

Tekst równol. pol., ang.

Treść: Prolog. Przerwany karnawał Solidarności. Prologue. The Solidarity carnival interrupted s. 8–11; Media zachodnie i emigracyjne. Western and Polish émigré media s. 15–37; Reakcje polityczne. Political reaction s. 39–49; Przystanek Wiedeń. Next stop: Vienna s. 51–53; Struktury Solidarności na Zachodzie. Structures of Solidarity in the West s. 55–59; Fromy protestu. Forms of protest s. 61–67; Geografia protestów i pomocy. The geography of protests and aid: Francja. France s. 71–83; Wielka Brytania. Great Britain s. 85–93; RFN. West Germany s. 95–99; Włochy. Italy s. 101–111; Ameryka Północna. North America s. 113–123; Ameryka Południowa. South America s. 125–133; Skandynawia. Scandinavia s. 135–145; Australia. Australia s. 147–149; Wymiar religijny. The religious dimension s. 151–163; Pomoc humanitarna. Humanitarian aid s. 165–177; Znaki solidarności. Signs of solidarity s. 179–189; Let Poland be Poland s. 191–197; Epilog. Solidarność na ustach świata. Epilogue. Solidarity on the lips of the world s. 191–197; Wybrana bibliografia s. 207.

9728. WAWRZYNEK Zygfryd: Marzec 1968 roku w Śląskiej Akademii Medycznej. Kartka z pamiętnika. *Czasypismo*. 2017 nr 2 s. 85–87.

9729. WAWRZYNEK Zygfryd: Październik '56 w Śląskiej Akademii Medycznej. Wspomnienie. *Czasypismo*. 2017 nr 1 s. 67–71.

9730. WĄWOLNICA 2 maja 1946. Relacje, dokumenty. Red. tekstów relacji i wspomnień Sławomir Snopek, Urszula Kossowska-Cezak, Urszula Cisowska. Wąwolnica 2017 Region. Tow. Przyj. Wąwolnicy; Agencja Focus Dariusz Malinowski 4° ss. 96, il.

9731. WEJNER Edward: Wojsko i politycy bez retuszu. Wyd. 4 uzup. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 405.

Wspomnienia generała (ur. 1931) ze służby wojskowej, w tym udziału w misjach w Wietnamie i na Bliskim Wschodzie oraz dowodzenia Nadwiślańskimi Jednostkami Wojskowymi Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Wyd. 1. 2006.

9732. WIĘZY jedności Jana XXIII i kardynała Stefan Wyszyńskiego. Oprac. Stanisław

Wilk, Anna Dorota Wójcik. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 509, nlb. 1, tabl. 11, il.

Wybór dokumentów.

Rec.: Brzuszek Bogdan, *Studia Franciszkańskie*. T. 27: 2017 s. 453–456.

9733. [WINIARZ Michał]: Kronika ks. prałata Michała Winiarza 1957–1970. [Oprac.] Tomasz Pycior. Trzciana 2017 Tomasz Pycior 4° ss. 239, il.

Parafia Najświętszej Maryi Panny Wniebowziętej w Trzcianie.

9734. WIŚNIEWSKI Mieczysław: Wampy i inne zespoły muzyczne w Braniewie i okolicach w latach 60-tych. Braniewo 2017 Tow. Miłośn. Braniewa 8° ss. 40, il.

Wspomnienia autora (1949–2016) – gitarzysty w zespole „Wampy”.

9735. [WITTLIN Józef]: Listy Józefa Wittlina do Czesława Miłosza. Oprac. Ryszard Zajączkowski. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 1 s. 165–186, streszcz. ang.

Lata 1947–1972.

9736. WŁADYSŁAW Bukowiński, bl.: Wspomnienia z Kazachstanu. Wybór wspomnień i informacji dla moich Przyjaciół. Warszawa 2016 Editions Spotkania 8° ss. 288.

Wspomnienia autora (1905–1974) z posługi duszpasterskiej w l. 50. i 60. XX w.

Rec.: Sakowicz Eugeniusz, *Kościół w Polsce*. [T.] 16: 2017 s. 243–248.

9737. WOROSZYLSKI Wiktor: Dzienniki. T. 1: 1953–1982. Oprac. red. Agnieszka Dębska; współpr. red. Katarzyna Bizacka; wybór Agnieszka Dębska. Warszawa 2017 Ośr. Karta 8° ss. 750, nlb. 2, tabl. 40, il. (Świadectwa. Polska XX Wieku).

9738. WSPOMNIENIA pracowników Notwarskich Zakładów Przemysłu Skórzanego „Podhale”. Oprac. red. Anna Majorczyk. Nowy Targ–[Tomaszów Mazowiecki] 2017 Burmistrz M. Nowego Targu; Agencja Wydaw. Paj-Press 8° ss. 200, il.

Lata 1950–2016.

9739. WSTAJE świt. Dzienniki młodych z pierwszych lat powojennych 1945–1948. Wybór i oprac. Aleksandra Janiszewska. Warszawa 2017 Ośr. Karta 8° ss. 317, nlb. 2, il.

9740. WYBÓR źródeł do dziejów ruchu harcerskiego w Polsce. Ruch harcerski w latach 1980–1989. Wybór i oprac. Katarzyna Marszałek. Kraków–Bydgoszcz 2017 Impuls; Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 252.

9741. WYDZIAŁ do spraw Wyznań Urzędu Wojewódzkiego w Koninie i sytuacja Kościoła

katolickiego w województwie konińskim w pierwszych latach po zniesieniu stanu wojennego w świetle materiałów Urzędu do spraw Wyznań w Warszawie. [Wyd.] Jarosław Durka. *Polonia Maior Orientalis*. T. 2: 2015 s. 119–133, streszcz. ang.

9742. WYROZUMSKA Bożena: Kolekcja druków ulotnych z czasów stanu wojennego. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 62: 2017 s. 242–247, streszcz. ang.

Wspomnienia autorki kolportującej i kolekcjonującej druki „drugiego obiegu”.

9743. WYSZYŃSKI Stefan: Dzieła zebrane. T. 14: Styczeń – maj 1965. Kom. red. Maria Bujanowska, Iwona Czarcińska, Beata Mackiewicz, Anna Rastawicka. Warszawa 2016 Wydaw. im. Stefana Kard. Wyszyńskiego Soli Deo 8° ss. 578, nlb. 6.

Toż. T. 15: Czerwiec – grudzień 1965 ss. 476, nlb. 4.

Toż. T. 16: Styczeń – kwiecień 1966 ss. 587, nlb. 5.

Toż. T. 17: Maj – sierpień 1966 ss. 517, nlb. 3.

Toż. T. 18: Wrzesień – grudzień 1966 ss. 460, nlb. 4.

T. 1. 1991.

9744. WYSZYŃSKI Stefan: Pro memoria. T. 1: 1948–1952. Red. nauk. t. Paweł Skibiński. Gniezno–Warszawa 2017 Archidiec. Gnieźnieńska; IPN–KŚZpNP; Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego 8° ss. XXIX, nlb. 1, 468, nlb. 3, il. (Kościół Katolicki w Dokumentach).

Toż. T. 2: 1953. Red. nauk. t. Ewa K. Czaczkowska. Gniezno–Warszawa 2017 ss. XIII, 247, nlb. 2, il.

Dziennik.

9745. Z BOŚNI do Polski. Edycja źródłowa dokumentów dotyczących reemigracji Polaków z Bośni i Hercegowiny po II wojnie światowej. [Wyd.] Tomasz Jacek Lis. Bolesławiec–Nowa Ruda 2016.

Rec.: Maliński Edmund, *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.:] 2017 s. 225.

9746. Z DZIEJÓW świątyni pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Chełmie. Odzyskanie kościoła przez katolików w 1944 roku – materiały źródłowe. [Wyd.] Robert Kozyrski. *Rocznik Chełmski*. T. 21: 2017 s. 423–443, streszcz. ros., ang.

Dokumenty z 2 VIII 1944 – 5 IX 1944 r.

9747. ZABŁOCKI Janusz: Dzienniki. T. 1–3. Warszawa 2008–2013.

Rec.: Rabiński Jarosław: Janusz Zabłocki w najnowszej historiografii. *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 2 s. 181–185.

9748. ZACHARZ Włodzimierz: Moje Herby (wspomnienia z lat 1956–1975). *Studia*

Muzealno-Historyczne. T. 9: 2017 s. 173–185, streszcz. ang.

Dot. dzieciństwa i lat szkolnych mieszkańca ul. Herbskiej w Kielcach.

9749. ZAŁUSKI Piotr S[tanisław]: U siebie... Mój liryczny PRL. Cz. 1. Wrocław 2016 Atut 8° ss. 531, il.

Wspomnienia i zapiski dziennikarskie autora (ur. 1945) z dzieciństwa i młodości we Wrocławiu, studiów polonistycznych we Wrocławiu i z realizacji telewizyjnej w Łodzi, działalności w „Solidarności”, do 1981 r.

9750. ZAŁUSKI Piotr S[tanisław]: U siebie... Mój liryczny PRL. Cz. 2. Wrocław 2016 Atut 8° ss. 244, il.

Zapiski dziennikarskie autora (ur. 1945) z internowania w czasie stanu wojennego w Grodkowie.

9751. ZAWADZKI Andrzej: Dziennik 1974. [B.m.] 2017 Andrzej Zawadzki 4° ss. nlb. 2, 46, il.

Zapiski z praktyk studenckich w Szwajcarii.

9752. ZWALCZANIE ruchu prometejskiego w Polsce Ludowej. Wstęp do badań. Cz. 1. [Wyd.] Paweł Libera. *Historia i Polityka*. Nr 4: 2010 s. 205–242.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. Nr 5: 2011 s. 201–230.

Dokumenty.

9753. ZWIERZYŃECKI Robert Kazimierz: Dowód osobisty dziadka rezerwisty czyli Moja przygoda z Ludowym Wojskiem Polskim. [Kraków] 2017 Ridero 8° ss. 141, il.

Wspomnienia autora (ur. 1965) z zasadniczej służby wojskowej w Modlinie Twierdzy u schyłku PRL.

9754. ŻOŁNIERZE Niezłomni w polskiej prasie niepodległościowej w Wielkiej Brytanii z lat 1945–1956 ze zbiorów Centralnej Biblioteki Wojskowej. T. 2: Lata 1948–1956. Przedm. Michał Dworczyk; wstęp Jan Tarczyński; wybór i przygot. materiałów pod nadzorem merytorycznym dr. Jana Tarczyńskiego. Warszawa 2017 Centr. Bibl. Wojsk. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego 4° ss. 227, il. Centr. Bibl. Wojsk. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Wybrane artykuły.

T. 1. 2016.

Opracowania

Zob. poz. 1636, 2095, 2431, 2469, 2660, 2687, 2750, 2751, 2794, 2795, 2877, 3789, 5620, 8738, 9037, 9113, 9193, 9237, 9238, 9242, 9268, 9275, 9283, 9330, 9331, 9378, 9405, 9429, 9435, 9480, 9484, 9494, 9505, 9525, 9549, 9556, 10522, 10573, 10712.

9755. ADAMUS Anna Maria: Problemy wsi w Polsce w latach 1956–1980 w świetle

listów do władz centralnych. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 374, nlb. 1, tabl. 16, il. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 127).

9756. ADAMUS Anna Maria: Problemy wsi w Polsce w latach 1956–1980 w świetle listów do władz centralnych. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 1 s. 235–243.

Autoreferat pracy doktorskiej.

9757. AFTARUK Aleksandra: Tworzenie zrębów polityki zagranicznej pierwszej „Solidarności” wobec Zachodu. *Historia i Polityka*. Nr 4: 2010 s. 172–185, streszcz. ang.

9758. [ÂNČUK Olena] Janczuk Ołena: Od agenta Abwehry do tajnego współpracownika Służby Bezpieczeństwa PRL. Przypadek Jana Ilnickiego. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 14: 2016 s. 407–415, streszcz. ang.

Gl. I. 1955–1962.

9759. ANDRZEJEWSKA Agnieszka: NSZZ „Solidarność” Region Mazowsze – Oddział w Siedlcach. Kalendarium i wybór dokumentów. Cz. 1: Od nadziei do interny. Siedlce 2015.

Rec.: Kaczorowski Andrzej W., *Prace Archiwalno-Konserwatorskie*. Z. 20: 2016 s. 257–260.

9760. ANTROPOLOGIA donosu. Red. nauk. Jarosław Syrnok, Robert Klementowski. Warszawa–Wrocław 2017 Oddz. IPN–KŚZpNP 8° ss. 223, nlb. 1, streszcz. ang. (Inne Strony Historii).

Materiały konferencji naukowej „Delatorzy, donosiciele, informatorzy, osobowe źródła informacji – ludzie, zjawisko”, Wrocław, 27–28 XI 2014 r.

Treść: Syrnok Jarosław, Klementowski Robert: Wstęp s. 7–12; Zakrzewski Maciej: Totalitarna władza i nowa jednostka. Instrumentarium Ernsta Jürgena s. 13–22; Galkowska Agnieszka: Opór wobec wpływu społecznego i jego konsekwencje dla tajnej współpracy s. 23–43; Bereszyński Zbigniew: Osobowe źródła informacji SB jako zjawisko historyczne, zagadnienie natury prawnej i aktualny problem społeczny w świetle wybranych przykładów z województwa opolskiego. Próba analizy porównawczej różnych perspektyw badawczych s. 45–65; Fiktus Paweł: Donosicielstwo jako zjawisko prawne s. 67–80; Syrnok Jarosław: „(...) historyk powinien zawahać się przez chwilę, zanim potraktuje raporty policyjne jako źródła cennych informacji o rzeczywistości w najprostszej postaci” s. 81–95; Pleskot Patryk: Zagadka „oferentów”. W jaki sposób analizować motywacje obywateli PRL dobrowolnie oferujących działalność wywiadowczą zachodnim wywiadom? s. 97–110; Sojak Radosław, Wicenty Daniel: Sędziowie własnej sprawy? nierozpoznany czynnik debaty o agenturze Służby Bezpieczeństwa s. 111–135; Iwaneczko Dariusz: „Odepnięcie przeszłości niewygodnej”. Problem ujawniania współpracy agenturalnej w badaniach dziejów najnowszych s. 137–158; Komanińska Monika: Agentura pionów techniczno-operacyjnych aparatu bezpieczeństwa na przykładzie KW MO/WUSW w Krakowie w latach 1956–1990 s. 159–188; Klementowski Robert: Donos agenturalny jako gatunek. Wprowadzenie do zagadnienia s. 189–212.

9761. ARENT Leszek: Władze komunistyczne w Mławie wobec społeczeństwa powiatu mławskiego w latach 1948–1956. *Studia Mazowieckie*. R. 10: 2015 nr 4 s. 111–136, streszcz. ang., ros.

9762. [ASAULOV Ūrij] Asaulow Jurij: Działalność administracji wojennej Północnej Grupy Wojsk w Legnicy. *Szkice Legnickie*. T. 37: 2016 s. 65–90, streszcz. niem.

Lata 1945–1946.

9763. BACIC-SALISZEWSKA Alina: Struktura organizacyjna sotni UPA Hryhorija Jankińskiego „Łastiwki” (1945–1947). *Scripta Historica*. Nr 23: 2017 s. 215–229, streszcz. ang.

9764. BADURA Anna: „Chcę aktywnie uczestniczyć w ugruntowaniu zdobycy socjalizmu w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej”. Przesiedleni z Kresów i reemigranci z Europy Zachodniej w powojennym aparacie bezpieczeństwa. *CzasyPismo*. 2016 nr 2 s. 34–42.

Województwa śląskie (katowickie), bielskie i częstochowskie.

9765. BADURA Anna: „Krutka brutka”. Zmagania językowe funkcjonariuszy bezpieki. *CzasyPismo*. 2016 nr 1 s. 192–196.

Toż. Cz. 2. pt. „Ojcowie Pauliny”. Zmagania bezpieki z językiem polskim i nie tylko. *Tamże* nr 2 s. 182–184.

9766. BAGIEŃSKI Witold: Wywiad cywilny Polski Ludowej w latach 1945–1961. T. 1–2. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 640, il.; 695, nlb. 1, il. IPN–KŚZpNP.

9767. BAL Wojciech: Architektura modernistyczna Szczecina lat 60. i 70. w idei i realizacji. *Modernist architecture in Szczecin in the 1960's and 70's in the concept and execution*. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 49: 2017 s. 142–152.

Tekst równol. pol., ang.

9768. BANASZEK Tadeusz: 20 Pułk Łączności Wojsk Obrony Wewnętrznej Ziemi Kieleckiej (1968–1976). *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 9: 2017 s. 59–71, streszcz. ang.

9769. BANASZEK Tadeusz: Udział 7. Pułku Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Kielcach w ochronie obiektów przemysłu zbrojeniowego (1949–1956). *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 8: 2016 s. 119–133, streszcz. ang.

9770. BANAŚ Kornelia: Amerykański szpital i jego podejrzana kadra. Z historii piekarskiej „urazówki”. *CzasyPismo*. 2017 nr 1 s. 61–66.

Piekary Śląskie, l. 1947–1950.

9771. BANAS Kornelia: „Poczytaj mi, mamo”. O najlepszym przyjacielu górników. *CzasyPismo*. 2017 nr 2 s. 67–71.

Seria książeczek dla dzieci, l. 1951–1968.

9772. BANIECKI Adam, Olczak Mariusz: Śmierć Bolesława Kubika w świetle źródeł archiwalnych. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr.:] 2017 s. 50–53.

Śmierć pierwszego powojennego burmistrza Bolesławca, 22 VII 1945 r.

9773. BARANOWSKI Tadeusz: Dwie rocznice w Kaliszu (1960–1966). Osiemnaście Wieków Kalisza i Tysiąclecie Polski. *Przegląd Archeologiczny*. T. 65: 2017 s. 89–98, streszcz. ang.

9774. BARTCZAK Anna: Szkolnictwo ukraińskie na Pomorzu Zachodnim w latach 1956–1970. *Stargardia*. T. 11: 2016 [dr.:] 2017 s. 131–147, streszcz. niem.

9775. BARTCZAK Anna: Uwarunkowania funkcjonowania szkolnictwa dla ludności rodzimej na Pomorzu Zachodnim w latach 1950–1956. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 3 s. 219–236, streszcz. ang.

9776. BARTKOWIAK Jacek: Element antysocjalistyczny. Samorząd Studentów na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu w latach 1980–1989. Zgierz–Dębogóra 2017 Łódzkie Zakłady Graf.; na zlec. Fund. św. Benedykta 8° ss. 616, tabl. 48, il.

9777. BARTNICKA Kalina: Profesor Tadeusz Manteuffel i Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego. Środowisko kształcące i wychowawcze w latach pięćdziesiątych XX wieku. *Analecta*. R. 26: 2017 z. 2 s. 105–180, streszcz. ang.

9778. BARTOSIK Przemysław: Życie polityczne Wałcza i okolic w latach 1945–1990. Szczecin 2015.

Rec.: Polak Wojciech, *Rocznik Skrzatuski*. T. 5: 2017 s. 223–226.

9779. BECHT Lukas: From euphoria to frustration. Institutionalizing prognostic research in the Polish People's Republic, 1969–76. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 116: 2017 s. 277–299.

9780. BECHTA Mariusz, Muszyński Wojciech J.: Przeciwno pax sovietica. Narodowe Zjednoczenie Wojskowe i struktury polityczne ruchu narodowego wobec reżimu komunistycznego 1944–1956. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 598, nlb. 1, tabl. 88, il. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 122).

9781. BEDNARCZYK Michał Jan: „Oczyszczać Partię z elementów wrogich i obcych...”. Wojewódzka Komisja Kontroli Partyjnej Polskiej Partii Robotniczej w Lublinie w latach 1945–1948. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 27: 2016 s. 327–367, streszcz. ang.

9782. BEDNARCZYK Michał Jan: „W naszym aparacie powiatowym towarzysze wyobcowali się z klasy, z której pochodzą”. Kontrole Wojewódzkiej Komisji Kontroli Partyjnej Polskiej Partii Robotniczej w Lublinie w Komitetach Powiatowych PPR na Lubelszczyźnie w latach 1945–1948. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. F: Historia. Vol. 71: 2016 s. 149–180, streszcz. ang.

9783. BEDNARSKI Mariusz D.: Z problematyki przesiedleń ludności w Lubelskiem po II wojnie światowej. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 15: 2017 s. 125–165, streszcz. ang.

9784. BENKEN Przemysław: „Jestem gotów na wszystko, aby mieć sposobność życia w wolnym i demokratycznym kraju”. Historia ucieczki kpt. Stanisława Szymonika, szyfranta Stałego Przedstawicielstwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej przy Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 14: 2016 s. 313–362, streszcz. ang.

9785. BENKEN Przemysław: Tajemnica śmierci Jana Rodowicza Anody. Warszawa 2016.

Rec.: Krawciewicz Arkadiusz, *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 2 s. 319–323.

9786. BERESZYŃSKI Zbigniew: Kadry aparatu bezpieczeństwa w województwie opolskim w latach 1956–1990 (ze szczególnym uwzględnieniem obsady personalnej stanowisk kierowniczych). *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 14: 2016 s. 11–61, streszcz. ang.

9787. BERESZYŃSKI Zbigniew: Koleje pod specjalnym nadzorem. Służba Bezpieczeństwa jako instrument nadzoru państwowego nad koleją w czasach PRL (1980–1990). *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 14: 2017 s. 73–101, streszcz. niem., ang.

9788. BERESZYŃSKI Zbigniew: Komunistyczny aparat bezpieczeństwa i ludność niemiecka na Górnym Śląsku w latach 1945–1990. Gliwice–Opole 2017 Dom Współpracy Pol.-Niem. 4° ss. 198.

9789. BERESZYŃSKI Zbigniew: Pod znakiem „dynamicznego rozwoju”. Strategia

gospodarcza PZPR po Grudniu '70 i jej realizacja na przykładzie województwa opolskiego. *Studia Śląskie*. T. 78: 2016 s. 65–100.

Toż. Cz. 2. Załamanie strategii gospodarczej PZPR i Czerwiec '76 w województwie opolskim. *Tamże*. T. 81: 2017 s. 113–152.

9790. BERESZYŃSKI Zbigniew: Środowisko studenckie Opola i komunistyczny aparat władzy w latach 1954–1968. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 113–126, streszcz. ang.

9791. BERESZYŃSKI Zbigniew: Wyjazdy na pobyt stały do RFN i Berlina Zachodniego w latach 70. i 80. XX w. a narodziny zorganizowanych struktur mniejszości niemieckiej w województwie opolskim. *Studia Śląskie*. T. 77: 2015 s. 143–166.

9792. BIAŁEK Stefan: Centralne Więzienie Karne w Strzelcach Opolskich w oczach warszawskiego doliniarza. *Czasypismo*. 2016 nr 2 s. 148–150.

Edward Kakita, współwzięcie Władysława Bartoszewskiego, l. 1947–1948.

9793. BIAŁKIEWICZ Andrzej: O ochronie architektury sakralnej lat 70. i 80. XX wieku. Protection of religious architecture of the 1970s and 1980s. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 48: 2016 s. 34–39.

Tekst równol. pol., ang.

9794. BIAŁKOWSKI Michał: Dwa posoborowe projekty reorganizacji struktur kościelnych w Polsce z drugiej połowy lat sześćdziesiątych XX wieku. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 3 s. 127–146, streszcz. ang., niem.

9795. BIAŁKOWSKI Michał: Nieznany posoborowy projekt terytorialnej reorganizacji diecezji polskich z 1967 roku. *Studia Pelplińskie*. T. 51: 2017 s. 41–94, streszcz. ang.

9796. BIAŁKOWSKI Michał: Początki odnowy posoborowej w Kościele katolickim w Polsce (do 1972 roku). Zarys wybranych problemów. *Nasza Przeszość*. T. 128: 2017 s. 229–272, streszcz. ang.

9797. BIELAWSKA Sylwia: Wałbrzyskie księgarnie w latach 1950–1989. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 5: 2017 s. 163–189, streszcz. ang.

9798. BIERNACKI Leszek: Gdy wieje wiatr historii... Studenci z robotnikami, Gdańsk 1976–1980. Warszawa 2014.

Rec.: Dworaczek Kamil: Gdańscy niepokorni. *Wolność i Solidarność*. Nr 9: 2016 s. 224–227.

9799. BILSKI Jacek: Ośrodek Szkolenia Podoficerów i Młodszych Specjalistów Artylerii 1965–1974. (Historia, system szkolenia bojowego). Toruń 2017 JM 8° ss. 124, il.

W Toruniu.

9800. BITTNER Karolina: Partia z piosenką, piosenka z partią. PZPR wobec muzyki rozrywkowej. Warszawa 2017 IPN–KSZpNP 8° ss. 327, nlb. 1. IPN–KSZpNP. (Monografie; t. 130).

9801. BITTNER Karolina: Piosenka w służbie propagandy. Festiwal Piosenki Żołnierskiej w Kołobrzegu 1968–1989. Poznań 2015.

Rec.: Kopeczyński Waldemar: Czas wojskowej propagandy. *Literatura Ludowa*. R. 60: 2016 nr 6 s. 59–60; Leszkowicz Tomasz, *Polska 1944/45–1989*. [T.] 15: 2017 s. 400–405.

9802. BOBOWIK Alfons: Pionierskie pokolenie elczan 1970–1990 (historia, fakty, ludzie). T. 2. Elk 2017 Mazurskie Tow. Nauk. 8° ss. 365, nlb. 7, il. Mazurskie Tow. Nauk. w Elku.

T. 1 pt.: Pionierskie pokolenie elczan 1945–1970 (historia, fakty, ludzie). Elk 2014.

9803. BOBRYK Witold: O działalności denuncjatorskiej Jana Lewiarza. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 14: 2016 s. 363–382, streszcz. ang.

Lata 60. XX w.

9804. BOJARYN-KAZBERUK Barbara: Obława augustowska – egzemplifikacja traumy wschodniej – na podstawie relacji rodzin ofiar zebranych w latach osiemdziesiątych XX wieku. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 15: 2017 z. 1 s. 113–138, streszcz. ang.

9805. BORUCKI Robert: Afera obyczajowa w Komitecie Wojewódzkim PZPR w Koszalinie z lat 50. XX w. *Rocznik Koszaliński*. Nr 43: 2015 [dr.:] 2016 s. 121–123.

9806. BOUŻYK Maria Małgorzata: Problematyka filozoficznych podstaw pedagogiki w sporze Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej KUL z marksizmem. *Polska Myśl Pedagogiczna*. Nr 3: 2017 s. 63–80, streszcz. ang.

9807. BRAUN-GAŁKOWSKA Maria: Wszechnica Wyborcza 1989. Lublin 2016 Thorg 8° ss. 48, il.

Propaganda wyborcza.

9808. BRENDA Waldemar: Konspiracja młodziży w województwie olsztyńskim w okresie stalinowskim. *Studia Łomżyńskie*. T. 27: 2017 s. 65–106, streszcz. ang.

9809. BRENK Mikołaj: System opieki społecznej w Polsce Ludowej (lata 1944–1989).

Zarys problematyki. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 37: 2017 s. 79–91, streszcz. ang.

9810. BREŃ Katarzyna: Próby wznowienia działalności duńskiej spółki Højgaard & Schultz oraz Polsko-Skandynawskiego Przedsiębiorstwa Transportowego „Polskarob” w Gdyni po II wojnie światowej. *Rocznik Gdyniński*. Nr 29: 2017 s. 31–38.

9811. BROWARNY Wojciech: Śląsko-pruska „geschichta” w PRL. O pamięci regionalnej w reportażu Włodzimierza Nowaka „Niemiec. Wszystkie ucieczki Zygfyda”. *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 1 s. 85–101, streszcz. ang.

Sytuacja niemieckich autochtonów na Śląsku.

9812. BRZOSTEK Agnieszka: Proces tworzenia organów administracji terenowej w województwie białostockim w latach 1944–1945. *Studia Warmińskie*. [T.] 54: 2017 s. 291–310, streszcz. ang.

9813. [BRZOSTEK Błażej, Eisler Jerzy, Stola Dariusz]: Wpływ PZPR na zachowania społeczne. [Rozm. przepr.] Grzegorz Waligóra. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 27: 2016 s. 15–33.

Dyskusja.

9814. BRZOZA Czesław: Obóz szkoleniowy Polskich Kompanii Wartowniczych w Mannheim-Käfertal (1945–1947). *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 1 s. 159–183, streszcz. ang.

9815. BRZozowski Franciszek: Z działalności Gminnej Rady Narodowej w Miłomłynie (1946–1950). *Meritum*. T. 9: 2017 s. 161–171, streszcz. ang.

9816. BUDNIK Magdalena: Indeks ksiąg zakazanych, czyli XXV Międzynarodowe Targi Książki w Warszawie (21–26 maja 1980). *Teki Archiwalne*. T. 12: 2017 s. 23–36.

9817. BURY Jan: Polska informatyka. Informatyka w służbach specjalnych PRL. Analiza kryminalistyczna. Warszawa 2017 Pol. Tow. Informatyczne 8° ss. 439, il.

9818. [BUSLENKO Vasil’] Buslenko Wasyl: Opozycja i demokracja „kontraktowa”. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 2: 2012 s. 108–113, streszcz. ukr., ros., ang.

Lata 80.–90. XX w.

9819. [BUSLENKO Vasil’] Buslenko Wasyl: Opozycja polityczna w procesie ewolucji polskiego systemu demokratycznego w latach

osiemdziesiątych. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 1: 2011 s. 21–26, streszcz. ukr., ros., ang.

9820. BUSSE Krzysztof: „Oddajcie nam Matkę Bożą...”. Działania dezintegracyjne aparatu bezpieczeństwa wobec sanktuarium w Starej Błotnicy w świetle dokumentów SB. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 29: 2017 s. 284–310, streszcz. ang.

9821. BYKOWSKA Sylwia: Problem ludności niemieckiej w Gdańsku w pierwszym okresie po zakończeniu II wojny światowej. Rekonesans badawczy. *Rocznik Polsko-Niemiecki*. Nr 25: 2017 z. 2 s. 33–54, streszcz. ang.

Lata 1945–1948.

9822. BYKOWSKA Sylwia: Problem osadnictwa w Gdańsku w pierwszych latach po zakończeniu drugiej wojny światowej. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 4 s. 81–110, streszcz. ang., niem.

9823. CELMER Mariusz: Władze komunistyczne wobec Zgromadzenia Zakonnego Salezjanów w Płocku w latach 1945–1956 (zarys problemu). *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 7: 2015 s. 79–86, streszcz. ang.

9824. CERANKA Paweł: Podstawowa Organizacja Partyjna PZPR w Ministerstwie Spraw Zagranicznych 1949–1989. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 27: 2016 s. 247–307, streszcz. ang.

9825. CHŁOPECKI Tomasz: Adwokatura wrocławska w latach 1946–1958. Poznań 2017 FNCE Wydaw. 8° ss. 304, nlb. 1.

Zawiera także akty prawne o ustroju adwokatury.

9826. CHŁOPECKI Tomasz: Z dziejów Wrocławskiej Izby Notarialnej w latach 1947–1952. Poznań 2017 FNCE Wydaw. 8° ss. 193, nlb. 1.

Zawiera także akty prawne o notariacie.

9827. CHŁOPEK Maciej: „Zdumiewający świat.”, ZSRR i ludzie radziecy w propagandzie Polski Ludowej lat 1944–1956. Radzymin 2015 von borowiecky 8° ss. 462, il.

Rec.: Bittner Karolina, *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 4 s. 841–845.

9828. CHŁOSTA Jan: Rok 1945 i następne lata w życiu Mieczysława Przystasza. *Rocznik Mazurski*. T. 21: 2017 s. 88–92.

Naczelnik Wydziału Społeczno-Politycznego w Olsztynie.

9829. CHMIELAK Tomasz, Popławski Błażej: Rok Kopernika 1953 i 1973 jako przejawy

polityki komemoracji w Polsce Ludowej. *Przeгляд Humanistyczny*. R. 61: 2017 nr 2 s. 105–114, streszcz. ang.

9830. CHMIELECKI Adam: Zbrodnia Lubuska 1982. Śmierć w rocznicę Sierpnia. Warszawa 2017 IPN-KŚZpNP 8° ss. 32, il.

9831. CHMIELEWSKI Witold Jan: Zwalczanie wychowania religijnego w szkołach w latach 1944–1950. Kraków 2017 Akad. Ignatianum 8° ss. 286, il., streszcz. ang., niem.

9832. CHODKOWSKA Anna: Grunwald w retoryce walki politycznej o polskość Ziemi Odzyskanych Północnych w latach 1945–1946 na łamach „Wiadomości Mazurskich”. *Studia Angerburgica*. T. 16: 2017 s. 25–32.

9833. CHOJNOWSKI Andrzej: Polska po Październiku '56. Przewodnik statystyczny po życiu rodzinnym. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 3 s. 145–173, streszcz. ang.

9834. CHRZĄSTEK Tomasz: Na kulturalnym froncie. Analiza zawartości tygodnika „Nowa Kultura” 1950–1963. Warszawa 2016.

Rec.: Piasecka-Strzelec Renata, *Rocznik Bibliologiczno-Prasoznawczy*. [R.] 9(20): 2017 s. 247–250; Przeperski Michał: Katalog zamawianych szans. Wokół książki... *Polska 1944/45–1989*. [T.] 15: 2017 s. 361–373.

9835. CHWALEWSKI Franciszek: Budowa Biblioteki Uniwersyteckiej i Domu Profesorów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego przy ul. Chopina w latach 1947–1950. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 108: 2017 s. 449–471.

9836. CIARKOWSKI Błażej: Odcienie szarości. Architektura i polityka w PRL-u. Łódź 2017 Wydaw. Uniw. Łódzkiego 8° ss. 172, il.

9837. CICHOCKA Marta: Hierarchia Kościoła rzymskokatolickiego wobec Ziemi Odzyskanych w latach 1945–1951 – wybrane perspektywy. *Studia Maritima*. Vol. 30: 2017 s. 223–251, streszcz. ang.

9838. CIEŚLAK Stanisław: Ks. arcybiskup Adam Kozłowiecki SJ w obozie koncentracyjnym w Dachau w 1972 roku. *Nasza Przeszołość*. T. 127: 2017 s. 221–240, streszcz. ang.

9839. CISZEWSKA Wanda A.: „Biblioteka Księgarza” – źródło informacji o funkcjonowaniu placówek księgarskich w PRL. *Folia Toruniensia*. [T.] 17: 2017 s. 157–174, streszcz. ang., niem.

Lata 1960–1965.

9840. CISZEWSKA Wanda A.: Skażone władzą. Ruch wydawniczo-księgarski na Kujawach i Pomorzu w latach 1945–1956. Toruń 2015.

Rec.: Tobera Marek, *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 522–530.

9841. CIŻEWSKA Elżbieta: Filozofia publiczna Solidarności. Solidarność 1980–1981 z perspektywy republikańskiej tradycji politycznej. Warszawa 2010.

Rec.: Lewandowski Arkadiusz, *Historia i Polityka*. Nr 5: 2011 s. 233–238.

9842. CYBULSKI Marcin: Proszę przyjść jutro. Satyra antybiurokratyczna w komediach filmowych okresu ZSRR i PRL. Lublin 2017 Werset 8° ss. 200, il.

9843. CYMERMAN Jarosław: Dwa teatry – dwa początki. Pierwsze miesiące teatru tzw. Polski Lubelskiej. *Pamiętnik Teatralny*. R. 66: 2017 z. 1/2 s. 134–164, streszcz. ang.

Sezon teatralny 1944/45 w Lublinie.

9844. CZAPELSKI Marek: Towards socialist architecture: architectural exhibitions at the Zachęta in the years 1950–1955. *Ikonotheka*. T. 26: 2016 s. 31–61, streszcz. ang.

9845. CZAPUTOWICZ Jacek: Program i inicjatywy Ruchu „Wolność i Pokój” w zakresie polityki międzynarodowej. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 30: 2017 s. 179–202, streszcz. ang.

Lata 1985–1989.

9846. CZARNOTA Tomasz: Archiwa Oceanii w „Roku 1984” George’a Orwella i archiwa PZPR. Próba analizy porównawczej. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 11–31, streszcz. ang.

9847. CZARNOTA Tomasz: Działalność dokumentacyjna Wojewódzkiej Komisji Historii Partii i Archiwum Komitetu Wojewódzkiego PPR w Lublinie w latach 1946–1948. *Res Historica*. Nr 43: 2017 s. 275–310, streszcz. ang., pol.

9848. CZAS próby. Kościół katolicki w okresie PRL. Pod red. Wojciecha Polaka, Arkadiusza Czwołki, Sylwii Galij-Skarbińskiej. Toruń 2017 Jagiellońskie Wydaw. Nauk. 8° ss. 470.

Treść: Polak Wojciech, Czwołka Arkadiusz, Galij-Skarbińska Sylwia: Wstęp s. 7–9; Bachanek Grzegorz: Kardynał August Hlond w walce o duszę narodu w latach 1945–1948 s. 15–25; Kuta Cecylia: Relacje „Tygodnika Powszechnego” oraz Stowarzyszenia PAX z hierarchią Kościoła katolickiego w Polsce w latach 1945–1989 s. 27–47; Pastuszewski Stefan: „Okolokatolickie” związki wyznaniowe jako mimowolny i świadomy sojusznik komunistów w walce z Kościołem rzymskokatolickim w Polsce w latach 1944–1989 s. 49–77; Lisowska Kinga: Program

naukowo-wychowawczy Niższego Seminarium Duchownego w Wejherowie „versus” program średniej szkoły państwowej w latach 1948–1957 s. 79–94; Czwołek Arkadiusz: Ksiądz Stefan Trzczyński – „wróg Polski Ludowej”. Sprawa odwołania kanclerza kurii chełmińskiej w 1953 r. s. 95–118; Wojcieszek Elżbieta: Nielubiany hierarcha – aparat represji PRL wobec arcybiskupa Jerzego Stroby w latach 1958–1990 s. 119–138; Komaniecka Monika: Ojciec Krzysztof Michałowski w sieci tajnych służb. Wybrane zagadnienia współpracy s. 139–154; Gucewicz Daniel: Polski rok 1966. Ku syntezie obchodów polskiego tysiąclecia s. 155–171; Marek Łucja: „Teczki na parafie” jako forma działań operacyjno-dokumentacyjnych Służby Bezpieczeństwa s. 173–192; Kasprzycki Marcin: SB i partia wobec naboru do wyższych seminarium duchownych w latach sześćdziesiątych i pierwszej połowie lat siedemdziesiątych XX w. w województwie krakowskim s. 193–214; Białkowski Michał: Początki odnowy posoborowej w Kościele katolickim w Polsce (do 1972 r.). Zarys wybranych problemów s. 215–245; Wiśniewski Jan: Rozwój duszpasterstwa akademickiego w Polsce w latach 1976–1981. Zarys problematyki s. 247–266; Damazyń Michał: „Wolność” i „Naród” w homiliach sufragana gnieźnieńskiego, biskupa Jana Michalskiego w latach 1976–1978 s. 267–280; Ruchlewski Przemysław: Tajny współpracownik „Kowalik” – agent idealny s. 281–310; Polak Wojciech: Kościół katolicki wobec wprowadzenia stanu wojennego w Polsce s. 311–338; Marcinkiewicz Marta: Kościół zaszantażowany? Internowanie duchownych w stanie wojennym s. 339–356; Słupczyński Jacek: Osobowe Źródła Informacji Departamentu I MSW PRL na tzw. kierunku watykańskim w latach osiemdziesiątych XX w. Przypadek ojca Konrada Hejmo – próba podsumowania s. 357–379; Pleskot Patryk: Następny po Popiełusce. Wokół śmierci księdza Stefana Niedzielaka s. 381–403; Krzysztofowski Mariusz: Arcybiskup Ignacy Tokarczuk wobec wydarzeń 1989 r. s. 405–418; Machalski Paweł: Nie tylko w PRL. Ataki na Kościół i sferę sacrum w III RP s. 419–440; Czarnomska Anna: Dyskusja w sprawie konkordatu Polski ze Stolicą Apostolską w latach 1990–1998 s. 441–464.

9849. CZERWIEC 1976 na Pomorzu. Pod red. Wojciecha Polaka, Konrada Knocha, Jakuba Kufła, Przemysława Ruchlewskiego. Gdańsk 2017 Europejskie Centrum Solidarności 8° ss. 242, nlb. 4, streszcz. ang. Europejskie Centrum Solidarności. (Biblioteka).

Treść: Redakcja: Wstęp s. 7–8; Brzeziński Piotr: Komitet Wojewódzki PZPR w Gdańsku wobec strajków robotniczych z czerwca 1976 roku s. 9–35; Ruchlewski Przemysław: Czerwiec 1976 w Stoczni Gdańskiej im. Lenina s. 37–68; Abryszęński Piotr: Czerwiec 1976 z perspektywy środowiska akademickiego Trójmiasta s. 69–84; Knoch Konrad: Reakcje prasy gdańskiej na wydarzenia Czerwca 1976 s. 85–113; Nawrocki Karol: Przejawy działań opozycyjnych w Elblągu w latach 1976–1980 s. 115–137; Polak Wojciech: Grudziądzki Czerwiec 1976 s. 139–176; Kufel Jakub: Prawa człowieka i wolności obywatelskie. Kształtowanie się myśli programowej opozycji po Czerwcu 1976 s. 177–216; Klimeczak Jerzy: Czerwiec 1976 w (nie)pamięci zbiorowej Pomorza s. 217–233.

9850. CZERWIŃSKI Daniel: Obóz dla Niemców w Wejherowie – zarys zagadnienia. *Stutthof*. [Z.] 4(14): 2016 s. 179–191, streszcz. ang.

W I. 1945–1949.

9851. CZERWIŃSKI Daniel: Wojsko wobec podziemia niepodległościowego na terenie powiatu starogardzkiego w 1946 r. – zarys zagadnienia. *Rydwán*. Nr 11: 2016 s. 244–256.

9852. CZOPEK Jakub: Dwie dekady przemian. Monografia czasopisma społeczno-kulturalnego „Profile” (1968–1989). Rzeszów 2017 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 212, il.

9853. CZWOŁEK Arkadiusz: Ksiądz Feliks Ożga i jego zmagania z komunistycznym aparatem represji. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 2 s. 169–191, streszcz. ang., niem.

9854. DAJNOWICZ Małgorzata: „Zwierciadło” – platforma polityczna Ligi Kobiet w okresie PRL (1957–1961, 1982–1989). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 3 s. 67–90, streszcz. ang.

9855. DANIELEWICZ Stanisław, Jacobson Marcin: Rockowisko Trójmiasta. Lata 70. Wyd. 2 popr. Pelplin 2017 Bernardinum 4° ss. 512, il.

9856. DAWID Adriana: Apogeum i kres stalinowskich obchodów Święta Pracy na Śląsku Opolskim. (Cz. 1). *Studia Śląskie*. T. 78: 2016 s. 121–148.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. T. 81: 2017 s. 87–111.

9857. DĄBROWICZ Elżbieta: Cenzura na gruzach. Szkice o literackich świadectwach życia w PRL-u. Białystok 2017 Alter Studio 8° ss. 336.

9858. DĄBROWSKI Adam Grzegorz: Próba reformy metod pracy kancelaryjnej Ministerstwa Administracji Publicznej w lipcu 1948 r. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 163–184, streszcz. ang., fr., ros.

9859. DĄBROWSKI Karol: Background and cases of nationalization in Poland in the Stalinist Era – an example of Lublin’s tanning industry. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 16: 2017 z. 1 s. 209–226.

9860. DĄBROWSKI Stanisław: Sytuacja polityczna w Polsce w II–XI 1956 r. *Szkice Le-gnickie*. T. 37: 2016 s. 193–220, streszcz. niem.

9861. DENDEWICZ Maria, Danielska Helena, Gacka Małgorzata: Powojenna historia Żarek Wielkich we wspomnieniach mieszkańców. Żagań–Trzebień 2017 Oficyna Wydawnicza Dekorgraf; na zlec. Mieszkańcy Żarek Wielkich (grupa nieformalna); Ośr. Kultury i Bibl. 8° ss. 175, nlb. 1, il.

9862. DOBKIEWICZ Agnieszka: Tragiczne dzieje Paradowskich. Przyczynek do losów świdniczan w latach 1945–1946. *Rocznik Świdnicki*. T. 44: 2016 [dr.] 2017 s. 82–97.

9863. DOBROWOLSKA Anna: Problem, którego miało nie być. Język milicyjnych dokumentów poświęconych prostytucji w latach 1956–1969. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 15: 2017 s. 217–239, streszcz. ang.

9864. DOBROWOLSKI Sławomir: Obchody Święta 1 Maja w Węgorzewie w pierwszej połowie lat 70. XX w. *Studia Angerburgica*. T. 16: 2017 s. 51–65.

9865. DOMAGAŁA Jarosław: Ludowy Instytut Muzyczny – Okręg Mazowiecki w Płocku (1946–1950). *Płocki Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 7: 2015 s. 87–111, streszcz. ang.

9866. DOMKE Radosław: Przemiany społeczne w Polsce w latach 70. XX wieku. Zielona Góra 2016.

Rec.: Jarosz Dariusz: Duży wysiłek – umiarkowany efekt. *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 2 s. 323–345; Koteluk Daniel, *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 305–309.

9867. DRECZKA Janusz: Wtedy nauczyliśmy się naszej Ojczyzny. 50. rocznica uroczystości Milenijnych Chrztu Polski, 6 listopada 1966 roku w Gorzowie. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 24: 2017 s. 483–488.

9868. DRÓŻDŹ Andrzej: Zapomniany bibliocyd. Szkice o ludziach i książkach w czasach stalinizmu. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 145, nlb. 3. (Bibliotheca Iagellonica. Fontes et Studia; t. 30).

Rec.: Nowak Piotr, *Biblioteka*. Nr 21: 2017 s. 271–276.

9869. DUBICKI Andrzej: Współpraca polsko-rumuńska w ramach RWPG do roku 1962 (do XVI sesji RWPG). *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 25: 2017 s. 87–111, streszcz. ang.

9870. DUDZIŃSKI Robert: Produkcje sensacyjno-kryminalne Telewizji Polskiej 1965–1989. Konwencje, motywy, konteksty. Gdańsk–Wrocław 2017 Wydaw. Nauk. Katedra; na zlec. Wyzd. Filol. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 271.

9871. DULEWICZ Jarosław: Miasta w ruchu. Codziennosc w uprzemysławianych ośrodkach miejskich w Polsce w latach siedemdziesiątych XX wieku. Warszawa 2016.

Rec.: Jatkowski Artur, *Między Wisłą a Pilicą*. T. 18: 2017 s. 167–176.

9872. DULEWICZ Jarosław: Postawy i reakcje polskiego społeczeństwa wobec zanieczyszczenia środowiska naturalnego w kraju (1971–1989). *Polska 1944/45–1989*. [T.] 15: 2017 s. 79–96, streszcz. ang.

9873. DURKA Jarosław: Sytuacja społeczno-polityczna na ziemi myszkowskiej przed i w czasie stanu wojennego w świetle materiałów PZPR. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 4: 2017 s. 81–101, streszcz. ang.

9874. DZIEDZIC Krzysztof: Czy Zbigniew z Oleśnicy to „postać ściśle związana z tutejszym miastem”? *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 3]: 2017 nr 1 s. 32–42.

Okoliczności nadania imienia Państwowemu Gimnazjum i Liceum w Oleśnicy (obecnie I LO) 6 XII 1945 r. i odejście od patrona w 1948 r.

9875. DZIEJE Kościoła katolickiego na Pomorzu Zachodnim. Praca zbiorowa. T. 2: 1956–1972. Pod red. Michała Siedziako, Zbigniewa Stanucha i Grzegorza Wejmana. Szczecin 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 419, il., streszcz. ang. (Centralny Projekt Badawczy IPN Wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989).

Treść: Siedziako Michał, Stanuch Zbigniew, Wejman Grzegorz: Wstęp s. 7–9; Gryz Ryszard: Stosunki państwo–Kościół w Polsce w latach 1956–1972 s. 11–46; Łatka Rafał: Prymas Wyszyński wobec rzeczywistości politycznej doby Władysława Gomułki s. 47–65; Białkowski Michał: Od „Vaticanum II” do bulli „Episcoporum Poloniae coetus”. Pierwsza faza recepcji Soboru Watykańskiego II w Polsce (1966–1972). Wybrane zagadnienia s. 67–100; Sikorski Tomasz: Orientacje ideowo-polityczne środowisk katolików świeckich w Polsce (1956–1972) s. 101–139; Wejman Grzegorz: Organizacja Kościoła katolickiego na Pomorzu Zachodnim w latach 1956–1972 s. 141–173; Stanuch Zbigniew: Polityka władz państwowych na Pomorzu Zachodnim wobec biskupów gorzowskich w latach 1956–1972 s. 175–195; Masalski Robert: Duszpasterstwo dobroczynne na Pomorzu Zachodnim w latach 1956–1972 s. 197–203; Lemek Katarzyna: Działalność punktów katechetycznych w województwie szczecińskim w latach 1961–1970 s. 205–216; Zamiatła Dominik: Zakony na Pomorzu Zachodnim w latach 1956–1972 s. 217–245; Kołodziej Bernard: Chrystusowcy na Pomorzu Zachodnim w latach 1956–1972 s. 247–255; Wąsowicz Jarosław: Salezjanie na terenie administracji gorzowskiej w latach 1956–1972 s. 257–271; Śmierczalski-Wachocz Dariusz: Prześladowanie duchowieństwa na Pomorzu Zachodnim w latach 1956–1972. Metody i przykłady s. 273–291; Hałagida Igor: Grekokatolicy na Pomorzu Zachodnim i Środkowym w latach sześćdziesiątych XX w. s. 293–304; Put Adrian: Kościół rzymskokatolicki wobec innych Kościołów i wspólnot kościelnych na Pomorzu Zachodnim w latach 1956–1972 s. 305–325; Fenrych Zofia: Duszpasterstwo akademickie w Szczecinie w latach 1956–1972 s. 327–351; Siedziako Michał: Popaździernikowe nadzieje szczecińskich katolików. Klub Inteligencji Katolickiej w Szczecinie w 1957 r. s. 353–366; Gierlasiński Janusz: Losy zniszczonych świątyń na Pomorzu Zachodnim w granicach dzisiejszej archidiecezji szczecińsko-kamińskiej w latach 1956–1972 s. 367–396. T. 1. 2016.

9876. DZIEJE Lubelszczyzny 1944–1956. Aspekty społeczne, gospodarcze, oświatowe i kulturalne. Pod red. Tomasza Osińskiego i Mariusza Mazura. Lublin 2017 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 671, nlb. 1. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Lublinie.

Treść: Osiński Tomasz, Mazur Mariusz: Wprowadzenie s. 9–10; Jakubowski Andrzej: Przemiany demograficzne s. 13–25;

Sula Dorota: Akcja przesiedleńczo-osadnicza w latach 1944–1950 s. 27–45; Zawadka Katarzyna: Chłopi s. 49–59; Zawadka Katarzyna: Robotnicy s. 61–73; Kruszyński Marcin: „Tradycyjna” inteligencja oraz nowa inteligencja s. 75–98; Osiński Tomasz: Ziemiaństwo – warstwa społeczna w stanie likwidacji s. 99–112; Kornilowicz Ewa Barbara: Mniejszości narodowe s. 115–128; Wysocki Jacek: Ukraińcy s. 129–145; Puławski Adam: Żydzi s. 147–164; Wrona Janusz: Duszpasterska działalność Kościoła katolickiego s. 167–204; Bobryk Witold: Kościół prawosławny s. 205–219; Bobryk Witold: Cerkiew greckokatolicka s. 221–230; Bobryk Witold: Obrządek bizantyjsko-słowiański Kościoła katolickiego s. 231–238; Michalak Ryszard: Protestantkie i badackie wspólnoty wyznaniowe s. 239–263; Gończyński-Jussis Filip: Organizacje społeczne s. 267–284; Kłapeć Janusz: Ochrona zdrowia s. 285–308; Mazur Mariusz: Życie codzienne s. 309–342; Krajobraz gospodarczy: Osiński Tomasz: Rolnictwo s. 345–366; Osiński Tomasz: Przemysł s. 367–392; Osiński Tomasz: Handel s. 393–404; Osiński Tomasz: Rzemiosło s. 405–429; Magier Dariusz: Szkolnictwo podstawowe i średnie s. 433–450; Kruszyński Marcin: Szkolnictwo wyższe s. 451–470; Kruszyński Marcin: Nauka s. 471–483; Fijuth-Dudek Agata: Środki masowego przekazu (prasa, radio) s. 487–499; Gierszon Urszula: Życie literackie s. 501–518; Stoch Elżbieta: Życie teatralne s. 519–536; Kusto Agata: Życie muzyczne s. 537–549; Pastuszko Izabela, Mącik Hubert: Architektura s. 551–564; Błotnicka-Mazur Elżbieta: Sztuki plastyczne s. 565–582.

9877. DZIUBA Adam: „Popierany przez naszą agenturę”. Aparat bezpieczeństwa wobec śląsko-zagłębiowskiej organizacji Polskiej Partii Socjalistycznej. *CzasyPismo*. 2016 nr 2 s. 124–131.

Lata 1945–1948.

9878. DZIUBA Adam: Wyznawcy Mao Zedonga i Envera Hoxhy. Maoiści w Polsce i w województwie katowickim. *CzasyPismo*. 2017 nr 2 s. 163–173.

Lata 1956–1970.

9879. DZIUBA Adam: Z dziełami Stalina pod pachą i łopatą w ręce. Powszechna Organizacja „Służba Polsce” na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim. *CzasyPismo*. 2017 nr 2 s. 43–52.

Lata 1947–1953.

9880. DZIUROK Adam: „Nie wychowujemy młodych, aby zrobić z nich mniczków”. Związek Młodzieży Polskiej w województwie śląskim/katowickim wobec religii. *CzasyPismo*. 2017 nr 2 s. 53–58.

Lata 1945–1953.

9881. DZIUROK Adam, Rosenbaum Sebastian: Dzieci Zgody. *CzasyPismo*. 2017 nr 2 s. 21–31.

Powojenny obóz w Świętochłowicach-Zgodzie w 1945 r.

9882. DZWONKOWSKI Tadeusz: Wydarzenia zielonogórskie w 1960 roku. Wyd. 4, popr. i uzup. Zielona Góra–[Warszawa] 2017 Civitas Christiana; Inst. Wydaw. Pax 8° ss. 216, il.

9883. FEDUSZKA Jacek: Pomoc Zamościa dla Węgrów w 1956 roku. *Archiwariusz Zamojski*. T. 15: 2016/2017 [dr:] 2017 s. 7–19.

9884. FIC Agnieszka: „Budujemy nowy dom” we Wrocławiu. O budownictwie lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX w. słów kilka. *Rocznik Wrocławski*. R. 13/14: 2016 s. 177–187, streszcz. niem.

9885. FIC Maciej: Od „czerwonego” do „odkłamane”. Uniwersytet Śląski w latach 1968–1989. *CzasyPismo*. 2017 nr 2 s. 174–183.

9886. FIEDORCZYK Piotr: Prawne problemy początków rejestracji aktów stanu cywilnego w Polsce po II wojnie światowej. *Przeszość Demograficzna Polski*. [T.] 39: 2017 s. 345–362, streszcz. ang.

9887. FIEDORCZYK Piotr: Unifikacja i kodyfikacja prawa rodzinnego w Polsce (1945–1964). Białystok 2014.

Rec.: Lityński Adam, *Roczniki Administracji i Prawa*. R. 17: 2017 z. specjalny s. 545–553.

9888. FIEDORCZYK Piotr, Józwicki Aron Daniel: O krótkich dziejach polskich „Voprosov ugolovnoego i graždanskogo prava”. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 16: 2017 z. 1 s. 127–139, streszcz. ang.

Dwa numery kwartalnika wychodzącego w l. 1951–1952.

9889. FIKTUS Paweł: Prawno-społeczna pozycja felczera w Polsce w latach 1945–1989. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 15: 2017 s. 127–148, streszcz. ang.

9890. FILIP Krzysztof: Amnestia 1956 r. w więzieniu starogardzkim. *Rydwani*. Nr 11: 2016 s. 257–268.

9891. FILIP Krzysztof: Reorganizacja gdańskiego aparatu bezpieczeństwa w latach 1956–1957. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 14: 2016 s. 63–106, streszcz. ang.

9892. FILIPCZAK Teresa: Kancelaria Sejmu i Rady Państwa oraz archiwum w latach (1944)1952–1989. Warszawa 2015.

Rec.: Degen Robert, *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 219–223.

9893. FRĄCKOWIAK Maurycy: Tajemnice łębskiego podziemia solidarnościowego. Łęborg 2017 MBP 8° ss. 143, il.

9894. FRIEDL Jiří, Jirásek Zdeněk: Rozpáčitě spojení. Československo-polské vztahy v letech 1945–1949. Praha 2008.

Rec.: Malkiewicz Andrzej, *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 2]: 2012 nr 1 s. 171–175.

9895. FRISZKE Andrzej: Delegalizacja Solidarności i uwolnienie Lecha Wałęsy. *Wolność i Solidarność*. Nr 9: 2016 s. 46–63, streszcz. ang.

9896. FRISZKE Andrzej: Internowani, aresztowani, skazani, pozbawieni wolności w okresie stanu wojennego 1981–1983/1984. *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 2 s. 267–293, streszcz. ang.

9897. FRISZKE Andrzej: Między wojną a więzieniem 1945–1953. Młoda inteligencja katolicka. Warszawa 2015.

Rec.: Rutkowski Tadeusz Paweł, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 27: 2016 s. 468–471.

9898. FRISZKE Andrzej: Sprawa jedenastu. Uwzięcie przywódców NSZZ „Solidarność” i KSS „KOR” 1981–1984. Kraków 2017 Znak; ISP PAN; Europejskie Centrum Solidarności 8° ss. 639, tabl. 12, il. (Znak Historia).

9899. FRYDEL Patryk: „Utrwalanie władzy ludowej” w powiecie niemodlińskim. *CzasyPismo*. 2017 nr 1 s. 157–162.

Lata 1945–1947.

9900. GAJEK Marcin: Ideologia i praktyka polityczna Solidarności a tradycja republikańska. *Wolność i Solidarność*. Nr 9: 2016 s. 114–130, streszcz. ang.

Lata 80. XX w.

9901. GAJEWSKI Krzysztof: Z poetyki listu chłopskiego do władzy. Od stalinizmu do małej stabilizacji. *Rocznik Antropologii Historii*. T. 6: 2016 s. 205–228.

9902. GAŁĘZOWSKA Katarzyna: Organizacja pracy kancelaryjnej Zarządu Miejskiego w Puławach w latach 1944–1950. *Studia Archiwalne*. [T.] 4: 2017 s. 95–113, streszcz. ang.

9903. GAŃCZAK Filip: Agentura Stasi w PRL w czasach pierwszej „Solidarności”. Wstęp do dyskusji. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 30: 2017 s. 451–465, streszcz. ang.

9904. GAŃCZAK Filip: Kulisy stanu wojennego i rozmów władz PRL z Lechem Wałęsą. Nieznany dokument z niemieckiego archiwum. *Studia Polityczne*. T. 45: 2017 nr 1 s. 161–178, streszcz. ang.

Zawiera też tekst dokumentu.

9905. GAŃCZAK Filip: Polski nie oddamy. Władze NRD wobec wydarzeń w PRL 1980–1981. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 277, nlb. 2, tabl. 16, il., streszcz. ang., niem. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 129).

9906. GARBAL Łukasz: Inteligent na strajku. Jan Józef Lipski w grudniu 1981 roku. *Wolność i Solidarność*. Nr 9: 2016 s. 97–113, streszcz. ang.

9907. GARBAL Łukasz: Jan Józef Lipski w Instytucie Badań Literackich. Cz. 3: Między KOR-em a „Ursusem” (1976–1982). *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 2 s. 207–227, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. R. 105: 2014 z. 1.

9908. GASZTOLD-SEŃ Przemysław: Polski rok 1956 z perspektywy Poselstwa Kanady. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 28: 2016 s. 259–278, streszcz. ang.

9909. GASZTOLD-SEŃ Przemysław: Zabójcze układy. Służby PRL i międzynarodowy terroryzm. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 421, nlb. 1.

Lata 1970–1989.

9910. GDANIEC Ewelina: Aresztowania i procesy sądowe brytyjskiego personelu dyplomatycznego oraz obywateli brytyjskich w Polsce (1947–1956). *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 3 s. 99–119, streszcz. ang.

9911. GENIK Mikola: Pol’s’ko-ukraïns’ke primirennâ u politiïnih koncepciïh „Nowej Koalicji”. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 1: 2011 s. 86–94, streszcz. pol., ros., ang.

Lata 80. XX w.

9912. GIBASIEWICZ Andrzej: Organizacja służby uzbrojenia w Ludowym Wojsku Polskim w latach 1944–1968. *Przegląd Historyczno-Wojсковy*. R. 18: 2017 nr 3 s. 67–109, streszcz. ang., ros.

9913. GIERLASIŃSKI Janusz: Organizacja struktur Kościoła katolickiego na terenie obecnej Archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej w latach 1945–1989. Problematyka odbudowy obiektów sakralnych ze zniszczeń wojennych i powojennych. Toruń 2017 Wydaw. UMK 4° ss. 317, tabl. 1, il.

9914. GIEROŃ Roman: Postępowania karne prowadzone w latach 1947–1955 w sprawach przestępstw okupacyjnych popełnionych przez policjanta granatowego Jana Błażeja. Przyczynek do badań nad stosunkami polsko-żydowskimi. *Analecta Cracoviensia*. [T.] 49: 2017 s. 219–247, streszcz. ang.

Na terenie dystryktu krakowskiego.

9915. GIESZCZYŃSKI Witold: Kryzys aparatu bezpieczeństwa w latach 1954–1956

(na przykładzie województwa olsztyńskiego). *Echa Przeszłości*. [T.] 18: 2017 s. 301–318, streszcz. ang.

9916. GLUGLA Paweł: Działalność Związku Caritas Diecezji Tarnowskiej w 1946 roku. *Małopolska*. [T.] 19: 2017 s. 119–137, streszcz. ang.

9917. GLUGLA Paweł: Inwigilacja i komunistyczne represje wobec wadowickiego Kościoła na podstawie wybranych dokumentów Służby Bezpieczeństwa z 1961 roku. *Wadoviana*. Nr 20: 2017 s. 22–54, streszcz. ang.

9918. GŁOWACKI Waldemar Józef: „Błękitna 16”. 16. Drużyna Harcerska im. Hanki Sawickiej. Z dziejów legionowskiego harcerstwa 1953–1976. Legionowo 2017 Muzeum Hist. 8° ss. 126, nlb. 2, il.

9919. GŁUSZKO Mariusz: Edward Gierek. Szkic do portretu PRL. Sandomierz 2017 Armoryka 8° ss. 270, il.

Lata 1957–1983.

9920. GOŁASZ Zbigniew: „Aby podnieść z gruzów Polskę”. O repatriacji Polaków-górników z Francji i Belgii oraz ich rodzin po II wojnie światowej. *CzasyPismo*. 2016 nr 2 s. 22–33.

Lata 1945–1949.

9921. GOŁĘBIEWSKI Jacek Jan: Elity polskie w Londynie po II wojnie światowej. *Studia Polonijne*. T. 36: 2015 s. 89–102, streszcz. ang.

9922. GONERA Wojciech: Powstanie i działalność NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność” na Kujawach zachodnich (1980–1981). *Ziemia Kujawska*. T. 25: 2016 s. 133–152, streszcz. ang.

9923. GORYŃSKI Grzegorz: Działania służb bezpieczeństwa wobec siostry Orencji (Ireny Imbery) ze Zgromadzenia Służebnic Najświętszego Serca Jezusowego w Krakowie. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 14: 2016 s. 383–405, streszcz. ang.

Lata 1949–1969.

9924. GÓRKA Bogusław: Prowincjalstwo o. Władysława Janczaka (1968–1973) w świetle materiałów SB. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 45 s. 141–175, streszcz. ang.

Prowincja Wielkopolsko-Mazowiecka Towarzystwa Jezusowego.

9925. GÓRNY Śląsk w Polsce Ludowej. T. 2: Przywódcy, bohaterowie, wrogowie. Pod red. Adama Dziuroka i Bernarda Linka. Katowice–Opole 2017 IPN–KŚZpNP. Oddz.; Państ. Inst.

Nauk. – Inst. Śląski 8° ss. 328, il., streszcz. ang., niem.

Tręść: Dziurok Adam, Linek Bernard: Wprowadzenie do tomu „Przywódcy – bohaterowie – wrogowie” s. 9–15; Dziuba Adam: Marian Baryła „Bartek” (1899/1900–1970): organizator Polskiej Partii Robotniczej w województwie śląskim s. 19–34; Dawid Adriana: Jan Mrocheń (1905–1967): pierwszy powojenny opolski „wojewoda” s. 35–55; Sroka Marcin: Andrzej Żabiński (1938–1988): opolska twarz propagandy sukcesu s. 56–72; Linek Bernard: Roman Lutman (1897–1973): na straży myśli zachodniej s. 73–93; Pałys Piotr: Szymon Koszyk (1891–1972): beneficjent czy ofiara systemu? s. 97–115; Drożdż Leokadia: Karol Musioł (1905–1983): gospodarz Opola s. 116–131; Tracz Bogusław: Wincenty Pstrowski (1904–1948): bohater pracy socjalistycznej s. 132–153; Bereszyński Zbigniew, Linek Bernard: Książd Emil Kobierczycki (1892–1963): komunistyczny ordynariusz? s. 154–172; Bereszyński Zbigniew: Jan Wyglenda: powstaniec, działacz państwowy, więzień polityczny i jego rodzina w politycznej rzeczywistości Polski Ludowej s. 173–201; Namysło Aleksandra: Jerzy Lewandowicz: w obronie wiary i demokracji s. 205–219; Dziurok Adam: Książd Juliusz Bieniek (1895–1978): biskup protestu s. 220–234; Rosenbaum Sebastian: Herbert Czaja (1914–1997): fabrykacja nazisty s. 235–256; Węgrzyn Dariusz: Jerzy Kurcysz (1907–1988): od działacza narodowego do współpracownika i adwokata „Solidarności” s. 257–267; Neja Jarosław: Władysław Sulecki (1931–2004): życiorys śląskiego opozycjonisty s. 268–297.

T. I. 2016.

9926. GRACZYK Roman: Oddychać swobodnie. Studencki Komitet Solidarności w Krakowie (1977–1980). Kraków 2017 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 43, il.

9927. GRATA Paweł: Od Drugiej Rzeczypospolitej do Polski Ludowej. Ewolucja systemu ochrony zdrowia w Polsce w latach 1944–1950. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 15: 2017 s. 5–23, streszcz. ang.

9928. [GREINERT Zenon, Tonder Karol]: „Tam najlepsi są kibice...”. Zawisza Bydgoszcz 1973–1984. Bydgoszcz–Zamość 2017 Pomorska Oficyna Wydawniczo-Reklamowa Jarosław Skrzypczak 4° ss. 499, il.

9929. GREY Joanna: Trójmiejskie życie kulturalne w stanie wojennym i... „powojennym”. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 4 s. 213–239, streszcz. ang.

9930. GRĘBECKA Zuzanna: „Leci bomba, leci...” – „atomowe” lęki dzieci w latach osiemdziesiątych XX wieku. *Przegląd Humanistyczny*. R. 61: 2017 nr 1 s. 119–138, streszcz. ang.

9931. GRĘBECKA Zuzanna: Obcy w mieście. Żołnierze radzieccy w pamięci, doświadczeniu i opowieści legniczan. Kraków 2017 Libron – Filip Lohner 8° ss. 549, nlb. 1, il. (Wschód – Zachód – Konfrontacje).

Lata 1945–1993.

9932. GROSS Radosław: Uprowadzenie kopii obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej pod Liksajnami w 1966 roku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 29: 2017 s. 311–333, streszcz. ang.

9933. GRUŻLEWSKA Anna: Ostatnie lata szkoły żydowskiej w Dzierżoniowie we wspomnieniach uczniów i nauczycieli (1960–1964). *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 26: 2016 [dr.:] 2017 s. 34–49.

9934. GRUŻLEWSKA Anna: Zjednoczenie Syjonistów Demokratów „Ichud” w powiecie dzierżoniowskim w latach 1945–1950. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 8]: 2016 [dr.:] 2017 s. 37–51.

9935. GRYGIEL Marek: Polonia i duszpasterstwo polonijne w północnej Kalifornii w świetle działalności Jana Kowalika. *Studia Polonijne*. T. 36: 2015 s. 71–87, streszcz. ang.

Właśc. Jan Franciszek Ślawiczek, l. 1950–1979.

9936. GRYZ Ryszard: Pacyfikacje społecznych inicjatyw w zakresie budownictwa sakralnego na przykładzie Szklar w archidiecezji krakowskiej. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 30: 2017 s. 434–450, streszcz. ang.

9937. GRZYBOWSKI Michał Marian: Sytuacja Kościoła katolickiego w Płocku w latach 1945–1956. *Studia Płockie*. T. 43: 2015 s. 123–147.

9938. GRZYWACZ Marta: obrońca skarbów. Karol Estreicher. W poszukiwaniu zagrabionych dzieł sztuki. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 293, nlb. 2, il.

9939. GUCEWICZ Daniel: Próba sił? – rok 1966 w Gdańsku. Milenium kontra Tysiąclecie. Gdańsk 2014.

Rec.: Łatka Rafał, *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 1 s. 297–301.

9940. HAJKOWICZ Paweł: Lekarze nie-żłomni. Lekarze wielkopolscy w antystalinowskim ruchu oporu. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 79: 2016 [dr.:] 2017 s. 23–31, streszcz. ang.

9941. HANDKE Waldemar: Wielkopolski oddział „Dzielnego” 1945–1946. Warszawa 2016 Capital 8° ss. 226, nlb. 1, il.

Rec.: Kościuszko Maciej, *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 281–283.

9942. HASKA Agnieszka: „Zbadać i wyswietlić”. Centralna Żydowska Komisja Historyczna (1944–1947). *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 110–137.

9943. HASZYŃSKA Sabina: Krótka historia oddziału zbrojnego Gedymina Rogińskiego „Dzielnego” (czerwiec 1945–luty 1946 r.). *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 4 s. 42–55.

9944. HLEBOWICZ Jan: Zniewoleni myśliciele? Stowarzyszenie Myśli Wolnej w Gdańsku i Gdyni (1947–1951). Przyczynek do polityki wyznaniowej Polski Ludowej w województwie gdańskim. *Argumenta Historica*. Nr 4: 2017 s. 50–62, streszcz. ang.

9945. HUFIEC Hellmanna. Warszawskie harcerstwo w Aninie, Wawrze i Międzyzlesiu w latach 1957–1961. Red. prowadzący Wojciech Makowski; współaut. Jacek Drewnowski [i in.]. Warszawa 2017 Bel Studio 4° ss. 247, il. + dysk optyczny (CD-ROM).

Księga pamiątkowa dedykowana Jerzemu Hellmannowi (1913–1987); zawiera też liczne wspomnienia i fotografie.

9946. HURWIC-NOWAKOWSKA Irena: Żydzi polscy (1947–1950). Analiza więzi społecznej ludności żydowskiej. Przedm. Władysław Bartoszewski. Warszawa 1996.

Rec.: Oczkowski Łukasz: Polscy Żydzi po II wojnie światowej – analiza socjologiczna. *Media – Kultura – Komunikacja Społeczna*. [Nr] 11: 2015 [z.] 4 s. 151–156.

9947. IHNATOWICZ Mateusz: O. Andrzej Koprowski SI jako duszpasterz akademicki w Lublinie w latach 70. XX w. w zainteresowaniu Służby Bezpieczeństwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. *Studia Gdańskie*. T. 41: 2017 s. 43–51, streszcz. ang.

9948. IMIELSKI Sebastian: Życie kulturalne Szczytna w latach 1945–1971. *Rocznik Mazurski*. T. 21: 2017 s. 93–107.

9949. INDRASZCZYK Arkadiusz: Ludowcy na Antypodach. Próba zorganizowania struktur Polskiego Stronnictwa Ludowego w Australii. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 129–136.

Po II wojnie światowej.

9950. IWANECZKO Dariusz: Zmierzch dekady Gierka. Polska południowo-wschodnia 1975–1980. Rzeszów 2016.

Rec.: Czartoryska Jolanta, *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 1 s. 399–404.

9951. JACHYMEK Karol: Film, ciało, historia. Kino polskie lat sześćdziesiątych. Gdańsk 2016 Wydaw. Nauk. Katedra 8° ss. 752, nlb. 1.

9952. JAKUBOWSKA Natalia: Radio Watykańskie wobec stosunków państwo–Kościół w PRL w latach 1957–1979. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 29: 2017 s. 72–93, streszcz. ang.

9953. JANKOWIAK Stanisław: The „Gryfice scandal” in Poznań – dealing with abuses committed in the process of establishing co-operative farms in the Poznań region. *Studia Historiae Oeconomicae*. Vol. 35: 2017 s. 61–79.

Rok 1951.

9954. JANUSZEWSKA-WARYCH Maria: W poszukiwaniu nowoczesnej, demokratycznej i narodowej wizji reformy szkolnictwa. Ogólnopolski Zjazd Oświatowy (Łódź, 18–22 czerwca 1945 roku). Wyd. 3. Kraków 2017 Impuls 8° ss. 382, il.

Wyd. 1. 2015.

9955. JAŃCZUK Leszek: Aresztowanie ewangelikalnych duchownych w województwie białostockim we wrześniu 1950 roku. *Rocznik Teologiczny*. R. 59: 2017 z. 1 s. 151–172.

9956. JARKIEWICZ Katarzyna: „Primum non nocere”. Stanowisko środowiska medycznego wobec problemu aborcji a jego relacje z Kościołem w okresie Wielkiej Nowenny (1956–1966). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 30: 2017 s. 398–433, streszcz. ang.

9957. JARKIEWICZ Katarzyna: „W obronie życia nienarodzonych”. Głos Kościoła i środowisk katolickich w debacie okołaborcyjnej w okresie Wielkiej Nowenny (1956–1966). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 29: 2017 s. 137–175, streszcz. ang.

9958. JARMOŁOWICZ Barbara: Gdyńskie czasopiśmiennictwo morskie wydawane przez Marynarkę Wojenną lub przy jej współudziale (1945–1956). *Rocznik Gdyński*. Nr 28: 2016 s. 183–195.

9959. JARMUSZKIEWICZ Anna: Polskie przekłady ostatnich tomów cyklu powieściowego Marcela Prousta. Problemy ideologiczne lat czterdziestych i pięćdziesiątych XX wieku. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 2 s. 167–178, streszcz. ang.

9960. JARNO Witold, Lesiakowski Krzysztof: Obchody milenium w diecezji łódzkiej (1966–1967). Łódź 2017 Dom Wydaw. Księży Młyn; Inst. Hist. UŁ 8° ss. 178, nlb. 2, il. (Zakręty Historii).

9961. JAROSZ Dariusz: Modernisation through contamination. Degradation of the natural environment in Poland (1945–70) as perceived by the authorities and the society. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 115: 2017 s. 5–35.

9962. JAROSZ Dariusz: „Odświętna atrakcyjność”. Dni Kultury, Oświaty, Książki i Prasy

w polityce władz Rzeczypospolitej Ludowej w latach 1971–1989. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 317–332, streszcz. ang.

9963. JAROSZ Dariusz: Rzeczy, ludzie, zjawiska. Studia z historii społecznej stalinizmu w Polsce. Warszawa 2017 IH PAN 8° ss. 296, streszcz. ang.

9964. JAROSZ Dariusz: Zanieczyszczenie wód i powietrza w Polsce w latach 1945–1970 jako problem władzy i społeczeństwa. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 15: 2017 s. 37–78, streszcz. ang.

9965. JARSKA Natalia: Krótki kurs historii „kobiet”. Kobiety w języku partii komunistycznej w Polsce 1945–1989. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 15: 2017 s. 241–259, streszcz. ang.

9966. JARSKA Natalia, Perkowski Piotr: Droga do władzy? Kobiety w PZPR 1948–1989. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 27: 2016 s. 231–246, streszcz. ang.

9967. JASINIENIAK Weronika: Kluby studenckie w latach 1967–1975 w świetle czasopisma „Student”. *Światowid*. [R.] 3: 2016 s. 105–125, streszcz. ang.

9968. JASTRZĄB Łukasz: Cudzoziemcy w poznańskim Czerwcu ’56. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 28: 2016 s. 122–134, streszcz. ang.

9969. JASTRZĘBSKA-PUZOWSKA Iwona: Architektura mieszkaniowa PRL-u w okresie małej stabilizacji na przykładzie osiedla Nauczycielskiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Znicz” przy ul. ks. A. Czartoryskiego/ks. A. Kordeckiego w Bydgoszczy. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 351–361, streszcz. ang., niem.

9970. JAWORSKA Kazimiera: Kościół katolicki i organizacje społeczno-religijne wobec sytuacji w Polsce w latach 1956–1958. *Szkice Legnickie*. T. 37: 2016 s. 255–277, streszcz. niem.

9971. JAWORSKI Paweł: Most przez Bałtyk. Szwecja wobec „Solidarności” 1980–1982. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 309, streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 126).

9972. JEŻEWSKI Maciej: Inżynierowie na scenie. Łódź 2016 Politech. Łódzka. Rektorska Komisja Hist. 8° ss. 152, il. (Zeszyty Historyczne Politechniki Łódzkiej; z. 17).

Działalność artystyczna studentów Politechniki Łódzkiej. l. 50.–70. XX w.

9973. JĘDRAS Ewa: Obraz wydarzeń węgierskich 1956 roku oraz polonijnej pomocy dla Węgrów na łamach pisma „Związkowiec”. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 43: 2017 z. 1 s. 175–199.

9974. JĘDRZEJCZAK Laurencja M.: Represje władz komunistycznych wobec Sióstr „Wspólnej Pracy” na terenie Wielkopolski Wschodniej w latach 1945–1970. *Polonia Maior Orientalis*. T. 1: 2014 s. 79–90, streszcz. ang.

9975. JOHNSON A. Ross: Radio Wolna Europa i Radio Swoboda. Lata CIA i późniejsze. Wrocław 2014.

Rec.: Tarka Krzysztof: Głos wolności. *Wolność i Solidarność*. Nr 9: 2016 s. 239–242.

9976. JUDASZ Małgorzata: Reforma rolna i próby kolektywizacji wsi w gminie Opatówek w latach 1945–1954. *Rocznik Kaliski*. T. 43: 2017 s. 59–72, streszcz. ang.

9977. JUNES Tom: Student politics in communist Poland. Generations of consent and dissent. Lanham, Maryland 2015 Lexington Books – The Rowman & Littlefield Publishing Group 8° ss. XXXIII, nlb. 1, 293, nlb. 3.

Rec.: Dworaczek Kamil, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 27: 2016 s. 449–453; Petrescu Cristina, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 115: 2017 s. 348–354.

9978. JURKIEWICZ Jan [Gustaw]: Solidarni z „Solidarnością”. Wsparcie dla „Solidarności” śląsko-dąbrowskiej w latach 1981–1989. Katowice–Zabrze 2017 Porozumienie Katowickie 1980 – Stow. na Rzecz Pamięci; M-Studio 4° ss. 63, nlb. 1, il., mapa. Porozumienie Katowickie 1980 – Stow. na Rzecz Pamięci.

9979. JUSZCZAK-MARASZKIEWICZ Elżbieta: „Głos Koszaliński/Pomorza” 1952–1989. Propaganda i informacja. Koszalin 2017 Wydaw. Uczelniane Politech. Koszalińskiej 8° ss. 263, il. Politech. Koszalińska. Wyd. Humanist. (Monografie).

9980. JUSZCZAK[-MARASZKIEWICZ] Elżbieta: Komunikacja miejska w Koszalinie w latach 1945–1989. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 4 s. 105–138, streszcz. ang.

9981. JUZEPCZUK Marek: Działalność I sekretarza Komitetu Warszawskiego PZPR Stefana Staszewskiego w 1956 roku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 29: 2017 s. 485–505, streszcz. ang.

9982. KACHNICZ Zenon: Zdzisław Badocha „Żelazny” i szwadron 5. Brygady Wileńskiej

AK na ziemi koszalińskiej 1945–1946. *Rocznik Koszaliński*. Nr 41: 2013 s. 25–47.

Zawiera też materiały źródłowe.

9983. KACZMARSKI Krzysztof: Działania Służby Bezpieczeństwa wobec klasztoru OO. Kapucynów w Krośnie w latach 1981–1989. *Nasza Przeszołość*. T. 127: 2017 s. 267–300, streszcz. ang.

9984. KACZOROWSKI Andrzej W.: Duszpasterstwo rolników w aktach gorzowskiej Służby Bezpieczeństwa. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 24: 2017 s. 181–196, streszcz. ang., niem.

9985. KACZOROWSKI Andrzej W.: „Solidarność” rolnicza na ziemi wołomińskiej w latach 1980–1990. Cz. 2. *Rocznik Wołomiński*. T. 13: 2017 s. 17–28.

Cz. 1. *Tamże*. T. 12: 2016.

9986. KALISKI Bartosz: Nowolipki AD 1959, czyli cud w komunistycznej Warszawie. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 29: 2017 s. 25–49, streszcz. ang.

9987. KAMIŃSKA Lidia M.: Wawelska i warszawska – największe powojenne składnice przemieszczanych dóbr kultury w Polsce. Przyczynek do szerszego opracowania. *Muzealnictwo*. [Nr] 58: 2017 s. 185–192, streszcz. ang.

9988. KAMIŃSKI Arkadiusz: Z dziejów Szkoły Podstawowej nr 3 im. Kazimierza Jagiełłończyka w Człuchowie – rok 1966/1967. *Szkice Człuchowskie*. T. 8: 2016 nr 16/17 s. 101–119.

9989. KANIA Rafał: Marksizm-leninizm a cybernetyka prawa w PRL. Zarys problematyki. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 16: 2017 z. 1 s. 153–170, streszcz. ang.

9990. KAPUSTA Marcin: „BS 87” – nieznanne źródła historyczne dotyczące Białej Służby w 1987 roku. *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 13: 2017 s. 149–152.

Dot. notatnika Ryszarda Weisły (1933–2015), komendanta małopolskiej Chorągwi Harcerzy.

9991. KAPUŚCIAK Bartosz: Praska Wiosna i jej zdławienie w publikacjach paryskiej „Kultury”. *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 7: 2017 s. 137–153, streszcz. ang.

9992. KAPUŚCIAK Bartosz: Udział wywiadu wojskowego PRL w inwazji na Czechosłowację. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 46 s. 169–175, streszcz. ang.

Rok 1968.

9993. KAPUŚCIAK Bartosz: Wywiad wojskowy PRL. JW 3362 i podległe jej jednostki. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 14: 2016 s. 107–154, streszcz. ang.

9994. KAPUŚCIŃSKA Monika: Szkolnictwo podstawowe na terenie Stalowej Woli w latach 1945–1989. Lublin 2017 Tow. Nauk. KUL Jana Pawła II 8° ss. 360, nlb. 4, il., streszcz. ang. Tow. Nauk. KUL Jana Pawła II. (Prace z Dziejów Szkolnictwa i Opieki Społecznej w Polsce; t. 19) (Źródła i Monografie).

9995. KARA Michał: Polish archaeology in the ‘Millennium’ research on the early Polish state, with particular emphasis on the Poznań research centre. Major research paradigms. *Przeгляд Archeologiczny*. T. 65: 2017 s. 151–167.

9996. KASPRZYCKI Marcin: „Kamionka to robota władz a szczególnie służby bezpieczeństwa”. Rola komunistycznej policji politycznej w działaniach dezintegracyjnych wobec Kościoła katolickiego na przykładzie parafii w Kamionce Wielkiej. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 46 s. 145–167, streszcz. ang.

9997. KASPRZYKOWSKI Artur: Marzec 1968 roku. Bielskie „gruchotanie kości”. *Czasypismo*. 2017 nr 2 s. 79–84.

9998. KATELBACH Tadeusz: O zjednoczenie i legalizm. Ostatni akt życia publicznego Kazimierza Sosnkowskiego. Prolog Sławomir Cenckiewicz; oprac. Jerzy Kirszak. Dziekanów Leśny–Warszawa 2017 Wydaw. LTW; Woj. Biuro Hist. im. gen. broni Kazimierza Sosnkowskiego 8° ss. 479, tabl. 16, il.

Podst. ed.: New York 1975.
Lata 1947–1956.

9999. KAĆKA Katarzyna: Udział polskiej dyplomacji w międzynarodowej debacie nad problemem niemieckim po zakończeniu drugiej wojny światowej. *Historia i Polityka*. Nr 5: 2011 s. 115–139, streszcz. ang.

Lata 1945–1948.

10000. KENNEY Pdraic: Budowanie Polski Ludowej. Robotnicy a komuniści 1945–1950. Przeł. Anna Dzierzgowska. Warszawa 2015.

Rec.: Mazur Mariusz: Historia społeczna z odmiennej perspektywy. *Res Historica*. Nr 43: 2017 s. 434–441.

10001. KĘSEK Marian: Wizerunek Kościoła Katolickiego w Polsce do 1945 r. na łamach „Żołnierza Wolności” w latach 1950–1990. Kraków 2017 Bibl. Czech-Kosińskich 8° ss. 383, nlb. 2.

10002. KIERSKI Krzysztof Andrzej: Dwuznaczna postawa księdza Ludomira Kokosińskiego – tajnego współpracownika o pseudonimie „Roman”. *Meritum*. T. 9: 2017 s. 231–249, streszcz. ang.

Lata 1965–1990.

10003. KILIAS Jarosław: Goście ze wschodu. Socjologia polska lat sześćdziesiątych XX wieku a nauka światowa. Kraków 2017 Nomos 8° ss. 287, streszcz. ang.

10004. KINDZIUK Milena: Prymas Józef Glemp wobec ks. Jerzego Popiełuszki. *Warszawskie Studia Teologiczne*. [T.] 29: 2016 cz. 4 s. 142–163, streszcz. ang.

Lata 1981–1984.

10005. KIRSCHENSTEIN Krzysztof: 15. Samodzielna Eskadra Lotnictwa Rozpoznawczego Marynarki Wojennej z Siemirowic. Gdynia 2017 Zespół Redakcyjno-Wydawniczy Marynarki Wojennej 8° ss. 262, il.

Lata 1955–1988.

10006. KISIEL Jarosław, Lassota Lesław, Szymański Włodzimierz: Chód sportowy na Kaszubach. Spórtowi chód na Kaszëbach. Gehspórt in der Kaschubei. Kalisz 2017 Wydaw. Jarosław Kisiel 8° ss. 147, il. (Świat Chodu Sportowego; t. 3).

Lata 1945–1970.

10007. KLEMENTOWSKI Robert: Służba Bezpieczeństwa w Bolesławcu (1957–1990). Zarys problematyki. Bolesławiec–Wrocław 2017 Muzeum Ceramiki; IPN–KŚZpNP 8° ss. 246, il.

10008. KLICH Ewa Daria: Szkoły Sióstr Urszulanek Unii Rzymskiej w okresie Polski Ludowej (1945–1962). Lublin 2017 Tow. Nauk. KUL 8° ss. 533, nlb. 3, tabl. 8, il., streszcz. ang. Tow. Nauk. KUL. (Źródła i Monografie; 447).

10009. KLICH-KLUCZEWSKA Barbara: Biopolitics and (non-)modernity. Population micro-policy, expert knowledge and family in late-communist Poland. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 115: 2017 s. 151–174.

10010. KLICH-KLUCZEWSKA Barbara: Rodzina, tabu i komunizm w Polsce 1956–1989. Kraków 2015 Libron – Filip Lohner 8° ss. 294, nlb. 1.

Rec.: Jarska Natalia, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 29: 2017 s. 585–592; Main Izabella: Wokół tabu i norm społecznych w rodzinach peerelowskich. *Lud*. T. 101: 2017 s. 617–620; Perkowski Piotr, *Klio*. T. 42: 2017 nr 3 s. 256–261; Romańczuk Ewelina, *Koło Historii*. Nr 21: 2017 s. 178–180; Włodarczyk Łukasz: Czy tabu powinno być językiem. *Historyka*. T. 47: 2017 s. 345–349.

10011. KLIMASZEWSKI Dariusz: Tak rodziła się żółto-czerwona legenda. Białystok 2017 Polska Press. Oddz. 4° ss. 138, nlb. 2, il.

Jagiellonia Białystok w l. 1985–1989.

10012. KLIMEK Agata: Aktywizacja zawodowa kobiet w pierwszych dekadach PRL. Analiza zagadnienia w świetle wybranych wypowiedzi konkursowych z lat 60. XX wieku. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 4 s. 811–832, streszcz. ang.

10013. KLUSKA Bartłomiej: SB na tropie Inspektoratu Pantera. *CzasyPismo*. 2017 nr 2 s. 72–78.

Rok 1957.

10014. KŁONCZYŃSKI Arnold: Oficjalne i nieoficjalne kontakty polsko-szwedzkie w latach siedemdziesiątych XX w. *Gdańskie Studia Międzynarodowe*. Vol. 12: 2014 nr 1/2 s. 35–48.

10015. KŁONCZYŃSKI Arnold: Pomoc szwedzka dla powojennej Gdyni. *Rocznik Gdynski*. Nr 29: 2017 s. 39–42.

10016. KNAPCZYK Sonia: „Gdzie diabły szepcą dobranoc” – powojenne osadnictwo w Bieszczadach. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 7: 2017 s. 119–148, streszcz. ang.

10017. KOBYLIŃSKA-BUNSCH Weronika: The post-war history of pictorialism as exemplified by exhibitions at the Zachęta and the Kordegarda (1953–1970). *Ikonotheke*. T. 26: 2016 s. 193–212, streszcz. ang.

10018. KOCHANOWSKI Jerzy: A „great change”, or, the Poles’ unfulfilled daydream about having a car (1956–7). *Acta Poloniae Historica*. [T.] 115: 2017 s. 71–95.

10019. KOCHANOWSKI Jerzy: Rewolucja międzypaździernikowa. Polska 1956–1957. Kraków 2017 Znak Horyzontu – Społ. Inst. Wydawniczy Znak 8° ss. 478, il.

10020. KOLASA Robert: Działalność PZPR w Pile w okresie stalinizmu 1948–1956. *Meritum*. T. 9: 2017 s. 173–207, streszcz. ang.

10021. KOŁODZIEJCZYK Ewa: „Jestem Pana starszym kolegą”. *Zeszyty Literackie*. R. 35: 2017 nr 4 s. 153–157.

Dot. niepublikowanego listu Czesława Miłosza do Marka Hłaski z 1958 r.; zawiera też tekst listu.

10022. KOMUNISTYCZNY aparat represji wobec Polskiej Prowincji Dominikanów. Pod red. Marka Miławickiego i Michała Wenklara.

Kraków 2015 Wysoki Zamek 8° ss. 485, nlb. 2, il. IPN–KSZpNP. (Kościół w Okowach).

Treść: Miławicki Marek, Wenklar Michał: Wstęp s. 5–6; Miławicki Marek: Dominikanie w Polsce po II wojnie światowej – stan badań s. 7–43; Zamiatała Dominik: Relacje dominikanów z Episkopatem Polski w oczach władzy komunistycznej s. 44–59; Marek Łucja: Służba Bezpieczeństwa wobec Polskiej Prowincji Dominikanów. Zarys zagadnienia s. 60–102; Puciłowski Józef: Motywy uwikłania się dominikanów w kontakty z aparatem represji PRL s. 103–108; Musiał Filip: Działalność WUBP/WUdsBP w Krakowie przeciw wspólnotom zakonnym w latach 1945–1956. Rekonesans badawczy s. 109–207; Kasprzycki Marcin: Działania operacyjne Służby Bezpieczeństwa wobec zakonów męskich w Krakowie w latach 1957–1975 s. 208–249; Marecki Józef: Dominikanie krakowscy w świetle sprawozdań funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa z lat 1945–1956 s. 250–269; Grubka Marek: Działania władz państwowych i kościelnych wobec gdańskiego duszpasterza akademickiego o. Sławomira Stomy OP (1979–1985) s. 270–288; Fenrych Zofia: Interwencja Służby Bezpieczeństwa w dominikańskim DA w Poznaniu w 1961 roku w świetle materiałów aparatu bezpieczeństwa s. 289–298; Spież Jan Andrzej: Wydarzenia 23 listopada 1961 r. w klasztorze oo. Dominikanów w Poznaniu i ich konsekwencje s. 299–316; Jarkiewicz Katarzyna: Specyfika formacji DA „Beczka” na tle funkcjonowania duszpasterstw akademickich w Krakowie s. 317–329; Miławicki Marek: Dominikański gazda na Wiktorówkach. O. Paweł Kielar i duszpasterstwo tatrzańskie w latach 1958–1967 s. 330–396.

Rec.: Łatka Rafał, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 27: 2016 s. 441–447.

10023. KONDRACKI Adam: W poszukiwaniu żołnierzy podziemia na panewnickim cmentarzu. *CzasyPismo*. 2017 nr 2 s. 193–199.

Rozstrzelani w grudniu 1946 r.

10024. KONDUSZA Wojciech: Totalistyczny model wychowania żołnierzy Północnej Grupy Wojsk. *Szkice Legnickie*. T. 37: 2016 s. 91–113, streszcz. niem.

Armia Radziecka stacjonująca w Polsce.

10025. KONKOL Konrad: Metody działań organów bezpieczeństwa wobec duchowieństwa i wiernych Kościoła Rzymskokatolickiego w województwie koszalińskim w latach 1950–1975. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 1 s. 79–123, streszcz. ang.

10026. KONOPKA Witold, Rozynkowski Waldemar: Na szlaku Prymasa Tysiąclecia. Prymas Stefan Wyszyński na Kujawach i Pomorzu. Warszawa 2016.

Rec.: Sołga Przemysław, *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 4 s. 181–186.

10027. KOŃSKI Wiesław: Prasa plocka w 1945 roku. *Plocki Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 7: 2015 s. 49–60, streszcz. ang.

10028. KOPYŚ Tadeusz: Stosunki polsko-węgierskie w latach 1945–1970. Kraków 2015.

Rec.: Skobelski Robert, *In Gremio*. [T.] 11: 2017 s. 271–274.

10029. KOREJWO Mariusz [Tomasz]: Związek Bojowników o Wolność i Demokrację na Warmii i Mazurach w latach 1949–1990. Olsztyn–Warszawa–Białystok 2017 IPN. Oddz. 8° ss. 423, nlb. 1, il.

10030. KOROL-CHUDY Aleksandra: „Byłem mieszkańcem miasta Stalina”. *CzasyPismo*. 2017 nr 1 s. 128–134.

Katowice, l. 1953–1956.

10031. KOROL-CHUDY Aleksandra: „Pałac szczęścia i dla szczęścia” – o Pałacu Młodzieży im. Bolesława Bieruta. *CzasyPismo*. 2017 nr 2 s. 59–66.

W Katowicach, l. 1948–1953.

10032. KOROL-CHUDY Aleksandra: „Stalinogród musi być piękny!”. Wizje przebudowy Katowic w stalinowskiej propagandzie. *CzasyPismo*. 2017 nr 2 s. 148–154.

Lata 1953–1956.

10033. KORZENIEWSKA-LASOTA Anna: Sovetsko-pol'skie dogovory ot sentábrá 1944 g. – načalo i obstoátel'stva zaključeniá. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 16: 2017 z. 1 s. 227–244, streszcz. ang.

10034. KOS Jerzy Bogdan: Ospa 1963. Alarm dla Wrocławia. Wyd. 2 zm. Wrocław 2017 Wrocławskie Wydaw. Warstwy; Wrocławski Dom Literatury 8° ss. 207, nlb. 1, il.

Wyd. 1 pt. Epitafium dla ospy. Wrocław 1991.

10035. KOSMAN Janina: „Książka musi opanować ziemię odzyskaną”. Z czasów pionierskich książek i czytelnictwa na Pomorzu Zachodnim (1945–1949). *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 2 s. 107–131, streszcz. ang.

10036. KOSTRZEWSKI Paweł: Kościół katolicki wobec stanu wojennego na ziemi myszkowskiej (1981–1983). *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 4: 2017 s. 115–141, streszcz. ang.

10037. KOŚCIUCZUK Krzysztof: Looking back at looking forward: art exhibitions in Poland for the 1975 AICA Congress. *Ikonotheka*. T. 26: 2016 s. 277–290, streszcz. ang.

10038. KOŚCIUSZKO Maciej: Funkcjonowanie komendantury wojennej Armii Czerwonej w Lesznie w 1945 roku. *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 125–137.

10039. KOTELUK Daniel: Osada wiejska Czerwieńsk w powiecie zielonogórskim w latach 1945–1947. *Studia Zachodnie*. [T.] 19: 2017 s. 147–161, streszcz. ang.

10040. KOTELUK Daniel: „Papierowa propaganda” w bibliotece w osadzie wiejskiej Czerwieńsk w powiecie zielonogórskim od 1949 do 1956 roku. Zielona Góra 2016.

Rec.: Domke Radosław, *Biblioteka*. Nr 21: 2017 s. 309–314.

10041. KOTELUK Daniel: Proboszczowie parafii Czerwieńsk w latach 1945–1989 w świetle dokumentów proveniencji państwowej. Warszawa–Poznań 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 138, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem., ros. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Poznaniu. (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Komunistyczne Wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989) (Studia i Materiały Poznańskiego IPN; t. 41).

10042. KOWAL Grzegorz: Ośrodek Odosobnienia w Grodkowie (1981–1982). Wrocław 2013.

Rec.: Bereszyński Zbigniew, *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. 2016 [nr] 1 s. 500–506.

10043. KOWAL Paweł: Papież, czyli zagrożenie dla komunizmu. „Polityka wschodnia” Stolicy Apostolskiej w latach 1978–1985 w dokumentach służb specjalnych PRL. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 14: 2016 z. 5 s. 345–361, streszcz. ang.

10044. KOWALCZYK Marcin: „Chcą urządzić masakrę, od której oslepiłyby wieki...” – bomba atomowa a kultura Zachodu w polskiej poezji socrealistycznej. *Przegląd Humanistyczny*. R. 61: 2017 nr 1 s. 69–79, streszcz. ang.

10045. KOWALKOWSKI Krzysztof: Starogardzcy pocztowcy sportowcami. *Rydwan*. Nr 12: 2017 s. 210–219, streszcz. ang.

Lata 1945–1958.

10046. KOWALSKA Helena: Sądownictwo w Marynarce Wojennej w latach 1945–1955. Warszawa–Gdańsk 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 441, nlb. 3, tabl. 8, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Gdańsku.

10047. KOWALSKI Lech: Korpus Bezpieczeństwa Wewnętrznego a Żołnierze Wyklęci. Walka z podziemiem antykomunistycznym w latach 1944–1956. Poznań 2016 Zysk i S-ka 8° ss. 869.

10048. KOWALSKI Lech: Krótsze ramię Moskwy. Historia kontrwywiadu wojskowego PRL. Warszawa 2017 Fronda PL 8° ss. 989.

Lata 1957–1990.

Rec.: Cenkiewicz Sławomir, *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 2 s. 220–224.

10049. KOWALSKI Sławomir: Nawiedzenie obrazu Czarnej Madonny na terenie obecnej diecezji legnickiej w latach 1963–1964. Legnica 2017 Diec. Centrum Edukacyjne; Bibl. im. Jana Pawła II Wyższego Seminarium Duchownego Diec. Legnickiej 8° ss. 381, nlb. 3, il. (Biblioteka Diecezji Legnickiej; 68).

10050. KOZIARSKI Stanisław M.: Inwestycje w sieci kolejowej Górnego Śląska w latach 1945–1990. *Studia Śląskie*. T. 78: 2016 s. 101–120.

10051. KOZŁOWSKA Urszula: Szkic do społeczno-demograficznego portretu prostytutek w Polsce w latach pięćdziesiątych XX wieku. *Przeszość Demograficzna Polski*. [T.] 39: 2017 s. 323–344, streszcz. ang.

10052. KOZŁOWSKI Marek: Kontrpochód „Solidarności” w Kaliszu 1 maja 1983. Kalisz 2017 Media i Rynek 8° ss. 131, il.

Rec.: Przygodzki Sławomir, *Rocznik Kaliski*. T. 43: 2017 s. 356–359.

10053. KOZŁOWSKI Marek: MKZ NSZZ „Solidarność” w Kaliszu wobec decyzji władz o wstrzymaniu rozpowszechniania filmu „Robotnicy ’80” w latach 1980–1981. *Rocznik Kaliski*. T. 43: 2017 s. 31–40, streszcz. ang.

10054. KOZŁOWSKI Michał: Marcowy przełom w życiu prof. Emanuela Halcza. *Przegląd Historyczno-Wojakowy*. R. 18: 2017 nr 4 s. 110–119, streszcz. ang., ros.

Rok 1968.

10055. KOZŁOWSKI Tomasz: Anatomia rewolucji. Narodziny ruchu społecznego „Solidarność” w 1980 roku. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 471, nlb. 1, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 128).

10056. KOZŁOWSKI Tomasz: Między szantażem i polityką. Internowanie Lecha Wałęsy. *Wolność i Solidarność*. Nr 9: 2016 s. 33–45, streszcz. ang.

10057. KOŹUSZKO Leszek: O pokój i zgodę w Narodzie Polskim prosimy Cię Panie 1947 r. Pruszków 2017 Vipart 8° ss. 183, il.

10058. KRASUCKI Eryk: Szczeciński rok 1956. Uwagi o naturze zmiany. *Kronika Szczecińska*. Nr 35: 2016 [dr.:] 2017 s. 27–52.

10059. KRASUCKI Eryk: Tygodnik „Ziemia i Morze” (1956–1957) a (od)budowa lokalnej tożsamości. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 4 s. 91–129, streszcz. ang.

10060. KROK ku wolności. Wybory czerwcowe 1989 i ich konsekwencje. Red. nauk. Konrad Białęcki, Stanisław Jankowiak, Rafał Reczek. Poznań 2015.

Rec.: Komorowski Łukasz, *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 2 s. 115–118.

10061. KRONIKA PRL 1944–1989. Warszawa 2017 Edipresse – Kolekcje; Bellona 8° ss. [po] 131, nlb. 3, il.

[T. 29:] Kunicki Kazimierz, Ławecki Tomasz: Przesilenia: ’56, ’68, ’70, ’80, ’89.

[T. 30:] Kienzler Iwona: Literatura.

[T. 31:] Kienzler Iwona: Prasa i radio.

[T. 32:] Kienzler Iwona: Kryminalna PRL.

[T. 33:] Kienzler Iwona: Gospodarka i pieniądze.

[T. 34:] Kienzler Iwona: Na straży systemu. MO i UB.

[T. 35:] Kienzler Iwona: Ikony PRL-u.

[T. 36:] Kunicki Kazimierz, Ławecki Tomasz: Architektura.

[T. 37:] Kunicki Kazimierz, Ławecki Tomasz: Bitwa o handel.

[T. 38:] Kunicki Kazimierz, Ławecki Tomasz: Przemysł i technika.

[T. 39:] Kunicki Kazimierz, Ławecki Tomasz: Sztuka – marlarstwo i rzeźba.

[T. 40:] Kienzler Iwona: Kultowe marki.

T. 1. 2015.

10062. KRÓLIKOWSKI Janusz: Papieże i Sacrum Poloniae Millennium. *Rocznik Mielecki*. T. 18/19: 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 15–24.

Lata 1957–1966.

10063. KRUKOWSKA Halina: Maria Dąbrowska o „czarnej literaturze”. *Bibliotekarz Podlaski*. Nr 34: 2017 s. 199–224, streszcz. ang.

Dot. artykułu „Sine ira et studio”, napisanego w 1958 r. w obronie Marka Hłaski, opublikowanego po śmierci autorki w „Twórczości”, w 1984 r.

10064. KRYSIĄK Dominik: Polska Partia Robotnicza w województwie olsztyńskim w latach 1945–1949. Struktury, kadry, działalność. Białystok–Warszawa–Olsztyn 2017 IPN. Oddz. Delegatura 8° ss. 526, il. (Seria Wydawnicza Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku; t. 33).

10065. KRYŚKIEWICZ Hadrian: Zdrowie w Szczecinie w latach 1945–1946. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 1 s. 35–78, streszcz. ang.

10066. KRZYŚCIN-ZAGÓLSKA Katarzyna: Praca i samodoskonalenie – wartości autoteliczne w syberyjskiej biografii Zofii Stanek (1914–2008). *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 45 s. 111–125, streszcz. ang.

Lata 1951–1957.

10067. KRZYWOSZ Maciej: Cuda w Polsce Ludowej. Studium przypadku prywatnego

objawienia maryjnego w Zabłudowie. Białystok 2016.

Rec.: Kaliski Bartosz, *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 3 s. 639–645.

10068. KRZYŻANOWSKA Małgorzata Ksenia: Twórczość Grupy Dziewięciu Grafików (1947–1960). Warszawa–Toruń 2014 Tako 8° ss. 421, il. Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata. (Studia i Monografie; t. 5).

Rec.: Celer Bogumiła, *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 17: 2017 s. 336–339.

10069. KRZYŻANOWSKI Piotr Jacek: Między wędrownką a osiedleniem. Cyganie w Polsce w latach 1945–1964. Gorzów Wielkopolski 2017 Wydaw. Nauk. Akad. im. Jakuba z Paradyża 8° ss. 372, nlb. 3, il., streszcz. ang., niem.

10070. KUBASIK Maria, Żak Marek: Legnica w 1956 roku. Legnica 2017 Legnicka Bibl. Publ.; Dialog i Pamięć 8° ss. 396, il.

10071. KUBASIK Maria, Żak Marek: Złota legnicka jesień. *Szkice Legnickie*. T. 37: 2016 s. 339–401, streszcz. niem.

Wydarzenia października 1956 r. w Legnicy.

10072. KUBICKI Karol: Czy władze komunistyczne planowały usunąć administratorów apostołskich z Ziemi Zachodnich i Północnych już latem 1950 roku? Hipoteza wcześniejszego terminu akcji „B”. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 4 s. 775–792, streszcz. ang.

10073. KUC Marek: Samochody z Żerania 1951–1977. Warszawa 2017 Wydawnictwa Komunikacji i Łączności 8° ss. 119, nlb. 1.

Fabryka Samochodów Osobowych.

10074. KUCHARSKI Wojciech: Audjencje polityków komunistycznej Polski u papieża w latach 1945–1978. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 29: 2017 s. 50–71, streszcz. ang.

10075. KUFEL Jakub: Między konfliktem a współdziałaniem. Linie zróżnicowania programowego Komitetu Obrony Robotników i Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela w latach 1976–1980. Toruń 2017 Adam Marszałek 8° ss. 259.

10076. KUHN Mieczysław: 10 lat działalności Powiatowego Domu Kultury w Kościerzynie. Cz. 1. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 11: 2017 s. 9–37.

Lata 1957–1967.

10077. KULBACKA Anna: Zanim powstały technika leśne... Ośrodek szkoleniowy w Białowieży na tle szkolnictwa zawodowego leśnego

w Polsce w latach 1945–1951. Wyd. 2. Gołuchów 2017 Ośr. Kultury Leśnej 8° ss. 163, il.

Wyd. 1. 2016.

10078. KULCZAK Mikołaj: Z dziejów ziemi gostyńskiej 1945–1956. Gostyń 2013 Stow. Historia Militaris 8° ss. 259.

Rec.: Szczepaniak Daniel: Kilka uwag o pierwszej książce na temat gostyńskiego podziemia antykomunistycznego. *Rocznik Gostyński*. T. 2: 2015 s. 153–154.

10079. KUNICKI Kazimierz, Ławecki Tomasz: Afery gospodarcze PRL. Aferzyści, spekulanci, szmalcownicy. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 334, nlb. 2, il.

10080. KUNICKI Kazimierz, Ławecki Tomasz: Ta nasza młodość... Jak dorastało się w PRL? Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 395, nlb. 5, il.

10081. KURA Antoni: Rolnicza „Solidarność”. Początki niezależnego, chłopskiego ruchu związkowego w tarnowskim. *Zeszyty Wojnickie*. R. 25: 2016 nr 1 s. 5–29.

Toż. [Cz. 2] pt. Rolnicza „Solidarność”. Z dziejów chłopskiego ruchu związkowego w tarnowskim – cd... *Tamże*. R. 25: 2016 nr 2 s. 5–27.

10082. KURA Antoni: Spotkanie rolników z Janem Pawłem w Tarnowie. *Zeszyty Wojnickie*. R. 26: 2017 nr 1 s. 14–29.

10 VI 1987 r.

10083. KURKOWSKA-BUDZAN Marta, Stasiak Marcin: Stadion na peryferiach. Kraków 2016.

Rec.: Widzicka Monika: Znaczenie sportu w życiu mieszkańców prowincji. *Historyka*. T. 47: 2017 s. 357–362.

10084. KUROCZKA Katarzyna: Literatura światów planowanych. O prozie socrealistycznej na Górnym Śląsku. Cieszyn 2017 Offsetdruk i Media 8° ss. 363.

Na podstawie rozprawy doktorskiej pt. Proza realizmu socjalistycznego na Górnym Śląsku.

Rec.: Rott-Urbańska Julia, *Zaranie Śląskie*. Seria Druga. [T.] 3: 2017 s. 123–129.

10085. KURPIERZ Tomasz: Piętnaście miesięcy wolności (1980–1981) – w relacjach członków Niezależnego Zrzeszenia Studentów. *Czasy:Pismo*. 2017 nr 2 s. 104–114.

W woj. katowickim.

10086. KURPIEWSKI Piotr: Historia na ekranie Polski Ludowej. Gdańsk–Sopot 2017 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 304, tabl. 12, il., streszcz. ang.

10087. KUTKOWSKI Arkadiusz: Roszczenia majątkowe osób poszkodowanych działaniami

komunistycznego państwa polskiego i sposób ich zaspokajania w okresie „odwilży” (1955–1957). Zarys problematyki. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 28: 2016 s. 353–372, streszcz. ang.

10088. KUŽELOVÀ Michaela: Imagining Nuclear Future in Socialist Poland: Plans and Dreams. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 2 s. 35–54, streszcz. ang.

10089. KUŹMA-MARKOWSKA Sylwia: Walka z „babkami” o zdrowie kobiet: medycyzacja przerywania ciąży w Polsce w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX wieku. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 15: 2017 s. 189–215, streszcz. ang.

10090. KWIATKOWSKI Andrzej: Budowa stopnia wodnego na rzece Wiśle we Włocławku (1959–1972). *Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie*. T. 32: 2017 s. 93–111, streszcz. ang.

10091. KWIATKOWSKI Przemysław: Analiza procesu decyzyjnego administracji Ronalda Reagana wobec polskiego kryzysu w latach 1981–1983. Toruń 2016 Wyższa Szkoła Bankowa 8° ss. 319. Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu. (Monografie i Opracowania Naukowe; nr 10).

10092. LABUDA Grzegorz: Życie codzienne na pomorskiej kolei (1950–1957). Pszów 2017 Fidelis Agnieszka Keller 8° ss. 143.

10093. LASKOWSKI Leszek: Odrodzenie katolicyzmu na Pomorzu Środkowym po II wojnie światowej. *Rocznik Koszaliński*. Nr 43: 2015 [dr:] 2016 s. 33–40.

10094. LAWENDA Tomasz: „(Nie)znajomy wróg jakiś miesza ludzkie rzeczy...” Kulisy obchodów 400-lecia śmierci Jana Kochanowskiego w roku 1984. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 219: Studia Historiocolletteraria. [T.] 16: 2016 s. 3–15, streszcz. ang.

10095. LESIAKOWSKI Krzysztof: „Aby Polska rosła w siłę...”. Koncepcja unowocześnień polskiej motoryzacji 1971–1972. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 16: 2017 nr 2 s. 181–204, streszcz. ang.

Toż w jęz. ang.: „For Poland to grow strong...”. The concept of modernizing the Polish automotive industry 1971–1972. *Tamże* nr 3 s. 179–201, streszcz. pol.

10096. LESIAKOWSKI Krzysztof: Centralna Szkoła Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego 1945–1947. Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. 222, nlb. 1, il.

10097. LESIAKOWSKI Krzysztof: „Rasputin z CS MBP”. Wykorzystywanie stanowiska służbowego do celów osobistych. Studium przypadku. *Rocznik Łódzki*. T. 67: 2017 s. 137–153, streszcz. ang.

Por./mjr Tadeusz Bierzwiński dyrektor Centralnej Szkoły Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego w Łodzi, l. 1945–1947.

10098. LESIŃSKA Magdalena: Czas przełomu, czas podziałów – polska emigracja a wybory 1989 roku. *Studia Polityczne*. Nr 43: 2016 s. 153–176, streszcz. ang.

10099. LESZCZEŁOWSKI Jarosław: Mirosławiec w Peerelu 1945–1980. Stawno–Mirosławiec 2017 Usługi Informatyczne SWAN-IT; na zlec. Bibl. Publ. 8° ss. 390, il., mapy.

10100. LESZCZYŃSKI Mariusz: Wkład biskupa Władysława Rubina w obchody milenium chrztu Polski za granicą. *Kościół w Polsce*. [T.] 16: 2017 s. 117–128, streszcz. ang.

10101. LESZCZYŃSKI Ryszard: Katastrofa holownika „Krab”, czyli największy dramat morski w dziejach Gdyni. *Nautologia*. R. 52: 2017 s. 21–34, streszcz. ang.

6 VII 1945 r.

10102. LEŚNIAK Kamila: „The Family of Man” in Poland: an exhibition as a democratic space? *Ikonotheka*. T. 26: 2016 s. 213–238, streszcz. ang.

Lata 1955–1971.

10103. LEŚNIEWSKA Anna Maria: Exhibitions of sculpture as a sign of the spatial shift: from „spring salon” to „sculpture in the garden”. *Ikonotheka*. T. 26: 2016 s. 253–276, streszcz. ang.

Lata 1946–1957.

10104. LEVI Nicolas: Zarys historii stosunków między Polską a Koreańską Republiką Ludowo-Demokratyczną (1948–1974). *Kwartalnik Historyczny*. R. 124: 2017 nr 4 s. 733–752, streszcz. ang.

10105. LEWANDOWICZ-NOSAL Grażyna: Katechizmy dla dzieci i młodzieży w Polsce w latach 1945–1949. *Folia Toruniensia*. [T.] 17: 2017 s. 129–156, streszcz. ang., niem.

10106. LEWANDOWSKI Mirosław: Kazimierz Pluta-Czachowski „Kuczaba”. Działalność polityczna 1957–1979. Warszawa 2017 Inst. Hist. Nurtu Niepodległościowego im. Andrzeja Ostoja Owsianego 8° ss. 494. (Kamienie; t. 2).

10107. LEWANDOWSKI Mirosław: Ludwik Muzyczka „Benedykt”. Działalność polityczna

1957–1977. Kraków–Warszawa 2017 Inst. Hist. Nurtu Niepodległościowego im. Andrzeja Ostoja Owsianego 8° ss. 357. (Kamienie; t. 1).

10108. LEWOCZEWICZ Izabela: Spotkania sztuk. Aranżacje warszawskich kawiarni i barów na przełomie lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX wieku. *Almanach Warszawy*. T. 9: 2015 s. 263–288, streszcz. pol., ang.

Toż w jęz. ang.: Meeting of arts. Interior arrangement of Warsaw cafés and bars at the turn of the 1960s s. 289–312.

10109. LIGARSKI Sebastian: Ogłoszenia drobne z lat 1945–1949 jako informator o zdrowiu i chorobach na Śląsku. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 15: 2017 s. 109–126, streszcz. ang.

10110. LIS Marek: „Z dalekiego kraju”. Karol Wojtyła widziany z daleka. *Media – Kultura – Komunikacja Społeczna*. [Nr] 12: 2016 [z.] 2 s. 33–41, streszcz. ang.

Dot. filmu Krzysztofa Zanussiego z 1981 r.

10111. LIS Michał: Rok 1945. Ziemia głęboczycka nowym miejscem życia wygnanych z Kresów Wschodnich. *Studia Śląskie*. T. 80: 2017 s. 57–72.

10112. LITWIŃSKA Monika: WiP kontra PRL. Ruch „Wolność i Pokój” 1985–1989. Kraków 2015.

Rec.: Czapotowicz Jacek, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 27: 2016 s. 454–467.

10113. LOSSON Katarzyna: Czy KPP była patriotyczna? Dyskusja w Wydziale Historii Partii wokół referatu Tadeusza Daniszewskiego na temat „sprawy niepodległości w ruchu robotniczym”. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 3 s. 71–98, streszcz. ang.

Rok 1946.

10114. LUBA Iwona: Kobro and Strzeziński: Łódź – Warsaw – Paris (1956–1957). *Ikonothea*. T. 26: 2016 s. 137–166, streszcz. ang.

10115. ŁABĘCKI Wiesław D.: Szabrownictwo na ziemi świdnickiej. *Rocznik Świdnicki*. T. 44: 2016 [dr:] 2017 s. 98–118.

W 1945 r.

10116. ŁABOREWICZ Ivo: Sprawozdania PPR z obchodów 1 Maja w Karpnikach i Cieplicach Śląskich Zdroju w 1948 r. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 233–242, streszcz. ang., czes., niem.

10117. ŁABOREWICZ Ivo: Źródła do dziejów polskiej archiwistyki. Akcja żniwna a udostępnianie akt w Archiwum Miejskim w Jeleniej

Górze (1949 r.). *Archiwista Polski*. R. 22: 2017 nr 1/2 s. 75–80.

W aneksie dokument.

10118. ŁABUSZEWSKI Tomasz: 5 Brygada Wołyńska AK na Pomorzu, Warmii i Mazurach 1945–1947. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 496, il.

10119. ŁAGOJDA Krzysztof: Rola aparatu represji w kontrolowaniu granicy państwowej na przykładzie ziemi kłodzkiej w latach 1949–1956. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 4 s. 185–211, streszcz. ang.

10120. ŁAKOMY-CHŁOSTA Agnieszka: Drukowane katalogi wydawnicze i księgarskie źródłem informacji o książce dipisowskiej w Niemczech Zachodnich w latach 1945–1950. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 217–229, streszcz. ang.

10121. ŁATKA Rafał: Gustaw Herling-Grudziński a PRL – perspektywa realisty z Nepolu. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 28: 2016 s. 485–511, streszcz. ang.

10122. ŁATKA Rafał: Polityka władz PRL wobec Kościoła katolickiego w województwie krakowskim w latach 1980–1989. Kraków 2016.

Rec.: Skibiński Paweł, *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 1 s. 301–305.

10123. ŁATKA Rafał: Rada Główna Episkopatu Polski wobec opozycji przedsierniowej (1976–1981). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 29: 2017 s. 110–136, streszcz. ang.

10124. ŁATKA Rafał, Marecki Józef: Kościół katolicki w Polsce rządzonej przez komunistów. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 152, il. IPN–KŚZpNP.

10125. ŁAUKAJTYS Barbara: Dzieje Chełmży w Polsce Ludowej. Życie codzienne prowincjonalnego miasteczka w przestrzeni publicznej i prywatnej w latach 1945–1989. Chełmża–Wąbrzeźno 2017 Wąbrzeskie Zakłady Graf. 8° ss. 320.

10126. ŁUCZAK Aleksander: Dekada polskich przemian. Studium władzy i opozycji. Wyd. 2 popr. i uzupeł. Warszawa 2012.

Rec.: Przybysz Kazimierz, *Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2013 s. 317–320.

10127. ŁUCZYŃSKI Romuald M.: Gastronomia Wałbrzycha w latach 1945–1950. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 5: 2017 s. 65–82, streszcz. ang.

10128. ŁUCZYŃSKI Romuald M.: *Uzdrowiska sudeckie w latach 1945–1950*. Wrocław 2015.

Rec.: Pisarski Grzegorz: Jeleniogórskie szaleństwo indeksowania – indeks osobowy (dla)... *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 345–356; Pisarski Grzegorz, *Zeszyty Muzeum Ziemi Kłodzkiej*. [Z.] 14: 2017 s. 209–212.

10129. ŁUCZYŃSKI Romuald M.: *Uzdrowiska Sudetów Środkowych i Przedgórze Sudeckiego w latach 1951–1966*. Wrocław 2017. Wydaw. Kartograf. Eko-Graf 8° ss. 208, il.

10130. ŁUKASIEWICZ Sławomir: Instytut Literacki i Katolicki Uniwersytet Lubelski – mało znane wątki kontaktów okresu zimnej wojny. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 15: 2017 z. 1 s. 69–87, streszcz. ang.

10131. ŁUKASZEWICZ Łukasz: Przygotowanie i przebieg I Synodu Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie*. Nr 23: 2016 s. 377–400, streszcz. ang.

Lata 1984–1989.

10132. ŁUKASZEWSKI Wojciech: Działalność Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Przasnyszu jako element utrwalania władzy ludowej w latach 1945–1950. *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 8: 2016 s. 100–114, streszcz. ang.

10133. ŁUSZCZYNA Marek: *Mała zbrodnia. Polskie obozy koncentracyjne*. Kraków 2017. Znak Horyzont 8° ss. 296, nlb. 3, il.

Obozy pracy, I. 1945–1950.

10134. ŁYSKO Marcin: *Prace nad kodyfikacją materialnego prawa wykroczeń w Polsce Ludowej (1960–1971)*. Białystok 2016.

Rec.: Lityński Adam: W cieniu zbrodni i występków. O ostatniej kodyfikacji prawa wykroczeń w Polsce. W związku z książką Marcina Łysko. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 367–378.

10135. MACHAŁEK Małgorzata, Makowski Adam: *Elektryczność w służbie władzy i ludzi. Elektryfikacja wsi Pomorza Zachodniego w pierwszym ćwierćwieczu po drugiej wojnie światowej*. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 3 s. 67–86, streszcz. ang.

10136. MACHCEWICZ Anna: *Bunt. Strajki w Trójmieście, sierpień 1980*. Gdańsk 2015.

Rec. Dworaczek Kamil, *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 7: 2017 s. 444–450; Skórzyński Jan: Monografia „Wielkiego Strajku”. *Wolność i Solidarność*. Nr 9: 2016 s. 236–238.

10137. MACHNIKOWSKA Anna: *Wpływ ustawodawstwa stanu wojennego na prawo cywilne w Polsce*. *Studia nad Autorytaryzmem*

i *Totalitaryzmem*. [T.] 39: 2017 nr 3 s. 23–47, streszcz. ang.

10138. MADZIARA Renata: *Duchowni z diecezji wrocławskiej Kościoła ewangelicko-augsburskiego uwikłani we współpracę z organami państwa. Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 14: 2016 s. 417–438, streszcz. ang.

10139. MAGIER Dariusz: *Cnoty republikańskie i patriotyzm w PRL*. *Historia i Polityka*. Nr 4: 2010 s. 101–119, streszcz. ang.

10140. MAGIER Dariusz: *Podziemie niepodległościowe w Lubelskiem o komunizmie i komunistach (1945–1951)*. Próba klasyfikacji materiałów propagandowych Okręgu Lubelskiego Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 15: 2017 s. 167–198, streszcz. ang.

10141. MAGIER Dariusz: *Rejonowy Ośrodek Pracy Partyjnej w Radzynie Podlaskim (1982–1989) – element struktury organizacyjnej PZPR, aktotwórcza, zespół archiwalny*. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 7(9): 2016 s. 33–47, streszcz. ang.

10142. MAJ Ewa: *Polska wobec kryzysu w stosunkach między Stanami Zjednoczonymi a Iranem 1979–1981*. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 3 s. 219–240, streszcz. ang.

10143. MAJCHRZAK Grzegorz: *Kryptonim „Pilat” – Robert Gadocha na celowniku Wojskowej Służby Wewnętrznej*. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 2 s. 148–165, streszcz. ang., ros.

Gł. w l. 1972–1976.

10144. MAJCHRZAK Grzegorz: *Opozycja na celowniku władz*. Warszawa–Katowice 2017. Fund. Edukacji i Przedsiębiorczości; Śląskie Centrum Wolności i Solidarności 8° ss. 164, nlb. 1.

10145. MAJCHRZAK Grzegorz: *Smutni panowie na olimpijskim szlaku. Inwigilacja polskich olimpijczyków przez Służbę Bezpieczeństwa*. Warszawa 2017. Nar. Centrum Kultury 8° ss. 186, il.

Zawiera też: Olszański Tadeusz: *Polski gest*; Olszański Tadeusz: *Zawał*.

10146. MAJCHRZAK Grzegorz: *Tajna historia futbolu. Służby, afery i skandale*. Warszawa 2017. Fronda PL 8° ss. 390, nlb. 1, il.

10147. MAJCHRZAK Maciej: *Zmotoryzowane Odwoły Milicji Obywatelskiej*

w Gorzowie Wielkopolskim w latach 1981–1983. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 24: 2017 s. 197–231, streszcz. ang., niem.

10148. MAKOWSKI Adam: Ludność rodzima w działalności Towarzystwa Rozwoju Ziem Zachodnich. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 3 s. 259–281, streszcz. ang.

Lata 1956–1970.

10149. MAKOWSKI Rafał: Dożynkowy boom budowlany w Lesznie 1977 roku. *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 153–162.

10150. MAKSIMIUK Diana: Rok 1956 w Polsce. Sądy, prokuratury, prawo karne. Białystok 2016.

Rec.: Strug Ewa, *Roczniki Administracji i Prawa*. R. 17: 2017 z. 1 s. 351–358.

10151. MAKSYM CZAK Marek: Bunt przeciw władzy i formalizmowi. Próba interpretacji twórczości grupy Wprost. Warszawa 2017 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 450, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Dysertacje Doktorskie Instytutu Sztuki PAN; 10).

Grupa artystyczna w l. 1960–1986.

10152. MAKUS Grzegorz: Działania operacyjne Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego we Włodawie wobec polskiego podziemia niepodległościowego w latach 1944–1947. *Zeszyty Muzealne Muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego*. T. 16: 2014 s. 50–78.

10153. MALECHA Henryk: Mój Kabaret „Fioletowy Księżyc”, czyli Od polityki do erotyki. Warszawa 2017 Oficyna Kuba 8° ss. 43, nlb. 1, il.

Warszawa, lata 1956–1979.

10154. MALINOWSKI Jerzy C.: Wywiad i kontrwywiad siatki cywilnej Okręgu Lubelskiego WiN 1945–1947 w walce o niepodległość Polski z rosyjsko-sowieckim okupantem ludobójczym. Studium organizacji i działalności. Lublin 2017 Jerzy Malinowski 8° ss. 132, mapa, streszcz. ang.

Zawiera też aneks pt. Droga tego opracowania przez mękę niby-korekty, czyli bezcelnej próby ocenizowania, co jest łajdactwem i drogą do przestępstwa.

10155. MAMCZUR Patryk: Big beat. Polska odpowiedź na rock and rolla? *Piosenka*. Nr 5: 2017 s. 82–95.

Lata 60. XX w.

10156. MANIA Elżbieta: „Nowe porządki” z socjalizmem w tle. Szkic do powojennych

dziejów Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu (1945–1956). *Biblioteka*. Nr 21: 2017 s. 123–153, streszcz. ang.

10157. MANIECKI Janusz, Hayder Romuald, Łabęcki Eugeniusz: Strajk szkolny w Technikum – zapomniana karta dziejów Dzierżonowa. *Rocznik Dzierżonowski*. T. 26: 2016 [dr.:] 2017 s. 55–56.

W grudniu 1956 r.

10158. MARCZAK Agnieszka: Festiwal Piosenki Radzieckiej w Zielonej Górze w latach 1962–1989. Łomianki 2017 Wydaw. LTW 8° ss. 198, nlb. 2, tabl. 6, il.

10159. MARDYŁA Przemysław: Opór społeczny i konspiracja proveniencji narodowej na terenie Skawiny w latach 1945–1956. Kraków 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 191, il.

10160. MAREK Elżbieta: Kształcenie nauczycieli klas początkowych w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. *Cieszyński Almanach Pedagogiczny*. T. 4: 2015 s. 41–61, streszcz. ang.

10161. MARKIEWICZ Marcin: Rady robotnicze na prowincji – Białostocka 1956–1958. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 28: 2016 s. 190–210, streszcz. ang.

10162. MARKIEWICZ Marcin: Związek Młodzieży Polskiej na wsi białostockiej. *Studia Łomżyńskie*. T. 27: 2017 s. 129–142, streszcz. ang.

Lata 1948–1957.

10163. MARSZALEC Janusz: Z dziejów gdańskiej bezpieki 1945–1956. Gdańsk 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 375, nlb. 2. (Publikacje Gdańskiego Oddziału IPN; t. 62) (Seria Gdańsk).

10164. MASTALERZ-KRYSTJAŃCZUK Małgorzata: Ludność rodzima nad jezior Łebsko i Gardno w publicystyce polskiej w latach 1960–1989. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 3 s. 167–190, streszcz. ang.

10165. MASTALERZ-KRYSTJAŃCZUK Małgorzata: Oświata polska między III a IV plenum KC PZPR (listopad 1949–kwiecień 1950). *Scripta Historica*. Nr 23: 2017 s. 257–275, streszcz. ang.

10166. MATKOWSKA Ewa, Polechoński Krzysztof, Rzeszotnik Jacek: Literatura polska w tajnych dokumentach NRD. Portrety i szkice. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 246, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Dziennikarze, Twórcy, Naukowcy).

10167. MATUL Katarzyna: The transition to art: poster exhibitions at the outset of the poster's institutionalisation. *Ikonotheke*. T. 26: 2016 s. 239–251, streszcz. ang.

Lata 1945–1966.

10168. MATUSZKIEWICZ Gabriela: Reaktywacja Publicznej Szkoły Doksztalającej Zawodowej w Koninie i jej działalność w latach 1945–1950 w świetle protokołów rady pedagogicznej. *Polonia Maior Orientalis*. T. 4: 2017 s. 147–160, streszcz. ang.

10169. MATYJASIK Krzysztof: Droga ta była ciężka, lecz została stopniowo pokonana. Dzieje polityczne i społeczne Andrychowa w latach 1945–1950. *Wadoviana*. Nr 20: 2017 s. 55–86, streszcz. ang.

10170. MATYNIA Elżbieta: Zaginiony skarb Solidarności. *Wolność i Solidarność*. Nr 9: 2016 s. 187–200, streszcz. ang.

Geneza i fenomen Solidarności, l. 1971–1981.

10171. MAZUR Krzysztof: Przekroczyć nowoczesność. Projekt polityczny ruchu społecznego Solidarność. Kraków 2017 Ośr. Myśli Polit. 8° ss. 467, nlb. 5. (Biblioteka Myśli Politycznej; 114).

Lata 1980–1981.

10172. MAZUR Mariusz, Ligarski Sebastian: Cywilizacja komunizmu. Odmiana nadwiślańska 1944–1956. Warszawa 2016.

Rec.: Studniarek Michał, *Polska 1944/45–1989*. [T.] 15: 2017 s. 391–399.

10173. MAZUR Przemysław: Czyim kulom pokłonił się „Walter”? Refleksje nad śmiercią generała Świerczewskiego i akcją „Wisła” w siedemdziesiątą rocznicę wydarzeń. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 224: Studia de Securitate et Educatione Civili. [T.] 6: 2016 s. 73–84, streszcz. ang.

10174. MAZUR Przemysław, Skorut Paweł: Społeczeństwo przeciw państwu, państwo przeciw społeczeństwu. Bezpieczeństwo ustroju Polski Ludowej na wybranych przykładach z ziemi tarnowskiej. Kraków 2017 Attyka 8° ss. 138, nlb. 1.

10175. MAŻEWSKI Lech: Spory wokół Trybunału Konstytucyjnego w Polsce w latach 1981–1985. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 69: 2017 z. 2 s. 207–224, streszcz. ang., fr.

10176. MELKOWSKI Franciszek: Kształtowanie się władzy ludowej w Grudziądzu w latach 1945–1947. Grudziądz 2017 Koło Miłośn.

Dziejów Grudziądza. Klub „Centrum” Spółdzielni Mieszkaniowej 8° ss. 32, il. (Biblioteka KMDG; t. 79).

10177. MENDROK Dionizja Maria: Historia prowincji katowickiej Zgromadzenia Sióstr Służebniczek Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej w latach 1945–1989. Lublin–Wrocław 2016 Ośr. Badań nad Geografią Hist. Kościoła w Polsce. KUL; Zgromadzenie Sióstr Służebniczek Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej 8° ss. 582, il., mapy. KUL. Ośr. Badań nad Geografią Hist. Kościoła w Polsce. (Zakony Żeńskie w PRL; t. 3).

10178. MENZ Mariusz: Polityczne aspekty obchodów Millenium w Polsce w 1966 roku na przykładzie Gniezna. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 1 s. 239–252, streszcz. ang.

10179. MICHALAK Hubert: Metody komunikacji z widzem teatralnym w teatrze publicznym w Opolu w latach 1945–1974. *In Gremium*. [T.] 11: 2017 s. 121–144, streszcz. ang.

10180. MIEDZIŃSKI Ziemowit: Tryumf czerwonych miernot. Pseudointeligenci w akademiach PRL. Wrocław–Bielany Wrocławskie 2017 Wektory 8° ss. 294.

10181. MIELCZAREK Tomasz: Prasa częstochowska w okresie „odwilży” październikowej (1955–1957). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 1 s. 63–80, streszcz. ang.

10182. MIELEWCZYK Margareta: Polska transformacja ustrojowa i fenomen „Solidarności” a sytuacja międzynarodowa w latach 80. XX w. *Gdańskie Studia Międzynarodowe*. Vol. 14: 2016 nr 1/2 s. 88–110, streszcz. ang.

10183. MIGDAŁSKI Paweł: Elżbieta Kazimierzówna w Szczecinku. Przyczynek do dziejów pamięci stosunków polsko-pomorskich w średniowieczu i ich znaczenia w Polsce Ludowej. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 2 s. 5–29, streszcz. ang.

Córka Kazimierza Wielkiego i Aldony, żona Bogusława V, księcia wologosko-słupskiego.

10184. MIGDAŁSKI Paweł: Słupska Komisja Badań Słowiańskich 1945–1946. Przyczynek do dziejów zainteresowań ludnością rodzimą oraz słowiańską przeszłością Pomorza Zachodniego po drugiej wojnie światowej. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 3 s. 283–299, streszcz. ang.

10185. MIGOŃ Michał: Wybrane przykłady gdyńskich powojennych lokali gastronomicznych

drugiej i trzeciej kategorii. *Rocznik Gdynski*. Nr 29: 2017 s. 175–186.

10186. MIREK Agata: Trudne lata, wielkie dni. Zakony żeńskie w PRL. Ząbki–Lublin 2015.

Rec.: Sakowicz Eugeniusz, *Kościół w Polsce*. [T.] 16: 2017 s. 193–203.

10187. MIROSZEWSKI Kazimierz: Stan wojenny na ziemi myszkowskiej w świetle dokumentów Służby Bezpieczeństwa. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 4: 2017 s. 103–113, streszcz. ang.

10188. MIZERA Piotr: Początki Poczty Polskiej w Wałbrzychu po II wojnie światowej. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 5: 2017 s. 83–100, streszcz. ang.

10189. MŁYNARCZYK-TOMCZYK Anita: „Walka o pamięć”. Obchody Tysiąclecia Państwa Polskiego (1960–1966) i Milenium Chrztu Polski (1966) w regionie świętokrzyskim w wybranych aspektach. *Między Wisłą a Pilicą*. T. 18: 2017 s. 139–164, streszcz. ang.

10190. MOKROSZ Janusz: Aleksander Zawadzki – działacz komunistyczny i wojewoda śląski (1945–1948). Warszawa–Katowice 2017 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 322, il., streszcz. ang., niem. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Katowicach.

10191. MORDAWSKI Hubert: Ziemie odzyskane 1945–1956. Brzezia Łąka 2015.

Rec.: Gross Radosław, *Echa Przeszłości*. [T.] 18: 2017 s. 363–367.

10192. MOSZYŃSKA Anna: Rewolucja październikowa a polskie prawo spadkowe. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 16: 2017 z. 1 s. 171–190, streszcz. ang.

Gł. I. 1946–1955.

10193. MRUGALSKA-BANASZAK Magdalena: Poprawiamy stosunki międzyludzkie. Wilda w czasach PRL. Przedm. Lechosław Olszewski. Poznań 2017 Fund. SPOT; Wydaw. Miej. Posenania 8° ss. 190, nlb. 2, il., mapy.

Dzielnica Poznania.

10194. MUSIALIK Wanda: Miejsce sióstr zakonnych w powojennych społecznościach na Śląsku Opolskim w latach 1945–1948. *Studia Śląskie*. T. 76: 2015 s. 195–202.

10195. MUSIAŁOWICZ Ryszard: Moje spotkanie z piecem – zarys historii Zakładów Ceramiki Budowlanej w Zielonce. *Rocznik Wołomiński*. T. 13: 2017 s. 303–326.

Gł. I. 50. XX w.; zawiera też wspomnienia.

10196. NADOLNIK Izabela: Odrębne świąty. Katecheci szkół średnich powiatu brzeskiego

w okresie ofensywy ideologicznej. *Biografistyk Pedagogiczna*. R. 1: 2016 nr 1 s. 101–117, streszcz. ang.

Lata 1946–1970.

10197. NADZORCY. Ludzie i struktury władzy odpowiedzialni za działania wobec środowisk twórczych, naukowych i dziennikarskich. Pod red. Sebastiana Ligarskiego, Grzegorza Majchrzaka. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 438, nlb. 1, il., mapa, streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Dziennikarze, Twórcy, Naukowcy).

Tręś: Ligarski Sebastian, Majchrzak Grzegorz: Wstęp s. 9–10; Rokicki Konrad: Kompetencje decyzyjne Związku Literatów Polskich, Ministerstwa Kultury i Sztuki, Wydziału Kultury KC i Sekretariatu KC PZPR w dziedzinie literatury. Refleksje badacza s. 13–21; Bereszyński Zbigniew: Służba Bezpieczeństwa jako instrument nadzoru nad środowiskami twórczymi, dziennikarskimi i naukowymi w województwie opolskim s. 22–51; Stokłosa Bożenna: Żłudna wolność eksperymentów formalnych i kontaktów ze sztuką zachodnią. Relacje środowiska artystów plastyków w Polsce Ludowej/PRL ze strukturami władzy. Wstępne rozpoznanie i propozycje badawcze s. 52–76; Pleskot Patryk: Porzucony pomysł na kontrolę prasy. Ministerstwo Informacji i Propagandy (1944–1947) s. 79–93; Patelski Mariusz: Działania Wojewódzkiego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk w Opolu wobec lokalnych środowisk dziennikarskich w latach 1950–1956 s. 94–112; Miedziński Paweł: Fotografia zatwierdzona. Zdjęcia ze stemplem Centralnej Agencji Fotograficznej s. 113–175; Leszkowicz Tomasz: Kontrola i „pomoc”. Wydział Prasowy KC PZPR w latach „gierkowskiej prosperity” (1971–1975) s. 176–187; Donefner Piotr: Pion propagandowy KC PZPR w latach 1986–1990. Przegląd wybranych aspektów funkcjonowania i koncepcji zachowania władzy przez PZPR nad środkami masowego przekazu s. 188–204; Benken Przemysław: W poszukiwaniu wroga wewnętrznego. Działalność redakcji „Zorniera Polskiego” i Wytwórn Filmowej „Czołówka” w latach 1962–1973 w świetle donosów informatora/tajnego współpracownika Szeftostwa Wojskowej Służby Wewnętrznej Donata Czerewacza s. 207–239; Majchrzak Grzegorz: Czwórka od „Tysola”. Funkcjonariusze rozpracowujący „Tygodnik Solidarność” w latach 1981–1984 s. 240–257; Kaczorowski Andrzej W.: Wydział II/V Departamentu IV MSW. Portret zbiorowy funkcjonariuszy SB kontrolujących redakcję prasy Stowarzyszenia PAX s. 258–290; Rokicki Konrad: Niezastąpiony. Jerzy Putrament i jego metody nadzoru nad pisarzami w PRL s. 291–304; Łatka Rafał: Stanisław Wałach. Ubek o ambicjach literackich s. 305–323; Przakstek Daniel: Władza wobec bojkotu aktorskiego w czasie stanu wojennego. Kształtowanie neo-ZASP s. 324–345; Podolak Michał: Adam Ważyk – „mały Żdanow” polskiego socrealizmu s. 346–354; Rutkowski Tadeusz P.: Komisja Oświaty i Nauki KC PZPR jako organ polityki partii wobec polskiej nauki (1957–1971) s. 357–372; Garbal Łukasz: Centralna Komisja Kwalifikacyjna do spraw Kadr Naukowych a represje wobec opozycji. Przypadek habilitacji Jana Józefa Lipskiego (1975–1981) s. 373–404; Kapica Bartłomiej: Rewizjoniści marksizmu a partyjne struktury naukowe w latach 1960–1967. W kręgu dyskusji nad modelem ustroju i charakterem badań s. 405–416.

10198. NAMYSŁO Aleksandra: Wzbudzić w dzieciach wiarę w lepsze jutro. Żydowskie domy dziecka w województwie śląskim w pierwszych latach powojennych. *Czasypismo*. 2017 nr 2 s. 32–42.

Lata 1945–1950.

10199. NEJA Jarosław: Marzec '68 w Gliwicach. *CzasyPismo*. 2017 nr 2 s. 88–93.

10200. NEUBAUER Tomasz: Wypadek na ORP „Błyskawica” 50 lat później. *Nautologia*. R. 52: 2017 s. 95–99.

9 VIII 1967 r.

10201. NIE tylko partia? Organizacje społeczne w Polsce Ludowej 1944–1989. Geneza, funkcjonowanie, znaczenie. Pod red. Tadeusza Ruzikowskiego. Warszawa 2017 IPN–KSZpNP 8° ss. 660, nlb. 1, il. IPN–KSZpNP. Oddz. w Warszawie.

Treść: Ruzikowski Tadeusz: Wstęp s. 9–24; Jarosz Dariusz: Zwrot stalinizacyjny 1948–1950 i jego wpływ na funkcjonowanie organizacji społecznych s. 27–49; Gończyński-Jussis Filip: Przede wszystkim umasowić? Liczebność członków jako determinantą działalności Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej (1944–1989) s. 51–75; Gałaszewska-Chilezuk Dorota: Bojownicy czy kombatanci? ZBoWiD w latach 1949–1989 s. 77–96; Busse Krzysztof: Wróg czy sojusznik? Stowarzyszenie PAX pod kontrolą aparatu bezpieczeństwa s. 97–122; Nowakowska-Wierchoś Anna: Sekcja Kobiet Prawników przy Lidze Kobiet Polskich i jej wkład w „doskonalenie systemu prawnego” w Polsce (1959–1989) s. 123–137; Sychowicz Krzysztof: Białoruskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne – powstanie i działalność (1956–1975) s. 139–155; Sulawka Adam Radosław: Rosyjskie organizacje społeczno-kulturalne w PRL s. 157–179; Krzyżanowski Piotr Jacek: Stowarzyszenia cygańskie w PRL – geneza działalności i znaczenie s. 181–200; Pasko Artur: Polski Komitet Olimpijski wobec bojkotu igrzysk olimpijskich w Moskwie (1980) i Los Angeles (1984) s. 201–211; Ruzikowski Tadeusz: Polski Związek Żeglarski w latach 1945–1989. Formalnoprawne aspekty funkcjonowania s. 213–254; Kościelniak-Marszał Miłosz: Zrzeszenie Polski Związek Łowiecki – geneza, kierunki rozwoju oraz cele w pierwszych latach funkcjonowania s. 255–284; Gałaszewski Dariusz: Powszechna Organizacja „Służba Polsce” jako narzędzie totalitarnego podporządkowania młodzieży władzy komunistycznej w Polsce w latach 1948–1955 s. 285–308; Jackowski Paweł: Ochotnicze Hufce Pracy. Koncepcja funkcjonowania a realia s. 309–326; Wiesler Joanna: Działalność organizacji społecznej na rzecz dobra dziecka w Polsce Ludowej na przykładzie Towarzystwa Przyjaciół Dzieci s. 327–350; Wierchowśka Aleksandra: Wyobraźnia koncesjonowana. Polskie Stowarzyszenie Miłośników Fantastyki (1981–1989) s. 351–379; Dziuba Adam: Świętowanie pod kuratelą Polskiej Partii Robotniczej. Organizacje społeczne w roli organizatorów i uczestników rytuałów władzy w województwie śląskim w latach 1945–1948 s. 383–412; Pachowicz Anna: O sukcesach i porażkach organizacji funkcjonujących w Tarnowie w latach 1945–1959 s. 413–434; Herman Jacek: Rada Łódzka Patriotycznego Ruchu Odrodzenia Narodowego w latach 1982–1989 – okoliczności utworzenia oraz zasady funkcjonowania s. 435–448; Bereszyński Zbigniew: Pomędzy kolaboracją a opozycją. Stowarzyszenia chrześcijańskie i władze Polski Ludowej na przykładzie województwa opolskiego w latach 1950–1989 s. 449–490; Pasich Dominika: Działalność Stowarzyszenia PAX w powiecie olkuskim s. 491–500; Czyżewski Andrzej: Więcej niż tylko organizacja kombatancka. Dzieje łódzkiego ZBoWiD na tle epoki 1949–1989 s. 501–527; Drabik Sebastian: ZMP w województwie krakowskim (1948–1956). Studium przypadku s. 529–556; Kozłowska Urszula: „Społeczne ramię służby zdrowia”. Aktywność Polskiego Czerwonego Krzyża na Pomorzu Zachodnim (1945–1948) s. 557–577; Fic Agnieszka: Wrocławskie komitety osiedlowe w latach sześćdziesiątych – charakterystyka i funkcjonowanie s. 579–601.

10202. NIEMIRA Konrad: Dobry artysta i zły marszand, albo odwrotnie. O związkach Jana Lebensteina z nowojorską Galerie Chalette. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 4 s. 777–796, streszcz. ang.

Lata 1959–1974.

10203. NIEMIRA Konrad: Much Ado about nothing? Political contexts of the „15 Polish Painters” exhibition (MoMa, 1961). *Ikonotheke*. T. 26: 2016 s. 167–191, streszcz. ang.

10204. NIEWIŃSKI Kamil: PZPR a sądownictwo w latach 1980–1985. Próby powstrzymania „solidarnościowej” rewolucji. Oświęcim 2016.

Rec.: Lityński Adam, *Roczniki Administracji i Prawa*. R. 17: 2017 z. specjalny s. 554–561.

10205. NIEWIŃSKI Kamil: Ruch związkowy w prokuraturze PRL w latach 1980–81. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 16: 2017 z. 2 s. 135–157, streszcz. ang.

10206. NIEZŁOMNI z pogranicza. Red. i korekta Grażyna Gatner. Kępno 2017 Starostwo Pow. 8° ss. 257, il.

Z treści: Łapa Mirosław: Wstęp s. 5–7; Chowańska Iwona: Słowo na 1 marca s. 9–16; Balbus Tomasz: Nie chcemy osiemnastej republiki! Akcja odwetowa oddziału Wiktora Wójcika „Wilczka” w Czastarach koło Wielunia (18 II 1946 r.) s. 17–56; Żurek Dariusz: Znad Prosnego nad Odrę. Żołnierz Wyklęty Jan Żurek ps. „Groźny” s. 59–73; Gatner Grażyna: Wydobyty z mgły zapomnienia – Idzi Piżczalka (ur. 1924 r. – zm. 1946 r.) s. 75–102; Nowak Dawid: Tajna Organizacja „Mała Garstka” w Sycowie i Nowej Rudzie w latach 1950–1952 s. 105–151; Chowańska Iwona: „Mała Garstka” 60 lat po... s. 153–191; Matuszewski Antoni: Kapłan niezłomy – wierny Bogu, ludziom i Ojczyźnie. [Stanisław Antoni Hundt (1875–1946)] s. 193–219; Łapa Mirosław: Jak sfałszowano referendum w 1946 roku? s. 221–247.

10207. NITSCHKE-SZRAM Bernadetta: Ekonomiczny wymiar współpracy Polskiej Rzeczpospolitej Ludowej z Polsnią na przykładzie działalności Przedsiębiorstw Polonijno-Zagranicznych. *Studia Zachodnie*. [T.] 19: 2017 s. 209–228, streszcz. ang.

10208. NOSZCZAK Bartłomiej: Nobel za Oredzie? List o. Stanisława Wawryna SJ do prymasa Stefana Wyszyńskiego w sprawie możliwości przyznania Episkopatowi Polski Pokojowej Nagrody Nobla za wystosowanie Oredzia do biskupów niemieckich. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 30: 2017 s. 482–492, streszcz. ang.

Rok 1966; zawiera też list.

10209. NOSZCZAK Bartłomiej: Solidarność poznaniaków. Komitet Studenckiej Pomocy dla Więźniów Politycznych i jego kontynuacja w postaci akcji „rodzin zastępczych” (1956–1959).

Pamięć i Sprawiedliwość. [T.] 28: 2016 s. 80–121, streszcz. ang.

Zawiera też materiały źródłowe.

10210. NOWAK Edmund: Biskupice w dwudziestoleciu powojennym. Opole 2017 Edmund Nowak 8° ss. 428, nlb. 2, il., streszcz. ang., niem.

10211. NOWAK Jan: Niezlomny pasterz. Duszpasterstwo ks. Władysława Bukowińskiego w Kazachstanie w latach 1950–1974. Kraków 2013.

Rec.: Dębowska Maria, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 415–423.

10212. NOWAK Szymon: Zdrajcy wykletych. Warszawa 2017 Fronda PL 8° ss. 375, il.

Aparat bezpieczeństwa a podziemie polityczne i zbrojne w l. 1944–1956.

10213. NOWAKOWSKA Monika: Księgozbiory Bibliotek Studium Zagadnień Społecznych i Gospodarczych Wsi przy KUL. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 107: 2017 s. 235–257, streszcz. ang.

Dot. l. 1946–1949.

10214. NOWICKA Małgorzata, Nowicki Marek: Upili się młodym winem. Początki Odnowy w Duchu Świętym w Polsce (1975–1979). Warszawa 2013.

Toż. Wyd. 2. Warszawa 2016.

Rec.: Jeziorny Dariusz: O narodzinach Odnowy Charyzmatycznej w polskim Kościele. *Poznańskie Studia Teologiczne*. T. 31: 2017 s. 275–282.

10215. NOWINOWSKI Sławomir M.: Jerzy Giedroyc w 1946 roku. Gdańsk 2017 Słowo/Obraz Terytoria 8° ss. 163, nlb. 4, tabl. 22, il.

10216. NOWOSIELSKA-SOBEL Joanna: „Pączki, pączki smażone na świeżym maśle!” – głos gazety codziennej „Pionier” o wybranych problemach życia codziennego wrocławian w latach 1945–1946. *Rocznik Wrocławski*. R. 13/14: 2016 s. 83–95, streszcz. niem.

10217. O POLSCE Ludowej. Wybrane zagadnienia. Red. Beata A. Nowak, Kamil Maciąg. Lublin 2017 Tygiel 8° ss. 98.

Treść: Pazgan Mateusz: Urząd starosty w Polsce Ludowej s. 7–20; Orleański Michał: Utrwalanie władzy ludowej w nazewnictwie miejskim w 1989 r. s. 21–28; Rebizant Judyta: Agitacja lubaczowskiego Urzędu Informacji i Propagandy (1945–1947) s. 29–40; Jończyk Grzegorz: PZPR wobec udziału praktykujących katolików w swoich szeregach w województwie kosałzańskim w latach 1950–1958 s. 41–50; Siwek Krzysztof: Problem granicy zachodniej PRL w myśli politycznej Zbigniewa Brzezińskiego s. 51–69; Koprowski Piotr: Stosunki polsko-radzieckie w latach osiemdziesiątych XX w. – specyfika i uwarunkowania s. 70–84; Domke Radosław: „Murzyn, Żyd i Arab”, czyli ksenofobia, rasizm i inność w kinie późnego PRL s. 85–97.

10218. „OGIENI” Falszywy mit. Pod red. Pawła Dybicza. Warszawa 2017 Fund. Oratio Recta 8° ss. 298, il. (Historia bez IPN) (Wyklęci nie Święci).

Treść: Dybicz Paweł: Wstęp s. 6–11; [Kwiek Julian:] Mit „żołnierzy wykletych”, mit „Ognia”. [Rozm. przepr.] Paweł Dybicz s. 12–36; Konarski Leszek: „Ogień” był bandytą. Akowcy z Podhala, przysięgając na Biblię, poświadczali, że „Ogień” mordował niewinnych ludzi s. 37–50; [Konarski Leszek:] „Ogień” – watażka podhalański. Testament podhalańskich akowców s. 51–64; Konarski Leszek: Gwiazda kłamie w sprawie „Ognia”. Watażka kierujący się własnymi ambicjami – tak o Józefie Kurasiu pisano w biuletynie WiN pod redakcją Janusza Kurtyki s. 65–69; Łątka Jerzy S.: Głos etnologa w sprawie porucznika czasu wojny Józefa Kurasia z Waksmundu s. 70–96; Konarski Leszek: „Ogień” w bezpieczeństwie. IPN będzie musiał rozliczyć Józefa Kurasia z czynów popełnionych w czasie jego służby w MO, UB i za współpracę z NKWD s. 97–108; Świadkowie mówią: „Ogień” był bandytą. [Wyd.] Tadeusz Byrdak. [Wspomnienia] s. 109–155; Konarski Leszek: Bandyta na pomnikach. Józef Kuraś był w PPR, MO i UB, ale zdaniem historyków z IPN żaden z niego komunista s. 156–172; Łątka Jerzy S.: Bohater na nasze czasy? Józef Kuraś, „Ogień” z Waksmundu – porucznik czasu wojny s. 173–266; Konarski Leszek: Jeżeli IPN nie przestanie z bandytów robić świętych, to my ujawnimy, co o nich wiemy – mówią mieszkańcy Waksmundu s. 267–277; Konarski Leszek: Współzawodnictwo w mordowaniu. Wspomnienia Ludwika Borowskiego, komendanta powiatowego Milicji Obywatelskiej z Nowego Targu, o „Ogniu” s. 278–298.

10219. OLASZEK Jan: Rewolucja powielaczy. Niezależny ruch wydawniczy w Polsce 1976–1989. Warszawa 2015.

Rec.: Serwatka Tomasz, *Roczniki Biblioteczne*. T. 61: 2017 s. 321–324; Tobera Marek, *Z badań nad Książką i Księgozbiortami Historycznymi*. T. 11: 2017 s. 517–522.

10220. OLECHOWSKI Piotr: Między ołtarzem a gabinetem partyjnym. Kościół rzymskokatolicki w sowieckim Lwowie w latach 1953–1959 w świetle raportów pełnomocnika Rady ds. Kultów Religijnych w obwodzie lwowskim. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 29: 2017 s. 176–200, streszcz. ang.

10221. OLEJARZ Tadeusz: Funkcjonowanie gospodarki żywnościowej Wojska Polskiego w latach 70. i 80. XX wieku. Wybrane aspekty. Rzeszów 2017 Oficyna Wydaw. Politech. Rzeszowskiej 8° ss. 144, nlb. 6, il., streszcz. ang.

10222. OLEJNIK Bogumiła: Powojenny synod diecezji tarnowskiej – czas odnowy i zmian w życiu Kościoła lokalnego. *Rocznik Tarnowski*. [T.] 20: 2015 s. 89–96.

Rok 1948.

10223. OLKOWSKI Roman: Rola Centralnej Komisji Zakupów w budowaniu zbiorów muzealnych w latach 1947–1956, w tym Muzeum Narodowego we Wrocławiu. *Roczniki Sztuki Śląskiej*. [T.] 25: 2016 s. 183–202, streszcz. niem., ang., fr.

10224. OLKOWSKI Roman: Walka o tzw. rewindykację wileńskich dóbr kultury po II wojnie światowej. *Muzealnictwo*. [Nr] 58: 2017 s. 193–205, streszcz. ang.

10225. OLŠÁKOVÁ Doubravka: Between stalinism and infrastructural globalism. The International Geophysical Year (1957–8) in Czechoslovakia, Poland and German Democratic Republic. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 115: 2017 s. 97–122.

10226. OLSZEWSKI Karol: Kilka uwag o prawniczych studiach II stopnia w latach 1952–1954. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. [T.] 39: 2017 nr 2 s. 37–51, streszcz. ang.

10227. OPERATION „Krkonoše” – part of real preparations for an intervention or a psychological play? [Wyd.] Alex Maskalik. *Przeгляд Historyczno-Wojkowy*. R. 18: 2017 nr 4 s. 177–194, streszcz. ang., ros.

Zawiera: Sprawozdanie Komisji Śledczej Izby Poselskiej badającej okoliczności związane z akcjami „Norbert”, „Vlna” i „Zásah”, ew. z innymi podobnymi akcjami.

Komisja parlamentu Czech działająca w 1995 r. w sprawie planów interwencji czeszechosłowackiej w Polsce w 1980 r.

10228. OPOZYCJA demokratyczna w Toruniu i w województwie toruńskim w latach 1976–1980. Red. nauk. Wojciech Polak, Sylwia Galij-Skrabińska. Toruń 2017 Jagielloński Inst. Wydawniczy 8° ss. 197, il.

Z treści: Polak Wojciech: Opozycja demokratyczna w Toruniu w latach 1978–1980 s. 13–83; Jankowska-Wojdyło Aleksandra: Wydarzenia Czerwca 1976 r. w Grudziądzu i ich skutki s. 85–99; Galij-Skrabińska Sylwia: Rola duszpasterstwa akademickiego ojców jezuitów w Toruniu w kształtowaniu postaw opozycyjnych s. 101–141; Białkowski Michał: Klub Inteligencji Katolickiej w Toruniu jako środowisko kontestacji i oporu wobec systemu komunistycznego. Zarys działalności do 13 grudnia 1981 r. s. 143–182.

10229. ORDYŁOWSKI Marek, Szymański Leonard: „Moskwa 80” Igrzyska XXII Olimpiady w świetle operacyjnej działalności polskiej Służby Bezpieczeństwa. Wrocław 2017 Dolnośląska Szkoła Wyższa 8° ss. 88, il.

10230. ORGANY zarządzania kryzysowego i sztaby do walki z opozycją. Działalność wojewódzkich komitetów obrony w latach 1975–1989 i ich dokumentacja. Praca zbiorowa. Pod red. Dariusza A. Rymara i Marka Kietlińskiego. Warszawa–Białystok–Gorzów Wielkopolski 2017 NDAP; AP; AP 8° ss. 302, il., streszcz. ang., niem.

Treść: Woźniak Wojciech: Od wydawcy s. 7–8; Rymar Dariusz A., Kietliński Marek: Wstęp s. 9–16; Kowalski Lech: Komitet Obrony Kraju i jego struktury terenowe s. 19–49; Rymar Dariusz A.: Akta Wojewódzkiego Komitetu Obrony z lat

1975–1989 w Archiwum Państwowym w Gorzowie Wielkopolskim i ich znaczenie dla badań regionalnych s. 51–89; Kietliński Marek: Działalność polityczna Wojewódzkiego Komitetu Obrony w Białymstoku w latach 1976–1989 s. 91–123; Sidor Marek: Tematyka posiedzeń Wojewódzkiego Komitetu Obrony w Suwałkach w 1981 roku s. 125–149; Knitter Michał: Echa szczecińskiego strajku sierpniowego w 1988 roku w materiałach Wojewódzkiego Komitetu Obrony w Szczecinie s. 151–169; Ciechanowski Hadrian: Działalność Wojewódzkiego Komitetu Obrony w Toruniu w czasie stanu wojennego, w świetle materiałów archiwalnych przechowywanych w Archiwum Państwowym w Toruniu s. 171–184; Bławat-Obin Joanna: Dokumentacja z okresu stanu wojennego Wojewódzkiego Komitetu Obrony w zasobie Archiwum Państwowego w Gdańsku s. 187–205; Borucki Robert: Akta Wojewódzkiego Komitetu Obrony w zasobie Archiwum Państwowego w Koszalinie s. 207–227; Dubaj Ewa: Dokumentacja Wojewódzkiego Komitetu Obrony przechowywana w zasobie Archiwum Państwowego w Częstochowie s. 229–241; Grelewicz Beata: Dokumentacja Wojewódzkiego Komitetu Obrony w zasobie Archiwum Państwowego w Zielonej Górze – charakterystyka archiwalna s. 243–274; Kukowski Tomasz: Batalion Polityczno-Obronny w województwie elbląskim s. 277–291.

10231. ORSKI Marek: Zbrodniarze obozu koncentracyjnego Stutthof w Więzieniu Karno-Śledczym w Gdańsku w 1946 r. Egzekucja 4 lipca 1946 r. Aktualny stan wiedzy. *Stutthof*. [Z.] 4(14): 2016 s. 61–81, streszcz. ang.

10232. ORZEŁEK Ariel: Ocena geopolitycznych realiów Polski Ludowej w okresie rządów Władysława Gomułki w ówczesnej publicystyce Aleksandra Bocheńskiego. *Meritum*. T. 9: 2017 s. 219–229, streszcz. ang.

10233. OSACZENI – napiętnowani. Szkice o twórcach w PRL. Pod red. Sebastiana Ligarskiego. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 262, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Dziennikarze, Twórcy, Naukowcy).

Treść: Ligarski Sebastian: Polechoński Krzysztof: Ścigany, szkalowany, przemilczany. Działania komunistów przeciwko Ferdynandowi Goetlowi s. 9–83; Budrowska Kamila: Wykluczanie Nalkowskiej. Cenzura wobec Zofii Nalkowskiej w latach 1945–1954 s. 84–108; Heck Dorota: Szkice do portretu Zbigniewa Kunikowskiego s. 109–130; Bednarek Stefan, Heck Dorota: „Marianna Bocian od dłuższego czasu pozostaje poza Wrocławiem”. SB wobec poetki s. 131–152; Heck Dorota: „O Wolniaku nie było mowy”. Henryk Wolniak jako poeta zapomniany. Notatki z kwerend archiwalnych s. 153–174; Kardela Piotr: Erwin Kruk. Bezpieka przeciw mazurskiemu pisarzowi s. 175–200; Kuta Cecylia: „Wykonawca utworu słowno-muzycznego o wrogim charakterze”. Działania aparatu represji wobec Jana Krzysztofa Kelusa s. 201–231; Ligarski Sebastian: Wrocławska grupa teatralna „Nie Samym Teatrem...” w materiałach Służby Bezpieczeństwa s. 232–244.

10234. OSIŃSKI Krzysztof: Wpływ NSZZ „Solidarność” na funkcjonowanie PZPR w województwie bydgoskim (zarys problemu). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 27: 2016 s. 168–196, streszcz. ang.

10235. OŠKO Piotr: Za fasadą. Komitet uczelniany w strukturze PZPR i jego wpływ

na zarządzanie kadrami w latach 1948–1968. Zarys problemu na przykładzie Politechniki Warszawskiej. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 27: 2016 s. 69–111, streszcz. ang.

10236. OWSIŃSKI Marcin: Mieszkańcy narodowości niemieckiej w gminie Sztutowo w latach 1945–1989. *Stutthof*. [Z.] 2(12): 2014 s. 207–235, streszcz. ang.

10237. OŻÓG Łukasz: Sokołów Małopolski w okresie państwowo-partyjnych obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego. *Rocznik Sokolowski*. Nr 13: 2016 s. 19–56.

10238. OŻÓG Sławomir: Językowe strategie propagandowe w protokołach i referatach Miejskiej Rady Narodowej w Sokołowie Małopolskim z lat 1959–1966. *Rocznik Sokolowski*. Nr 13: 2016 s. 79–96.

10239. PACZKOWSKI Andrzej: Revolution and counterrevolution in Poland 1980–1989. Solidarity, martial law, and the end of communism in Europe. Rochester–Warsaw 2015 Uniw. of Rochester Press; Inst. of Political Studies of the Polish Acad. of Sciences 8° ss. XVI, 387. (Rochester Studies in East and Central Europe; vol. 14).

Rec.: Kofman Jan: Polska „Era Rewolucyjna”. *Studia Polityczne*. T. 45: 2017 nr 1 s. 243–256.

10240. PAŁASZ-RUTKOWSKA Ewa: Polska i Japonia po II wojnie światowej. W 60. rocznicę wznowienia stosunków oficjalnych. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 4 s. 793–809, streszcz. ang.

Lata 1945–1958.

10241. PAŁYS Piotr: Opole 1945 – rok pierwszy. *Studia Śląskie*. T. 78: 2016 s. 15–26.

10242. PANASIEWICZ Janusz: Okoliczności funkcjonowania Przedsiębiorstwa Państwowego „Polskie Koleje Państwowe” na Zamojszczyźnie. *Archiwariusz Zamojski*. T. 15: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 127–140.

W okresie PRL.

10243. PANASIUK Dominik: Rejon II chełmskiego obwodu AK-DSZ-WiN w latach 1944–1947. Struktura organizacyjna i działalność. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 46 s. 5–50, streszcz. ang.

10244. PASKO Artur: Próby oddziaływania ideologicznego na sportowców w Polsce w latach siedemdziesiątych. *Studia Łomżyńskie*. T. 27: 2017 s. 173–194, streszcz. ang.

XX w.

10245. PASZKIEWICZ Lilla Barbara: „Gazeta Ludowa”. Próba walki o wolność myśli i słowa 1945–1947. Toruń 2007.

Rec.: Popiel Paweł, *Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2013 s. 303–305.

10246. PASZTOR Maria: Granica na Odrze i Nysie Łużyckiej oraz plan Rapackiego jako problem bezpieczeństwa w Europie na przykładzie relacji polsko-włoskich w latach 1945–1959. *Historia i Polityka*. Nr 9: 2013 s. 13–27, streszcz. ang.

10247. PASZTOR Maria: Nieudana próba podjęcia mediacji polsko-włoskiej w konflikcie wietnamskim w latach 1965–1967. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 3 s. 111–123, streszcz. ang., ros.

10248. PATELSKI Mariusz: Czerwiec ’76 w województwie opolskim. *Studia Śląskie*. T. 77: 2015 s. 119–142.

10249. PAULUKIEWICZ Tomasz R.: „Wryj” – czasopismo, które żartowało z Breżniewa i papieża. Zarys monografii miesięcznika na tle innych tytułów prasy niezależnej wydawanych w Rzeszowie. *Rocznik Bibliologiczno-Prasoznawczy*. [R.] 9(20): 2017 s. 207–222, streszcz. ang.

Rok 1981.

10250. PAWLIKOWSKA Karolina: Rolnicze spółdzielnie produkcyjne powiatu kamiennogórskiego w latach 1950–1957. Cz. 2: Analiza społeczna. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 49: 2017 s. 87–98, streszcz. ang., czes., niem.

Cz. 1. *Tamże*. T. 48: 2016.

10251. PENCARSKI Kacper: Ludność autochtoniczna województwa koszalińskiego w taśmotece Polskiego Radia Koszalin z lat 1957–1975. Przegląd zawartości taśm magnetycznych. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 3 s. 237–258, streszcz. ang.

10252. PERCHEL Paweł, Adamczyk Robert: Starachowicka antykomuna. Zima wasza, wiosna nasza. Starachowice 2017 Stow. „Wolni i Solidarni 1980–1989” 8° ss. 118, il.

10253. PERLAK Bartłomiej: Internowani na Dolnym Śląsku i Opolszczyźnie. Ośrodki odosobnienia podległe Okręgowemu Zarządowi Zakładów Karnych we Wrocławiu (1981–1982). Warszawa–Wrocław 2017 Oddz. IPN-KŚZpNP 8° ss. 477, il. (Historia Dolnego Śląska).

10254. [PIECZARA-]ŚLARZYŃSKA Małgorzata: Obraz literatury włoskiej w Polsce lat

70. i 80. XX wieku na łamach „Literatury na Świecie”. Warszawa 2017 Wyd. Polonistyki Univ. Warszawskiego 8° ss. 549.

10255. PIECZONKA-GIEC Diana: *Wielkie świętowanie. Kalendarz Miłośników Skoczowa*. [R.] 18: 2017 s. 97–105.

Obchody 700-lecia założenia miasta Skoczowa w 1967 r.

10256. PIEKARA Jędrzej: Michał Heller – „polski Rosjanin” z Maisons-Laffitte. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 15: 2017 z. 1 s. 89–111, streszcz. ang.

10257. PIETRYCH Piotr: „Niepokój” – niemal zapomniany tom poetycki Tadeusza Różewicza z 1947 roku. *Pamiętnik Literacki*. R. 108: 2017 z. 2 s. 143–166, streszcz. ang.

10258. PIETRZAK Agnieszka: *Żołnierze Batalionu Armii Krajowej „Zośka” represjonowani w latach 1944–1956*. Wyd. 2, rozsz. i uzup. Warszawa 2016.

Rec.: Benken Przemysław, *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. 2016 [nr] 1 s. 489–499.

10259. PIETRZAK Jerzy: Ks. Karol Milik – „wieczór życia” w Gorzowie Wlkp. (1957–1976). *Adhibenda*. [Nr] 4: 2017 s. 53–82, streszcz. ang.

10260. PIONY śledcze aparatu bezpieczeństwa publicznego 1944–1990. Pod red. Magdaleny Dźwiągł i Pawła Skubisza. Warszawa–Szczecin 2017 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 605, il., streszcz. ang. (Centralny Projekt Badawczy IPN Struktury i Metody Działania Aparatu Bezpieczeństwa w Polsce 1944–1989).

Treść: Dźwiągł Magdalena, Skubisz Paweł: Wprowadzenie s. 7–17; Marcinkiewicz-Kaczmarczyk Anna, Kaczmarczyk Wiesław: Funkcjonowanie organów śledczych Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, Komitetu do spraw Bezpieczeństwa Publicznego i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w latach 1945–1956 s. 19–40; Bereszyński Zbigniew: Pion śledczy aparatu bezpieczeństwa w województwie opolskim w latach 1950–1990. Struktura, kadry, zadania i ważniejsze przejawy działalności s. 41–163; Filip Krzysztof: Pion śledczy Służby Bezpieczeństwa Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w Gdańsku w latach 1957–1975 – zarys problematyki s. 165–203; Dźwiągł Magdalena: Zatrzymani na granicy – działalność więzień filtracyjnych/Samodzielnej Sekcji Filtracyjnej/Sekcji „F” przy Wojewódzkim Urzędzie Bezpieczeństwa Publicznego/Wojewódzkim Urzędzie ds. Bezpieczeństwa Publicznego w Szczecinie w latach 1948–1956 s. 205–234; Pączek Tomasz: Pion śledczy Milicji Obywatelskiej i jego zadania w latach 1944–1956 s. 235–259; Piątek Przemysław: Tortury jako „niezozwolone metody śledztwa” prowadzonego przez funkcjonariuszy urzędów bezpieczeństwa publicznego s. 261–312; Piątek Przemysław: „Legalne metody przesłuchania”. Kilka uwag o podstawach prawnych działań śledczych funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa na przykładzie zwalczania antykomunistycznego podziemia zbrojnego na Podbeskidziu w latach 1945–1947 s. 313–350; Borowiec Janusz: Współdziałanie aparatu bezpieczeństwa z wojskowym wymiarem sprawiedliwości w województwie rzeszowskim w latach

1944–1955 s. 351–370; Burczyk Dariusz: Współpraca Wydziału Śledczego Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Gdańsku z Wojskową Prokuraturą Rejonową w Gdańsku w latach 1946–1955 s. 371–387; Bagiński Witold: Procesy pokazowe oskarżonych o szpiegostwo w pierwszej dekadzie Polski Ludowej s. 389–427; Benken Przemysław: Aparat bezpieczeństwa na Pomorzu Zachodnim wobec wsi po tzw. wypadkach gryfickich z 1951 r. s. 429–449; Czarnecki Adam: Metody łamania przez aparat bezpieczeństwa oporu chłopów wobec kolektywizacji na Pomorzu Środkowym w latach 1948–1956 s. 451–462; Fomal Paweł: Casus Stanisława Turka „Orla” i Jana Malinowskiego „Rolskiego” jako przykład manipulacji materiałami śledztwa stosowanej przez oficerów śledczych Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Rzeszowie w latach 1942–1954 s. 463–480; Jastrząb Łukasz: Śledztwo prowadzone przeciwko uczestnikom Poznańskiego Czerwca w 1956 r. s. 481–494; Sodel Ryszard: Rola wydziałów śledczych Służby Bezpieczeństwa w sprawach dotyczących działań policyjnych i wojskowych jednostek kolaboracyjnych III Rzeszy, składających się z obywateli ZSRR w czasie II wojny światowej s. 495–513; Pleskot Patryk: Grupa Operacyjno-Śledcza „Bieszczydy” (1971–1972). Rozmach, kompromitacja, spisek? s. 515–536; Dźwiągł Magdalena, Skubisz Paweł: „Pułk głową mą o ścianę”. Sprawa Mieczysława Zwierzchowskiego, naczelnika Wydziału Śledczego Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w Szczecinie, dotycząca stosowania niedozwolonych metod śledczych s. 537–549; Wójcik Bogusław: W trosce o moralność służb – standardy etyczne MSW i ich realizacja przez funkcjonariuszy SB i MO, ze szczególnym uwzględnieniem pionu śledczego s. 551–578; Czerwiński Daniel: Janusz Bembien – przypadek śledczego Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Lęborku przed sądem III Rzeczypospolitej s. 579–586.

10261. PIOTROWSKI Paweł: Operacja „Wisła”. Broń jądrowa na terytorium Polski. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 18: 2017 nr 1 s. 67–87, streszcz. ang., ros.

Lata 60. XX w.

10262. PISULIŃSKI Jan: Akcja specjalna „Wisła”. Rzeszów 2017 Libra PL 8° ss. 457, nlb. 1, tabl. 84, il.

Lata 1947–1950.

10263. PISULIŃSKI Jan: Przesiedlenie ludności ukraińskiej z Polski do USRR w latach 1944–1947. Wyd. 2, popr. Rzeszów 2017 Libra PL 8° ss. 589, nlb. 1, mapy.

Wyd. 1. 2009.

10264. PLESKOT Patryk: Prawo i bezprawie. Komitet Helsiński w Polsce (1982–1990). Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 517. IPN–KŚZpNP. Oddz. (Warszawa Nie?pokonana; t. 13).

10265. [PŁATEK Stanisław]: „Potem, ni stąd, ni zowąd, zaczęto strzelać”. O strajku i pacyfikacji kopalni „Wujek” 16 XII 1981 r. *CzasyPismo*. 2016 nr 2 s. 60–69.

10266. PŁUŻAŃSKI Tadeusz M.: Oblawa na Wyklętych. Polowanie bezpieki na Żołnierzy Niezłomnych. Zakrzewo 2017 Replika 8° ss. 303, nlb. 1, tabl. 24, il.

10267. PŁUŻAŃSKI Tadeusz [M.]: *Oprawy. Zbrodnie bez kary*. Warszawa 2016 Capital 8° ss. 310, nlb. 1, il.

Procesy powojenne.

10268. PŁUŻAŃSKI Tadeusz M., Sławińska Beata: *Żołnierze Wyklęci. Niezlomni bohaterowie nienazanego powstania*. Wyd. 2, poszerz. Warszawa 2017 Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej im. płk. dypl. Mariana Porwita 8° ss. 441, nlb. 3, il.

Wyd. 1. Warszawa 2016.

10269. POLNIAK Łukasz: *Mit armii gen. Berlinga w kinie wojennym PRL w latach 1960–1989*. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 1 s. 173–193, streszcz. ang.

10270. PONIŃSKI Antoni: *Mniej znany obraz roku milenijnego*. *Studia Włocławskie*. T. 19: 2017 s. 455–472, streszcz. ang.

Rok 1966.

10271. POPIEL Paweł: *Ruch ludowy na Mazowszu w latach 1949–1975*. Warszawa 2010.

Rec.: Parzych Arkadiusz, *Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2013 s. 314–317.

10272. POPIŃSKA Jolanta: *Historia Socjalistycznego Związku Studentów Polskich na Uniwersytecie Wrocławskim (1973–1982)*. *Rocznik Wrocławski*. R. 13/14: 2016 s. 97–119, streszcz. niem.

10273. POPIŃSKI Krzysztof: *Wyższe szkolnictwo rolnicze jako narzędzie przekształcania i rozwoju wsi polskiej w latach 1945–1989*. *Społeczeństwo i Ekonomia*. 2017 nr 1 s. 102–117, streszcz. ang.

10274. POTYKANOWICZ-SUDA Lidia: *Działalność Instytutu Polskiego w Bejrucie w latach 1945–1949 w świetle archiwaliów przechowywanych w Papieskim Instytucie Studiów Kościelnych w Rzymie*. *Archeion*. T. 118: 2017 s. 427–438, streszcz. ang., fr., ros.

10275. PÓŁ wieku milenium. Religijne, polityczne i społeczne aspekty obchodów tysiąclecia chrztu Polski (1956–1966/1967). *Studia i materiały*. Pod red. Bartłomieja Noszczaka. Warszawa 2017 IPN–KŚZPNP 8° ss. 1023.

Treść: Noszczak Bartłomiej: Wprowadzenie s. 11–24; [Rozdz.] 1. Obchody Milenium w Polsce: Sychowicz Krzysztof: W drodze do Milenium. Wielka Nowenna Narodu (1956–1966) i Rok Te Deum (1966) w województwie białostockim s. 27–51; Zygnier Leszek: Religijne i polityczne aspekty uroczystości milenijnych w diecezji płockiej w świetle dokumentów Służby Bezpieczeństwa s. 53–90; Szlapka Mateusz: Ziemie Zachodnie i Północne w przemówieniach milenijnych abp. Bolesława Kominka s. 91–118; Grabowska Bożena: Wprowadzenie kultu Pierwszych

Pięciu Męczenników Polski w ordynariacie gorzowskim (obecnie diecezji zielonogórsko-gorzowskiej) w 1966 roku s. 119–134; Nabywaniec Stanisław, Rogula Jan: Peregrynacja kopii obrazu jasnogórskiego w diecezji przemyskiej w kontekście obchodów milenium chrztu Polski. Wiara – społeczeństwo – polityka s. 135–183; [Rozdz.] 2. Zakony wobec Milenium: Mirek Agata: Udział żeńskich wspólnot zakonnych w przygotowaniach do uroczystości milenijnych w Polsce i ich przebiegu (1957–1966/1967) s. 187–211; Zamiatała Dominik: Zakony męskie wobec obchodów milenijnych 1966 roku s. 213–240; [Rozdz.] 3. Międzynarodowe echa Milenium: Tarka Krzysztof: Akt miłosierdzia i zaproszenie do dialogu. Środowiska polskiej emigracji politycznej w Europie wobec listu biskupów polskich do biskupów niemieckich z 1965 roku s. 243–279; Patecka-Frauenfelder Anna: Reakcja prasy zachodniemieckiej na list biskupów polskich do biskupów niemieckich w materiałach biuletynu Zachodniej Agencji Państwowej „Niemcy Zachodnie” s. 281–322; Czarnowski Robert: Przygotowanie do Milenium oraz obchody milenijne chrztu Polski wśród emigracji polskiej we Francji w świetle dokumentów Archiwum Polskiej Misji Katolickiej s. 323–344; Siama-Salmon Monika: Milenium, czyli performatywne budowanie pamięci. Obchody tysiąclecia chrztu Polski w środowiskach polonijnych na północy Francji s. 345–371; Waldoch Marcin: Konflikt polityczny w środowisku Polonii nowozelandzkiej na tle obchodów milenium chrztu Polski s. 373–390; Kucharski Wojciech: Wielki nieobecny. Kwestia udziału papieża Pawła VI w obchodach milenijnych w Polsce s. 391–411; [Rozdz.] 4. Obchody Tysiąclecia w Polsce: Fiktus Paweł: Dyskurs polityczno-prawny wokół obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego. Na przykładzie uchwał sejmowych s. 415–427; Kolasa Robert: Obchody Tysiąclecia Państwa Polskiego w Pile (1959–1966) s. 429–440; Tunak Marcin: Obchody Tysiąclecia Państwa Polskiego w Grodzisku Wielkopolskim s. 441–462; Fic Agnieszka: Obchody Tysiąclecia Państwa Polskiego (1960–1966) w dolnośląskiej prasie lokalnej s. 463–488; Słiwak Katarzyna: Polityka oświatowa Kuratorium Okręgu Szkolnego w Zielonej Górze wobec budowy szkół Tysiąclecia Państwa Polskiego na przykładzie Publicznej Szkoły Podstawowej nr 7 w Żaganie s. 489–506; [Rozdz.] 5. Rywalizacja, konflikt, represje, czyli milenijny kontekst relacji państwo–Kościół: Marek Lucja: „Ofensywie klerikalizmu trzeba położyć tamę”. Partynjo–państwowa walka z Kościołem o ducha narodu w okresie Wielkiej Nowenny na przykładzie województwa katowickiego s. 509–567; Bereszyński Zbigniew: Władze komunistyczne i Kościół w województwie opolskim w okresie obchodów milenijnych (1956–1966/1967) s. 569–650; Sikorski Juliusz: Milenijna rywalizacja państwa i Kościoła w województwie zielonogórskim (1957–1966) s. 651–678; Łatka Rafał: Rywalizacja państwo–Kościół w czasie obchodów milenijnych na przykładzie Krakowa (1965–1966) s. 679–704; Kaczorowski Andrzej W.: Obchody milenijne roku 1966 według „Słowa Powszechnego” s. 705–746; Gucewicz Daniel: Konfrontacja? Obchody milenijne w Gdańsku na tle relacji między biskupem Edmundem Nowickim a I sekretarzem KW PZPR Janem Ptaśńskim s. 747–776; Czaczkowska Ewa K.: Represje karno-administracyjne wobec uczestników uroczystości milenijnych w Warszawie w świetle materiałów archiwalnych Instytutu Pamięci Narodowej s. 777–795; Noszczak Bartłomiej: Renesans stalinizmu? Represjonowanie duchowieństwa katolickiego przez komunistyczny aparat władzy podczas obchodów tysiąclecia chrztu Polski (1956–1966/1967) – przypadek o. Czesława Białka SJ s. 797–828; [Rozdz.] 6. Historiografia, polityka pamięci, kultura pamięci a Milenium i Tysiąclecie: Młynarczyk-Tomczyk Anita: Początki chrześcijaństwa na ziemiach polskich w państwowej i kościelnej historiografii milenijnej lat sześćdziesiątych XX w. (wybrane zagadnienia) s. 831–856; Stachowiak Paweł: Główne wątki narracji historycznej Kościoła podczas obchodów milenijnych w 1966 r. Przyczynek do rekonstrukcji „kościelnej polityki pamięci” s. 857–873; Pastuszewski Stefan: Milenium i Tysiąclecie w komunikacyjnej pamięci osobowej i pamięci społecznej (przykład Bydgoszczy) s. 875–908; Rajewski Adam:

Spór o przeszłość. Historia Polski w narracji Kościoła i państwa w okresie obchodów milenijnych (1956–1966) s. 909–935; Kalendarium. Oprac. Bartłomiej Noszczak s. 937–951.

10276. PRAŻNOWSKA Gabriela: Szkolnictwo żydowskie w Krakowie w latach 1945–1953. *Judaista*. Nr 3: 2017 s. 5–17.

10277. PREJS Roland: Wkład kapucynów w życie Kościoła na Ziemiach Odzyskanych w latach 1945–1951 na przykładzie administracji apostołskiej w Gorzowie Wlkp. *Studia Franciszkańskie*. T. 26: 2016 s. 269–301, streszcz. niem.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. T. 27: 2017 s. 213–233, streszcz. niem.

10278. PRL na pochylni (1975–1980). Red. Marcin Bukala, Dariusz Iwaneczko. Rzeszów 2017 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 862, il., streszcz. ang. (Seria Wydawnicza IPN Oddział w Rzeszowie).

Treść: Bukala Marcin, Iwaneczko Dariusz: Wstęp s. 9–28; Szumilo Mirosław: Kierownictwo PZPR w latach 1971–1980 s. 30–59; Leniart Ewa: Reforma administracyjna w Polsce w latach 1972–1975 s. 60–70; Sasanka Paweł: Czerwiec 1976 – kryzys do ułknięcia? Refleksja na temat (nie)wyciągnięcia wniosków z przeszłości i siły uwarunkowań systemowych s. 71–83; Kasprzycki Marcin: Służba Bezpieczeństwa w latach 1975–1980. Reorganizacja, funkcjonowanie i główne kierunki działań operacyjnych w nowym podziale administracyjnym kraju s. 84–114; Lesiakowski Krzysztof: Najwyższa Izba Kontroli w systemie organizacyjnym PRL (1976–1980). Podstawy formalne funkcjonowania i rzeczywistość działalności s. 115–135; Kulkowski Arkadiusz: „Sędziowie na zakręcie”. Wymiar sprawiedliwości po proteście robotniczym w czerwcu 1976 r. w Radomiu s. 136–156; Iwaneczko Dariusz: Kierownictwa rola PZPR. Model tereny w województwach Polski południowo-wschodniej s. 157–190; Drabik Sebastian: Krakowska PZPR w schyłkowym okresie dekady Gierka s. 191–217; Jarosz Dariusz: Lata 1975–1980 w historii społeczeństwa polskiego. Trudności bilansu s. 219–246; Macyra Roman, Miłoś Jan: Dekonstrukcja mitu. Obywatel „versus” władza (1975–1980) s. 247–287; Wałigóra Grzegorz: Nurty opozycji przedsierpniowej s. 288–300; Wójcik Bogusław: Edukacyjny spór o człowieka w Polsce lat siedemdziesiątych XX w. s. 301–331; Wójtowicz Przemysław: Region ponad miarę. Województwo bydgoskie w latach 1975–1980. Zarys polityczno-gospodarczo-społeczny s. 332–359; Maniewska Katarzyna: „Wzorcowe miasto realnego socjalizmu”. Wybrane problemy życia codziennego mieszkańców Bydgoszczy w latach 1975–1980 s. 360–415; Tracz Bogusław: Polska Katanga czy socjalistyczne eldorado? Z problemów życia codziennego na Górnym Śląsku w latach siedemdziesiątych XX w. s. 416–444; Zawistowski Andrzej: Wołanie o kartki. Reglamentacja jako pożądane przez społeczeństwo rozwiązanie problemów w równowagę w handlu wewnętrznym w latach 1976–1980 s. 446–461; Keller Dawid: Węgiel czy pasażer? O pierwszeństwo przewozu... Śląska Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Katowicach w latach 1975–1980 s. 462–478; Graban Marcin: „Inicjatywa prywatna”. Warunki funkcjonowania i zatrudnienia w sektorze prywatnym w latach 1975–1980 s. 479–499; Kazański Arkadiusz: Na pochylniach statki czekają w kolejce do zwodowania. Sukces czy porażka? Analiza relacji międzyludzkich i produkcyjnych w Stoczni Gdańskiej im. Lenina w drugiej połowie lat siedemdziesiątych XX w. s. 500–515; Nawrocki Karol: Droga do „mafii w polskim wydaniu”. Trójmiejscy pionierzy przestępczości zorganizowanej w drugiej połowie lat siedemdziesiątych XX w. s. 516–536; Jarząbek Wanda: Problem praw człowieka w stosunkach PRL z zachodnimi sygnatariuszami Aktu końcowego KBWE w latach

1975–1980 s. 538–555; Pick Dominik: Erozja kontroli państwowej w obszarze współpracy zagranicznej? Kontakty społeczne i kulturalne z RFN po 1970 r. s. 556–574; Tyszkiewicz Jakub: Polityka administracji prezydenta Jimmy’ego Cartera wobec Polski (1977–1980) s. 575–591; Tebinka Jacek: Polityka brytyjska wobec Polski w latach 1976–1980 s. 592–611; Jaworski Paweł: Polityka Szwecji wobec PRL w świetle polskich dokumentów dyplomatycznych (1976–1980) s. 612–626; Pleskot Patryk: Charakterystyka działań kontrwywiadowczych w stosunku do zachodnich dyplomatów w latach 1975–1980 s. 627–640; Sempołowicz Michał: Kontakty Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Gdańsku i Komitetu Obwodowego Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego w Leningradzie w latach 1975–1980 s. 641–658; Żaryn Jan: Kondycja PRL-owskiej władzy w opinii hierarchów Kościoła rzymskokatolickiego w Polsce w latach 1975–1980 s. 660–670; Gryz Ryszard: Droga do korekty polityki władz PRL w dziedzinie inwestycji kościelnych (1975–1980) s. 671–690; Łatka Rafał: Polityka władz PRL wobec Kościoła katolickiego w województwie krakowskim w latach 1975–1980 s. 691–722; Sychowicz Krzysztof: U progu przemian. Władze komunistyczne wobec Kościoła katolickiego w Polsce północno-wschodniej w latach 1975–1980 s. 723–737; Krzysztofiński Mariusz: Kontakty bp. Ignacego Tokarczuka z opozycją antysystemową w drugiej połowie lat siedemdziesiątych XX w. s. 738–755; Przeperski Michał: Propagandowa dekompozycja. Tygodnik „Polityka” na tle polityki propagandowej KC PZPR (1975–1980) s. 757–780; Krzanicki Marcin: Analiza przekazu marketingowego skierowanego do kobiet na przykładzie tygodnika „Przyjaciółka” z lat 1975–1980 s. 781–818; Szulc Paweł: Polak w kosmosie. Ostatnia wielka kampania propagandowa epoki Edwarda Gierka s. 819–831.

10279. PRZEPERSKI Michał: Odwrót od Października. Pacyfikacja prasy i dziennikarzy w latach 1956–1958. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 28: 2016 s. 311–352, streszcz. ang.

10280. PRZEPERSKI Michał: Ostatnia próba modernizacji PRL. Rząd Mieczysława F. Rakowskiego (1988–1989). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 27: 2016 s. 197–230, streszcz. ang.

10281. PRZERWA Tomasz: Pierwszy kalendarz samorządowy w powojennym Dzierżonowie. O wydawnictwach, ludziach i emocjach. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 8]: 2016 [dr:] 2017 s. 53–62.

„Kalendarz informator dla działaczy samorządowych i soltysów na rok 1946”.

10282. PTASZYŃSKI Radosław: „Trzymamy straż nad Odrą” siedemdziesiąt lat później. *Kronika Szczecina*. Nr 35: 2016 [dr:] 2017 s. 53–61.

Złot w 1946 r.

10283. PUCHAŁSKI Arkadiusz: Historia Związku Polskich Artystów Plastyków w Białymstoku w latach 1944–1983. Białystok 2017 Galeria im. Ślędzińskich 8° ss. 478, nlb. 2, il.

10284. PUCIŁOWSKI Józef: Portrety imienne i bezimienne. Polscy dominikanie a bezpieka 1945–1989. Kraków 2017 Esprit 8° ss. 239, nlb. 1.

10285. PYCZEL Joanna: Działalność kardynała Henryka Gulbinowicza w latach 80-tych XX wieku. *Kolo Historii*. Nr 21: 2017 s. 97–107, streszcz. ang., ros.

10286. RACINOWSKI Dariusz: Działania Gromadzkiej Rady Narodowej w Brdowie na rzecz oświaty w latach 1954–1971. *Polonia Maior Orientalis*. T. 4: 2017 s. 161–182, streszcz. ang.

10287. RACINOWSKI Dariusz: Represje władz komunistycznych wobec o. Wincentego Cykowskiego za zorganizowanie obchodów 100. rocznicy bitwy pod Brdowem w świetle dostępnych dokumentów archiwum klasztoru brdowskiego. *Polonia Maior Orientalis*. T. 1: 2014 s. 91–106, streszcz. ang.

W 1963 r.

10288. RADZIOWONOWICZ Tadeusz, Bójaryn-Kazberuk Barbara: Oblawa augustowska 1945. Okoliczności i ofiary w dokumentach archiwalnych. Suwałki 2017 AP 8° ss. 210, il.

10289. RAMS Paweł: Między historią a biografią. Funkcjonowanie myśli Stanisława Brzozowskiego w latach 1945–1948. *Pamiętnik Teatralny*. R. 108: 2017 z. 1 s. 23–48, streszcz. ang.

10290. RATAJEWSKA Barbara: Wschowa w latach 1945–1950. W 70. rocznicę powrotu do Polski. Leszno–Warszawa 2015.

Rec.: Jaśkowska-Józefiak Zuzanna, *Rocznik Leszczyński*. T. 17: 2017 s. 284–285.

10291. RATYŃSKI Mateusz: Powstanie i działalność Klubu Seniorów Ruchu Ludowego w latach 1966–1976. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 137–151.

10292. RECZEK Rafał: Pielgrzymowanie w PRL na przykładzie pieszych pielgrzymek Duszpasterstwa Rolników Diecezji Gorzowskiej z Klenicy do Częstochowy w latach 1984–1989. Poznań 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 422, 1 k. tabl. złoż., il. (Studia i Materiały Poznańskiego IPN; t. 36).

Rec.: Kaczorowski Andrzej W.: Z Klenicy szli rolnicy. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 24: 2017 s. 437–444; Polem.: Reczek Rafał: Odpowiedź na recenzję Pana Andrzeja W. Kaczorowskiego „Z Klenicy szli rolnicy”. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 24: 2017 s. 447–453; Repl.: Kaczorowski Andrzej W.: Jeszcze kilka uwag od recenzenta. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 24: 2017 s. 454.

10293. REFERENDUM ludowe w 1946 roku oraz wybory do Sejmu Ustawodawczego w 1947 roku na Górnym Śląsku. Pod red. Adama

Dziuroka, Małgorzaty Świder. Katowice–Warszawa–Opole 2017 IPN–KŚZpNP. Oddz.; Uniw. Opolski 8° ss. 299. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Katowicach, Inst. Historii Uniw. Opolskiego.

Z treści: Dziurok Adam, Świder Małgorzata: Wstęp s. 7–13; Świder Małgorzata: Wybory w radzieckiej strefie okupacyjnej w 1946 r. na przykładzie wyborów w Prowincji Saksonia (Saksonia-Anhalt) s. 32–49; Tarka Krzysztof: Miały być „wolne i nieskrępowane”. Rząd RP na emigracji wobec referendum z 1946 r. i wyborów w Polsce w 1947 r. s. 50–67; Łabędź Krzysztof: Problematyka referendum w 1946 r. i wyborów w 1947 r. w publikacjach zwartych drugiego obiegu wydawniczego lat osiemdziesiątych w Polsce s. 68–81; Węgrzyn Dariusz: Profesjonalizacja. Działania aparatu represji w okresie od referendum ludowego 30 czerwca 1946 r. do wyborów do Sejmu Ustawodawczego z 19 stycznia 1947 r. w województwie śląskim s. 84–109; Bereszyński Zbigniew: Referendum ludowe w 1946 r. i wybory do Sejmu Ustawodawczego w 1947 r. w zachodnich powiatach województwa śląskiego w świetle materiałów aparatu bezpieczeństwa s. 110–157; Frydel Patryk: Aparat represji w powiecie niemodlińskim w okresie referendum ludowego i wyborów do Sejmu Ustawodawczego s. 158–175; Reisky Maria: Referendum ludowe z dnia 30 czerwca 1946 r. w powiecie raciborskim s. 176–193; Wilczok Katarzyna: „Zabezpieczenie” przebiegu referendum ludowego z 1946 r. i wyborów do Sejmu Ustawodawczego w 1947 r. przez Korpus Bezpieczeństwa Wewnętrznego na terenie województwa śląskiego s. 194–205; Dziurok Adam: Relacje Kościół–państwo na terenie diecezji katowickiej w okresie referendum i wyborów (1946–1947) s. 206–227; Dziuba Adam: Pierwsza czystka. Operacja brygad personalnych Komitetu Wojewódzkiego Partii Robotniczej w Katowicach w instytucjach i zakładach pracy jako konsekwencja wyborów z 19 stycznia 1947 r. s. 230–255; Dawid Adriana: Kulisy rozbitcia opolskiego PSL po 19 stycznia 1947 r. s. 256–280.

10294. REGIONALNY wymiar „Solidarności” 1980–1981. Szczecin na tle kraju. Pod red. Artura Kubaja i Michała Siedziako. Szczecin 2014.

Rec.: Sikorski Tomasz, *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 1 s. 159–163.

10295. REMBACKA Katarzyna: „Wykupowanie towarów spożywczych trwa”, czyli rzecz o reakcji społeczeństwa polskiego na kryzys kubański na przykładzie województwa szczecińskiego. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 2 s. 133–144, streszcz. ang.

10296. REŃCA Sebastian: „Fartuch był lepki od krwi”. *CzasyPismo*. 2017 nr 1 s. 78–84.

Pacyfikacja kopalni „Wujek” w Katowicach 16 XII 1981 r.

10297. RĘBKOWSKI Marian: Badania milenijne na Pomorzu Zachodnim. Przebieg, znaczenie, skutki. *Przegląd Archeologiczny*. T. 65: 2017 s. 117–131, streszcz. ang.

10298. ROK 1956 – 60 lat później. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 28: 2016 s. 17–58.

Dyskusja, udział wzięli: Sławomir Łukasiewicz, Paweł Machciewicz, Paweł Sasanka, Paweł Ziętara.

10299. ROLNIKÓW droga do niepodległości. Publikacja pokonferencyjna. Red. merytoryczna

Cezary Miżejewski, Tomasz Truskawa. Warszawa 2017 Stow. Wolnego Słowa 8° ss. 68, il.

Tręść: Truskawa Tomasz: Wstęp s. 3–4; Wolk Grzegorz: Opozycja rolnicza przed 1980. Sytuacja na wsi polskiej po II wojnie światowej s. 5–10; Kęćik Wiesław: Kairo, czyli czas przemian s. 10–14; Truskawa Tomasz: Niezależny ruch wydawniczy na wsi 1976–1980 s. 15–20; Dyskusja. [Rozmawiają] Andrzej Zozula, Jacek Szymanderski, Piotr Dąbrowski, Michał Grabianka, Karol Kühn s. 21–23; Kozłowski Tomasz: Niezależne organizacje rolnicze w okresie „karnawału” s. 23–26; Kęsy Tadeusz: W obronie historii prawdziwej s. 27–30; Dyskusja. [Rozmawiają] Wiesław Kęćik, Tadeusz Kęsy, Michał Grabianka s. 31–35; Majchrzak Grzegorz: Od stanu wojennego do wyborów czerwcowych 1989 roku s. 36–39; Szkutnik Janusz: Waga wolności, godności i niepodległości s. 39–42; Szymanderski Jacek: Rolnicza reprezentacja przy Okrągłym Stole s. 42–45; Dyskusja. [Rozmawiają] Jacek Szymanderski, Janusz Szkutnik, Krzysztof Szymański, Stanisław Majdański, Michał Grabianka, Adam Borowski s. 46–52; Wydawnictwa niezależnego ruchu rolników s. 53–58.

10300. ROMANOW Zenon: Emigracja Kaszubów bytowskich do Niemiec w latach 1945–1979. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 3 s. 191–217, streszcz. ang.

10301. ROMANOW Zenon: Proces Zarządu Okręgu Państwowych Nieruchomości Ziemskich w Koszalinie w 1948 r. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 3 s. 85–107, streszcz. ang., niem.

10302. ROMANOWSKA Elżbieta: Criminal proceedings against colonel Feliks Michałowski (1952–1953). *Roczniki Administracji i Prawa*. R. 17: 2017 z. 1 s. 83–101, streszcz. pol.

10303. ROMAŃSKI Mirosław: Radykalne formy oporu społecznego w Polsce na tle wydarzeń 1968 roku. *Historia i Polityka*. Nr 13: 2015 s. 141–157, streszcz. ang.

10304. ROSENBAUM Sebastian: Nowe społeczeństwo rodzi się w hotelu robotniczym. *Czasypismo*. 2016 nr 2 s. 43–50.

Górny Śląsk, l. 50. XX w.

10305. ROTARSKI Wojciech: Zarys historii NSZZ „Solidarność” w Myszkowie w latach 1980–1990. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 4: 2017 s. 49–69, streszcz. ang.

10306. ROTHBERG Michael: Pamięć wielokierunkowa. Pamiętanie Zagłady w epoce dekolonizacji. Przeł. Katarzyna Bojarska. Warszawa 2015.

Rec.: Obirek Stanisław, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 17]: 2017 nr 2 s. 289–298.

10307. RUCHLEWSKI Przemysław: Działania władz państwowych wobec Kościoła katolickiego w Toruniu oraz wybranych parafii diecezji chełmińskiej w latach 1956–1990. Toruń 2017 Adam Marszałek 8° ss. 718.

10308. RUCHNIEWICZ Małgorzata: Koniec i początek. Lata 1945–1946 w Dusznikach i regionie kłodzkim w zapisach autobiograficznych. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 11: 2017 s. 73–105, streszcz. ang., niem., czes.

10309. RUDZIK Jerzy: 1966–2016. W Koszalinie przed pół wiekiem. Czym żyliśmy, o co się spieraliśmy? *Rocznik Koszaliński*. Nr 44: 2016 [dr.:] 2017 s. 49–78.

Przegląd prasy, 1966 r.

10310. RUDZINSKI Adrian, Korobacz Victor: Australijskie reakcje na wydarzenia 1956 roku w Polsce. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 28: 2016 s. 160–189, streszcz. ang.

10311. RUTKOWSKI Tadeusz Paweł: Kierunki, cele i rezultaty działań Służby Bezpieczeństwa PRL wobec Żydowskiego Instytutu Historycznego (1961–1970). *Zagłada Żydów*. Nr 13: 2017 s. 160–180, streszcz. ang.

10312. RUTKOWSKI Tadeusz Paweł: Wokół pamięci Baonu AK „Zośka” i jego żołnierzy w Polsce Ludowej (1945–1989) – wprowadzenie do badań. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 30: 2017 s. 296–318, streszcz. ang.

10313. RUTKOWSKI Zbigniew: Uwolnić Kornela Morawieckiego! Wrocław 2017 Lena 8° ss. 47, nlb. 1, il. (Z Historii Solidarności Walczącej; z. 3).

Lata 1987–1988.

10314. RYBARCZYK Piotr: „Renovatio ficta”? Przeobrażenia strukturalno-organizacyjne i kadrowe Służby Bezpieczeństwa w województwie bydgoskim w latach 1956–1957 (przegląd zagadnień). *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 14: 2016 s. 155–310, streszcz. ang.

10315. RYCHTEROWICZ Wojciech: Przykłady działalności opozycji solidarnościowej na Pomorzu Środkowym w okresie stanu wojennego. *Rocznik Koszaliński*. Nr 44: 2016 [dr.:] 2017 s. 89–96.

10316. RYCHTEROWICZ Wojciech: Sąd Wojewódzki w Koszalinie w latach 1955–1956. *Rocznik Koszaliński*. Nr 44: 2016 [dr.:] 2017 s. 43–47.

10317. RYCHTEROWICZ Wojciech: Skargi i prośby internowanych w Ośrodkach Odosobnienia na terenie województwa koszalińskiego. *Rocznik Koszaliński*. Nr 44: 2016 [dr.:] 2017 s. 97–106.

W okresie stanu wojennego.

10318. RYGUS Piotr: Przemysłowe tablice propagandowe jako wizualny środek agitacji politycznej w górnośląskich zakładach przemysłowych w latach 1945–1970. *CzasyPismo*. 2016 nr 2 s. 157–165.

10319. RZECZKOWSKA Ewa: Kryptonim „Nadajnik”. Służba Bezpieczeństwa PRL wobec Radia Solidarność w Świdniku w latach 1983–1989. *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 2 s. 149–176, streszcz. ang.

10320. SADŁOWSKI Michał Patryk: Projekty powołania sądownictwa administracyjnego w Polsce w latach 1944–1952. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 16: 2017 z. 2 s. 97–112, streszcz. ang.

10321. SAM początek. Lata 1944–1948 w literaturze okresu Polski Ludowej. Pod red. nauk. Hanny Gosk i Bożeny Karwowskiej. Warszawa 2017 Dom Wydawniczy Elipsa 8° ss. 366.

Treść: Gosk Hanna, Karwowska Bożena: Wstęp s. 7–8; Czaplinski Przemysław: Dyslokacje. Przymiarka do historii powojennej literatury polskiej s. 9–25; Gosk Hanna: Między narracją obietnicy a narracją doświadczenia. Studium początku polskiej rzeczywistości powojennej według trzech pisarzy-świadków. [Tadeusz Borowski, Czesław Miłosz, Henryk Grynberg] s. 26–40; Tomczok Marta: Co nam zostało z „Kamiennego świata”? [Tadeusza Borowskiego] s. 41–58; Fiut Aleksander: Ułomne zapisy Wielkiej Trwogi s. 59–68; Jarzębski Jerzy: Dwa Sylwestry. [1944/1945 i 1950/1951] s. 69–81; Hryniewicz Karol: „Historia o nich głucho milczy”? O dwóch strategiach tworzenia wizerunku pokolenia Armii Krajowej w poezji Zbigniewa Herberta i Tadeusza Różewicza. Rekonesans s. 82–105; Zieniewicz Andrzej: Gorąca pamięć początku. Budowanie zrębów ustroju czy wojna domowa? Figury zaangażowania w pisarstwie „pryszczających” s. 106–123; Buryła Sławomir: Pas ziemi niczyjej. Obraz powojnia w prozie lat 1944–1948 s. 124–148; Wójcik Tomasz: Poza polityką. Poezja i wzniosły rok 1944–1945 (w świetle Kantowskiej „Analityki wzniosłości”) s. 149–162; Wyka Marta: Krakowska „Twórczość”, jako nieukończony projekt humanistyczny s. 163–173; Paczoska Ewa: Pozytywizm jako „tradycja wynaleziona” w oficjalnej ofercie kulturalnej pierwszych polskich lat powojennych s. 174–187; Zaleski Marek: Alaryk „ante portas”, czyli krzyżcy z anachronizmu s. 188–206; Migracje, ucieczki, powroty. „Sam początek” z perspektywy ludzi w ruchu: Karwowska Bożena: Powojenne przemieszczenia – ludzie, wartości, przestrzeń s. 207–221; Sucharski Tadeusz: „Przyszło wyzwolenie – nowa okupacja”, czyli „zwyństwo” i „zdobycie władzy” w polskiej prozie emigracyjnej. Rekonesans s. 222–238; Wierzejska Jagoda: Między możliwością otwartej wypowiedzi a (nad)użyciem: kontro-dyskurs na temat rzeczywistości Polski drugiej połowy lat czterdziestych w pisarstwie Andrzeja Bobkowskiego s. 239–262; Koprowska Karolina: „Czego jeszcze tu szukam w tym miasteczku”? Powrót do miejsca urodzenia w tużpowojennej literaturze jidysz s. 263–279; Molisak Alina: Rachel Auerbach – powojenne spojrzenie na Treblinkę s. 280–291; Tamten czas – jedno dzieło. (Re)interpretacje: Sazdik Piotr: Czy można wyjść z pałacu? „Pałac” Wiesława Myślińskiego wobec „prześlonej rewolucji” s. 292–308; Lebkowska Anna: Afirmacja świata w powieści dla dzieci (Wanda Borudzka) s. 309–322; Tomczok Paweł: W jaki sposób „Numer 16 produkuje”? O powieści Jana Wilczka s. 323–337; Kuczyńska-Koschany Katarzyna: 1948: „Ołowiani żołnierze” Jerzego Ficowskiego – debiut zapoznany? (Diagnozy wstępne) s. 338–350.

10322. SANAK Marcin: Wizerunek papieża Piusa XII w propagandzie komunistycznej w Polsce w latach 1945–1958. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 4 s. 759–774, streszcz. ang.

10323. SASNAL Kamil: Manipulacja zbiorową pamięcią historyczną jako instrument legitymizujący PRL. *Almanach Historyczny*. T. 19: 2017 s. 209–230, streszcz. ang.

10324. SAWINA Adam: Wielki Redyk 1972 roku. *Almanach Nowotarski*. Nr 21: 2017 s. 197–216.

10325. SEMCZY SZYŃ Magdalena: Działalność Bojowego Oddziału Armii na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1946 i dalsze losy jego żołnierzy. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 46 s. 51–72, streszcz. ang.

10326. SEMPOŁOWICZ Michał: Miejsce Gdyni w kontaktach polsko-radzieckich w latach sześćdziesiątych–osiemdziesiątych XX w. W świetle materiałów Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Gdańsku. *Rocznik Gdyniński*. Nr 29: 2017 s. 219–223.

10327. SERWATKA Tomasz: Między Londynem a Monachium. Dwugłos o polskich sprawach. Korespondencja Jana Nowaka-Jeziorańskiego z Tadeuszem Żencyńskim w latach 1952–1973. *Czasopismo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*. Z. 28: 2017 s. 103–118, streszcz. ang.

Zawiera też fragm. korespondencji.

10328. SIECZKOWSKI Grzegorz: Zima stulecia. Portret pamięciowy kataklizmu. Warszawa 2017 The Facto 8° ss. 301, nlb. 1.

Zima 1978/1979.

10329. SIEDZIAKO Michał: Manipulacje i fałszerstwa wyborcze w wyborach do Sejmu PRL (1952–1985). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 27: 2016 s. 112–139, streszcz. ang.

10330. SIEDZIAKO Michał: Postalinowska „odwilż” i polski rok 1956. Kierownictwo KW PZPR w Szczecinie na tle wydarzeń w kraju (1953–1956). *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 4 s. 5–89, streszcz. ang.

10331. SIEDZIAKO Michał: Przygotowanie wyborów do Sejmu PRL I kadencji w 1952 roku jako element procesu sowietyzacji Polski po II wojnie światowej. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 4 s. 739–758, streszcz. ang.

10332. SIEMASZKO Karol: Postępowanie w sprawach o przestępstwa popełnione przez pracowników kolei w latach 1944–1949 w świetle akt zachowanych w zasobie Archiwum Państwowego w Gorzowie Wielkopolskim – przyczynek do badań nad orzecznictwem Wojskowego Sądu Polskich Kolei Państwowych. *Studia Zachodnie*. [T.] 19: 2017 s. 137–146, streszcz. ang.

10333. SIERCHUŁA Rafał: Misja Józefa Romana „Stosława” [1914–2003] na Pomorzu Zachodnim. *Polish Biographical Studies*. Nr 5: 2017 s. 121–152, streszcz. ang.

10334. SIERGIEJ Małgorzata: Harcerska Organizacja Podziemna „Iskra”. *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 13: 2017 s. 21–36.

W woj. olsztyńskim, od ok. 1947 r.

10335. SIKORA Mirosław: „Terapia czarnorynkowa”. Pomoc wywiadu MSW dla branży farmaceutycznej i biotechnologicznej w PRL 1960–1990. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 62: 2017 nr 4 s. 65–104, streszcz. ang.

10336. SIKORA Mirosław: Współpraca Departamentu I MSW z Hauptverwaltung Aufklärung MfS w zakresie tajnego pozyskiwania nowych technologii dla przemysłu PRL i NRD w latach 1975–1990. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 29: 2017 s. 506–539, streszcz. ang.

10337. SIKORSKI Juliusz: Ocena postaw duchowieństwa rzymskokatolickiego województwa zielonogórskiego wobec polityki wyznaniowej PRL w połowie lat 60. XX wieku w świetle analizy Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Zielonej Górze. *Studia Zachodnie*. [T.] 19: 2017 s. 163–179, streszcz. ang.

10338. SIKORSKI Juliusz: Państwo i Kościół na Ziemi Lubuskiej w latach 1945–1956. Gorzów Wielkopolski 2017 Wydaw. Nauk. Akad. im. Jakuba z Paradyża 8° ss. 448.

10339. SIKORSKI Tomasz: Proces odbudowy krajowego ruchu chrześcijańsko-demokratycznego u schyłku PRL (1986–1989). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 30: 2017 s. 203–226, streszcz. ang.

10340. SITNIK Aleksander Krzysztof: Bernardyni kolscy w latach 1956–1961. *Rocznik Kolski*. Nr 9: 2016 s. 85–94.

10341. SITNIK Aleksander K[rzysztof]: Bernardyni kolscy w okresie nasilonego terroru komunistycznego (1950–1955). *Rocznik Kolski*. Nr 8: 2015 s. 99–112.

10342. SIWEK Anna, Biedroń Tomasz Jan: Polska Zjednoczona Partia Robotnicza w czasie próby (1980–1982) – na przykładzie województwa nowosądeckiego. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 224: *Studia de Securitate et Educatione Civili*. [T.] 6: 2016 s. 3–31, streszcz. ang.

10343. SKARUPSKY Petra: „The war brought us close and the peace will not divide us”: Exhibitions of art from Czechoslovakia in Warsaw in the late 1940s. *Ikonotheka*. T. 26: 2016 s. 95–110, streszcz. ang.

10344. SKIBIŃSKI Paweł: Chudecja w PRL? Czy politycy katolicycy byli chrześcijańskimi demokratami? *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 30: 2017 s. 154–178, streszcz. ang.

10345. SKOBELSKI Robert: „Kto pragnie Polski silnej i szczęśliwej – głosuje na kandydatów Frontu Narodowego”. Wybory do Sejmu PRL z 26 października 1952 roku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 28: 2016 s. 451–484, streszcz. ang.

10346. SKOBELSKI Robert: Rozwój szpitala w Zielonej Górze w dekadzie lat 70. XX wieku. *Studia Zielonogórskie*. T. 22: 2017 s. 47–62.

10347. SKÓRZYŃSKI Jan: Nie ma chleba bez wolności. Polski sprzeciw wobec komunizmu 1956–1980. Warszawa 2017 Tow. „Więź”; Collegium Civitas 8° ss. 329, nlb. 4. (Biblioteka „Więzi”; t. 339).

10348. SKÓRZYŃSKI Jan: Od informatora do kontestatora. Akta „Bolka” – próba lektury. *Wolność i Solidarność*. Nr 9: 2016 s. 6–32, streszcz. ang.

Lech Wałęsa.

10349. SKRZYŃSKI Tomasz: Miejsce na scenie politycznej i losy PSL „Nowe Wyzwolenie”, PSL „Lewica” oraz „odrodzonego” PSL w latach 1946–1949 (1950). Warszawa 2015.

Rec.: Sękowski Paweł, *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 3 s. 625–632.

10350. SKRZYPCZAK Jerzy: Milenium Chrztu Polski i państwowe obchody Tysiąclecia Chrztu Polski w Mielcu w 1966 r. *Rocznik Mielecki*. T. 18/19: 2015/2016 [dr:] 2016 s. 25–51.

10351. SŁAWIŃSKA Agnieszka: Więźniarki polityczne z Bojanowa. Łagier dla dziewcząt w latach 1952–1956. Bojanowo–Sochaczew–Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 684, nlb. 1, tabl. 15, il.

Dostępne także w wersji elektronicznej.

Rec.: Rzeczkwowska Ewa, *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 3 s. 361–369.

10352. SŁODKOWSKI Grzegorz: Działania Aparatu Bezpieczeństwa w Starachowicach wobec Kościoła katolickiego w latach 1945–1956. (Zagadnienia organizacyjne i personalne Kościoła). *Studia Sandomierskie*. T. 24: 2017 s. 35–78, streszcz. ang.

10353. SŁOWIŃSKI Przemysław: Wielkie afery. Warszawa 2017 Fronda PL 8° ss. 392. (Mroczny PRL).

Lata 1954–1984.

10354. SMO CZYŃSKI Marcin: Współczesny zarządca dokumentacji a zarządzający aktami specjalista-organizator wg koncepcji Jana Kościołka. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 8(10): 2017 s. 111–128, streszcz. ang.

Lata 1947–1952.

10355. SNOCH Bogdan: Amatorski ruch muzyczny w Częstochowie w trzydziestoleciu powojennym (1945–1975). *Almanach Częstochowy*. [T. 30]: 2017 s. 152–157.

10356. SOBALSKI Franciszek: Z działalności byłego Zespołu do spraw Organizacji Pracy w Archiwach w latach 1975–1978. *Archiwista Polski*. R. 22: 2017 nr 4 s. 59–67.

10357. SOBĄŃSKI Piotr: Możliwość wyłączenia niemieckich majątków prywatnych po II wojnie światowej na poczet odszkodowań wojennych. *In Gremium*. [T.] 11: 2017 s. 105–120, streszcz. ang.

10358. SOBECZKO Mateusz: Polska Zjednoczona Partia Robotnicza w Katowicach wobec Kościoła katolickiego w latach 1970–1980. Katowice 2017 Studio Noa Olsza 8° ss. 323, il., streszcz. niem.

10359. SOBIECH Jan: Polityka władz partyjnych i państwowych wobec Ludowego Wojska Polskiego w latach 1949–1956. Warszawa 2017 Dom Wydaw. Elipsa 8° ss. 321, il.

10360. SOCHA Paweł: Kurs duszpasterski w latach 1973–1982. *Adhibenda*. [Nr] 4: 2017 s. 95–114, streszcz. ang.

10361. SO CJALIŚCI Solidarności. Publikacja pokonferencyjna. Red. merytoryczna Cezary Miżejewski, Tomasz Truskawa. Warszawa 2017 Stow. Wolnego Słowa 8° ss. 68, il.

Treść: Borowik Wojciech: Wprowadzenie s. 5–6; Miżejewski Cezary: Tradycje PPS w opozycji demokratycznej 1956–1980 s. 6–16; Dyskusja. [Rozmawiają] Wojciech Borowik, Cezary Miżejewski, Ryszard Dzieniszewski s. 17–19; Truskawa Tomasz: Programy i działania PPS w latach 1987–1990 s. 20–30; Dyskusja

[Rozmawiają] Tomasz Szczepański, Tomasz Truskawa, Wojciech Borowik, Małgorzata Białek, Tadeusz Grzesik s. 31–32; Wołk Grzegorz: SB wobec PPS s. 33–40; [Dyskusja. Rozmawiają] Wojciech Borowik, Tomasz Truskawa, Cezary Miżejewski, Ryszard Dzieniszewski s. 40–41; Żurek Bogdan: Towarzysz brzmi dumnie s. 41–45; [Dyskusja. Rozmawiają] Tomasz Truskawa, Wojciech Borowik, Tomasz Szczepański, Bogdan Żurek, Ryszard Dzieniszewski, Ewa Maria Saska s. 45–47; Hohendorff Adam: Łódź Jana Józefa Lipskiego s. 48–51; Borowczyk Czesław: Wrocławska rewolucja demokratyczna s. 52–53; Aneksy s. 61–68.

10362. SOKOLNICKI Michał: W sprawie sytuacji Żydów w Płocku w 1945 roku (przyczynek historyczny). *Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 7: 2015 s. 126–134, streszcz. ang.

10363. SOWIŃSKI Paweł: Mały i duży świat książki. Transnarodowe ścieżki „Konspiiry”. *Studia Polityczne*. Nr 44: 2016 s. 11–25, streszcz. ang.

Okoliczności powstania książki Macieja Łopińskiego, Zbiegniewa Gacha („Marcina Moskita”) i Mariusza Wilka „Konspiira. Rzecz o podziemnej „Solidarności””. Warszawa 1984.

10364. SOWIŃSKI Paweł: Niezależna Oficyna Wydawnicza NOWA – ujęcie antropologiczne. *Studia Polityczne*. T. 45: 2017 nr 4 s. 57–73, streszcz. ang.

Lata 1976–1989.

10365. SOWJETISCHE Schauprozesse in Mittel- und Osteuropa. Hrsg. von Csaba Szabó. Wien 2015 Inst. f. Ungarische Geschichtsforschung; Balassi Institut – Collegium Hungaricum; Ungarische Archivdelegation beim Haus-, Hof- und Staatsarchiv 8° ss. 316. (Publikationen der Ungarischen Geschichtsforschung in Wien; Bd. 13).

Z treści: Kulesza Witold: Schauprozess gegen polnische Offiziere als Element des stalinistischen Terrors in Polen s. 169–189; Rosenbaum Sebastian: Zwischen Politik und Wirtschaft – Die Schauprozesse im kommunistischen Polen s. 191–210.

10366. SROKA Łukasz Tomasz: Zachować srebra rodowe. Zezwolenia na wywóz zabytków oraz instrumentów muzycznych za granicę jako źródło do historii Żydów po II wojnie światowej. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 1 s. 113–123, streszcz. ang.

10367. SROKA Marcin: I sekretarze Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Opolu w latach 1950–1990. *Studia Śląskie*. T. 78: 2016 s. 27–64.

10368. STACHOWIAK Andrzej: Wojna religijna w górach. Konflikty wyznaniowe na Łemkowszczyźnie po 1947 roku. Krosno 2017 RuthenicArt 8° ss. 423, il.

10369. STAŃCZAK-WIŚLICZ Katarzyna: Household as a battleground of modernity.

Activities of the Home Economics Committee affiliated to the League of Women (1957–80). *Acta Poloniae Historica*. [T.] 115: 2017 s. 123–150.

10370. STEFANIAK Janusz: Postawy duchowieństwa katolickiego wobec systemu komunistycznego w Polsce w latach 1944–1956. Lublin 2017 Wydaw. Archidiec. Lubelskiej „Gaudium” 8° ss. 306.

10371. STEFANIAK Janusz: Postawy duchowieństwa katolickiego wobec systemu komunistycznego w woj. gdańskim w latach 1948–1956. Zarys problemu. *Studia Pelplińskie*. T. 51: 2017 s. 373–389, streszcz. ang.

10372. STOGOWSKA Anna Maria: Płock po II wojnie światowej (1945–1946). *Płocki Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 7: 2015 s. 9–43, streszcz. ang.

10373. STROBEL Thomas: Transnationale Wissenschafts- und Verhandlungskultur. Die Gemeinsame Deutsch-Polnische Schulbuchkommission 1972–1990. Göttingen 2015 V & R Unipress 8° ss. 378, il. (Eckert. Die Schriftenreihe; Bd. 139).

Rec.: Hébert Emmanuelle: Sekretarz o Komisji Podręcznikowej. *Rocznik Polsko-Niemiecki*. Nr 25: 2017 z. 1 s. 157–162.

10374. STRYJSKI Karol Józef: Cztery dekady i pół. Szkice z dziejów Polski Ludowej. Katowice 2017 Sophia 8° ss. 206.

10375. STRZAŁKA Krzysztof: The 1974 Polish-Vatican agreement. New sources and a new interpretation. [W:] The Vatican „Ostpolitik” 1958–1978. Responsibility and witness during John XXIII and Paul VI. Roma 2015 s. 239–250.

Rec.: Kowal Paweł: Ostpolitik, czyli kościelny wymiar realizmu. Artykuł recenzyjny książki ... *Studia Polityczne*. T. 45: 2017 nr 4 s. 193–205.

10376. STUDENCKI Komitet Solidarności we Wrocławiu. [T. 1:] Dworaczek Kamil: Monografia. Wyd. 2 popr. i uzup. Warszawa–Wrocław 2017 IPN–KŚZpNP; Ośr. Pamięć i Przyszłość; Centrum Historii Zajezdnia 8° ss. 262, il.

Toż. [T. 2:] Relacje. [Koncepcja, wybór i red.] Kamil Dworaczek, Tomasz Przedpełski. Wyd. 2 popr. i uzup. Warszawa–Wrocław 2017 ss. 324, il.

Toż. [T. 3:] Dokumenty. Wybór i oprac. Kamil Dworaczek, Tomasz Przedpełski. Warszawa–Wrocław 2017 ss. 341.

Wyd. 1 w jednym woluminie pt. Dworaczek Kamil: Studencki Komitet Solidarności we Wrocławiu 1977–1980. Warszawa 2011.

10377. STULCZEWSKI Jarosław: Projekt budowy Zakładów Przemysłu Jedwabniczego w Szadku (1954–1956). *Biuletyn Szadkowski*. T. 17: 2017 s. 125–133.

10378. STULCZEWSKI Jarosław: Rodzeństwo Miłków – przykład rodziny wspierającej Konspiracyjne Wojsko Polskie na ziemi sieradzkiej (1947–1949). *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 45 s. 43–55, streszcz. ang.

10379. SUPRUNIUK Anna, Supruniuk Mirosław Adam: Tajemnicze początki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika (Wilno i Lwów w Toruniu). Ze wspomnieniem Józefa Szudego. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 329, tabl. 1 karta złożona luzem, il. UMK w Toruniu.

10380. SURMA Mariusz: Czas nadziei i niewykorzystanych szans. Koszalin i jego województwo. *Rocznik Koszaliński*. Nr 41: 2013 s. 189–200.

Lata 1945–1989.

10381. SUROWIEC Michał: Osadnictwo polskie na Dolnym Śląsku w latach 1945–1947 na przykładzie podlegnickiej wsi Kunice. Wrocław 2017 Wydaw. eBooki.pl 8° ss. 130, nlb. 2, il.

10382. SYCHOWICZ Krzysztof: Apel sztokholmski II Sesji Światowej Rady Pokoju i akcja Polskiego Komitetu Obrońców Pokoju jako element walki władz komunistycznych z Kościołem rzymskokatolickim w województwie białostockim. *Studia Teologiczne*. [T.] 35: 2017 s. 323–337, streszcz. ang.

Lata 1950–1951.

10383. SYCHOWICZ Krzysztof: Inwigilacja środowiska młodzieżowego przez aparat bezpieczeństwa w województwie białostockim w latach 1949–1953. Wybrane zagadnienia. *Studia Łomżyńskie*. T. 27: 2017 s. 107–127, streszcz. ang.

10384. SYCHOWICZ Krzysztof: NSZZ „Solidarność” w zakładach pracy woj. łomżyńskiego w latach 1980–1981. *Studia Łomżyńskie*. T. 26: 2016 s. 95–112, streszcz. ang.

10385. SYCHOWICZ Krzysztof: Rola i funkcjonowanie agencji aparatu bezpieczeństwa w środowisku mniejszości litewskiej (1945–1975). *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 14: 2016 s. 439–458, streszcz. ang.

10386. SYSKA Zbigniew: Opozycyjne grupy i organizacje młodzieży szkolnej w latach osiemdziesiątych na Ziemi Lubuskiej. *Forum Historyczno-Społeczne*. Nr 5: 2017 s. 7–71, streszcz. ang.

10387. SZABLÓWSKA Agnieszka: „Salon odrzuconych” I Ogólnopolskiej Wystawy

Plastyki w 1950 r. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 79: 2017 nr 3 s. 567–606, streszcz. ang.

W Muzeum Narodowym w Warszawie, III–IV 1950 r.

10388. SZAYNOK Bożena: „Ten ton mnie w uchu źle brzmi...” – tematyka żydowska na forum Komitetu Centralnego PZPR w „polskim roku 1956”. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 27: 2016 s. 140–167, streszcz. ang.

10389. SZCZEPANIAK Andrzej: Historia Domu Rekolekcyjnego Konferencji Episkopatu Polski „Księżówka” w Zakopanem w latach 1945–1990. *Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego*. [T.] 37: 2017 nr 2 s. 191–208, streszcz. ang.

10390. SZCZEPANIAK Marek, Tyrchan Grażyna: Kulminacja ogólnopolskich świeckich obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego w Gnieźnie w kwietniu 1966 roku. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 93–112, streszcz. ang.

10391. SZCZEPAŃSKA Anna: Do granic negocjacji. Historia Zespołu Filmowego „X” Andrzeja Wajdy (1972–1983). Przekł. Elżbieta Lubelska. Kraków 2017 *Universitas* 8° ss. 240, nlb. 3, il. (Horyzonty Kina; 13).

10392. SZCZEPAŃSKA[-DUDZIAK] Anna: Konwencja konsularna z 1960 roku jako próba uregulowania problematyki konsularnej w stosunkach polsko-czechosłowackich. *Historia i Polityka*. Nr 1: 2009 s. 115–130, streszcz. ang.

10393. SZCZEPAŃSKA-DUDZIAK Anna: Organizacja i funkcjonowanie polskiej służby konsularnej w latach 1945–1949. *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 1 s. 125–144, streszcz. ang.

10394. SZCZEPAŃSKA-DUDZIAK Anna: Polsko-czechosłowackie kontakty kulturalne i naukowe 1945–1956. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 5]: 2015 nr 1 s. 212–235, streszcz. ang.

10395. SZCZEPAŃSKA[-DUDZIAK] Anna: Warszawa – Praga 1948–1968. Od nakazanej przyjaźni do kryzysu. Szczecin 2011.

Rec.: Dejmek Jindřich, *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 2]: 2012 nr 1 s. 176–180.

10396. SZCZEPAŃSKI Tomasz: Rosjanie, Rosja, Związek Radziecki w oczach opozycji w PRL w latach 1976–1989. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 5: 2015 s. 248–258, streszcz. ang.

10397. SZCZERBA Adrianna: Powołanie Kierownictwa Badań nad Początkami Państwa Polskiego. *Przegląd Archeologiczny*. T. 65: 2017 s. 13–18, streszcz. ang.

Rok 1966.

10398. [SZCZERBICKI Tomasz] Szczerbiński Tomasz: Polskie samochody osobowe z lat PRL. Produkcja seryjna. Czerwonak 2017 *Vesper* 4° ss. 347, nlb. 5, il.

10399. SZCZERBICKI Tomasz: Warszawa. Czerwonak 2017 *Vesper* 8° ss. 267, nlb. 49, il. Samochód, gl. l. 50.–70. XX w.

10400. SZCZYGIEL Tomasz: Prawnicy „starej nadbudowy” w „nowej bazie”, czyli o problemie kodyfikacji prawa karnego materialnego Polski Ludowej początku lat pięćdziesiątych. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 16: 2017 z. 2 s. 113–134, streszcz. ang.

10401. SZEWCZYK Danuta: „Koszalin roku przełomu – historia ludzi bez wyboru”. *Rocznik Koszaliński*. Nr 43: 2015 [dr:] 2016 s. 23–32.

Przesiedlenia ludności niemieckiej po II wojnie światowej.

10402. SZŁAPIŃSKA Danuta: Kronika biblioteki jako materiał dokumentujący działalność biblioteki w okresie od 1951 do 1973 roku. *Universitas Gedanensis*. R. 28: 2016 t. 52 s. 83–106, streszcz. ang.

Biblioteka nr 5 dla Dzieci MBP w Bydgoszczy.

10403. SZNAJDER Andrzej: Budownictwo kościołów w diecezji częstochowskiej w latach 1945–1989. Katowice 2016.

Rec.: Łatka Rafał, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 30: 2017 s. 500–504.

10404. SZOT Adam: O klasztorze, którego w Białymstoku nie zbudowano. *Wiadomości Kościelne Archidiecezji Białostockiej*. R. 45: 2017 nr 2 s. 133–138.

Inicjatywa ks. Michała Sopoćki budowy klasztoru na terenie ogrodów działkowych przy ul. Kanonierskiej i Celowniczej, należących do sióstr Marii i Jadwigi Cebryńskich, l. 1958–1960.

10405. SZPAK Ewelina: „Kiedy pada słowo rak, ludzie zaczynają mówić szeptem”. Społeczna historia raka w Polsce po 1945 roku. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 15: 2017 s. 97–108, streszcz. ang.

10406. SZULC Paweł: Propaganda stalinowska na Pomorzu Zachodnim. Szczecin 2015.

Rec.: Waliszewski Krzysztof, *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 1 s. 290–297.

10407. SZUMIŁO Mirosław: Elita PZPR w latach 1948–1955 – mechanizmy zmian

kadrowych. *Prace Historyczne*. [T.] 144: 2017 z. 4 s. 713–737, streszcz. ang.

10408. SZYMCZYK Maciej: Dusznicki młyn papierniczy w polskich publikacjach krajoznawczych i przewodnikach turystycznych z lat 1945–1968. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 11: 2017 s. 39–54, streszcz. ang., niem., czes.

10409. ŚPICA Paweł: Powszechna Organizacja „Służba Polsce” w województwie gdańskim w latach 1948–1955. Edukacja i indoktrynacja młodzieży. Gdańsk 2017 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 442. (Dissertationes Laudatissimae Universitas Gedanensis).

10410. ŚWIĘCICKI Klaudiusz: W kręgu II Grupy Krakowskiej. Środowisko radykalnej awangardy plastycznej wobec zmian społeczno-politycznych w Polsce w latach 1945–1958. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 3]: 2013 nr 1 s. 89–110.

10411. ŚWIĘTCZAK Andrzej: Państwowe Zakłady Przemysłu Bawełnianego Nr 1 w Bielawie 1945–1948. Historia mojego zakładu. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 8]: 2016 [dr.:] 2017 s. 311–321.

10412. ŚWIĘTOCHOWSKA Emilia: Miejsce Pogłębiana Przyjaźni Polsko-Radzieckiej w woj. białostockim w latach 1949–1956. *Studia Łomżyńskie*. T. 27: 2017 s. 143–151, streszcz. ang.

10413. TALIK Jerzy: Październik 1956 w Żywcu. Bunt młodego pokolenia. Przemiany zastałego układu i własnej organizacji młodzieży. *Gronie*. Nr 17: 2017 s. 255–279.

10414. TARKA Krzysztof: Premier ze Śląska. *CzasyPismo*. 2016 nr 2 s. 51–54.

Hugon Hanke (1904–1964), premier rządu na uchodźstwie w 1955 r.

10415. TARKA Krzysztof: Reglamentowana odwilż. Obóz „zamkowy” na emigracji wobec wydarzeń w Polsce i bloku komunistycznym w 1956 roku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 28: 2016 s. 232–258, streszcz. ang.

10416. TARKA Krzysztof: Środowisko polskiej emigracji politycznej wobec odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie. *Kronika Zamkowa*. [Nr] 3(69): 2016 [dr.:] 2017 s. 335–353, streszcz. ang.

10417. TARKA Krzysztof: Wyrok za tłumaczenie. Sprawa Anny Rudzińskiej. *Wolność i Solidarność*. Nr 9: 2016 s. 82–96, streszcz. ang.

Lata 1960–1962.

10418. TARKA Krzysztof: Zanim został ministrem. O kontaktach Ryszarda Zakrzewskiego z wywiadem PRL. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 15: 2017 s. 315–335, streszcz. ang.

10419. TECHMAŃSKA Barbara: Prześladowca czy ofiara? Przypadek „Tłumacza”. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 14: 2016 s. 459–474, streszcz. ang.

Mendel Tanencapf i Służba Bezpieczeństwa.

10420. TOMASIK Krzysztof: Seksbomby PRL-u. Warszawa 2014 Marginesy 8° ss. 460, nlb. 4, il.

Kalina Jędrusik, Beata Tyszkiewicz, Barbara Brylska, Grażyna Szapolowska, Katarzyna Figura.

10421. TOMKIEWICZ Ryszard: Urodzinowy prezent dla Waltera Późnego. *Rocznik Mazurski*. T. 21: 2017 s. 3–6.

Pierwszy starosta powiatowy w Szczytnie; w aneksie dokument z 8 IV 1948 r.

10422. TRACZ Bogusław: Dworcowe kurtyzany. *CzasyPismo*. 2016 nr 2 s. 151–156.

Na Górnym Śląsku, l. 1945–1970.

10423. TRACZ Bogusław: Hipisi nad Rawą i Kłodnicą. *CzasyPismo*. 2017 nr 2 s. 94–103.

Na Górnym Śląsku, l. 1953–1968–1974.

10424. TRACZ Bogusław: „Kochany Ojciec, my jako dzieci Twoi...”. Obchody siedemdziesiątej rocznicy urodzin Józefa Stalina na Górnym Śląsku. *CzasyPismo*. 2016 nr 2 s. 133–147.

Rok 1949.

10425. TRACZYK Zygmunt: Wydarzenia zielonogórskie (maj–czerwiec 1960 roku). *Studia Zielonogórskie*. T. 22: 2017 s. 63–68.

10426. TRAGARZ Mirosław: Listy pasterskie w posłudze słowa biskupa Jerzego Ablewicza. *Polonia Sacra*. R. 20: 2016 nr 44 s. 141–159, streszcz. ang.

Lata 1962–1989.

10427. TROJAN Krzysztof: Wychowawcy i wychowankowie Instytutu Filozoficzno-Teologicznego Księży Marianów w latach 1945–1954. *Ephemerides Marianorum*. [T.] 6: 2017 s. 143–162, streszcz. ang.

10428. TRUSZCZYŃSKI Marek: Tworzenie się aparatu „bezpieki” w ramach walki władzy PRL z Kościołem rzymskokatolickim. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 2: 2012 s. 86–94, streszcz. ukr., ros., ang.

10429. TRUSZCZYŃSKI Marek: Wykorzystanie przepisów administracyjnych w walce

z Kościołem katolickim w Polskiej Rzeczpospolitej Ludowej. *Studia Poliologica Ucraino-Polona*. T. 3: 2013 s. 295–305, streszcz. ukr., ros., ang.

10430. TRUSZKOWSKI Bartosz: Dzieje parafialnych ksiąg metrykalnych w powiecie kolneńskim – przejście przez urzędy stanu cywilnego w 1949 roku. *Miscellanea Historico-Juridica*. T. 16: 2017 z. 2 s. 187–206, streszcz. ang.

10431. TRZCIELIŃSKA-POLUS Aleksandra: Wysiedleńcy i osiedleńcy na Śląsku Opolskim jako konsekwencja II wojny światowej. *Studia Śląskie*. T. 76: 2015 s. 167–180.

10432. TUCHOLSKI Zbigniew: Nieznany plan budynku stacji Warszawskich Kolei Dojazdowych Warszawa Belweder. *Almanach Warszawy*. T. 10: 2016 s. 545–553, streszcz. ang.
Z 26 VI 1945 r.

10433. TURKOWSKI Romuald: Sytuacja gospodarcza na wsi u zarania Polski Ludowej (1944–1948). *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 109–128.

10434. TUTAJ Anna: Szkolnictwo żydowskie w powiecie wałbrzyskim w latach 1946–1949 na tle organizacji życia diaspory żydowskiej na Dolnym Śląsku. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 5: 2017 s. 129–143, streszcz. ang.

10435. TYLEC Piotr: Akcja dekrucyfikacyjna w 1958 roku na terenie powiatu sandomierskiego. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 29: 2017 s. 334–351, streszcz. ang.

10436. UMIŃSKI Janusz: Komisja Propagandy i Wydawnictw Turystycznych Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki w Bydgoszczy. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 327–350, streszcz. ang., niem.

Lata 1960–1975.

10437. URBANOWICZ Adam Andrzej: Propaganda osiągnięć spółdzielni produkcyjnych i państwowych gospodarstw rolnych na łamach czasopisma „Głos Szczeciński” do 1956 roku. Z dziejów komunistycznej indoktrynacji polskiego społeczeństwa na Pomorzu Zachodnim. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 30: 2015 z. 1 s. 125–143, streszcz. ang.

Od 1947 r.

10438. URBANOWICZ Beata: Huta w Częstochowie na łamach gazety zakładowej (1951–1989). Częstochowa 2017 Wydaw. im. Stanisława

Podobińskiego Akad. im. Jana Długosza 8° ss. 472, il. Akad. im. Jana Długosza w Częstochowie.

Rec.: Łukomski Grzegorz, *Ziemia Częstochowska*. [T.] 43: 2017 s. 341–346.

10439. URBANOWICZ Krzysztof: Centralne Dożynki w Koszalinie – wydarzenie, które odmieniło miasto. *Rocznik Koszaliński*. Nr 44: 2016 [dr.] 2017 s. 79–88.

Rok 1975.

10440. W KRĘGU obchodów milenijnych na Kielecczyźnie (1957–1966/67). Państwo – kościół – nauka – popularyzacja. Pod red. Anity Młynarczyk-Tomczyk, Szymona Orzechowskiego. Kielce 2017 Wydaw. UJK 8° ss. 373, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Tyt. równol.: The Kielce region's celebrations of Poland's millennium (1957–1966/67). State – church – science – popularization.

Treść: Od redakcji s. 11–13; Młynarczyk-Tomczyk Anita: Obchody milenijne. Założenia naukowe, ideowe, organizacyjne i ich realizacja w regionie świętokrzyskim s. 15–57; Domański Tomasz: Władze wobec bp. Czesława Kaczmarka i diecezji kieleckiej w latach 1957–1963. Wybrane zagadnienia s. 61–81; Goceł Tomasz: Działania aparatu bezpieczeństwa wobec duchowieństwa diecezji kieleckiej w latach Wielkiej Nowenny i Milenium Chrztu Polski (1957–1966) s. 83–100; Tylec Piotr: Obchody Tysiąclecia Państwa Polskiego konkurencją wobec uroczystości Milenium Chrztu Polski w Sandomierzu s. 101–114; Sikora Monika: Dwudziesta rocznica powstania ludowego Wojska Polskiego w województwie kieleckim jako element obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego s. 115–126; Piwko Robert: Udział członków Wojewódzkiego Komitetu Stronnictwa Demokratycznego w Kielcach w obchodach „Roku Ziemi Kieleckiej” s. 127–141; Bąk Artur: Echa obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego w zakładach przemysłowych województwa kieleckiego. Wybrane przykłady s. 143–155; Gąsowski Jerzy: Późne pogaństwo i wczesne chrześcijaństwo na ziemiach Polski s. 159–166; Buko Andrzej: Badania milenijne w regionie świętokrzyskim s. 167–184; Orzechowski Szymon: Badania nad starożytnym hutnictwem świętokrzyskim w okresie milenijnym s. 185–205; Ryszewska Katarzyna: Milenijne badania archeologiczne obiektów architektury wczesnośredniowiecznej w regionie świętokrzyskim s. 207–218; Gliński Waldemar: „Architectura militaris” w regionie świętokrzyskim w świetle badań milenijnych, ze szczególnym uwzględnieniem Królewskiego Zamku w Chęcinach. Z perspektywy 50-lecia s. 219–242; Glińska Nina: Wiślica we wczesnym średniowieczu w świetle dotychczasowych badań archeologicznych. Stan badań i problematyka badawcza s. 243–278; Kałaga Joanna: Współczesna ocena wyników badań archeologiczno-architektonicznych Zespołu Badań nad Polskim Średniowieczem Uniwersytetu Warszawskiego i Politechniki Warszawskiej z lat 50.–70. XX w. s. 279–290; Rodzińska-Choraży Teresa, Kamińska Monika: Milenijne badania architektury średniowiecznej w Wiślicy: sukcesy, porażki, konsekwencje s. 291–320; Caban Wiesław: Pokłosie naukowe 100. rocznicy powstania styczniowego w Kielcach (1963) s. 323–327; Gagorowska-Chudobka Jolanta: Naukowa i popularyzatorska działalność Muzeum Świętokrzyskiego w ramach obchodów milenijnych na Kielecczyźnie s. 329–339; Mazur Hubert: Działania oświatowe Archiwum Państwowego w Kielcach na tle aktywności innych archiwów w okresie obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego (1958–1966) s. 341–356; Bogus Zdzisław, Miernik Grzegorz: Milenijne emisje monetarne s. 357–373.

10441. WALICHNOWSKI Feliks: Manipulacje. (Socjologia stosunków politycznych – definicje dotyczące Okręgu Mazurskiego). Olsztyn 2017 Darczyńscy; [Agencja Promocyjna Ajak] 8° ss. 173, il.

Lata 1945–1948.

10442. WALICKI Bartosz: Kościelne uroczystości milenijne na ziemi sokołowskiej. *Rocznik Sokołowski*. Nr 13: 2016 s. 177–205.

10443. WAŁDOCH Marcin: Chojnicki czerwiec '89. Studium lokalne fali uderzeniowej procesu demokratyzacji. Chojnice 2017 Stow. Arcana Historii 8° ss. 182, streszcz. ang.

10444. WARPECHOWSKA Marzena: Obrona krzyża w łopońskiej szkole. *Zeszyty Wojnicke*. R. 24: 2015 nr 2 s. 31–37.

W 1956 r.

10445. WASYLUK Janusz Stefan: Medyczne studia podyplomowe w Polsce po II wojnie światowej (1950–1990) i udział towarzystw lekarskich w ich rozwoju. *Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego*. T. 153: 2017 nr 21 s. 75–81.

10446. WATKOWSKI Adrian: Kariera polityczno-wojskowa kontradmirała Gereona Grzeni-Romanowskiego w latach 1945–1949. *Argumenta Historica*. Nr 4: 2017 s. 143–157, streszcz. ang.

10447. WĄCHAŁA-SKINDZIER Maria: Sztandary, trybuny, marsze, wiwaty. Święta państwowość w Krakowie 1945–1950. *Światowid*. [R.] 4: 2016 s. 79–103, streszcz. ang.

10448. WĄSOWICZ Jarosław: Udział kardynała Szczepana Trochty SDB w uroczystościach dziękczynnych w 25. rocznicę wyzwolenia KL Dachau w Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu. *Polonia Maior Orientalis*. T. 2: 2015 s. 135–144, streszcz. ang.

Śtěpan Trochta (1905–1974); w 1970 r.

10449. WCIŚLIK Piotr: The rubber waistband and the resistor. Solidarity Radio and media fantasies of emancipation under late socialism in Poland. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 115: 2017 s. 175–210.

10450. WEBER-KRÓL Urszula: Z historii budownictwa powiatu kutnowskiego 1945–1965. Zarys drogi zawodowej i życiowej budowniczych regionu: inż. Zygmunta Ciepiewskiego, Wincentego Ustaborowicza, Józefa Wypycha. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 21: 2017 s. 271–286.

10451. WELBEL Stanisław: Käthe Kollwitz and Otto Nagel: two exhibitions of „Progressive Artists” at the Zachęta in the framework of cultural cooperation with the German Democratic Republic. *Ikonotheke*. T. 26: 2016 s. 111–136, streszcz. ang.

Lata 1950–1955.

10452. WENKLAR Michał: Od Komitetu Rewolucyjnego do Konferencji Samorządu Robotniczego. Próby budowy samorządności robotniczej po Październiku '56 na przykładzie Zakładów Mechanicznych „Tarnów”. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 28: 2016 s. 211–231, streszcz. ang.

10453. WIECZOREK Marcin: „Juliusz i Ethel” – historia małżeństwa Rosenbergów w dramacie Leona Kruczkowskiego z 1954 roku. Elementy dyskursu antywojennego w literaturze polskiej we wczesnych latach 50. *Przełom Humanistyczny*. R. 61: 2017 nr 1 s. 53–68, streszcz. ang.

10454. WIECZOREK Paweł: Żydzi w Wałbrzychu i powiecie wałbrzyskim 1945–1968. Warszawa–Wrocław 2017 Oddz. IPN–KŚZpNP 8° ss. 368. (Historia Dolnego Śląska).

10455. WIECZOREK Sławomir: Na froncie muzyki. Socrealistyczny dyskurs o muzyce w Polsce w latach 1948–1955. Wrocław 2014.

Rec.: Bolesławska-Lewandowska Beata, *Muzyka*. R. 62: 2017 nr 2 s. 107–112.

10456. WIERZBICKI Marek: The alternative society movement (RSA) against a background of other youth formations of political opposition in the Polish People's Republic (PRL) in the 1980s. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 14: 2016 z. 5 s. 317–336, streszcz. ang.

10457. WIĘCEJ niż partia. PZPR a polityka, gospodarka i społeczeństwo 1948–1990. Pod red. Adama Dziuby i Bogusława Tracza. Katowice–Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 663, streszcz. ang. (Centralny Projekt Badawczy IPN Partia Komunistyczna w Systemie Władzy w Polsce 1944–1989).

Treść: Dziuba Adam, Tracz Bogusław: Wstęp s. 9–18; Chrobaczyńska-Plucińska Edyta, Chrobaczyński Jacek: Dlaczego PPR w okresie 1944–1948 zmonopolizowała władzę w Polsce, spacyfikowała państwo i zniewoliła społeczeństwo? s. 19–41; Chumiński Jędrzej: Członkowie partii komunistycznej w Polsce – analiza społeczno-demograficzna (na przykładzie pracowników przemysłu w latach 1945–1948) s. 43–60; Knyspel-Kopec Renata: Wpływ partyjno-rządowego planu 6-letniego (1950–1955) na życie codzienne robotnic. Komfort czy fikcja wyborów? s. 61–77; Bertram Łukasz: Kadra Planu. Portret zbiorowy szefów resortów przemysłowych w Polsce w latach 1949–1956 s. 79–105;

Cieśliński Marek Kosma: Ikony (pękniętego) monolitu. Ekranowe wizerunki PZPR w Polskiej Kronice Filmowej s. 107–117; Madej Krzysztof: Egzekutor czy strateg? Rola wydziałów administracyjnych KC i KW PZPR w państwowym wymiarze sprawiedliwości w latach 1956–1970. Ustalenia rekonesansu archiwalnego s. 119–132; Leszkowicz Tomasz: PZPR w wojsku (1956–1980). Zarys problematyki s. 133–149; Przeperski Michał: Jak sterować reformami? Rząd Mieczysława F. Rakowskiego kontra Komitet Centralny s. 151–164; Maksimiuk Diana: Wydział Administracyjny KW PZPR w Białymstoku w okresie stalinowskim s. 165–184; Sroka Marcin: Relacje Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Opolu z administracją państwową szczebla wojewódzkiego s. 185–203; Miroszewski Kazimierz: Komitet Miejski PPR/PZPR a Miejska Rada Narodowa w miastach Zagłębia Dąbrowskiego s. 205–223; Woźniczka Zygmunt: Sosnowiecka organizacja PZPR i jej wpływ na życie społeczno-gospodarcze miasta i regionu. Wybrane problemy s. 225–260; Drabik Sebastian: Początki PZPR w Krakowie i województwie krakowskim (1948–1950) s. 261–290; Dziuba Adam: Trudny rok. Komitet Wojewódzki PZPR w Katowicach wobec kryzysu organizacyjnego i ideologicznego partii po Październiku, 56 s. 291–317; Krysiak Dominik: Kreowanie powojennego mitu „pionierskiego” Polskiej Partii Robotniczej na Warmii i Mazurach w okresie PRL na przykładzie wspomnień działaczy partyjnych s. 319–332; Piecha-van Schagen Beata: „Dzień Górnika” i „Dzień Hutnika”. Uroczystości branżowe w przemyśle ciężkim jako rytuały zastępcze świąt religijnych s. 333–347; Fic Maciej: „Bezpośrednia opieka nad Instytutem”. Komitet Wojewódzki PZPR w Katowicach wobec Śląskiego Instytutu Naukowego s. 349–360; Zapolska-Downar Magdalena: Zarządzanie kulturą z poziomu Komitetu Wojewódzkiego PZPR – „casus” Krakowa i Łodzi. Zarys problemu s. 361–380; Tracz Bogusław: Partia, piwo i krupnioki. Święto „Trybuny Robotniczej” jako element propagandowego oddziaływania PZPR na społeczeństwo województwa katowickiego s. 381–414; Zakrzewski Maciej: Czerwona „Opozycja Jej Królewskiej Mości”. Pismo „Zdanie” wobec partii i Solidarności w obliczu kryzysu Polski Ludowej w latach 1978–1981 s. 415–434; Bereszyński Zbigniew: PZPR i media informacyjne w województwie opolskim w latach 1980–1990 s. 435–468; Krzysztofiński Mariusz: Antykościelna polityka PZPR na Rzeszowszczyźnie w okresie sprawowania funkcji I sekretarza KW PZPR przez Władysława Kruczka s. 469–497; Marek Lucja: Laicyzacja w polityce PZPR na przykładzie województwa katowickiego – zarys zagadnienia s. 499–536; Łatka Rafał: PZPR wobec Kościoła katolickiego w latach osiemdziesiątych na przykładzie województwa krakowskiego s. 537–555; Sychowicz Krzysztof: Prawosławie i Kościół rzymskokatolicki w polityce PZPR na terenie województwa białostockiego (1956–1970) s. 557–577; Straszak-Chandoha Sylwia: Polityka rolna PZPR w latach 1949–1955 ze szczególnym uwzględnieniem Dolnego Śląska s. 579–600.

10458. WILCZYŃSKI Leszek: Pobór kleryków do wojska jako forma represji władz komunistycznych wobec Kościoła katolickiego. Alumni-żołnierze archidiecezji poznańskiej. *Ecclesia*. T. 12: 2017 s. 173–207, streszcz. ang.

10459. WILK Hubert: Między pragmatyzmem a oczekiwaniami. Społeczeństwo, władza i samochody w Polsce 1945–1970. Warszawa 2017 IH PAN 8° ss. 395, il., streszcz. ang.

10460. WILKOWSKI Eugeniusz: Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność” na terenie gminy Żmudź w 1981 roku. *Rocznik Chelmski*. T. 21: 2017 s. 411–421, streszcz. ros., ang.

10461. WILKOWSKI Eugeniusz: NSZZ Solidarność w Zamojskich Fabrykach Mebli w latach 1980–1990. Wyd. rozsz. Biała Podlaska–Zamość–[Warszawa] 2017 [Pol. Kom. Normalizacyjny] 8° ss. 485, il.

Wyd. popr. Chełm 2010.

10462. WILKOWSKI Eugeniusz: Restrykcje wobec młodzieży za zawieszenie krzyża w Centrum Kształcenia Ustawicznego Ekonomistów w Chełmie (1981–1982). *Rocznik Chelmski*. T. 21: 2017 s. 119–133, streszcz. ros., ang.

10463. WISZKA Emilian: Węgorzewscy Ukraińcy (1947–1948). *Studia Angerburgica*. T. 16: 2017 s. 33–50.

10464. WIŚNIEWSKI Michał: Z bloków powstałeś... *Światowid*. [R.] 3: 2016 s. 77–103, streszcz. ang.

Budownictwo mieszkaniowe w PRL.

10465. WITUS Andrzej: Administracja i życie polityczne w powojennym powiecie ostródzkim (1945–1950). *Ostródzki Przegląd Historyczny*. T. 2: 2016 s. 95–115, streszcz. ang.

10466. WŁODARSKI Łukasz: Działalność księdza prefekta Szczepana Soszyńskiego w Przasnyszu w świetle dokumentów Urzędu Bezpieczeństwa. *Nasza Przyszłość*. T. 128: 2017 s. 219–227, streszcz. ang.

Lata 1945–1950.

10467. WNUK Edyta: „Byłem tylko nie-doświadczonym oficerem śledczym”. Sprawa Wacława Krzyżanowskiego a odpowiedzialność za stalinowskie zbrodnie sądowe. *Rocznik Koszaliński*. Nr 41: 2013 s. 69–79.

10468. WNUK Edyta: „Gdyby Dante był na etacie w UB...” Koszalińscy literaci w aktach bezpieki (1960–1975). *Rocznik Koszaliński*. Nr 41: 2013 s. 113–130.

Zawiera też materiały źródłowe.

10469. WOJCIECHOWSKI Maciej, Krawczyk Jarosław A.: O powrót na legalną scenę polityczną. Niezależne Zrzeszenie Studentów na Uniwersytecie Śląskim w latach 1988–1989. *Czasypismo*. 2017 nr 2 s. 115–122.

10470. WOJCIESZYK Elżbieta: Wielka Nowenna Narodu w archidiecezji poznańskiej (1957–1965). *Kronika Wielkopolski*. 2017 nr 1 s. 51–64.

10471. WOJDON Joanna: Poznański czerwiec 1956 roku w prasie polonijnej w Stanach Zjednoczonych. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 28: 2016 s. 135–159, streszcz. ang.

10472. WOJTASZYN Dariusz: Wschodnio-niemiecka recepcja wymiany listów między polskimi i niemieckimi biskupami w 1965 roku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 29: 2017 s. 94–109, streszcz. ang.

10473. WOJTYCZA Janusz: Hufiec Kraków-Nowa Huta w latach 1957–1989. Kraków 2017 Komisja Hist. Krakowskiej Chorągwi ZHP 8° ss. 282, tabl. 16.

10474. WOJTYCZA Krzysztof: Jubileuszowy Zlot Harcerstwa z okazji 70-lecia. Błonia Krakowskie 18–20 IX 1981 r. *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 13: 2017 s. 37–50.

10475. WOLSZA Tadeusz: Choroby i ich leczenie w stalinowskich więzieniach i obozach w Polsce w latach 1944–1956. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 15: 2017 s. 149–170, streszcz. ang.

10476. WOŁOSZYN Jacek: Postawy mieszkańców województwa lubelskiego wobec rzeczywistości społeczno-politycznej lat 1944/1945–1956. *Res Historica*. Nr 43: 2017 s. 233–273, streszcz. ang., pol.

10477. WOŁOWSKIE obrazki ze stanu wojny polsko-jaruzelskiej 1981–1989. Oprac. Stanisław Ryczek, Andrzej Manasterski. Wrocław 2017 Lena 8° ss. 194, nlb. 1, il.

Zawiera też wspomnienia.

10478. WOŹNIAK Norbert: Akcja na targowicy w Bieżuniu 3 grudnia 1947 roku. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 31: 2017 s. 211–235.

Przeciw MO.

10479. WOŹNIAKOWSKA Kinga: Sanatorium przeciwgruźlicze Towarzystwa Ochrony Zdrowia Ludności Żydowskiej w Sokołowsku w latach 1946–1950. *Studia Śląskie*. T. 81: 2017 s. 197–214, streszcz. ang., niem.

10480. WÓJCIK Bogusław: Koniec złudzeń. Ludowcy z Rzeszowszczyzny wobec wyborów do Sejmu Ustawodawczego w styczniu 1947 r. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 33: 2017 s. 95–108.

10481. WÓJTOWICZ Norbert: Współpraca Organizacji „Wolna Polska” i Grupy Logistycznego Wsparcia Podziemia ze Stuttgartu z Solidarnością Walczącą. Wrocław 2017 Lena 8° ss. 43, nlb. 1, il. (Z Historii Solidarności Walczącej; z. 2).

Lata 1982–1990.

10482. WYDMUCH Henryk Stanisław: Powstanie i działalność Klubu Sportowego

L.Z.S. „Liswarta” w Kuźniczce. *Almanach Częstochowy*. [T. 30]: 2017 s. 136–139.

Rok 1953.

10483. WYKŁĘCI 1944–1963. Żołnierze podziemia niepodległościowego w latach 1944–1963. Pod red. Kazimierza Krajewskiego i Tomasza Łabuszewskiego. Warszawa 2017 IPN–KŚZpNP 8° ss. 536, il.

Treść: Szarek Jarosław: Wstęp s. 9; Krajewski Kazimierz: Pierwsze starcie – niewypowiedziana polsko-sowiecka wojna partyzancka na Kresach Północno-Wschodnich s. 13–21; Kalendarium. Ważniejsze walki polsko-sowieckie na Kresach w latach 1943–1944 s. 22–23; Krajewski Kazimierz: Tysiące walecznych – Armia Krajowa na Wschodzie s. 24; Krajewski Kazimierz, Niwiński Piotr: Kresy w walce z nowym okupantem na Wileńszczyźnie i Nowogródzcyźnie s. 25–34; Łabuszewski Tomasz: Inspektorat Grodzieński AK-AKO – zapomniana walka s. 35–40; Łabuszewski Tomasz: Operacja „Zachód” s. 41–45; Krajewski Kazimierz: Obwód Szczuczyn-Lida s. 46–49; Łabuszewski Tomasz: Samoobrona Ziemi Grodzieńskiej s. 50–55; Łabuszewski Tomasz: Samoobrona Wołkowska s. 56–58; Krajewski Kazimierz: Związek Obronców Wolności s. 59; Krajewski Kazimierz, Niwiński Piotr, Łabuszewski Tomasz, Balbus Tomasz: Sekwencja kresowa. Druga konspiracja – radykalizm spotegowany s. 60–65; Balbus Tomasz: Okręg lwowski s. 66–69; Balbus Tomasz: Anatol Sawicki „Cybulski” s. 70–71; Łabuszewski Tomasz: Obywatele drugiej kategorii PRL s. 72–74; Kalendarium. Ważniejsze walki polsko-sowieckie na Kresach po lipcu 1944 r. s. 75–78; Cena Polski Lubelskiej: Łabuszewski Tomasz: Nad Bugiem, Wieprzem i Sanem s. 81–85; Krajewski Kazimierz, Łabuszewski Tomasz: Białostocczyzna w walce s. 85–96; Łapiński Piotr: Zgrupowanie AKO „Piotrków” s. 97–100; Krajewski Kazimierz, Łabuszewski Tomasz: 5 Brygada Wileńska AK s. 100–111; Krajewski Kazimierz: Warszawa-Wschód w walce s. 112–121; Poleszak Sławomir: Okręg Lubelski AK-DSZ s. 121–125; Kaczmarek Krzysztof: Bitwa pod Kuryłówką s. 125–128; Balbus Tomasz: Lwowskie Zgrupowanie „Warta” s. 129–135; Balbus Tomasz: Alfons Jabłoński „Apis” s. 136–137; Kalendarium. Ważniejsze akcje polskiego podziemia niepodległościowego w latach 1944–1945 na terenie tzw. Polski lubelskiej s. 138–140; Musiał Filip: Nie wolno kapitulować. Pułkownik Franciszek Niepokólczycki s. 143–144; Korcuć Maciej: „Okupacja druga, bardziej niebezpieczna...” s. 145–147; Golik Dawid: Walka bez wojny i dywersji s. 148–149; Frazik Wojciech: Śmierć sowietnika. [Lew Sobolew] s. 150; Frazik Wojciech: Dwie perspektywy s. 151; Korcuć Maciej: Delegatura niespełnionych nadziei s. 152–154; Łabuszewski Tomasz: Deklaracja „Radosława” i amnestia 1945 r. [Jan Mazurkiewicz, pseud. Radosław] s. 155–160; Łabuszewski Tomasz: I Zarząd Główny WiN s. 161–165; Frazik Wojciech: II Zarząd Główny WiN s. 166–167; Frazik Wojciech: Referendum s. 168–170; Krajewski Kazimierz: Rodzina Bieruta w rękach żołnierzy Zrzeszenia „WiN” s. 170–171; Łabuszewski Tomasz, Krajewski Kazimierz: Egzekucja „Zrywa”. [Zygmunt Kwiatkowski] s. 172–173; Krajewski Kazimierz: Rozbicie więzienia w Pułtusk – ostatnia wielka akcja WiN s. 174–175; Musiał Filip: Rok 1947 – wybory, których nie było s. 176–178; Łabuszewski Tomasz: III Zarząd Główny WiN s. 179–184; Wenklar Michał: IV Zarząd Główny WiN s. 185–188; Frazik Wojciech: Delegatura Zagraniczna WiN s. 189–193; Frazik Wojciech: Operacja „Cezary” s. 193–195; Krajewski Kazimierz, Łabuszewski Tomasz: Kryptonim „Akademia” s. 195–199; Krajewski Kazimierz: Władysław Jedliński – bohater „cichego frontu” s. 199–202; Kalendarium. Ważniejsze akcje przeprowadzone przez oddziały Zrzeszenia „WiN” w latach 1945–1947 s. 203–206; Krajewski Kazimierz, Łabuszewski Tomasz: Kazimierz Kamiński „Huzar” s. 209–215; Wąsowski Grzegorz: Hieronim Dekutowski „Zapora” s. 216–223; Łabuszewski Tomasz, Krajewski Kazimierz: Edward Wasilewski

„Wichura” s. 224–225; Poleszak Sławomir: Marian Bernaciak „Orlik” s. 226–231; Śmietanka-Kruszelnicki Ryszard: Franciszek Jaskulski „Zagończyk” s. 232–237; Krajewski Kazimierz, Łabuszewski Tomasz: Zygmunt Szendzielarz „Lupasza” s. 238–243; Krajewski Kazimierz, Łabuszewski Tomasz: Władysław Łukasiuk „Młot” s. 244–249; Niviński Piotr: Danuta Siedzikówna „Inka” s. 250–253; Krajewski Kazimierz: Hieronim Piotrowski „Jur” s. 254–259; Krzyżyski Wojciech: Jan Morawiec s. 260–261; Korkuć Maciej: Józef Kuraś „Ogień” s. 262–266; Kaczmarek Krzysztof: Franciszek Przysiężniak „Ojciec Jan” s. 267–269; Pawłowicz Jacek: Witold Pilecki „Witold” s. 270–275; Toborek Tomasz: Stanisław Sojczyński „Warszyc” s. 276–279; Kalendarium. Rozprawa z polskim podziemiem niepodległościowym w latach 1945–1963 s. 280–284; Łabuszewski Tomasz: Nurt inicjatyw lokalnych s. 287–290; Krajewski Kazimierz: Ruch Oporu Armii Krajowej na Mazowszu s. 291–298; Krajewski Kazimierz, Pawłowicz Jacek: Batalion ROAK „Znicz” s. 299–304; Pawłowicz Jacek: Struktury ROAK na Mazowszu s. 305–307; Łuczak Agnieszka: Wielkopolska Samodzielna Grupa Ochotnicza „Warta” s. 307–313; Jasiak Ksawery: Konspiracyjne Wojsko Polskie s. 314–324; Korkuć Maciej: Zgrupowanie „Błyskawica” s. 325–329; Krajewski Kazimierz, Łabuszewski Tomasz: Oddział partyzancki „Pogoń” s. 330–338; Golik Dawid: Ksiądz Władysław Gurgacz i Polska Podziemna Armia Niepodległościowa s. 339–342; Bednarek Jerzy: Oddział partyzancki „Groźnego” [Eugeniusz Kokolski] s. 343–348; Korkuć Maciej: Oddział partyzancki „Mściciela” [Mieczysław Wądolny] s. 349–352; Krajewski Kazimierz, Łabuszewski Tomasz: Wiktor Zacheusz Nowowiejski „Jeż” s. 353–355; Kalendarium. Ważniejsze akcje Samoobrony Społecznej, ROAK, KWP, WSGO „Warta”, zgrupowania „Błyskawica” i innych oddziałów oraz struktur poakowskich s. 356–361; Muszyński Wojciech: Stronnictwo Narodowe w walce z dwoma okupantami s. 365–372; Muszyński Wojciech: Brygada Świętokrzyska NSZ s. 373–380; Muszyński Wojciech: Narodowe Zjednoczenie Wojskowe s. 381–387; Pawłowicz Jacek: Stefan Bronarski „Liść” s. 388–389; Łapiński Piotr: Okręg NZW Białostok s. 390–397; Krajewski Kazimierz, Łabuszewski Tomasz: NZW na północnym Mazowszu s. 398–408; Bechta Mariusz: Rejon NSZ „Mrozy” s. 409–415; Węgrzyn Dariusz: Okręg Śląski NSZ s. 415–419; Kurpierz Tomasz: Zgrupowanie NSZ „Bartka” s. 420–425; Niviński Piotr: Semper Fidelis Victoria s. 426–431; Kalendarium. Wybrane akcje NSZ-NZW s. 432–436; Łabuszewski Tomasz: Na straconych posterunkach s. 439–441; Krajewski Kazimierz, Łabuszewski Tomasz: Mieczysław Dzie-mieszkie-wicz „Rój” s. 442–445; Poleszak Sławomir: Zdzisław Broński „Uskok” s. 446–449; Poleszak Sławomir: Adam Kusz „Adam” s. 450–451; Wollejo Michał: Kazimierz Żebrowski „Bak” s. 453–455; Łapiński Piotr: Stanisław Grabowski „Wiarus” s. 456–459; Makus Grzegorz: Edward Taraszkiewicz „Żelazny” s. 460–465; Poleszak Sławomir: Jan Leonowicz „Burta” s. 466–469; Poleszak Sławomir: Jan Tabortowski „Bruzda” s. 470–473; Makus Grzegorz: Aleksander Młyński „Dragal” s. 474–479; Golik Dawid: Oddział partyzancki „Wiarusy” s. 480–485; Korkuć Maciej: Jan Sałapatek „Orzeł” s. 486–489; Poleszak Sławomir: Józef Franczak „Laluś” s. 490–492; Rychlewski Bartłomiej: Oddział Sadowskiego i Burdyna. [Jan Sadowski, Piotr Burdyn] s. 493–498; Kalendarium. Podziemie niepodległościowe w latach 1948–1963 s. 499–501; Łabuszewski Tomasz: Rozliczenia, których nie było s. 504–505; Musiał Filip: Propaganda przeciw podziemiu s. 505–513.

10484. ZAJĄC Renata M.: Czasopisma popularnonaukowe w Polsce w latach 1945–1989. Kraków 2016.

Rec.: Korczyńska-Derkacz Małgorzata, *Roczniki Biblioteczne*. T. 61: 2017 s. 341–347.

10485. ZANIEWSKA Teresa: Państwowe Gimnazjum i Liceum w Alessano (1945–1946).

Z dziejów szkolnictwa 2. Korpusu Polskiego we Włoszech. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 60: 2017 nr 3/4 s. 196–211, streszcz. ang.

10486. ZAPART Robert: Polityczne przesłanki funkcjonowania służb wywiadowczych Władz Rzeczypospolitej na Uchodźstwie po 1945 roku. *Studia Polonijne*. T. 38: 2017 s. 61–73, streszcz. ang.

Do 1950 r.

10487. ZARZYCKI Robert W.: Powiat Żagański. Powojenne osadnictwo ludności polskiej. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 15: 2017 s. 85–89.

10488. ZAWISTOWSKI Andrzej: Bilety do sklepu. Handel reglamentowany w PRL. Warszawa 2017 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 544, tabl. 15, il., streszcz. ang.

10489. ZAWISTOWSKI Andrzej: „In order to adapt the consumption...”. The creation of a rationing system for petrol in the Polish People’s Republic in the 1980s. *Studia Historiae Oeconomicae*. Vol. 35: 2017 s. 81–96.

10490. ZDRÓJKOWSKI Dawid: Rudolf Schlesinger (1909–1996). Życie i idea. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 16: 2017 z. 2 s. 175–186, streszcz. ang.

Gł. związki z Polską w okresie PRL.

10491. ZGŁOBICA Michał: Zasady funkcjonowania Centrali Eksportu Kompletnych Obiektów Przemysłowych w latach 1954–1970. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 27: 2016 s. 398–429, streszcz. ang.

10492. ZIENTARA Maria: Sztuka artystek polskich po 1945 roku. Socrealistki. *Krzysztofory*. [T.] 34: 2016 s. 237–246, streszcz. ang.

10493. ZIMOCZ-PIASKOWSKA Izabela: Szkolnictwo średnie ogólnokształcące w Częstochowie w latach 1945–1989. Częstochowa 2016.

Rec.: Mętrak Dorota Anna, *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 54: 2017 s. 218–224.

10494. ZIN Barbara: Ochrona idei nowatorskich na przykładzie przedsołoborowej architektury sakralnej diecezji tarnowskiej. Protection of innovative concepts upon the example of pre-council sacral architecture in the Tarnów diocese. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 48: 2016 s. 85–94.

Tekst równol. pol., ang.
Lata 1945–1965.

10495. ZWIĄZKI zawodowe i organizacje nauczycielskie w okresie PRL-u. Red. Piotr

Gołdyn. Poznań–Kalisz 2017 Wydż. Pedagog.-Artystyczny UAM 8° ss. 119.

Treść: Gołdyn Piotr: Wstęp s. 5–6; Samsel Agata: Maria Kolendo (1894–1980) – nauczyciel, dokumentalista, publicysta, społecznik s. 7–21; Kutrowska Barbara: Reformowanie systemu oświaty. Związek Nauczycielstwa Polskiego wobec kształcenia i doskonalenia nauczycieli w latach 1949–1989 s. 23–32; Wróblewska Urszula: „Poczucie zasłużonej dumy” propagowane na łamach pierwszego w Polsce Ludowej Kalendarza Nauczyciela Związkowca na rok szkolny 1955/1956 s. 45–57; Kahl-Luczyńska Edyta: Związkowa aktywność wspierająca wypoczynek, turystykę i rekreację nauczycieli w latach 60. XX wieku s. 59–76; Radziszewska Maria: Warmiński oddział Towarzystwa Nauczycieli Polskich w Niemczech i aktywność jego działaczy po II wojnie światowej s. 77–90; Suchowiecka Anita: Nauczyciele szkół zawodowych na Warmii i Mazurach w latach 1945–1948 s. 91–100; Burzyńska-Wentland Lidia: PZPR i jej wpływ na życie szkoły we wspomnieniach nauczycieli okresu PRL-u s. 101–119.

10496. ZYCHOWICZ Karolina: The exhibition-organising activity of the Committee for Cultural Cooperation with foreign countries (1950–1956). Based on the example of selected exhibitions at the Zachęta central bureau of art exhibitions. *Ikonotheka*. T. 26: 2016 s. 63–94, streszcz. ang.

10497. ZYSIAK Agata: Punkty za pochodzenie. Powojenna modernizacja i uniwersytet w robotniczym mieście. Kraków 2016 Zakł. Wydawniczy Nomos 8° ss. 342, il.

Uniwersytet Łódzki.

Rec.: Jarosz Dariusz, *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 78: 2017 s. 438–443; Stobiecki Rafał, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 116: 2017 s. 431–436; Stobiecki Rafał, *Dzieje Najnowsze*. R. 49: 2017 [nr] 4 s. 292–296.

10498. ZYSIAK Agata: Socjalizm jako modernizacja – powojenna historia Polski w perspektywie rewizjonistycznej. *Przegląd Humanistyczny*. R. 61: 2017 nr 2 s. 135–145, streszcz. ang.

10499. ŻAK Marek: Rok 1956 na łamach prasy lokalnej Dolnego Śląska. *Szkice Legnickie*. T. 37: 2016 s. 279–337, streszcz. niem.

10500. [ŻEBROWSKI Marek, Mancewicz Stanisław, Kłoczowski Paweł]: „Kultura”. Narodziny pisma. Red. t. Marek Żebrowski; aut. tekstów ... Paryż–Kraków–Warszawa 2017 Inst. Liter. Kultura; Inst. Książki. Dział Wydawnictw 4° ss. 69, nlb. 1, 82, nlb. 6, tabl. 2, il.

Zawiera też reprint pierwszego numeru „Kultury” (Rzym) z VI 1947 r.

10501. ŻELAZKO Joanna: W areszcie – sądzie – więzieniu. Represje wobec członków konspiracji młodzieżowej w Łódzkiem po 1950 roku. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 26: 2017 nr 45 s. 57–71, streszcz. ang.

10502. ŻELEŻNY Robert: Cele strategiczne władz politycznych w Polsce w 1956 r. (metody

działania). *Zarys. Szkice Legnickie*. T. 37: 2016 s. 221–253, streszcz. niem.

10503. ŻÓŁKIEWSKA Agnieszka: Zerwana przeszłość. Powojenne środowisko żydowskiej inteligencji twórczej. Pomoc materialna i organizacyjna ze strony CKŻP. Warszawa 2017 ŻIH im. Emanuela Ringelbluma 8° ss. 453, nlb. 2, il. (Z Dziejów Centralnego Komitetu Żydów w Polsce).

Lata 1944–1950.

10504. ŻUKOWSKI Marcin: Budżet partii komunistycznej (planowanie, wydatki, kontrola) na przykładzie PZPR. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 27: 2016 s. 49–68, streszcz. ang.

10505. ŻUŁAWNIK Mariusz: Działania Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Płocku wobec Polskiego Stronnictwa Ludowego podczas wyborów do Sejmu Ustawodawczego z 1947 r. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 9: 2017 s. 343–360, streszcz. ang.

10506. ŻUŁAWNIK Mariusz: Rok pierwszy. Powstanie i działalność Milicji Obywatelskiej w Płocku i powiecie płockim w 1945 r. *Płocki Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 7: 2015 s. 61–78, streszcz. ang.

10507. ŻUŁAWNIK Mariusz: Zakrwawione sztandary. Żjazd Polskiego Stronnictwa Ludowego w Płocku 18 sierpnia 1946 r. *Płocki Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 8: 2016 s. 115–123, streszcz. ang.

10508. ŻURALSKI Jan: 40. Pułk Piechoty w Bolesławcu w latach 1946–1962. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 9: 2016 [dr:] 2017 s. 10–23.

10509. ŻUREK Robert: Kościół rzymskokatolicki w Polsce wobec Ziem Zachodnich i Północnych 1945–1948. Szczecin–Warszawa–Wrocław 2015.

Rec.: Prejs Roland: Nowa książka o Kościele na Ziemiach Odzyskanych. *Kościół w Polsce*. [T.] 16: 2017 s. 205–222.

d) 1989–2017

Źródła

Zob. poz. 3138, 5123, 5912, 5984, 6392, 6428, 6586, 8427, 8428, 9028, 9047, 9068, 9558, 9562, 9568, 9577, 9579, 9587–9589, 9597, 9600, 9603, 9611, 9614, 9617, 9622–9625, 9628, 9640, 9643, 9646, 9650, 9654, 9661, 9663, 9670, 9680, 9685, 9689, 9710, 9713, 9719, 9725, 9731, 9738, 10546.

10510. DOLNY Śląsk. Pamiętam powódź. Red. i oprac. Grzegorz Czekański. Wrocław

2017 Fund. na Rzecz Kultury i Edukacji im. Tymoteusza Karpowicza; Ośr. Pamięć i Przyszłość 8° ss. 263, nlb. 1, il. + dysk optyczny (DVD).

Antologia wspomnień, 1997 r.

10511. GRYNBERG Henryk: Pamiętnik. [T.] 3. Wołowiec 2017 Czarne 8° ss. 619, nlb. 4.

Zapiski pisarza (ur. 1936) z l. 2014–2017.

T. 1. Warszawa 2011.

10512. JANDA Krystyna: Dziennik 2000–2002. Warszawa 2017 Prószyński i S-ka – Prószyński Media 8° ss. 731, nlb. 1.

Stanowi I tom pełnego wydania dzienników aktorki i dyrektora artystycznego Teatru „Polonia” oraz Och-Teatru w Warszawie (ur. 1952).

10513. KONSTYTUCJA Rzeczypospolitej Polskiej. Z wpraw. Bogumiła Szmulika i Jarosława Szymanka. Warszawa 2017 Kancelaria Sejmu. Wydaw. Sejmowe 8° ss. 210, nlb. 2.

Wyd. jubileuszowe z okazji 20 rocznicy wejścia w życie Konstytucji RP.

10514. LESKINEN Maria: Z doświadczeń wykładowcy historii Polski na rosyjskiej uczelni wyższej. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 13: 2015 z. 1 s. 127–141, streszcz. ang.

Wspomnienia z zajęć ze studentami polonistyki Moskiewskiego Uniwersytetu Państwowego, l. 2005–2011.

10515. ŁĘTOWSKI Maciej: Pierwsza dekada wolnej Polski. Zapiski dziennikarza z lat 1992–2001. Lublin 2016.

Rec.: Jasina Łukasz, *Zeszyty Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego*. T. 59: 2016 nr 3 s. 125–128.

10516. PACZKOWSKI Bohdan: Z listów do Piotra Kłoczowskiego. Oprac. P. Kłoczowski. *Zeszyty Literackie*. R. 35: 2017 nr 4 s. 158–168.

Listy z l. 2014–2017.

10517. PRZYGOTOWANIA do XI Zjazdu PZPR w świetle dokumentów KW PZPR w Poznaniu. Wybór źródeł. [Wyd.] Łukasz Komorowski. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 233–262.

Październik 1989 r.

10518. [TALAR Henryk]: Henryk Talar i Teatr im. Adama Mickiewicza w Częstochowie lata 1994–1997. [Rozmawiała Zuzanna Talar]. Częstochowa 2017 Muzeum Częstochowskie 8° ss. 230, il.

Wspomnienia aktora (ur. 1945) z okresu pełnienia funkcji dyrektora tego teatru.

10519. WYBÓR źródeł do dziejów Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej. Wybór i oprac.

Katarzyna Marszałek. Kraków 2017 Oficyna Wydawnicza Impuls 8°.

T. 1: Utworzenie i rozwój Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej (1989–1999) ss. 698.

T. 2: Rozwój Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej (2001–2016) ss. 502, il.

10520. ZIELIŃSKI Michał: Odrodzony renesans. Historia Collegium Vocale Bydgoszcz. Bydgoszcz 2017 Tekst 8° ss. 367, nlb. 3, il.

Wspomnienia z l. 1990–2017.

Opracowania

Zob. poz. 2095, 2670, 2687, 2751, 2794, 2866, 3062, 9242, 9429, 9818, 9848, 9931, 10050, 10367, 10373, 10443.

10521. 10 LAT Społecznego Komitetu Odnowy Cmentarza Parafialnego w Zamościu (materiały z konferencji naukowej Zamość 07.10.2017 r.). Pod red. Łukasza Kota. Zamość 2017 GreenArt Jacek Kardasz 8° ss. 176, il.

10522. 20 LAT polskich telewizyjnych debat przedwyborczych. Pod red. Agnieszki Budzyńskiej-Dacy. Warszawa 2016 Wyd. Polonistyki UW 8° ss. 398, il., streszcz. ang.

Z treści: Budzyńska-Daca Agnieszka: Wstęp s. 7–14; Kochan Marek: Od święta demokracji do teleturmuju. Przemiany konwencji debat telewizyjnych w Polsce s. 15–89; Choroś Błażej, Skrabacz Ewa: Debaty telewizyjne w kampanii wyborczej: samorządowej (2014 r.) i parlamentarnej (2015 r.) s. 91–115; Kampka Agnieszka: „Oczyścić przedpole”. Funkcje metafor w prezydenckich debatach przedwyborczych s. 117–136; Grzelka Monika, Kula Agnieszka: O wybranych operatorach treści i gatunku w telewizyjnych debatach przedwyborczych s. 137–151; Dutka-Mańkowska Anna, Kostro Monika: Mowa przytoczona a wizerunek polityka w debatach prezydenckich 2015 s. 153–177; Modrzejewska Ewa: Debata o debacie. Relacje online debat prezydenckich s. 179–212; Szurek Agnieszka: Co zostaje w Sieci po debacie? Próba analizy memów publikowanych po debatach przedwyborczych s. 213–240; Płudowski Tomasz: „Staying on message”. Strategie komunikacyjne uczestników przedwyborczej debaty telewizyjnej „Rozmowa o Polsce” s. 241–274; Tadeusz-Ciesielczyk Małgorzata: Aspekty werbalnej i niewerbalnej interakcji w debacie pomiędzy Ewą Kopacz a Beatą Szydło przed wyborami parlamentarnymi w 2015 roku s. 275–295; Lichański Jakub Z.: Debata jako sytuacja retoryczna: studium przypadku s. 297–319; Dubisz Stanisław: Czym jest debata? s. 349–351; Brańczyk Jerzy: Polskie debaty przedwyborcze: język, wizerunek, wartości s. 353–362; Goban-Klas Tomasz: Debata, która zmieniła Polskę – Wałęsa „versus” Miodowicz s. 363–368; Godzic Wiesław: Debata: królewskie danie czy zbędny ornament? [Debata Wałęsa-Kwaśniewski, 1995 r.] s. 369–383; Mrozowski Maciej: Komentarz komentatora s. 385–390.

10523. 20 LAT polsko-litewskiego sąsiedztwa 1991–2011. Wybrane problemy. Red. nauk. Katarzyna Marzęda-Młynarska, Jakub Olchowski. Lublin 2015 Wydaw. UMCS 8° ss. 139, il.

Materiały konferencyjne.

Treść: Marzęda-Młynarska Katarzyna, Olchowski Jakub: Wstęp s. 7–9; Przędziecki Marek: Historyczne uwarunkowania stosunków polsko-litewskich s. 11–31; Czechowska Lucyna: Zbieżność celów polityki zagranicznej Polski i Litwy

w latach 2004–2010 a stan partnerstwa strategicznego pomiędzy nimi s. 33–56; Trubalska Justyna: Polsko-litewska współpraca energetyczna s. 57–69; Ziobron Justyna: Wizerunek Republiki Litewskiej w polskiej prasie s. 71–94; Stankevič Barbara: Tożsamość narodowa elit politycznych Polaków na Litwie w XX wieku. Zarys problematyki s. 95–109; Chomik Piotr: Mniejszość litewska a białoruska w Polsce. Podobieństwa, różnice, współpraca s. 111–121; Jundo-Kališevska Barbara: Sytuacja ludności polskiej na Wileńszczyźnie w świetle ustawodawstwa Republiki Litewskiej a traktat polsko-litewski z 1994 roku s. 123–139.

Rec.: Stępniewski Tomasz, *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 13: 2015 z. 3 s. 177–178.

10524. 20 LAT „Rocznika Mazurskiego”. *Rocznik Mazurski*. T. 21: 2017 s. 165–175.

Treść: Kudrzycki Zbigniew: Spotkanie jubileuszowe z okazji wydania XX tomu „Rocznika Mazurskiego” s. 165–169; Kudrzycki Zbigniew: Wystąpienie na spotkaniu z okazji wydania XX tomu „Rocznika Mazurskiego” s. 170–172; Ollech Burkhard: Refleksje osobiste z okazji 20 lat „Rocznika Mazurskiego” s. 173–175.

10525. 25 LAT Instytutu Filologii Germańskiej Uniwersytetu Opolskiego. Red. Maria Katarzyna Lasatowicz, Daniela Pelka. Opole 2015.

Rec.: Dziony Marek, *Rocznik Lubowski*. [T.] 13: 2015 s. 193–197.

10526. 25 LAT Pomocy Edukacyjnej dla Młodzieży. Jarosław 2017 Fund. Pomocy Edukacyjnej dla Młodzieży im. Heleny i Tadeusza Zielińskich 8° ss. 58, il.

Fundacja im. Heleny i Tadeusza Zielińskich w Jarosławiu, l. 1992–2017.

10527. 25 LAT Stowarzyszenia Żydów Kombatantów i Poszkodowanych w II Wojnie Światowej. Wybór i red. Tomasz Miedziński. Warszawa 2016 Agencja ATM 8° ss. 121, il., mapa.

Księga pamiątkowa.

10528. ADAMCZYK Anita: Kryzys migracyjny w Europie a polska polityka imigracyjna. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 43: 2017 z. 1 s. 307–331, streszcz. ang.

Lata 2015–2016.

10529. ANDRYSIAK Ewa: „Biuletyn Szadkowski” – piętnaście lat działalności lokalnego czasopisma naukowego. *Biuletyn Szadkowski*. T. 17: 2017 s. 211–235.

10530. ANDRYSIAK Ewa: „Biuletyn Uniejowski” 2012–2016. Pięć lat w służbie środowisku. *Rocznik Łódzki*. T. 67: 2017 s. 265–283, streszcz. ang.

10531. BADURA Anna: Schorowana kadra katowickiej SB. O przyczynach odejść funkcjonariuszy ze służby w 1990 roku. *CzasyPismo*. 2017 nr 1 s. 185–193.

10532. BAGIŃSKA Aleksandra, Szmytkie Robert: Zagospodarowanie lotniska poradzieckiego w Skarbmierzu. *Studia Śląskie*. T. 77: 2015 s. 233–254.

10533. BORCZ Henryk: Wizyta Ojca Świętego Jana Pawła II w Przemysłu 2 czerwca 1991 roku. Przygotowania i przebieg. *Premisla Christiana*. T. 17: 2016/2017 [dr.] 2017 s. 43–54.

10534. BORINÁK Oleg: Pol's'ko-bilorus'ki vıdnosini v kontekstı rozširenıa NATO na Shid (90-tı rr. XX st.). *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 1: 2011 s. 57–64, streszcz. pol., ros., ang.

10535. BOROWIEC Piotr: Temporalność metafor politycznych wykorzystywanych w dyskursie politycznym po 1989 roku w Polsce. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 3: 2013 s. 339–359, streszcz. ukr., ros., ang.

10536. BOROWIK Bogdan: Środowiska monarchistyczne w pierwszych latach III Rzeczypospolitej na przykładzie Klubu Zachowawczo-Monarchistycznego i Klubu Konserwatywnego w Łodzi. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. F: Historia. Vol. 71: 2016 s. 113–131, streszcz. ang.

10537. BOSAK Alina: Dziesięć lat Rzeszów Carpathia Festival. *Piosenka*. Nr 4: 2016 s. 444–461.

Lata 2005–2016.

10538. BROWAREK Tomasz: Determinanty polityki etnicznej państwa polskiego po 1989 r. *Studia Śląskie*. T. 77: 2015 s. 15–36.

10539. BUCK Andrzej: „Gazeta Nowa” (1990–1993). Nieudana próba przełamania monopolu partyjnej gazety codziennej. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 4 s. 29–45, streszcz. ang.

10540. BYLINA Sławomir: Postawy społeczno-religijne kapelanów parafii garnizonowej św. Kazimierza Królewicza w Białej Podlaskiej w latach 1992–2017. Biała Podlaska 2017 Tow. Miłośn. Podlasia 8° ss. 148, nlb. 1, il. (Z Serii Rocznika Białkopodlaskiego; nr 9).

10541. CHLEBOWICZ Piotr: Samosąd we Włodowie. Studium przypadku. Olsztyn 2017 Katedra Kryminologii i Polityki Kryminalnej. Wydz. Prawa i Administracji. Uniw. Warmińsko-Mazurski 8° ss. 106. (Kryminologia Wobec Współczesnych Form i Technik Przeszłych).

Rok 2005.

10542. CZAPIEWSKI Tomasz: Polska migracja do Szkocji po akcesji do Unii Europejskiej. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 38: 2016 nr 3 s. 151–175, streszcz. ang.

10543. DĄBROWSKA Agnieszka: O modzie w Warszawie. Projektantka Grażyna Hase. *Almanach Warszawy*. T. 10: 2016 s. 421–439, streszcz. ang.

Lata 90. XX w.

10544. DĄBROWSKA-CENDROWSKA Olga: Magazyny rozrywkowo-plotkarskie na polskim rynku prasowym w latach 1994–2016 – charakterystyka segmentu prasowego. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 1 s. 81–101, streszcz. ang.

10545. DOBRE słowo na początek. 25 lat audycji „U progu dnia”. Red. Leszek Szewczyk. Katowice 2017 Emmanuel 8° ss. 245, nlb. 3, il.

Z treści: Szewczyk Leszek: Wprowadzenie s. 11–13; Musialik-Chmiel Anna: Felieton (radiowy) – gatunek niekanoniczny s. 25–38; Puchała Stanisław: Dwadzieścia pięć lat na antenie Polskiego Radia Katowice. Wspomnienie s. 39–46.

10546. DOBROĆ Pana Boga naszego niech będzie nad nami. W dwudziestopięciolecie powstania diecezji kaliskiej. Red. Sławomir Kęszka. Kalisz 2017 Kuria Dec. Kaliskiej 8° ss. 524, il., mapy.

Treść: Janiak Edward: List pasterski z okazji Jubileuszu 25. rocznicy powstania Diecezji Kaliskiej s. 5–8; Kieling Michał, Split Jerzy Aleksander: Utworzenie Diecezji Kaliskiej i wybrane wydarzenia z jej dotychczasowych dwudziestopięcioletnich dziejów s. 9–32; Kęszka Sławomir: Biskupi Diecezji Kaliskiej 1992–2017 s. 33–40; Kęszka Sławomir: Diecezja Kaliska 1992–2017. Kalendarium wybranych wydarzeń s. 41–86; Napierała Stanisław: Pierwsze dwadzieścia lat w 25-lecie istnienia Diecezji Kaliskiej. Wspomnienia s. 87–104; Kęszka Sławomir: Ingres Biskupa Edwarda Janiaka do Katedry kaliskiej [12 IX 2012 r.] s. 105–112; Górski Piotr: Peregrynacja Kopii Obrazu Świętego Józefa Kaliskiego w Diecezji Kaliskiej s. 113–120; Kęszka Sławomir: Misje Miłosierdzia Bożego w Diecezji Kaliskiej s. 121–128; Orszulak Henryk: Peregrynacja Jasnogórskiego Wizerunku Matki Bożej w Diecezji Kaliskiej (2010–2011) s. 129–136; Kwiatkowski Dariusz: Diecezjalny Kongres Eucharystyczny [28 V – 4 VI 2015 r.]. Część oddawana Eucharystii s. 137–150; Kieling Michał: Posługa osób konsekrowanych w Diecezji Kaliskiej w latach 1992–2017 s. 151–176; Kempa Bogumił: Stowarzyszenia, wspólnoty i ruchy katolickie w Diecezji Kaliskiej s. 177–190; Kałuża-Maniewska Elżbieta, Trybula Zbigniew: Akcja Katolicka Diecezji Kaliskiej 1995–2016 s. 191–220; Adameczek Jerzy: Organizacja duszpasterstwa katechetycznego dzieci i młodzieży w początkach istnienia Diecezji Kaliskiej s. 233–244; Powąska Jarosław: Katecheza parafialna dzieci i młodzieży w Diecezji Kaliskiej s. 233–244; Jezowski Jerzy: Studium Duchowości Chrześcijańskiej oraz formacja permanentna kapłanów w Diecezji Kaliskiej s. 245–252; Szymiec Henryk: Budowa Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Kaliskiej s. 253–290; Gendera Aleksander: Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Kaliskiej s. 291–306; Mączka Grzegorz, Niegowski Krzysztof: Diecezjalne Studium Organistowskie im. św. Cecylii w Kaliszu. W 25-lecie istnienia Diecezji Kaliskiej s. 307–316; Cieślak Zbigniew: Utworzenie Sądu Biskupiego w Kaliszu i jego zadania w Diecezji Kaliskiej s. 317–330; Szymiec Henryk, Wolniak Jan: Dom Księż

Seniorów im. św. Jana Pawła II w Ostrowie Wielkopolskim s. 331–336; Kwiatkowski Dariusz: Współczesne formy kultu Świętego Józefa w Diecezji Kaliskiej s. 337–362; Latoń Andrzej: Polskie Studium Józefologiczne w Kaliszu s. 363–394; Plota Jacek: Modlitewne spotkania w intencji rodzin i obrony życia w Sanktuarium Świętego Józefa Kaliskiego s. 395–434; Smolnik Dariusz: Koronacja Papieska Wizerunku Matki Bożej Półkowskiej Pani Ziemi Bralińsko-Kępińskiej [z XVII w.] s. 435–452; Wiśniewski Marcin: Góra Krzyża Jubileuszowego pod Ostrzeszowem s. 453–462; Grześniak Sławomir: Caritas Diecezji Kaliskiej. Historia wiary i uczynków s. 463–474; Andrzejczak Jacek: Caritas Diecezji Kaliskiej. 25 lat w służbie bliźniemu s. 475–486; Klimek Andrzej Antoni: Dwutygodnik diecezji kaliskiej „Opiekun”. W służbie św. Józefowi i diecezji s. 487–510; Szkopek Leszek, Skoracki Łukasz: „Radio Rodzina” Diecezji Kaliskiej s. 511–518; Kotowska-Rasiak Ewa: Diecezja Kaliska w Katolickiej Agencji Informacyjnej i Telewizji internetowej „Dom Józefa” s. 519–522.

10547. DOŚWIADCZENIA z zaangażowania Polski w operacje wojskowe w Islamskiej Republice Afganistanu w latach 2002–2014. Red. Robert Reczkowski. Bydgoszcz 2016 Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych 8° ss. 183, nlb. 1, il.

10548. DOŚWIADCZENIE, nowoczesność, nowocześnieść. Dziesięć lat Instytutu Polonistyki Stosowanej na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Pod red. Grzegorza P. Bąbiaka. Warszawa 2017 Nakł. Inst. Polonistyki Stosowanej Wydz. Polonistyki UW 8° ss. 178, nlb. 14, il.

Treść: Bąbiak Grzegorz P.: Zamiast wstępu s. 5–7; Dubisz Stanisław: Instytut Polonistyki Stosowanej – pierwsza dekada. [Lata 2007–2017] s. 9–46; Trysińska Magdalena: Zakład Edukacji Polonistycznej i Kształcenia Ustawicznego s. 47–67; Cegiela Anna, Dziurzyński Dariusz: Zakład Edytorstwa i Stylistyki (próba zarysu pierwszego dziesięciolecia) s. 71–85; Dróżdż-Łuszczek Katarzyna: Zakład Komunikacji Językowej i Glottodydaktyki s. 89–96; Stepien Marzena: Centrum Logopedyczne Instytutu Polonistyki Stosowanej (Zakład Logopedii i Emisji Głosu, Gabinet Logopedyczny, Pomagisterskie Studium Logopedyczne) s. 99–111; Budzińska-Daca Agnieszka: Zakład Retoryki Mediów. Współpr. Piotr Lehr-Splawinski s. 115–125; Trysińska Magdalena: Pracownia Badań Edukacji Polonistycznej i Medialnej s. 129–135; Lichański Jakub Z.: Pracownia Badań Historii i Teorii Retoryki s. 136–139; Guzek Andrzej: Pracownia Dziejów Polonistyki Warszawskiej s. 140; Zaron Zofia: Pracownia Pragmatyki i Semantyki Lingwistycznej s. 141–143; Dubisz Stanisław: Pracownia Językoznawstwa Stosowanego – trzy dekady doświadczeń i współpracy naukowej. [Lata 1990–2017] s. 144–160; Cegiela Anna: Obserwatorium Etyki Słowa s. 161–162; Kozłowska Ewa: Studia Podyplomowe „Filologia polska w praktyce” s. 163–165; Wolańska Ewa: Studium Logopedyczne UW wczoraj i dziś s. 166–170; Beadaker ipsowski s. 171–179.

10549. DROŻDŻ Bogusław: Biblioteka im. Jana Pawła II Wyższego Seminarium Duchownego z perspektywy dwudziestu pięciu lat istnienia diecezji legnickiej. *Fides*. [R. 23]: 2017 nr 2 s. 37–56, streszcz. ang.

Lata 1993–2014.

10550. DUDA Krystyna: Zjazd rodzin jeńców z Oflagu VII A Murnau w Centralnym Muzeum

Jeńców Wojennych w Łambinowicach–Opolu. Łambinowice, 25 listopada 2016 r. *Łambinowicki Rocznik Muzealny*. [R.] 39: 2016 s. 199–204, streszcz. ang., niem.

10551. DUMNA Teresa, Krajewski Wojciech: Czy odkopano szczątki Halifaxa w Dębinie Zakrzowskiej – relacja z badań miejsca katastrofy. *Zeszyty Wojnickie*. R. 26: 2017 nr 2 s. 39–56.

Przeprowadzonych 22 IX 2017 r.

10552. DUTKIEWICZ Gracjana: Rola lokalnych elit politycznych w kształtowaniu samorządu terytorialnego w latach 2010–2014. *Zeszyty Gdynskie*. Nr 12: 2017 s. 25–32, streszcz. ang.

10553. DWADZIEŚCIA lat obowiązywania Konstytucji RP. Polska myśl konstytucyjna a międzynarodowe standardy demokratyczne. Red. nauk. Jerzy Jaskiernia, Kamil Spryszak. Toruń 2017 Adam Marszałek 8° ss. 854, streszcz. ang.

Materiały 59. Zjazdu Katedr i Zakładów Prawa Konstytucyjnego, Kielce, 12–14 VI 2017 r.

10554. [DYMKE Zbigniew]: Płock bliski Połakom na Syberii. Tekst i oprac. red. Zbigniew Dymke. Płock 2017 Region. Stow. Wschód-Zachód 8° ss. 69, il.

Regionalne Stowarzyszenie Wschód-Zachód oraz Harcerski Zespół Pieśni i Tańca „Dzieci Płocka” w 2013 r.

10555. DZIEDZICZAK-FOLTYN Agnieszka: Reforma szkolnictwa wyższego w Polsce w debacie publicznej. Bilans dyskusji o uniwersytetach (1990–2015). Łódź 2017 Wydaw. UŁ 8° ss. 287, nlb. 4.

10556. DZIERŻYŃSKA-MIELCZAREK Jolanta: Zmiany na rynku prasowym w Polsce pod wpływem nowych technologii i Internetu. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 20: 2017 No 4 s. 5–28, streszcz. ang.

10557. FLIS Jarosław, Stolicki Dariusz: Powszechność i partykularyzm – przechyły terytorialne w wyborach sejmikowych 2006–2014. *Rocznik Lubuski*. T. 43: 2017 cz. 2 s. 65–81, streszcz. ang.

10558. FRANKE Annemarie: „Wspólna droga, wspólny duch”. Fundacja „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego 1989–1998. Tł. z jęz. niem. Jacek Dąbrowski. Poznań–[Wrocław] 2017 Wydaw. Nauka i Innowacje; na zlec. Centrum Studiów Niem. i Europejskich im. W. Brandta Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 596, il. (Dissertationes Instituti Brandtani Wratislaviensis Selectae; vol. 4).

10559. FRYŻLEWICZ Andrzej: Kardynał Franciszek Macharski – twórca polskich przemian. *Almanach Nowotarski*. Nr 21: 2017 s. 327–330.

Dot. zaangażowania po wyborach z 4 VI 1989 r.

10560. GAJAUSKAITĖ Ieva, Norkevičius Mindaugas: Litewsko-polska współpraca kulturalna w latach 1990–2015. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 13: 2015 z. 3 s. 137–154, streszcz. ang.

10561. GAPIŃSKI Szczepan: Gdańskie Inwestycje Komunalne. Historia i dokonania. Gdańsk–Warszawa 2017 Fund. PZITB „Inżynieria i Budownictwo” 8° ss. 169, nlb. 23, il.

Lata 2008–2016.

10562. GĄSIOR Tomasz: Obraz kampanii wyborczej w wyborach prezydenta RP w latach 1990–2015 na podstawie wydatków wykazywanych w sprawozdaniach finansowych podmiotów zgłaszających kandydatów w tych wyborach. *Studia Wyborcze*. T. 23: 2017 s. 41–82, streszcz. ang.

10563. GELBERG Andrzej: Klimaty III RP. II. Antoni Chodorowski; przedm. Waldemar Żyszkiewicz. Wrocław 2017 Stow. Solidarność Walcząca 8° ss. 223, il. (Biblioteka Gazety Obywatelskiej).

Zbiór tekstów opublikowanych w „Gazecie Obywatelskiej”.

10564. GIRYN Maria Izabela: Kampanie prezydenckie w latach 2005 i 2010 w życiu politycznym Polski. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 336, il.

10565. GOŁĘBIOWSKI Jacek [Jan]: Zrzeczenie Nauczycielstwa Polskiego za Granicą 1991–2016. Lublin 2017 Tow. Nauk. KUL Jana Pawła II 8° ss. 195, nlb. 47, tabl. 18, il. Tow. Nauk. KUL Jana Pawła II. (Źródła i Monografie).

10566. GRABOWSKA Magdalena, Regulska Joanna, Rekosz-Cebula Emilia: Między wójtem a proboszczem. Działalność kobiet w polskich samorządach lokalnych (1990–2016). Warszawa 2017 Wydaw. IFIS PAN 8° ss. 213.

10567. GUZEK Damian: Media katolickie w polskim systemie medialnym. Toruń 2016.

Rec.: Mielczarek Tomasz, *Rocznik Bibliologiczno-Prasoznawczy*. [R.] 9(20): 2017 s. 243–246.

10568. GUZEWICZ Wojciech: Historia diecezji ełckiej w latach 1992–2017 (wybrane zagadnienia). *Studia Elckie*. [T.] 19: 2017 nr spec. s. 629–636, streszcz. ang.

10569. GUZEWICZ Wojciech: Zmiany administracyjne w diecezji ełckiej w latach 1992–2017. Stanowiska wikariuszy. *Studia Elckie*. [T.] 19: 2017 nr 2 s. 229–245, streszcz. ang.

10570. GUZEWICZ Wojciech: Zmiany administracyjne w diecezji ełckiej w latach 1992–2017 w odniesieniu do stanowisk proboszczów. *Studia Elckie*. [T.] 19: 2017 nr 2 s. 209–228, streszcz. ang.

10571. HAUSNER Wojciech: O metodzie i okolicznościach zjednoczenia ZHR i ZHP (r. z. 1918) w 1992 r. *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 13: 2017 s. 51–68.

10572. HOZAKOWSKA Marta: Stosunki polsko-rosyjskie w czasie rządów Prawa i Sprawiedliwości (2005–2007). In *Gremium*. [T.] 11: 2017 s. 145–161, streszcz. ang.

10573. HUNGARY and Poland in times of political transition. Selected issues. Ed. by Beata Pająk-Patkowska, Marcin Rachwał. Poznań 2016 Faculty of Political Science and Journalism Adam Mickiewicz Univ. 8° ss. 239, il.

Z treści: Stachowiak Paweł: Polish transformations of 1988–1989. Political authorities, opposition, the Church s. 105–118; Bągińska-Masiota Aleksandra: Constitutional order of the Republic of Poland in the years 1989–1997 on the basis of the Constitutions and their amendments s. 119–145; Rulka Marcin: Changes within the political system in Poland since 2015 s. 147–161; Rachwał Marcin: The Polish model of democracy s. 163–179; Żyromski Marek: The transition process in Poland and Hungary and the nonfunctional elitist paradigm s. 181–191; Lipiński Artur: Political and social dimensions of the left-right division. The Polish case s. 193–208; Bejma Agnieszka: The development of civil society in Poland after World War II s. 209–221.

10574. JACUŃSKI Zbigniew, Świątkiewicz Wojciech: Diecezja sosnowiecka w latach 1992–2007. Studium socjograficzne. Sosnowiec 2017 Progres Wydaw. Druk Reklama 8° ss. 251, il., mapy.

10575. JARUSZEWSKI Kazimierz: Związki naukowe i oświatowe Chojnic i Człuchowa w XXI wieku. *Szkice Człuchowskie*. T. 8: 2016 nr 16/17 s. 71–77.

10576. JAŚKOWSKA-JÓZEFIAK Zuzanna: Kwestia „korytarza suwalskiego” w świetle materiałów z polskiej prasy. Lata 2001–2002. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 4: 2017 s. 127–139, streszcz. ang.

10577. JAWORSKI Czesław: Na dwudziestolecie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. *Palestra*. R. 62: 2017 nr 4 s. 5–10.

10578. JUBILEUSZ Diecezji Toruńskiej. Spojrzenie w przeszłość i w przyszłość. Pod

red. Waldemara Rozyńskiego, Pawła Borowskiego. Toruń 2017 Toruńskie Wydaw. Diec. 8° ss. 312, tabl. 109, il.

Lata 1992–2017.

Z treści: Rozyński Waldemar: Święty Jan Paweł II a diecezja toruńska s. 7–20; Borowski Paweł, Rozyński Waldemar: 25 lat diecezji toruńskiej. Kalendarium s. 21–27; Sieradzan Wiesław: Diecezja toruńska kontynuatorką wielkiego dziedzictwa historycznego i duchowego diecezji chełmińskiej s. 29–44; Kalinowski Jerzy Karol: Biskupi w diecezji toruńskiej s. 45–49; Kalinowski Jerzy Karol: Podziały terytorialne diecezji toruńskiej s. 51–93; Kalinowski Jerzy Karol: Kapituły i kanonicy diecezji toruńskiej s. 95–107; Rozyński Waldemar: Zakony i zgromadzenia zakonne s. 109–116; Rozyński Waldemar: Diakonat stały w diecezji toruńskiej – o początkach diakonatu stałego w Polsce s. 117–128; Rozyński Waldemar: Błogosławieni: m. Maria Karłowska i ks. Stefan Wincenty Frelichowski s. 129–140; Rozyński Waldemar: W drodze na ołtarze: Sługa Boża ksieni Magdalena Mortęska, Sługa Boży biskup Adolf Piotr Szelażek s. 141–151; Adamowicz Daniel: Caritas diecezji toruńskiej s. 153–175; Zagórski Dariusz: Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Toruńskiej s. 177–184; Kotecki Dariusz: Wydział Teologiczny Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu s. 185–202; Rozyński Waldemar: Obecność ruchów i stowarzyszeń katolickich s. 203–240; Rozyński Waldemar: Stałe posługi lektora i akolity s. 241–248; Kruczyńska Joanna: I Synod Diecezji Toruńskiej s. 249–254; Skarzyński Łukasz: Piesza Pielgrzymka Diecezji Toruńskiej na Jasną Górę s. 255–258; Kluczajd Katarzyna: Odpowiedzialność za kościół. Katedra w rocznicę diecezji toruńskiej s. 259–264; Zmudziński Mateusz: Archiwum Akt Dawnych Diecezji Toruńskiej s. 265–268; Dygdała Bogusław: Centrum Dialogu im. Jana Pawła II s. 269–273; Ciechanowska Joanna: Muzeum Diecezjalne w Toruniu s. 275–277; Rozyński Waldemar: Peregrynacja obrazu Jezusa Miłosiernego s. 279–288; Kruczyńska Joanna: „Maryjo, prowadź nas drogą wiary”. Peregrynacja obrazu Matki Bożej Częstochowskiej s. 289–303; Neumann Daria: Światowe Dni Młodzieży w diecezji toruńskiej s. 305–308; Kruczyńska Joanna: „Głos z Torunia”. [Dodatek diecezji toruńskiej do tygodnika „Niedziela”] s. 309–312.

10579. JUBILEUSZOWY schematyzm diecezji legnickiej 1992–2017. Red. nac. Bogusław Wolański. Legnica 2017 Diec. Centrum Edukacyjne 8° ss. 704, il., mapy.

10580. JUSZCZAK Dariusz: Sprawy małżeńskie prowadzone przez Sąd Diecezjalny w Elblągu w latach 1992–2012. *Studia Elbląskie*. T. 18: 2017 s. 261–277, streszcz. ang., niem.

10581. KAJETANOWICZ Jerzy: Polskie wojska specjalne w operacjach utrzymania bezpieczeństwa międzynarodowego 1992–2017. *Kwartalnik Bellona*. R. 11: 2017 nr 4 s. 34–51.

10582. KALENDARIUM Archidiecezji Białostockiej 1991–2017. Oprac. Andrzej Kakareko. *Wiadomości Kościelne Archidiecezji Białostockiej*. R. 45: 2017 nr 2 s. 248–281.

10583. KALENDARIUM premier TR Warszawy na tle wydarzeń życia politycznego, społecznego i kulturalnego w Polsce 1997–2017.

Oprac. Roman Pawłowski. *Notatnik Teatralny*. [Nr] 83: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 164–183.

10584. KALINOWSKI Marcin: Rola przewoźnictwa żegluga śródlądowego w Polsce w latach 2011–2014 w procesie kształtowania efektywnych i proekologicznych kierunków rozwoju transportu. *Acta Elbingensia*. T. 33: 2017 nr 2: Nauki Ekonomiczne, Zarządzanie Publiczne. Z. 7 s. 59–75, streszcz. ang.

10585. KAMIŃSKI Artur: Wybory prezydenckie 2015 roku w Polsce w świetle wybranej prasy niemieckiej. *Homo Politicus*. Vol. 10: 2015 s. 59–71, streszcz. ang.

10586. KAMOSIŃSKI Sławomir: To regulate or to liberate? Business development and the dilemmas of the authorities regarding the shape of economic policy in the years 1989–1995. *Studia Historiae Oeconomicae*. Vol. 35: 2017 s. 113–127.

10587. KANIA-BULZAK Beata, Bulzak Jakub [Marcin]: „Zwyciężajmy Miłością”. Dwumiesięcznik Grupy Modlitewnej Św. Ojca Pio w Nowym Sączu. *Almanach Sądecki*. R. 26: 2017 nr 3/4 s. 80–90.

Od 2001 r.

10588. KASPRZYCKI Remigiusz: Poczucie braku bezpieczeństwa w tekstach polskich zespołów punk-rockowych i postpunkowych napisanych po 1989 roku. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 6: 2016 s. 267–279, streszcz. ang.

10589. KASTORY Agnieszka [Małgorzata]: Problem swobodnej żeglugi przez Cieśninę Piławską i Zalew Wiślany w polsko-radzieckich i polsko-rosyjskich negocjacjach. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 6: 2016 s. 135–141, streszcz. ang.

Rok 1991.

10590. KASTORY Agnieszka Małgorzata: Utworzenie polskiego okręgu autonomicznego na Litwie w debatach Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1989–1991. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 7: 2017 s. 82–97, streszcz. ang.

10591. KAĆKA Katarzyna: Dyplomacja symboli w stosunkach między Polską a Niemcami na przełomie XX i XXI wieku. *Historia i Polityka*. Nr 11: 2014 s. 75–91, streszcz. ang.

10592. KIEŁBASIEWICZ Alicja [Karolina]: Polityka integracyjna Norwegii wobec nowej emigracji zarobkowej z Polski w latach 2004–

2009. *Historia i Polityka*. Nr 2/3: 2009/2010 [dr.:] 2010 s. 251–273, streszcz. ang.

10593. KOCHANOWICZ Sandra: Powstanie, organizacja i działalność Urzędu Ochrony Państwa (1990–2002). *Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego*. Nr 14: 2016 s. 166–179.

10594. KOKOWICZ Dorota: Wizerunek Polski w „Daily Telegraph” w latach 2007–2010. Toruń–Wrocław 2017 Adam Marszałek; Wyd. Filol. Inst. Dziennikarstwa i Komunikacji Społ. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 347, il.

10595. KOLEGIUM Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej 1992–2014. Inicjatywa i koncepcja wyd. publikacji Andrzej Herman, Roman Sobiecki. Warszawa 2017 Oficyna Wydawnicza SGH. Szkoła Główna Handlowa w Warszawie 8° ss. 637, il.

10596. KOŁOWSKA Małgorzata: Blaski i cienie transformacji w koszalińskiej kulturze. *Rocznik Koszaliński*. Nr 41: 2013 s. 147–163. Lata 1989–2013.

10597. KONDRAK Barbara: Zabawnie, mądrze i po polsku. Krótka historia Festiwalu Południca. *Piosenka*. Nr 4: 2016 s. 462–465.

„Południca” – Festiwal Polskiej Piosenki im. Kazimierza Grześkowiaka w Górnośląskim Parku Etnograficznym w Chorzowie, od 2014 r.

10598. KOPANIA-PRZEBINDOWSKA Lidia: Polscy reprezentanci w Konkursie Piosenki Eurowizji. *Piosenka*. Nr 3: 2015 s. 335–341. Od 1994 r.

10599. KORCZYŃSKA-DERKACZ Małgorzata, Łusznak Agnieszka: Hanna Krall w przestrzeni wydawniczej i medialnej – analiza obecności w pierwszym piętnastolecu XXI wieku. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 211: *Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia*. [T.] 14: 2016 s. 110–136, streszcz. ang.

10600. KORDAS Jerzy: Oceny OUN-UPA na Ukrainie i w Polsce w latach 1991–2015. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 224: *Studia de Securitate et Educatione Civili*. [T.] 6: 2016 s. 42–72, streszcz. ang.

10601. KORULCZYK Szczepan: Wybory polityczne mieszkańców gminy Radzyń Podlaski 1989–2009. Radzyń Podlaski 2017 Radzyńskie Stow. Inicjatyw Lokalnych 8° ss. 211, nlb. 25, il.

10602. KORZENIEWSKA-LASOTA Anna: Z polskich prac nad kodyfikacją zasad etyki

sędziowskiej. *Studia Warmińskie*. [T.] 54: 2017 s. 265–275, streszcz. ang.

Po 1989 r.

10603. KOTLORZ Dorota, Sojka Elżbieta: Wzrost gospodarczy a zatrudnienie w Polsce w latach 1995–2014. *Studia Prawno-Ekonomiczne*. T. 105: 2017 s. 259–275, streszcz. ang.

10604. KOTUŁA Jacek, Kierzek Andrzej: Opieka zdrowotna w Zielonej Górze w latach 1989–2003. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 80: 2017 s. 42–53, streszcz. ang.

10605. KOVALENKO Oksana: Osvìtné ta naukové spivrobitnistvo Ukraïni ta Pol'si (2000–2005 rr.). *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 1: 2011 s. 95–99, streszcz. pol., ros., ang.

10606. KOWALCZYK Adam: Polityka Polski wobec Ukrainy od czasu powstania pierwszego rządu koalicji PO-PSL do katastrofy smoleńskiej. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 6: 2016 s. 101–111, streszcz. ang.

10607. KOWALCZYK Krzysztof: Wybory do Parlamentu Europejskiego w 2014 roku w okręgu 13 – uwarunkowania, strategia i taktyka komitetów, rezultaty. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 30: 2015 z. 2 s. 135–156, streszcz. ang.

Województwa zachodniopomorskie i lubuskie.

10608. KOZIEJ Stanisław: Polityka obronna a bezpieczeństwo Polski w latach 1989–2009: od ubezwłasnowolnienia do pełnej podmiotowości. [W:] Od sztuki wojennej do bezpieczeństwa narodowego. Księga jubileuszowa z okazji siedemdziesięciolecia urodzin prof. dr. hab. Jacka Pawłowskiego. Warszawa 2017 s. 183–216, streszcz. ang.

10609. KOZIEŁŁO Tomasz: Myśl polityczna Ligi Polskich Rodzin (2001–2009). Narodowa wizja państwa, społeczeństwa i polityki. Rzeszów 2017 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 502, nlb. 1.

10610. KOZIEŁŁO Tomasz: Stosunki polsko-amerykańskie a wojna w Iraku w koncepcjach politycznych LPR. *Historia i Polityka*. Nr 10: 2013 s. 75–93, streszcz. ang.

Rok 2003.

10611. KRAWCZYK Danuta: Kościoły ewangelickie wobec wybranych kwestii międzynarodowych i społeczno-politycznych w Polsce po 1989 roku. *Studia Zachodnie*. [T.] 19: 2017 s. 229–242, streszcz. ang.

10612. KRAWCZYK Janusz: Transformation of political-economic system in Poland and new

values of built heritage. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 441: Zabytkoznawstwo i konserwatorstwo. [Nr] 48: 2017 s. 89–100, streszcz. ang.

Po 1989 r.

10613. KRONENBERG Anna: Migracje kobiet – między emancypacją a wyzwaniem. *Studia Historica Gedanensia*. T. 8: 2017 s. 125–140, streszcz. ang.

Lata 2004–2017.

10614. KRONIKA 25-lecia Związku Mostowców Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencje I–IX (1991–2016). Oprac. Stanisław Łukasik. Wrocław 2016 Dolnośląskie Wydaw. Edukacyjne 8° ss. 215, nlb. 1, il. Zw. Mostowców RP.

10615. KUBKA Andrzej: Region nordycki (Norden) a region Europy Bałtyckiej na początku lat dziewięćdziesiątych XX w. *Gdańskie Studia Międzynarodowe*. Vol. 12: 2014 nr 1/2 s. 24–34.

10616. KUKUŁA Artur Jan: Znaczenie oraz efekty wsparcia programu PHARE Institution Building w okresie bezpośrednich przygotowań Polski do członkostwa w Unii Europejskiej (1998–2003). *Roczniki Nauk Społecznych*. T. 45: 2017 nr 1 s. 7–24, streszcz. ang.

10617. KULAWIAK Anita: Przedsiębiorczość w najmniejszych miastach województwa łódzkiego. Wybrane problemy. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 221: *Studia Geographica*. [T.] 10: 2016 s. 153–165, streszcz. ang.

Lata 2004–2014.

10618. KURLANDZKI Stanisław: Misja marianów w Kościele na Słowacji i w Czechach w latach 1990–2009. *Ephemerides Marianorum*. [T.] 5: 2016 s. 281–326, streszcz. ang.

10619. LASKOWSKI Dariusz: Służby specjalne w Polsce. Poznań 2017 FNCE 8° ss. 275, nlb. 2, il.

Lata 1989–2017.

10620. LEŚNIEWSKA-NAPIERAŁA Katarzyna, Leśniewski Paweł: Gospodarka łowiecka na obszarach wiejskich w okolicach Uniejowa na przykładzie obwodu nr 51. *Biuletyn Uniejowski*. T. 6: 2017 s. 159–173, streszcz. ang.

Lata 1990–2016.

10621. LEWANDOWSKI Arkadiusz: Międzynarodowe bezpieczeństwo Polski w myśli politycznej głównych nurtów polskiej prawi-

cy obecnych w Akcji Wyborczej Solidarność. *Historia i Polityka*. Nr 9: 2013 s. 29–43, streszcz. ang.

10622. LEWANDOWSKI Paweł: Kościół w publikacjach „Gazety Wyborczej” w czasie Wielkiego Jubileuszu Roku 2000. Lublin–[Tuchów] 2017 Mała Poligrafia Redemptorystów 8° ss. 136, streszcz. ang.

10623. LIS Michał: Preferencje polityczne ludności wiejskiej Śląska Opolskiego na przykładzie wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1995–2010. [W:] 20 lat. Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu. Interdyscyplinarność badań. Opole 2016 s. 127–141, streszcz. ang.

10624. ŁADA Marcin: Niech brzmi muzyka. X Powiatowy Festiwal Chórów Złotego Wieku. Książka wydana z okazji X Powiatowego Festiwalu Chórów Złotego Wieku w Lesznie. Warszawa 2017 Łada-Press 8° ss. 95, il.

Lata 2008–2017; w aneksie nuty pieśni i przyspiewek z XIX w. z terenu obecnego powiatu warszawskiego zachodniego.

10625. ŁODZIŃSKI Sławomir, Szonert Marek: „Niepolityczna polityka”? Kształtowanie się polityki migracyjnej w Polsce w latach 1989–2016. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 43: 2017 z. 2 s. 39–66.

10626. MAĆKOWIAK Andrzej: 20. rocznica utworzenia Straży Miejskiej w Gostyniu. *Rocznik Gostyński*. T. 2: 2015 s. 75–84.

Lata 1994–2014.

10627. MALENDOWICZ Paweł: Marsz Niepodległości, czyli inna Europa jest możliwa. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. K: Politologia. Vol. 23: 2016 [nr] 2 s. 195–206, streszcz. ang.

Marsze z okazji Święta Niepodległości, l. 2010–2015.

10628. MAŁECKA Agata: Bezpieczeństwo Rzeczypospolitej w stosunkach polsko-radzieckich i polsko-rosyjskich 1990–1993. Uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne. Wrocław 2017 Wydaw. Akad. Wojsk Lądowych im. gen. Tadeusza Kościuszki 8° ss. 313, il. Akad. Wojsk Lądowych im. gen. Tadeusza Kościuszki.

10629. MASŁOWSKA Małgorzata: Ogólnopolskie Stowarzyszenie „Nerka” w Zielonej Górze 1994–2017. *Studia Zielonogórskie*. T. 22: 2017 s. 145–153.

10630. MATYSIK Andrzej: „Twój Blues” story. *Piosenka*. Nr 5: 2017 s. 431–435.

Kwartalnik ukazujący się w Chorzowie od 2000 r.

10631. MAZURKIEWICZ Piotr: Controversies among historians on the cultural legacy in post-communist Europe: Poland as a case study. *Studia Polityczne*. Nr 43: 2016 s. 11–29.

10632. MIELNIK Sławomir: Przestrzeń Przewoślańskiej Diecezji Lubelsko-Chełmskiej od 1989 do 2017 roku. *Rocznik Chełmski*. T. 21: 2017 s. 445–451, streszcz. ros., ang.

10633. MIGACZ Marcelina: Srebrny jubileusz pracy siostr szensztackich na białoruskiej ziemi 1990–2015. *Studia Polonijne*. T. 36: 2015 s. 103–113, streszcz. ang.

10634. MIGRAŁA Leszek: Słowo na dwudziestopięciolecie. *Almanach Sądecki*. R. 26: 2017 nr 3/4 s. 3–6.

Jubileusz „Almanachu Sądeckiego” (1992–2017).

10635. MİNĚNKOVA Nataliâ: Lûstraciâ v Pol’si ta Čehii: rozbižnist’ tipiv, činnikiv ta naslidkiv. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 4: 2014 s. 153–157, streszcz. ang.

10636. MOTORNÛK Tetâna: Vîborčî tehnologiï v elektoral’nij kampanii 2011 r. u Pol’si. Fenomen Palikota. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 2: 2012 s. 95–99, streszcz. pol., ros., ang.

Janusz Palikot.

10637. MYSZKIEWICZ Igor: Galeria Twórców Galera. XX lat rejsu. Zielona Góra 2017 Stow. Forum Art 8° ss. 221, nlb. 2, il.

W Zielonej Górze, l. 1997–2017.

10638. NADOL’S’KIJ Josip: Volin’ âk skladova ukraïns’ko-pol’s’kogo mižregional’nogo spivrobotnictva v 90-ti roki XX stolittâ. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 1: 2011 s. 109–115, streszcz. pol., ros., ang.

10639. NEČIPORENKO Ūliâ: Geopolitičnî strategii parlamentu Pol’si u konteksti nabuttâ členstva u ÊS ta NATO. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 4: 2014 s. 78–83, streszcz. ang.

10640. NIEĆ Grzegorz: Vtoričnyj knižnyj rynek v Pol’se v perspektive 25 let s perelomnogo momenta v istorii (istoriâ i sovremennost’). *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. [Fol.] 211: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 14: 2016 s. 217–225, streszcz. ang.

10641. NORKEVIČIUS Mindaugas: Współpraca Litwy i Polski w kontekście regionalnym w latach 2004–2014. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 13: 2015 z. 3 s. 155–173, streszcz. ang.

10642. NOWAK Mateusz: Charakterystyka przestępczości wśród cudzoziemców pochodzenia wietnamskiego w Polsce w świetle statystyki policyjnej, sądowej i penitencjarnej po 1989 roku. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 7: 2017 s. 98–113, streszcz. ang.

10643. NOWICKA-JEŻOWA Alina: O kondycji humanisty w Polsce A.D. 2016 uwag kilka. *Rocznik Przemyski*. T. 53: 2017 z. 2 s. 3–14, streszcz. ang.

10644. NOWOSIELSKI Michał, Nowak Witold: Między Wschodem a Zachodem – geograficzne uwarunkowanie polityki polonijnej i jego przemiany w latach 1989–2017. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 15: 2017 z. 1 s. 139–158, streszcz. ang.

10645. OLESIK Zygmunt: Działalność Komitetu Okręgowego Olimpiady Fizycznej w Częstochowie w latach 2002–2015. *Ziemia Częstochowska*. [T.] 43: 2017 s. 233–250, streszcz. ang.

10646. OLSZAR Henryk: Zespole niepodległości i pracy. 25 lat metropolii katowickiej, czyli górnośląskiej. Katowice 2017 Inst. Gość Media 8° ss. 56, il., mapy.

Lata 1992–2017.

10647. ORŁOWSKA Beata: Edukacja dzieci romskich na ziemi lubuskiej w latach 2004–2015. *Acta Politica Polonica*. 2017 nr 2 s. 73–90, streszcz. ang.

10648. ORZEŁSKA-STĄCZEK Agnieszka: Anna Fotyga jako minister spraw zagranicznych w okresie polaryzacji polskiej sceny politycznej (maj 2006 – listopad 2007). *Studia Polityczne*. Nr 43: 2016 s. 133–152, streszcz. ang.

10649. OTWINOWSKI Wiesław: Wojsko Polskie w systemie bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej w okresie transformacji. Poznań 2017 Wydaw. Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa 8° ss. 306, il., mapy.

10650. PANKOWSKA vel Jankowska Anna: Problem polskiej polityki zagranicznej wobec państw wschodnich w początkach lat dziewięćdziesiątych XX wieku na łamach prasy katolickiej. *Historia i Polityka*. Nr 4: 2010 s. 53–69, streszcz. ang.

10651. PIĄTEK Jarosław [J.]: 12 Brygada Zmechanizowana im. gen. broni Józefa Hallera od dwudziestu lat w Szczecinie. *Kronika Szczecina*. Nr 35: 2016 [dr.:] 2017 s. 125–142.

Lata 1996–2016.

10652. PIETRASIEWICZ Tomasz: Teatr pamięci Teatru NN. Lublin 1997–2017. Lublin 2017 Ośr. Brama Grodzka – Teatr NN 8° ss. 415, nlb. 5, il.

10653. PODGÓRZAŃSKA Renata: Emigracja Polaków do Wielkiej Brytanii w latach 2004–2016. Implikacje dla stosunków polsko-brytyjskich. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 38: 2016 nr 3 s. 177–204, streszcz. ang.

10654. POLACY w Irlandii. Dziesięć lat Polskiej Szkoły w Dublinie. The Poles in Ireland. Ten years of Polish school in Dublin. Red. nauk. Jarosław Płachecki; słowo wstępne Patric Quigley. Radom–Dublin 2017 Wydaw. Nauk. Inst. Eksploatacji – PIB; Polish Educational Association 8° ss. 126, il.

Tekst równol. pol., ang.

10655. POLAK Wojciech, Galij-Skarbińska Sylwia: A Polish model of the intelligence service reform in 1990. *Zapiski Historyczne*. T. 82: 2017 z. 2 s. 141–158, streszcz. ang., niem.

10656. POLIŠUK Igor: Elektoral'nij proces v Ukraїni i Pol'si v postkomunističnij period. Politiko-kul'turnij aspekt. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 2: 2012 s. 178–190, streszcz. pol., ros., ang.

10657. POLSKA polityka zagraniczna 1989–2014. Red. nauk. Jacek Knopek, Rafał Willa. Warszawa 2016 Difin 8° ss. 479, mapa.

Treść: Knopek Jacek, Willa Rafał: Wprowadzenie s. 17–20; Umińska-Woroniecka Anna: Polska polityka zagraniczna – cele, interesy, uwarunkowania, istota problemu s. 21–38; Ratke-Majewska Anna: Polska polityka zagraniczna wobec regionu Ameryki Łacińskiej s. 39–69; Kleinowski Marcin: Stany Zjednoczone i Kanada w polskiej polityce zagranicznej s. 70–103; Kleinowski Marcin: Polska polityka zagraniczna względem NATO s. 104–126; Willa Rafał: Polityka zagraniczna Polski wobec państw zachodnioeuropejskich i regionalnych organizacji międzynarodowych s. 127–168; Willa Rafał: Wspólnota / Unia Europejska w polskiej polityce zagranicznej s. 169–196; Wawrzyński Patryk: Polska polityka zagraniczna a Europa Środkowa s. 197–223; Czechowska Lucyna: Obszar postsowietyczny w polskiej polityce zagranicznej s. 224–261; Spirowski Wojciech: Polska polityka zagraniczna wobec państw Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej s. 262–291; Knopek Jacek: 25 lat polityki zagranicznej III RP wobec Afryki Subsaharyjskiej s. 292–325; Podgórska Renata: Polityka zagraniczna Polski wobec Azji Południowej s. 326–359; Osiewicz Przemysław: Polityka zagraniczna Polski wobec państw regionu Azji Południowo-Wschodniej s. 360–390; Mencil Marian T.: Polska polityka zagraniczna wobec Dalekiego Wschodu s. 391–421; Knopek Jacek, Ratke-Majewska Anna: Miejsce Australii i Oceanii w polskiej polityce zagranicznej s. 422–435.

10658. POLSKI kontyngent wojskowy w Czadzie 2008–2009. Oprac. i red. nauk. Zbigniew Moszumański. Warszawa 2015 Wojsk.

Centrum Edukacji Obywatelskiej; CAW; Dowództwo Operacyjne Rodzajów Sił Zbrojnych 4° ss. 143, nlb. 1, il.

10659. POLSKIE Las Vegas i szwagier z Corelem. Architektura, moda i projektowanie wobec transformacji systemowej w Polsce. Pod red. Lidii Klein. Warszawa 2017 Fund. Kultura Miejsca 8° ss. 271, nlb. 1, il.

Z treści: Klein Lidia: Wstęp s. 5–13; Zborowska Agata: „Guy Laroche made in Bytom”. O polskiej modzie czasów transformacji s. 14–43; Arczyńska Monika: Polityka, prestiż i odegrywanie. Dom jednorodzinny w okresie transformacji s. 44–69; Ciarkowski Błażej: „Czas na restytucję polskiej sztuki”. Architektura czasów transformacji wobec tradycji s. 70–94; Rosińska Monika: „Raczej dla zamożnych niż mądrych”. Ikea i początek lat dziewięćdziesiątych s. 95–111; Wiśniewski Michał: W poszukiwaniu polskiego Las Vegas. [Projekty architektoniczne Vahapa Toya] s. 112–141; Syska Anna, Jaworski Paweł: Granice transformacji. Poszukiwanie nowej formuły zawodu projektanta s. 142–168; Szydłowska Agata: Szydliarz, szwagier z Corelem, dizajner. Przemiany tożsamości projektowania graficznego od 1989 do 2004 roku s. 169–187.

10660. POLSKIE wybory 2014–2015. Kontekst krajowy i międzynarodowy, przebieg rywalizacji, konsekwencje polityczne. T. 1. Pod red. Mariusza Kolczyńskiego. Katowice 2017 Wydaw. UŚ 8° ss. 384, il., streszcz. ang. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3606).

Dostępne także w wersji elektronicznej.

Z treści: Kolczyński Mariusz: Wstęp s. 7–10; Oniszczyk Zbigniew: Media masowe a demokracja – ujęcie teoretyczne s. 11–24; Kolczyński Mariusz: Reklama audiowizualna w kampanii wyborczej do Parlamentu Europejskiego w 2014 roku – w poszukiwaniu efektywnej strategii komunikacyjnej s. 25–46; Barabasz Adam: Prasa polska o wyborach do Parlamentu Europejskiego w Polsce w 2009 i 2014 roku – analiza porównawcza s. 47–65; Ossowski Szymon: „Podwójne wybory” w 2015 roku. Spójność strategii komunikacyjnych podczas prezydenckiej i parlamentarnej kampanii wyborczych s. 66–81; Maguś Wojciech: Profesjonalizacja komunikowania politycznego – analiza wyborów Prezydenta RP w 2015 roku s. 82–102; Kołodziej Szymon: Wizerunek polityczny Andrzeja Dudy s. 103–121; Leśniczak Rafał: Współczesne zastosowanie schopenhauerowskich sposobów erystycznych w komunikowaniu politycznym – analiza debaty prezydenckiej Komorowski – Duda s. 122–146; Sama Paweł, Sęk Matylda: Analiza retoryczna debat przedwyborczych. Finałowa telewizyjna debata prezydencka: Bronisław Komorowski i Andrzej Duda, 21 maja 2015 roku s. 147–167; Łódzki Bartłomiej: Analiza aktywności aktorów politycznych i mediów tradycyjnych w mediach społecznościowych w trakcie kampanii prezydenckiej 2015 w Polsce – studium przypadku s. 168–185; Klepka Rafał: Wpływane tygodniki opinii i telewizyjne programy informacyjne w prezydenckiej kampanii wyborczej 2015: neutralne czy stronnicze? s. 186–200; Mazur Marek: Personalizacja kampanii wyborczej. Przypadek polskich wyborów parlamentarnych w 2015 roku s. 201–223; Łukasik-Turecka Agnieszka: Technika świadectwa w reklamie wyborczej w trakcie parlamentarnej kampanii wyborczej 2015 roku na Lubelszczyźnie s. 224–237; Walecka-Rynduch Agnieszka: „Słowo i emocje”. MediaEgo w MediaPolis. „Literacki” kontekst wyborów politycznych 2015 roku s. 238–257; Gala Paulina: Wizerunek polityków ubiegających się o urząd prezydenta Mysłowice w wyborach samorządowych w 2014 roku. Analiza kampanii na

przykładzie wybranych publikacji s. 258–273; Piontek Dorota: Seksmisja, czyli pleć w polskiej polityce s. 303–316; Kasińska-Metryka Agnieszka: Karuzela z madonnami... czyli wizerunki wybranych kandydatów w wyborach parlamentarnych w Polsce 2015 roku s. 341–351; Brzoza Katarzyna: Kobiety w polskich wyborach prezydenckich 2015 na przykładzie publikacji „Gazety Wyborczej” s. 352–369; Nawroński Łukasz: Kobiety w polskich wyborach 2014–2015: tło, paprotki i liderki s. 370–384.

10661. POLSKIE wybory 2014–2015. Kontekst krajowy i międzynarodowy, przebieg rywalizacji, konsekwencje polityczne. T. 2. Pod red. Mariusza Kolczyńskiego. Katowice 2017 Wydaw. UŚ 8° ss. 427, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3607).

Dostępne także w wersji elektronicznej.

Z treści: Kolczyński Mariusz: Wstęp s. 7–10; Kik Kazimierz: 25 lat polskiej demokracji. Kryzys politycznego przywództwa s. 11–23; Patyra Sławomir: Tryb wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej a system rządów na gruncie Konstytucji z 2 kwietnia 1997 roku s. 24–37; Sielski Jerzy: Jarosław Kaczyński wielki taktik, ale czy dobry strateg w kontekście wyborów 2014–2015? s. 74–93; Tomczak Łukasz: Lewicowe partie i ugrupowania polityczne w wyborach parlamentarnych 2015 roku. Analiza wyników s. 109–126; Szczepański Dominik: Wybory parlamentarne 2015 roku w województwie podkarpackim. Przebieg rywalizacji politycznej oraz jej konsekwencje s. 127–144; Gołoz Kazimierz: Wybory do Parlamentu Europejskiego w Polsce w 2014 roku w kontekście zwiększonych jego kompetencji s. 145–156; Czornik Katarzyna: Problematyka uchodźców (migrantów) z Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej w kampanii parlamentarnej z 2015 roku. Analiza stanowiska s. 157–177; Grzywna Paweł: Zdrowie i jego ochrona w ofercie wyborczej partii politycznych – wybory parlamentarne 2015 s. 178–190; Stepien-Lampa Natalia: Problemy szkolnictwa w świetle kampanii wyborczych w 2015 roku s. 191–207; Wiszcun Ewelina: Analiza problematyki bezrobocia i rynku pracy w programach partii politycznych w wyborach parlamentarnych i prezydenckich s. 208–231; Zasepa Bożena: Wizja i kierunki rozwoju polityki rodzinnej w świetle programów komitetów wyborczych w wyborach parlamentarnych w Polsce w roku 2015 s. 232–256; Stolarczyk Mieczysław: Główne tendencje ewolucji środowiska międzynarodowego Polski w połowie drugiej dekady XXI wieku s. 257–303; Radek Robert: Proces formowania się rządu w wybranych państwach Europy Środkowo-Wschodniej – analiza porównawcza s. 304–329; Marmola Maciej: Nowe partie w państwach Europy Środkowo-Wschodniej – w poszukiwaniu czynników sukcesu wyborczego s. 330–345; Kubas Sebastian: Sukcesy wyborcze Fidesz-MPS i ich wpływ na konsolidację prawicowych rządów na Węgrzech s. 346–363; Iwanek Jan: Weryfikacja wyborcza partii regionalnych w Hiszpanii. [Lata 2011–2015] s. 364–386; Szostok Patrycja, Głuszek-Szafrańiec Dagmara, Guzek Damian: Wybory prezydenckie na Ukrainie w przekazach polskich, rosyjskich i niemieckich czasopism opinii s. 408–427.

10662. PRZASTEK Daniel: Polityki kulturalne a wolność wypowiedzi artystycznej w Polsce w latach 1989–2015. Warszawa 2017 Elipsa 8° ss. 462, il. Inst. Nauk Polit. Wydz. Nauk Polit. i Studiów Międzynar. Uniw. Warszawski.

10663. PRZEDPEŁSKI Andrzej, Sawińska Anna: Seniorzy ze „Szkoły Orłąt”. 25 lat Dęblińskiego Oddziału Stowarzyszenia Seniorów Lotnictwa Wojska Rzeczypospolitej Polskiej.

Dęblin 2017 Wydaw. Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych 8° ss. 151, nlb. 2, il.

Lata 1992–2017.

10664. RACINOWSKI Dariusz, Mikołajczyk Bartosz: Powstanie i działalność Stowarzyszenia Młodzieżowy Klub Sportowy „Brdów” w latach 2010–2017. *Rocznik Kolski*. Nr 10: 2017 s. 98–129.

10665. RADOMSKI Grzegorz: Spory o samorząd terytorialny w polskiej myśli politycznej po 1989 roku. Toruń 2017 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 400, streszcz. ang.

10666. RAIŃSKA Marzanna: Dookoła świata z dziećmi gór. 25 lat Międzynarodowego Festiwalu Dziecięcych Zespołów Regionalnych „Święto Dzieci Gór” w Nowym Sączu (1992–2017). Nowy Sącz 2017 Małopolskie Centrum Kultury „Sokół” 8° ss. 326, nlb. 13, il.

10667. RECONCILIATION – Partnership – Security. Cooperation between Poland and Germany 1991–2016. [Red.] Karina Paulina Marczuk. Baden-Baden 2016 Nomos Verlagsgesellschaft 8° ss. 266.

Treść: Marczuk Karina Paulina: Introduction s. 9–14; Mason Andrea: The UK, Poland, and the future of Germany. The origins of UK policy on the Oder-Neisse line s. 15–28; Prazmowska Anita J.: Władysław Gomułka's policy towards Germany between 1945–1970 s. 29–40; Herbstritt Georg: Friendship treaties and security services. A comparative perspective on relations between the communist security services of East Germany, Poland and Romania s. 41–52; Cziomer Erhard: The general premises and problems of the last 25 years of Polish-German military cooperation s. 53–72; Janoś Karol: Germany's and Poland's engagement in missions and operations of the European Union s. 73–94; Poplawski Dariusz: Poland's and Germany's good neighbourhood policy s. 95–112; Hilz Wolfram: Germany's foreign policy and implications for its neighbours s. 113–126; Part 3. Security: Malinowski Krzysztof: Polish and German security cultures – a comparison s. 127–146; Zenderowski Radosław, Cebul Krzysztof: Cultural sovereignty as a challenge for state security: examples of Germany and Poland s. 147–166; Marczuk Karina Paulina: Cross-border internal security cooperation between Poland and Germany s. 167–184; Ulatowski Rafał: Energy security policies of Germany and Poland in the 21st century – a comparative analysis s. 185–210; Marczuk Karina Paulina: Conclusions s. 211–214.

Rec.: Fiszer Józef M.: Polska – Niemcy. Sąsiedzi i partnerzy. *Rocznik Polsko-Niemiecki*. Nr 25: 2017 z. 1 s. 151–156.

10668. [REMISZEWSKA Agnieszka]: XIV Liceum Ogólnokształcące im. Ryszarda Kaczorowskiego w Białymstoku. Publikacja pamiątkowa z okazji jubileuszu 20-lecia szkoły. Tekst Agnieszka Remiszewska. Białystok 2017 XIV LO im. Ryszarda Kaczorowskiego 4° ss. 176, il.

10669. REPREZENTACJA Rzeczypospolitej Polskiej przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka. Ponad dwie dekady doświadczeń

Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Konferencja zorganizowana przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych w dniu 30 maja 2017 r. w Warszawie. Warszawa 2017 Min. Spraw Zagranicznych. Departament do Spraw Postępowań przed Międzynar. Organizacjami Ochrony Praw Człowieka; Min. Spraw Zagranicznych. Biuro Archiwum i Zarządzania Informacją 8° ss. 194.

Tyt. równol.: Representation of the Republic of Poland before The European Court of Human Rights. Over twenty years of experience of the Ministry of Foreign Affairs.

Z treści: Stańczyk Janusz: Perspektywa historyczna postępowań przeciwko Polsce przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka s. 19–25; Mayer Geneviève: Wykonywanie wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawach polskich – dokonania ostatnich 20 lat s. 45–51; Stańczyk Janusz: Historical perspective of proceedings against Poland before the European Court of Human Rights s. 113–119; Mayer Geneviève: Execution of European Court of Human Rights' judgments against Poland – achievements of the last twenty years s. 139–145.

10670. RESIAK Szymon: Kult św. Ojca Pio z Pietrelciny archidiecezji katowickiej w latach 1999–2014. Katowice 2017 Księg. św. Jacka 8° ss. 142, streszcz. ang. Wydż. Teol. UŚ w Katowicach. (Biblioteka Teologiczna; nr 2).

10671. RUDIĄK Robert: Lubuska Oficyna Wydawnicza w Zielonej Górze (1989–1996). *Studia Zielonogórskie*. T. 22: 2017 s. 87–103.

10672. RUDNIC'KIJ Serhij: Politična reprezentaciã polãkiv v Ukraïni na lokal'nomu rïvnï (za rezul'tatami doslidžen' 2015–2016 rr. na Zïtomir'shïni). *Studia Poliologica Ucraino-Polona*. T. 7: 2017 s. 145–153, streszcz. ang.

10673. RUSOVA Ol'ga: Vnesok kraïn „Vejmars'kogo trikutnika” v sistemu êvrops'koï bezpeki. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 4: 2014 s. 39–45, streszcz. ang.

10674. SAWICKI Ryszard: Na peryferiach ubóstwa. Posługa charytatywna Caritas Diecezji Elckiej w latach 1992–2017. *Studia Elckie*. [T.] 19: 2017 nr spec. s. 693–714, streszcz. ang.

10675. SAWICKI Ryszard: Początki kultu św. Stanisława Papczyńskiego w Elku. *Studia Elckie*. [T.] 19: 2017 nr 1 s. 45–60, streszcz. ang.

Lata 1992–2016.

10676. SCHMIDT Jacek: „Interaktywna Mapa Cudzoziemców” – nowa baza wiedzy o zjawisku imigracji w Polsce. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 43: 2017 z. 2 s. 9–22.

Lata 1989–2015.

10677. SEK Andrzej: Ewolucja ustroju gminy w Polsce w latach 1990–2015. Suwałki 2017 Wydaw. Uczelniane Państw. Wyższej Szkoły Zawodowej im. prof. Edwarda F. Szczepanika 8° ss. 433.

10678. SIRUTAVIČIUS Vladas: O polskiej autonomii narodowo-terytorialnej na Litwie (wiosna–lato 1991 roku). *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 52: 2017 z. 1 s. 201–233, streszcz. ang., ros.

Toż w jęz. ang.: On the Polish national and territorial autonomy in Lithuania (the spring–summer of 1991). *Tamże*. Vol. 52: 2017 no 1 (special issue) s. 163–195, streszcz. ros.

10679. SIWAK Waław: Pouczenia Najwyższego Pasterza. Jan Paweł II w diecezji przemyskiej obrządku łacińskiego – 2 VI 1991 r. *Premisla Christiana*. T. 17: 2016/2017 [dr.:] 2017 s. 55–66.

10680. SŁODKOWSKA Inka: Komitety obywatelskie 1989–1992. Rdzeń polskiej transformacji. Warszawa 2014.

Rec.: Kofman Jan: Obywatele i politycy. *Wolność i Solidarność*. Nr 9: 2016 s. 206–211.

10681. SMOLIK Bartosz: Naród we współczesnej polskiej myśli nacjonalistycznej. Problematyka narodu w ujęciu głównych nurtów polskiego nacjonalizmu w latach 1989–2004. Kraków 2017 Księg. Akademicka 8° ss. 408, streszcz. ang.

10682. SOBCZAK-WALIŚ Monika: Dwudziestolecie czasopisma „Filatelista Kaliski” 1995–2015. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 56: 2016 nr 1/4 s. 46–49.

10683. SOBIK Paweł: Akcja Wyborcza Polaków na Litwie w systemie politycznym Republiki Litewskiej. Wojnowice–Wrocław 2017 KEW – Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 8° ss. 584, nlb. 1, mapy.

Lata 1994–2017.

10684. SOCHA Ziemowit: W poszukiwaniu wspólnego idiomu polskich „protest songs”. Zakazane piosenki w polskiej muzyce folk-rockowej po 1989 roku. [W:] *Rock w humanistyce*. Szkice empiryczne. Warszawa 2017 s. 74–90.

10685. SOKÓŁ Aneta M.: Polska książka ewangelicka po 1989 roku. Katowice 2016.

Rec.: Gębołyś Zdzisław, *Przegląd Biblioteczny*. R. 85: 2017 z. 3 s. 393–396.

10686. SOKÓŁ Jakub: Posłowie na Sejm RP w obronie Łużyczan po roku 2000. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 3: 2013 s. 106–118, streszcz. ukr., ros., ang.

10687. SROKA Jan: Sławno w latach 1989–2015. Zarys dziejów. Sławno 2017 Fund. Dziedzictwo 8° ss. 104, il.

10688. STANKOWSKI Witold: Problematyka niemcoznawcza w Bydgoszczy. *Kronika Bydgoska*. T. 38: 2017 s. 249–261, streszcz. ang., niem.

Po 1989 r.

10689. STĘPIEŃ-LAMPA Natalia: Główne reformy oświatowe w III RP. O wpływie polityki na edukację. *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 18: 2017 s. 153–166, streszcz. ang.

10690. STĘPIEŃ-LAMPA Natalia: The main changes in the school system in the years 1998–2016 and their political context. *Studia Politicae Universitatis Silesiensis*. T. 19: 2017 s. 207–221, streszcz. pol.

10691. STĘPIŃSKA Katarzyna: Wulgaryzmy w dramacie polskim przełomu XX i XXI wieku. [W:] *Słované mezi tradicí a modernitou*. Červen Kostelec–Praha 2014 s. 115–123.

10692. STOLARZ Agata: From Mitterrand to Macron. Tracing the evolution of French-Polish relations. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 15: 2017 z. 2 s. 167–185, streszcz. ang.

Lata 1989–2017.

10693. STOLTMANN Ryszard: Aktywność Szczecińskiego Oddziału Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w Szczecinie w latach 1994–2014 (sprawozdanie). *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 32: 2017 z. 3 s. 301–305.

10694. SUSZCZEWICZ Michał: Przemiany migracyjne i demograficzne nowego miasta na przełomie XX i XXI wieku – przykład Bornego Sulinowa. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 2 s. 145–159, streszcz. ang.

10695. SYRNYK Marek: Polityka oświatowa wobec migrantów – uczniowie z Ukrainy w polskiej szkole. *Acta Politica Polonica*. 2017 nr 2 s. 53–72, streszcz. ang.

Lata 2010–2016.

10696. SZAST Mateusz: Migracje poakcesyjne Polaków do Republiki Irlandii. *Studia Polonijne*. T. 38: 2017 s. 97–113, streszcz. ang.

Lata 2004–2016.

10697. SZAST Mateusz: Migracje wczoraj i dziś. Problematyka migracji przedakcesyjnych i poakcesyjnych z Polski. *Studia Polonijne*. T. 37: 2016 s. 5–24, streszcz. ang.

10698. SZCZEPAŃSKA-DUDZIAK Anna: Obywatelski i samorządowy wymiar polskiej dyplomacji na przykładzie współpracy

zagranicznej województwa zachodniopomorskiego w latach 2012–2015. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 31: 2016 z. 4 s. 139–163, streszcz. ang.

10699. SZCZEPAŃSKI Dominik: Centrolewica czy centroprawica? Budowa wielkiej formacji solidarnościowej w myśli politycznej Unii Wolności. *Historia i Polityka*. Nr 6: 2011 s. 92–110, streszcz. ang.

Lata 1994–1997.

10700. SZCZEPAŃSKI Dominik: Forum Demokratyczne Unii Wolności – powstanie, krytyka działalności i upadek inicjatywy (9 października – 11 grudnia 1994 r.). *Historia i Polityka*. Nr 5: 2011 s. 53–70, streszcz. ang.

10701. SZMYTKOWSKA Magdalena: Kreacje współczesnego miasta. Uwarunkowania i trajektorie rozwojowe polskich miast średnich. Gdańsk–Sopot 2017 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 211, mapa.

Lata 1990–2017.

10702. ŚWIDER Konrad: Polskie środowiska konserwatywne wobec Ukrainy w latach dziewięćdziesiątych XX wieku: koncepcje, wizje i perspektywy. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 4: 2014 s. 249–254, streszcz. ang.

10703. ŚWIDER Konrad: Polskie ugrupowania parlamentarne wobec Ukrainy w latach 1989–1999. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. T. 3: 2013 s. 195–208, streszcz. ukr., ros., ang.

10704. ŚWIDERSKI Jan: Uwarunkowania normatywne polskiej prezydentury w latach 1997–2015. *Homo Politicus*. Vol. 10: 2015 s. 187–199, streszcz. ang.

10705. ŚWIĘTOCHŁOWICE w oczach kronikarzy. *Rocznik Świętochłowski*. T. 8: 2015 s. 5–319.

Treść: Piegza Marian: Od redakcji s. 5; Z życia miasta 2007 s. 7–38; Z życia miasta 2008 s. 39–64; Z życia miasta 2009 s. 65–100; Z życia miasta 2010 s. 101–142; Z życia miasta 2011 s. 143–178; Z życia miasta 2012 s. 179–216; Z życia miasta 2013 s. 217–262; Z życia miasta 2014 s. 263–319.

10706. TEMPORA mutantur et nos mutamur in illis... XL lat Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku. Dekada 2008–2017. Red. Mirosław Sobecki, Alicja Korzeniecka-Bondar. Białystok 2017 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 217, nlb. 1, il.

10707. TOMASZEWSKI Patryk: Siły zbrojne w polskiej myśli politycznej od roku 1989 do wyborów parlamentarnych w 2011 r. *Historia i Polityka*. Nr 9: 2013 s. 45–57, streszcz. ang.

10708. TOROWSKA Joanna: Edukacja kulturalna i edukacja kulturowa w Polsce po 1989 roku – próba ujęcia. *Polska Myśl Pedagogiczna*. Nr 3: 2017 s. 111–128, streszcz. ang.

10709. TRUDZIK Artur: Polska prasa muzyczna w dobie transformacji ustrojowej. „Tylko Rock” 1991–2002. Gdańsk 2017 Wydaw. Nauk. Katedra 8° ss. 932, nlb. 2, il.

10710. TRZCIELIŃSKA-POLUS Aleksandra: Współpraca miast województwa opolskiego z partnerami niemieckimi z perspektywy 25 lat realizacji traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy. *Studia Śląskie*. T. 79: 2016 s. 125–138.

10711. UNIWERSYTET w Białymstoku 2008–2017. Red. Elżbieta Kozłowska-Świątkowska, Janina Demianowicz. Białystok 2017 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 4° ss. 618, nlb. 3, il.

10712. URBANOWSKI Maciej: Obraz PRL w pięcioksięgu Janusza Krasińskiego. *Roczniki Humanistyczne*. T. 65: 2017 z. 1 s. 45–55, streszcz. ang.

Dot. powieści: „Na stracenie” (1992), „Twarzą do ściany” (1996), „Niemoc” (1999), „Przed agonią” (2005) i „Przełom” (2015).

10713. URBANŃSKA Magdalena: Historia na ekranie: od faktu do fikcji. Sposoby tworzenia reprezentacji przeszłości i konstruowania postaci w polskich filmach o historii najnowszej powstałych po 2010 roku. *Media – Kultura – Komunikacja Społeczna*. [Nr] 13: 2017 [z.] 2 s. 9–24, streszcz. ang.

10714. URBANŃSKI Filip: Wspomnienia polskich dyplomatów jako źródło w badaniu stosunków polsko-rosyjskich po 1989 roku. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 22: 2017 [nr] 3 s. 37–48, streszcz. ang.

10715. WAWRYNIUK Andrzej [Antoni]: Migracja Ukraińców do Polski w latach 2007–2016. Podstawy prawne, przejawy i skutki tego zjawiska. *Roczniki Nauk Prawnych*. T. 27: 2017 nr 3 s. 109–126, streszcz. ang.

10716. WIATR Jerzy Józef: Bezpieczeństwo narodowe Polski a stosunki polsko-rosyjskie. Poznań 2017 Wydaw. Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa 8° ss. 128.

Gl. po 1989 r.

10717. WIETESKA-GNAT Zbigniew: Liuceum Ogólnokształcące w Garwolinie w okresie przemian społeczno-ustrojowych w III RP.

Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej. Nr 22: 2017 s. 129–155.

Zawiera też wykaz nauczycieli od 1944 r.

10718. WILLA Rafał: 10 years of Polish membership in the European Union structures. Was it worth it? *Historia i Polityka*. Nr 12: 2014 s. 41–56.

Lata 2004–2014.

10719. WNUK Jan: My Armii Krajowej żołnierze. Radzywińskie Koło Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Radzymin 2016 Tow. Przyj. Radzymina 8° ss. 70, nlb. 1, il.

10720. WOJNICZ Luiza: Przyczyny migracji Polaków w Unii Europejskiej po 1 maja 2004 roku. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 38: 2016 nr 3 s. 131–150, streszcz. ang.

10721. WOJNOWSKI Mariusz: Katechizacja w diecezji toruńskiej w latach 1992–2012. Toruń 2017 Toruńskie Wydaw. Dec. 8° ss. 350, nlb. 1, il.

Rec.: Cichosz Wojciech, *Studia Gdańskie*. T. 40: 2017 s. 237–241.

10722. WOJTKOWSKA Anna: Szkolne kalendarium budynku przy ul. Wileńskiej 32 w Wołominie – lata 1989–1992. *Rocznik Wołomiński*. T. 13: 2017 s. 45–85.

10723. WOŹNIAK Mieczysław A[rkadiusz]: Współpraca Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego UAM w Kaliszu z Państwowym Uniwersytetem im. Janki Kupały w Grodnie. *Rocznik Kaliski*. T. 43: 2017 s. 169–184, streszcz. ang.

Lata 1990–2016.

10724. Z PERSPEKTYWY dwudziestolecia. Akcja Katolicka w Diecezji Kaliskiej 1995–2015. Red. Sławomir Kęszka; współpr. red. Zbigniew Trybuła. Kalisz 2016 Kuria Dec.; Dec. Inst. Akcji Katol. 8° ss. 246, il.

10725. ZABŁOCKA Maria: Gorsze lata polskiej romanistyki. *Zeszyty Prawnicze*. [T.] 17: 2017 [nr] 4 s. 131–177, streszcz. ang.

Studia nad prawem rzymskim, XXI w.

10726. ZACHOWANIA nabywczę i konsumpcyjne mieszkańców Poznania w latach 2005–2016. Red. nauk. Magdalena Ankiel, Bogdan Sojkin. Warszawa 2017 Inst. Badań

Rynku, Konsumpcji i Koniunktur 8° ss. 147, il. (Monografie IBRKK).

Treść: Ankiel Magdalena, Sojkin Bogdan: Wstęp s. 5–6; Sojkin Bogdan: Zamożność i siła nabywczę ludności w Poznaniu s. 7–21; Bartkowiak Paweł: Determinanty zakupu wybranych kategorii produktów przez mieszkańców Poznania w latach 2013–2016 s. 22–37; Olejniczak Tomasz: Miejsca zakupowe mieszkańców Poznania s. 38–56; Mruk-Tomeczak Dobrosława: Zakupy w pozasklepowych kanałach sprzedaży s. 57–76; Ankiel Magdalena: Zachowania mieszkańców Poznania na rynku usług gastronomicznych s. 77–96; Michalak Sylwia: Uczestnictwo mieszkańców Poznania w imprezach kulturalnych s. 97–109; Michalak Szymon: Sport i rekreacja ruchowa w życiu mieszkańców Poznania s. 110–132; Dąbrowska Anna, Jurowczyk Paweł: Gazetki promocyjne jako źródło informacji dla klientów różnych formatów handlu s. 133–147.

10727. ZARICZNY Piotr: Niemieccy korespondenci zagraniczni w III RP i ich postrzeżenie Polski. *Historia i Polityka*. Nr 7: 2012 s. 82–100, streszcz. ang.

Lata 2004–2010.

10728. [ZIELIŃSKA Elżbieta Joanna] Borowska Elżbieta Joanna: Nielegalny obrót dziełami sztuki w Polsce po 1989 roku. Warszawa 2016 Wyd. Dziennikarstwa i Nauk Polit. Uniw. Warszawski 8° ss. 135, nlb. 1, streszcz. ang. Uniw. Warszawski. Wyd. Dziennikarstwa i Nauk Polit.

10729. ZIMNICA-KUZIOŁA Emilia: Polityka teatralna w Polsce po transformacji ustrojowej. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sec. L: Artes. Vol. 15: 2017 [nr] 2 s. 111–126, streszcz. ang.

Lata 1989–2014.

10730. ŻAKOWSKA Barbara: Działalność dydaktyczna, wychowawcza oraz opiekuńcza Szkoły Międzynarodowej w Szczecinie w kontekście rozwoju szkolnictwa niepublicznego po 1989 roku. *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 30: 2015 z. 1 s. 145–164, streszcz. ang.

10731. ŻURAWSKI vel Grajewski Przemysław [Piotr]: The Eastern policy of Poland. EU and national perspective 1989–2015. Warsaw 2017 Natolin European Centre 8° ss. 359, mapy.

10732. ŻYWIOŁY teatru. Ludzie, idee, wydarzenia. Opolski Teatr Lalki i Aktora w latach 2007–2017. Red. Zbigniew Bitka, Alicja Morawska-Rubczak. Opole 2017 Opolski Teatr Lalki i Aktora 4° ss. 254, il.

SKOROWIDZ

Skorowidz zawiera w układzie alfabetycznym: 1. Nazwiska autorów i współpracowników, autorów przedmów, recenzji, tłumaczy i wydawców; 2. Tytuły wydawnictw źródłowych, dzieł anonimowych i zbiorowych oraz czasopism; 3. Nazwiska osób; 4. Nazwy geograficzne; 5. Nazwy zakonów, narodowości i dynastii wymienionych w tytułach lub adnotacjach bibliograficznych. Po nazwach miejscowości podana jest nazwa powiatu, a w przypadku miast powiatowych – nazwa województwa. Miasta wojewódzkie nie posiadają żadnego określnika. Osobne hasła stanowią nazwy województw oraz diecezji, dawne i obecne. Nazwy przymiotnikowe powiatów przyjęto za „Spisem miejscowości w Polsce”. W przypadku miejscowości leżących poza granicami Polski, podano nazwę państwa, z wyjątkiem stolic, pozostawionych bez określnika. Liczby następujące po hasłach indeksowych odsyłają do numerów pozycji w tekście „Bibliografii”. Do hasel głównych (nazwiska autorów, tytuły wydawnictw źródłowych, dzieł anonimowych, zbiorowych i czasopism) oraz nazw geograficznych i historycznych odsyłają liczby drukowane pismem tekstowym (antykwą). Liczby drukowane kursywą odsyłają do nazwisk wymienionych w tytułach lub dodatkowych informacjach bibliograficznych oraz do nazw zakonów. Tytuły czasopism podano kursywą, natomiast nazwy geograficzne – drukiem rozstrzelonym (spacja).

W skorowidzu użyto następujących skrótów: fotografie – fot.; ilustracje – il.; opracował – oprac.; omówienie i recenzja – rec.; polemika – polem.; redakcja (także kierownictwo w zespołach redakcyjnych, względnie współredaktorstwo) – red.; replika – repl.; przekład, tłumaczenie – tl.; uzupełnienie – uzup.; różne formy współpracy – współpr.; wydawcy zaznaczeni w różny sposób (wydał, podał do druku, wyboru dokonał, zestawiał itp.) – wyd.

- 2 Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Polska Ludowa” 546
2 wojna światowa. Historia, która nie chce przeminąć 1828
IV Konferencja Muzeów Górniczych i Skansenów Podziemnych w Polsce 1276
V Nadodrzańskie spotkania z historią 6440
VII Powszechny Zjazd Archiwistów Polskich 1042
10 lat Społecznego Komitetu Odnowy Cmentarza Parafialnego w Zamościu 10521
20 lat polskich telewizyjnych debat przedwyborczych 10522
20 lat polsko-litewskiego sąsiedztwa 10523
20 lat „Rocznika Mazurskiego” 10524
25 lat Instytutu Filologii Germańskiej 10525
25 lat niemieckiego zjednoczenia. Bilans ćwierćwiecza 2659
25 lat Pomocy Edukacyjnej dla Młodzieży 10526
25 lat Stowarzyszenia Żydów Kombatantów i Poszkodowanych w II Wojnie Światowej 10527
XXV lat Szkoły Ochrony Środowiska 3062
25 lat wspólnych badań nad pograniczem polsko-niemieckim 733
40 lat pod krzyżem 6022
40-lecie Wydziału Inżynierii Produkcji SGGW 3067
50 lat ŚSHT 3580
50 lat Targów Sztuki Ludowej w Kazimierzu 2319
50 lat Wydziału Budownictwa i Architektury 3063
60 lat 8. Drużyny Harcerzy „Czerwone Maki” 3064
65 lat Zakładu Eksploatacji Pojazdów Samochodowych 3065
70 lat Miejskiej Biblioteki Publicznej im. C. K. Norwida w Świdnicy 1246
70-lecie Szkoły Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Warszawie 3068
70-lecie włókiennictwa akademickiego w Polsce 3069
70-lecie Wyższego Seminarium Duchownego w Gorzowie Wlkp. i Paradyżu 3070
80s again 2660
85-lecie Związku Literatów w Lublinie 3325
90 lat Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Historycznego 382
100 lat Krakowskiego Szpitala Specjalistycznego im. Jana Pawła II 4344
100 lat Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej 5260
100-lecie Ochotniczej Straży Pożarnej w Dzielnikach 4345
100-lecie Ochotniczej Straży Pożarnej w Pątnowie 4346
100-lecie Parafii św. Apostołów Piotra i Pawła w Łapach 4893
150 lat Tarnowskiej Straży Pożarnej 4347
170 lat kolei w Krakowie 4348
200 lat Ossolineum 1639, 3501
200 lat teologii uniwersyteckiej w Warszawie 3066
300 lat karmelitów w Trutowie 4895
460 lat Podgórze 6624
500 krajowych wojaży „Jantara” Racot 4202
550 lat obecności oo. Bernardynów w Przeworsku 4896
600 lat Sztumu 6617
1050-lecie Chrztu Polski a tożsamość narodowa 4894
1050. rocznica Chrztu Polski 2836
1815–2015. W dwusetną rocznicę protokołu dyplomatycznego 2431
A Poznań Felkelés – 1956 Júni Múzeuma 1398
A b b e v i l l e, Francja 8751
ABC ochrony muzeów techniki 1277
Abd Al-Malik ibn Marwan, kalif 2567
Abdul Achmed 8588
Abdulayeva Gulnara 2875
Abelard Pierre 3327
A b i s y n i a zob. Poznań
Abkowicz Mariola, wyd. 8423
Ablamski Pavel 8495; rec. 8541
Ablewicz Jerzy 4939, 10426
Abraham Antoni 5561, 5562
Abraham bar Jacob 2583
Abraham-Diefenbach Magdalena 2451; tl. 9260
Abrahamowicz Jakub 6574
Abramczyk Stanisław 8840
Abramowice zob. Lublin

- Abramowicz Fabian 8445, 8522
 Abramowicz Ignacy 5499
 Abramowicz Zofia 2205, 3231, 3231, 5077
 Abramów Joanna 6905
 Abramski Jerzy 96
 Abrantowicz Fabian 5563, 5564
 Abrasowicz Gabriela 4068
 Abraszewski Franciszek 9567
 Abriszewska Paulina 7776
 Abryszeński Piotr 9849
 Abtshagen Jakub 2821
 Abtshagen Jan 2821
 Aby przed kongresem pokoju można było „tych prawdziwych Polaków” od reprezentacji zupełnie usunąć 7641
 Achmatowicz Aleksander 9043
 Achmatowicz Konstanty 9043
 Ackerman Diane 9217
 Ackermann Felix 2451
Acta Archaeologica Lodziensia 119
Acta Militaria Mediaevalia 120
Acta Nuntiaturae Poloniae 2803
Acta Poloniae Historica 121
Acta Universitatis Lodziensis 122
 Adam Alfons 9242
 Adam Chętnik. Patriotę, uczony, społecznik, polityk 5644
 Adam Śmietajski. Fotografie 1572
 Adam z Gutkowa zob. Gutkowski Adam
 Adamas Aleksandra 6404
 Adamczak Kamil 2290, 4331
 Adamczak Katarzyna 1810
 Adamczewski Leszek 9218
 Adamczewski Marek 2094, 6661
 Adamczewski Przemysław 1191, 2941, 8496; oprac. 7688 przedm. 7688
 Adamczewski Wojciech 2421
 Adamczuk Lucjan 2794
 Adamczyk Andrzej 4897
 Adamczyk Anita 10528
 Adamczyk Arkadiusz 6077; red. 207
 Adamczyk Błażej 1661, 3071
 Adamczyk Dariusz 6731, 6732
 Adamczyk Elżbieta 8497
 Adamczyk Jacek, rec. 6485
 Adamczyk Jan 3167, 3167
 Adamczyk Jerzy 10546
 Adamczyk Mieczysław Jerzy 2158
 Adamczyk Robert 10252
 Adamczyk Tadeusz 4170
 Adamczyk Waław Jacek 4170
 Adamczyk Wesley 9011
 Adamczyk Zdzisław Jerzy 6369
 Adamczyk-Bomersbach Teresa 1422
 Adamczyk-Nowak Renata 6895
 Adameczek Marianna 5565
 Adamek Beata 4090
 Adamek Piotr 5131
 Adamek Zbigniew 5050
 Adamek-Pujszo Katarzyna 3767
 Adamek-Świechowska Adrianna 3333, 3367, 3389, 5203, 8112
 Adamiak Stanisław 2531
 Adamiec Anna 3096
 Adamiec Dorota, przedm. 7049; wyd. 7049
 Adamiec Zuzanna 1479
 Adamiecka-Sitek Agata, red. 5216
 Adamiuk Antoni 5566
 Adamkiewicz Sebastian 7509
 Adamovič Sergij 6444
 Adamowicz Daniel 10578
 Adamowicz-Kaszuba Teresa 4189
 Adamowski Jan 2319
 Adamo, pow. włodawski 3798
 Adams William 2590
 Adamska Anna 2033, 2039, 6432; red. 2033
 Adamska Dagmara 2842, 4028, 4562; przedm. 2842; red. 2842
 Adamska Katarzyna 2590, 7777
 Adamska Małgorzata, red. 3138
 Adamska Mariola 1396
 Adamska Monika Ewa 3063
 Adamska-Osada Aleksandra, przedm. 8457; wyd. 8457
 Adamski Andrzej, red. 3603
 Adamski Antoni 5395
 Adamski Artur, przedm. 9558
 Adamski Jacek 6658
 Adamski Jakub 3627, 3811, 4936, 6733
 Adamski Jan 4743
 Adamski Łukasz 1828, 2465, 9484; przedm. 2465, 9484; red. 2465, 9484
 Adamski Przemysław 1612
 Adamski Stanisław 8546
 Adamski Władysław, red. 4683
 Adamski Zbigniew 9557
 Adamus Anna Maria 9755, 9756
 Adamusińska-Tasak Anna 1626; red. 1626
 Adelajda Heska, królowa 6824
 Adenauer Konrad 2690
 Aderholtz Georg Philipp 3571
Adhibenda 123
 Adler Eliyana R. 957
 Adler Friedrich 3834
 Adler Roman 4403
 Administracja Syberii Zachodniej 7642
 Adriatyckie Morze 9499
 Adunka Evelyn 772
 Aeltermann Johannes Paul 3591
 Afeltowicz Beata 4186; red. 4186
 Affek Andrzej 2168
 Afganistan 2688, 2790, 4813, 10547
 Afryka 1844, 2437, 2438, 2497, 2504, 2531, 2779, 2965, 3028, 5885, 6645, 7011, 8429, 8575, 9065, 9163, 9628; Południowa 2593; Północna 9096, 9509, 10657, 10661; Subsaharyjska 2438, 10657; Zachodnia 9021
 Aftanazy Roman 5567, 5567
 Aftaruk Aleksandra 9757
 Agan Joanna, współpr. 6624
 Agnieszka od Jezusa zob. Martin Paulina
 Agresta Domenico 9219
 Agresta Rosalba 4116, 4117
 Agricola Georgius 4418
 Ahmatova Anna 5180
 Ajewski Konrad 4601
Akacje 6476
 Akcja asystencyjna jednostek Wojska Polskiego 8419
Akcja Katolicka na Śląsku 3550
 Akcje gestapo przeciwko konspiracji pomorskiej 9012
 Akincza Marta 3923
 Akka, Izrael 2550
 Aksamit Bożena 1325
 Aksamitowski Andrzej, red. 4884
 Akt 5 listopada 1916 r. 7778, 7779
 Akta miasta Człopa 2804
 Akta sejmikowe województw poznańskiego i kaliskiego 6989
 Akteure mittelalterlicher Aussenpolitik 2532
 Al Bekri o Polakach i ich sąsiadach 734
 Alabrudzińska Elżbieta 4985; red. 2431, 4742
 Aláksandrava Al'bina Francaūna, wyd. 7082
 Alaleone de Branca Paolo 4936
 Alaska 2773
 Alaszewicz Maria 5274
 Albania 2445, 2770
 Alberska Agnieszka 1194
 Albert, książę strzelecki 6839
 Albert Chmielowski, św. 1544, 1545, 1553, 5099, 5568–5570, 7838, 7839, 8229
 Albert Kazimierz Wettyn, książę cieszyński 3696
 Albertrandi Antoni 7135
 Albertyni 5099
 Albertynki 5099
 Albrecht Hohenzollern, książę pruski 2635, 5087
 Album szkolny Chylice 3072
 Aleksander I, car 2450, 7903, 8111
 Aleksander II, car 4651
 Aleksander Jagiellończyk 3627
 Aleksander Wielki, król Macedonii 2521
 Aleksander Gieysztor w pamięci i badaniach historycznych 735
 Aleksander Kakowski – posłaniec wolności 5831
 Aleksander Tadeusz 3232, 5261; rec. 1567, 4231, 5526
 Aleksander z Malonne, bp płocki 1983
 Aleksandria, Egipt 2514
 Aleksandrov Aleksej 1196
 Aleksandrowicz Alina 5079

- Aleksandrowicz Józef (właśc. Najdziuk Jazep) 719
- Aleksandrowicz Julian 9013
- Aleksandrowicz Krzysztof 3056
- Aleksandrowicz Maria Urszula 6790
- Aleksandrowicz Mirosława 9014, 9014
- Aleksandrowicz Renata, red. 3535
- Aleksandrowicz Tadeusz 3550
- Aleksandrowicz Teresa 4272
- Aleksandrowie, rodzina 5261
- Aleksandrów Kujawski, woj. kujawsko-pomorskie 2915, 4481, 4760
- Aleksiuń Natalia 772, 957; rec. 9326; red. 215
- Aleksy Zbigniew 8133
- Aleppo, Syria 4885
- Alessano, Włochy 10485
- Alexandrowicz Stanisław 2188, 4270
- Alexandrowicz Stefan Witold 7780
- Alfons X Mądry, król Kastylii i Leónu 2566
- Alfons Maria Mazurek, bł. 5074
- Algarotti Francesco 6990
- Algieria 2445, 7769
- Alkiewicz Witold 4349
- Allen Arthur 9220
- Alm Sara, tł. 9194
- Alma Mater Vilnensis* 8929
- Almanach Częstochowy* 124
- Almanach Historyczny* 125
- Almanach Muszyny* 126
- Almanach muzykologii krakowskiej 4105
- Almanach Nowotarski* 127
- Almanach Sądecki* 81, 128, 10634
- Almanach Warszawy* 129
- Almes Iwan 3534, 7102
- Almgren Oscar 4297
- Alojzy Liguda, bł. 5352
- Alpy 4221
- Altman Bronisław 1589
- Altman Robert 1589
- Altman Stanisław 1589
- Altman Anton 3541
- Altman Vadim 9270
- Álvarez González Cristina 698
- Alvito šv. Onos parapijai 400 metu 4898
- Amandus Jerzy 7053
- Amar Tarik Ciril 6494
- Amarna, Egipt 2497
- Ambassadors of Dialogue 3618
- Ambrosiewicz Maciej 2878
- Ambroziak Jacek 4667
- Ambroziak Tomasz, rec. 7379
- Ambroży, katolikos 8496
- American originals 2942
- Ameryka 2963, 2972, 2973, 2984, 3368, 3407, 3441, 3493, 3601, 3674, 3749, 3759, 4696, 7011; Łacińska 1196, 2443, 2447, 2634, 2964, 2970, 10657; Południowa 2443, 2938, 2970, 3368, 9705, 9727; Północna 2962, 2965, 9727
- Ameryka. Instytucje i społeczeństwo 1607–2017 2432
- Amielańczyk Krzysztof 2511
- Ammianus Marcellinus 2453
- Amor patriae nostra lex 2837
- Ampharete z Aten 2497
- Amrozy, Ukraina; parafia 7748
- Amsterdam 2583, 7117
- Amszejewicz Michał 3319
- Anackowska Zuzanna 6331
- Analecta* 130
- Anan ben Dawid 2579
- Anan'eva Natal'â Evgen'evna 3260
- Anastaziuk Adam 3231
- Anastazja, żona Bogusława I, księcia Pomorza Zachodniego 6720
- Anastazja Romanowa, córka Mikołaja II 2837
- Anastazjusz I, cesarz bizantyński 2563
- Anatomia donosu ks. Stanisława Trzeciaka 9015
- Anżuk Olena 9758
- Anculewicz Zbigniew 8001
- Anczyc Władysław Ludwik 3435
- Ancykowski Jerzy Marian 5928
- Andegawenowie 2532
- Anders Richard 4510
- Anders Władysław 3727, 9034, 9502, 9541
- Andersen Hans Christian 3326, 3395
- Andersenowskie inspiracje w literaturze 3326
- Andrasz Józef 5571
- André Édouard François 930
- Andreasik Mieczysław, oprac. 5307
- Andres Paweł, rec. 2831
- Andrus Artur 5987
- Andruszkiewicz Barbara 7781
- Andruszkiewicz Dariusz, rec. 8402
- Andruszkiewicz Zbigniew 4743
- Andrychowicz-Skrzeba Joanna 1862; red. 1862
- Andrychów, pow. wadowicki 5392, 6377, 10169
- Andrycz Nina 5334
- Andrysiak Ewa 21, 363, 509, 550, 560, 592, 1234, 2861, 3502, 3588, 10529, 10530; oprac. 21; wyd. 7828
- Andrzej. Andrzej K. Waśkiewicz we wspomnieniach 6278
- Andrzej Bobola, św. 4899, 8795
- Andrzej Kreutz Majewski i Kościelec Kreutzów 3619
- Andrzej Wajda ostatni romantyk polskiego kina 4044
- Andrzejczak Jacek 10546
- Andrzejczak Marta 3664, 7833
- Andrzejczak Michał 4665
- Andrzejczak-Swiergiel Marta 5180
- Andrzejewska Agnieszka 9759
- Andrzejewska Aldona 2290, 2850, 7509
- Andrzejewska Ewa 3620; red. 7680
- Andrzejewska Ewa (1959–2017) 5572
- Andrzejewska Małgorzata 1246
- Andrzejewska Natalia 1618
- Andrzejewski Aleksander 2290, 5828, 6624, 7509; przedm. 6808; red. 2290, 6808
- Andrzejewski Jerzy 5573
- Andrzejewski Piotr Łukasz 4799
- Andrzejewski Tadeusz, red. 2815
- Andrzejewski Wojciech 4203
- Andrzejewska Mirosława 2267, 4273
- Andrzejewski Jacek 2292, 4274, 6667, 6684; oprac. 2292; przedm. 2292; red. 2292
- Angelé Blažaitienė 4898
- Angełowicz Antoni 7047
- Angers, Francja 2851
- Anglia 774, 2307, 2471, 2483, 2577, 2593, 2635, 2651, 2812, 2873, 3368, 3418, 3493, 4116, 4286, 4878, 6913, 7111, 7261, 7483, 7621, 7853, 7911, 9082, 9088, 9429, 9705
- Anigacz Wojciech 3063
- Animus Belli 2017. 2433, 2434
- Anin zob. Warszawa
- Anioła Bogdan 6569
- Anisimov Evgenij Viktorovič 2435
- Aniszewska Jolanta 1413, 9221; red. 285
- Aniszewski Michał 4275
- Ankara 8831
- Ankiel Magdalena 10726; przedm. 10726; red. 10726
- Anklewicz Maria z Targoszów 6492
- Ankonia, Włochy 9499
- Ankwiczowie, rodzina 5544
- Anna Amalia von Sachsen-Weimar-Eisenach 3696
- Anna Cylejska, królowa 6924
- Anna Jagiellonka 3749
- Anna Katarzyna Konstancja Wazówna 7638
- Anna z Dębska 7221
- Annales* 795
- Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska* 131
- Annusewicz Jan 4229
- Anonim zw. Gallem 15, 748, 864, 2012, 2848, 6922, 6941
- Anozko Sergiusz 2870
- Antanavičius Dariusz, wyd. 7023, 7041
- Antanovič Zinaida 7782
- Antioch III Wielki, król państwa Seleucydów 2528
- Antipow Emil 4727; red. 4727
- Antkowiak Michał, tł. 2721
- Antkowiak Wiesław Z. 6201
- Antolak Mariusz 1937

- Antologia polskiej muzyki elektro-
nicznej 4106
- Antologia polskiej myśli politycznej
w l. 1945–1989. 4666
- Antologia prasy Solidarności Wal-
czącej 9558
- Antoń Justyna, red. 4888
- Antonczyk Wiktoria 4117, 5229,
8418
- Antonescu Ion 2851
- Antoni Kasztelan (1896–1942) 5837
- Antoni z Padwy, św. 5129
- Antoniak Waldemar, red. 4203
- Antonicek Theophil 7830
- Antoniewicz Karol 5574
- Antoniewicz Marcei 6566
- Antonin Robert 736
- Antoniny, Ukraina 8158
- Antoniuk Mateusz 3441
- Antonow Radosław, red. 301
- Antonowicz Jan 9173
- Antonowicz Zinaida 8228
- Antosik Łukasz 2290
- Antoszczuk Rafał Maria 2255–2257,
3621
- Antoszczyk Bożenna 5262
- Antowska-Gorączniak Olga 2850,
7103
- Antropologia donosu 9760
- Antropologia – folklor – historia 699
- Antwerpia, Belgia 3687
- Antypogromowi lojaliści 7643
- Anufryewa Maria 3313
- Anusik Zbigniew 51, 676, 683, 2040,
2041, 2581, 2635, 2851, 7104,
7509; red. 122, 224
- Ānuškevič Āzēp 7783
- Anuszewski Artur 3231
- Anzorge Anna, oprac. 9619
- Apanasewicz Remigiusz 2959
- Apanel Danuta 3238
- Apanowicz Franciszek 2364
- Aparat Represji w Polsce Ludowej
1944–1989.* 132
- Apicionek Magdalena 1201
- Apollo Michał, red. 5539
- Appel Hanna 2511
- Appel Włodzimierz 6668
- Appenzeller Stanisław 5575
- Arabas Iwona 438, 1602; red. 1602
- Arabia, Arabowie 979, 2203, 2568,
2927, 3344, 4885, 6731, 7630,
8073, 9072, 10217
- Arasimowicz Robert 1662
- Aravot Nili 2121
- Arbeiterstimme* 2469
- Ārbman Holger 2290
- Archangielsk, Rosja 6511, 9189
- Archeion* 133, 1043
- Archenholz Johann Wilhelm von 5186
- Archeologia średniowiecznego Ko-
łobrzegu 6734, 6735
- Architekt wolnej Polski 4667
- Architektura sakralna XIX i pierwsze-
j połowy XX w. 3768
- Architektura willi i rezydencji so-
pockich 1586
- Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościel-
ne* 134
- Archiwa, Kancelarie, Zbiory* 135
- Archiwa Polski i Europy 1043
- Archiwa przejściowe i zbiorcze
w Polsce 1044
- Archiwalia wybrane. Stefan Rowecki
„Grot” 9016
- Archiwalne dziedzictwo 1961
- Archiwariusz Zamojski* 136
- Archiwista Polski* 137
- Archiwistyka cyfrowa i nauki po-
mocnicze historii 962
- Archiwistyka uniwersalna, archiwi-
styka lokalna 1045
- Archiwum jako „strażnik pamięci”
1056
- Archiwum Miasta Chelma w okresie
staropolskim 2805
- Archiwum Narodowej Demokracji
2806
- Archiwum nie jest nudne 1153
- Archiwum Państwowe w Kaliszu
1100
- Archiwum Powstań Śląskich 5263
- Arciszewscy, rodzina 7561
- Arciszewska Barbara 3696
- Arciszewska Jadwiga 6790
- Arciszewski Krzysztof 827, 7538
- Arciszewski Tomasz 2867, 2949
- Arct-Golczewska Maria, oprac. 3075
- Arctowski Henryk Bronisław 5539
- Arcun Ūliā 891
- Arczyńska Monika 10659
- Arden Elizabeth 2307
- Ardura Bernard 8795; przedm. 8795
- Arendes Cord 706
- Arent Leszek 1781, 9761
- Aresztowanie łączniczek Zrzeszenia
WiN 9559
- Argentyna 1196, 2797, 2938,
2965, 2970, 2973, 3381
- Argumenta Historica* 138
- Ariston, kupiec tyryjski 2528
- Arka* 2669
- Arktyka 4270, 8866
- Arkuša Olena 7784
- Arkušin Grigorij, red. 2330
- Arkusz Aleksandra 4880
- Arkuszewski Leszek Henryk 9232
- Arlet Joanna 3769
- Arlet Piotr 3803
- Armenia 2474
- Armitage David 795
- Arndt Ernst Moritz 5186
- Arnhem, Holandia 6511
- Arnim Hedwiga Elizabeth von 1946
- Arnold Agnieszka 979
- Arnold Edwin 3368
- Arnold Stanisław 2159
- Arnold Udo 1956, 1973, 2533
- Amsztajnowa Franciszka 3325
- Arrovaise, Francja 5123
- Ars bene vivendi 3327
- Arszyńska Joanna, red. 1600
- Arszyński Marian 1956, 6133
- Arszyński Stefan 3730
- Artl Gerhard 8157; red. 8157
- Artomius Piotr 5110, 7527
- Artwińska Anna 1810
- Arvaniti Joanna 735, 1052
- Arystoteles 2299
- Arżakova Larisa 737
- Asaulov Ūrij 9762
- Ash Mitchell G. 738
- Āsinovs’kij Andrij, th. 2169
- Askenazy Szymon 826, 960, 7942,
8697
- Aslanowicz Paweł 5576
- Asnyk Adam 3433, 3435
- Asunción 2364
- Asynger Barbara 6303
- Asyria 2486
- Asz Nachum 2863
- Asz Szalom 3463
- Aszpergerowa Aniela 7644
- Aszyk Urszula 4068
- Atbara, prawy dopływ Nilu 2438
- Ateneum Polskie* 82
- Ateny 2497, 2863
- Atlantycki Ocean 2596
- Atlas Fontium 2189
- Atlas historii Polski 984
- Atlas historyczny. Historia Polski
985
- Atlas historyczny dla klas 4–8 szkoły
podstawowej 986
- Atlas ukraińskich i historycznych mist
2190
- Attalos I Soter, król Pergamonu 2497
- Auerbach Rachel 9098, 10321
- Augsburg, Niemcy 7369
- Augustiewicz Sławomir 3477, 7105,
7115, 7488; wyd. 7231
- August Cieszkowski (1814–1894)
2989
- August II Mocny 5079, 6997, 7007,
7358, 7559
- August III Sas 2148, 2306, 3418,
3834, 6989, 6990, 6997, 7011,
7278
- Augustianie 3534, 3627, 5089, 6840
- Augustin Ferdinand von 2480
- Augustinus Adam 2019
- Augustów, woj. podlaskie 1663,
9001, 9804, 10288; region 1663
- Augustów. 460 lat królewskiego
miasta 1663
- Augustyn Aneta 1887
- Augustyn Kamila 593, 3328
- Augustyn ze Stargardu 6919, 6920
- Augustyniak Hubert 1912
- Augustyniak Jan 3504
- Augustyniak Urszula 7231, 7594
- Augustynowicz Christoph 2445;
oprac. 18
- Augustynowicz Helena 3158
- Augustynowicz Hiacynta 6214

- Augustynowicz Piotr 4743
 Auleytner Julian 4791, 4799, 8498
 Auschwitz zob. Oświęcim
 Australia 1073, 2454, 2965, 3407, 5229, 5880, 9660, 9727, 9949, 10310, 10657
 Austria 772, 1772, 2202, 2445, 2452, 3627, 3804, 4221, 4396, 4398, 4880, 4920, 5212, 5947, 6429, 6472, 6490, 7620, 7621, 7786, 7868, 8157, 8328, 8386; Austro-Węgry 2847, 4825, 5089, 7787, 7864, 8077, 8092, 8301, 8666; zabór 2421, 2869, 3229, 6392, 6488, 7923, 8411
 Ausz Mariusz 2837, 3073, 3093, 4265; red. 3188, 4265
 Autochrom. Triumf koloru 1501
 Awarowie 2869
 Awianowicz Bartosz Bogusław 2124, 6736
 Awzan Kacper 2481
 Axer Erwin 4045, 4046, 4046
 Axer Jerzy, współpr. 7594
 Azerbejdżan 2467
 Azja 491, 2148, 2444, 2453, 2582, 2680, 3368, 3749, 7011; Centralna 2732; Mniejsza 2521; Południowa 10657; Południowo-Wschodnia 10657; Środkowa 2456, 2932
 Aznar José María 2750
 Baal Szem Tow zob. Izrael ben Eliezer
 Babezyński Tomasz 6620
 Babi Dół-Borcz, pow. kartuski 2292, 2294
 Babia Góra 2387
 Babiak Augustyn 8499
 Babiarcz Joanna 8499
 Babice, pow. warszawski zachodni 4387
 Babicka-Wirkus Anna 3074
 Babicki Maciej 4968, 4969
 Babicz Beata 1120
 Babij Paweł 1098, 2534, 6737
 Babik Zbigniew 2191
 Babimost, pow. zielonogórski 1182, 1990, 3311, 6744
 Babinicz-Witucka Janina 7785
 Babiński Jarosław 2453, 6140
 Babkiewicz Władysław 4727
 Babkova Vol'ga Uladzimirauņa, wyd. 7082
 Babnis Tomasz 2497
 Baborów, pow. głubczycki 5227
 Babulewicz Barbara 1875
 Baburny Teodor 5577
 Bacciarelli Marcello 7018, 7135
 Bach Erich von dem 4770
 Bach Johann Sebastian 4178
 Bach-Szczawińska Cecylia 1286
 Bachanek Grzegorz 9848
 Bachowice, pow. wadowicki 6378
 Bachowice – wieś i ludzie 6378
 Bachowska Monika 4899
 Bachórz Józef 3435
 Bachórz, pow. rzeszowski 2869
 Bacic-Saliszewska Alina 9763
 Bačins'kij Lev Vasil'ovič 6443
 Baczewski Jan 5578
 Baczko Bronisław 3258
 Baczkowski Michał 1551, 2445, 4396, 7786, 7787, 8153; red. 4396
 Baczynski Łew zob. Bačins'kij Lev Vasil'ovič
 Baczynska Beata 3032
 Baczynska Maja 4175
 Baczynski Andrzej 3066
 Baczynski Bogusław Andrzej 6186, 7788, 7789
 Baćkowice, pow. opatowski; gmina 4394
 Badach Artur 4395; red. 1608
 Badania biograficzne i narracyjne 700
 Baden-Powell Robert 3075
 Badiyan-Siekierzycka Natalia 3368
 Badocha Zdzisław, pseud. Żelazny 5579, 9982
 Badowicz Maciej 4395, 6738
 Badowska Katarzyna 3440
 Badura Anna 9764, 9765, 10531
 Badura Beata 6221; red. 6221
 Badura Monika 6735, 6760, 6907
 Badyna Piotr 2483, 7505
 Badziak Justyna 4610
 Badziak Kazimierz 4610, 5450, 6501
 Badzińska Klaudia 4816
 Bafia Stanisław 2535
 Bagdasarān Artem 7790
 Bagi Dániel 2532
 Bagińska-Masiota Aleksandra 10573
 Bagiński Witold 9766, 10260; wyd. 9700
 Bagińscy, rodzina 5265
 Bagińska Aleksandra 10532
 Bagińska Janina 5265
 Bagińska Jolanta 6789
 Bagiński Bogusław, il. 3174
 Bagłajewski Arkadiusz 5910
 Bagrowicz Jerzy 3066
 Bahdaj Adam 3394
 Bahl Peter 2451
 Bahlcke Joachim 7106
 Bahr Egon 2670
 Bahtin Mihail Mihajlovič 3426
 Baigunakov Dosbol 2456
 Bailey Kate 2938
 Bailly Rosa 5580, 5580
 Bairašauskaitė Tamara 891, 1966, 8386; oprac. 7739; przedm. 7739
 Bajda Jerzy 5042
 Bajer Andrzej 5266
 Bajer Maria, przedm. 6432; red. 6432
 Bajer Marian 6432
 Bajer Stanisław 5266
 Bajer Tomasz 5266
 Bajer Władysław 9232
 Bajko Marcin 3440; red. 3440
 Bajko Piotr 6383
 Bajor Wanda 2454
 Bajorek Norbert 6359
 Bajorek Wojciech 2334
 Bajraszewski Stefan (Mustafa) 9596
 Baker Zachary M. 772
 Bakri Abu Ubayd Abd Allah ibn Abd al-Aziz 734
 Bakūnas Gintas 4898
 Bal Ewa 4068
 Bal Tadeusz 5581
 Bal Wojciech 9767
 Balaga Krystyna 6789
 Balara Michał 6602
 Balawelder Romuald 5582
 Balázs Mihály 4920
 Balbus Tomasz 10206, 10483
 Balbuza Katarzyna 2511
 Balcer Elwira 3076
 Balcer Kazimierz 1315, 4379
 Balcerak Wiesław 7645
 Balcerak Mariusz 512, 929, 7107
 Balcerowicz Ewa, red. 4380
 Balcerowicz Leszek 4380
 Balcerzan Edward 3441
 Balczyńska-Kosman Alina 4731
 Balicka Gabriela 5583
 Balicki Bogdan, red. 3018
 Balicki Vsevolod 2344
 Balicki Zygmunt 4680
 Balik Katarzyna 4011
 Balińska Grażyna 4506
 Balińska-Ciężki Dorota 3737, 4506
 Baliński Aleksander, red. 192, 1206
 Baliński Hieronim 7053
 Baliszewska Maria 4176
 Baliszewski Mikołaj 7108
 Baliulis Algirdas, wyd. 7023
 Balon Marek 5819
 Balowski Mieczysław, wyd. 3291
 Baluch Alicja 3433
 Balukiewicz Małgorzata 3093
 Balzac Honoré de 3333
 Balzer Oswald 6913
 Bałchan Jan 4350
 Balda Waldemar 6093
 Bałdrzychów, pow. poddębicki 6379
 Bałdyga Janusz 5183
 Bałkany 53, 1845, 2434, 2445, 2609, 2784, 3349, 3481, 4682, 8029, 8157
 Bałtowie 2273, 2292
 Bałtyckie Morze 1074, 1956, 2151, 2292, 2734, 3687, 4682, 4693, 4745, 4885, 5689, 6342, 6554, 6875, 7117, 7529, 9556; kraje 30, 2732, 2734; region 327, 8547, 10615; wybrzeże 1502
 Bałucki Michał 1798
 Bałuk-Ulewiczowa Teresa 3327; tł. 2474, 7909, 8523
 Bałuka Tomasz 5716

- Bańś Wojciech, oprac. 3680
 Bałuty zob. Łódź
 Bałuty. Legenda i rzeczywistość 6501
 Banach Andrzej Kazimierz 2445
 Banach Anna, red. 4094
 Banach Krzysztof 1289, 1558
 Banach Ryszard 4197
 Banach Sławomir 4893; wyd. 4893
 Banach Witold, red. 7751
 Banasiak Joanna 1233
 Banasiewicz-Szykuła Ewa, red. 4816
 Banasik Piotr 3770
 Banaszak Danuta 1573, 2850, 4276
 Banaszak Józef 6301
 Banaszak Marta 1424
 Banaszak Mieczysław 6433
 Banaszak Paulina 1334
 Banaszek Tadeusz 6604, 8500, 8758, 9768, 9769
 Banaszkiewicz Magdalena 1519
 Banaś Barbara 3743
 Banaś Konrad 2661
 Banaś Kornelia 5072, 9770, 9771
 Banaś Marian 3062
 Banaś Zbigniew 5584
 Banaś-Korniak Teresa 2344, 2844; przedm. 2444, 2844; red. 2444, 2844
 Bancarzewski Franciszek 9017
 Bancarzewski Tomasz, red. 9017
 Bandö Tamasaburö 4044
 Banduch Krystyna 6428
 Bandurska Zofia 9222
 Bandzo Józef 9018
 Bania Zbigniew 3201, 3834, 4936, 7509
 Baniałuka, Bielsko-Biała, 70 lat 4047
 Baniecka Anna 5585
 Baniecki Adam 9772
 Baniowska-Kopacz Ewa 2388
 Bankauskaitė-Sereikienė Gabija 891
 Banzel Karol, tl. 7024
 Bańdo Adam 2847
 Bańka Krystyna 1138, 1139, 1575; oprac. 1577
 Bańkowska Aleksandra 9223, 9270; oprac. 9216
 Bańkowski Ildefons 1495
 Bańkowski Piotr 3579, 9019
 Bar, Ukraina; konfederacja 2011, 7124, 7134, 7272, 7296, 7397, 8134
 Bar Joanna 2437, 2028
 Bar Přemysl 6739
 Bar Wiesław 4647, 5011
 Barabasz Adam 10660
 Barabasz Aleksander 5494
 Baran Aleksander 2029
 Baran Alina, oprac. 1354
 Baran Andrij 3313
 Baran Anna, współopr. 6394
 Baran Dariusz 4186
 Baran Elżbieta, uzup. 2128
 Baran Grzegorz M. 5131
 Baran Jadwiga 3109
 Baran Jolanta 3109
 Baran Leokadia 6394
 Baran Maciej 3686
 Baran Maja 3690
 Baran Marcin, red. 1374
 Baran Mieczysław 6394
 Baran Wiesław 3063; red. 3063
 Baran Zbigniew 5177
 Baran-Kozłowski Wojciech 739, 1967, 1995
 Baranauskas Antanas (Baranowski Antoni) 516
 Baraniecka-Olszewska Kamila 2733
 Baraniecki Roman 2983
 Baraniewski Waldemar 1636
 Baranowska Agnieszka 1961
 Baranowska Kinga 5539
 Baranowski Andrzej J. 5567
 Baranowski Antoni zob. Baranauskas Antanas
 Baranowski Ignacy 8310
 Baranowski Jan 1893
 Baranowski Józef 5586
 Baranowski Krzysztof 5539
 Baranowski Marcin 7791, 8158
 Baranowski Marek 2197
 Baranowski Tadeusz 6708, 9773; red. 6708
 Barańska Anna 2008, 8158; red. 8158
 Barańska Iwona 519, 3753; przedm. 1938; red. 1938, 3753
 Barańska Joanna 2015
 Barańska Katarzyna 1278; red. 2387
 Barańska Marta 7792
 Barański Łukasz 5086
 Barański Marek Kazimierz 5004
 Barącz Sadok 7647
 Barba Eugenio 4048
 Barbachen Anna 6429
 Barbacki Bolesław 5526
 Barbara Anna Maria 5857
 Barbara Górka, red. 9212
 Barbara Radziwiłłówna, królowa 7250
 Barbarzyńskie tsunami 1279
 Barbasiewicz Marta 3771
 Barbur Eli, tl. 2934
 Barchański Bronisław 5984; red. 5984
 Barciak Antoni 740, 1972, 2873, 6767; przedm. 6454; red. 1077, 6454
 Barcikowska Malina, red. 3648
 Barcikowski Wojciech 4176
 Barcz Marcin 5588; tl. 5588
 Barczewo, pow. olsztyński 1937, 4152
 Barczyk Alina 3772, 3834
 Barczyk Kazimierz 4734
 Barczyński Roman 5176
 Barć Bronisława 6086; red. 6086
 Barda Franciszek 4914, 5002
 Bardan Jacek, red. 148
 Bardo, pow. ząbkowski 4953, 9599
 Bardy, pow. kołobrzegi 6875
 Barford Paul, red. 6708
 Barganowski Antoni 5560
 Bargłów Kościelny, pow. augustowski 7886, 9029
 Barkovskij Mikail, tl. 4815
 Barkowski Robert F. 2536, 2537, 6740
 Barlinek, pow. myśliborski 4552, 6753
 Barłowska Maria 3484
 Barłowski Dezydery 4680
 Barnaś-Baran Ewa 3093, 7793
 Barnim I, książę szczeciński i pomorski 6814
 Barnim VIII, książę bardowski 2873
 Baron Jan 4973; red. 4973
 Baron Olga 3690
 Baron Roman 463, 673, 741, 4731, 5178, 6222
 Baron Salo Wittmayer 772
 Baron Tancer Shoshana 772
 Barski Jacek 9242
 Barszczewo, pow. białostocki 4743
 Barszczewska Nina 3466
 Barszczewski Waldemar 3608, 8550
 Bartal Israel 957
 Bartąg, pow. olsztyński 5140
 Bartzak Andrzej 2268
 Bartzak Anna 6440, 6553, 9774, 9775
 Bartzak Marcel 2290
 Bartzak Mirosław 5450
 Bartzak Zenon 6507
 Bartł Hieronim 5267
 Bartela Krystyna 1246
 Bartik Antonina z Niemczurów 5587
 Bartko-Malinowska Anna 3773, 7794
 Bartkowiak Jacek 9776
 Bartkowiak Marta, red. 6679
 Bartkowiak Paweł 10726
 Bartkowska Milena 4315, 6741
 Bartkowska Teresa 1782, 3774
 Bartkowski Jerzy 719, 2305
 Bartmiński Jerzy 5231
 Bartne, pow. gorlicki 1924
 Bartnicka Alicja 2857
 Bartnicka Barbara 3289
 Bartnicka Dagmara 2687
 Bartnicka Kalina 8501, 9777
 Bartnicki Adam R. 2662
 Bartnicki Roman 3066, 3077
 Bartnik Agnieszka 2497
 Bartnik Grażyna 5079
 Bartnik Renata 1559, 1659
 Bartnik Ryszard 8833
 Bartoldi Johann Gottlieb 7447
 Bartolomici 7429
 Bartos Ewa 1481
 Bartos Katarzyna 4192
 Bartos Maciej 3803
 Bartosik Grzegorz Maria, przedm. 5164

- Bartosik Igor, oprac. 9136; współpr. 9112
- Bartosik Marek 4788
- Bartosik Przemysław 9778; rec. 2804; wyd. 2834
- Bartosz Adam 2879, 2919
- Bartosz Antoni 1290
- Bartoszak Michał 3503
- Bartoszek Antoni 3580
- Bartoszewicz Agnieszka 2033, 2192, 6742, 6941; oprac. 7087; red. 2033, 7087
- Bartoszewicz Henryk 2192; rec. 2190
- Bartoszewicz Julian 742, 8310
- Bartoszewicz Kazimierz 743, 7653
- Bartoszewicz Zofia 719, 5588
- Bartoszewski Gabriel 5049
- Bartoszewski Władysław 809, 5588, 792; przedm. 9013, 9946
- Bartoszewski-Wnukowski Narcyz 9020
- Bartoś Tadeusz 5251
- Bartula Czesław 3290
- Bartula Piotr 2989, 6148
- Bartuszek Joanna 1281
- Bartuś Alicja 1844, 1845; przedm. 9505, 9546; red. 9505, 9546
- Bartyzel Jacek, przedm. 4728
- Barwicka Pelagia 9206
- Barwik Monika 1277
- Barwinek, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 2869
- Barylewska-Szymańska Ewa 4562, 7109, 7795
- Baryła Marian, pseud. Bartek 9925
- Baryła Tomasz, oprac. 6505
- Barysz, Ukraina 6380; region 6380
- Barzdo Jadwiga, oprac. 7687
- Basaj Stanisław, pseud. Ryś 9542
- Basarabowicz Tomasz, tł. 7130
- Basińska Monika, oprac. 1664; red. 1664
- Basiński Grzegorz 4204
- Basiul Elżbieta 3622, 3737
- Basta Jan 1074, 6577
- Baster Janusz 5268
- Bastion of tradition 1520
- Bastyr (Bastir) Stefan 5432
- Baszanowski Jan 4351
- Baszczyńska-Gosz Urszula 6557
- Baszkiewicz Jan 5430
- Baszko Agnieszka 7796
- Baszków, pow. krotoszyński 6476
- Baszyńska Wiesława 5589
- Baściuk Irena 3056
- Bath, Wielka Brytania 7597
- Batignolles zob. Paryż
- Batko Wojciech 3062
- Batko-Tokarz Barbara 3275
- Batkowski Lesław (Mirek) 5590
- Bator Monika 4049
- Bator Wiesław 8301
- Batorek Maciej, red. 124
- Batowski Henryk 8632
- Batóg Tadeusz, przedm. 2491; wyd. 2491
- Batóg Włodzimierz 2663
- Batruch Stefan 2476
- Bauch Tobias 7165
- Bauchrowicz-Tocka Maria 3581, 8383
- Baudouin de Courtenay Jan 3289
- Bauer Ela 957; wyd. 7745
- Bauer Jan 8895
- Bauman Teresa 5591
- Bauman Zygmunt 2302, 5223
- Baumgarten Leon 2882
- Bawaria 1196
- Baworowscy, rodzina 3550
- Bayer Jerzy 2684
- Bazan Aron 9224
- Bazaniak Rafał 987, 6501
- Baziowski Rudolf, red. 5087
- Baziak Jolanta 5269
- Baziakowie, rodzina 5269
- Bazielich Barbara 2320, 2388
- Bazielich Wiktor 4352
- Baziur Grzegorz 2734; przedm. 2734; red. 2734
- Bazydło Janusz 5011
- Bazył Monika 2867
- Bazyłea, Szwajcaria 3327, 3550
- Bazylianie 930, 932, 1286, 3093, 3534, 3550, 4185, 5131, 5134, 7102, 7197, 7401
- Bazylik Cyprian 3327
- Bażanowski Rudolf 5087
- Bażańska-Chojnacka Katarzyna, tł. 9325
- Bąba Wiesław Jan 5658
- Bąbiak Grzegorz P. 3451, 3501, 8310; przedm. 10548; red. 10548
- Bąbka-Horbacz Elżbieta 6661
- Bąblewski Piotr 5746, 8502
- Bączal Dołny, pow. jasielski 5116
- Bączkowski Tadeusz 9021
- Bączkowski Włodzimierz 2470
- Bądkowo-Rochny, pow. plocki 8124
- Bądkowski Lech 3604, 6554
- Bąk Anna 6641
- Bąk Artur 10440
- Bąk Elżbieta 3114
- Bąk Justyna 5513, 7505
- Bąk Michał, oprac. 2201; wyd. 7035
- Bąk Urszula 895
- Bąk Wojciech 5592
- Bąkała Krzysztof 1603, 5234, 5418; red. 4711, 9378
- Bąkiewicz Marta J. 2664, 5228, 6491; przedm. 6491; red. 6491
- Bąkowska Lidia 6428
- Bąkowski Julian J., tł. 5916
- Bątkiewicz-Szymanowska Edyta 369; wyd. 369
- Beauvois Daniel 832, 2450, 2838
- Beba Anna 9560
- Bebak Henryk 2113
- Bebak Marek 3534, 4107
- Bebowie, rodzina 9560
- Becht Lukas 9779
- Bechta Mariusz 9510, 9780, 10483
- Beck Józef 1856, 5593, 8388, 9006
- Becker Manuel 1862
- Becker Maximilian 9225
- Beczek Adrianna 744
- Beda Czciogodny 1989, 5080, 7483
- Beda Michał 2172
- Bedlno, pow. kutnowski 1145
- Bednarczuk Arkadiusz 2484
- Bednarczuk Leszek 2497, 3261
- Bednarczuk Monika 3492
- Bednarczyk Adam 2444
- Bednarczyk Andrzej 2990
- Bednarczyk Michał Jan 2877, 9781, 9782
- Bednarczyk Piotr 930
- Bednarczyk Rafał 3066
- Bednarczyk Ryszard 3775
- Bednarczyk Wojciech, red. 1016, 1017
- Bednarczyk-Stefaniak Emanuela 5618
- Bednarek Anna 7797; red. 1374
- Bednarek Bartłomiej 2485
- Bednarek Jerzy 1052, 1075, 10483; wyd. 9658
- Bednarek Magdalena, oprac. 70
- Bednarek Maria 9561; red. 9180
- Bednarek Mirosław 5594
- Bednarek Monika 1276, 1521
- Bednarek Stefan 6032, 10233
- Bednarek Wincenty 5595
- Bednarowska Aleksandra 893
- Bednarowska Elżbieta, red. 1276
- Bednarska Bożena 4229
- Bednarska Katarzyna 2863
- Bednarska-Śmuga Agnieszka 6546
- Bednarz Adam 6428
- Bednarski Damian 3580, 3582; rec. 8432; red. 5554
- Bednarski Dariusz 4816
- Bednarski Łukasz 5880
- Bednarski Marek 2486
- Bednarski Mariusz D. 9783
- Bednarski Seweryn 8035
- Bednarski Stanisław 826
- Bednarski Wojciech 2877, 3602
- Bednaruk Waldemar 5001, 8503
- Bednarz Aleksandra 5678
- Bednarz Tomasz 5131
- Bednarz Urszula, red. 2919
- Bednarz-Grzybek Renata 3238
- Bednarz-Kolonka Maria 3025
- Bednarzak-Libera Mirosława 2837, 5644
- Bedyński Krystian 5270, 8504, 9226
- Beginki 6906
- Behem Baltazar 3717
- Behrendt Maria 4188
- Behrendt Paweł 2582
- Beiersdorf Leonie 1810
- Beiersdorf Zbigniew 4936, 6472

- Beira, Mozambik 4885
 Bejda Wojciech 2344; red. 2344
 Bejlis Mendel 8183
 Bejm Magdalena Anna, tł. 7685
 Bejma Agnieszka 10573
 Bejrut 5182, 10274
 Bekier Celina 4108
 Bekus Ewelina 2862, 2863
 Bela Zbigniew 4353, 4395
 Belgia 1938, 3441, 7597, 8228, 9021, 9559, 9920
 Belina Damian 5717
 Bellavin Vasilij Ivanovič zob. Tichon, patriarcha Moskwy i św.
 Bellini Vincenco 4165
 Bellman Jonathan D. 4115
Bellona 946
 Bellons Silvestre de 7632
 Bellotto Bernardo zw. Canaletto 7111
 Bellwon Zbigniew, tł. 5837
 Belon Wojciech 3433
 Belzyt Jakub 6743
 Belzyt Leszek C. 2873
 Belch Kazimierz, rec. 2305
 Belch Lucyna 4900
 Belch-Rucińska Joanna, tł. 1724, 1725
 Belchatów, woj. łódzkie 1664, 4205, 5490; region 4483
 Belchatów na karcie pocztowej 1664
 Bełcikowski Adam 3434
 Bełcz Wielki, pow. górowski 7474
 Belskie województwo 7231, 7588
 Bełz, Ukraina 4914; region 2869
 Bełza Stanisław 8399
 Bełza Władysław 8154
 Bełżec, pow. tomaszowski, woj. lubelskie; obóz 1289, 2686, 2795, 3881, 9390, 9546; region 9546
 Bełżyce, pow. lubelski 5078, 5420
 Bełżyński Stefan 7811
 Bem Józef 1825, 2480
 Bem Kazimierz, rec. 4920
 Bemben Janusz 10260
 Bemben Szczepan 4914, 5002, 7798
 Bembenek Mariusz 6470
 Bembo Antonia Padoani 2613
 Bembo Pietro 7315
 Bemowo zob. Warszawa
 Bemporad Elissa 957
 Bencz Józef 6429
 Benda Judit 1543; przedm. 1543
 Bender Agnieszka 3681, 7833
 Bender Ryszard 5332
 Bendkowski Jakub 3627
 Bendowska Magdalena 2583, 2938, 7110
 Bendurski Janusz W. 4745
Bēnē ē buten 3604
 Benecke Norbert, red. 6708
 Benedykt XVI, papież 4129
 Benedykt Polak 5539
 Benedykt z Nursji, św. 7400
 Benedykt z Pereum, św. 7202
 Benedyktowicz Witold 4768
 Benedyktowicz Zbigniew 3583, 5802
 Benedyktyni 889, 1148, 1998, 2094, 2849, 3524, 3745, 4914, 5090, 5972, 6941
 Benedyktynki 1088, 1941, 2852, 4901, 4972, 4937, 5080, 5100, 5172, 7122, 7357, 7400, 7593
 Benedyktynki misjonarki 5905
 Benedyktynskie Sympozjum Jubileuszowe 4901
 Beneluks 2965
 Benford Frank 731
 Beniaminów, pow. legionowski 1912
 Beniowski Maurycy August 5539, 5596
 Benjamin Walter 3681, 6554
 Benken Przemysław 4885, 5651, 6120, 7799, 9784, 9785, 10197, 10260; rec. 10258
 Bentkowska-Sztonyk Zofia 988, 995
 Bentkowski Leon Jarosław 2445
 Benyskiewicz Krzysztof 6744
 Beogor, król Alanów 4837
 Beran Thomas Elias 7336
 Berbecki Leon 9384
 Berbesz Marian 5271
 Berdak Jan 3743
 Berdyczów, Ukraina 1196
 Berend Elżbieta, przedm. 2919
 Berend Grzegorz 1979, 2794, 9270
 Berent Waclaw 7272, 8870
 Bereszyński Andrzej 6168
 Bereszyński Zbigniew 2837, 2861, 4506, 9760, 9786–9791, 9925, 10197, 10201, 10260, 10275, 10293, 10457; rec. 10042
 Bereza Arkadiusz 4611, 6519
 Bereza Beata 2970
 Bereza Halina 7646
 Berezowie, rodzina 7646
 Berezowscy, rodzina 5390
 Berezowska Małgorzata 1444
 Berger Barbara, oprac. 5509
 Berger Jan 2421
 Berger Karol 5315
 Berger Karol (1894–1953) 7861
 Berger Mosze 9022
 Berger Rafał 2880; przedm. 9596; red. 9596; wyd. 9663
 Bergman Olaf, rec. 4773; rec. 7972
 Bergson Henri 2882
 Bering Piotr 864
 Berkan-Jabłońska Maria 7800
 Berkeley, Stany Zjednoczone Ameryki 2663
 Berkowska Rachela 4222
 Berlin 873, 1186, 1196, 1557, 2451, 2610, 2644, 2648, 2772, 2873, 2973, 2979, 3526, 3602, 3608, 4267, 4889, 5228, 5513, 5578, 6553, 8145, 8252, 8263, 8831, 9353; Zachodni 9791
 Berling Zygmunt 10269
 Berlińska Danuta 5597
 Berman Mieczysław 1636, 3719
 Bermond-Avalov Pavel Rafalovič 2701
 Bernaciak Ewa, red. 6431
 Bernaciak Marian, pseud. Orlik 10483
 Bernacka Magdalena 2837
 Bernacka Maria 3924
 Bernacki Marek 3481
 Bernard z Clairvaux, św. 2444, 2535
 Bernardini Luca 5210
 Bernardyni 1196, 1203, 2098, 2815, 3513, 3526, 3692, 3733, 4896, 4914, 4959, 5006, 5035, 5080, 5129, 5133, 5151, 5176, 7202, 7516, 7539, 8891, 10340, 10341
 Bernasik Jerzy 9562
 Bernaś Beata 3078
 Bernat Andrzej, współpr. 5618
 Bernatowicz Tadeusz 3834; red. 3834
 Bernatt-Reszczyński Maciej 6112
 Bernhard Janusz 5376
 Bernhard Józef 5376
 Berrecci Bartolomeo 3814
 Berska Barbara 7801
 Berszty, Białoruś; gmina 2971
 Bertašūtė Rasa 930
 Berthold z Ratzbony 4076
 Bertman Wisława 10
 Bertram Łukasz 10457
 Besarabia 2734, 8301
 Beskid, Beskidy 4262, 5139, 6381; Sądecki 4362; Śląski 2325, 2384, 4191; Żywiecki 2325
 Bessarion, kardynał 2560
 Bessen von, ród 7560
 Bestan-Zajac Anna, wyd. 2831; rec. 1052
 Bestwina, pow. bielski, woj. śląskie 2873, 3887, 9159
 Beszterda Rafał 700
 Betej, biblijne miasto w starożytnej Palestynie 2486
 Béthune de Francisek Gaston 7053
 Betko Iryna 3466
 Betlej Andrzej 1524, 1554, 1656, 4936; przedm. 1555
 Bettiza Enzo, przedm. 4687
 Bezv Mikola 3922
 Bezv Volodimir 3922
 Biewiak Roch zob. Wiatrak Bolesław
 Beyer Hans Joachim 5186
 Beyer Karol 2151, 3693, 8208
 Bezborodko Aleksandr Andreevič 960
 Bezpieczeństwo militarne Polski 1918–1945. 4792–4794
 Bezprym 6951
 Bezrogov Vitalij Gregor'evič 3085
 Bezsmertnyj Andrij 8505
 Bęben Tadeusz 6459

- Bębniak Grzegorz 1828, 5132, 5870, 8506, 8507, 9227; oprac. 9141; tl. 9141, 9317
- Bębnowski Damian 4880, 5090
- Bęćkowski Marian 5598
- Będkowska Pamela 3776
- Będków, pow. tomaszowski, woj. łódzkie 2290
- Będzin, woj. śląskie 2229, 4053, 8726
- Będziński Andrzej 7802
- Będziński Jerzy 2734
- Bęsia, pow. olsztyński 3923
- Bętkowski Mateusz 2497
- Biadki, pow. krotoszyński 6479
- Biale David 1618
- Bialic Magdalena 7111
- Biały Richard J., tl. 1609
- Biała, pow. bytowski 9626
- Biała Cerkiew, Ukraina 7150, 7211
- Biała Łądecka, prawy dopływ Nysy Kłodzkiej 6460
- Biała Niżna, pow. nowosądecki 4522
- Biała Podlaska, woj. lubelskie 231, 5202, 7444, 10540; powiat 8766, 8889
- Biała Rawska, woj. łódzkie 4170
- Biała Wielka, pow. częstochowski 5196
- Białaczów, pow. opoczyński 1931
- Białas Franciszek Ksawery 5131
- Białecka Małgorzata 5699
- Białecka Marta, tl. 1526
- Białecki Konrad 1874, 5086; red. 10060
- Białecki Tadeusz 1074, 1665, 2451
- Białek Bogdan 6347
- Białek Czesław 10275
- Białek Edward 5228, 6301
- Białek Małgorzata 10361
- Białek Stefan 1052, 9792
- Białkiewicz Andrzej 5880, 9793
- Białkiewicz Joanna Jadwiga 1876
- Białkowski Bogdan 3079
- Białkowski Michał 5967, 9794–9796, 9848, 9875, 10228; oprac. 65
- Białkożorówna-Tańska Kazimiera 891
- Białobłocka Karolina 3737
- Białobrzegi, pow. lubartowski 6382
- Białobrzescy, rodzina 5368
- Białogard, woj. zachodniopomorskie 6553; region 6946
- Białogon zob. Kielce
- Białokrynica, Ukraina 9050
- Białokur Marek 963, 1829, 2687, 2837, 2852, 8508
- Białoleka zob. Warszawa
- Białomorsko-Bałtycki Kanalek 2774
- Białonowska Magdalena 1497, 1604, 5657
- Białoruskie Zeszyty Historyczne* 139
- Białoruś 139, 510, 719, 833, 866, 891, 929, 931, 1071, 1196, 1281, 1656, 1848, 1961, 2011, 2348, 2406, 2450, 2465, 2467, 2598, 2666, 2677, 2680, 2683, 2686, 2694, 2707, 2728, 2732, 2733, 2750, 2777, 2778, 2851, 2866, 2875, 2915, 2932, 2971, 3073, 3154, 3260, 3312, 3466, 4782, 4786, 4880, 4914, 5211, 5235, 5477, 5547, 7082, 7231, 7409, 7524, 7648, 7783, 8135, 8139, 8228, 8386, 8422, 8495, 8601, 8653, 8662, 8975, 9290, 10033, 10201, 10523, 10534, 10633
- Białostocka archidiecezja 10582
- Białostockie Teki Historyczne* 140
- Białostockie województwo 4398, 8878, 9812, 9955, 10275, 10382, 10383, 10412, 10457
- Białowieża Puszcza 9368
- Białowieża, pow. hajnowski 6383, 9145, 10077
- Białuński Grzegorz 6745, 7112
- Białuty, pow. działowski 3738
- Biały Bór, pow. mielecki 6511
- Biały Kamil 2511
- Biały Łukasz 655, 5215
- Białystok 140, 330, 361, 931, 1053, 1286, 1300–1303, 1491–1493, 1961, 2877, 2882, 2931, 3025, 3056, 3093, 3737, 4162, 4398, 4601, 4743, 5077, 5090, 5300, 5362, 5667, 5809, 7322, 7759, 7790, 7977, 8078, 8959, 9034, 9155, 10011, 10230, 10283, 10404, 10457, 10668, 10706, 10711; Białostoczczyzna 501, 2220, 4743, 8711, 10483; Bojary 5362; dekanat 1961; powiat 7977; region 9280, 10161, 10162, 10483
- Białystok, Rosja (Syberia) 2953, 2959
- Bianchi Michele 6991, 7231
- Bias Hanna 4192
- Bibiewicz Jerzy 7113
- Bibliografia „Znad Chocieli” 95
- Bibliografia Historii Kujaw za rok 2011. 26
- Bibliografia historii Pomorza Wschodniego i Zachodniego 30
- Bibliografia historii regionu [chojeńskiego] 17
- Bibliografia Kujaw wschodnich i ziemi dobrzyńskiej 27
- Bibliografia prac drukowanych profesora Zbigniewa Anusika 51
- Bibliografia prac naukowych profesora Joachima Zdrenki 79
- Bibliografia prac opublikowanych przez Profesora Janusza Małka 65
- Bibliografia prac prof. dr hab. Barbary Kubis 62
- Bibliografia prac prof. dr hab. Marty Młynarskiej-Kaletynowej 66
- Bibliografia prac prof. dr hab. Piotra Staweckiego 75
- Bibliografia prac prof. Mirosława Nagielskiego 67
- Bibliografia prac Profesor Hanny Kócki-Krenz 60
- Bibliografia publikacji Jerzego Eislera 56
- Bibliografia publikacji naukowych prof. dr hab. Andrzeja Macieja Brzezińskiego 52
- Bibliografia publikacji prof. dr hab. Antoniego Cetnarowicza 53
- Bibliografia publikacji profesora Stanisława Dubisza 55
- Bibliografia publikacji Tadeusza Orackiego 68
- Bibliografia zawartości „Zeszytów Muzealnych” 93
- Biblioteka* 141
- Biblioteka Epoki Nowożytnej* 142
- Biblioteka publiczna w przestrzeni społecznej 3504
- Biblioteka Sapiehów z Krasiczyna w Zamku Królewskim na Wawelu 1354
- Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie 1252
- Biblioteka Warszawska* 3540
- Bibliotekarz* 3550
- Biblioteki w kulturze Kresów 3505
- Bibliotheca Bielaviana* 143
- Biborski Marcin 2292, 2869
- Bibula* 3584
- Bibuła. XV-lecie rocznika 3584
- Bickhardt Stephen 1854
- Bićurin (Biczurin) Jakinf 5131
- Bidło Jarosław 826
- Biecz, pow. gorlicki 2842, 3633
- Bieda Justyna 7803
- Bieda Krzysztof 4348
- Bieda Tadeusz 6460
- Biedaczów, pow. leżajski 1349
- Bieder Edmund 3434
- Biedny Marcin, tl. 1640
- Biedowicz Jan 6477
- Biedroń Tomasz Jan 5676, 5894, 5918, 10342
- Biedrońska-Słotowa Beata 3712, 3749
- Biedrzycka Agnieszka 4783, 8509
- Biedrzycka Anna, red. 185
- Biedrzycki Adam 33; oprac. 30, 327
- Bieganowski Lech 7625
- Biegański Krzysztof 4134, 5599
- Biegański Władysław 3507, 4491, 8258
- Biegasiewicz Piotr 4668
- Biegeleisen Henryk 2321
- Biegeleisen Leon Władysław 8476
- Biegiewicz-Steyer Maria 9023
- Biegun Ewa ze Świerzawskich 5567
- Biel Jakub 6148

- Biel Lucja 2312
 Biel Wojciech 2790
 Bielajewa-Saczuk Weronika, tł. 3500
 Biela Agnieszka 9462
 Biela Alicja 7114
 Biela Cecylia 4524
 Biela Renata 2401
 Biela Włodzimierz 6746; wyd. 6714
 Bielanowska Judyta 2857
 Bielany zob. Warszawa
 Bielańscy, rodzina 5443
 Bielański Tomasz 3803
 Bielaśta Barbara 6568
 Bielaśzka-Podgórną Barbara 6747
 Bielał Andrzej 3457
 Bielałowicz Jan 3407
 Biela wa, pow. dzierzoniowski 143, 390, 1198, 1304, 3158, 4113, 4361, 5236, 6384, 9097, 9127, 10411
 Biela wny Krzysztof 2584, 5140
 Biela wska Alina 4049
 Biela wska Sylwia 9797; red. 208
 Biela wska-Puchalska Anna 1961
 Biela wski Jerzy 745
 Biela wski Józef 5527
 Biela wski Ludwik 5682
 Biela wy, pow. żniński 6635
 Biela za, pow. brzeski, woj. małopolskie 2829
 Biela c Zbigniew 6429
 Biela c-Cząstka Patrycja 7895
 Biela cka Ewa, tł. 6838
 Biela cka Maria, red. 9616
 Biela cka Urszula 9092
 Biela cka-Prus Joanna 2312
 Biela cki Andrzej 4651; red. 4651
 Biela cki Marian 3329
 Biela cki Stefan Waław 4354
 Biela cki Tomasz Eugeniusz 610, 9228
 Biela feld, Niemcy 9198
 Biela nin-Lenczowska Karolina 2970
 Biela ń Dziszaw 8510
 Biela ńci Janusz 4355, 5272, 6748, 7804
 Biela ńci Paweł 2665
 Biela ńis-Kopeć Barbara 6659, 7805
 Biela ńo, pow. plocki 8475
 Biela ńy, pow. kielecki; gmina 4558
 Biela ńska Monika 4742
 Biela ńska-Gala s Ewa 4109
 Biela ńska-Majewska Beata 2991
 Biela ński Marek 7806
 Biela ński Piotr 8959
 Biela ńniak Nel 3330
 Biela wski August 3501, 7647
 Biela w, pow. plocki 8277
 Biela wski Podla ski, woj. podla skie 144, 1199, 1875, 2877, 2903, 4842, 7498, 7651, 8367, 8464, 8862, 9451; powiat 4857, 9017, 9366; ziemia 7262
 Biela ski Almanach Historyczny 144
 Biela ski Joachim, wyd. 2807
 Biela ski Konrad 5600
 Biela ski Marcin 2807, 6711; red. 6869
 Biela skie województwo 9764
 Biela sko-Bia ła, woj. śla skie 1285, 1675, 3691, 3743, 4047, 4074, 6385, 9305, 9997; region 3691
 Biela sko-Bia ła wczora j 6385
 Biela ło ł Urszula 9050
 Biela ńsz Łuka sz 3571, 5228
 Biela ńsz Maciej 3743
 Biela ńszewska Anna 2881
 Biela ńs Juliusz 2148
 Biela ński Ireneusz 531, 2344, 4398, 4795, 4796
 Biela ński Ryszard, rec. 1938
 Biela ńek Jada wga 2307
 Biela ńek Juliusz 9925
 Biela ńek Karolina 1844, 1845
 Biela s Paul 2451
 Biela ń Witold 9563
 Biela ńczyce zob. Kraków
 Biela czyk-Missa la Agnieszka, red. 2674
 Biela ńowska Alicja 417, 8511
 Biela ńowska Barbara 1196
 Biela ńowska Irena 1121
 Biela brauer Volker 2292
 Biela cka Andrzej 1413, 9221
 Biela czyński Piotr 3504
 Biela mann Felix 2869
 Biela na obrona ludno ści cywilnej No-wego Sa cza 4797
 Biela ncka Maja 2436
 Biela ncka Ma łgorzata, red. 3693, 7690
 Biela ncka Maria Magdalena 1252
 Biela ncki Cezary 7828
 Biela ncki Leszek 9798
 Biela nczyk Jarosław, oprac. 7736
 Biela nczyk Jerzy, oprac. 7735; przedm. 7735
 Biela nat z Lublina 3419
 Biela nat Andrzej 1074, 4902
 Biela nat Kamila 587, 1160, 3188; rec. 962
 Biela nat Przemysław 2487
 Biela ńo Tomasz, tł. 49, 1520
 Biela owiec Izabela, współpr. 3368
 Biela ń, woj. śla skie; Scie rnie 2374
 Biela ut Bolesław 10483
 Biela utowie, rodzina 10483
 Biela utów, pow. ole śnicki 9616, 9629
 Biela wiaczonek Irena 5601
 Biela wziński Tadeusz 10097
 Biela wzni k, pow. cho szcze ński 2850
 Biela ga Monika 3506, 8512
 Biela ga Dominika 1887
 Biela ga Jacek 7807
 Biela ga Ewa 1863, 3154
 Biela sok Eza drasz 6029
 Biela szczad Szcze pan 4170
 Biela szczady 2923, 4744, 5131, 5139, 5258, 6695, 9117, 10016; Wysokie 2290
 Biela sz Janusz 2839; przedm. 768
 Biela ś Andrzej Paweł 647
 Biela zanko Cze sław 2970
 Biela żu ń, pow. żu roma ński 145, 1905, 10478
 Biela żu ńskie Zesz yty Historyczne 145
 Biela życe, pow. kro śnie ński, woj. lubuskie 3878
 Biela j Mirosława 9229
 Biela s Marcin 2294
 Biela j Urszula, red. 2232
 Biela nt Anna 6144
 Biela ntoni 1490
 Biela d as-Suda n 2437, 2438
 Biela n Włodzimierz 9024
 Biela wska Wikto ria 3473
 Biela za, pow. kielecki 3182
 Biela k Maciej 5787
 Biela ska Maria 4903
 Biela wicz Micha ł 1844
 Biela k Olena 6444
 Biela kiewicz Tadeusz 5499
 Biela ński Marek 4106
 Biela ński Piotr 383, 946, 3834; przedm. 826, 8448; red. 826; wyd. 8448
 Biela ński Szcze pan, red. 345
 Biela szczuk Jan 3777, 3844
 Biela wicz Olga 5499
 Biela brovec' Oł ga 4669
 Biela us Natalia 4477, 5273; oprac. 7085
 Biela se Benjamin 8090
 Biela ska-Cie wierz Magdalena 5529
 Biela ski Jacek 9799
 Biela ut-Hompelowicz Zofia, tł. 8417
 Biela Inge 4612
 Biela l Friedrich Eduard 8550
 Biela goraj, woj. lubelskie 1894; powiat 5234
 Biela Antoni 3691
 Biela mler-Mackiewicz El żbieta 6575
 Biela nasiak Marcin 36
 Biela nek Mateusz 4727
 Biela nek-Zajda Anna 5450
 Biela nental Leopold 1483
 Biela ńs-Szkopek Magdalena 3188, 6749, 6767; oprac. 682; rec. 6812, 6818; red. 7774; wyd. 7774
 Biela nko Katarzyna 1488
 Biela nkowski Dagmara 7808, 8513
 Biela ńko Beata 2794
 Biela ńkowska Iwona 3876
 Biela ńkowska Jada wga 9025
 Biela ńkowski Marek Krzys ztof 6198; współpr. 5349, 9025, 9629
 Biela grafie zamkni ęte A.D. 2016. 5274
 Biela grafistyka we współczesnych ba-daniach historycznych 746
 Biela gramy i albumy gniewkowskie 5275

- Biogramy osób ważnych dla regionu [niebyleckiego] 5276
- Biranowska-Kurtz Alicja 1877, 2451
- Birczyński Jerzy Maria 4094, 4094
- Birecki Piotr 1503, 1600, 3778, 3779, 4038, 5089, 5128, 5135, 5136, 6481, 6956; red. 5135, 5136
- Birek Wojciech 3472
- Birenbaum Halina 9026
- Birgelis Sigitas 5478; red. 5083
- Birkenmajer Aleksander Ludwik 5430
- Birkenmajer Krzysztof Ludwik 2992
- Birkowski Fabian 3375
- Birli Sonja, współpr. 7010
- Biró Ákos 1522
- Birżyniany, Litwa 930
- Bis Magdalena 4277; rec. 4329, 4580, 7109
- Bis Wojciech 597
- Biskup Józef Gawlina w Związku Sowieckim 9027
- Biskup Marian 2840
- Biskup poznański Łukasz Kościelecki zatwierdza Bractwo Literackie 6992
- Biskup Radosław 6481, 6617; przedm. 6617; red. 6617
- Biskup Rafał 5228
- Biskupice zob. Zabrze
- Biskupice, pow. oleski 9653, 10210
- Biskupice Ołoboczne, pow. ostrowski, woj. wielkopolskie 2065
- Bismarck Otto von 5186, 8003
- Bisping Adam Benedykt, przedm. 7648
- Bisping Jan 891, 7648, 7648
- Bista Stanisław 5018
- Biszczanik Grzegorz 4506, 6659
- Bisztyga Jerzy 4110
- Bitka Zbigniew, red. 10732
- Bitner Wróblewska Anna 2292
- Bittel-Dobrzyńska Nadzieja 5499
- Bitterfeld Henricus 2575
- Bittner Karolina 432, 4093, 4845, 6463, 9800, 9801; rec. 9827
- Bitwa pod Mątawami 1666. 7115
- Bitwa pod Orszą 142, 7116
- Biuletyn Historii Sztuki 146
- Biuletyn Historii Wychowania 147
- Biuletyn Informacyjny 9444
- Biuletyn Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej 148
- Biuletyn Polskiego Komitetu do Zwalczenia Raka 3056
- Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego 3588
- Biuletyn Polskiej Misji Historycznej 149
- Biuletyn Szadkowski 150, 10529
- Biuletyn Uniejowski 151, 10530
- Biuletyn Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego 3604
- Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego 2882
- Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego / Kwartalnik Historii Żydów 2882
- Bizacka Katarzyna, współpr. 9737
- Bizancjum 2151, 2292, 2364, 2453, 2460, 2481, 2497, 2531, 2538, 2539, 2543, 2556, 2558, 2561, 2574, 2635, 2842, 2862, 4825, 6913
- Bizoňová Monika 2795, 2856
- Blacharska Wiktoria 1281
- Blachetta Walther 5186
- Blachnicki Franciszek 5070
- Bladowska Aurelia 3690
- Bladowska Ewa M., red. 5450
- Bladowski Bogdan 9028
- Bláhová Marie 6767
- Blajer Barbara 5602
- Blajer Wojciech 895, 2869, 6558,
- Blandzi Andrzej 6477, 6480
- Blandzi Witold 6477
- Błanowice zob. Zawiercie
- Blarr Oskar Gottlieb 4130
- Blášiv Oksana 3085
- Błaza Marek 5131
- Blecharczyk Karolina 2481, 4670
- Blechhammer zob. Kędzierzyn-Koźle; Sławięcice
- Bledzew, pow. międzyrzecki 2018
- Blell Joseph Theodor 1296
- Blin-Olbert Danuta 3800
- Bliński Piotr 826
- Bliski Józef 4456
- Bliński Wschód 2148, 2434, 2439, 2750, 2790, 3368, 3491, 4845, 7656, 9135, 9301, 9731, 9909, 10657, 10661
- Bliński Wschód. Polityka, historia, kultura 2439
- Blisko i daleko 747, 6641
- Bliujienė Audronė 4278
- Blizanów, pow. kaliski; gmina 3903
- Blizianka, pow. strzyżowski 5111
- Bliżyński Wacław 3093, 3238
- Bliznik Edyta, oprac. 5057
- Bliżej historii 989, 990
- Bloch Czesław 5067
- Bloch Jan 2890
- Bloch-Pogodzińska Marta 1878
- Block Wiesław 2585
- Blois, Francja 2851
- Bloombergowa Magdalena 2290
- Blonka Aleksandra 7833
- Blonka-Drzażdżewska Aleksandra 3681
- Blonskij Pavel Petrovič 3085
- Blücher Gebhard Leberecht von 6553
- Blum Bogusław 8514
- Blumczyńska Magdalena 1874
- Blume Patricia F. 3571; red. 3571
- Blusiewicz Karolina 3780, 6789, 6907
- Bluszcz 2307
- Bl. Edmund Bojanowski 5717
- Blachnio Jan 4825
- Błachowicz Maciej 3753
- Błachowski Stefan 5603
- Błaszak Agnieszka, red. 3848
- Błaszczak Anna, rec. 9392
- Błaszczak Iwona 3110, 3232
- Błaszczak Tomasz 417, 2666
- Błaszczuk Stanisław 6578
- Błaszczuk Aneta 6586
- Błaszczuk Cezary 652, 2667
- Błaszczuk Grzegorz 2851
- Błaszczuk Henryk 5604
- Błaszczuk Idalia 5639
- Błaszczuk Iwona, red. 1951
- Błaszczuk Jacek 2290
- Błaszczuk Józef 5605
- Błaszki, pow. sieradzki 4153, 9175
- Błaszowski Marcin 4904; przedm. 7050; tł. 7050; wyd. 7050
- Błaszów, pow. konecki 6607
- Błauciak Józef 1958
- Bławat Romuald Tadeusz 5990, 5991
- Bławat-Obin Joanna 10230
- Błażej Jan 9914
- Błażejczyk Paweł 1937
- Błażejczyk-Majka Lucyna 2402
- Błażejczyk-Mucha Sylwia, wyd. 9592
- Błażejewiczowa Zofia z Elzenbergów 8398
- Błażejewska Anna 3811; przedm. 3811; red. 3811
- Błażejewska Marta 1879
- Błażejewski Artur 2495
- Błażejewski Krzysztof 8515
- Błażejewski Stanisław 1045, 1089
- Błażejowice, pow. gliwicki 2145
- Błażejowski Jerzy, przedm. 2836
- Błażowski Ignacy 5606
- Błażowa, pow. rzeszowski 1286
- Błażowski Marcin, tł. 2814
- Błażyński Andrzej 279
- Bład Marta 8516
- Bładowo, pow. wąbrzeski 6668
- Bładowski Piotr 2294, 6905
- Błękitna Armia 4798
- Błękitna Armia i jej dowódca 4799
- Błękitna Armia i jej dowódca generał Józef Haller w zbiorach Centralnej Biblioteki Wojskowej 1253
- Bloch Katarzyna 4279
- Błonie, pow. warszawski zachodni 2199, 4239
- Błońska Diana 1355
- Błońska Stefania 5438
- Błoński Bernard 6214
- Błoszczyńska Maria 6607
- Błotnicka-Mazur Elżbieta 1938, 9876
- Błyskosz Józefat 7649
- Bniński Andrzej 2033
- Bober Andrzej, współpr. 4774
- Bober Iryna Mironauna, wyd. 7082

- Bober Monika 1286; red. 286
 Bober Sabina 2686, 6642; red. 2686
 Bober-Tubaj Anna 4356, 4530; red. 2841
 Bobiatyński Konrad 2668, 7231, 7488, 7529; przedm. 7231; red. 142, 7231
 Bobiatyński Mikołaj 7231
 Bobicescu Cristian Antim 7488
 Bobik Izabela 6735
 Bobilewicz Grażyna 5180
 Bobková Lenka 2532
 Bobkowski Andrzej 10321
 Bobola Andrzej zob. Andrzej Bobola, św.
 Boboli Andrzej 2794
 Bobowik Alfons 9802
 Bobowski Bogdan 2093, 6451
 Bobowski Kazimierz 2873
 Bobowski Wojciech 2480
 Bobrański Bogusław 2851
 Bobrow Ryszard 5277
 Bobrowska Ewa, red. 1424
 Bobrowska-Kusa Monika, oprac. 6586
 Bobrowski Rafał 1567
 Bobrowski Stanisław 5547
 Bobrowski Tadeusz 9564
 Bobrowski Tadeusz 3473
 Bobryk Adam 2683, 2732, 2971; rec. 6204
 Bobryk Witold 2837, 9803, 9876
 Bobrzyńska Maria 2445
 Bobrzyński Jan 4727
 Bobrzyński Michał 748, 749, 826, 4727
 Bocolini Alessandro 1193
 Boček Pavel 750
 Bochdan-Niedenthal Maria 2970
 Bochenek Adam Wawrzyniec 5607
 Bochenek Małgorzata, współpr. 5011
 Bochenek Teofila 6378
 Bochenek Witold 2160
 Bochenkowie, rodzina 5311
 Bocheńska Agnieszka 1605, 3946; red. 3946
 Bocheńska Katarzyna 1482
 Bocheński Adolf 5608
 Bocheński Adolf Maria 4710, 4727, 5608
 Bocheński Aleksander 869, 2481, 2863, 2865, 4727, 10232
 Bocheński Józef 5609
 Bocheński Waldemar 5609
 Bochiński Jacek 3623, 3624
 Bochnak Anna 2125, 2869
 Bochnak Tomasz 2869
 Bochnia, woj. małopolskie 1276, 2215, 6609, 7700
 Bochniak Tomasz 6699
 Bocian Marianna 10233
 Bociański Norbert 2862
 Boczki Nowe, pow. zduńskowolski 6386, 6387
 Boczkowska Maria Celestyna 1281
 Boczkowski Piotr 3504; oprac. 1230; współpr. 11
 Boczylowicz Jakub 3356
 Boćki, pow. bielski, woj. podlaskie; gmina 1300
 Boćkowski Daniel 2971, 9230
 Bodekowie, rodzina 3576
 Bodeński Lesław 9565
 Boduch Elżbieta 3433
 Bodzek Jarosław 347, 1356, 2126, 2135, 2869; współpr. 6669
 Bodzentyń, pow. kielecki 1106, 4558; gmina 4558
 Bodzewo, pow. gostyński 4202
 Bodzia, pow. wrocławski 2869, 6750, 6835
 Bodzia – elitarny cmentarz z początków państwa polskiego 6750
 Bodzioch Beata 3752
 Bodzioch-Bryła Bogusława 3433, 5251
 Boelter Christfried 1874, 5086
 Boerhaave Hermann 3056
 Boernerowo zob. Warszawa
 Bogacka Katarzyna 3664, 5180
 Bogacki Miron 6760, 6905
 Bogacz Mateusz 5607
 Bogacz Teresa 6460
 Bogalecki Tadeusz 1813
 Bogdan Danuta, przedm. 7095; tł. 7095; wyd. 7095
 Bogdan Magdalena 1473
 Bogdanova Ūliā 1540
 Bogdanowicz Jerzy 4800, 6645, 9231
 Bogdanowicz Mariusz 3080
 Bogdanowicz Stanisław 5669
 Bogdanowicz Tomasz 1956
 Bogdanowicz Wiesław 6750
 Bogdanowska Monika 1911, 3803, 5880; tł. 3647
 Bogdańska Stanisława 5571
 Bogdziewicz Ryszard 1666
 Boglewska-Hulanicka Zofia, współpr. 1576
 Bogoāvlens'ka Ūliā 4671
 Bogoāvlens'ke bratstvo L'vova u XVIII st. 6993
 Bogoń Mirosław 2322
 Bogu i ludziom 3781
 Boguchwała, pow. rzeszowski 3803
 Bogucice zob. Katowice
 Bogucka Maria 7117; rec. 7424
 Bogucka Marianna 6394
 Bogucki Jan 5560
 Bogucki Mateusz 2152, 6750, 6875
 Bogucki Peter 2290
 Bogucki Władysław 6394
 Bogumił Izabela 3331
 Bogumił z Dobrowa, bł. 2863, 3686, 4923, 6954
 Bogunia-Paczyński Andrzej 4111, 4112, 6113
 Boguń Grzegorz 5845; wyd. 9086, 9129
 Bogurat Wiesława 2323
 Bogus Marzena 1280, 7809; wyd. 7657
 Bogus Zdzisław 10440
 Bogusław IV, książę pomorski i wologoski 6814
 Bogusław XIII, książę pomorski 1418
 Bogusławska Henryka 9029
 Bogusławska Magdalena, red. 3349; współpr. 3349
 Bogusławski Aleksander 4776
 Bogusławski Andrzej 3289
 Bogusławski Edward 4192
 Bogusławski Józef 891
 Bogusławski Wojciech 4054
 Bogusz Dariusz 8833
 Bogusz Halina 3056
 Bogusz Kazimierz 640, 3061, 5077; red. 5077
 Bogusz Marcin 6416
 Bogusz Monika 6498
 Boguszewicz Artur, red. 489
 Boguszewska Anna 3093, 6155
 Boguszyce, pow. rawski 1925
 Bogut Aleksandra 3056
 Bogut Bożena 3056
 Boguwolski Ryszard 5610
 Boháček Mirosław 9724
 Bohajedyn Tomasz 3433
 Bohaterowie drugiego planu w walce o niepodległość 5278
 Bohaterowie sprzed stu lat 7810
 Bohdanowicz Florian 8371
 Böhler Jochen 5588
 Böhm Tadeusz 8517
 Böhme Daniel 4506
 Böhrer Alfred 8319
 Bohomolec Franciszek 5527, 7172
 Bohoniki, pow. sokólski 1899
 Bohr Marcin 4282; red. 2495
 Bohun Tomasz 7116; rec. 5318
 Bohusz-Rubaszewska Ewa 7811
 Bojadła, pow. zielonogórski 5176, 6388
 Bojanowo, pow. rawicki 5895; obóz 10351
 Bojanowska Agata 1494, 3782, 4356, 4357, 4530, 6065; red. 2986
 Bojanowski Bolesław 4205
 Bojanowski Edmund zob. Edmund Bojanowski, bł.
 Bojańczykowie, rodzina 4389
 Bojar Bożenna 3289
 Bojarska Katarzyna, tł. 10306
 Bojarski Jacek 2272, 2294, 2850
 Bojaruniec-Król Ewa, red. 1506
 Bojary zob. Białystok
 Bojaryn-Kazberuk Barbara 9804, 10288
 Bojczuk Hanna 1254, 3585, 4358, 7812, 8518
 Bojdecka Anna 5611
 Bojdecki Marek 5611
 Bojdecki Miłosław 5611

- Bojdo Roman, fot. 5048
 Bojś-Białasik Anna 1880, 4936
 Bojko Jakub 4359
 Bojko Pelagia 8148
 Bojko-Gagarin Andrij Sergijovič 2127, 2148
 Bojkowszczyzna, Bojkowie 2388
 Bojowie, plemię celtyckie 2520
 Bojszowy, pow. bieruńsko-lędziański 3387
 Bok Alina 5958; oprac. 9042
 Boka Koterska zob. Koterska Zatoła
 Bokinieć Ewa 1425, 2294
 Bokota Piotr 2094, 4388, 5612
 Boksa Michał 369
 Bokser Tadeusz 6428
 Bolba Wiktor 4230
 Bolczyk Henryk 5678
 Bolduan Tadeusz 3604
 Bolechała Filip, red. 3212
 Bolecki Włodzimierz 3332
 Bolesław I Chrobry 864, 2151, 6731, 6881, 6913, 6931
 Bolesław II Przemysła, książę czeski 2572
 Bolesław II Śmiały 754, 819, 864, 6779, 6913
 Bolesław III Krzywousty 864, 2147, 2151, 6711, 6732, 6737, 6880, 6922, 6982
 Bolesław IV Kędzierzawy 2137, 2151
 Bolesław V Wstydliwy 5004, 6809
 Bolesław Mieszkowic (Zapomniany) 6872
 Bolesław Prus. Pomiędzy tekstami 3333
 Bolesława Lament, bł. 3140, 5036, 5142
 Bolesławianie – nie przybyli znikąd 2841
 Bolesławiec, pow. wierszowski 8378
 Bolesławiec, woj. dolnośląskie 551, 1200, 1494, 2841, 2842, 2986, 3596, 3660, 3782, 4237, 4356, 4357, 4504, 4530, 7484, 8161, 9772, 10007, 10508; powiat 8161; region 2350, 3596
 Bolesławska-Lewandowska Beata 6057; rec. 10455; red. 4164
 Bolesławski Bartosz 4206
 Bolforski Marcin 4883
 Bolińska Marta 3745
 Boliwia 2631, 2968
 Bolków, pow. jaworski 2225
 Bolków, pow. policki 2290
 Bolloten Burnett 2862
 Bologa, Rumunia 2299
 Bolonia, Wołchy 5124, 5210, 6933
 Bolsunovs'kij Karł Vasil'ovič 1488
 Boluń Oleg Mikołajewi 931
 Boldyrew Aleksander 2434, 4801, 6869, 7116, 7118
 Boldyrew Aneta 586, 3056, 7813
 Bołsunowska Tekla 891
 Bonar Barbara 453
 Bonaventura z Bagnoregio, św. 630, 3634
 Bondarčuk Olesia 3473
 Bondaruk Paweł 3389
 Bondas Krzysztof 9232
 Bondos Katarzyna, rec. 3425
 Bondyra Wiesław 6492, 6498; oprac. 5302
 Bonecki Jarosław 980
 Boniecka-Stepień Daria 2440
 Boniecki Adam, przedm. 6347
 Bonifacio d'Oria Giovanni Bernardino 7194
 Bonifratrzy 1088, 1180, 3534, 6489
 Bonikowo, pow. kościański 2065
 Bonn, Niemcy 2292, 2837, 4116
 Bonowicz Wojciech 3434, 3981
 Bontemps, rodzina 8385
 Bontemps Piotr 5613
 Bonter Urszula 3571, 5228; red. 3571
 Bonusiak Andrzej 1785, 6577
 Bonusiak Grzegorz 6577
 Bonusiak Włodzimierz 6392; przedm. 6392, 6577; red. 6392, 6577
 Bończa-Bystrzycki Lech 4905, 4906
 Bończuk Leszek 6264
 Bończuk-Dawidziuk Urszula 1296
 Bońkowski Wojciech 4116
 Boradyn Zygmunt 9319
 Borák Mečislav 871
 Boral Agata 3507
 Borańska-Chmielewska Izabela, red. 187
 Boratyn, pow. jarosławski 5296
 Boratyński Jacek 7233
 Borawska Hanna 83
 Borch Michał Jan 6994
 Borchardt Karl 1956
 Borchardt Karol Olgierd 2947
 Borchowic, rodzina 3206
 Borcz Henryk 5149, 5716, 7119, 10533
 Borden Timothy, red. 2942
 Bordügov Gennadij Arkad'evič 2748
 Borych Urszula 1471
 Borejsza Jerzy Wojciech 2794; przedm. 2794
 Borek Arkadiusz 6941
 Borek Paweł 4802; red. 231
 Borek Piotr 3356, 3418, 3430, 3435, 3461, 7120, 7121, 7529; red. 261, 3356, 3418
 Borek-Daruk Magdalena 3588
 Borensztajn Estera 9546
 Borges de Aguiar Thiago 3085
 Borinäk Oleg 10534
 Borisėnok Ūrij Arkad'evič 2465
 Bork Jan Gotfryd 2836
 Borkłojnie, Litwa 1249
 Borkowicz Leonard 2751, 2794
 Borkowska Aldona, red. 5201
 Borkowska Elżbieta 6428; przedm. 6428; red. 6428; wyd. 6428
 Borkowska Grażyna 3435, 8310; przedm. 3492; red. 3492
 Borkowska Krystyna T. 1451
 Borkowska Małgorzata 7122, 7123, 7400
 Borkowska Teresa 4968
 Borkowska Urszula 6553
 Borkowski Andrzej 3085, 3250, 5785; red. 3085
 Borkowski Bartosz 2972
 Borkowski Jacek 7814
 Borkowski Julian 9233; rec. 4534
 Borkowski Łukasz 5579
 Borkowski Mikołaj Piotr 7124
 Borkowski Rafał 7125
 Borkowski Robert 5199
 Borkowski Tomasz, tł. 1640, 4327
 Borkowski Wojciech 1912, 2845, 6482; przedm. 1912; red. 1912
 Borkowski Zenon Piotr 9566
 Borkowy Barbara 3876
 Born Robert, red. 7580
 Borne Sulinowo, pow. szczeciński 10694
 Bornholtzowa Adela 2837
 Bornstein Tadeusz 9507
 Bornsztajn Menachem 5614
 Boroda Krzysztof 7126
 Borodij Eugeniusz 1042; red. 137
 Borodziej Ewa, współpr. 1576
 Borodzik Feliks 4248
 Boromeuszki 5113
 Boroń Aleksandra 3238
 Boroń Piotr 3768, 5195, 6767, 8229
 Boroń Tomasz 6221
 Boros Grzegorz, oprac. 1208
 Borowa, pow. mielecki 6511
 Borowczyk Czesław 10361
 Borowiak Albert 7127, 7314; rec. 7473
 Borowiak Krzysztof 6431
 Borowiak Mariusz 4883, 5279, 8519, 9234
 Borowiak Stanisław 1315, 1499, 4379; red. 1500, 4379
 Borowiak Żaneta 606
 Borowica, pow. krasnostawski 3718, 3966
 Borowicz Dorota 2197
 Borowicz Jan 1810, 5256; rec. 9041
 Borowicz Ryszard 2313
 Borowicz Tomasz 7807
 Borowiec Andrew (Andrzej) 9030
 Borowiec Janusz 10260
 Borowiec Karolina 3276; red. 3276
 Borowiec Piotr 10535
 Borowiec Tomasz 8520
 Borowiec Witold, przedm. 6456
 Borowiecki Ryszard, red. 3137
 Borowik Aneta 3691, 5280
 Borowik Bogdan 2669, 10536
 Borowik Przemysław 1286, 6434

- Borowik Wojciech 10361; przedm. 10361; red. 3584
 Borowiński Jerzy 4803
 Borowo, pow. drawski 4480
 Borowska Elżbieta Joanna zob. Zielińska Elżbieta Joanna
 Borowska Jolanta, wyd. 8475
 Borowska Maria 2989
 Borowska-Strugińska Beata 3922
 Borowski Adam 10299
 Borowski Andrzej 7563
 Borowski Bohdan 5615
 Borowski Edmund 4233
 Borowski Franciszek 7815
 Borowski Grzegorz, przedm. 8133; red. 8133
 Borowski Jacek 6751
 Borowski Jan Paweł 4907
 Borowski Jerzy 7816
 Borowski Leon 5616
 Borowski Ludwik 10218
 Borowski Paweł 10578; red. 10578
 Borowski Tadeusz 10321
 Borowski Zbigniew 7044
 Borowy Paweł 7505
 Borowy Robert 4207
 Borowy Wacław 3035
 Borówka Tomasz 6221
 Borsig August 8358
 Borszewska Barbara 369
 Borszyńska Sylwana 2307
 Bortkiewicz Paweł 3066
 Bortkiewiczowie, rodzina 1312
 Bortliczek Małgorzata, rec. 2228
 Bortnikov Valerij 7817
 Bortnikova Alla 4613
 Borto Paweł, red. 5049
 Bortolato Quirino Alessandro 8795; red. 8795
 Boruc Łukasz 4531
 Borucinek, pow. radziejowski 2290
 Borucka-Piech Joanna 1384
 Borucki Janusz 4908
 Borucki Robert 9805, 10230
 Borudzka Wanda 3081, 10321
 Borusiewicz Mirosław 1290
 Boruskowska Iwona, red. 3492
 „Boruta”. Ślady agenturalnej przeszłości 9567
 Boruta Mirosław 5281; rec. 2954, 2977
 Boruta Tadeusz 8383
 Borwicz Michał 5617
 Borwiński Jerzy 3783
 Borychowska Anna Agnieszka 3250
 Borys Marcin 1863
 Borysewicz Tomasz, red. 5920
 Borysiewicz Mariusz 2469, 5888
 Borysiewicz Michał A. 3027
 Borysław, Ukraina 9214
 Borysławice Kościelne, pow. kolski 1819
 Borysławska Magda 9235
 Borysowska Agnieszka 1418, 3533; red. 1197; wyd. 6999
 Boryszewski Paweł 5251
 Borzęcin, pow. brzeski, woj. małopolskie 2829, 2897
 Borzęcka Celina zob. Celina Borzęcka, bl.
 Borzęcka Jadwiga 7824
 Borzęcki Karol 891
 Borzymin, pow. rypiński 2272
 Borzymińska Zofia 2882
 Borzyszkowski Józef 1074
 Borzyszkowy, pow. bytowski 4998
 Borzytuchom, pow. bytowski 6399
 Bosak Alina 10537
 Bosek Leszek, red. 4650
 Bosfor, cieśnina 1386
 Bosiaci Adam 674
 Bosko Janina 5124, 5140
 Bosomtwe Oliwia Mimi 3732
 Boston, Stany Zjednoczone Ameryki 7272
 Bosa Grzegorz 5176; oprac. 6388
 Bośnia 2445, 5229, 5339
 Bośnia i Hercegowina 2433, 2750, 9270, 9745
 Botero Giovanni 5210, 7049
 Boukara Philippe 3681
 Bourgeois-Pichat Jean 2415
 Boużyk Maria Małgorzata 9806
 Boym Michał 5131, 5418, 5539
 Boża Wola, pow. kraśnicki 5165
 Boże, pow. mragowski 3923
 Boże, ku wspomnieniu memu wężrzyj 6995
 Bożejewice, pow. mogileński 2290
 Bożejewicz Arkadiusz, wyd. 7054
 Bożewicz Marta 700
 Bożogrobcy 2094, 4936, 6928
 Bożyk Izabela 6034, 6035, 7818, 8103
 Bożyk Roman 6492
 Bóbr, lewy dopływ Odry 6495; dorzecze 1063
 Bóbrka, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 1276, 5716
 Bójska Halina 6543
 Bracha Krzysztof 2551, 2575, 7505; wyd. 2380
 Bracka-Kondracka Marzenna, oprac. 1681
 Braclaw, Ukraina; Braclawszczyzna 2450
 Brade Johanna, współpr. 1650
 Braga João Pedro 8521
 Brajerska-Mazur Agata 4120
 Bralowski Jacek 4986
 Bral Magdalena 1571
 Bralczyk Jerzy 5987, 10522
 Bralewski Sławomir 2453, 2488
 Bralin, pow. kępiński 10546; gmina 9232
 Branach Zbigniew 5131
 Branach-Kallas Anna, red. 9094
 Brand William, tł. 9390
 Brandell Gunnar 3406
 Brandenburgia 2153, 2451, 6399, 6491, 6984, 7115, 7231, 9260
 Brandenburska Marchia 2451
 Brandes Georg 5214
 Brandstaetter Roman 5618, 5618
 Brandt Magdalena 3283
 Brandt Willy 2670
 Brandys Iwona 2324
 Brandys Marian 936
 Brandywine, Stany Zjednoczone Ameryki 7272
 Braniccy, ród 3996
 Branice, pow. głubczycki 5028
 Branicka Izabela z Poniatowskich 7545
 Branicka Katarzyna Barbara z Radziwiłłów 7370
 Branicki Franciszek Ksawery 5513, 7231
 Branicki Jan Klemens 7370
 Braniewo, woj. warmińsko-mazurskie 1232, 7964, 9734; region 9734
 Braniewska Iwona, oprac. 9064
 Brankiewicz Władysław 4193
 Branni, rodzina 5440
 Branny Grażyna Maria Teresa, rec. 3438
 Brańka Tomasz 1154
 Brańsk, pow. bielski, woj. podlaskie 2253, 7080; gmina 1300; region 2253
 Braszczyński Paweł Radosław 5655
 Brather Sebastian 2869, 6875
 Bratkowski Daniel 2344, 7120
 Bratoszewice, pow. zgierski 3834, 6389
 Bratysława 1196, 1524
 Bratz Alfred 8299
 Brauer Helmut 1874
 Brauge Rémi 2453
 Braun Georg 1488
 Braun Jerzy 2949, 5619
 Braun Kazimierz 2983
 Braun Sylwester, pseud. Kris 2867
 Braun-Gałkowska Maria 9807
 Brazylia 827, 2443, 2969, 2970, 3313, 3368, 3407, 8521
 Brązy ukryte w ziemi 4280
 Brda, lewy dopływ Wisły 2294
 Brdów, pow. kolski 8151, 8213, 8846, 8847, 10286, 10287
 Brederlow von, ród 6755
 Brefka Elżbieta 6428
 Brehunenko Viktor 7231, 7488
 Brejnak Joanna 6295
 Brelowie, rodzina 4360
 Brema, Niemcy 1196
 Brenda Waldemar 9808
 Brenk Mikołaj 3082, 3238, 9809
 Brenna, pow. cieszyński 1310
 Breń Katarzyna 9810
 Breustedt Maria 9031

- Breustedt Zofia 9031
 Brewczyńska Dorota 6148
 Brewka Ignacy 6428
 Breyne Johann Philipp 7459
 Breysach Barbara 3571
 Breza Bogusław 6508, 6567, 6572
 Breżnev Leonid Il'ič 10249
 Bręczewska-Kulesza Daria 3784, 4037
 Brianchaninoff George 8522
 Briesewitz Gernot 751
 Bristiger Michał 5315
 Brlić Ivan 2445
 Brno, Czechy 457, 3275, 7008
 Brochwic-Lewiński Janusz 5620
 Brocki Marcin 3028
 Broczkowska-Nguyen Anna, tl. 5331
 Brodacki Tomasz 1488
 Brodaczów, pow. zamojski 2869
 Brodka Jan 2325
 Brodnica, woj. kujawsko-pomorskie 1090
 Brodnicki Mariusz, rec. 3151; wyd. 7061
 Brodowscy, rodzina 4473
 Brodowska Krystyna, red. 1241
 Brodowski Zbigniew 6394
 Brodsky G. W. Stephen 3438
 Brodzińska Magdalena 5539
 Brodziński Kazimierz 7860
 Brokman Henryk 5499
 Broll Urszula 3691
 Bromboszcz Stanisław 4192
 Bronarski Ludwik 5418
 Bronarski Stefan, pseud. Liść 10483
 Bronder Alicja 3311
 Bronder T. Justin 4878
 Broniarczyk Marcin 7128
 Broniarz Sławomir 979
 Broniecki Adam 7769
 Broniek Renata, red. 4535
 Broniewicz Krzysztof 4804
 Broniewski Marcin 6996
 Broniewski Władysław 4628, 5334
 Bronikowska Małgorzata 2334
 Bronisława Wajs – Papusza (1908–1987) 6264
 Bronk Sławomir 6253
 Bronowice zob. Kraków
 Bronowice zob. Lublin
 Bronowicka Monika 9236
 Broński Krzysztof 4880, 5090, 6469, 7895; rec. 8380
 Broński Zdzisław, pseud. Uskok 5502, 10483
 Brook Madeleine 706
 Broszkiewicz Anna 6282
 Broszko Małgorzata 3311
 Broszkowska Izabela 4601, 5282
 Broś Karolina 2312
 Brou, Francja 2545
 Browarek Tomasz 10538
 Browarny Wojciech 5228, 9811
 Broż Adam 1615
 Brożyna Maciek 2334
 Brożyniak Artur 5234
 Bród Dorota 2403
 Brójce, pow. międzyrzecki 1874
 Brückenbauer des Dialogs zwischen dem Osten und dem Westen 2670
 Brückmann Asmut 993
 Brückner Aleksander 3428
 Bruder Małgorzata 1640
 Brudnice, pow. żuromiński 2292
 Brudnicki Jacek 3625
 Brudny Grzegorz 5110; red. 5110
 Brudziński Józef Polikarp 5621, 7864
 Brudzisz Marian 6428
 Bruks Bogusław 4344
 Bruksela 1185, 1286, 9723
 Brukwicki Jerzy 3759
 Brumirski Gerard 4909
 Brummell Beau 7833
 Bruni Raoul 5210
 Bruning z Cracau 4919
 Brunon z Kwerfurtu, św. 1998, 2849
 Brunszwik, Niemcy 6399
 Brus Anna 891; oprac. 7669; przedm. 7669
 Brus-Malinowska Barbara 1476
 Brüsewitz Oskar 2676
 Brusilov Aleksej Alekseevič 8157
 Bruski Jan Jacek 8523
 Brust Mieczysław 4805
 Brustin-Berenstein Tatiana 2882
 Brusy, pow. chojnicki 2329
 Bruszewicz-Przytuła Daria, red. 4081, 4082
 Bruś Joanna 1938, 3753, 3785
 Brutin Batya 2466; przedm. 2466; red. 2466
 Bruździński Andrzej 5035, 7129
 Brwinów, pow. pruszkowski 6390
 Brycki Jan 4872
 Bryda-Przybyszewski Michał 3433
 Brygada Świętokrzyska NSZ w fotografiach i dokumentach 1667
 Brykałski Dawid 4106
 Brykała Dariusz 627
 Brykczyński Paweł 8524
 Brykowski Ryszard 1281
 Bryl Ewa 4360
 Bryl Jan 2972
 Bryl-Roman Weronika 3786
 Brylew Marek 4806
 Bryliński Wit 4910, 6044, 6632
 Brylla Dorota 2940
 Bryła Barbara 4080, 10420
 Bryła Marcin 2795
 Bryła Zbigniew 5196
 Brynica, pow. opolski, woj. opolskie 1710
 Brynkus Józef, red. 9133
 Brystiger Michał 5315
 Bryzewska Marta 2973
 Bryś Monika 5276
 Brytyjczycy i Amerykanie o teatrze polskim lat zaborów 7650
 Brytyjskie Wyspy 2462
 Brywczyński Lech, oprac. 1681
 Brządkowski Łukasz 3787
 Brzechczyn Krzysztof 714
 Brzeg, woj. opolskie 1767, 2069, 2809, 4325, 5132, 7620; powiat 10196
 Brzega Wojciech 8109
 Brzegi Dolne, pow. bieszczadzki 9117
 Brzeska diecezja 7328
 Brzesko-tucka diecezja 7173
 Brzeskolitewskie województwo 2867
 Brzeszcz Daniel 3389
 Brześć, Białoruś 929, 4816, 5089, 7019, 7411, 8607; unia 7090, 7401
 Brześć Kujawski, pow. włocławski; powiat 7335
 Brzetysław, książę czeski 6431
 Brzeziński Andrzej 4667
 Brzeziński Richard 7130
 Brzeziny, woj. łódzkie 7509
 Brzezińska Anna 1198, 1304
 Brzezińska Anna (ur. 1981) 842, 3616
 Brzezińska Anna Weronika 3238
 Brzezińska Jadwiga 5751, 6008
 Brzezińska Romana, współpr. 5618
 Brzeziński Adam, przedm. 8758; red. 8758
 Brzeziński Andrzej Maciej 52, 2750, 5593
 Brzeziński Daniel 6752
 Brzeziński Dariusz 2302
 Brzeziński Piotr 1979, 9849
 Brzeziński Rafał 4113, 4361, 5977; oprac. 9127; red. 143; współpr. 6011; wyd. 9097
 Brzeziński Witold 2306
 Brzeziński Wojciech, przedm. 1912; red. 320, 1912
 Brzeziński Zbigniew 5622, 5623, 9641, 10217
 Brzeźna, pow. nowosądecki 7737
 Brzewowski Wojciech 3839, 3876
 Brzękowski Jan 9586
 Brzomiński Andrzej Piotr 5624
 Brzoska Damian 983
 Brzosko Wiktor 4893
 Brzostek, pow. dębicki 6391
 Brzostek Agnieszka 9812
 Brzostek Błażej 9813
 Brzostek Dariusz 3426; red. 3426
 Brzostowa Góra, pow. kolbuszowski 2866
 Brzostowicz Michał 2849
 Brzostowska Anna, tl. 9052
 Brzostowski Zbigniew Ignacy 2344
 Brzoza, pow. bydgoski 3768, 4331
 Brzoza Andrzej 4270
 Brzoza Czesław 9814
 Brzoza Katarzyna 10660
 Brzozowscy, rodzina 4504
 Brzozowska Ała 5665
 Brzozowska Jolanta 1053

- Brzozowska Małgorzata 5772
 Brzozowska Sabina, oprac. 7719; wyd. 7719
 Brzozowska Zofia A. 2538, 2539
 Brzozowska-Janca Róża 5753
 Brzozowski Eugeniusz 5547
 Brzozowski Franciszek 9815
 Brzozowski Jacek 3441, 5625
 Brzozowski Janusz 1937
 Brzozowski Jerzy, przedm. 722; red. 722
 Brzozowski Radosław 2326; fot. 2326
 Brzozowski Stanisław 3495, 4727, 5251, 10289
 Brzozów, woj. podkarpackie 8639; powiat 2795, 4681, 8639, 9494
 Brzóska Robert 1196
 Brzóza Królewska, pow. leżajski 6392
 Brzózka Andrzej 6459
 Brzuska Barbara 8310
 Brzustowicz Grzegorz Jacek 2451, 5283, 6753–6755
 Brzuszek Bogdan 5626; rec. 101, 3629, 3677, 4646, 4997, 5355, 5697, 9702, 9732
 Brzuszek Emil Henryk 5626
 Brzyno, pow. pucki 2292
 Bubczyk Robert 2483
 Bubicz-Mojsa Aleksandra 4165
 Bubiń Walery 8229; oprac. 1551
 Bublewski Janusz 4537; oprac. 4537
 Bubnys Artūnas 9484
 Bucala-Hrabia Anna 4362
 Buccì Luciano 9541
 Bučevićūtė Laima 2161; rec. 1963
 Buchalik Lucjan 1472, 1473, 2437; red. 1473
 Buchenwald, Niemcy; obóz 1658, 9085, 9347
 Buchet Constantin 2468
 Buchholz Werner 5086
 Buchholz-Todoroska Małgorzata 1586; red. 1586
 Buchmann Anna 2973
 Büchner Ernst 4068
 Büchner Georg 4068
 Bucholc-Srogosz Katarzyna 2851
 Bucholz Andrzej, red. 4858, 4868, 7292
 Buchowski Krzysztof 2671, 2861, 3608
 Buchs von, rodzina 7441
 Buchwald-Pelcowa Paulina 6031
 Buck Andrzej 10539
 Bucka Janina Wanda 2387
 Bucki Henryk 2387
 Buceń Zbigniew 9237
 Buczac, Ukraina; powiat 3792
 Buczek Katarzyna 7819; wyd. 7727
 Buczek Kazimierz 9568
 Buczek Piotr 9238
 Buczny Franciszek 5627
 Buczyło Andrzej 929
 Buczyło Maria, tł. 9330
 Buczys Franciszek 5434
 Bućko Antoni 5547
 Buda zob. Budapeszt
 Budakowska Elżbieta 2970
 Budapeszt 2750, 4718; Buda 1543, 6801; Peszt 1543
 Budarkiewicz Włodzimierz 5628
 Budelewski Dariusz 6482, 7131
 Budėnnyj Semėn Mihajlovič 8383
 Budka Aniela 3479
 Budkiewicz Mariusz 4911
 Budniak Józef, red. 101
 Budniak Marek 5800
 Budnik Alicja 2291, 2993
 Budnik Błażej Bogdan 5629
 Budnik Magdalena 9816
 Budnik Olena 6444
 Budowa fizyczna człowieka na ziemiach polskich 2993
 Budowa organów w 1815 i 1816 r. w kościele farnym w Bielsku Podlaskim 7651
 Budownictwo drewniane Krakowiaków Zachodnich 2327
 Budrewicz Tadeusz 3334, 3367, 3426, 3461, 3472, 3535, 3550, 8197, 8310, 8399; red. 3396
 Budrewicz Zofia 3550; red. 3396
 Budrowska Kamila 10233
 Budy Łańcuckie, pow. łańcucki 6393
 Budyńska Barbara 5862
 Budzanowska-Weglenda Dominika 2306, 2434, 2489, 2497, 3368, 5080
 Budzar Marina 7132
 Budzbon Przemysław 1324
 Budzeń Anna 794, 6020
 Budziak (Budzak), kraina historyczna w Besarabii 2299
 Budzich Tadeusz 5630
 Budzińska Justyna 1874, 2011; przedm. 2733; red. 2733
 Budzińska Magdalena, red. 9597
 Budziński Janusz Robert 2586
 Budzioch Dagmara 2306, 2587
 Budziska; gmina zob. Karpacz
 Budzisz-Cysewska Stanisława 2672
 Budziszewski Jan 6476
 Budzyńska Justyna, współpr. 6579
 Budzyńska Natalia 5568
 Budzyńska-Daca Agnieszka 2312, 10548; przedm. 10522; red. 10522
 Budzyński Piotr 382
 Budzyński Radosław 932
 Budzyński Zdzisław 1863, 2869, 7895; red. 7895
 Bues Almut 5087
 Buffon Georges Louis 2483
 Bug, lewy dopływ Narwi 2330, 4275, 4744, 10483
 Bugaj Ewa 2849
 Bugaj Jan 6496; red. 6496
 Bugaj Michał 4281
 Bugajewski Maciej 701, 714, 2733; rec. 716
 Bugajska-Więclawska Joanna 3093, 4265; red. 4265
 Bugajski Maciej 3027
 Bugajski Ryszard 5124
 Bugenhagen Johannes 6554
 Bugowski Radosław 8525
 Bujka Roman 4883
 Bujak Bogusław 4363
 Bujak Franciszek 2445
 Bujak Grzegorz 8526
 Bujak Jakub 5539
 Bujakowski Zbigniew 4094
 Bujanowska Maria, wyd. 9743
 Bujkiewicz Zbigniew 2883, 4364, 4592
 Bujnicki Tadeusz 3367, 3426, 3435, 3472, 3477
 Bujnicki Tadasz 3472
 Bujnowska Katarzyna 3158
 Bujok Andrzej 5631
 Bukala Marcin 4914; przedm. 10278; red. 10278; wyd. 9686
 Bukareszt 2468
 Buko Andrzej 926, 2850, 2869, 2994, 3922, 3946, 6750, 6756, 6757, 6913, 10440; przedm. 6750; red. 3922, 6750
 Buko Maria, wyd. 2824
 Bukowczan-Rzeszut Agnieszka 2446
 Bukowiec, pow. międzyrzecki 6394
 Bukowiec Cezary, oprac. 1664; red. 1664
 Bukowiec Stanisław, red. 4347, 4558
 Bukowina 2445, 2468, 5194, 5212, 6424, 8301, 9270
 Bukowiński Władysław zob. Władysław Bukowiński, bł.
 Bukownica, pow. ostrzeszowski 6717
 Bukowno, pow. olkuski 6395
 Bukowska Aneta 2849
 Bukowska-Floreńska Irena 2388
 Bukowski Krzysztof 9239, 9240
 Bukowski Maciej 8235
 Bukowski Marek, red. 1288
 Bukowski Ryszard 4192
 Bukowski Waldemar 71, 752; przedm. 6924; red. 4516
 Bukowski Zbigniew, przedm. 2294
 Bukówna, Ukraina 8740
 Bulak Jan 753
 Bulanda Edmund 6444
 Bulińska Kamila 7133
 Buliński Bogusław 3803
 Buliński Jan 5632
 Buliński Jerzy, red. 3067
 Buliński Melchior 754
 Bulla Krzysztof 1307, 2328
 Bulzacki Krzysztof 9494
 Bulzak Jakub Marcin 6376, 10587
 Buława Adam 1442, 4799; przedm. 1442, 4798

- Buldys Barbara 1281, 3788
 Bułgaria 2434, 2445, 2449, 2497, 2538, 2539, 2561, 2562, 2632, 2633, 2781, 2784, 2799, 4825, 8199
 Bulhak Henryk 888
 Bulhak Jan 1281, 2011
 Bulhak Władysław 2794; przedm. 2857; red. 2857
 Bulharyn Tadeusz 8019
 Bułka Agnieszka 1389
 Bunar Piotr 5195
 Bunjak Petar 2445
 Bunsch Adam 2973
 Bunsch Karol 7799
Bunt Młodych 3616, 8990
 Buntownicy 9569
 Bura Renata 2588
 Buraczewski Grzegorz 1154
 Burakowski Adam 2468
 Buras Dariusz 5418
 Burczyk Dariusz 10260
 Burczyk Matthias, tl. 1685
 Burda Bogumiła 5176, 5590; przedm. 6659; red. 6659
 Burdak Renata 3167
 Burdyn Piotr 10483
 Burdziej Aleksandra, oprac. 9040; przedm. 9040
 Burdziej Bogdan 2939
 Burdziński Michał 1396
 Burdzy Dominika 4562, 6006
 Burdzy Maciej 4365, 4366
 Burek Marian 9570
 Burgemeistr Ludwig 4191
 Burian Franciszek Rudolf 5633
 Burian Václav 3481
 Burkhardt Julia 2532, 7182
 Burkiewicz Łukasz 2306, 2540, 2550
 Burkot Stanisław 3435
 Burkot-Klon Ligia 3011
 Burmistrz Stanisław 4912, 5284
 Burnett George 7333
 Burnicka Katarzyna 1248
 Burnstein Pinchas 3620
 Burówna Halina 9299
 Bursche Aleksander 2292; red. 1279
 Bursche Juliusz 5110
 Burska Katarzyna 6379
 Burski Adam 7501
 Burski Bartosz 6379
 Bursze Teodor 3812
 Burszta Jędrzej 9571
 Burszta Wojciech J. 964
 Bursztyn Maria 97
 Bursztyńska Halina 3435
 Burundi 5885
 Bury Bronisław 6607
 Bury Jadwiga 6392
 Bury Jan 9817
 Bury Katarzyna 1523
 Bury Magdalena 2269
 Buryła Sławomir 3335, 3336, 10321; red. 3408
 Burzec Henryk 3691
 Burzyńska Agnieszka 1783
 Burzyńska Anna R. 4068, 4071
 Burzyńska-Kaniewska Krystyna 719
 Burzyńska-Wentland Lidia 3093, 10495
 Büsching Johann Gustaw Gottlieb 5228
 Buser Verena 9270
 Bush George W. 2790
 Busko-Zdrój, woj. świętokrzyskie 6396, 7066
 Buslenko Vasil' 9818, 9819
 Busler Andrzej 3604; oprac. 6426
 Busse, rodzina 5285
 Busse Krzysztof 9820, 10201
 Busse-Turczyńska Ewa 5285
 Buszcza, Ukraina 9025
 Buszczyński Stefan 5210
 Buszewicz Elwira 3327, 3484; przedm. 3327; red. 3327
 Buszkata Wilhelm 8158
 Buszko Adam, red. 1808
 Buś Magdalena M. 6750
 Buś Marek 3435
 Butent-Stefaniak Barbara 2128; uzup. 2128
 Bühren-Zawadzka Małgorzata 3337
 Butkiewicz Magdalena, red. 3066
 Butkiewicz Marian 6490
 Butkiewicz Michał 4786
 Butkiewicz Tomasz 9241
 Butlerowie, rodzina 7515
 Butowska Wanda, red. 5391
 Butryn Krzysztof, red. 2319
 Butschky Samuel 4191
 Butterwick-Pawlikowski Richard 1828, 2465, 2635, 7594
 Buttler Danuta 3289
 Buzek Jerzy 706, 5588, 9719
 Bůžek Václav 4920
 Bychowski Gustaw 2972
 Byczkowski Marek 3232
 Byczyna, pow. kluczberski 7170
 Bydgoskie województwo 9578, 10234, 10278, 10314
 Bydgoszcz 181, 391, 1091, 1186, 1194, 1201–1203, 1495, 2186, 2871, 2915, 3106, 3319, 3513, 3533, 3710, 3762, 3784, 4093, 4104, 4150, 4193, 4265, 4329, 4419, 4550, 4580, 4604, 4807, 4853, 4894, 4986, 4989, 5026, 5085, 5135, 5222, 6047, 6397, 6398, 7175, 7747, 7806, 7855, 7926, 8294, 8515, 8536, 8702, 8707, 8783, 9040, 9419, 9513, 9574, 9719, 9928, 9969, 10275, 10278, 10402, 10436, 10520, 10688; Fordon 2294, 8785; powiat 9513; region 1859; rejencja 8006
 Bydgoszcz wojskowa 4807
 Bykiewicz Wojciech 3167, 4114, 5286–5290, 5648, 5890, 6157, 6213, 9572
 Bykowina zob. Ruda Śląska
 Bykownia zob. Kijów
 Bykowska Sylwia 1979, 5222, 6572, 9821, 9822
 Bykowska-Witowska Milena 702
 Bylewska Dorota 2844
 Bylica Zofia, red. 4096
 Bylicka Aneta, red. 1696
 Bylina Elżbieta 1606
 Bylina Sławomir 4808, 10540
 Bylina Stanisław (1903–1978) 5634
 Bylina Stanisław (1936–2017) 2541, 2551, 5635, 5636
 Bylinowa Elżbieta 5080
 Był kiedyś Centralny Urząd Geologii 2995
 Był kiedyś Prosperów 2884
 Był sobie Kréban 3239
 Był taki dom 9032
 Byra Mateusz 2511
 Byrdak Tadeusz, wyd. 10218
 Byron Georg Gordon 3409
 Byrscy – etos teatru 4049
 Byrska Irena 4049
 Byrska Mysona Joanna, red. 9033
 Byrska-Cugini Maria Katarzyna 4049
 Byrska-Zaczyk Maria Agnieszka 4049
 Byrski Maria Krzysztof 4049
 Byrski Tadeusz 4049
 Byrski Władysław 9033
 Bystra Podhalańska, pow. suski 2331
 Bystrzonowski Antoni 3852
 Bystrzonowski Wojciech 7049
 Bystrzyca Kłodzka, pow. kłodzki 6460
 Bystrzycki Piotr 8527–8529; red. 237
 Bystrzycki Przemysław 5618
 Byszewski Antoni W. 7652
 Byszewski Józef 1796
 Byszewski Piotr 2794
 Bythner Bartłomiej Starszy 4768
 Bytnar Jan Roman, pseud. Rudy 6607
 Bytom, woj. śląskie 1305, 1496, 1938, 2229, 2861, 3268, 4033, 5132, 8882, 9286, 9568; Bobrek 1957, 3734
 Bytonia, pow. starogardzki 3764
 Bytów, woj. pomorskie 205, 1306, 2280, 6399, 10300; powiat 2367; region 5204, 6399
 Bytów i okolice we wspomnieniach mieszkańców 6399
 Bywalec Agnieszka 2483
 Bzdyl Leszek 4094
 Bzorek Dawid 7134
 Bzowska Alicja 6492; współpr. 6492
 Bzowski Abraham 5035
 Bzura, lewy dopływ Wisły 1912, 8402
 Bzura Stanisław Feliks 5637

- Cabaj Jarosław 2865; przedm. 2865; red. 2865
- Caban Ewa 3824; red. 3824
- Caban Piotr 6429
- Caban Wiesław 755, 866, 891, 1196, 2008, 4478, 7820, 8103, 8228, 10440; oprac. 1071, 7761; przedm. 891, 2959, 7761, 8339; red. 891, 2959, 7761
- Caccini Francesca 2613
- Čajkovs'kij Bogdan, red. 1560
- Calcan Gheorge 2468
- Calma Clarinda E. 5195
- Calvin Jean 2656, 7435
- Cała Alina 2938
- Całek Anita 719
- Całus Katarzyna, przedm. 2862, 2863; red. 2863
- Całus Krzysztof 1204
- Canaletto zob. Bellotto Bernardo
- Čapek Josef 3420
- Capone Alphonse Gabriel (Al) 5614
- Capri, wyspa na Morzu Tyrreńskim 1480
- Čapský Martin 756
- Car Stanisław 8807
- Car Władysław 5638
- Carapezza Paolo Emilio 5315
- Carl Horst 7182
- Carls Alice-Catherine 3460
- Carnap-Bornheim Claus von 2292; red. 2292
- Caro Leopold 2865
- Carriere Jean-Claude 4044
- Carter Jimmy 10278
- Čas, misto, lidé 9242
- Casablanca, Maroko 2794
- Casanova Giacomo Girolamo 7445
- Casas Bartolomé de las 2454
- Castellani, rodzina 7833
- Castiglione Baldassarre 2444
- Castro Raúl 2862
- Castrum Bene 15. 489
- Catalogus codicum manuscriptorum mediæ aevi Latinorum qui in Bibliotheca Jagellonica 1219
- Catros Simon 8530
- Cazin Paul 2985
- Cebrzyńska Jadwiga 10404
- Cebrzyńska Maria 10404
- Cebul Krzysztof 10667
- Cebula Andrzej 3262
- Cebula Gabriela (Margarita) 5227
- Ceccherelli Andrea 5210
- Ceccopieri Isabella 5210
- Cechnowski Józef 8826
- Cecylia Renata, królowa 3356
- Cedro Adam 5179, 8147
- Cedro Bernard 6702
- Cedro Wojciech 2470, 7821–7823; przedm. 2470; red. 2470
- Cedynia, pow. gryfiński 6904
- Cegielski Piotr 4720
- Cegielski Tadeusz (1931–2016) 5639
- Cegielski Tadeusz (ur. 1948) 4395, 4720
- Cegiela Anna 10548
- Cegiela Franciszek 2973, 5640
- Ceglałek Elżbieta, współpr. 6544
- Ceglarek Roman 8531, 8532
- Ceglarski Marcin 4038
- Cejlon zob. Sri Lanka
- Cekański Adam 9048
- Ceklarz Jan 2387; współpr. 2387
- Ceklarz Katarzyna 2387
- Celer Bogumiła 521, 3508; rec. 4078, 5747, 10068
- Celichowski Zygmunt 7653
- Celina Borzęcka, bl. 7824
- Celina i Jadwiga Borzęckie 7824
- Celmer Mariusz 9823
- Celnik Hanna 3056, 4367, 6298
- Celtowie 2434, 2519
- Cembik Artur 3407
- Cembrzyński Paweł 496
- Cenckiewicz Sławomir 6266, 9243; przedm. 9998; rec. 10048
- Cendrowski Sławomir 4936
- Centek Jarosław 2204, 4885, 7825; rec. 8363, 8816
- Centesima adveniensi 3083
- Cepa Heliodor 5641, 5642
- Cepil Monika 7826
- Ceramika i szkło w archeologii i konserwacji 4282
- Ceran Tomasz Sylwiusz 1828, 4672; red. 9544
- Ceranka Paweł 2794, 9824
- Cerchia Giovanni 9541
- Čerepanin Miron 6444
- Čerkes Bogdan Stepanovič 1540
- Cerkovna-Solovejčik Anastasiâ 3473
- Černák Viktoriâ 3263
- Cervantes Miguel de 2444
- Červonnaâ Svetlana 2480
- Cesarz Katarzyna 5138
- Cesi Bartolomeo 5124
- Cetnarowicz Antoni 53, 2445, 4396
- Cetnarowicz Kazimierz 2794
- Cetwiński Marek 757, 771, 864, 1968, 2851, 2873, 5004, 5430, 6758, 6762, 6767, 8133; rec. 4746
- Ceynowa Beata 2291
- Ceynowa Florian 6554
- Ceynowa Tadeusz 1046; red. 262; wyd. 6999
- Cezar Gajusz Juliusz 2434, 2492, 2497
- Cezary, rodzina 3540
- Chabło Teresa 5982
- Chabros Agnieszka, tl. 357
- Chabros Przemysław, red. 3107
- Chabryk Piotr 2129, 2148, 2299
- Chabudziński Łukasz 6519
- Chachaj Jacek 6489, 6490, 6498, 7505; red. 977, 6489
- Chachaj Małgorzata 3338, 3418, 8197
- Chachaj Marian 1974, 2635, 2851, 7632
- Chachlikowski Piotr 2290
- Chachulski Tomasz 7599; przedm. 7599; red. 7599
- Chaciński Bartek 4106
- Chaczewska Emilia 5276
- Chaczko Krzysztof 8533
- Chadrysiak Danuta 3509
- Chajko Grzegorz 4914, 5002, 5195
- Chalas Roman 4368
- Chalimoniuk Krzysztof 2751, 8534
- Chalimoniuk Paulina 2373
- Chaloupka Christine 4348
- Chałupiec Apollonia zob. Negri Pola
- Chałupnik Agata 3339, 5256
- Chałupski Adam 2652
- Chamera-Nowak Agnieszka 493; rec. 1271
- Chanin Clifford 1612
- Chaplin Charlie 3492
- Charków, Ukraina 4786, 8383, 9199
- Charlotta Cyprijska, królowa Cypru 2306
- Charowska Ewa M. 1911
- Charów Onufry 5286
- Charów Rozalia ze Stypków 5286
- Charówowie, rodzina 5286
- Chartum 2652
- Charuba Wojciech 3559
- Charytoniuk Zbigniew 9407
- Charzykowy, pow. chojnicki 4280
- Chatfield Frederick 2445
- Chazan Robert 772
- Chazbijewicz Selim 2931
- Chciuk Andrzej 3407
- Chciuk Jan 5643
- Chechlińska Zofia 4115; red. 4115, 4116; red. 3205
- Chelmer Nachrichten – Wiadomości Chelmskie* 9457
- Chelkowski Franciszek 6476
- Chelm, woj. lubelskie 16, 87, 100, 235, 2299, 2805, 2850, 3823, 3922, 3946, 4260, 4647, 4830, 4914, 5175, 5383, 6757, 6789, 6913, 7066, 7534, 7645, 8207, 9457, 9458, 9746, 10462; Chelmszczyzna 5110, 9581; dekanat 7544; powiat 4830; region 743, 4681, 4816, 5135, 9164, 10243
- Chelmecki Jarosław 4192
- Chelmecki Jerzy 4229
- Chelmiec, pow. nowosądecki 7503
- Chelminiak Marek, fot. 4133
- Chelmińska diecezja 4985, 5199, 9416, 9848, 10307, 10578
- Chelmińska ziemia 3882
- Chelmińskie Przedmieście zob. Toruń
- Chelmińsko-Dobrzyńskie Pojezierze 6694
- Chelмно, pow. kolski; obóz Kulmhof 9396, 9476, 9482
- Chelмно, woj. kujawsko-pomorskie 1972, 2850, 6940, 7122, 7400; gmina 1937; region 8260

- Chełmska diecezja 7544; prawosławna 7857; unicka 5220
- Chełmska ziemia 1488, 2230, 2231, 4367
- Chełmsko Śląskie, pow. kamienogórski 6400
- Chełmsko-lubelska diecezja 7063
- Chełmża, pow. toruński 4194, 4255, 6848, 8756, 10125; region 9713
- Chemel Henry 2972
- Chemnitz, Niemcy 3627
- Chemperek Dariusz 3327, 3418, 5110, 7229, 7369; wyd. 7041
- Cherner Ewa 5291
- Cherubini Luigi 7272
- Chęciny, pow. kielecki 4418, 4558, 10440; gmina 4558
- Chęcińska Urszula, red. 183
- Chętnik Adam 5423, 5644, 5645
- Chętnik Danuta, oprac. 5644
- Chętnik Jacek 5644
- Chętnik-Donatowicz Ewa 5644
- Chiappero Pierre-Jacques 1475, 7848
- Chicago, Stany Zjednoczone Ameryki 932, 1863
- Chile 2443, 8128
- Chilecki Andrzej 2794
- Chilińska-Früboes Agata 2292, 4283
- Chinciński Tomasz 1979, 8535
- Chiny 426, 2148, 2425, 2611, 2621, 2624, 2933, 2975, 3403, 4221, 5180, 5195, 5418
- Chińsko-sowiecki spór graniczny 2425
- Chiron-Mrozowska Anita 7135
- Chiune Sugihara 9323
- Chlamtacz Marcei 3023
- Chlebczyn, pow. łosicki 4274
- Chlebna Agata 3504
- Chlebowicz Piotr 10541
- Chlebowska Edyta 8147; oprac. 3628, 4120; red. 4120
- Chlebowski Bronisław 5213, 8310
- Chlebowski Cezary 9244
- Chlebowski Piotr 4120, 8147 przedm. 8147; red. 4120, 8147
- Chlebowski Stanisław 3356, 8164
- Chlebus Ewa 3510, 3526
- Chlewicka Katarzyna 479
- Chlewiński Zbigniew 3439; przedm. 3439; red. 3439, 3710
- Chlewiska, pow. szymborski 4593
- Chlipała Tadeusz, red. 2872
- Chlonowski Antoni 8331
- Chłudzińska-Świąteczka Jadwiga 3289
- Chłudziński Andrzej 2206, 2207, 6440, 6554
- Chłapowo, pow. średzki, woj. wielkopolskie 4301
- Chłapowski Krzysztof 7136; przedm. 7079; wyd. 7079
- Chłapowski Mieczysław 4575
- Chłędowski Kazimierz 8381
- Chłopecki Tomasz 9825, 9826
- Chłopek Maciej 9827
- Chłopek Wiesław 2130, 2131
- Chłosta Jan 3340, 3341, 5578, 9828
- Chłosta-Sikorska Agnieszka 893; red. 1056
- Chłosta-Zielonka Joanna, wyd. 9636
- Chmara-Zaczkiewicz Barbara 5292, 7827
- Chmelinova Katarina 1524
- Chmiel Aleksy 4208
- Chmiel Andrzej 2511
- Chmiel Jan 5646
- Chmiel Zbigniew 7137, 7138
- Chmiel-Chrzanowska Marta 758, 2162
- Chmielak Dorota 5201
- Chmielak Tomasz 9829
- Chmielarz Andrzej 4889, 9510
- Chmielecka Ewa 6127
- Chmielecki Adam 6266, 9830
- Chmielecki Grzegorz 2132
- Chmielewska Dorota 2863, 6566
- Chmielewska Ewa 3691
- Chmielewska Gizela 8536
- Chmielewska Julita 2303
- Chmielewska Katarzyna 864, 1810, 5004; red. 1810
- Chmielewska Lucyna 3251
- Chmielewska Mieczysława 1562, 1641, 2070, 6759
- Chmielewski Filip 4001, 5880
- Chmielewski Grzegorz 5647
- Chmielewski Jakub 9270
- Chmielewski Krzysztof 3686, 8537
- Chmielewski Marek 5011
- Chmielewski Tadeusz 1863
- Chmielewski Tomasz Jacek, red. 6697
- Chmielewski Witold Jan 675, 2943, 3586, 9245, 9831; rec. 7923; red. 222
- Chmielewski Wojciech Jan 4001
- Chmielewski Zbigniew 9246
- Chmielewski Zdzisław 1043, 1047, 1048, 1074
- Chmieliński Jan 3407, 5418
- Chmielnicki Bohdan 2476, 7038, 7187
- Chmielnicki Jerzy 7231
- Chmielnik, pow. kielecki 3699, 4558; gmina 4558
- Chmielno, pow. kartuski 5008, 6760
- Chmielno – zespół osadniczy we wczesnym średniowieczu 6760
- Chmielowski Adam zob. Albert Chmielowski, św
- Chmielowski Benedykt 1488, 7049, 7451
- Chmielowski Piotr 8073
- Chmielowski Stanisław, red. 2492
- Chmura Genowefa 5648
- Chmura-Rutkowska Iwona 979
- Chmurski Mateusz, przedm. 5213; red. 5212, 5213, 5214
- Chocabuco, Argentyna 2649
- Chocień, pow. wrocławski 6401, 8482; gmina 6401, 7652
- Chochła Adam 6567
- Chochołów, pow. nowotarski 7943
- Chochorowski Jan 895, 2869; przedm. 895; red. 895
- Chocianowicz Waław 2837
- Chociński Jerzy 5293
- Chocim, Ukraina 2844, 7426, 7563
- Chociszewski Józef 3238
- Chodakowska Ewelina 5223
- Chodasewicz Justyna 3626
- Chodzież, pow. wrocławski 1809; region 1809
- Chodějovský Jan 2163
- Chodelska Kottlina, region w zach. części Wyżyny Lubelskiej 2845
- Chodkiewicz Jan Karol 7041
- Chodkiewicz Krystyna 5649
- Chodkiewicz Kazimierz 4865
- Chodkiewicz Waław 7066
- Chodkiewiczowa Ludwika Maria z Rzewuskich 7066, 7066
- Chodkowska Anita 735; wyd. 9019
- Chodkowska Anna 9832
- Chodkowska Wiesława 1479
- Chodkowski Zbigniew 9462
- Chodoń Maria 6392
- Chodowiecki Daniel 6553
- Chodów, pow. siedlecki 8412
- Chodubski Andrzej 719, 2970, 3588, 4731, 4731, 5232, 5650
- Chodynicki Ignacy 759
- Chodynicki Kazimierz 4913, 7139
- Chodyński Adam 3753, 7828
- Chodyński Antoni Romuald 1296
- Chodzież, woj. wielkopolskie 9701; region 5320
- Chodzińska Magdalena, red. 9674
- Chodziński Kazimierz 931, 5278
- Chodźko Ryszard 3439
- Choińska Krystyna 98
- Choińska-Mika Jolanta 7358, 7594
- Chojak Olga, red. 6438
- Chojcka Ewa 3959, 4019, 5132, 6454
- Chojcka Joanna 1115, 1116; oprac. 6596
- Chojcecki Dariusz K., red. 226
- Chojcecki Grzegorz 4170
- Chojcecki Karol Lubicz 7134
- Chojcecki Mirosław 3599
- Chojna, pow. gryfiński 17, 236, 392, 733, 785, 1756; region 2179, 6921
- Chojnacka Anna 8538
- Chojnacka Anna (1914–2007) 3691
- Chojnacka Barbara 6129; przedm. 3759; red. 3759
- Chojnacka Ewa 3342

- Chojnacka Monika 6251, 6443
 Chojnacki Andrzej 4809
 Chojnacki Hieronim 6761
 Chojnacki Jerzy 3062
 Chojnacki Olgierd 7829
 Chojnacki Piotr, tł. 9325
 Chojnacki Tomasz 2686
 Chojne, pow. sieradzki 4596
 Chojnice, woj. pomorskie 810, 1717, 3120, 3604, 4985, 5121, 5343, 6402, 7951, 8186, 9515, 10443, 10575; powiat 2367, 6402, 9379; region 4280
 Chojnicka Krystyna 2589; red. 117
 Chojnowska Elżbieta 9004
 Chojnowska Marta 1969
 Chojnowska Żaneta 1053
 Chojnowski Andrzej 9833
 Chojnowski Zbigniew 3326, 3466, 5077
 Cholewianka-Kruszyńska Aldona 1349, 4601
 Chołaszczyński Andrzej, przedm. 6455
 Chołdzyński Andrzej M. 3812
 Chołoniewski Antoni 4694
 Chołoniewski Stanisław 4727
 Choma-Suwała Anna 2673
 Chomentowska Edyta 1970
 Chomentowski Tadeusz 5651
 Chomiak Stanisław 2872
 Chomiccki Grzegorz 2837
 Chomiccki Witold 9034
 Chomik Maria 1652
 Chomik Piotr 929, 10523; rec. 7698
 Chomiuk Aleksandra 3343, 3367, 3472; rec. 3417; rec. 3676
 Chomyszyn Grzegorz zob. Grzegorz Chomyszyn, bł.
 Choniawko Andrzej 6623
 Choński Stanisław 8504
 Chopin, rodzina 4115
 Chopin 1810–2010. 4115, 4116
 Chopin and his critics 4117
 Chopin Fryderyk 1483, 1626, 1791, 2059, 4115–4117, 4192, 5418, 6038, 7654, 7706, 7827, 7830
 Chopin Nicolas 4115
 Chopin und Wien 7830
 Choptiany Michał 7140
 Chorążki Marcin 5195
 Chorąży Antoni 5110
 Chorąży Bogusław 2286
 Chorążyczewski Waldemar 1075, 2030; polem. 2030; przedm. 1045, 1075; red. 135, 1045, 1075, 1975
 Choroba Tomasz 6416
 Choroszcz, pow. białostocki 1286, 3996, 4743, 5547, 7810, 8353; gmina 5547
 Choroszy Jan A. 3425
 Choroś Błażej 10522
 Choroś Monika 2208, 2209, 3283, 6484
 Chorowiec Oleg 2042
 Chorowska Małgorzata 2185, 2842, 2850, 3946
 Chorwacja 1845, 2445, 2765, 2781, 4396, 5212
 Chorzów, woj. śląskie 254, 1307–1310, 1804, 3824, 10597, 10630
 Chosińska Danuta 2885
 Chosiński Sebastian 2885
 Choszczno, woj. zachodniopomorskie; region 2451, 6755
 Chowaniec Franciszek 5652
 Chowaniec Roksana 2270, 2292, 2497
 Chowańska Iwona 10206; przedm. 10206
 Choynacki Andrzej 7385
 Choynowski Piotr 8908
 Chramiec Andrzej 5653
 Chrapek Jarosław 1912, 4387
 Chrapowicka Aleksandra 5215
 Chrapusta Władysław 5654
 Christian Michał 5233
 Christus vincit 4914
 Chrobaczyńska-Plucińska Edyta 10457
 Chrobaczyński Jacek 9247, 9546, 10457; rec. 5520
 Chrobak Dariusz 2915
 Chrobak Małgorzata 3435; red. 3396, 3434
 Chrobak Piotr 1074, 6463; red. 4884
 Chrobak Stanisław 3588
 Chroberz, pow. pińczowski 3914, 4603
 Chrobok-Sztoler Urszula 4915
 Chrobot Agata 719, 3493
 Chromiński Michał J. 4810
 Chromy-Rościszewska Grażyna 3847
 Chronicle of the Numismatic Cabinet 1362
 Chronicle of the Numismatic Section of the Commission on Archaeology 347
 Chronicles of terror 9210
 Chronik der Polnischen Historischen Mission 414
 Chrostek Mariusz 8539
 Chrostowski Aleksander 7655
 Chrostowski Marcin 4894
 Chrostowski Waldemar 1668
 Chrościcki Juliusz Antoni 3712, 3852, 7229; red. 142, 7229
 Chróśtnik, pow. lubiński 6403
 Chrudzimska-Uhera Katarzyna 1513; red. 3687
 Chruścielski Piotr 9248, 9505
 Chruścińska Alicja 6905
 Chrystkowo, pow. świecki 2385
 Chrystosowcy 9875
 Chrzan Krystian 2842; red. 2842, 4282, 6885
 Chrzan Tomasz 6153
 Chrzanowska Iwona 6790
 Chrzanowska Żaneta 2344
 Chrzanowski Bogdan 760, 4853; wyd. 9012
 Chrzanowski Marcin 5880
 Chrzanowski Tadeusz 6484
 Chrzanowski Wiesław 4770
 Chrzanowski Zygmunt Aleksy 5655
 Chrzanów, woj. małopolskie 9460; region 9491
 Chrząstek Tomasz 9834
 Chrząstowski Piotr 3062
 Chrząstów, pow. mielecki 5342
 Chrząstów Johannes 5656
 Chrzest Mieszka I i chrystianizacja państwa Piastów 6762
 Chrzest – przemiany religijne, kulturowe i sepulkralne 4916
 Chrześcijaństwo wśród religii świata 4917
 Chrzęszczyk Katarzyna 719
 Chrzypsko Wielkie, pow. międzychodzki 5047
 Chuchla Antoni 2164, 4119, 4369, 4370, 5294, 5643; red. 259
 Chudenic, Czechy 7334
 Chudoba Ewa 2996
 Chudoba Wiesław, rec. 9587
 Chudziak Wojciech 926, 2294, 2849, 6481; przedm. 2294; red. 2294
 Chudziakowa Jadwiga 2849
 Chudzik Anna, przedm. 5202; red. 5202
 Chudzik Dominik 2845
 Chudzik Marlena 1341
 Chudzik Patryk 1461, 1642
 Chudzik Paweł 5817
 Chudzik Wojciech, współpr. 1591
 Chudzińska Barbara 2869; oprac. 69; przedm. 2869; red. 2869
 Chudzińska Stanisława 4546
 Chudzińska-Parkosadze Anna 5229
 Chudzio Hubert 2445, 2965; przedm. 2965; red. 2965
 Chudzyński Marian 7831, 8540
 Chumiński Jerzy 7832
 Chumiński Jędrzej 10457; red. 3136
 Chwałba Andrzej 714, 2445, 4396; przedm. 9035
 Chwałewski Franciszek 9835
 Chwałiszew, pow. krotoszyński 6477
 Chwałek Agnieszka 5215
 Chwałek Karol, współpr. 9665
 Chwałysty-Kowalczyk Jolanta 1196, 2944, 2945, 3608, 10733
 Chwaszczyno, pow. kartuski 8386
 Chwat Ludwik 3056
 Chwedoruk Rafał 8068
 Chwila 2795
 Chwin Stefan 3430
 Chyb Dorota 5139
 Chybie, pow. cieszyński; gmina 5351
 Chybiński Adolf 4157, 4173

- Chylak Karol 6290
 Chylewska-Tölle Aleksandra 6491
 Chyllice, pow. piaseczyński 3072
 Chyliczkowski Jan 8228
 Chylińska Magdalena 4116
 Chylonka, potok; dopływ Zatoki Puckiej 2173
 Chyla Dariusz 553, 1052, 1053
 Chynczewska-Hennel Teresa 2450, 3418, 5004, 5921, 6237, 6314, 7141, 7231, 7401; oprac. 6991; przedm. 6991; rec. 4946, 7158
 Chyra-Rolicz Zofia 8383; przedm. 8383; red. 8383
 Chyrów, Ukraina 3226
 Chyrak Petro 4118
 Chży-Ostrowska Krystyna 9546
 Ciałak Jerzy 4420
 Ciałko Janina 9050
 Ciało i ponowoczesność 2303
 Ciało, strój, biżuteria 5180, 7833
 Ciałowicz Anna, oprac. 9074
 Ciano wice, pow. krakowski 6750
 Ciara Marek 5150
 Ciara Stefan 5150
 Ciarkowski Błażej 3789, 9836, 10659
 Ciał Włodzimierz 6607
 Ciągliński Jan 1587
 Ciążela Andrzej 3084
 Ciborowska-Rymarowicz Irena 1196
 Ciborowski Roman 7656
 Cibulka Pavel 457
 Ciccone Madonna Louise 2660
 Cichmińska Monika, red. 4081, 4083
 Ciochka Agnieszka Barbara 2946
 Ciochka Marta 6416, 9837
 Ciochki Andrzej 6997
 Cichoń, rodzina 6511
 Cichoń Agnieszka, red. 5469
 Cichoń Krzysztof 3834
 Cichoń Maciej K. 7834, 9000
 Cichoń Natalia 2492
 Cichoń Paulina, red. 5181
 Cichoń Paweł 4398
 Cichoń Stanisław Szczepan 3790
 Cichońska Izabela 3791
 Cichońska Joanna 2845
 Cichoracki Piotr 3608, 8541, 8576; rec. 8803; wyd. 8419
 Cichosz Adam, rec. 7004
 Cichosz Wojciech, rec. 10721
 Cichowo, pow. przasnyski 2293
 Cichy Leszek 5539
 Cichy Łukasz 6476
 Cichy Ryszard 2995
 Ciciora Barbara 1638
 Ciechalski Arkadiusz 6401; red. 6401
 Ciechanowiec, pow. wysokomazowiecki 152, 1280, 1311–1313, 1497, 7665, 8386, 8395; rejencja 490
 Ciechanowiecka-Manuzzi Jadwiga 5513
 Ciechanowiecki Andrzej Stanisław 1497, 5657
 Ciechanowiecki Rocznik Muzealny 152
 Ciechanowska Joanna 10578
 Ciechanowski Grzegorz 4808
 Ciechanowski Hadrian 553, 1043, 1045, 1049, 1053, 1089, 2031, 10230
 Ciechanowski Jakub 6463
 Ciechanowski Jan 9035
 Ciechanowski Szymon 991, 1026
 Ciechanowski Zygmunt Wojciech 5658
 Ciecchanów, woj. mazowieckie 572, 2861, 4626, 8550; powiat 8825; rejencja 2882, 9455
 Ciechański Ariel 4506
 Ciechocinek, pow. aleksandrowski 4406
 Ciechowski Grzegorz 4106
 Ciecieląg Emil 4825
 Ciecierska-Chłapowa Teresa 7835
 Ciecierski Henryk 3435
 Ciecierski Jakub 5659
 Ciecierski Stefan 7835, 8085
 Ciekoty, pow. kielecki 6370
 Cielątkowska Romana 5660
 Cielce, pow. sieradzki 6404
 Cieleccy, rodzina 3565
 Cielecki Władysław 8731
 Ciemięga Katarzyna, red. 9132
 Ciemińska Anna 2947
 Ciemniowski Jerzy 4667
 Cienciała Anna Maria 5661
 Cienciała Artur 3691
 Cięski Włodzimierz 5418
 Ciępiela Bolesław 4371, 4372
 Ciepiewski Zygmunt 10450
 Cieplice-Zdrój zob. Jelenia Góra
 Ciepliński Łukasz 5662, 5663
 Cierpiałowska Tamara 3109
 Ciesielczyk Aleksandra 2004
 Ciesielska Danuta 2972
 Ciesielska Maria 3056, 3587, 9249–9251; rec. 9220
 Ciesielska Natalia 1874
 Ciesielska Tanita 4936
 Ciesielska-Klikowska Joanna 2659; red. 2659
 Ciesielski Mariusz 2497
 Ciesielski Rafał 4186
 Ciesielski Stanisław 2732
 Ciesielski Tomasz 932, 2344, 2837, 2851, 2852, 2861, 3356, 3418, 7231, 7488
 Cieszkowska Anna, red. 4771
 Cieszkowski August 2989, 4727
 Cieszkowski Krzysztof Z., tł. 1476, 3685
 Cieszkowski Marek 2769
 Cieszyn, woj. śląskie 1, 927, 1088, 1280, 1285, 1909, 3312, 3824, 4191, 5089; księstwo 495, 4907
 Cieszyn Czeski, Czechy 5202; Mosty 8192; Sibica 5440, 5441; obóz Teschen 9242
 Cieszyński Bartłomiej 4373
 Cieśla Józef, pseud. Topór 5664
 Cieśla Maria 7142
 Cieśla Mariusz 4811
 Cieśla Wiesław 1199
 Cieśla-Korytowska Maria 1526, 3409
 Cieślak Jacek 4209
 Cieślak Jan Piotr 3690
 Cieślak Jarosław 2862
 Cieślak Józef 2451
 Cieślak Stanisław 616, 826, 4914, 5138, 9838
 Cieślak Zbigniew 10546
 Cieśla Michał 4918
 Cieślewicz Sławomir 4885
 Cieślewska Bożena 5547
 Cieślik Adrian 5195
 Cieślik Agata 2291
 Cieślik Ewa 2869
 Cieślik Janusz 2869
 Cieślik Marta 5539
 Cieślik-Wilk Nina 3407
 Cieślikowa Agnieszka J. 4720, 5580, 8833
 Cieślikowa Aleksandra 64
 Cieślińska-Lobkowicz Nawojka 1320
 Cieśliński Adam 2292; przedm. 2292; red. 2292
 Cieśliński Marek Kosma 10457
 Cieśliński Tadeusz 4395
 Cieśluk Henryk 9573
 Ciglbauer Jan 6763
 Ciglić Boris 8157
 Ćikalenko Levko Ėgenijovič 6789
 Cimała Bogdan 2404, 5200
 Cimek Henryk 4673, 8542, 8543, 8840
 Cimek Lucjan 5755, 8840
 Cinciała Andrzej 7657
 Cincio Arkadiusz 4374, 6659
 Ciołek Erazm 5665
 Ciołka Dariusz 2795
 Ciombor Małgorzata 6702
 Ciosek Alicja 5929, 6191
 Ciosek Ireneusz 8550
 Cirko Lesław 5228
 Cisek Janusz 6077
 Cisło Waldemar, red. 2437, 2438
 Cisna, pow. leski 6695
 Cisowska Anna 5539
 Cisowska Urszula, wyd. 9730
 Ciszewska Wanda A. 9839, 9840
 Ciszewski Andrzej 4221
 Ciszewski Michał, red. 4221
 Citko Henryk, przedm. 3258; red. 3258; wyd. 9587
 Citkowska-Kimla Anna 4727; red. 4727
 Ciurej Waldemar 6428
 Čiurlionienė-Kymantaitė Sofija 5214

- Civilians in contemporary armed conflicts 2674
 Cívkač Ol'ga 2847, 2848, 2852, 2939
 Čiževs'kij Dmitro Ivanovič 3085
 Cizewska Elżbieta 9841
 Claritas et consonantia 3627
 Clark William 1548
 Clemens Petra 9221
 Cmentarze dawnego powiatu buczackiego 3792
 Cmentarze dawnego powiatu tarnopolskiego 2015
 Cmentarze po obu stronach Bugu 2330
 Co musi wiedzieć uczony edytor 3344
 Cobel-Tokarska Marta 2675, 2733; red. 282
 Cofalik Antoni 9574
 Cofalka Jan 4210
 Cohen Leonard 5274
 Cohnheim Paul 7915
 Collapse of France 2426
 Collmer Peter 7182
 Colloquia Lubuskie 4919
 Colloquia opatowskie z przelomu XII i XIII w. 6712
 Cołbecka Monika 1045, 6243; rec. 1060
 Comber John, tl. 1626, 7678
 Comenius and the problem of inter-disciplinarity 3085
 Companion to the Reformation in Central Europe 4920
 Complojer Paolo 9242
 Conrad Joseph 3389, 3438
 Conradi Jerzy 6567
 Constantinov Valentin 3477, 7488
 COP i miasto 1590
 COP w obiektywie przedwojennych reporterów 1591
 Copik Ilona 4050
Copocka Gazetka Kapielowa 3238
 Corazzi Antonio 5210
 Cordier Pierre Louis Philipp 7848
 Čornen'kij Roman 6443
 Corner Philip, tl. 4040
 Corpus der römischen Funde im europäischen Barbaricum 6669
 Correnti Cesare 5210
 Correspondance de Stanislas Auguste avec Catherine II. 6998
 Corti rinascimentali extraurbane un modello di cultura 3793
 Cortnitz, Niemcy 2850
 Cosban-Woytycha Stefan 9252
 Costa Cristóvão da 3368
 Costache Brinđuşa 2468
 Coudray Pierre 3834
 Courtenay Jan Baudouin de 3319
 Coxie Michiel (Michael) 3749
 Crăciun Maria 4920
 Cranach Lucas młodszy 3637, 5086
 Cranach Lucas starszy 5086
 Croce Giulio Cesare 4936
 Csáky Moritz 7836
 Cséby Géza 5195
 Cskor Franz Theodor 5186
 Cuber-Strutyńska Ewa 5055
 Cubrzyńska-Leonarczyk Maria 5080; oprac. 1255
 Cudna Katarzyna 6533
 Cudnoch Sylwester 4885
 Cudny Sławomir 6533
 Cudzoziemcy w Japonii (XVI–XX wiek) 2590
 Cugowski Piotr 4674
 Čuguj Taras Olsksijovič 6764
 Cukras-Stelałowska Joanna 8544
 Cullman Peter Simonstein 2886
 Cum gratia et amicitia 2842
 Cunico Gerardo 5210
 Cupiał Mariusz 8229
 Čūra Svitlana 8772
 Curie, rodzina 5489
 Curie Ève zob. Labouisse-Curie Ève
 Curie Pierre 3043, 3044
 Curzydło Marian, zdj. 3629
 Cutter Zdzisław 4837
 Cwynar Ludwik 3086
 Cybichowski Zygmunt 761
 Cybinka, pow. ślubicki 6491
 Cybis Jan 1636
 Cybulak Jarosław K. 6519
 Cybulska Kamila 8103, 9000
 Cybulska Maria 6789
 Cybulska-Jędraszek Katarzyna A. 1426
 Cybulski Adam 7829
 Cybulski Józef 7829
 Cybulski Łukasz, red. 5080
 Cybulski Marcin 9842
 Cybulski Marek, red. 3320
 Cybulski Tomasz 4375, 4376
 Cydzik Szymon 1016, 1017
 Cydzik-Brzezińska Janina 6553
 Cyfrowicz Aleksandra, rec. 9018
 Cyfrowicz Emilia 5666
 Cyfus Edward 6353
 Cygal Józef 6609
 Cygal-Krupa Zofia 98
 Cygan Stanisław 3290
 Cyganek Joanna 1473
 Cyganek Kazimierz 5667
 Cygańska Paulina 3276
 Cygański Janusz 1956
 Cygański Mateusz 3311
 Cygański Mirosław 5668
 Cygów, pow. wołomiński 5212
 Cykowski Wincenty 10287
 Cylicja, prowincja cesarstwa rzymskiego 1386
 Cymanowski Jan 5669
 Cymbalicy Wojciech Jan 4743, 5547, 7810; red. 4743; wyd. 5547
 Cymerman Jarosław 3325, 9843; red. 2398
 Cynar Agnieszka 4119
 Cyncynat 5880
 Cyngot Dorota 1912, 4284, 6703; red. 6703
 Cypr 2433, 2439, 2550, 2870
 Cypryan Norwid. Katalog prac plastycznych 3628
 Cyran Magdalena 4727
 Cyrankiewicz Józef 2794
 Cyryl, św. 3349
 Cysterki 2873, 5080, 5113
 Cystersi 1246, 1880, 1971, 2018, 2094, 2949, 2850, 2869, 2870, 3513, 3627, 3745, 3794, 4191, 4936, 4940, 4950, 4976, 5030, 5162, 5176, 6715, 6766, 6803, 6867, 6873, 6884, 7593
 Cyterska Joanna, red. 7725
 Cytryńska Hanna 6557
 Cywa Katarzyna 6789
 Cywa-Fetela Krystyna 4398
 Cywińska Rusinek Joanna 4193
 Cywiński Bohdan 2441, 4914
 Cywiński Piotr M. A. 99
 Cywiński Piotr Mateusz Andrzej 1887
 Cywiński Zbigniew, tl. 8183
 Cyzman Marzenna, red. 3426
 Czabańska-Rosada Małgorzata 733, 2676
 Czabański Adam 2676
 Czacheritz Michael 6767
 Czachor Elżbieta 2342
 Czachor Rafał 2677
 Czachorowska Magdalena 3264
 Czachorowski Marek 4894
 Czachorowski Musa 2931
 Czachowska Kinga, rec. 1676
 Czachowski Hubert 5182
 Czachur Waldemar 1862
 Czacki Feliks (Szczęsny) 7066
 Czacki Michał 7066
 Czacki Tadeusz 878, 5079
 Czaczkowska Ewa K. 5820, 10275; wyd. 9744
 Czad 2438, 2661, 5131, 10658
 Czaja Barbara 1451
 Czaja Dariusz Andrzej 5176
 Czaja Herbert 5453, 9925
 Czaja Roman 2842, 6766; wyd. 6721
 Czaja Stanisław 4377
 Czajka Anna 656, 1088, 2307
 Czajka Barbara 3504; przedm. 3504
 Czajka Elżbieta 1045, 1050, 1132
 Czajka Grzegorz 1912
 Czajka Katarzyna 4051
 Czajka Michał 2882
 Czajka Stanisław 5670
 Czajkowska, pow. mielecki 6511
 Czajkowska Agnieszka 3345, 3346, 3368, 7837
 Czajkowska Anna 6030
 Czajkowska Barbara, red. 1561
 Czajkowski Antoni 9575
 Czajkowski Hipolit 1760
 Czajkowski Krzysztof 2973

- Czajkowski Michael J. 6766
 Czajkowski Michał (Sadyk Pasza) 2476, 3356, 3461
 Czajkowski Piotr 2600
 Czakowska Helena, przedm. 4894; red. 4894
 Czaniec, pow. bielski, woj. śląskie 1737
 Czap Jerzy 5200
 Czapczyńska-Kleszczyńska Danuta 3680, 3746
 Czapczyński Tadeusz 5671
 Czapelski Marek 1938, 9844
 Czapiewski Edward 891, 2732, 4682; red. 4682
 Czapiewski Tomasz 10542; red. 183
 Czapigo Dominik 2970
 Czapik-Lityńska Barbara 2781
 Czapiński Kazimierz 8814
 Czapla Alina, red. 9193
 Czapla Zygmunt, przed. 9193
 Czaplewski Paweł 4921
 Czaplicki Bronisław 6225
 Czaplicki Ryszard 3087
 Czaplińska Wanda 5672
 Czapliński Kazimierz 5672
 Czapliński Konrad Kazimierz 3794
 Czapliński Marek 104
 Czapliński Przemysław 1810, 10321
 Czapliński Władysław 826
 Czapnik Marianna 505, 1196, 3526, 3533, 5080, 10733
 Czapscy, ród 2066, 5525, 7574
 Czapka Ewelina 8545
 Czapka Monika 3690
 Czapski Józef 9036, 9037
 Czapski Tadeusz 5673
 Czapski Tomasz 7632
 Czaputowicz Jacek 9845; rec. 10112
 Czarcińska Iwona, wyd. 9743
 Czarkowska Agata 5228
 Czarna (Czarna Konecka, Czarna Maleniecka), prawy dopływ Pilicy 6607
 Czarna, pow. konecki 6607; parafia 6607
 Czarna Białostocka, pow. białostocki; gmina 6405
 Czarna Woda, lewy dopływ Kaczawy 2294
 Czarne, pow. człuchowski 2046
 Czarne Morze 484, 1356, 4682; region 1449, 2575
 Czarna Daria 2748, 5132, 9546
 Czarna Dominika 4675
 Czarna Halina 9038, 9038
 Czarna Iwona 3093
 Czarna Janina 4379
 Czarna Katarzyna 2292, 6699
 Czarna Mirosława 5228
 Czarna Monika 2590
 Czarncki Adam 10260
 Czarncki Anthony 3438
 Czarncki Jacek 8402
 Czarncki Piotr 4938
 Czarniecka Anna 7385, 7529
 Czarniecka Góra, pow. konecki 6607
 Czarniecki Władysław 6477
 Czarnik Mirosław 3441
 Czarnik Oskar Stanisław 7838, 7839
 Czarno-biały świat lat 60. 1495
 Czarnobył, Ukraina 432
 Czarnocka Anna 2985
 Czarnocki Wilhelm 5499
 Czarnogóra 2442, 2497
 Czarnomska Anna 9848
 Czarnomski Jarosław 2915
 Czarnota Tomasz 644, 1045, 9846, 9847
 Czarnowicz Marcin 4827
 Czarnowska Joanna 3019
 Czarnowski Adam 1749
 Czarnowski Ludwik 8630
 Czarnowski Robert 2973, 10275
 Czarnowski Ryszard Jan 2843
 Czarnowski Władysław, red. 2329
 Czarnuch Monika 3580
 Czarnuch Zbigniew 733, 2451
 Czarny Bór, Litwa 5151
 Czarny Dunajec, pow. nowotarski 8952
 Czarna Jadwiga 1409, 2331
 Czarny Wojciech 6450, 8711
 Czarnyszewicz Florian 2973
 Czarski Bartłomiej 3534
 Czart Krzysztof 3588
 Czartoryscy, ród 1554, 3681, 4396, 5079
 Czartoryska Anna z Rybińskich 7066
 Czartoryska Izabela z Flemingów 3368, 5079, 5251, 5513, 7066
 Czartoryska Jadwiga Anna 3681
 Czartoryska Jolanta, rec. 9950
 Czartoryska Wanda 5674
 Czartoryska Zofia Maria z Sieniawskich 5513
 Czartoryski Adam Jerzy 2008, 7066, 8001, 8111, 8177, 8300
 Czartoryski Adam Kazimierz 3356, 7066
 Czartoryski Jan Franciszek zob. Michał Czartoryski, bl.
 Czartoryski Jerzy 4396
 Czartoryski Józef Klemens 7066
 Czartoryski Konstanty Adam 5674
 Czartoryski Michał Fryderyk 7509
 Czartoryski Witold Adam 8155, 8156
 Czartoryski Zdzisław Aleksander 6480
 Czarzasty Sergiusz 3550
 Czas (Kraków) 2445, 2633, 2847
 Czas, miejsca, ludzie 9242
 Czas próby 9848
 Czas Przeszły 153
 Czas ziemiaństwa 2808
 Czasopisma towarzystw naukowych 3588
 Czasopismo Prawno-Historyczne 154
 Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich 155
 Czastary, pow. wierszowski 10206
 Cząsy Nowożytnie 156
 Cząsy Pismo 157
 Cząstka-Kłapyta Justyna 2387
 Czech Alojzy 4506, 6454, 8546
 Czech Henryk 9206
 Czech Iwona 7840
 Czech-Błońska Renata 6750
 Czech-Jezińska Bożena Anna 9253
 Czech-Kosiński Bartłomiej 5295
 Czechłowska-Nabożna Monika 2291
 Czechosłowacja 1840, 2011, 2697, 2750, 2751, 2776, 2857, 2877, 3055, 3690, 4506, 4766, 4880, 6460, 8376, 8534, 8550, 8640, 8809, 8824, 8830, 8868, 9894, 9991, 9992, 10225, 10227, 10343, 10392, 10394
 Czechowicz Bogusław 2542
 Czechowicz Józef 3325, 3423, 3681, 6490
 Czechowska Elżbieta 9670
 Czechowska Kinga 2887, 3768; rec. 2876
 Czechowska Lucyna 10523, 10657
 Czechowska Mariola, przedm. 4205
 Czechowska Władysława Jadwiga 5675
 Czechowski Janusz 2678, 4853, 5229, 8547
 Czechów zob. Lublin
 Czechówna Aleksandra 7658
 Czechi 419, 421, 464, 736, 740, 741, 750, 756, 773, 781, 786, 802, 814, 874, 877, 882, 886, 890, 898, 904, 926, 927, 1246, 1518, 1833, 1923, 1997, 2163, 2444, 2445, 2469, 2532, 2541, 2542, 2550, 2551, 2572, 2616, 2681, 2683, 2708, 2751, 2795, 2842, 2851, 2856, 3009, 3047, 3250, 3283, 3492, 3504, 3627, 3690, 3742, 4116, 4191, 4193, 4681, 4726, 4731, 4746, 5004, 5178, 5195, 5200, 5212, 5227, 5236, 5397, 6429, 6460, 6574, 6620, 6767, 6794, 6804, 6818, 6819, 6870, 6941, 6962, 6984, 7060, 7300, 7336, 9057, 10227, 10618, 10635
 Czczott Albert 8946
 Czejarek Karol 873
 Czekał-Wisniewska Beata, współpr. 1616
 Czekał-Zastawny Agnieszka 2294, 6685
 Czekajewska Justyna 6301
 Czekańska Adrianna 676, 1037, 7841
 Czekański Tadeusz 2445, 2468, 3088, 7842
 Czekanowski Jan 2437
 Czekanów, pow. sokołowski 2845
 Czekanski Grzegorz, wyd. 10510

- Czekotowski Kazimierz 1213
 Czeladź, pow. będziński 5450, 8138
 Czeluścín, pow. gostyński 6478
 Czempiel Józef zob. Józef Czempiel, bl.
 Czempień, pow. kościański 1874, 4546; region 6406
 Czemplik Karolina 3312
 Czepczak-Górecki Bronisław 9039
 Czepczyńska Emilia 2471
 Czepczyński Józef 6557
 Czeppe Maria 2851
 Czeredrecka Barbara 3234
 Czeremosz, prawy dopływ Prutu 9406
 Czerep Stanisław 8092
 Czerewacz Donat 10197
 Czerkiesi 1845
 Czermin, pow. mielecki; Kolonia Hohenbach 6511
 Czermino, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 2869, 6789, 6790
 Czernek Przemysław 3691, 3795, 4019
 Czerner Anna 1784
 Czemi Krystyna 3629, 6148
 Czerniachowski, Rosja 5140
 Czerniak Grażyna, rec. 6935
 Czerniak Lech 2290; przedm. 2294
 Czerniakiewicz Andrzej 2971
 Czerniaków zob. Warszawa
 Czernica, pow. rybnicki 9203
 Czernicka-Chodkowska Danuta 9576
 Czerniecka-Haberko Anna 2851, 3347, 3477; rec. 7837
 Czerniejewo, pow. gnieźnieński; gmina 9215
 Czerniejewska-Herzig Teresa, red. 3249
 Czerniejewski Czesław 6431
 Czerniewice, pow. tomaszowski, woj. łódzkie; parafia 4928
 Czerniewicz Piotr Ludwik Napoleon 2970
 Czernikowo, pow. toruński 2915
 Czerniszewski Paweł 1053
 Czerny-Stefańska Halina 4187
 Czersk, pow. chojnicki 5814
 Czersk, pow. piaseczyński 1568, 2292, 4337, 6850, 6958; ziemia 2845
 Czarska Karolina 3420; tl. 9085
 Czarska Tatiana 3437
 Czarskie województwo 6827
 Czerwiec 1976 na Pomorzu 9849
 Czerwieńsk, pow. zielonogórski 10039–10041
 Czerwińskie Grody 956, 6789
 Czerwińsk nad Wisłą, pow. płoński 5195
 Czerwińska Anna 979
 Czerwińska Anna (ur. 1949) 5539
 Czerwińska Bożena, red. 2602
 Czerwińska Elżbieta 3505
 Czerwińska Ewelina Paula 2433
 Czerwińska Grażyna 4418
 Czerwińska Magdalena, rec. 1052
 Czerwiński Andrzej 3027
 Czerwiński Daniel 4398, 9556, 9850, 9851, 10260
 Czerwiński Grzegorz 3348, 3368; przedm. 2480; red. 2480, 3491
 Czerwiński Józef Napoleon 3850
 Czerwiński Maciej 2445
 Czerwiński Marcin 1618
 Czerwiński Waclaw 8604
 Czerwionka-Leszczyny, pow. rybnicki 1661, 4281, 6407; region 1661
 Czerwona Gwiazda 4885
 Czerwonohrad (Krystynopol), Ukraina 4185
 Czeskie wpływy kulturowe w tradycji duchowej 6767
 Czesław Józwiak, bl. 719, 5518
 Czesław Niemen i jego płytowe dzieła 4120
 Cześniak Lesław 1296
 Czeżowscy, rodzina 5296
 Czeżowska-Drostek Maria Anna 5296
 Częstochowa, woj. śląskie 124, 158, 362, 1039, 1134, 1204, 1783, 2105, 2445, 2832, 2851, 2857, 2862, 2863, 2890, 2938, 3125, 3507, 3588, 3613, 3664, 4129, 4204, 4422, 4509, 4542, 4549, 4585, 4825, 4995, 5080, 5154, 6084, 6280, 6641, 7528, 7833, 8258, 8265, 8775, 9298, 9410, 9538, 9576, 10181, 10230, 10292, 10355, 10438, 10493, 10518, 10645; dekanat 8274; Jasna Góra 1498, 1920, 2264, 3266, 3477, 3533, 3550, 5067, 5080, 5164, 5186, 6987, 7320, 7329, 8266, 9242, 10275, 10546, 10578; region 341, 2890, 4451, 5451, 9058
 Częstochowska archidiecezja 1088, 5058, 5059
 Częstochowska diecezja 5313, 5670, 10403
 Częstochowskie Teki Historyczne 158
 Częstochowskie województwo 9764
 Cziomer Erhard 10667
 Czistiakow P., żołnierz radziecki 2756
 Członka Krystyna, oprac. 1664
 Członkowie PAU zmarli od czerwca 2016 do czerwca 2017. 5297
 Człopa, pow. wałecki 2804
 Człuchów, woj. pomorskie 313, 393, 394, 810, 1072, 2245, 4282, 6478, 6729, 7067, 9988, 10575; powiat 2367; region 2175
 Czocher Anna 1828, 5195
 Czochralski Jan 3050
 Czop Edyta 1785, 5199, 6392
 Czop Jan 4812, 7843
 Czopek Adam 4121
 Czopek Jakub 9852
 Czopek Sylwester 895, 2869, 6392
 Czopek-Kopciuch Barbara, red. 2232
 Czornik Katarzyna 2679, 10661
 Czorsztyn, pow. nowotarski 7666
 Czosnyka Mieczysław 2210, 5730, 6360, 7844
 Czownicki Zygmunt Stanisław 5676
 Czub Mariusz 1887
 Czub Robert 3511, 3796, 4052, 8548; red. 238
 Czuba Halina 5220
 Czuba Mariusz 1887
 Czubala Dionizjusz 1830
 Czubaszek Krzysztof 2888, 6593
 Czubaszek Maria 5274
 Czubaty Jarosław 2443, 4379
 Czubek Jan, tl. 7012
 Czubek Józef 7659
 Czubiel Lucjan 1881
 Czubińska Magdalena 1525
 Czuby zob. Lublin
 Czuchajowski Leszek 5418
 Czuczewicze, Białoruś 931
 Czudec, pow. strzyżowski 2285
 Czumaj Zenon 5298, 6214, 7143
 Czupryniak Greta 7144
 Czuwaj 9452
 Czwartek zob. Lublin
 Czwojdrak Bożena 4936, 6768; red. 5468
 Czwojdrak Dariusz 1654, 5176
 Czwołek Arkadiusz 2680, 9848, 9853; przedm. 9848; red. 9848; wyd. 9709
 Czwórnoń-Jadczak Barbara 3425
 Czy każdy katolik to Polak? 7660
 Czyż Stanisław 3434
 Czyn niepoległościowy ziemian łomżyńskich 7845
 Czynciel Celestyn 8123
 Czynski Jan 8549
 Czyrka Marek 8549
 Czystość i brud 8550
 Czytać, wędrować, być 3349
 Czytaj i osądź czystym sercem 1606
 Czyż Anna 3109
 Czyż Anna Sylwia 932, 1750, 2015, 3797, 7145, 7385; red. 2015, 3201, 3687, 3792
 Czyż Lidia Maria 3025, 4378; przedm. 3025; red. 3025
 Czyż Monika, tl. 1592
 Czyż Piotr 3759
 Czyż Piotr A. 3798, 5299, 9255; red. 334
 Czyż Piotr P. 1281
 Czyż Zbigniew, red. 4037
 Czyżak Marta 3627, 6769
 Czyżewicki Franciszek 8420
 Czyżewicz Helena 5438
 Czyżewska Iwona 3589

- Czyżewski Andrzej 746, 4893, 5593, 10201
 Czyżewski Bartłomiej 2016
 Czyżewski Czesław, red. 8883
 Czyżewski Feliks, red. 2330
 Czyżewski Krzysztof J. 3847, 3852, 4936
 Czyżewski Marek, przedm. 2312; red. 2312
 Czyżewski Tytus 3420
 Czyżowicz Maria 5677
 Czyżowicz Zdzisław 5677
 Czyżyny zob. Kraków
- Ćmiech Andrzej 6435
 Ćmielów, pow. ostrowiecki 1344
 Ćmoch Zdzisław F. 6625
 Ćwiek-Rogalska Karolina 2681
 Ćwienk Tomasz 4676
 Ćwierczakiewiczowa Lucyna 2483
 Ćwięk Bogdan 2113
 Ćwięk Henryk 4853
 Ćwiękała Grzegorz 2734, 4681
 Ćwik Urszula 3608
 Ćwiklice, pow. pszczyński 8144
 Ćwikliński Józef 7661
 Ćwikliński Krzysztof 7272
 Ćwikła Arleta 5539
 Ćwikła Łukasz 2017, 2862, 6770
- Dacewicz Leonarda 1961; rec. 2330
 Dachau, Niemcy; obóz 9131, 9142, 9526, 9838, 10448
 Dacja 2299
 Dadas Dorota, współpr. 6564
 Daddi Bernardo 3751
 Dadej Iwona 2307
 Dah Musa 3537
 Dahlbergh Erik 929, 930
 Dahlig Piotr 4115, 4176, 7846; rec. 1376
 Dahlig-Turek Ewa 4115
 Dahlke Paweł 9670
Daily Telegraph 10594
 Dajczak Wojciech 1995
 Dajczek Jakub 6607
 Dajczek Tadeusz 4917
 Dajnowicz Małgorzata 3608, 5300, 9854; przedm. 3608; red. 3608
 Dajnowski Maciej 6301
 Dakowicz Przemysław 1526
 Daleki Wschód 1940, 2582, 2941, 10657
 Daleszyce, pow. kielecki 4558; gmina 4558
 Dalewski Zbigniew 2258, 6941
 Dalgiewicz Jan, wyd. 9593
 Dalidowicz Michał 2873
 Damazyn Michał 9848
 Dambek-Gialleis Zofia 8147
 Damian, św. 1363
 Damięcka-Wójcik Anna, red. 4095
 Damm Veit 706
 Dampc-Jarosz Renata 5513
 Damski Przemysław Piotr 2750
- Damsowie, rodzina 5496
 Danch Józef 5678, 5678
 Dandelski Zdzisław Stanisław 5679
 Danek Adam 761
 Danek Danuta 932
 Danek Wincenty 719, 5680
 Danel Jacek Krzysztof 5301, 6077
 Danel Renata 4135
 Dania 873, 2431, 2643, 4116, 4757, 5229, 6761, 6880, 6894, 6913, 6981, 7011, 7692, 8218, 9120, 9268, 9310, 9810
 Daniel I Romanowicz, król Rusi 3946, 6778, 6941
 Daniel Maria 9040
 Danielewicz Krzysztof 4853, 8551
 Danielewicz Stanisław 9855
 Danielewska Agnieszka 8552
 Danielewski Marcin 418, 528, 1751, 4265, 4850, 6771–6777; polem. 2233; rec. 1152, 6779; red. 6957
 Danielska Helena 9861
 Danieluk Janusz 762, 929
 Danieluk Robert 1193, 7239
 Danielski Janusz Bożydar 2491
 Danilewska Katarzyna 2332
 Daniluk Jan 1325, 9256, 9257; wyd. 9148
 Daniłowicz Ignacy, wyd. 2818
 Daniłowski Gustaw 8103
 Daniszewski Rafał 3251
 Daniszewski Tadeusz 10113
 Dankowicz Szymon 8089
 Dankowska Jagna 4191
 Dannenfeldt Emil 1412
 Danowska Ewa 1220, 1974, 3608, 5513, 6356, 7146, 8553; rec. 2945; red. 1188
 Danowska-Prokop Barbara 3026, 8554
 Dantyszek Jan 1973
 D'Annunzio Gabriele, pseud. Il Vate 2730
 Danuta Berlińska (1954–2016) 5597
 Dańczak Andrzej 4922, 6600
 Dańczak Przemysław 1161
 Daranowska-Lukaszewska Joanna 3749
 Darasz Zdzisław 2445, 3349, 3349
 Dardanele, cieśnina 8157
 Dardzińska Joanna, wyd. 7666
 Darecka Katarzyna 1752, 4285
 Dargacz Janusz 1502, 3799, 5222; red. 1502
 Dargas Antoni 2949
 Darłowo, pow. sławieński 159, 395, 1418, 2132, 4906, 5824, 6184, 9590, 9721; gmina 3803
Darłowskie Zeszyty Naukowe 159
 Darowski Roman 7563
 Darskowo, pow. drawski 6408
 Daszkiewicz Piotr 1196, 1475, 2997–2999, 7147, 7847, 7848; przedm. 7769; red. 7769; wyd. 9273
- Daszyk Krzysztof Karol 2445, 4396, 8001
 Daszyńska Jolanta 382, 1813, 1937
 Daszyńska Jolanta Alina 2635, 2851, 2972, 5880, 7272
 Daszyńska-Golińska Zofia 8476
 Daszyński Ignacy 5681, 7662, 7663, 8807
 Data Krystyna 3588
 Datner Helena 979, 2882; wyd. 375
 Datner Szymon 2882
 Daugirdas Kęstutis, rec. 7436
 Dauksza Agnieszka 9041
 Daukszewicz Krzysztof 5987
 Davies Norman 8555; przedm. 9397
 Davion Isabelle 4799
 Dawid Adriana 2837, 2861, 5137, 9856, 9925, 10293; przedm. 2861; red. 2861
 Dawid Jan Władysław 3157
 Dawidejt-Drobek Ewa 1831
 Dawidowicz Grażyna 2939, 6023
 Dawidowicz-Stan Agata 1053
 Dawidziuk Adam 4230
 Dawlewicz Mirosław 3313
 Dawna architektura drewniana województwa podkarpackiego 3800
 Dawne instrumenty muzyczne Wrocławia 1643
 Dawne Kresy Południowo-Wschodnie w optyce historycznej 5234
 Dawne pieczęcie 2094
 Dawni właściciele Dobrzyca na tle swoich czasów 4379
 Dąbal Joanna 3768, 4286
 Dąbek Agata, red. 4071
 Dąbek Julia 2439
 Dąbek Roman 5418
 Dąbek Stanisław 4129
 Dąbek-Derda Ewa 4068
 Dąbie, pow. kolski; gmina 3827
 Dąbki, pow. sławieński 2294
 Dąbkowska-Kujko Justyna 3484
 Dąbrowa, pow. siedlecki 1314; Natolin 1314
 Dąbrowa. Dzieje wsi, majątku i Muzeum Ziemiaństwa 1314
 Dąbrowa Edward 772, 2497; red. 772, 2497
 Dąbrowa Górnicza, woj. śląskie 4264, 6409, 9112; Strzemieszce Wielkie 6701, 9112
 Dąbrowa Tarnowska, woj. małopolskie 5695
 Dąbrowa Wielka, pow. sieradzki 9407
 Dąbrowica, pow. lubelski 6410
 Dąbrowica 700. Wczoraj, dziś, jutro 6410
 Dąbrowicz Elżbieta 8310, 9857
 Dąbrowska Agata 2938, 3382, 3463, 9270
 Dąbrowska Agnieszka 1431–1434, 4601, 6624, 8556, 10543
 Dąbrowska Anna 979, 4601, 10726

- Dąbrowska Beata 4167
 Dąbrowska Danuta 1074, 2882, 4727
 Dąbrowska Ewa, red. 5511
 Dąbrowska Eliza 552
 Dąbrowska Grażyna 4280
 Dąbrowska Grażyna Władysława 5682
 Dąbrowska Joanna E. 6318
 Dąbrowska Krystyna 6223, 7849
 Dąbrowska Magdalena 3368
 Dąbrowska Małgorzata 763, 2543, 2635
 Dąbrowska Maria 2278, 8421; red. 2778
 Dąbrowska Maria (1889–1965) 1438, 3333, 3406, 3437, 3492, 10063
 Dąbrowska Marta 7833
 Dąbrowska Pelagia 9042
 Dąbrowska Teresa 2292
 Dąbrowska-Cendrowska Olga 10544
 Dąbrowski Adam Grzegorz 1089, 1162, 8557, 8558, 9858
 Dąbrowski Antoni 2962
 Dąbrowski Bartosz 1979
 Dąbrowski Dariusz 3922, 6778; przedm. 6722; rec. 8809; wyd. 6722
 Dąbrowski Edmund 3986
 Dąbrowski Franciszek 5004; wyd. 9700
 Dąbrowski Grzegorz 5055
 Dąbrowski Henryk P. 4280
 Dąbrowski Jacek 1882; tl. 10558
 Dąbrowski Jan, wyd. 7705
 Dąbrowski Jarosław 4883
 Dąbrowski Jerzy 4211
 Dąbrowski Karol 3089, 9859
 Dąbrowski Kazimierz 4923
 Dąbrowski Krzysztof 7850, 7851, 8559
 Dąbrowski Maciej 5683
 Dąbrowski Marek 4049
 Dąbrowski Mieczysław 5212, 5213
 Dąbrowski Patryk 6670
 Dąbrowski Paweł 4282
 Dąbrowski Piotr 10299
 Dąbrowski Przemysław 4924, 8111, 8560
 Dąbrowski Robert 2291
 Dąbrowski Roman 3350, 7599, 7852
 Dąbrowski Saturnin 8476
 Dąbrowski Stanisław 9860
 Dąbrowski Stefan 5684
 Dąbrowski Szymon Piotr 5513; współpr. 7562
 Dąbrowskie Zagłębienie 2748, 4371, 4372, 4720, 5072, 5195, 8136, 9353, 9877, 9879, 9978, 10457
 Dąbrówka, pow. nizański 1939
 Dąbrówka Andrzej 3484; przedm. 864; red. 864
 Dąbrówka Niemiecka zob. Nowy Sącz
 Dąbski Marek 3808
 Dąbska Joanna (Artemizja) z Jordanów 2062
 Dąbski Fortunat 2026
 Dąbski Władysław 2062
 De Carlo Andrea F. 5210
 Dec Ignacy 2872, 6392
 Dec Teofil 5685
 Decowski Sławomir 4985
 Decyk-Zięba Wanda 3289
 Dedecius Karl 2670, 3397, 9577
 Degen Robert, rec. 9892
 Degler Janusz 1640, 6242, 6299; oprac. 6299
 Degórska Bożena 2165
 Degórski Marek 2168
 Dehnel Jacek 3096
 Dejmek Jindřich, rec. 10395
 Dejmek Kazimierz 9726
 Dejna Karol 3290
 Dekowski Jan Piotr 387
 Dekówna Maria 764, 2842, 6750
 Dekret Rady Regencyjnej z 1918 r. 4614
 Dekutowski Hieronim, pseud. Zapora 5502, 10483
 Delacroix Eugène 2481
 Delamars Michał 4647
 Delas Przemysław, oprac. 7650
 Delattre Alfred Luis 1484
 Delegalizacja Białoruskiej Włościańsko-Robotniczej Hromady 8422
 Deleka Jan 5686; red. 4971
 Delerdt Andrzej Józef 6999
 Deles Przemysław 1607, 7853
 Delestowicz Norbert 864, 6779; rec. 6849
 Delimata-Proch Małgorzata 5430, 7148, 7149
 Della Rocca de Candal Geri 3533
 Delowicz Jan 1473
 Deluga Waldemar 3687
 Delura Jolanta 3753
 Delura Sebastian 2476
 Dembińska Marianna z Żeglińskich 8370
 Dembińska Urszula z Morsztynów 3356, 5513, 7232
 Dembiński Bronisław 960
 Dembiński Paweł 2033
 Demblin, pow. tarnowski 2869
 Dembołęcki Wojciech 770
 Dembosz Jacek, red. 3249
 Dembowska Sabina 5438
 Demerer Karl 9270
 Demetriusz I Poliorketes 2497
 Dem'ănuk Oleksandr Josipovič 8157
 Demianowicz Janina, red. 10711
 Demidowicz Tomasz 7854; rec. 5701, 8369
 Demidziuk Krzysztof 2271, 2842
 Demska-Budzułak Lesia 3492
 Demska-Trębacz Mieczysława 4144, 4175
 Dendewicz Maria 9861
 Dendura Bartosz 6470
 Denek Kazimierz 5687
 Denhoff Teodor 7560
 Denhoffowa Katarzyna Franciszka z d. von Bessen 7560
 Denis Dariusz 6780
 Dentièrre Marie 2307
 Depczyński Rafał P. 4813
 Depo Waclaw, przedm. 6459
 Depta Michał 7150
 Deptuch Andrzej Tadeusz 4914
 Deptuchowa Ewa 3265, 3290
 Deptuła Bogusław, red. 1587
 Deptuła Czesław 4925
 Deptuła Hubert 4786
 Deputaci Trybunału Koronnego 5302
 Derdowski Hieronim 3604
 Derdowski Krzysztof 5688
 Derdziuk Andrzej 5011
 Derenda Jerzy 391
 Derengowski Piotr 4825
 Derenk, Węgry 2956
 Dereszyńska-Romaniuk Melania 1091
 Derkowska Aneta 5086
 Derkowska-Kostkowska Bogna 3768, 7855; przedm. 3768; red. 3768
 Derlatka Adam 6470
 Derlatka Stefan 9206
 Derlatka Tomasz 2781
 Derlik Artur 5227
 Derwiński Zdzisław Andrzej 9258
 Deskur Anna 3000
 Deskur Paweł 369
 Deskur Tarnowska Marta 3457
 Deskur Zbigniew 3000
 Desola Jordi 4115
 Desperak Izabela, przedm. 2307; red. 2307
 Dessberg Frédéric 4799
 Deszczyńska Martyna 3266, 5004
 Deszczyński Marek Piotr 5004
 Detka Dariusz, red. 9206
 Dettlaff Jan P. 5150
 Dettloff Anna 4936
 Dettloff Paweł 1938, 3664, 3801, 3802, 4936
 Deutsch Moritz 4191
 Deutsche Turn-Zeitung 8134
 Deyczakowski Zygmunt Anzelm 5689
 Dębce, pow. gryfiński 6411
 Dębica, woj. podkarpackie 257, 2889, 4226, 4227, 5122, 5883, 6511; region 4027, 5105
 Dębicka Olga 5303
 Dębicka-Ozorkiewicz Grażyna 4597
 Dębicki Adrian 2011
 Dębicki Edward 6264
 Dębicki Jacek 6460
 Dębicki Marcin 2682
 Dębina Zakrzowska, pow. tarnowski 9375, 10551
 Dębiński Antoni 4914, 5011, 6392, 9253

- Dębiński Józef 4270, 4895, 4926; rec. 5394; red. 4895
- Dęblin, pow. rycyki 3116, 3772, 4816, 6412, 10663; region 3116
- Dębniaki zob. Kraków
- Dębno, pow. brzeski, woj. małopolskie 3682
- Dębno, pow. myśliborski 5578
- Dębno Królewskie, pow. kolski 7615
- Dębowczyk Małgorzata 5201
- Dębowiec, pow. cieszyński 9208
- Dębowska Alina 1300
- Dębowska Anna 3063; red. 3063
- Dębowska Danuta 1936
- Dębowska Maria 3752, 4927, 5002, 6214; oprac. 365, 5003, 7328; przedm. 5003; rec. 10211; wyd. 8443
- Dębska Agnieszka 1883; wyd. 9737
- Dębska Marta 2454
- Dębski Jan 2972
- Dębski Maciej 7151
- Dębski Sławomir 1828; wyd. 8466
- Dębski Włodzimierz Sławosław 4193, 6458
- Dęsoł Agnieszka 9462
- Diakowski Marcin 6702
- Dialog kultur czy zarzewie konfliktów? 2683
- Dialog kultur pamięci w regionie ULB 5235
- Diariusz miasta Brzegu 2809
- Diariusz Sejmu Wolnego Miasta Krakowa 7664
- Diariusz trocki jako źródło do badań nad historią samorządu trockiego 8423
- Diariusze sejmu koronacyjnego Zygmunta III Wazy 7000
- Dias-Lewandowska Dorota, red. 4395; wyd. 7078
- Dickens Charles 3351, 3368
- Dieckmann Christoph 9259
- Diefenbach Matthias 9260
- Dierkow zob. Rostock
- Diernow Piotr 9289
- Diethmar von Merseburg 6713
- Dilas Milovan 4784
- Dilthey Wilhelm 6127
- Diner Hasia 772
- Dio Cassius 2511
- Dionizjos I, tyran Syrakuz 2494
- Dionysios 2299
- Dioscorides Pedanius 2499
- Dirsyte Rima 1269
- Dittersdorf Carl Ditters von 4192
- Dittner Fanny 3204
- Dittrich Wanda 2303; red. 2303
- Diversis de Quartigianis Filip de 2575
- Dla Leszka od nas 4380
- Dłubacz Włodzimierz F. 4914
- Długajczyk Edward 1189, 8561–8563; oprac. 5263; wyd. 9207
- Długie, pow. starogardzki 6413
- Długie Stare, pow. leszczyński 7281
- Długokęcki Wiesław 1956, 2845, 6781, 6782
- Długokęcki Piotr, współpr. 8467; wyd. 8466
- Długoń Iwona 5674
- Długosz Anna Dominika 2985
- Długosz Dariusz 2497
- Długosz Elżbieta 1520
- Długosz Jan 54, 429, 805, 822, 870, 882, 2483, 2635, 2851, 3494, 4919, 6459, 6566, 6747, 6805, 6902, 6913
- Długosz Magdalena Anna 3737, 5575
- Długosz Wiesław 6538
- Długosz Władysław 8322
- Długosz-Kurczabowa Krystyna 3289
- Długoszevska Wiktoria 2290
- Długoszyń, pow. sulęciński 4324, 4405
- Dłuscy, rodzina 7281
- Dłuska Bronisława 5331
- Dłutek Maria 3710
- Dłużewski Henryk 9206
- Dmitrišin Irina, wyd. 7055
- Dmitrowski Władysław 6392
- Dmitruk Stefan 7856, 7857; rec. 7887; wyd. 7691
- Dmochowski Piotr Andrzej 6783
- Dmowska Regina 3630
- Dmowski Rafał 1380, 5919, 6214, 7152, 8564; wyd. 2375
- Dmowski Roman 4680, 4693, 4727, 4781, 4799, 5251, 5690, 5691, 6479, 7864, 7911, 8112, 8676, 8807
- Dmytrenko Alla 931
- Dnevnik Ruskij* 7876
- Dniestr 2290, 7895
- Doba Aleksander 5539
- Dobek Rafał 8050
- Dobesz Janusz L. 3687
- Dobias-Józefiak Ewa, red. 5391
- Dobias-Telesińska Hanna, oprac. 5391; red. 5391
- Dobiegniw, pow. strzelecko-drezdenecki 2451
- Dobies Cezary 5418
- Dobisz Stanisław 55
- Dobkiewicz Agnieszka 9862
- Dobkiewicz Andrzej 1669–1674, 6784
- Dobosz Józef 2849, 5430; przedm. 6762; red. 171, 1023, 6762, 6767
- Dobosz Tadeusz 1464
- Doboszyński Adam 2949, 4770
- Dobraczyński Jan 4770
- Dobrawa 2856, 6761
- Dobre, pow. miński 2445
- Dobre, pow. radziejowski 5073
- Dobre Claudia Florentina 700
- Dobre słowo na początek 10545
- Dobro i zło w świecie starożytnym 2492
- Dobroć Pana Boga naszego niech będzie nad nami 10546
- Dobrodzień, pow. oleski 6414
- Dobromierz, pow. świdnicki; gmina 1669
- Dobromil, Ukraina; powiat 9494
- Dobroński Adam Czesław 2931, 4743, 5251, 5278, 5418, 5644, 6482, 8386
- Dobrosielska Alicja 2544, 6785
- Dobrosielski Paweł 1832, 5256; red. 5256
- Dobrowolska Anna 9863
- Dobrowolski Andrzej, oprac. 9128
- Dobrowolski Jacek 5183
- Dobrowolski Jan W. 3062
- Dobrowolski Mateusz 873
- Dobrowolski Paweł T. 2591, 2592
- Dobrowolski Piotr 8565
- Dobrowolski Radosław 1286, 3093, 6789
- Dobrowolski Rafał, rec. 8549, 8774
- Dobrowolski Sławomir 9864
- Dobrowolski Tadeusz 6454
- Dobrow, pow. kolski 6975
- Dobroski Konrad 3367
- Dobruszek Wiesław 4212
- Dobrut Zdzisław 9206
- Dobrzyce, pow. radomszczańskie 2816
- Dobrzańska Julia 1451
- Dobrzańska-Fabiańska Zofia, red. 4105
- Dobrzniwo Kościelne; pow. białostocki; parafia 1961
- Dobrzyca, pow. pleszewski 1315, 1499, 1500, 4379, 7751
- Dobrzycki Tumlin 4379
- Dobrzyńskie Arkadiusz, oprac. 3662
- Dobrzyń nad Wisłą, pow. lipnowski 4355, 5272, 7804
- Dobrzyńska Jadwiga 6567
- Dobrzyńska Teresa 3289
- Dobrzyńska ziemia 27, 328, 2250, 2251, 2272, 2357, 2370, 2915, 4895, 6683, 6748, 6905, 6932, 7874
- Dobrzyńska-Woźniewicz Małgorzata 2334
- Dobrzyński Jakub, rec. 8212
- Dobrzyński Roman 6334
- Dobski Witold 4745
- d'Obryn Kajetan 1276
- Dogonów Kraj zob. Mali
- Doherty Gabriel 2617
- Dohnalik Jan 4629; red. 4629, 8425
- Dokaś Oksana 9261
- Doktor Kazimierz Filip Wize 6301
- Doktor Dymitr, red. 9191
- Doktor Jan 2882, 7005, 7153, 7599, 7858; oprac. 2882; przedm. 2882, 7008; rec. 2455, 7178; red. 190; wyd. 7005, 7008

- Doktór Kazimierz 4229
 Doktór Roman, rec. 3436
 Dokument dotyczący likwidacji zakonnych placówek oświatowych 9578
 Dokument fundacyjny klasztoru kanoników regularnych laterańskich w Kraśniku 6714
 Dokument fundacyjny Zbyluta dla klasztoru cysterskiego w Lėknie 6715
 Dokument lokacyjny Miasta Gostynia 6716
 Dokument sprzedaży wsi Bukownica 6717
 Dokumenty historii Karaimów 2810
 Dokumenty od połowy XV do końca XVI wieku w Archiwum Państwowym w Kielcach 2811
 Dokumenty Polskiej Partii Socjalistycznej 9579
 Dokumenty potwierdzenia praw miejskich Firleja 7001
 Dokumenty sądowe w sprawie zamachu na Henryka Józewskiego 8424
 Dokumenty z grodzieńskiego archiwum 7665
 Dokumenty z tajnych archiwów 9043
 Dokumenty życia społecznego 1194
 Dolabella Tomasz 3745, 3765
 Dolat Jarosław, oprac. 4392
 Dolat Krystyna, oprac. 4417
 Dolata Elżbieta 2306, 3093
 Dolczewska Barbara 3664
 Dolecki Marcin 8566
 Dolecki Rafał 992
 Doleżał-Kijo Kinga 5304
 Dolice, pow. stargardzki 6689
 Dolina Irena 6511
 Dolina Stanisław 6511
 Dolinow'skij Volodimir 891, 5150
 Dolińska Magdalena 1281
 Doliński Artur 891
 Doliński Stanisław 891
 Dolistowska Małgorzata 930
 Doliwici, ród 6869
 Dolní Žandov, Czechy 2681
 Dolnośląskie województwo 3662
 Dolny Andrzej, oprac. 1724, 1725
 Dolny Śląsk. Pamiętań powódź 10510
 Dolska Anna z Chodorowskich 7053
 Dołęga-Modrzewski Stanisław zob. Kauzik Stanisław
 Dołęga-Mostowicz Tadeusz 8902
 Dom i Ogród 3710
 Domachowo, pow. gostyński 5586
 Domagalska Elżbieta 3504
 Domagalska Małgorzata 2938, 8219
 Domagała Bożena 7859
 Domagała Jarosław 3090, 9865; red. 2337
 Domagała Kamil 2469
 Domagała Konstancy Ryszard 5692
 Domagała Leszek 5067; red. 5067
 Domalik Adam 5693
 Domano wo, pow. bielski, woj. podlaskie 9459
 Domanski Agnėś 2973
 Domańska Aleksandra 9262
 Domańska Aneta 4928
 Domańska Ewa 714, 765, 1874
 Domańska Kamila 1451
 Domańska Lucyna 2290
 Domańska-Nogajczyk Maria 891; oprac. 1071
 Domański Adam, red. 1716
 Domański Bolesław 5694
 Domański Cezary 7848
 Domański Czesław 2405
 Domański Erazm 6330; rec. 8686
 Domański Henryk 2304
 Domański Marek 4929
 Domański Tomasz 477, 574, 4398, 10440
 Domaradzki Władysław 5695
 Domarańczyk Daria 2307
 Domarus Conrad von 6399
 Domarzewski Andrzej 5880
 Domasłowski Jerzy 5086, 5135, 6767
 Domatków, pow. kolbuszowski 6415
 Dombrowski Adam 8550
 Domejko-Kozera Patrycja 2750
 Domenico Tintoretto. Obrazy z Tarnogrodu 1608
 Domeyko Ignacy 2998, 3473, 5539, 8128
 Domin Anna 5180, 5195
 Dominas Przemysław 4381
 Dominiak Wojciech 1403, 2837
 Dominicus Germanus de Silesia zob. Dominik ze Skorogoszczy
 Dominiczak Barbara Teresa, red. 5518
 Dominiewska Aleksandra, red. 4579
 Dominik Tomasz 3759
 Dominik ze Skorogoszczy 7630
 Dominikanie 885, 1286, 1978, 2575, 2850, 3276, 3375, 3418, 3435, 3513, 3534, 3627, 3802, 3811, 3865, 4936, 4968, 5035, 5080, 5149, 6557, 6658, 6953, 6985, 7091, 7114, 7336, 7539, 7640, 7723, 10022, 10284
 Dominikanki 3865, 5397, 6727
 Dominikowska Jolanta 3504
 Domino Maurycy Hadrian 1884
 Dominów zob. Lublin
 Domka Jan, red. 264
 Domke Radosław 6659, 9866, 10217; rec. 10040
 Dommer Dominik 6399
 Domżałski Damian 5072
 Domżał Robert 1885
 Domżał Zbigniew 1971, 3513
 Doncov Dmitro Ivanovič 4781
 Donder Günther 3340
 Donefner Piotr 10197
 Donhauser Peter 7830
 Dönhoff Marion 2670
 Donizetti Gaetano 4165
 Donnersmarck, rodzina 6621
 Donocik Tadeusz 6454
 Donum amicitiae 3267
 Dopart Bogusław 3441, 7860
 Dopierała Filip 5369
 Dopierałowice, rodzina 5369
 Dopko Aleksandra 4930
 Dorcz Krzysztof 4122
 Dorman Jan 4053, 4053
 Dormus Katarzyna 766, 3091
 Dormus Krystyna 3229
 Dorna Maciej, red. 1525, 2575
 Dornarowicz Iwona 5438
 Dorobek Andrzej 4123, 4186
 Dorobisz Janusz 2837, 2852, 3356
 Dorohostajski Krzysztof Mikołaj 3356
 Dorohursk, pow. chełmski 7645
 Dorosz Piotr 4176
 Doroszewski Jan 5696
 Doroszewski Jerzy 8567; rec. 3218
 Doroszewski Witold 3289, 5696, 7769, 9044, 9712
 Dorota Iwona 7861
 Dorota z Mątów, bł. 5140
 Doroz-Turek Małgorzata 3745
 Dorożała-Broniewicz Teresa 4093
 Dorpat zob. Tartu
 Dorst von Schatzberg Leonard 7984
 Dorys Benedykt Jerzy 3693
 Dossi Dosso (właśc. Giovanni di Niccolò de Luteri) 3749
 Dostatni Tomasz 6347
 Dosz Ireneusz, red. 5001
 Doświadczenia z zaangażowania Polscy w operacje wojskowe 10547
 Doświadczenia, praktyczność, nowoczesność 10548
 Doñnar Aláksandar Barysavič, red. 7082
 Dowgiało Jan 5567
 Dowgiało Karol 416, 3206
 Dowiat Jerzy 5150
 Dowlasz Bogdan 4189; red. 4189
 Dowsilas Iwo, oprac. 4053
 Dowsilas Iwona, oprac. 4053
 Drabarz Anna, tł. 8770
 Drabczyński Dominik Ignacy 5697
 Drabik Anna 965
 Drabik Sebastian 10201, 10278, 10457
 Drad Halina 6549
 Dragan Antoni, red. 4745
 Dragan Jolanta 1350, 2342
 Dragan Wojciech 3800
 Dragońska Urszula 3759
 Dragun Marek 9263
 Drajewski Stefan 4093; oprac. 4093
 Drakoncjusz Emilusz Blosjusz 2492, 2497
 Drakoniewicz Andrzej 1133

- Drakula zob. Vlad III Palownik, ho-
 spodar wołoski
 Dramowicz Waldemar 7862
 Drapella-Hermansdorfer Alina 3876
 Draskóczy István 1543
 Drath Jakub, rec. 4938
 Dratwa Bolesław 4931
 Draus Jan 5418
 D r a w a, prawy dopływ Noteci 4480
 D r a w n o, pow. choszczeński; re-
 gion 4872
 Drawsko Pomorskie, woj. za-
 chodniopomorskie 6416; region
 2179, 6416
 Drawsko Pomorskie i okolice poprzez
 wieki 6416
 Drag Kaja 1163, 1164
 Drag Katarzyna 2972
 Drag-Korga Iwona 2965
 Drązkiewicz Maciej, il. 3929
 Drązkowska Anna 3922, 4287
 Drążyk Jolanta 7863; red. 234
 Dreczka Janusz 6264, 9867
 Drège Helena 3550
 Dreifuss Havi 957
 Dreikopel Tomasz, przedm. 7088;
 tł. 7088; wyd. 7088
 Drej Szymon 6786
 Drejerski Bartosz 1580
 Drelicharz Wojciech, przedm. 926;
 red. 926
 Drenda Jan 3268
 Drenda Olga, tł. 3894
 Drees Friedrich 4985
 Drewniak Bogusław 4124, 5698
 Drewniak Dagmara 1510
 Drewno w architekturze 3803, 3804
 Drewnowski Arkadiusz 4506
 Drewnowski Jacek 9945
 Drexlerowie, rodzina 1281
 Dreyfus Alfred 2602
 Drezdenko, woj. lubuskie 2451,
 2648; Nowe Drezdenko 2451;
 region 2451
 Drezno, Niemcy 1610, 2197, 5196,
 5513, 6651, 6990, 7088, 9469
 Drętkiewicz Andrzej 5699
 Drobek Wiesław 1831
 Drobner Bolesław 4720
 Drochlin, pow. częstochowski
 5196
 Drogi chichociemnych 9045
 Drogi do niepodległości 7864
 Drogoń Andrzej 6454, 7865
 Drogosław, pow. ostrowski 5029
Drogosławsz 6479
 Drohicka ziemia 5480, 5659, 7252
 Drohiczyn, pow. siemiatycki
 1092, 3749
 Drohicyńska diecezja 4647,
 5032, 6214
 Drohobycz, Ukraina 1863, 3332,
 3407
 Drohobyczka, pow. przemyski
 6417
 Drohojowski Marcei 7666
 Droń Maciej 5132, 6221
 Drop Barbara 9046
 Dropała Jarosław 4932
 Drozd Aleksandra 3399
 Drozd Anna 7505
 Drozd Jarosław 4125, 8568
 Drozd Michalina 4933
 Drozd-Lipińska Alicja 6905
 Drozda Teresa 5988, 8569
 Drozdek Justyna 2863
 Drozdek Paweł 5700
 Drozdowo, woj. łomżyńskie 7724
 Drozdowska Paulina 4049
 Drozdowska-Broering Izabela 2970
 Drozdowski Krzysztof 4807, 4837,
 8707, 8959; wyd. 8461
 Drozdowski Marian Marek 4677,
 6051, 7154–7157, 7866, 8570,
 8758, 8840
 Drozdowski Mariusz Robert 929,
 2476, 7158, 7159
 Drozdowski Mateusz 7867, 7868
 Drożdziejka Olga 7194
 Drożdź Sławomir 2493
 Drożdżik Iwona 1231
 Drożdż Bogusław 10549
 Drożdż Leokadia 2211, 5200, 6279,
 9925
 Drożdż Mateusz 9264
 Drożdż Urszula Małgorzata 5418
 Drożdżewska Agnieszka 4192
 Drożyński Zachariasz 8904
 Drożdź Andrzej 9868
 Drożdź Krzysztof Henryk 9265
 Drożdź-Luszczyc Katarzyna 3289,
 10548
 Dróżka Wanda Maria 700
 Drucki-Lubecki Ksawery 5701
 Drugi pokój toruński 6786
 Drużbacka Elżbieta 3484, 5513
 Drużbicki Kasper 5702
 Drużycki Jarosław Jot- 5200
 Drużyłowski Edward 4382
Drużyna 5644
 Drwał Małgorzata 2593
 Drya (Dryja), rodzina 5284
 Dryblak Łukasz 8571; rec. 4684
 Drygas Aleksander 3025
 Dryja Sławomir 3805, 3806, 4383,
 7160, 7869
 Drywa Danuta 5762, 9266–9268
 Drzazga-Lech Maja 4126
 Drzemczewski Jerzy 3512
 Drzewica, pow. opoczyński 1937
 Drzewicki Maciej 4062
 Drzewicki Maciej, prymas 1937
 Drzewicz Anna 4288
 Drzewiecka Dorota, red. 1044
 Drzewiecka Ewa 5438
 Drzewiecki Andrzej 2837, 4814,
 4825, 4885
 Drzewiecki Bartosz 1051, 4562
 Drzewiecki Conrad 4093
 Drzewiecki Piotr 3875
 Drzewiecki Przemysław 547
 Drzeżdżon Roman 3604
 Dubaj Ewa 2890, 10230
 Dubas-Urwanowicz Ewa 7509; wyd.
 7231
 Dubel Konrada Zofia 6642; przedm.
 6642
 Duben Alan 2939
 Düben Ann Katrin 1862
 Duber Paweł 5580, 5593, 8572;
 rec. 9258
 Dubicki Andrzej 2468, 2594, 2750,
 4825, 6077, 9869
 Dubicki Tadeusz 2468, 2750, 2851,
 5593, 6350, 6351; wyd. 9125
 Dubiecki Marian 891
 Dubiel Stanisław, ksiądz 4647
 Dubiel Stanisław, softys 6647
 Dubiel-Zielińska Paulina 9462
 Dubik Galina, wyd. 3412
 Dubin, pow. rawicki 5195
 Dubiński Krzysztof 1483, 6299
 Dubis Anna 16
 Dubisz Stanisław 3289, 3313, 10522,
 10548
 Dublin 1956, 10654
 Dubno, Ukraina 2851
 Dubrownik, Chorwacja 2575
 DUBY Halina, tł. 4684
 Duch Kazimierz 2852
 Duchnow, pow. otwocki 6418
 Dućminska Olga 3492
 Duczki, pow. wołomiński 4531
 Duczko Władysław 2845, 2850,
 2869, 6750, 6913
 Duczmal Małgorzata 2545
 Duda Andrzej 10660
 Duda Aneta A. 2344
 Duda Artur 3426, 4068, 8573
 Duda Daniel 5305, 5561, 5562,
 5615, 5689, 6028, 6187
 Duda Eugeniusz 1520
 Duda Henryk 3290
 Duda Jadwiga 2387
 Duda Jerzy 2837
 Duda Józef 5090
 Duda Krystyna 10550
 Duda Krzysztof, harcerz 3092, 8574
 Duda Krzysztof, muzyk 4106
 Duda Maciej 7870
 Duda Magdalena 6681
 Duda Małgorzata 2333
 Duda Michalina 6787
 Duda Tomasz 6508
 Duda Witold 2290
 Duda Zygmunt 4934
 Duda-Gracz Jerzy 3631
 Duda-Groblicka Lidia 3631, 3631
 Duda-Hyz Michalina 4615
 Dudak Wojciech 3807
 Dudała Halina zob. Kowalczyk-Du-
 dała Halina
 Dudek Andrzej 2095, 4939
 Dudek Antoni 2794
 Dudek Antoni Kazimierz 3425

- Dudek Dorota 2635
 Dudek Izabela 8575
 Dudek Justyna 9484
 Dudek Kamilla 1494
 Dudek Marek 4193
 Dudek Paweł 447
 Dudek Tomasz 7871, 7872
 Dudek-Bujarek Teresa 1675, 3691, 3743; przedm. 3691; red. 3691
 Dudek-Młynarska Elżbieta 4176
 Dudek-Szumigaj Agnieszka, red. 2330
 Dudka, pow. giżycki 2290
 Dudka Monika 6788
 Dudkiewicz Margot 3808
 Dudkowski Michał 1886
 Dudlik Katarzyna 2492
 Dudra Stefan 4384
 Dudziak Marek 9269
 Dudzik Sebastian 3526, 3759
 Dudzik-Rudkowska Marta, oprac. 9174
 Dudziński Andrzej 2494
 Dudziński Paweł 7161
 Dudziński Robert 3732, 9870
 Dudziński Tomasz 4127, 4289, 8092; red. 297
 Dufetel Nicolas 4116
 Dufurat Joanna 3608, 8576
 Duhamel Joseph 7135
 Duk Józef 3441
 Dukaj Jacek 3389
 Duker Abraham Gordon 772
 Dükov Aleksandr Rešideovič 4678
 Dukwicz Dorota 7162; rec. 7295
 Dul Aleksandra 7873
 Dulewicz Jarosław 9871, 9872
 Dułęba Leszek 7667
 Dulik Leszek 1676
 Dulisz Ilona 4192
 Dulna-Rak Ewa, oprac. 4103
 Duma. Powstanie Wielkopolskie 7668
 Duma Paweł 2185, 2629
 Duman Jan, oprac. 7832
 Duman Teresa, red. 340
 Dumania Piotr 3027
 Dumanowski Jarosław 1956; red. 7078; wyd. 7078
 Dumin Henryk 2388, 8253
 Dumin Stanisław W. 2932
 Dumna Teresa 5886, 10551
 Dunaj 2148, 2468, 4682
 Dunaj Bogusław 2212
 Dunajewski Antoni 5703
 Dunajewski Julian 8162
 Duniec Krystyna 8577
 Dunikowski Xawery 1636
 Dunin Borkowski Jerzy Sewer 2043
 Dunin-Brzeziński Jan 8301
 Dunin-Wąsowicz Anna 2842
 Dunin-Wąsowicz Krzysztof 9505
 Dunin-Wąsowicz Zbigniew 8301
 Durak Piotr 3809, 6511
 Durawa Wallafried 6399
 Durąg, pow. ostródzki 3923
 Durbas Małgorzata 2851, 7163; polem. 7163
 Durčanský Marek 826, 8578
 Durczykiewicz Leonard 1677
 Duriasz Józef 6347
 Durini Angelus Maria 2803
 Durka Jarosław 2837, 2861, 4601, 5951, 9242, 9873; rec. 4473; red. 336; wyd. 9602, 9639, 9696, 9741
 Durko Janusz 5704, 9580
 Durlak Wojciech 3808
 Dürnkrot, Austria 2873
 Duruflé Maurice 4129
 Durzewski Antoni 6479
 Duschak Moritz 8098
 Duska Joanna 2387, 3484
 Düsseldorf, Niemcy 9127
 Duszniki-Zdrój, pow. kłodzki 1316, 1317, 1779, 1790, 3672, 3813, 4386, 8462, 10308, 10408
 Duszyński Bartosz 2481
 Duszyński Wojciech 2497
 Duszyński Zygmunt 5705
 Duszyński-Karabasz Henryk 7874
 Dutertre Armand zob. Pluciński Bolesław Kamil
 Dutka Elżbieta 2861
 Dutka Magdalena 5706
 Dutka Wojciech 5706
 Dutka-Mańkowska Anna 10522
 Dutkiewicz Gracjana 6443, 10552
 Dutkiewicz Marek 4883, 7875
 Dutkowska Maria A. 5150, 7895
 Duży Stanisław 4403
 Duży Wiesława 1973
 Dvořák Antonín 4192
 Dvořák Max 8134
 Dwa nieznanne średniowieczne dokumenty do dziejów lwowskiego kościoła św. Ducha 6718
 Dwa tatarskie testamenty wojskowych 7002
 Dwadzieścia lat obowiązywania Konstytucji RP 10553
 Dwernicki Józef 1281
 Dwie godziny. Wspomnienia 9581
 Dwilewicz Łukasz 4525
 Dwojnych Andrzej 8112
 Dworaczek Kamil 10376; rec. 9798, 9977, 10136; wyd. 9683, 10376
 Dworaczek Marek 6735; red. 6735
 Dworak Dagmara 9047
 Dworakowski Jacek 3810
 Dworakowski Jan 4743
 Dworas-Kulik Judyta 8579
 Dworzak Marek 6553
 Dworzycz Michał, przedm. 9754
 Dwornik Kamil 7876
 Dwornikowski Kamil 6477
 Dworzaczek Włodzimierz 9716
 Dworzaczek Jolanta Elżbieta 5707-5709
 Dworzak Agata 930, 3745
 Dwór. Ponowoczesne przygody idei i formy 5181
 Dyamentowski Przybysław 767, 768
 Dybacz-Czuryłowie, ród 6924
 Dybała Jolanta 2499
 Dybaś Bogusław 7231, 8134
 Dybiak Krzysztof 1526, 5210
 Dybel Katarzyna 5266
 Dybicz Paweł, przedm. 10218; red. 10218; współpr. 10218
 Dybiec Anna 3351
 Dybiec Julian 826
 Dybizbański Marek 7877; oprac. 7719; wyd. 7719
 Dybkowska-Kłos Halina 5710
 Dybowski Emil 7669
 Dybowski Jan 2437
 Dybów zob. Toruń
 Dybus Łukasz 5067
 Dyczek Piotr 2292, 2497
 Dyczewski Leon 5332
 Dyduch Grzegorz 4403
 Dygacz Kornelia 3352
 Dygasiński Adolf 3333, 3368, 3470, 8399
 Dygat Stanisław 3329
 Dygdała Bogusław 10578
 Dygdała Jerzy 769, 1974, 7164-7167, 8134; rec. 6176, 6989, 7028; współpr. 6059; wyd. 6997, 7067
 Dygo Marian 1956
 Dykjonarz XVIII wieku 7168
 Dylan Bob 4186
 Dyląg Dariusz 8301
 Dylągowa Hanna 5332, 5711, 5712
 Dylągowski Bartłomiej 7625
 Dylewo, pow. ostródzki 7672
 Dylewska Agnieszka 6491
 Dyluski Adam 4385
 Dylicka Anna 1396
 Dylizanssem do Wieliczki 2812
 Dylkiewicz Józef 5713
 Dylus Aniela 3201
 Dylus Daniela 2004, 3269
 Dylus Stefania 9050
 Dymarski Mirosław 2442
 Dymek Benon 5253
 Dymitr z Goraja 6924
 Dymitrowski Jacek 2889, 5883; red. 257
 Dymke Zbigniew 10554
 Dymkowski Maciej 4679
 Dymmel Piotr, rec. 5504, 7023; red. 289
 Dymnicka Małgorzata 1325
 Dymowski Arkadiusz 2133, 2134
 Dynia Jerzy 4128
 Dynner Glenn 957
 Dyplomaci pruscy o powstaniu kościuszkowskim 7003
 Dyplomaci sascy wobec Sejmu Wielkiego 7004
 Dyr Jadwiga 6161

- Dyrda Elżbieta 1154
 Dyrłaga Przemysław 4935
 Dytkowie, rodzina 5379
 Dyżakowski Mirosław 7878
 Dzedziej Zdzisław 3019
 Dżemilév Mustafa 2480
 Dziaczkowska Lucyna 719, 7879; przedm. 719; red. 719
 Dziadek Adam, wyd. 3482
 Dziadek Magdalena 4116, 4117, 4191, 8580
 Dziadosz Stefan 1276
 Dziadowiec Joanna 2454
 Dziadzio Andrzej 4650
 Dziadosz Władysław 8103
 Dziak Waldemar Janusz 2684; wyd. 2425
 Działalność fundacyjna biskupów krakowskich 4936, 4937
 Działdowo, woj. warmińsko-mazurskie 237, 396, 2269, 2850, 4314, 4315, 4397, 4599, 5102, 6741, 8299, 8458, 8527, 8529, 9477, 9634; powiat 113, 8528, 8920, 9009; region 4577, 8267; obóz Soldau 9431
 Działoszyn, pow. pajęczański 2249, 6419
 Działyńscy, ród 3550
 Działyńska Anna z Radomickich 5176
 Działyńska Izabela z Czartoryskich 1484, 4601
 Działyński Ignacy 7632
 Działyński Michał 7632
 Działyński Tytus 369, 8204
 Dziatczyk Anna 1053
 Dziatkowiec Andrzej 8158
 Dziechciarz Olgerd 6395
 Dziechłino zob. Leśnice
 Dziecko w historii 3093
 Dzeduszyccy, ród 3435, 3550
 Dzeduszycka Ewa 3681
 Dzeduszycki Jerzy 7505
 Dzeduszycki Maurycy 770, 3501
 Dzeduszycki Wojciech, red. 4916
 Dzeduszycki-Sas Tytus 3681
 Dzedzic Halina 6422
 Dzedzic Jan 2948
 Dzedzic Krzysztof 1678, 9874; polem. 1678; rec. 6800
 Dzedzic Leszek 1679, 1680
 Dzedzic Marcin 4386, 6658
 Dzedzic Roman 7880
 Dzedzic Stanisław 3430, 4937, 5099, 5418, 6240
 Dzedzicka Anna 7881
 Dzedzictwo. Heritage 1526
 Dzedzictwo. Warszawska szkoła rysunku architektonicznego 3094
 Dzedzictwo archeologiczne północnej części ziemi dobrzyńskiej 2272
 Dzedzictwo Hippokratesa 9048
 Dziedzictwo i pamięć Kresów Wschodnich Rzeczypospolitej 1281
 Dziedzictwo książąt mazowieckich 771
 Dziedzictwo kulturowe 5182
 Dziedzictwo kulturowe Reformacji 4938
 Dziedzictwo w Polsce 1887
 Dziedziczak-Foltyn Agnieszka 10555
 Dzieje Brzozy Królewskiej 6392
 Dzieje Diecezji Tarnowskiej 4939
 Dzieje gminy Tarnowo Podgórne 6623
 Dzieje i kultura cystersów w Polsce 4940
 Dzieje i skarby dominikańskiego kościoła 3811
 Dzieje Kocka 6461
 Dzieje Kościoła katolickiego na Pomorzu Zachodnim 9875
 Dzieje książki i prasy 3513
 Dzieje Lubelszczyzny 9876
 Dzieje ludności żydowskiej w regionie częstochowskim 2890
 Dzieje Najnowsze 159a
 Dzieje powiatu starachowickiego 6604
 Dzieje Pułtusza 6564
 Dzieje regionu kujawsko-pomorskiego 6481
 Dzieje rodziny Grothów z Zelewa 5306
 Dzieje rodziny Ożogów z Nienadówki 5307
 Dzieje Rzeszowa 6577
 Dzieje strumieńskiej Macierzy 3095
 Dzieje Urzędu Radiotelegraficznego Babice-Boernerowo 4387
 Dzieje zabawek dziecięcych 4290
 Dzieje ziemi i powiatu chojnickiego 6402
 Dziekan Jacek, współpr. 4466
 Dziekan Marek 2480
 Dziekanka artystyczna 5183
 Dziekanowice, pow. gnieźnieński 2845, 2850
 Dziekańska Małgorzata, tł. 6613
 Dzieła dramatyczne Wojciecha Bogusławskiego 4054
 Dzieło bł. ks. Romana Sitki 6119
 Dziemba Robert 6463
 Dziembowska Joanna Jadwiga z Mielęckich 7169
 Dziembowski Piotr Maciej 7169; red. 167
 Dziemiątko Leszek 3571, 5228
 Dziemiszkiewicz Mieczysław, pseud. Rój 10483
 Dzieniakowska Jolanta 3550
 Dzienis Helena 3514
 Dzienisz Błażej 6567
 Dzieniszewska Teresa, oprac. 985
 Dzieniszewski Ryszard 10361
 Dziennik Dawid 1028
 Dziennik czynności Naczelnego Wodza gen. Władysława Sikorskiego 9049
 Dziennik Domowy 3238
 Dziennik Ludowy 9181
 Dziennik Łódzki 8110
 Dziennik Miński 8008
 Dziennik Polski (Londyn) 3608
 Dziennik Polski i Dziennik Żołnierza 3427
 Dziennik Radomski 9420
 Dziennik Wileński 3385
 Dzienniki współpracowników Instytutu Judaicum w Halle 7005
 Dzieńkowski Tomasz 2299, 2845, 2869, 3946, 6757, 6789
 Dziergwa Roman, red. 7736; tł. 7735, 7736
 Dzierzbicka Katarzyna 3353
 Dzierzgoń, pow. sztumski 1952, 2845, 6420
 Dzierzowska Anna 979; przedm. 979; red. 979; tł. 10000
 Dzierżazna, pow. zgierski 9425
 Dzierżoniów, woj. dolnośląskie 1205, 1318, 1958, 2908, 3832, 4515, 9933, 10157, 10281; powiat 9934
 Dzierżyńska Maria 3632
 Dzierżyńska-Mielczarek Jolanta 10556
 Dzierżyński Feliks 4670
 Dzierżyński Władysław 2851
 Dziesiąta zob. Lublin
 Dziesięć edycji honorowej Nagrody „Święto” 677
 Dzierżyński Ryszard 7170, 7171
 Dzieślewscy, rodzina 8298
 Dzierżniki, pow. wieluński 4345
 Dziewczyny kresowe 9050
 Dziewczyński Mariusz 2659
 Dziewiecka Emilia 5278
 Dziewulska Joanna M. 1974, 2985, 3534
 Dzierwulski Michał 3618, 3712; przedm. 3618; red. 3618
 Dzieżyc Longin 1282, 6659
 Dziębowska Elżbieta 5714
 Dzięgiel Leszek 3028
 Dzięgielewski Jan 7231
 Dzięgielewski Karol 895, 4306; oprac. 895
 Dzięgielewski Roman 7632
 Dzięgielewski Tomasz 1165
 Dzięgiełłow, pow. cieszyński 5472
 Dzik Janina 3633, 3634, 3745, 4936
 Dzik Michał 2869; przedm. 2845; red. 2845, 6913
 Dzika grafika 1609
 Dzik Sylwester 5715
 Dzik Tomasz 2915, 4388, 4389, 5308, 5612, 7882; rec. 6401; red. 4388
 Dzikie, pow. białostocki 5547
 Dzikielewska Renata 6214

- Dzikoviana* 160
 Dzikowice, pow. żagański 3701
 Dzikowska Elżbieta 5539
 Dzikowska-Światowiak Aleksandra 2306, 8581
 Dzikowski Arkadiusz 1956
 Dzikowski Marcin 6456
 Dzikowski Tomasz, oprac. 1405
 Dzików zob. Tarnobrzeg
 Dzimira Michał 5135
 Dzionek-Kozłowska Joanna 4390
 Dziony Marek, rec. 10525
 Dziuba Adam 5727, 6574, 9877–9879, 9925, 10201, 10293, 10457; przedm. 10457; red. 10457
 Dziuba Andrzej Franciszek, rec. 6493, 6928, 7171
 Dziuba Edyta 393, 394
 Dziuba Michał 1277
 Dziubiński Marcin 4391
 Dziubiński Zbigniew, red. 4229
 Dziugiel-Łaguna Magdalena 2939
 Dziura Małgorzata 4291
 Dziurkowski Dawid 2863
 Dziurok Adam 6575, 6620, 9880, 9881, 9925, 10293; przedm. 9925, 10293; red. 157, 9925, 10293
 Dziurzyńska Ewa 1527; wyd. 9724
 Dziurzyński Antoni 5716
 Dziurzyński Dariusz 3354, 10548
 Dziwisz Stanisław, przedm. 5266
 Dzunza Roman 6444
 Dzwonkowski Roman 2971
 Dzwonkowski Tadeusz 9882
 Dźwigał Magdalena 10260; przedm. 10260; red. 9647, 10260
 Dźwinel Marian, fot. 5151
 Dźwinogród, Ukraina 2869
 Dżabagina Anna 3492
 Dżawahišvili Nikoloz 2875
- Early medieval settlement complex at Czeremo 6789, 6790
 Eber Anselm 4192
 Eberhard Hilscher i jego związki ze Świebodzinem 3355
 Eberhardt Piotr 2193, 2406, 2685
 Eberharder Markus 3515
 Ebert Magda 7168, 7172
 Ebertowska Weronika 6760
 Ebertowski Karol 2044
Ecclesia 161
Ecclesia et bellum 6791
Ecclesia, regnum, fontes 6792
 Echa Młodej Polski 1500
Echa Przeszłości 162
Echo Pragi 8094
 Eckert Horst 3557
 Eczmiadzyn zob. Wagharszapat
 Edelman Marek 1810, 9051
 Eder Maciej 864
 Editiones sine fine 1972
 Editionswissenschaftliches Kolloquium 1973
- Edler Arnfried 4116
 Edmund Bojanowski, bl. 42, 841, 3132, 3141, 3147, 3155, 3240, 4984, 5717, 6484, 7670, 7671, 7879, 7925, 8015, 8414
 Educare necesse est 1052, 1053
 Edukacja polonistyczna wobec przemian kulturowych 3096
 Edward Kaźmierski, bl. 719, 5519
 Edward Klinik, bl. 719, 5519
 Edytorstwo źródeł 1974
 Egejskie Morze; region 2490; wyspy 2497
 Eger, Węgry 9135
 Egipt 1461, 1642, 2299, 2453, 2480, 2492, 2497, 2714, 2725, 2749, 3413, 3414, 4916, 7750, 8349, 9191
 Egodokumenty 1975
 Egzekucja w Zgierzu 11
 Ehrlich Christoph 6554
 Ehrlich Emilia 2973
 Ehrlich Stanisław 4727
 Eibisch Eugène 3681
 Eich Günther 6491
 Eichberger Gotfryd Karol 3387
 Eichendorff Joseph von 5453
 Eichler Janusz 1427
 Eichmann Adolf 4752
 Eider Jerzy, red. 4259
 Eigeldinger Jean-Jacques 4115
 Eiger Kazmierz 2970
 Eisenbach Artur 2882
 Eisler Jerzy 56, 2794, 9813; rec. 2864
 Ejchman Maria 7883
 Ejszyszkki, Litwa 6421
 Ekdahl Sven 413, 6793
 Eksplorator regionalny 6511
 Eksterminacja w systemie niemieckim i sowieckim 2686
 El sueño bolivariano 2443
 Elbanowski Adam 2595
 Elbaum George J. 9052
 Elbląg, woj. warmińsko-mazurskie 1745, 1884, 2836, 3627, 3657, 3818, 3946, 5013, 5217, 5387, 6721, 6828, 7025, 7194, 7584, 9556, 9688, 9849, 10580
 Elbląska diecezja 5124
 Elbląska Wysoczyzna 6691
 Elbląski Kanał 8018
 Elbląskie województwo 10230
 El'cin Boris Nikolaevič 2662
 Elektronwnia Garbary 1578
 Elementy etyki wojskowej 8425
 Eleonora Akwitańska, królowa Francji i Anglii 2545
 Eleonora Maria Habsburg, królowa 7526
 Elita armii II Rzeczypospolitej 8426
 Elity i przedstawiciele społeczności żydowskiej 9270
 Eljasz-Radzikowska Teresa 5718
 Eljaszewicz Jan 9053
- Elkheir Osman 2652
 Ellwart Jarosław 2281, 3604, 6508; przedm. 6508
 Elsner Józef 4192, 8259, 8344
 Elwart Katarzyna 4001
 Elzenberg Henryk 3060, 8398
 Elżbieta, żona Bogusław V, księcia wologosko-słupskiego 10183
 Elżbieta Bawarska, cesarzowa Austrii 4396
 Elżbieta Bośniaczka, królowa Węgier 6824
 Elżbieta Habsburżanka 2033
 Elżbieta Łokietkówna, królowa Węgier 6824
 Elżbietanki 5140, 5227
 Ełcka diecezja 10568–10570, 10674
 Ełk, woj. warmińsko-mazurskie 3061, 5077, 5098, 9802, 10675; powiat 5077
 Emerytowany profesor nadzwyczajny Wyższej Szkoły Policji 5595
 Emigracyjne miscellanea 2949
 Emil Szramek, bl. 3643, 5453, 6454
 Emling Shelley 5309
 Encyclopaedia of the ghetto 9054
 Encyklopedia Chełma 100
 Encyklopedia ekumenizmu w Polsce 101
 Encyklopedia książki 102
 Endecja wczoraj i jutro 4680
 Endelman Todd M. 772
 Enduring legacy of Salo W. Baron 772
 Enesz Jerzy 7306
 Engel David 772
 Engel Emilia 5719
 Engel Marcin 2845
 Engel Zbigniew 3062
 Engelgard Jan 1292, 4745, 4770, 5690; oprac. 4770; przedm. 2806; red. 4745; wyd. 4770
 Engelking Barbara, oprac. 9098
 Engels Fryderyk 5186
 Engler Maria 2469
 Enke Roland 1610
 Epistolografia w dawnej Rzeczypospolitej 3356
 Epstein Magdalena Maria 5720
 Epsztejn Tadeusz 866, 891, 1976, 4601, 7884; rec. 9031
 Erazm z Rotterdamu 3334, 7184, 7460
 Erdman Alfons 8862
 Erdman Jan 9128
 Erdman Marta 9128
 Ergietowski Stanisław 6392
 Ermold Czarny 6941
 Ertman Aldona 7173
 Eryk Pomorski 6894, 6964, 6981
 Esch Peter 5186
 Esmund Kazmierz 5590, 5723
 Essen Andrzej 773, 1753, 2750, 4682, 5593
 Estkowski Ewaryst 3238

- Estonia 1232, 2252, 2732, 5593
 Estreicher Karol jun. 1407, 5721, 9938
 Estreicher Karol sen. 1290, 3428, 3540, 8613
 Estreicher Stanisław 6036, 6036
 Estreicherowie, rodzina 5489
 Et super hanc petram 4129
 Ethelwulf, król Wessex 2151
 Ethos rycerski w kulturze 2444, 2844
 Etiopia 8739
 Eufemia (Ofka), księżniczka raciborska i dominikanka 6727
 Europa 69, 421, 427–429, 440, 441, 458, 460, 461, 465, 469, 475, 476, 479, 480, 497, 508, 512, 528, 565, 576, 693, 707, 993, 1012, 1043, 1047, 1048, 1053, 1074, 1292, 1503, 1618, 1640, 1644, 1666, 1854, 1862, 1936, 1938, 2011, 2183, 2305, 2312, 2344, 2446, 2450, 2468, 2476, 2479, 2483, 2495, 2580, 2603, 2635, 2639, 2640, 2655, 2657, 2659, 2670, 2683, 2687, 2723, 2733, 2734, 2750, 2790, 2795, 2844, 2851, 2857, 2864, 2865, 2869, 2873, 2965, 2970, 2973, 3201, 3238, 3327, 3356, 3368, 3391, 3418, 3425, 3438, 3485, 3550, 3601, 3644, 3674, 3693, 3696, 3803, 3834, 3932, 3991, 4440, 4506, 4512, 4629, 4647, 4696, 4730, 4742, 4752, 4889, 4894, 4916, 4938, 5004, 5086, 5180, 5195, 5228, 5588, 6176, 6473, 6817, 6866, 6941, 6955, 7029, 7257, 7261, 7358, 7469, 7541, 7594, 7597, 7603, 7639, 7632, 7648, 7778, 7779, 7833, 7842, 8010, 8054, 8068, 8253, 8358, 8373, 8624, 8694, 8700, 8786, 8831, 9000, 9101, 9530, 9975, 10239, 10246, 10275, 10528, 10627, 10631, 10673; Południowa 2444; Południowo-Wschodnia 2765, 5593; Północna 4916; Północno-Zachodnia 6750; Środkowa 53, 282, 425, 431, 439, 505, 519, 526, 817, 877, 925, 1527, 1938, 2290, 2344, 2431, 2444, 2445, 2454, 2465, 2469, 2473, 2570, 2629, 2675, 2682, 2719, 2722, 2734, 2752, 2765, 2849, 3327, 3536, 3537, 3637, 3696, 3811, 4681, 4986, 5089, 5212, 5213, 5593, 6702, 6890, 6957, 7106, 7778, 7836, 9413, 10365, 10657; Środkowo-Wschodnia 70, 305, 366, 417, 494, 706, 732, 1526, 1540, 2039, 2133, 2292, 2388, 2467, 2532, 2550, 2691, 2733, 2734, 2748, 2785, 2788, 2940, 3492, 3693, 4682, 4873, 5002, 5188, 5212–5214, 5229, 5712, 6270, 6731, 6743, 7106, 7580, 8495, 9723, 10661; Unia 1185, 2453, 2470, 2659, 2734, 2750, 10542, 10607, 10616, 10657, 10660, 10661, 10667, 10669, 10718, 10720, 10731; Wschodnia 215, 877, 957, 1196, 2465, 2570, 2619, 2629, 2654, 2665, 2748, 2869, 2882, 2939, 3536, 3537, 6750, 6913, 7116, 8386, 8917, 10365; Zachodnia 2444, 2540, 2627, 4878, 6956, 7115, 7116, 7214, 7632, 9764, 9978, 10657
 Europa XX–XXI w. 2687
 Europa nasza historia 993
 Europa Środkowa. Central Europe 4681
 Europa Środkowa, Bałkany i Polacy 2445
 Europa Środkowo-Wschodnia – w kręgu koncepcji Międzymorza 4682
 European folk games 2334
 Eutaryk (Flavius Eutharicus Cilliga), gocki następcą tronu 6941
 Eutropiusz (320–387) 2453
 Euzebiusz z Cezarei 2497
Evangelisches Gemeindeblatt für Galizien und die Bukowina 893
 Evrenov Nikolaj 3466
 Evstrat'ev Oleg 7174
 Evtuh Volodimir 2454
 „Ewangeliarz” kanoników regularnych laterańskich w Krakowie 6719
 Ewangeliarz księżnej Anastazji 6720
 Ewangelicki kościół Świętej Trójcy w Warszawie 3812
 Ewertowska-Kłaja Iwona, tł. 9360; współpr. 7703
 Ewertowski Jan 7330
 Exner Adolf 3023
 Exner Alfred 1067
 Extra limites 2495
 Eysymontt Danuta 3876
 Eysymontt Rafał 2842, 3813, 4477
 Ezop 7194
 F. v. S. zob. Schachtmeyer Ferdinand von
 Faber Elke 7182
 Faber Wincenty 3433
 Fabian Gerhard 5984
 Fabiani Bożena 3635
 Fabianowski Andrzej 2476
 Fabiańczykowie, rodzina 5521
 Fabiański Marcin 3749, 3814, 3815, 5546
 Fabijański Władysław 2094
 Fabrycjusz Wincenty 2306
 Fabryki Kalisza i okolic 4392
 Facundus, biskup Hermiany 2531
 Fagioli Giovan Battista 7006
 Fahey John E. 774
 Fajkosz Andrzej 6607
 Fałęcki Tomasz 6454
 Faliński Franciszek 7672
 Falińska Kamila 4973; red. 4973
 Falk Aneta 3533
 Falkowska Joanna 598, 648, 649, 775, 3093, 3110; red. 3185
 Falkowski Piotr 7175
 Falkowski Tomasz 795; rec. 3007
 Fallaci Oriana 3363
 Faltyń Piotr 4893; wyd. 4893
 Faluszczak Franciszek 7895
 Fałat Julian 1675
 Faldowska Maryla 8383, 9271; przedm. 8383; red. 4792, 4794, 8383
 Faldowski Marek 8582, 9272
 Falkowski Wojciech, przedm. 6913
 Fałtynowicz Zbigniew 3435
 Faras, Sudan 2437
 Farbaky Péter, przedm. 1543
 Farke Matthias 1920
 Farnik Ernest 5722
 Faron Barbara 2446
 Faron Bolesław 3430; red. 3486
 Faryś Janusz 1074, 2450, 2750
 Faszcz Dariusz 1074, 2434, 4825
 Faszcz Łukasz 7885, 7886
 Faszcz Michał Norbert 2434, 2496, 2511, 4825; rec. 2462
 Fatałski Marcin, red. 2790
 Fatyga Janina 6460
 Fauroux, Francja 5580
 Faustyna Kowalska, św. 4986
 Favrat, generał pruski 4076
 Feckowicz Ostafi 2821
 Fedisz Marcin 1611
 Fedorik Ūrij 7887
 Fedorov Vladimir Grigor'ewiç 4815
 Fedorowicz Andrzej 5310
 Fedorowicz Irena 891, 5310
 Fedorowicz Jerzy 4055
 Fedorowicz Szymon 3852
 Fedorowski Konrad, współpr. 5011
 Feduszka Jacek 9883
 Feicht Roland, przedm. 1862
 Fejgin Anatol 9694
 Fel Stanisław 4988; red. 4988
 Felberg-Sendecka Karolina, red. 9659
 Felchner Andrzej 2851
 Felcman Ondřej, przedm. 6460; red. 6460
 Feldman Wilhelm 3422, 7673
 Felszko Kazimierz 3289
 Felicjanki 4914
 Feliks Anna 931, 3710, 5278, 8831
 Feliks Maria 6641
 Feliksiak Stanisław 9273
 Felin zob. Lublin
 Felńska Ewa 3473, 7821, 7823
 Felński Andrzej Wojciech 1277
 Felński Zygmunt Szczęsny zob. Zygmunt Szczęsny Feliński, św.
 Feliński Jacek Jan 5723

- Felkersamb Otto Fryderyk 7465
 Fenomen „Solidarność” i zmiana ustroju 4683
 Fenrych Stanisław 5724
 Fenrych Zofia 9875, 10022
 Fercowicz Tadeusz 1462, 5748
 Ferdyn-Janik Bożena, oprac. 3824
 Ferenc Marek 7176, 7488; oprac. 7072; wyd. 7030
 Ferenc Piotrowska Maria 9270, 9274
 Feret Dorota 6492; współpr. 6492
 Fert Józef Franciszek 5717
 Fesser Dominika 2844
 Fetner Rafał A. 758, 2993
 Fetzki Tomasz 719, 8583
 Fic Agnieszka 966, 2732, 9884, 10201, 10275
 Fic Leonard, red. 4917
 Fic Maciej 364, 2837, 2852, 4264, 5453, 9885, 10457
 Fic-Lazor Anna 4265
 Ficoń Andrzej 6148
 Ficoń Magdalena 5180, 5195
 Ficowski Jerzy 788, 1168, 3374, 9546, 10321
 Fidalki Johann 3534
Fides 2
 Fidyk Andrzej 4056, 4056
 Fidzińska Kaja 4221
 Fiedler Antoni 5725
 Fiedler Arkady 5539
 Fiedorczyk Piotr 9886–9888; red. 199
 Fiedorek Tomasz, tł. 9321, 9529
 Fieguth Rolf 3418, 3484
 Fiejdasz-Kaczyńska Małgorzata 4044
 Fieldorf August Emil, pseud. Nil 5502, 9564
 Fiegel Anna 2335
 Fiegel Grzegorz 1226, 6488; przedm. 6488; red. 6488
 Fiegel Katarzyna, red. 1287
 Fiegel Natalia 2387
 Fiegel Rafał 6482
 Fiegel Stanisław 2387
 Figiela Bożena 3501
 Figlus Tomasz 7826
 Figura Henryk 8584
 Figura Katarzyna 10420
 Figura Marek 4880
 Figurski Paweł 1754
 Fijałkowska Aleksandra Zuzanna 2273
 Fijałkowska Alicja 2447
 Fijałkowska Joanna 1413
 Fijałkowska-Janiak Irena 2364
 Fijałkowski Kamil 6653
 Fijałkowski Marek 7177; wyd. 8491
 Fijałkowski Paweł 776, 7178; oprac. 2882; przedm. 2882; rec. 2938, 7068, 8089
 Fijałkowski Stanisław 6445
 Fijałkowski Tomasz 2596, 2688
 Fijałkowski Wojciech 5726
 Fijuth-Dudek Agata 536, 9876
 Fiktus Paweł 4727, 5089, 9760, 9889, 10275; rec. 4656; red. 4652
 Fikus Sebastian 1854
 Filar Tadeusz 4986
 Filas Matylda 1194
 Filas Ryszard, red. 3617
Filatelisty Kaliski 10682
 Filice, pow. działdowski 6422
 Filimonow Joanna 4393
 Filina Maria 2875
 Filip IV, król Hiszpanii 7231
 Filip Krzysztof 9890, 9891, 10260
 Filip Piotr 5939
 Filipczak Teresa 9892
 Filipczak Witold 2851, 7509; rec. 7036
 Filipczak-Kocur Anna, wyd. 7059
 Filipczyk Joanna 3691, 3816; red. 3743
 Filipecki Henryk 5727
 Filipek Agnieszka 633, 1053
 Filipek Bogumił 2108
 Filipek Sławomir 3636
 Filipek-Misiak Aleksandra 6794
 Filipini 7149
 Filipkowska-Wybranowska Anna 5882
 Filipowicz Jan 7273
 Filipowicz Mariusz 3062
 Filipowicz Mirosław 5622, 5711, 5854
 Filipowicz Ryszard 9582
 Filipowicz Sławomir 1075, 1089
 Filipowicz Tytus 2973
 Filipowicz-Dubowik Henryk 3555
 Filipowicz-Kosińska Ewa 4188
 Filipowska Karolina 866, 1874, 2938
 Filipowska Sylwia 3357
 Filipów Rafał 3019
 Filisiak Dominik 4680
 Filmuth Ludwik 5728
 Filosofov Dmitrij Vladimirovič 4684
 Filozof Tomasz J. 3800
 Findeisen Władysław 9055, 9583
 Finder Gabriel N. 9275
 Fines testis temporum 2845
 Fink Kinga 2306
 Finkel Ludwik 3008
 Finlandia 463, 2430, 2734, 4853, 9356
 Fiołek Krzysztof 3433
 Fionik Doroteusz 2903, 5876; oprac. 2903
 Firek Mieczysław 5880
 Firkowicz Eugenia 2891
 Firlej, pow. lubartowski 6423, 7001
 Firlej Andrzej 7053
 Firlej Dorota 1474, 3691, 4935
 Firlej Henryk 7053
 Firlej Jan 7053, 7509
 Firlej Mikołaj 7053
 Firlej Piotr 7053
 Firlej-Buzon Aneta 1194; red. 1194
 Firlret Elżbieta 6472; red. 6472
 Firlret Janusz 3847, 3852
 Firlrik Teofil 5729
 Firszt Stanisław 400, 1977, 2274, 4292; red. 7011
 Fischer Adam 2336
 Fischer Andrzej 402
 Fischer Heinz 5588
 Fischer Iwona 1974, 6167, 8229
 Fischer Karol Józef 4941, 4971
 Fischer-Dückelmann Anna 8550
 Fischer-Bossert Wolfgang 2135
 Fiszer Józef M., rec. 10667
 Fiszerowa Wirydianna 3418
 Fita Stanisław 3435
 Fitas Adam 3407
 Fitta-Spelina Agnieszka 3817, 6470
 Fitzgerald Francis Scott 3440
 Fiuk Piotr 3818
 Fiut Aleksander 3462, 10321
 Flach Aleksandra 5215
 Flachenecker Helmut 1973; red. 149, 1973
 Flaga Jerzy 7179; rec. 5003, 8443
 Flaga, naród, tożsamość 2121
 Flak Bartosz 1536
 Flakowie, rodzina 9371
 Flandria 1634
 Flawiusz Anatoliusz, dowódca bizantyjski 2497
 Fleck Ludwik 3018
 Fleischmann Gisi 9270
 Flemmig Stephan, red. 2532
 Flemming Jakob Heinrich 7007
 Flemmingowa Tekla Róża z Radziwiłłów 5513
 Flin Piotr 6125
 Fliniak Joanna 6554
 Flint Miriam 9134
 Flis Jarosław 10557
 Flis Katarzyna 5165
 Flis-Czeraniak Elżbieta 3440
 Flisiak Dominik 637, 1514, 4685, 5090, 7888, 8585
 Flisikowski Jan 4985
 Flisińska Zdzisława 6062
 Flisowska Zuzanna 7180
 Flok Michał 7510
 Florczak Ilona 384; wyd. 7653
 Florczak Małgorzata 1281
 Florczyk Marian 6116
 Florczykiewicz Janina 3250
 Florek Anna 677
 Florek Marek 2869, 4816, 6789; oprac. 6790; przedm. 6790; red. 6789, 6790
 Florencja, Włochy 2569, 3686, 3687, 3696, 3738, 5089, 5210, 7385, 7626
 Florian, św. 5168
 Florilegium. Studia ofiarowane profesorowi Aleksandrowi Krawczukowi 2497
 Florkiewicz Iwona 2845, 2869, 6789

- Florkowska-Frančić Halina 2445, 5880
- Florus Lucjusz Anneusz (właśc. Florus Lucius Annaeus) 5225
- Fluda-Krokos Agnieszka 433, 3534; rec. 1525; red. 523
- Flügel Andrzej, red. 4235
- Foer Jonathan Safran 2733
- Fogelzang-Adler Ewa 9276, 9452; red. 9452
- Fokciński Hieronim 1193, 1196, 2973, 10733
- Fokt Krzysztof 2869; red. 951; wyd. 6725
- Folega Michał 2972
- Folga-Januszewska Dorota 1290, 1296; red. 1290
- Folia Historica Cracoviensia* 163
- Folia Toruniensia* 164
- Folklor regionu gabińskiego-sannickiego 2337
- Follprecht Kamila 403, 893, 1972, 1974; rec. 3793; red. 179
- Foltyn Edelgarda M. 6574
- Foltyn Edyta 3358
- Foltyn Eugeniusz 6574
- Foltyn Jacek 5546
- Foltyn Jerzy 4942
- Foltyn Rafał 3358, 6554
- Folwarki i dobra ziemskie kościoła św. Małgorzaty w Nowym Sączu 7674
- Folwarniak Marek 1962
- Fontana Baltazar (właśc. Baldassare) 7348
- Fontana Julian 4116
- Fontana Lawinia 4936
- Fontevraud-l'Abbaye, Francja 2545
- Fopke Tomasz, oprac. 6253
- Forajter Waclaw 8112
- Fordon zob. Bydgoszcz
- Foreign Affairs* 2790
- Foremny Jan 6293
- Forma Marzena 2862
- Formella Sławomir 6253
- Fornal Alina, tł. 1673
- Fornal Paweł 10260
- Fornalski Franciszek 5730
- Forst de Battaglia Otto 5186
- Förster Gottfried 6467
- Forster-Huber Therese 5513
- Fortes Lia Cristine 2970
- Fortuna Kazimierz 5731
- Fortuna-Antoszkiewicz Beata 3771
- Fortuna-Marek Anna 1887, 1888
- Fortyfikacje Lubelszczyzny 4816
- Fortyfikacje w działaniach wojennych frontu wschodniego 7889
- Forum Historyczno-Społeczne* 165
- Forycki Maciej 3681, 6176
- Forys Krystyna 6450
- Foscolo Ugo 8323
- Foszczyńska Beata 3516, 4229
- Fotyga Anna 10648
- Foucault Michel 2303, 3110
- Fourteenth-century baselard from Lake Ostrowite in Northern Poland 4817
- Fox Robert 777
- Foxley, Wielka Brytania 9177
- Fragment kroniki szkoły w Grabnie 7675
- Frajlich Anna 3369
- Franaszek Piotr 722, 2445, 4396, 4914, 5090; red. 8070
- Franc Aneta 4818
- Franciszek, papież 6428
- Franciszek II Rakoczy, książę Siedmiogrodu 7546
- Franciszek Kęsy, bł. 719, 5519
- Franciszek Stryjas, bł. 5732, 5733
- Franciszek z Asyżu, św. 3634, 3677
- Franciszkanie 1553, 1929, 1961, 2255, 3621, 3627, 3633, 3865, 4647, 4936, 4949, 4970, 5035, 5220, 5338, 5697, 6428, 6477, 6478, 6484, 6557, 6767, 6823, 7630, 8716, 9095
- Franciszczanki Rodziny Maryi 1088
- Franciszkiwicz Przemysław 1140
- Francja 746, 815, 932, 1052, 1196, 1416, 1854, 1938, 2094, 2426, 2431, 2457, 2469, 2475, 2477, 2581, 2602, 2608, 2630, 2635, 2636, 2687, 2690, 2699, 2725, 2726, 2734, 2750, 2768, 2794, 2848, 2938, 2949, 2985, 3014, 3026, 3033, 3407, 3435, 3460, 3461, 3681, 3687, 3696, 3710, 3767, 4015, 4068, 4116, 4117, 4264, 4769, 4798, 4799, 4853, 4855, 4856, 4858, 4889, 4985, 5004, 5226, 5229, 5418, 5513, 5575, 5580, 5593, 5617, 6160, 6431, 7147, 7343, 7396, 7446, 7522, 7621, 7743, 7806, 7833, 7848, 7911-7913, 8056, 8057, 8342, 8343, 8530, 9037, 9052, 9059, 9085, 9135, 9142, 9163, 9479, 9585, 9612, 9727, 9920, 10275, 10673, 10692; Vichy 2794
- Francke Gotthilf August 5176
- François-Kos Anna 5418
- Francuska Afryka Zachodnia 2437
- Franczak Józef, pseud. Lalus 5734, 10483
- Franczak Karol 2312
- Franczak Paweł 4861
- Franczak Radosław 3517, 3526, 7890
- Franczak Stanisław 5311
- Franczakowie, rodzina 5311
- Franczyk-Cegła Agnieszka 518, 3501, 3518; oprac. 1271; red. 3533, 3534
- Franek Jürgen 6399
- Franio Zofia 9450
- Frank Hans 5186
- Frank Jakub 7008
- Frank Niklas 9462
- Frank Stella i synagogi dawnej Polski 1612
- Franke Annemarie 10558
- Franke Jerzy, rec. 3535
- Frankel Maria 1074, 6257; red. 1074
- Frankfurt nad Odrą, Niemcy 6491, 9260
- Frankiewicz Paulina, współpr. 6501
- Frankiewicz Stefan 4667
- Frankl Michal 1833
- Frankl Victor 9462
- Franklin Benjamin 2607
- Franklinów, pow. ostrowski, woj. wielkopolskie 8633
- Fränklowie, rodzina 4508
- Franko Ivan Aković 459
- Frankonia 2547
- Frankowie 3687
- Frankowska Małgorzata 5253
- Frankowska Witosława 6253; oprac. 6253; przedm. 6253; red. 6253
- Frankowska-Makała Monika 3637, 3664
- Frankowski Edward Marian 4914, 5138, 6086
- Frankowski Leon 8228
- Frankowski Stanisław 6329
- Franz Maciej 562, 607, 778, 779, 2851, 3477, 6443
- Fras Zbigniew 104
- Fraś Jarosław M. 1455
- Frazik Wojciech 12, 10483; red. 333; wyd. 9559, 9684, 9704
- Fraćek Teresa Antonietta 1088
- Fraćkiewicz Anna 1636, 3992
- Fraćkiewicz Małgorzata Krystyna 407, 780
- Fraćkowiak Grzegorz Bolesław zob. Grzegorz Bolesław Fraćkowiak, bł.
- Fraćkowiak Maksymilian 1874
- Fraćkowiak Maurycy 9893
- Fraćkowiak-Kleszowska Halina 8586
- Fraćkowska Anna, red. 1206; współpr. 1208
- Fraćczek Agnieszka 7891
- Fraćczek Lech 5196; rec. 5055
- Fraćczek Marcin 6674
- Fraćczek Piotr, red. 2866
- Fraćczak Ksenia 3908
- Fraćczak Dorota 3093
- Fraćczak Sławomir Zygmunt 4786, 4799
- Fraćczak Wojciech 7181
- Fredi Bartolo di, zw. Bartolo Botti-lero 3749
- Fredro Aleksander 2275, 3444, 4104, 5212, 7895
- Fredro Andrzej Maksymilian 7053, 7632
- Fredro Jan Piotr Paweł 7053
- Fredro Jerzy Bogusław 7053

- Frei Karin Margarita 6750
 Freinet Celestyn 3110
 Frejek Karolina 6661
 Frejlich Kamil, oprac. 7086
 Frejlich Wiesław 4394
 Frelichowski Stefan Wincenty zob.
 Stefan Wincenty Frelichowski, bl.
 Frenkiel Stanisław 1429
 Freudenreich Czesław 5735
 Freytag Gustav 873
 Friedeborn Paul 1074
 Friedel Fritz Gustaw 2882
 Friedl Jiří 781, 9894
 Friedländer Saul 2733
 Friedman Anita, przedm. 9103
 Friedman Francine 9270
 Friedman Ryszard 9056
 Friedrich Agnieszka 2938, 7892
 Friedrich Caspar David 8418
 Friedrich Jacek 1325; przedm. 1325;
 red. 1325
 Friedrich Karin 7594
 Friedrich Sabine 5228
 Frilli Antonio 3738
 Friszke Andrzej 2794, 4667, 9895–
 9898
 Fritsch Alexandra 3571
 Froch Władysław 5736
 Frodyma Mariusz 3312, 3484
 Frodyma Teresa B. 3759
 Froelichowa Maria z Rudzińskich
 5438
 Frolak Lubow, przedm. 3411
 Frołow Izabela 6428
 Frołow Kuba, współpr. 4182
 Frombork, pow. braniewski 2027,
 3690, 6216, 7096
 Fromelc-Pawelczyk Teresa 3519
 Fromm Leonhard 2292
 Frontiers, minorities, transfers, expul-
 sions 9057
 Frońska Joanna 1995
 Frost Robert I. 2846
 Frühneuzeitliche Reiche in Europa
 7182
 Frużyńska Joanna 2361
 Frużyński Adam 1468, 4264, 4403,
 4413, 5132, 6575
 Fryburg, Szwajcaria 1196, 7714
 Fryburg Bryzgowijski, Niem-
 cy 4985
 Frycie Stanisław 5737
 Frycz Karol 8831
 Fryda Edward 8587
 Fryda Marian, red. 4998
 Frydel Patryk 9899, 10293
 Frydel Tomasz, rec. 9345
 Fryderyk II, książę i margrabia Ans-
 bach, książę Bayreuth 2547
 Fryderyk I Barbarossa, cesarz 2137
 Fryderyk I Hohenzollern, król Prus
 2605
 Fryderyk II Hohenstauf, cesarz 2545
 Fryderyk II Wielki, król Prus 3696,
 7022, 7620
- Fryderyk August I, elektor Saksonii
 zob. August II Mocny
 Fryderyk Jagiellończyk 4936
 Fryderyk Wilhelm I, elektor bran-
 denburski 7231
 Frysztowski Rudolf 1635
 Fryś Andrzej 1635, 6377; oprac.
 5392
 Frywałd (Frywałdów) zob. Je-
 senik
 Fryze Stanisław 3505
 Fryźlewicz Andrzej 10559; wyd.
 7051
 Fryźlewicz Franciszek 9584
 Fryźlewicz Marek 5652; wyd. 9655
 Fuchsówna Itta 5738
 Fudalej Krzysztof 782
 Fudała Maria, red. 4535
 Fudzińska Ewa 1956, 2294
 Fudzińska-Borkowska Hanna 1834
 Fudziński Mirosław 2290, 4293,
 4294, 6671; przedm. 2294; red.
 2294
 Fudziński Piotr 2290, 2294, 4293,
 4294, 6671, 6672
 Fujak Bartłomiej 9242
 Fujak Katarzyna 2387
 Fukier Florian 4395
 Fukier Henryk Maria 4395
 Fukier i wino 4395
 Fukierowie, rodzina 4395
 Fuks Ewa 1021
 Fuks Marian 1621
 Fuks Stanisław 5739
 Fuks-Rembisz Irma 1451
 Fukumoto Kenshi 939
 Fulińska Agnieszka 2434
 Fulman Leon 4647
 Fundowicz Joanna, oprac. 5333
 Furdyna Marcin, współpr. 4728
 Furman Mariusz 4936
 Furmanik Barbara 1887, 1889
 Furmanów, pow. konecki 6607
 Furmańska Katarzyna 20
 Fürstenberg/Havel, Niemcy;
 obóz Ravensbrück 9097, 9267,
 9325, 9347
 Furtak Karol 4193; red. 4096
 Fushun, Chiny 9505
 Futera Tomasz 6382; przedm. 6461
- Gablankowski Maciej, red. 6076
 Gabracz Krzysztof 7893
 Gabrielová Jarmila 4192
 Gabrylewicz Krzysztof 930
 Gabrys Jan 6449
 Gabrys Marcin 5089
 Gabrys-Sławińska Monika 3367,
 3451; oprac. 6370; przedm. 8197;
 red. 8197
 Gacek Tomasz 8588
 Gach Piotr Paweł 5011
 Gach Zbigniew 10363
 Gacia Tadeusz, przedm. 6730; tl.
 6730; wyd. 6730
- Gacka Dorota 864
 Gacka Małgorzata 9861
 Gackowski Jacek 2294
 Gaczoł Andrzej 1890, 1891, 4001;
 rec. 3890, 3897
 Gaczoł Ewa, oprac. 1694; przedm.
 1694
 Gad Paweł 4264, 7505
 Gadecki Bartłomiej 1786, 1892
 Gadeła Leszek 2869
 Gadocha Marcin, rec. 5516
 Gadocha Robert 10143
 Gadościc-Miłocięta, pow.
 przasnyski 5312; region 5312
 Gadamscy, rodzina 5312
 Gadońska Barbara, tl. 9220
 Gadońska Beata 735
 Gadoński Henryk 6482
 Gadoński Jerzy, oprac. 3647
 Gadoński Łukasz, il. 3929
 Gadoński Witold 5312
 Gadońskij Aleksandr 2480
 Gadzalińscy, rodzina 5530
 Gaertner Henryk 695
 Gahlbeck Christian 2451
 Gaiman Neil 3452
 Gaj Beata 2004, 2453, 3387, 7369
 Gaj Krzysztof M. 4837, 4885
 Gajak-Toczek Małgorzata 5671
 Gajauskaitė Ieva 10560
 Gajda Janusz 5313
 Gajda Kazimierz 3435, 8197; red.
 3435
 Gajda Krzysztof 3359
 Gajda Piotr M. 4939
 Gajda Stanisław 3024
 Gajda Waldemar 2687
 Gajda Zdzisław 5314
 Gajdacz Emil, red. 5472
 Gajdek Agata 3803
 Gajdis Anna 5228, 5513
 Gajdziński Piotr 5757, 5811
 Gajek Elżbieta 979
 Gajek Marcin 9900
 Gajewo, pow. czarnkowsko-trzcia-
 necki 7027
 Gajewska Agnieszka 3492
 Gajewska Bożena 5936, 6317, 7894,
 9277; red. 1707
 Gajewska Dominika, tl. 1612, 1632,
 9104
 Gajewska Grażyna, przedm. 9517
 Gajewska Mirosława 2278
 Gajewska-Prorok Elżbieta 5749
 Gajewski Aleksy, red. 9058
 Gajewski Artur 7183; rec. 7280;
 wyd. 4843
 Gajewski Krzysztof 5067, 9901
 Gajewski Marek 1301
 Gajewski Ryszard 4686
 Gajewski Sławomir 9278
 Gajewski Stanisław 8578
 Gajewski Teodor 9058
 Gajewski Wojciech, red. 4938
 Gajos Bartłomiej 2689

- Gajowczyk Kazimiera 8590
 Gajownik Tomasz 4853, 6077;
 przedm. 2683; red. 2683
 Gajur Jan 5898
 Gajzler Paweł Tadeusz 9279
 Gala Paulina 10660
 Galacja, prowincja cesarstwa rzymskiego 1386
 Galaktyka Bristigera 5315
 Galanti Sigal Ben-Rafael 2466
 Galas Adam 5474
 Galas Dominik 8229
 Galas Michał 772; rec. 7008
 Galatowski Joannicjusz 2480
 Galczak-Froch Agnieszka 379
 Galec Zbigniew 5418
 Galek Czesław 3093
 Galeria Sztuki Średniowiecznej 1435
 Galewski Tomasz 6708
 Galia, Galowie 2434
 Galicja 18, 166, 219, 420, 471, 500, 766, 772, 866, 929, 957, 1547, 1760, 1772, 1863, 1938, 2198, 2202, 2306, 2388, 2445, 2476, 2795, 2837, 2847, 2848, 2852, 2861, 2869, 3093, 3178, 3425, 3430, 3435, 3473, 3550, 3687, 4034, 4396, 4478, 4506, 4525, 4783, 4936, 5089, 5090, 5199, 5212, 5254, 5339, 5460, 5716, 5789, 6192, 6377, 6444, 6492, 7488, 7662, 7663, 7666, 7712, 7715, 7740, 7778, 7784, 7786, 7796, 7833, 7876, 7891, 7895, 7901, 7904, 7906, 7936, 7937, 7940, 7947, 7979, 7980, 8053, 8069, 8070, 8074, 8076, 8129, 8180–8182, 8197, 8231, 8242, 8268, 8271, 8293, 8296, 8309, 8321, 8322, 8327, 8330, 8333, 8352, 8360, 8362, 8374, 8380, 8382, 8386, 8401, 8411, 8413, 8433, 8483, 8772, 8868, 9000; Wschodnia 2758, 2765, 2795, 4880, 6424, 7920, 8121, 8859, 9484; Zachodnia 1769, 2196, 2445, 7895, 8173
 Galicja 166
 Galicja. Mozaika nie tylko narodowa 2847, 2848
 Galicja. Studia z dziejów społeczno-gospodarczych 4396
 Galicyjskie drogi i bezdroża 7895
 Galij-Skarbińska Sylwia 4914, 10228, 10655; oprac. 7740; przedm. 7740, 9848; red. 7740, 9848, 10228
 Galik Elżbieta 556
 Galilej Cecylia 3312
 Galindia 2292
 Galiński Piotr 4094
 Galiński Tadeusz 2290
 Gall Anonim zob. Anonim zw. Gallem
 Galle Christoph 7184
 Galli Andrzej 3167
 Galli Feliks 3167
 Galubiński Krzysztof 6151
 Galus Zbigniew 6166; red. 319
 Galuszek Łukasz, red. 1540, 5159
 Galaganowie, rodzina 7132
 Gałaj-Dempniak Renata, red. 4884
 Gałaszewska-Chilczuk Dorota 10201
 Gałaszewski Dariusz 10201
 Gałązka Arleta 1321
 Gałązka Bogdan 1956
 Gałązka Tomasz 3162–3164
 Gałdys Barbara 2338
 Gałecy, ród 6477
 Gałecka Marzena 1893, 3819, 3820, 7896
 Gałeczki Zygmunt 3270, 6490
 Gałędek Michał 441, 7897, 7898
 Gałęzinowo, pow. słupski 6425
 Gałęziowska Małgorzata 2892, 9280
 Gałęziowski Jakub 450, 703
 Gałęzowska Alicja 2136
 Gałęzowska Katarzyna 9902
 Gałęzowski Józef 746
 Gałęzowski Marek 9499
 Gałka-Olejko Oliwia 2748
 Gałkowska Agnieszka 9760
 Gałkowski Piotr 6905
 Gałków Duży, pow. łódzki wschodni 6641
 Gałków Mały, pow. łódzki wschodni 6641
 Gałuszka Izabela 3109
 Gałuszka Justyna 7185, 7186; rec. 4949; wyd. 7065
 Gałuszka Tomasz 1978, 6795, 6906; wyd. 6906
 Gałuszko Paweł 5499
 Gałwiczek Tomasz, wyd. 7666
 Gamrat Małgorzata 4116
 Gamski Mieczysław 5499
 Gan Paweł 6708, 6750
 Gan Piotr 6735
 Gancar Maciej, red. 4067, 4068
 Gancarczyk Paweł 4191, 6763
 Gancewski Jan 4397, 6786
 Ganczar Maciej 4068
 Ganda wa, Belgia 4878
 Gandurska Ewa 6394; współpr. 6394
 Gandurski Marek 6394; współpr. 6394
 Gandurski Szczepan 6394
 Gang Zhao, przedm. 3403
 Ganińska Halina 8591
 Ganobis Henryk 5316
 Ganshof François Louis 5430
 Gańczak Filip 9903–9905
 Gańczary, Ukraina 2464
 Gańczyk Barbara 5184, 8592
 Gapiński Bartłomiej 2407
 Gapiński Szczepan 10561
 Gapsy Jerzy 4398, 4783, 9281, 9510; red. 4783; wyd. 8483, 9124
 Gara Katarzyna, tł. 1188; współpr. 1188; wyd. 1188
 Garanty Aneta 3992
 Garasim Igor 5134
 Garba Bartłomiej 9556
 Garbacz Anna, red. 5481
 Garbacz Dionizy 3992
 Garbacz Krzysztof 1894
 Garbacz-Klempka Aldona 1425, 2294, 4306, 4418, 6789, 6907
 Garbaczewski Jerzy 5317, 8593
 Garbaczewski Witold 2137
 Garbal Łukasz 3599, 5926, 9906, 9907, 10197
 Garbala Anna 6428
 Garbary zob. Poznań
 Garbatowska Adriana 508
 Garbula Joanna Maria 5215
 Garbowski Krzysztof 873
 Gardawski Juliusz 5110
 Gardela Leszek 6796, 6875
 Gardno, jezioro w woj. pomorskim 10164
 Gardzielewski Zygfryd 5740
 Gardziński Zygmunt, red. 100
 Gargala Wojciech 6429
 Garibaldi Giuseppe 3438
 Garki, pow. ostrowski, woj. wielkopolskie 1319
 Garlicka Aleksandra 1281
 Garlicki Andrzej 5741, 6076
 Garlicki Stanisław 6548
 Garliński Jarek 5904
 Garsztecka Karina 1196
 Gärtner Mariléia 2970
 Garwolin, woj. mazowieckie 7155, 9371, 10717; powiat 2845, 5322, 9343; region 7157, 7866
 Garwoliński Tomasz 1232, 1937, 3520; red. 3520
 Gasch Adolf 5742
 Gasido Władysław 6797
 Gasik Justyna Maria 3208; red. 3208
 Gaspar Jan 369
 Gasparini Xerri Eliana 2970
 Gass Izabela 7899
 Gaszek Maciej 5895, 8594
 Gasztold-Señ Przemysław 9908, 9909
 Gaś Piotr, przedm. 3812
 Gaśno, pow. gostyński 6591
 Gatner Grażyna 10206; red. 10206
 Gauger Soren, tł. 1325
 Gaul Jerzy 1183, 1184, 5089, 7864
 Gaulle Charles de 2690, 2727, 2794
 Gauza Michał 979
 Gavins'kij Andrij 2869
 Gavrilišin Petro 6443
 Gavriluk Ivan V. 7187, 7188
 Gawarecka Anna 2444
 Gawarecki Wincenty Hipolit 5743, 7676
 Gawel Adam 6702
 Gawel Artur 1453, 1895
 Gawel Łukasz 1936, 6320; red. 1936
 Gawel Robert 6472
 Gawęcka Barbara Maria 3737, 3768, 4936

- Gawin Magdalena 1828; przedm. 9210
 Gawin Tadeusz 2732, 2971; przedm. 2971; red. 2971
 Gawinecka-Woźniak Magda 2431, 4742
 Gawinek Anna 1215
 Gawkowski Robert 3097, 4213, 5185, 5318
 Gawlas Sławomir 3946, 6941; przedm. 6941; red. 6941
 Gawlik Anna, oprac. 895
 Gawlik Maciej, wyd. 9649
 Gawlik Marta 1216
 Gawlik Mateusz, rec. 9135
 Gawlik Sławomir 9282
 Gawlina Józef 9027, 9585
 Gawłowicz Józef 3599
 Gawłowski Konrad 4348
 Gawor Katarzyna 873
 Gaworzewski Józef 7908
 Gawrecki Dan 6460
 Gawron Adam 3095
 Gawron Edyta 772
 Gawron Jan 6798
 Gawron Mirosław 6147; red. 331
 Gawron Natalia, red. 6076
 Gawron Przemysław 932, 2851, 7116, 7229, 7231, 7358, 7488; przedm. 7231; red. 142, 7231
 Gawronski Jas 4687
 Gawrońska Ewa 8595
 Gawrońska Jadwiga 8312
 Gawrońska-Garstka Magdalena 8596
 Gawroński Alfred 6799
 Gawroński Eryk 631
 Gawroński Franciszek 8312
 Gawroński Franciszek Rawita- 783, 2546, 7189, 7190
 Gawroński Ludwik 8834
 Gawroński Mieczysław 6799
 Gawroński Radosław Andrzej 1912
 Gawroński Sławomir, red. 3603
 Gawroński Władysław 6799
 Gawrycki Marcin Florian 2443, 2448
 Gawryś Iwona, red. 1645
 Gaza, Izrael 2553
 Gazda Daniel 2438
 Gazda Lucjan 3922
Gazeta Kielecka 3606, 7834, 7888, 8067, 8366
Gazeta Kolska 8614
Gazeta Korespondenta Warszawskiego i Zagranicznego 8001
Gazeta Kościńska/Gazeta Polska 7932
Gazeta Lecka 3466
Gazeta Leydejska 7278
Gazeta Lubuska 2940
Gazeta Ludowa 10245
Gazeta Ludowa. Tygodnik Ilustrowany 7857
Gazeta Narodowa 2445
Gazeta Nowa 10539
Gazeta Obywatelska 10563
Gazeta Robotnicza (Berlin) 3608
Gazeta Świecka 7931
Gazeta Tczewska 3589
Gazeta Toruńska 4600
Gazeta Warszawska 8001
Gazeta Wyborecza 2312, 10622, 10660
Gazeta Żydowska 9270, 9546
 Gaziński Benon 8597
 Gaziński Radosław 1054, 1074, 7191, 7192; red. 225, 1074
 Gaździcki Maciej 864, 2444, 3327
 Gąbin, pow. płocki 2887, 3768; region 2337
 Gącik Dariusz, przedm. 6116
 Gądek-Radwanowska Marzanna 3505
 Gągorowska-Chudobka Jolanta 10440
 Gąsiewski Włodzimierz 6511; przedm. 6511; red. 6511
 Gąsior Agnieszka 2547
 Gąsior Anna, przedm. 6995; wyd. 6995
 Gąsior Ewa 7193
 Gąsior Maria 3876
 Gąsior Renata 3188
 Gąsior Tomasz 4651, 10562; fot. 1643; red. 4651
 Gąsior zob. Iznota
 Gąsiorowska Patrycja 1528, 4943; rec. 5081, 7218
 Gąsiorowski Andrzej 4853, 6039, 8598, 9283, 9284; przedm. 9556; red. 311, 9555, 9556
 Gąsiorowski Antoni 696; rec. 1218, 6912, 7069
 Gąsiorowski Janusz Tadeusz 5744
 Gąsiorowski Stefan 784, 957, 4396; przedm. 2938; red. 174, 2938, 3207
 Gąsiorowski Aleksander Kazimierz 7900
 Gąski, pow. inowrocławski 6678
 Gąsowska Magdalena 5077; rec. 2642, 3539
 Gąsowski Piotr 4057, 4057
 Gąsowski Tomasz 1551, 7901, 8229; red. 284
 Gąsowska Maja 2306, 2548, 5080; tł. 9391
 Gąsowski Jerzy 10440
 Gątarz Marek 6347
 Gątowska Anna 406
 Gądajusz Adam 5132
 Gdaniec Ewelina 2431, 9910
 Gdańsk 103, 192, 436, 867, 873, 1093, 1196, 1206–1213, 1277, 1320, 1322, 1323, 1501–1509, 1586, 1593, 1752, 1864, 1960, 1972, 1979, 2033, 2093, 2216, 2290, 2469, 2748, 2794, 2836, 2873, 2877, 2891, 2931, 3019, 3110, 3222, 3223, 3235, 3331, 3404, 3513, 3514, 3526, 3533, 3572, 3649, 3690, 3740, 3803, 3811, 3828, 3964, 4004, 4094, 4151, 4265, 4285, 4286, 4303, 4398, 4436, 4562, 4580, 4608, 4668, 5013, 5135, 5215, 5222, 5303, 5325, 5328, 5499, 6354, 6553, 6740, 6841, 6945, 7061, 7067, 7109, 7194, 7240, 7241, 7260, 7327, 7414, 7415, 7446, 7447, 7459, 7471, 7520, 7754, 7795, 7808, 7910, 8316, 8513, 8598, 8887, 8888, 9014, 9148, 9182, 9239, 9240, 9373, 9558, 9688, 9693, 9798, 9821, 9822, 9849, 9855, 9891, 9929, 9939, 9944, 10022, 10136, 10163, 10230, 10231, 10260, 10275, 10278, 10561; Główne Miasto 6724; Nowe Miasto 1936; Nowy Port 9312; Oliwa 2353, 7458; powiat 2206, 2367; region 1503, 2873, 6856; rejencja 8134; Westerpłatte 9265, 9312; Wolne Miasto 1502, 4641, 5135, 6342, 8087; Wrzeszcz 4407
 Gdańsk. Historia i stara pocztówka 1681
 Gdańsk 1945–1990. 1979
 Gdańsk nowożytny a świat antyczny 7194
 Gdańsk protestancki w epoce nowożytnej 1503
 Gdańska encyklopedia Güntera Grassa 103
 Gdańskie województwo 2469, 9944, 10371, 10409
 Gdula Jakub 7195
 Gdynia, woj. pomorskie 331, 1093, 1094, 1321, 1324–1326, 1510, 1774, 2083, 2108, 2751, 2891, 2970, 3127, 3512, 4058, 4220, 4265, 4435, 4460, 4475, 4520, 4693, 4757, 4825, 5135, 5218, 5226, 5232, 5615, 6012, 6147, 6251, 6272, 8534, 8550, 8568, 8638, 8679, 8764, 8887, 8888, 8942, 8948, 9012, 9558, 9810, 9849, 9855, 9929, 9944, 9958, 10015, 10101, 10136, 10185, 10278, 10326; Oksywie 3810, 3962, 6426, 9605; Orłowo 4461
 Gdynia dzieło otwarte 1325
 Gdys-Nidecka Małgorzata 5580
 Gdzie były Bakany i Lasanek 1682
 Geambaşu Constantin 2468
 Gebej Šandor 4853
 Geben Kinga 3313
 Gebert Josephine 6148
 Gebert Konstanty 4667
 Gebethner Gustaw 8257
 Géci Eugen 5678
 Gediga Bogusław 704, 895, 6221
 Gedl Marek 895
 Gedliczka Zdzisław 3691

- Gedymin Olgierd 2690
Geist Polonia 5186
Gelberg Andrzej 10563
Gelinghaus Jan 2845
Geller Mihail Ākovlevič 10256
Gelles Romuald 8599
Gellius Aulus 2511
Gellner Joanna 1755
Gemauerthof (Murmiza), Ło-
twa 7311
Gembarzewski Bronisław 1683
Gembicki Piotr 4936
Gembicki Wawrzyniec 7509
Gemeaux Christine de 4985
Gemma gemmarum 2849, 2850
Gen. Gustaw Dobek Gryf Łowczow-
ski 5940
Gendra Adrian 7196
Gendra Aleksander 10546
Genealogia. Artefakty dawnej sztuki
3637
Genega Roman 9285
Generalne Gubernatorstwo
477, 2686, 9270, 9281, 9391,
9392, 9529
Geneza i ewolucja policji 4398
Genge Walter 6399
Genik Mikola 1863, 9911
Geninazzi Luigi 6148
Geniusz Andrzej 722
Gens 167
Gensichen Otto Franz 2648, 7677
Gentili Emilio 2767
Genua, Włochy 2575
George Stefan 3423
Gerard Majella, św. 6428
Gerasimčuk Andrij 4688
Gerber Rafał 946
Gerech Zbigniew 6394
Geremek Bronisław 5430
Gerencsér Tibor 4689; red. 8431
Gerhard Hirschfelder, bł. 2703
Gericius Kryspin 7632
Gerlich Marian Grzegorz 1844
Gerlich Miłosz A. 2388, 2931
Germania, Germanie 2292, 2491,
6913, 7402
Gernat Jacek 3638
Geron Małgorzata 1513, 3420
Gerould Daniel 6299
Gerstmann Adam 6543
Gerwarth Robert 2691
Gessler Ulrike 3571
Getek Ryszard 5319
Getka Joanna 3271, 7197
Getka-Kenig Mikołaj 1787, 2465,
3687, 7902, 7903, 8349
Getkowie, rodzina 5319
Getler Artur 7904
Getynga, Niemcy 1384
Gębarowicz Mieczysław 5745
Gębarowski Jan 5048
Gębice, pow. gostyński 6427
Gębicki Cezary 362; red. 341
Gębickie zapiski historyczne 6427
Gębołyś Zdzisław 1, 3505, 3513,
3540, 3550, 9286
Gędek Marek 2194
Gęga Józef 3062
Gęšina Tomasz 3369
Gęśla Marceli Ryszard, red. 4896
Gibasiewicz Andrzej 8600, 9912
Gibbs Justyna 1586
Gibiec Magdalena 2857, 4769
Giblak Beata 5228
Gibraltar 9300
Gicała Agnieszka, wyd. 7700
Gid Jacek 578
Gidle, pow. radomszczański 3664,
5080; region 7039
Gieba Kamila 6491
Giebień Helena 2971
Giecz, pow. średzki, woj. wielko-
polskie 2850, 4301, 6874
Giedroyc Franciszek 3310
Giedroyc Jerzy 717, 1053, 2851,
2949, 3599, 3616, 9586, 9587,
10215; oprac. 7686
Giedroyc Jerzy, lekarz 5499
Giedrys Adam 2011
Gielata Ireneusz 3472
Gielniak Józef 3743
Giełgud Antoni Onufry 7066
Giełgud Ignacy 7066
Giemza Bogdan 4944
Giemza Bożena, red. 5472
Giemza Grzegorz 5132
Giemza Jarosław 3803
Giemza Natalia, red. 4166
Gierak Maria 6953
Gierczak Katarzyna 2867
Gierczyńska Joanna, rec. 8167
Gierek Edward 2794, 2837, 9919,
9950, 10197, 10278
Giergiel Tomisław 4825, 5079; red.
5079; wyd. 7043
Giergielewicz Jerzy 2109
Gierke Michał 236, 785, 1756, 6416;
tł. 1756
Gierlasiański Janusz 1896, 9875,
9913
Gierlotka Stefan 4399, 4400, 6452
Gierłoż, pow. kętrzyński 9263
Giermaziak Wojciech 3521; red.
9016
Gieroba Agnieszka 5011
Gieroń Roman 9914
Gierowska-Kałuża Joanna 842,
2861, 8601; rec. 8653; repl. 8653
Gierowski Włodzimierz 7863
Gierszewicz Stanisław 6476–6479
Gierszewski Zbigniew 8905
Gierszon Urszula 3325, 5600, 9876
Giertych Franciszek Ernest 5746
Giertych Jędrzej 4674, 4680, 4770,
8670
Giertych Maciej 4690
Gieruła Jadwiga 4945
Giese Arno 3821, 9287
Gieszykiewicz Marian 8329
Gieszykiewicz-Jaron Ann Eliza-
beth 8329
Gieszyński Witold 9915; oprac.
9014; przedm. 9014; rec. 9555;
red. 162
Gietrzwałd, pow. olsztyński 4980
Giewont, szczyt w Tatrach 6189
Gieysztor Aleksander 355, 545, 735,
818, 2259, 4731
Giełkowski Mirosław 4819, 4837;
red. 290, 4837, 4885
Giger Markus, red. 2856
Gigilewicz Edward 5418; red. 7671
Gigilewicz Weronika, oprac. 7671
Giglok Marta 3580
Gil Andrzej 4946, 5089
Gil Czesław H. 6378
Gil Mateusz, rec. 2000
Gil Radosław 4889, 8602
Gil-Drozd Agnieszka 895
Gil-Mastalerczyk Joanna 3745, 3822
Gilbert z Tournai 2549
Gilewska Ewa 2367, 2368
Giller Agaton 6443, 8106
Giller Stefan January 5747
Gillmeister Andrzej, red. 173
Gilly David 6553
Gimžauskas Edmundas 7905
Gimalski Jerzy 2869
Ginter Artur 3946
Ginter Mirosław, red. 3138
Gintrowski Przemysław 3361
Giryn Maria Izabela 10564
Girys-Czagowiec Weronika 4420
Girzyński Zbigniew 1788, 6077; red.
6077, 7779
Gisiel, pow. szczywieński 3923
Giza, Egipt 2439
Giza Andrzej 5180, 5195; red. 5194
Giza Jerzy 677, 4820
Giza Józef 9059
Giziński Piotr 569
Gizowie, rodzina 5311
Giżka Ewelina 3098
Giżycki Jan Marek 2847
Giżycki Jerzy 2437
Giżycko, woj. warmińsko-mazur-
skie 1327, 1912, 2292, 5077
Giżyński Jacek, wyd. 9579
Glaber Andrzej z Kobylina 3494
Glabisz Grzegorz 4379; red. 7154
Glaeser Zygfryd, red. 101
Głafey, rodzina 7441
Głajcar Rafał, red. 108
Głapiak Hanna, red. 5393
Głapiak Jarosław, red. 5393
Glass Andrzej 4248, 4401, 5770,
8427, 8603, 8604
Glass Henryk 8876
Glazar Władysław 5389
Glazer Kamila 7194
Glemma Tadeusz 5099
Glemp Józef 4987, 10004
Glemża Liudas 7198
Glensk Jeremiusz 4144

- Glica Sebastian 1385
 Glikštejn Ida 9060, 9060
 Glimos-Nadgórska Anna 4264
 Gliniecki Tomasz 1757, 4825, 4885, 9288–9290, 9556
 Glinka Małgorzata 1052
 Glinkowska Barbara 4028
 Glinojock, pow. ciechanowski 5152
 Glińscy, ród 2057
 Glińska Nina 3745, 10440
 Glińska-Holcer Ewa 1887
 Glińska-Sapalska Halina 8428
 Gliński Michał 3745
 Gliński Michał (ok. 1470–1534) 2057
 Gliński Radosław 3639, 4477
 Gliński Waldemar 2983, 10440; red. 2983
 Gliszczyńska Danuta 6399
 Gliwa Andrzej 2339, 7199, 7231
 Gliwa Krystyna 1205
 Gliwice, woj. śląskie 258, 1095, 1281, 1328, 1329, 1916, 1938, 1940, 2099, 3505, 3534, 3691, 3768, 4430, 4539, 5195, 8045, 8372, 8507, 9087, 9676, 10199; Łabędy 6429; Przyszówka 6429; region 6429; Rzeczyca 6429; Stare Gliwice 6428
 Gliwicka diecezja 4955, 10646
 Globisch Wolfgang 4947
 Glock Michał 4270
 Gloger Maciej 8112; przedm. 8112; red. 8112
 Gloger Zygmunt 2340, 2939, 3061, 3435, 5077, 5251, 8310
 Glombik Konrad 5961
 Gloria victoribus 5320
 Głosz Michał 4403
 Glugla Paweł 1684, 3099, 3167, 4939, 6450, 7200, 7906–7908, 9291, 9292, 9916, 9917; rec. 1970, 4347, 6005; wyd. 7764, 7765, 7775
 Glura Ewa 390
 Glura Roman 3100
 Głuśik Irina 3501
 Głuško Mihajlo 2388
 Gluziński Wojciech Antoni 5748, 5749
 Gladkiewicz Ryszard, przedm. 6460; red. 6460
 Gładkowski Krzysztof 4130
 Gładkowski Marek 5165
 Gładysz Andrzej 4193
 Gładysz Marian 9061
 Gładysz Teresa 9061
 Gładyszowie, rodzina 1331
 Głaz Jakub 4482
 Głaz Klaudia 9293
 Głażewski Jacek 3360
 Głęb Grzegorz 5953, 8172
 Głęb Henryk 4916
 Głęb Janina 2398
 Głęb Karolina 6148
 Głęb Zbigniew 4402
 Głembin Rajmund 3101
 Głębička Ewa, wyd. 8421
 Głębocki Henryk 7909; przedm. 4696
 Głębocki Zdzisław 5229
 Głodek Marzena 1418
 Głodkowska Joanna 3208; red. 3208
 Głogowska Helena 719, 4058; red. 331
 Głogowska-Gryziecka Barbara 3430
 Głogowski Aleksander 2692, 2861
 Głogów, woj. dolnośląskie 1330, 2141, 2151, 3818, 4562, 5176
 Głogów Małopolski, pow. rzeszowski 5198
 Głogówek, pow. prudnicki 3855
 Głogówko, pow. gostyński 7149
 Głombiowska Zofia 3356
 Głos 8112
 Głos Koszaliński 9979
 Głos Pomorza 9979
 Głos Robotniczy 3550
 Głos Stolicy 3608
 Głos Szczeciński 10437
 Głos z Torunia 10578
 Głosek Artur 2290
 Głosek Marian 4786, 5829, 6025
 Głoków, pow. piaseczyński 6543
 Głowacka-Grajper Małgorzata 1835
 Głowacka-Penczyńska Anetta, red. 4580
 Głowacka-Sobiech Edyta 979, 2733, 3238; przedm. 2733, 3238; red. 2733, 3238
 Głowacki Albin 2750, 2950, 2951
 Głowacki Aleksander zob. Prus Bolesław
 Głowacki Edward 5750
 Głowacki Krzysztof 8605
 Głowacki Leon 8228
 Głowacki Marek 5321
 Głowacki Piotr, oprac. 6547; przedm. 6547
 Głowacki Waldemar Józef 9918
 Głowacz Aleksandra 1296
 Głowacz Daniel 5418
 Głowaczewski Maciej 1685
 Głowienka, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 9568
 Głowiński Tomasz 8606
 Głód Bogusław 8301
 Głód Janusz 4948
 Głowczewski Jerzy 8429
 Głowka Dariusz 7201
 Głowka Jan 6456, 6604, 8758; red. 300, 6456, 8103
 Główna Kluczowa Sztolnia Dziedziczna 4403
 Głubczyce, woj. opolskie; region 5028, 9404, 10111
 Głuchowski Gerard 5582
 Głuchowski Jan 7622
 Głuchowski Tomasz 6476
 Głusiuk Anna 2549
 Głusk zob. Lublin
 Głuszek Marcin 617, 678
 Głuszek Inga 1484, 1758, 2299
 Głuszek Jerzy 6800
 Głuszek-Szafranec Dagmara 10661
 Głuszko Mariusz 9919
 Głuszko Tadeusz T. 7910
 Głuszkowska Marta, tl. 8130
 Głuszkowski Michał, tl. 8130
 Głuszkowski Piotr 2465
 Głuszycza, pow. wałbrzyski 9568
 Głuszyńska Sabina 5678
 Gmach i jego tajemnice 4616
 Gmerek Katarzyna 2603
 Gmina Choceń. Studia z przeszłości 6401
 Gmina Sławno. Wczoraj i dziś 6594
 Gmiterek Henryk 786, 2551, 6488, 6498; oprac. 5302; wyd. 7044
 Gmitruk Dawid 3824
 Gmitruk Janusz 374, 1613, 1836, 2381, 4711, 5418, 5644, 5861, 6017, 6085, 6300, 8607, 9294, 9295, 9378; przedm. 4778, 5644, 8840, 9700; red. 241, 274, 5418, 5644, 8840; wyd. 4778, 9675
 Gmurczyk Zbigniew 1980, 5891
 Gmurczyk-Wrońska Małgorzata 1828, 2794, 4742, 5580, 7911–7913; rec. 2475
 Gnat-Wieteska Zbigniew 5322
 Gnatowska Henryka, pseud. „UTA” 3231
 Gnejusz Korneliusz Scypion Kalwus 2493
 Gniadek-Zieliński Michał 4821
 Gniatczyński Wojciech 3407
 Gniazdowska Małgorzata 5176
 Gniazdowski Jan 7916
 Gniaczek Czesław 7202
 Gnie w, pow. tczewski 4318, 4580, 7413; komturstwo 6979
 Gnie w k o w o, pow. inowrocławski 5275, 6430
 Gniezno, woj. wielkopolskie 1053, 1088, 1984, 2000, 2039, 2306, 2842, 2850, 3276, 3503, 3517, 3526, 3532–3534, 3714, 3757, 4195, 5004, 6431, 6769, 7244, 7482, 7747, 8473, 10178, 10390; archidiaconat 7243; Dziekanka 9517; Góra Lecha 2849; powiat 3238; region 6431
 Gniezno w historii i w dokumencie 6431
 Gnieźnieńska archidiecezja 2845, 5089, 5501, 6944, 8590
 Goban-Klas Tomasz 3603, 10522
 Gobdelas Démétrius P. de 2497
 Gobiec Edward Idzi 5751
 Gocál Agnieszka 3375, 4949
 Gocel Ludwik 5752
 Gocel Tomasz 10440
 Goch Marcin 931

- Gochna Michał 350, 446, 529, 7203
 Goci 2292, 2497, 2503, 3687, 6693, 6941
 Goclon Jacek Arkadiusz 8608, 8609
 Goczał Ewa 3434, 9546
 Goczalkowski Stanisław 7545
 Goda Károly 6801
 Goddeeris Idesbald 8228
 Godek Andrzej Edward 4131, 4914
 Godek Sławomir 7914
 Godlewski Dariusz 1652
 Godlewski Jarosław 3618
 Godlewski Mścisław 3367
 Godłowski Jan 1277; red. 294
 Godłów-Legiędź Janina 705
 Godon Krzysztof 6693; red. 6693
 Godyń Danuta 1555; red. 1555
 Godzic Wiesław 10522
 Godziczy, rodzina 4508
 Godzimirski Baltazar zob. Wilga
 Godzimirski Baltazar
 Goehrke Fritz 7864
 Goeje Michael Jan de 5430
 Goetel Ferdynand 3427, 10233
 Goetel Walery 3055, 3062
 Gogol Bogusław 1979, 6443
 Gogol' Nikolaj Vasil'evič 2470
 Gogol-Drożniakiewicz Barbara 4193
 Gogola Marek 1458
 Gogola Zdzisław 4914; wyd. 9095
 Gogosz Remigiusz 2344
 Goidelowie 2434
 Gojawczyńska Pola 2307, 3479, 3493
 Gojniczek Waclaw 2004, 5159
 Gola, pow. gostyński 4800
 Gola Beata 612
 Gola Patrycja, wyd. 2816
 Golak Julian 5766, 6460
 Golańska Monika 2290
 Golańska-Kozubek Katarzyna 7915
 Golański Adam 2290; red. 2290
 Golczewski Frank 1810
 Golczowie (Goltz), rodzina 5411
 Gold David L. 3272
 Gold Róża 9546
 Goldberg Halina 4115
 Goldberg Jakub 957, 2882
 Goldman Erazm 7955
 Goldstein Eric L. 772
 Golec Ewa 63
 Golec Józef 3101
 Golec Krzysztof 6284
 Golec Radosław 8610
 Golemski Marek 4919; red. 4919
 Goleniów, woj. zachodniopomorskie 4441; powiat 3892
 Gołęczewo, pow. poznański 6432
 Gölger Henryk 5753
 Golian Paulina 5986
 Golicka-Jabłońska Małgorzata 3001
 Golicki Józef 1686, 1687, 6664
 Golicyń Sergej Grigor'evič 8232
 Golik Dawid 1828, 4734, 5693, 9296, 10483
 Golik Mariusz 6477
 Golik-Prus Aleksandra 7632
 Golik-Szarawska Grażyna 4049
 Golin, pow. myśliborski 2873
 Golina, pow. koniński 5822
 Golinowski Krzysztof, oprac. 9425
 Goliński Mateusz 2185, 4477, 6634
 Golka Marian 9588
 Goll Jaroslav 826
 Göllner Enrico 4404
 Golon Mirosław 2748; przedm. 1979; red. 1979
 Golonka Jan 1498
 Golonka-Czajkowska Monika 6463
 Golu b - Dobrzyń, woj. kujawsko-pomorskie 2881
 Golubko Viktor 2597, 2598, 2693
 Golubniča Uliā 8611
 Gołańcz, pow. wągrowiecki 6433; region 5537
 Gołasz Zbigniew 1597, 8372, 8612, 9541, 9920
 Gołaszewska Krystyna 3027
 Gołaszewska-Rusinowska Dominika 515, 619, 620; rec. 7779
 Gołaszewski Janusz 4950; oprac. 7101
 Gołaszewski Łukasz 473
 Gołaszewski Marcin 873
 Gołaszewski Zenon, tl. 7052, 7057; wyd. 7052, 7057
 Gołata Elżbieta 2408
 Gołąb, pow. puławski 3772
 Gołąb Angelika 3251
 Gołąb Janusz 6584
 Gołąb Maciej, rec. 4105
 Gołąb Maria 3640, 3641
 Gołąbek Bartosz 2480
 Gołąbek Marta 2877
 Gołba Franciszek 6378, 6378
 Gołba Kazimierz 5453
 Gołcza, pow. miechowski 3745
 Gołda Agnieszka 2, 3540, 3550, 8613
 Gołda Łukasz 1898
 Gołda-Sobczak Maria 2599
 Gołdap, woj. warmińsko-mazurskie 9685
 Gołdonowski Andrzej 7329
 Gołdyn Piotr 719, 2110, 2122, 2861, 3102-3104, 3229, 4951, 5717, 5738, 5822, 5944, 8614, 8615, 9242, 9297; przedm. 9004, 10495; rec. 3827, 4388, 5796; red. 217, 9004, 10495
 Gołdysiak Mariusz 4885
 Gołembka Mateusz 1837
 Gołembnik Andrzej 1956
 Gołębiowska-Bijak Maria, tl. 7007
 Gołębiowski Andrzej 9556
 Gołębiowski Grzegorz 5308, 7916, 8616-8620; rec. 1563, 1577, 4557
 Gołębiowski Łukasz 4
 Gołębiowska Anna 983, 2837; przedm. 983; red. 983, 2837
 Gołębiowska Elżbieta, tl. 7771
 Gołębiowska Joanna, oprac. 2290
 Gołębiowska-Tobiasz Aneta 2570
 Gołębiowski Bronisław 4691
 Gołębiowski Jacek Jan 9921, 10565
 Gołębiowski Łukasz 787
 Gołębiowski Michał 5035; przedm. 5203; red. 5203
 Gołkowiec, pow. nowosądecki 7503
 Gołkowska Beata, red. 8453
 Gołogórska-Kucia Ewa 1529
 Gołosz Kazimierz 10661
 Gołosz Zbigniew 9242
 Gołota Janusz 6482; red. 6482
 Gołub Iwona 3823
 Gołub Stanisław 2299, 3922, 6757
 Gołubiew Zofia 1290
 Gołuchowscy, ród 5549
 Gołuchowski Agenor Maria Adam 5418
 Gołuchów, pow. pleszewski 1296
 Gołutowo, pow. elbląski 3923
 Gołymin-Ośrodek, pow. ciechanowski 6639
 Gombin Krzysztof 3752
 Gombrowicz Witold 873, 3329, 3353, 3381, 3423, 3426, 5754
 Gomóla Anna 3399
 Gomółka Józef 5755
 Gomółka Marcin 4825
 Gomulicki Juliusz Wiktor 5756
 Gomulicki Maurycy 5756
 Gomulka Izabela 2344
 Gomulka Władysław 2466, 2794, 4745, 5757, 5758, 9608, 9694, 9695, 9875, 10232, 10667
 Gomonice, pow. radomszczański 3883; Wielki Bór 3883
 Gonciarz Dawid 2367, 2368
 Gonciarz Małgorzata, red. 2248
 Gondek Elżbieta 3540
 Gondek Romuald 3299
 Goner Wojciech 9922
 Gonet Andrzej, red. 1913
 Gonet Krzysztof 9589
 Goniądz, pow. moniecki 6434; gmina 6434; parafia 1961
 Goniec Częstochowski 9410
 Gont 3824
 Gontarek Alicja 788, 8621
 Gontaszewska-Piekarz Agnieszka 4405
 González Antonio Manuel Amor 3208
 Gończyński-Jussis Filip 2857, 9876, 10201
 Gońda Marcin 5229
 Gopło, jezioro 4605, 4606
 Goraj, pow. biłgorajski 8228
 Goraj, pow. czarnkowsko-trzcianecki 2153
 Gorajczyk Marta 6326
 Gorący Jarosław 6463
 Gorączko Aleksandra 1897

- Gorażcko Marcin 1897
 Gorbačëv Mihail Sergeevič 2734
 Gorbačëva Ol'ga 891
 Gorban' Irina Pavlivna 932
 Gorce 3486, 3804
 Gorczyca Bożena 3505
 Gorczyca Krzysztof 2341
 Gorczyca Wojciech 3481
 Gorzyczewski Jan 6432
 Gordon Aleksander 2451
 Gordon Patrick 2635, 2851
 Gordziejew Jerzy 4617
 Gorecka-Kalita Joanna 4952
 Gorecki Jerzy 6484
 Gorecki Leszek Mateusz 4129, 4175
 Gorgolewski Stanisław 1159
 Gorgolewski Walery 5759
 Gorizontov Leonid, red. 977
 Gorlach Ewa, oprac. 6560
 Gorlice, woj. małopolskie 1331, 1938, 4880, 5199, 5491, 6085, 7825, 8157; powiat 9345; region 6435
 Görlitz, Niemcy 1862, 3154
 Gorodok, Ukraina 2290
 Gorska Bożena 8622
 Gorski Peter W. 8550
 Goryl Wojciech 3062
 Goryński Grzegorz 9923; rec. 4795
 Gorzałka Przemysław 9298; rec. 8136
 Gorzaniak Agnieszka, red. 1495
 Gorzaniak Barbara, red. 1495
 Gorzec, pow. strzeliński 6673
 Gorzelak Piotr 5139
 Gorzelany Dorota 2497
 Gorzelik Jerzy 1789, 3642, 3643, 3691
 Gorzeń, pow. wadowicki 8982
 Gorzeński Aleksander Mikołaj 4379
 Gorzeński Antoni 4379
 Gorzeński Augustyn 4379
 Gorzkiewicz Natalia 3154
 Gorzkowski Marian 789
 Gorzowska diecezja 635, 9875, 10292
 Gorzów Wielkopolski 165, 397, 733, 1332, 1333, 1816, 1822, 1883, 2153, 2480, 2873, 2931, 3070, 3957, 4002, 4207, 5445, 5675, 5874, 5995, 6124, 6209, 6264, 7677, 8190, 9621, 9867, 9984, 10147, 10230, 10259, 10277, 10332; region 19, 804, 5924
 Gorzyce Wielkie, pow. ostrowski, woj. wielkopolskie 5869
 Gorzycka Katarzyna 7194
 Gosań, pow. konecki 6607
 Gosik-Kapelińska Iwona 8197
 Gosk Hanna 10321; przedm. 10321; red. 10321
 Goski Kasper 3418
 Goslar Tomasz 2290, 6708, 6750, 6905
 Gospodarka morska w Darłowie 9590
 Gostkowska Bożena 5323
 Gostkowski Roman 9000
 Gostomia, pow. grójcecki 4536
 Gostwicka Janina 5546
 Gostynin, woj. mazowieckie 2887, 3588, 3768, 6591; powiat 8991; region 3919
 Gostyń, woj. wielkopolskie 238, 398, 1146, 1334, 2095, 2224, 2279, 3195, 3511, 3658, 3796, 3846, 4052, 4474, 4736, 5104, 5350, 5524, 5632, 5783, 5895, 6716, 6963, 6992, 7100, 7205, 7271, 7998, 8548, 8594, 8997, 9342, 9469, 10626; powiat 5717, 8540, 9383; region 846, 3100, 5524, 8194, 9254, 10078
 Goszczyńska Joanna 3492; red. 3349; współpr. 3349
 Goszczyńska Jolanta 2849
 Goszczyński Artur 622, 3356, 7204, 7632
 Goszczyński Serweryn 8152
 Gościała Marek 1898
 Gościej Józef 3244
 Gościk Marcin, wyd. 9581
 Gościkowo, pow. świebodziński 3794; Paradyż 3070
 Gościszów, pow. bolesławiecki 6436
 Gość Niedzielny 2687
 Goślinowo, pow. gnieźnieński 1879
 Gotlandia 6693
 Gotlib Aleksandra, oprac. 986
 Gotowiecki Paweł 4692, 4889
 Gotszalk, książę obodrycki 6938
 Gott mit uns 9062
 Gottfried Roman 3456
 Gottfried Stanisław 3456
 Gottwald Christoph(orus) 7459
 Gottwald Johann Christoph 7459
 Gowarzewski Andrzej 4214
 Goworko-Składanek Beata 2683, 2694, 3608
 Goy Pierre 4115
 Gozdecka Renata 3361
 Goździkowski Jan 4220
 Goźlice, pow. sandomierski 3745
 Gojski Józef 9063
 Góra, pow. legionowski 6437
 Góra Barbara 3536
 Góra Chełmska zob. Góra Świętej Anny
 Góra Elżbieta 9299
 Góra Gabriela 6394; współpr. 6394
 Góra Jan 5618
 Góra Kalwaria, pow. piaseczyński 3945
 Góra Mieczysław 4786
 Góra Sylwia 2307
 Góra Świętej Anny, pow. strzelecki 6484, 9085, 9313
 Góra Świętej Anny, wzniesienie na Wyżynie Śląskiej 1636
 Góra Świętej Małgorzaty, pow. łęczycki 4977
 Góra Tadeusz 4878
 Góra Wioleta 6394; przedm. 6394; red. 6394; współpr. 6394
 Góra Wojciech, współpr. 6394
 Górak Artur 5324, 7917, 7918
 Góral-Pórola Jolanta, przedm. 3024; red. 3024
 Góralczyk Ryszard 1688
 Góralski Wojciech 5001
 Góraś Wojciech, tł. 5309
 Górczak Zbyszko 6802, 7205; rec. 6430
 Górczyk Wojciech Jerzy 3825, 5893
 Górczyńska-Przybyłowicz Bożena 2733, 4985; przedm. 4985; red. 4985
 Górecka Beata 1281, 6653
 Górecka Blanka, oprac. 9081; tł. 9081
 Górecka Katarzyna 931
 Górecki Adam 6603
 Górecki Bartosz 8623
 Górecki Jan 4953
 Górecki Janusz 4954
 Górecki Jarosław 1813
 Górecki Piotr 4955, 5132, 5195, 6428, 6429, 6803, 8795; oprac. 6429; red. 6429
 Górecki Stanisław 6603
 Górecki Tomasz 1473
 Górka Bogusław 9924
 Górka Duchowna, pow. leszczyński 1697
 Górka Maria 6394
 Górkiewicz-Bucka Ewa 1592; red. 1592
 Górko Jerzy 4215
 Górkowie, ród 7205
 Górna Anna 6645
 Górnicy dla tradycji swojej wsi 2342
 Górniak Bogna 2195
 Górniak Marek Robert 50, 4956, 5176; wyd. 9662
 Górnica, pow. czarnkowsko-trzcianecki 7027
 Górnicka Iwona, rec. 3033, 5331; wyd. 7058
 Górnicki Józef 3967
 Górnicki Leonard 2695
 Górnicki Stanisław 3967
 Górniewicz Józef 3187; red. 3187
 Górnik Polski 168
 Górno, pow. kielecki; gmina 4558
 Górniewicz Justyna, oprac. 7722
 Górny Andrzej 4221
 Górny Dariusz, oprac. 9192
 Górny Grzegorz 6177
 Górny Halszka 2213, 2214
 Górny Iwona, oprac. 3430

- Górny Justyna 3423; red. 4095; tł. 2961
- Górny Konrad 699
- Górny Maciej 8624; red. 121; współpr. 5252
- Górny Maciej Henryk 3002
- Górny Michał, oprac. 1152
- Górny Rafał 7919
- Górny Stanisław 5760
- Górny Śląsk w Polsce Ludowej 9925
- Górny Tadeusz 5274
- Górny Witold 4727
- Górowo, pow. olsztyński 3923
- Górska Elżbieta 2290
- Górska Halina 9064
- Górska Irena 9065
- Górska Iwona 1899
- Górska Janina 9050
- Górska Magdalena 3644, 3686; red. 5513, 7018
- Górska-Lazarz Katarzyna, tł. 8831
- Górska-Sieradzka Jolanta 6244; red. 1563
- Górski Adam, oprac. 6467, 7101; tł. 7101
- Górski Artur 7920
- Górski Artur (1870–1959) 5278
- Górski Grzegorz 6077
- Górski Jacek 895, 2290, 5195
- Górski Jakub 7331, 7501
- Górski Kacper 7206
- Górski Karol 1874
- Górski Karol (1903–1988) 835
- Górski Krzysztof Robert 1887
- Górski Marian 5499
- Górski Piotr 3063, 10546
- Górski Robert 4406
- Górski Tadeusz 5818
- Górszczyk Andrzej 6528
- Góry Olbrzymie zob. Karkonosze
- Górz-Kardaszewicz Stefania 9048
- Górzyc a, pow. ślubicki 2495, 2850
- Górzyńska Małgorzata, współpr. 1628
- Górzyński Makary 3753; przedm. 1938; red. 1938, 3619
- Górzyński Sławomir 866, 2852, 7488; red. 260
- Grab Tadeusz Z. 7921, 8228
- Graban Marcin 10278
- Graban Michał 4693
- Grabarczyk Andrzej, red. 1809
- Grabarczyk Tadeusz 78, 2290, 2294, 4822, 6252, 6661, 6693, 7808, 7922; rec. 6883
- Grabianka Michał 10299
- Grabianka Tadeusz 5761
- Grabias-Banaszewska Katarzyna, red. 3568
- Grabiec Dominika, rec. 7640
- Grabiny-Zamek, pow. gdański; region 2167
- Grabieńscy, ród 3834
- Grabińska Bożenna 2168
- Grabińska-Szczęśniak Anna 6652
- Grabiszycy. Nasza wieś, nasza historia 6438
- Grabiszycy Dolne, pow. lubański 6438
- Grabiszycy Górne, pow. lubański 6438
- Grabiszycy Średnie, pow. lubański 6438
- Grabkowo, pow. włocławski 2495
- Grabno, pow. tarnowski 7675
- Grabny Barbara 4028
- Graboń Agnieszka 8625
- Graboń Elżbieta 3645
- Grabowiec, pow. bielski, woj. podlaskie 6287
- Grabowiec Feliks, red. 6022
- Grabowo, pow. starogardzki 9497
- Grabowo Bobowski zob. Grabowo, pow. starogardzki
- Grabowska Anna 6137
- Grabowska Barbara 5200
- Grabowska Bożena 2018, 3826, 4919, 7207, 10275
- Grabowska Magdalena 10566
- Grabowska-Chałka Janina 5762
- Grabowska-Lysenko Alicja 3627
- Grabowska-Pieńkosz Dorota 598, 775, 3093, 3229, 7923; rec. 3185
- Grabowski Adam 3827, 5215; red. 5215
- Grabowski Ambroży 5880
- Grabowski Andrzej 624
- Grabowski Antoni Tadeusz 926, 6941
- Grabowski Artur 1526, 3026
- Grabowski Bronisław 2445
- Grabowski Christophe 4115, 4116
- Grabowski Edward 8073
- Grabowski Franciszek 9300, 9301
- Grabowski Jan, współpr. 9015
- Grabowski Janusz 771, 1972, 2845, 5004, 5089, 5253, 6482, 6580; rec. 5555; red. 771, 5004
- Grabowski Józef 2852
- Grabowski Klaudiusz 3828
- Grabowski Ludwik 6498
- Grabowski Michał 1283
- Grabowski Michał T. W. von, lekarz 4407, 5325
- Grabowski Stanisław, pseud. Wiarus 10483
- Grabowski Stanisław Andrzej 4408
- Grabowski Tomasz 61, 1286, 2497; red. 2497
- Grabowski Waldemar 1828, 1912, 9302
- Grabowski Włodzimierz 4883, 9303
- Grabowski Zbigniew 1689, 3829
- Grabów, pow. strzelecki 6439
- Grabów nad Prosną, pow. ostrzeszowski 8308
- Grabski Andrzej Feliks 5430
- Grabski August 2882
- Grabski Maciej 2467, 2683
- Grabski Marek 2327, 3824; red. 2327
- Grabski Tadeusz I. 369, 8626
- Gracla Jadwiga 3466
- Gracz-Chmura Edyta 3389, 3433, 3434, 3461, 6192; red. 3461
- Graczyk Daria 9304
- Graczyk Konrad 8627, 8628, 9305, 9306
- Graczyk Rafał 3830
- Graczyk Roman 6148, 9926; przedm. 6148; red. 6148
- Graczyk Waldemar 3543, 4957; red. 280
- Graczyńska Marta 2849
- Grad Marcin 4689
- Gradecki Janusz W. 4409
- Gradolewski Roman 5414
- Gradowski Mariusz 4106, 4120
- Gradowski Michał 5763, 7833
- Gradowski Zalmen 9066
- Graduszewscy, rodzina 5467
- Graduszevska Gertruda 5467
- Graduszevska-Czerebiej Krystyna 5467
- Graduszevski Lech 5467
- Graduszevski Roman 5467
- Graduszevski Stefan 5467
- Gradzińska Agata 5326
- Graf Paweł 3420
- Graff Grzegorz 1281
- Graff Tomasz 2550, 5195, 6804–6806
- Grajewo, woj. podlaskie 4127, 9155, 9575
- Grajewska Grażyna 9517
- Grajewski Adam 1912
- Grajewski Andrzej 5453
- Grajewski Czesław 2004, 2600, 7208, 7400
- Grajewski Grzegorz 1887, 1958, 3876
- Grajnert Józef 6641
- Grakhus Tyberiusz 2511
- Gral Antoni 4410
- Grala Hieronim 2465, 7116
- Gralak Lech 5067
- Gralak Tomasz 6673
- Gralewski Fortunat 4395
- Gralewski Mateusz 2470
- Gralewski Wacław 3325
- Gralicki Bartosz 2993
- Gran Wiera 719
- Granat Wincenty 41, 5011, 5764
- Granat-Janka Anna 4192; red. 4191, 4192
- Granowo, pow. choszczeński 5283
- Granowska Wiesława 4411
- Grass Günter 103
- Grassi Josef Maria 1620
- Grassmann Magdalena 1302, 3056; red. 1288
- Grata Paweł 1785, 5090, 6577, 7895, 8629, 9927; rec. 4525
- Gratuszewicz Tomasz 5467

- Grava Maria Cecilia 6148
 Grażuł Józef 5161
 Grażyna Polkowska-Nowak, oprac. 1290
 Grażyński Michał 6454, 8954
 Grąbczewska Małgorzata Maria 2985; oprac. 7690; tł. 7690
 Grącka Monika 5201
 Grądy-Woniecko, pow. zambrowski 6674
 Grądy-Woniecko, ostatni łowcy-zbierracze 6674
 Grądzka-Rejak Martyna 9270, 9307, 9450, 9546; red. 9270
 Grątkowska-Ratyńska Barbara 5765
 Grażawski Kazimierz 2272, 2850, 6807; red. 237
 Grecja 794, 1356, 1488, 2148, 2299, 2306, 2344, 2433, 2445, 2483, 2484, 2485, 2487, 2492, 2494, 2497, 2511, 2521, 2525, 2750, 2863, 2914, 2926, 3319, 3370, 4229, 4420, 6020, 6152, 7341
 Gredecka Julita 1052
 Gregorczyk Karolina 4049
 Gregorczyk Olga 2890
 Gregorowicz Dorota 7209
 Greifswald, Niemcy 4188
 Greiner Piotr 1104, 6041; red. 312
 Greinert Zenon 9928
 Grelewicz Beata 10230
 Greloff Jakub, oprac. 7689
 Greniuch Tomasz 2601
 Grenlandia 8691
 Greń Jędrzej, wyd. 2590
 Greń Krzysztof 4216
 Greń Paweł 2312
 Greń Zbigniew, red. 3289, 3290
 Greser Ewa 3368
 Greszczuk Danuta 8630
 Gretkowski Andrzej 4412, 4958
 Grey Joanna 9929
 Greyerz Kaspar von 7210
 Grębecka Zuzanna 9571, 9930, 9931
 Gręzak Anna 2278, 6708, 6734, 6735, 6907
 Griazowiec, Rosja 9331; obóz 9505
 Gribova Svetlana Vladimirovna 2932
 Grieger Manfred 706
 Griffin Bernard 4986
 Grigor'eva Tatjana Ū. 2532
 Grimm Jacob Ludwik Karl 3452
 Grimm Wilhelm Karl 3452
 Grin Irek, red. 5511
 Grinberg Daniel 2882, 6143
 Grinberg Marek 9288
 Griškaitė Reda 7924
 Grobelny Marian Gabriel 6478
 Grobelny Seweryn M. 6478; wyd. 6476
 Grobicki Jerzy 2837
 Grochal Anna 2383
 Grochmal-Bach Bożena 3109
 Grochola-Szczepanek Helena 3275
 Grocholewski Zenon 5717, 6138, 7925
 Grocholska Barbara 6659
 Grocholska Zofia z Zamoyskich Ta-deuszowa 7678
 Grocholski Henryk, przedm. 7678
 Grocholski Michał A., przedm. 7678
 Grochowina Sylwia 2915, 9308, 9309; rec. 9284
 Grochowska Anna 3362, 3389; przedm. 3389; red. 3389
 Grochowska Ewa 1790, 3876, 6232
 Grochowska Magdalena 6347
 Grochowska Weronika 3627, 3690
 Grochowska-Iwańska Krystyna 5577; oprac. 1576
 Grochowski Leonard 3093
 Grochowski Łukasz 1052
 Grochowski Maciej 3289
 Grochowski Robert 4989
 Grochowski Stanisław 7632
 Grochów zob. Warszawa
 Grodeck Gotfryd Ernest 3370
 Grodecka Ewa 3105
 Grodecki Władysław 5539
 Grodków, pow. brzeski, woj. opolskie 9750, 10042
 Grodna, pow. kolski 9639
 Grodno, Białoruś 909, 931, 1196, 1286, 2178, 2467, 2851, 3275, 7019, 7319, 7665, 8485, 8796, 10723; dekanat 1961; eparchia 8211; Grodzieńszczyzna 2965, 3313, 5415; gubernia 1286, 7856, 8061; region 7485, 7648, 8386, 10483
 Grodzicka Irena 5979
 Grodzicki Stanisław 7500
 Grodzicki Mazowiecki, woj. mazowieckie 1886, 4203, 9053; region 4203
 Grodzisk Wielkopolski, woj. wielkopolskie 1959, 10275
 Grodziska Karolina 5327, 5945, 6228; oprac. 3456; przedm. 3456; red. 233
 Grodziska wczesnośredniowieczne Polski centralnej 6808
 Grodziski Stanisław 9591
 Grodź Iwona 3422
 Gromacka Regina, przedm. 9134; tł. 9134
 Gromada Thaddeus V. 790, 791
 Gromadzki Henryk 5499
 Gromadzki Walerian 2959
 Gromelski Tomasz, red. 7182
 Gromkowska-Melosik Agnieszka 3238
 Gromnicki Jan 6361
 Grondelski John M., rec. 790, 791, 2942
 Groniek Agnieszka 5220, 7401; red. 5220
 Gronert-Ubych Bożena 5735
 Gronie 169
 Groń Monika, oprac. 6534, 6633
 Groński Marek 5987
 Gross Jan Tomasz 865, 1832, 1838
 Gross Radosław 9932; rec. 10191; wyd. 9681
 Gross Strömkendorf, Niemcy 6875
 Gross-Rosen zob. Rogoźnica
 Grosseck Stanisław 9232
 Grosseck-Korycka Maria 3492
 Grosser Karl 8168
 Grossówna Helena 8573
 Groszkowski Marek 7211, 7212
 Groszowice zob. Opole
 Grot Elżbieta 5328, 6342, 6354, 9310-9312; red. 9120
 Grot Jan 4936
 Grot Urszula 6586; przedm. 6586
 Groth Andrzej 6402, 7213; wyd. 7022
 Groth Janusz, wyd. 5306
 Grothowie, rodzina 5306
 Grothówna Zofia 3752
 Grott Bogumił, rec. 4781
 Grott Ogierd 8631
 Grottger Artur 3430; il. 7755
 Gródczanki, pow. raciborski 6544
 Gródek, Ukraina 9020, 9154
 Grójec, woj. mazowieckie 1214
 Grubka Marek 10022
 Gruca Anna 13; rec. 8074
 Grucela Edward 5429
 Gruchacz Leonard 2972
 Gruchała Irena 3522
 Gruchała Janusz S. 1974, 3461
 Gruchała Wojciech 3461
 Gruchmanowa Monika 3290
 Gruchoła Małgorzata 5736
 Grudencz Patrus Wilhelmi de 4191
 Grudnicki Jan 5581, 6058
 Grudniewski Jakub 1473, 6652
 Grudziądź, woj. kujawsko-pomorskie 20, 239, 399, 537, 903, 1335, 1336, 1690, 2760, 3768, 4590, 4607, 4646, 5135, 6082, 7373, 8586, 8710, 9007, 9012, 9040, 9303, 9849, 10176, 10228; region 4607
 Grudziądź i okolice na starej karcie pocztowej 1690
 Grudziądźka Kotlina 2294
 Grudzień Sebastian 1122, 8632
 Grudzień vel Winkler Józef 5289
 Grudzińska Maria 6490
 Grudzińska Marta 9505, 9546
 Grudziński Kajetan Jan 4959
 Gruew Georgi 5086
 Grüger Joseph 4192
 Grulkowski Marcin 1506, 2033; wyd. 6724
 Grünberger Hauskalender 6491
 Grund Anna 6449
 Gründel Paul 6429

- Grundmann Günther 5228
 Grundtvig Mikołaj 3232
 Grüneberg Barnim Theodor 6553
 Grünspan Menasche zob. Romkowski Roman
 Grunt (ur. 1933), nieznanzy z imienia mieszkańiec Kalet 6449
 Grunt Magdalena 3479
 Grunwald zob. Poznań
 Grunwald, pow. ostródzki 1496, 2851, 6793, 9832
 Grunwald Urszula 1052, 1053
 Grupa Małgorzata 4289
 Grupa Robert 5632
 Grupińska Anka, wyd. 9569
 Grupiński Grzegorz 6432
 Gruševs'kij Mihajlo Sergijovič 707, 746, 8333
 Grüssbeütel Jacob 3085
 Gruszczyk Marcela 2687, 2866; przedm. 2687; red. 2687
 Gruszczyński Paweł B. 5082
 Gruszczyk Andrzej 5139
 Gruszecki Artur 3368, 3435
 Gruszevska Anna, red. 7026
 Gruszka Bartłomiej 4295
 Gruszka Zbigniew 3513
 Gruzja 931, 932, 2627, 2628, 2658, 2672, 2750, 2875, 3466, 4742, 5229, 5281, 8496
 Gruzdz Witold 2290, 6674
 Gruźlewska Anna 6658, 9313, 9933, 9934
 Gry miejskie w działalności edukacyjnej archiwów 1055
 Grybów, pow. nowosądecki 677, 3899, 4522, 5787
 Gryciuk Franciszek, przedm. 7649; wyd. 7649, 9700
 Grycz Józef 6645
 Gryfice, woj. zachodniopomorskie 9953, 10260; powiat 6553
 Gryfici 1418
 Gryfina, księżna krakowska 2469
 Gryfino, woj. zachodniopomorskie 1337
 Gryfów Śląski, pow. lwówecki 3678, 4477
 Grygiel Elżbieta 1451
 Grygiel Jerzy 2550
 Grygiel Ludmiła 6070
 Grygiel Marek 9935
 Grygiel Michał 2292
 Grygiel Ryszard 2290; red. 6901
 Grygier Ewelina 4176
 Gryglak Jan 9067
 Gryglewski Piotr 3834, 4936, 7509; red. 3834
 Gryglewski Ryszard Witold 1357, 3003, 3056, 4845
 Gryglik Mateusz 7214
 Grygorowicz Bartosz 4950, 6658
 Gryguł Piotr 6809
 Gryksa Edyta 5225
 Grynasz Michał 4743
 Grynberg Henryk 10321, 10511
 Grynberg Marcin 1618
 Grynberg Michał 2882
 Grysińska-Jarmuła Katarzyna 2870, 5222, 7926; przedm. 2870, 2871; red. 2870, 2871
 Gryszkiewicz Bogusław 3439
 Gryszypanowicz Piotr 1691
 Grysztar Błażej 2867
 Grywalski Adam 6603
 Gryz Ryszard 4889, 9875, 9936, 10278; red. 125
 Gryzio Beata 3533
 Gryzł Mateusz, il. 3929
 Gryźliny, pow. olsztyński 5578
 Grzanka Bartłomiej 4960, 4961; wyd. 7704
 Grzanka Małgorzata 6067
 Grzawa, pow. pszczyński 1309
 Grzebałkowska Magdalena 1325
 Grzebień Ludwik 1123, 4914
 Grzechnik-Correale Grażyna 1530
 Grzeczmarowski Józef 9657
 Grzegorzczuk Dariusz 8383
 Grzegorzczuk Barbara 3250
 Grzegorzczuk Bożena 7927
 Grzegorzczuk Kalina 3433
 Grzegorzczuk Zdzisław 5150
 Grzegorek Grzegorz 4413; red. 4413
 Grzegorz XIII, papież 7216
 Grzegorz XVI, papież 8795
 Grzegorz Bolesław Frąckowiak, bl. 5352
 Grzegorz Chomyszyn, bl. 9378
 Grzegorz Maksymilian 2166, 2167
 Grzegorzew, pow. kolski 5891, 6976, 7243, 8614
 Grzegorzewska Maria 3208
 Grzegorzewski Edward 5499
 Grzegorzewski Jan 2632
 Grzeszczak Łukasz 3759
 Grzela Remigiusz 3363
 Grzelak Czesław 4889
 Grzelak Tadeusz 4256
 Grzelak Tomasz 8633; wyd. 1418
 Grzelakowski Ryszard 5766, 5767
 Grzelka Monika 2361, 10522
 Grzemska Aleksandra, red. 3437
 Grzenia-Romanowski Gereon 10446
 Grzepski Stanisław 1565
 Grzesik Ryszard 864
 Grzesik Tomasz 10361
 Grzesiowski Mieczysław 5768
 Grzesiuk Stanisław 5769
 Grzesiuk-Olszewska Irena 1791
 Grzeszczak Jan 2575, 9314
 Grzeszczak Maciej 7928
 Grzeszczak-Nowak Hanna 3876
 Grzeszczuk Joanna, oprac. 3430
 Grzeszczuk-Brendel Hanna 1938, 4482
 Grzeszczyk Stefania 3063
 Grzeszczyk Szczepan 5770
 Grzeszkiewicz-Kotłewska Lidia 3811, 6624
 Grześkowiak Radosław 3364, 3365, 7215
 Grześkowiak-Krwawicz Anna 7594; przedm. 7594; red. 7448, 7594
 Grześniak Sławomir 10546
 Grzęda Ewa 3425
 Grzęda Mateusz 3627, 4936
 Grzędziński January 5580
 Grzonka Joanna 5453
 Grzybek Barbara, red. 6438
 Grzybek Dariusz 4694
 Grzybek Grzegorz 9462
 Grzybek Maria 4366
 Grzybkowska Teresa 1644, 3712, 6375; oprac. 3712
 Grzybowski, rodzina 5484
 Grzybowska Lidia, przedm. 3327; red. 3327
 Grzybowska Marzena 2683
 Grzybowska Sylwia 6284
 Grzybowski Andrzej 3004, 5892, 5973; red. 5408
 Grzybowski Edward 5771
 Grzybowski Jacek 2453, 5580
 Grzybowski Jan 2952
 Grzybowski Jerzy 2683, 4782
 Grzybowski Juliusz, przedm. 4094; red. 4094
 Grzybowski Michał Marian 4962, 5253, 6214, 8634, 9315, 9937; wyd. 7770
 Grzybowski Przemysław Paweł 3106
 Grzybowski Romuald 2696, 3110
 Grzybowski Tomasz 6750
 Grzymała Dorota, współpr. 4328
 Grzymała Joachim 7009
 Grzymała-Kazłowski Andrzej 2919
 Grzymała-Lubański Krzysztof 4344
 Grzymałowie, ród 6924
 Grzymkowski Piotr, współpr. 6525
 Grzymka Urszula 7824
 Grzymułtowski Krzysztof 7228
 Grzywacz Andrzej 3011, 5602
 Grzywacz Janusz 4106
 Grzywacz Magdalena 9219
 Grzywacz Małgorzata 5086, 5089, 5132, 6554, 7369; przedm. 5086; red. 5086
 Grzywacz Marta 9938
 Grzywacz Zbysław 3693, 5203
 Grzywaczewski Jan 6476, 6478, 6479; przedm. 6477, 6478, 6480; wyd. 6477, 6478, 6480
 Grzywka-Kolago Katarzyna 2343
 Grzywka Paweł 10661
 Grzywo-Dąbrowski Wiktor 5772
 Gubin, pow. krośnieński, woj. lubuskie 3878
 Gucci Santi 3745
 Gucewicz Daniel 1979, 9848, 9939, 10275
 Gucia Dobrosława 369, 2053, 4093, 6308, 7929
 Gucio Katarzyna, tł. 9475
 Gucul Volodimir Mikolajovič 7116

- Gucwa Klemens Konstanty 5773
 Gudel Krystyna, oprac. 9071
 Guder Werner 6495
 Guderian-Czaplińska Ewa 3344, 4097; red. 4097
 Gudzik Anna 6407
 Gudzik Katarzyna 2795
 Gugla Paweł, wyd. 9083
 Guglielmada Giovanni Battista 2114
 Guidetti Giovanni Matteo 3686
 Guillem de Tornaco 4973
 Guja Aleksandra 4695
 Guk Igor, oprac. 6492
 Guk Ivan 6492
 Gul-Rechlewicz Violetta 2686
 Gulaj Vasil' Vasil'ovič 9270, 9316
 Gulbenkian Kalust 1478
 Gulbinowicz Henryk 10285
 Gulbins Max 4192
 Gulc z e w o, pow. płocki 8385
 Gulczyńska Justyna 3238
 Gulczyński Andrzej 369, 2849; red. 8373
 Gulczyński Janusz 7930
 Guldán-Klamecka Bożena 90; red. 277
 Guldi Jo 795
 Guldon Łukasz 558
 Guldziński Piotr 4132
 Gülenfis Góralska Ewa 9596
 Gulevič Vladislav 2570
 Gulgowska Teodora 5222
 Gulgowski Izydor 2326, 5222
 Gulińska Grażyna 3523
 Guliński Jacek 2849
 Guła Adam 3062
 Gumenük Olena 8635
 Gumienny Beata 3234; red. 3234
 Gumiński Witold 2290
 Gumkowska Teresa 9068
 Gumowski Jan 5774
 Gumper Małgorzata 2011
 Gumuła Teresa 84, 3110, 3232, 3590; przedm. 3110; red. 3110
 Gunia Grażyna 3109
 Gunia Piotr 6810
 Gunter Georg 9317
 Günther William Barstow von 369
 Gupalo Vira 2869, 3922
 Gur Moshe 6511
 Gurba Jan 5965, 6362
 Gurba Stanisław 1411
 Gurbierz Bernadeta 5132
 Gurda-Jaroszewska Milena 5699
 Gur'eva Mará 3693
 Gurevičius Dainius 4898; oprac. 4898
 Gurgacz Władysław 1803, 10483
 Gurianov Aleksandr 4786
 Gurowski Adam 4696
 Gursztyn Piotr 9197
 Guseva O'łga Valer'evna 1196
 Gusin, pow. łączycycki 1897
 Gustaw III, król Szwecji 2581, 3696
 Gustaw II Adolf, król Szwecji 7368
 Gustkowicz Jan 5396
 Gustkowicz Stanisław 5396
 Gustowska Izabella 3652
 Gut Agnieszka 2071, 6811, 7216
 Gut Anna 1792
 Gut Paweł 1074, 2094, 2836, 4414, 6416, 8349
 Gut Przemysław 5430
 Gut Violetta 5734
 Gutowska Anna, red. 9210
 Gutkowska Barbara 3406; red. 3406
 Gutkowska Dorota 1569
 Gutkowska-Ociepa Katarzyna, red. 3406
 Gutkowski Adam 6770
 Gutman Israel 5775
 Gutmann Adolf 4115
 Gutowska Krystyna 1911
 Gutowski Bartłomiej 2015, 3201, 3797; red. 2015, 3792
 Gutowski Jacek 1912
 Gutowski Krzysztof 992, 993
 Gutowski Stanisław 7913
 Gutowski Wojciech, red. 3440
 Gutsche Edda 6553
 Gutsche Jerzy 5776
 Guttmejer Karol, red. 3812
 Güttner-Sporzyńska Georgia von, tł. 6812
 Güttner-Sporzyński Dariusz von 6762, 6767, 6812
 Guty Zuzanna 3366; red. 4096
 Guz Tadeusz 5112
 Guzek Piotr 3027
 Guze Joanna 5777
 Guze Justyna 5777
 Guzek Andrzej 10548
 Guzek Damian 10567, 10661
 Guzek Łukasz 3646
 Guzek Mariusz 2697, 2751
 Guzek Michał 3504
 Guzenda-Miłota Dorota 6394
 Guzewicz Wojciech 4963, 10568–10570
 Guzikowski Krzysztof 6813, 6814
 Guzowska Anna 1451
 Guzowska Dorota 3493
 Guzowski Piotr 7217, 7361
 Guzy-Pasiak Jolanta, red. 4164
 Guźlecka Urszula 4133
 Guźniczak Maciej 3753
 Gwara Małgorzata 4799
 Gwarek Jan Mitrega 5984
 Gwiazda Andrzej 10218
 Gwiazdowicz Dariusz J. 6211
 Gwiazdowska Ewa 1416, 6553, 6595
 Gwiazdowska Małgorzata 1074
 Gwiazdowska-Nowak Bożena 6790
 Gwinea Bissau 2438
 Gwioździk Jolanta 3524, 5035, 7218
 Gwoźnica, pow. strzyżowski 3190, 3441
 Gwoźnica Górna, pow. strzyżowski 3702
 Gwóźdź Krzysztof 1597, 5132, 5778, 8372; red. 4032
 Gwóźdź Monika 3580
 Gwóźdź Zbigniew 4823, 4883
 Gyalókay Zoltán 3627
 Gzella Alojzy Leszek 5998
 Gzella Grażyna 3591, 7931–7933
 Haas Agata 115, 7219, 7220
 Haber Franciszek 6541
 Haberland Detlef 3571; red. 3571
 Haberlau Ludwik 5110
 Haberschrack Nicolaus 3627
 Habielski Rafał 3616
 Hábl Jan 3250
 Habsburgowie 873, 2604, 3749, 4682, 4920, 6484, 6574, 6658, 7182, 7526, 7552, 7895, 7904, 8121
 Habura Ireneusz 5723
 Hac Benedykt 1912
 Hac Piotr 8636
 Hackmann Jörg 2451
 Haczó w, pow. brzozowski 4930
 Hać Ryszard 4878, 8833
 Hadamik Czesław 2275, 4964
 Hadamik Elżbieta, tł. 4964
 Hadlaw Małgorzata, oprac. 3108
 Hadrych Zbigniew 8637
 Haduch Bartosz 1555
 Haduch Elżbieta 4916
 Hadziacz, Ukraina; unia 7159
 Hadziewicz Rafał 8320
 Hadzi Girej Melek, chan krymski 2570
 Hafenbuch von Treptow an der Rega 7010
 Hager Bronisław 5778
 Hager Johann Georg 7011
 Hager-Małecka Bożena 9048
 Hahn Feliks 7679
 Hahn Hans Henning 2445; red. 5252
 Haiman Mieczysław 5880
 Hainauer Julius 4192
 Hajdas Irka 6789
 Hajdas Witold, red. 1692
 Hajdów zob. Lublin
 Hajdrych Łukasz 2011, 7221, 7222
 Hajducczenia Mikołaj 5128; oprac. 7702
 Hajduk Anna 3433, 3434
 Hajduk Bolesław 8134, 8638; rec. 8547, 8895; red. 206
 Hajduk Edward 5779
 Hajduk Krzysztof 8639
 Hajduk Łukasz 6208
 Hajduk Marlena 3852
 Hajduk Olga M. 3745
 Hajdukiewicz Edward 4743
 Hajdyto Halina, współpr. 6635
 Hajek Patrycja 5329
 Hajkiewicz Izabela, oprac. 985
 Hajkowiec Paweł 9940
 Hajkowska Monika 7934, 7935
 Hajnówka, woj. podlaskie 9047
 Halak Mateusz 4296
 Halama Loda (właśc. Leokadia) 5780

- Halamska Maria 2305
Halber Adam 5474
Halczuk Aniela 5202
Halder Franz 2787
Halec Janina Małgorzata 4731, 6231; red. 9661
Halecki Oskar 791, 817, 2983
Halemba Adam 6815
Halicka Beata 6491
Halicz, Ukraina 2869, 6444, 6722, 6913, 6941, 8493
Halicz Emanuel 824, 10054
Halik Tony 5539
Halina Nowicka 16 III 1924 – 25 VIII 2017. 6026
Halisz Janusz 1729
Halkiewicz-Sojak Grażyna 3461, 8147; red. 373
Hall Aleksander 2794, 4667; red. 4667
Halle, Niemcy 7005
Haller Józef 633, 1253, 1700, 2973, 4791, 4798, 4799, 5487, 6511, 8616
Halmer Damian 6574, 6653
Halska Daria 1928
Halaburda Marek 1092
Hałacińska Teresa 6543
Haładaj Dagmara 4916
Halagida Igor 1979, 9318, 9875
Hałakuc Sławomir 6428
Hałas Jan 6392
Hałas-Rakowska Hanna 6557
Hałub Marek 5228; red. 5228
Hamann Olaf 1196
Hamburg, Niemcy 1610, 8550, 8719; Speicherstadt 1936
Hamerskij Orest 2893
Hamli Mohsen 9270
Hampl Lubomír 3250
Hamryszczak Artur 584, 585, 654, 3752, 4965; red. 134
Hanas Waldemar 86
Hanasz Marian 5330
Hanaszowie, rodzina 5330
Hanczewski Paweł 4742
Handelsmanowa Jadwiga 3710
Handhard Ursula z Koschnicków 6399
Handke Kwiryna 6370; przedm. 6370
Handke Waldemar 5868, 6164, 6341, 6645, 9319, 9941
Handschuh Luiza 4916
Haneman Eugeniusz 1912
Hanevič Vasilij Antonevič 891, 2953, 2959; wyd. 2959
Hanich Andrzej 2748, 4966, 5137, 6429, 9320; oprac. 6429; przedm. 6429; red. 6429
Hanik Daniel 7895
Hanke Hugon 10414
Hankus Michał 4936
Hanna Chrzanowska, bł. 5781
Hanneberg Maciej 2291
Hannibal (247–183 p.n.e.) 2511, 2528
Hans II z Gryfa 3678
Hansen Ernst R. B. 5186
Hanusiewicz-Lavallee Mirosława 7223
Hanusz Halina 4217
Hanuszkiewicz Adam 5334
Hańderek Marek 2949, 9450
Hańdykowie, Ukraina 3565
Hap Jan, pseud. Sztynwy 9556
Hapanowicz Piotr 1358, 1531, 1551, 5878, 6468, 8229
Hapke Engelbert 6399
Haptaś Krzysztof 29, 1286, 4971, 5432, 5703, 5787, 5962, 7936; wyd. 2817
Harak Nastassâ, tl. 1656
Harasim Adam 3005
Harasim Przemysław 6699
Harasimiuk Krystyna A. 3425
Harasimowicz Jan 3831, 5159; red. 3662
Harasimowicz Zofia 2019
Harasymowicz Jerzy 3466
Haratyk Anna 2861
Haratym Andrzej 7224
Harbin, Chiny 2469, 2980
Harbul'ová L'ubica 8640
Harbuz Zbigniew 3086
Harc Lucyna 3188
Hardouin Louis 1601
Haren nad Ems, Niemcy 9242
Hareźga Stanisław 5716; przedm. 5716; red. 5716
Hargreaves Richard 9321
Harper Glyn 9322
Harper's Bazar 7833
Harrer Heynricus 6795
Harring Harro 5186
Hartmann Stefan 913
Hartnagel Elisabeth 873
Hartowiec, pow. działdowski 6441
Hartwig Julia 3401
Haruk Andrij 8157
Harzowski Mateusz 2790
Harsbach Artur 929
Hase Grażyna 10543
Hasior Władysław 3638
Haska Agnieszka 4059, 9942; przedm. 9123; red. 9123
Hasmoneusze zob. Machabeusze
Hass Ludwik 2882
Hassan Seif Sadig 2652
Hasselbusch Robert, rec. 8167
Haszyńska Sabina 9943
Hatałska Marta 2852
Hatłas Jerzy 2449
Hauke Blanka Magdalena 9425
Haumann Heiko 2445
Haupt Zygmunt 5782
Hauptman Edward zob. Głowacki Edward
Hauptman-Fischer Ewa 4191
Hauptmann Gerhart 5228
Haur Jakub Kazimierz 3312
Hause Paweł 4967
Hauser Przemysław 4682, 8641
Hausner Wojciech 10571; red. 180
Hawrysz Magdalena 3267, 3319, 7225
Hayder Romuald 10157
Haydn Joseph 4192
Hayn Maciej (Mathias) 6985
Hayward Stefania A., oprac. 9170; tl. 9170
Haywen T'ang 3681
Hayworth Rita 3732
Hądzłek Aleksandra 9323
Hébert Emmanuelle, rec. 10373
Hebзда-Sołogub Beata 3832
Heck Dorota 3407, 3426, 10233
Heck Roman 2551
Hecker Jan 7591
Heda Antoni, pseud. Szary 6607
Heda Tomasz 3833
Hedemann Oskar, tl. 9066
Heermann Johann 3569
Heidenstein Jan Reinhold 7012
Heider Roman 3056
Heine Heinrich 5186, 6301, 8418
Heinemann Michael 4192
Heinemann Monika 706
Heinl Karl 6816
Heinrich Leon 8430
Heinz Adam 3290
Heitzmann Johann Heinrich 4403
Hejducki Henryk 8642
Hejger Maciej 6402
Hejke Krzysztof 932
Hejmo Konrad 9848
Hejnowicz Janusz 5783
Hekert Anna 4985
Heksel Bartosz 1532, 7937, 9324
Hel, pow. pucki 4825, 5837, 8479
Helbich Adam Bogumił 3012
Helfenstein Dorota von 2040
Helfensteinowie, rodzina 2040
Helim Sylwia, tl. 5968
Heliogabal, cesarz rzymski 2511
Helis-Rzepka Magdalena 4049
Heller Wilhelm 4033
Hellmann Jerzy 9945
Helm Sarah 9325
Helma Szymon 4727
Helman Zofia 4115, 4134; oprac. 7654
Helinski 1196, 5418
Helwiński 3484
Helżyński Józef 5784
Hemar Marian 5418
Hembera Melanie 9326
Hempel Dominika 2698
Hempłowie, rodzina 4601
Hen Józef 6366
Henczel-Wróblewska Ligia 1274, 5187
Hendrykowska Małgorzata 4067
Hendrykowski Marek 4060
Hengerer Mark 4920

- Henneberg Maciej 2291, 2993
 Hennel-Bernasikowa Maria 1359
 Hennel-Brzozowska Agnieszka, red. 722
 Hennig Konrad, przedm. 3251; red. 3251
 Henry Natacha 5331
 Henryk II, cesarz 1754
 Henryk II, książę świdnicki 6784
 Henryk III Walezy 3911, 7352
 Henryk Raabe 1882–1951. 6101
 Henryk Siemowitowic, biskup 771
 Henryk Sienkiewicz (1846–1916) – w stulecie śmierci 3367
 Henryków, pow. ząbkowski 6803, 6873
 Henschke Eleonora 7824
 Hensel Zdzisław 6708, 6750
 Hensel-Moszczyńska Barbara, wyd. 8486
 Heppen Waclaw 3850
 Herakliusz, cesarz 2578
 Herberger Valerius 1654
 Herberk Jan 7373
 Herbert Zbigniew 873, 10321
 Herbig Gerd 9556
 Herbord 6737
 Herbst Stanisław 7231
 Herbstritt Georg 10667
 Herbut Jan Szczepny 7065, 7185, 7507
 Hercegowina 5339
 Herdach Ireneusz 6480
 Herdegen Leszek 3433
 Herdzin Beata 6245
 Hering Ludwik 9037
 Herling Marta 1193
 Herling-Grudziński Gustaw 3426, 9069, 9592, 10121
 Herma Marek 7938
 Herman Andrzej, red. 10595
 Herman Jacek 10201
 Herman Krzysztof Marek 4415
 Herman Radosław 3807
 Hermanowicz Adam 3996
 Hermanowicz Jakub 1038, 7226
 Hermaszewski Mirosław 10278
 Hermik Anna, red. 6438
 Hernik Spalińska Jagoda 7939
 Herod Mieczysław 9070
 Herod Patrycja Ewa 771
 Herod Wielki, król Judei 2481
 Heroes Honore 1286
 Heroes Wanda 1286
 Herok-Turska Iga 3959; red. 3959
 Herr-Schmeling Lieselotte 6399
 Herrmann Ismar 3768
 Herrnhut, Niemcy 7288
 Hernstadt Rudolf 5186
 Hertel Mikołaj 4106
 Hertz Benedykt 5334
 Hertz Paweł 3461, 9643
 Heruday-Kielczewska Magdalena 1043, 1266, 2867, 2949, 3188; współpr. 9727
 Herudzińska-Oświecimska Marta, tł. 1526, 1656
 Herudziński Tomasz 3601
 Herulowie 2554
 Heryng Zygmunt 719
 Herz Lechosław 4218
 Herzog Vera 7227
 Herzog Wolfgang, wyd. 9198
 Herzogenburg, Austria 2006
 Heska-Kwaśniewicz Krystyna 3540, 3550, 6454
 Hess Bartholomäus 4191
 Hess Cordelia 792
 Hess Paul 4191
 Hess Wilhelm 5110
 Hessen-Homburg Ludwik Gruno von 932
 Heß Robert 9327
 Hetmańczyk Janusz 677, 4416
 Hetnar-Michaldo Adelina 9546
 Heweliusz Jan 941
 Heyde Jürgen 7182
 Heyrovský Jaroslav 3009
 Hickiewicz Jerzy 3006; współpr. 6443, 6444
 Hieronim, św. 1989
 Hieronim z Moraw 2344
 Hierowski Zdzisław 3550, 5453
 Hilary z Poitiers, św. 2497
 Hilchen Dawid 2821
 Hilchen Jan 2821
 Hilchen Tomasz 2821
 Hildebrandt Andreas 7584
 Hildebrandt-Pruska Marcela 4093
 Hildebrandt-Radke Iwona 6750
 Hildegarda z Bingen, św. 4973, 5080
 Hill Michael 1862
 Hiller Stanisław 5499
 Hilscher Eberhard 3355
 Hilz Wolfram 10667
 Him Jerzy 1196
 Himalaje 5492
 Himmler Heinrich 2857, 4770
 Hinc Alina 369, 1863, 4523; rec. 7836
 Hincke Paweł 6567
 Hinsel Ellen, współpr. 3462
 Hintz Marcin 579, 3066, 5086, 5136
 Hintze Mikołaj 7309
 Hinz Janusz 399
 Hinz Klaus 1874
 Hiob Poczajowski, św. (ok. 1551–1651) 5785
 Hippos, Izrael 2148
 Hirohito, cesarz Japonii 2750
 Hiroszima, Japonia 2705, 3389
 Hirschberg Aleksander 793
 Hirschprung Marta 3479
 Hirs Marian 8643
 Hirsfeld Ludwik 3056
 Hirt Ferdinand 3571
 Historia. Klasa VII i VIII, gimnazjum, liceum, technikum 994
 Historia. Szkoła podstawowa 995
 Historia Bydgoszczy 6397
 Historia dnia codziennego 794
 Historia działalności sportowej w Wojniczu 340, 4219
 Historia est testis temporum 2450
 Historia harcerstwa w SP nr 1 im. Marynarki Wojennej RP 3107
 Historia i kultura Ziemi Sławińskiej 6595
 Historia i polityka 170
 Historia i teraźniejszość Zespołu Szkół im. Tadeusz Kościuszki w Wysokiej 3108
 Historia Instytutu Pedagogiki Specjalnej 3109
 Historia JZS „Jelcz” 9593
 Historia, konserwacja, rewitalizacja 3834
 Historia na źródłach oparta 2851
 Historia nauki polskiej 3007
 Historia, pamięć, tożsamość w edukacji humanistycznej 1056
 Historia pleszewskiego sportu w fotografii 1692
 Historia Polkowic 1693
 Historia Polski oczami Jana Pawła II 967
 Historia Rumi 6572
 Historia Slavorum Occidentis 171
 Historia – słownik 104
 Historia w kulturze ponowoczesnej 706
 Historia „Wspólnej Pracy” 4417
 Historia wychowania 3110
 Historia z Piekła rodem 7680
 Historie pazurem wojny kreślone 9071
 Historiofilia 1614
 Historiografia w kontekstach nieoczekiwanych? 707
 „History Manifesto” i współczesna historiografia 795
 Historyczna Nowa Marchia w historiografii 2451
 Historyczne dziedzictwo świętokrzyskiego hutnictwa miedzi i ołowiu 4418
 Historyczne i polityczne związki Polski i Austrii 2452
 Historyczne i współczesne problemy Ziemi Kłodzkiej 6460
 Historyczne zmiany pokrywy lądnej 2168
 Historyka 172
 Historyzm toruński 3835
 Hiszpania 2443, 2493, 2497, 2615, 2634, 2635, 2715, 2750, 2863, 2970, 3032, 3208, 4068, 4116, 4752, 5249, 7231, 8317, 8670, 8739, 9145, 10661
 Hitchens William J., przedm. 7025; tł. 7025; wyd. 7025
 Hitler Adolf 707, 2721, 2757, 2794, 8535, 8610, 8745, 9321, 9529, 9544

- Hlebionek Marcin 771, 2094, 2096, 6956, 7228; rec. 1964, 2100; red. 2106; wyd. 2101
- Hlebowicz Adam, tl. 2953
- Hlebowicz Jan 6265, 9944
- Hlebowicz Piotr 2954
- Hlond Antoni zob. Chlondowski Antoni
- Hlond August 4986, 5131, 5786, 8954, 9848
- Hłasko Marek 9594, 10021, 10063
- Hmel'nickij Bogdan Zinovij zob. Chmielnicki Bohdan
- Hnatiuk Ola 3492
- Hnatyszyn Piotr 1759, 6653
- Hniedziewicz Magdalena 4537; oprac. 4537
- Hobbes Thomas 2635
- Hobgarska Janina 5572, 6339
- Hochberg Friedrich Maximilian von 3876
- Hochberg von Pless Mary-Theresia Olivia 3876, 7833
- Hochberg-Mariańska Maria 3434
- Hochbergowie, ród 1601, 3876, 5177
- Hochbergowie z Goraja, rodzina 2870
- Hochleitner Janusz 1887, 1900, 1956, 2389, 6482; przedm. 1956, 9556; red. 1956, 9555, 9556
- Hochman Peretz 9072
- Hoczyk Julia 4093
- Hodobod Walenty 5787
- Hodegetrie krakowskie 3647
- Hodorowicz Maciej 3112
- Hodorowicz Stanisław Andrzej 3111, 3112
- Hodża Milan 2750
- Hoene-Wroński Józef Maria 2989
- Hoesick Ferdynand 5788
- Hoff Emil 2480, 8046, 8349
- Hoff Jadwiga 5288
- Hoff Jadwiga, historyk 1863, 7940
- Hoffman Jadwiga 2837
- Hoffman Jakub 2837
- Hoffman William F., tl. 7583
- Hoffman-Jędruch Ewa Krystyna 2973; red. 2973
- Hoffmann Aneta 1828
- Hoffmann Antonina 1534
- Hoffmann Mirosław J. 2276, 2292
- Hoffmanowa Klementyna z Tańskich 3267
- Hofman Iwona 3599, 4731; przedm. 9723; red. 3599; wyd. 9723
- Hofman Stanisław, przedm. 6543
- Hofman Wlastimil 3737
- Hofmann Franz 3023
- Hogenberg Franz 1488
- Hohendorff Adam 10361
- Hohenzollernowie 2547
- Hojdis Bogdan 3344; przedm. 3344; red. 3344
- Hojka Zbigniew 4264, 5072, 6122, 6574; przedm. 6574; red. 4264, 6574, 6575
- Holak Marek 4807
- Holandia 827, 1634, 2687, 4681, 5180, 5496, 9021
- Holc Jerzy 1296
- Holejko Danuta, red. 3138
- Holland Agnieszka 714
- Holleben Albert Hermann Ludwig von 7941
- Holly Grażyna 5131
- Holokaust. Prawdziwe historie ocalonych 9073
- Holona Stanisław 5678
- Holubek Gustaw 5334
- Holste Karsten 1654, 5176
- Holter Friedrich 2282
- Holy war in late medieval 2550
- Holzer Jerzy 698
- Hoła Władysław 6378
- Hołd carów Szujskich 7229
- Hołub Jacek Marian 796, 2795, 3836
- Hołub Jan 5547
- Hołubicki Karol 5115
- Hołuj Dominika 6469
- Homa Tomasz 2550
- Homann Mats 1973
- Hombeł Danuta 7230
- Homin Igor, oprac. 1660; red. 1587
- Homo ludens 2344
- Homo religiosus 4968, 4969
- Homobonus, św. 7509
- Homola-Skapska Irena 5789
- Honheiser Felicja 5790
- Honorat Koźmiński, bł. 5791
- Hońdo Leszek 2901, 6584, 9270
- Hopowo, pow. kartuski 3764
- Hoppe Paweł, rec. 4989; red. 7400
- Horacy (Quintus Horatius Flaccus) 3327
- Horanin Jadwiga 1205
- Horbaczek Marian, tl. 9631
- Hörbel Christian 1862
- Horbów, pow. bialski 5126
- Hordecki Bartosz, red. 4575
- Hördler Stefan 9328
- Hordyński Piotr 3749
- Horn Maurycy 2882
- Horniatko-Szumilowicz Anna 2476
- Hornowa Elżbieta 2882
- Horoeh Emil 6498; red. 235
- Horodło, pow. hrubieszowski 9040; powiat 7231
- Horodniczy Marek, przedm. 4106; red. 4106; współpr. 4106
- Horodyszcze, pow. bialski 3774; parafia 1782; region 1782
- Horolets Anna 2312; przedm. 2312; red. 2312
- Horonziak Sonia 2303
- Horoń Ewa 3435
- Horoškevič Anna Leonidovna 2796
- Horoszewicz Michał 2602
- Horoszewicz Michał Tadeusz 1436
- Horoszko Genowefa 1592
- Horowicz Bronisław 5334
- Horowitz Brian 772, 957, 8219; red. 215
- Horowski Jarosław 3113
- Horst Władysław, wyd. 9612
- Hortus bellicus 67, 142, 7231
- Horwat Jerzy Krzysztof 6428, 6484
- Horyniec-Zdrój, pow. lubaczowski 6442; parafia 6442
- Horyń Ewa 2215, 3356, 7232; red. 3311, 3312
- Horzela Dobrosława 3627
- Horzyca Stanisława 5334
- Horzyca Wilam 5334
- Hoszowska Mariola 2837, 3008, 3501, 4265, 7942
- Hoszycki Jacek Alojzy 5414
- Hościło Kamila 3513
- Howaniec Grażyna 6449
- Howaniec Henryk 6449
- Howiacki Tomasz 5880
- Hoxxa Enver 9878
- Hoyo-Meléndez Julio M. del 1555
- Hozakowska Marta 10572
- Hozjusz Stanisław 3749, 4920, 5035, 7438
- Hóry András 8431
- Hrabec Stefan 3301
- Hradec Králové, Czechy 1817
- Hrdina Johann Nepomuk 8002
- Hrdina Ludwig Emanuel 8002
- Hrebenda Stanisław 5792
- Hristić, rodzina 2445
- Hrubieszów, woj. lubelskie 4328, 9568; powiat 5234
- Hrušev Nikita Sergejevič 9484
- Hruszewski Mychajło zob. Gruševs'kij Mihajlo Sergijovič
- Hryciuk Grzegorz 2732, 9484; przedm. 9484; rec. 2841; red. 9484
- Hryciuk Remigiusz, red. 6438
- Hrynyczyszyn Michał 1912
- Hryniewicz Artur 2097, 2098
- Hryniewicz Iwo 76
- Hryniewicz Karol 10321
- Hryszko Helena 1901
- Hryszko Rafał 2575, 6817
- Huber Rafał 4970
- Huberband Shimon 9074
- Hubka Maciej 1052, 1937, 6566
- Hübner Mateusz 469, 600, 661; rec. 8448
- Hübner Milena, rec. 4038
- Hübner Thomas 1654
- Hućał Mieczysław 4824
- Huciska zob. Wilkowice
- Hucisko, pow. rzeszowski 9436
- Huculszczyzna, Huculi 1281, 2387, 3425, 4030, 4031, 5202, 6424, 8062
- Hufiec Hellmanna 9945
- Hugno-Cebrat Urszula 1902
- Hugo Herman 5176

- Huk Tadeusz 6347
 Hulewicz Jan 5793, 9595
 Hulaś Magdalena 9329; rec. 9057
 Humboldt Alexander von 3473
 Humeniuk-Dworakowska Urszula, tł. 3996
 Humieńczyk Grażyna 8133
 Humiecka-Jakubowska Justyna 6188
 Hundert Zbigniew 5089, 7115, 7231, 7233–7238, 7488; rec. 7290
 Hundt Stanisław Antoni 10206
 Huneker James G. 4116
 Hungary and Poland in times of political transition 10573
 Hunia Justyn, tł. 9056
 Hunyadi, ród 2532
 Hupka Herbert 5453
 Huppert Isabelle 4044
 Hurmikowa Elżbieta 2847
 Hurwic Józef 5794
 Hurwic-Nowakowska Irena 9946
 Hus Jan 1868, 2551, 6804
 Husak Bogumiła 5176
 Husar Bożena 1052, 3114
 Huszcza Romuald 3289
 Huszcza Wiesław 4745
 Huta Komorowska, pow. kolbuszowski 5138
 Huta Krzeszowska, pow. nizański 1939
 Huta Polańska, pow. jasielski 4971
 Huta Polańska dawniej i dziś 4971
 Hutter Tomasz 3702
 Hybiak Mariusz, red. 2303
 Hydzik Jerzy 4348
 Hyla Zdzisław 5832
 Hylzen Idzi 929
 Hylzen Józef Jerzy 7505
 Hylzenowie, rodzina 3206
 Hynczewska-Hennel Teresa 3115
 Hyodo-Malewska Patrycja 3433, 3434
 Hytek-Hryciuk Joanna, rec. 2824
 Hyżne, pow. rzeszowski 4914, 9561
- I diari di Achille Ratti 8432
 I polacchi e le loro storie private negli archivi italiani e vaticani 1193
 Iberyjski Półwysep 619, 2566
 Ickiewicz-Sawicka Magdalena 1845
 Idkowiak Franciszek 8644
 Idzikowska-Czubaj Anna 2306
 Idzikowski Bogdan 5779
 Idzikowski Tomasz 7889
 Idźcie i głóście 4972
 Iernut, Rumunia 7634
 Iesuitae in Polonia, Poloni Iesuitae 7239
 Igielska Anna 4097
 Igielski Rafał 4880
 Ignacewo, pow. kolski 7928
 Ignacy Kłopotowski, bł. 5795
 Ignacy Krieger 1694
 Ignaczak Jagoda 4093
 Ignaczak Paweł 6301, 6302
 Ignas Katarzyna 2345
 Ignasiak Maria 1146
 Ignaszak Stefan 4853
 Ignaszczak Patryk 2492
 Ignatowicz Agnieszka 5539
 Ignatowicz Izabela 3957
 Ignatowicz-Skowrońska Jolanta 4186; red. 3267
 Igołomia, pow. krakowski 5099
 Ihnatowicz Ewa 3061, 3435, 5212, 8310
 Ihnatowicz Mateusz 9947
 Ilczyszyn Michał 5796
 Ilgiewicz Henryka 891, 1196, 3525, 4731, 5229
 Ilka Grzegorz, wyd. 9579
 Ilnicki Jan 9758
 Iłski Zdzisław 4618
 Iluk Jan 2364
 Il'ušin Igor Ivanovič 9330
 Ilustracja Polska 8397
 Ilustracje archiwalne z terenu powiatu bielskiego 1695
 Ilustrowana Republika 8761
 Iłkaciewiczówna Kazimiera 3492, 5797
 Iłowa, pow. żagański 3876
 Iłża, pow. radomski 4936; powiat 8758
 Imaging Scottishness 2603
 Imamowie do Macieja 9596
 Imańska Iwona 7240, 7241; przedm. 3526; współpr. 3526
 Imbery Irena 9923
 Imbramowice, pow. olkuski 3749, 5080
 Imbramowice, pow. proszowicki 3752
 Imielski Sebastian 9948
 Imięciżyk Ewelina 1496
 Immerwahr-Haber Clara 5228
 Imperia Śródziemnomorza 2453
 In gremio 4973
 In Gremium 173
 In memoriam 5332
 In servitute scientiarum 2852
 Indianie 2729; Tarahumara 3368
 Indie 2989; Zachodnie 5131
 Indochiny 4885, 4886
 Indraszczyk Arkadiusz 5978, 8840, 9949
 Indycka Elżbieta 2850
 Infancka Małgorzata we współczesnej sztuce polskiej 3648
 Inflanckie województwo 3206
 Inflanty 932, 2306, 2450, 2548, 4825, 5089, 7041, 7231, 7559, 7739; Polskie 8134
 Informator o zbiorach archiwalnych Fundacji Generał Elżbiety Zawackiej 357
 Ingarden Janusz 3986
 Ingarden Krzysztof 3837
 Ingarden Marta 3986
 Ingarden Roman 3426
 Inglot Marek 4974
 Inicjatywy Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie 8433
 Inne strony rękopisu Pana Tadeusza 1645
 Inni. Ludzie powiatu olawskiego 5333
 Inny w podróży 3368, 3369
 Inowrocław, woj. kujawsko-pomorskie 1751, 3761, 4434, 4804, 4840, 4866, 4874, 8912; Mątwy 7115
 Inskrypcje nagrobne cmentarza katedralnego w Sandomierzu 2020
 Instytut. 70 lat historii ŻIH 375
 Introligatorzy i ich klienci 3526
 Inwałd, pow. wadowicki 9159
 Inwentaryzacja zabytków kościoła św. Katarzyny w Nowym Targu 8434
 Inwentarz akt wydziałów i studiów Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie 1190
 Inwentarz kościoła, plebanii i folwarku w parafii Mir 7013
 Inwentarz mienia – źródło do badań nad majątkiem osobistym 7681
 Inwentarz pośmiertny łaziebника toruńskiego 7014
 Inwentarz wsi Raczyn 7015
 Inwentarze dóbr ziemskich 7016
 Ińsko, pow. stargardzki; region 2179
 Irak 2790, 9067, 9499, 10610
 Iran 2439, 2453, 2501, 2511, 2745, 2862, 7081, 7630, 8588, 9011, 9499, 9503, 10142
 Irena Lekapena, caryca Bułgarii 2538
 Irkuck, Rosja 2965, 7693, 8158, 8228
 Irlandia 430, 719, 2617, 2742, 2965, 4580, 10654, 10696
 Iroszkoci 2849
 Is Every Pole a Catholic? 7660
 Is the suburbanisation stage always important in the transformation of large urban agglomerations? 3838
 Isakowicz-Zaleski Tadeusz 4780, 5131, 5234, 9378
 Iśauk Olesâ 2748
 Iskra 8438–8440
 Istebna, pow. cieszyński 1511, 2384, 4191
 Istria, półwysep w Chorwacji 4396
 Iszkowski Jan 9092
 Iszkowski Waclaw 9092; red. 9092
 Iszkowski Witold 9092
 Iszym, Rosja 2959
 Itman Leszek 5798
 l'italianismo moderno nell'Europa centrale e orientale 5188
 Iwaničuk Roman 2673

- İvano-Frankivs'k, Ukraina 2837, 2848, 2852, 2939, 3505, 3868, 6443, 6444; region 948, 4118, 6443
 Ivanov Nikolaj 2971, 4697, 4698, 4782, 8645, 8646
 Ivanovič Grin' 7408
 Ivanusa Nataliia 7242
 Ivleva Evgeniã 2470
 Iwacewicz-Orłowska Anna 5875
 Iwaczów, Ukraina 7748
 Iwan Dariusz, przedm. 7769; red. 7769; wyd. 9273
 Iwan Joanna 5539
 Iwan Michał 7943
 Iwanczewska Łucja 3389
 Iwaneczko Dariusz 4914, 5002, 9760, 9950, 10278; przedm. 10278; red. 132, 10278
 Iwanek Jan 10661
 Iwanek Maria 6579
 Iwanicki Piotr 2292
 Iwaniec Małgorzata 3116
 Iwaniszewska Cecylia 410, 411, 3231
 Iwaniszewska-Haremza Teresa 5799
 Iwaniuk Sławomir 8386
 Iwanowice, pow. krakowski 7873
 Iwanowicz Iwan 2851
 Iwanowicz Izabela 8647, 8648
 Iwanowska Grażyna 2292
 Iwanowska-Ludwińska Małgorzata, wyd. 9611
 Iwanowski Adam 6273
 Iwanowski Eustachy 2851
 Iwanowski Waclaw 4601
 Iwańczak Wojciech 507, 2550, 2551, 5635, 6818, 6819, 6913; przedm. 2575
 Iwańska Katarzyna 2894, 8649
 Iwańska Małgorzata 8650
 Iwańska Marzena 8001
 Iwańska-Cieślík Bernadeta, red. 3513; 3526
 Iwański Mikołaj 4523
 Iwasiów Inga, red. 3437
 Iwasiów Tomasz, przedm. 6653; red. 6653
 Iwaszczuk Jadwiga, red. 1868
 Iwaszkiewicz Jarosław 3437
 Iwaszkiewicz Jarosław, lekarz 5499
 Iwaszkiewicz Joanna Maria 4807, 6463
 Iwaszkiewicz Maria 5334
 Iwaszko Borys 4220
 Iwiec, pow. tucholski 9604
 Iwieniec, Białoruś 8451
 Iwin-Kot Emilia 1392
 Iwota Jarosław 8758
 Iwonicz-Zdrój, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 5381
 Izaak, św. 7202
 Izabela I Katoliczka, królowa Kastylii i Leónu 2545
 Izabelin, pow. warszawski zachodni 6445; region 6445
 Izajasz Tomasz 4419
 Izbica, pow. słupski 9270
 Izbica Kujawska, pow. włocławski 4122, 4912
 Izbiński Tadeusz 5335
 Izdebski Krzysztof 4651
 Iznota, pow. piski; Gąsior 2292
 Izrael 772, 1296, 1476, 1845, 2121, 2466, 2481, 2679, 2725, 2790, 2823, 2903, 4885, 8455, 9072, 9140
 Izrael ben Eliezer 2882
 Izraelskie Towarzystwo Opieki nad Chorymi 7682
 Izydor Oracz, św. 7571
 Iżykowska Małgorzata 115, 3283; wyd. 7730
 Jabłecki Tomasz 5228
 Jabłkowscy, rodzina 9602
 Jabłkowski Józef 9602
 Jabłonica Polska, pow. brzo-zowski 1803
 Jabłonka, pow. nowotarski 1696, 6446
 Jablonka na starej fotografii 1696
 Jabłonna, pow. legionowski 8047, 8686
 Jabłonowo, pow. piliński 2292
 Jabłowska Anna Paulina z Sapie-hów 5513
 Jabłonowski Aleksander 2480
 Jabłonowski Aleksander Jan 7053
 Jabłonowski Jan Stanisław 7053, 7066
 Jabłonowski Józef Aleksander 7066
 Jabłonowski Marek 888, 3603; oprac. 75, 888; przedm. 888; red. 888; wyd. 9699
 Jabłonowski Stanisław Jan 7053
 Jabłonowski Stanisław Wincenty 7066
 Jabłońska Aneta 2660; red. 2660
 Jabłońska Anna 719, 2306, 4975, 7243, 7244
 Jabłońska Elżbieta 1088
 Jabłońska Jadwiga 9101
 Jabłońska Magdalena 3188
 Jabłońska Marianna 5547
 Jabłońska Marlena 1052, 1057; rec. 1726; red. 1044
 Jabłońska Teresa 4601
 Jabłońska-Dyrda Joanna 2291
 Jabłoński Aleksander Maciej 2983; red. 2983
 Jabłoński Alfons, pseud. Apis 10483
 Jabłoński Andrzej 1042
 Jabłoński Henryk 946
 Jabłoński Henryk Hubert 5215
 Jabłoński Marcin 1360, 1760
 Jabłoński Mariusz 8229; red. 8229
 Jabłoński Michał 5110
 Jabłowo, pow. starogardzki 7480
 Jaborski Stanisław 5800
 Jabotinsky Vladimir zob. Żabotyński Włodzimierz
 Jacek Odrowąż, św. 5124, 6970
 Jachelski Andrzej 5350
 Jachimczuk Regina 9075
 Jachimowicz Katarzyna 5513
 Jachimowicz Marian 3441
 Jachna Artur 8229
 Jachowicz Magdalena 2443
 Jachowicz Stanisław 3550
 Jachowski Jan 5801
 Jachym Barbara, tl. 8417
 Jachymek Jan 8651, 8840; rec. 4673
 Jachymek Karol 9951
 Jackiewicz Korneliusz 4976
 Jackiewicz Krystyna 5418
 Jackiewicz Mieczysław 8652
 Jackiewicz-Garniec Małgorzata 6786
 Jackowska Anna Maria 2699, 6132
 Jackowska Krystyna 3649
 Jackowska Natalia 2659
 Jackowski Aleksander 5802
 Jackowski Antoni 3425
 Jackowski Jacek Piotr, red. 4176
 Jackowski Paweł 10201
 Jacobson Marcin 9855
 Jacobson Wilhelm Krystian 2821
 Jacquet de la Guerre Elisabeth Clau-de 2613
 Jacuński Bolesław 891
 Jacuński Zbigniew 10574
 Jaczyńska Agnieszka, red. 9727
 Jaczyński Michał 4136
 Jaczyński Stanisław, red. 4792, 4793
 Jadcak Maria 996
 Jadczyk Karol 7944
 Jadowniki Mokre, pow. tarnowski 2292
 Jadwiga, królowa i św. 1867, 1901, 3409, 5131, 6566, 6817, 6824
 Jadwiga Kaliska, królowa 6824
 Jadwiga Śląska, św. 2842, 5131
 Jaffé Philipp 8252
 Jagiellonian ideas towards challenges of modern times 2454
 Jagiellonowie 842, 2454, 2532, 3627, 4655, 4682, 5035, 7118, 7366, 7417, 7471, 9714
 Jagiellończyk Fryderyk zob. Fryderyk Jagiellończyk
 Jagielska Janina, przedm. 5559; red. 5559
 Jagiełło Marzanna 3839, 3876
 Jagiełło Michał 5803
 Jagiełło Mirosław 4977
 Jagiełło Sławomir 3840
 Jagiełło Zdzisław 4878
 Jaglarz Monika 2985; oprac. 1267; red. 1557; wyd. 7664
 Jagłowski Antoni 5140
 Jagodzinski Sabine 7580; red. 7580
 Jagodzińska Agnieszka 2455; red. 295
 Jagodziński Henryk M. 5131
 Jagodziński Jakub 6820, 6875
 Jagodziński Marek Franciszek 6821, 6875; przedm. 6875; red. 6875

- Jagodziński Zdzisław Konstanty 3505
 Jagosz-Zarzycka Zofia 2277, 6822
 Jagusiak Grzegorz 2172
 Jagusiak Krzysztof 2499
 Jagusztyn Andrzej 6577
 Jaguś Jacek 8653; polem. 8653
 Jahn Friedrich Ludwig 4229
 Jahn Roland 2659
 Jajko Krzysztof 3732
 Jak patrzeć na Polskę, Niemcy i świat 4699
 Jakelski Lisa, rec. 6057
 Jaki Andrzej, red. 3137
 Jaki koń jest, nie każdy widzi 4420
 Jakiel Przemysław 3063
 Jakimek-Zapart Elżbieta 4379
 Jakimińska Grażyna 6488
 Jakimko Witold 4619
 Jakimowicz Emilia 3019; red. 3019, 5959
 Jakimowicz Kamil 2863
 Jakimyszyn-Gadocha Anna 4396; rec. 3609
 Jako dowód i wyraz przyjaźni 9597
 Jakóbczak Zofia 46
 Jakóbczyk Stanisław 369, 5575
 Jakóbczyk-Gola Aleksandra 3484, 5035
 Jaks Antoni 6567
 Jakub, sufragan płocki 2107
 Jakub I, król Szkocji i Anglii 7563
 Jakub Mordechaj ben Naftali Kohen (Kadasz) 7005
 Jakub Starszy, św. 6851
 Jakub Strzemie, bł. 2256
 Jakubas Eugeniusz 5336
 Jakubczak Aleksandra 7945, 7946
 Jakubczak Ludmiła 4111
 Jakubczak Sławomir 5337, 5841, 6580; przedm. 6580; red. 6580
 Jakubczyk Ignacy 3847
 Jakubczyk Ireneusz 2292, 2294, 4297
 Jakubek Magdalena 3627
 Jakubek-Raczkowska Monika 3627, 3650, 3651, 6823; red. 3627
 Jakubiak Jarosław, oprac. 985
 Jakubiak Krzysztof 3117, 3118, 3238
 Jakubiak Marek 3119, 5251
 Jakubiec Paweł 7947
 Jakubiec-Lis Emilia 4176
 Jakubik Grzegorz 8654
 Jakubik Michał 8655
 Jakuboszczak Agnieszka 7632
 Jakubowice Murowane zob. Lublin
 Jakubowiczowa Judyta z Levich Bucca 5513
 Jakubowska Agata 3652
 Jakubowska Barbara 3231
 Jakubowska Natalia 9952
 Jakubowska Urszula 2847, 2848; red. 2847, 2848
 Jakubowska-Krawczyk Katarzyna, red. 2476
 Jakubowska-Smagiel Ewa 1451
 Jakubowska-Vorbrich Zuzanna 2443
 Jakubowski Andrzej 9876
 Jakubowski Edward 9076
 Jakubowski Filip A. 5430
 Jakubowski Gwidon 6703
 Jakubowski Kazimierz Stanisław 3522
 Jakubowski Krzysztof J. 5804
 Jakubowski Stanisław 9598
 Jakubowski Stanisław, malarz 1281, 2869
 Jakubowski Tadeusz Hubert 9077
 Jakubowski Tomasz 1437, 1615
 Jakubowski Wojciech, red. 4764
 Jakutović Sabina 2011; red. 2011
 Jałmużna Tadeusz 3110
 Jałowicki Bohdan 2305
 Jałowicki Michał, wyd. 7683
 Jałowicki Mieczysław 7683
 Jałta, Ukraina; konferencja 3437, 4745
 Jaminy 2813
 Jaminy, pow. augustowski 2813
 Jamiołkowski Jerzy 1961
 Jamiołkowski Michał 873
 Jamnik. 50 lat Krakowskiego Klubu Taternictwa Jaskiniowego 4221
 Jamno, pow. koszaliński 7191
 Jamrozek-Sowa Anna 2970, 3441
 Jamrozik Katarzyna 1194
 Jamrozik Maria Magdalena 1485
 Jamrozek Wiesław 3232, 3238; red. 147
 Jamróż-Piłsudski Tomasz 8301
 Jamski Piotr Jacek 1612, 5079, 7229; fot. 1275
 Jamy, pow. lubartowski 6447
 Jan XXIII, papież i św. 9732, 10062, 10074, 10375
 Jan I Olbracht 3749, 6748, 6953
 Jan II Kazimierz Waza 827, 2127, 3375, 3477, 7209, 7358, 7528
 Jan III Sobieski 142, 2149, 2865, 3356, 3418, 3644, 3686, 3750, 4008, 4783, 7053, 7053, 7193, 7231, 7235, 7236, 7249, 7290, 7334, 7358, 7376, 7385, 7505, 7509, 7529, 7541, 7580
 Jan Chryzostom, św. 2364
 Jan Ciagliński. Polski impresjonista 1587
 Jan Fryderyk zw. Mocnym, książę wołoski i szczeziński 7309
 Jan Hus. Życie, myśl, dziedzictwo 2551
 Jan Kanty, św. 5088, 6797
 Jan Kapistran, św. 2550
 Jan Libor 6767
 Jan Luksemburski, król Czech 6818
 Jan Paulus, pustelnik i św. 4952
 Jan Paweł II (Karol Wojtyła), papież i św. 967, 1668, 1806, 2670, 2973, 2983, 3430, 3433, 3852, 4945, 5067, 5074, 5082, 5099, 5131, 5138, 5145, 6347, 6481, 9936, 10043, 10082, 10110, 10249, 10533, 10578, 10679
 Jan Walter z Chojnic 3572
 Jan z Dąbrówki 926
 Jan z Głogowa 3518
 Jan z Jani 6948
 Jan z Lublina 7208
 Jan z Sultanii 2540
 Jan z Tarnowa 6924
 Jan z Wenecji, św. 7202
 Jan ze Schwenkenfeldu 6906
 Janáček Leoš 4193
 Janas Aleksandra 4580
 Janas Eugeniusz, mjr 5805
 Janas Eugeniusz, wyd. 7074
 Janaszak Michalina, oprac. 1712
 Janaszek-Seydlitz Maciej 3841
 Janauskas Pranas 8656
 Jancovius Samuel 5176
 Janczak Bartosz 2837, 6082, 9331, 9505; rec. 9272
 Janczak Władysław 9924
 Janczewska Anna 1116, 1117
 Janczewska Jadwiga 3472, 6299
 Janczewska Marta 9270; oprac. 9126; przedm. 9126
 Janczewska-Sołomko Katarzyna 4176
 Janczewski Edward 2998
 Janczewski Zbigniew 4629; przedm. 4629; red. 4629
 Janczulewicz Katarzyna 1194
 Jancy Stanisław 5806
 Jancyk Agnieszka 1360, 1547, 1760, 3749, 5851
 Jancyk Grzegorz 3027
 Jancyk Marek 5851
 Janda Krystyna 10512
 Jandziś Sławomir 6577
 Janęcki Łukasz 5338
 Janeczek Andrzej 4477, 6492, 6789, 7895
 Janeczek Michał 1147, 3527, 5176; rec. 6466
 Janeczek Stanisław 4647, 7245–7247
 Janeczek Zdzisław 797, 2875
 Janeczko Andrzej 4137
 Jangrot, pow. ołkuski 8415
 Jania-Szczechowiak Monika 2733, 4985; red. 4985
 Janiak Alicja 2367, 2368
 Janiak Edward 10546; przedm. 10546
 Janiak Józef Mateusz 1887
 Janiak Radosław 2290, 6675, 6676
 Janiak Tomasz 2849
 Janicka Anna 467, 516, 3061, 3435; oprac. 2340
 Janicka Danuta 679
 Janicka Elżbieta 979
 Janicka Iwona 2483, 4420
 Janicka Joanna, tl. 6650
 Janicka Katarzyna 3908
 Janicka-Krzywdwa Urszula 2387

- Janicka-Szysko Renata 5874; przedm. 5874; red. 5874
Janicki Arkadiusz 3206, 7948
Janicki Jan Józef 3852; rec. 5697
Janicki Kamil 6824
Janicki Kazimierz 9078; oprac. 7679
Janicki Klemens 4459, 5807, 7487
Janicki Lesław 3924
Janicki Maciej, współpr. 1626
Janicki Marek A. 7116
Janicki Paweł 4883, 8959
Janicki Tadeusz 3592, 6478
Janiec Jerzy 2870
Janiec Zdzisław 5011; red. 5011; współpr. 5011
Janik Agnieszka 8657
Janik Bogusław, red. 6427
Janik Elżbieta Maria, red. 2790
Janik Ireneusz 5450
Janik Maciej 2851
Janik Michał 6825
Janik-Freis Elisabeth Sylvia 7949
Janikowski Paweł 1322
Janion Maria 1618, 3258, 4044
Janisz Joanna 6418
Janiszewska Aleksandra, wyd. 9739
Janiszewski Bartosz 5769
Janiszewski Eugeniusz 2861
Janiszewski Marcin, wyd. 8449
Janiszewski Tomasz 8550
Jank Tomasz 6202
Janke Stanisław 3604
Jankiewicz-Brzostowska Monika 2344
Jankiewicz Kalikst 4474
Jankiewicz Leszek S. 5234
Jankiewicz Michał 4474
Jankiewicz Simona 4093
Jankiewicz Suzanne 4474
Jankiewiczowie, rodzina 4474
Jankisz Marek 1903
Jankiowski Hryhorij zob. Jankowski Grzegorz
Janko z Czarnkowa 6941
Jankowiak Lucyna Agnieszka 3273, 3319, 6370
Jankowiak Mirosław 4421
Jankowiak Stanisław 1074, 2733, 4985, 6623, 9953; red. 10060
Jankowski Stefan 846
Jankowiak-Rutkowska Maria 2769
Jan k o w o, pow. olsztyński 3923
Jankowska Aleksandra 2148, 2299
Jankowska Alicja 6455
Jankowska Dobrochna 2290, 2294, 2849
Jankowska Halina, współpr. 1163
Jankowska Małgorzata 1296
Jankowska Teresa 5786, 6182
Jankowska-Nagórka Anna 2683
Jankowska-Wojdyło Aleksandra 10228
Jankowski Aleksander 3653, 3737; red. 3737
Jankowski Andrzej, archeolog 4298
Jankowski Andrzej, matematyk 3019
Jankowski Grzegorz, pseud. Łastwika 9763
Jankowski Jan 5808
Jankowski Krzysztof 5767
Jankowski Krzysztof W., red. 4229
Jankowski Rafał 7248, 7249
Jankowski Robert 798
Jankowski Romuald 4620
Jankowski Stanisław Maria 9332
Jankuhn Herbert 2292
Janocha Henryk W. 4978
Janocha Michał 3687
Janochowie, rodzina 5536
Janoś Karol 10667
Janota-Strama Anna 677
Janowicz Janina 5809
Janowiec, pow. puławski 2089, 2278
Janowiec nad Wisłą. Źródła archeologiczne 2278
Janowska Alina 5475
Janowska-Renkas Elżbieta 3063
Janowski Andrzej 1412, 2850, 4341, 6553, 6735
Janowski Maciej 826, 7830; oprac. 711; rec. 917, 8096, 9031; repl. 917
Janowski Włodzimierz 1089; wyd. 9699
Jan ó w, Białoruś 930
Jan ó w, pow. sokólski; parafia 1961
Jan ó w Lubelski, woj. lubelskie 1096; powiat 4476
Jan ó w Pomorski, pow. elbląski 6820, 6821, 6875
Janta-Polczyński Aleksander 2972
Jantar 1979
Janus Katarzyna 5035, 6826
Janus Magdalena 3167, 5810
Janus Tomasz 2294
Janusiak Joanna 9333
Januśkiewiç Jacep 2875
Janusz II, książę mazowiecki 1972
Janusz I Starszy, książę mazowiecki 6482
Janusz Józef 5339
Janusz Małgorzata 4262
Janusz Tadeusz A. 4979
Januszajtis Andrzej 2216
Januszek Katarzyna 2290
Januszek-Sieradzka Agnieszka 7250
Januszewska-Jurkiewicz Joanna 2837, 2852, 3368, 4264; wyd. 6428
Januszewska-Warych Maria 9954
Januszewski Stanisław 5340, 5341
Januszkiewicz-Rębowska Iwona 4138
Januszko-Szakiel Aneta 1058
Januszowie, rodzina 5339
Januszowski Jan 7051, 7622
Jańczak Helena z Sieniewiczów 6492
Jańczak Małgorzata 6555
Jańczuk Leszek 9955
Jańdziak Anna 3505; red. 3505
Jańscy, rodzina 5342
Jańska Krystyna 5342
Japonia 426, 1916, 2316, 2444, 2482, 2590, 2623, 2705, 2750, 2754, 3876, 4717, 4825, 4889, 8063, 9323, 9362, 10240
Jara Karolina 3842
Jara Renata Kinga 1408
Jarczak Elżbieta 3654, 3843
Jarczak Łucja 6484
Jarczykowa Mariola 932, 3356, 3418, 3484, 3550, 5110; red. 7562
Jarecka Dorota 1636
Jarecka Gustawa 9126
Jaremczak Paulina 3154, 8658
Jaremcze, Ukraina 6444
Jaremko Joanna 4980
Jaremków Monika, red. 295
Jarkiewicz Katarzyna 1839, 9956, 9957, 10022
Jarkowska-Natkaniec Alicja 9270, 9546
Jarmołowicz Barbara 9958
Jarmuła Marek, wyd. 9673
Jarmułowicz Hubert 9599
Jarmusiewicz Anna, współpr. 2921
Jarmusik Edmund 2971
Jarmuskiewicz Anna 9959
Jarnecki Michał 6217, 6443, 8659
Jarnice, pow. węgrowski 6667
Jarnicki Paweł, red. 3018
Jarno Witold 799, 4825, 5638, 8660, 9960
Jarocin, woj. wielkopolskie 6448; region 4013
Jarocka Irena 4139, 4139, 4171
Jarocki Feliks Paweł 3867
Jaroczyński Marian 6956
Jarogniew Wojciechowski, bł. 719, 5519
Jaromin zob. Trzebiatów
Jaroniec Paweł 1981
Jaros Irena 3274, 3290
Jaros Sven 2570
Jaros Violetta 3311
Jarosław, woj. podkarpackie 264, 796, 1097, 2290, 2795, 3181, 3633, 3817, 3836, 3997, 4268, 5172, 6083, 7280, 7350, 7351, 7679, 8963, 10526; region 8037
Jarosz Agata, oprac. 4070; red. 4070
Jarosz Andrzej 3743, 5968
Jarosz Beata, oprac. 3390
Jarosz Bogdan 5542
Jarosz Dariusz 2794, 4845, 4880, 9961–9964, 10201, 10278; rec. 5758, 9866, 10497; red. 275
Jarosz Józef 7684; wyd. 7054
Jarosz Łukasz 2497
Jarosz Maria 2305
Jarosz-Nojszewska Anna 4525, 4880, 8661; red. 4525
Jarosz-Sienkiewicz Ewa 5228
Jaroszek Ilona, red. 1405

- Jaroszek Kazimierz 1042
 Jaroszewicz Józef 7914
 Jaroszewski Julian 4232
 Jaroszewski Marek, rec. 103
 Jaroszewski Tadeusz 8831
 Jaroszowie, rodzina 5368
 Jaroszwieć, pow. olkuski 2850
 Jaroszuk Anna 7950
 Jarowiecki Jerzy 3593, 9334; red. 240
 Jarska Natalia 9965, 9966; rec. 10010
 Jaruga Adam Norbert 4422
 Jaruszewski Kazimierz 3120, 3604, 5343, 7951, 10575; rec. 7067
 Jaruzelski Wojciech 2794, 5811
 Jarząbek Marcin 386, 1840, 6574
 Jarząbek Wanda 1828, 2765
 Jarząbek-Wasył Dorota 4049, 7952
 Jarzec Agnieszka 2292
 Jarzewicz Jarosław 3627, 3687, 5156, 6762
 Jarzewicz Maciej 3696
 Jarzębowski Zbigniew 4186
 Jarzębski Jerzy 10321
 Jarzęcki Krzysztof 2299
 Jarzęcki Leonard Krzysztof 5560
 Jasiak Dominika, przedm. 926; red. 926
 Jasiak Ksawery 6566, 10483
 Jasiczak Józef 3844
 Jasieniak Weronika 9967
 Jasienica Paweł 4706
 Jasienko Jerzy 1945
 Jasiewicz Krzysztof 800, 2686, 4700, 4786; rec. 2878, 8167
 Jasiewicz Zbigniew 2346, 2388, 5914
 Jasina Łukasz, rec. 9632, 10515
 Jasina, Ukraina 4030
 Jasińska Anna 1290, 1478
 Jasińska Dorota 801
 Jasińska Marta 6692
 Jasińska-Biliczak Anna 4597
 Jasińska-Jędraszek Elżbieta 4175
 Jasiński Artur 1478
 Jasiński Franciszek 4140
 Jasiński Grzegorz 5136, 7953; red. 5135, 5136
 Jasiński Jan 6456
 Jasiński Janusz 4169, 9600
 Jasiński Ludwik, tl. 3494
 Jasiński Łukasz 4751
 Jasiński Maciej 680, 681, 7251; rec. 7291
 Jasiński Michał Stanisław 7954; rec. 938, 6994
 Jasiński Tomasz 771, 864, 2849, 4140, 5156, 6432; przedm. 1995
 Jasiński Zenon 5200; red. 5200
 Jasionek Olga 8229
 Jasionowicz Stanisław 3368
 Jasiorski Jacek 6520; red. 6520
 Jasiuk Jerzy 5812
 Jasiukowicz Ignacy 8412
 Jaska Ewa, red. 3601
 Jaskanis Jan Kazimierz 5813
 Jaskanis Paweł Olaf 5813; przedm. 1451
 Jaskiernia Jerzy 6392; red. 10553
 Jaskiewicz Ludmiła 4853
 Jaskólski Michał 4727; red. 117
 Jaskólski Przemysław 5418
 Jaskulski Franciszek, pseud. Zagończyk 10483
 Jaskulski Marcin 6808
 Jaskulski Mirosław 1385
 Jaskulski Paweł 2660
 Jaskulski Waldemar 2480, 4837
 Jaskuła Jolanta 5199
 Jaskuła Sylwia 2454; red. 2454
 Jasio, woj. podkarpackie 4914
 Jasna Góra zob. Częstochowa
 Jasne Pole, pow. krotoszyński 6477, 6479
 Jasnoch Kazimierz 5814
 Jasnos Andrzej 5717
 Jasnowski Paweł, rec. 8089
 Jastarnia, pow. pucki 8479
 Jastrząb Łukasz 1218, 5344, 8068, 9968, 10260
 Jastrząb Mariusz 4423
 Jastrzemiński Andrzej 5131
 Jastrzębie, pow. lipnowski 4750
 Jastrzębie Zdrój, woj. śląskie 9618
 Jastrzębiec Wojciech 4936
 Jastrzębowska Grażyna, przedm. 3024; red. 3024
 Jastrzębska Magdalena 6288
 Jastrzębska Małgorzata 995
 Jastrzębska-Kloch Danuta, il. 9335
 Jastrzębska-Puzowska Iwona 3768, 9969
 Jastrzębski Jarosław 2790
 Jastrzębski Jerzy 699, 3603
 Jastrzębski Krzysztof 6540
 Jastrzębski Marek, oprac. 2876
 Jastrzębski Przemysław 8662
 Jastrzębski Robert 4424, 4621, 4650
 Jastrzębski Stanisław 9335
 Jastrzębski Tadeusz 1761
 Jastrzębski Włodzimierz 2870, 4807, 4853, 6402, 9336; red. 181
 Jaszczołt Tomasz 771, 5089, 6827, 7252
 Jaszczyk-Surma Małgorzata 2851
 Jaszczyńska Maria 2972
 Jaszczyńska Marta 1052, 1053, 1166
 Jaszukiewicz Eustachy 891
 Jaśko Agata 452
 Jaśkowiak Adrianna 4427
 Jaśkowska-Józefiak Zuzanna 682, 10576; rec. 10290
 Jaśkowski Stanisław, oprac. 7081
 Jaślan Iwona 5902
 Jaślińska, pow. krośnieński 4827
 Jaśniewski Maciej Zbigniew 2172
 Jaśtał Katarzyna, red. 1557
 Jatkowska Gabriela 5345
 Jatkowski Artur 2877; rec. 9871
 Jauksz Marcin 3367
 Jawiszowice, pow. oświęcimski 3845
 Jawor, woj. dolnośląskie 1887, 3940, 3972, 8133
 Jaworek Justyna 3876
 Jawornik, pow. strzyżowski 2164
 Jaworowska Mirosława 2955
 Jaworska Agata 1841
 Jaworska Agnieszka 3232
 Jaworska Katarzyna 5182
 Jaworska Katarzyna 3025
 Jaworska Kazimiera 9970
 Jaworska Krystyna 1193
 Jaworska Krystyna Róża 5210; red. 2973
 Jaworska Manana 1844
 Jaworska Maria 7253
 Jaworska Marta 5346
 Jaworska Wirginia 5547
 Jaworski Bogdan 6577
 Jaworski Czesław 4622, 4623, 6274, 10577
 Jaworski Edward, przedm. 733; red. 733
 Jaworski Franciszek 1793
 Jaworski Grzegorz 6495
 Jaworski Kazimierz Andrzej 3325
 Jaworski Krzysztof 2842, 2850, 8435; rec. 951
 Jaworski Marcin 6624
 Jaworski Onufry 6476
 Jaworski Paweł 3121, 5593, 8663, 9337, 9971, 10278, 10659
 Jaworski Piotr 1053
 Jaworski Rafał 5347, 7955
 Jaworski Tomasz 2940; red. 2940
 Jaworski Walery 7915
 Jaworski Wojciech 7956-7960
 Jaworski Zygmunt 3691
 Jaworz-Dutka Robert 5139
 Jaworzno, woj. śląskie 332, 4373, 8066; Buczyna 3142; Szczakowa 4532
 Jaworzyna Tatrzkańska (Jaworzyna Spiska), Słowacja 2768
 Jaworzynka, pow. cieszyński 1511, 2384, 4191
 Jaxa-Malachowski Soter 1538
 Jazdon Artur 369, 1235; red. 141
 Jazdów zob. Warszawa
 Jazdów-Przedmieście zob. Ujazdów
 Jazłowiec, Ukraina 5278, 6511
 Jazz 4123
 Jaźwiński Jakub 1126
 Jaźwiński Jan 2949
 Jażdż Jacek 1137
 Jażdżewski Konrad 8705
 Jażdżewski Krzysztof 4425, 7961; red. 177
 Jażdżewski Leszek 2836
 Jedlecka Łucja 9193
 Jedlicki Jerzy 2305

- Jedlicze, pow. krośnieński 5535, 5536
- Jedliński, pow. radomski 7499
- Jedlińska Eleonora 1289, 1296, 2700, 3693
- Jedliński Władysław 10483
- Jedna Polska? 2305
- Jednorowski Dominik, tl. 9509
- Jednoróżec, pow. przasnyski 1395, 6482
- Jedwabne, pow. łomżyński 7724
- Jedynak Andrzej 9338
- Jedynak Anna 115
- Jedynak Artur 1904, 3745
- Jedynak Marek 4845; oprac. 9244; przedm. 9244
- Jedynak Michał 5815
- Jedynak Teresa, przedm. 5559; red. 5559
- Jedynak Urszula 3745
- Jedynak Zdzisław 802, 6428, 6454; wyd. 2811
- Jedynakiewicz-Mróz Katarzyna 9339
- Jefferson John 2550; przedm. 2550; red. 2550
- Jefferson Thomas 2635
- Jefimowa Mirosława 9050
- Jēkabsons Ēriks 2701, 4853
- Jekaterynburg, Rosja; region 9564
- Jekaterynodar, Rosja 1196
- Jelcz-Laskowice, pow. oławski 1098, 9593
- Jelec Paweł Albert 1905
- Jelenia Góra, woj. dolnośląskie 242, 400, 401, 1099, 1338, 1490, 1821, 4028, 7441, 8253, 9557, 10117; Cieplice Śląskie-Zdrój 1339, 3541, 10116; Zabobrze 4566
- Jeleniewski Marek K. 6398
- Jeleniogórska Kotlina 1927
- Jelenski Jan 2938, 7892
- Jelewska Agnieszka 4097
- Jelin Arie Lejb 8367
- Jeliński Edward 5801
- Jelonek Beata 4141
- Jelonek Jan Dobrosław 5188
- Jelonek Leon 5816
- Jelonek Marek 5670
- Jelski Konstanty 7769
- Jełgawa, Lotwa 931, 2647
- Jełowicki Aleksander 2848, 3375
- Jemielieta Artur 2307
- Jemiołkowski Stanisław L. 7685
- Jendrzewski Artur 4853, 8664, 8665
- Jenner Władysław 8476
- Jensen Christian 4426
- Jensen Eva Maria 4116
- Jerczyński Michał 4426, 5450
- Jeroniki, pow. białostocki 5547
- Jeroschin Mikołaj 1956
- Jerozolimka 1290, 1296, 3698, 7083
- Jerozolimski Mosze Nachum 8103
- Jerszyński Antoni 4981
- Jeruzal, pow. miński; parafia 7317
- Jerzak Katarzyna 6554
- Jerzak Magdalena 803
- Jerzmanowa, pow. głogowski; region 9662
- Jerzmanowice, pow. krakowski; Stara Wieś 2869
- Jerzmanowski Erazm 5541
- Jerzy, arcybiskup mohylewski, mściłowski i orszański 7409, 7410
- Jerzy I, król Anglii 3696
- Jerzy II, król Anglii 3696
- Jerzy II Rakoczy, książę Siedmiogrodu 7231
- Jerzy Matulewicz, bł. 5063, 5434, 5817, 5818, 7714, 8771, 8881
- Jerzy Mnich 2557
- Jerzy Popiełuszko, bł. 2862, 2972, 5819, 5820, 6210, 6481, 9848, 10004
- Jerzy Rudolf, książę legnicki i zlotoryjski 1258
- Jerzy Starnawski (1922–2012) in memoriam 73
- Jeschke Marta 6567
- Jesenik, Czechy 7775
- Jesionek Krystyna, red. 3072
- Jeske-Choiński Teodor 2895
- Jeske-Cybulska Bronisława 3876
- Jessa Paweł 2932
- Jeszke Jaromir 2851, 5236; rec. 3058, 3059, 4173
- Jeszke Jerzy 3083
- Jeśman Czesław 3056
- Jeute Wojciech 3655
- Jewuła Łukasz 4437
- Jeziarska Agnieszka, red. 4095
- Jeziarska Anna 8253; red. 8253
- Jeziarski Franciszek Salezy 7017
- Jeziarski Jacek 5140
- Jeziarski Zdzisław 9340
- Jeziorkowska-Polakowska Anna 2939, 3369, 3479, 8399
- Jeziorny Dariusz 2702, 2750, 5593, 8666; przedm. 2750; rec. 10214; red. 2750
- Jeziorkowska Emilia 497
- Jeziorski Ireneusz 8550
- Jeziorski Paweł A. 929, 2260, 3206, 6828, 8134
- Jeznach-Woźna Dobromiła 2186
- Jezuici 929, 959, 1097, 1123, 1286, 1803, 2590, 2629, 2959, 3025, 3534, 3865, 4068, 4191, 4974, 5176, 5385, 6490, 7114, 7294, 7373, 7539, 7563, 7593, 9924, 10228
- Jezus Chrystus 2440
- Jeż Andrzej 5048
- Jeż Jan Stanisław 9601
- Jeż Maciej 3368
- Jeż Stanisław 5071
- Jeż Tomasz 4191, 7254, 7563; red. 1258
- Jeżewska Elżbieta 2037
- Jeżewski Maciej 9972
- Jeżowski Jerzy 10546
- Jęczmykowa Maria z Urmańskich, red. 9099
- Jędo Marian 9079
- Jędrał Paweł 2875
- Jędras Ewa 9973
- Jędrasiak Dariusz 6386, 6387
- Jędraszek Sławomir 2299, 2497
- Jędraszewski Marek 5156; przedm. 5881
- Jędraś Stanisław 2347, 3122, 6074
- Jędrośka Krzysztof, red. 5534
- Jędruchniewicz Kamil 6563
- Jędrusik Jerzy 2111
- Jędrusik Kalina 10420
- Jędruszczak Natalia 3922
- Jędrychowska Barbara 3473
- Jędrychowski Zbigniew 7962
- Jędryka Beata Katarzyna 3313; przedm. 3313; red. 3313
- Jędryka Waldemar 3803
- Jędrysek zob. Kalety
- Jędrysiak Jacek, wyd. 9683
- Jędrzejak Dawid 601
- Jędrzejczak Helena Anna 1854
- Jędrzejczak Juliusz, rec. 9021
- Jędrzejczak Laurencja M. 9974
- Jędrzejowski Teodor 2815
- Jędrzejczak-Ozorkiewicz Weronika 3276
- Jędrzejczyk Janusz, przedm. 1928, 1929
- Jędrzejek Dawid 5043
- Jędrzejewo, pow. czarnkowsko-trzcianecki 7027
- Jędrzejewska Iwona 4853
- Jędrzejewska Patrycja 2469
- Jędrzejewska Sylwia 2869
- Jędrzejewski Łukasz 1697
- Jędrzejewski Przemysław 719, 7255
- Jędrzejewski Sławomir 4427, 8667; red. 4529
- Jędrzejewski Tomasz 7963; przedm. 8418; red. 8418
- Jędrzejewski Władysław 9283
- Jędrzejewska Jadwiga 5345
- Jędrzejów, woj. świętokrzyskie 6098, 6911; region 4854
- Jędrzejski Łukasz 3608
- Jędrzyński Zefiryn 5740, 6624
- Język Rosyjski 3614
- Język w regionie, region w języku 3275
- Języki Obce w Szkole 3598
- Jindra Jiří 3009
- Jirásek Zdeněk 6460, 9894
- Joachimiak Grzegorz 4191
- Joachimiak-Prażanowska Joanna 8668
- Joanna I Kastyljska, królowa Kastylii i Aragonii 2545
- Joanna d'Arc, św. 2444
- Joannici 3745, 3920, 5004

- Joczek Szymon 2970
 Jodko Marek 2703
 Jodkowska Ewa, red. 8959
 Jodkowski Marek 5140, 7964–7967
 Jodliński Leszek, przedm. 4413, 5132, 6221
 Jodłowiec-Dziedzic Anna 1520
 Jodłowski Józef, red. 6378
 Jodłowski Stanisław 4227
Johannesbote 5167
 Johnson A. Ross 9975
 Johnston Rona 4920
 Jokiel Małgorzata 3439
 Joliot-Curie Irène 3033, 5309, 8521
 Jonaitis Rytis 6871
 Jonakowski Mirosław 1956
 Jonca Karol 6484
 Jonda Bernadette 700; red. 2733
 Jonk Małgorzata 983
 Joniec Łukasz 4982
 Jöns Hauke 6875
 Jońca Adam 4883
 Jońca Maciej 4647
 Jończyk Grzegorz 10217
 Jończyk Józef 5082
 Jop Robert 1130, 1187, 6498; przedm. 7043; wyd. 2805
 Jopek Zbigniew 2045
 Jopek-Bosiacka Anna 2312
 Jopkowie, rodzina 2045
 Jordan, rzeka w Azji, na Bliskim Wschodzie 2836
 Jordan Wilhelm 5186
 Jordan-Rozwadowscy, rodzina 2847
 Jordania 2793
 Jordanów, pow. suski 5439
 Jordanów Śląski, pow. wrocławski 2842
 Josicki Tomasz 3534
 Josińska Barbara 1906
 Joszko Bernard 6641
 Joszt Adolf 2852
 Joško Zofia 2398
 Jowian, cesarz rzymski 2453, 2511
 Jozjasz, władca Judy 2486
 Józef, św. 10546
 Józef II, cesarz 2618, 3696
 Józef Czempiel, bł. 5821
 Józef Jabłkowski (1891–1961) – dziędzic majątku 9602
 Józef Kalasancjusz (Kalasanty), św. 5118
 Józef Marcinkiewicz. Genialny matematyk 5959
 Józef Piłsudski. Album 1698
 Józef Piłsudski. Człowiek, żołnierz, polityk 6077
 Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin 1616
 Józef Piłsudski w zbiorach WBP w Łodzi 1230
 Józef Sebastian Pelczar, św. 8382
 Józefczyk Mieczysław, wyd. 7753
 Józefiak Piotr 575, 594, 645, 1148
 Józefów-Czerwińska Bożena 2348
 Józewski Henryk 7686, 8424
 Józków Beata 4524
 Józko Marcin 2311
 Józwiak Czesław zob. Czesław Józwiak, bł.
 Józwiak Ewa 5348
 Józwiak Feliks 5822
 Józwiak Janina 5823
 Józwiak Małgorzata, tl. 3947
 Józwiak Monika 570
 Józwiak Sławomir 3946, 6617, 6787, 6956
 Józwicki Aron Daniel 9888
 Jubileusz 90-lecia urodzin Profesora Andrzeja Ryżyńskiego 3844
 Jubileusz 700-lecia Gołęczewa 6432
 Jubileusz Diecezji Toruńskiej 10578
 Jubileusze Ossolineum 3528
 Jubileuszowy schematyzm diecezji legnickiej 10579
 Jucha Witold 4861
 Juchnow, Rosja 9271
 Juchnowiec Kościelny, pow. białostocki 5044
 Juchnowski Jerzy 9341
 Juchnowski Rafał 8068
 Juda Maria 1196, 3540, 3550
Judaista 174
 Judasz Małgorzata 9976
 Judek Józef 7687
 Judkowiak Barbara, rec. 7308, 7448
 Judson Pieter M. 2604
 Judycki Maksymilian 5418
 Judycki Michał 5418
 Judycki Zbigniew 5418; red. 5418
 Judzka Pustynia 2523
 Jugosławia 451, 1865, 2433, 2445, 2687, 2713, 2730, 2765, 2784, 2786, 2794, 2801, 2986, 3368, 4068, 8122
 Jugów, pow. kłodzki 6460
 Juliusz Wiktor Gomulicki. Norwidolog 5756
 Julkowska Violetta 714, 746, 2011, 2733, 4575; przedm. 2011; red. 2011, 4575
 Jundo-Kališevska Barbara 10523
 Junes Tom 2794, 9977
 Jung Elżbieta 2307
 Jung Rafał 6077
 Jung Ralf 4189
 Jünger Ernst 9760
 Jungiewicz Anna 3375
 Juniczuk Irena z Weissów 6492
 Juniliusz Afrykańczyk 2531
 Juniszewski Maciej, rec. 6483
 Junkiert Maciej 3370
 Junkiewicz Monika, współpr. 1267
 Jurczak Janusz 3010
 Jurczyszyn Marek, rec. 7670
 Jurek Krzysztof 7621
 Jurek Tomasz (ur. 1962) 2845, 2849, 2873, 4191, 4379, 4482, 5430, 6557; rec. 2005, 2532, 6775, 6870, 7492; red. 276, 2181, 6901
 Jureńczyk Łukasz 4885; red. 5225
 Jurewicz Oktawiusz 5430
 Jurewicz Witold 4093
 Jurgaitis Robertas 7256; wyd. 7036, 7037
 Jurgielewiczowa Irena 2837
 Jurgowiak Eugeniusz 3158
 Jurkevičius Andrius 4624
 Jurkiewicz Jan 5707
 Jurkiewicz Jan Gustaw 1276, 1469, 4264, 4403, 9978; red. 168
 Jurkiewicz Jerzy, rec. 1566, 5917
 Jurkiewicz-Zejdowska Alina 1635, 1699
 Jurkowlaniec Grażyna 4920, 7257, 7369
 Jurkowlaniec Tadeusz 1956, 3627, 3656, 3657
 Jurkowska Monika 5077; współpr. 2340
 Jurkowski Marian 3289
 Jurkowski Roman 8001, 8111, 8386, 8669; przedm. 2467; rec. 5324, 8917; red. 2467; wyd. 7660
 Jurkun Andrzej 2683, 5043
 Juruczycy Paweł 10726
 Jursz-Salvadori Katarzyna 5765
 Juryś Julia, oprac. 9037
 Jurszyna Aneta 2344, 4420
 Jusiak Paweł 4477, 6410
 Jusiak Roman 4914
 Jusik Marek 4428
 Justa Jolanta 9556
 Justyn z Miechowa 1488
 Justynian I Wielki, cesarz bizantyjski 1967, 1995, 2531
 Justyniarska-Chojak Katarzyna 2483, 4580; przedm. 7016; wyd. 7016
 Jusupović Adrian 2869, 6941; przedm. 6722; wyd. 6722
 Juszcak Albert, tl. 2827
 Juszcak Bartłomiej 662
 Juszcak Bartosz 3275
 Juszcak Dariusz 10580
 Juszcak Dorota 1610, 1617, 3696
 Juszcak Janina, współpr. 2827
 Juszcak-Maraszkiewicz Elżbieta 9979, 9980
 Juszcakiewicz Zdzisław 5824
 Juszczyk Andrzej 4166; red. 4166
 Juszczyk Józef, il. 9162
 Juszczyk Stanisław 3123
 Juszkowo, pow. gdański 6672
 Juško Edmund 9004
 Jutulandia 6875
 Juwenalia historycznojęzykowe 3276
 Juzepczuk Marek 9981
 Juzwenko Adolf, przedm. 5567; red. 155, 272, 5567
 Kabacińska-Luczak Katarzyna 3124, 3238; przedm. 3238; red. 3238
 Kabaciński Dawid 8670
 Kabaciński Jacek 2294
 Kabala Witold 6607

- Kabata Zbigniew 5432
 Kabis, Tunezja 9270
 Kabzińska Iwona 2971
 Kabziński Stanisław Witold 9603
 Kaca-Błasińska Mariola 2949
 Kachel Jacek 6450, 6499
 Kachniczenon 9982
 Kachur Iryna 3534
 Kacice, pow. krakowski 8389
 Kacorzyc Andrzej, przedm. 9209
 Kacperczyk Urszula 444, 1053, 1167
 Kacperowska Dagmara 1316, 1317
 Kacperski Andrzej 1564, 7968
 Kacperski Maciej 6607
 Kacprowska Justyna 2867
 Kacprzak Krzyszpin Zygmunt 5825
 Kacprzak Krzysztof 9510
 Kacprzak Marta M. 671, 2444, 3484, 7369, 8310
 Kacprzak Piotr 4429
 Kacprzak Pius 4813
 Kačur Irina Bogdanivna 1270; oprac. 1271
 Kaczak Tetiana 3492
 Kaczala Stefan 4396
 Kaczanowski Piotr, oprac. 6669
 Kaczawskie Pogórze 2842
 Kaczka Mariusz, wyd. 7077
 Kaczkowscy, rodzina 5349
 Kaczkowski Jan 5826, 5827
 Kaczkowski Władysław Kazimierz 5349
 Kaczkowski Zygmunt 7272
 Kaczmarczyk Hubert 4265
 Kaczmarczyk Izabela 5132, 6653
 Kaczmarczyk Jan 3125
 Kaczmarczyk Wiesław 10260
 Kaczmarek Antoni 7969
 Kaczmarek Czesław 10440
 Kaczmarek Dorota, oprac. 985
 Kaczmarek Janusz L., red. 1965; współpr. 1965
 Kaczmarek Katarzyna 968, 983, 2837, 2863, 8418
 Kaczmarek Krzysztof 5430, 6829, 6830, 6953
 Kaczmarek Łukasz 6431
 Kaczmarek Maciej 2294
 Kaczmarek Olga 5256
 Kaczmarek Piotr, rec. 2868
 Kaczmarek Romuald 6658, 6831
 Kaczmarek Ryszard 969, 3959, 5159; rec. 7657
 Kaczmarek Teresa, red. 6635; współpr. 6635
 Kaczmarek Tomasz 4983
 Kaczmarek Zofia 2497
 Kaczmarek Zygmunt 6128
 Kaczmarska Katarzyna 8671
 Kaczmarska Patrycja 2850
 Kaczmarski Jacek 3361, 3493
 Kaczmarski Jakub 3027
 Kaczmarski Krzysztof 1700, 2949, 4914, 5002, 9983, 10483
 Kaczmarzyk Izabela 3283, 3446
 Kaczor Antoni zob. Keczer Toni
 Kaczor Dariusz 2291
 Kaczor Katarzyna 3371
 Kaczor Maciej 2290
 Kaczor Maciej, ławnik tarnowski 7304
 Kaczor Sławomir 6122
 Kaczor-Jędrzycka Zofia 3232
 Kaczor-Scheitler Katarzyna 3356, 7258
 Kaczorowska Katarzyna 1854
 Kaczorowska Teresa 5880
 Kaczorowski Andrzej W. 9984, 9985, 10197, 10275; rec. 9566, 9759, 10292; repl. 10292
 Kaczorowski Bartosz 2750
 Kaczorowski Jan 1196
 Kaczorowski Robert 4142, 7970
 Kaczorowski Ryszard 2852
 Kaczorowski Sławomir 4189
 Kaczorowski Włodzimierz 6484; oprac. 7017
 Kaczorowski Włodzimierz (1892–1944) 2985
 Kaczyński Bolesław 9374
 Kaczyński Jarosław 10661
 Kaczyński Paweł 5513
 Kaczyński Zenon 1794, 8840; oprac. 14
 Kaczyński Zygmunt 8922
 Kadenowie, rodzina 4508
 Kadłuczka Andrzej 1907
 Kadzie, pow. ostródzki 3923
 Kadzik Dominik 7259, 7260; wyd. 7075
 Kaempfer Engelbert (1651–1716) 2590
 Kafka Franz 3439
 Kaganiec Małgorzata 4430, 6428
 Kaganiec-Kamińska Anna 3032
 Kahl Hans-Dietrich 5430
 Kahl-Luczyńska Edyta 10495
 Kahlo Frida 719
 Kais-Badrici Jolanta 6294
 Kajczyk Adam 2279, 5350, 9342
 Kajda Kornelia 1568
 Kajencki AnnMarie F. 7272
 Kajetanowicz Jerzy 10581
 Kajfasz Paweł 2869
 Kajkowski Kamil 2280, 4580
 Kajler Maurycy 2940
 Kajokas Vytautas 4898; red. 4898
 Kajsiewicz Hieronim 6511, 8119
 Kajstura Justyna 3433
 Kajstura Michał 5351
 Kajtoch Wojciech 3594
 Kajzer Karol 4431
 Kajzer Leszek 489, 2272, 2272, 2849, 3834, 5828–5830; przedm. 3946
 Kakareko Andrzej, oprac. 10582
 Kakareko Ksenia 4701
 Kakita Edward 9792
 Kakowski Aleksander 5831
 Kal Elżbieta 1588, 6554
 Kalaga Joanna 10440
 Kalbarczyk Adam 1654
 Kalbarczyk Michał 6337, 9343
 Kalbarczyk Sławomir 4786
 Kalczyńska Maria 932, 2965, 3505, 3550; przedm. 3505; red. 3505
 Kale Slaven 2445
 Kalecińska Joanna 2334; red. 2334
 Kaleciński Marcin 7194
 Kalemba Sylwia 1929
 Kalemba Zbigniew 5474
 Kalemba-Kasprzak Elżbieta 4097
 Kalendarium Archidiecezji Białostockiej 10582
 Kalendarium premier TR Warszawa 10583
 Kalendarium życia bl. Edmunda Bojanowskiego 4984
 Kaleta Andrzej 6291
 Kaleta Paweł, red. 4647
 Kaleta Petr 7971
 Kaleta Przemysław 2552, 2863, 6832
 Kalety, pow. tarnogórski; Jędrysek 6449
 Kalfas Barbara 1910; przedm. 1910; red. 1910
 Kalfas Jan 5832
 Kalhous David 6833
 Kalicki Tomasz 6674
 Kalifornia 1196, 2663, 9935
 Kalin Arkadiusz 733
 Kalina, pow. lubliniecki 1307
 Kalina Antoni 3238
 Kalina Dariusz 5055, 6396, 6576
 Kalincia Igor 3466
 Kaliningrad (Königsberg, Królewiec), Rosja 1479, 1956, 2451, 2842, 2859, 2865, 3206, 3466, 4309, 4436, 6782, 7369, 7415, 9218
 Kalinowska Ambrozja Jadwiga 5140; oprac. 4901; red. 4901
 Kalinowska Anna 7261; red. 7385
 Kalinowska Bożena Barbara 6479
 Kalinowska Dorota 2349
 Kalinowska Jadwiga 4780
 Kalinowska Maria 3409
 Kalinowska Milena 7972
 Kalinowska Paulina 2291
 Kalinowska-Bouvy Agata 5418
 Kalinowska-Wójcik Barbara 6574
 Kalinowski Damian 1488
 Kalinowski Daniel 2939, 3372, 3463, 3604, 6253, 6554; przedm. 3463, 3604, 6554; red. 3463, 3604, 6554
 Kalinowski Emil 7262
 Kalinowski Jerzy Karol 10578
 Kalinowski Karol 7688
 Kalinowski Maciej 7263
 Kalinowski Marcin 10584
 Kalinowski Piotr, tł. 7707; wyd. 7707, 9720
 Kalinowski Rafał, historyk sztuki 2072, 3745, 3749, 3845
 Kalinowski Rafał Józef zob. Rafał Józef Kalinowski, św.

- Kalinowski Tomasz 4780
 Kalinowski Zygmunt 580
 Kalinowszczyzna zob. Lublin
 Kalińska Joanna, red. 5095
 Kaliński Dariusz 9344
 Kaliński Feliks 2837
 Kaliński Janusz 4432, 4525
 Kalisch Ludwig 5176
 Kaliska diecezja 5733, 10546, 10724
 Kaliska ziemia 2179, 3205
 Kaliski Bartosz 3599, 9986; rec. 10067
 Kaliskie województwo 2890, 6989, 7069
 Kaliskie wypadki lutowe 1926 r. 8436
 Kalisz, woj. wielkopolskie 21–23, 243, 363, 798, 1088, 1100–1103, 1234, 1886, 1929, 1938, 2268, 2831, 2845, 2914, 3012, 3238, 3311, 3502, 3508, 3588, 3733, 3753, 3785, 3880, 4093, 4256, 4296, 4392, 5932, 6152, 6217, 6645, 7161, 7294, 7437, 7746, 7791, 7828, 8055, 8357, 8390, 8436, 8504, 8891, 9028, 9175, 9472, 9773, 10052, 10053, 10448, 10546, 10682, 10723; region 1874, 4392, 6044, 8729; Szczypiorno 7713, 8249
 Kalisz Katarzyna 1168
 Kalisz Łukasz 3093
 Kalisz Michał 9345
 Kalisz Zbigniew 5190
 Kaliszewska Małgorzata 3110
 Kaliszewski Andrzej 3373
 Kaliszewski Piotr 946, 7864, 7973
 Kaliszuk Jerzy 6087, 6895
 Kaliszuk Magdalena 3753
 Kalita Aleksandra 5539
 Kalita Irena 2837
 Kalita Liliana 4702
 Kalita Stanisław 5850
 Kalka Piotr 1701, 2281, 6508
 Kalkowska Eleonora 3492
 Kalkowska Magdalena 1284
 Kalkowski Tomasz 6107
 Kallaur Kazimierz 7264
 Kallberg Jeffrey 4115
 Kallimach, właśc. Filippo Buonaccorsi 3400
 Kalniuk Tomasz 3493
 Kalnoj-Ziakowska Ewa 1982
 Kaluch-Tabisz Marta 5176
 Kaluševičius Sudarė Benjaminas 5478
 Kalwara Przemysław, rec. 7559
 Kalwaria Wielewska 4985
 Kalwaria Zebrzydowska, pow. wadowicki 1887, 1943, 3099, 3737, 4262, 5363, 6450, 7202
 Kalwat Wojciech 997, 998, 5079
 Kalwin Jan zob. Calvin Jean
 Kała Damian 6834
 Kałabunowska Agata 4727, 5043
 Kałaczyński Ryszard 4222
 Kałamacka Ewa 4229
 Kałamajska-Saeed Maria 931, 3865; przedm. 3865; red. 3865
 Kałasz Małgorzata 369
 Kalczewiak Mariusz 2970
 Kałdus, pow. chełmiński 2294, 2850
 Kałek Krzysztof 2492; red. 2492
 Kałkowski Wincenty 5127
 Kaługa, Rosja 9182
 Kałusek Beata 6428
 Kałuska Joanna 6453, 6454
 Kałuski Marian 2853, 2854
 Kałuski Tomasz, rec. 2106
 Kałuszyn, pow. miński; parafia 7317
 Kałuża Henryk 5227, 5352; red. 5227
 Kałuża Jarosław, oprac. 4359; red. 4359
 Kałuża-Maniewska Elżbieta 10546
 Kałuźny Jędrzej Tomasz 4433, 7265
 Kałuźny Józef Cezary 5195
 Kałuźny Tadeusz, red. 101
 Kałwa Dobrochna 708
 Kamczatka, półwysep 7693
 Kameczyk Wojciech 3580
 Kamecka Anna 5353
 Kameduli 3551
 Kamerdyn Andrzej 7488
 Kamerun 6217, 9628; Północny 2437
 Kamieniec, pow. kłodzki 2051
 Kamieniec Podolski, Ukraina 3435, 3477, 7231
 Kamienieccy, rodzina 5446
 Kamieniecka diecezja 5002, 5893, 7232
 Kamieniecki Jan 7266
 Kamienna, lewy dopływ Wisły 1904
 Kamienna Góra, woj. dolnośląskie 9568; powiat 10250
 Kamień Plebański zob. Sandomierz
 Kamień Pomorski, woj. zachodniopomorskie 1592, 7452; powiat 1592
 Kamień Śląski, pow. krapkowicki 2048
 Kamieńcowa Anna zob. Kiczka Anna z Kamieńców
 Kamieńscy, rodzina 1961
 Kamieński, pow. radomszczański 3883, 9058; region 9058
 Kamińska diecezja 5089, 7556
 Kamiński Andrzej 2605, 7267, 7268
 Kamiński Kazimierz, pseud. Huzar 10483
 Kamiński Konstanty 9708
 Kamiński Krzysztof 8158
 Kamiński Łukasz, przedm. 2790
 Kamiński Stanisław Zygmunt 1795
 Kaminicznul Theodorowicz, rodzina 5533
 Kamins'kij Vasil' 7632
 Kamiński Anna 1862
 Kamińska Anna 4223
 Kamińska Eliana 3027
 Kamińska Hanna 2439
 Kamińska Janina 2451, 3238
 Kamińska Janina, archeolog 6882
 Kamińska Krystyna 804, 2437, 2683, 6264
 Kamińska Lidia M. 9987
 Kamińska Monika 2570, 10440
 Kamińska-Koj Lidia 6790
 Kamińska-Kwak Jolanta 7895; red. 7895
 Kamińska-Rykowska Aleksandra 4143
 Kamińska-Samborska Barbara 8437
 Kamińska-Szmaj Irena 3277, 3602
 Kamiński Aleksander 3096, 3170, 8438–8440
 Kamiński Andrzej Antoni 2217
 Kamiński Arkadiusz 2046, 9988
 Kamiński Artur 10585
 Kamiński Edmund 6253; oprac. 6253
 Kamiński Hadrian 805
 Kamiński Ignacy 6443
 Kamiński Ireneusz C. 4786
 Kamiński Jacek 6575
 Kamiński Jan 6567
 Kamiński Jan (1912–1944) 5833
 Kamiński Jan Nepomucen 3430
 Kamiński Ludwik 8441
 Kamiński Łukasz 2794, 2877; przedm. 2877; red. 2877
 Kamiński Marek 5539, 6567
 Kamiński Michał 5834
 Kamiński Mikołaj 5835
 Kamiński Zdzisław 398, 3658, 3846
 Kamionka Marek 6148
 Kamionka Wielka, pow. nowosądecki 9996
 Kamińska Dorota 7974, 7975
 Kamler Anna, rec. 2033
 Kamler Marcin 7269
 Kamler Mikołaj, il. 813
 Kamocki Janusz 2956
 Kamocki Stanisław 1741
 Kamont Anna 3019
 Kamosiński Sławomir 10586
 Kamp, nieistniejąca wioska w pow. gryfickim 6553
 Kampinoska Puszcza 9510
 Kampka Agnieszka 2312, 10522
 Kampmann Wolf 5228, 6491
 Kamsetzer Jan Chrystian 7018
 Kanaan 2453
 Kanada 1510, 2737, 2965, 2972, 2973, 2976, 2982, 2983, 3313, 3604, 3663, 4889, 5418, 9084, 9094, 9664, 9705, 9908, 10657
 Kanarek-Lizik Dorota 4434

- Kanarek-Równicka Anna 4625
 Kandzióra Jerzy 3374
 Kania Agnieszka 2470, 4049, 4420, 8672, 8673; przedm. 2470; red. 2470
 Kania Anna 2470
 Kania Franciszka 9173
 Kania Henryk 5499
 Kania Krzysztof 4742, 6077, 6102, 8674; przedm. 2426, 7771; rec. 4709; red. 7779; wyd. 2426, 7771
 Kania Leszek 3743; przedm. 6659; red. 6659; uzup. 6007
 Kania Marcin 3433
 Kania Natalia 8372
 Kania Rafał 9989
 Kania-Bulzak Beata 10587
 Kania-Saj Anna 1650; współpr. 1650
 Kaniczuk-Trzciniowicz Agnieszka, red. 3472
 Kaniowska Irena, wyd. 7000
 Kaniowski Janusz 3027; red. 3027
 Kanik Józef 5354
 Kanin, szczyt w Alpach Julijskich 4221
 Kaniowski Wojciech 3242; red. 3242
 Kaniów, pow. bielski, woj. śląskie 5742
 Kanitzer Theodor 7830
 Kanonicy regularni 1124, 3502, 5025, 5075, 5080, 5089, 5195, 6459, 6641, 6714, 6719, 6746, 6767, 8406
 Kanonicy regularni od Pokuty zob. Markowie
 Kanoniczak Tomasz 6557
 Kanossa, Włochy 2545
 Kansy Andrzej 3588, 5253; przedm. 3588; red. 269, 3588
 Kansy Piotr 6429
 Kant Immanuel 10321
 Kantak Tadeusz 9604, 9605
 Kantakowie, rodzina 9604
 Kantor Robert 8442, 8675
 Kantor Ryszard 1533, 2387, 6072; rec. 3790, 3979
 Kantor Tadeusz 1863
 Kantor-Pietraga Iwona 3838
 Kantorowicz Klara 3834
 Kantyka Joanna 3504
 Kantzow Thomas 805
 Kańczuga, pow. przeworski 1702, 8341
 Kańczuga w starym i nowym obiektywie 1702
 Kańczugowski Leszek 3681; red. 3681
 Kapalczyński Maciej, tł. 2655
 Kapelani Wojska Polskiego pomordowani na wschodzie 5355
 Kapera Alicja 5139
 Kapera Zdzisław J. 2497, 4853
 Kapias Michał 4506; red. 4506
 Kapica Bartłomiej 10197; wyd. 9682
 Kapica Wojciech 8676
 Kapiszewscy. Saga o losach polskiej inteligencji 5356
 Kapiszewska Maria z Zagórnych 5356, 5356
 Kapiszewska Maria z Zakrzewskich 5356
 Kapiszewski Andrzej 5356
 Kapiszewski Henryk 5356
 Kapitan „Hall” 9080
 Kapitulacje w dziejach wojen 4825
 Kapituła kolegiacka w Ołyce 8443
 Kapka Małgorzata 3737
 Kaplan Chaim Aron 9081, 9202
 Kaplicki Mieczysław 1755
 Kapliczki i krzyże przydrożne ziemi wąbrzeskiej 3848
 Kaplińska-Struss Anna 4044
 Kapłunaitė Irma 6871
 Kapłon Jerzy 4224; przedm. 2387
 Kapłon Leszek 8301
 Kapłon Marcin 4914, 5002, 9346
 Kapołka Maciej 4001, 6470
 Kapral’ Miron Mikolajovič, oprac. 2190; wyd. 6993
 Kaprańska Lucja 1059
 Kaproń Andrzej 6519
 Kaps Klemens 7182
 Kapucyni 5080, 5195, 5476, 6052, 6490, 9983, 10277
 Kapuśak Aroslav 6444
 Kapusta Małgorzata 3313
 Kapusta Marcin 9990
 Kapustin Jar, Rosja 2782
 Kapuściak Aleksandra 2433
 Kapuściak Bartosz 9991–9993; red. 5154
 Kapuścińska Monika 9994
 Kapuściński Antoni 3803
 Kapuściński Jacek 6641
 Kapuściński Julian 6478
 Kara Michał 657, 926, 2849, 2869, 6750, 6835, 9995
 Karabin Joanna 2687
 Karaiby 2970
 Karaimi 878, 2579, 2810, 2825, 2826, 2830, 2891, 2917, 3272, 3431, 5176, 7971, 8423
 Karakalla, cesarz rzymski 2497
 Karas Marcin 2454, 4938
 Karas’ Ganna 6444
 Karasińska Marta 4097
 Karaszewska Jolanta 1205
 Karaś Halina 3289, 3313
 Karatygin Petr Petrovič 3693
 Karawajczyk Tomasz Norbert 2965
 Karbowiak Jerzy 5067
 Karbowniczek Tomasz 4783, 5089, 8677, 8678
 Karbownik Krzysztof 4418
 Karcz Andrzej 3407
 Karcz Stanisław 1276
 Karczewska Agnieszka, red. 3609
 Karczewska Anna 7976
 Karczewska Joanna 2344, 2873, 5176, 6836; rec. 6467; red. 2873
 Karczewska Małgorzata 2292, 7977
 Karczewska-Grabias Wiesława 9347
 Karczewski Dariusz 6837
 Karczewski Łukasz 2553
 Karczewski Maciej 1327, 2292
 Karczewski Marek 6617
 Karczewski Piotr 7978
 Karczmarz Angelika, rec. 6204
 Karczmarzyk Czesława 6394
 Kardas Marian, red. 6443, 6444
 Kardas Mariusz 2837, 4435, 4825, 6444, 8679
 Kardasz Cezary 4436, 6907; rec. 7010
 Kardaś Artur 5195
 Kardela Piotr 2957, 4845, 6077, 10233
 Kardynał August Hlond prymas Polski na nowo odczytany 4986
 Kardynał Józef Glemp protektor główny Archikonfraterni Literackiej 4987
 Kardynał Stefan Wyszyński (1901–1981). Myśl społeczna 4988
 Kardyni-Pelikánová Krystyna 421, 673
 Kardys Grzegorz 6551; oprac. 1693
 Kardys Piotr 1106, 2483; rec. 7366
 Kargol Anna 4720; przedm. 4720; red. 4720
 Kargol Tomasz 891, 2445, 4396, 4437, 4438, 7979, 7980, 9000; red. 4396
 Kargól Marta 5180, 7833
 Karkocha Małgorzata 683, 2635, 3659, 7270; oprac. 51; przedm. 2635, 7509; red. 2635, 7509; wyd. 7768
 Karkonosze 242, 400, 1864, 2170, 3969, 8253
 Karkosz Albert 8680
 Karkowska Beata 6428
 Karkut Dorota 970, 3096
 Karkut Lucyna 1350
 Karl Barbara 3618
 Karlak Grażyna, red. 1696
 Karlak Weronika 453, 3533; rec. 3571
 Karle Martina 6875
 Karlina Oksana 891
 Karlowe Wary, Czechy 7756
 Karłowicz Jan 891
 Karłowicz Mieczysław 4193
 Karłowska-Kamzowa Alicja 369, 6767
 Karłowski Witold 9639
 Karmelici 3533, 4895, 4926, 4960, 4989, 5195, 7539
 Karmelici bosci 1196, 1747, 2026, 3323, 5074, 5885, 6105
 Karmelitanki 5151, 5195
 Karmelitanki bosc 4989, 7145
 Karmelitanki Dzieciątka Jezus 6642

- Karmeliński dziedzictwo Bydgosz-
czy 4989
- Karnauhov Dmitrij 891
- Karnkowski Stanisław 3503
- Karo Ferdynand 1602
- Karoëva Tetäna Robertivna 1196
- Karol II, król Rumunii 2468
- Karol XII, król Szwecji 828, 7048,
7474, 7475
- Karol IX Walejusz, król Francji 4264
- Karol IX Waza, król Szwecji 2430
- Karol XII Wittelsbach, król Szwecji 2635
- Karol August von Sachsen-Weimar-
-Eisenach 3696
- Karol Edward Stuart, książę brytyj-
ski 2086
- Karol Ferdynand Waza 1962
- Karol Henryk Mańka i fitopatologia
leśna 3011
- Karol Lipiński. Życie, działalność,
epoka 4144
- Karol Wielki, król Franków i cesarz
rzymski 6931
- Karol z Trewiru 1956
- Karol-Chudy Aleksandra 9541
- Karolak Adrian 9348, 9349
- Karolak Stanisław 3289
- Karolczak Kazimierz 2445, 3435,
5082; przedm. 866, 893; red.
866, 893
- Karolczak Urszula 1874
- Karolczak Waldemar 4093, 6557
- Karolczuk Jolanta Katarzyna, red.
2866
- Karolczyk Jerzy 5196
- Karolewo, pow. kętrzyński 9408
- Karolewska Henryka 22, 23
- Karolewski Łukasz 1043, 1045, 1726
- Karp Paweł 6838
- Karpacz, pow. jeleniogórski 6451;
gmina Budziska 6451
- Karpaty 2133, 2158, 2354, 2387,
2734, 2795, 2869, 3304, 3804,
4681, 4827, 7895, 8326, 9499;
Zachodnie 2929
- Karpień, ruiny zamku na szczycie
Karpiska w pow. kłodzkim 6460
- Karpińska Grażyna Ewa 5866
- Karpińska Magdalena 5640
- Karpińska Małgorzata 2008, 8001
- Karpiński Andrzej, oprac. 7020
- Karpiński Grzegorz 4230
- Karpiński Henryk 4813
- Karpiński Józef 5494
- Karpiński Tomasz 7271, 7620
- Karpiński Zenon 4170
- Karpłuk Maria 5332
- Karpniki, pow. jeleniogórski 9382,
10116
- Karpowicz Augustyn 4554
- Karpowicz Donaty 4554
- Karpowicz Jolanta 1053
- Karpowicz Kacper Jan 4554
- Karpowicz Kazimierz 4554
- Karpowicz Mariusz 5836
- Karpowicz Michał, ksiądz 3375
- Karpowicz Michał, przedm. 9210
- Karpowicz-Słowikowska Sylwia
8172, 8399; red. 8172
- Karpus Zbigniew 4270, 7981; red.
4270
- Karscy, rodzina 7689
- Karski Jan 1872
- Karski Karol 3066
- Karski Michał 5449
- Karski Michał Szymon 5449, 7689
- Karst Jacek 4537
- Karszanek, pow. starogardzki
8444
- Karszanek: z dziejów szkoły 8444
- Kartagina, Tunezja 1484, 2494,
2504, 2511, 2528, 5225
- Kartański Kamil 8372
- Kartki z dziejów Starych Gliwic
6428
- Kartuzi 4921
- Kartuzy, woj. pomorskie 2148;
powiat 2367; region 4921
- Karwacjanowie, rodzina 1331
- Karwacki Arkadiusz 2313; red. 2313
- Karwala Marek, red. 3433
- Karwan Tadeusz 4418
- Karwat Janusz 6431, 6557
- Karwat Sebastian, wyd. 9199
- Karwowska Bożena 10321; przedm.
10321; red. 10321
- Karwowski Marcin 3513
- Karyszewski Iwan Arnalt 2081
- Karyszewski Malisz 2081
- Kasa Magdalena 7982
- Kaschytza Michał 4990, 6608
- Kasiborski Andrzej 3820
- Kasimir Luigi 1772
- Kasina Wielka, pow. limanow-
ski 2219
- Kasinka Mała, pow. limanowski
8738
- Kasińska Justyna 895
- Kasińska-Metryka Agnieszka 10660
- Kasiński Jan 3765
- Kasiura Iwona 3752
- Kasjodor (Flavius Magnus Aurelius
Cassiodorus) 6941
- Kasperek Norbert 2008, 3466, 4825,
7983, 8386; przedm. 2467; red.
2467, 8001
- Kasperczyk Justyna 28
- Kasperczyk Urszula, wyd. 7063
- Kaspercyk Agnieszka 9546
- Kasperkiewicz Kazimierz 3595,
6001
- Kasperska Helena 6478
- Kasperski Edward 8147
- Kasperski Robert 2554, 6941
- Kasperski Wojciech 8681
- Kasprowicz Jan 57, 4165, 7732,
8197, 8912, 9000
- Kasprowicz Joanna 2940
- Kasprowicz Karol 4703
- Kasprowska-Marczyk Marta 5722
- Kasprzak Aleksandra J. 3811, 4395
- Kasprzak Andrzej 2292
- Kasprzak Eugeniusz 9082
- Kasprzak Kasjan, rec. 4676
- Kasprzak Krzysztof 3849, 5706
- Kasprzak Liliana 1029
- Kasprzak Mariusz Andrzej 1281,
1396, 1574
- Kasprzak Zbigniew 9082
- Kasprzak Zenon 9606
- Kasprzycka Marzena 1912
- Kasprzycki Emil 6653
- Kasprzycki Lesław 2350, 3596, 3660
- Kasprzycki Marcin 9848, 9996,
10022, 10278; wyd. 9698
- Kasprzycki Remigiusz 2434, 8682,
8683, 10588
- Kasprzycki Tadeusz 3904
- Kasprzyk Bogdan 4439
- Kasprzyk Damian 3588, 6641; rec.
747
- Kasprzyk Maria 3167
- Kasprzykowski Artur 9997
- Kass Andrzej 6567
- Kassow Samuel D. 806, 957
- Kastory Agnieszka Małgorzata 2468,
3126, 10589, 10590; przedm.
2468; red. 2468
- Kastory Andrzej 2704
- Kastycevič Araslaŭ Vasil'evič zob.
Kostycewicz Jarosław
- Kaszczor, pow. wolsztyński; pa-
rafia 8224
- Kaszëbë 3604
- Kaszëbskô Ódroda 3604
- Kasztel Mirosław 3661, 7984
- Kasztelan Antoni 5837
- Kasztelan Jan 9083
- Kaszuba Elżbieta 6634
- Kaszuba Serafin 5838
- Kaszubowska Daria, red. 9172
- Kaszubowski Piotr 5253
- Kaszuby, Kaszubi 205, 854, 866,
972, 1074, 1306, 2326, 2334, 2355,
2372, 2874, 3232, 3280, 3300,
3465, 3513, 3604, 3764, 4420,
4425, 4921, 4985, 4998, 5204,
5205, 5215, 5222, 5561, 5562,
5814, 5990, 5991, 6252, 6253,
6399, 6554, 6675, 7554, 7961,
7992, 8386, 8643, 8895, 8896,
9623, 10006, 10300, 10693
- Kaszycka Barbara 5438, 5438
- Kaszyńscy, rodzina 6477
- Kaszyński Mariusz 4991, 5357,
5839, 5909
- Kaszyński Stanisław 5839
- Kata Czesław 9607
- Katalog druków XVI w. w zbiorach
Biblioteki Uniwersyteckiej w War-
szawie 1255
- Katalog druków XVI w. z historycz-
nej kolekcji Ossolineum 1271

- Katalog mikrofilmów Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych 365
- Katalog rękopisów Biblioteki Narodowej 1256
- Katalog rękopisów Biblioteki Polskiej w Paryżu 1267
- Katalog rękopisów Muzeum Literatury im. A. Mickiewicza 1438
- Katalog testamentów poznańskich 7020
- Katalog testamentów z krakowskich ksiąg miejskich 7021
- Katalog zabytków sztuki w Polsce 3662
- Katalonia 2436, 3032
- Katarzyna, żona Henryka II, księcia świdnickiego 6784
- Katarzyna II, caryca 2606, 2626, 3347, 3696, 6998
- Katarzyna Aleksandryjska, św. 3700
- Katarzyna Medycejska, królowa Francji 4264
- Katarzyna z Kłobucka, augustianka 6459
- Katarzyniec Wenanty 5840
- Katarzynki 5034
- Kataster fryderycjański okręgu kościelnego 7022
- Katelbach Tadeusz 9998
- Katkov Andrzej 8445
- Kato Ariko 2705
- Katowice 10, 47, 364, 1052, 1088, 1095, 1104, 1105, 1189, 1194, 1215–1217, 1340, 1512, 1812, 2863, 2877, 3066, 3123, 3268, 3269, 3540, 3550, 3642, 3643, 3691, 3743, 3838, 3888, 3959, 4192, 4257, 4413, 4494, 4587, 5080, 5280, 6454, 8021, 8372, 8506, 8546, 8890, 8926, 9085, 9286, 9574, 9665, 9728, 9729, 9885, 10023, 10030–10032, 10265, 10278, 10296, 10358, 10457, 10469, 10531, 10545; Bogucice 4514; Kostuchna 6452; Koszutka 6453; Ligota 3871, 8372; Panewniki 8372; Podlesie 6452; powiat 8563; Zarzeczce 6452
- Katowicka archidiecezja 10646, 10670
- Katowicka diecezja 2819, 5132, 8637, 10293
- Katowickie województwo 2863, 3691, 5195, 6620, 9764, 9878, 9880, 10085, 10275, 10457
- Katsis Leonid F. 957
- Katyń, Rosja 965, 971, 982, 1843, 2965, 2971, 3177, 3466, 4636, 4700, 4707, 4747, 4786, 5245, 5271, 5355, 5365, 5394, 5419, 5524, 5638, 5697, 5959, 6459, 8383, 9014, 9118, 9199, 9422, 9504, 9505
- Katzenellenbogen Aaron 5841
- Kauchka Krzysztof 5049; red. 5049
- Kauder Viktor 3550
- Kauffmann Angelica 1610
- Kaukaz 2470, 2875, 7688, 8139; Północny 4767
- Kaupenjohann Ralf 4189
- Kauzik Stanisław 2973
- Kavaliauskas Vilius 4898
- Kawa Dariusz 3461
- Kawa Edward 2257
- Kawa Magdalena 807
- Kawa Marek 4969
- Kawa Stanisław 5112
- Kawalec Agnieszka 437; oprac. 18; red. 1863
- Kawalec Tadeusz 8446
- Kawalerowie Mieczowi 2870
- Kawalewski Konrad 3375, 4949
- Kawalla Elżbieta 6428
- Kawalla-Lulewicz Iwona 893, 4348, 6470
- Kawalko Arkadiusz 6425
- Kawalko Danuta R. 3526
- Kawalko Szymon 6012
- Kawczak Kinga 3691, 3743
- Kawecki Roman, rec. 4962
- Kawiecki Marcin 7066
- Kawiorski Marek 4145
- Kawka Dorota 971
- Kawka Inga 2431, 4440
- Kawka Maciej, red. 3617
- Kawka Mariano, tł. 2964
- Kawka Wojciech 1496
- Kawka-Piotrowska Małgorzata, oprac. 6543
- Kawski Tomasz 2870
- Kawulok Michał 3824
- Kazachstan 2456, 2472, 2954, 2977, 5161, 6303, 6304, 8441, 8487, 8494, 9011, 9038, 9039, 9050, 9106, 9150, 9190, 9214, 9625, 9736, 10211
- Kazachstan. Tauelsiz memleket 2456
- Kazak Jan 6392
- Kazak Taccâna 2467
- Kazakoŭ Alaksandr 7116
- Kazana Piotr 4797, 5773
- Kazanice, pow. iławski 6455
- Kazanice. Historia, oświata, religia 6455
- Kazanie a literatura 3375
- Kazaniecki Józef 4441, 6474
- Kazanowski Adam 3963, 7128
- Kazańczuk Mariusz 864
- Kazański Arkadiusz 10278
- Kazikowski Stanisław Zbigniew 4146
- Kazimierzczyk-Kuncer Jolanta 2606
- Kazimiero Leono Sapiegos archywo inventotriné knyga 7023
- Kazimierz zob. Kraków
- Kazimierz, św. 2712
- Kazimierz IV (Kaźko), książę słupski 6837
- Kazimierz I Odnowiciel 6941
- Kazimierz II belski 771
- Kazimierz III Wielki 659, 1040, 1777, 2109, 2837, 3627, 6592, 6846, 6869, 6891, 6924, 6984
- Kazimierz IV Jagiellończyk 1506, 2570, 3627, 6748
- Kazimierz Biskupi, pow. koński 7516, 8891
- Kazimierz Dolny, pow. puławski 1513, 2319, 3478, 3946, 8295; dekanat 1994
- Kazimierz Pułaski i jego czasy 7272
- Kazimierz Sykuliski, bł. 5842
- Kazimierza Wielka, woj. świętokrzyskie 4783, 9083
- Kazlauskas Jordanas 4898; red. 4898
- Kaznowski Mariusz 2434
- Kazusek Szymon, wyd. 7033
- Każmierczak Artur 5358
- Każmierczak Ignacy 6480
- Każmierczak Magdalena 1052
- Każmierczak Robert 6478–6480
- Każmierczak Ryszard 2294, 4817
- Każmierczyk Adam 4477, 7273, 7274
- Każmierczyk Ewa 2409, 7275, 7276
- Każmierkiewicz Maciej 8172
- Każmierska-Bartnik Wioleta 2795
- Każmierski Edward zob. Edward Kaźmierski, bł.
- Każmierz, pow. szamotulski 2733
- Kącka Katarzyna 4704, 9999, 10591; rec. 8535
- Kądziała Kamila 6455
- Kąkol Piotr, rec. 6319
- Kąkol Stanisław 9173
- Kąkolewski Igor 999, 7182; red. 942
- Kąpiec Marek 6750
- Kąsinowska Róża 4442
- Kąsinowski Antoni Stefan 5843
- Kątnik-Kowalewska Magdalena, oprac. 1713
- Kątsky Marcin Kazimierz 2058
- Kąty, pow. kętrzyński 3923
- Kcynia, pow. nakielski 6836
- Keczer Toni 4112
- Keding Erik 2873
- Keilbach Judith 706
- Keilowa Julia 1446
- Keim Józef 2940
- Keiss-Dolańska Daria 3513
- Kejř Jiří 2551
- Keker Anzelm 2004
- Kelényi Borbála 1543
- Keller Dawid 4264, 4506, 5132, 6574, 6575, 8372, 10278; przedm. 4918; red. 4506, 8372
- Kelly Judith 2972
- Kelmowie, rodzina 1874
- Kelus Jan Krzysztof 10233
- Kemmer Kazimierz 4734
- Kempa Bogumił 10546
- Kempa Jacek 3580
- Kempa Maria Elżbieta 5607, 6327

- Kempa Robert 7889; red 7889
 Kempa Tomasz 842, 5089, 7231, 7277, 7401
 Kempa Wojciech 9350
 Kempara Monika 1589
 Kempczyński Lech S. 4705
 Kempniak-Koniusz Agata 8253
 Kempniński Łukasz 2469
 Kempner Gabriel 8197
 Kemula Wiktor 3009
 Ken Aleksander 7690, 7690
 Kencki Partyk, oprac. 5527
 Kendra Paweł 6546
 Kennan George Frost 9351
 Kenney Padraic 10000
 Kensy Tadeusz 10299
 Kent John A. 9084
 Képes 7. 3693
 Keresztes Veronika, red. 2106
 Kern Elga 5186
 Kerneder-Gubała Katarzyna 6703
 Kerner Theobald 5186
 Kerros Aude de 3681
 Kersken Norbert, przedm. 2532; red. 2532
 Kerski Basil, red. 2719
 Kersten Adam 2794
 Kersten Krystyna 698, 2794
 Kessler Joseph-Christoph 4115
 Kessler Wolfgang 2451
 Ketting Knud 4116
 Keym Stefan 4115
 Keçik Wiesław 10299
 Kęcińska-Lempka Barbara, współpr. 6557
 Kędzelska Elżbieta 5844
 Kęder Wojciech 7278; wyd. 2803
 Kędzierska Marzanna, rec. 2037
 Kędzierski Adam 2138
 Kędzierski Olgierd 4038
 Kędzierski Stawomir, tł. 9322, 9429
 Kędzierzyn-Koźle, woj. opolskie; Sławięcice, obóz Blechhammer 9270; region 3588
 Kędzióra-Palińska Kinga 2884; przedm. 2884
 Kępa Jacek 6477, 6478; sprost. 6478
 Kępa Marcin 6565
 Kępa Sylwia 3434, 3435
 Kępińska Alina 3289
 Kępno, woj. wielkopolskie 10546
 Kępski Michał, red. 1578
 Kępys Dagna, red. 4888
 Kęsek Marian 10001
 Kęsik Grzegorz 4626
 Kęsik Jan 2073, 6634; przedm. 6634; rec. 6323; red. 6634
 Kęsik Kamil 7985
 Kęsy Franciszek zob. Franciszek Kęsy, bł.
 Kęszka Sławomir 1088, 1101, 5732, 5733, 10546; oprac. 9142; red. 9142, 10546, 10724
 Kętrzyn, woj. warmińsko-mazurskie 2898, 4967; powiat 3863
 Kęty, pow. oświęcimski 5395
 Khe Sanh, Wietnam 2764
 Khlesl Melchior 4920
 Kiaupa Zigmantas 7279
 Kibort Piotr 1281
 Kich-Maslej Olga 2021
 Kichka Henri 9085
 Kicińska Urszula 2844, 4299, 5513, 7478, 7505, 7632; wyd. 7028
 Kiciński Krzysztof 2305
 Kicman Wojciech 5359, 5360
 Kiczka Anna z Kamińców 2048
 Kiczka Melchior 2048
 Kida Józef, pseud. Ciepły 5845, 9086
 Kida-Bosek Agnieszka 3552
 Kidzińska-Król Agnieszka 6101
 Kiec Olgierd 1654, 1874, 4992, 6659; oprac. 7747; tł. 7747
 Kiecko Emilia 8550
 Kieć Konrad, rec. 6158
 Kieferling Krystyna 7280
 Kiejziewicz Agnieszka 2660
 Kiejzik Edward 5846
 Kielak Dorota 8310
 Kielak-Dudzik Aneta, wyd. 9726
 Kielanowski Tadeusz 5499
 Kielar Jan 7986
 Kielar Paweł 10022
 Kielce 255, 300, 558, 755, 1028, 1106–1113, 1341–1346, 1514–1516, 1679, 1680, 2055, 2056, 2079, 2262, 2380, 2483, 2811, 2882, 3194, 3534, 3737, 3745, 3768, 3822, 4049, 4094, 4418, 4420, 4558, 4889, 4936, 5139, 5367, 5929, 6116, 6191, 6456, 6457, 6851, 7689, 7752, 7772, 7829, 7888, 8034, 8103, 8178, 8228, 8452, 8500, 8502, 8552, 8585, 8735, 8813, 8834, 8899, 8936, 9030, 9206, 9510, 9748, 9769, 10440; Białoogon 6456; gubernia 8366; Kieleccyzyna 2386, 2882, 3745, 4845, 8853, 8872, 10440; powiat 4558; region 4049, 4558, 8103, 8758, 9124, 9340, 9768
 Kielecka diecezja 3746, 8520, 8526, 10440
 Kielecki Przegląd Diecezjalny 8526
 Kieleckie województwo 1863, 4398, 4783, 8550, 8677, 8999, 10440
 Kielek Robert 9407
 Kieling Michał 10546
 Kielisiński Kajetan Wincenty 6558
 Kieliszek Zdzisław, rec. 6353
 Kielmanowicz Aaron 2851
 Kiełb Zbigniew 5079
 Kiełbasa Bartosz 1796, 1874, 3529
 Kiełbasiewicz Alicja Karolina 7987, 10592
 Kiełbus Marcin 4973
 Kiełczyk Mikołaj 7533
 Kiełkowski Wojciech 3095
 Kiełtyk-Zaborowska Izabela 5737
 Kieniewicz Adela 891
 Kieniewicz Jan, przedm. 7594
 Kieniewicz Stefan 954
 Kienzler Iwona 10061
 Kieraszewicz Daria 6869
 Kierczuk-Macieszko Małgorzata 3681, 5180
 Kieremkamp Waclaw 1149
 Kierkegaard Søren Aabye 3326
 Kiernikowski Paweł, rec. 5023
 Kierocińska Teresa Janina 6642
 Kieroń Paweł J. 6661
 Kierski Krzysztof Andrzej 490, 10002
 Kierul Jerzy 2607
 Kierys Arkadiusz 4706
 Kierzek Andrzej 3012, 3056, 4443, 4444, 5972, 10604
 Kierznowski Łukasz 4627
 Kietliński Kazimierz 7938
 Kietliński Marek 1491–1493, 10230; przedm. 10230; red. 10230
 Kieturakis Zdzisław 5499
 Kietz, pow. głubczycki 5028
 Kiezuń Anna 3376, 3492, 5278, 7272
 Kijak Anna, tł. 6812
 Kijakowski Jacek 2204
 Kijanka Marek, il. 2331
 Kijanowska-Kamińska Luba 4144, 4191
 Kijas Artur 2965
 Kijas Zdzisław J., red. 101
 Kiję, pow. zielonogórski 1912
 Kijek Kamil 8684; rec. 2906
 Kijek Katarzyna 1612
 Kijewo Królewskie, pow. chełmiński 1937; gmina 4569
 Kijewska-Trembecka Marta 3663
 Kijo, rodzina 5304
 Kijonka Justyna 3283
 Kijowska diecezja 7427, 7443
 Kijowska Starina 2851
 Kijowski Jerzy 5150, 5644, 6482
 Kijowski Maciej 4628
 Kijów 891, 931, 2465, 2546, 3115, 4718, 5134, 5438, 7508, 7726, 8800; Bykownia 4786; Kijowszczyzna 2450; metropolia 4946; region 4477
 Kik Kazimierz 10661
 Kikiewicz Aleksander, przedm. 2467; red. 2467
 Kikujirō Ishii 2750
 Kilanowski Igor, red. 4629
 Kilanowski Piotr 3850, 3851
 Kilańczyk Piotr 6077
 Kilar Wojciech 4181, 4186
 Kilarski Maciej 1956
 Kilian Edyta 5215
 Kilian Jarosław 3696
 Kilian Paula 5196
 Kilias Jarosław 10003
 Kilinowska Katarzyna 2272
 Kiliński Jan 3360

- Kiliszek Joanna 5183; red. 5183
 Killich Bartomiej 4825
 Kimla Piotr 4727, 9351; red. 4727
 Kimla Rudolf 3047
 Kind Ulrike 5588
 Kindziuk Milena 6312, 10004
 Kinecka Anna, tł. 1279
 Kinga (Kunegunda), św. 3546
 Kinner Cyprian 7025
 Kinowski Antoni Stanisław 6476
 Kiper Daniel 946, 2972, 7988
 Kipnis Menachem 3693
 Kipper Anna 2970
 Kirholm zob. Salaspils
 Kirkor Adam Honory 2290
 Kirkor Stanisław 1822
 Kirkorowa Helena Petronela z Ma-
 jewskich 2290, 8146
 Kirlibaba, Rumunia 8092
 Kirmiel Andrzej 2896, 2940
 Kirmuć Michał 4106
 Kirschenstein Krzysztof 10005
 Kirst Hans Hellmut 873, 3341
 Kirszak Jerzy, oprac. 9998
 Kirtiklis Janina 2306
 Kirtiklis Stefan 8581
 Kiryk Feliks 4477, 6392
 Kisała Alicja 7989
 Kisiel Jarosław 10006
 Kisiel Marek, wyd. 3550
 Kisiel Robert 7620
 Kisielewicz Danuta 2837, 5997,
 9352; rec. 9486
 Kisielewski Stefan 3599, 4731
 Kisielewski Tadeusz 5847
 Kisielewski Tadeusz A. 4707
 Kisielin, Ukraina 6458
 Kiss Csaba G. 2445
 Kiss Eszter 3693
 Kištymaŭ Andrėj 8386
 Kiszteńska-Węgrzyńska Agniesz-
 ka 2750
 Kiszycki Sergiusz 4058
 Kita Beata, tł. 6708
 Kita Jarosław 382, 826, 4445, 4478,
 6296, 6297, 6586, 6642, 7509,
 7990, 7991; rec. 866; red. 122,
 251, 307
 Kitajczuk Mieczysław 4826
 Kition zob. Larnaka
 Kitlas Dorota 1583
 Kitowicz Jędrzej 3418, 7172
 Kitowski Piotr 2629, 4580
 Kitówna Zenobia 6210
 Kittel Piotr 2849, 6808
 Kitthl Eustachy 5195
 Kitthl Hieronim 5195
 Kitzsteinhorn, alpejski szczyt
 górski w masywie Wysokich Tau-
 rów 4221
 Kiwerska Jadwiga 684, 2750
 Kiwior-Filo Małgorzata 2706
 Kizik Edmund 1503, 1979, 5222,
 6572, 7992, 8134; przedm. 1979;
 red. 1503, 1979
 Kiży, Rosja 3803
 Klajmon Barbara 1908, 3691
 Klamka Jerzy 3027
 Klapčuk Volodimir 6443
 Klarecki Mariusz 4300
 Klarsfeld Serge 5588
 Klaryski 1955, 2842, 3312, 3494,
 3546, 3627, 4943, 4999, 5081,
 5176, 6923, 7482, 7503, 7543,
 7593
 Klas Wojciech 1192
 Klasa Barbara 6913
 Klata Jan 4071, 4071
 Klatka Urszula 2985, 3441; oprac.
 1267
 Klatta Piotr 733
 Klaussmann Anton O. 2644
 Klauza Gabriela 4167
 Klauzo Rafał 2112
 Klawe Jan Henryk 5361
 Klawe-Mazurowa Maria 5361
 Klawek Aleksy 5848
 Klawinowska Agnieszka 2444, 2469
 Klawitter Rajmund 6399
 Klebowicz Grzegorz 371
 Klecha Anita 2855, 3377
 Klecha-Zegadło Joanna 2492
 Kleczew, pow. koniński 2011,
 7221, 7222
 Kleczyński Franciszek 5292
 Kleczyński Jan Baptysta 5292
 Kleeberg Franciszek 5849
 Kleemann Jörg 8685
 Kleemann Mikołaj Ernest 2932
 Klein Edward 5850
 Klein Franciszek 1530
 Klein Lidia, przedm. 10659; red.
 10659
 Klein-Wrońska Sonia 2367, 2368
 Kleinberg Wilhelm 5851
 Kleinhagenbrock Frank 1973
 Kleinowski Marcin 10657
 Kleinpöldt Erhard 3974
 Kleiss Heinz 5186
 Klejne Henryk 5852
 Klejnot w koronie 3852
 Klejnoty w służbie sacrum i dewo-
 cji 3664
 Klęka 3604
 Klekot Ewa 3597; przedm. 5182
 Klemba Urszula 656
 Klemens Piotr 6653
 Klemenski Marcin A. 5089, 5176,
 6839, 6840
 Klementowski Jerzy 6511
 Klementowski Robert 6620, 9760,
 10007; przedm. 4880, 9760; red.
 4880, 9760
 Klemp-Dyczek Bogumiła 3231
 Klempert Mateusz 2047, 7993;
 oprac. 3671; przedm. 3671; red.
 196, 8001, 8111
 Klenczon Krzysztof 4147
 Klenczon-Corona Alicja 4147
 Klencza, pow. zielonogórski 10292
 Kleopatra VII 1868
 Klepacka Kamila 3356
 Klepacz Władysław 4446
 Klepka Rafał 10660
 Klepper Jochen 2664
 Kleszcz Krzysztof 115
 Kleszczowa Krystyna 3278
 Kleszczyński Kamil 2344
 Kleszewo, pow. pułtuski 6699
 Klesztów, pow. chełmski 7367
 Klewinowska Katarzyna 3378
 Klęczaj-Siara Ewa 2972, 7272
 Klęczar Bartłomiej 1912
 Klich Ewa Daria 10008
 Klich-Kluczevska Barbara 10009,
 10010
 Klimañska Zofia 3435
 Klimaszewska Anna 441, 2457, 2608
 Klimaszewska Irena 24, 808; red.
 335
 Klimaszewski Dariusz 10011
 Klimaszewski Krzysztof 5627, 6437,
 8686
 Klimaszewski Zbigniew Tomasz
 5362
 Klimczak Eleuteriusz Stanisław 5853
 Klimczak Ewelina 709
 Klimczak Grażyna 5467
 Klimczak Jerzy 9849
 Klimczuk Zofia 7691
 Klimczyk Ewa 8389
 Klimecki Michał 888, 4889
 Klimek Agata 10012
 Klimek Andrzej Antoni 10546
 Klimek Łukasz, red. 1535
 Klimek Robert 2845
 Klimek Zygmunt 2218
 Klimek-Grądzka Jolanta 2958, 3473
 Klimentuk Tetiana Mihajilivna 932
 Klimiuk Zbigniew 2687, 3013
 Klimkiewicz Angelina 3251
 Klimkowski Ludwik 2983
 Klimontów, pow. sandomierski
 9046
 Klimowicz Patrycja 4301
 Klinczewicz-Krupińska Regina 3627
 Klinik Edward zob. Edward Klinik,
 bl.
 Klint Paweł 2629, 5176, 7281;
 przedm. 2629; red. 2629
Klio 175, 3607
 Kliš Andrij 5199
 Klistała Jerzy 9353
 Kliszc Joanna 3127
 Kliszewicz Łukasz 4241
 Kloc Aleksandra 3853
 Kloc Krzysztof 6077, 8687; przedm.
 2426, 7771; wyd. 2426, 7771
 Kloczek di Biasio Beata 3665
 Kloczek Mariusz 5842
 Kloch Bogdan 6574; przedm. 6574;
 red. 6574, 6575
 Klodia Metella 2492
 Klohn Brunhilde 6399
 Klohn, rodzina 6399

- Klonder Andrzej 4580; rec. 1975, 7078; red. 4580
 Klos Ingemar 4993
 Kloska Maria Monika 1762; red. 2492
 Klotzke Zbigniew 3128
 Kluba Jolanta 565; rec. 700
 Kluber Angela 9087
 Klubiński Michał 4148; oprac. 1256
 Kluczbork, woj. opolskie 4996, 5132
 Kluczek Agata A. 2497, 2498, 2511
 Kluczajd Katarzyna 3664, 3854, 4038, 6624, 10578; polem. 3835; przedm. 3664, 3811; red. 3664, 3706, 3811, 3835, 4038
 Kluk Jan Krzysztof 1280, 7113, 7505, 7835, 8395
 Klukowski Zygmunt 8447
 Klupp Krzysztof 1281
 Kluska Antoni 5363
 Kluska Bartłomiej 10013
 Kluz Marek 5917
 Kluza Maciej, oprac. 1550
 Klaczek Jarosław 1000, 1600, 4938, 5086, 5128, 5135, 6077, 6481, 8688; rec. 3779; red. 5128, 5135, 5136, 6077, 7779
 Kłaczyński Robert 2609, 2707
 Kładoczny Piotr 1856
 Kłajpeda, Litwa 8655; region 5136
 Kłak Czesław 3379
 Kłak-Ambrożkiewicz Marta 5278
 Kłakus Michał, przedm. 9585; wyd. 9585
 Kłapęć Janusz 6488, 9876
 Kłapkowski Tadeusz 8476
 Kłaput-Wisniewska Aleksandra 2871, 4149, 4150, 5222
 Kłeczek-Walicka Ewa 538, 5686, 6050; rec. 945
 Kłobuck, woj. śląskie 2890, 6459; region 6459
 Kłoczowski Jerzy 809, 2450, 5854, 5855
 Kłoczowski Paweł 10500; przedm. 9587
 Kłoczowski Piotr 3599, 5315, 10516; oprac. 9037; wyd. 10516
 Kłoda Emilia 3684, 7282
 Kłoda Piotr 3803
 Kłodawa, pow. kolski 1796, 4960, 5184, 6067, 7373, 7704, 8592; dekanat 7704, 8717; parafia 4961
 Kłodawski Krzysztof 4994
 Kłodka na Pieczurce 5364
 Kłodnica, prawy dopływ Odry 10423
 Kłodnicki Zygmunt 2351
 Kłodziński Jarosław 8689
 Kłodziński Marcin 5365
 Kłodzka ziemia 10119
 Kłodzko, woj. dolnośląskie 1114, 1347, 1348, 3632, 3999, 4076, 4138, 4191, 4567, 4681, 5089, 6759, 6767, 8340; powiat 6460; region 24, 335, 808, 2266, 2343, 3742, 4076, 5465, 10308; ziemia 1276, 4681, 6460, 7476
 Kłonczyński Arnold 3154, 5229, 10014, 10015
 Kłonowska Ewa 1316, 1317
 Kłopotowski Ignacy zob. Ignacy Kłopotowski, bł.
 Kłos Lilla Małgorzata 6114
 Kłosek Agata 8418
 Kłosek Eugeniusz 2388; przedm. 2388
 Kłosek Kazimierz 6123
 Kłosiwicz Marta 1941
 Kłosińska Elżbieta Małgorzata 895, 6677
 Kłosińska Katarzyna 2603
 Kłosińska Magdalena, przedm. 8399; red. 8399
 Kłosiński Andrzej, rec. 8498
 Kłosowicz Robert 2438, 3028; przedm. 3028; red. 3028
 Kłosy 8323
 Kłóbka, pow. wrocławski 4388
 Kłodkiewicz Kamila 1486, 2870, 4601, 5176, 5513, 7283, 7994
 Kłusek Mirosław 9354
 Kłuszyn, Rosja 7229
 Kłych Małgorzata 6652
 Kłys Agnieszka 9355-9357, 9546
 Kłysz Ewa 1570
 Kmak-Pamirska Aleksandra 1842
 Kmieciak Barbara 3505
 Kmieciak Tadeusz 4889
 Kmieciak Zbigniew, tł. 5113
 Kmieciński Jerzy 2290, 6693, 6841
 Kmietowicz Józef Leopold 7943
 Kmita Jurij 3375
 Kmita Piotr 3549
 Kmita-Skarsgard Tomasz 6658
 Kmoch Maria Weronika 1395, 6482
 Knapczyk Sonia 10016; rec. 5258
 Knapek Elżbieta 2094, 3534, 6842
 Knapik Martyna 5539
 Knapp Hay Eloise 3438
 Knapp Stefan 9088
 Knast Alicja, przedm. 5159
 Kneip Heinz 6484
 Kneipp Sebastian 3056
 Knercer Wiktor 3923
 Knercer-Grygo Urszula 3923
 Książnin Franciszek Dionizy 3418, 3484
 Kniejski Olgierd 2048
 Knitter Michał 10230
 Knoch Georg Markus 7241
 Knoch Habbo 1289
 Knoch Konrad 9849; przedm. 9849; red. 9849
 Knopek Jacek 810, 5650, 10657; przedm. 6402, 10657; rec. 6397; red. 6402, 10657
 Knorowski Mariusz, przedm. 1609
 Knosała Ryszard 5376
 Knot Matthias (Matthias) 7289
 Knoz Tomáš 750
 Knurek Julia 2973
 Knurów, pow. gliwicki 3691
 Knychalska-Jaskulska Agnieszka, wyd. 5567
 Knyspel-Kopec Renata 10457
 Knyszyn, pow. moniecki 1961
 Knyszyńska Puszcza 1286
 Knyżewski Marcel 2862
 Koba Rafał 4447
 Kobel Ewa 5366
 Kobelska Adela 8690
 Kobiałka Bożena 1388
 Kobiałka Dawid 1568
 Kobiece spojrzenie 1534
 Kobielska Maria 1843, 1862, 5251
 Kobielski Jacek 1912
 Kobienia Joachim 3855
 Kobierecki Michał 7284
 Kobierska-Maciuszko Ewa 1252
 Kobierzyce, pow. wrocławski 5228
 Kobierzycki Emil 9925
 Kobieta 1636
 Kobieta Dzisiejsza 3608
 Kobieta niepoznana na przestrzeni dziejów 2306
 Kobieta w kulturze i literaturze 5191
 Kobiety niepokorne 2307
 Koblencja, Niemcy 1973
 Kobojek Elżbieta, red. 151
 Kobos Andrzej M., współpr. 344
 Kobro Katarzyna 2307, 10114
 Kobryń, Białoruś; powiat 8576
 Kobryń Janusz, red. 9204
 Kobryń Jerzy, red. 9204
 Kobrezcka Agnieszka 3380
 Kobus Antoni 6130
 Kobus Justyna 1150; red. 3275
 Kobus Piotr 5856
 Kobusiewicz Michał 6227
 Kobusiński Kazimierz 6480
 Kobuta Stepan 6444
 Kobylanskij Andrij 435
 Kobylański Józef Władysław 1176
 Kobylarczyk Justyna 2652
 Kobylina, pow. krotoszyński 6476-6478, 6480
 Kobylińska Ewa 2189, 7285
 Kobylińska Józefa 2219, 3279, 3312
 Kobylińska Urszula 2869
 Kobylińska-Bunsch Weronika 1911, 1912, 10017
 Kobyliński Lech 1296
 Kobyliński Zbigniew 1911, 1912, 2869, 3201
 Kobylecka-Kaczmarek Ewa 3381
 Kobylecka-Piwońska Ewa 3423
 Kočegarov Kirill Aleksandrovič 2465, 7286, 7287; red. 977
 Kocel Agnieszka, tł. 4074
 Kocela Weronika 4973
 Kocewiak Sławomir 1277

- Koch Klaus 8550
 Koch Klaus-Peter 4191
 Koch Magdalena 4068
 Koch Wolf 2197
 Kochan Marek 10522
 Kochaniec Sebastian 623; oprac. 2340
 Kochaniewicz Bogusław 6843
 Kochanowicz Roman F. 1571; red. 1571
 Kochanowicz Sandra 10593
 Kochanowska Irena 4601
 Kochanowska Janina 6553, 6595; przedm. 6553; red. 6553
 Kochanowski Jan 3364, 3484, 4429, 5087, 5110, 7215, 10094
 Kochanowski Jan Karol, przedm. 2491
 Kochanowski Jan Lucjan 4601
 Kochanowski Jerzy 1325, 10018, 10019
 Kochanowski Jerzy Korwin 4601
 Kochanowski Marek 7995
 Kochańczyk-Bonińska Karolina, przedm. 2453; red. 2453
 Kochański Paweł 5857
 Kochelski Tomasz, red. 6501
 Kochowski Roman 8068
 Kochowska Wanda 2940
 Kochowski Wespazjan 2344, 2844, 3356
 Kocierzowy, pow. radomszczań-
 ski 3883
 Kociewie 1284, 3764, 5199, 6252,
 6516, 6535, 7922
 Kocięcka Karolina 2307
 Kocik Katarzyna 1532, 9358
 Kociński Rafał 3856
 Kociołowicz-Wisniewska Bogna
 2303
 Kociszewski Aleksander 6564
 Kociuba Dagmara 3857
 Kociumbas Piotr 1503, 4151
 Kocjan Krzysztof 9359
 Kock, pow. lubartowski 6461
 Kocoł Mariusz 4995
 Kocój Henryk 2851, 7621; wyd.
 7003, 7004
 Kocójowa Maria 3550
 Kocubins'kij Mihajło 2476
 Kocur Franciszek 5351
 Kocur Viktor 2148
 Koczerska Maria 6792; red. 310
 Koczokaj Janusz, red. 95
 Koczorowska Anna 4093; współpr.
 4093
 Koć Regina 5858
 Koćwin Mirosława 3505
 Kodeks Pio-benedyktyński 4629
 Kodeks wojskowy Piotra I z 1716 r.
 2427
 Kodrąb, pow. radomszczań-
 ski 6462
 Kodym-Kozaczko Grażyna 3858
 Kodzik Joanna 7182, 7288
 Kodziowce, Białoruś 9533
 Kodzis Barbara 7529
 Koehler Krzysztof 1526, 3484
 Koenig Franciszek 4191
 Kofin Krzysztof 2481, 4680; red.
 4680
 Kofin Mateusz 2790, 4680; red. 4680
 Kofman Jan, rec. 10239, 10680
 Kofránková Václava 2851
 Kogon Eugen 9360
 Kogut Mieczysław 4996, 5123, 6844
 Köhler Piotr 8691
 Kohn Alfred, oprac. 1733
 Koitz Heinrich 5186
 Koj Jacek 6790
 Kojder Andrzej 2305; red. 2305
 Kojder Marcin 6492
 Kokanin, pow. kaliski 5436
 Kokenhausen zob. Koknese
 Koknese, Łotwa 7578
 Koko Eugeniusz 4682
 Kokolski Eugeniusz, pseud. Groźny
 10483
 Kokosiński Ludomir 10002
 Kokoszko Maciej 2499
 Kokowicz Dorota 10594
 Kokowska Ewa 2869
 Kokowski Andrzej 2282, 2292,
 2869, 2873
 Kokowski Michał 777; red. 292
 Kola Andrzej 2849, 4786
 Kolankowska Joanna 611
 Kolankowski Ludwik 842
 Kolano Rafał 2795
 Kolanowska Karolina, rec. 4445
 Kolasa Alicja, red. 6378
 Kolasa Jan 5567
 Kolasa Krzysztof 1088
 Kolasa Marcin 1342, 5367, 8103
 Kolasa Marek 8226
 Kolasa Robert 10020, 10275
 Kolasa Władysław Marek 5715
 Kolasa-Hladíková Monika 4193
 Kolasa-Nowak Agnieszka 714
 Kolańska Elżbieta 4093
 Kolb Natalia, oprac. 18
 Kolbenheyer Karl 7780
 Kolberg Oskar 932, 1741, 2346,
 7846
 Kolberová Urszula 3312
 Kolbiarz Artur 7289
 Kolbuszewska Ewa 3425
 Kolbuszewska Jolanta 714, 719,
 746, 826, 946, 2307, 3129, 7996;
 przedm. 746; red. 746
 Kolbuszewski Jacek 3425
 Kolbuszowa, woj. podkarpackie
 148, 1286, 1351, 1349, 1350, 1742,
 2342, 5199, 8469, 9607; parafia
 5962; powiat 5198, 5464; region
 4489, 4513, 9607
Kolce 7877
 Kolczyński Mariusz 10660; przedm.
 10660, 10661; red. 10660, 10661
 Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie
 Szkoły Głównej Handlowej 10595
 Kolekcja Lanckorońskich 1361
 Kolekcja Muzeum Regionalnego
 „Dom Grecki” w Myślenicach
 1388
 Kolenda Dorota 522
 Kolenda Justyna 2842, 3859
 Kolenda Karolina, tł. 3694
 Kolenda Zygmunt, przedm. 2965;
 red. 2965
 Kolendo Maria 10495
 Kolendo-Korczak Katarzyna 930
 Kolesnik Irina 707
 Kolinko Emilia, tł. 7924
 Kolk Zofia 9556
 Kollai István 2454
 Koller Stanisław 1043, 1052
 Kollinger Karol 2845, 2869, 4916,
 5131, 6750
 Kollontaj Aleksandra Mihajlovna
 2755, 7983, 8218
 Kollwatz Käthe 10451
 Kolmasiak Mariusz 2862, 6077,
 6662
 Kolmasiak Tomasz Michał 9361
 Kolno, woj. podlaskie; powiat
 10430; region 4991
 Kolonia, Niemcy 873, 1973
 Kolonia Hohenbach zob. Czer-
 min
 Kolonie robotnicze w Zabrze i ich
 mieszkańcy 6652
 Kolouszek Stanisław 4848
 Kolszewski Konrad 5859
 Koltrowitz Dorchen 6399
 Kolumbia 2595
 Kulus Marian, red. 9206
 Kołacińska-Gałazka Anna, oprac.
 9119
 Kołacki Jerzy 1874, 2686; przedm.
 1874; red. 1874
 Kołakowski Andrzej 8692
 Kołakowski Konrad 6652
 Kołakowski Leszek 3258, 9587
 Kołakowski Piotr 4853, 8659, 8693;
 red. 4853
 Kołatka Krzysztof, red. 116
 Kołaczkowski Lesław 3860
 Kołbuk Anna 2476
 Kołbuk Witold 2476, 6490
 Kołcon Marek 4997
 Kołcz Bogusław, rec. 3486
 Kołder Andrzej 1286
 KołECKa Fugiel Zofia 9347
 Kołłataj Hugo 3852, 7245, 8417
 Koło, woj. wielkopolskie 244, 1744,
 3907, 10340, 10341, 10664; deka-
 nat 8747; parafia 6954; parafia
 ewangelicka 8757; powiat 4755,
 7957, 9553; region 1874, 6954,
 7195
Kolo Historii 176
 Kołobrzeg, woj. zachodniopo-
 morskie 2849, 3818, 4321, 4341,
 6463, 6553, 6734, 6735, 7192,
 9518, 9801

- Kołodziec Bartosz Jan 61, 2497
 Kołodziec Łukasz 3420
 Kołodzyńska Aleksandra Helena 5368
 Kołodziej Bernard 4986, 9875
 Kołodziej Edward 5253, 6498, 8280, 8694, 9362
 Kołodziej Jacek 4448
 Kołodziej Kazimiera 6586
 Kołodziej Małgorzata 4916
 Kołodziej Robert 811, 7290, 7358, 7385; rec. 7611
 Kołodziej Szymon 10660
 Kołodziej Tadeusz 4456
 Kołodziejczak Antoni 5860
 Kołodziejczak Piotr 488, 511, 1973, 2555, 2915
 Kołodziejczak Ryszard 3130, 5369
 Kołodziejczyk Arkadiusz 5861
 Kołodziejczyk Dariusz, oprac. 7081; przedm. 7081; red. 7081; wyd. 7231
 Kołodziejczyk Ewa 10021
 Kołodziejczyk Katarzyna 3666
 Kołodziejczyk Konrad 2410
 Kołodziejczyk Krzysztof 5253, 6519
 Kołodziejczyk Piotr 4827
 Kołodziejek Ewa 3267
 Kołodziejscy, rodzina 5482
 Kołodziejska Anna, oprac. 5482; red. 5482; wyd. 5482
 Kołodziejska Elżbieta 5779
 Kołodziejska Jadwiga Hildegard 5862
 Kołodziejska Joanna 4186
 Kołodziejska-Smagala Zuzanna 7997
 Kołodziejski Gwidon 5482
 Kołodziejski Lucjan 2897; wyd. 2829
 Kołodziejski Paweł 8758
 Kołodziejski Stanisław 71, 3946, 4936, 5830
 Kołodziejski Stanisław (1918–2017) 5863
 Kołodzka Jadwiga 9092
 Kolańska Ewa 6604
 Kołomołocki Zbigniew 7998
 Kołomyja, Ukraina 8254
 Kotosowski Tadeusz 2458
 Kołosoń, Ukraina 2971
 Kołowska Małgorzata 10596
 Kołpak Piotr 926, 4936
 Kołtuniak Łukasz 2708
 Kołyma, Rosja 4734, 9549
 Kofyszko Marek 3056, 4280
 Koman Wiesław 4816
 Komaniecka Monika 9760, 9848
 Komański Henryk 9494
 Komar Volodimir 2795
 Komarnicki Zygmunt, tł. 6713
 Komarów-Osada, pow. zamojski 8972
 Komborska Marta 1088, 5002
 Komenda Magdalena, współpr. 2444, 2844
 Komendarek Władysław 4106
 Komeński (Komensky) Jan Amos 3085, 3250, 7024, 7025, 7324
 Kominek Bolesław 5123, 10275
 Komizm i humor w kulturze żydowskiej 3382
 Kommodus, cesarz rzymski 2497
 Komoniecki Andrzej 6450
 Komornicka Magdalena 1636
 Komornicka Maria 7833
 Komornicki Wojciech 8740
 Komorowska Agnieszka 8148
 Komorowska Hanna 3598
 Komorowska Joanna 2497
 Komorowska Maja 4061
 Komorowska Małgorzata, red. 3723
 Komorowski Bronisław 10660
 Komorowski Jarosław 1763, 7999, 8000; rec. 1640
 Komorowski Krzysztof 946
 Komorowski Łukasz, rec. 10060; wyd. 10517
 Komorowski Paweł, rec. 914
 Komorowski Piotr, współpr. 1386
 Komorowski Tomasz 1887
 Komorowski Waldemar 3861, 6607
 Komorów, pow. buski 9152
 Kompanowski Michał, tł. 9530
 Kompozytor – dzieło – tradycja 4152
 Komputeryzacja i digitalizacja w archiwach 1060
 Komsta-Sławińska Karolina 3526
 Komunistyczny aparat represji 10022
 Komuniści zob. Bartolomiej
 Komza Małgorzata 3550
 Kon, nieistniejąca osada w pow. tczewskim 6979
 Konarska-Pabiniak Barbara 3588
 Konarska-Zimnicka Sylwia 1107, 2344, 2483, 2575, 6845, 7291; red. 2483
 Konarski Jan 4936
 Konarski Kazimierz 7292
 Konarski Leszek 10218
 Konarski Stanisław 4647, 5090
 Konarski Szymon (1808–1839) 891
 Konarski Szymon (1894–1981) 1440
 Konarski Wawrzyniec 2454
 Konarzewski Łukasz 1909
 Konarzyny, pow. chojnicki 4998, 8947
 Konaszewicz-Sahajdaczny Piotr 7508
 Koncewicz Barbara, oprac. 3344
 Konczewska Katarzyna 3275, 3312; tł. 1656
 Konczewski Paweł 1912
 Konczyński Tadeusz 3342
 Kornat Marek, przedm. 8431
 Kondek Waclaw 3759
 Kondraciuk Marek 5370
 Kondracka Mariola 8695
 Kondracki Adam 10023
 Kondracki Tadeusz 826, 4845
 Kondrak Barbara 10597
 Kondratiuk Michał 2220
 Kondratowicz Ludwik zob. Syrokomla Władysław
 Kondratowicz-Miliszkievicz Łucja 4601
 Kondratůk Ťilã 4708
 Kondusza Wojciech 10024; red. 314
 Kondziela Henryk 5843
 Koneczni, rodzina 5371
 Koneczny Feliks 710, 812, 813, 826, 2481, 3435, 5371
 Koneczny Wiesław 5371
 Konferencja naukowa „650 lat Prokocimia” 669
 Konferencja „Szlak Króla Kazimierza Wielkiego w województwie łódzkim” 659
 Konflikt karczmarza z Myszewa z radą Starego Miasta Elbląga 6721
 Konflikty w kierownictwie PZPR 9608
 Kongo; Belgijskie 8575
 Kongres wiedeński 8001
 Koniaków, pow. cieszyński 1511, 2384, 4191
 Koniarek Łukasz 1281; oprac. 1639
 Koniecpol, pow. częstochowski 2890
 Konieczka Edmund, red. 5275
 Konieczka Grzegorz, red. 6431
 Konieczka-Słwińska Danuta 419, 814, 2837; red. 1023
 Konieczna Diana 7293
 Konieczna Jadwiga 3530
 Konieczna Maria 1052, 9363
 Konieczny Aleksander 4028
 Konieczny Alfred 9364
 Konieczny Franciszek 9106
 Konieczny Józef 6609
 Konieczny Zdzisław 5864
 Königgrätz zob. Hradec Králové
 Königsberg zob. Kaliningrad
 Königsberg Wojciech 9365
 Konik Katarzyna 4727; red. 4727
 Konin, woj. wielkopolskie 1874, 3664, 5268, 7930, 8193, 8746, 9696, 9697, 9741, 10168; dekanat 8747; powiat 9553
 Konińskie województwo 9741
 Konior Alojzy, przedm. 7025; tł. 7025; wyd. 7025
 Koniski Jerzy zob. Jerzy, arcybiskup mohylewski, mściślawski i orszański
 Konitz Leon 8404
 Koniusz Janusz 5865
 Konkol Konrad 2469, 10025
 Konkol Sławomir, tł. 1589
 Konkursy szopek krakowskich 2352
 Kononienko Marta 2790
 Konońcuk Wojciech 2903, 6287, 9366; oprac. 2903; przedm. 2903
 Konopa Bartłomiej 608, 641, 642, 1061; rec. 1045

- Konopacka Halina 5345
 Konopacka Małgorzata 5176
 Konopacki Artur 2480, 2931, 2932; przedm. 2480; red. 2480, 2932, 3491
 Konopacki Maciej 9596, 9596, 9663
 Konopczyński Jacek 7294
 Konopczyński Władysław 383, 711, 2011, 7295, 7296, 8448
 Konopka Henryk 6428
 Konopka Jan A. 2973, 5880
 Konopka Marek 5763, 6134; przedm. 6913
 Konopka Maria 1196, 3550
 Konopka Witold 10026
 Konopko Tadeusz 5717
 Konopkowie, rodzina 1741
 Konopnica, pow. lubelski 6489; parafia 7076
 Konopnica, pow. wieluński 5120, 6882
 Konopnicka Małgorzata 5372
 Konopnicka Maria 1897, 2307, 3319, 3435, 3470, 8172
 Konopska Beata, oprac. 2201; przedm. 2201
 Konotop, pow. nowosolski 5176
 Konowol Marek 6429
 Konrad von Jungingen, wielki mistrz krzyżacki 5140
 Konrádová Monika 7526
 Konserwacja tkanin ze skarba katedry na Wawelu 1910
 Konserwacja zapobiegawcza środków 1911, 1912
 Konstancja, Niemcy; Petershausen 6941
 Konstancja Habsburżanka 1773
 Konstankiewicz Agnieszka 1052
 Konstankiewicz Andrzej 4883
 Konstankiewicz Marek 1045; rec. 8557
 Konstancy Kościński o Gochach 4998
 Konstancy I Wielki, cesarz rzymski 2098, 2497, 2530
 Konstancyopol zob. Stambuł
 Konstancyńów zob. Starokonstantynów
 Konstancyńów, pow. częstochowski 5196
 Konstancyńów Łódzki, pow. pabianicki 9142
 Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej 10513
 Konteksty 3583
 Kontny Bartosz 2292, 4302, 4303, 6678; przedm. 2292; red. 2292
 Kontny Irena 3667, 3668, 3691, 6454
 Kontowski Konstanty 6595
 „Kontrakt robotniczy dla polskich robotników sezonowych w Danii” 7692
 Kontuś Ewalij 2932
 Kontynenty 3441
 Konwerska Barbara 8002
 Konwicky Tadeusz 3447
 Kończak Izabela 2480
 Kończal Kornelia, współpr. 5252
 Koński Wiesław 10027
 Końskie, woj. świętokrzyskie 1132, 4132; powiat 1132; region 9519
 Kopacki Andrzej, tł. 6424
 Kopacki Marek 5129
 Kopacz Agnieszka 4420
 Kopacz Ewa 10522
 Kopacz Joanna 4914, 5138
 Kopalnia Soli „Wieliczka” 1913
 Kopania-Przebindowska Lidia 10598
 Kopański Tomasz 9407
 Kopciwicz Inga, red. 1296
 Kopciwicz Piotr 1296
 Kopski Jacek 4068
 Kopski Jakub 2709
 Kopski Adam, oprac. 9060; przedm. 9060
 Kopski Dariusz 1914, 3862
 Kopska Izabella 2011, 2870
 Kopska-Jaworska Bronisława 3017, 5866
 Kopski Mariusz 8003
 Kopski Michał 2993; przedm. 2993; red. 2993, 5235, 7583
 Kopski Waldemar, rec. 9801
 Kopecký Jiří 4116
 Kopeć Cecylia 5276
 Kopeć Józef 7693
 Kopeć Rafał 1030
 Kopenhaga 413
 Koper Ewa 2686, 2795, 6492, 9546
 Koper Mariusz 6492; przedm. 6492; red. 6492; współpr. 6492
 Koper Tomasz 5223
 Kopera Feliks 3669, 3670
 Kopera Łukasz S. 6586; przedm. 6586; red. 6586
 Koperkiewicz Adam, rec. 1322
 Kopernik Mikołaj 1569, 1973, 2454, 2497, 3579, 5418, 5867, 7026, 7210
 Koperski Mateusz 3768
 Kopiański dokumentów wydanych przez Andrzeja Radolińskiego 7027
 Kopiczko Andrzej 1062, 1074, 4152, 5140, 5150
 Kopiec Jan 1088, 1193, 2004, 4939, 5132, 5137, 6484, 8795
 Kopij Kamil 2500
 Kopyński Krzysztof 1973, 2005, 3188; przedm. 1972; rec. 3578, 6848; red. 1972, 1973; wyd. 7064
 Kopka Bogusław, przedm. 4799; red. 4799
 Kopka Krzysztof 4090
 Kopski Krzysztof 3056
 Kopski Zbigniew 3056
 Kopszek Tadeusz 6221
 Kopski Tomasz, przedm. 1864
 Kopówka Edward 720
 Kopron Halina 6571
 Koprońska Karolina 5196, 10321
 Koprońska-Głowacka Anna 4630
 Koprzyński Andrzej 9947
 Koprzyński Marek A. 9367; przedm. 9050; red. 9050
 Koprzyński Piotr 5192, 8004, 10217
 Koprzywnica, pow. sandomierski 3745
 Kopydłowo, pow. gnieźnieński 6679
 Kopydłowo, stanowisko 6. 6679
 Kopyś Tadeusz 2445, 2734, 10028
 Kopytowa, pow. krośnieński 1286
 Koraszewski Jacek 5453
 Korbal Jędrzej 8696
 Korban Andrzej 1515
 Korbiel Piotr, oprac. 4359; red. 4359
 Korboński Stefan 9609
 Korbut Gabriel 5
 Korcz Teodor 5868, 5869
 Korcz Włodzimierz 5987
 Korczak Janusz 2882, 3093, 3399, 3536, 4647, 4958, 9230, 9462
 Korczyca Krzysztof 1421
 Korczyńska Iga 8904
 Korczyńska Joanna 3513
 Korczyńska Marta 895
 Korczyńska-Derkacz Małgorzata 1194, 10599; przedm. 9613; rec. 10484; wyd. 9613
 Korczyńska-Szrubka Zofia 9193
 Korczyński Adam 1361
 Kordaczuk Sławomir 1314; przedm. 1314; red. 1314
 Kordaczuk Wiesława, oprac. 1438
 Kordala Tomasz 5613; red. 204
 Kordas Jerzy 10600
 Kordas Maciej, red. 2972
 Kordecki Czesław zob. Suchodolski Czesław
 Kordel Jacek 7297
 Kordel Paweł 685
 Kordjak Joanna 1636; przedm. 1636; red. 1636
 Kordos Jan 2411
 Kordowicz Jerzy 4106
 Korduba Piotr 4482
 Kordük Bogdan 8973
 Kordybacha Paweł 1227
 Korea 2790, 4813, 5225; Południowa 4837; Północna 2857, 4837; 10104
 Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna zob. Korea Północna
 Koreczuk Bożena 1196, 3550
 Korjowo Mariusz Tomasz 3923, 10029
 Korek Renata 6553
 Korek Tadeusz 6553
 Korespondencja Elżbiety z Lubomirskich Siemawskiej 7028
 Korespondencje o Wojniczu z XIX i XX stulecia 7694

- Koreś Daniel 2949; red. 223; wyd. 8426
- Korfanty Wojciech 5870, 8807
- Korff Ernest Jan 2763
- Korga Iwona 2973
- Korgol Tomasz 2710
- Korkuć Maciej 9484, 10483; przedm. 9609; wyd. 9609
- Korn Wilhelm Gottlieb 3571
- Kornacki Wiesław 6567
- Kornat Marek 815, 816, 888, 1828, 1828, 2450, 2465, 2711, 2750, 2794, 3599, 3616, 4709, 4720, 4799, 4845, 5593, 6077, 7778, 8697, 8795; rec. 8789; red. 4845
- Kornek Jan 1074
- Kornelia Afrykańska Młodsza 2492
- Kornhauser Jakob 3420
- Kornice, pow. raciborski 6544
- Kornicki Franciszek 9089
- Korniluk Izabela 1764, 5193, 5373, 6659
- Korniłowicz Ewa Barbara 9876
- Korobacz Victor 10310
- Korobowicz Artur 4631, 5871, 5872
- Korol-Chudy Aleksandra 8005, 8372, 8698, 10030-10032
- Korolov Gennadii 817
- Korompay, rodzina 5374
- Korompay Ilona 5374
- Koronowo, pow. bydgoski 2851, 6869
- Koropała Małgorzata 1915
- Korotkich Krzysztof 5911
- Korowaj Tadeusz 2898, 3863
- Korpak Bartłomiej 4217
- Korpalska Walentyna Krystyna 8006; przedm. 8550; red. 8550
- Korpała Małgorzata 1938, 3803
- Korpeťa Wiesław 6459, 6459; przedm. 6459; red. 6459
- Korporowicz Leszek 2454; red. 2454
- Korpus Kadetów nr 2 w Modlinie 8449
- Korpysz Tomasz 5756
- Korsak Włodzimierz 5873, 5874
- Korski Jacek 5984
- Korta Waław 5430
- Korulewicz Szczepan 4449, 10601
- Korsiewicz Stanisław 5375; wyd. 7073, 7674
- Korwin Joanna 5790
- Korwin-Milewski Hipolit 7695, 7696
- Korwin-Szymanowski Michał 3875
- Korwin-Szymanowski Teodor 8054
- Korybut-Marciniak Maria 891, 8007
- Koryciarz-Kitamikado Joanna 1451, 1916
- Korycin, pow. sokólski; parafia 1961
- Korycińska Eufrozyna 7418
- Koryciński Daniel 5138; przedm. 5138; red. 5138
- Koryciński Mariusz 2660; red. 2660
- Koryciński Wojciech 4326
- Koryl Jakub 3327
- Koryś Piotr 8235
- Korytko Andrzej 2635, 7115, 7231, 7298
- Korytowska Maria zob. Cieśla-Korytowska Maria
- Korzeniec Rafał 6846
- Korzeniecka-Bondar Alicja, red. 10706
- Korzeniewska Katarzyna 2712
- Korzeniewska-Lasota Anna 10033, 10602
- Korzeniewska-Wiszniewska Mirella 2713
- Korzeniowska Aniela, red. 2603
- Korzeniowska Wiesława 5376
- Korzeniowski Apollo 3389
- Korzeniowski Bohdan 1622
- Korzeniowski Jan Izydor 9090
- Korzeniowski Konrad zob. Conrad Joseph
- Korzeniowski Mariusz 891, 5377, 7778, 8008, 8009
- Korzeniowski Paweł 6577, 8157; red. 8157
- Korzeń, pow. łaski 5020
- Korzo Margarita A. 5220, 7299
- Korzon Aniela 3109
- Korzon Tadeusz 826, 946
- Korzybski Alfred 3052
- Korzyński Andrzej 4106
- Korzel-Kraśna Małgorzata 1646
- Kos Jerzy Bogdan 10034
- Kos Jerzy K. 3812
- Kosáková Hana, red. 2856
- Kosakowo, pow. pucki; region 6464
- Kosecka Jadwiga Alina 5378
- Kosecki Adam, przedm. 8280; red. 8280
- Kosecki Andrzej 5378
- Kosegarten Ludwig Gotthard 6554
- Kosel Bogusław 8699, 9368
- Kosenko Alisa 5539
- Koseski Adam, oprac. 6564; przedm. 6564; red. 5278, 6564
- Kosecki Andrzej 6413
- Kosiarski Kazimierz 6479
- Kosiarski Stanisław 6479, 6480
- Kosiba-Lesiak Alicja 3775
- Kosicki Piotr H. 3014
- Kosicki Stanisław 5846
- Kosieradzki Mariusz 3601
- Kosin, pow. krańcicki 4273
- Kosiniak-Kamysz Władysław, sen. 8450
- Kosińscy, rodzina 5295
- Kosińska Irena 5547
- Kosińska Urszula 7358; przedm. 7358; red. 7162; red. 7358; wyd. 7007
- Kosińska Zofia 4348
- Kosiński Dariusz 4068, 4071
- Kosiński Jerzy 9462
- Kosiński Krzysztof 2794, 9369; rec. 3014
- Kosiński Łukasz 719, 4580
- Kosiński Mateusz, oprac. 9157
- Kosiński Rafał 2501, 2556, 2557
- Kosiński Stanisław 6511
- Kosiński Stanisław Nikodem Rawicz- 4348
- Kosiński Tomasz 2502
- Kosiorowski Zbigniew 4225
- Koska Donata 4999
- Kosma, św. 1363
- Kosmała Agnieszka 3127
- Kosman Janina 1242, 1243, 6440, 10035; red. 1244
- Kosman Marceli 818, 3477, 4731, 5131; rec. 4974, 5477, 7277; red. 4731
- Kosmas z Pragi 853, 1997, 6854
- Kosmowska-Ceranowicz Barbara 5644
- Kosmowski Jan 5000, 7300
- Kosonowski Mateusz 819
- Kosowo 2750, 4885
- Kosowo, pow. gostyński 6066
- Kosowska Ewa 3399, 3472
- Kosowski Antoni Przemysław 2714; oprac. 3037; przedm. 3037; wyd. 3037
- Kossacki-Lytwyn Łukasz 5379, 7301-7306
- Kossak Juliusz 3725
- Kossak Wojciech 3267, 3319
- Kossak-Szczuczka Zofia 5228
- Kossakowie, rodzina 5489
- Kossakowscy, rodzina 2047, 2847, 7993
- Kossakowska Natalia, przedm. 5251
- Kossakowska-Jarosz Krystyna 3283
- Kossakowski Andrzej 3671
- Kossakowski Józef Kazimierz 7397, 7398
- Kossakowski Michał Stanisław 891
- Kossarzecki Krzysztof 1196, 7231; przedm. 7231; red. 142, 7231
- Kossert Andreas 6559
- Kossowicz Jan Michał 1974, 7029, 7632
- Kossowska Irena 8700
- Kossowska-Cezak Urszula, wyd. 9730
- Kossowski Jerzy Alfred Tomasz 7861
- Kossowski Łukasz 5139
- Kossowski Maciej Dariusz 3531
- Kossowski Wojciech zob. Ośko Tadeusz Antoni
- Kost Beata 5380
- Kostaryka 2966
- Kostecka Joanna 7307
- Kostecka Rozalia, rec. 3379
- Kostecka Weronika 3326, 3383; rec. 3452
- Kostecka-Sadowa Anna 3275
- Kostecki Plato 7697

- Kostecki Włodzimierz 5879
 Kostuchnówka, Ukraina 581, 7871, 7872, 8355, 8388, 8858
 Kostka Andrzej 2899
 Kostka Emilia, oprac. 6388
 Kostka Marcin 5195
 Kostka Mestwin Stanisław 5875
 Kostka Stanisław zob. Stanisław Kostka, św.
 Kostkiewicz Janina 3131, 8701; oprac. 7718; wyd. 7718
 Kostkiewicz-Górska Grażyna 2451, 2931, 6264; oprac. 17, 19; red. 733
 Kostkiewiczowa Teresa 3384, 7308; red. 322
 Kostro Monika 10522
 Kostro Robert 2973
 Kostrzewa Bartłomiej 9370
 Kostrzewa Dominika 525
 Kostrzewska Ewelina Maria 1863, 8010
 Kostrzewski Józef 369, 657, 3034
 Kostrzewski Paweł 10036
 Kostrzyń nad Odrą, pow. gorzowski 4312; region 2179
 Kostrzyńska-Miłosz Anna 3710, 3710
 Kostuch Bożena 3864
 Kostuch Lucyna 2483, 4420; red. 2483
 Kostuchna zob. Katowice
 Kostur-Balcerzak Katarzyna 4878
 Kostusiak Andrzej 2123
 Kostyczewicz Jarosław 5876
 Kostyrko Mikołaj 1568
 Kosyl Izabela 2844
 Koszada Karol, red. 186, 1707
 Koszalin, woj. zachodniopomorskie 245, 539, 1115–1119, 1352, 1807, 1817, 2071, 2132, 2207, 2873, 3056, 3225, 4978, 6463, 6465, 6751, 7814, 8377, 8815, 9240, 9606, 9805, 9979, 9980, 10230, 10301, 10309, 10316, 10380, 10401, 10439, 10468, 10596; Koszalińskie 3611; region 25, 9982
 Koszalińskie województwo 2469, 10025, 10217, 10251, 10317, 10380
 Koszalińsko-kołobrzeska diecezja 1046, 1119, 4931, 4969, 10131
 Koszałka Joanna 6750
 Koszarek Bartłomiej 5194
 Koszel Bogdan 684, 2750
 Koszela Barbara 1306
 Koszela Witold 4828
 Koszewo, pow. bielski, woj. podlaskie; Zarośla 5462
 Koszęcin, pow. lubliński 9650; region 9650
 Koszła-Szymańska Maria Małgorzata 3032
 Kosznajderia, kraina na Pomorzu 2870
 Kosznicki Michał 4265
 Koszutka zob. Katowice
 Koszutska Maria 3608
 Koszyk Szymon 9925
 Koszykowsy-Krajewska Marta 3693
 Kościalkowski Marian 1424
 Kościan, woj. wielkopolskie 2151, 4242, 6466, 7133, 7932; region 4575
 Kościański Józef 6586
 Kościański Tomasz, rec. 6176
 Kościelak Lech 2344; współpr. 2344
 Kościelak Sławomir 1503, 2836; red. 1503
 Kościelak Wiesław 4093
 Kościelec, pow. kolski 3619
 Kościelec, pow. proszowicki 4936
 Kościelecki Łukasz 6992
 Kościelisko, pow. tatrzański 3904
 Kościelna Joanna A. 1418, 7309
 Kościelna Julia 5227
 Kościelniak Karol 2851, 4265, 4850, 7310, 7311
 Kościelniak Marcin 481, 2715, 2862, 2863
 Kościelniak Sławomir 1586
 Kościelniak-Marszał Miłosz 10201
 Kościelnik-Mańczak Joanna, tl. 7703
 Kościelny Józef 5227
 Kościelny Piotr 7312
 Koścień Barbara 5402
 Koścień Władysław 5877
Kościerskie Zeszyty Muzealne 177
 Kościerzyna, woj. pomorskie 177, 1353, 4425, 7022, 7992, 9649, 10076; powiat 2367
 Kościewicz Katarzyna 8011
 Kościński Konstanty 4998
 Kościółek Jan 10354
 Kościoły i klasztory rzymskokatolickie dawnego województwa nowogrodzkiego 3865
 Kościół a naród i państwo w perspektywie 1050. rocznicy chrztu Polski 5001
 Kościół katolicki na Syberii Zachodniej 2959
 Kościół katolicki w Europie Środkowo-Wschodniej 5002
 Kościół krakowski 1939–1945. 1535
 Kościół lubomelski 5003
 Kościół świętego Michała Archanioła w Iwieńcu w diecezji pińskiej w 1933 r. 8451
Kościół w Polsce 178
 Kościół w Polsce a sąsiedzi 5004
 Kościółek Jan 3188
 Kościuczuk Krzysztof 10037
 Kościuk Julia 2439
 Kościuk Kazimierz 6492
 Kościuk Zofia 6492
 Kościuszko Maciej 10038; rec. 9941
 Kościuszko Tadeusz 743, 868, 946, 1053, 1442, 1531, 1551, 1655, 1770, 1805, 1809, 1814, 1819, 1836, 1871, 2851, 2972, 2973, 5250, 5878–5881, 7003, 7063, 7155, 7157, 7553, 7621, 7866, 7930, 8111, 8138
 Kośka Małgorzata 1169, 6088
 Kośka Tadeusz 1565
 Koško Aleksander 2290
 Kośla Romuald Henryk 5129
 Kośmicka Aleksandra 3824
 Kot Karolina 2290, 6680
 Kot Katarzyna 1382
 Kot Krzysztof 9371
 Kot Łukasz, red. 10521
 Kot Małgorzata 2973
 Kot Paulina 3505
 Kot Stanisław 820
 Kot Tomasz 4420
 Kotala Michał 3132
 Kotara Zygmunt 5882
 Kotarba Stanisław 4221
 Kotarbiński Józef 3435
 Kotarski Edmund 7194
 Kotas Waldemar 6607
 Kotecki Andrzej 1765, 3121
 Kotecki Dariusz 10578
 Kotecki Ignacy 7807
 Kotecki Radosław 1983; red. 6791
 Koteluk Daniel 10039–10041; rec. 9866
 Kotelko Stanisław 1246
 Koffis Błażej 5883
 Kotelnikowo, Rosja 2578
 Kotkowiec Eryk 8386
 Kotkowski Eryk, wyd. 7080
 Kotkowski Mariusz 1703
 Kotlarczyk Janusz 5884
 Kotlarek Dawid 5647, 6491
 Kotlarska Irmina 3319
 Kotlarz Sebastian 6598
 Kotliński Tomasz J. 4632
 Kotlorz Dorota 10603
 Kotłtas, Rosja 9034
 Kotłowska Anna 2558
 Kotłowski Grzegorz 2027
 Kotorska Zatoka 2445
 Koto wice, pow. myszkowski 6505
 Kotowicz Piotr N. 2869, 6681; red. 120
 Kotowska-Rasiak Ewa 10546
 Kotowski Albert S. 4807, 8702; red. 4807
 Kotowski Robert 3501, 8703, 9000; oprac. 7741; przedm. 7741; red. 255
 Kotowski Władysław 6459
 Kotwys Natalia 475
 Kott Jan 3438
 Kotula Franciszek 4176
 Kotula Krystyna 1459
 Kotuła Jacek 4444, 6345, 10604
 Kotwica Agnieszka 3550
 Koudelková Eva 6460

- Koval' Igor 6444
 Koval'čuk Hristina ĭgorivna 932
 Koval'čuk Olena Sergiivna 932
 Kovalenko Oksana 10605
 Kovalets Taras 7313, 7314
 Kovalëv Sergej Adamovič 2428
 Kovalëvs'ka Ol'ga, wyd. 7055
 Kovtun Ivan Ivanovič 9372
 Kowal, pow. włocławski 1040;
 powiat 7335
 Kowal Anna 25
 Kowal Błażej M. 1088
 Kowal Dominika 561
 Kowal Grzegorz 5228, 10042
 Kowal Jolanta 3385, 3473
 Kowal Paweł 2794, 10043; rec.
 10375
 Kowalak Czesław 5805
 Kowalczuk Barbara 6511
 Kowalczuk Jerzy 3213; oprac. 3213
 Kowalczuk Urszula 3061, 3386,
 3435, 5213, 8310; przedm. 8310;
 rec. 8245; rec. 8310
 Kowalczyk Adam 10606
 Kowalczyk Agnieszka 3461
 Kowalczyk Andrzej 2850, 4304
 Kowalczyk Andrzej Stanisław 2459,
 3599
 Kowalczyk Anna, przedm. 8399;
 red. 4771, 8399
 Kowalczyk August 873
 Kowalczyk Daria 7315
 Kowalczyk Elżbieta 8704
 Kowalczyk Ewa, współpr. 6579
 Kowalczyk Janusz R. 5988
 Kowalczyk Krzysztof 10607
 Kowalczyk Małgorzata Ewa 2629,
 7488, 7632; przedm. 7053, 7066,
 7632; red. 7632 wyd. 7053, 7066
 Kowalczyk Marcin 10044
 Kowalczyk Marta 5140
 Kowalczyk Mateusz 8667
 Kowalczyk Michał 4710
 Kowalczyk Mirosław 4647
 Kowalczyk Monika 3280, 7316
 Kowalczyk Paweł 6429
 Kowalczyk Piotr A. 3879
 Kowalczyk Rafał Wiktor 891, 5880
 Kowalczyk Ryszard 5237–5243
 Kowalczyk Tomasz 4633, 7317,
 8550
 Kowalczyk Urszula 1045; oprac.
 5214
 Kowalczyk-Fijałkowski Mirosław
 5547
 Kowalczyk-Dudała Halina 1088,
 2004, 3387, 6575; red. 2004
 Kowalczyk-Heyman Elżbieta 58,
 821, 2221, 2842, 2845, 2849, 2869,
 4450, 6580; rec. 291; współpr.
 2181
 Kowalczykowa Alina 2022, 5996,
 9610
 Kowalczyński Krzysztof R. 8012
 Kowalewko, pow. obronicki 758
 Kowalewo, pow. słpecki 5147
 Kowalewo Pomorskie, pow.
 golubsko-dobrzyński 2850, 3955,
 4026, 4336, 6968, 7604
 Kowalewska Barbara 3162–3164
 Kowalewska Danuta 5513
 Kowalewska-Marszałek Hanna 6703;
 przedm. 6703; red. 6703
 Kowalewski Jacek 372, 699
 Kowalewski Jerzy 3133
 Kowalewski Krzysztof 999
 Kowalewski Marian, red. 2334
 Kowalewski Paweł 1536
 Kowalik Adam 8013
 Kowalik Angelika 5244
 Kowalik Jan (właśc. Jan Franciszek
 Sławiczek) 9935
 Kowalik Jolanta 8014
 Kowalik Krystyna 3290; rec. 4516
 Kowalik-Bylicka Joanna 4601, 6461
 Kowalik-Kaleta Zofia 2222, 2223
 Kowalkowski Adam 4038
 Kowalkowski Alojzy Franciszek
 3388
 Kowalkowski Krzysztof 3388, 6535,
 10045; wyd. 8444
 Kowalowa, pow. tarnowski 2210
 Kowalów Witold Józef 3505
 Kowalówka Leonard 5885
 Kowalscy, rodzina 5381
 Kowalska Aleksandra, red. 244
 Kowalska Anna 2168, 6639, 6875
 Kowalska Anna (1903–1969) 1438,
 3437
 Kowalska Anna Bogumiła 1592,
 6750, 6847; red. 195
 Kowalska Barbara 712, 822, 2483,
 6566, 6869
 Kowalska Emilia 6682
 Kowalska Ewa 2965, 5245; przedm.
 9169
 Kowalska Helena 9373, 10046
 Kowalska Jadwiga 2973; oprac.
 9049
 Kowalska Janina 9091
 Kowalska Joanna Regina 4601, 5180
 Kowalska Kamila 6463
 Kowalska Karina, przedm. 1627
 Kowalska Karolina 4451
 Kowalska Katarzyna, oprac. 2292
 Kowalska Małgorzata 1194, 3312
 Kowalska Marlena 2862
 Kowalska Zuzanna 2398
 Kowalska-Cichy Magdalena 7318
 Kowalska-Leder Justyna 5256;
 przedm. 5256; rec. 9165; red.
 5256
 Kowalska-Lewicka Anna 3001
 Kowalska-Pietrzak Anna 719
 Kowalska-Sikorska Marta 2008
 Kowalski Adam 4193
 Kowalski Andrzej, pseud. Wierusz
 5886
 Kowalski Andrzej P. 2503
 Kowalski Feliks 6648
 Kowalski Franciszek Ksawery 7752
 Kowalski Grzegorz 3061; oprac.
 2340; przedm. 2340
 Kowalski Henryk 6101
 Kowalski Hubert 3866, 3867, 4829;
 przedm. 7769; red. 1288, 7769
 Kowalski Jacek 369, 1766
 Kowalski Jakub M. 3066
 Kowalski Jan Maria, oprac. 6648;
 uzup. 6648
 Kowalski Kamil 4390; red. 5090
 Kowalski Kazimierz 3001
 Kowalski Kazimierz Józef 5887
 Kowalski Krzysztof 1592, 6702,
 8705; przedm. 6702; red. 1279,
 6702
 Kowalski Krzysztof Maciej 1956,
 2873
 Kowalski Lech 10047, 10048,
 10230; przedm. 1592
 Kowalski Marcin 8015
 Kowalski Mateusz 8016
 Kowalski Piotr 8017
 Kowalski Piotr (1952–2011) 699
 Kowalski Przemysław 1874
 Kowalski Rafał 2900, 4245
 Kowalski Ryszard 8018, 9611
 Kowalski Sergiusz, tl. 9102
 Kowalski Sławomir 10049
 Kowalski Stanisław 5381, 6007
 Kowalski Stefan 3011
 Kowalski Tadeusz 6564
 Kowalski Tadeusz (1889–1948)
 2480, 3001
 Kowalski Tomasz 1797, 3627;
 współpr. 3650
 Kowalski Waldemar 2635, 2851,
 2901, 7505
 Kowalski Władysław (1870–1940)
 5888
 Kowalski Władysław (1921–1993)
 5889
 Kowalski Włodzimierz 3062
 Kowalski Wojciech 6639
 Kowalski Zbigniew 4596
 Kowancka Ewa 1246
 Kowarski Feliks Szcześny 3749
 Kowary, pow. jeleniogórski 3971
 Kowbel Anita, tl. 8494
 Kowerska Zofia 3093
 Kowicka Stefania 9092; red. 9092
 Kowkiel Lilia 510, 891, 1196
 Kowalcuk Jerzy, przedm. 3213
 Kowno, Litwa 3525, 7198, 7279,
 8656, 9323
 Kowolik Wilhelm 6653
 Kownia Jerzy 6148
 Kowzan Piotr 3232
 Koza Irena 8019
 Kozacy 929, 2465, 2470, 2476,
 3430, 3477, 4681, 7038, 7134,
 7188–7190, 7314, 7326, 7406,
 7529, 7589, 7590, 7917, 8272;
 dońscy 2734, 7231; zaporoscy
 7158, 7231, 7313, 7426, 7508

- Kozaczewski Jakub 3434
 Kozackiewicz Ewa 2094
 Kozaczyńska Beata 9546
 Kozak Adam 1972, 1984, 2033; rec. 7242
 Kozak Edyta 4094
 Kozak Ewa 5438
 Kozak Jolanta, tl. 9088
 Kozak Stefan 2476; rec. 3453
 Kozak Szczepan 487; oprac. 18; rec. 4896; red. 166
 Kozak Walenty 8331
 Kozak-Podsiadło Magdalena 8020
 Kozak-Zychman Wanda 6489
 Kozakevič Olena Romanivna 929, 5202
 Kozaki, Ukraina 2464; parafia 7748
 Kozakiewicz Melchior, pseud. Swen 5890
 Kozakiewicz Paweł 6907
 Kozakowa Góra, Ukraina 7748
 Kozal Wojciech 6476
 Kozaryn Dorota 3267
 Kozarzewski Marcin 1956
 Kozdrach Mariusz 7272, 7319
 Kozdrój Wacław 5005
 Kozek Andrzej S. 5880
 Kozerska Ewa 4634
 Koziara Natalia 7320
 Koziara Stanisław 3435
 Koziarski Stanisław M. 10050
 Kozica Szymon, red. 4235
 Kozicki Aleksander 4853
 Kozicznyński Jerzy 2139
 Koziej Stanisław 10608
 Kozielec Tomasz 1517
 Koziełsk, Rosja 9132
 Kozielska Zofia 6653
 Kozieł Andrzej 1767, 3672, 3684; przedm. 3684; red. 3684
 Kozieł Patryk 7321
 Kozieł Sławomir 1618
 Kozieł Zenon 2197
 Koziełho Tomasz 10609, 10610
 Kozienicka Puszcza 1912, 3995
 Kozień Lucyna, red. 4047
 Kozierowski Stanisław 3527
 Kozik Liobou 2971
 Kozik Tomasz 823, 5382
 Kozina Irma 105, 3691, 3743, 5132, 8021
 Kozina-Witt Hanna 957, 2466
 Kozioł Bogusław 4986
 Kozioł Janusz 8022; red. 267
 Kozioł Michał 8229
 Kozioł Paweł 864
 Kozioł Piotr 2504
 Kozłowiecki Adam 5138, 9838
 Kozłowska Aneta 8706
 Kozłowska Anna 2168; oprac. 1219; red. 3460; tl. 7092
 Kozłowska Danuta z Grabaniów 6394
 Kozłowska Dominika 6347
 Kozłowska Dorota 1592
 Kozłowska Ewa 10548
 Kozłowska Izabela 8023
 Kozłowska Ludmiła, tl. 2822
 Kozłowska Małgorzata, tl. 2864
 Kozłowska Maria Franciszka zob. Maria Franciszka Kozłowska, św.
 Kozłowska Mirosława Regina 2861
 Kozłowska Monika 7322
 Kozłowska Urszula 1074, 9374, 10051, 10201; przedm. 8465
 Kozłowska Zofia 2421
 Kozłowska Zofia Teresa 735
 Kozłowska-Budkowa Zofia 5430
 Kozłowska-Ryś Anna 8707
 Kozłowska-Świątkowska Elżbieta, red. 10711
 Kozłowski Bartłomiej, współpr. 6394
 Kozłowski Edwin Franciszek 5560, 6587
 Kozłowski Henryk 6543
 Kozłowski Jan 5324
 Kozłowski Kazimierz 59, 1074, 1074, 2836
 Kozłowski Krzysztof 4097; tl. 2822
 Kozłowski Łukasz 1157
 Kozłowski Maciej 3599
 Kozłowski Marek 5960, 10052, 10053
 Kozłowski Michał 824, 3616, 5661, 5712, 6054, 6315, 10054; rec. 946, 2543
 Kozłowski Piotr, rec. 4831
 Kozłowski Roman 8833
 Kozłowski Ryszard 2140
 Kozłowski Stanisław 5891
 Kozłowski Stefan Karol 825, 2290
 Kozłowski Tadeusz 5006
 Kozłowski Tomasz 2291, 6750, 10055, 10056, 10299
 Kozłowski Waldemar Antoni 4830, 5383
 Kozłowski Władysław 6394
 Kozłowski Włodzimierz 799
 Kozłowski Wojciech 1828, 3063; przedm. 1828, 9210
 Kozłowska, pow. lubartowski 1290, 1893, 3681, 4265, 4601
 Kozolub Artur, przedm. 3024; red. 3024
 Kozolub Ludwik 5227
 Kozubel Marek Bogdan 8092
 Kozyra Anna 5418
 Kozyra Waldemar 4845
 Kozyrski Robert, rec. 3922, 8953; wyd. 9746
 Koźbiał Krzysztof 4681, 6460; przedm. 4681; red. 4681
 Koźmian Kajetan 8131
 Koźmian Stanisław 7778
 Koźmice Wielkie, pow. wielicki 2869
 Koźmin Wielkopolski; pow. krotoszyński 5056
 Koz'mina Elena Ū. 3426
 Koźmińska Joanna 2351
 Koźmińska-Frejłak Ewa, oprac. 2882; przedm. 2882
 Koźmiński Honorat zob. Honorat Koźmiński, bł.
 Koźniowski Kazimierz 9612
 Koźuchów, pow. nowosolski 3946, 6467
 Kożuszko Leszek 10057
 Kożyczkowska Adela 972
 Kóčka-Krenz Hanna 60, 283, 370, 915, 2849, 2850, 6762, 7523; red. 6957
 Kónyova Annamária 7323
 Kórnik, pow. poznański 213, 369, 559, 1218, 1517, 1518, 1967, 1995, 3533, 4442, 5190, 6987, 8204, 8477
 Kraczkowski Ignacy 2480
 Krahel Tadeusz 1961, 4782, 5384; oprac. 4782
 Krahelska Krystyna 9075
 Kraiński Krzysztof 5110
 Kraj 2467
 Kraj Warty 2686, 2882, 9231, 9241, 9339, 9506, 9517
 Krajczewski Jan 6750
 Krajczok Małgorzata, red. 9203
 Krajczyński Jan 4629
 Krajdochowie, rodzina 5368
 Krajewska Dorota 6479
 Krajewska Elżbieta 9314
 Krajewska Judyta 8550
 Krajewska Magdalena 2291
 Krajewska Maria 8708; przedm. 7710; wyd. 7710
 Krajewski Jan, red. 5507
 Krajewski Kazimierz 9510, 10483; przedm. 9510; red. 9510, 10483
 Krajewski Marek 5228
 Krajewski Mirosław 5007; red. 7652
 Krajewski Piotr 2011, 9270; rec. 8457; red. 2011
 Krajewski Radosław 4265
 Krajewski Stanisław 6347
 Krajewski Wiktor, oprac. 9137
 Krajewski Wojciech 340, 4798, 9375, 10551
 Krajka Wiesław 3438; przedm. 3438; red. 3438
 Krajkowski Leszek 388
 Krajniak Radosław 6848; rec. 6896
 Krajniak Weronika 1158
 Krajniak Wiktor 1063, 3015
 Krajniewski Jarosław 6409
 Krajobraz i dziedzictwo kulturowe Europy 5195
 Krajobrazy kulturowe ziemi lewoskiej 5196
 Krakowiak Ewelina 4878
 Krakowiecki Anatol 5429
 Krakowska diecezja 2851, 3647, 3745, 4936, 6798, 6804, 6861

- Krakowska Joanna 5256
 Krakowska szkoła historyczna a Polskie Towarzystwo Historyczne 826
Krakowski Rocznik Archiwalny 179
Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa 180
 Krakowski Stefan 2882
 Krakowski Tomasz 1618
 Krakowskie województwo 752, 2409, 4580, 7231, 7439, 7456, 9848, 10122, 10201, 10278, 10457
 Krakowsko-Częstochowska Jura 6846
 Krakowsko-Częstochowska Wyżyna 2869, 4221, 6876
 Kraków 8, 163, 179, 180, 185, 233, 246, 315, 347, 349, 402–404, 471, 618, 662, 687, 749, 753, 784, 801, 826, 842, 870, 887, 891, 895, 946, 957, 1032, 1052, 1088, 1120–1123, 1125, 1126, 1219, 1220–1225, 1276, 1281, 1290, 1355–1360, 1362, 1364–1366, 1368–1376, 1520–1526, 1528–1532, 1534–1538, 1540, 1541, 1543–1546, 1548–1557, 1694, 1704, 1755, 1768, 1773, 1798, 1814, 1815, 1867, 1876, 1887, 1917, 1922, 1928, 1929, 1933, 1936, 1947, 1972, 1974, 2010, 2026, 2033, 2079, 2094, 2135, 2142, 2149, 2151, 2265, 2344, 2352, 2377, 2383, 2388, 2445, 2454, 2821, 2847, 2848, 2850, 2901, 2938, 2985, 2993, 2996, 3003, 3027, 3028, 3032, 3046, 3047, 3056, 3062, 3065, 3088, 3092, 3109, 3110, 3112, 3126, 3137, 3160, 3212, 3219, 3229, 3248, 3249, 3255, 3275, 3294, 3298, 3323, 3327, 3344, 3362, 3389, 3429, 3430, 3433–3435, 3441, 3461, 3466, 3494, 3505, 3526, 3533, 3534, 3550, 3553, 3608, 3627, 3647, 3663, 3681, 3694, 3704, 3707, 3710, 3714, 3721, 3723, 3745, 3746, 3748, 3749, 3751, 3752, 3759, 3770, 3776, 3806, 3824, 3852, 3897, 3932, 3946, 4049, 4055, 4071, 4098, 4103, 4105, 4129, 4177, 4185, 4221, 4344, 4348, 4353, 4365, 4418, 4439, 4448, 4488, 4493, 4497, 4506, 4508, 4580, 4601, 4632, 4716, 4720, 4734, 4841, 4914, 4936, 4943, 5004, 5012, 5035, 5082, 5099, 5195, 5196, 5210, 5215, 5220, 5224, 5314, 5327, 5342, 5418, 5513, 5851, 5880, 5945, 5984, 6124, 6299, 6468, 6469, 6473, 6719, 6801, 6845, 6855, 6887, 6911, 6923, 6924, 7009, 7021, 7053, 7066, 7129, 7160, 7245, 7255, 7299, 7307, 7331, 7346, 7348, 7385, 7407, 7418, 7481, 7501, 7504, 7505, 7514, 7545, 7550, 7563, 7593, 7617, 7689, 7717, 7723, 7749, 7793, 7797, 7801, 7841, 7979, 8020, 8089, 8099, 8140, 8175, 8189, 8228, 8229, 8268, 8290, 8305, 8313, 8325, 8344, 8346, 8348, 8418, 8454, 8478, 8492, 8661, 8687, 8722, 8748, 8790, 8791, 8822, 8903, 8983, 9013, 9056, 9079, 9092, 9114, 9145, 9152, 9153, 9264, 9270, 9307, 9324, 9358, 9363, 9452, 9546, 9547, 9562, 9574, 9591, 9698, 9703, 9760, 9923, 9926, 10022, 10275, 10276, 10278, 10321, 10410, 10447, 10457; Bielany 3551; Bieńczyce 4945, 4979; Błonia 10474; Bronowice 1086; Czyżyny 1542; Dębni-ki 3430, 7937; dystrykt 9296, 9914; getto 9270, 9546; Kazimierz 1124, 2038, 3805, 5516, 6469, 6891, 7457; Krakowskie 2882; Krowodrza 6470; księstwo 6809; Łobzów 4008, 6470; Mogiła 1880, 1971, 2869, 3513, 4936, 4976, 6766; Nowa Huta 1519, 1926, 1934, 3732, 3861, 3985, 3986, 4016, 4348, 5195, 10473; Nowa Wieś 5091; Płaszów 9270; Podgórze 1367, 1533, 4506, 4581, 6113, 6472; Prądnik Biały 3801; Prądnik Czerwony 3802; Prokocim 669; region 1815, 2851, 2901, 3389, 7407, 8786, 9326, 9510; starostwo 6924; Tynec 2869, 3524, 4914, 5090, 6924; Wawel 303, 1290, 1296, 1297, 1354, 1361, 1372, 1547, 1760, 1910, 2483, 2869, 3389, 3749, 3751, 3814, 3815, 3847, 3852, 3911, 4395, 4555, 4936, 6852, 8229, 9987; Wolne Miasto 1533, 4398, 7664, 8026, 8100, 8101; Zabłocie 1936; Zakrzówek 6469, 6471; ziemia 3946, 6470, 6924; Zwierzyniec 1539, 7258, 7418
 Kraków 1940. Kampania fotograficzna Staatliche Bildstelle 1768
 Kraków – metropolia 6469
 Kraków międzynarodowy 2901
 Kraków w starej fotografii 1704
 Kraków zmitologizowany 3389
 Králík Lukáš 4635
 Krall Hanna 4044, 10599
 Krall Jan 5176
 Kramar Rostysław 8709
 Kramarek Michał, red. 4780
 Kramek Michał 5826
 Kramer Clara 9093
 Kramer Mark 2450
 Kramsztyk Izaak 2939
 Kramsztyk Roman 2882
 Kramsztyk Zygmunt 5892
 Kranas Franciszek 2985
 Krannhals Hanns von 9376
 Kranz Tomasz 1289, 4265; przedm. 1289, 1558; red. 1289
 Kranz-Domasławska Liliana 3811
 Krapkowice, woj. opolskie 3283
 Kras Paweł 2551, 6906; przedm. 2551; red. 2551; współpr. 2551, 6906
 Krasicka Sabina 2837
 Krasicki Ignacy 1488, 3436, 3459, 7468, 7599, 8073
 Krasieczyn, pow. przemyski 5082, 5231
 Krasiejów, pow. opolski, woj. opolskie 1853, 8120
 Krasińscy, rodzina 3825
 Krasińska Antonina Anna z Czackich 7066
 Krasińska Eliza z Branickich 2445
 Krasińska Franciszka 5513
 Krasińska Izabela 8024, 8025
 Krasiński Adam Stanisław 3356, 5893, 7232
 Krasiński Edward 4049
 Krasiński Hilary 5337
 Krasiński Jydor 5337
 Krasiński Jan Dobrogost 7429
 Krasiński Janusz 10712
 Krasiński Wincenty 8418
 Krasiński Zygmunt 2445, 3461, 4601, 4727, 7833, 8095, 8172
 Kraska Katarzyna 3504
 Kraska Ziemowit 448, 460, 499
 Kraska-Lewalski Andrzej 2074
 Kraskowska Ewa, rec. 3337
 Krasna, pow. konecki 6607
Krasnaå Zvezda 9366
 Krasnobród, pow. zamojski 5141
 Krasnodar zob. Jekaterynodar
 Krasnodębska Kinga 4305
 Krasnodębski Jarosław 2848, 3868, 6444
 Krasnodębski Mikołaj 5717
 Krasnojarsk, Rosja 2965
 Krasnosielec, pow. makowski 5253
 Krasnowolski Bogusław 1917, 2842, 3749, 3869, 4477, 6584, 8026; red. 163
 Krasny Piotr 4936, 7324
 Krasnystaw, woj. lubelskie 4175; powiat 8840
 Krasocin, pow. włoszczowski 5055
 Krasoń Józef 6511
 Krasowicz Stanisław 3005
 Krasowska Helena 3290
 Krasowska Grzegorz 7698
 Krasucki Eryk 1074, 1636, 2794, 6416, 10058, 10059; przedm. 6416; red. 6416

- Krasucki Michał 3870
 Krasuska Anna 8148
 Kraszewscy, rodzina 8164
 Kraszewski Igor 7115; wyd. 7774
 Kraszewski Józef Ignacy 864, 891, 1281, 2444, 2476, 3327, 3346, 3351, 3356, 3390, 3410, 3435, 3550, 5212, 5223, 7699, 8108, 8148, 8154, 8164
 Kraszewski Piotr, red. 5229
 Krasznai Réka 1296
 Kraśnicka-Wilk Izabela, red. 1534
 Kraśnik, woj. lubelskie 1750, 3547, 3765, 4009, 5024, 5025, 5068, 5075, 6746, 6805, 7129, 8406
 Kratochwil Marian 1428
 Kraus Anna 3505
 Krause Lucjan 9094
 Krause Magdalena 3420
 Kraushar Aleksander 827, 2902
 Krauss Jacek 4650
 Krause, rodzina 5110
 Krauze-Karpińska Joanna 3484
 Krauze-Przedzimirski Józef 5894
 Kravčenko Mariā, wyd. 7734
 Kravčenko Svitlana 891
 Kravec' Danilo 3501
 Krawcewicz Arkadiusz, rec. 9785
 Krawczak Michał 4097
 Krawczak Tadeusz 1074, 8795; red. 317; wyd. 9063
 Krawczuk Aleksander 61, 2497
 Krawczuk Wojciech 828, 1974, 2032, 7182, 7325; oprac. 6467; polem. 2032; przedm. 2430; tł. 2430; wyd. 2430
 Krawczyk Aldona 4452
 Krawczyk Antoni 3550
 Krawczyk Bogdan 5908; uzup. 5908
 Krawczyk Danuta 10611
 Krawczyk Hanna, red. 1241
 Krawczyk Janusz 10612
 Krawczyk Jarosław A. 6016, 10469
 Krawczyk Karol Bernard Wojciech 5895
 Krawczyk-Łaskarzewska Anna, red. 4081–4083
 Krawczyńska Dorota, red. 3408
 Krawczyńska Irena 6543
 Krawiec Adam 864, 4037, 5430, 6849
 Krawiec Henryk 5165; red. 5165
 Krawiec Michał 6511
 Krawiec-Złotkowska Krystyna 3391
 Krawiecka Monika 2443
 Krawszewski Igor, wyd. 7774
 Krąpiec Marek 6708, 6735
 Krąpiec Mieczysław Albert 4988
 Krbeček Blanche 3604
 Krechowicki Adam 3435, 8112
 Krechów, Ukraina 930
 Kreiner Grzegorz, red. 3212
 Kreiner Jerzy M. 474
 Kreisky Bruno 2750
 Krejčík Tomáš, rec. 2106
 Kremer Józef 3351, 3425
 Kreml zob. Moskwa
 Krempa Andrzej 9377
 Kremser Fryderyk 3743
 Krenz-Niedbała Marta 2849
 Krepski Edward 4398
 Kresowe afisze w zbiorach Dokumentacji Teatru Instytutu Sztuki PAN 354
 Kresy. Należna pamięć, nie zemsta 9378
 Kresy. Trudne sąsiedztwo 4711
 Kresy, granice i pogranicza w historii wojskowej 4831
 Kret Joanna, red. 6495
 Kret Józef 5896
 Kretkowski Maciej 2224; red. 238
 Kretschmer Georg 2070
 Kretschmer Gregor 2070
 Kretschmer Helmut 7830
 Kreutz Majewski Andrzej 3619
 Kreutz Rodolphe 7272
 Kreutzowie, rodzina 3619
 Krew łączy i dzieli 1618
 Krew o, Białoruś 6961
 Kręcka Gabriela 9379
 Krępiec Marek 6905
 Krępsko, pow. gołeniewski 6474
 Krętosz Józef 1215, 3540
 Kriđ Manfred 5418
 Krieger Adam 2451
 Krieger Ignacy 1694
 Kriegseisen Anna 1979
 Kriegseisen Jacek 1503, 3664
 Kriegseisen Wojciech 1503; przedm. 2551; rec. 7182; red. 209, 7424
 Krih Anna Aleksejevna 891
 Krikun Mikola Grigorovič 2169
 Kristanova Evelina 3513
 Krivošea Irina Ivanivna 7326
 Križovatky Slovanů 2856
 Krochmal Anna 1043, 5089; rec. 7750, 8499
 Krochmal Jacek 1170, 1171, 5089; rec. 6993; red. 198, 5089
 Krocak Jerzy 3484
 Krocak Piotr 4629
 Kroczyń, pow. chełmski 7645
 Kroczyński Hieronim 6476, 6478
 Krogulec Martyna, rec. 2307
 Kroh Magdalena, wyd. 8489
 Krok ku wolności 10060
 Krokosz Paweł 929; tł. 2427; wyd. 2427
 Kroll Joseph 8275
 Kroll Piotr 829, 7231, 7488, 7529; przedm. 7231; red. 142, 7231
 Kromer Adam 2353, 6617
 Kromer Marcin 864, 2814
 Kromolowski Henryk 4453
 Kronenberg Anna 10613
 Krones Hartmut 4144
 Kronika 25-lecia Związku Mostowców Rzeczypospolitej Polskiej 10614
 Kronika Archiwum Akt Nowych 1172
 Kronika Biblioteki Gdańskiej 1596–2016. 1206
 Kronika Bydgoska 181
 Kronika Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego 1362
 Kronika Gimnazjum w Bochni 7700
 Kronika halicko-wołyńska 6722
 Kronika Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej 366
 Kronika Klasztoru OO. Franciszkanów 9095
 Kronika Konwentu Bernardynów Sierakowskich 2815
 Kronika Miasta Poznania 182
 Kronika Muzeum Papiernictwa 1316, 1317
 Kronika Państwowego Instytutu Książki 9613
 Kronika parafii Dobryszyc 2816
 Kronika parafii Rzochów 2817
 Kronika PRL 1944–1989. 10061
 Kronika Rodzinna 8010
 Kronika Szczecina 183
 Kronika Technikum Przemysłu Szklarskiego 9614
 Kronika Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej 405
 Kronika Warszawy 2234
 Kronika Wielkopolskiego Parku Narodowego 9615
 Kronika wydarzeń [Archiwum Państwowego w Zamościu] 1178
 Kronika Zamkowa 184
 Kronika życia i twórczości Stanisława Ignacego Witkiewicza 6299
 Kronman-Czajka Wanda 6335
 Kropidłowski Zdzisław 3513, 7327; współpr. 3513
 Kropiwna, lewy dopływ Dniepru 7116
 Kropiwnica, pow. moniecki 6475
 Kroplewska-Gajewska Anna 3687
 Krosno, pow. pasłęcki 2292
 Krosno, woj. podkarpackie 1276, 1705, 4562, 5389, 5476, 5493, 8420, 9568, 9983; region 5664
 Krosno. Miasto i ludzie w fotografii 1705
 Krosno Odrzańskie, woj. lubuskie 3878; region 2451
 Krosnowski Stanisław 2851
 Kroszczor Henryk 2882
 Króśniewice, pow. kutnowski 9277
 Krot Andrej 5563
 Krotofil Maciej 2915, 4853, 8710; red. 2204
 Krotoszyn, woj. wielkopolskie 1377, 5107, 6476–6480, 7762; Parcelki 6480; powiat 6476, 6477, 6479; region 6476–6480
 Krotoszyn i okolice 6476–6480

- Krowicki Stanisław Ludwik, rec. 7163
- Krowodrza zob. Kraków
- Krowodrza. Przestrzeń i tożsamość 6470
- Kroże, Litwa 929
- Król Andrzej 2862
- Król Anna, oprac. 1712
- Król Danuta 2294; polem. 6698
- Król Eugeniusz Cezary 1828, 2794, 4699, 4786, 9505
- Król Joanna 3238
- Król Lucyna 6470
- Król M. Iwona 5101, 5101
- Król Małgorzata 3473, 6348; red. 3473
- Król Marek 4153; tl. 2463
- Król Marta 7833
- Król Michał F. 6392
- Król Paweł 2334, 4454, 6450, 8711
- Król Wacław 9096
- Król Witold 381, 3027
- Król-Kamińska Alicja 3834, 6389
- Król-Mazur Renata 2468, 4742, 8027
- Król-Próba Justyna 5089
- Królak Stanisław Marek 6229
- Królczyk Krzysztof 2497, 2511
- Królestwo Polskie (Kongresowe) 420, 496, 866, 946, 1065, 1863, 2113, 2383, 2421, 2465, 2683, 2882, 2965, 2972, 3238, 3513, 3687, 3753, 4478, 4629, 4650, 4783, 4809, 4889, 4938, 5089, 5277, 5324, 6488, 6564, 6580, 7669, 7681, 7803, 7813, 7833, 7834, 7843, 7858, 7864, 7886, 7887, 7898, 7902, 7903, 7917, 7918, 7935, 7955, 7959, 7960, 7976, 8001, 8013, 8016, 8044, 8046, 8065, 8069, 8134, 8079, 8125, 8149, 8336, 8349, 8369, 8386
- Królewicz Elwira 6404
- Królewicz zob. Kaliningrad
- Królewska Grobla zob. Wróblew
- Królewski dokument rozejmu ze Świdrygiełłą 6723
- Królicka-Różańska Zofia 3231
- Królik Ludwik 7328
- Królikowo, pow. olsztyński 1912
- Królikowska Anna 5385
- Królikowska Magdalena 5386
- Królikowska-Dziubecka Marzena, przedm. 7018; wyd. 7018
- Królikowska-Jedlińska Natalia, rec. 2473
- Królikowski Janusz 4936, 7329, 10062; przedm. 6995; red. 4939; wyd. 6995
- Królikowski Lech 6224
- Królikowski Ludwik 8049
- Królikowski Marek 6606
- Królikowski Wacław, przedm. 4986; red. 4986
- Królowka, pow. bocheński 1903
- Krótki Zuzanna 3281, 3282
- Krška Václav 2776
- Krucicki Łukasz 8028
- Kruczek Józef 106
- Kruczek Piotr, oprac. 1682
- Kruczek Władysław 10457
- Kruczkowski Leon 10453
- Kruczyńska Joanna 10578
- Kruczyński Andrzej 7563
- Kruczyński Józef 5539
- Krueger Michał 1484
- Kröger Anna 8712
- Krugovi 2781
- Kruk Aleksandra 2659
- Kruk Andrzej Wiesław 5387
- Kruk Bartosz 4506
- Kruk Erwin 5897, 10233
- Kruk Józef 5898
- Kruk Mirosław P. 1363, 5035
- Kruk Ryszard 677
- Kruk-Siwiec Justyna 5035
- Krukowie, rodzina 5387
- Krukowiecka-Brzęczek Anna 3871
- Krukowska Halina 10063
- Krukowski Józef 5001, 5112, 5131; red. 5001
- Krül Martin 9242; przedm. 9242; red. 9242
- Krupa Barbara 1196, 5782
- Krupa Bartłomiej 3392; rec. 3393
- Krupa Justyna 2716
- Krupa Maria 6459
- Krupa Michał 1918, 1921, 2652, 3872, 3873, 6853
- Krupa Natalia 1910, 3852
- Krupa Sławomira 1155
- Krupa Tadeusz 6511
- Krupa-Lawrynowicz Aleksandra 5195
- Krupiński Piotr 3393
- Krupiński Tadeusz 9616
- Kruppé Jerzy 2278; przedm. 2278; red. 2278
- Krupska Aleksandra 931
- Krupska Katarzyna 7330
- Krusel Marietta 4129
- Krusza Zamkowa, pow. inowrocławski 2290
- Kruszewska Felicja 8820
- Kruszewski Andrzej 7331
- Kruszewski Eugeniusz Stanisław 1196, 5418
- Kruszewski Stanisław 5899
- Kruszewski Tomasz 2049, 2695, 3504, 4412
- Kruszka Wacław 2972
- Kruszona Michał, oprac. 1712; przedm. 5086
- Kruszyna Natalia 3691; oprac. 1340
- Kruszyniany, pow. sokólski 1899
- Kruszyńska Daniela 9097
- Kruszyńska Elżbieta 3394
- Kruszyński Józef Jacek 7066
- Kruszyński Julian 2852
- Kruszyński Marcin 3134, 4845, 9876; red. 4845
- Kruszyński Michał Franciszek 7066
- Kruszyński Sebastian Franciszek 7066
- Kruszyński Stanisław 5678
- Kruszyński Stanisław Kazimierz 7066
- Kruszyński Stanisław Michał 7066
- Krużyccy, rodzina 5378
- Krwawy cień genocydu 1844, 1845
- Kryciński Stanisław 2354
- Krycka-Michnowska Iwona 5201
- Kryczka, rodzina 6511
- Kryczyński Olgierd 9043
- Krygier Anna, rec. 2858-2860; red. 9205
- Krygowski Tadeusz 4396
- Kryłów, pow. hrubieszowski 4997
- Kryłów, Ukraina 7314
- Krym 2480, 2765, 2875, 2932, 4889; chanat 2472, 2570, 2641, 2932
- Krynica-Zdrój, pow. nowosądecki 3710, 4070
- Krynica Krystyna 5008
- Krynicka Tatiana 719
- Krynicky Ryszard 3434
- Krynki, pow. sokólski 1286
- Kryńska Elwira Jolanta 3093, 9380; red. 3093
- Kryński Stanisław 6577; red. 5199
- Kryplewscy, rodzina 5558
- Krypno, pow. moniecki 4743
- Krysiak Andrzej 5388
- Krysiak Dominik 10064, 10457
- Krysiak Marian Piotr 5009
- Krysiak Piotr 4226, 4227
- Krysiewicz Grzegorz 5547; oprac. 5547; przedm. 5547; wyd. 5547
- Krysiewicz Paweł 5547
- Krysiewicz Weronika, wyd. 5547
- Kryska Ryszard 5183
- Kryski Feliks (Szczesny) 7053
- Kryski Piotr 7053
- Kryski Stanisław 7053
- Kryski Wojciech 7053
- Krysowski Olaf 8418; red. 8418
- Kryst Bożena 5900
- Krystek Henryk, przedm. 6431
- Krystianiak Stanisława 3849
- Krystyn z Koziegłówek 6869
- Krystyn, św. 7202
- Kryszak Anna 3477
- Kryztofiak Maria 3395
- Kryś Marek 2610
- Kryśkiewicz Hadrian 10065
- Krytyka Polityczna 3608
- Krywiak Diana 2469
- Krzak Andrzej 4853, 8029, 8713
- Krzak Łukasz 2454
- Krzak-Weiss Katarzyna 3344, 3532; red. 3344
- Krzanicki Marcin 10278
- Krzanowski Adam 5389

- Krzanowski Andrzej 4192
 Krząstek Tadeusz, red. 8832
 Krzemieniec, Ukraina 929, 2973, 3226, 7727, 7819, 7852, 8622
 Krzemiń-Ojak Krystyna 5901
 Krzemińska Agata 2433
 Krzemińska-Szołtysek Sylwia 3673, 5159
 Krzemiński Dariusz 8030
 Krzemiński Ireneusz 2308, 2311; red. 2311
 Krzemiński Krzysztof 6567
 Krzemiński Michał 1414
 Krzemiński Tomasz 4455, 5222, 8031, 8134; oprac. 26, 7702; rec. 8363; red. 5222; współpr. 8134
 Krzempek Krzysztof, fot. 4004
 Krzepice, pow. kłobucki; Kuźniczka 10482
 Krzepicki Abraham Jakub 9098
 Krzepiński Stanisław 2052
 Krzepakowski Marcin 2283, 2850
 Krześciński Marian Kazimierz 6850
 Krzeszewska Paulina 5251
 Krzeszowice, pow. krakowski 7720
 Krzeszowska Ewa 6428
 Krzeszowska Ewelina 3691, 6454
 Krzeszów, pow. kamiennogórski 1088
 Krzeszów, pow. niżański 1939, 4191, 8228, 8296
 Krześniak Anna 5212
 Krześniak Leszek Marek 5253
 Krzewicka Paulina 3504
 Krzewicki Jerzy 8550
 Krzon-Król Agata 5453
 Krztoń Waldemar 2433
 Krzycki Władysław 5176
 Krzyczew, Białoruś 7231
 Krzyczew, pow. bialski 6527
 Krzykała Marek 1131
 Krzyki zob. Wrocław
 Krzymińska Jarmila 6702
 Krzymkowski Marek 8714; rec. 8373
 Krzymowska-Szacoń Kinga 4193; red. 4193
 Krzymów, pow. koniński 4574
 Krzyśiak Agnieszka 4306
 Krzystek Andrzej 5010
 Krzyszowski Andrzej 6432
 Krzysztofik Małgorzata 3311, 3493, 5035
 Krzysztofik Robert 3838
 Krzysztofiński Mariusz 4914, 5002, 9848, 10278, 10457; red. 4914, 5002
 Krzysztoforski Andrzej 9617
Krzysztofor 185
 Krzysztonek Jakub 4680
 Krzysztoporski Jan 7030
 Krzyszycka Anna, współpr. 6492
 Krzyściak-Kosińska Renata 1887
 Krzyścin-Zagólska Katarzyna 10066
 Krzyślak Bolesława 3874
 Krzywańska Małgorzata 987
 Krzywca, pow. przemyski 2862
 Krzywda Józef 5001
 Krzywda Piotr 2387; współpr. 2387
 Krzywicka Aleksandra 3743
 Krzywicka Beata 1910
 Krzywicka Katarzyna 2970
 Krzywiec Grzegorz 8032
 Krzywosz Maciej 10067
 Krzywzy Roman 5513, 7332, 7385, 7632; rec. 3350
 Krzyż Wielkopolski; pow. czarnkowsko-trzcianecki 2294
 Krzyżacy, Krzyżacki Zakon, Krzyżackie Państwo 448, 488, 835, 1900, 1956, 1973, 2148, 2532, 2533, 2544, 2555, 2605, 2840, 2850, 2862, 2870, 3627, 3946, 3950, 4039, 4395, 4397, 4825, 6402, 6617, 6721, 6738, 6785, 6793, 6807, 6815 6816, 6838, 6856, 6908, 6909, 6924, 6939, 6947, 6956, 6967, 6971, 6984
 Krzyżak Andrzej 5043
 Krzyżak Lesław 3135
 Krzyżak Tomasz 6091
 Krzyżanowki Lech 2344
 Krzyżanowska Aleksandra 1449
 Krzyżanowska Małgorzata Ksenia 10068
 Krzyżanowska Marta 2495
 Krzyżanowska Urszula Maja 719
 Krzyżanowska-Wróblewska Barbara 6560
 Krzyżanowski Antoni 6557
 Krzyżanowski Julian 3422
 Krzyżanowski Lech 2687, 2837, 2852, 2866, 8033; przedm. 2687; red. 2687
 Krzyżanowski Marek 5390
 Krzyżanowski Michał 2611
 Krzyżanowski Piotr Jacek 2480, 2931, 6264, 9381, 10069, 10201; red. 2931
 Krzyżanowski Waław 10467
 Krzyżański Piotr 830, 4523
 Krzyże i kapliczki 3875
 Krzyżewski Waldemar 7333; oprac. 5831
 Krzyżostaniak Hanna 6767
 Krzyżowa, pow. świdnicki, woj. dolnośląskie 1854, 1862, 4753, 10558
 Krzyżowice, pow. brzeski, woj. opolskie 3803
 Krzyżowski Grzegorz, oprac. 1681
 Krzyżowski Tomasz 3852
 Krzyżyńska Olga 6256
 Ks. Antoni Dziurzyński 5716
 Ksenicz Andrzej 3466
 Książd Broniek – portret przyjaciela 6148
 Książd Józef Danch 1945–1982. 5678
 Książd Wincenty Granat 5011
 Książ zob. Wałbrzych
 Książ Wielki, pow. miechowski 3534, 6911; powiat 7366
 Książ Wielkopolski, pow. śremski 3876
 Książ. Pamiętajmy o ogrodach! 3876
 Książek Jan 1458, 6661; przedm. 6642; red. 6642
 Książek Jarosław, przedm. 2971
 Książek Krystian 2141
 Książek Magdalena 8034, 8035
 Książek Paulina 4176
 Książek-Bryłowa Władysława 3425
 Książę Józef Poniatowski w kulturze i edukacji 3396
 Książka dawna i jej właściciele 3533, 3534
 Książka i biblioteka w procesie komunikacji społecznej 3535
 Książka w życiu człowieka 3536
 Książka żydowska w Europie Środkowej i Wschodniej 3537
 Książyk Łukasz 3422; przedm. 8310; red. 8310
 Książyńska Agnieszka 2142
 Księga 70-lecia Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu 3136
 Księga darczyńców Zakładu Narodowego im. Ossolińskich 3538
 Księga Jubileuszowa Bractwa Kurkowego w Poznaniu 4456
 Księga jubileuszowa dla uczczenia 80-lecia Katedry Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw 3137
 Księga pamięci Żydów Bielska Podlaskiego 2903
 Księga pamięci Żydów mławskich 2904
 Księga peczarska 7701
 Księga Radomia 2905
 Księga sądowni wsi Wysoka 7031
 Księga wójtowsko-lawnicza miasta Limanowa 7032
 Księga wspomnień 1953–2017. 3138
 Księgi celne Korony z drugiej połowy XVI w. 7033
 Księgi małoletnich Głównego Miasta Gdańska 6724
 Księgozbiór wielkopolskiego magistrata 3539
 Księstwo Warszawskie 1043, 1499, 2113, 2421, 2465, 3238, 4398, 4809, 5089, 6488, 6580, 6661, 7731, 8142, 8169, 8300, 8314
 Księży kresowi w Archidiecezji Poznańskiej 5391
 Księżopolska Wanda 4176
 Ksiflin Jan 2511
 Kształcenie zastępowych 1936. 3139
 Kto był kim w Andrychowie? 5392

- Kto jest kim w Lesznie i powiecie leszczyńskim 5393
- Ku nowemu życiu 1647
- Kuba 1204, 4116, 4885, 10295
- Kuba Grzegorz 4799
- Kubacz Adam, wyd. 7093
- Kubaj Artur, red. 9647, 10294
- Kubala Agata 2511
- Kubala Krzysztof 4878
- Kubala Ludwik 831, 3477
- Kubalańca Jerzy 4401
- Kubas Sebastian 10661
- Kubasik Adam 4712
- Kubasik Maria 10070, 10071
- Kubek Elżbieta 5438
- Kuberski Hubert 4713, 9450
- Kuberski Leszek 604, 2852
- Kuberski Piotr 4916
- Kubeš Jiří 7334
- Kubiak Anna 2882
- Kubiak Ewa 2635, 3834
- Kubiak Hieronim 5356; przedm. 4759
- Kubiak Jacek, red. 1823
- Kubiak Krzysztof 4885
- Kubiak Piotr 2659
- Kubica Władysław 4270, 5394, 7335; red. 4270
- Kubica Anna 364, 3959, 5453; red. 5453
- Kubica Grażyna 5012, 5132, 5159
- Kubica Helena 9546
- Kubica Rafał 1771
- Kubica-Kabacińska Ewa 2869
- Kubiccy, rodzina 5395
- Kubicka Barbara 5395
- Kubicka Katarzyna 1075
- Kubicki Grzegorz 4062
- Kubicki Karol 10072
- Kubicki Maciej 5337
- Kubicki Marcin 8602
- Kubicki Rafał 2836, 5013; rec. 6885; wyd. 6729
- Kubiczek Franciszek, przedm. 2421; red. 2421
- Kubieniec Jakub 6090, 6851
- Kubik Adam Lech 293
- Kubik Agata, oprac. 7644
- Kubik Bolesław 5902, 9772
- Kubik Kazimierz 5396
- Kubik Tomasz 6620
- Kubikowski Zbigniew 10233
- Kubis Barbara 62, 2837, 2837
- Kubis Josef 5137
- Kubista Stanisław zob. Stanisław Kubista, bl.
- Kubisz Daniel 1120
- Kubiszewska Katarzyna 1919
- Kubiszyn Marta 1846; rec. 726
- Kubit Bożena 1281, 8036
- Kubitschek Juscelino 2443
- Kubka Andrzej 10615
- Kublin Grzegorz 5397, 7336
- Kubski Grzegorz 719
- Kubus Radosław 3768
- Kuc Beata, współpr. 6496
- Kuc Marek 4457, 10073
- Kuc Marta 5228
- Kuc Witold 7337
- Kuc-Czerep Marta 502
- Kuca Jan 6515, 8037
- Kuća Karel 3803
- Kucała Marian 3290
- Kuchar Waclaw 5345
- Kucharczyk Grzegorz 1844, 4714, 4894, 5197, 7778
- Kucharczyk Ryszard Bogdan, red. 1690
- Kucharczykowie, rodzina 9624
- Kucharska Alina 6557, 8038
- Kucharska Karina 6429
- Kucharska Małgorzata 5223, 5874, 7272
- Kucharski Adam 2617, 2629, 6956, 7338, 7339, 7505, 7632; oprac. 7053, 7066; przedm. 2617, 7070; red. 2617; wyd. 7070
- Kucharski Bartłomiej 3433
- Kucharski Dariusz Piotr 8715
- Kucharski Jacek 5067; red. 5067
- Kucharski Karol 2972; red. 2972
- Kucharski Mirosław Jacek 5418
- Kucharski Wojciech 7340, 8039, 8040, 10074, 10275; przedm. 9691; red. 324; wyd. 9691
- Kucharzewska Joanna 1296, 5398
- Kuchciak Maciej 2334
- Kuchciak Michał, wyd. 9121
- Kuchcińska Maria 4894
- Kuchcińska-Kurcz Agnieszka 1417
- Kuchnia-Wolosiewicz Agnieszka 5826
- Kuchtówna Lidia 8831
- Kucia Agata 4841
- Kucia Dariusz 1760
- Kuciak Jakub 2497
- Kuciel-Frydryszak Joanna 5797
- Kuciel-Lewandowska Jadwiga 3056
- Kuciński Dominik 5662, 6215
- Kuciński Mariusz, przedm. 4894; red. 4894
- Kucypera Paweł 4280, 4817, 6905
- Kuczka-Kuczyński Konrad 3877
- Kuczalska-Reinschmit Paulina 2307, 8399, 8407
- Kuczara Konrad 7341
- Kuczer Jarosław 2612, 2940
- Kuczera-Chachulska Bernadetta 3460, 7599; przedm. 7599; red. 7599
- Kuczkiewicz-Fraś Agnieszka, red. 7295
- Kuczowski Andrzej 2280, 6751, 7814
- Kuczowski Mirosław 8716
- Kuczman Kazimierz 1361, 3749
- Kuczyńska Elżbieta 6264
- Kuczyńska Jadwiga 3083, 3681, 6322
- Kuczyńska Marzanna 7401; przedm. 7401; red. 7401
- Kuczyńska-Koschany Katarzyna 10321
- Kuczyńska-Zonik Aleksandra, rec. 5235, 9597
- Kuczyński Andrzej, przedm. 4202
- Kuczyński Ernest 2659; red. 2659
- Kuczyński Krzysztof Antoni 3397, 5228
- Kuczyński Waldemar 4667
- Kuć Bogusława 3504
- Kuć Joanna 2356
- Kudela-Świątek Wiktoria, rec. 1881
- Kudelka Jan 677
- Kudelska Dorota 3687, 6490, 8041, 8042
- Kudelski J. Robert 9382
- Kudelko Joanna 4458
- Kudła Ewald 9618
- Kudła Jan 8341
- Kudravec Petr 7702
- Kudrzycki Zbigniew 5014, 10524; red. 252
- Kudyba Wojciech 3369, 3434, 5210, 6491
- Kudzin Patrycja 2481
- Kuehn Aleksander 4459
- Kufel Jakub 9849, 10075; przedm. 9849; red. 9849
- Kufel Robert Romuald 1088, 1181, 1182, 3878, 5399; rec. 7748; red. 123
- Kufel Sławomir 3398
- Kufel-Diakowska Bernadeta 6702
- Kufl ew, pow. miński; parafia 7317
- Kuhn Alfred 5186
- Kühn Karol 10299
- Kuhn Mieczysław 10076
- Kühnemann Adolf 5903
- Kuhnke Monika 8831; red. 8831
- Kuhr Piete (Mihaly Jo) 7703
- Kuik Franciszek 6399
- Kuik-Kalinowska Adela 3604; przedm. 6554; red. 6554
- Kujawa Janusz 8797
- Kujawska diecezja 6829
- Kujawski Witold 6401, 8717
- Kujawsko-kaliska diecezja 3559
- Kujawsko-pomorskie województwo 1049, 1088, 1874, 4556, 4609, 6481
- Kujawy 26, 116, 328, 342, 1868, 1874, 2134, 2165, 2250, 2251, 2260, 2349, 2357, 2371, 2915, 4149, 4270, 4630, 5222, 6481, 6517, 6678, 6679, 6775, 6932, 6952, 7115, 7335, 7652, 7732, 7874, 7882, 8808, 9840, 9922, 10026; brzeskie 2094; wschodnie 27
- Kujot Stanisław 894, 8236, 8359
- Kuk Leszek 832; rec. 8739
- Kukawka Stanisław 2290
- Kukiel Marian 1863
- Kuklik Jan, wyd. 9057

- Kuklińska Soraya 2734, 2867, 4681
 Kukliński Andrzej 2869, 6852
 Kukliński Ireneusz 6607
 Kukliński Stanisław 7449
 Kuklo Cezary 1961, 2412, 2421, 2851, 4477, 8043
 Kukorowski Kazimierz 2634
 Kukowski Tomasz 10230
 Kukuczka Jacek 3028
 Kukuczka Jerzy 5539, 9619
 Kukulak Józef 1953, 4348
 Kukulak Szymon Piotr 3389
 Kukulka Barbara M. J. 2965
 Kukuła Artur Jan 10616
 Kul'čič'kij Stanislav 2450
 Kula Agnieszka 2361, 10522
 Kula Ewa 3238, 8044; rec. 3091
 Kula Kamila 3879
 Kula Marcin 714; rec. 4683; wyd. 2794
 Kula Miłosz 4192
 Kula Witold 2794
 Kulak Teresa 2837, 4191
 Kulakov Vladimir Ivanovič 6875
 Kulakowska Katarzyna 1338
 Kulas Jan 5713
 Kulawiak Anita 10617
 Kulawik Jan 3027
 Kulawik Przemysław 3406
 Kulbacka Anna 10077
 Kulbaka Jacek 3093
 Kulbik Marian 4460, 4461
 Kulczak Mikołaj 6066, 9383, 10078
 Kulczycka Dorota 8418
 Kulczycki Jerzy 5418, 5904
 Kulczycki John J. 4715
 Kulczyk Anna 6429, 8045; oprac. 6429
 Kulczyk-Prus Emilia, red. 3072
 Kulczyńska-Kruk Joanna 485
 Kuldaneck Anna 5438
 Kulec Marek, przedm. 9670
 Kulecka Agata 1863
 Kulecka Alicja 735, 891, 1042, 1043, 1045, 1052, 1053, 5150, 8046, 8349; przedm. 8349; rec. 3867, 8057; red. 735, 962, 1043, 8349
 Kulerski Wiktor 3799
 Kulesza Dariusz 3440
 Kulesza Jadwiga Józefa 5905
 Kulesza Jan 5350
 Kulesza Magdalena 1537
 Kulesza Piotr 5198
 Kulesza Witold 4616, 10365
 Kulesza Władysław Teofil 199
 Kulesza-Sikorska Jolanta, przedm. 2008; red. 2008
 Kulesza-Woroniecka Iwona 1286
 Kulesze Kościelne, pow. wy-sokomazowiecki 7685
 Kuleszewicz Anna 2011
 Kuleszo Marcin 3016
 Kulig Anna 5880
 Kuligiewicz Artur 2869
 Kuligowska Katarzyna 8047, 8718
 Kuligowska-Korzeniowska Anna 2847, 3463, 4049, 5450
 Kuligowski Mirosław, red. 3138
 Kuligowski Paweł 8048
 Kuligowski Piotr 8049, 8050
 Kulik Anna 6502
 Kulik Ewa 6575
 Kulik Marian, wyd. 9062
 Kulik Mariusz 2008; rec. 7928
 Kulikowska Katarzyna 2355, 2368
 Kulikowska Marcelina 3434
 Kuliniak Radosław, przedm. 7709, 7758; red. 7758; wyd. 7709
 Kulińska Lucyna 5234, 9378
 Kulisiewicz Tadeusz 3753
 Kulisz Jerzy 5984
 Kulka Bronisława 6118
 Kulka Grzegorz 9384
 Kulmus Johann 3056
 Kulpa Jerzy, tł. 7832
 Kulpińska Joanna, red. 2965
 Kulpińska Katarzyna 3674, 3675, 3710, 3759
 Kulpiński Jacek 4228, 4262, 6450; red. 4262
 Kulpiński Paweł 8418
Kultura (Paryż) 714, 2312, 2949, 3599, 4682, 9723, 9991, 10256, 10500
 Kultura fizyczna a osobowość 4229
 „Kultura” i jej odbiór w Polsce 3599
 Kultura i samorządność lokalna 5199
 Kultura, język i literatura ludowa Mazowska i Podlasia 2356
 Kultura książki i informacji 3540
 Kultura w świecie luster 3399, 3676
 Kulturowo-językowy obraz Śląska 3283
 Kulwicka-Kamińska Joanna 833, 2480, 2931
 Kulwicki Eugeniusz 9620
 Kułach Wawrzyńcok Wojciech 2338
 Kułacz Sławomir 8051, 8052
 Kułagowska-Silva Katarzyna 5400
 Kułakowska Katarzyna 719, 4063
 Kułakowska Małgorzata 3290
 Kułakowska-Lis Joanna, red. 2973
 Kułakowski Jan 4440
 Kumor Andrzej, współpr. 4770
 Kumor Bolesław 654, 5906
 Kumor-Gomułka Bożena 1177, 1260
 Kuna Marcin 4832
 Kunaszowski Wojciech Jerzy 7034
 Kunce Piotr 6653
 Kunczewiczowa Maria 3319, 3492
 Kunduz, Afganistan 4885
 Kunec Patrik 5596
 Kunicze, pow. legnicki 10381
 Kunicka-Goldfinger Agata, red. 3939
 Kunicki Kazimierz 10061, 10079, 10080
 Kunicki Wojciech 5228
 Kunicki-Goldfinger Marek 7632; red. 3939
 Kuniczuk-Trzciniowicz Agnieszka 3333, 3367, 3425
 Kunikowska Anita 3690, 3691, 3880
 Kunikowski Stanisław 2357, 3588, 4462, 6869; rec. 4540
 Kuniszewska Teresa Leonarda 3140; red. 5160
 Kunkel Robert 1887, 3812, 3946, 3963, 6580
 Kunowicze, pow. ślubicki 2153
 Kunysz Dominik 8253; red. 8253
 Kunz Norbert 1196
 Kunze Paweł 6477
 Kupczak Helena, red. 6666
 Kupiecki Robert 2794, 5623
 Kupiański Robert 2200; tł. 1585
 Kupisz Dariusz 4825, 6498, 6521, 7231, 7272, 7342; oprac. 5302; przedm. 7272; rec. 7469; red. 7272
 Kupiszewska Anna 2480, 3368
 Kupkova Jadwiga 6428
 Kupny Józef 5123, 5123
 Kupsik Małgorzata 4093
 Kura Antoni 8053, 9385, 9386, 10081, 10082
 Kuran Magdalena 5176
 Kuran Michał 3327, 3356, 3484, 5176
 Kuras Katarzyna 7343, 7344
 Kuraszkiewicz Władysław 3290
 Kuraś Bartłomiej 9387
 Kuraś Józef, pseud. Ogień 5502, 10218, 10483
 Kuraś Marzena 1706
 Kuraś Mieczysław 6392
 Kürbis Brygida 1996, 5430
 Kurc-Maj Paulina 3732
 Kurcysz Jerzy 9925
 Kurczab Joanna 4636
 Kurczak Władysław 5547
 Kurczewicz Monika 3881, 6519
 Kurczewska Joanna 2305
 Kurczewski Gabriel 4395; red. 4395
 Kurdek Paulina 1031
 Kurdwanowski Jan Stefan Ligęza 7147
 Kurek Maria 3326
 Kurek Aleksandra, red. 3848
 Kurek Ewa 9388, 9389
 Kurek Jacek 1308, 4120, 5453, 7895
 Kurek Jalu 3389
 Kurek Jan 3803; red. 3803, 3804
 Kurek Kazimierz 5907
 Kurek Krzysztof 3344, 4097; red. 4097
 Kurek Radosław 4716
 Kuriańska-Wołoszyn Joanna 5874
 Kuriański Mieczysław 6511
Kurier Częstochowski 9439
Kurier Lwowski 6450, 7765, 9000
Kurier Poznański 8545, 8670
Kurier Szczeciński 1074
Kurier Warszawski 8011, 8115
 Kurinová Michaela 7345

- Kurjanowicz Weronika 9621
 Kurkowska Agnieszka 5215
 Kurkowska Halina 3022, 3289
 Kurkowska Katarzyna 1502
 Kurkowska-Budzan Marta 10083
 Kurkowski Jarosław 834, 7346, 7347, 8054; red. 9153
 Kurkowski Michał 3882
 Kurlandia 7107, 7174
 Kurlandzki Stanisław 10618
 Kurman Stanisław 5908
 Kurnatowski Ryszard 5909
 Kurniawka Natalia, oprac. 18
 Kuroczka Katarzyna 10084
 Kuromiya Hiroaki 2450, 4717
 Kuroń Grażyna 2794
 Kuroń Jacek 2794
 Kuropatnicki Andrzej 3750
 Kuropatnicki Ewaryst Andrzej 7066
 Kuropatnicki Józef Ksawery 7066
 Kuropatnik, pow. strzeliński 5173
 Kuropatwińska-Świdowa Halina 9099
 Kurovskaa Ülä 3085
 Kurowicka Ewelina 3141
 Kurowska Małgorzata 3
 Kurowski Błażej Bernard 8795
 Kurowski Jerzy 1487
 Kurów, pow. puławski 3736
 Kurpie, Kurpiowszczyzna 583, 2168, 5014, 5423, 5644, 5645, 6482, 6524, 9689
 Kurpiers Dorota 4597
 Kurpierz Tomasz 10085, 10483
 Kurpiewski Artur 2272
 Kurpiewski Piotr 10086
 Kurpiś Wojciech 1920
 Kurpiowska Puszcza 2845, 6482
 Kurpiowszczyzna. Kultura, historia, gospodarka 6482
 Kurr Marcin, oprac. 1509
 Kurshutov Temur 2875
 Kurski Jarosław, współpr. 4770
 Kurtyka Janusz 2050, 10218
 Kurumbowie 2437
 Kuras Adam 8959
 Kuryłowicz Beata 557
 Kuryłówka, pow. leżajski 10483
 Kurz Iwona 1537, 5256; red. 5256
 Kurzajczyk Mariusz 8055
 Kurzawa Zofia 4093, 6953; uzup. 3874
 Kurzawska Aldona 6703
 Kurzbach Zygmunt von 2040
 Kurzbachowie, rodzina 2040
 Kurzej Michał 7348
 Kurzeja-Świątek Maria 5429, 8719
 Kurzmann Dawid 9546
 Kurzowa Zofia 3289
 Kurzyńska Małgorzata 5610, 6683, 6684
 Kurzyńska Marta 31; rec. 6553
 Kurzyński Patryk 2865, 2867, 7349
 Kus Józef 7350, 7351
 Kusa Aleksandra 1524
 Kusiak Alina 6607
 Kusiak Franciszek 3677, 6233
 Kusiak Krystyna 719
 Kusiak Marzena 2795
 Kuska Wojciech 2361
 Kusociński Janusz 5345
 Kusto Agata 2358, 4167, 9876
 Kustosik Bogusław 9545
 Kustosz i samotnik 5567
 Kustusz Antoni 5150
 Kusy Ryszard 5015, 5016
 Kusy Karolina 5539
 Kusz Adam 6592
 Kusz Adam, pseud. Adam 10483
 Kuszela Bożena 5598
 Kusttelski Andrzej 6557
 Kuś Agnieszka 2094
 Kuś Henryk 3743
 Kuśka Maksymilian 1088, 1180, 5195
 Kuśmirek Ewa Zofia 4463, 5401
 Kuśnierz Jakub 4880
 Kuśnierz Jerzy 2869, 4816
 Kuśnierz Kazimierz 1921
 Kuśnierz Robert 2344, 2717; rec. 8494; red. 281
 Kuśnierz-Krupa Dominika 1769, 1921, 2652, 6853
 Kuta Cecylia 5195, 9848, 10233
 Kuta Elżbieta 5402
 Kuta Jadwiga 5402
 Kutkowski Arkadiusz 2794, 10087, 10278; wyd. 9573, 9657
 Kutno, woj. łódzkie 186, 405, 1127, 1707, 3090, 3834, 4417, 5253, 5655, 7537, 7894; Łąko-szyn parafia 8416; powiat 10450; region 7537
 Kutno – miejsce i ludzie 1707
 Kutnowskie Zeszyty Regionalne 186
 Kutny Kamil 6645; przedm. 6645; red. 6645
 Kutrowska Barbara 10495
 Kutrowski Łukasz 4193
 Kutschera Franz 9450
 Kutta Janusz 4637, 4989
 Kutty, Ukraina 9378, 9406
 Kutylak-Hapanowicz Agnieszka, red. 1551
 Kutyłowska Helena 2861
 Kutyma Manfred 4464
 Kuwałek Robert 9390
 Kůželová Michaela 10088
 Kuzia Zbigniew 4647
 Kuziak Michał 3409, 3461
 Kuzicki Jerzy 471, 1863, 4783, 5229, 8056, 8057; oprac. 18; red. 1863
 Kuzio-Podrucki Arkadiusz 2051, 5403–5405, 6429
 Kuzko-Zwierż Katarzyna 5406
 Kuznecov Igor' Nikolaevič 2971, 4782
 Kuznitz Cecile Esther 2906
 Kuznowicz Katarzyna 6605
 Kuźma Inga B. 3017, 5866 przedm. 2307; red. 2307
 Kuźma-Markowska Sylwia 8720, 10089
 Kuźmicki Tadeusz 6491
 Kuźmicz Karol, red. 199
 Kuźmiua Dariusz 1196
 Kuźmiuk-Ciekonowska Agnieszka 6854
 Kuźniak Angelika 6264
 Kuźniar Bogusław 5234
 Kuźniar Małgorzata, red. 3181
 Kuźniar-Plota Małgorzata 4786
 Kuźniarska Katarzyna 6789
 Kuźnica 3540
 Kuźnicka Sylwia, red. 1500
 Kuźnicki Leszek 735
 Kuźnicki Tomasz 3883
 Kuźniczka zob. Krzepice
 Kuźniewska Zofia 5017
 Kuźnik Bartłomiej 5018
 Květina Jan 2856, 8058
 Kwak Jan 7895
 Kwak Marek Tadeusz 5788
 Kwak Zofia 6907
 Kwapień Ewelina 3313; przedm. 3313; red. 3313
 Kwapisz Jan 5768
 Kwapisz Marian 3019
 Kwapiszewski Marek 5910, 5911
 Kwarcińska Małgorzata Joanna 1404
 Kwartalnik Artystyczny 83
 Kwartalnik Bellona 187
 Kwartalnik Historii Kultury Materialnej 188
 Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 189
 Kwartalnik Historii Żydów 190, 2882
 Kwartalnik Historyczny 191, 6913, 9000
 Kwartalnik Muzyczny 3612
 Kwaśniak Małgorzata, red. 1708
 Kwaśnicka Marta 1526
 Kwaśniewicz Katarzyna 1105
 Kwaśniewicz Włodzimierz 107
 Kwaśniewska Anna 2367, 2368; red. 2367, 2368
 Kwaśniewska Maria 5345
 Kwaśniewski Aleksander 10522
 Kwaśniewski Andrzej 1108, 1109, 3534, 3752
 Kwaśny Kazimierz 9585
 Kwaśny Marek 3684
 Kwela Adam 3019
 Kwiatek Filip 1281
 Kwiatek Zbigniew 4270
 Kwiatkowska Aneta 1194
 Kwiatkowska Anna 1451
 Kwiatkowska Barbara 2993, 6789
 Kwiatkowska Emilia 1439
 Kwiatkowska Joanna 5408
 Kwiatkowska Magdalena 1922, 3513, 5019
 Kwiatkowska Małgorzata 5020
 Kwiatkowska Sylwia 4412

- Kwiatkowska Teresa, oprac. 1694
 Kwiatkowska Wiesława 1043, 1045,
 1064, 5087; rec. 1057
 Kwiatkowska-Frejlich Lidia 3752
 Kwiatkowska-Wyrwisz Elżbieta
 1923
 Kwiatkowski Andrzej 6401, 10090;
 wyd. 7766
 Kwiatkowski Bogusław 5019
 Kwiatkowski Dariusz 10546
 Kwiatkowski Edward 3762
 Kwiatkowski Eugeniusz 4677
 Kwiatkowski Kajetan 3266
 Kwiatkowski Kazimierz 5912
 Kwiatkowski Krzysztof 449, 835,
 2559, 4044, 4825, 6956
 Kwiatkowski Mikołaj 8721
 Kwiatkowski Piotr Tadeusz 1847
 Kwiatkowski Przemysław 10091
 Kwiatkowski Rafał, rec. 5338
 Kwiatkowski Stanisław 6496
 Kwiatkowski Stefan 1074
 Kwiatkowski Wojciech 2432
 Kwiatkowski Zygmunt 10483
 Kwidzyn, woj. pomorskie; powiat
 2367
 Kwiecień Anna 1328
 Kwiecień Marcin 4465, 7865
 Kwiecień Sabina 3479, 8059, 8060,
 8722; rec. 9534
 Kwiecińska Grażyna 3019
 Kwiecińska Klaudia 618, 1032;
 red. 174
 Kwiecińska Magdalena 1364
 Kwieciński Otmar 8452
 Kwieciński Zbigniew 2313
 Kwiek Julian 2882, 10218
 Kwileń, pow. pleszewski 6062
 Kwiotek Katarzyna 3691
 Kwitok, Rosja 9149
 Kwosek Jacek 2444
 Kybalůk Mikola 1281
 Kylsberg Bengt 1956
 Kyser Hans 2760
 Kysil Małgorzata 3541, 3678

 La Ferté-Imbault Marie-Thérèse de
 z d. Geoffrin 7608
 Laabs Hans 6553
 Labershek Jacek 5195, 6855
 Labouisse-Curie Ève 5309
 Labuda Adam S. 5086
 Labuda Gerard 545, 818, 4731
 Labuda Grzegorz 10092
 Laburda Małgorzata 9242
 Laccy, rodzina 2851
 Lach Kornelia 3283
 Lach Rafał 6496
 Lachendro Jacek 99
 Lachert Bohdan 3820, 4020
 Lachert de Peselin Józefa 3820
 Lachowicz Franciszek J. 4978
 Lachowicz Krzysztof 1770, 5880
 Lachowicz Magdalena, red. 5229
 Lachowicz Teofil 2973
 Lachowicz Władysław Leon 5560
 Lachowska Marzena 3834
 Lachowski Marcin 3732
 Ladek Marcin 2052
 Lademann Mirosław, red. 6567
 Ladorucki Jacek 3504, 3542; red.
 3504
 Lagorio Aleksandr Evgen'evič 2924
 Lagzi Gábor 4718
 Lajborek Andrzej 5618
 Lajdenfrost Adam 1053
 Lajourdie Jan Marek 5913
 Lakits Mattias, tl. 1626
 Lalak Danuta 1985
 Lamarine Alphonse de 3409
 Lamch Antoni 6432
 Lamch-Dolata Izabela 6432
 Lament Bolesława zob. Bolesława
 Lament, bl.
 Lament-Kosińska Angelika 3679,
 3737
 Lameński Lechosław 3768, 6490
 Lampert Helga 6399
 Lamsdorf zob. Łambinowice
 Lanci Franciszek Maria 3690
 Lanckorona, pow. wadowicki
 3751
 Lanckorońscy, ród 1361
 Lanckorońska Anna 2041
 Lanckorońska Karolina 1361, 2445,
 3540, 9100
 Lanckoroński Karol 932, 1361,
 2299, 8134
 Landau-Czajka Anna 2794, 8723–
 8725
 Landeskronowie, rodzina 2094
 Landowski Zbigniew, współpr. 2891
 Landsberg zob. Gorzów Wiel-
 kopolski
 Landywood, Wielka Brytania
 2947
 Laneński Aláksandr 8061
 Lang Elżbieta 1538, 1798
 Lang Joanna, oprac. 1719
 Lange Krzysztof 1874
 Lange Roderyk 4093, 5914
 Lange Tadeusz Wojciech 1397
 Lange Urszula 2733
 Langenfeld Łukasz 4524, 5021
 Langer Beata 836, 8722
 Langer Hanna, oprac. 3550
 Langer Jerzy L. 6703
 Langer Krzysztof 6703, 8372
 Langfus Anna 3681
 Langiewicz Marian 6099
 Lansing Robert 2750
 Lappe Marian 8228
 Larass Johann 3923
 Larczyńska Agata, red. 1503
 Larczyński Tomasz 6856
 Larisch Jan 5227
 Larnaka, Cypr 2497
 Larrey Jean Dominique 8343
 Lasatowicz Maria Katarzyna, red.
 10525
 Lascaris Georgius Maria 7083
 Lasek Piotr 771, 3946
 Laska Danuta Krystyna 4638
 Laskosz Joanna, wyd. 7756
 Laskowska Elżbieta 8831
 Laskowska Katarzyna 2718
 Laskowska Magdalena 1555; red.
 1555
 Laskowska-Adamowicz Małgorzata
 3884
 Laskowski Aleksander 5315, 5315
 Laskowski Andrzej 1924, 3680,
 4936, 5090, 5407, 6469, 6471
 Laskowski Dariusz 10619
 Laskowski Leszek 10093
 Laskowski Piotr 979, 8219
 Lasocin, pow. opatowski 2045
 Lasocińska Estera 3400; przedm.
 3484; red. 3484
 Lasocka Bronisława Agnieszka 5438
 Lasocka Małgorzata 2965
 Lasota Jacek 2433, 2434, 4833,
 4885; przedm. 2433; red. 2433,
 2434; przedm. 2434
 Lasota Rafał 9101
 Lasota-Moskalewska Alicja 6703
 Lasowiaczy 3299
 Lasowice, pow. mławowski 5199
 Lassota Lesław 4262, 10006
 Lastoński Aláksiej 1848
 Lastovs'kij Valery 2851
 Lasyk Michał 2907
 Lasyk Rafał 5539; red. 5539
 Laszuk Anna 603, 1043, 1045, 1089,
 7352; przedm. 1088; rec. 1100;
 red. 1088
 Laśnia-Leja Bożena 6429
 Lata 80. i 90. na Górnym Śląsku
 9622
 Latanowicz Zofia 6493
 Latawiec Krystyna 3435
 Latawiec Krzysztof 5324, 5377,
 7918; red. 229; wyd. 7726
 Latek Stanisław 3588
 Latoch-Zielińska Małgorzata, red.
 3096
 Latocha Agnieszka 6460
 Latocha Sebastian, red. 5181
 Latoń Andrzej 10546
 Latopisiec Litwy i Kronika Ruska
 2818
 Látosims'kij Boris Mikołajovič 2871
 Latoński Stanisław 6510
 Latoszek Paweł 6857
 Lauda ziemi rawskiej i województwa
 rawskiego 7035
 Laudy Agnieszka 1451
 Laumont Jean-Charles Joseph 7848
 Lauri Lorenzo 6214
 Lauryk Ūryj Mikalaevič 1196
 Lauterpacht Elihu 5486
 Lauterpacht Hersch 513, 3039, 5486
 Lavi Bezalel 2908
 Lavrent'ev Aleksandr V. 2261
 Lawaty Andreas 1864; wyd. 9577

- Lawenda Tomasz 3484, 10094
 Lazar Stefan 8726
 Lazarusówna Fryderyka 3479
 Lazorak Bogdan 1863
 Lazorak Tetiana 1863
 Lazurko Lidiâ 3501, 6913
 Łąd, pow. stupecki 2151
 Łądek-Zdrój, pow. kłodzki 4076, 6460
 Lea Magda 3437
 Lebda Małgorzata 3434
 Lebedeva Natali'â Sergeevna, przedm. 9036
 Lebenstein Jan 10202
 Lebensztejn Anna 1296
 Lebet-Minakowska Anna 2939
 Lebedzińska Ksenia, red. 4054
 Lebus (Lubusz), Niemcy 4919, 6491
 Lec Tomasz 1887
Lech. Gazeta Gnieźnieńska 7933
 Lech Andrzej 5644, 5731; rec. 5181, 8543, 9294; red. 339
 Lech Jacek 3201
 Lech Katarzyna 1910, 3852
 Lech Paweł 7103
 Lech Tomasz 1910
 Lech-Jabłońska Bożena 28, 1194, 5589
 Lech-Kirstein Danuta 3283
 Lechocka Ewelina 2867, 5077, 8062
 Lechoń Jan 3426
 Lechowski Andrzej 3885
 Lechta Victor 3109
 Leciński Czesław 6645
 Leder Andrzej 2309
 Lednicki Aleksander 5278, 7641
 Lednogóra, pow. gnieźnieński 1879
 Ledóchowicz Ewa, tl. 9011
 Ledóchowska Urszula zob. Urszula Ledóchowska, św.
 Ledóchowski Stanisław 4184
 Ledwoch Janusz 4834, 8727
 Ledzińska Anna 3327
 Ledzion Mirosława 987
 Legan Michał, red. 5164
 Legendziewicz Andrzej 3946
 Legeżyńska Anna 3401
 Legia Warszawa 1916–2016. 4230
 Legieć Jacek 891, 2965, 4889, 8063; przedm. 2959; red. 2959
 Legionowo, woj. mazowieckie 88, 247, 2417, 2928, 3214, 3655, 5253, 6330, 6699, 8686, 8718, 9176, 9498, 9708, 9918; powiat 4073; powiat; 4421; region 6111
 Legnica, woj. dolnośląskie 314, 406, 1128, 1194, 1258, 3891, 3938, 3946, 4090, 4292, 4471, 5195, 5471, 6483, 7282, 7289, 8133, 9453, 9571, 9762, 9931, 10070, 10071
 Legnicka diecezja 10049, 10549, 10579
 Legocki Andrzej B., przedm. 5190
 Legumina-Dwernicka Rita 3886, 5569
 Legun Ūrij, przedm. 7678
 Legut Janusz 9623
 Legut-Pintal Maria 2185, 2842
 Legutko Grażyna 2483, 8103
 Legutko Krystyna, rec. 719
 Lehnstaedt Stephan 837
 Lehr Stefan 9391
 Lehr-Splawiński Piotr, współpr. 10548
 Leibnitz Thomas 7830
 Leinwand Aleksandra Julia, rec. 8509
 Leist Artur 2658
 Leitgeberowie, rodzina 6557
 Lejczyk-Kamińska Alicja 9624
 Lejcykowie, rodzina 9624
 Lejman Beata 3876; oprac. 1601; przedm. 3876; red. 1601, 3876
 Lekarze. Patroni ulic w Wielkopolsce 5408
 Lekcja solidarności 2719
 Leksykon piśmudczykowski 5409
 Leksykon polskich partii politycznych 108
 Lekszycki Paweł 6429
 Lelen Andrzej 5022
 Lelewel Joachim 840, 917, 926, 1196, 1252, 1252, 2151, 3311, 3370
 Lelewelowie, rodzina 7515
 Leligidowicz Andrzej, red. 6708
 Leńów, pow. częstochowski 2388; powiat 8328; region 5195
 Lem Stanisław 3422, 3426, 3434, 4067, 5915
 Lemańczyk Marcin 4154
 Lemańczyk Martyna M. 3420
 Lemek Katarzyna 9875
 Lemire Laurent 6154
 Lemke Martin, tl. 6708
 Lemkin Rafał 1845, 2674, 5916
 Lemm Manfred 6148
 Lempart Maria 1539
 Lempart-Geratowska Marta 3745; przedm. 3647; red. 3647
 Lempicka Tamara de zob. Łempicka Tamara
 Lenarczyk Leszek 895
 Lenart Mirosław 722, 1193, 3418, 5087, 8795; przedm. 1193; rec. 3484, 3793; red. 722, 8795
 Lenart Zbigniew 5199, 6577; red. 5198
 Lenartowicz Izabela 47
 Lenartowicz Teofil 2356, 5210
 Lenartowicz Zdzisław 2296
 Lendvai Paul 5588
 Lendzionowie, rodzina 5328
 Lenga Jan Paweł 9625
 Lengnich Gotfryd 7240
 Leniart Ewa 10278
 Lenik Paweł 4259
 Lenin Vladimir Il'ic 8806
 Leningrad zob. Petersburg
 Lenkiewicz Piotr 4155
 Leń Kazimierz 1097, 1286
 Leńczuk Mariusz 1986
 Leńczyk Gabriel 2869
 Leo Juliusz 8229
 Leoben, Austria 2837
 Leociak Jacek 2909, 2939, 9393, 9505; rec. 1832; red. 3408; wyd. 9202
 Leon X, papież 2585
 Leon XIII, papież 3026, 5150
 Leonardo Isabella 2613
 Leonardo da Vinci 1928
 Leonhard Bolesław 6368
 Leonhard Rudolf 5186
 Leonort Feliks, red. 161
 Leonowicz Jan, pseud. Burta 10483
 Leonowicz-Bukała Iwona 3603
 Leończuk Jan, red. 2340
 Leończyk Sergiusz 891, 8064
 Leopold I, cesarz 7334
 Leopold III Fryderyk von Anhalt-Dessau 3696
 Leopold Julia 1636
 Leopolda Jan Wuchaliusz 7114
 Lepacka Anna Maria 7194
 Lepanto zob. Nafpaktos
 Lepecki Mieczysław Bohdan 3368, 6479, 8453
 Lepidus Marek Emilusz 2497
 Lepówna Barbara 6760
 Lepszy Leonard 838
 Lercher-Kamińska Dorota 2170
 Lermer Lowisa 6636
 Lerski Jerzy Jan 5418
 Lerski Tomasz 1632
 Lesiak Henryk 5980
 Lesiak Wincenty 2469
 Lesiak Władysław 5917
 Lesiak-Przybył Bożena, wyd. 7658
 Lesiakowski Krzysztof 9960, 10095–10097, 10278
 Lesicz Zbigniew 5410
 Lesińska Magdalena 10098
 Lesisz Ewelina 2847, 2848, 5212
 Leskinen Maria 7353, 10514
 Lesko, woj. podkarpackie; powiat 9494
 Lesmaitis Gediminas 2668, 7231
 Lesner Hanna 2560
 Lesser Józef 5918
 Leszczelewski Jarosław 5411, 6408, 10099
 Leszczewski-Schwerk Angelique, red. 4769
 Leszczyna, pow. krańicki 2869
 Leszczyna Dorota, przedm. 7709, 7758; red. 7758; wyd. 7709
 Leszczyńska Alicja 1314
 Leszczyńska Bożena 5082, 5574
 Leszczyńska Cecylia 8235
 Leszczyńska Dominika, red. 4535
 Leszczyńska Elżbieta 5630

- Leszczyńska Jadwiga 8454
 Leszczyńska Maria 5115
 Leszczyńska-Skowron Klara, rec. 3459
 Leszczyński Adam 5246
 Leszczyński Anatol 2882
 Leszczyński Antoni 7066
 Leszczyński Bogusław 7535
 Leszczyński Filip Karol 8476; przedm. 8476; red. 8476
 Leszczyński Henryk 3019
 Leszczyński Jan 7488
 Leszczyński Józef Benedykt 7066
 Leszczyński Kamil Marek 919, 1799, 2023; uzup. 1799
 Leszczyński Karol Rafał 5919
 Leszczyński Mariusz 6442, 10100
 Leszczyński Mateusz 8959
 Leszczyński Paweł A. 1074, 2720, 8065; red. 165
 Leszczyński Rafał 8728
 Leszczyński Rafał Marcin 4938
 Leszczyński Ryszard 10101
 Leszczyński Samuel 7529
 Leszczyński Seweryn 7354
 Leszczyński Tomasz, przedm. 6492
 Leszek Biały 2151
 Leszek Czarny 2469, 6924, 6952
 Leszka Małgorzata B. 2460
 Leszka Mirosław J. 2460, 2497, 2539, 2561–2563
 Leszke Julianna 6399
 Leszkiewicz Bartosz 6752
 Leszkiewicz Jan 3231
 Leszko Zofia 6599
 Leszkowicz Tomasz 10197, 10457; rec. 9801
 Leszkowicz-Baczyński Jerzy 6659
 Leszniewski Tomasz 2313
 Leszno, woj. wielkopolskie 248, 1129, 1378, 2820, 2851, 3250, 4578, 4904, 5176, 5393, 5868, 6645, 7050, 8324, 8345, 9661, 10038, 10149, 10624; powiat 5393; region 9467; Strzyżewice 1874
 Leś-Runicka Maria 3142, 8066; oprac. 3142
 Leśkiewicz Rafał 1075; red. 1060
 Leśna Jania, pow. starogardzki 4293
 Leśniak Antoni 4973
 Leśniak Ewa 2359
 Leśniak Franciszek 4562, 7355
 Leśniak Jerzy 109, 677, 4231, 4639, 6528
 Leśniak Kamila 3732, 10102
 Leśniak Tadeusz 3167
 Leśniak Teresa, red. 2901
 Leśniak Zygmunt 1286
 Leśniakowska Marta 1636
 Leśnica, pow. strzelecki 6484; region 6484
 Leśnica Pienińska, Słowacja 6485
 Leśnice, pow. łębarski; Dziechlino 4306
 Leśniczak Rafał 10660
 Leśniczuk Anna 1314
 Leśniewska Anna Maria 10103
 Leśniewska Dorota 6557
 Leśniewska J. Ewa 4601, 6498
 Leśniewska Jolanta 1127
 Leśniewska Magdalena, przedm. 8399; red. 8399
 Leśniewska-Napierała Katarzyna 10620
 Leśniewski Apolinary 8934
 Leśniewski Franciszek Michał 7089
 Leśniewski Grzegorz 3169
 Leśniewski Kamil 2790
 Leśniewski Paweł 10620
 Leśniewski Sebastian 4506
 Leśniewski Sławomir 7356
 Leśniów zob. Żerki
 Leśno, pow. chojnicki 6693
 Leśny Jacek, red. 2867
 Leśny Marian 1956
 Letkiewicz Ewa 3664, 5180, 5195, 7833; red. 5180, 7833
 Letkiewicz Olga 7833
 Letkiewicz-Ryłów Olga 5180
 Letnia Szkoła Historii Najnowszej 2857
 Leuven, Belgia 7053, 8390
 Levi Nicolas 10104
 Levin Alicia C. 4116
 Levin Vladimir 957
 Lewalski Krzysztof 5004; przedm. 2836; red. 2836; wyd. 7681
 Lewandowicz Jerzy 9925
 Lewandowicz Maria 2461
 Lewandowicz-Nosal Grażyna 10105
 Lewandowska Ada 7357
 Lewandowska Dorota 577, 1053, 8349
 Lewandowska Grażyna Małgorzata, red. 5756
 Lewandowska Izabela 1881, 2837, 2939
 Lewandowska Jadwiga 2272, 2850, 6905; przedm. 2272, 6905; red. 2272, 6905
 Lewandowska Katarzyna 1427, 1428; oprac. 1427
 Lewandowska Liliana 1600; przedm. 1600; red. 1600; wyd. 7064
 Lewandowska Lucyna, il. 2027
 Lewandowska Magdalena 4466
 Lewandowska Zofia 3019
 Lewandowska-Kąkol Agnieszka 5412
 Lewandowska-Pijanowska Maria, oprac. 9160; przedm. 9160
 Lewandowski Adam Stefan 6077
 Lewandowski Albert 8067
 Lewandowski Arkadiusz 4719, 10621; rec. 4714, 4759, 9841
 Lewandowski Czesław 9101
 Lewandowski Ignacy 5807
 Lewandowski Jan 6488, 9160
 Lewandowski Kazimierz 5920
 Lewandowski Mirosław 10106, 10107
 Lewandowski Paweł 10622
 Lewandowski Przemysław 1052, 1053
 Lewandowski Ryszard 4122
 Lewandowski Stephan 4192
 Lewandowski Waclaw 3402
 Lewandowski-Kąkol Agnieszka 5413
 Lewandówka zob. Lwów
 Lewaszkiewicz Tadeusz 839, 840, 3284, 3344; rec. 3320, 3322; wyd. 6719
 Lewczak Sławomir 5742
 Lewczak Teresa 3887
 Lewczuk Jarosław 4919
 Lewenstam Anna 5438
 Lewera Dariusz 3056, 3143
 Lewiarz Jan 9803
 Lewica polska i niemiecka wobec I wojny 8068
 Lewicka Barbara 3888
 Lewicka Beata, red. 3087
 Lewicka Maria Ludwika 1911
 Lewicki Jakub 930, 1938, 2847, 3745, 3803, 4936
 Lewicki Jerzy 9193
 Lewicki Marcin 1636
 Lewicki Tadeusz 3001, 3028
 Lewicki Zbigniew 2432; red. 2432
 Lewicki Zygmunt 5389
 Lewicowcy Kraków w okresie międzywojennym 4720
 Lewikowski Waclaw 2750
 Lewin Aleksander 9230
 Lewin Brzeski, pow. brzeski, woj. opolskie; gmina 9370
 Lewin Kłodzki, pow. kłodzki 7476
 Lewin Paulina 5921
 Lewino, pow. wejherowski 2294
 Lewiński Damian 4559
 Lewiński Jerzy, wyd. 8460
 Lewiński Paweł 9626, 9627
 Lewiński Przemysław August 6567
 Lewis Meriwether 1548
 Lewko Mariusz 6492; współpr. 6492
 Lewkowicz Piotr 589, 3526
 Lewandowski Józef 3616
 Lewocza, Słowacja 1188, 3908
 Lewoczewicz Izabela 10108
 Lewtak Aleksander 2360
 Lezzi Maria Teresa 6148
 Leżachów, pow. przeworski 3804
 Leżajsk, woj. podkarpackie 1379
 Leżak Marzena 983, 2867, 9546
 Leżańska Wiesława 3144
 Lębork, woj. pomorskie 9893, 10260; powiat 2367
 Li Yi-nan 3403
 Libanowie, rodzina 4508
 Libaratus z Kartaginy 2531

- Libelt Karol 3238, 7796, 8375
 Liber vetustissimus gorlicensis 6725
 Libera Anna 3389
 Libera Jerzy 6519
 Libera Leszek 8418
 Libera Paweł 1828, 5593; wyd. 9752
 Libera Zbigniew 699
 Liberek Anna 3267
 Liberek Jarosław 3267
 Liberia 2438
 Liberiusz Jacek 4973
 Liberum veto 142, 7358
 Libia 9067, 9628
 Libionka Dariusz 9392, 9393; rec. 6144, 9548; red. 326; repl. 9548; wyd. 9015
 Libitzky Eva 9102
 Liberowa Eugenia 719
 Librantowa, pow. nowosądecki 2869
Libri Gedanenses 192
 Lichański Jakub Zdzisław 10522, 10548
 Lichnerová Lucia 1196
 Lichocka Halina, red. 130
 Lichończak-Nurek Grażyna, rec. 6650
 Lichota Alina 6417
 Lichtensteriger Johann Christoph 4191
 Lickevič Oleg 1987
 Liczmańska Regina 1207
 Liczmańska-Małek Regina 5922
 Liczmański Alfons 5922
 Licznarski Jan 5923
 Lida, Białoruś 3093, 8951, 10483; powiat 5421
 Lidzbark, pow. działowski 5135
 Lidzbark Warmiński, woj. warmińsko-mazurskie 3526, 6786; powiat 2389
 Liebeneiner Wolfgang 9517
 Liebermann Max 9222
 Liechtensteinowie 3696
 Liedke Marzena 7359–7361
 Liesganig Joseph 7895
 Lietuvs Didžiosios Kunigaikštystės seimelių instrukcijos 7036, 7037
 Lietuvos XVII–XIX a. pradžios ikonografijos 1963
 Ligarski Sebastian 5414, 10109, 10172, 10233; przedm. 10197, 10233; red. 10197, 10233
 Ligocka Roma 3406
 Ligoń Stanisław 5453
 Ligota, pow. bielski, woj. śląskie 1708
 Ligota Łabędzka, pow. gliwicki 6429
 Ligota w obiektywie 1708
 Liguda Alojzy zob. Alojzy Liguda, bl. Lihtej Igor 2795
 Lijun Yi, przedm. 3403
 Likowski Janusz, pseud. Milcz 5924
 Liksajny, pow. ostródzki 9932
 Liksna, Łotwa 8134
 Likurg z Aten (Lycurgus orator) 2497
 Lilien Ephraim Moses zob. Lilien Maurycy
 Lilien Maurycy 2466
 Lilius Franciszek 4107
 Lilpopowie, rodzina 5489
 Limanowa, woj. małopolskie 3900, 5155, 7032; region 7712
 Limisiewicz Aleksander 2842
 Linda Svitlana Mikolaivna 930
 Linde Samuel Bogumił 3286
 Linde-Usiekiewicz Jadwiga 3289
 Lindley William Heerlein 5925
 Lindmajer Józef 6595
 Lindner Jacek 4467, 5077
 Linek Bernard 1849, 6620, 8069, 9925; przedm. 9925; red. 302, 9925
 Linek Małgorzata, tl. 3930
 Linette Eugeniusz 6953, 6953
 Link-Lenczowska Stanisława 3749, 5546
 Link-Lenczowski Andrzej K. 2635, 2851
 Linke Bronisław Wojciech 1636
 Linkiewicz Olga 1618
 Linkner Tadeusz 3404, 5814, 6146
 Linkowski Zdzisław 1420
 Linowo, pow. drawski 6486
 Linowski Aleksander 3356
 Linsenbarth Adam 3145, 9628
 Lionchuk Oleksii 2687
 Lipczik Agata 7833
 Lipe, pow. kaliski; parafia 6487
 Lipecka Zofia 3693
 Lipelt Robert 5202, 8070; przedm. 5202; red. 5202
 Lipianki, pow. kwidziński 4297
 Lipinin Joanna 2148
 Lipinki, pow. wołomiński 4531
 Lipinsky-Gottersdorf Hans 6484
 Lipińska Agata 1194
 Lipińska Aleksandra 3687
 Lipińska Alicja 9629
 Lipińska Małgorzata 733
 Lipińska-Drozd Alicja 6750
 Lipiński Artur 10573
 Lipiński Filip 3420
 Lipiński Gustaw 4144
 Lipiński Jan 3019
 Lipiński Karol 4144, 4145
 Lipiński Stanisław 5023
 Lipka Bernard, oprac. 7941; tl. 7941
 Lipnica, pow. kolbuszowski 1351
 Lipnicki Albert 6484; przedm. 6484; red. 6484
 Lipniūnas Alfonsas 9311
 Lipno, pow. opolski, woj. opolskie 3924
 Lipno, woj. kujawsko-pomorskie; dekanat 1980
 Lipońska-Sajdak Jadwiga 6454
 Lipoński Wojciech 2462
 Lipowicz Irena 4667
 Lipowiec, pow. górowski 4282
 Lipowska Teresa 4064, 4064
 Lippke Wilhelm 1586
 Lipscher Winfried, rec. 5034
 Lipski Niemcy 4144, 6301, 9025, 9061
 Lipska Dąbrówka 1887
 Lipska Dominika 7362
 Lipski Aleksander 4986
 Lipski Jan Aleksander 1910, 4936
 Lipski Jan Józef 3599, 5926, 9906, 9907, 10197, 10361
 Lipski Józef 2973
 Lipski Leo 5203
 Lipski Tadeusz 5527
 Lipsen Alfred, przedm. 2905; red. 2905
 Lipszyc Rywka 9103
 Lis Aleksandra 572, 7363
 Lis Artur 4640; wyd. 6712
 Lis Cezary Jan 9394, 9395
 Lis Karol 1928
 Lis Małgorzata 826, 973, 997, 998, 1001–1003
 Lis Marek 10110; przedm. 5137; red. 5137
 Lis Michał 63, 694, 2837, 5668, 5903, 6106, 6139, 10111, 10623
 Lis Tomasz Jacek 5229; przedm. 7712; współpr. 7712; wyd. 9745
 Lis Wojciech 2960
 Lis-Wielgosz Izabela 2444
 Lisak Agnieszka 8071
 Lisak-Gębala Dobrawa 3420, 3460
 Lisejykaū Dzānis 7364
 Lisek Joanna 2938
 Lisiak Henryk 3056, 8729
 Lisicki Henryk 7760, 9000
 Lisiecka Anna 5780
 Lisiecka Katarzyna 1626, 4097, 6416
 Lisiecka Lucyna 5976
 Lisiecki Adam 1982
 Lisiecki Marek 4398
 Lisiecki Zygmunt 9193
 Lisiewicz Małgorzata, przedm. 4420; red. 4420
 Lisiewicz Teodozja Helena Maria 5418
 Lisik Adam 3889
 Liske Ksawery 191
Liskowianin 8900
 Lisków, pow. kaliski 8900
 Lisocka-Jeagermann Bogumiła 2970
 Lisowie, ród 6924
 Lisowska Agnieszka 5203
 Lisowscy Grodzieńszczyzny Herbu Lis 1550–2017. 5415
 Lisowscy, rodzina 5415
 Lisowska Agnieszka 3737
 Lisowska Ewa 2284, 4468
 Lisowska Kinga 9848
 Lisowska Lucy 2939
 Lisowska Marzena 3085
 Lisowska-Gaczorek Aleksandra 2291
 Lisowska-Rzepecka Małgorzata 3749

- Lisowski Andrzej jun., oprac. 5415
 Lisowski Andrzej sen., oprac. 5415
 Lisowski Franciszek 5927
 Lisowski Mikołaj, red. 6679
 Lisowski Piotr 1648
 Lisowski Tomasz 3319
 Liss Franciszek 5928, 8158
 Lissowska-Postaremczak Regina 4093
 Lista duchownych dekanatu kłodawskiego sporządzona w styczniu 1866 r. 7704
 Listowski Witold, red. 5234, 9378
 Listy do Oneg Szabat 9104
 Listy dotyczące rywalizacji polsko-kozańskiej o Mołdawię 7038
 Listy o Zagładzie 9105
 Listy z celi śmierci 9630
 Listy z napoleońskiej kwatery głównej w Ostródzie 7705
 Listy zesłańców z Kazachstanu do ks. Franciszka Koniecznego 9106
 Lis, pow. gołdapski 2292
 Lisy-Wagner Laura 4920
 Liszewska Ewa 8072
 Liszewska Weronika 2013
 Liszewski Bogumił 8072
 Liszka Ewa 3743
 Liszka Katarzyna 3537, 5247
 Liszka-Drażkiewicz Agnieszka 3405
 Liszkowska Katarzyna 4093
 Liszt Ferenc (Franz) 4116, 7706
 Liszyno, pow. plocki 8475
 Literatura i granice 3406
Literatura na Świecie 10254
 Literatura orientu w piśmiennictwie polskim XIX w. 8073
 Literatura polska na obczyźnie 3407
 Literatura polska wobec Zagłady 3408
 Literska Barbara 4116, 4192
Litery 3604
 Litwa (Wielkie Księstwo Litewskie) 473, 478, 502, 516, 582, 663, 762, 833, 842, 866, 885, 891, 922, 929, 930, 932, 1071, 1076, 1269, 1281, 1286, 1963, 1964, 1973, 1987, 2008, 2032, 2033, 2047, 2076, 2102, 2161, 2178, 2252, 2263, 2292, 2334, 2344, 2450, 2454, 2465, 2480, 2532, 2550, 2570, 2627, 2637, 2645, 2666, 2671, 2683, 2712, 2728, 2732, 2792, 2810, 2818, 2825, 2830, 2846, 2851, 2861, 2873, 2917, 2931, 2932, 2960, 2971, 3247, 3260, 3313, 3356, 3428, 3435, 3461, 3462, 3473, 3477, 3492, 3505, 3533, 3608, 3618, 3939, 4116, 4617, 4721, 4782, 4816, 4825, 4853, 4920, 4946, 5043, 5089, 5131, 5195, 5213, 5214, 5229, 5235, 5291, 5421, 5442, 5477, 5513, 5593, 5817, 6015, 6480, 6816, 6941, 6961, 7036, 7062, 7116, 7182, 7183, 7231, 7235, 7293, 7301, 7359, 7361, 7364, 7375, 7377, 7385, 7406, 7454, 7488, 7505, 7509, 7510, 7529, 7585, 7587, 7648, 7699, 7739, 7988, 8111, 8223, 8228, 8281, 8332, 8386, 8652, 8796, 8975, 9043, 9259, 9270, 9484, 10033, 10385, 10523, 10560, 10590, 10641, 10678, 10683; Śródkowa 2678
 Litwa Agnieszka 3654, 3842
 Litwin Eugeniusz 6560
 Litwin Henryk 2450
 Litwin Jerzy 1277, 1956
 Litwin Marian Ludwik 3056
 Litwinki, pow. nidzicki 2300
 Litwińska Monika 10112
 Litwiński Robert 714, 4853, 5971
 Lityńska-Zajac Maria 6685, 6703, 6789
 Lityński Adam 2597, 2598, 2693, 5871; rec. 4653, 9887, 10134, 10204
 Liudprand z Cremony 6941
 Liw, pow. węgrowski 249, 350, 529, 1380, 1381, 5484, 5485, 5761, 5919, 7136, 7152, 8111; region 905, 4450
 Liwerska Aneta 2492
 Liwiec, lewy dopływ Bugu 6667
 Liwoch Radosław 2570, 2869
 Liwoch Sebastian 1039, 2877
 Liwonia 1973, 2870
 Liwska ziemia 2035, 2088, 2181, 2221, 2375, 6783, 7203, 7252, 7495
 Lizak Wiesław 2438
 Lizakowska Svitlana 4985
 Lizakowski Piotr 4985
 Lizbona 1478
 Lizoń Janusz 6394
 Liżewska Iwona 2389, 5087
 Ljublino, Rosja 2292
 Lniak Agnieszka 2444
 Loba Anna 5430
 Loba Maciej 4928
 Lobejün, Niemcy 4188
 Lobin Aleksej Nikolaewič 7116, 7365
 Loca scribendi 2033
 Locarno, Szwajcaria 2750
 Lochman Dominik 3749, 3752
 Lochner Ludwig Paul 9298
 Loci (non) communes 3409
 Lodomeria 8309
 Loebel Jan Zygmunt von 7211
 Loebel Bogdan 5228
 Loevy Hanno 1632
 Loew Peter Oliver 1979, 2961; przedm. 7754
 Loewe Carl Gottfried 4188
 Loewi Otto 6298
 Loferer Steinberge, część Północnych Alp Wapiennych w Austrii 4221
 Logemann Daniel, rec. 9328
 Lohenstein Daniel Casper von 5228
 Lokman el-Hakim Amtsal 8073
 Lolo Radosław 1004–1006, 5253, 6580; przedm. 6580; red. 5253, 6564, 6580
 Loloya-Opiela Maria, red. 7671
 Londyn 498, 1191, 1192, 1196, 1618, 2455, 2591, 2592, 2683, 2750, 2949, 2973, 3427, 3505, 3608, 4742, 5418, 5655, 6220, 7656, 9045, 9125, 9208, 9228, 9302, 9432, 9471, 9541, 9664, 9921, 10327; Dulwich 3696
 Longerich Peter 2721
 Longobardowie 2554
 Loos Helmut 4115, 4144, 4192
 Loranc Juliusz 5274
 Loranty Michał, wyd. 7692
 Lorek Maria 5416
 Lorek Zdzisław 9396
 Lorenc Magdalena 1856
 Lorenc Włodzimierz 6127
 Lorens Beata 932, 5131, 7401
 Lorentz Stanisław 8486, 9610
 Lorentz Zofia 3326
 Lorenzo di Giovanni 5588
 Loret Maciej 826
 Lorkowska Halina 2451
 Loryś Edward 6392
 Loryś Jan M. 5880
 Loryś Maciej 6392
 Loryś Marcin 6392
 Loryś-Kosyło Dorota 6392
 Los Angeles, Stany Zjednoczone Ameryki 10201
 Losson Katarzyna 10113
 Lotarski Piotr 2434, 4885
 Lotaryngia 2851
 Loth Roman, oprac. 57
 Louchin Jolanta 1052
 Louis Pierre-Charles-Alexandre' 3056
 Lourdes, Francja 5091
 Louthan Howard 713, 4920; przedm. 4920; red. 4920
 Lovanium zob. Leuven
 Löw Ryszard 2939
 Loyola Opiela Maria 841; red. 7670
 Luba Iwona 6194, 8831, 10114
 Lubaczów, woj. podkarpackie 3804, 5002, 8919, 9158, 10217; powiat 3800
 Lubas-Bartoszyńska Regina 3418
 Lubawa, pow. iławski; region 5467
 Lubawka, pow. kamienogórski; gmina 3639
 Lubawska diecezja 6441
 Lubić Igor 6444
 Lubcz Mały, pow. czarnkowsko-trzcianecki 2292
 Lubczyńska Aleksandra 82, 2848, 3550, 8074, 8075, 9000
 Lubczyński Mariusz 3745, 7366
 Lubecka Fabiola, il. 2910

- Lubecka Małgorzata 5150; red. 5150
 Lubecka Olga 2910
 Lubecka, Niemcy 2451
 Lubelczyk Antoni 2285
 Lubelska diecezja 4647, 6068
 Lubelska Elżbieta, tl. 10391
 Lubelski Tadeusz 4067
 Lubelskie województwo 1942, 3168, 3820, 5110, 7708, 8550, 8654, 8844, 8860, 9570, 9781–9783, 9847, 10140, 10476
 Lubelsko-chełmska diecezja 10632
 Lubiarsz Magdalena 5198
 Lubicz-Trawkowska Halina, tl. 7018
 Lubicz-Zaleski Zygmunt 2973
 Lubiechów, pow. żagański 3876
 Lubieniecka Joanna 1652
 Lubieniecka Maria 1652
 Lubieniecki Stanisław (1623–1675) 7251, 7291
 Lubierska Joanna 2053, 5344
 Lubin, woj. dolnośląskie 9830; powiat 2182
 Lubinus Eilhard 2195, 2200
 Lubiń, pow. kościański 1148
 Lubińska Lucyna, przedm. 6214
 Lubińska-Kościółek Elżbieta 3109
 Lubiński Andrzej 2873, 6617, 6618, 9556
 Lublana 8157
 Lublin 46, 134, 229, 365, 366, 504, 584, 585, 624, 714, 717, 855, 1052, 1088, 1130, 1131, 1226–1229, 1559–1561, 1659, 1893, 1914, 1974, 2028, 2029, 2090, 2358, 2842, 2863, 2877, 3083, 3169, 3179, 3188, 3191, 3256, 3325, 3418, 3534, 3608, 3681, 3745, 3752, 3834, 3857, 3862, 4043, 4086, 4096, 4140, 4167, 4265, 4457, 4562, 4595, 4601, 4816, 4925, 4988, 5110, 5180, 5426, 5953, 6101, 6269, 6488, 6489, 6490, 6703, 6789, 6790, 6943, 7044, 7058, 7351, 7372, 7390, 7707, 8228, 8240, 8247, 8248, 8510, 8549, 8708, 8749, 8793, 8845, 8884, 8924, 8964, 9060, 9082, 9270, 9624, 9701, 9781, 9782, 9806, 9835, 9843, 9847, 9859, 9947, 10130, 10213, 10483, 10652; Abramowice 4965, 6489; Bronowice 6489; Czehów 3808, 6489; Czuby 6489; Czwartek 6489; Dominów 6489; dystrykt 9318; Dziesiąta 6489; Felin 6489; getto 1558; Głusk 6489; gubernia 7934, 8282, 8386; Hajdów 6489; Jakubowice Murowane 6489; Kalinowszczyzna 6489; Lubelszczyzna 28, 899, 1666, 2292, 3296, 3690, 3906, 3909, 4144, 4601, 4816, 5110, 5387, 7896, 8009, 8174, 8212, 8567, 9782, 9876, 10660; Majdan Tatarski 9060; obóz Majdanek 1382, 4265, 9293, 9347, 9505, 9546; Ponikwoda 6489; region 931, 4167, 4595, 6677, 6697, 9510, 10154, 10483; Rury 6489; Sławin 6489; Sławinek 5880, 6489; Szerokie 6489; Tatarów 6489; Trzeźniów 6489; unia 2263, 7131, 7592; Węglin 6489; Wieniawa 6489; Wrotków 6489; Zadębie 6489; Zemborzycze 6489
 Lublin. 700 lat dziejów miasta 6488
 Lublin. Historia dzielnic 6489
 Lublin – Paris – Lublin 3681
 Lublin przez siedem wieków 6480
 Lubliner Wiktor zob. Ostrowski Wiktor
 Lubliniec, woj. śląskie 5271; powiat 9720
 Lublinitzer Kreisblatt 7707
 Lubniewice, pow. sulęciński 2451
 Lubomierz, pow. limanowski 9095
 Lubomirscy, ród 1273, 1582, 1660, 3501, 3803
 Lubomirska Elżbieta 5513
 Lubomirski Aleksander 4986
 Lubomirski Aleksander Michał 7053
 Lubomirski Franciszek 7053
 Lubomirski Franciszek Sebastian 7053
 Lubomirski Henryk 3501
 Lubomirski Hieronim Augustyn 7231
 Lubomirski Jerzy 3501
 Lubomirski Jerzy Dominik 7053
 Lubomirski Jerzy Sebastian 7053, 7115
 Lubomirski Stanisław 7053
 Lubomirski Stanisław Herakliusz 3327, 7053
 Lubomirski Teodor 7053
 Lubomirski Zdzisław 4703
 Lubomirski-Lanckoroński Jan, przedm. 9100
 Luboml, Ukraina 5003
 Luboń, pow. poznański 8923
 Lubostroń, pow. żniński 4011
 Lubosz, pow. międzychodzki; region 2191
 Luboszyce, pow. krośnieński, woj. lubuskie 3878, 5372
 Lubowiecki Ignacy 7708
 Lubowiecki Leon 5929
 Lubowla, Słowacja 1556, 7629
 Lubrański Jan 7523
 Lubrich Fritz jun. 5132, 6454
 Lubrich Fritz sen. 5132
 Lubryczyńska Maria 1925
 Lubuska diecezja 6491
 Lubuska ziemia 643, 733, 1074, 1282, 2294, 2451, 2931, 4235, 4919, 5193, 5399, 6491, 6620, 10338, 10386, 10647, 10671
 Lubuski palimpsest 6491
 Lubuskie województwo 733, 2940, 3878, 4374, 4919, 5874, 6491, 10607
 Lubusz zob. Lebus (Lubusz)
 Lubycza Królewska, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 6492
 Lubzina, pow. ropczycko-sędziszowski; parafia 5157
 Lučak Milá Volodimirvna 9631
 Lučakiv's'ka Ivanna 5199
 Luchowo, pow. piłski 6493
 Luchter-Krupińska Lidia 3682
 Luceje zob. Wieleci
 Lućmierski Las, kompleks leśny koło Zgierza 2290
 Luderá Magdalena 7367
 Lüderitz Jörg 2451
 Ludgarda, księżniczka meklemburska 3344
 Ludwicki Marcin 5417
 Ludwiczek Czesław 6601
 Ludwik XIV, król Francji 2608, 4264, 7344
 Ludwik XV, król Francji 3696
 Ludwik Fleck. Tradycje, inspiracje, interpretacje 3018
 Ludwik Kolankowski. Dzieło i życie 842
 Ludwik Mzyk, bł. 5352
 Ludwik Węgierski 6868
 Ludwik z Grenady (właśc. Louis de Sierra) 7114
 Ludwika Maria Gonzaga, królowa 7528
 Ludwinowo, pow. włocławski 2290
 Ludyczność w języku i literaturze 2361
 „Ludzie opowiadali rzeczy potworne o tym, co się tam działo” 9107
 Ludźmierz, pow. nowotarski 5030
 Luft Maria 5228
 Łukas Krzysztof 5132; red. 4178
 Łukaszyk Janusz 1916
 Łukomskij Ūrij 3922
 Łukowski Jerzy 7182
 Łuksa Katarzyna 5583
 Łuksemburg 6818
 Łuksemburg Róża 8068
 Łuksemburgowie 3627, 6837
 Łul Marcin 3410
 Lula da Silva Luiz Inácio 2443
 Lulek Olga 6409
 Lulek Piotr 2362
 Lulewicz Dominik 4506, 6470, 6472
 Lulewicz Henryk 7488
 Lulińska Barbara, tl. 9376
 Luliński Daniel, tl. 9376
 Lund Hannah Lotte 6491
 Lunde Henrik O. 7368
 Lunéville, Francja 7163

- Lusek Joanna 2861, 4156, 5132, 6454, 9242; przedm. 2861, 5132, 9242; red. 2861, 5132, 9242, 9622
- Lustański Joanna 3313
- Lustig Markus 8455
- Lustracja Dóbr Królewskich Ekonomii Gidelskiej z roku 1765. 7039
- Lustracja województwa podlaskiego 7040
- Luszniewicz Jacek 4525
- Lutcza, pow. strzyżowski 6220
- Luter Marcin (Martin Luther) 1503, 3085, 3165, 4938, 7369
- Luteranizm w kulturze Pierwszej Rzeczypospolitej 7369
- Lutman Roman 5453, 9925
- Lutnia, pow. średzki, woj. dolnośląskie 8133
- Lutomierski, pow. pabianicki 4402
- Lutomierski Marcin, rec. 8234
- Lutosławscy, rodzina 5489
- Lutosławski Józef 7845
- Lutosławski Kazimierz 5930
- Lutosławski Marian 7845
- Lutosławski Wincenty 3440, 7709
- Lutosławski Witold 5315
- Lutów, pow. wieruszowski 4465
- Lútyńskij Anton Mečislavovič 843, 2470, 9398
- Lutz Thomas 1289
- Lux in Oriente – Lux ex Oriente 1504
- Lux Karol 4076
- Luzino, pow. wejherowski 3128, 6199
- L'viv u grafici 1560
- Lwowanie w świącie 5418
- Lwowska archidiecezja 1281, 5002, 5131
- Lwowskie województwo 930, 2795, 5234, 8419, 9494
- Lwów, Ukraina 8, 250, 437, 492, 518, 746, 779, 842, 891, 930–932, 957, 1171, 1190, 1196, 1265, 1270–1273, 1281, 1540, 1560, 1659, 1660, 1709, 1863, 1872, 1974, 2190, 2306, 2445, 2674, 2795, 2847, 2851, 2852, 2861, 2877, 3023, 3035, 3046, 3056, 3060, 3093, 3154, 3204, 3213, 3216, 3230, 3418, 3473, 3501, 3505, 3506, 3515, 3522, 3533, 3550, 3564, 3576, 3612, 3934, 3987, 4093, 4144, 4173, 4185, 4191, 4328, 4396, 4444, 4573, 4734, 4853, 4914, 5002, 5082, 5150, 5195, 5213, 5214, 5220, 5380, 5396, 5418, 5550, 5567, 5576, 5947, 6250, 6444, 6494, 6718, 6913, 6937, 6993, 7084, 7098, 7099, 7231, 7273, 7679, 7734, 7740, 7749, 7755, 7761, 7995, 8072, 8117, 8209, 8220, 8221, 8226, 8245, 8255, 8360, 8386, 8407, 8433, 8460, 8473, 8487, 8505, 8509, 8539, 8551, 8553, 8589, 8630, 8632, 8658, 8679, 8762, 8863, 8941, 8958, 9000, 9004, 9030, 9092, 9106, 9109, 9110, 9114, 9220, 9250, 9285, 9493, 10220, 10379; eparchia 7102; Lewandówka 7953; region 2683, 4657, 10483
- Lwów nowoczesny 1540
- Lwów w starej fotografii 1709
- Lwówek Śląski, woj. dolnośląskie 1562, 2274, 6495, 7504
- Lyon, Francja 6620
- Lyon-Caen Judith 5617
- Lysko Alojzy 5316
- Lyszczyna Jacek 3425; red. 5510
- Łabapa, pow. węgorszewski 2292
- Łabęcki Eugeniusz 10157
- Łabęcki Wiesław D. 4835, 6033, 10115
- Łabędy zob. Gliwice
- Łabędy. Dzieje miejscowości i parafii 6429
- Łabędź Krzysztof 10293
- Łabędź Piotr 7488
- Łabiszyn, pow. żniński 4588
- Łabno Kamila, wyd. 9586
- Łaborewicz Edyta 1128
- Łaborewicz Ivo 401, 1099, 2185, 2225, 4950, 8253, 10116, 10117; rec. 7101; red. 242
- Łabowicz Stanisław 9193
- Łabuszewski Tomasz 10118, 10483; red. 10483
- Łabuzek Magdalena 5539
- Łacek Magdalena, red. 1511
- Łach Halina 632
- Łach Wiesław Bolesław 7889, 9556
- Łachowska Agnieszka 2226, 4469
- Łachwa, Białoruś 931
- Łaciak Dagmara 6686; red. 653
- Łacina Grażyna, red. 1241
- Łacina-Łanowski Artur 9462; przedm. 9462; red. 9462
- Łada Marcin 10624
- Łada Marcin Aleksander 4387
- Ładoń Tomasz 2511
- Ładziński Tadeusz 6543
- Łaga Zuzanna 6554
- Łągiewski Maciej, przedm. 1650; red. 1643; wyd. 1650
- Łagodziński Władysław Wiesław 3600
- Łagojda Krzysztof 5419, 9505, 10119; rec. 6460
- Łagosz-Tutak Róża 6567
- Łagowski Bronisław 1850
- Łagowskie Pojezierze 6705
- Łagów, pow. kielecki; gmina 4558
- Łajewska-Szypułek Stanisława 3146
- Łakomska Katarzyna, wyd. 9205
- Łakomy Katarzyna 3890
- Łakomy-Chłosta Agnieszka 10120
- Łambinowice, pow. nyski 193, 1383, 1784, 10550; obóz Łamsdorf 591, 9242, 9485–9487
- Łambinowicki Rocznik Muzealny 193
- Łankiejmy, pow. kętrzyński 3856
- Łanowce, Ukraina 2464
- Łanuszka Magdalena 4936
- Łańcut, woj. podkarpackie 2869, 3567, 4601
- Łapa Małgorzata 8730
- Łapa Mirosław 10206; przedm. 10206
- Łapaj Justyna 2970
- Łapanów, pow. bocheński 1903
- Łapicz Czesław 2480
- Łapiński Karol, wyd. 4893
- Łapiński Krzysztof, rec. 8557
- Łapiński Piotr 10483
- Łapiński Rafał, oprac. 4359
- Łapiński Tomasz 4893; wyd. 4893
- Łapiński Zbigniew 3361
- Łapo Jerzy Marek 1454, 1800, 8409; red. 288, 8409
- Łapot Mirosław 8076
- Łapott Jacek 2437
- Łaptaszyński Mieczysław, il. 2069
- Łaptos Józef 2722, 2750
- Łapy, pow. białostocki 4893, 5846; region 5346
- Łarionow Dominika 3732
- Łask, woj. łódzkie 7464
- Łaski Jan 3534
- Łaszcz Mariusz 3027
- Łaszczewski Sylwester 930
- Łaszczyk Jan, przedm. 2121
- Łaszczyński Stanisław 4418
- Łaszewski Witold 3891
- Łaskiewicz Anna 1000, 1024
- Łaskiewicz Hubert 1974, 2465, 2476, 5855; przedm. 4601; red. 4601
- Łaskiewicz Tomasz 5222, 7115, 8134; oprac. 26; przedm. 7115; red. 342, 6430, 7115
- Łasztownia zob. Szczecin
- Łata Adam 6478
- Łatak Kazimierz 1124, 5024, 5025, 5089, 6459
- Łatgalia 2441
- Łatka Rafał 614, 2687, 4914, 5195, 9875, 10121–10124, 10197, 10275, 10278, 10457; rec. 9939, 10022, 10403
- Łatyszczek Oleg 7116
- Łaukajtys Barbara 10125
- Ławecki Tomasz 10061, 10079, 10080
- Ławrynowicz Olgierd 2290, 5195, 9545
- Ławski Jarosław 459, 844, 2939, 3061, 3435, 3440, 5077, 5901, 8310; oprac. 8458; przedm. 2340, 2939, 8458; red. 2340, 2939, 3440, 5077, 8458
- Łazar Agnieszka 2344
- Łazarewicz Cezary, współpr. 4774

- Łazarska Stefania 3710
 Łazarz Marek 6183, 9399; wyd. 9166
 Łazarz Radosław 8550
 Łaziński Marek 3289
 Łaziuk Krzysztof 1286
 Łazor Jerzy 4525; przedm. 7763; wyd. 7763
 Łazowtówna Henryka 3550
 Łazowska Bożena 1257, 2413, 2421, 3600; red. 2421
 Łazuga Waldemar 2445, 6623, 8077
 Łazy, pow. krośnieński, woj. lubuskie 3878
 Łazy, pow. zawierciański; gmina 6496
 Łącki Wincenty 5931
 Łącki Władysław 6573
 Łącko, pow. nowosądecki 4159
 Łączak Bartosz 1874
 Łączkowska Felicja 5932
 Łącznik, pow. prudnicki 3833, 6497
 Łączy nas miłość do książek 1241
 Łąka, pow. pszczyński 2419
 Łąkorz, pow. nowomiejski 7986
 Łąkoszyn zob. Kutno
 Łątka Jerzy Siemisław 10218
 Łbik Lech, przedm. 3768; red. 3768
 Łeba, pow. lęborski 7555
 Łebiński Władysław 734
 Łebkowska Anna 10321
 Łebsko, jezioro w woj. pomorskim 10164
 Łekno, pow. koszaliński 3763
 Łekno, pow. wągrowiecki 2151, 2849, 6715
 Łemkowszczyzna, Łemkowie 2322, 2354, 2734, 2795, 2893, 2907, 2929, 2930, 3536, 3800, 4681, 5199, 8254, 10368
 Łempiccy, rodzina 5544
 Łempicka Tamara 5933
 Łempicki Stanisław 8810
 Łeńska-Bąk Katarzyna 699
 Łepkowska Ilona, współpr. 4064
 Lesiów Michał 3290, 3411, 5332, 5934, 5935
 Łęcki Tomasz, przedm. 1398
 Łęczna, woj. lubelskie 6498; region 2358, 6498
 Łęczycza, woj. łódzkie 5080, 6862, 6901; region 1563; ziemia 7265
 Łęczycza ziemia 2862
 Łęczyczkie województwo 6892
 Łęg, pow. częstochowski 9140
 Łęg Tarnowski, pow. tarnowski 5730
 Łepkowski Andrzej 9048
 Łętocha Justyna 1388
 Łętocha Rafał 4938
 Łętowski Ludwik 4936
 Łętowski Maciej 9632, 10515
 Łężany, pow. kętrzyński 2292
 Łobacz Małgorzata 719
 Łobaczewska Stefania 8580
 Łobaszewski Jerzy 5110
 Łobez, woj. zachodniopomorskie; powiat 3086; region 1596
 Łoboda Mirosław 5110
 Łobodowski Józef 3325, 3412
 Łobodzińska Patrycja 3683, 3908
 Łobodziński Filip, przedm. 1748
 Łoboz Małgorzata 3425; red. 3425
 Łobuś Zuzanna, il. 5471
 Łobzów zob. Kraków
 Łochowski Maciej 2877
 Łodygowice, pow. żywiecki 6499
 Łodziński Roman, red. 3723
 Łodziński Sławomir 10625
 Łohojsk, Białomir 931, 3722
 Łojas-Kośla Franciszek 2962, 8731
 Łojek Bożena 4786
 Łojko Jerzy 4919
 Łokietek Józef 8875
 Łokuciewscy, rodzina 5323
 Łompię Jerzy 5936
 Łomża, woj. podlaskie 407, 919, 1286, 1969, 2845, 3025, 3519, 3581, 4240, 4253, 5080, 7724, 8383, 8852, 8959, 9001, 9004; gubernia 7845, 8386; powiat 7845; region 919
 Łomżyńska diecezja 5150
 Łomżyńskie województwo 10384
 Łonak Wojciech Adam 3588
 Łopaciński Hieronim 7710, 7828
 Łopaciński Ignacy Błażej 7066
 Łopaciński Józef Nepomucen 7066
 Łopaciński Marcin Tadeusz 7066
 Łopaciński Mateusz Eustachy 7066
 Łopaciński Mikołaj 7066
 Łopaciński Tadeusz Rygobert 7066
 Łopata-Łowiński Janusz 6953, 6953
 Łopatecki Karol 929, 931, 2668, 4470, 7231, 7370, 7371, 8078, 8732; red. 929–932; tł. 2427; wyd. 2427
 Łopatkiewicz Piotr 677, 3647
 Łopatkiewicz Tadeusz 677
 Łopatowska-Romsvik Dagmara 4157
 Łopatynska Hanna M., rec. 2371
 Łopiński Feliks 1447
 Łopiński Grzegorz 1447
 Łopiński Jan 1447
 Łopiński Maciej 10363
 Łopiński Marek 5370
 Łopoń, pow. tarnowski 3202, 5654, 10444
 Łopuch Maria 1418; red. 1418
 Łopuch Wojciech 3526
 Łopuski Jan 5937
 Łopuszański Piotr 8733
 Łopuszański Tadeusz 5938
 Łopuszna, pow. nowotarski 3981
 Łopuszno, pow. kielecki; gmina 4558
 Łosiowie, ród 932
 Łosiowska Urszula 3399
 Łososina Górna, pow. limanowski 1903
 Łosowska Anna 6101
 Łosowski Janusz 686, 1488, 1972, 5420, 6498, 7372; rec. 7082
 Łosowski Sławomir 4106
 Łossowski Piotr 888
 Łoś Andrzej 2511
 Lotwa 2252, 2683, 2701, 2732, 2736, 2780, 2870, 4853, 5593
 Łotyż Sławomir 8079
 Łowczowski Gustaw 5939, 5940
 Łowczyce, Białoruś 2932
 Łowicka diecezja 5163
 Łowicz, woj. łódzkie 1052, 2835, 3686, 5006, 5080, 5214, 5501; region 2835
 Łowisko, pow. rzeszowski 9129
 Łowliel Magdalena 4152
 Łownica, pow. opatowski 6500
 Łoyko Feliks Franciszek 2151, 7346, 7502
 Łozińska Aleksandra 4166
 Łoziński Jan, red. 1709, 1721, 1740
 Łozowski Piotr 6858
 Łódzkie, Litwa; region 5478
 Łódzka diecezja 1937, 9960
 Łódzki Bartłomiej 10660
 Łódzkie województwo 251, 659, 2306, 3768, 4041, 10501, 10617
 Łódź 119, 122, 251, 382, 384, 385, 714, 939, 979, 1053, 1086, 1088, 1132–1135, 1230, 1384–1387, 1564, 1565, 1636, 1813, 1824, 2857, 3056, 3093, 3252, 3504, 3526, 3540, 3550, 3759, 3804, 3947, 4135, 4390, 4426, 4502, 4505, 4565, 4610, 4616, 4880, 4914, 5089, 5090, 5195, 5215, 5323, 5370, 5450, 5523, 5614, 5860, 5880, 6008, 6236, 6502, 6503, 7509, 8012, 8110, 8179, 8262, 8278, 8287–8289, 8481, 8592, 8657, 8761, 9054, 9140, 9198, 9257, 9425, 9654, 9749, 9954, 9972, 10097, 10114, 10201, 10361, 10457, 10497, 10536; Balty 6501; getto 943, 2150, 2877, 3690, 9054, 9102, 9103, 9122, 9165, 9270, 9475, 9476; region 382, 981, 3504, 3834, 7991, 8657, 9510; Zdrowie-Mania 3879; Złotno 3879
 Łój Edmund Kazimierz 6203
 Łuba Joanna 2970
 Łuba Piotr, tł. 1504
 Łubieniewska Ewa 3433
 Łubińscy, ród 4783
 Łubiński Kazimierz 3752
 Łubiński Roger 2972
 Łubiński Tomasz 6193
 Łubiński Władysław A. 7049
 Łubiński Paweł 5043; red. 5043
 Łubocki Jakub M., rec. 43
 Łuc Izabela 2227, 2228

- Łuck, Ukraina 930, 2125, 3272, 4825, 5089, 5273
 Łucka diecezja 6214, 7328
 Łucyszyn Józef 2454
 Łuczaj Michał, red. 3048
 Łuczak Agnieszka 10483; red. 1823
 Łuczak Aleksander 10126; red. 247
 Łuczak Anna 2185
 Łuczak Arleta 5844
 Łuczak Bartłomiej 8147
 Łuczak Jarosław 5966
 Łuczak Maciej 4232
 Łuczak Marek 1592, 3892, 6615
 Łuczewski Michał, przedm. 6347
 Łuczkowski Jan, przedm. 6594
 Łuczowski Marcin 4783
 Łuczyk Wojciech 7895
 Łuczyńska Justyna 3627, 4936
 Łuczyński Andrzej 3147, 5717
 Łuczyński Jarosław 2188
 Łuczyński Michał 6859
 Łuczyński Romuald M. 10127–10129
 Łuc Ireneusz 2511; red. 2511
 Ługowska Jolanta 699, 3326
 Ługowska Urszula 2443; przedm. 2443; red. 2443
 Łuka, Ukraina 7748
 Łukanowice, pow. tarnowski 7716
 Łukasiak-Hołyś Joanna 2972
 Łukasiewicz Dariusz 5222, 8080–8082; polem. 8081
 Łukasiewicz Jan Leopold 5418
 Łukasiewicz Juliusz 2421
 Łukasiewicz Juliusz (dyplomata) 2973
 Łukasiewicz Krystyna 6860
 Łukasiewicz Sławomir 707, 714, 2450, 3616, 6269, 10130, 10298; przedm. 2949; rec. 6268; red. 2949, 9727
 Łukasiewicz Szczepan 9048
 Łukasik Henryk 8229
 Łukasik Przemysław 6470
 Łukasik Stanisław, oprac. 10614
 Łukasik Sylwia 6905
 Łukasik-Hołyś Joanna, tł. 2972
 Łukasik-Turecka Agnieszka 10660
 Łukasiuk Władysław, pseud. Młot 10483
 Łukasz Gołębiowski – Kurs bibliografii 4
 Łukasz ze Lwowa 3526
 Łukaszczyk Ewa, przedm. 3423; red. 3423
 Łukaszczyk Tadeusz 4807, 5026
 Łukaszewicz Adam 3413, 3414
 Łukaszewicz Jadwiga W. 4039
 Łukaszewicz Jan 3588
 Łukaszewicz Łukasz 4969, 10131
 Łukaszewicz Olgierd, współpr. 5618
 Łukaszewicz Piotr 1650; oprac. 1650; współpr. 1650
 Łukaszevska-Haberkowa Justyna 3327, 7239
 Łukaszewski Adam Julian 1281
 Łukaszewski Jakub 1984, 3344, 3533
 Łukaszewski Jan 4129
 Łukaszewski Marcin Tadeusz 4129; przedm. 4175; red. 4175
 Łukaszewski Paweł 4129
 Łukaszewski Wojciech 6482, 10132
 Łukaszuk Lech 6527
 Łukaszuk Małgorzata 3460, 3473
 Łukawski Krzysztof, red. 5253, 6895
 Łukawski Łukasz 1222
 Łukawski Robert Krzysztof 9400
 Łukiewicz Piotr 2292
 Łukomiak Karol 2075, 2444; red. 2439, 5208
 Lukomska Dorota, przedm. 6607
 Lukomska Urszula 6661
 Lukomski Grzegorz 4731; rec. 10438
 Łukomski Juliusz 5139
 Łukowski Stanisław Andrzej, przedm. 3325; red. 3325
 Łuków, woj. lubelskie 2888, 9107; Łapiguz 3819; region 6504
 Łuków Śląski, pow. rybnicki 9203
 Łuksza Agata 4068
 Łukwiński Bogusław 6441
 Łumiński Jacek 4094
 Łuniewicz Zygmunt 3908, 6658
 Łuniewski Jarosław 3533
 Łuniewski Mirosław 6567
 Łuniewski Tymoteusz 8227
 Łunna Woła, Białoruś 1612
 Łupawa, pow. słupski 2850
 Łupienko Aleksander 3812, 3893, 8083
 Łupińska Maria 7811
 Łupiński Józef 5150
 Łuszez Katarzyna 6264
 Łuszezki Lucjan (Wojciech) 5941
 Łuszezki Sebastian, red. 5039
 Łuszezki Wiesław 5941
 Łuszczkiewicz Władysław 3753
 Łuszczyna Marek 10133
 Łuszpak Agnieszka 10599
 Łutowiec, pow. myszkowski 6505
 Łutowiec i Kotowice we wspomnieniach mieszkańców 6505
 Łużyce, Łuzycanie 220, 839, 2738, 10686; Dolne 2226, 5372; Górne 2266, 2588, 2629, 2781
 Łyczak Bartłomiej 7330, 7373
 Łyczak Monika 2142
 Łyczek Danuta 6567
 Łydźba Łukasz 9407
 Łydźba-Kopczyńska Barbara 6810
 Łyjak Wiktor Zygmunt 4158, 8084, 8085
 Łysa Góra (Święty Krzyż, Łysica, Łysiec), szczyt w Górach Świętokrzyskich 4964
 Łysakowska Agata, rec. 7774, 8345
 Łysiak Adolf 9633
 Łysiak Marian 3056
 Łysiak Wojciech 1863
 Łysiak-Łatkowska Anna 2344, 2483; przedm. 4420; red. 4420
 Łysiec, pow. częstochowski 3745
 Łysko Marcin 361, 2723, 10134
 Łysoń Rafał 7778, 8086
 Łyszczarz Michał 2683, 2911, 2931, 2932
 Łyszowska Aldona 4601
 Łyżwa Czesław 3158
 Mac Lean, rodzina 4404
 MacBride Anda, tł. 1537
 Macedonia 2521, 2789, 2799
 Macek Alicja 1285
 Măcel'ski Andrzej 7374
 Mach Anna 3415
 Mach Jarosław 6429
 Mach Jolanta 6429
 Mach Szymon, red. 4888
 Machabeusz 2497
 Machaj Dawid, rec. 7277
 Machajewski Henryk 2292, 2294
 Machajski Jan Waclaw 4784
 Machaliński Zbigniew 8734
 Machalski Paweł 4742, 9848
 Machał Henryk 5942
 Machałek Małgorzata 845, 2751, 10135
 Macharski Franciszek 5943, 10559
 Machcewicz Anna 10136
 Machcewicz Paweł 1323, 2794, 4752, 10298
 Machczyńska Antonina 3216
 Macherzyńska Joanna 2862, 2863
 Machiavelli Niccolo 2625
 Machlejd Monika, red. 2973
 Machajewska Iwona 6428
 Machniak Arkadiusz, rec. 4847
 Machnik Jan 346, 8456
 Machnik Kazimierz 6492
 Machnikowska Anna 10137
 Machometa-Drugin Izabela 1649
 Machoń Zdzisław 2851
 Machowska Magdalena 6264, 6264
 Machowski Tomasz 4506
 Machul-Telus Beata 1845; przedm. 1844, 1845; red. 1844, 1845
 Machulak Mieczysław 6421
 Machulski Juliusz 1863
 Machura Krzysztof 3148
 Machura Zdzisław 3232
 Machut-Kowalczyk Joanna 4616
 Machynia Mariusz 7488
 Maciak Artur 110
 Maciakowska Zofia 4562, 7795
 Maciałowicz Andrzej 2292, 6667, 6699
 Maciaszek Paweł, red. 5164
 Maciąg Kamil, red. 794, 4779, 5230, 10217
 Maciąg Kazimierz 2866, 3368
 Maciąg Monika, red. 4037, 4779
 Maciąg Paweł 2344

- Maciągowski Marek 8103, 8735; red. 6456
 Maciążek Jerzy 6657
 Maciej, św. 3327
 Maciej Korwin, król Węgier, Chorwacji i Czech 2869
 Maciej z Grodziska 855
 Maciej z Przasnysza 3526
 Maciej z Tyszek 7285
 Maciej ze Szczytów 6770
 Maciejak Anna 4094
 Maciejewska Beata 3894
 Maciejewski Czesław 5944
 Maciejewski Gabriel 2872
 Maciejewski Jacek 6861; red. 6791
 Maciejewski Jarosław 2286
 Maciejewski Łukasz 4065, 4066
 Maciejewski Maciej 8006
 Maciejewski Marcin 2940, 6687, 6688; red. 653
 Maciejewski Marek 2724; red. 301
 Maciejewski Roman 8457
 Maciejewski Tadeusz 4641, 8087
 Maciejko Karol 1090
 Maciejowice, pow. garwoliński 5253, 7156
 Maciejowscy, rodzina 5529
 Maciejowski Bernard 4936
 Macierewicz Hanna 34
 Maciesza Aleksander 5278
 Macieszyna Maria 8280, 8291
 Maciocha Agnieszka 3473
 Macioł Elżbieta 3752, 3852
 Maciuk Marcin 343, 687, 1541; wyd. 7756
 Maćiulis Dangiras 4721
 Mackiewicz Adam 2269, 6682
 Mackiewicz Beata, wyd. 9743
 Mackiewicz Józef 3407, 3480
 Mackiewicz Michał 4798, 9499
 Mackiewicz Stanisław Cat- 2734, 5608, 8976
 Mackoś-Gorayska Elżbieta, red. 3068
 Macoszek Agnieszka 3824
 MacQueen Bruce Duncan 3024
 Macura Karol 5159
 Macura Małgorzata 3684
 Macyra Roman 10278
 Macyszyn Jacek 5418, 5580, 6607, 7529
 Maczek Stanisław 8737, 9108
 Maczel Maria 3319
 Maczków zob. Haren
 Maćkowiak Andrzej 10626
 Maćkowiak Emilia 4786
 Maćkowiak Krzysztof 846
 Maćkowiak Michał 9260
 Maćkowski Tomasz 1007, 2148
 Madaj Arkadiusz 3844; red. 3844
 Madajczyk Piotr 847, 1828, 2748, 2765, 5248; przedm. 9210; rec. 2314
 Madden Elżbieta, tl. 1663
 Madden Ray J. 9118
 Madecki Roman 673
 Madej Beata 591
 Madej Eugeniusz 5945
 Madej Krzysztof 10457
 Madeja Józef 5946
 Madeja-Grzyb Magdalena 1211
 Madejska Katarzyna, oprac. 2020
 Madejski Paweł 1972, 2511, 3895; oprac. 2020; tl. 7101
 Madera Paweł 2495
 Madlitz, Niemcy 6491
 Madloch Joanna 3693
 Madonna zob. Ciccone Madonna Louise
 Madoń-Mitzner Katarzyna, wyd. 2824
 Madre de Dios, region w Peru 4221
 Madryt 2869, 7571
 Madura Roman Fabian 5947, 9109
 Mady Piotr 5812
 Madyda-Legutko Renata 895, 2292, 4307, 5195
 Madys Agnieszka 2438
 Madziak Krzysztof 4159
 Madziar Dawid 2113, 7621
 Madziara Renata 10138
 Magadan, Rosja 9050
 Magalski Mateusz 2363
Magazyn Familia 3513
 Magda-Czekaj Małgorzata 447
 Magdeburg, Niemcy 7242
Magdeburgische Zeitung 5186
 Magdziar Maciej, wyd. 9633
 Magdziuk Urszula 1961
 Magia ksiąg, księgi magii 2364
 Magier Dariusz 1065, 1089, 6461, 9876, 10139–10141; przedm. 6461; red. 227, 6461
 Magiera Agnieszka 32
 Magiera Elżbieta 3110, 3229, 3238, 8736
 Magnone Lena 3492, 5212
 Magnuszowiczki, pow. opolski 9085
 Magocsi Paul Robert 2463
 Magowska Anita 3056, 5229, 8088; red. 3056
 Maguś Wojciech 10660
 Magyar Károly 1543
 Mahdal Marcel 9242
 Mahir Adolph 5186
 Mahler Teofila 8089
 Mahomet 6731
 Maik Jerzy 6735, 6750, 6789, 6862
 Main Izabella, rec. 10010
 Maior Elias 7254
 Maipú, Chile 2649
 Maisons-Laffitte, Francja 1053
 Maj Bronisław 3433
 Maj Elżbieta A., wyd. 2429
 Maj Ewa 2790, 2862, 3608, 10142
 Maj Józef Roman 4799, 5663
 Maj Kamila 5539
 Majakowski Włodzimierz 3441
 Majcher-Ociesa Edyta 477, 558, 574, 4398
 Majchrowski Jacek, przedm. 1543, 1551, 6472
 Majchrzak Andrzej 1042
 Majchrzak Barbara, tl. 1642
 Majchrzak Grzegorz 10143–10146, 10197, 10299; przedm. 10197; red. 10197
 Majchrzak Maciej 10147
 Majchrzyk-Mikuła Joanna 2851
 Majczyk Joanna 3896
 Majdan Tatarski, zob. Lublin
 Majdanek zob. Lublin
 Majdański Stanisław 10299
 Majder Łukasz 6523
 Majdrowicz Maria, wyd. 6283
 Majdzik Katarzyna, red. 2781
 Majer Piotr 4398; przedm. 4398; red. 4398
 Majer Tomasz Tadeusz 1937
 Majeranowski Konstanty 3433, 8230
 Majerski Tadeusz 4172
 Majewicz Andrzej S. 3231
 Majewska Alicja 5987
 Majewska Anna 2912
 Majewska Dorota, oprac. 8428
 Majewska Halina 1200
 Majewska Justyna 1657; wyd. 9186
 Majewska Ludwika 2863
 Majewska Małgorzata B. 3313
 Majewska Renata 8418
 Majewska Włada (Władysława) 5418
 Majewska Zofia 5499
 Majewski Andrzej Adam 7231, 7375–7377
 Majewski Bronisław 4233
 Majewski Dariusz, red. 6903
 Majewski Erazm 6490, 7710, 8708
 Majewski Jan 3025, 3056; rec. 7711
 Majewski Janusz 1709
 Majewski Jerzy S., przedm. 1740
 Majewski Łukasz 2863
 Majewski Marcin 848, 2850, 4308; red. 285
 Majewski Marcin Łukasz 7378
 Majewski Mariusz W. 893, 4506
 Majewski Piotr 1290, 3681, 3687, 7833, 9401; red. 201
 Majewski Stanisław 3110
 Majewski Wiesław 888
 Majka Jerzy 8737
 Majka Roman 1075
 Majkowska Rita 1125
 Majkowska-Szajer Dorota 5182
 Majkowski Aleksander 3465, 6554
 Majkowski Dariusz 3604, 6253
 Majkowski Władysław 8738
 Majkówecki Dariusz, tl. 5205
 Majmon Salomon 2940
 Major Kornelia, wyd. 2055
 Majorczyk Anna 6532; wyd. 9738
 Majorek Czesław 3110

- Majskij Ivan Mihajlovič 2470
 Majsterek Ewelina 1583
 Majzner Robert 4845, 6566, 8739, 9402; przedm. 6566; rec. 8806; red. 2862, 2863, 6566; wyd. 9125
 Makala Rafał 3637
 Makaraŭ Maksim Dzmitryjevič 7379
 Makarczyk Irena 367, 7380
 Makarewicz Leszek 3416
 Makarova Olga Ūriiwna 7381
 Makarowicz Przemysław 2290, 8740
 Makarski Władysław 6492
 Makiela Marek 2054
 Makiŭła Dariusz 5089, 7382, 7864
 Maklakiewicz Jan 4129
 Makles Elfryda 6449
 Makles Jan 6449
 Makles Karol 3540
 Makogon Darina Dmitrivna 3492
 Makosch Dominik 1874
 Makoś-Pacyga Elżbieta 2387
 Makowicz Adam 4106
 Makowicz-Polisztot Danuta 6789
 Makowiec Paweł 9403
 Makowiecka Marzena 2849
 Makowiecki Bartłomiej 4028
 Makowiecki Daniel 2849, 6703, 6708, 6735, 6760, 6905
 Makowscy, rodzina 5290
 Makowska Beata 3897, 4001, 5880
 Makowska Janina z Kurkiewiczów 5290
 Makowska-Cieleń Anna 5948
 Makowski Adam 1074, 10135, 10148; red. 298
 Makowski Krzysztof A. 765, 849, 2445, 4482, 6254; przedm. 866; red. 866; rec. 3207
 Makowski Rafał 10149
 Makowski Stanisław 3435
 Makowski Tomasz 1195, 3504; red. 232
 Makowski Władysław 5290
 Makowski Wojciech, red. 9945
 Makowski Zbigniew 9634
 Maków Mazowiecki, woj. mazowieckie 2842, 5009
 Maków nad Orzycem zob. Maków Mazowiecki
 Maków Podhalański, pow. sułki 9030
 Makówka Leszek 3691, 5072, 6454
 Makówka Marcin 2290
 Maksalon Michał 4403
 Maksim Władysław 9423
 Maksimiec Stanisław 4889
 Maksimiuk Diana 10150, 10457
 Maksymczak Marek 3743, 10151
 Maksymczak-Żyła Małgorzata 2451
 Maksymilian Maria Kolbe, św. 2316, 5949, 5950
 Maksymiuk Katarzyna, red. 293, 2865
 Maksymiuk Michał 8741
 Maksymiuk-Pacek Beata 5231
 Maksymowicz Anitta 1655, 2963, 5229
 Maksymowicz Bazyli 7318
 Makuch Damian Włodzimierz 8310
 Makuch Franciszek, pseud. Roman 5951
 Makuch Marcin 4471, 6483, 8090
 Makuh Ol'ga Ivanivna 4681
 Makuh-Fedorkova Iwanna Ivanivna 4681
 Makuła Piotr, red. 1375
 Makuria, starożytne królestwo w Nubii 2437
 Makus Grzegorz 10152, 10483
 Makus Marek 8742, 8743
 Makuszyński Kornel 3489, 5952
 Malančuk-Ribak Oksana 6444
 Malanowska Elżbieta 1619
 Malaparte Curzio (właśc. Kurt Suckert) 3405, 5210
 Malara-Winiarz Aleksandra, oprac. 985
 Malarski Stanisław 9110
 Malarstwo barokowe na Śląsku 3684
 Malata Piotr 6289
 Malawko-Wąsik Hanna 9635
 Malazdra Anna, red. 95
 Malbork, woj. pomorskie 929, 1296, 1887, 1900, 1956, 3627, 3656, 3708, 3946, 3950, 6782, 7449, 8685, 9556; ekonomia 1956; komturstwo 1956, 2167, 2862, 6781; powiat 2367, 9556
 Malborskie województwo 6617
 Malchrowicz-Moško Ewa 4229
 Malcz Karol Filip 1445
 Malczewska Eleonora, tl. 5837
 Malczewska Joanna 3898
 Malczewska-Pawelec Dorota 842
 Malczewski Antoni 3409
 Malczewski Jacek 1863, 3640, 3737, 8041
 Malczewski Jan 2171, 6863
 Malczewski Zdzisław 2970
 Malec Maria 64, 2218
 Malec Paweł 6416
 Malec Tadeusz 5027
 Malecha Henryk 10153
 Malek David 9111
 Malendowicz Ludwik K. 547
 Malendowicz Paweł 10627
 Maler Katarzyna 5028, 9404
 Malesiński Wojciech 800; rec. 2878
 Maleszka Mateusz, rec. 792
 Maleszyński Dariusz Cezary, rec. 3400
 Malewska Hanna 3343
 Malowski Czesław 5421
 Mali 2438; Dogonów Kraj 2437
 Malicka Alicja 1863, 8103
 Malicka Janina Karolina z Fedorowiczów 3492
 Malicka Wiktoria 1272
 Malicki Adam 5055
 Malicki Jan 2971; przedm. 2450, 4973; red. 2450, 4973
 Malicki Krzysztof 1851, 1862
 Malicki Patrycjusz 7620
 Malicki Zbigniew, tl. 1670
 Malik Aneta 5132
 Malik Jakub 5110, 5953, 5954, 8228
 Malik Jan, oprac. 1553; wyd. 8471
 Malik Margot 6399
 Malik Rafał 3899–3902
 Malik Stanisława, oprac. 6573
 Malikowski Jacek 4472
 Malina Adam 5132, 5159
 Malinowcy, rodzina 1961
 Malinowska Agnieszka 564; red. 8758
 Malinowska Anna 9405
 Malinowska Monika, red. 5191
 Malinowski Bronisław, red. 95
 Malinowski Bronisław (1912–1982) 3368, 5418, 5539
 Malinowski Ernest 5539
 Malinowski Gościwit 2497
 Malinowski Jan, pseud. Rolski 10260
 Malinowski Jerzy 1476, 3685
 Malinowski Jerzy C. 10154
 Malinowski Józef 5684
 Malinowski Kazimierz 5955
 Malinowski Krzysztof 10667
 Malinowski Ludwik 2121, 5251
 Malinowski Marian, pseud. Wojtek 8988
 Malińska Hanna 6313
 Maliński Adam 1874
 Maliński Edmund 6159; rec. 9745
 Maliński Piotr 1771, 6440
 Malir Jiří 2445
 Maliszewska Izabella, współpr. 9580
 Maliszewska Stanisława 5513
 Maliszewski Karol 3441
 Maliszewski Kazimierz 7383; przedm. 7070; wyd. 7070
 Maliszewski Lech 6101
 Maliszewski Tomasz 3232; przedm. 3232; red. 3232
 Malkiewicz Małgorzata 6702
 Malko Wanda 5816, 6280
 Mallarmé Stéphane 3423
 Malletska Wiktoria z Szydłowskich 4200
 Malorny Iwona 9462
 Malowaniec Tomasz 5080
 Malta 5459, 6994
 Maluszyn, pow. radomszczański 2851, 6586
 Malzacher Maria 1422
 Mała Minusa, Rosja 9029
 Mała Wieś, pow. grójecki 6506
 Małachowicz Hanna 1620
 Małachowska Bożena 2099
 Małachowski Andrzej 5123
 Małachowski Antoni 2862
 Małachowski Edward 5467
 Małachowski Kazimierz 5337

- Małachowski Maciej 3946
 Małachowski Mikołaj 2873
 Małaczewski Eugeniusz 2483
 Małanicz-Przybylska Maria 5182
 Małe miasta 1286
 Małeccy, rodzina 5422
 Małecka Agata 10628
 Małecka Alicja 3028
 Małecka Barbara 5422
 Małecka Monika 1518; rec. 1147
 Małecka Wacława 6557
 Małecka-Kukawka Jolanta 2290
 Małecki Jan Maria 5956
 Małecki Marcin 7384
 Małecki Marian 7865, 8091
 Małek Agnieszka 3056, 8550
 Małek Dorota 6497
 Małek Eliza 2155
 Małek Henryk 6497
 Małek Janusz 6786
 Małek Małgorzata 1074
 Małek Roman 5354
 Małgorzata Austriacka, księżna Sabaudii 2545
 Małgorzata Teresa, cesarzowa rzymsko-niemiecka 3648
 Małkiewicz Andrzej 6460; rec. 9894
 Małkot Franciszek 7041
 Małkowski Jacek 4473
 Małkowski Kazimierz 5560
 Małkowski Konstanty 3344
 Małkowski Stanisław 5114
 Małkowski Tomasz 974, 975, 1008–1011
 Małkowski Wiesław 2272, 3955, 6760, 6905
 Małkus Marta Tatiana 1654, 1874, 5176; red. 1654, 5176
 Małłek Andrzej 5077
 Małłek Edward 5077, 8458
 Małłek Janusz 65, 327, 1600, 2635, 2836, 2858–2860, 2915, 4169, 4938, 5089, 5136, 5423
 Małłek Karol 5423
 Mało znana I wojna światowa 8092
 Małocha Henryk, wyd. 9095
 Małocha Joanna, wyd. 9095
 Małochleb Paulina 3417
 Małogoszcz, pow. jędrzejowski 7768
 Małopolska 114, 194, 926, 1888, 2151, 2215, 2297, 2306, 2324, 2327, 2388, 2795, 2842, 2849, 2869, 2910, 3275, 3627, 3629, 3687, 3745, 3811, 4262, 4264, 4418, 4477, 4490, 5081, 5086, 5195, 5368, 5429, 5435, 6470, 6669, 6767, 6834, 6902, 6924, 6977, 7242, 7272, 7621, 8450, 8741, 9990; Wschodnia 2857, 6443, 8802, 8803; Zachodnia 4437, 4438
 Małopolska 194
 Małopolskie województwo 1891, 2092, 3680, 4348
 Małowist Marian 914, 944
 Małowka, pow. strzyżowski 5643
 Małszycki Dariusz 6272
 Małujowce, pow. brzeski, woj. opolskie 7620
 Małunowiczówna Leokadia 3231
 Małusecki Bogusław 1095, 1938, 3768, 6428, 6652
 Mały Przegląd 2794, 8723, 8724, 8968
 Małycha Wiesława 1874
 Małyś Krzysztof 3251, 4681
 Małyśzek Tomasz 5228
 Małyśzek Stanisław 3903, 6487
 Mamczak-Gadkowska Irena 682, 1043, 1074, 1089; rec. 1057
 Mamczur Patryk 10155
 Mameła Maria 3231
 Mamet Maciej, oprac. 6388
 Mamont Alina 5438
 Mampe Kazimierz 6567
 Mamulska Anna, red. 7024
 Mamunow Edmund 9160
 Mamzer Henryk 6021
 Manasterski Andrzej, oprac. 10477
 Manasterski Dariusz 2290, 6674
 Mancewicz Jan 5547
 Mancewicz Stanisław 10500
 Manczarski Stanisław 5499
 Manczarski Stefan 8559
 Mandau Monika 4176
 Mandelbaum Henryk 9112
 Mandra Martina 983
 Mandziuk Józef 2872, 5424, 5702, 6511, 6864
 Mandżuria 4700
 Manea Nadia 2468
 Manecki Andrzej 3062
 Manekin Rachel 772, 957
 Manhattan zob. Nowy Jork
 Mania Elżbieta 10156
 Manicka Anna 1636, 3759
 Maniecki Janusz 10157
 Manieczki, pow. śremski 7890
 Maniewska Katarzyna 10278
 Manikowska Ewa 3693
 Manikowska Halina 5430, 6292, 6865
 Manikowski Kacper 5029, 5089
 Manitus Johann Andreas 7005
 Maniurka Piotr Paweł 5137
 Mann Thomas 2344
 Mannhardt Wilhelm 7808
 Mannheim, Niemcy; Käfertal 9814
 Manteuffel Gustaw 932
 Manteuffel Tadeusz 9777
 Manugiewicz Zbigniew 9406
 Manys Bernadetta 2629, 4482, 7505; rec. 7359
 Mańczak Witold 111, 5957
 Mańczyk Łukasz 6470
 Mańczyk-Krygiel Monika 5228
 Mańka Karol Henryk 3011
 Mańka Małgorzata, red. 3011
 Mańkiewicz-Cudny Ewa 3588
 Mańko Sławomir 4722, 8744
 Mańkowsy, rodzina 5425
 Mańkowska-Pliszka Hanna 4916
 Mańkowski Andrzej Emeryk 5425
 Mańkowski Bolesław 3216
 Mao Zedong 2684, 9878
 Mapa w służbie nauki 651
 Mapy, plany, zdjęcia 2172
 Marchel Sławomir 1193, 5089, 8795
 Marchewicz Maciej, współpr. 6177
 Marchewka Jerzy 4234
 Marchewka Justyna 2291
 Marchi Andrea de 1361
 Marchlewicz Krzysztof 430, 2445, 2617; przedm. 2617; rec. 8057; red. 2617
 Marchlewicz Przemysław 3211
 Marchlewski Kazimierz 6623
 Marchlewski Wojciech, il. 6935
 Marchocki Ignacy Ścibor 7999
 Marchwicka Ewa 4160
 Marchwiński Grzegorz 8093, 8112, 8310
 Marchwiński Roman T. 3231
 Marchwitz Hans 2762
 Marciak-Kozłowska Janina, red. 5538, 5959
 Marcin Polak 5035
 Marcin z Golocic 6769
 Marcin z Tours, św. 2510, 5093, 6459
 Marcinek Jadwiga, red. 3686
 Marcinek Roman 1772, 1926, 2725, 3904, 8741
 Marciniak Arkadiusz 2287; red. 6679
 Marciniak Damian 4474
 Marciniak Dorota, red. 5320
 Marciniak Ewa Maria, red. 4764
 Marciniak Filip 2272
 Marciniak Gabriel 5067
 Marciniak Grzegorz 5043
 Marciniak Janusz, fot. 9111; przedm. 9111
 Marciniak Józefa 8459; wyd. 8459
 Marciniak Piotr 1938
 Marciniak Ryszard 369
 Marciniak Wojciech 2750; red. 307
 Marciniak Żaneta 4419, 4492
 Marciniak-Helińska Katarzyna 6406
 Marciniak-Kajzer Anna 2272, 2290, 3946; red. 2290
 Marciniac Stanisław 5958
 Marciszyn Joanna 2492
 Marciniuk Andrzej 8833
 Marcinkiewicz Józef 5959
 Marcinkiewicz Marta 9848
 Marcinkiewicz Stefan Michał 5077
 Marcinkiewicz-Kaczmarszyk Anna 3608, 4723, 10260
 Marcinkowice, pow. nowosądecki 3244
 Marcinkowska Magdalena, red. 4614
 Marcinkowski Józef Walenty, pseud. Wybój 5960
 Marcinkowski Karol 7711

- Marcinkowski Mikołaj 2790
 Marcinkowski Mirosław 4309
 Marcinkowski Wojciech 3627
 Marcinkowski Zygmunt 2451
 Marcinová Františka 94
 Marcinowska Maria 677, 6311
 Marcinów Aleksandra 1927, 3834
 Marcinów Zdzisław 2861
 Marcińczak Łukasz 5426
 Marcjanowicz Krzysztof 3852
 Marcol Alojzy 5961
 Marcoń Witold 5427
 Marcovicz Biscaia Carina 2970
 Marcus Diaconus 2506, 2507
 Marczak Agnieszka 2383, 10158
 Marczak Jarosław 5637
 Marczak Michał 826
 Marczak Tadeusz 4711
 Marczevska Marzena, wyd. 2380
 Marczevska-Zagdańska Hanna 2750
 Marczewski Jarosław 4647
 Marczewski Marek 5011
 Marczuk Antoni 3774
 Marczuk Karina Paulina 10667;
 przedm. 10667; red. 10667
 Marczyk Ryszard 1118
 Mardyla Przemysław 10159
 Marecka Agnieszka 1928
 Marecki Józef 1180, 1088, 4780,
 4914, 5195, 5716, 10022, 10124;
 red. 1188, 5506
 Marek Aneta 1276
 Marek Anna 8550
 Marek Elżbieta 10160
 Marek Lech 4028, 6866
 Marek Lucia 4914, 5195, 9848,
 10022, 10275, 10457
 Maresch Eugenia 2973
 Marešová Iveta 3085
 Maresz Barbara 1217
 Maresz Tadeusz 3149
 Maresz Teresa 850, 2837, 2871,
 3154; przedm. 2870, 2871; red.
 2870, 2871
 Margol Tadeusz 6660
 Margules Ludwik 2970
 Mari, państwo starożytne 2513
 Maria Angela Truszkowska, bl. 1088
 Maria Antonina Wittelsbach, elekto-
 rowa Saksonii 2613
 Maria Emilia od Aniołów zob. Cy-
 frowicz Emilia
 Maria Franciszka Kozłowska, św.
 2307
 Maria Irena Lakapena, caryca Buł-
 garii 2539
 Maria Józefa Habsbużanka, córka
 cesarza Józefa I 3696
 Maria Józefa z Wetyńów, żona del-
 fina Ludwika Ferdynanda Bour-
 bona 7320
 Maria Karłowska, bl. 10578
 Maria Kazimiera D'Arquien, królo-
 wa 1193, 2115, 2613, 2851, 7151,
 7350, 7385, 7465, 7529, 7633
 Maria Kazimiera Sobieska (1641–
 1716) 7385
 Maria Koburg, królowa Rumunii
 2468
 Maria Lekapena zob. Irena Lekapena
 Maria Leszczyńska, królowa Fran-
 cji 7546
 Maria Magdalena 2303
 Maria od Krzyża zob. Morawska
 Ludwika
 Maria Teresa, cesarzowa 7620
 Maria Wiktoria Stuart, księżna 2086
 Maria z Francji 2483
 Mariak Leonarda 3285, 3319; red.
 3319, 3493
 Marian Szkot zob. Marianus Scotus
 Mariani Andrea 929
 Marianie 3227, 3238, 5000, 5015,
 5016, 5106, 5169, 7300, 10427,
 10618
 Marianki, pow. rypiński 2272
 Marianus Scotus 739
 Mariński Janusz 2305
 Marinow Kiril 2497
 Maritain Jacques 2794
 Marjan Fuks – pierwszy fotoreporter
 II RP 1621
 Mark Bernard 2882, 9275
 Marki, pow. wołomiński; region
 9091
 Markiewicz Agata 1863, 5438
 Markiewicz Anna 1974, 7386,
 7387, 7505, 7632; oprac. 7053,
 7066; przedm. 7029; wyd.
 7029
 Markiewicz Czesław 6491
 Markiewicz Hanna 3093, 3150,
 3151, 8094; rec. 3229
 Markiewicz Jan 5962
 Markiewicz Marcin 10161, 10162
 Markiewicz Mariusz 2635
 Markiewicz Patrice 3681
 Markiewicz Wanda 5963
 Markiewicz Władysław 4745
 Markiewka Tomasz, oprac. 9128
 Markiza de Pompadour zob. Poisson
 Jeanne Antoinette
 Markowa Jadwiga 6428
 Markowe Szczawiny, polana
 4224
 Markowicz Marcin 1012–1015,
 7388; rec. 7614
 Markowie 7577
 Markowska Aneta 4616
 Markowska Anna 3743
 Markowska Helena, rec. 7963
 Markowska Lucy 5438
 Markowska Maria 3716
 Markowska Marta, oprac. 3564
 Markowska Marzena 4475
 Markowska Resich Duška 5852
 Markowska-Manista Urszula 1844,
 1845; przedm. 1844, 1845; red.
 1844, 1845
 Markowski Andrzej 3289
 Markowski Artur 8349; rec. 8281;
 red. 295; wyd. 7643
 Markowski Marcin 2143
 Markowski Mariusz, przedm. 3768
 Markowski Szymon 6869
 Marks Bogusław Piotr 4880
 Marks Łukasz, oprac. 989; red.
 990
 Marks Maksymilian 891
 Markuszewska Agnieszka 8095
 Markuszewska Aneta 2613, 7385
 Marmiené Jolanta 2334
 Marmola Maciej 10661
 Maroko 2480, 9628
 Marolewski Adam 5128
 Maroń Jerzy 104, 946, 2629, 2851,
 6495, 8133; przedm. 7231
 Marosz Magdalena 5195, 5880
 Maroszcuk Grażyna, red. 3446
 Maroszek Piotr 3852, 6518
 Mars Antoni Józef 7712
 Marsden Philip 3430
 Marsylia, Francja 2970
 Marszałec Janusz 10163
 Marszałka Jolanta Małgorzata 3543,
 5030, 6867
 Marszał Maciej, przedm. 4737; red.
 4652; wyd. 4737
 Marszał Tadeusz, red. 150
 Marszałek Andrzej 4245
 Marszałek Dariusz, red. 1683
 Marszałek Katarzyna 851, 3106;
 wyd. 2833, 9740, 10519
 Marszałek Mariusz, oprac. 5151
 Marszałkiewicz Jakub 8833
 Marszałkowski Mateusz Franciszek
 3627
 Mart Krystyna 3922
 Marta Wiecka, bl. 5964
 Martens Anna 3440
 Martin Anna, red. 1808
 Martin Bernd 4985
 Martin Bohuslav 4193
 Martin George R. R. 2444
 Martin Paulina 6214
 Martin Teresa 3493
 Martinek Ewa 596
 Martines Marianna 2613
 Martusewicz Jacek 1451
 Martuszewski Edward 9636
 Martwe Morze 2497
 Martyka Kacper 2292
 Martyn Peter 1938
 Martyn Waldemar 6492
 Martyniak Ryszard 2311
 Martyniak Łukasz, oprac. 9136
 Martyniak Zenon 4180
 Marud Wiesław 8833
 Maruniewicz Jacek, oprac. 1398
 Marusarz Stanisław 5345
 Marušić Barnko 2445
 Maruszak Elżbieta 1196; oprac. 4
 Maruszczak Henryk 5965
 Maruszczak Stefan, pseud. Stary
 Korzyń 6582

- Maryna Mniszchówna, carowa Rosji 793
 Marynowski Marcin 5082; przedm. 5082; red. 5082
 Marzec Andrzej 6868
 Marzec Lucyna 3492
 Marzec Wiktor 8096
 Marzęda Stanisław 6579
 Marzęda-Młynarska Katarzyna, przedm. 10523; red. 10523
 Marzęta Dariusz 2144, 7389, 7390
 Marzyński Mariusz 6476, 6477
 Masalaŋy, Białoruś 7648
 Masalski Robert 9875
 Masaryk Tomáš G. 8376
 Maševska Svetlana 3085
 Masi Leonardo, oprac. 5210; red. 5210
 Masiarz Władysław 2965
 Masik Roman 4880
 Masiowicz Adam 7303
 Maskalik Alex, wyd. 10227
 Maskiewicz Bogusław Kazimierz 3418
 Maslowski Nicolas 4799
 Maslej Dorota 3276; red. 3276
 Masłoń Krzysztof 5428
 Masłowska Małgorzata 10629
 Masłów, pow. kielecki; gmina 4558
 Masnenko Vitalij 707
 Masnyk Marek 8745
 Mason Andrea 10667
 Massalscy, rodzina 8103
 Massalski Adam 3238, 4799, 5793, 8097, 8103
 Massalski Edmund 8103
 Massalski Tadeusz 8103
 Massalski Zygmunt Kazimierz 8103
 Massaquoi Hans-Jürgen 9546
 Masson Charles François Philibert 2606
 Mastalerz-Krystjańczuk Małgorzata 10164, 10165
 Mastej Jacenty, red. 5049
 Maszkiewicz Mariusz 2971, 4724
 Maślak-Maciejewska Alicja 500, 8098; przedm. 8089; rec. 6241; wyd. 8089
 Maślanka Jan 9637
 Maślanka Krzysztof 6126; rec. 5470
 Maślankiewicz Eugeniusz 9638
 Mataniak Mateusz 4398, 8099–8101
 Matczuk Alicja 5744, 8102; rec. 44
 Matei Dorin 2468
 Mateja Anna 6347
 Mateja Katarzyna 5607
 Matejko Jan 826, 1769, 1776, 2849, 6956, 8408
 Matejko-Peterka Ilona 2100
 Matejkowie, rodzina 5278
 Matelski Dariusz 2687, 2837, 5229, 5721; rec. 9520
 Matematyka na Pomorzu Gdańskim 3019
 Mater et familiae advocata 2819
 Matera Paulina 2750
 Matera Rafał 2750, 4390; red. 5090
 Materek Marek, przedm. 8758
 „Materialne świadectwa życia i rozwoju miasta oraz mieszkańców Lwówka Śląskiego” 6495
 Materiały aparatu bezpieczeństwa na temat ziemianina Witolda Karłowskiego 9639
 Materiały archiwalne do dziejów Leszna 2820
 Materiały do bibliografii Galicji za rok 2012. 18
 Materiały do bibliografii historii regionu [gorzowskiego] za rok 2016. 19
 Materiały do bibliografii ruchu ludowego za lata 2003–2012. 14
 Materiały do dziejów stosunków gospodarczych polsko-moldawskich 7042
 Materiały do słownika biograficznego Małopolski 5429
 Materiały z IV Ogólnopolskiej Konferencji Konserwatorskiej 1928
 Materiały z Konferencji Naukowej „Kielce – rok 1914” 8103
 Materiały z konferencji naukowej „Rycerze i rycerstwo w średniowiecznej Polsce” 6869
 Materiały z sympozjum „Walki Lotnictwa Polskiego Nad Ziemią Radomszczańską Wrzesień 1939” 9407
 Materiały z V Ogólnopolskiej Konferencji Konserwatorskiej 1929
Materiały Zachodniopomorskie 195
 Materiały źródłowe do dziejów legionistów internowanych w Szczyptornie 7713
 Materlak Katarzyna 2434
 Materniak-Pawłowska Małgorzata 660, 4642; rec. 8748; red. 154
 Maternicki Jerzy 746, 852, 6913
 Materski Wojciech 353, 1852, 2450, 2750, 4709, 4786, 5593, 8104
 Mateusz (benedyktyn), św. 7202
 Mathuen-Campbell James 4116
 Matkowska Ewa 3602, 10166
 Matla Marzena 853, 6767, 6870; red. 6762, 6957
 Matlachowski Jan 4770
 Matławski Bogdan 6411
 Matoga Jacek 9109
 Matoga Piotr 4197
 Matosek Mirosław 4725
 Matras Andrzej, rec. 6110
 Matras Ryszard 5547
 Matras Sand Hanna 2965
 Matras Stanisław 8228
 Matros Bernard 1710
 Matusевич Serafina Nadzeya 3240
 Matta-Clark Gordon 4097
 Mattei Cesare 8347
 Mattioli Matteolo 3344
 Matul Katarzyna 10167
 Matulewicz (Matulaitis) Jerzy zob. Jerzy Matulewicz, bl.
 Matura. Historia na maturze 1016, 1017
 Matusak Piotr 4398, 9295
 Matusiak Agnieszka 9670
 Matusiak Patrycja 5225; oprac. 9425
 Matusiak Przemysław 6255; wyd. 4093
 Matusiak Wojtek, tl. 9084, 9089
 Matusik Przemysław 369; red. 153, 182
 Matuszak Grzegorz 3544
 Matuszak Ignacy 5966
 Matuszak Jacek Zygmunt 5912
 Matuszak Tomasz 1045, 1052, 1053, 1937, 3188, 6077, 6566, 8833
 Matuszak Zygmunt 4878
 Matuszczyk Bożena 3286
 Matuszczyk Henryk 3158
 Matuszczyk Mateusz 2890
 Matuszczyk Michał 4282
 Matuszczyk-Cygańska Zofia 1434
 Matuszek-Chmuruwska Aneta 3063
 Matuszewicz Andrzej, przedm. 1314
 Matuszewicz Tadeusz 2863
 Matuszewska Agnieszka 578, 6689
 Matuszewski Adam, przedm. 7025; rec. 68, 80, 4173; tl. 7025; wyd. 7025
 Matuszewski Antoni 10206
 Matuszewski Jacek, rec. 725
 Matuszewski Kazimierz 6448
 Matuszewski Roman 1442
 Matuszewski Sebastian 979
 Matuszkiewicz Gabriela 8746, 8747, 10168
 Matuszkiewicz Jan Marek 2168
 Matuszkowa Maria, przedm. 2365
 Matuszkówna Stanisława 2365
 Matuszyński Jan 4115
 Matuzevičiūtė Giedrė Motuzaitė 6871
 Matwiejczuk Agnieszka 1413
 Matwiejczuk Paweł 5031, 7369
 Matwiejczuk Witold 5110, 7864, 8105, 8158; red. 5110
 Matwijów Maciej 1196, 1988, 3501, 5567, 5745; red. 273; wyd. 5567
 Matwin Włodzimierz, wyd. 7772
 Matyasik Joanna 1202, 1203, 3513, 3533, 7529
 Matyaszewska Elżbieta 3681
 Matyaszewski Paweł 3681, 6163
 Matyja Aleksandra 5249, 6495
 Matyja Daria 2862
 Matyja Iwona 2862
 Matyja-Chład Iwona 2614
 Matyjas Bożena 3536
 Matyjas Remigiusz 1214
 Matyjasik Krzysztof 10169
 Matyjek Jerzy 5967
 Matyla Zdzisław 6478

- Matylda, margrabina Toskanii 2545
 Matynia Elżbieta 10170
 Matysek Kazimierz 1711
 Matysiak Jarosław 369, 5603
 Matysiak Joanna 1194; rec. 4807
 Matysiak Renata 1330
 Matysik Andrzej 10630
 Matysik Josef 6429
 Matysik Robert 8106
 Matysiuk Renata 3250
 Mauretania 2438
 Maurycjusz, cesarz bizantyński 2558, 2862
 Maurzyce, pow. łowicki 2151
 Mauss Wilhelm 6399
 Mauthausen, Austria; obóz Mauthausen-Gusen 9324
 Max Josef 3571
 Max Wislicenus. Malarz wrocławskiej secesji 1650
 Maximus Tyrius 2497
 Mayenowa Maria Renata 3289
 Mayer Geneviève 10669
 Mayer Mateusz 4097
 Mayr Theodor 4985
 Mazanek Jacek 3905
 Mazanka Paweł, red. 4917
 Mazanowska Izabela 9408; red. 9544
 Mazaraki Jan Newlin 7715
 Mazek Dorota, red. 1252
 Mazepa Teresa 4144
 Maziarz Antoni 2837, 2852, 5229, 5566; red. 2852
 Maziarz Jakob 470, 8748
 Mazowiecki Tadeusz 4667
 Mazowieckie województwo 4535
 Mazowsze 204, 572, 583, 609, 771, 780, 821, 919, 2107, 2168, 2178, 2292, 2334, 2356, 2845, 2861, 2887, 3275, 3313, 3803, 3927, 3946, 4397, 4535, 5004, 5089, 5180, 5253, 5298, 5423, 5442, 5483, 5529, 6107, 6482, 6580, 6639, 6699, 6895, 6908, 6911, 7272, 7363, 7463, 7515, 7685, 8165, 8280, 9759, 9924, 10271, 10483; Płockie 4994, 8185, 8819
 Mazur Adam 3693, 3732
 Mazur Agnieszka 4727
 Mazur Aneta 3367, 3435; rec. 7792
 Mazur Anna 2850, 4476
 Mazur Daria 3399
 Mazur Elżbieta 8107; red. 188
 Mazur Grzegorz 1828, 3616
 Mazur Hubert 1045, 1052, 1053, 1066, 3154, 10440; red. 1055
 Mazur Janusz 3800
 Mazur Jolanta A. 8749
 Mazur Karolina 8108
 Mazur Krzysztof 2850, 10171
 Mazur Maciej 5656
 Mazur Marek 10660
 Mazur Mariusz 714, 3616, 9876, 10172; przedm. 9876; rec. 10000; red. 9876
 Mazur Marlena 2492
 Mazur Martyna 3433
 Mazur Michał 895
 Mazur Monika, red. 1702
 Mazur Natalia 2795
 Mazur Piotr Stanisław 2550
 Mazur Przemysław 439, 2734, 10173, 10174
 Mazur Wojciech 2726, 4883, 8750, 8751
 Mazur Zbigniew 2972, 5250
 Mazurek Anna 3325
 Mazurek Czesław, rec. 2982
 Mazurek Jerzy 2964, 2970
 Mazurek Mirosław 4816
 Mazurek Monika 854
 Mazurek Wojciech 4816, 4885, 9556
 Mazurek-Schramm Justyna 2617
 Mazurkiewicz Adam 3426
 Mazurkiewicz Alfons 5968
 Mazurkiewicz Dariusz, red. 3070
 Mazurkiewicz Jan, pseud. Radosław 10483
 Mazurkiewicz Maciej Jan 2915
 Mazurkiewicz Marek 2870, 2913, 4726, 6092
 Mazurkiewicz Michał 2444, 3493
 Mazurkiewicz Piotr 10631
 Mazurkiewicz Roman 3327; red. 6258
 Mazurkowska Bożena 3356, 3418; red. 3474, 7562
 Mazurowska Karolina, tl. 4004
 Mazurska diecezja Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego 5087, 5136
 Mazurski Krzysztof Radosław 5969, 5970
 Mazury, Mazurzy 252, 497, 555, 640, 1911, 1912, 1956, 2168, 2290, 2292, 2332, 2859–2861, 2867, 2869, 2892, 2939, 3061, 3187, 3232, 3275, 3340, 3341, 3923, 4152, 4169, 5014, 5077, 5087, 5161, 5423, 5458, 5645, 6482, 6524, 7112, 7698, 7889, 8458, 9600, 9636, 9681, 9712, 10029, 10118, 10233, 10441, 10457, 10495
 Mazowieckie województwo 5559
 Mazzei Rita 5210
 Mazzini Giuseppe 5210
 Mażewski Lech 8001, 8111, 10175
 Maćik Hubert 4265, 4965, 6519, 9876; red. 6489
 Maćiogowski Maciej 6456
 Maćior Bartłomiej 1731
 Maćzańska Magdalena 2292
 Maćzewska Katarzyna 1281, 3865
 Maćzka Dorota 5032
 Maćzka Grzegorz 2869, 3906, 10546
 Maćzka Ryszard 6872
 Maćzyńska Jadwiga 8109
 Maćzyńska Magdalena 2294, 2869
 Maćzyński Czesław 8460
 Maćzyński Maciej 3287, 3311, 3356, 8109; red. 3311, 3312
 Maćzyński Piotr 4310
 Maćzyński Ryszard 3737, 4379, 5080, 7391, 7392
 Maćzyński Władysław 4837
 Małdel Anna 1731; red. 1731
 Małdrawska Patrycja 5874
 Małdry Alina 5080; współpr. 6308
 Małdry Anna, tl. 3494
 Małdry Wojciech 8752
 Małdzik Marek 5971
 Mała Andrzej 6511
 Małolice, pow. zgierski 6507
 Małty zob. Inowrocław
 McCann Colum 6264
 Meble w czasach Kopernika 1569
 Méchin David 8157
 Meciszewski Hilary 7841
 Medaj Henryk 9068
 Medeka Małgorzata 3446; red. 3399
 Media, kultura, dialog 5033
 Media o wsi 3601
 Medialne i propagandowe oblicza wojny 3602
 Mediewiści 5430
 Medyceusze 3749
 Medycyna w filmie 4067
 Medycyna w teatrze 4068
 Medyka, pow. przemyski 3505
 Medyńska-Gulij Beata 2197
 Medyiński Marcin 1106
 Megger Patrycja 3437
 Mehoffer Józef 3737, 6036, 6036
 Meinel Friederike 4188
 Meir Natan M. 957
 Meisnerowska Anna 6110
 Meissner Elżbieta, red. 984
 Meissner Karol 5771, 5972
 Meissner Roman K. 5973; wyd. 7711
 Meister Oskar 6454
 Meiwes Relinde 5034
 Mejor Mieczysław 3327, 3484
 Mejszagoła, Litwa 6480
 Meklemburgia 5361
 Meksyk 2635, 2965, 3368, 4647, 9145
 Melanchton Filip (właśc. Philipp Schwartzerd) 3421, 7369, 7628
 Melcer Wanda 3446
 Melcer-Szczawiński Henryk 4193
 Melczewski Paweł 932, 3505; red. 3505
 Méléze-Modrzejewski Józef 5974
 Melkowski Franciszek 10176
 Meller Arkadiusz 6077, 6214, 8753–8755; przedm. 4666; rec. 8631; red. 4666
 Meller Dariusz 8756

- Meller Katarzyna 3344, 7393; przedm. 7369; red. 7369
 Meller Katarzyna Zofia 6491
 Mellin Józefa 6480
 Mel'nikaŭ Igar Váčaslavavič 2971, 8959
 Melnyk Lidia 4144
 Melnyk Marek, oprac. 7090; red. 7090; tł. 7090
 Meloncelli Raoul 4115
 Mełchów, pow. częstochowski 5195
 Melges Hubert 5880
 Memuarystyka w dawnej Polsce 3418
 Mencil Marian T. 10657
 Mencfel Michał 3696
 Menche Chaskiel 9424
 Mencilw Andrzej 1864
 Mendelson Szlojme (Szlojme) 9409
 Mendelssohn Bartholdy Felix 4115
 Mendla Renate 6428
 Mendras Edmond 2750
 Mendrek Paulina 8833
 Mendrok Andrzej 3907, 8757
 Mendrok Dionizja Maria 10177
 Mendyk Emil, tł. 7011
 Menet Józef 5975
 Mengli I Girej, chan Wielkiej Ordy 2570
 Mentzel, rodzina 7441
 Mentzel-Reuters Arno 2564
 Menuhin Naomi 9270
 Menz Mariusz 1534, 1863, 7778, 10178; rec. 8321
 Menzel Johann Sigismund 1295
 Merda Maciej, współpr. 6394
 Merezkovskij Dmitrij Sergeevič 2444, 5201
Meritum 196
 Mermer Ewa, red. 174
 Merseburg, Niemcy 6713
 Merta-Staszczak Adriana 1930, 4880, 5090
 Mertas-Mikołajec Barbara 6653
 Merz Hans 9301
 Messal Sebastian 6875
 Messthaler Ulrich 4188
 Méster Jan (1907–1989) 6253
 Metler Stefan 5499
 Metlerka-Colerick Monika, tł. 9082
 Metody, św. 3349
 Metryki Kolegiaty św. Wawrzyńca 7043
 Metzger Renata 6565
 Metzig Johann 7862
 Meus Konrad 893, 1522, 8229; przedm. 893; red. 893
 Meydenlander Albrecht, fot. 1751
 Meyer Wilhelm 2849
 Meyerson Emile 3681
 Meyersonowa Malwina 8399
 Meyza Katarzyna 7394, 7395
 Mezopotamia 2453, 2486, 2492, 2497, 2511, 4916; Północna 2511
 Męcinka zob. Jedlicze
 Męciniński Józef 3375
 Męclewski Edmund 4745
 Męczarski Lech 5783
 Mędska Jolanta 2769
 Mędlewski Nikodem Edwin 5976
 Mędrzecki Włodzimierz 4478
 Mędyk Józef 8574
 Mędykowski Witold 2686
 Mętrak Dorota Anna, rec. 10493
 Mężyk-Mazur Anna 3446
 Mężykowska Aleksandra 4786
 Mężyński Andrzej 3545, 6336
 Miałik Aleksandra, rec. 5247
 Miałkowski Andrzej 5724, 6358
 Mianowski Józef 8310
 Miarka Karol jun. 8233
 Miaskowski Stanisław 891
 Miasta prywatne w sieci miejskiej 4477
 Miasteczko Krajeńskie, pow. pilski; gmina 9287
 Miastko, pow. bytowski 2873, 6508; gmina 6508; powiat 2733
 Miastko. Z dziejów miasta i gminy 6508
 Miastkowo, pow. łomżyński; gmina 6509
 Miasto i wieś w XIX i XX wieku – procesy modernizacyjne 4478
 Miasto, ludzie, fabryka 8758
 Miasto pod kopcem Kraką 6472
 Miasto – sztuka 3908
 Miatkowska Marta, tł. 3854
 Miatkowski Jerzy 8759
 Miazek Ryszard 3601
 Miazek-Męczyńska Monika 7401; tł. 2815
 Miazga Beata 2288
 Miazgowicz Nina 5678
 Miączewska Anna, przedm. 2306; red. 2306
 Miączyński Atanazy Walenty 7578
 Micał Barbara, red. 5170
 Micał Stanisław 1863
 Micewicz Monika 1636
 Mich Katarzyna Anna 2437
 Mich-Rutkowska Katarzyna 4524
 Michalak Anna 6953
 Michalak Arkadiusz 4311, 4312, 4817
 Michalak Grażyna 1378
 Michalak Hubert 10179
 Michalak Kinga 2565
 Michalak Marcin 4166
 Michalak Marek 5165
 Michalak Mariola Małgorzata 6179
 Michalak Monika 4482
 Michalak Ryszard 4738, 5132, 9876
 Michalak Stefan Stanisław 5499
 Michalak Sylwia 10726
 Michalak Szymon 10726; współpr. 6394
 Michalczuk Agnieszka 7396
 Michalczuk Zdzisław 6519
 Michalec Anna 5231
 Michalec Beata 5253, 8760
 Michalewicz Anna 2985
 Michalewski Gustaw 3251
 Michalewski Janusz, red. 2872
 Michalewski Tomasz 2344
 Michalik Anna 3389
 Michalik Izabela 1929
 Michalik Marek 2869, 6290, 6789
 Michalska Agata 3533
 Michalska Emilia 891
 Michalska Grażyna 5110
 Michalska Iwonna 3093, 3110, 3238, 8761, 9004
 Michalska Janina 9113
 Michalska Małgorzata 3283
 Michalska Monika 431, 6873
 Michalska-Bracha Lidia 746, 826, 891, 1863, 2848, 2965, 3501, 4845, 7820, 8103, 8762, 9000; oprac. 1071; przedm. 891, 9000; red. 891, 9000
 Michalska-Górecka Paulina, red. 3275
 Michalska-Nakonieczna Małgorzata 5110
 Michalska-Pieniak Martyna, tł. 4004
 Michalski Grzegorz 855, 3093, 3110, 3238, 8110, 9004
 Michalski Jan 9848
 Michalski Kazimierz 9113
 Michalski Maciej 6762
 Michalski Marek 720
 Michalski Michał 8763
 Michalski Mirosław 4161
 Michalski Paweł 9410
 Michalski Tomasz 4479, 6401; oprac. 7767
 Michalski Waldemar 3325
 Michaluk Dorota 442, 866, 2971, 8386; przedm. 8386; red. 8386
 Michaluk Kamil 7397–7399
 Michał, syn Symeona I Wielkiego 2562
 Michał VIII Paleolog, cesarz bizantyński 2453
 Michał Czartoryski, bł. 8589
 Michał Korybut Wiśniowiecki 4783, 7526
 Michał Sopoćko, bł. 5151, 10404
 Michałkowice zob. Siemianowice Śląskie
 Michałowice, pow. kazimierski 2292, 2869
 Michałowicz Monika 3696
 Michałowo, pow. gostyński 3130
 Michałowska Marianna 3693
 Michałowska Teresa 3419
 Michałowska-Barłóg Maria Teresa 4093
 Michałowska-Mycielska Anna 2938
 Michałowski Andrzej 2495; red. 283
 Michałowski Feliks 10302
 Michałowski Jakub 7053
 Michałowski Krzysztof 9848

- Michałowski Mikołaj Melchior 7053
 Michałowski Piotr 3441
 Michałowski Roman 6750, 6941; red. 191, 6792
 Michałowski Stanisław, przedm. 6101
 Michaś Julian Aleksander 8764
 Michaux Aleksander 7792
 Michejda Kornel 5499
 Michelalbertas Mykolas 2292
 Michelangelo Palloni. Malarz fresków 3686
 Michna Paweł 3690
 Michna Radosław 1186, 2871
 Michnicka-Gajek Joanna 1488
 Michniewicz Jacek 2850, 6907
 Michniewicz Maria 6708
 Michnik Adam 3599, 6347, 9640, 9641, 9682
 Michnik Monika 4281, 6429
 Michniowski Marcin, tł. 1659
 Michno Paweł, przedm. 1742
 Michoń Edward 5140
 Michota Zenon 2995
 Michow Elżbieta 2229
 Michta Jerzy 2076–2082; red. 6457; wyd. 2821
 Miciak Magda 6874
 Micińska Anna 6299; oprac. 6299
 Miciński Tadeusz 3440, 8127
 Mickiewicz Adam 5, 516, 856, 1290, 1624, 1645, 1863, 1956, 2445, 2985, 3347, 3370, 3409, 3435, 3441, 3550, 5201, 7833, 8234, 8418
 Mickiewicz Adam Michał 5253, 6580
 Mickiewicz Piotr, rec. 4814
 Micygała Wojciech, red. 287
 Midowicz Teofil 3852
 Miduch Maria 2505
 Midway, atol na Oceanie Spokojnym 2790
 Miechowicz Franciszek 3036
 Miechowicz Łukasz 2845
 Miechów, woj. małopolskie 2094, 4936, 6510, 6911, 9024; region 9024
 Mieczkowska Halina 1196; red. 1255
 Mieczkowski Robert, oprac. 7655
 Mieczkowski Zbigniew 4480, 6486
 Miecznik Jerzy B. 5431
 Miecznikowski Zbigniew 4313
 Mieczynski Grzegorz 6566; red. 5479
 Mieczysławów, pow. kutnowski 5980
 Mieczysławska Makryna 3096
 Miedniewice, pow. żyrdowski 5019, 5052
 Miedniki, Litwa 5151, 7577
 Miednoje, Rosja 4786, 8383, 9199
 Miedziak Witold 3908
 Miedziana Góra, pow. kielecki 4418, 4454; gmina 4558
 Miedzińska Iwona 2733
 Miedziński Paweł 10197
 Miedziński Tomasz, red. 10527
 Miedziński Ziemowit 10180
 Miedzna, pow. pszczyński 4499
 Mieg Franciszek 7895
 Miegoń Michał 2173
 Miegoń Tomasz 1326
 Miejsce regionalizmu w zachowaniu dziedzictwa kulturowego 5200
 Mielcarek Andrzej 4506
 Mielczarek Ewelina, oprac. 3662
 Mielczarek Mariusz 1386, 2148, 2292, 2299; red. 119, 2148, 2299
 Mielczarek Tomasz 3588, 3603, 10181; rec. 3554, 3593, 3617, 10567
 Mielczarek Zbigniew 9206
 Mielczarski Zbigniew, wyd. 9721
 Mielec, woj. podkarpackie 253, 1286, 1729, 3645, 4583, 5432, 5787, 6511, 7749, 7936, 9377, 10350; powiat 29; region 1729, 6511; R z o c h ó w 2817
 Mieleski poczet Kawalerów Orderu Virtuti Militari 5432
 Mieleškiewicz Stanisław Stefan 931, 1569
 Mielewczyk Margaretta 10182
 Mielewczyk Wojciech, rec. 3952
 Mielewska Małgorzata 2915
 Mielicka-Pawłowska Halina 2344, 2366
 Mielński Aleksander 3526
 Mielnik Daniel 794, 2439, 4643
 Mielnik Hubert 615
 Mielnik Magdalena 3690, 7194
 Mielnik Marcin 1043, 4398
 Mielnik Sławomir 10632
 Mielnik, pow. siemiatycki 2290, 7509
 Mieloszyk Eligiusz 3019
 Mielżyńscy, ród 5176
 Mielżyńska Franciszka 369
 Mielżyński Ignacy 2999
 Mielżyński Seweryn 369
 Mien Juliusz 3748
 Mień, pow. bielski, woj. podlaskie 9459
 Miernicki Andrzej 4836
 Mierniczek Franciszek 6480
 Miernik Arkadiusz, przedm. 9596
 Miernik Grzegorz 4880, 10440; red. 4889
 Miernik Piotr 4481
 Miernik Urszula 4644
 Mieroszevska Helena z Łętowskich 7066
 Mieroszevska Katarzyna z Miłkowskich 7066
 Mieroszewski Jacek 7066
 Mieroszewski Juliusz 4672
 Mieroszewski Stanisław 7066
 Mierzecki Roman 3020
 Mierzeja Teodor 5977
 Mierzeja Wiślana 1757, 4825, 9288, 9556
 Mierzejewska Aleksandra 1600; przedm. 1600; red. 1600
 Mierzejewska-Krzyżowska Barbara, wyd. 9038
 Mierzejewski Przemysław 1874
 Mierzwa Janusz 2852, 3232, 3608, 8765; rec. 8687; wyd. 8419
 Mierzwa-Szymkowiak Dominika, przedm. 7769; red. 7769
 Mierzwiński Henryk 5978, 8766
 Mierzwiński Mariusz 1956
 Mierzyński Jan 7510
Miesięcznik Katechetyczy i Wychowawczy 8531
 Mieszczanie 4482
 Mieszek Małgorzata 4068, 5176, 7563
 Mieszkańcy wspominają 6543
 Mieszko I 447, 540, 2001, 2849, 2856, 5079, 5150, 6731, 6758, 6761, 6762, 6774, 6927, 6966, 6983
 Mieszko III Stary 2049
 Mieszkowice, pow. gryfiński 1771, 4832, 6440; gmina 6440; region 2179, 6921
 Mieszkowska Anna 3407
 Mieszkowska Janina 5979
 Mieszkowski Wiktor, red. 145
 Mielkowski Romuald 5433
 Miezian Maciej 1542, 4348
 Między irredentą a kolaboracją 8111
 Między Jutlandią a Sambią 6875
 Między mistyką a codziennością 7400
 Między mitem a rzeczywistością 2861
 Między nauką a sztuką 714
 Między pozytywizmem a nacjonalizmem 8112
 Między prawdą a zwątpieniem 2862, 2863
 Między sercem a rozumem 4727
 Między słowem a obrazem 3420
 Między teologią a duszpasterstwem powszechnym na ziemiach Korony 5035
 Między treścią a formą 1513
Między Wisłą a Pilicą 197
 Między Wschodem a Zachodem 7401
 Międzybórz, pow. oleśnicki 3662
 Międzybrodzka Małgorzata 1276
 Międzychód, woj. wielkopolskie 2084, 3078, 3931
 Międzyzlesie zob. Warszawa
 Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Eklibris. Znak własnościowy – dzieło sztuki. Tradycja, współczesność, perspektywy” 523
 Międzyodrze zob. Szczecin

- Międzyrzec Podalski, pow. bialski, woj. lubelskie 2373, 8744, 9173; region 9674
- Międzyrzecz, woj. lubuskie 733, 2153; region 733
- Międzyrzecze, pow. bieruńsko-łędziński 4915
- Międzywiec, pow. cieszyński 6822
- Miętkie, pow. szczywieński 2292
- Miętus Mirosław 2184, 4767
- Migacz Marcelina 10633
- Migal Mateusz 2884
- Migal Witold 1912, 2290
- Migała Mariusz 3056
- Migdalski Antoni 8228
- Migdalski Paweł 392, 733, 2451, 6416, 7402, 10183, 10184
- Migdał Jolanta 3312, 3344
- Migdał Robert, współpr. 4183
- Migdałło Konstanty 5980
- Migliore Celestino 4893, 5131
- Migoń Michał 10185
- Migoń-Sasuła Justyna 2862
- Migracje. Materiały 3687
- Migrała Leszek 6381, 6528–6530, 7403, 8113, 8768, 10634; rec. 4251; red. 128, 1566
- Mihajlik Larysa 2686
- Mihajlišin Ol'ga Leonidivna 930
- Mihajlovs'kij Vitalij 7404
- Mihal Brandl Naida 9270
- Mihaly Jo (pseud.) zob. Kuhr Piete
- Mihaly Mózes 4853
- Mijaczów zob. Myszków
- Mijakowski Krzysztof, red. 8959
- Mika Bogumiła 4192
- Mika Karolina 4129
- Mika Norbert 2570
- Mika Stanisława 5981
- Mika Tomasz 3344
- Mikalilaitė Ona 5434
- Mikaszewicze, Białoruś 8463
- Mikes Kelemen 7546
- Mikiciuk Elżbieta 3399
- Mikietyński Piotr, rec. 4721
- Miklas Ilona 6876
- Miklaszewska Joanna 8769
- Miknys Rimantas 2008
- Mikocka-Rachubowa Katarzyna 3688
- Mikołaj I, car 8001, 8369
- Mikołaj I Mistyk, patriarcha Konstantynopola 2497
- Mikołaj z Błonia 5035
- Mikołaj z Brześcia 1978
- Mikołaj z Krakowa 1971
- Mikołaj z Kutna 6892
- Mikołajczak Edmund, rec. 4434
- Mikołajczak Małgorzata 6491; przedm. 6491
- Mikołajczuk Krzysztof 4647
- Mikołajczyk Bartosz 10664
- Mikołajczyk Jacek 4068
- Mikołajczyk Jolanta 5435
- Mikołajczyk Magdalena, przedm. 8068; red. 8068
- Mikołajczyk Marcin 2914, 3753, 5436, 6055, 6152; rec. 3903, 7791
- Mikołajczyk Marek 2727
- Mikołajczyk Marian 4477, 4562
- Mikołajczyk Piotr 1377, 6478, 6479, 6480
- Mikołajczyk Stanisław 2949, 9258, 9700
- Mikołajczyk Urszula 6476
- Mikołajczyk-Trzcńska Walentyna, tł. 8118
- Mikołajec Marek 2847
- Mikołajewska-Antczak Anna 4483
- Mikołajewski Jarosław 5183, 6347
- Mikołajewski Maciej 3588
- Mikołajowice, pow. tarnowski 7684
- Mikołajski Leszek 5652
- Mikołajko Anna 5251
- Mikołajko Zbigniew 5437
- Mikołów, woj. śląskie 8233
- Mikosz Józef 2480
- Mikoś Michał J. 1196, 10733
- Mikrut Adam 3109, 3109
- Mikrut Jan 5036
- Mikstat, pow. ostrzeszowski 6512
- Mikulak Stanisław 9642
- Mikulczyce zob. Zabrze
- Mikulec Sebastian 548
- Mikulik Dalibor, red. 338
- Mikulska Anna 358
- Mikulska Joanna 358
- Mikulska-Wernerowicz Małgorzata 1296
- Mikulski Krzysztof 2272, 6481, 7405, 7509; przedm. 6624; red. 175
- Mikulski Tadeusz 5982
- Mikuła Maciej, wyd. 6725
- Mikułowski Pomorski Jerzy 3603
- Mikurda Ryszard 4484
- Mikusek Marcin 7505
- Mikutowicz Adam 5547
- Milanowianki 5438
- Milanówek, pow. grodziski, woj. mazowieckie 1052, 5253, 5438, 8486, 9053
- Milczanie 2850
- Milczyński Jan Krzysztof 7824
- Milecka Małgorzata 1931
- Milejczyce, pow. siemiatycki 6513; region 6513
- Milejowski Izrael 9270
- Milejski Lesław 6496
- Milejski Paweł 2145, 2291
- Milerski Bogusław 3066
- Milewska Marta 8114, 8280
- Milewska-Kozłowska Joanna 517; red. 1606
- Milewska-Młynik Anna 1281, 5418
- Milewska-Ważbińska Barbara 3484
- Milewski Dariusz 3418, 7116, 7231, 7406, 7488; oprac. 67; przedm. 7231; rec. 7580; red. 142, 7231; wyd. 7038, 7042
- Milewski Ireneusz 2497, 2506, 2507
- Milewski Jan Jerzy 2971, 4782; red. 4782
- Milewski Tadeusz 3290
- Milicer Ewa 1281
- Milicz, woj. dolnośląskie 2040, 6810; region 3859
- Milieski Zygmunt 4546
- Milik Karol 10259
- Milik Katarzyna 2851
- Miliszkievicz Grzegorz 4601
- Militaria pomorskie 4837
- Milkamanowicz Maciej 9596
- Milkowski Kacper Mirosław 5043
- Miller Aleksej 2450
- Milówka, pow. tarnowski 7738
- Milówka, pow. żywiecki 7200
- Milton John 2651
- Miluška-Stasiak Jadwiga 5747
- Milwaukee, Stany Zjednoczone Ameryki 1196
- Miławicki Marek 6083, 10022; przedm. 10022; red. 10022; wyd. 7647
- Miłkowice, pow. turecki 6514
- Miłkowie, rodzina 10378
- Miłkowska Ewa 3909
- Miłkowska Wioletta 4162
- Miłkowski Zygmunt 8112
- Miłków, niestniejąca wieś w pow. lubaczowskim 6515
- Miłobądz, pow. częstewski 6671
- Miłobędzki Paweł 9452
- Miłomłyn, pow. ostródzki; region 9815
- Miłostaw, pow. wrzesiński 7994
- Miłosz Czesław 3462, 3481, 5225, 9643, 9735, 10021, 10321
- Miłosz Jan 10278
- Miłosz Oskar 3471
- Miłoszevska Monika 1580
- Minakowski Marek Jerzy 2414, 8115
- Mincewicz Joanna Anna 5791
- Minczykowska Katarzyna, red. 357, 358
- Mineko Olga 3922
- Minėnkova Nataliā 10635
- Mink Georges 2864, 4751
- Minkowska Anna 6346
- Minkowska Małgorzata, oprac. 1271
- Minksztym Joanna 3664, 5180
- Minneapolis, Stany Zjednoczone Ameryki 1196
- Minta-Tworzowska Danuta 6690
- Mińkowiec, Ukraina 7999
- Mińsk 1196, 2694, 4782, 8008, 8986; Mińszczyzna 4782
- Mińsk Mazowiecki, woj. mazowieckie 6114, 8964
- Mińska diecezja 7782
- Miołek Jan 3024
- Miołek Marcin 1854, 5228
- Miodoński Mirosław 8116; red. 169

- Miodowicz Alfred 10522
 Miodowski Adam 3608, 8770; przedm. 3608; red. 3608
 Miodunka Piotr 4477, 4485, 7407
 Miodunka Władysław T. 2970
 Mioduszewski Jan 1612
 Mioduszewski Michał M. 3303
 Mir, Białoruś 7013
 Miraj Krzysztof 4486
 Mirczewski Maciej, red. 9650
 Mirczewski Tadeusz, red. 9650
 Mirecki Bronisław Józef 5002
 Mirek Agata 4914, 5002, 5037, 5131, 8771, 10186, 10275
 Mirek Małgorzata 3546
 Mirek Mieczysław 5429
 Mironczuk Jan 5150, 6482; red. 5150, 6482
 Mironowicz Antoni 2467, 5089, 6877, 7408–7410, 7505
 Mironowicz Eugeniusz 2728, 2971, 9411; red. 139
 Mironowicz Marcin 857, 5038, 7411; rec. 7341
 Mirosław Urszula 2398
 Mirosławiec, pow. walecki 10099
 Miroszewski Kazimierz 2687, 5195, 10187, 10457; red. 336
 Mirotki, pow. starogardzki 6516
 Mirowicz Anatol 3289
 Mirowski Czesław 9101
 Mirowski Mikołaj, przedm. 6281
 Mirowski Roman 5055
 Mirów, pow. myszkowski 4477
 Miryce, pow. starogardzki 6516; Olszowiec 6516
Miscellanea Curiosa 3056
Miscellanea Historico-Archivistica 198
Miscellanea Historico-Iuridica 199
Miscellanea Lublinensia 7044
Miscellanea Oleśnickie 200
 Misiak Tomasz 4186
 Misiak Władysław 2388
 Misiarczyk Leszek 1989, 6878; przedm. 2453; red. 2453; wyd. 6720
 Misiarz Radosław 2729
 Misiaszek Antoni 5983
 Misiejuk Dariusz, przedm. 9691; wyd. 9691
 Misiewicz Eugeniusz, współpr. 6498
 Misiewicz Krzysztof 3955, 6760
 Mišišin Irina 8772
 Misiuk Andrzej 8773
 Misiun Urszula, red. 3072
 Misiura Grzegorz 2867
 Misiuro Wojciech 4094, 4094
 Misiurska Agnieszka 2837
 Misius Kazys 5478
 Misja UNRRA w Polsce 9644
 Misjonarze 3534, 4131, 5115, 5131
 Misjonarze Oblaci Maryi Niepokalanej 5039
 Missouri 2851
 Misterka Halina 2973
 Mistewicz Anna 4487
 Mistewicz Marek 3910, 7412
 Mistrz. Absolutnie 5987
 Mistrzowie, legendy, idole z kart lubuskiego sportu 4235
 Miszański Marian 6351
 Miszczak Kamila 1937
 Miszczuk Marian 3152, 3233, 5356, 9452; współpr. 3199
 Miszczyński Damian 2483
 Miszewscy, rodzina 5529
 Miszewska Barbara 6460
 Miszewski Dariusz 9412, 9413
 Miszewski Michał Lubicz 6460
 Miszewski Zygmunt 6464
 Miszkiewicz Krzysztof 1347
 Miształt Wojciech 7824
 Miształt Henryk 4647
 Miształt Jacek 8774; rec. 8625
 Miształt Maria 6338
 Miształt Wojciech, red. 5033, 7824
 Miś Tomasz Aleksander 4387
 Miścicki Maciej 6907
 Miśka Hubert 4165
 Miśkiewicz Aleksander 2931; red. 2931, 5508
 Miśkiewicz Grzegorz 5439
 Miśkiewicz Julia 6628
 Miśkowiec Maciej, rec. 3230, 3456, 6283, 9220
 Mit narodowy w literaturze i kulturze polskiej 5201
 Mitawa zob. Jelgawa
 Mitera Stanisław 1125
 Mitera-Dobrowolska Mieczysława 1125
 Mitka Alicja, red. 3528
 Mitkiewicz-Bohr Krystyna 3231
 Mitoraj Igor 3665
 Mitoraj Karol 5395
 Mitraszewski Henryk 8117
 Mitrenga Barbara 3311
 Mitręga Jan 5984
 Mitręga Marian 5984
 Mitrofanov Pavel Il'ič 2924
 Mitrovits Miklós 4689
 Mitrus Edmund, red. 6697
 Mittelstaedt Henryk 2973
 Mitterand François 10692
 Mittwitz Bartholomäus 7194
 Mitura Joanna, tl. 7018
 Mitura Maria 1801
 Miturin Dmitrij V. 8118
 Mityk Stanisław 5985
 Mitza Antoni 5986
 Mitzner Piotr, oprac. 4684; przedm. 7686; wyd. 4684
 Mizera Piotr 10188
 Mizera (Tadeusz) Piotr 9114
 Mizerkiewicz Tomasz, rec. 3495
 Mizgalska-Osowiecka Magdalena 8775
 Mizgalski Jerzy 2890, 2938; red. 2890
 Mizia Małgorzata 5880
 Miziołek Jerzy 1361, 3153, 3867, 4115, 5210
 Mizocz, Ukraina 9050
 Miżejewski Cezary 10361; red. 10299, 10361; wyd. 9579
 Mleczak Marcin 2615, 2862
 Mleczak Róża 1194
 Mleczek Tomasz 1440
 Mleczko Grzegorz 4488
 Mleczko Julia 7716
 Mleczko Wojciech 7824, 8119; red. 7824
 Mława, woj. mazowieckie 1781, 2904, 9219, 9761; powiat 9761
 Młociny zob. Warszawa
 Młocki Kazimierz 7632
 Młodkowska-Przepiórkowska Iwona 2289
 Młodniczy, rodzina 7644
 Młodnicka Wanda 3326
 Młody Stefan Żeromski 6370
 Młodzianowski Kazimierz 2852
 Młodzianowski Tomasz 7547
 Młodzież w perspektywie edukacyjnej 3154
 Młodzik Agnieszka 8776
 Młynarczuk Aldona 5666
 Młynarczyk Ewa 3288, 3312, 3435
 Młynarczyk Krzysztof 3923
 Młynarczyk Radosław 1979; wyd. 9594
 Młynarczyk-Tomczyk Anita 858, 3110, 3154, 10189, 10275, 10440; red. 10440
 Młynarscy, rodzina 5489
 Młynarska-Kaletynowa Marta 66, 715, 2842
 Młynarski Wojciech 5475, 5987, 5988
 Młynary, pow. elbląski 3756
 Młynek Ludwik 6584
 Młynek Marzena 6429
 Młynice, pow. mogileński 6517
 Młynów, pow. kłodzki 4567, 9599
 Młyński Aleksander, pseud. Drągal 10483
 Młyńskie Stawy zob. Żaba, pow. namysłowski
 Mnatsakanyan Piruz, oprac. 7081
 Mnich Barbara 2291
 Mnich Ludmiła 3085
 Mnich Roman, red. 3085, 7106
 Mnich Sazan, tl. 6941
 Mniejszości wyznaniowe i etniczne w regionie kujawsko-pomorskim 2915
 Mnikowska Dolina, wąwóz na zrębie Garbu Tenczyńskiego w pow. krakowskim 6518
 Mniów, pow. kielecki; gmina 4558
 Mniszchowie, ród 1281
 Mniszech Jan Karol Wandalin 3772, 7066
 Mniszech Jerzy August Wandalin 7066
 Mniszech Józef Wandalin 7066

- Mniszech Michał Jerzy Wandalin 3772, 7135
 Mniszki, pow. łęczycki 2151
 Mniszkówna Helena 3574
 Mocarski Jan 4837
 Moch Włodzimierz, oprac. 116; red. 116
 Mochacki Maurycy 3313
 Mochocka Elżbieta, oprac. 989; red. 990
 Mochny Rafał 5040
 Mocyk Agnieszka 3368
 Moczalowa Wiktoria 2939
 Moczar Mieczysław 2794
 Moczulski Leszek 4728, 8777, 9414
 Moczulski Marek 4348
Moda i Życie Praktyczne 3608
 Modelski Alfons 5360
 Modelski Emil 826
 Modelski Łukasz 9415
 Modelski Ryszard 5838
 Modernizacja życia społeczno-gospodarczego i politycznego na ziemiach polskich 2865
 Modliborski Szczepan 6455
 Modliborzycy, pow. janowski 6519; gmina 6519
 Modliborzycy. Studia z dziejów 6519
 Modlin zob. Nowy Dwór Mazowiecki
 Modlińska-Piekarz Angelika 1228, 3421
 Modlitewnik Krzysztofa Szydłowieckiego kanclerza wielkiego koronnego 1524 r. 7045
 Modlna, pow. zgierski 2873
 Modlnica, pow. krakowski 1741
 Modłasiak Monika 6586
 Modrzejewska Agnieszka 1802
 Modrzejewska Ewa 10522
 Modrzejewski Zbigniew 2433
 Modrzewska-Michalczyk Marzenna 5110
 Modrzyński Paweł Mateusz 4645, 7413; rec. 4645
 Modzelewska Elżbieta 3686
 Modzelewski Jarosław 3732
 Modzelewski Karol 979, 6879, 9115, 9640, 9645
 Modzelewski Szymon 1052
 Moeglich Marcin 2885
 Moeller Jerzy 3526
 Moes-Oskragiełło Konstanty 5989, 7722
 Mogielnica, pow. grójecki 6520
 Mogilno, woj. kujawsko-pomorskie 2849, 6580
 Mogiła zob. Kraków
 Moguncja, Niemcy 2151
 Mohilewer Samuel 2939
 Mohiła (Mohyla) Piotr 7508
 Mohylew, Białoruś 7410
 Mohylewska archidiecezja 5377, 7782
 Mohyluk Mariusz 8778; red. 199
 Mohyla Jeremi 5220, 7488
 Moj Magdalena 1853, 8120
Moja Przyjaciółka 3513
 Moje imię Człowiek 6347
Moje Pisemko 3326
 Moje wojenne dzieciństwo 9116
 Mojsa Robert 4165
 Mojsiejukowie, rodzina 9624
 Mojżyn Norbert 5080, 5220
 Moklak Jarosław 2445
 Mokotów zob. Warszawa
 Mokra, pow. kłobucki 9151
 Mokranowska Zdzisława 3472; przedm. 3472; red. 3472
 Mokrosz Janusz 859, 3959, 5453, 6575, 10190; red. 5453
 Mokrzycki Gustaw Andrzej 5418
 Mokrzycki Mieczysław 5131
 Mokrzyszów zob. Tarnobrzeg
 Mokwa Marian 5990, 5991
 Molak Janusz 6567
 Molas Jerzy 3289
 Molenda Jarosław 6367
 Molendowski Leszek 8779, 9416
 Molga Karolina 3686
 Molière (właśc. Jean Baptiste Poquelin) 1622
 Molière Bohdana Korzeniewskiego 1622
 Molik Witold 866, 891, 4379, 4482; przedm. 1874
 Molin Jan 4518
 Moliński Wiesław 9646
 Molisak Alina 1810, 10321; red. 1810
 Molitoris L'udomir 2916
 Möller Anton 1752, 3740
 Mollin Hanna 6246; wyd. 9649
 Molo Beata 2659
 Molotov Váceslav Mihajlovič (właśc. Skrabín Váceslav Mihajlovič) 4730, 6492
 Mołdawia 2449, 3477, 4885, 7038, 7042, 7077, 7137, 7231, 7321, 7388
 Mołodowska Kadie 2938
 Mołodów, Białoruś 5580
 Mołodyński Witold 9117
 Mołtowo, pow. kołobrzeski 1595
 Monachium, Niemcy 1754, 3494, 3687, 3690, 4853, 4985, 7749, 10327
 Monastyrzek, Ukraina 2065, 7748
 Monetna, Rosja 9230
 Monge Gaspard 5880
 Mongolia 2148
 Mongołowie 2540, 2570
 Monieta Adela 9417
 Monita Rafał 3981; fot. 3979; red. 5803
 Moniuszko Adam, wyd. 7097
 Moniuszko Stanisław 4126, 8769
 Moniwid Dorohostajski Krzysztof zob. Dorohostajski Krzysztof
 Moniwid
 Monografia Gminy Łazy 6496
 Monografia Złoczewa 6661
 Monolatii Ivan 8121
 Monroe James 2443
 Mont Sainte-Odile, góra we Francji 2545
 Montalembert Marc René de 512
 Monte Cassino, Włochy 4743, 5759, 9034, 9070, 9322, 9499, 9541
 Monteros Melissa 4094
 Montreal, Kanada 2861
 Mopoczek Adela Maria 3155
 Moraczewo, pow. gnieźnieński 1879
 Moraczewski Jędrzej (1802–1855) 860, 861, 6476
 Moraczewski Jędrzej (1870–1944) 2837
 Morawa Tadeusz 5628
 Morawczyński Marian 5992
 Morawek Małgorzata 688
 Morawica, pow. kielecki 4558; gmina 4558
 Morawiec Jakub 6880
 Morawiec Jan 10483
 Morawiec Marcin, oprac. 2159
 Morawiec Norbert 2851
 Morawiec Wojciech, rec. 9453
 Morawiecki Kornel 10313
 Morawscy, rodzina 8298
 Morawska Brama 6767
 Morawska Iwona, red. 3096
 Morawska Karolina 794
 Morawska Konstancja 5214
 Morawska Ludwika 5993
 Morawska Monika, tł. 1650
 Morawska-Rubczak Alicja, red. 10732
 Morawski Franciszek 8197
 Morawski Konrad Sebastian 2730, 8122
 Morawski Krzysztof 7717
 Morawski Leon Andrzej 7505
 Morawski Marian Ignacy 7718
 Morawski Piotr 4069
 Morawski Romuald, rec. 4534
 Morawski Stanisław 932
 Morawski Stanisław August 1193
 Morawski Szczęsny 862, 5994
 Morawski Wojciech 2148, 4525, 4880, 5090, 7864; red. 4525
 Morawy 926, 1998, 3283, 3696, 4193, 5227, 5397, 6460, 7288
 Morawy, pow. radziejowski 6771, 6772
 Morąg, pow. ostródzki 9568
 Morcinek Gustaw 2847, 3550
 Morcinek Kamila 5646
 Mord w lesie katyńskim 9118
 Mordak Arkadiusz 3063
 Mordasiewicz Antoni 5995
 Mordawski Hubert 10191
 Mordzak Adam 2731

- Moreau de Maupertuis Pierre Louis 7147
- Morelowski Marian 5996
- Morewski Abraham 2938
- Morgenstern Stanisław 7789
- Moritzburg, Niemcy 3749
- Morkowski Janusz 4838
- Mormul Joanna 2438, 3028
- Moros-Pałys Zofia 5228
- Morowicz Rafał 5080
- Moroz Grzegorz 3368
- Moroz Jan 9193
- Moroz-Grzelak Lilla 3349
- Morozova Irina 2291
- Morozova Ol'ga 2851
- Morozowicz-Szczepkowska Maria 4068
- Morsztyn Jan Andrzej 4420, 7385
- Mortęska Magdalena 7122, 7400, 10578
- Morton Nicholas 1956
- Mory Teodor 8461
- Moryc Cyprian Janusz 5129; przedm. 5129; red. 5129
- Morys-Twarowski Michael 5440, 5441, 6881
- Moryto Mieczysław 5997
- Morzycka Maria 7821
- Morzycki Bruno 5998
- Morzycki-Markowski Mikołaj 9450
- Mosakowski Janusz 1979; tl. 7754
- Mosdorf Jan 4680
- Mosiejczyk Jakub 1758, 1932, 2272
- Mosina, pow. poznański 1805; gmina 1874
- Mosing Henryk 5131
- Moskal Andrzej 4780
- Moskal Katarzyna 4936, 8123
- Moskal Tomasz 3547, 4001, 6519
- Moskalewicz Tadeusz 6543
- Moskała Bogusława 6450
- Moskwa 1938, 2750, 2794, 4786, 4825, 6101, 7059, 7253, 7761, 8147, 8166, 8300, 8937, 10201, 10229, 10514; Kreml 7229; Państwo 2261, 2465, 2476, 2570, 7012, 7116, 7141, 7183, 7231, 7365, 7384, 7488, 7509, 7605; patriarchat 7954
- Moskwa Jacek 6347
- Mossakowscy, rodzina 5442
- Mossakowski Stanisław 3911, 5442, 5567; red. 146
- Mossor Katarzyna, red. 4428
- Mossor Stefan 4889
- Mostowski Zygmunt 8496
- Mosty zob. Cieszyn Czeski
- Mosul, Irak 2798
- Mosunova Tat'ana Petrovna 891
- Moszak Natalia 4282
- Moszczaniec, pow. sanocki 4827
- Moszczyńska Izabela 2310, 3093, 3493
- Moszczyńska Maria 6497
- Moszczyńska Wanda 852
- Moszczyńska Ewa 8124
- Moszczyński Paweł 2272
- Moszumański Zbigniew 8157; red. 10658
- Moszyńska Anna 10192
- Moszyński August 7135
- Moszyński Maciej 8125
- Moś Ignacy 5999
- Mościce zob. Tarnów
- Mościcka Izabela 3710, 5418
- Mościcki Ignacy 3006, 8506, 8548
- Mościska, Ukraina 7146
- Motak Maciej 1933, 4001
- Motas Maciej 4729, 4745; oprac. 4770; przedm. 4770; współpr. 4770; wyd. 4770
- Mothel, zw. Motylem 8869
- Motkowice, pow. jędrzejowski 4854
- Motława, lewy dopływ martwej Wisły 1508
- Motornik Tetána 10636
- Motty Marceli 4093
- Motycz, pow. lubelski 6521
- Motyka Bronisław 6428
- Motyka Grzegorz 2476, 2765, 9484; przedm. 9484; red. 9484
- Motyka Jan 1221
- Motylewicz Jerzy 6558
- Motz Bolesław 7641
- Movna Marianna 3501, 6444
- Moysan Bruno 4115
- Moza 2151
- Mozart Wolfgang Amadeus 2794, 4172
- Mozgawa, prawy dopływ Mierzawy 6861
- Mozgawa Konrad 2469, 8780
- Mozgol Ryszard, współpr. 969
- Moździerz Zbigniew 3904
- Moździoch Sławomir 2842; red. 6885
- Możdzeń Julia 1972, 7414, 7415
- Możdżyńska-Nawotka Małgorzata 5180
- Możejko Beata 1506, 2083, 2873
- Mój ojciec. Wspomnienia 6075
- Mój Sierpień '80. 9647
- Mółka Janusz 3156
- Mórawski Karol 6637
- Mówią Wieki 3154
- Mrocheń Jan 9925
- Mroczek Grzegorz 7416
- Mroczek Ireneusz 4314, 4315
- Mroczek Przemysław 6789
- Mroczek Rafał 771, 1623; red. 771
- Mroczek Wojciech 6511
- Mrocza Wojciech 2342, 4489, 5199
- Mroczo Marian 6000
- Mroczkowie, rodzina 5550
- Mroczkowska Alicja 5182; rec. 3336
- Mroczkowski Krzysztof 4885, 8157
- Mroczyńska Janina 6560
- Mrohs Joanna, tl. 6414
- Mrowczyk Jacek, red. 3705
- Mrowiński Paweł 2857, 8126
- Mrozek Paweł, oprac. 6414
- Mroziewicz Bohdan 3027; red. 3027
- Mroziewicz Karolina 7417
- Mrozik Agnieszka 3437
- Mrozowicz Walenty 7305
- Mrozowicz Wojciech 15, 864, 2004; przedm. 1972; red. 1972
- Mrozowie, rodzina 5535
- Mrozowski Krzysztof, oprac. 7087
- Mrozowski Maciej, przedm. 10522
- Mrozowski Przemysław 771, 3627, 3749, 7385; przedm. 771, 3946, 7385; red. 184, 771, 2259, 3946
- Mrozek Elżbieta 3019
- Mrozek Sławomir 3406, 3500, 9648
- Mrówczyńska Anna, red. 7026
- Mrówka Alina z Pachowiczów 5288
- Mrówka Małgorzata 687; współpr. 1541
- Mrówka Przemysław 2857
- Mróz Helena 5535
- Mróz Kasper 5535
- Mróz Katarzyna 3477
- Mróz Maciej 4782
- Mróz Mateusz Marcin 2795
- Mróz Mirosław 3021, 7400
- Mróz Sławomir, rec. 5745
- Mróz Tomasz 8127
- Mróz Urszula 1456, 3912
- Mróz-Jabecka Kalina 5228
- Mróz-Krysta Dominika 5884
- Mrugańska-Banaszak Magdalena 6557, 10193
- Mrugała Katarzyna 1555
- Mrugała Magdalena 1136
- Mruk Andrzej, red. 3065
- Mruk Joanna 9418
- Mruk Wojciech 2575
- Mruk-Tomczak Dobrosława 10726
- Mrzygłód, pow. sanocki 5174
- Mstów, pow. częstochowski 2289, 5080
- Mszana, pow. wodzisławski 2004; parafia 2004
- Mszana Dolna, pow. limanowski 2247, 3901; gmina 2362
- Mszycy Wojciech 8036
- Mścisiaw, Białoruś 7374
- Mściwoj (Mszczuj), książę świeicki i gdański 6554, 6811
- Mściwujewska-Kruk Bożena, red. 126
- Mucha 7877, 7972
- Mucha Agata 3824
- Mucha Danuta 8128
- Mucha Maria 4282
- Mucha Marzanna 3548
- Mucha Roman 3548
- Mucha Szymon 5067
- Muchla Lut 9596
- Muchowski Jakub 716, 795
- Muchowski Piotr 2917; wyd. 2810, 2825, 2826, 2830

- Muciek Elżbieta, red. 2452
 Mudrij Mar'án 8129
 Mudrij Vasył' 4754
 Mudzo Fryderyk 4985; red. 4985
 Mueller-Bieniek Aldona 4490
 Mühle Eduard 6650
 Mujta Józef Stanisław 6001
 Mulak Jan 4229
 Mularczyk Magdalena 3876
 Mulczyński Jarosław 369, 1588, 3687, 3759, 6557
 Muldner-Nieckowski Piotr 3439, 4491
 Mulina Svetlana Anatol'evna 891, 2008, 8130; przedm. 2959
 Müllemann Norbert 4116
 Müller August 5186
 Müller Dietmar 4730
 Müller Jan 9649
 Müller Karel, oprac. 1077; red. 2106
 Müller Leopold 4601, 6002
 Müller Michael G. 1503, 1864
 Müller Paul 2451
 Müller Sandra 1862
 Müller-Wille Michael 6750
 Muła Arkadiusz 8133
 Münch Stefan 4165
 Muniak Janusz 5274
 Munina, pow. jarosławski 4410
 Muras Franciszek 5294
 Muraszko Michał 3526, 3534, 3549, 7418
 Murat III, sułtan 7231
 Murav'ëv Mihail Nikitič 3368
 Murav'ëv Mihail Nikolaievič 8228, 8332
 Murawska Agnieszka 369, 863
 Murawska Ewa 3157
 Murawska Halina 1281
 Murawska-Péju Ludmiła, oprac. 9037
 Murawski Józef 2382
 Murawski Roman 8781
 Murawski Tomasz, red. 4248
 Murzkiewicz Janusz, tł. 6708
 Murdock Graeme 4920; przedm. 4920; red. 4920
 Murdza Tomasz 6003
 Murmiza zob. Gemauerthof
 Murnau am Staffelsee, Niemcy; obóz 6082, 9449, 10550
 Murowana Goślina, pow. poznański 3783; Ostrów Radziński 2850
 Murphy Martin 7563
 Murray Alan V. 1956
 Murzyn-Kupisz Monika 6469
 Murzynowski Andrzej 6004
 Murzynowski Stanisław 5077, 7369
 Mus Malwina 3389
 Musceniusz Jan 3526
 Musekamp Jan 2451; tł. 9260
 Museums in Poland 1287
 Musiaka Łukasz 638
 Musialik Elżbieta 3627
 Musialik Michał, rec. 3007
 Musialik Wanda 4597, 10194; przedm. 4597; red. 4597
 Musialik-Chmiel Anna 10545
 Musiał Adrian 2857, 2890
 Musiał Agata 5607
 Musiał Andrzej 2146
 Musiał Dorota 9242
 Musiał Filip 1803, 10022, 10483
 Musiał Henryk 3086
 Musiał Jan 7419
 Musiał Jerzy 4163
 Musiał Leszek 3158
 Musiał Marcin 2616, 5176, 7420–7423
 Musiał Sebastian 4936, 5041, 5443, 6195; rec. 7671
 Musiał Wojciech Gabriel 5560
 Musiałek-Lowicki Stefan 6005, 9437
 Musiałowicz Ryszard 3159, 10195; wyd. 9614
 Musiałowski Adam 2148
 Musielak Michał 6301; przedm. 6301; red. 6301
 Musielak Tomasz 3913
 Musielewicz Stanisław 5410
 Musiewicz Piotr, tł. 4696
 Musil František 6460
 Musil Robert 3454
 Musin Aleksandr Evgen'evič 2845, 2869; oprac. 6790
 Musioł Karol 9925
 Musioł Paweł 3540, 5453
 Mussetto Barbara 5210
 Mussolini Benito 931, 8755
 Mustafa I, sułtan 3749
 Musur-Bzdak Hanna 5438
 Muszczyńska Agnieszka 6207
 Muszkalska Bożena 4191
 Muszyna, pow. nowosądecki 126, 2869, 3902
 Muszyńska Agata 4264, 7505
 Muszyńska Eliza, red. 5393
 Muszyńska Jadwiga 883, 2851, 6006
 Muszyńska Marzena 115
 Muszyńska-Jeleszyńska Dominika 4419, 4492
 Muszyński Henryk, przedm. 4894
 Muszyński Jan 6007
 Muszyński Jan Kazimierz 6008
 Muszyński Wojciech J. 1700, 9780, 10483
 Mutor Marek 1463
 Muzea uczelniane 1288
 Muzea w poobozowych miejscach pamięci 1289
 Muzealnictwo 201
 Muzeum 2837
 Muzeum Andrzeja Struga 1441
 Muzeum Dawnego Kupiectwa 1419
 Muzeum Dwory Karwacjanów i Gładyszów w Gorlicach 1331
 Muzeum etyczne 1290
 Muzeum Książąt Lubomirskich 1660
 Muzeum Medycyny Sądowej 1464
 Muzeum of Poznań Uprising 1398
 Muzeum Pamięci Sybiru 1303
 Muzeum Powstania Poznańskiego 1398
 Muzeum Regionalne im. Stanisława Sankowskiego w Radomsku 1406
 Muzeum Wsi Radomskiej jakiego nie znacie 1405
 Muzeum Zamek Górków w Szamotułach 1712
 Muzycka Ludwik, pseud. Benedykt 10107
 Muzyka Jarosław 4262
 Muzyka polska za granicą 4164
 Muzyka, uniwersytet, technologia, emocje 4166
 Muzyka wokalnie-instrumentalna 4165
 Mużakowski Park, na granicy Polski i Niemiec 1887
 My i oni 7424
 My z nich 3289, 3290
 Mycjielski Maciej 8131; współpr. 7717
 Mycjielski Zygmunt 1256, 5315, 5315
 Mycio Andrzej 1249
 Myszowska-Hankus Barbara 5889
 Myszowski Zbigniew 1926, 1934
 Mydlarska-Kowal Jadwiga 1512
 Myga-Piątek Urszula, rec. 2165
 Myjak Krzysztof 5042
 Mykietów Bogusław 1182, 1990, 2451, oprac. 2065, 7748
 Mykowski Grzegorz M. 389
 Myktytyszyn Mateusz 3876; oprac. 1601
 Mymr Franciszek 7504
 Mysakowscy, rodzina 7893
 Mysakowski Antoni 7893
 Mysiakowska-Muszyńska Jolanta 8782
 Mysłakowski Piotr 3160, 4115
 Mysłowice, woj. śląskie 2024, 6522, 6523, 7949, 10660; dekanat 8680
 Mysyrowicz Witold 1776
 Myszewo, pow. malborski 6721
 Myszka-Wieczerek Monika 3460
 Myszkievicz Igor 5601, 6009, 10637
 Myszkievicz Wiesław 6009
 Myszkowscy, ród 3914, 4603
 Myszowska Justyna, red. 5559
 Myszkowski Aleksander 7053
 Myszkowski Piotr 7053
 Myszowski Stanisław 2873
 Myszów, woj. śląskie 336, 2122, 10305; Mijaczków 5103, 8137; region 9873, 10036, 10187
 Myszor Jerzy 8132, 8372; przedm. 9027; red. 5072; wyd. 9027
 Myszor Justyna, red. 3064
 Myszor-Cieciągł Monika 1624
 Myszyńiec, pow. ostrołęcki 2845, 6524

- Myśl Narodowa* 8662
 Myśl teatralna doby postyczeniowej 7719
 Myślenice, woj. małopolskie 1388, 3790; region 3790
 Myśluborskie Pojezierze 6680
 Myślubórz, woj. zachodniopomorskie 2873, 4969
 Myślicka Ludwika 5438
 Myślińska Anna, rec. 1344
 Myśliński Krzysztof 3745, 3914, 6456, 6604, 8758; oprac. 7661, 7752, 8430; rec. 5277
 Myśliński Michał 3710, 4493
 Myśliwi z „Sześciu Dróg” 9650
 Myśliwiec Karol 348
 Myśliwski Grzegorz 2842
 Myśliwski Wiesław 2361, 10321
 Mzynik Irena 2230, 2231
 Mzyk Ludwik zob. Ludwik Mzyk, bł.
- Na obrzeżach polityki 4731
 Na pograniczach. Dylematy 2866
 Na pograniczach. Kultura, literatura, media 5202
 Na puentach... wytańczyć marzenia 4070
 Na ratunek katedrze 1935
 Na rzecz jej wolności 2617
Na Tropie 2837, 9452
Na ucho 9452
 Na wspólnej drodze 1543
 Na wspólnym podwórku 1387
 Nabiałek Karol, rec. 7366
 Nabielec Wiesława 3025
 Nabokov, rodzina 8389
 Nabokov Dmitrij Nikolaewiç 8389
 Naborowska Izabela Benigna 6010
 Nabytki Muzeum w Stargardzie 1412
 Nabitoviç Igor Josipoviç 3492
 Nabywaniec Stanisław 1863, 4681, 5131, 6577, 10275; red. 5131
 Nachlik Elżbieta 5880
 Nadaj Jan 9651
 Nadana-Sokołowska Katarzyna, red. 3492
 Nadazowie, region na Ukrainie 2449
 Nadbuże 6490
 Nader Luiza 1636
 Nadkierniczna-Stasik Aleksandra 5228
 Nadodrzański Las 6491
 Nadodrze 6440; Dolne 2294; Środkowe 2451, 9511
Nadodrze 6491
 Nadol's'kij Josip 10638
 Nadolnik Izabela 719, 10196
 Nadolny Michał 8550
 Nadolska Anna 8783
 Nadolska-Styczyńska Anna 2437
 Nadolski Andrzej 462
 Nadolski Łukasz Mamert 4265, 4807, 4837, 4885, 9419; red. 290, 4837, 4885
- Nadolski Przemysław 1804, 3915, 4587, 5132
 Nadrenia Północna-Westfalia 4541
 Nadsanie 4291
 Nadurak Nataliã 6443
Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny 202
 Nadziejko-Głuszak Beata 4420
 Nadzorcy. Ludzie i struktury władzy 10197
 Nafpaktitis Margarita 1196
 Nafpaktos, Grecja 2622
 Nagel Otto 10451
 Naggar, Indie 2364
 Nagielski Mirosław 67, 2450, 3477, 7115, 7116, 7229, 7425, 7426, 7488, 7529; przedm. 7116, 7229, 7529; red. 142, 7035, 7116, 7229, 7488, 7529; wyd. 7509
 Nagirnyj Vitalij, red. 2570
 Nagore Ferrer Maria 4116
 Nagóść w kulturze 5203
 Nagórko Alicja 3022
 Nagórski Jan 4270
 Nagrody im. Adama Heymowskiego 689
 Nahlik August 2019
 Najbar-Agiçiiç Magdalena 2445
 Najbert Edyta 2862
 Najder Adam 3064
 Najder Zdzisław 3438, 3599
 Najdziuk Jazep (Najdzük Àzèp) zob. Aleksandrowicz Józef
Naji Góchë 3604
 Najman Elżbieta 6011
 Najman Władysław 6011
 Najstarsze źródła do historii zamku sądeckiego 7046
 Najstarszy dokument hebrajski na ziemiach polskich 6726
 Najwer Ewa 9652
Najwyższy Czas! 4681
 Nakielski Samuel 719
 Nakielski Witold 2147
 Nakło, pow. częstochowski 5196
 Nakoneczny Sławomir 9670
 Nakoneczny Tomasz 4727, 5201; red. 5229
 Nakoneczny Ryszard 1422, 3691, 4019
 Nałaskowska Edyta 6012
 Nałaskowski Stanisław 6173
 Nałborczyk Agata S. 2931, 2932
 Nalej Marta 6808
 Nalepa Edward Jan 4839
 Nalepa Joanna 5539
 Nalewajko-Kulikow Joanna, red. 8817
 Nałichowski Zbigniew 2069
 Naliwajek-Mazurek Katarzyna 4116
 Nałęcz Mariola 4115
 Nałęcz Tomasz 5356
 Nałęczęw, pow. puławski 7785
 Nałkowska Hanna 7982
- Nałkowska Zofia 3435, 5334, 7982, 10233
 Namenanik Janusz 6420
 Namysł Wojciech, wyd. 7668
 Namysło Aleksandra 9925, 10198; oprac. 9179; red. 9270
 Namysłów, woj. opolskie 2852
 Nancka Grzegorz 3023
 Nanker, biskup 4936
 Nan'kin, Japonia 2705
 Nanko Katarzyna 5195
 Napieralska Zuzanna 5880
 Napierała Anita 8550
 Napierała Stanisław 10546
 Napiórkowski Celestyn, red. 6022
 Napiórkowski Marcin 706
 Naplocha Anna 2434
 Napoleon I Bonaparte 1038, 1043, 2450, 2608, 6495, 6564, 7705, 7750, 7941, 8133, 8142, 8158, 8161, 8294, 8300, 8343
 Napoleon Orda (1807–1883). Ilustrowana encyklopedia kraju 1656
 Napoleon w Środzie Śląskiej 8133
 Napora Monika 9420
 Naporowie, rodzina 5268
 Naprzód, drużyno strzelecka! 7720
 Narcyz Putz, bł. 6013
 Narew, prawy dopływ Wisły 5644, 6580, 6674
 Narew, pow. hajnowski 6216
 Narębski Stefan 1599
 Narkiewicz Edward 6014
 Narkiewicz-Niedbalec Ewa 5779
 Narloch Krzysztof 4825
 Narodowy Stary Teatr im. Heleny Modrzejewskiej 4071
 Narojczyk Krzysztof 3188
 Narolska Aneta 3450
 Naród bez państwa na drogach do nowoczesności 8134
 Naród w służbie Kościoła, Kościół w służbie narodu 5043
 Naruszewicz Magdalena 1910
 Naruszewicz-Duchlińska Alina, red. 4081
 Narutowicz Gabriel 1829, 2687, 2852, 8508
 Narutowicz Stanisław 6015
 Narzym, pow. działowski 6525, 9495
 Narzym. Wybrane zagadnienia z dziejów wsi 6525
 Narzyski Józef 8197
 Naś Praesul, naś Vladyka 7047
 Nascimento Cássius Klay 8521
 Nasoviç Ivan Ivanoviç 3312
 Nassau-Siegen Karol de 2821
 Nastalska-Wisnicka Joanna 1488
 Nastrożny Paweł 1033, 5605, 8784, 8785; rec. 8996
 Nastulczyk Tomasz 3327, 5035, 8135
Nasz Dziennik 5042
Nasz Głos 9004
Nasz Lemko 2930

- Nasza Gazetka* 9546
Nasza Przeszość 203, 1088
Nasza rodzina 5444
Nasza tożsamość 1473
Nasze Drogi 9004
Nasze gene-historie 2055
Nasze Korzenie 204
Nasze Mikulczyce 6653
Nasze Pomorze 205
Natal 2601
Natalis Hieronymus 3737
Natanek Mirosław, przedm. 4681; red. 4681
Natkaniec Tomasz 3019
Natolin zob. *Dąbrowa*
Natronaj bar Hilaj 2579
Natuniewicz-Sekuła Magdalena 2292, 6691
Natusiewicz Marek, współpr. 7695
Natzke Bożena 6567
Nauka Polska 3058, 3059
Nauki humanistyczne i społeczne 2867
Nauki o mediach i komunikacji społecznej 3603
Naumburg, Niemcy 3627
Naumow Aleksander 7401
Nautologia 206
Nawa Karol 6016
Nawojowa, pow. nowosądecki 677
Nawojowa Góra, pow. krakowski 2497, 6526
Nawracaj Stanisław, fot. 1705
Nawrocka Ewelina 9421
Nawrocki Edmund 6476–6480; przedm. 6478; wyd. 6478
Nawrocki Jerzy 4316
Nawrocki Karol 9849, 10278
Nawrocki Sławomir 4316
Nawrocki Tadeusz 4840
Nawrocki Wojciech 1040, 6869
Nawrocki Zbigniew (1959–2017) 4846, 6017
Nawrocki Zbigniew (konserwator) 3916, 4039
Nawroczyński Bogdan 3161, 3215
Nawrot Artur 6584
Nawrot Dariusz 2113, 4264, 5195, 7509, 7621, 8001, 8111, 8136–8138, 2851; przedm. 2113, 7621; rec. 7004; red. 2113, 7621
Nawrot Jakub 4841
Nawrot-Borowska Monika 3238, 4580
Nawrot-Łakomicz Liliana 1261
Nazaret, Izrael 9177
Nazaretanki 3865
Nazarewicz Barbara 6519
Nazwy miejscowe Polski 2232
Ndiaye Iwona Anna, red. 3466
Neapol, Włochy 3627, 5210, 10121
Nečiporenko Ůliá 10639
Negri Pola (właśc. Apolonia Chałupiec) 4078
Nehring Grzegorz Bożydar 1941
Nehring Sylwia 2877
Nehring Władysław 3291
Neidhardt Johann 2116
Neitmann Klaus 733
Neja Jarosław 9925, 10199
Nejman Elżbieta 6355
Nekiłka, pow. wrzesiński 1874
Nekrolog gorzowski za rok 2016. 5445
Nekropolie na Wschodzie 3917
Nekršević Pilip 8139
Němec Damián 4629
Němeček Jan 781; wyd. 9057
Németh Michał 3272
Neńenienė Birutė 4898
Nepłe, pow. bialski 6527
Nepomuk Johann 3924
Nering Melchior 3494
Neron, cesarz rzymski 2497
Nerval Gérard de 3368
Nessel Michał 5880
Nešta Olga 3918
Neštáková Denisa 9270
Nesteruk Małgorzata 5513
Nestorow Dagny 4936
Nestorow Rafał 3689
Nestrypke Albert 3785
Nettheim Nigel 4116
Neubauer Tomasz 10200
Neubrandenburg, Niemcy 9550
Neumann Daria 10578
Neumann Piotr Franciszek 4989, 7427, 7428; red. 161
Neumann Teobald 6018
Neumann Zbigniew, red. 5505
Neumayer Heino 2292
Neuropsychologia, neurologopedia i neurolingwistyka 3024
Neuzedlitz zob. *Ruchocin*
New York Times 8867
Newelscy, rodzina 5353
Newerla Paweł 6544
Newmann Barnett 2700
Ney Stefania 9546
Ney-Krwawicz Marek, rec. 9442, 9486
Neyman Józef 5337
Neńcek Robert 7824; red. 5033
Neńcka Agnieszka, red. 3406
Nędzza Izabela 5539
Nhung Cathy 7833
Niagara-on-the-Lake, Kanada 1655, 2983
Nicewicz-Staszowska Ewa, oprac. 5210; red. 5210
Nicieja Stanisław Sławomir 2464
Niciński Konrad 5212
Nicko-Stępień Paulina 1991, 2492
Nida, lewy dopływ Wisły 1911
Niderlandy 3327, 3627, 3852
Nidzica, woj. warmińsko-mazurskie 1911, 3738, 4398
Nie mogliśmy pojąć, dlaczego 9119
Nie tylko krzemienie 2290
Nie tylko Lem 3422
Nie tylko Litwa 2732
Nie tylko Orient 1625
Nie tylko partia? 10201
Nie tylko salon 3423
Nie umiera ten, co pozostaje w pamięci żywych 6261
Nie umiera ten, kto żyje w sercach bliskich 5920
Nie wszystko „tarło” co ma zęby 4317
Nie zapominamy 5618
Niebelski Eugeniusz 6267, 6490, 8158, 8228; przedm. 6490, 8158, 8228; red. 6490, 8158, 8228
Nieborak Ryszard 5382
Nieborów zob. *Stąporków*
Niebylec, pow. strzyżowski 259, 3441, 4119, 4369, 5294, 5544; gmina 2424; region 5276
Niechaj Małgorzata 3745, 6470; red. 2352
Niechlów, pow. górowski; region 9656
Nieć Grzegorz 1194, 3435, 3457, 3504, 3513, 5789, 10640
Nieć Mateusz 9462
Niedbała Żaneta 5082
Niedenthal Karolina, tł. 1861
Niedoba Jolanta 3691
Niedojadło Andrzej 8786, 9004
Niedokos Judyta 6301
Niedziela 3608, 10578
Niedziela Maurycy Lucjan 5080
Niedziela Rafał 2618
Niedziela Stefan 9848
Niedzielska Magdalena, przedm. 8134; red. 8134
Niedzielski Tomasz, red. 651
Niedziółka Kamil 6692
Niedźwiadek Rafał 2869, 6498
Niedźwiecki Marek 6869
Niedźwiedziny, pow. wągrowiecki; Dzwonowo 2850
Niegosz Roman 6019
Niegović, pow. wielicki 4006
Niegowski Jacek 4817
Niegowski Krzysztof 10546
Niegów, pow. wyszkowski 4334
Nieklán Wielki, pow. konecki 6607
Niekra Magdalena 3333, 8399
Niekrasz Andrzej 3753
Niekrewicz Agnieszka A., red. 2361
Nielsen Martin 9120
Niematerialne dziedzictwo kulturowe Pomorza Wschodniego 2367, 2368
Niemcewicz Julian Ursyn 3338, 3418, 3497, 3500, 7721
Niemcy 7, 414, 415, 465, 497, 504, 706, 719, 733, 734, 744, 751, 782, 803, 837, 847, 866, 873, 926, 929, 979, 993, 1072, 1075, 1289, 1400, 1477, 1521, 1558, 1635, 1657, 1774, 1810, 1823, 1842,

- 1862, 1874, 1912, 1923, 1938, 1956, 2033, 2146, 2204, 2243, 2307, 2445, 2451, 2469, 2582, 2635, 2648, 2659, 2670, 2681, 2683, 2685, 2686, 2695, 2703, 2720, 2733, 2734, 2747, 2748, 2750, 2753, 2757, 2760, 2765, 2769, 2772, 2777, 2787, 2794, 2795, 2837, 2842, 2845, 2857, 2869–2871, 2877, 2892, 2901, 2922, 2940, 2961, 2971, 3026, 3048, 3056, 3188, 3213, 3275, 3327, 3370, 3426, 3513, 3540, 3550, 3687, 3726, 3804, 3842, 4087, 4095, 4117, 4124, 4130, 4144, 4151, 4178, 4191, 4420, 4495, 4506, 4550, 4625, 4681, 4682, 4699, 4715, 4726, 4727, 4731, 4745, 4751, 4753, 4770, 4786, 4807, 4825, 4837, 4845, 4853, 4861, 4914, 4985, 5002, 5029, 5077, 5086, 5110, 5139, 5167, 5182, 5186, 5195, 5196, 5222, 5227, 5229, 5234, 5252, 5351, 5403, 5452, 5513, 5593, 5694, 5901, 6301, 6399, 6402, 6428, 6429, 6438, 6460, 6461, 6477, 6478, 6480, 6488, 6490, 6491, 6511, 6554, 6564, 6566, 6572, 6620, 6652, 6713, 6762, 6786, 6899, 6941, 6965, 7182, 7619, 7639, 7698, 7747, 7780, 7818, 7905, 7916, 7932, 7933, 8068, 8086, 8092, 8134, 8145, 8157, 8224, 8280, 8334, 8372, 8383, 8491, 8515, 8535, 8610, 8627, 8628, 8641, 8745, 8767, 8777, 8809, 8864, 8865, 8927, 8957, 8987, 9005, 9006, 9015, 9020, 9021, 9034, 9062, 9071, 9072, 9078, 9085, 9096, 9131, 9141, 9142, 9148, 9162, 9172, 9196, 9198, 9210, 9214, 9220–9222, 9225, 9240, 9242, 9250, 9259, 9260, 9280, 9288, 9296, 9303, 9308, 9309, 9336, 9339, 9345, 9352, 9353, 9360, 9381, 9389, 9391, 9396, 9397, 9405, 9409–9411, 9451, 9457, 9462, 9463, 9473, 9479, 9482, 9491, 9505, 9506, 9512, 9517–9521, 9526–9528, 9537, 9538, 9541, 9544, 9546, 9547, 9556, 9727, 9788, 9811, 9999, 10120, 10208, 10236, 10246, 10275, 10300, 10357, 10373, 10401, 10495, 10525, 10585, 10591, 10661, 10667, 10673, 10688, 10710, 10727; Republika Demokratyczna 700, 873, 2659, 2676, 2871, 9903–9905, 10166, 10225, 10246, 10336, 10451, 10472, 10667; Republika Federalna 2659, 2690, 2802, 2871, 4745, 9791, 10275, 10278
- Niemcza, pow. dzierzoniowski 2850, 4320, 6914; Wojsławice 3876
- Niemczak Paweł 1713
- Niemczurówna Antonia zob. Bartik Antonina z Niemczurów
- Niemczyk Janina 6543
- Niemczyk Katarzyna 4264, 5446
- Niemczyk Walenty 5289
- Niemczyk Wojciech 6543
- Niemen 4278, 9319
- Niemen Czesław 4106, 4120
- Niemiec Dariusz 1520, 2850, 2869, 4936
- Niemiec Marian 5132
- Niemiec Mateusz 8140
- Niemieckie Czasopismo Naukowe w Kraju Warty* 9241
- Niemira Konrad 10202, 10203
- Niemirka Bogusław 7429, 8141
- Niemirska-Pliszczyńska Janina 6020
- Niemodlin, pow. opolski, woj. opolskie 3924; powiat 9899, 10293
- Niemojewski Józef 5337
- Niemyski Zbigniew 4494
- Nienadówka, pow. rzeszowski 5307
- (Nie)obecne dziedzictwo 1854
- Nieopamięć wojny 2733
- Nieparcka Agnieszka 2306
- Niepodległość* 207
- Niepokalanki 1566, 5131, 5666
- Niepokalanki w Nowym Sączu 1566
- Niepokólczycki Franciszek 2877, 10483
- Niepołomice, pow. wielicki; starostwo 6924
- Nieporęt, pow. legionowski 8686
- Nieroba Elżbieta 1784
- Nierychlewska Anna 2268, 6882
- Niesiołowska-Wędzka Anna 6021
- Niesiołowski Tomasz 4745
- Niesłony Józef 5447
- Niestrawska Maria 4495
- Niestrawski Mariusz 8787, 8788
- Niestrój Henryk 1089
- Nieszawa, pow. aleksandrowski 4576, 6787
- Nieścioruk Kamil 567, 2196
- Nieśpiałowska-Owczarek Sonia, red. 4094
- Nieśwież, Białoruś 4264, 7248
- Nieupoort Willem Hendrik 7194
- Nieuważny Andrzej 8142
- Niewalda Marcin 5448
- Niewczas Łukasz, przedm. 8148; red. 8148
- Niewczas Marta 2334, 4236, 4271
- Niewdana Dawid, red. 4888
- Niewęglowska Aneta 2915, 5222, 8134; red. 5222; współpr. 8134
- Niewęglowska Róża Wanda 6022
- Niewiadomska Grażyna, przedm. 3824
- Niewiadomski Marek 5644, 6482, 6509
- Niewiarowska Joanna 5225
- Niewiarowska-Kulesza Julia 3710
- Niewiasta Polska* 8024
- Niewiaża, prawy dopływ Niemna 7761
- Niewiński Andrzej 2434, 2566, 4825; red. 4825, 4881
- Niewiński Kamil 10204, 10205
- Niewiński Stanisław 5044
- Niewodnica Kościelna, pow. białostocki; parafia 1961
- Niewodniczański Tomasz 6343
- Niezabitowska-Wisniewska Barbara 2292
- Niezabitowski Michał 1290; przedm. 1534, 1543, 1551, 6470, 6472
- Niezgoda Monika Joanna 5199
- Niezłomni z pogranicza 10206
- Nieznane relacje dotyczące Warszawskiej Ryglady Pancerno-Motorowej 9121
- Nieznanowska Joanna 672, 3056
- Niger 2438
- Niger, rzeka w Afryce 2437
- Nigeria 1845, 9628
- Nigrin Tomáš 4506
- Nijkowski Lech M. 1844, 1845, 1854; przedm. 1844, 1845; red. 1844, 1845
- Nikitcyk Anatol' 929
- Nikitrowicz Jerzy 5251
- Niklewska Jolanta 1571, 5691, 8143
- Nikodem Jarosław 771, 2551, 5430
- Nikodymow Otton Marcin 2972
- Nikodymow Stanisława 2972
- Nikolaev Nikolaj Viktorovič 1196
- Nikolicza Erika 1543
- Nikolska Irina 4116
- Nikołajew Jerzy 1937
- Nikołajuk Jan 4842
- Nikonion zob. Roksołany
- Nikonorov Valerij P. 2299
- Nikžentaitis Alvydas, red. 5235
- Nimilovič Oleksandra Mikolaivna 5202
- Nisko, woj. podkarpackie 1716, 5480
- Nitka Maria 926
- Nitschke-Szram Bernadetta 10207
- Niwierski Roman 9422
- Niwiński Piotr 9510, 10483
- Niwki, pow. zwoleński 8427
- Niziołek Katarzyna, tl. 3885
- Nizo Nazaria, oprac. 4972
- Njemz Hans Gregor, tl. 3894
- Nkrumah Kwame 2779
- Noakowski Stanisław 1459
- Nöbauer Irmgard, red. 7830
- Nobilitacje i indygenaty w Rzeczypospolitej 2821
- Nobis Adam 2508
- Nobis Iwona 64, 2233
- Nobis operique favete 864

- Nochowicz Tomasz 5045
 Nockowski Marcin 4969; red. 4968, 4969
 Nocoń Arkadiusz 5124
 Nocoń Halina 8144
 Nocuń Przemysław 4028; przedm. 4028; red. 951, 4028
 Nodl Martin 5636; przedm. 2551; red. 2551
 Nodzyński Tomasz 8145; rec. 4992
 Noga Zdzisław 2901; przedm. 4477; rec. 3983, 6855; red. 194, 4477
 Nogaj Adam 4853
 Nogat 2294
 Noińska Leokadia 5438
 Noiński Emil 1863, 8146, 9000
 Nollet Jean-Antoine 7505
 Nomberg-Przytyk Sara 6023
 Non omnis moriar 4167
 Nora Pierre 1860
 Norbertanie 3287, 3752, 5227
 Norbertanki 2850, 3749, 3752, 5080, 7258
 Norblin Jan Piotr 1766
 Norblin Stefan 3749
 Nord, region we Francji 1938
 Norda 3604
 Nordberg Joran Andersson 7048
 Norkärkls Reinis 929
 Norkevičius Mindaugas 10560, 10641
 Norkowska Aleksandra, rec. 7493
 Normanowie 2842
 Norov Avraam Sergeevič 8202
 Norwegia 2642, 2643, 2965, 4157, 4742, 5199, 6894, 6981, 7011, 7987, 10592
 Norwid Cyprian Kamil 3389, 3435, 3628, 4120, 5179, 5212, 5717, 5756, 7776, 8147, 8148, 8244
 Norwid. Listy, listy... 8148
 Norwid wobec powstania styczniowego 8147
 Norymberga, Niemcy 2560, 2766
 Noryskiewicz Agnieszka M. 4280, 6905
 Nosal Magdalena, oprac. 1256
 Nosek Paweł 5886; red. 340
 Nosilia Viviana 7401
 Noskiewicz-Gałęzka Henryka 3162–3164
 Noskowscy, rodzina 6498
 Noskowski Józef 8085
 Noskowski Władysław 6024
 Nosowicz Iwan zob. Nasovič Ivan Ivanovič
 Nosowska Małgorzata, tł. 1287
 Nossol Alfons 2670, 6429
 Nossowska Małgorzata 2344, 5580
 Noszczak Bartłomiej 10208, 10209, 10275; oprac. 10275; przedm. 10275; red. 10275
 Noteć, prawy dopływ Warty 6916; Dolna 2451
 Novum Comum, starożytna osada w Galii Przedalpejskiej 2511
 Nowa Bystrzyca, pow. kłodzki 6460
 Nowa Grenada 2595
 Nowa Huta zob. Kraków
 Nowa Kronika Walbrzyńska 208
 Nowa Kultura 9834
 Nowa Marchia 77, 733, 763, 2060, 2179, 2451, 4282, 6416, 6754, 7502
 Nowa Ruda, pow. kłodzki 4192, 10206
 Nowa Słupia, pow. kielecki 2267; gmina 4558
 Nowa Sól, woj. lubuskie 2940
 Nowa Uszycza, Ukraina; powiat 7999
 Nowa Wieś zob. Kraków
 Nowa Wieś, pow. będziński 4472
 Nowa Zelandia 2965, 10275
 Nowacka Dagmara 2476, 5934
 Nowacka Lidia, oprac. 66
 Nowacki Albert 5934; red. 2476
 Nowacki Dariusz 3627, 3664, 3749
 Nowacki Marcin 6014
 Nowacki Marek, oprac. 3355
 Nowacki Mikołaj 8349
 Nowaczek Krzysztof 4168
 Nowaczewski Artur 1979
 Nowaczyk Jan 4727
 Nowaczyk Joanna 1805
 Nowaczyński Adolf 7272
 Nowak Adam 6197
 Nowak Agnieszka 2790
 Nowak Aleksander 4192
 Nowak Alicja 8149, 8349, 8386
 Nowak Alicja Zofia 5080, 5220, 7401; red. 5220
 Nowak Andrzej 1526, 2450, 2619, 2868, 4732, 5156, 8228, 8789; polem. 8789; red. 305; wyd. 9565
 Nowak Anna 5864; red. 1153
 Nowak Barbara 8790, 8791
 Nowak Barbara (1932–2016) 3025
 Nowak Beata A., red. 794, 5230, 10217
 Nowak Bogdan 6655, 6790
 Nowak Bolesław 4900
 Nowak Bronisław 6554
 Nowak Czesław 6607; red. 6607
 Nowak Damian 3804
 Nowak Daniel 4971
 Nowak Danuta 2940, 6659
 Nowak Dawid 10206
 Nowak Edmund 9653, 10210
 Nowak Edward E. 1365
 Nowak Henryk 3063
 Nowak Izabela 2492; red. 2492
 Nowak Jacek 1855; oprac. 7729; przedm. 7729; red. 5050
 Nowak Jakub 4221; red. 4221
 Nowak Jan 10211
 Nowak Janusz Sylwester 2985; oprac. 1267
 Nowak Janusz Tadeusz 8229
 Nowak Joanna 84, 2480, 3368, 8112
 Nowak Kamil, red. 653
 Nowak Kamila 115, 3283, 3292, 3293, 3747
 Nowak Karolina, red. 282
 Nowak Kazimierz 5539, 8575
 Nowak Krzysztof 2468, 9004; red. 4264
 Nowak Lucyna, oprac. 1219
 Nowak Łukasz, wyd. 7027
 Nowak Maciej 3426; współpr. 4071
 Nowak Magdalena 746
 Nowak Małgorzata 3473, 4167, 4189; red. 3473
 Nowak Marek 2290, 4482
 Nowak Marian 5196
 Nowak Mariusz 891, 1863, 4783, 4889, 5449, 8001, 8111, 8150, 8678, 9000; rec. 3914; red. 4783; wyd. 7760
 Nowak Mateusz 10642
 Nowak Monika 3276
 Nowak Paweł 5046, 5183
 Nowak Piotr 5047, 8792; rec. 9868
 Nowak Przemysław 926
 Nowak Romuald 90, 5798, 7620
 Nowak Sebastian 4318, 5717
 Nowak Stanisław 6607; przedm. 6607; red. 6607
 Nowak Szymon 10212
 Nowak Tadeusz (ur. 1947) 5716
 Nowak Tadeusz (ur. 1951) 6661, 6883, 7509
 Nowak Tadeusz Marian 4843
 Nowak Teresa 4093
 Nowak Tomasz 4093, 4115
 Nowak Tomasz Andrzej 6566, 6642, 7430; red. 337; wyd. 9638
 Nowak Tomasz J. 3876
 Nowak Viktoria 4093
 Nowak Witold 10644
 Nowak Włodzimierz 8383; red. 4793, 4794
 Nowak Włodzimierz (dziennikarz) 9811
 Nowak Zdzisław 1714
 Nowak-Jeziorański Jan 10327
 Nowak-Kluczyński Konrad 3082, 3238
 Nowak-Posadzy Krzysztof, red. 282
 Nowak-Wawrzyniak Ewa 3504
 Nowak-Wolna Krystyna 5200
 Nowakowska Krystyna 8831
 Nowakowska Monika 8793, 10213
 Nowakowska Natalia 4920
 Nowakowska Zofia 1332, 5873
 Nowakowska-Wierchoś Anna 10201
 Nowakowski Andrzej (1939–2017) 6025
 Nowakowski Andrzej (ur. 1951) 4262, 6450, 6588; red. 4262, 6450
 Nowakowski Dominik 2842, 4028, 4844; red. 2182

- Nowakowski Marek 2794
 Nowakowski Paweł F. 1868, 2550
 Nowakowski Piotr, rec. 4389
 Nowakowski Rafał 6620; przedm. 6620; red. 6620
 Nowakowski Roman 5418
 Nowakowski Ryszard 5515
 Nowakowski Sebastian 9423; wyd. 9635
 Nowakowski Tomasz 771, 4807
 Nowakowski Wojciech 2292, 2869, 6699, 6708; przedm. 6699; red. 6699
 Nowakowski Zygmunt 5199
 Nowara-Matusik Nina 6491
 Nowastowski Janusz 4496
 Nowaszczuk Jarosław 7239, 7431
 Nowe, pow. kutnowski 4463, 5401
 Nowe, pow. świecki 2292, 4580
 Nowe Brusno, pow. lubaczowski 1898
 Nowe Drezdenko zob. Drezdenko
 Nowe Miasto zob. Szczecin
 Nowe Miasto, Litwa 2826
 Nowe Miasto Lubawskie, woj. warmińsko-mazurskie 7330
 Nowe Sadłowo, pow. rypiński 2272
Nowe Wiadomości Ekonomiczne i Uczone 7623
Nowe Życie 2939, 2940
 Nowe życie dzieciństwa przemysłowego 1936
 Nowek Teresa 5422
 Nowelli Kamil 1715
 Nowicka Aleksandra 6127
 Nowicka Beata 5517
 Nowicka Ewa 2305
 Nowicka Halina 6026
 Nowicka Małgorzata 10214
 Nowicka-Franczak Magdalena 865, 2312
 Nowicka-Jeżowa Alina 3484, 10643
 Nowicka-Struska Anna 3418
 Nowicki Andrzej 6635
 Nowicki Edmund 10275
 Nowicki Jan 1912, 5203, 6553
 Nowicki Maciej 5251
 Nowicki Marcin 4646
 Nowicki Marek 10214
 Nowicki Michał 368, 3165, 3238, 7632
 Nowicki Przemysław 8151, 9424
 Nowicki Tomasz 1088
 Nowicki Wojciech 2861; oprac. 1727
 Nowik Andrzej Marek 1067
 Nowik Grzegorz 888, 4786, 8794
 Nowikiewicz Elżbieta 873
 Nowinowski Sławomir M. 2750, 3616, 5593, 10215; przedm. 2750, 3616, 5593; red. 2750, 3616, 5593
 Nowiński Franciszek 2965
 Nowiński Janusz 6884
 Nowiński Tadeusz 4497
 Nowo wydany Kancjonał Pruski 4169
 Nowobilski Andrzej Józef 1544, 1545, 5131
 Nowoczesne nauczanie tradycji oczyszczonych 2965
 Nowogórski Przemysław 2453, 2567, 3919
 Nowogród, pow. łomżyński 5644
 Nowogród Siewierski, Ukraina 7231
 Nowogródek, Białoruś 3284, 3865; powiat 8951; region 3284, 9319, 9510, 10483
 Nowogrodzkie województwo 3865, 8454, 8653, 8878, 8980
 Noworadomsk zob. Radomsko
 Noworońska Barbara 3424; rec. 2340, 3497
 Noworyta-Kuklińska Bożena 3752
 Nowosad Wiesław 4289, 6617, 8386
 Nowosądeckie województwo 4639, 10342
 Nowosielce, pow. przeworski 8805
 Nowosielska Elżbieta 2590
 Nowosielska-Sobel Joanna 551, 6620, 10216; przedm. 6620; rec. 1650, 2986; red. 2841, 6620
 Nowosielski Jerzy 3629, 3737, 5203
 Nowosielski Michał 10644
 Nowosybirsk, Rosja 9145
 Nowoszewski Roman 5756, 9654; red. 5756
 Nowotarskie kuźnictwo lat 70. XX w. 9655
 Nowotka Dawid 5645
 Nowotka Marek 6524
 Nowotnik Wojciech 4498
 Nowotny Sobiesław 1674, 7432, 7433; tł. 1674
 Nowotny Stanisław 5474
Nowotwory 3056
 Nowowiejski Antoni Julian 5022
 Nowowiejski Feliks 4152, 4167, 4193, 5215
 Nowowiejski Wiktor Zacheusz, pseud. Jeż 10483
 Nowożycki Bartosz 1068–1070, 1089; rec. 9169; wyd. 9211
 Nowożytne ossuaria z klasztoru dominikańskiego w Gdańsku 2291
 Nowrotek Maria 6186, 8152
 Nowy Bytom zob. Ruda Śląska
 Nowy Dwór Gdański, woj. pomorskie 9435, 9556; powiat 2367
 Nowy Dwór Mazowiecki, woj. mazowieckie; Modlin 7889, 8449, 9753
Nowy Dziennik 2795, 8722
 Nowy Jiczyn, Czechy 8195
 Nowy Jork, Stany Zjednoczone Ameryki 1189, 1196, 2882, 3463, 9207, 9784, 10202; Manhattan 3389
 Nowy Kamień, pow. rzeszowski 8051
 Nowy Korczyn, pow. buski; parafia 2410; starostwo 6924
 Nowy Kromolin, pow. zduńskowski 8911
 Nowy Port zob. Gdańsk
Nowy Przyjaciel Ludu 7931
 Nowy Sącz, woj. małopolskie 81, 109, 128, 338, 677, 1188, 1220, 1231, 1566, 1567, 2014, 2104, 2248, 3869, 4231, 4571, 4639, 4660, 4797, 4820, 5261, 5375, 5416, 5917, 6208, 6528–6530, 7046, 7051, 7674, 7680, 8153, 8335, 8381, 8427, 8455, 8478, 8768, 9270, 10587, 10666; Dąbrówka Niemiecka 6531; powiat 8374; region 94, 109, 677; Sądecka 2907, 5994, 6897, 8153, 8719
 Nowy Sącz i Sądecka w czasie I wojny światowej 8153
 Nowy Świat w polskich opisach geograficznych 7049
 Nowy Targ, woj. małopolskie 127, 1136, 3111, 3873, 4545, 6532, 7051, 8434, 9655, 9673, 9738, 10218; powiat 9584; region 1918
 Nowy Tomyśl, woj. wielkopolskie 1194; powiat 1874; region 2187, 5086
 Nowy Tyczyn, Ukraina 9213
 Nowy Wiśnicz, pow. bocheński 4007, 7148
 Nowy Żabieniec, pow. garwoliński 7155
 Nowy Żmigród, pow. jasielski 4971
 Nubia 2437
 Nukapu, wyspa w archipelagu Wypł Salomona 4837
 Nunzio in una terra di frontiera 8795
 Nur, pow. ostrowski, woj. mazowieckie 7285
 Nurkiewicz-Jarońska Magdalena, red. 4170
Nurt 1636
 Nurzec, prawy dopływ Bugu 6699
 Nycowie, rodzina 4514
 Nycz Edward 3588
 Nyczek Tadeusz, przedm. 9648
 Nyckowiak Jędrzej, red. 2867
 Nykiel Krzysztof 5112
 Nysa, woj. opolskie 1389, 4191
 Nysa Łużycka, lewy dopływ Odry 873, 1862, 10246
 Nysko-otmuchowska ziemia 2842
 O czarnej śmierci w Lesznie 7050
 O etosie książki 3550

- O kolegiacie i kapitule kolegiackiej w Wojniczu 340, 5048
 O obrazie i przestrzeni 3690
 O Polsce Ludowej 10217
 O rzecie i wodzie w życiu codziennym 6885
 O Scheiblerach jeszcze więcej 5450
 O ziemię naszą, nie waszą 2465
 Obała Ewa 492, 550, 560, 592; wyd. 7746
 Obama Barack 2790
 Obara Jan 5294
 Obara-Pawłowska Anna 6521; przedm. 2306; red. 2306
 Ober Marek 3920
 Oberhaus Salvator 8068
Oberschlesischer Anzeiger 8372
 Obertasów, Ukraina 2065, 7748
 Obetkon Rafał 4499
 Obidniak Dorota 979; przedm. 979; red. 979
 Obiegalka Bogusław 3921
 Obirek Stanisław, rec. 10306
 Obiszów, pow. polkowicki 4282
 Oblaci 2983, 4914, 5039, 5447, 5554
 Oblekoń, pow. buski; region 6533
 Oblicza getta 9122
 Oblicza Kościoła katolickiego w Polsce 5049
 Oblicza sztuki na obszarze obecnego województwa śląskiego 3691
 Obodryci (Obodrzyce) 6938
 Obodyński Marcin 6588
 Oboleńska Diana, red. 2364
 Oborniki, woj. wielkopolskie 4428; powiat 1874
 Oborscy, rodzina 1863
 Oborska Paula 5539
 Oborski Jan 2865
 Oborski Maksymilian 8228
 Obowiązek piękna 1208
 Obra, pow. wolsztyński 7593
 Obracht-Prondzyński Cezary 1074, 3232, 5204, 5205, 6554
 Obraz parafii św. Katarzyny i miasta na początku XVII w. 7051
 Obrazów, pow. sandomierski; gmina 3983
 Obrazy natury i kultura 3425
 Obrazy wojny w mediach, pamięci i języku 1856
 Obremba Gabriela 3691
 Obremba Maria 3691
 Obremski Krzysztof 7434, 7435; rec. 7215
 Obremski Tadeusz 9123
 Obrębska-Jabłońska Antonina 3290
 Obrębski Maciej 3834
 Obrusznik-Partyka Maria 8154
 Obruśnik Andrzej Efreń 1379, 3692
 Obrzędy rodzinne u górali 1511
 Obrzycko, pow. szamotulski 3238
 Obst Peter J. 2972, 7272
 Obsulewicz Beata Katarzyna 3435, 6490
 Obszar Europy Środkowej w geopolityce mocarstw 2734
 Obtułowicz Barbara 3032, 8155, 8156
 Obuchowska Irena 6027
 Obyśmy nie zapomnieli 9425
 Ocalić od zapomnienia. Historia harcerstwa w Rydułtowach 3166
 Ocalić od zapomnienia. Kształtowanie się osadnictwa 9656
 Occheli Vera 3466
 Occupiers. The Germans in Kraków 1521
 Oceania 10657
 Och Robert 5079
 Ochał Artur 8796
 Ochał-Czarnowicz Agnieszka 4827
 Ochendusko Tadeusz 8797
 Ochenskowska-Grzelak Barbara 1418
 Ochman Ewa 2748
 Ochman Marcin, red. 4798
 Ochmann Donata, red. 3298
 Ochmann Jerzy 2466
 Ochmański Franciszek 6459
 Ochnio Monika 931
 Ochociński Piotr 4837, 8798
 Ochock, Rosja 7693
 Ochocki Andrzej 3201
 Ochotnica Dolna, pow. nowotarski 6534
 Ochotnica Górna, pow. nowotarski 6534
 Ochrona zabytków sakralnych 1937
 Ochs Ekkehard 4188
 Ociepa Mirosław, przedm. 6586
 Ociepa-Weiss Agnieszka 9426
 Ocypel, pow. starogardzki 6535
 Oczko Patryk 3691, 4019; red. 4019
 Oczko Piotr 3327
 Oczko Wojciech 3311
 Oczkowska Agnieszka 2327
 Oczkowski Łukasz, rec. 9946
 Od „Landschaftu” do „krajobrazu” 6620
 Od Bachorza do Światowida ze Zbrucza 2869
 Od cerkwi katedralnej króla Daniela Romanowicza 3922
 Od Gorlic po Kaukaz, Lewant, Alpy i Adriatyk 8157
 Od konfliktu do współlistnienia i współpracy 2870, 2871
 Od kościelnej do strażackiej 4170
 Od Lema do Sienkiewicza 3426
 Od Paryża do Irkucka 8158
 Od potępienia do rehabilitacji 9657
 Od Szkoły Rolniczej do Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych 3167
 Od zjazdu w Łodzi do zjazdu w Szczecinie 866
 Oda, żona Mieszka I 6762
 Odbudowy i modernizacje miast historycznych 1938
 Odelski Marcin R. 4420
 Oder Sławomir 7400
 Odescalchi Zofia z Branickich 8158
 Odesa, Ukraina 442, 484, 2946
 Odeszli na wieczną wartę 5451
 Odkrywanie „peryferii” 3693
 Odolanów, pow. ostrowski, woj. wielkopolskie 7668, 7735
 Odpowiednie dać rzeczy słowo 5050
 Odra 873, 1862, 2209, 2294, 3015, 3283, 3842, 4745, 5228, 6440, 6491, 6554, 9370, 10206, 10246; dorzecze 1279; region 6686
Odrodzenie i Reformacja w Polsce 209
 Odrowąż, pow. konecki 6607; parafia 6607; region 6607
 Odrowąż Iwo 4936
 Odrowąż Jacek zob. Jacek Odrowąż, św.
 Odry, pow. chojnicki 1568, 2290, 6693
 Odry, Węsiory, Leśno 6693
 Odrzański Las zob. Nadodrzański Las
 Odrzykoń, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 3444, 8420
 Odrzywolska-Kidawa Anna 2344, 2851, 4580, 5195
 Odrzywół, pow. przysuski 4398
 Odyniec Antoni Edward 1624
 Odziemkowski Janusz 4799, 8159, 8799
 Oederan, Niemcy 9102
 Oertzen Friedrich W. von 5186
 Oettinger Józef 2445
 Offenbach nad Menem, Niemcy 7008
 Ofiarne życie księdza Mieczysława 6086
 Oficjalna Elżbieta 2369
 Ofierska Justyna 2670; red. 2670
 Ofka Piastówna zob. Eufemia (Ofka)
 Ogidel Katarzyna 3710
 „Ogień”. Falszywy mit 10218
 Ogier Charles 7052
 Ogierman Leonard 3533, 3550, 3577
 Ogiewa-Sejnota Monika 1412, 1413, 4500
 Ogiński Janusz 1716, 6644; red. 6656
 Ogiński Michał Kleofas 7525
 Ogiolda Krzysztof 5452
 Ogle Kristine 931
Ognivo 3608
 Ogonowska Agnieszka, przedm. 3430; red. 3430
 Ogonowska Anna 5856
 Ogonowski Krzysztof 8833; red. 4878, 8833
 Ogonowski Zbigniew 7436
 Ogorzałek Sławomir 5067
 Ogórek Bartosz 2415, 2993
 Ogórek Michał 5987
 Ogrodnik Wojciech 2311
 Ogrody Larassów 3923

- Ogrodzki Jacek 2863
 Ogród Jana Nepomuka – powrót do Źródła 3924
 Ogura Seiko 4044
 Oheimb Fritz von 3876
 Ohio 2942
 Ojcowskie synom przestrogi 7053
 Ojców, pow. krakowski 8396
 Ojczyzna obrońcy swemu 4845
 Oklińska Katarzyna 5223
 Oknińska Czesława 6299
 Okniński Piotr 2033, 4936; rec. 2094
 Okniński Witold, oprac. 7646
 Okno na świat 3694
 Okolski Szymon 2087
 Okołowicz Stefan 6299; oprac. 6299
 Okoniewska Katarzyna 9427
 Okonin, pow. grudziądzki 9178
 Okoniowa Joanna 3311
 Okoń Danuta 2497, 2509, 2511; red. 4884
 Okoń Jacek 1470, 3427
 Okoń Jan 3428, 7563; przedm. 7563; red. 7563
 Okoń Marek 5051
 Okopy św. Trójcy, Ukraina 3461
 Okowiński Leon 3925, 3926, 6611, 6612, 6886
 Okólska Halina, red. 1643
 Okrasa Marzena 3168, 3169
 Okraska Remigiusz, red. 7662
 Okręglika Izabela 2327
 Okrój Kazimierz 6567
 Okrzeja, pow. łukowski; region 6504
 Oksytycz Monika, red. 3072
 Oksywie zob. Gdynia
 Oksywie 6426
 Oksza Stanisław 8476
 Oksztul Zyta Monika 2468
 Okulewicz Piotr 4523, 6645
 Okulicki Leopold, pseud. Niedźwiadek 4770
 Okulicz Małgorzata 1569
 Okulicz-Kozaryn Radosław 3420
 Okuniewska-Nowaczyk Iwona 6705
 Okupacyjna noc 9124
 Okupnik Małgorzata 1868, 4229
 Olaszek Jan 2794, 10219; przedm. 2794; red. 2794
 Olbert Patryk 5199
 Olbromska Urszula 932, 7833
 Olbromski Mariusz 1281, 2861
 Olbrychowski Jarosław 9428
 Olbrychski Daniel 4702
 Olbrycht Katarzyna 3170
 Olchowiec, pow. chełmski 5023
 Olchowski Jakub, przedm. 10523; red. 10523
 Olczak Mariusz 2949, 9772
 Olczak Wiesław 8959
 Olczak Zbigniew 1252; oprac. 1252
 Olczak-Kardas Monika 85, 3513, 3550
 Olczyk Arkadiusz 6462
 Olczyk Jacek 3429; oprac. 4345, 4346
 Olech Barbara 2939, 3492
 Olech Piotr 4165
 Olechno Artur 2735
 Olechnowicz Emilia 4068
 Olechnowicz Marian 4743
 Olechnowicz Tadeusz 6028
 Olechowicz Marian 5346
 Olechowski Mateusz 1844
 Olechowski Piotr 2795, 2877, 6443, 8800, 10220
 Olecko, woj. warmińsko-mazurskie 6536
 Olejarz Barbara 1276
 Olejarz Tadeusz 10221
 Olejarzowie, rodzina 5368
 Olejkiewicz Maciej Mahmed 9596
 Olejko Andrzej 4825, 4878, 6577, 8157, 8160; przedm. 4878, 8833; red. 4831, 4878, 8157, 8833
 Olejniczak Andrzej 8133, 8161
 Olejniczak Daria 1879
 Olejniczak Julia 1151, 4501; rec. 1147
 Olejniczak Tomasz 10726
 Olejnik Antoni 6477
 Olejnik Bogumiła 10222
 Olejnik Karol, red. 306
 Olejnik Marcin Roman 6029
 Olejnik Marek, rec. 2220
 Olejnik Mikołaj 7437
 Olejnik Tadeusz 690, 6642
 Olejnik Tomasz 8162
 Oleksicki Antoni 3737
 Oleksik Grzegorz 7438
 Olender Elżbieta 1129, 6645; wyd. 2820
 Olender Mieczysław 583
 Olender Paweł Stanisław 5644
 Olender Piotr 2620
 Olenicz-Bernacka Ewa, red. 2986
 Oleńczak Piotr 1912, 3927, 6552, 7889
 Oleński Maciej 1938
 Olesch Reinhold 6484
 Olesiejuk Kinga 1296
 Olesik Zygmunt 10645
 Olesińska Marzena 7400
 Olesno, woj. opolskie; region 6641
 Oleszczyk Michał, red. 4067
 Oleszkiewicz Małgorzata 2387, 6470
 Oleszkowicz Ryszard 4846
 Oleszyce, pow. lubaczowski 4005
 Oles Kamila 3928
 Oleśnica, pow. staszowski 3745
 Oleśnica, woj. dolnośląskie 200, 1489, 3944, 4382, 9874; powiat 1678
 Oleśnicka Anna z Korycińskich 7509
 Oleśnicki Zbigniew (1389–1455) 4936, 6804, 9874
 Oleśniewicz Lubomir 2451
 Ołędzy 1457
 Ołędzcy, rodzina 5367
 Ołędzka Justyna 1845
 Ołędzka Wanda Maria 6030
 Ołędzki Marek 2290
 Olga Kijowska, wielka księżna i św. 4916
 Oliferko Magdalena 4115
 Olijnik Andrzej 3375
 Oliński Piotr Z. 842, 1973, 2555, 3627, 5128, 6887; przedm. 842, 6956; red. 327, 842, 5128, 6956
 Oliwa zob. Gdańsk
 Olkowski Roman 10223, 10224
 Ołkusz, woj. małopolskie 7255, 9022, 9112, 9359; powiat 10201
 Olkuśnik Marek 8163
 Ollech Burkhard 10524
 Olma Marcelli 3356, 3435, 8164; red. 3356
 Olsáková Doubravka 10225
 Olson Lynne 9429
 Olstowski Przemysław 3608, 4853, 5222, 8134, 8801; rec. 751, 9336, 9544
 Olszacki Tomasz 2850
 Olszak Ireneusz J. 6760
 Olszanowska Agnieszka 5052
 Olszański Jan 5002
 Olszański Michał 1611
 Olszański Tadeusz 10145
 Olszar Henryk 3066, 5072, 10646; red. 5554
 Olszarowie, rodzina 5441
 Olszewicz Waclaw 3501
 Olszewska Bogumiła 1007, 1018–1020
 Olszewska Bożena 3550
 Olszewska Maria 6031
 Olszewska Maria Jolanta 3369, 3430, 3435, 6347, 8112
 Olszewska Natalia 7439; red. 287
 Olszewska Sabina, red. 3848
 Olszewska-Świetlik Justyna 3740, 3741
 Olszewski Andrzej K. 1791, 3710
 Olszewski Antoni 3231
 Olszewski Bogusław 4580
 Olszewski Grzegorz 677, 4797; red. 8153
 Olszewski Jurek 4502, 4503
 Olszewski Michał 10226
 Olszewski Lechosław, przedm. 10193
 Olszewski Ludwik, oprac. 7651
 Olszewski Sławomir 3109
 Olszewski Włodzimierz 4524, 6285; red. 4524
 Olszowiec zob. Miryce
 Olszowska Iwona 4094
 Olszowski Aleksander T., red. 3212
 Olszowski Andrzej 2017
 Olszowski Piotr 6148
 Olszowski Walerian 2017
 Olszowy Janina 2342

- Olsztyn 196, 367, 1232, 1569, 1881, 1937, 1956, 2292, 3187, 3188, 3579, 3923, 3977, 4152, 4745, 5043, 5140, 5150, 5215, 7095, 9014, 9289, 9600, 9636, 9828
- Olsztyn, pow. częstochowski; gmina 6537
- Olsztynek, woj. warmińsko-mazurskie 1479
- Olsztyńskie województwo 5458, 9808, 9915, 10064, 10334
- Olter Katarzyna 9670
- Olwita, Litwa; parafia 4898
- Oława, woj. dolnośląskie; powiat 5333
- Oldakowska-Kufłowa Mirosława 6490
- Olenicz-Bernacka Ewa 4237, 4504, 5585
- Ołomuniecka archidiecezja 5028
- Ołyka, Ukraina 3749, 8443
- Omelanduk Anatol Jan 6032, 6033
- Omiecuch Joanna 5875
- Omieczynska Lucyna 931
- Omilanowska Małgorzata 3929, 4072, 8831
- Omne Datum Optimum 2429
- Omsk, Rosja 7725, 9130; obwód 7642
- Oni tworzyli obraz Górnego Śląska w XX w. 5453
- Onichimowska Dagmara 5220
- Onis'kiv Marta Ivanivna 7440
- Oniszczuk Zbigniew 10660
- Onochin Paweł, red. 2319
- Onuch Jerzy 5183
- Onyszkiewicz Wojciech 6347
- Opacki Zbigniew 867
- Opalenica, pow. nowotomyski 4934
- Opalińscy, ród 7509
- Opaliński Andrzej (1540–1593) 3539, 7509
- Opaliński Dariusz 7895
- Opaliński Edward 7182, 7594
- Opaliński Krzysztof 3238
- Opaliński Łukasz (1612–1662) 2844, 3238
- Opaliński Piotr 6472
- Opaliński Piotr Adam 3238
- Opalska Agata 1937
- Oparówka, pow. strzyżowski 4228
- Opatija, Chorwacja 2445
- Opatowicz Karolina, red. 3064
- Opatów, woj. świętokrzyskie 2862, 2937, 6712
- Opatówek, pow. kaliski 1570; region 9976
- Opawa, Czechy 6763
- Opera Chopina 1626
- Operation „Krkonoše” 10227
- Opęchowska Magdalena Barbara 7441
- Opiekun* 10546
- Opiekun Społeczny* 8533
- Opiela Maria Loyola 5717
- Opiela-Mrozik Anna 3368
- Opielińska Maria 6034
- Opieliński Jan 6035
- Opielski Jan 7302
- Opiński Henryk 4193, 6036, 6036
- Opinogóra Górna, pow. ciechanowski 1571, 3825, 6639, 8418
- Opis firmy Carl Wiehr Büttenfabrik 8462
- Opoczno, woj. łódzkie 3523; region 5067
- Opoka Paulina 435
- Opolanie znani i nieznanii 5454
- Opole 220, 621, 983, 1052, 1089, 1383, 1390, 1391, 1572, 2039, 2837, 2852, 3025, 3063, 3505, 3550, 3816, 3824, 4320, 4597, 4731, 5132, 5137, 5454, 6484, 6539, 7730, 8319, 8809, 9242, 9790, 9925, 10179, 10197, 10241, 10293, 10367, 10457, 10525, 10732; Groszowice 6538; księstwo 5227, 6932, 7060; Opolszczyzna 4191, 5137, 10253; Ostrówek 2842
- Opole, region etnograficzny na Ukrainie 3918
- Opole Lubelskie, woj. lubelskie 6540
- Opolska diecezja 5137, 6429, 10646
- Opolskie województwo 2837, 2913, 9760, 9786, 9789, 9791, 9925, 10197, 10201, 10248, 10260, 10275, 10457, 10710
- Oporowscy, ród 6896
- Opozda Danuta 719; przedm. 719; red. 719
- Opozycja demokratyczna w Toruniu 10228
- Oppeln-Bronikowski Karol 5499
- Oppersdorff Hans Georg 8561
- Oppersdorffowie, ród 3534, 4973
- Opryńska Magdalena Tomasz 7824; red. 7824
- Oprzędkiewicz Krzysztof 3062
- Opuscula Musealia* 210
- Oracki Tadeusz 57, 68, 80, 5455
- Orania 2593
- Oranienburg, Niemcy; obóz 8454
- Orawa 2387, 4486, 5089, 6072, 6446
- Orawiec Tadeusz 4028, 8161
- Orawka, pow. nowotarski 3979
- Orbis barbarorum 2292
- Orchanheski Helena 2970
- Orczyk Adam 3171
- Orda Napoleon 1656
- Orda-Sztark Sebastian 4387
- Ordentlicher Bericht der Polnischen Niderlage 7054
- Order Świętego Stanisława 2113
- Ordon Longina 868, 5880
- Ordyłowski Marek 4259, 10229
- Ordzowiały-Grzegorzycy Klaudia 2480
- Orenburg, Rosja 891
- Orędownik 8150
- Organisziak Jerzy 4238, 6658
- Organizacja Ukraińskich Nationalistów w Polsce 9658
- Organy zarządzania kryzysowego i sztaby do walki z opozycją 10230
- Orgelbrand Maurycy 1436
- Orgelbrand Samuel 1436
- Orka 3601
- Orkan Władysław 3486, 5268
- Orkowska Anna 931
- Orla, pow. bielski, woj. podlaskie 7510, 7512; region 7509, 7511, 7513
- Orleański Michał 10217
- Orlecka Karolina 3433
- Orlevič Iřina Vasilivna, oprac. 18
- Orlewicz Małgorzata 5644
- Orlik Filip 829, 3418, 7055, 7134
- Orlik Svitlana 6444
- Orlińska Grażyna 2293
- Orliński Wawrzyniec 6699; przedm. 6699; red. 6699
- Orliński Wojciech 5915
- Orłowicz Mieczysław 1636, 2847
- Orłowo (Morskie) zob. Gdynia
- Orłowska Aleksandra 2439
- Orłowska Beata A. 2931, 3536, 10647; red. 2931
- Orłowska Jadwiga Maria 5438
- Orłowska Karolina 47
- Orłowska Maria 1194
- Orłowska Mariola 1052
- Orłowska-Węgiel Urszula 1222
- Orłowski Bolesław, red. 5470
- Orłowski Damian 6641
- Orłowski Hubert 1864; rec. 8081
- Orłowski Jan 3425
- Orłowski Leszek 5251
- Orłowski Paweł 5053
- Orłowski Stanisław Maria 3930
- Orłowski Tadeusz 6037
- Orłów, pow. kutnowski; powiat 7284
- Orman Elżbieta 8228; przedm. 9031; wyd. 9031
- Ormian Krzysztof 1286, 1415
- Ormianie 1844, 1845, 2674, 2847, 2901, 2918, 3687, 5131, 5533, 6316, 6937, 7081, 7098, 7099, 7378, 7442, 8293, 9378
- Ormianie polscy w opisach i obrazach 2918
- Ornat Andrzej, red. 3224
- Ornat Nataliã 2847
- Oronowicz-Kida Ewa 3290
- Orosz Márton 1296
- Orpiszew, pow. krotoszyński 6477, 6478, 6480

- Orpizewska Maria z Wodzińskich 6038
- Orski Marek 6039, 9430, 10231
- Orsza, Białoruś 142, 7116, 7365
- Orszulak Henryk 10546
- Orwell George 9846
- Orwistowo, Litwa 930
- Oryl Marek 9431
- Orzechowska Beata 4601
- Orzechowska Elżbieta 8228; oprac. 9147; przedm. 9147
- Orzechowska Helena 4601
- Orzechowska Joanna 3466
- Orzechowska Róża 6635
- Orzechowski Jakub 4601
- Orzechowski Mirosław, red. 3094
- Orzechowski Stanisław 2873, 7419, 7594
- Orzechowski Szymon 2495, 10440; red. 10440
- Orzelska-Stączek Agnieszka 10648
- Orzeł Joanna 929, 2635, 7505; rec. 7565
- Orzeł Leon 6443
- Orzeł Małgorzata 35
- Orzeł Zuzanna 1305
- Orzelek Ariel 590, 595, 869, 2481, 2863, 2865, 10232; rec. 2900, 4789
- Orzeszkowa Eliza 467, 2307, 2939, 3096, 3431, 3435, 3450, 8007, 8112
- Orzeszkowie, rodzina 891
- Orzysz, pow. piski 8409; region 8409
- Osaczeni – napiętnowani 10233
- Osadczuk Magdalena, tl. 3242
- Osadczyk Włodzimierz 9378
- Osborn Jay 2795
- Osewska Janina, red. 1663
- Osewska-Kaczmarek Marta 8158
- Osekowski Czesław 1074, 4845
- Oshima Kazumi 4115
- Osiadacz Mateusz 2869, 6750
- Osie, pow. świecki; parafia 3312
- Osiecimski Stanisław Piotr 9000
- Osiecka Agnieszka 1256, 3356, 9659
- Osiecka Małgorzata 8165, 8349, 8386
- Osiecka-Samsonowicz Hanna 3687
- Osieczna, pow. leszczyński 4202, 7196
- Osieczna, pow. starogardzki 6135
- Osiecznica, pow. bolesławiecki 2867
- Osień, pow. oświęcimski 4383
- Osiem wieków ziemi leśniczkiej 6484
- Osiwicz Krzysztof 1277; przedm. 1277
- Osiwicz Marek 3294, 3344
- Osiwicz Przemysław 10657
- Osięglowski Janisław 6301
- Osika Natalia 5539
- Osińscy, rodzina 2054
- Osińska Jadwiga Faustyna 6040
- Osińska Katarzyna 8166
- Osińska-Kassa Elżbieta 3601
- Osiński Dawid Maria 5212, 8197; rec. 3423
- Osiński Jakub 2972, 3407
- Osiński Joachim 2456
- Osiński Krzysztof 10234
- Osiński Ludwik 8344
- Osiński Tomasz 6519, 9876; przedm. 9876; red. 4845, 9876
- Osip-Pokrywka Magda 112
- Osip-Pokrywka Mirek 112
- Osipán Aleksandr 7442
- Osipova Sanita 2736
- Osiłowicz Grzegorz 4331, 6694
- Oskarżam majora Żychonia 9125
- Oskierka-Kramarczyk Jan Stanisław 8301
- Oskragiełło z niepamięci czyli Jarskie historie otwockie 7722
- Oslo 4157
- Osmałek Marek 6401
- Osmańczyk Edmund Jan 4745
- Osójca Jadwiga 6041
- Osowe Grzędy, pow. grajewski 9185
- Osowiec, pow. moniecki 7889
- Oswoski Błażej 3275, 3295, 3312; red. 3275
- Oswowski Mirosław, oprac. 6511
- Ossa, pow. opoczyński 6347
- Ossendowski Ferdynand Antoni 3399, 5539
- Ossibach-Budzyński Andrzej 8167
- Ossoliński Grzegorz 7443
- Ossoliński Ignacy Franciszek 7443
- Ossoliński Jerzy 7053
- Ossoliński Józef Kanty 7066
- Ossoliński Józef Salezy 7066
- Ossoliński Zbigniew 7053
- Ossowska Teresa, tl. 7327
- Ossowski Andrzej 4786
- Ossowski Jerzy Stefan 3550
- Ossowski Mirosław, red. 103
- Ossowski Piotr 6236
- Ossowski Szymon 10660
- Ossowski Zdzisław 4985
- Ossów, pow. wołomiński 8985
- Ostachowicz Igor 2938
- Ostaniek Adam Adrian 6443, 8802, 8803; red. 6443, 6444
- Ostapczuk Jerzy 2836
- Ostasz Adam 6888, 6889; przedm. 6760
- Ostasz Grzegorz, przedm. 6511
- Ostaszewscy, rodzina 5456
- Ostaszewska Aneta 1985
- Ostaszewski Janusz 5456
- Ostaszewski Józef 5423
- Ostaszewski Piotr 3724
- Ostaszów, Rosja 9272, 9428
- Ostaszzyk Irena 2356
- Ostatnim etapem przesiedlenia jest śmierć 9126
- Osterberg Daniel Paschasius von 7619
- Osterloff Barbara 6042; współpr. 4061
- Osterloff Edmund 6042
- Osterwa Juliusz 4103
- Ostoja tradycji 1546
- Ostolski Adam 979
- Ostrogscy, ród 930
- Ostrogska Anna 7280
- Ostrogski Ilia (Eliasz) Konstantynowicz 2029
- Ostrogski Janusz 7371
- Ostrogski Konstanty 7116
- Ostrogski-Zasławski Aleksander Janusz 7632
- Ostrołęka, woj. mazowieckie 1938, 3933, 5150, 5644, 6482, 8337; powiat 5150
- Ostromęcka Jadwiga 3096
- Ostromęcka-Frączak Bożena 3290
- Ostroróg Jakub 3494
- Ostroróg Jan 2241, 7053, 7056
- Ostroróg Mikołaj 7053
- Ostroróg Stanisław 7053
- Ostrowiec Świętokrzyski, woj. świętokrzyskie 3110, 4158
- Ostrowite, jezioro w pow. chojnickim 4817
- Ostrowite, pow. golubsko-dobrzyński 6683
- Ostrowscy, ród 2851, 6568
- Ostrowska Felicja 5547
- Ostrowska Helena z Morsztynów 6586
- Ostrowska Magda 3513
- Ostrowska Maria 5287
- Ostrowska Wioletta, współpr. 6075
- Ostrowska-Bies Marta 8168
- Ostrowska-Tryzno Anna 2334
- Ostrowski Adam 4743
- Ostrowski Aleksander 6586
- Ostrowski Andrzej 5287
- Ostrowski Grzegorz 5372
- Ostrowski Henryk, oprac. 6584
- Ostrowski Jacek 5123
- Ostrowski Jan K. 1547, 3409, 3695, 3749, 4319, 5567; red. 303
- Ostrowski Jerzy 576
- Ostrowski Juliusz 1486
- Ostrowski Maciej 2387
- Ostrowski Marek 873
- Ostrowski Stanisław 5418
- Ostrowski Tomasz 7509
- Ostrowski (Lubliner) Wiktor 6043
- Ostróda, woj. warmińsko-mazurskie 211, 1392, 2290, 4332, 6682, 6942, 7705, 9636; powiat 10465
- Ostródzki Przegląd Historyczny 211
- Ostrów Lednicki, wyspa na jez. Lednica, woj. wielkopolskie 296, 580, 1393, 1573, 2151, 2850, 4276, 4323, 4954
- Ostrów Mazowiecka, woj. mazowieckie 6482
- Ostrów Radzimski zob. Murowana Goślina

- Ostrów Tumski zob. Poznań
 Ostrów Wielkopolski, woj. wielkopolskie 1149, 4649, 7668, 7736, 10546; powiat 4263, 4818; region 6476, 7735
 Ostrówek zob. Opole
 Ostrówek, pow. lubelski 3820
 Ostrówek, pow. mielecki 6511
 Ostrzeszów, woj. wielkopolskie 5759, 10546; powiat 4818, 8286; region 2054
 Ostrzycki Maksymilian 6044
 Osuch Bolesław 6045
 Osuchowa Sława Olga 6046
 Osypińska Marta 6750
 Osypiuk Jerzy 1874
 Oszajca Waclaw 6347
 Oszczanowski Piotr 3876; oprac. 3662
 Oszczędą Aleksandra 7229
 Oszmiana, Białoruś; powiat 5421; region 4786
 Oszywa Barbara 9660
 Ośko Piotr 10235
 Ośko Tadeusz Antoni 6047
 Ośno Lubuskie, pow. słubicki 4919
 Ośródką Leszek S. 4505
Oświata Dorosłych 3232
Oświata Pozaszkolna 3238
 Oświęceniowa republika władców 3696
 Oświęcim, woj. małopolskie 7030; obóz Auschwitz-Birkenau 99, 1636, 1657, 1833, 1844, 1887, 2312, 2344, 2686, 2705, 2748, 2794, 2862, 2863, 2867, 3339, 3587, 5132, 8454, 9041, 9066, 9102, 9111, 9112, 9131, 9133, 9136, 9139, 9144, 9209, 9427, 9440, 9441, 9490, 9546; region 7030
 Otisk Marek 2344
 Otko Andrzej 3987
 Otmianowska Marianna 1053
 Otocki Leon 9127
 Otremba Zbigniew 2108
 Otrębusy, pow. pruszkowski 2376
 Otrrocki Michał 2312
 Otta Damian 1717
 Otto Marcin 1718
 Otto Maria 1503, 3534; red. 1206, 1508, 7194
 Otto Wojciech 4067, 9432
 Otton z Bambergu, św. 2836, 4969
 Otwinowska Barbara 1262
 Otwinowski Konrad 1343; rec. 8873
 Otwinowski Wiesław 10649
 Otwock, woj. mazowieckie 4901, 7722, 8686; Świerk 9175
 Otylia z Hohenburga, św. 2545
 Owczarek Hubert 1874; przedm. 1874
 Owczarnia, pow. opolski, woj. lubelskie 2877
 Owczarzak Karolina 3737
 Owen Sound, Kanada 4889
 Owerczuk Aleksander 3737
 Owidz, pow. stargardzki 4335
 Owoc Tomasz 4348
 Owsiański Jarosław 8759
 Owskiński Marcin 9433–9435, 9505, 10236; wyd. 9556
 Oxford Magdalena, przedm. 1874
 Ozdowski Seweryn 2454
 Ozimek, pow. opolski, woj. opolskie 1804
 Ozimek Jacek 3172
 Ozorków, pow. zgierski 3834
 Ożga Feliks 9853
 Ożogowie, rodzina 5307
 Ożóg Jan 5307
 Ożóg Jan, pseud. Tank 6048
 Ożóg Józef Konrad 6049
 Ożóg Karol 6050
 Ożóg Kazimierz 3290, 5131, 5206
 Ożóg Kazimierz Sebastian 1806
 Ożóg Krzysztof 870, 5049
 Ożóg Łukasz 1410, 8804, 10237
 Ożóg Maria Ewa 8805; wyd. 8469
 Ożóg Michał 5307
 Ożóg Piotr 1857, 6048, 9436; rec. 945
 Ożóg Sławomir 10238
 Ożóg Stanisława 5307
 Ożóg Stefan 5307
 Ożóg Tomasz 5307
 Ożóg Zenon 3441; red. 3441
 Ożóg-Zbochenek Zofia 5307
 Ożóg-Sąsiadek Maria 5307
 Ożóg-Ziaja Józefa 5307
 Ożóg-Ziaja Katarzyna 5307
 Ó hAnnracháin Tadhg 4920
 Ód „Skórbu” do „Stegnė” 3604
Ódroda 3604
 Ósmy wiek Przeworska 6560
 Pabianice, woj. łódzkie 2172, 4350, 6770
 Pabich Łukasz 3477
 Pabis Nelsi Antonia 2970
 Pabisz Dariusz, rec. 5684
 Pabiś-Orzeszyna Michał 3732
 Pabjan Barbara 4115
 Pac Grzegorz 6762, 6890, 6941
 Pacan Anna 3745, 3811
 Pacan-Bonarek Lidia 2236
 Pacanów, pow. buski 9152
 Pacewicius Arvydas 1196; red. 1975
 Pachmann Vladimir de 4116
 Pachocka Anna 4601
 Pachocki Dariusz, przedm. 9648; wyd. 9648
 Pacholska Iwona, red. 5393
 Pacholski Jan 5228
 Pachowicz Anna 6005, 9437, 9438, 10201; red. 340
 Pachowicz Małgorzata 98; red. 340
 Pachulski Piotr 4317
 Pachuta Karolina 6557
 Paciorek Magdalena 8550
 Paciorek Paweł 4783
 Pacowie, ród 7377
 Pacuła Andrzej 91, 4201, 5988
 Pacuła Marek 5475
 Pacuski Kazimierz 6895
 Pacuszka Wioletta 1335
 Pacyna Ryszard, uzup. 5810
 Paczesny Artur 2084, 3931; red. 2815
 Paczkowski Andrzej 2794, 4752, 10239; przedm. 9694; red. 4751, 4752
 Paczkowski Bohdan 10516
 Paczkowski Michał 1912
 Paczkowski Mieczysław 2836
 Paczkowski Stefan, rec. 6310
 Paczos Sebastian 4733
 Paczoska Ewa 5212, 8310, 10321; oprac. 5214; przedm. 5212; red. 5212–5214
 Paczoska-Hauke Alicja 6047
 Paczusi Adam 8169
 Paćko Karolina 4799
 Padalinski Uladzimir Alákseevič 5089
 Paderewski Ignacy Jan 1292, 2972, 2973, 5223, 6051, 8229
 Padewski Stanisław 6052
 Padniewski Filip 4936
 Paduch Katarzyna, wyd. 7089
 Paduszek Konrad 4853, 8806
 Padva Gilad 2466
 Padwa, Włochy 3418, 7486, 7487
 Pagano Sergio, red. 8432
 Pahiatua, Nowa Zelandia 2955
 Paja Agnieszka 8170
 Pajączkowska Agnieszka 5256
 Pająk Jerzy Z. 891; oprac. 7648; przedm. 7648
 Pająk Maciej 8537
 Pająk Magdalena 5539
 Pająk Maria 3025
 Pająk Michał Adam 2323
 Pająk-Patkowska Beata, red. 10573
 Pająkowski Jarosław 2385
 Pajchel Renata 4171
 Pajda Adam 3158
 Pajda Ryszard 4977
 Pajek Aleksandra 2970
 Pajewska Małgorzata 2174
 Pajka Stanisław 6482
 Pajor Elżbieta 1268, 2985
 Pajor Jan 2621, 2750
 Pajor Piotr 3627, 4936, 6891
 Pakistan 2692, 4886
 Paknys Mindaugas 3686
 Pakos Anna 5539
 Pakuła Michał 1353
 Pakuła Mirosław 4073, 5641, 5642, 6580, 8171, 8686
 Pakuza Joanna 5072
 Palacz Andrzej, tl. 2435
 Palacz Galina, tl. 2435

- Palca Irena 3697
 Palczew, pow. grójecki 2857
 Palczewska Milena 2433; przedm. 2433, 2434; red. 2433, 2434
 Palczewski Piotr 6905
 Paleczny Tadeusz 1746, 2454
 Paleolog Stanisława Filipina 4398
 Palestyna 2439, 2507, 2523, 2679, 2709, 3693, 7656, 8724, 9067
 Palica Magdalena 9222
 Paliga Renata 8550
 Palikot Janusz 10636
 Paliušytė Aistė 7444
 Paliwoda Zbigniew 6053
 Palkij Henryk 2094
 Palkowski Piotr, rec. 1100
 Palloni Michelangelo 3686
 Palmardini Luca 7445, 9541
 Palmer Philip, tł. 1675
 Palski Zbigniew 4786, 4847
 Paluch Filip 8807
 Paluch Jacek, rec. 4820
 Paluch Michał 2121
 Paluchowski Andrzej 6054
 Paluchowski Piotr 3056, 3649, 7446, 7447; red. 1503
 Paluchowski Stanisław 6511
 Paluszek-Bronka Anna, red. 116
 Paluszkievicz-Misiaczek Magdalena 2737
 Paluszyński Tomasz 2750
 Paluszyński Wojciech 8808
 Pałahicze, Ukraina 6373
 Pałasz Sławomir, przedm. 6480; wyd. 6480
 Pałasz-Rutkowska Ewa 2590, 10240; przedm. 2590; red. 2590
 Pałęcki Hubert Stanisław 6055
 Pałgan Jan 1074
 Pałka Jarosław 5705
 Pałka Patrycja 3275
 Pałkiewicz Jacek 5539
 Pałosz Dorota, rec. 6450
 Pałosz Tadeusz 2175
 Pałubicka Anna 714; red. 282
 Pałubicka Regina 6399
 Pałubska Katarzyna 1911
 Pałubska Zofia 2510
 Pałuchowski Adam 2511
 Pałucka-Czerniak Iwona 3311
 Pałus Piotr 604, 871, 872, 2738, 2852, 6460, 6620, 8809, 9925, 10241; red. 220
 Pałus Zbigniew 5276
 Pamatnyh Aleksej Alekseevič 4786
 Pamięci Magdaleny Janus 5810
 Pamięci mjra Zbigniewa Banasia 5584
Pamięć i Sprawiedliwość 212
 Pamięć i wdzięczność 6116
 Pamięć o Bohaterach 4734
 Pamięć o przeszłości w prywatnych narracjach i historiografi 873
 Pamięć o wielkiej zmianie 2311
 Pamięć zdeponowana 7723
 Pamiętnik XXVI Sympozjum Historii Farmacji 3025
Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej 213
Pamiętnik Historyczno-Polityczno-Ekonomiczny 7270
Pamiętnik Historyczno-Polityczny 2635, 5210, 7399
Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego 3585
 Pamiętnik z lat wspólnych 9661
 Pamiętniki i listy polskich autorów z Ziemi Zabrzanych 1071
 Pamiętniki, relacje i wspomnienia 9662
 Pamiętniki Stanisława Augusta i ich bohaterowie 7448
 Pampel Bert 1289
 Pamula Anna 2966
 Pan mnie prowadził 5720
 Panasiewicz Janusz 1179, 10242
 Panasiński Jan 5220
 Panasiuk Dominik 6262, 10243
 Panaś Józef 6056, 8909
 Pandura Mariusz, przedm. 7709, 7758; red. 7758; wyd. 7709
 Panecka Iwona, red. 5364
 Panecki Tadeusz 2456, 4889
 Panecki Tomasz 2187
 Pánek Jaroslav 874, 875, 4731
 Paner Anna 2551; red. 138
 Paner Henryk 2290, 6572
 Panfil Katarzyna, tł. 7696
 Panfil Rafał 929, 7449; wyd. 1956
 Panfil Tomasz 2483, 6490
 Panimasz Katarzyna 1021
 Pankiewicz Aleksandra 2842, 4282, 4295, 4320; red. 2842
 Pankiewicz Józef 3681
 Pankowska Krystyna 3173
 Pankowska vel Jankowska Anna 10650
 Pankowski Marian 3339
 Pannenkowa Irena 2617
 Panufnik Andrzej 6057
 Panuś Kazimierz 7450
 Panuś Marek 5054, 5132
 Panz Karolina 9505
 Pańczak Alojzy 5176
 Pańczyk Ewa 6699
 Pańko Grażyna 2837, 3154; przedm. 3154; red. 3154
 Pańkowska Olga 3312
 Państwo w wybranych kierunkach myśli ekonomicznej 3026
 Państwo wobec kolei żelaznych w Polsce 4506
 Pańtak Elżbieta 4094
 Pańtak Grzegorz 4094
 Paoletti Maria, red. 9153
 Paoli Marco 1361, 3749
 Papczyński Stanisław zob. Stanisław Papczyński, św.
 Papier Sylwia 4166; red. 4166
 Papiernik Piotr 2290
 Papińska Agnieszka, oprac. 5334
 Papińska Elżbieta 6661
 Papiorkowska-Dymet Karolina 8172
 Papowo Biskupie, pow. chełmiński 6971
 Papp Adrienn 1543
 Paprocka-Lipińska Anna 4507
 Paprocki Bartosz 864, 2844
 Paprocki Dariusz 1398
 Paprocki Henryk 6490
 Paprocki Sylwester 6477
 Paprocki Tadeusz 9663
 Paprot Wielopolska Aleksandra 2389
 Paprotki, pow. giżycki 6541
 Paprotna Gabriela, przedm. 4986; red. 4986
 Papua Zachodnia 1845
 Papusza zob. Wajs Bronisława
 Paradowscy, rodzina 9862
 Paradowska Aleksandra 3732
 Paradyś Stanisław 3605
 Paradyż z Gocin Gocinowo
 Parafia Krasocin na przestrzni dziejów 5055
 Parafia pod wezwaniem świętego Stanisława 5056
 Parafia rzymskokatolicka w Mikaszewiczach 8463
 Parafia Witanowice z sercem i duszą 5057
 Parafianowicz Halina 2739, 2740, 2750; red. 140
 Parafiniuk Jan 680, 681, 3174
 Parafiniuk Mirosław 2294
 Paragwaj 2448
 Parana, Brazylia 2970
 Parano Rostislav, tł. 7047
 Paranoje, obsesje, natręctwa w polskiej literaturze 8172
 Parasúk Vasil' 5134; red. 5134
 Parcelki zob. Krotoszyn
 Parczew, woj. lubuskie 4449
 Parczewski Alfons 2861
 Parczewski Michał 69, 2869
 Pardela Łukasz 1912, 4848
 Parfjanowicz Janusz 8464
 Parkita Ewa 5139
 Parkitna Katarzyna 9439
 Parkitny Maciej 7599
 Parlicka-Słowik Marianna 5139
 Parnicki Teodor 9128
 Parol Jakub 6892
 Paroń Aleksander 2842
 Parsęta 2294
 Parshall Jonathan 2790
 Parski, pow. grudziądzki 6684
 Partacz Czesław 4711, 5234, 9378
 Partridge Agnieszka 3932, 4508, 8173
 Partyka Ewa, tł. 4048
 Partyka Jacek 3533, 3551
 Partyka Magdalena 3368, 5210; rec. 3474; współpr. 3384
 Partyka Piotr 4592
 Partyka Wiesław 8174; rec. 4560
 Partyzancka piosenka 9129

- Paruch Waldemar 4845
 Parus Waldemar 5824, 6184; rec. 4795
 Parys Katarzyna 3109
 Parys Paweł 5457; oprac. 5263
 Paryż 573, 932, 1266–1268, 1290, 1475, 1863, 2312, 2344, 2497, 2618, 2794, 2973, 2985, 2997, 3238, 3356, 3599, 3616, 3681, 3687, 4116, 4853, 5195, 5418, 5880, 7053, 7504, 7505, 7695, 7756, 7773, 8156, 8158, 8256, 8300, 8408, 8418, 8674, 10114; Batignolles 8210; konferencja 2617
 Parzych Arkadiusz, rec. 10271
 Parzych Czesław 3933
 Parzych-Blakiewicz Katarzyna 5124; red. 5124, 5140
 Pasek, pow. gostyński 6591
 Pasek Jan Chryzostom 3306, 5201, 7057
 Pasek Zbigniew, rec. 5031
 Pasich Dominika 10201
 Pasieczna, pow. świdnicki, woj. dolnośląskie 6542
 Pasieka Jerzy, tł. 1650
 Pasieka Paweł 5203
 Pasierb Bronisław W. 4731
 Pasierbska Helena 9333
 Pasińska Iwona 4093
 Pasiowiec Wojciech 8229
 Pasisz Piotr 876, 8810; rec. 933
 Pasja męki Mikołaja Prażmowskiego prymasa gnieźnieńskiego 7058
 Paska Ganna 6443
 Paskevič Ivan Fëdorovič 8118
 Pasko Artur 2794, 10201, 10244
 Pasławski Stefan Wiktor 2847
 Pasłęka 2845
 Passowicz Paweł, fot. 1643
 Passowicz Waław 5963, 6196, 6277
 Pasteczka Magdalena 3109
 Pasternak Gil 1858, 3693
 Pasternak Paweł 4197; red. 4197
 Pasterski Bartosz 1863, 4880
 Pasterski Janusz 3441; red. 3441
 Pastuchowa Magdalena 3319
 Pastusiak Longin 2456, 4745, 5251
 Pastuszczak Tadeusz 5458
 Pastuszczak-Frańk Marta 5458
 Pastuszewski Stefan 1859, 2866, 2870, 4885, 4894, 5060, 5061, 8811, 9848, 10275; przedm. 7698; wyd. 7698
 Pastuszka Sławomir 2024, 3698, 3699; oprac. 7682; przedm. 7682; red. 174
 Pastuszka Stefan Józef 691, 2967, 4889, 8840; rec. 7818
 Pastuszko Izabela 2877, 9876
 Pastwa Marcin 1513
 Paśym, pow. szczywieński 2292, 5161
 Paszczyzna, pow. dębicki 5815
 Paszek Marta 2877
 Paszke Marcin Z. 2497
 Paszkiewicz Borys 692; red. 321
 Paszkiewicz Lilla Barbara 10245
 Paszkiewicz Michał 1196
 Paszkiewicz Urszula 1196
 Paszkiewiczowie, rodzina 5329
 Paszkowiak Ewa 5586
 Paszkowicz Mariusz 2869
 Paszkowska-Witkowska Aleksandra, red. 3924
 Paszkowski Marcin 3484
 Paszkowski Marek 1937
 Paszta Andrzej 4509
 Paszta Piotr 4509
 Pasztor Maria 2794, 10246, 10247
 Paszyn Maciej 2659
 Paszyński Wojciech 4367, 7451
 Paś Monika 3526, 3710, 8175
 Paściak Andrzej 4849
 Patalas Aleksandra, red. 7640
 Patała Agnieszka 3639, 3700, 3701
 Patan Jerzy 6463
 Patecka-Frauenfelder Anna 10275
 Patek Artur 877, 2468, 5459
 Patek Stanisław 4742
 Patelski Mariusz 983, 2837, 2847, 2852, 10197, 10248
 Pater Renata 1296
 Paterski Karol 3175
 Patay Mariusz 2875
 Patiejūniēnē Eglē, wyd. 7041
 Patkowscy, rodzina 5460
 Patkowski Maciej 5460
 Patlewicz Barbara 3934; red. 3917
 Patlewicz Radosław 4735
 Patlewicz Sławomir, tł. 2604
 Patorski Ryszard 2873
 Patric'kij Omelān Osipovič 8271
 Patril Isidor 5134
 Patruś Tadeusz 3702
 Patryn Adam Marcin 6058
 Patryn Bogdan 2019
 Patryota Polski 7165
 Patykiewicz Walenty 6641
 Patyra Jowita 3752
 Patyra Sławomir 10661
 Pauch Seweryn 3935
 Paucksch Johann Gottlieb Hermann 1333
 Pauk Marcin Rafał 6762, 6941
 Paulin z Pelli 719
 Paulini 1498, 1543, 3266, 3533, 4264, 4564, 5120, 5195, 7320, 7329, 7505, 7539
 Pauliukevičiūtė Dalia 8386
 Paulo Andrzej 3062
 Pauluk Dorota 612
 Paulukiewicz Tomasz R. 10249
 Păunescu Cristian 2468
 Pavera Libor, red. 3481
 Pavlenko Sergij 2869
 Pavlovský Josef 2751
 Pavlúk Viktor 8176, 8177
 Pawelczyk Adelajda 5227
 Pawelec Lidia 3176
 Pawelec Mariusz 878, 5176
 Pawelec Tomasz 746, 842
 Paweł, św. 2439, 3463
 Paweł VI, papież i św. 10062, 10074, 10275, 10375
 Paweł Diakon 2554
 Paweł Włodkowiec z Brudzenia 2454
 Paweł z Gołocic 6769
 Paweł z Przemankowa 6798
 Pawelczyk-Dura Kamila 1134, 2741, 5089
 Pawężka Bonawentura Zofia 5993
 Pawiak zob. Warszawa
 Pawiński Adolf 879
 Pawlak Agnieszka 1451
 Pawlak Bartosz 983, 3154
 Pawlak Ewa 3936
 Pawlak Grażyna 5223, 6143; przedm. 5223; red. 5223
 Pawlak Jerzy 2995
 Pawlak Jerzy Andrzej 4239
 Pawlak Małgorzata 880
 Pawlak Marcin, wyd. 2197
 Pawlak Marian 6059, 6060
 Pawlak Mateusz 2863, 3177, 9440, 9441
 Pawlak Nina 2437
 Pawlak Paweł 6893, 6953
 Pawlak Piotr 8812
 Pawlak Przemysław 4736
 Pawlak Tomasz 6299; oprac. 6299
 Pawlak Wiesław, przedm. 3484; red. 3484
 Pawlak Władysław 2197, 2197
 Pawlak Wojciech 6463
 Pawlak Zbigniew 1422
 Pawlak Zdzisław 6104
 Pawlak-Hejno Elżbieta 2307
 Pawlas Tadeusz 5499
 Pawlata Lech 6790
 Pawleta Michał 1860
 Pawlic-Miskiewicz Barbara 5062
 Pawlicka Aleksandra 5539
 Pawlicki Ryszard Wojciech 2168, 4510
 Pawlik Agnieszka 5539
 Pawlik Jacek Jan 1868; red. 5140
 Pawlik Radosław 6894, 7452
 Pawlikowscy, rodzina 5461
 Pawlikowska Ewa 3681
 Pawlikowska Helena 3435
 Pawlikowska Karolina 10250
 Pawlikowska-Butterwick Wioletta 7453
 Pawlikowski Antoni 1530
 Pawlikowski Grzegorz 1635
 Pawlikowski Jan 6566; wyd. 7039
 Pawlikowski Jerzy 5580
 Pawlikowski Kasper 5461, 9664
 Pawlikowski Maciej 3741
 Pawlikowski Michał 4360, 7454; wyd. 7039
 Pawlikowski Michał Kryspin 3442
 Pawlikowski Mieczysław 3435

- Pawlikowski Szymon 1455
 Pawlina Agata 2480
 Pawlina Sebastian 9442
 Pawlina-Meducka Marta 3606, 4049, 8178
 Pawlińska Magdalena 1929
 Pawliszak Piotr 2312
 Pawluczuk Urszula Anna 5089, 7455; rec. 7408
 Pawluś Adam 6148
 Pawłoszek Radosław 3457
 Pawłowice, pow. pszczyński 5176
 Pawłowicz Iwona 4482
 Pawłowicz Jacek 6075, 10483
 Pawłowicz Weronika 3534, 3550; rec. 3579
 Pawłowiczowa Maria 3550
 Pawłowska Aneta 2437, 3703, 3834, 5180, 8179
 Pawłowska Anna Paulina 3375
 Pawłowska Antonina 2742
 Pawłowska Jolanta 5101; red. 5101
 Pawłowska Krystyna 2370, 2371
 Pawłowska Maria 3534; oprac. 1550
 Pawłowski Antoni 8813
 Pawłowski Bogusław 2176
 Pawłowski Jacek 4853
 Pawłowski Kamil 6658; przedm. 6658; red. 6658
 Pawłowski Roman, oprac. 10583
 Pawłowek, pow. bydgoski 2294
 Pazdioara Ewa 6658
 Pazdur Jan 902, 6061
 Pazgan Mateusz 10217
 Paziewski Michał 1074, 2794
 Paziewski Zbigniew 9678
 Pazik Aneta 4742
 Pazik Przemysław 2743, 2857; przedm. 2857; red. 2857
 Paziński Piotr 2938
 Pázmány Péter 4920
 Pazar Barbara 4167; przedm. 4167; red. 4167
 Paź Bogusław 5234
 Paździur Marcin 4175
 Paździura Jan 4511
 Pąchalska Maria 3024
 Pączek Tomasz 4398, 10260
 Pączek Urszula 6702
 Pączew, pow. grójceki 7659
 Paągowska Marta 3208; red. 3208
 Paątnów, pow. wieluński 4346
 Pe drom baro 2919
 Pecenik Piotr 4512
 Pecunia servire debet sed non regere 4647
 Pecyna Maria Bogumiła 5063
 Peczera, Ukraina 7701
 Peda Oskar Eryk 6062
 Pedić Vasil' 707
 P'eh Nataliá 3834
 Pęch Ewa 8814
 Pejaże humanistyczne 3430
 Pekacz Jolanta T. 4115
 Pekaniec Anna 3440
 Pekař Josef 826
 Pela Włodzimierz 3937
 Pelc Henryk 6560; przedm. 6560; red. 6560
 Pelc Wanda 9130
 Pelcowa Halina 3296, 6492
 Pelcowie, rodzina 6560
 Pelczar Józef Sebastian zob. Józef Sebastian Pelczar, św.
 Pelczar Roman 3178, 8180–8182
 Pelehata Olena 6444
 Pelikán Jarmil 673
 Pelisiak Andrzej 2290, 2869, 6695, 6696
 Pelka Daniela, red. 10525
 Pelplin, pow. tczewski 2836, 3388, 3604, 3627, 7970, 9709
 Pelczyna, pow. strzelecko-dreźnieński; region 6755
 Pelczyński Grzegorz 2920, 3431
 Pelczyński Tadeusz 4770
 Pełka (Fulko), biskup krakowski 6861
 Pencakowski Paweł 3704
 Pencarski Kacper 1072, 6416, 6508, 6595, 8815, 10251
 Penkalla Adam 2882
 Penkała Anna 4580, 7456, 7632
 Penot Pierre-Étienne 2794
 Penson Jakub 5499
 Pentek Zdzisław 5430
 Penz Gerald 8157
 Pepliński Aleksander 7961
 Pepliński Franciszek 7961
 Peplowski Andrzej 4398, 4717, 4853; red. 4853
 Peplowska Katarzyna 542, 1073
 Pera Justyna 1034
 Perchel Paweł 10252
 Perec Icchok 3463
 Perec Walenty 9131
 Peregryn z Opola 5035
 Peregrynacje do sanktuariów maryjnych 5064
 Peregrynacje pielgrzymkowe i religijne do sanktuariów 5065
 Peręjasław, Ukraina 2148, 7231
 Perek-Nowak Małgorzata 6907
 Peretiakowicz Antoni 4737
 Perkowska Aleksandra 4727
 Perkowski Piotr 9966
 Perkowski Wiktor 4743
 Perlak Bartłomiej 4361, 10253
 Perlińska-Kobierzyńska Ewa 3732, 9443
 Perlsztain (Perlstein) Mojżesz Wilhelm zob. Pielawski Kazimierz
 Perłakowski Adam 881, 2851, 5513, 7385, 7509; red. 1974
 Perón Sosa Juan Domingo 2970
 Persja zob. Iran
 Person Katarzyna 9270; wyd. 9195
 Person Jan 2372, 4985, 6199
 Perthées Karol de 7173
 Pertz Georg Heinrich 6713
 Peru 2443
 Perz Bertrand 1289
 Perzanowska Agnieszka 3852
 Perzanowski Tadeusz 9452
 Perzycka Elżbieta 6285
 Perzyk Bogusław 7889
 Perzyna Krzysztof, rec. 4927
 Perzyna Paweł 1075, 6190
 Perzyński Benedykt Zygfryd 113
 Perzyński Jacek 6502
 Pessel Włodzimierz Karol 5251
 Pestalozzi Johann Heinrich 3241
 Pestka Henryk 4240
 Peszke Adam, tł. 8817
 Peszko Andrzej, red. 7620
 Peszkowski Zdzisław 9132
 Peszt zob. Budapeszt
 Peške Lubomir 6703
 Petegirič Volodimir 8269
 Petelska Michalina 1510
 Peternoga Marcin 4282
 Petersburg, Rosja 891, 932, 1196, 1252, 1973, 2467, 2470, 2606, 3191, 3440, 5229, 7745, 7761, 8418, 8704, 10278
 Petershausen zob. Konstancja
 Petneki Áron 1543, 2901
 P'etnočko Bogdan 5134
 Petőczová Janka 4191
 Petrásek Jan 882
 Petrauskas Rimvydas 2532
 Petrażycki Leon 4662, 4727, 8183
 Petrescu Cristina, rec. 9977
 Petrik Vasil 3922
 Petriuk Stefan, tł. 8498; współpr. 8498
 Petrov Nikita Vasil'evič 9484
 Petrowa Alina, współpr. 5011
 Petrowicz Jarosław 6641, 6661
 Petrus Anna 4395
 Petrus Jerzy T. 3749, 5546
 Petruszewicz Marta 979
 Petryszak Karol 3433, 3434; rec. 711
 Petzinna Berthold 3571
 Peyer Henryk 1281
 Pezda Janusz 2445, 2985, 4396; oprac. 1267; przedm. 2445, 2985; red. 2445
 Pezdan-Sliż Iwona 4271, 6450, 6577
 Pęcherski Karol 1719; fot. 1719
 Pęciak Renata 3026; red. 3026
 Pędziałek Leonard 3759
 Pędziół Adam 5131
 Pęgier Małgorzata 794, 7457
 Pęgow, pow. trzebnicki 3154
 Pękacka-Falkowska Katarzyna 634, 3056, 4600, 7458, 7459, 8893; red. 3056; wyd. 7014
 Pękala Bożena 2790
 Pękalska Marta, oprac. 1639; red. 3528, 3538
 Pękala Krzysztof P. 6521
 Pękosław, pow. jędrzejowski 7534
 Pękosławski Jan 8465

- Pępowo, pow. gostyński; gmina 9229
- Pętkowska Edyta 5513, 6319; rec. 6998
- Pęziół Adam, red. 5131
- Pflanzer-Baltina Karl 8301
- Pful Křeřćan Bohuwęř 2588
- Pianka Włodzimierz 3349
- Pianowski Zbigniew 3852
- Piasecka Maria 7460
- Piasecka Marta 3313
- Piasecka-Johnson Barbara 6063
- Piasecka-Strzelec Renata, rec. 9834
- Piasecki Aleksander 4321
- Piasecki Andrzej Konrad 4738
- Piasecki Frank 2972
- Piasecki Karol 1912
- Piasecki Wojciech 4241
- Piasieczno, woj. mazowieckie 6543
- Piasiecznyński Aleksander 7053, 7509
- Piasiecznyński Jan 7053
- Piasiek Dariusz 2451, 6508
- Piasiek Wojciech 714, 842, 3607; przedm. 842, 2657; red. 842
- Piaski, pow. gostyński 4981
- Piaskowski Roger 3938
- Piaskowski Władysław 4242
- Piasta Aleksy 6566, 8184
- Piastowie 447, 499, 566, 771, 918, 926, 1972, 2049, 2094, 2100, 2233, 2258, 2344, 2469, 2849, 2856, 3946, 3978, 4916, 5004, 5089, 6732, 6762, 6767, 6773, 6780, 6812, 6814, 6857, 6860, 6869, 6870, 6879, 6895, 6899, 6965, 6969; mazowieccy 1623, 6580; oleśnicy 6800; wielkopolscy 6832
- Piasćik Dobrawa Ewa, oprac. 4972; red. 5100
- Piątek Anna 3382
- Piątek Eufrozyna 4403
- Piątek Grzegorz 4482, 6178
- Piątek Jarosław J. 8816, 10651
- Piątek Justyna 2750
- Piątek Leon 6476
- Piątek Marcin 2844
- Piątek Przemysław 10260
- Piątek Robert 4230
- Piątkowska Krystyna 1387
- Piątkowska Monika 6095
- Piątkowska Renata 2882
- Piątkowska-Małecka Joanna 2845, 6790
- Piątkowski Andrzej 6064
- Piątkowski Jerzy 9525
- Piątkowski Leon 6065
- Piątkowski Mateusz 4878
- Piątkowski Sebastian 1828, 4648, 9270, 9444; przedm. 2905; red. 2905
- Piątkowski Wiktor 9293
- Piątnica, pow. łomżyński 7724
- Piber-Zbieranowska Marta 771, 2845; oprac. 2181
- Picard Marguerite 6160
- Picasso Pablo 3759
- Piccolomini Eneasż Silwiusz zob. Pius II
- Pick Dominik 10278
- Pick Józef 2836
- Pickhan Gertrud 8817
- Pidlypczak-Majerowicz Maria 3550
- Piech Ewa 2373
- Piech Krzysztof 2373
- Piech Zenon 2094; przedm. 2094; red. 2094
- Piecha-van Schagen Beata 6652, 10457; przedm. 6652; red. 6652
- Piechcin, pow. żniński 6635
- Piechocka-Kłos Maria 2085
- Piechota Benigny Zbigniew 5825, 6953
- Piechota Dariusz 2660, 3333
- Piechota Grażyna 3552
- Piechota Kamila 3430
- Piechota Marek 3550
- Piechota Wojciech 6953, 6953
- Piechotka Kazimierz 1612, 3939
- Piechotka Maria 1612, 1612, 3939
- Piechowiak-Lamparska Joanna 1992
- Piecuhowie, rodzina 4170
- Pieczara Jakub 1993
- Pieczara-Słarzyńska Małgorzata 10254
- Pieczewski Andrzej, red. 5090
- Pieczęcie przy dokumentach Związku Pruskiego 2101
- Pieczka Krystian, wyd. 6484
- Pieczka Michał 3876
- Pieczonka-Giec Diana 6344, 8818, 10255
- Pieczynowie 2849
- Pieczynski Maciej 3484, 7599
- Piegdóń Maciej 61, 2497, 2511; red. 2497
- Piegora Marian 6622; red. 266
- Piekalski Jerzy 2185, 2849
- Piekara Jędrzej 10256
- Piekara Magdalena 8112
- Piekarczyk Dariusz 4243
- Piekaroś-Padzińska Agnieszka 4165
- Piekarska Jarmila 5450
- Piekarska Magda 4090
- Piekarski Adam 1548; fot. 1548
- Piekarski Jerzy, przedm. 2185; red. 2185
- Piekarski Krzysztof 7572
- Piekarski Michał 355, 4172, 4173; rec. 3612
- Piekarski Tomasz 1141, 1142, 1575, 3588, 5913, 6244, 8185, 8280, 8819; red. 214
- Piekaruś Daniel 6498
- Piekary Śląskie, woj. śląskie 2229, 2819, 8821, 9770
- Piekarz Artur 6498
- Piekosiński Franciszek 734
- Piekoszów, pow. kielecki; gmina 4558
- Piekot Tomasz, red. 1856, 3602
- Piekut Marek 8820
- Piela Agnieszka 3312
- Pielacha Krystian 6461
- Pielak Tomasz, rec. 4392
- Pielas Jacek 883, 2483, 3745, 4783, 7509; przedm. 7016; red. 197, 4783; wyd. 7016
- Pielas-Witkowska Magdalena 5066
- Pielawski Kazimierz 6066
- Piele, pow. braniewski 3923
- Pielesz Marcin 2622
- Pielka Mateusz 8186
- Piemont 8155
- Pieniądż Aneta 6941
- Pieniądż na pograniczach 119, 2148
- Pieniążek-Niemczuk Elżbieta 2790
- Pieniążek-Samek Marta 3745, 4936
- Pieniny 3425, 3728, 4251, 5139
- Pieńczak Agnieszka 2351
- Pieńkiewicz Adam 6067
- Pieńkos Andrzej 3696; przedm. 3696; red. 3696, 7018
- Pieńkowska Anna 1004–1006
- Pieńkowska Olga, wyd. 375
- Pieńkowski Aleksander 7724
- Pieńkowski Maciej Adam 884, 2863, 7461–7463; rec. 7000
- Pieńkowski Michał 4079, 4166
- Pieńkowski Wincenty 6068
- Pieprzny Stanisław 6577
- Piera Małgorzata, red. 1276; wyd. 2812
- Piernikarski Cezar 3289
- Pieronek Tadeusz 5082
- Pierończyk Ginter 3352
- Pierożyna Elżbieta 5462
- Pierożynowie, rodzina 5462
- Pierrefitte-sur-Seine, Francja 1043
- Piersa Henryk 3179
- Piersiak Tadeusz 3425; współpr. 3473
- Pierścieniał Krzysztof 3232
- Pierścienka-Maruszewska Aneta 3110
- Pierścioneł Barbara 3063, 3940
- Pierucka Sylwia 3941
- Pierwsza dekada (po burzy nad starym światem) 1505
- Pierwsza kadrowa nurkowa 1627
- Pierwsze wieki chrześcijaństwa w Polsce 6895
- Pierzak Jacek 6221
- Pierzchnica, pow. kielecki; gmina 4558; region 8246
- Piesiak-Robak Anna 2011; rec. 4674
- Piesiewiczówna Alojza 5080
- Piesio Tadeusz 6069
- Pieskowa Skała zob. Sułowska
- Piesza Piełgrzymka Radomska 5067
- Pieszce, pow. dzierzoniowski 2073
- Pietkiewicz Krzysztof, rec. 7485

- Pietkiewicz Rajmund 3297, 4938
 Pietkiewicz Stanisław 6394
 Pietluch Elżbieta 3389
 Pietnocka Paweł, przedm. 2683; red. 2683
 Pietras Jerzy 9445
 Pietras Tomasz 6896
 Pietrasiak Małgorzata 2744
 Pietrasiewicz Tomasz 10652
 Pietrasik Agata 1636
 Pietraszek Edward Michał 70, 2388
 Pietraszko Jan 6070
 Pietraszko Jerzy 4739
 Pietropawłowski, Kazachstan 8228
 Pietrowice Wielkie, pow. raciborski 6544
 Pietrowicz Joanna 369, 1236; rec. 7711; wyd. 369
 Pietrowski Michał, red. 5056
 Pietrucha Dariusz 1041, 8821
 Pietruszka Ignacy 9665
 Pietrych Krystyna 5625
 Pietrych Piotr 3441, 10257
 Pietrzak Agnieszka 10258
 Pietrzak Andrzej 3407
 Pietrzak Barbara Agnes, oprac. 5374; wyd. 5374
 Pietrzak Beata 6557
 Pietrzak Edyta, wyd. 2831
 Pietrzak Henryk 6577
 Pietrzak Jacek 2750, 4845, 5593, 6378, 8068
 Pietrzak Jan 7464
 Pietrzak Janusz 2290, 2850
 Pietrzak Jarosław 2306, 7385, 7465, 7466, 7632; wyd. 7083
 Pietrzak Jerzy 4986, 10259
 Pietrzak Józef 4649
 Pietrzak Katarzyna 6557
 Pietrzak Krzysztof 3004
 Pietrzak Magdalena 8187
 Pietrzak Małgorzata 3550
 Pietrzak Małgorzata Ewa 2121
 Pietrzak Przemysław 8188
 Pietrzak Sławomir 6703
 Pietrzak Stanisław 6897
 Pietrzak-Thébault Joanna 3460; oprac. 5210; red. 5210
 Pietrzakiewicz Franciszek 6071
 Pietrzakiewicz Iwona 885, 3435; red. 1354
 Pietrzakiewiczowie, rodzina 6299
 Pietrzyk Adrian 6428
 Pietrzyk Zdzisław 5195, 7632; red. 5512
 Pietrzyk-Reeves Dorota 2454, 7563, 7594
 Pietrzykowski Jan 4986, 5068, 5089, 5860
 Pietrzykowski Szymon 2745
 Pięćciak Krzysztof 5806, 5808, 5942, 6470, 8822
 Pięćdziesiąt lat Instytutu Technologii Elektronowej 3027
 Piękni XX-wieczni 3705
 Pięta Piotr, rec. 4726
 Pięta Wiesław 2890, 4244
 Piętko Aleksandra 1611
 Piętko Radosław, tł. 2815
 Piętko-Hadała Dorota 1173, 1174
 Piętkowski Piotr 5089, 6898
 Piglia Ricardo 3423
 Pigoń Stanisław 2847, 3379
 Pihan-Kijasowa Alicja 369, 3344, 7467; rec. 3270
 Pihõa Rudolf Germanovič 2450
 Pijaj Stanisław 886, 2445, 4396; przedm. 2445; red. 2445
 Pijanowska Kamilla 1281
 Pijarowska Aleksandra 4192
 Pijarski Krzysztof 1636
 Pijarzy 1088, 1912, 3073, 3085, 3093, 4265, 4289, 4909, 5080, 7391, 7563, 8292
 Pik Franciszek 3434
 Pikiwicz Tomasz 6520
 Pikoń Krystyna 5463
 Pikoń Krzysztof 5463
 Piktet Katarzyna 5580; red. 1441
 Pikulice, pow. przemyski 8493
 Pikulski Piotr 4008
 Pilarczyk Krzysztof 4938; red. 4938
 Pilarczyk Piotr M. 478, 7468; rec. 7664, 8081
 Pilarczyk Władysław 6072, 6073
 Pilarczyk Zbigniew 3942, 4850, 6557; rec. 4258, 4805; red. 304
 Pilarski Paweł 8823
 Pilarski Sebastian 5593, 8824
 Pilaszkowice, pow. świdnicki, woj. lubelskie 7053
 Pilawski Krzysztof, współpr. 4745
 Pilawski Zygmunt Maksymilian 6074
 Pilch Adolf, pseud. Góra, Dolina 9446, 9447
 Pilch Daria 1366
 Pilch Jadwiga 2387
 Pilch Jerzy 5110
 Pilecka Elżbieta 3811; przedm. 3811, 4039; red. 3811
 Pilecka Małgorzata, red. 2876
 Pilecka-Optułowicz Zofia 6075
 Pilecki Aleksander 2891
 Pilecki Jan 3109
 Pilecki Witold 2862, 4880, 5502, 5628, 6075, 9133, 10483
 Pilewski Bernard 1440
 Pilewski Piotr, red. 1738
 Pilićca, lewy dopływ Wisły 197, 4783; dorzecze 2296
 Pilićca, pow. zawierciański 7818
 Pilićca Józef 8476
 Pilik Piotr 6827
 Pilipenko Volodimir Mikolajovič 7469
 Pilipišin Svitlana Īgorivna 4681
 Pilipowicz Włodzimierz, oprac. 7090; tł. 7090; wyd. 3411, 7047
 Piller Tomasz 7089
 Pilot Marian 3435
 Pilsak Magdalena 4601
 Pilskie drogi do wolności 9666
 Pilsztynowa Regina Salomea z Rusieckich 3368, 3418, 5513
 Pilzno, pow. dębicki 6545, 7627
 Piła, woj. wielkopolskie 2886, 3056, 5359, 5776, 7703, 8350, 8491, 9666, 9670, 10020, 10275
 Piłat Walenty 3466
 Piłatowicz Józef 3180; red. 293
 Piława Dolna, pow. dzierzoniowski 4948
 Piława Górna, pow. dzierzoniowski 4880
 Piławce, Ukraina 7121, 7473
 Piławska Cieśnina 10589
 Piłudska Aleksandra 2307
 Piłsudski Bronisław 1516, 5539
 Piłsudski Józef 581, 887, 963, 1183, 1230, 1516, 1616, 1698, 1802, 1813, 2794, 3504, 4677, 4682, 4690, 4727, 4728, 4740, 4742, 4748, 4837, 4845, 4889, 5251, 5593, 6076-6078, 6268, 6480, 6662, 7656, 7910, 8103, 8477, 8570, 8572, 8730, 8777, 8794, 8795, 8840, 8977
 Pimiński Jerzy 3588
 Pimiński Leon 3023
 Pimiński Piotr 2086
 Pinker Magdalena 979, 2568
 Pinkwart Maciej 6189
 Pińczów, woj. świętokrzyskie 1394, 4603, 9200
 Pińczycze, pow. myszkowski 3148
 Pińsk, Białoruś 930
 Pińska diecezja 8463, 1092
 Pińska Katarzyna 6907
 Pio z Pietrelciny, św. 10670
 Pionier 10216
 Pionierzy krakowskiej afrykanistyki 3028
 Pionteck Helmut 6511
 Piontek Dorota 10660
 Piontek Janusz 2849
 Piony śledcze aparatu bezpieczeństwa publicznego 10260
 Piorunek Magdalena 700; red. 700
 Piosicki Ludwik 1736, 1736
 Piotr I, car Bułgarii 2538, 2562
 Piotr I Wielki, car 2427, 2626
 Piotr Leopold Habsburg-Lotaryński, ks. Toskanii 3696
 Piotr Piotrowski jako praktyk teoretyczny 6080
 Piotr Stawcki. Z archiwum historyka wojskowości 888
 Piotr Włostowiec 6459
 Piotr z Dusburga 1956
 Piotr z Grudziądz 6736, 6763
 Piotrkiewicz Romualda 3923
 Piotrkowska Genowefa 9206

- Piotrkowska-Ferenc Maria, oprac. 9216
- Piotrków Trybunański, woj. łódzkie 873, 1052, 1134, 1137, 1937, 2236, 2323, 4415, 5080, 6546, 6547, 6566, 7378, 8184, 8602, 8933, 9181, 9522, 9603; gubernia 2890; region 2235, 2236, 9216, 9504, 10483
- Piotrogród zob. Petersburg
- Piotrowicz Anna 2968, 3275, 3290, 3319
- Piotrowicz Dariusz 2262, 8550, 8825
- Piotrowicz Elżbieta 2236
- Piotrowicz Jerzy 6333
- Piotrowicz Jerzy (1943–1999) 3641
- Piotrowicz Józef 6584
- Piotrowicz Paweł 1648
- Piotrowiczowa Maria 6079
- Piotrowscy, rodzina 5426
- Piotrowska Anna 3027; przedm. 3027; red. 3027
- Piotrowska Anna G. 5223
- Piotrowska Ewa 8189
- Piotrowska Katarzyna 1887, 2303
- Piotrowska Magdalena 4097, 8197
- Piotrowska Maria (aktorka) 3681
- Piotrowska Maria (bibliotekarka) 1263
- Piotrowska Marta 4482
- Piotrowska Monika 369, 6557, 8826
- Piotrowska-Marchewa Monika 4769
- Piotrowska-Wojaczyk Agnieszka, red. 3275
- Piotrowski Andrzej 6702
- Piotrowski Antoni 2972
- Piotrowski Hieronim, pseud. Jur 10483
- Piotrowski Jacek 104; wyd. 9135
- Piotrowski Jan 6116
- Piotrowski Jerzy 7470
- Piotrowski Marcin 1488
- Piotrowski Marek 5069
- Piotrowski Marian 9193
- Piotrowski Mariusz 4245
- Piotrowski Paweł 10261
- Piotrowski Piotr 6080
- Piotrowski Rafał 1783
- Piotrowski Remigiusz 5614
- Piotrowski Robert 8190
- Piotrowski Rufin 2965, 7725
- Piotrowski Wiktor 3029, 3030
- Piotrowski Zygmunt 5183
- Piotrowski-Sitnianowicz Samuel 3365, 5080, 5220
- Piórek Marian 4513, 5464
- Piórkowska Joanna 498
- Piórkowska Katarzyna 8827
- Piórkowska Małgorzata 8191
- Piper Franciszek, red. 9139
- Pipes Richard 2450, 2450
- Piramowicz Dorota 930
- Pirig Marianna 6443
- Pirożnikow Ewa 9368
- Pisarek Walery 3603
- Pisarek Wanda 37, 38
- Pisarkiewicz Mirosław 3943
- Pisarska-Kalisy Maria 3885
- Pisarski Grzegorz 3944, 5465, 5969, 5970, 6099; rec. 1678, 10128
- Pisarszak Marian 3945
- Piskała Kamil 3608, 8828; oprac. 7663; przedm. 7663; red. 5409
- Piskała Magdalena 2087, 3484
- Piskorski Sebastian Jan 7450
- Piskorz Janusz, red. 3138
- Piskorz Jolanta, red. 4551
- Piskorz-Branekova Elżbieta 3664
- Piskunowicz Henryk 9510
- Piskurewicz Ewa, oprac. 1252
- Piskurewicz Jan 3031, 3110
- Pisulińska Joanna 957, 3501
- Pisuliński Jan 2750, 10262, 10263
- Piszczalka Idzi 10262
- Piszczatowska Marta 3056; red. 1288
- Piszczek Alojzy 6476
- Pittsburgh, Stany Zjednoczone Ameryki 8831
- Pitucha Stanisław 6081
- Pius II, papież 1973
- Pius XI, papież 2863, 3026, 8795
- Pius XII, papież 10062, 10074, 10322
- Pivovarič Sergej 7889
- Piwek Aleksander 5660
- Piwko Robert 10440
- Piwkowski Robert 4246
- Piwniccy, rodzina 4562
- Piwnicki Grzegorz 8829
- Piwnik Jan 9244
- Piwocka Magdalena 1359, 3664, 3749
- Piwowski Jakub 5176
- Piwovar Jolanta 5207
- Piwovar Magdalena, oprac. 3929; red. 3870
- Piwovarczyk Mirosław 2861, 8830, 9004
- Piwovarczyk Przemysław 4514, 6454
- Piwoński Jerzy 5466
- Pizun Zdzisław 6492
- Piżyc Kopel 9134
- Piżyc Miriam zob. Flint Miriam
- Pjeh Edmund 2746, 2747
- Placety Ireneusz 4515
- Placko-Wozińska Kamilla 4093
- Plackowski Waław 9135
- Plage, rodzina 5110
- Plage Emil 5110
- Planta Jan 4851
- Plastyka toruńska 1793–1920. 3706
- Platania Gaetano 1193
- Platen Gubisław Friedrich von 7271
- Plater Emilia 932
- Plater-Zyberkówna Cecylia 8010
- Platon 714, 8127
- Platt Dobrosława, red. 2973; przed. 2973
- Platte Mariola 5474
- Plechów, pow. kazimierski 4516
- Plechów. Historia majątku ziemskiego 4516
- Pleskot Mirosława 1053
- Pleskot Patryk 440, 456, 482, 2794, 9760, 9848, 10197, 10260, 10264, 10278; red. 9727
- Pless Daisy von zob. Hochberg von Pless Mary-Theresia Olivia
- Pleszczyński Adolf 2373
- Pleszczyński Andrzej 714, 6899, 6913, 6941; rec. 6792
- Pleszew, woj. wielkopolskie 1692
- Pleśniak Antoni 6429
- Pletenecki Elizeusz (Aleksander) 5080
- Plewczyński Marek 2865, 4852, 7231, 7471; red. 293
- Plewka Czesław 1074
- Plezler Anna 4093
- Plichta Paweł 826, 4938; przedm. 826; red. 826, 2454; wyd. 8448
- Pliniusz Młodszy (Caius Plinius Caecilius Secundus) 4647
- Plis Jerzy 3550
- Plisiecki Piotr 6410, 6489
- Pliszczyn, pow. lubelski 6697
- Pliszczyn, stanowisko 9. 6697
- Pliszka Aleksandra 4916
- Plit Joanna 2168, 2177
- Plitt Erwin 8664
- Ploski, pow. bielski, woj. podlaskie 8386
- Plota Jacek 10546
- Plucińska Dorota 5644
- Plucińska-Piksa Jadwiga 2956
- Pluciński Bolesław Kamil 3681
- Pluciński Józef 4517
- Pluciński Przemysław 4523
- Plumińska-Mieloch Anita 976, 999, 1022
- Pluskiewicz Wojciech 9667
- Pluskowski Piotr 4518, 8192
- Pluta Aleksandra 2969, 2970, 2970
- Pluta Beata 2334
- Pluta Dominika 1464
- Pluta Edyta 2306
- Pluta Józef 5815
- Pluta Paweł 3432
- Pluta Przemysław 6220
- Pluta-Czachowski Kazimierz 4770, 10106
- Plutarch z Cheronei 2483
- Plutecka Katarzyna 3109
- Plachciak Grzegorz 4853
- Plachciński Krzysztof 8193
- Plachecki Jarosław, red. 10654
- Plachta Zbigniew, wyd. 8434
- Plączek Anna 983
- Planeta Paweł, red. 3617
- Plaszczewska Olga, red. 3409
- Plaszczyńska-Herman Katarzyna 3526
- Plątek Piotr 4074

- Płatek Stanisław 10265
 Pławiak Klaudia 1413
 Pławniowice, pow. gliwicki 1685, 4244
 Pławno, pow. drawski 2292
 Pławno, pow. radomszczański 9407
 Pławska Barbara 2056
 Pławuszewski Piotr 4075
 Płaza, pow. chrzanowski; Wapien-
 nik 6548
 Płaza Dominik Kacper 2290
 Płaza Stanisław 470
 Płazińska Agata 2307
 Płazińska Katarzyna 533
 Płk Józef Beck 5593
 Płochacka Gertruda 9068
 Płocica Edward 3181
 Płociczno, pow. suwalski 4408
 Płock, woj. mazowieckie 204, 214,
 269, 560, 1138–1145, 1233, 1281,
 1395, 1396, 1574–1577, 1691,
 1989, 2418, 2842, 2900, 3563,
 3588, 3710, 3967, 4557, 4889,
 4957, 5253, 5577, 5913, 6214,
 6752, 6878, 6903, 6958, 6959,
 6988, 7269, 7770, 7816, 7831,
 7916, 7983, 8280, 8291, 8384,
 8385, 8616–8620, 8634, 9315,
 9823, 9865, 9937, 10027, 10362,
 10372, 10505–10507, 10554;
 gubernia 8114; powiat 8619,
 8620, 10506; region 3829; ziemia
 6748
 Płocka diecezja 771, 2189,
 2869, 4412, 4962, 5022, 5665,
 7612, 7613, 8030, 10275
 Płocki Adam 6567
*Płocki Rocznik Historyczno-Archi-
 walny* 214
 Płockie województwo 7605,
 7606
Płomyk 3550, 5223, 7272
 Płonka Ignacy 3152
 Płonka Tomasz 2290, 4916, 6702;
 przedm. 6702; red. 6702
 Płonka-Bałus Katarzyna 3627
 Płonka-Syroka Bożena 2851, 3056;
 red. 3018
 Płoski Paweł, red. 4046
 Płoszyński Franciszek 4546
 Płoszyński Józef 6273
 Płotek Marcin 4398
 Płotka Magdalena 2454
 Płotkowiak Maciej 4919
 Płoty, pow. gryficki 2850, 6553
 Płoszowice, pow. lubelski 6410
 Płowy Damian 7472–7475, 8194
 Płócienniczak Dominika 1938, 3753
 Płuciennik Jarosław 5110
 Płuciennik Monika, red. 1503
 Płudowski Tomasz 2432, 10522
 Płuska Ireneusz 3852
 Płuska Mariusz 3027
 Płutnica, rzeka 2294
 Płużański Tadeusz M. 10266–10268
 Płużnica Wielka, pow. strzelec-
 ki 2048
 Pniowski Tadeusz 3056
 Po drogach uczonych 344
 Po stronie pamięci i dialogu... 6443,
 6444
 Poberesko Marta, oprac. 5333
 Pobreżnij Moroslaw, tl. 1659
 Pobiedziska, pow. poznański
 1711, 1874
 Pobiegieł życie dalej 5467
 Pobiegly Elżbieta 2383; red. 2383
 Pobocho-Igniatowska Anna 3182
 Pobogowie, ród 6783, 6924
 Pobożniak Magdalena 5539
 Pobbó-Lenartowicz Anna 5004,
 5137, 5195, 6539, 6900
 Pobórka Wielka, pow. piłski
 6549
 Pobratyn Agnieszka 2890
Pobudka 8060
 Pochwalska Lilianna 1549
 Pociask-Karteczka Joanna 3425
 Pocięcha Józef 2416
 Pocię Ludwik Konstanty 3356
 Poczajów, Ukraina 3271, 4185,
 5785
 Początek Anna Maria 2374
 Początek Michał 3056, 5776
 Początki Komitetu Obrony Robot-
 ników 9668
 Początki Łęczycy 6901
 Początki murowanych zamków
 w Polsce 3946
 Początki obozu Birkenau w świetle
 materiałów źródłowych 9136
 Poczdam, Niemcy; konferencja
 4745
 Poczet władczyń Polski 5468
 Poczobut Jan 4221
 Poczółki z powstania 9137
 Poczucie narodowe, poczucie patrio-
 tyczne 5251
 Pod czerwoną gwiazdą 2748
 Pod królewską koroną 1506
 Pod przewodnią gwiazdą nauki 1550
Pod Znakiem Maryi 3550
 Podania i baśnie z okolic Liwa 2375
 Podbeskidzie 9353, 10260
 Podbielski Jan 2002
 Podborze, pow. mielecki 6550
 Podchlebnik Szlomo 9424
 Podciechowski Lech 6479
 Poddębice, woj. łódzkie 4528
 Poddębski Henryk 1281
 Podęgodzie, pow. nowosądecki
 8489
 Podemski Krzysztof 2312, 4482;
 przedm. 2312; red. 2312
 Podemski Maciej 9669; red. 2995
 Podgórczyk Stanisław 5360
 Podgóreczny Marian, pseud. Żbik
 9446, 9447
 Podgórska Eugenia 3110
 Podgórska-Czopek Joanna 2869
 Podgórski Artur 9448
 Podgórski Marek 5195
 Podgórski Tomasz, red. 9059
 Podgórski Wojciech Jerzy 4174
 Podgór z zob. Toruń
 Podgórzańska Renata 10653, 10657
 Podgórze zob. Kraków
 Podhajna Maria 6653
 Podhale 3486, 4175, 4734, 5182,
 6602, 8109, 8719, 10022, 10218,
 10324
 Podhorce, Ukraina 3834
 Podhorecka-Okołów Stefania 8107
 Podhorizer-Sandel Erna 2882
 Podhorodecka Aleksandra 2965
 Podhorodecki Piotr 6077
 Podhorski Zygmunt, pseud. Zaza
 6082
 Podkamień, pow. nyski 4184,
 4862
 Podkamień, Ukraina 5080, 9114
 Podkarpacie 1851, 2334, 2795,
 3025, 3800, 4378, 4458, 5131,
 5149, 9153
 Podkarpackie województwo
 1863, 1939, 2007, 2795, 2869,
 3680, 3800, 3804, 4378, 10661
 Podkowiński Marian 4745
 Podlasie 780, 919, 929, 1286,
 1453, 1863, 1895, 2205, 2254,
 2356, 3424, 3737, 4215, 4802,
 5150, 5182, 5298, 5317, 6827,
 7510, 7515, 7631, 7649, 7685,
 8228, 8383, 8386, 9017, 9581,
 9670
 Podlasięcka Maria 9138
 Podlaska diecezja 6214, 8564
 Podlaskie województwo 3513,
 5300, 7040
 Podlesie zob. Katowice
 Podlewska Zuzanna 5070
 Podlewski Wincenty Maria 6083
 Podlipce, Ukraina 2065, 7748
 Podlódowska-Reklewska Maria,
 oprac. 7715; red. 7715
 Podnieśńska Katarzyna 1525, 3553
 Podnieśński Paweł 3435
 Podoba Damian 504; red. 176
 Podobiński Daniel 6643
 Podobiński Stanisław 6084
 Podolac Michał 10197
 Podole 891, 1196, 2081, 2292,
 4711, 4903, 5002, 7388, 7404,
 7678, 7838, 7839, 7999, 8302,
 8494, 9213; gubernia 7884
 Podolecki Bronisław 2837
 Podoliniec, Słowacja 929
 Podolska Lucyna 4370
 Podolska-Meducka Aldona 4525,
 5090
 Podolski Adam 6450; red. 5064,
 5065
 Podolskie województwo 7497
 Podoska-Koch Marta 4537
 Podoski Jan 4537, 4537

- Podoski Roman 4537
 Podraza Stanisław 1731
 Podruczny Grzegorz 1912, 7620; red. 7620
 Podsiadły Adam, rec. 5524, 5868
 Podsjedlik Nina 2862
 Podstawka Anna 8197
 Podubny Bartosz 1939
 Podwilk, pow. nowotarski 5166
 Podwysocki Klemens 3473
 Podyma Dorota 6221
 Podyma Katarzyna 1473; red. 1473
 Podzerek Tomasz 2283
 Podzórski Andrzej 3824
 Poeci krakowscy mniej znani 3433, 3434
 Poeta odchodzi 1628
 Poether Bernhard 2686
 Poetyka Iosu i historii 3435
 Pogoda-Kołodziejak Adriana 873; red. 5201
 Pogodin Aleksandr L'vovič 737
 Pogodziński Paweł Marek 1878, 4321, 4322, 6693, 6698, 6888, 6889
 Pogonowska Ewa 3399; red. 3676
 Pogonowski Janusz 9139
 Pogońska-Pol Magdalena 628, 629, 667, 2749; red. 122
 Pogorzela, pow. gostyński 7048
 Pogorzelska Iwona 9449
 Pogorzelska Karolina 6658, 7476
 Pogorzelska Marzanna 979, 3183
 Pogórze 3800, 4228, 5199
 Pohl Gerhart 5228
 Poisson Jeanne Antoinette 3696
 Pojasek Piotr 6953; oprac. 6953; przedm. 6953; red. 6953; wyd. 6953
 Pojęcie tradycji na przestrzeni dziejów 5208
 Poklatkowo. 12 obrazków z historii ziemi kłodzkiej 4076
 Poklewska-Koziełł Magdalena 2850
 Pokojska Halina 6455
 Pokojska Weronika 1936; red. 1936
 Pokolenie przełomu 9670
 Pokora Jakub 1773, 3707
 Pokora Piotr 2094
 Pokora wobec piękna sztuki dźwięków 4175
 Pokorna-Ignatowicz Katarzyna 3554
 Pokorska-Ożóg Ewa 3691
 Pokorzyńska Elżbieta 3513, 3526, 3555; rec. 3570; red. 3513
 Pokój, pow. namysłowski 6553
 Pokropek Marian 2376
 Pokrovskij Mihail Nikolaevič 953
 Pokryszka-Prażmo Agnieszka 5071; rec. 5482, 9027, 9187
 Pokrzywniak Józef Tomasz 3436
 Pokrzywnicki Jacek 7194; przedm. 7194; red. 7194
 Poksińska Maria 3708
 Pokucie 6443, 8325
 Pol Wincenty 3425, 3473
 Polách Radek 8195
 Polacy '57. 9671
 Polacy i ich potomkowie w Ameryce Łacińskiej 2970
 Polacy na Białorusi od końca XIX do początku XXI w. 2971
 Polacy na Ukrainie 2822
 Polacy w Ameryce 2972
 Polacy w Irlandii 10654
 Polacy we Włoszech 5469
 Polaczek Janusz 1863, 7895; red. 4040
 Polaczek-Bigaj Marta 3556
 Polak Agnieszka 5892, 5972, 8550
 Polak Alina 6659; przedm. 6659; rec. 5193; red. 6659
 Polak Anna 889
 Polak Beata Anna 2312
 Polak Bogusław 693, 888, 1807; red. 245, 5473
 Polak Jakub 4038
 Polak Jerzy, oprac. 6385
 Polák Jindřich 2697
 Polak Krzysztof 1940
 Polak Maciej 4106
 Polak Michał 426, 6402
 Polak Paweł 4395
 Polak Ryszard 2865
 Polak Tomasz 2312
 Polak Wojciech 4914, 9848, 9849, 10228, 10655; oprac. 7740; przedm. 7740, 9848, 9849; rec. 9778; red. 7740, 9848, 9849, 10228
 Polak Zbigniew 771, 6734, 6735
 Polak-Hawranek Dorota 2851
 Polak-Pałkiewicz Ewa 4601
 Polak-Springer Peter 4741
 Polakowa Mariã 3085
 Polakowska Barbara, fot. 1405
 Polanie 6859, 6941
 Polanowska Jolanta 3709
 Polanowski Stanisław, oprac. 9151
 Polanów, pow. koszaliński 2132
 Polańska Hanna 1629, 4420, 4519
 Polański Roman 4044, 4077, 4077
 Polasik-Wrzosek Karolina 714, 5229; rec. 3007
 Polec Patryk 2965
 Polechoński Krzysztof 10166, 10233
 Polehov Sergej, wyd. 6723
 Polejowski Karol 932, 1956, 9556; przedm. 1956; red. 1956
 Polejowski Maciej 3745
 Polek Krzysztof 890, 6762
 Polek Piotr 5164
 Polenz Franz 6658
 Polesie 891, 2388, 2845, 2870, 4826, 5580, 7699, 8495, 8541, 9411, 9510
 Poleski Jacek 926, 2849, 2869; przedm. 926; red. 926
 Poleskie województwo 3608, 5234
 Poleszak Sławomir 4845, 9484, 10483; red. 212
 Poletyłowice, ród 2254
 Polewczyk Aleksandra 5209
 Polibiusz 2497
 Policińska Ewelina 2034
 Polidamus Walenty 3356
 Polifonia pamięci 6463
 Polikrates, tyran Samos 2497
 Polin 215
 Poliński Aleksander 4193
 Poliński Marcin 4520
 Polish Biographical Studies 216
 Polish diplomacy art and architecture 8831
 Polish documents on foreign policy 8466
 Polish-Israeli cooperation experience 2466
 Poliśuk Igor 10656
 Poliszczuk Jarosław 2476
 Polit Jakub 2623, 2624, 2750
 Polit Monika, tł. 9134
 Politowska Katarzyna 8196
 Politowski Paweł 6328
 Politt Holger 8068
 Politycy, dyplomaci i żołnierze 2750
 Politycy i artyści 2973
 Polityka 2794, 3616, 5150, 8990, 10278
 Polityka i politycy w prasie XX i XXI w. 3608
 Polityki relacji w literaturze kobiet 3437
 Polkowice, woj. dolnośląskie 1693, 4524, 5021; Polkowice Dolne 6551; region 4524
 Polkowice Dolne zob. Polkowice
 Polkowska-Nowak Grażyna, współpr. 1290
 Pollack Martin 1861, 2848, 6424
 Pollakówna Joanna 3369, 3460, 3460, 5210
 Polniak Łukasz 10269
 Polok Monika Maria 3184
 Polonia Maior Orientalis 217
 Polonia Restituta. Polskie drogi do niepodległości 1571
 Polonia Restituta 1914–1918. 1720
 Polonika w zbiorach obcych 1196
 Polonsky Antony 772, 957, 2921, 5775; red. 215
 Polska 966–2016. 2872
 Polska 1944/45–1989 218
 Polska Chrystusowa 8049
 Polska – civitas christiana 5072
 Polska – Europa Wschodnia 2467
 Polska i Rumunia w Europie Środkowej w XX i XXI w. 2468
 Polska i sąsiedzi na przestrzeni wieków 2469
 Polska i Ukraina w walce o niepodległość 8832

- Polska i Włochy w dialogu kultur 5210
- Polska iberystyka 3032
- Polska krytyka teatralna w XIX w. 8197
- Polska muzyka tradycyjna 4176
- Polska myśl techniczna w okresie międzywojennym 8833
- Polska polityka zagraniczna 1989–2014. 10657
- Polska przedwojenna 1721
- Polska – Rosja 977, 978
- Polska – Rosja. Relacje na przestrzeni dziejów 2470
- Polska Sztuka Ludowa – Konteksty* 3597
- Polska w dyplomacji europejskiej 4742
- Polska walcząca 9450
- Polski kontyngent wojskowy w Czadzie 10658
- Polski słownik biograficzny 5259
- Polski wkład w przyrodznawstwo i technikę 5470
- Polski wywiad wojskowy 4853
- Polskie art déco 3710
- Polskie dokumenty dyplomatyczne 1935. 8467
- Polskie dziedzictwo pedagogiczne 3185
- Polskie dziewiętnastowieczne pamiętniki i listy 891
- Polskie korzenie Izraela 2823
- Polskie Las Vegas 10659
- Polskie sprawy 1945–2015. 2312
- Polskie Stronnictwo Ludowe na Uchodźstwie 9672
- Polskie symbole narodowe 1808
- Polskie tradycje niepodległościowe Choroszczy i okolic 4743
- Polskie wybory 2014–2015. 10660, 10661
- Polsko-białoruskie związki 5211
- Polsko-czeskie kontakty dyplomatyczne 2751
- Polsko-niemieckie miejsca pamięci 5252
- Polskość i europejskość w Josepha Conrada wizjach 3438
- Połabie 2534, 2536, 2537, 6917, 6938
- Połaniecka Agnieszka 4247, 4259, 4265
- Poławski Paweł 2305
- Połczyn Zdrój, pow. świdwiński 9239
- Poleć Patryk, przedm. 9143; wyd. 9143
- Połock, Białoruś 2971, 4624, 7379
- Połomia, pow. strzyżowski 4370
- Połomia, pow. tarnogórski 2048
- Połomski Łukasz 9270
- Połomski Wojciech, wyd. 9593
- Połtawa, Ukraina 7589
- Połubiński Aleksander Hilary 7231, 7375
- Połubok Małgorzata 2377
- Południowa Afryka 2750, 2965, 9628
- Połuhan Katarzyna 5765; red. 1625
- Połuśzejko Grażyna 3425
- Pomarańska Mirosława 6790
- Pomarańska Renata 2861
- Pomarański Ryszard 6790
- Pomerania* 3604, 6253
- Pomerania et alia 2873
- Pomezkańska diecezja 5140, 6617, 7610
- Pomian Krzysztof 3258, 3696
- Pomian Zygmunt A., oprac. 7673
- Pomianowie, ród 2873
- Pomianowska Irena 4116
- Pomieczowo, pow. nowodworski, woj. mazowieckie 6552
- Pomieczówek, pow. nowodworski, woj. mazowieckie 1912, 6552
- Pomieczyno, pow. kartuski 9172
- Pomierny-Wąsińska Anna 2569; rec. 2846
- Pomiędzy jubileuszami 1862
- Pomin Jan 4894
- Pomnik Tadeusza Kościuszki 1809
- Pomniki pamięci – miejsca niepamięci 1810
- Pomorska diecezja 6920
- Pomorski Jan 707, 714, 717, 718, 3616
- Pomorskie województwo 1878, 2281, 2629, 3608, 4853, 5394, 5560, 6587, 8801
- Pomorzanie 2836
- Pomorze 79, 496, 569, 760, 805, 848, 910, 1074, 1418, 1488, 1585, 1761, 1874, 2049, 2200, 2281, 2294, 2532, 2836, 2842, 2860, 2873, 2915, 3019, 3300, 3358, 3513, 3526, 3604, 3637, 3638, 3664, 3713, 3737, 3928, 4149, 4414, 4506, 4562, 4580, 4630, 4837, 4853, 5205, 5222, 5455, 6402, 6481, 6553, 6554, 6732, 6737, 6769, 6847, 6880, 6917, 6919, 6964, 6981, 7309, 7981, 8134, 8283, 8573, 8581, 8595, 8598, 8705, 8734, 8871, 8944, 8959, 8996, 9267, 9430, 9515, 9690, 9709, 9840, 9849, 9979, 10026, 10092, 10118, 10693; Gdańskie 1979, 2115, 2151, 3019, 5135, 5562, 5931, 6399, 6740, 6929, 9252; księstwo 2195, 6402; Nadwiślańskie 926, 4455, 4637, 8134, 9303; Środkowe 2294, 3232, 6553, 9875, 10093, 10260, 10315; Wschodnie 30, 327, 2294, 2368, 2836; Zachodnie 7, 30, 31, 195, 205, 225, 327, 845, 866, 1074, 1337, 1425, 1665, 2039, 2154, 2290, 2294, 2836, 2850, 2873, 3217, 3267, 3747, 4308, 4568, 4889,
- 4968, 4969, 5505, 6416, 6440, 6463, 6616, 6754, 6898, 7216, 7402, 7636, 8895, 8896, 9537, 9647, 9774, 9775, 9875, 10035, 10135, 10183, 10184, 10201, 10260, 10297, 10325, 10333, 10406, 10437
- Pomorze i archiwa 1074
- Pomostko-Kłos Adriana 5086
- Pompa funebris książąt z dynastii Gryfitów 1418
- Pomykacz Tomasz 7889
- Pomykała Paweł, fot. 3988
- Pomykała-Kukorowska Bożena 6209, 6264
- Pomykało Cezary 1722
- Pomykało Wojciech 4745
- Ponary zob. Wilno
- Ponary, pow. ostródzki 3923
- Pondo Kazimierz 6517
- Ponętowski Jakub 7053
- Ponętowski Jan 3749
- Ponętowski Wojciech 7053
- Poniat Radosław 4562, 7217, 7477
- Poniatowa, pow. opolski, woj. lubelskie 9448
- Poniatowscy, rodzina 5281
- Poniatowska Irena 4116, 4144, 7830; red. 4115–4117
- Poniatowska Izabela 5213, 8198, 8399; przedm. 8399; red. 5212–5214, 8399
- Poniatowski Józef 3396, 7731, 8294
- Poniatowski Michał Jerzy 7612, 7613
- Poniec, pow. gostyński 7472, 7474, 7475
- Poniedziałki Andrzej 5987
- Poniemuńska Anna 9140
- Poniemuński Marek 9140
- Poniewierski Łukasz 8834
- Poniewozik Leszek 6902
- Ponikiewski August 3664
- Ponikiewski Bartłomiej 1774
- Ponikwoda zob. Lublin
- Ponińska Katarzyna 3711, 3737, 3745
- Ponińska Konstancja z Mycielskich 5176
- Poniński Antoni 5073, 6459, 10270
- Ponownie w Rzeszy 9141
- Pontyfikał 6903
- Popek Krzysztof 2445, 8199
- Popel† Rodion 2570
- Popera Karolina 3791
- Popiak Andrzej 6557
- Popiel Krystyna 3947
- Popiel Paweł 10271; rec. 4776, 10245
- Popiel Paweł (1807–1892) 4783
- Popielak Andrzej 6557
- Popielas-Szultka Barbara 2873
- Popiele zob. Wrocław
- Popieliński Paweł 2922, 2931
- Popielowie, rodzina 5368

- Popielska-Grzybowska Joanna, red. 1868
- Popieluszko Jerzy zob. Jerzy Popieluszko, bl.
- Popinigis Danuta, rec. 1258
- Popińska Jolanta 10272
- Popiński Krzysztof 4880, 5090, 10273
- Popiołek Bożena 3418, 5513, 7385, 7478, 7505, 7632; rec. 6997, 7230; red. 1056; wyd. 7028
- Popiołek Elżbieta 1811
- Popiołek Joanna 4521, 8200
- Popiołek Kazimierz 5453
- Popiołek Małgorzata 1938, 3948
- Popławscy, rodzina 1961
- Popławska-Bukała Ewa 1887, 3812, 3884, 8835
- Popławska-Radziszewska Joanna 1961
- Popławski Antoni 2851
- Popławski Błażej 1845, 2437, 9829
- Popławski Bogdan 8835
- Popławski Dariusz 10667
- Popławski Edward 1961
- Popławski Emil 3275
- Popławski Feliks 3232
- Popławski Marcin 3368
- Popławski Włodzimierz 3949
- Popłońska Joanna 5756
- Popowicz Zbigniew 5418, 6085
- Popowski Piotr 2867
- Popowski Waclaw Jan, tl. 9118
- Popp Dietmar 3876
- Poprawa Jan 4177
- Poprawa Leon 9142; rec. 9142
- Poprawa Marcin 1856, 2312, 3602; red. 1856, 3602
- Poprawianie masek 3439
- Poquelin Jean Baptiste zob. Molière
- Porada Aleksandra 2625
- Porada Zbigniew 3046, 5880
- Poradnik dla Pracowników Świetlic Żołnierskich* 9438
- Poradowska Margerita 2848
- Porawski Andrzej, przedm. 1823
- Porawski Mieczysław 6086
- Poray-Wojciechowski Witold 9143
- Porayski-Pomsta Józef 3290
- Porazińska Janina 3550
- Porąbka, pow. bielski, woj. śląskie 5189
- Poreda Eugeniusz 2863
- Porębowicz Edward 3032, 5430
- Porębska Maria 5199
- Porębska-Kubik Elżbieta, rec. 2331
- Porębski Andrzej 2454, 6148
- Porfiriusz, św. 2506
- Porodina Elena 3618
- Porsche Andreas 4188
- Portnov Andrij Volodimirovič 2465
- Portoryko 3032
- Portrety legniczan 5471
- Portugalia 2750, 2970, 3238, 3313, 3368, 4885
- Porycki Janusz 1875, 9451
- Porzeziński Antoni 6904
- Porzucek-Miśkiewicz Maria 5687
- Posacki Aleksander 6304
- Posadowice, pow. oleśnicki 9025
- Posejdonios z Rodos 2525
- Poselstwo Aleksandra Piaseczyńskiego 7059
- Poskuta-Włodek Diana 4049; przedm. 4049; red. 4049
- Poslednie wule czyli Ostatnia wola 7060
- Posłuszna Joanna 8362
- Posmysz Zofia 9144
- Posner Anna 3407
- Posohova Lúdmila Ťiriivna 7479
- Pospieszalski Jan, współpr. 2872
- Pospieszna Barbara 1956
- Pospieszny Kazimierz 3950
- Pospieszny Łukasz 6789
- Pospieszny Tomasz 3033
- Pospizyl Kazimierz 5251
- Postek Roman 1381, 1775, 7429
- Postęp* 2938
- Postępy Techniki Jądrowej* 3588
- Postolko Janusz 9145
- Postakowski Jan 5225
- Poszalska Monika 1110, 1111
- Pospiech Remigiusz 4192, 5137
- Poswiata Bartosz 1979
- Poświętne, pow. białostocki; region 5346
- Potaczała Krzysztof 4744
- Potaczek Joanna Elżbieta 2686, 2795, 8963; oprac. 9158
- Potańska Ewa Joanna 6641
- Potański Andrzej 6641
- Potapenko Maksim Vasil'ovič 8201
- Potel Jean-Yves 3681
- Potempa Harald 8157
- Potępa Wojciech 4001
- Potkaj Tomasz 4147
- Potkański Franciszek 4936
- Potkański Karol 892, 3367, 5430
- Potkański Waldemar 4398
- Potkowski Edward 1074, 1196, 5089, 6087–6089, 6895
- Potoccy, ród 1379, 2851, 7701
- Potocka Aleksandra z Lubomirskich 5513
- Potocka Anna, przedm. 7701
- Potocka Anna Dorota 931
- Potocka Anna Maria 1290
- Potocka Anna Teresa z Ossolińskich 5513
- Potocka Marianna 4601
- Potocka Zofia 5513
- Potocka-Sigłowa Urszula, red. 2364
- Potocka-Wąsowiczowa Anna (Aneta) z Tyszkiewiczów 1620
- Potocki Adam 7841
- Potocki Alfred 4601
- Potocki Andrzej (zm. 1691) 2851
- Potocki Andrzej (ur. 1947) 2923
- Potocki Artur 4601
- Potocki Eustachy 4601
- Potocki Franciszek 7701
- Potocki Franciszek Piotr 7576
- Potocki Jan 3368, 5539
- Potocki Janusz 7480
- Potocki Józef 8158
- Potocki Konstanty 7701
- Potocki Łukasz 2470
- Potocki Stanisław Kostka 3400, 3681
- Potocki Stanisław Szczesny 7509
- Potocki Stefan 7137
- Potocki Waclaw 3313, 7316
- Potoniec Bogdan 677, 4522, 4797
- Potrzebowski Maciej, oprac. 9619
- Potruskii Kamil 1912
- Pöttering Hans-Gert 5588
- Potulicka Eugenia 2974
- Potulicki Przemław 6802
- Potulski Jakub 2626
- Potyka Urszula 1276
- Potykanowicz-Suda Lidia 10274; oprac. 1509; red. 1509
- Potrzańska Agnieszka 2867
- Poudziukienė Dalė 930
- Poviliūnas Virgilijus 1956
- Powalisz Monika 3870
- Powska Izabella 3759
- Powska-Pietrzak Aneta 3504
- Powałko Olga 2433
- Powąska Jarosław 10546
- Powązka Elżbieta 7563
- Powązki zob. Warszawa
- Powidz, pow. słupski; region 8591
- Powidzko, pow. trzebnicki 5176
- Powiedz im, że o nich nie zapomnieliśmy 5821
- Powiedziane po krakowsku 3298
- Powiśle 6165
- Powodów Drugi, pow. poddębicki 2290
- Powolane 5472
- Powroźnik, pow. nowosądecki 3803
- Powrót nad Odrę i Bałtyk 4745
- Powstanie Kościuszkowskie i jego naczelnik 1442
- Powstanie styczniowe w pamięci zbiorowej 1863
- Powstanie Wielkopolskie 1918–1919. 8468
- Powstańcy wielkopolscy 5473
- „Porotka przed...” 1023
- Poznajmy Prawdę* 3608
- Poznań 153, 182, 299, 368–370, 430, 457, 719, 765, 926, 932, 957, 1034, 1052, 1053, 1146–1152, 1196, 1234–1239, 1281, 1397–1402, 1486, 1579, 1588, 1636, 1758, 1822, 1874, 1938, 2033, 2136, 2140, 2239, 2837, 2849, 2850, 2869, 2870, 2873, 2938, 3011, 3025, 3056, 3082, 3238, 3418, 3494, 3505, 3533, 3534, 3627, 3664, 3687, 3844, 3858, 3874, 3908, 3946, 3961, 4049,

- 4093, 4097, 4232, 4282, 4343, 4456, 4482, 4501, 4523, 4731, 4803, 4850, 4853, 4942, 4992, 5086, 5129, 5133, 5215, 5344, 5382, 5519, 5603, 5880, 6128, 6255, 6275, 6301, 6443, 6476, 6480, 6555, 6645, 6750, 6992, 7020, 7357, 7492, 7563, 7616, 7668, 7747, 7757, 7796, 8025, 8059, 8150, 8204, 8318, 8473, 8626, 8644, 8690, 8788, 8893, 8921, 8944, 9260, 9383, 9469, 9527, 9588, 9652, 9701, 9776, 9968, 9995, 10022, 10156, 10209, 10260, 10471, 10517, 10726; Abisynia 6556; Garbary 1578, 6557; Grunwald 6556; Ostrów Tumski 2849, 3928, 6925, 7103; Poznańskie 1863, 5086; Prowincja 5086; region 2445, 9704, 10495; Sołacz 2849; Stare Miasto 1951; Wielkie Garbary 182; Wielkie Księstwo 1677, 3368; Wilda 10193
- Poznań w działaniu 4523
- Poznańska archidiecezja 5391, 8590, 8792, 10458, 10470
- Poznańska diecezja 3189, 7427
- Poznański Adam 6906; tł. 6906
- Poznański Izrael 3834
- Poznański Karol 8202
- Poznańskie województwo 2402, 6989, 8940, 8961
- Poźniak Piotr 6090, 7369
- Pożajście, Litwa 3686
- Pożarowczyk Jacek 5849, 6461
- Pożdał Katarzyna 5539
- Pożegnaliśmy 5474
- Pożegnania 5475
- Półko, miejsce k. Bralina, pow. kępiński 10546
- Pół wieku milenium 10275
- Póchlópek Tadeusz 3473
- Półczno, pow. bytowski 2469
- Północnoniemiecka Szkoła Organowa 4178
- Półtawska Wanda 6091
- Póltoranos Marian 6092
- Półturzycka Maria 1291
- Półturzycki Józef 1291
- Półturzycki Marek 1291
- Półwiecze Polkovic 4524
- Późnośredniowieczny kompleks osadniczy w „Starym Rypinie” 6905
- Późny Walter 10421
- Prabuty, pow. kwidziński 1738, 3356
- Praca Oświatowa 3232
- Prace Historyczne 219
- Pracki Wojciech 5132
- Praczyk Małgorzata 2733, 4523; red. 4523
- Pradoliny pomorskich rzek 2294
- Praetorius Ephraim 7061
- Praga zob. Warszawa
- Praga 2154, 2445, 3047, 3534, 4853, 5229, 6222, 6854, 7289, 7575, 7756, 8578, 9991, 10395
- Praga Agnieszka 9505
- Prager Jakub 1932
- Prałat Emilian 3951, 3952, 4575, 6466; rec. 7717
- Prałat Xenia 9146
- Prandocin, pow. krakowski 2869
- Prandota, biskup 4916, 5004
- Prarat Maciej 1457, 3953; rec. 3916
- Prarat Waldemar 1723
- Prasa krakowskich „Szarych Szeregów” 9452
- Prasa w warsztacie badawczym historyka 893
- Prasa Żydów polskich 3609
- Praschma Karl 3924
- Praski „groch z kapustą” 2234
- Praśmantaitė Aldona 2008
- Praszałowicz Dorota 2965
- Praszka, pow. oleski 1730
- Praśkiewicz Szczepan T. 5074
- Pravda 9398
- Prawda i pamięć 9147
- Prawda Katolicka 8649
- Prawdzic-Szczawińska Małgorzata 3186
- Prawnica Robert 4317
- Prawo 8183, 8974
- Prawo i państwo 4650
- Pražáková Kateřina 7481
- Prażmowska Anita J. 5758, 10667
- Prażmowski Mikołaj 7058
- Prażmowska Gabriela 10276
- Prażuch Wojciech 2431, 2734, 2752
- Prąckiewicz Małgorzata Krystyna, oprac. 7685; przedm. 7685; red. 7685
- Prądy, pow. opolski, woj. opolskie 4947
- Prątnica, pow. iławski 5094
- Preidl Wojciech 4403
- Prejs Roland 630, 5075, 5195, 5476, 6052, 6490, 8203, 8228, 10277; rec. 2815, 4943, 5006, 10509
- Prek Franciszek Ksawery 6093
- Prekerowa Teresa 2882
- Premonstratenski zob. Norbertanie
- Prendowska Jadwiga 7821
- Presley Elvis 4166
- Preuss-Gielata Izabela 6429
- Preusse Christian, przedm. 7182; red. 7182
- Prezydenci Płocka 1576
- Pręgowski Filip 3732
- Prętki Krzysztof 6301
- Price T. Douglas 6750
- Příhoda Marek, red. 2856
- Primke Robert 9453
- Princ Břetislav 2795
- Prinke Andrzej 369, 1043, 3034
- Prinke Rafał Tadeusz 2851, 8204
- Prišepa Elena 8205
- Pristaj Galina 6444
- Pritchard Rob, tł. 1601
- Pritz Pál, przedm. 8431
- PRL na pochylni 10278
- Pro Christo 8753
- Pro Lusatia 220
- Pro memoria. Kazimierz Kurek 5907
- Problemy archiwalnego opisu informacyjnego 1075
- Problemy edukacji szkolnej i pozaszkolnej w regionie 3187
- Problemy energetyczne Polski 4525
- Problemy literatury i kultury modernizmu 5212–5214
- Problemy nauczania ustawicznego 3188
- Problemy prawa polskiego i obcego 4651
- Proces beginek świdnickich w 1332 r. 6906
- Prochaska Antoni 894, 6913
- Prochowicz Jerzy 4398
- Prochowicz Radosław 2292
- Prochowski Henryk 1240
- Procner Jan 4526
- Proczek Zygmunt 5818
- Proczka Joanna, red. 6374
- Prof. dr. hab. n. med. Adam Wawrzyniec Bochenek 5607
- Profesor Jerzy Szydłowski 6221
- Profesor Marek Gedl 895
- Profesor Władysław Pawlak współtwórca wrocławskiej szkoły kartograficznej 2197
- Profesorowi Żdzisławowi Żygulskiemu juniorowi w memoriam 3712
- Professor, minister, judge – Krzysztof Skubiszewski 6158
- Profile 9852
- Projekt instrukcji dla rosyjskich komisarzy przygranicznych 7726
- Projekt komputu armii litewskiej z 1703 r. 7062
- Projekt ogólnych prawideł dla Liceum Wołyńskiego w Krzemieńcu 7727
- Prokocim zob. Kraków
- Prokop Daria 2975
- Prokop Krzysztof Rafał 3189, 5076, 5099, 5477; rec. 1195, 4962; red. 5099
- Prokop Paweł 2198
- Prokopczuk-Runowska Izabela 3618
- Prokopiuk Piotr 2627, 2628
- Prokopiusz z Cezarei 2554, 2849
- Prokopowicz Dariusz 4725
- Prokopowicz Kamil 6463
- Prokopowicz Magdalena, red. 1632
- Prokosz zob. Dyamentowski Przybysław
- Proksa Michał 3954
- Pronaszko Andrzej 931
- Pronobis-Gajdzis Małgorzata 1088, 1598, 1941, 3526
- Propola Krystian, red. 2481

- Proсна, lewy dopływ Warty 3753, 6641, 10206
 Prosnak-Tyszkowa Maria 6390
 Prostko-Prostyński Jan 5430
 Proszew, pow. węgrowski 8228
 Proszowice, woj. małopolskie; powiat 2409, 7275, 7276
 Proszyk Jacek, współpr. 6385
 Prośba o litościwą pomoc 7728
 Prośniewski Błażej 5215
 Prot Jan 6094, 8962
 Protagoras z Abdery 2525
 Protestanci na Mazurach 5077
 Proteusz 7194
 Protokoły przesłuchań biskupa chełmsko-lubelskiego Wojciecha Skarszewskiego 7063
 Protokoły Sejmiku Generalnego Prus Królewskich 7064
 Protokoły Zarządu Powiatowego Stronnictwa Ludowego w Kolbuszowej 8469
 Proust Marcel 9959
 Proza Tadeusza Micińskiego 3440
 Próchniak Kinga 5079
 Próchnicka-Pajowa Katarzyna 4093
 Próchnicki Zdzisław Konrad 4775
 Pruchnik, pow. jarosławski 6558; region 6558
 Pruchnik. Studia z dziejów miasta i okolic 6558
 Prudnik, woj. opolskie 2837, 2863, 5195; region 1403, 2837
 Prugar-Ketling Bronisław 9554
 Prus Bolesław 1229, 3264, 3333, 3413, 3414, 3449, 3451, 3483, 5110, 6095, 7729, 7892, 8112, 8172, 8188, 8228, 8399, 8401
 Prus Grzegorz 5164
 Prus-Maciński Tadeusz 4770
 Prusak Marcin 2469, 6463
 Prusicka Ewa 4816
 Prusinowska Rozalia 6635
 Prusiński Tadeusz 5215
 Pruska diecezja 1956
 Prusowie 6785, 6909
 Prusowie, ród 2862
 Prussak Maria, red. 6346
 Prusy 369, 835, 942, 1196, 1557, 1564, 1817, 1956, 1973, 2094, 2101, 2168, 2224, 2532, 2544, 2559, 2564, 2629, 2635, 2845, 2851, 2871, 2915, 2939, 3627, 3690, 3696, 4025, 4169, 4283, 4395, 4592, 4731, 4825, 4880, 5028, 5077, 5096, 5150, 5186, 5222, 5228, 5717, 6301, 6402, 6429, 6564, 6572, 6652, 6721, 6728, 6738, 6765, 6816, 6909, 6942, 6947, 7003, 7011, 7115, 7213, 7271, 7620, 7621, 7778, 7849, 8080–8082, 8105, 8134, 8145, 9218, 9811; Brandenburskie 5136; Królestwo 6574; Królewskie 1477, 1503, 1506, 2858, 2859, 3741, 5089, 5135, 5136, 5150, 6786, 7064, 7471; Krzyżackie 6617, 6786; Książęce 2858–2860, 3477, 5089, 5135, 5136, 7105, 7112; Południowe 2011, 6661; Wschodnie 1479, 2276, 2314, 2584, 3923, 4510, 4853, 5087, 5136, 6559, 8222, 8361, 8458, 9263; zabór 866, 1677, 1863, 2094, 2421, 2836, 2873, 3056, 7770, 8006, 8028, 8134; Zachodnie 2011, 2915, 3778, 4998, 5089, 5135, 5222, 8283, 8386
 Pruszk Tomasz Adam 8836
 Pruszków, woj. mazowieckie 1886, 4584, 9053, 9505, 9564
 Pruszyński Roman, red. 2319
 Prużana, Białoruś; trakt 2867
 Pryciuny, Litwa 5151
 Pryczkowski Eugeniusz 2874, 3513, 3604
 Pryczkowski Jerzy 5499
 Pryć Małgorzata 3190
 Prykowska-Malec Aleksandra, oprac. 8428
 Pryll Tomasz 6096; tł. 7011
 Prymaka-Oniszk Aneta 8206
 Prymas Polski ks. Kardynał Stefan Wyszyński w Nowym Targu 9673
 Prymlewiec Magdalena 8550
 Prystrom Leonard 5547
 Pryzwan Mariola, oprac. 4139
 Przasnysz, woj. mazowieckie 1580, 4999, 5253, 10132, 10466
 Przechlewo, pow. człuchowski 4998
 Przechlewo, pow. człuchowski 4998
 Przeczyszewska Maria M. 8207
 Przeczno, pow. toruński 4012
 Przeczytano, przyjęto, podpisano 7730
 Przedecz, pow. kolski; powiat 7335
 Przedmiot, źródła i metody badań w biografii 719
 Przedpełski Andrzej 10663
 Przedpełski Borys 3066
 Przedpełski Tomasz, wyd. 10376
 Przedślawa, córka Włodzimierza I Wielkiego 4825
 Przedstawicielstwa obcych państw w Gdańsku 9148
 Przedzamcze zachodnie zamku w Kowalewie Pomorskim 3955
 Przegaliński Andrzej 6410, 8386
 Przegiętka Krzysztof R. 6905
 Przegiętka Marcin 1828; rec. 9455
 Przegonia, pow. krakowski 1734
 Przegląd 4745
 Przegląd Archiwalno-Historyczny 221
 Przegląd Historyczno-Oświatowy 84, 222, 3586, 3590
 Przegląd Historyczno-Wojskowy 223
 Przegląd Katolicki 5089
 Przegląd Księgarski 85, 3550
 Przegląd Lekarski 3587
 Przegląd Lekarski Oświęcim 3587
 Przegląd Łomżyński 9004
 Przegląd Narodowy 82
 Przegląd Nauk Historycznych 224
 Przegląd Pedagogiczny 3093
 Przegląd polskich szybowców 4248
 Przegląd Powszechny 7718, 8112
 Przegląd Poznański 8197
 Przegląd prac konserwatorskich w województwie lubelskim 1942
 Przegląd Tygodniowy 3435
 Przegląd Wzięnictwa Polskiego 8692
 Przegląd Zachodniopomorski 225
 Przekrój 1636
 Przemków, pow. polkowski 4209, 4384
 Przemoc w świecie starożytnym 2511
 Przemowa Jmci Pana Jana Szęsnego Herbota 7065
 Przemsa, lewy dopływ Wisły 5316
 Przemyska archidiecezja 3954
 Przemyska diecezja 6, 1863, 3178, 4914, 5043, 6980, 7798, 8306, 10275, 10679
 Przemysł II 2845, 4805, 6953
 Przemysł II Otokar, król czeski 5004
 Przemysł, woj. podkarpackie 261, 371, 774, 1153, 2255, 2795, 2869, 3135, 3232, 3276, 3435, 3621, 3633, 3634, 3664, 3710, 3746, 3803, 3998, 4040, 4825, 4949, 5002, 5149, 5180, 6511, 6863, 7071, 7091, 7119, 7833, 7889, 7895, 8331, 8420, 8842, 9109, 9163, 10533; powiat 5234, 9237, 9494; ziemia 6511
 Przemyslidzi 3946
 Przeniosło Małgorzata 891, 1076, 4527, 8103, 8837, 8838, 9000
 Przeperski Michał 2794, 4746, 8839, 10278–10280, 10457; rec. 3014, 6178, 9834; red. 2877
 Przepiórczyński Maksym 2081
 Przepisy ubiorów dla wojsk i administracyj wojennych 7731
 Przeracki Jerzy, wyd. 7096
 Przerembski Zbigniew Jerzy 4191
 Przerwa Tomasz 4381, 4880, 6634, 7620, 10281
 Przesmycka Elżbieta 3992, 5880; red. 3992
 Przesmycki Edward 2794
 Przesmycki Zenon, pseud. Miriam 8244
 Przestępczość kryminalna w Europie Środkowej i Wschodniej 2629
 Przestrog i nauki dla dzieci 7066
 Przestrzeń chrześcijańska w kulturze polskiej 5079

- Przestrzeń klasztoru, przestrzeń kultury 5080
- Przeszłość Demograficzna Polski* 226, 2412
- Przeszłość i tożsamość Mazowsza 5253
- Przeszłość odkryta 1592
- Przeszłość zachowana w pamięci 9674
- Przetrwalałam. Doświadczenia kobiet więzionych 2824
- Przewłocki Henryk M. 3027
- Przewodnik Miłosierdzia* 86
- Przewodnik Powiatu Żywieckiego* 893
- Przeworsk, woj. podkarpackie 1240, 1581, 1582, 2345, 4896, 6560
- Przeżoźniak Anna 4093
- Przeźmark, pow. sztumski 6561; region 6561
- Przeździeccy, rodzina 1043
- Przeździecki Henryk 6214
- Przeździecki Marek 10523
- Przeździecki Michał 6674
- Przeździeń Małgorzata 1451
- Prześławice, pow. sochaczewski 6562
- Przodkowo, pow. kartuski 9623
- Przybora Jeremi 3356, 8470
- Przyborowska Beata, przedm. 3231
- Przyborowska Kinga 1398; oprac. 1398; przedm. 1398; red. 1398
- Przyborowski Jarosław, współpr. 9111
- Przyboś dzisiaj 3441
- Przyboś Julian 3441
- Przyboś Kazimierz 4783
- Przyboś Uta 3441
- Przybylak Michał 2434
- Przybyliński Ryszard 2057
- Przybylska Anna 4062
- Przybylska Renata, red. 3298
- Przybylska-Kacprzak Aleksandra 3504
- Przybylski Aleksander 6556
- Przybylski Bronisław Kazimierz 4189
- Przybylski Cezary, przedm. 6620
- Przybylski Jacek Idzi 2344
- Przybyła Christine Maria 1936, 6652
- Przybyła Marcin M. 4281
- Przybyła Marcin S. 895
- Przybyła Wiesław 3389
- Przybyła-Dumin Agnieszka, red. 254, 951
- Przybyłka Zbigniew 2492
- Przybyło Łukasz 4885
- Przybyło Tomasz 6495
- Przybyłowicz Olga Miriam 2842, 4936, 5081, 7482
- Przybysz Anna Edyta 2303
- Przybysz Kazimierz 9454; rec. 10126
- Przybysz Marzena 39
- Przybysz Mateusz 2467
- Przybysz Milena 573, 2949, 3616
- Przybysz-Stawska Magdalena, red. 122
- Przybyszewska Alicja 1237
- Przybyszewska Małgorzata 514
- Przybyszewska Stanisława 3492, 8513
- Przybyszewski Andrzej 5432, 6511
- Przybyszewski Kazimierz 6097
- Przybyszewski Stanisław 3354, 3404, 7732, 8216, 8217, 8263, 8318
- Przybyszewski Wojciech 1776, 6869, 8208
- Przybytek Dariusz 4880
- Przybytek Rozalia 64
- Przychodni Andrzej 2295; współpr. 6669
- Przychodniak Zbigniew 5
- Przychody, pow. biański 6563
- Przychodzeń Anna 4524
- Przychodzeń Halina 4916
- Przyczyny i skutki przewrotu majowego 8840
- Przydonica, pow. nowosądecki 5195
- Przydział Marta 6577
- Przygoda-Majewska Anna 5644
- Przygodzki Sławomir, rec. 10052
- Przygońska Tamara, red. 1451
- Przygotowania do XI Zjazdu PZPR 10517
- Przyjaciel Dzieci* 3435, 3550, 8391
- Przyjaciel Ludu* 6476, 8324
- Przyjaciel Ludu Kaszubskiego* 3604
- Przyjaciółka* 3608, 10278
- Przyjałowski Antoni 8228
- Przyklenk Joanna 3319
- Przylicki Krzysztof 1581, 1604
- Przymuszała Lidia 896, 2378, 3283; przedm. 3283; red. 3283
- Przykowski Feliks 6098
- Przyrów, pow. częstochowski 9395
- Przysiężniak Franciszek, pseud. Ojciec Jan 10483
- Przystasz Mieczysław 9828
- Przyszoła, pow. limanowski 2359
- Przyszówka zob. Gliwice
- Przytarska Edyta 2290, 4280, 6888, 6889
- Przytocko, pow. słupski 9626
- Przytuła Piotr, red. 4082, 4083
- Przywalny Dawid 2790
- Przywara Michał 5200
- Przywiezione w kufrach, przechowane w szufladach 1584
- Przywrócić pamięci 5082
- Przywuska Aniela 6516; uzup. 6516
- Psarski Józef 5644
- Psary, pow. ostrowski, woj. wielkopolskie 4473
- Psaków, Rosja 4825
- Pstrocka-Rak Małgorzata 8215
- Pstrokońska-Nawratil Grażyna 4192
- Pstrokoński Andrzej 4249
- Pstrowski Wincenty 9925
- Pszczew, pow. międzyrzecki 2896
- Pszczółkowski Michał 930, 1599, 3956; polem. 3835; red. 3706, 3835, 4038
- Pszczółkowski Tomasz Grzegorz 873, 2659, 2753
- Pszczyna, woj. śląskie 1154, 1802, 7682, 7865, 8091, 9070; region 7682, 8091, 8144
- Pszów, pow. wodzisławski 4264
- Ptak Jan 4825, 5079, 8228
- Ptak Jarosław Piotr, wyd. 9567
- Ptak Roman 6620
- Ptasiewicz Zbigniew 9455
- Ptasińska Iwona 5560
- Ptasińska Małgorzata 1196, 3599, 10733
- Ptasiński Jan 10275
- Ptaszkowo, pow. grodziski, woj. wielkopolskie 6893
- Ptaszkowski Karol 5760
- Ptaszyk Marian 1252, 6259
- Ptaszyńska Eliza 3687, 6536
- Ptaszyński Maciej 2033, 4920, 7182, 7369; red. 2033
- Ptaszyński Paweł 2272
- Ptaszyński Radosław 1074, 10282; oprac. 4761; przedm. 4761, 6463; red. 6463; wyd. 4761
- Ptaśnik Jan 876, 897
- Ptolemeusz IV Filopator 2497
- Ptolemeusz Klaudiusz 2497
- PTPN 1857–2017. 369
- Pubanz Benno 6491
- Publikacje profesora Edwarda Pietraszka 70
- Publiusz Korneliusz Scypion 2493
- Pucek Janina 4528
- Puchacz Mariusz 2754
- Puchajda Patrycja 5199
- Puchalik Janina, oprac. 1713
- Puchalska Iwona 3409, 4179
- Puchalska Joanna 2444
- Puchalska-Dąbrowska Bernadetta M. 7483
- Puchalska-Seweryn Dorota 1513
- Puchalski Arkadiusz 10283
- Puchalski Jacek 1196; oprac. 4; przedm. 1196; rec. 102; red. 325, 1196
- Puchalski Lucjan 5228
- Puchalski Zenon 9149
- Puchała Stanisław 5678, 10545
- Puchała Stanisława 6380
- Puchałka Radosław 4280
- Puchowski Kazimierz 3238, 7563, 7599
- Puchta Wojciech 8209
- Pucia Mariusz 4191
- Pucielowski Józef 10022, 10284
- Puck, woj. pomorskie 1724, 1725, 5824, 6907; powiat 2367

- Puck – kultura materialna małego miasta 6907
- Puck na starych fotografiach 1725
- Puck. Retrospekte na starych fotografiach 1724
- Pucka Grzegorz 4024, 4582
- Puda-Blokesz Magdalena 3312
- Pudelska Aleksandra 7523
- Pudelko Agnieszka 1936; red. 1936
- Puder Tadeusz 9015
- Pudlis Agnese, wyd. 6990
- Pudło Aleksandra 2291
- Pudłocki Tomasz 461, 2848, 3035, 4396, 5254, 8841–8843; oprac. 8420; przedm. 8420; rec. 8261, 8539; red. 261
- Pugaciewicz Iwona H. 1196, 2630, 5229, 8210
- Puidokienė Inga 5136
- Puk Anna 7484; red. 2986
- Pukalski Józef Alojzy 8309
- Pukaluk Karolina 5196
- Pukszo Andrzej 6015
- Pula James S. 1551, 5880
- Pulcheria, św. 2574
- Pulik Paweł 6444
- Pulikowski Arkadiusz, red. 3540
- Pulińska Urszula 3187; red. 3187
- Puliński Andrzej 3187, 4398
- Pulnar-Ferdjani Ilona, red. 5512
- Pułaski Józef 7272
- Pułaski Kazimierz 2972, 7272, 7595
- Puławski Adam 9456–9458, 9876
- Puławski Andrzej 3713
- Puławski Michał 898
- Puławy, woj. lubelskie 3005, 4602, 5079, 8156, 9902; powiat 5079; region 2360, 4816
- Pułka Leszek 4090
- Pułka Mariola 6455
- Pułtusk, woj. mazowieckie 5253, 6564, 6580, 8222, 8280, 10483
- Puminova Nataliā Vladimirovna 2465
- Punsko parapija 1597–2017. 5083
- Punsko, Seinų ir Lazdijų 5478
- Puńsk, pow. sejneński 5083; region 5478
- Purat Andrzej 2870
- Purchla Jacek 1540, 6469, 6473; przedm. 2901; red. 246, 1540, 6469
- Purkinė Jan Evangelista 3004
- Purowski Tomasz 6750
- Puškin Aleksandr Sergeevič 2470
- Puškin Igar Aleksandravič 2971
- Pusłowscy, ród 1482
- Pustelak Danuta 1863, 7895
- Pustelnik Piotr 4250, 4250, 5539
- Pustomyty, Ukraina 4444
- Pustowójtówna Anna Henryka 6099
- Puszka Alicja 4265, 5089
- Puszka Marta 3534
- Puś Wiesław 382, 1387
- Puślecki Łukasz 5717
- Put Adrian 9875
- Putek Teresa 6377; oprac. 5392
- Putensen Birgitt 1874
- Putin Vladimir Vladimirovič 2435
- Putka Longina 5418
- Putova Ganna 891
- Putrament Jerzy 2794, 10197
- Putyra Marta 4681
- Puziak Marcin 4989; red. 4989
- Puziewicz Anna, tł. 9073
- Puzik Krzysztof 5351
- Puzinowska-Tkaczyk Antonina 9150
- Puzio Katarzyna 3418
- Puzio Maksymilian 2481
- Puziuk Jakub 4580
- Puzon Katarzyna 5182
- Puzyna Jan Duklan 3435, 4936, 5089
- Pycior Tomasz, oprac. 9733
- Pyczel Joanna 10285
- Pyda Jakub 4727
- Pyka Henryk 3691
- Pylak Konrad 3036, 8844, 8845
- Pyłat Joanna 2983
- Pyrchała Paweł 5700
- Pyrz Michał 8805
- Pyrzowska Lucyna 2985
- Pyrzyce, woj. zachodniopomorskie 2333; region 6440
- Pyrzycka Nizina 2162
- Pyrzyński Paweł, tł. 9219
- Pyskowice, pow. gliwicki 5656
- Pysznik Mieczysław 9151
- Pyś Józef 6100
- Pytasz-Kołodziejczyk Anna 2483, 7485
- Pytel Adam 8211
- Pytel Jan Kanty 5618
- Pytel Mieczysław, red. 5471
- Pytel-Skrzypiec Maria, oprac. 5392
- Pyter Magdalena 2471
- Pytka Piotr 1451
- Pytko Stanisław 9152
- Pytlak Andrzej, przedm. 7272; red. 7272
- Pytlak Magdalena 2781
- Pytlak Małgorzata 3957, 4282
- Pytlarz Elżbieta 1943
- Pytlasińska Urszula 6653
- Pytlik Andrzej 7272
- Pytlińska Olga 1012–1015
- Pytlos Barbara 3540
- Pyzdrska Puszcza 1874, 6487
- Pyżewicz Katarzyna 2290, 6705
- Quaestiones Medii Aevi Novae* 443
- Quast Dieter 2292
- Quigley Patric, przedm. 10654
- Quirini-Popławska Danuta 2575, 2901, 3749, 7486, 7487
- Quirini-Popławski Rafał 3749
- Qumran, Izrael 2497
- Raabe Henryk 6101
- Raban Wanda 9206
- Râbčuk Mikola 2450
- Rabczyński Mikołaj 4727
- Rabczyński Paweł, red. 5140
- Rabiej Stanisław 2852
- Rabin Haim 2903
- Rabińska Agnieszka, red. 4045
- Rabiński Jarosław, oprac. 9049; przedm. 9049; rec. 9747; red. 9049
- Rabizo-Birek Magdalena 3441, 5228, 6577; przedm. 3369; red. 3368, 3369, 3441
- Rabski Władysław 4097, 8197
- Rachanie, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 5027
- Rachuba Andrzej 3477, 7231, 7488; red. 310
- Rachunkowość wczoraj i dziś 4529
- Rachwał Tomasz 3732
- Rachwał Marcin 10573; red. 10573
- Rachwał Piotr 899, 1994, 2403, 8212; oprac. 356; rec. 8120; wyd. 7076
- Rachwał Weronika 5539
- Racibórsko, pow. wielicki; region 5396
- Racibórz, woj. śląskie 1155, 3184, 3691, 5397, 6484, 6727, 6843, 8372; księstwo 5227, 7060; powiat 10293
- Raciniewska Alicja 2312
- Racinowski Dariusz 4078, 8213, 8846, 8847, 10286, 10287, 10664
- Raciszewski Janusz 4601
- Raciszewski Zbigniew 4601
- Raclawice, pow. miechowski 7621; gmina 5880
- Racot, pow. kościański 3952, 4202
- Raczek Jerzy Bogdan 4387, 5580; red. 4387
- Raczek Tomasz, red. 4044
- Raczek-Karcz Marta Anna, red. 3694
- Raczkowski Juliusz 1944, 3627, 3650, 3651, 6823; rec. 3916, 3950; red. 3627
- Raczkowski Michał 6059, 6401; przedm. 8482; red. 6401; wyd. 8482
- Raczyn, pow. wieluński 7015
- Raczyńscy, ród 3834
- Raczyńska Izabela 2590
- Raczyńska Kinga 2863
- Raczyński Atanazy 3238, 7733
- Raczyński Edward 926, 3908; tł. 6728
- Raczyński Edward Bernard 4742, 6102, 6103
- Raczyński Rafał 2970; przedm. 2970; red. 2970
- Raczyński Roger 2973
- Raczyński Wincenty 1397
- Radawiecki Andrzej 3375
- Radecka Agata 1143
- Radecka Anna 4854
- Radecka Ewelina 1534
- Radecka Katarzyna 1289
- Radecka-Mikulicz Kamila 351

- Radecki Dominik 6463
 Radecki Gerard 1296, 5955
 Radecznicza, pow. zamojski 7691
 Radek Robert 10661
 Radek Teresa 6735
 Radka Krzysztof 4323
 Radkiewicz Stanisław 8826
 Radlin, pow. wodzisławski 3071
 Radliniec, pow. średzki, woj. wielkopolskie 4495
 Radliński Ignacy 8004
 Radłowska Puszcza 6924
 Radnot zob. Iernut
 Radoch Marek 2344, 4825, 6908
 Radogoszcz, centrum kultu i ośrodek polityczny Wioletów 2842
 Radolin, pow. czarnkowsko-trzcianecki 7027; region 7027
 Radoliński Andrzej 7027
 Radoł Józef 5084
 Radoł Wanda 5084
 Radom, woj. mazowieckie 1404, 1583, 1780, 1795, 2036, 2905, 3679, 4553, 4648, 4914, 5067, 5503, 6565, 6958, 8514, 8649, 8671, 9206, 9420, 10278; dystrykt 4783; gubernia 2862; kasztelaneria 6850; region 1405, 6850, 7272, 7319, 8605, 8758, 9270, 9340
 Radomska diecezja 5067
 Radomska Magdalena, oprac. 6080
 Radomski Andrzej 707, 714
 Radomski Bartosz, tl. 3644
 Radomski Grzegorz 2915, 3608, 8848, 8849, 10665; przedm. 4666; rec. 5592, 8914; red. 4666
 Radomski Jerzy Adam 2976; rec. 6350
 Radomski Maciej T., oprac. 7087; rec. 5516
 Radomskie województwo 5067
 Radomsko, woj. łódzkie 337, 1406, 2863, 5479, 6566, 8378, 9439, 9504; dekanat 7969; dystrykt 6566; getto 9140; powiat 337, 2863, 8265, 9439; region 9407
 Radomsko. Narodziny i rozwój miasta 6566
 Radomszczański słownik biograficzny 5479
 Radomyski Adam 8833; red. 4878, 8833
 Radomyski Jarosław 2058
 Radonić Ljiljana 1289
 Radoń Zbigniew 8214
 Radosiew, pow. czarnkowsko-trzcianecki 7027
 Radoszowy zob. Rydułtowy
 Radość gromadzenia, sztuka porządkowania 1488
 Radożycki Jan 9153
 Radulski Łukasz 9459
 Radwan Marcin 5251
 Radwan Marian 3191
 Radwan Marlena 1229
 Radwański Janusz 3299
 Radwański Edward 891
 Rady Narodowe w systemie stalinowskim 9675
 Radymno, pow. jarosławski 2869
 Radziejowice, pow. żyrardowski 3771
 Radziejów, woj. kujawsko-pomorskie 2033; powiat 7335
 Radziejewicz-Winnicki Rafał 1422; przedm. 1422; red. 1422
 Radziki Duże, pow. rypiński 2850
 Radziwiński Andrzej 3229, 5867, 6909, 6910; przedm. 6481; red. 6481
 Radziszewska Janina, red. 489
 Radziszewska Krystyna, red. 9122
 Radziszewska Maria 2861, 3232, 10495
 Radziszewski Idzi Benedykt 6104, 8708
 Radziwiłł Albrycht Stanisław 3418
 Radziwiłł Bogusław 7053, 7488, 7509, 7634
 Radziwiłł Hieronim Florian 7066, 7066, 7444, 7505
 Radziwiłł Janusz (1579–1620) 7519
 Radziwiłł Janusz (1612–1655) 3418, 3477, 7053, 7406, 7488, 7510
 Radziwiłł Janusz Tadeusz 7066
 Radziwiłł Jerzy 4936, 7453
 Radziwiłł Jerzy Albrycht 7066
 Radziwiłł Jerzy Mikołajewicz 7488
 Radziwiłł Karol Stanisław zw. Panie Kochanku 7066, 8134
 Radziwiłł Krzysztof 6996, 7053, 7053, 7231, 7488
 Radziwiłł Krzysztof zw. Piorunem 7488
 Radziwiłł Leon Michał 7488
 Radziwiłł Michał Kazimierz 7488
 Radziwiłł Michał Kazimierz zw. Rybenko 7066, 7067, 7248, 7488
 Radziwiłł Mikołaj Krzysztof zw. Sierotką 7053
 Radziwiłł Mikołaj zw. Czarnym 3356
 Radziwiłł Wilhelm Paweł 7919
 Radziwiłł Wojciech 7453
 Radziwiłł Zygmunt Karol 7488
 Radziwiłłowa Anna Ludwika z Mycielskich 6427, 7488
 Radziwiłłowa Anna z Sanguszków 7066
 Radziwiłłowa Dorota Henrietta z Przebendowskich 5513
 Radziwiłłowa Elżbieta z Szydłowiczkich 3327
 Radziwiłłowa Karolina z Pociejów 7066
 Radziwiłłowa Maria z domu Lupu 7488
 Radziwiłłowa Zofia z Olelkowiczów 3377
 Radziwiłłowa-Chobrzyńska Teresa Karolina z Rzewuskich 7066
 Radziwiłłowicz Dariusz 4855, 4856, 8850, 8851; wyd. 7864
 Radziwiłłowie, ród 932, 2344, 3356, 3749, 3834, 4264, 7116, 7231, 7377, 7488, 7512, 7513
 Radziwiłłowie w służbie Marsa 7488
 Radziwiłłow, pow. żyrardowski 1886
 Radziwiłłówna Ludwika Karolina 7053
 Radziwon Marek, współpr. 2428
 Radziwonowicz Tadeusz 10288
 Radziwoń Aleksandra, tl. 7880
 Radziwończyk Radosława, przedm. 6449; red. 6449
 Radzūk Aleksandr 891
 Radzymin, pow. wołomiński 3949, 10719; region 6371
 Radzymińska Katarzyna 97
 Radzyń Chełmiński, pow. grudziądzki 6967, 6974
 Radzyń Podlaski, woj. lubelskie 227, 2290, 10141, 10601; powiat 9017
 Radzyń Wieś, pow. grudziądzki 5444
 Radzyński Rocznik Humanistyczny 227
 Rafalski Piotr 6260
 Rafał Józef Kalinowski, św. 3098, 5074, 5099, 6105
 Rainko Ewa 3192, 8852
 Raińska Marzanna 10666
 Raj Danuta 7489
 Rajch Marek, tl. 1147
 Rajchel Anna 3505
 Rajcza, pow. żywiecki 7354
 Rajczakowski Krzysztof 1494, 4357, 4530
 Rajewska Marta 5085
 Rajewski Adam 10275
 Rajhrad, Czechy 1998
 Rajkiewicz Adam 8409
 Rajkowski Tadeusz 4197
 Rajkowski Witold Władysław 3037, 3037
 Rajman Jan 6106
 Rajman Jerzy 6911
 Rajwacki Tadeusz 9676
 Rak Adam 3063
 Rak Dorota 1223
 Rak Grzegorz 8215
 Rak Maciej 2387
 Rak-Idzikowska Daria 794
 Rakiel-Czarnecka Walentyna, red. 4535
 Rakoczy Arkadiusz Stanisław 4531
 Rakoczy Jacek 2148, 2299
 Rakoczy Karol, pseud. Bystry 6107
 Rakowiecka-Asgari Karolina 3712
 Rakowska Alicja 3109

- Rakowski Mieczysław Franciszek 2837, 10280, 10457
 Rakowski Tomasz 2292
 Rakowski Witold 2417, 2418, 6482
 Raków, pow. kielecki 7802; gmina 4558
 Rakszawa, pow. łancucki 4206
 Rakuś Grażyna 3193
 Rakutis Valdas 7488
 Ralswiek, Niemcy 6875
 Rambeau Marie-Paule 4116, 4117
 Rambowicz Piotr 3442
 Ramion Roman, przedm. 6508
 Ramotowska Janina 6108
 Rams Adrian 4324, 4532; red. 332
 Rams Paweł 10289
 Ramułt Stefan 3300
 Ramzes III, król Egiptu 2497
 Ranatowicz Stefan 794, 7457
 Rancewicz-Sikora Renata, przedm. 2312; red. 2312
 Rancewicz Zofia 6037
 Range Traugott 6399
 Rap Zbigniew Marian 9154
 Rapa Wojciech 9677
 Rapacki Adam 10246
 Rapacki Marian 8476
 Rapallo, Włochy 2750
 Rapaty, pow. działowski 7672
 Rapiński Piotr 4878
 Rapp Piotr 1945
 Rapperswil, Szwajcaria 2973, 5880
 Rappoldi-Kahrer Laura 4116
 Rasiowa Helena 503
 Rassalski Bolesław 1088
 Rassalski Stefan 3439
 Rastawicka Anna, red. 9132; wyd. 9743
 Rastenburg zob. Kętrzyn
 Raszeja Elżbieta 1393
 Raszek Jan Stefan 5499
 Raszewska Magdalena, rec. 7952
 Raszewska-Klimas Agnieszka 2235, 2236
 Raszewska-Żurek Beata 3311
 Raszka Helena 6109
 Raszyn, pow. pruszkowski 5253, 8039
 Rataj Alina 5677
 Rataj Andrzej 2388
 Rataj Dariusz 3125, 5677
 Rataj Franciszek 6110
 Rataj Krzysztof, red. 7774; wyd. 7774
 Rataj Piotr 3006, 6250, 6443, 6444
 Rataj-Guranowska Maria 3011
 Ratajczak Jacek 3027
 Ratajczak Krzysztof 3124, 3238, 6912
 Ratajczak Łukasz, przedm. 7558, 7709; red. 7758; wyd. 7709
 Ratajczak Tomasz 3627, 3946
 Ratajczak Urszula 6702
 Ratajczak Wiesław 8112
 Ratajczakowa Dobrochna 4097, 7490
 Ratajczyk Zdzisława 6760; przedm. 6760; red. 6760
 Ratajewicz Jacek 7301
 Ratajewska Barbara 6466, 6645, 10290
 Ratajkiewicz Jolanta 1399
 Ratke-Majewska Anna 10657; rec. 6402
 Ratti Achille zob. Pius XI
 Ratuszna Hanna 3326, 8216, 8217; red. 3326
 Ratuszniak Jan 2755, 8218
 Ratyński Mateusz 658, 666, 2972, 10291
 Rau Andreas 2292
 Rauba-Bukowska Anna 6685
 Raubo Agnieszka 7491
 Raucher Osborn Marla 2795
 Rauchfleisz Tadeusz 399
 Raudner Sabina 1812
 Raumer Friedrich 5186
 Rauszer Michał 2379
 Rauziński Robert 3038, 6106
 Ravbar Matjaž 8157
 Ravensbrück zob. Fürstenberg/Havel
 Ravid Benjamin, wyd. 9155
 Raw Ner Zvi 2939
 Rawa, prawy dopływ Brynicy 10423
 Rawa Mazowiecka, woj. łódzkie 7097, 8084; ziemia 7035
 Rawdon, Kanada 9664
 Rawicz, woj. wielkopolskie 3913; powiat 8642; region 2347
 Rawidowicz Simon 9155
 Rawita-Gawroński Franciszek zob. Gawroński Franciszek Rawita-
 Rawita-Witanowski Witold zob. Witanowski Witold
 Rawka, prawy dopływ Bzury 1912, 8402
 Rawski Jakub 2844
 Rawski Tadeusz 9295
 Rawskie województwo 7035
 Rázanov David Borisovič 953
 Razigraëv Oleg Volodimirovič, wyd. 8424
 Razowski Zbigniew 9460
 Razzi Serafino 2575
 Rąbiń, pow. kościański 3936
 Rącka Izabela 3753
 Rączka Izabela 3580
 Rączka Jan 9678
 Rączka-Jeziorska Teresa 932, 8134
 Rączkowiak Joanna, red. 5472
 Rączkowiak Kacper 6478–6480
 Rączkowski Włodzimierz 2849, 6595; przedm. 6595; red. 6595
 Rączy Elżbieta 900, 2795, 9270, 9345
 Rąkowski Grzegorz 3958
 Rdzak Marcin F. 5195
 Reagan Ronald 10091
 Rebizant Judyta 10217
 Recepcja i odrzucenie 6913
 Rechowicz Henryk 2852, 5453
 Recke Elisa von der 5513
 Reclaw Damian, przedm. 6428; red. 258, 6428
 Reconciliation – Partnership – Security 10667
 Reczek Rafał 1053, 10292; polem. 10292; red. 10060
 Reczek Stefan 3290
 Reczko Mirosław 9461
 Reczkowski Robert 4885; red. 10547
 Reczyńska Anna 1510; wyd. 9664
 Recko Janusz 5874
 Reda 2294
 Reda, pow. wejherowski 6567
 Reda moje miasto 6567
 Redemptoryści 6428
 Reden Friedrich Wilhelm von 6620
 Redtler Johann Chrisostom 3834
 Redzik Adam 520, 1863, 2674, 3039, 3501, 5486, 5576, 5916, 5974; rec. 1190; red. 3230
 Reeve Henry 8095
 Referat okolicznościowy o 400-leciu Miasta Sokołowa 9679
 Referendum ludowe w 1946 r. 10293
 Reflektory 3959
 Reformaci 1488, 3633, 4997, 5127, 5176, 5195, 7143, 7421–7423, 7429, 7676, 8191
 Reformacja. Europa – Polska – Wielkopolska – Szamotyły 5086
 Reformacja w Toruniu 1600
 Regestry osób żydowskich 7068
 Regesty dokumentów przechowywanych na Górnym Śląsku 1077
 Regewski Hans 6399
 Regiewicz Adam 5080
 Regimin, pow. ciechanowski; gmina 6568
 Reginek Antoni 2004
 Regina-Zacharski Jacek 2750
 Regionalizm w kulturze 5215
 Regionalny słownik biograficzny 5480
 Regionalny wymiar „Solidarności” 10294
 Reglińska-Jemioł Anna 7563
 Regliński Andrzej 1093, 1094
 Regowski Samuel 7534
 Regulamin Targów na zwierzęta domowe 9156
 Regulaminy Archiwum Akt Dawnych miasta Lwowa 7734
 Regulska Grażyna 3714
 Regulska Joanna 10566
 Rehfeld Hans-Jürgen 6491
 Rehsener Carl Gottlieb 6554
 Reichenbach Karin 901
 Reinfuss Krystyna 2388
 Reinfuss Roman 2388
 Reinfuss-Janusz Krystyna 2387

- Reinhold Józef 8903
 Reisinger-Weber Jutta 1477
 Reisky Maria 10293
 Reisner Richard J., tł. 6057
 Reizes-Dzieduszycki Jerzy 3550
 Rej Mikołaj 2344, 3327
 Rejestr karaimejskiego wójta z Trok 2825
 Rejestry sądowe i finansowe gmin karaimejskich z Trok i Nowego Miasta 2826
 Rejman Antoni 6511
 Rejman Krzysztof, przedm. 2795; red. 2795
 Rejman Sabina 1863, 2237, 5199, 7895
 Rejman Zofia 5513, 7599
 Rejniak-Majewska Agnieszka 3715
 Rejter Artur 2238, 3319
 Rekosz-Cebula Emilia 10566
 Rekuć Izabela 1956
 Relacje kultury przeworskiej i lateńskiej na Mazowszu 6699
 Relacje świadków rejestrowane dla Telewizji Polskiej 9157
 Relich Mariusz 4880
 Relidziński Józef 6111
 Religa Zbigniew 9598
 Rellstab Ludwig 4116
 Rembaca Katarzyna 2751, 2794, 10295
 Rembalski Andrzej 902, 3194, 4418, 6456; wyd. 7772
 Rembalski Tomasz 866, 6572, 8386
 Rembek Stanisław 4420
 Rembertów zob. Warszawa
 Rembierz Marek 2454
 Rembieszycy, pow. jędrzejowski 3659
 Rembisz Katarzyna 5539
 Rembisz-Lubiejewska Anna 2294, 6700
 Rembiszewska Dorota Krystyna 407, 3040, 3289, 3588, 5077; red. 297, 3322
 Reminiscencje Reformacji 5087
 Remisz Wojciech 2983
 Remiszewska Agnieszka 10668
 Remiszewski Ryszard Marian 4251; red. 3860
 Remiszewski Stanisław 2756; wyd. 7665
 Remus Jan Jerzy 5560
 Ren 8158, 8270
 Renner Joanna 4936
 Renz Regina 4533, 8853
 Reńca Sebastian 10296
 Repezyński Piotr Paweł 5201, 5229
 Reprezentacja Rzeczypospolitej Polskiej przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka 10669
 Reprint Rycerza Niepokalanej 8471
 Republika Południowej Afryki zob. Południowa Afryka
 Repucho Ewa 8854
 Res Gestae 228
 Res Historica 229
 Resiak Szymon 10670
 Resler Tomasz 5004
 Ressel Marianna 794
 Reszczyński Aleksander Stanisław 6112
 Reszke Edward 4121
 Reszke Jan 4121
 Reszke Józefina 4121
 Retig Andrzej 6476
 Retman Lucia 9158
 Retoromanie 2683
 Rettinger Renata, red. 5539
 Reuschenbach Julia 1862
 Reusner Esaias jun. 4191
 Reussendorf von, rodzina 2068
 Revolution, violence, and the Jews of the Russian Empire 8219
 Re w al zob. Tallin
 Rewizja komór celnych i stacji mytniczych województwa kaliskiego 7069
 Rexheuser Rex 7492
 Reymont Władysław Stanisław 3333
 Rezler-Wasielewska Violetta 1383, 5594; oprac. 9160; przedm. 9160; red. 193
 Rezmer Waldemar 888, 903, 4885; rec. 9481
 Řezník Miloš 706, 904, 3604, 6554; red. 706
 Reznik Zofia 3743
 Reżarz Marcin, red. 6438
 Rębkowski Marian 848, 2842, 2850, 6734, 10297; przedm. 6734; red. 6734, 6735
 Rębowski Wojciech 3494
 Rębów, pow. pińczowski 1811
 Rędzikowski Paweł 5624
 Rędziński Piotr 3716
 Rędziński Kazimierz 2851, 8220, 8221
 Rhode Arthur 7735, 7736
 Ribbentrop Joachim von 4730, 9006
 Richie Alexandra 1828
 Richter Anna, wyd. 2808
 Richter Józef 3947
 Richter Leszek 5200
 Richter Manfred 3085
 Ričkov Petro Anatolijovič 930
 Riedel Rafał 2687
 Rieger Janusz A. 3301, 3302; red. 7381
 Rijeka, Chorwacja 2730
 Rimša Edmundas 1964
 Ring Max 2610
 Ringelblum Emanuel 776, 806, 1976, 2882, 9202
 Rink John 4115
 Ripper Juliusz Franciszek 6113
 Risser Ralf 4348
 Ristin Dușița 2468
 Rittner Tadeusz 2847
 Robaczewski Roman 3231
 Robak Piotr 2635; przedm. 2635, 7509; red. 2635, 7509
 Robakowska Marlena 2867
 Robakowski Józef 3420
 Robakowski Piotr 2867
 Robaszkiewicz Magda 3637
 Robotnik. Performanse pamięci 5216
 Robótka Halina 686
 Rochacki Jacek A. 3664
 Rochala Paweł 6914
 Rocoour Paul 714
 Rocznik Antropologii Historii 230
 Rocznik Białkopodlaski 231
 Rocznik Biblioteki Narodowej 232
 Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie 233
 Rocznik Biblioteki Uniwersyteckiej 234
 Rocznik Chełmski 87, 235
 Rocznik Chojęński 236
 Rocznik Działdowski 237
 Rocznik Gostyński 238
 Rocznik Grudziądzki 239
 Rocznik Historii Prasy Polskiej 240
 Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego 241
 Rocznik Jeleniogórski 242
 Rocznik Kaliski 243
 Rocznik Kolski 244
 Rocznik Koszaliński 245, 3610
 Rocznik Krakowski 246
 Rocznik Legionowski 88, 247
 Rocznik Leszczyński 248
 Rocznik Liwski 249
 Rocznik Lubuski 6491
 Rocznik Lwowski 250
 Rocznik Łódzki 251, 6296
 Rocznik Mazurski 252, 10524
 Rocznik Mielecki 253
 Rocznik Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie 254
 Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach 255
 Rocznik Muzeum Papiernictwa 256
 Rocznik Muzeum Regionalnego w Debicy 257
 Rocznik Muzeum w Gliwicach 258
 Rocznik Niebylecki 259
 Rocznik Pedagogiczny 3074
 Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego 260
 Rocznik Polskiej Akademii Umiejętności 89, 345
 Rocznik Przemyski 261
 Rocznik Skrzatuski 262
 Rocznik Sokolowski 263
 Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosława 264
 Rocznik Świdnicki 265
 Rocznik Świętochłowicki 266
 Rocznik Tarnowski 267
 Rocznik Toruński 268
 Rocznik Towarzystwa Naukowego Plockiego 269

- Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego* 270
Rocznik Wieluński 271
Rocznik Wrocławski 272
Roczniki Biblioteczne 273
Roczniki Dziejów Ruchu Ludowego 274
Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych 275
Roczniki Historyczne 276
Roczniki Sztuki Śląskiej 90, 277
 Ročko Agata 5513, 7493; red. 5513
 Rodak Jan 3960, 5088
 Rodak Mateusz 8855
 Rodak Paweł 3599
 Rodak Piotr 6476, 6477, 6480; wyd. 6478
 Rodak Sylwia 2156, 2842, 4282, 4325
 Rodaki, pow. olkuski 5144
 Rodakowski Henryk 6373
 Rodezja 4885
 Rodezja Południowa zob. Zim-babwe
 Rodionova Anfisa Ŭ. 9398
 Rodkiewicz Filip 6114
 Rodo Jan 6511
 Rodo Michał 6511
 Rodos 2148, 2299
 Rodowicz Jan, pseud. Anoda 6115, 9785
 Rodowicz Kazimierz 5417
 Rodowicz Stanisław 5417
 Rodowicz Wanda 4747
 Rodowicz Władysław 5417
 Rodzeń Jacek 3550
 Rodzewicz Wiesław 6561
 Rodzeń-Leśnikowska Elżbieta, tł. 2150
 Rodziewicz Dariusz 8856
 Rodziewicz Stanisław 5547
 Rodzik Jan 6789
 Rodzik Marek 464, 8857; rec. 8841; współpr. 4728
 Rodzik Ryszard 6584
Rodzina 3093
 Rodzina i świat cały 5482
 Rodzina – wychowanie w cieniu Holokaustu 9462
 Rodzińska-Choraży Teresa 3946, 4936, 10440
 Rodzińska-Nowak Judyta 2292, 2495; przedm. 6669
 Rodziński Stanisław 5099
 Rogacka-Rzewnicka Maria 6004
 Rogacki Tomasz 8222
 Rogaczewska Aleksandra 6701
 Rogala Marian 9680
 Rogala Stanisław 3745
 Rogala Zbigniew 6116
 Rogalanka Anna 3961
 Rogalewska Ewa 9270
 Rogali nek, pow. poznański 6569; parafia 6569
 Rogalińska Konstacja z Denhoffów 2306
 Rogalscy, rodzina 5483
 Rogalski Artur 6461, 8223
 Rogalski Bartłomiej 1592, 2294, 6440; red. 1279
 Rogalski Bogusław 2683
 Rogalski Leszek Jan 5483
 Rogalski Michał 8112
 Rogawscy, rodzina 8137
 Röger Maren 9463
 Roger z Apulii 1972
 Rogiedle, pow. lidzbarski 7965, 7966
 Rogiński Andrzej 4534
 Rogiński Gedymin, pseud. Dzielný 9941, 9943
 Rogneda, żona Włodzimierza I Wielkiego 4825
 Rogos Norbert 2497, 2511
 Rogowicz Klaudia 6479
 Rogowicz Marek 7494
 Rogowo, pow. gostyński 1912
 Rogowo, pow. gryficki 6553
 Rogowska Aleksandra 5438
 Rogowska Maria 6117
 Rogowski Grzegorz 1813, 4079
 Rogowski Paweł 6915
 Rogowski Piotr, wyd. 9024
 Rogowski Tadeusz 6347
 Rogozin Aleksej 8858
 Rogozińska Agnieszka 4748
 Rogoziński Tomasz 8224
 Rogóżnica, pow. świdnicki, woj. dolnośląskie; obóz Gross-Rosen 9242, 9364, 9085
 Rogóżno, pow. obornicki 4805, 5848, 6802, 7373; dekanat 4900
 Rogoż Michał 8225, 8226
 Rogucka Elżbieta, red. 6397
 Rogula Jan 2795, 4681, 5131, 10275
 Rogulski Jakub 532, 2088, 2094, 2263
 Rogulski Mirosław 8111
 Rogulski Rafał 6443, 8383
 Roguska Jadwiga, red. 5260
 Roguski Mirosław 905, 2035, 5484, 5485, 7495, 8227; red. 249
 Roguski Rafał 2865, 8859–8861; red. 4793
 Rogut Dariusz 581, 2748
 Röhricht Reinhold 5430
 Rojek Mirosław 6632
 Rojek Romana 3167
 Rojek Wojciech 2450, 2468
 Rojowski Leszek 4939; red. 4939
 Rok 1863 w kilku odsłonach 8228
 Rok 1914 w Brzeźnej 7737
 Rok 1945 (nie-)powroty 1864
 Rok 1956 – 60 lat później 10298
 Rok Artur 4936
 Rok Bogdan 2635, 2851, 4682, 7496, 7632; red. 7536
 Rok Piłsudskiego 1813
 Rok szkolny 1914/1915 w kronice szkolnej z Milówki 7738
 Rokicki Józef, pseud. Michał 4770
 Rokicki Konrad 2794, 10197
 Rokita Jan Gustaw 2114–2116, 2149, 7229
 Rokita Maciej, tł. 9260
 Rokita Martyna 4180
 Rokitna, Ukraina 8301
 Rokitno, pow. międzyrzecki 7207
 Rokitowska Justyna 465, 665
 Rokosz Jan 6609
 Rokosz Mieczysław 404, 1551, 1814, 2497, 5880, 5943; przedm. 1551
 Roksołany, Ukraina; Nikonion 2299
Rola 2938, 7892, 8219
 Rola Jarosław 6916
 Rola Kościoła w dziejach Polski 5089
 Rola Kościołów w życiu gospodarczym ziem polskich 5090
 Rola Krakowa w odzyskaniu niepodległości 8229
 Rola samorządu w rozwoju komunikacji 4535
 Rola-Stężycki Andrzej Zygmunt 4536, 6506
 Rolak Grażyna, oprac. 1271
 Rolicz-Lieder Waław 3409
 Rolke Marcin 5091
 Rolle Antoni Józef 3416
 Rolnictwo i polityka rolna na Warmii i Mazurach 9681
Rolniczy Magazyn Elektroniczny 3601
 Rolnik Dariusz 2113, 2851, 7497, 7509
 Rolników droga do niepodległości 10299
 Rolska Irena 6410
 Rolska Maria 6118
 Rolski Mateusz 3026
 Roman Józef 10333
 Roman Mćcisławowicz, wielki książę kijowski 6764
 Roman Olena, red. 1560
 Roman Podoski. Pionier elektryfikacji kolei w Polsce 4537
 Roman Rudziński. Człowiek i dzieło 6127
 Roman Sitko, bl. 4197, 6119
 Roman Wanda Krystyna 1043, 1078, 1079, 4853, 5229
 Romanato Gianpaolo 8795
 Romanek Jacek 4883
 Romanenko Valerij Dmitrovič 8157
 Romaniak Krystyna 5880
 Romanik Paweł 6558
 Romanik Weronika 3537
 Romaniszyn Mirosława 1887
 Romaniszyn-Ziomek Lidia 8418
 Romaniuk Łukasz 8230
 Romaniuk Marek 4989

- Romaniuk Marian Piotr 5082; red. 4987
- Romaniuk Zbigniew 4857, 6219, 7498, 8862; red. 144
- Romanko Agnieszka; red. 5112
- Romanova Anastasiâ Nikolaevna zob. Anastazja Romanowa, córka Mikołaja II
- Romanow Andrzej 5222, 8134
- Romanow Zenon 1074, 5698, 10300, 10301
- Romanowicz Jakub 9596
- Romanowicz Jerzy 4853
- Romanowicze 6722
- Romanowiczówna Zofia 2848
- Romanowska Anna 16
- Romanowska Elżbieta 10302
- Romanowska-Pietrzak Moniak, oprac. 1712
- Romanowski Andrzej, red. 5259
- Romanowski Gustaw 1813; red. 1813
- Romantsov Roman 8863
- Romanük Lesâ 6444
- Romańczuk Ewelina, rec. 10010
- Romańczuk Zbigniew 5874
- Romańczyk Jadwiga z Pelców, wyd. 9130
- Romańczyk Jan 6120
- Romański Mirosław 2631, 10303
- Romblewska Daria 5932
- Romejko Adam, rec. 2452
- Romek Zbigniew 826
- Romer Kukulska Barbara, oprac. 9159
- Römer Michał 2008
- Römer Seweryn 7739
- Romer Tadeusz 2973
- Romer-Ochenkowska Helena 891
- Romer-Wysocka Adelajda 6121
- Romerowa Zofia z Drohojowskich 9159
- Romeyko Marian 4858
- Romilda, żona Gisulfa II, księcia Friuli 4825
- Romiszewski Bartosz 3962
- Romkowski Roman 4716, 9694
- Romowie 788, 1844, 1845, 2686, 2795, 2919, 5223, 8621, 9278, 9381, 9482, 10069, 10201, 10647
- Romulewicz Krzysztof 6786
- Ronchberg Antoine 7066
- Rondomańska Zenona 5124
- Ronen Shoshana 6241
- Ropa, pow. brzozowski 1408
- Ropczyce, woj. podkarpackie 6924, 8981; region 2935
- Rordorf (Rohrdorf) Johann Ernst Friedrich 4192
- Rosa Agnieszka 1045, 1052, 1075, 1080; przedm. 1075; red. 1045, 1055, 1075
- Rosa Igor 2512
- Rosa Joanna 3557
- Rosalak Maciej 9499
- Rosales Rodriguez Agnieszka 3696
- Rosalska Małgorzata 3232; przedm. 3232; red. 3232
- Rosa wa, Ukraina 2570
- Rosen (Różewicz) Marian 2861
- Rosenbaum Fred 9102
- Rosenbaum Sebastian 2757, 5453, 6429, 6620, 8864, 9881, 9925, 10304, 10365; oprac. 6429; przedm. 2748, 8372; red. 2748, 6429, 8372; współpr. 364, 9665
- Rosenblattówna Alicja 2307
- Rosenblattówna Maria 2307
- Rosenthal Joanne 1618
- Rosiak Artur 2750
- Rosiak Dariusz 6200
- Rosik Mariusz 1618
- Rosik Stanisław 104, 864, 1972, 2836, 2842, 5430, 6917, 8133; przedm. 8133; red. 8133
- Rosikoń Antoni 6122, 6123
- Rosikoń Janusz 6177
- Rosińska Monika 10659
- Rosiński Franciszek 2388
- Rosiński Piotr, przedm. 3745; red. 3745
- Rosiński Stefan 7499
- Rosja 305, 463, 707, 755, 834, 857, 891, 929, 932, 957, 977, 1196, 1234, 1852, 1972, 1974, 2148, 2168, 2425, 2427, 2428, 2435, 2439, 2450, 2454, 2459, 2465, 2470, 2481, 2586, 2589, 2597, 2606, 2609, 2620, 2628, 2635, 2647, 2662, 2672, 2701, 2707, 2720, 2734, 2756, 2769, 2837, 2847, 2851, 2862, 2875, 2915, 2924, 2939, 2941, 2959, 2965, 2971, 3154, 3356, 3466, 3534, 3599, 3603, 3608, 3618, 3693, 4270, 4651, 4661, 4665, 4670, 4681, 4682, 4684, 4696, 4702, 4713, 4731, 4742, 4767, 4786, 4825, 4885, 4889, 4974, 5004, 5036, 5186, 5201, 5214, 5223, 5229, 5390, 5577, 6194, 6267, 6444, 6511, 7011, 7059, 7104, 7116, 7162, 7270, 7271, 7286, 7287, 7353, 7358, 7621, 7648, 7660, 7683, 7693, 7695-7698, 7726, 7759, 7778, 7843, 7845, 7909, 7911, 7938, 7978, 7999, 8001, 8007, 8014, 8022, 8063, 8068, 8092, 8104, 8130, 8147, 8150, 8157, 8207, 8219, 8228, 8231, 8247, 8272, 8273, 8296, 8332, 8351, 8369, 8376, 8386, 8387, 8399, 8405, 8412, 8490, 8495, 8571, 8608, 8640, 8668, 8806, 8917, 8937, 8967, 9002, 9484, 10201, 10256, 10396, 10514, 10572, 10589, 10628, 10661, 10714, 10716; Sowiecka 1938, 2459, 2623, 2741, 2794, 2795, 3602, 6480, 6580, 7656, 8383, 8453, 8461, 8555, 8729, 8770, 8788, 8819, 8851; zabór 866, 891
- Röska u-Rydel Isabel 893
- Roslon Alicja Wiktorja 5923
- Rosner Józef 6124
- Rosochatka, pow. tucholski 6135
- Rosolek Andrzej 5183
- Rosolowski Marcin 74
- Rosonczy Ildikó 8231
- Rosová Romana 9242
- Rosowska Ewa, red. 1089, 5504
- Rosowska Justyna 2492
- Rosowski Witalij 5002
- Rospond Stanisław 5115; red. 5115
- Ross Alan, red. 7182
- Rossal Ewa 2383; red. 2383
- Rosselli Carlo 2706
- Rosselli Sabatino Enrico (Nello) 2706
- Rosset Tomasz, red. 5370
- Rosset Tomasz Feliks de 1290
- Rossignol Sébastien 2039; przedm. 2039; red. 2039
- Rossini Gioacchino 4165
- Rossoczyca, pow. sieradzki 3654, 3843
- Rossoliński-Liebe Grzegorz 2758
- Rossosz, pow. bialski 9017
- Rostański Józef 7881
- Rostański Krzysztof M. 1422
- Rostkowski Grzegorz 6895
- Rostkowski Jerzy 9464, 9465
- Rostkowski Marek A. 1507; red. 1504
- Rostkowski Tadeusz 4538
- Rostkowski Zbigniew 6216, 6347, 8232
- Rostock, Niemcy; Dierkow 6875
- Rostropowicz Joanna 6484
- Rostworowska Christine Rickards 3876
- Rostworowska Weronika 4936
- Rostworowski Stanisław 6427
- Rostworowski Stanisław Jan 4601; polem. 6427; red. 6427
- Roszak Stanisław 906, 1000, 1024, 3418; red. 1975
- Roszak Tomasz 5899, 6018
- Roszak-Kwiatkiewicz Paweł 1309
- Roszkowska Wanda 7563
- Roszkowski Jan, fot. 1682
- Roszkowski Maciej 6115
- Roszkowski Wojciech 1025
- Rościszewska Danuta 1400; uzup. 1400
- Rościszewski Andrzej 4650
- Rościewicz Wiesław, red. 1419
- Rot-Buga Ewa 3484, 4420
- Rotar Nataliâ 4749
- Rotarski Wojciech 10305
- Rotengruber Przemysław 2931
- Rotfeld Adam Daniel 2674
- Roth Joseph 873
- Roth Paul A. 714

- Rothberg Michael 10306
 Rother-Sacewicz Henryk, red. 5095
 Rothko Mark 2700
 Rotowska-Śpiewak Sabina 3691
 Rotowski Bartosz 6523
 Rott Dariusz 5251; przedm. 5251; red. 5251, 5510
 Rott-Urbańska Julia 495; rec. 10084
 Rotter Lucyna 4780, 5195, 5716; red. 5194
 Rottermund Andrzej 735, 1290, 6169; rec. 3688; red. 184
 Rottermund Krzysztof 3753, 4116, 8865
 Rouba Bogumiła Jadwiga 5129
 Rous Ivan 9242
 Row John 7505
 Rowecki Stefan, pseud. Grot 9016
 Rowicka Małgorzata 8233, 8234
 Rowiński Jan, wyd. 2425
 Rowiński Julian 9160
 Rowiński Stanisław 4837
 Rowling Joanne Kathleen (właśc. Joanne Murray) 5195
 Rozanow Zofia 3717
 Rozbicka Małgorzata 3963
 Rozbicka Renata 2633, 3466, 5150
 Rozbite imperium 2875
 Rozciecha Agnieszka 1443
 Rozdrażew, pow. krotoszyński 6476–6478, 6480
 Rozdrażewski Hieronim 3526
 Rozdrażewski Jan 6478
 Rozdrażewski Stanisław 6478
 Rozdźstwieński Paweł 1722, 4883
 Rozen Ewa 4750
 Rozen Fryderyk 932, 3558, 7500
 Rozenblit Marsha L. 772
 Rozkrut Tomasz 4939
 Rozliczanie totalitarnej przeszłości 4751, 4752
 Rozmarynowska Katarzyna 3964
 Rozmiarok Mateusz 4229
 Rozmus Dariusz 2513, 4418, 6918, 8866
 Rozmus Jacek 3430, 3434
 Rozpiątkowski Paweł, red. 3781
Rozprawy z Dziejów Oświaty 278
 Rozrażewski Hieronim zob. Rozdrażewski Hieronim
 Roztocze 2388, 3677, 6492
 Roztoka, pow. świdnicki, woj. dolnośląskie 3876
 Rozvanovič Alena Stanislavauna 1196
 Rozwadowska Marta Diana 5717
 Rozwadowski Andrzej, red. 3744
 Rozwadowski Bolesław 1863
 Rozwadowski Piotr 9466
 Rozwadowski Tadeusz Jordan 4859
 Rozwałka Andrzej 2869, 6488, 6498; red. 6913
 Rozważny i romantyczny 1551
 Rozwój regionalny ziem polskich pod zaborami 8235
- Rozynkowski Waldemar 5092, 5093, 5128, 5717, 6214, 6481, 6661, 7400, 8236, 10026, 10578; przedm. 2915, 6956; rec. 6954; red. 2915, 5128, 6956, 10578
 Rożek Michał 5570
 Rożnowie, ród 6924
 Równa, Ukraina 8605, 8907
 Równo, Ukraina 7544
 Róża, nieistniejąca miejscowość w pow. gostyńskim 9076
 Różan, pow. makowski 6570
 Różańska Anna 930, 4326
 Różańska Grażyna 3443
 Różański Artur 2850, 6767; red. 2849, 2850
 Różański Czesław Ryszard 8472
 Różański Jarosław 2983; red. 2437, 2438
 Różański Józef 9694
 Różański Mieczysław 1088, 1937, 5195; red. 1937
 Różański Przemysław 8867
 Różański Tomasz 483
 Różański Wincenty 1237
 Różewicz Tadeusz 1628, 3499, 3550, 9577, 10257, 10321
 Różowiec Izabela 6598
 Różycka Aleksandra 1443
 Różycki Bartłomiej 4751, 4752
 Różycki Edward 3550
 Różycki Ludomir 4192
 Różycki Łukasz 2558, 2849, 4825
 Różycki Sebastian 720, 4539
 Różyńska Marta 1159
 Ruanda zob. R w a n d a
 Rubacha Jarosław 2445, 2632, 2633
 Rubaszek Justyna 6634
 Rubbi Antonio 9682
 Rubin ben Attia 9270
 Rubin Władysław 10100
 Rubinkowski Jakub Kazimierz 7070
 Rubinstein Artur 4116
 Rubinstein Helena 2307
 Rubinsteinowie, rodzina 5489
 Rubow Karl 6399
Ruch Charytatywny 86
Ruch Chrześcijańsko-Społeczny 8025
Ruch Muzyczny 4166
Ruch Pedagogiczny 8935
 Ruchała Paweł 4252
 Ruchlewski Przemysław 9848, 9849, 10307; przedm. 9849; red. 2719, 9849
 Ruchniewicz Krzysztof 4753
 Ruchniewicz Małgorzata 2732, 2971, 10308; rec. 3839, 5029
 Ruchoćin, pow. gnieźnieński 2011
 Ruciński Edward, oprac. 2375
 Ruciński Janusz 5094
 Ruciński Sebastian 2497, 2870
 Rucka Joanna 1264
 Rucka-Ryś Katarzyna 3824; red. 1511
 Rucz-Starowiejska Janina 3444
- Ruczka Ludwik 538
 Ruczynska-Sokołowska Mirosława 6455
 Ruda, pow. grudziądzki 6700
 Ruda Oksana 8868
 Ruda Śląska, woj. śląskie 1804, 2837; Bykownina 4563; Nowy Bytom 9227; Wirek 4932
 Rudak zob. Toruń
 Rudawski Bogumił 4985, 9467
 Rude Donald W. 3438
Rudé Právo 2877
 Rudecka Maria 8869
 Rudenko Oleg 719
 Rudera Piotr 3513
 Rudiak Robert 5865, 10671
 Rüdiger Herman 7389
 Rudik Lila 8732
 R u d k a, pow. bielski, woj. podlaskie; gmina 1300
 Rudkowska Magdalena 3435, 5223
 Rudnicka Anna, red. 265
 Rudnicka Maria 721
 Rudnic'ka Milena 3492, 4769
 Rudnicka-Bogusz Marta 3965
 Rudnicka-Fira Elżbieta 3290
 Rudnicki Adolf 2939
 Rudnicki Daniel B. 2025, 6477
 Rudnicki Grzegorz 1422
 Rudnicki Konrad 6125, 6126
 Rudnicki Marcin 6678
 Rudnicki Mirosław 2495
 Rudnicki Stanisław 8473
 Rudnicki Szymon 2882, 5741
 Rudnicki Tadeusz 6543
 Rudnic'kij Sergij 10672
 Rudnik Jerzy 5560
 Rudnik Paulina 1185
 Rudnik Stanisława 3718, 3966
 Rudniki, pow. oleski 7989
 Rudno, pow. gliwicki 4929
 Rudolf II, cesarz 7432
 Rudolf Edyta Izabela 3422
 Rudolf Krzysztof Filip, tl. 9528
 Rudoman Kamil 6658
 Rudowicz Marcin 4837, 4885
 Rudy, pow. puławski 6571
 Rudy Maria 1946, 4282
 Rudzik Jerzy 539, 543, 693, 3610, 3611, 5694, 10309
 Rudziniec, pow. gliwicki; gmina 4244
 Rudziński Adrian 10310
 Rudziński, rodzina 5482
 Rudzińska Anna 3195
 Rudzińska Anna (1919–1992) 10417
 Rudzińska Stanisława 5482
 Rudziński Jan Stanisław 2264
 Rudziński Roman 6127
 Rudziński Stanisław (1910–?) 5482
 Rudziński Stanisław (ur. 1962) 1498, 5164
 Ruzka Anna 931
 Ruebenbauer Zofia 1363
 Rufinus Epigrammaticus 2497

- Rugia, wyspa na Bałtyku 2039, 9310
- Ruhland Katarzyna 3154
- Rühli Frank 2291
- Ruhra, prawy dopływ Renu 8270
- Rukkas Andrij 8799
- Rulka Kazimierz 3559–3561
- Rulka Marcin 10573
- Rumak Aneta 3196, 5255
- Rumia, pow. wejherowski 5606, 6572, 9556
- Rumunia 700, 2387, 2468, 2469, 2750, 2771, 2851, 3104, 4221, 4825, 5531, 5593, 9869, 10667
- Runge Anna 3838
- Runge Stanisław 6128
- Runowo, pow. czarnkowsko-trzcianecki 7027
- Rupiewicz Romana 3627
- Rupniewicz Jerzy 6129
- Ruprecht Karol 8147
- Rury zob. Lublin
- Ruryk, książ Rusi 2435
- Rus' and the world of the nomads 2570
- Rusakiewicz Monika 6919, 6920
- Rusek Adam 3562
- Rusek Beata 1947
- Rusek Iwona E. 8870; przedm. 2939; red. 2939
- Rusek Marta 3096
- Rusewicz Henryk 6403, 6581
- Rusiecka Wanda 3231
- Rusin Daria 6377; oprac. 5392
- Rusin Joanna 1863
- Rusin-Kaczmarek Alicja 6790
- Rusinek Wacław 5276
- Rusiniak-Karwat Martyna 1828, 2686; oprac. 9051
- Rusinowa Izabella 2972
- Rusinowo, pow. świniński 6702
- Rusinowo – the symbolic culture of foragers in the Late Paleolithic 6702
- Rusińska-Giertych Halina 3505; red. 3535
- Ruskie województwo 5567, 7440
- Rusnak Irina Ėvgeniïvna 3492
- Rusnak Radosław 3484
- Rusova Ol'ga 10673
- Russkie stranicy v istorii Pol'si 2924
- Ruszała Kamil 1938
- Ruszar Józef Maria 9683
- Ruszczewski Jacek 6484
- Ruszczyc Ferdynand 2470
- Ruszkowscy, rodzina 8237, 9161
- Ruszkowski Andrzej 8237, 9161
- Ruszkowski Jan Władysław 8237
- Ruszkowski Janusz 1074
- Ruszkowski Zdzisław 1426
- Rusznica Antoni 6130
- Rusznica Stanisław 5354
- Ruś 219, 742, 783, 789, 922, 956, 1987, 2012, 2465, 2476, 2570, 2795, 2818, 2842, 2869, 3534, 4664, 4825, 5038, 6424, 6750, 6764, 6863, 6913, 6924, 6932, 6941, 7176, 7186, 7197, 7259, 7364, 7401, 7417, 7508, 7529, 7784, 7920; Karpacka 1281; Kijowska 2546; Koronna 4477, 5442; Podkarpacka 2795; Szlachtowska 2481; Zachodnia 5220; Zakarpacka 8659
- Rut Michał 1296
- Ruta Grzegorz 3211
- Ruta Magdalena 2890, 3445; przedm. 2938; red. 2938; tł. 9066
- Ruta Sławomira 2172; red. 2172
- Rutherford Ernest 8566
- Rutka Honorata 2629, 2842
- Rutki, pow. zambrowski 8386
- Rutkiewicz Aleksander 4883, 9468
- Rutkiewicz Marcin 1609
- Rutkiewicz Wanda 4223, 5539
- Rutkowiak Joanna 3197
- Rutkowska Anna 4176
- Rutkowska Elżbieta 3025, 8238, 8239
- Rutkowska Grażyna 6432; oprac. 6432; rec. 2030, 2032
- Rutkowska Jadwiga 7740
- Rutkowska Julia 2861
- Rutkowska Katarzyna, red. 1692
- Rutkowska Patrycja, rec. 2309
- Rutkowska Wiesława 1112, 6456, 8103; przedm. 8758; red. 316, 8103, 8758
- Rutkowski Adam 2882
- Rutkowski Grzegorz 2877
- Rutkowski Henryk 2178
- Rutkowski Kamil 6566
- Rutkowski Krzysztof 4068; red. 4068
- Rutkowski Marek 1286, 2939; przedm. 2340
- Rutkowski Paweł 2483
- Rutkowski Sławomir 5253
- Rutkowski Tadeusz Paweł 826, 946, 5004, 5150, 5621, 7864, 10197, 10311, 10312; przedm. 946; rec. 9897; red. 946, 5004; wyd. 9672
- Rutkowski Zbigniew (ur. 1952) 5274
- Rutkowski Zbigniew (ur. 1966) 10313
- Rutowska Grażyna 1726
- Rutski Józef Welamin 5134
- Rutyna Magdalena 1912
- Rutz Martin 4904
- Ruysdael Jacob van 3671
- Ruzikowski Tadeusz 10201; przedm. 10201; red. 10201
- Rwanda 1844, 1845, 2750, 9505
- Ryba Janusz 5513
- Ryba Mieczysław 5002, 6490, 8240; red. 4762
- Ryba Renata 2844, 3484
- Rybacki Rafał, wyd. 6716, 6717, 6992, 7100
- Rybaczkowie, rodzina 9624
- Rybak Jarosław 4860
- Rybak Robert 563, 2204, 4885, 8871; red. 2204
- Rybak Urszula, tł. 1726
- Rybałtowska Barbara 4080
- Rybarczyk Marzena 5360
- Rybarczyk Piotr 10314
- Rybarski Roman 4680
- Rybczyński Jacek Maria 6131
- Rybicka Małgorzata 2290
- Rybicka-Nowacka Halina 3289
- Rybicki Andrzej 1281
- Rybicki Czesław 4253, 4743
- Rybicki Józef Roman 6132
- Rybińska Agata 2306, 2938, 8241
- Rybińska Aleksandra 2862
- Rybka Augustyn 1286
- Rybka Krzysztof 6905
- Rybkiewicz Jolanta, współpr. 1418
- Rybna, pow. krakowski 6573
- Rybnik, woj. śląskie 4918, 5132, 6574, 6575, 8372; region 4264
- Rybnik. Dzieje miasta i jego dzielnic 6574, 6575
- Rybnikowowie, rodzina 5357
- Rycerka Górna, pow. żywiecki 9474
- Rychel-Mantur Dominika 2113, 2863, 7621
- Rychkov Petro zob. Ričkov Petro Anatolijovič
- Rychlewski Bartłomiej 10483
- Rychlik Grażyna 2059
- Rychlik Mikołaj 4650
- Rychter Joanna 3319; red. 3319, 3493
- Rychter Mariusz R. 2290
- Rychterowicz Wojciech 10315–10317
- Rychwański Lech 2469
- Rydzek Stanisław, oprac. 10477
- Rydzek Wojciech 3327, 7501
- Rydzów, pow. wadowicki 4262
- Rydzyn, dawny gród na Dolnym Śląsku 2128
- Rydet Zofia 1727
- Rydwylski Michał 699; rec. 3018
- Rydułtowy, pow. wodzisławski 3166, 5534; Radoszowy 4897
- Rydwan 279
- Rydz Romuald 2634
- Rydz-Śmigły Edward 4837
- Rydzak Czesław 6392
- Rydzewska Barbara 1396, 3967
- Rydzewski Marcin 1286, 7845
- Rydzyna, pow. leszczyński 5938
- Rydzynski Franciszek Ksawery 7428
- Rydzynski Wojciech 4379
- Ryga 2971, 3206, 7948; traktat 2863, 4799, 8953
- Rygiel Bolesław 5389
- Ryglice, pow. tarnowski 3565
- Ryguła Ewa M. 2419
- Ryguła Piotr 4629; przedm. 4629

- Ryguś Piotr 1310, 4413, 10318
 Rygusik Zdzisław, przedm. 5101; red. 5101
 Rykała Andrzej 376
 Ryki, woj. lubelskie; powiat 2356
 Rykoszyn, pow. kielecki 4944
 Rykowska Natalia 2954, 2977; red. 5160
 Ryksa, księżniczka śląska i cesarzowa hiszpańska 2469
 Rylik Agnieszka 4254, 4254
 Ryll Zygmunt 3064
 Ryłko Stefan 5099
 Ryłło Maksymilian 7047
 Rymar Dariusz Aleksander 635, 643, 733, 2451, 5675, 5924, 6264, 6307, 10230; oprac. 397; przedm. 6264, 10230; red. 202, 6264, 10230
 Rymar Edward 733, 2060, 2179, 2451, 2873, 6149, 6416, 6921, 7502
 Rymar Mirosław 2466
 Rymarz Ferdynand 4623
 Rymaszewski Bohdan 6133, 6134
 Rymaszewski Zygfryd 678
 Rymśza Andrzej 3494
 Rymut Kazimierz, red. 2232
 Ryn Zdzisław Jan 5099
 Rynkowska Natalia 5160
 Rypl Agnieszka 3319
 Rypin, woj. kujawsko-pomorskie 1728, 2272; gmina 2272
 Rypin w starej fotografii 1728
 Rypniewska Krystyna 6595
 Rypson Piotr 1609, 1636, 3719, 3720
 Ryruch Tomasz 3434
 Rys historyczny Zboru Kościoła Chrystusowego w Sosnowcu 5095
 Rysiński Salomon 3484
 Ryszard Borowicz – wspomnienie 2313
 Ryszewska Katarzyna 2296, 2483, 8872, 10440
 Ryszewski Bohdan 1075
 Ryszka Czesław 4986, 5795
 Ryszka Franciszek 2794
 Ryszkiewicz Mirosław, red. 3399
 Ryś Jan 7632, 8242
 Ryś Natalia, rec. 1546
 Ryś Sylwia 1512
 Rytel Grzegorz 1636
 Rytel-Andrianik Paweł, przedm. 5588
 Rytm o Najświętszej Maryi Pannie 7071
 Rytzel Karol 8243
 Rytzel Piotr 8243
 Rytwiany, pow. staszowski; gmina 6576
 Rywiková Daniela 2344
 Rzyżyński Andrzej 3844, 3844
 Rządowski Władysław 9162
 Rządowski Adam 8873
 Rząd Ryszard 9556
 Rząska Dariusz 6135
 Rząska Hanna 4280; red. 4280
 Rząska Ignacy 6135
 Rzebiak-Kowalska Barbara 3001
 Rzechorzek Mieczysław 9163
 Rzechowska-Klauza Gabriela, red. 4165
 Rzczekowska Daria 6463
 Rzczekowska Ewa 3154, 6490, 10319; oprac. 9049; rec. 10351
Rzeczpospolita 2312
 Rzeczy Warszawskie 1444
 Rzeczyca, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 6492
 Rzeczyce zob. Gliwice
 Rzeczycka Monika 2364
 Rzeczywistość i zmyślenie 3446
 Rzemieniecki Konrad 7503; rec. 2067, 7055
 Rzemieński Stanisław zob. Żemieński Stanisław
 Rzepa Krzysztof 907
 Rzepa Sławomir 6428
 Rzepczak Remigiusz 6440
 Rzepczyński Sławomir 8147
 Rzepcecki Grzegorz 3804
 Rzepcecki Karol 4193
 Rzepcecki Seweryn 2290; red. 2290
 Rzepedź, pow. sanocki 6681
 Rzepiela Agnieszka 7504, 8550
 Rzepka Anna 3368
 Rzepka Ewa, współpr. 9068
 Rzepka Jacek 2497
 Rzepka Kazimierz, pseud. Ognik 9385
 Rzepka Magdalena 8874; red. 5050
 Rzepka Mirosław 6393
 Rzepka Wojciech Ryszard 3494
 Rzepkowski Arkadiusz 2306, 2687
 Rzepnicka Sylwia 4506
 Rzepniewski Andrzej 888
 Rzepniewski Zbigniew, oprac. 8464
 Rzeszutnik Jacek 5228, 10166
 Rzeszowski Jan 4936
 Rzeszowskie archiwum 1156
 Rzeszowskie województwo 4378, 5131, 10260
 Rzeszów w 1156, 1194, 1286, 1785, 2237, 2795, 3441, 3994, 4014, 4128, 4176, 5170, 5199, 5354, 7895, 8797, 9686, 10249, 10260, 10537; region 9510, 10457, 10480
 Rzeszów w latach 1989–2015. 6577
 Rzeszut Anna 6136
 Rzeszut-Baran Urszula 1351
 Rzeszutek Aleksandra 931
 Rzetelska-Feleszko Ewa 3290
 Rzewuscy, ród 3834, 5548
 Rzewuska Rozalia 3681
 Rzewuski Andrzej 9684
 Rzewuski Henryk 3461
 Rzewuski Józef 7066
 Rzewuski Paweł 8875
 Rzewuski Seweryn 7066, 7338, 7339
 Rzewuski Seweryn Józef 7066
 Rzewuski Stefan 5548
 Rzewuski Wacław Piotr 7066, 7339, 7632
 Rzeźnik Paweł 4282; red. 4282
 Rzęczkowo, pow. toruński 2294
 Rzochów zob. Mielec
 Rzońca Bartosz 1367, 9452
 Rzońca Wiesław 8147, 8244
 Rzućwo, pow. pucki 3804, 6698
 Rzym 514, 619, 826, 931, 1193, 1196, 1274, 1275, 2148, 2290, 2292, 2445, 2474, 2497, 2500, 2504, 2511, 2851, 2973, 3370, 3696, 3749, 4936, 5089, 5106, 5210, 6020, 6669, 7108, 7194, 7257, 7385, 7598, 7632, 9541, 10274, 10500; cesarstwo 1592, 2124, 2133, 2134, 2136, 2162, 2489, 2497, 2498, 2499, 2505, 2508, 2509, 2511, 2518, 2526, 2870, 4825; imperium 2453, 2481, 2495; republika 2492, 2496, 2511
 Rzymowska Luiza 1856
 Rżążewska Józefa 7823
 Saar-Kozłowska Alicja 3811
 Sabaciński Marcin 1948
 Sabała Martyna 3276
 Sabat Janina 6347
 Saddenova Gulmira 2456
 Sabinus Jerzy 719
 Sablijak-Oleędzka Monika 1479
 Sacała Krzysztof 2863
 Sacewicz Karol 6077, 8876
 Sacewicz Piotr 6513
 Sacha Magdalena I. 5182
 Sachs Rainer 8133
 Sachsowie, rodzina 5348
 Sack Birgit 9469
 Sackmann Reinhold 700
 Sacrum i element narodowy w muzyce Wojciecha Kilara 4181
 Sadecka Genowefa 9130
 Sadecki Jerzy, współpr. 3111
 Sadkiewicz Jan 4727; oprac. 5608
 Sadkowska Katarzyna 5213, 8245
 Sadkowska-Mokkas Lidia 3447
 Sadkowski Wacław 3448
 Sadlik Magdalena 3433, 3434, 8399; przedm. 3434; red. 3434
 Sadłocha Marta, tl. 9364
 Sadłowo zob. Nowe Sadłowo
 Sadłowski Janusz 5067
 Sadłowski Michał Patryk 2875, 10320
 Sadłowski Przemysław 6175
 Sadowa, Czechy 1817
 Sadowska Edyta 6084
 Sadowska Jadwiga 3513, 8877, 8878
 Sadowska Jolanta 2851
 Sadowska Katarzyna 3198
 Sadowska Monika 3333
 Sadowski Andrzej 2305
 Sadowski Czesław 4743
 Sadowski Jakub 2759

- Sadowski Jan 10483
 Sadowski Jan Nepomucen 2292
 Sadowski Jerzy 4883
 Sadowski Krzysztof 4320
 Sadowski Lech Bronisław 6137
 Sadowski Maciej 6143
 Sadowski Piotr 4861, 9510
 Sadowski Roman 9663
 Sadowski Romuald 8246
 Sadowski Sławomir 4807, 6463; red. 4807
 Sadowski Sylwester 6677, 6789
 Sadowski Tadeusz, pseud. Tomo 1865
 Sadowski Zdzisław 9685
 Sadurski Ireneusz 8228, 8247, 8248
 Sadyk Pasza zob. Czajkowski Michał
 Sadzik Piotr 10321
Saeculum Christianum 280
 Saengerowie, rodzina 4350
 Safawidzi 7081
 Sagała Monika 1865
 Sagan-Bielawa Mirosława 3283
 Saganovič Genadz' Mikalaievič 7231
 Saganowska Ewa 8249
 Sagnol Marc 3681
 Sahajdaczny Piotr zob. Konaszewicz-Sahajdaczny Piotr
 Sahakian Teresa 1625
 Sahara 9167
 Saharov Andrej Dmitrievič 2480
 Sahel 2438
 Saint-Luca Jacques de 4191
 Saja Piotr 8879
 Sajdek Paweł 2989
 Sajdek Wiesława 2989, 8880; przedm. 2989; red. 2989
 Šajdurov Vladimir Nikolaievič 909
 Sajecki Tomasz 3968
 Sajewicz Michał 3290
 Sajewska Dorota, red. 5216
 Sajkowski Ryszard, red. 211
 Sajnaga Roman 4270
 Sak Jarosław 5892
 Sakiv Marta 5539
 Sakowicz Eugeniusz 5717; rec. 9736, 10186; red. 4917
 Sakowicz Kasjan 7140
 Sakowicz Kazimierz 9333
 Sakowska Magdalena 5080
 Sakowska Ruta 2882; oprac. 9105
 Sakowski Andrzej 9470
 Sakson Andrzej 2314, 2451, 5077, 5087
 Saksonia 769, 1862, 3368, 6732, 7004, 7472
 Saksonia-Anhalt 10293
 Sakwiński Włodzimierz 4161
 Sala Anna 5678
 Sala Bartłomiej Grzegorz 1815, 3969
 Sala Wojciech, przedm. 5678; red. 5678
 Šalaginova Oleksandra 3438
 Salamon Maciej, red. 172
 Salamon-Radecka Agnieszka 3759
 Salamonowicz Małgorzata 3025
 Šalanda Aláksej 909
 Salaspils, Łotwa 929
 Salata Stanisław 6607
 Saldat Jerzy, red. 6399
 Salerno, Włochy 9541
 Salezjanie 950, 1088, 3093, 3229, 3239, 4986, 5147, 5519, 5835, 5860, 6049, 8331, 9823
 Salezjański Instytut Teologiczny 8474
 Salij Jacek 3066
 Salina Anna 5253; oprac. 2181
 Salm Jan 1938, 5096, 5136
 Salmeri Claudio, przedm. 9541; red. 9541
 Salmonowicz Stanisław 679; rec. 7061, 7603, 9483
 Salomea, bł. 1944, 6923
 Saloniki, Grecja 8157
 Salski Wojciech 2995
 Salvadori Roberto 5933
 Salwa Piotr, przedm. 1193
 Salwian z Marsylii 2492
 Salwiński Jacek 1368, 1369, 1552, 6472
 Salzburg, Austria 6844
 Sałacińska Barbara 6263
 Sałaciński Sławomir 6263
 Sałapatek Jan, pseud. Orzeł 10483
 Sam początek 10321
 Sambia 2292, 6875
 Sambaor, Ukraina 2848, 9022
 Sambor Jadwiga 3289
 Sambaorowo, pow. ostródzki 6682
 Samborska Justyna 1928
 Samborska-Kukuć Dorota 3367, 3434, 6079, 8250
 Sambors'kij Ėvgenij 6443
 Šamil, imam 2470
 Samolewicz Janina 8881
Samoobrona Polska 3608
 Samorząd w myśli politycznej i prawnej 4652
 Samp Mariusz 910, 6922; rec. 6951
 Samplawski Henryk 3019
 Samsel Agata 3093, 10495
 Samsel Karol 5212, 8148
 Samson Jan 4893
 Samsonowicz Henryk 771, 2450, 2842, 2845, 2965, 5004; red. 6564
 Samuś Paweł 2750, 4754, 8068; rec. 8641
 San, prawy dopływ Wisły 1939, 2869, 10483; region 3301
 San Damiano, Włochy 3692
 San Francisco, Stany Zjednoczone Ameryki 2611; Chinatown 2611
 San Remo, Włochy 4166
 Sanak Marcin 10322; wyd. 7723
 Sancia Janina Szymkowiak, bł. 6138
 Sand George 4115
 Sandauer Artur 5334
 Sandecki Marek 4540
 Sander Elżbieta 6923; polem. 6923
 Sandler Samuel 3449
 Sandomierska diecezja 48, 4110, 5515, 7815
 Sandomierska Puszcza 2342, 3800
 Sandomierska Wyżyna 6703
 Sandomierska ziemia 2080, 2285, 2994
 Sandomierskie województwo 752, 2080, 2483, 3745, 3898, 4783
 Sandomierz, woj. świętokrzyskie 929, 1407, 2020, 2045, 2103, 2862, 2994, 3262, 3745, 3984, 4562, 4825, 4914, 7400, 7593, 8228, 10440; Kamień Plebański 2869; księstwo 6809; powiat 10435; region 4936
 Sandomierz – Wzgórze Zawichoj-skie 6703
 Sands Philippe 2674, 5486
 Sanecki Tomasz Przemysław 8882
 Sanguszko Eustachy Erazm 7066
 Sanguszko Karol Paweł 7301
 Sanguszko Roman 3438
 Sanguszkowa Barbara z Duninów 7066
 Sanguszkowie, ród 1121, 1281, 2094
 Sanna, prawy dopływ Wisły; górna 6519
 Sannig Bernard 2616
 Sanniki, pow. gostyński; region 2337
 Sanocka-Tureczek Katarzyna 1333, 1816, 2873
 Sanojca Karol 911, 2732, 2837; rec. 8209
 Sanoł, woj. podkarpackie 1408, 2869, 2923, 2934, 4189, 5199, 5202, 9153; powiat 2795, 9494; region 7355
 Santacroce Andrea 7385
 Santo Domingo 2443
 Sautoire de Varenne Charles 7903
 Santok, pow. gorzowski 2849, 4282, 4298, 4311, 6810
 Santor Irena 4133, 4135, 5987
 Sapalski Felician 8428
 Sapała Patryk 7594; współpr. 1195
 Sapia-Drewniak Eleonora 3232, 3238, 5946
 Sapięha Adam Stefan 5082, 6153
 Sapięha Antoni Kazimierz 3418
 Sapięha Jan Fryderyk 2851, 7505
 Sapięha Jan Stanisław 3356, 7632
 Sapięha Józef Stanisław 932
 Sapięha Kazimierz Leon 7023, 7059, 7632
 Sapięha Kazimierz Nestor 2851
 Sapięha Krzysztof Mikołaj 7632
 Sapięha Leon 2861, 8315
 Sapięha Lew 3356, 7632
 Sapięha Michał Ksawery 932
 Sapięhowie, ród 1354, 5082, 7235
 Sapiężyna Elżbieta 5513

- Sapieżyna Teofila Strzeżysława z Jabłonowskich 5513
 Šapoval Ūrij 2344
 Sar Andrzej 2398
 Saramonowicz Jacek 5253
 Sarbak Gábor 1543
 Sarcevičienė Jolita 3418
 Sardynia 8155
 Sargon II, król Asyrii 2497
 Šaripova Lūdмила 4920
 Sarkowicz Dominika 3721
 Sarkowicz Janusz 1928
 Sarkowicz Karolina 1296
 Sarmacka stylizacja wizerunków Tyszkiewiczów w portretach z Łochojska 3722
 Sarmacki sensualizm 7505
 Sarmatyzm, Sarmaci 1912, 3327, 3418, 3428, 3484, 3696, 3722, 4580, 6176, 7338, 7419, 7505, 8081
 Sarna Marcin, przedm. 3032; red. 3032
 Sarna Paweł 10660
 Sarna Renata, oprac. 985
 Sarnaki, pow. łosicki; gmina 3237
 Sarnecki Jerzy 6400
 Sarnecki Kazimierz 3356
 Sarniak Jan 4889
 Sarnicki Stanisław 7176, 7072
 Sarnowo, pow. wrocławski 2290
 Sarnowska-Gieffing Irena 2239, 6352
 Sarnowski Leszek 6619
 Sarnowski Marian, red. 8883
 Sarnowski Stanisław 8883
 Sarosiek Jacek 2150
 Sarosińska Kamila 6511
 Sarwa Andrzej, przedm. 3262
 Saryusz-Wolska Magdalena 706; red. 706
 Sarzyńska-Janczak Renata 1893, 3970, 8884
 Sas Maksymilian 6762
 Sas Tarnawski Stanisław Rosamond 5487
 Sas Topolnicki Kazimierz zob. Topolnicki Kazimierz Sas
 Sas-Wisłocki Juliusz 8754
 Sasanka Paweł 2794, 10278, 10298; wyd. 9671
 Saska Ewa Maria 10361
 Sasnal Kamil 10323
 Sass Marek 2870
 Sasuła Łukasz 2862
 Sat-Okh zob. Supłatowicz Stanisław
 Saučuk Alesâ 1196
 Saul z Tarsu zob. Paweł, św.
 Saulsonowa Rozalia 3435
 Sauromaci zob. Sarmatyzm, Sarmaci
 Savannah, Stany Zjednoczone Ameryki 7272
 Savčuk Igor 2871
 Savčuk Varfolomej S. 2851
 Savickis Jurgis 5213
 Savin Mihail 1757
 Savinkov Boris Viktorovič 2459
 Sawa Marian 4129, 4175
 Sawa Olo, red. 7717
 Sawaniewska-Mochowa Zofia, oprac. 116; red. 116
 Sawczak Mirosław, uzup. 4303
 Sawczuk Janusz 6139
 Saweczko Mateusz 5488
 Sawicka Anna 3032
 Sawicka Barbara 1246
 Sawicka Hanna, red. 3068
 Sawicka-Jurek Jolanta 5080, 5251
 Sawicka-Miszewska Danuta 6141
 Sawicki Anatol, pseud. Cybulski 10483
 Sawicki Bolesław 4170
 Sawicki Doroteusz 3066
 Sawicki Franciszek 6140
 Sawicki Jacek Zygmunt, przedm. 9644; wyd. 9644
 Sawicki Jakub Jan 496, 4327
 Sawicki Jan Kazimierz 9471
 Sawicki Krzysztof 3971
 Sawicki Leszek 6141
 Sawicki Maciej 2733
 Sawicki Mariusz 2851, 3356, 7385, 7488, 7505
 Sawicki Piotr 3032
 Sawicki Ryszard 5097, 5098, 6141, 6142, 7506, 10674, 10675
 Sawicki Tadeusz, pseud. Czaplą 6141, 6142
 Sawicki Tomasz 2849, 6750
 Sawicki Zdzisław 2117–2119
 Sawicz Agnieszka 2683
 Sawicz-Zabłocki Wojniśław Sulima 7783
 Sawin, pow. chełmski 6578
 Sawina Adam 10324
 Sawińska Anna 10663
 Sawulska Iwona 4165, 4193
 Sazawa, Czechy 3276
 Sądowa Wisznia, Ukraina 2862, 7065, 7185
 Sasiadek Ewa 3540
 Sasiadek Henryk 5307
 Sasiadkowie, rodzina 5307
 Scaiceanu Cristian Andrei 2468
 Scenografia w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie 3723
 Schaaf Ulrich 1887, 3972
 Schabieńska Ida 524, 2931
 Schabowska Krystyna 5110
 Schachtmeyer Ferdinand von 734
 Schaefer Bettina, oprac. 5588
 Schaer Alexander 8885
 Schaffenrath Florian 7239
 Schäffer Wojciech 2004, 8372
 Schaffgotschowie, ród 1977, 3521, 3541, 3626, 3678, 4477, 6451
 Schafly Daniel I., red. 4974; tl. 4974
 Schallaburg, Austria 9714
 Schaschek Alojzy 8116
 Schattanik Antoni Paweł 6428
 Schäubfelen, doktor 5186
 Scheffler Tomasz 4634; red. 301
 Scheibel Johann Ephraim 3550
 Scheibler Karl Wilhelm 5450
 Scheiblerowie, rodzina 5450
 Schellenberg Frantz Dominik von 6658
 Schellenberg Theodore R. 1070
 Schenková Marie 3684
 Schickfuss Jakob 5228
 Schiller Gerhard 3816
 Schiller Hans-Joachim 6399
 Schiller Leon 8941
 Schiller Marek 6689
 Schiller-Rydzewska Joanna 5215
 Schiller-Walicka Joanna 359, 360, 8349; rec. 8210; red. 3007
 Schindler Oskar 1276
 Schipor Bogdan-Alexandru 2468
 Schirmer Grażyna, tl. 6154
 Schirmer Jacek, tl. 6154
 Schirmer Marcin K. 5489, 7845
 Schlachta Astrid von 4920
 Schlender Grażyna 1102, 1103
 Schlesinger Franciszek 9232
 Schlesinger Hiltraut 6399
 Schlesinger Hugo 3407
 Schlesinger Rudolf 10490
 Schlögl Rudolf 4920
 Schlöndorff Volker 4044
 Schlösser Henryk 3834
 Schmid Bernhard 1956
 Schmid-Adamczyk Bożena 4115
 Schmid Stefan 7830
 Schmidt Arnold 3438
 Schmidt Arthur 2292
 Schmidt Filip 4482
 Schmidt Jacek 10676
 Schmidt Joanna 8251
 Schmidt Małgorzata, współpr. 1823
 Schmitt Henryk 746
 Schmitt Leokadia z Mitraszewskich 746
 Schnabel Joseph Ignaz 4191
 Schnapkwie, rodzina 4430
 Schneeberger Antoni 2851
 Schneider Johann Gotfried 1339
 Schneiderheinz Klaus 7580
 Schnurbein Siegmars von 2292
 Schoeneich (Schöneich) Aleksander 5110
 Schoenker Henryk 2939
 Scholl Sophie 873
 Scholtis August 2644
 Scholz Piotr O. 3737
 Scholz-Lübbing Hannelore 6491
 Schömfels Georg 1232
 Schörner Anselmo 2970
 Schorr Mojżesz 6143
 Schottländer Julius 7927
 Schramke Grzegorz 3604
 Schramm Tomasz 2617, 5593
 Schramm Wolfgang 873
 Schreiber Szymon 8089
 Schreyer Elżbieta 8329

- Schubart Christoph Friedrich Daniel 5186
 Schudrich Michael 2925
 Schulte Frederic 873
 Schulz Brunon 3332
 Schulz Marcin 3276
 Schulz-Beuthen Heinrich 4156
 Schunka Alexander 2920
 Schürkes Helena 6460
 Schüssel Wolfgang 5588
 Schuster Jan 2292, 6704
 Schuster-Gawłowska Małgorzata 3647; oprac. 3647; red. 3647
 Schütze Fritz 700
 Schützowie, rodzina 5196
 Schwan Gesine 5588
 Schwann Hans 5186
 Schwartz Daniel R. 8252
 Schwartz Seth 772
 Schwarz Angela 706
 Schwarz Klara zob. Kramer Clara
 Schwarz Władysław 8038
 Schymanietz Magdalena 4541
 Scott Allen 4191
 Scott Walter 4165
 Scotti Giuseppe A., przedm. 4894
Scripta Historica 281
 Scypion Afrykański Starszy 2504
 Scytowie 1415, 2483
 Szodrok (Schodrok) Karl 5453
 Secemin, pow. włoszczowski 3745
 Secesja. Zbiory i ekspozycje 1396
 Secesja i Jelenia Góra 8253
 Secler Bartłomiej 4731
 Sedlaczek Stanisław 3199
 Sedlár Oleksandr 8254
 Seduliusz Szkot 1989
 Seegers Lu 9463
 Segiet Katarzyna, red. 3536
 Segowia, Hiszpania 2545
 Séguin Eduard 8583
 Seichter Leonard 1685
 Seidel Barbara 6626, 6627
 Seidel-Grzebińska Agnieszka 3859, 3973
 Seiffert Irena 3425
 Šein Mihail Borysovič 4825
 Sejny, woj. podlaskie; region 2683, 5478
 Seklecka Natalia, rec. 5252
 Sekuła Beata 3724
 Sekuła Mateusz 424
 Selerowicz Witold 5490
 Seleukos I Nikator 2529
 Selim II Pijak, sultan 7231
 Semadeni Kacper 5110
 Sembi Marat 2456
 Sembratowicz Józef 4914
 Semczyszyn Magdalena 8255, 9484, 10325
 Semenenko Piotr 7824
 Semigalia 7107
Seminare 3588
 Semków Piotr 6443; red. 6443, 6444
 Semotanová Eva 6460
 Sempołowicz Michał 10278, 10326
 Sendlarowa Irena 6144
 Sendobry Kazimierz 3231
 Senegal 2438
 Seneka Młodszy (Lucius Annaeus Seneca Minor) 2497, 3368
 Senft Stanisław 694
 Senftleben Johann Christian 5228
 Senica Iwona, współpr. 1626
 Seniuk Aleksander 6347; red. 6347
 Sens humanistyki dzisiaj 722
Sensus Historiae 282
 Seńczyszyn Hubert 2862
 Seńko Władysław 6145
 Sepiół Janusz Marian 5491
 Sepiolo Mariusz 5492
 Sepiłowicze, rodzina 5491
 Sepkowski Andrzej 2851
 Sepsey Zsófia 1296
 Septymiusz Sewer, cesarz 2497
 Serafin Aleksandra 3303
 Serafin Ewa 3493, 5215
 Serafin Jarosław 7507
 Serafitki 6138
 Šerákov Sergij Olegovič 2629
 Šerbak Vitalij 7508
 Serbia 2444, 2445, 2713, 2716, 2734, 4885, 8157
 Serbołużycanie 2588, 2747, 2852, 5002
 Sercanki 3213, 9923
 Serczyk Władysław 2450
 Serdiukow Anna 4044; współpr. 4044
 Seredocha Izabela 549, 5217
 Seredyński Michał, rec. 9552
 Šeremetev Oleg V. 3725
 Seriale w kontekście kulturowym 4081–4083
 Serniki, pow. lubartowski; gmina 6579
 Serock, pow. legionowski 5337, 5841, 6580, 8686
 Serock i Mazowsze na przestrzeni wieków 6580
 Seroczyński Marcin 4255
 Seroka Henryk 2089, 6423, 6461, 6519; wyd. 7001
 Seroka Katarzyna 8256, 8257
 Seroka Martyna, przedm. 4398; red. 4398
 Seroka Waldemar, oprac. 9192
 Servus Pauperum 5099
 Serwański Jacek 5752
 Serwatka Tomasz 10327; rec. 10219
 Sesja „190-lecie Biblioteki Kórnickiej” 559
 Sesja naukowa: „Pandekta Justiniana Corpus iuris civilis digestum vetus cum glossis” 1995
 Šetka Vladimir, rec. 8842
 Setkiewicz Piotr 99, 2686, 9209; oprac. 9136; wyd. 9209
 Setlak Wiesław 2795
 Ševčenko Irina 2480
 Seve Wincenty de 7244
 Severin-Barboutie Bettina 706
 Sewerowie 2511
 Seweryn Stanisław 3200
 Seweryn-Puchalska Dorota, red. 1513
 Seweryniak Henryk 3563
 Seydel Bronisław 3056
 Seydel von, rodzina 5372
 Seydewitz Nicole 2451
 Sędlak Marlena zob. Hajduk Marlena
 Sędziak Henryka 7845
 Sędzicki Franciszek 6146
 Sędzik Adrian 5539
 Sędziwój Michał 2851
 Sęk Andrzej 10677
 Sęk Matylda 10660
 Sękiewicz Andrzej 6459; przedm. 6459; red. 6459
 Sękiewicz Magdalena 6459
 Sękiewicz Maurycy Waclaw 6147
 Sękowska Anna 3745
 Sękowska Elżbieta 3289
 Sękowski Józef Julian 2480
 Sękowski Paweł, rec. 10349
 Sękowski Roman 6484; przedm. 7060; wyd. 7060
 Sępólno zob. Wrocław
 Sętowski Juliusz 4542, 8258; red. 124
 „Sfalszowanie woli wyborców” 9686
 Sformować dywizję siekierników 9164
 Shaham Tsafira 2466
 Shaidurov Vladimir 911
 Shakespeare William 2600
 Shapiro Eleanor 1632
 Shapiro Robert M., współpr. 9054
 Shepard Jonathan 6913
 Shtakser Inna 8219
 Siama-Salmon Monika 10275
 Sianki, pow. bieszczadzki 2923
 Siano, pow. kartuski 3764
 Siano, pow. kosałkiński 2132
 Siarkowski Władysław 2380, 8067
 Siarzewski Wiesław, oprac. 1749
 Siatecki Alfred 5865
 Siatkowski Janusz 3304, 3726, 5077, 5077; tł. 3291
 Sibica zob. Cieszyn Czeski
 Sibila Leszek 3732
 Sic erat in votis 51, 2635, 7509
 Sich Franz A. 6653
 Sičim'skij Denis 6444
 Siciny, pow. górski 5176
 Sicińska Katarzyna 3356
 Siciński Mieczysław 1442
 Sidorowicz Andrzej 5564
 Sidor Marek 10230
 Sidorek Janusz 6127; przedm. 6127; red. 6127
 Sidorowicz Krzysztof, przedm. 2683; red. 2683
 Sidorov Aleksej 8349
 Sidorowicz Rafał, red. 3267

- Sidorowicz-Mulak Dorota 454, 1265, 3526, 3533; przedm. 3533; red. 1271, 3533, 3534
- Sidzina, pow. suski 1409, 2331
- Siebieszuk Damian 1035, 2877
- Siebold Philipp Franz von 2590
- Sieciechów, pow. kozienicki 889
- Sieciński Wiesław 8886
- Sieczkowski Grzegorz 10328
- Siedlarek Marcin Jacek 3710
- Siedlątków, pow. poddębicki 7181
- Siedlce, pow. lubiński 6581
- Siedlce, pow. nowosądecki 7073
- Siedlce, woj. mazowiecki 4810, 5692, 6214, 7646, 8593, 9759; powiat 5655, 8141; region 5317
- Siedlce z Słowikową 7073
- Siedlecka diecezja 5032, 5108
- Siedlecki Marcin 5300
- Siedlecki Michał 484; oprac. 2340; rec. 3346
- Siedlecki Michał (1873–1940) 4396
- Siedleckie województwo 9566
- Siedleckie Zeszyty Komeniologiczne* 3250
- Siedlęcín, pow. jeleniogórski 4028
- Siedliska, pow. opolski, woj. opolskie 4947
- Siedlisko, pow. czarnkowsko-trzcianecki 7027
- Siedziako Michał 912, 9875, 10329–10331; przedm. 9875; red. 9647, 9875, 10294
- Siedzikówna Danuta, pseud. Inka 10483
- Siegien Bazyli, red. 5211
- Siegień-Matyjczewicz Alicja 5215
- Siegmund Otylia ze Skuzów 9495
- Siejek Bogdan 6276
- Siejkowska-Askutja Ewa 369, 1296
- Siejkowski Michał 7505
- Siek Bartłomiej 1209
- Siek Magdalena, tl. 9066
- Siekierka Szczepan 9494
- Siekierski Maciej 1196
- Sielatycki Mirosław 979
- Sielec zob. Sosnowiec
- Sielezin Jan Ryszard 9341; rec. 9115
- Sielicka Magdalena 4328
- Sielicka-Baryłka Klara 1281
- Sielicki Aleksander 1196
- Sielicki Tomasz 1651, 4543, 4544
- Sielski Jan 6789
- Sielski Jerzy 10661
- Sieluń, pow. makowski 6570
- Sielużycki Stanisław 2421
- Siemak Zbigniew 4398
- Siemaszko Karol 10332
- Siemaszko Konstancy Mateusz 2952
- Siemaszko Władysława Jadwiga zob. Czechowska Władysława Jadwiga
- Siembora Sebastian 4282
- Siemianowice Śląskie, woj. śląskie 2391, 2392, 2687, 6582; Michałkowice 1936, 6583
- Siemianowska Ewelina 2180, 2294
- Siemianowska Sylwia 2842, 4282, 4320; red. 4282
- Siemianowski Jordan 2571, 8887, 8888
- Siemianowski Paweł, tl. 1548
- Siemiaticze, woj. podlaskie 8251
- Siemiątkowscy, rodzina 5262
- Siemiątkowski Tadeusz 4770
- Siemienieć-Gołaś Ewa 2480
- Siemieniuk Kinga 4743
- Siemińska Renata 2305
- Siemińska Dominika 4786
- Siemiński Daniel 1053
- Siemiński Tomasz, red. 205
- Siemion Anna 2388
- Siemion Ignacy Zenon 3041; oprac. 6994; tl. 6994
- Siemion Wojciech 5334
- Siemiradzki Henryk 3721
- Siemirowice, pow. łębski 10005
- Siemko Piotr 6428, 6429
- Siemowit (Ziemowit), książę Polan 6879
- Sieniawa, pow. przeworski 4396
- Sieniawska Elżbieta z Lubomirskich 7028, 7070, 7385
- Sieniawski Adam Mikołaj 2851, 7028, 7077, 7386
- Sienkiewicz Henryk 1480, 1613, 2497, 3285, 3313, 3319, 3333, 3367, 3368, 3389, 3399, 3426, 3435, 3468, 3470, 3472, 3477, 4731, 5203, 7741, 7773, 8112, 9000
- Sienkiewicz Henryk Józef 3319
- Sienkiewicz Jadwiga 3319
- Sienkiewicz Jan 2732; tl. 2637
- Sienkiewicz Jan Wiktor 1429, 3727, 9541
- Sienkiewicz Marta 4282
- Sienkiewicz Ryszard 6553
- Sienkiewicz-Syldatk Aleksandra 2514
- Sienkiewiczowa Maria z Szetkiewiczów 3367, 7741
- Sieńczak Bronisław 6148, 6148
- Sieńko Rafał 5880
- Sieradz, woj. łódzkie 1241, 2851, 3534, 4243, 4266, 5080, 9175; region 10378; ziemia 7265
- Sieradz Małgorzata 3612, 6036, 8259
- Sieradzan Przemysław 2364
- Sieradzan Wiesław 913, 1956, 2760, 6247, 8260, 10578; red. 239
- Sieradzka Anna 3710, 3992, 5180
- Sieradzka Danuta 1196, 3550
- Sieradzka Elżbieta, rec. 6679
- Sieradzka-Baziur Bożena 723, 2734
- Sieradzka-Malec Ojcumila 3749
- Sieradzki Andrzej 2240, 3267
- Sieradzkie województwo 7464
- Sierakowiak Dawid 9165
- Sierakowice, pow. kartuski 8716
- Sierakowska Katarzyna 8261, 8280
- Sierakowski Jan Andrzej 7074
- Sierakowski Sławomir 3608
- Sierakowski Zygmunt 891
- Sierakowsko-Międzychodzkie Zagłębie 4368
- Sieraków, pow. międzychodzki 2815
- Sierba Michał 7509–7513; wyd. 7040
- Sierchula Rafał 1700, 4755, 4799, 6275, 9472, 10333
- Siercza, pow. wielicki 6584, 7337
- Siercza. Dach Wieliczki 6584
- Siergiej Małgorzata 10334
- Sierko Władysław 6149
- Sierkosz Ewa, zdj. 3984
- Sierkowa Julia 2965
- Sierocka-Pospiech Maria 1088, 1175
- Sieroń Arkadiusz 8262
- Sieroszevska-Rolewicz Zuzanna 3974
- Sieroszewski Antoni 7124
- Sieroszewski Józef 6150
- Sieroszewski Wacław 8103
- Sierotwiński Stanisław 8152
- Sierpe, woj. mazowiecki 1797, 2915
- Sierpowski Stanisław 684, 1074, 2750, 9687; red. 248; wyd. 9722
- Sierra Leone 9021
- Sierzputowska Karolina, rec. 6424; red. 174
- Sierzputowski Konrad, red. 4166
- Sierzęga Paweł 826, 6913; oprac. 18; red. 6913; wyd. 8433
- Siewierski Henryk 2970
- Siewierski Jacenty 6127
- Siewierski Tomasz 914, 946, 5704; przedm. 946, 2159; red. 946
- Siewierz, pow. będziński 3946, 4936, 6585; księstwo 4936
- Siewior Kinga 3437
- Sigtuna, Szwecja 2869
- Sikoń Stanisław 7742
- Sikora Dariusz 8889
- Sikora Dorota 1911, 1949
- Sikora Elżbieta 5418
- Sikora Ewelina 4756
- Sikora Franciszek 71, 6924, 6924
- Sikora Ireneusz 3450
- Sikora Jerzy 2849, 6808; przedm. 3375, 6808; red. 3375, 6808
- Sikora Mateusz 2849, 676
- Sikora Mirosław 1828, 9473, 9474, 10335, 10336
- Sikora Monika 8899, 10440
- Sikora Przemysław 6789
- Sikora Sławomir 4231
- Sikora Tomasz, rec. 9647
- Sikora Wawrzyniec 8475
- Sikora Wojciech, przedm. 3616
- Sikorska Janina 8263
- Sikorska Joanna 7514
- Sikorska Marta, wyd. 7078

- Sikorska-Kowalska Marta 719, 939, 2307, 3608
 Sikorska-Kulesza Jolanta 2008, 8264
 Sikorski Andrzej 915, 2061, 2850, 7103, 7515
 Sikorski Andrzej (muzyka) 4115
 Sikorski Dariusz, rec. 6901
 Sikorski Dariusz Andrzej 926, 2845, 2849, 5430, 6762, 6925; rec. 1027; repl. 1027
 Sikorski Dariusz Konrad 2939
 Sikorski Franciszek Józef 7878
 Sikorski Juliusz 10275, 10337, 10338
 Sikorski Marcin 6405
 Sikorski Robert 8265, 8266
 Sikorski Tomasz 916, 1609, 2837, 5183, 5592, 9875, 10339; przedm. 8465; rec. 8950, 10294
 Sikorski Władysław Eugeniusz 2470, 4727, 4889, 9049, 9413
 Silnicki Tadeusz 5430
 Silniczka, pow. radomszczański 6586
 Silniczka. Szkoła i wieś w odsłonięciu dziejów 6586
 Siła Wielkich Polaków 5100
 Siłkowska Urszula 1493
 Simek Rudolf 6913
 Simiński Rafał 848, 2532, 6926
 Simiński Tadeusz 6151
 Simo Szymanowski Dymitr 6152
 Simoleit Gustav 9166
 Simon z Wąchocka, cysters 2849
 Simonetta Francesco 7229
 Simoradz, pow. cieszyński 3749
 Šimrák Ján 4191
 Sinčuk Ivan 2845
 Siniarska Anna 2993; przedm. 2993; rec. 2993
 Sinkevič Evgen 3477
 Sinkowski Stanisław 4311
 Sinti 9482
 Sińczak Tomasz 491
 Sioma Marek 6077
 Sioma Radosław 3420
 Siostra M. Iwona Król – cicha bohaterka Wschowy 5101
 Siostry Jezusa Miłosiernego 6010, 6040
 Siostry Notre Dame 5566
 Siostry szensztackie 5719
 Siostry Wspólnej Pracy 4951, 9974
 Šipavičiūtė Justina 2102
 Šipek Richard 3534
 Sirmen Maddalena Laura 2613
 Sirmium zob. Sremska Mitrovica
 Siroid Dariã 5220
 Sirutavičius Vladas 10678
 Siryk Ludmiła 3325
 Sitaniec, pow. zamojski 6264
 Sitarek Adam 9270, 9475, 9476; rec. 9054
 Sitarz Andrzej, red. 4105
 Sitarz Irena, wyd. 5364
 Sitarz Krystyna 2687, 8890
 Sitarz Mirosław 5001, 5112; przedm. 5112; red. 5001, 5112
 Sitek Bronisław 2511
 Sitek Władysław 5493
 Sitek Wojciech 2790
 Sitkiewicz Damian 6461
 Sitkiewicz Magdalena 3622
 Sitko Roman zob. Roman Sitko, bł.
 Sitko Zofia, wyd. 7700
 Sitkówka-Nowiny, pow. kielecki; gmina 4558
 Sitnik Aleksander Krzysztof 4959, 5006, 5129, 5629, 5728, 6372, 7516, 8891, 10340, 10341; rec. 4943, 6923; red. 4896; wyd. 9184
 Sito Jakub 3696, 3834, 5836
 Sito Janina 6415
 Siuciak Aleksandra 1956; oprac. 1956
 Siuciak Mirosława 3267, 3319, 7517
 Siuda Kamila 1579; rec. 9019
 Siuda Rafał 6703, 6708
 Siuda-Ambroziak Renata 2970
 Siudek Wojciech, rec. 8206
 Siuta Jędrzej 1464
 Siwak Waclaw 5149, 10679; wyd. 7071, 7091
 Siwanowicz Marek 3875
 Siwanowicz Teresa 3875
 Siwak Andrzej 1887, 1934, 1950, 2327, 2387
 Siwek Anna 10342
 Siwek Janusz 9206
 Siwek Krzysztof 10217
 Siwiak Agata 4097
 Siwiak Anna 4989
 Siwiak Wojciech 4329, 4989
 Siwicka Marta 6624
 Siwiec Agata 3493; oprac. 2310
 Siwiec Bogdan Piotr (Rafał) 5099
 Siwiec Justyna, przedm. 5203; rec. 5203
 Siwiec Kunegunda 3493
 Siwiec Magdalena 3409; red. 3409
 Siwiec Paweł 3028; przedm. 8073; rec. 8073
 Siwiec Ryszard 983
 Siwiec-Cielebon Michał 5494; rec. 9133
 Siwińska Marta 3276; rec. 3276
 Siwińska Monika 1445–1447, 4601
 Siwiński Włodzimierz 5823
 Siwoń Ewa, tl. 8646
 Siwor Grzegorz 9546
 Sjökvist Peter 1196, 3534
 Sjöström Oskar 7518
 Skala Jan 2746
 Skalmowski Andrzej 3975, 3976, 8892; rec. 4487
 Skalińska Ewangelina, tl. 4684
 Skaliński Jerzy, red. 6799
 Skaliński Romuald 6591
 Skaliński Włodzimierz A., uzup. 6799
 Skalmowski Wojciech 3439
 Skalska Karolina 4176
 Skalska-Zlat Anna, red. 102
 Skalski Dariusz 4731, 4985
 Skalski Janusz H. 3042
 Skalski Marcin 5234
 Skalski Marek 5495
 Skalski Paweł 1630
 Skalski Piotr 8893
 Skalski Wojciech, red. 2995
 Skała, pow. krakowski 6923
 Skałuba Kazimiera 408
 Skandynawia 413, 918, 2344, 2571, 2869, 3313, 5180, 5593, 6761, 6875, 6913, 6964, 8134, 8638, 9727, 10615
 Skarbak Jan 6153
 Skarbiec. 200 lat Ossolineum 3564
 Skarbimierz, pow. brzeski, woj. opolskie 10532
 Skarbińska-Szocińska Barbara, oprac. 6646; przedm. 6646
 Skarga Piotr 2550, 7434
 Skarszewski Wojciech 7063
 Skarszewy, pow. starogardzki 6587
 Skarupsky Petra 10343
 Skarzyńscy, rodzina 7845
 Skarzyńska-Wawrykiewicz Magdalena 3977
 Skarzyński Łukasz 10578
 Skarzyński Mirosław 3289
 Skarzyński Wincenty 7743
 Skarżysko-Kamienna, woj. świętokrzyskie 2877, 5067
 Skawina, pow. krakowski 408, 3064, 3872, 8301, 10159
 Skawinki, pow. wadowicki 6588
 Skawińska Katarzyna 4094
 Skawińska Krystyna 2026
 Skawiński Grzegorz 4182
 Skawran Katarzyna, tl. 5758
 Skąpe, pow. toruński; region 9713
 Skąpska Zofia 7737
 Skąpski Jan 7737
 Skąpski Rafał, wyd. 7737
 Skelnik Julian 4757
 Skep'an Anastasiã Anatol'euna 2344, 7519
 Skępe, pow. lipnowski 5007, 5129, 6348, 6589, 8384
 Skiba Andrzej 5716; oprac. 9192
 Skiba Mariusz 4971, 6454
 Skibicki Franciszek 5102, 8267, 9477
 Skibińska Alina, oprac. 9098; wyd. 9107
 Skibiński Edward 864, 1996, 1997, 2873, 6765, 6927; przedm. 864; rec. 6860; rec. 864
 Skibiński Franciszek 3687, 7520; współpr. 1208

- Skibiński Paweł 1828, 10344; rec. 10122; wyd. 9744
- Skibiński Szczesny 3852
- Skibiński Tomasz, przedm. 2453; red. 2453
- Skicki Janusz 3232
- Ski del, Białoruś 2971
- Skiendziul Sylwia 2344, 4825
- Skierniewice, woj. łódzkie 2123, 5212
- Skierska Izabela 6432, 6432, 6906
- Skiwski Emil 8391
- Skład Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 377
- Składkowski Felicjan Sławoj 1577, 8550
- Skłodowska Elżbieta 3032
- Skłodowska-Curie Maria 3010, 3031, 3043, 3044, 5309, 5331, 6154, 7641, 8521
- Skłodowski Jan 929
- Skobelski Robert 2761, 2873, 6620, 6659, 10345, 10346; rec. 1282, 10028; red. 308
- Skoblik Sławomir 5669
- Skočilás Igor Aroslavovič 4946, 5089
- Skoczek Maria 2970
- Skoczek Tadeusz 1292, 1571, 1603, 1613, 1836, 2381, 4711, 5418, 6240; oprac. 6240; przedm. 1603, 5831; red. 1281, 1452, 1571, 1698, 1720, 4711, 4745, 5278, 5418, 5681, 5690, 5870, 6051, 6240, 6300, 9378
- Skoczeń Marcin M., rec. 4665
- Skoczeń-Marchewka Beata 1281
- Skoczów, pow. cieszyński 2277, 2286, 4216, 4431, 4518, 4907, 6590, 8587, 8818, 10255
- Skoczylas Janusz 2849, 3978
- Skoczylas Józef 6653
- Skoczylas Władysław 6155
- Skoczylski Jan, wyd. 9568
- Skodlarska Barbara 5090
- Skodlarski Janusz 5090
- Skoki, pow. gostyński 6591
- Skoki, pow. wągrowiecki 6592
- Skolik Beata 3056
- Skolik Joanna 3389
- Skolimowska Anna 1973, 2453, 7521
- Skonieczny Tomasz 1854; przedm. 1854; red. 1854
- Skop Michał 2762
- Skoracki Łukasz 10546
- Skorek-Munch Jolanta, red. 4181
- Skornia Marcin 5103
- Skorogoszcz, pow. brzeski, woj. opolskie 7630
- Skorowski Henryk 4985
- Skorupa Andrzej 3728, 3979–3981
- Skorupa Ewa 3451
- Skorupska Elżbieta 5104
- Skorupska-Raczyńska Elżbieta 3305, 5874; przedm. 5874; red. 5874
- Skorupska-Szarlej Janina 8268
- Skorupska-Tomczyk Alina 5496
- Skorut Paweł 2734, 10174; przedm. 2734; red. 2734
- Skorzewo, pow. kościerski 7961
- Skotarczak Dorota 527, 2794, 4845
- Skotnicka-Palka Małgorzata 1053, 1262, 3154; przedm. 3154; red. 3154
- Skotnicki Mariusz, red. 4798
- Skotniczna Ewa 8269
- Škovierová Angela 1196
- Skovoroda Grigorij Savič 3466
- Skowera Maciej 3383
- Skowron Andrzej 5695, 9478
- Skowron Filip 1555
- Skowron Paweł 8894
- Skowron Ryszard 2635, 7231
- Skowron Zbigniew 4116, 7830; oprac. 7654
- Skowronek Bogusław, rec. 3594
- Skowronek Katarzyna 2214
- Skowronek Marek 4161
- Skowrońska Alicja 2940
- Skowrońska Beata, red. 149
- Skowrońska Helena 6635
- Skowrońska Marta 4482
- Skowroński Jerzy 6156
- Skowroński Mirosław 4885
- Skóra Agnieszka 1393
- Skóra Kalina 462, 609, 2292
- Skóra Wojciech 4853, 6000, 8895, 8896; red. 2469
- Skóraś Marian 6157
- Skórczyńska Renata, oprac. 5057
- Skórkowski Karol 4936
- Skórzec, pow. siedlecki 5015, 5016
- Skórzewscy, rodzina 4011
- Skórzewska Marianna z Ciecierskich 5513, 7283
- Skórzewski Paweł 7124
- Skórzyńska Izabela 700, 979, 1874, 2675, 2733, 4523; przedm. 1874; red. 282, 1874
- Skórzyński Jan 10347, 10348; rec. 10136; red. 323; wyd. 9668
- Skrabacz Ewa 10522
- Skrabania David 8270; tł. 3988, 9622
- Skrabski Józef 677, 4936
- Skrejko Magdalena 1281, 6470; oprac. 1704
- Skrężyna Klaudia 6597
- Skróbiszewska Ewa 6073
- Skrobot Wiesław 6491
- Skrochovice, Czechy 9242
- Skrodzka Agnieszka 3729
- Skrowaczewski Stanisław 5418
- Skrymbant-Dziewiątkowska Izabella 4183
- Skrzycki Radosław 733, 1756, 2188; red. 225
- Skrzatusz, pow. pільski 262, 1119, 3821, 5167, 6999, 7177
- Skrzek Jan 4168
- Skrzek Józef 4106, 4120
- Skrzydłewska Beata 3752; przedm. 3752; red. 3752
- Skrzydłowski Paweł 826
- Skrzydłowska-Kalukin Katarzyna, przedm. 5987; wyd. 5987
- Skrzynecki Jan Zygmunt 2445
- Skrzynecki Piotr 1549
- Skrzyniarz Ryszard 719, 6928; przedm. 719; red. 719
- Skrzyńska Edyta 2867
- Skrzyńska Katarzyna 2845
- Skrzyński Grzegorz 6760
- Skrzyński Tomasz 10349
- Skrzyńsko, pow. przysuski 4200
- Skrzypczak Jerzy 1729, 1863, 5432, 5985, 8228, 10350; oprac. 7749; przedm. 7749; red. 253
- Skrzypczak Maria 1398, 1401
- Skrzypczak Piotr 4084
- Skrzypczyk Mirosław 5196; red. 5195
- Skrzypek Agnieszka 2795, 5105, 5685; wyd. 5125
- Skrzypek Andrzej 2870, 5278
- Skrzypek Ignacy 1337, 1817, 6508, 6553, 6595
- Skrzypek Miłosz 8897; przedm. 2687; red. 2687
- Skrzypiec Krzysztof 6595
- Skrzypiec-Dagnan Izabela 81
- Skrzypietz Aleksandra 2635, 2861, 2851, 4264, 6454, 7385, 7505, 7522, 7529
- Skrzyszew, pow. radzyński 6593
- Skubaczewska-Pniewska Anna 3426; red. 3426
- Skubaczkowski Janusz 4094
- Skubisz Jolanta 5251
- Skubisz Paweł 10260; przedm. 10260; red. 10260
- Skubiszewski Krzysztof 6158
- Skubiszewski Piotr 1361; rec. 6884
- Skulski Leopold 3025
- Skuratowicz Jan 369, 4482, 7523
- Skurczyński Łukasz 2307
- Škurgan Oksana 4184, 4185
- Skurski Paweł 5139
- Skurtys Jakub 3420
- Skurzeńska Agata 8271
- Skutecki Jakub 1235
- Skutnik Tadeusz 6475
- Skuzza Zbigniew 1405
- Skwara Marek, przedm. 9409
- Skwara Marta, tł. 9409
- Skwarczek Tadeusz, red. 6609
- Skwarczewska Jolanta 87
- Skwarek Agata 3027
- Skwarek Albin 2763
- Skwieciński Piotr 1828
- Skwierzyńska, pow. międzyrzecki 8203
- Skworoda Paweł Sz. 7437

- Slaktarebenck czyli Krwawe jatki księcia Karola Sudermańskiego 2430
- Slany Katarzyna 3452
- Slaska Ewa Maria 719
- Slavia Antiqua* 283
- Slawiczek Jan Franciszek zob. Kowalik Jan
- Slawik Jakub, przedm. 3066; red. 3066
- Slawonia 2445
- Sleńdziński Ludomir 8672
- Sliż Natallá Uladzimiraua 2851, 7019, 7524
- Slobodán Vasil' 3922, 3982, 6492
- Słabczyński Tadeusz 5497, 5498
- Słabicka Małgorzata, tł. 1703
- Słabińska Elżbieta 4398, 5090
- Słabosz-Palacz Katarzyna 2387; współpr. 2387
- Słaby Agnieszka 5513, 7505; rec. 7581; red. 1056; wyd. 7028
- Słaby Łukasz 3473
- Słaby Tadeusz 6631
- Słapek Dariusz, przedm. 2511; red. 2511
- Sławecki Michał, oprac. 4129; red. 4129
- Sławecki Tadeusz, przedm. 6488
- Sławek Walery 8807
- Sławięcice zob. Kędzierzyn-Koźle
- Sławin zob. Lublin
- Sławinek zob. Lublin
- Sławińska Agnieszka 10351
- Sławińska Beata 10268; wyd. 9630
- Sławińska-Dahlig Ewa 4115
- Sławiński Piotr 3608, 3983, 3984
- Sławiński Stanisław 3805, 3806
- Sławków, pow. będziński 4936
- Sławni lekarze gdańscy 5499
- Sławno, pow. opoczyński 6594
- Sławno, woj. zachodniopomorskie 2132, 6595, 6596, 10687
- Sławoj Felicjan Składkowski (1885 Gąbin – 1962 Londyn) 1577
- Sławska-Lipczyńska Olga 4093
- Sławski Krzysztof 3604
- Słobodzian Wiesław 6159
- Słoczyński Henryk Marek 826, 917, 926; polem. 917
- Słodkowska Inka 10680
- Słodkowski Grzegorz 10352
- Słodkowski Jędrzej 4106
- Słodkowski Piotr 1636
- Słodziński Andrzej 3063
- Słojkowska Katarzyna 1043, 5784
- Słoka Małgorzata 5139
- Słoma Jacek 1052
- Słoma Sławomir 10022
- Słomczyński Mirosław 5500
- Słomczyński Szymon 3434
- Słomianowska-Kamińska Emilia 1194
- Słomiński Krystian 3251
- Słomka Artur 4986
- Słomniki, pow. krakowski 6597
- Słomska Joanna 6708
- Słomski Michał 668, 2845, 4477, 5501
- Słoniewski Michał 7880
- Słoniń, Białoruś 1281, 8441; starostwo 2629
- Słonimski Antoni 3382, 7744
- Słonimski (Słonimski) Piotr P. 6160
- Słoń Marek 1972, 2189, 4477, 6865; polem. 2005
- Słońsk, pow. sulęciński 2451
- Słotwiński Przemysław 5502
- Słowacja 1187, 1188, 2683, 2795, 2916, 3492, 4116, 4193, 4878, 5200, 5596, 7895, 9270, 10618
- Słowacki Euzebiusz 7852
- Słowacki Juliusz 2844, 3435, 4396, 6038, 7833, 8172, 8418
- Słowakowicz Stanisław 2155
- Słowami o dźwiękach 4186
- Słowenia 2445, 2801, 3349, 4396, 8157
- Słowiak Jarema 535, 2764, 4885
- Słowiańszczyzna, Słowianie 283, 422, 434, 468, 486, 734, 767, 768, 849, 918, 1196, 2193, 2203, 2213, 2290, 2400, 2476, 2502, 2534, 2537, 2687, 2836, 2842, 2849, 2856, 2866, 2869, 2970, 2985, 3276, 3349, 3425, 3461, 3473, 3642, 3726, 4191, 4193, 4282, 4335, 4916, 5123, 5201, 6554, 6879, 6895, 7402, 7951, 8148, 8177, 8752; Południowa 2781, 2784; Zachodnia 2491, 2781
- Słowik Grzegorz P. 6162
- Słowikowa, pow. nowosądecki 7073
- Słowikowska Anna, red. 5112
- Słowińska Justyna, red. 967
- Słowiński Andrzej 4203
- Słowiński Konrad 2036, 5503
- Słowiński Marian 9101
- Słowiński Przemysław 5874, 10353
- Słowiński Roman, przedm. 5156; rec. 5156
- Słownik biograficzny archiwistów polskich 5504
- Słownik biograficzny mechaników Pomorza Zachodniego 5505
- Słownik biograficzny polskich archiwistów kościelnych 5506
- Słownik biograficzny powiatu toruńskiego 5507
- Słownik biograficzny Tatarów polskich 5508
- Słownik biograficzny teatru polskiego 5509
- Słownik gwar małopolskich 114
- Słownik gwar śląskich 115
- Słownik gwary i kultury Kujaw 116
- Słownik historii doktryn politycznych 117
- Słownik historyczno-geograficzny ziemi liwskiej 2181
- Słownik pisarzy śląskich 5510
- Słownik polskich autorów literatury kryminalnej 5511
- Słownik stereotypów i symboli ludowych 118
- Słownik wsi śląskich w średniowieczu 2182
- Słowa* (Warszawa) 2683
- Słowo* (Wilno) 8976, 3313
- Słowo Ludu* 4049
- Słowo Polskie* 8075, 8941
- Słowo Powszechne* 10275
- Słuck, Białoruś 3377, 7142; księstwo 2855
- Sługa Boży biskup Adolf Piotr Szełąg 6214
- Sługa Boży ks. Aleksander Zienkiewicz 1652
- Słupeczyński Jacek 9848
- Słupecka Bogumiła B. 5975
- Słupecki Leszek P. 918, 2849, 5131, 6762; przedm. 6913; red. 6913
- Słupek Stanisław 3062
- Słupia Nadbrzeżna, pow. opatowski 2045
- Słupia Nowa zob. Nowa Słupia
- Słupno, pow. plocki; gmina 3875
- Słupsk, woj. pomorskie 1418, 1584, 1585, 2469, 3019, 4085, 4398, 6553, 6554, 7554, 8895, 10184; księstwo 2532, 6894; powiat 2367; region 4247, 6946, 7264
- Słupska Kamila, red. 3536
- Słuszkiewicz Barbara 4545
- Służąc Bogu, służyli Polsce 5512
- Służba Zdrowia w Czempiniu wczoraj i dziś 4546
- Służebnice 4902
- Służebniczki dębickie 5105, 5125
- Służebniczki starowiejskie 1088, 5002
- Służebniczki śląskie 4984, 6484, 10177
- Służebniczki wielkopolskie 5717
- Służew zob. Warszawa
- Słynne kobiety w Rzeczypospolitej 5513
- Smaga Agnieszka 3420
- Smaga Łukasz 5989
- Smaga Magdalena 1370, 3985, 3986
- Smaga Teresa Ewa 1194
- Smagała Bolesław 9688
- Smajkiewicz Ali 9596
- Smakowska Monika 919
- Smalánčuk Aláksandr Fëdaravič 2465, 2971
- Smardzewice, pow. tomaszowski, woj. łódzkie 1137
- Smarzowski Wojciech 4092
- Smaza Janusz 1281, 1928

- Smaza Klaudia 3418, 3461
 Smela Grzegorz 9167
 Smereka Bohdan, rec. 4657
 Smetona Marius 2241
 Smetonienė Anželika 2241
 Smętowo Graniczne, pow. starogardzki 9183
 Šmigelskytė-Stukienė Ramunė 7525
 Smirnov Ūrij 3987, 6316
 Smišek Rostislav 7526
 Smith Laurajane 5182
 Smith Lyn, wyd. 9073
 Smith Thomas W. 1956
 Smoczkiwicz Leszek Witold 6161
 Smoczyński Marcin 1036, 3188, 10354
 Smoczyński Rafał 4547
 Smogorzewska Justyna 1929
 Smogorzów, pow. namysłowski 7728
 Smolak Marzena 3730, 3731
 Smolana Krzysztof 1196, 2443, 2965, 2970
 Smolarczyk Andrzej 3093
 Smolarek Karolina 7527
 Smolec, pow. wrocławski 6598
 Smoleń Bohdan 5475
 Smoleńsk, Rosja 2851, 4825, 7059, 7138, 7229, 7231, 7342, 7488, 8606, 10606
 Smoleńska Anna 1947
 Smoleński Jędrzej 992
 Smoleński Paweł 9387
 Smoleński Sławomir 2995
 Smolice, pow. krotoszyński 6478, 6479
 Smolik Andrzej 4189
 Smolik Bartosz 10681
 Smolińska Agnieszka 5139; red. 5139
 Smoliński Aleksander 920, 921, 1974, 2120, 2848, 2851, 3477, 4853, 4862, 6443, 8092, 8272, 8273, 8898; przedm. 8092; red. 4884, 8092
 Smoliński Grzegorz, red. 6635
 Smoliński Józef 4889, 8899, 9479, 9480
 Smoliński Marek 2836, 2873, 6929
 Smoliński Mariusz 3696
 Smoliński Piotr 5106
 Smolis Michał, red. 4046
 Smolka Stanisław 922
 Smolnica, pow. gliwicki 3233
 Smolnicki Marcin 4548
 Smolny Henryk 2872
 Smolorz Dawid 3988
 Smolorz Lucjan 1276
 Smolorz Michał 5453
 Smoluchowski Marian 1550, 3020, 6162
 Smółka Leonard 6484
 Smółucha Janusz 2550; przedm. 2550; red. 2550
 Smorzewska Magdalena 2443
 Smoręda Agnieszka 2790
 Smoszew, pow. krotoszyński 6477
 Smólsk, pow. wrocławski 7766
 Smuglewicz Franciszek 3737, 7108
 Smulski Dominik 6440
 Smulski Jan Franciszek 5278
 Smułkowa Elżbieta 3290
 Smuszkiewicz Antoni 3422, 3426
 Smyczyńska Katarzyna 9546
 Smyk Katarzyna 4265, 5202
 Smykała Bronisław 6654
 Smykała Piotr 6439
 Smykowski Bartosz 9481
 Smywińska-Pohl Anna 2307, 2996
 Snarski Krzysztof 2382
 Snicarčuk Lidiā 891
 Snoch Bogdan 6537, 7528, 8274, 10355
 Snopek Jerzy, współpr. 7599
 Snopek Kuba 3791
 Snopek Sławomir, wyd. 9730
 Snopko Jan 4845
 Snyder Timothy 707, 717, 718, 979
 Sobala Michał 4936
 Sobalski Franciszek 4549, 10356; wyd. 2832
 Sobańska Alicja 1238
 Sobańska Anna, oprac. 1219
 Sobańska Róża 891
 Sobański Piotr 10357
 Sobaszek Erdmute 719
 Sobczak Antoni Krzysztof 2861
 Sobczak Barbara 3267
 Sobczak Cezary 2845
 Sobczak Czesław 6635
 Sobczak Edmund 6635
 Sobczak Jacek 2636
 Sobczak Kornelia 5256
 Sobczak Michał 2769
 Sobczak Piotr Artur 1912
 Sobczak Ryszard 9252
 Sobczak-Waliś Monika 636, 1938, 5900, 8900, 10682; rec. 3508; red. 243; wyd. 8436
 Sobczyk Joanna 1555
 Sobczyk Maciej 2294
 Sobczykowa Joanna 2004
 Sobczyńska-Szczyńska Mirosława 3684, 3989, 5107
 Sobczyński Eugeniusz 2204, 5580
 Sobczyński Krzysztof 6163
 Sobchowicz Łukasz 2420
 Sobiecka Anna, oprac. 6278
 Sobeki Mirosław 2965, 3536; red. 10706
 Sobeki Włodzimierz 4550
 Sobeczko Helmut Jan 5137
 Sobeczko Mateusz 4264, 5453, 10358
 Sobejko Krzysztof, przedm. 6392
 Sobel Grzegorz 6620, 8275
 Sobelman Michał, tł. 9158
 Sobibór, pow. włodawski; obóz 9424
 Sobiczewski Hubert 541
 Sobiech Jan 10359
 Sobiech Janusz 8276
 Sobiecka Anna 3440, 4049, 4085
 Sobiecki Józef 9689
 Sobiecki Roman, red. 10595
 Sobieczko Mateusz 1052
 Sobienie-Jeziory, pow. otwocki 5182
 Sobieraj Jarosław 2292
 Sobieraj Józef 6164
 Sobieraj Leonard 1396, 6170
 Sobieraj Maciej 6490; współpr. 6447
 Sobieraj Tadeusz 3927
 Sobieraj Tomasz 3435, 8197, 8310; rec. 7719
 Sobierajska Kalina 2970
 Sobierajska-Mormol Grażyna 6557
 Sobiescy, ród 1193, 2061, 7385, 7466
 Sobiesiak Joanna Aleksandra 2572; rec. 6957; red. 131
 Sobieska Anna, przedm. 5223; red. 5223
 Sobieska Maria Kazimiera (1695–1723) 2635
 Sobieska Maria Klementyna 2613
 Sobieski Jakub 7053, 7529
 Sobieski Jakub Ludwik 2635, 3750, 6479, 7092, 7151
 Sobieski Jan (1602/3–1627) 7053
 Sobieski Marek 7053
 Sobieski wokół spisków i konfederacji 142, 7529
 Sobiesław Sławnikowicz, książę li-bicki 2151
 Sobiesławice, ród 2836
 Sobieszczak-Marciniak Małgorzata 5794
 Sobięcín zob. Wałbrzych
 Sobik Paweł 10683
 Sobisz Marek 7429
 Sobisz Zbigniew 6440, 6553, 6595
 Sobiś Tadeusz jun. 6459
 Sobkiewicz Zygmunt 5649
 Sobko Anna 9690
 Sobkowiak Jarosław A., przedm. 3066; red. 3066
 Sobkowiak-Tabaka Iwona 2290, 6705, 6750; red. 6679
 Sobociński Michał 8277
 Soboczyński Łukasz 6542
 Sobol Alina 2444
 Sobol' Valentina 3418, 3453
 Sobol-Kiełbana Małgorzata 3565, 5514
 Sobolev Lev 10483
 Sobolew, pow. garwoliński; region 4725
 Sobolewska Elżbieta, rec. 2349
 Sobolewska Katarzyna 3275, 3306, 3307, 6370; red. 6370
 Sobolewski Bolesław 6616
 Sobolewski Janusz 3984
 Sobolewski Leszek 2590
 Sobolewski Zbigniew 5108

- Sobolska Maria 6365
Sobota Colombano 8795
 Sobotka Piotr 3289
 Sobowidz, pow. gdański; region 2166
 Sobór oczami polskich komunistów 9691
 Sobótka, pow. wrocławski 5228
 Sobucki Władysław 2037
 Socha Irena 3540, 3550
 Socha Katarzyna 2670, 3158
 Socha Klaudia 1974, 3566
 Socha Krzysztof 2495, 2850, 4312, 4919
 Socha Paweł 10360
 Socha Ziemowit 10684
 Sochacka Anna 5079, 6498; przedm. 6498; red. 6498
 Sochacka Stanisława 2242, 2243, 3283
 Sochacki Jarosław 6930
 Sochaczew, woj. mazowieckie 4535, 5422
 Sochaczewski Aleksander 2882
 Sochaczewski Bronisław 6165
 Sochaj Andrzej 9482
 Sochań Robert, tl. 1188; współpr. 1188; wyd. 1188
 Sochańska Bogusława 3326
 Sochańska Zofia, tl. 1632
 Social engineering in Central and South-East Europe 2765
 Socjaliści Solidarności 10361
 Socrealizmy i modernizacje 3732
 Socyn Faust (właśc. Fausto Sozzini) 7436
 Soczewiński Edward 6166
 Soćko Adam 3627, 4936; red. 299
 Sodel Ryszard 10260
 Sofia 8831
 Söhner Felicitas 873
 Soida Krzysztof 4506
 Sołński Borys Jacek 6567
 Sojak Radosław 9760
 Sojczyński Stanisław, pseud. Warszyc 10483
 Sojka Elżbieta 10603
 Sojka Jerzy 5087, 5136
 Sojka-Maształczak Helena 3602; red. 1856, 3602
 Sojkin Bogdan 10726; przedm. 10726; red. 10726
 Sojo Benito de 2635
 Sokal, Ukraina 6853
 Sokal Małgorzata, rec. 8253
 Sokalski Ireneusz 1074
 Sokalski Marcin 4783
 Sokalski Paweł 6492
 Sokil Ganna 6444
 Sokirs'ka Vladilena Volodimirivna 923
 Sokolnicki Michał 10362
 Sokolnicki Michał (1880–1967) 2973
 Sokolov Boris Vadimovič 2748
 Sokolski Marcin 826
 Sokołow Nahum 7745
 Sokołowo Budzyńskie, pow. chodzieski 4282
 Sokołowska Agnieszka 5463
 Sokołowska Alicja 6167
 Sokołowska Anna 6477
 Sokołowska Jadwiga 9173
 Sokołowska Karolina 5215
 Sokołowska Małgorzata 5218; oprac. 5837; red. 5837
 Sokołowska-Smył Beata 7833
 Sokołowski August 924
 Sokołowski Grzegorz 4988
 Sokołowski Jan Bogumił 6168
 Sokołowski Marek 3603, 5215
 Sokołowski Wiesław 9168
 Sokołowski Władysław 2456, 2472; red. 2456
 Sokołowsko, pow. wałbrzyski 6599, 10479
 Sokołów Małopolski, pow. rzeszowski 263, 409, 1410, 3755, 5941, 6600, 8052, 9156, 9436, 9679, 9706, 10237, 10238; region 5255, 10442
 Sokołów Podlaski, woj. mazowieckie 4922, 8804; powiat 7956, 8232; region 8650
 Sokoly, pow. wysokomazowiecki; region 5346
 Sokorski Włodzimierz 2794
 Sokółka Urszula 3319
 Sokół Aneta M. 5132, 5984, 10685; rec. 5348
 Sokół Anna 1052
 Sokół Antoni 5547
 Sokół Jakub 5002, 10686
 Sokół Stanisław 5499
 Sokółka, woj. podlaskie; dekanat 1286, 1961; region 2396
 Sokrates Scholastyk 2488, 2515
 Sokrates z Konstantynopola zob. Sokrates Scholastyk
 Sokulski Michał 3461
 Sola scriptura 1585
 Solak Andrzej 2573
 Solak Anna 4093
 Solak Jerzy Jakub 5432
 Solak Szymon 5234
 Solarewicz Barbara 2148
 Solarska Maria 746
 Solarz Dariusz 9407; przedm. 9407
 Solarz Marcin Wojciech 2199
 Solarzowa Zofia 3232
 Soldadini Paweł 3550
 Soldau zob. Działdowo
 Solec Kujański, pow. bydgoski 4133
 Solecki Mariusz 4758
 Solecki Rafał 3990
 Soler Urszula 8901
 Solga Brygida 3038
 „Solidarność” w Trzebini 4551
 Solidarność związkowa 9692
 Soliński Krzysztof 1196, 1654, 10733; rec. 1275
 Soliński Wojciech 6586
 Solis Robert M. 2686, 3454
 Sollamo Alicja 5418
 Sollogub Vladimir Aleksandrovič 3693
 Solnicki Franciszek 2056
 Solniki, pow. nowosolski 4282
 Solon Jerzy 2168
 Solorz Olga 6492
 Solka Ewa 707, 714, 724, 4265; przedm. 707, 714; red. 707, 714
 Solka Puszcza 6294
 Solura, Szwajcaria 2973
 Sołacz zob. Poznań
 Soldra-Gwiżdż Teresa 2315
 Solga Przemysław, rec. 1535, 4712, 4762, 10026
 Solobodowski Marian 1603
 Sołokija, lewy dopływ Bugu 6492
 Sołomieniuk Michał 1088, 6431; rec. 6715, 6903
 Sołtan Andrzej 5756
 Sołtan Stanisław 7509
 Sołtan-Lipska Aleksandra, red. 129
 Sołtyk Kajetan 7066
 Sołtyk Michał 7066
 Sołtyk Stanisław 7066
 Sołtys Angela 3696
 Sołtys Bożena, red. 373
 Sołtys Kinga 1281
 Sołtys Maria 1636
 Sołtysiak Aleksandra 3504
 Sołtysiak Grzegorz, wyd. 9699
 Sołtysiak Marian 6169, 6170
 Sołtysiak Michał 2344
 Sołtysik Anna 3804
 Sołtysik Arkadiusz 2795
 Sołtysik Edward 6585
 Sołtysik Marek 8902–8905
 Sołtysik Maria Jolanta 1325
 Solub Jerzy 1300
 Solub Katarzyna 1300
 Sołuba Paulina 2766
 Sołyga Przemysław, rec. 2823
 Sominy, pow. bytowski 6399
 Sommer Tomasz 4782
 Sompolno, pow. koniński 9552
 Sondel Janusz 864, 6171
 Sondel-Cedarmas Joanna 2767
 Songulaszwili Nato 2875
 Sons of the nation 2827
 Sońta-Jaroszewicz Teresa 2443, 2970
 Sople, pow. ostródzki 3923
 Sopoćko Michał zob. Michał Sopoćko, bl.
 Sopot, woj. pomorskie 1586–1588, 2891, 3101, 3211, 3238, 3799, 4186, 4265, 4420, 5135, 5222, 8712, 9256, 9558, 9725, 9849, 9855, 9929, 10136, 10278
 Soprych Jacek 5927
 Sopuch Kazimierz 5251, 9693
 Sorn Katarzyna 6607; red. 6607

- Sornat Katarzyna 3313
 Soroka Jakub 6108
 Soroko Anita 1273
 Sosabowski Stanisław 3550, 6511
 Sosna Grzegorz 5109
 Sosna Jan 4552
 Sosnkowski Kazimierz 9998
 Sosnowiec, woj. śląskie 1589, 3540, 3691, 5095, 6601, 6642, 7621, 9179, 10457; Sielec 4354
 Sosnowiecka diecezja 3781, 10574
 Sosnowska Barbara, red. 9092
 Sosnowska Danuta 3492, 5212
 Sosnowska Dorota, red. 5216
 Sosnowska Joanna 3056, 3093, 8278
 Sosnowski Jacek 1536
 Sosnowski Jan 2244; rec. 6419
 Sosnowski Jerzy 6347
 Sosnowski Jerzy (1896–1942) 8627, 8628
 Sosnowski Kazimierz 6172
 Sosnowski Kazimierz Oskar 1612
 Sosnowski Miłosz 1998, 2849, 6931
 Sosnowski Miroslaw 3455
 Sosnowka, pow. opolski, woj. opolskie 4947
 Śostak Inna 8279
 Soszyński Jacek 1999
 Soszyński Roman 3798
 Soszyński Szczepan 10466
 Sośnicki Kazimierz 6173
 Sotomska Ewa 396, 5897
 Soubigou Alain 2768
 Southampton, Wielka Brytania 6187
 Southworth Herbert 2862
 Sowa Andrzej Leon 9483
 Sowa Jan 725
 Sowa Jan Jerzy, wyd. 7231
 Sowa Jerzy 6148
 Sowa Mary Beth 2972
 Sowie Góry 5236
 Sowieci a polskie podziemie 9484
 Sowieck, Rosja 7941, 8222
 Sowietow (Sawa) Jerzy Jewgieniewicz 2952
 Sowietyzacja języka Niemców rosyjskich 2769
 Sowina Urszula 2183
 Sowiniec 284
 Sowińska Danuta 4863
 Sowińska Ewa 925
 Sowińska Justyna 1052
 Sowińska Maja 3463
 Sowińska Stanisława 9694
 Sowińska-Heim Julia 3732, 3834
 Sowińska-Pasek vel Paszkowska Martyna 1451
 Sowiński Paweł 2794, 10363, 10364
 Sowjetische Schauprozesse in Mittel- und Osteuropa 10365
 Soxo Benito zob. Sojo Benito de
 Sozańska Dominika 4759
 Sozomenus Hermias 2488
 Sójkowska-Socha Julianna 2850
 Sówka Jerzy 2063
 Sówkowie, rodzina 2063
 Spa, Belgia 7597
 Spadkobiercy Reformacji 5110
 Spalding Johann Joachim 6554
 Spallek Waldemar 2197; red. 651
 Spała, pow. tomaszowski, woj. łódzkie 7880
 Spałek Robert 605, 2794
 Spandowski Michał 3533
 Španov Marta 1196
 Spasowicz Włodzimierz 891
 Spazier Richard Otto 5186
 Speer Christian, wyd. 6725
 Spekner Enikő 1543
 Sperka Jerzy 2113, 5195, 6574, 6932
 Sperskiené Rasa 2637
 Spiczyn, pow. łączyński 2292
 Spieker Gustav 6388
 Spielvogel Izabela 3056, 3991
 Spieralska Beata 5080
 Spiess Gregor 1973
 Spież Jan Andrzej 10022
 Spira, Niemcy 2151
 Spirewski Wojciech 10657
 Spiritova Marketa 706
 Spirra Wincenty 6174
 Spis dworzan zmarłego króla polskiego Stefana Batorego 7075
 Spis ludności parafii Konopnica 7076
 Spis rodzin wojskowych wywiezionych do ZSSR 9169
 Spis zawartości nr 1–10 Zeszytów Muzeum Stutthof 92
 Spiska Sobota, Słowacja 3908
 Spiss Anna 2387
 Spisz 94, 338, 929, 1187, 1556, 2638, 2795, 2856, 3275, 3812, 3980, 4191, 5089, 6602, 7345
 Splett Carl Maria 1842
 Splitt Jerzy Aleksander 6512, 10546
 Splitt Krystyna, oprac. 9142; red. 9142
 Spohr Louis 4144
 Społeczeństwo, historia, sztuka 3201
 Społeczeństwo Mazowsza wobec wydarzeń I wojny światowej 8280
 Sporek Joanna 5539
 Spotkanie Władysława Gomułki z Haroldem Wilsonem 9695
 Spólna Anna 3441
 Spółdzielczość jako organizacja gospodarcza 8476
 Spór o początki państwa polskiego 926
 Spórna Tomasz 3838
 Sprawka Jerzy B. 3325
 Sprawozdania Towarzystwa Naukowego w Toruniu 373
 Sprawozdania z działalności sekcji naukowych Włocławskiego Towarzystwa Naukowego za rok 2017. 379
 Sprawozdania z działalności Towarzystwa 378
 Sprawozdanie merytoryczne z działalności Muzeum Rolnictwa 1311
 Sprawozdanie oraz plan pracy Wydziału do Spraw Wyznań Urzędu Wojewódzkiego w Koninie 9696
 Sprawozdanie Towarzystwa Przyjaciół Archiwum i Pamiątek Przeszłości 397
 Sprawozdanie Wydziału do Spraw Wyznań Urzędu Wojewódzkiego w Koninie 9697
 Sprawozdanie z działalności Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie 1224
 Sprawozdanie z działalności Instytutu Historii Nauki 352
 Sprawozdanie z posiedzeń Zespołu Demografii Historycznej Komitetu Nauk Demograficznych PAN 356
 Sprawozdanie ze stanu szkolnictwa w Kaliszu 7746
 Sprawski Sławomir 2497
 Sprawy agenturalne w świetle instrukcji tymczasowych WUBP w Krakowie 9698
 Sprengel Bolesław 4398
 Sprenger Magdalena 2850
 Springer Jenny 8550
 Springfield diecezja 5229
 Springmann Józefa 6635
 Sprutta Justyna 3733
 Spryszak Kamil, red. 10553
 Spurgjasz Katarzyna 4191
 Sput Piotr 5453, 8372
 Sput Renata 5453, 8372
 Spychalski Marian 3732, 9694
 Spychała Dariusz 2497, 2870; współpr. 3513
 Spychała Tomasz 6641
 Spyra Janusz 927, 2851, 2890; red. 2890
 Spyra Maria Andrzeja Lidia 5717
 Spyttek Patrycja 3426
 Srebrakowski Aleksander 2732; red. 2732
 Srebrna Góra, pow. wągrowiecki 1689
 Sremska Mitrovica, Serbia 2497
 Sri Lanka 6299
 Sribnák Igor 8906
 Rocik Bolesław 9171
 Roczyńska Barbara 6136
 Roczyńska Jolanta 1866
 Roczyński Kornel (Grzegorz) 4185
 Roczyński Ryszard 3691, 3743
 Roczyński-Nowina Stefan Jerzy 5432
 Rodecki Paul 2473, 2532
 Rogosz Tadeusz 72, 429, 923, 2851, 3477, 7231, 7509, 7530; rec. 4560
 Rogosz Tomasz 2851
 Sroka Ferdynand 2064, 2064

- Sroka Jakub 3251
 Sroka Jan 10687; przedm. 6595; red. 6595
 Sroka Łukasz Tomasz 866, 893, 2466, 2848, 4720, 10366; przedm. 2466; rec. 2894, 7801; red. 2466; wyd. 2823
 Sroka Marcin 9925, 10367, 10457
 Sroka Mateusz, wyd. 2823
 Sroka Roman 6432
 Sroka Stanisław Andrzej 1543, 6933, 6934
 Sroka-Bigaj Teresa, oprac. 2064
 Srokosw Waclaw 3110, 4229
 Srokowie, rodzina 2064
 Sromowce Niżne, pow. nowotarski 6603
 Sromowce Wyżne, pow. nowotarski 6603
 Szrednicki Czesław, przedm. 7009; wyd. 7009
 Szredzińscy, rodzina 5547
 Stablewski Florian 8105
 Stablewski Stefan 4548, 8477
 Stabno Janusz 4256
 Stacewicz-Podlipska Joanna 8907
 Stach Sabine 706; red. 706
 Stach Stephan 602, 928, 2882
 Stacha Grzegorz 4403
 Stachańczyk Renata 1887
 Stacherska Dorota, oprac. 6586
 Stachowiak Andrzej 2367, 2368, 10368
 Stachowiak Paweł 1912, 10275, 10573
 Stachowicz Michał 3697
 Stachów Tomasz 6470
 Stachura Michał 2515
 Stachura-Bogusławska Anna 4192
 Stachura-Lupa Renata 3434, 3435, 3457; red. 3433, 3435
 Stachurscy, rodzina 5416
 Stachurska Emmanuela, współpr. 6075
 Stachurska-Maj Teresa 1052, 1053
 Stada WMM Pana 7077
 Stadnicy, rodzina 677
 Stadnicka-Hoffman Manuela 1423
 Stadnicki Adam 7737
 Stadnićuk Galina, tł. 2015
 Stadniczeńko Stanisław L. 5001
 Staemmler Johannes 1874, 1874, 7747
 Stala Ewa 3032
 Stala Klaudia 1777
 Stala Marian 3409
 Stalin Iosif Vissarionovič 707, 2450, 2734, 2750, 6494, 8645, 9551, 9879, 10424
 Stalinogród zob. Katowice
 Staliūnas Dariusz 2465, 4721, 8281
 Stalmach Paweł 4191
 Stalowa Wola, woj. podkarpackie 1411, 1590, 1591, 3992, 5480, 9994
 Stalowa Wola. Europejskie miasto modernistyczne 3992
 Stambolija Nebojsa 451
 Stambuł, Turcja 2474, 2507, 2574, 2973, 3357, 7576
 Stan badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej 929–932
 Stan wojenny w Polsce z perspektywy Urzędu Rady Ministrów 9699
 Stanaszek Bogdan 48, 4914, 5515, 6391
 Stanaszek Łukasz Maurycy 1911, 6699, 6734, 6935
 Stanek Magdalena, współpr. 1147
 Stanek Monika 8172
 Stanek Piotr 1828, 9242, 9485–9487; przedm. 9078; wyd. 9078
 Stanek Zdzisław 1340
 Stanek Zofia 10066
 Stanek-Lebioda Bożena 8282
 Stangret Paweł 4068
 Staniątki, pow. wielicki 4937
 Staniek Katarzyna 3993
 Stanielewicz Józef 1074
 Staniewicz Leon 6175
 Staniewska Anna, red. 3212
 Staniewski Dariusz 6616
 Stanikowska Krystyna 6428
 Staniów Bogumiła 3550
 Stanisławskij Konstantin Sergeevič 5215
 Stanisław August Poniatowski 776, 834, 932, 2148, 2635, 3696, 3772, 5513, 6998, 7018, 7135, 7143, 7154, 7178, 7201, 7224, 7308, 7346, 7347, 7392, 7448, 7495, 7631
 Stanisław Gottfried (1892–1915) 3456
 Stanisław Kostka, św. 3327, 4936
 Stanisław Kubista, bł. 5352
 Stanisław Leszczyński 1837, 2031, 2096, 2851, 3696, 5418, 6176, 7163, 7167, 7546, 7608
 Stanisław Mikołajczyk w dokumentach aparatu bezpieczeństwa 9700
 Stanisław Papeżyński, św. 5098, 6177, 7506, 10675
 Stanisław Tarnowski 1837–1917. 3457
 Stanisław Teisseyre (1905–1988). Twórcy i założyciele Szkoły Szopockiej 1588
 Stanisław z Białej 3526
 Stanisław z Kowala 6829
 Stanisław ze Skarbimierza 1978, 4727
 Stanisław ze Szczepanowa, św. 2113, 3327, 4936
 Stanisławczyk Dorota 5111
 Stanisławowskie województwo 2847, 6444, 8861
 Stanisławów zob. Ivano-Frankivs'k
 Stanisławski Błażej M. 926, 2842, 2869
 Stanisławski Jan 9701
 Stanis Irena, red. 5170
 Stanis Marek 3425
 Staniszevska Agnieszka, red. 4439
 Staniszevska Dagmara 6501; red. 6501
 Staniszevska Maria Kazimiera 2638
 Staniszevski Adam, rec. 9337
 Staniszevski Andrzej 3466, 5087
 Staniszevski Karol 8283
 Staniszevski Marek, uzup. 5639
 Staniszevski Tomasz Zbigniew 4553
 Staniukiewicz Edward 5840
 Stankevič Adam, wyd. 7036, 7037
 Stankevič Barbara 10523
 Stankevičius Kazimieras 2334
 Stankiewicz Aleksander 7531
 Stankiewicz Beata 3063
 Stankiewicz Elżbieta, współpr. 6564
 Stankiewicz Jacek 3994; fot. 3994
 Stankiewicz Jarosław 2467
 Stankiewicz Marcin 2492
 Stankiewicz Urszula 6790
 Stankiewicz Zbigniew 8284, 8285
 Stankiewicz-Kopec Monika 3433, 5616
 Stanko Przemysław 6534, 6633; oprac. 6378
 Stankowski Witold 4434, 9462, 10688; przedm. 9462; red. 9462
 Stano Bernadeta 3420, 3732, 5215
 Stanowska Maria 6347
 Stanuch Zbigniew 1074, 9875; przedm. 9875; red. 9875
 Stany Zjednoczone Ameryki 772, 932, 934, 947, 979, 1068, 1069, 1073, 1196, 1548, 1551, 1552, 1579, 1636, 2432, 2443, 2445, 2447, 2456, 2478, 2611, 2614, 2621, 2635, 2639, 2642, 2645, 2654, 2688, 2698, 2700, 2729, 2732, 2740, 2744, 2745, 2750, 2754, 2764, 2766, 2783, 2790, 2827, 2851, 2862, 2957, 2958, 2965, 2972, 2974, 3313, 3435, 3602, 4097, 4147, 4176, 4825, 4845, 4878, 4885, 5250, 5278, 5418, 5782, 5880, 6226, 6484, 7272, 7650, 7988, 8147, 8383, 8550, 8867, 9011, 9035, 9052, 9118, 9351, 9399, 9770, 9975, 10142, 10278, 10471, 10610, 10657
 Stań Karolina 1413
 Stańczak Agnieszka 8908
 Stańczak Małgorzata, red. 3187
 Stańczak-Wislicz Katarzyna 2847, 2848, 10369
 Stańczewski Józef 3313
 Stańczuk Marcin 3995
 Stańczyk Henryk 4889
 Stańczyk Janusz 10669

- Stańczyk Stanisław 749
 Stańczyk Zbigniew 54
 Stańko Regina Stanisławowna 9050
 Stańkowski Marek Adam 3992
 Stańska Agnieszka 5692
 Stara Błotnica, pow. białobrzeski 9820
 Stara Gadka, pow. łódzki wschodni 1937
 Stara Lubowla zob. Lubowla
 Stara Maryska, pow. mławski 4316
 Stara Skwarza, Ukraina 3982
 Stara Wieś zob. Jerzmanowice
 Stara Wieś, pow. brzozowski 1286
 Stara Wieś Druga, pow. lubelski 3193
 Starachowice, woj. świętokrzyskie 5067, 6061, 6604, 8758, 10252, 10352; powiat 564, 6604; Wierzbnik 8758
 Starčenko Natalâ Petrivna 7532
 Starčuk Ivan 6444
 Starczewska-Wojnar Aleksandra 1052, 3283; wyd. 7730
 Starczewski Andrzej, przedm. 6617; red. 6617
 Starczewski Patrick 625, 4506, 4880
 Stare druki XV–XVII wieku w zbiorach Biblioteki Archiwum Państwowego w Szczecinie 1244
 Stare Gliwice zob. Gliwice
 Stare Juchy, pow. elcki 6745
 Stare Konie, ród 6924
 Stare Miasto, pow. koniński 6605
 Stare Miasto w Poznaniu 1951
 Stare Oleszyce, pow. lubaczowski 4005
 Starecka Katarzyna 9505
 Starek Elżbieta 2027
 Staręgowski Bartosz 7533–7535; rec. 7356; wyd. 6996
 Stargard, woj. zachodniopomorskie 285, 1412, 1413, 2060, 3920, 4340, 4500, 9221; księstwo 6894; powiat 3892
 Stargardia 285
 Starnawska Maria 3327, 5004, 6461, 6895
 Starnawski Jerzy 6, 73
 Starobielsk, Ukraina 9011, 9036, 9086
 Starogard Gdański, woj. pomorskie 279, 1932, 3145, 3172, 3232, 3840, 4272, 8664, 9890, 10045; powiat 2367, 9851
 Starokonstantynów, Ukraina 7473, 7494
 Staroń Gaja 7168
 Staropolskie podróżowanie 7536
 Staropolskie przepisy kulinarne 7078
 Starorypin, pow. rypiński 2272
 Starorypin Prywatny, pow. rypiński 6905
 Starosta Ewa 5688
 Starostowie niegrodowi w Koronie 7079
 Staroścín, pow. namysłowski 8910
 Staroścín Eugenia 5400
 Starowicz Aleksandra 2444, 3356, 3458; rec. 3418, 7562
 Starowolski Szymon 1972, 2844, 7332, 7431
 Starski Michał 2845, 6907; przedm. 6907; red. 6907; współpr. 2845
 Stary Białcz, pow. kościański 9560
 Stary Bubel, pow. biały 4275
 Stary Dzierżgoń, pow. sztumski 2845
 Stary Rypin zob. Starorypin Prywatny
 Stary Sącz, pow. nowosądecki 1955, 3546, 3869, 7403, 7503, 7593, 8113
 Stary Wielisław, pow. kłodzki 6606
 Stary Żywiec nasze utracone dziedzictwo 6666
 Starzec-Kosowska Izabella 4192
 Starzeński Michał 7080
 Starzowski Adrian 1716
 Starzyk Jacek 3045
 Starzyk-Łuszcz Katarzyna 3045
 Starzyńska Krystyna 4734
 Starzyński Marcin 2038, 5516; rec. 2039, 6766, 6828; red. 4940; wyd. 6726
 Starzyński Robert, przedm. 9545; red. 9545
 Starzyński Stefan 2022, 6178, 8486
 Stasiak Arkadiusz Michał 4825, 7505; rec. 3491
 Stasiak Jolanta, oprac. 3054, 5696, 9044
 Stasiak Kamil 2639
 Stasiak Marcin 10083
 Stasiak Patrycja 4037
 Stasiak Piotr A. 3834, 5253, 6665, 7537
 Stasiak-Harabin Justyna 677
 Stasiewicz Krystyna 3459, 3484, 5513
 Stasiewski Zbigniew Andrzej 5759, 8286
 Stasiak Adam 5833
 Stasińska Edyta, oprac. 11
 Stasiuk Andrzej 3693
 Stasov Vladimir Vasil'evič 4116
 Staszak Adam, red. 1692
 Staszak Ryszard 5123; przedm. 5123; red. 5123
 Staszak-Chandoha Sylwia 5090
 Staszczak Bożena 5219
 Staszczak Klara 6179
 Staszewska-Mieszek Agnieszka 1053
 Staszewski Krzysztof, red. 3800
 Staszewski Stefan 9981
 Staszewski Wojciech Szczepan 4647
 Staszic Stanisław 74, 6456
 Staszkievicz Jerzy 8478
 Staszów, woj. świętokrzyskie 8894, 9162
 Staszyński Ludwik 9488
 Staśkiewicz Łukasz 4880
 Staśko (Curzydło) Teresa 5139
 Statkevičiūtė Karolina 891
 Status animarum 2065
 Status animarum – spis rodziny obywateli 7748
 Statystyka Polski dawniej i dzisiaj 2421
 Stauffenberg Claus von 1854
 Stauffenberg Melitta z Schillerów 6480
 Stawarska-Rippel Anna 4653
 Stawarz Natalia 4330, 6936
 Stawarz Przemysław 6056, 8909
 Stawicki Piotr 75, 888
 Stawicki Piotr. Z archiwum historyka wojskowości 888
 Stawicki Tomasz 888
 Stawiak Tomasz 1887
 Stawiak-Ososińska Małgorzata 3056
 Stawiarska Teresa 4554, 6708
 Stawiarski Bartłomiej 8910
 Stawiszynska Aneta 8287–8289
 Stawiszynski Wojciech 40
 Stawoska-Jundziłł Bożena 2511, 3093
 Stawowczyk Aneta 5539
 Stawowy-Kawka Irena 346, 2445, 2468, 2770, 2771
 Stawrew Bożena 6790
 Stawrowski Zbigniew 6127
 Stawski Marek 5004, 5150, 6895
 Stawski Marek 5222
 Stączek Jan 6180
 Stąpor Franciszek 6181
 Stąpor Izabela 3313
 Stąporków, pow. konecki 6607; gmina 6607; Nieborów 6607; region 6607; Wołów 6607
 Stąporków i okolice z historią przemysłową w tle 6607
 Stebelska Olga 513
 Stebler Max 2670; red. 2670
 Stec Kamila 3202
 Stec Katarzyna 1289
 Stec Łukasz 4166
 Steciąg Magdalena 2312
 Stecka Jaroszevska Bronisława 5448
 Steckel Elfriede Alice zob. Kuhr Pieta
 Steckel Maks 1759
 Steczko Iwona 3435; rec. 3334
 Steczkowsy, rodzina 5517
 Steczkowska Agata 5517
 Steele Philip Earl 4916
 Stefan, król Węgier i św. 2151
 Stefan IV Młody, gospodar Mołdawii 7321
 Stefan Batory 879, 1910, 2932, 4825, 7160, 7075, 7260, 8408
 Stefan Kardynał Wyszyński, prymas Polski 9702

- Stefan Krzysztof 6436
 Stefan Wincenty Frelichowski, bl. 6182, 9170, 10578
 Stefan Wyszynski Prymas Tysiąclecia 5112
 Stefanakis Manolis I. 2299
 Stefanek Agnieszka 8158
 Stefanek Stanisław 4893
 Stefanek Tomasz, przedm. 1828, 9196, 9197, 9210; red. 9197, 9210
 Stefanetti Kojrowicz Claudia 2970
 Stefaniak Iwona 7272; red. 2972
 Stefaniak Janusz 10370, 10371
 Stefaniak Klaudia, tl. 9030
 Stefaniak Krzysztof 6702
 Stefaniak Łukasz 5580; red. 5580
 Stefaniak Marcin 4986
 Stefaniak Paweł 6183
 Stefaniak Piotr 5113; wyd. 6727
 Stefaniak Ryszard 5834
 Stefanicka Anna 2973
 Stefanovič Małgozata, red. 2454
 Stefanowski Mieczysław 6184
 Stefańscy, rodzina 4187
 Stefańska Dorota 1818, 8911
 Stefańska Kinga 6392
 Stefańska Magdalena 1845
 Stefańska-Łukowicz Elżbieta 4187, 4187
 Stefański Krzysztof 3834, 4616, 5450; red. 3834
 Stefański Ludwik 4187
 Stefański Paweł 8479
 Stefczyk Franciszek 6378
 Steffek Marian 5200
 Steffen Wiktor 3307
 Steglitz von, ród 2060
 Stegmann Bernt 1972, 7414
 Stegner Tadeusz 1325, 2483, 4420, 4938, 5089, 5110, 5135
 Stehr Eliza 2871
 Steinau zob. Nowy Kamień
 Steinbach Matthias 969
 Steinborn Bożena 1290, 1465
 Steiner Christian Gottlieb 5186
 Steiner Georg Friedrich 3811
 Steiner Rudolf 5228
 Steinhardt Jakob 1826, 3687
 Steinhauser Jan Benjamin 7164
 Stejskalová Jana 3085
 Stella Frank 1612, 2700
 Steller Paweł 3743
 Stelmach Bolesław 4086
 Stelmach Roman 5004, 6658
 Stelmasiak Katarzyna 2635
 Stembrowicz Inga 6941
 Stempel-Gancarczyk Karina 2468
 Stempin Arkadiusz 9505
 Stempkowski Józef Gabriel 2851, 7231
 Stempowski Stanisław 1438, 8421
 Stenka Jerzy 6567
 Stepan Kamil 4864
 Stepaniuk Mariusz 3996
 Stepanov Evgenij Stepanovič 8247
 Stepek Wojciech 4865
 Stephan Joachim, rec. 2182
 Stepnowska Julia 1937
 Ster 8399, 8407
 Sterna-Wachowiak Sergiusz 6491
 Sternel-Rutz Renate 1874
 Stettiner General-Anzeiger 8927
 Steuer Antoni 4257, 6454, 6575
 Steuer Feliks 3283
 Steuer Heiko 6875
 Števík Miroslav, tl. 1188
 Steyer Krzysztof 4087, 4088, 6185, 9284
 Steyer Włodzimierz 6185
 Steynort Peter 6721
 Stęchły Jadwiga 3997
 Stęczyński Maciej Bogusz Zygmunt 6186
 Stępa Marek 1325
 Stępień Bogdan 3567
 Stępień Bronisław 4745
 Stępień Edward 6463
 Stępień Jan 6187
 Stępień Marian 3333, 9703
 Stępień Marzena 10548
 Stępień Monika 2938
 Stępień Paweł 7369
 Stępień Piotr 5139
 Stępień Piotr Michał 864, 4555, 5546
 Stępień Robert 1053
 Stępień Sławomir 2794
 Stępień Stanisław 2388; red. 2822
 Stępień Stefan 6101
 Stępień Urszula 1407, 5011
 Stępień-Lampa Natalia 2687, 10661, 10689, 10690
 Stępińska Katarzyna 10691
 Stępiński Artur Piotr 7847; uzup. 7847
 Stępiński Janusz 2869
 Stępiński Miłosz 2772
 Stępiński Włodzimierz 866, 8134; rec. 9221
 Stępka Stanisław 3601; rec. 9700
 Stępkowski Dariusz 613
 Stęplewska Marta, red. 4439
 Stępniać Andrzej, rec. 4100
 Stępniać Władysław 1074, 1089; red. 133
 Stępniać Zbigniew 5215
 Stępniewski Gustaw 4170
 Stępniewski Tomasz, rec. 10523
 Stępnik Andrzej 1289, 3188, 3616, 4265; red. 4265
 Stępnik Małgorzata 7833
 Stęszewski Jan Maria 6188
 Stężyca, pow. rycki; region 6504
 Stibor Jiří, wyd. 6484
 Stieber Zdzisław 3040, 3203, 3289, 3322
 Stiffelman Henryk 3850
 Stillner Nina, przedm. 76
 Stillner Robert Reuven 76
 Stillfriedowie, rodzina 4192
 Stimson Henry L. 2754
 Stinia Maria 2837, 3204, 4396, 8290; rec. 8210; red. 261
 Stipendiaten und Gäste der Polnischen Historischen Mission 415
 Stirling Jane Wilhelmina 4116
 Stirn Francis 2591
 Sto lat kopca Kościuszki w Boryslawicach Kościelnych 1819
 Stobiecka Monika 1293
 Stobiecki Rafał 714, 826, 933, 934, 2794, 2851, 3616, 6270; przedm. 746, 3616; rec. 10497; red. 746, 3616
 Stobnica, pow. obornicki 4428
 Stobno, pow. czarnkowsko-trzcianecki 2845
 Stoch Elżbieta 9876
 Stochmal Tomasz 4556
 Stochniol Magdalena 4192
 Stoczek Łukowski, pow. łukowski 6214
 Stoczewska Barbara 2450, 4720
 Stodolny Robert 2915, 4760, 6038; oprac. 6310
 Stodulski Sławomir, tl. 9397
 Stoebbe August 6596
 Stoff Andrzej 3426
 Stogowska Anna Maria 1144, 4557, 5278, 8280, 8291, 10372; rec. 1576
 Stojak Grażyna 3800, 3998
 Stojanowska-Ciastek Dorota 1317; oprac. 1316
 Stojer Bruno 5227
 Stojowski Andrzej 2861
 Stoker Bram 3333
 Stoklasek-Michalak Joanna 3999
 Stokłosa Bożenna 10197
 Stokłosa-Fuz Katarzyna 5530
 Stokowiecki Robert 842
 Stokowski Dagmara 3734
 Stokowski Marek 1887
 Stoksik Janina 5981
 Stola Dariusz 9813; przedm. 1612
 Stolarczyk Ireneusz 5717
 Stolarczyk Józef 6189
 Stolarczyk Mieczysław 10661
 Stolarczyk Monika 7538
 Stolarczyk Tomasz 385, 3504, 3513, 3534, 5080, 7539, 8292; rec. 4471
 Stolarska-Fronia Małgorzata 1618, 3687, 3735; red. 1618
 Stolarski Błażej 6190
 Stolarz Agata 726, 10692
 Stolarz Barbara 3736
 Stolec, pow. sieradzki 2017
 Stolica Apostolska 2786, 2803, 6788, 7209, 7598, 9848, 10043, 10074
 Stoliccki Dariusz 10557
 Stoliccki Jarosław 534, 7231, 7529, 7540-7542
 Stolińska-Pobralaska Nella 3093
 Stoll Katrin 706; red. 706
 Stolpiak Barbara 2850

- Stoltmann Ryszard 10693
 Stolypin Petr Arkad'evič 8386
 Stomma Stanisław 4761
 Stonawska Dorota 5180
 Stopa Andrzej 3167
 Stopa Franciszek 3167
 Stopa Roman 3028
 Stopczyński Waldemar 9171
 Stopikowski Robert, red. 5160
 Stopka Artur 5131
 Stopka Krzysztof 1290, 2474, 6937, 8293; oprac. 2918; red. 210
 Stopyra Izabela 9173; red. 9173
 Storch Eduard 8550
 Stosunki dawnej Rzeczypospolitej z Persją 7081
 Stosyk Stefan 8558
 Strachanowski Piotr 8912
 Strachowice, pow. legnicki 2051
 Strada Jacopo 2497
 Stradel Karolina 7168
 Stradomia Wierzchnia, pow. oleśnicki 6608
 Stradomski Jan 7401
 Stradomski Wiesław 5619
 Stragierowicz Beata 1480
 Stralsund, Niemcy 9221
 Strasz Maksymilian 6191
 Straszak-Chandoha Sylwia 4880, 10457
 Straszęcin, pow. dębicki 5443, 6195; parafia 5041
 Straszyle, pow. rzeszowski 3702
 Straszyn, pow. gdański 5124
 Strauchold Grzegorz 6620; przedm. 6620; rec. 1494, 4511, 4530; red. 2732, 2841, 6620
 Strauss Krystian 8294
 Stravinskienė Vitalija 1043, 4782
 Strawczyn, pow. kielecki; gmina 4558
 Straż nad Prosną 3205
 Strażacy Kielc i ziemi kieleckiej 4558
 Strażnica Sumienia 9704
 „Strażnica Sumienia” wobec amnestii z sierpnia 1945 roku 9704
 Strehlau Janina, oprac. 1509
 Streich Stanisław 8923
 Streich Wojciech 5418; oprac. 3231; red. 3231
 Strejczek-Jażwińska Paulina 1126
 Strenkowski Jarosław 9489
 Strękowski Jan, red. 3584
 Strnad Stanislav 2776
 Stroba Jerzy 9848
 Stroband Henryk 3526
 Strobel Bartłomiej 1644, 1959
 Strobel Thomas 10373
 Strobin Anna 2292, 2294, 4297
 Stroik Ewa, tł. 1610
 Stroński Jan 7393
 Stroński Maciej 4071
 Stroje krakowskie 2383
 Strojna-Krzystanek Anna 3505
 Strojnowska Dorota, oprac. 7720; red. 315, 6470
 Stroka Henryk 6192
 Stromiecka Puszcza 1912
 Stronczyński Kazimierz 2151
 Strony Joanny Pollakówny 3460
 Stroński Henryk 8913; rec. 8645
 Stroobant Francois 3852
 Stroop Jürgen 9275
 Stroynowski Andrzej 2851, 3477, 7509; oprac. 72; rec. 7037, 7497, 7525, 7549; red. 2851
 Strozzi Barbara 2613
 Stróża, pow. limanowski 6609
 Stróżyk Paweł 2000, 2094, 2103, 2873
 Stróżyński Tomasz, tł. 9723
 Struczyk Jacek 1473; red. 1473
 Strug Andrzej 1441, 8103
 Strug Ewa, rec. 10150
 Strugowa Nelly z Grzędzińskich 5580
 Strumień, pow. cieszyński 3095
 Struwe Peter 2873
 Strużyna Hanna Katarzyna 3283
 Strychalska Urszula 6455
 Strychy, pow. międzyrzecki 3826
 Stryjas Franciszek zob. Franciszek Stryjas, bł.
 Stryjek Tomasz 2450, 2765, 9484
 Stryjeński Tadeusz 3768
 Strykowska Sylwia 1082
 Strykowski Krzysztof 1042, 1074, 1081, 1082, 1089, 4258, 4482; rec. 1064; red. 221
 Strykowski Karol Józef 10374
 Strynowicz Jan 2119
 Strzałka Jan 3046
 Strzałka Krzysztof 10375
 Strzebielinek, pow. wejcherowski 9719
 Strzebońska Anna 49
 Strzegom, pow. świdnicki, woj. dolnośląskie 5004, 6831
 Strzelce Krajeńskie, woj. lubuskie 2153, 2154, 2451, 3957; region 2451
 Strzelce Opolskie, woj. opolskie 9792; księstwo 6839; powiat 7730
 Strzelce Wielkie, pow. gostyński 5084, 5369
 Strzelczyk Jerzy 2001, 2849, 4916, 5430, 6913, 6938; rec. 2259, 8252; red. 5430, 6762
 Strzelczyk Łukasz 4186
 Strzelec Barbara 5618
 Strzelecka Anna, tł. 6715
 Strzelecka Irena 9490
 Strzelecka Małgorzata, przedm. 2915; red. 2915
 Strzelecki Jan 6193
 Strzelecki Michał 8914; przedm. 4666; rec. 8849; red. 4666
 Strzelecki Paweł 2403
 Strzelecki Paweł Edmund 5539
 Strzelecki Sławomir 4866
 Strzelecki Wiesław 4989
 Strzelin, woj. dolnośląskie 3946
 Strzełińskie Wzgórze, pasmo leżące na Przedgórzu Sudeckim 2284
 Strzelnicki Władysław 2480
 Strzelno, pow. mogileński 2850, 4279, 5330
 Strzemecki Jan Piotr 9491
 Strzemecka Hanna 4094
 Strzemię Jarosław 4049
 Strzemieszycze Wielkie zob. Dąbrowa Górnicza
 Strzemię Jakub zob. Jakub Strzemię, bł.
 Strzemiński Władysław 1636, 3732, 6194, 10114
 Strzeżek Tomasz 8295
 Strzyż Piotr 462, 2299, 4867
 Strzyżew, pow. warszawski zachodni 4000
 Strzyżew. Dwór w krainie Chopina 4000
 Strzyżewice zob. Leszno
 Strzyżowski Rocznik Muzealny 286
 Strzyżów, pow. hrubieszowski 4310
 Strzyżów, woj. podkarpackie 286, 1286, 1414, 1415, 2019, 3441; parafia 2423; region 2171
 Stuartowie 3493, 3696
 Stubenvoll Henryk 6195
 Stubenvollowie, rodzina 5443
 Stuchlik-Surowiak Beata, przedm. 2444, 2844; red. 2444, 2844
 Studenci polscy w uczelniach Dorpatu, Królewca i Rygi 3206
 Studencki Komitet Solidarności we Wrocławiu 10376
 Studenckie Zeszyty Historyczne 287
 Student 91, 9967
 Studia Angerburgica 288
 Studia Archiwalne 289
 Studia Artyleryjskie 290
 Studia bibliologiczno-edytorskie 3568
 Studia Geohistorica 291
 Studia Historiae Oeconomicae 3592
 Studia Historiae Scientiarum 292
 Studia Historyczno-Wojskowe 293
 Studia i Materiały do Dziejów Wielkopolski i Pomorza 910
 Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce 294
 Studia Judaica 295
 Studia Lednickie 296
 Studia Łomżyńskie 297, 3588
 Studia Maritima 298
 Studia Muzealne 299
 Studia Muzealno-Historyczne 300
 Studia nad architekturą i urbanistyką Polski międzywojennej 4001

- Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem* 301
- Studia nad polityką polską XX w. 4762
- Studia o kulturze cerkiewnej w dawnej Rzeczypospolitej 5220
- Studia Pelplińskie* 6140
- Studia Śląskie* 302
- Studia Waweliana* 303
- Studia z dziejów Łącznej 6498
- Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej* 304
- Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej* 305
- Studia z Dziejów Wojskowości* 306
- Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX Wieku* 307
- Studia z historii sztuki polskiej XIX–XX wieku 3737
- Studia z międzywspółczesności 3461
- Studia z teorii i praktyki sportu i ruchu olimpijskiego 4259
- Studia Zachodnie* 308
- Studia Zielonogórskie* 309
- Studia Źródłoznawcze* 310
- Studia żydowskie w Polsce 3207
- Studies on disability 3208
- Studniarek Michał 9492; rec. 10172
- Studnicka-Mariańczyk Karolina 2851
- Studnicki Władysław 7864
- Studnicki-Gizbert Konrad W. 9705
- Studničková Milada 4936
- Studzianki, pow. kraśnicki 5165
- Studzienka, Białoruś 2932
- Studziennice, pow. bytowski 6399
- Studzińska Halina z d. Kaczmarek 6514
- Studziński Franciszek 5400
- Stueck Rosemarie 6399
- Stuermer Gustaw 7883
- Stuhr Jerzy 4089, 4089
- Stuhrowie, rodzina 4089
- Stulczewski Jarosław 1083, 4559, 5739, 6156, 6355, 10377, 10378
- Stulgis Magdalena 9510
- Stuligrosz Stefan 4129
- Sturis Dionisios 2926
- Stuttgart, Niemcy 1325, 10481
- Stutthof zob. Sztutowo
- Stutthof. Zeszyty Muzeum* 92, 311
- Stutthof jidze. Marsz Śmierci 9172
- Stwos Wit, właśc. Veit Stoss 9520
- Styczek Irena 3290
- Styczyńska Hanna 6196
- Styczyński Eugeniusz 6197
- Styk Józef 6488
- Styka Jan 1480, 5418
- Stykowski Jacek, oprac. 9080
- Stykowski Wacław 9080
- Stypko Maria z Putków 6492
- Stypułkowski Zbigniew 4770
- Styrna Natasza 3693
- Styrna Przemysław 4221
- Subel Joanna 4144, 4192; red. 4144
- Subiektywna historia legnickiego teatru 4090
- Sucha Beskidzka, woj. małopolskie 6610; powiat 4861
- Sucha Wielka, pow. trzebnicki 2051
- Suchan Jarosław 1290; oprac. 6505
- Suchanow Klementyna 5754
- Suchański Andrzej 2245
- Sucharski Czesław 5547
- Sucharski Tadeusz 10321
- Sucharzewski Kazimierz 9193
- Suchcitz Andrzej 2973, 4853; wyd. 9125
- Suche Kruty zob. Dürnkrot
- Suchecki Zbigniew 5112
- Suchocka Renata 2305
- Suchocki Wojciech, oprac. 7733; red. 299
- Suchodolski Czesław 6198
- Suchodolski Patryk, oprac. 2340
- Suchodolski Sławomir 8915, 8916
- Suchodolski Stanisław 692, 697, 2151, 2152, 2278, 6750, 6913
- Suchojad Henryk, przedm. 3745; red. 3745
- Suchoński Adam 2837, 2852
- Suchowiecka Anita 10495
- Suchowiejko Renata, red. 1376
- Suchowola, pow. sokólski 9071
- Suchy Jakub 6463; przedm. 6463; red. 6463
- Suckert Kurt zob. Malaparte Curzio
- Suczawa, Rumunia 509
- Sudan 2437, 2438, 2652
- Sudeckie Przedgórze 2842, 10129
- Suder Jerzy 6148
- Sudety 2133, 4880, 6634, 8215, 10128; Środkowe 10129; Zachodnie 2869
- Sudoł Józef 1351
- Sudoł Kamila 3803
- Sudoł Rozalia 1351
- Sudoł Tomasz 8296
- Sudoł-Procyk Magdalena 4331
- Sudoł Ryszard 4260
- Sueski Kanał 2725, 2749
- Suhovers'ka Irina 707
- Sujecka Anna O. 1418, 6554; oprac. 1585
- Sujecki Janusz 8297
- Šuškić Dmitrij Ivanovič 7229
- Šuškić Ivan Ivanovič 7229
- Sukiennicka Izabela 1593–1596
- Sukiennik Edgar, rec. 5424
- Sukiennik Magdalena 3441
- Suknarowska-Drzewiecka Irmina 5438
- Sula Dorota 5229, 8917, 9242, 9876
- Sulawka Adam 2924
- Sulechów, pow. zielonogórski 3925, 3926, 6611, 6612, 6886
- Sulecki Władysław 9925
- Sulej Karolina 5256
- Suleja Włodzimierz 4682, 4763, 6077, 6620; rec. 8261
- Sulejman Kinga 3251
- Sulejów, pow. piotrkowski 3745, 4415
- Sulejówek, pow. miński 1813
- Šuler-Galos Jasmina, red. 3349; współpr. 3349
- Sulewska Renata 4936
- Sulęcín, woj. lubuskie; powiat wschodniotorzyski 2873
- Sulgostowska Zofia 6708; przedm. 6703
- Sulich Paweł 8959
- Suliga Ireneusz 2295, 4418, 6907
- Sulik Alfred 6522, 6523
- Sulik-Gajda Sylwia 3056
- Sulikowska Agnieszka 2773
- Sulikowska Joanna, red. 6109
- Sulikowska-Belczowska Aleksandra 3687, 5220
- Sulikowski Andrzej 6109
- Sulimirski Tadeusz 2869
- Sulimowicz Anna, wyd. 2810
- Sulińska Anna, tl. 8979
- Sul'kevič Macej Alaksandravič 2875
- Sulkowska-Tuszyńska Krystyna 2850, 4282
- Sulmierzyce, pow. krotoszyński 6476–6480
- Sulów, pow. kraśnicki 5165
- Suława Adam Radosław 10201
- Sulecki Szymon 2014, 2104, 3533, 4989, 5195
- Sulek Jerzy 4745
- Sułkowie Pierwsze, pow. łęczycki 3834
- Sułkowscy, rodzina 369
- Sułoszowa, pow. krakowski; Pieszkowa Skała 1296
- Sumer 2492
- Sumińska Marianna 7848
- Sumiński Mieczysław 6199
- Sumiński Stefan 4868
- Šumlánskaâ Nataliâ Valentinovna 3313
- Sumliński Wojciech 5114
- Sumorok Aleksandra 3732; red. 3732
- Šumova Martina, wyd. 9724
- Sumowski Marcin 6939
- Supady Jerzy 695, 9493
- Superczyński Mateusz 1250, 1972, 5087, 6940; wyd. 7094
- Suplicka Agnieszka 3093; red. 3093
- Suplatowicz Stanisław 6200
- Supraśl, pow. białostocki 1286, 2467, 3093, 3146, 3534, 5220, 6332, 6613
- Supruniuk Jarosław 472
- Supruniuk Anna 1196, 10379; rec. 1251
- Supruniuk Mirosław Adam 1196, 1424, 10379; red. 9094

- Suraż, pow. białostocki; region 8481, 8487, 8850, 9020, 9022, 5346 9029, 9034, 9038, 9042, 9047, 9065, 9088, 9130, 9145, 9149, 9173, 9204, 9417, 9546, 10066, 10554; Zachodnia 2959, 7642, 7820, 8130
- Surdacki Marian 4560
- Surdej Mirosław 9510
- Surdy Karol 8918
- Surdyk-Fertsch Wiesława 1007, 1018–1020
- Surma Barbara 3209
- Surma Mariusz 10380
- Surma-Jończyk Elżbieta 2890
- Surman Jan 935; rec. 2604; współpr. 738
- Surmiak Wojciech 3580
- Surovcev Oleg Andrijovič 9270
- Surowiec Krzysztof 5611
- Surowiec Michał 10381
- Surowska-Sauerland Barbara 6206
- Suryń Józef 4914
- Suryś Paweł 2867
- Surzyńska-Błaszak Anna 5999
- Suski Max 3467
- Suski Robert 2453, 2497, 2511, 2516; rec. 2509
- Suski Tadeusz 6570
- Susło Robert 1464
- Süssmuth Rita 5588
- Suszczewicz Michał 10694
- Suszczyński Karol 4091
- Suszkiewicz Katarzyna 1845
- Suświłło Małgorzata, red. 5215
- Sutowicz Anna 3210, 5080, 5176, 7543
- Sutowski Michał, tl. 8524
- Suwałki, woj. podlaskie 1682, 2878, 3435, 9001, 10230; korytarz 10576; Suwałszczyzna 2382
- Suzin Leon Marek 1636
- Svātnūk Konstantin 2570
- Šved Vācaslāu 2971
- Svobodān Vasyľ 3804
- Svobodny Petr 3047
- Swach Adam 6202
- Swacha Piotr 3601
- Swadźba Stanisław 2687
- Swaltek Barbara 4734
- Swaltek Jacek 4734
- Swarowska Maja 1294
- Swastek Józef 2872, 5123
- Swewowie, Swebowie 2491
- Swianiewicz Stanisław 8597
- Swianiewicz-Nagięć Maria 8597
- Swierdłowski zob. Jekaterynburg
- Swieżawski Stefan 2454, 5430
- Swinarski Marian 3534
- Switat Mustafa 2927
- Swoboda Paweł 2246
- Sworzeń Marian 2774
- Syberia 538, 891, 908, 1196, 1602, 1863, 2008, 2748, 2882, 2953, 2959, 2965, 2978, 3260, 3369, 3501, 4782, 5418, 5495, 5809, 7134, 7669, 7724, 7725, 7761, 7821, 7856, 7991, 8064, 8146, 8158, 8228, 8339, 8371, 8387,
- Sybir. Wiara, nadzieja, przetrwanie 2978
- Sybiracy na Ziemi Międzyrzeckiej 9173
- Sychowicz Krzysztof 10201, 10275, 10278, 10382–10385, 10457; red. 297
- Sychta Stefania 1210
- Syców, pow. oleśnicki 3662, 10206; powiat 4990
- Sycylia 2135, 2494, 2497, 2842, 6994
- Syczewski Tadeusz 4647
- Sydor Paweł 6702
- Sydyknazarov Mukhit-Ardager, red. 2456
- Sygnaly 8553
- Sygowski Paweł 3804, 5220, 7544
- Sykst Erazm 5567
- Sykulski Kazimierz zob. Kazimierz Sykulski, bl.
- Sykut Piotr 4853
- Sylburska Aleksandra 2750
- Sylwan 3588
- Sylwanowicz Witold 5499
- Sylwestrzak Andrzej, rec. 117
- Sylwetki 3462
- Symboliczne i realne podstawy tożsamości społecznej 6941
- Symeon I Wielki, car Bułgarii 2497
- Symeon z Połocka zob. Piotrowski-Sitnianowicz Samuel
- Symonowicz Cezary M. 4002
- Sympozjum z okazji Jubileuszu 400-lecia Charyzmatu Wincen-tyńskiego 5115
- Syniawa Mirosław 6428
- Synoradzka-Demadre Anna 5573
- Synowiec Andrzej 4396, 4506, 4537
- Synowiec Helena 3550
- Sypek Anna 3664
- Sypek Antoni 8298
- Sypek Wojciech 1778, 1820
- Sypień Jacek 6395
- Sypko Barbara 1089, 8795
- Sypuła Paweł 1196
- Syrek Wiesław 5664
- Syrena herbem twym zwodnicza 1631
- Syreński Szymon 3048
- Syria 2439, 2492, 4885
- Syrnyk Jarosław 2388, 9494, 9760; przedm. 9760; red. 9760
- Syrnyk Marek 10695
- Syrocki Piotr 1701
- Syroka Andrzej 1466, 2851, 3056
- Syrokomla Władysław (właśc. Ludwik Kondratowicz) 1966, 2290
- Syrotyńska Natalia 4191
- Syska Anna 1902, 3691, 3732, 3824, 4019, 10659
- Syska Ewa 2451, 3534, 6416, 6440
- Syska Henryk 6482
- Syska Zbigniew 10386
- System rządów w Polsce 4764
- Syta Krzysztof 1045, 7545
- Szabaciuk Małgorzata 3188; red. 3188
- Szabała-Chelmiński Rafał, współpr. 1616
- Szabela Marian 6203
- Szabelski Adam 7546
- Szablowska Agnieszka 10387
- Szablowska-Lutyńska Regina 9050
- Szablowska-Zaremba Monika 3382, 3463, 3479, 9546
- Szabo Franz A. J. 2640
- Szabó Csaba, red. 10365
- Szabó János B. 1543
- Szacki Jerzy 2305, 3258
- Szacońna, oprac. 1616
- Szadek, pow. zdunowski 150, 2016, 6355, 7464, 8311, 10377; region 6141; starostwo 1818
- Szadkowska Małgorzata 1396
- Szadkowski Zygmunt Lechośław 6204
- Szady Bogumił 1972, 1994, 5110; red. 291
- Szady Joanna 4265, 5089, 6490
- Szafa grająca 1632
- Szafarz Jolanta 5228
- Szafer Mieczysław 7749
- Szafer Władysław 541, 6428
- Szafkowski Zbigniew 4261
- Szaflary, pow. nowotarski 744
- Szafran Józef 2848
- Szafraniec Krystyna 2305
- Szafrankowie, rodzina 5521
- Szafrąński Dariusz, red. 4651
- Szafrąński Franciszek, red. 3138
- Szafrąński Mateusz 599
- Szagan Dorota 3319
- Szahidewicz Halina 2931
- Szajda Marek 387, 1821, 2877; rec. 6019
- Szajewski Tomasz 1868
- Szajna Józef 9242
- Szajnocha Karol 842
- Szajnocha Władysław 2848
- Szajnowicz-Iwanow Jerzy 5345
- Szajowski Adam Lesław 8919
- Szajwaj Ewa, red. 2986
- Szal Piotr 6511
- Szalast Bogusław 4825
- Szalay Józef Stefan 6205
- Szalkowski Andrzej, red. 1728
- Szalom Asz zapomniany? 3463
- Szalamacha Tadeusz, tl. 1461
- Szalamak Anna 5475
- Szałkiewicz Daniel, red. 1016, 1017
- Szałkowska Teresa 6010, 6040
- Szałygin Jerzy 931, 932, 4003

- Szambora Tadeusz Paweł 6525, 8299, 8920, 9495
- Szambora-Jaszewska Anna Maria 3738; wespół. 6525
- Szamil Imam 7688
- Szamocin, pow. chodzieski 5148
- Szamocki Grzegorz 436
- Szamotuły, woj. wielkopolskie 1712, 5086
- Szandruk Pawło 714
- Szaniawska Lucyna 568
- Szaniec, pow. buski 3745, 4603, 6614
- Szantiło Emilia 9496
- Szapiro Kalonymus Kalman 9174
- Szapółowska Grażyna 10420
- Szapur II, król perski 2501
- Szarafin-Kreft Agnieszka 8300
- Szarejko Monika 8699
- Szarek Jarosław, przedm. 10483
- Szarek Marian 5116
- Szarfenberg Maciej 3344
- Szarfenberg Marek 3344
- Szargot Barbara 3477
- Szarlip-Mysłiwiec Anna 6489
- Szarłat Aleksandra 4056
- Szarm el-Szejk, Egipt 4885
- Szarmach Mariusz 9497
- Szaron Ariel 4885
- Szarota Elida Maria 6206
- Szarota Tomasz 2794; rec. 9031; red. 218
- Szarras Stanisław 9175
- Szarszewski Adam 3649, 5499; red. 1508
- Szarytki 5964
- Szarża pod Rokitną 8301
- Szast Mateusz 10696, 10697
- Szastyńska-Siemion Alicja 3041
- Szaszko Irena 2965
- Szatrawski Krzysztof D. 3466, 4152; przedm. 4152; red. 4152
- Szatyńska-Siemion Alicja, oprac. 6994; tł. 6994
- Szawerna-Dyrszka Anna, red. 3446
- Szawle, Litwa; getto 9270
- Szaynok Bożena 2466, 2794, 10388
- Szczakowa zob. Jaworzno
- Szczap Agnieszka 6659
- Szczapa Ewelina 1961
- Szczawińska Jadwiga 6207
- Szczawnica, pow. nowotarski 2481, 3860
- Szczawno-Zdrój, pow. wałbrzyski 3056, 7840, 9464
- Szczaworyż, pow. buski 3745
- Szczembrzeszyn, pow. zamojski 7794, 8320
- Szczech Bernard 6449
- Szczechowicz Hanna 4895
- Szczechura Agnieszka 7272
- Szczecin 183, 195, 1074, 1157, 1242–1245, 1416–1418, 1592–1596, 1736, 1877, 2751, 3000, 3056, 3110, 3229, 3238, 3437, 3441, 3533, 3637, 3713, 3818, 4186, 4188, 4225, 4241, 4261, 4305, 4498, 4745, 4808, 4968, 5010, 5358, 5518, 5729, 6440, 6553, 6616, 8920, 8927, 8928, 9240, 9677, 9725, 9767, 9875, 10058, 10065, 10230, 10260, 10294, 10330, 10651, 10693, 10730; Łasztownia 6615; Międzyodrze 6615; Nowe Miasto 8023
- Szczecina Dariusz 3211
- Szczecina Grzegorz Kamil 544
- Szczecinek, woj. zachodniopomorskie 2011, 4905, 10183
- Szczecinian życiorysy spełnione 5518
- Szczeciński kompozytor Carl Loeuwe 4188
- Szczecińskie Pobrzeże 3025
- Szczecińskie województwo 2751, 9875, 10295
- Szczecińsko-kamieńska archidiecezja 4968, 9875, 9913
- Szczegółowa Instrukcja Rachunkowo-Kasowa Miejskiego Gimnazjum i Liceum w Sokolowie 9706
- Szczeklik Andrzej 5099
- Szczekociny, pow. zawierciański 3905
- Szczekot Józef 5499
- Szczep Szarej Siódemki 3212
- Szczepan z Krajkowa 3494
- Szczepaniak Andrzej 10389
- Szczepaniak Anna 4601
- Szczepaniak Daniel, rec. 10078
- Szczepaniak Jan 8302
- Szczepaniak Maciej 8921–8923
- Szczepaniak Marek 1052, 1053, 6431, 10390; red. 6431
- Szczepaniak Monika 3464
- Szczepaniak Zdzisław 5983
- Szczepaniak Zygmunt 5580
- Szczepaniak-Kroll Agnieszka 2979
- Szczepaniec Bronisława 6208
- Szczepanik Edward 6209
- Szczepanik Wiktor P. 3231
- Szczepanki, pow. giżycki 2290
- Szczepankiewicz Julita 6325
- Szczepankowski Bogdan 8303
- Szczepanowski Andrzej 4798
- Szczepanowski Mariusz 2105
- Szczepanów, pow. średzki, woj. dolnośląskie 8133
- Szczepańska Anna 2775
- Szczepańska Anna (ur. 1982) 10391
- Szczepańska Grażyna 6412
- Szczepańska-Dudziak Anna 2751, 4682, 10392–10395, 10698; red. 2751, 4682
- Szczepańska-Lange Elżbieta, uzup. 5857
- Szczepański Andrzej 3019; red. 3019
- Szczepański Dominik 6577, 10661, 10699, 10700
- Szczepański Jacek Emil 2928, 6580, 8280, 9498
- Szczepański Jakub 4004; rec. 4285
- Szczepański Jan 6210
- Szczepański Jan Józef 9707
- Szczepański Janusz 5253, 5278, 5644, 6077, 6564, 8280; przedm. 6564, 8280; rec. 4722; red. 6564, 8280
- Szczepański Jerzy 891, 4418, 5701, 6456; oprac. 7648, 7761; przedm. 7648, 7761; red. 7761
- Szczepański Łukasz 4332; wyd. 7705
- Szczepański Marek S. 2305
- Szczepański Seweryn 2845, 6942; rec. 2276
- Szczepański Tomasz 10361, 10396
- Szczepińska Kinga 1952
- Szczepińska-Tramer Joanna 3460
- Szczepiński Józef 7994
- Szczepkowska-Naliwajek Kinga 3627
- Szczerba Adrianna 2290, 8304, 10397
- Szczerba Anna 8305
- Szczerba Dorota, oprac. 9037
- Szczerba Jakub 7869
- Szczerba Kazimierz 9452
- Szczerba Michał 1543; przedm. 1543
- Szczerba Wojciech 4197
- Szczerbakiewicz Rafał 3438, 4166
- Szczerbicki Tomasz 4869, 10398, 10399
- Szczerbięcín, pow. tczewski 4404
- Szczerbik Zbigniew 670, 1730, 6661; przedm. 6641; red. 747, 6641; wyd. 7015
- Szczerbińska Julia 3739
- Szczerbiński Wiesław 6211
- Szczerek Ziemowit 3389
- Szczerepa Maciej 9453
- Szczerepa Wojciech 9453
- Szczerkowska Marta 6653
- Szczerkowska Teresa 6419
- Szczerki Andrzej 1325, 1371, 1526, 1540; red. 1526
- Szczesiak Edmund 3465
- Szczesio Sławomir Lucjan 2750
- Szczesiak Krystyna 2364
- Szczęch Florian Franciszek 2316
- Szczęśna Emilia 3251
- Szczęśna Joanna 3752
- Szczęśna Mariola, przedm. 6495
- Szczęśny Aleksander 3326
- Szczęśny Robert, tł. 4684
- Szczęśny Ryszard 5117
- Szczodrak Anna 1338
- Szczot Monika 3344
- Szczotka Stanisław 6212
- Szczucki Lech, oprac. 820
- Szczuczyn, pow. grajewski 4289, 10483; powiat 8092

- Szczuka Jan Kanty 7632
 Szczuka Kazimiera, współpr. 4044
 Szczuka Marcin Leopold 7632
 Szczukowa Konstancja Marianna z Potockich 5513
 Szczukowski Ireneusz 7547
 Szczupaj Bogdan 1713
 Szczupak Adam 4005, 5089, 8306
 Szczur Piotr 2517
 Szczurek Piotr 8924
 Szczurek Stanisław 6428
 Szczurek Tadeusz 2153, 2154
 Szczurek Wojciech, przedm. 1325
 Szczurowski Jacek 1912
 Szczurowski Maciej 4853
 Szczurowski Rafał 7272
 Szczurowski Tymoteusz 5134
Szczutek 7995
 Szczutkowska Joanna, red. 5225
 Szczygielska Małgorzata 8307
 Szczygielski Kacper 5539
 Szczygielski Kazimierz 3038
 Szczygielski Wojciech 2851, 7509, 7548, 7549
 Szczygiel Bogusław, wyd. 5306
 Szczygiel Gerard 3234
 Szczygiel Ryszard 2842, 4477, 6488, 6498, 6943; przedm. 4477, 6488; red. 4477, 6488
 Szczygiel Tomasz 4654, 8925, 10400
 Szczygiel Wiesława, tł. 7703
 Szczygiel-Rogowska Jolanta 2939
 Szczygłowski Franciszek 1974
 Szczypiorno zob. Kalisz
 Szczyпка Andrzej 6429
 Szczyпка-Gwiaźda Barbara 3743
 Szczypkowski Łukasz 8308
 Szczypta-Szczech Roksana 3251, 6053
 Szczyrkowa Henryka 6213
 Szczyrzyc, pow. limanowski 5030, 6609
 Szczyrno, woj. warmińsko-mazurskie 5595, 9948; powiat 10421; region 9642
 Szczyty, pow. poddębicki 6770
 Szęga Maria 4681
 Szęchmierow Amet-chan 2641
 Szekfü Gyula 826
 Szela Andrzej 2292, 6699
 Szela Jakub 2847
 Szelachowska-Winiarzowa Ludwika 3308, 3311
 Szela Adam 1779, 3672, 3684
 Szelağowska Krystyna 2642, 2643
 Szelağek Adolf Piotr 6214, 6214, 10578
 Szelburg-Zarembina Ewa 3492
 Szelerewicz Mariusz 4221
 Szelerewicz-Gładysz Paulina, red. 4221
 Szestel Marcin 2002
 Szelichowski Stanisław 4561
 Szeliga Anna 6172
 Szeligowska-Farquhar Joanna 3691
 Szelińska-Kukulak Małgorzata 1953, 4348
 Szelka Andrzej 6429
 Szelka Janusz 3844
 Szelków Stary, pow. makowski 2292
 Szelong Krzysztof 927
 Szeluto Apolinary 4143
 Szembek Onufry 7632
 Szembek Stanisław 7632
 Szempliński Łukasz 540, 6944
 Szemud, pow. wejherowski 6692
 Szenawa Justyna 983
 Szende Katalin 1543; rec. 2183
 Szendzielarz Zygmunt, pseud. Łupaszka 5502, 6215, 9556, 10483
 Szenfeld Józef 1822
 Szenic Stanisław 3509
 Szeptycki Andrzej 746, 4712, 6444, 8499, 8772
 Szeptycki Andrzej Roman 5099
 Szeptycki Atanazy 1196, 7047
 Szeremietiew Borys 3356
 Szerle Marcin 8550
 Szermentowski Józef 8147
 Szerokie zob. Lublin
 Szerzeń Tomasz 3583
 Szersznik Leopold Jan 1280
 Szerzyny, pow. tarnowski 5195
 Szetelnicki Waclaw W. 5195
 Szewczak-Daniel Mariola 615
 Szewczuk Dariusz 4265; red. 4265
 Szewczyk Agnieszka 1636; przedm. 1636; red. 1636
 Szewczyk Andrzej 8309
 Szewczyk Danuta 1352, 10401
 Szewczyk Grażyna Barbara 2644, 5132, 5228, 5453, 6491; red. 329
 Szewczyk Jarosław 3804
 Szewczyk Leszek, przedm. 10545; red. 10545
 Szewczyk Marcin, red. 3603
 Szewczyk Radosław, wyd. 8426
 Szewczyk Zenon, oprac. 6378; przedm. 6378; red. 6378
 Szewczyk-Kłos Danuta 3505; red. 3505
 Szewczyk-Wojtasiewicz Magdalena 1372
 Sziszapangma, szczyt w Himalajach Wysokich 9619
 Sziszman Ibrahim Pasza 7231
 Szkaradnik Katarzyna 936
 Szkaradzińska Beata 5863
 Szkarpetowska Katarzyna 5827
Szkice Archiwalno-Historyczne 312
Szkice Człuchowskie 313
Szkice Legnickie 314
 Szkice slawistyczne 3466
 Szkice z dziejów Gniewkowa 6430
 Szkice z dziejów sportu w Wadowicach 4262
 Szkiładź Mirosław 8133
 Szklanna Paulina 4175
 Szklarek Sławomir 9176, 9708
 Szklarska Poręba, pow. jeleniogórski 4141
 Szklary, pow. krakowski 9936
 Szklener Artur 7830
 Szkocja 2603, 2901, 7306, 7378, 7505, 10542
 Szkolne gry z historią 979
 Szkoła 3238, 3550, 8360
 Szkoła Główna. Kręgi wpływów 8310
 Szkoła niepokornych Pomorzaków 9709
 Szkoła Podstawowa w Ulatowie-Adamach 9710
Szkoła Podziemna 3550
 Szkoły, nauczyciele, uczniowie 3213
 Szkopek Leszek 10546
 Szkoپیńska Barbara, przedm. 4170
Szkoła Niedzielna 7807
 Szkrzypczak Paweł 6750
 Sz Kubacz Ryszard 9541
 Szkułlarek Iwona 2433
 Szkułpiński Jan 4825; tł. 2691, 7368
 Szkułpańska Aleksandra, tł. 1634, 3910
 Szkuřat Anna 1295
 Szkuřat Izabela 4796
 Szkuřta Magdalena 1196
 Szkuřnik Janusz 10299
 Szkuřnik Piotr 1863, 8311, 8312
 Szkuřwarek Łukasz 2857
 Szkuřwarek Magdalena 2970
 Szlachcic Franciszek 2794
 Szlachetka Maria Jolanta 6479
 Szlachetko Jakub H., red. 5409
 Szlachta Bogdan 2454, 3457, 4765
 Szlachta Marzena, red. 1702
 Szlachta w miastach Królestwa Polskiego 4562
 Szlachta-Misztal Justyna 4152
 Szlachtycz Mateusz 3467
 Szlagowski Antoni 3066
 Szlak Andersa 9499
 Szlanta Piotr 7864
 Szlauzys Piotr 2645
 Szlązak Anna 1581
 Szlekys Olgierd 1443
 Szlenkier Zofia 1451
 Szlenkierowie, rodzina 5282
 Szleszyński Bartłomiej 8112
 Szletyńska Jadwiga z Wocalewskich 5386
 Szleszwik, Niemcy 2292
 Szlezynger Piotr Stanisław 4006, 4007
 Szlichtyngowa, pow. wschowski 1654
 Szliferszejnowa Salomea 3289
 Szlufik Jacek 2470
 Szlufik Piotr 5519
 Szłapińska Danuta 10402
 Szłapka Mateusz 10275
 Szmaja-Krysiewicz Zenona 5547
 Szmatloch Barbara 3309
 Szmatoła Radosław 2790

- Szmel Bożena Lidia, współpr. 4214
 Szmelter Iwona 1290
 Szmelter-Fausek Bożena 3740, 3741
 Szmerek Agnieszka 1088, 5118, 5195
 Szmidtko Zenon 4264, 8926
 Szmigiel Dariusz 3027
 Szmigielska-Jeziarska Elżbieta 5580
 Szmigiero Katarzyna 2307
 Szmitt Christian 8203
 Szmoniewski Bartłomiej Szymon 2297, 2869
 Szmulik Bogumił, przedm. 10513
 Szymd Łukasz 4236
 Szymdyki Ryszard 3749, 3852
 Szymt Andrzej 891
 Szymt Marzena 2290
 Szymtykie Robert 10532
 Szymtkowska Magdalena 10701
 Sznajder Andrzej 6454, 10403
 Sznajder Mirosław 9711
 Sznajderman Monika 5520; red. 9597
 Sznajdermanowie, rodzina 5520
 Sznajderski Tadeusz 4186
 Sznajdrowska-Pondel Aleksandra 4816; rec. 6697
 Sznapiak Adrianna 8313
 Szoc Anna, tl. 1640
 Szocik Konrad 2646
 Szociński Jerzy, oprac. 6646; przedm. 6646
 Szoka Andrzej Iwo 1373, 2497, 2518, 7550
 Szolc Zachariasz Jan 6216
 Szolc-Rogoziński Stefan 6217
 Szonert Marek 8314, 10625
 Szopa Adrian 506, 2965
 Szopa Grzegorz 2795
 Szopa Iwona 4563
 Szopa Krzysztof 4971; red. 4971
 Szopińska Elżbieta 6634
 Szopiński Mieczysław 3760
 Szoska Maria 5223, 9177
 Szostak Edward, red. 5451
 Szostak Wit 3389
 Szostakiewicz-Sawicka Helena Janina 5499
 Szostek Konrad 1912
 Szostek Krzysztof 2291
 Szostok Patrycja 10661
 Szot Adam 626, 1286, 1961, 5119, 5604, 5667, 6324, 6332, 7551, 10404; przedm. 1961; red. 1961
 Szot Mirosław 5865
 Szota Tomasz 6495
 Szota Zofia 3691
 Szotek Halina 6590
 Szott Mirosława 6264
 Szóstka Alicja, red. 1441, 1628
 Szpaczynski Przemysław Piotr 7552; rec. 7368
 Szpak Ewelina 10405
 Szpak Jacek 2861, 4264, 4564, 5120, 7505, 8315
 Szpakowska Małgorzata, red. 5256
 Szpakowska-Kołodziejczyk Barbara 9178
 Szpilowski Hilary 3919
 Szpociński Andrzej 1862
 Szpoper Dariusz 2647
 Szpoper Stanisław 6480
 Szpor Joanna 931; red. 3722
 Szprotawa, pow. żagański 4506
 Szpulak Andrzej 4092
 Szpulak Grażyna 3742
 Szpunar Andrzej 2869
 Szpura Anna 2356
 Szpyt Maksymilian 4008
 Szramek Emil zob. Emil Szramek, bl.
 Szramowski Wojciech 6097, 6617; oprac. 30, 327
 Szreder Fabiola Irena 5121
 Sztab Generalny Wojska Polskiego 4870
 Sztaba Magdalena 4916
 Sztaba Wojciech 6299
 Sztachelska Jolanta 2939, 3367, 3468
 Sztajnert Katarzyna 3504
 Sztambuch Michała Jagiełły 5803
Sztandar Ludu 3608
Sztandar Młodych 3154
 Szteinke Anselm 688
 Sztelmach Michał 7553
 Sztemborski Mateusz 5176
 Sztternfinkel Natan Elias 9179
 Sztobryn Sławomir 3250
 Sztokholm 1912, 2445, 7048, 10382
 Sztoler Grzegorz 4915
 Sztompka Lucyna, red. 1563
 Szttramko Kazimierz 5195
 Sztuba Stanisław 6218
 Sztuka na Śląsku 3743
 Sztuka naskalna 3744
 Sztuka w muzeum 1296
 Sztuka w Świętokrzyskiem 3745
 Sztum, woj. pomorskie 6617, 6619; parafia 6617; powiat 2367; region 6618, 9556
 Sztumska Wieś, woj. pomorskie 2635
 Szturc Jan 5132, 5159
 Szturowska Małgorzata, przedm. 6543
 Sztutowo, pow. nowodworski, woj. pomorskie 10236; obóz Stutthof 92, 311, 1757, 2915, 6043, 9101, 9120, 9172, 9248, 9266, 9268, 9284, 9304, 9310-9312, 9355-9357, 9374, 9433, 9434, 9505, 9508, 9524, 9546, 10231
 Sztwiertnia Jan 4165
 Sztzyber Agata 2850, 2869
 Sztzyber Beata 6945
 Sztzyber Radosław, red. 3568
 Sztzylc Żaneta 7400; red. 7400
 Sztzylka Robert 3214
 Sztzyma Tamara 1632; red. 1632
 Szuba Konrad 771
 Szuba Mateusz 6946
 Szubartowska Alicja A. 4009
 Szubelak Bronisław 2519
 Szubert Barbara 4282
 Szubert Mikołaj 2590
 Szubert Rafał 4263, 6479
 Szubrycht Jarek 4106
 Szubtarska Beata, rec. 6102
 Szuca Piotr 3019
 Szuca Wiesław 6165; rec. 9709
 Szuchta Robert 1845, 9505, 9546
 Szudarek Agnieszka 5222
 Szudarek Krystian Maciej 2750
 Szudarski Łukasz 6645
 Szudy Józef 10379; red. 9094
 Szugiero Marzena 3446; rec. 8725
 Szujscy, ród 142, 7229
 Szujski Józef 826, 937, 3434, 8073, 8197
 Szukalscy, rodzina 5521
 Szukalska Aleksandra 5521
 Szukała Maciej 1074, 8927, 8928; rec. 9391
 Szukiewicz Wojciech 8476
 Szulakiewicz Władysława 3093, 3215, 3216, 8929; red. 3229
 Szulc Anna, tl. 1687
 Szulc Dominik 6519; przedm. 6489, 6519; rec. 2169; red. 6489, 6519
 Szulc Leszek Jan 9500
 Szulc Michał 8316
 Szulc Paweł 2794, 6553, 10278, 10406
 Szulc Tadeusz 4655
 Szulczewski Grzegorz 6127
 Szuler Adam 1489
 Szulim Łukasz R. 8317
 Szulińska Agnieszka, rec. 1057
 Szulist Władysław 5887
 Szulist-Płuciniczak Paulina 4580
 Szulka Zygmunt 1074, 2873, 3217, 7554-7556; red. 5444
 Szultkowie, rodzina 5444
 Szuman Małgorzata 8318
 Szuman Stanisław 6394
 Szuman-Gorczyca Małgorzata 3664
 Szumera Maria 3430
 Szumiec-Zielińska Elżbieta 4871
 Szumilas-Majzner Izabela 6566
 Szumił Halina Irena 41, 5011, 5764; red. 5011
 Szumilo Mirosław 2794, 4845, 6077, 6101, 6461, 6498, 9270, 10278, 10407; przedm. 6101; red. 212, 6101; wyd. 9608
 Szumlański Józef 7750
 Szumlewicz Katarzyna 3469
 Szumska Cecylia 9180
 Szumski Jan 938
 Szunajko Eugeniusz 6219
 Szunajko Halina T. 2965
 Szuppe Paweł 42
 Szurek Agnieszka 10522; red. 4203
 Szurek Jean-Charles 5565
 Szurgot-Prus Ewelina 9517

- Szurlej Stanisław 6220
 Szurman Tadeusz 5132
 Szuro Jan 5792
 Surowska Edyta 2291
 Susstek Anna 8930, 8931
 Szuster Gabriel 719, 5680
 Szutkowska-Kiszkiel Marta 2965
 Szutowicz Andrzej 4872, 8947
 Szwabowicz Magda Sara 3537
 Szwaciński Tomasz 3534, 7358; red. 7287
 Szwagierczak Dorota 3027
 Szwajcaria 1052, 1196, 2445, 2461, 2683, 2882, 3367, 3441, 4742, 5593, 5880, 7899, 8572, 8885, 9031, 9554, 9751
 Szwijkowska Krystyna 3759
 Szwankowski Jerzy 6402
 Szwarz Danuta, red. 5391
 Szwecja 831, 929, 1196, 1963, 1974, 2430, 2451, 2635, 3154, 3313, 3356, 3477, 3696, 4853, 5089, 5229, 6479, 6761, 6894, 6981, 7011, 7048, 7054, 7107, 7325, 7472, 7488, 7509, 7639, 8218, 8663, 9268, 9337, 9971, 10014, 10015, 10278
 Szwed Justyna Anna 2520
 Szwed Wacław, wyd. 7759
 Szwed-Walczak Anna 3608
 Szweda Adam 771, 2039, 2532, 6402, 6956
 Szweda Damian 2344, 6947
 Szwedkowski Jan Kanty 7229
 Szwedo Bogusław 5432, 5522
 Szwedo Małgorzata 1246, 1247; red. 1246
 Szwegler Grzegorz, tł. 1669–1673
 Szejkowski Romuald, fot. 1682
 Szwejkowski Wojciech 3066
 Szwejkowski Zygmunt M. 4107
 Szwoch Ryszard 6948; wyd. 7659
 Szwojniccy, rodzina 1249
 Szybalska Zofia, wyd. 7755
 Szybalska Irena 3110
 Szybiński Dominik 7049
 Szybisty Tomasz 3680, 3746; oprac. 3680
 Szybkowski Bogusław 8319
 Szybkowski Sobiesław 771; wyd. 6723
 Szybowicz Eliza 3437
 Szybowska Urszula 1211
 Szyć Sylwia 2857, 5225, 6101
 Szydłówna Aniela 3144
 Szydło Beata 10522
 Szydłowiecki Krzysztof 7045
 Szydłowska Agata 10659
 Szydłowska Mariola, oprac. 8941
 Szydłowski Jerzy 6221
 Szydłowski Marcin 6706, 6735
 Szydłowski Tadeusz 8434
 Szydłówo, pow. staszowski 2850; starostwo 6924
 Szydlik Józef 4985
 Szyfer Anna 9712
 Szyjka Katarzyna 2483
 Szyjkowski Marian 4731, 6222
 Szykuliński Józef 4916
 Szykuła-Żygawska Agnieszka 6264, 8320
 Szyklar Anna 5080, 7400, 7632
 Szyklar Jadwiga 9173; red. 9173
 Szyma Marcin 4936, 6558
 Szymała Jacek 7505
 Szymanderski Jacek 10299
 Szymanek Jarosław, przedm. 10513
 Szymanek Jerzy 9181
 Szymaniec Piotr 4656
 Szymankiewicz Antonina z Prusimowskich 4894
 Szymankiewicz Błażej 4766; rec. 2856
 Szymanowicz Adam 4767, 4853
 Szymanowicz Maciej 1636
 Szymanowicz Maria 43
 Szymanowicz-Bogdan Aleksandra, red. 6495
 Szymanowicz-Hren Aleksandra 1361
 Szymanowska Kalina, tł. 4077
 Szymanowski Karol 4165, 4193, 6223, 8865
 Szymanowski Piotr, tł. 4077
 Szymanowski Zefiryn 6478
 Szymonów, pow. sochaczewski 1886
 Szymańska Beata 3433
 Szymańska Blanka Ewa, red. 4972, 5100
 Szymańska Irena 5334
 Szymańska Izabela, red. 2603
 Szymańska Kamila 1654, 3250, 3569, 5176, 5708, 5709; red. 5176
 Szymańska Katarzyna 4229
 Szymańska Magda, wyd. 2824
 Szymańska Marcela 3283
 Szymańska Marta 9452
 Szymańska Sonia 3470
 Szymańska-Juga Anna 2292
 Szymańska-Piętka Magdalena, tł. 2815
 Szymańska-Stułka Katarzyna 4192
 Szymański Andrzej 621, 7557
 Szymański Antoni 8480
 Szymański Jacek, oprac. 3647
 Szymański Jan 2294
 Szymański Jarosław 2003
 Szymański Józef 2980, 5002
 Szymański Józef (1931–2011) 3167, 5048, 6649; wyd. 7043
 Szymański Karol 2776, 9501
 Szymański Krzysztof 10299
 Szymański Leonard 4259, 10229
 Szymański Ludwik 8525
 Szymański Marcin Jakub 4565, 5523, 6501; red. 6501
 Szymański Michał 2172
 Szymański Mirosław S. 8932
 Szymański Paweł 2292
 Szymański Tomasz 5251, 5930, 7845
 Szymański Witold 4037
 Szymański Włodzimierz 10006
 Szymański Wojciech 1938, 3732
 Szymański Zbigniew 9182
 Szymański Zdzisław 5090
 Szymaszek Tomasz 5122
 Szymbark, pow. gorlicki 2160
 Szyborski Grzegorz 7558, 7559
 Szyborski Wiktor 1867, 2550, 5035, 5947; red. 261; wyd. 9109
 Szymczak Agata 2307
 Szymczak Damian 420, 423, 2445, 6645, 7778, 8321, 8322, 9000; rec. 5178; red. 5393
 Szymczak Dorota 2200
 Szymczak Ewelina 3493
 Szymczak Jan 382, 2873, 4873, 5430, 6869, 6949, 7509
 Szymczak Karol 825
 Szymczak Karolina 6340
 Szymczak Małgorzata, przedm. 6659; red. 6659
 Szymczak Mieczysław 3289
 Szymczak Rafał 2940, 4592
 Szymczyk Dariusz, wyd. 9021
 Szymczyk Katarzyna 8933
 Szymczyk Maciej 1317, 4566, 4567, 6460, 10408; red. 256; wyd. 8462
 Szymczek Józef 5200; red. 5200
 Szymiec Henryk 10546
 Szymikowski Dariusz 3604
 Szymko Michał, tł. 2930
 Szymlet-Piotrowska Małgorzata, red. 1241
 Szymon I bar Sabba, św. 2501
 Szymoniak Marcin 2094, 4936
 Szymoniczek Joanna 719, 2765, 9546; red. 4699
 Szymonik Kazimierz 4129, 4129
 Szymonik Stanisław 9784
 Szymorowska Teresa, przedm. 3526; współpr. 3526
 Szymski Adam Maria 3747
 Szyndler Magdalena 2384, 4191
 Szykowski Stanisław 7560
 Szywałd, pow. tarnowski 1731
 Szywałd – tak było 1731
 Szywnelski Paweł 9183
 Szyperski Jarosław Robert 2521
 Szyprowski Bartłomiej 6100, 6150
 Szyryk Marek 3743
 Szystowski Mieczysław 6224
 Szyszka Bogdan 3218, 5221
 Szyszka Janusz 4657
 Szyszka Maciej 2291
 Szyszko-Bohusz Adolf 3749, 8831
 Szyszko-Trojanowska Joanna 3493; oprac. 2318
 Szyszkwie, rodzina 5335
 Szyszkowski Marcin 3745, 4936, 7053
 Szyszkowski Mikołaj 7380
 Szywalski Paweł 3852

- Ściażko Mateusz 3534, 4973, 8372
 Ścibor-Marchocki Julian 2861
 Ściernie zob. Bieruń
 Ścieżyński Mieczysław Wyżeł- zob.
 Wyżeł-Ścieżyński Mieczysław
 Ścieżor Tomasz, red. 669
 Ściagała Franciszek 6225
 Śladami kobiet w matematyce 503
 Śladkowski Wiesław 2475, 5110,
 5160, 6488, 8228; przedm. 6488;
 red. 6488
 Śladowska Maria 2972
 Śladowski Dariusz 4387
 Ślady Holokaustu w imaginarium
 kultury polskiej 5256
 Ślaga Joanna, red. 1288
 Ślarzyńska Małgorzata 8323
 Śląsk 32, 90, 115, 157, 277, 302,
 329, 364, 465, 496, 566, 665, 864,
 896, 1041, 1189, 1194, 1389, 1422,
 1466, 1473, 1488, 1496, 1646,
 1912, 2039, 2068, 2094, 2097,
 2151, 2153, 2211, 2228, 2243,
 2266, 2320, 2324, 2378, 2392,
 2495, 2612, 2629, 2762, 2842,
 2852, 2872, 2910, 2965, 3283,
 3292, 3293, 3309, 3421, 3505,
 3540, 3550, 3580, 3626, 3627,
 3684, 3691, 3743, 3839, 3876,
 3940, 3946, 3988, 4050, 4094,
 4168, 4191, 4192, 4210, 4264,
 4320, 4403, 4418, 4469, 4477,
 4541, 4562, 4612, 4635, 4676,
 4844, 4851, 4880, 4883, 4973,
 5080, 5081, 5089, 5123, 5159,
 5176, 5177, 5227, 5228, 5257,
 5263, 5321, 5403, 5424, 5452,
 5457, 5510, 5609, 5778, 6016,
 6459, 6491, 6574, 6620, 6621,
 6658, 6733, 6765, 6794, 6840,
 6864, 6900, 6941, 6962, 6977,
 7220, 7226, 7289, 7336, 7421,
 7560, 7596, 7618, 7620, 7662,
 7728, 7895, 8132, 8136, 8168,
 8502, 8561-8563, 8588, 8731,
 8882, 9062, 9352, 9535, 9667,
 9811, 9885, 10109, 10414, 10483;
 Cieszyński 2227, 2384, 3257,
 3691, 3749, 3795, 5132, 5159,
 5200, 5441, 5646, 5789, 7809,
 8897, 9004, 9238, 9242, 9353;
 Dolny 551, 966, 1647, 1930,
 2156, 2284, 2388, 2683, 2842,
 2940, 3283, 3737, 3743, 3834,
 3946, 4282, 4295, 4381, 4403,
 4477, 4524, 4878, 4880, 4950,
 5090, 5228, 5419, 6436, 6599,
 6620, 8133, 8253, 9364, 10253,
 10275, 10381, 10434, 10457,
 10499, 10510; Górny 495, 802,
 969, 1077, 1473, 1759, 1789,
 1831, 1849, 1938, 1972, 2004,
 2099, 2208, 2242, 2328, 2369,
 2391, 2404, 2610, 2644, 2687,
 2748, 2837, 2842, 2852, 2861,
- 2877, 3123, 3238, 3268, 3269,
 3283, 3446, 3550, 3673, 3890,
 3959, 4126, 4152, 4264, 4348,
 4464, 4586, 4741, 4867, 4953,
 5054, 5072, 5132, 5145, 5159,
 5248, 5316, 5376, 5404, 5427,
 5453, 5554, 6454, 6470, 6484,
 6553, 6574, 6620, 6765, 8005,
 8021, 8069, 8270, 8372, 8515,
 8554, 8612, 8698, 8795, 8809,
 9048, 9242, 9286, 9317, 9353,
 9523, 9541, 9622, 9788, 9877,
 9879, 9925, 9978, 10050, 10084,
 10278, 10293, 10304, 10318,
 10422-10424; księstwo 2147;
 Nowy 8137; Opolski 2388,
 2748, 4597, 4966, 5200, 6429,
 9320, 9856, 10194, 10431, 10623;
 region 9350
Śląskie Studia Historyczno-Teologicz-
ne 3580, 3582
 Śląskie województwo 1597,
 2092, 2687, 2866, 3667, 3691,
 3824, 4264, 5195, 6454, 6620,
 8864, 9764, 9880, 9925, 10190,
 10198, 10201, 10293
Ślązak 8587
 Ślązak Ewelina 2857, 2862, 8934
 Ślązak Stefan 4192
 Ślęczkowska Mieczysława 3479
 Śledzik-Kamiński Rafał 4382
 Śledziński Kacper 9502
 Ślefarski Wojciech 6607; red. 6607
 Ślepowroński Tomasz, rec. 9221
 Ślesicki Władysław 4075
 Śleszyński Wojciech 2777, 2778,
 2971, 4853, 8699; red. 2978
 Śleziak Katarzyna 893
 Śleziak Marta 3602
 Ślęczka Maria z Solakiewiczów 5288
 Ślęczka Ryszard 3229, 8935
 Ślęczka Tomasz 3356
 Ślęża (Sobótka), wzniesienie
 na Przedgórzu Sudeckim 1860,
 1972, 5123
 Ślęża – święta góra Ślązaków 5123
 Śliczyńska Joanna Elżbieta 6950
 Ślipko Tadeusz 2863
 Ślisz Stanisław 6226
 Śliwa Agnieszka 3608
 Śliwa Anna, red. 1325
 Śliwa Janusz 1854
 Śliwa Joachim 2497, 2869, 3219,
 3471
 Śliwa Michał 2466, 3435, 5681,
 8068
 Śliwa Tadeusz 4914
 Śliwak Katarzyna 10275
 Śliwerski Bogusław 3220, 3229;
 przedm. 3161; red. 3161
 Śliwiak Katarzyna 9503
 Śliwice, pow. tucholski 1743
 Śliwiny, pow. tczewski 6889
 Śliwińska Izabella 5429
 Śliwińska Magda 9504
- Śliwińska Monika 6321
 Śliwiński Błażej 1506, 1956, 2083,
 2873, 6572, 6760, 6951, 6952;
 przedm. 6572; rec. 6951
 Śliwiński Eugeniusz 5176, 7561,
 8324
 Śliwiński Walerian Jeremi 3221
 Śliwiński Wojciech 3804
 Śliwkiewicz-Cisak Elwira, red. 4189
 Śliwowska Wiktoria 891, 2450;
 przedm. 8339; wyd. 8339
 Śliż Zdzisław 6429
 Śliżewski Paweł 4968
 Ślósarz Anna 3096
 Ślusarczyk Dawid 4144
 Ślusarczyk Janusz M. 8325, 8326
 Ślusarczyk Wojciech 2851, 4588;
 przedm. 8550; red. 8550
 Ślusarek Aleksandra 2954
 Ślusarek Krzysztof 891, 2445,
 4396, 4437, 4438, 4478, 8327,
 8328, 8386
 Ślusarek Marcin 6461
 Ślusarek Robert 677, 5195
 Ślusarska Katarzyna 6672
 Ślusarska Magdalena 3375, 7599
 Śmiałek Henryk 9713
 Śmiałek Tomasz 2861
 Śmiech Ewa 6540
 Śmiech Sienkiewiczza 3472
 Śmiech Witold 3290
 Śmiechowski Kamil 939, 4478; rec.
 6501; repl. 939
 Śmieja Agata 1868
 Śmieja Florian 3407
 Śmierciak Julian Mieczysław 5129
 Śmierczalski-Wachocz Dariusz
 9875
 Śmietanka-Kruszelnicki Ryszard
 10483
 Śmietaniński Adam 1572
 Śmigaj Józef 5382
 Śmigalska Alicja 9546
 Śmigiel, pow. kościański 7561
 Śmigiel Alfons 9184
 Śmigiel Kazimierz 940
 Śmigiel Sylwester 4895
 Śmigiel Wiesław 4985
 Śmigielski Adam 2851
 Śmigielski Wojciech 5524, 6227
 Śmiłowiec, pow. włocławski 7767
 Śniadecki Jan 2201
 Śniatała Stanisław 7751
 Śnieczińska Izabela 6479; wyd. 6476
 Śniecziński Grzegorz T. 6476, 6479,
 6480; przedm. 6477, 6479; wyd.
 6476, 6477, 6479
 Śniegulska-Gomuła Magdalena
 1344, 8936
 Śnieszko Tadeusz 9292
 Śniezko Aleksander 3797
 Śniezko Grzegorz 2845, 4275;
 przedm. 2845; red. 2845
 Śnieżyńska-Stolot Ewa 3748, 9714;
 oprac. 7092; przedm. 7092

- Śp. prof. Władysław Seńko (1928–2017) 6145
 Śp. Profesor Andrzej Tomczak 6248
 Śpica Paweł 3222, 3232, 5199, 10409
Śpiew w Szkole 3513
 Śpiewak Paweł 1526, 3258
 Śpiewak Rafał 5453
 Średniowieczne Wronki 6953
 Średziński Paweł 2779
 Śrem, woj. wielkopolskie 3238, 4202
 Środa Jacek, tł. 9030
 Środa Śląska, woj. dolnośląskie 8133; powiat 9505
 Środa Wielkopolska, woj. wielkopolskie 7428; powiat 5542
 Śródka Andrzej 8405
 Śródziemne Morze 778, 2750, 3219; region 2453
 Śrutwa Jan 4647
 Świacka-Kołczańska Beata 2344
 Świacki Władysław 9185
 „Świadek zeznał, co następuje...” 9186
 Świadkowie. Między ofiarą a sprawcą zbrodni 9505
 Świat bliski i świat daleki w staropolskich przestrzeniach 7562
Świat Cisy 3093
Świat Głuchych 3093
Światowid 315
Świat Słowiański 2445
 Świat teatru – świat wartości 7563
 Świat Wincentego Pola 3473
 Światy oświeconych i romantycznych 3474
 Świąteczak Piotr 8329
 Świąteczka Maria 6228
 Świątek Adam 2445, 4396, 8330; przedm. 2463; red. 2463; wyd. 7697
 Świątek Kazimierz 6229
 Świątek Małgorzata 4568
 Świątek Marian Ryszard 4592, 6230
 Świątek Wiesław 1052
 Świątkiewicz Wojciech 10574
 Świątkowska Elżbieta, red. 1707
 Świątkowska Wanda, oprac. 4103
 Świątkowski Bartosz 6708
 Świątkowski Maciej 4010, 4011
 Świątkowski Piotr 9506
 Świcowa Klementyna Anna 5499
 Świder Konrad 10702, 10703
 Świder Małgorzata 983, 2837, 6651, 10293; przedm. 983, 9692, 10293; red. 983, 5454, 10293; wyd. 9692
 Świderkówna Anna 4973
 Świdarska Ewa, tł. 8455
 Świdarska Hanna 9187
 Świdarska-Włodarczyk Urszula 2873, 7564–7567
 Świdarski Bronisław 6231
 Świdarski Jan 10704
 Świdarski Jarosław 3027
 Świdarski Tomasz Adam 6117
 Świdarski Zenon 6476, 6480, 6480; przedm. 6477, 6478; wyd. 6477, 6478
 Świdnica, woj. dolnośląskie 265, 1246, 1247, 1419, 1671, 1674, 1887, 1935, 3972, 3973, 4023, 4681, 4835, 6831, 6906, 7432, 7433, 9862; gmina 1670; region 10115
 Świdnicka Iwona 4191
 Świdnik, woj. lubelskie 10319
 Świdrygiełło Bolesław, wielki książę litewski 6723
 Świdwin, woj. zachodniopomorskie; region 2179
 Świdzińska Kamila 2857
 Świdziński Wojciech 1636; przedm. 8484; wyd. 8484
 Świeboda Wojciech, oprac. 1219; rec. 6906
 Świebodzin, woj. lubuskie 1420, 2873, 3355
 Świech Dariusz 4874
 Świechowski Zygmunt 6232
 Świecie, woj. kujawsko-pomorskie; powiat 2367, 2915
 Świercz Teresa 2850
 Świerczek Andrzej, red. 9462
 Świerczek Marek 8937, 8938; rec. 8713
 Świerczewski Andrzej, przedm. 9462
 Świerczewski Eugeniusz 5259
 Świerczewski Karol, pseud. Walter 6233, 10173
 Świerczyńska Dobrosława 2847, 2848
 Świerczyński Czesław 9715
 Świerk Agnieszka 2247
 Świerk Paulina 5560; red. 5560
 Świerklaniec, pow. tarnogórski 4015, 6621
 Świerkosz Monika 3492
 Świerkot Olga 7505
 Świerkot-Strużewska Olga 2421
 Świerzno, pow. bytowski 9626
 Świerzy Waldemar 1776
 Świeszczak Katarzyna 8550
 Świetlicka Ewa Katarzyna 1483
 Świetlicki Marcin 3389, 3434
 Świetlik Jerzy 4569
 Świeykowski Leonard Marcin 7497, 7509
 Świeżewski Marek, oprac. 1252
 Świeży Artur 8331
 Świąch Andrzej W. 1912
 Świąch Hermina 688
 Święci w nazwach ulic Nowego Sącza 2248
 Świącich Karolina 4783, 5089
 Świącicki Józef 7855
 Świącicki Klaudiusz 1863, 2733, 10410
 Świącicki Witold 6234
 Świącicki Wojciech 5259
 Święta Góra, wzniesienie w Głogówku w pow. gostyńskim 7149
 Świąteczak Andrzej 10411
 Świętochłowie, woj. śląskie 266, 1732, 1906, 3668, 3915, 4563, 6622, 10705; Zgoda 9881
 Świętochłowie w oczach kronikarzy 10705
 Świętochłowickie pocztówki 1732
 Świętochowska Emilia 10412
 Świętochowski Andrzej 9188
 Świętochowski Andrzej Roch 3455
 Świętokrzyskie 316, 611, 902, 1667, 3176, 3745, 4418, 6607, 9444, 10189, 10440
 Świętokrzyskie Góry 9244, 9450
Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne 316
 Świętokrzyskie województwo 1904, 3745
 Świętopełk, książę odrzański 2842
 Świętopełk, książę Pomorza Gdańskiego 6929
 Świętosław Litwos z Businy 6924
 Świętosław Milczący 3534
 Świętosława, królowa Szwecji i Danii 6761
 Świętosławska Agnieszka 2344
 Świętosławi Witold, przedm. 2294; red. 2294
 Święty Brat Albert 1553
 Święty Jacek Odrowąż w wierze, pobożności, teologii i sztuce 5124
 Świątoniak Jadwiga 6954
 Świlcza, pow. rzeszowski 6704
 Świnice Kaliskie, pow. sieradzki 9602
 Świnoujście, woj. zachodniopomorskie 3107, 4517
 Świrak Ignacy 6214
 Świrniak Józef (1900–1940) 5547
 Świrniak Józef (1901–1944) 5547
 Świrscy, ród 2873
 Świrski Krik 5259
 Świrski Łukasz 5259
 Świsłocka Wiesława, współpr. 5547
 Świsłocka-Karwot Sylwia 3743
 Świsłocz, Białoruś 3473
 Świst Lucyna 1348, 6131
 Świsulski Dariusz 3223
 Świt 2848
 Świt Paweł 1555
 Świtąła-Trybek Dorota 896, 2378, 3283; przedm. 3283; red. 3283
 Świtek Agnieszka 1451
 Świtkowski Piotr 7399
 Tabaczyński Stanisław 2287
 Tabaczyński Stefan 6235
 Tabaka Anna 3753
 Tabaka Arkadiusz 2850, 4276
 Tabaka Józefa 6392
 Tabakiernik Marta, współpr. 1626
 Tabisz Henryk 9173

- Tabor Dariusz 5195, 6955; red. 4940
 Tabor Joanna 5213; oprac. 5214
 Taborska Halina 1289
 Taborska Katarzyna 733
 Taborski Jacek 4875, 8939
 Taborski Leszek 5644
 Tabortowski Jan, pseud. Bruzda 10483
 Taboryszki, Litwa 5151
 Tabulski Mariusz, red. 5164
 Taci sz ó w, pow. gliwicki 7093
 Tacy byliśmy jeszcze wczoraj 1733
 Tacyt 2491, 2492
 Taczanowski Antoni 5653
 Taczanowski Władysław 2998, 7769, 7847
 Tadeusiewicz Hanna 1196, 3540, 3550
 Tadeusz Kościuszko. Historia, współczesność, przyszłość 5880
 Tadeusz Piesio (1937–2012) 6069
 Tadeusz-Ciesielczyk Małgorzata 10522
 Tańkowski Piotr 3049; tl. 6816
 Tai y u a n, Chiny 9505
 Tajanowicz Władysława 5125
 Tajchman Jan 3804, 4012
 Tajemnice komputerek 2004
 Tak było. Drogi i rozstaje harcerstwa 3224
 Talaga Wojciech 4013
 Talamone, Włochy 2519
 Talar Henryk 10518
 Talar Zuzanna, współpr. 10518
 Talarczyk Andrzej 2451, 2648, 5948; przedm. 2451; red. 2451
 Talarczyk Stanisław 77, 2451
 Talarzek Kazimierz, rec. 9338
 Talaśka Roman 2469
 Talbierska Jolanta, przedm. 1252; uzup. 1252
 Talenti Tommaso 7385
 Talewicz-Kwiatkowska Joanna 1845
 Talik Jerzy 2202, 10413
 Talleyrand Dorota de 7984
 Talleyrandowie, rodzina 3767
 Tallin (Re wal) 5080
 Talmatchi Gabriel Mircea 2148
 Talowski Teodor 3873
 Tałasiewicz Marek 1074
 Tałuć Katarzyna 3540, 3550, 6454
 Tambor Bartłomiej 1345, 6456; oprac. 8452
 Tambor Jolanta 5257
 Tamborski Andrzej 8940
 Tanaka Kenji 3438
 Tandecki Janusz 1084, 1973, 2005, 2873, 6249; przedm. 1972; red. 164, 1972, 1973; wyd. 6721, 7064
 Tanencapf Mendel 10419
 Taniec 4093
 Taniec współczesny w Polsce 4094
 Tanikowski Artur 1612; red. 1612
 Tanner Bernard 5259
 Tansman Aleksander 4134
 Tapolcai László 864, 6762
 Taracha Cezary 6410; przedm. 6410; red. 6410
 Taranczewski Waclaw 3679, 3737
 Taranienko Zbigniew 3439
 Taranowski Andrzej 7231
 Taras Halina 895
 Taras Raymond 2450
 Tarasewicz Aleksander 7180
 Tarasewicz Jan, red. 95
 Tarasiuk Dariusz 891, 5126, 5377, 7778; wyd. 7641
 Tarasiuk Renata 8383; red. 4792, 4794
 Taraszczuk Izabela 6491
 Taraszkiewicz Edward, pseud. Żelazny 10483
 Taraszkiewicz Tomasz 1633
 Tarczyn, pow. piaseczyński 1733
 Tarczyński, rodzina 5491
 Tarczyński Andrzej 2649
 Tarczyński Jan, przedm. 4799, 9754; red. 1253, 4799; wyd. 9754
 Tarczyński Marek 4786; red. 4786
 Targino Zaleski Trindade Rhuan 2970
 Targońska Edyta 1089, 2973
 Targosz Karolina 941, 7568
 Targowica, Ukraina 7509, 8111; konfederacja 7319
 Targowski Michał 2385, 5128; przedm. 2915; red. 2915
 Tarka Krzysztof 2852, 2949, 10275, 10293, 10414–10418; rec. 9975
 Tarkowska Barbara, oprac. 5355
 Tarkowska Elżbieta 2305
 Tarkowski Mikołaj 8332
 Tarkowski Paweł 8383, 8550
 Tarlós István, przedm. 1543
 Tarło Adam 7387
 Tarło Aleksander 7387
 Tarło Jan Joachim 7427
 Tarło Karol 7387
 Tarłowa Anna 3682
 Tarłowie, ród 7627
 Tarnawa Mieczysław 4570
 Tarnawowie, rodzina 4570
 Tarnawski Władysław 3035
 Tarnobrzeg, woj. podkarpackie 1421, 5219, 5522, 9109; Dzików 160, 3457, 8393, 9717; Mokryszów 4902
 Tarnogórski Rafał 2465
 Tarnogród, pow. biłgorajski 1608; konfederacja 2851, 7310
 Tarnopol, Ukraina 9109; powiat 2015; region 948, 1281
 Tarnopolskie województwo 4118, 8728
 Tarnovič Ůliän 2929, 2930
 Tarnowiec, pow. jasielski 4941, 5005
 Tarnowo Podgórne, pow. poznaniński 6623
 Tarnowsy, ród 4783, 5219, 7627, 8393
 Tarnowska Anna 445
 Tarnowska diecezja 3680, 4939, 5048, 5090, 5927, 8309, 8442, 8675, 9338, 9916, 10222, 10494
 Tarnowska Magdalena 9507
 Tarnowska Rozalia z Czackich 7066
 Tarnowska Waleria 3418
 Tarnowski Adam 3457
 Tarnowski Artur 9550, 9716, 9717
 Tarnowski Jan 4734
 Tarnowski Karol 3457
 Tarnowski Piotr 1412, 4500
 Tarnowski Stanisław 1863, 3386, 3435, 3457, 3457
 Tarnowskie Góry, woj. śląskie 1422, 1597, 3775, 4032, 5054, 5132, 8890; powiat 8372; region 1422, 5405
 Tarnów, pow. chełmski 2869
 Tarnów, woj. małopolskie 267, 1281, 1423, 1778, 1820, 1825, 1928, 2480, 2879, 3102, 3543, 4197, 4347, 4939, 5195, 5329, 5402, 6186, 7303, 7305, 7306, 7788, 7844, 7908, 8022, 8298, 8362, 9004, 9270, 9291, 9292, 9326, 9437, 10082, 10201, 10452; Mościce 3788, 9617; powiat 9004; region 5877, 8152, 10081, 10174
 Tartakowska Bogusława 9508
 Tartakowsky Ewa 7569
 Tartu (Dorpat), Estonia 416, 2851, 3206, 5089, 5751, 7948, 8338
 Tarwacka Anna 2511
 Tasak Agata, red. 8068
 Tasak Włodzimierz 7570
 Tasman Alexandre 4116
 Tasmania 5418
 Tastamenty ślächty i mãšcan Belarusi 7082
 Tasyzky Gabriel 7621
 Tat'ánina Ůlána 1196
 Tatar Stanisław 2949
 Tatar Jolanta 2965
 Tatarczany Piotr 6545
 Tatarówna-Majkowska Michalina 6236
 Tatarowski Konrad W. 3599
 Tatarów zob. Lublin
 Tatarzy 833, 1899, 1966, 2339, 2570, 2641, 2683, 2844, 2851, 2875, 2911, 2931, 2932, 3348, 3368, 3477, 3484, 5062, 5508, 7002, 7199, 7204, 7231, 7259, 8805, 9043, 9596; krymscy 2480; litewscy 2480
 Tatarzy w Polsce po 1945 roku 2931
 Tatarzyński Ryszard, oprac. 1219
 Tatchżna 3604
 Tatry 1749, 3425, 4218, 4221, 4246, 4251, 5803, 7780, 10022

- Tatur Aniela 5438
 Taube Andrzej 3027
 Taucha, Niemcy 9347
 Tawantinsuyu (państwo Inków) 4916
 Taylor Jacek 4667
 Taylor-Kucia Jessica, red. 3445
 Taylor-Terlecka Nina 3407, 5418, 5580
 Taysen Adalbert von 9509
 Tazbir Janusz 6237, 6238, 7571; oprac. 820
 Tazbir Julia, współpr. 1163, 1164
 Taźbirek Dariusz 6488
 Tbilisi 931, 2658
 Tczew, woj. pomorskie 1686, 1687, 3589, 3787, 5713, 6342, 6972, 8665, 8883; powiat 2367; region 5365
 Tczewskie Łąki, pow. tczewski 2290
 Teatr jako miejsce spotkań 4095
 Teatr rzeka 4096
 Teatralne przyjemności 4097
 Tebinka Jacek 2750, 10278; wyd. 9695
 Techman Ryszard 2751, 5633
 Techmańska Anna 5132, 7620
 Techmańska Barbara 1053, 2870, 3154, 6620, 10419; przedm. 3154; red. 3154
 Techmański Andrzej, przedm. 7031; wyd. 7031
Technik Lubelski 8844
Technika i Nauka 2945
 Tefli Nadeżda, właśc. Nadieżda Aleksandrowna Buczyńska 3330
 Teheran 9011; konferencja 4745
 Teichmann Antoni 4115
 Teisseyre Stanisław 1588
 Tejchma Józef 3599, 9718
 Tejkowski Mieczysław 6239
 Tejkowski Stefan 6239
 Tejszerska Anna 1938, 3834, 4506
Teki Archiwalne 317
 Telamone zob. Talamone
 Telecki Franciszek 9206
 Telejko Tadeusz 3062
 Teleki Pál 4853
 Telicka-Bonecka Antonina 980
 Teliga Leonid 5539
 Tel'vak Vitalij 707, 746, 8333
 Temčinas Sergejus 7401
 Tempczyk Sebastian 6562
 Tempel Abraham van den 1610
 Templariusze 2429
 Tempora mutantur et nos mutamur in illis... 10706
 Tempus fugit, musica manet 4189
 Tendej Jacek 6148
 Tendit in ardua virtus 3749
 Teneta Janusz 3062
 Tengowski Piotr J. 4571
 Tennengebirge, masyw górski w Alpach Salzburskich 4221
 Teodora, cesarzowa bizantyjska 2862
 Teodorczyk Katarzyna 7572
 Teodorowicz Józef 5089, 8027
 Teodoryk Wielki, król Ostrogotów 6941
 Teodozjusz II, cesarz bizantyjski 2869
 Teofanes Wyznawca 2557
 Teofano, cesarzowa rzymska 2151
 Teofilakt Symokatta 2558
 Tępa Jerzy 2848
 Tepper Piotr Ferdynand 4554
 Terberger Thomas 2294
 Terebka Paweł 4797
 Teren wobec powstania warszawskiego 9510
 Teresa od Dzieciątka Jezus, św. 6214
 Teresin, pow. sochaczewski 1886
 Terespol, pow. bialski 2828
 Terespol w dokumencie archiwalnym 2828
 Terezin, Czechy 1833, 2011; obóz 9102, 9270
 Terlecka Weronika 2011
 Terlecki Olgierd 5593
 Terlecki Tymon 8941, 8941
 Terlikowski Tomasz P. 5949
 Ternes Jerzy, oprac. 5302
 Teska Milena 2850; red. 2495
 Testament Franciszka Kswarego Kowalskiego 7752
 Testament patriarchy jerozolimskiego Jerzego Marii Laskarysa 7083
 Testament świętobliwej Ofki Piastówny 6727
 Testamenty chłopów z Bielczy i Borzęcina 2829
 Testamenty mieszkańców lwowskich 7084
 Testamenty mieszkańców miast Wołynia 7085
 Testamenty w księgach miejskich wileńskich 7086
 Testamenty z ksiąg sądowych małych miast polskich 7087
 Teszner-Grothowa Otylia 3187
 Teta Arqile 6357
 Teter Magda 1618
 Tetrycz-Puzio Agnieszka 771, 2344, 2444, 2483; red. 2344, 2469
 Tetmajer Włodzimierz 6240
 Teusz Grażyna 700
 Tęcza Józef 8481
 Tęczyńscy, rodzina 2050
 Tęgowski Jan 2851, 2873
 Thakur-Smolarek Keya 8334
 Thébault Joanna Pietrzak, red. 5080
 Theiss Wiesław, wyd. 9595
 Theodorus Anagosta 2556, 2557, 2563, 2574
 Theosaurus Cracoviensis – Centrum Interpretacji Artefaktów 1374
 Thiel Uwe 3225
 Thiel-Melerska Danuta 6617
 Thietmar z Merseburga 1972, 2842, 5004
 Things of Warsaw 1444
 Thinking symbols 1868
 Thomas Ireneusz 6577
 Thomas Mariusz 6624
 Thon Ożjasz 6241
 Thorvaldsen Bertel 3761
 Thrasybulos, polityk ateński 2497
 Thubron Colin 3369
 Thun Leo Leopold von 935, 8290
 Thun Róża 5588
 Thürk Harry 2863
 Tichon, patriarcha Moskwy i św. 6490
 Tichy Karol 8831
 Tidicaeus Franciszek 7088
 Tiedemann Anneliese z Seifertów 6399
 Tiele-Winckler Ewa von 5132, 5158
 Tiele-Wincklerowie, rodzina 5403
 Tieleś Cecilio 4116
 Tietz Bartosz 926
 Tietz Johann Daniel 942
 Tilgner Katarzyna 2522
 Timaeus Johannes 1654
 Timofiejew Artur 8197
 Timoszewicz Jerzy 6242
 Tintoretto Domenico 1608
 Tirańska Cieśnina 4885
 Tirosh-Samuelson Hava, przedm. 772; red. 772
 Tischler Heinrich 3735
 Tischler János 2794; red. 8431
 Tišenko Evgenij M. 2851
 Titius (Titiz) Johann Peter 7194
 Tito Joseph Broz 1865, 2781, 2801
 Tittel Friedrich August 1338
 Tkačuk Źrij 6444
 Tkačuk Vasil' 2476
 Tkaczuk Bohdan 9189
 Tkaczyk Jacek 4816
 Tkaczyk Marcin, red. 5011
 Tkaczyk Paweł 6456
 Tkaczyk Waldemar 4182
 Tkocz Stanisław 5453
 Tłokiński Waldemar 3024
 Tłuczaj, pow. wadowicki 3960
 Tłumacz, Ukraina 2837
 Tobera Marek, rec. 9840, 10219
 Tobiasz Agata 5994, 8335
 Tobiasz Lidia 4014
 Toboła Grzegorz, rec. 7003
 Toborek Tomasz 746, 5750, 9510, 10483
 Tobruk, Libia 9070, 9499, 9509
 Tochman Krzysztof A. 5618; przedm. 5618; red. 5618
 Tocqueville Alexis de 7833
 Toczek Marek 8840
 Toczek Rafał, współpr. 1163, 1164
 Toczek Ryszard 4572, 8942
 Toczewski Andrzej 9511; red. 309
 Toczyłowska Olimpia 1246
 Toczyńska-Rudysz Krystyna 5718

- Tofilska Joanna 6454
 Toičkin Denis 1974
 Tokarczuk Antoni 9719
 Tokarczuk Ignacy 4914, 5002, 5131, 9848, 10278
 Tokarnia, pow. myślenicki 3636
 Tokarska Anna, red. 3577
 Tokarski Andrzej 5560
 Tokarski Stanisław 4939
 Tokarz Bożena 2781
 Tokarz Wacław 946, 7573, 8336, 8337
 Tokc' Sârgej 2971
 Tokio 9362
 Toledo, Hiszpania 6693
 Tollowie, rodzina 4041, 7826
 Tolstaâ Sofiâ Andreevna 2653
 Tolstoj Lev Nikolaevič 2480, 3333
 Tołłoczko Tomasz 2650
 Tołłoczko Zdzisława 2650, 4015
 Tołłoczko Wojciech 6808
 Tołysz Aldona 3690
 Tomal Maciej 2917; wyd. 2810, 2825, 2826, 2830
 Tomalska Joanna 931, 2939, 5220
 Tomanek Anita 32
 Tomann Juliane 706
 Tomańska Małgorzata 3025
 Tomańskij Andrij 2869
 Tomasiewicz Jarosław 2687, 5453, 8112, 9512
 Tomasik Henryk 5011
 Tomasik Jacek 4094
 Tomasik Krzysztof 10420
 Tomasz z Akwinu, św. 2550
 Tomasz z Irlandii 5035
 Tomaszek Michał, rec. 6791
 Tomaszewicz Agnieszka 3896
 Tomaszewska Ewa 2386
 Tomaszewska Grażyna B. 3096
 Tomaszewska Olga Regina 4601
 Tomaszewska Wiesława 5210, 5278
 Tomaszewska-Szewczyk Alina 4333
 Tomaszewski Daniel 3027
 Tomaszewski Filip 1954
 Tomaszewski Jacek 3570
 Tomaszewski Jerzy 2882
 Tomaszewski Jerzy, pseud. Jur 2867
 Tomaszewski Mikołaj 663, 2066, 5525, 5673, 7574, 7632
 Tomaszewski Norbert Dariusz 1286, 1312, 4601, 5659, 6002, 8386; red. 152
 Tomaszewski Patryk 8943, 10707; rec. 8976
 Tomaszewski Paweł E. 3050
 Tomaszewski Roman 1239
 Tomaszewski Zbigniew 9190
 Tomaszkowo, pow. olsztyński 8386
 Tomaszów Lubelski, woj. lubelskie 3548, 6789; dekanat 5220
 Tomaszów Mazowiecki, woj. łódzkie 382, 1137, 2323
 Tomczak Andrzej 198, 3231, 6243–6249
 Tomczak Grzegorz 5683
 Tomczak Jan 382, 981
 Tomczak Łukasz 10661
 Tomczak Maria 9517; przedm. 9517
 Tomczak Robert T. 422, 458, 3750, 7575; rec. 875, 6427; repl. 6427
 Tomczak Salezy Bogumił 5127, 5853
 Tomczak Urszula, red. 9017
 Tomczok Marta 1869, 10321; rec. 3415, 3490
 Tomczok Paweł 10321
 Tomczuk Dorota 2670
 Tomczyk Barbara 5453
 Tomczyk Jan Andrzej 6347
 Tomczyk Kamil 4038
 Tomczyk Kazimierz 1734
 Tomczyk Ryszard 3934, 4573, 7895; red. 3917
 Tomczyńscy, rodzina 3655
 Tomceka Małgorzata 4229
 Tomeczek Artur F. 2687
 Tomeczek Marta 2687
 Tomek Teresa 6789
 Tomicki Grzegorz, red. 5471
 Tomicki Józef 6250
 Tomicki Julian 4574
 Tomkiewicz Ryszard 10421
 Tomkowiak Katarzyna Joanna 8944
 Tomkowicz Stanisław 677
 Tomkowski Jan 2847, 3439
 Tomoń Michał 3702
 Tomsk, Rosja 2959, 7761; gubernia 2959, 7856
 Tondel Janusz 1251
 Tonder Karol 9928
 Tondera Bogusław 4768
 Tondos Barbara 3804, 5407
 Tonkin-Covell John 9322
 Topaktaş Hacer 7576
 Topfowie, rodzina 1657
 Topij Andrzej 2780
 Topij-Stemplińska Beata 3226
 Topolewski Paweł 1042
 Topolnicki Kazimierz Sas 6251
 Topolska Anna 4523
 Topolska Maria Barbara 929; rec. 7455
 Topolski Jerzy 717, 727
 Toporów, pow. świebodziński 2153
 Topp Izolda 6460
 Torańska Teresa 3363
 Torzański Błażej 5523
 Tordesillas, Hiszpania 2545
 Torenc Marcin 1488
 Toronto, Kanada 2981
 Torowska Joanna 10708
 Toruń 33, 164, 268, 372, 373, 410, 411, 511, 549, 775, 842, 942, 1052, 1053, 1080, 1088, 1158, 1159, 1248–1251, 1296, 1424–1429, 1579, 1598–1600, 2344, 2363, 2635, 2857, 2873, 2915, 2991, 3056, 3110, 3188, 3231, 3494, 3513, 3526, 3578, 3627, 3651, 3664, 3687, 3706, 3779, 3811, 3835, 3854, 3916, 3921, 3956, 4036, 4038, 4039, 4155, 4330, 4562, 4580, 4600, 4645, 5087, 5092, 5128, 5135, 5398, 5525, 6097, 6329, 6786, 6793, 6823, 6910, 6936, 6939, 6950, 6956, 7014, 7054, 7088, 7094, 7165, 7167, 7330, 7383, 7527, 7628, 7849, 8017, 8031, 8142, 8169, 8196, 8398, 8525, 8710, 8784, 8823, 8879, 8944, 8967, 9003, 9010, 9205, 9218, 9308, 9309, 9799, 10228, 10230, 10307, 10379, 10578; Chełmińskie Przedmieście 9611; Dybów 6787; Nowe Miasto 3650; Podgierz 6624; powiat 5507; Rudak 4038; Stare Miasto 1887, 3650
 Toruń miastem pokoju 6956
 Toruń – miasto wielu wyznań 5128
 Toruń Włodzimierz 3473, 8147, 8148
 Toruńska diecezja 1043, 1937, 10578, 10721
 Toruńskie województwo 10228
 Torz Wacław 6478
 Torzecki Mateusz 1390, 4135
 Torzym, pow. sulęciński; region 6491
 Toszek, pow. gliwicki 3739; region 6429
 Tota pulchra 5129
 Toton Anna 1567, 5526
 Towalski Rafał 1006
 Towarek Piotr 4190
 Towarnia, Ukraina 9130
 Towarnicki Jan 9193
 Towpik Edward 3056; przedm. 5756
 Towpik Paweł Szymon 2867
 Toy Vahap 10659
 Tożsamość a religia Tatarów 2932
 Tożsamość Słowian zachodnich i południowych 2781
 Tożsamość ukraińska wobec przemian 2476
 Traba Robert 1864; przedm. 1823, 1864; red. 5252
 Trachenberg zob. Żmigród
 Tracz Bogusław 3959, 5634, 9925, 10278, 10422–10424, 10457; przedm. 10457; red. 6429, 10457
 Tracz Dariusz 6577
 Tracz Szymon 1361, 3749, 3751, 3852
 Traczewska Maria, tl. 7706
 Traczyk Katarzyna K., współpr. 1163, 1164
 Traczyk Łukasz 4876
 Traczyk Michał 3475
 Traczyk Zygmunt 10425
 Traczyńska-Kiewel Jolanta 3504

- Tradycja pracy organicznej w Wielkopolsce 4575
- Tradycje i nowoczesność. Początki państwa polskiego 6957
- Tradycje śląskiej kultury muzycznej 4191, 4192
- Trafalski Grzegorz 639
- Trafiłowski Piotr 6089
- Tragarz Mirosław 10426
- Tragarz Zuzanna 6703, 6708
- Trajan Marek Ulpiusz, cesarz rzymski 2511
- Trajdos Tadeusz Mikołaj 5089, 6485, 7577; przedm. 6602; współpr. 6602
- Trajman Joanna 2871
- Transbór, pow. miński 6625
- Translacja bulli „De salute animarum” 7753
- Transwał 2593
- Transylwania 4264
- Trapszyc Artur 4576, 5130
- Traugutt Romuald 1863
- Trávníček Jiří 3504
- Trawicka Ewa 2291; przedm. 6760; red. 6760
- Trawka Renata, wyd. 6718
- Trąba Mariusz 2687
- Trąba Mikołaj 6842
- Trąbska Joanna 6702
- Trąbski Maciej 1863, 2851, 4825, 7578, 7621; red. 158
- Treblinka, pow. ostrowski, woj. mazowieckie; obóz 720, 1289, 1873, 3693, 9098, 10321
- Trebnia-Staszal Stanisława, red. 127
- Treder Jerzy, red. 3300
- Treichel Alexander 6252
- Treitschke Heinrich von 5186
- Trela Jacek 4658
- Trelińska Barbara, wyd. 7043
- Trembowla, Ukraina 6626, 6627
- Trempała Wojciech, red. 5225
- Trenczyn, Słowacja 2532
- Trennephol da Casta Luciane 2970
- Trepczyk Jan 6253
- Trepte Hans-Christian 5228
- Treter Bogdan 4006
- Treter Stanisław Kajetan 7632
- Treter Tomasz 7257
- Trewendt Eduard 3571, 5228
- Trębacz Michał 943
- Trębacz Zofia 8945
- Trębska Małgorzata 3484
- Trianon zob. Wersal
- Tricoire Damien 7182; red. 7182
- Triest, Włochy 2445, 5212
- Trimoniéné Rita Regina 6941
- Trnková Petra 3693
- Troc-Sosna Antonina 5109
- Trocha Bogdan 3439
- Trochonowicz Franciszek 1096
- Trochta Štěpán 10448
- Trocki Waław 6567
- Trockie województwo 7585
- Troebst Stefan 4730
- Trofimuk Mirosław 7579
- Trofimuk Oleksandra 7579
- Trojan Johannes 7754
- Trojan Krzysztof 3227, 10427
- Trojan Mieczysław 2388; oprac. 70; przedm. 2388; red. 2388
- Trojanek Katarzyna 4016
- Trojanowska Anna 2851
- Trojanowska Beata 2480
- Trojanowska Estera, rec. 3429
- Trojanowska Ewa 2795
- Trojanowska Kinga 5195
- Trojanowska Maria 2090
- Trojanowska Marta 1281, 1780, 5131; współpr. 4291
- Trojańska Małgorzata 3109
- Trojański Piotr 893; przedm. 9546; red. 9546
- Troki, Litwa 1956, 2825, 2826, 8423
- Tropłowicz Oscar 8036
- Trosiak Cezary 4575; red. 4575
- Troszka Antoni 6575
- Troszyn, pow. gryfiński 6440
- Trościaniec Mały, Ukraina 2065, 7748
- Trościanko Wiktor 4770
- Trościński Grzegorz 5079
- Trubalska Justyna 10523
- Trubas Michał 2782, 4889
- Trubicka Hanna 5225
- Truchanowska Bożena 3439
- Truchanowski Kazimierz 3439
- Trudzik Artur 4186, 10709; red. 4186
- Trupinda Janusz 3946, 6617
- Trusewicz Teresa, red. 9191
- Trusewicz Wiktor 9191
- Truskawa Tomasz 10299, 10361; przedm. 10299; red. 10299, 10361; wyd. 9579
- Truskolaska Agnieszka 5513
- Truskolaska Halina 5438
- Truso, nieistniejąca osada portowa nad Zatoką Gdańską 2151, 6820, 6821, 6875
- Truszczyńska Marta 1225
- Truszczyński Marek 5150, 10428, 10429
- Truskowska Joanna 3232
- Truskowska Maria Angela zob. Maria Angela Truskowska, bł.
- Truskowski Bartosz 10430
- Trutkowski Dominik 1862
- Trutowo, pow. lipnowski 4895
- Truty Kinga 5539
- Trybalska Barbara 6702
- Trybalski Piotr, współpr. 4250
- Trybała-Zawiślak Katarzyna 895, 6681
- Trybek Wojciech 5077
- Trybsz, pow. nowotarski 6628
- Trybuła Beata, red. 5480
- Trybuła Zbigniew 10546; współpr. 10724
- Trybuna (Radom) 8671
- Trybuna Ludu 2877, 3602
- Trybuna Robotnicza 6449, 9720, 10457
- „Trybuna Robotnicza”. Wycinki prasowe 9720
- Trybuś Bartłomiej 3770
- Trybuś Jarosław, red. 1444
- Trybuś Krzysztof 3476
- Trychoń-Cieślak Katarzyna, tł. 3878, 7101
- Trydent, Włochy; sobór 5035, 7613
- Tryjarski Edward, wyd. 7098, 7099
- Tryka Grażyna 1396
- Tryksza Anna, red. 3399
- Trylogia w tradycji historycznej i literackiej 3477
- Trylska-Siekańska Danuta 9050
- Trynitarze 3989, 5107
- Trynkowski Jan 2965, 3206, 8338, 8339
- Trysińska Magdalena 10548
- Tryszczyn, pow. bydgoski 4989
- Trzaskowska Grażyna 4880, 8340
- Trzciana, pow. mielecki 9733
- Trzcianka, woj. wielkopolskie 1735
- Trzcianka minionej epoki 1735
- Trzcianne, pow. moniecki; parafia 1961, 8043
- Trzciano, pow. kwidziński 2873
- Trzciel, pow. międzyrzecki 9173
- Trzcielińska-Polus Aleksandra 2659, 10431, 10710
- Trzcieniecka-Schneider Irena 3228
- Trzciniac, pow. jędrzejowski 3229
- Trzciniński Andrzej 2028, 6492
- Trzciniński Maciej 2298
- Trzciniński Stefan 9848
- Trzcinińsko-Zdrój, pow. gryfiński; gmina 6440; region 2179, 6921
- Trzcionkowska Alina 3456; wyd. 3456
- Trzebiatów, pow. gryficki 1245, 4969, 6553, 7010; gmina 6553; Jaromin 6553
- Trzebiatów – spotkania pomorskie 6553
- Trzebiechów, pow. zielonogórski 7805
- Trzebień, pow. bolesławiecki; region 9627
- Trzebinia, pow. chrzanowski 2899, 4551
- Trzebiński Jerzy 895; oprac. 895
- Trzebnica, woj. dolnośląskie 1946, 2842, 5113
- Trzebowniko, pow. rzeszowski 4163
- Trzechsetlecie konsekracji kościoła klasztornego Świętych Apostołów

- Piotra i Pawła Sióstr Norbertanek w Imbramowicach 3752
- Trzeciak Bohdan 8482
- Trzeciak Małgorzata Ewa 5210; przedm. 7006; wyd. 7006
- Trzeciak Stanisław 9015
- Trzeciakowski Lech 6254, 6255
- Trzeciakowski Wiesław 9513
- Trzeciacki Maciej 771, 2842, 4334, 6958, 6959
- Trzemeszno, pow. gnieźnieński 3526, 3714
- Trzeszczkowsy, rodzina 5368
- Trzeszczyńska Patrycja 2981, 5258
- Trzeźniwska Agnieszka 3478
- Trzeźniowski Dariusz 5954, 7272
- Trzeźniów zob. Lublin
- Trzewiczek Bartłomiej, oprac. 5144; red. 5144
- Trzęsicki Kazimierz 3083, 5251
- Trzęsówka, pow. kolbuszowski 5199
- Trzoss Adrian 2011, 3477
- Truskawski Alojzy Kazimierz 6256
- Trzy akty zgonu 5527
- Trzydnik Duży, pow. kraśnicki; gmina 5198
- Trzyniec, Czechy 6629
- Tschammer Ernst von 3701
- Tuaregowie 2438
- Tuchman Barbara W. 5225
- Tuchola, woj. kujawsko-pomorskie 6630, 8967, 9604; powiat 2367, 6630
- Tucholski Zbigniew 680, 3975, 3976, 4017, 4487, 4877, 6018, 6323, 8892, 8946, 10432; rec. 3910, 4415, 7412
- Tuchowski Andrzej 4115, 4192
- Tuchów, pow. tarnowski 5379
- Tuczempy, pow. jarosławski 6631
- Tuczno, pow. poznański 5176
- Tulce, pow. poznański 2850, 3953
- Tulczyn, Ukraina 1974, 3534
- Tulejski Tomasz 2651
- Tulińskie, pow. jarosławski 6980
- Tulik Sylwia 8341
- Tuliszków, pow. turecki 4910, 6632; dekanat 8747; parafia 6044
- Tully Anthony 2790
- Tułodziecki Marek 4577
- Tułowice, pow. opolski, woj. opolskie 3924
- Tum, pow. łączycki 6862
- Tuma Henryk 2445
- Tumiany, pow. olsztyński 6708
- Tumolska Halina 4731
- Tunak Marcin 10275
- Tunezja 9270
- Tunia Krzysztof 2869; współpr. 5099
- Tupin Ryszard Antoni 4650
- Tupko Jan 9193
- Tur Jerzy 3804, 5407
- Tur-Marciszko Katarzyna 3804
- Turcja 1296, 1844, 2433, 2480, 2550, 2620, 2635, 2680, 2691, 2798, 2844, 3357, 3368, 3484, 7011, 7041, 7065, 7185, 7231, 7233, 7270, 7332, 7442, 7461, 7469, 7488, 7529, 7546, 7576, 7580, 7606, 7614, 8158
- Turcza Karolina 2445
- Tureczek Marceli 733, 1874, 2451, 2873, 6394, 6491; red. 2873
- Turek, woj. wielkopolskie; dekanat 8747
- Turek Mariusz 6371
- Turek Stanisław, pseud. Orzeł 10260
- Turek Wojciech, rec. 8465
- Turek Zyta 4344
- Turek-Kwiatkowska Lucyna 6257
- Turew, pow. kościański 3951, 7717
- Turgiele, Litwa 5151
- Türkenkriege und Adelskultur in Ostmitteleuropa 7580
- Turkowski Romuald 685, 691, 691, 5253, 5644, 5847, 6212, 8280, 8840, 10433
- Turlej Stanisław 2497
- Turnau Jan 6347
- Turnau Jerzy 1581
- Turnau Stefan 8483
- Turno Kazimierz 4379
- Turonek-Ostrowska Katarzyna 6659
- Turos Lucjan 3232
- Turos Maria Joanna 8342, 8343
- Turośl, pow. kolneński 9470
- Turowicz Ita, oprac. 9175; red. 1241
- Turowski Andrzej 1612
- Turowski Jan 9192
- Turska Agnieszka 1388
- Turska Halina 3290
- Turska-Kawa Agnieszka, red. 108
- Turystyka historyczna 4264
- Turystyka w edukacji historycznej i obywatelskiej 4265
- Turza Wielka, pow. działowski 7672
- Turzańska Monika 1246
- Turzańskie Las, pow. rzeszowski 1857
- Turzyński Mikołaj 4427
- Tustanowski Jerzy 9406
- Tuszecki Marek 1618, 3382; oprac. 9194
- Tuszyna, pow. mielecki 6511
- Tuszyńska Agata 719
- Tuszyńska Justyna 3426
- Tutaj Anna 10434
- Tutak Wojciech 2091
- Tutschek Adolf Gustaw 9232
- Tütünnik Ürko 4853
- Tuwalski Waclaw 4176
- Tuwim Julian 3382
- Twardoch Szczepan 3369
- Twardosz Bogumiła 4282
- Twardowska Kamilla 2497, 2523, 2574
- Twardowski Andrzej 6027
- Twardowski Fritz von 2450
- Twardowski Juliusz 8870
- Twardowski Kazimierz 3008, 7709, 7758, 8658
- Twardowski Marek 1324
- Twardowski Mariusz 4018
- Twardowski Samuel 3388
- Twardy Elżbieta 1870
- Twardy Urszula 3231
- Twardzik Waclaw 6258
- Twarze szczecińskiej Melpomeny Ludwika Piosickiego 1736
- Tworek Artur 5228
- Tworek Michael 4920
- Tworzowska Magdalena 1448
- Twój Blues 10630
- Twórczość 10063, 10321
- Twórczość kompozytorów słowiańskich 4193
- Twórczość literacka kobiet dla dzieci i młodzieży 3479
- Tybor Katarzyna 5539
- Tyborski Krzysztof 8947
- Tyburski Zygmunt 3560
- Tychy, woj. śląskie 3691, 4019, 9141, 9426
- Tychy – dziedzictwo nowego miasta 4019
- Tycz Bär 6744
- Tyczyńska Małgorzata 5067
- Tyflis zob. Tbilisi
- Tygielski Wojciech 7229, 7529; red. 7583
- Tygodnik Ilustrowany 3367, 8400, 8908
- Tygodnik Polski 3687
- Tygodnik Powszechny 1074, 2857, 4982, 5150, 6148, 9848
- Tygodnik Skoczowski 8587
- Tygodnik Słowa Polskiego 8075
- Tygodnik Solidarność 10197
- Tykocin, pow. białostocki 2939, 3885, 4743, 5182
- Tylec Maciej, tł. 9518
- Tylec Piotr 1096, 5515, 10435, 10440
- Tylewska-Ostrowska Zofia 1212
- Tyllicy, rodzina 3811
- Tylicka Teresa 3811
- Tylicki Jacek 1503
- Tylko Rock 10709
- Tylkowski Wojciech 7458
- Tyłmanowa, pow. nowotarski 6633
- Tylus Stanisław 6519
- Tylutki Dariusz 9462
- Tylza-Janosz Marta 1737
- Tylża zob. Sowieck
- Tym Juliusz S. 5528, 9514, 9515; red. 1253
- Tymawa, pow. tczewski 4294
- Tymbark, pow. limanowski; dekanat 6609
- Tymcik Jerzy 4734
- Tymieniecka-Cichoń Adrianna 2867

- Tymieniecki Kazmierz 276
 Tymiński Jan 8948; rec. 5279, 9143
 Tymiński Maciej 8235
 Tymkiv Bohdan 6444
 Tymochowicz Mariola 6519
 Tymowski Michał 944
 Tyniec zob. Kraków
 Tyniec Anna 2869
 Tyniecki Damian 9721
 Tyrała Robert 4129
 Tyrańska-Fobke Anna 2867
 Tyras Anna Teresa 3613
 Tyraspolska diecezja 1107, 5377
 Tyrchan Grażyna 1052, 1053, 10390; red. 6431
 Tyrka Justyna, rec. 3418
 Tyrmand Leopold 9648
 Tysza Andrzej 2317
 Tysza Juliusz 4049
 Tysza Paweł 1052, 7385, 7581; red. 2259, 7385
 Tysza Wojciech, tł. 9035
 Tysza Zbigniew J. 5529, 5530; oprac. 4349
 Tyszkiewicz Adam 735, 1871, 5880
 Tyszkiewicz Beata 10420
 Tyszkiewicz Jakub 2732, 4524, 10278; rec. 2984, 3121, 4543
 Tyszkiewicz Jan 2203, 6895, 7116, 9516; przedm. 6895; red. 6895
 Tyszkiewicz Lech Antoni 5430
 Tyszkiewicz Leon 931
 Tyszkiewiczowie, ród 930, 931, 3722
 Tyszkiewiczówna Aneta zob. Potocka-Wąsowiczowa Anna (Aneta)
 Tysler Lubomira 6661, 6707; red. 271
 Tyś z nami związał się przez Chrysta 5131
 Tytka Kazimierz 5196
 Tyzenhauz Konstancy 2997
 Tzur Eli 2466
- Ubertowska Aleksandra, rec. 3392, 3408
 Ubych Urszula 6384
 Uchań, pow. łowicki 4601
 Uchowicz Katarzyna 930, 1636, 3710, 3929, 4020, 4021
 Uchto Beata 6301
 Uchto Halina 3614
 Uchwały i dokumenty gminne kairaimów polsko-litewskich 2830
 Uciecha Andrzej 5072
 Uczniak Tadeusz 2331
 Uczniowie Hipokratesa nad Motławą 1508
 Udane przedsięwzięcia i chybione projekty 4769
 Udział lotnictwa w walce o niepodległość na frontach II wojny światowej 4878
 Ufniarz Katarzyna, red. 2319
 Ugorowicz Izabela 1135
- Ugowska Bożena 6253
 Uhaż Chryzantyn 5526
 Uhaż Roma 5526
 Uhnów, Ukraina 6492
 Uhowo, pow. białostocki 5119
 Ujazd, pow. opatowski 5195
 Ujazdowski Tomasz 6259
 Ujazdów zob. Warszawa
 Ujejski Kornel 3319
 Ujma Magdalena 2852, 7582
 Ujsoły, pow. żywiecki 4125
 Ujście, pow. pilski 4825, 6847, 6916, 7268, 9701; gmina 5360
 Ukielski Paweł 1854
 Ukraina 219, 484, 524, 707, 714, 866, 891, 923, 929, 931, 932, 1071, 1076, 1281, 1937, 2021, 2148, 2169, 2308, 2388, 2445, 2449, 2450, 2454, 2463, 2465, 2467, 2476, 2483, 2597, 2687, 2693, 2717, 2733–2735, 2750, 2758, 2765, 2794, 2795, 2800, 2838, 2848, 2851, 2857, 2863, 2866, 2870, 2871, 2877, 2915, 2954, 2965, 2981, 3133, 3154, 3263, 3301, 3412, 3430, 3453, 3461, 3466, 3492, 3505, 3602, 3687, 3804, 3918, 4118, 4144, 4396, 4671, 4678, 4680, 4681, 4682, 4705, 4711, 4712, 4718, 4754, 4780, 4782, 4786, 4853, 4885, 4889, 4982, 5100, 5199, 5202, 5234, 5235, 5244, 5934, 6443, 6444, 6492, 6566, 7132, 7141, 7176, 7190, 7286, 7298, 7313, 7381, 7396, 7473, 7479, 7529, 7540, 7678, 7784, 7876, 8092, 8129, 8176, 8201, 8205, 8237, 8330, 8351, 8386, 8493, 8495, 8499, 8511, 8567, 8611, 8635, 8659, 8662, 8709, 8799, 8802, 8832, 8859, 8868, 8906, 8913, 8973, 9025, 9114, 9164, 9168, 9224, 9261, 9270, 9316, 9318, 9330, 9367, 9391, 9411, 9484, 9494, 9631, 9658, 9763, 9774, 9876, 9911, 10033, 10263, 10463, 10600, 10605, 10606, 10638, 10656, 10661, 10672, 10695, 10702, 10703, 10715; Prawobrzeżna 7509; Sowiecka 8523; Zachodnia 2748, 2765, 10220
 Ukraina Lesâ 2476
 Ułam Stanisław 5418
 Ul'ánovs'kij Vasil' Irinarhovič 2465
 Ulanów, pow. niżański 1939
 Ułatowo-Adamy, pow. przasnyski 9710
 Ulatowski Leon Franciszek 6260
 Ulatowski Rafał 10667
 Ulicki Bogusław, rec. 4663
 Ulicki Ryszard 4745, 5274
 Uljasz Adrian 1863, 3550, 5725, 7895, 8344
- Ulmanis Kārlis 2780
 Ulotka dotycząca referendum ludowego 9722
 Ulrich Herbert, tł. 9066, 9112
 Ulrich von Jungingen 2344, 6947
 Ulster 719
 Umbra transit lux permanet 5132
 Umiaostowska Janina Zofia 1193
 Umieszczeni w przeszłości 3229
 Umińska Wanda 2306
 Umińska-Tytoń Elżbieta 2249, 6419
 Umińska-Woroniecka Anna 10657
 Umiński Janusz 10436
 Umiński Wacław 1088, 3534, 5115, 5195, 6148, 8949; red. 203
 Umowa w sprawie druku dzieła ks. Franciszka Michała Leśniewskiego 7089
 Under a common sky 7583
 Unger Leopold 5418, 9723
 Ungler Florian 3327
 Unglerowa Helena 3294
 Ungureanu Ioana 3085
 Unia Brzeska. Wybór źródeł 7090
 Uniejewska Ewa, red. 4054
 Uniejów, pow. podębicki 151, 3993, 4041, 4433, 4923, 7826, 8312; gmina 1954; region 10620
 Unierzycka Helena z Matejków 5278
 Uniwersytet Jana Kazimierza we Lwowie 3230
 Uniwersytet Mikołaja Kopernika 3231
 Uniwersytet w Białymstoku 10711
 Uniwersytety ludowe 3232
 Unproduktive Esser 9517
 Unseld Siegfried 3496
 Unser Danzig 1979
 Unuśc Andrzej 2971
 Uppsala, Szwecja 1196, 3534, 7563
 Ura Elżbieta 6577
 Ural 2750, 8264, 9230
 Urania 3588, 3615
 „Uratować pamięć” 9193
 Urbalewicz Zbigniew, il. 7095
 Urban VI, papież 2552
 Urban VIII, papież 7401
 Urban Bronisław 3109
 Urban Gabriel Piotr 728
 Urban Jacek 3852, 4914, 4936, 5082, 5943; przedm. 3749; red. 3852, 5082
 Urban planning of Khartoum 2652
 Urban Renata 1394; red. 4259
 Urban Zofia 2015
 Urban-Godziek Grażyna 3327, 3484
 Urbanek Bożena 3310
 Urbanek Joanna 703
 Urbanek Mariusz 5952
 Urbaniak Elżbieta 6431
 Urbaniak Jan 6477
 Urbaniak Krzysztof 7584
 Urbaniak Miron 4578, 6466, 8345; wyd. 2820

- Urbaniak Stanisław Erwin 5133
 Urbaniak Violetta 603, 1043, 1045, 1053; przedm. 1052; red. 1052, 1053
 Urbaniak-Kmieciak Emilia 1874
 Urbaniec Arkadiusz, oprac. 7712; przedm. 7032; wyd. 7032
 Urbaniec Tomasz 4861
 Urbanik Andrzej 8346
 Urbanik Monika 3025, 8346–8348, 8550
 Urbankowski Bohdan 3051; wyd. 4740
 Urbanowicz Adam Andrzej 8950, 10437
 Urbanowicz Andrzej 3691
 Urbanowicz Beata 5164, 10438; red. 341
 Urbanowicz Krzysztof 6465, 10439
 Urbanowicz Piotr 2783
 Urbanowicz Witold 4878
 Urbanowski Maciej 3409, 10712
 Urbańczyk Andrzej 4229
 Urbańczyk Michał 480
 Urbańczyk Przemysław 6762, 6913, 6960
 Urbańczyk Stanisław 3290
 Urbańska Krystyna 6261
 Urbańska Magdalena 10713
 Urbańska Marta A. 4022
 Urbańska Zofia 7258
 Urbański Andrzej 6789, 6790
 Urbański Bartłomiej 1955
 Urbański Filip 10714
 Urbański Marek 4266
 Urbański Stanisław 6459, 7824
 Urbański Zygmunt, pseud. Iskra 6262
 Urbaszek Marlena 8667
 Urkundenformeln im Kontext 2039
 Urle, pow. wołomiński 5335
 Urlich Adam 9107
 Urlińska Maria Marta 2313
 Urmański Andrzej, red. 9099
 Urmański Antoni 7585
 Uroż, Ukraina 5567
 Ursel Marian 3425
 Ursinus Charlotta 4076
 Ursinus Jan 7609
 Ursowita Błażej 3356
 Ursus zob. Warszawa
 Urszula Janicka-Krzywdą (1949–2015). Życie niebanalne 2387
 Urszula Ledóchowska, św. 2306, 5142
 Urszulanki 2973
 Urszulanki Unii Rzymskiej 10008
 Uruszczak Waclaw 4629, 5001, 6961, 7358; rec. 725
 Urwanowicz Jerzy 7231, 7586; wyd. 7509
 Ury Scott 8219; red. 295
 Urywki z pamiętników o powstaniu z roku 1863. 7755
 Urządzenie lasu w służbie polskiego leśnictwa 4579
 Urzeczce, podwarszawski mikroregion etnograficzny 1911, 2292, 4337
 Urzędnicy i urzędy w społeczeństwie 8349
 Usarz Franciszek Marian 3233, 3233
 Usmanova Dilara, oprac. 9043
 Ussuryjsk, Rosja 2941
 Ustaborowicz Wincenty 10450
 Ustroń, pow. cieszyński 4019
 Ustrzyki Dolne, pow. bieszczadzki 9117
 Usurski Maciej 8350, 9670
 Usydus Mieczysław 4879
 Uście Solne, pow. brzeski, woj. małopolskie 6924
 Utecht Maciej, tł. 1601
 Utkin Joanna Ewa 6234
 Utko Sandra 4403
 Utkowska Beata 9000
 Utracka Katarzyna 9196
 Utuhengal, władca sumeryjski 2492
 Utwory literackie z getta warszawskiego 9194
 Utzig Joanna 3627, 3811, 4023, 4936
 Uzarowicz-Chmielewska Anna 6263
 Uzarzewo, pow. poznański 4548
 Uziębło Romuald 4039
 Uziębło Lucjan 3797
 Użdżicka Marzanna 3319
 Użhorod, Ukraina 8780
 Użytki w świetle źródeł archeologicznych i historycznych 4580
 Vabiševič Aláksandr Mikalaevič 2870
 Václav Hájek z Libočan 2851
 Vagner Ėgor Ėgorovič 2924
 Vaitkevičiūtė Viktorija 1196, 3533
 Vajskebr Jan 9242
 Valchuk Eduard A. 8951
 Valde-Nowak Paweł 6363
 Valdés Lucas 3749
 Valenta Jaroslav 1122
 Valentinavičiūtė Neringa 2334
 Váiliki Anatol' Fėderavič 2971, 4782
 Van de Veld Henry 7805
 Vancouver, Kanada 2861
 Vaněk Miroslav 729
 Vaníček Vratislav 6762, 6767
 Vardanyan Vladimir D. 2674
 Vargas Witold 2400
 Varia archaeologica et numismatica 119, 2299
 Varriale Paolo 8157
 Vasil'ev Aleksandr Aleksandrovič 5430
 Vasiliani u sviti 5134
 Vasiliaskas Ernestas, red. 1963
 Vauban Henrietta de 5513
 Vauban Sébastien Le Prestre de 512
 Veber Dmitrij Ivanovič 1973
 Végh András 1543
 Velička Tomáš 6941, 6962
 Velikino, Rosja 6267
 Venclova Tomas 3462, 3462
 Venditti Gianni 8795; red. 8432
 Verbickienė Asta, wyd. 7036, 7037
 Verbum Domini manet in aeternum 1654
 Veretúk Oksana, przedm. 3368; red. 3368, 3369
 Verėvka Marianna Vladimirovna 3753
 Verhaeren Émile 6301
 Verlagsmetropole Breslau 3571
 Verreux Juliusz 2997
 Verton Hendrik 4681
 Vertriebene 1939. 1823
 Vespucci Amerigo 3368
 Vetter August 5110
 Vetter Juliusz Rudolf 5110
 Vetterowie, rodzina 5110, 6490
 Vetulani Adam 9724
 Vichy, Francja 5580
 Vidnava, Czechy 2151
 Viebig Clara 873
 Viennė, Francja 6906
 Vil'de Īrina zob. Makogon Darina Dmitrivna
 Vilimas Darius 7587
 Villas Violetta 4076
 Vimina Alberto zob. Bianchi Michele
 Vincenz Stanisław 2445, 2848, 5215
 Vinničenko Oksana Volodimirivna, oprac. 7084; wyd. 7002
 Vinničenko Oksij Oleksandrovič 7588
 Vinnik Nataliā 6444
 Vinogradova Daria 3618
 Visconti Luchino 4097
 Vishniac Roman 3693
 Viřalaru Adrian 2468
 Vitāzevskij Semėn (Pantelejmon Ūr'ev) 2924
 Vitkus Zigmaz 3480
 Vlad III Palownik zw. Drakulą, hospodar wołoski 4264
 Vocabularium internationale sigillo-graphicum 2106
 Vocelka Karl 7580
 Voelker Johannes 9518
 Vogler Hans-Udo 6553, 6554
 Vogler Marlene 6553
 Vogt Beata 5880
 Voigt Mikuláš Adaukt 2151
 Vojtovič Leontij 3922
 Völker Martin A. 2451
 Völkerwanderungszeitliche Siedlung von Tumiany 6708
 Völkischer Beobachter 5186
 Volobuev Vadim Vadimovič 2794
 Vološenko Viktorija 8351
 Vološin Ūrij 7589
 Vološin'skij Īvan 6444
 Vološek Miroslav, rec. 6778
 Voltaire (właśc. François-Marie Arouet) 3696
 Voprosy ugolovnogo i graždanskogo prava 9888

- Vorbrich Ryszard 2437
 Voroncov Semen Romanovič 960
 Vorončuk Irina Oleksiivna 2067
 Voronoj Georgij Feodos'evič 2924
Vorwärts 8134
 Vovk Mikola 6492
 Vovk Ol'ga 891
 Vrtel Ladislav, red. 2106
 Vukovar, Chorwacja 2716
 Vukšić Velimir, il. 7130
- W 500-lecie Reformacji (1517–2017) 5135, 5136
 W garnizonie i na kwaterze 4880
 W herbie miasta krzyż 5137
 W imię czego ta ofiara? 4770
 W imię Pana 5138
 W imię wiary i rozumu 4771
 W kieleckim duszpasterstwie akademickim 5139
 W kręgu badań nad Polonią i duszpasterstwem polonijnym 945
 W kręgu dawnej polszczyzny 3311, 3312
 W kręgu dwóch kultur 5222
 W kręgu języka, literatury i nauczania 3481
 W kręgu kaliskich badań nad sztuką i kulturą artystyczną 3753
 W kręgu obchodów milenijnych na Kielecczyźnie 10440
 W kręgu tradycji kulturowych Środkowo-Wschodniej Europy 2388
 W labiryncie polszczyzny 3313
 W powojenny czas 1738
 W służbie Bogu bogatemu w miłosierdzie w archidiecezji i metropolii warmińskiej 5140
 W służbie zabytków 1956
 W średniowiecznej rzeczywistości 2575
 W trosce o potrzeby dziecka 3234
 W warsztacie niderlandzkiego mistrza 1634
 Waade Barbara 4985
 Waber (Weber) Szymon Franciszek 5176
 Wabnik Barbara 1928
 Wacek czyli Przypisy do Konterfektu Profesora Wacława Twardzika 6258
 Wacek Rudolf 3213
 Wach Andrzej 4229
 Wach Edyta 988, 995
 Wach Paweł 9519
 Wachnicki-Grymuza Daniel 6440
 Wacholc Maria 4129
 Wachowiak Anna 700, 1874, 2733
 Wachowiak Tadeusz 6663
 Wachowiak Wojciech 6478
 Wachowicz Mikołaj Juliusz 6349
 Wachowski Michał, rec. 8077
 Wachowski Witold 6557, 6557
 Wacjega Sebastian 4581, 8352
 Wacław II 2104
- Wacław Tokarz (1873–1937) 946
 Wacław Wanda 5678
 Wacław z Szamotuł 4129, 4195, 5086
 Wacławek Marek 4170
 Wacławik Beata, przedm. 5087; red. 5087
 Waczyński Józef 1286, 4743, 8353; red. 4743
 Wadas Andrzej 2550; przedm. 2550; red. 2550
Wadoviana 318
 Wadowice, woj. małopolskie 318, 1430, 1827, 4262, 4591, 5074, 5494, 8906, 9090, 9917; powiat 4262; region 4262, 4591
 Wadył Sławomir 2294, 2845, 4303
 Waga Antoni 7756, 7769, 8396
 Wagharszapat, Armenia 7081
 Wagner Arkadiusz 1196, 1275, 1569, 3526, 3572; fot. 1275; przedm. 3526; rec. 1218; red. 3526, 3539
 Wagner Barbara 3154, 4265
 Wagner Jegor J. zob. Vagner Ęgor Ęgorovič
 Wagner Katarzyna, red. 129
 Wagner Marek 2865, 7231, 7590, 7591; red. 293; wyd. 7034
 Wagner Richard 4097, 5186
 Waingertner Przemysław 1813, 1824, 2750, 4772, 8354–8356; rec. 8707
 Wajda Andrzej 707, 746, 1290, 1633, 4044, 4100, 4101, 10391
 Wajda Anna Maria 2483
 Wajdzik Marek 2483
 Wajler Anna 537, 1336
 Wajroch Agnieszka 369, 3754
 Wajs Alicja 1043
 Wajs Bronisława, pseud. Papusza 5223, 6264
 Wajs Hubert 1074, 5089, 7592
 Wajss Paweł 3062
 Wajszczyk Katarzyna 5591
 Waksmund, pow. nowotarski 10218
 Waksmundzki Jacek 8952
 Wakuła Katarzyna 8418
 Walacik Bronisław 4024, 4582
 Walancik Marek, red. 3161
 Walanus Wojciech 4936; red. 1768
 Walas Kazimierz 6550
 Walas Krzysztof 6550
 Walas Łukasz 1543; przedm. 1543
 Walasek Stefania 3229
 Walasiewicz Stanisława 5345
 Walaszczyk Anna 1387; red. 1387
 Walawender Diana 2862
 Waląg Józef 6265
 Waląg Włodzimierz 6531
 Walc Jan 2794
 Walc Wiesława 3234
 Walczak Aleksander Hubert 9725
 Walczak Bartosz M. 1954
- Walczak Bogdan 2361, 3267, 3290, 3311, 3319, 3344, 5957; rec. 5257; red. 2361
 Walczak Eliza 1449, 2524; red. 1356
 Walczak Henryk 1074, 2468, 5531; przedm. 2468; red. 2468, 4884
 Walczak Krzysztof 1234, 3588, 8357; wyd. 7746, 7828
 Walczak Małgorzata, tł. 1188, 4696
 Walczak Marek 3852, 4936; red. 4936
 Walczak Marian 3590
 Walczak Wojciech 932; red. 929–932
 Walczak Zbigniew 3604
 Walczak-Delanois Dorota 3441
 Walczak-Złotkowska Joanna 3027
 Walczyk o wolność, żyć niezależnie 5588
 Walczyk Izabela, red. 3231
Walczymy o Stal 3608
Waldenburger Heimatbote 3513
 Waldorff Jerzy 4093, 4731, 8755
 Walecka-Rynduch Agnieszka 10660
 Walecki Marian 4194
 Walecki Wacław 3356; przedm. 5035; red. 5035
 Walenciak Robert, współpr. 9645
 Walendowski Dawid 9128
 Walenta Krzysztof 4280, 6693; red. 4280
 Walentyłowicz Anna 6266
 Walerczuk Małgorzata 6895
 Walerjański Dariusz 6653
 Walerzak Miłosz 4025
 Waleśa Czesław 5336
 Waleścuk Sonia, rec. 1044
 Walewander Edward 719, 675, 4647, 5141, 5142, 5160, 6068, 6488; rec. 2959, 4560, 6442; uzup. 5650
 Walewice, pow. łowicki 3834
 Walewscy, ród 3834
 Walewska Cecylia 2318, 3493
 Walewska Marta 1451
 Wałęciuk-Dejneka Beata 2356, 2653, 3479; przedm. 3479; red. 3479
 Walichnowski Feliks 10441
 Walicki Andrzej 3258
 Walicki Bartosz 409, 3755, 4971, 6003, 6071, 6181, 6309, 10442; rec. 5941; red. 263, 945
 Walicki Franciszek 5474
 Walicki Ignacy 6267
 Walicki Jacek, współpr. 9054
 Waligóra Grzegorz 10278; rec. 9569; współpr. 9813
 Waligóra Katarzyna 4098
 Waligóra Stanisław, przedm. 6645
 Waligóra-Zblewska Alicja, tł. 2463
 Waligórska Anna 3235
 Waligórski Andrzej 3028
 Walim, pow. wałbrzyski 6634
 Walim. Dzieje i krajobraz kulturowy 6634

- Walińska Marzena 3356
 Waliszewski Krzysztof, rec. 10406
 Waliś Grzegorz, oprac. 7713; red. 1100; wyd. 7713
 Waliś Lech 6699
Walka 9369
 Walker Martyna 8358
 Walkiewicz Bogdan 6963
 Walkiewicz Leszek 395, 6964; red. 159; wyd. 9590
 Walkiewicz Wiesław 2784
 Walkonowski Leonard 3517
 Walkowiak Maria, red. 238
 Walkowicz Barbara 1026
 Walkowski Grzegorz Kazimierz 6965
 Walkusz Jan 50, 2982, 5143, 6966, 8359; red. 178
 Walkusz Marta 1213
 Walle Elisabeth 1196
 Wallek-Walewski Bolesław 8769
 Wallenbergowie, rodzina 2755
 Wallerstein Immanuel 2490
 Waloszek Kazimierz 5678
 Waloszek Nina 5678
 Walsh Stella 2972
 Walsingham Francis 7563
 Walska-Golowska Anna 1225
 Walter Jerzy, wyd. 2827
 Walter-Mazur Magdalena 7593
 Waltoś Stanisław 1290, 1290, 9520
 Waluga Grażyna, tl. 806
 Walusiak Dariusz 4773
 Walusiński Stefan 5144
 Waluś Jan Henryk 3875
 Waluś Justyna 1245
 Waluś Konrad Jan 3875
 Wałach Stanisław 10197
 Wałaszewska Magdalena 1932, 4335
 Wałaszewski Krzysztof, oprac. 9157
 Wałbrzych, woj. dolnośląskie 208, 1673, 1936, 4377, 4403, 9236, 9464, 9797, 10127, 10188, 10454; Książ 1601, 4603, 9464; powiat 1672, 10434, 10454; Sobięcín 5045
 Wałcz, woj. zachodniopomorskie 9778; powiat 2834; region 2834, 5411, 9778
 Wałdoch Marcin 10275, 10443
 Wałek Janusz 1554
 Wałęga Agnieszka 3238, 8360; rec. 4290
 Wałęga Leon 5090
 Wałęsa Lech 4774, 4774, 5588, 9895, 9904, 10056, 10348, 10522
 Wałęsowie, rodzina 5336
 Wałkowska Joanna 1874
 Wałkowski Andrzej 1971, 3513; rec. 2157, 4940
 Wałowice, pow. krośnieński, woj. lubuskie 9314
 Wambierzyce, pow. kłodzki 4953, 6460, 7619
 Wanags Władysław 4903
 Wanat Benignus Józef 5099
 Wanatko Grzegorz 5373, 6659
 Wanatowicz Stanisław 4583
 Wanda, legendarna księżna 3389
 Wandel Agnieszka 3236, 3573
 Wandycz Damian Stanisław 6268
 Wandycz Piotr Stefan 816, 2450, 3616, 5593, 6269–6271
 Wandynowo, pow. radziejowski 2850
 Wanecka Anna 1075
 Waniakowa Jadwiga 3314
 Wanicowa Zofia 3315
 Waniek Danuta 4720
 Waniek Karol, tl. 1648
 Wanke-Jakubowska Małgorzata 5532, 6019
 Wanke-Jerie Maria 5532, 6019
 Wankrac-Kowalczyk Bożena 1451
 Wantuch Tomasz 5533
 Wantuch-Jarkiewicz Katarzyna 4282
 Wański Tadeusz 6272
 Wapiennik zob. Piąza
 Wapienno, pow. zniński 6635
 Wapienno, Bielawy, Wilkowo 6635
 War in history 4881
 Warakomska Anna 873, 1862; przedm. 873; red. 873
 Warakomski Adam Jan 2635
 Warchał Małgorzata 3368
 Warchoł Maciej 3812
 Warchoł Paweł 4894
 Warcino, pow. słupski 2857
 Warcisław II, książę gdański 6946
 Warcisław IV, książę wologoski, słupsko-sławieński i rugijski 6813, 6926
 Warczak Jan Kanty 6273
 Ward Radcliffe Ann 3368
 Warda Elwira 8361
 Warda Katarzyna 2033; oprac. 7087
 Warda Michał, red. 1609
 Wardas-Lasoń Marta 6789
 Wardega Joanna 2933
 Wardzińska Anna 8386
 Wardzyńska Maria 9521
 Wardzyński Michał 3687
 Wardzyński Tomasz 3811
 Warfołomiejew Andrzej 6274
 Wargen zob. Kotielnikowo
 Wargocki Andrzej 3344
 Warka, pow. grójecki 2972
 Warkoczevska Magdalena 369
 Warlikowska Angelika, red. 3908
 Warlity Małe, pow. olsztyński 3923
 Warmia 583, 1864, 1956, 1973, 2027, 2292, 2389, 2860, 2861, 2867, 2892, 2939, 3187, 3232, 3275, 3307, 3520, 3526, 3690, 3923, 3946, 4152, 5034, 5077, 5124, 5140, 5161, 5215, 5458, 6165, 6353, 6786, 7380, 9600, 9636, 9681, 9712, 10029, 10118, 10457, 10495
 Warmińska archidiecezja 1074, 4152, 5124, 5140
 Warmińska diecezja 6786, 6830, 7380, 7753, 7967
 Warmiński Janusz 9726
 Warmiński Przemysław 6275
 Warmio, quo vadis 2389
 Warowny Paweł 2356
 Warpechowska Marzena 10444
 Warron Marek Terencjusz 3550
 Warsaw ghetto – everyday life 9195
 Warska Katarzyna, red. 8172
 Warszawa 9, 34, 129, 270, 319, 374–378, 514, 552, 556, 603, 636, 666, 681, 706, 735, 776, 803, 869, 931, 946, 957, 979, 1043, 1052, 1053, 1089, 1160–1176, 1194, 1196, 1252–1257, 1259, 1281, 1290, 1297, 1431–1450, 1452, 1486, 1602–1615, 1617–1637, 1662, 1719, 1739, 1765, 1773, 1788, 1843, 1862, 1863, 1871, 1882, 1886, 1911, 1912, 1938, 2022, 2033, 2091, 2139, 2172, 2174, 2292, 2344, 2364, 2420, 2431, 2437, 2445, 2450, 2469, 2497, 2821, 2837, 2845, 2857, 2882, 2909, 2919, 2924, 2931, 2972, 2993, 3027, 3034, 3056, 3060, 3061, 3066–3068, 3087, 3093, 3094, 3097, 3119, 3138, 3153, 3162, 3163, 3164, 3174, 3180, 3189, 3201, 3243, 3251, 3254, 3258, 3275, 3289, 3319, 3337, 3414, 3435, 3461, 3521, 3533, 3550, 3575, 3585, 3612, 3618, 3623, 3624, 3630, 3664, 3683, 3687, 3710, 3729, 3737, 3743, 3745, 3759, 3812, 3834, 3841, 3850, 3851, 3866, 3867, 3877, 3884, 3893, 3943, 3946, 3963, 3974, 3976, 3990, 4015, 4020, 4029, 4035, 4051, 4072, 4115, 4116, 4160, 4175, 4176, 4192, 4211, 4230, 4252, 4277, 4300, 4338, 4339, 4391, 4395, 4411, 4420, 4452, 4487, 4512, 4519, 4521, 4534, 4535, 4537, 4554, 4589, 4601, 4684, 4689, 4718, 4723, 4770, 4783, 4799, 4825, 4829, 4845, 4876, 4889, 4890, 4936, 5080, 5089, 5115, 5150, 5171, 5183, 5186, 5196, 5210, 5212, 5253, 5260, 5282, 5318, 5361, 5422, 5513, 5555, 5559, 5576, 5580, 5593, 5620, 5675, 5756, 5784, 5925, 6114, 6298, 6334, 6370, 6637, 6638, 6790, 6858, 6997, 7066, 7068, 7113, 7135, 7162, 7164–7166, 7201, 7207, 7229, 7231, 7267, 7293, 7394, 7395, 7425, 7461, 7465, 7477, 7518, 7540, 7560, 7573, 7591, 7624, 7689, 7695, 7741, 7744, 7756, 7769, 7777,

- 7827, 7833, 7846, 7847, 7853, 7860, 7883, 7889, 7900, 7903, 7945, 7950, 7954, 7963, 7993, 8013, 8044, 8083, 8085, 8097, 8107, 8115, 8126, 8143, 8147, 8156, 8163, 8165, 8198, 8200, 8208, 8219, 8259, 8310, 8334, 8343, 8349, 8391, 8405, 8410, 8427, 8431, 8484, 8486, 8501, 8518, 8556, 8557, 8668, 8686, 8733, 8760, 8831, 8835, 8836, 8839, 8874, 8892, 8902, 8904, 8905, 8923, 8946, 8949, 8966, 8968, 9002, 9023, 9028, 9030–9032, 9052, 9053, 9055, 9072, 9080, 9081, 9094, 9097, 9099, 9121, 9137, 9151, 9178, 9180, 9182, 9188, 9196, 9197, 9202, 9207, 9210, 9212, 9216, 9217, 9233, 9246, 9250, 9251, 9262, 9270, 9275, 9335, 9376, 9403, 9443, 9445, 9450, 9454, 9466, 9483, 9485, 9486, 9492, 9496, 9501, 9508, 9510, 9551, 9580, 9583, 9597, 9675, 9687, 9711, 9714, 9741, 9777, 9792, 9816, 9981, 9986, 9987, 10108, 10114, 10153, 10235, 10275, 10343, 10387, 10395, 10416, 10432, 10483, 10512, 10543, 10548, 10583, 10595; Anin 9945; Bemowo 6636; Białołęka 9719; Bielany 3077, 3201; Boernerowo 4387, 6636; Czerniaków 4959, 9053; dystrykt 1166, 2882; getto 2882, 2938, 9031, 9051, 9098, 9104, 9123, 9126, 9134, 9194, 9195, 9249, 9270, 9456, 9531; Grochów 4017, 8040; Jazdów 3484; Międzyzylesie 9945; Młociny 3201; Mokotów 3709, 8855; Pawiak 8167; Powązki 2918; powiat warszawski zachodni 10624; Powiśle 3929; Praga 1082, 2234, 5406, 8094, 8297; region 4395, 7237, 7462, 8202, 9279, 9442; Rembertów 8971; Rynek Starego Miasta 3780; Służew 4010; Służewiec 3737; Stare Miasto 1887, 3937, 3948; Targówek 9101; Ujazdów 5545, 7227; Ursus 4213; Wawer 1912, 3975, 9516, 9945; Wilanów 1451, 1911, 3686, 3689, 7385; Włochy 1912, 5185; Wola 9197, 9210; Żerań 10073; Żoliborz 3870, 4446, 9019
- Warszawa. Niemieckie egzekucje w okupowanym mieście 9196
Warszawa. Warszawskie pocztówki 1739
Warszawa. Zbrodnie niemieckie na Woli 9197
Warszawa lata 30. 1740
- Warszawice, pow. otwocki 4199
Warszawski Dziennik Narodowy 8621
Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny 319
Warszawskie województwo 6482
Warszewicki Stanisław 7114
Warta, prawy dopływ Odry 1037, 4605, 4606; górna 6707
Wartalska Jadwiga 1652
Warto o nich pamiętać 5534
Wartołowska Zofia 6789
Wartości polityczne Rzeczypospolitej Obojga Narodów 7594
Waryś Ewa 6470
Warzachowska Bogumiła 455, 571, 3540, 3550, 5145; rec. 44, 3577
Warzecha Aldona 1052
Warzecha Anna 5220
Warzecha Rudolf Stanisław 6378
Warzecha Stanisław, red. 6378
Warzocha Daniel 9522
Warzyńska Agnieszka 3608
Warzyńska Renata, współpr. 4394
Wasiński Jerzy 4169
Wasielewski Krzysztof 2313
Wasielewski Marek 4389
Wasiewicz Barbara 3056
Wasiewska Jolanta 6624
Wasik Bogusz 3955, 4026, 4336, 6967, 6968
Wasik Jarosław 1390, 1391
Wasil Rafał 4492
Wasilewicz Marek 431
Wasilewicz Urszula 2477
Wasilewska Agata 3237
Wasilewska Diana 3420; przedm. 3420; red. 3420
Wasilewska Ewa 1442
Wasilewska Jolanta 2390, 3752, 5146
Wasilewska Wanda 2862, 4720
Wasilewska Wanda, pseud. Wacek 6276
Wasilewski Edward, pseud. Wichura 10483
Wasilewski Krzysztof 733, 2478, 2785, 2972, 6209, 6264, 8068; red. 733
Wasilewski Marcin 2525
Wasilewski Witold, przedm. 9118; rec. 5419; wyd. 9118
Wasilków, pow. białostocki 1453
Wasilowski Kazimierz 9138
Wasiutyński Wojciech 4770
Wasser Beata, oprac. 18
Wasył IV Szujski, car 7229
Wasył Franciszek 2847
Wasylewski Stanisław 836
Wasyłkowski Janusz, red. 250
Wasyłuk Janusz Stefan 10445
Wasyłuk Stanisław 4221
Wasza solidarność – nasza wolność 9727
- Waszak Damian 4837
Waszak Tomasz 3426
Waszczuk Kamilla 4317
Waszkiel Halina 8197
Waszkiewicz Jerzy 6277
Waszyngton 2450
Waś Anna 382
Waśkiewicz Andrzej K. 6278
Waśko Andrzej 3461; red. 3461
Waśkowo, Białoruś 7505
Waśkowski Krzysztof 3311, 3316
Waśniów, pow. ostrowiecki 3745
Wat Aleksander 3482
Watemberska-Rakowska Katarzyna 2292, 4337
Wätjen Henning 6495
Watkowo, pow. ciechanowski 6639
Watkowski Adrian 10446
Watra 9452
Watteau Antoine 3696
Watycha Stanisław, wyd. 9584
Watykan 1193, 1507, 2794, 2949, 4742, 4939, 5002, 5131, 5150, 8795, 9691, 9702, 9875, 9952, 10375
Watenrode Łukasz 6830
Wawel zob. Kraków
Wawelno, pow. opolski, woj. opolskie 4947
Wawer zob. Warszawa
Wawer Ewa Paulina 6194
Wawer Zbigniew 4889
Wawrosz Karol, il. 7731
Wawrowski Łukasz 10660
Wawrusiewicz Adam 2290, 6674
Wawrykiewicz Leszek 3977
Wawryn Stanisław 10208
Wawryniuk Andrzej Antoni 8953, 10715
Wawryniuk Łukasz A. 2356; red. 2356
Wawryszewicz Anna 1330
Wawryszak Paweł 451, 2786
Wawrzczak Roksana 4028
Wawrzęczyce, pow. krakowski 2850
Wawrzyczek Irmina 7595
Wawrzynek Roman 6279
Wawrzynek Zygfryd 9728, 9729
Wawrzyniak Joanna 4423; wyd. 9569
Wawrzyniak Marian 5560
Wawrzyniak Mateusz 2850
Wawrzyniak Piotr 2850, 3936
Wawrzyniakowa Teresa 5567
Wawrzyniec z Łaska 3494
Wawrzynkowski Marcin 4882
Wawrzynowicz Ludwik 6280
Wawrzyniak Marcin, tł. 1612
Wawrzyńczyk Jan 3317
Wawrzyński Mirosław 4584
Wawrzyński Patryk 10657
Waydel-Dmowska Jadwiga 8107
Wazowie 908, 2261, 2837, 3847, 6484, 7136, 7214, 7638

- Ważniejsze publikacje profesora Kazimierza Kozłowskiego 59
- Ważny Tomasz 3803
- Wążyk Adam 10197
- Wąbrzeźno, woj. kujawsko-pomorskie; region 3848
- Wąchała-Skindzier Maria 10447
- Wąchock, pow. starachowicki 3745, 6640; region 6640
- Wąchocka Ewa 4068
- Wądołny Mieczysław, pseud. Mściciel 10483
- Wądołny-Tatar Katarzyna 3435, 3493; rec. 3396; red. 3435
- Wądołowska Agata 4659
- Wądołowski Marcin 1936, 2391, 2392, 6583
- Wąglów, pow. konecki 6607
- Wągrowiec, woj. wielkopolskie 2885; powiat 8468; region 2283, 2885
- Wąs Gabriela 7596
- Wąs Marcin 2290; red. 2290
- Wąsacz-Krztoń Jolanta 1863, 8362
- Wąsek Hubert 4585
- Wąsiel Bartłomiej, współpr. 7711
- Wąsik Barbara 3574; rec. 8170
- Wąsik Beata 2371
- Wąsik Tomasz 8363
- Wąsińska Kinga 3311
- Wąsosz Górny, pow. kłobucki; parafia 6174
- Wąsowicz Henryk 2157
- Wąsowicz Jarosław 1088, 4986, 5147, 5606, 5835, 8954, 8955, 9875, 10448; przedm. 9666; wyd. 9666, 9697
- Wąsowicz Marek 4650
- Wąsowski Bartłomiej Nataniel 7632
- Wąsowski Grzegorz 3756, 10483
- Wąsowski Marcin, współpr. 7830
- Wąsowski Piotr 3759
- Wątor Adam 4775; red. 216
- Wątroba Józefa 5964
- Wątroba Przemysław 3812
- Wąwolnica, pow. puławski 9730
- Wąwolnica 2 maja 1946. 9730
- Wcisło Ryszard 9990
- Weislik Piotr 10449
- Wda, lewy dopływ Wisły 2294
- Wdowiak Liliana 8364
- Wdowik Agata 7597
- „We Lwowie byłem szczęśliwy...” 1872
- Weber Bożena 4116, 5129; red. 5720
- Weber Pierre-Frédéric 1854, 6463
- Weber Samuel 4097
- Weber Zbigniew 3011
- Weber-Król Urszula 8365, 10450
- Webersfeld Edward 9000
- Weckwerth Piotr 6905
- Wedel Joachim 1074
- Wedemann Marek 3472
- Weeks Theodore R., rec. 4715, 6494
- Weese, rodzina 5398
- Wegener-Wojnowski Henryk 5132
- Weger Tobiasz 5228
- Wegner Sławomir 9670
- Wegner Zyta 6589
- Weichert Michał 6281
- Weiduschat Gerhard 2451
- Weigl Barbara 1845
- Weigl Rudolf 6282, 6283, 9220
- Weil Simone 2307
- Weimar, Niemcy 3766; księstwo 3696
- Wein Adam 2882
- Weininger Otton 3423
- Weinkauf Marcin 2294
- Weinsberg Adam 3289
- Weintraub Jacob 7330
- Weiss Anja 1286
- Weiss Anzelm 5717
- Weiss Janusz 5987
- Weiss Marek 1319
- Weiss Monika 1085
- Weiss Stanisław 3850
- Weiss Szewach 2121, 2121
- Weiss-Nowina Konopka Zofia 1741
- Weissowie, rodzina 1286
- Weisswasser Katharina 2847
- Wejbert-Wąsiewicz Ewelina Izabela 3483, 4099
- Wejchenbergowie, rodzina 8297
- Wejher Ernest 2873
- Wejher Ludwik 7177
- Wejher Marcin 7556
- Wejherowo, woj. pomorskie 5837, 8829, 9848, 9850; dekanat 6199; powiat 1701, 2367
- Wejman Grzegorz 1074, 5729, 9875; przedm. 9875; rec. 9666; red. 9875
- Wejner Edward 9731
- Wejt Mateusz 2965
- Wejtka Waclaw 3797
- Weker Władysław 6699
- Weklice, pow. elbląski 2292, 6691
- Weksler-Waszkinel Romuald Jakub 2882
- Welbel Stanisław 10451
- Welczek von (Welczek), ród 6429
- Welik Grzegorz 6214
- Welker Lesław J. 5679, 5931, 5937, 6045, 6046
- Wellington Arthur Wellesley 7919
- Weltrowski Józef 5560
- Weltzel Augustin 6414
- Welna Kamil 3154, 8658
- Welnic Mikołaj 5148
- Wemhoff Matthias 2292
- Wencel Anna 1522
- Wendeker Stanisław 2193
- Wenderlich Paulina, red. 5225
- Wendorff Eugeniusz 9621
- Wendt Jan A., rec. 2177
- Wenecja, Włochy 1915, 3696, 7315; republika 5087
- Wenezuela 2595, 9145
- Wenger Beth S. 772
- Wenger Paul 2131
- Wenklar Michał 948, 5587, 10452, 10483; przedm. 10022; red. 10022
- Went Michał 6284
- Wenta Jarosław 3852
- Wenta Kazimierz 6285
- Wenzel B. 7757
- Werbiści 5352
- Werblan Andrzej 4745, 9645
- Wereda Dorota 929, 5089, 6461; red. 2865
- Werefkin Marianne von zob. Verévki-na Marianna Vladimirovna
- Weremczuk Helena 2398
- Werens Agnieszka 8366
- Weres Andrzej 8367
- Wereszczyński Józef 3327, 5195
- Wereszyn, pow. hrubieszowski 9089
- Werner Abraham 2934
- Werner Mateusz 1526
- Werner Wiktor 714, 1027, 2851, 3052, 3477; polem. 1027
- Wernicke Carl 5132
- Wernicke Horst, wyd. 7010
- Werpachowska Gertruda 4743
- Werpachowska Marzena 5654
- Werra Dagmara H. 2290
- Wersal, Francja 2618; Trianon 2750
- Wertenstein Ludwik 8566
- Weryho Władysław 7758
- Weryńska-Przybyś Agnieszka 4027
- Weryński Stanisław 4383
- Weschler Iwo, red. 5391
- Weselucha-Birczyńska Aleksandra 6702
- Wesołowska Alfreda 6661
- Wesołowska Sylwia 7, 6595
- Wesołowski Adrian 949
- Wesołowski Andrzej 1742
- Wesołowski Janusz 4798, 5881
- Wesołowski Marian 1335
- Wesołowski Tomasz 2787, 8956; red. 330
- Westermark Katarzyna 8418
- Westerplatte zob. Gdańsk
- Westfal Stanisław 3290
- Westfalia 4403, 7672
- Westfeld Anna, red. 7026; tl. 7026
- Westphal Andreas 2836
- Westphal Marcin 9556
- Weszel Józef 7248
- Wesziński Paweł E. 664
- Wetesko Leszek 2850, 6431, 6969
- Wettinowie 881
- Weychert Waluszko Monika 5223
- Weynerowska Hanna 2973
- Weyssenhoff Józef 6286
- Węcki Mirosław 6453, 6454, 6574, 9523; red. 6652
- Węclawik Józef 6305
- Węclawowicz Jacek 3847

- Węclawowicz Tomasz 3757, 3852, 6766
 Węclawowicz-Gyurkovich Ewa 588
 Węcowski Piotr 6941; red. 2259
 Węda Łukasz 2932
 Wędrowski Jacek Ryszard 2654
 Wędrujące Madonny 5149
 Wędzina Dariusz 6495
 Węgierski Tomasz Kajetan 6287
 Węglarz Barbara Alina 6205
 Węgleński Łukasz 7367
 Węglewicz Wiktor 2862, 2877; rec. 8306; wyd. 8493
 Węglicka Katarzyna 8368
 Węglin zob. Lublin
 Węglińska Wirginia 6043, 9505, 9524
 Węglorz Jakub 2629, 7489; rec. 3042
 Węgorzewo, woj. warmińsko-mazurskie 37, 38, 1454, 1800, 4963, 9864, 10463; dekanat 4963; region 4963
 Węgrów, woj. mazowieckie 529, 1067, 1775, 1863, 4198, 4809, 5298, 6214, 6827, 7143, 7429, 7631, 8191; powiat 2375, 7956, 8232
 Węgry 858, 1068, 1196, 1522, 1528, 1543, 1619, 2151, 2445, 2469, 2532, 2550, 2734, 2750, 2771, 2794, 2856, 2901, 3693, 4221, 4396, 4689, 4710, 4718, 4756, 5195, 5374, 5596, 6490, 6924, 6932, 7011, 7066, 7323, 7355, 7378, 7546, 8214, 8231, 9059, 9534, 9883, 9973, 10028, 10573, 10661
 Węgry, pow. sztumski 2294, 2845
 Węgrzecka Iwona 3027
 Węgrzecki Janusz 7833
 Węgrzecki Maciej 3027
 Węgrzyn Dariusz 5631, 6429, 9525, 9925, 10293, 10483; przedm. 2748; red. 2748
 Węgrzyn Ewa 2466; red. 174
 Węgrzyn Grzegorz 4586
 Węgrzyn Iwona 3435, 3461
 Węgrzyn Jadwiga 5535, 5536
 Węgrzynek Hanna 7598; przedm. 7678; wyd. 7068
 Węgrzynek Zbigniew 8957
 Węgrzyniak Anna 3481
 Węgrzyniak Rafał 6281
 Węgrzynowice, pow. tomaszowski, woj. łódzkie 3834
 Węgrzynowicz Antoni 7349
 Węgrzynowicz Sławomir 4780, 8369
 Węgrzynowicz-Plichta Magdalena 3433
 Węsierski Adam 1743, 6630
 Węsiory, pow. kartuski 6693
 Węzeł kolejowy Katowice 4587
 Wężyk Franciszek 3425
 Wężyk Walenty 7091
 Wężykowie, rodzina 2054
 Wharton William 2790
 Whelan Agnieszka 5513
 White Hayden V. 716
 Wiaderna-Kuśnierz Renata 8958
 Wiaderny Jacek 5203
Wiadomości Archeologiczne 320
Wiadomości Historyczne 968
Wiadomości Kobiectwo 8998
Wiadomości Mazurskie 9832
Wiadomości Numizmatyczne 321
Wiadomości Statystyczne 2405, 2408, 2411, 3600, 3605
 Wiak Krzysztof, red. 4647
Wiarus 3604
 Wiater Elżbieta 6970
 Wiater Łukasz, red. 5166
 Wiater Przemysław 6096
 Wiatr Ewa 1828; przedm. 9103; red. 9054, 9122; wyd. 9103
 Wiatr Jerzy Józef 10716
 Wiatr Marcin 969
 Wiatrak Bolesław 6479
 Wiatrowicz Marek 3749
 Wiązewicz Piotr 7059
 Wiącek Antoni 2877
 Wiącek Jan 4914
 Wiązanie sobótkowe 3484
 Wiązowna, pow. otwocki 5117; gmina 4393
 Wiązownica, pow. jarosławski 5674
 Wicenty Daniel 9760
 Wicha Joanna 2290
 Wichert Wojciech, rec. 9221, 9225, 9529
 Wichlińska Klementyna 6288
 Wichmanowski Marcin Jakub 4776, 4777
 Wichowa Maria 3356, 3484; oprac. 73; wyd. 7056
 Wichrowska Elżbieta 5513, 8370
 Wichrowski Marcin, tl. 733
 Wiciak Jerzy 3062
 Widaccy, rodzina 6392
 Widacki Jan 6392
 Widany Waltraud 6399
 Widawka, prawy dopływ Warty 6707
 Widel Anna 94
 Widorski Tadeusz 3768
 Widlarz Jan 6289
 Widła Tadeusz 3758
 Widłak Barbara 2092
 Widmaier Benedikt 1854
 Widmann Georg 7005
 Widuch Gabriel 1114
 Widuchowa, pow. gryfiński 6440
 Widzicka Monika, rec. 10083
 Wiech Stanisław 755, 8228, 8371
 Wiecheć Aleksander 4262
 Wieczorek Agnieszka 7632; rec. 7536
 Wieczorek Andrzej 5537; wyd. 8468
 Wieczorek Grzegorz 4259
 Wieczorek Jan 6428; przedm. 6429
 Wieczorek Katarzyna 1874
 Wieczorek Krzysztof 1957, 2393, 3251
 Wieczorek Marcin 1473, 2492, 10453
 Wieczorek Maria 2394
 Wieczorek Michał 4197
 Wieczorek Paweł 10454
 Wieczorek Ryszard J. 4191, 4195
 Wieczorek Sławomir 4116, 10455
 Wieczorek Szymon 2006
 Wieczorek Zbigniew, przedm. 2905
 Wieczorkiewicz Paweł Piotr 2876, 4853
 Wieczorkiewicz Tadeusz K. 4456
 Wieczorkowska Małgorzata 1119
 Wiedeń 734, 772, 1183, 1184, 1423, 1886, 2116, 2847, 2932, 3618, 3687, 3696, 3737, 4188, 4348, 5213, 5228, 6490, 7034, 7066, 7231, 7292, 7388, 7529, 7827, 7830, 7836, 7900, 8041, 8042, 8321, 8373, 8580, 9000, 9727; kongres 2594, 8001
 Wiedner-Zajac Elżbieta 7830
 Wiehr Karl 8462
 Wieja Tomasz 3803
 Wiejak Izidor 6571
 Wiejak Krzysztof 2184
 Wiek XVIII – między tradycją a oświeceniową współczesnością 7599
Wiek Młody 8226
Wiek Oświecenia 322
 Wiekowe bogactwo chrześcijaństwa 5150
 Wielbark, pow. szczeciński 8685
 Wielcy Polacy 5538
 Wielcy polscy podróżnicy 5539
 Wielcy socjaliści 5540
 Wiele, pow. kościerski 4985; parafia 4985
 Wielechowski Paweł 6290
 Wieleci 2842, 6554
 Wielecki Krzysztof 2454
 Wielewskie jezioro 4985
 Wielgat Irena 9198
 Wielgomłyn, pow. radomszczański 9361
 Wielgosz Adam 6492
 Wielgosz Ewa 3485
 Wielgus Alicja 3433
 Wielgosówna Jadwiga zob. Korczyńska Iga
 Wielicki Krzysztof 5539
 Wieliczka, woj. małopolskie 294, 1276, 1277, 1455, 1456, 1638, 1913, 1956, 1993, 2215, 2387, 2812, 6584, 6924, 8002
 Wieliczko Jan Wojciechowicz 2821
 Wieliczko Mikołaj Bartłomiejowicz 2821
 Wieliczko Piotr Bartłomiejowicz 2821

- Wieliczko Tomasz Janiewicz 2821
 Wieliczko Wojciech Stanisławowicz 2821
 Wieliszew, pow. legionowski 8686
 Wielka Brytania 1053, 1192, 1196, 1518, 2344, 2426, 2431, 2438, 2455, 2468, 2619, 2725, 2731, 2739, 2742, 2750, 2775, 2793, 2798, 2857, 2867, 2944, 2945, 2949, 2952, 2965, 3402, 3696, 4117, 4845, 4885, 4889, 5593, 5832, 6218, 7223, 7358, 7597, 7650, 7656, 8323, 8422, 8429, 8674, 8693, 8841, 8857, 9045, 9057, 9089, 9094, 9096, 9135, 9163, 9234, 9242, 9301, 9375, 9402, 9433, 9499, 9727, 9754, 9910, 10278, 10653, 10667
 Wielka Głusza, Ukraina 3804
 Wielka księga piechoty polskiej 8959
 Wielka Nieszawka, pow. toruński 1457
 Wielka wędrówka – wielki postój 5223
 Wielka Wieś, pow. tarnowski 7304, 7742, 8473
 Wielka woda – wspomnienie powodzi z 1934 r. 8960
 Wielka wojna i kres zaboru rosyjskiego 7759
 Wielka Wojna z Górnym Śląskiem w tle 8372
 Wielki Bór zob. Gomunice
 Wielki Klincz, pow. kościerski 8779
 Wielki leksykon uzbrojenia wrzesień 1939. 4883
 Wielkie Garbary zob. Poznań
 Wielkie Garbary 6557
 Wielkie Jeziora Mazurskie 2292
 Wielkie nadzieje, wielkie rozczarowania 8373
 Wielkie Pomorze. Społeczności i narody 6554
 Wielkopolska 161, 420, 719, 823, 910, 926, 1053, 1805, 1837, 1874, 2011, 2049, 2075, 2151, 2282, 2292, 2294, 2334, 2397, 2629, 2733, 2845, 2850, 2861, 2870, 2871, 2882, 3034, 3103, 3229, 3238, 3275, 3295, 3312, 3539, 3653, 3737, 3754, 3768, 3786, 3830, 3928, 4093, 4258, 4265, 4282, 4379, 4477, 4482, 4523, 4575, 4601, 4637, 4875, 4951, 5081, 5086, 5176, 5222, 5237–5243, 5279, 5320, 5336, 5357, 5359, 5360, 5408, 5427, 5473, 5537, 5542, 5653, 5717, 5725, 5833, 5835, 5837, 6151, 6218, 6302, 6431, 6476–6480, 6491, 6517, 6645, 6679, 6709, 6710, 6802, 6832, 6847, 6912, 6959, 6984, 7124, 7268, 7271, 7357, 7358, 7389, 7509, 7523, 7535, 7668, 7687, 7717, 7747, 8028, 8461, 8468, 8498, 8591, 8626, 8767, 8783, 8788, 8808, 8939, 8959, 9226, 9242, 9260, 9297, 9535, 9615, 9684, 9924, 9940, 9941, 9974, 10483
 Wielkopolska i Wielkopoleanie w dziejach polskiej edukacji 3238
 Wielkopolskie województwo 1315
 Wieloch Aleksandra 5139
 Wielocha Ewa 2344
 Wielochówna Magdalena 5139
 Wielogłowski Walery 4783
 Wielopole Skrzyńskie, pow. ropczycko-sędziszowski; region 2733
 Wielopolscy, ród 3914, 4603, 6924, 7600
 Wielopolski Aleksander 8001, 8044, 8111
 Wielopolski Franciszek 7531
 Wielopolski Zygmunt 1863, 7760, 8150
 Wielość w jedności 3759
 Wielowiejski Andrzej 4667
 Wieluń, woj. łódzkie 271, 412, 1458, 3807, 6641, 6642, 7391, 7430, 8292, 8812; księstwo 6932; powiat 7985, 8763; region 6642; ziemia 6641, 6883
 Wieluń miastem wzrastania 6642
 Wiench Piotr, red. 3601
 Wiencierz Patrycja 2265
 Wieniawa zob. Lublin
 Wieniawski Henryk 3753
 Wieprz, prawy dopływ Wisły 10483
 Wierbiąż Niżny, Ukraina 4031
 Wierciński Wojciech 6519
 Wiercińska Alina 6703
 Wiercińska Izabella 5513
 Wierciński Edmund 8538
 Wiernicka Violetta 1387
 Wiertelak Piotr 8961
 Wieruch-Jankowska Ewa 1450, 3664, 5180, 7833
 Wierucka Aleksandra 2388
 Wierusz-Kowalski Alfred 3622
 Wieruszewska Iwona, red. 1692
 Wieruszewska Maria 2395
 Wieruszewski Roman 4667
 Wierzbica, pow. chełmski 2021
 Wierzbica, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 2476
 Wierzbicka Agnieszka 4786
 Wierzbicka Anna 3289, 3687
 Wierzbicka Beata 4660; przedm. 1188; współpr. 1188
 Wierzbicka Bożena, rec. 3948, 6334
 Wierzbicka Elżbieta 932, 4601, 7600
 Wierzbicka-Piotrowska Elżbieta 3289
 Wierzbicka-Trwoga Krystyna, przedm. 3423; red. 3423
 Wierzbicki Andrzej 714, 746, 2456
 Wierzbicki Bazyl 5337
 Wierzbicki Jacek 370, 2290, 2294, 2850
 Wierzbicki Leszek Andrzej 4783, 7231, 7601, 7602; oprac. 5302
 Wierzbicki Marek 2788, 2794, 2949, 6094, 6204, 8962, 10456
 Wierzbicki Mirosław Stanisław 950, 3229, 3239, 3240
 Wierzbicki Piotr 8374; przedm. 1188; współpr. 1188; wyd. 7046
 Wierzbicki Sławomir 8383
 Wierzbicki Zbigniew Tadeusz 6291
 Wierzbicki Zygmunt 6470
 Wierzbiczany, pow. inowrocławski 6678
 Wierzbie, pow. nyski 6643
 Wierzbieniec Waław 2686, 2795, 6577, 8963; przedm. 2795; red. 2795
 Wierzbęta z Krotoszyna 6478, 6479
 Wierzbnik zob. Starachowice
 Wierzbowski Hieronim 7464
 Wierzbowski Stefan 3945
 Wierzchnicki Maciej 2469
 Wierzchoń Michał 5896
 Wierzchoń Piotr 3317
 Wierzchosławice, pow. tarnowski 3232
 Wierzchosławski Szczepan 866, 5222, 6064, 8134; red. 5222
 Wierzchowska Aleksandra 2877, 10201
 Wierzchowska Bożena 3289
 Wierzchowska Wiesława 3460
 Wierzchucka Justyna 1339, 3743, 8253
 Wierzejska Jagoda 10321
 Wierzycza, lewy dopływ Wisły; dorzecze 2294
 Wierzycze, pow. gnieźnieński 1874
 Wierzymy mocno, że wróciś 9199
 Wiesiołowski Jacek 5430, 6292
 Wiesiołów, pow. kolski 8615
 Wiesler Joanna 10201
 Wieszcza astrologiczna przy narodzeniu Jakuba Sobieskiego Królewicza 7092
 Wieś Taciszów w świetle urbanarza z 1723 roku 7093
 Wieś zaginiona 951
 Wietecha Anna, przedm. 8399; red. 8399
 Wieteska-Gnat Zbigniew 10717
 Wietnam 2590, 2744, 2764, 2790, 3602, 4885, 5912, 9731, 10247, 10642
 Wiewióra Marcin 2850, 3955, 4026, 6971
 Wiewiórski Jakub 4616
 Wieża księżęca w Siedlęcinie 4028

- Wieżel Iwona 2497
 Więcej niż partia 10457
 Więcek Ewelina 4338
 Więcek Iza 3875
 Więcek Marcin 438, 4339
 Więcek Marek 5224
 Więch Arkadiusz Stanisław 2007, 4267, 6558; rec. 2407, 4437
 Więch Kazimierz 6504
 Więckiewicz Agnieszka 1873
 Więckowska Teresa 9200
 Więckowski Robert 2938
 Więzienie kaliskie 1846–2015. 2831
 Więziennictwo w Łęczyckiem 1563
 Więzy jedności Jana XXIII i kardynała Stefan Wyszyńskiego 9732
 Wigand z Marburga 6728
 Wigierska diecezja 5097
 Wihoda Martin 6767
 Wijaczka Jacek 952, 2479, 2635, 2851, 4477, 4682, 7603, 7604; rec. 2397; red. 156
 Wijas-Grocholska Elżbieta 2388
 Wikieł Barbara 3019
 Wikingowie 926, 2869, 6875
 Wiklendt Jerzy 6293
 Wikońska Daria zob. Malicka Janina Karolina z Federowiczów
 Wiktor z Tunnung 2531
 Wiktor-Kisza Bożena 6364
 Wiktorowicz Paweł 8964
 Wilamowski Jacek 7605, 7606
 Wilanowski informator konserwatorski 1451
 Wilanów zob. Warszawa
 Wilbik Małgorzata 3947
 Wilczek Jan 10321
 Wilczek Michał Tomasz 8965
 Wilczewska Sylwia 1053
 Wilczewski Waldemar F. 1961
 Wilczkowie, rodzina 5166
 Wilczok Katarzyna 10293
 Wilczopolska Paulina 7823
 Wilczyńska Elwira 730
 Wilczyńska Roksana 4588
 Wilczyński Franciszek 8307
 Wilczyński Jan Kazimierz 8368
 Wilczyński Leszek 6013, 9526, 9527, 10458
 Wilczyński Marek 2511
 Wilczyński Michał 4106; współpr. 4106
 Wilda zob. Poznań
 Wilde Iryna zob. Makogon Daria Dmitrivna
 Wildner-Nurek Iwona 930, 3834
 Wildstein Dawid, przedm. 6281
 Wilejka, lewy dopływ Wilii; region 9050
 Wileńska archidiecezja 1286, 1961, 4782, 5384
 Wileńska diecezja 7762, 8881
 Wileński Przegląd Prawniczy 8778
 Wileńskie województwo 3093, 3958, 5364, 8878
 Wilga, pow. garwoliński; gmina 8957
 Wilga Godzimirski Baltazar 7590
 Wilga Grzegorz 5228
 Wilgosiewicz-Skutecka Renata 3534
 Wilhelm, książę Jülich i Geldrii 6754
 Wilhelm Karol, pseud. Czarny 6294
 Wilhelmssen Wilhelm 8887
 Wilimowski Ernest Otton 5345
 Wilk Daniel 2789
 Wilk Hubert 2794, 10459
 Wilk Mariusz 10363
 Wilk Stanisław 5112; wyd. 9702, 9732
 Wilk-Woś Zofia 2039
 Wilkierz dla przedmieść Torunia 7094
 Wilkierze miasta Olsztyna 7095
 Wilkoń Józef 3550
 Wilkoń Teresa 3550; przedm. 3550; red. 3550
 Wilkosz Piotr 1699
 Wilkosz Witold 8559
 Wilkowice, pow. bielski, woj. śląskie 4570; Huciska 106
 Wilkowo, nieistniejąca wieś w pow. żnińskim 6635
 Wilkowski Eugeniusz 10460–10462
 Wilkowski Piotr 8375
 Wilków, pow. opolski, woj. lubelskie 6644
 Willa Rafał 10657, 10718; przedm. 10657; red. 10657
 Willan Tadeusz 5077
 Willaume Małgorzata J. 2468, 5229; red. 5110
 Williams Robert 2983
 Williamson David G. 9528
 Willma Adam, współpr. 9112
 Wilno 842, 891, 930, 932, 1043, 1196, 1269, 1281, 1286, 1452, 1961, 2047, 2388, 2629, 2732, 2792, 2861, 2965, 3013, 3313, 3410, 3505, 3604, 3797, 3834, 4264, 4420, 4721, 4731, 4825, 4924, 5089, 5134, 5151, 5291, 5323, 5466, 5547, 6008, 6871, 7086, 7116, 7145, 7167, 7231, 7256, 7277, 7392, 7435, 7455, 7505, 7643, 7695, 7699, 7739, 7812, 7852, 7905, 7914, 7939, 7962, 8060, 8088, 8111, 8205, 8332, 8368, 8418, 8437, 8450, 8538, 8545, 8550, 8560, 8596, 8601, 8655, 8663, 8669, 8672, 8673, 8778, 8838, 8929, 8955, 8976, 9018, 9043, 9064, 9191, 9270, 9582, 9635, 10379; Połnary 1794, 3480, 9333; powiat 5421; Wileńszczyzna 4853, 891, 2686, 2988, 5139, 5161, 8673, 10483, 10523
 Wilno. Betlejem Bożego Miłosierdzia 5151
 Wiloch-Kozłowska Renata 6972
 Wilson Harold 9695
 Wilson Peter H. 2655
 Wilson Thomas Woodrow 2837
 Wilusz Marian 4268
 Wilkóje Ewa 1361, 3749
 Wincenty a Paulo, św. 5115
 Wincenty Kadłubek, bł. 1983, 4640, 6918
 Wincenty z Beauvais 4420
 Wincenty z Nakła 6944
 Wincewicz Tadeusz, red. 9535; współpr. 7728; wyd. 7728
 Winch Sławomir 6127
 Winczaruk Wanda 6230
 Winek Michał 4589
 Winek Teresa 2847, 2848, 3375
 Winek Włodzimierz 4589, 8966
 Wingendorf Rolf 5186
 Winiarczyk Gabriela, rec. 1851
 Winiarczyk Kazimierz 6640
 Winiarska-Górska Izabela 3289, 3313, 3318, 7369
 Winiarska-Kabacińska Małgorzata 6703
 Winiarski Piotr 6498
 Winiarz Adam 3238
 Winiarz Michał 9733
 Winkiewicz Ryszard 1961
 Winnica, Ukraina; region 5002
 Winnicka Ewa 6063
 Winnicka Kinga 6703
 Winnicka-Gburek Joanna 3737
 Winnicki Zdzisław J. 2732, 2971, 4782, 8229; oprac. 4782
 Winkowski Piotr 4001
 Winstone Martin 9529, 9530
 Wiola, księżna opolsko-raciborska 2469
 Wioska 8975
 Wiórkiewicz Helena 1281
 Wiraszka Marta 4029
 Wirek zob. Ruda Śląska
 Wirkus Anna, oprac. 1252
 Wirski Mariusz 2303; red. 2303
 Wirtemberski Fryderyk Eugeniusz 6553
 Wirzbięta (Wierzbięta) Maciej 7617
 Wislicienus Max 1650
 Wisła 197, 328, 549, 1091, 1285, 1457, 1509, 1691, 1715, 2176, 2250, 2290, 2294, 2364, 3389, 3866, 3910, 4462, 4487, 4689, 4745, 4783, 4829, 5130, 5308, 5316, 5913, 6342, 6472, 6750, 7412, 7818, 8158, 8163, 8619, 8785, 8985, 9370, 10090; dolna 4892; dorzecze 627, 1279, 2296, 7335; górna 6685
 Wisła, pow. cieszyński 1285, 2388, 3824, 4019, 4526
 Wisła Agnieszka 2963
 Wisła w dokumencie archiwalnym 1509
 Wisła Włodzimierz 3575
 Wisław z Kościelca 4936

- Wisłocka-Sieprawska Katarzyna 946
 Wisłok, lewy dopływ Sanu 2171
 Wisłoka, prawy dopływ Wisły 3800, 3898
 Wisner Henryk, rec. 7041
 Wiszczun Ewelina 10661
 Wiszewski Przemysław 864, 2842; przedm. 6634; rec. 6803
 Wiszka Emilian 10463; rec. 8832
 Wisznia, Ukraina 2275
 Wiszniewicz Joanna 2882
 Wiszniewska Irena, współpr. 2925
 Wiszniewski Otton 6295
 Wiścicki Tomasz 5820
 Wiślak Agnieszka 5539
 Wiślany Zalew 10589
 Wiślica, pow. buski 3745, 10440
 Wiślica, pow. cieszyński 3968
 Wiślicz Tomasz 7607; przedm. 7571; rec. 7274
 Wiśnicka Anna 3752, 5180
 Wiśnicka Elżbieta, red. 1735
 Wiśnicz zob. Nowy Wiśnicz
 Wiśniewska Agata 2292
 Wiśniewska Anna 1145
 Wiśniewska Dorota 476, 2306, 4769, 7608; red. 4769
 Wiśniewska Edyta 2396
 Wiśniewska Elżbieta 3231
 Wiśniewska Halina 3096, 7609
 Wiśniewska Jolanta 5406
 Wiśniewska Jowita 2311
 Wiśniewska Lucyna 5067
 Wiśniewska Małgorzata 2434, 3250
 Wiśniewska Maria, rec. 9171
 Wiśniewska Marta 4097
 Wiśniewska Marzenna 3326; red. 3326
 Wiśniewska Monika 4914
 Wiśniewska-Drewniak Magdalena 646, 1045, 1086; rec. 1056
 Wiśniewska-Krupa Joanna 3473
 Wiśniewska-Rutkowska Lucyna 2989
 Wiśniewski Arkadiusz 2852
 Wiśniewski Edward 6296, 6297
 Wiśniewski Jacek 4213, 4969
 Wiśniewski Jan 2576, 5124, 5140, 6617, 7610, 9848; wyd. 9709
 Wiśniewski Jan P. 2683, 8376
 Wiśniewski Jerzy 6211
 Wiśniewski Krzysztof 6564, 6580, 7611
 Wiśniewski Maciej 4590
 Wiśniewski Marcin 10546
 Wiśniewski Marek 1313
 Wiśniewski Michał 6469, 10464, 10659
 Wiśniewski Michał P. 1874, 4038, 6624
 Wiśniewski Mieczysław 5796, 9734
 Wiśniewski Paweł Jan 5152
 Wiśniewski Rafał 3687; przedm. 6347
 Wiśniewski Stanisław 6394, 6406; red. 4546
 Wiśniewski Tomasz 6567, 8967
 Wiśniewski Włodzimierz, red. 1738
 Wiśnios Joanna 4187
 Wiśniowiec, Ukraina 1281, 3772
 Wiśniowiec, ród 2635
 Wiśniowiecka Anna z Chodorowskich zob. Dolska Anna z Chodorowskich
 Wiśniowiecki Janusz Antoni 7053
 Wiśniowiecki Jeremi 3477, 7204
 Wiśniowiecki Michał Serwacy 7053
 Wiśniowski Józef 3433
 Witak Robert 2470, 2862, 2863
 Witalec Robert 2949
 Witalis-Zdrzenicka Anna 6148; przedm. 6148, 8301; red. 8301
 Witanowice, pow. wadowicki 1688, 1929, 5057
 Witanowska Joanna 6298
 Witanowski Michał Rawita- 6547
 Witanowski Witold Rawita- 6298
 Witaszek-Samborska Małgorzata 3275, 3290, 3319
 Witczak Agnieszka 2306, 7194
 Witczak Henryk 4895, 6973
 Witczak Jan Krzysztof 953
 Witczak Krzysztof Tomasz 2244, 2497, 6641
 Witczak Olga 982
 Witczak Włodzimierz 5973
 Witebsk, Białoruś 2993
 Witecka Małgorzata 1176
 Witecki Stanisław 5089, 7612, 7613
 Witek Maria 6440, 6553
 Witek Monika, tl. 1279
 Witek Piotr 707, 714, 746, 4100, 4101; przedm. 707, 714; red. 707, 714
 Witek Waldemar 6440, 6553
 Witek-Malicka Wanda 9546
 Witkacy zob. Stanisław Ignacy Witkiewicz
 Witkiewicz Jan 6299
 Witkiewicz Stanisław 3356
 Witkiewicz Stanisław Ignacy, pseud. Witkacy 1526, 2660, 4091, 6299
 Witkiewiczowie, rodzina 6299
 Witko Andrzej 3749, 3852
 Witkowicz Andrzej 7614
 Witkowska Diana 2863
 Witkowska Joanna 2603
 Witkowska Karolina 6974
 Witkowska Urszula 4973
 Witkowska-Krych Agnieszka 8968, 9531; rec. 5282, 9262
 Witkowska-Zaremba Elżbieta 4196, 5599
 Witkowski Jacek 6658
 Witkowski Józef 9425
 Witkowski Karol 4591
 Witkowski Krzysztof 1744, 6869, 6975, 6976, 7615; rec. 4910, 4960
 Witkowski Marcin 1430, 4591
 Witkowski Piotr 9532
 Witkowski Rafał 2917; wyd. 2810
 Witkowski Sławomir 2004, 6977
 Witkowski Tadeusz 5541
 Witkowski Witold 5423
 Witkowski Włodzimierz 3804, 4030, 4031
 Witkowski Wojciech 615, 4631, 5872
 Witnica, pow. gorzowski 733
 Witold, wielki książę litewski 1964, 2712, 6739, 6816
 Witort Jan Michał 891, 7761
 Witos Wincenty 2837, 4778, 4778, 6300, 8608, 8609, 8721, 8840, 9063
 Witosław Weronika 5203
 Witosławski Michał 7349
 Witoszyński Iwan 2476
 Witowicz Bożena 4661
 Witt Monika 5228
 Wittenberga, Niemcy 7369
 Wittlin Józef 3407, 3485, 9735
 Witus Andrzej 10465
 Witwicka-Kilar Grażyna 5438
 Witwicki Janusz 1281
 Wize Kazimierz Filip 6301, 6302
 Wizimirska Barbara 5251
 Wizna, pow. łomżyński 2023, 2178, 4525; ziemia 7509
 Wizytacja kościoła parafialnego w Krotoszyń 7762
 Wkład Polonii dla Kanady 2983
 Wkra, prawy dopływ Narwi; dolina 6552
 Wkrzańska ziemia 5051
 Wleń, pow. lwówecki 2185, 3946; region 2185
 Wleński mikroregion osadniczy 2185
 Wład Kazimierz zob. Pielawski Kazimierz
 Władysław, książę wrocławski i arcybiskup Salzburga 6844
 Władysław I Herman 819, 2873, 6849, 6913
 Władysław I Łokietek 6952
 Władysław II Jagiełło 2125, 3852, 6723, 6768, 6788, 6800, 6817, 6842, 6869, 6924
 Władysław II Opolczyk 2034, 6932
 Władysław II Przemysłyda 2137
 Władysław II Wygnaniec 2151
 Władysław III Warneńczyk 2550, 6934
 Władysław IV Waza 827, 3630, 7231, 7253, 7261, 7462, 7630, 7637, 7639
 Władysław Bukowiński, bł. 6303–6305, 9736, 10211
 Władysław Odonic 6832, 6975
 Władysław Orkan. Piewca Gorców i Podhala 3486
 Władysław z Gielniowa, bł. 5129
 Władystok, Rosja 2941
 Włast Andrzej 8484
 Włast Piotr zob. Komornicka Maria
 Włoch Anna 650, 3091

- Włoch Ewa 5229
 Włochowicz Barbara 6653
 Włochy zob. Warszawa
 Włochy 772, 1193, 1196, 1361, 1375, 1467, 1653, 2445, 2497, 2522, 2526, 2629, 2730, 2743, 2767, 2853, 2870, 2901, 2910, 2970, 3351, 3418, 3458, 3484, 3688, 3749, 3793, 3852, 4068, 4165, 4396, 4845, 4889, 5187, 5198, 5210, 5229, 5880, 5947, 6645, 6941, 6990, 7053, 7445, 7572, 7632, 7861, 8157, 8323, 8755, 9242, 9322, 9329, 9499, 9541, 9592, 9682, 9727, 10215, 10246, 10247, 10254
 Włocławek, woj. kujawsko-pomorskie 379, 380, 1459, 1460, 1980, 2915, 3502, 3526, 3534, 3560, 3753, 4270, 4375, 4376, 4389, 4462, 4479, 4540, 4594, 4620, 5308, 6104, 6306, 6973, 7702, 8383, 8934, 10090
 Włocławska diecezja 4908
 Włodarczyk Piotr 2297
 Włodarczyk Edward 2451, 8377; przedm. 2451; red. 2451
 Włodarczyk Julia 5182
 Włodarczyk Łukasz, rec. 10010
 Włodarczyk Piotr 6703
 Włodarczyk Tamara 2940, 9546; red. 1647, 2940
 Włodarczyk Wojciech 1636, 4395; przedm. 3687, 4395
 Włodarczyk Zdzisław 78, 412, 6661, 8378; przedm. 6641, 6661; red. 747, 6641, 6661
 Włodarek Andrzej 3852
 Włodarek Dariusz 5710
 Włodarkiewicz Wojciech 2865, 4889, 9533; red. 293
 Włodarska-Koszutowska Gabriela, oprac. 1584
 Włodarski Łukasz 771, 2107, 10466
 Włodarski Maciej 3327
 Włodarski Marek 1636
 Włodawa, woj. lubelskie 93, 5299, 8742, 8743, 9075, 9255, 10152; powiat 7958, 9017; region 2358
 Włodek Marzena 89
 Włodek Roman 2848
 Włodkowski Zbigniew, przedm. 8409
 Włodowo, pow. olsztyński 10541
 Włodzimierz I Wielki, wielki książę kijowski i św. 6762
 Włodzimierz Korsak 5874
 Włodzimierz Tetmajer. Inicjator drogi do niepodległości Polski 6240
 Włodzimierz Wołyński, Ukraina 9168
 Włoskiński Marian 6306
 Włostowice, pow. zarski 5079
 Włostów, pow. opatowski 5449, 7689
 Włoszakowice, pow. leszczyński 6645; gmina 6645
 Włoszakowice 1939–1948. 6645
 Włoszanowo, pow. zniński 6646
 Włoszanowo – wieś i jej mieszkańcy 6646
 Włoszczowa, woj. świętokrzyskie; region 6730
 Włoszek Monika 1912
 Włókiennictwo wczoraj i dziś 4592
 Wnęk Jan 3053, 3232, 3241, 8379–8381, 8969, 8970
 Wnęk Konrad 731
 Wnęk Sławomir 1286
 Wnętrzak Grzegorz 6450
 Wnorowscy, rodzina 9032
 Wnuczek Monika 2862, 2877
 Wnuczko Katarzyna, tł. 8799
 Wnuk Anna 4562, 4601
 Wnuk Edyta 10467, 10468
 Wnuk Jan 3949, 5195, 10719
 Wnuk Kazimierz 6307
 Wnuk Mirosław 6511
 Wnuk Rafał 3616
 Wnuk Zygmunt 6392
 Wnuk-Nazarowa Joanna 1526
 Wocalewska Maria 5386
 Wocalewska Zofia 5386
 Woda Andrzej Szymon 4593
 Wodarkiewicz Bartosz 9670
 Wodarska-Ogideł Katarzyna 1537
 Wodecka Wanda 9173
 Wodecki Zbigniew 5475
 Wodiczko Bohdan 4148
 Wodniak Katarzyna 3513
 Wodpol Michał 6308
 Wodynie, pow. siedlecki 5353
 Wodyński Bolesław 6309
 Wodzianowska Irena 5089, 8228
 Wodzicki Józef 7009
 Wodzicki Stanisław 4936
 Wodzień Edward 5992
 Wodzińska Izabela 1286, 8382; rec. 2817
 Wodzińska Maria 6310
 Wodziński Antoni 6310
 Wodziński Grzegorz 2656
 Wodziński Marcin 5153; red. 295
 Wodziński Sławek, woj. śląskie 2004; region 4264
 Wodziński Artur 8959
 Wohlrab Merret, wyd. 9198
 Wońska Magdalena 6699; przedm. 6699; red. 6699
 Wojak Leopold 5154
 Wojakowski Kazimierz Ferdynand Andrzej 5432
 Wojaśówka, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 6647
 Wojciech, św. 1052, 1998, 2006, 2151, 2836, 3327, 3356, 5140, 6833, 6854, 6900
 Wojciech Fijałkowski (1927–2014) 5726
 Wojciech Kaniowski. Obecność 3242
 Wojciech Młynarski (1941–2017) 5988
 Wojciech Piasek, red. 2657
 Wojciechowska Agnieszka 5577; oprac. 1576
 Wojciechowska Anna 3267, 3319
 Wojciechowska Beata 2344, 2483, 4420, 6978; red. 2483
 Wojciechowska Dorota 5438
 Wojciechowska Hanna, red. 5511
 Wojciechowska Iwona 4340
 Wojciechowska Marta 1246
 Wojciechowska Martyna 5539
 Wojciechowska Natalia 873
 Wojciechowska Zofia 6431
 Wojciechowska-Kucięba Joanna 3710
 Wojciechowska-Senftleben Julia 4267
 Wojciechowski Franciszek 3109
 Wojciechowski Grzegorz 1020; rec. 7475
 Wojciechowski Jacek, rec. 102, 273
 Wojciechowski Jakub 5222
 Wojciechowski Janusz 4650
 Wojciechowski Jarogniew zob. Jarogniew Wojciechowski, bl.
 Wojciechowski Jarosław 4594
 Wojciechowski Jerzy S. 1825, 4837, 8971; wyd. 8485
 Wojciechowski Leszek, przedm. 1488; rec. 7749; red. 1488
 Wojciechowski Maciej 10469
 Wojciechowski Marek 1045
 Wojciechowski Mieczysław 8134; red. 328
 Wojciechowski Mikołaj 7616
 Wojciechowski Przemysław 1052, 1088, 2526
 Wojciechowski Stanisław 7763
 Wojciechowski Tadeusz, przedm. 6594
 Wojciechowski Tadeusz (1838–1919) 5430, 6913
 Wojciechowski Waldemar, przedm. 3637; red. 3637
 Wojciechów, pow. lubelski 2398, 3970, 6648
 Wojcierowska Agnieszka 6607
 Wojcieszak Bogumił 4731
 Wojcieszak Janusz 2443
 Wojcieszak Maciej 2527
 Wojcieszak Stanisław 5155
 Wojcieszak Elżbieta 9848, 10470
 Wojcigowska Danuta 5542
 Wojcik Marek 4032, 4033
 Wojda Aleksandra 3461
 Wojda Anna 8972
 Wojdat Włodzimierz 6790
 Wojdon Joanna 966, 1196, 2837, 2984, 4265, 10471
 Wojdon-Hałaj Maria 6392
 Wojdyło Witold 3608; przedm. 4666; red. 4666

- Wojenka Michał 895, 2850, 2869, 4028; przedm. 2869; red. 2869
- Wojenko, wojenko, cóżeś Ty za Pani 8383
- Wojewoda Kazimierz 1705
- Wojewódzki Ireneusz 4825
- Wojewódzkie Pogotowie Ratunkowe 4595
- Wojkowski Marek 1707
- Wojna a mapa 2204
- Wojna jako źródło inspiracji w kulturze i sztuce 5225
- Wojna po amerykańsku 2790
- Wojna, wojsko, bezpieczeństwo poprzez stulecia i epoki 4884
- Wojnach Andrzej 4102
- Wojnar Irena 3243
- Wojnar Kasper 3550
- Wojnar Marek 8973; rec. 4721
- Wojnarowicz Stanisława 3599
- Wojnarowski Franciszek 3025
- Wojnarowski Jan Kanty 4936
- Wojnarowski Marek 5149
- Wojniak Justyna 650, 3091
- Wojnickie różnorodności sądowe XIX w. 7764
- Wojnicz, pow. tarnowski 340, 1684, 2026, 3167, 3682, 4114, 4219, 5048, 5379, 6649, 6924, 7043, 7301, 7302, 7305, 7694, 7764, 7765, 7775, 7832, 7869, 7907, 8392, 8869, 9114, 9375, 9572; region 7043, 7832, 8392
- Wojnicz Joanna 2850
- Wojnicz Luiza 10720
- Wojnicz w „Kurierze Lwowskim” przełomu XIX i XX w. 7765
- Wojniłowicz Jerzy 382
- Wojnowska Elżbieta 1258
- Wojnowska-Duplicka Anna 5367
- Wojnowski Mariusz 10721
- Wojny i konflikty zbrojne po 1945 r. 4885
- Wojśławice zob. Niemcza
- Wojśławice, pow. chełmski 5262
- Wojszcak Jacek 5196
- Wojtacki Maciej 6077, 8974–8976
- Wojtal Piotr 1120
- Wojtala Adam 5228
- Wojtala Malwina 2434
- Wojtanowska Natalia 826
- Wojtas-Ciborska Elżbieta 3244
- Wojtas-Swoszowiecka Justyna 1422
- Wojtasiewicz Olgierd Adrian 3289
- Wojtasik Janusz 888, 946
- Wojtasik Waldemar, red. 108
- Wojtasińska Dominika 8147
- Wojtaszak Andrzej 1074, 4845, 5543, 8977; red. 4884
- Wojtaszczyk Konstanty Adam, red. 4764
- Wojtaszek Bogumiła 5544
- Wojtaszko Witold, tł. 1558
- Wojtaszyn Dariusz 873, 10472
- Wojtaś Iwona 3487
- Wojtczak Albert 5950
- Wojtczak Jakub 369, 422, 425, 427, 428, 434, 443, 468, 486, 494, 526, 545, 566, 2856; rec. 6899
- Wojtczak Katarzyna Anna, przedm. 3690; red. 3690
- Wojtczak Krystyna 3245
- Wojtczak-Szyszkowski Jerzy, rec. 5807
- Wojtek Wiktor 6428
- Wojtkiewicz-Rok Wanda 2851
- Wojtkowiak Jakub 2686, 2733, 2791
- Wojtkowska Anna 10722
- Wojtkowska Zofia 6103
- Wojtkowska-Maksymik Marta 7617
- Wojtkowski Andrzej 369
- Wojtkowski Antoni 8862
- Wojtoń Natalia, red. 6653
- Wojtowicz Jerzy 2657
- Wojtowicz Witold 864, 3488
- Wojtucki Daniel 2266, 2629, 6658, 7618; przedm. 2629; red. 2629
- Wojtyca Janusz 9452, 10473; red. 9452
- Wojtyca Krzysztof 10474
- Wojtyga Józef 6311
- Wojtyka Magdalena 3311
- Wojtylak Marek 1052, 1053; wyd. 2835
- Wojtylak Mariusz 1142, 8384, 8385
- Wojtyła Arkadiusz 7619
- Wojtyła Ewa, współpr. 4328
- Wojtyła Karol zob. Jan Paweł II (Karol Wojtyła), papież i św.
- Wojtyła Karol (1879–1941) 6312
- Wojtyńska-Nowotka Milena 3313
- Wojtyński Maciej 5150; oprac. 9157; red. 9157
- Wokół bitwy pod Małujowcami 7620
- Wokół dziedzictwa przemysłowego ziemi tarnogórskiej 1422
- Wokół dziejów miasta 6658
- Wokół edytorstwa dziewiętnastowiecznych źródeł 2008
- Wokół nowych organów Kościoła Najświętszego Serca Pana Jezusa w Tarnowie 4197
- Wokół początków powstania kościuszkowskiego 7621
- Wokół wielkiego jubileuszu 1050-lecia Chrztu Polski 5156
- Wokół zagadnienia niepodległości Polski 4779
- Wola zob. Warszawa
- Wola Osowińska, pow. radzyński 5053
- Wola Pasikońska, pow. warszawski zachodni 4288
- Wola Raniżowska, pow. kolbuszowski 9607; region 9607
- Wola Tomasz 9670
- Wolak Łukasz 2949
- Wolanin Hubert 3290
- Wolańczyk Marian 3246
- Wolańska Ewa 10548
- Wolański Bogusław, red. 10579
- Wolański Filip 4682; przedm. 7505; red. 7505, 7536
- Wolański Napoleon 2993
- Wolański Ryszard 1632
- Wolański Tadeusz 2151
- Wolbrom, pow. olkuski 5513
- Woldan Alois 3430
- Woleński Jan 3054, 4662
- Wolf Christa 6491
- Wolfe Margareta 5719
- Wolff Larry 5212
- Wolff Paweł 1402
- Wolff Robert 8257
- Wolicki Teofil 3093
- Wolin, pow. kamieński 1896
- Woliński Grzegorz 6979
- Woliński Janusz 7231
- Wolman Ireneusz 4596
- Woln i uwłaszczeni 8386
- Wolniak Henryk 10233
- Wolniak Zenon 3025
- Wolnica Krzysztof 5077
- Wolnicki Paweł 1087, 1088
- Wolnicz-Pawłowska Ewa, red. 270
- Wolniewicz Barbara 6313
- Wolniewicz Marcin 954, 955, 8147
- Wolniewicz Marian 5869
- Wolniewicz Zofia 3231
- Wolność i Solidarność 323
- Wolny Jerzy 5082
- Wolny Katarzyna 3420
- Wolny Miron 2511, 2528
- Wolska Dominika 3760
- Wolska Karolina 3710, 8831
- Wolska Martyna, rec. 9613
- Wolska Maryla 2847, 3378
- Wolska Teresa 5905
- Wolski Jacek 2168
- Wolski Jan 3441
- Wolski Kazimierz M. 6447
- Wolski Marian 6558, 6980; przedm. 6558; rec. 5446; red. 6558
- Wolski Mieczysław 5418
- Wolstinus Jan 7533
- Wolsza Tadeusz 2794, 4269, 4786, 10475; rec. 9420; red. 159a
- Wolsztyn, woj. wielkopolskie 9231
- Wolter zob. Voltaire
- Wolter Edyta 8978, 8979
- Wolting Monika 5228
- Wolczański Józef 1281, 4914, 5002; oprac. 1190; red. 4914, 5002; wyd. 9106
- Wolczkowy Przewóz, Ukraina 7544
- Wolczyk Łukasz 1111, 1113, 8387; wyd. 7642
- Wołga 6875
- Wołk Grzegorz 10299, 10361
- Wołk Marcin 3426
- Wołkonowski Jarosław 2792, 3247
- Wołkowysk, Białoruś 3313, 10483
- Wołhejko Michał 10483

- Wołodkiewicz Witold 3489
 Wołodkowicz Cezary 8087
 Wołodziejowski Jerzy 3435
 Wołogda, Rosja 843
 Wołogoszcz, pow. strzelecko-drezdenecki 1418
 Wołomin, woj. mazowieckie 3159, 6825, 9651, 9678, 10722; Mirownowe Górki 3186; region 9985
 Wołos Mariusz 2750, 2965, 4720, 5593, 6268, 8388, 8389; rec. 8789; red. 228
 Wołosz Artur K. F. 6564
 Wołoszczyzna, Wołosi 6492
 Wołoszyn Adam, wyd. 7062
 Wołoszyn Arkadiusz 5874
 Wołoszyn Jacek 10476
 Wołoszyn Małgorzata 1582
 Wołoszyn Marcin 956, 2845, 2869, 6789; oprac. 6790; przedm. 2869, 6790; red. 2869, 6789, 6790
 Wołoszyn Stefan 3110
 Wołowski Ludwik 3681
 Wołowski obrazki ze stanu wojny polsko-jaruzelskiej 10477
 Wołów zob. Stąporków
 Wołów, woj. dolnośląskie 10477
 Wołucki Jan 6981
 Wołyniec Bartłomiej Michał 2844, 3745, 4936, 6450
 Wołyniec Iwona 2851
 Wołyń 891, 1196, 1281, 1813, 2042, 2067, 2127, 2290, 2450, 2758, 2765, 2837, 2861, 3473, 3505, 4477, 4562, 4708, 4711, 4780, 4927, 5038, 5089, 5234, 5244, 5785, 6458, 6703, 6722, 6913, 6941, 7085, 7120, 7532, 7686, 7699, 7727, 7817, 7875, 8000, 8279, 8355, 8295, 8511, 8622, 8727, 8907, 8918, 9145, 9168, 9224, 9237, 9367, 9484, 9510, 10638
 Wołyń. Przemielczana zbrodnia na Polakach 4780
 Wołyński Artur 5210
 Wołyńskie województwo 930, 7231, 8878
 Woniak Katarzyna 1874; przedm. 1823
 Wonieść, pow. kościański 1945
 Worbs Marcin 5227
 Wormacja, Niemcy 2151
 Worobiej Teresa, fot. 5151
 Woronczak Jerzy 6484
 Woronecz, Rosja 7739
 Woronicz Jan Paweł 4936, 7152
 Woroniecki Adam 5080
 Woronj Georgij zob. Voronj Georgij Feodos'evič
 Woronowicz Ewa 1961
 Woroszyński Wiktor 9737
 Worzała Elwira 5226
 Wosińska Małgorzata 9505
 Wosiński Antoni 3494
 Wosnitzka Małgorzata 2939
 Woszczyński Mariusz 3759
 Wowczak Jerzy 4034
 Wowkonowicz Tadeusz 5418
 Wowszarowicz Kazimierz Jan 7632
 Woźniński Andrzej 2836, 3627
 Woźna-Stankiewicz Małgorzata 5714; red. 4105
 Woźniak Aleksander 3759
 Woźniak Andrzej 2658
 Woźniak Anna 5935
 Woźniak Barbara 714, 6610
 Woźniak Beata 1571
 Woźniak Krzysztof Paweł 1387; rec. 939
 Woźniak Magdalena, przedm. 6543
 Woźniak Marcin 2300, 3761, 6699, 7115, 8980
 Woźniak Marek 714; przedm. 707, 714; red. 707, 714
 Woźniak Mateusz 2125
 Woźniak Michał F. 1290; przedm. 1296; rec. 1477; red. 1296, 3759
 Woźniak Mieczysław Arkadiusz 363, 8390, 10723
 Woźniak Monika, tł. 4687
 Woźniak Norbert 10478
 Woźniak Piotr 4198, 4199, 5539
 Woźniak Roman 4270
 Woźniak Sylwester 6659
 Woźniak Tomasz 2327
 Woźniak Wojciech 1193; przedm. 10230
 Woźniak-Koch Milena 5880
 Woźniak-Wieczorek Agnieszka 1296
 Woźniakowska Kinga 10479
 Woźniakowski Henryk 4667
 Woźniakowski Krzysztof 3435, 3550, 8391, 9534
 Woźnica Kamila 530
 Woźnica Stanisław 4176
 Woźnicka Joanna 5256
 Woźnicki Dariusz 5405
 Woźniczka Zygmunt 2687, 4720, 4880, 6454, 10457
 Woźniewska-Działak Magdalena 3375, 5210; oprac. 5210; red. 5210
 Woźniki, pow. lubliniecki 2048, 7707
 Woźny Aleksander 699, 2837, 4786
 Woźny dos Santos Paulina 3693, 5203
 Woźny Grażyna 2935, 5157, 8981
 Woźny Jacek 2186, 2294, 2301, 4580, 4894, 6402
 Woźny Lech, red. 5393
 Woźny Marzena 2869; współpr. 8456
 Woźny Tomasz 8392
 Wódka Marek, red. 4988
 Wódz Jacek 3603
 Wójcicka Ewa 8172; wyd. 9024
 Wójcicki Aleksander 8476
 Wójcicki Andrzej 6459
 Wójcik Adam 8393
 Wójcik Agata 3759
 Wójcik Agnieszka 3804
 Wójcik Andrzej 9201
 Wójcik Andrzej J. 3025
 Wójcik Anna 2857, 2890, 5539
 Wójcik Anna Dorota, wyd. 9732, 9702
 Wójcik Artur 7622
 Wójcik Bogusław 10260, 10278, 10480
 Wójcik Dagmara L. 6429
 Wójcik Ewa 3576, 7623
 Wójcik Grzegorz 5545
 Wójcik Jacek 4506
 Wójcik Jan Kanty 6526
 Wójcik Katarzyna 5110; red. 4096
 Wójcik Krzysztof 4886; oprac. 1621
 Wójcik Marek L. 2039, 2094
 Wójcik Michał, współpr. 9144
 Wójcik Mirosław 4986, 8982
 Wójcik Rafał 3344, 3418, 3533
 Wójcik Ryszard 6283
 Wójcik Tomasz 891, 3423, 10321; oprac. 1071
 Wójcik Wiesław A., red. 2387
 Wójcik Wiesław 8394
 Wójcik Wiktor, pseud. Wilczek 10206
 Wójcik Władysław 9202
 Wójcik Zbigniew Jerzy 891, 3055, 4418, 5804, 6061, 8395, 8396; rec. 3174; współpr. 7761
 Wójcik Zbigniew Kazimierz 6081, 6180
 Wójcik Zbigniew Stanisław 2450, 2862, 6314, 6315
 Wójcik-Dudek Małgorzata 3490
 Wójcik-Keuprulian Bronisława 6316
 Wójcik-Kühnel Izabella 5158
 Wójcik-Lagan Hanna 2733, 2837, 4889, 8103
 Wójcik-Lużycki Adam 1276
 Wójcikowski Robert S. 2529
 Wójcikowski Wiesław 1490
 Wójciuk Michał Tomasz 4845, 6519
 Wójkowski Marek 6317
 Wójtowce, pow. moniecki 3263
 Wójtowicz Aleksander, rec. 3482
 Wójtowicz Aleksandra 4035
 Wójtowicz Artur, rec. 2038
 Wójtowicz Barbara 4036
 Wójtowicz Ewelina 1731
 Wójtowicz Małgorzata 3876
 Wójtowicz Marek 3580
 Wójtowicz Norbert 10481
 Wójtowicz Przemysław 10278
 Wójtowicz Ryszard 1958
 Wójtowicz Sylwia 3492
 Wójtowicz Witold, przedm. 864; red. 864
 Wólka Niedźwiedzka, pow. rzeszowski 3196
 Wólka Plebańska, pow. konecki 6607

- Wólkiewicz Ewa 6941
 Wólkowski Wojciech 1612, 3946, 3963
 Wóycicka Zofia 1658, 6941
 Wóycicki Kazimierz 4667
 Wpływy kulturowe na dzieje ziemi śląskiej 5227
 Wrana Magdalena 1193; rec. 3793
 Wrede Marek 7624
 Wrede Maria 1196, 2985, 6121
 Writing Jewish history in Eastern Europe 957
 Wrochemowie, rodzina 5404
 Wroclove. Fenomen kultury europejskiej 5228
 Wrocław 35, 272, 324, 381, 518, 699, 1099, 1177, 1260–1265, 1271, 1272, 1296, 1461–1467, 1512, 1636, 1639, 1640–1650, 1652, 1653, 1703, 1887, 2074, 2097, 2098, 2197, 2271, 2388, 2629, 2660, 2747, 2842, 2849–2851, 2931, 2985, 3004, 3056, 3121, 3136, 3143, 3210, 3242, 3328, 3505, 3528, 3533, 3534, 3538, 3549, 3564, 3571, 3627, 3683, 3700, 3731, 3735, 3743, 3842, 3853, 3876, 3894, 3896, 3908, 3912, 3940, 3941, 3946, 3965, 4091, 4191, 4192, 4320, 4327, 4506, 4543, 4544, 4681, 4745, 4848, 4849, 4880, 5004, 5090, 5203, 5220, 5228, 5366, 5418, 5465, 5567, 5798, 5880, 6620, 6650, 6651, 6658, 6831, 6844, 6985, 7101, 7254, 7420, 7422, 7423, 7543, 7781, 7927, 7951, 8241, 8275, 8487, 8599, 8658, 9222, 9321, 9327, 9582, 9610, 9749, 9825, 9826, 9884, 10034, 10201, 10216, 10223, 10233, 10253, 10272, 10361, 10376; Krzyki 1651; Popiele 2842; Sępólno 1651; Zakrzów 4282; Zalesie 1651
 Wrocławska archidiecezja 5123
 Wrocławska diecezja 10138
 Wrocławski Krzysztof 3349
Wrocławski Rocznik Historii Mówionej 324
 Wrocławskie województwo 3662
 Wroczyńska Ewa 3885
 Wroczyński Ryszard 6318, 9595
 Wrona Grażyna 3435, 3550, 8983; rec. 7933
 Wrona Janusz 714, 6101, 6488, 6498, 9876; przedm. 6101; red. 6101
 Wrona Łukasz 8301
 Wrona Paweł 4845
 Wrona Stefan, red. 5260
 Wroniecki Krzysztof 3056
 Wronicz Jadwiga 3283; red. 114
 Wroniecki Jan Jerzy 3759
 Wroniecki Piotr 6624, 6808
 Wroniszewski Jan 752
 Wronka Katarzyna 3824
 Wronki, pow. szamotulski 5127, 6953
 Wronkowska-Dimitrowa Mirosława, red. 116
 Wronowski Łukasz 3231
 Wronowice, pow. hrubieszowski 6789
 Wronów, pow. lubelski 8295
 Wrońska Elżbieta, tł. 9031
 Wrońska Grażyna 4093; współpr. 4093
 Wrońska Magdalena 6168
 Wroński Piotr 4887
 Wroński Stanisław 8228
 Wroński Stefan 9535
 Wroński Szczepny 3433
 Wrotków zob. Lublin
 Wrotnowski Feliks 2008
 Wróbel Adam 2250, 2251, 6869; rec. 3561
 Wróbel Andrzej 382, 8550
 Wróbel Anna 6392
 Wróbel Dariusz 2532, 5079; przedm. 2306; rec. 6932; red. 2306
 Wróbel Hanna 4482
 Wróbel Herkulan 2965
 Wróbel Marta 1286, 1961
 Wróbel Piotr J. 2575, 2882; 6271
 Wróbel Robert, red. 340
 Wróbel Wiesław 1286, 1961, 5300; wyd. 7759
 Wróbel-Best Jolanta 3440, 3463
 Wróbel-Lipowa Krystyna 2837
 Wróblew, pow. sieradzki; Królewska Grobla 6641
 Wróblewska Emilia z Beniowskich 7924
 Wróblewska Maria 4176
 Wróblewska Urszula 2009, 3093, 3238, 4265, 10495; red. 3093
 Wróblewska Violetta 3326, 3426; red. 3326
 Wróblewska-Straus Hanna, oprac. 7654
 Wróblewski Adam 7625
 Wróblewski Andrzej 3732
 Wróblewski Bartosz 2793
 Wróblewski Filip, współpr. 2387
 Wróblewski Jan, wyd. 9578
 Wróblewski Jarosław 5620
 Wróblewski Łukasz, przedm. 5203; red. 5203
 Wróblewski Maciej, red. 3422
 Wróblewski Paweł 1911; red. 9656
 Wróblewski Przemysław, wyd. 2828
 Wróblewski Sebastian 3737
 Wróblewski Sławomir 677
 Wróblewski Stanisław Andrzej 8485
Wryj 10249
 Wrza wy, pow. tarnobrzeski 1723
 Wrzeciono Marcin, tł. 2809
 Wrzeńska Anna 2845, 2850
 Wrzeńska Anna Maria 9536
 Wrzeńska Katarzyna 2480, 3368, 8112
 Wrzeński Jacek 696, 697, 2845, 2850; red. 4916
 Wrzeszcz Maria 5011
 Wrzeszcz zob. Gdańsk
 Września, woj. wielkopolskie 2240, 3267
 Wrześniak Małgorzata 7626
 Wrześniewska Małgorzata 3608
 Wrześniewski Edward 4731
 Wrzos Marcin, red. 5039
 Wrzosek Jakub 1912
 Wrzosek Mieczysław 888
 Wrzosek Wojciech 714, 795; rec. 3007
 Wschodnie i zachodnie szlaki migracji Polaków 5229
 Wschowa, woj. lubuskie 1654, 1874, 2140, 4202, 5101, 5176, 10290; region 1654, 5176
 Wschód mużułmański w literaturze polskiej 3491
 Wschód mużułmański w ujęciu interdyscyplinarnym 2480
 Wschód – Zachód. Interakcje na przestrzeni dziejów 2481
 Wspominając Akademię 3248, 3249
 Wspomnienia 5546
 Wspomnienia: Armia Krajowa, Szare Szeregi 9206
 Wspomnienia mieszkańców Czernicy i Łukowa Śląskiego 9203
 Wspomnienia o Reducie i Juliuszu Osterwie 4103
 Wspomnienia pracowników Nowotarskich Zakładów Przemysłu Skórzanego „Podhale” 9738
 Wspomnienia sybiraków 9204
 Wspomnienia torunianek 9205
 Wspomnienia wojenne 5547
 Wspomnienie o rodzinie Stefana Rzewuskiego 5548
 Wspomożycielki 6030
Wspólna Praca 3581
 Wspólna sprawa 2985
 Wspólnota wyobrażona 3492
Współczesna Myśl Prawnicza 8974
 Współczesne recepcje Jana Amosa Komeńskiego 3250
 Współczesny i dawny obraz dziecka w języku 3319
 Współczesny i dawny obraz dziecka w literaturze i kulturze 3493
Wstaje świt 9739
 Wstaje świt. Dzienniki 9739
 Wszelaki Przemysław, wyd. wołomiński 7811
 Wszelaki Stanisław 5499
 Wszendyrówny Andrzej 8984
 Wszółek Franciszek 5984
 Wszystko osiąga się przez nadzieję 5159
 Wśród swoich 5160

- Wujec Henryk 6347
 Wujek Jakub 1991, 3344
 Wujek Zygmunt 1792
 Wulczyńska Magdalena 8397
 Wulf Heinrich 9517
 Wünsch Thomas 5089
 Wunsz Waldemar 1874
 Würfel Václav Vilém 7827
 Wasatowski Zygmunt 8033
 Wuttke Heinrich 5186
 Wybicki Józef 1499, 6319, 7125, 7890
 Wybór tekstów z dziejów języka polskiego 3320
 Wybór tekstów źródłowych do dziejów częstochowskiego rzemiosła 2832
 Wybór źródeł do dziejów ruchu harcerskiego 9740
 Wybór źródeł do dziejów wsi Smólsk 7766
 Wybór źródeł do dziejów wsi Śmiłowiec 7767
 Wybór źródeł do dziejów ZHP 2833
 Wybór źródeł do dziejów Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej 10519
 Wybrane problemy historii medycyny 3056
 Wybrane sandecjana w zbiorach Archiwum Państwowego w Lewoczy 1188
 Wybrane zagadnienia w zakresie budownictwa 4037
 Wybrane zagadnienia z dziejów Kalendarium Zebrzydowskiej 6450
 Wybrane zagadnienia z zakresu filozofii, kultury i literatury 5230
 Wybranowski Dariusz 6982, 9537
 Wychowanie patriotyczne 3251
 Wychowska Ewa 4093, 4094
 Wycliffe John 2551
 Wyczesany Janina 3109
 Wyczółkowski Dariusz 6708
 Wyczółkowski Leon 3759
 Wyczółkowski Mariusz 2292
 Wydarzenia Marca 1968 roku w pamięci 983
 Wyder Grażyna, rec. 2963
 Wyderka Bogusław 115; red. 115
 Wydmuch Henryk Stanisław 10482
 Wydra Wiesław 3494, 3494; przedm. 7045; wyd. 6719
 Wydrycka Anna 3440, 8398
 Wydział do spraw Wyznań Urzędu Wojewódzkiego w Koninie 9741
 Wyzierając puszczę ziemię 2986
 Wyganowska Bożena 6404
 Wyganowska Cecylia 6404
 Wygieźzów, pow. chrzanowski 2327
 Wyglenda Jan 9925
 Wyględowski Mieczysław 9538
 Wyka Ewa 932, 1277, 1290, 8346
 Wyka Marta 3495, 10321
 Wykaz czynszów i służb komturstwa człuchowskiego 6729
 Wykaz publikacji prof. dr hab. Elżbiety Kowalczyk-Heyman 58
 Wykaz publikacji profesora dr. hab. Michała Parczewskiego 69
 Wykaz publikacji Profesora dr. hab. Tadeusza Srogosza 72
 Wykaz publikacji Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 9
 Wykaz zobowiązanych do szarwarku obywateli Fromborka 7096
 Wykłęci. Żołnierze podziemia niepodległościowego 10483
 Wykowski Bogumił 5161
 Wylegała Anna 958; przedm. 9093; red. 9093
 Wylęzek Malwina 7627
 Wymiary tolerancji w literaturze 8399
 Wypiorczyk-Przygoda Katarzyna 3252
 Wypisy źródłowe do dziejów ziemi i powiatu waleckiego 2834
 Wyporska Wanda 2397
 Wypustek Andrzej 2497
 Wypych Józef 10450
 Wypych-Gawrońska Anna 4049
 Wyróbiec Piotr, red. 318
 Wyroda Agata 1012–1015
 Wyrozumska Bożena 5430, 9742
 Wyrozumski Jerzy 2836, 3852, 5956, 6454, 6913; red. 246
 Wyrwa Andrzej Marek 2849, 6983, 5162; przedm. 6715; red. 296; wyd. 6715
 Wyrwa Maciej 4786
 Wyrwa Tadeusz 3616
 Wyrwał Jerzy 3063
 Wyrzykowski Mirosław 4667
 Wyskiel Tadeusz, red. 5170
 Wyskota-Zakrzewski Stanisław zob. Zakrzewski Stanisław
 Wysłobocki Tomasz 3057
 Wysłouch Seweryn 302; rec. 8690
 Wysłomlek Grzegorz 6610
 Wysłomlek Jakub, oprac. 7021
 Wysłocice, pow. miechowski 2072, 3752
 Wysocka Agnieszka 3710, 3762, 3768, 3784; przedm. 3768; red. 3768
 Wysocka Anna 6786
 Wysocka Barbara, red. 213
 Wysocka Justyna 1974
 Wysocka Paulina 5163
 Wysocki Artur 9539
 Wysocki Jacek 1911, 1912, 9876; przedm. 1911, 1912; red. 1911, 1912
 Wysocki Michał 4195
 Wysocki Piotr 7968
 Wysocki Roman 4781; wyd. 8422
 Wysocki Stanisław 4348
 Wysocki Wiesław Jan 9510, 3201, 4799, 6078, 8280, 8985, 9540; red. 9133
 Wysok Wiesław 1289, 4265
 Wysoka, pow. łancucki 3108, 7031
 Wysokie Litewskie, Białoruś 9280
 Wysokie Mazowieckie, woj. podlaskie; powiat 1799
 Wysokińska-Zajchowska Anna 2482
 Wysokiński Paweł 8550
 Wyspa Wielkanocna, na południowym Oceanie Spokojnym 4221, 2443
 Wypiański Stanisław 819, 1555, 1863, 3389, 3499, 3723, 5099, 6036, 6320, 6321, 8217, 8229, 8626
 Wypiański. Katalog wystawy 1555
 Wystawy czasowe 1518
 Wystawy przygotowane przez Muzeum Historii Kielc 1346
 Wystop Jacek 6503
 Wystrój i wyposażenie kościoła parafialnego w Małogoszczu 7768
 Wystruc zob. Czerniachowski
 Wyszczelski Lech 4889, 8840, 8986
 Wyszehrad, Węgry 2532
 Wyszki, pow. bielski, woj. podlaskie 1300; gmina 1300
 Wyszaków, woj. mazowieckie 5253
 Wyszogrodzka-Liberadzka Natalia 2781
 Wyszogród, pow. plocki 3910, 4313
 Wyszomirska Anna 3319
 Wyszomirska Krystyna 3526
 Wyszomirska Sławomir 7628
 Wyszperane w archiwum kartki z dziejów Łowicza 2835
 Wyszynska Anna 3627, 4936
 Wyszynski Stefan 614, 2863, 3251, 4914, 4988, 5001, 5026, 5082, 5090, 5112, 5131, 5140, 6481, 9673, 9732, 9743, 9744, 9875, 9957, 10026, 10208
 Wyśmierzyce, pow. białobrzeski 4538
 Wytoszyński Bogdan, tł. 6511; wyd. 6511
 Wytrzyszczak Sebastian 6984
 Wywałcz Polsce wolność lub zgin 4888
 Wywiół Przemysław 8229
 Wywrot-Wyszkowska Beata 4341, 6734, 6735; przedm. 6735; red. 6735
 Wyzgała Joanna, red. 3908
 Wyżeł-Ścieżyński Mieczysław 4853
 Wyżga Mateusz 6470
 Wyżgoł Edward 6621
 Wziątek Andrzej 6500
 Wzorek Józef 3083, 6322
 Wzorek Marek 3027
 Xiężopolski Antoni 680, 6323

- Yariv Arie, wyd. 2810
 Yesterday. Studia z historii najnowszej 2794
 Young John T., przedm. 7025; tł. 7025; wyd. 7025
- Z *Badań nad Księżką i Księgozbioremi Historycznymi* 325
 Z Bośni do Polski 9745
 Z dawna Polski Tyś Królową 5164
 Z dziejów Białogonu 6456
 Z dziejów Gabinetu Zoologicznego w Warszawie 7769
 Z dziejów Jędryska 6449
 Z dziejów oręża polskiego 4889
 Z dziejów parafii na terenie Gminy Zakrzówek 5165
 Z dziejów Parafii św. Marcina w Podwilku 5166
 Z dziejów represji sowieckich wobec Polaków 4782
 Z dziejów świątyni pw. Narodzenia NMP w Chełmie 9746
 Z historii rzemiosła na Śląsku Opolskim 4597
 Z perspektywy dwudziestolecia 10724
 Z podróźnikami przez pokolenia 2398
 Z warszawskich archiwów Stanisława Lorentza 8486
 Z Warszawy do Nowego Jorku 9207
 Z Włocławka nad Arktykę 4270
 Z ziemi polskiej do włoskiej 1375
 Z życia książki 3577
 Z życia Muzeum 1413
 Z życia politycznego szlachty i ziemianstwa 4783
 Za drutami 1635
 Za naszą i waszą wolność 9541
 Zać Andrj 4477
 Zabawa Kamila 5539
 Zabawa Krystyna 3326
 Zabezpieczanie i udostępnianie archiwalnych zasobów archiwów kościelnych 1088
 Zabiaty (Wołyńce), Białoruś 5080
 Zabiela Gintautas, red. 1963
 Zabielski Józef Gabriel Żbik 9208
 Zabielski Łukasz 501, 555, 5077; oprac. 2340; przedm. 2340
 Zabilska-Kunek Mirosława 6735, 6789
 Zablocka Maria 10725
 Zablocki Jan 2511, 6171
 Zablocki Janusz 9747
 Zablotna Dorota 6455
 Zabułów, pow. białostocki 930, 7510, 9461, 10067; parafia 1961
 Zabobrze zob. Jelenia Góra
 Zabolotna Oksana 2851
 Zaborniak Stanisław 2334, 4236, 4271, 6450, 6577, 8711
 Zaborowska-Musiał Justyna, tł. 2815
 Zaborowski Leszek 4680; przedm. 9196, 9197, 9210; red. 1828, 9196, 9197, 9210
 Zaborowski Mariusz 4680
 Zaborowski Robert, przedm. 7769; red. 7769
 Zaborowski Stanisław 3494
 Zaborska Urszula 33
 Zaborski Andrzej 3028
 Zaborski Jan 6324
 Zaborski Marcin 1862
 Zabory 3604
 Zabraniak Sławomir 5089, 6174, 6566, 6642, 6661
 Zabroni Beata 1874
 Zabrze, woj. śląskie 168, 1468–1470, 1908, 1938, 4264, 4403, 6652, 8372, 9242; Biskupice 8358; Mikulczyce 6653
 Zabrzeźniński Jan Janowicz 7585
 Zabytki lewobrzeźnego Torunia 4038
 Zabytki muzyczne w zbiorach Muzeum UJ 1376
 Zachara-Związek Urszula 2033
 Zacharias Michał Jerzy 2750, 4784, 8987
 Zachariasz Agata 4001
 Zacharski Rafał 4589
 Zacharz Włodzimierz 9748
 Zachmann Anna 1862
 Zachodniopomorskie Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich 1197
 Zachodniopomorskie województwo 1197, 4259, 10607, 10698
 Zachorowska Maria z Gołuchowskich 2388, 5549
 Zachowania nabywcze i konsumpcyjne mieszkańców Poznania 10726
 Zachuta Leszek 4890
 Zachwatowicz Krystyna 1290, 4044
 Zacisze, pow. białostocki 9149
 Zackiewicz Grzegorz 2837, 3608, 8988
 Zaczernie, pow. rzeszowski 6654
 Zaczkowski Rafał 6098
 Zaczynski Marian 3409
 Zaciński Andrzej 2870
 Zadarko Krzysztof 5167
 Ządębie zob. Lublin
 Ządnieprze 7231
 Zador Judit 1543
 Zadora Anna 2733
 Zadróżny Mieczysław 1281
 Zadunajskij Vadim Vasil'ovič 2734, 4681
 Ządórze, Ukraina 2464
 Zadzik Jakub 3852, 7509
 Zagadnienia religijne i narodowościowe 2795
 Zagajewska Jolanta 6325
 Zagajewski Adam 3433; przedm. 9037
 Zagalski Michał 8274
 Zagata Leon 6326
 Zagdańska Joanna 8989
 Zagłada Żydów 326
 Zagłoba Katarzyna 3275
 Zagnańsk, pow. kielecki; gmina 4558
 Zagorzyn, pow. nowosądecki 677, 4416
 Zagózdźon Jacek 4878
 Zagóra-Jonszta Urszula 2687, 3026, 8554; red. 3026
 Zagórow, pow. słupecki 3097; region 3097
 Zagórska Sylwia 2733
 Zagórska Wanda, red. 4917
 Zagórska-Telega Joanna 2292, 2869
 Zagórski Bogusław S. 2932
 Zagórski Dariusz 10578; przedm. 7400; red. 7400
 Zagórski Piotr 6789
 Zagrobelny Andrzej, przedm. 1588; red. 1588
 Zagrzeb 9270
 Zagulski Sylwester 2733
 Zahaczewska Izabela 3407
 Zahel Dorota 3664, 3710, 7833
 Zahoczewie, pow. leski 9690
 Zahorski Stanisław 8264
 Zahorski Witold 2973
 Zahorski Witold jun. 1193
 Zahradnik Stanisław 4598, 6629
 Zajac Andrij 4562
 Zajadlo Jerzy 1844
 Zajas Paweł 3496
 Zajac Barbara, rec. 2133
 Zajac Czesław, red. 3136
 Zajac Edward 2837
 Zajac Grzegorz 3327, 3497
 Zajac Izabela 4342
 Zajac Marek 5588; przedm. 5588
 Zajac Michał 6511
 Zajacowski Krystyna, współpr. 6394
 Zajac Paweł 2983
 Zajac Renata M. 349, 3615, 10484
 Zajac-Włodarska Anna 5196
 Zajacek Regina, współpr. 6569
 Zajączkowska-Żyszkiewicz Anna 4969
 Zajączkowski Jerzy 4103
 Zajączkowski Krzysztof 4845
 Zajączkowski Mariusz 2765, 9484, 9542; wyd. 9164
 Zajączkowski Ryszard 3407, 3498; przedm. 3407; red. 3407; wyd. 9735
 Zajączkowski Stanisław Franciszek 5430
 Zajączkowski Stanisław Marian 5430
 Zajączkowski Włodzimierz 784
 Zajchowska Anna 1972, 2575, 5035, 6985
 Zajchowski Zbigniew 1745
 Zajczyk Szymon 1612
 Zajdel Janusz Andrzej 3422
 Zajewski Władysław 4785

- Zajęcki Maurycy 4663
 Zajko-Czochańska Justyna 3608
 Zajkowska Joanna 3368, 3435, 8400, 8401
 Zajkowska Katarzyna 1053
 Żák-Caplot Katarzyna 1259
 Zakarpacie 8868
 Zakartkowani w historii 6394
 Zakaukazie 2732
 Zakopane, woj. małopolskie 1513, 1516, 5653, 6479, 8731, 8776, 10389
 Zakościelna Anna 4310, 5965, 6703
 Zakroczym, pow. nowodworski, woj. mazowieckie; region 9278
 Zakrzewo, pow. złotowski 5694
 Zakrzewska Maria Elżbieta 6327
 Zakrzewski Andrzej J. 2796, 5168, 6586, 7231
 Zakrzewski Bartosz 4878
 Zakrzewski Leszek 81, 677, 4348, 4797; red. 4797
 Zakrzewski Leszek Stanisław 9138
 Zakrzewski Maciej 8990, 9760, 10457
 Zakrzewski Paweł 4856
 Zakrzewski Ryszard 10418
 Zakrzewski Stanisław 6328, 6913
 Zakrzewski Tadeusz 9413
 Zakrzewski Tadeusz (1922–2014) 6329, 6624
 Zakrzewski Tadeusz Paweł 7770
 Zakrzewski Zbigniew 369
 Zakrzów zob. Wrocław
 Zakrzówek zob. Kraków
 Zakrzówek, pow. kraśnicki 5165, 9107; gmina 5165
 Zalcman Necha zob. Sowińska Stanisława
 Zalesie zob. Wrocław
 Zaleska Ilona 5089, 8134; rec. 5691
 Zaleska Krystyna, tł. 6998, 7007
 Zaleski Adam 8487
 Zaleski August 4742, 7771
 Zaleski Filip 9000
 Zaleski Marcin 3623
 Zaleski Marek 10321
 Zaleski Władysław 5131
 Zaleski Zygmunt 4456
 Zaleszewski Krzysztof 6431
 Zalewska Agata 4068
 Zalewska Anna I. 1912, 8402
 Zalewska Karolina 3763
 Zalewska-Opasińska Bogumiła 8991
 Zalewski Andrzej 6330
 Zalewski Bartosz 2530
 Zalewski Bohdan 7772
 Zalewski Cezary 3333, 7773
 Zalewski Jerzy 4889, 8488
 Zalewski Ksawery 8488
 Zalewski Lucjan 6331
 Zalewski Przemysław 2590
 Zalewski Rafał 5169
 Zalewski Zygmunt S. 2577
 Żalnora Aistis 8550
 Zaluza Beata 3313
 Załączny Jolanta 1613, 2306, 2381, 2837, 2861, 2972, 5278, 5418, 5550, 6111, 8280, 8840, 8992–8994; rec. 4156; red. 5278
 Załączny Stanisław 88
 Załęska-Kaczko Jagoda 4420
 Załęski Stanisław 959
 Załęski Wojciech 1286, 6332
 Załoga SS w KL Auschwitz 9209
 Założyciele miasta oraz mecenasi nauki 6454
 Załuska Teresa z Rostworowskich 7097
 Załuski Andrzej Chryzostom 7053
 Załuski Andrzej Stanisław 1196, 4936
 Załuski Daniel 4506
 Załuski Jan Konrad 2292
 Załuski Józef Andrzej 1196, 7147
 Załuski Karol 8073
 Załuski Ludwik 7053
 Załuski Piotr Stanisław 5799, 9749, 9750
 Załuski Tomasz 3732; red. 3732
 Załuski Walenty 8403, 6333
 Zamachowska Monika 3056, 8404, 8405
 Zambrow, woj. podlaskie 8959, 9489
 Zamecki Stefan 2851, 3058, 3059; red. 189
 Zamek krzyżacki w Toruniu 4039
 Zamek zwany Kazimierzowskim w Przemyślu 4040
 Zamelska-Monczak Kinga 2849, 4282, 4298, 6750
 Zamenhof Ludwik 6334
 Zamecka Paulina 2797
 Zamiatała Dominik 4914, 5002, 8406, 8795, 9875, 10022, 10275
 Zamieszkańcy 4228
 Zamojsce, pow. jarosławski 2869
 Zamojski Adam 9545; przedm. 9425
 Zamojski Jan 4067
 Zamorski Bronisław 2848
 Zamorski Krzysztof 714, 826; red. 172
 Zamościński Krzysztof 2367, 2368
 Zamość, woj. lubelskie 136, 1178, 1179, 1608, 1887, 1893, 2877, 3218, 3466, 3773, 3930, 4042, 4816, 5221, 6789, 7501, 7569, 7609, 8284, 8285, 9270, 9546, 9883, 10461, 10521; ordynacja 7212, 7385, 7581; powiat 5234; region 6100, 6655, 9180; Zamojszczyzna 1801, 3093, 8228, 8447, 9421, 9546, 10242
 Zamojscy, ród 3526, 3798, 7774, 4265, 5299
 Zamoyska Anna Franciszka z Gnińskich 7053, 7478
 Zamoyska Barbara z Tarnowskich 7581
 Zamoyska Konstancja z Czartoryskich 7362
 Zamoyska Maria 7774
 Zamoyska Teresa z Potockich 7478
 Zamoyska Urszula z Kalińskich 7478
 Zamoyska Zofia 4601
 Zamoyski Andrzej Hieronim 1905, 7125, 7333, 7362, 7470, 7537, 7557
 Zamoyski August 5299
 Zamoyski August Adam 5299
 Zamoyski Grzegorz, red. 1156
 Zamoyski Jan 2450, 2863, 4601, 7552, 7581
 Zamoyski Jan (1901–1986) 9550
 Zamoyski Klemens Józef 7362
 Zamoyski Konstancy 3681
 Zamoyski Marcin 1887
 Zamoyski Marcin Leopold 7053, 7234, 7385
 Zamoyski Maurycy 7794
 Zamoyski Michał Zdzisław 7053
 Zamoyski Stanisław 4601
 Zamoyski Tomasz Józef 7053
 Zamoyski Władysław 7774
 Zamrzycka Judyta 3578
 Zander Johann 7014
 Zaniewicz Joanna Ewa 9543
 Zaniewicz Zdzisław 5850
 Zaniawska Teresa 10485
 Zaniewski Andrzej 4968
 Zanussi Krzysztof 10110
 Zaolzie 4598, 5200, 8696, 8830, 9353
 Zaorska Magdalena 5215
 Zapalec Anna 1828
 Zapalowa Kazimiera 6370
 Zapalowski Andrzej 4711, 4780, 5234
 Zapalów, pow. jarosławski 4933
 Zapart Robert 2987, 10486
 Zapartyka Maryna 8386
 Zapceń, pow. bytowski 6399
 Zapilce, region między Wisłą, Pilicą i Radomką 6850
 Zapiski Historyczne 327
 Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie 328
 Zapiski Mikołaja Kopernika 3579
 Zapiski z dziejów Cielc 6404
 Zapisy sądu duchownego Ormian 7098, 7099
 Zapisy terroru 9210
 Zapisy wizytacji kościoła farnego w Gostyniu 7100
 Zapolska Anna 2292, 2578
 Zapolska Gabriela 2847
 Zapolska-Downar Magdalena 10457
 Zapomniany kaci Hitlera 9544
 Zapora Adam 1460
 Zaporowski Zbigniew 714, 6101, 6488, 6498; przedm. 6101; red. 6101
 Zaporozie 3430
 Zapotoczna Maria 1318
 Zaprutko-Janicka Aleksandra 8995

- Zaranie Śląskie 329
 Zarańskie Jezioro, jezioro na Pojezierzu Drawskim 2294
 Zaraska Krzysztof 3027
 Zaraz po wojnie 1636
 Zarek Józef, red. 2781
 Zaremba Maciej 2983
 Zaremba Małgorzata 1194
 Zaremba Marcin 2794
 Zarembowie, rodzina 6477
 Zaremska Hanna 5430
 Zaręba Alfred 3290
 Zaręba Andrzej 4891
 Zarębian Władysław 5418
 Zarębianka Zofia 3433, 3433, 3434, 3434
 Zarębska Małgorzata 5251
 Zarębski Juliusz 4116, 5202
 Zariczny Piotr 10727
 Žarnovský Peter 1556, 7629
 Zaron Zofia 10548; red. 3289, 3290
 Zarow Sarah Ellen 957
 Zaruski Mariusz 5539
 Zarychta-Wójcicka Agnieszka 4200
 Zarycki Andrzej 4201
 Zarycki Tomasz 4547
 Zarys dziejów Kłobucka 6459
 Zarzeczce zob. Katowice
 Zarzeczce, pow. niżański 6656
 Zarzeczce wczoraj i dziś 6656
 Zarzycka Elżbieta, red. 990
 Zarzycka Ewa 4115
 Zarzycka Katarzyna, oprac. 1590, 1591
 Zarzycka-Ręgorowiczowa Olga 2861
 Zarzycki Piotr 4883
 Zarzycki Robert W. 10487
 Zarzycki Tadeusz 5432
 Zasada Anna, red. 200
 Zasada Zdzisław Jan 380, 6306, 6869, 6986; przedm. 6869
 Zasada zespołowości w praktyce Archiwów Państwowych 1089
 Zasadowa Hanna 6335, 6336
 Zasady skautowego ruchu żeńskiego 3253
 Zasępa Bożena 10661
 Zasępa Tadeusz 5332
 Zaškil'nák Leonid 714, 746, 2450
 Zasławski Aleksander 7053
 Zasławski Janusz 7053
 Zasławski Władysław Dominik 7187
 Zasmyki, Ukraina 2464
 Zasztowt Leszek 732, 2008, 6238; red. 3007
 Žatec, Czechy 2857
 Zatoń Piotr 2355
 Zatorska Magdalena 5196
 Zatorska Matylda 2306, 3369; red. 3369; współpr. 3368
 Zatrocze, Litwa 930
 Zaucha Tomasz, red. 1524
 Zavadzka Alina 2988
 Zawada, pow. dębicki 5046
 Zawada Andrzej 5539
 Zawada Michał 1131
 Zawadka, pow. wadowicki 4262
 Zawadka Katarzyna 9876
 Zawadka Marek, red. 4880
 Zawadzy, rodzina 891
 Zawadzka Anna 1194
 Zawadzka Bożena 3110
 Zawadzka Zofia 6560
 Zawadzki Aleksander 859, 10190
 Zawadzki Andrzej 9751
 Zawadzki Arkadiusz 2865
 Zawadzki Dyzma 3254
 Zawadzki Jarosław Maciej 4601
 Zawadzki Józef 6337
 Zawadzki Marcin 2453
 Zawadzki Michał 1297
 Zawadzki Michał (ksiądz) 4889
 Zawadzki Paweł 1912
 Zawadzki Piotr 983
 Zawadzki Robert K. 3368
 Zawadzki Roman Maria 3327
 Zawadzki Stanisław 4379
 Zawadzki Tadeusz, pseud. Zośka 8428
 Zawadzki Tomasz 2068
 Zawadzki Wincenty Mieczysław 6338
 Zawadzki Władysław Marian 3013
 Zawadzki Wojciech (1950–2017) 6339
 Zawadzki Wojciech (ur. 1950) 8996
 Zawadzki Wojciech (ur. 1964) 5140, 6617; rec. 5034
 Zawal-Brzezińska Beata 6567
 Zawałek Eugeniusz 3804
 Zawanowska Marzena 466, 2579
 Zawarus Lucyna 6148
 Zawichost, pow. sandomierski 2884, 6923
 Zawiercie, woj. śląskie 96, 5072, 5313; Blanowice 6657
 Zawilski Paweł 2290
 Zawilski Piotr 1042; współpr. 9054
 Zawiła Gabriela, przedm. 8253
 Zawiła Małgorzata 1874
 Zawiola Wojciech, współpr. 4254
 Zawistowicz-Adamska Kazimiera 2395
 Zawistowska Kazimiera 3443; 6340
 Zawistowska Monika 4104
 Zawistowski Andrzej 2794, 4525, 10278, 10488, 10489
 Zawistowski Lucjan 8394
 Zawistowski Piotr 4165
 Zawistowski Stanisław 5499
 Zawisza Czarny z Garbowa 2844
 Zawisza Ludwik 3062
 Zawisza Ryszard F., red. 3166
 Zawiszewska Agata 3493, 8399, 8407
 Zawisław Andrzej 6543
 Zawitaj Królowo Różańca Świętego 5170
 Zawitkowska Wioletta 6934
 Zawitkowski Krzysztof 2983
 Zawodnik Małgorzata 4599
 Zawoja, pow. suski 2387
 Zazulák Ůrij 4664
 Zazule, Ukraina; parafia 7748
 Ząbek Maciej, red. 2437, 2438
 Ząbkowice Śląskie, woj. dolnośląskie 4238, 6658; region 6658
 Zbarachewicz Beata 5171
 Zbaraski Jerzy 2851
 Zbaraski Krzysztof 3749
 Zbaraż, Ukraina 3477
 Zbąski Stanisław 3736
 Zbąszynek, pow. świebodziński 1714
 Zbąszyń, pow. nowotomyski 1471, 1810, 3942, 5958; region 907
 Zbieralski Robert 8997
 Zbiory z byłej Pruskiej Biblioteki Państwowej w Berlinie 1557
 Zbiór tłoków i stempli pieczętnych w zasobie Archiwum Państwowego w Poznaniu 1152
 Zblewski Zdzisław, red. 219
 Zborowska Agata 10659
 Zborowska Natalia 1746
 Zborowski Franciszek, pseud. Zbroja 6341
 Zborowski Juliusz 2399
 Zborowski Piotr 7231
 Zborowski Samuel 7582
 Zborów, Ukraina 7340
 Zborówek, pow. buski 6116
 Zbrodnia katyńska 4786
 Zbrodnia Zgierska 20 III 1942. 9545
 Zbroiński Kazimierz 9431
 Zbróg Piotr 3321
 Zbróg Zuzanna 3321
 Zbrucze, lewy dopływ Dniestrzu 2869
 Zbylitowska Góra, pow. tarnowski 5514
 Zbylut Pałuka 6715
 Zbyszewski Karol 7272
 Zdanek Maciej 752, 1972, 3255
 Zdanie 9703, 10457
 Zdaniewicz Radosław 1329; przedm. 6221
 Zdanowicz Anna 8998
 Zdanowicz Henryk 5547
 Zdanowicz-Opiełński Jan 8103
 Zdanowski Marcin 1277
 Zdańkowska Marta 1637
 Zdeb Jan Karol 6342
 Zdeb Katarzyna 794, 1912, 6699
 Zdeb Sylwia 1928
 Zdebska-Schmidt Joanna 4049
 Zdeptane dzieciństwo 9546
 Zdero Renata, współpr. 1418
 Zdolski Janusz, red. 5920
 Zdołbunów, Ukraina 8605
 Zdrenka Joachim 79, 2873, 2940, 5551–5553
 Zdrojewska-Nowak Marta 4600
 Zdrowie-Mania zob. Łódź
 Zdrójkowski Dawid 10490

- Zdrzałkówna Iza 6343
 Zdulska Danuta, oprac. 59
 Zdulski Krzysztof 2798
 Zdunek Adam, przedm. 6479, 6480; wyd. 6479, 6480
 Zdunek Józef 6477–6480; przedm. 6476–6480; red. 6476–6480; wyd. 6476, 6479
 Zdunek Przemysław 9670
 Zduniak Michał 3499
 Zduny, pow. kaliski; region 2845
 Zduny, pow. krotoszyński 4366
 Zduńska Wola, woj. łódzkie 4559, 4911, 6156, 6355
 Zdyb Magdalena 3768, 4041
 Zdziechowski Marian 5229
 Zdziewojski Grzegorz Jan 5088
 Zdzisław Stanek. Katalog zbiorów 1340
 Zdzisław Stieber (1903–1980). Materiały i wspomnienia 3322
 Zdzitowiecki Seweryn 1475
 Zebrzydowice, pow. wadowicki 1180
 Zega Włodzimierz, oprac. 1219
 Zegadłowicz Emil 485, 1481, 8982
 Zegarski Witold 5499
 Zegrze, pow. legionowski 1912, 5641, 5642, 6580, 8171, 9601
 Zegzula Weronika 1182
 Zegzula-Nowak Joanna 3060
 Zeidler Kamil, red. 4614
 Zelewo, pow. wejherowski 5306
 Zelmanśka-Lipnicka Anna 1588
 Zemanek Alicja 3776
 Zembaty Zbigniew 3063; red. 3063
 Zemborzyce zob. Lublin
 Zembrzaska-Kasprzak Marta, oprac. 1622; red. 4054
 Zembrzyce, pow. suski 1746
 Zembrzyckie szaflikowanie 1746
 Zemła Gustaw 3624
 Zemło Mariusz 6613; red. 1286
 Zenderowski Radosław 4681, 10667
 Zerwanka, pow. leżajski 1349
 Zerza Martha 6399
 Zestawienie publikacji dr. Stanisława Talarczyka i o nim 77
 Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska w Białymstoku 330
 Zeszyty biograficzne duchowieństwa katolickiego na Śląsku 5554
 Zeszyty Gdynskie 331
 Zeszyty Historyczne 3616
 Zeszyty Historyczne Miasta Jaworzna 332
 Zeszyty Historyczne WiN-u 333
 „Zeszyty Historyczne” z perspektywy półwiecza 3616
 Zeszyty Muzealne Muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego 93, 334
 Zeszyty Muzeum Ziemi Kłódzkiej 335
 Zeszyty Myszkowskie 336
 Zeszyty Prasoznawcze 3617
- „Zeszyty Prasoznawcze”. Analiza zawartości (1957–2012) 3617
 Zeszyty Radomszczańskie 337
 Zeszyty Sądecko-Spiskie 94, 338
 Zeszyty Thumackie 2837
 Zeszyty Wiejskie 339
 Zeszyty Wojnickie 340
 Zeugitana, prowincja cesarstwa rzymskiego 1386
 Zębscy, rodzina 2065
 Zgama Barbara 6446
 Zgierska Agnieszka 2422
 Zgierz, woj. łódzkie 11, 9545; powiat 11
 Zglenicki Witold 719, 5541
 Zglobica Michał 10491
 Zgoda Kazimierz 6344
 Zgodzińska Beata 6553
 Zgolińska Ewa J. 8383
 Zgorzalewicz Janusz 6345
 Zgorzelec, woj. dolnośląskie 1862, 6725
 Zgorzelecka Puszcza 1912
 Zgorzelska Urszula 6221
 Zgórniak Marek 8408
 Zgryza Katarzyna 8999
 Zianiuk Raisa 5080
 Ziabka Leszek 2268
 Ziabka Magdalena 1910
 Ziątkowski Leszek, rec. 8316; red. 4769
 Ziegeler Karin 1874
 Zieja Jan 3232, 6346, 6347
 Zieja Władysław 7775
 Ziejewski Aleksander 1074
 Ziejka Franciszek 1290, 3409, 3430, 3435, 3852, 5099
 Zielaskowska Elżbieta, oprac. 9068
 Zielazny Anna 3908
 Zielenkiewicz Marzena 2469
 Zielen Maria Grażyna 6105
 Zieleźnik Zdzisław 5678
 Zielin, pow. gryfiński 2179
 Zielińscy, rodzina 8384
 Zielińska Agnieszka 2915, 5128, 5135, 6481; red. 268
 Zielińska Aleksandra 5223
 Zielińska Danuta 6264; oprac. 17, 19
 Zielińska Dorota, współpr. 3800
 Zielińska Elżbieta Joanna 10728
 Zielińska Jadwiga 5195
 Zielińska Maria 2869
 Zielińska Zofia 826, 960; przedm. 6998; wyd. 6998
 Zieliński Andrzej 5555, 5556, 5987, 6607
 Zieliński Dariusz 6658
 Zieliński Edmund 3764
 Zieliński Gustaw 6348
 Zieliński Jan, red. 3460; wyd. 3482
 Zieliński Jarosław 800; rec. 2878
 Zieliński Jarosław (1971–2012) 6349
 Zieliński Jerzy 1747, 5885
 Zieliński Konrad 1676, 8280; rec. 4698
- Zieliński Marek 6060; uzup. 989, 990
 Zieliński Michał 10520
 Zieliński Mikołaj 4129
 Zieliński Przemysław 3787
 Zieliński Tomasz 2497
 Zieliński Waldemar 4386
 Zieliński Wiesław 1748, 6607
 Zieliński Zygmunt 2431, 4787, 5131; przedm. 2686, 9147; rec. 3140
 Zieliński Zygmunt (1858–1925) 8301
 Zielona Góra 309, 1088, 1181, 1182, 1655, 1764, 1990, 2883, 2940, 3743, 4094, 4364, 4506, 5373, 5647, 5723, 5800, 6007, 6264, 6491, 6659, 9882, 10158, 10230, 10275, 10337, 10346, 10425, 10604, 10629, 10637, 10671; region 3275
 Zielona Góra – przeszłość, terażniejszość i przyszłość 6659
 Zielona Wieś, pow. rawicki 3122
 Zielonka, pow. poznański 3849
 Zielonka, pow. wołomiński 10195
 Zielonka Kornel 8387
 Zielonka Ludwik 8387
 Zielonka Nowa, pow. zwolenński 3895
 Zielonka Robert 6659
 Zielonka Zbigniew 4885
 Zielonogórskie województwo 10275, 10337
 Zielonogórsko-gorzowska diecezja 635, 5399, 10275
 Ziemia Antoni 1503; red. 1435, 1634
 Ziemia Wojciech 5140
 Ziemer Klaus 1828, 1862; red. 1862
 Ziemia Czestochowska 341, 3588
 Ziemia Gorzowska 5924
 Ziemia i Morze 10059
 Ziemia Kolska 3595
 Ziemia Kujawska 342
 Ziemia Lubyska 6492
 Ziemia Orzyska 8409
 Ziemia Sandomierska 3608
 Ziemia Sieradzka 1863
 Ziemia skrywa kości 1874
 Ziemia Święta 2550, 2575, 8132
 Ziemia włoszczońska w tekstach źródłowych od XIII do XVI w. 6730
 Ziemiańska 3608
 Ziemiański Bolesław 6350, 6351
 Ziemiański Stanisław 3433
 Ziemiaństwo na Lubelszczyźnie VI. 4601
 Ziemie polskie i ich sąsiedzi w czasach półpopielnicowych 653
 Ziemie Zachodnie i Północne 1636, 2451, 2870, 2940, 6463, 9832, 9837, 10072, 10148, 10191, 10275, 10277, 10509

- Ziemlewska Anna 932
 Ziemiak Wojciech, przedm. 4202; red. 4202
 Ziemomysł, książę inowrocławski 6952
 Ziemiński Andrzej, red. 5540
 Zieniewicz Andrzej 10321
 Zieniuk Krzysztof 5858
 Zienkiewicz Aleksander 1652
 Zienkiewicz Olga, tł. 806, 9217
 Zientara Benedykt 2580, 5430
 Zientara Maria 10492
 Zientara-Malewska Maria 5215
 Zientarzewski Mirosław 4864
 Zierhoffer Karol 2252
 Zierhofferowa Zofia 2252, 6352
 Zieten Helena z Wollerów von 6479
 Zieziula Grzegorz 8410; wyd. 8410
 Zięba Andrzej Aleksander 2901, 8411; oprac. 2918; przedm. 2463
 Zięba Dariusz 7630
 Zięba Jan 3473
 Zięba Józef 3256
 Zięba Krzysztof 1276, 1887
 Zięba Maciej 4667
 Zięba Piotr 1731, 2734, 4681
 Zięba Tadeusz 8412
 Zięba Zbigniew 5172
 Ziębice, pow. ząbkowicki 6660, 6873; księstwo 6658
 Ziębińska-Witek Anna 714, 1289, 1298
 Zięcina Krzysztof, wyd. 2813
 Zięciowska Dorota 6148
 Ziętał Katarzyna 1194
 Ziętał Paweł 10298
 Ziętański Mateusz 2433
 Ziętkiewicz Marta 1858, 3693; red. 3693
 Ziętkiewicz-Kotz Joanna, red. 3749
 Ziegler und Klipphausen von, rodzina 5227
 Zima Amélie 4752
 Zima Łukasz 2439
 Zimbabwe 2775, 9628
 Zimbaro Philip, przedm. 1845
 Zimmerer Katarzyna 1521, 9547
 Zimmerman Joshua D. 9548; polem. 9548
 Zimmermann Franz 3016
 Zimmermann Peter 8413
 Zimna Marlena 5274
 Zimna-Kawecka Karolina 3737, 3953
 Zimniak Stanisław 4986
 Zimnica-Kuzioła Emilia 10729
 Zimno, Ukraina 2869
 Zimnoch Katarzyna 3534, 3536, 8878
 Zimny Krystyna 6429
 Zimny Marcin 1351
 Zimny Robert 5848
 Zimoch-Piaskowska Izabela 10493
 Zimóń Damian 5678
 Zimorowic Józef Bartłomiej 3484
 Zimowa Szkoła Historii Najnowszej 2877
 Zimowska Bronisława 8489
 Zin Barbara 10494
 Zink Adalbert (Wojciech) 6353
 Zinkiewicz Jacek 1299, 1543; przedm. 1543
 Zinkiewiczowie, rodzina 5364
 Zinkow Leszek 2306
 Ziober Aleksandra 554, 582, 2629, 3356, 7505
 Ziober Urszula 5809
 Ziobro Barbara, oprac. 9163; red. 9163
 Ziobro Wojciech 2423
 Ziobroń Justyna 10523
 Ziobrowski Julian 6477
 Ziolek Grzegorz 2451
 Ziolo Katarzyna, red. 9619
 Ziolo Krzysztof 3505
 Ziolo Zbigniew 2424
 Ziomek Patrycja 4880
 Ziótek Artur 3479, 5761, 7631; rec. 8564
 Ziółek Ewa M. 4825, 5089, 6488, 8158; przedm. 7750; wyd. 7750
 Ziółkiewicz Wojciech 2011
 Ziółkowska Aneta, tł. 1640
 Ziółkowska Anna 5859, 9517
 Ziółkowska Barbara 5173; oprac. 27
 Ziółkowska Ewa 3500
 Ziółkowska Krystyna 1937
 Ziółkowska Olga 3276; red. 3276
 Ziółkowski Henryk 9206
 Ziółkowski Józef M. 4892
 Ziółkowski Mariusz 2294
 Ziółkowski Tadeusz Bonifacy 6354
 Ziółkowski Wojciech, tł. 1476, 2013
 Zisopulu-Bleja Kateriny 4343
 Zitek Adam 2857
 Züraitytė Audronė 4116
 Zjawin Jacek 5717, 8414
 Zlamal František 8490, 8490
 Zlamal Janusz 8490
 Zlamalowie, rodzina 8490
 Złoczew, pow. sieradzki 6661; gmina 6661; region 6661
 Złoczów, Ukraina 2464, 7679
 Złotkowski Dariusz 3477, 6566, 7621
 Złotkowski Piotr 2253, 2254
 Złotnicki Stefan 6355
 Złotnictwo lubelskie ze zbiorów muzealnych i kolekcji prywatnych 1561
 Złotno zob. Łódź
 Złotoria, pow. białostocki 5547
 Złotoryja, woj. dolnośląskie 5326
 Złotowski Dariusz 2113
 Złotów, woj. wielkopolskie 1874, 2873; powiat 2940; region 2179, 5551-5553
 Złoty Potok, pow. częstochowski 3834
 Zmartwychwstanki 7824
 Zmartwychwstańcy 3131, 5195, 8119
 Zmierczak Maria 301, 674
 Zmorzyński Wojciech 1505; red. 1505
 Zmuda Ewa 3312, 3323; red. 3311, 3312
 Zmudziński Mateusz 1043, 1045, 1088, 1937, 10578; rec. 1090
 Znad Chocieli 95
 Znajomski Artur 8; rec. 73
 Znaku Rodła nie wolno było nosić 8491
 Znamierowska-Rakk Elżbieta 2799
 Znamierowski Alfred 1965
 Znani i nieznanymi międzywojennego Lwowa 9000
 Znosko Jerzy 6356
 Zobniów Stanisław 2266
 Zoffany Johann Joseph 3749
 Zofia Holszańska, królowa 6924
 Zofia Jagiellonka, margrabina brandenburska 2547
 Zoll Andrzej 4667, 4788
 Zołtkowski Łukasz 3604
 Zoppoter Zeitung 8712
 Zorá Galicia 8716
 Zormanová Lucie 3257
 Zosimos (2. poł. V w.) 2453
 Zozula Andrzej 10299
 Zrzesz Kaszëbskò 3604
 Zub Monika 3954
 Zubeł Waldemar 5253
 Zuber Dariusz 5077; przedm. 8458; red. 5077
 Zubowski Piotr 1938, 9001, 9002; wyd. 9690
 Zubrzycki Adam 3062
 Zubrzycki Franciszek 746
 Zubrzycki Jan Sas 4034
 Zubrzycki Józef Wieniawa 1231
 Zuch Katarzyna, współpr. 6669
 Zuchniewicz Paweł 5781
 Zug Simon Gottlieb 3812
 Zujag Leszek 4602, 6520
 Żukow Dmitrij 9372
 Zulewska Barbara 9003
 Zuliani, rodzina 4508
 Zułów, Litwa 6662
 Żurba Galina 3492
 Zurych (kanton) 2461
 Zuzak Jolanta, red. 3048
 Zuzek Tomasz 6987
 Zuziak Janusz 888, 4889
 Zwalczenie ruchu prometejskiego w Polsce Ludowej 9752
 Zwanow zob. Niedźwiedziny, pow. wągrowiecki; Dzwonowo
 Zweiffel Łukasz 2687
 Zweig Stephanie 1473
 Związek Jan 690
 Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich 677, 772, 782, 800, 850, 938, 955, 1938, 2204, 2344, 2425, 2428,

- 2434, 2450, 2456, 2459, 2469, 2470, 2476, 2480, 2481, 2665, 2669, 2686, 2689, 2696, 2702, 2711, 2718, 2720, 2731–2733, 2736, 2741, 2748, 2750, 2755, 2763, 2769, 2774, 2777, 2791, 2837, 2882, 2950, 2951, 2954, 2967, 2971, 2988, 3213, 3550, 4087, 4117, 4670, 4681, 4697, 4698, 4727, 4752, 4767, 4782, 4786, 4789, 4839, 4842, 4845, 4853, 4870, 4880, 4889, 5002, 5072, 5223, 5593, 6416, 6429, 6443, 6478, 6511, 8437, 8481, 8494, 8645, 8699, 8715, 8800, 8938, 8953, 8987, 9006, 9022, 9027, 9029, 9034, 9036, 9039, 9069, 9117, 9169, 9189, 9191, 9193, 9214, 9226, 9232, 9242, 9250, 9261, 9270, 9285, 9319, 9330–9332, 9344, 9348, 9352, 9362, 9366, 9368, 9380, 9386, 9398, 9404, 9411, 9448, 9461, 9484, 9493, 9505, 9528, 9533, 9539, 9540, 9546, 9556, 9564, 9571, 9625, 9723, 9827, 9842, 9931, 10024, 10033, 10038, 10048, 10154, 10158, 10201, 10217, 10218, 10220, 10260, 10278, 10326, 10396, 10412, 10483, 10532, 10589, 10628, 10657
- Związek Tomasz 1972, 2187, 2845; rec. 7033; wyd. 7069
- Związki i organizacje nauczycielskie w Drugiej Rzeczypospolitej 9004
- Związki zawodowe i organizacje nauczycielskie w okresie PRL-u 10495
- Związkowiec 9973
- Zwiefka Marek 4807
- Zwiercan Roman, przedm. 9558
- Zwierciadło 9854
- Zwierowicz Marzena 2389, 3923
- Zwierz Krzysztof 6638; rec. 7624
- Zwierzchowski Mieczysław 10260
- Zwierzchowski Piotr 2794, 3745
- Zwierzęta w historii, literaturze i sztuce Europy 2483
- Zwierzkowski Michał 7594
- Zwierzyczka Agnieszka 4192
- Zwierzycy Józef 6358
- Zwierzycowski Michał 961, 4379, 7358, 7509; red. 7154; wyd. 6989
- Zwierzyniec zob. Kraków
- Zwierzyniecki Robert Kazimierz 4603, 6614, 9753
- Zwoleń, woj. mazowieckie 4429, 5410
- Zwoleńska Elżbieta 3852
- Zwoliński Andrzej 5396, 9549
- Zwoliński Przemysław 3289
- Zwóńk kaszëbsczi 3604
- Zwrot 5200
- Zwyciężamy Miłość 10587
- Zybajło Wiktor, red. 313
- Zybert Elżbieta Barbara 1290
- Zybrant Robert 2660
- Zybura Marek, oprac. 5186; przedm. 5186; wyd. 5186, 9577
- Zych Ewelina 2010, 3752, 3852, 4936; red. 3852
- Zych Paweł 2400
- Zych Robert 1868
- Zych Sławomir 4971, 5071, 5686, 6071; red. 945, 4971
- Zych Tadeusz 1421, 3457, 9550; przedm. 3457, 9717; red. 160, 3457; wyd. 9716, 9717
- Zychowicz Karolina 3732, 10496
- Zychowicz Piotr 2936, 4789, 9005, 9006, 9551
- Zydek Jerzy 6412
- Zyglewski Zbigniew 4604, 4807, 4989
- Zygmunt Angelika 9670
- Zygmunt Głoger i jego twórczość 3061
- Zygmunt I Stary 3815, 4801, 7521
- Zygmunt II August 1359, 2033, 2932, 3749, 4801, 7017, 7509
- Zygmunt III Waza 929, 1773, 2140, 2430, 2869, 3356, 3766, 7000, 7138, 7186, 7231, 7368, 7401, 7509, 7552, 7605, 7606, 7624
- Zygmunt Luksemburski 6739
- Zygmunt Szczęsny Feliński, św. 3375, 6359, 8418
- Zygmunt Leszek 771, 1972, 1973, 4962, 6214, 6988, 9219, 10275; red. 2904
- Zyguliński Michał 6360
- Zyndram-Kościalkowska Wilhelmina 8197
- Zysiak Agata 10497, 10498
- Zysnarski Jerzy 5995, 6124, 6373; oprac. 5445
- Zyzak Waław, rec. 6666
- Zyzak Wojciech 7824
- Zyzik Tadeusz 9206
- Zyzik-Lubasińska Joanna 1959
- Zyzman Armand 895
- Źródła do dziejów staropolskich podróży edukacyjnych 7632
- Źródła do dziejów Warszawskiej Szkoły Historii Idei 3258
- Źródła do dziejów Zgrupowania AK „Radosław” 9211
- Źródła historyczne 2011
- Żaba, pow. namysłowski; Młynskie Stawy 9646
- Żaba Antonina 3824
- Żaba Eugeniusz 8415
- Żaba Michał 891
- Żaba Napoleon Feliks 5514
- Żabierek Agata 4605, 4606, 9552
- Żabierek Krzysztof 4605, 4606, 6218, 6235, 9007, 9552, 9553
- Żabińska Antonina 9212, 9217
- Żabiński Andrzej 9925
- Żabiński Jan 9217
- Żaboklicki Krzysztof, tł. 6991
- Żabotyński Włodzimierz 4685, 8219
- Żabowie, rodzina 5514
- Żabski Bolesław 9213
- Żaczyńska Justyna 6557
- Żagań, woj. lubuskie 2130, 2131, 3661, 3767, 4191, 4592, 5004, 6183, 9166, 9399, 10275; powiat 10487; region 4836
- Żak Izabela 1467, 1653
- Żak Jakub 4889
- Żak Justyna 1296
- Żak Marek 10070, 10071, 10499; rec. 4675, 9571
- Żak Paulina 1826
- Żak Stanisław 6457
- Żak-Kulesza Małgorzata 5198
- Żaki Andrzej 6361–6364
- Żakiewicz Zbigniew 3312
- Żakowo, pow. kartuski 6676
- Żakowska Barbara 10730
- Żakowski Ryszard 8416
- Żaliński Henryk W. 2445
- Żałoba Ihor 8386
- Żarki Wielkie, pow. żarski 9861
- Żarna Krzysztof 4681
- Żarniewicz Władysław 8862
- Żarnowiec, pow. pucki 1941
- Żarska Natalia 5228
- Żarski Adam 9214
- Żarski Krzysztof 3571, 5228
- Żary, woj. lubuskie 2940, 4592; region 2940
- Żaryn Jan 4780, 5049, 10278
- Żądło Piotr 6365
- Żbikowska Lucyna 8417
- Żbikowska-Migoń Anna, red. 102
- Żbikowski Andrzej 9270
- Żebrowscy, rodzina 4197
- Żebrowska Edyta 5938
- Żebrowski Andrzej 9193
- Żebrowski Edward 4067
- Żebrowski Jan, rec. 3101
- Żebrowski Kazimierz, pseud. Bąk 10483
- Żebrowski Leszek 4780; oprac. 1667
- Żebrowski Marek 2973, 10500; red. 10500
- Żebrowski Mariusz 4607; il. 2069
- Żebrowski Rafał 2882
- Żegleń Patrycja 2334
- Żeglicki Kazimierz Arnolf 3531
- Żeglińska Anna 1075; red. 1060
- Żejmo Marek 9554
- Żelazko Joanna 10501
- Żelazne Młyn, nieistniejąca osada w pow. gostyńskim 6799
- Żelazny Beata 2470
- Żelechowska Tekla 2344
- Żelechów, pow. garwoliński 6214, 7553

- Żeleński Tadeusz Boy- 6366, 6367, 7633, 9493
 Żeleński Władysław 4136, 8410
 Żeleński-Boy Tadeusz zob. Żeleński Tadeusz Boy-
 Żelezik Andrzej 9678
 Żelezo Jan zob. Hiob Poczajowski
 Żelężna Bronisława 6492
 Żelężny Robert 10502
 Żelężny Tomasz, współpr. 6492
 Żelichowo, pow. czarnkowsko-trzcianecki 6663; region 6663
 Żelichowski Ryszard 5925
 Żeligowski Lucjan 2866, 8446, 8545
 Żemiński (Rzemiński) Stanisław 9107
 Żenczykowski Tadeusz 10327
 Żenkiewicz Jerzy 5557
 Żenkiewiczowie, rodzina 5557
 Żerań zob. Warszawa
 Żerdka Barbara 3095
 Żerelik Rościśław 1972, 8133
 Żerelik Stanisław, przedm. 8133; red. 8133
 Żerki, pow. myszkowski; Leśniów 4564
 Żerko Stanisław 5593; red. 8467
 Żerków, pow. jarociński 1826
 Żernica, pow. gliwicki 4993
 Żernik Monika 3684
 Żeromska-Ciesielska Monika 932, 2344, 2861, 3418
 Żeromski Adam 6368
 Żeromski Stefan 6369, 6370, 6370, 8112
 Żłobeczka Karolina 386, 1552
 Żmigrodzka Bożena 3311
 Żmigrodzka Małgorzata 4878
 Żmigród, pow. trzebnicki 2040; region 3859
 Żmijewska Anna 6371
 Żmijewska Jagoda 873
 Żmijkowska Magdalena 3466, 5150
 Żmuda Jan 3063
 Żmuda Michał 1827
 Żmuda Ryszard 44, 45
 Żmuda Wiesław 5743
 Żmudzińska-Nowak Magdalena 1422, 3959; przedm. 1422; red. 1422, 3959
 Żmudziński Jerzy 1498, 3664, 3745, 3765, 4936, 7385, 7833
 Żmudziński Marek, red. 5140
 Żmudziński Mateusz 2271
 Żmudzki Paweł 2012, 6941; red. 6941
 Żmudź 929, 2008, 4825, 7066, 7761
 Żmudź, pow. chełmski; region 10460
 Żnin, woj. kujawsko-pomorskie 3513
 Żojdź Karol 7488, 7634; rec. 7107; red. 7488
 Żoliborz zob. Warszawa
 Żołądek Paweł 1516
 Żołądź Piotr, przedm. 3389; red. 3389
 Żołądz-Strzelczyk Dorota 3238, 3418, 7632, 7635; przedm. 7053, 7066, 7632; red. 7632; wyd. 7053, 7066
 Żołędowska-Król Beata 3540, 3550
 Żołędowski Cezary 9008
 Żołędziowska Isabella 1973, 6907
 Żołnierz Polski 10197
 Żołnierz Wolności 10001
 Żołnierze Niezłomni w polskiej prasie niepodległościowej 9754
 Żołyńca, pow. łancucki 1713
 Żołyński Krzysztof 5174
 Żongółłowicz Bogumiła 5418, 6024; oprac. 3631
 Żoralski Bernard 8528
 Żory, woj. śląskie 1472, 1473
 Żółciński Zbigniew Jan 3259
 Żółkiew, Ukraina 1928, 3834, 7529, 9093
 Żółkiewska Agnieszka 3382, 10503; oprac. 9194
 Żółkiewska Janina z Puttkamerów 8158
 Żółkiewska Wanda 3550
 Żółkiewski Jan 7416
 Żółkiewski Marek 2495
 Żółkiewski Stanisław 7229, 7231, 7416, 7586
 Żółkiewski Stefan 7249
 Żółkiewski Stefan (1911–1991) 2794
 Żółte, pow. drawski 2294
 Żółte Wody, Ukraina 7188
 Żółtownscy, rodzina 4601
 Żółtowski Wiktor Stanisław 1196
 Żóralski Bernard 9009
 Żórawska Natalia 3406
 Żórawska-Witkowska Alina 1626
 Żórawski Zdzisław 4825
 Żubka-Chmielewska Zuzanna 351, 4601, 5180
 Żuchowski Damian 1845
 Żuchowski Kazimierz Stanisław Tadeusz 6372
 Żuchowski Szymon, oprac. 7650
 Żuchowski Tadeusz J. 3696
 Żuchowski Tomasz 9010
 Żuczowska-Halpertowa Leontyna 8197
 Żuk Krzysztof, przedm. 6490
 Żukotyński Jan 6373
 Żukowo, pow. płoński 2845
 Żukowska Danuta 9047
 Żukowska Justyna 5225, 7636
 Żukowska Kamila 7168
 Żukowska Lucyna 5135
 Żukowska-Gardzińska Dominika 6347; przedm. 6347
 Żukowska-Lyko Justyna, rec. 4308
 Żukowski Arkadiusz 3028
 Żukowski Bogusław 9047
 Żukowski Jacek 3766, 6580, 7637–7639
 Żukowski Marcin 10504
 Żukowski Otton Mieczysław 4142
 Żukowski Przemysław Marcin 842, 8492; rec. 8596; przedm. 7771; wyd. 842, 7771
 Żukowski Robert 6703, 6708
 Żukowski Tomasz 1810
 Żuławy, pow. nowodworski, woj. pomorskie 3768
 Żuławnik Mariusz 10505–10507
 Żuławski Jerzy 3422
 Żuławy 6664, 9435; Wiślana 1979, 9555, 9556
 Żuławy w 1945 r. 9555, 9556
 Żur Anastazja 3095
 Żurakowska Zofia 3479
 Żuralski Jan 10508
 Żuraszek-Ryś Iwona 3275, 3324
 Żuraw Józef 6392
 Żurawica, pow. przemyski 9346
 Żurawicz Antoni 2421
 Żurawiński Jarosław 4608
 Żurawska-Chaszczewska Jowita, red. 2361
 Żurawski Henryk 4997
 Żurawski Jarosław 995
 Żurawski Kazimierz 3158
 Żurawski vel Grajewski Przemysław Piotr 2750, 2800, 4790, 10731
 Żurawski vel Grajewski Radosław Paweł 2750, 8001, 8054; przedm. 2750; red. 2750
 Żurek Bogdan 10361
 Żurek Dariusz 10206
 Żurek Jacek 4799
 Żurek Jan, pseud. Groźny 10206
 Żurek Leszek 4403
 Żurek Piotr 2445, 2781, 2801, 3481
 Żurek Robert 1854, 10509; przedm. 1854
 Żurek Sławomir Jacek 5110; red. 3609, 5110
 Żurek Tadeusz 4609
 Żurek Waldemar Witold 3752, 4971, 5175, 5906, 6049; oprac. 8474; przedm. 3752; red. 3752; wyd. 7013, 7762, 8451, 8463, 8474
 Żuromin, woj. mazowieckie 7676, 8403
 Żurowska Jolanta, red. 4348
 Żwirblis Krzysztof 5183
 Żwirko Franciszek 6374
 Żwirko Henryk 6374
 Żychlin, pow. kutnowski 3529, 6665, 8365, 9536; gmina 6665
 Żychlińska Justyna 4580, 6709; rec. 6680; red. 4580
 Żychliński Daniel 4317, 6710
 Żychoń Jan Henryk 9125
 Żychowska Maria 5558, 5877
 Żychowska Maria Jolanta 4001, 5880; przedm. 5880; red. 5880
 Żychowski Andrzej 2937
 Żychska Anna 1960
 Życie codzienne romantyków 8418

- Życie duchowe na ziemi wschowskiej i pograniczu wielkopolsko-śląskim 5176
- Życie jeńców z Ukraińskiej Armii Halickiej 8493
- Życie muzyczne w klasztorach dominikańskich w dawnej Rzeczypospolitej 7640
- Życie przemija, pamięć pozostaje 9215
- Życie, śmierć i zbawienie 7101
- Życiński Józef 714, 5033
- Żydaczów, Ukraina 7233
- Żydowska Samopomoc Społeczna w Warszawie 9216
- Żydzi 174, 190, 215, 295, 326, 376, 466, 500, 501, 574, 590, 609, 618, 772, 783, 792, 807, 824, 844, 900, 928, 957, 1032, 1298, 1394, 1476, 1515, 1520, 1522, 1532, 1558, 1618, 1632, 1636, 1647, 1676, 1810, 1830, 1832, 1838, 1841, 1845, 1851, 1855, 1858, 1862, 1869, 1873, 1874, 1928, 1976, 2007, 2011, 2024, 2028, 2121, 2150, 2205, 2306, 2307, 2388, 2406, 2440, 2445, 2455, 2466, 2476, 2479, 2481, 2505, 2514, 2587, 2602, 2646, 2683, 2686, 2700, 2705, 2733, 2734, 2758, 2794, 2795, 2823, 2842, 2848, 2851, 2870, 2871, 2877–2879, 2881–2888, 2890, 2894, 2895, 2896–2906, 2908, 2909, 2912, 2915, 2921, 2923, 2925, 2928, 2934, 2935–2940, 2966, 2970, 2993, 3056, 3154, 3336, 3344, 3382, 3392, 3393, 3406–3408, 3415, 3434, 3445, 3446, 3449, 3462, 3463, 3490, 3492, 3506, 3537, 3571, 3609, 3620, 3681, 3685, 3687, 3690, 3693, 3699, 3735, 3832, 3885, 3939, 4014, 4296, 4398, 4477, 4542, 4679, 4681, 4695, 4722, 4752, 4760, 5090, 5128, 5153, 5176, 5196, 5199, 5212, 5228, 5247, 5256, 5520, 5545, 5614, 5738, 6143, 6241, 6424, 6444, 6480, 6482, 6484, 6490, 6492, 6519, 6554, 6584, 6642, 6658, 6726, 6743, 7005, 7008, 7068, 7110, 7142, 7153, 7178, 7182, 7273, 7274, 7492, 7569, 7598, 7599, 7610, 7616, 7680, 7682, 7745, 7813, 7858, 7901, 7942, 7945, 7946, 7960, 7997, 8032, 8088–8098, 8125, 8151, 8219, 8221, 8241, 8252, 8280, 8281, 8316, 8349, 8366, 8367, 8455, 8512, 8524, 8544, 8568, 8625, 8671, 8684, 8725, 8735, 8744, 8753, 8775, 8817, 8863, 8867, 8869, 8894, 8945, 8999, 9013, 9022, 9026, 9031, 9052, 9056, 9072–9074, 9081, 9093, 9111, 9119, 9122, 9123, 9126, 9140, 9158, 9165, 9210, 9212, 9217, 9223, 9249, 9250, 9251, 9260, 9262, 9270, 9274, 9275, 9277, 9307, 9323, 9324, 9326, 9345, 9359, 9377, 9388, 9389, 9392, 9393, 9397, 9409, 9424, 9450, 9451, 9456, 9460, 9462, 9475, 9499, 9505, 9511, 9546, 9547, 9548, 9876, 9914, 9933, 9934, 9942, 9946, 10198, 10217, 10276, 10306, 10311, 10321, 10362, 10366, 10388, 10434, 10454, 10479, 10503, 10527
- Żydzi i judaizm we współczesnych badaniach polskich 2938
- Żydzi wschodniej Polski 2939
- Żydzi żarscy a specyfika pogranicza polsko-niemieckiego 2940
- Żygadło Andrzej 3804, 6558
- Żygawski Jakub 4042; red. 136
- Żygułski Zdzisław jun. 3712, 6375
- Żyja w naszej pamięci 5559
- Żyli i działali wśród nas 5560
- Żyliński Leszek 3426
- Żyłam z Wami, cierpiałam i płakałam z Wami 5580
- Żynel Marta, fot. 6613
- Żyrardów, woj. mazowieckie 1886
- Żyrek-Horodyska Edyta 2790, 3333
- Żyromski Cezary, red. 8454
- Żyromski Marek 10573
- Żyszczyńska-Klimczak Agnieszka 2802
- Żyszkwicz Waldemar, przedm. 10563
- Żyszowska Wiesława 2197
- Żyśko Marta 3193
- Żytka Jan 2995
- Żytkowicz Zofia Janina 6376
- Żytńów, pow. oleski 4024, 4582
- Żytomierska diecezja 5002
- Żytomierz, Ukraina; region 3313, 10672
- Żytowań, pow. krośnieński, woj. lubuskie 3878
- Żyzczak Dorota, rec. 6970
- Żywek Łukasz 1452, 5418
- Żywicka Małgorzata 2069
- Żywicki Jerzy 4043, 5774, 6490, 7833
- Żywicznyński Adam 1911, 1912
- Żywiec, woj. śląskie 1474, 2365, 3114, 4935, 6666, 8116, 8309, 10413; region 169, 2202, 9473, 9633
- Żywioty teatru 10732
- Żywucka-Kozłowska Elżbieta 1937
- Żywutski Stanisław 8494
- Żyznowska Urszula, przedm. 6584; wyd. 6584
- Żyznowski Wiesław, oprac. 6584; przedm. 6584